Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Jærn og Metalarbejder
Udgiver: Smede og maskinarbejdernes Forbund
Udgivelsesår: 1916-1920

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 9 JULI 1917 3. Aarg.

ARBEJDERBEVÆGELSENS ARKIV ROSENØRNS ALLÉ 12 KØBENHAVN V.

Resultatet!

I forrige Nummer af „Jærn- og Metalarbejderen" omtalte vi de kommende Kongresser indenfor Metalarbejderorganisationerne og pegede paa adskillige Forhold, som maatte finde deres Afklaring ved denne Lejlighed, og vi paaviste, hvorledes forskellige Forhold var skudt i Forgrunden ved en hidsig Agitation, hvis Sæde i det væsentlige var Smedeforbundets Københavns Afdeling 1.

Under disse Forhold, og iøvrigt under en Situation, som præges af Dyrtiden, Verdenskrigen og de store Omvæltninger ude omkring i Verden, traadte Smedeforbundets Kongres sammen Onsdagen den 11. Juli. Formerforbundets Kongres begyndte først Dagen efter, og Slibernes først igen Dagen efter Formerne og endelig holdt i de samme Dage ogsaa Metaltrykkerne deres Kongres.

Iøvrigt traadte samtlige Kongresser i Virksomhed paa Baggrund af det store og vigtige Spørgsmaal: Om det efter Separatdelegeretmøderne kunde lykkes at faa Arbejdsløshedskasserne sluttet sammen.

Her havde det vist sig, at Gørtlerne i sidste Øjeblik, efter at den københavnske Generalforsamling havde udtalt sig imod at gaa med, straks skred til at aflyse Delegeretmødet, og da Gørtlerne havde Betænkeligheder, kunde det forudsættes, at noget lignende vilde gøre sig gældende hos Metaltrykkerne. Disse to Organisationer tæller tilsammen godt 500 Medlemmer.

Det viste sig dog, at Formernes, Slibernes og Smedenes Organisationer næppe vilde lade sig paavirke heraf, vel vidende at naar de ca. 18000 Medlemmer i disse 3 Organisationer skred til Sammenslutningen, saa vilde dette være af afgørende Betydning for Sammenslutningstanken.

Men det store Spørgsmaal i faglig Henseende kunde vel nok siges at være: Hvorledes vilde Smedeforbundet foretage Opgøret med sin københavnske Opposition, som lidt efter lidt havde formaaet at skabe sig en — omend kun ringe — Tilslutning i enkelte af de største Provinsbyer.

Oppositionen, som gennem en Aarrække havde baseret sin væsentligste Agitation paa Frasen om de 5-aarige Overenskomster, havde for $1^1/_2$ Aar siden faaet dette Vaaben slaaet af Hænde. Nu agiterede man ikke mod de 5-aarige Overenskomster, ja, heller ikke imod selve Overenskomsten, som man i og for sig intet har imod, og som har været gældende Grundlag i Arbejdsforholdet lige siden 1900, men havde lagt om og koncentreret Kræfterne paa Frasen om „Maaden, hvorpaa vore Overenskomster blev til". Man paastod, at Hovedbestyrelsen var for eneraadende, at Repræsentantskabets Medlemmer kun var Nikkedukker for J. A. Hansen, og hvad man nu ellers kunde finde paa for at bringe Medlemmernes Tro og Tillid til Ledelsen til at vakle.

Efter Sædvane skred man straks efter Kongressens Konstituering til at behandle Beretningen. Foruden de omfattende trykte Beretninger, aflagde J. A. Hansen en udførlig mundtlig Beretning, der gennemgaaende var saglig, selvom den hist her indeholdt Momenter, hvor han henviste til Nødven-

digheden af, at der nu toges klart Standpunkt overfor den hensynsløse Opposition, da det ellers maatte føre til Katastrofer med følgende Tilbagegang og Opløsning i Rækkerne.

Umiddelbart derefter tog man fat paa „Adressedebatten", og Oppositionen sparede ikke paa Krudtet. Ganske vist havde den ikke det allerfjerneste at beklage sig over ved Omtalen af selve Virksomheden, hvor de mange Hundrede Sager har faaet deres Afgørelse paa en saadan Maade, at man ikke blot et eneste Sted var i Stand til at fæstne et Angreb, men det var stadig et „Systemskifte", der skulde til med Urafstemning om alt muligt, og samtidig med at Oppositionen skiftedes til næsten alle at tage Ordet for at sige det samme om igen og om igen, dreves der en hidsig Underhaandsagitation med Hensyn til at hverve Proselyter til at stemme for at faa alt til Urafstemning.

Formanden hørte rolig paa alle Talerne hele Torsdagen igennem og en Del af Fredagen, men henad Middag den 13. Juli tog han fat paa en omfattende Replik til de forskellige Talere, som havde haft Ordet, og efter Middagspausen gik han over til at omtale Urafstemningen.

Først og fremmest bad han Kongressen gennemlæse „Jærn- og Metalarbejderen" for November 1914, for saa vidt som den beskæftiger sig med den da lige efter en Kongres foretagne Urafstemning og derefter indeholder en Oversigtsartikkel, der behandler samtlige Urafstemninger indenfor Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

— Efter Kongressen i 1914 var Oppositionen misfornøjet med Resultatet, paastod, at Kongressen kun bestod af Nikkedukker for J. A. Hansen, og at der nu maatte en Urafstemning til paa 4 af de vigtigste Spørgsmaal, som var afgjort af Kongressen, og der samledes ikke mindre end 900 Underskrifter paa dette Krav. Hvorledes disse var samlede, fik man en klar Forestilling om, da det viste sig, at de paa selve Afdeling 1's Generalforsamling højst havde kunnet notere 475 Stemmer for Spørgsmaalet om Urafstemning.

Naturligvis havde det aldrig været Hensigten med Lovenes Bestemmelser om Urafstemning, at disse skulde bruges til at annullere Kongressens Beslutninger med, og Forbundets juridiske Konsulent fremkom da ogsaa med en Erklæring i Sagen, der meget vel kunde have givet Hovedbestyrelsen tilstrækkeligt Grundlag for at nægte Iværksættelse af Urafstemning, men man saa saaledes paa det, at nu stod der jo en Gang i Lovene noget om, at en Urafstemning kunde annullere en Kongresbeslutning, og hvorfor saa ikke skride dertil? Medlemmerne vilde sikkert gennemskue Hensigten og tage et klart og kraftigt Standpunkt overfor Forsøget, og Resultatet blev, som man kunde tænke sig:

1) Spørgsmaalet, om at Landsoverenskomster ikke kan gennemføres uden ved Urafstemning, faldt med 1396 Stemmer mod 965.

2) Spørgsmaalet om at lade Revisionsbanken i København revidere Forbundets Regnskab faldt med 1307 Stemmer mod 1019.

3) Spørgsmaalet, om at ingen forhenværende Skruebrækker kan optages i Forbundet, faldt med 1488 Stemmer mod 775.

4) Og endelig havde Oppositionen ønsket at faa en Resolution, som Kongressen paa Forslag af Niels Jacobsen havde vedtaget imod Fagoppositionen, annulleret. Forslaget om Annullering faldt med 1160 Stemmer mod 653.

Men da det saaledes viste sig, at Oppositionen ikke ved Urafstemningen fik vedtaget, hvad den ønskede, saa brød man sig naturligvis Pokker om Urafstemningen. Den blev kun Signalet til ny hensynsløs Agitation og nye personlige Angreb.

„Og nu", udtalte J. A. Hansen, „er vi altsaa derhenne, hvor man atter igen vil annullere Resultatet af en Urafstemning ved en Kongresbeslutning. Dette er inkonsekvent. *Vil man have den tidligere Beslutning, som er tagen ved Urafstemning, ud af Verden, maa det vel i alt Fald kun kunne ske ved en ny Urafstemning!*

Men ganske bortset fra det inkonsekvente i, at man nu vilde annullere Urafstemningen ved en Kongresbeslutning, saa kommer der tillige Realitetsbetænkelighederne. En Beslutning i denne Retning vilde blive brugt som en Sejr for Oppositionen i Københavns Afdeling I, og dermed er i Virkeligheden alle vore smaa og mellemstore Afdelinger sat ud af Spillet. Deres Indflydelse paa, hvad der sker, vilde blive lig Nul, naar det hele overlades til tilfældige Beslutninger efter Opagitering til og paa Generalforsamlingerne.

I næste Instans vil det virke opløsende paa Metalarbejderkartellet, thi heller ikke de mindre og smaa Organisationer indenfor dette vil eller kan finde sig i, at alt overlades til „Generalforsamleriet" i en enkelt stor Afdeling. Dette er saa antidemokratisk som vel muligt og vil i alle Tilfælde føre til Meningsløsheder og Opløsning.

Men indenfor selve Smedeforbundet betyder Vedtagelsen desuden, at Forbundets Repræsentantskab herefter vil være en Meningsløshed. Repræsentantskabsmøderne kan derefter kun snakke, medens Afgørelsen stadigvæk skal træffes andre Steder og under den velbekendte Paavirkning fra udenforstaaende, som tror sig interesserede i at lave det mest mulige Spektakel indenfor vore Rammer, maaske for derved at aflede Opmærksomheden fra deres egne Vanskeligheder. Hovedbestyrelsen vil ogsaa derved, ligesom Repræsentantskabet, være underbunden og reduceret, og Forbundets Formands Opgave vil ligeledes være reduceret til en Slags permanent Bydreng, som Arbejdsgiverne næppe vil interessere sig videre for at forhandle med, naar det paa Forhaand er givet, at hans Ord har tabt deres Vægt med Hensyn til Sagens Afgørelse.

Enhver vil ligeledes kunne forstaa, at den Situation, som det lykkedes at skabe i Efteraaret 1915, hvor der sluttedes en *Fællesoverenskomst, gældende for saavel Elektrikere og Formere som Gørtlere, Metaltrykkere, Slibere og Smede, dermed er gjort uigenkaldelig umulig.* Dels vil de andre Organisationer ikke finde sig i denne ny Fremgangsmaade, og dels er det en faktisk Umulighed at forhandle med Modstanderne, naar man staar overfor alle disse forskellige Afgørelsesmaader.

Formanden erklærede tillige, at han *naturligvis ikke var nogen principiel Modstander af Urafstemning*, idet der jo kunde komme til at foreligge Tilfælde, hvor man aldrig vilde forlange af Repræsentantskabet, at det skulde tage hele Ansvaret, men hvor man vilde være fuldt ud enig om en Appel til Medlemmerne. En saadan Situation kan endogsaa let komme til at foreligge. Modstanden er altsaa ikke rettet mod Urafstemningen som saadan, men mod den Maade, hvorpaa den nu søges praktiseret og indført.

— Formanden sluttede sin Tale med at sige, at nu maatte Kongressen træffe en Afgørelse og tage Konsekvenserne. Det vilde han ogsaa gøre for sit Vedkommende. Heri laa der dog ikke nogen aaben Udtalelse om, at han vilde gaa, hvis man vedtog Urafstemningen, vel vidende, at hvis han havde indtaget dette Standpunkt, og dette saa havde ført til, at man saa ikke havde vedtaget det, saa vilde man bare fra Oppositionens Side tale om Misbrug af Magt, Holden-ved det „store Levebrød", og hvad man ellers kunde finde paa af Smagfuldheder.

Under disse Omstændigheder skred Smedeforbundets Kongres til Afstemning, og Resultatet var, at Forslaget vedtoges med 95 Stemmer mod 68.

Da Resultatet var bekendtgjort for Kongressen, rejste Formanden sig og udtalte kort:

> „Nu kender jeg en, som efter 22 Aars Fagforeningsarbejde tager en Sommerferie. Den begynder nu med det samme. Denne Kongres kan ikke genvælge mig. Farvel!"

Dermed forlod han Kongressen, og et Øjeblik efter slog hele Hovedbestyrelsen Følge med ham. Det var ham simpelt hen umuligt at indtage nogen anden Holdning. Der forelaa den samme Situation, som naar en Regering sættes til Side af en Rigsdagsforsamling.

Der maa Opløsning til, Nyvalg og eventuel Forberedelse af Dannelse af en ny Regering. I Virkeligheden syntes der ikke her at være nogen anden Vej aaben. Der skete dog noget andet.

Kongressen reagerede stærkt overfor det skete. Det samme var Tilfældet med store Dele af Offentligheden, Pressen, Arbejderpartiet og mange af de Institutioner og Organisationer, som mere eller mindre har betragtet Smedeforbundet og J. A. Hansen som Midtpunkt i en overordentlig alsidig Virksomhed. Man fandt, at det skete maatte anses for en Meningsløshed, da Kongressen faktisk intet havde haft at indvende imod Beretningen eller J. A. Hansens Virksomhed, ja endogsaa kunde forudsættes aldeles overvejende at ønske hans Forbliven.

Kongressen hævede sit Møde Fredag Aften, efter at Katastrofen var indtraadt, men Lørdag Formiddag toges der fat paany.

Hovedbestyrelsen og J. A. Hansen mødte paa Kongressen for at føre denne til en Afslutning paa den ene eller den anden Maade, og nu valgte Kongressen straks efter Middagspausen at give J. A. Hansen et Tillidsvotum med 134 Stemmer for, 10 imod og 7 svarede stemmer ikke, og Oppositionen var saaledes gaaet i Stykker, da den skulde til at tage Konsekvenserne af sin Agitation.

Under disse Omstændigheder traadte J. A. Hansen frem for Kongressen og erklærede tildels i bevægede Ord, efter at selv Oppositionens Talere havde erklæret, at der ikke i det skete skulde ligge noget Angreb mod J. A. Hansen, at han efter dette vilde fortsætte. Dog maatte han hævde, at Spørgsmaalet kom ud til en Urafstemning, saaledes at man ikke skulde leve paa den Inkonsekvens, at en Kongres nu annullerede en tidligere Urafstemningsbeslutning.

En Resolution kom under Afstemning, men nu var Kongressen mindre klar. Da J. A. Hansen svarede „stemmer ikke", svarede de fleste af Hovedbestyrelsen det samme, og Resolutionen faldt med 4 Stemmers Majoritet, nemlig med 76 for og 80 imod.

Efter dette Resultat erklærede J. A. Hansen, at naar han ikke havde ønsket at stemme, var det fordi, at dette Spørgsmaal under alle Omstændigheder vilde komme til Urafstemning i Overensstemmelse med Lovene.

Erklæring i saa Henseende blev ogsaa straks afgivet af Formanden for Aalborg Afdeling, Marius Andersen, og i Virkeligheden stod det klart for alle, at nu maatte der gøres op til Bunds om dette Spørgsmaal, saaledes at det ikke i Fremtiden kan bruges til den bekendte hensynsløse Agitation. Med andre Ord: Naar Oppositionen nærer saa varmt et Ønske om Urafstemning, bør den ogsaa have denne paa en saadan Maade, at der bliver Konsekvens deri.

Vore Medlemmer vil sikkert forstaa, at her drejer det sig ikke om enten et absolut Formspørgsmaal eller en absolut Realitet. Det er noget af begge Dele.

Spørgsmaalet J. A. Hansen kan vel siges at have faaet sin Afgørelse ved det næsten enstemmige Tillidsvotum og den Tak, der udtaltes til ham for det udførte Arbejde i den forløbne Tid — og dette vover vi at paastaa vil finde Genklang hos det langt overvejende Flertal af Medlemmerne — men der bliver dog noget tilbage, som maa afgøres af Medlemmerne nu.

Formerforbundet har næsten enstemmig erklæret sig for ikke at ville have Urafstemning paa Overenskomster, og skal vi kunne handle i Fællesskab, maa den enkelte Organisation ikke forbeholde sig Afgørelsen alene for sig, og dette vil Urafstemningen let komme til at betyde, saadan som Forholdene nu en Gang er. Maaske vil dette Forhold kunne forandres, hvis det en skønne Dag lykkes i nogen Grad at faa delt Smedeforbundets Københavns Afdeling 1, hvad der jo var saa megen Stemning for ikke mindst hos Oppositionen.

Men saalænge vi lever under de nuværende Forhold, og saalænge Smedeforbundet har et Repræsentantskab, der er saa demokratisk som noget Repræsentantskab kan være, idet alle Afdelingerne er repræsenterede — ogsaa de smaa — og de store Afdelinger med nogle Tillægsmandater, saalænge er det en Urimelighed samtidig at have en Beslutning, der underbinder det paa en saadan Maade, at det er ensbetydende med at forhindre det i at udføre den Opgave, som det fik ved sin Oprettelse i 1899, hvor man i visse Spørgsmaal ønsker at sætte en Forsamling til at være en Slags Kontrol med visse af Hovedbestyrelsens Handlinger. Medlemmerne vil forstaa, at dermed er ikke alene Repræsentantskabet, men ogsaa Hovedbestyrelsens og Formandens Myndighed i væsentlig Grad underbunden, d. v. s. lammet, og hvad dette kan faa af Virkninger, kan man jo ogsaa nok drage sig visse Slutninger om.

Vi staar nu atter ved Afslutningen af en Overenskomstperiode, og der ønskes derfor hurtigst muligt skabt Klarhed fuldt ud, idet den valgte Organisationsledelse maa vide, hvordan Stillingen er. Vi tager ikke i Betænkning her at udtale det klart og tydeligt, at saaledes som vore Organisationers Ledelser Tid efter anden er vokset op under vidtgaaende Diskussioner og Afvejninger maa de respekteres af Medlemmerne. Ellers hører al Ting op. Respekterer de ikke dem, maa de til at vælge andre, som de mener at kunne have Tillid til. En hvilken som helst Ledelse for saa store Kredse af Medlemmer, som det her drejer sig om, vil til enhver Tid være komplet umulig, hvis det ikke er saaledes, at den kan regne med det store Flertals Tilslutning. Saa gør det i og for sig intet, at der er en Opposition. Hvis denne Opposition ikke forstaar i nogen Maade at begrænse sig, saa vil ogsaa den fra kompetent Side faa de nødvendige Korrektiver. Saaledes gik det den københavnske Opposition, og saaledes vil det gaa enhver Opposition fra det Øjeblik, hvor det staar Medlemmerne klart, at den er gaaet for vidt.

Arbejdsløshedskassernes Sammenslutning.

Det store Fælles-Delegeretmøde.

Siden man i de forskellige Metalfag Tid efter anden skred til Oprettelse af Arbejdsløshedskasser med obligatoriske Pligter og Rettigheder for Medlemmerne, er der ikke indenfor denne Del af Arbejdsløshedskasseverdenen sket nogen Begivenhed, der i den Grad kan paaregne Interesse, som den i Søndags foretagne Start af Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse, efter at de sammensluttede Kasser forud hver for sig havde tiltraadt For-

slaget om Sammenslutningen. Selv Spørgsmaalet om Arbejdsløshedskassernes Statsanerkendelse, der dog finansielt, og for den Sags Skyld ogsaa principielt, var af en betydelig større Rækkevidde end den i Søndags stadfæstede Sammenslutning af Metalarbejder-Arbejdsløshedskasserne, havde alligevel ikke den Kolorit over sig som sidstnævnte Begivenhed, hvad der vel særlig skyldtes, at Mønstervedtægtens Udarbejdelse under Kassernes Medvirkning og den almindelige Tilslutning til Statsanerkendelsen fra saa godt som alle Kasser gjorde det mindre besværligt og højtideligt for den enkelte Kasse at træffe Afgørelse om at søge Statsanerkendelse. Desuden blev Kassernes Sammensætning ogsaa efter Anerkendelsen ved at være den samme, saaledes at der ikke skete nogen Forrykkelse af de indre Organisations- og Medlemsforhold.

Anderledes var det med de enkelte Metalarbejderkassers Forening til et Organ. Her skulde nemlig Selvstændigheden — vel nok en af de vanskeligste Egenskaber at røre ved — opgives, og saavel Medlemmer som Lokalledelser indordnes under en fælles Administration. Foruden den Forandring, som dette ufravigelig medfører i en Række Forhold, kommer altsaa den Forringelse i Selvbestemmelsesretten, som Samarbejde altid medfører, og som kan medføre, at den enkeltes Ønsker har vanskeligere ved at trænge frem, end Tilfældet er i en snævrere og mindre Kreds. Stærkest vil dette derfor virke overfor de fra de mindre Kasser overgaaede Medlemmer, men til Gengæld er det ogsaa disse, der opnaar den største Forøgelse af Garantien for, at Understøttelsesforpligtelserne under alle Forhold kan opretholdes. Sideordnet hermed følger ganske naturligt, at den større Sammenslutning giver ganske andre Betingelser for den fortsatte Udvikling, end Tilfældet er for en mindre Kasse, hvor indtræffende Tilfældigheder kan øve stærk Indflydelse paa Balancen, og hvor der, for at skabe den samme Sikkerhed som i den større Kasse, altid maa være en meget større Reservebeholdning. Iblandt de sammensluttede Kasser var imidlertid Forholdet det, at den største Kasse oven i Købet havde den største Formue pr. Medlem, og derved øges Sikkerheden i endnu højere Grad for de øvrige tiltraadte Kassers Medlemmer.

Alle disse Betragtninger har selvfølgelig været i høj Grad medbestemmende Faktorer, der navnlig maatte have til Opgave at modvirke Følelserne overfor de Indrømmelser, som de enkelte Kasser har maattet gøre hverandre, for at Sammenslutningen kunde komme i Stand, men det stærkest bærende Motiv har alligevel været det, at Medlemmerne i de enkelte Kasser var af samme Familie og alene af den Grund burde høre sammen. Som en ret enestaaende Mærkværdighed har Organisationsforholdene indenfor Metalindustrien i en af Verdens mindste Stater formet sig saaledes, at man har grupperet sig i en hel Række Brancheorganisationer, hvoraf ingen er store, naar de ses i Sammenligning med Udlandet, men hvoraf de fleste er overmaade smaa, medens man i de større Lande udmærket godt har kunnet samle sig i en det hele omfattende Metalarbejderorganisation.

Denne Deling i Smaaorganisationer har voldt adskillige Vanskeligheder overfor Forbindelsen med udenlandske Metalarbejderorganisationer, Vanskeligheder, som man vel er kommet uden om i Kraft af god Forstaaelse, men som ganske vil forsvinde, naar man staar overfor en samlet Metalarbejderkasse, der kan slutte og hævde Forbindelser med Metalarbejderne i andre Lande.

Den samme Grund, som eksisterer for Udlandets Metalarbejdere til at staa sammensluttede i en Gruppe, er naturligvis ogsaa til Stede her i Danmark, og Grunden er den, at alle disse forskellige Fag-Grupper i det væsentligste beskæftiges paa de samme Arbejdssteder og i høj Grad er underkastede de samme Arbejdsforhold. Dette gør en Fællesoptræden nødvendig i alt, hvad der vedrører Arbejdsforholdene, hvis ikke den ene Branche stadig skal krydse den anden Branches Interesser, og dette har i de store Industrilande ført til, at, fraset disse Undtagelser, alle Metalarbejdere er samlede i én Organisation. Da Fundamentet maa være det samme, hvad enten det gælder faglig Organisation eller Arbejdsløshedskasse, kan de ovenanførte Betragtninger i lige saa fuldt Maal gøres gældende overfor Kasserne, og det er derfor intet Under, at der, saavel blandt Lederne som forøvrigt ogsaa blandt Medlemmernes store Kreds, har været en ret stærk Trang til at faa de igennem Tiderne dannede Skillelinier ryddede bort.

Navnlig har dette gjort sig gældende for saadanne Branchers Vedkommende, hvor der var Tale om en hyppig Udveksling af Medlemmer fra den ene Branche til den anden, og selv om det ikke kan siges, at denne Udveksling har fundet Sted mellem de tre Kasser, der nu er sammensluttede, har den alligevel ydet sit Bidrag til Sammenslutningstankens Rejsning og Gennemførelse.

Allerede ved Centralorganisationens Stiftelse var man klar over, at Spørgsmaalet om Arbejdsløshedskassernes Sammenslutning maatte være en af de Reformer, der først blev taget fat paa. Alligevel er der gaaet nogle Aar, uden at Resultatet er naaet, og hertil bidrog i nogen Grad Spørgsmaalet om Elektrikernes Forbliven i Centralorganisationen. Efter at dette Spørgsmaal var ude af Verden ved Elektrikernes Udtrædelse, er der imidlertid sat Fart i Tingene, og Resultatet blev det, at det af et Fællesudvalg for de 5 Fag udarbejdede Forslag til en Fællesvedtægt forelagdes de respektive Delegeretmøder til Vedtagelse. Forud havde saavel de respektive Hovedbestyrelser som ogsaa Centralorganisationens Ledelse, fra hvem Initiativet var udgaaet, haft Forslaget til Behandling, og man var klar over, at der intet af Betydning kunde ændres i Forslaget, naar dette skulde tage fornødent Hensyn til alle Sider. Stillingen maatte saa blive den, at Forslaget vedtoges eller forkastedes paa Delegeretmøderne alt efter som de enkelte Kasser fandt Forslaget antageligt eller ej. Saavel Gørtlernes som Metaltrykkernes Repræsentanter var dog i Tvivl om, hvor vidt deres Kasser kunde tiltræde de i Forslaget indeholdte Rejsebestemmelser, selv om disse var i høj Grad udvidede til Fordel for Medlemmerne, men paa den anden Side mente man ikke at kunne paalægge den største af Kasserne med sine henimod

17000 Medlemmer at skulle indrette sig efter de paaberaabte særlige Forhold i forannævnte to Kasser, hvis Medlemsantal tilsammen kun udgør ca. 500. At der til Grund for de to Kassers Vægring ved at antage Fællesforslaget maa ligge en betydelig Misforstaaelse kan næppe betvivles, fordi der sikkert indenfor de store Kasser ogsaa findes særlige Grupper, der ganske maa ligestilles med Gørtlere og Metaltrykkere, men som ikke destomindre godt har kunnet finde sig til Rette under de for de større Kasser gældende Regler. Det er vel ogsaa kun et Tidsspørgsmaal, hvornaar Tiltrædelse til Sammenslutningen vil foreligge, saa meget mere som Beslutningen om ikke at deltage er taget af et lille Faatal af Medlemmer.

Spørgsmaalet fandt altsaa sin Behandling paa de respektive Delegeretmøder, og det var egentlig kun indenfor en enkelt af disse Kasser, at der fandtes nogen Modstand mod Sammenslutningen, og i denne Kasse — Formerfagets — var det endda kun visse Ændringer i Understøttelsesforholdet, der opponeredes imod, medens man iøvrigt helt og fuldt var enige i selve Sammenslutningen. For Formerfagets Vedkommende har Stillingen altid været den, at de gennem et Kontingent, der laa ca. 50 pCt. højere end nogen af de andre Kassers, har kunnet praktisere Understøttelsen paa en Maade, som det ikke var muligt at overføre paa det øvrige store Tal af Metalarbejdere; til Gengæld slipper Formerne nu ogsaa saa meget billigere og faar, hvad der er af omfattende Betydning for dette absolute Specialfag, en Sammenslutning paa mellem 18 og 19000 Medlemmer at støtte sig til under saadanne Kriser, som Formerfaget, blandt andet ogsaa for nærværende Tid, kan være udsat for.

Om selve Forslaget skal iøvrigt bemærkes, at det ligesom i de gældende Vedtægter indeholder tre Understøttelsessatser, henholdsvis Kr. 1,25, 1,50 og 2,00 pr. Dag, alt efter den Anciennitet, Medlemmerne har. Omfanget af Understøttelsen er for alle understøttelsesberettigede Medlemmer med indtil 15 Aars Medlemsret 90 Dage i et Aar og for Medlemmer med 15 Aars Medlemsret og derover 120 Dage. For Smede og Maskinarbejdere betyder Dageantallet en Forlængelse af henholdsvis 10 og 20 Dage og for Slibernes Vedkommende en endnu større Forlængelse og samtidig en betydelig Forhøjelse af Dagpengene, idet Sliberne for den sidste Del af Understøttelsesperioden havde nedsat Understøttelse pr. Dag. For Formernes Vedkommende er Understøttelsen i Størrelse og Omfang den samme som hidtil, og Fordelen for Formernes Vedkommende ligger hovedsagelig i førnævnte Betragtninger vedrørende Sammenslutningen og Kontingentets Størrelse. Iøvrigt gennemføres Flyttehjælp og Rejsebidrag i større Omfang end tidligere, og med Hensyn til Anciennitetsgrænsernes Forandring er der truffet Bestemmelser, som sikrer Medlemmerne deres i de enkelte Kasser erhvervede Rettigheder.

Forslaget blev som sagt tiltraadt mod en ganske ringe Minoritet fra Formernes Side, og Søndag Formiddag Kl. 9 samledes Repræsentanter fra disse 3 Fag til Fælles-Delegeretmøde, der afholdtes i Studenterforeningens Festsal, da der ingen Lokaler kunde faas i vore Forsamlingsbygninger.

Selve Mødet formede sig iøvrigt som en højtidelig og stilfuld Sammenkomst, hvis Deltagere alle var prægede af den Begivenhed, der nu skulde stadfæstes.

I sin Egenskab af Centralorganisationens Formand og Formand for den største Arbejdsløshedskasse aabnede J. A. Hansen Delegeretmødet og konstaterede de mødte Repræsentanters Bemyndigelse til at træffe Beslutning. Han mindedes de Bestræbelser der gennem Tiderne havde været oppe for at samle de danske Jærn- og Metalarbejdere, hvilke Bestræbelser nu havde ført til det Resultat, at man skulde skabe en fælles Arbejdsløshedskasse, og han udtalte Ønsket om, at dette Skridt maatte drage videre Resultater med sig og bære Frugt til Fordel for Medlemmerne.

Formanden for Formerfagets Arbejdsløshedskasse, Arnold Nielsen, valgtes til Dirigent og forelagde Dagsordenen, der lød som følger:

1) Tiltrædelse af det af de enkelte Kasser behandlede Forslag til Vedtægt.

2) Overtagelse af Formue, Gæld og Rettigheder fra de tre sammensluttede Kasser.

3) Bemyndigelse for Ledelsen til at træffe Aftale med Arbejdsløshedsinspektøren angaaende mulige Enkeltheder ved den sammensluttede Kasses Start og videre administrative Virksomhed, samt med Hensyn til uvæsentlige og redaktionelle Ændringer i Vedtægten.

4) Valg af Ledelse.

Hovedkassereren for De faglærte Jærn- og Metalarbejderes Arbejdsløshedskasse, A. Johansen, forelagde Forslaget, idet han gjorde opmærksom paa, at der, som Følge af at Gørtlerne og Metaltrykkerne ikke havde tiltraadt Fælleskassen, maatte foretages nogle redaktionelle Ændringer særlig med Hensyn til Ledelsens Sammensætning. Ligeledes havde Arbejdsløshedsinspektøren, som havde haft Forslaget til Gennemsyn, fremsendt nogle Ændringer, som dog ikke var af indgribende Natur og kunde ordnes gennem den sædvanlige Bemyndigelse for Hovedbestyrelsen til at kunne tiltræde saadanne Ændringer. Efter at forskellige Delegerede havde haft Ordet for kortere Bemærkninger, vedtoges Vedtægten med alle Stemmer imod 11, hvortil iøvrigt maa bemærkes, at der paa Formerfagets specielle Delegeretmøde havde været 17 Stemmer imod Forslaget.

Vedtægten træder i Kraft den 1. Oktober 1917.

Under Punkterne 2 og 3 vedtoges det uden Omtale at lade den sammensluttede Kasse overtage Arv og Gæld efter de enkelte nu opløste Kasser og at give Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at forhandle med Inspektoratet om Starten af Kassen og eventuelle Vedtægtsændringer.

Under Punkt 4 foreslog A. Johansen af Hensyn til Ændringen i Ledelsens Sammensætning at overdrage Repræsentantskabet at udpege Hovedbestyrelsens og Revisionens enkelte Personer under Hensyntagen til de Valg, der maatte ske paa de faglige Kongresser. Forslaget tiltraadtes.

Dagsordenen var dermed udtømt, og under et fuldttonende Leveraab for Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse fra den ca. 300 Mand store Forsamling sluttede Delegeretmødet.

Skandinavisk Metalarbejder-Konference.

Den skandinaviske Metalarbejderring sluttet.

Ingensinde før er vore Kongresser traadt sammen under Brydninger som for nærværende. Trangen til at søge Udvikling, Trangen til at øve Kræfterne for derved at kunne opnaa de bedste Resultater for Arbejderne er og maa være større end nogensinde, og dette gjorde sig gældende paa alle Omraader. Efter Forløbet af de særskilte Kongresser, og da det var blevet klart, at man trods alt stod i Centralisationens og Sammenslutningens Tegn, øvede dette naturligvis sin Virkning paa de tilstedeværende Repræsentanter for de skandinaviske Former- og Metalarbejderorganisationer. Man havde forud pr. Korrespondance drøftet Muligheden for en Konference efter Afslutningen af vore egne Kongresser, og under Forhandlingerne formede dette sig til Enighed om, at Repræsentanter for samtlige skandinaviske Metalarbejderorganisationer traadte sammen til en Konference Tirsdagen den 17. Juli i Centralorganisationens Bygning, Gl. Kongevej 6.

Forhandlingerne drejede sig om to Ting: Gennemsyn og Revision af de alt bestaaende Gensidighedsoverenskomster, om Understøttelse under Rejser, Arbejdsløshed og Konflikter og om Muligheden for de skandinaviske Formerorganisationers intimere Samarbejde med de alt bestaaende Industriforbund i Jærn- og Metalindustrien.

Det viste sig straks ved Konferencens Sammentræden, at der var udmærket Stemning og Jordbund for Etableringen af et nærmere Samarbejde, og efter nogle Timers Diskussion endte man med Nedsættelsen af et Tremandsudvalg til Udarbejdelse af en Resolution.

Alt imens dette Udvalg arbejdede, traadte skandinavisk Formersekretariat sammen til en særlig, men ordinær Konference. Denne Konference beskæftigede sig navnlig med Formernes specielle Stilling til det intimere Samarbejde med de øvrige Metalarbejderorganisationer, og efter at man havde afsluttet denne, traadte alle Parter paany sammen til et Fællesmøde, som endte med enstemmig Vedtagelse af følgende Resolution:

17. Juli 1917.

»Konferencen erkender det nødvendige i Samarbejdet paa Understøttelsesfeltet, saavel paa Arbejdsløshedsomraadet som i Konfliktspørgsmaal, og vedtager, at dette i Fremtiden ikke alene skal bevares, men ogsaa styrkes, samt at man skal tilstræbe Ensartethed i disse Forhold.

Til disse Formaals Fremme udtaler Konferencen:

I. For Danmarks Vedkommende overtager Centralorganisationen af Metalarbejdere og Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse snarest de de forskellige Organisationer paahvilende Pligter overfor de skandinaviske Forbund, der kontraheres overenskomstmæssig med, samt Efterkommelsen af de i samme Anledning de disse tilkommende Rettigheder.

II. I Tilslutning til første Punkt skal alle fremtidige Aftaler og Ændringer i bestaaende Aftaler mellem de respektive Specialorganisationer godkendes af Centralorganisationen i Danmark for de danske Specialorganisationers Vedkommende, ligesom Centralorganisationen paa disses Vegne overtager Ansvaret for Aftalernes Overholdelse.

III. Ved Sammenkaldelse af skandinaviske Metalarbejderkonferencer udsender den Organisation, der arrangerer Konferencen, Indbydelse til

Svenska Metallindustriarbetareförbundet,
Norsk Jern- og Metalarbeiderforbund,
Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund,
Finska Metallarbetareförbundet,
Skandinavisk Formersekretariat og
Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Saafremt Indbydelse af andre Organisationer er ønskelig, sker dette efter forudgaaende Korrespondance mellem de ovennævnte Organisationer«.

Hermed kan det slaas fast, at Formen for det fuldstændige Samarbejde er planlagt, og ikke alene er man her enedes om det fremtidige Samarbejde mellem Formerne, som hidtil har haft deres eget skandinaviske Sekretariat, der forøvrigt vedbliver at bestaa, men ogsaa de finske Metalarbejdere er inddragne i Samarbejdet, og der er hermed taget et overordentlig betydningsfuldt Skridt fremad i Retning af Metalarbejdernes Enhedsorganisation.

Vi tviler ikke om, at Kollegerne saavel i Broderlandene som over hele Danmark vil glæde sig ved dette betydningsfulde Skridt, som er egnet til yderligere at skabe os et stærkt Værn i de kommende Tider. De forhaandenværende vanskelige og urolige Forhold i hele den civiliserede Verden er saa vist ogsaa en kraftig Opfordring i saa Henseende, men Resultatet maa siges at være langt over Forventning.

Tilbage er der en Revision af de bestaaende skandinaviske Overenskomster i Overensstemmelse med ovenstaaende Resultat. Dette Arbejde vil blive foretaget i den allernærmeste Tid og afgjort ved Korrespondance mellem alle interesserede Parter.

Formernes Kongres.

En Dag mere end beregnet gik der med for at komme gennem Dagsordenen.

Hertil er intet at sige. Den Debat, der tog denne Tid mere, var af saglig Art, og de førte Diskussioner tjener Deltagerne til Ære for deres Interesse for Faget.

Fremmødt var 64 Delegerede og 11 Hovedbestyrelsesmedlemmer samt 2 Sekretærer. Hertil kommer følgende Gæster:

For De samvirkende Fagforbund: Formanden C. F. Madsen, for Internationale Metalarbejderforbund: A. Schlicke, for Tysk Metalarbejderforbund: G. Reichel, for Svensk Formerforbund: J. E. Blomkvist og for Norsk Formerforbund: L. Johansen.

Forbundets Virksomhed godkendtes efter en grundig Debat enstemmig, Regnskabet uden Debat.

Forbundets Love gennemgik nogle Ændringer, men ingen af dem er af større Betydning.

Det store Spørgsmaal om Arbejdsløshedskassernes Sammenslutning vedtoges med 58 Stemmer mod 17, men herfor er der gjort Rede andet Steds i Bladet.

Hvad Overenskomsten med Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning angaar, saa opstilledes visse Krav, som Hovedbestyrelsen ved kommende Fornyelsesforhandlinger skal søge gennemførte. Lykkes det ikke, skal en ekstra Kongres indkaldes. Forslaget om, at en Overenskomstfornyelse skal godkendes ved en Urafstemning blandt Medlemmerne, toges paa dette Grundlag tilbage.

Alt i alt staar Kongressen med sine Beslutninger som et værdigt Led i Rækken af de tidligere afholdte, og om kort Tid vil Forhandlingsprotokollen derfra blive udsendt.

Da ingen troede, at Kongressen vilde slutte om Søndagen, men først om Mandagen, og da de udenlandske Gæster af den Grund ikke var til Stede ved Afslutningen, sender de gennem disse Linier de Delegerede en hjærtelig Tak for Samværet.

Uddrag af Centralorganisationens Beretning for Aaret 1916—17.

II.

Formerforbundet.

Formerforbundet har i Periodens Løb 3 Gange optaget *Lønstatistik*, nemlig i Maj 1916, Oktober 1916 og Februar 1917.

Resultatet er samlet i følgende 3 smaa Opstillinger:

Gennemsnit af Timelønninger.

Landsdel	Rene Timelønninger			Timelønninger ansat ved Akkordarbejde		
	Maj 1916	Oktbr. 1916	Febr. 1917	Maj 1916	Oktbr. 1916	Febr. 1917
	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
København ...	71,5	76,6	84	55,2	56,5	60,5
Sjælland	58,7	59,4	61,7	49	50	52,2
Fyen	56,5	54,8	61,4	45,8	46,1	47,2
Øerne	51,3	53,5	55,6	46,9	47	50,8
Jylland	58,8	62,3	66,9	47,9	48,2	49,6

Timefortjenesten gennemsnitlig i Akkord.

Landsdel	Gennemsnit pr. Time		
	Maj 1916	Oktbr. 1916	Febr. 1917
	Øre	Øre	Øre
København	85,4	90,1	96,9
Sjælland	71,1	75,3	80,4
Fyen	71,6	73,4	80,6
Øerne	78,5	81,2	84,9
Jylland	78,8	80,8	88,8

Gennemsnit for hele Landet.

	Maj 1916		Oktbr. 1916		Febr. 1917	
	Antal Medl.	Gennemst.	Antal Medl.	Gennemst.	Antal Medl.	Gennemst.
		Øre		Øre		Øre
Akkord	1005	78,1	1054	80,7	1085	88
Ren Timeløn	252	64,8	230	68,4	236	74,2
Ansat Timeløn ved Akkord	931	49,2	990	49,8	1016	51,9
Akkord og ren Timeløn tilsammen ...	1257	75,5	1284	78,5	1321	85,5

Man vil bemærke, at Stigningen i Fortjenesten fra Maj alene til Februar udviser næsten 10 Øre pr. Time alle Steder undtagen de smaa Øer, og for hele Landet nøjagtig 10 Øre for ialt 1257 Medlemmer. Heri er Billedet af Formernes Lønbevægelse i det nævnte Tidsrum tydelig vist. Gennemsnitsfortjenesten for disse 1257 Mand er 85,5 Øre.

Af *Arbejdsstandsninger* har der kun været 4. Hos Ejnar Holm, København, Jærnstøberiet i Galten, V. Birn & Brødre, Holstebro, og C. M. Hess, Vejle. Med Undtagelse af sidstnævnte Sted er Forholdet det, at der i lang Tid har været evindelige Rivninger mellem Formerne og de her i Betragtning kommende Værksteder. Dette vil man sikkert ogsaa kunne erindre fra »Jærn- og Metalarbejderen«s Konfliktspalter, men disse 3 Virksomheder har tilsammen kun beskæftiget 35 Formere, saa af indgribende Betydning har disse Strejker ikke været. Meget karakteristisk har dog en af Strejkerne været, nemlig den hos Ejnar Holm i København, som tabtes grundet paa Arbejdsmændenes Indgriben.

Af Virksomheder udenfor Sammenslutningen har man *Overenskomst* med ialt 12.

Vedrørende *Lærlingeforholdene* i Faget er der foretaget en Undersøgelse i September 1916. Fra 75 pCt. af Støberierne indgik Svar. Læretiden var for 57 pCt. 5 Aar, for 40 pCt. mellem 4 og 5 Aar. Timelønnen var 9,11, 14,15 og 18 Øre pr. Aar for en 5-aarig Læretid.

Medlemsantallet er nu ialt 1711. Afgangen har i Aarets Løb været 177, Tilgangen 323.

Beretningen indeholder iøvrigt detaillerede Tabeller over Timeløns- og Akkordforhøjelser, Dyrtidstillæg, Mæglingssager, Timandsmøder, Rejser osv., og det skal her endnu kun anføres, at der har været ialt 52 Mæg-

lingsmøder til Behandling af ialt 74 Sager, hvoraf de 57 forligtes, medens 17 gik til Timandsmøde.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

For dette Forbund har Perioden medført ikke saa faa Forandringer, navnlig i de indendørs Forhold.

Først og fremmest har man saaledes ansat en af Forbundet *fuldt aflønnet Formand*, Hr. Chr. Madsen, truffet Vedtagelse om en mindre Kontingentforhøjelse og ordnet forskellige Formueforhold.

Gørtlerforbundet arbejder paa samme Basis som de øvrige Metalarbejderorganisntioner, og det har vistnok i Aarets Løb ved sin Lønbevægelse afsøgt alle sine Arbejdspladser. En Oversigt over Forhøjelserne paa de enkelte Pladser findes i Beretningen, dels under Navn af *Akkordlønbevægelsen* og *Timelønsbevægelsen* og dels under Navn af *Dyrtidstillæg*.

Gørtlerne har ligesom Formerne optaget en Lønstatistik, men denne er dog ikke endelig udarbejdet. Man ved dog, at Timelønningerne svinger fra 40 Øre til 1 Kr. 10 Øre. Af 315 Mand er de fleste paa følgende Satser, nemlig:

12	Mand	fra 40—45	Øre	pr. Time
29	—	- 45—50	—	—
37	—	- 50—55	—	—
36	—	- 55—60	—	—
69	—	- 60—65	—	—
52	—	- 65—70	—	—
28	—	- 70—75	—	—
22	—	- 75—80	—	—

Medlemsantallet var pr. 31. Marts 1917 413, fordelt paa ialt 6 Afdelinger.

Lærlingenes Antal var den 1. Marts 1917 ialt 159, hvilket svarer til omtrent 1 Lærling for hver 2 Svende.

Der er i Aarets Løb afholdt *11 Mæglingsmøder, 2 Timandsmøder* og *22 Bestyrelsesmøder*.

Metaltrykkerforbundet.

Metaltrykkernes Beretning følger som 3 i Rækken. Forbundet er et af de mindste. Det tæller 112 Medlemmer imod 98 Aaret forud. Der har saaledes dog været Tilgang til Faget.

Forbundet staar i Overenskomstforhold til 27 Virksomheder og har ligesom de andre Forbund haft en af sine livlige Perioder.

Lønbevægelsen er foregaaet paa saavel Akkordsom Timelønsomraadet, og ogsaa for dette Forbunds Vedkommende findes detaillerede tabellariske Opstillinger.

Jærn- og Metalsliberforbundet.

Jærn- og Metalsliberne har i den forløbne Periode haft nogle ret vanskelige Konflikter at trækkes med, saaledes hos H. A. Grubert og paa Lyngby Staalvarefabrik.

Under Medvirkning af Centralorganisationen er Priskuranten for Specialsliberne blevet revideret.

Forbundet tæller 9 Afdelinger med et Medlemsantal paa tilsammen 304.

(Fortsættes.)

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Fredericia. Om en paa Nordisk Metalvarefabrik ført Forhandling om Forhøjelse af bestaaende Akkorder er meddelt følgende Resultat vedrørende Formemaskinerne:

10 Tommer Kasser med Lampefødder, Hatte og Kakkelovnsfødder, fra 16 til 20 Øre pr. Kasse.

9 Tommer Kasser fra 13 til 14½ Øre. Maskingods i samme Kasser afdrages 1½ Øre pr. Kasse, men laves kun et Par Dage pr. Maaned, og det er sket efter Afdelingens Ønske.

6 Tommer Kasser er hævet fra 8 til 8¾ Øre.

Det her nævnte skal efter Opgivende betyde en daglig Merfortjeneste af 70 Øre pr. Mand.

Ved store Allerupske Vendemaskiner betaltes forhen 65 og 45 Øre pr. Kasse. Det er hævet til at være for den største Kasse 95 Øre og for den mindre 65 Øre. Grubekedler er hævet med 10 og 15 Øre pr. Stk., Stege- og Gasgryder med 2 Øre pr. Stk., Ringgryder med fra 8 til 12 pCt. 2 Mand ved Gryderne erholder dernæst i Fremtiden hver 1 Kr. pr. Dag for selv at slaa ud og blande op.

Akkorderne ved Kærnearbejdet er ogsaa hævede noget.

Dernæst stilledes der Krav om et bestemt Dyrtidstillæg, men dette afsloges. Det medførte dog, at Akkorderne ved Allerup Maskiner (ikke de ovenfor nævnte store Vendemaskiner) forhøjedes fra henholdsvis 35, 45 og 50 Øre, alt efter Kassestørrelser, til at være 40, 55 og 60 Øre. I Messingstøberiet er ogsaa sket en Prisforhøjelse, og det samme gælder for Kakkelovnsrør.

Afdelingen anslaar de skete Forhøjelser til at ligge mellem 12 og 22 pCt.

Holstebro. Den 22. Juni meddelte Sammenslutningen, at Firmaet Vald. Birn & Brd. havde klaget over at være blokeret for Tilgang af Maskinformere, og angav man, at Aarsagen var, at en næsvis Maskinformer var afskediget, og Tillidsmanden havde derfor erklæret Blokade.

En Undersøgelse af Sagen viste, at det, som saa ofte før, var Hr. Birn selv, og denne Gang i Ledtog med sin Mester, der havde foranlediget den paagældende til at svare lidt skrapt for sig.

Antagelig er Fabrikant Birn kommen i Tanker om, at dette var rigtigt, thi han genantog Manden, og dermed betragtedes Sagen som afsluttet.

I Fortsættelse heraf er meddelt, at de ansatte Timelønninger, der paa denne Fabrik for 9 Medlemmer var mellem 44 og 50 Øre med et Gennemsnit af 48,1 Øre, har faaet dette forhøjet til 51,2 Øre eller med 3,1 Øre.

Hørsholm. Den 28. Juni afholdtes Mæglingsmøde paa Nordisk Metalvarefabriks Støberi i Hørsholm. Noget kasseret Arbejde, til et samlet Beløb af 8 Kr. 16 Øre i Akkord, krævedes betalt som antaget Arbejde, da Maskinformeren ansaas for at være uden Skyld i Vragstøbningen. Sagen sluttedes med, at der udbetaltes det paagældende Medlem 5 Kr.

København. Den 10. Juli afholdtes Mæglingsmøde paa Sundby Jærn- og Metalstøberi paa Krav om Tillæg til de der bestaaende rene Timelønninger for derværende 4 Medlemmer. Gennemsnittet var 83,7 Øre og hævedes til 86,7 Øre eller med 12 Øre tilsammen til de 4 Formere, og med tilbagevirkende Kraft fra 1. Juli.

Næstved. Paa De forenede Jærnstøberiers derværende Afdeling, hvor der foretages maanedlige

Revisioner af det for daarligt betalte Arbejde, meddeler Afdelingen om følgende, der er sket siden sidste Indberetning:

Marts Maaned:	8	Akkorder	hævet	med	fra 25	til 50 pCt.
April —	9	—	-	-	- 15 -	25 —
Maj —	3	—	-	-	- 15 -	25 —
Juni —	6	—	-	-	- 25 -	50 —

Odense. Den før her i Bladet omtalte Sag fra Aktieselskabet Brandt & Co., Odense, hvor det drejede sig om, hvilken Betaling Maskinformerne skulde have for selv at stable Kasser og blande op, naar Aktieselskabet ved Lejlighed ikke kunde skaffe det Antal Arbejdsmænd til Hjælp, som det var indgaaet paa, har nu langt om længe faaet sin Afslutning.

Der er nemlig afholdt et nyt Mæglingsmøde, og Ordningen er følgende ved de omstridte Vendemaskiner:

Maskinformerne skal have den samme Akkordpris som Arbejdsmændene faar, nemlig 2¼ Øre pr. Kasse, men her foruden for en 2 Dages Støbning 1 Times Løn, for en 3 Dages 1½ Times Løn og for en 4 Dages Støbning 2 Timers Løn.

Samtidig skal Aktieselskabet saa vidt muligt sørge for, at der er én Arbejdsmand til Hjælp ved hver 2 Maskiner, hvilket er den egentlige Overenskomst.

Roskilde. I denne Afdeling arbejdes i ren Timeløn. Den 6. ds. er meddelt, at Timelønnen er hævet med 20 Øre tilsammen for 9 Mand. Den ligger nu mellem 65 og 68 Øre paa et Gennemsnit af 65,9 Øre.

Svendborg. Hos L. Lange & Co. er Timelønnen, for de Medlemmer der ikke arbejder i Akkord, og hvis Antal gerne er 8—9, hævet med 2 Øre pr. Mand.

Skanderborg. Den 19. Juli er afholdt Mæglingsmøde hos Firmaet A. Blom & Søn paa Krav om Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger; der var 1 à 60 Øre og 12 à 70 Øre. Af de sidstnævnte arbejder dog én Mand i Akkord, medens de øvrige 12 arbejder i ren Timeløn.

De 13 Timelønninger hævedes tilsammen med 36 Øre fra et Gennemsnit paa 69,2 til 72 Øre.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde. Som bebudet i forrige Fagblad var der til den 13. Juli d. A. indkaldt til ekstraordinært Delegeretmøde i Fagets Arbejdsløshedskasse, for at tage Stilling til de forelagte Forslag om en Sammenslutning af Arbejdsløshedskasserne indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. Da det forelagte Forslag ikke fandt Jorbund hos Medlemmerne, og det saaledes var givet, hvilken Skæbne Forslaget vilde faa, besluttede Hovedbestyrelsen at spare Arbejdsløshedskassen for den Udgift, som et Delegeretmøde vilde koste, hvorfor man i Overensstemmelse med alle de valgte Delegerede aflyste det berammede Delegeretmøde. Dette havde naturligvis til Følge, at vor Kasse ikke har deltaget i den paatænkte Sammenslutning af Arbejdsløshedskasserne, som har fundet Sted mellem Smede og Maskinarbejdere, Formere og Jærn- og Metalsliberne.

Nordiske Metalvarefabrikker. I Tilslutning til forrige Fagblad kan meddeles, at der mellem Firmaet og de i Støberiet beskæftigede Medlemmer ikke har kunnet opnaaes Enighed om Akkordpriser, men at man i Stedet for er enedes om at forhøje de bestaaende Timelønninger til 80 Øre pr. Time.

Dyrtidstillæg. Metalvarefabrikant W. Jørgensen, Gl. Mønt, har igen udbetalt hver af de hos ham beskæftigede Medlemmer et Dyrtidstillæg paa 50 Kr.

Uorganiserede Kolleger. Hos Mogens Ballins Eftf. i Nordre Frihavnsgade er der beskæftiget 2 Gørtlere, uden at disse tilhører deres faglige Organisation. Den ene, ved Navn Wiberg, har været beskæftiget der i en Del Aar uden at være organiseret, medens den anden, tidligere Medlem Nr. 239, F. K. Petersen, er bleven smittet af Wibergs daarlige Eksempel, og har ladet sig slette af Forbundet for Restance. For de 2 Kollegers egen Skyld maa man haabe, at de snart maa indse det uholdbarer i deres ukammeratlige Stilling.

Fr. O. Jørgensen, Strandlodsvej, er den første Virksomhed indenfor Faget som har maatte indstille sin Virksomhed foraarsaaget af Mangel paa Olie til Kraftmaskinen. Derved er en halv Snes Medlemmer blevne arbejdsløse.

Husk, at en Overskridelse af den i Lovene tilladte Restancefrist absolut betyder, at Bogen er ugyldig, og at ny Indmeldelse er nødvendig.

Arbejdsløsheden i Juni 1917.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	13	3
— anmeldt i Løbet af Maaneden	11	0
Anvist Arbejde af Arbejdsløshedskassen ..	4	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	6	3
Bortrejst, sygemeldt el. lign.	4	0
Ledige Dage i Maaneden	201	14
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	10	0

Forbundets Telefon-Nr. er: Byen 1002 y.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Hos Kobbersmed Chr. Nielsen i Horsens har 14 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 50,0 til 55,0 Øre og Udearbejdspengene fra 8—12 Øre. Desuden lovedes Akkord i saa vid Udstrækning som muligt, eller, hvor Akkord ikke lod sig etablere, visse Procents Ekstrabetaling.

Paa samtlige Virksomheder indenfor Jærnindustrien i Kolding er der givet gennemgaaende Løntillæg. Sine Steder tillige Dyrtidstillæg.

Angaaende Reparatørerne paa Nakskov Elektricitetsværk har vor Afdeling med Kommunen sluttet Overenskomst om, at Fortjenesten fremtidig ikke bliver under 1 Krone pr. Time. De ugentlige Afregninger foretages efter 80 Øre pr. Time, Resten ved Aarets Slutning. — Over-, Nat-, Søn- og Helligdage betales i H. t. Fælles Værkstedsregler. Arbejdstiden er 8 Timer daglig.

Paa Helsingør Skibsværft stillede man Lønkrav for samtlige Smede og Maskinarbejdere. Ved Forhandlinger mellem Parterne direkte enedes man om, at dette gik i Orden med et Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Uge, som udbetales med 5 Ugers tilbagevirkende Kraft fra Fredagen den 25. Maj at regne.

Ved et Mæglingsmøde i Hobro den 21. Juni enedes man om, at 10 Mand paa 5 derværende Virksomheder fik deres Timeløn forhøjet fra gennemsnitlig 53,3 til 57,4 Øre pr. Time.

Paa Maskinfabrikken »Nakskov« fik 8 Mand ved et Mæglingsmøde den 18. Juni et Løntillæg paa ialt 40 Øre pr. Time.

Paa Motorfabrikken »Dan« fik 4 Mand i Prøvehuset ved et Mæglingsmøde 5 Øre pr. Mand og Time.

Paa De danske Statsbaners Værksteder er der nu fra Ledelsens Side sket noget gennemgribende med Hensyn til Timelønningerne, idet der overalt er givet Timelønstillæg af 6, 8 og 10 Øre pr. Time, hvilket, som det ogsaa vides fra sidste Fagblad, var bebudet paa de timelønnede Arbejderes Delegeretmøde i Aarhus.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
239	Petersen, F. K.	København	29. 9.87	København	1.10.08	København	2. 6.17
605	Mortensen, C. F.	Aarhus	24. 8.97	Aarhus	20. 4.17	Aarhus	31. 6.17
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
22275	Andersen, Knud Chr. Møller	Kærby pr. Bogense	4. 3.94	Odense	19.11.15	Odense	10. 2.17
12438	— Orla	København	22. 9.97	Kbhvn. Afd. 2	23. 9.16	Kbhvn. Afd. 2	30.12.16
4565	Bøg, Søren Stilling	Aarhus	8. 6.93	Aarhus	2. 8.13	„ „ 1	17. 3.17
17813	Christensen, Chr. Andersen	Lydom	12. 5.94	Holstebro	1. 9.16	Holstebro	17. 2.17
13160	Carstensen, J. V.	Klipleff	14. 2.80	Roskilde	13. 5.99	Kbhvn. Afd. 1	6. 1.17
22865	Eriksen, Johannes A.	Herning	25. 2.97	Herning	1.11.16	Herning	5. 2.17
23401	Fotowenz, Wakan	Persien	20.12.89	Kbhvn. Afd. 1	20. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	31. 3.17
16591	Hansen, Aage H. V. Funch	Kristiansø	2.11.90	„ „ 1	1. 9.16	„ „ 1	31. 3.17
16966	— Chr. Sofus Conrad	København	31.10.95	„ „ 1	16. 5.15	„ „ 1	21.10.16
23193	— Eigil Sofus	—	3. 4.96	„ „ 1	4. 4.16	„ „ 1	31. 3.17
15882	Holmkvist, O.	Ø. Karleby	16. 4.84	Malmø	6.11.09	„ „ 1	31. 3.17
20428	Husfeldt, Hans Olof	Skamstrup	3.11.85	Holbæk	14. 6.12	Holbæk	17. 3.17
16433	Jensen, Frederik A. Chr.	København	18.12.94	Kbhvn. Afd. 1	2. 1.17	Kbhvn. Afd. 1	31. 3.17
24687	— V. A. L. L.	—	25. 2.95	Ringsted	15. 1.17	Ringsted	17. 2.17
16484	Ifversen, Knud Carl Johs.	—	28. 8.95	Kbhvn. Afd. 1	9.12.14	Kbhvn. Afd. 1	31. 3.17
14211	Jakobsen, Hans Frederik	—	23. 6.97	„ „ 2	5. 1.17	„ „ 2	21. 4.17
24478	Larsen, Chr.	Give	3. 3.96	Korsør	17. 4.17	„ „ 1	31. 3.17
12642	— Christian	Slagelse	8. 6.77	Kbhvn. Afd. 1	25.10.13	„ „ 1	17. 3.17
22851	— Ludvig Emil	Egense	24. 8.94	Ringsted	29.10.16	Ringsted	11.11.16
846	Leganger, Einar	København	24. 8.88	Kbhvn. Afd. 1	24. 9.15	Kbhvn. Afd. 1	31. 3.17
15914	Linde, P. Petersen	Asminderup	21. 3.69	D. Arbejdsm. Forb.	30.12.14	Holbæk	3. 3.17
9244	Lindhardt, Carl Borgen	Sæby	31.10.93	Kbhvn. Afd. 5	24. 1.14	Kbhvn. Afd. 1	31. 3.17
9632	Lundquist, Herman	Sverrig	20. 5.88	Kbhvn. Afd. 2	21.10.11	„ „ 2	23. 9.16
21333	Madsen, Niels Vilhelm	København	19. 4.93	Holbæk	2. 4.13	„ „ 1	31. 3.17
25175	Mortensen, Axel Emil	Esbjerg	27. 3.88	Kbhvn. Afd. 1	13. 1.17	„ „ 1	24. 3.17
23970	— Halvor	Frederiksberg	1. 5.97	„ „ 1	5.11.16	„ „ 1	7. 4.17
9753	Nielsen, Hans Jul	Nr. Ærtebølle	28.12.83	Odense	21. 6.08	„ „ 1	17. 2.17
22673	— Henrik	Egebjerg	1. 6.98	Holbæk	13. 5.16	Holbæk	31. 3.17
18522	— Henrik William	Gl. Holmstrup	1. 7.97	Slagelse	8. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	31. 3.17
24496	— Herman P.	Gudhjem	15. 6.84	Holbæk	6. 1.17	Holbæk	31. 3.17
24472	— Johan B.	Stoholm	27. 9.92	Herning	27. 3.17	Herning	31. 3.17
1761	— Johannes Th.	Charlottenlund	28. 1.96	Kbhvn. Afd. 4	13.10.15	Kbhvn. Afd. 1	31. 3.17
2389	— Niels Martin E.	Torben	19. 7.97	„ „ 1	9.11.15	„ „ 1	7. 4.17
19241	Nissen, Gunnar Emil	København	2. 2.80	„ „ 1	20. 2.17	„ „ 1	24. 3.17
24866	Petersen, Niels P.	Assentorp	31.10.94	Ringsted	22. 1.17	Ringsted	17. 2.17
25028	— Otto Hagbarth B.	København	11. 7.97	Kbhvn. Afd. 1	22.11.16	Kbhvn. Afd. 1	31. 3.17
15057	Rasmussen, Joh. Vederberg	Braaby	21. 8.80	Sofyrbedernes Forb.	27. 1.10	Ringsted	18.11.16
18643	Sørensen, A. V.	Aarhus	14.12.90	Aarhus	17. 9.10	Aarhus	23.12.16
25228	Seibæk, Edmund P.	København	22. 1.89	Kbhvn. Afd. 1	3. 2.17	Kbhvn. Afd. 1	7. 4.17
3111	Simonsen, Alfred Henrik	Hjørring	13. 4.94	Holbæk	1.11.13	Holbæk	3.10.14
24068	Svindh, Martin	Timring	24.11.93	Varde	28.10.16	Herning	29. 2.17
13863	Willadsen, Fr. Mathias	Ringsted	23. 6.65	Kbhvn. Afd. 1	12. 5.00	Kbhvn. Afd. 1	10. 3.17

Hos L. Lange & Co. i Svendborg har samtlige derværende Medlemmer faaet Timelønnen forhøjet med 2 Øre hver. Gennemsnittet steg derved til 50,3 Øre. For Reparationsarbejde gives 8 Øre pr. Time ekstra.

Paa De danske Cikoriefabrikker i København har 3 Reparatører faaet Timelønnen hævet fra 72 til 85 Øre. Forhøjelsen traadte i Kraft den 27. April.

Hos Firmaet Ludvigsen & Hermann har 20 Mand faaet deres Timelønninger hævet med ialt 50 Øre, saaledes at Gennemsnittet nu er 52,5 Øre.

I Nykøbing paa Mors har Kollegerne paa Hammerværket faaet deres Timeløn hævet fra 45 til 55 Øre.

I Næstved har 34 Mand paa De forenede Jernstøberier faaet deres Timeløn hævet fra 51,5 til 53,6 Øre eller med ialt 70 Øre.

7 Mand hos De danske Mejeriers Maskinfabrik i Odense har faaet Timelønnen hævet fra 50,7 Øre til 59,5 Øre. Endvidere har 4 Mand hos Klejnsmed Neckelmann faaet Timelønnen hævet fra 51 til 60 Øre.

Paa De Smithske Jærnstøberier i Aalborg fik 19 Mand ved et Mæglingsmøde den 7. Juli deres Timeløn hævet fra 51,4 til 53,4 Øre med tilbagevirkende Kraft til 1. Juni d. A.

Samme Dag afholdtes ogsaa paa samtlige Syre- og Cementfabrikker i Aalborg og Nørresundby Mægling paa Lønkrav. Resultatet blev et Løntillæg af 4 Øre pr. Mand og Time.

Mæglingsmøder. Hos J. G. A. Eickhoff mægledes Fredagen den 15. Juni, fordi Firmaet havde afdraget en Mand 5 Kr. 05 Øre i Lønnen som Erstatning for bortkommet Værktøj. Fradraget nedsattes til 2 Kr., medens Resten udbetaltes.

Dagen efter mægledes hos Firmaet Bartz & Otto, København. Her havde en Mand, der stod i en Enkeltakkord, ønsket sig løst fra sit Forhold til Firmaet, da han havde faaet Tilbud om en bedre Plads. Værkføreren vilde ikke gaa med hertil. Akkordens Færdiggørelse vilde tage ca. 14 Dage, og da Manden ikke vilde lade Tilbudet paa den nye Plads gaa fra sig, forlod han Bartz & Otto, som nu nægtede at udbetale ham noget som helst Overskud. Ved Mæglingen tilkendtes der Medlemmet 30 Kr.

Hos Firmaet Nielsen & Winther mægledes den 25. Juni i Anledning af Klage fra vore Medlemmer over hensynsløse Afdrag for brokkeret Arbejde, samt Uenighed om 2 Akkordpriser. Man enedes ved Mæglingen om, at det ene Akkordspørgsmaal paany toges op til Behandling mellem de direkte Parter, at det andet afgjordes derhen, at Akkordprisen forhøjedes fra 14 Kr. 50 Øre til 15 Kr. Arbejderne havde forlangt 5 pCt. Tillæg for haardt Materiale, og viser det sig, at Materialet er haardt, skal der forhandles herom. Sagen om det brokkerede Arbejde gik til Timandsudvalget.

Gas- og Vandpriserne i Odense. Efter sejg Udholdenhed fra vore Kollegers Side i Odense er det endelig lykkedes dem at komme til Enighed med deres Mestre i Gas- og Vandfaget om Gennemførelse af faste Priser. Man er i alt væsentligt enig om Indførelse af de københavnske Priser; dog vil disse blive optaget til en Revision senere.

Kongresreferatet. Foruden den særskilte Kongresprotokol, der først vil udkomme senere, plejer vi gennem Fagbladet at give et kortfattet, men nøjagtigt Omrids af Kongressens Forløb og Vedtagelser. Dette vil ogsaa ske denne Gang, men kan af Hensyn til Pladsen først finde Sted i næste Nummer.

Meddelelser fra Hovedkasserererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 10770	Jens Sørensen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 14422	Hjalmar Lindemand	(— — 2)
- 13189	Viggo Titus Hansen	(— — 7)
- 6692	Georg Christensen	(Fredericia)

Medl. Nr. 21488, Aage Olsen, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 11967 V. A. Sørensen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

I forrige Fagblad fandtes blandt »Slettede Medlemmer genoptagne« Medlem Nr. 1210, H. Schæbel. Aarsagen var, at H. Schæbel, der fejlagtig var slettet i 1914, ikke den Gang var strøget af Sletteregistret og denne Fejl skulde altsaa rettes i Juni Fagblad. Men derved ser det ud som om Schæbel alligevel har været slettet, og vi meddeler derfor her, at Nr. 1210, H. Schæbel, aldrig har været slettet, idet vi samtidig beder Fejltagelsen undskyldt.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 7463	Andersen,	Otto Thorv.	29. 3.13
- 13742	Hansen,	N. Johan	8. 3.13
- 44	Hein,	Johan Jensen	7. 8.09
- 1272	Jørgensen,	Carl Peter	23. 4.04
- 12494	Koch,	Adolph	7.10.11
- 10981	Nielsen,	Rasmus	4. 9.09

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 14811	Andersen,	Carl Johan	26. 2.16
- 17737	Arildsen,	Peter Thorvald	17. 6.16
- 22990	Bom,	Anton	7.10.16
- 12440	Bregenborg,	C. G. Petersen	17.10.14
- 9276	Christensen,	Christian	13.11.15
- 455	—	Henry Hakon Jens	12. 8.16
- 14457	—	Julius Theodor	19. 7.13
- 8989	Clasen,	Erland	24. 7.15
- 23523	Fich,	Hans Asmus H.	28.10.16
- 14173	Frandsen,	Jens E.	20. 3.15
- 19973	Hansen,	Chr. Oluf	25. 3.16
- 8860	—	Ernst Anders Edv.	25.11.16
- 14272	Jensen,	Einer Ferd. S.	21. 8.15
- 16042	—	Niels Chr. Henry	4.11.16
- 17302	Jacobsen,	Chr. Olof Georg	4.11.16
- 15891	Larsen,	A. J.	3. 3.17
- 18133	—	Carl Alfred	18. 3.16
- 8264	Leding,	Mons Olai	10. 3.17
- 20181	Lund,	Knud Oluf	16.10.15
- 18546	Nielsen,	Axel Otto	25. 4.14
- 9558	—	C. M.	5. 9.14
- 18474	Petersen,	Heimdal Sigurd	25. 9.15
- 14275	Sørensen,	Harald Niels	30.10.15
- 11967	—	V. A.	23.12.16
- 24003	Scheby,	Rs. Chr. Andersen	13. 1.17
- 8306	Ungermann,	Axel Jul.	10. 3.17

Hjørring Afdeling har faaet Telefon-Nr. 687.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 3, 13. Aargang.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 18. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 10 AUGUST 1917 3. Aarg.

Kongres i det tyske Metalarbejderforbund.

Den 27. Juni og følgende 3 Dage afholdt vort tyske Broderforbund sin 13. ordinære Kongres i „Hotel Fränkischer Hof" i Køln.

Dagsordenen var den sædvanlige korte:

1. Konstituering med Valg af Kommissioner.
2. Beretning fra Hovedbestyrelsen og Forbundsudvalget.
3. Behandling af Lovene.
4. Oprettelsen af Statsmonopoler i Jærn- og Metalindustrien og Arbejderne.
5. Behandling af særlige Forbundsanliggender.

Som Gæster ved Generalforsamlingen var fremmødt Formanden for de tyske Kobbersmede, M. Hecht, Berlin, fra de tyske Maskinister og Fyrbødere Scheffel, Berlin, fra de østrigske Metalarbejdere Johan Schorsch, Wien, for det ungarske Forbund Janus Vanzak, Budapest, fra Schweiz A. Schneeberger, fra Sverige Johan Olav Johanson, og fra Danmark A. Johansen og J. A. Hansen.

Af de Taler, som udvekledes ved Kongressens Aabning, skal vi af interessant notere, at Repræsentanterne for Kobbersmedene og for Maskinister og Fyrbødere begge udtalte sig for en Sammenslutning med det tyske Metalarbejderforbund. Hvis disse Udtalelser betyder, at det virkelig kommer til en Sammenslutning ogsaa med disse Organisationer, vil de sidste Særorganisationer indenfor den tyske Jærn- og Metalindustri være gaaede op i Industriforbundet, og der vil kun eksistere en Jærn- og Metalarbejderorganisation. Det tyske Metalarbejderforbund talte iøvrigt den 17. Juli i Aar, trods Krig og alle mulige Vanskeligheder, 316.178 Medlemmer, og man kan med Rette slaa fast, at Krigen saa langt fra har virket opløsende paa Arbejderorganisationerne, at de snarere har sluttet sig endnu stærkere sammen end før Krigen. Arbejderne har i endnu højere Grad end nogensinde tidligere tvet til Organisationen som Værn for deres Interesser, og vel er Metalarbejderne 200.000 Medlemmer færre end før Krigen, men naar Hensyn tages til, hvad der er indkaldt til Militærtjeneste, er der i Virkeligheden en ret betydelig Fremgang at notere.

Antallet af Delegerede ved denne Kongres var foruden Repræsentanter for Hovedbestyrelsen og Forbundsudvalget 118. Dette Tal er ikke det mindst interessante for vore hjemlige Kolleger. Vi har som Regel et Antal Delegerede paa vore Kongresser, der i Forhold til vort beskedne Medlemsantal er uendelig mange Gange større, og dog er der dem, der mener, at Kongresser og i det hele taget de Forsamlinger, der træffer Beslutninger, ikke skulde være omfangsrige nok til at give passende Udtryk for Medlemmernes Interesser og Anskuelser.

Efter Sædvane var der mødt en Del oppositionelle Delegerede fra Berlin, og disse havde forskaffet sig nogen Tilslutning fra enkelte af de store Industribyer, saaledes fra Hamburg, Frankfurt a. M. og Leipzig. Der udspandt sig straks efter Kongressens Aabning en Diskussion om Forretningsordenen, og fra Oppositionens Side blev det foreslaaet at specialisere Forbundsberetningen saaledes, at man tog forskellige Forslag og

Resolutioner under Specialbehandling og traf Afgørelse hver for sig. Forslaget forkastedes med 64 Stemmer mod 52. Derimod vedtoges et Forslag om at vælge en saakaldt Korreferent, en Slags Ordfører valgt af Forsamlingen til at optage Debatten med den Taler, som aflægger Beretningen. Derefter forkastedes et Forslag om at give denne „Korreferent" uindskrænket Talefrihed.

Formanden, Alex. Schlicke, aflagde dernæst en overordentlig interessant Beretning, hvorunder han til en Begyndelse manede til harmonisk Samvirken indenfor den store Organisation. Sammenholdet er mere nødvendigt end nogen Sinde. Desværre maa det erkendes, at der ikke alene i Lokalforvaltningerne har herskет en betydelig Misstemning, men ogsaa en gensidig Mistro har grebet om sig og besværliggjort Arbejdet. Særlig tydeligt træder dette frem ved en Række Arbejdsnedlæggelser; den 16. April bliver ikke noget berømmeligt Blad i vort Forbunds Historie. Her viste det sig, at man er i Gang med at arbejde paa at angive en anden Marchrute for vort Forbund.

Vi har altid anvendt Strejker som Kampmiddel, naar enhver anden Vej til Forstaaelse slog fejl, men vi har ganske nøje Bestemmelser i vore Love for, hvorledes dette Middel kan bringes til Anvendelse. Strejken den 16. April og følgende Dage har lært os, at der blandt vore Medlemmer findes Kredse, som mener, at man skal anvende Strejken til rent politiske Øjemed og til Demonstrationer. Dette var til at forstaa, hvis det drejede sig om en uvilkaarlig Misfornøjelse med et eller andet; i Virkeligheden drejede det sig om en planmæssig Arbejden hen til at skabe Mistro mellem Masserne og deres Førere, mellem Fagforeningsledelsen og Medlemmerne, for at gøre en saadan Splittelse brugbar for politiske Formaal. Denne Bevægelse er fremvokset af den samme Jordbund som det saakaldte uafhængige socialdemokratiske Parti. I Ord og Skrift blev systematisk Massedemonstrationen propageret, og ved Sammenkomsten af den saakaldte „Spartakus-Opposition" i 1916 vilde man kun gaa med til et Samarbejde med andre Oppositioner paa den Betingelse, at man erklærede sig for indforstaaet med Massеaktion, og at Fagforeningerne skulde gøres tilgængelige for disse Teorier. Dette var det første Skridt i Retning af de uafhængiges Partidag i Gotha, hvor bl. a. Ledebour erklærede, at man maa arbejde hen til ved Agitation blandt Masserne at stille den politisk og fagligt organiserede Arbejder Skulder ved Skulder udenfor Fagforeningsledelserne og bort fra disse. Endvidere maa Fagforeningsbevægelsen gives en revolutionær Karakter. Ikke længe efter Konferencen i Gotha mærkede vi Virkningen i vort Forbund af dette Splittelsesforsøg. Man forsøgte straks at indlede en Massеaktion, og i vide Kredse blandt vore Medlemmer søgte man at indbringe det Tvistens Æble, som var modnet indenfor de politiske Lejre. Hvad vi havde befrygtet, bekræftede sig ved Udbruddet af Berliner-Strejken, der skulde være en Demonstration imod manglende Forsyning med Levnedsmidler, hvis ledsagende Fænomener man imidlertid ikke uden videre roligt kan se paa. En vis Gruppe søgte at anvende denne Strejke, og at fortsætte den til Løsning af politiske Spørgsmaal. Herunder maa vi erindre den bekendte Leipzigerresolution, som vedtoges af en Forsamling af Arbejdere i tyske Vaaben- og Ammunitionsfabrikker, og som beviser, at det hele var et Forsøg paa at bringe Fagforeningerne bort fra deres hidtidige Opgaver og trænge dem ind paa nye Veje.

Schlicke fortsatte endnu længe med at forklare for Kongressen, hvorledes enkelte Politikere og Journalister, deriblandt en paa Kongressen nærværende Medredaktør af „Leipziger Volks-Zeitung", rent demagogisk havde forsøgt at føre Arbejderne bag Lyset og bildt dem ind, at naar bare de vedtog de Resolutioner, som blev dem forelagt, og som gik ud paa at sende Delegerede til Berlin til Rigskansleren, saa skulde der nok vise sig gode Resultater. Bl. a. klargjorde han, hvorledes Arbejderne troede, at de nedlagde Arbejdet paa en ren Demonstration imod de for smaa Brødrationer, men da de kom til Massemøde fik de at vide, at nogle Gram Rugbrød mere eller mindre spillede ingen Rolle, nu kom det an paa den politiske Aktion. Resultatet blev som i Reglen ved saadanne Lejligheder: der kom aldrig noget ud af Deputationen, man sendte til Berlin. Derimod opnaaede man ved det hele Postyr at faa Ammunitionsfabrikkerne mere direkte ind under Hærledelsen, og saa snart dette var sket, genoptog Arbejderne det nedlagte Arbejde, men dem, som havde skrevet og faaet vedtaget de bombastiske Resolutioner, hørte man ikke mere til, de forholdt sig tavse — ogsaa Leipzigerbladet, som rejste Stormen.

— Først den tredie Kongresdag sluttede Diskussionen om Beretningen og alle de vidtsvævende Spørgsmaal, som hørte ind derunder. Ved Afstemning ved Navneopraab vedtoges en Resolution i 3 Afdelinger, stillet af Kollega Kurt, München, med 64 Stemmer mod 53. Resolutionen bryder Staven over den for Organisationen skadelige Agitation, forkaster Oppositionens Forslag og henviser Fagforeningerne til Nødvendigheden af at arbejde paa sikker og lovlig Grund

under Henvisning til § 153 i „Gewerbeordnungen", samt til Nødvendigheden af at fjerne de i denne strammende Baand. Der kræves endvidere virksomt Arbejde fra Repræsentanternes Side paa Rigsdagen for Udvidelse af den sociale Lovgivning og Arbejderbeskyttelse, Regulering af Arbejdsanvisningsspørgsmaalet, Indførelse af en Rigs-Arbejdsløshedsforsikring samt Indførelse af en faglig Mæglingsinstitution. Endelig slutter man sig til de af de internationale Fagorganisationer opstillede Fordringer om en snarlig Fred og for et virksomt Arbejde for Samvirken paa international Grund, hvormed man haaber at tjene Fremskaffelse af en snarlig og varig Fred.

— Den vedtagne Resolution spænder, som man ser, over vide Felter, men blandt andet havde den det Formaal at trænge Oppositionen tilbage indenfor de rette Grænser, og kort Tid efter forkastede man med overvejende Majoritet en Resolution fra Remscheid, der forlangte alle ansatte, hvadenten det var Lokalembedsmænd, Distriktstillidsmænd, Hovedbestyrelsesmedlemmer eller Kontormedhjælpere paa Bureauerne, at de i Løbet af et Forretningsaar alle skal lade sig underkaste Nyvalg, hvilket skulde ske ved Urafstemning.

En Mængde Realitetsspørgsmaal fandt naturligvis sin Afgørelse. Et Forslag fra Dresden angaaende Indgivelse til Autoriteterne af Forslag vedrørende Regulering af Løn- og Arbejdsforhold i de militærtekniske Institutter blev med Tilbagetagelse af de bestemte Satser, hvorefter der hvert Aar skulde opstilles en Rentabilitetsberegning for herhenhørende Bedrifter, enstemmig vedtaget. En Række Spørgsmaal vedrørende Faguddannelse af Lærlinge, Overtrædelsesbestemmelser for Medlemmer af den frie Ungdomsbevægelse til de saakaldte frie Fagforeninger, blev henvist til Hovedbestyrelsens Overvejelse. Et Forslag om, at fremtidig alle Lønninger for ansatte i Organisationen skal betales af Hovedkassen forkastedes med 69 Stemmer mod 49 under Henvisning til, at man med en saadan Foranstaltning vil gøre samtlige Tillidsmænd altfor afhængige af Hovedkontoret.

Et Forslag fra Afdelingen i Køln om at forhøje samtlige Kontingentsatser med 10 Pf., samtidig med en betydelig Forhøjelse af Strejkeunderstøttelsen og Understøttelsen til Medlemmer, der bliver ledige paa Grund af Forfølgelse fra Arbejdsgivernes Side, forkastedes.

Dagsordenens Punkt 4: „Oprettelse af Statsmonopoler i Jærn- og Metalindustrien og Arbejderne", der skulde indledes med et Foredrag af Næstformanden, Georg Reichel, udgik af Dagsordenen paa Grund af den megen Tid, der var medgaaet til Behandlingen af Beretningen.

Derefter vedtoges en Række Resolutioner, som var fremsatte i Løbet af Forhandlingerne. En af disse fordrer Forsamlings- og Foreningsfrihed for de i Tyskland beskæftigede belgiske, polske og russisk-polske Arbejdere samt Ret for dem til at foretage Arbejdsnedlæggelse under lige Betingelser som de tyske Arbejdere. En anden Resolution lyder saaledes:

„I Betragtning af, at de saakaldte Ferieskifter i Krigsindustrien paa Grund af Kul-, Strøm- eller Materialemangel stadig tiltager, forlanger Generalforsamlingen, at Arbejderne overalt under disse Ferieskifter bliver betalte.

Fordringen fremsættes i alle Bedrifter, og Generalforsamlingen overdrager Hovedbestyrelsen at fremsætte den samme Fordring med alt muligt Eftertryk overfor „Kriegsamt".

De urimelig høje Priser paa Levnedsmidler saavel som for de forskellige Nødvendighedsartikler, tvinger Arbejderne til med al Kraft at fremsætte denne Fordring, da en yderligere Forringelse af deres Livsforhold ikke vil være til at bære".

Fra den nedsatte Kommission angaaende Regnskaber m. m. forelaa et Forslag om Dyrtidstillæg til alle i Forbundet ansatte paa 50 pCt. til de hidtidige Lønninger og med tilbagevirkende Kraft til 1. Januar 1916. Forslaget vedtoges med 60 Stemmer mod 58. Forud var det enstemmig besluttet, at alle Dyrtidstillæg skulde overtages af Hovedkassen, men paa Grund af den svage Majoritet, hvormed selve Dyrtidstillægget vedtoges, foreslog Formanden at vise hele Spørgsmaalet tilbage til Kommissionen og overlade til Hovedbestyrelsen at tilsikre højere Lønninger end de bestaaende under Hensyn til den gældende Skala.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i Kiel. Paa Forslag af Formanden blev der dog givet Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at vælge et senere Tidspunkt, hvis Krigen til den Tid endnu ikke er afsluttet.

Samtlige Forbundsfunktionærer genvalgtes. Der afgaves 116 Stemmer, og Oppositionen markerede stadig sin Tilstedeværelse ved Afgivelse af 35 blanke Stemmesedler.

Man sluttede Kongressens sidste Møde Lørdag Nat Kl. 1, og Formanden, Alex. Schlicke, opfordrede her kraftigt de Delegerede til, trods Meningsforskelligheder, at gaa ud og virke videre for Fagforeningens Ideer og Interesser, og han sluttede med et af 3 kraftige Hurra besvaret Leve for Deutscher Metallarbeiter-Verband.

Urafstemningshumbug!

I en Artikkel med Overskriften »Resultatet« i Juli Nummeret for »Jærn- og Metalarbejderen« gjorde vi Rede for, hvorledes Oppositionen i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Københavns Afdeling 1 efter Kongressen i 1914 under paastaaet Misfornøjelse med Kongressens Resultater krævede 4 af de vigtigste paa Kongressen tagne Beslutninger sendt til Urafstemning for derved at kunne annullere Kongressen. Forsøget faldt ynkeligt til Jorden. Der var samlet 900 Underskrifter paa Kravet om Urafstemning. Af hvad Art disse var, saa man tydeligt, da der paa selve Afdeling 1's Generalforsamling højest havde kunnet noteres 475 Stemmer for Spørgsmaalet om Urafstemning. Hvis man ikke kendte Arten af den københavnske Opposition, kunde man jo nu tro, at saa maatte den Sag vel være i Orden, nu havde de jo faaet Urafstemning, men nej. Urafstemning har kun Betydning for disse Herrer, hvis det vedtages, hvad *de* byder og befaler, og lykkes det ikke, saa iværksættes der bare en ny Komedie, og det er om denne »nye Komedie« vi her vil meddele et og andet.

Tidligt paa Aaret 1916 fremkom Resultatet af en fornyet Agitation for Urafstemning i Form af Lister med 2500 Underskrifter. Kravet lød paa Urafstemning med det Formaal at faa indkaldt en ekstraordinær Kongres til Vedtagelse af, at Overenskomster kun kan afsluttes ved Urafstemning. Vi beder udtrykkelig vore Medlemmer om at passe paa ikke at faa Søsygefornemmelser ved at tænke alt dette Halløj helt igennem.

Da de 2500 Underskrifter var indsamlede rundt omkring i Afdelingerne, ogsaa i Provinserne, forhørte Hovedbestyrelsen sig om Metoden og fik hurtigt konstateret, at der forelaa forskellige Misbrug og Falsknerier, og hele Spørgsmaalet henlagdes til det ordinære Repræsentantskabsmøde, som afholdtes den 1. Juli 1916. Til dette Møde havde J. A. Hansen med Assistance af De samvirkende Fagforbund fremskaffet Materiale til Belysning af Spørgsmaalet:

»Hvorledes indgaas der Overenskomster mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne her i Landet?«

Det viste sig nu, at af Organisationer indenfor De samvirkende Fagforbund har der under den store Situation i 1916 været 82.364 Medlemmer i Lønbevægelse, og Overenskomsterne er afsluttede saaledes, at 7 Organisationer, som havde 15.700 Medlemmer i Lønbevægelse, eller 19 pCt., har anvendt Urafstemning. Disse 7 Organisationer havde et samlet Medlemstal paa 22.662, men af disse deltog kun 37,2 pCt. i Afstemningen. For Overenskomsterne stemte 5729, imod 2703. Deltagelsen var altsaa yderst ringe, Interessen for Fremgangsmaaden altsaa yderst minimal, og saa maa det endelig ikke forglemmes, at der naturligvis er Tilfælde, og saadanne findes herunder, hvor en Organisationsledelse naturnødvendigt maa henvende sig til Medlemmerne. Saadanne Situationer vil enhver Ledelse kunne komme til at staa overfor.

Størsteparten af Overenskomsterne blev iøvrigt afsluttet paa højst forskellig Maade.

Alene ved Hovedbestyrelsesbeslutning blev der indgaaet Overenskomster for 3170 Medlemmer, direkte af Parterne med eller uden Hovedorganisationernes Bistand, altsaa nærmest ved selve Forhandlingsmøderne, afsluttedes der Overenskomst for 23.907 Medlemmer, ved Generalforsamlingsbeslutning for 7562, ved Repræsentantskabsmøder for 12.450, ved Delegeretmøder for 9725 og ved Kongresser for 9800.

Som man ser, er altsaa Fremgangsmaaden ved Indgaaelse af Overenskomster højst forskellig og maa være det, fordi det gælder om først og fremmest at kunne handle i den foreliggende Situation, og her maa Ledelsen til enhver Tid være klar til at gribe rigtigt, men hvis Ledelsen bare ensidigt til enhver Tid er bundet til at lade foretage Urafstemning, betyder det simpelthen kun en Lammelse af den paagældende Organisations Ledelse med tilsvarende Styrkelse af Modstandernes Organisation og Manøvredygtighed.

Smedeforbundets Repræsentantskab nedsatte paa sit Møde den 1. Juli 1916 et Udvalg om Sagen, bestaaende af følgende Repræsentanter, spredt om fra Afdelingerne: Marius Andersen, Aalborg, Leonhard Hansen, Aarhus, P. Larsen, Helsingør, R. Hansen, Hobro-Assens, P. Andersen, Horsens, L. Sørensen, Lyngby, August Larsen, Odense, Fr. Rasmussen, Randers, Johannes Hansen, Københavns Afdeling 1 samt endelig Otto Smith og A. Johansen fra Hovedbestyrelsen.

Paa Forslag af dette Udvalg vedtoges følgende Forslag med alle Stemmer mod 2:

»I Anledning af de fra forskellige Sider til Hovedbestyrelsen fremsendte Lister med Krav om en Urafstemning vedrørende Afholdelse af en ekstraordinær Kongres til Behandling af Forslag om Overenskomsters Vedtagelse og Ændring ved Urafstemning, udtaler Repræsentantskabet:

1) sin Misbilligelse af den Maade, hvorpaa Kravet om Urafstemning er rejst ved Indsamling af Underskrifter udenom Afdelingerne og uden at direkte Underskrift foreligger i alle Tilfælde,

2) at flere Urafstemninger om samme Spørgsmaal indenfor samme Kongresperiode maa anses for at være stridende mod Lovenes Forudsætninger for Urafstemning,

3) at Formaalet med nærværende Urafstemning er hensigtsløs, saafremt Arbejdsgiverne forlanger Overenskomsten forlænget til 1918, da en ordinær Kongres da afholdes forinden,

4) at Hovedbestyrelsen bør afvente, om Fabrikanterne fremsætter dette Forlangende og i bekræftende Fald at lade Urafstemningen bortfalde.«

Hvem der stadig ikke kender Arten af Oppositionen i Københavns Afdeling 1, maatte vel mene, at nu var der skabt Ro om dette Spørgsmaal, men saaledes var det altsaa ikke. Den oppositionelle københavnske Klike satte naturligvis bare en ny Agitation i Gang,

støttet af Syndikalistorganet med den forhenværende Støberiarbejdsmand som Redaktør. Den arme Mand havde jo kun traurige Resultater med sit Forsøg paa at splitte Arbejdsmændenes Organisation. Jord- og Betonarbejderne i København har dyrekøbte Erfaringer herfor. Men her har han jo en lille Flok af villige Hjælpere, der for enhver Pris vil være noget, og som stadig er til Tjeneste med Agitationsrejser, som Gud ved hvem betaler, men hvor der smøres tykt paa, og hvor man søger at bilde godtroende Mennesker ind, at dette med Urafstemning er saa uhyre demokratisk. D'Hrr. kommer dog til at tage sig lidt i Agt, og de kommer til at regne med, at der er andre Kræfter i Samfundet end dem, der udløses ved en halsløs, hensynsløs og ansvarsløs Agitation paa Møder, hvor der ingen Ting skal ske udover at »rejse Stemninger«.

Urafstemningshumbug'en er, saaledes som den er sat i Scene og systematisk forceret frem af den københavnske Halløjopposition, kommer til at spille en Rolle, og i alle Tilfælde er det kommet dertil, at det bliver nødvendigt for Medlemmerne af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund at gøre Forsøg paa at tage et endeligt Standpunkt i denne Sag, og de maa føle sig overbeviste om, at skal Forbundets Virksomhed lægges om fra et lødigt og intensivt Arbejde til Varetagelse af Medlemmernes økonomiske Interesser, saaledes som Tilfældet har været i en Aarrække, og over til Urafstemningshalløjet, saaledes som vi ligeledes har kendt det paa de senere Aar, saa betyder det intet mindre end Dekadence og Opløsning for denne Organisation, og Medlemmerne vil komme til selv at bøde derfor. Derfor maa de ogsaa have Afgørelsen, og de vil inden længe blive stillet overfor en saadan.

I Sommerens Løb har en Række Kongresser beskæftiget sig med Urafstemningen, men ingen har gennemført Urafstemningen i den Forstand, at de har lammet deres Ledelse ved at gøre en saadan Afstemning obligatorisk.

Snedkerforbundet, der efter Smedeforbundet er den største Haandværkerorganisation her i Landet, forkastede med 126 Stemmer mod 27 at gaa til Urafstemning, altsaa med næsten 100 Stemmers Majoritet. Tobaksarbejderforbundet, der ogsaa er en betydelig Organisation, vedtog ganske vist Urafstemning, men overlod samtidig til Hovedbestyrelsen at bestemme, hvornaar Sagerne er af den Betydning, at de skal til Urafstemning. Tapetsererne vedtog ogsaa noget om Urafstemning, men der er det saaledes, at de slutter lokale Overenskomster for København, og Urafstemningen kommer saaledes kun i visse Forhold i Brug for Provinsernes Vedkommende.

Af Kartelorganisationerne forkastede den næststørste, nemlig Formernes, absolut at gaa til Urafstemning, og dette vil naturligvis blive af særlig Betydning for os.

Hos Smedeforbundet har det hidtil været saaledes, at det er Repræsentantskabet, der vedtager eller forkaster Overenskomstforslag, derunder naturligvis ogsaa, hvorvidt et Forslag skal til Urafstemning eller ikke. Der bør Afgørelsen i saa Henseende ogsaa bibeholdes, eller ogsaa bør man afskaffe Forbundets Repræsentantskab i Stedet for at umyndiggøre det paa det eneste Punkt, hvor det ifølge Forbundslovene og Kongresbeslutninger er sat til at øve en Indflydelse.

Paastanden om, at Urafstemning med vore Organisationsforhold skulde være demokratisk, er fejlagtig. Det er tværtimod reaktionært, og tilmed er det farligt.

Uddrag af Centralorganisationens Beretning for Aaret 1916—17.

III.

Smedeforbundet.

Smedeforbundet har som det største af Fagene ganske naturligt ogsaa den mest omfattende Beretning og de fleste Sager. Tekstberetningen indeholder i kronologisk Rækkfølge de mest fremtrædende af de officielt behandlede Sager.

Lønbevægelsen

har i Aarets Løb været meget livlig. Der har været rejst Lønkrav paa ialt 209 Virksomheder eller Dele deraf og hos 10 Smedemesterforeninger eller et Flertal af Mestre i en By. De 147 Virksomheder og Smedemesterforeningerne er fordelt paa Provinserne, medens 62 er beliggende i København.

Samtlige Virksomheder har ialt beskæftiget 6628 Svende. De fleste har faaet direkte Andel i Forhøjelsen, nemlig 6467 eller 97,6 pCt.

Igennem en Aarrække stiller Lønforhøjelsen sig saaledes:

Aar	Antal Svende beskæftigede paa Værkstedet	Antal Svende delagtige i Forhøjelsen		Gennemsnitlig Forhøjelse pr. Deltager pr. Time	Værkstedets Gennemsnitstimeløn før Forhøjelsen	Værkstedets Gennemsnitstimeløn efter Forhøjelsen
		ialt	pCt.	Øre	Øre	Øre
1905	311	269	—	2,1	—	—
1906	1735	1362	—	2,4	36,1	38,3
1907	2012	1665	—	2,1	36,7	38,4
1908	1326	740	—	2,3	36,2	37,5
1909	841	581	—	2,3	36,3	37,9
1910	728	588	—	2,9	39,7	42,0
1911	2133	1731	81,1	2,6	39,4	41,5
1912	1715	1381	80,5	2,1	40,2	42,0
1913	1568	1338	85,3	2,0	41,6	43,4
1914	2544	2146	84,3	2,9	42,1	44,6
1. Kvartal 1915.	1086	725	66,8	2,2	42,0	43,5
1915—1916	4954	4602	92,9	2,3	43,6	45,7
1916—1917	6628	6467	97,6	3,2	47,6	50,8

For 1916—17 er Lønforhandlingerne i 139 Tilfælde ført uden direkte Tilkaldelse af en Forhandlingsmand fra Forbundet, medens der i 75 Tilfælde er mæglet.

I Anledning af Lønkrav er der strejket i 4 Tilfælde, 2 Gange hos Lolland-Falsters Jærnbaneselskab og 2 Gange hos Cohr i Fredericia.

Foruden den indregistrerede Lønbevægelse findes Steder, hvor man ikke har kunnet faa de nøjagtige Tal, og andre Steder, f. Eks. paa Elektricitetsværker o. lign. Steder, hvor Forholdene ikke kan komme under samme Maal. I Nakskov og Svendborg er saaledes opnaaet aarlige Tillæg paa 300 Kr., i Helsingør noget lignende og i Randers 500 à 700 Kr.

Beretningen indeholder endvidere vedrørende Lønbevægelsen de til Hovedkontorets Kundskab komne Oplysninger om Akkordrevisioner og Dyrtidstillæg. Det er dog afgjort, at disse Oplysninger ikke afdækker Forholdene hverken helt eller delvis, men de giver dog et Billede af, hvad der foregaar rundt omkring. Om Dyrtidstillægene siges det i Beretningen,

> »at de paa sine Steder er Udtryk for et uomtvistelig godt Hjertelag hos Firmaerne, men ingenlunde alle Steder, idet de ligesaa godt repræsenterer Resultatet af stærke Pres som paa sine Steder en utiltalende Smaatskaarenhed fra velstillede Firmaer, som kun har givet Dyrtidstillæg for at fri sig fra Lønforhøjelser«.

Mæglingsmøder.

Antallet af Mæglingssager har været 135, Antallet af Mæglingsmøder 75. Om disse bemærkes:

Enighed opnaaedes i 103 Tilfælde, medens 28 Spørgsmaal henvistes til Behandling i Timandsudvalget. Af de øvrige 4 Sager bortfaldt 1, nemlig en Sag om Anvendelsen af ikke faglært Arbejdskraft paa Svendborg Skibsværft, og et Lønkrav fra Nitterne paa Københavns Flydedok udsattes til senere Mægling. En Sag fra Firmaet Andersen & Meyer vistes tilbage til fornyet Behandling mellem Parterne og er ikke siden dukket op, og et Spørgsmaal fra A/S »Atlas« om Anvendelsen af ikke faglært Arbejdskraft henvistes til »nærmere Forhandling«, der ihvertfald ikke betød Timandsmøde.

Af de til Timandsudvalget henviste 28 Sager kom kun de 20 til Behandling der. De øvrige 8 Sager ordnedes under Haanden eller forblev uafgjorte.

Forholdet imellem Mødernes Antal er i de sidste 3 Aar saaledes:

Aar	Antal Møder	Antal Stridsspørgsmaal	Antal Sager	
			hvor Forlig opnaaedes	hvor Forlig ikke opnaaedes
1914	58	86	65	21
1915—16	79	108	77	31
1916—17	75	135	103	28

Foruden disse Mæglingsmøder har der fundet endnu 2 Sted, nemlig hos Virksomheder udenfor Sammenslutningen og i begge Tilfælde paa Sukkerfabrikker.

Alt i alt bliver Mæglingernes Antal altsaa 77, Stridsspørgsmaalenes 137 og de forligte Sagers 105.

Beretningen indeholder iøvrigt detaillerede Oversigter over saavel Mæglingsmøderne som Lønbevægelsen.

Timandsmødernes

Antal har været dobbelt saa stort som ellers almindeligvis, nemlig 12. Der har været behandlet ialt 26 Sager, deraf de 2 2 Gange.

De 19 Sager fandt deres endelige Afgørelse ved Behandlingen for denne Instans. 2 af Sagerne henvistes til Afgørelse i Prislisteudvalget, 1 henvistes til Voldgift, 2 ordnedes under Haanden og 2 gled ud i Sandet.

Arbejdsstandsninger.

Strejker. — Lock-outer. — Blokader.

I Periodens Løb har der været ialt 20 Arbejdsstandsninger.

14 af de stedfundne Arbejdsstandsninger har været tildels i Strid med bestaaende Overenskomster. Deraf er de 3, Konflikterne hos Fbrk. Christoffersen i København, Cyklefabrikant Jens A. Rasmussen i Svendborg, og Vejle Bolte- & Møttrikfabrik, tildels 4 (den sidste paa C. B. Cohns Fabrik i Lyngby, hvor Fabrikanten og Svendene skiftedes til at erklære Arbejdsstandsning hver anden Dag) været etableret af Arbejdsgiverne, 10 af Arbejderne. Af disse sidste er den hos det Lolland-Falsterske Jærnbaneselskab i Maribo den ene, medens de resterende 9 har fundet Sted hos Medlemmer af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, og de har alle været meget kortvarige. Længst har de Arbejdsstandsninger varet, som etableredes af Arbejdsgiverne.

Standsningerne hos Burmeister & Wain, Frichs i Aarhus og M. P. Allerups Efterfl., som alle tidligere har været omtalt i Fagbladet, adskiller sig i nogen Grad fra de øvrige hurtige Arbejdsnedlæggelser; enten har de haft den øjeblikkelige Vredes Demonstrationspræg, eller ogsaa er der i aarevis baaret sammen til en Udløsning af denne Art. De var naturligvis derfor alvorlige nok, navnlig paa de 2 første Steder, hvor det drejede sig om saa stort et Antal.

Endnu skal kun anføres, at Strejken paa Spiralsengefabrikken i Esbjerg var Sympatistrejke.

Blokadernes Antal er 21. Disse fordeler sig saaledes:

Etablerede før 1911 ..... 2.
— i eller efter 1911, men før 1. April 1916 9, bilagt 5.
— i den nuværende Beretningsperiode 10, — 5.

11 Blokader fortsættes fremdeles, men om dem alle kan det heldigvis siges, at de hver for sig kun gælder ganske smaa bitte Pletter, naar undtages følgende 3 meget gamle Blokader:

Fortsatte Konflikter.

Byen	Indehaverens eller Virksomhedens Navn	Antal Svende ved Arbejdets Indstilling	Aarsagen til Arbejdsnedlæggelsen	Dato for Arbejdsnedlæggelsen
Brønderslev	»Pedershaab«	15	Lønkrav	16/12 04
Fraugde ...	Plovfabrikant Jakobsen	11	—	1/5 05
Thisted	De forenede Kalkværker	1	Arbejdsmandsstrejke	4/3 12

Det maa iøvrigt tilføjes, at de 6 Blokader — 5 Blokader og den under »Fortsatte Konflikter« opførte Blokade af Thisted Kalkværk — er etablerede paa Opfordring af og til Støtte for andre Fag, som enten har blokeret hele Virksomheden eller en enkelt Plads paa samme, saaledes som navnlig for Maskinmestrenes Vedkommende.

Overenskomster.

Overenskomsternes Antal er ialt 72, 50 i Provinserne og 22 i København. 16 af disse 72 Overenskomster er oprettede eller fornyede i Aarets Løb.

Iøvrigt vil dette Antal Overenskomster sige, at saa godt som ingen Virksomhed indenfor Jærnindustrien staar uden Overenskomst. Grundtrækkene i Overenskomsterne er saa godt som overalt de samme.

Beretningens sidste Del omhandler

Rejserne og Kontorarbejdet.

Formanden har i Periodens Løb besøgt 62 Byer, medens andre Tillidsmænd har været i Provinsen 13 Gange.

Af Hovedbestyrelsesmøder har der i Aarets Løb været afholdt 29, af Repræsentantskabsmøder 1.

Korrespondancernes Sideantal er for Formandens Afdeling i Aarets Løb 1792, Bilagenes Antal 445. Hovedkassereren har udsendt 716 Kvartsider Korrespondance i samme Tid og 8 Oktavsider.

Medlemstallet.

Medlemsantallet har siden Kongressen i 1914 været saaledes:

31. Marts 1915	13,808
— 1916	15,342
— 1917	17,032

Samtlige angivne Tal indbefatter Medlemmer under 18 Aar og Medlemmer med hvilende Medlemsret.

Arbejdsløsheden i København.

Efter at de forøgede Vanskeligheder som Følge af den skærpede Krigsførelse til Søs opstod med Hensyn til at opretholde vort Lands Tilførsler fra Udlandet, har vi gennem Fagbladet stadig holdt vore Læsere à jour med Omfanget af Arbejdsløsheden indenfor Metalarbejderfagene i København, og af de fremkomne maanedlige Meddelelser er det i tilstrækkelig Grad fremgaaet, at Arbejdsløsheden blandt Metalarbejderne ikke hidtil har naaet et Omfang, som, set i Forhold til det forøgede Medlemstal, har været større, end hvad man før Krigen regnede som normalt.

Ikke desto mindre har der været og synes stadig at herske overdrevne Forestillinger saavel blandt vore Medlemmer som blandt Arbejdsgivere og andre interesserede med Hensyn til Omfanget af Arbejdsløsheden, og det er særlig Tallet paa arbejdsløse Smede og Maskinarbejdere, som stadig gøres 2 à 3 Gange større end det i Virkeligheden er. Aarsagen hertil er vel i nogen Grad Meddelelser, som fremkommer i Dagspressen vedrørende Arbejdsløsheden i Almindelighed, og i adskillige Fag ser det jo ingenlunde lyst ud i Øjeblikket.

Et københavnsk Middagsblad meddelte under 28. Juli, at Smedene og Maskinarbejderne havde 6 à 700 Arbejdsløse, medens Tallet nævnte Dag var 553. Ganske vist var ved Midten af Juli Maaned 717 Smede og Maskinarbejdere ledige, men heraf stammede ca. halvtredie Hundrede fra Værfterne paa Grund af Skibsværftsarbejderkonflikten og var altsaa uden Forbindelse med de almindelige ekstraordinære Forhold. Efter at Konflikten var endt, dalede Arbejdsløshedstallet med over 200. De sidste otte Dage har bragt en lille Stigning, men der mangler meget, inden man har Lov til at tale om ekstraordinær Arbejdsløshed.

Det samme kan ikke siges om Formerne, som Lørdag den 18. ds. havde ca. 90 Arbejdsløse i København eller ca. 22,5 pCt., medens Smede og Maskinarbejderne samme Dag havde 553 Arbejdsløse eller kun under 6 pCt.

Af de øvrige Fag havde Gørtlerne 9, Metaltrykkerne 6 og Sliberne 4 Arbejdsløse.

Hvad der ogsaa illustrerer Tilstedeværelsen af Arbejde i ret udstrakt Grad, specielt for Smede og Maskinarbejdere, er den livlige Til- og Afgang af Arbejdsløse, som stadig finder Sted. I Maj Maaned var Tilgangen 586 og Afgangen 577, i Juni Tilgang 893 og Afgang 589 og i Juli Tilgang 789 og Afgangen 920.

De tilsvarende Tal for de paagældende Maaneder i Fjor, et Tidsrum, der i særlig Grad var præget af Højkonjunkturen, var som følger: Maj Tilgang 462, Afgang 503, Juni Tilgang 405 og Afgang 417 og Juli Tilgang 487 og Afgang 481.

Det kan ligeledes nævnes, at der til Arbejdsanvisningen er rettet Henvendelse om at skaffe følgende Antal Smede og Maskinarbejdere: i Maj Maaned 133, i Juni 145 og i Juli 131.

Det Billede, som i Øjeblikket tegner sig af Arbejdsløsheden indenfor Metalarbejderne, er, naar Formerne fraregnes, ingenlunde mørkt, og selv om vi med Hensyn til Fremtiden i højere Grad end nogensinde før svæver i Uvished, saa gavner det jo intet at male en vis Mand paa Væggen nu.

Prisstigningen i Sverige under Krigen.

Nedenstaaende Opgivelser, som er tagne fra »Metallarbetaren« for 21. Juli viser, at Prisstigningerne i Sverige er saa temmelig de samme — ialtfald ikke mindre — som hos os:

I »Sociala Meddelanden« forekommer en Redegørelse over Livsfornødenhedernes almindelige Stigning under Krigen, indeholdende særdeles interessante Oplysninger angaaende den uhørte Prisstigning paa f. Eks. Beklædningsartikler samt Levnedsmidler. Ogsaa andre Udgifter, saasom Brændsel og Lys m. m., er medtagne i Beregningerne, og man har i det hele taget søgt at faa en Oversigt over Omkostningerne i et Husholdningsbudget for en Normalfamilie med omkring 2000 Kroners Udgift pr. Aar.

Beregningerne er baserede paa Forholdene i Byer og omfatter Tiden fra Maj 1914 til Maj 1917. Disse Beregninger udviser, at det fuldstændige Udgiftsbudget paa 2000 Kroner fra Maj 1914 til Maj 1917 er svulmet op til en Sum af 3037 Kroner, hvilket er en Forøgelse af 51,9 pCt. Det bør imidlertid her erindres, at denne Stigning er beregnet under Forudsætning af en uforandret Levefod.

Stigningen af de forskellige Udgiftsposter overskueliggøres i en Tabel. Af denne fremgaar, at Udgifterne til Føde- og Nydelsesmidler, som i Maj 1914 kostede 876 Kr., steg til 1520 Kr. paa samme Tid i 1917, og udviste saaledes en Stigning paa 73,7 pCt.

Beklædningsposten gik i 1914 op til 219 Kr. og i 1917 til 374 Kr., svarende til 70 pCt. Stigning. Endnu højere, nemlig med en Stigning af 90 pCt., kommer Brændsel og Lys, hvilken Post for 3 Aar siden beregnedes til 97 Kr. og nu til 186 Kr.

Udgifterne til Husleje er stegne med 8 pCt., Skatterne er forhøjede med 8,5 pCt., og Posten »Andre Udgifter« med 30 pCt.

For Beklædningsartiklernes Prisstigning gøres Rede i en særskilt Tabel med en Gennemsnitspris, som grunder sig paa Oplysninger, indhentede fra 40 Steder i Landet.

Tøj og Garn viser en uhørt Stigning. Den største forekommer med Hensyn til Bomuldstøj, som endog er steget med 100 pCt. Uldtøj er steget med 160 pCt. og Uldgarn med — 253,8 pCt. I Maj 1914 kunde man saaledes købe 1 kg Uldgarn for 6 Kr. 50 Øre, og i Maj 1917 betaltes for samme Kvantum en Pris af 23 Kr.

Paa Fodtøj varierer Prisstigningen alt efter forskellig Slags mellem 78,6 og 121,2 pCt. Priserne paa Forsaaling er steget med 85,7 pCt.

Stigningen i Udgifterne til Levnedsmidler, Lys og Brændsel for en Normalfamilie med forannævnte Udgiftsbudget vises i en særskilt Tabel, omfattende omkring 40 Steder i Landet. Vi skal her i absolute Tal meddele Prisstigningen fra Juli 1914 til og med April 1917 for nogle Pladser, hvor Metalindustrien er af større Betydning, af hvilken Grund Oplysningerne kunde have særlig Interesse for vore Medlemmer.

I Stockholm udgjorde i Juli 1914 Gennemsnitsudgifterne til de nævnte 3 Poster 808 Kr., i April 1917 var samme Udgiftspost steget til 1417 Kr. I Södertälje, som ligger nær ved Stockholm, udgjorde samme Udgiftsposter paa de nævnte Tidspunkter henholdsvis 747 Kr. og 1309 Kr., i Eskilstuna 735 og 1291 Kr., i Malmø 730 og 1,306 Kr., i Gøteborg 745 og 1,365 Kr., i Wästeraas 717 og 1275 Kr. og i det store Jærnbrugs-Samfund Domnarvet var Cifrerne 689 Kr. i Juli 1914 og 1261 i April 1917.

For samtlige ca. 40 Steder, hvorfra der er indhentet Oplysninger, paavises en procentvis Forhøjelse paa nævnte 3 Poster af 65,5 pCt. for første Kvartal 1917 fra Juli 1914, medens Stigningen i Løbet af April 1917 er naaet op til mere end 75 pCt.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Norge. De senest fra Norsk Formerforbund modtagne Meddelelser er i Retning af, at det nu ogsaa i dette Land sløjer af med Arbejdet, og naar man altsaa søger efter Arbejdskraft i Udlandet, maa Grunden sikkert søges i, at der er Uenighed til Stede i Lønforholdet, idet Dyrtiden er i den Grad fremherskende, at Lønkrav stadig maa stilles, for at Formerne kan komme til at føre en blot nogenlunde taalelig Eksistens.

Under saadanne Forhold kan det naturligvis ikke tilraades de danske Formere at reflektere paa Arbejde i Norge, og i hvert Fald under ingen Omstændigheder gøre det før de har indhentet fornødne Oplysninger i deres Forbund.

Overenskomst med Dansk Arbejdsmandsforbund. De mange Uoverensstemmelser mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Formerforbundet, der gennem Aarene har fundet Sted, har med Sagen fra Einar Holms Efterfølgers Jærnstøberi i København givet Stødet til, at der ved De samvirkende Fagforbunds Initiativ paa Kongressen i Juli kom til at foreligge et Forslag til Overenskomst mellem de to Forbund. Efter at Formernes Forretningsudvalg, senere Hovedbestyrelsen og sluttelig Kongressen har godkendt Forslaget, og efter at det ogsaa er tiltraadt af Arbejdsmandsforbundets Ledelse, er dette altsaa nu en Kendsgerning som Overenskomst, der er gældende.

En Taler bemærkede paa Kongressen om Forslaget, at det jo maatte være skrevet for Arbejdsmændene, da Formerne altid havde holdt sig dets Indhold efterrettelig, og heri havde den paagældende Ret. Det maa nu haabes, at Arbejdsmandsforbundets Ledelse magter at faa sine Medlemmer til at respektere Overenskomsten, som har følgende Ordlyd:

Regler for Samarbejde mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Formerforbund om Arbejde, der er flydende mellem de to Organisationers Medlemmer.

1) I alle Tilfælde, hvor det er nødvendigt, skal begge Organisationers Medlemmer optræde i Fællesskab, alt dog under Hensyn til vedkommende Organisations Love.
2) Priser, der er fastsat af begge Parter i Fællesskab — eller en af dem i Fællesskab truffen Aftale — skal respekteres af begge Parter.
3) Naar der paa en Arbejdsplads agtes gennemført en Forbedring i Løn- og Arbejdsforhold, skal den Part (Medlemmer, Tillidsmanden eller Organisationen) som tager Initiativet, i saa god Tid som mulig give den anden Part Meddelelse herom.
4) Under Forhandlinger, der har Udsigt til at ende med Konflikt, holder den forhandlende Part stadig den anden Part underrettet om Stillingen.
5) Under en Strid med Arbejdsgiveren om Betaling for Arbejde eller Arbejdets Udførelse, maa den anden Parts Medlemmer ikke udføre dette, før Sagen er ordnet paa tilfredsstillende Maade af den Part, der har rejst Spørgsmaalet, eller før Enighed derom er opnaaet mellem begge Parter.
6) I Tilfælde af Strejke eller Lock-out, der kun omfatter en af Parterne, holder den arbejdende Part sig strengt passiv med Hensyn til Arbejdets Udførelse og hvad dermed staar i Forbindelse, indtil den Part, der har rejst Sagen, meddeler den anden, at ordnede Forhold atter er tilvejebragt.
7) Under Forhold, hvor det for Sagens heldige Udfald skønnes nødvendigt at iværksætte Sympatistrejke, bør Organisationernes Hovedbestyrelser være enige herom, og lovligt Varsel maa gives, forinden Sympatistrejken iværksættes.
8) Ved Uoverensstemmelser, som opstaar paa Arbejdspladser mellem Arbejdsmænd og Formere, skal saadanne Forhold afgøres af et Udvalg, der bestaar af 2 Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund og 2 for Dansk Formerforbund, og med en udenforstaaende, men kendt Partifælle som Formand, der, saafremt Enighed ikke kan opnaas, har den afgørende Myndighed.

Aarhus. Fra Aarhus Afdeling er meddelt om følgende Tildragelse hos Aktieselskabet M. Seest, hvilken er passeret under Kongresdagene og umiddelbart derefter.

En Former forlangte i Akkordpris for en Plan 24 Kr. Støbemester Chr. Jørgensen bød 12 Kr., hvilket Formerne naturligvis nægtede at modtage. Da Lønningsdagen kom, udbetaltes der 12 Kr., og Formeren meddeltes, at der ikke var mere Arbejde til ham. En Diskussion medførte dog, at Afskedigelsen toges tilbage, men saa skulde Formeren udføre en gammel Akkord (1 Stativ) til 8 Kr., og da der nylig var betalt 18 Kr. for dette Arbejde et andet Sted, var Hensigten jo let at gennemskue. Man tilbød at udføre Arbejdet for 12 Kr., og Mester Jørgensen gik op til 10 Kr. Resultatet blev, at Formeren maatte ophøre med Arbejdet, og det samme skete med endnu en Former, der heller ikke vilde præstere Stativet for 10 Kr.

Afdelingsformanden tog da Affære og fik Sagen sluttet, idet Planen blev betalt med 20 Kr. og Stativet skulde udføres i Timeløn, men til mindst 1 Kr. i Timen.

Brønderslev. Hos Aktieselskabet N. K. Olsen & Co. afholdtes der den 21. Juni et Forhandlingsmøde, og heri deltog bl. a. Forbundets Formand. Kravet lød paa Forhøjelse af de bestaaende Akkorder paa Gods til Kværne og Hakkelsemaskiner.

Man enedes om, at Ben til Kværne skulde udføres til den hidtil gældende Pris, medens alt det øvrige nævnte forhøjedes med 10 pCt.

De saaledes fastsatte Priser er gældende til en af Parterne opsiger dem med 3 Maaneders Varsel, og de kan tidligst udløbe 1. Juli 1918. Iøvrigt skal der udarbejdes en fast Prisliste paa det andet gangbare Arbejde, og denne skal ligeledes indeholde en Opsigelsesfrist paa 3 Maaneder.

Frederikssund. I Fagbladet for Juni er omtalt en Sag fra Frederikssund Jærnstøberi, hvor Støbemester Fr. Holm drev en Sag saa langt ud, at en Maskinformer maatte forlade Fabrikkens Arbejde, fordi Hr. Holm ikke kunde række sig længere end til 3 Kr. 50 Øre for et Stykke Arbejde, som der først var forlangt 4 Kr. for, og senere 3 Kr. 75 Øre.

Ved en Samtale, der senere fandt Sted mellem Fabrikanten og vor Tillidsmand, resulterede denne i, at Manden genantoges og fik den Betaling, han havde forlangt, men Støbemester Holm skulde dog efter at dette var passeret blære sig med følgende Udtalelse: Det er ikke mig, men Fabrikanten, der har givet sig! Ak ja — det er de smaa Hunde der gøer.

Horsens. Hos Kobbersmedemester Nielsens Enke har et der arbejdende Medlem faaet hævet sin Timeløn fra 61 til 70 Øre, naar han ikke arbejder i Akkord.

Hørsholm. I Juli Maaned er fra denne Afdeling meddelt, at de der arbejdende ca. 10 Medlemmer har erholdt et Dyrtidstillæg, svingende mellem 25—35 Kr. pr. Mand.

Helsingør. Hos Jærnstøber Kærulff har de 2 der i ren Timeløn arbejdende Medlemmer faaet denne hævet fra 52 til 60 Øre i Begyndelsen af August.

København. Den 11. August er der hos Firmaet F. Mogensen afholdt et Mæglingsmøde paa Krav om et Dyrtidstillæg til de 16 Medlemmer, der arbejder i ren Timeløn paa denne Fabrik.

Sagen sluttedes med, at de bestaaende Timelønninger forhøjedes med 2 Øre pr. Mand, da Fabrikanten ikke vilde indlade sig paa at give Dyrtidstillæg.

Stubbekøbing. For en Tid tilbage maatte Forbundet advare vore Medlemmer mod at tage Arbejde paa Stubbekøbing Jærnstøberi til de hidtil gældende Akkordpriser, men henstillede, at de, der maatte

blive tilbudt Arbejde der, maatte sikre sig en anstændig Timeløn.

Resultatet blev, at Støberiet i et Stykke Tid har været uden Formere, men nu er et Medlem begyndt paa Tilbud om, at de gamle Akkorder kunde blive forhøjet med 33 pCt.

Efter de indsendte Oplysninger opnaas der nu en Timefortjeneste paa ca. 94 Øre.

Slagelse. I Henhold til nogle Oplysninger, der i den senere Tid er indgaaet til Forbundet, synes Formerne og Arbejdsmændene paa »Alliance« ikke at staa paa den bedste Fod med hinanden.

Efter hvad der meddeles generede en Arbejdsmand fornylig en Former en hel Dag igennem saa stærkt, at det sluttelig blev nødvendigt for Formeren at tage fat paa ham. Da en anden Former og en anden Arbejdsmand samme Dags Aften paa et offentligt Sted kom i Haandgribeligheder med hinanden, erklærede samtlige Arbejdsmænd i Støberiet den paafølgende Arbejdsdag, at saafremt de to Formere ikke blev afskedigede øjeblikkelig, vilde de nedlægge Arbejdet. Det gjorde de, og Formerne maatte da gaa med, da de ikke kunde arbejde alene, men de indtog forinden det fornuftige og konsekvente Standpunkt, at Sagen, der var passeret ude i Byen, ikke angik Fabrikken, og i det andet Tilfælde maatte enten begge to afskediges, eller begge blive i Arbejde. Efter en Spadseretid paa 4 Dage blev Arbejdsmændene fornuftige, og alle Mand fra begge Parter gik atter i Arbejde.

Vejle. Hos Firmaet C. M. Hess er med tilbagevirkende Kraft til 1. Juni 3 rene Timelønninger og samtlige Akkordarbejderes ansatte Timelønninger forhøjede med 3 Øre pr. Mand og Time, samt en Kernemagers Timeløn med 5 Øre; fra 46 til 51 Øre. De kan til enhver Tid opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Alle Akkordpriser paa Patentbrædder er opsagte.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Paa Aktieselskabet E. Voss Fabrik i Fredericia afholdtes d. 4. Aug. d. A. Mæglingsmøde i Anledning af fremsat Krav om Forhøjelse saavel paa Timelønnen som paa Akkordpriserne.

Man enedes om, at 3 Mand hver skulde have 4 Øre mere pr. Time og 1 Mand 5 Øre mere pr. Time, endvidere lovede Firmaet at stille sig velvillig til en Forhandling om en Forhøjelse af de daarlige Akkorder, efterhaanden disse fremkommer.

Hos J. Allen, St. Kongensgade, afholdtes Mæglingsmøde d. 11. Juli i Anledning af, at Forbundets Medlemmer havde opsagt deres Pladser efterhaanden som de Akkorder blev færdige, som de stod og arbejdede paa. Anledningen var, at Allen junr. ved stadig at lade vore Medlemmer høre, at de tjente for meget og nu skulde Akkorderne nedsættes, og at vore Medlemmer systematisk drev. Disse og andre lignende kultiverede Udtalelser af samme Slags gjorde naturligvis vore Medlemmer ked af at arbejde paa denne Fabrik under disse Forhold.

Gørtlerlauget gjorde gældende, at det var en ulovlig Trusel om en ulovlig Arbejdsstandsning og krævede Mægling foretaget, og her enedes man om, at Arbejderne frafaldt den fremsatte Trusel om Arbejdsstandsning, mod at Arbejdsgiverne erklærede, at de fremkomne Udtalelser ikke tilsigtede nogen Krænkelse overfor Arbejderne, ligesom begge Parter hver for sig erklærede at ville medvirke til rolige Arbejdsforhold paa Værkstedet.

Samme Dag afholdtes Mægling samme Sted om Støbernes Lønforhold. Der var beskæftiget ialt 4 Mand, 2 Medlemmer af vort Forbund og 2 Medlemmer af Formerforbundet. Gennemsnitstimelønnen var 61 Øre, og hertil udbetaltes et Dyrtidstillæg paa 8 Kr. til hver Mand.

Man enedes om at modtage et af Arbejdsgiverne fremsat Tilbud om at forhøje Dyrtidstillægget med 3 Kr. pr. Uge, saaledes at det bliver paa 11 Kr., og at der udbetales et Støberitillæg paa 50 Øre pr. Støbedag, samt at der mellem Arbejderne og Firmaet skulde optages Forhandling om Indførelse af Akkord; denne Forhandling skal være tilendebragt senest den 1. September d. A.

Den paa Mæglingsmødet d. 20. April d. A. berammede Akkordprisforhandling paa J. Allens Gørtlerværksted er nu endt med, at der den 4. August er underskrevet en Akkordpriskurant med 1 Maaneds gensidig Opsigelse.

Køb af Koks. Medlemmerne af den københavnske Afdeling med mindst 1 Aars Medlemsret, kan ved Henvendelse paa Forbundets Kontor faa udleveret for indtil 30 Kr. Koks-Værdimærker til Betaling af de gennem Optællingsskemaerne bestilte Koks, mod at underskrive en af Bestyrelsen affattet Erklæring om at tilbagebetale det udlagte Beløb med ugentlige Afdrag i Løbet af 10 Uger.

Aarhus. Paa Lunds Værksted har de der beskæftigede 8 Mand faaet Timelønnen forhøjet med 3 Øre pr. Time; dermed er Gennemsnitstimelønnen steget fra 71,6 Øre til 74,6 Øre.

Uorganiserede Kolleger. De hos Mogens Ballins Efterfølger beskæftigede 2 uorganiserede Gørtlersvende har endnu ikke ordnet deres Forhold til Organisationen.

Arbejdsløsheden i Juli 1917.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	10	0
— anmeldt i Løbet af Maaneden	20	0
Anvist Arbejde af Arbejdsløshedskassen ...	6	0
— — - Centralarbejdsanvisningskontoret	1	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	13	0
Bortrejst, sygemeldt, Militær el. lign.	1	0
Ledige Dage i Maaneden.....	448	0
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	9	0

Jærn- og Metalslibere.

Forbundets Kongres og Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde. Dansk Jærn- & Metalsliber Forbund afholdt sin 7. Kongres i Dagene d. 13., 14. og 15. Juli i Forsamlingsbygningen paa Enghavevej. Da Afdelingerne senere vil modtage et udførligt Referat af Forhandlingerne, skal her kun i Korthed omtales de vigtigste Ting, som blev vedtagne:

1) Paa Forslag af Afdelingen i Horsens vedtoges: Ingen Overenskomst, som gælder for hele Landet, maa sluttes uden Urafstemning.
2) Det vedtoges, at Hovedbestyrelsen skal arbejde hen til at faa en ensartet Priskurant for hele Landet for Cyklearbejde, og hvor det ellers kan lade sig gøre.
3) Strejkeunderstøttelsen forhøjedes med 50 pCt., saalænge Krigen varer.
4) Forslaget fra Afd. 1 om, at Strejkebrydere ikke kan optages i Forbundet, vedtoges.

Desuden vedtoges forskellige Anskaffelser, og Lønningerne til Hovedbestyrelsen forhøjedes.

Vor tidligere Formand, Hr. A. G. Andersen, ønskede ikke at modtage Genvalg, da han i den senere Tid ikke havde været rigtig rask og derfor ikke mente, at han i Fremtiden kunde overkomme Arbejdet baade som Formand for Forbundet og Kasserer for Afdeling 1 i København. I Andersens Sted valgtes V. Hansen til Forretningsfører for Forbundet og Arbejdsløshedskassen.

Beretningen og Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Paa Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde vedtoges enstemmigt at slutte sig til Sammenslutningen af Arbejdsløshedskasserne indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Til Sliberne. Medlemmer af Afdeling 1, som arbejder hos Firmaet Fisker & Nielsen, København, forlangte Akkordpriserne hævede, men Firmaet nægtede at gaa med til nogen som helst Lønforhøjelse. Afdelingen begærede derfor afholdt Mæglingsmøde. Paa det derefter den 6. Juli afholdte Mæglingsmøde enedes man om at henvise Sagen til nærmere Forhandling mellem Firmaet og Arbejderne, hvilken Forhandling skal paabegyndes senest 14 Dage fra Dato. Skulde denne Forhandling ikke føre til det ønskede Resultat, kan Sagen henvises til Forhandling ved Timandsmøde.

Ved de ifølge ovennævnte mellem Firmaet og Arbejderne førte Forhandlinger lykkedes det at faa Akkordpriserne forhøjede med fra 10—50 pCt.

Af 35 Akkorder blev de 28 forhøjede. Forhøjelsen har tilbagevirkende Kraft fra 1. Juli 1917.

Metaltrykkere.

Paa A/S Københavns Lampe- & Lysekronefabrik er Timelønnen forhøjet for 2 Mand fra 65 til 72 Øre pr. Time, og for 1 Mand fra 50 til 72 Øre.

Ulovlig Lockout. Paa A/S Carl Lunds Fabrikker indførte man fra Mandag den 9. Juli et Nathold for 7 Mand af Fabrikkens Metaltrykkere. Ved Opgørelsen af Natarbejdspenge kom den Meddelelse fra Direktionen, at saafremt man under de vanskelige Brændselsforhold vilde forlange den i »Fælles Værkstedsregler« gældende Betaling for Natholdsarbejde, nemlig 50 pCt. de første 6 Nætter, og derefter 25 pCt. af Timelønnen, kunde Arbejderne gaa med det samme. Dette skete Torsdag Aften den 12. Juli, ligesom man havde paabegyndt Arbejdet.

Direktionen maa imidlertid have indset, at den havde gjort noget galt, idet den d. 16. Juli tilskrev vort Forbund om, saa snart som muligt, at deltage i et Forhandlingsmøde paa Fabrikken vedrørende Metaltrykkernes Natarbejde.

Fredag den 20. Juli fandt de ønskede Forhandlinger Sted. Direktionen truede med, forsaavidt man stadig fastholdt Kravet om Ekstrabetaling, da kun at ville beskæftige 2 Mand af de 7 Metaltrykkere. Efter at man havde belært Direktionen om, at denne Fremgangsmaade vilde være uholdbar i Længden, indgik Direktionen paa, at Arbejdet optages fra Lørdag den 21. Juli, og der betales Metaltrykkerne de i »Fælles Værkstedsregler« gældende Tillæg for Natholdsarbejde.

Hos J. Michaelsen, Regnegade 9, er Timelønnen forhøjet for 2 Mand fra 70 til 75 Øre pr. Time.

Paa A/S C. M. Cohrs Sølvvarefabrik, København, er Timelønnen forhøjet for 1 Mand med 5 Øre, fra 95 til 100 Øre pr. Time i ren Timeløn.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. I Lyngby har 5 Mand paa Dansk Gardinfabrik faaet deres Timeløn forhøjet fra 65 til 68 Øre. Samme Tillæg gaves til 2 Mand paa Merceriseringsanstalten. Kollegerne paa disse Virksomheder har desuden et Dyrtidstillæg af 12 Kr. pr. Maaned.

Hos Brødrene Madsen i Asnæs ved Holbæk er der paa et Lønkrav fra Smedene truffet Aftale om, at der ydes et ugentlig Dyrtidstillæg paa 4 Kr.

Paa Anker Heegaards Fabrik i Frederiksværk er Akkordpriserne under en Revision af Akkordprislisten gennemgaaende forhøjede med fra 5 til 33 pCt.

I Horsens har 52 af 57 Mand paa »Bastian« faaet deres Timeløn hævet fra 51,9 til 56,1 Øre eller med tilsammen 234 Øre, og paa Horsens Cyklelager har 14 Mand samtidig faaet Timelønnen hævet fra 53 til 57 Øre.

Paa Marstal Staalskibsværft har 11 Mand ved Mægling faaet deres Timeløn hævet med tilsammen 50 Øre pr. Time.

De paa de københavnske Skibsværfter fremsatte Lønkrav afsluttedes ved et Forhandlingsmøde den 26. Juli. Paa Flydedokken gaves der overalt 2 Øre pr. Time samt 3 pCt. Forhøjelse af Akkordpriserne for Skibsbyggere og Nittere. Hos Burmeister & Wain

gaves der 2 Øre pr. Time til Nittere, Skibsbyggere, Stemmere, Maskinarbejdere, Klejn- og Kedelsmede, samt 3 pCt. til Akkordpriserne for Nittere og Skibsbyggere.

Paa Cementfabrikkerne ved Hobro-Assens, »Dania«, »Cimbria« og »Kongsdal«, er der givet samme Lønforhøjelse, 4 Øre pr. Time, som for nogen Tid siden paa Aalborg- og Nørresundby-Fabrikkerne. Tillægget har tilbagevirkende Kraft til 1. Juni.

I Odense er der sket Lønforhøjelser paa saa godt som alle Fabrikkerne.

45 Mand hos Fabrikant Th. B. Thrige har faaet Timelønnen forhøjet fra 48,7 til 53,4 Øre, 10 Mand paa Dalum Papirfabrik fra 54,5 til 60,5 Øre, 4 Mand paa Odense elektriske Sporvej fra 54 til 59 Øre, 28 Mand paa Maskinfabrikken »Phønix« fra 51,9 til 53,0, 13 Mand paa Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik fra 53 til 57 Øre og 20 Mand paa Smidt & Co.s Cykleværksted fra 49,8 til 53,3 Øre samt en gennemgaaende Forhøjelse af 10 pCt. til Ugelønnen.

Hos Burmeister & Wain, Christianshavn, forhandledes der den 1. August om en Forhøjelse af Timelønningerne. Samtlige Maskinarbejdere (288) og Kedelsmedene fik 2 Øre hver, nogle Specialarbejdere 4 Øre, og Akkordpriserne forhøjedes med 3 pCt.

Paa Silkeborg Papirfabrik har 2 Mand faaet Timelønnen hævet til 63,9 Øre.

Hos Fabrikant P. J. Buaas, Aalborg, mægledes den 31. Juli i Anledning af Lønkrav. Hver Mand fik 5 Øre, og desuden fordeltes 37 Øre imellem de der beskæftigede Maskinarbejdere.

Mæglingsmøder. Paa det foran omtalte Mæglingsmøde paa Marstal Staalskibsværft aftaltes, foruden Løntillægget, at 3 Mand fik 500 Kr. efterbetalt for et Stykke udført Arbejde.

Paa Rødby Havns Skibsværft mægledes den 27. Juli i Anledning af skete Lønafdrag som Godtgørelse for ikke erlagt Husleje (nærmere omtalt i Juni Fagblad under Konflikter). De paagældende Arbejdere faar Beløbet tilbage, og man enedes iøvrigt om, at Spørgsmaal vedrørende Lejeforhold holdes udenfor Arbejdsforholdene. Direktøren lovede samtidig at forsøge paa at skaffe Arbejderne Adgang til at faa Brændsel.

Hos Fabrikant Blom i Skanderborg mægledes den 19. Juli i Anledning af Uenighed om Forstaaelse af Mæglingsreferatet af April. Fabrikant Blom lovede at indføre den gamle Ordning igen. Samtidig gaves 560 Kr. til Fordeling blandt 32 Mand, og Fabrikant Blom tilbød desuden en yderligere Forhøjelse af Timelønningerne, hvad der var megen Tilfredshed med.

Den 26. Juli mægledes paa Svendborg Jærnskibsværft i Anledning af en Tillidsmandsafskedigelse. Man enedes om, at Tillidsmanden paany gaar i Arbejde, men da han var ked af Hvervet som Tillidsmand, fratræder han dette.

Ved Mæglingsmødet den 31. Juli hos Fabrikant Buaas i Aalborg enedes man om, at der, foruden Løntillægget, ydes 10 pCt. Forhøjelse paa de Akkorder, der ikke hidtil har givet 76 Øre pr. Time, og at Lærlingehjælp, der hidtil er betalt med 14 Øre pr. Time, fremtidig kun betales med 12 Øre.

Et Forhandlingsmøde med Rørudvalget. Repræsentanter for Forbundet og Arbejdsgiverne samt det staaende Udvalg forhandlede ved et Møde den 6. August i Anledning af følgende 2 Sager:

1. Krav fra Rørlæggerne i København om et samlet Tillæg af 25 pCt. til de bestaaende Akkordpriser paa Centralvarmeanlæg. Man enedes om, at der for alt Arbejde, som paabegyndtes i Tiden fra 1. August til 30. September incl. betales et Tillæg af 15 pCt., at der for Arbejder, som paabegyndtes i Tiden fra 1. Oktober 1917 til 1. Januar 1918 betaltes et Tillæg af 20 pCt. Tidligere gaves 12 pCt., og de sidste Procenttillæg gælder som det første kun de Priser, der ikke er fælles med Gas- og Vandpriskuranten.

2. Udbetalingen af Forskud til Rejsemontørerne paa »Vølund«. Der naaedes ingen Enighed i Sagen.

Timandsmøder. Den 17. Juli afholdtes Timandsmøde. Følgende Sager behandledes:

1. Strid om nogle Akkordpriser hos A/S Raadvaddams Fabrikker. Man enedes senere ved direkte Forhandling mellem Parterne om nogle Kompensationer, hvorefter Akkordpriserne bibeholdtes.

2. Klage over, at A/S »Iron« har afdraget en Mand for manglende Værktøj. Manden paastod ikke at være Skyld i Manglen, og der udbetaltes den paagældende Mand 21 Kr. 40 Øre. Der var forlangt 10 Kr. mere.

Den 8. August afholdtes igen Timandsmøde. Følgende Sager behandledes:

1. Strid om Betalingen for Overarbejde paa Th. B. Thriges Motorfabrik i Odense. Sagen forligtes, saaledes at der, som hidtil, betales Overtidstillæg for alt Arbejde udenfor den normale Arbejdstid, der for Fabrikkens Vedkommende var fastslaaet ved et Opslag den 17. Marts.

2. Strid om et Akkordarbejde. Enighed opnaaedes ikke, da den paagældende Arbejder ikke vilde modtage noget af de fremsatte Tilbud.

3. Lønkrav fra Maskinarbejderne hos Brdr. Houmøller, Frederikshavn. 90 Mand fik 300 Øre til Fordeling pr. Time.

Kogegasledninger. I Rørudvalget har man truffet en saalydende Afgørelse vedrørende Gas- og Vandpriskuranten:

> »Det særlige Tillæg for Fittings betales kun for Afgangsledningen i Køkkenet. Samme Regler gælder for Spiselokaler, saafremt Maaleren anbringes her.«

Overenskomst med Smedemestrene i Nakskov. Den 12. Juni afholdtes i Nakskov et Forhandlingsmøde mellem Smedemesterforeningen i Nakskov og Bestyrelsen for vor lokale Afdeling. Man opnaaede Enighed om at lade Overenskomsten af 25. Februar 1916 gælde indtil videre med nedennævnte Ændringer:

1. Alle bestaaende Timelønninger hæves med 10 Øre pr. Time.

2. De Værksteder, som reparerer Biler, anskaffer Overtrækstøj, som staar til fri Afbenyttelse ved »Smedearbejde«.

Disse Bestemmelser traadte i Kraft fra og med den 16. Juni. Hos de paagældende Mestre beskæftiges 20 Mand. Efter Forhøjelsen er deres gennemsnitlige Timeløn 60,2 Øre.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbunds 14. Kongres og Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde

den 11., 12., 13, 14. og 15. Juli 1917

i Forsamlingsbygningen, Enghavevej 40, og Studenterhuset, Vester Boulevard.

Referat.

Af den sidste Maaned afholdte Kongres og do. Delegeretmøde vil der efter Sædvane her i Bladet paa Grundlag af den af Sekretærerne førte Forhandlingsprotokol fremkomme et stærkt sammendraget Referat, medens et mere udførligt Referat fremkommer i en særlig Kongresprotokol, hvoraf et begrænset Antal Eksemplarer stilles til Raadighed for Salg til Medlemmerne.

Kongressens Aabningsmøde

fandt Sted Onsdagen den 11. Juli Kl. 10 Fm. i Folkets Hus, Enghavevej 40, København.

Formanden, J. A. Hansen, bød paa Hovedbestyrelsens Vegne de fremmødte Delegerede og Gæster et hjerteligt Velkommen og erindrede om, at det just i disse Dage var 3 Aar siden, at Forspillet til den store Verdenskatastrofe forefaldt i Sydeuropa. Denne Krig har grebet saaledes ind paa alle Omraader, at vi denne Gang samles under saa ekstraordinære Forhold som ingensinde tidligere.

Jeg vil haabe, at vi, naar disse Dages Forhandlinger er endt, da, selvom vi ellers ikke er enige i alt, dog er enige om, at der er gjort et Arbejde, som er til Gavn for vor Organisation og dens Medlemmer.

Formanden rettede derefter en speciel Hilsen til de fremmødte Gæster, som var følgende:

Indenlandske:

C. F. Madsen, De samv. Fagforbund i Danmark.
Viktor Hansen, Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.
O. Olsen, Dansk Metaltrykkerforbund.
Viggo Andersen og Chr. Madsen, Gørtler- og Metalarbejderforbundet i Danmark.
Chr. Christensen og Richard Lilie, Dansk Lokomotivmands-Forening.
N. Th. Brix, Danske Privatbaners Lokomotivmands-Forbund.

Udenlandske:

Georg Reichel, Deutscher Metallarbeiter-Verband.
E. Laiho, Finska Metallarbetareförbundet.
Arndt Aamodt og A. Knudsen, Norsk jern- og metalarbeiderforbund.
A. Brunner, Schweizerischer Metall- und Uhrenarbeiter-Verband.
K. W. Holmström og Eric Lange, Svenska Metallindustriarbetareförbundet.
Josef Wiedenhofer, Oesterreichischer Metallarbeiterverband.
Alexander Schlicke, Internationaler Metallarbeiter-Bund.

Dansk Formerforbund var ogsaa indbudt, men var forhindret i at sende Repræsentanter grundet paa Hovedbestyrelsesmøde og Kongres i deres eget Forbund. De havde i Stedet for fremsendt skriftlig Hilsen. Skriftlige eller telegrafiske Lykønskninger indløb ogsaa fra

Det hollandske Metalarbejderforbund,
Maskinistforeningen i Danmark og
Maskinmester Frederik Petersen.

Til Behandling forelaa følgende

Dagsorden:

1. Mandaternes Prøvelse.
2. Valg af Kongressens Tillidsmænd.
3. Valg af de fornødne Udvalg.
4. Fastsættelse af Forretningsordenen.
5. Beretning om Virksomheden.
6. Regnskaberne.
7. Revision af Lovene.
8. Forslag fra Københavns Afdeling 1 angaaende Oprettelse af en Brancheafdeling.
9. Forslag fra Københavns Afdeling 1 angaaende Industrikartellets Omorganisation.
10. Forslag fra Københavns Afdeling 1 om Udbetaling for Karensugen til hjempermitterede Militære.
11. Forslag fra Nørre-Sundby om Understøttelse til Medlemmer, der tager Kursus paa Teknologisk Institut.
12. Valg af fastlønnede Tillidsmænd.
13. Valg af Hovedbestyrelse og Revisorer.
14. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Kongres.

Til Prøvelse af Mandaterne valgtes

N. Lundbye, Hovedbestyrelsen.
Vilh. Christensen, Københavns Afdl. 1.
H. P. Larsen, Københavns Afdl. 4.
H. P. Larsen, Svendborg.
Fr. Wendel, Nyborg.

Gæsternes Hilsener.

De udenlandske Gæster fik derefter Lejlighed til overfor Kongressen at bringe Hilsener fra deres respektive Organisationer og Hjemlande.

I *Norge* havde der været Storkonflikt, som havde medført tvungen Voldgift i alle Arbejdsstridigheder, en Voldgiftslov, hvis første Resultater man fra Arbejdernes Side ingen Grund havde haft til at beklage sig over. Mange havde frygtet, at tvungen Voldgift viide medføre Ødelæggelse af Organisationerne. Dette var saa langt fra sket, som Tilgangen havde været større end nogensinde tidligere.

I *Sverige* var Forholdene nær inde paa samme Side som i Danmark. Store Prisforhøjelser, men ingen Nødstilstand i dette Ords uhyggelige Betydning under Krigs- og Katastrofeforhold.

I *Svejts* og *Tyskland* var der mange Vanskeligheder med ufaglærte og Kvinder, men man frygtede dog for endnu større Vanskeligheder efter Krigen.

Fra *Finland* meldtes om forholdsvis de største Fremskridt, dels en stor Organisationsudvidelse, dels bedre Lønforhold, men navnlig en fuldstændig Gennemførelse af 8 Timersdagen. Fremskridtene maa ses paa Baggrund af den russisske Revolution.

For de danske Gæsters Vedkommende talte O. Olsen fra Metaltrykkerne, C. Christensen, Esbjerg, og C. F. Madsen, De samvirkende Fagforbund, der alle bragte hjertelige Hilsener.

Paa Mandatudvalgets Vegne meddelte N. Lundbye derefter, at samtlige Mandater var gennemgaaede og viste sig at være gyldige.

Alle Afdelinger havde sendt det Antal Delegerede, de var berettigede til, alt i alt 152, hvilke 152 Delegerede plus Hovedbestyrelsens 12 og Hovedrevisionens 3 Medlemmer udgjorde Kongressen. Revisorerne har dog ingen Stemmeret.

De forskellige Afdelinger og Repræsentanter var følgende:

Aalborg: Aarøe, M. Andersen, P. Blomholt, C. E. Christensen, Rasmussen.
Aarhus: P. Andersen, Bresendorf, H. P. Christensen, J. Christensen, C. Esbensen, H. C. Hansen, Leonhard Hansen, A. O. Jensen, Kjeld Jensen, N. Nielsen, A. Petersen.
Assens: S. H. Sørensen.
Esbjerg: H. P. Olling, G. Rasmussen.
Faaborg: P. Christensen.
Fredericia: S. Degnegaard.
Frederikshavn: I. S. Jensen, Ludvig Olsen, Chr. Rech.
Frederikssund: K. Johnsen.
Frederiksværk: C. A. Nielsen.
Helsingør: W. Pfeil, E. Petersen, A. Schmidt, B. Sørensen.
Herning: Jens Kjær Nielsen.
Hillerød: C. V. Carlsen.
Hjørring: H. Mathiasen.
Hobro-Assens: Rasmus Hansen.
Holbæk: P. Henriksen, O. H. Møller.
Holeby: A. Schytt.
Holstebro: P. A. Mogensen.
Horsens: N. J. Hansen, Chr. Petersen, M. Rasmussen, P. Svendsen.
Kallundborg: H. C. Hansen.
Kolding: Th. Hansen, Fr. Sørensen.
Korsør: O. Struck.
Køge: Eberhardt.
Lyngby: C. P. Larsen, Laur. Sørensen.
Maribo: Jacob Nielsen.
Middelfart: F. F. Nielsen.
Nakskov: P. E. Andersen, P. E. Henriksen.
Nyborg; Fr. Wendel.
Nykøbing F.: P. M. Petersen.
Nykøbing M.: J. Laursen.
Næstved: P. Lundsteen.
Nørre-Sundby: N. P. Løth.
Odder: M. P. Jensen.
Odense: Chr. Dupont, Frederik Hansen, Niels Juul, N. J. Kobstrup, Th. Møller, J. Vilh. Werner.
Præstø: J. A. Sørensen.
Randers: J. Chr. M. Jensen, Th. Mathiasen, A. Petersen, C. F. Rasmussen.
Ringe: O. D. Johansen.
Ringsted: S. A. Vinzents.
Roskilde: F. E. Jørgensen.
Rudkøbing: A. C. Olsen.
Rønne: K. P. Andersen.
Silkeborg: Chr. Frederiksen.
Skanderborg: Chr. H. Jensen.
Skive: P. Olesen.
Slagelse: N. Nielsen.
Sorø: N. Chr. Hansen.
Stege: A. Wivel.
Stubbekøbing: P. M. Rasmussen.
Svendborg: H. P. Larsen, Johs. Jørgensen.
Thisted: Axel Jensen.
Varde: P. Hansen.
Vejen: O. Andersen.
Vejle: G. Rasmussen, Chr. M. Thomsen.
Viborg: C. Weble.
Kbhvns. Afd. 1: A. Andér, C. Andersen, E. Andreasen, C. Borrild, Vilh. Christensen, P. Eduard, P. Gissemann, P. Halskov, H. P. Hansen. Lauritz Hansen, J. Hasselbalch, P. V. Heede, L. V. Jacobsen, Anker Jensen, H. Jensen, Ingv. Jensen, E. Jørgensen, C. Larsen, J. Malling, A. V. Nielsen, C. Nielsen, C. C. Nielsen, Chr. Nielsen, E. Nielsen, M. Nielsen, A. V. Olsen, Hj. Olsen, N. P. Olsen, Chr. Petersen, E. Petersen, H. Rasmussen, V. Saxosen, F. Seidler, A. Smaltz.
Kbhvns. Afd. 2: N. C. Christensen, V. Heibroch, G. Lundskov, M. C. Madsen.
Kbhvns. Afd. 3: V. Andersen, N. Johansen, C. Petersen, R. V. Sørensen.
Kbhvns. Afd. 4: A. C. Larsen, H. P. Larsen, M. Nielsen, Niels Nielsen.
Kbhvns. Afd. 5: M. Andersen, H. Bergen, Niels Christensen, Chr. Hansen, H. Jacobsen, P. Jensen, Johannes Kjærbøl, Chr. Larsen, E. Nielsen, Andr. Olsen.
Kbhvns. Afd. 6: P. Hamann, Jørgen Jensen.
Kbhvns. Afd. 7: V. Boesen, C. Christensen, N. Dahlin, C. Hildan.
Hovedbestyrelsen: J. A. Hansen, A. Johansen, N. Lundbye, Johs. Hansen, Ch. Segato, V. Walther, H. Rietmann, P. Andersen, Th. Andersen, V. Sørensen, Jens Jensen, M. Kirketerp.
Hovedrevisionen: Gabriel Christensen, Niels Jacobsen, Viggo Stilling.

ad 2. Valg af Kongressens Tillidsmænd.

Til Dirigenter valgtes paa Forslag af Hovedbestyrelsen:

V. Walther, Hovedbestyrelsen.
Johannes Hansen, Hovedbestyrelsen.
Marius Andersen, Aalborg.
H. P. Christensen, Aarhus.

2. Møde, Onsdag Eftermiddag.

V. Walther overtog Dirigenthvervet og takkede paa de Valgtes Vegne for samme.

Til Sekretærer valgtes, ligeledes paa Forslag af Hovedbestyrelsen:

Niels Johansen, Københavns Afd. 3.
Vilh. Boesen, — - 7.
J. Vilh. Werner, Odense.
M. P. Jensen, Odder.

Punkt 3, *Valg af de fornødne Udvalg,* udsattes indtil videre.

ad 4. Fastsættelse af Forretningsorden.

Hovedbestyrelsen foreslog følgende Udkast til Forretningsorden:

1. Kongressen vælger 4 Ordstyrere og 4 Sekretærer. Hvert Møde ledes af en Ordstyrer med Bistand af 2 Sekretærer.

Ordstyrerne ordner indbyrdes Ledelsen af Møderne. Ønsker den ledende Ordstyrer at udtale sig under et Punkt eller en Sags Behandling, overgiver han midlertidig Ledelsen til en af de andre Ordstyrere.

2. Ved alle Afstemninger gælder almindelig Stemmeflerhed. Afstemning ved Navneopraab kan fordres ved mindst 3 Delegerede.

Naar Afstemning ved Haandsoprækning er foretaget, kan Navneopraab ikke forlanges, med mindre Halvparten af de Delegerede har undladt at stemme.

Alle Afstemninger foretages fra de Delegeredes Plads.

3. Den ledende Ordstyrer søger saavidt muligt at tilendebringe Behandlingen af den foreliggende Sag inden Mødets Slutning. Han kan derfor stille Forslag om Debattens Afslutning og om Begrænsning af Tiden for Talerne.

Saadant Forslag kan ogsaa stilles af Kongressens øvrige Deltagere.

4. Til Formforslag, d. v. s. Forslag, 1) om Sagers Afvisning, 2) om Sagers Udsættelse, 3) om Udvalgs Nedsættelse, 4) om Debattens Afslutning, 5) om Forslags Tilbagetagelse, 6) om en Sags Genoptagelse o. s. v., kan ikke stilles Ændringsforslag.

5. Hovedforslag og Ændringsforslag kan ikke indleveres, efter at Afslutning af Debatten om det først foreliggende Hovedforslag er vedtaget.

6. Hovedforslag og Ændringsforslag, som stilles, skal indleveres skriftlig til Ordstyreren, med Navn og Navnet paa den Afdeling, Vedkommende repræsenterer.

7. Sekretærerne fører Kongressens Forhandlingsprotokol, der kun skal indeholde Diskussionsemnerne og de vedtagne Beslutninger med Angivelse af Stemmeantal for og imod. Ved hvert Mødes Begyndelse oplæses Protokollen for det foregaaende Møde.

Reservation til Protokollen modtages kun, naar Afstemning ved Navneopraab har fundet Sted.

8. Møderne begynder til den i Forretningsordenen fastsatte Tid uanset de Mødtes Antal.

9. For nærværende Kongres fastsættes Møderne saaledes:

Onsdag Kl. 6, og Torsdag Kl. 9—12 og Kl. 2—6, Fredag Kl. 9—12 og Kl. 2—6, Lørdag Kl. 9—12 og Kl. 2—6.

Denne vedtoges med en ikke skriftlig formet Tilføjelse om, at Dirigenten, hvis han kommer i Modstrid med Forsamlingen, stiller sit Mandat til Raadighed, hvis dette fordres.

Desuden rejstes under dette Punkt paa Forespørgsel af L. Hansen, Københavns Afdeling 1, en længere Debat om, hvorvidt Kongressen skulde forlænges udover den planlagte Tid. Der var Forslag om at forlænge den til Mandag og Tirsdag næste Uge, men man vedtog dog foreløbig at se Tiden an, idet Kongressen altid vilde kunne forlænges, hvis det var nødvendigt, og uden særlig forudgaaende Vedtagelse.

Iøvrigt vedtoges om Spørgsmaalet en saalydende Resolution, stillet af N. Juul, Odense Afdeling:

»For saa vidt Kongressen ikke kan naa at faa behandlet Sagerne færdige uden at jage dem igennem, skal Kongressen forlænges. Dog kan man vente med at tage Bestemmelse herom til et senere Tidspunkt«.

ad 5. Beretning om Virksomheden.

Formanden aflagde derefter en indgaaende Beretning om Forbundets Virksomhed og Stilling i den forløbne Periode.

Han indledede Beretningen med at omtale de vanskelige Forhold, der af forskellig Art har taarnet sig op i de 3 Aar, Krigen har behersket Europa.

I det store og hele var jo indtil nu den Nød undgaaet, som man lige i den første Tid var belavet paa. Forholdene var vendt om til Arbejdsrigelighed, men Dyrtid. Lønningernes Stigning var stor, men kunde procentvis ikke holde Trit med Vareprisernes Stigning, laa vel 9 pCt. under.

Metalarbejderkartellet var lidt efter lidt begyndt at træde ud i Livet, omend ogsaa det havde haft sine Besværligheder. Sammenslutningen blev dog bestandig mere intim, og alle de nye Forslag, der laa fra visse Sider om Omorganisation og Tvangsforanstaltninger mod andre Fag for at udvide Kartellet ansaa Formanden for haabløse til Anvendelse i det praktiske Liv. Kartellet vilde iøvrigt nok vise sin Levedygtighed paa det allerede bestaaende Grundlag, idet Sammenslutningen hidtil kun havde været til økonomisk og moralsk Fordel for de tilsluttede Fag.

Formanden omtalte endvidere Forslagene til Urafstemning, som han ansaa for betydningsløse i Retning af at skaffe bedre Overenskomster. Egentlig Utilfredshed med Overenskomsten var næppe heller Drivfjederen for dem, der forlangte Urafstemning, snarere Teorier og Uvillie imod Gang paa Gang at skulle trækkes med den Slags Spørgsmaal paa Generalforsamlinger, hvoraf visse Generalforsamlinger igen momentvis var Arnesteder for alt andet end Arbejderkultur. De hidtidige Urafstemninger havde vist saa ringe Tilslutning, at det var fejlagtigt her at bygge paa oparbejdede Stemninger, naar man skulde bedømme Interessen for Urafstemning. Urafstemningen vilde i Tilfælde af Vedtagelse først og fremmest blive en Klods om Benet paa den Hovedbestyrelse, man valgte. Usikkerhed vilde det skabe baade her og der.

Formanden var sikker paa, at Smedene fortsat vilde bevare Forholdet til De samvirkende Fagforbund og ikke lade sig lokke af Selvstændighedsorganisationer og lignende. De hidtidige Eksempler fra Jord- og Betonarbejdere og nu Skibsværftsarbejderne var for den Sags Skyld heller ikke fristende.

Endelig omtalte han »Fælles Værkstedsregler« og den ønskede Revision af disse. Der var gennem De samvirkende Fagforbund nedsat et Udvalg af interesserede Fag til at udarbejde Forslag til Forandringer. Om Resultatet heraf kunde intet siges. Var der end Ting, som trængte til Forandring, saa var Fælles Værkstedsregler dog næppe saaledes, at man kunde opnaa alt, hvad man tilsigtede, ad denne Vej.

Formanden sluttede sin Beretning med at opfordre de Delegerede til trofast og støt at staa Vagt om den Organisation, der Stykke for Stykke var Resultatet af saa mange gode Kollegers daglige Arbejde.

Mødet var derefter slut.

3. Møde, Torsdag Formiddag Kl. 9.

Dirigent: Johannes Hansen.

Navneopraab foretoges, og Protokollen over forrige Møde oplæstes og godkendtes.

Man fortsatte derefter Behandlingen af Dagsordenens Punkt 5.

Hovedkasserer A. Johansen indledede Mødet med en Omtale af den Del af Forbundets Virksomhed, han specielt er knyttet til.

Han oplyste, at Medlemstallet var steget stærkere i den foreliggende Periode end nogensinde tidligere. Den 1. April 1914 havde det været 12914. 1. April 1917 var det 16582, hvilket er en Fremgang paa 28 pCt.

Paa Formuens Omraade var der ogsaa Fremgang at notere, selv om Formuen pr. Medlem ikke var steget synderlig, begrundet paa den store Medlemstilgang. Totalformuen var i den 3-aarige Periode steget fra 1,503,277 Kr. 72 Øre til 2,260,325 Kr. 27 Øre. Stigningen udgør nærved 50 pCt.

Hovedkassereren omtalte derefter den sociale Lovgivning siden Krigens Udbrud, herunder *Arbejdsløsheds- og Sygekasselovens* Revision, der begge betød Reduktion af de offentlige Tilskud, Vedtagelsen af Loven om *offentlig Arbejdsanvisning, Ulykkesforsikringsloven*, der i alle Henseender var forbedret og udvidet, samt alle de ekstraordinære Love til Afhjælpning af Dyrtid og andre Krigsfølger, der alene rammer den ubemidlede Del af Befolkningen.

Fra en af de Delegerede fra Odense, Fr. Hansen, var der indbragt en Resolution. Den gik ud paa, at man skulde søge ad organisationsmæssig Vej at faa Medlemmerne forsikrede ogsaa uden for Arbejdstiden. Resolutionen toges tilbage paa Erklæring fra Hovedkassereren om, at han vilde arbejde med Sagen og prøve om det var muligt at skaffe en Forsikring paa saadanne Betingelser, at Forbundet kunde lade den tegne og paatage sig at betale den, uden at Kontingentet forhøjedes. Han troede ikke Udsigterne ganske gunstige i denne Retning, men mente slet ikke, at Medlemmerne vilde modtage en Kontingentforhøjelse i den Anledning.

Diskussionen om Beretningen indledes af Fr. Sørensen, Kolding, som omtalte Forskellen mellem før og nu og bebrejdede den systematiske Opposition dens ærefornærmende Optræden overfor saa godt som enhver Fagforeningstillidsmand.

Andreasen, Københavns Afdeling 1, gennemgik alt det, han havde noget imod, og mente ikke, at der førtes en tilstrækkelig haardhændet Kamp mod Arbejdsgiverne.

Lauritz Hansen, Københavns Afdeling 1, angreb helt igennem Forbundets Taktik og Virksomhed, og krævede, at man gjorde Forsøg paa at tvinge Arbejdsmændene ind i Industrikartellet, som han ønskede omformet.

Leonhard Hansen, Aarhus, erklærede, at hans gamle Modstand mod Overenskomsten var faldet i den Tid, han havde arbejdet med den. Fremhævede stærkt, at det efter hans Mening ikke var Førerne, der svigtede Organisationerne, men mange Gange Medlemmerne, der svigtede Førerne. Anbefalede Aarhus Afdelings Forslag og fremsatte Forslag om, at der ved Overenskomstens Fornyelse tilsikredes Smedene og Maskinarbejderne 6 Dages Sommerferie.

M. Rasmussen, Horsens, sluttede sig til Laur. Hansen, og forstærkede hans Angreb derhen, »at en dansk Smed og Maskinarbejder ved den Taktik, J. A. Hansen og Hovedbestyrelsen havde ført, var blevet noget af det laveste i Verden«.

Mødet hævet. (Fortsættes.)

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
7. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.
8. Smedemester Aage Andersen, Fabrikken »Autor«, Vesterbrogade 126, København.
9. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917.

Norge. Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund har meddelt, at Overenskomsterne i Rørlæggerbranchen til 1. April d. A. udløb i Byerne Kristiania, Trondhjem, Bergen og Stavanger. Vi advarer derfor vore Rørlæggere imod at søge til Norge, forinden Overenskomsterne er reviderede.

Nordiske mekaniske Værksteder. Den 29. Juni gik samtlige Svende hos ovennævnte Firma, fordi dette afskedigede Maskinarbejder Laur. Hansen under Uenighed om visse fælles Akkordpriser. Den 9. Juli genoptoges Arbejdet af samtlige med Undtagelse af L. Hansen, som Firmaet ikke vilde genantage. Den 10. Juli afholdtes Mægling paa Sammenslutningens Krav om Erstatning for den ulovlige Strejke og Forbundets Krav om Genantagelse af L. Hansen, der ganske vist ikke var valgt som Tillidsmand, men dog flere Gange havde forhandlet med Firmaet paa Drejernes Vegne. Begge Sager henvistes til Timandsudvalgets Viderebehandling.

T. Christoffersen, Fælledvej. Den 4. Aug. forlod 14 Mand hos nævnte Fabrikant Værkstedet. Der var opstaaet Strid om en Akkordpris, men Fabrikanten havde absolut nægtet at forhandle med Tillidsmanden. Sammenslutningen protesterede straks mod Strejken og forlangte Arbejdet genoptaget. Dette fandt Sted d. 9. Aug., og samme Dag mægledes paa Sagen, og man enedes om, at Forhandlingerne fremtidig føres ad de Veje, som Overenskomsten danner Grundlaget for.

Maskinfabrikken „Activ". Den 9. Juli standsedes Arbejdet paa Maskinfabrikken »Activ« i Valby. Den umiddelbare Aarsag var, at Firmaet lukkede Fabrikkens Porte, fordi Arbejderne havde nægtet at betjene nogle Kontrolure. I Henhold hertil maatte Sammenslutningens Protest mod ulovlig Arbejdsstandsning besvares med, at det var Fabrikanten, der selv havde foranlediget denne Arbejdsstandsning. Den 11. Juli paabegyndtes Arbejdet dog igen, og den 27. Juli afholdtes et Mæglingsmøde, som gav Sagen tilbage til fornyet direkte Forhandling mellem Parterne, idet der saa godt som allerede da var Enighed.

Smidt & Co. i Odense. Hos dette Firma arbejder ca. 20 Svende. De forlangte for nogen Tid siden et Dyrtidstillæg og fik det; men nu forsøgte Firmaet at lægge Omstændighederne saaledes til Rette, at disse Penge kunde tages tilbage paa anden Maade. Dette førte til et Lønkrav, men under Mellemkomst af Odense Afdeling ordnedes dette. Men nu kom der det i Vejen, at Svendene ikke kunde faa File og derfor kun kunde arbejde med megen Standsning. De

gik og ventede i 14 Dage, men trods stadige Løfter fra Firmaet, kom der ingen File. Den 30. Juli forlod samtlige Kolleger derefter Fabrikken. I Løbet af Eftermiddagen skaffede Firmaet File, og næste Dags Morgen genoptoges Arbejdet. Direktøren begyndte med at trække 4 Mand ud og afskedige dem. Arbejdet standsedes paany af alle Kolleger allerede om Middagen. Ogsaa dette Spørgsmaal ordnedes, men Onsdag Morgen, da Arbejdet paany genoptoges, stillede Værkføreren saadanne Krav op for netop de to Kolleger, der sammen med Tillidsmanden Dagen i Forvejen havde forhandlet om Stridighederne paa Fabrikken, at de ikke kunde gaa ind derpaa. Afsked faldt med det samme, og samtlige Arbejdere forlod Fabrikken allerede Kl. 7 Onsdag Morgen. Efter Forhandlinger med Odense Afdeling blev Resultatet det, at Værkførerens Krav toges tilbage, og at Arbejdet genoptoges Lørdag Morgen, efter at hele Ugen var gaaet i Skuddermudder, som man siger.

Forhaabentlig har Firmaet opgivet Forsøgene paa fremtidig at tage med den ene Haand, hvad den anden giver.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

En Tale af Formanden for den internationale Fagforeningsbevægelse, Hr. Carl Legien.

Ved den nys afholdte Kongres i det tyske Metalarbejderforbund, der som bekendt er Verdens største Fagorganisation, var Formanden for Generalkommissionen for de tyske Fagforeninger, der tillige er Formand eller om man vil Sekretær for den internationale Fagforeningsbevægelse, tilstede, og som det vil fremgaa af vor Artikel om denne Kongres foran i Bladet, havde Berlinerne denne Gang væsentlig valgt oppositionelle Delegerede, der med Tilslutning hos Delegerede fra enkelte Provinsbyer forsøgte en ret systematisk Opposition, gaaende ud paa dels en ganske halsløs Kritik, dels paa at bringe Fagorganisationen bort fra sine hidtil anerkendte Formaal og ind under den bekendte radikalsocialistiske Retning til Brug for mere eller mindre fantastiske politiske Formaal.

Det var derfor en naturlig Ting, at Formanden for de tyske Fagforeninger, som ogsaa har sit Sæde i Berlin, tog Ordet for i en haandfast Udtalelse at vise Oppositionen hen paa sin rette Plads, og skønt Oppositionen som sædvanlig ved saadanne Lejligheder søgte at iklæde sine Forslag og Resolutioner saadanne Ord og saadan Form, at en Del iøvrigt velmenende Delegerede i og for sig intet kunde have derimod, blev Oppositionen dog under Forhandlingerne trængt længere og længere tilbage, og ved Afstemningen over de Forslag, som havde ren oppositionel Karakter, saasom Forslaget om Urafstemning med Hensyn til Valg af Tillidsmænd o. lign., var Oppositionens Stemmetal ganske betydningsløse. Vi gengiver iøvrigt Carl Legiens Udtalelser efter Metallarbeiter-Zeitung:

Fagforeningerne er under Krigen forblevne, hvad de var før Krigen, nemlig Organisationer til Højnelse af Arbejdernes Levefod. Naar det i Dag er saaledes, at Fagforeningerne overfor Autoriteterne ikke længere staar som fremmede indenfor vort økonomiske Liv, saa er det ikke hos os, men hos de andre, at Opfattelsen har ændret sig (meget rigtigt). Vi har ikke prisgivet nogen Grundsætning. Før Krigen laa Sagen saaledes, at vi regnede med et Sammenstød mellem Kapital og Arbejde i Tyskland, hvorved Kapitalen vilde være bleven understøttet af Regeringen. Ingensinde har den faglige Organisation blot prisgivet en Tøddel af sine Formaal.

Heller ikke Diezmann (Korreferenten) har sagt os, hvad der egentlig skulde være gjort, hvilken Politik Fagforeningerne skulde have haft under Krigen. Han har kun brugt ganske almindelige Talevendinger af dem, som kan bruges i en Folkeforsamling, men som ikke egner sig for eller hører hjemme paa en Generalforsamling i Metalarbejderforbundet (meget rigtigt). Naar man kritiserer vor Politik, maa man vise, hvorledes der ellers skulde være gaaet frem. Ikke med et Ord har Kritikerne nævnt, hvad Fagforeningerne og Metalarbejderforbundet burde have gjort med Hensyn til at opnaa Fremgang ved Arbejderforsikring, Krigsforsorg, Arbejdsløshedsunderstøttelse eller Arbejdsanvisning. Dette er Resultatet af Fagorganisationerne, men det kan absolut ikke føres tilbage paa Oppositionens Virksomhed (meget rigtigt). I Stedet for holder man sig til Yderlighederne. Paa hvilket Omraade skulde vi have foretaget en fuldstændig Svingning, som synes tilsigtet, hvor har Fagforeningerne afveget fra sine Formaal: at hæve Livsbetingelserne for Arbejderne og at dygtiggøre Arbejderklassen til engang at udfylde geres Plads i et socialistisk Samfund? Vi venter paa nærmere Anvisning.

Diezmanns Tale hører hjemme paa en Partidag. Han har fremdraget, hvad vi siden 1893 holdt for afgjort, navnlig saaledes Fordringen om at betjene os af et nyt politisk Parti, men dette har i alle Tilfælde baade Partibestyrelsen og Fagforeningernes Generalkommision udenvidere forkastet (meget rigtigt). Fagforeningerne stiller sig paa Opnaaelsen af deres Formaal, saa langt deres parlamentariske Repræsentation muliggør det under Beskyttelse af det socialdemokratiske Parti, men det forkaster at udtale sig om politiske Differencer. Diezmann har forlangt Bevis for, at det uafhængige Parti paa noget Punkt er stødt an imod Grundsætningen for den moderne Arbejderbevægelse. Han maatte derfor ogsaa en Gang have bevist, at de uafhængige har stillet sig til Værn for den vigtigste Grundsætning for Organisationen: Disciplin (meget rigtigt. Stor Uro.) I første Linie maa dog i en saa kritisk Tid Enighed være vort Grundprincip (Tilslutning). Ingen ved, paa hvilken Side Flertallet er, derfor maa Arbejderbevægelsens Enhed under alle Omstændigheder holdes højt. Kun deri ligger der en Fare ved Oprettelsen af det nye Parti for Fagforeningerne — ellers ingen — thi vi er forlængst ude over Phraseologien. Vi føler os kun foranlediget til at vende os imod ethvert Disciplinbrud og Uorden. Det slette Eksempel kunde ellers let vise Eftervirkninger, og har allerede vist saadanne. Diezmann paastaar, at i Kampen mangler der ikke Flertal mod Adsplitterne, som kan anvendes som Materiale for Rigsforbundet, men i de andres Vaabenarsenaler mangler det ikke paa Bagvaskelse og Mistænkeliggørelse, saaledes som det allerede anvendes af Rigsforbundet imod Fagforeningernes Førere (Tilslutning og Uro). Noget

saadant har Flertallet ikke ladet komme til Udtryk. Vi skulde altsaa se vor politiske Repræsentation i det uafhængige Parti, og man ser altsaa, hvorhen Fagforeningerne skal føres. Diezmanns Tale bringer os ikke Freden nærmere, men snarere det modsatte (meget sandt). Vi skulde blandes ind i Parti-Konflikten, men dette er forkert, vi har ingen Grund dertil, vi har kun vendt os imod Oppositionens Forsøg paa at drage Partistridighederne ind i Fagforeningerne. Dette fremgaar tydeligt af en Rundskrivelse fra Januar 1915. Indtil da havde hverken Generalkommissionen eller Bestyrelseskonferencen taget nogen Stilling til Partistriden (Tilraab: Hvorledes kan De hænge os en enkelt Person i Frakkeskødet). Rundskrivelsen var undertegnet af 158 Fagforeningsfunktionærer; hvorledes kan man da tale om en enkelt Person. Imod en saadan Særtilknytning har i alle Tilfælde Bestyrelseskonferencen udtalt sig. Enhver kan ikke skrive, hvad han synes om. Lad det saa hellere komme til Adskillelse end fortsætte et saadant Samliv (Livlig Tilslutning og stor Uro). Jeg er fast overtydet om, at det ikke vil komme til Adskillelse, trods alle Forsøg, der ogsaa her gøres (Tilraab: Det er Skade!).

Efter at Dittmann, Hamburg, har sagt: Revnen er der, maa jeg ogsaa gaa ind derpaa (fornyet Uro). Hvem, som ikke underskriver, hvad Bestyrelseskonferencen dengang besluttede imod »die Sonderbündelei«, stiller sig ved Siden af og kan ikke mere anses som Fagforeningsrepræsentanter. Hvad jeg her siger, kan dokumenteres og bevises. Vi har kun afværget, at Fagforeningerne blev taget i Tjeneste for en bestemt politisk Retning, og herfor vil vi gøre Regnskab ligeoverfor en Fagforeningskongres. Vi nærer ingen Frygt, og afventer roligt Dommen over os. Diezmann har ogsaa spillet det ud imod Generalkommissionen, som er foregaaet med det tyske Jærnbaneforbund; javel, Strejkeforbudet overfor Jærnbanefunktionærerne er lovstridigt, men nu er det jo saaledes, at den overvejende Majoritet i Rigsdagen er for dette Strejkeforbud, og skulde vi saa af den Grund overlade Agitationen mellem Jærnbanefunktionærerne til vore Modstandere? Vi har benyttet Krigstiden ogsaa til at skaffe frit Rum for vore Jærnbaneorganisationer, og kun med dette Formaal har vi afslaaet at komme til en Forstaaelse. Vi har ikke givet Afkald paa nogen Ret, vi vil kun ikke lade os lukke ude. Hvad angaar Hjælpetjenesteloven har vi i Rigsdagen netop gennemført det, som Eders Berliner-Bestyrelse (Verwaltungsstelle) besluttede den 22. November (Tost: Gemen Fordrejelse! — Formanden, Alex. Schlicke, kalder Tost til Orden). Vi har fra Begyndelsen af erklæret, at Fagforeningernes Medvirken ved Hjælpetjenesten kun kunde ske, naar denne eller hin Fordring kunde blive opfyldt. Derunder regner vi med at sikre Koalitionsretten, Forsamlingsretten, Arbejdsforholdene og andet mere. Forkastelsen af Regeringsforslaget med sine 4 Paragrafer har jeg lige efter den første Behandling repræsenteret. — Ganske vist havde Hjælpetjenesteloven ikke ladet sig gennemføre, uden Arbejderorganisationerne, men paa den anden Side ganske sikret Militariseringen af alle Virksomheder (meget sandt). Der vil forhaabentlig engang igen komme en rolig Tid, hvor det vil blive anerkendt, hvad vi her i Arbejdernes Interesser har præsteret. Vi behøver ingen Tak. Paa den anden Side lader vi os ikke kalde for Forræddere og Skurke, tilmed naar det kommer fra saadanne Mænd, der ingensinde har staaet i intim Forstaaelse med Arbejderstanden. Her skal ikke udslynges nogen Banstraale, men ét er nødvendigt, nemlig at den største Fagforening i Verden træffer en Beslutning, hvorved den hidtidige Politik erklæres for den rigtige (Livligt Bifald).

Klejnsmedene i København fejrer 30-aarig Stiftelsesfest.

Søndagen den 12. August fejrede Klejnsmedenes Fagforening i København deres 30-aarige Stiftelsesfest ved en lille Eftermiddagsunderholdning med paafølgende Bal.

Formanden, N. C. Christensen, bød paa Bestyrelsens Vegne Deltagerne velkommen, og

Forbundets Formand, J. A. Hansen, holdt en lille Festtale og mindedes de Stemninger, som raadede i 1887, da man skred til Dannelsen af Afdeling 2 som en Udløber fra vor gamle Moderforening. Der var dem, der betragtede dette som en Splittelse, men Tiden har jo vist, at saavel Klejnsmedene som andre Brancheafdelinger har gennemført et stort og nyttigt Arbejde ved at danne en Cirkel, indenfor hvilken den nærmeste Kreds af Branchefæller kunde samles til Varetagelse af fælles Interesser. Formanden mindedes de slette Forhold i Faget og de urolige politiske Forhold, som Arbejderne levede under i 80erne, og han mindedes de gamle Kampfæller, som under ugunstige Forhold havde gjort et stort Arbejde til fælles Gavn. Herunder nævnte han Afdelingens mangeaarige Formand, Martin Sørensen, og den ligeledes mangeaarige Kasserer, Ferdinand Knudsen. Medens Martin Sørensen trak sig tilbage for en Del Aar siden, fungerer Ferdinand Knudsen stadig videre til Kollegernes udelte Tilfredshed.

Festen sluttede med Bal og under de mest kammeratlige Former for Samvær.

Teknologisk Instituts Vinterundervisning.

Teknologisk Institut giver for kommende Vinterhalvaar følgende Kursus:

1. *Kursus i Autogensvejsning.* Varighed: 3.—15. September.

Dette Kursus er et 2 Ugers Heldagskursus og omfatter Foredrag, Værkstedsøvelser og Fabrikbesøg.

Prisen er 40 Kr. Enkelte kan faa Friplads.

2. *Kursus for Automobilarbejdere.* Varighed: 24. September—13. Oktober.

Dette Kursus er et 3 Ugers Heldagskursus og er bestemt for Mestre og Svende, der har aflagt Svendeprøve som Smede eller Maskinarbejdere.

Det deles i a) en praktisk Del og b) en teoretisk Del. Prisen er 25 Kr. Friplads kan erholdes.

3. *Kursus for Gas- og Vandmestre.* Varighed: 24. September—3. November.

6 Ugers Heldagskursus, bestemt for Mestre og Svende. Omfatter Installation af *Gas-, Vand-, Spildevands- og Varmeledninger.* Undervisningen er beregnet paa at skulle bringe Eleverne saa vidt, at de kan paatage sig Autorisation som Gas- og Vandmestre i en større Provins- eller Landsby.

Der gøres udtrykkelig opmærksom paa, at Skolens Eksamensfordringer, navnlig for den praktiske Prøves Vedkommende, er skærpede.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
22797	Andersen, Niels	Laanum	21. 5.68	Silkeborg	24. 6.16	Silkeborg	1. 2.17
23129	— Peter Jensen	Urlev pr. Horsens	4. 3.95	Kbhvn. Afd. 1	24. 3.16	Kbhvn. Afd. 1	14. 4.17
25380	Bendtsen, Hjalmar	København	20.11.97	„ „ 1	14. 4.17	„ „ 1	28. 4.17
12338	Bloch, Laurits Ch.	Glamsbjerg	14.12.79	Holstebro	8. 3.15	Holstebro	5. 2.16
10240	Christensen, Carstens W.	Søstrup	2. 7.83	Holbæk	5. 2.16	Holbæk	3. 3.17
19691	— Gotfred A.	København	4. 7.92	Odense	2.11.11	Kbhvn. Afd. 1	14. 4.17
9962	— H. Marius	Lille Karleby	17. 2.93	Kbhvn. Afd. 5	14. 2.14	„ „ 1	14. 4.17
17094	— Peter	Ø. Brønderslev	1.12.93	Hjørring	18.11.16	Hjørring	10. 3.17
735	Engen, Jens	Sæby	22. 8.87	Kbhvn. Afd. 1	5.10.07	Kbhvn. Afd. 1	28. 4.17
22023	Faber, Chr.	V. Aaslev, Lolland	27.10.88	Frederikssund	3. 8.15	Hillerød	16.12.16
4268	Frederiksen, Daniel	Haverslev	27.12.91	Aalborg	9.12.13	Kbhvn. Afd. 1	5. 5.17
3146	Hansen, Helmer M.	Aalborg	9. 3.93	—	13. 6.12	Aalborg	3. 3.17
19236	— Holger Osvald	Raarup	3.12.96	Kbhvn. Afd. 1	3. 2.17	Kbhvn. Afd. 1	14. 4.17
21568	Henriksen, Henrik Vald.	Stubbekøbing	29. 3.95	Præstø	6.11.14	„ „ 1	21. 4.17
14575	Holmann, Vilhelm	Odense	26. 4.80	Odense	23. 4.00	Odense	29. 1.16
8996	Jensen, Aage	København	23. 2.93	Kbhvn. Afd. 1	10. 2.13	Kbhvn. Afd. 1	21. 4.17
18429	— Niels	Lystrup	1. 1.90	„ „ 1	29. 4.16	„ „ 1	21. 4.17
20981	Jakobsen, Martin	Brænderup	1. 4.77	Holbæk	22. 3.13	Holbæk	31. 3.17
23715	Johansen, E. Smith V.	Sct. Jørgensbjerg	30. 4.97	Kbhvn. Afd. 1	26. 8.16	Kbhvn. Afd. 1	14. 4.17
24458	Larsen, Jens Chr.	Kirkerup	19. 1.88	Kallundborg	8. 9.16	Kallundborg	17. 3.17
17531	— Mads Christian	Esbjerg	8. 4.92	Holstebro	2.11.12	Kbhvn. Afd. 1	21. 4.17
24576	— Peter	Hesselager	29. 3.86	Odense	11. 4.17	Odense	1. 4.17
12065	Lange, Carl Johan Eggert	København	19. 1.90	Hillerød	24. 3.17	Hillerød	12. 5.17
5798	Lubitz, Isidor	Rusland	26.10.88	Kbhvn. Afd. 1	30. 6.16	Kbhvn. Afd. 1	21. 4.17
23245	Musæus, Frantz	Vordingborg	18. 5.85	„ „ 1	15. 4.16	„ „ 1	14. 4.17
22608	Nielsen, Niels Jørgen	Næstved	23. 6.85	Middelfart	1. 4.16	„ „ 1	28. 4.17
3373	— Osvald	Nakskov	29.11.95	Nakskov	9.11.14	Nakskov	31. 3.17
25474	— Peter Hartvig	Kerteminde	7. 2.95	Kbhvn. Afd. 1	28. 3.17	Kbhvn. Afd. 1	21. 4.17
23634	— Poul Otto Johan	København	12. 1.97	„ „ 1	2. 8.16	„ „ 1	28. 4.17
21912	Olsen, Henrik Aage	L. Næstved	8. 2.95	Næstved	28. 5.15	„ „ 1	5. 5.17
12302	Petersen, Andreas	Vildbjerg	12. 3.87	Holstebro	25. 9.15	Holstebro	5. 2.16
20344	— Christian E.	Vistoft	3. 4.91	Vejle	26. 1.13	Kbhvn. Afd. 1	5. 5.17
24678	— Einar	Astrup Mark	29. 9.97	Aalborg	26. 1.17	Aalborg	31. 3.17
25356	— Vilh. Carl	København	29. 5.90	Kbhvn. Afd. 1	18. 4.17	Kbhvn. Afd. 1	21. 4.17
2165	Pfeiffer, Carl	Harith	9. 6.89	„ „ 1	4.12.15	„ „ 1	14. 4.17
23372	Rasmussen, Kai Jørgen	København	11.11.96	„ „ 1	12. 5.16	„ „ 1	14. 4.17
22891	Rützou, Carl Vald.	Thoreby	18.11.94	Holeby	16.10.16	„ „ 1	14. 4.17
21801	Sørensen, Peter Dyhr	Silkeborg	26. 8.97	Silkeborg	10. 6.16	Silkeborg	17. 2.17
25494	Stapf, Arthur	København	3. 4.98	Kbhvn. Afd. 1	28. 4.17	Kbhvn. Afd. 1	5. 5.17
6947	Thode, Adolf Carlsen	Køng	3. 1.83	Holstebro	8. 8.14	Holstebro	24. 4.15
25384	Tidmann, Johs. M. Hansen	Frederiksberg	14. 8.91	Kbhvn. Afd. 1	25. 4.17	Kbhvn. Afd. 1	5. 5.17
492	Wahl, Einar Viggo	København	1. 3.93	„ „ 1	8. 8.13	„ „ 1	5. 5.17
1147	Wallenstrøm, Edmund	—	18.10.85	„ „ 1	11. 9.15	„ „ 1	28. 4.17
2563	Veng, Rasmus Jensen	Skanderborg	1. 8.85	Skanderborg	4. 4.05	„ „ 1	14. 4.17

Prisen for Kursus er 38 Kr., for Eksamen 25 Kr. Friplads kan erholdes.

4. *Kursus for Smede- og Maskinarbejdere.* Varighed: 19. November—22. December.

Undervisningen bliver ordnet som 2 5 Ugers Heldagskursus, dels for Grov- og Klejnsmede, dels for Maskinsmede. Hvert Kursus bestaar af 2 Dele:

a) En praktisk Del, der omfatter almindelig Faglære, Motorlære og Automobillære samt Øvelser i Skolens Værksteder og Fabrikbesøg.

b) En teoretisk Del, der omfatter Undervisning i Materiallære, ledsaget af enkelte Smedeprøver, Bogføring, Forretningslære, nogen Arbejdstegning og Vogntegning.

Værkstedsundervisningen deles i 2 Dele, nemlig

for Grov- og Klejnsmede og
for Maskinsmede.

Prisen er 37 Kr. 50 Øre pr. Kursus. Friplads kan erholdes.

For Deltagerne i samtlige Kursus gælder det, at de selv maa medbringe Maalestok, fornødent Arbejdstøj og Noteringsbøger samt en Hængelaas til Garderobeskab.

Indtegning sker ved Henvendelse til Fagskolens Kontor under Adresse: Teknologisk Institut, Industribygningen, København.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	17564	Vald. Chr. L. Jensen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	23275	Aug. Vald. Petersen	(— — 1)
-	14702	Aug. S. Hansen	(— — 5)
-	4596	Fr. Vald. E. Jørgensen	(Aarhus)
-	3528	H. E. Petersen	(Frederikshavn)
-	6488	Erik Svend Aage Krogh	(Hillerød)
-	22064	Harald Rolighed Christensen	(Viborg)

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr.	20926	William Andersen.
-	4565	Søren Stilling Bøg.
-	6474	Ludv. Vald. Hansen.
-	15882	O. Holmkvist.
-	22851	L. E. Larsen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	13230	Andersen,	Hans Chr. Andr.	21. 6.13
-	13466	Berg,	Emil	30. 3.12
-	10721	Christensen,	Hans Jørgen	15. 6.99
-	5713	Grejsen,	Carl Jens	24.10.03
-	13651	Jensen,	N. Chr.	5.10.00
-	14522	Ove,	Peter Korning	1. 6.12
-	13835	Petersen,	Thorvald A.	14. 4.06
-	2322	Sørensen,	Emil Hans Anton	20.12.02

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	20926	Andersen,	William	2.12.16
-	23030	Arentoft,	Henry Fr.	30. 9.16
-	21166	Bekker,	Kai Uffe	3. 3.17
-	6542	Brummer,	Charles	28.10.16
-	4565	Bøg,	Søren Stilling	17. 3.17
-	16498	Carlsen,	Dinus Chr.	28.10.16
-	23040	Friholt,	Aage Chr.	29. 4.16
-	16784	Gejel,	Kai Sommer	5. 2.16
-	6667	Hessner,	Albert Th.	29. 1.16
-	1509	Holm,	Kjeld Abild	23.12.16
-	15882	Holmkvist,	O.	31. 3.17
-	14233	Jensen,	A. V.	24. 4.15
-	16433	—	Frederik A. Chr.	31. 3.17
-	10292	—	Laurits	30.12.16
-	22851	Larsen,	Ludvig E.	11.11.16
-	9202	—	Vilh. Emil Fr.	16. 9.16
-	19107	Nielsen,	Niels P. Adolf	6. 6.14
-	23093	Olsen,	Christian	22. 4.16
-	8837	—	Hans	9. 9.16
-	8400	—	Kai Chr. N. Carlsen	9.12.16
Nr.	1142	Petersen,	Anders J. C.	9.12.16
-	5101	—	Axel Hans	29. 3.13
-	22068	—	Jens	1. 7.16
-	22253	—	Niels	25.11.16
-	5326	Rundkvist,	Harald	10. 3.17
-	13894	Rydberg,	Richard E. Ch.	29. 8.14
-	18310	Sørensen,	Harald Andr. S.	22. 1.16
-	8810	Thuesen,	Robert	9. 5.14

Overskud til Medl. Nr. 6823, Alexander Christensen, henligger paa Afdelingskontoret i Nakskov.

Breve. Paa D. S. & M. F.s Anvisningskontor i København henligger Breve til følgende:

Maskinarbejder Th. Jensen, afsendt fra Aalborg.

Alfred Nielsen, Baldersgade 50, Stuen, København, afsendt fra Vejle.

Maskinarbejder Ernst Olsen, afsendt fra Tyskland.

Aage Erik Jessen, Elmegade 17, 2., København.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 4, 13. Aargang.

For rejsende Medlemmer.

I Holeby Afdl., hvor der hidtil ikke har været Udbetalingssted for Arbejdsløshedsunderstøttelse, er der fra 1. August Udbetaling. Kassereren, Maskinarbejder A. Schytt, har Udbetalingstid $12^1/_2$—1 og $6^1/_2$—7.

Forandret Kontortid i Svendborg. Paa Grund af Natarbejde er Kontortiden foreløbig fra 11 til 12 Hverdage.

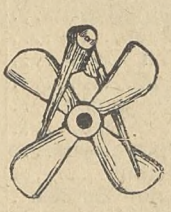

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 18. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 11 SEPTEMBER 1917 3. Aarg.

Efteraarsbetragtninger.

Den ved Krigen skabte Dyrtid gaar stadig sin Sejrsgang og tvinger Regeringerne og Organisationerne til i det uendelige at beskæftige sig hermed, men unægtelig bliver det paa en Række Omraader vanskeligere og vanskeligere.

Statistisk Departement, som siden December 1914 har indsamlet Materiale angaaende Prisstigningerne, gør et betydeligt Arbejde til Belysning af Forholdene, og vi har derfor jævnlig bragt Uddrag fra „Statistiske Efterretninger". I et af de sidste Numre er Statistikken med Hensyn til Detailpriserne ført op til Juli Maaned i Aar. Det drejer sig her om Beregninger over, hvorledes Prisstigningen har virket paa et københavnsk Husholdningsbudget paa 2000 Kr. før Krigen med den Fordeling af Udgifterne, som den Gang fandtes. Prisstigningen er altsaa beregnet under den Forudsætning, at Forbruget har holdt sig konstant under hele Prisstigningsperioden, medens dette naturligvis ikke i Virkeligheden lader sig gøre, idet dels Prisstigningen og dels Rationeringsforanstaltningerne saavel som den fuldstændige Mangel paa en hel Række af de Varer, man ellers aller hyppigst anvender i Husholdningerne, nødvendigvis kræver en Indskrænkning og Omlægning af Forholdene, saaledes f. Eks. overfor Varer som Smør, Æg, Kød, Franskbrød o. lign.

Under Forudsætningen om uforandret Forbrug vil Udgifterne for et københavnsk Normalbudget, som i Juli 1914 balancerede med 2000 Kr., stille sig omtrent paa følgende Maade for de enkelte Grupper af Fornødenheder:

	Juli 1914 Kr.	Juli 1915 Kr.	Juli 1916 Kr.	Febr. 1917 Kr.	Juli 1917 Kr.
Flæsk og Kød	234	328	420	380	370
Smør, Mælk, Ost, Æg	217	282	324	395	371
Margarine og Fedt	73	95	100	105	125
Fisk, fersk og tørret	30	30	38	34	42
Brød	153	199	194	252	284
Mel, Gryn o. lign.	33	56	59	70	80
Kartofler, Grønsager, Frugt	54	65	65	68	82
Sukker, Urtekram, Øl m. v.	156	164	186	198	226
Tilsammen	950	1219	1386	1502	1580
Klæder, Fodtøj, Vask	270	297	432	460	513
Bolig og Vedligeholdelse	330	330	342	363	375
Brændsel og Belysning	100	130	175	197	220
Skatter, Kontingenter, Læge o. s. v.	210	210	210	210	210
Andre Udgifter	140	140	173	190	196
Tilsammen	1050	1107	1332	1420	1514
Ialt	2000	2326	2718	2922	3094

Det Forbrug, som i Juli 1914 kostede 2000 Kr., kostede saaledes i Juli 1915 2326 Kr., i Juli 1916 2718 Kr., i Februar 1917 2922 Kr. og i Juli 1917 3094 Kr. Gennem hele Perioden har Prisstigningen fortsat sig, og rundt regnet har den for de 3 Aar, der er Tale om, andraget ca. 300 Kr. om Aaret.

Procentvis vil den konstaterede Prisstigning ses af følgende Tal, idet Udgiften i Juli 1914 sættes til 100:

	Udgifter til Fødevarer	Andre Udgifter	Samtlige Udgifter
Juli 1914	100	100	100
Juli 1915	128	106	116
Juli 1916	146	127	136
Februar 1917	158	135	146
Juli 1917	166	144	155

For Fødevarer andrager den samlede Prisstigning saaledes ca. 66 pCt., for de øvrige Udgifter er Stigningen ca. 44 pCt., og for samtlige Udgifter under eet er Priserne nu 55 pCt. højere end i Juli 1914.

Hvordan staar nu Jærn- og Metalindustrien i det med Hensyn til at kunne imødegaa Vinterens Vanskeligheder.

Her er det svært at slaa noget fast, fordi vi lever under Tilstande, hvor Forholdene kan forandre sig næsten fra Dag til Dag, og Jærn- og Metalindustrien beskæftiger mange Arbejdere, sikkert omkring ved 30.000.

Forholdene var i Fjor meget gunstige, og nogen egentlig Grund til Klage i Aar har der endnu ikke været, selv om vi allerede tidligt paa Aaret i Aar mødte store Vanskeligheder med Tilførslerne af Smedejærn fra Tyskland. Senere er der dog sket en Ændring til det bedre. Raajærn har vi tidligere indført fra England, men denne Import er for lang Tid siden standset, og man har maattet hjælpe sig med Tilførsler fra Amerika til meget høje Priser, 8 a 10 Gange højere end før Krigen; men nu er der ogsaa Vanskeligheder fra denne Kant, Vanskeligheder, der næppe, efter at Amerika er kommet med i Krigen, vil formindskes.

Naturligvis vil der blive gjort alt for at skaffe os de størst mulige Tilførsler, men vi tør næppe regne med at undgaa en betydelig Forøgelse af Arbejdsløsheden til den kommende Vinter, og her maa i første Linie vore Arbejdsløshedskasser træde til for i størst mulig Grad at bøde paa Vanskelighederne.

Lørdagen den 15. September holdt Arbejdsløshedskasserne deres Aarsmøde, og her vedtog man en Resolution, rettet til Lovgivningsmagten, hvori man udtaler Tilslutning til Arbejdsløshedsnævnet, som har udarbejdet et Forslag om Udbetaling af Tillægshjælp, fortsat Hjælp samt Huslejehjælp til arbejdsløse Medlemmer, og det henstilledes til Regering og Rigsdag snarest at forelægge og vedtage dette Forslag, saaledes at dette „under den forhaandenværende eksceptionelle Arbejdsløshed i flere Fag og den almindelige Dyrtid snarest kan træde i Virksomhed".

Til alt dette kommer, at vi stunder mod Slutningen af den Overenskomstperiode, hvor man paany maa til at tage Forholdene under Overvejelse. Herom er det vel for tidligt at udtale sig endnu, men sikkert er det jo, at store Dele af Jærnindustrien har haft en Fortjeneste, der muliggør det for den at være med til paa virksom Maade at modvirke Følgerne af den herskende Dyrtid, hvor dette ikke allerede har fundet Sted.

Uddrag af Arbejdsløshedskassernes Fællesberetning for 1916—17.

Arbejdsløshedskassernes tredie Fællesberetning omhandlende Regnskabsaaret 1. April 1916 til 31. Marts 1917 er nu udsendt til Afdelingerne. Beretningen udsendes kun til Afdelingernes Arkiv i et enkelt Eksemplar og er ikke at faa til Købs, saaledes som Tilfældet er med Centralorganisationens Beretning.

Beretningen indledes med et Fællesafsnit, hvorefter hver af de fem Kasser, som Beretningen omfatter, har sit særlige Afsnit indbefattet forskellig Arbejdsløshedsstatistik og Regnskaber. Desuden omfatter Afsnittet for De faglærte Jærn- og Metalarbejderes Arbejdsløshedskasse en historisk Fremstilling af Arbejdsanvisningskontorets Tilblivelse og Udvikling samt for Virksomhedens Vedkommende nogle grafiske Fremstillinger for de sidste 2½ Aar. Sluttelig gives der en samlet Regnskabs- og Formueoversigt i Lighed med og Fortsættelse af tidligere Aar, hvortil der denne Gang er føjet en Opstilling af Fonden til fortsat Hjælp.

Beretningen omfatter 90 Sider, hvoraf de 76 Sider omhandler de særlige Beretninger, der fraset føromtalte Oversigt over Anvisningskontoret, for største Delen indeholder Tabelstof om Regnskabs- og Arbejdsløshedsstatistik.

En Gengivelse af disse Tabeller vilde føre til Gentagelser, idet de i nogen Grad er byggede over samme Emner, og efterfølgende Uddrag er derfor hovedsagelig taget ud af Fællesstoffet.

Indledning.

Aaret 1916—17 er i sit Forløb med Hensyn til Arbejdsløsheden endnu gunstigere end sin Forgænger, der allerede for sit Vedkommende satte en Rekord.

Ganske vist har Materialemanglen ikke undladt at sætte sine Spor, navnlig hos Formerne, men nogen varig Arbejdsløshed af Betydning har der ikke været. I Aarets sidste Maaned, Marts, havde den største af Kasserne, Smede- og Maskinarbejdernes, nogen Tilvækst i Arbejdsløsheden, men denne Tilvækst svandt dog atter noget i den første Del af det nye Aar, og selv om Brændsels- og Materialevanskelighederne stadig staar som en truende og meget stærkt truende Fare, er Stil-

lingen ved denne Beretnings Udgivelse i Slutningen af Juni Maaned endnu særdeles god.

Iøvrigt henvises til Kassernes særskilte Beretninger, der for en længere Aarrække giver et samlet Billede af saavel Arbejdsløshedens Svingninger som af Indtægtsforhold, Medlemsfremgang med videre. I Beretningen for 1915—16 bragtes dog for Sammenlignings Skyld en Oversigt over den i de forskellige Kasser udbetalte Understøttelse for de sidste 3 Aar, samt en Beregning af Understøttelsen, udregnet pr. understøttet Dag, og her fortsættes dermed, idet Tallene fra de forskellige Kasser, set ved Siden af hinanden, giver et godt Billede af Forholdene.

Udbetalt Understøttelse pr. Medlem.

	Smede og Maskinarb.	Formerne	Sliberne	Gørtlerne	Metal-trykkerne
1913—14.....	9,73	28,84	16,40	16,80	8,33
1914—15.....	12,06	31,17	20,31	16,84	33,77
1915—16.....	6,39	23,61	10,72	3,94	13,36
1916—17.....	5,64	14,60	3,05	1,53	1,96

Understøttelsen udregnet pr. understøttet Dag giver nedenstaaende Resultat, der maa tages med, for at man kan bedømme Tallene i foranstaaende Tabel, idet Kasserne med den største Understøttelse pr. understøttet Dag ellers vil synes at have en større procentvis Arbejdsløshed, end de faktisk har, set i Forhold til de andre Kasser.

	1915—16	1916—17
Smede- og Maskinarbejdere	Kr. 1,69	Kr. 1,67
Formere.....	- 1,82	- 1,73
Jærn- og Metalslibere	- 1,53	- 1,42
Gørtlere.....	- 1,82	- 1,48
Metaltrykkere	- 1,79	- 1,69

Medlemstallet viser ogsaa en betydelig Fremgang, idet det samlede Tal for de 5 Kasser, der pr. 31. Marts 1916 androg 17206, ved Udgangen af sidste Regnskabsaar var naaet til 19089.

Dyrtidsforanstaltninger.

I den i Fjor udsendte Beretning er i Hovedtrækkene gjort Rede for de under Krigen indtil da gennemførte Love om Dyrtidshjælp til Arbejdsløse. Som det var at vente, er Loven af December 1915, der udløb 1. November 1916, bleven afløst af en ny Lov, der traadte i Kraft 1. Januar 1917.

Denne Lov, der endnu er gældende, er i det væsentlige af samme Indhold som den foregaaende Lov, men Retten til at lade andre end Hjælpekasserne foretage Udbetalinger er nu udvidet til at omfatte alle Kommuner. Saa vidt vides har dog kun ganske enkelte Kommuner udenfor København og Frederiksberg benyttet sig heraf, maaske nærmest af den Grund, at man fra de tidligere Love havde en indarbejdet Ordning, og fordi Loven og de dermed i Forbindelse staaende Reglers Vedtagelse skete saa sent, at Kommunerne allerede havde truffet deres Afgørelser inden Reglerne kom dem i Hænde.

Krigens sidste Vendepunkt, der har indskrænket Tilførslerne af Materiale til et Punkt langt under Behovet, har nu kaldt Arbejdsløshedens Spøgelse frem, og hvis Tilførselsforholdene ikke bedres i Løbet af kort Tid, vil store Dele af Jærnindustrien snart rammes af en meget omfattende Arbejdsløshed.

Fra Arbejdernes Repræsentanters Side indenfor de lovgivende Faktorer har der derfor ogsaa allerede i længere Tid været udfoldet stærke Bestræbelser for at faa truffet Foranstaltninger til at yde Hjælp under en omfattende Arbejdsløshed. Arbejdsløshedskasserne har gennem Arbejdsløshedsnævnet og i Forbindelse med Arbejdsløshedsinspektøren anvendt al deres Indflydelse paa at faa Lovgivningen herom gennemført i den for Arbejderne bedst mulige Form, samtidig med, at de faglige Organisationer fra deres Side har rejst Krav om Erstatning og Hjælp til de af Krigen og Dyrtiden ramte Arbejdere. En af de Love, der tager direkte Sigte paa Understøttelse af Arbejdsløshed, er Loven om ekstra Spiritusbeskatning, hvorved der paaregnes at blive 8 à 9 Millioner Kroner til Raadighed for dette Øjemed, og saa vidt vides er man nu færdig med den nærmere Udformning af Enkelthederne til en ny Lov om Dyrtidshjælp til Arbejdsløse. Forhaabentlig vil det ikke vare længe, inden denne kan forelægges og vedtages.

Sammenslutning af Kasserne.

Det Fællesudvalg, der af Centralorganisationen var nedsat med det Formaal at udarbejde Forslag til en Sammenslutning af Arbejdsløshedskasserne, har i det forløbne Aar endt sit Arbejde, og Forslag til Fællesvedtægt for Arbejdsløshedskasserne i de 5 Fag, der udgør Centralorganisationen, vil om kort Tid blive behandlet paa Kassernes Delegeretmøder. Vedtages Fællesvedtægten af de enkelte Kassers Delegeretmøder, vil den endelige Sammenslutning foregaa paa et fælles Delegeretmøde.

Det Resultat, som er nedlagt i Forslaget, er selvfølgelig ikke naaet, uden at der fra hver enkelt Kasses Side har maattet gøres Indrømmelser af forskellig Art, men ved denne gensidige Imødekommenhed er Forslaget ogsaa blevet saaledes, at man fra alle Sider maa kunne slutte sig til det.

Formuefællesskabet er ganske naturligt det første Grundlag for Sammenslutningen. De 5 Kassers samlede Formue er pr. 31. Marts d. A. 1671740 Kr. 20 Øre, deres samlede Medlemsantal 19089. Formuen pr. Medlem er saaledes 87 Kr. 58 Øre. Der vil i denne Kapitalsamling være en Garanti, der vil holde Stand overfor enhver Branchekrise og overfor en meget stærk Nedgang i de almindelige Konjunkturer.

Understøttelserne vil i det store og hele blive udvidet. Selv om der for nogle af Kasserne paa enkelte Omraader vil kunne paapeges nogen Forringelse, saa dækkes denne dog af andre Forbedringer, og for de

højstbetalende Kassers Vedkommende tillige af en betydelig Forringelse af Kontingentet.

Administrationen vil straks blive fælles for Hovedkassens og Hovedledelsens Vedkommende. Derimod vil der indtil videre ikke ske nogen Sammenlægning af Funktionerne i de Byer, hvor der er Afdelinger for flere af Fagene. Man vil foreløbig lade dem udføre paa samme Maade som hidtil, og benytte Sammenslutningens første Tid til at finde den bedst mulige Form for Sammenlægningen, saaledes at Arbejdet simplificeres, uden at de enkelte Branchers Interesser rammes derved.

Paa samme Maade har man tænkt sig, overgangsmæssigt set, at opretholde den nuværende Repræsentationsret til Hovedledelsen, Repræsentantskabet og Delegeretmødet.

(Fortsættes.)

Arbejdstiden i Formerfaget.

En den 12. September foretagen Undersøgelse af, hvorledes det stiller sig med Indskrænkning i Arbejdstiden, har givet til Resultat, at der er indkommet Svar fra 1115 Medlemmer. For disse er den ugentlige Arbejdstid saaledes:

60	Timer	pr.	Uge	2	Medlemmer
57	-	—	.....	742	—
56	-	—	.....	4	—
55½	-	—	.....	9	—
54	-	—	.....	168	—
51	-	—	.....	27	—
48	-	—	.....	6	—
47½	-	—	.....	70	—
45	-	—	.....	6	—
42	-	—	.....	26	—
40½	-	—	.....	9	—
38	-	—	.....	47	—

hvilket gennemsnitlig giver ca. 54 Arbejdstimer pr. Mand og Uge.

Samtidig har Afdelingen i København foretaget en Undersøgelse af, hvor lang Tid de Medlemmer, der var arbejdsløse den samme Dag, har gaaet ledige, og der fremkommer følgende Resultat:

13	Medlemmer	har	været	arbejdsløse	under 1	Maaned
5	—	-	-	—	fra 1—2	Maaneder
16	—	-	-	—	- 2—3	—
23	—	-	-	—	- 3—4	—
11	—	-	-	—	- 4—5	—
11	—	-	-	—	- 5—6	—
17	—	-	-	—	- 6—7	—
3	—	-	-	—	- 7—8	—
1	—	-	-	—	over 8	—

Til Undersøgelse af Indskrænkningen i Arbejdstiden er der ikke indkommet Besvarelser fra Aarhus, Horsens, Ringsted og Sorø.

Svensk Formerforbund.

Lønstatistik for Maj 1917.

For Maj Maaned d. A. har »Svensk Formerforbund« optaget Lønstatistik for sine Medlemmer over hele Landet. I en sammentrængt Form fremkommer der deraf følgende:

Oplysningerne er indgaaede fra..	121	Afdelinger.
— savnes fra.....	11	—
— omfatter.....	184	Støberier.
— —	4,364	Mand.
Af disse var: organiserede.....	3,952	—
- - - uorganiserede.....	412	—
Berettigede til Minimallønnen var	3,054	—
Statistiken omfatter	2,174	Formere.
— —	84	Metalformere.
— —	343	Kernemagere.
— —	448	Brædt- og Maskinformere.
Der fandtes	939	Lærlinge.

Angaaende Timeløn og Akkordfortjeneste kan følgende anføres:

Gennemsnitstimeløn for Stockholm By	60,8	Øre
Gennemsnitstimefortjeneste i Akkord i Stockholm By	112,1	-
Gennemsnitstimeløn for hele Landet (Stockholm iberegnet)	47	-
Gennemsnitstimefortjeneste i Akkord for hele Landet (Stockholm iberegnet)	81,7	-

Ny Forening for Smede og Maskinarbejdere i København.

Paa Smedeforbundets nys afholdte Kongres omhandlede Dagsordenens Punkt 8

»Forslag fra Københavns Afdeling 1 angaaende Oprettelsen af en Brancheafdeling«

og følgende Resolution vedtoges:

»Under Forudsætning af, at en Værkstedsafstemning paa Krigsministeriets Værksteder skulde vise Flertal for Oprettelsen af en selvstændig Afdeling i København for de under samme Ministerium beskæftigede Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, vedtager Kongressen, at en saadan Afdeling oprettes i København.

14877, Anker Jensen.«

En saadan Værkstedsafstemning er nu foretaget og under 8. September meddelt Hovedbestyrelsen. Resultatet har været, at 328 har stemt for Oprettelsen, medens

94 har stemt imod. 7 Stemmesedler var blanke. Afstemningen er foretaget blandt samtlige Medlemmer paa Værkstederne under Krigsministeriet, hvor der ialt er beskæftiget 477 Medlemmer. 89,9 pCt. har altsaa deltaget i Afstemningen.

Torsdagen den 13. September sammenkaldtes Medlemmerne til et konstituerende Møde, til hvilket man indbød Forbundets Formand, som ogsaa var tilstede og holdt et indledende Foredrag om vor københavnske Organisationsteknik.

Man skred derefter til at konstituere Afdelingen, som det vedtoges at give Navnet »Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening ved Krigsministeriets Værksteder«.

Til Formand valgtes Maskinarbejder Anker Jensen, Rebekkavej 14, Hellerup, og til Kasserer Maskinarbejder Niels Christensen, Njalsgade 65, 4.

Som man vil se, er der her med Dannelsen af en ny Afdeling paa ca. 500 Medlemmer foretaget et betydeligt Skridt i Retning af at faa aflastet Københavns Afdeling 1 for noget af dens altfor store Medlemstal. Der findes blandt den ny Afdelings Medlemmer et betydeligt Antal mangeaarigt organiserede Kolleger, som i Organisationens Tjeneste har en Virksomhed bag ved sig, der borger for, at den ny Afdeling ikke vil savne Kræfter til at føre den frem til Gavn baade for Afdelingens egne Medlemmer og for Forbundet.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Lønskemaerne, der er udsendte samtidig med nærværende Fagblad, er til Optagelse af Lønstatistik for 4 Lønningsuger i Oktober.

Straks efter Maanedens Afslutning bedes de indsendte til Forbundet.

Observer! Fra 1. Oktober d. A. træder den sammensluttede Arbejdsløshedskasse i Virksomhed, og der vil fra den Tid være følgende at iagttage:

I København henvender de tilrejsende Medlemmer sig ikke mere til Afdelingens Kasserer, men paa Metalarbejdernes Anvisningskontor, Vestersøgade 2, St., aabent alle Hverdage fra 9—11 Formiddag og 6—8 Aften.

Fra samme Dato skal Medlemmer af Københavns Afdeling anmelde Arbejdsløshed og Paabegyndelse af Arbejde samme Sted og til samme Tider, ligesom Kontrollen af Arbejdsløse ogsaa foregaar paa ovennævnte Kontor. Denne sker i Henhold til de nye Vedtægter hveranden Dag, *og det maa erindres, at Kontrolleringen kun foregaar om Formiddagen fra 9—11, hvorimod det ikke sker i Kontortiden om Aftenen.*

Brønderslev. Sidst i Juni Maaned klagede denne Afdeling over, at Jærnstøber Barslund ikke vilde betale for noget Vraggods. Det drejede sig om 2 Trappe-remskiver à Kr. 2,75 og 1 Fundament til 12 Kr. For sidstnævnte var dog betalt Timeløn, saaledes at Differencen for dette Stykke Arbejde var Kr. 4,30. Den paagældende Former havde med Støtte fra Klubben erklæret sig uden Skyld i Vragstøbningen og forlangte sig den manglende Sum Kr. 9,80 udbetalt. Gennem lokal Forhandling kunde Sagen ikke ordnes, og da Forbundet gjorde Forsøg paa at faa den ordnet gennem Korrespondance, mislykkedes dette ogsaa, idet Fabrikanten erklærede, at han ikke vilde betale mere, end hvad der var betalt.

Paa en Jyllandsrejse søgte Forbundets Formand dernæst en Forhandling med Fabrikant Barslund, der imidlertid fastholdt sin tidligere Stilling og i det hele taget stillede sig saa afvisende, at der ikke var andet at gøre end at afbryde Forhandlingerne.

Efter Beslutning af Forretningsudvalget blev Fabrikanten den 28. August tilskrevet, at saafremt han ikke første Lønningsdag udbetalte ovennævnte Beløb til den paagældende Former, vilde der blive taget Modforanstaltninger; og det hjalp, idet Afdelingen den 31. August meddelte, at Beløbet var udbetalt. Samtidig benyttede Barslund dog Lejligheden til at klage over Tillidsmandens Optræden, og ved en Undersøgelse heraf er der fremkommet det, at Fabrikantens Optræden overfor Tillidsmanden og Formerne ikke er af anden Beskaffenhed end den, disse til Gengæld byder ham, og skal det være saaledes, for hvilket Barslund altsaa raader, er det jo kun simpel Gengæld der ydes, naar det gode Forhold skal bevares.

Frederiksværk. Efter forudgaaende Mægling blev det paa Timandsmødet den 23. Februar besluttet, at samtlige vore Medlemmer, der er beskæftigede hos Firmaet Anker Heegaard, erholdt et Dyrtidstillæg af 5 Øre pr. Mand og Arbejdstime.

Med dette Tillæg iberegnet har Gennemsnits-Fortjenesten i Juni Maaned vist sig at være 69,5 Øre, en Fortjeneste der i de nuværende Tider naturligvis er altfor lav. Der rejstes derfor Krav om, at dette Tillæg forhøjedes til 10 Øre, og da der ikke ved lokal Forhandling kunde opnaas Enighed derom, afholdtes der Mæglingsmøde paa Spørgsmaalet den 18. August. Her opnaaedes ingen Enighed, og Sagen behandledes derefter paa Timandsmødet den 31. August, og her opnaaedes heller intet. Derefter blev der med Sanktion fra Centralorganisationen den 4. September afgivet 1. Strejkevarsel overfor Firmaet.

Mod dette Varsels Lovlighed har Arbejdsgiverforeningen protesteret den 8. September, men da Forbundet ikke kan erkende Ulovligheden, er andet Varsel afgaaet den 10. September, saaledes at Strejken skulde iværksættes fra og med den 19. September.

Arbejdsgiverforeningen klagede derefter til De samvirkende Fagforbund, og den 18. September afholdtes et Møde mellem Hovedorganisationerne og de interesserede Parter.

Her afsluttedes Sagen. Det bestaaende Dyrtidstillæg forhøjedes fra 5 til 8 Øre pr. Arbejdstime. Det gælder til 1. Februar 1918 og har tilbagevirkende Kraft

fra Mæglingsdatoen, den 18. August. Strejkevarselet toges tilbage.

Fredericia. Hos A/S Nordiske Metalvarefabrikker afholdtes den 11. Septbr. et Mæglingsmøde, da forudgaaende lokale Forhandlinger om et Dyrtidstillæg og et Krav om at kasseret Arbejde ikke blev fradraget i Formernes Regnskab og Fortjeneste, før det var forevist de paagældende, og disse havde erklæret sig indforstaaede med Berettigelsen til at afdrage derfor, ikke havde ført en Ordning med sig.

Det viste sig ved Mæglingen, at der paa sidstnævnte Omraade alt var bragt en Ordning til Veje. Dyrtidstillæg vilde Fabrikken ikke indlade sig paa, idet man henviste til, at der for kort Tid siden var sket ret antagelige Forhøjelser paa en større Del af Arbejdet. Sagen sluttedes dog med, at 2 i ren Timeløn arbejdende Medlemmer fik denne forhøjet med 3 Øre; den ene fra 70 til 73 Øre, og den anden fra 72 til 75 Øre. 2 Maskinformere fik deres Akkorder forhøjede med 10 pCt., og alle de øvrige Akkorder forhøjedes med 3 pCt. Dermed sluttedes denne Sag.

Horsens. Horsens Afdeling meddeler den 11. September, at et Medlem, der arbejder hos Kobbersmedemester Nielsens Enke, har faaet sin Timeløn hævet fra 54 til 56 Øre.

Helsingør. Paa det derværende Skibsværft er der siden den 1. Maj og med Gyldighed til den 1. December udbetalt hver Mand et Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Uge. Betingelsen herfor er dog, at der i dette Tidsrum ikke stilles samlet Lønkrav.

Nu meddeler Afdelingen, at der den 7. September er udbetalt hvert Medlem et yderligere Dyrtidstillæg, bestaaende af 60 Kr. til hver gift og 40 Kr. til hver ugift, der har arbejdet paa Værftet mindst 1 Aar. De, som har arbejdet der under 1 Aar, har faaet et noget mindre Beløb.

Kolding. Ved lokal Forhandling er de ansatte Timelønninger for Akkordarbejderne hos A/S De danske Mejeriers Maskinfabrik for 14 Medlemmer forhøjede med 47 Øre tilsammen, saaledes at de 5 laveste Lønninger er forhøjede med 4 Øre hver, de øvrige 9 med 3 Øre hver.

København. Den 31. August meddelte Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, at de 6 Medlemmer, der var beskæftigede hos Firmaet J. G. A. Eickhoff, uden Varsel havde nedlagt Arbejdet. Som Aarsag angaves, at de havde forlangt de gældende Akkordpriser forhøjede med 10 pCt. Firmaet havde tilbudt 3 pCt., idet de dog havde paaberaabt sig, at der forefandtes en Lønordning, der var gældende til 1. Januar 1918.

Der arbejdedes i denne Virksomhed i fælles Vægtakkord, og Formerne angav som Aarsag til Kravets Rejsning og Arbejdsstandsningen, at Firmaet konsekvent ændrede Modellerne saaledes, at Godset blev lettere.

Efter 2 Arbejdsdages Forløb blev Arbejdet genoptaget, og den 11. September afholdtes et Mæglingsmøde og her sluttedes Sagen, idet de gældende Akkordpriser forhøjedes med 5 pCt, mod at Gyldigheden forlængedes til 1. Februar 1918.

Hos A/S Burmeister & Wain, hvor der som bekendt arbejdes i ren Timeløn, afholdtes der den 18. Juli et Mæglingsmøde med Krav om Lønforhøjelse, men noget Resultat opnaaedes ikke, hvorfor Sagen den 13. August var til Behandling i Timandsudvalget.

Her afsluttedes den, idet de gældende Timelønninger forhøjedes med 3 Øre hver med tilbagevirkende Kraft fra den 24. Juni.

Nykøbing F. Paa Fabrikken »Guldborg« er der ved lokal Forhandling opnaaet Enighed om, at de gældende ansatte Timelønninger fra den 1. September forhøjes med 3 Øre pr. Mand og Arbejdstime.

Næstved. Hos A/S De forenede Jærnstøberier opnaaedes der paa et Timandsmøde d. 1. Februar Enighed om et Dyrtidstillæg af 3 Øre pr. Mand og Arbejdstime med tilbagevirkende Kraft fra den 18. Januar.

Med dette iberegnet har Akkordfortjenesten i Juni Maaned imidlertid vist sig kun at være 65,3 Øre.

Utilfredse hermed rejste Formerne Krav om, at dette Tillæg forhøjedes med 5 Øre pr. Time og Mand, og da der ikke ved lokal Forhandling kunde opnaas nogen Enighed, blev Sagen Genstand for Behandling ved et Mæglingsmøde den 16. August. Her opnaaedes heller ingen Enighed om Dyrtidstillægets Forhøjelse, men derimod om, at Akkordprisen for haandformede Vinduer forhøjedes med 1 Øre pr. 100 Kvadrat-Tommer, samt at Mindsteprisen pr. 100 Kvadrat-Tommer bliver 10 Øre.

Et Medlem arbejder i ren Timeløn og faar udbetalt 69 Øre pr. Time. Han skal hver Maaned have et Overskud, hvis Størrelse udregnes derved, at det undersøges hvad Timefortjenesten er i Gennemsnit for de 10 Medlemmer, der har tjent mest i Akkord, og kan der i denne Forbindelse ikke regnes med lavere Timefortjenester end 81 Øre. Differencen mellem det Facit, man her faar, og de 69 Øre, er hans Overskud.

Kravet om Dyrtidstillægets Forhøjelse var til Behandling i Timandsudvalget, men gav intet Resultat.

Med Sanktion fra vor Centralorganisation er der derefter den 4. September afgivet 1. Strejkevarsel, og mod dette Varsels Lovlighed har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening protesteret den 5. September.

Som i Sagen fra Frederiksværk kan Forbundet heller ikke i dette Tilfælde erkende det ulovlige, og andet Varsel er derfor afgaaet den 10. September, saaledes at Strejken skulde iværksættes fra og med den 19. September.

Sammen med Sagen fra Frederiksværk behandledes denne Sag den 18. September mellem Hovedorganisationerne og de interesserede Parter.

Den afsluttedes med, at Strejkevarslet toges tilbage, og at det gældende Dyrtidstillæg paa 3 Øre pr. Arbejdstime forhøjedes til 6 Øre.

Gælder til 1. Februar 1918 og har tilbagevirkende Kraft til 16. August.

Odense. Sidst i Juli Maaned vedtoges det at rejse Krav om et yderligere Dyrtidstillæg end det, der

alt fandtes paa de 4 store Fabrikker, nemlig hos: A/S M. P. Allerups Eftf., A/S Brandt & Co., H. Rasmussen & Co. og Maskinfabrikken »Phønix«. Da de lokale Forhandlinger blev indledede, fik vore Medlemmer den Opfattelse, at man ikke var helt uvillig overfor Kravet, men der betonedes, at der ikke kunde gives saa meget, som der var forlangt.

Imidlertid formede det sig saaledes, at d'Herrer Fabrikanter, efter at have talt sammen om Sagen, gav et pure Afslag. Hos Allerup og paa »Phønix« var der endvidere rejst Krav om Forhøjelse af Timelønnen. Der maatte da begæres et Mæglingsmøde, og et saadant, hvor Sagerne samlet blev behandlet, fandt Sted den 29. August, uden at der dog opnaaedes et endeligt Resultat. Der opnaaedes Enighed paa det meste, men ikke paa Kravet om Dyrtidstillægget, og herpaa strandede det.

Sagerne var derefter til Behandling paa Timandsmøde den 6. September. Ogsaa her strandede Forhandlingerne, idet der, da der syntes Mulighed for at opnaa en Overenskomst, fra Arbejdsgivernes Side, blev lagt en Misforstaaelse ind i Situationen. Der var en ikke saa ringe Grund til at tro, at denne Misforstaaelse maatte være fabrikeret, men fyldestgørende Bevis for, at det var saaledes, havde vore Repræsentanter ikke. Efter Mødets Afslutning diskuterede Forretningsudvalget og de tilstedeværende Repræsentanter fra Odense Situationen igennem, og man enedes om, at Sammenslutningen skulde tilskrives, at man sluttede Sagen med det sidste foreliggende Tilbud.

Senere har saavel Sammenslutningen som Odense Afdeling meddelt, at ogsaa de betragter Sagerne som afsluttede med det ovenanførte Tilbud.

Det, der da er sket, er følgende:

Paa de 4 Fabrikker arbejdede 13 Mand i ren Timeløn, disse faar 3 Øre mere hver i Timen. 11 Haandformere i Akkord hos Allerups Eftf. faar 28 Øre i samlet Tillæg til deres ansatte Timeløn. Paa »Phønix« forhøjes den ansatte Timeløn for 3 Mand med 7 Øre.

Hos Allerups Eftf. erholdt Haandformerne 3 pCt. i Dyrtidstillæg; dette forhøjedes til 6 pCt. Maskinformerne erholdt 6 pCt.; dette forhøjedes til 10 pCt. Paa »Phønix« erholdtes 5 pCt. i Dyrtidstillæg; dette forhøjedes til 8 pCt. Hos Brandt & Co. erholdt Maskinformerne 10 pCt. og Haandformerne 6 pCt. i Dyrtidstillæg; dette forhøjedes til henholdsvis 14 pCt. og 9 pCt. Hos Rasmussen & Co. erholdtes 10 pCt.; dette forhøjedes til 13 pCt. Hermed var Sagerne afsluttede.

Hos Allerups Eftf. har der endvidere været stillet Krav om, at en bestemt Størrelse af Vaske forhøjedes med 25 pCt. De forhøjedes med et 15 pCt. Tillæg.

Jærnstøber A. Berg havde paa Forhaand givet Tilsagn om at ville forhøje med det samme, som der skete paa de andre Steder. Der findes 2 Medlemmer, der arbejder i ren Timeløn, og den ene, hvis Timeløn var 62 Øre faar nu 68 Øre, den anden havde 65 Øre og faar nu 70 Øre.

Ribe. Gennem lokale Forhandlinger er der i de bestaaende Forhold hos Fabrikant Obbekjær gennemført følgende: 4 Haandformere, hvoraf de 3 arbejder i ren Timeløn, har faaet denne forhøjet med 2 Øre hver.

Tidligere skulde Maskinformerne ved store Allerup-Maskiner slaa Kasserne ud uden Ekstrabetaling; nu erholder de 2 Øre pr. Kasse. Sandkastningen besørgede de selv før og fik 2 Øre pr. Kasse derfor. Denne Betaling er bortfalden, og Arbejdsmanden besørger Sandkastningen.

Ved de smaa Maskiner skulde de selv besørge Sandkastningen og Kasseudslagning uden Ekstrabetaling. For Fremtiden besørges Sandkastningen af Arbejdsmanden. Der fremkommer paa denne Maade mere Tid til at forme, og den Merfortjeneste, der opnaas, vurderes af Afdelingen til 4 Kr. pr. Mand om Ugen.

Svendborg. Hos A/S L. Lange & Co. er Lønnen for 8 Mand, der arbejder i ren Timeløn, forhøjet med 3 Øre for hver, og der fremkommer derved følgende Timelønninger: 3 à 75 Øre, 4 à 70 Øre og 1 à 50 Øre.

Skanderborg. Herfra er meddelt, at samtlige Timelønninger hos Firmaet Blom & Søn nu er 73 Øre.

Thisted. Paa Maskinfabrikken »Thy« er der den 22. August afholdt Mæglingsmøde. Der krævedes Betaling for 6 vragstøbte Gravgelænderstykker à Kr. 2,70, som var gaaede i Vrag paa Grund af daarligt Jærn. Det oplystes, at det halve Beløb var udbetalt, og Fabrikanten indgik paa ogsaa at betale den anden Halvdel.

Paa denne Fabrik støbes der og slaas ud paa samme Dag. Naar Udslagningen ikke kan tilendebringes paa Støbedagen, og der som Følge deraf maa fortsættes dermed den næste Dag, betales der Timeløn for de Timer, der den næste Dag medgaar. Denne Ekstrabetaling havde Fabrikken uden videre strøget, og der forelaa et Krav om Betaling for 10 Timer. Fabrikken indgik paa at betale Beløbet, og samtidig sloges det fast, at naar Udslagningen kan begynde paa det Klokkeslet, naar Eftermiddagens Arbejde begynder, bortfalder Ekstrabetalingen. Paabegyndes Udslagningen paa et senere Tidspunkt, skal der som hidindtil ydes Ekstrabetaling.

Videre var der stillet Krav om Akkord-Forhøjelser, men dette afviste Fabrikanten under Hensyn til de stedfundne Fortjenester. Man enedes derimod om, at en Del reviderede Akkorder skulde indføres i en Priskurant, idet Fabrikanten paapegede, at naar dette ikke alt var sket, var det Formernes Skyld. Efterhaanden som det øvrige Arbejde fremkommer, skal der træffes Aftale om faste Priser derpaa, og det skal derefter ogsaa tilføres Priskuranten.

Videre skal der indføres et Nummersystem paa Modellerne. Hermed sluttedes Sagen.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Mæglingsmøde afholdtes den 17. August d. A. hos Gørtlermester L. Petersen, Vejle, i Anledning af Krav om Tillæg til de bestaaende Timelønninger.

Paa Mæglingsmødet oplystes, at Gennemsnitsfortjenesten var ca. 75 Øre, og at der udbetaltes et ugentligt Dyrtidstillæg paa 2 Kr. Dette Dyrtidstillæg tilbød L. Petersen at forhøje med henholdsvis 1 og 1½ Kr. pr. Uge, samt at stille sig velvillig til en Forhandling om en Forbedring af de daarligste Akkorder.

Arbejdsbøgerne. Medlemmerne bedes erindre at indsende den i Arbejdsbøgerne værende Kvartalsoversigt for Juli Kvartal i udfyldt Stand senest 1. Oktober d. A. og samtidig faa nye Arbejdsbøger udleveret til Brug for Oktober Kvartal.

Man bedes erindre, at Arbejdsbøger for Oktober Kvartal kun udleveres mod Afleveringen af Kvartalsoversigten for sidste Kvartal.

Kvartalsoversigten kan paa Værksteder, hvor der beskæftiges flere Medlemmer, indsamles og indsendes værkstedsvis.

Uorganiserede Kolleger. Hos Mogens Ballins Eftf., Nordre Frihavnsgade, beskæftiges tidligere Medl. Nr. 239 Fr. K. Petersen og Viberg. Hos Daniel Larsen, Svanevej 20, beskæftiges Adolf C. Jensen, som for en Tid siden indmeldte sig i Organisationen, men glemte at betale noget Kontingent.

Organisationens Medlemmer, som maatte træffe sammen med ovennævnte Kolleger, bedes erindre dem om, at de har svigtet deres kollegiale Pligt og modarbejder deres Stands Interesser.

Paa John. Allens Fabrik er der, mod Sædvane, i den forløbne Maaned ikke afholdt noget Mæglingsmøde, men der er et under Opsejling om Forstaaelsen af den mellem Firmaet og Arbejderne afsluttede Priskurant af 4. August 1917.

Det næste Mæglingsmøde bliver antagelig om Forstaaelsen af det, hvorom der mellem Parterne paa forudgaaende Mæglingsmøde var opnaaet Enighed.

Arbejdsløsheden i August 1917.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	9	0
— anmeldt i Løbet af Maaneden	20	2
Anvist Arbejde af Arbejdsløshedskassen ...	14	0
— — - Centralarbejdsanvisningskontoret	0	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	12	1
Bortrejst, sygemeldt, Militær el. lign.	1	0
Ledige Dage i Maaneden.....	311	11
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	2	1

Jærn- og Metalslibere.

Sliberne. Paa Aktieselskabet E. Voss Fabrik i Frederiscia afholdtes den 27. August Mæglingsmøde i Anledning af et fremsat Krav om et gennemgaaende Tillæg til Timelønnen, samt Tillæg til Akkordpriserne paa 25 pCt — eller tilsvarende mere Fart paa Maskinerne i Jærnsliberiet. Sagen diskuteredes, og da der ikke opnaaedes Enighed, henviste Mæglingsmændene til Viderebehandling paa Timandsmøde.

Timandsmøde om Sagen afholdtes den 7. September, og her enedes man om følgende: Timelønnen forhøjedes med 4 Øre pr. Time, Akkordpriserne forhøjedes med 8 pCt., som dog skal bortfalde naar Farten bliver sat 25 pCt. op, hvorefter der skal forhandles om ny Akkordpriser.

København. Opmærksomheden henledes paa, at i Henhold til Overenskomsten gælder de 22 pCt., hvorom der hersker nogen Misforstaaelse blandt Medlemmerne, kun for Reparationsarbejde.

Samtidig meddeles, at Specialslibernes Klubformand er V. Sørensen, Nørrebrogade 151 B, 1., og Sølv- og Pletslibernes Klubformand er Edv. Nielsen, Lemnosvej 29, Amager.

Metaltrykkere.

Forbundets Kongres og Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde. Dansk Metaltrykkerforbund afholdt sin 2. Kongres i Dagene den 13. og 14. Juli i Forsamlingsbygningen paa Enghavevej. Af Referatet af Forhandlingerne skal her kun i Korthed omtales det vigtigste, der blev vedtaget.

Formanden bød paa Hovedbestyrelsens Vegne de fremmødte Delegerede et hjerteligt Velkommen.

Formanden aflagde en indgaaende Beretning for de forløbne 5 Aar om Forbundets Virksomhed. Han indledede Beretningen med at omtale Strejken i 1912 paa Lampe- og Lysekrone-Fabrikkerne i København, der sluttede med en Overenskomst uden Minimalløn, samt Overenskomsten med Elektropletfabrikanterne samme Aar. Tilslutningen til Metalarbejderkartellet har været til Fordel, og det vil ogsaa vise sig i den fremtidige Virksomhed.

Hovedkassereren forelagde Regnskabet, som udviste en Formuefremgang af 3108 Kr., og en Tilgang i Medlemsantal fra 76 til 112.

Beretningen og Regnskabet godkendtes enstemmigt. Forskellige Ændringer til Forbundslovene vedtoges dernæst.

Paa Arbedjsløshedskassens Delegeretmøde behandledes ret indgaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt man skulde slutte sig til Sammenslutningen af Arbejdsløshedskasserne indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. Det vedtoges paa nærværende Tidspunkt ikke at kunne tiltræde den foreslaaede Sammenslutning.

Tilkendt Erstatning. I forrige Fagblad omtaltes en Sag fra A/S Carl Lunds Fabrikker, der havde iværksat en ulovlig Lock-out og gjort groft Brud paa »Fælles-Værkstedsregler«s Bestemmelser om Betaling for Natholdsarbejde, hvilket Firmaet havde nægtet at betale. Det har nu udbetalt i Erstatning til de 7 Mand 200 Kr. til Fordeling.

Fredericia. Afdelingen har meddelt, at nogle Akkordpriser paa A/S E. Voss Fabrik ved Forhandling er hævet med 25 à 33 pCt.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Paa de københavnske Grovsmedeværksteder har der fundet en Række gennemgaaende Timeforhøjelser Sted. Og paa A/S Larsens Vognfabrikker har 24 Mand faaet hver 5 Øre pr. Time og 10 pCt.s Forhøjelse af Akkorderne.

Foruden de sidste Gang omtalte Lønforhøjelser i Odense har 12 Mand paa Nørrebros Jærnstøberi faaet deres Timeløn hævet fra 51,3 til 54,2 Øre, 64 Mand hos A/S M. P. Allerups Efterflg. fra 51,9 til 54,1 og 20 Mand hos H. Rasmussen & Co. fra 50,5 til 53,7 Øre. Førstnævnte Sted gaves desuden 5 pCt. til alle Akkorder og sidstnævnte Sted ligeledes, samt desuden 5 Øre pr. Time for Byarbejde. Tillægget for denne Fabrik har tilbagevirkende Kraft til 20. Juli.

I Ribe er der opnaaet en Overenskomst med Fabrikant Obbekjær, hvorefter en Del gængse Akkordpriser er forhøjede, og ligeledes Timelønningerne for 3 Mand, hvis Gennemsnit hævedes fra 53,7 til 61,7 Øre.

Paa Hørsholm Jærnstøberi beskæftiges ogsaa 3 Mand. Deres Gennemsnitstimeløn hævedes fra 59,7 til 64,7 Øre, og det fastsattes, at den ugentlige Fortjeneste ikke maatte være under henholdsvis 34 Kr. 20 Øre, 35 Kr. 91 Øre og 44 Kr. 47 Øre. Denne Bestemmelse fastsattes nærmest med Henblik paa mulige Indskrænkninger i Arbejdstiden.

I Slagelse er der ogsaa opnaaet Overenskomst med samtlige Grovsmedemestre, hvorved Lønsatserne hævedes betydeligt.

Paa Stubbekøbing-, Nykøbing-Nystedbanens Værksted har de derværende Maskinarbejdere efter eget Ønske faaet deres Timeløn forhøjet til 65 Øre fra 1. April at regne, imod at det dem hidtil ydede Dyrtidstillæg bortfalder.

Hos A. Goth & Sønner i Fredericia har 8 Mand faaet 48 Øre til Fordeling pr. Time, hvorefter Gennemsnittet blev 66,9 Øre.

Hos A/S Dynamo i Aarhus og paa Gørlev Sukkerfabrik ved Slagelse samt Sukkerfabrikken ved Nykøbing paa Falster er der ogsaa opnaaet Lønforhøjelser, men nøjagtige Opgivelser haves endnu ikke.

Paa Kallundborg Motorfabrik opnaaedes efter en Mægling den 4. Septbr. en Lønforhøjelse af 2 Øre pr. Mand og Time. Alle Akkorder, som der tjentes under 75 pCt. paa, forhøjedes saaledes, at der kunde tjenes ca. 75 pCt. efter en Timeløn paa 53 Øre. Forhøjelserne androg fra 4 til 50 pCt. — Samtidig forhøjedes Timelønnen paa de mindre Værksteder i Kallundborg med 5 Øre, for en enkelt Mand kun med 3 Øre. Der beskæftiges ialt 9 Mand paa disse Virksomheder.

Paa Nordisk Textil-A/S mægledes den 10. Septbr. paa et Lønkrav, fremstaaet i Anledning af en Regulering af Dyrtidstillægget fra 12 Kr. pr. Md. til 5 Kr. pr. Uge. Ved Mæglingen aftaltes en anden Regulering, hvorefter Timefortjenesten højnedes betydeligt, for en Dels Vedkommende paa Bekostning af Dyrtidstillægets Størrelse.

I Hjørring mægledes den 11. September paa Lønkrav hos Fabrikanterne Hejdemann og Brüel. 12 Mand førstnævnte Sted fik 63 Øre pr. Time til Fordeling, medens det andet Lønkrav endnu ikke er i Orden.

Foruden disse Lønkrav er der behandlet endnu et Par, som omtales under Rubrikken »Timandsmøder«.

Ventepenge. I Juni Maaned opstod der Uenighed mellem A/S »Atlas« og dets Maskinarbejdere om Betalingen af 1 Times Løn, fordi der var Maskinstandsning. Sagen indberettedes til Organisationen, og efter Henvendelse til Sammenslutningen udbetaltes Beløbet.

Timandsmøder. Den 20. Aug. afholdtes Timandsmøde paa følgende 2 Sager:

1. Klage mod A/S »Atlas« for Anvendelse af ikke faglærte Arbejdere til Betjening af visse Maskiner. — Angaaende det konkrete Tilfælde traf man den Aftale, at saasnart den Arbejdsmand, der var klaget over, kan anbringes i en anden Plads, overtages Gisholderbænken af en faglært Arbejder.

2. Klage fra Smedeforbundet mod A/S Nielsen & Winther for foretagne Fradrag i Betalingen for kasseret Arbejde. Firmaets Repræsentanter hævdede, at der ved Akkordens Indgaaelse udtrykkelig var Enighed om, at Erstatning for kasseret Arbejde kan afdrages i Lønnen. Sluttelig tilbød Firmaet at betale de afdragne Beløb, dersom klare Fakta vedrørende den oprindelige Aftale ikke kunde fremskaffes fra Firmaets Funktionærer. Nogle Dage efter forelaa Erklæringer fra Firmaets Værkførere, gaaende ud paa at Svendene var indgaaede paa at yde Erstatning for brokkeret Materiale, og da Firmaet ikke var at bevæge til at slippe sit Standpunkt, om at Materialet skulde betales, maatte Sagen sluttes dermed, at Paastand stod mod Paastand.

Den 5. September afholdtes dernæst Timandsmøde paa Begæring af Sammenslutningen i en Sag fra Fabrikant T. Christoffersen paa Fælledvejen. Her har der, som ogsaa omtalt i sidste Fagblad, i den senere Tid været flere Standsninger i Arbejdet, og pludselig en Dag, da Svendene ikke var komne rettidig tilbage efter Frokosten, og da de telefonisk rettede Forespørgsel til Værkstedet om, hvorvidt de skulde komme paa Arbejde igen, modtog de Besked paa, at de betragtedes som afskedigede. Nye Folk gik i Arbejde; men nu ønskede de gamle Arbejdere, at Stedet blev blokeret og arbejdede herhen til. Første Resultat blev Mæglings- og Timandsmøde, og paa det sidste lovede Fabrikanten paany at aabne sit Værksted for Tilgang af alle, ogsaa de afskedigede. Disse har imidlertid ikke søgt Arbejde paany, men foranstaltet nogle Demonstrationer, som bl. a. har ført til Sammenstød med Politiet.

Den 7. September afholdtes ogsaa Timandsmøde. Følgende Sager behandledes:

1. Lønkrav paa Stuhrs Skibsværft i Aalborg. 143 Mand fik 2 Kr. 80 Øre til Fordeling pr. Time.

2. Klage fra Frederikshavns Skibsværft over en ulovlig Nitterstrejke og Krav om Erstatning herfor, samt Krav fra Forbundet om Forhøjelse af Timelønnen og Klage over Nittemesterens Optræden og Akkordansættelserne. Forbundets Repræsentanter udtalte deres Misbilligelse af Strejken, og Firmaet frafaldt Kravet om Erstatning. De øvrige Klager betragtedes som afslut-

tede med den første Diskussion, for Lønkravets Vedkommende saaledes, at 114 Mand fik 3 Kr. 25 Øre til Fordeling pr. Time.

3. Krav om Tillæg til Timelønninger og Akkordpriser for Smede og Maskinarbejdere hos A/S Ernst Voss i Fredericia. 29 Mand fik 80 Øre til Fordeling, og det aftaltes, at en Regulering af Akkordpriserne skulde finde Sted i Løbet af 14 Dage.

4. Sagen om Rejseforskudene paa »Vølund« diskuteredes paany, og Sagen sluttedes med de faldne Udtalelser, hvorunder Firmaet havde erklæret, at det altid vilde yde det nødvendige Beløb i Rejseudgifter.

Sagen hos „Activ". Den i sidste Nummer af Medlemsbladet under Konflikter omtalte Sag fra Maskinfabrikken »Activ« i Valby fik ved Forhandlingen mellem de direkte Parter det Forløb, at Svendene indgik paa at trække Kontrolurene, imod at Timelønningerne hævedes med 5 Øre for Lønninger under 60 Øre, og 3 Øre paa Lønninger derover. I Tilfælde, hvor der ikke er Akkord, gives desuden 50 pCt. til Timelønnen.

Overenskomst i Nexø. Paa Nexø Jærnstøberi og Maskinfabrik blev der i Foraaret mellem de direkte Parter truffet Aftale om, at den der gældende Overenskomst forlængedes 1 Aar til 1. April 1918, imod at 2 Mand fik Timelønnen forhøjet med hver 4 Øre og 1 Mand med 1 Øre.

Kongresprotokollen. Samtidig med Udsendelsen af Fagbladet er der til hver Afdeling udsendt et mindre Antal af den særskilte Protokol, som er udarbejdet over Kongressens Forhandlinger.

Da Protokollen, som er paa 204 Oktavsider, kun er trykt i et begrænset Antal Eksemplarer, er der kun en mindre Del til Salg, men saalænge Oplag haves, kan Protokollen erholdes til Købs hos Afdelingskassererne for en Pris af 25 Øre pr. Eksemplar.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbunds 14. Kongres og Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde

den 11., 12., 13, 14. og 15. Juli 1917
i Forsamlingsbygningen, Enghavevej 40, og Studenterhuset, Vester Boulevard.

Referat.

(Fortsat.)

4. Møde, Torsdag Eftermiddag Kl. 2.

Dirigent: M. Andersen.

Navneopraab foretoges, og Forhandlingsprotokollen over forrige Møde oplæstes og godkendtes enstemmig.

Diskussionen om Beretningen fortsattes, men den drejede sig i Realiteten navnlig om Indførelsen af Urafstemning ved Afslutningen af Landsoverenskomster.

Heibroch, Københavns Afdeling 2, mente, at Tiden nu var inde til Gennemførelse af Urafstemning, men vilde ikke anerkende dens mulige Vedtagelse som et Resultat af Fagoppositionens Agitation, om hvilken han iøvrigt erklærede, at den aldrig havde været Hjertebarn i Klejnsmedesvendeforeningen.

Bergen, Københavns Afdeling 5, talte om, at Arbejderne burde lægge større Vægt paa den kooperative Bevægelse,

H. C. Hansen, Kallundborg, om Sukkerfabrikkerne og Urafstemningen, som han sluttede sig til.

C. V. Carlsen, Hillerød, sluttede sig til Bergen og udtalte, at den Medbestemmelsesret, Medlemmerne havde, hidtil ikke var benyttet saa meget, at man deraf kunde slutte, at de absolut alle brød sig om at faa Urafstemning.

Eduard og P. Halskov, Københavns Afdeling 1, talte navnlig om Arbejdsmændene, som de ønskede ind i Kartellet, Lønstigningen og Urafstemningen, og Halskov udtalte, at de i H. t. Overenskomsten ulovlige Strejker, der havde fundet Sted, var et Bevis for, at Medlemmerne ikke længere kunde holde »Pinen ud« under de nuværende Overenskomster.

Walther, Hovedbestyrelsen, erklærede, at han i sin Tid ogsaa var begyndt som Tilhænger af Urafstemning om Overenskomster, fordi han troede, at Vejen til Fred og Arbejdsro for en Organisation, laa der. Af de Resultater, andre Fag havde høstet, var han dog bleven sørgelig skuffet. De Generalforsamlinger, de havde i Afdeling 1, var umulige som Grundlag for en stor Organisations Taktik.

Hansen, Horsens, og Hansen, Odense, erklærede sig som Tilhængere af Urafstemningsforslaget, medens

H. C. Hansen, Aarhus, advarede imod at hengive sig til for stærke Forhaabninger om den Gavn, Urafstemningen kunde bringe, da det maaske slet ikke var saa meget endda. Ønskede meget stærkt Arbejdsmandskonkurrencen hæmmet, og stillede til Slut Forslag om Indførelsen af Notesbøger, som skulde indeholde Overenskomsten og Fælles-Værkstedsregler m. m. Det havde i Aarhus vist sig, at Opponenterne slet ikke kunde klare sig overfor Hovedkassereren ved et Møde, da de ikke en Gang kendte vore egne Overenskomster og Arbejdsregler.

Juul, Odense, mente, at Misfornøjelsen med Overenskomsten i Virkeligheden ikke var saa stor, men laa derpaa, at det altid var Smedene, der var de første til at afslutte Overenskomst. Var Tilhænger af Urafstemning, fordi han mente, at den vilde give Medlemmerne mere Interesse for Organisationen. I Odense var det sløjt med Interessen. Af en Afdeling paa 600 Medlemmer, var han valgt med højeste Stemmeantal til Kongressen, og det var 39. (Munterhed).

Gissemann, Københavns Afdeling 1, sluttede sig til Bergen i et Ønske om en Forkortelse af Arbejdstiden og beklagede, at der ikke var en Lærlingeorganisation og udtalte, at Smedenes Overenskomst muligvis var Skyld i, at Skibsværftsarbejdernes Overenskomst var bleven saa daarlig, at de nu gik i ulovlig Strejke. Kritiserede Forligsmandsinstitutionen og stillede Forslag om Opsigelse af Septemberforliget af 1899.

H. P. Christensen, Aarhus, mente, at der burde tales ud ved denne Lejlighed. Naar nogle Syndikalister havde sagt, at de ikke var saa slemme, som man vilde gøre dem til, og at der var mange her, som ikke før havde hørt dem, saa var dette sidste vel rigtigt, men derimod var der ikke mange paa Kongressen, som ikke havde læst »Solidaritet« og set, hvordan der var rakket ned paa Arbejdernes Tillidsmænd. Det var gjort saadan, at enhver ærekær Arbejder maatte skamme sig derved. — Var imod at tvinge Arbejdsmændene ind i Kartellet og bestred, at man kunde indgaa Overenskomster den ene Dag og lave direkte Aktion den anden. Det gik ikke. Var Tilhænger af Urafstemningen, som han henstillede til Hovedbestyrelsen at slutte sig til.

Anker Jensen, Københavns Afdeling 1, troede nok, at der var al Grund til at være tilfredse med den Maade, hvorpaa Forbundet var ført i den forløbne Periode. Haabede ogsaa, at Urafstemningen vilde skaffe Fred og Ro hos Smedene.

Vilhelm Sørensen, Hovedbestyrelsen, bestred, at Smedene har Skylden for Skibsværftsarbejdernes Strejke.

Boesen, Københavns Afdeling 7, beklagede, at Forbundets Medlemmer ikke havde vist sig de Advarsler efterrettelige, som var fremsatte i Fagbladet angaaende visse Forhold paa Banen, og

Borrild, Københavns Afdeling 1, ønskede meget, at 8 Timersdagen genindførtes paa Orlogsværftet.

Laur. Sørensen, Lyngby, replicerede til Gissemann om Syndikalisterne, »der ikke var saa slemme«. De havde været Skyld i Ting, Smedene var daarlig tjente med at lægge Navn til. — Havde nu som før ingen Tro paa, at Urafstemning vilde forandre hverken det ene eller det andet Forhold. — Henstillede at have Opmærksomheden henvendt paa Papirfabrikkernes Lønninger og anbefalede at godkende den aflagte Beretning.

Et Forslag om at holde Aftenmøde vandt ingen Gehør, men før Afslutningen af Mødet nedsattes et Redaktionsudvalg, som sammen med en Repræsentant for hver af de forslagstillende Afdelinger skulde gennemgaa de indkomne Forslag.

Dette Redaktionsudvalg bestod af følgende Repræsentanter, valgte af Kongressen:

A. Johansen, Hovedbestyrelsen. V. Borrild, Københavns Afdeling 1. Johannes Kjærbøl, Københavns Afdeling 5. Frants Sørensen, Kolding. C. E. Christensen, Aalborg. Niels Jakobsen, Hovedrevisionen.

De forslagsstillende Afdelinger sendte følgende Repræsentanter:

Aarøe, Aalborg. Leonhard Hansen, Aarhus. W. Pfeil, Helsingør. N. J. Hansen, Horsens. N. P. Løth, Nørresundby. N. Juul, Odense. Fr. Rasmussen, Randers. E. Frederiksen, Silkeborg. H. P. Larsen, Svendborg. Rasmussen, Vejle. Halskov, Københavns Afdeling 1. A. V. Nielsen, Københavns Afdeling 1. Heibroch, Københavns Afdeling 2.

5. Møde, Fredag Morgen Kl. 8.

Dirigent: H. P. Christensen.

Navneopraab foretoges, og Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes.

Diskussionen om Beretningen fortsattes.

Laur. Hansen, Københavns Afdeling 1, omtalte paany Urafstemningen og klagede over Lønforholdene i Rønne, selvom der »maaske ikke var noget at sige til Beretningerne«.

Johs. Hansen, Hovedbestyrelsen, indrømmede, at ogsaa han tidligere havde haft stor Tiltro til Urafstemningen, men havde mistet denne efter at have set, hvordan den havde virket der, hvor man havde Urafstemning. Der var i hvert Fald intet som helst paa Afdeling 1's Generalforsamlinger, der lignede Fred og Ro, og den højeste Deltagelse, der hidtil var markeret ved Urafstemninger i Afdeling 1, var 40 pCt., almindeligvis var Deltagelsen nede ved 30 pCt., endskønt Medlemmerne ikke skulde gaa et eneste Skridt for at afgive deres Stemme. — I den Tid, Overenskomstforholdene havde været de raadende indenfor Smedenes Organisation var det i hvert Fald blevet saadan, at Smedene fra at have været lavt lønnede, var bleven stillede saaledes, at de kunde være deres Løn bekendt. Syndikalisterne viste ikke paa nye Fremgangsmaader ved deres Krav om direkte Aktion og Afskaffelse af Overenskomster. De Perioder, havde Organisationen gennemlevet paa et tidligere Stadie, og Medlemmerne havde da krævet, at Organisationen skulde skaffe dem regelbundne og overenskomstmæssige Forhold. Advarede imod at være altfor lydhør overfor periodiske Stemninger, der var drevne op ved Agitation.

Niels Jakobsen, Hovedrevisionen, sluttede sig til Johs. Hansen, medens

Weble, Viborg, erklærede, at ogsaa Medlemmerne i hans Afdeling ønskede Urafstemning.

M. Andersen, Aalborg, beklagede den Underhaandsagitation, der denne Gang dreves paa Kongressen og bemærkede, at en Gang var det de 5-aarige Overenskomster, der var slaaet op til Agitationsnummer imod Smedenes Ledelse. Nu var det Urafstemningen, endskønt den havde været ude til Urafstemning i 1914 og ikke var akcepteret af Medlemmerne som værende nødvendig.

Svendsen, Horsens, og Carl Esbensen, Aarhus, ønskede Urafstemning. Esbensen var iøvrigt meget utilfreds med Overenskomsten og Fagets Stilling som Helhed. Værkstederne var blevne Fængsler og skumle Mure, og medens Jærnfabrikanterne tjente Strømme af Guld, maatte Kollegerne gaa til Hjælpekasser og velgørende Institutioner for »at leve«.

Rietmann, Hovedbestyrelsen, vendte sig i særlig Grad mod Syndikalismens Teorier, der gik ud paa, at man skulde afskaffe Strejkekasser og Fagforeningskontingent. Blev der saa noget i Vejen et Sted, strejkede man, saalænge man kunde holde ud. Opnaaede man ikke, hvad man vilde, gik man i Arbejde paa de gamle Betingelser. Disse Teorier tog dog ikke Hensyn til, om Arbejderne blev fattige derved eller ikke, men den Slags laa næppe for det skandinaviske Temperament.

Formanden fik derefter Ordet for at replicere til de forskellige Talere, og han slog straks fast, at med Undtagelse af en eneste Taler var der ingen, der havde sat sin Finger paa en eneste af alle de mange Hundrede Sager, der i de sidste 3 Aar var behandlede, og havde sagt, at den var forkert behandlet.

Oppositionen havde ene drejet sig om Urafstemningsspørgsmaalet, som det paastodes, at Medlemmerne ude omkring meget stærkt ønskede at faa gennemført. Deltagelsen i Stemmeafgivningen paa Delegerede til netop denne Kongres, hvor Spørgsmaalet skulde behandles, røbede imidlertid ikke denne Interesse, idet kun 27,5 pCt. af Provinsens Medlemmer havde deltaget i Valgene af Delegerede, og af de københavnske Medlemmer 41 pCt., og dette sidste Tal var kun naaet efter en meget hidsig Agitation.

Formanden erklærede overfor Ønsket om Arbejdsmændenes Indtræden under Kartellet, at han delte dette, men ikke troede paa, at Tvang her var paa sin Plads og vilde for sin Part ikke være med til at tvinge nogen. Var ingen Tilhænger af Lærlingeorganisationer og udtalte, at Optagelsen af Kvinder i Organisationen burde gøres til Genstand for en indgaaende Drøftelse. Haabede ligesom flere af Talerne paa en Forkortelse af Arbejdstiden ved næste Overenskomsts Afslutning. Formanden udtalte sig ogsaa indgaaende om Fælles Værkstedsregler og Minimallønnen samt om de Strejker, der i Aarets Løb havde været, og advarede imod at tro paa, at den megen Kritik paa Generalforsamlingerne gjorde Gavn eller tiltrak Medlemmerne i det lange Løb.

6. Møde, Fredag Eftermiddag Kl. $2^1/_2$.

Dirigent: H. P. Christensen.

Navneopraab foretoges, og Forhandlingsprotokollen over forrige Møde oplæstes og godkendtes.

Formanden gik fra Formiddagens Replikker til de enkelte Talere over til at omtale de særlige Forslag, der var stillede til Dagsordenens Pkt. 5. Disse vedrørte Lærlingene, Overarbejdet, Fælles Værkstedsregler o. lign. og gik derefter over til specielt at besvare de

fremsatte Udtalelser om Urafstemningsspørgsmaalet, og han fraraadede de Delegerede at tro, at Indførelsen af Urafstemning om Landsoverenskomster vilde betyde nogen reel Vinding for Medlemmerne. Disse havde da heller ikke hidtil ved de Lejligheder, hvor der har været Urafstemning, deltaget i videre Udstrækning.

Efter at Hovedkassereren og Halskov, Afdeling 1, havde haft Ordet for at redegøre for en Times Forhandling i Redaktionsudvalget, skred man til Afstemning over de mange foreliggende Forslag.

Under Henvisning til den paa sidste Kongres vedtagne Resolution om Lærlingeforholdet henvistes følgende Forslag fra Aarhus Afdeling til Hovedbestyrelsen:

»Afdelingen foreslaar, at Kongressen tager Hensyn til Lærlingene ved Overenskomsten og udarbejder en Form for Optagelse af Lærlinge i Forbundet«,

medens nedenstaaende Forslag fra samme Afdeling var tilstillet De samvirkende Fagforbund, der har nedsat et Udvalg af Medlemmer af de forskellige Fag til at forberede en mulig Revision af Fælles Værkstedsregler:

»Kongressen forlanger, at Hovedbestyrelsen snarest og senest ved den nye Overenskomsts Indgaaelse optager Fælles Værkstedsregler til Revision med følgende Ændringer:

§ 1. »10 Timer« ændres til »8 Timer«. Som nyt Stykke 2 indsættes: »Hvor kontinuerlig Drift indføres, forlanges 8 Timers Arbejdstid«.
§ 2. *2. Stk.* »50 pCt.« ændres til »75 pCt«.
3. Stk. »50 pCt.« og »100 pCt.« ændres til »100 pCt.«, og efter »Grundlovsdag« tilføjes: »og 1. Maj fra Kl. 12 Middag«.
4. og 5. Stk. udgaar.
6. Stk...... for de første 6 Nætter »50 pCt.« ændres til »75 pCt.« og »25 pCt.« ændres til »50 pCt.«.
§ 3. *1. Stk.* »3 Øre pr. Arbejdstime« ændres til »50 pCt af Timelønnen«.
3. Stk. efter »½ Times normalt Dagarbejde Morgen og Aften« tilføjes: »plus 50 pCt.«.
§ 4. *2. Stk.* efter »normal Arbejdstid« tilføjes: »med et Tillæg af 50 pCt.«.
3. Stk. »1 Kr. 75 Øre« ændres til: »4 Kr.«
§ 5. *3. Stk.* efter »som normal Arbejdstid« tilføjes: »med et Tillæg af 50 pCt.«
4. Stk. ændres til: »Naar Arbejdet er afleveret og antaget, opgøres den eventuelle Forskel den paafølgende Lønningsdag.«

H. C. Hansen, Aarhus, havde stillet en saalydende Resolution:

»Hovedkontoret skal indføre Notesbøger til Salg i vore Afdelinger. De skal indeholde Oplysninger om Fælles Værkstedsregler, Overenskomsten samt Tabeller for Udregning af Akkord«.

Dette vedtoges.

Forslaget fra Gissemann vedrørende Septemberforliget forkastedes.

Derefter foretog man ved Navneopraab Afstemning over, hvorvidt Landsoverenskomsterne skulde til Urafstemning eller ikke. Dette vedtoges med 95 Stemmer for og 68 imod.

Formanden tog efter Afstemningens Afslutning Ordet og erklærede, at han ikke efter denne Afstemning ønskede at fortsætte som Forbundets Formand, hvorefter han forlod Mødet, og Hovedkassereren meddelte, at Hovedbestyrelsen stod Last og Brast med J. A. Hansen.

Kongressen suspenderedes derefter for denne Dag. Nyt Møde fastsattes til næste Morgen Kl. 8, og Hovedkassereren sammenkaldte Redaktionsudvalget til Aftenmøde.

7. Møde, Lørdag Formiddag Kl. 8.

Dirigent: V. Walther.

Navneopraab foretoges, og Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes.

Redaktionsudvalget havde arbejdet hele Natten og havde nu nedsat Underudvalg til at arbejde videre med visse Ting, man ikke var blevet færdig med. Under Henvisning hertil udsattes Viderebehandlingen af Punkt 5, og man gik over til Dagsordenens Punkt 6

Regnskaberne.

Hovedkassereren henviste til sin tidligere Omtale af Forbundets financielle Stilling og de trykte Regnskaber, og henstillede, at de Delegerede rettede deres Forespørgsler og eventuelle Kritik i Henhold hertil.

Der rettedes et Par Forespørgsler vedrørende nogle Udlaan til Byggeforetagender, og F. Hansen, Odense, stillede en Resolution, som gik ud paa, at Midlerne skulde anbringes i Andelsbanken. Dette affødte nogen Diskussion, men Resolutionen vedtoges ikke.

Derefter godkendtes Regnskaberne uden Afstemning.

Punkt 7, *Revision af Lovene.*

Hovedkassereren forelagde paa Redaktionsudvalgets Vegne samtlige Lovforslag.

Følgende vedtoges:

Fra Odense Afdeling var der stillet Forslag om, at § 1 c tilføjedes:

»Eventuelle Over- og Nattimer udlignes med et tilsvarende Antal Fritimer den paafølgende Dag«.

Her vedtoges i Stedet for en af N. Jakobsen, Københavns Afdeling 1, stillet Resolution. Den var saalydende:

»Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen, at der, naar en ny Overenskomst skal indgaas, i denne søges indført Bestemmelser, som paa en mere effektiv Maade end hidtil tager Sigte paa at gennemføre det i Lovenes § 1 c nævnte Formaal.

Samtidig paalægger Kongressen Afdelingerne hver paa sit Omraade paa en mere energisk Maade end hidtil at virke for Gennemførelsen af samme Formaal under fornøden Hensyntagen til de lokale Forhold«.

Yderligere vedtoges følgende til § 1 stillede Ændringer:

H.-B.: Som nyt Punkt indsættes: »at understøtte Medlemmer i enkelte særlige Trangstilfælde«.

H.-B.: § 1 f ændres til 1 g og efter »Medlemmers« tilføjes: »og deres Hustruers«.

Til § 2 vedtoges følgende:

»Desuden udredes af Reservefonden Flyttehjælp til de Medlemmer, som ikke har den i Arbejdsløshedskassens Love § 9 d bestemte Karenstid«.

§ 4, 2. Stk., vedtoges det paa Forslag af H.-B. at give følgende Ordlyd:

»Ligeledes skal under ekstraordinære Forhold en saadan Afstemning finde Sted, naar det forlanges« osv.

Til Pkt. 4 e vedtoges paa Forslag af Redaktionsudvalget, at Diæterne forhøjedes fra 6 til 8 Kr. med tilbagevirkende Kraft for denne Kongres, samt at der til Provinsens Delegerede udbetales ½ Dags Diæter

ekstra, fordi de vanskelige Transportforhold havde medført, at flere Delegerede havde maattet ofre mere Tid paa Rejsen end normalt nødvendigt.

Et Forslag fra Aalborg Afdeling, om at Kongresmaterialet skulde udsendes saa betids, at Afdelingerne havde det i Hænde mindst 2 Maaneder inden Kongressens Afholdelse, toges tilbage paa Løfte fra Hovedkassereren om, at Forslagene til Kongressen fremtidig offentliggøres i Marts Fagblad i Stedet for som ellers i April Fagblad.

I § 5 b udgaar, for saa vidt Sammenslutningen af Arbejdsløshedskasserne finder Sted, følgende Stykke:

»der holder Møde samtidig med Repræsentantskabet for Fagets Arbejdsløshedskasse, og har fælles Repræsentanter med denne«.

Vedtoges som en Selvfølge.

8. Møde, Lørdag Eftermiddag Kl. 2.

Dirigent V. Walther.

Navneopraab foretoges, og Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes.

Forhandlingerne om Punkt 5 fortsattes.

Redaktionsudvalgets Flertal havde om Formiddagen med Leonhard Hansen, Aarhus, som Forslagsstiller med Henblik paa den foreliggende Situation indbragt en Resolution, der lige var bleven oplæst, men ikke drøftet. Den var saalydende:

»Kongressen udtaler sin bedste Anerkendelse af J. A. Hansens kloge og dygtige Ledelse af vort Forbund og henstiller, at han fortsætter hermed i de kommende Aar i Overensstemmelse med Medlemmernes Ønsker til Fremme af vort fælles Bedste«.

Ved Eftermiddagsmødets Begyndelse stilledes af de 2 Provinsdirigenter, M. Andersen, Aalborg, og H. P. Christensen, Aarhus, følgende Resolution:

»Ved den igaar foretagne Afstemning over Landsoverenskomstens Udsendelse til Urafstemning, som blev vedtaget med 95 Stemmer imod 68 Stemmer, blev der skabt en Situation, som vort Forbund vil lide for stærkt under i den nuværende Tid, hvor hele Arbejderbevægelsen jo er afhængig af de stadig skiftende Arbejdskonjunkturer, hvor vi ogsaa vil anse det for skadeligt, om der indenfor Forbundet skulde skabes yderligere Vanskeligheder for et fortsat godt Samarbejde, hvad vi gaar ud fra er alle de Delegeredes Mening.

Undertegnede foreslaar derfor Kongressen, at Kongressen udsættes for dette Punkts Vedkommende, indtil der er foretaget en Urafstemning om dette Spørgsmaal, som skal være tilendebragt inden højst 1 Maaned fra Dato. Derefter indkaldes Kongressen snarest igen, og der tages Bestemmelse i Henhold til denne Urafstemning, ligesom der foretages Valg af Hovedbestyrelse, idet selvfølgelig den nuværende Hovedbestyrelse fungerer, indtil den her foreslaaede Kongres har fundet Sted.

Marius Andersen, Aalborg. *H. P. Christensen*, Aarhus.«

Om disse Resolutioner og hele den foreliggende Situation drejede Eftermiddagens første Diskussion sig, og det hævdedes stærkt fra alle Sider, at den foretagne Afstemnings Resultat ikke maatte ses som et Udslag af Opposition imod Forbundets Ledelse, Forbundets Taktik eller J. A. Hansen personlig, og Ikke-Syndikalisterne vendte sig tillige skarpt imod denne Retning.

Formanden tog herefter Ordet og takkede for alle de gode Udtalelser, hvor svær Situationen end var faldet ham, og han erklærede, at han kunde jo ikke andet end tro, at dette havde været Tegn til en Retningsændring over imod Syndikalisterne, hvis fremstormende Opposition han ansaa for fjendsk imod Arbejdernes sande Vel, og som jo hidtil ikke havde levnet ham Ære for 2 Skilling, og han kunde naturligvis ikke sidde som Formand for et Forbund, hvor Flertallet af Medlemmerne ønskede en anden Kurs. Og da han ikke vilde eller kunde være med til at styre denne Kurs, var han gaaet. Dagens mange Udtalelser havde vist andre Perspektiver, og Formanden takkede for den fremstrakte Haand, som sporedes i de stillede Resolutioner, men var fuldt og fast af den Overbevisning, at obligatorisk Urafstemning om denne Sag var til Skade for Medlemmerne, da den underbandt Ledelsens Handlefrihed, uden at give Medlemmerne tilsvarende Fordele. Han vilde overmaade gerne modtage den fremstrakte Haand, men ønskede dog bestemt Sagen til Urafstemning, for Orden maatte der nu en Gang være i Grundlaget for Lovene.

Under Diskussionen var der fremkommet Meddelelse om, at et Underudvalg paa 4 Mand, Redaktionsudvalget havde nedsat til at udarbejde fastere Bestemmelser vedrørende Urafstemningen, havde delt sig i et Flertal og et Mindretal. Mindretallet bestod i Johannes Kjærbøl, Københavns Afdeling 5, og han havde som sin Betænkning i Sagen stillet følgende Forslag:

»Da Spørgsmaalet om Urafstemning ved Indgaaelse af Landsoverenskomst har fundet sin Løsning ved Urafstemningen i 1914, og da der siden den Gang intet er fremkommet, som tyder paa, at denne Stilling i væsentlig Grad er forrykket, vedtager Kongressen, at Spørgsmaalet paany forelægges Medlemmerne til Urafstemning«.

Da dette oplystes trak Marius Andersen og H. P. Christensen deres Resolution tilbage til Fordel for Kjærbøls.

Navneopraab foretoges derefter over den af Leonhard Hansen stillede Resolution.

131 stemte ja, 13 nej og 7 svarede »stemmer ikke«. — 3 af dem, der stemte nej, erklærede straks, at deres Afstemning beroede paa en Fejltagelse, idet de vilde stemme ja.

Nej stemte:

H. C. Hansen, Aarhus. Ludv. Olsen og Chr. Rech, Frederikshavn. A. Schmidt og Bernh. Sørensen, Helsingør. C. P. Larsen, Lyngby. I. Chr. M. Jensen, Randers. P. Eduard, H. Jensen, A. V. Nielsen, A. V. Olsen, E. Petersen og A. Smaltz, Københavns Afdeling 1.

Stemmer ikke svarede:

Aarøe og Rasmussen, Aalborg. H. P. Olling, Esbjerg. P. Gissemann, P. Halskov, Lauritz Hansen og Chr. Petersen, Københavns Afdeling 1.

Kjærbøls Forslag forkastedes derefter med 80 Stemmer mod 76. 7 af Hovedbestyrelsens Medlemmer svarede »stemmer ikke«.

Derefter stilledes den aflagte Beretning under Afstemning. Den godkendtes med alle Stemmer mod 17.

Derefter suspenderedes Kongressen, og man konstituerede sig som Delegeretmøde for Arbejdsløshedskassen.

(Fortsættes.)

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Ploxfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
562	Hansen, Aage	København	26. 8.96	København	29. 7.16	København	14. 4.17
613	Jensen, A. C.	Frederiksberg	5.10.87	—	18. 5.17	—	18. 5.17
395	Lerich, Oskar	København	19. 2.84	—	28. 1.13	—	21. 4.17
585	Malmberg, A.	Malmø	21. 2.90	—	3. 2.17	—	12. 5.17
584	Viren, Carl	—	12. 2.82	—	3. 2.17	—	5. 5.17
586	Wessberg, H.	København	1. 5.92	—	2. 2.17	—	8. 3.17
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
25111	Andersen, Hans Peter	Aalborg	19.12.96	Kbhvn. Afd. 1	22.12.16	Kbhvn. Afd. 1	9. 6.17
25541	Ambjørn, Kai Fr.	København	31. 5.96	„ „ 1	26. 5.17	„ „ 1	9. 6.17
7142	Andreasen, Jens	Hersom pr. Hobro	14. 2.88	Hobro-Assens	30. 9.16	Hobro-Assens	20. 1.17
854	Bruun, Peter Thorv. V.	Slagelse	22. 8.96	Kbhvn. Afd. 1	25. 9.15	Holbæk	25. 3.16
2604	Bruselius, Th. A. O.	Aarhus	2. 5.92	Aarhus	30.11.12	Kbhvn. Afd. 1	12. 5.17
19124	Christensen, Niels S.	Randrup	19. 1.93	Odense	11.12.14	„ „ 1	21. 4.17
25004	Carlsen, Carl Einer	Holsted	17. 9.95	Kbhvn. Afd. 1	13.11.16	„ „ 1	16.12.16
13917	Christiansen, Herbert H. O.	Frederiksberg	30.10.96	„ „ 1	4. 1.16	„ „ 1	27. 1.17
7126	Christoffersen, V. Imanuel	Hinnerup	9. 5.82	Hobro-Assens	1. 1.16	„ „ 1	3. 3.17
1735	Eriksen, Hans Chr.	Brøndbyøster	10. 2.93	Kbhvn. Afd. 4	14. 5.15	„ „ 1	21. 4.17
18439	Gundorph, Vilhelm	København	6. 9.89	„ „ 1	12. 8.11	„ „ 1	19. 5.17
12661	Hansen, Jes R.	Dybbøl	6.12.82	„ „ 1	27.10.13	„ „ 1	21. 4.17
21625	— Niels Adolf	Thisted	22. 1.95	Thisted	9. 5.14	Thisted	22. 7.16
11173	— Niels Peter	Viby	7. 4.80	Kbhvn. Afd. 1	30. 3.01	Kbhvn. Afd. 1	2. 6.17
22457	Jensen, Chr. Magnus A.	Glamsbjerg	20.10.95	Odense	10. 3.16	„ „ 1	2. 6.17
23418	— Jens P. Askov.	Everdrup	27. 4.70	Kbhvn. Afd. 1	26. 5.16	„ „ 1	12. 5.17
2357	— Kai Henrik	Vordingborg	23. 3.95	„ „ 1	6.11.15	„ „ 1	12. 5.17
2126	— Martin Chr.	Frederiksberg	16.10.90	„ „ 1	22.10.09	„ „ 1	9. 6.17
16756	Jørgensen, Hans Peter	København	23. 4.96	„ „ 1	1. 5.15	„ „ 1	2. 6.17
25388	Johansen, Carl F.	Ørkeljunge	29. 3.81	„ „ 1	27. 4.17	„ „ 1	2. 6.17
9484	— Hilbert Chr.	Viborg	11. 9.95	Aarhus	20. 5.15	„ „ 1	31. 3.17
21894	Larsen, Axel	Skelskør	23.11.95	Roskilde	26. 2.15	„ „ 1	12. 5.17
20013	Lund, Peter Johannes	Korsør	29. 8.86	Kbhvn. Afd. 1	4. 1.16	„ „ 1	26. 4.17
7122	Madsen, Aage Leo	Mariager	30.10.97	Hobro-Assens	13.11.15	Hobro-Assens	19. 8.16
7146	— Anton	Aalborg	26. 8.68	—	28. 8.09	—	9.12.16
25390	Micheelsen, Christian	Rødkjærsbro	12. 5.73	Kbhvn. Afd. 1	27. 4.17	Kbhvn. Afd. 1	9. 6.17
25379	Müller, Henrik V. E.	Frederiksberg	28.12.97	„ „ 1	23. 4.17	„ „ 1	2. 6.17
25195	Nielsen, Albert Fr. W.	København	10. 6.84	„ „ 1	20. 1.17	„ „ 1	12. 5.17
8005	— Jens Isatz	Holtug	7.11.89	„ „ 1	25. 6.15	„ „ 1	17. 3.17
25128	— Rudolf Henry	København	30.12.90	„ „ 1	3. 1.17	„ „ 1	26. 5.17
20869	Olsen, Arthur Francisco	—	18.10.91	„ „ 2	7.11.14	„ „ 1	28. 4.17
23997	— Poul	Stege	16. 9.97	„ „ 1	11.11.16	„ „ 1	26. 5.17
23517	Petersen, Asgar Emil	Gentofte	20. 7.96	„ „ 1	24. 6.16	„ „ 1	19. 5.17
12132	— Carl Aage Viggo	Helsingør	21.10.95	„ „ 5	10.10.14	Kbhvn. Anvisningsk.	5. 8.16
12874	— Hans Peter A.	Vaalse, Falster	4. 7.90	„ „ 1	13. 2.14	Kbhvn. Afd. 1	31. 3.17
21400	— John. Lomholdt	Helsingør	26. 2.90	Fredericia	1. 9.13	„ „ 1	31. 3.17
9504	— Olaf Theodor	Fredericia	15.12.93	—	17. 3.15	Fredericia	30. 6.17
25372	— Orla L. Hannecke	København	17. 3.98	Kbhvn. Afd. 1	21. 4.17	Kbhvn. Afd. 1	26. 5.17
25553	Poulsen, Rudolf Jens P.	Gilleleje	19.10.98	„ „ 1	2. 6.17	„ „ 1	2. 6.17
10448	Rasmussen, Holger Ludv.	København	3. 4.95	Aalborg	13. 2.15	„ „ 1	6. 1.17
25085	Sørensen, Edvin Braad	Aarhus	13. 2.97	Kbhvn. Afd. 1	9.12.16	„ „ 1	12. 5.17
21858	— Hans Chr.	Silkeborg	10. 8.93	Silkeborg	13. 4.15	Kbhvn. Anvisningsk.	21.10.16
23185	— Niels Skadhede	Møborg	4.12.91	Kbhvn. Afd. 1	1.11.16	Kbhvn. Afd. 1	12. 5.17
7069	Schæffer, Sofus A. K.	Korsør	11.12.94	„ „ 1	1. 5.14	„ „ 1	26. 5.17
19024	Svensson, Olaf Algott	Horsens	22. 3.92	Horsens	29. 4.11	Odense	13. 3.15
1712	Techow, Svend Aage	København	23. 8.93	Kbhvn. Afd. 4	19. 4.13	Kbhvn. Afd. 4	7. 8.15
18252	Theil, Otto E. Rosenkrantz	Næstved	16. 6.73	„ „ 1	8.10.15	„ „ 1	17. 3.17
25506	Thomsen, Th. Erh. L. P.	Vejle	21. 4.83	„ „ 1	12. 5.17	„ „ 1	12. 5.17
23881	Thygesen, Willy	København	27.11.96	„ „ 1	14. 2.17	„ „ 1	19. 5.17
25289	Warming, Poul Chr. Rob.	—	25. 4.94	„ „ 1	31. 3.17	„ „ 1	12. 5.17
17228	Velsen, Anton	Soest, Tyskland	28. 1.77	Aarhus	3. 1.10	„ „ 1	2. 6.17

3. De forenede Kalkværker, Thisted.

4. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.

5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.

7. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.

8. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917.

Norge. Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund har meddelt, at Overenskomsterne i Rørlæggerbranchen til 1. April d. A. udløb i Byerne Kristiania, Trondhjem, Bergen og Stavanger. Vi advarer derfor vore Rørlæggere imod at søge til Norge, forinden Overenskomsterne er reviderede.

Hævet Blokade. Blokaden af Smedemester Aage Andersens Virksomhed, Vesterbrogade 126, er hævet. Andersen har betalt de Beløb, hvorfor Blokaden var iværksat.

A/S Carl Lunds Fabrikker. Paa A/S Carl Lunds Fabrikker nedlagdes Arbejdet den 14. August af ialt 21 Smede og Maskinarbejdere. Aarsagen var, at der i den senere Tid havde været megen Utilfredshed med Værkførerens (Niels Jensen) Optræden. Svendene var beskyldte for Tyveri, Uvederheftighed o. lign. Sammenslutningen krævede Arbejdet genoptaget. Dette skete den 21. August, og samme Dag afholdtes et Mæglingsmøde, hvor Firmaet vel forsvarede Niels Jensens Optræden, men Dagen efter blev der gjort Svendene en saadan Undskyldning for de skete Krænkelser, at Sagens videre Forfølgelse frafaldtes.

Nitterstrejke i Frederikshavn. Nitterne paa Skibsværftet i Frederikshavn forlod den 11. August om Eftermiddagen Arbejdet, fordi der var opstaaet Uenighed med Nittemesteren om en Akkordpris. Arbejdet genoptoges paany den 16. eller 17., og Sagen videre-behandledes ved et Timandsmøde (se Organisationernes Rubrik).

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 13926	Carl Chr. Rasmussen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 13930	Peter Viggo Poulsen	(— — 1)
- 21267	Carl Johs. S. Jensen	(— — 1)
- 21439	Axel Hansen	(— — 1)
- 1916	Lauritz Jørgensen	(— — 5)
- 4493	Harald Søren Christensen	(Horsens)
- 22004	Niels Anton Nielsen	(Nykøbing F.)
- 10604	Johannes Hansen	(Odense).

Medlem Nr. 5941, Bernh. Aage Nielsen, 17564, V. Chr. Jensen, 13189, V. F. Hansen og 23275, Aug. Vald. Petersen har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 8306 A. Ungermann.
- 3388 E. W. Olsen.
- 19691 G. A. Christensen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 19919	Christiansen,	Magnus V. A.	31. 8.12
- 10237	—	Niels Chr. Vilh.	21.10.11
- 17787	Hansen,	Georg P. V.	14.10.11
- 3237	Jakobsen,	Rasmus J. Hansen	4. 8 06
- 14953	Larsen,	Th.	27. 4.07
- 7053	Møller,	Carl Fr. Emil	28.12.12
- 6927	Nielsen,	Anton	6.12.11

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 12461	Andersen,	Alfred Jul.	3. 6.16
- 25137	Bachmann,	Hans Henrik	21. 4.17
- 19691	Christensen,	Gotfred A.	14. 4.17
- 19439	—	Søren G.	24. 2.17
- 735	Engen,	Jens	28. 4.17
- 10067	Finck,	Arthur Frederik	29. 7.16
- 21568	Henriksen,	Henrik Vald.	21. 4.17
- 14615	Jensen,	Fritz Bay	25. 3.16
- 21971	—	Niels Peter	14. 8.15
- 13598	Jørgensen,	Jørgen Ove	2. 8.13
- 14211	Jakobsen,	Hans Frederik	21. 4.17
- 24576	Larsen,	Peter	1. 4.17
- 15943	Lindel,	John P. Sture	10. 2.17
- 9244	Lindhardt,	Carl Borgen	31. 3.17
- 13918	Nielsen,	A. E.	28. 6.16
- 22673	—	Henrik	31. 3.17
- 15897	—	Niels Carl	17. 6.16
- 6647	—	Søren	25. 9.15
- 3388	Olsen,	E. Wibolt	25.11.16
- 20344	Petersen,	Christian E.	5. 5.17
- 5789	Rasmussen,	Erik Osvald J.	10. 3.17

			Sidst betalt
Nr. 5598	Richter,	A. J. Christensen....	16. 9.16
- 16167	Reinicke,	Ernst	2. 1.15
- 18567	Sjøholm,	Johan Oluf	10. 3.17

Efterlysning. Medlemsbog Nr. 23529, Helmer Larsen, bedes stoppet og indsendt til Hovedkontoret.

Overskud. Fra Randers Afdeling meddeles, at der paa Kontoret henligger Overskud til en Række Kolleger, som i Aarene 1912 til 1917 har haft Arbejde paa »Scandia« og »Strømmen« i Randers. Her følger en Fortegnelse over de paagældende Medlemmer med Angivelse af Tidspunkt for Akkorden og for enkeltes Vedkommende deres Fabriks- eller Medlemsnummer.

Krants,	P.....	21. 6.12
Christensen,	L. V.....	31. 1.13
Poulsen,	Joh.....	13. 2.14
Madsen,	V.....	21. 8.14
Lund,	P.....	10. 9.15
Ljungren,	Carl	29.10.15
Nielsen,	Chr.	7. 1.16
Knudsen,	A.	7. 1.16
Mausru,	A.	28. 1.16
Larsen,	Petersen	10. 3.16
Petersen,	Fjler	24. 3.16
—	Chr.	14. 7.16
Nielsen,	H. E.	14. 7.16
Petersen,	S.	28. 7.16
Hansen,	H. C.	20.10.16
Berg,	L.....	22. 2.16
Larsen,	Chr.	8.12.16
Nielsen,	N. C.	28. 3.?
Breyendal,	.....	5. 1.17
Diederiksen,	.....	11. 5.17
Overgaard,	Joh.....	27. 7.17
Andersen,	Fabriks Nr. 488.....	1916
Nielsen,	— - 490.....	1916
Madsen,	— - 491.....	1916
Nielsen,	Fagforenings Nr. 22585 .	1916
Hald,	Fabriks Nr. 135.....	1916
Iversen,	— - 87.....	1917
Nørgaard,	— - 94.....	1917
Sørensen,	— - 202.....	1917
Jensen,	— - 486.....	1917
Høyrup,	Fagforenings Nr. 27084 .	1917

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 5, 13. Aargang.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Skanderborg: J. Jørgensen, Korsvej.

Kasserere:

Fredericia: M. Madsen, Nørrevoldgade 80, 1. Træffes kun 12½–1.
Horsens: Kassereren træffes kun 6–7 Aften.
Randers: O. Nielsen, Engvej 3.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Formænd:

Fredericia: J. C. Olesen, Luthersvej 25.

Kasserere:

Raadvad: A. Micheelsen, Raadvad pr. Klampenborg.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kasserere:

Odense: Fra Oktober Flyttedag er Kontoret Arbejderboligerne, St. Glasvej 43. Udbetaling til rejsende 9–10 og 12–1½ Telefon 1863.

Vore Telefoner.

Formere.

Hovedkontoret	Byen 2125

Gørtlere.

Hovedkontoret	Byen 1002y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor	5121 og 8221
Anvisningskontor	12651
Københavns Afdeling 1	3824
— — 2, 3, 4, 5 og 6 ...	Byen 7828
Aalborg	1192
Aarhus	4123
Frederikshavn	392
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen	470
Holeby	78
Lyngby	409
Nyborg	408
Odense	1863
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6–8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 12 OKTOBER 1917 3. Aarg.

Fornyelsen af vore Overenskomster.

Som bekendt gaar vi atter mod Slutningen af en Overenskomstperiode, og vi kan føje til, at det denne Gang sker under baade vanskelige og interessante Omstændigheder. En stor Del af de Overenskomster, som afsluttedes for $1^1/_2$ à 2 Aar siden, har maattet have et Supplement i Form af Dyrtidstillæg. Man har med andre Ord klaret sig over Vanskelighederne, som man bedst kunde. I Jærn- og Metalindustrien har man haft den Fordel at kunne fortsætte en Lønbevægelse ad de kendte Baner og paa overenskomstmæssigt Grundlag, men her som i andre Industrier gælder det, at man har haft svært ved i alle Tilfælde at holde Trit med Udviklingen under den stadige og stærke Stigning af Priserne paa Livsfornødenhederne og den stærke Svingning i Pengenes Værdi.

Allerede fra Foraarets Begyndelse har Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer maattet have Opmærksomheden stærkt henvendt paa, hvad der skete i de forskellige Fag, og der har fundet en lang Række Overvejelser Sted i Retning af, hvad man skulde gøre for at komme over den tilstundende Termin for Opsigelse eller Fornyelse af Overenskomsterne.

Der udløber nemlig i første Halvdel af Aaret 1918 ikke mindre end 800 Overenskomster, og det er jo en velkendt Sag, hvorledes vi i tidligere lignende Perioder i lange Tider har maattet gennemgaa et Kaos af Forhandlinger, isprængt med Strejke- og Lockouttrusler paa en saadan Maade, at der for Alvor var Fare for Erhvervslivet. Vi har ganske vist den Opfattelse, at det er Arbejdsgiverforeningen, som i høj Grad har bragt det dertil ved at kræve alle Overenskomsters Udløb paa saa vidt muligt samme Tid, men der er i Øjeblikket næppe Tid til at tale om eller diskutere dette. Tiden er mere til frugtbar Handling end til golde Diskussioner om abstrakte Teorier.

Efter en lang Række Forhandlinger tilskrev Arbejdsgiverforeningen den 21. September Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund nedenstaaende Skrivelse, hvorefter der indkaldtes til Repræsentantskabsmøde i Landsorganisationen i Overensstemmelse med en derom allerede sidste Foraar forud tagen Beslutning. Repræsentantskabet besluttede derefter i fuldstændig Enighed at antage en Resolution, som ligeledes gengives nedenfor.

Skrivelsen fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening er saalydende:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Som det ærede Forretningsudvalg ved, udløber der i den første Halvdel af 1918 ca. 800 Overenskomster, og for nogle af disse foreligger der allerede Opsigelse. I den Anledning skal Arbejdsgiverforeningen bemærke følgende:

Ud fra det Grundsyn, at de fleste Overenskomster i Øjeblikket faktisk er supplerede gennem midlertidige Dyrtidstillæg og ekstra Dyrtidstillæg, og at det er ganske umuligt at overse,

hvorledes den nærmeste Fremtid vil stille sig, foreslaar Arbejdsgiverforeningen De samvirkende Fagforbund, at de 2 Hovedorganisationer henstiller til deres Underorganisationer ufortøvet at optage en Forhandling om en Forlængelse paa et Aar af de løbende Overenskomster mod et ekstra Dyrtidstillæg, der tager skyldigt Hensyn til samtlige foreliggende Forhold, og om hvis Størrelse der vil være at forhandle i hvert enkelt Tilfælde.

Forhandlingerne skal fremmes saa meget som muligt, saaledes at det ekstra Dyrtidstillæg (pr. Time, Dag, Uge eller Maaned), som man maatte enes om indenfor Fagene, saavidt muligt kan træde i Kraft fra første Lønningsdag i November Maaned.

Forsaavidt Dyrtidsprocenten i Juli eller August Maaned 1918, naar Statistisk Departements Meddelelser om Dyrtidsforholdene fremkommer, skulde være væsentlig ændrede i Sammenligning med de nuværende Forhold, træder Hovedorganisationerne sammen for at drøfte, hvad der i den Anledning eventuelt skal foretages.

Vi slutter denne vor Henvendelse med at bemærke, at den Tanke, der ligger til Grund for hele dette Forslag, ikke er blevet fremsat for endsige godkendt af vor Hovedbestyrelse og Generalforsamling og kun i ringe Grad er kendt udenfor vort Forretningsudvalg. Vi forventer derfor, at Forhandlingerne herom indtil videre behandles med al mulig Diskretion af Hensyn til de Vanskeligheder, som det kan have at faa Forslaget godkendt af rette Vedkommende paa begge Sider.

P. F. V.

(sign.) *S. C. Hauberg.*

(sign.) *Sophus Agerholm.*

Resolution

vedtaget paa De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde d. 26. Septbr. 1917.

Repræsentantskabet tager Meddelelsen om de Forhandlinger, som, med Henblik paa de mange Overenskomster, som udløber i Aaret 1918, har været ført mellem Forretningsudvalgene for de to Hovedorganisationer, til Efterretning.

Man har særlig bemærket sig, at Arbejdsgivernes Repræsentanter har udtalt som deres Opfattelse, at der ved Forhandling om et Dyrtidstillæg kan ventes større Imødekommenhed end ved de almindelige Overenskomstforhandlinger, og at de Dyrtidstillæg, hvorom man eventuelt enes, kan træde i Kraft fra første Lønningsdag i November, uanset at Overenskomsterne først udløber i 1918 eller senere.

Under disse Omstændigheder, og i Betragtning af, at den hele foreliggende Situation gør det sandsynlig, at Fremtiden vil forme sig usikkert for Erhvervslivet, kan Repræsentantskabet tilraade de tilsluttede Organisationer at indtræde i Forhandlinger med de modstaaende Arbejdsgiversammenslutninger paa den foreslaaede Maade og bidrage deres til, at der naas et positivt Resultat indenfor den fastsatte Tidsfrist.

Efter De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde var det nødvendigt at føre visse yderligere Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne, men den 12. Oktober kunde Forretningsudvalget meddele Forbundene og de enkeltstaaende Fagforeninger, at Sagen nu var i Orden, saaledes at der hurtigst muligt kunde og burde tages fat paa Forhandlinger mellem Organisationerne i de respektive Fag, og saaledes at man foreløbig traf Aftale om at forkorte alle Opsigelsesfrister med en Maaned, altsaa for Jærn- og Metalindustriens Vedkommende til 1. December d. A.

Under den saaledes foreliggende Situation har nu for Jærn- og Metalindustriens Vedkommende de forskellige Organisationers Forretningsudvalg og Hovedbestyrelser samt Centralledelsen for Metalarbejderkartellet taget Spørgsmaalet op til Behandling, og man har vedtaget at indlede Underhandlinger ad sædvanlig Vej og paa sædvanlig Maade. Antagelig vil det ikke vare længe, før vore Afdelinger hører nærmere; men Hovedorganisationen har altsaa fundet det nødvendigt under Hensyn til den herskende Usikkerhed og den store Masse af Overenskomster forud at slaa fast, at Overenskomsterne saa vidt muligt uforandrede skal forlænges paa et Aar med saadanne Dyrtidsforanstaltninger, som det maatte være muligt for de enkelte Industriers Organisationer at komme til Rette om.

Konference mellem Metalarbejderne i England og i de neutrale Lande.

Som bekendt blev med Verdenskrigen vore internationale Forbindelser tildels revne i Stykker derved, at Ententelandenes Arbejderorganisationer afbrød Forbindelsen med de Fagforeningscentraler, som var oprettede i Tyskland, dels for Hovedorganisationerne og dels for

de enkelte Forbund, med Sæde i forskellige tyske Byer. Helt afbrudt har Forbindelsen eller Forbindelserne dog ikke været, og for Jærn- og Metalindustriens Vedkommende har man i Svejts besørget Vedligeholdelsen af Korrespondancen for de sydlige Landes Vedkommende, Frankrig, Italien o. s. v. For Englands Vedkommende har Forbindelsen været vedligeholdt over København, tildels ved en stadig fortsat direkte Korrespondance mellem Formanden for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, J. A. Hansen, og Sekretæren for den britiske Sektion, Counçillor Chas Hobson i Sheffield.

Under 17. September har Hr. Hobson tilskrevet os følgende Brev, og der er truffet alle Forberedelser til, at den ønskede Konference kan blive afholdt i København den 3. November — om det med de bestaaende vanskelige Trafikforhold bliver muligt at faa Konferencen afholdt den nævnte Dag eller senere, er det naturligvis umuligt for nærværende at sige, men Brevet vidner nok som om, at man ønsker at vedligeholde Samarbejdet nu som i Fortiden:

Sheffield, den 17. September 1917.

Kære Ven Hansen:

Der er hos den britiske Afdeling et stærkt Ønske om, at de neutrale Nationer og den britiske Afdeling fuldt ud skulde forstaa hinanden og om muligt handle i Fællesskab i alle Sager, som angaar Industrien. Der er to Spørgsmaal, om hvilke vi ønsker en fri og ærlig Samtale. Det første er: Metalarbejdernes Forbund, og hvorledes vi opretholder dets Styrke og Nytte. Det andet er: Internationale Arbejderforhold og Arbejdervilkaar efter Krigen. Med dette for Øje har den britiske Afdelings Komité udpeget mig som Sekretær og Hr. James T. Brownlie som Formand til at besøge de forskellige Afdelinger, idet de tror, at en personlig Konference vil være den sikreste Vej til at naa det, som vi søger. Hvis Du kan tiltræde vort Forslag, beder vi Dig som Sekretær for de skandinaviske Lande om at sørge for, at Repræsentanter for disse Nationer møder os i København eller i Bern, og nævn en Dato, som passer Dig selv, men som giver os Tid til at gøre Forberedelser vedrørende vore Pas. Ca. 2 Uger fra ovennævnte Dato vil passe os.

Vær saa venlig uden Tøven at sætte Dig i Forbindelse med os. Vi har ofte ønsket at træffe Dig paa Dine egne Enemærker, og vi vilde være meget glade ved at træffe Din Hovedbestyrelse, saaledes at vi, samtidig med at vi gør virkelige internationale Forretninger, personlig fører de broderlige Følelser, som vi føler saa inderligt for Jer alle, til vore Kammerater i jeres Lande.

Jeg haaber, at Du har modtaget en Souvenir, jeg sendte Dig fra Festen for vor Kammerat John Hodge ved hans Udnævnelse til Arbejderminister, og at Du var glad for den.

Vi venter med Længsel paa et Svar paa dette Brev, og holder os rede til at rette os efter Dine Arrangementer. Et Telegram angivende Sted og Dato vil være behageligt.

Mange venlige Hilsener

Din broderlige

Chas Hobson.

Metalarbejdernes Anvisningskontor og Arbejdsløsheden i København.

Samtidig med at Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse traadte ud i Livet den 1. Oktober, begyndte Metalarbejdernes Anvisningskontor sin Virksomhed, omfattende Formerne, Sliberne og Smede og Maskinarbejderne.

Anvisningen og Kontrollen foregaar i de hidtil af Smede og Maskinarbejderne benyttede Lokaler, Vestersøgade 2.

Formerfagets Arbejdsløshedskasse havde ved Overgangen ca. 90 Arbejdsløse eller med op imod en Fjerdedel af Kassens københavnske Medlemmer ledige, et Omfang af Arbejdsløshed, som siden Foraaret har holdt sig konstant gennem Aarets bedste Maaneder, og som desværre ikke har Udsigt til nævneværdig Bedring foreløbig.

Slibernes Arbejdsløshedskasse sluttede af med 3 Arbejdsløse eller med kun 2 pCt. af Fagets Medlemmer ledige, medens Smede og Maskinarbejderne havde 640 ledige eller mellem 6 og 7 pCt. af det københavnske Medlemsantal.

Medens Formernes Arbejdsløshedstal efter Forløbet af indeværende Maaneds første Halvdel pr. 13. Oktober var dalet med 4 til 86, saa var Slibernes steget med 4, saaledes at de ovennævnte Dato havde 7 Arbejdsløse eller mellem 4 og 5 pCt., medens Smede og Maskinarbejdernes Arbejdsløse var steget med noget over 1 pCt. til et Antal af 765, hvortil kommer 36 Specialarbejdere fra de københavnske Værfter.

Disse Arbejdspladser bidrager ofte med et stort Kontingent til vore Arbejdsløse, saaledes ogsaa i Øjeblikket med over 200 ledige Smede, Maskinarbejdere og Specialarbejdere.

Ialt udgjorde det samlede Antal Arbejdsløse, som var tilmeldte ved Anvisningskontoret pr. 13. Oktober, 894.

Fraregnet Formerne og set paa Baggrund af den overordentlig vanskelige Tid, som vi gennemlever, er saavel Slibernes som Smede og Maskinarbejdernes Arbejdsløshedsprocent paa mellem 6 og 7 ingenlunde høj, og Tallet maa yderligere ses i Belysning af, at der hidtil har været Adgang til Arbejde i ret udstrakt Grad.

For Smede og Maskinarbejdere har saaledes den samlede Afgang af Arbejdsløse i September Maaned udgjort 667, af hvilke 404 erholdt Arbejde ved Faget, medens Resten fandt Beskæftigelse udenfor Faget eller af anden Grund udgik af Fortegnelsen over Arbejdsløse.

I indeværende Maaned indtil den 13. ds. har Afgangen været 293, hvoraf 190 er gaaede i Arbejde indenfor Faget.

Til Sammenligning tjener, at i September Maaned i Fjor, hvor det gennemsnitlige Antal Arbejdsløse udgjorde 121, var Afgangen 554, af hvilke 444 fandt Beskæftigelse ved Faget.

Imidlertid vil Antallet af Medlemmer, som finder Beskæftigelse ved Faget, altid være noget højere end Kontoret er i Stand til at opgive, fordi en Del Med-

lemmer stadig væk undlader at meddele, naar de erholder Arbejde, men det er let forstaaeligt, at det er forbundet med større Vanskelighed for de Arbejdssøgende at finde ledige Pladser nu end for et Aar siden, selv om disse Vanskeligheder for Smede og Maskinarbejdernes Vedkommende ikke taaler Sammenligning med Formernes.

At Adgangen til at opnaa Arbejde for Smede og Maskinarbejdere ikke i særlig høj Grad er bleven indskrænket illustreres ogsaa derved, at medens det samlede Antal ledige Pladser, til hvis Besættelse Arbejdsanvisningen medvirkede, i September Maaned udgjorde 49, saa er Antallet i indeværende Maaned indtil den 13. ds. 44, altsaa for de 2 første Uger af indeværende Maaned tilnærmelsesvis lige saa stort som for hele forrige Maaned.

Urafstemningen indenfor Smedeforbundet.

Som det vil erindres, skete der paa Smedeforbundets Kongres i Juli det, at man efter en hidsig Agitation vedtog, at Landsoverenskomster kun kan indgaas efter foretagen Urafstemning, og ved denne Beslutning annullerede man netop en tidligere for 2½ Aar siden om samme Emne foretagen Urafstemning.

I Reaktion overfor denne Inkonsekvens forlangte Formanden og Hovedbestyrelsen Spørgsmaalet til fornyet Afstemning. Denne har nu fundet Sted, idet følgende Forslag udsendtes til Afstemning med Ja eller Nej:

1. Forinden Overenskomsten indgaas, skal Forslaget desangaaende forelægges for Repræsentantskabet. Forslaget udsendes til Repræsentanterne mindst 8 Dage forud.
2. Saafremt der ikke i Repræsentantskabet ved den endelige Afgørelse opnaas ¾ Majoritet for det forelagte Overenskomstforslag, udsendes dette til Afgørelse blandt Medlemmerne ved Urafstemning.
3. Repræsentantskabet har iøvrigt samme Ret som Hovedbestyrelsen til naar som helst i særlige Tilfælde at lade foretage Urafstemning saavel over Overenskomster som andre Spørgsmaal.

Resultatet heraf foreligger nu og gengives i efterfølgende Tabel. Som det vil ses, har 2 Afdelinger ikke deltaget i Afstemningen, og fra Hjørring Afdeling er Resultatet først indsendt den 17. Oktober, altsaa efter at de øvrige Resultater var sammentalte.

Der er Grund til for adskillige af vore Afdelinger at spejle sig i dette Resultat, men vi skal afholde os fra de Bemærkninger, der her kunde være Anledning til, og holde os til det centrale i Sagen: Hvad er der sket ved denne Urafstemning?

Ja, for det første har man altsaa nu annulleret Resultatet af Urafstemningen i 1914. Men hvad der dernæst falder tydeligt i Øjnene er, at trods den hidsige Agitation fra Syndikalisternes Side saavel i København som ved Rejseagitatorer i Provinserne, en Agitation, som Forbundets Hovedbestyrelse naturligvis hverken kan eller vil sætte i Scene for sit Vedkommende, har kun 29,3 pCt. af Forbundets Medlemstal deltaget, og derved er det trods alt igen paa den kraftigste Maade

Afdelingen i	Afdelingernes Medlemstal Juli 1917.	For Hovedbestyrelsens Forslag	Imod Hovedbestyrelsens Forslag.
Aalborg	471	83	90
Aarhus	1219	48	349
Assens	47	24	6
Esbjerg	103	4	52
Faaborg	24	13	0
Fredericia	87	7	44
Frederikshavn	256	35	71
Frederikssund	30	10	4
Frederiksværk	26	11	8
Helsingør	393	68	102
Herning	58	0	14
Hillerød	98	24	4
Hjørring	*85	»	»
Hobro-Assens	52	4	30
Holbæk	150	48	19
Holeby	89	36	3
Holstebro	89	88	0
Horsens	413	32	138
Kallundborg	40	18	9
Kolding	143	47	7
Korsør	31	4	13
København, Afdeling 1	ca. 7000	303	917
— — 2	419	1	118
— — 3	407	49	20
— — 4	344	5	117
— — 5	1053	209	119
— — 6	167	28	22
— — 7	349	101	59
Køge	42	28	9
Lyngby	169	25	59
Maribo	60	38	0
Middelfart	88	22	24
Nakskov	128	1	65
Nyborg	78	36	11
Nykøbing F.	89	36	5
Nykøbing M.	71	13	10
Næstved	124	45	0
Nørresundby	80	14	12
Odder	22	11	0
Odense	631	51	217
Præstø	11	6	1
Randers	481	48	122
Ringe	28	»	»
Ringsted	27	6	0
Roskilde	110	21	20
Rudkøbing	44	10	10
Rønne	60	20	7
Silkeborg	92	8	16
Skanderborg	49	16	0
Skive	68	22	1
Slagelse	114	0	40
Sorø	31	0	18
Stege	19	19	0
Stubbekøbing	37	15	2
Svendborg	221	32	23
Thisted	33	23	2
Varde	41	»	»
Vejen	21	6	7
Vejle	191	42	36
Viborg	73	15	1
	ca. 17000	1929	3053

*) I Hjørring har 37 stemt for Hovedbestyrelsens Forslag, ingen imod.

lykkedes Syndikalisterne at faa bevist Urafstemningens totale Meningsløshed, eftersom der ikke findes nogen Mulighed for i en saa stor Organisation at faa et blot rimeligt Antal af Medlemmerne til at deltage. Skal de bringes til at deltage, skal de videre hidses op ved Agitation og alle de mulige og umulige Midler, som mere eller mindre ansvarsløse Personer eller Folk, der for enhver Pris selv vil være noget, formaar at bringe i Anvendelse, men sikkert ingen, heller ikke Syndikalisterne, kan for Alvor tro, at et Fags sande Interesser varetages paa denne Maade. Nej, en Fortsættelse af denne Komedie betyder kun og kan kun betyde Opløsning og Demoralisation. Der har altsaa vist sig et Flertal paa 1124 Medlemmer af de ca. 29 pCt. Deltagere, men Smedeforbundet tæller nu over 17,000 Medlemmer, et Medlemstal, hvis Interesser i at bevare Organisationens Sluttethed er mangeartede, saavel hvad Løn- og Arbejdsforhold angaar som med Hensyn til Understøttelse.

Men af det nævnte Flertal paa 1124 falder alene over 600 paa Københavns Afdeling 1, og ca. halvtredie Hundrede paa Københavns Afdelinger 2 og 4.

Ser man paa Stemmegivningen i Københavns Afd. 1 alene, er Forholdet det, at her har kun ca. 18 pCt. deltaget i Afstemningen, hvilket altsaa vil sige, at over 4 Femtedele af Afdelingens Medlemmer har undladt at stemme.

— Det er en bekendt Sag, at der for Tiden er megen Uro i Fagforeningsbevægelsen, specielt i den københavnske. Dyrtiden og Krigskonjunkturerne danner maaske i nogen Grad Baggrunden herfor, men det er dog langt snarere Fagforeningsbevægelsens indre Svaghed, der er Aarsagen. De efter vore smaa Forhold store Sammenslutninger af enkelte Fags Arbejdere vælger sig nogle enkelte Tillidsmænd, som faar til Opgave med Støtte i Bestyrelser, Kongresser og Repræsentantskaber at varetage Fagenes Interesser, men disse forholdsvis faa Personer, som man under vanskelige Forhold bebyrder med alt muligt, staar samtidig temmelig værgeløse overfor de Eksperimenter, som jævnlig dukker op fra nye Personer, som vil være noget, eller som føler sig interesserede i at bryde ned, hvad der er bygget op. Forsmaaet Storhedsfølelse, Misundelse og meget andet — i skøn Forening med Modstanderpressens Saaen Mistænkeliggørelse, Gift og Galde — er den væsentligste Drivfjeder i den Agitation, som føres, og som søger sine Forbilleder i lignende Bevægelser af større eller mindre Betydning i Udlandet.

Politisk set har Arbejderne igennem en lang Aarrække kæmpet imod den privilegerede Valgret, men hvad er det nu, som man selv sætter ind? Det er den *privilegerede Stemmeret*, og denne privilegerede Stemmeret former sig paa følgende Maade:

En lille Samling syndikalistiske Værftsarbejdere, som stod udenfor al Centralisation, lavede sidste Sommer Konflikt paa Værfterne og krævede for sig alene Ret til at sætte alle de øvrige organiserede Værftsarbejdere paa Sultekur. Det skete ganske vist ikke helt, men en væsentlig Del af disse Haandværkere maatte dog spadsere 6 Uger, forinden Værftsarbejdsmændenes syndikalistiske Forsøg blev bragt til Afslutning. Nu søges disse Separatister af Syndikalisterne gjort til Martyrer. Og hvad var det, som skete i Foraaret 1911, da et Par Hundrede københavnske Blikkenslagere Gang paa Gang for sig krævede Ret til at opretholde en Strejke, som alle andre end dem selv kunde se var en Meningsløshed, og derved var ved at bevirke, at 60,000 Arbejdere skulde lockoutes af Arbejdsgiverne? Og hvad er der ikke Gang paa Gang sket i Murerfaget af samme Art?

Og hvorledes har man nu ikke set de Afdeling 1'ske Syndikalister gebærde sig under Konflikten hos Fabrikant Christoffersen? 6 Arbejdere, siger og skriver seks Arbejdere, blev enige om at forlænge deres Frokostpause, og Fabrikanten afskedigede dem i den Anledning alle sammen. De 6 Arbejdere iværksatte en selvstændig Blokade udenom Organisationen, thi deres P ram er: Udenom Overenskomster og udenom F undslovene, naar det passer i Krammet. Det er S emet, kaldet »direkte Aktion«, og saa gaar Agitati møllen. En skønne Dag faar man saa en Generalforsamling i Københavns Afdeling 1 — hvad kan Afdeling 1's Generalforsamlinger ikke bringes til at præstere — til at stille sig paa Siden af de 6. Man vedtager Blokade, og man stempler som Skruebrækkere dem, som har søgt Arbejde, skønt der ingen Blokade var, og man er i det hele taget klar til at anvende en hvilken som helst Brutalitet, ja det mangler end ikke paa smaa fikse Overfald paa sagesløse Personer, Skildvagt paa Trapperne, hvor de saakaldte Skruebrækkere bor, og saadan i det uendelige uden Hensyn til det Forbund, man tilhører, de Love, der eksisterer, og hvad der findes af Overenskomster m. m. Alt dette fejer man udenvidere til Side paa Grundlag af den løseste Agitation. Her bedes man læse Sagsfremstillingen og Den faste Voldgiftsrets Kendelse andetsteds i Bladet.

Hvad er dette andet en privilegeret Stemmeret for en hvilken som helst tilfældig Forsamling til at afgøre og bestemme alt mellem Himmel og Jord uden Hensyn til andre, — i Virkeligheden et Mindretalstyranni, som i Længden, hvis ikke vore Medlemmer tager sig alvorlig sammen, kun kan faa de mest skæbnesvangre Følger i sit videre Forløb.

Skulde Urafstemning anvendes ved Afslutningen af Overenskomster, saaledes at der kunde blive nogen Mening deri, saa skulde der samtidig indføres Stemmepligt for Medlemmerne. Men hvorledes skulde det være muligt i en Organisation saa stor som vor at gennemføre dette i Praksis. Organisationen maa læres til at respektere det af den selv skabte Repræsentantskab, Hovedbestyrelse o. s. v. Uden dette kan Organisationen ikke i Længden føres frem til Gavn for Medlemmerne.

Vi skal ikke her komme ind paa, hvad Resultatet af Urafstemningen betyder med Hensyn til den forestaaende Fornyelse af vore Overenskomster, men fra Forbundsledelsens Side vil der blive taget haandfast paa Tingene, men vil man saa alligevel Anarkiet og Organisationens Svækkelse, eventuelt Ødelæggelse, maa dette blive overladt til dem, der i sidste Instans skal bære Ansvaret og Følgerne, nemlig Medlemmerne.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Observer! I de nye Forbundslove, der er udsendt til Afdelingerne, er ved en Forglemmelse det ugentlige Kontingent til Forbundet ikke blevet rettet. Som det vil være bekendt fra Kongresprotokollen, er det samlede Kontingent til Forbundet og Arbejdsløshedskassen fremdeles 90 Øre pr. Uge, men da Kontingentet for Fremtiden kun er 27 Øre til Arbejdsløshedskassen, bliver Forbunds-Kontingentet 63 Øre. I de gamle Love stod Forbunds-Kontingentet opført med 45 Øre, og det er dette, som skulde have været rettet til 63 Øre, men som altsaa er glemt.

Vi gør opmærksom herpaa, men regner med, at Medlemmerne er indforstaaede med at det er som ovenfor anført.

Arbejdstiden. I Opgivelserne over Arbejdstiden, som fandtes i forrige Nummer af Fagbladet, manglede Oplysninger fra Aarhus Afdeling. Disse er nu indkomne og viser sig at være:

45	Timer	pr. Uge.....	1	Medlem
54	-	—	8	Medlemmer
56	-	—	5	—
57	-	—	62	—

hvilket gennemsnitlig for denne Afdeling giver knapt 56½ Time.

Brønderslev. De mellem Forbundet og Aktieselskabet N. K. Olsen og Jærnstøber Barslund gældende Overenskomster er, efter at disse Firmaer er optagne i Jærnindustriens Sammenslutning, bleven opsagte til at udløbe den 1. April 1918.

Herning. Fra denne Afdeling er meddelt, at en Del af det gangbare Arbejde er forhøjet med fra 10 til 15 pCt. for Akkorderne. De skete Forhøjelser gælder ikke for nogen bestemt Tid, men kan opsiges naar som helst.

Helsingør. I Opgørelsen over Arbejdstiden, som fandtes i forrige Nummer af Fagbladet, er 2 Medlemmer opført med en ugentlig Arbejdstid af 60 Timer. Disse Medlemmer arbejder hos Jærnstøber Kjærulff, og gennem en Paatale fra Forbundet har Afdelingen nu rettet dette, saaledes at Arbejdstiden er den almindelige, 57 Timer pr. Uge, og uden at der af den Grund er sket nogen Afkortning af Lønnen.

Holstebro. Den 17. September meddelte Sammenslutningen, at de hos Firmaet Vald. Birn & Brdr. beskæftigede Medlemmer den 15. September om Morgenen havde etableret en ulovlig og uvarslet Strejke. Ved at undersøge Sagen angav Formerne, hvad der jo før har været Tilfældet, at Forholdene paa denne Fabrik var ganske utaalelige. Den direkte Anledning til, at de var gaaede, var Uenighed om en Akkordpris.

Paa en Rejse fik Hovedkassereren dette specielle Spørgsmaal bragt ud af Verden, idet der opnaaedes Enighed om den paagældende Pris, hvorefter Arbejdet blev genoptaget. Imidlertid kom han hjem til Forbundet med ikke mindre end 9 Klagepunkter, hvorpaa der begæredes Mægling, og Fabrikant Birn har hertil senere føjet 5 andre Punkter, saaledes at der ialt til Mæglingsmødet, der afholdtes den 4. Oktober, forelaa 14 Klagepunkter. Ved Behandlingen af disse viste det sig, at de ikke alle var lige velbegrundede, og denne Bemærkning gælder iøvrigt for begge Parter.

Et af Hovedpunkterne var, at Fabrikanten, der selv er Former, og undertiden ogsaa hans Støbemester, selv tager fat i Støberiet og udfører Rekordpræstationer. De regnede da med en Fortjeneste af Kr. 1,50 i Timen, og i Henhold til den Tid, der anvendtes, skulde Akkordprisen saa være den, man paa denne Maade kunde udregne, og det var dette Formerne ikke vilde anerkende, ikke mindst af den Grund, at de langt fra kunde udføre Arbejdet under samme Forudsætninger som Fabrikanten og Mesteren. Over dette Forhold forelaa der Klage fra begge Sider. Man enedes om, at det naturligvis ikke kan forbydes d'Hrr. at udføre et Stykke Formerarbejde, men det fastsloges, at Akkordpriser kun kan fastsættes som Overenskomsten anviser, nemlig gennem fri Forhandling, og at Firmaet i de Tilfælde, hvor Enighed ikke kunde opnaas, skal tilkalde Tillidsmanden.

Der forelaa ogsaa Klage over, at Firmaet indførte Priser i Akkordbøgerne, som ikke var godkendte. Firmaet bestred Rigtigheden heraf, men udtalte iøvrigt, at saadanne Tilfælde ikke kunde komme til at foreligge i Fremtiden, naar Tillidsmanden skal tilkaldes i alle de Tilfælde, hvor der ingen Enighed er.

Dernæst var der stillet Krav om et Dyrtidstillæg paa 15 pCt. til de Fortjenester, der opnaaedes, men herpaa vilde Firmaet paa ingen Maade indlade sig. Fabrikanten henviste til, at han bitterlig fortrød at han var indgaaet paa, at Formerne engang maanedlig kunde fremsende en Liste med Krav om Forhøjelse af Priser for Arbejdet, der i den forløbne Uge var udført, og som de ikke længere fandt tidssvarende.

Saafremt der paa denne Maade kan opnaas antagelige Resultater, er der altsaa Vej aaben for Formerne til at skaffe sig en bedre Fortjeneste, og mødes der fra Fabrikantens Side altfor megen Modstand herimod, kan der vel næppe være andet at gøre end at lade ham selv udføre det Arbejde i den Tid, som han ellers skulde bruge til at udføre Rekordpræstationer. Imidlertid opnaaedes der dog Enighed om, at der udbetales hver Former et Dyrtidstillæg af 30 Kr. paa Betingelse af, at der ikke paa denne Side 1. Februar 1918 kan stilles yderligere Dyrtidskrav.

Videre var der Uenighed om, hvorvidt en Grundpris af 18 Øre pr. Kasse kunde respekteres ved Formemaskinerne. Under Paaberaabelse af, at der betales ekstra for Kerner, Stifter, Tapper o. s. v., nægtede Fabrikanten at forhøje denne Grundpris, idet han erklærede, at Grundprisen for samme Kasser var mindre paa alle andre Støberier.

Et Krav om Betaling for Vraggods med Kr. 8,75 afgjordes derhen, at Halvdelen udbetaltes.

Der var ogsaa klaget over, at det under Fabrikkens Ombygning ikke var blevet til noget med Indrettelse af Spiselokale, Omklædnings- og Vaskerum, samt at Støberiets Tag ikke var istandsat. Hertil oplystes, at Støberiets Tag var istandsat, og at det øvrige vilde blive indrettet, saa snart det nødvendige Byggemateriale var til at faa.

Endvidere klagede Fabrikanten over Tillidsmandens Optræden og krævede ham afsat som saadan, medens Tilidsmanden modsat klagede over Fabrikantens Opførsel, blandt andet fordi han under Forhandlingerne var tilbøjelig til at true ham med Afsked. Efter fornøden Diskussion herom enedes man om at tage Klagerne tilbage.

Endvidere havde Fabrikanten stillet Erstatningskrav for den ulovlige Arbejdsstandsning, der havde varet i 11 Dage. Dette frafaldt han.

Der er nu Ro paa Fabrikken igen, men hvor længe det varer, raader kun Hr. Birn for.

Horsens. Efter at der i nogen Tid har været Stilstand i Forholdene hos Aktieselskabet Møller & Jochumsen, har Støbemester Thorvald Petersen paany ladet høre fra sig, idet han har benyttet Lejligheden ved en Uenighed om en Akkordpris til at afskedige 2 af de 3 Formere, som Aktieselskabet havde til Rest efter Fabriksbranden. Aktieselskabets Direktør anfører imidlertid, at de paagældende selv har taget deres Afsked, at de ikke passede deres Arbejdstid, at de med den Betaling, de erholdt for det omstridte Arbejde, har opnaaet en Timefortjeneste af Kr. 1,40, og da de 2 Medlemmer selv ikke har søgt organisationsmæssig Behandling af Stridsspørgsmaalet, men har taget imod den tilbudte Betaling, maa Sagen betragtes som sluttet, og Tilgang af anden Arbejdskraft til Fabrikken ogsaa være tilladt.

Imidlertid maa Forbundsledelsen henstille til de Medlemmer, der eventuelt kommer i Arbejde paa Fabrikken, at de holder et vaagent Øje med Mester Petersen, og at de navnlig sørger for, at der opnaas en Fortjeneste, der er til at eksistere for, thi det viser sig nemlig, at Støbemesterens Tendenser ikke gaar i den Retning. Han har nemlig før ment, at en Timefortjeneste paa 65 Øre var antagelig under de nuværende Tider og Forhold.

Kerteminde. Fra denne Afdeling er meddelt, at 2 Medlemmer, der arbejder i ren Timeløn med Kerner, har faaet denne forhøjet fra 55 til 60 Øre.

København. Den 25. September er der afholdt Mæglingsmøde paa De forenede Jærnstøberier paa Krav om Forhøjelse af Timelønnen til 5 Medlemmer, der ikke arbejder i Akkord. Sagen sluttedes med en samlet Forhøjelse af 22 Øre pr. Time, og Lønningerne for de 5 Mand ligger derefter mellem 80 og 90 Øre, gennemsnitlig 85,6 Øre.

Den 4. Oktober er der afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne paa Sundby Støberi. Der beskæftiges 5 Mand, og der arbejdes ikke i Akkord. Sagen sluttedes med en Forhøjelse af 2 Øre pr. Mand. Gennemsnittet er derefter 88,6 Øre.

Hos Firmaet F. Mogensen, hvor der heller ikke arbejdes i Akkord, er der den 5. Oktober afholdt Mæglingsmøde, ligeledes paa Krav om Timelønningernes Forhøjelse for de 15 derværende Mand. Sagen sluttedes med en Forhøjelse af 2 Øre til hver, og Gennemsnittet bliver derefter ogsaa 88,6 Øre.

Middelfart. Hos Aktieselskabet Hess & Søn er det ugentlige Dyrtidstillæg til Fortjenesten, som der er fastsat i Sommer og som var 1 Kr. 50 Øre pr. Mand, fra 1. Oktober forhøjet til 2 Kr. 50 Øre pr. Mand paa Betingelse af, at der ikke stilles Lønkrav i den Tid der er til Rest, hvori de nugældende Priser er løbende, nemlig til Februar 1918.

Forhandling om ny Priser eller yderligere Dyrtidstillæg skal føres i Løbet af Januar og være tilendebragt inden 1. Februar 1918.

Nykøbing Mors. Paa Aktieselskabet N. A. Christensen & Co.'s Vegne har Sammenslutningen den 25. August klaget over, at Formerne havde blokeret en Maskine. Forholdet er kort og godt dette, at den paagældende Støbemester, under hvem Maskinformeriet sorterer, ønskede at skille sig af med en Maskinformer og angav som Grund, at denne ikke passede Arbejdstiden. Denne Fremgangsmaade var Maskinformerne utilfredse med, og da Tillidsmanden prøvede at faa Ro i Forholdene, benyttede Aktieselskabet Lejligheden til at gøre stort Nummer ud af Sagen. For Blokaden skulde der ydes Erstatning, og Tillidsmanden skulde afsættes.

Et Mæglingsmøde maatte saaledes afholdes, og ved dette, der fandt Sted den 18. September, sluttede Sagen med et komplet Nederlag for Aktieselskabet, idet Mæglingsreferatet udtaler, at Formerne godtgjorde, at Maskinen ikke var blokeret, og at Aktieselskabet tog sig Klage over Tillidsmanden tilbage.

Storm i et Glas Vand, og Stormen fremkaldt af Direktørerne.

Odense. Hos Aktieselskabet Brandt & Co. er for Tiden samtlige Akkorder og Timelønninger opsagte. Der forhandles om nye.

Odder. Den mellem Forbundet og Firmaet Ladegaard & Frederiksen gældende Overenskomst er af Jærnindustriens Sammenslutning opsagt til at udløbe den 1. April 1918, efter at Firmaet er blevet Medlem af Fabrikant-Sammenslutningen.

Vejle. Hos Firmaet C. M. Hess er der plejet lokale Forhandlinger om Forhøjelse af samtlige Akkordpriser paa alle Patentbrædder, efter at Priserne paa rette Maade var opsagt. Der er opnaaet Enighed om en Forhøjelse paa 5 pCt. samt nogle enkelte mindre yderligere Forhøjelser. De saaledes fastsatte Priser gælder ikke for nogen bestemt Tid.

Viborg. Hos Fabrikant Schneevoigt, hvor der kun arbejder én Former, og som kun støber ca. hver 5. Uge, havde de derværende organiserede Smede og Træarbejdere nedlagt Arbejdet, fordi 2 uorganiserede,

1 Montør og 1 Snedker, ikke vilde indmelde sig i deres respektive Organisationer.

Da Sagen ikke synes at kunne finde sin Afslutning og videre let kunde udvikle sig til, at Formeren ikke kunde støbe, hvad han naturligvis som ene Mand ikke kan besørge for et saa langt Tidsrum, havde Forbundets Formand den 5. Oktober en Forhandling med Fabrikanten og forhandlede med en vis Bemyndigelse ogsaa for de 2 andre interesserede Forbund.

Forhandlingen resulterede i, at Fabrikanten indgik paa at ville paavirke de 2 uorganiserede til at indmelde sig, og Sagen er antagelig saaledes gaaet i Orden.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Paa H. A. Gruberts Fabrik i København afholdtes den 17. September d. A. Mæglingmøde angaaende følgende Uoverensstemmelser:

1. Erstatning for Arbejde, som paabegyndes i Akkord, men som paa Grund af Støbegodsets Beskaffenhed senere maa overgaa i Dagløn.
2. Større Adgang til Akkordarbejde eventuelt Tillæg til Timelønnen.
3. Forhøjelse af de bestaaende Akkordpriser.
4. Firmaets Udelukkelse af Arbejderne de første 1½ Morgentimer, naar de møder for sent.

Paa Mæglingsmødet enedes man om følgende:

ad 1. Sagen sluttedes med de faldne Udtalelser, d. v. s., at der var Enighed om, at der i hvert enkelt Tilfælde, hvor der forefaldt Arbejde, som paa Grund af Støbegodsets Beskaffenhed maatte overgaa til Dagløns arbejde, skulde forhandles om en efter Forholdene passende Erstatning, og hvis der ikke kunde opnaaes Enighed om Erstatningens Størrelse, skulde den fastsættes ved Forhandling mellem Organisationerne.

ad 2. Samtlige Timelønninger forhøjedes med 2 Øre.

ad 3. De Drejeakkorder, der sidste Gang, de blev udførte, har givet en Timefortjeneste paa 75—90 Øre, forhøjes med 10 pCt. De Akkorder, som har givet mindre end 75 Øre i Timefortjeneste samt Akkorderne for Skruestiksarbejdet, optages til Forhandling, efterhaanden som Arbejdet fremkommer.

ad 4. Under Hensyn til, at Antallet af de paa Fabrikken beskæftigede Gørtlere udgør saa ringe en Del af Fabrikkens samlede Arbejderantal, frafaldt Forbundet Klagen, idet vi iøvrigt fastholdt, at man ansaa Firmaet for uberettiget til at foretage den paaklagede Udelukkelse om Morgenen.

Paa Johs. Allens Fabrik afholdtes den 17. September d. A. Mæglingsmøde foranlediget af Klage fra Forbundet over, at Firmaet misligholdt den mellem Firmaet og Arbejderne afsluttede Akkordpriskurant af 4. August d. A. derved, at Firmaet lod udføre noget af Priskurantens Arbejde af Arbejdsmænd til en Betaling der laa 33 og 43 pCt. under Priskurantens Pris.

Firmaet hævdede, at det Arbejde, Arbejdsmændene udførte, blev fremstillet paa en væsenlig anden og lettere Maade end af Svendene, og at der ikke stilledes de samme Krav til Arbejdets Udførelse overfor Arbejdsmænd som overfor Svendene, og mente sig som Følge deraf berettiget til at lade Arbejdsmænd udføre saadant Arbejde til en Pris, der laa lavere end Gørtlernes Pris.

Forbundet fastholdt, at Fremstillingsmaaden var den samme, og at man i den fastsatte lavere Betaling saa et Forsøg paa fra Firmaets Side at omgaa den bestaaende Priskurant. Der opnaaedes saaledes ikke Enighed paa Mæglingsmødet, hvorefter Spørgsmaalet henvistes til videre Behandling.

Timandsmøde angaaende dette Spørgsmaal afholdtes den 4. Oktober; paa dette Møde var tillige Dansk Arbejdsmandsforbund repræsenteret.

Her paa dette Møde opnaaedes Enighed om, at Prisen paa det omstridte Arbejde, som Arbejdsmændene udfører, blev forhøjet med 10, 20 og 30 pCt., og at Firmaet afgav en Erklæring om, at det aldrig havde været eller vil blive dets Hensigt at omgaa den nævnte Priskurant.

Mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og vort Forbund er Enighed om, at Arbejdsmænd ikke maa udføre Priskurantens Arbejde for en lavere Betaling end der er anført i denne.

Arbejdsbøger. De Værksteder, saavel i Provinserne som i København, som endnu ikke har indsendt sin Kvartalsopgørelse for Juli Kvartal, maa gøre dette pr. omgaaende.

Ligeledes maa alle Forbundets Medlemmer drage Omsorg for, at de er i Besiddelse af Arbejdsbog for Oktober Kvartal, i modsat Fald maa de straks afhente en saadan eller sende et Brevkort derom, og Bogen vil da blive tilsendt.

Uorganiserede Kolleger.

Tidligere Medl. Nr.	Navn.	Arbejdssted.
239	Fr. K. Petersen	M. Ballins Eft., N. Frihavnsg.
?	Wiberg	do. do.
226	Frantz Heinel	J. Petersens Eft., St. Kongensgade 69.
577	K. Nielsen, Heldager.	Hassel & Teudt, Bredgade.

Arbejdsløsheden i September 1917.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	2	1
— anmeldt i Løbet af Maaneden	14	0
Anvist Arbejde af Arbejdsløshedskassen ...	5	0
— — - Centralarbejdsanvisningskontoret	1	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	5	0
Bortrejst, Militær el. lign.....	2	0
Ledige Dage i Maaneden	91	31
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	3	1

Metaltrykkere.

Stiftelsesfest. Søndag den 26. August fejrede Metaltrykkernes Fagforening i København deres 32-aarige Stiftelsesfest. Formanden bød paa Bestyrelsens Vegne

Deltagerne velkommen, og holdt en lille Tale, hvori han blandt andet mindede om, at det var 25 Aarsdagen for vort Banners Afsløring. Fanebæreren Chr. Mortensen, der igennem de 25 Aar troligt havde haft Fanen i sin Varetægt, fik i Dagens Anledning overrakt en nyttig Gave som Tak for hans Virksomhed i Fagforeningen.

Formanden talte ligeledes for vor gamle Æresmedlem, Julius Hansen, der som Medstifter af Foreningen har taget livlig Del i Foreningens Arbejde gennem de mange Aar.

Festen sluttede med Bal og et kammeratligt Samvær.

København. Paa Dansk Forsølvningsanstalt, Købmagergade, er Timelønnen forhøjet for 6 Mand med 5 Øre til hver, den gennemsnitlige Timeløn er dermed bragt op fra 56,2 til 61,2 for Prøvearbejde betales der 75 Øre pr. Time.

Hos A/S Københavns Lampe- & Lysekronefabrik blev der den 2. Oktober ført Forhandling om følgende Lønkrav:

Akkordpriskuranten forhøjes med 25 pCt., Timelønnens Forhøjelse fra nuværende 67 Øre til 75 Øre samt Værktøjsgodtgørelse af 2 Øre pr. Time. Da der ikke opnaaedes Enighed, er Sagen gaaet til Mægling.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønstatistik. I Løbet af Oktober Maaned udsendes til Afdelingerne Materiale til Indsamling af den 2-aarige Medlems-, Svende-, Lærlinge- og Lønstatistik.

Skemaerne skal udfyldes med Oplysninger fra den Lønningsdag, der falder mellem den 4. og 11. November d. A.

Hovedbestyrelsen opfordrer ved nærværende hvert enkelt Medlem til at udfylde et Lønskema, som faas ved Henvendelse til Klubbens eller Afdelingens Tillidsmænd.

Desuden opfordres Medlemmerne til straks efter Udfyldningen af Skemaet at aflevere dette til rette Vedkommende. Skemaet kan ogsaa afleveres i lukket Konvolut.

Lønforhøjelser. Paa Motorfabrikken »Dencil« i Aalborg har 14 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 50,5 til 58,2 Øre.

I Vejle har 60 Mand hos Fabrikant Hess faaet 36 Øre til Fordeling pr. Time samt en ugentlig Udbetaling af 4 pCt. ekstra til de samlede Fortjenester. Hos Møller & Jochumsens Filial har 14 Mand faaet hver 5 Øre pr. Time, hos Fabrikant H. Jessen har 12 Mand faaet 2 Øre hver, og hos Fabrikant Mahler har 12 à 14 Mand faaet fra 3 til 5 Øre hver pr. Time.

Paa De forenede Jærnstøberier i Næstved har 31 Mand faaet deres Gennemsnitstimeløn hævet fra 53,8 til 56,0 Øre.

Hos Firmaet Bruun & Sørensen i Aarhus forhøjedes Timelønnen for et Par Maaneder siden med 5 Øre pr. Mand, saaledes at Gennemsnittet nu er 64,7 Øre.

Priskuranten for Gas- og Vandledningsarbejde i Aarhus er hævet med et gennemgaaende Tillæg af 10 pCt. for alle Priser. Desuden er den blevet gældende for Firmaet Bruun & Sørensen, dersteds, hvad den ikke tidligere har været.

Mæglingsmøder. Hos Firmaet Jørgensen & Mathiesen, København, afholdtes Mæglingsmøde den 17. September i Anledning af Klage over Akkordprisreduktionen fra Firmaets Side samt Klage over, at Firmaets Værkfører i et bestemt Tilfælde nægtede at udbetale en Arbejder den aftalte Akkordsum. I førstnævnte Sag betaltes de gamle Akkordpriser for de paaklagede Tilfældes Vedkommende, og nye Akkordpriser fastsattes for fremtidige Tilfælde af samme Arbejde. I Sag Nr. 2 stod Paastand mod Paastand. Firmaet indgik dog paa at betale det forlangte Beløb i dette Tilfælde.

Hos Firmaet Kramper & Jørgensen, Horsens, mægledes den 21. September i Anledning af Klage over, at Firmaet egenmægtigt reducerede Akkordpriserne. Sagen diskuteredes indgaaende, og Direktør Kramper gik under Mæglingen over til at hævde, at det ikke var Hensigten at reducere Fortjenesterne, men at der tilsigtedes en Omlægning af Arbejde og Priser. Efter dette enedes man om, at for saa vidt der ikke ved fortsat Forhandling opnaaedes Enighed, gaar Sagen til videre Behandling mellem Organisationerne.

Lauritz Knudsens mekaniske Etablissement i København afskedigede for nogen Tid siden en Mand fra en Enkeltakkord. Der rejstes Krav om den fulde Akkordsums Udbetaling, 30 Kr. eller 25 Kr., idet de 5 Kr. var udbetalte. Ved Mæglingen betaltes af det paastaaede Beløb yderligere 15 Kr.

Hos I. B. Bruun & Søn, Nykøbing, Falster mægledes den 27. September i Anledning af Krav om gennemgaaende Tillæg til Timelønninger og Akkordpriser. Med de Forhøjelser, der har fundet Sted efter Kravets Fremsættelse, kom Timelønstillægget til at andrage 5 Øre pr. Mand til ialt 27 Mand, og Akkorderne forhøjedes med gennemgaaende 10 pCt. at fordele ved nærmere Forhandling mellem Parterne.

Hos Fabrikant Jørgensen i Ringe mægledes den 1. Oktober paa Krav om Forhøjelse af samtlige Lønninger. Man enedes om, at der udbetales 12 pCt. til de bestaaende Timelønninger for de Arbejder, der ikke kan gives i Akkord. Iøvrigt skal Arbejdet i størst mulig Udstrækning gives i Akkord.

Paa Nordisk Maskinfabrik mægledes den 5. Oktober i Anledning af Strid om Betalingen for Arbejde, der maatte kasseres for Materialefejl. Der krævedes 19 Timer med Timeløn, og dette udbetaltes ved Mæglingen.

Den 4. Oktober mægledes paa Nordisk elektrisk Apparatfabrik i Anledning af Fradrag for itubrækket og bortkommet Værktøj. En Del af Beløbene var tilbagebetalte, og ved Mæglingen udbetaltes endnu et Par. Iøvrigt aftaltes det, at de andre Steder gældende Ordninger vedrørende Ansvaret for modtaget Værktøj ogsaa bliver gældende her.

Hos Fabrikant Henning Klee mægledes den 8. Oktober paa Begæring af Sammenslutningen, der havde klaget over, at Svendene et Par Gange i den senere Tid havde standset af private Grunde. Tillidsmanden lovede at gøre alt for fremtidig at forhindre saadant, og paa Baggrund heraf tog Sammenslutningen sit Erstatningskrav tilbage, men forbeholdt sig Genoptagelse af Sagerne, hvis der paany blev Grund til Klager af lignende Art.

Paa Odense Akkumulator- og Elektromotorfabrik mægledes den 2. Oktober paa Krav om Forhøjelse af Akkordpriserne samt Krav om Godtgørelse for Arbejde i saadant Materiale, der ved Støbningen var blevet særlig haardt. Ved Mæglingsmødet modtoges et af Fabrikken tilbudt Akkordtillæg samt et Dyrtidstillæg af 5 Øre pr. Arbejdets Dagtime (altsaa ikke for Overarbejde). Vedrørende det andet Krav fastsattes, at der ydes en saadan Godtgørelse for Arbejde i haardt Materiale, at Arbejdsfortjenesten ikke forringes.

Kostpenge. Carl Allers Etablissement i København nægtede for nogen Tid siden at give en Mand 48 Kr. i Kostpenge for et Arbejde i Knardrup pr. Maaløv, hvilket havde varet ca. 3 Uger. Man vilde give 2 Kr. 50 Øre pr. Dag de 2 første Dage og derudover intet. Efter en Henvendelse til Sammenslutningen, udbetaltes Beløbet til den paagældende Mand.

Det finske Metalarbejderforbund afholder i Dagene den 19.—26. November d. A. Kongres i Helsingfors. Hovedkasserer A. Johansen deltager i samme som Repræsentant for vort Forbund.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
7. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.
8. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917.

Gleerup Møller. Hos Fabrikant Gleerup Møller, Jagtvej 103, gjorde man i Begyndelsen af September overnaturligt kraftige Forsøg paa at afskaffe den faglærte Arbejdskraft, Firmaet havde i sin Tjeneste. Man afskedigede nemlig samtlige 12 Smede og Maskinarbejdere med den Motivering, at der var Materialemangel. Meningen sagdes at være den, at Firmaet mente at kunne faa endnu billigere Arbejdskraft. Værkstedet blokeredes, og dette resulterede i en Aftale, hvorefter samtlige 12 Mand genantoges, og at det hidtil af Smede og Maskinarbejdere udførte Arbejde ogsaa fremtidig udføres af saadanne.

Lock-out. Hos Firmaet Bruun & Sørensen i Aarhus har der været en lille stille Lock-out. Paa Rundskuedagen i Aarhus holdt Svendene fri for at deltage i denne. Det var en Lørdag. Om Mandagen modtoges de med Meddelelsen om, at de var afskedigede. Om Onsdagen genoptoges Arbejdet mod de Lønforhøjelser, som er omtalte andet Steds i Bladet — og saa var den Lockout ikke længere.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Dom ved Den faste Voldgiftsret.

For første Gang indklages Smede og Maskinarbejdernes Organisation for Den faste Voldgiftsret.

Den 18. August d. A. lavede Fabrikant T. Christoffersen, Fælledvejen 16, nu Vejlegade 4, »direkte Aktion« ved at afskedige — eller om man vil »udelukke« sine Smede og Maskinarbejdere i et Antal af 6. Den umiddelbare Anledning hertil var den, at de paagældende Arbejdere paa eget Initiativ forlængede deres Frokosttid, som de tilbragte paa en Restauration, med $^1/_2$ Time.

Da der om denne Sag er lavet særdeles meget Røre, skal vi referere nogle Fakta af Interesse, samtidig med at vi nedenfor gengiver Den faste Voldgiftsrets Dom med Præmisser in extenso.

Paa Begæring af Sammenslutningen holdtes der den 9. August d. A. et Mæglingsmøde med Medlem af

Hovedbestyrelsen, Johs. Hansen som Mæglingsmand paa vor Side. Referatet fra dette Møde indeholder følgende Realitet:

»Den fra Sammenslutningen sendte Skrivelse oplæstes, og Sagen diskuteredes, og man enedes om at erkende, at Strejken var ulovlig, selv om Firmaet, som det ogsaa indrømmede, havde begaaet den Fejl ikke at anerkende Hr. Gissemann som Tillidsmand og nægtet at forhandle med ham om den opstaaede Strid.

Parterne er efter dette enige om, at fremtidige Forhandlinger føres ad de Veje, som Overenskomsten danner Grundlaget for.

(sign.) *Johs. Hansen.* *C. Middelboe*«.

Men som man altsaa vil have set af ovenstaaende varede Freden ikke længere end til den 18. August, og det, som passerede den nævnte Datum, beskriver Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening i sit Indlæg af 24. September for Den faste Voldgiftsret bl. a. paa følgende Maade:

»Der har i længere Tid været Vanskeligheder med Arbejderne, som egenmægtig krævede gennemført Ændringer i den hidtil gældende Praksis med Hensyn til Løn- og Arbejdsforhold i Værkstederne, og da Kravene har været stillet under en saadan Form og med en saadan Rækkevidde, at Fabrikken ikke uden at ødelægges kunde imødekomme dem, har Arbejderne taget Anledning til i det sidste Aarstid at iværksætte en Del ulovlige Arbejdsstandsninger«.

Forinden Klagen fra Sammenslutningen fremkom, blev der ikke af Arbejderne hverken straks eller senere efter deres Afskedigelse den 18. August for Forbundet fremsat nogen Klage, og Sammenslutningen syntes til at begynde med heller ikke at have nogen særlig Interesse for denne Konflikt. Det drejer sig om en af de nye ved Krigskonjunkturerne opstaaede Virksomheder, hvor Arbejderne iøvrigt tjener ganske godt. Den 27. August, altsaa en hel Uge efter at Konflikten var opstaaet, og i hvilket Tidsrum de afskedigede Arbejdere praktiserede deres egen »direkte Aktion« lige overfor Hr. Christoffersens do., fremkom imidlertid Sammenslutningen med en Klageskrivelse af følgende Indhold:

»Sammenslutningen
af Arbejdsgivere indenfor
Jærn- og Metalindustrien
i Danmark.

Sekretariatet.

København, d. 27. Aug. 1917.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund,
Gl. Kongevej 6.

I Tilslutning til Telefonsamtale med det ærede Forbunds Formand skal Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning herved fremføre Klage over, at der overfor vort Medlem, Hr. T. Christoffersen, Fælledvej 16, er iværksat Blokade, saaledes at Firmaet ikke er i Stand til at skaffe sig Arbejdskraft. Sagen har udviklet sig paa følgende Maade. Størsteparten af Arbejderne udeblev den 18. ds. efter Frokostpausen og viste sig ikke i flere Timer. Det blev da meddelt dem, at Firmaet betragtede deres Udeblivelse som et Udtryk for, at de ikke længere ønskede at staa i Arbejde, og Firmaet gav sig derefter til at søge ny Arbejdskraft. Der er hver Dag siden den Tid antaget adskillige Arbejdere, men de møder ikke, og dette skyldes, at de afgaaede Arbejdere opholder sig i Nærheden af Fabrikken og overtaler de nyantagne Arbejdere til ikke at begynde.

Det hævdes endvidere fra de Arbejderes Side, som bliver forhindret i at gaa i Arbejde, at Formanden for Københavns Afdeling 1, Hr. Johannes Hansen, ganske vist siger til dem, at han ikke kan forbyde dem at gaa i Arbejde, men han siges ikke at ville udstede Arbejdskort til dem og at gøre dem opmærksom paa, at det vil blive betragtet som daarligt Kammeratskab, hvis de gaar i Arbejde, og den tidligere Tillidsmand paa Fabrikken, Gissemann, har yderligere indfundet sig paa Fabrikken og erklæret, at ingen traadte i Arbejde, før Sagen var bragt i Orden, hvormed han mente, at de tidligere Arbejdere skulde genantages.

Der foreligger saaledes fuldgyldige Beviser for, at der er iværksat Blokade overfor Firmaet, i hvert Tilfælde fra de afgaaede Arbejderes Side, og vi maa derfor anmode det ærede Forbund om at tage sig af Sagen og faa denne bragt i Orden saa hurtigt, som det paa nogen Maade kan lade sig gøre, da vi i modsat Fald ser os nødsaget til at indbringe Sagen for Arbejdsgiverforeningen og eventuelt Den faste Voldgiftsret med Krav om Erstatning til vort Medlem for det ham ved Blokaden forvoldte Tab.

Deres ærbødige

Georg Hansen«.

Denne Skrivelse sendtes med Skrivelse af 28. August i Afskrift til Københavns Afdeling 1 med Anmodning om at meddele Afdelingens Standpunkt til Sagen. En saadan Meddelelse modtog Hovedkontoret ogsaa Dagen derpaa, altsaa den 29. August, og Skrivelsen sluttede med, at man vilde

»vende tilbage til Sagen, hvis det er nødvendigt, efter at vor Bestyrelse (altsaa Afdelingsbestyrelsen) paa Torsdag, altsaa i Morgen, har behandlet denne«.

Imidlertid begærede Sammenslutningen nu ad mundtlig Vej Mægling paa Sagen, og en saadan afholdtes den 1. September med Medlem af Hovedbestyrelsen, Walther, som vor Mæglingsmand. Referatet af Mødet gengives her in extenso:

»Mæglingsreferat.

Lørdag den 1. September 1917 afholdtes Mæglingsmøde hos Hr. T. Christoffersen, Fælledvej 16, i Anledning af Klage fra Firmaet over Blokade fra Smede og Maskinarbejdernes Side.

Til Stede var foruden undertegnede Mæglingsmænd Fabrikant T. Christoffersen og Maskinarbejder Gissemann.

Sagen diskuteredes, og det hævdedes fra Forbundets Side, at det, der var sket, maatte betragtes som uberettiget Afskedigelse og en ulovlig Lock-out. Og det foresloges derfor, at Sagen afsluttedes med, at de afgaaede Arbejdere gik i Arbejde igen. Fra Sammenslutningens Side hævdedes, at der intet ulovligt var foretaget fra Hr. Christoffersens Side, og at det var ganske forstaaeligt, at hans Taalmodighed var bristet efter alt, hvad der var gaaet forud, og der maatte derfor ikke lægges ham Hindringer i Vejen for at faa ny Arbejdere, og dette maatte man forlange blev offentlig bekendtgjort, for at de Ulovligheder, der havde været, ikke skulde gentage sig.

Fra Forbundets Side udtaltes derefter, at man ikke havde tænkt at lægge Firmaet Hindringer i Vejen for at faa Arbejdskraft, men bekendtgøre noget herom, vilde man ikke, ligesom man ikke kunde slutte Sagen paa det Grundlag.

(sign.) *Vald. Walther.* *C. Middelboe*«.

Sagen var imidlertid stadig ikke i Orden, da de paagældende Arbejdere fortsatte med at sætte deres »direkte Aktion« lige overfor Fabrikantens do., og ved et Timandsmøde, som afholdtes umiddelbart efter, nemlig Onsdagen den 5. September, forlangte Sammenslutningen Sagen frem, og Hovedbestyrelsens Repræsentanter indtog da det ganske enkle og klare Standpunkt, at der kun var en Maade at ordne denne Sag paa, nemlig at Hr. Christoffersen genantog de afskedigede Arbejdere. Dagen efter leverede Sammenslutningen Hovedbestyrelsen en Skrivelse, hvorefter Værkstedet var aabent for alle, hvad Hovedbestyrelsen havde lovet at meddele videre, men Fabrikanten havde ganske vist ikke lagt Skjul paa, at der var 2 Mand, som han ikke vilde have igen, nemlig Tillidsmanden og en til. Hertil bemærkede Forbundets Formand, at dette maatte staa for Fabrikantens egen Regning. Han kunde ikke ved under Haanden at indtage dette Standpunkt vælte Ansvaret fra sig over paa andre, og Hr. Christoffersens Klager over Forholdene paa hans Værksteder, som skildrede Tilstandene i meget mørke og drastiske Farver, henstillede Forbundets Formand til ham at fremsætte ad skriftlig Vej gennem Sammenslutningen.

Konflikten fortsattes nu ved at de afskedigede Arbejdere blokerede Fabrikken med de Midler, der stod til deres Raadighed, ligesom de efter Evne chikanerede de Arbejdere, som efterhaanden havde søgt og faaet Arbejde hos Hr. Christoffersen.

Den 12. September holdt Afdeling 1 en Generalforsamling, hvor Syndikalisterne havde Overtaget, og hvor Afdelingen gjorde Blokaden af Hr. Christoffersens Værksteder til sin og stemplede dem som Skruebrækkere, der havde taget Arbejde paa det omhandlede Værksted, uden Hensyn til at de Paagældende, efter at Generalforsamlingen havde vedtaget Blokaden, ophørte med Arbejdet, og Syndikalisterne har ogsaa efter den Tid paa alle Maader søgt at komme disse Arbejdere til Livs.

Med Skrivelse af 17. September meddelte Sammenslutningen dernæst Forbundet, at man agtede at indbringe Sagen for Hovedorganisationerne, eventuelt Den faste Voldgiftsret. Et Møde fandt derefter den 20. September Sted i Arbejdsgiverforeningen, men uden noget Resultat, og Sagen indbragtes derefter for Den faste Voldgiftsret, der under 11. Oktober har afsagt følgende Kendelse, som Københavns Afdeling 1 selvfølgelig maa respektere ved at hæve den Blokade, som Retten har kendt ulovlig, og hvis man saa har yderligere at klage over, maa man naturligvis gaa frem i Overensstemmelse med, hvad der staar i det ovenfor citerede Referat fra Mæglingsmødet af 9. August.

Om Rettens Kendelse kan man vist iøvrigt sige, at den er mild i Formen, men i visse Henseender skarp i Realiteten:

Udskrift

af

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Oktober 1917 i Sag Nr. 211: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund paa den københavnske Afdeling I's Vegne.

Den 18. August 1917 gik 7 af de 9 Arbejdere, som paa det Tidspunkt var beskæftigede paa Fabrikant T. Christoffersens Værksted, Vejlegade Nr. 4, ved Frokosttid hen paa et nærliggende Værtshus — efter deres Forklaring for at spise Frokost, da der ikke paa Værkstedet findes særligt Spiselokale. De blev efter Frokostpavsen fra Kl. 8½ til 9 siddende paa Værtshuset, efter deres Fremstilling i Anledning af, at en af dem havde Bryllupsdag og en andens Hustru havde Fødselsdag. Da der var gaaet enten en halv eller en hel Time — Forklaringerne er paa dette Punkt uoverensstemmende — efter Pavsens Udløb, ringede deres Tillidsmand, Hr. Gissemann, til Værkstedet og spurgte Værkføreren, om der var noget i Vejen for, at de kunde holde fri den Dag, idet han tilføjede, at hvis det blev forlangt, var man villig til straks at komme. Efter 1½ Times Forløb — Christoffersen var ikke hjemme, da der blev telefoneret — blev der ringet til Værtshuset af Værkføreren, der meddelte Gissemann, at man betragtede Arbejdernes Udeblivelse som Udtryk for, at de ikke ønskede at arbejde paa Værkstedet længere, og at de alle var afskedigede. Dette gjaldt de 6 af Arbejderne og deriblandt Tillidsmanden, idet den 7. allerede var blevet afskediget om Morgenen. Fabrikanten søgte nu nye Arbejdere, i Begyndelsen uden Resultat, idet de afskedigede, der opholdt sig i Nærheden af Fabrikken, overtalte de nyantagne til ikke at begynde. Men den 30. August blev der antaget 10 nye Mænd, som dog efter nogle Dages Forløb atter ophørte efter Paavirkning fra de afskedigede Arbejderes Side.

I Anledning af Konflikten blev der efter Fabrikantens Begæring den 1. September afholdt et Mæglingsmøde, hvorunder det fra Forbundets Side blev foreslaaet, at de afskedigede Arbejdere skulde genantages. Nogen Enighed om Sagens Ordning blev imidlertid ikke opnaaet, og den 6. September blev der om Sagen afholdt et Timandsmøde, hvorom Sammenslutningen indenfor Jærn- og Metalindustrien i Skrivelse af 7. s. M. gav Forbundet saalydende Meddelelse:

»Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning undlader ikke herved at meddele Dem Resultatet af Forhandlingerne fra det G. D. afholdte Timandsmøde:

Hr. T. Christoffersen mod Dansk Smede- og arbejderforbund, Klage over Blokade af Firmaets Værksted.

Efter at Sagen var diskuteret, indvilgede Hr. Christoffersen i at erklære sit Værksted aabent for Tilgang af alle. Forbundets Repræsentanter lovede at meddele dette videre.«

Søndagen den 9. s. M. modtog Gissemann gennem Forbundet Meddelelse om Timandsmødets Beslutning, og efter hans Fremstilling indfandt han og de 5 andre afskedigede Arbejdere sig Mandag Morgen paa Christoffersens Værksted, hvor de imidlertid fandt 10 Mand ansatte, hvorfor de gik ud fra, at deres Pladser var optagne. Gissemann paastaar i Løbet af Mandagen 3 Gange telefonisk at have ringet til Fabrikken og anmodet om at tale med Fabrikanten, men uden at faa ham i Tale, da han ikke var tilstede. Den 12. s. M. afholdtes der i Fagforeningen en Generalforsamling, hvor der

paa Forslag af de afskedigede Arbejdere blev vedtaget en Resolution, der erklærede Christoffersens Værksted for blokeret, indtil de afskedigede var genantagne, idet man samtidig erklærede det ukollegialt at arbejde paa dette Værksted. I Følge en offentlig fremsat Meddelelse, blev det endvidere af Generalforsamlingen udtalt, at det var berettiget at betegne de 10 Mand, som nu arbejdede paa Christoffersens Værksted, som Skruebrækkere. Disse 10 Mand ophørte den 17. s. M. med deres Arbejde, og Christoffersens Virksomhed har siden været standset.

Efter at der den 20. s. M. i Arbejdsgiverforeningen var afholdt et Fællesmøde, som endte resultatløst, er Sagen af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening indbragt for den faste Voldgiftsret, hvor Klagerne paastaar Blokaden kendt ulovlig og De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne og dette paa den københavnske Afdeling 1's Vegne ikendt Bod.

De Indklagede paastaar sig frifundne.

Ved Arbejdernes Udeblivelse fra Værkstedet den 18. August uden nogen rimelig Anledning har de overtraadt § 6 i den i Faget gældende Overenskomst, hvorefter det er Arbejdernes Pligt ikke at forsømme Arbejdstiden uden gyldig Grund. Denne Overtrædelse vilde utvivlsomt have berettiget Fabrikanten til Oprejsning gennem Anvendelse af de i Faget bestaaende Retsmidler; derimod vilde man næppe kunne godkende en saa kraftig Reaktion mod Overtrædelsen som Afskedigelsen af de 6 Arbejdere, der efter de foreliggende Omstændigheder — navnlig Tillidsmandens Medafskedigelse — ikke uden Føje fra Arbejdernes Side maatte opfattes som en Arbejdsstandsning. Men naar Fagforeningen i Stedet for i den Anledning at gaa til Mægling og Voldgift uden videre vedtog at blokere Christoffersens Værksted, som paa Generalforsamlingen den 12. September sket, har dette Skridt været ulovligt. Med Hensyn til denne Beslutnings Tilblivelse maa iøvrigt bemærkes, at saafremt den ovenfor citerede Skrivelse af 7. September fra Sammenslutningen til Forbundet er bleven forelagt for Generalforsamlingen, hvilket er sandsynligt, kan det forstaas, om det har vakt Uro, naar det samtidig blev meddelt, at de 6 afskedigede Arbejdere alligevel ikke var bleven genantagne, thi naar henses til, at Uoverensstemmelsen var opstaaet som Følge af disses Afskedigelse, maatte det være berettiget at læse Skrivelsen saaledes, at Christoffersen var indgaaet paa at tage dem alle tilbage. Men efter det for Retten oplyste, havde han paa Mødet taget Forbehold med Hensyn til 2 af Arbejderne, som han ikke vilde genantage, hvilket imidlertid ikke kan ses af Skrivelsen. Det kan derfor ikke anses for udelukket, at den til Grund for Blokadebeslutningen liggende Afstemning har hvilet paa en ved Skrivelsens mangelfulde Formulering fremkaldt urigtig Forudsætning.

I denne Sammenhæng kan anføres, at den Beslutning, der samtidig skal være vedtaget, gaaende ud paa at betegne de 10 Mand, som paa det Tidspunkt arbejdede hos Fabrikant Christoffersen, som Skruebrækkere, i hvert Fald ikke kan være fattet ud fra rigtige Forudsætninger. I Mæglingsmødet den 1. September blev det fra Forbundets Side udtalt, at man ikke havde tænkt at lægge Firmaet Hindringer i Vejen for at faa Arbejdskraft, og Strejke har der overhovedet ikke foreligget før den 12. September, da Generalforsamlingen vedtog Blokaden. Som Følge heraf kan de 10 Mand, som forinden den Dag med Forbundets Vidende havde taget Arbejde paa Værkstedet, heller ikke have brudt nogen Strejke, og at kalde disse, der ophørte med Arbejdet, da Strejken var besluttet, for Strejkebrydere, er derfor ikke blot uden Grund, men uden Mening.

Under de foreliggende Omstændigheder finder Retten at kunne undlade at ikende Bod i Anledning af den ulovlige Blokade. Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde udrede med 100 Kr.

Kendelse.

Den paaklagede, af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds københavnske Afdeling 1 iværksatte Blokade af Fabrikant Christoffersens Værksted er ulovlig.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 100 Kr.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbunds 14. Kongres og Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde

den 11., 12., 13, 14. og 15. Juli 1917

i Forsamlingsbygningen, Enghavevej 40, og Studenterhuset, Vester Boulevard.

Referat.

(Fortsat.)

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Delegerede og Deltagere var de samme som ved Forbundets Kongres.

Til at bestride Hvervet som Dirigenter og Sekretærer valgtes ligeledes de samme.

Mødets Dagsorden var saalydende:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskaberne.
3. Forslag til Sammenslutning af Arbejdsløshedskasserne i Jærn- og Metalindustrien.

Eventuelt:

4. Revision af Vedtægterne.
5. Arbejdsanvisningen.
6. Valg af Repræsentanter til Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde.
7. Valg af fastlønnede Tillidsmænd.
8. Valg af Hovedbestyrelse og Revisorer.
9. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Delegeretmøde.

Dirigent: Johannes Hansen.

Til Dagsordenens *Punkter 1 og 2* aflagde Hovedkasserer A. Johansen mundtlige Beretninger, der væsentligst omhandlede administrative, financielle og statistiske Forhold.

Den samlede Formue var 1,475,350 Kr. 91 Øre eller 88 Kr. 97 Øre pr. Medlem. Fonden for fortsat Hjælp, Krisefonden, har nu naaet en Størrelse af 49,283 Kr. 88 Øre.

Den udbetalte Understøttelse havde i det sidst gennemløbne Aar kun andraget 5 Kr. 64 Øre pr. Medem og Aar eller 10,8 Øre pr. Uge, det mindste Beløb, der nogensinde var udbetalt. Formuefremgangen havde derfor været meget betydelig, ialt 285,000 Kr. eller 9 Kr. 50 Øre pr. Medlem.

Efter Besvarelsen af et Par Spørgsmaal godkendtes Beretning og Regnskab enstemmigt.

Punkt 3 var Forslaget om Tiltrædelse af en Arbejdsløshedskasse, fælles for de forskellige Metalarbejderfag.

Hovedkassereren gennemgik Forslaget udførligt og foreslog følgende Udtalelse:

»De faglærte Jærn- og Metalarbejderes Arbejdsløshedskasses Delegeretmøde i Juli 1917 vedtager at tiltræde det forelagte Forslag til Vedtægt for

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
226	Heinel, Frantz	København	23. 3.84	København	23. 3.08	København	7. 7.17
577	Nielsen, K. F. Heldager	Svendborg	26. 2.98	Odense	1.11.16	Hovedkont.	11. 8.17
	Dansk Metaltrykkerforbund.						
115	Christensen, Ejner	København	19.11.77	København	16.12.16	København	
84	Christiansen, Jens	—	7. 5.84	—	3. 7.15	—	
26	Johnsen, Axel V.	—	19. 3.82	—	5. 9.03	—	
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
1710	Andersen, Alfred Viggo Chr.	København	22. 2.79	Kbhvn. Afd. 4	6. 6.14	Kbhvn. Afd. 4	23. 6.17
22867	— Ludvig F.	Kogsbølle	15. 4.96	Holbæk	29. 9.16	„ „ 1	30. 6.17
25251	— Otto Alfr.	Ødsted pr. Vejle	28. 9.88	Kbhvn. Afd. 1	12. 3.17	„ „ 1	19. 5.17
24017	Arentoft, Henry Lyon	Odense	22. 1.98	Odense	9.10.16	Odense	23.12.16
11359	Bense, Gotfred Gabriel	København	29. 1.84	Kbhvn. Afd. 1	19. 6.05	Kbhvn. Afd. 4	21. 4.17
25057	Bentzen, Richard Laur.	Valby	5. 1.96	„ „ 1	1.12.16	„ „ 1	16. 6.17
2232	Bille, Aage V. Sten	Frederiksberg	10.12.90	„ „ 1	14. 1.11	„ „ 1	14. 7.17
25245	Boesen, R. B.	København	11. 3.68	„ „ 1	7. 2.17	„ „ 1	30. 6.17
24275	Buch, Emil Vill.	Obberup	10. 2.98	Sorø	1. 5.17	„ „ 1	30. 6.17
5687	Christensen, Jens Chr.	Jerslev	2. 2.96	Kbhvn. Afd. 1	9.10.15	„ „ 1	30. 6.17
17307	— Marius E.	Slagelse	13. 1.97	„ „ 5	1. 7.16	„ „ 1	7. 7.17
10851	Carlsen, Carl Christian M.	Aalborg	23. 7.96	Randers	13.10.15	„ „ 1	7. 7.17
23412	Chintschuk, Alexander	Kiev	23. 1.91	Kbhvn. Afd. 1	24. 5.16	„ „ 1	26. 5.17
22560	Christiansen, Chr. Emil	Serslev	13. 5.93	Køge	23. 6.16	„ „ 1	16. 6.17
11946	— Johan P.	Skovshoved	4. 1.96	Nykøbing F.	29. 4.15	„ „ 1	26. 5.17
22205	Christoffersen, Otto	København	25. 5.93	Kbhvn. Afd. 1	1. 6.17	„ „ 1	30. 6.17
1285	Corlin, Vilhelm	Nakskov	7.11.94	„ „ 1	16. 3.14	„ „ 1	16. 6.17
25039	Ekhard, J. C.	Taarnby	20. 6.77	„ „ 1	24.11.16	„ „ 1	30. 6.17
17534	Eriksen, Emanuel	Olstrup	20.11.73	„ „ 1	27. 2.17	„ „ 1	12. 5.17
11941	Hansen, Aage	Finnerup	7. 2.97	Nykøbing F.	8. 5.15	Nykøbing F.	19. 8.16
12589	— Anton Ove	Hansted pr. Horsens	21. 2.78	Kbhvn. Afd. 1	30. 6.13	Kbhvn. Afd. 1	14. 7.17
1110	— Emanuel	København	15. 2.92	„ „ 1	7. 9.15	„ „ 1	7. 7.17
2455	— Ernst	Helsingør	30. 9.82	„ „ 1	13.11.15	„ „ 1	16. 6.17
2202	— Ernst Heinr. Monnich	Nyborg	26.11.85	„ „ 1	23. 8.13	„ „ 1	30. 6.17
24635	— Niels Chr. Louis	Holstebro	6. 7.90	Rønne	3. 3.17	Rønne	31. 3.17
23790	— Niels Poul	Hornbæk	19.12.95	Kbhvn. Afd. 1	6. 6.17	Kbhvn. Afd. 1	23. 6.17
1050	— Otto Andr. Johs.	København	14. 5.92	„ „ 1	4.11.11	„ „ 1	10. 3.17
14314	— Thorvald Aug.	Tømmerup	7. 6.94	„ „ 4	16. 9.16	„ „ 4	28. 4.17
8204	Haakansen, Jens Peter	København	6.12.83	„ „ 1	10. 1.10	„ „ 1	14. 7.17
24939	Hellesøe, Peter	Hadersiev	25. 9.97	Faaborg	25. 4.17	Svendborg	16. 6.17
17821	Henriksen, Frederik	Bøvling	24. 5.87	Holstebro	11. 2.17	Holstebro	24. 2.17
24946	Jensen, Joseph	Søby, Ærø	4. 4.98	Svendborg	7. 5.17	Svendborg	23. 6.17
6222	— Jørgen Peter	Onsbjerg, Samsø	4. 1.95	Kolding	23. 6.13	Kbhvn. Afd. 1	7. 7.17
6540	— Niels	V. Hæsinge	20. 4.95	Odense	15. 1.14	Odense	10. 2.17
9722	— Oluf	Ølby	22. 7.92	Kbhvn. Afd. 1	31. 1.16	Kbhvn. Afd. 1	7. 7.17
1563	Jørgensen, Anders	Frederiksberg	1. 3.94	„ „ 3	6.12.13	„ „ 1	23. 6.17
8023	— Carl	København	12. 6.82	„ „ 1	26.10.01	„ „ 1	9. 6.17
11415	Jakobsen, Hans Chr.	Spjellerup	16. 9.89	„ „ 1	26. 1.16	„ „ 1	2. 6.17
23625	— Niels Chr. V.	Rødovre	7. 7.82	„ „ 1	18.12.16	„ „ 1	30. 6.17
22254	Jeppesen, Aage H.	Odense	8. 2.95	Odense	4.11.15	Odense	31. 3.17
908	Jørnfeldt, Arthur R.	København	7. 3.93	Afd. 74, Norge	8.11.13	Kbhvn. Afd. 1	7. 7.17
11033	Klæbel, Edv. Einar Oluf	—	11. 8.76	Kbhvn. Afd. 1	7. 4.11	„ „ 1	30. 9.16
19021	Knudsen, Jens	Kannerup	28. 2.92	Horsens	20. 4.11	„ „ 1	30. 6.17
11205	Kreipke, Alexander Bertram	Assens	16. 9.84	Kbhvn. Afd. 1	8. 2.08	„ „ 1	16. 6.17
23964	Larsen, Carl Christinus	København	7. 1.98	„ „ 1	4.11.16	„ „ 1	23. 6.17
11154	— Hans Emil	Frederiksberg	10. 2.95	„ „ 1	11. 4.14	„ „ 1	30. 6.17
17890	Lausen, Peter	Nykøbing M.	18. 9.89	Nykøbing M.	1. 5.10	„ „ 1	7. 7.17
7400	Lorentzen, Joh.	København	28. 7.81	Kbhvn. Afd. 1	12. 4.02	„ „ 1	14. 4.17
20809	Lundberg, Reinhard	Lofoten	6. 8.83	Afd. 8 Norge	10.11.06	„ „ 1	23. 6.17
12119	— S. A. H.	Ølse Magle	20.10.89	Kbhvn. Afd. 5	25. 2.11	„ „ 1	19. 5.17
25287	Madsen, Mads Viktor G.	Skærum	7. 1.93	„ „ 1	31. 3.17	„ „ 1	16. 6.17

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
16582	Møller, Eivin Michael .	Frederiksberg	9.12.92	Kbhvn. Afd. 1	22. 6.12	Kbhvn. Afd. 1	7. 7.17
25075	Nielsen, Albrecht H. S..	Skillingsted	9. 9.88	„ „ 1	5.12.16	„ „ 1	31. 3.17
18477	— Carl Johannes .	København	20. 2.92	„ „ 1	8. 9.11	„ „ 1	23. 6.17
25295	— Carl Ludvig H.	—	10. 8.97	„ „ 1	3. 4.17	„ „ 1	16. 6.17
45	— Poul Øxbech ..	—	16.11.93	„ „ 1	7. 3.13	„ „ 1	14. 7.17
1621	Nolin, Vilh. Oskar	—	21. 7.93	„ „ 4	20. 5.13	„ „ 1	16. 6.17
2039	Olsen, Peter Johs.....	Frederiksværk	30. 3.96	„ „ 1	23.11.15	„ „ 4	7. 7.17
25123	— Poul Chr.	Trørød	23. 7.94	„ „ 1	30.12.16	„ „ 1	23. 6.17
25280	Petersen, Arthur Peter E.	Stockholm	27. 4.83	„ „ 1	31. 3.17	„ „ 1	9. 6.17
2158	— Henry Ch.....	København	16. 5.91	„ „ 1	23. 3.17	„ „ 1	23. 6.17
9534	— Jens Christian .	—	9. 1.97	Fredericia	25. 4.16	„ „ 1	23. 6.17
11420	— Svend Vilh. Peter	Frederiksberg	7. 2.91	Kbhvn. Afd. 1	26. 5.13	„ „ 4	30. 6.17
25364	Poulsen, Axel Peter Anton	Aalborg	14.10 92	„ „ 1	20. 4.17	„ „ 1	30. 6.17
4531	Rasmussen, Hans Peter....	Voldbro	14.12.74	Assens	23. 4.04	Odense	26. 2.16
1726	— R. K.	København	17.10.80	Kbhvn. Afd. 4	12. 6.03	Kbhvn. Afd. 1	31. 3.17
22989	— Theodor M. ...	Vejlby	10. 3.97	Odense	29. 7.16	Odense 4	26. 5.17
25371	Rabe, Otto Herm. Reinh.	Visby	16.12.88	Kbhvn. Afd. 1	21. 4.17	Kbhvn. Afd. 1	9. 6.17
20892	Sørensen, Alfred Chr.....	København	26.11.87	„ „ 2	7. 3.13	„ „ 1	7. 7.17
25556	— Poul Tesdorp..	Nakskov	24. 8.98	„ „ 1	4. 6.17	„ „ 1	2. 6.17
24198	Scharling, S. P. A.....	Jyderup	12. 5.96	Slagelse	30. 1.17	Slagelse	31. 3.17
22350	Svendsen, Carl.....	Thorslunde	2. 7.92	Nykøbing F.	2. 5.16	Nykøbing F.	10. 2.17
23999	Tagmose, Axel Johannes.	København	10. 6.93	Kbhvn. Afd. 1	10.11.16	Kbhvn. Afd. 1	27. 1.17
1714	Witt, Helmuth Harly Henry	—	14.11.94	„ „ 4	12. 3.15	„ „ 4	14. 4.17

»Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse«, og under Forudsætning af, at en eller flere af de øvrige Arbejdsløshedskasser i Fagene under Centralorganisationen af Metalarbejdere ligeledes tiltræder Sammenslutningen, at sammenslutte sig med den eller disse Kasser i en fælles Kasse, hvortil de enkelte tilsluttede Kassers Formue, Gæld og Rettigheder overføres. Sammenslutningen træder i Kraft den 1. Oktober 1917.«

Denne vedtoges efter en kortvarig Diskussion om visse enkelte Bestemmelser, og endvidere vedtog man at bemyndige Delegeretmødets Repræsentanter til at være Kassens Repræsentanter ved Fællesdelegeretmødet.

Dagsordenens øvrige Punkter bortfaldt derefter indtil videre, og for saa vidt en Sammenslutning af Arbejdsløshedskasserne vedtoges, helt.

Delegeretmødet var derefter hævet.

Næste Møde var

Fællesdelegeretmødet

for Formerfaget, Jærn- og Metalsliberfaget samt Smede- og Maskinarbejderfaget, og fandt Sted Søndagen den 15. Juli i Studenterhuset, Vester Boulevard.

Efter en Indledningstale af Formanden for Centralorganisationen, J. A. Hansen, valgtes Formanden for Formerforbundet, Arnold Nielsen, til Dirigent.

Til Behandling foresloges en saalydende Dagsorden, der vedtoges:

1. Tiltrædelse af det af de enkelte Kasser behandlede Forslag til Vedtægt.
2. Overtagelse af Formue, Gæld og Rettigheder fra de 3 sammensluttede Kasser.
3. Bemyndigelse for Ledelsen til at træffe Aftale med Arbejdsløshedsinspektøren angaaende mulige Enkeltheder ved den sammensluttede Kasses Start og videre administrative Virksomhed, samt med Hensyn til uvæsentlige og redaktionelle Ændringer i Vedtægten.
4. Valg af Ledelse.

Efter en Gennemgang af Inspektoratets Ændringer til det udarbejdede og af de 3 ovenfor nævnte Kasser vedtagne Forslag til Vedtægter for en fælles Arbejdsløshedskasse vedtoges Lovene for den kommende Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse med alle Stemmer mod 11, og det bestemtes at lade Kassen træde i Kraft fra 1. Oktober 1917.

Til *Punkt 2* vedtoges det enstemmigt at lade den sammensluttede Kasse overtage Arv og Gæld efter de enkelte nu opløste Kasser og at give Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at forhandle med Inspektoratet om Starten af Kassen og eventuelle Vedtægtsændringer.

Den i *Punkt 3* udtalte Bemyndigelse gaves uden Forhandling.

Under *Punkt 4* vedtoges det, at overlade Valget af Ledelsen til de respektive Fags Hovedbestyrelser.

Det første Delegeretmøde i Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse hævedes derefter med et Leve for denne.

Smedeforbundets Kongres

fortsattes derefter ved et Møde Kl. 11 Formiddag, samme Sted.

Dirigent: V. Walther.

Navneopraab foretoges og Forhandlingsprotokollen fra forrige Møde oplæstes og godkendtes.

Dagsordenens Punkt 7,

Revision af Lovene,

fortsattes.

§§ 4 og 5. Redaktionsudvalgets Underudvalg stillede her følgende Forslag til Affattelse af Vedtagelsen om Urafstemningen:

»Ingen Landsoverenskomst maa indgaas med Arbejdsgiverne i Jærnindustriens Sammenslutning,

ligesom ingen Lock-out eller Storstrejke afsluttes, før den har været forelagt Medlemmerne til Urafstemning.

Urafstemningen foretages af samtlige Medlemmer i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. Afstemningen foregaar paa Generalforsamlingerne og paa Kontoret i en eller flere Dage, alt ved Afstempling af Medlemsbøgerne.«

Denne vedtoges, efter at Ordene: *ligesom ingen Lock-out eller Storstrejke afsluttes,* var udgaaede.

§ 5 c udgik derefter.

§ 6. Hovedbestyrelsen foreslaar, at § 6 b, 2. Punktum, udgaar. Dette er saalydende:

»Han har at føre en Kassebog, der nøjagtig angiver enhver Indtægt og Udgift med vedføjet Dato.«

Dette var en Fortidsbestemmelse vedrørende Hovedkassererens Arbejde, hvilken med Forbundets Udvikling var bleven overflødig.

§ 7. En Del Ændringer til § 7, gaaende ud paa at Regnskabet skulde revideres af statsautoriserede Revisorer, forkastedes med overvældende Majoritet.

§ 9. Herunder vedtoges følgende 2 Forslag:

H.-B.: I § 9 b indskydes efter Arbejdskøberne: »om Løn og Arbejdsforhold i Almindelighed«.

Svendborg Afdeling: § 9 d tilføjes: »Dette gælder ogsaa for Medlemmer, som bliver arbejdsløse ved Strejke eller Lock-out i andre Fag.«

Mødet hævet. (Fortsættes.)

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	3585	H. Bøgelund Frederiksen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	1775	Aage Henrik Ole Petersen	(— — 4)
-	23384	Aage Hansen	(Lyngby)

Medl. Nr. 13930, Peter Viggo Poulsen, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 17228 Anton Velsen.
- 25541 K. Ambjørn.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 11835	Berg,	A. O. C.	21. 7.06
- 2015	Bindner,	Chr. Erik	29. 1.10
- 11557	Hansen,	Hans Rasmus	25.11.11
- 15474	Hejselberg,	T. J.	22. 2.08
- 631	Hildebrand,	Bernh. Ch. Chr. A.	7.12.12
- 12517	Hintz,	Erik Aug.	8. 1.10
- 160	Kreipke,	Johan	5. 4.13
- 10685	Jensen,	Peter E. Vilh.	9. 9.11
- 791	Jacobsen,	Svend Laur. Hjalmar	13. 8.10
- 13181	Lehd,	Otto	16. 3.12
- 2700	Sørensen,	Anton Ludv. Vilh.	24. 4.05

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 25541	Ambjørn,	Kai Fr.	9. 6.17
- 5734	Birkholm,	Knud Holger	27. 5.16
- 21016	Eisenbichler,	Clemens Aug.	2. 9.16
- 25099	Hansen,	Ivan	10. 3.17
- 20073	Hartvigsen,	Valdemar	25. 9.15
- 17800	Jensen,	Carl	17. 1.13
- 4055	Larsen,	Svend Albert	8. 8.14
- 4993	Lauritsen,	Edvin Witzel	6. 6.14
- 3128	Melsen,	Emanuel	1912
- 23345	Petersen,	Sofus Anton M.	20. 1.17
- 14504	Plass,	August Frederik	6. 6.14
- 17460	Sørensen,	Henry	20. 2.16
- 1712	Techow,	Svend Aage	7. 8.15
- 23993	Thulin,	Anton Vilh.	16.12.16
- 17228	Velsen,	Anton	2. 6.17

Overskud. Paa P. Ph. Stuhrs Skibsværft, Aalborg, henligger Overskud til følgende Medlemmer:

Arb. Nr.	4	Jensen,	Adolf	Medlems Nr.	
—	16	Gulstad,	Striku A.	—	- 24669
—	26	Wagner,	Henrik V.	—	-
—	40	Jensen,	H. B. Th.	—	- 10915
—	60	Larsen,	O. E. A.	—	-
—	61	Beyer,	Ludvig	—	- 24224
—	67	Sørensen,	Marinus	—	-
—	70	Olsen,	Magnus Fr.	—	- 22699
—	263	Christensen,	Niels Peter	—	- 13454
—	267	Jensen,	Johannes Chr.	—	-
—	269	—	Charles J.	—	-
—	271	Berg,	Niels P.	—	- 15442
—	273	Ingvardsen,	Niels P.	—	- 24681
—	284	Gramm,	Rasmus	—	-
—	286	Houtved,	Arnold	—	- 17495
—	290	Palmquist,	Vestergaard A.	—	- 24090
—	297	Olsen,	Peter Oluf	—	-

Post. Paa Metalarbejdernes Anvisningskontor i København henligger følgende Post:

Til Ernst Olsen et Brev, afsendt af Kobbersmed J. C. Jensen, Hamborg, og til samme Adressat en Meddelelse fra Postvæsenet om, at der paa Banegaardspostkontoret henligger et anbefalet Brev.

Til Hellmer Nykvist et Brev, afsendt fra Stockholm.

Til Maskinarbejder Axel Høglund et Brev, afsendt fra Berlin.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 6, 13. Aargang.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 1 NOVEMBER 1917 4. Aarg.

Efteraarssituationen.

Med bange Anelser og ikke ringe Frygt for, hvad Vinteren vil bringe os alle af Vanskeligheder, ser store Dele af Befolkningen hen til den nærmest kommende Tid. Skønt Vinteren er den Tid, som kræver mest i Retning af Ernæring for det menneskelige Legeme, staar vi foran yderligere Rationering af vore Levnedsmidler. Der knappes paa Brødet, og Smør- og Fedtrationeringen staar lige for, og det synes saaledes ganske utvivlsomt, at vi stedse haardere og haardere kommer til at føle Trykket fra de krigsførende Nationer, som, naar alt kommer til alt, handler efter Begrebet: Enhver er sig selv nærmest, og har de neutrale Stater nydt visse Fordele af at kunne se til, medens de andre sloges, saa er Verdenssituationen aabenbart nu den, at vi alle mere eller mindre, uden Hensyn til om vi er i Krig eller ikke, vil faa en følelig Mangel paa Levnedsmidler at se. Det er ikke mindst Amerikas Indtræden i de krigsførendes Rækker, der har lagt den sidste klamme Haand paa vore Forsyninger udefra.

Et lille Lyspunkt er den ny Arbejdsløshedslov, som traadte i Kraft den 1. November. Den supplerer paa en særdeles kraftig Maade Understøttelsen til de arbejdsløse udover det hidtil kendte. Der kunde ogsaa trænges til det, thi ikke alene bliver de forhaandenværende Levnedsmidler stadig dyrere, i alt Fald alle saadanne, som ikke rammes af Maksimalpriserne, men ogsaa Arbejdsløsheden vokser nu henimod Vinteren. Der er nu midt i November 1143 arbejdsløse Metalarbejdere i København, hvoraf ca. 1000 Smede og Maskinarbejdere. Materialevanskelighederne gør sig saaledes gældende hist og her, og vi kommer til at regne med ikke alene en Udbetaling af Understøttelse i stor Stil, saaledes som det allerede foregaar, men vi maa ogsaa beskæftige os med Muligheden for at faa en Del af den ledige Arbejdskraft anbragt i Udlandet. Intet er nemlig mere deprimerende eller virker mere uheldigt end en voksende haabløs Arbejdsløshed. Herimod maa der anvendes alle Midler, og heldigvis er vi ikke uden Midler.

Udvidelsen af Understøttelse pr. 1. November var særdeles effektiv. Ventetiden af 12 Maaneder for ny indmeldte Medlemmer som Betingelse for at faa Understøttelse er strøget. Karenstiden, som skal forløbe, forinden den arbejdsløse faar noget af Kassen, er nedsat fra 7 til 6 Dage. Dyrtidstillægget til den lovmæssige Understøttelse er forøget til 50 pCt. for Familieforsørgere og 30 pCt. for ikke Forsørgere. Fortsat Hjælp gives ubegrænset, efter at den vedtægtsmæssige Understøttelse er ophørt, og der ydes Huslejehjælp efter 30 Dages Arbejdsløshed. Endelig vil der nu kunne udbetales Understøttelse til dem, der arbejder paa indskrænket Tid, for saa vidt Indskrænkningen andrager mindst $^1/_3$ af den normale Arbejdstid, hvorom der i Oktober er udgaaet Meddelelse til Afdelingerne, alt i alt en Udvidelse af Understøttelsen, som vi ingensinde har kendt før, og som bl. a. vil koste Stat og Kommuner ca. 11 Mill. Kr. til 1. April 1918. Forholdene er i Virkeligheden ogsaa meget ekstraordinære, og vi kan ikke her tilbageholde en Bemærkning om, at der stilles

overordentlig store Krav til vort Organisationsmaskineri under disse Omstændigheder, men der bliver ogsaa ydet store Ting, og vi tvivler ikke om, at enhver af vore Tillidsmænd, i hvilken Funktion han saa end er, vil sætte en Ære i at præstere det mest mulige under disse vanskelige Forhold. Ogsaa Medlemmerne vil bidrage deres til, at alt kan gaa regelmæssigt til. De faa Undtagelser, der i saa Henseende vil være, vil kun bekræfte Reglen om, at i det store og hele er der hos os overalt Orden i Tingene.

Men stilles der saaledes store Krav til den Del af vor Organisationsvirksomhed, som omfatter Understøttelsen, saa er dette ikke i mindre Grad Tilfældet med den Del af vor Virksomhed, som tager Sigte paa Ordningen af Arbejdsforholdene.

I Oktober Fagblad kunde vi berette om Hovedorganisationernes Indgriben overfor den store Situation med Fornyelsen af de ca. 800 Arbejdsoverenskomster med et Dyrtidstillæg, og der har siden været ført en Række Forhandlinger mellem Centralorganisationen for Metalarbejdere og Arbejdsgiver-Sammenslutningen, uden at man dog er kommet til noget Resultat. I det hele taget synes det meget svært for Organisationerne at naa til Enighed. I visse Tilfælde er Kravene fra Fagforeningerne maaske nok større, end hvad der for Tiden kan ventes gennemført, men det er dog aabenbart ikke her, Vanskelighederne er størst. At Arbejdsgiverne som sædvanlig vil søge at slippe saa billigt som muligt, kan man ikke undres over, men mange af dem regner sikkert med, at en stigende Arbejdsløshed vil give dem Vind i Sejlene for at modsætte sig væsentlige Forbedringer i Arbejdernes Kaar.

Her regner d'Hrr. aabenbart fejl. Arbejdsgiverne, som er Indehavere af Patentet paa at udnytte den menneskelige Arbejdskraft, og som i al Almindelighed bare skiller sig af med denne, naar der ikke mere er Brug for den, samtidig med at de overlader Samfundet og dets forskellige Arter af Organisationer at tage sig af de paagældende i samme Grad, som de er gjort erhvervsløse, kan dog under en Dyrtid som denne ikke fri sig for at betale Arbejdskraften i Forhold til de stigende Varepriser. Jøvrigt er det at haabe, at de vil indse dette, at de vil gøre det snart, og at derfor Forhandlingerne igen maa komme over det døde Punkt, saaledes at vi kan faa en i alt Fald midlertidig Ordning, som gør det muligt for vore Medlemmer at imødese den nærmeste Tid uden Bekymring for, hvorledes de, naar de arbejder, skal kunne skaffe sig Dækning for rimelige Krav til Livets Ophold.

Under Trykket af Vanskelighederne for at komme nogen Vej med Forhandlingerne har Hovedorganisationerne paany den 16. November været sammen til et Møde, og her er man paany enedes om ligesom at øve et Tryk i fremadgaaende Retning paa Forhandlingerne, idet Arbejdsgiverforeningen gav Tilsagn om, at der gives de ny ekstra Dyrtidstillæg saavel som andre Forandringer, man maatte enes om, tilbagevirkende Kraft fra første Lønningsdag i November, saafremt de ny Overenskomster afsluttes inden 1. December d. A. (forudsat naturligvis, at man ikke i selve Overenskomsten enes om en anden Datum). Vi faar nu at se, hvorledes dette og meget andet vil virke paa de forhandlende Faktorer.

Konference mellem Metalarbejderne i England og i de neutrale Lande.

II.

I forrige Nummer af Bladet meddelte vi kortelig, at vi fra de engelske Metalarbejdere gennem deres Sekretær, Councillor Chas Hobson i Sheffield, havde modtaget skriftligt Ønske om en Konference med de neutrale Landes Metalarbejderorganisationer. Ved Korrespondance og pr. Telegraf fastsattes først en Konference til Lørdag den 3. November, men efter Forhandlinger med det engelske Gesandtskab i København maatte Dagen udsættes til den 10., da man ikke mente at kunne faa de 2 Englændere herover før denne Datum. Det gik imidlertid anderledes, idet der tilbød sig Skibslejlighed for vore engelske Kolleger saa tidligt, at de alligevel allerede indfandt sig i København Lørdag Aften den 3. November efter at have udstaaet en Række Pasvanskeligheder i Helsingør, Helsingborg og Malmø.

De 2 Englændere var: Hobson, som er Generalsekretær for de engelske Metalarbejderes udenlandske Eksekutivkomite, og som af Profession er Sølvarbejder — han hører til den gamle engelske Type af Fagforeningsformænd — og Brownlie, som er Formand for de engelske Maskinarbejdere, Amalgamated Society of Engineers, paa Dansk: De forenede Maskinarbejdere. Han hører til de yngre Fagforeningsledere, selvom han ikke personlig set længere er ganske ung, vel ca. 45 Aar. Han er Medlem af det engelske Underhus og har under Krigen af Regeringen været anvendt som en Slags Tilsynsførende med Ammunitionsfabrikkerne.

De 2 Kolleger fik saaledes god Tid til at forberede sig til Konferencen, til at undersøge danske Fagforeningsforhold og til at bese en Række Institutioner og Virksomheder, og da Konferencen Lørdag Morgen den 10. November tog sin Begyndelse, var den vel forberedt.

Som Repræsentanter for Det svenske Metallindustriarbetareförbundet var nærværende
Formanden, K. W. Holmstrøm, og
Redaktør Karl Lund, »Metallarbetaren«,
for det svenske Formerforbund
Formanden, E. Blomkvist,
for Norsk Jern- og Metalarbeiderforbund
Formanden, A. Knudsen, og
Hovedkassereren, Arndt Aamodt.
For Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark deltog
Formanden, J. A. Hansen,
Sekretæren, Arnold Nielsen, samt
Hovedkasserer A. Johansen og
Hovedkasserer Ludvig Christensen.

Dagsordenen drejede sig om følgende 2 Punkter:

1. Hvorledes det internationale Metalarbejderforbund opretholdes og dets videre Effektivitet sikres.
2. Industrielle og sociale Opgaver efter Krigen.

Pladsen forbyder os at komme ind paa noget, der ligner et Referat, og vi skal derfor indskrænke os til at anføre, at vore engelske Kolleger meddelte, at der var et særligt Ønske om at faa det internationale Metalarbejderforbunds Sæde forflyttet fra Stuttgart, hvor det befinder sig og f. Eks. til København. Dette Ønske var baseret paa Krigsforholdene mellem de vestlige Magter og Tyskland, og man henviste til, at de amerikanske Arbejderorganisationer under Krigen efterhaanden har etableret et intimere Samarbejde med de engelske Broderorganisationer.

Som bekendt var Sekretariatet for Metalarbejderorganisationernes internationale Samarbejde oprindelig i Svejts. Derfra flyttedes det i 1896 til England for i 1904 paa en Kongres i Amsterdam at blive forlagt til Stuttgart, der den Gang som nu er Centrum for Metalarbejderbevægelsen paa Kontinentet. Dette udelukker naturligvis ikke, at man kunde flytte Forbundets Sæde til et andet Land, men Konferencen enedes om, at noget saadant i alt Fald ikke lader sig gøre under Krigen, da dette maatte betragtes som en uneutral Handling overfor Metalarbejderorganisationerne i Tyskland, der stadig er af langt det største Omfang.

Med Hensyn til det andet Punkt: De industrielle og sociale Opgaver efter Krigen, da førtes der en længere Diskussion, og saavel fra norsk og svensk som dansk Side henvistes der til det saakaldte Leeds'er-Program, som er vedtaget paa en Kongres mellem Ententelandenes socialdemokratiske Partier, og dette Program er nu for ca. 2 Maaneder siden bekræftet, tiltraadt og videre udformet af en Konference i Bern. Der er herved skabt et Grundlag, paa hvilket Arbejderpartierne har den Opgave at lægge deres Lod i Vægtskaalen ved Fredsafslutningen for en social Lovgivning, der kan blive til Gavn for Arbejderne i alle Lande.

Konferencen fik iøvrigt en brat Afbrydelse ved at vore engelske Kolleger Lørdag Middag fik Meddelelse fra det engelske Gesandtskab om, at de maatte rejse allerede Lørdag Aften Kl. 9 for ved det engelske Admiralitets Foranstaltninger at blive befordrede fra Christiania tilbage til England. Rejsen vilde ellers have varet 14 Dage længere.

Forinden lykkedes det dog at faa gennemført en lille festlig Sammenkomst Lørdag Aften, hvortil det danske Socialdemokratis Partiledelse havde indbudt. Ved Festen holdtes Taler af Minister Stauning, J. A. Hansen og Brownlie. Vi henviser her til, hvad der er kommet frem i Dagspressen. Sammenkomsten sluttedes paa den festligste og hjerteligste Maade, og de 2 Repræsentanter for de engelske Arbejderorganisationer rejste sikkert tilbage med de bedste Minder og Følelser om Samværet og Forhandlingerne med de skandinaviske Kolleger og Partifæller.

Efter at Konferencen mellem de engelske og skandinaviske Metalarbejderrepræsentanter saaledes havde maattet tilendebringes en Dag før oprindelig bestemt, besluttede de tilbageværende Repræsentanter for norske, svenske og danske Forbund at fortsætte med en Konference om de øjeblikkelige Forhold vedrørende de faglige Overenskomster, Lønbevægelsen og Understøttelsesforholdene samt Dyrtidsforanstaltningerne. Konferencen, hvori samtlige Repræsentanter deltog, varede hele Søndagen den 11. November, og der herskede med Hensyn til Lønbevægelsen og de faglige Overenskomster fuldkommen principiel Enighed mellem Konferencens Deltagere.

Med Hensyn til Understøttelsesforholdene og Dyrtidsforanstaltningerne aftaltes først og fremmest forskellige Detailler vedrørende Revisionen for at opnaa størst mulig Ensartethed med Hensyn til de respektive Landes Regler for Rejseunderstøttelse, og der afgaves gensidige detaillerede Oplysninger om Virkningen af de respektive Landes etablerede Dyrtidsforanstaltninger, for saa vidt disse berører Rejse- og Arbejdsledighedsunderstøttelsen.

Uddrag af Arbejdsløshedskassernes Fællesberetning for 1916—17.

II.

Regnskabs- og Formueoversigt.

Lige som tidligere Aar gives efter Kassernes Særberetninger til Slut en Sammenstilling af de forskellige Kassers Regnskabs- og Formueforhold.

I omstaaende Oversigtstabeller er der i den sædvanlige Gruppering givet Oplysninger om de forskellige Indtægter og Udgifter for de 5 Kasser, Beretningen omfatter. Til Beregningerne af Indtægter og Udgifter pr. Medlem er benyttet Middeltallet for Medlemsantallet ved Regnskabsaarets Begyndelse og Slutning.

Til Indtægtsoversigterne er at bemærke, at Medlemsbidragene stadig er paavirkede af de mange Ind-

Indtægtsoversigt 1916—17.

Arbejdsløshedskasse	Bidrag fra Medlemmer				Offentlige Tilskud				Renter m. v.		Samlede Indtægter			
	Samlet		Pr. Medlem		Samlet		Pr. Medlem				Tilsammen		Pr. Medlem	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
De fagl. Jærn- og Metalarb.s	216242	54	13	69	163943	53	10	39	53446	34	433632	41	27	48
Formerfagets	36684	10	22	40	29093	71	17	76	4250	54	70028	35	42	75
Jærn- og Metalslibernes	2864	45	12	35	1716	08	7	40	87	33	4667	86	20	08
Gørtler- og Metalarbejdernes	4862	85	12	37	4252	34	10	82	963	79	10078	98	25	65
Metaltrykkernes	1513	50	14	41	1278	85	12	18	242	96	3035	31	27	00
Tilsammen	262067	44	14	44	200284	51	11	04	58990	96	521462	91	28	73

Udgiftsoversigt 1916—17.

Arbejdsløshedskasse	Understøttelser				Administration				Andre Udgifter		Samlede Udgifter			
	Samlet		Pr. Medlem		Samlet		Pr. Medlem				Tilsammen		Pr. Medlem	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
De fagl. Jærn- og Metalarb.s	89051	00	5	64	13977	18		89	24618	33	127646	51	8	09
Formerfagets	23909	25	14	60	3821	84	2	33	343	60	28074	69	17	08
Jærn- og Metalslibernes	709	75	3	06	231	45	1	00	42	64	983	84	4	24
Gørtler- og Metalarbejdernes	611	50	1	56	760	73	1	94	333	10	1705	33	4	34
Metaltrykkernes	206	00	1	96	292	25	2	69	135	95	634	20	6	04
Tilsammen	114487	50	6	31	19083	45	1	05	25473	62	159044	57	8	76

Indtægter pr. Medlem for 1914—1917.

Indtægtsgruppe	Regnskabsaar	De faglærte Jærn- og Metalarb.		Formerfaget		Jærn- og Metalslibere		Gørtler- og Metalarb.		Metaltrykkere		Samtlige Fag	
		Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Bidrag fra Medlemmer	1914—15	13	49	21	71	11	47	11	27	13	81	14	05
	1915—16	13	34	21	86	11	26	12	61	15	23	14	10
	1916—17	**13**	**69**	**22**	**40**	**12**	**35**	**12**	**37**	**14**	**41**	**14**	**44**
Offentlige Tilskud	1914—15	12	69	21	51	10	76	12	44	13	98	13	18
	1915—16	12	43	20	00	11	26	12	53	14	36	13	14
	1916—17	**10**	**98**	**17**	**76**	**7**	**40**	**10**	**82**	**12**	**18**	**11**	**55**
Samlede Indtægter	1914—15	28	69	45	37	22	45	25	17	30	72	29	55
	1915—16	28	82	44	15	22	75	26	76	31	76	30	16
	1916—17	**28**	**07**	**42**	**75**	**20**	**08**	**25**	**65**	**27**	**00**	**29**	**24**

Udgifter pr. Medlem for 1914—1917.

Udgiftsgruppe	Regnskabsaar	De faglærte Jærn- og Metalarb.		Formerfaget		Jærn- og Metalslibere		Gørtler- og Metalarb.		Metaltrykkere		Samtlige Fag	
		Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Understøttelser	1914—15	12	06	38	47	21	07	16	84	33	77	14	69
	1915—16	6	39	23	62	11	16	4	18	13	43	8	03
	1916—17	**5**	**64**	**14**	**60**	**3**	**06**	**1**	**56**	**1**	**96**	**6**	**31**
Administration	1914—15	0	80	1	62	1	25	1	87	3	46	1	02
	1915—16	0	72	2	18	1	07	2	30	2	57	0	91
	1916—17	**0**	**89**	**2**	**33**	**1**	**00**	**1**	**94**	**2**	**69**	**1**	**05**
Samlede Udgifter	1914—15	14	40	41	17	23	43	19	61	40	14	17	20
	1915—16	8	45	26	00	12	63	8	25	17	30	10	17
	1916—17	**8**	**09**	**17**	**08**	**4**	**24**	**4**	**34**	**6**	**04**	**8**	**76**

Formueoversigt.

Arbejdsløshedskasse	Antal Medlemmer pr. 31. Marts 1917	Formue		Formue pr. Medlem		Formue-fremgang		Formue-fremgang pr. Medlem	
		Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
De faglærte Jærn- og Metalarbejderes	16582	1475350	91	88	97	285144	39	9	50
Formerfagets	1711	150001	83	87	67	38321	24	16	52
Jærn- og Metalslibernes	286	5764	29	20	15	3403	73	6	74
Gørtler- og Metalarbejdernes	398	31695	53	79	65	7904	64	18	34
Metaltrykkernes	112	8927	64	79	79	2256	11	11	72
Tilsammen...	19089	1671740	20	87	58	337030	11	10	01

kaldelser til Sikringsstyrken, samt at Indtægtsposten »Offentlige Tilskud« er lavere i Aar for alle Kasser end de foregaaende Aar. Denne Nedgang skyldes det mindre Statstilskud, som Kasserne i H. t. den nye Arbejdsløshedskasselov modtager. Tabellen over Bidrag fra Medlemmerne viser for de 3 Kassers Vedkommende en større, og for de 2 Kassers Vedkommende en mindre Indtægt pr. Medlem end forrige Regnskabsaar. For samtlige Kasser udviser denne Post en Stigning af 34 Øre pr. Medlem fra Aaret i Forvejen.

For Udgiftsposternes Vedkommende gælder ligesom i de tidligere Beretninger at kun de 2 Hovedposter, Understøttelser og Hovedkassernes Administration, er beregnede pr. Medlem. Den tredje Hovedpost »Andre Udgifter« kan ikke sammenlignes, da Kasserne ikke herunder har Udgifter af samme Art.

Tabellen over Understøttelser udviser for alle Fag en Nedgang, stærkest for Metaltrykkerne, fra 13 Kr. 43 Øre pr. Medlem i 1915—16 til 1 Kr. 96 Øre pr. Medlem i 1916—17. For samtlige Fag har Nedgangen været fra 8 Kr. 03 Øre pr. Medlem i 1915—16 til 6 Kr. 31 Øre i 1916—17.

Hovedkassernes Administration, der i 1915—16 viste en Nedgang af 10 pCt., er i 1916—17 atter steget noget. Aarsagen hertil er ganske sikkert Dyrtiden, der ikke alene giver sig Udslag i højere Løn og Dyrtidstillæg til Kassernes Personale, men ogsaa i Fordyrelse af alt det Materiale m. v., der skal anskaffes.

Ovenstaaende Formueoversigt viser Kassernes Formueforhold den 31. Marts 1917 samt en Oversigt over Formuefremgangen i Regnskabsaarets Løb. Samtlige Kasser har haft en stærk Fremgang i Formue. Tilsammen er Kassernes Formue forøget med 337 Tusinde Kroner. Pr. Medlem er Formuen, trods den stærke Forøgelse af Medlemstallet, vokset med godt 10 Kr. Til Beregningerne pr. Medlem er her anvendt Medlemstallet den 31. Marts 1917.

Foruden den egentlige Formue ejer Kasserne imidlertid ogsaa de i Fonden til fortsat Hjælp indestaaende Midler, hvilke dog skal holdes adskilte fra de øvrige Midler, og kun kan bruges til Anvendelse efter de særlige Regler, der er gældende for Fondens Anvendelse og efter Indenrigsministeriets Godkendelse i hvert enkelt Tilfælde. Af hosstaaende Oversigt vil det fremgaa, hvormeget Kasserne hver for sig og tilsammen har indestaaende i Fonden.

Fonden til fortsat Hjælp.

Arbejdsløshedskasse	Formue den 31. Marts 1917			
	Samlet		Pr. Medlem	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre
De fagl. Jærn- og Metalarb.s.	49283	88	2	97
Formerfagets	8661	80	5	06
Jærn- og Metalslibernes	566	76	1	98
Gørtler- og Metalarbejdernes..	1186	44	2	98
Metaltrykkernes.....	358	35	3	20
Tilsammen...	60057	23	3	15

Lægger man Midlerne i Fonden til fortsat Hjælp sammen med Kassernes egentlige Formue, vil denne i samlet Sum vokse til 1,731,797 Kr. 43 Øre og pr. Medlem til 90 Kr. 73 Øre.

I de for Fonden gældende Regler siges i § 3, at den ikke kan begynde sin Virksomhed med Udbetaling af Understøttelse, med mindre dens Beholdning har naaet et Beløb, der første Gang skal andrage $1^1/_2$ Gang saa meget, som fuld Understøttelse efter Fondens Regler (50 Dage) udgør til det Antal Medlemmer, der i et Normalaar har opbrugt deres ordinære Understøttelse. Efter at Fonden en Gang har været i Virksomhed, vil den i senere Tilfælde kun behøve Halvdelen af denne Størrelse for at kunne træde i Virksomhed. Ved Siden af disse Bestemmelser indeholder Reglernes § 5 andre, der tager Sigte paa det Omfang, som Arbejdsløsheden maa have, for at Fonden kan udbetale Understøttelse, men da Hensigten med Beretningens Fremstilling kun er at omtale Formueopsamlingen, er de sidst nævnte Forhold kun berørt i Forbigaaende.

Det Antal Medlemmer, der optager deres fulde ordinære Understøttelse, er procentvis ikke ens i de forskellige Kasser, og nogen samlet Opgørelse haves ikke ved Haanden, men regnes der med, at t. Eks. 800 Medlemmer i et Aar, der maa anses for normalt, har opbrugt deres ordinære Understøttelse, vil Resultatet blive følgende:

50 Dages Understøttelse à gennemsnitlig Kr. 1,75 ..... = 87 Kr. 50 Øre
800 Medlemmer à Kr. 87,50..... = 70,000 Kr.
$1^1/_2$ Gang dette Beløb..... = 105,000 -

Fonden ejer i Øjeblikket ca. 60,000 Kr., og der vil altsaa efter ovenstaaende Regnestykke mangle 45,000 Kr. i, at den normerede Størrelse er naaet. Der henlægges aarlig noget over 25,000 Kr., hvortil kommer Renter, og derefter skulde Fonden ved Udgangen af Regnskabsaaret 1918—19 have naaet den Størrelse, der i Reglernes § 3 er angivet som Betingelse i den Henseende, for at Fonden kan udbetale Understøttelse. Muligvis er det angivne Tal, 800 fuldt udbetalte Medlemmer, for højt, og i saa Tilfælde vil Fonden tidligere naa sin normerede Størrelse, men for Tiden kan den altsaa ikke bringes i Anvendelse, selv om Arbejdsløsheden skulde faa et Omfang, der iøvrigt opfyldte Reglernes Bestemmelser.

Desuden har Stat og Kommuner under Krigen paa forskellig Maade overtaget det Hverv, som ellers vilde paahvile Fonden, og det er ikke en Gang tvivlsomt, men oven i Købet ganske afgjort, at Fonden kun kan faa Betydning som en foreløbig Stødpude under ekstraordinær Arbejdsløshed, men derimod ikke vil kunne strække til under blot nogenlunde langvarige Arbejdsløshedskriser. Naar saadanne indtræffer, maa ligesom nu det Offentlige træde til med direkte Støtte.

Arbejdsløsheden i København.

Vi er nu inde i en Periode, hvor Arbejdsløsheden er i jævn Stigning næsten fra Dag til Dag, uden at den dog endnu har naaet et Omfang, der, naar Medlemstallet tages i Betragtning, blot tilnærmelsesvis kan sidestilles med tidligere store Arbejdsløshedsperioder, f. Eks. Aarene 1909—10 eller Aarene umiddelbart efter Aarhundredskiftet, da Tallet paa de Arbejdsløse var oppe paa ca. 1200, i Forhold til det daværende Medlemstal en meget omfattende Arbejdsløshed.

Mandag den 19. ds. var der ved Anvisningskontoret tilmeldt 1162 Arbejdsløse, af hvilke 64 var Tilrejsende fra Provins og Udland. Af de ledige var 1014 Smede og Maskinarbejdere, 51 Specialarbejdere fra Skibsværfterne, 92 Formere og 5 Slibere.

Tallene giver dog intet fuldkomment Billede af Arbejdsløsheden, som i Virkeligheden er noget større, fordi Størstedelen af Værfternes Arbejdere »spadserer« holdvis, ligesom Indskrænkninger i den daglige Arbejdstid saavel som af Arbejdsdagene har fundet Sted paa flere Virksomheder, selv om det endnu kun er undtagelsesvis, i hvert Fald for Københavns Vedkommende.

Af samme Aarsag, som ovenfor nævnt, vil Størrelsen af Afgangen og Tilgangen af Arbejdsløse ikke give nogen Oplysning om den virkelige Fluktuation, idet de mange holdvis arbejdende bidrager til, at Tallene bliver større, men om nogen kendelig Nedgang i Antallet af ledige Pladser er der ikke Tale, siden vi i sidste Fagblad gjorde Rede for Arbejdsløsheden, og der er stadig gennem Arbejdsanvisningen jævn Efterspørgsel efter Arbejdskraft.

Søndag den 18. ds. rejste 24 Maskinarbejdere til Tyskland, hvor de ved Organisationernes Hjælp havde erholdt Arbejde til god Løn.

Muligvis der hermed er aabnet Udvej for at aflaste en Del af Arbejdsløsheden i den kommende Vinter paa en saadan Maade, at vore Arbejdsløse kan være tjent dermed, thi selv om vi, i Modsætning til de fleste andre Fag, skulde undgaa en almindelig Lammelse af Metalindustrien, saa vil Arbejdsløsheden i den kommende Vinter uvægerligt blive præget af Dyrtiden.

Det kniber for „Brækkerne“ paa „Pedershaab“ i Brønderslev.

Det er kommet Red. for Øre, at de udmærkede Mennesker af forskellige Brancher, der beskæftiges paa Maskinfabrikken »Pedershaab« i Brønderslev, med de dyre Tider og Arbejdsløsheden for Øje og med Loven om overordentlig Hjælp til Arbejdsløse som Baggrund, har fundet det formaalstjenligt, om de kunde faa oprettet en stedlig begrænset statsanerkendt Arbejdsløshedskasse for de derværende Fag: Smede, Snedkere, Arbejdsmænd o. s. v. Loven byder jo noget i den Henseende. Der kan af Staten erholdes en Kapital til at starte for, mod at et saadant Beløb afdrages i Rater i 10 Aar, paa den Maade, at det tages fra det ordinære Statstilskud, og det var selvfølgelig meget nemmere at komme til en Arbejdsløshedskasse paa den Maade end at bære sig ad som ordentlige Mennesker gør, nemlig at oprette sin Kasse i gode Tider, som de fleste Fag har gjort, før der var noget, der hed offentlige Tilskud, og saa gennem egne Bidrag gøre sig fortjent til Støtte af Stat og Kommune.

Til alt Uheld for de brave Mennesker findes der imidlertid alt statsanerkendte Kasser for disse Fag, og de er derfor ikke rigtig i Kontakt med Loven, hvilket medfører, at de ingen Arbejdsløshedskasse faar.

Det var Synd for dem.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Aarhus. Paa De forenede Jærnstøberier indledes i Slutningen af forrige Maaned lokal Forhandling om Forhøjelse af Akkorderne paa Radiatorrør. Til en Begyndelse stillede Fabrikken sig afvisende og vilde have Sagen til Mægling, men det lykkedes dog at faa Afslutning, uden at det kom dertil. Det, som er opnaaet, er, at 12 Mand tilsammen tjener ca. 50 Kr. mere pr. Uge, nemlig:

4	Mand	omkring	6	Kr. mere	hver pr. Uge.
6	—	— 4—5	-	—	—
2	—	—	2	- —	—

Den 9. November opstod der paa samme Fabrik Uenighed om 2 Akkordpriser, men ved energisk Indgriben fra Tillidsmandens Side fik man bilagt disse Spørgsmaal. Men samme Dag stillede Arbejdsmændene Krav om en Lønforhøjelse og begrundede dette med, at de under Støbningen havde for lang en Vej at transportere Jærnet til det nye Støberi. Overfor dette Krav stillede Direktøren sig aldeles afvisende og udtalte overfor Arbejdsmændene, at de kunde gaa, hvis de var utilfredse, og det gjorde de saa med det Resultat, at Formerne ogsaa maatte spadsere, og i dette Øjeblik, da disse Linier skrives, er Spørgsmaalet ikke løst endnu.

Her er igen, om ikke et stort, saa dog et godt Bevis paa, at vi mangler Industriforbundet.

Paa Statsbanens Metalstøberi er der, siden Statistikken for Juni blev optaget, og indtil den, der nu optages for Oktober, sket det, at Timelønningerne for de derværende Medlemmer, der iøvrigt arbejder i Akkord, i Gennemsnit er steget fra 45 til 55,6 Øre.

Paa Statsbanens Støberi i København gør iøvrigt det samme sig gældende, idet Timelønningerne der indenfor samme Tidsrum er steget fra 46 til 55,3 Øre.

Aalborg. Paa Smithske Støberi blev der den 9. August begæret et Mæglingsmøde paa Krav om Akkordernes Forhøjelse. Firmaet havde paa dette Tidspunkt 3 Formere, hvoraf den ene arbejdede i ren Timeløn; da den ene af de 2, der arbejdede i Akkord, enten selv tog eller fik sin Afsked, og da den anden indkaldtes til Sikringsstyrken, erklærede Direktøren velviseligt, at da han nu ingen Formere havde, der arbejdede i Akkord, var der heller ingen Grund til at holde Mægling, og dette, syntes Jærnindustriens Sammenslutning, var meget godt sagt af Direktøren.

Da der nu under disse Forhold ikke viste sig at være meget stærk Tilgang af arbejdssøgende Formere, gik Direktøren til den offentlige Arbejdsanvisning og troede, at han paa den Maade kunde faa Folk til at arbejde videre paa det fra Fædrene nedarvede System og til de Priser, der findes paa Fabrikken. Fornøjelsen blev ikke stor, ihvorvel han har faaet 3 Formere, som han dog maa finde sig i at betale med 80 Øre i Timen. En af dem har imidlertid allerede forladt Fabrikken, og det forlyder, at de øvrige er betænkt paa det samme, saafremt Firmaets Støbemester, Herr Møller, ikke kan falde til Ro. Det hævdes nemlig, at han af og til har nogle Anfald, der bl. a. munder ud i, at han ret kraftigt fortæller Formerne, at de ikke bestiller nok.

Det er mærkværdigt, at der findes Arbejdsgivere, som endnu ikke har faaet Øjnene op for, at Levevilkaarene nu om Dage er nogle ganske andre end f. Eks. før Krigens Udbrud.

Asaa. Paa det derværende lille Støberi arbejder kun 1 Medlem, som havde bestemt Aftale om en Ugeløn paa 40 Kr. Da Arbejdstiden blev nedsat paa Grund af manglende Arbejde, reducerede Fabrikanten egenmægtig Ugelønnen til 32 Kr.

Denne Sag er bragt i Orden paa den Maade, at Fabrikanten efterbetaler den paagældende Former 3 Gange 8 Kr., som han uberettiget har afdraget ham, og dernæst fortsætter han Arbejdet paa Fabrikken for en Timeløn af 70 Øre, saa længe Arbejdstiden er nedsat. Naar fuld Tid igen indtræffer, hæves Lønnen til 40 Kr. pr. Uge.

Brønderslev. Formerne hos Jærnstøber Barslund har i den sidste Maanedstid overfor Forbundet kunnet spaa, at der nok en skønne Dag skete Brist paa Arbejdsforholdet. Sagen er, at der nu ikke mere paa Fabrikken findes samme Overflod af Arbejde som forhen, og det resulterer i, at Formerne bydes uantagelige Akkordpriser, og paa denne Maade lykkes det Jærnstøberen at faa sit Arbejde udført i Timeløn. Naar saa Formerne tager sine Repressalier her overfor, har det haft Afskedigelser til Følge og med vedhængende Bemærkninger om, at de var Driverter.

Et saadant Tilfælde medførte den 8. November, at samtlige Formere nedlagde Arbejdet, dog først efter at de havde søgt en Forhandling med Barslund. Han kunde imidlertid ikke komme paa Fabrikken, da han i sit Hjem var beskæftiget med at partere en Gris, og overfor dette absolute og uopsættelige Arbejde maatte Formerne gaa hjem til Barslund og sende en Deputation ind til ham for at forhandle, men alt uden Resultat.

Forbundets Formand har dernæst den 16. Novbr. søgt en Forhandling med Jærnstøberen, men ligeledes uden Resultat. Hr. Barslund vil genantage nogle enkelte af Formerne og selv bestemme hvem, og yderligere selv bestemme, hvorledes Arbejdsforholdene i Fremtiden skal være paa Fabrikken.

Da Forbundets Formand ikke saadan uden videre mente at kunne tiltræde Hr. Barslunds udmærkede Forslag, fortsættes Arbejdsstandsningen, indtil han kommer paa bedre Tanker.

Frederikssund. Paa det derværende Aktieselskabs Støberi, som i den senere Tid skal være blevet udvidet, har man antaget en Støbemester til, foruden ham, der alt fandtes der. Det er den mellem danske Formere i Kolding og Horsens godt kendte Thorvald Petersen.

Det maa haabes, at Petersens Optræden i Frederikssund vil blive af en lidt anden Beskaffenhed end den, han har vist i de 2 andre nævnte Byer.

Frederikshavn. Hos Aktieselskabet Brødrene Houmøller er der efter en Del lokalt førte Forhandlinger om Forhøjelse af Timelønningerne sket det, at 3 Mand, som arbejder i ren Timeløn, har faaet denne forhøjet med 5 Øre hver, medens de i Akkord arbejdende Formere har faaet deres Timeløn forhøjet med 2 Øre hver.

Man meddeler iøvrigt herfra, at Direktør Houmøller ogsaa flittig benytter sig overfor rejste Krav af Svaret: »De, der ikke er tilfredse, kan godt gaa!«

Hørsholm. Den 31. Oktober afholdtes der Mæglingsmøde paa Krav om Timelønsforhøjelse for 11 paa det derværende Støberi beskæftigede Medlemmer. Enighed opnaaedes ikke, hvorfor Sagen den 14. November behandledes ved et Timandsmøde, og her afsluttedes den, saaledes at Timelønnen for 10 i Akkord arbejdende Medlemmer forhøjedes med tilbagevirkende Kraft fra Mæglingsmødets Afholdelse med 20 Øre tilsammen, medens Modelformerne, der ikke arbejder i Akkord, fik denne forhøjet fra 77 til 85 Øre med samme tilbagevirkende Kraft som ovenfor nævnt.

Kerteminde. Herfra meddeles den 23. Oktober, at der til samtlige Fortjenester, saavel ved Akkorder som ved Timelønninger, gives et Dyrtidstillæg paa 3 pCt.

Nykøbing Mors. Under Forhandlingerne om en Revision af de bestaaende Akkordpriser, hvilket paa denne Fabrik er et betydeligt Arbejde, har man truffet en midlertidig Ordning, indtil man ser, hvad der eventuelt kommer ud af Forhandlingerne om Fornyelsen af Hovedoverenskomsten. Formerne har hidindtil erholdt et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. til al Fortjeneste, samt hver Mand et Brødkort pr. Uge til en Værdi af 165 Øre. Dyrtidstillægget er nu forhøjet til 20 pCt., men er som ovenfor anført kun af midlertidig Natur.

Nykøbing F. Fra denne Afdeling meddeles, at man paa Maskinfabrikken »Guldborg« i den senere Tid har opnaaet ganske antagelige Forhøjelser paa Akkorderne ved Remskive-Maskinerne. Paa en mindre Maskine er opnaaet Forhøjelse fra 35 til 40 pCt., og paa en større fra 20 til 52 pCt., ligesom der er ret gode

Forhøjelser paa Betalingen af den Slags Ekstraarbejder, der kan fremkomme ved Remskiver (Udskæring af Arme o. s. v.).

Iøvrigt meddeler Afdelingen, at der ganske naturligt i det sidste Par Aar er sket en Del Forhøjelser paa gamle Akkorder, idet disse med de nuværende Tider for Øje var forældede.

Odense. Hos Aktieselskabet Brandt & Co. er den 25. Oktober afholdt et Mæglingsmøde i Anledning af, at Firmaet havde klaget over, at Maskinformerne nægtede at benytte nogle bestemte Formkasser. Vore Medlemmer angav som Grund herfor, at en Maskinformer var afskediget, fordi han krævede vragstøbt Arbejde betalt, medens man fra Fabrikkens Side holdt paa, at der ikke fandtes nogen anden Grund end Mangel paa Arbejde. Sagen sluttedes med, at den paagældende Maskinformer kunde gaa i Arbejde igen, hvis han selv vilde, uden at Fabrikken dog vilde forpligte sig til at holde ham længere i Arbejde end de andre, naar der bevisligt var Mangel paa Arbejde.

Paa samme Fabrik har 3 Mand, som arbejder i ren Timeløn, i Begyndelsen af indeværende Maaned faaet Timelønningerne forhøjet saaledes:

1 Mand fra 71 til 73 Øre og
2 — - 73 - 75 -

Hos Aktieselskabet Allerups Eftf. udløber Maskinformernes Akkorder og Timelønninger til 1. Februar 1918. Der plejes for Tiden Forhandlinger, og der er paa denne Fabrik indrettet et nyt Spiselokale.

Paa Frederiksbroens Støberi har 5 Formere som ikke arbejder i Akkord, sidst i Oktober faaet deres Timelønninger forhøjet fra 73 til 75 Øre.

Roskilde. Den 31. Oktober er der paa Maglekilde Maskinfabrik afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Timelønningernes Forhøjelse. Der arbejdes ikke i Akkord paa denne Fabrik. Man enedes om med tilbagevirkende Kraft til 26. Oktober at forhøje Timelønningerne med 3 Øre, og da hver Timelønning forinden Mæglingsmødets Afholdelse var forhøjet med 2 Øre, er Tillægget saaledes 5 Øre pr. Mand og Time.

Gennemsnitslønnen er herefter for de derværende Medlemmer 73 Øre.

Randers. Sammen med en Del Besværinger over den ikke altid lige fine Optræden, som Støbemester Larsen hos Aktieselskabet »Strømmen« udviser, meddelte Afdelingen den 21. Oktober, at man havde stillet Krav om et Dyrtidstillæg, men at Fabrikkens Direktør havde pure afvist det, og samtidig fik de 3 Formere, der netop havde været Talsmænd i dette Spørgsmaal for Kollegerne, deres Afsked paa Grund af Mangel paa Arbejde. Det var naturligvis kun et Træf, at det just blev de 3 Mand. Sagen behandledes dernæst ved et Mæglingsmøde den 7. November, hvor foruden et Krav om et Dyrtidstillæg af 6 Kr. pr. Uge og Mand tillige et Krav om Timelønsforhøjelser blev drøftede, uden at der opnaaedes noget. Sagen sendtes dernæst til Timandsudvalget, men forinden det er naaet saa vidt, er Sagen sluttet ved lokal Forhandling, idet samtlige hidtil gældende Akkorder forhøjes med 10 pCt., gældende fra og med den 14. November.

Sorø. Den 14. November afholdtes Mæglingsmøde hos Fabrikant Lunge paa Krav om en Forhøjelse paa 20 pCt. til de hidtil gældende Akkorder. Fabrikanten bød 7 pCt. Enighed opnaaedes ikke, og Sagen behandledes dernæst den 18. Oktober i Timandsudvalget. Fabrikanten gentog sit Tilbud paa de 7 pCt., medens Forbundet tilbød at slutte paa 15 pCt. Her opnaaedes saaledes heller ingen Enighed, men den 23. Oktober meddelte Afdelingen, at Fabrikanten var gaaet i sig selv og havde forhøjet med 15 pCt. med tilbagevirkende Kraft til den 30. August, og hermed betragtes Sagen som sluttet.

Svendborg. Hos Aktieselskabet L. Lange & Co. har Arbejdstiden i de sidste 3—4 Maaneder uden nogen ekstra Betaling varet fra Middag til Midnat. Aarsagen hertil var, at Fabrikken hidindtil havde faaet Drivkraft fra Kommunen, og da denne ikke mere saa sig i Stand til at levere denne, var der truffet et Arrangement med en Klædefabrik, saaledes at der fra denne Fabrik, naar dennes eget Dagværk var endt, leveredes Drivkraft til Støberiet. Da der imidlertid efter Formernes Formening skete noget, der kunde hidføre, at Kommunen atter kunde levere Drivkraft, og da der ikke fra Fabrikkens Side blev truffet Foranstaltninger hertil, krævedes der Ekstrabetaling. Da man ikke kunde enes om en Størrelse af denne, medførte det videre, at Arbejdet standsedes i 3 Dage, hvorefter det genoptoges med Arbejdstiden liggende indenfor de vanlige Klokkeslet.

Formerne begærede nu Overarbejdspenge og Erstatning for de 3 Dage, i hvilke de havde været ledige, medens Firmaet modsat krævede Erstatning for uberettiget Arbejdsstandsning.

Paa dette Spørgsmaal er der den 16. November afholdt Mæglingsmøde, og Sagen er her afsluttet paa den Maade, at begge Parter tager sine Erstatningskrav tilbage, mod at Direktør Lange yder Formerne et passende Gratiale til Jul.

Skive. Paa det derværende Aktieselskab afholdtes den 19. November et Mæglingsmøde paa Krav om enten en Forhøjelse af 10 pCt. til de gældende Akkorder eller et Dyrtidstillæg udbetalt en Gang for alle. Videre var der Krav om visse sanitære Forbedringer, og disse sidste indrømmedes uden Undtagelse. En Skydedør skal anbringes mellem Støberiet og Renseriet, Støberiet skal kalkes, der skal anbringes en Vandhane i Støberiet, og ligeledes skal Vinduerne til Ovenlyset holdes rene. Under Hensyn til forestaaende Overenskomstforhandlinger afviste Fabrikanten Kravet om Akkordernes Forhøjelse, men indgik paa, at der den sidste Lønningsdag før Jul udbetales hvert Medlem 50 Kr. Denne Udbetaling vil ogsaa ske til Smede og Arbejdsmænd. Endelig forhøjedes Akkordarbejdernes ansatte Timeløn fra 54 til 60 Øre, og en Kernemager, der ikke arbejder i Akkord, fik sin Timeløn forhøjet fra 50 til 60 Øre.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Mæglingsmøde afholdtes den 31. Oktober paa Chr. A. Jensens Metalvarefabrik, Fiolstræde 9, i Anledning af et Krav om Tillæg til de bestaaende Akkordpriser. Gennemsnitsfortjenesten for Juli Kvartal var 71,9 Øre. Der opnaaedes Enighed om, at hver af de beskæftigede 13 Mand fik udbetalt et Dyrtidstillæg paa 37 Kr. for Tiden fra 1. November til 1. Februar 1918 at udbetale med 1/3 henholdsvis den 1. November, 1. December og 1. Januar. Dette Dyrtidstillægs Størrelse svarer til en Timelønsforhøjelse à 5 Øre pr. Arbejdstime i det angivne Tidsrum; yderligere fik 2 Mand hver 2 Øre mere pr. Time.

Lønforhøjelser. De hos Hassel & Teudt beskæftigede Medlemmer har hver faaet et Dyrtidstillæg paa 10 Øre pr. Time.

Hos Kobbersmed Chr. Nielsen, Horsens, har de der beskæftigede 4 Mand hver faaet 2 Øre mere pr. Time.

Hos Lindved Petersens Eftf., Kompagnistræde, har det der beskæftigede Medlem faaet sin Timeløn forhøjet med 15 Øre, fra 75 Øre til 90 Øre.

Paa Dansk Maalerfabrik, Blaagaardsgade, har de der beskæftigede Medlemmer hver faaet et Dyrtids-

tillæg paa 5¼ Øre pr. Arbejdstime fra den 13. Oktober til den 31. Marts 1918.

Da dette Firma arbejder for Københavns Kommune, er det denne, som har bevilget Dyrtidstillægget i Henhold til et derom fra Forbundet indsendt Andragende.

Randers Dørgreb- og Metalvarefabrik. Den med Firmaet afsluttede Overenskomst og Priskurant af 1. Februar 1916 er opsagt til Ophør den 1. Februar 1918. Firmaet tilhører ingen Arbejdsgiver-Sammenslutning.

Koksrationeringen. Der er nu fremkommen Meddelelse om, at det, ved Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretnings Hjælp, er blevet muligt at levere hver Husstand i København og paa Frederiksberg 6 hl. Koks, som med Tilskud fra Kommunerne kan leveres for en Pris af 5 Kr. pr. hl. Dagsprisen er for Tiden 8 Kr. 50 Øre for tyske Koks.

I Henhold dertil meddeles, at Foreningens Medlemmer med 1 Aars Medlemsret atter kan faa udleveret Koksmærker til et Beløb paa indtil 30 Kr. mod at tilbagebetale dette i Løbet af 10 Uger. Dog bemærkes, at de Medlemmer, som endnu ikke har betalt Beløbet fra forrige Rationering, først vil faa nye Koksmærker udleveret, naar Beløbet er tilbagebetalt.

Udleveringen af Koksmærker finder Sted paa Forbundets Kontor alle Hverdage, med Undtagelse af Lørdag, mellem Kl. 7—8 Aften.

Uorganiserede Kolleger.

Navn.	Arbejdssted.
Wiberg.....	M. Ballins Eftf., N. Frihavnsgade.
Fr. K. Petersen...	do. do.
F. Heinel.....	Alf. Madsen, St. Kongensgade 69.
A. C. Jensen	D. Larsen, Svanevej.
Halfdan Olsen	R. Haut, Skindergade.

Arbejdsløsheden i Oktober 1917.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	3	1
— anmeldt i Løbet af Maaneden	16	0
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen...	7	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	7	0
Ledige Dage i Maaneden	124	31
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	5	1

Metaltrykkere.

Mæglingsmøder. Paa A/S Københavns Lampe- og Lysekronefabrik afholdtes den 31. Oktober d. A. Mæglingsmøde angaaende følgende Uoverensstemmelser:

1) Forhøjelse af Akkordpriskuranten.
2) Forhøjelse af Timelønnen.
3) Værktøjsgodtgørelse.

Paa Mæglingsmødet enedes man om følgende:

ad 1. Der optages Forhandling mellem de direkte interesserede Parter om Akkordpriserne, efterhaanden som Akkorderne forekommer.

ad 2. Der ydes en Timelønsforhøjelse af ialt 7 Øre til de hos Aktieselskabet beskæftigede 3 Metaltrykkere. Gennemsnitstimelønnen, der var 66,2, er dermed bragt op til 69 Øre. Ved Fordelingen er Timelønnen sat til henholdsvis 65, 68 og 74 Øre pr. Mand.

ad 3. Der ydes i Værktøjsgodtgørelse til hver af de 3 Metaltrykkere 25 Kr., gældende for Tidsrummet indtil 1. Februar 1918 og ydet under Forudsætning af, at de paagældende Metaltykkere er beskæftigede hos Aktieselskabet hele det paagældende Tidsrum. Saafremt Aktieselskabet forlanger, at Metaltrykkerne efter 1. Februar skal have eget Værktøj, ydes der herefter en Værktøjsgodtgørelse af 2 Øre pr. Time, som ogsaa betales de Metaltrykkere, der maatte blive antagne hos Aktieselskabet udover de 3 nævnte Metaltrykkere inden 1. Februar, og som arbejder med eget Værktøj.

Hos Sølvvarefabrikant A. Dragsted, Holbergsgade 20, er Timelønnen for en Mand forhøjet med 14 Øre pr. Time fra 90 til 104 Øre og Arbejdstiden nedsat fra 9½ til 9 Timer daglig.

Hos A/S Glud & Marstrand, Kapelvej, er Timelønnen forhøjet for 3 Mand med 8 Øre pr. Mand fra 62 til 70 Øre pr. Time.

Hos A/S Nordiske Metalvarefabrikker, Ryesgade 3, er Timelønnen forhøjet for 5 Mand med 5 Øre pr. Time, fra 60 til 65 Øre; for 2 Mand en Forhøjelse af 5 Øre til hver, henholdsvis fra 58 til 63 Øre og 50 til 55 Øre; for Prøvearbejde betales der yderligere 10 Øre til Timelønnen.

Smede og Maskinarbejdere.

Akkordprisrevisionen hos A/S Ernst Voss Fabrik i Fredericia, hvilken var forudsat ved det sidst paa Fabrikken afholdte Mæglingsmøde, er nu tilendebragt med det Resultat, at Akkorderne gennemgaaende er betydeligt forhøjede, enkelte med fra 30 til 50 pCt.

Lønforhøjelser. Paa Kastrup Maskinfabrik mægledes den 15. Oktober i Anledning af et Lønkrav. 20 Mand fik 46 Øre til Fordeling, Gennemsnittet var før Forhøjelsen 55 Øre.

Hos A. Lassen, Aaboulevard, mægledes den 19. Oktober paa et Lønkrav. Gennemsnittet for de paa Fabrikken værende 6 à 7 Mand forhøjedes fra 47 til 52 Øre.

Firmaet Møller & Jochumsen i Horsens har givet 173 Øre at fordele til 50 Mand, og paa Horsens Cyklelager har de der beskæftigede Svende hver faaet fra 3 til 5 Øre.

Paa Bornholms Maskinfabrik og Nordre Jærnstøberi i Rønne var der givet et Løntillæg af 2 Øre pr. Mand. Desuden var der foruden det maanedlige Dyrtidstillæg af 9 Kr. til hver Mand, i Oktober Maaned givet 20 Kr. ekstra til de gifte.

Mæglingsmøder. Den 20. September afholdtes Mæglingsmøde hos A/S Jysk Dynamo, fordi dette havde afskediget en Mand fra Enkeltakkord, fordi han var truffen paa en Værkstedsafdeling, hvor det var forbudt at komme. Sagen ordnedes ikke ved Mæglingen, men umiddelbart efter paa den Maade, at han fik 50 Kr. af de forlangte ca. 68 Kr. udbetalt.

Hos A/S Nielsen & Winther mægledes den 29. September i Anledning af flere forskellige Sager, hvoraf følgende bilagdes:

1. En Mand var afdraget 10 Kr. i Erstatning for en brokkeret Spindeldok. Udbetaltes.

2. En anden Maskinarbejder var afdraget 20 Kr. for et bortkommet Værktøj. Han var siden Mæglingsbegæringens Fremsættelse afgaaet fra Fabrikken og havde selv truffet Aftale om, at Sagen ordnedes med et Afdrag af 5 Kr., medens Resten udbetaltes.

3. Klage over, at Firmaet havde afskediget en Mand, fordi denne havde nægtet at udføre et Stykke Arbejde til den Pris, der bødes ham. Firmaet erklærede sig villig til at genantage Manden.

Den 13. Oktober mægledes hos Firmaet Isidor Bernstein i Anledning af Klage fra Arbejdsgiverne over formentlig hemmelig Blokade af Virksomheden.

Forbundet benægtede en saadan Blokades Tilstedeværelse og lovede at skaffe Firmaet den fornødne Arbejdskraft.

Paa Maskinfabrikken »Dan« afholdtes Mægling den 29. Oktober paa Klage fra Sammenslutningen over, at Drejerne nægtede at anvende Lærlinge og en Klage fra Svendene over Adgangsforholdene til Fabrikken. Firmaet lovede at drage Omsorg for, at Fabriksporten blev lukket op om Morgenen, naar der ringedes, medens der ikke opnaaedes Enighed i det andet Spørgsmaal.

Paa Skandinavisk Staalremskivefabrik mægledes den 1. November paa Klage over, at Firmaet havde nedsat et ugentlig Dyrtidstillæg fra 10 pCt. af Lønnen til 2 Kr. 25 Øre pr. Mand. Firmaet erklærede ved Mæglingen, at det ikke var Hensigten at forringe Lønvilkaarene, men kun at forandre Formen for Ydelsen. Det overlodes derefter til de direkte interesserede Parter at aftale denne Form.

Den 2. November mægledes hos Firmaet Bonnesen & Danstrup i Anledning af nogle Uoverensstemmelser vedrørende Røranlægget i Ejendommen, Nørregade Nr. 9. Arbejderne forlangte dette betalt med et Tillæg af 6 Øre pr. m. Rør for Oplægning i gamle Bygninger samt Ekstrabetaling for 346 Stk. Langgevind. Disse Krav enedes man ved Mæglingen om at efterkomme.

Hos Firmaet Mark Poulsen & Rønne mægledes den 8. November. Anledningen var, at en af Firmaets Rørmontører i Mangel af at kunne faa Besked fra rette Vedkommende havde hugget en Del Huller, som hverken Firmaet eller Murmesteren vilde betale. Firmaet indgik ved Mæglingen paa at betale Manden Beløbet, som var 24 Kr. 15 Øre.

Timandsmøder. Under 18. Oktober afholdtes et Timandsmøde, hvor følgende Sager behandledes:

1. Krav om Forhøjelse af Dyrtidstillægget paa A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik i Mundelstrup. Der aftaltes en Lønforhøjelse af 4 Øre pr. Time, hvilket Tillæg fik tilbagevirkende Kraft til 1. Juni d. A. Efterbetalingen skulde dog andrage mindst 50 Kr. pr. Mand.

2. Krav om en større Betaling for de Folk, som for A/S Frichs, A/S Nielsen-Holst, Smedemester Jæger og Aarhus mekaniske Værksted arbejder paa Aarhus Oliemølle. Udsattes foreløbig.

3. Krav om Forhøjelse af Timelønninger og Akkordpriser hos A/S »Phønix« i Odense samt Klage over, at Firmaet systematisk nægter at give Arbejdet i Akkord. — Man enedes om at forhøje Timelønnen med 55 Øre at fordeleefter Firmaets Skøn og for visse betegnede nærmere Arbejder at betale 10 Øre i Smudspenge. Spørgsmaalet vedrørende Akkord paa Sporskiftearbejde vistes tilbage til Forhandling mellem Parterne.

Endvidere afholdtes Timandsmøde den 16. November. Her behandledes ialt 6 Sager.

1. Krav om Udbetaling af den fulde Akkordsum til en Arbejder, der er afskediget fra en Enkeltakkord paa »Aktiv«. Sagen diskuteredes, uden at Enighed opnaaedes. Forbundet forbeholdt sig sin videre Stilling til Sagen.

2. Klage over Afskedigelsen af en Tillidsmand hos Firmaet Andersen & Meyer. Da der bestod et meget spændt Forhold mellem Tillidsmand og Værkfører, ønskede Tillidsmanden ikke paany at træde i Arbejde hos Firmaet, hvormed Sagen betragtedes som bortfalden.

3. Klage over, at A/S Nielsen & Winther modsætter sig Ændringer i Akkordpriser, der ikke har været anvendte i flere Aar. Firmaet fastholdt, at der var en bestemt Aftale om en Akkordpris, og under Forudsætning af, at Maskinarbejderen vilde erkende dette, tilbød Firmaet at betale 50 Kr. til Børnenes Kontor.

4. Klage over, at A/S Nielsen & Winther reducerer Fortjenesten for Arbejderne i saadanne Tilfælde, hvor der hidtil har været givet særligt Tillæg til Timelønnen paa Grund af Vanskelighederne ved at slutte Akkord. — Der aftaltes visse Ændringer vedrørende nogle af de verserende Sager, og Firmaet hævdede iøvrigt, at det for Arbejder, hvorom der ikke kunde sluttes Akkord, vilde betale paa samme Maade som hidtil.

5. Krav om Udbetaling af den fulde Akkordsum til en Mand, der var afskediget fra A/S Nielsen & Winther, uden at faa sin Akkord færdig. Firmaet erklærede sig paa Grund af Omstændighederne, hvor Paastand stod mod Paastand, villigt til at betale det omstridte Beløb.

6. Klage over, at 2 Mand ved en Slibemaskine hos A/S Nielsen & Winther var afskedigede, fordi de ikke vilde modtage en dem tilbudt Akkordpris. Der opnaaedes ikke Enighed ved Mæglingen, men siden er Sagen bortfaldet, da de 2 Mand ikke mere vilde have Arbejdet ved Slibemaskinen.

Voldgiftskendelser.

Fornyet Dom ved Den faste Voldgiftsret.

I forrige Nummer gjorde vi udførligt Rede for en hos Fabrikant Christoffersen, Vejlegade 4, København, opstaaet Konflikt, som under 11. Oktober var bleven paakendt ved Den faste Voldgiftsret, hvor den af Syndikalisterne i Københavns Afdeling 1 iværksatte Blokade var bleven kendt ulovlig, medens Afdelingen idømtes Sagens Omkostninger med 100 Kr. Afdelingen fulgte imidlertid ikke Opfordringen til at hæve Blokaden og lade Arbejdet genoptage. Paa en Generalforsamling i Afdeling 1 den 25. Oktober beherskede Syndikalisterne endnu Situationen, og det lykkedes ikke at faa Blokaden hævet. Arbejdsgiverne indklagede nu paany Afdelingen for Den faste Voldgiftsret, og under 7. November afsagdes ny Kendelse med en Bod paa 5000 Kr. og 300 Kr. i Sagsomkostninger.

Kendelsen gengives nedenfor in extenso.

Der skete nu atter Opfordring til Afdelingen om at hæve Blokaden og lade Arbejdet genoptage, og den 14. November afholdtes der en fornyet Generalforsamling, som viste sig fast besluttet paa at gøre op med de syndikalistiske Eksperimenter. Under Følelsen af, at nu gik den ikke længere, og at Afdelingens Medlemmer ikke vilde finde sig i den Maade at spille Bold med Afdelingen paa, havde Syndikalisterne ogsaa selv stillet Forslag om, at Blokaden hævedes, for »nu havde den virket«, men samtidig foreslog de en Tilføjelse om Mistillid til Ledelsen og om Anerkendelse til de Syndikalister, der havde fremskaffet dette glimrende Resultat. Selvfølgelig gik dette Forsøg i Vasken, og lige saa selvfølgelig lavede det syndikalistiske Mindretal, da dette konstateredes, alt det Spektakel som de formaaede, med Henblik paa at ødelægge Generalforsamlingen.

En Regning paa molesteret Inventar er det eneste positive Resultat af Spektaklerne for Afdelingens Vedkommende.

Udskrift

af

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 7. November 1917 i Sag Nr. 213: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund paa den københavnske Afdeling I's Vegne.

Ved Kendelse af 11. Oktober 1917 i Sag Nr. 211 mellem de ovennævnte Parter blev en af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds københavnske Afdeling I iværksat Blokade af Fabrikant T. Christoffersens Værksted, Vejlegade Nr. 4, erklæret for ulovlig. Der ikendtes ikke Fagforeningen nogen Bod under Hensyn til, at Fagforeningen havde kunnet opfatte den i Sagen omtalte Afskedigelse af de 6 Arbejdere som en Arbejdsstandsning, hvad der imidlertid paa den anden Side ikke gav Fagforeningen Ret til Blokade, men burde have ført til Mægling og Voldgift efter Overenskomstens Regler — ligesom den angaaende Resultatet af Timandsmødet den 6. September givne Meddelelse om, at Christoffersens Værksted var aabent for Tilgang af alle, kunde misforstaas som givende de 6 afskedigede Arbejdere en ubetinget Ret til Genantagelse, hvad der i Virkeligheden ikke var Meningen, idet Christoffersen paa dette Punkt havde taget Forbehold.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening har nu ved Klage af 25. Oktober 1917 atter indklaget Fagforeningen under Henvisning til, at den ulovlige Blokade stadig opretholdes, idet ingen Arbejder, trods Henvendelser til Anvisningskontoret, har optaget Arbejdet. Den 13. Oktober d. A. henvendte en Del Arbejdere sig paa Værkstedet, men forinden de tog Arbejdet, søgte de Besked i Fagforeningen og meddelte saa, at der var givet den Besked, at Blokaden ikke var hævet. Flere Arbejdere har derefter søgt Arbejde, men endnu er ingen mødt. Klagerne har i Anledning af den ulovlige Blokades Fortsættelse begæret Smede- og Maskinarbejderforbundet paa den københavnske Afdeling I's Vegne idømt en Bod, der kan dække det Tab, Fabriken har lidt ved den ulovlige Blokade, hvilket Tab er opgjort fra 18. August d. A. til 3. November d. A. til 19,703 Kr., samt paastaaet de Indklagede paalagt Sagens Omkostninger.

Fagforeningen har paastaaet sig frifundet og endvidere nedlagt Paastand paa, at Fabrikant Christoffersen erklæres pligtig at genantagne de fornævnte 6 afskedigede Arbejdere. Den gør gældende, at de 6 afskedigede Arbejdere har henvendt sig om Arbejde, og at en Nægtelse heraf berettiger til den fortsatte Blokade. Fagforeningen har holdt Generalforsamling efter, at Kendelsen af 11. Oktober d. A. var falden, hvor Spørgsmaalet om Blokaden behandledes, og hvor de tilstedeværende ca. 700 Medlemmer med en Majoritet af ca. 40 Stemmer vedtog at opretholde Blokaden, naar ikke de 6 Arbejdere genantages. Generalforsamlingen vil blive fortsat paa senere Møder, og eventuelt vil Værkstedsafstemning blive iværksat.

Da Voldgiftsretten ved sin Kendelse af 11. Oktober d. A. har erklæret den oftnævnte Blokade for ulovlig, er det en Selvfølge, at en Fortsættelse af Blokaden er utilladelig.

Hvad angaar det af Fagforeningen opstillede Krav om Genantagelse af de 6 afskedigede Arbejdere, skønnes dette Krav allerede efter det ovenfor herom udtalte ubegrundet. Yderligere bemærkes, at Fabrikant Christoffersen har erklæret sig villig til at antage de 4 af disse 6 Arbejdere, medens han som Grund for ikke at genantage Gissemann og A. V. Nielsen har anført, at deres Forbliven i Virksomheden vilde umuliggøre rolige Forhold i denne, hvilket efter det i Sagen oplyste skønnes rigtigt.

Da de formildende Omstændigheder, som gjorde sig gældende ved den foregaaende Kendelse, ikke, efter at Kendelsen er falden, kan paaberaabes, og da Blokaden er en Overtrædelse af en tidligere falden Kendelse, maa den fortsatte Blokade betragtes som en alvorlig Forseelse og medføre Forpligtelse til Erstatning. Denne vil dog kun kunne beregnes fra 11. Oktober d. A., den foregaaende Kendelses Dato.

Under Hensyn til samtlige Omstændigheder findes Boden at kunne ansættes til 5000 Kr. Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds københavnske Afdeling I bør til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Fabrikant T. Christoffersens Vegne betale en Bod af 5000 Kr. samt betale i Sagsomkostninger 300 Kr.

En Voldgiftssag fra Maribo.

Hen paa Eftersommeren opstod der mellem Det Lolland-Falsterske Jærnbaneselskab i Maribo og dets Smede og Maskinarbejdere Uenighed om Sommerferiens Længde, samtidig med at der fremsattes Krav om en Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger, et Krav, som Selskabet ikke vilde honorere.

Et Forhandlingsmøde om Sagen fandt derefter Sted den 5. September, men Selskabet fastholdt her sin Paastand om, at naar Arbejderne hidtil havde haft 7 Hverdage fri til Sommerferie, saa skyldtes dette en Elskværdighed fra Værkføreren, hvilken Selskabet ikke ønskede skulde fortsættes. Heller ikke Lønspørgsmaalet, som foruden 9 Mand fra Maribo ogsaa omfattede 2 Mand paa Remisen i Nakskov, kunde der opnaas Enighed om.

Ifølge Overenskomsten begærede Forbundet Sagen afgjort ved en Voldgift. En saadan nedsattes derefter med Højesteretssagfører Esbern Trolle som Opmand. Som Voldgiftsmænd fungerede Driftsbestyrer Boserup for Selskabet og Hovedkasserer A. Johansen for Forbundet.

Mødet afholdtes i København den 8. Oktober, og Resultatet blev en Voldgiftskendelse, altsaa afsagt af alle Parter i Forening i Modsætning til en Opmandskendelse. Denne Kendelse tilkendte først og fremmest Maskinarbejderne overenskomstmæssig Ret til en Sommerferie paa 7 Arbejdsdage med Løn, men dernæst ogsaa en Lønforhøjelse, der bestod i et ekstra Dyrtidstilskud paa 80 Kr. tilbage for 1917 samt for Tiden fra 1. Januar til 1. April 1918 en Gennemsnitstimefortjeneste paa 75 Øre, hvilket svarer til Lønnen + et Ekstradyrtidstillæg af 6,5 Øre pr. Time, foruden det hidtil givne Dyrtidstillæg af 9,3 Øre pr. Time.

Den nærmere Form for Udbetalingen af disse Dyrtidstillæg overlades det Parterne selv at træffe Bestemmelse om, »ligesom Klagerne uden Fradrag beholde de Goder, de hidtil have nydt«.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
7. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917.

Lock-out i Viborg. Hos Fabrikant Schneevolgt i Viborg afskedigedes alle vore Medlemmer for nogen Tid siden paa Grund af Forholdet til nogle Uorganiserede. Lock-outen omfattede ialt 15 Smede og Maskinarbejdere, som maatte gaa i Tiden fra 24. September til 9. Oktober, alt imens Tid efter anden alle organiserede Arbejdere af andre Fag ogsaa forlod Fabrikken, men saa opgav Fabrikanten og de uorganiserede at holde sammen. De sidste optoges i deres respektive Forbund, og Fabrikanten genantog samtlige sine Arbejdere.

En Standsning i København. Den 10. Oktober fremsendte Sammenslutningen Klage over en »ulovlig og uvarslet Arbejdsstandsning hos Firmaet Nielsen & Winthers Aeroplanfabrik«. Denne Arbejdsstandsning var fremkommet paa den Maade, at der mellem Firmaet og Arbejderne var Strid om Trækningen af Kontrolurene. Den 8. Oktober havde Svendene nægtet at trække disse, og dette medførte, at Firmaet erklærede, at saa var der ikke noget til dem at bestille. Ligeledes Dagen efter, men den 12. Oktober genoptoges Arbejdet, og Stridsspørgsmaalet henvistes til Mægling.

Staalvarefabrikken i Lyngby. En »Strejke« af samme Art er i disse Dage løbet af Stabelen paa Staalvarefabrikken i Lyngby. Her var Arbejderne den 5. November gaaet i Byen for at spise Frokost, formedelst det at Firmaet trods gentagne Anmodninger ikke havde sørget for Varme og Orden i Spisestuen. Da de vendte tilbage, var Porten lukket, og ca. 70 Mand maatte gaa hjem. Efter Mellemkomst af Sammenslutningen gik Firmaet dog i sig selv og lod Arbejdet genoptage den 12. Novbr., efter at der var lovet Mægling paa de med Striden fulgte Uoverensstemmelser.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbunds 14. Kongres og Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde

den 11., 12., 13, 14. og 15. Juli 1917

i Forsamlingsbygningen, Enghavevej 40, og Studenterhuset, Vester Boulevard.

Referat.

(Sluttet.)

10. Møde. Søndag Eftermiddag Kl. 2.

Dirigent V. Walther.

Navneopraab foretoges. Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes enstemmigt.

Afdelingslovene.

§ 11. Følgende Ændringer vedtoges:

H.-B.: I § 11 c, 2. Stykke, ændres: »Arbejdsløshedskassen som Kontingent i Henhold til sidstnævnte Kasses § 9 b« til »Hovedkassen«.

H.-B.: I § 11 g, 1. Stykke, tilføjes efter »Beskyttelse«: »og Fremme«.

H.-B: § 11. Som nyt Punkt i indsættes: »Et Medlem, overfor hvem en saadan Beslutning er traadt i Kraft, og som under en saadan Periode eller senere paany gør sig skyldig i Overtrædelse af § 11 h, kan af Hovedbestyrelsen udelukkes fra Medlemsret i Forbundet efter Indstilling af Bestyrelsen for den Afdeling, som den nye Overtrædelse vedrører.«

§ 18. Følgende vedtoges:

H.-B.: § 18, 2. Stykke, ændres til: »Ekstraordinære Generalforsamlinger indvarsles, naar Hovedbestyrelsen eller Afdelingsbestyrelsen finder det nødvendigt eller naar 1/8 af Medlemmerne skriftlig fremsender Begæring derom med Motivering af den eller de Sager, som ønskes behandlede.

For Afdelinger med indtil 500 Medlemmer vil Begæringens Underskrift af 50 Medlemmer og for Afdelinger med 500 Medlemmer og derover af 1/10 af Medlemmerne være tilstrækkelig. Underskrift af 300 Medlemmer er dog i alle Tilfælde nok.«

§ 19. Hovedbestyrelsen foreslog, at

§ 19, 2. Stykke, ændres til: »Saafremt Bestyrelsen ikke er enig med Arbejderne om Fordringernes Fremsættelse eller Tidspunktet derfor, kan

Sagen forelægges Hovedbestyrelsen, der jfr. § 9 træffer den endelige Afgørelse mellem Parterne. Strejke kan ikke godkendes med mindre 3/4 af samtlige Arbejdere paa Værkstedet ved fælles og skriftlig Afstemning stemmer derfor«

og at der som nyt Stykke tilføjes § 19:

»En Arbejdsstandsning, som er etableret uden lagttagelse af Lovenes Bestemmelser, kan ikke opretholdes, men skal paa Forlangende af Afdelingsbestyrelsen eller Hovedbestyrelsen straks bringes til Afslutning«.

Begge Forslag vedtoges.

§ 20. H.-B.: I § 20, 2. Stykke, ændres »i 80 Dage« til: »for det fulde Maksimum af Dagpenge«.

Vedtoges.

Klublovene.

Hovedbestyrelsen foreslaar, at § 4 tilføjes:

»Gør han ikke dette, indberettes Sagen til Afdelingsbestyrelsen.«

Vedtoges.

Regler for Udbetaling af Begravelseshjælp.

Her foresloges og vedtoges følgende:

H.-B.: I § 3, 3. Stykke, indskydes efter »Afdeling«: »eller en Organisation, hvorfra eller hvortil han er overført«.

Fra Aalborg og Vejle foreslaas, at samtlige Udbetalingssatser forhøjes med 50 Kr.

Derefter godkendtes samtlige Love under et, og det vedtoges, at de skulde træde i Kraft fra 1. Oktober 1917 at regne.

Derefter behandledes de til Dagsordenens Punkter 5 og 7 indkomne

Særlige Forslag,

der var sendt til Redaktionsudvalget.

Af disse Forslag vedtoges det, at fhv. Medlem Nr. 2989, William Jørgensen, paany kunde optages.

Endvidere vedtoges følgende af Aarhus Afdeling formulerede Udtalelse:

»Kongressen henstiller, at der ved ny Overenskomsts Indgaaelse arbejdes hen til at skaffe en 6 Dages Sommerferie, hvoraf de 3 Dage betales med fuld Løn.«

Redaktionsudvalgets sidste Forslag vedrørte et Dyrtidstillæg m. m. til Forbundets Funktionærer. Dette havde følgende Ordlyd:

»Redaktionsudvalget foreslaar, at Kongressen bevilger de fast ansatte et Dyrtidstillæg af 10 pCt. af deres Løn, regnet fra 1. Januar 1915. Med Hensyn til den fremtidige Løn foreslaar man, at den nuværende Skala bibeholdes, og at der gives 15 pCt. i Dyrtidstillæg.

Redaktionsudvalget har endvidere sluttet sig til Forslaget fra Bergen, Københavns Afdeling 5, hvorefter man bevilger hver af Hovedbestyrelsens Medlemmer 200 Kr. som Gratiale for den svundne Periode. For Hovedrevisorerne foreslaas det samme Procenttillæg, som for de fast ansatte: 10 pCt. tilbage, 15 pCt. fremad i den kommende Tid.

Redaktionsudvalget har endvidere vedtaget at henstille til Hovedbestyrelsen, at der ved Fastsættelsen af Dyrtidstillæg for det øvrige Personale paa Kontorerne i alt Fald ikke bevilges mindre, end hvad der her er foreslaaet til de fast ansatte.

I Redaktionsudvalget er der endvidere fremholdt en anden Ting. Det er vedrørende de Provinsdelegerede. De fleste af dem faar ikke nogen Løn eller Godtgørelse, og man foreslaar derfor, at der bevilges dem 16 Kr. for i Dag (Søndagen)«.

Dette vedtoges enstemmigt.

Punkt 8. Forslag fra Københavns Afdeling 1 om Oprettelse af en Brancheafdeling.

Dette Forslag dækkede et Ønske om egen Afdeling fra de paa Krigsministeriets Værksteder i København beskæftigede Smede og Maskinarbejdere, ca. 400 i Tal, der hidindtil har staaet som Medlemmer af Københavns Afdeling 1. Efter en Anbefalingstale af Anker Jensen, Københavns Afdeling 1, vedtoges nedennævnte af ham stillede Resolution:

»Under Forudsætning af, at en Værkstedsafstemning paa Krigsministeriets Værksteder skulde vise Flertal for Oprettelsen af en selvstændig Afdeling i København for de under samme Ministerium beskæftigede Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, vedtager Kongressen, at en saadan Afdeling oprettes i København.

14877, *Anker Jensen.*«

Punkt 9. Forslag fra Københavns Afdeling 1 angaaende Industrikartellets Omorganisering.

Forslaget var temmelig detailleret behandlet under Beretningen. Det havde iøvrigt følgende Ordlyd:

I. Kongressen vedtager, at Industrikartellet indenfor Jærn- og Metalindustrien omorganiseres saaledes, at der bliver dannet et Industriforbund, der bestaar af alle Arbejdere, der beskæftiges indenfor Industrien. Industriforbundet skal bygges paa Medlemmernes direkte Bestemmelsesret i alle Forhold. Der bliver givet Medlemmerne af D. S. & M. F. Lejlighed til at fremsætte nærmere Forslag i saa Henseende, og den endelige Form for Industriforbundet skal forelægges Medlemmerne til Afstemning, før det er gældende Lov.

II. Ikke faglærte Arbejdere, som beskæftiges direkte ved vort Fag ved Pasning af Maskiner o. lign., skal være Medlemmer af D. S. & M. F. Afdelingernes Love § 11 a, 2. Stk., rettes derfor til: Som Medlem skal optages enhver, der arbejder ved Maskinfaget, undtagen Lærlinge og Kvinder, som ikke o. s. v.

III. At der straks fra D. S. & M. F. drives en energisk Agitation for at faa alle beskæftigede Kvinder indenfor Industrien organiserede i et selvstændigt Forbund under Jærn- og Metalarbejderkartellet.

IV. At i Stedet for at vente paa, at Arbejdsmændene selv skal kunne indse, at deres Plads er sammen med Industriens øvrige Arbejdere i et Industriforbund, da af al Kraft at drive en Agitation blandt Arbejdsmændene og ved Benyttelsen af alle organisationsmæssige Midler eventuelt tvinge Arbejdsmændene ind som et selvstændigt Forbund under Jærn- og Metalarbejderkartellet.

Formanden erklærede nu i H. t. den tidligere udførlige Omtale, at Kongressen efter hans Mening burde undlade at tage nogen Stilling her, men henvise Spørgsmaalet til Overvejelse i Kartellets Ledelse.

Hertil sluttede Kongressen sig efter en meget kortvarig Behandling.

Punkt 11. Forslag fra Nørre-Sundby om Understøttelse til Medlemmer, der tager Kursus paa Teknologisk Institut.

Under dette Punkt forelaa Forslag fra Nørre-Sundby om, at der stilles 2000 Kr. til Raadighed til Stipendier

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
3557	Andersen, J.	Guldberg	26. 2.68	Odense	11.12.93	Kbhvn. Afd. 1	30. 6.17
12816	Bagge, Knud Hans Svend	Ringsted	22.11.94	Kbhvn. Afd. 1	8. 1.16	„ „ 1	21. 7.17
24657	Berthelsen, Niels Chr.	Vaarst	13.10.92	Varde	28. 7.17	Varde	7. 7.17
12511	Brehmer, Armand	Kolding	22. 2.85	Kbhvn. Afd. 1	2. 9.16	Kbhvn. Afd. 1	2. 6.17
13305	Christensen, A. M.	Løkken	24. 1.90	Nr.-Sundby	7.12.13	Hjørring	4. 8.17
13353	— Anton Johs.	København	20.11.75	Aarhus	15.10.15	Kbhvn. Afd. 1	14. 7.17
25647	— Christian	Valby	7. 4.89	Kbhvn. Afd. 1	7. 7.17	„ „ 1	7. 7.17
22624	— H. V.	Rode	1. 4.97	Næstved	1. 5.16	„ „ 1	21. 7.17
20888	— Henry Andreas	København	1. 1.94	Kbhvn. Afd. 2	1. 3.13	Anvisningskontoret	9. 6.16
22321	— Niels Marius	Hillerslev Sogn	24. 1.95	Holbæk	5. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	30. 6.17
22603	— Robert E. G.	Middelfart	3.12.97	Middelfart	29. 4.16	Lyngby	21. 7.17
8884	— Thorv. Kundby	Næstved	25. 3.71	Slagelse	3. 6.14	Roskilde	9. 6.17
693	Christiansen, Einar Andr.	København	4. 5.90	Kbhvn. Afd. 1	29. 4.10	Kbhvn. Afd. 1	23. 6.17
22781	— Frederik	Roskilde	19.10.84	Roskilde	19. 6.16	Roskilde	21. 7.17
15347	— Sigert	Flade	29. 6.92	Kbhvn. Afd. 5	13. 4.12	Hjørring	12. 5.17
24753	— Valdemar P.	Roskilde	3. 4.91	Roskilde	20. 1.17	Roskilde	21. 7.17
14899	Clemmensen, Oskar E.	København	30. 5.83	Kbhvn. Afd. 7	29.10.10	Kbhvn. Afd. 1	14. 7.17
25646	Fich, Hans Asmus H.	Varde	26.11.92	„ „ 1	7. 7.17	„ „ 1	7. 7.17
25681	Filsøe, Anders Chr. M.	Holstebro	15. 6.85	„ „ 1	23. 7.17	„ „ 1	28. 7.17
23928	Frantzen, Johannes L. C.	Mundelstrup	8. 8.97	„ „ 1	27.10.16	„ „ 1	21. 7.17
11329	Ganvig, Henry Chr. P.	København	10.10.93	„ „ 1	13. 5.13	„ „ 1	9. 6.17
25637	Hansen, Rudolf	Næstved	30. 3.89	„ „ 1	7. 7.17	„ „ 1	28. 7.17
17045	— Valdemar	Horsens	29. 3.97	Hjørring	6. 8.16	Hjørring	23. 6.17
25619	Hein, Johan Jensen	Bodilsker	16. 9.88	Kbhvn. Afd. 1	29. 6.17	Kbhvn. Afd. 1	7. 7.17
24491	Hyllin, Niels	Sverrig	11. 3.86	Lyngby	24.12.16	Lyngby	23. 6.17
25658	Høglund, Aksel K.	Eskilstuna	5. 1.86	Afd. 139. Sverrig	19. 6.16	Kbhvn. Afd. 1	14. 7.17
18976	Jensen, Aage Marius	Marlager	10. 4.89	Hobro-Assens	4. 3.11	Hjørring	31. 3.17
15198	— Bernhard Fr.	København	5. 5.87	D. Arbmds. Forb.	16. 2.16	Lyngby	14. 7.17
24914	— Niels Martinus	Maarup	9. 1.84	Hjørring	3. 5.17	Hjørring	9. 6.17
21756	Jansen, G. K.	Rudkøbing	31. 5.95	Rudkøbing	20.10.14	Rudkøbing	31. 3.17
17398	Jepsen, J. P. G.	Grovlev	14. 1.88	Aarhus	25.11.15	Aarhus	23.12.16
5592	Johansen, Hans Adrian	Dragør	1.10.94	Kbhvn. Afd. 1	3. 5.15	Kbhvn. Afd. 1	28. 7.17
16114	— Ludvig	København	3.10.93	Hamburg	14. 6.14	„ „ 1	31.12.16
15720	Larsen, Hans Henrik	Lekkende pr. Mern	27.11.95	Kbhvn. Afd. 7	10. 3.17	„ „ 7	5. 5.17
25607	— Jens Ole	København	17. 7.97	„ „ 1	23. 6.17	„ „ 1	14. 7.17
23847	Lindquist, Peter Ludvig	—	10. 4.86	„ „ 1	7.10.16	„ „ 1	21. 7.17
9468	Lorentzen, Einer Karlo A.	Esbjerg	2. 9.95	Aarhus	7.11.14	Aarhus	17. 2.17
24222	Lukey, Edgar J.	Portsmuth	25. 9.90	—	10.10.16	—	14.10.16
8766	Lund, Francois Vilh.	København	27. 4.93	Kbhvn. Afd. 1	7.10.13	Anvisningskontoret	23. 6.17
23590	Lundgreen, L. A.	Branderup	19. 8.73	„ „ 1	17. 7.16	Kbhvn. Afd. 1	14. 7.17
14378	Mortensen, Mikael	Nr. Aldum	1. 8.96	Vejle	1. 5.15	Lyngby	23. 6.17
4074	Nielsen, Andreas	Aale	4. 8.90	Horsens	16. 5.14	Vejle	30. 6.17
20991	— Axel	Nykøbing M.	17.12.88	Nykøbing M.	14.12.12	Nykøbing M.	14. 4.17
17537	— Charles Ingolf	København	27. 9.84	Slagelse	2. 5.03	Kbhvn. Afd. 1	30. 6.17
24905	— F. V.	—	19. 7.95	Lyngby	18.11.16	Lyngby	9. 6.17
13686	— Hans Axel Aug.	—	17. 8.90	Kbhvn. Afd. 1	7.11.13	Kbhvn. Afd. 1	28. 7.17
21662	— Hans G. O.	Korsør	26.12.94	Korsør	1. 5.14	„ „ 1	28. 7.17
19770	— I. Helge	Sverrig	29. 6.87	Lyngby	1. 4.17	Lyngby	19. 5.17
25077	— Niels Chr.	København	3. 4.87	Kbhvn. Afd. 1	5.12.16	Kbhvn. Afd. 1	14. 7.17
23433	Olsen, Niels Carl Em.	—	28. 8.91	„ „ 1	15. 5.16	„ „ 1	28. 7.17
13358	Olesen, Ole	Sleth	5.11.95	Aarhus	5.10.15	Roskilde	28. 7.17
24377	Olkjær, Christian	Næssund	24. 4.97	Thisted	4.11.16	Kbhvn. Afd. 1	28. 7.17
25579	Petersen, Aage Viggo	København	4. 2.94	Kbhvn. Afd. 1	9. 6.17	„ „ 1	21. 7.17
16277	— Carl Albert	—	21. 6.68	„ „ 1	13.10.14	„ „ 1	9. 6.17
25591	— Emanuel	—	10. 8.75	„ „ 1	16. 6.17	„ „ 1	30. 6.17
26698	— Georg Chr.	Viby	17. 7.93	Roskilde	22. 5.17	Roskilde	9. 6.17
2090	Rasmussen, Rasmus M.	København	3.10.90	Kbhvn. Afd. 1	20.10.09	Kbhvn. Afd. 1	28. 7.17
25590	Sørensen, Søren Chr.	—	18. 7.82	„ „ 1	16. 6.17	„ „ 1	4. 8.17
25569	— Søren Johs.	—	16.11.98	„ „ 1	8. 6.17	„ „ 1	7. 7.17
23422	Svendsen, Einar	—	5. 1.87	Kristiania	17. 2.12	„ „ 1	7. 7.17
25628	Wallentin, S. Magnus	Gøteborg	13.10.84	Kbhvn. Afd. 1	30. 6.17	„ „ 1	28. 7.17

for Medlemmer, der tager Kursus paa Teknologisk Institut.

Hovedkassereren gav paa Hovedbestyrelsens Vegne sin Tilslutning til Forslaget, for saa vidt som han lovede, at Hovedbestyrelsen vilde tage Forslaget op til velvillig Overvejelse.

Hertil svarede N. P. Løth, Nørre-Sundby, at han paa dette Løfte tog Forslaget tilbage.

Punkt 13. Valg af Hovedbestyrelse og Revisorer.

J. A. Hansen, A. Johansen og N. Lundbye genvalgtes ved Akklamation til deres respektive Hverv.

Til Stemmeudvalg valgtes derefter:

Heibroch, Københavns Afdeling 2, Th. Hansen, Kolding, L. Sørensen, Lyngby, C. C. Nielsen, Københavns Afdeling 1, og N. Juul, Odense.

Valget gav følgende Resultat:

N. C. Christensen,	Kbhvn.s	Afdl.	2 ...	145 Stemmer.
J. Jensen,	—	—	6 ...	131 —
P. Andersen,	—	—	3 ...	131 —
V. Boesen,	—	—	7 ...	131 —
Th. Andersen,	—	—	4 ...	126 —
Johs. Hansen,	—	—	1 ...	123 —
Vilh. Sørensen,	—	—	5 ...	114 —
V. Walther,	—	—	1 ...	111 —
Ch. Segato,	—	—	1 ...	107 —
Vilh. Christensen,	—	—	1 ...	78 —

Derefter havde L. Hansen, Københavns Afdeling 1, 66 Stemmer, og Bergen, Københavns Afdeling 5, 44 Stemmer.

Der afgaves ialt 155 Stemmer.

Af de gamle Hovedbestyrelsesmedlemmer frabad H. Rietmann, Københavns Afdeling 2, og M. Kirketerp, Københavns Afdeling 7, sig Genvalg, den sidste efter i en lang Aarrække at have haft Sæde i Hovedbestyrelsen og været Formand for Københavns Afdeling 7.

Til Hovedrevisorer genvalgtes enstemmig:

N. Jakobsen, Københavns Afdeling 1, Gabriel Christensen, Københavns Afdeling 3, og Viggo Stilling, Københavns Afdeling 1.

Punkt 14. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Kongres.

Det vedtoges at afholde næste ordinære Kongres i København om 3 Aar.

Kongressens Afslutning.

K. W. Holmstrøm var glad over den Vending, de sidste Dages Kongresarbejde havde bragt efter Krisen, og han udtalte Haabet om et endnu intimere Samarbejde mellem de skandinaviske Organisationer efter dette.

Richard Lillie, Dansk Lokomotivmandsforening, sagde ligeledes et Par hjertelige Ord, og Formanden for De samvirkende Fagforbund,

C. F. Madsen udtalte sig om Smedeforbundets og specielt J. A. Hansens Stilling i den danske Arbejderbevægelse og opfordrede alle organiserede Arbejdere til at holde sammen i disse vanskelige Tider.

Formanden, J. A. Hansen, erindrede om, hvor nemt man ved en Kongres, der samlede sig om ganske specielle Spørgsmaal, var i Stand til at glemme den Verden, der laa uden om Kongressalen, og alt det, der ellers til daglig stod i den nøjeste Samklang med hele Eksistensen.

Han bad hilse derude paa Arbejdspladserne til alle de mange gode Kolleger, der mellem Aar og Dag bar Organisationens Arbejde, og bringe dem en Tak derfor.

Efter at have takket de udenlandske Gæster for deres Venlighed overfor Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, udbragte han et Leve for Det internationale Forbund.

Dirigenten, H. P. Christensen, sluttede derefter Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds 14. Kongres ved at udbringe et Leve for Forbundet.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

		Nyt Nr.
Nr. 26	Johnsen, A. V.	26

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	1358	Chr. L. E. Hansen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	23706	Knud C. L. Jensen	(— — 1)
-	12513	Holger J. V. Jørgensen	(— — 1)
-	843	Alfred Laursen	(— — 1)
-	16716	Gothard Nielsen	(— — 1)
-	23162	Peter Antonius Nielsen	(— — 1)
-	22424	Lauritz Rasmussen	(— — 1)
-	1746	N. Christensen	(— — 1)
-	16611	Jul. Kofoed	(— — 1)
tysk -	2595656	Ernst Martin Olsen	(Anvisningsk.)
-	2761	C. J. M. Mortensen	(Aalborg)
-	3922	Carl Chr. Nielsen	(Hillerød)
-	13146	Harald Nederby Jensen	(Thisted)

Medl. Nr. 13926, Carl Chr. Rasmussen, og 3585, H. Bøgelund Frederiksen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr.	2232	A. Bille.
-	24275	E. W. Buch.
-	12589	A. Hansen.
-	8204	J. Haakansen.
-	2126	M. Jensen.
-	19021	J. Knudsen.
-	45	P. Nielsen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

			Gl. Register.	Sidst betalt
Nr.	12640	Jensen,	Anders	1. 8.08
-	7805	—	Marius Laur. Theodor	20. 4.07
-	12536	Larsen,	Laurits Andr. P.	29.10.04
-	18023	Ludvigsen,	Mads Richard	25. 5.12
-	4325	Madsen,	J. Th. M.	23. 4.10

			Sidst betalt
Nr. 7058	Petersen,	Carl F.	13. 4.07
- 895	—	Chr. Peter	13. 3.09
- 9390	Rasmussen,	Rasmus Chr.	24. 6.05
- 7709	Sejersen,	Marius Chr.	4. 1.02

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 2232	Bille,	Aage V. Sten	14. 7.17
- 298	Borch,	Einer Johannes	31. 1.14
- 24275	Buch,	Emil Will.	30. 6.17
- 10851	Carlsen,	Carl Chr. M.	7. 7.17
- 22560	Christiansen,	Chr. Emil	16. 6.17
- 22091	Frederiksen,	Kai	15. 1.16
- 16805	Fremming,	Albert Emanuel	11.11.16
- 8204	Haakansen,	Jens Peter	14. 7.17
- 12589	Hansen,	Anton Ove	14. 7.17
- 2209	—	Ernst Heinrich M.	30. 6.17
- 23509	—	Frederik Julius	1. 7.16
- 829	—	Jens Chr.	6.11.15
- 8996	Jensen,	Aage	21. 4.17
- 4856	—	G. E.	1. 7.16
- 6222	—	Jørgen Peter	7. 7.17
- 2126	—	Martin Chr.	9. 6.17
- 16807	Jørgensen,	Einer Jørgen	6. 6.14
- 908	Jørnfeldt,	Arthur R.	7. 7.17
- 19021	Knudsen,	Jens	30. 6.17
- 9998	—	Vilhelm	21.10.16
- 19163	Kofoed,	Carl O.	29. 3.13
- 11064	Lorentzen,	Chr. Ludvig	25. 4.14
- 2746	—	Volfgang	22. 8.14
- 20724	Ludvigsen,	August Poul	3. 1.14
- 16582	Møller,	Elvin Michael	7. 7.17
- 4672	Nielsen,	Chr. Marius	26. 2.16
- 13465	—	Kai Andreas	26. 8.16
- 45	—	Poul Øxbech	14. 7.17
- 7704	Olsen,	Niels	31.10.14
- 11160	—	William Julius	21.10.16
- 11812	Petersen,	Anders	12. 6.15
- 24678	—	Einar	31. 3.17
- 18276	Rasmussen,	Arthur Oluf	26. 7.14
- 3019	—	Henry Adolf	20. 1.17
- 2303	—	Niels August	27. 9.13
- 2303	—	Niels August	30. 9.16

Overskud. Paa Københavns Afdeling 1's Kontor henligger Overskud til Jørgensen fra Firmaet Bruun & Sørensen, H. Frandsen fra Firmaet Kastrup Maskinfabrik, F. C. Andersen fra Firmaet Saabye & Lerche.

Paa Kontoret i Horsens henligger Overskud til Medlem Nr. 17858 Kjølby, 24406 Diederiksen og 15673 Jensen fra Firmaet Møller & Jochumsen.

Efterlysning. Medlemsbog Nr. 24938 O. A. Andersen bedes straks stoppet og indsendt til Hovedkontoret, da Medlemmet er optaget under falsk Opgivelse.

Brev. Paa Metalarbejdernes Anvisningskontor i København ligger Brev til Hellmer Nykvist afsendt fra Stockholm.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. r. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 7, 13. Aargang.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for November over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Odense: J. Jørgensen, Allégade 43, Kæld.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Nakskov: Udbetaling til Rejsende fra Kl. 6½—7½ Aften. Kun Hverdage.

Svendborg: Kontortiden er Hverdage fra 12½—1 og 6—7 Aften. Søndag 9—10.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

København: Formanden for Specialslibernes Klub, V. Sørensen, har Bopæl Nørrebrogade 51 B, 1., og ikke i Nr. 151, som meddelt i et tidligere Fagblad.

Haandbog i Autogensvejsning.

Foranlediget ved at det Firma, som har udgivet Haandbogen, er ophævet, har Forbundet erhvervet sig Restoplaget, ca. 120 Eksemplarer, der vil kunne erholdes til Kobs dels gennem Forbundets Afdelinger og dels gennem Teknologisk Institut i København for en Pris à 2 Kroner pr. Eksemplar + Forsendelse.

Nyt offentligt Arbejdsanvisningskontor.

Arbejdsanvisningsdirektoratet har den 18. Oktober meddelt, at der er oprettet kommunalt Arbejdsanvisningskontor i *Esbjerg* med Afdelinger i Ribe og Varde.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 2 DECEMBER 1917 4. Aarg.

Overenskomstforlængelse paa et Aar.

Tirsdag den 18. December undertegnede Jærnindustriens Arbejdsgiversammenslutning og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark et Dokument, hvorefter samtlige Hovedoverenskomster samt Regler for Behandling af faglig Strid forlænges paa et Aar. Denne Begivenhed er saa meget mere bemærkelsesværdig, som den direkte eller indirekte berører de ca. 20,000 Haandværkere, som er organiserede i de 5 Forbund indenfor Centralorganisationen. Overenskomsten berører direkte 12 a 13,000, og Resten berøres mere eller mindre indirekte. De Forhandlinger, som det har været nødvendigt at føre, og de omfattende Manøvrer, som der denne Gang efter Smedeforbundets Vedtagelse af Urafstemning sidste Sommer maatte foretages, kan nok siges at have været vanskeligere end nogensinde før. Der er vel ingen Grund til i Øjeblikket at beskæftige sig dybere med det saa meget omstridte Problem: Urafstemning eller ikke Urafstemning, men saa meget fristes vi dog til at sige, at Fremgangsmaaden efterhaanden vel maa blive ensartet indenfor de forskellige Forbund. Det bør ikke være saaledes, at den enkelte store Organisation eller den enkelte Afdeling af en saadan forbeholder sig Retten til Afstemning, medens de øvrige Organisationer anvender andre Metoder, og skal Urafstemningsprincippet knæsættes som værende Alfa og Omega i vort Organisationsliv, saa bør der træffes Kauteler, saaledes at der enten kræves kvalificeret Majoritet for Forkastelse af en Overenskomst eller saaledes, at der kræves kvalificeret Deltagelse i Afstemningen fra Medlemmernes Side; maaske bør der kræves begge Dele, saaledes at der skabes Garantier imod rene tilfældige Afgørelser; thi nægtes kan det jo ikke, at en saadan Situation, som den vi lige har overstaaet, frembyder den herligste Tumleplads for den Agitation og Opposition, som plejer sine egne og visse Personers Formaal, som staar udenfor vor Organisation og kun ønsker at gøre den Skade, som muliggøres ved enhver saadan foreliggende Situation — naturligvis under falsk Paaberaabelse af, at det er de udenforstaaende og ansvarsløse Agitatorer, der varetager Arbejdernes Interesser, medens den til enhver Tid eksisterende ansvarlige Ledelse og alt, hvad den fremkommer med, bør sables ned.

Men det lykkedes altsaa heller ikke denne Gang disse velmenende Elementer at slaa noget i Stykker, og vi tror, at de skal passe godt paa, hvis det nogensinde skal lykkes. Deres Fremfærd er jo nemlig saa let gennemskuelig.

— Den 25. November var Forhandlingerne naaede saa vidt, at der kunde holdes et Møde i Centralledelsen for Kartellet, hvor man tog Standpunkt til Spørgsmaalet om at gaa bort fra Princippet Dyrtidstillæg og over til en reel Timelønsforhøjelse med derpaa følgende Revision af Akkordpriserne. Der viste sig at være Enstemmighed derfor; kun stillede man visse Betingelser med Hensyn til Timelønstillægets Effektivitet, og paa Grundlag heraf fortsattes Forhandlingerne i de følgende Dage, og Mandagen den 3. December afholdtes der et Møde mellem Formændene for de 5 Organisationer indenfor Centralorganisationen, hvor

man besluttede at gaa til sine respektive Organisationer og foretage det nødvendige for at faa Forslaget vedtaget, men allerede den 26. November var der gjort Skridt til Indkaldelse af de nødvendige kompetente Forsamlinger til Forslagets Vedtagelse.

Der har jo været dem, som mente, at Afholdelse af en Kongres ikke var nødvendig, naar der skulde være Urafstemning, men hermed behøver vi næppe at beskæftige os, thi alle er sikkert nu enige om, at uden netop Afholdelse af en ekstraordinær Kongres i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund vilde det ikke have været muligt at faa Forslaget gennemført, da det selvsagt er en fysisk Umulighed for de faa Medlemmer, der sidder i Forbundsstyrelsen at komme omkring i ca. 60 Afdelinger for at forelægge en Overenskomst og forklare Situationen paa udtømmende Maade.

For Formerforbundets Vedkommende var Situationen anderledes klar. Dette Forbund indkaldte ekstraordinær Kongres samme Dag som Smedeforbundet, nemlig den 8. December, medens Gørtlerne holdt Delegeretmøde Søndag den 9 December. Metaltrykkerne havde allerede den 6. December vedtaget Overenskomsten, medens Sliberforbundet ligesom Smedene skulde have Urafstemning. Sliberforbundet tæller ca. 300 Medlemmer, og den 15. December forelaa der Meddelelse om, at Overenskomsten var vedtaget med 131 Stemmer for og 128 imod.

Der er den Forskel paa tidligere Afslutning af Overenskomster og saa den nærværende, at før i Tiden kunde man afgøre Sagen paa 3 Dage med Indkaldelse af et Repræsentantskabsmøde, nu har det varet ca. 3 Uger, og mindre kan ikke gøre det, snarere vil det tage endnu længere Tid, hvis Smedeforbundets Københavns Afdeling 1 med sine 7.000 Medlemmer skal foretage Værkstedsafstemning i Overensstemmelse med sine Vedtægter. Det er let at se, at alt dette i Længden i første Linie kun gaar ud over vor Manøvredygtighed.

Men samtidig med, at Overenskomsten, som ovenfor nævnt, den 18. December blev undertegnet, vedtog man ligeledes at udsende de nødvendige Cirkulærer til begge Parters Underorganisationer og med det for Øje, at Udbetalingen efter den nye Overenskomst kan finde Sted allerede paa den Lønningsdag, som falder paa Fredag den 21. December. Det er vort Haab, at dette maa bevirke, at alting med Hensyn til den tilbagevirkende Kraft kan blive ordnet inden Jul, ligesom der er udsendt skriftlig Opfordring til at tage fat paa Ordningen af Akkordprisspørgsmaalet, saa hurtigt som Omstændighederne tillader det. Vi tvivler ikke paa, at det saaledes som alt er lagt til Rette vil lade sig ordne uden store Vanskeligheder. I de Tilfælde, hvor det ikke lader sig gøre, er der tilsagt Forbundets Støtte i Overensstemmelse med Regler for Behandling af faglig Strid. En Hovedting er det, at Jærnindustriens Haandværkerorganisationer hermed atter har slaaet fast, at de fortsætter den Lønpolitik, som har bragt os de bedste Resultater, som nogen Organisation har at opvise. Forhaabentlig vil Medlemmerne forstaa og sætte Pris paa dette, og ved deres Holdning og hele organisationsmæssige Virksomhed bidrage deres til, at vi ogsaa fortsat bliver dem, som har de bedste organisatoriske Resultater at opvise.

Vi slutter disse vore Bemærkninger til den vedtagne Overenskomst med at ønske samtlige Medlemmer af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Metalarbejder-Kongres i Finland.

Under et stærkt Tryk af de store Forhindringer, som de revolutionære Forhold i Finland har medført, har Finsk Metalindustriarbejderforbund afholdt sin Kongres i Dagene den 4. til 11. December. Kongressen skulde egentlig have været afholdt i Sommer, men maatte paa Grund af de ekstraordinære Forhold udsættes, og var saa fastsat til Tiden 19. til 26. November; dette Tidspunkt var imidlertid ogsaa meget kritisk i Finland, og Kongressen blev derfor udsat i endnu ca. 14 Dage. Landsorganisationens Kongres, der allerede var paabegyndt, maatte af samme Grund afbrydes og udsættes indtil videre.

En anden Besværlighed havde det finske Metalarbejderforbund deri, at Organisationen er vokset med en saa rivende Hast, at de tidligere Rammer for Repræsentationsret til Kongressen ikke længere kunde anvendes. Forbundets Medlemsantal, der ved forrige Kongres, i 1914, talte 4331 Medlemmer, er i den forløbne Tid, og da navnlig den sidste, vokset saa stærkt, at det nu udgjorde over 25,000 Medlemmer. Hvis Kongresrepræsentanterne skulde have været valgte efter de i 1914 vedtagne Regler, vilde Repræsentationen have kommet til at andrage mellem 3 og 400 Repræsentanter, hvilket foruden at gøre Kongressen mindre arbejdsdygtig ogsaa vilde have betydet en vældig Forøgelse af Udgifterne. Hovedbestyrelsen havde derfor udsendt et Forslag til Urafstemning gaaende ud paa, at der kun valgtes en Repræsentant for hver Afdeling, men at Repræsentanterne for de store Afdelinger til Gengæld havde Ret til en Stemme paa Kongressen for hver 100

Medlemmer Afdelingen havde. Derved bragtes Antallet af Repræsentanter ned til 155, men samtidig havde Repræsentanten for den største finske Afdeling 29 Stemmer ved hver Afstemning til Navneopraab og var i Stand til at fremkalde Navneopraab ved enhver Afstemning. Situationen var imidlertid fremkaldt af de ekstraordinære Forhold, og nogen store Ulemper medførte den ikke for Kongressen.

Kongressen afholdtes i den store Festsal i Folkets Hus i Helsingfors, om hvilken Sal Finnerne hævder, at den, Galleriet indbefattet, giver Rum for 1500 Siddepladser, og det er i hvert Fald en Kendsgerning, at den er større end nogen af vore hjemlige Festlokaler, Koncertpalæet i København fraregnet.

Beretningen om Virksomheden fremkaldte ingen væsentlig Diskussion, ganske modsat som hos os, hvor Virksomhedens Behandling lægger Beslag paa den største Del af Kongressens Tid, men denne Modsætning skyldes i væsentlig Grad, at man i Finland, paa samme Maade som i Sverrig, ikke aflægger mundtlig Beretning, men behandler Virksomheden efter de fremlagte trykte Beretninger for de forløbne Aar.

Selve Lønbevægelsen har i Finland selvfølgelig haft en Udvikling, der er ganske unormal, hvilket skyldes den Omstændighed, at Varepriserne i Finland er stegne til en i hvert Fald for danske Øjne frygtelig Højde — man opgav en Gennemsnitsstigning paa 300 pCt. — og Forbundet havde derfor ikke haft nogen anden Udvej end gennem en fortsat Række af Kampe, der var nødvendige paa Grund af de finske Arbejdsgiveres absolute Umedgørlighed, at bringe Lønningerne op paa en Højde, der tillod Medlemmerne i hvert Fald nogenlunde at kunne eksistere. Man regnede for Helsingfors Vedkommende med en Gennemsnitsfortjeneste af 2 Mark i Timen, hvilket direkte omregnet i danske Penge giver 75 til 80 Øre, men som Følge af de ganske abnorme Prisstigninger paa Varer betyder denne Fortjeneste i Virkeligheden mindre.

Akkordsystemet er kun ringe anvendt i Finland, og de finske Metalarbejdere har saaledes i det væsentlige kun Timelønnen at arbejde med, naar de skal søge deres Lønforhold forbedrede.

I Finland er som bekendt 8 Timersdagen gennemført ved Lov, og de finske Arbejdere var i høj Grad spændte paa, hvorledes denne Lov vilde komme til at virke, naar mere normale Tilstande indtraadte. Man var klar over, at saafremt Arbejderpartiet ikke var i Stand til at hævde sin Stilling, vilde der fra Kapitalisternes Side blive gjort voldsomme Anstrengelser for at faa Loven om 8 Timersdagen ændret, men man haabede blandt andet paa, at Bestræbelserne i de øvrige Lande for Arbejdstidens Forkortelse maatte kunne bringe saadanne Resultater med sig, at de med Henvisning hertil kunde hævde den under de revolutionære Tider vundne Stilling paa dette Omraade. Iøvrigt var de finske Metalarbejdere sig deres Opgave bevidst med Hensyn til at bevare de vundne Fordele, og havde blandt andet indbetalt særlige Ekstrakontingenter i det Øjemed at forsvare sig mod mulige Anbreb med en Forlængelse af Arbejdstiden for Øje.

Kom man imidlertid hurtigt fra Beretningsaflæggelsen, anvendtes der til Gengæld saa megen mere Tid paa Behandlingen af Lovene, hvad der dog mere skyldtes den Form, man havde for Lovbehandling, end den Omstændighed, at der stilledes eller foretoges mange Ændringer i Hovedbestyrelsens Udkast til de nye Love, hvilket Udkast iøvrigt bød paa ret betydelige Ændringer, derunder blandt andet Indførelsen af et Repræsentantskab bestaaende af Hovedbestyrelsen samt 14 af Afdelingerne valgte Repræsentanter, hvilket Repræsentantskab i Tiden mellem Kongresserne træder sammen og træffer Beslutning om foreliggende vigtige Spørgsmaal.

Kontingentet, der er inddelt i 3 Klasser i Forhold til den af Medlemmerne oppebaarne Timeløn, blev forhøjet med 50 pCt., idet man derved gik ud fra i Almindelighed at kunne undgaa Udskrivning af Ekstrakontingent. Pligten til at rykke op i en højere Kontingentklasse indtræder absolut som en Følge af den oppebaarne Timeløn, men ogsaa Medlemmer med lavere Lønninger har Ret til at lade sig overflytte til højere Kontingentklasser.

De forskellige Understøttelser, Konfliktsunderstøttelse, Arbejdsløshedsunderstøttelse, Sygeunderstøttelse og Begravelseshjælp, staar naturligvis i Forhold til det indbetalte Kontingent, og Oprykninger i højere Understøttelsesklasser indtræder først 6 Maaneder efter, at Medlemmet er oprykket i den højere Kontingentklasse. Samtidig er der indenfor hver Understøttelsesklasse 4 forskellige Satser i Forhold til Anciennitet og med den højeste Understøttelse indtrædende efter 7 Aars Medlemsret.

Som Forbundets Navn antyder, er det et Industriforbund, i hvilket saavel ikke-faglærte som Kvinder optages, og dette er Grunden til, at der i saa høj Grad maa gøres Forskel paa Medlemmernes Ydelser og Rettigheder. De Timelønssatser, som er afgørende for Kontingentet er følgende: Medlemmer med 1 Mark i Timen og derover hører til højeste Kontingentklasse, Medlemmer med mellem 75 Penni og 1 Mark i Timen hører til næsthøjeste Klasse, og de som har under 75 Penni hører til laveste Klasse.

Kontingentet var af Hovedbestyrelsen foreslaaet til henholdsvis 1,25 Mark, 1 Mark og 65 Penni, under Forudsætning af at dette Kontingent skulde være gældende i alle Afdelinger, hvis Udgifter saa efter forudgaaet Revision skulde betales af Hovedkassen. Forslaget blev imidlertid ændret til henholdsvis 1 Mark, 75 og 50 Penni, hvorefter Afdelingerne selv maa vedtage et særligt Kontingent til Afholdelse af deres Administration.

Hovedbestyrelsen bestaar af en Formand, en Sekretær, der tillige er Kasserer, samt 7 andre af Kongressen valgte Repræsentanter, hvortil kommer 2 af de paagældende Afdelinger tilsatte Repræsentanter for henholdsvis svenske og russiske Metalarbejdere i Finland. De paagældende Afdelinger var iøvrigt ligestillede med de finske i Repræsentation paa Kongressen, hvis Forhandlinger dog helt igennem førtes paa finsk.

Som Repræsentanter for udenlandske Metalarbejderorganisationer var fremmødt K. V. Holmstrøm fra det svenske Metalarbejderforbund og A. Johansen fra

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, medens det ikke var lykkedes Norsk Jærn- og Metalarbejderforbunds Repræsentant at faa ordnet sine Pasforhold, saa at han kunde deltage, og der fra det russiske Metalarbejderforbund, der var repræsenteret ved Kongressen i Finland i 1914 var sendt Afbud, fordi Forbundets Formand, Schlapnikoff, der skulde have deltaget, var bleven udnævnt til Arbejdsminister og derfor ikke kunde forlade Petrograd.

Paa Forslag af Lovudvalget vedtog Kongressen at Forbundets Sekretær E. Laiho, der vil være vore Kongresrepræsentanter bekendt fra vor ordinære Kongres i Sommer, umiddelbart efter Kongressens Afslutning skulde rejse til Petrograd og forsøge paa at faa en Forhandling i Gang med de russiske Metalarbejdere om at slutte sig til Internationale Metallarbeiterbund og om Oprettelse af Gensidighedsoverenskomster med den finske Metalarbejderorganisation, og man opfordrede Repræsentanterne for de skandinaviske Organisationer til at rejse med og deltage i Forhandlingerne.

Kongressen sluttede Tirsdag Eftermiddag, og samme Aften rejste de tre Repræsentanter ledsagede af en finsk og en russisk Tolk, begge Metalarbejdere, til Petrograd, der ligger ca. 9 Timers Jernbanekørsel fra Helsingfors.

Ankomne til Petrograd udvekslede de tre Repræsentanter Oplysninger om deres Forbundsforhold med Nætformanden for det russiske Forbund, Labutin. Noget egentlig alrussisk Forbund findes ikke endnu, men der bestaar Lokalorganisationer i over et halvt Hundrede russiske Byer, deriblandt alle de største Byer. Organisationen for Petrograd havde pr. 1. November 203.000 Medlemmer, men er siden den Tid vokset uafladeligt, og antoges at være paa mindst 220 000 for Tiden. I Moskva, der er Ruslands største By og tæller 3 Millioner Mennesker, altsaa lidt mere end Petrograd, findes der 100.000 organiserede Metalarbejdere, og de fleste af disse Lokalorganisationer har sluttet sig til Tanken om et hele Rusland omfattende Forbund og overdraget en Centralkomité i Petrograd at forsøge paa at faa dette organiseret. Til Bestridelse af Udgifterne sender de tilsluttede Lokalorganisationer, hvis samlede Medlemsantal pr. 1. November var 500.000, et Bidrag af 10 Kopek pr. Medlem.

Foruden dette uhyre Organiseringsarbejde har saavel Centralkomitéen som de store Lokalorganisationer et vældigt Arbejde med at bringe opstaaede Konfliktsforhold ud af Verden, idet der uafladelig strejkes snart paa et Punkt snart paa et andet for at forsøge paa at bringe Lønningerne nogenlunde i Samklang med de voldsomme Prisstigninger og Pengenes synkende Værdi.

Forhandlingerne om en Forbindelse mellem de russiske Metalarbejdere paa den ene Side og Finlands og Skandinaviens Metalarbejdere paa den anden Side foregik paa Forbundets Kontor, der ligger i umiddelbar Nærhed af Hovedgaden i Petrograd, Newski Prospekt, men Lokaliteterne er ret smaa, og ganske uegnede til at staa for det Arbejde, som den overvældende Tilgang af Medlemmer fører med sig. Om denne Tilgang er holdbar kan naturligvis ikke afgøres og vil i høj Grad bero paa, hvorledes Forholdene i Rusland vil udvikle sig, og om det vil lykkes Ledelsen at faa Forholdene tilstrækkeligt befæstede, før en mulig Slaphedsperiode indtræder oven paa den voldsomme Spænding.

Da Formanden ikke havde Tid til at deltage i Konferencen paa Forbundets Kontor, maatte den sidste Del af Forhandlingerne henlægges til de Lokaliteter, hvor Arbejdsministeriet i Øjeblikket residerer, nemlig Marmorpaladset, hvis tidligere Ejer var en af de detroniserede Storfyrster. I disse prægtige Lokaler, der iøvrigt ikke bærer andet Præg af Revolutionen, end at en Mængde Mennesker nu ustandselig færdes i Korridorer og Værelser, udarbejdedes saa et Udkast til en Ovenskomst om gensidig Overflytning af Medlemmer og om Understøttelse til rejsende Arbejdsløse i Overensstemmelse med de Regler, der er og igennem mange Aar har været gældende mellem Metalarbejderforbundene i de øvrige Lande. Forslaget, der iøvrigt maatte udarbejdes under idelige Afbrydelser ved at Kommissioner for Erhvervslivet og Repræsentanter for Arbejdsgivere og Arbejdere lagde Beslag paa Arbejdsministeren, kunde selvfølgelig ikke sættes i Kraft, uden at de respektive Organisationers Ledelser havde drøftet Sagen, og det aftaltes derfor, at de russiske Metalarbejderes Ledelse nu skulde behandle Forslaget, som det var fremsat af de øvrige Landes Repræsentanter og derefter, hvis det tiltraadtes, fremsende det i underskrevet Stand til Behandling af de øvrige Organisationer.

Hvad angaar Forholdene i Petograd synes de iøvrigt at fungere nogenlunde normalt. Paa Gaderne var der flere Steder fra den ene Side til den anden udspændt Velkomsthilsener til den konstituerende Forsamling, men som det allerede af Dagspressen er meddelt, er den endnu ikke sammentraadt paa Grund af, at Bolchevikerne ikke vil tillade Kadetterne, hvem de iøvrigt beskylder for Valgliste-Forfalskning, at komme tilstede. Paa Grund af Dagspressens udførlige Omtale, saa lidt som iøvrigt, er der ingen Anledning til her at komme ind paa Spørgsmaalet om de politiske Forhold i Rusland.

Imidlertid er Forholdene trods den tilsyneladende Ro næppe afgærede i Rusland saa lidt som i Finland, og hvilke Resultater der kan fremkomme ved opstaaende nye Situationer, kan ingen indenfor de paagældende Nationer forudsige, langt mindre Fremmede, for hvem det er langt sværere at sætte sig ind i de Bevægelser, der brydes med hinanden.

Arbejdsløshedsinspektørens Indberetning til Indenrigsministeriet for Regnskabsaaret 1916—17.

Den 15. September afholdt Arbejdsløshedsinspektøren sit ordinære Aarsmøde med Kassernes Tillidsmænd. Af den der aflagte Beretning fremgaar der bl. a. følgende:

Den 31. Marts 1917 fandtes der her i Landet 59 statsanerkendte Arbejdsløshedskasser med et samlet Medlemsantal paa 176,700 mod 158,600 Aaret forud. Stigningen er saaledes 18,000 Medlemmer eller ca. 11 pCt.

I Regnskabsaaret har Arbejdsløsheden været ringe, idet den kun andrager i Gennemsnit 15 Dage pr. Medlem, hvilket er det laveste Tal der kan opgives for noget Aar, siden Loven traadte i Kraft.

Med Hensyn til understøttede Dage er Antallet kun 8 Dage pr. Medlem i Gennemsnit, og for Jærn- og Metalindustrien endog kun 6 Dage.

Med Hensyn til samtlige Kassers Indtægter kan følgende Hovedposter anføres:

Kontingent, Indskud, Renter m. m. ...	2,202,700 Kr.
Statstilskud	912,575 -
Kommunetilskud	522,727 -
Ialt ...	3,638,002 Kr.

eller noget over 3½ Million Kr.

Medlemmernes eget Aarsbidrag andrager pr. Medlem ca. 11,32 Kr.

Renteindtægterne har tilsammen været 184,700 Kr.

Udgifterne har andraget ca. 2½ Million Kr., hvoraf omtrent 2 Millioner er anvendt til Understøttelser, og 380,000 Kr. til Administration. Til Fondene for ekstraordinær Understøttelse i Krisetider er henlagt 123,000 Kr.

Overskudet af Regnskabsaaret 1916—17 er 1,156,000 Kr., og Kasserne ejede tilsammen den 31. Marts 1917 5½ Million Kr., hvori dog ikke er medregnet Fondenes Beholdninger.

Med disse ser det iøvrigt saaledes ud:

Formue ved Regnskabsaarets Begyndelse	omtrent	70,000 Kr.
Renteindtægter		1,600 -
Statstilskud		33,000 -
Henlagt		123,000 -
Tilsammen ...		227,600 Kr.

For de Fags Vedkommende, der tilhører Centralorganisationen af Metalarbejdere, kan nedenstaaende Tal anføres:

Fag	Antal understøttede Arbejdsløse	Antal understøttede Dage	Samtlige ledige Arbejdsdage
Smede og Maskinarbejdere ..	2448	48124	73851
Formere	532	12517	17013
Gørtlere	27	371	638
Jærn- og Metalslibere	39	478	580
Metaltrykkere	112	114	207

Kongressen og Urafstemningen i Smedeforbundet.

Med Cirkulære af 26. November indkaldte Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Hovedbestyrelse til en ekstraordinær Kongres, som fandt Sted den 8. og 9. December. Kongressens Dagsorden var helt enkelt denne:

Forslag til Forlængelse af de løbende Overenskomster paa et Aar imod et Tillæg til Timelønningerne samt paafølgende Forhandling om Akkordpriserne m. m.

Kongressen aabnedes Kl. 10 Formiddag i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, og Formanden skred, straks efter en kort Velkomsttale, til Valg af Kongressens Præsidium. Hertil valgtes de samme Delegerede som paa Kongressen i Juli, nemlig:

Til Dirigenter:

Johannes Hansen, Hovedbestyrelsen.
Vald. Walther, do.
Marius Andersen, Aalborg.
H. P. Christensen, Aarhus.

Til Sekretærer:

Vilhelm Boesen, Hovedbestyrelsen.
Niels Johansen, Københavns Afdeling 3.
M. P. Jensen, Odder.
J. Vilh. Werner, Odense.

Efter at Walther havde overtaget Dirigenthvervet i første Omgang, skred Formanden til en saglig Forelæggelse af det foreliggende Forslag, men kort efter, at han havde paabegyndt sit Foredrag, skaffede de Arbejdsløse sig Adgang til Balkonen, skønt Kongressen havde vedtaget, at der i alt Fald ikke foreløbig kunde gives Adgang for Tilhørere. Formanden stoppede derefter op i sit Foredrag, og der foregik nu en kort Diskussion, hvorunder Kongressen fastholdt sit Standpunkt: At Overenskomstens Forelæggelse ikke kunde overværes af Tilhørere.

Den i Salen tilstedeværende Opposition gjorde Forsøg med at anbefale de Arbejdsløse at bryde sig fejl om Kongressens Mening, selv om den forlangte, at de Arbejdsløse skulde gaa. Forsøget mislykkedes totalt. Da Kongressen atter havde tilkendegivet de Arbejdsløse, at de først kunde faa Adgang til Eftermiddagsmødet, forlod de stille og roligt Balkonen, ligesom de var komne.

Præcis Kl. 12½ var Formanden færdig med Overenskomstforelæggelsen, og efter en kort Frokost tog Diskussionen fat, og den tilstedeværende Opposition lagde nu alle Kræfter i, ved at de allesammen tegnede sig som Talere, og Time efter Time regnede det ned med Kritik og Opfordring til at stemme imod det foreliggende Overenskomstforslag. Henimod Aften tog Forbundets Formand imidlertid atter Ordet, og i en haandfast Replik til Talerne gendrev han Oppositionen med

en saadan Grundighed og Kraft, at egentlig hele Kongressen kunde siges at staa paa hans Side. Der gjordes nu et Tilløb til at faa Afstemning med det samme, men Kongressens Ledelse var betænkelig ved at afskære de mange Talere fra at faa Ordet, og man enedes derfor om at fortsætte om Søndagen, hvor Kongressen maatte flytte til Folkets Hus paa Jagtvejen, da det havde vist sig umuligt at skaffe et Lokale tilveje, hvor der kunde disponeres over mere end en Dag.

Søndag Morgen Kl. 9 tog man fat paany, og man begyndte med at vedtage Afslutning af Debatten med de indtegnede Talere, ialt 46.

Diskussionen tog nu en ganske anden Retning. Medens første Dag nærmest var erobret af Oppositionen, tog nu den anden og væsentligste Del af Kongressen Ordet, og der faldt en lang Række kraftige Udtalelser, som energisk opfordrede til at vedtage det foreliggende Forslag. Efter en Frokostpaa ½ Time vedtoges der en Tidsbegrænsning for Talerne ned til 3 Minutter, og lidt efter lidt kørte Oppositionen frem. Alle dens Talere havde naturligvis tegnet sig paany til et sidste Forsøg paa at slaa Overenskomsten ned.

Forsøget mislykkedes. Formanden sluttede Debatten med en Imødegaaelse af de faldne Udtalelser, hvilken varede ca. 1 Time, hvorunder han atter drev Oppositionen tilbage, og præcis ved 3 Tiden, hvor Værten uden videre beordrede Tjenerne til at slukke Lysene i Lokalet, der skulde bruges til andre Ting Kl. 4, begyndte Navneopraabet, der derfor maatte foregaa i Halvmørke, men Resultatet var paa Forhaand givet. Det stod klart for alle, at Overenskomsten vilde blive vedtaget med stor Majoritet. Resultatet blev, at 110 stemte ja, 6 svarede stemmer ikke og 52 stemte imod. Nærmere i saa Henseende vil udgaa i Form af en trykt Kongresprotokol, som dog først kan foreligge ind i Januar.

Adskillige Delegerede viste mærkelig nok den Opfattelse, at de troede, at det havde været Hovedbestyrelsens og Formandens Mening at faa Kongressen til endelig at vedtage Overenskomsten uden Urafstemning, medens det naturligvis kun havde været Hensigten at skabe den nødvendige Baggrund for en Urafstemning, og der er vist ingen mere, som ikke er klar over, at en saadan forlods Behandling var en Nødvendighed, ligegyldigt hvilket Forslag der end havde foreligget. Den Opposition, som har haft og har sit Udspring i Københavns Afdeling 1, tager intet Hensyn til Realiteter. Denne Opposition er kun af den bekendte systematiske Art, hvis Formaal det først og fremmest er at besætte Forbundsledelsen med sine Agitatorer, men det lykkedes altsaa ikke, trods al udvist Energi, at faa Syndikalismen sat til Roret.

Vi gengiver her i Form af en Liste Resultatet af den foretagne Urafstemning indenfor Smedeforbundet.

I Afstemningen deltog ialt 7416 eller 43,6 pCt. af Forbundets Medlemstal, der er regnet til rundt 17.000. Majoriteten for Vedtagelsen bliver 2150.

Af et Medlemstal paa 17000 har altsaa 28,1 pCt. stemt for Vedtagelsen af Overenskomsten, 15,5 pCt. imod Vedtagelsen, medens 56,4 pCt. af Forbundets

Afdelingen i	Afdelingens Medlemstal i Juli 1917	Afstemningen over Overenskomsten	
		For	Imod
Aalborg	471	244	37
Aarhus	1219	387	142
Assens	47	31	3
Esbjerg	103	77	2
Faaborg	24	15	1
Fredericia	87	53	18
Frederikshavn	256	79	106
Frederikssund	30	9	7
Frederiksværk	26	20	0
Helsingør	393	215	19
Herning	58	0	28
Hillerød	98	35	0
Hjørring	85	65	3
Hobro-Assens	52	27	4
Holbæk	150	91	2
Holeby	89	75	2
Holstebro*)	89		
Horsens	413	142	74
Kallundborg	40	18	26
Kolding	143	81	2
Korsør	31	25	1
Københavns Afdeling 1	ca. 6600	1026	1157
— — 2	419	100	27
— — 3	407	101	31
— — 4	344	101	52
— — 5	1053	336	43
— — 6	167	115	5
— — 7	349	114	17
— — 8	420	64	113
Køge	42	25	7
Lyngby	169	75	42
Maribo	60	31	0
Middelfart	88	58	10
Nakskov	128	49	31
Nyborg	78	35	4
Nykøbing, F.	89	44	2
Nykøbing, M.	71	44	8
Næstved	124	69	0
Nørresundby	80	42	8
Odder	22	5	9
Odense	631	129	222
Præstø	11	3	6
Randers	481	182	108
Ringe	28	24	0
Ringsted	27	16	2
Roskilde	110	23	4
Rudkøbing	44	24	6
Rønne	60	22	2
Silkeborg	92	13	25
Skanderborg	49	6	15
Skive	68	18	0
Slagelse	114	20	17
Sorø	31	10	3
Stege	19	21	0
Stubbekøbing	37	21	1
Svendborg	221	17	87
Thisted	33	30	0
Varde	41	13	0
Vejen	21	7	2
Vejle	191	45	77
Viborg	73	16	13
Ialt...	ca. 17000	4783	2633

*) Man vil bemærke, at Resultatet for Holstebro endnu ikke er indløbet og saaledes ikke har kunnet medregnes.

Medlemmer overhovedet ikke har deltaget i Afstemningen.

Af det i Afstemningen deltagende Antal Medlemmer, ialt 7416, har altsaa 4783 eller 64,4 pCt. stemt ja, 2633 eller 35,6 pCt. stemt nej.

Arbejdsløsheden i København.

I Løbet af en Maaned er Antallet af Arbejdsløse i København steget med mere end 300, fra 1162 den 19. November til 1472 pr. 18. December.

Arbejdsløsheden fordeler sig paa de forskellige Fag saaledes: 1282 Smede og Maskinarbejdere, 63 Specialarbejdere fra Skibsværfterne, 114 Formere og 13 Slibere. Det samlede Antal Tilrejsende fra Provinserne og Udlandet udgjorde 73. Endvidere var ved Anvisningskontoret tilmeldt 25 Smede og Maskinarbejdere, som arbejdede paa indskrænket Tid, men det virkelige Antal er betydeligt større, da Tilmeldingspligten kun omfatter saadanne Medlemmer, for hvilke Antallet af Arbejdsdage er indskrænket, men derimod ikke, hvor kun det daglige Timeantal er nedsat.

Naar dertil kommer, at saa godt som alle vore Medlemmer paa de københavnske Værfter »spadserer« holdvis, maa det erkendes, at Materialemanglen nu for Alvor gør sig generende gældende ogsaa for Smede, Maskinarbejdere og Slibere, medens hidtil Formerne, alene blandt Metalarbejderne, var særlig haardt ramte og gennem det sidste Aar har haft en Arbejdsløshedsprocent paa omkring 20; den er nu stegen til mellem 28 og 29, medens Smedenes Arbejdsløshedsprocent nu er mellem 13 og 14 og Slibernes mellem 6 og 7.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Kongressen. Lørdag den 8. December afholdtes Formerforbundets ekstraordinære Kongres. Der var fremmødt 62 Delegerede foruden 11 Hovedbestyrelsesmedlemmer. Dagsordenen indeholdt kun 2 Punkter, nemlig: Det foreliggende Forslag til Overenskomst for ét Aar, samt Tiden for næste Kongres.

Forhandlingerne tilendebragtes samme Dag. Overenskomstforslaget vedtoges med 58 Stemmer mod 15, og det besluttedes, at saafremt Situationen om et Aar er den samme som nu, saaledes at der kun bliver Tale om en Forlængelse af Overenskomsten, har Hovedbestyrelsen fornøden Bemyndigelse hertil, men saafremt Tiderne er anderledes, skal de fra i Sommer paa Kongressen stillede Krav søges gennemført ved en Fornyelse, og saafremt dette ikke lader sig gøre, skal til den Tid en ekstra Kongres indkaldes.

Forhandlingsprotokollen over Kongressen vil iøvrigt snart blive udsendt, og for Overenskomstens Vedkommende vil der, saa hurtigt det lader sig gøre, blive udsendt et Cirkulære. Naar dette ikke allerede er sket, er det fordi der indenfor Smedeforbundet først skal foretages en Urafstemning om dette Spørgsmaal, og denne foretages netop i disse Dage.

Brønderslev. Paa Foranledning af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning er der den 11. December afholdt et Forhandlingsmøde hos Jærnstøber N. Barslund for at søge den der løbende Strejke bragt til Ophør.

Siden vore Meddelelser i sidste Fagblad har Barslund sørget for at indrette sig paa bedste Maade. Man faar uvilkaarlig det Indtryk af denne Arbejdsgiver, at han har taget Hr. Vald. Birn, Holstebro, til Forbillede, og et af hans kæreste Ønsker vilde sikkert være, om han helt kunde undvære faglig Arbejdskraft og iøvrigt ogsaa helst organiserede Arbejdere, og han lægger da heller ikke Skjul paa, at han vilde føle sig mest tilfreds, hvis hans Virksomhed kunde blive et »Pedershaab« Nr. 2.

Han har saaledes, siden de sidst fremkomne Meddelelser, erhvervet sig 2 unge Mennesker som Skruebrækkere ved Formemaskinerne. Forstaa det, hvem der kan, men i organisationsmæssig Henseende maa der være en Del mørke Punkter i Brønderslev og Omegn. En Lærling, der er løbet fra Barslund et Par Gange, havde fundet Naade for hans Øjne som Maskinformer, og man skulde da regne med, at et saadant ungt Menneske, der tidligere i ikke saa kort Tid har været beskæftiget mellem organiserede Arbejdere, maatte vide, hvad han gjorde. Det andet unge Menneske er en Søn af en af Fabrikkens organiserede Arbejdsmænd, som bor hjemme hos Faderen. Hvordan denne »organiserede« Arbejdsmand har det i sin Hjernekiste med Hensyn til Fagorganisation er sikkert for de fleste en Gaade. Foruden disse har Barslund 3 Lærlinge samt sin 1. Mester, Hr. Martin Petersen, født i 1887 og saaledes kun 30 Aar gammel, indmeldt den 13. April 1909 i Holstebro, og som har befundet sig i sin nuværende Værdighed siden den 10. September i Aar. Han har under Strejken flinkt benyttet sig af den stedlige, dertil indrettede Presse til at tilsjofle sine tidligere Kolleger, som naturligvis har maattet tage til Genmæle mod hans Uvederhæftighed. Han saavel som Jærnstøberen selv har naturligvis øvet sig i alt det, de kunde i den ædle Formekunst, og endelig har Jærnstøberens Broder, Former Chr. Barslund, af Holstebro, som den 31. Marts i Aar har forlagt sin Virksomhed til Brønderslev for at stive den saa uretfærdig behandlede Fabrikant af, omtrent samtidig med Strejkens Etablering ladet sig udnævne til 2. Mester. Virksomheden var saaledes godt paa Vej, som ovenfor anført, til at udvikle sig til at blive et »Pedershaab« Nr. 2.

Under Konflikten har Barslund ogsaa gjort Forsøg paa at faa 4 strejkende Maskinformere til at overmelde sig i Dansk Arbejdsmandsforbund; thi, erklærede han, saa kunde de saa dejligt arbejde ved Maskinerne og pø om pø lære noget Haandformeri, og saa vilde der blive nye Pladser for flere Arbejdsmænd ved Maskinerne.

Man vil heraf kunne forstaa, at hvis Barslund faar Lov at udvikle sig, kan han blive en udmærket Arbejdsgiver. Han plager ikke sin Samvittighed med den Slags Ting, og da han kun har været Fabrikant siden 1913, vil man kunne forstaa, at der er rige Udviklingsmuligheder tilstede.

Strejken omfattede 15 Mand, og den blev ved det anførte Møde bragt til Afslutning, idet 9 af disse den 12. ds. skulde genoptage Arbejdet. Flere var der ikke Arbejde til for Tiden, men de 6 tilbageværende har Fortrinsret, naar der skal antages flere Folk.

Den gældende Akkordprisliste, som Barslund uden Kommentarer mente at kunne skille sig af med, gælder fremdeles, indtil den i Henhold til sit Paalydende kan udløbe. De 2 unge lovende Maskinformere blev paa staaende Fod afskedigede, medens »2. Mesteren« fik Lov at være, da Fabrikanten erklærede, at selv om

han skulde gaa til Grunde derved, skulde hans Broder have Lov at blive i sin Stilling, og saaledes at ødelægge ham og hele hans Virksomhed og maaske 2. Mesteren med, kunde Forbundet ikke bringe over sit Hjærte. Det bliver mest kedeligt for Chr. Barslund, hvis han en Gang kommer i den Situation, at han skal bruge en Medlemsbog, og vi maa naturligvis anbefale vore Medlemmer paa Fabrikken at overlade ham saa meget som muligt til Ensomheden, saaledes at han kan faa Tid til at ransage sin sorte Sjæl.

Skulde disse Linier sluttes med et godt Raad, bør det til Barslund være dette: at han snarest muligt søger sig et andet Forbillede for sig selv og sin Virksomhed end Birn og hans Fabrik i Holstebro.

Fredericia. Hos Aktieselskabet Ernst Voss afholdtes der den 13. ds. et Mæglingsmøde. Kontrolleringen af Arbejdstiden har hidtil foregaaet i selve Støberiet ved at flytte et Skilt, men nu havde Ingeniør Jensen udfundet, at der ogsaa skulde være Kontrol ved Fabriksporten, hvilket vore Medlemmer havde protesteret imod og demonstreret mod ved ikke at flytte Skiltene i Støberiet. Kun 2 Medlemmer arbejder i ren Timeløn, og da Fabrikken ikke kunde gøre Modtræk overfor Akkordarbejderne, indskrænkede man sig til disse 2 og afdrog dem for hver Dag en Times Løn, fordi de ikke var kontrollerede og saaledes maatte betragtes som værende kommet for sent.

Hertil kom, at Maskinformerne i det ene Støberi paa Grund af, at en Ovn ikke kunde smelte hurtigt nok, havde krævet ekstra Betaling, fordi de maatte arbejde over hver Aften, men saa længe Arbejderne ikke vilde bøje sig for Fabrikkens Kontrolsystem, vilde man slet ikke forhandle om dette Spørgsmaal.

Sagen sluttedes med følgende: Ved Arbejdstidens Begyndelse Morgen og Middag lukkes Fabriksporten i 10 Minutter. Om Morgenen holdes den derefter aaben i 20 Minutter, og herefter tilstedes ingen Adgang før til Frokost. Efter de 10 Minutters Lukning om Middagen er der Adgang hele Dagen. De Arbejdere, som kommer for sent, skal opgive Navn og Nummer til Portneren, og ellers bibeholdes det hidtil gældende Kontrolsystem med Skiltene i Værkstedet.

I det ovennævnte Overarbejde havde 20 à 25 Formere deltaget, men dette Forhold var nu udløst, idet en større Ovn var taget i Brug. Man regnede med, at det gennemsnitlig androg 14 Timer pr. Mand. Dette Spørgsmaal sluttedes med, at Fabrikken udbetaler dem en Sum paa 125 Kr. til ligelig Deling.

Horsens. Hos Firmaet Jacobsen & Andersen, hvor der ikke arbejdes i Akkord, men til en Timeløn af 72 Øre, er der den 1. ds. afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af disse. Sagen sluttedes med, at Timelønnen for de derværende 6 Formere forhøjedes med 2 Ørd til hver.

Næstved. Paa den derværende Afdeling af De forenede Jærnstøberier foretages der maanedlige Akkordrevisioner, naar der er Anledning dertil. Afdelingen meddeler herom for den senere Tid, at i September er 9 Akkorder forhøjede med fra 15 til 25 pCt., i Oktober 6 Akkorder med fra 25 til 50 pCt., i November 16 Akkorder med fra 20 til 30 pCt. og i December 8 Akkorder med fra 10 til 25 pCt.

Silkeborg. Hos Firmaet Zeuthen & Larsen (Silkeborg Maskinfabrik) er der den 12. ds. afholdt Mæglingsmøde, dels paa Uenighed om Arbejdstidens Fordeling, dels paa Krav om Dyrtidstillæg.

Ved Mæglingsmødet erklærede Parterne, at de nok selv skulde blive enige om Arbejdstidens Fordeling. Det andet Spørgsmaal sluttedes med, at de 6 derværende Medlemmer inden Jul hver erholder udbetalt et Dyrtidstillæg paa 40 Kroner.

Svendborg. Den 22. November har denne Afdeling meddelt, at hos Aktieselskabet Svendborg Skibsværft og Maskinbyggeri er samtlige Akkorder forhøjede med 10 pCt.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Kvartalsoversigten. Medlemmerne bedes erindre at indsende deres Kvartalsoversigt for Oktober Kvartal den 1. Januar 1918. Samtidig vil der blive udleveret nye Arbejdsbøger.

Uorganiserede Kolleger.

Navn.	Arbejdssted.
Th. Wiberg	M. Ballins Eftf., N. Frihavnsgade.
Fr. K. Petersen ...	do. do.
F. Heinel	Alf. Madsen, St. Kongensgade 69.
Adolf C. Jensen ..	D. Larsen, Svanevej.

Arbejdsløsheden i November 1917.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	5	1
— anmeldt i Løbet af Maaneden	14	2
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen...	7	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	3	1
Ledige Dage i Maaneden	223	47
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	9	2

Metaltrykkere.

Fredericia. Den 13. ds. er der hos Aktieselskabet Ernst Voss afholdt Mæglingsmøde paa følgende: Krav om Revision af bestaaende Akkorder, Tillæg til de ansatte Timelønninger, Betaling for at lave Værktøj og holde dette vedlige.

Disse Spørgsmaal afgjordes paa følgende Maade: Revision af Akkordpriserne skal foregaa, efterhaanden som disse fremkommer, da der findes en Række gamle Akkorder, som næppe mere vil fremkomme, og som det som Følge deraf vilde være spildt Arbejde at revidere paa. For 6 derværende Medlemmer var den ansatte Timeløns Gennemsnit 51 Øre, den forhøjedes til 54 Øre. For Drejning af ny Patroner, hvori der skal slaas Gevind, samt for at lave nyt Værktøj, betales der Timeløn, medens der for at holde Værktøjet vedlige ikke skal betales noget ekstra.

København. Hos Elektropletfabrikant Benedikt Møller, Hessensgade 26, er Timelønnen forhøjet for 4 Mand fra 60 til 65 Øre, og for 1 Mand fra 58 til 60 Øre. Dermed er den gennemsnitlige Timeløn bragt op til 62,6 Øre.

Elektropletfabrikant C. C. Drewsen, St. Kongensgade 63, betaler indtil videre et Dyrtidstillæg paa 10 Øre pr. Time for saavel Akkord- som Timelønsarbejde fra 1. November d. A. at regne.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Paa Grejsdalens Hammerværk har 20 Mand fornylig faaet deres Timeløn forhøjet med ialt 75 Øre. Samtidig aftaltes et ugentlig Dyrtidstillæg efter følgende Skala:

For Timefortjenester	indtil og med	50 Øre	gives	Kr.	3	00
-	—	fra 51 til	55 Øre	gives	....	-	2 75
-	—	- 56 -	60 -	—	....	-	2,50
-	—	- 61 -	65 -	—	....	-	2,25
-	—	- 66 -	70 -	—	....	-	2 00
-	—	- 71 -	75 -	—	....	-	1,75
-	—	derover		—	....	-	1,50

Endvidere har 2 Mand paa Ugeløn faaet denne hævet fra 34 til 40 Kr. pr. Uge.

Paa Kabelfabrikken i Middelfart har 43 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 63,2 til 68,0 Øre eller med gennemsnitlig 4,8 Øre.

Paa A/S »Vølund« mægledes den 6. December paa et Lønkrav. Der gaves 2 Øre pr. Mand og Time. Den gennemsnitlige Timeløn før Forhøjelsen var for Værkstedet 47,1 Øre.

Hos A/S »Strømmen« i Randers er der fornylig sket Lønrevisioner. Herefter har 27 Maskinarbejdere faaet deres Timeløn hævet fra 49 2 til 51,2 Øre og 25 Kedel- og Grovsmede fra 49,9 til 51,7 eller med 1,8 Øre. Endvidere forhøjedes alle Akkorder under 50 pCt. med 10 pCt., men dog saaledes, at de skal give mindst 50 pCt. Mere end 9 Timers Daglønsarbejde betales med 25 pCt.

Hos Smedemester C. Merwede, København, afholdtes den 29. November Mægling i Anledning af Klage over, at Svendene imod Sædvane ved Indtrædelsen af den forkortede Arbejdstid fradroges 3 Timers ugentlig Løn. Sagen forligtes derhen, at de 3 Mand fik en Lønforhøjelse af tilsammen 11 Øre pr. Time, hvorefter deres Timeløn bliver henholdsvis 82, 78 og 75 Øre.

Mæglingsmøder. Paa Staalvarefabrikken i Lyngby mægledes den 19. November i Anledning af de forskellige Klager, som havde fremkaldt den i Medlemsbladet for November omtalte Konflikt. Der opnaaedes Enighed om, at Spisestuen opvarmes i hvert Fald indtil 10°, at Lønningerne for Hjælpere reguleres saaledes, at Forskellen mellem Smede og Hjælpere ikke bliver mere end 10 à 15 Øre, at Firmaet fremdeles vil stille sig imødekommende overfor de Arbejdere, som i et længere Tidsrum maa arbejde paa Timeløn, samt at der betales 1 Times Løn til de Folk, der ved uvarslet Overarbejde er ude af Stand til at faa deres Aftensmad hjemme fra.

Hos Smedemester N. P. Sørensen, Renholdningsselskabet, mægledes den 29. November paa Krav om 50 pCt. Tillæg for Udførelsen af visse smudsige Arbejder, om Midler til Rensning efter dette Arbejde og Overtrækstøj til Brug under Arbejdet. Man kom til Enighed om, at der fremtidig ydes 25 pCt., at de forlangte Renselsesmidler skaffes tilveje, og at der stilles et Par Sæt Overtrækstøj til Disposition.

Ny Afdeling. Fra 1. Januar 1918 tæller Forbundet en ny Afdeling, idet Hobro-Assens Afdeling nu er adskilt i 2, saaledes at hver af de nævnte Byer faar sin egen Afdeling.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
7. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Fester og Jubilæer.

25 Aars Jubilæum i Formernes Afdeling i Horsens.

Lørdag den 17. November fejrede Formernes Afdeling i Horsens deres 25-aarige Bestaaen i »Soele«s Hotel. Forhenværende Medlem af Hovedbestyrelsen, Søren Møller, der trods det, at han ikke længere arbejder ved Faget, stadig er Medlem af Forbundet, var Festudvalgets Formand. Paa et Par enkelte Undtagelser nær deltog samtlige Medlemmer med deres Damer, og Forbundets Formand var efter Indbydelse kommet til Stede. Kl. 6 gik man til Bords, hvor Søren Møller præsiderede som en af Afdelingens ældste Medlemmer, idet han ca. 2 Maaneder efter dens Stiftelse udlærte og blev Medlem. Han skitserede i sammentrængt Form Udviklingen i Afdelingens Historie, efter at han havde budt Velkommen. Forbundets Formand holdt derefter den egentlige Festtale, hvorunder han, foruden at han i store og spredte Træk omtalte Forbundets Historie, tillige dvælede ved det intime Samarbejde mellem den faglige og den politiske Bevægelse, der stedse havde fundet Sted her i Landet. Han takkede de gamle for deres Pionerarbejde og manede de unge til at fortsætte i deres Spor.

Efter Bordet tog Dansen sin Begyndelse. Kl. 11 blev den afbrudt af et fælles Kaffebord, hvor Taler og Sange vekslede mellem hinanden, og hvor Sange, skrevne i Dagens Anledning, gjorde fortjent Lykke. Dansen fortsattes derefter til Kl. 1, idet Byens Borgmester havde vist Formerne sin Velvillie ved at lade dem holde ud 2 Timer længere, end det ellers er tilladt.

Som den eneste, der havde været Medlem uafbrudt i de 25 Aar, var Nr. 166, P. Clausen, til Stede.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling i Thisted

fejrede den 16. November sin 23-aarige Stiftelsesdag ved en festlig Sammenkomst for Medlemmerne.

Der holdtes Taler for Foreningen, Forbundet og Forbundets Formand samt udbragtes Leve for disse og Hovedbestyrelsen, som bagefter fik tilstillet en Hilsen fra denne Fest.

Hovedbestyrelsen takker ved nærværende for denne Hilsen fra Thisted, hvor vore Kolleger trods ikke saa lidt Modgang og Besvær har holdt godt sammen.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Nyt Nr.
Nr.	84	Christiansen, Jens	130
-	95	Johansen, Johannes	131

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	6764	N. H. B. H. Wagner	(Kbhvn. Afd. 2)
-	530	Chr. Jensen	(— — 8)
Tysk -	?	Otto Diehl	(Aalborg)

Medl. Nr. 16716, G. Nielsen, og 23706, K. C. L. Jensen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 6222 Jørgen Peter Jensen.
- 22603 Rob. E. G. Christensen.
- 11359 Gotfred G. Bense.
- 16582 E. Møller.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

			Gl. Register.	Sidst betalt
Nr.	647	Andersen,	Carl Andr.	23.10.10
-	13916	Bardram,	Harald Fr.	27. 1.12
-	2457	Cavagnaro,	Robelto	30.10.09
-	18572	Hansen,	Mads Eli Severin	22. 2.13
-	8813	Jansen,	Rudolf A. P.	22. 6.12
-	14310	Nielsen,	Eduard B.	12. 8.11
-	4802	Olsen,	Peter Andreas	22.10.10

			Nyt Register.	Sidst betalt
Nr.	15401	Bennetzen,	Chr. Gotlieb	31.10.14
-	11359	Bense,	Gotfred Gabriel	21. 4.17
-	10320	Bloch,	R. J. Sørensen	30. 9.16
-	12844	Christensen,	Magnus Tandrup	23.10.15
-	22603	—	Robert E. G.	21. 7.17
-	19542	Hansen,	Carl Vald.	4. 9.15
-	13919	—	Knud Herluf	11. 3.16
-	16266	—	Mads Eli Severin	21.11.14
-	8210	Hesselberg	F. P. K.	7. 8.15
-	10729	Jensen,	Peter Sigfred J.	7.10.16
-	12829	Jørgensen,	Niels Jørgen H.	25.10.13
-	23964	Larsen,	Carl Christinus	23. 6.17
-	4263	Nielsen,	Christian	29.11.13
-	2234	Nehammer,	Jul. Andr. Joh.	15. 8.14
-	2522	Petersen,	Hans Bernth	25. 3.16
-	18332	—	Heinrich A.	3. 4.15
-	2158	—	Henry Charles	23. 6.17
-	2165	Pfeiffer,	Carl	14. 4.17
-	13915	Thomsen,	Aage Elias	18. 3.16
-	21247	Sørensen,	Martin	9. 9.16
-	5041	Sveinsson,	Ingvar C.	27. 5.16

Efterlysning. Medlemsbog Nr. 4597, Charles William Poulsen, bedes omgaaende indsendt til Hovedkontoret.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for November over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Brønderslev: Chr. Thorsen, Skolegade 13, 1. Sal.

Kasserere:

Brønderslev: S. Priis, Gamle Sygehus.
Kerteminde: J. Petersen, Skolegade 31, 1. Sal.
Nyborg: Træffes kun Kl. 6—7 Aften.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Formænd:

Lyngby: Ove Nielsen, Ryesgade 47 B, 2., København Ø.
Odense: Carl Hansen, Skibhusvej 131, St.
Svendborg (ny Afdeling): Formand og Kasserer A. H. Larsen, Grubbemøllevej 4.

Kasserere:

Lyngby: Hermann Olsen, Jærnbanevej 20.
Odense: Joh. Hansen, Østre Allé 1.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Assens: R. Chr. Andersen, Thorøhusvej.
Frederiksværk: Maskinarb. Oskar Hansen, Strandgade.
Hjørring: Hans Mathiasen, Danmarksgade 13.
Odense: J. V. Werner, St. Glasvej 43 St.
Ringe: Poul Jørgensen, Jernbanegade.
Rudkøbing: H. M. Larsen, Nørrebro.
Varde: S. A. Sørensen, Nygade.
Københavns Afdeling 8: Anker Jensen. Kontor: Gl. Kongevej 6, 1. Sal. Fredag Aften fra 7—9.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
19832	Andersen, J. J.	Boddum	20. 7.81	Silkeborg	4.11.11	Silkeborg	3. 3.17
27139	— Svend Aage	Aarhus	17. 3.97	Aarhus	4. 7.17	Kbhvn. Afd. 1	18. 8.17
17299	— Theodor Peter.	Bjergsted	9. 5.87	Kbhvn. Afd. 1	10. 2.17	„ „ 1	11. 8.17
17305	Alexandersen, Jørgen Vilh..	Saxkøbing	27.10.70	Maribo	25. 7.12	Maribo	31. 3.17
747	Andreasen, Ove Hans Peter	København	15. 4.96	Kbhvn. Afd. 1	25.10.15	Anvisningskontoret	14. 7.17
25733	Arentoft, Henry Fr.	Søllerød	1. 2.95	„ „ 1	3. 8.17	Kbhvn. Afd. 1	18. 8.17
25491	Arge, Hans Bernh.	Thorshavn	15. 6.96	„ „ 1	5. 5.17	„ „ 1	28. 7.17
18505	Christensen, Carl	Samsø	17. 4.88	Slagelse	15. 1.16	Slagelse	19. 5.17
24644	— Elias	Harderup	28. 4.91	Skive	25. 2.17	Skive	25. 2.17
24398	— Jens	Arden	29. 5.91	Viborg	25.11.16	Viborg	26. 5.17
22221	— Johan	Tans pr. Lemvig	16. 9.84	Skive	1. 2.16	Skive	3. 2.17
25493	Christiansen, Olaf Joachim.	Frederiksberg	10. 6.87	Kbhvn. Afd. 1	5. 5.17	Kbhvn. Afd. 1	18. 8.17
25661	Fischer, Theodor H. J. .	Kvanløse	3. 9.84	„ „ 1	16. 7.17	„ „ 1	18. 8.17
8207	Frederiksen, Poul	København	14. 6.91	„ „ 1	17. 7.15	„ „ 1	4. 8.17
23887	Friis, Wiggo	Frederiksberg	15.12.93	„ „ 1	13. 8.17	„ „ 1	1. 9.17
5590	Gandrup, Alfred Ludvig .	København	15. 3.89	„ „ 1	3.11.11	„ „ 1	1. 9.17
27238	Hansen, Aug. Th. Scherbech	Odense	21. 8.98	Odense	6. 8.17	Odense	4. 8.17
5493	— Carl Adolf	København	22. 2.92	Kbhvn. Afd. 1	9. 3.12	Kbhvn. Afd. 1	8. 9.17
24571	— Jens Peter Vald.	Odense	5. 9 89	Odense	13. 1.17	Odense	13. 1.17
24466	Holst, Jakob Jørgensen	V. Lindet	31. 3.98	Herning	21. 6.17	Herning	21. 7.17
22150	Jensen, Carl	Glud Sogn	24. 6.91	Horsens	17. 3.16	Horsens	7. 4.17
21267	— Carl Johs. S.	Kolding	15. 1.94	Kolding	10. 4.13	Kbhvn. Afd. 1	25. 8.17
24558	— Chr. Martin	Odense	10. 4.85	Odense	25.11.16	„ „ 1	4. 8.17
24859	— Chr. Thorvald..	Sandby	14. 1.97	Holbæk	25. 3.17	Holbæk	14. 7.17
21558	— Jens Albert.	Egvad Sogn	19.11.80	Skive	14. 6.14	Skive	2.12.16
13303	— Jes. Vogensen .	Holsted	27. 1.71	Hobro-Assens	14.10.09	Kbhvn. Afd. 1	11. 8.17
22362	— Lars Frederik .	Hørve	25.12.72	Holbæk	3. 1.16	Holbæk	28. 7.17
24759	— Niels Peter.	Taastrup	9.10.80	Roskilde	23. 4.17	Roskilde	18. 8.17
18504	Jørgensen, Hans Vald.	Gjellerup	19. 2.94	Herning	10.11.12	Herning	16. 6.17
26874	— Jens Peter	Ringsted	20. 3.74	Slagelse	30. 6.17	Slagelse	11. 8.17
9099	— Jørgen Erik	Bandholm	10.12 87	Maribo	4. 1.10	Maribo	1. 1.17
7105	Jepsen, Anders	Skive	6.10.71	Skive	1. 6.12	Skive	4.11.16
7054	Kjærgaard, Jens Chr.	—	16.12.92	—	1. 5.12	Kbhvn. Afd. 1	4. 8.17
24469	Lauridsen, Christen	Nr. Omme	11. 1.91	Herning	3. 1.17	Herning	23. 6.17
3583	Lehrmann, Hans Em. Hansen	Jordløse	10. 9.93	Ringe	1. 8.13	Kbhvn. Afd. 1	1. 9.17
23619	Lundwall, Niels Albert	Gisløv	1. 9.97	Kbhvn. Afd. 1	28. 7.16	„ „ 1	8. 9.17
17144	Munck, Niels Chr.	Rønne	28. 3.90	Rønne	23.10.09	„ „ 1	25. 8.17
25605	Møller, Arne S. Dethmer	København	25. 2.98	Kbhvn. Afd. 1	22. 6.17	„ „ 1	8. 9.17
25503	Nielsen, Arthur M. Peter	—	21. 2.98	„ „ 1	12. 5.17	„ „ 1	18. 8.17
25426	— Carl Rob. Andr.	—	13.12.97	„ „ 1	28. 4.17	„ „ 1	7. 7.17
4084	— Emil	Horsens	16.12.94	Horsens	1. 8.14	Horsens	7. 4.17
14981	— Fritz Martin	Kirke Flinterup	15. 7.94	Kbhvn. Afd. 3	5. 8.16	Kbhvn. Afd. 1	11. 8.17
3404	— Jørgen Andreas	V. Vandet, Thy	19. 3.69	Nykøbing M.	31. 3.14	Viborg	16. 6.17
22237	— N. J.	Horne pr. Faaborg	11. 8.94	Faaborg	2.11.15	Faaborg	12. 5.17
11318	— Niels Rasmus G.	København	30. 7.93	Kbhvn. Afd. 1	10. 5 13	Kbhvn. Afd. 1	25. 8.17
6494	Petersen, Carl Otto	Slangerup	18. 8.94	Hillerød	2. 7.14	„ „ 1	4. 8.17
24897	— H.	Ringe	28. 3.95	Lyngby	3. 3.17	Lyngby	15. 9.17
25750	— Hagbart	Møen	8. 3.90	Kbhvn. Afd. 1	18. 8.17	Kbhvn. Afd. 1	18. 8.17
803	— Jens Nielsen	Starup	14. 4 91	„ „ 1	1.11.15	Horsens	7. 4.17
20288	— Jens Otto	Avedøre Mark	12. 9.93	„ „ 1	10.11.16	Kbhvn. Afd. 1	11. 8.17
21823	— Volda Albanus Frode	Roskilde	22. 6.93	Roskilde	29.11.14	„ „ 1	1. 9.17
12083	Rosenquist, Arnold E.	København	16. 9.76	Hillerød	22.12.16	Slagelse	21. 7.17
24396	Sørensen, Jens Peter Johan	Sønderholm Sogn	14. 3.94	Viborg	15.11.16	Viborg	30. 6.17
3224	— Th. P.	Thyrsted pr. Horsens	8.12 79	Kbhvn. Afd. 3	13. 5.04	Roskilde	18. 8.17
18911	Schou, Søren Sørensen	Viborg	5. 6.96	Aarhus	2. 2.16	Kbhvn. Afd. 1	15. 9.17
3301	Thestrup, Chr.	Thaarup	15. 1.90	Viborg	4. 5.12	Skive	23. 9.16
2820	Thomsen, A.	Struer	18.11.93	Esbjerg	18. 7.13	Herning	28. 4.17
25612	Werner, Sigvard Chr.	København	24.12.96	Kbhvn. Afd. 1	25. 6.17	Kbhvn. Afd. 1	8. 9.17
23996	Wiggers, Gunnar M. P.	Frederiksberg	17. 8.97	„ „ 1	10.11.16	Roskilde	18. 8.17
25697	Winther, Christian	København	3. 4.89	Sølyrbøder Forb.	28.11.13	Kbhvn. Afd. 1	25. 8.17

Fagskolen for Haandværkere og mindre Industridrivende.

(Teknologisk Institut).

Gas- og Vandmester-Aftenkursus,

som Forberedelse til Københavns Magistrats og Teknologisk Instituts Gas- og Vandmesterprøver.

Saafremt et tilstrækkeligt Antal Deltagere indmelder sig, vil der blive afholdt følgende Kursus i 1918:

Et Vinterkursus, der begynder 14. Januar, og
Et Sommerkursus, der begynder 2. Maj.

Hvert af disse Kursus varer i 3 Maaneder med Undervisning ca. 3 Aftener om Ugen fra Kl. 7—9, Fag- og Materiallære 2 Gange og Tegning med Kalkulation 1 Gang. Der vil desuden blive afholdt en Række Øvelser i Fejlfinding paa et Gasanlæg samt Skitseringsøvelser enkelte Aftener.
Kursus staar aabent for Mestre og Svende indenfor Metalarbejderfagene.

Et Repetitionskursus i August for Elever, der har deltaget i tidligere Kursus.

Undervisningen foregaar fra Kl. 7—9 to Aftener om Ugen, Faglære 1 Gang og Tegning med Kalkulation 1 Gang. Der vil ved dette Kursus' Slutning blive arrangeret en 5 Timers Tegneprøve under Forhold saa nær som muligt lig den virkelige Eksamen.
Adgangskort løses senest første Mødeaften og koster for et Vinter- eller Sommerkursus med Repetitionskursus **60 Kr.** I denne Sum er indbefattet de sædvanlige Øvelsestegninger.

Indmeldelse til alle tre Kursus maa ske senest 14 Dage før hvert Kursus' Begyndelse ved Indsendelse af et udfyldt Skema, der faas ved Henvendelse til Fagskolens Hovedkontor, København B. Skemaet sendes til Skolen under Adresse *Teknologisk Institut,* København B., hvortil ligeledes eventuelle Forespørgsler disse Kursus vedrørende stiles. Til Støtte for Undervisningen benyttes »Vejledning for Gasmestre« og »Vejledning for Vandmestre« (Pris 2 Kr. pr. Stk.), hvilke faas paa Gasværkernes Ingeniørkontor i Belysningsvæsenets nye Bygning. Tegnerekvisitter og fornødne Noteringsbøger maa medbringes af Deltagerne.

Juleindkøbene.

Julen staar nu for Døren. Julen, som der er talt om saa længe i Forvejen, og som, særlig af Børnene, imødeses med længselsfu'd Forventning. Det er dog ikke alene hos Børnene. Ogsaa de Voksne gaar jo omkring med et eller andet »skjult« Ønske, som man nærer et lønligt Haab om, at Julemanden skal bringe til at gaa i Opfyldelse.
Der stilles med andre Ord større Krav til Medlemmernes Pengepung end til daglig Brug. Der er derfor Anledning til paany at henlede Opmærksomheden paa *Rabatsystemet A. E.* Ved at benytte de herfra udstedte Rabatkort, kan der paa alle Varer, undtagen Fødemidler, opnaas en Besparelse paa indtil 10 pCt. Rabatkortene udleveres gratis i Afdeling 1 og benyttes paa den Maade, at man, naar Prisen er aftalt og man skal betale ved Kassen, viser Kortet frem, hvorefter Rabatten fradrages. Kortene skal ikke afleveres, men opbevares til senere Indkøb.

Vore Telefoner.

Formere.

Hovedkontoret	Byen 2125

Gørtlere.

Hovedkontoret	Byen 1002 y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor	5121 og 8221
Anvisningskontor	12651
Københavns Afdeling 1	3824
— — 2, 3, 4, 5 og 6	Byen 7828
Aalborg	1192
Aarhus	4123
Frederikshavn	392
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen	470
Holeby	78
Lyngby	409
Nyborg	408
Odense	1863
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116
Vejle	1116

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

Tillæg til De samvirkende Fagforbunds Beretning for 1916.
»Social-Forsorg«, Nr. 8, 13. Aargang.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 3 JANUAR 1918 4. Aarg.

Ved Aarsskiftet.

Medens vi lige har forladt Aaret 1917 med friske Indtryk af en Overenskomstfornyelse paa et Aar, der dels bragte os et ubestrideligt Fremstød i en vanskelig Tid og et Stykke før den gældende Overenskomst endnu var udløben, dels vil skaffe os alle et fortsat Arbejde med de Forbedringer af Akkordpriserne, som var Overenskomstens Forudsætning, og som nødvendiggøres af Dyrtiden, vil vi med et Par Ord mindes det gamle Aar og hvad det gav os indenfor „Jærn og Metal".

Aaret begyndte nærmest som en Fortsættelse af Højkonjunkturen i 1916, hvor alle Kræfter var fuldt optagne, men ganske vist ogsaa med fortsat Stigning af Dyrtiden og deraf følgende Dalen i Pengenes Værdi. Samtidig begyndte der dog ogsaa at vise sig Tegn til Materialeknaphed.

Under disse Omstændigheder er det kun naturligt, at der stilledes større Krav end nogensinde til Organisationen og dens Ledelse, først og fremmest i Henseende til at befordre og gennemføre Krav om Lønforhøjelser. Naturligvis foregik dette under den sædvanlige mere eller mindre passive Modstand fra Arbejdsgiverorganisationernes Side, ofte var Fremskridtene derfor ikke saa store som paakrævet, og det vil naturligvis altid være et aabent Spørgsmaal, om Arbejdernes berettigede Krav har den fornødne Fremgang eller ikke.

I Marts Maaned vakte det en ikke ringe Opmærksomhed, at Arbejdsgiverforeningen gennem dens Medlemsblad udsendte en Parole til Arbejdsgiverforeningens Medlemmer om, at de

> „kun kan indlade sig paa at betale Vederlag for den Tid, i hvilken der virkelig arbejdes. Hel eller delvis Betaling for de Timer eller Dage, som rammes af Driftsindskrænkningen, vil svække Arbejdernes Tilbøjelighed til at anvende deres Arbejdskraft paa andre Omraader, hvor der maatte være Brug for forøget Arbejdsstyrke, og vil derigennem tilsløre det rigtige Forhold mellem Tilbud og Efterspørgsel efter Arbejdskraft o. s. v., o. s. v."

Denne Parole fra Arbejdsgiverforeningens Side, som jo ingenlunde kunde misforstaas, vakte et betydeligt Røre med tilhørende Diskussion og Konferencer mellem Hovedorganisationerne, men selv om Arbejdsgiverne havde haft til Hensigt at bremse vore Organisationer i deres Bestræbelser for at højne Lønningerne, saa var det naturligvis ikke muligt for dem at bringe Lønbevægelsen til at gaa i Staa. Dertil var Udviklingen dem for meget imod.

Det er da ogsaa ubestrideligt, at vi indenfor „Jærn og Metal" har haft en ikke ubetydelig Fremgang, og at vi i saa Henseende ikke staar tilbage for andre er tilstrækkelig dokumenteret. Men om os alle gælder det, at vi ikke har kunnet holde Skridt med Dyrtiden. Dette indrømmes i og for sig ogsaa af vore Modstandere, men — siger de — hvad der mangler maa vore Forretninger betale i Skatter og Bidrag til Statens Dyrtidshjælp, Maximalprisforanstaltninger og lignende.

Paa dette Felt opnaas der næppe Enighed under vore nuværende Produktions- og Samfundsforhold, thi

Arbejderen vil ikke alene kræve fuld Dækning, men han vil ogsaa kræve forbedrede Kaar, navnlig naar Industrien tjener stort, som Tilfældet har været, ikke alene under Krigen, men i en Aarrække. Dette sidste giver imidlertid ogsaa Industrien Kampkraft i en Henseende ligeoverfor Arbejderne, og derfor bør vi styrke vore Organisationer og navnlig systematisere vort Organisationsarbejde. Dette har vi ogsaa, Vanskelighederne til Trods, gjort i 1917.

— Under ikke ringe Spænding holdt Forbundene indenfor vor Centralorganisation Kongres i Juli. Tider, som dem vi lever under, giver Anledning til Utilfredshed og Opposition, som dog først og fremmest næres af Krigen og Revolutionerne, som brager om os paa alle Kanter. Det nytter imidlertid kun lidet at lade Stemninger raade, der hvor vort Arbejde og vor Virksomhed ligger i Fagforeningerne. Stemninger kan man og bør man lade raade, hvor det gælder Kampen for de mere fjerntliggende Idealer, men ikke der, hvor det gælder mere Løn, altsaa Penge fra Dag til Dag. Alle vore Kongresser har vist Forstaaelse heraf.

Af overmaade stor Betydning var dernæst Sammenslutningen af Formernes, Smedenes og Slibernes Arbejdsløshedskasser. Metaltrykkerne og Gørtlerne gik ikke med, ja, de sidste viser endog Tegn til at ville gaa ud af Centralorganisationen af herhenhørende Grunde. Men bortset herfra var Sammenslutningen til stor Gavn for alle dem, som ønsker vor Arbejdsløshedsforsikring dreven ad rationelle Veje, saaledes at den kan danne Rygstød i Kampen for Tilværelsen. Ogsaa her er der dem, der vil lade øjeblikkelige Stemninger i denne eller hin Retning raade, men navnlig her bør man tage sig i Agt for de mange Farer, der lurer paa os. Der er nok, der gerne vil svække det Værn for Arbejderne, som denne Forsikring er. Jævnsigt vakte Sammenslutningen og den betydelige samtidige Udvidelse af Understøttelsen selvfølgelig almindelig Tilfredshed.

Ved Aarets Slutning har dog desværre en stigende Arbejdsløshed, begrundet i Materialemangel, tvunget Staten til at gaa til Ydelse af store Tilskud til Arbejdsløshedskasserne i Form af Dyrtidshjælp. Med Tilfredshed noterer vi, at der sidder en Regering ved Roret, som med Forstaaelse skrider til vidtgaaende Foranstaltninger mod Arbejdsløsheden, selv om dette ikke er i Stand til at borttage de mørke Skygger, der truende viser sig paa Arbejdsmarkedet.

Men Summa Summarum, vi forlader et Aar, hvor vi, trods Krig og Brand over hele Verden, har udført en betydelig Gerning til Gavn for os alle, og vi gaar ind i det nye Arbejdsaar med det bedste Grundlag og de bedste Betingelser for at kunne fortsætte med Held. Meget beror ganske vist paa vore Modstandere. Det er stadig en Kendsgerning, at ingen har Fred længere end ens Nabo vil det.

Haandværksmestrene og Organisationen.

Under denne Overskrift skrev vi i Fagbladet for Februar 1916 en Artikel om Smaahaandværket, som findes baade i Gørtlernes, Slibernes, Blikkenslagernes og Kobbersmedenes Brancher saavel som i Smede- og Maskinfaget, navnlig i Smedefaget findes der jo i Virkeligheden et meget udstrakt Smaahaandværk, som omfatter adskillige Specialiteter, særlig Cyklereparation og Cyklefabrikation.

Nu hører vi atter fra en af vore jyske Afdelinger, at Centralforeningsmestrene beklager sig over Konkurrencen med de mange Smaahaandværksmestre, som staar udenfor deres Organisation. Disse Klager er vel ikke altid berettigede, men vi har stadig været af den Mening, før som nu, at det eneste rigtige er, at Haandværksmestrene, ogsaa de ganske smaa, organiserer sig for at faa en rimelig Betaling for deres Arbejde. Landhaandværkerne er ikke sjældent daarligt stillede. Dette er den ene Side af Sagen. Den anden Side af Sagen er, at der af og til dukker mindre Specialfabrikker op rundt omkring paa Landet, navnlig ved Landstationerne, hvor der saa spekuleres i billig Arbejdskraft. Der er ikke sjældent Haandværkssvende som af en eller anden Grund føler Jorden brænde under Fødderne paa sig i Byerne, og som derfor er til Fals, naar der opstaar saadanne Virksomheder, enten langt ude i Byernes Periferi, ved Stationsbyerne eller i større Landsbyer.

Det er ganske vist langt fra, at alle saadanne Virksomheder er daarlige Betalere. Der findes tværtimod mange af disse, som er udmærkede Virksomheder, men vi finder dog Anledning til atter at indskærpe vore Afdelinger, at de har et vaagent Øje med saadanne Virksomheder, som ligger i deres Bys eller Afdelings nærmeste Omkreds, saaledes at de sørger for at gøre, hvad de formaar for at faa Kollegerne organiserede. Dette vil vel som oftest føre til, at Mesteren, naar han mærker, at der stilles Krav, ogsaa organiserer sig, men dette er der ingen Grund til at modarbejde eller til at være bedrøvet over. Tværtimod gør vi bedst i at regne med Arbejdsgiverne som organiserede. Det vil altid blive de virkelig organiserede Arbejdsgivere, der lige overfor vore Organisationer bliver en Faktor, der bliver medbestemmende om Lønningerne, men lige saa sikkert,

som man ikke bør stille andre Krav overfor en uorganiseret Arbejdsgiver end overfor en organiseret, saa bør man ikke heller paa nogen Maade finde sig i, at vore Medlemmer arbejder billigere paa de Virksomheder, som ligger udenfor Organisationsomraadet.

Vi glider imod Foraaret, og vi beder vore Afdelinger i Tide være forberedt, naar Livet paa Værkstederne atter ytrer sig noget stærkere efterhaanden som der kommer Grøde i Luften, og da at tage fat paa Agitationen i deres nærmeste Yderkreds og saaledes, at ingen unddrager sig Organisationen og de Regler og Principper, som vi kæmper for og søger at opretholde.

Opvarmning af Værkstederne.

Arbejdsgiverforeningen søger Dispensation fra de gældende Bestemmelser, men faar Afslag.

Den 22. November f. A. har Arbejdsgiverforeningen tilstillet Indenrigsministeriet en Skrivelse af følgende Indhold:

»*Indenrigsministeriet.*

I forskellige Haandværks- og Industrifag er der i Henhold til Fabrikslovens § 10 indført Regulativer, hvori der blandt andet er optaget en Bestemmelse om den mindste Varmegrad, som skal findes i det paagældende Fags Arbejdslokaler. Eksempelvis er det i det for Jærnindustrien gældende Regulativ, § 8, paabudt, at der i de nævnte Lokaler skal findes en Varmegrad af mindst 7—8 Grader Reaumur. For Tekstilindustrien fastslaar det der fastsatte Regulativ, ligeledes § 8, en Varmegrad af mindst 12 Grader Reaumur ved Arbejdstidens Begyndelse.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening har fra mange af vore Medlemmer, som driver Virksomhed i Fag, i hvilke der er fastsat Minimumstemperatur for Arbejdslokalerne, modtaget Meddelelse om, at det under de nuværende store Vanskeligheder med Brændselsforsyningen vilde være umuligt at tilvejebringe den i Regulativerne krævede Minimumstemperatur. Arbejdsgiverforeningen maa give sine Medlemmer Ret heri og tillader sig tillige at fremhæve, at det formentlig vilde være naturligt og rimeligt, om de høje Krav til Minimumstemperatur, som man har ment at kunne opretholde under normale Tilførselsforhold, nu blev forandrede under Hensyn til den virkelige Nødstilstand, hvori Haandværk og Industri i den nævnte Henseende befinder sig. Arbejdsgiverforeningen tillader sig derfor paa samtlige Medlemmers, Fags og Enkeltvirksomheders Vegne, som berøres af Regulativerne i Henhold til Fabriksloven, at andrage om, at de anførte Bestemmelser i Regulativerne om Minimumstemperaturer indtil videre maa blive satte ud af Kraft eller dog ændrede saaledes, at der fra Fabrikstilsynets Side tages Hensyn til de faktisk tilstedeværende Vanskeligheder ved Brændselsforsyningen.

Allerærbødigst
F. F. V.
sign. *Carl Weitemeyer*«.

Som Svar herpaa har Indenrigsministeriet den 28. December tilskrevet Arbejdsgiverforeningen saaledes:

»*Til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.*

I et hertil indgivet Andragende af 22. f. M. har Foreningen under Henvisning til de nuværende Vanskeligheder med Brændselsforsyningen anholdt om, at de i de i Henhold til Fabrikslov af 29. April 1913 § 10, jfr. § 50, gældende Regulativer indeholdte Bestemmelser om Minimumstemperatur i Arbejdslokaler indtil videre maa blive sat ud af Kraft eller ændret.

I denne Anledning skulde man tjenstlig fremsende Genparter af tvende fra Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet og Arbejdsraadet indhentede Erklæringer af henholdsvis den 27. f. M. og 11. d. M., hvortil Indenrigsministeriet kan henholde sig.

P. M. V.
E. B.
sign. *Sv. Neumann*«.

Den forannævnte Erklæring af Fabriksdirektoratet havde følgende Indhold:

Til Indenrigsministeriet.

Ved hoslagt at tilbagesende det med det høje Ministeriums Skrivelse af 24. ds. (Jr. Nr. 1310-22-1917) til Erklæring modtagne Andragende fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening om Dispensation fra Fabrik-Regulativernes Varmegradsbestemmelser tillader man sig at bemærke følgende:

Medens Direktoratet ikke kan erkende, at de for Tiden raadende Vanskeligheder ved Brændselsforsyningen overalt er saa store, at der findes tilstrækkelig Grund til helt at sætte de omhandlede Temperaturforskrifter ud af Kraft, er man klar over, at det mange Steder indtil videre vilde være forbundet med uforholdsmæssige Udgifter til at tilvejebringe de foreskrevne Varmegrader. Men for saadanne Tilfælde, formoder Direktoratet, at der i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 12. Maj 1914 § 4 (jfr. Fabriklovens § 8) allerede haves den fornødne Hjemmel for Tilsynet til at tilstaa Lempelser.

(Underskrift.)

Den af Arbejdsraadet afgivne Erklæring havde følgende Ordlyd:

Til Indenrigsministeret.

Ved at tilbagesende hoslagte, med det høje Ministeriums Skrivelse af 4. ds., modtagne Andragende med Bilag fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening om Dispensation fra Fabriksregulativernes Varmegradsbestemmelser, skal man tillade sig at be-

mærke, at Raadet maa erkende, at de for Tiden foreliggende Brændselsforhold vil kunne medføre, at det mange Steder indtil videre vil være forbunden med store Vanskeligheder at tilvejebringe de foreskrevne Varmegrader, men at man ikke anser det for nødvendigt, at der i Anledning heraf foretages særlige Skridt fra Indenrigsministeriets Side, idet man formener, at Fabriksdirektoratet i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 12. Maj 1914 § 4, vil have fornøden Hjemmel til at indrømme Lempelser, og gaar ud fra, at denne Beføjelse af Direktoratet vil blive anvendt under Hensyntagen til de i hvert enkelt Tilfælde foreliggende Forhold.

(Underskrift).

Der opnaaedes altsaa ingen Dispensation, og hvor der kan være Tale om Lempelser, vil dette kun kunne ske med Fabriksdirektoratets Sanktion i hvert enkelt Tilfælde.

Arbejdsløsheden i København.

Ligesom Arbejdsløsheden er ekstraordinær i sit Udspring, nemlig paa Grund af manglende Tilførsel af Materialier til Udførelse af Arbejde, som var tilstede i rigelig Mængde, saaledes er den ogsaa ekstraordinær i sit Forløb og præges af en stærk Fluktuation, hidrørende fra i hvilket Omfang der nu og da tilføres Industrien Materiale, uden at denne Fluktuation er i Stand til talmæssigt at forandre Omfanget af Arbejdsløsheden i nævneværdig Grad. Var der f. Eks. Juleaftensdag en Tilgang af arbejdsløse paa 99, saa var Afgangen ved Nytaarstid paa en enkelt Dag 80. Selv om der her maa regnes med de særlige Forhold, som altid gør sig gældende ved Jule- og Nytaarstid, saa spiller sikkert de før nævnte Aarsager ogsaa her en Rolle, og naar vi f. Eks. den 14. December noterede 1441 arbejdsløse, den 29. December 1627, men den 14. Januar 1568, medens der i samme Tidsrum har været en Tilgang paa 879, men en Afgang paa 752, saa har man et Billede af, at Arbejdsløsheden præges som ingensinde før af den momentvise Adgang til Arbejde, som øjeblikkelig Tilførsel af Materiale giver Anledning til. Hvad der her anføres, gælder dog særlig Smede, Maskinarbejdere og Slibere, medens Formernes Arbejdsløshed i langt højere Grad er upaavirket.

Ogsaa Arbejdsanvisningen præges selvfølgelig af disse Forhold, Situationen skifter jo fra Dag til Dag, og Arbejdsanvisningens Assistance paakræves i langt højere Grad, end Tilfældet ellers er under en Arbejdsløshedsperiode. I Løbet af ovennævnte Tidsrum, altsaa fra 14. December til 14. Januar, er der gennem Arbejdsanvisningen anvist Arbejde til ca. 100 Medlemmer eller svarende til, hvad der var Tilfældet i samme Tidsrum for et Aar siden, hvor det gennemsnitlige Antal arbejdsløse var to Hundrede og nogle og tyve. Vore Medlemmer vil sikkert forstaa dette og bidrage til, at Arbejdsanvisningen kan fungere tilfredsstillende, saavel organisationsmæssigt som ogsaa overfor Arbejdsgiverne. Vi vil da være i Stand til at befæste vor Arbejdsanvisnings Position, hvilket kun kan være til Gavn for de arbejdsløse, ikke mindst saadanne, som i særlig Grad ønsker at støtte sig til Arbejdsanvisningen.

Stedlig Understøttelse til unge Medlemmer.

I Arbejdsløshedskassens Vedtægt findes en Bestemmelse om, at ikke-familieforsørgende Medlemmer med under 3 Aars Medlemsret kun i begrænset Grad kan hæve deres Understøttelse paa samme Sted og iøvrigt kun kan erholde Understøttelse paa Rejse. Denne Bestemmelse er af lige saa gammel Dato som selve Arbejdsløshedskassen og Formen iøvrigt langt ældre, idet der før Arbejdsløshedskassen oprettedes kun var Adgang til at erholde Understøttelse af Kollegerne, naar man gik paa Rejse, den saakaldte Geschenck, der imidlertid adskillige Steder formede sig paa den Maade, at de arbejdende Kolleger betalte et ugentligt Bigrag, hvoraf Geschencken ydedes efter fastsatte Regler.

Bestemmelsen i Arbejdsløshedskassens Vedtægt har ganske naturligt haft sit Udspring fra den Betragtning, at Medlemmerne, naar de blev arbejdsløse og ikke kunde erholde Arbejde andet Steds i samme By, maatte rejse for at søge Arbejde i andre Byer. For de gifte Medlemmers Vedkommende overlod man det til dem selv, om de vilde rejse eller om de vilde afvente andet Arbejdes Fremkomst paa det Sted, hvor de hørte hjemme. Som en senere Tilføjelse kom en Bestemmelse om, at Medlemmer, der havde 8 Aars Medlemsret eller var fyldt 33 Aar, kunde hæve hele Understøttelsen i den By, hvor de var blevne arbejdsløse. Aldersbestemmelsen blev senere strøget, fordi man gik ud fra, at Medlemmer, der var 33 Aar, selv var Herre over at have 8 Aars Medlemsret. 8 Aars Grænsen blev senere i 1911 nedsat til 5 Aar og sidst i 1917 ved Sammenslutningen af Arbejdsløshedskasserne til 3 Aar, samtidig med at der for Medlemmer med under 3 Aars Medlemsret indførtes en delvis stedlig Understøttelse paa 3 Uger i København og 10 Dage i Provinserne; dette Dagetal blev ved den ekstraordinære Arbejdsløshedslovs Ikrafttræden hævet til det dobbelte, hvilket ogsaa gjaldt de Dage, som rejsende Medlemmer kunde erholde i de enkelte Byer, og det er dette Forhold, som har været gældende indtil nu.

Igennem Tiderne har der fra de unge Medlemmer, som af forskellige Grunde nærede Ulyst mod at rejse fra Hjemstedet, været anket over denne Bestemmelse under Henvisning til, at der ikke var noget at rejse efter, og denne Anke fik naturligvis forøget Tilslutning i de Perioder, hvor Antallet af de Arbejdsløse steg, men Berettigelsen af Anken modsagdes af den Omstændighed, at de, der rejste, selvfølgelig fik hurtigere

Arbejde, end de, der blev gaaende i samme By. At en By som København med sine mange Virksomheder frembød flere Muligheder for dem, der blev ledige der, og at den oven i Købet trak Arbejdsløse til sig fra andre Dele af Landet er naturligvis en Kendsgerning, der ikke maa lades ude af Betragtning, men til Gengæld har Understøttelsesvilkaarene for de omhandlede Medlemmer ogsaa altid været bedre i København end i de øvrige Byer.

Selv ret store Arbejdsløshedskriser er passerede, uden at Opretholdelsen af Rejsepligten som Betingelse for at faa Understøttelse har vist nogen særlige Spor, og blandt de gennemløbne Kriser har der i hvert Fald været to, der procentvis ikke alene har naaet den nuværende Arbejdsløshed men endogsaa, i hvert Fald for den ene af dem, har oversteget den.

At Rejsepligten har medført, at de unge Medlemmer i langt større Omfang end Tilfældet ellers vilde have været, har søgt omkring for at finde Arbejde, er en Selvfølge, og at denne Drivfjeder har været og er en Nødvendighed i et Fag som vort, hvor det aldeles overvejende Antal Arbejdstiltrædelser finder Sted ved Medlemmernes eget Initiativ, er en Faktor, som alle, der gennem Aarene har fulgt Udviklingen, maa være klar over. For at forebygge Misforstaaelser, skal der tilføjes, at den foran beskrevne Udvikling illustrerer Forholdene indenfor Smede og Maskinarbejdernes Gruppe, idet ganske tilsvarende Ordninger ikke har været gældende i de to andre tilsluttede Kasser, Formernes og Jærn- og Metalslibernes.

Hvad der imidlertid adskiller den nuværende Arbejdsløshedskrise fra de tidligere er den herskende Dyrtid og den Omstændighed, at Krisen synes at kunne udvikle sig til et hidtil ukendt Omfang, og Hovedbestyrelsen har derfor været paa det rene med, at Spørgsmaalet om at lempe paa Rejsepligten maatte tages op, naar Arbejdsløsheden havde naaet et Omfang, der gjorde Spørgsmaalet om at rejse for at søge Arbejde saa temmelig haabløst, og uanset at der siden Nytaar er indtruffet nogen Bedring, har Hovedbestyrelsen søgt og opnaaet Dispensation fra Rejsepligten for Medlemmer med indtil 3 Aars Medlemsret, hvilken Dispensation ogsaa omfatter Retten for alle ikke-familieforsørgende Medlemmer til at hæve deres Understøttelse enten i den By, hvor de sidst har arbejdet eller i den By, hvor deres Forældre eller Paarørende bor.

Denne Dispensation træder straks i Kraft og er gældende indtil 31. Marts d. A. Meddelelse derom er samtidig med, at dette Fagblad udgaar, udsendt til Afdelingerne.

Den tidligere Dispensation, der gik ud paa at fordoble det vedtægtsmæssige Antal Opholdsdage i de enkelte Byer for rejsende arbejdsløse Medlemmer er samtidig bortfaldet, saaledes at kun det Antal Dage, der er anført i Vedtægten gælder. Derimod opretholdes en Dispensation fra Vedtægtens § 7 f., 5. Stykke, hvorefter der kun skal hengaa 1 Maaned imellem, at rejsende arbejdsløse Medlemmer kan erholde Understøttelse for Opholdsdage i samme By, idet Hovedbestyrelsen gaar ud fra, at en Del Medlemmer uden Hensyn til Forholdene stadigvæk vil forsøge paa at finde Beskæftigelse i andre Byer end den, hvori de hører hjemme, og at dette navnlig vil blive Tilfældet, naar man kommer noget nærmere mod Foraaret og de dermed indtrædende bedre Chancer. Vi opfatter det som en Selvfølge, at Medlemmerne ikke uden meget fyldestgørende Grunde vægrer sig ved at modtage anvist Arbejde, selv om dette Arbejde er udenfor Hjemstedet, idet man selvfølgelig under de nuværende Forhold i størst mulig Grad maa bidrage til, at Arbejdsløsheden ikke uden tvingende Grunde opretholdes.

Fra Statistiske Efterretninger.

Danskernes Formue og Indkomst.

Den foreløbige Bearbejdelse af de i Foraaret 1917 foretagne Ansættelser til Indkomstskat til Staten for Skatteaaret 1917—18 har givet til Resultat, at Skatteydernes samlede Indtægt i Kalenderaaret 1916 udgjorde 1840 Mill. Kroner. mod 1264 Mill. Kroner i 1915. Stigningen udgør 576 Mill. Kroner eller 46 pCt. Skatteydernes Antal forøgedes med 15 pCt. fra 474.000 til 543.000, medens Folketallets samtidige Forøgelse kun udgjorde 1 pCt.

Indtægterne steg med 51 pCt. for Hovedstadens Vedkommende, med 39 pCt. for Provinserne og 44 pCt. for Landkommunerne.

Den samlede Formue er for Skatteaaret 1917—18 ansat til 7.771 Mill. Kr. mod 6.002 Mill. Kr. Aaret forud. Stigningen udgjorde 1.769 Mill. Kr. eller 29 pCt. Antallet af Personer, som ydede Formueskat, var 320.000 mod 284.000 det foregaaende Aar. Forøgelsen udgjorde ialt 13 pCt.

Formuestigningen beløb sig til 22 pCt. for København, 24 pCt. for Provinserne og 35 pCt. for Landkommunerne.

Dette sidste er ret interessant.

Automobiler og Motorcykler i 1917.

Paa Grundlag af Fortegnelserne over de i Jurisdiktionerne indregistrerede Automobiler og Motorcykler, som udfærdigedes i Anledning af den den 29. Maj foretagne Optælling af Benzinbeholdninger, har Statistisk Departement udarbejdet en Opgørelse over Antallet af Motorkøretøjer den 29. Maj 1917. Der har tidligere flere Gange fundet lignende Optællinger Sted, og Resultatet af disse Optællinger har været følgende:

	Antal Automobiler			
	Hovedstaden	Provinsbyerne	Landdistrikterne	Hele Landet
1. September 1909	417	114	151	682
1. September 1912	824	485	278	1587
1. September 1914	1454	1130	846	3430
1. September 1915	1675	1441	1215	4331
1. September 1916	2128	1843	1747	5718
29. Maj 1917.....	2816	2357	2117	7290

Man bemærker for Fagets Skyld med Interesse den store Stigning.

Statistisk Departement har ogsaa interesseret sig for, hvem der ejer og benytter disse Køretøjer og desangaaende opstillet følgende Tabel:

Ejernes Erhverv	Antal Personkøretøjer	
	Automobiler	Motorcykler
Immateriel Virksomhed	905	1264
Landbrug	649	1156
Haandværk og Industri	1396	3717
Handelsvirksomhed	1570	1854
Penge- og Forsikringsvirksomhed	29	12
Hotelværter o. lign.	107	72
Vognmænd o. lign.	1295	73
Kapitalister o. lign.	96	41
Anden eller uangiven Virksomhed	313	444
Tilsammen...	6360	8633

Indenfor Gruppen »Immateriel Virksomhed« ejedes over 600 Automobiler og over 500 Motorcykler af Læger, Tandlæger og Dyrlæger.

Af Lastautomobiler findes der her i Landet ialt 930 Vogne, hvoraf naturligvis langt det overvejende Antal anvendes i Industri, Handels- og Transportvirksomheder. Der anvendes kun 29 Stykker i Landbruget (20 af Mejerier) og 116 i andre Virksomheder, som ikke hører til ovennævnte Grupper.

De danske Privatbaner i 1916-17.

Paa Grundlag af Driftsberetninger fra samtlige Privatbaner oplyser Statistisk Departement, at Banenettets samtlige Driftslængde ved Udgangen af 1916-17 var ca. 2021 km.

Antallet af befordrede Rejsende i 1916-17 udgjorde 12,9 Mill., 1915-16 11,8 Mill., 1914-15 10,3 Mill. Godsmængden beløb sig til 3,60 Mill. Tons mod henholdsvis 3,50 og 3,16 Mill. Tons Aaret forud.

Banernes Indtægter, Udgifter og Overskud er opgjort til følgende:

	Indtægt	Udgift	Overskud	
	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	Kr. pr. km.
1913-14.....	12542	8793	3749	1981
1914-15.....	13155	9295	3860	1978
1915-16.....	14848	10991	3857	1976
1916-17.....	17357	14314	3043	1506

Samtlige danske Privatbaner beskæftiger nu et samlet Personel paa ialt 2.898 Personer mod 2.714 i Fjor.

De kommunale Hjælpekassers Virksomhed i 1916-17.

Den Virksomhed, som udøves af de ved Lov af 29. April 1913 oprettede kommunale Hjælpekasser er i Løbet af Krigsaarene betydelig udvidet.

I Staden København findes som bekendt ingen Hjælpekasse, idet Hjælpekassernes Funktioner udføres af Københavns Understøttelsesforening, der af Kommunen i 1916-17 fik et Tilskud af 140.000 Kr. til Uddeling i H. t. Hjælpekasseloven. Af dette Beløb anvendtes 80.919 Kr. til Understøttelse af 1159 Personer (hvoraf 1005 Mænd og 154 Kvinder), der var Forsørgere for ialt 3.371 Bipersoner (Hustruer, Børn o. s. v.) og af 302 enligt levende Personer.

Desuden har Understøttelsesforeningen i 1916-17 af Københavns Kommunes Midler uddelt ialt 1.035.749 Kr. til Understøttelse af Indkaldtes Familier.

I hvilket Omfang, Hjælpekassernes Virksomhed ellers er udvidet, fremgaar af følgende Tabel:

	Hjælpekassernes Virksomhed i			
	1913-14	1914-15	1915-16	1916-17
Antal understøttede Hovedpersoner ..	30.000	54.000	113.000	159.000
	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.
Understøttelser i H. t. Hjælpekasseloven ..	1403	1321	c. 1356	1390
Understøttelser i H. t. ekstraordinære Love	—	2577	c. 6720	10.556
	1403	3898	c. 8076	19.946

Antallet af understøttede Hovedpersoner er saaledes steget fra 30.000 til 159.000 Personer, og selve Understøttelsessummen er steget fra lige ved 1½ Mill. Kr. (1.403.000 Kr.) til omtrent 12 Mill. Kr. (11.946.000 Kr.). Indtægterne har været 12 014.000 Kr., som for langt den største Del (11.858.000 Kr.) er tilgaaet Kasserne fra de respektive Kommuner, der dog igen faar en væsentlig Del af de ydede Beløb refunderet af Staten.

En speciel Tabel giver os Oplysning om, hvorledes Understøttelsen paa forskellig Maade deler sig, dens gennemsnitlige Størrelse o. s. v.:

	Frederiksberg	Provinsbyerne	Landdistrikterne	Tilsammen
Ordin. Understøttelse:				
Hovedpersoner.....	317	6.951	16.982	24.250
Bipersoner.....	439	14.222	44.859	59.520
gennems. Underst. i Kr.	75	81	48	57
Dyrtidshjælp:				
Hovedpersoner.....	470	33.772	69.780	104.022
gennems. Underst. i Kr.	81	92	52	65
Soldaterunderstøttelse:				
Familier	912	8.956	20.688	30.556
gennems. Underst. i Kr.	136	192	94	124

Hjælpekassernes samlede Formue udgjorde pr. 31. Marts 1917 ca. 679.000 Kr., hvoraf ca. 469.000 Kr. i Form af Legater o. lign., medens Resten maa regnes til disponibel Kassebeholdning.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Observer! Skriv kun til Forbundet om een Sag paa hvert Stykke Papir. Kun paa den Maade kan Forbundets Arkiv holdes i den Orden, det bør være.

Forretningsudvalget.

Bogense. Herfra meddeles, at de hidtil givne 2 Kr. om Ugen pr. Mand i Dyrtidstillæg er inddraget, og at der i Stedet er sket følgende Forhøjelser af de rene Timelønninger: 1 fra 63 til 71, 1 fra 61 til 69 og 1 fra 58 til 66 Øre eller i Gennemsnit 68,3 Øre. Regner man med det afdragne Dyrtidstillæg og den Lønforhøjelse, der er sket i Henhold til Overenskomstens Forlængelse, er det kun Ækvivalent herfor, de paagældende Medlemmer har opnaaet, og de kommer kun paa samme Gennemsnit, som de rene Timelønninger var paa Fyn i Oktober f. A.

De er saaledes bagude, hvilket bør rettes.

Frederikssund. Paa det derværende Aktieselskabs Støberi er den 5. Januar afholdt et Mæglingsmøde. Der var klaget over Belysningen og forlangt Betaling for 5 Timers Ventetid pr. Mand i denne Anledning. Videre havde Formerne maattet spadsere en Dag paa Grund af Kulde og Træk i Støberiet, trods det at der flere Gange baade var krævet og lovet, at der skulde ske Forbedringer paa dette Omraade.

Der oplystes, at Fabrikken havde faaet Tilladelse til at trække en ny Ledning fra det kommunale Elektricitetsværk, og at man vilde ophænge enkelte elektriske Lamper i Støberiet paa de Steder, hvor det maatte tiltrænges. I Støberiet vilde blive opstillet 2 Kakkelovne, og der vilde blive anbragt Sugere til Luftens Fornyelse.

Direktøren holdt ikke af at anerkende Nødvendigheden for Formerne til at spadsere den paagældende Dag, ligesom han heller ikke mente, at Kravet om Betaling for de 5 Ventetimer var fuldt berettiget, men Sagen sluttedes dog med, at Fabrikken udbetaler 75 Kr. til de 15 i disse Sager interesserede Formere.

Hermed sluttedes Sagen, idet Direktøren dog erklærede, at saaledes som det kunstige Lys nu vilde blive, maatte man søge at klare sig, da det ikke kunde skaffes bedre; i modsat Fald maatte Arbejdet ophøre, naar Dagslyset ikke strakte til længere.

Endvidere har der paa denne Fabrik været Uenighed til Stede i Anledning af, at Akkordpriserne var opsagte. Skriftlig fandtes der ingen Opsigelsesfrist, og medens Direktøren holdt paa, at en saadan maatte være til Stede, vilde Formerne ikke anerkende dette. Man enedes imidlertid om at arbejde videre efter de gamle Priser til den 11. Marts d. A., og dernæst skulde Forhandlinger om Forhøjelse paabegyndes med det samme. Her holdt Formerne paa, i Henhold til den afsluttede Overenskomst, at de nye Priser maatte have tilbagevirkende Kraft til den 1. December 1917, medens Direktøren ikke følte sig indforstaaet hermed, og han vilde forespørge i sin Organisation.

Til dette sidste er Formernes Stilling naturligvis den rigtige.

Holstebro. Paa Foranledning af denne Afdeling afsendtes der den 1. December f. A. en Skrivelse til Sammenslutningen med Klage over, at Taget paa Støberiet hos Firmaet Vald. Birn & Brødre stadig var utæt, at Porten ikke kunde lukkes ordentlig, og at Støberiet paa forskellig Vis løber fuld af Vand, og alt dette paa Trods af, at Birn tidligere var indgaaet paa at betale sine Formere en Erstatning, hvilket han ogsaa havde gjort paa Grund af disse Kalamiteter, og dernæst havde han lovet at rette de paaklagede Mangler. Efter en Del Korrespondance mellem Forbundet, Afdelingen og Sammenslutningen resulterede det endelig i, at Afdelingen den 23. December har meddelt, at Manglerne maa anses for at være afhjulpne, og Sagen er derfor sluttet.

Det har knebet lidt for forskellige Arbejdsgivere at forstaa, at de skulde udbetale deres Formere 10 Kr. for November, uden Hensyn til om disse have arbejdet i Akkord eller ej. Blandt disse har Direktøren for Aktieselskabet i Holstebro været, men en Skrivelse fra Forbundet maa formentlig have haft den forønskede Virkning, da der ikke er hørt mere til Sagen siden dennes Afsendelse.

København. Herfra er meddelt, at 3 Medlemmer, der arbejder i ren Timeløn hos Metalstøber Løw, og som erholder et Dyrtidstillæg af 12 Øre pr. Time, til Julen har faaet udbetalt et Gratiale paa 100 Kr. pr. Mand, hvilket er foruden de 10 Kr. for November Maaned.

Odense Afdeling meddeler, at hos Metalstøber Th. Poulsen og hos Jærnstøber C. Berg, hvilke Firmaer ikke staar i Sammenslutningen, er man indgaaet paa tilsvarende Lønforhøjelser som de, man i Henhold til Overenskomsten er enedes med Sammenslutningen om.

Randers. Den 20. December meddeler denne Afdeling, at alt Arbejde paa »Ny Jærnstøberi« ved lokal Forhandling er forhøjet med 10 pCt.

I denne Afdeling er hos Aktieselskabet »Strømmen« i den senere Tid foregaaet følgende: I Fagbladet for November 1917 meddeles, at man, efter forud forgæves ført lokal Forhandling om Dyrtidstillæg, ved et Mæglingsmøde den 7. November var enedes om at forhøje samtlige Akkorder med 10 pCt., men af Mangel paa Arbejde var 3 Medlemmer afskedigede, og det blev uheldigvis dem, der havde ført de ovennævnte lokale Forhandlinger.

Senere genantoges de 3 Medlemmer, men til sidst Afdelingsformanden, Nr. 500, V. Lind, og han modtoges af Støbemester P. Larsen (Aarhus-Afdelings tidligere fleraarige Formand) med omtrent følgende Bemærkninger: »Det er mod min Villie, at De bliver antaget, men jeg bøjer mig for Overmagten. De er imidlertid den første, der kommer ud, saa snart der ikke er mere Arbejde«, og dernæst gav han Lind et Stykke Arbejde, der kostede 7 Kr., og hvorfor der var rejst Krav om Højnelse af Akkorden. Efter at have støbt første Gang, krævede Lind Akkorden forhøjet, men modtog som Svar fra »Herr Støbemesteren« et bestemt: »Nej«, og medens Formeren gik til Tillidsmanden, skyndte »Mesteren« sig at hente hans Spade og sætte den ind i sit Kontor.

Der var saaledes ikke noget at tage Fejl af, og Tillidsmanden blev da ogsaa modtaget med følgende: »Jeg ved, hvad De vil, men jeg giver ikke mere for det Arbejde«. Resultatet blev naturligvis, at Lind maatte gaa sin Vej.

Nu kommer imidlertid Efterspillet. Efter at Lind var gaaet, kom Sagen for Aktieselskabets Direktør, der, efter hvad der meddeles os, skal have givet »Mesteren« en forsvarlig Omgang, og samtidig blev Akkordprisen hævet fra 7 til 9 Kr.

Man spørger uvilkaarlig sig selv efter dette, om der i hele denne Historie ikke ligger en personlig Forfølgelse. Radikalismen hos Peter Larsen er gaaet til den forkerte Side, men da Lind ikke ønsker at beskæftige sig yderligere med Sagen og iøvrigt har været saa heldig at faa andet Arbejde, skal vi slutte disse Linier med at sige til P. Larsen med Skriftens Ord: »Vær mod din Broder, som Du vil være mod Dig selv«, og dernæst med Ord, som ikke staar i Skriften: »Tænk paa, hvis det skulde ske, at Du skulde til at arbejde som Former igen«.

Metaltrykkere.

Søndag den 6. Januar afholdtes der Møde i den københavnske Afdeling. Forbundets Formand indledede med et godt tilrettelagt Foredrag om Overenskomstens Forlængelse og dens Betydning.

Der udspandt sig en ret livlig Diskussion fra de forskellige Værkstedsrepræsentanters Side.

Der havde været lidt Uklarhed hos nogle enkelte af vore Arbejdsgivere, der tilhørte Sammenslutningen, om Udbetalingen af de 10 Kr. og Timelønstillægget for December, men det er nu alt kommen til en Forstaaelse.

Med samtlige uorganiserede Arbejdsgivere har man ligeledes sluttet Overenskomst for 1918. Det faldt lidt svært for dem at følge Trop med de organiserede Arbejdsgivere, men gennem lidt Forhandling lykkedes det dog at komme til Enighed overalt.

Vi bør nu overalt optage Forhandling om Tillæg til Værkstedsprislisterne; i Elektropletbranchen er man allerede i Gang med Udarbejdelsen af saadanne Tillæg, og for nogle Værksteders Vedkommende er Materialet alt indsendt til Arbejdsgiveren. De øvrige Brancher bør snarest muligt paabegynde en Revision af Priskuranten, hvor der ikke fornylig har fundet en Revision Sted.

Hos Madsen & T. Baagøe, Tordenskjoldsgade 30, København, er Timelønnen forhøjet med 3 Øre udover det overenskomstmæssige Tillæg fra 69 til 72 Øre pr. Time.

Smede og Maskinarbejdere.

Priskuranten for Gas- og Vandledningsarbejder i København af 20. September 1907 og tilhørende Tillæg af August 1913 og 17. Maj 1916 er forlænget til 1. April 1919, imod et ugentlig Dyrtidstillæg af 10 Øre pr. Arbejdstime ved Daglønsarbejde og 5 Øre ved Akkordarbejde.

Nordjyllands forenede Privatbaner. Den mellem nævnte Selskab og dets Smede og Maskinarbejdere gældende Overenskomst er fornyet paa et Aar, imod at der efterbetaltes 80 Kr. i Dyrtidstillæg pr. Mand for Aaret 1917, og at der fremtidig for 1918 ydes 6 Øre pr. Arbejdstime, at den aarlige Permission regnes til 7 Dage à 9 Timer, at Dyrtidstillægget udbetales ogsaa for disse Dage samt for eventuelle Sygedage.

Lønforhøjelse. Paa Silkeborg Maskinfabrik mægledes den 12. December i Anledning af Lønkrav. Man enedes om, at alle de Akkorder, der fra Dato paabegyndtes, forhøjes med 12½ pCt. Reparationer paa Fabrikkens eget Inventar og Arbejdet ved Forsøg med Modeller betales med Timeløn + 50 pCt.

A/S De danske Sukkerfabrikker. Ved en Forhandling i København den 20. December 1917 enedes man om en Forlængelse paa et Aar af Overenskomsten med A/S De danske Sukkerfabrikker vedrørende Selskabets Virksomheder i Lyngby, Stege, Nakskov, Maribo, Holeby, Sakskøbing, Odense og Assens. Det hidtil givne Dyrtidstillæg af 12 Kr. pr. Maaned konverteredes saaledes, at det sammen med det givne Løntillæg paa 5 Øre pr. Time gav et reelt Timelønstillæg paa 10 Øre, dog for Lyngby 11 Øre. Desuden forhøjedes Sygepengene med 1 Kr. pr. Dag. Paa de nævnte Virksomheder beskæftigedes ca. 100 Smede og Maskinarbejdere.

Mæglingsmøder. Hos Firmaet Nielsen & Winther mægledes den 7. December i Anledning af Firmaets vedholdende Forsøg paa Prisreduktioner, hvilket var i Strid med Vedtagelsen paa sidste Timandsmøde. Man protesterede imod, at Firmaet systematisk søger at bringe alle Forljenester ned til 1 Kr. i Timen. Firmaet protesterede imod at have forlangt Reduktioner paa alt Slags Arbejde og hævdede at ville holde sig Timandsmødets Vedtagelse efterrettelig. Desuden drøftedes andre foreliggende Uoverensstemmelser.

Den 13. December afholdtes Mæglingsmøde hos A/S Ernst Voss Fabrikker i Fredericia i Anledning af en mellem samtlige Fabrikkens Arbejdere og Firmaet opstaaet Strid om Kontrolleringen af Mødetiden. Der aftaltes en Ordning, som samtlige Parter tiltraadte.

Den 5. December mægledes hos A/S A. F. P. Jensens Fabrikker, Tyrolsgade, i Anledning af Klage over Lønreduktioner. A/S efterbetalte de omstridte Beløb, men Tillægget bortfalder iøvrigt fra Mæglingens Dato. I Stedet for gives Arbejdet i Akkord, idet Firmaet erklærede, at det ikke havde til Hensigt at reducere Arbejdsvilkaarene. — I en Strid vedrørende Kontroluret oplystes det, at der var anskaffet et Ur til, samt at Respittiden var forlænget fra 2 til 5 Minutter Morgen og Frokost.

Hos Fabrikant Amelung i Brønshøj mægledes den 21. December. Anledningen var Uoverensstemmelser om Udbetalingen af Tilgodehavender. Den ene Sag sluttedes uden nogen Udbetaling, da Arbejderen ikke havde sørget for at faa Akkord paa behørig Maade, medens den anden Maskinarbejder fik 10 Kr. udbetalt.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
7. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

De forenede Jærnstøberier i Aarhus havde den 7. December det Uheld, at samtlige Smede og Maskinarbejdere i en Strid om for lave Akkorder forlod Fabrikken. Næste Dags Morgen mødte Folkene dog som sædvanlig paa Fabrikken, men samme Dag forelaa allerede gennem Sammenslutningen Klage over ulovlig Arbejdsstandsning. Firmaet var iøvrigt indgaaet paa at forhøje Akkorderne med 10 pCt.

Scania-Vabis, København. Paa denne Virksomhed forlod Smedene og Maskinarbejderne den 19. November Virksomheden, fordi der ikke var tilstrækkelig Varme. Svendene mener, at der kun var 6°, medens Firmaet anslaar, at der var 9°. Arbejdet optoges Dagen efter, men ogsaa her naaede en Klage frem til Forbundet, som i denne Sag ikke behøvede at tage effektivt Standpunkt saa lidt som i den første.

Strejke. Fra Odense Afdeling meddeles under 14. Januar, at Arbejdet hos Cyklehandler Carl Eriksen er nedlagt og Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Aarsagen: Lønkonflikt.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Af Skrivemaskinens Historie.

Der er knapt gaaet 50 Aar, siden den første anvendelige Skrivemaskine fremstilledes i Amerika, og dog er Skrivemaskinen nu saa uadskilleligt forenet med hele vor Civilisation, at vi har svært ved at forestille os, hvorledes vi skulde klare os uden den.

Ifølge en Statistik, som offentliggjordes i England i 1909, fandtes der paa denne Tid mellem 2 og 300.000 Personer, som fortjente deres Brød ved Skrivemaskinens Hjælp. I Tyskland var Antallet næsten dobbelt saa stort og i Amerika 5-dobbelt. De haandskrevne Forretningsbreve er allerede nu i Minoritet, og den Tid er sikkert ikke langt borte, da maskinskrevne Breve helt og holdent er de fremherskende.

Skrivemaskinens Forhistorie er flere Hundrede Aar gammel, men dens egentlige Historie begynder først med 1867, da Soulé og Glidden konstruerede den første Skrivemaskine, som dog næppe var egnet til praktisk Brug. Det følgende Aar forlod da ogsaa saavel Soulé som Glidden deres Virksomhed, hvorefter Densmore fortsatte Eksperimentet. Mere end 25 Modeller konstrueredes efter hinanden og afprøvedes, og trods mange Uheld, saa var Maskinen Aar 1872 saa tilpas forbedret, at de amerikanske Remingtongeværfabrikker kunde overtage Fabrikationen.

Men ogsaa her foretoges i de 5 første Aar mange Forbedringer, inden Skrivemaskinen var fuldtud brugbar. At det fordrede saa lang Tid at naa frem til en fuldt anvendelig Model i en Tid, som var langt fremme i teknisk Henseende, er det bedste Bevis paa, hvilke Vanskeligheder, der maatte overvindes.

Vanskelighederne er almindeligvis store, og det er betegnende, skriver en tysk Avis, at det stort set er Amerika og Tyskland, som er fuldt ud korrespondanceduelige, medens teknisk set saa fremmelige Lande som England og Svejts ikke kan deltage i Verdenskonkurrencen med de 2 første Lande.

I Særdeleshed er det Cykle- og Symaskinefabrikkerne, som har slaaet sig paa Fabrikationen af Skrivemaskiner. Naar en Fabrik vil give sig i Kast med Skrivemaskiner eller om en ældre Skrivemaskinefabrik vil fremføre en ny Model paa Markedet, saa maa Fabrikken være forberedt paa et mejsomt Arbejde uden Fortjeneste i de første Aar. Først maa Spørgsmaalet om Systemet afgøres. Den første fabriksmæssige Gennemarbejdning koster for en ny Model mindst 3 Aars Arbejde. Hvor problematisk et saadant Arbejde kan være, ser man bedst deraf, at en saa gammel og erfaren Skrivemaskinefabrik som Remington i sin Tid gjorde en fuldstændig Fiasko med en Model, som var forberedt i ca. 10 Aar.

„Ære være Gud i Himlen".

Under denne Overskrift offentliggør »Metallarbetaren« i sit sidste Nummer, at den engelske Avis »Manchester Guardian« har gjort et Forsøg paa at beregne, hvad Verdenskrigen i 3 Aar har kostet Europa af Menneskeliv og Penge og er kommet til følgende frygtelige Resultat:

Antal døde: England og dets Kolonier 400.000 Mand, Frankrig 1.300.000, Rusland 2.500.000, Tyskland 2.250.000, Østrig 1.750.000, Tyrkiet 750.000, Italien 200.000, Bulgarien, Belgien, Serbien, Rumænien og Portugal tilsammen 600.000.

Tilsammen for alle de krigsførende Lande bliver Summen 9.750.000.

Antallet af Saarede beregnes i Avisen til at være 2½ Gang saa meget, altsaa omkring 23½ Million Mand. Af disse formenes omkring 12 Millioner bestandig at være ude af Stand til at gøre Tjeneste i Krigen.

Antallet af Krigsfanger beregnes til over 4 Millioner og Antallet af Civilfanger til 250.000. Dette Antal har altsaa i længere Tid ganske været ude af Stand til at udføre nyttigt Arbejde i deres Hjemlande.

De enkelte Landes Kontingent til Mobiliseringerne beregnes saaledes: England og dets Kolonier har mobiliseret 7 Millioner, Frankrig 6 Millioner, Rusland 15 Millioner, Belgien, Serbien og Portugal tilsammen 750.000, Italien 2½ Million, Tyskland 9 Millioner, Østrig 7 Millioner, Bulgarien ½ Million, Tyrkiet 200.000, tilsammen 49½ Million. — 49½ Million stærke friske unge Mænd, som er revet fra det nyttige og civile Arbejdsliv.

De krigsførende Landes direkte Krigsomkostninger beregnes til: England og dets Kolonier 5500 Millioner Pund Sterling, Frankrig 3000 Millioner, Tyskland mellem 4000 og 5000 Millioner, Østrig 2500 Millioner, Rusland 3500 Millioner, Italien 1000 Millioner, de øvrige krigsførende Lande tilsammen mindst 1000 Millioner. Ialt 21½ Million Pund Sterling — altsaa over 400.000 Million Kroner.

Hertil maa endvidere beregnes, hvad Krigen koster ved Slid paa Materiel, Fabrikker, Maskiner, Jærnbaner o. s. v. Totalbeløbet vil være at anslaa til mindst 200 Millioner Pund Sterling. Og sluttelig er der saa de omfattende Ødelæggelser af store Landstrækninger i Belgien, Nordfrankrig, Serbien, Østpreussen, Polen o. s. v., som man maa beregne til over 1000 Mill. Pund, og endelig er der endnu Sænkningen og Sønderskydningen af Fartøjer. Ententens og de Neutrales Handelsflaader turde have mistet over 9½ Mill. Tons. Og samtidig er utrolige Masser af værdifuld Fragt gaaet til Bunds i Havets Dyb.

Avisen sammenfatter til Slut sine Beregninger i følgende Tal:

Mobiliserede Soldater 49.500.000, Faldne 9.750.000, Saarede 23.500.000, deraf permanent uduelige til Krigsførelse 12 Mill., og af dette Antal er et stort Antal fortsat uduelige til produktivt Arbejde; Krigsfanger 4.250.000; direkte Krigsomkostninger 400.000 Mill. Kr., Slid og Ødelæggelser 21.600 Mill. Kr., ødelagte Handelsfartøjer 9.500.000 Tons.

Arme Menneskelighed! Til sene Tider skal Verden genlyde af Slægternes Forbandelse over Krigens Ophavsmænd.

Højskole for Arbejdsløse.

Der har i nogen Tid været arbejdet paa at faa oprettet en Højskole i København. Planen er nu lykkedes, saaledes at Indtegningen kan paabegyndes.

Vort Parti er til Regering og Rigsdag indgaaet med Andragende om en Bevilling. Staten yder jo store Tilskud til Højskoleundervisningen paa Landet, saa det forventes, at den ogsaa vil støtte her, hvor det gælder Byerne.

Arbejdsløshedsinspektoratet har i en Skrivelse af 6. December 1917 givet alle Arbejdsløshedskasser Tilladelse til at yde Arbejdsløshedsunderstøttelse til arbejdsløse Medlemmer, der søger Undervisning paa en teknisk Skole eller Højskole.

Der fordres for at vore Arbejdsløse kan blive delagtig i dette utvivlsomme Gode: 1) at Beskæftigelsesforholdene er af den Beskaffenhed, at Medlemmets Arbejdsløshed kan formodes at strække sig over længere Tid, og 2) at der paa det Sted, hvor Vedkommende er arbejdsløs, findes flere Arbejdsløse, saaledes at en eventuel Efterspørgsel let og hurtig kan imødekommes.

Indtegning af Elever skal begynde nu, og Planen som den er tænkt gennemført fra det nedsatte Udvalgs Side, ser saaledes ud.

Skolen skal aabnes den 1. Februar, og Undervisningen strækker sig over ca. 10 Uger, altsaa til 15. April. Der skal undervises alle Hverdage fra 9—12 og 2—4, og Eleverne maa naturligvis i det store og hele forpligtige sig til at følge Undervisningen i hele dens Varighed. Ovenfor nævnte Bestemmelse kan saaledes komme til Anvendelse her, saaledes at Skolen overtager Kontrollen og Garantien overfor Arbejdsløshedskassen.

Det er selvsagt ikke muligt, at Eleverne kan faa Bolig paa Skolen, som Tilfældet er ude paa Landet. Derimod er det Hensigten, at Eleverne skal have deres Middagsmad og eventuelt et andet mindre Maaltid. Som Bidrag hertil kræves en mindre Betaling af Eleverne, formentlig 25 Øre daglig.

Skolen tænkes installeret i dertil egnede Foreningslokaler, og man regner foreløbig med et Elevantal af ca. 500.

Undervisningen.

Undervisningen vil i første Række, ligesom paa andre Højskoler, blive anlagt paa sammenhængende Foredrag og omfatte *Verdenshistorien, Verdensudviklingen, Socialøkonomi* og *Litteratur-* og *Kulturhistorie.* Endvidere bliver der Foredrag over *Kemi, Sundhedslære, de fire Regningsarter, de vigtigste Retsforhold i det daglige Liv* m. m. Og endelig vil der for dem, der ønsker det, blive Adgang til Undervisning i elementære Fag, Regning og Skrivning.

Til Afveksling vil der ogsaa blive arrangeret Oplæsninger af Litteraturens bedste Værker, Koncerter, Museumsbesøg og lign.

Man har allerede sikret sig Lærerkræfter, af hvilke vi nævner Fru Nina Bang, Cand. mag. Vilh. Rasmussen, Cand. polit. C. V. Bramsnæs, Forfatterne Jeppe Aakjær og Skjoldborg og flere andre.

P. H.

Lommebog for Arbejdere.

Vi gør opmærksom paa, at denne nyttige Lommebog nu er udkommen paa *Boghandelen »Fremad«s* Forlag. Den indeholder som sædvanlig en Række Oplysninger af praktisk Natur, Oplysninger, som alle Arbejdere har Brug for. Vi nævner saaledes: Fortegnelse over alle danske *Fagforbund* og *Fagforeninger* ledsaget af Oplysninger om Adresse og hvem, der er Formand; Landets *Fællesorganisationer,* de københavnske *Sygekasser,* etc. etc. En ny Afdeling er Redegørelsen for de i Aarets Løb afholdte *Fag-Kongresser,* hvor der for hver enkelt omtales de vigtigste Vedtagelser. Endvidere findes en Fortegnelse over de i denne Tid stærkt florerende *Kommissioner* og *Nævn,* ligesom en Fortegnelse over en Del *Maksimalpriser* ogsaa er paa sin Plads.

Foruden praktiske Oplysninger af særlig Interesse for Fagforeningsmedlemmer findes en Række andre af mere almindelig Karrakter, Statistik over *Rigsdags-* og *Kommunevalg, Socialstatistik* o. s. v., ligesom de ikke

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
14245	Andersen, Ludvig	København	11. 3.98	Kbhvn. Afd. 2	27. 4.17	Kbhvn. Afd. 2	28. 7.17
20832	— William	—	18. 2.79	„ „ 2	8. 2.13	„ „ 2	25. 8.17
3722	Amdisen, Karmark	Hvorslev	25. 7.90	„ „ 1	29. 9.17	„ „ 1	29. 9.17
2492	Bæhr, Svend Aage	København	21. 2.94	„ „ 1	20.11.15	„ „ 1	4. 8.17
14235	Christensen, Christen Erik	Marstal	20. 8.92	„ „ 2	26. 5.17	„ „ 2	15. 9.17
11750	Fladberg, Lauritz Jensen	Flade	12. 6.72	„ „ 1	5. 2.16	„ „ 1	4. 8.17
25673	Fogh, Martin Aage	København	29. 4.97	„ „ 1	21. 7.17	„ „ 1	15. 9.17
27175	Hansen, A. Theodor	Nyborg	10. 5.73	Korsør	8. 9.16	„ „ 2	28. 4.17
3906	— Einer Henrik	København	12.11.92	Kbhvn. Afd. 1	2. 7.12	„ „ 1	15. 9.17
21068	— Hans	Frederikssund	3. 5.94	Frederikssund	1. 5.13	Frederikssund	21. 3.14
25099	— Ivan	Aggerskov	14. 2.91	Kbhvn. Afd. 1	14. 9.17	Kbhvn. Afd. 1	15. 9.17
25365	Henriksen, Edith	København	19. 1.94	D. Gørtl. & Metalarb. F.	8. 5.13	„ „ 1	6.10.17
631	Hildebrandt, Bernh Ch. Chr.	—	16. 5.90	Kbhvn. Afd. 1	28. 9.17	„ „ 1	29. 9.17
14425	Jensen, Axel Bernh.	—	3. 3.82	„ „ 2	4. 5.01	„ „ 2	16. 9.16
24660	— Axel Ludvig	Randers	29. 5.97	Horsens	12. 1.17	Horsens	28. 4.17
25724	— Hans Carl Gustav	Storehedinge	15. 3.93	Kbhvn. Afd. 1	24.10.13	Kbhvn. Afd. 1	15. 9.17
19223	Jørgensen, Axel	Rudkøbing	17. 6.91	Rudkøbing	8. 5.11	„ „ 1	15. 9.17
7958	Larsen, Emil Robert	København	15.11.96	Kbhvn. Afd. 2	20. 5.16	„ „ 2	7. 7.17
23184	— Jens Gerhardt	Aalborg	15.12.92	„ „ 1	7. 4.16	Køge	30. 6.17
10859	Laursen, Thorvald	Holstebro	27.11.95	Odense	2. 5.16	Holstebro	10. 2.17
17792	Madsen, Elias	Hjerm	26. 3.97	Holstebro	3. 4.16	Aarhus	30. 6.17
9035	Mortensen, Oluf Einar	Horsens	1. 4.92	Horsens	6. 9.15	Horsens	7. 4.17
5171	— Robert Edvin	Brede	1. 9.95	Kbhvn. Afd. 2	16.10.14	Kbhvn. Afd. 2	5. 5.17
5420	Møller, Harald	København	9.10.89	„ „ 1	25. 4.13	„ „ 2	8. 9.17
25559	Nielsen, Alf Lund	Norge	4. 4.92	„ „ 1	4. 6.17	„ „ 1	22. 9.17
5320	— Niels Peter	Ballerup	14. 8.84	„ „ 1	6. 3.05	Frederikssund	28. 5.16
25595	— Vald. Fr.	Lunarp	12.10.87	Malmø	15. 7.16	Kbhvn. Afd. 1	6.10.17
25325	Olesen, Einar	Stouby	17. 2.97	Kbhvn. Afd. 1	7. 4.17	„ „ 1	6.10.17
10381	Petersen, C. J.	Nakskov	15.11.85	„ „ 2	8. 4.05	„ „ 2	26. 5.17
27163	— Eigil Otto	København	18. 7.97	„ „ 2	28. 7.17	„ „ 2	4. 8.17
25477	Poulsen, Leo Carl Fr.	—	16. 3.93	„ „ 1	5. 5.17	„ „ 1	28. 7.17
22828	— Magnus Martin	Hillerslev	16. 6.94	Thisted	16. 9.16	Thisted	31. 3.17
10068	Rasmussen, Martin	Vindeby, Taasinge	3. 9.94	Svendborg	1. 5.14	Kbhvn. Afd. 2	19. 5.17
10300	Sørensen, Arthur P.	Aarhus	18. 7.96	Aarhus	3. 4.15	Aarhus	16. 6.17
4625	— Niels Marinus	Horsens	17. 7.89	Horsens	20. 4.15	Horsens	16. 6.17
20900	Schmiegelow, Fr. Vilh.	Nysted	7. 8.86	Kbhvn. Afd. 2	14. 3.13	Kbhvn. Afd. 2	7. 7.17
18005	Thiessen, Oluf	København	16. 2.95	„ „ 1	19.12.14	„ „ 1	6.10.17
26940	Thomsen, Niels M.	Ødis pr. Kolding	15. 2.81	Aarhus	12. 5.17	Aarhus	14. 7.17
14580	Valbæk, William	Vejle	17. 8.95	Vejle	15. 1.16	—	14. 7.17
22618	Wincentz, Ernst	Samsø	? 1.97	Kallundborg	1. 5.16	Kallundborg	7. 4.17

savner det alsidige Lommebogsstof, der interesserer mange. Ved Siden heraf har Partiets Sekretær, Alsing Andersen, skrevet en instruktiv Artikel om *Socialdemokratiets Arbejde for Freden.* Borgerrepræsentant P. J. Pedersen har skrevet *Sygekassebevægelsens Historie,* og af Sekretær H. P. Sørensen findes en opfriskende Artikel om den russiske Revolution.

Som man ser, er Stoffet særdeles afvekslende og righoldigt. Vi kan varmt anbefale vore Læsere at købe denne Lommebog, den vil være en udmærket Ledsager for alle Arbejdere. Bogen svarer i sjælden Grad til sit Navn og har med denne sin femte Aargang yderligere befæstet sit gode Omdømme.

Ny Afdeling i Smedeforbundet.

Som meddelt i forrige Fagblad er Hobro-Assens Afdeling delt i 2 Afdelinger, hvoraf den ene har Sæde i Assens pr. Mariager og hedder **Hadsund-Assens** Afdeling, Formand, Smed R. Hansen, Kasserer, Maskinarbejder A. Bregendahl. Udbetaling Hverdage 12—1.

Den anden — **Hobro** Afdeling — har Sæde i Hobro. Formanden, Smed M. Simonsen, Skibsbakken, Kasserer, Maskinarbejder M. Rasmussen, Vestergade 1. Udbetaling $6\frac{1}{2}$—$7\frac{1}{2}$.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	13737	Buhmann, C. E. C.	(Kbhvn. Afd. 1)
-	27537	Petersen, K. E.	(Odense)
-	21545	— Eli	(Rudkøbing)

Medl. Nr. 10604, Johs. Hansen, 2761, J. Mortensen, og tysk Nr. ?, Otto Diehl, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr.	17144	N. Munch.
-	3557	J. Andersen.
-	25750	H. Petersen.
-	7054	J. Kjærgaard.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	9847	Hansen,	J. W.	21.11.08
-	5371	Hirsch,	V. E. A. J.	11. 2 05
-	9258	Jensen,	Niels Nicolai	19.10.12
-	15084	Jacobsen,	H. T. V.	28.10.11
-	17275	Larsen,	Herman A. V.	11.12.09
-	18919	Rix,	Chr. Nohren	12.12.12
-	5096	Struer,	Fritz	30. 5.08

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	4200	Andersen,	Hans C. V.	19. 8.16
-	3557	—	J.	30. 6.17
-	24017	Arentoft,	Henry Lyon	23.12.16
-	11039	Bandsholm,	Asker	3. 6.16
-	12511	Bremer,	Armand	2. 6.17
-	14054	Frederiksen,	Magnus	27. 1.17
-	1110	Hansen,	Emanuel	7. 7.17
-	5994	Jensen,	Hans Adolf	9. 1.15
-	21569	—	Niels	13.11.15
-	20825	—	Oskar	17.10.14
-	7054	Kjærsgaard,	Jens Chr.	4. 8.17
-	24458	Larsen,	Jens Chr.	17. 3.17
-	17144	Munch,	Niels Chr.	25. 8.17
-	22479	Møller,	Herm. Sigfred A.	16. 9.16
-	25579	Petersen,	Aage Viggo	21. 7.17
-	12302	—	Andreas	5. 2.16
-	25750	—	Hagbart	18. 8.17
-	17177	—	Jens Peter Vilh. K.	4.11.16
-	21792	Poulsen,	Marthinus L.	30. 9.16
-	9879	Rasmussen,	Anton	9.10.15
-	4531	—	Hans Peter	26. 2.16
-	6988	Saysette,	Jens Martin	11. 7.14

Aalborg. Kontortiden er Kl. 6½—7½. Ingen Kontortid om Middagen.

Breve. Til Medlem Nr. 13900, Mekaniker Knud Wörmer, henligger paa Anvisningskontoret i Odense en Del Breve.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. f. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 9, 13. Aargang.

Vore Telefoner.

Formere.

Hovedkontoret	Byen 2125

Gørtlere.

Hovedkontoret	Byen 1002y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor	5121 og 8221
Anvisningskontor	12651
Københavns Afdeling 1	3824
— — 2, 3, 4, 5 og 6	Byen 7828
Aalborg	1192
Aarhus	4123
Frederikshavn	392
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen	470
Holeby	78
Lyngby	409
Nyborg	408
Odense	1863
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116
Vejle	1116

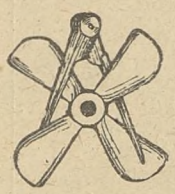

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 4 FEBRUAR 1918 4. Aarg.

Den omgaaende Bevægelse.

Den socialdemokratiske Arbejderbevægelse har gennem Tiderne haft utrolige Vanskeligheder og Farer at overvinde. Den moderne Industrikapitalisme skabte i den sidste Fjerdedel af det forrige Aarhundrede sin naturlige Modvægt i Industriarbejdernes Organisationer, efter at den saakaldte Merkantilisme forlængst var overvundet af Nationaløkonomer som Adam Smith, hvis Virksomhed falder i den sidste Halvdel af det 18. Aarhundrede. Men med Industrialismen og Kapitalismen skabtes ogsaa Nødvendigheden af et Korrektiv, og dette kom til at bestaa i den socialdemokratiske Arbejderbevægelse, saaledes som vi kender den gennem en Menneskealder.

De første Spirer til denne Arbejderbevægelse, som viste sig her i Landet i Begyndelsen af Halvfjerserne, blev, som bekendt, brutalt slaaede ned af Overklassen. Dels vilde Overklassen ikke finde sig i Underklassens Organisationer med økonomiske Samfundskrav som Maal og Middel, og dels var Industriarbejdernes Tal her i Landet endnu for lille til at betyde noget som Magtfaktor i vort overvejende agrariske Land, men med Udviklingen af Industrien maatte Arbejderbevægelsen efterhaanden med Naturnødvendighed vokse. I Nedgangstider stod det i Reglen slet til, men hver Gang, Konjunkturerne bedrede sig, og man saa, hvorledes Industriherrerne og Købmændene Haand i Haand tilrev sig Arbejdets Frugter, rejste Arbejderne deres Krav om Part i Udbyttet, og det kom til Borgerkampe, saaledes som vi specielt kender dem i Jærn- og Metalindustrien fra 1885 til de forstærkede Kampe i Midten og Slutningen af 90erne, indtil vor Organisation naaede en Styrke, som tvang Arbejdsgiverne til at slutte kollektive Arbejdsoverenskomster som muliggjorde Arbejderklassens Bøjnelse. Men under alt dette søgte Overklassen ved Hjælp af sine utallige Magtmidler at omgaa vor retlinede Bevægelse. Paa den ene Side kælede man for Skruebrækkerelementet, samtidig med at man søgte at udvikle et Funktionærsystem, der eventuelt kunde virke som Murbrækker overfor Arbejderne i deres Lønkamp. Paa den anden Side lokkede man efterhaanden for de radikale Elementer, ja veg end ikke tilbage for selv at fremkalde en Radikalisme, som kunde virke tilstrækkeligt splittende ved Angreb paa Arbejderbevægelsen, under Paastand om at den gik Overklassens Ærinde og ingenlunde var saa paagaaende i den sociale Kamp, som Arbejderne maatte forlange det. Et af Midlerne til at fremkalde en saadan Bevægelse fik man i den borgerlige Reptiliepresse.

Pressefrihed, som, teoretisk set, fik et stort Fremstød ved Junigrundloven, vendtes ret snart om til sin egen Karikatur. Saadanne Kapitalister, hvad enten de optraadte som Politikere eller Industririddere, og som havde Brug for et Presseorgan til at fremme deres Interesser, behøvede bare at sætte de nødvendige Penge deri, saa havde de straks et Organ, der hver eneste Dag overspreitede Arbejderbevægelsen med Tendens-Løgne, Beskyldninger mod Arbejdernes Tillidsmænd, navnlig for at svælge i Vellevned, saaledes at Arbejderne maatte faa Forstaaelsen af, at hver Gang,

de valgte en Tillidsmand, selvom de lønnede ham nok saa usselt, saa blev han straks til en Fraadser, der ikke var et Haar bedre end Overklassens Folk.

Og alt, som Arbejderbevægelsen skred frem, saaledes at der virkelig opnaaedes større Goder for Arbejderklassen, og Arbejderne hævedes op til i mangt og meget at være fuldkomment ligestillede med de borgerlige Kredse, blev Angrebene fra vore Modstandere mere og mere intensive, men direkte ser man sig ganske vist ikke i Stand til at forhindre Arbejderbevægelsens Vækst og Fremgang for dennes Krav til Samfundet. Nej, man anvender stadig den omgaaende Bevægelse. Da der fornylig af den af vore Modstandere opreklamerede københavnske Syndikalisme forberedtes en Demonstration med tilhørende Generalstrejke til Tirsdagen den 29. Januar, kunde det store Maskinfirma Nielsen & Winther i København ikke dy sig, men rettede Forespørgsel til Tillidsmanden, om ikke Arbejderne skulde have fri, og saa skyndte man sig ganske vist at gøre Indsigelse derimod, vel vidende at man ved Henvendelsen tvang Tillidsmanden til at holde Klubmøde, og her vedtoges det med en Stemmes Majoritet at holde fri. Alligevel blev „Aktionen" en total Fiasko, men saa tog man fat paany, og saa blev det til Stormen paa Børsen, der vel nærmest var tænkt som en Halløj-Demonstration, hvor unge kritikløse Mennesker kunde faa Lov til noget Sjov og Ballade, saa de kunde se, hvor herligt Syndikalismen virkede, men uheldigvis for dem, der har ladet sig bruge til at gaa i Spidsen, og som mere eller mindre maalbevidst spekulerer i at skabe sig Stillinger ved Hjælp af dette Halløj, saa kunde man ikke begrænse sig. Det kom til blodige Sammenstød, hvor Politiet fik Anledning til — og vel ogsaa var tvungen til — at slaa ned paa den vildledte Skare, men Modstanderpressen fortsætter sin Opreklamering af de Mænd og Kvinder, som paa særlig fremtrædende Maade igennem en Aarrække har ladet sig bruge som Murbrækkere overfor det socialdemokratiske Arbejderparti.

Karakteristisk nok stod faa Dage efter Manchestermanden, Grosserer Peschcke Køedt, paa Talerstolen i den samme Børssal og angreb Regeringsmagten for dennes sociale Foranstaltninger, for saa vidt disse lægger et Baand paa Købmandens Rovlyst. Altsaa faa Dage efter at man har set et Udslag af Anarkiet forneden, bliver man Vidne til et Forsøg paa at forsvare Anarkiet foroven. Købmændene, som alle Dage har været dem, der i Samfundet tjente deres Penge paa den letteste Maade, vil have Lov til at benytte sig af Vareknapheden til at tage den højeste Fortjeneste uden Hensyn til Samfundet og dets Medlemmers Tarv, men bagom det hele fremtræder disse Fænomener tydeligt som Forsøg paa at knægte den socialdemokratiske Arbejderbevægelse og den nuværende radikale Regering, som kun er i Stand til at holde sig ved Roret med Støtte af Socialdemokratiet. I saa Henseende maa Regeringen naturligvis finde sig i den giftigste Haan, s'ønt der næppe findes et Overklasseparti her i Landet, som virkelig er i Stand til at tage det politiske Styre, og skete det paa Grundlag af de Teorier og den Politik, som forfægtes af den rent ud anarkistiske Højrepresse i København og i Jylland, saa kunde dette kun betyde vort Lands Inddragen i Krigen og dermed Ødelæggelsen af vore industrielle Muligheder. I saa Henseende behøver man blot at erindre sig Rumæniens Skæbne. — Men naturligvis: Overklassen har jo altid de bedste Betingelser for at klare sig under enhver Situation, og derfor er dens Standpunkt i Virkeligheden: Jo galere, jo bedre; lad os bare først og fremmest faa Arbejderne til at geraade i indbyrdes Kiv og Strid, saa megen Separatisme, Anarkisme og Syndikalisme som muligt, saa skal vi nok bagefter frelse Samfundet, og denne Taktik er altsaa ikke ny. Den er kendt hertillands, saalænge vi har haft en Arbejderbevægelse, og den er under forskellige Former kendt i Verdenshistorien saa langt denne rækker tilbage.

Nu er der 3 Ting, der bevirker, at den nærmeste Tid maa blive særlig vanskelig at klare:

Vi befinder os aabenbart i den sidste Ende af Krigen, hvor den internationale Situation vil vise sig vanskeligere end nogensinde, og vi befinder os i en Stilling, som er særlig vanskelig for Jærn- og Metalindustrien og som bestaar deri, at Materialetilførslerne bliver knappere og knappere, og endelig staar vi foran et Valg.

Under disse Omstændigheder gælder det navnlig om, at Arbejderne holder sig vaagne og klare til at tage et Tag for Varetagelsen af deres Interesser.

Bort med al Spekulation i Nationalhad til den ene eller anden Side! Træd overalt i Skranken for Fredens og den internationale Arbejderbevægelses Interesser og Broderskab! Lad Eder ikke blænde af Overklassens Manøvrer, hvor det staar tydeligt og klart, at Klasseinteresserne hos vore Modstandere staar himmelhøjt hævede over Landets Forsyninger ude fra!

Intet Middel vil man lade uforsøgt for at bringe Spektakler ind i Arbejderpartiet, saaledes at d'Hrr. kan fiske i rørt Vande og „frelse Samfundet" og pleje

de Interesser, der for dem er de højeste, nemlig den internationale Kapitalismes.

Og lad os til den foreſtaaende Valgkamp erindre os, at ganſke viſt er vore Fagforeninger ikke partipolitiſke, bør ſikkert heller ikke være det, men vi er en Gren af Arbejderpartiet, ſom paa den ene Side ſtøtter ſig til Arbejderpartiets politiſke Virkſomhed, men ſom paa den anden Side ogſaa bør hævde ſig ſom det hele Arbejderpartis ſolide Fundament. Det er i Fagorganiſationerne, at de økonomiſke Intereſſer varetages i det daglige Livs Forhold. Det er der, Arbejderne ſkal have Garantierne for Standens fortſatte Højnelſe i økonomiſk og kulturel Henſeende; det er der, det ſolide økonomiſke Grundlag for Arbejderſtandens ſociale Frigørelſe ligger, og derfor bør vore Organiſationer og deres Medlemmer i den nærmeſte Tid lægge ſig ſtærkt i Selen for Induſtriarbejdernes kraftige og maalbevidſte Deltagelſe i de foreſtaaende Valg, hvor det gælder om ikke at tabe vor Bevægelſes Maal af Syne, og hvor det navnlig gælder om til enhver Tid at gennemſkue vore Modſtanderes omgaaende Bevægelſe under vor March fremad mod bedre Samfundstilſtande.

Den ændrede Lov af 27. Oktober 1917 om ekstraordinær Hjælp til Arbejdsløse.

Under 8. Februar er den saa stærkt omdebatterede ændrede Lov traadt ud i Livet, og vi skal her ganske kort gøre Rede for de Forandringer, der er indtraadt i den tidligere gældende Lov af 27. Oktober 1917.

Det bemærkes dog, at Loven er traadt i Kraft fra den 1. Februar 1918, og at der altsaa for en Del Ydelsers Vedkommende maa regnes med dette Tidspunkt. For de om Huslejehjælp ændrede Bestemmelsers Vedkommende har Loven tilbagevirkende Kraft til 1. Januar 1918, hvilket altsaa vil komme en Del Medlemmer tilgode, som har Arbejdløshedsdage i indeværende Aar, men som paa Grund af den tidligere Lovs Bestemmelse om et Minimum paa 30 Dage ikke har kunnet faa Huslejehjælp for kortere Perioder eller for overskydende Perioder af en Arbejdsløshed efter sidste Huslejehjælps Udbetaling.

De væsentligste Bestemmelser er iøvrigt, at Dyrtidstillægget for Dagpengenes Vedkommende er forhøjet saaledes, at de laveste Understøttelser i vor Arbejdsløshedskasse for Familieforsørgere (Understøttelsessatserne Kr. 1,25 og Kr. 1,50) udgør Kr. 2,75 pr. Dag eller Kr. 19,25 pr. Uge. For Familieforsørgere med en Understøttelsessats paa Kr. 2,00 er den samlede Dagpengehjælp Kr. 3,50 eller pr. Uge Kr. 24,50.

For Ikke-Familieforsørgere er den laveste Understøttelse Kr. 2,00 pr. Dag eller Kr. 14,00 pr. Uge (ordinær Satser: Kr. 1,25 og 1,50), og for den med ordinær Understøttelse af Kr. 2,00 pr. Dag er den samlede daglige Understøttelse Kr. 3,00 eller Kr. 21,00 pr. Uge.

Disse forhøjede Dagpenge træder som sagt i Kraft fra 1. Februar, men da Loven ikke er bleven færdig og gennemført i Praksis før i forrige Uge, har der samtidig med, at der første Gang udbetaltes efter de nye Regler, maattet efterbetales Differencen for de øvrige forudgaaende Dage af Februar. Denne Difference udgør pr. Dag, hvad nedenstaaende Oversigt udviser:

Familieforsørgere med ordinær Understøttelse	à Kr.	1,25	1,50	2,00
Difference pr. Dag:	Kr.	0,75	0,50	0,50
Ikke-Familieforsørgere m. ord. Understøttelse	à Kr.	1,25	1,50	2,00
Difference pr. Dag.	Kr.	0,25	0,25	0,40

Hvis Medlemmer er traadt i Arbejde i Tiden mellem 1. Februar og det Tidspunkt, da den nye Lov bekendtgjordes, og derfor ikke har faaet Udbetaling efter den nye Lovs Bestemmelser, vil de altsaa ved Henvendelse til deres Afdeling kunne faa efterbetalt Differencen for de Dage af Februar, i hvilke de har gaaet ledige.

Huslejehjælpen for Familieforsørgere, der iøvrigt med Hensyn til Maksimumsbeløbet Kr. 35,00 er uforandret, har som ovenanført faaet en ny Begrænsning, saaledes at Medlemmer, der efter 2 Ugers Arbejdsløshed gaar i Arbejde, kan faa delvis Huslejehjælp for dette Tidsrum, og for Medlemmer, der, efter en eller flere Gange at have modtaget fuld Huslejehjælp, gaar i Arbejde, vil der blive udbetalt Huslejehjælp for de siden sidste maanedlige Huslejehjælps Udbetaling forløbne Dage. Udbetalingen beregnes med $^1/_{30}$ af den maanedlige Husleje pr. Dag.

For ikke-familieforsørgende Medlemmer er der ved den nye Lov indført Huslejehjælp, der udgør Kr. 3,00 for Medlemmer i København og Frederiksberg, Kr. 2,50 i Købstæderne og Kr. 2,00 i Stationsbyer og Landdistrikter. Ogsaa denne Huslejehjælp udbetales, naar et Medlem har været arbejdsløs i 2 Uger, idet der saa udbetales for begge disse Uger paa en Gang, medens der iøvrigt derefter udbetales en Uges Huslejehjælp for hver forløbne 7 Arbejdsløshedsdage.

Huslejehjæpen for saavel Familieforsørgere som Ikke-Familieforsørgere har tilbagevirkende Kraft til 1. Januar og saavel Medlemmer, der fremdeles er arbejdsløse som Medlemmer, der er traadte i Arbejde siden 1. Januar kan altsaa indenfor de nye Reglers Rækkevidde faa efterbetalt Huslejehjælp.

Med Hensyn til øvrige Bestemmelser er at bemærke, at den hidtil givne Adgang for ikke organiserede Fagfæller til at indmelde sig og erholde Understøttelse efter 6 Dages Forløb er ophævet. Dels kræves der nu en ubetinget Tilslutning til Faget, hvilket Standpunkt iøvrigt ogsaa blev hævdet under den gamle Lov, og dels kan saadanne udelukkes, der tidligere har haft Adgang til at søge Optagelse, men ikke har benyttet

sig deraf, og endelig ydes der for ny indmeldte ingen Understøttelse for den første Maaned efter Optagelsen.

Bestemmelsen om, at et Medlem, der har haft mindst 3 Ugers Arbejde (midlertidigt Arbejdes Begrænsning), skal have ny Karenstid, kan med Indenrigsministeriets Sanktion udvides til, at der skal hengaa et længere Tidsrum, før ny Karenstid kræves, og Anmodning om en saadan Udvidelse er fremsendt.

I Loven er indgaaet Bestemmelser, der tager Sigte paa det Forhold, hvor af to Ægtefæller den ene arbejder og den anden gaar arbejdsløs, i hvilket Tilfælde der kan blive Tale om Nedsættelse af det offentlige Tilskud. Indenrigsministeriet skal udarbejde Regler herom. Ligeledes er under Landstingets Behandling af Loven indsat den Bestemmelse, at hvis begge Ægtefæller er Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser og arbejdsløse paa samme Tid, kan kun den, der er Familieforsørger (Manden), modtage Dyrtidstillæg.

Iøvrigt er der udsendt udførligt Cirkulære til Afdelingerne, og den nye Lovs Bestemmelser maa vel nu ved Udsendelsen af dette Nummer af Medlemsbladet i alt væsentligt siges at være ført ud i Praksis.

Kollektive Priskuranter.

Odense.

Hos Gas- og Vandmestrene i Odense har det i langsommelige Tider været vanskeligt at naa til Enighed om Akkordpriserne, men endelig for ikke lang Tid siden enedes man tildels om Indførelse af de københavnske Priser paa Betingelse af, at de snarest skulde gennemgaa en Revision. Ved den nu forestaaende Fornyelse kunde Enighed heller ikke opnaas paa Stedet, og der afholdtes derfor et Møde her i København den 28. Januar, hvor begge Parter var repræsenterede.

Man enedes her om,

at den københavnske Priskurant skal gælde ogsaa for Odense,

at der paa alt Daglønsarbejde pr. Uge udbetales et Dyrtidstillæg af 10 Øre pr. Time, og

at de nuværende Timelønninger forhøjes med 3 Øre pr. Time fra 28. Januar at regne.

Bestemmelserne faar tilbagevirkende Kraft til 23. Novbr. 1917, for hvilket Tidsrum der udbetales enhver Rørlægger, som faktisk var i Arbejde den 15. Januar i Aar hos en af de respektive Mestre, et Beløb af 20 Kr.

Københavns Rørpriskuranter.

Som meddelt i sidste Fagblad var der opnaaet Enighed om, at Priskuranten for Gas- og Vandledningsarbejder i København af 20 September 1907 og tilhørende Tillæg af August 1913 og 17. Maj 1916 var forlænget til 1. April 1919, imod et ugentligt Dyrtidstillæg af 10 Øre pr. Arbejdstime ved Daglønsarbejde og 5 Øre ved Akkordarbejde.

Dernæst har Prislisten for Sanitetsarbejde været til Behandling mellem Organisationerne og her enedes man om at udtale følgende:

> Ved et Møde mellem Udvalget for »Prislisten for Opstilling og Montering af Damp- og Varmtvandsapparater«: d'Hrr. Direktør M. Treschow, Direktør F. A. H. Petersen og Ingeniør J. Madsen paa Jærn- og Metalindustriens Vegne og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund repræsenteret ved d'Hrr. J. A. Hansen, Petersen, Johs. Hansen, Segato og A. Sørensen, opnaaedes Enighed om følgende:
>
> > For alle de Arbejder, der er fælles med Gas- og Vandprislisten, ydes et *Dyrtidstillæg* af 5 pCt. For de øvrige i Prislisten nævnte Arbejder, hvor *Dyrtidstillægget* nu er 20 pCt., forhøjes dette med 5 pCt. til 25 pCt.
> >
> > Nævnte Tillæg gives til alle Arbejder, som paabegyndes i Tiden fra 1. Januar 1918 til 1. Juli 1918.
>
> *København, den 7. Februar 1918.*
>
> For Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark:
> *M. Treschow.*
>
> For Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund:
> *J. A. Hansen.*

Former-Konference.

I Henhold til den Omtale og Behandling af Lønforholdene paa de større Provinsstøberier for Handelsgods, der fandt Sted paa Ekstrakongressen den 8. December f. A., er der den 20. Januar i Administrationsbygningen, Gl. Kongevej i København, afholdt en Konference med Repræsentanter fra saadanne Virksomheder.

Foruden Forretningsudvalget var der ved denne Lejlighed til Stede Repræsentanter fra følgende Afdelinger: Fredericia, Frederiksværk, Hørsholm, Kerteminde, Middelfart, Nykøbing J., Næstved, Odense, Svendborg og Vejle.

Den stedfundne Debat optog hele Dagen, og resulterede i følgende Resolution, som enstemmig vedtoges:

> »Repræsentanter for en Række Provinsstøberier, der væsentlig producerer Handelsgods, og som for Tiden har opsagt og ligger i Forhandlinger om nye Prislister, samlede til Møde i København Søndag den 20. Januar 1918, henstiller til Hovedbestyrelsen:
>
> at den støtter Formerne paa de repræsenterede Arbejdspladser i deres Krav om nu, da der skal skabes nye Prislister, at faa disse forhøjet i et

saadant Omfang, at Fortjenesten for disse Arbejdere kommer paa Højde med, hvad Fortjenesten er steget til for Landets øvrige Formere, hvilket bl. a. begrundes i, at Arbejdsgiverne, i Tiden med de stærkt stigende Priser paa alle Livsfornødenheder, har benyttet de faste Prislister til at holde Lønningerne nede paa et Niveau langt under, hvad Fortjenesten har været andre Steder,

at der ikke godkendes Prislister, hvor Forhøjelsen sker ved Hjælp af Dyrtidstillæg — og

at der i alle Prislister for de repræsenterede Arbejdspladser gennemføres en Bestemmelse om, at Jule- og Nytaarsferier, naar disse varer længere Tid end fra Juleaftensdag om Morgenen og til 2. Nytaarsdags-Morgen, erstattes Formerne af Fabrikken som Ventetid.«

Fra Jærnbanens Værksteder.

Værksteds- og Remisearbejdernes Fællesorganisation ved De danske Statsbaner afholdt Lørdag den 2. Februar et Hovedbestyrelsesmøde paa »Ny Ravnsborg« i København, hvor man behandlede følgende

Dagsorden:

I. Protokollen over Forretningsudvalgsmøderne.
II. Den foreliggende Situation.
III. Afskaffelse af Akkord og Indførelse af faste Timelønninger.
IV. Værkstedstidendes økonomiske Forhold samt en Del mindre Sager uden særlig Betydning.

Hovedbestyrelsen, der bestaar af en Repræsentant for de forskellige Fag i Aarhus og København samt en Repræsentant fra Nyborg, var alle mødte, ligesom Forbundene alle var repræsenterede ved Mødet. Endvidere var Centralorganisationen for Arbejdere under Krigsministeriet repræsenteret ved sin Formand.

Efter Protokollens Oplæsning indledede Fællesorganisationens Formand, M. Kirketerp, Diskussionen om den foreliggende Situation og belyste herunder de Vanskeligheder, der for Tiden besværliggjorde eller helt hindrede økonomiske Fremskridt og omtalte de Forhold, der havde bevirket Arbejdstidsindskrænkningen paa Værkstedet i Aarhus, og knyttede hertil nogle Oplysninger om de Bestræbelser, der af Arbejderne paa de militære Virksomheder udfoldedes for Indførelsen af en 8 Timers Arbejdsdag, hvilke Bestræbelser han anbefalede Statsbanens timelønnede Arbejdere at slutte sig til.

Smed H. P. Christensen, Aarhus, gjorde Rede for Stillingen i Aarhus og oplyste, at der var bebudet yderligere Indskrænkning af Arbejdstiden, og han henstillede, at der krævedes ensartet Arbejdstid i alle Værkstederne, men sluttede sig ganske til Ønsket om en 8 Timers Arbejdsdag.

Da samtlige Hovedbestyrelsesmedlemmer sluttede sig hertil, bemyndigedes Forretningsudvalget til at foretage de fornødne Skridt for Indførelse af 8 Timers Arbejdsdagen paa Statsbanens Værksteder.

J. A. Hansen gav en Række Oplysninger om de Forhandlinger, der var førte med Krigsministeren om 8 Timersdagen for Arbejdere ved Orlogsværftet og knyttede hertil en Række Bemærkninger om Forhandlinger med Statsadministrationen i den nuværende Krigssituation.

I Spørgsmaalet om Akkordarbejdets Afløsning og Indførelse af faste Timelønninger forelaa en almindelig Udtalelse fra Maskindirektøren om, at man paatænkte en saadan Foranstaltning.

Meningerne om det formaalstjenlige heri var meget delte, idet Repræsentanterne fra Aarhus syntes at være gunstig stemte for en saadan Reform, medens København ganske var derimod.

Da alle Parter var ganske enige om, at vor Stilling hertil maa være afhængig af, hvad Timeløn og øvrige Vilkaar, der vil blive os tilbudt, vedtog man at afvente det endelige Forslag herom.

Kirketerp gav en Oversigt over Værkstedstidendes Tilblivelse og dens videre Udvikling som Led i det Agitationsarbejde, der udføres indenfor Statens Omraade; han henpegede paa de store Vanskeligheder, man i Anledning af Krigen nu havde at overvinde, idet Omkostningerne ved Bladets Trykning nu var saa store, at vi ikke længere formaaede ved egen Hjælp at holde Bladet gaaende. Der var rettet Anmodning til Forbundene om Støtte, og Smede- og Sadelmager-Forbundet havde givet saadant Tilsagn, medens de øvrige Forbund af principielle Grunde ikke kunde tiltræde vor Anmodning.

Hovedbestyrelsen bemyndigede Bladets Ledelse til at udskrive de fornødne Bidrag til Bladets fremtidige Drift; det maatte saa overlades de enkelte Afdelinger selv at tilvejebringe det fornødne Beløb.

Der gaves ligeledes Bemyndigelse til Udskrivning af et ekstra Bidrag til Fællesorganisationens Drift, hvorefter Mødet sluttedes.

Arbejdsløsheden i Metalarbejderfagene.

Vil man danne sig et Begreb om Udstrækningen af den nuværende Arbejdsløshed indenfor Metalarbejderne i København, er det ikke nok at angive Tallet paa de Medlemmer, som for Tiden er arbejdsløse, og maale Omfanget i Forhold til Medlemsantallet, thi den Ledighedsprocent, der da fremkommer, giver ikke noget godt Holdepunkt til Bedømmelse af Arbejdsløsheden, saaledes som den former sig for Tiden, grundet paa de ekstraordinære Forhold for hvilke vi gjorde Rede i sidste Nummer af Metalarbejderen.

Ledighedsprocenten var den 18. ds. noget over 15.

Det vil sige, at den nævnte Dag var der i København tilsammen 1628 arbejdsløse Medlemmer tilhørend

Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse eller 1 Arbejdsløs mere end ved Aarets Begyndelse.

Ganske vist var Antallet den 4. ds. oppe paa 1725 ledige, men om nogen større Forandring i Omfanget af Arbejdsløsheden var der tilsyneladende ikke Tale, ligesom det, set i Forhold til tidligere store Arbejdsløshedsperioder, ikke var særlig ekstraordinært.

Imidlertid bliver Billedet mindre lyst, naar man erfarer, at foruden ovennævnte 1628 Arbejdsløse har andre 1089 Medlemmer af Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse været ledige i kortere eller længere Tid i indeværende Aar, saaledes at det samlede Antal, som har været berørt af Arbejdsløshed i de sidste 7 Uger, udgør 2717 eller mellem 25 og 26 pCt.

I Provinsen er der for Tiden ca. 1150 arbejdsløse Smede og Maskinarbejdere, medens vi i Øjeblikket ikke har bestemte Tal for de andre Fag.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Observer. Naar Skemaerne til Lønstatistikken for Februar Maaned 1918 indsendes til Forbundet, hvilket bør ske umiddelbart efter Maanedens Udgang, anmodes Tillidsmændene om fra hvert Værksted at lade medfølge en Seddel med Oplysning om, hvorvidt nogle af de oppebaarne Lønninger indeholder Dyrtidstillæg, og i bekræftende Fald paa hvilken Maade det er oppebaaret, altsaa om det er Procenttillæg til Akkordarbejdet eller bestemte Tillæg pr. Arbejdstime o. s. v.

Arbejdstiden. Den d. 15. Januar foretagne Undersøgelse af Arbejdstiden har givet følgende Resultat:

Meddelelser er indgaaet fra 1559 Medlemmer.

Af disse var i Arbejde ved Faget	1109	Medlemmer
Udenfor Faget	29	—
Arbejdsløse	354	—
Soldater	40	—
Syge	27	—

Med Hensyn til Antallet af Dage, der arbejdes om Ugen, fremkom følgende:

6 Dage om Ugen	1032	Medlemmer
5 — —	28	—
4 — —	49	—

Timeantallet, der arbejdes pr. Uge, fordelte sig som følger:

54 Timer pr. Uge	711	Medlemmer
53 — —	41	—
52½ — —	14	—
51 — —	59	—
48 — —	111	—
45 Timer pr. Uge	93	Medlemmer
42 — —	18	—
36 — —	23	—
35 — —	5	—
32 — —	8	—
30 — —	14	—
24 — —	12	—

hvilket giver en gennemsnitlig ugentlig Arbejdstid pr. Medlem paa 53 Timer 10 Minutter.

Hos Aktieselskabet Burmeister & Wain i København findes 35 Medlemmer, der arbejder og gaar ledige i Hold, og de er derfor regnet mellem de arbejdende.

Bælum. Et her i ren Timeløn arbejdende Medlem har faaet denne forhøjet fra 48 til 55 Øre.

Helsingør. Hos Jærnstøber Kjærulff, hvor der arbejder 2 Medlemmer i ren Timeløn, og hvilken Fabrikant ikke er Medlem af Sammenslutningen, er de af Overenskomstens Forlængelse løbende Forhold ordnede paa den Maade, at hver af de 2 Medlemmer har faaet udbetalt 20 Kr., og samtidig er deres Timeløn hævet fra 60 til 65 Øre.

Herning. Ejeren af Herning ny Jærnstøberi, der er Medlem af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, og som til Julen havde udbetalt de 2 derværende Formere hver 25 Kr., havde dermed ment ogsaa at have klaret de Forpligtelser, Overenskomstens Forlængelse paalægger ham. Efter en længere Konference med Tillidsmanden har han dog fundet sig til Rette med at udbetale de 10 Kr. for November pr. Medlem og forhøjet Timelønnen som foreskrevet.

Hobro. Denne Afdeling har den 13. Januar meddelt, at samtlige Akkordpriser paa det derværende Aktieselskabs Støberi er forhøjet med 10 pCt.

Horsens. 3 hos Kobbersmedemester Nielsen arbejdende Medlemmer har faaet deres Timeløn forhøjet med 3 Øre pr. Mand.

Hurup. Paa Hurup Maskinfabrik, der staar udenfor Sammenslutningen, og hvor der arbejdes i ren Timeløn, har de 2 derværende Medlemmer i Forbindelse med Overenskomstens Forlængelse faaet deres Timeløn forhøjet med 4 Øre hver. Den er derefter 69 Øre.

Kalundborg. I denne Afdeling, hvor der for Tiden arbejder 3 Medlemmer, meddeles den 23. Januar, at de hver har faaet udbetalt 35 Kr. i Dyrtidstillæg, samt at samtlige Akkorder er forhøjet med 10 pCt.

Kolding. Hos Aktieselskabet De danske Mejeriers Maskinfabrikker, hvor der udbetales et ugentlig Dyrtidstillæg af 3 Kr., er der foruden Bibeholdelse af dette sket følgende: Akkorderne ved Formemaskinerne er forhøjet med 15 pCt. og det løse Arbejde med 10 pCt.

København. Hos Firmaet Eickhoff, hvor der arbejdes i fælles Vægt-Akkord, er der i Henhold til

Meddelelse fra Afdelingen gennem lokale Forhandlinger opnaaet følgende: Begrundet i at Godset stadig bliver lettere, forhøjes Akkorden fra 12,4 til 13 Øre pr. Kg., samt for Gods til Fabrikkens eget Brug fra 4 til 10 Øre pr. Kg. Som en Erstatning udbetales der 150 Kr. straks til Deling mellem Formerne, og i Løbet af 5 Maaneder skal Vægt-Akkorden helt bortfalde; i denne Tid indføres Styk-Akkord efterhaanden.

Paa Aktieselskabet Atlas er Akkorderne for Rør forhøjet med 20—25 pCt. for henholdsvis vaadtstøbte og tørrede Rør, og med 20—25 pCt. for Remskiver med Bredde af henholdsvis over og under 200 m/m.

Nykøbing F. Den 4. December f. A. bebudede denne Afdeling, at man fra Fabrikken »Guldborg«s Side i Anledning af Uenighed om Priserne paa Stempelringe vilde kræve Mægling. Denne Sag er nu ordnet ad lokal Vej, idet et Tillæg af 50 pCt. for større Ringe, hvoraf man vilde foretage et Afdrag, er bibeholdt, og Priserne paa mindre Ringe er forhøjet med 20 pCt.

Odense. I Anledning af Akkordernes Udløb hos Aktieselskabet Brandt & Co., er der den 31. Januar afholdt Mæglingsmøde. Sagen sluttedes med følgende: Akkorderne ved Formemaskinerne forhøjes med 12 pCt. og for en enkelt Kassestørrelse med 15 pCt. Rørpriserne forhøjes med 12 pCt. Der erholdtes i Forvejen 14 pCt. i Dyrtidstillæg. Dette bibeholdtes. Haandformerne erholdt 9 pCt. i Dyrtidstillæg. Dette forhøjedes til 15 pCt. De opnaaede Resultater er med tilbagevirkende Kraft fra 1. Januar.

Samme Dato afholdtes i Anledning af Akkordprisernes Udløb den 1. Februar hos A/S Allerup for Maskinformernes Vedkommende ligeledes et Mæglingsmøde. Her erholdt Maskinformerne 10 pCt. i Dyrtidstillæg. Dette bibeholdtes, og Akkorderne forhøjedes med 10 pCt.

Begge Steder kan de saaledes fastsatte Priser til enhver Tid opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Paa »Frederiksbroens Jærnstøberi« er ad lokal Vej sket følgende: De der beskæftigede Medlemmer erholdt et Dyrtidstillæg paa 13 pCt. Dette forhøjes til 20 pCt. 5 Medlemmer i ren Timeløn fik denne forhøjet med 22 Øre tilsammen. Disse Lønninger er derefter: 4 Mand 81 Øre og 1 Mand 75 Øre. Hele Ordningen er med tilbagevirkende Kraft fra 18. Januar 1918.

Randers. 2 hos Jærnstøber C. Olsen i ren Timeløn arbejdende Medlemmer har faaet denne forhøjet med 10 Øre hver, nemlig fra 64 til 74 Øre.

Hos Jærnstøber Buchtrup blev nylig antaget 2 Formere. Da den ene havde begyndt, indsaa han det umulige i, indtil videre, at arbejde i Akkord, hvorfor han krævede en Timeløn af 80 Øre, medens Fabrikanten tilbød 48 Øre. Han forlod da Fabrikken, og ved Afdelingens Mellemkost, og efter at Forbundet havde skrevet til Fabrikanten, har man udbetalt de krævede 80 Øre pr. Time.

Rudkøbing. Herfra meddeles, at foruden et Tillæg af 5 Øre pr. Mand og Time, som Overenskomsten hjemler Ret til, faar de derværende Medlemmer udbetalt 5 Øre mere pr. Arbejdstime i Dyrtidstillæg.

Svendborg. Den 7. Februar er meddelt til Forbundet, at de paa Maskinfabrikken beskæftigede Medlemmer har erholdt et Dyrtidstillæg paa 5 pCt. til de gældende Akkordpriser med tilbagevirkende Kraft fra 1. December.

Hos Aktieselskabet L. Lange & Co., hvor der det sidste Aars Tid har været udbetalt efter de gamle Akkordpriser + 10 pCt., er der ad lokal Vej opnaaet følgende: 80 Patentbrædder er forhøjet med fra 6 til 33 pCt., 34 Brædder til Maskinen er forhøjet med fra 2 til 13 pCt., en Del løse Modeller med fra 5 til 15 pCt. De ovennævnte 10 pCt. forhøjedes efter dette Tillæg til 16⅔ pCt. Dette træder i Kraft 1. Januar, og til de i December udbetalte Lønninger efterbetales der 6⅔ pCt. Timelønningerne er forhøjede i Henhold til Overenskomstens Forlængelse, og den her omskrevne Ordning kan til enhver Tid opsiges med 2 Maaneders Varsel.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Konflikt i Odense. Hos Gørtlermester P. H. Høffner & Co. opstod den 8. Januar d. A. Konflikt derved, at Høffner for en Ubetydeligheds Skyld optraadte saa ubehersket, at de hos ham beskæftigede 4 Medlemmer alle forlod Arbejdet.

En Forhandling mellem Forbundet og Høffner den 15. Januar bragte ikke en Løsning af Konflikten, idet Forbundet krævede en Ordning af Lønforholdet, forinden Arbejdet blev optaget igen.

Efter at Konflikten havde varet ca. 3 Uger, søgte Høffner Optagelse i Gørtlerlauget i Provinsen, og paa Foranledning af dette blev der den 5. Februar beramen ny Forhandling, hvor der opnaaedes Enighed om, at Arbejdet saavidt muligt skulde genoptages i det samme Omfang som før Konflikten, og at Arbejdere, som ikke kunde begynde ved Konfliktens Ophør, fortrinsvis skulde have Adgang til at besætte de ledige Pladser. Dernæst enedes man om, at der skulde indføres Akkordarbejde, og at de gældende Ugelønninger skulde omlægges til Timeløn, saaledes at en Ugeløn paa 42 Kr. giver 76 Øre pr. Time, 38 Kr. pr. Uge — 67 Øre pr. Time, og 37 Kr. pr. Uge — 65 Øre pr. Time, samt at der til Timelønsarbejdet skulde ydes et Dyrtidstillæg paa 4 Øre pr. Time til Timelønnen paa 76 Øre og 5 Øre pr. Time til de øvrige Lønninger. De her nævnte Tillæg er Tillæg, som ydes udover det overenskomstmæssige Timelønstillæg, som traadte i Kraft paa Virksomheden i December 1917.

Paa A/S Grønnings Metalvarefabrik i Odense afholdtes Mæglingsmøde den 5. Februar d. A. i Anledning af Krav om Forbedring af Akkorderne og Timelønnen. Man enedes om at ophæve et hidtil ydet Dyrtidstillæg paa 15 pCt. og erstatte det med 20 pCt. Akkordprisforhøjelse paa alle Akkorder og et Tillæg af 5 Øre pr. Time, ligesom et i Støberiet beskæftiget Medlem, som ikke arbejder i Akkord, fik et Timeløns-

tillæg paa 5 Øre pr. Time. Gennemsnitsfortjenesten for Oktober Kvartal var 74 Øre pr. Time.

Overenskomst. Mellem Forbundet og Randers Dørgrebs-Metalvarefabrik er den hidtil gældende Overenskomst med tilhørende Værkstedspriskurant forlænget 1 Aar, indtil 1. Februar 1919, mod at ca. 120 Akkordpriser er blevne forhøjet med 15 pCt., og at et hidtil udbetalt Dyrtidstillæg paa alt Arbejde paa 16 pCt. er bleven forhøjet til 25 pCt.

Paa Dackmanns Metalvarefabrik i Vejle er den i Støberiet gældende Akkordpris af 14 Øre pr. Kilo forhøjet til 20 Øre pr. Kilo.

Hos Kobbersmed Chr. Nielsen i Horsens er Timelønnen, foruden det overenskomstmæssige Tillæg, bleven forhøjet med 5 Øre pr. Time for hver af de paa Virksomheden beskæftigede 3 Medlemmer.

Hos Gørtlermester V. Jørgensen, Gl. Mønt 19, København, er alle Akkordpriser blevne forhøjet med 10 pCt.

Paa Chr. A. Jensens Metalvarefabrik, Fiolstræde 9, København, er et til 1. Februar gældende Dyrtidstillæg paa 12 Kr. 35 Øre pr. Maaned yderligere blevet forlænget, og samtidig er dette blevet forhøjet med 10 Kr. Kvartalet.

Hos Firmaet Hassel & Teudt, Bredgade, København, afholdtes den 17. Januar 1918 Mæglingsmøde i Anledning af, at Firmaet ikke havde udbetalt den i Overenskomsten af 18. December 1917 fastsatte Efterbetaling af 10 Kr. for November Maaned. Firmaet fremførte, at det i Midten af Oktober 1917 var indgaaet paa en Dyrtidsordning med sine Arbejdere, hvorved der udbetaltes 10 Øre pr. Time i Dyrtidstillæg, og at Firmaet til denne Dyrtidsordning havde knyttet Forbehold overfor den Ordning, som der ved Overenskomstforhandlingerne maatte blive truffet. Da Forbundet ikke kunde anerkende, at en Aftale mellem Firmaet og dets Arbejdere kan paavirke en senere mellem Organisationerne truffen Overenskomst, kunde Enighed ikke opnaas, hvorfor Spørgsmaalet henvistes til Timandsmøde mellem Organisationerne.

Paa A/S H. A. Gruberts Sønners Metalvarefabrik, København, afholdtes den 17. Januar Mæglingsmøde i Anledning af en Uoverensstemmelse om Forstaaelsen af en paa Mæglingsmødet den 17. September 1917 truffen Aftale om Procenttillæg til Akkorder, hvorpaa der var tjent indtil 90 Øre pr. Time sidste Gang Arbejdet blev udført før Mæglingsmødets Dato. Paa Mæglingsmødet fremgik det, at det ikke kunde paavises, hvormeget der var tjent pr. Time paa Akkorden sidste Gang, den blev udført, og at dette var Anledningen til Uoverensstemmelsen. Man enedes om at ophæve den paa Mæglingsmødet den 17. September trufne Ordning, mod at der mellem Firmaet og Arbejderne optages Forhandling om nye Priser, efterhaanden som Arbejdet fremkommer, ligesom Firmaet udtalte, at det ikke havde til Hensigt at forringe den gennemsnitlige Fortjeneste ved denne Ordning.

Ordinært Delegeretmøde. Ifølge Beslutning paa sidste ordinære Delegeretmøde i 1915 skulde Forbundet afholde ordinært Delegeretmøde i Paaskedagene 1918. Da Overenskomstsituationen og det deraf følgende Arbejdsstof har gjort det umuligt at tilrettelægge Materialet til den angivne Tid, har Hovedbestyrelsen søgt Repræsentantskabets Sanktion til at henlægge Delegeretmødet til Dagene den 27., 28. og event. den 29. Juli d. A.

I Henhold til Forbundets Love § 11, Stk. f., har alle Repræsentantskabets Medlemmer givet sin Tilslutning hertil med Undtagelse af Repræsentanten for Odense Afdeling.

Kvartalsoversigten for Oktober Kvartal 1917 bedes omgaaende indsendt til Kontoret, ligesom Forbundets Medlemmer bedes drage Omsorg for, at de er i Besiddelse af Arbejdsbog for Januar Kvartal 1918.

Arbejdskort. Tillidsmændene paa hvert Arbejdssted bedes drage Omsorg for, at nyantagne Medlemmer afleverer Arbejdskort ved Arbejdets Paabegyndelse. Hvis et Medlem paabegynder Arbejde uden Arbejdskort og mulig vægrer sig ved at afhente et saadant paa Kontoret, bedes man indberette dette til Organisationen.

Arbejdsløsheden i December 1917.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	9	2
— anmeldt i Løbet af Maaneden	22	2
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen...	7	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	3	0
Bortrejst	1	0
Ledige Dage i Maaneden	362	97
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	21	4

Arbejdsløsheden i Januar 1918.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	21	2
— anmeldt i Løbet af Maaneden	21	2
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen..	4	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	6	2
Bortrejst, Militær el. lign.....	0	0
Ledige Dage i Maaneden.....	466	41
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	22	2

Metaltrykkere.

Hos samtlige Elektropletfabrikanter i København er der stillet Krav om, at de paa de forskellige Arbejdspladser gældende Akkordpriser revideres i opadgaaende Retning paa Grundlag af en Forhøjelse paa 20—25 pCt.

De paa hver enkelt Fabrik førte Forhandlinger har imidlertid ikke bragt forønsket Resultat, idet Elektropletfabrikanterne paa et Møde den 29. f. M. har vedtaget at tilbyde Metaltrykkerne en Forhøjelse paa 5 pCt.

Dette ringe Tilbud har man ikke kunnet tage imod, hvorfor der er begæret Mægling afholdt.

Dansk Lysekronefabrik. Ved en Forhandling den 15. Januar enedes man om en Forhøjelse af Akkordpriskuranten med 10 pCt., samt en Værktøjsgodtgørelse af 2 Øre pr. Time. Som Vederlag for selv at have holdt sig med Værktøj betales der 25 Kr. for det forløbne Tidsrum.

Smede og Maskinarbejdere.

Mæglingsmøder. Hos A/S Præcision (Klestrup & Alsleben), København, mægledes den 7. Januar. Anledningen var dels Krav om Begrænsning af Overarbejdstiden, hvor man sluttede Sagen paa de af Firmaet under Mæglingen fremsatte Udtalelser, dels Krav om Genantagelse af en Arbejder, der afskedigedes, fordi han ikke vilde antage en Akkordpris, der blev budt ham. Han lovedes genantaget, saa snart hans Bænk bliver ledig.

Den 8. Januar mægledes hos Fabrikant Einar Svensson, Amager, i Anledning af Klage fra Arbejderne over, at Firmaet havde opsagt en for et Par Maaneder siden revideret Priskurant og forlangt denne reduceret. Opsigelsen toges tilbage, og Firmaet gav Afkald paa at ville fortsætte med et Krav om, at der kun maa betales 1 Kr. 10 Øre pr. Time. Iøvrigt lovedes Akkord indført i saa vid Udstrækning som muligt.

Paa Giersings mekaniske Værksteder mægledes den 15. Januar i Anledning af en ret gammel Klage over Afskedigelse af en Tillidsmand, der dog ikke fordredes genantaget. Firmaet erkendte, at der ved Afskedigelsen havde foreligget visse Formfejl, hvorfor det tilbød at give den paagældende Mand 100 Kr. i Erstatning. Dette Tilbud modtoges.

Den 16. Januar var der Mæglingsmøde hos Firmaet Isidor Bernstein, København, i Anledning af, at en Mand, der mente sig berettiget til 1 Kr. 35 Øre i Timen, var aflønnet med 85 Øre, og iøvrigt ikke havde faaet de 10 Kr. for November Maaned i H. t. Overenskomsten. Begge de krævede Beløb udbetaltes. Samtidig ordnedes iøvrigt et Akkordforhold, der var opstaaet paa Værkstedet.

Den 24. Januar mægledes hos Fabrikant Chr. Andersen i Holbæk i Anledning af Krav om Tillæg til Akkordpriskuranten m. m. Firmaet lovede at tage Hensyn til Overenskomstens Forudsætninger ved Fastsættelsen af nye Akkordpriser, Udearbejdspengene forhøjedes til 5 Øre pr. Time, og der gaves 20 Øre i Timelønsforhøjelse til dem, der har mest Timelønsarbejde.

Samme Dag mægledes desuden paa Holbæk Maskinfabrik, ligeledes paa Krav om Forhøjelse af samtlige Akkordpriser. De faste Akkordpriser forhøjedes med 6,5 pCt. Arbejde her udenfor, som hidtil er betalt med 63—64 Øre pr. Time, faar et Tillæg af 4 Øre.

Hos Smedemester Rødtjer, København, mægledes den 1. Februar i Anledning af Uenighed om en Akkordopgørelse. Det omstridte Beløb, Kr. 38,94, udbetaltes.

Under 4. Februar afholdtes Mægling hos A/S J. S. Hess & Søn i Middelfart i Anledning af Krav om 15 pCt.s Forhøjelse af de bestaaende Akkordpriser. Det hidtil givne Tillæg paa 8 pCt. forhøjedes til 15 pCt., og det vedtoges at yde Smedene ved Centralovne og Kaminer 10 pCt.s Dyrtidstillæg. Begge Tillæg faar tilbagevirkende Kraft til 1. Januar 1918.

Timeløns- og Akkordprisforhøjelser. Paa Lyngby Farveri- og Merceriseringsanstalt saavel som paa Gardinfabrikken er Timelønningerne forhøjede fra gennemsnitlig 68 til 72 Øre med tilbagevirkende Kraft til 1. November. Paa disse Virksomheder ydes iøvrigt et Dyrtidstillæg af 20 Kr. pr. Maaned og Mand. — Paa Junckers Maskinfabrik og hos Smedemestrene Malmgren og Jørgensen i samme By er der opnaaet Enighed om Ydelsen af de overenskomstmæssige Tillæg.

Hos Firmaet N. A. Christensen, Nykøbing M., er der opnaaet Enighed om Ydelsen af et Dyrtidstillæg af 8½ pCt. om Ugen med tilbagevirkende Kraft til 1. Januar 1918 og en Opsigelsesfrist paa 2 Maaneder. Med de tidligere ydede Dyrtidstillæg gives der nu ialt et Tillæg af 17½ pCt. om Ugen.

Paa Kobbervalseriet paa Engvejen i København har de der beskæftigede 6 Mand udover deres overenskomstmæssige Tillæg faaet deres Timelønninger forhøjede med gennemsnitlig 4 Øre, fra 68,3 til 72,3 Øre. Endvidere bestemtes det, at alt Arbejde, der beløber sig til mere end 8 Kr., skal gives i Akkord.

Paa Sukkerfabrikken »Vestsjælland« i Slagelse er der ved lokal Forhandling opnaaet Enighed om Udbetalingen af et Dyrtidstillæg af 10 Kr. for hver af Maanederne November og December, derefter 5 Kr. pr. Uge til 1. April og 4 Kr. pr. Uge derfra og indtil 1. Oktober 1918. Gennemsnitstimelønnen er 63 Øre.

I Nykøbing paa Falster er samtlige Smedemestre indgaaede paa at give et Løntillæg af 5 Øre pr. Time med tilbagevirkende Kraft til 1. November. Samme Tillæg gaves paa Nobels Cigaretfabrik, hvor desuden Akkordpriserne var Genstand for en lille Forhøjelse.

Ogsaa i Nakskov er samtlige Smedemestre indgaaede paa at give en gennemgaaende Lønforhøjelse af 5 Øre. 18 Mand fik derved deres Gennemsnitstimeløn hævet til 64,8 Øre.

I Aarhus har der fundet nogle mindre Lønforhøjelser Sted. Hos Caroe & Leth har 2 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 67 til 71 Øre, hos Kobbersmed Wilson har 2 Mand faaet Timelønnen hævet fra 53 til 63 Øre og paa Fællesforeningen i Viby har 4 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 52,2 til 57,0 Øre.

I Odense har 6 Mand hos Cyklegrosserer Eriksen efter Strejke faaet deres Timeløn hævet med 15 Øre pr. Time og Antagelseslønnen paa Værkstedet til 60 Øre pr. Time.

Hos A/S N. Larsens Vognfabrikker, København, har Smederne erholdt et Tillæg af 13 pCt. til Akkordpriserne, Bænkarbejderne 10 pCt., saaledes at der med de tidligere givne Tillæg betales henholdsvis 33 og 25 pCt.

Overenskomstfornyelser og ny Overenskomster. Den 16. Januar afsluttedes en Overenskomst med De forenede Papirfabrikker, der har indmeldt sig i Sammenslutningen, hvorefter det hidtil givne Dyrtidstillæg konverteredes med 9 Øre pr. Time, og iøvrigt indføres Jærnindustriens Overenskomst, og for Tiden fra 1. November 1917 til 16. Januar 1918 betales ialt 25 Kr.

Mellem Odense Smedelaug og den derværende Afdeling er der opnaaet Enighed om en Fornyelse af Overenskomsten paa samme Betingelser som indenfor den øvrige Jærnindustri plus Afløsning af et maanedligt Dyrtidstillæg fra 8—10 Kr. om Maaneden med et Timelønstillæg af 5 Øre.

Mellem Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsen og Københavns Afdeling 1 er der under 17. ds. afsluttet en Overenskomst, hvorefter Timelønnen for 11 Mand hævedes med 10 Øre for hver med tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober f. A., men denne Efterbetaling fastsattes iøvrigt til en samlet Sum af 81 Kr. pr. Mand.

Med Smedemestrene i Nyborg er der ogsaa opnaaet Enighed om en Fornyelse af den bestaaende Overenskomst, hvorefter Svendene fik et Tillæg af 5 Øre pr. Time og et Dyrtidstillæg paa 6 Øre.

Mellem Københavns Afdeling 1 og Pianofabrikantforeningen er aftalt en Forlængelse af den bestaaende Overenskomst, hvorefter 7 Mand hos Firmaet Hornung & Møller faar et Dyrtidstillæg paa 8 Øre pr. Time i de første 4 Maaneder af 1918, derefter 10 Øre indtil Overenskomstens Udløb 1. Maj 1919.

Timandsmøde. Den 9. Januar afholdtes et Timandsmøde i København i Anledning af et Lønkrav fra Fabrikant Brüel i Hjørring.

Dette Lønkrav var rejst et Par Maaneder forud for Overenskomstens Afslutning, men Firmaet havde gjort Tilbud og taget Tilbudet tilbage for at gøre det mindre, indtil man sluttelig helt nægtede at ville give noget under Henvisning til de overenskomstmæssige Forhøjelser. Paa Timandsmødet enedes man om, at 17 Mand fik 50 Øre til Fordeling pr. Time med tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober f. A.

Varmen. Paa Nielsen & Winthers Aeroplanfabrik forlod samtlige Arbejdere Mandagen den 14. Januar Værkstedet, fordi der ikke var tilstrækkelig opvarmet. Efter 5 Dages Stilstand enedes begge Parter om at lade Arbejdsforholdet genoptage.

Fra Hobro. Smedemester Christensen i Hobro skyldte en Mand 59 Kr., som denne imidlertid ikke kunde faa ved egen Hjælp. Først ved Anvendelsen af Inkassation gennem en Sagfører lykkedes det at faa nogle af Pengene, idet Svenden indgik paa at slutte Sagen med en Udbetaling af 40 Kr.

Boligmød i Svendborg. Vor Afdeling i Svendborg gør opmærksom paa, at der for Tiden i Svendborg er stor Boligmød. Kommunen har anvist husvilde Familier Ophold paa Fattiggaarden, og dette er af en saadan Natur, at flere Tilrejsende, der havde faaet Arbejde i Svendborg, skyndsomst har forladt Byen. Navnlig gifte Medlemmer er udelukkede fra at kunne faa Lejlighed, og vore Svendborg Kolleger anbefaler derfor saadanne, som faar Arbejde i Svendborg, ikke at regne med at kunne flytte deres Familie med sig med det samme.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
7. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

Ophævet Strejke. Strejken hos Cyklegrosserer C. Eriksen i Odense er nu hævet. Vore derværende 6 Kolleger har faaet deres Timeløn hævet med 15 Øre hver, saaledes at Gennemsnitstimelønnen nu er 62,8 Øre. Antagelseslønnen fastsattes samtidig til ikke mindre end 60 Øre pr. Time. Strejken begyndte den 14. Januar, og Arbejdet genoptoges den 5. Februar.

Blokade i Holstebro og en Eksklusion af Forbundet. Maskinhandler M. Mathiesen i Holstebro har i 3 Aar været blokeret, fordi han ikke vilde holde sig Reglerne efterrettelige. Alligevel gik fornylig et af vore Medlemmer,

Nr. 24884, Mads Kolkjær Jensen,

i Arbejde nævnte Sted. Dette førte til, at han ekskluderedes af Afdelingen, og denne Eksklusion er senere godkendt af Hovedbestyrelsen og meddeles herved videre til samtlige Medlemmers Kundskab.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
22712	Andersen, Peter Chr.	Rødding	23. 7.86	Aarhus	12. 5.16	Viborg	28. 7.17
25813	— Peter Vilhelm..	Bellinge	7. 3 95	Kbhvn. Afd. 1	2.10.17	Kbhvn. Afd. 1	20.10.17
22510	Bach, Anton Nielsen.	Havndal	16. 7.97	Aarhus	18. 3.16	Aarhus	23. 6.17
20255	Bermand, David	Riga	15. 6.90	D. Arbejdsm. Forb.	23. 2.12	Kbhvn. Afd. 1	13.10.17
8182	Breum, Svend Oluf....	København	1. 8.86	Kbhvn. Afd. 1	9. 3 07	„ „ 1	20.10.17
20100	Christensen, Theodor.....	—	11. 1.78	„ „ 1	1. 6.15	„ „ 1	4. 8.17
24009	Clausen, Albert Th. G. A.	—	3. 7.76	Odense	27.10.16	Odense	24. 3.17
17083	Frederiksen, Carl.....	Skelskør	8. 3.90	Kbhvn. Afd. 1	21. 6.15	Kbhvn. Afd. 1	6.10 17
21773	Hansen, Einar M. Anders	Jydstrup	29. 4.87	Ringsted	20. 1.15	Ringsted	20. 4.17
24410	Henningsen, H. J.....	V. Hæsinge	7. 9 91	Nyborg	6. 1.17	Assens	18. 8.17
22636	Henriksen, J. Valdemar ...	Vordingborg	27.10.98	Køge	25. 6.17	Næstved	8. 7.16
20969	Husfeldt, Johs. Vilh.....	København	31. 3 93	Præstø	9. 7.13	Kbhvn. Afd. 1	20.10 17
24869	Jensen, Albert.....	Rønne	14.10.97	Ringsted	28. 4.17	Ringsted	28. 4.17
8073	Jacobsen, Jacob	København	18. 4.76	Kbhvn. Afd. 1	13. 3.97	Kbhvn. Afd. 1	13.10.17
23918	Kosmann, Robert Adolf C.	—	23. 5.98	Kbhvn. Afd. 1	25.10.16	„ „ 1	13.10.17
25943	Kruse, Ove Daniel G..	—	?	„ „ 1	10.11.17	„ „ 1	10 11.17
23655	Larsen, Anders A. Jul..	—	1. 8.88	„ „ 2	9. 5.08	„ „ 1	13. 1.17
24777	— Carl Chr. Vilh..	Næstved	1. 3 94	Næstved	7.11.13	Næstved	14. 7.17
15943	Lindel, John. Peter Sture	Farnhult, Sverrig	29.11.85	Kbhvn. Afd. 1	18. 8.17	Kbhvn. Afd. 1	6.10 17
22788	Mogensen, H. Chr.	Stubbekøbing	2. 1.78	Nykøbing F.	14. 1.17	Nykøbing F.	3. 3 17
23813	Mortensen, Anders Edv....	København	2. 9.96	Kbhvn. Afd. 1	16. 9.16	Kbhvn. Afd. 1	13 10 17
25843	Munniche, Lorry Antonio.	—	23. 6.98	„ „ 1	13.10.17	„ „ 1	13.10.17
18261	Nielsen, Carl Sofus Johs.	—	16. 1.92	„ „ 1	6. 5.11	Hillerød	14. 7.17
17361	— Einar Valdemar	Aarhus	28.11.80	Aarhus	19. 2 16	Aarhus	9. 6 17
13013	— Hans Anton...	Snesiev	18. 7 93	Næstved	10. 5 13	Kbhvn. Afd. 1	29. 9 17
27663	— N. Th.....	Them	9. 3 89	Roskilde	7.11.17	Roskilde	10.11.17
10230	— Niels Chr.....	Ejer	20.11.91	Holbæk	10. 9.15	Skanderborg	4. 8 17
2389	— Niels Martin E.	Torben	19. 7.97	Kbhvn. Afd. 1	9.11.15	Hillerød	13 10 17
2525	Olsen, Johan Peter...	Ejsing	15. 3.82	Holstebro	3. 7.11	Holstebro	13.10 17
5410	— Ole C. Thomas	Roskilde	16.11.85	Kbhvn. Afd. 1	9. 3.12	Kbhvn. Afd. 1	13 10 17
22338	Petersen, Bernhard.....	Gyrstinge	23. 8.93	Ringsted	30. 9.16	Ringsted	17. 3.17
25399	— Henning Ove..	Ringsted	20. 9 96	Kbhvn. Afd. 1	28. 4.17	Kbhvn. Afd. 1	27.10.17
27236	— Niels.....	Odense	8.10 92	Odense	6. 7.17	Odense	21. 7.17
17186	— Peter Oluf	Søndersted	7. 5.75	—	13. 8.15	—	3. 2 17
9079	Rasmussen, Hans.....	Bregnerød	6.12.57	Holbæk	21. 2.15	Kbhvn. Afd. 2	5. 2 16
17856	— Marius Peter..	Stubbekøbing	4. 1.92	Stubbekøbing	1. 5 10	„ „ 1	20.10.17
563	Sørensen, Henrik Andreas	Lemvig	13. 9.91	Kbhvn Afd 1	12. 2.17	„ „ 1	20.10 17
23872	Simonsen, V. M.	Haugerup	5. 2.95	D. Arbejdsm. Forb.	29.10.15	„ „ 1	27.10.17

Meddelelser fra Hovedkasserererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	5483	H. Jørgensen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	109	N. J. Nielsen	(— — 1)
-	19717	Werner Carlsen	(— — 2)
-	19112	Holger Knudsen	(Randers)

Medl. Nr. 16920, Rich. P. Christiansen, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 5590 A. Gandrup.
- 20900 F. Schmiegelow.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

			Gl. Register.	Sidst betalt
Nr.	8280	Hansen,	Hans Emil.....	12. 5.00
-	8551	Jensen,	Robert Alexander ..	21. 1.11
-	5199	Jepsen,	J.	26. 7 02
-	13581	Jessen,	Einar	25.11.11
-	2279	Nielsen,	Vald. Georg.....	13. 1.12
-	964	Wulff,	Willy.....	5.11.10

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 13620	Andersen,	Eskild V. Fregerslev	12. 8.16
- 22275	—	Knud Chr. Møller ..	10. 2.17
- 12976	Bagge,	Knud	18. 7.14
- 16265	Rech,	Hans Einer K.....	18.12.15
- 23290	Christensen,	Hans Chr.....	12. 8.16
- 9278	—	Olaf Peter Chr.	27. 6.14
- 532	Damm,	Carl Martin	16 12.16
- 5590	Gandrup,	Alfred Ludv.	1. 9.17
- 5461	Hansen,	Fr.....	10. 3.17
- 21068	—	Hans.....	21. 3.14
- 24571	—	Jens Peter Vald.....	13. 1.17
- 18359	Jensen,	Chr. Frederik.....	6. 2 15
- 2240	—	Einar Hartung.....	4.10.13
- 23418	—	Jens P. Askov.....	12. 5.17
- 5298	—	Kai Edvard.....	4.11.16
- 5032	Jakobsen,	Ferry Peter	15. 1.16
- 16058	—	Peter Johannes Oest	11. 9.15
- 19709	Kure,	Andreas Peter.....	28. 2.14
- 12642	Larsen,	Christian.....	17. 3.17
- 5416	—	J. Darius.....	9. 9.16
- 9468	Lorentzen,	Einer Carlo A.....	17. 2.17
- 7400	—	Joh.....	14. 4 17
- 24222	Lukey,	Edgar J.....	14.10.16
- 8667	Lykke,	Carl Chr.....	4. 4.14
- 14378	Mortensen,	Michael.....	23. 6.17
- 25052	Nielsen,	Arn. Th. Peter.....	25.11.16
- 10777	—	Floridan A. Bern....	8.11.14
- 18522	—	Henrik William	31. 3.17
- 109	—	Niels Jørgen.....	10. 3 17
- 23873	Olsen,	Einer Chr. Max.....	10. 3.17
- 13378	Olesen,	Ole	28. 7.17
- 24377	Olsjær,	Chr.....	28. 7.17
- 23796	Oulzen,	Aage Falk.....	21.10.16
- 10300	Sørensen,	Arthur P.	16. 6.17
- 20900	Schmiegelow,	Fr. Vilh.....	7. 7.17
- 15509	Svendsen,	Georg.....	4. 3.16
- 19024	Svensson,	Olaf Algot.....	13. 3.15
- 492	Wahl,	Einar Viggo	5. 5.17
- 25612	Werner,	Sigvard Chr.	8. 9.17

Overskud

henligger i Lyngby Afdeling til Medlem Nr. 2738, M. Rasmussen, paa Kr. 16,92 fra Dansk Farveri- og Merceriseringsanstalt i Lyngby.

Breve.

Paa Anvisningskontoret i København henligger følgende Post:

Et Brevkort til Vilh. Kühlmann, afsendt fra Sofieholm.

Et Brevkort til Skibsbygger Carl Peter Petersen, afsendt fra Marstal.

Et Brev til Maskinarbejder J. A. Hansen, Afdeling 1, afsendt fra Hillerød.

Endvidere er der til Kontoret sendt en Del Papirer (Daabsattest, Konfirmationsattest og Breve) tilhørende Niels Chr. Christensen, født den 1. Septbr. 1877 i Bogense.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. f. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 10, 13. Aargang.

Kongresprotokollen
fra December 1917.

Protokollen over den ekstraordinære Kongres den 8. og 9. December 1917 udsendes nogenlunde samtidig med dette Fagblad til Afdelingerne.

Formanden erholder et Eksemplar til hver af de Delegerede og Afdelingens Arkiv, medens Afdelingskassererne erholder et Oplag tilstillet, som kan sælges til Medlemmerne for en Pris af 25 Øre pr. Stk.

Eksklusioner.

Medlem Nr. 24884, Mads Kolkjær Jensen, er gennem Holstebro Afdeling ekskluderet af Forbundet, fordi han har taget Arbejde paa en blokeret Arbejdsplads.

Medlem Nr. 16838, F. Bethlowsky Barland, af Københavns Afdeling 1 er i H. t. Lovenes § 11 g, ekskluderet af Forbundet for sin Optræden mod de øvrige Kolleger paa Værkstedet. Denne har været af en saadan Natur, at Firmaet har maattet afskedige Barland for i det hele taget at faa Folk.

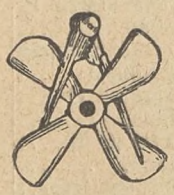

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 5 MARTS 1918 4. Aarg.

Vor storindustrielle Udvikling.

Den 14. November 1917 fremlagde Handelsministeren i Folketinget et Forslag til Lov om „Adgang til Bygning, Salg, Udførsel og Befragtning af Skibe", et Forslag, der vakte et ikke ringe Røre i visse Kredse. Den gamle Kendsgerning, at Skibsrhederne gerne vil føle sig som Herrer over Skibsbyggerierne, fordi de paastaar, at det er dem, der skaffer dem Arbejde og Penge, traadte ret stærkt frem paany. Dette er under hele den Kampagne, som er ført siden da, kommet tydeligt til Orde gennem Dagbladet „Børsen", som er særligt Organ for et Par af vore store Rhederier.

Skibsbyggerierne, navnlig Burmeister & Wain, protesterede stærkt imod det fremsatte Lovforslag, som vil tvinge dem til at annullere en Masse af de Ordrer, de ligger inde med for udenlandske Skibsværfter, til Fordel for private indenlandske. Samtidig erklærede man ganske aabent, at hvis det drejede sig om at lade den private Skibsbygning træde tilbage for Statens Interesser i saa Henseende, saa var man villig til at bøje sig, og ganske naturligt var de demokratiske Partier paa Rigsdagen i nogen Grad lydhøre overfor dette Standpunkt.

Skibsrhederne pukker meget stærkt paa „de mange Penge, de tjener ind til Landet", men selvom der kan være noget deri, og selvom Staten i disse Tider i ikke ringe Grad tager Toppen af de store Fortjenester i Form af Skatter til Hjælp til den forhaandenværende dyre Statshusholdning med dens Maksimalpriser og Dyrtidsforanstaltninger, saa er der dog ingen Tvivl om, at Skibsrhederne i høj Grad skraber Penge sammen til Fordel for en forholdsvis lille Kreds af Kapitalister, som naturligvis i Kraft af deres Kapital helst vil være dem, der er de afgørende i de storpolitiske og storøkonomiske Forhold.

Efter lange Forhandlinger i Udvalg indenfor Rigsdagen med Tilkaldelse af Repræsentanter for Firmaerne og for vor Organisation er Lovforslaget af 14. November nu blevet til Lov med forskellige Lempelser; navnlig er Lempelserne af Betydning med Hensyn til Reparationer, hvor man ved det oprindelige Lovforslag vilde gøre Værfternes Ret til at paatage sig Reparationer af Havari og lignende afhængig af ministeriel Tilladelse i hvert enkelt Tilfælde. Dette vilde naturligvis i det store og hele have stillet Værfterne ganske umuligt med Hensyn til at kunne handle med den nødvendige Hurtighed i saa Henseende, men iøvrigt giver Loven paa dette som andre Omraader Regeringen Ret til Indskriden, hvor Samfundets Interesser forlanger det, og dette maa vistnok indrømmes at være en Nødvendighed under de forhaandenværende Forhold, hvor Landet mere og mere vil komme til at mangle Tonnage.

Med Tonnagemanglen opstaar Spørgsmaalet om Muligheden for Bygning af Skibe her i Landet og derigennem atter igen Muligheden for at faa de nødvendige Materialier. Naturligvis er der de største Vanskeligheder for at faa det nødvendige Materiale her til Landet, og dette giver sig tydeligt nok til Kende i Arbejdsløsheden indenfor Metalarbejderfagene, der samlet for hele Landet for de Organisationer,

som staar indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, nu andrager stærkt op imod 3000, deraf 1747 i København.

Der er ganske vist i Løbet af de sidste Par Aar vokset Skibsbyggerier op som Paddehatte rundt omkring i Provinserne. Snart er vi jo naaede dertil, at hver Provinsby har sit Skibsværft, forsaavidt de da har den mindste Smule Vand at ty til, men med Bygningen af Skibe gaar det kun smaat, fordi vi er saa absolut afhængig af Tilførsel af Materialier fra Udlandet. Herom forhandles der iøvrigt for Tiden med Tyskland, som næsten udelukkende er vor Leverandør i saa Henseende.

Som man vil have set, er der ogsaa adskillige Projekter oppe om Anlæg af Jærn- og Staalværker, men ogsaa her skal vi jo regne med væsentlige Tilførsler ude fra, og det synes ogsaa svært at naa til Enighed indenfor industrielle Kredse om, hvorledes Sagen bør gribes an. Jærnindustriens Arbejdsgiversammenslutning fremtraadte jo fornylig for Offentligheden med et projekteret Anlæg til 50 Millioner ude ved Kalvebod Strand, men Burmeister & Wain, som igennem en længere Aarrække har haft sit eget Projekt om Anlæg af et lignende Værk for eget Forbrug, skrider nu til en Udvidelse af sin Aktiekapital med det Formaal, som det synes, at paabegynde Realisationen af sine egne Planer.

De herhenhørende Spørgsmaal er naturligvis af den allerstørste Betydning for Udviklingen af vort Erhvervsliv og derigennem for Arbejderne og Samfundet, og det er at haabe, at den demokratiske Regering og Rigsdag vil sørge for at lede de store Kapitalkræfter ind i det rette Spor, saaledes at vi kommer til at staa overfor en virkelig sund Udvikling af vort Erhvervsliv med Hensyn til de Interesser, der repræsenteres af de bredere Lag af Befolkningen, og der er en Mulighed for, at Krigens Kapitalansamling vil kunne føre til betydelige Resultater i saa Henseende.

Fra Revolutionens og Borgerkrigens Finland.

En af vore Kolleger, Skibssmed Simon Larsen, kom Tirsdag den 5. Marts hjem til Danmark efter i en Aarrække at have opholdt sig i Helsingfors, og under de revolutionære Forhold i Finland, hvorom der næsten daglig berettes i Dagspressen, vil det sikkert være af Interesse for Fagbladets Læsere gennem Udtalelser fra Larsen at høre lidt om Forholdene derovre.

— I Oktober 1904 under den daværende russisk-japanske Krig kom en Ingeniør Schwarzberg til København som Repræsentant for »Sandvikens Skibsdok« i Helsingfors for at hverve Arbejdere. Hr. Schwarzberg kom forsaavidt paa et belejligt Tidspunkt, som vi dengang levede under Kriseforhold paa de herværende Skibsværfter. Der gik mange Skibssmede og spadserede, og det varede derfor ikke længe, før der i forskellige Tempi samledes noget over 100 faglærte Skibsbyggere, som rejste til Helsingfors. En Del af dem blev der vel ikke saa længe, men en meget betydelig Del beskæftigedes i fra ½ til 1 Aar og under ganske gode Forhold, der var nemlig sikret dem en god Fortjeneste, ca. 75 finske Penni i Timen og Merfortjeneste ved Akkord.

De startede deres egen Klub og valgte en Klubbestyrelse forinden Afrejsen fra København, og paa Grundlag deraf dannede de en lille dansk Koloni paa Værftet i Helsingfors. En Mand, vor Meddeler for nærværende, udpegedes som Mester, da han havde indtaget en Forarbejders Stilling hos Burmeister & Wain, hvor han var anerkendt som en dygtig Mand i sit Fag.

Efter ca. et Aars Forløb forsvandt de fleste danske Skibsbyggere fra Helsingfors, da der blev bedre Gang i Arbejdet herhjemme. Kun faa blev tilbage deroppe; specielt 3 Mand, Thorvald Petersen, Chr. Heinrichsen og Niels Larsen blev foruden Simon Larsen tilbage og kom alle paa Funktionærstillinger, som de har været Indehavere af siden. Under Revolutionen er de imidlertid afgaaet fra »Skibsdokken«, de to opholder sig her i København, medens den ene, Larsen, er i Aabo som Mester paa et derværende Værft.

Vi spørger Simon Larsen: Hvordan ser det ud i Finland, og hvad er Baggrunden for de frygtelige Begivenheder, som vi daglig læser om? Ja, Baggrunden, siger Larsen, maa vel siges at være Russerregimentet. Dette Regimente maatte i Fortiden virke nedtrykkende og demoraliserende. Sandvikens Skibsdok arbejdede jo udelukkende for Rusland, ikke alene som foran beskrevet under Russer-Japaner-Krigen, men ogsaa senere, og under hele Verdenskrigen har dette Værft været beskæftiget for russisk Regning, hvilket vist forresten kommer dem dyrt til at staa. Værftet skal have ca. 6 Millioner Rubler til gode for leveret Arbejde, men for det første er en Rubel ikke meget værd nu, og for det andet er der næppe nogen Udsigt til, at Rusland betaler.

Men naar man skal bedømme Baggrunden for Begivenhederne i Nutiden, maa man ogsaa se paa, hvor haardhændet Arbejdsgiverne i Fortiden har behandlet Arbejderne. Den finske Arbejder, som vi kender ham paa Værfterne, staar ikke ret højt med Hensyn til Ydeevne. Der findes enkelte Folk, som har erhvervet sig nogen Dygtighed, men den store Mængde er at betragte som, hvad man i daglig Tale kalder raa Arbejdskraft, som kun nødtvungent tager fat, og Arbejdsgiverne gjorde i Fortiden intet for at bøde paa disse Forhold; de gjorde intet for at etablere fornuftige Lærlingeforhold eller nødvendig Uddannelse, som lidt efter lidt

kunde frembringe en dygtig Arbejderstand, saaledes som vi kender den i Danmark, nej, man holdt ganske simpelt Arbejderstanden nede i den usleste Trældom, og dette bør man aabenbart tage i Betragtning, naar man ser, hvad der foregaar i Nutiden, hvor Mord og Plyndring hører til Dagens Orden, og hvor det ogsaa er gaaet ud over Autoriteterne, og hvad man kan kalde for Overklassen. Der myrdes og plyndres i Flæng og Spræng.

Vi spørger vor Kollega: Hvad var Grunden til, at Du rejste deroppe fra, og Larsen forklarer, at Grunden for det første var den naturlige, at Sandvikens Skibsdok ligger fuldstændig stille, der arbejdes ikke, og har ikke været arbejdet siden 20. Januar, fra hvilken Tid den sidste Revolution daterer sig, men ogsaa før den, tilbage til November f. A., har der kun været arbejdet ganske lidt. Værftets Direktører og Ingeniører holdes skjult for Mængden og vogter sig naturligvis under disse Forhold for at komme frem. Saavidt man kan skønne, er de i Sikkerhed foreløbig, men hvorlangt Revolutionen vil føre ud i Borgerkrigen, kan naturligvis ikke vides.

Naar jeg rejste hjem deroppe fra, er den umiddelbare Anledning iøvrigt den, at de revolutionære begyndte at tilsige Mestre og Ingeniører og hvad der ellers fandtes af teknisk Indsigt til Møder, hvor man saa vælger den nye Arbejdsledelse, som skal faa Værftet i Gang igen. At dette vil kunne lade sig gøre, saaledes at der bliver nogen Mening i det og nogen Mulighed for regelret Arbejde og Fortjeneste, tror jeg ikke paa, og derfor har jeg forladt Helsingfors, hvor min Familie desværre foreløbig er blevet tilbage under de usikre Forhold, men efter eget Ønske, omend det vel ogsaa maa siges i nogen Grad at være under Hensyn til de overordentlig store Vanskeligheder ved at foretage en Rejse fra Helsingfors og herhjem.

Iøvrigt er Vanskeligheden ved at leve i Finland uhyre stor. Hvad mener man f. Eks. om 23 finske Mark for 1 kg Smør, 25 Mark for 1 kg Sukker, 13 Mark for 1 kg Flæsk, 95 Mark for et Par simple Støvler. Klæder er næsten ikke til at købe, og et tarveligt Sæt Tøj koster nu ca. 400 Mark eller saa.

Under disse Forhold er naturligvis Arbejdslønnen steget, og da Uroligheden kom i November f. A. blev der truffet en Aftale med Direktionen om, at naar man regnede med 65 Penni pr. Time før Krigen, saa regnede man nu med det tredobbelte, dog højst 195 Penni, hvortil tjentes ca. 75 pCt. ved Akkord. Med de ovenfor nævnte Priser vil man imidlertid let forstaa, hvor svært det maatte være, for ikke at sige rent umuligt, for Arbejderfamilier at klare sig, og Ernæringsforholdene har været og er da ogsaa rent ud frygtelige.

Larsen viser os et Stykke Brød, som er købt hos en af de fineste Bagere i Helsingfors. Det er næsten sort, og kun en ringe Del er Kerne; det væsentligste er Straa og Avner.

Ulykkelige Finland, som fik Friheden, men manglede Brød!

Akkordforhandlingerne paa Skibsværfterne.

Efter Afslutningen af Overenskomsten af 18. December 1917 rejstes omtremt paa alle Skibsværfterne Krav om en gennemgaaende Forhøjelse af de bestaaende Priskuranter. Som de store Arbejdspladser, Skibsbyggerierne efter vore Forhold er, bliver det paa Forhaand altid vanskeligere at komme i Orden der. Fraset det virkelig store Arbejde med Samling og Sigtning af de forskellige Krav, Møders Afholdelse o. s. v., hvilket iøvrigt er af omfattende Art for begge Parter, kan der jo ellers ikke tales om særlige Vanskeligheder, idet Skibsværfterne paa en Undtagelse i Ny og Næ her eller der i Virkeligheden hører til de mest forhandlingsvillige og jo i hvert Fald ikke stiller sig uvillige overfor at give Akkord paa Arbejdet.

I København og Aalborg er man i Orden, men i Helsingør og Svendborg er Stillingen ikke helt afklaret endnu, fra Frederikshavn har vi intet afgørende hørt, og Kallundborg-Værftet er jo saa nyt, at der ikke kan tales om »Tillæg« til bestaaende Priser, da Priserne først skal skabes, efterhaanden som der bliver Arbejde at udføre. Vi refererer nedenfor i al Korthed de opnaaede Resultater.

København.

I København er det naturligvis med det store Arbejdsomraade ikke gaaet saa helt glat. Saa godt som samtlige Branchers Krav har gaaet Vejen igennem Mæglings- og Timandsmøde. Først afholdtes Mæglingsmøde paa A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri paa Refshaleøen, derefter paa Københavns Flydedok. Her fremsattes og diskuteredes Kravene for at blive henviste til Behandling ved et Timandsmøde. Dette fandt Sted den 5. Februar, og herfra vistes samtlige Sager tilbage til fornyet Forhandling mellem de direkte interesserede Parter. Hver Branche stillede nu sine Særkrav og sine Hovedkrav op. Ved denne Fremgangsmaade lykkedes det Parterne at opnaa Enighed om omtrent samtlige Særkrav. Hovedkravene gik derefter til Timandsmøde igen, og dette fandt Sted den 14. Februar. Her opnaaedes endelig Enighed, og Resultatet er alt ialt følgende:

Samtlige nu foreliggende Opsigelser af bestaaende Akkordpriskuranter bortfalder, samtidig med at der vedtages følgende øjeblikkelige Forhøjelser af de nugældende Akkordpriser:

A.

A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri, Refshaleøen.

1. *Elektrisk Afdeling.* De opstillede Særkrav var ordnede ved direkte Forhandling mellem Parterne paa Arbejdsstedet.

Det opstillede Hovedkrav om et gennemgaaende Tillæg til Akkordpriserne henvistes til videre Forhandling paa Arbejdsstedet paa Grundlag af nærmere betegnede Lister over gamle og nye Priser.

2. *Maskinafdelingen.* Særkravene var ordnede ved direkte Forhandling mellem Parterne.

Det opstillede Hovedkrav ordnedes derhen, at samtlige Timelønninger forhøjes med 2 Øre.

3. *Plade- og Vinkelarbejderne.* De opstillede Særkrav afgøres med følgende Tillæg:

a. Spantesamling	3 pCt.
b. Intercostalplader	6 —
c. Tanksider	1 —
d. Laststringer gennemgaaende, mellem For- og Agterskodt	15 —
e. Tunnel- og Aksellejer	4½—
f. Udenbordsklædning	4 —
g. Kulluger	8 —
h. Vandkasser og Sanitetstanke	8 —
i. Maskinskylighter og Nedgangskapper	10 —

Det opstillede Hovedkrav om gennemgaaende Procenttillæg afgjordes med et Tillæg af 7 pCt.

4. *Nitterne.* Særkravene er afgjorte ved en Række Aftaler om Tillæg til Nitningen paa Bygning Nr. 308. Disse Aftaler bliver staaende ved Magt. Betalingen for voksen Naglevarmer forhøjes fra 17 til 25 Øre pr. Time pr. Sjak.

Hovedkravet om gennemgaaende Tillæg til Priskuranten afgjordes med, at der tillægges de nuværende Priser 10 pCt.s Forhøjelse.

5. *Stemmerne.* Særkravene er ordnede ved direkte Forhandling mellem Parterne paa Arbejdsstedet.

Hovedkravet om Tillæg til Akkordpriserne afgjordes derhen, at der tillægges de nuværende Priser en Forhøjelse af 5 pCt.

6. *Klejnsmedene.* Særkravene er ordnede ved direkte Forhandling mellem Parterne paa Arbejdsstedet.

Hovedkravet om Procenttillæg til Akkordpriserne afgjordes med, at der tillægges de nuværende Priser 9 pCt.

7. *Grovsmedene.* Særkravene er bragt ud af Verden ved direkte Forhandling mellem Parterne paa Arbejdsstedet.

Hovedkravet om Tillæg til Akkordpriserne afgjordes derhen, at der tillægges Priskuranten 5 pCt.

8. *Montørerne.* Der har ingen Særkrav været opstillede.

Hovedkravet om Procenttillæg afgjordes med, at der tillægges de nugældende Akkordpriser 6 pCt.

9. *Kedelsmedene.* Disse var ikke repræsenterede ved Mødet, da det eneste for disse eksisterende Spørgsmaal, nemlig det gamle Udearbejdstillægs Ombytning med et Tillæg til Timelønnen, var ordnet underhaanden.

B.

A/S Københavns Flydedok og Skibsværft.

1. *Maskinarbejdere i Værkstedet.* Der var ikke opstillet Særkrav.

Spørgsmaalet om gennemgaaende Tillæg til Akkordpriserne afgjordes ved, at disse forhøjes med ialt 7 pCt.

2. *Maskinarbejdere ombord.* Man enedes om, at den Mester, som afslutter Slumpeakkorder ombord, faar Meddelelse om, at der skal tages overenskomstmæssigt Hensyn, saaledes at den skete Timelønsforhøjelse bliver fuldt ud effektiv.

Endvidere at de Maskinarbejdere ombord, der ellers ikke til Stadighed laver Værktøj, men kun af og til sættes dertil, erholder, saalænge dette staar paa, et Tillæg til Timelønnen af 5 Øre, dog først fra og med den Arbejdsdag, der følger efter den Dag, da Værktøjsarbejdet overdrages dem.

3. For *Kedelsmedenes* Vedkommende enedes man om, at Særkravene afgøres ved, at der gives Elektricitetssvejserne et Timelønstillæg paa 50 Øre i Stedet for Akkord, saalænge de svejser.

Endvidere akcepterer Kedelsmedene 60 pCt. Tillæg til de Timelønninger, som betales ved Bygning af Kraner og lignende, dog er man enig om, at der skal gives mere Akkord end hidtil under Hensyn til, om det er muligt at fastsætte Priser herfor.

Hovedkravet om Tillæg afgjordes derhen, at der tillægges Akkordpriserne ialt 7 pCt.

4. *Grovsmedene.* Særkravene er afgjorte ved direkte Forhandling mellem Parterne paa Arbejdsstedet.

Hovedkravet afgjordes derhen, at der tillægges de nuværende Priser 6 pCt.

5. *Klejnsmedene.* Særkravene er afgjorte ved direkte Forhandling mellem Parterne paa Arbejdsstedet.

Hovedkravet afgjordes derhen, at der tillægges de nuværende Priser 6 pCt.

6. *Skibsbyggerne.* Særkravet vedrørende Procenttillæg for Værktøjsreparationer er afgjort ved direkte Forhandling mellem Parterne paa Arbejdsstedet.

Hovedkravet om Procenttillæg til Akkordpriserne afgjordes derhen, at der tillægges disse 7 pCt.

Der optages Forhandling om Udarbejdelse af en fast Priskurant for alt herhenhørende Arbejde.

7. *Stemmerne.* Særkravene var tildels afgjorte ved direkte Forhandling mellem Parterne paa Arbejdsstedet, idet der er Enighed om at føje et Tillæg til Priskuranten.

Endvidere enedes man om at tillægge ½ Øre pr. Fod uhøvlet Pladekant.

Hovedkravet om Tillæg til Akkordpriserne afgjordes derhen, at der tillægges Priskuranten 5 pCt.

8. *Nitterne.* Særkravet om Tillæg til voksen Naglevarmer var bortfaldet ved Forhandling mellem Parterne paa Arbejdsstedet.

Hovedkravet om Procenttillæg til Akkordpriserne afgjordes derhen, at der tillægges Priskuranten 10 pCt.

C.

Vedrørende Spørgsmaalet om *tilbagevirkende Kraft* enedes man om følgende, der er gældende for alle Brancher og begge Værfter:

1. Alle Akkorder, som er paabegyndte efter 1. December 1917 og endnu ikke opgjorte, forhøjes med de vedtagne Procenter.
2. Akkorder, som er paabegyndte før 1. December 1917 og endnu ikke opgjorte, forhøjes med de vedtagne Procenter for den Del af Arbejdet, som er udført efter nævnte Dato.
3. Alle Akkorder efter gamle Prislister, som er opgjorte, og som ligger mellem 1. December 1917 og 1. Februar 1918, til hvilken Tid de nye Priser træder i Kraft, efterbetales med et Tillæg af 5 Øre pr. Akkordtime.

De foran nævnte Særkrav, der var ordnede ved direkte Forhandling mellem Parterne ved Forhandling mellem de 2 Timandsmøder angik dels den tilbagevirkende Kraft til 1. December, Særbetaling for snavset Arbejde, Procenttillæg for Timelønsarbejde samt endelig

en Række Tillæg til Akkorder, hvorpaa der var tjent forholdsvis lidt og f. Eks. for Elektrisk Afdeling paa Refshaleøen en gennemgaaende Revision af Akkordpriserne.

Aalborg.

Paa Stuhrs Skibsværft i Aalborg er de ret omfattende Forhandlinger — efter at man var naaet til en Ordning i København — ført mellem de direkte interesserede Parter, og Resultatet har været, at man paa alle Punkter er naaet til foreløbig Enighed.

For Plade- og Vinkelarbejdernes Vedkommende skal den nyeste reviderede Priskurant fra Københavns Flydedok gælde med de efter de lokale Forhold nødvendige Ændringer. Indtil den endelige Udfærdigelse af denne Priskurant har fundet Sted, tillægges der de nuværende Akkordpriser 10 pCt. Den nye Priskurant skal, naar den er færdig, gælde til 1. Februar 1919, til hvilken Tid den skal revideres under Hensyntagen til Værftets nye Kraner og Hjælpemidler. Endvidere enedes man om, at Akkordpriser, som ikke ved de sidste 3 Anvendelser har givet 65 pCt. i gennemsnitligt Overskud, forlods skal forhøjes med et Procenttillæg, svarende til Differencen mellem Gennemsnitsprocenten og de 65 pCt.

Nitterne faar en ny Priskurant paa Grundlag af den, der er gældende for Nitterne i Frederikshavn, dog med nogle Ændringer.

Stemmerne havde en fast Prisliste. Den faar de 10 pCt. til. Tidligere havde de Priser med Brøker, men nu ved Forhøjelsen rundes disse Priser af i hele Tal.

Grovsmedene har ogsaa faaet deres Priser forhøjede, men her spænder Forhøjelsen over en Skala fra 10 pCt. til 25 pCt. Naar Værftet bliver færdig med sin nye Grovsmedie, skal der udarbejdes en ny Priskurant.

Maskinarbejderne i Værkstedet saa vel som Maskinarbejderne ombord havde i Tidens Løb faaet en hel Del Akkordpriser, og paa Grundlag heraf udarbejdes nu en fast Prisliste.

I Tilknytning til disse Bestemmelser aftaltes følgende:

1) Alle Akkorder, der er paabegyndte efter 1. December 1917 og endnu ikke afsluttede, forhøjes med de vedtagne Procenter.

2) Akkorderne, som er paabegyndte *før* 1. December 1917 og endnu ikke opgjorte, forhøjes med den vedtagne Procent for den Del af Arbejdet, som er udført efter den 1. December.

3) Akkorder efter gamle Prislister, som er opgjorte, og som ligger mellem 1. December 1917 og 1. Februar 1918, til hvilken Tid de nye Priser træder i Kraft, efterbetales med et Tillæg af 5 Øre pr. Akkordtime.

Helsingør.

Paa Helsingørs Skibsværft mægledes den 8. Marts paa Krav om en ny Priskurant for Kedelsmedene og Krav om Akkordprisforhøjelser for Maskinarbejdere i Værkstedet. Begge Sager henvistes til fornyet Forhandling mellem Parterne. Disse skal nemlig alligevel til at forhandle for en Del af de andre Branchers Vedkommende, for hvem der endnu ikke har været ført Forhandling.

Svendborg.

Ogsaa paa Svendborg Skibsværft er der Rørelser paa Omraadet: Akkordpriser. Her har Skibsværftet forsøgt at omlægge Akkordsystemet, og dette medførte en Del Misfornøjelse. En Klage over Værftets Fremgangsmaade i denne Henseende medførte Afholdelsen af et Mæglingsmøde, som fandt Sted den 26. Februar. Paa dette Møde erklærede Værftet dog, at det med Indførelsen af den ny Ordning ikke var Hensigten at forringe Arbejdernes sædvanlige Fortjeneste. Og hermed sluttedes Sagen for saa vidt, men om man opnaar Enighed om de ny Priser, kan der ikke siges noget om endnu. Forøvrigt har Værftet ikke meget at bestille i Øjeblikket.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Brønderslev. Paa forskellig Vis har Forholdene i denne Afdeling i den senere Tid ikke artet sig som de burde. Med godt Bekendtskab til Støbemester Theodor Petersen hos Aktieselskabet N. K. Olsen søgte en Kollega, Carl Jensen fra Kolding, Arbejde i Brønderslev. Afdelingen meddelte Jensen, at der godt kunde spørges om Arbejde for ham, men der gik 6 Mand ledige deroppe i Forvejen, og et saadant Advis skulde man mene var tilstrækkeligt, men Jensen var af en anden Mening. Han rejste til Brønderslev, men da Afdelingen samtidig kom under Vejr med, at der mellem de 2 derværende Firmaer fandtes en Overenskomst om, at de ikke maatte antage hinandens Svende og Lærlinge, blev Jensen forbudt at paabegynde Arbejdet.

Ved et Mæglingsmøde den 18. Februar blev imidlertid denne Overenskomst annulleret, men dette betød, trods alt, kun, at Jensen vilde i Arbejde i Brønderslev, og nogen juridisk Ret til at forbyde ham det var jo ikke til Stede, ihvorvel han, efter at have faaet Arbejde i Brønderslev, gik direkte til Fabriken førend til Tillidsmanden.

Nogle Spørgsmaal, som blev rejst hos N. K. Olsen ved Mæglingen, men som ikke ordnedes ved den Lejlighed, er senere bragt i Orden ad lokal Vej. Saaledes er Akkordprisen paa Hakkelsesmaskinehjul forhøjet: et Tilfælde fra 2 til 3 Kr. og et andet Tilfælde fra 2,25 til 2,85 Kr., ligesom 2 Maskinformere, der ikke for Tiden har tilstrækkeligt Arbejde ved Maskinerne og som Følge deraf maa arbejde en Del i Timeløn, har faaet denne hævet fra 50 til 59 Øre, og hertil kommer saa et Dyrtidstillæg paa 10 pCt.

Iøvrigt er Forholdet det, at begge disse Fabrikker nu staar som Medlemmer af Sammenslutningen, hvilket har medført, at de med Forbundet gældende private

Overenskomster er bleven ophævet, og den med Sammenslutningen gældende er traadt i Stedet, mod at Fabrikkerne efterkommer de respektive Tillæg, der i Henhold til Overenskomstens Forlængelse skulde ske.

Hos Jærnstøber N. Barslund er imidlertid en Sag løbende endnu. Med Barslunds Underskrift paa, at hans Broder, der er ansat hos ham som 2. Mester, i alt væsentlig skulde beskæftige sig med Arbejde af ledende og fordelende Art, indgik Forbundet paa for en Tid siden at finde sig i ham i denne Mesterstilling. Da det nu senere har vist sig, at hele hans Opgave er at gøre de Forme færdige, som et Antal Lærlinge støder op fra Morgen til Aften, har dette Spørgsmaal været behandlet saavel ved Mæglings- som ved Timandsmøde, men i Stedet for at Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning burde være med til at flytte en saadan Mand fra en saadan Udbytterplads, tog man ham varmt i Forsvar, og det maa derfor nu blive en Opgave for Forbundsledelsen paa anden Maade at komme dette Uvæsen til Livs.

Alt i alt tyder det paa, at der stadig skal være Spektakler med de 2 Arbejdsgivere i denne By.

Fredericia. Den 13. Februar afholdtes Mæglingsmøde hos Aktieselskabet Ernst Voss paa Krav om Forhøjelse af Akkorderne. Det derværende Arbejde inddeltes i 8 Grupper, hvoraf de 5 forhøjedes med 5 pCt., og de øvrige 3 med 8 pCt. 3 Medlemmer i ren Timeløn fik denne forhøjet med 5 Øre hver. Hertil kommer saa et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. Dette er noget helt nyt, da der ikke tidligere paa denne Fabrik har været udbetalt noget af den Art.

Frederikssund. Paa den derværende Virksomhed medførte lokale Forhandlinger om en Revision om Akkorderne ikke noget antageligt Resultat i første Omgang, hvorfor et Mæglingsmøde blev begæret. Der opstod imidlertid Strid om Akkordpriserne paa et Par mindre Stykker Arbejde, hvor Støbemesteren egenmægtig forsøgte at bestemme, hvad Priserne skulde være, og den Forhandling, der herved fremkom, gav Anledning til, at man tog Revisionen om Akkorderne op paany, og der opnaaedes et Resultat som følger: Alle Akkorder paa løst Arbejde, som er ældre end 1. November 1917, forhøjes med 15 pCt.; Akkorder, der er satte efter den Tid, forhøjes med 5 pCt. Samtlige Akkorder for Maskinformerne forhøjes med 10 pCt. Timelønningerne sættes til at ligge mellem 75 og 88 Øre. Et maanedligt Dyrtidstillæg, der hidindtil har været betalt, og som var henholdsvis 10 og 5 Kr. til gifte og ugifte, bortfalder.

De nye Akkordsatser gælder til 1. Februar 1919, og videre er Firmaet indgaaet paa, saafremt der inden den Tid viser sig stærke Stigninger paa Livsfornødenhederne, at optage Forhandlinger om et eventuelt Dyrtidstillæg. Formerne havde fra Forhandlingernes Genoptagelse stillet Krav om tilbagevirkende Kraft for et eventuelt Resultat, hvilket Fabrikken hele Tiden havde modsat sig, og dette enkelte Spørgsmaal har derfor været behandlet mellem Organisationerne, sidst ved Timandsmødet den 6. Marts, uden at man dog opnaaede nogen Enighed.

Endelig behandledes ved samme Timandsmøde et Krav om en Erstatning paa 7 Kr. til hver af de 13 derværende Medlemmer, fordi de en Dag havde maattet gaa ledige paa Grund af Kulde i Støberiet. Dette Spørgsmaal sluttedes med, at hver Mand erholder 5 Kr. udbetalt.

Frederiksværk. Den 8. Februar afholdtes Mæglingsmøde hos Firmaet Anker Heegaard paa Krav om Akkordernes Forhøjelse. Mødet sluttede med, at der skal foretages en Revision, som skal være tilendebragt omkring Midten af Marts Maaned og betyde en gennemsnitlig Stigning af Fortjenesten paa 20 pCt. Der udbetaltes hidindtil et Dyrtidstillæg paa 8 Øre pr. Mand og Arbejdstime. Indtil Revisionen er tilendebragt, bibeholdes dette, og der lægges yderligere 10 Øre til, saaledes at Dyrtidstillægget ialt kommer til at andrage 18 Øre pr. Mand. Fra det Øjeblik, de nye Akkordpriser træder i Kraft, reduceres Dyrtidstillægget til at være 5 Øre pr. Time og Mand.

Holstebro. Den 29. Januar meddeltes fra Arbejdsgiver-Sammenslutningen, at vore Medlemmer, der var beskæftigede hos Vald. Birn & Brødre, havde nedlagt Arbejdet uden Varsel. Ved at undersøge Sagen, viste det sig, at Fabrikanten havde faaet noget udestaaende med Arbejdsmændene, hvilket havde forrykket Støbningen en Dag og bragt Formerne et Tab. Der var nemlig blevet støbt om Formiddagen, og om Eftermiddagen kunde de ikke arbejde videre med det varme Gods, og herfor krævede Formerne en Erstatning, som Fabrikanten imidlertid ikke vilde betale, og heraf kom saa, at Formerne ikke gik i Arbejde før Fabrikanten havde udbetalt dem det krævede Beløb, der var 3 Kr. pr. Mand. Fabrikken udbetalte saa Pengene under Forbehold. Klagen over den ulovlige Strejke gik til selve Dansk Arbejsgiver- og Mesterforening, uden dog at naa frem til Behandling, ligesom Hr. Birn allarmerede den offentlige Arbejdsanvisning for at faa anden Arbejdskraft.

Som ovenfor anført blev imidlertid Arbejdet genoptaget efter en Uges Forløb, og Sagen blev behandlet ved et Mæglingsmøde. Her var flere Krav og Klager fremme fra begge Sider, saaledes fra Fabrikantens Side: Krav om Erstatning for Strejken, Krav om Tillidsmandens Fjærnelse, Klage over, at Formerne forlanger deres Gennemsnitsfortjeneste, naar Enighed om Akkord ikke kan opnaas, hvilket ikke sker saa sjældent paa denne Fabrik. Fra Formernes Side krævedes: Akkorderne forhøjede, Støberiet opvarmet, samt klagedes der over, at Støberitaget var utæt, saaledes at Graven foran Ovnen fyldes med Vand, naar det regner.

Med Undtagelse af noget fremmed Arbejde, der i den allerseneste Tid var sat Akkord paa, enedes man om til de øvrige Akkorder, saavel for Haand- som for Maskinformeri, et Tillæg paa 10 pCt., ligesom Formernes 2 Klager bragtes ud af Verden. Kravet om Tillidsmandens Fjærnelse toges tilbage af Fabrikanten, medens Erstatningsspørgsmaalet og Klagen over Kravet om Gennemsnitsfortjenesten gik til Behandling i Timandsudvalget. Her forelaa disse Spørgsmaal den 6. Marts

og afgjordes saaledes, at Erstatningskravet toges tilbage i Forbindelse med Kravet om Tilbagebetaling af det Beløb, der var udbetalt for Tidsspilde, og endelig enedes man om, at i Tilfælde, hvor Enighed om Akkord ikke kan opnaas, skal Arbejdet betales med den ansatte Timeløn + 50 pCt.

Hørsholm. Paa Nordiske Metalvarefabrikker afholdtes den 1. Marts et Mæglingsmøde paa Krav om Akkordernes Forhøjelse, men da der intet antageligt Resultat fremkom, behandledes Sagen paa Timandsmødet den 6. Marts, hvor den afsluttedes med, at samtlige Akkorder forhøjedes med 5 pCt., og hertil lægges der saa i Fremtiden et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. Denne Ordning gælder ogsaa Kernemagernes Akkorder og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel af begge Parter. En Modelformers Timeløn forhøjedes fra 88 til 90 Øre.

Helsingør. Den 29. Januar er der paa Helsingør Skibsværft afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Akkordernes Forhøjelse. Der kom imidlertid kun til at foreligge Tilbud om en Forhøjelse paa 5 pCt., hvorfor Sagen henvistes til Timandsudvalget. Forinden den naaede at komme til Behandling her, blev den dog afsluttet gennem genoptaget lokal Forhandling. En Række ældre Akkorder, deriblandt en Del Dampskibsskruer, forhøjedes ret betydeligt, ligesom en anden Række Akkorder blev forhøjet med 15 pCt. Alle Støberiets andre Akkorder blev forhøjet med 8 pCt., og hver Former fik for den Tid, de har maattet vente siden Sagens Rejsning, udbetalt 27 Kr. Iøvrigt er det meget smaat med Arbejdet paa Værftet, idet der kun er 12 Mand, som er delt i 2 Hold, og som skiftes til at arbejde.

København. Hos Aktieselskabet »Vølund« afholdtes den 5. Februar et Mæglingsmøde i Anledning af, at man havde nægtet at forhøje Timelønnen for 2 af de derværende Medlemmer, saaledes som Overenskomstens Forlængelse paakræver; de 2 Medlemmer arbejder delvis i Timeløn. Denne Nægtelse forelaa under Paaberaabelse af, at de paagældende oppebar et Dytidstillæg. Firmaet indgik paa at forhøje Timelønningerne som krævet, men saaledes, at Differencen fradrages Dyrtidstillægget, naar der ikke arbejdes i Akkord. Hermed sluttedes Sagen.

Den 19. Januar afholdtes Mæglingsmøde paa Krav om Timelønsforhøjelse hos Aktieselskabet Burmeister & Wain. Sagen sluttedes paa et Timandsmøde den 6. Marts, mod at Timelønnen til de derværende 38 Medlemmer forhøjedes med 1 Kr. 50 Øre til Fordeling mellem disse.

Den 7. Februar er der afholdt Mæglingsmøde hos Firmaet F. Mogensen paa Timelønskrav. Sagen sluttedes den 6. Marts paa et Timandsmøde. De 15 Formere erholder et samlet Tillæg af 45 Øre pr. Time.

Den 7. Marts afholdtes Mæglingsmøde hos Aktieselskabet Præcision (Bonnesen & Danstrups gamle Fabrik) paa Grund af Uenighed om en Akkordpris. Der var forlangt 1 Kr. 65 Øre, medens der var budt 1 Kr. 25 Øre. Mødet sluttede med Enighed om, at der i fremtidige Tilfælde, hvor Enighed om Akkord ikke kan opnaas, skal betales den ansatte Timeløn plus 50 pCt. Spørgsmaalet, der havde givet Anledning til Sagens Rejsning, afgjordes efter dette Princip.

Kerteminde. Paa det derværende Aktieselskabs Støberi er der den 27. Februar afholdt Mæglingsmøde paa Krav om et yderligere Dyrtidstillæg til Haand- og Maskinformerne. Der udbetaltes 3 pCt., og dette ændredes til at være: Til Maskinformerne 10 pCt. og til Haandformerne 5 pCt. 3 Mand i ren Timeløn à 74 Øre fik denne forhøjet til 76 Øre og hertil 5 pCt. i Dyrtidstillæg. Med Undtagelse af noget af Firmaets eget Arbejde samt noget Gods til et fremmed Firma forhøjes alle Akkorder med 5 pCt.

Middelfart. Den 12. Februar er der afholdt Mægling hos Aktieselskabet Hess & Søn i Anledning af Lønkrav. Her erholdtes i Dyrtidstillæg 2 Kr. 50 Øre pr. Mand om Ugen. Dette blev strøget, og i Stedet for udbetales for Fremtiden 10 pCt., der betyder ca. det dobbelte. Der skal dernæst foretages en Akkord-Revision, der med Undtagelse af noget Arbejde ved Formemaskinerne ellers for samtlige skal betyde en Højnelse af 6 pCt. Indtil Revisionen er afsluttet betales der, foruden det nævnte Dyrtidstillæg paa 10 pCt., yderligere 6 pCt. En Modelformers Timeløn forhøjes med 5 Øre.

Næstved. Paa De forenede Jærnstøberier er der ad lokal Vej afsluttet en Revision af Akkorderne. Udover ganske enkelte Ting, der har faaet større Tillæg, betyder det en Forhøjelse af 10 pCt. paa alt Arbejde. Der udbetaltes 5 Øre pr. Time og Mand i Dyrtidstillæg; dette bibeholdtes.

Nyborg. Efter at der den 1. Februar var afholdt et resultatløst Mæglingsmøde paa det derværende Jærnstøberi paa Krav om 10 pCt. Forhøjelse af Akkorderne, blev denne Sag afsluttet ved Timandsmødet den 6. Marts. Der skal i Løbet af 6 Uger foretages en Revision af samtlige Akkorder. Indtil denne er tilendebragt, skal der med tilbagevirkende Kraft til 1. Januar ydes et Tillæg paa 6 pCt. til Fortjenesterne.

Nykøbing J. Hos Aktieselskabet N. A. Christensen & Co. er der den 15. Februar afholdt Mæglingsmøde paa Lønkrav. Til de gældende Akkorder havde der indtil den 1. November 1917 været udbetalt et Dyrtidstillæg paa 10 pCt., og fra denne Dato og indtil Mæglingens Afholdelse yderligere 10 pCt. Sagen sluttedes med, at samtlige Akkorder forhøjes med 12½ pCt., og hertil ydes der saa bagefter 20 pCt. i Dyrtidstillæg. Til de bestaaende Timelønninger erholder samtlige Formere et Dyrtidstillæg af 20 pCt. Den trufne Ordning gælder fra den 12. Februar og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel fra begge Parter til hver Tid.

Odense. Den 28. Februar er der paa Maskinfabrikken »Phønix« afholdt Mæglingsmøde paa Lønkrav. Den rejste Sag sluttedes med følgende: Akkordprisen for 3 Lejer forhøjedes med forskellige Tillæg, 2 rene Timelønninger forhøjedes med 4 Øre tilsammen, og den ansatte Timeløn for 2 Akkordarbejdere med 7 Øre tilsammen. Der var hidindtil betalt 8 pCt. i Dyrtidstillæg,

og dette ændredes til at være: Haandformerne 10 pCt., Maskinformerne 12 pCt. og Kernemagerne 15 pCt.

Odense Afdeling meddeler, at Haandformerne, som arbejder i Akkord hos Aktieselskabet Allerup, har faaet deres Dyrtidstillæg paa 6 pCt. forhøjet til 10 pCt., og 4 rene Timelønninger er forhøjet med 12 Øre tilsammen. Tilbagevirkende Kraft til 1. Februar. Endvidere har Direktionen tilstillet vore Medlemmer 200 Kr. til en lille Festlighed.

Præstø. Herfra meddeles, at 2 Medlemmer, der arbejder i Akkord, fra og med den 15. Februar erholder et ugentlig Dyrtidstillæg paa 3 Kr. hver.

Sorø. Den 2. Marts afholdtes Mæglingsmøde hos Lunge & Søn paa Krav om Akkordernes Forhøjelse. Firmaet bød 5 pCt., hvilket ikke kunde modtages. Ved et Timandsmøde den 6. Marts sluttedes Sagen med, at samtlige Akkorder forhøjedes med 12 pCt. og med tilbagevirkende Kraft til den første Lønningsdag i Februar Maaned. Kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til hver Tid af begge Parter.

Vejle. Den 14. Februar afholdtes der hos Firmaet C. M. Hess et Mæglingsmøde paa Lønkrav. Da Akkorderne var opsagt og udløbet før Mæglingsmødets Afholdelse, havde dette medført, at der i et Stykke Tid havde været arbejdet i Timeløn, hvilket naturligvis ikke tilfredsstillede Fabrikken, der fik for lidt Arbejde ud af det, og heller ikke Formerne, der fik for lidt Penge ud af det.

Til de gamle Akkorder var der paa forskellige Tidspunkter og forskellig Vis ydet nogle Tillæg, der ialt androg 15 pCt. Disse 15 pCt. gjordes til et fast Tillæg til Akkorderne, og hertil ydes der saa andre 15 pCt. i Dyrtidstillæg. 3 Modelformere fik deres Timeløn forhøjet med 5 Øre hver og 5 pCt. i Dyrtidstillæg. Kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til hver Tid af begge Parter.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Mæglingsmøder. Den 20. Februar d. A. afholdtes Mæglingsmøde hos A/S Fr. O. Jørgensen i København foranlediget af en Klage fra Gørtlerlauget og omhandlende, at en Metalstøber havde nedsat sin Præstation fra 28—30 Kasser til 12 à 14 Kasser daglig.

Man enedes om at forhøje Akkordprisen fra 30 Øre plus 30 pCt. Dyrtidstillæg pr. Kasse til 42 Øre pr. Kasse, og at der mellem de direkte interesserede Parter skulde optages Forhandling om en Pris, som skulde omfatte alt Arbejde, saavel sværere som lettere Ting.

Paa Københavns Metalstøberi og mekaniske Værksted, Pileallé 5, afholdtes den 13. Februar d. A. Mæglingsmøde angaaende forskellige Uoverensstemelser om Akkorders Fastsættelse, Akkordsedler og om Forhøjelse af Akkordpriserne.

Der opnaaedes Enighed om alle Uoverensstemmelser, ligesom der opnaaedes Enighed om, at der optages Forhandling om nye Akkordpriser, alt eftersom Arbejdet fremkommer.

Timandsmøde. I Tilslutning til Meddelelse i forrige Nummer af Fagbladet afholdtes Timandsmøde den 26. Februar angaaende Uoverensstemmelserne om Novemberudbetalingen hos Firmaet Hassel & Teudt. Paa dette Møde opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Forbundet har foreslaaet, at Uoverensstemmelserne afgøres af vor faglige Voldgiftsret.

Paa A/S E. Voss Fabrikker i Fredericia har de der beskæftigede 5 Medlemmer ved Forhandling opnaaet et 5 pCt. Tillæg paa alle Akkorder og et 10 pCt. Dyrtidstillæg paa Fortjenesten.

Hos Gørtlermester Lund i Aarhus har Afdelingen ved Forhandling opnaaet et Tillæg paa 5 Øre pr. Time til hver af de hos Firmaet beskæftigede Medlemmer. Der arbejdes i ren Timeløn paa Virksomheden.

Arbejdsløsheden i Februar 1918.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	22	2
— anmeldt i Løbet af Maaneden	20	2
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen..	2	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	8	0
Bortrejst, Militær el. lign.....	2	0
Ledige Dage i Maaneden.....	525	93
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	30	4

Jærn- og Metalslibere.

Mæglingsmøder. Ved et Mæglingsmøde den 25. Februar 1918 paa Dansk Cykleværk »Grand«, Nørre Aaby, blev alle Akkorder hævede med 15 pCt. undtagen Styr, som blev forhøjede med 20 pCt.; desuden fik Sliberne udbetalt 10 pCt. paa Ugefortjenesten for Januar og Februar Maaneder.

Ved et den 5. Marts 1918 afholdt Mæglingsmøde mellem Forbundet og følgende Elektropletvarefabrikker: T. Baagøes Eftflg., Benedikt Møller, Dansk Forsølvningsanstalt, Metalvarefabrikken »Viktoria« og Metalvarefabrikken »Union« forhøjedes alle Akordpriserne med 5 pCt.

Metaltrykkere.

A/S Carl Lunds Fabrikker. Ved en hos Aktieselskabet den 28. Februar stedfunden Forhandling enedes man om at forhøje den gældende Timeløn fra 66 Øre til 74 Øre pr. Time. Samtidig enedes man om at forhøje enkelte Akkordpriser. Overenskomsten træder i Kraft fra og med 1. Marts 1918.

Mæglingsmøde. Tirsdag den 5. Marts afholdtes der Mæglingsmøde med samtlige Elektropletfabrikanter i København om Forhøjelse af Akkordpriskuranterne. Da man ikke kom til Enighed, vil Sagen blive henvist til et Timandsmøde.

Hos Sølvvarefabrikant A. Dragsted, Holbergsgade 20, er Timelønnen for en Mand forhøjet med 6 Øre pr. Time, fra 104 Øre til 110 Øre pr. Time.

Smede og Maskinarbejdere.

Overenskomster. Imellem Aktieselskaberne P. M. Knudsens Barnevognsfabrik og F. P. A. Thomsens Efterfølgeres Barnevognsfabrik paa den ene Side og forskellige Fagforbund paa den anden Side er der indgaaet ny Overenskomstaftale. Ifølge den ny Aftale afløses et hidtil ydet Dyrtidstillæg paa 16 Kr. pr. Maaned med et Dyrtidstillæg paa 1 Kr. 25 Øre pr. Dag for alle Fag.

I Helsingør er Overenskomsten med de derværende Smedemestre fornyet, hvorved de hos disse arbejdende Svende har faaet deres Timeløn forhøjet med 9 Øre pr. Mand og et ugentligt Dyrtidstillæg paa 2 Kr.

Ogsaa i Holbæk er der mellem Byens Smedemestre og Cyklefabrikanter og vor lokale Afdeling opnaaet Enighed om en Fornyelse af den bestaaende Overenskomst. 32 Mand har derved faaet en gennemsnitlig Forhøjelse af 7 Øre pr. Mand og Time.

Lønforhøjelser. Hos Entreprenørfirmaet Gundersen & Elzelingen, København, har 4 Mand faaet deres Timeløn forhøjet fra 70 til 76 Øre, medens en Mand paa Ugeløn har faaet denne hævet fra 42 til 46 Kr.

Paa Tubefabrikken i Vejle har 4 Mekanikere faaet et Dyrtidstillæg af 10 Kr. for Januar og 20 Kr. for Februar, medens en femte Mand faar 25 Kr.

Hos Fabrikant C. M. Hess i Vejle er der ved Forhandling opnaaet Enighed om et Akkordtillæg, hvorefter der paa Fabrik A gives et Tillæg af 8 pCt. og paa Fabrik B et Tillæg af 7 pCt. plus 3 pCt. begge Steder for haardt Jærn. Med de tidligere aftalte Dyrtidstillæg ydes der nu ialt paa Fabrik A 28 pCt. og paa Fabrik B 22 pCt. i ugentligt Dyrtidstillæg. — Samtidig med den sidste Forhøjelse fik de, der stadig arbejder paa Timeløn, et Tillæg af 2 Øre pr. Time, og nogle af Akkorderne fik et særligt forlods Timelønstillæg.

Ved et Forhandlingsmøde den 18. Februar mellem Københavns Sporveje og Forbundet enedes man om, at Gennemsnitstimelønnen fra 1. April d. A. sættes til 73 Øre for de ved Sporvejene ansatte Haandværkere. Dyrtidstillægget bliver det almindelige Dyrtidstillæg, som vil blive ydet til alle Kommunens Tjenestemænd for 1918—19.

Hos Firmaet Ernst Voss i Fredericia mægledes den 13. Februar paa Lønkrav. Man enedes om at forhøje Timelønnen med 2 Øre til de Maskinarbejdere, som har Akkord, og 4 Øre til dem, som ikke har Akkord. Desuden ydes et Tillæg af 10 pCt. til samtlige Ugefortjenester.

Hos Fabrikant Petersen Søballe i Helsingør er Timelønningerne for 10 Mand forhøjet med 7 Øre. Desuden fik de Svende, som har været beskæftigede paa Værkstedet siden 1. November, 50 Kr. ialt, og Resten 4 Kr. pr. Uge.

I Hjørring har 3 Mand paa Privatbaneværkstedet faaet deres Løn hævet fra 59,3 til 64,3 Øre, 2 Mand hos Christensen & Dinesen fra 63,5 til 67,5 Øre og 4 Mand hos Marius Jensen & Co. fra 57,7 til 62,5 Øre.

I Slagelse har 4 Mand hos Fabrikant Philipsen faaet deres Timeløn forhøjet fra 58,8 til 63,8 Øre.

Til Motorfabrikken »Danmark« i Rudkøbing var der af Svendene fremsat forskellige Krav, som behandledes ved et Mæglingsmøde den 27. Februar. Her enedes man om, at Timelønnen, naar ny Artikler optages i Fabrikationen, forhøjes med 10 Øre, dog at der hurtigst muligt skal gives Akkord paa Arbejdet. Akkorder, hvor der hidtil er tjent 50 pCt. eller derover, forhøjes med 10 pCt., Resten med 15 pCt. Endvidere forhøjes Montørernes Timeløn til 75 Øre.

Paa Svendborg Jærnvarefabrik mægledes ligeledes den 27. Februar i Anledning af Lønkrav. Her enedes man om, at 4 Mand fik en Forhøjelse af 5 Øre pr. Time og 1 Mand af 10 Øre. Akkordpriserne, paa nær 2 bestemte Priser, fik et Tillæg af 20 pCt. — Ved et Timandsmøde for et Aar siden var den Aftale truffen, at Svendene var garanterede mindst 25 pCt. til Fortjenesten, indtil en ny Prisliste blev udarbejdet og gjort effektiv, men denne Aftale var ikke fuldt overholdt, og til Erstatning for den derved fremkomne Difference efterbetaltes 10 Kr. pr. Mand. — Iøvrigt skal Arbejdet saa vidt muligt gives i Akkord.

Mæglingsmøder. Hos C. M. Petersen, Lykkesholms Allé, var der fra Svendene gjort Indvendinger imod Berettigelsen af 2 Formandsstillinger. Den først antagne Formand har været paa Stedet i 20 Aar, og man enedes derfor om ved Mæglingen den 19. Februar at lade hans Stilling uberørt. Den sidst antagne fik derimod sin Kontrakt forandret saaledes, at han kan staa i Fagforeningen og saaledes, at den blev svarende til den for Montører almindeligt gældende. Hermed sluttedes Sagen.

Hos A/S »Perfection« mægledes den 27. Februar i Anledning af Klage over Afskedigelse fra en Enkeltakkord og Krav om Udbetalingen af Akkordsummen for samme. Da Klageren ved en senere Lejlighed havde faaet saa rigelig Fyldestgørelse for sit Arbejde, at det ogsaa dækkede Tabet ved ovennævnte Akkord, sluttedes Sagen hermed.

Hos A/S Burmeister & Wain mægledes den 4. Februar i Anledning af Klage fra Firmaet over, at Kedelsmedene nægtede at benytte Kontrolurene i den ny Kedelsmedie paa Refshaleøen, samt Krav fra Svendene om Bibeholdelse af et Tillæg paa 5 Øre, der hidtil var ydet for Udearbejde (Arbejdet paa Refshaleøen). Kedelsmedene indgik paa at benytte samme Kontrolsystem som anvendt paa Christianshavn, medens den anden Sag henvistes til Timandsmødet Dagen efter, den 5. Februar. Paa dette Møde ordnedes Sagen paa den Maade, at de 5 Øre lagdes til Timelønnen.

Den 1. Marts mægledes hos Fabrikant H. Jessen i Vejle paa et af Svendene fremsat Lønkrav. Der opnaaedes intet Tillæg. Fabrikanten afviste Kravet med *Anvisning til Arbejderne om at søge sig andet Arbejde!*

I Aarhus afholdtes den 2. Marts et Mæglingsmøde angaaende en fra Fabrikant Anton Jensen, Grenaa,

i sin Tid indgiven Klage over Værkstedets Tillidsmand. Sagen betragtedes som bilagt med de faldne Udtalelser.

Timandsmøder. Foruden Timandsmøderne d. 5. og 14. Februar vedrørende Skibsværfterne afholdtes den 19. Februar et Timandsmøde, hvor følgende Sager behandledes:

1. Klage fra Forbundet mod A/S Nielsen & Winther over Afskedigelse af 5 Kontrollører, der ikke vilde forpligte sig til at udmelde sig af Organisationen. Enighed opnaaedes ikke. Senere er der mellem Organisationerne opnaaet Enighed om at lade Sagen gaa til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret.

2. Klage fra Smedeforbundet mod Fabr. M. Mulvad for Reduktion af de Lønvilkaar, en Maskinarbejder mente sig antaget paa. Denne var aflønnet med 50 Øre, men erklærede at være antaget til 85 Øre i Timen. Man sluttede Sagen med en Efterbetaling af 6 Kr. ialt udover tidligere udbetalte 3 Kr. Klageren havde selv haft den Aftale med Firmaet, at han skulde have 52 Kr. ialt, men Firmaet havde kun givet 46 Kr., hvorfor Klagen var fremkommet.

3. Herunder behandledes Spørgsmaalet om Lønakkorders Stilling efter Overenskomsten af 18. Decbr. 1917. De konkrete Tilfælde vedrørte Firmaerne C. F. Riedel & Lindegaard, A/S De forenede Jærnstøberier, København, samt Smedemestrene Holger Jernaa, C. F. Rødtjær og Søren Nielsen. Efter Diskussionen paa Timandsmødet henvistes Sagerne til fornyet Behandling mellem Parterne, og det henstilledes til de forskellige Firmaer at lade de trufne Ordninger faa tilbagevirkende Kraft. Kunde Enighed ikke opnaas, gaar Sagerne ad sædvanlig Vej til Mægling.

En Efterbetaling. A/S Glud & Marstrand havde nægtet at udbetale 10 Kr. for November Maaned til en Mand, der var antaget som Reparatør og ogsaa fungerede som saadan, men ellers var Chauffør. En Henvendelse til Sammenslutningen medførte Udbetalingen af de overenskomstmæssige Tillæg.

Brønderslev. Mellem Firmaerne N. K. Olsen og Barslund i Brønderslev eksisterede den Gensidighedsaftale, at det ene Firma ikke uden det andets Tilladelse maatte antage Svende eller Lærlinge fra det andet Firma. Skete det, kostede det en Bøde paa 500 Kr. Da Firmaets Svende ikke var saa helt uinteresserede i denne Bestemmelse, klagedes til de respektive Forbund, og ved et Mæglingsmøde den 18. Februar bragtes den nævnte Gensidighedsaftale ud af Verden ved Forhandling mellem Formerforbundets Formand og Firmaet.

Rettelse. I sidste Nummer af Fagbladet omtales Side 44 Københavns Rørpriskuranter. I øverste Linie paa 2. Spalte staar der: »Dernæst har Prislisten for Sanitetsarbejde« o. s. v. — Dette skal, som det ogsaa tilstrækkelig tydeligt fremgaar af det efterfølgende, være Centralvarmeprislisten.

Vort svenske Broderforbund og Arbejdsgiverne i Sveriges Jærnindustri.

I Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforenings Organ, »Arbejdsgiveren«, for 6. Februar d. A. findes en Artikkel, betitlet »Den svenske Jærnindustri i 1917«.

Artiklen er et Optryk af en tilsvarende i den svenske Jærnindustris Arbejdsgiver-Organ, »Værkstederne«, og selvom den helt igennem — man kan sige næsten for hver eneste Linie — tolker det mest rendyrkede Arbejdsgiver-Synspunkt, tror vi dog, at vore Medlemmer vil have stor Interesse af at læse den, ikke mindst fordi den viser, hvad det er for Synspunkter, vi har at kæmpe med paa vor Vej frem til bedre Vilkaar for Arbejderne. Artiklen har følgende Ordlyd:

»Den svenske Jærnindustris officielle Organ »Verkstäderna« bringer i sit senest udkomme Nummer følgende Oversigt over Arbejderbevægelsen indenfor denne Industri i det nu forløbne Aar:

Ser man tilbage paa den Tid, den endnu gældende Overenskomst har ordnet Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere indenfor Jærnindustrien — Overenskomsten afsluttede den store Konflikt i Jærnindustrien i 1905 og forlængedes delvis i 1908 og 1913 — finder man, at den for hver Gyldighedsperiode i høj Grad har tabt i Betydning som Fredsdokument.

I den første Periode bidrog Erindringen om de haarde Kampe i 1905 i en vis Grad til at bevare Arbejdsroen, og i anden Overenskomstperiode øvede de store Konflikter i 1909 og den dermed forbundne Storstrejke samme Indflydelse.

Den tredie Overenskomstperiode, fra 1914 til Udgangen af indeværende Aar, har hidtil været karakteriseret af en stadig voksende Bevægelse fra Arbejdernes Side i Retning af at drive Lønvilkaarene op, med eller mod Overenskomsten. I det forløbne Aar har denne Bevægelse truet med at gaa over alle Bredder og vakt alvorlig Uro indenfor Jærnindustrien.

Til Gennemførelse af Kravene har Arbejderne som Regel fulgt den i Overenskomsten anviste Forhandlingsvej, altsaa først Henvendelse til Arbejdsgiveren og, hvis denne Henvendelse ikke har ført til det ønskede Resultat, Anmodning om Forhandling mellem Repræsentanter for Organisationerne. Antallet af Sager, der har været Genstand for Forhandling, er som foran antydet steget fra Aar til Aar i indeværende Overenskomstperiode og udgjorde 21 i 1913, 51 i 1914, 60 i 1915, omkring 90 i 1916 og i det sidst forløbne Aar omkring 125, der nødvendiggjorde over 200 Møder.

Anledningen til samtlige Fjoraarets Krav har paa nogle faa Undtagelser nær ganske naturligt været den uafbrudte Stigning i Prisen paa Livsfornødenheder. Under Henvisning hertil er Arbejdernes Krav som Regel gaaet ud paa Forhøjelse af Timelønnen for vedkommende Arbejdere med visse Øre over hele Linien, ofte en betydelig Procent af Timelønnen, paa Akkordpriserne er der ligeledes forlangt betydelige Forhøjelser. Hvad der imidlertid adskiller de senere Aars, særlig 1917's Lønbevægelser fra de foregaaende Aars, er deres stadig stærkere fremtrædende Tendens til at overgaa til en systematisk Lønpolitik under Fagforbundenes Ledelse. Tidligere blev der som Regel ikke krævet Forhandling, uden at der forelaa en virkelig Anledning, og Striden kunde derfor som Regel ogsaa ordnes med det gode. Nu derimod viser det sig ved en nærmere Undersøgelse, at Flertallet af de fremsatte Lønkrav langt fra er begjæ-ede, ikke sjældent er de ganske urimelige og rettet til

Virksomheder, hvor Arbejdernes Lønforhold er usædvanlig gode. Skønt Arbejdsgiverne ogsaa i saadanne Tilfælde har vist sig imødekommende, har Arbejderne ikke været tilfredse dermed, men har nedlagt Arbejdet med deres Organisations Billigelse. Denne Strejkebevægelse har antaget et Omfang, som vistnok er enestaaende indenfor en Overenskomstperiode. I en Mængde Tilfælde har Arbejderne endog grebet til Strejke uden forudgaaende Forhandlinger og altsaa i Strid med Overenskomstens Forhandlingsregler. Ikke mindre end et halvt Hundrede af Verkstadsföreningens Medlemmer er blevet berørt af disse med eller uden lagttagelse af Forhandlingsreglerne iscenesatte Strejker, og omkring 262,000 Arbejdsdage er gaaet tabt. Visse mere omfattende Strejker har medført en Række Møder hos vedkommende Forligsmand.

Bag de mere betydende Strejker har Svenska Metallindustriarbetareförbundet staaet, og dette Forbunds Lønpolitik er stadig mere udpræget indrettet paa at gennemtvinge almindelige Lønforhøjelser over hele Linien — ogsaa som Kompensation under de nuværende ekseptionelle Forhold — hvorimod Verkstadsföreningen har henvist til Bestemmelsen i Overenskomsten, at Lønningerne skal fastsættes efter hver enkelt Arbejders Dygtighed og Flid, at Dyrtiden bør opvejes ved særlige Dyrtidstillæg, og at Arbejderne ikke har Ret til gennem deres Organisation at gribe til Tvangsmidler for at gennemføre en almindelig Lønforhøjelse. I vore Nabolande har man i lang Tid fra begge Sider været enige om Rigtigheden af det sidstnævnte Princip, som fandt tydeligt Udtryk i en af den norske Arbejdsret ifjor afsagt Kendelse. Retten ansaa det for utvivlsomt, at hver enkelt Arbejder har en overenskomstmæssig Ret til at søge at faa sine personlige Lønvilkaar forbedret. Paa den anden Side er det en i mindst ligesaa høj Grad utvivlsom — om end uskreven — Forudsætning for en gældende Overenskomst, at Arbejderne ikke har Ret til gennem en fælles Aktion — grundet paa en i den foreskrevne Form indenfor Organisationen taget Beslutning eller ikke — at søge at fremtvinge Lønforhøjelser, hvad enten Hensigten nu er at ændre Overenskomstens Minimallønninger eller opnaa en almindelig Forbedring af de individuelle Lønninger. Lønbevægelser i Form af kollektiv Lønstrid skal hvile i Overenskomstperioder. Dette er en bærende Tanke for enhver Løn-Overenskomst.

Som Svar paa Arbejdernes Krav om generelle Lønforhøjelser har Arbejdsgiverne almindeligt henvist til, at Kravet ikke var i Overensstemmelse med Overenskomsten, men har dog samtidig vist en høj Grad af Forstaaelse overfor Arbejdernes Vanskeligheder paa Grund af Dyrtiden. Selv i de ikke sjældne Tilfælde, hvor Arbejdernes økonomiske Stilling allerede i Forvejen har været forholdsvis meget gunstig, har de faaet deres Ønsker opfyldte i betydeligt Omfang. I mange Tilfælde kan man sikkert roligt paastaa, at Arbejderne har faaet Dyrtiden fuldtud kompenseret gennem Lønforhøjelser, Dyrtidstillæg, Forskaffelse af Levnedsmidler til billigere Pris o. lign. En, om end reserveret, Anerkendelse heraf finder man i »Social-Demokraten« for 29. December under Rubrikken »Fagforeningsbevægelsen 1917«, hvor det meddeles, at det i visse Tilfælde er lykkedes Formerne at faa fuld Kompensation for hele Dyrtiden, da det Tillæg, de har opnaaet, udgør 85 pCt. af den Løn, der betaltes i 1914. Dette skulde dog kun være et Undtagelsestilfælde, en Antagelse, der imidlertid modbevises ved, at det under Forhandlingerne ifjor i en Mængde Tilfælde blev konstateret, at Lønningerne var steget mere end Leveomkostningerne, naar alle Faktorer tages i Betragtning.

I »Social-Demokraten«s forannævnte Overblik over Fagforeningsbevægelsen i 1917 holdes Fagforbundenes Lønpolitik paa Maskinfabrikkerne og Støberierne frem som et Mønster for Organisationerne i andre Industrier i følgende Vendinger:

»En anden Gruppe, som træder særlig frem i Aarets Lønbevægelser, er Arbejderne i Maskinfabrikkerne og Støberierne. For disse Arbejdere gælder en Rigsoverenskomst, der først kan opsiges til Udløb med Udgangen af Aar 1918. Da denne Overenskomst fastsætter Minimallønninger, har Fagorganisationerne imidlertid i indeværende Aar ligesom i de foregaaende indenfor den gældende Overenskomsts Ramme kunnet udfolde en omfattende Virksomhed i Retning af Forhøjelse af baade Timelønninger og Akkordpriser. De Lønbevægelser, som er blevet gennemførte paa denne Maade i de allerfleste Tilfælde uden offentligt Spektakel og Staahej, kan sikkert uden Overdrivelse siges at være af største Betydning for Medlemmerne. Denne Lønpolitik indtager en særlig Plads indenfor den svenske Fagforeningsbevægelse og har saa mange fordelagtige Sider, at de ledende Fagforeningsmænd indenfor andre Arbejdsomraader ikke burde forsømme Lejligheden til at gøre sig fortrolige hermed. Spørgsmaalet egner sig maaske ikke til Behandling i et Dagblad, men rummer saa mange vigtige Synspunkter, at det kan hævde sin Plads som Diskussionsemne paa andet Sted, bl. a. i Fagpressen. Ogsaa Blikkenslagerne har efter fremsat Krav opnaaet Forbedringer af Lønvilkaarene; de Dyrtidstillæg, de har faaet, varierer mellem 10 og 30 pCt.«

Ved Siden af Lønkravene, der naturligvis har været Hovedsagen i alle Arbejdernes Henvendelser, er der blevet fremsat en Række andre særdeles vidtgaaende Krav som Indførelse af 8 Timers Arbejdsdag, Forkortelse af Arbejdstiden om Lørdagen, Afskaffelse af Bestemmelserne om Bøder for Forsømmelse af Arbejdstiden samt andre Ordensregler, Nedsættelse af Prisnævn til Fastsættelse af Akkordpriser, Opretteise af særlige Overenskomster for Møbelsnedkere, Genantagelse af afskedigede Arbejdere samt Afskedigelse af »missliebige« Formænd; navnlig de to sidstnævnte Krav har givet Anledning til Stridigheder, som det har været meget vanskeligt at ordne.

Nødvendigheden af at skaffe en afsluttet Overenskomst den fornødne Respekt ude i de brede Lag samt at sætte Dæmning for den overhaandtagende Løn- og Strejkebevægelse i Overenskomstperioden synes saaledes at være de vigtigste Erfaringer fra sidste Aars Fagforeningsbevægelse indenfor Jærnindustrien.«

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 1092 Kai Rasmussen (Kbhvn. Afd. 1)
- 18896 Carl Andersen (Aalborg)

Medl. Nr. 23162, Peter Antonius Nielsen, og 27537, K. E. Petersen, og 19112, Holger Knudsen, har fundet deres Bøger.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

	Gl. Register.	Sidst betalt
Nr. 13690	Larsen, Vald. Olaf	11. 4.08
- 9782	Sundahl, Henrik.....	6. 1.00

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 4149	Bech,	Peter	29. 4.16
- 2604	Bruselius,	Th. A. O.	12. 5.17
- 2239	Christensen,	Andreas	12.12.14
- 25647	—	Christian	7. 7.17
- 5687	—	Jens Chr.	30. 6.17
- 18802	—	Johannes Nicolai	25.11.16
- 22205	Christoffersen,	Otto	30. 6.17
- 8388	Erichsson,	Aage O. D.	3. 7.15
- 11941	Hansen,	Aage	19. 8.16
- 21144	—	Hans	11.12.15
- 21913	Hemmingsen,	Aksel	24. 2.17
- 14575	Hollmann,	Vilhelm	29. 1.16
- 24859	Jensen,	Chr. Thorvald	14. 7.17
- 18350	—	Emil	10. 3.17
- 24324	Jacobsen,	Eyolf	4.11.16
- 22431	Kaarup,	Aage	24. 2.17
- 15943	Lindell,	John Peter Sture	6.10.17
- 25390	Michelsen,	Christian	9. 6.17
- 23813	Mortensen,	Anders Edv.	13.10.17
- 20547	—	Martin H. D.	10. 6.16
- 5420	Møller,	Harald	8. 9.17
- 21448	Nielsen,	Hans Jakob	8. 4.16
- 10381	Petersen,	C. J.	26. 5.17
- 12132	—	Carl Aage Viggo	5. 8.16
- 21289	Rasmussen,	Lars Chr.	17. 1.14
- 11176	Rosfeldt,	Jørgen Peter	30. 1.15
- 20410	Sørensen,	Hans Peter	20. 9.13
- 25569	—	Søren Johs.	7. 7.17
- 16734	Saaby,	Knud Johs. Andersen	24.10.14
- 26940	Thomsen,	Niels M.	14. 7.17
- 5315	Winblad,	Max Richard	18.11.16

Overskud henligger paa Afdelingskontoret i Hjørring til Medlem Nr. 21305, P. Jensen, fra Brüels A/S, stort Kr. 33,86.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. f. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 11, 13. Aargang.
»Krigens sociale Balance«.

31. Marts.

I de Medlemslister, der hvert Aar skal indgives til Arbejdsløshedsinspektoratet, skal hvert Medlems Opholdskommune den 31. Marts nøjagtig angives.

Ved Opholdskommune forstaas for bosiddende Medlemmer den Kommune, i hvilken deres Bopæl er, for rejsende arbejdsløse Medlemmer den Kommune, hvori de opholder sig den 31. Marts.

Medlemmerne maa derfor senest 31. Marts opgive deres Bopæl, respektive Opholdskommune, til Afdelingskassereren, saaledes at intet Medlems Opholdskommune mangler paa Listen.

For hvert Medlem, som vi ikke den 31. Marts har nøjagtig Oplysning for om Opholdskommunen, betyder det Tab af Kommunetilskud til Arbejdsløshedskassen, og dette kan for hvert enkelt Medlem, der mangler, betyde indtil 4 Kr. 68 Øre.

Anmeld derfor Bopæl (Opholdskommune) den 31. Marts.

P. Lobbens Lommebog for Mekanikere

er nu udsendt i 6. reviderede Udgave. Om denne lille praktiske Haandbog kan det tilfulde siges, hvad der staar i Supskriptionsindbydelsen, at »Bogen nu er saa velkendt baade i Danmark og Norge, at al videre Kommentar er aldeles overflødig«. Vi skal derfor indskrænke os til at oplyse, at 6. Udgave vil blive ca. 900 Sider stor, bringe ca. 300 til denne Bog særlig tegnede Figurer og over 125 Tabeller vedrørende Mekanik og mekanisk Arbejde.

Den vil udkomme i 18 à 20 Hefter til en Pris af 60 Øre pr. Hefte, og der vil gaa ca. 2 Uger imellem hvert Heftes Udsendelse. Supskription kan tegnes hos enhver Boghandler.

„Krigens sociale Balance".

Ovenstaaende er Titlen paa en Piece, hvis Forfatter er den kendte Socialdemokrat, Dr. Helphand (Parvus), der bl. a. i længere Tid har været udsat for voldsomme Angreb fra en Del af den danske Presse. De samvirkende Fagforbund har derfor skaffet et tilstrækkeligt Antal Eksemplarer til, at hver Fagforening kan faa et Eksemplar, saaledes at de faglige Organisationer kan faa et Indblik i den Virksomhed, Parvus som Litterat har udfoldet. Efter Læsningen vil adskillige bedre kunne forstaa Baggrunden for Hadet mod Parvus.

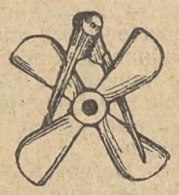

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 6 APRIL 1918 4. Aarg.

Vore Broderorganisationer paa Kontinentet.

Metalarbejderkongres i Wien.

Medens Verdenskrigen hærger i de forskellige europæiske Lande, paavirkende Ernæringsforholdene og forstyrrende det økonomiske Liv, og medens de politiske Partier desaarsag ligger i store Brydninger, resulterende i Omgrupperinger efter nye Interessesfærer, ikke mindst, hvor det drejer sig om Arbejderpartiet, er det velgørende at kunne notere, at Fagforeningerne, hvis Opgave i høj Grad først og fremmest ligger paa det økonomiske, tildels upolitiske Omraade, gaar deres Sejrsgang fremad trods alle Vanskeligheder.

Ja, Krigen, som har bragt saa mange Forstyrrelser og virket med et saa mægtigt Tryk først og fremmest paa Arbejderbefolkningen, har maaske netop bidraget væsentlig til at tvinge Arbejderne ind i Fagorganisationerne for der at modtage den Støtte, uden hvilken de vilde være fuldstændig prisgivne til militært Regimente og den stadige under Krigen ligeledes blomstrende Kapitalisme.

Vort tyske Broderforbund talte før Krigen noget over 1/2 Million Medlemmer, men trods de kolossale Indkaldelser er Medlemstallet nu 418.244. Der er saaledes relativt betydelig Fremgang, og hvis alle de til Militærtjeneste indkaldte nu vendte tilbage, altsaa dersom Krigen sluttede, vilde det tyske Metalarbejderforbunds Medlemsantal paa en Gang blive ca. 800 000, altsaa langt den største Organisation i Verden, og naturligvis en Organisation med en ganske overordentlig Indflydelse paa Arbejdsforholdene i Jærn- og Metalindustrien.

Men vi vil et Øjeblik se paa Forholdene i Østrig. Vort østrigske Broderforbund afholdt sin 11. Kongres fra den 18. til 23. Marts, og til denne havde man bl. a. indbudt Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, hvis Formand var tilstede og deltog i Forhandlingerne.

Forholdene er selvfølgelig alt andet end gode, og der herskер i Østrig nærmest en Tilstand, som kan betegnes ved økonomisk Anarki. Lønningerne er ganske vist stegne med ca. 250 pCt., men Priserne er stegne 7—800 pCt., og Rationeringen af Levnedsmidler er ikke gennemført paa samme konsekvente Maade som i Tyskland. Dette bevirker, at store Dele af den arbejdende Befolkning lider Nød. Ganske vist hedder det, at Seddelpresserne arbejder ustandseligt og laver Penge, saa at der bliver næsten Overflod af disse, men det nytter naturligvis ikke, naar der mangler Tilførsler af Levnedsmidler.

Trods disse vanskelige Forhold formede Kongressen sig paa bedste Maade. Man diskuterede i en kammeratlig Tone de vanskelige Forhold, ogsaa det Forhold, at Hovedledelsen havde tilladt sig at tegne et Beløb i de store Krigslaan. Man syntes vel ikke rigtig om en saadan Foreteelse, men paa den anden Side bøjer alle sig for Tiden for Spørgsmaalet om at forsvare Landets Grænser og hele nationale Position, men saa meget skal siges om Østrigerne, at Krigsbegejstring mærkes der intet af. Man kan høre bitre Udtalelser om Russernes Vold i Galizien og de italienske Erobrings-

lyster, som nu anses for afgjort at være vist tilbage, men gennem alt sporer man en stærk Længsel efter Freden for atter at kunne genoptage Arbejdet for den sociale Forsorg og for den økonomiske Udvikling, som i høj Grad besværliggøres i Østrig, der som bekendt bestaar af saa mange forskelligartede Nationaliteter.

Den betydeligste Begivenhed paa denne Kongres var den endelige Sammenslutning eller Indlemmelse af Formerforbundet i Metalarbejderforbundet, som nu tæller ca. 127.000 Medlemmer. Ved den endelige Sammenslutning, som nu fandt Sted paa Kongressen, talte Formerforbundet 4000 Medlemmer, og de fleste i Landet beskæftigede Formere var saaledes i Forvejen Medlemmer af Metalarbejderforbundet. Akkurat det samme Forhold, som vi kender fra Tyskland, da det tyske Formerforbund i 1903 gik op i Metalarbejderforbundet, men det hele foregik under de kammeratligste Former, og det var saaledes tydeligt, at Sammenslutningen egentlig var fuldbyrdet i Forvejen, og Kongressen skulde kun sætte sit officielle Stempel herpaa, hvorefter en Del af Formerforbundets Tillidsmænd indgaar i Metalarbejderforbundets Administration.

I Østrig findes der nu ikke Metalarbejdere organiserede udenfor Metalarbejderforbundet, naar undtages Guld- og Sølvarbejdere samt de saakaldte „Heisere und Maschinisten" (Fyrbødere og Maskinister), hvis Organisation i nogen Grad synes at svare til Maskinmestrenes Forening her til Lands, men ellers staar nu alle Metalarbejdere samlede i en Organisation, og det er tydeligt nok, at Udviklingen overalt gaar i Retning af saadanne Sammenslutninger. Dette til Underretning for de Folk, der herhjemme i Misforstaaelse tror at skulle gaa Decentralisationens Vej.

Dyrtiden i Østrig er altsaa frygtelig, men Lønstigningerne er ogsaa meget betydelige. Paa den anden Side faar man en levende Følelse af, at Arbejderne burde være endnu langt bedre organiserede. Et enkelt Eksempel er en Lønbevægelse fra i Fjor paa Skoda-Værkerne (den østrigske Krupp), hvor der beskæftiges ca. 30.000 Arbejdere. Disse var næsten fuldkomment uorganiserede, men Dyrtiden tvang dem til Trods derfor ud i en Lønbevægelse og Strejke, og da man ganske savnede Støttepunkter, meldte den overvejende Del sig i Metalarbejderforbundet, som derved paa en Gang fik en kolossal Tilvækst i Medlemstal. Metalarbejderforbundet traadte da ogsaa til og hjalp dem til en Overenskomst med meget betydelige Forhøjelser af Lønningerne.

Mindstelønnen paa disse Værker er, efter hvad vi erfarede, 1 Kr. 65 Øre i Timen (østrigsk Mønt. 1 østr. Kr. er ca. $^1/_3$ dansk Kr.), men en veluddannet Haandværker eller Specialarbejder tjente her som i Wien 4 Kr. pr. Time, og fraset Fortjenestens Størrelse, er det altsaa af Interesse, at Forskellen mellem Minimalsatserne og Fortjenesten for den dygtigste Arbejder er meget stor. Naturligvis maa man paa Skoda-Værkerne regne med, at det, selvom det er en privat Virksomhed, er svært at faa Arbejderne organiseret, da Firmaet naturligvis lægger alt til Rette strategisk, saaledes at Arbejdernes Organisationsbestræbelser stadig mere eller mindre mislykkes. Af det store Medlemstal, som Metalarbejderne fik under den nævnte Konflikt, er nu kun 4000 tilbage, men dette er ganske vist ogsaa Elitearbejderne.

Men fraset saadanne Undtagelser gaar Arbejdernes Organisation i Fagforeninger sin Sejrsgang fremover, og dette mærkes bl. a. paa Arbejdstidens Forkortelse, paa hvilket Omraade der stadig kan noteres Fremskridt. Den almindelige Arbejdstid i den østrigske Jærn- og Metalindustri er nu 53 Timer ugentlig, og saavel der som andre Steder i Centraleuropa mærker man en glædelig Tendens til at forkorte Arbejdstiden, selv om det maa indrømmes, at Overarbejdet i ikke ringe Grad florerer under Krigsforholdene.

Paa Kongressen var der Repræsentanter tilstede for Svejts, Ungarn, Tyskland og Danmark, og J. A. Hansen var tillige anmodet om at repræsentere vore svenske Fagfæller ved denne Lejlighed. Hilsenen heroppe fra Skandinavien blev modtaget med Begejstring og Glæde over at se en Repræsentant fra et ikke krigsførende Land, og man bad i varme Ord J. A. Hansen bringe en Hilsen nordover til de skandinaviske Fagfæller. Dette sker hermed.

Det københavnske Anvisningskontors Virksomhed

1. April 1917—31. Marts 1918.

Anvisningskontorets Virksomhed i det forløbne Regnskabsaar har i Modsætning til den øvrige forløbne Tid under Krigen været præget af stigende Arbejdsløshed blandt Organisationens Medlemmer, samtidig med at Kontorets Virkeomraade er udvidet fra at omfatte Smede og Maskinarbejdere til ogsaa at gælde Specialarbejderne fra de københavnske Værfter samt Formere og Slibere.

Den 31. Marts 1917 var der ved Kontoret tilmeldt 485 ledige Smede og Maskinarbejdere. Tilgangen i Aarets Løb har udgjort 9816, medens Afgangen andrager 8536, saaledes at Aaret sluttede med 1765 ledige.

Her maa man dog erindre, at i disse Tal indgaar de Specialarbejdere, som efter Skibsværftsarbejderkonflikten i Sommeren 1917 tilsluttede sig Centralorganisationen, men hvis organisationsmæssige Forhold først endelig ordnedes i Begyndelsen af indeværende Aar.

Fra den 1. September, da de første Specialarbejdere meldte sig, har det gennemsnitlige Antal Arbejdsløse vel andraget ca. et halvt Hundrede i denne Branche. Da Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse den 1. Oktober traadte ud i Livet, overtog Kassen Smede og Maskinarbejdernes Anvisningskontor, som derefter benævnes Metalarbejdernes Anvisningskontor, og samtidig tilmeldtes de daværende ledige Formere og Slibere i et Antal af henholdsvis 71 og 3.

Tilgangen af Formere har i det forløbne Halvaar udgjort 512, medens Afgangen har været 465, saa at Aaret sluttede med 118 ledige.

Tilgangen af Slibere var 125, Afgangen 108 og Antallet af ledige ved Aarets Slutning 20.

Det samlede Antal Anmeldelser af Arbejdsløshed for hele Regnskabsaaret udgør herefter 10.527, medens Afgangen af ledige har været 9109.

Ved Aarets Slutning var det samlede Antal Arbejdsløse 1903, det højeste Antal som Aaret kunde opvise, og af disse var 122 Specialarbejdere.

Af ovennævnte Antal Arbejdsløshedsanmeldelser var 8374 nye Tilfælde, medens Arbejdet i 2153 Tilfælde havde været af saa kort Varighed, at den Arbejdsløse undgik at faa ny Karenstid.

Antallet af tilrejsende Smede og Maskinarbejdere har andraget 803 fra Provinsen og 196 fra Udlandet, i overvejende Grad hjemvendte danske.

De tilsvarende Tal for Aaret forud var 1483 og 270.

Der er anmeldt 1207 Tilfælde, i hvilke der er skiftet Arbejdsplads uden forudgaaende anmeldt Arbejdsløshed, medens Antallet forrige Aar udgjorde 3386.

Arbejdsanvisningen er selvfølgelig paavirket af Arbejdsløsheden, uden dog at være reduceret i synderlig Grad, naar det tages i Betragtning, at Arbejdsløsheden har været ret omfattende.

Antallet af Ordre paa Arbejdskraft, som er indgaaet i Aarets Løb, andrager 1040 omfattende 1694 ledige Pladser, medens Aaret forud opviste 1180 Ordre paa 2059 Mand.

Men medens Antallet af Pladser, som blev besatte i Aaret 1. April 1916 til 31. Marts 1917, androg 1209, saa er Antallet i sidst forløbne Regnskabsaar 1130, og fraregnes Formerne, Sliberne og Specialarbejderne, bliver det 1083. Da der er rekvireret 1626 Smede og Maskinarbejdere, vil det altsaa sige, at det er lykkedes at besætte mellem 66 og 67 pCt. af Pladserne imod 64 pCt. Aaret i Forvejen. At det ikke er lykkedes at besætte flere, skyldes den Omstændighed, at med det rigelige Tilbud af Arbejdskraft, som følger med den større Arbejdsløshed, vil Pladserne ofte være optagne, inden Anvisningskontoret har naaet at sende Folk til det paagældende Sted.

Der er udstedt 1961 Kort med Anvisning paa Arbejde, af hvilke 1060 er udsendte pr. Post, 501 pr. Bude og 400 udstedt ved personlig Henvendelse paa Kontoret. Aaret forud udsendtes 1316 Kort pr. Post, 29 pr. Bude, og tilstilledes 1182 personligt ialt 2527 Kort. Man vil se, at Bestræbelserne for i størst mulig Udstrækning at foretage Arbejdsanvisningen ad skriftlig Vej er fortsatte, hvad der ogsaa har været nødvendiggjort af den stærkt forcerede Ekspedition i Kontorets Aabningstider, og man vil lægge Mærke til, at Kontoret i ret udstrakt Grad har benyttet Bude, fordi det med Tilstedeværelsen af den rigelige Arbejdskraft kan forlanges, at Kontorets Ekspedition foregaar omgaaende i saadanne Tilfælde, hvor Ordren indløber rettidig til at kunne ekspederes til den ønskede Tid.

Af ovennævnte Antal besatte Pladser hidrører 107 fra den offentlige Arbejdsanvisning, nemlig 106 hørende under Smede og Maskinarbejderne samt 1 Sliberplads, men ingen i Formerfaget. Aaret forud var Antallet for Smede og Maskinarbejderne 121.

Et Angreb fra Elektrikerforbundet.

En Redegørelse fra Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening, København.

I Anledning af en Strid mellem Elektrikerforbundet og Smedeforbundets Københavns Afdeling 1 angaaende Forholdene i Elektrisk Afdeling hos Burmeister & Wain, Refshaleøen, har Elektrikerforbunder udsendt og omdelt et Ekstranummer af deres Fagblad for derigennem at rette et Angreb paa vor Fagforening, men da Elektrikernes »Redegørelse« er fuldkommen falsk og bl. a. fortier, at de paagældende Elektrikere, som var Medlemmer af Elektrikerforbundet, forlod Arbejdet for at tvinge Firmaet til at afskedige 4 andre Arbejdere, som var Medlemmer af Smedeforbundet, har vi udsendt et Gensvar til de øvrige Forbundsafdelinger og til en Række Organisationer, som har Krav paa at faa rigtig Besked med Oplysning om de faktiske Forhold, denne Sag vedrørende.

Det nævnte Ekstranummer af Elektrikernes Fagblad med den urigtige Fremstilling er paa ganske uforsvarlig Maade delt ud paa Gader og Stræder i København med den tydelige Hensigt, der ved de senere Begivenheder yderligere er afklaret, at benytte sig af den Uro, skabt af Syndikalister, som af og til ytrer sig indenfor denne Afdelings Rammer.

Stridens Aarsag.

Oprindelig opstod der Strid vedrørende denne Arbejdsplads i 1911, en Strid, der havde sin Grund i, at Elektrikerne nægtede at respektere en Afgørelse af deres Hovedbestyrelse, som desangaaende havde forhandlet med Hovedbestyrelsen for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. Den Afgørelse, man ikke vilde respektere, var, at Maskinarbejderne skulde fortsætte

deres Arbejde, da Elektrikerforbundet ikke var interesseret i at faa Konflikt med Burmeister & Wain. Men siden har der ikke været det bedste Forhold mellem de 2 Organisationers Medlemmer paa denne Arbejdsplads. Forholdene synes dog efterhaanden at være gaaede i Orden, men efter Indgaaelsen af den sidste Overenskomst med Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning var det atter galt, fordi Smedeforbundets Medlemmer fik 62 Øre pr. Time og derfor efter Elektrikernes Mening optog for meget i de fælles Akkorder, da Elektrikerne kun havde 57 Øre i Timen. Elektrikerne forlangte saa, at Maskinarbejderne skulde gaa over i deres Forbund, og egentlig havde vor Fagforening stillet sig ganske neutral, d. v. s. ikke gjort noget Skridt for at forhindre denne Overgang, hvis Maskinarbejderne ønskede det. Imidlertid fremkom der Udtalelser fra Elektrikerne gaaende ud paa, »at de (Maskinarbejderne) skulde tvinges til Overmeldelse og bagefter have et Spark ud af Porten«, og dette maatte naturligvis bevirke, at Maskinarbejderne nægtede at gaa over i Elektrikerforbundet, hvad de selvfølgelig var i deres soleklare Ret til. Vi gad vide, med hvad Ret Elektrikerne krævede deres Overførelse i det hele taget. Der har altid i de elektriske Afdelinger hos Burmeister & Wain, saavel paa Christianshavn som paa Refshaleøen, været flere Maskinarbejdere end Elektrikere, nemlig fordi Firmaet altid kan sætte Maskinarbejdere til virkeligt Maskinarbejde, hvortil de ikke kan bruge enhver Elektriker.

I Elektrikernes »Redegørelse« paastaar man, at deres Medlemmer forlod Arbejdet, fordi der var Strid mellem vor Klub paa Stedet og en Maskinarbejder Zankel, men Sandheden er den, at Elektrikerne forlod Arbejdet for at tvinge Firmaet til at afskedige 4 af vore Medlemmer, som har arbejdet paa Stedet i ca. 10 Aar.

Har Elektrikerne samarbejdet med Syndikalisterne?

I Elektrikerfagbladets Fremstilling gaar der en Understrøm af Giftigheder mod vort Forbunds Formand, ikke fordi han har noget med den Sag at gøre direkte, men man har øjensynlig søgt et Sammenspil med vore Syndikalister med det Formaal at anfalde vor Organisations Ledelse, og efter at de i Fagbladet har besørget alt muligt i saa Henseende, appelleres der til vore Medlemmer om »at sætte en forsvarlig Bom for lignende i Fremtiden«. Meningen er jo ikke til at tage fejl af, og vore Syndikalister har da heller ikke siddet Opfordringen overhørig. Det lykkedes dem at faa en Generalforsamling i vor Afdeling paa Spørgsmaalet, en Generalforsamling, hvortil Elektrikerne sendte 2 Mand.

Her sporede man straks Samarbejdet med Syndikalisterne, idet en af disse foreslog, at ogsaa Elektrikerforbundets Klubformand fik Adgang, hvilket han ogsaa fik.

Efter at Sagen var forelagt, tilkendegav Elektrikerforbundets Repræsentant, at det ikke var Striden paa Arbejdspladsen, der var Sagens Kærne. Han prøvede ikke paa at bestride Rigtigheden af vor Stilling til Elektrikernes Optræden gennem Aarene, men det, som han beklagede sig over, var, at vi ikke vilde blokere Arbejdspladsen, og han paastod, at deres Medlemmer ikke havde forsøgt at tvinge vore Medlemmer ud, og samtidig beklagede han sig over, at vort Forbunds Formand ikke havde været elskværdig nok, da de henvendte sig til ham.

Det var altsaa der, Sagen skulde drejes hen.

Syndikalisterne ydede stadig Elektrikerne al den Støtte, de kunde, men under Diskussionen forklarede Elektrikernes Klubformand, at Aarsagen til, at Elektrikerne gik deres Vej, var, at Firmaet Burmeister & Wain ikke vilde imødekomme deres Krav om at tage 4 af vore Medlemmer fra det Arbejde, disse i ca. 10 Aar har udført. Her fik vi altsaa fastslaaet det virkelige Forhold og afsløret Elektrikernes Forsøg paa Demagogi.

Det er derfor forstaaeligt, naar man lige undtager den syndikalistiske Klike, at vore Medlemmer sluttede sig fuldstændig til vor Tilbagevisning af Elektrikernes uforsvarlige og grundløse Forsøg paa at sætte Splid mellem vore Medlemmer og Forbundsledelsen.

Et Forslag fra Syndikalisternes Side om, at vore Medlemmer skulde forlade Arbejdet, blev forkastet med aldeles overvældende Majoritet.

Saaledes forløb altsaa denne uforsvarlige Aktion fra Elektrikernes Side, og vi ønsker blot ved nærværende at slaa fast, at det ikke drejer sig om en Konflikt overfor Arbejdsgiverne, etableret af Elektrikerne, men udelukkende om en Krig overfor vore 4 paa Stedet beskæftigede Medlemmer, som et tilsvarende Antal Elektrikere bare ikke var i Stand til at faa kastet paa Porten. Det vilde da ogsaa have været ganske urimeligt, da vore Medlemmer intet har forset sig med, og Elektrikerforbundets Forlangende om vort Forbunds Støtte til at bekrige vore egne Medlemmer, er saa fornuftstridigt, at Elektrikerforbundets Optræden i denne Sag ikke alene bliver ganske uforsvarlig men ogsaa ganske ubegribelig.

Johannes Hansen,
Formand for Københavns Afdeling 1.

Fra Udlandet.

Lønstatistik i Norsk Formerforbund.

Norsk Formerforbund har i December 1917 optaget Lønstatistik. Man regner heri Formerne og Kernemagerne under et, og Facit viser, at disse i ren Timeløn har tjent ca. 88 Øre, medens Akkordfortjenesten andrager ca. 116 Øre pr. Time.

Det er noget større Gennemsnitsfortjenester, end der kan fremvises fra Danmark, idet Statistikken her fra Februar viser 82,3 Øre i ren Timeløn, og 100,6 Øre i Akkord i Gennemsnit.

Imidlertid kommer hertil, at der ikke tilnærmelsesvis arbejdes saa meget i Akkord i Norge som i Danmark, og at Levefoden er betydelig dyrere end her; saaledes koster f. Eks. Nødvendighedsartikler som Brød og

Sukker det dobbelte af, hvad det koster i Danmark, Smør nær det dobbelte og Flæsk mere end det dobbelte. De norske Formeres Fortjenester burde derfor sikkert være endnu højere, hvis deres Kaar skulde ligestilles med de danske Kollegers.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Rettelse. I den for Februar Maaned udsendte Lønstatistik er der for de 2 paa Hærens Laboratorium, København, beskæftigede Medlemmer opført et Dyrtidstillæg paa 1 Kr. 50 Øre pr. Uge. Dette er selvsagt en Skrivefejl, og skal være 150 Kr. pr. Kvartal og Mand.

Aalborg. Hos Firmaet P. J. Buaas afholdtes 5. April Mæglingsmøde paa forskellige Krav. For ca. 2 Aar siden forhøjedes de gældende Akkordpriser med 10 pCt., og ved Mæglingsmødet lagdes der nu yderligere 10 pCt. til samtlige gældende Akkorder. De ansatte Timelønninger var alle paa samme Højde, nemlig 56 Øre. De forhøjedes til 60 Øre. Naar Enighed om Akkord ikke kunde opnaas, betaltes der ansat Timeløn plus et Tillæg paa 30 pCt. Dette forhøjedes til at være 35 pCt. til den nye Timeløn. Det er i og for sig for lidt, men der var ikke mere at opnaa den Gang. Der arbejder 12 Medlemmer paa Fabrikken.

Aarhus. Hos Firmaet Caroc & Leth har Støberiet nogen Tid ligget stille. 2 Medlemmer er nu begyndt at arbejde der, og samtidig er ren Timeløn indført à 1 Kr. Fabrikant Krogh ømmede sig noget herved, men indgik dog paa Fordringen efter et Par Dages Forløb.

Hos Aktieselskabet M. Seest er der den 2. April begæret Mæglingsmøde afholdt paa Uenighed om Akkordpriserne paa Tromleringe. Formerne gik i sidste Instans ind paa at lave dem for 28 Øre pr. Stk. De formes i Boller og med Ringe til at sætte uden om disse, saaledes at Afstopning undgaas. Firmaet protesterede imidlertid imod Mæglingen under Paaberaabelse af, at Akkorderne paa Tromleringe under Krigen var steget med 25 pCt., samt at man vilde betale 28 Øre pr. Stk. for Bestillinger under 200 og 26 Øre for Bestillinger paa over 200, og endelig at man havde betalt herefter i den senere Tid. Afdelingen greb da ind, og Aktieselskabets sidstnævnte Paastand viste sig at være urigtig, idet der først var udbetalt efter disse Satser fra 5. April. Imidlertid er Sagen nu bragt til Afslutning uden Mægling, idet Firmaet er indgaaet paa at betale 28 Øre, uanset Bestillingernes Størrelse.

Asaa. Det derværende Støberi er nu i Gang igen med een Mand til en Timeløn af 77 Øre.

Frederikssund. Herfra meddeles den 8. April, at de ansatte Timelønninger for de 13 derværende Medlemmer er hævet med 71 Øre. Gennemsnittet er derefter 59,4 Øre.

Grenaa. Siden Marts 1916 har de derværende Medlemmer erholdt et Dyrtidstillæg à 2 Kr. om Ugen. Den 17. Marts i Aar er meddelt, at dette Tillæg er forhøjet til 5 Kr. om Ugen, men at denne Forhøjelse er sket i Foraaret 1917. Det er et noget langsomt Efterretningsvæsen, der gør sig gældende for Grenaas Vedkommende.

Holstebro. Paa Aktieselskabets Støberi er der i Marts Maaned opnaaet Enighed om, at der til de forefindende Ugefortjenester udbetales et Tillæg paa 10 pCt., og samtidig er Arbejdstiden, der har været meget forkortet, sat op til 9 Timer daglig. Procenttillæget gælder til 1. Februar 1918.

Horsens. Hos Firmaet Jacobsen & Andersen afholdtes den 11. Marts Mæglingsmøde paa Krav om enten en Forhøjelse af Timelønningerne eller ogsaa Indførelse af Akkord. Sagen sluttedes med, at man skal overgaa til Akkord, og Firmaet erkender sig indforstaaet med, at der paa denne Arbejdsmaade skal opnaas en Fortjeneste lig den, der opnaas paa Byens øvrige Støberier. Timelønnen ansattes til at være 65 Øre pr. Mand.

Korsør. Lokal førte Forhandlinger om Forhøjelse af Priskuranten paa det derværende Støberi er paa Grundlag af, at Varigheden skulde være et Aar, afsluttet med, at samtlige Akkorder er forhøjet med 15 pCt.

København. Paa Flydedokkens Støberi, hvor der ikke arbejdes i Akkord, er Timelønnen for de derværende 6 Medlemmer forhøjet med 24 Øre tilsammen. Gennemsnittet er derefter 95,2 Øre.

I Københavns Nærhed, i Landsbyen Buddinge, har et nyt Staalværk begyndt sin Virksomhed den 23. Marts. I Støberiet smeltes der ved Elektricitet. Der arbejder nu 5 Medlemmer, og der udbetaltes til en Begyndelse Timeløn à 1 Kr. Denne Timeløn er senere forhøjet til 1 Kr. 10 Øre, samt udbetales der en ugentlig Rejsegodtgørelse paa 2 Kr. 50 Øre.

Den egentlige Virksomhed er dog ikke begyndt endnu, idet der støbes Materiale: Kasser o. s. v.

Forinden Virksomheden paabegyndtes kom det Forbundet for Øre, at Firmaet vilde søge sin Arbejdskraft i Sverige. Sammenslutningens Kontorchef blev under en Protest herimod gjort opmærksom paa, at der her i Landet fandtes ledig Arbejdskraft i mere end tilstrækkelig Grad, og at der mellem denne ledige Arbejdskraft fandtes et tilstrækkelig Antal Formere, som var kendt med Staalstøbning. Paa denne Skrivelse er der indtil Dato ikke svaret, men da Virksomheden begyndtes med Medlemmer af det danske Forbund, slog man sig til Ro hermed. Imidlertid forlyder det nu, at Firmaets Ingeniør skal have været i Sverige for at hverve Formere, uden at han dog indtil videre har haft Held med sig. Det maa haabes, at hans Held, med Henblik paa de nuværende Tider, ikke maa blive bedre i Fremtiden, og skulde det ske, at man alligevel antager Arbejdskraft fra Udlandet, vil Forbundet naturligvis ikke godvillig finde sig deri.

Vi er ikke, og har aldrig været Modstandere af, at udenlandske Kolleger arbejdede her i Landet, tværtimod, de er altid modtaget med den største Velvillie, og i Forbundet har man nærmere været mere end mindre ømfindtlig overfor, at deres Interesser skulde blive traadt for nær af Arbejdsgiverne og deres Repræsentanter, men under de nuværende ganske ekstraordinære Forhold tvinges saavel vi som andre, til at se noget anderledes paa det, end naar Forholdene er normale.

Det kan i denne Forbindelse ganske karakteristisk meddeles, at den her i Bladet tidligere omtalte svenske Støbemester Nordbeck paa Flydedokkens Støberi i København, nylig skrev til en yngre, ugift, svensk Kollega, som tidligere havde arbejdet paa Flydedokkens Støberi, og som stod i Arbejde for Tiden i Sverige, at han kunde begynde. Manden kom og har juridisk Ret til at være her, men om han har den moralske, er noget andet; men Resultatet var, at ca. Halvdelen af de i København ledigværende Formere (ca. 50) den følgende Dag spurgte Støbemester Nordbeck om Arbejde, da de jo kun kunde tro der maatte være ualmindeligt travlt paa Fabrikken, naar det i disse Tider var nød-

vendig at skrive til Udlandet efter Arbejdskraft. Hr. Nordbeck, der naturligvis intet Arbejde havde til dem, vidste kun at gebærde sig ganske forstyrret og true med Politi, medens en Ingeniør overfor de arbejdsløse Formere erkendte, at det, der var sket, var utilbørligt.

Støbemester Nordbeck ved stadig at gøre sig bemærket.

Odense. 2 Medlemmer, som ikke deltager i Akkordarbejdet hos Aktieselskabet Brandt, har faaet deres Timeløn forhøjet som følger: 1 fra 76 til 78 Øre og 1 fra 78 til 80 Øre. Priskuranten for Maskinformerne er opsagt til at udløbe den 1. Maj 1918.

Randers. Hos Nøddelund foregaar for Tiden en Revision af Akkordpriserne. Denne bringes i Orden efterhaanden som Arbejdet fremkommer, og der er paa Forhaand Enighed om, at Forhøjelserne skal andrage mellem 10 og 33 pCt.

Roskilde. Herfra meddeles den 10. April, at Timelønnen for de derværende 6 Medlemmer, som ikke arbejder i Akkord, er forhøjet med 18 Øre tilsammen. Gennemsnittet er derefter 77,5 Øre.

Rønne. Herfra meddeles i Marts Maaned, at hver der i Byen arbejdende Former har erholdt et Dyrtidstillæg paa 20 Kr. pr. Mand udbetalt til Julen forrige Aar.

Svendborg. I Fagbladet for Februar meddeles, at Formerne paa »Maskinfabrikken« har erholdt et Dyrtidstillæg paa 5 pCt. Den 5. April meddeler Afdelingen, at dette Tillæg er forhøjet med yderligere 10 pCt.

Paa Skibsværftet er de ansatte Timelønninger for de derværende Medlemmer forhøjet fra 54 til 55 Øre. Desuden udbetales der med tilbagevirkende Kraft til 1. Februar 1918 et ugentlig Dyrtidstillæg paa 1 Kr. 50 Øre pr. Mand.

Slagelse. Hos Firmaet A. Christensen & Co. er der den 2. Marts afholdt Mæglingsmøde paa Krav om enten Forhøjelse af Timelønningerne eller Indførelse af Akkord. Før Mæglingen var Akkord delvis indført, og da den derved opnaaede Fortjeneste viste sig at være nær Gennemsnittet for hele Landet, enedes man om at fortsætte i Akkord. Paa Fabrikken var 3 Mand, hvis Timelønninger ansattes til at være: 71, 67 og 66 Øre.

Desuden forelaa Klage over Tillidsmandens Afskedigelse. Dette Spørgsmaal blev egentlig ikke afgjort, idet Firmaet vilde overveje hans mulige Genantagelse, men intet garantere, og de begrundede dette med, at Afskedigelsen var foretaget dels af Mangel paa Arbejde og dels, men ikke mindst, paa Grund af Forsømmelser.

Fra Rasmussens Støberi er den 9. April meddelt, at et Krav om 20 pCt.s Forhøjelse af alle Akkorder er afsluttet med følgende: Alle Akkorder over 5 Kr. er forhøjet med 10 pCt., og Akkorder under 5 Kr. med 15 pCt.

Skanderborg. Hos Firmaet Blom & Søn er der i den senere Tid foregaaet nogle lokale Forhandlinger om Forhøjelse af Fortjenesterne, og medens Formerne holdt paa reelle Løntillæg af 4 Øre pr. Time, holdt Fabrikanten paa et Dyrtidstillæg af samme Størrelse, og dernæst skulde nogle af Formerne afskediges paa Grund af Mangel paa Arbejde. Skulde det være et Dyrtidstillæg, vilde Formerne ikke nøjes med 4 Øre pr. Time. Sagen er imidlertid sluttet med, at Timelønningerne forhøjes fra 76 til 80 Øre, og at de 6 Formere, der var paa Fabrikken, er blevet der og arbejder paa fuld Tid.

Vejen. Herfra meddeler et Medlem i Marts Maaned, at han har begyndt Arbejde hos Jærnstøber Nielsen der i Byen til en Timeløn af 78 Øre, hvilket er 4 Øre mere i Timen end der forhen er betalt der i Byen.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Paa Københavns Metalstøberi og mekaniske Værksted, Pileallé 5, afholdtes den 23. Marts Mæglingsmøde i Anledning af, at Firmaet havde afskediget et Medlem, tiltrods for at Medlemmet havde 2 paabegyndte Akkorder, som ikke var færdiggjorte. Der stilledes fra Forbundets Side Krav om Udbetaling af Restsummen for disse Akkorder, ialt 160 Kr. 15 Øre. Firmaet gjorde gældende, at der havde været tvingende Grunde for Afskedigelsen, idet der manglede Materialer til at færdiggøre i hvert Fald den ene Akkord. Forbundet maatte fastholde sit Krav om Udbetaling af ovennævnte Sum, idet man gik ud fra, at der paa det Tidspunkt, da Afskedigelsen fandt Sted, ikke var tvingende Grunde tilstede, idet der ingen Hindring var for, at Medlemmet kunde have arbejdet paa den Akkord, som Materialemangelen ingen Hindring lagde i Vejen for at fuldføre.

Paa Mæglingsmødet opnaaedes der saaledes ingen Enighed, og paa et Timandsmøde den 5. April, hvor Spørgsmaalet blev viderebehandlet, gik det heller ikke bedre, hvorfor Forhundet har begæret Stridspørgsmaalet afgjordt af Fagets Voldgiftsret.

Hos Gørtlermester L. Petersen i Vejle, har 2 Medlemmer faaet et Timelønstillæg paa henholdsvis 10 og 15 Øre pr. Time. Timelønnen var 50 og 55 Øre pr. Time, saa man maa forundres over, at det skulde være nødvendigt, at de 2 Medlemmer maatte gaa ledige i 4 Dage før Gørtlermester L. Petersen fik Øjnene op for, at det var et rimeligt Krav, som vore Medlemmer havde stillet.

Hos C. Hansen, Graven Aarhus, har et der beskæftiget Medlem faaet sin Timeløn forhøjet med 6 Øre pr. Time fra 74 til 80 Øre.

Medlemmerne maa huske at indsende Kvartalsoversigten for Januar Kvartal samt at faa Arbejdsbog udleveret til det kommende Kvartal.

Arbejdsløsheden i Marts 1918.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	30	4
— anmeldt i Løbet af Maaneden	9	0
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen..	4	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	11	1
Ledige Dage i Maaneden.....	787	98
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	24	3

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Ved en Forhandling om forskellige Krav til Fabrikant Madsen i Slagelse enedes man tillige om, at de paa Værkstedet beskæftigede 3 Mand erholder et Timelønstillæg paa 6 Øre pr. Mand.

Paa Afvulkaniseringsanstalten i Køge er der efter Medvirkning fra Forbundets Side opnaaet en Lønforhøjelse af gennemsnitlig 8 Øre pr. Mand og Time.

Hos de forskellige mindre Virksomheder i Næstved og Vordingborg er der ligeledes opnaaet gennemgaaende Timelønsforhøjelser.

I Næstved har 16 Svende faaet Timelønnen hævet fra 60,6 Øre til 68,7 Øre, og i Vordingborg har 11 Mand

faaet en Timelønsforhøjelse paa gennemsnitlig 5 Øre, hvorved Gennemsnitstimelønnen steg til 61,4 Øre.

Paa Maskinfabrikken »Vulkan« i Maribo er Timelønnen hævet med 5 Øre pr. Mand og Time, og et ydet Dyrtidstillæg hævedes ligeledes med 5 Øre pr. Time. Værkstedets gennemsnitlige Timeløn er nu 72 Øre pr. Time.

Hos Fabrikant Mathiesen i Ringsted er der efter noget Besvær opnaaet en Timelønsforhøjelse, hvorefter 1 Mand fik 14 Øre pr. Time, 6 Mand 13 Øre. Alle Timelønninger ligger nu mellem 60 og 65 Øre. Desuden er Udearbejdet forhøjet til 5 Øre pr. Time.

Paa Faaborg Jærnstøberi er der ogsaa ved lokal Forhandling opnaaet et Timelønstillæg paa 22 Øre, at fordele til 7 Mand. Desuden er samtlige Akkordpriser hævede med fra 15 til 20 pCt.

Paa Stubbekøbing-Nykøbing-Nysted-Banens Værksted i Stubbekøbing beskæftiges 4 Mand, som ved en Henvendelse gennem Forbundet til Selskabet har faaet deres Timeløn forhøjet med 4 Øre, saaledes at Gennemsnitstimelønnen nu er 69 Øre.

Hos Jens A. Rasmussen i Svendborg har 11 Mand faaet deres Timeløn forhøjet fra 53,3 til 60,3 Øre pr. Time.

Paa Maskinfabriken »Vulkan« i Holbæk har 3 Mand faaet Timelønnen forhøjet med ialt 22 Øre — Gennemsnitstimelønnen er nu 69 Øre — og paa Madsens Maskinfabrik i Asnæs ved Holbæk er Akkordpriserne forhøjede med 10 pCt.

Paa Helsingør Skibsværft har der været forhandlet om visse Forhøjelser i H. t. Overenskomsten af 18. December, og efter et Mæglingsmøde den 8. Marts opnaaedes der Enighed om, at Maskinarbejderne faar 10 pCt. til alle Akkorder for Bænkarbejde og 20 pCt. for Maskinerne, hvor der er tjent under 50 pCt. For Kedelsmedenes Vedkommende er der opnaaet Enighed om Tillæg til alle Akkorder, der har givet under 50 pCt. Akkorder med Fortjenester paa fra 50 til 60 pCt. faar 13½ pCt., fra 60 til 70 pCt. 10 pCt., medens Akkorder herover forhøjes med 9 pCt. Desuden fik Maskinarbejderne hver 20 Kr. udbetalt kontant, Kedelsmedene 45 Kr.

Ogsaa i Aarhus er der et Par Lønforhøjelser. Paa Aarhus elektriske Sporvej er 2 Mand kommet op paa 79 Øre pr. Time, 1 Mand paa 76 Øre. Tillægene aftaltes ved et Mæglingsmøde den 21. Marts. Samme Dag mægledes ogsaa hos Mekaniker Geertsen, Aarhus, hvor 16 Mand fik et gennemsnitligt Løntillæg paa 4 Øre pr. Time og et Dyrtidstillæg paa 1 Kr. pr. Uge for ugifte og 1½ Kr. for gifte afløst med et Timelønstillæg paa 2 à 3 Øre. Desuden lovedes Akkord i størst mulig Udstrækning.

Overenskomst. Mellem Det danske Gaskompagni og Odense Afdeling er der aftalt en Fornyelse af den for Gasværket i Odense bestaaende Overenskomst. Herefter er Gennemsnitstimelønnen forhøjet fra 66,5 til 80,5 pr. Time. Tillæget for snavset Arbejde forhøjes fra 5 til 10 Øre, Udearbejdstillæget fra 3 til 7 Øre.

Sygepenge forhøjes fra 1 Kr. 50 Øre til 1 Kr. 75 Øre pr. Dag, og Dyrtidstillæget fra 300 Kr. til 400 Kr. aarlig. Der ydes Brændsel til 80 Øre Hektoliteren.

Timandsmøder. Den 15. Marts afholdtes Timandsmøde, hvor følgende Sager behandledes:

1. Klage over Afskedigelse af en Tillidsmand fra Automobilfabriken »Thrige« i Odense. Henvistes til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret.

2. Klage mod Fabrikant P. Nordsteen, Hillerød, for at stille sig afvisende overfor Forhøjelse af Akkordpriserne. Sluttedes med Aftale om, at alle Smedeakkorder forhøjes med 6½ pCt. og Maskinarbejderakkorderne med 7 pCt. Endvidere forhandles der om saadanne Akkorder, der skønnes utilfredsstillende, og samtlige Svende erholder hver 25 Kr. udbetalt.

3. Krav om Udbetaling af den fulde Akkordsum til 2 Arbejdere, der er afskedigede fra »Aktiv« uden at faa Lejlighed til at gøre deres Akkorder færdige. De 2 Mand fik henholdsvis 80 Kr. og 220 Kr. 30 Øre udbetalt, og der gives den ene Lejlighed til at færdiggøre en anden af ham paabegyndt Akkord.

Den 23. Marts afholdtes Timandsmøde i Anledning af Krav om Akkordtillæg hos Fabrikant Blom i Skanderborg. Man enedes om at betragte nogle foreløbige Tillæg som virkelige Akkordforhøjelser.

Mæglingsmøder. Paa Maskinfabrikken »Alliance« i Slagelse mægledes den 8. Marts paa forskellige Krav. Resultatet var følgende: 1) Alle Akkorder forhøjes med 5 pCt.; 2) for alt utæt kassabelt Støbegods betales Timelønnen plus 50 pCt.; 3) det rejste Timelønskrav for 6 Mand lod man falde, imod at disse beholdt et hidtil givet Dyrtidstillæg paa 20 Kr. pr. Maaned.

Hos A/S »Frichs« i Aabyhøj mægledes den 21. Marts i Anledning af Klage over et indført System med Passersedler. Man enedes om en anden Ordning, hvorved Afleveringen af Passersedler indskrænkedes.

Hos Fabrikant Henning Klee, København, mægledes den 12. Marts paa forskellige Uoverensstemmelser. Et Krav om Efterbetaling af 10 Kr. for 100 Timers Arbejde forligtes med en Udbetaling af 5 Kr., og en Mand, som var afdraget 1 Kr. 50 Øre for et Waterpas, fik Pengene tilbagebetalte. Dernæst var der klaget over Anvendelsen af en ikke faglært Mand ved Fræsemaskiner. Dette Spørgsmaal ordnedes ligeledes tilfredsstillende.

Hos Firmaet M. B. Cohns Maskinfabrik i Lyngby mægledes den 26. Marts vedrørende Klage fra Forbundet over, at Firmaet havde nægtet at forhandle om en Priskurant for Drejearbejde. Det lovede nu at indgaa paa en Forhandling. Punkt 2 var Klage over Nedgang i Timelønningerne ved fortrinsvis Afskedigelse af ældre Arbejdskraft. Sagen afsluttedes med den første Diskussion. Endelig afgjordes en Strid om en Akkord derhen, at en Mand fik 13 Kr. 50 Øre udbetalt som Part af et Overskud paa en Akkord, hvis resterende Beløb var 43 Kr.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen.
3. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
4. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
5. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
6. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
7. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.

Orlogsværftet. Paa Orlogsværftet standsedes Arbejdet den 5. April, fordi der var Utilfredshed med Ansættelsen af en fast Arbejder, der ikke var Medlem

af Forbundet. Manden indmeldte sig i Organisationen, og Arbejdet genoptoges derefter Mandagen den 8. April.

Middelfart. Paa Kabelfabrikken i Middelfart standsedes Arbejdet af Smedene og Maskinarbejderne den 3. April. De hævder at være afskedigede, Firmaet at de strejkede, og Sammenslutningen forlangte Arbejdet genoptaget, eventuelt Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret. Svendene vilde ikke gerne gaa med til at genoptage Arbejdet, men gjorde det dog til sidst paa Forslag af Hovedbestyrelsen, hvorefter hele Sagen samt Stridens Aarsag, Lønforholdene, skal behandles ad voldgiftsretlig Vej. Standsningen havde saaledes varet fra 3. April og til den 13. s. M.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917,

3) at Pladsen som Maskinmester eller Værkfører paa Dansk Afvulkaniseringsanstalt i Køge er blokeret, fordi 1. Maskinmester er afskediget for at have nægtet at underskrive en Kontrakt, som Maskinmesterforeningen forbød ham at underskrive.

Voldgiftssag

angaaende

et Funktionærspørgsmaal hos Firmaet Nielsen & Winther,

København.

Aar 1918 den 13. Marts sattes en Voldgiftsret efter Vedtagelse af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund i Anledning af Klage fra Forbundet over, at Aktieselskabet Nielsen & Winther havde afskediget 5 som Kontrollører fungerende Maskinarbejdere, fordi de ikke har villet underskrive Kontrakter, som forpligtede dem til at udmelde sig af Fagorganisationen.

Som Voldgiftsmænd valgte af Sammenslutningen mødte d'Herrer Otto Meyer, R. Helweg og Axel Møller og som valgte af Forbundet d'Herrer J. A. Hansen, A. Johansen og Johs. Hansen. Som Formand og Opmand fungerede Overretsassessor Axel Rasmussen.

For Aktieselskabet Nielsen & Winther mødte Direktør Otterstrøm og Ingeniør Robert Christensen og som Repræsentant for Arbejderne Tillidsmand Sørensen.

Der fremlagdes en Skrivelse af 9. ds. fra Organisationerne til Opmanden med 6 Bilag. Det Fremlagte oplæstes.

Paa Organisationernes og Parternes Vegne forpligtede d'Herrer Otto Meyer og J. A. Hansen sig til uvægerligt at efterkomme Rettens, eventuelt Opmandens Kendelse og indestod for Sagens Omkostninger.

D'Herrer Otto Meyer og J. A. Hansen henholdt sig til det under Sagens Behandling tidligere fremførte, som de nærmere supplerede og udviklede.

D' Herrer Otterstrøm og Robert Christensen supplerede Aktieselskabets fremlagte Fremstilling derhen, at der ikke — som det af Klagen og Referaterne af Mæglings- og Timandsmødet maatte antages — var forelagt de 5 afskedigede Kontrollører Kontrakter til Underskrift eller direkte stillet Krav til dem om Udmeldelse af Fagforeningen, hvis de vilde beholde deres Stillinger, om det end var en Forudsætning for deres Tilbagevenden til disse Stillinger, at saadan Udmeldelse skete.

Tillidsmand Sørensen forklarede, at det blev sagt ham, at de 5 Kontrollører vilde blive afskedigede, fordi Chr. Jensen ikke maatte udtræde af Fagforeningen; hvis de vilde indtræde som Funktionærer, stod det dem frit for.

Hr. J. A. Hansen hævdede, at Grundlaget for Afskedigelsen dog var Fordringen om Udmeldelse af Fagforeningen, og paastod paa Forbundets Vegne Aktieselskabet kendt uberettiget til at stille saadan Fordring til Maskinarbejdere, der ansættes som Kontrollører, og den skete Afskedigelse kendt overenskomststridig.

Hr. Otto Meyer paastod paa Sammenslutningens Vegne, at den nedlagte Paastand ikke tages til Følge.

Da Stemmeflerhed af Voldgiftsmændene ikke opnaaedes, optoges Sagen til Opmandens Kendelse.

Axel Rasmussen.

Kendelse.

Under denne efter Vedtagelse af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund for en faglig Voldgiftsret behandlede Sag har Forbundet fremsat Klage over, at Aktieselskabet Nielsen & Winther i Januar d. A. har afskediget 5 i Selskabets Maskinfabrik som Kontrollører beskæftigede Maskinarbejdere, fordi de ikke vilde underskrive Kontrakter, der forpligtede dem til at udmelde sig af Fagorganisationen, og begæret Voldgiftsrettens Kendelse for, at Selskabet er uberettiget til at stille saadan Fordring, og at Afskedigelsen er overenskomststridig. Sammenslutningen har paastaaet sig frifunden.

Da Stemmeflerhed mellem Voldgiftsmændene ikke opnaaedes, er Afgørelsen overgaaet til underskrevne Opmands Kendelse.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

Under den i de seneste Aar skete stærke Vækst af Aktieselskabet Nielsen & Winthers Fabriksvirksomhed blev det fornødent at skaffe Værkførerne Medhjælp ved Kontrolleringen af det af Maskinarbejderne afleverede Arbejde. Til Udførelse af denne Kontrol antoges efterhaanden nogle af Maskinarbejderne, tilsidst ialt 6, der med Medhjælp af Arbejdsmænd og Lærlinge og under en Kontrolchef udelukkende var beskæftigede med dette

Arbejde, og Kontrollens Stempling af Akkordsedlerne var Betingelse for Arbejdets Betaling.

Efter Selskabets Fremstilling fremsattes der gentagende fra Kontrollørernes Side Anmodning om Ansættelse paa Funktionærkontrakt, for at de derved kunde opnaa større Autoritet overfor og undgaa Kritik af de Kolleger, hvis Arbejde de skulde kontrollere, og Selskabet, der delte denne Betragtning, men ikke hidtil havde ønsket at forøge Funktionærernes Antal, oprettede nu Funktionærkontrakt med en af Kontrollørerne, idet det mente at have Grund til at antage, at der ikke fra Fagorganisationens Side vilde blive gjort Indsigelse mod, at Kontrakten bestemte, at Kontrolløren skulde udtræde af Fagforeningen. Det blev imidlertid af Fagorganisationen fordret, at den paagældende som Funktionær ikke maatte udføre Kontrollør-Arbejde, og Selskabet, der ansaa denne Indsigelse som en uberettiget Indblanding i dets Foranstaltninger, afskedigede derefter de øvrige 5 Kontrollører.

Forbundet har nu til Støtte for sin Paastand gjort gældende, *at* der mellem det almindelige Maskinsmedearbejde og Kontrollørarbejdet ikke er en saadan Væsensforskel, at en Udskillelse af det sidste som Funktionærarbejde er berettiget, *at* der i adskillige andre Arbejdsforhold af organiserede Arbejdere udøves en Kontrol overfor andre organiserede Arbejdere, *at* et saadant Forhold har vist sig anvendeligt saavel paa Aktieselskabet Nielsen & Winthers Fabrik som paa en anden herværende større Maskinfabrik, hvor organiserede Maskinarbejdere fungerer som Kontrollører, *og at* den af Selskabet foretagne Afskedigelse dels er en mod Arbejdernes Organisationsret rettet fjendtlig Handling, der strider mod Forudsætningerne for de bestaaende Overenskomster, hvorefter Arbejdsgiverne ikke bør skabe Stillinger, der tilsigter at løsrive Arbejderne fra Organisationerne, hvilket ogsaa — selv om der ikke her er Tale om Formandsstillinger — fremgaar af Forbundets Overenskomst med Sammenslutningen af 13. Januar 1902 Afsnit B, dels er foretaget i Strid med de bestaaende Voldgiftsregler.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Selskabets Ret til at fordre, at Maskinarbejdere, der er ansatte som Kontrollører, ikke er Medlemmer af Forbundet, findes der imidlertid ikke at kunne gives Forbundet Medhold. Selv om der i andre Arbejdsforhold foregaar en af det ene Arbejdes Afhængighedsforhold til det andet følgende Kontrol mellem de i samme Organisation staaende Arbejdere, kan dette ikke sammenstilles med de af Selskabet oprettede, efter det oplyste under en Kontrolchefs Ansvar selvstændige og fra produktivt Arbejde udelukkede Kontrollørstillinger, hvis Indehaveres Bedømmelse af det udførte Arbejde betinger dets Aflønning, og selv om den, der ansættes i saadan Stilling, efter sin faglige Uddannelse henhører under Forbundet, maa Selskabet, i hvis Interesse Kontrollen sker, være berettiget til af Hensyn til Driftens Tarv at sikre sig, at Kontrolløren staar uafhængig af dem, han skal kontrollere, ved ikke i fælles Fagorganisation at være underkastet eller i hvert Fald udsat for en Kritik, der kan faa Indflydelse paa Værdien af hans Kontrolarbejde. At Selskabet stiller et som Følge af det paagældende Arbejdes særlige Beskaffenhed naturligt Krav om, at de som Kontrollører ansatte skal staa udenfor Forbundet, kan ikke anses at stride mod de af dette paaberaabte Forudsætninger, idet det efter det Foreliggende ikke kan antages, at Selskabet har oprettet Kontrollørinstitutionen med det Formaal at skabe organisationsuafhængige Arbejderstillinger, og at Selskabet ikke tidligere har stillet det ommeldte Krav til de Maskinarbejdere, der blev antagne som Kontrollører, findes efter det forananførte og under Hensyn til Institutionens forholdsvis korte Bestaaen ikke at afgive fornøden Støtte for en Ret for Kontrollørerne til mod Selskabets Ønske at forblive som Medlemmer af Forbundet. I Forbindelse hermed bemærkes, at der efter de forelagte Oplysninger foruden i Selskabets og i den ovennævnte anden Maskinfabrik anvendes faste Kontrollører i en herværende Fabriksvirksomhed, der væsentlig beskæftiger Maskinarbejdere, men Kontrollørerne er der ansatte som Funktionærer.

Med Hensyn til selve Afskedigelsen af de ovennævnte 5 Kontrollører maa der derimod gives Forbundet Medhold i, at Aktieselskabet Nielsen & Winther her har handlet i Strid med de mellem Forbundet og Sammenslutningen indenfor Jærnindustrien gældende Regler for Behandling af faglig Strid. Der er vel fra Selskabets Side gjort gældende, at Afskedigelsen skete, uden at der forelagdes de Afskedigede Funktionærkontrakter til Underskrift eller iøvrigt stilledes noget Krav til dem om at udtræde af Fagorganisationen for at kunne bibeholde deres Stillinger, men efter det forud for Afskedigelsen passerede og efter de efter Forklaring af Arbejdernes Tillidsmand til denne fra Selskabets Side i Anledning af Afskedigelsen faldne Udtalelser, findes det af Selskabet gennem Afskedigelsen udviste Forhold at maatte ligestilles med Fremsættelse af et saadant Krav, og Selskabet vil derfor i dette Forhold ikke med Føje kunne henvise til sin Frihed i Valget af sin Arbejdskraft. Der forelaa her under Hensyn til den Stilling, Fagorganisationen havde taget overfor den paa Funktionærkontrakt ansatte Kontrollør, en Uenighed af faglig Karakter, i hvilken Selskabet — der efter det Foreliggende end ikke ved Afskedigelsen tilbød de 5 Kontrollører Antagelse som almindelige Maskinarbejdere — ikke var berettiget til ved Afskedigelse af de ansatte og Antagelse af Kontrolfunktionærer at træffe en Afgørelse udenom den af de fornævnte Regler paabudte Behandling ved faglig Mægling, Organisationsforhandling og eventuelt Voldgift.

Sagens Omkostninger, derunder Opmandshonorar 150 Kr., vil være at udrede af Sammenslutningen og Forbundet med Halvdelen hver.

Herefter dømmes:

Aktieselskabet Nielsen & Winther er berettiget til at fordre, at de i Selskabets Maskinfabrik som Kontrollører ansatte Maskinarbejdere ikke er Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. Den ovenommeldte Afskedigelse af 5 i nævnte Maskinfabrik ansatte Kontrollører er foretaget i Strid med de mellem Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Sagens Omkostninger, derunder Opmandshonorar 150 Kr., betales med Halvdelen af Sammenslutningen og med Halvdelen af Forbundet

Den 27. Marts 1918.

Axel Rasmusssen.

Stiftelsesfester.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling i Skive

kunde den 25. Marts d. A. se tilbage paa 25 Aars Virksomhed, og Dagen blev derfor fejret ved en Jubilæumsfest paa Hotel »Phønix«, hvori deltog ca. 60 Medlemmer.

Man begyndte med Fællesspisning, og ved det derefter følgende Kaffebord bød Formanden for Afde-

lingen, P. Olesen, velkommen og meddelte, at Afdelingen til Festen havde indbudt Forbundets Formand, der imidlertid var i Wien og saaledes forhindret i at være til Stede, samt Afdelingens Stifter, Folketingsmand H. P. Hansen med Frue.

Smed Mogensen gav en vel forberedt Oversigt over Virksomheden i de forløbne 25 Aar. Han nævnede med Anerkendelse og Tak de forskellige Formænd for Foreningen og deres Arbejde for denne samt fremdrog adskillige Episoder fra Foreningens Liv.

Derefter holdt H. P. Hansen den egentlige Festtale, under hvilken han pegede paa, hvad der var opnaaet i Løbet af 25 Aar ved Smedenes Samvirke til Gavn for de enkelte Udøvere af Faget, og han mente efter sit Kendskab til Forholdene, at dette kunde siges at være store Ting. Tillige omtalte han sluttelig den forhaandenværende politiske Situation, der mere end nogensinde tidligere i den nuværende Generations Liv har haft Bud til hver enkelt Person i alle Samfund og alle Samfundslag.

Til Festen indløb der Lykønskninger fra Forbundet, De samvirkende Fagforeninger og Malernes Fagforening i Skive.

Arbejdernes Cycle Kreditselskab.

De, der mærker de usikre Forhold, Krigen medfører, er Arbejderne; derfor raader vi dem til, naar Foraaret er inde, at købe deres Cycler hos ovennævnte Selskab, der i de mange Aar, som er gaaede, har vist at tage Hensyn, naar Arbejdsløshed og Sygdom indtræder.

Selskabet vil i Aar levere 1. Klasses Cycler til rimelige Priser, og alle har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige overfor Forsamlingsbygningen. Aabent Mandag, Tirsdag, Onsdag og Torsdag Aften fra Kl. 5—7, Fredag til Kl. 8 og Lørdag til Kl. 9.

Selskabets Konditioner er følgende:

1. Selskabet leverer 1. Klasses Cycler, dansk Fabrikat, til lave Priser paa Afbetaling.
2. Maanedlige eller ugentlige Afdrag efter Overenskomst. Udbetaling 25 Kr.
3. Alle Købere har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa i Restance med Afdragene.

Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 6222	J. Jensen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 16666	A. Olsen	(— — 6)
- 14128	N. Rasmussen	(Aarhus)
Nr. 20723	Magnus Nielsen	(Esbjerg)
- 7132	Johannes Jensen	(Fredericia)
- 21647	C. O. Olsen	(Korsør)
- 13303	Jes Vogensen Jensen	(Randers)

Medl. Nr. 21545, Elit Petersen, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 8182 Svend Oluf Breum

idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 11687	Brøndum,	Vilhelm	16.12.99
- 18592	Hegvald,	(Hansen) Carl Ludvig	12. 8.11
- 12479	Larsen,	Lars Jacobsen	10. 9.09
- 13336	Madsen,	Jens Theodor	22.10.04
- 16103	Nielsen,	Ferdinand	17. 8.07
- 9532	—	J. P.	10. 2.12
- 14251	Olsen,	Johan Osvald	5.10.12
- 15885	—	O. H. C. Lindegaard	3. 4.09
- 17419	Pedersen,	P. K.	1.10.10
- 12732	Torbensen,	C. H. E.	13. 7.07

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 3722	Amdisen,	Karmark	29. 9.17
- 3254	Bjergfeldt,	Ernst	3. 2.17
- 21883	Christensen,	Chr.	3. 4.15
- 24172	—	Chr.	21.10.16
- 17307	—	Marius E.	7. 7.17
- 9699	Clausen,	Carl	25. 3.16
- 1265	Frederiksen,	Frederik Albert	29. 5.15
- 24635	Hansen,	Niels Chr. Louis	31. 3.17
- 18797	Jensen,	Jens Peter Conrad	18.11.15
- 13303	—	Jes Vogensen	11. 8.17
- 23610	—	Peter Theodor A.	22. 7.16
- 8428	Jacobsen,	Aage Emil	25. 3.16
- 26874	Jørgensen,	Jens Peter	11. 8.17
- 18115	—	Lars Mark	26.12.14
- 23245	Musæus,	Frantz	14. 4.17
- 20991	Nielsen,	Axel	14. 4.17
- 14473	—	Axel G. V.	10. 7.16
- 24905	—	F. V.	9. 6.17
- 11639	—	Hans	4. 4.14
- 21794	—	Jens Christian	1. 7.16
- 23674	—	N.	1. 7.16
- 22237	—	N. J.	12. 5.17
- 20957	Petersen,	Johan Chr. Nicolaus	9.10.15
- 27236	—	Niels	21. 7.17
- 11071	Rosenberg,	Volmer Adolf Helge	25. 3.16
- 23881	Thygesen,	Willy	19. 5.17

Efterlysninger. Medlemsbog Nr. 24938, O. A. Andersen, bedes straks stoppet og indsendt til Hovedkontoret, da Medlemmet er optaget under falsk Opgivelse.

Ligeledes bedes Medlemsbog Nr. 27469, A. M. Boch, stoppet og indsendt til Hovedkontoret.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 12, 18. Aargang.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
16654	Andersen, Alfr. Vilh.	København	2. 4.82	Kbhvn. Afd. 1	19.10.06	Kbhvn. Afd. 1	1.12.17
23446	— Klaes Vilh.	Malmø	17. 5.96	„ „ 1	2. 6.16	„ „ 1	27.10.17
21384	Bech, Ferdinand	Horsens	5. 1.94	Horsens	2.10.13	„ „ 1	8.12.17
12487	Bentsen, A. P.	?	87	?	27. 8.15	Aalborg	27.10.17
5042	Christensen, Axel E. V.	Frederikshavn	20. 9.95	Frederikshavn	7. 4.15	Kbhvn. Afd. 1	15.12.17
12580	— Kaj Arnold	København	20.12.92	Kbhvn. Afd. 1	8. 5.12	„ „ 1	25. 8.17
24464	— Martin Brosbøl	Madum	29. 8.97	Herning	21. 3.17	Herning	1.10.17
24664	Christiansen, Jens Chr.	St. Arden Sogn	4. 4 94	Aalborg	5. 2.17	Aalborg	31. 3.17
25369	Dam, Chresten Alb.	Strynø	14. 1.96	Kbhvn. Afd. 1	21. 4.17	Kbhvn. Afd. 1	10.11.17
24346	Foss, Evald	Nibe	15. 4.97	Aalborg	28.10.16	Aalborg	13.10.17
8089	Framholt, Emil	København	6. 6.93	Hamburg	21. 2.15	Kbhvn. Afd. 1	10.11.17
20030	Fugmann, Svend Aage	Frederiksberg	3.11.95	Kbhvn. Afd. 1	8. 5.15	„ „ 1	1.12.17
23553	Garben, Arthur Rayon	København	1. 6 98	„ „ 1	7. 7.16	„ „ 1	10.11.17
22596	Gettermann, M. Hansen	Ø. Tørslev	4. 1.97	Randers	13. 6.16	Randers	1. 1.17
22140	Hansen, A. H. R.	København	16. 5.72	Lyngby	6. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	15.12.17
16753	— Albert	Helsingør	21. 6.91	Kbhvn. Afd. 1	24. 4.15	„ „ 1	29. 9.17
1280	— Carl	København	14. 4.89	„ „ 2	9. 8.13	„ „ 2	27. 3.15
15143	— Carl Viggo	Serritslev	18. 9.96	Vejle	29. 7.16	Middelfart	13.10.17
23180	— Emanuel Arnold	København	23. 4.97	Kbhvn. Afd. 1	7. 4.16	Kbhvn. Afd. 1	17.11.17
10676	— Hans Peter	Frederikssund	5. 7.64	Fredericia	22. 8.15	Fredericia	26. 1.18
25674	— N. J. Heinrich	Celle	15. 5.97	Kbhvn. Afd. 1	21. 7.17	Kbhvn. Afd. 1	17.11.17
13768	Hartz, V. H.	Kiel	22.12.75	„ „ 1	11.12.99	„ „ 1	15. 9.17
18384	Holm, Elias Hans H.	København	22. 6.82	„ „ 1	15. 7.11	„ „ 1	28. 7.17
24959	Hougaard, S. J.	Jennum	11.10.88	Randers	11. 4.17	Randers	21. 7.17
19032	Ilum, Anton	Faaborg	27. 8.93	Faaborg	1.11.11	Kbhvn. Afd. 1	1. 9.17
19453	Jensen, Carl	Hellerup	27.11.68	Aalborg	20. 5.17	Aalborg	8.12.17
24670	— Ingvard	Hals	8. 5.94	—	10. 1.17	—	6.10.17
17640	— Jens Alfred	Højby	21.12.90	Holbæk	17. 1.14	Kbhvn. Afd. 1	17.11.17
26992	— Jens Jørgen	Hyllede, Falster	27. 1.84	Storehedinge	19. 5.17	Hillerød	26. 1.18
22825	— Vilhelm Carsten	Vasserleben	30. 5.86	Randers	29. 7.16	Randers	20.10.17
25158	Johansen, Niels Peter G.	Dalbyover	31. 7.91	Kbhvn. Afd. 1	9. 1.17	Kbhvn. Afd. 1	3. 3.17
25799	Knuth, Henry	Usserød	16. 5.99	„ „ 1	12. 9.17	„ „ 1	1.12.17
25809	Kromann, Chr. Viggo	Uggerløse	15. 2.97	„ „ 1	1.10.17	„ „ 1	1.12.17
25172	Larsen, Harald Marius	København	24. 8.80	„ „ 1	28. 3.17	„ „ 1	8.12.17
5004	— Jens Marinus	Sulsted	24.12 74	Brønderslev	14. 6.96	Randers	1. 1.17
26515	— L. Peter	Hesselager, Svendborg	29. 3.86	Aalborg	3. 9.17	Aalborg	12. 1.18
27190	Lassen, Aage Munch	København	11. 1.97	Kbhvn. Afd. 2	3.11.17	Kbhvn. Afd. 2	3.11.17
27386	Lauritsen, August	Aarhus	28. 8.98	Herning	30. 7.17	Herning	1. 9.17
20522	Laursen, Christian	Asferg	17.10.89	Randers	31.10.12	Randers	27.10.17
2780	Lund, C. Chr. Olmand	Asaa	16. 8.92	Aalborg	9. 5.12	Aalborg	28. 7.17
13743	— William	Nyborg	2. 1.81	Kbhvn. Afd. 1	15.11.13	Kbhvn. Afd. 1	29. 9.17
24273	Mortensen, Eiler Vilhelm	Skive	12. 1.90	Skive	17.11.16	Skive	30. 6.17
6934	Møller, Andreas Vilh.	—	6. 2.93	—	6. 4.12	—	27. 1.17
24618	Nielsen, Christian	Vejle	23. 4.96	—	13. 4.17	—	8. 9.17
22997	— Hans Valdemar	Odense	24. 4.97	Odense	4.11.16	Kbhvn. Afd. 1	1. 9.17
19722	— Niels Peter	Albæk	1. 3.81	Aalborg	4. 7.16	Aalborg	23. 6.17
6335	Petersen, Karl Peter	Argentina	1. 1.95	Esbjerg	3. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	10.11.17
5819	— Christian	København	18. 4.95	Kbhvn. Afd. 2	3.10.14	„ „ 2	20.10.17
17967	— Chr Peter M.	Ajstrup	9. 1.86	Aalborg	26. 3.16	Aalborg	9. 6.17
16617	Poulsen, Allan	København	5.12.85	Kbhvn. Afd. 1	25. 8.11	Kbhvn. Afd. 1	10.11.17
25867	Rasmussen, Chr. Carl	Sundby	14. 5 98	„ „ 1	19.10.17	„ „ 1	15.12.17
14697	— Morten	Aarhus	9.12.74	Altona	25. 9.98	Roskilde	3.11.17
25886	— Rasmus Chr.	Høle pr. Gedsted	8.10 81	Kbhvn. Afd. 1	26.10.17	Kbhvn. Afd. 1	8.12.17
24667	Schrøder, S. O.	Nykøbing M.	22. 2 63	Aalborg	24.12.16	Aalborg	21. 7.17
9083	Skakke, Vagn Aage	Faxe Ladeplads	23.12.94	Holbæk	27. 2.15	Kbhvn. Afd. 1	3.11.17
1201	Stephansen, O. A. O.	Ruds Vedby	19. 8 82	Kbhvn. Afd. 2	6. 4 07	„ „ 2	10. 7.15
14150	Sørensen, K. Lennemann.	Aarhus	12 12.92	Aarhus	2.11.12	Anvisningskontoret	17.11.17
24270	— Peter	Houlbjerg	16. 1.74	Randers	13.11.16	Randers	25.11.16
23621	Thorsen, Peter Anton	Frederiksberg	1. 9 96	Kbhvn. Afd. 1	28. 7.16	Kbhvn. Afd. 1	1.12.17
25883	Tørnbom, D.	Stockholm	29. 5.92	Stockholm Afd. 14	25.11.11	„ „ 1	22.12.17
22003	Wejrup, Einer	Ringe	1.11.94	Nykøbing F.	1. 9.15	„ „ 1	24.11.17
8865	Verdich, Henry Otto	København	31.12 92	Kbhvn. Afd. 1	30. 4.17	„ „ 1	8.12.17
16869	Wildt, Johannes	—	8. 5.71	„ „ 1	20. 3.14	„ „ 1	1.12.17

Rettelser

til Adressefortegnelsen for Februar over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Kasserere:

Esbjerg: H. Hansen, Kirkegades Forlængelse 20.
Frederiksværk: L. C. Conradsen, Savværksgade.
Vejle: J. Olsen, C. M. Hess Alderdomshjem, Gormsgade.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Brønderslev: Smed N. P. Nielsen, Bredegade 42.
Københavns Afdeling 6: J. Jensen, Ejderstedsgade 12, 4.

Kasserere:

Aalborg: Smed C. E. Christensen, Kayerødsgade 16, 1. Udbet. 12½—1 og 6½—7½. Telf. 1192.
Brønderslev: Maskinarb. N. C. Madsen, Vestergaardsgade 22.
Hobro: Maskinarb. M. Rasmussen, Skibsgade 18. Udbet. 6½—7½.
Holeby: Maskinarb. A. Schytt, Holeby. Udbet. 12½—1 og 6½—7. Telf. 78.
Kallundborg: Maskinarb. P. Sauer, Nygade 10, 1. Udbet. 5½—6½ og Lørdag 5½—8.
Randers: Maskinarb. S. E. Sørensen, Kirkegade 7, 1. Udbet. 10—11 og 5½—6½.
Roskilde: Maskinarb. N. F. Larsen, Københavnsvej 55. Udbet. 12¼—1 Hverdage.
Silkeborg: Maskinarb. Chr. Frederiksen, Klyversgade 3. Udbet. 6—7.
Skive: Smed Chr. Bedsted, Reberbanen 2. Udbet. 5½—6½ Hverdage.

Fagfæller.

Aldrig har der været mere Sandhed end nu i det gamle Ord:

Politik er Brød!

Thi i Ordets bogstaveligste Forstand har de 3½ Aars Politik, som det nuværende Folketingsflertal har ført under Krigen, været *Kampen for Brødet til de Tusinde Hjem!*

Kampen mellem *Overklassen* i By og paa Land paa den ene Side og *Underklassen* i By og paa Land paa den anden Side. Kampen mellem *Udbytterne* og de *Udbyttede.*

Kampen mellem *Profitinteresser* og *Samfundsinteresser.*

Kampen mellem Kapitalens Magtbud og Arbejdets Retskrav!

— — —

Vi husker *Storagrarernes* egoistiske Raseri mod Maksimalprisen paa Brødkorn og Flæsk. *Brødfabrikkernes* Forsøg paa at fordoble Prisen, der dog blev stoppet af *Arbejdernes Fællesbageri* og Regeringen.

Sukkerfabrikkernes krampagtige Forsøg paa at sætte Priserne op.

Kulimportørernes 100 pCt.s Forhøjelse af Prisen paa de Varer, *der laa her i Landet ved Krigens Begyndelse.*

Alle mulige *Grossereres* Jobben og Kædehandel med alle mulige Varer.

Rhedernes ubarmhjertige Fragtforhøjelser.

Og vi husker, at *Venstre og Højre* — P. Th. Nielsen, Pindstrup, Alex. Foss, Schovelin o. s. v. — Storagrarernes, Trusternes og Børsens Repræsentanter, *altid, uden Vaklen,* med Hænder og Fødder modsatte sig en Politik, der søgte at begrænse Kapitalens Udbytning af det arbejdende Folk.

Og vi glemmer ikke den afvisende Holdning, den Uvilje — til Tider ledsaget af Haan — som *Venstre og Højre* systematisk har lagt for Dagen overfor alle Love, der tilsigtede Støtte og Lindring til Arbejdshjemmene, hvad enten det drejede sig om *Udskrivning af Skatter* paa Millionindtægterne eller om Gennemførelse af *Dyrtidsforanstaltninger, Arbejdsløshedshjælp* eller hvad det maatte være.

Vi husker det alt!

Og vi maa skælve ved Tanken om vore Hjems, om Tusinder Smaahjems Skæbne Landet over, om Venstre og Højre havde haft Magt som de har Agt.

Heldigvis har de ikke haft det i de forløbne 3½ Krigsaar.

Socialdemokraterne og de Radikale har ved deres Flertal i Folketinget i nogen Grad slaaet Bom for den Overklassepolitik, der ellers havde været os vis.

Resultatet er da ogsaa, *at Forholdene ikke i et eneste civiliseret Land i Verden kommer op paa Højde med Forholdene her i Landet!*

Skal alt dette nu kuldkastes?

Skal Storkapital og Storagrarer *i Verdenskatastrofens forhaabentlig sidste Aar have deres Chance og* **sætte Foden paa Nakken af Landets arbejdende Befolkning?**

Nej, Kammerater!

Lad os rejse os til Forsvar for os selv og vore Hjem den 22. og 30. April.

Husk, at Kvinderne ogsaa har Valgret!

Man skal ikke have betalt Skat for at faa Valgret.

Og saa stemmer vi paa Socialdemokratiets Kandidater — eller hvor saadanne ikke findes, paa de Radikale.

Valget gælder Bevarelsen af det nuværende Folketingsflertal.

Det gælder Livsinteresser for det arbejdende Folk!

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 7 MAJ 1918 4. Aarg.

Arbejderpartiets politiske og faglige Organisationer.

Repræsentantskabsmøde i De samvirkende Fagforbund.

Den storpolitiske Valgkampagne er tilendebragt, og for Arbejdernes politiske Hovedorganisation maa denne Kampagne siges at være forløbet heldigt. Nogen større Overraskelse har Valgene ikke bragt. De demokratiske Partier beholdt Flertallet i Folketinget, medens det modsatte var Tilfældet i Landstinget, men Hovedsagen er, at vi bevarede den demokratiske Udviklingslinie, som har bragt Arbejderne saa betydelige Resultater paa Sociallovgivningens Omraade under Krigsforholdene.

I Modsætning til Sverige og Tyskland skelner vi her til Lands ikke særlig stærkt mellem Arbejderpartiets 2 forskellige Afdelinger, det faglige og det politiske, og utvivlsomt har dette bragt Arbejderne store Fordele, selvom det paa den anden Side til Tider under politiske Højkonjunkturer næsten er ved at stille Fagforeningsbevægelsen i Skygge af det politiske Parti, som med Vedtagelsen af den nye Grundlov har været i Stand til at gøre et stort Fremstød.

Valgenes Hovedresultat er iøvrigt det, at den radikale demokratiske Regering fortsat vil blive bevaret, og at denne Regering bl. a. er et Udtryk for Arbejderpartiets Magtstilling her i Landet, hvilket har ført til Gennemførelse af Dyrtids- og Arbejdsløshedslove med betydelige Fordele for Arbejderne. Resultatet af Valgene maa nu medføre, at disse Love kan ventes fornyede, naar dette Spørgsmaal i den allernærmeste Fremtid kommer til at ligge for. Jøvrigt vil Arbejderne vist faa Brug for saa stærkt som nogensinde at styrke og udvikle deres Fagorganisationer, saaledes at disse ogsaa i Fremtiden med deres klare og rene økonomiske og sociale Opgaver alligevel uden Hensyn til politiske Konjunkturer vedbliver i høj Grad at være det Fundament, hvorpaa Arbejderpartiet hviler.

— Den 25. April afholdt De samvirkende Fagforbund sit aarlige, ordinære Repræsentantskabsmøde i al Stilhed og Ubemærkethed under den store Valgkampagne. Folketingsvalgene var som bekendt lige tilendebragte, og man gik over til Forberedelser til Landstingsvalgene. Det turde derfor være paa sin Plads her i al Korthed at gøre opmærksom paa den overordentlig omfattende og betydningsfulde Virksomhed, som giver sig Udtryk i den paa Landsorganisationens Repræsentantskabsmøde aflagte Beretning.

Først og fremmest er det værd at lægge Mærke til den stærke Forøgelse af Medlemstallet. Tilvæksten i Aarets Løb har været 28,762 eller et lignende Antal som det samlede kvindelige Medlemstal. Det samlede Medlemstal indenfor Landsorganisationen var ved Aarsskiftet 179,284. Hertil kommer de Fagorganisationer, som staar udenfor De samvirkende Fagforbund. For 2 Aar siden opgjordes disses Medlemstal til ca. 41,000, og dette Tal er vel næppe blevet mindre, selvom enkelte Organisationer i Mellemtiden har indmeldt sig i Landsorganisationen. Fagforeningernes samlede Medlemstal er saaledes nu langt over 200,000, hvilket

nokſom turde viſe, hvilken Betydning Fagorganiſationerne bør tillægges, og hvilken betydelig Faktor de er i dansk Erhvervsliv.

Derefter er det naturligt at ſe lidt paa Virkſomheden, og her er det førſt og fremmeſt af Betydning at erindre den ſtore Forhandlingskampagne om Overenskomſtfornyelſen 1917—18 ſom nu i det væſentligſte kan betragtes ſom affluttet. Fremſtødene med Henſyn til Forbedring i Arbejdsforholdene er meget betydningsfulde, men Pladſen forbyder os her at komme ind paa Detailler. Begivenhederne ſtrækker ſig over næſten alle Fag, og det er værd at lægge Mærke til, at Repræſentanter for Forretningsudvalget har deltaget i 278 Møder med Arbejdsgiverne, hvor næſten alle Organiſationer har haft Sager til Behandling af ſtørre eller mindre Betydning. Man vil ſaaledes kunne regne ud, at der næſten altid er bundet en eller flere Repæſentanter for vor Landsorganiſation ved diſſe Forhandlinger, men derudover finder der naturligvis et langt ſtørre Antal Forhandlinger Sted mellem de enkelte Fags Arbejdsgivere og Arbejdere, og det er herigennem — altſaa gennem den ſamlede Virſomhed, at vor Fagorganiſation paa forſkellig Maade øver det Tryk, ſom til enhver Tid ſkal kunne bringe os de nødvendige Reſultater til Forbedring af Arbejdsforholdene og til Højnelſe af den Stand, ſom Fagorganiſationerne repræſenterer.

Beretningen giver ogſaa et udførligt Billede af Landsorganiſationens Virkſomhed i Retning af at ſkaffe ekſtraordinær Hjælp i Form af Underſtøttelſe og Arbejde til de Arbejdsløſe. Arbejdsløsheden har desværre været af betydelig Udſtrækning i det ſidſte Aarstid, og Antallet af Arbejdsløſe noteres paa et viſt Tidspunkt til ialt 50,000 Medlemmer. Verdenskrigen har her for Alvor begyndt at øve ſin lammende Indflydelſe paa Erhvervslivet. Manglende Materialetilførsler og lammet Initiativ paa mange Omraader har her øvet ſin Virkning, og det maner ſtærkt vort Samfund til at have Opmærkſomheden nøje henvendt ikke alene paa Erhvervsforholdene, men ogſaa paa de rene ſociale Foranſtaltninger og den ſociale Forſorg.

For Den faſte Voldgiftsret er der ført en lang Række Sager, ialt 34, men kun en enkelt, nemlig Skibsværftsarbejdernes ſyndikaliſtiſke Strejke i Fjor Sommer, førte til et kataſtrofelignende Reſultat, idet Arbejderorganiſationen, der ſtod udenfor De ſamvirkende Fagforbund og udenfor Arbejdsmandsforbundet, idømtes 30,000 Kr. i Bod for det ſkete Overenskomſtbrud. Ogſaa Smede- og Maſkinarbejderforbundets Københavns Afdeling I maatte (dog for førſte Gang) møde for Retten i den bekendte Chriſtoffersen-Affære, men efter Omſtændighederne kunde denne Sag naturligvis ikke faa nogen ſom helſt ſtørre Betydning for Organiſationen. Kendelſen blev tilſidſt reſpekteret og turde vel være et Advis til d'Hrr., ſom med ſaa megen Frimodighed har boltret ſig i denne Afdeling, om at paſſe en lille Smule paa Begrænsningen.

Det internationale Samarbejde er trods Krigsvanſkelighederne blevet fortſat, men navnlig naturligvis Samarbejdet med de ſkandinaviſke Lande. Der er dog deltaget i forſkellige internationale Konferencer i videre Forſtand, og Tilførslen af Arbejdere til Udlandet er reguleret ved Aftaler med Udlandets Centralorganiſationer, ſaaledes at i de Tilfælde — ganſke viſt faa — hvor man har kunnet anbefale Arbejderantal af Betydning at rejſe til Udlandet, er det ſket under Organiſationernes Kontrol og Garanti. For Tiden er der næppe meget at gøre i ſaa Henſeende, vi maa foreløbig være indrettet paa at klare os ſom vi bedſt kan herhjemme med de vanſkelige Indſkrænknings- og Rationeringsforhold paa alle Kanter.

Et ſærligt Punkt paa Repræſentantſkabsmødets Dagsorden af Intereſſe for Metalarbejderne var et Angreb fra Elektrikerforbundet paa Smedeforbundets Københavns Afdeling I, et Angreb, der i al ſin Meningsløshed af Elektrikerne var givet en ganſke mala fide og tildels perſonlig Form. Repræſentantſkabet viſte dog ikke fjerneſte Tendens til at ſtøtte Elektrikerne paa deres vilde Veje, men vedtog efter en nogenlunde kort Diskuſſion følgende Reſolution, ſom foreſloges af Forretningsudvalget:

> „Repræſentantſkabet udtaler, at den foreliggende Sag ikke egner ſig til Afgørelſe ved en Afſtemning i en ſaa ſtor Forſamling, men vedtager at henviſe den til endelig Afgørelſe ved et Udvalg paa 5 Medlemmer. Til dette vælger hver af de 2 Parter 2 Medlemmer udenfor deres eget Fag, medens Forretningsudvalget for De ſamvirkende Fagforbund udpeger det 5. Udvalgsmedlem."

Repræſentantſkabsmødet, der ſluttede paa en Dag, vedtog at træde ſammen paany i September til Drøftelſe af den da foreliggende Situation, og man valgte ſom ny Sekretær Tobaksarbejderforbundets hidtidige Forretningsfører, Alfred Chriſtianſen, i Stedet for P. Hedebol, ſom overgik til at være faglig Medarbejder ved „Social-Demokraten" i Stedet for G. Urſin, ſom for nogen Tid ſiden overtog en Redaktionsſekretær-Poſt ved ſamme Blad.

Skibsbyggeri og Skibsfart under Krigen.

Verdensskibsbyggeri og Verdensskibsfart.

(Af »Internat. Metallarbeiter-Rundschau«.)

Kul og Jærn, Skibsbyggeri og Skibsfart er lige saa nødvendige Betingelser paa Vejen til Sø-Verdensmagten, som Besiddelsen af Knudepunkter paa Landevejene for Verdenssamfærdselen. Derom drejer sig ogsaa de største og paa Overraskelser rigeste Krige altid. Og denne Kamp er endnu ikke endt, før vi har set, omend overtonet af Vaabenlarmen fra Fronterne, de store og de største iblandt Befolkningerne ruste sig til ny økonomiske Kampe efter Krigen. I Fremtiden, hvor Opløsning bliver Tidens Tegn, vil Skibsfart og Skibsbygning blive staaende i Midtpunktet af det hele.

Med en ved Krigens Varighed stadig stigende Nødvendighed vil efter dennes Afslutning en voldsom økonomisk Kamp udrase. I et Væddeløb uden Lige vil efter Verdenskrigen de for alle Raastoffer plyndrede Lande søge Erstatning for deres Behov. Lykkelig derfor de, som raader over mest Skibsplads, thi de har Udsigt til først at kunne faa deres Behov dækket. Derfor befordrer ethvert indtil Dato ved Nybygning eller gennem Køb erhvervet Skib Udsigten til en resultatrig Kamp. Derfor ogsaa fra alle Sider en Rustning i denne Retning, en Rustning, som i Tankens og Villiens Storhed og Mægtighed er at ligne med den Sammenfatning af Magt og Energi, som Krigen har kaldt frem.

Uden Hensyn ruster enhver Nation, da det dog alligevel ikke kan forudses, hvem der sluttelig er hinandens Modstandere. Saaledes har saa godt som alle Statsregeringerne, efterhaanden som Krigen har vist, hvor uvurderlig Besiddelsen af en Handelsflaade er, udstedt Forbud mod Udførselen af Skibe. Dette Forbud skal naturligvis tjene til at fremskaffe en behørig Kontrol med Forskydningerne i Besiddelsen af Skibe og Skibsværdier i Forhold til Udlandet og for at sikre sit eget Land. Derfor støttes Rejsningen af nationale Skibsbyggerier og national Skibsfart i videst mulige Grad ved saavel Kapitaludvidelser som Understøttelsesforanstaltninger fra Staternes Side. Til Forbudet mod Skibssalg til Udlandet kommer endnu Foranstaltningerne fra Regeringerne i Form af Fremhjælpning af Skibsfartsselskaber og Skibsbyggeriselskaber, Ydelse af rentefri Laan, der tillige kun kan opsiges paa lange Frister, til Opbygning af Handelsflaaden, saaledes som det ydes af Frankrig, Italien, Japan, Rusland, Tyskland o. s. v., eller ved Grundlæggelsen af Skibsfartsselskaber med fast Statsunderstøttelse som i Belgien og De forenede Stater i Nordamerika.

Kapitaludvidelserne og de Udvidelser af teknisk Art for de allerede bestaaende Selskaber, Enkeltvirksomheder, Nydannelserne, Sammensmeltninger og Dannelse af Interesseselskaber har i Krigsaarene antaget et saadant Omfang, som næppe er set større i Tider med økonomisk Højkonjunktur. Dertil kommer, at Krigen og dens Følger paa Skibsbygnings- og Skibsfartsomraadet har skabt Udviklingsmuligheder og Udsigter, der paa den ene Side har fremkaldt de dristigste Forhaabninger paa den anden Side vakt store Bekymringer.

Verdensfrembringelsen af Skibe i de sidste Fredsaar kan konstateres gennem Produktionsstatistikken. Efter Lloyds Register er Handelsskibe paa over 100 Registertons brutto løbet af Stabelen*) saaledes:

	Antal Fartøjer	Brutto Registertons
1898	1290	1.893.343
1905	1576	2.514.922
1910	1277	1.957.853
1913	1750	3 332.882
1914	1319	2.852.753

I første Linie staar Storbritanniens Skibsbygning, hvis Førerskab paa Gebetet Skibsbygning og Skibsfart stadig var ubestridt. Den Tid, hvor de forenede Kongeriger endnu maatte kæmpe med andre søfarende Nationer om Førerstillingen, ligger Aarhundreder tilbage. Deres Handelsflaade og Fremstillingen paa deres egne Værfter var til 1914 større end alle andre Landes. I Tiden fra 1911 til 1914 var Andelen i Verdensskibsbygningen saaledes for følgende Stater:

	Storbritannien Af 100	Tyskland Af 100	Forenede Stater Af 100	Frankrig Af 100
1911	69	9,7	6,5	4,7
1912	60	13,0	9,8	3,8
1913	58	14,0	8,3	5,4
1914	59	?	6,5	4,0

Heri har Krigen og dens Virkninger bragt betydelige Ændringer. De krigsførende Staters Værfter og særlig Storbritanniens blev fuldstændig beslaglagte til Brug for maritim Skibsbygning. Dertil kom med Tiden Mangelen paa Fagarbejdere og andet mere, saaledes at Bygningen af Handelsskibe trængtes stærkt tilbage. Efterspørgslen efter Tonnage og de britiske Værfters Uformuenhed til at dække denne, førte til en aldrig ventet Udvidelse af Skibsbygningsindustrien i andre Lande. Verdensskibsbygningen fremstillede i

	Antal Fartøjer	Brutto Registertons
1915	1472	1.641.673
1916	1383	1.918 099

Tonnagen for 1916 er altsaa højere end i Aaret forud. Derimod har Produktionstallene for de enkelte Lande forandret sig adskilligt. Efter Lloyds Register blev der saaledes af Handelsskibe ialt fremstillet følgende Antal m. v. af følgende Lande:

	1914		1915		1916	
	Skibe	Brutto Reg.Tons	Skibe	Brutto Reg.Tons	Skibe	Brutto Reg.Tons
Storbritannien	1294	1.722.154	517	649.336	412	582.305
Tyskland	184	505.719	46	179.804	20	81.950
Foren. Stater i Nordamerika	156	270 962	127	270.124	178	554.813
Japan	164	136 309	127	98.213	250	246.234
Frankrig	98	196.540	41	41.438	10	39.457

*) Om disse Skibe ogsaa er afleverede samme Aar, kan ikke ses af disse Tal.

Hvad Tallene for Tysklands Vedkommende angaar, maa det siges, at de ikke kan gøre Krav paa at være korrekte, da nøjagtige Produktionsciffre ikke er offentlig bekendte. Iøjnefaldende er den store Tilbagegang i Storbritanniens Handelsskibsbygning og Stigningen i De forenede Stater. Dertil kommer, at der saavel fra De forenede Stater som fra Japan meldes om store Udvidelser af Skibsværfter og kæmpemæssige Bestillinger for det kommende Aar, saaledes at der vil være at regne med en antagelig Stigning i Produktionen. Disse 2 Stater er ogsaa heri dem, der egentlig nyder Nytte af Verdenskrigen.

Den af Forholdene fremtvungne Indskrænkning i Storbritanniens Bygning af Handelsskibe fører ogsaa med sig, at udenlandske Kunders Bestillinger faar Lov til at ligge, ja i 1916 udstedtes fuldstændig Forbud mod at bygge for Udlændinge. Da den herved yderligere opstaaede Mangel paa Skibsplads skulde søges dækket, maatte herhenhørende Kunder søge deres Forbrug dækket ad anden Vej. Fra de norske, svenske og hollandske Rhederier var det som Regel større Skibe, der blev bestilt paa de britiske Værfter. Nu bliver i disse Lande de bestaaende Skibsværfter overalt udvidet og nye Værfter anlagt for at kunne bygge i hvert Fald til Hjemlandets Forbrug, og de nationale Rhederiselskaber, der har haft glimrende Aar, sørger for at gøre Værfterne modstandsdygtige overfor senere Konkurrence.

Endvidere er der gaaet store Ordre fra Europa til amerikanske og japanske, ja selv kinesiske Værfter, og de britiske Skibsfartsselskaber har for deres Part henvendt sig til Amerika. Hvad denne Udvikling betyder for Storbritannien ligger lige for Haanden. I Fredstider gaar omtrent en Fjerdedel af Englands Produktion til Udlandet. Muligheden for efter Krigen at faa disse Kunder tilbage er ingenlunde helt sikker. Man ser da ogsaa fra Englands Side med stort Ubehag paa den amerikanske og japanske Skibsbygning samt den tyske. Det hedder f. Eks. i »Daily Express«:

> »Nyanlæggelserne, Udvidelsen af Værftanlæg og Kapital, alt tyder hen paa, at den tyske Skibsbygning er en farlig Medbejler«.

Omend nu meget bliver malet sort i sort for at drive sin egen Nation til de yderste Anstrengelser, saa er det dog sikkert, at Storbritannien faar meget at forsvare for den kommende Tid. Den menneskelige Villiekraft og Energi er her ikke tilstrækkelig til at gøre Udslaget, da Besiddelsen af omfattende Naturværdier her spiller en afgørende Rolle. Allerede nu har i saa godt som alle Lande den ubegrænsede Udviklingsmulighed for Skibsbygning sin Grænse deri, at der mangler Materiale til Skibsbygningen. Spørgsmaalet om Skibsbygning i den kommende Tid vil i høj Grad være et Spørgsmaal om Fremstilling af Jærn og Staal, og de Lande, der raader over Kul og Jærn og Jærn- og Staalværker, som de kan gøre uafhængige af andre, vil medbringe mægtige Faktorer i Kampen om den økonomiske Magt og Udvidelse. Det selv samme gælder for Skibsfarten, thi den forhøjede Virksomhed i Skibsbygningsindustrien betinges i normale Tider af Højkonjunktur i Skibsfarten. For Tiden er det andre Aarsager, der har ført til Manglen paa Handelstonnage og til de uhyre høje Fragtpriser og Gevinster for de Skibsfartsselskaber, der er i Stand til at udføre Besejlingen af de forskellige Kyster. Først og fremmest skyldes dette nu den fuldstændige Indstilling af tysk, østrigsk og russisk Handelssejlads og efter Ytringer af Formanden for den største britiske Skibsfartskoalition (Royal-Mail-Trust), Sir Owen Philipps tillige:

> »de store militære og maritime Fordringer til den britiske Regering og dens Allierede, Fjendens Tilintetgørelse af Skibsmateriel, de færre Nybygninger og Skibenes længere Ophold i Havnene«.

(Fortsættes.)

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Skifte i Forretningsudvalget. Medlem af Forretningsudvalget, Gottlieb Carlson, har meddelt, at han fra og med 1. Maj 1918 nedlægger sit Mandat som Hovedbestyrelsesmedlem, begrundet i, at han fra nævnte Tid overtager en Funktionærstilling paa Fabrikken »Atlas« i København, hvor han iøvrigt i en ikke kort Tid har arbejdet som Former.

Det var den 1. April 1916, at Carlson, der stod som Suppleant til Forretningsudvalget, indkaldtes, da A. Schmidt efter en kort Tids Virke som Hovedbestyrelsesmedlem overgik til at blive Støbemester. Carlson har altid været stærkt interesseret paa Organisationens Omraade, og har, saavel i Forbundet som i dettes københavnske Afdeling, udfoldet en ikke ringe Virksomhed.

1. Suppleant, Ole Hansen, er derefter indkaldt. Ogsaa om ham kan det siges, at han igennem Aarene har næret en stærk Interesse for sit Forbund og virket deri, særlig i den københavnske Afdeling. Han træder saaledes ikke ind i Hovedbestyrelsen uden Forkundskaber.

Brønderslev. 7. Maj er meddelt herfra, at faglærte Formere har overtaget Arbejdet ved Maskinerne hos Aktieselskabet N. K. Olsen. Samtidig er Akkorderne hævet med 10 pCt. paa dette Arbejde.

Fredericia. Som en Betingelse for at holde Fabrikken gaaende den 22. April (Valgdagen til Folketinget) krævede Ledelsen af Aktieselskabet Ernst Voss' Fabrikker, at der skulde arbejdes til Kl. 2. Hermed var samtlige Arbejdere ogsaa indforstaaet med Undtagelse af Smedene, der ikke vilde arbejde længere end til Middagspavsens Indtræden, hvilket de i Henhold til den gældende Overenskomst ogsaa var berettigede til. Resultatet heraf blev, at Fabrikken lukkede hele Dagen. Formerne tilskrev da Forbundet med Forespørgsel, om de kunde gøre Erstatningskrav gældende, og hertil svaredes der Ja, da Overenskomsten udtrykkelig siger,

at Valgdagen er Arbejdsdag indtil Middag, men Forretningsudvalget maatte forlange, for at Sagen kunde rejses, at der maatte være Enighed derom mellem samtlige Fag paa Fabrikken. Dette har man imidlertid ikke kunnet opnaa, idet Afdelingen den 5. Maj har meddelt, at man lader Sagen falde.

Frederikshavn. Hos Aktieselskabet Brdr. Houmøller har der i den senere Tid været ført en Del lokale Forhandlinger om Lønforbedringer, Arbejdsmandshjælp m. m. Man var ogsaa naaet til en Ordning, der i alt væsentlig betød, at de paaklagede Forhold skulde ændres efterhaanden, og Fabrikkens Støbemester var i saa Henseende givet den fornødne Myndighed. Om denne var givet pro forma, eller om det kun er Uvillie fra Støbemesterens Side, er ikke godt at sige, men i alle Tilfælde blev det nødvendigt at gaa til Fabrikanten endnu en Gang, og hans tidligere givne Løfte syntes da ikke saa meget værd, da han stillede sig ganske paa Mesterens Side. Sagen stod derfor saaledes, at Formerne var stærkt betænkt paa at lade Forbundet tage Affære, men forinden vilde de dog tale med Direktøren endnu en Gang. De fandt da til deres Forbavselse en hel anden Mand end den, de sidst havde forladt, idet Direktøren havde en hel anden Optræden og forsikrede Formerne, at Støbemesteren nu skulde faa saa udtrykkelige Ordrer, at der ikke var noget at tage Fejl af, og i Tiden herefter syntes det da ogsaa, som om man fra Støberiledelsens Side tager med noget mere Velvillie paa de foreliggende Spørgsmaal.

Galten. 2. Maj har Sammenslutningen meddelt, at Aktieselskabet »Vulcan«, Jærnstøberi og Motorfabrik, er optaget som Medlem af samme.

Galten Jærnstøberi skal altsaa til at live op igen.

Holbæk. 10. Maj meddeles herfra, at hos Jærnstøber N. R. Petersen, hvor der arbejdes i Fælles-Vægt-Akkord, har de derværende 8 Mand faaet hævet deres ansatte Timeløn med 13 Øre hver, nemlig fra 67 til 80 Øre.

Horsens. Hos Aktieselskabet Møller & Jochumsen har de derværende 6 Medlemmer faaet hævet deres ansatte Timeløn med 35 Øre tilsammen. Højest er derefter 68, lavest 65, Gennemsnit 65,7 Øre.

3. Maj er meddelt, at 2 Medlemmer hos Kobbersmedemester Nielsen har faaet deres ansatte Timeløn hævet fra 64 til 70 Øre, samt er der truffet den Ordning, at der for Aluminium betales 80 Øre pr. Time plus 15 Øre pr. støbt kg.

København. Hos Firmaet J. G. A. Eickhoff er der 12. April afholdt et Mæglingsmøde paa Krav om et Dyrtidstillæg. Sagen var ganske vanskelig, da Formerne havde bundet sig til en Akkord til 1. Juli 1918 uden Ret til at stille yderligere Krav. Der arbejdes i Fælles-Vægt-Akkord. Sagen sluttedes dog med, at Akkorden, som var 13 Øre pr. kg. Gods, forhøjedes til 13,6 Øre, gældende indtil ovennævnte Udløbsdato.

Hos Aktieselskabet Burmeister & Wain er i Marts Maaned udbetalt et Dyrtidstillæg for Aaret 1917. 33 Mand havde arbejdet hos Aktieselskabet hele Aaret rundt og erholdt en samlet Sum paa 2713 Kr., hvilket giver 82 Kr. 11 Øre gennemsnitlig pr. Mand og skal svare til 4 Øre pr. Arbejdstime.

Neksø. I Begyndelsen af 1918 gik det endelig op for Formerne i Neksø paa Bornholm, at de burde organisere sig. Der var paa denne Tid 3 Formere paa Fabrikken, men den ene var dog saa gammel, at han ikke ønskede at være med. De 2 andre indmeldte sig og ønskede ret hurtigt Forandring i deres Lønforhold, men man enedes om at vente til en Lærling, der skulde være Svend i Marts Maaned, ogsaa kunde komme med. Efter at dette er sket, har Forbundets Formand 17. April ført en Lønforhandling med Fabrikanten. Der arbejdes ikke i Akkord, og Timelønnen var paa dette Tidspunkt for de 3 Medlemmer: 1 à 40 og 2 à 30 Øre. Disse Timelønninger hævedes til: 1 à 55, 1 à 50 og 1 à 40 Øre. Sidstnævnte er for en ældre Former, hvis Syn er stærkt svækket. Udlærlingens Timeløn er den paa 50 Øre, og den gaves tilbagevirkende Kraft fra den Dag, han blev Svend, nemlig den 12. Marts. De 2 andre erholdt som en Erstatning for Tiden fra Sagens Rejsning og til Mødets Afholdelse hver 25 Kr.

Det er jo endda smaa Lønninger, der her er Tale om, men Begyndelsen er gjort, og man vil forstaa, at Fabrikanten var ved at gaa i Jorden af Skræk over de Forhøjelser, han her maatte være med til.

Odense. 16. April meddeles, at 4 i ren Timeløn paa »Frederiksbroens« Støberi arbejdende Formere har faaet hævet deres Timeløn med 4 Øre hver. De er derefter: 1 à 79 og 3 à 85 Øre.

Samtidig meddeles, at den engelske Uge er indført paa »Phønix«. Der arbejdes nu 10 Timer paa Ugens første 5 Dage og 7 Timer om Lørdagen.

Hos Jærnstøber Berg (Vesterbroes Jærnstøberi) arbejdes i ren Timeløn. For de 2 derværende Medlemmer er Timelønnen hævet med 6 Øre til hver og er derefter 78 og 80 Øre.

Randers. 4. Maj har Afdelingen meddelt, at hos Jærnstøber Olsen, hvor der ikke arbejdes i Akkord, har de 2 derværende Medlemmer faaet hævet Timelønnen med 4 Øre hver og Tilsagn om yderligere 4 Øre hver fra 1. Juni.

Hos Jærnstøber Buchtrup afholdtes 4. Maj et Mæglingsmøde i Anledning af, at en Former, der havde arbejdet paa Fabrikken, mente at have 21 Kr. til Gode. Ved Sagens Undersøgelse viste det sig, at ethvert juridisk Grundlag manglede, idet han havde undladt at gøre gældende overfor Fabrikanten, at han ikke vilde fortsætte Arbejdet paa de gældende Betingelser. Sagen maatte derfor hæves. Efter Mødets Afslutning lagde Fabrikanten 10 Kr. paa Bordet, som Afdelingen efter eget Valg kunde anvende i velgørende Øjemed.

Rudkøbing. 15. April meddeler denne Afdeling, at et Dyrtidstillæg af 5 Øre pr. Arbejdstime er inddraget, mod at samtlige Akkorder hævedes med 10 pCt.

Rønne. Paa de derværende 2 Fabrikker fandt der 18. April en Forhandling Sted om et Dyrtidstillæg. Forbundets Formand var til Stede. Da Gennemsnitsfortjenesterne paa de 2 Fabrikker henholdsvis var 92 og 98 Øre, vilde Arbejdsgiverne ikke gaa med til noget, men det lykkedes dog at faa Sagen sluttet paa den Maade, at hver Mand erholder 20 Kr.

Silkeborg. Paa Krav om Akkordforhøjelser eller Dyrtidstillæg afholdtes der 4. Maj et Mæglingsmøde paa Maskinfabrikken. Under Henvisning til, at den gennemsnitlige Timefortjeneste var 130 Øre, afviste Fabrikanten Kravet i begge dets Former. Efter en længere Debat blev der dog tilbudt hver af de 5 Formere, hvoraf de 2 paa Grund af manglende Arbejde for Tiden gaar ledige, et Beløb, hvis Størrelse ikke maa offentliggøres, men saaledes, at de, der gaar ledige, faar det største Beløb.

Skive. Herfra er meddelt 28. April, at der er sket følgende gennem lokal Forhandling: Samtlige Akkorder er hævet med 5 pCt., samtlige Timelønninger med 2 Øre hver, og dernæst skal en Del Kasser gøres i Stand.

Varde. Sammenslutningen har 8. Maj meddelt, at Varde Staalværk, som har ligget stille under Krigen, og som det er Meningen igen at sætte i Gang, nu ejes af Nakskov Skibsværft, som er Medlem af Sammenslutningen.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Mæglingsmøde afholdtes den 20. April hos Firmaet Chr. Nielsen i Horsens i Anledning af fremsat Krav om Tillæg til de bestaaende Timelønninger.

Man enedes om, at der skulde søges indført Akkord hurtigst gørligt, og at der skulde udbetales et Dyrtidstillæg til alt Daglønsarbejde, som for 3 Mand andrager 8 Øre pr. Time til hver og for 1 Mand 2 Øre.

Arbejdsløsheden i April 1918.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	24	3
— anmeldt i Løbet af Maaneden	13	0
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen..	5	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	8	1
Ledige Dage i Maaneden.....	740	75
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	24	2

Jærn- og Metalslibere.

Mæglingsmøder. Den 27. Marts 1918 afholdtes paa Raadvaddams Fabrikker Mæglingmøde i Anledning af følgende: 1) Krav om Forhøjelse af Prisen for Slibning af Økse Nr. 00, 2) Strid om Prisen for Kantning af Plovskær, 3) Klage over en af Slibere iværksat Arbejdsnedlæggelse.

ad 1. Man enedes om, at Sliberne før Arbejdets Paabegyndelse skal gøre opmærksom paa, at der findes mindre velpressede Økser i Partiet; hvis dette er Tilfældet, skal disse frasorteres for Fabrikkens Regning.

ad 2. Man vedtog den af Aktieselskabet tilbudte Pris af Kr. 1,35 pr. 100 Stk.

ad 3. Direktør Brincker erklærer at ville træffe alle Foranstaltninger, der er mulige, til Afhjælpning af daarlig Luft i det paagældende Lokale. Arbejdsgivernes Repræsentanter forbeholder sig at kræve Erstatning i Anledning af den stedfundne Arbejdsnedlæggelse.

Den 27. Marts 1918 afholdtes hos Aktieselskabet Dansk Staalvarefabrik, Lyngby, Mæglingsmøde i Anledning af følgende: Aktieselskabet forlangte, at Sliberne skulde erstatte mulig bortkomne Økser; dette kunde Sliberne ikke gaa med til, hvorfor der blev nægtet at udlevere dem Arbejde. Sliberne maatte derfor forlade Værkstedet, og herover klagede Arbejdsgiverne og forlangte Erstatning, medens Forbundet paa den anden Side forlangte Erstatning, fordi Fabrikken havde nægtet at udlevere Arbejde. Da der ikke opnaaedes Enighed, henvistes Sagen til Timandsmøde.

Den 7. Maj 1918 afholdtes Mæglingsmøde i Nørrevoldgade 30 i Anledning af Klage fra Metalvarefabrikken »Union« over en af Sliberne iværksat ulovlig Strejke og Krav om Erstatning herfor. Endvidere Klage fra Forbundet over 1) at Firmaet nedsætter Akkordpriserne, 2) indirekte boycotter Sliberne, 3) nægter at udbetale et Akkordoverskud, 4) nægter at imødekomme Krav om Forhøjelse af Akkordpriserne. Man enedes om at lade Parterne optage Forhandling om saadanne Akkorder, som skønnes at være urimelig lave. Denne Forhandling skal være tilendebragt inden den kommende Uges Udgang. Firmaet udbetaler Sliber Fjeldtoft et Beløb af 5 Kr. for et Arbejdes Udførelse. Firmaet frafaldt Erstatningskrav, efter at Forbundets Mæglingsmand havde udtalt sin Misbilligelse af den ulovlige Strejke.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Hos Fabrikant Heegaard i Frederiksværk opnaaedes ved et Mæglingsmøde den 16. April et gennemgaaende Løntillæg paa 5 Øre til Timelønnen og 12½ pCt. til alle Akkorder.

Hos Fabrikant Dahlgaard i Holbæk opnaaedes Enighed om ca. 80 pCt.s Forhøjelse paa de bestaaende Akkordpriser. Dette lyder rundeligt, men Akkordfortjenesten var forud saa minimal, at man vel egentlig knapt havde Lov at tale om Fortjeneste i Forbindelse med Akkord paa dette Værksted.

Paa De forenede Jærnstøberier i Næstved er 364 af de daarligste Akkorder forhøjet med et gennemsnitligt Tillæg paa 12½ pCt.

I Esbjerg mægledes for nogle Uger siden i et Lønkrav, som omfattede samtlige Byens Virksomheder, der vel tilsammen beskæftiger ca. 50 Mand. Forhandlingerne fortsattes derefter, og Resultatet blev, at der opnaaedes Enighed om, at alle Lønninger til og med 60 Øre forhøjedes med 5 Øre, til og med 70 Øre med 4 Øre og Resten med 3 Øre.

Paa Maskinfabrikken »Svendborg« i Svendborg

er Timelønnen hævet med 2 Øre pr. Mand, hvorved Gennemsnitstimelønnen blev 56 Øre. Desuden gives et Dyrtidstillæg paa 2 Kr. pr. Mand og Uge.

Paa Axelsens Jærnstøberi i samme By er Akkorderne forhøjede med gennemsnitlig 8 pCt., og Gennemsnitstimelønnen er hævet til 57,7 Øre. Denne Fabrik giver følgende Dyrtidstillæg: 7 Mand 1 Kr. 50 Øre pr. Uge, 11 Mand 2 Kr. 50 Øre pr. Uge og 5 Mand 5 Kr. pr. Uge. — Endelig er Timelønnen for samtlige Svende hos Smedemestrene i Svendborg hævet med 5 Øre.

I Frederikshavn har Stemmerne paa Skibsværftet opnaaet en Priskurantforhøjelse af 14 pCt. samt en Del andre Goder, deriblandt 5 Øre pr. Akkordtime med tilbagevirkende Kraft til 1. December 1917. De ny Akkordpriser gælder fra 1. April d. A.

Hos Firmaet Jensen & Sønner, Nørresundby, er et stillet Lønkrav ordnet paa den Maade, at der udbetales et ugentligt Dyrtidstillæg af 4 Kr. pr. Mand. Første Udbetaling regnes fra 22. Marts.

Paa Bloch & Andresens Væverier i Fredericia har de derværende 3 Mand faaet deres Timeløn forhøjet fra 44 til 53 Øre pr. Time plus et Dyrtidstillæg paa 12 Øre pr. Time, og hos Goth & Sønner i samme By har 6 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 68,8 til 89,3 Øre.

Hos Fabrikant H. L. Larsen, Frederikssund, mægledes den 3. Maj paa Lønkrav. 18 Mand fik 54 Øre til Fordeling pr. Time.

De paa Lolland-Falster-Banens Værksted i Maribo beskæftigede Kolleger har faaet deres Timeløn hævet med 8 Øre pr. Mand og Time. Gennemsnitstimelønnen er nu 67 plus 15,8 Øre i Dyrtidstillæg.

I Kolding har 7 Mand paa Jydsk Maskinfabrik faaet deres Timeløn hævet fra 56,3—65,3, 4 Mand paa Tved Maskinfabrik fra 55—73 Øre plus et Tillæg af ca. 35 pCt. til Akkordpriserne, 9 Mand hos Smedemester Larsen fra 64,4—75,4, 3 Mand hos Smedemester Hansen, Rendebanen, fra 64—73,3 og 2 Mand hos Smedemester Sørensen fra 62,5—72,5. Ude paa Skovmøllen faar desuden 4 Mand fra 1. Juni d. A. deres Løn sat op fra 70 til 80 Øre pr. Time.

Paa Hørsholm Jærnstøberi har 2 Mand faaet 5,5 Øre i Forhøjelse pr. Time, hvorved Gennemsnitstimelønnen blev 80 Øre.

Mæglingsmøder. Foruden de Mæglingssager, der har drejet sig om Lønkrav, er der mæglet i forskellige andre Spørgsmaal.

Paa Nordisk Elektricitetsaktieselskab mægledes den 8. April paa Krav om Udbetalingen af 20 Kr. i H. t. Overenskomsten af 18 December. Selskabet hævdede, at Beløbet var betalt en Gang, idet der til Nytaar var givet et Gratiale, hvoraf nævnte 20 Kr. var en Del. Da dette Forhold imidlertid ikke var klart fremhævet for Arbejderne, indgik Firmaet paa at efterbetale 10 Kr.

Hos Nordisk Simplex mægledes den 6. April i Anledning af Krav om Forhøjelse af Timelønnen. Man enedes om at søge gennemført Adgang til Akkordfortjeneste i større Udstrækning end hidtil samt en Forhøjelse paa 3½ Kr. til det ugentlige Akkordforskud paa 5 Kr., og Akkordforskudet er egentlig at betragte som et reelt Dyrtidstillæg.

Hos A/S »Atlas« i København mægledes den 10. Maj i Anledning af, at Maskinarbejderne havde nægtet at trække Kontroluret. Ved Mæglingen enedes man om, at Maskinarbejderne fremtidig trækker Kontroluret imod at erholde 5 Minutters Respittid.

Hos A/S Møller & Jochumsen i Horsens mægledes den 3. Maj i Anledning af, at Arbejderne ønskede den ugentlige Arbejdstid omlagt saaledes, at der kunde indføres engelsk Lørdag. Firmaet vilde ikke gaa med hertil, hvorfor Arbejdstiden fastsattes at skulde være 9½ Time daglig i H. t. Overenskomsten.

Hos Th. B. Thriges Automobilfabrik i Odense mægledes den 1. Maj i Anledning af forskellige Krav, saaledes Krav om Akkordprisforhøjelser, der henvistes til Forhandling mellem Parterne i Løbet af 8 Dage, og Krav om Betaling af Differencen mellem 65 og 83 Øre til en Mand, der var taget fra den sidste Løn og sat ned paa den første. Dette indgik Firmaet paa. Endvidere klagedes over Anvendelsen af Formænd i Værkstedet, men her naaedes ikke til Enighed.

Nordfynske Privatbaner. Mellem nævnte Selskab og Odense Afdeling er fornylig afsluttet en Overenskomst. Herved skete der en Omlægning af Lønforholdene, hvorved 2 Mand fik en aarlig Forhøjelse paa 410 Kr. og andre 2 paa 498 Kr. Endvidere ydes der fremtidig Betaling for Over- og Natarbejde i H. t. Fælles Værkstedsregler (dette har hidtil ikke været betalt ekstra), og endelig er der indført de for Sydfynske Baner gældende Voldgiftsregler.

Timandsmøde. Den 2. Maj afholdtes Timandsmøde. Her behandledes følgende Sager:

1. Afskedigelsen af Tillidsmanden hos H. B. Jensens Efterflg i Esbjerg. Firmaet erklærede ikke at have Arbejde til ham, og Enighed opnaaedes saaledes ikke.

2. Lønkrav paa Maskinfabrikken »Nakskov«. Der gaves en Forhøjelse paa 5 Øre pr. Time, naar der ikke gaves Akkord.

3. Krav om Akkordforhøjelser hos Firmaet F. L. Smidth & Co. i Valby. Man enedes med noget Besvær om at modtage Firmaets Tilbud om Akkordrevisionens Fortsættelse for de daarlige Akkordprisers Vedkommende.

4. Klage mod Th. Marstrands Efterflg. for Inddragelsen af et Dyrtidstillæg paa 12½ Kr. pr. Uge ved Overenskomstens Ikrafttræden. Firmaet indgik paa at efterbetale Beløbet.

5. Krav om Tillæg til Lønakkorderne paa »Scania Vabis« i H. t. Overenskomsten af 18. Decbr. 1917. Der opnaaedes ingen egentlig Løsning af Sagen.

6. En Sag mod Automobilfabrikken »Jan«. Paa denne Fabrik var der en skønne Dag opstaaet en Strejke, fordi Direktøren havde optraadt meget hidsigt ved forskellige Lejligheder, hvad der sluttelig var resulteret i et Par Afskedigelser, som annulleredes ved et Mæglingsmøde om Sagen. Erstatningskravet fra

Sammenslutningen i Anledning af Strejken og et Akkordspørgsmaal bragtes til Timandsmøde, men der opnaaedes ikke Enighed om Sagen.

Forbundets ordinære Repræsentantskabsmøde er fastsat at skulle finde Sted den 29. Juni i København.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen.
3. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
4. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
5. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
6. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
7. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.

Rudkøbing. Hos Fabrikant H. M. Hansen i Rudkøbing opstod for nogen Tid siden Uenighed om et Betalingsspørgsmaal til en Kollega, der havde gaaet fra og til paa Værkstedet. Dette førte til en Arbejdsnedlæggelse den 8. April. Allerede den 11. April gik Fabrikken dog sin vante Gang. Det omstridte Beløb var betalt, og et Lønkrav, der ogsaa havde været Uenighed om, taget tilbage.

Scania-Vabis. Fra Sammenslutningen klagedes med Skrivelse af 8. April over, at Arbejderne den 27. Marts havde standset Arbejdet Kl. 3 Eftm. for at holde Klubmøde, idet man ikke var blevet færdig med dette om Middagen. Dette viste sig at være rigtigt nok, og der forelaa ikke noget, som gjorde Standsningen nødvendig, hvorfor Forbundet maatte advare vore Kolleger mod Gentagelse.

Horsens. Paa A/S Emil Møllers Telefonfabrikker i Horsens har samtlige 64 Smede og Maskinarbejdere nedlagt Arbejdet i Anledning af Uenighed om et Lønkrav.

Køge. Paa Dansk Afvulkaniseringsfabrik i Køge er der i Anledning af den opstaaede Maskinmesterkonflikt med tilhørende Blokade ogsaa opstaaet Arbejdsstandsning for Smedenes og Maskinarbejdernes Vedkommende. 2 af vore Medlemmer, Meyer og Christiansen, har nemlig udført Arbejdet i den blokerede Plads. Dette førte til, at de øvrige Kolleger forlod Virksomheden den 4. Maj. Fabrikken gør nu gennem Arbejdsgiverforeningen Forsøg paa at tvinge Smedene i Arbejde igen, uden at Maskinmestrenes Medlemværende med Fabrikken er ordnet, men endnu er dette ikke sket.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Blokaden overfor Sindssygehospitalerne nu er hævet, da det er lykkedes at opnaa en akceptabel Ordning.

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917,

3) at Pladsen som Maskinmester eller Værkfører paa Dansk Afvulkaniseringsanstalt i Køge er blokeret, fordi 1. Maskinmester er afskediget for at have nægtet at underskrive en Kontrakt, som Maskinmesterforeningen forbød ham at underskrive.

2 Voldgiftssager i Gørtlerfaget.

Aar 1918 den 27. April Kl. 10½ Fmd. blev i Nørrevoldgade 30 sat en faglig Voldgiftsret til Behandling af følgende Uoverensstemmelser mellem Gørtler- og Metalarbejderforbundet i Danmark og Gørtlerlauget i København:

1. Spørgsmaalet om Firmaet Hassel & Teudt's Berettigelse til at kompensere et fra et tidligere Tidspunkt ydet Dyrtidstillæg i den Efterbetaling, der ifølge Overenskomst af 18. December f. A. tilkommer de hos Firmaet d. 30. November f. A. beskæftigede Medlemmer af Forbundet.
2. Krav fra Forbundet om Udbetaling af hele Akkordsummen for 2 af et hos Københavns Metalstøberi og mekaniske Værksted beskæftiget Medlem af Forbundet paabegyndte Akkorder.

Som Voldgiftsmænd valgte af Forbundet var mødt d'Hrr. Chr. Madsen, Viggo Andersen og Vilh. Hansen. Som valgte af Lauget d'Hrr. Carl Rasmussen, H. Tvermoes og F. Grubert.

For Firmaet Hassel & Teudt var mødt Hr. Fabrikant Aage Hassel. For Firmaet Københavns Metalstøberi og mekaniske Værksted Hr. Fabrikant Hartvig, samt som Repræsentanter for de paagældende Arbejdere d'Hrr. P. Zangger og I. P. Laursen.

Som Formand og Opmand var mødt Overretsassessor Axel Rasmussen.

Voldgiftsretten erkendtes for lovlig sat.

ad 1.

Der fremlagdes en Skrivelse til Opmanden med 9 Bilag samt en Erklæring fra Organisationerne.

ad 2.

Der fremlagdes en Skrivelse til Opmanden med 5 Bilag samt en Erklæring fra Organisationerne.

ad 1 og 2.

Der fremlagdes et Indlæg fra Gørtlerlauget — et Bilag.

Voldgiftsrettens Medlemmer og Parternes Repræsentanter erklærede sig bekendt med det fremlagte

fraset Gørtlerlaugets Indlæg. Oplæsning for det iøvrigt fremlagte frafaldtes derefter.

Gørtlerlaugets Indlæg med Bilag oplæstes.

H. Chr. Madsen forbeholdt sig paa Forbundets Vegne, da Indlægget først i Forgaars var kommen ham i Hænde, at give et skriftligt Tilsvar med Hensyn til Forhold 2.

ad 1.

Hr. Chr. Madsen bemærkede, at Fremstillingen i Gørtlerlaugets Indlæg og i d'Hrr. Ehlerns og Grøndlunds Erklæring i det væsentlige var rigtig, men det afgørende var, naar det af Hassel & Teudt indrømmede midlertidige Dyrtidstillæg ophørte, og i saa Henseende hævdede han, at det ikke bortfaldt den 1. November f. A., men først ved Overenskomstens Indgaaelse mellem Organisationerne den 18. December f. A. Det er rigtigt, at der, da Dyrtidstillægget hos Hassel & Teudt blev aftalt i Oktober f. A., var paabegyndt de Forhandlinger, der endte i Overenskomsten af 18. December, men man var da ikke klar paa under hvilken Form Arbejderne vilde faa et Tillæg, og herudfra maatte det af Hassel & Teudt tagne Forbehold ses. Det Beløb af 10 Kr., der ved Overenskomsten blev tilstaaet enhver, der var i Arbejde den 30. November, var nemlig ikke en Lønforhøjelse, men en Erstatning eller Gratiale, fordi Overenskomsten kom saa sent; den tilfaldt nemlig alle, der da stod i Arbejde, uanset hvor meget de havde arbejdet i Akkord eller paa Timeløn, og Timelønsforhøjelsen efter Overenskomsten kom kun Timelønsarbejdet til Gode. Og dertil kommer, at en Aftale, som den hos Hassel & Teudt trufne, ikke kan forandre en senere mellem Organisationerne truffen Overenskomst.

Hr. Hassel henholdt sig til Gørtlerlaugets Indlæg og den dermed fulgte Erklæring. Det blev udtrykkelig aftalt, at naar den ny Overenskomst, om hvilken der forhandledes, traadte i Kraft, skulde det vedtagne Dyrtidstillæg bortfalde, og Firmaet, hos hvem der saa godt som ikke er Akkordarbejde, havde, som det fremgaar af Indlægget, betalt for November meget mere end de 10 Kr., der skulde repræsentere Overenskomstens tilbagevirkende Kraft fra November.

Hr. Zangger forklarer, at da Arbejderne i Oktober henvendte sig til Firmaet, var man ikke klar paa, under hvilken Form et Tillæg kunde ydes. Hr. Hassel erklærede, at han ikke vilde give Løntillæg under Hensyn til, hvad der kom ud af Forhandlingerne, men kun et midlertidigt Dyrtidstillæg. Arbejderne opfattede imidlertid Forholdet saaledes, at dette skulde gælde til Overenskomstens Afslutning. Det er rigtigt, at det langt overvejende Arbejde hos Firmaet er Timelønsarbejde.

Hr. Chr. Madsen paastod paa Forbundets Vegne, at Hassel & Teudt ikke var berettiget til at kompensere det vdede Dyrtidstillæg i den ved Overenskomsten af 18. December f. A. vedtagne Ydelse af 10 Kr. d. 30. November, saaledes at dette Beløb maa tilkomme de da hos Firmaet arbejdende Medlemmer af Forbundet.

Hr. Hassel paastod Firmaet frifunden.

Da Stemmeflerhed mellem Voldgiftsmændene ikke opnaaedes, optoges Sagen til Opmandens Kendelse.

Kendelse.

I Oktober Maaned f. A. henvendte de hos Firmaet Hassel & Teudt beskæftigede Gørtlere sig til Firmaet med Anmodning om en Lønforbedring under en eller anden Form. Firmaet stillede sig imødekommende, men udtalte, at det under Hensyn til de da indledede Forhandlinger mellem Organisationerne om Forlængelse af den gældende Overenskomst, hvormed antagelig vilde følge en Lønforbedring, ikke vilde gaa ind paa nogen egentlig Lønforhøjelse, men vilde udbetale Gørtlerne et midlertidigt Dyrtidstillæg af 10 Øre pr. Time i Dagløn, hvilket skulde bortfalde, naar den organisationsmæssige Overenskomst, hvorom der forhandledes, var sluttet.

Ved Overenskomst af 18. Decbr. f. A. mellem Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark fornyedes bl. a. de for Gørtlerfaget gældende Overenskomster for et Aar, hvorhos alle da gældende Timelønninger for mandlige Arbejdere indenfor nævnte Centralorganisation forhøjedes med nærmere bestemte Beløb. Det vedtoges tillige, at Overenskomsten skulde træde i Kraft fra og med 1. November f. A., og for at undgaa Besværet og Vanskeligheden ved at udregne, hvilke Udbetalinger til de enkelte Arbejdere Overenskomstens tilbagevirkende Kraft i November Maaned vilde medføre, indgik Sammenslutningen paa til Afgørelse af samtlige Arbejderes Krav for November Maaned at udbetale den første Lønningsdag efter 18. December et rundt Beløb paa 10 Kr. til enhver under Centralorganisationen hørende Arbejder, som den 30. November faktisk var i Arbejde hos et Medlem af Sammenslutningen.

De hos Hassel & Teudt, hos hvilket Firma Timelønsarbejdet er det langt overvejende, arbejdende Gørtlere havde i November Maaned erholdt udbetalt det fornævnte Dyrtidstillæg af 10 Øre pr. Time svarende til 23 Kr. 40 Øre pr. Arbejder, medens det dem efter Overenskomsten af 18. December tilkommende Timelønstillæg vilde udgøre 4 Øre pr. Time. De fordrede nu den ved Overenskomsten fastsatte Udbetaling pr. 30. November af 10 Kr. til hver, og da Firmaet under Henvisning til den ved Dyrtidstillægets Indrømmelse skete Aftale nægtede at indgaa paa Arbejdernes Fordring, henvistes Spørgsmaalet til Behandling efter de mellem Gørtlerlauget og Gørtler- og Metalarbejderforbundet i Danmark gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Da der i den herefter nedsatte Voldgiftsret ikke opnaaedes mellem Voldgiftsmændene et Flertal for en Kendelse, er Sagen overgaaet til Afgørelse af underskrevne Opmand.

Under Henvisning til, at det ovennævnte Beløb af 10 Kr. skulde udbetales enhver Arbejder, der stod i Arbejde den 30. November, uanset hvor meget Arbejderen havde arbejdet i Akkord eller paa Timeløn, har Forbundet hævdet, at Beløbet ikke kunde betragtes som en Lønforhøjelse, men som en Erstatning eller et Gratiale, fordi Overenskomsten kom saa sent, samt at Hassel & Teudt herefter ikke er berettiget til at kompensere det tidligere indrømmede Dyrtidstillæg i nævnte Erstatningsbeløb og først fra Overenskomstens Afslutning, o: den 18. December f. A., kan lade Dyrtidstillægget bortfalde, hvilket ogsaa vil være i Overensstemmelse med den Forstaaelse, Firmaets Arbejdere har haft af Aftalen om Dyrtidstillægget. Forbundet har derfor paastaaet Firmaet tilpligtet at udbetale de ommeldte 10 Kr. til hver af Forbundets hos Firmaet arbejdende Medlemmer.

Efter Sagens Oplysninger har Hassel & Teudt i Tiden fra 1. December f. A. udbetalt og udbetaler stadig de hos Firmaet arbejdende Gørtlere et Tillæg af 10 Øre pr. Time, saaledes at de 4 Øre heraf udgør det overenskomstmæssige Timelønstillæg. *Da* nu det af Firmaet tagne Forbehold ved Dyrtidstillægsaftalen i Oktober — paa hvilket Tidspunkt Formen for det overenskomstmæssige Løntillæg eller Tidspunktet for dets Ikrafttræden ikke var fikseret — maa forstaas saaledes, at det midlertidige Dyrtidstillæg skulde bortfalde, naar det overenskomstmæssige Løntillæg traadte i Kraft, *da* dette efter Overenskomsten af 18. December traadte i Kraft fra den 1. November, *og da* det herefter for November Maaned Arbejderne tilkommende Løntillæg af praktiske Hensyn blev omsat til et for alle gældende fast Beløb, der skulde udbetales »til Afgørelse af samtlige Arbejderes Krav for November Maaned«, maa de hos Hassel & Teudt arbejdende Gørtlere anses fyldestgjorte for

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
17023	Andersen, Henrik Højer..	Svenstrup	2. 8.90	Nr. Sundby	24. 1.16	Nr. Sundby	25. 3.17
15501	— Oskar.....	Svendborg	14.10.93	Svendborg	20.10.12	Kbhvn. Afd. 1	29. 9.17
2139	— Viggo.....	Hellerup	18. 1.96	Kbhvn. Afd. 1	3.12.15	„ „ 1	26. 1.18
24224	Beyer, Ludvig.....	Aarsdale	23. 6.97	Aarhus	4.10.16	„ „ 2	1.12.17
23783	Brandt, Albert Edv. Sterup	København	7. 5.91	Kbhvn. Afd. 1	15. 9.16	„ „ 1	29.12.17
20107	Brøns, Christian.....	—	21. 7.92	„ „ 1	28. 9.12	„ „ 1	9. 2.18
332	Buch, Viggo Simon Ludv.	—	20. 1.94	„ „ 1	9. 4.13	„ „ 1	15. 9.17
9682	Kristensen, J. Kr.	Skive	24. 7.54	„ „ 1	7.11.95	Hjørring	3.11.17
27207	Christiansen, Ivar Peter ...	Aarhus	2.10 98	Aarhus	6. 9.17	Kbhvn. Afd. 1	5. 1.18
25694	Didriksen, Poul	Frederiksberg	16. 4.97	Kbhvn. Afd. 1	1. 8.17	„ „ 1	8.12.17
27587	Eskildsen, Holger	Frederikshavn	29. 6.98	Hjørring	3. 1.18	Hjørring	3. 1.18
25110	Frohn, Ove Carl V. Møller	København	15. 1.92	Kbhvn. Afd. 1	7.11.17	Kbhvn. Afd. 1	12. 1.18
25688	Green, Chr. Fred.....	—	16. 1 88	„ „ 1	28. 7.17	„ „ 1	12. 1.18
25480	Hansen, Armand Ludvig	Vejle	1.12.98	„ „ 1	5. 5.17	„ „ 1	12. 1.18
662	— Arthur Carl ...	København	26. 1.91	„ „ 1	20. 4.10	„ „ 1	17.11.17
13412	— F. A. N.....	—	10.11.96	„ „ 5	5.12.14	„ „ 5	15. 9.17
5541	— Hans Alfred...	Horsens	17. 9.94	„ „ 1	26. 9.13	„ „ 1	29.12.17
4031	— Johannes.....	Haslev	23. 5.84	Slagelse	8. 5.03	„ „ 1	6. 1.17
26023	— Jul. Th.....	København	20. 8.84	Kbhvn. Afd. 1	5. 1.18	„ „ 1	5. 1.18
26690	— Thorvald	Aarhus	17. 5.96	Aarhus	1. 4.17	Aarhus	3.11.17
19156	Hedegaard, Carl.....	Aalborg	14. 1.97	Aalborg	3. 5.16	Kbhvn. Afd. 2	15.12.17
25341	Hein, Sigfred Otto...	København	7. 5.89	Kbhvn. Afd. 1	11.12.17	„ „ 1	2. 2.18
5785	Jensen, Alex.....	—	23.10.95	„ „ 1	15.10.15	„ „ 1	2. 2.18
21857	— Carl Valdemar.	Slagelse	28.12.91	Slagelse	4.11.11	Aarhus	27.10.17
13745	— Jørgen	København	10. 2.94	Kbhvn. Afd. 1	17. 2.15	Kbhvn. Afd. 1	3.11.17
23870	— Valdemar Oskar	Usserød	25. 7.93	„ „ 1	14.10.16	„ „ 1	12. 1.18
26075	Jørgensen, Johannes G. W.	Danzig	22. 6.99	„ „ 1	1. 2.18	„ „ 1	2. 2.18
18059	— Jørgen Chr. ...	Lunderskov	12.10.90	„ „ 1	10. 9.10	„ „ 1	5. 1.18
14923	— Oskar C.....	København	12. 5.83	„ „ 5	3. 7.15	„ „ 1	19. 1.18
6795	— S. Laumann ...	—	21.11.92	„ „ 5	19. 7.13	„ „ 5	?
26092	Larsson, Nils Petter	Malmø	18. 9 92	„ „ 1	5. 2.18	„ „ 1	2. 2.18
19228	Larsen, Richard	Herning	13. 8.93	Herning	9.11.11	„ „ 1	16. 2.18
23127	Lehd, Carl M. Nielsen	København	19. 8.88	Kbhvn. Afd. 1	24. 3.16	„ „ 1	12. 1.18
15878	Liljeborg, Axel E.....	—	17.12.92	„ „ 5	27. 7.12	„ „ 5	29.12.17
23676	Magog, William Th. ...	Sunderland	13. 4.86	„ „ 1	6. 1.17	„ „ 1	12. 1.18
25862	Månsson, Otto	Randers	23. 3.90	„ „ 1	19.10.17	„ „ 1	2. 2.18
22779	Mathiasen, C. E. Bøgh....	Grimstrup	26. 8.96	Roskilde	28. 7.16	„ „ 1	2. 2.18
9949	Nielsen, Heinrich	Hjørring	6. 6.84	Hjørring	5. 9.03	Hjørring	16. 2.18
3811	— Johannes Sigersen	Bavelse	4.11 92	Slagelse	18. 8.13	Kbhvn. Afd. 1	17. 2.17
22190	— P. H.	Fredericia	2. 1.97	Nyborg	29.10 15	„ „ 1	19. 1.18
1397	— Thorvald V. M.	København	23. 3.76	Filehuggernes Fagf.	1. 5.95	„ „ 2	1.12.17
571	Olsen, Albert E.....	—	10. 9.80	D. Arb.mds Forbund	1. 9.11	„ „ 1	3.11.17
21816	— Erik Vilhelm...	—	21. 5.96	Frederikssund	14.12.14	„ „ 5	20.10.17
23730	— Svend Ole	—	22. 7.97	Kbhvn. Afd. 1	1. 9.16	„ „ 8	29.12.17
25418	Petersen, B. R. F. J. Berglund	—	8. 3.98	„ „ 1	5. 5.17	„ „ 1	26 1.18
17662	— Carl Otto Frederik	Rosmus	7. 6.90	Aarhus	5. 3.10	„ „ 1	10.11.17
14421	Persson, Carl J. Dusinius	København	29. 6.97	Kbhvn. Afd. 2	31. 3.17	„ „ 2	8.12.17
9155	Poulsen, Harald Jensen.	Vejlby	19. 6.95	Aarhus	4.11.14	Aarhus	20.10.17
21290	Rasmussen, Carl Hans Peter	Stubbekøbing	16. 4.94	Faaborg	15. 2.13	Kbhvn. Afd. 1	8. 9.17
387	Ringe, Aage Laur. Vilh.	København	16. 3.92	Kbhvn. Afd. 1	1.11.11	„ „ 1	22. 9.17
25292	Schou, Niels.....	Frederiksberg	9. 6.97	„ „ 1	2. 4.17	„ „ 1	5. 1.18
25998	Sørensen, Søren Chr. Tage	Ringsted	3. 7.91	„ „ 1	17.12.17	„ „ 1	2. 2.18
22273	West, Edmund Oskar Peter	Lohals	24. 2.94	Svendborg	13. 7.17	Rudkøbing	13.10.17

dette Krav ved den i November skete Udbetaling af Dyrtidstillæg, der efter det ovenanførte har overskredet det dem efter Overenskomsten for November tilkommende Beløb. Naar Forbundet derhos har anført, at en Aftale som den hos Hassel & Teudt trufne ikke kan forandre en senere mellem Organisationerne truffen Overenskomst, kan der kun gives Forbundet Medhold, for saa vidt en saadan Aftale om Lønningsvilkaar maatte være til Ugunst for Arbejderne, medens Forholdet her har været, at Arbejderne ved i Overensstemmelse med Dyrtidstillægsaftalens Vilkaar at modtage i November det Løntillæg, der efter Overenskomsten af 18. Decem-

ber skulde ydes dem som Efterbetaling, har oppebaaret mere end Overenskomsten hjemler dem.

Efter det anførte vil den af Hassel & Teudt nedlagte Paastand om Frifindelse være at tage til Følge.

Herefter dømmes:

Gørtlerlauget i København paa Firmaet Hassel & Teudts Vegne bør for Tiltale af Gørtler- og Metalarbejderforbundet i Danmark i denne Sag fri at være.

Den 4. Maj 1918.

Axel Rasmussen.

ad 2.

Hr. Chr. Madsen kunde ikke erkende Rigtigheden af Fremstillingen i Gørtlerlaugets Indlæg. Det var ikke tvingende Omstændigheder med Hensyn til de 2 nævnte Akkorder, der foranledigede Laursens Afskedigelse, men den Omstændighed, at Københavns Metalstøberi — ganske som Firmaet plejer at gøre — vilde paatvinge ham en af Firmaet selv sat Akkord for det Arbejde, der blev tilbudt ham, uden paa overenskomstmæssig Maade at forhandle med ham. Der var ikke nogen fastsat Akkordpris for det paagældende Arbejde, der har været udført af Arbejdsmænd, og Uenigheden drejede sig om, hvad der var indbefattet under det paagældende Arbejde, men Firmaet har ingen Ret til ensidig at fastsætte Akkorden, og naar den ikke straks akcepteres, at afskedige Arbejderen. Med Hensyn til de 2 i Sagen nærmere omhandlede Akkorder, forelaa der ganske vist for den ene Materialemangel, men den anden kunde godt fuldføres, hvad der var Firmaets Pligt at lade Laursen gøre, inden han afskedigedes, og Laursen benægter, at han har indvilliget i, at den ikke blev fuldført. De tvingende Omstændigneder, der kan berettige en Afskedigelse, er Arbejdsgiveren pligtig at gøre Rede for, men det blev ikke gjort, og her var ingen tvingende Omstændigheder.

Hr. Carl Rasmussen henholdt sig til Gørtlerlaugets Indlæg, det var ganske vist en Forglemmelse, at Firmaet ikke lod den ene Akkord fuldføre, men det var Arbejdernes Pligt ogsaa at have dette Forhold i Erindring og gøre opmærksom derpaa. For den anden Akkord, var der de tvingende Omstændigheder, og disse var Grunden til Afskedigelsen, der var berettiget, naar Arbejderen ikke vilde akceptere Firmaets Forslag om en Akkord paa et Arbejde, der ikke havde fastsat Akkord, og til hvilken Gørtlerne ikke havde særlig Overenskomst. Den tilbudte Akkord var højere end den, der var givet Arbejdsmændene.

Hr. Laursen forklarede, at det ham tilbudte Arbejde, da de 2 i Sagen omhandlede Akkordarbejder blev standset, den første Dag blev udført paa Timeløn, men den næste Dag fordrede Hr. Hartvig, at Arbejdet skulde gøres paa Akkord.

Hr. Hartvig forklarer, at han til Laursen sagde, at han ikke kunde give mere end den tilbudte Akkord, og kunde Laursen ikke akceptere den, havde han ikke mere Arbejde til ham før om ca. 8 Dage, da han ventede Materialer til den Akkord, der maatte standses. Til Hr. Chr. Madsen udtalte han senere, at Laursen rimeligvis allerede om 4 Dage kunde fortsætte.

Hr. Laursen erkender, at det blev sagt ham, at han om 8 Dage kunde komme og gøre de 2 Akkorder færdige. Paa det ny Arbejde havde han, selv om han havde akcepteret Akkorden, overenskomstmæssig garanteret Timeløn, selv om Hr. Hartvig ikke udtrykkelig tilbød dette.

Parterne enedes nu om, at Sagen afgøres ved, at Københavns Metalstøberi og mekaniske Værksted udbetaler Gørtler I. P. Laursen Restbeløbet paa hele Akkordsummen for den Akkord, der kunde være gjort færdig, 22 Kr. 65 Øre, og saaledes at Laursen for den anden af Materialemangel staaende Akkord bevarer Ret til Overskud i Forhold til det udførte Arbejde, idet man samtidig enedes om at præcisere, at efter den gældende Overenskomst fastsættes Akkorder ved fri Forhandling mellem Arbejdsgiveren og den Arbejder, hvem Akkorden tilbydes.

Herefter hævedes Sagen.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 3372 Bernhard Jensen (Kbhvn. Afd. 1)
- 4199 R. C. Rasmussen (Aarhus)

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 21384 F. Bech.
- 854 P. Th. V. Bruun.
- 17640 J. A. Jensen.
- 25867 Rasmussen, Chr. Carl.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 13159	Andersen,	Georg Vald.	23. 7.04
- 3160	Baunsgaard,	Ernst Claus	10. 6.05
- 7999	Berg,	C. H.	20. 7.01
- 15944	Christensen,	Hans Søren	20.10.06
- 16942	Jakobsen,	Lauritz	18. 2.11
- 3112	Jensen,	Marius Albert	9. 1.09
- 7369	Larsen,	Laurits P.	6. 7.07
- 12872	Meinertsen,	Hans Meinert	13. 7.12
- 1734	Nielsen,	H. T. C.	26. 5.06
- 1076	Petersen,	Carl Chr.	30. 9.05
- 8331	—	Carl Jacob	29.12.06
- 674	Steffensen,	Robert	8. 6.07
- 10268	Sørensen,	Carl Marius	16. 6.06
- 16400	Thomsen,	Thomas	5.10.07

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 3768	Ahle,	J. M.	8. 7.16
- 23274	Andersen,	Johs. Carl Chr.	22. 7.16
- 21384	Bech,	Ferd.	8.12.17
- 854	Bruun,	P. Th. V.	25. 3.16
- 13353	Christensen,	Anton J.	14. 7.17
- 22781	Christiansen,	Fred.	21. 7.17

			Sidst betalt
Nr. 17083	Frederiksen,	Carl	6. 7.17
- 7350	—	Willy	9.12.16
- 18529	Hansen,	John Ole	29. 7.16
- 16753	—	Albert	29. 9.17
- 18457	—	Albert M. V. J.	27.11.15
- 16028	—	Egan Albert S.	28. 7.14
- 23865	Henriksen,	Oskar C. F. R.	18.11.16
- 18384	Holm,	Elias Hans H.	28. 7.17
- 2473	Houndinghous,	Carl	7.10.16
- 11221	Iversen,	Christian Peter	30.10.15
- 17640	Jensen,	Jens Alfr.	17.11.17
- 24946	—	Joseph	23. 6.17
- 23637	—	Aage Vilhelm	12. 8.16
- 18429	—	Niels	21. 4.17
- 5562	Jeppesen,	Alfr. Louis Vald.	13.11.15
- 16006	Johnsen,	Niels Gustav Vald.	26. 2.16
- 12347	Lenchler,	Sofus Viggo	27. 1.17
- 13968	Lilja,	Hugo	10. 6.16
- 23847	Lindquist,	Peter Ludvig	21. 7.17
- 12549	Lundstrøm,	Osk. Ragner	29. 7.16
- 17290	Møller,	Holger Jens H.	10. 2.17
- 12954	Nielsen,	Carl Frederik	7.11.14
- 23012	—	Herman August S.	29. 7.16
- 19534	—	Jørgen F. F.	10. 7.15
- 6177	—	Peter	11. 4.14
- 23143	—	S. Viggo	10. 6.16
- 17186	Pedersen,	Peter Oluf	3. 2.17
- 21179	Petersen,	Carl Georg	27.11.15
- 18187	—	Peter Lander	6. 1.17
- 7325	—	Peter Laur.	11.12.15
- 25867	Rasmussen,	Chr. Carl	15.12.17
- 11274	Svane,	Chr. F. O.	1. 8.14
- 13472	Sørensen,	Søren	22.11.13
- 23242	—	Kaj F. F.	3. 3.17

Kallundborg Afdeling meddeler, at Kontortiden *hver Dag* er fra Kl. $5^1/_2$—$6^1/_2$ og *ikke* som hidtil om Lørdagen fra Kl. $6^1/_2$—8.

Ny Afdeling.

Fra 1. April er der oprettet en ny Afdeling i *Brønderslev*, der tidligere har været Klub under Hjørring Afdeling. Formand: N. P. Nielsen, Bredegade 42. Kasserer: Maskinarb. N. C. Madsen, Vestergaardsgade 22. Ingen Udbet.

P. Lobbens Lommebog for Mekanikere

er nu udsendt i 6. reviderede Udgave. Om denne lille praktiske Haandbog kan det tilfulde siges, hvad der staar i Subskriptionsindbydelsen, at »Bogen nu er saa velkendt baade i Danmark og Norge, at al videre Kommentar er aldeles overflødig«. Vi skal derfor indskrænke os til at oplyse, at 6. Udgave vil blive ca. 900 Sider stor, bringe ca. 300 til denne Bog særlig tegnede Figurer og over 125 Tabeller vedrørende Mekanik og mekanisk Arbejde.

Den vil udkomme i 18 à 20 Hefter til en Pris af 60 Øre pr. Hefte, og der vil gaa ca. 2 Uger imellem hvert Heftes Udsendelse. Subskription kan tegnes hos enhver Boghandler.

Vore Telefoner.

Formere.

Hovedkontoret ..... Byen 2125

Gørtlere.

Hovedkontoret ..... Byen 1002y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor	5121 og 8221
Anvisningskontor	12651
Københavns Afdeling 1	3824
— — 2, 3, 4, 5 og 6 ... Byen	7828
Aalborg	1192
Aarhus	4123
Esbjerg	1144
Frederikshavn	392
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen	470
Holeby	78
Horsens	1323
Lyngby	409
Nyborg	408
Odense	1863
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116
Vejle	1116

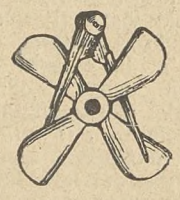

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 8 JUNI 1918 4. Aarg.

Den faste Voldgiftsret.

Revision af Loven af 12. April 1910.

Den 1. Juni 1915 nedsattes der af Indenrigsministeriet et Udvalg til at foretage Gennemsyn og eventuelt foreslaa Forandringer i Lov Nr. 81 af 12. April 1910 om Oprettelse af en fast Voldgiftsret. Som paa saa mange andre Omraader har Verdenskrigen gjort sin Virkning i Retning af at forsinke ogsaa det her omhandlede Arbejde, og først nu under 31. Maj 1918 er Udvalgets Arbejde færdigt og Beretningen omsendt fra Ministeriet med en Tak til Udvalgets Medlemmer for det saaledes udførte Arbejde.

Udvalget bestod af 10 Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og 10 Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, og som Formand har Dr. jur. Usfing virket. Dr. Usfing vil have gjort sig bekendt i vide Kredse indenfor Organisationslivet, idet han allerede i 1900 traadte til som Næstformand i den daværende permanente Voldgiftsret, hvor Københavns Fattigborgmester, Etatsraad Jacoby, var Formand. Dr. Usfing afløste Jacoby som Formand 1. Januar 1909, og det blev ham, der kom til at udføre det i Virkeligheden grundlæggende Arbejde med en videre Udvikling af det første svage Forsøg paa at skabe en Domstol paa dette Omraade, hvilket vil sige en Domstol til Beskyttelse af indgaaede faglige Overenskomster.

Det er Dr. Usfing, som har udarbejdet og samlet den nu foreliggende „Beretning fra Fællesudvalget af 1. Juni 1915 angaaende Arbejdsstridigheder", og da vi her staar overfor en for Fagorganisationerne i Almindelighed saare vigtig Sag, skal vi her og eventuelt i en følgende Artikkel give en lille sammentrængt Oversigt over Voldgiftslovgivningen og hvad dertil hører siden Lock-outen 1899.

Forliget af 5. September 1899 havde bl. a. en Tilføjelse om, at Spørgsmaal om Brud paa samme midlertidigt kunde indbringes for Hof- og Stadsretten i København, indtil der oprettedes en permanent Voldgiftsdomstol, „overfor hvilken der er fastsat samme Vidnepligt som overfor Landets andre Domstole". „Denne Domstol skal bestaa af 7 Medlemmer, af hvilke hver af Parterne vælger 3 udenfor vedkommende Organisations Bestyrelse, medens Formanden vælges blandt Landets Jurister", og det tilføjes, at „saa snart denne Voldgiftsdomstol er oprettet, træder den straks i Stedet for Hof- og Stadsretten i alle Forhold vedrørende ovenstaaende Overenskomst" — altsaa vedrørende Septemberforliget.

En saadan Voldgiftslov vedtoges allerede i 1900, som „Lov Nr. 57 af 3. April 1900", og den offentliggjordes i Lovtidende under 11. April s. A. Til Dommere i Retten valgte De samvirkende Fagforbund Landstingsmand C. C. Andersen, Smed J. A. Hansen og Raadmand Gustav Philipsen. Arbejdsgiverne valgte Entreprenør N. C. Monberg, Hofdekorationsmaler Vilh. Hansen og Overretsagfører J. L. Busch, og disse valgte igen til Formand Borgmester H. A. Jacoby og til Næstformand daværende Overretsassessor Dr. jur. C. Usfing. Retten, hvis Virksomhed

var begrænset til at dømme i Sager angaaende Brud paa Septemberforliget, traadte hurtigt i Virksomhed. Dens første Kendelse blev afsagt den 2. Juli 1900 og angik en Formersag hos Aktieselskabet Smith, Mygind & Hüttemeyer i København. Formerforbundet havde godkendt en Strejke paa Kravet om Fjernelse af en uorganiseret Former, Arbejdsgiverforeningen krævede Erstatning for det lidte Tab, men dette Krav afvistes, og Formerforbundet idømtes „en Bod, stor 300 Kr., og til Voldgiftsretten som Sagsomkostninger 50 Kr.".

Der faldt nu med nogenlunde korte Mellemrum en Række Sagsanlæg fra Arbejdsgiverforeningen, som vilde prøve det nye Retsmiddel som et Kampmiddel overfor Arbejdernes Organisationer. En Sag om en Konflikt mellem Nielsens Vognmandsforretning, Viktoriagade i København, og nogle af Forretningens Kuske vakte saaledes megen Opsigt ved den omfattende Vidneførsel, som fandt Sted i Anledning af, at Kuskene ved Trusel om Arbejdsnedlæggelse havde fremtvunget Afskedigelse af nogle Kuske, som ikke var Medlemmer af Kuskenes Fællesforbund. Kendelsen kom imidlertid til at lyde paa, at „De samvirkende Fagforbund bør for Arbejdsgiverforeningens Tiltale fri at være. Sagens Omkostninger betaler Klageren inden en Maaned fra Dato til Voldgiftsretten med 50 Kr.". Uden at komme nærmere ind paa denne Sag skal det bemærkes, at denne Kendelse uden Tvivl virkede som en kold Straale paa Arbejdsgiverforeningen med Hensyn til Forsøg paa Udnyttelse af Voldgiftsretten som Kampmiddel overfor vore Organisationer. Tempoet med Hensyn til Sagsanlæg sagtnedes, og efterhaanden kom Forliget af 5. September til at staa som et Dokument, der vel i visse Henseender maatte tages Hensyn til, saaledes bl. a. hvad Strejkevarsler angaar, og disse blev jo efterhaanden ved Den permanente Voldgiftsret gjort obligatoriske, men iøvrigt kan det vistnok siges, at Fagforeningsbevægelsen udmærket har forstaaet at virke og varetage sine Interesser uden at føle nogen særlig direkte Gene af Septemberforliget. De i og for sig mange Angreb paa Septemberforliget fra Fagforeningsmedlemmers Side har en temmelig overfladisk Karakter. Kritikken mangler Sagkundskab, ja rent ud Kendskab til de mest elementære Grundregler, hvorefter en systematisk Fagforeningsbevægelse bør ledes. Navnlig mangler der ofte Erkendelse af, at naar Organisationernes Magt vokser, bør den udøves paa regelbunden Vis.

Men efterhaanden som Tiden gik, viste der sig faktisk en Trang til i videre Omfang at benytte Den permanente Voldgiftsret, som havde faaet Beføjelse til at føre Vidner som for en Domstol. I nogle Tilfælde benyttedes „den permanente" som „vedtagen Voldgift", og ved en Konflikt i de grafiske Fag, som afsluttedes den 17. August 1908, tiltraadte Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer et Mæglingsforslag af den daværende Indenrigsminister Berg, gaaende ud paa, at der efter Indenrigsministeriets Anmodning nedsattes et Fællesudvalg af Delegerede for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund for paa Grundlag af indvundne Erfaringer at forhandle saavel om foreliggende Forslag angaaende Voldgiftsdomstole som om Bestemmelser til Forebyggelse af Lockouter og Strejker, Mægling under Konflikter o. s. v. Meddelelse om Resultatet af dette Fællesudvalgs Virksomhed vil være at afgive senest 1. Januar 1910 til Indenrigsministeriet og begge de forannævnte Hovedorganisationer.

Paa Grundlag heraf nedsattes det saakaldte Fællesudvalg af 17. August 1908, og det kom til for Arbejdernes Vedkommende at bestaa af Skrædder Villiam Arup, Typograf Viggo Christensen, Tobaksarbejder Alfred Christiansen, Smed J. A. Hansen, Typograf Hvidtfeldt, Maler Aksel Jensen, Arbejdsmand C. M. Lyngsie, Formanden for De samvirkende Fagforbund C. F. Madsen, Folketingsmand Martin Olsen og Kasserer E. Svendsen.

For Arbejdsgiverforeningens Vedkommende valgtes Formanden, Kaspar Rostrup, Direktør S. C. Hauberg, Murermester A. Andersen, Direktør Max Ballin, Skræddermester N. Christensen, Konsul, Fabrikant Harry Desau, Ingeniør Alex. Foss, Bogtrykker Langkjær, Tømrermester P. Poulsen og Landstingsmand H. Stilling.

Om dette Udvalgs Arbejde og Resultater nærmere i en følgende Artikkel.

Loven om ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Som en næsten aldrig svigtende Kendsgerning fremkommer der, hver Gang en Arbejdsløshedslov forelægges til Vedtagelse eller Fornyelse, en systematisk Nedrakningsproces i den dertil indrettede Presse overfor Arbejdsløshedskasserne og deres Virksomhed. Dette var i særlig Grad fremtrædende umiddelbart før den ordinære Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser blev fornyet i 1914, og bag ved det hele laa Ønsket om at gøre Statens Tilskud til Arbejdsløshedsunderstøttelsen afhængig af, om den Arbejdsløse havde opført sig fuldstændig til Arbejdsgiverens Tilfredshed,

og ligeledes, medens han var arbejdsløs var villig til at tage anvist Arbejde af hvilken som helst Beskaffenhed, som han evnede at udføre, uden Hensyn til om hans Kvalifikationer berettigede ham til bedre Vilkaar. Hvad der ved den Lejlighed kørtes op med, var imidlertid lige saa spinkelt i Grundlaget som det var voldsomt i Formen, men da Hensigten helligede Midlet, kørte man ufortrødent hele Landet rundt med, hvad der serveredes i et eller andet Blad med større eller mindre Tilslutning til Virkeligheden, i Almindelighed dog saa godt som uden dette.

Saa snart Loven var vedtaget, hørte Angrebene op og blev først paany tagne frem, da der blev Tale om ekstraordinære Foranstaltninger. Den strenge Dyrtid og Vanskelighederne ved overhovedet at eksistere lukkede vel i første Omgang noget af for Angrebenes Voldsomhed, men efter at man havde sundet sig, gav Loven af 8. Februar en kærkommen Anledning til at tage fat paany. At dømme efter hele den systematiske Maade, hvorpaa Angrebene er tilrettelagt med selve Arbejdsgiverforeningens Sekretariat som ledende Institution, skulde man dog nu tro, at der denne Gang baade maatte have været vægtige Grunde for Angrebene, og tillige at den systematiske Anmelden maatte have bragt store Resultater i Retning af skete Misbrug, men tværtimod har det vist sig, at det Antal Klager, der er komne frem, er meget ringe, og af dem har kun en Brøkdel været af den Beskaffenhed, at de paagældende Arbejdere har været kendt uberettigede til at nyde Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Selvfølgelig kan det lige saa lidt indenfor Arbejdsløshedskasserne som indenfor andre Forsikrings- eller Understøttelsesinstitutioner undgaas, at der enten ved manglende Forstaaelse eller bevidst gøres Forsøg paa at erhverve Understøttelse i Strid med de derom gældende Bestemmelser, men det kan aldeles afgjort slaas fast, at Arbejdsløshedskasserne, der har det vanskeligste Arbejdsfelt ved at skulle operere med store Masser og uden tilstrækkelige Kontorindretninger, har klaret deres Forpligtelser paa en Maade, saa selv Folk indenfor den modsatte Lejr, der ikke forfølger egne Formaal med deres Angreb, har maattet yde deres Anerkendelse. Selvom der blandt de Hundrede Tusinder af Arbejdsløshedstilfælde, som er forefaldet i det sidste Aar, har været et Tal, som dog ikke engang kan tælles i Hundreder, hvor Understøttelsen kan siges at være misbrugt, saa betyder dette simpelthen, at Maskineriet fungerer saa nær ved det fuldkomne, som det under disse Forhold er muligt. Det er da ogsaa en Kendsgerning, at Rigsdagen uden Betænkelighed lagde Opgaven med Ekstrahjælpen i Arbejdsløshedskassernes Hænder, idet man samtidig var klar over, at hverken Hjælpekasserne eller nogen ny oprettet Institution vilde være i Stand til blot tilnærmelsesvis at kunne paatage sig denne Opgave. Det bør ogsaa her erindres, at Arbejdsløshedskasserne er skabt og baaret af Arbejderne selv længe før der fandtes nogen Lovgivning paa dette Omraade, og at de længe før Staten fandt sig foranlediget til at beskæftige sig med Arbejdsløshedsproblemet havde deres Kontrolforanstaltninger i Orden, hvormed Forsøg paa at tilvende sig uberettiget Understøttelse skulde bekæmpes. At saadanne Forsøg gøres, har aldrig været benægtet, og hører til de Svagheder, som selv det bedst indrettede Samfund ikke kan frigøre sig for, men iøvrigt behøver man ikke at nærme sig til nogen Overdrivelse for at paastaa, at i Retning af at tilvende sig det kære Mammon paa andres Bekostning og uden altfor streng Hensyntagen til det lovlige, er det ikke Arbejderne, men de besiddende Klasser, der er Foregangsmænd. Herom afgiver den gennemløbne Krigsperiode tilstrækkelige Beviser.

Naar Talen er om, at et Arbejdsløshedskassemedlem uden fyldestgørende Grund forlader sit Arbejde eller vægrer sig ved at modtage anvist Arbejde, maa vi for vort Fags Vedkommende naturligvis henvise til, at hele vor overenskomstmæssige Lønbevægelse hviler paa det enkelte Medlems Ret til at søge sine Arbejdsvilkaar forbedrede, støttet af den faglige Organisation, hvor det drejer sig om Grupper af Arbejdere, og det vil næppe heller fra nogen Side blive bestridt, at et Medlem, der har Betingelser for at faa en bedre Løn, har en fyldestgørende Grund til at forlade sit Arbejde, hvis han ikke kan opnaa den paa det Sted, hvor han beskæftiges, og har Chancer for at naa dette et andet Sted; hvis dette ikke var Tilfældet, vilde Arbejdsløshedskasserne simpelthen blive en nedaddragende Lønfaktor.

Dette kan ikke være Meningen.

Det er derimod Arbejdsløshedskassernes Pligt at tage Affære, hvor det drejer sig om Arbejdsuvillighed, men her er det hidtil lykkedes at holde Justits, og vil sikkert ogsaa i Fremtiden lykkes, idet Kassernes Medlemmer er i allerhøjeste Grad interesserede i, at ikke enkelte Personer snylter paa Kassen og derved misbruger saavel deres egne Kollegers som det Offentliges Midler. Tilfælde, der skal henregnes til rene faglige Stridigheder, falder ogsaa udenfor Kassernes Virksomhed, og understøttes af den faglige Organisation. Tilbage bliver saa Tvivlstilfældene, men ser man paa de til Arbejdsløshedsinspektoratet indgivne Klager, fremgaar det af en paa Rigsdagen ført Forhandling og hvad vi ad anden Vej har faaet Kendskab til, at der i Løbet af de sidste 4 Maaneder kun er fremsendt 68 Anmeldelser, omfattende 410 Arbejdere, hvoraf kun 56 Arbejdere blev kendt uberettigede til at faa Arbejdsløshedsunderstøttelse. Naar man saa tillige ved, at de fremkomne Klager ikke alene skyldes Tilfælde, hvor der har været »Tvivl« om Berettigelsen, men at man ganske summarisk har indsendt alt, hvad der fremkom, og at dette omfatter samtlige Arbejdsløshedskasser, saa kan det, der hidtil er sket, ikke virke opskræmmende. Til Sammenligning med disse faa Tilfælde skal anføres, at der i 3 af disse 4 Maaneder i Henhold til Indberetning fra den offentlige Arbejdsanvisning har fundet 71.000 Arbejdstiltrædelser Sted, og heraf er de 53.000 foregaaet ved Arbejdernes eget Initiativ og ca. 8.000 ved Kassernes egen Anvisning.

Overfor Paastanden om, at det har været umuligt at faa Arbejdskraft til Trods for, at der gik hundredvis af Arbejdere ledige i det paagældende Fag, skal henvises til, at der meget let kan være Hundreder af Ar-

bejdere ledige i en Branche i et Fag og samtidig Efterspørgsel om Arbejdskraft i en bestemt Specialbranche, uden at det hverken for Arbejdsgiveren eller for de paagældende Arbejdere vilde kunne betale sig at besætte Pladserne med en Ikke-Specialist. Overfor Klager fra Landbruget over manglende Arbejdskraft og Klager fra Husmødrene over ikke at kunne faa Tjenestepiger, er det sikkert med Rette, naar det anføres, at Landbrugsindustrien, Tørvemoser t. Eks., drager Arbejderne fra det almindelige Landbrugsarbejde hen til dette bedre betalte Arbejde, og at Forretningsverdenen drager de unge Kvinder bort fra Tjenestepigegerningen, forsaavidt der da ikke er mere personlige Grunde til Stede hos de Arbejdsgivere, der har vanskeligt ved at faa Arbejdskraft, men dette kan jo ogsaa meget godt tænkes.

En anden Gruppe Klager gaar ud paa, at Arbejdsløshedskasserne optager Personer, der er uberettigede til at være Medlemmer, idet de ikke tilhører Kassens Omraade, men hertil er at bemærke, at for det første er det ikke Arbejdsløshedskasserne, der har ønsket en Ordning, hvorefter Adgangen til Understøttelse indtraf saa meget tidligere en forhen; dette var simpelthen en Følge af, at man maatte organisere Arbejdsløshedshjælp i Fag, hvor der ingen Kasser fandtes, og dernæst har Kasserne samtidig med, at Loven af 27. Oktober traadte i Kraft, øjeblikkelig i Fællesskab truffet regulerende Foranstalninger for at hindre en Invasion af Folk, der hidtil havde holdt sig udenfor Kasserne, hvilke Foranstaltninger ogsaa blev optaget ved Revisionen af Loven i Februar Maaned. At der saa alligevel og navnlig i de ikke-faglærtes Grupper har været en større Tilgang end normalt, maa ikke bebrejdes Kasserne, ligesom der for den offentlige Hjælps Vedkommende maa tilføjes, at saafremt de paagældende Tvivlstilfælde — og her kan der mere berettiget tales om Tvivlstilfælde — ikke var resulteret i Optagelse i Kasserne, skulde der have været ydet de paagældende Personer Hjælp ad anden Vej, saaledes at de Misbrug, der her kan blive Tale om, hovedsagelig maa siges at have ramt Kassernes egne Midler.

Det er en Selvfølge, at en Lov med en Rækkevidde, som den her omtalte, ikke har kunnet undgaa at henlede Opmærksomheden paa sig, og Arbejdsløshedskasserne har ogsaa været forberedte paa at blive Genstand for en indgaaende Kritik af Maaden, hvorpaa den blev forvaltet, og der havde intet været at sige til, hvis en saglig, underbygget Kritik havde paavist Mangler ved Administrationen i betydeligt Omfang. I saa Fald maatte Kasserne have taget Lære og søgt at afbøde disse Mangler, men naar Kritikken bliver til Pindehuggeri, og en stor Del af de angivne Tilfælde udspringer fra Arbejdsgiveres Lyst til at tage personlig Hævn over en Arbejder, der har været beskæftiget hos dem, saa er der for Arbejdsløshedskasserne intet andet at gøre end at afvise denne Mistænkeliggørelse, der forøvrigt i høj Grad skyldes Valgkampen og Spekulationen i Forskrækkelsen for den røde Alliance.

Forslaget, som nu foreligger paa Rigsdagen, gaar for denne Lovs Vedkommende kun ud paa en Forlængelse indtil 1. November, og naar denne Lov i det hele taget ikke ved sin Tilblivelse blev fastsat at skulle gælde længere end til 1. Juli, skyldes det alene Hensynet til Rigsdagens Opløsning og Sammentræden af en ny Rigsdag, som man ikke paa Forhaand vilde binde paa lang Sigt. Forhaabentlig sejrer ogsaa her den sunde Fornuft, og i de mellemliggende 4 Maaneder vil saa alle Anklagere og Reformatorer kunne faa den fornødne Tid til at samle Stof til at bevise Manglerne ved den nuværende Lov og at forberede Forslag til en Ordning med større Ufejlbarlighed. Arbejdsløshedskasserne vil med Sindsro kunne afvente Udviklingen, saafremt Medlemmerne og Ledelsen fremdeles er enige om at arbejde i den hidtil fulgte Retning.

Arbejdsstandsning paa to Metalvarefabrikker.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet, Jærn- og Metalsliberforbundet og Dansk Metaltrykkerforbund har fra den 1. Juni d. A. etableret Arbejdsstandsning overfor A/S Metalvarefabrikken »Skjold«, Gothersgade 14, og Metalvarefabrikant J. C. Michaelsen, Regnegade 19.

Aarsagen til disse Arbejdsstandsninger er, at der mellem Firmaerne og Forbundene har været ført Forhandlinger om et af Firmaernes Arbejdere rejst Krav om et Tillæg til de bestaaende Timelønninger og 10 pCt. Dyrtidstillæg. Disse Forhandlinger førte ikke til et antageligt Resultat, hvorfor Forbundene i Skrivelse af 29. Maj til A/S Skjold og i Skrivelse af 27. Maj til J. C. Michaelsen bebudede Arbejdsstandsning fra henholdsvis den 31. Maj og 1. Juni ved Arbejdstidens normale Ophør.

Firmaerne, der hidtil ikke var Medlemmer af nogen Arbejdsgiversammenslutning, fik nu travlt med at søge Optagelse i Gørtlerlauget i København, og hvor utroligt det end lyder, optog Gørtlerlauget Firmaerne som Medlemmer, tiltrods for, at det kun drejede sig om nogle faa Timer, inden de lovlig bebudede Arbejdsstandsninger skulde indtræde. Forbundene modtog nemlig samme Morgen, som Arbejdsstandsningen skulde træde i Kraft om Aftenen, en Meddelelse fra Gørtlerlauget om, at Firmaerne var optaget som Medlemmer. Ved Forhandling mellem Gørtlerlauget og Forbundene blev der om Aftenen den 31. Maj gjort et Forsøg paa at faa Overensstemmelserne bilagt, uden at dette gav noget Resultat. Gørtlerlauget benyttede Lejligheden til at brede Septemberforligets beskyttende Vinger over deres nye Medlemmer, idet de henviste til, at da Firmaerne nu var Medlemmer af Gørtlerlauget, var det ulovligt at iværksætte de lovlig bebudede Arbejdsstandsninger og krævede at Arbejdsstandsningerne igen skulde varsles med 14 Dage i Overensstemmelse med Septemberforligets Bestemmelser.

Da Forbundene naturligvis ikke havde en lignende rørende Interesse for Gørtlerlaugets nye Medlemmer, og da en Løsning af Stridsspørgsmaalene ad fredelig Vej var

umulig, blev Arbejdsstandsningerne iværksatte til den overfor Firmaerne angivne Tid, idet Forbundene overfor Gørtlerlauget gjorde gældende, at de maatte fastholde, at Arbejdsstandsningerne blev etableret paa lovlig Maade, idet der mellem Firmaerne, forinden disse blev optagne som Medlemmer af Gørlerlauget, og Forbundene har været Forhandling om de af Firmaernes Arbejdere rejste Krav, og at Varslet med Angivelse af Datoen for Arbejdsstandsningens Ikrafttræden var tilsendt Firmaerne, forinden disse er bleven optagne i Gørtlerlauget.

Den 10. Juni har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening udsendt første Boycottingsvarsel overfor de i Arbejdsstandsningerne deltagende Arbejdere. Forbundene har ikke kunnet anerkende Lovligheden af den paatænkte Boycotting og har gennem De samvirkende Fagforbund meddelt Arbejdsgiverforeningen dette.

Efter at ovenstaaende er skrevet har der Onsdag den 19. Juni været afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor hele Sagen gik i Orden.

Chr. Madsen.

Arbejdsløsheden i København.

Med 1935 ledige Metalarbejdere kulminerede Arbejdsløsheden blandt Centralorganisationens Medlemmer den 2. April.

Nævnte Dag var 1674 Smede og Maskinarbejdere, 122 Specialarbejdere, 116 Formere og 23 Slibere ledige, og Arbejdsløshedsprocenten var for Slibernes Vedkommende ca. 15,3, Formernes 29, Specialarbejdernes ca. 61 og Smede og Maskinarbejdernes omtrent 16, medens Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag var ca. 17,2.

Med Hensyn til den høje Arbejdsløshedsprocent for Specialarbejdernes Vedkommende maa man erindre, at disse beskæftiges udelukkende paa Værfterne, som paa det daværende Tidspunkt praktisk talt laa stille.

I Løbet af smaa 3 Uger daler Arbejdsløsheden fra Dag til Dag, til vi den 19. April er naaet ned til 1653 ledige, for derefter at holde sig næsten konstant, trods en meget stærk Vekselvirkning mellem Tilgang og Afgang, og først fra den 7. Juni begynder Forandringen i Omfanget af Arbejdsløsheden atter at blive nævneværdig i nedadgaaende Retning, saaledes at vi pr. 17. Juni er nede paa 1506 Arbejdsløse, altsaa 429 færre end den 2. April, da Ledigheden var størst.

I hvilken udstrakt Grad Vekselvirkningen mellem Tilgang og Afgang har fundet Sted fremgaar af, at der fra den 2. April til den 17. Juni er anmeldt 2173 Tilfælde af Arbejdsløshed, medens Afgangen beløber sig til 2570 Tilfælde, af hvilke 1622 skyldes Tiltrædelse af Arbejde ved Faget ved egen Hjælp, 267 efter Anvisning af Kassens Arbejdsanvisning, 95 efter Anvisning af den offentlige Arbejdsanvisning, medens Afgangen i 579 Tilfælde skyldes Tiltrædelse af Arbejde udenfor Faget, Bortrejse eller anden Aarsag.

Om Nedgangen vil fortsættes er vanskeligt at udtale sig; det er vel egentligt ret tvivlsomt, thi dels hidrører den i væsentlig Grad fra, at et enkelt Værft har modtaget noget Havaristarbejde, dels at de københavnske Gasværker har paabegyndt deres aarlige Reparation, ved hvilken der en kortere Tid beskæftiges en Del Smede. Men er Arbejdet end midlertidigt, virker det som en haardt tiltrængt Haandsrækning i en for de Arbejdsløse, trods al ekstraordinær Hjælp, vanskelig Tid og virker som en Afveksling i den ellers saa deprimerende Lediggang.

Og at enhver Lejlighed til blot at erholde midlertidigt Arbejde, selv om dette falder udenfor Faget, benyttes, er det ovenfor nævnte Antal Afgangstilfælde i en saa forholdsvis kort Tid noksom Bevis for.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Esbjerg. Den 2. Maj er der i Esbjerg afholdt Mæglingsmøde hos Firmaet Jensen & Olsen paa Krav om Akkordforhøjelser, og hos Firmaerne Christoffersen & Larsen og Hoffman paa Krav om Timelønsforhøjelser. I de to sidstnævnte Virksomheder arbejdes der ikke i Akkord. Under Mæglingen kom flere forskellige Tilbud til at foreligge, men da ingen af dem kunde antages, gik Sagen til Timandsmøde, og den behandledes den 24. Maj. Da Mæglingsklagen indgik, var Timelønnen paa Timelønsværkstederne 70 Øre, plus 2 Kr. pr. Mand om Ugen i Dyrtidstillæg. Inden Mæglingsmødet blev afholdt, var den hos Hoffmann forhøjet til 75 Øre.

Ved Timandsmødet sluttedes Sagen med, at Timelønningerne paa de to Værksteder ansættes til 80 Øre, og med en Efterbetaling af 5 Øre pr. Time hos Christoffersen & Larsen for samme Tidsrum, som der er betalt 75 Øre hos Hoffmann. De 2 Kr. om Ugen i Dyrtidstillæg bibeholdtes.

Firmaet Jensen & Olsen vilde under Henvisning til Akkordfortjenesternes Størrelse ikke gaa med til noget direkte Tillæg til Akkorderne, men tilbød 2 Kr. pr. Mand om Ugen i Dyrtidstillæg. Dette blev sluttelig modtaget paa Timandsmødet under Forbehold af, at de paagældende Formere godkendte det, og Tilbudet er senere godkendt af disse med en sideordnet Bestemmelse om, at de gamle Akkorder skal revideres, hvilket er tiltraadt af Fabrikken, og som naturligvis har større Betydning end de 2 Kr. i Tillæg.

Frederikssund. Den 16. Maj afholdtes der Mægling paa Frederikssund Jærnstøberi. Aarsagen hertil var en Række Uenigheder om forskellige Akkordpriser, som i et Par Tilfælde havde faaet den Afgørelse, at Støbemester Th. Petersen trods Formernes Protest indførte de Priser, han bød, samt Betaling for et Par Vragstøbninger. Pladsen her tillader ikke at optrevle dette i Enkeltheder, men der opnaaedes en Ordning paa det altsammen, idet der blev afsluttet

en Række Kompromis, dog ikke for et Betalingsspørgsmaal, hvori Tillidsmanden var interesseret, og som havde udviklet sig til, at han i nogle Dage havde forladt Fabrikkens Arbejde. Her bøjede Fabrikken sig helt for Formerens Krav.

Imidlertid rejstes paa Mæglingen et andet Spørgsmaal, nemlig hvad Betalingen skulde være, naar Enighed om Akkord ikke kunde opnaas, og efter at der herom havde været fremsat flere forskellige Forslag, sluttedes dette Spørgsmaal saaledes, at der i saa Tilfælde betales den ansatte Timeløn plus et Tillæg, der svarer til 58 pCt. af de paagældende Formeres Gennemsnit af Akkordoverskudet.

Fredericia. De hos Aktieselskabet Ernst Voss gældende Akkordpriser er med 3 Maaneders Varsel opsagt til at udløbe den 1. August.

Den 7. Juni er der afholdt Mæglingsmøde paa denne Fabrik paa Krav om en større Overtidsbetaling end den overenskomstmæssige, begrundet i, at man til daglig Brug for en større Del af Formernes Vedkommende ikke kunde blive færdige til almindelig Fyraften, da Ovnen var for lille til den Tid, der anvendtes til Støbningen. Forinden Mæglingsmødet havde Fabrikken foretaget en Regulering af dette Forhold, saaledes at Overarbejdet saavidt muligt undgaas, og under Forudsætning af, at dette vedblivende bliver Tilfældet, frafaldtes Sagens videre Forfølgelse.

Frederikshavn. Herfra meddeles 9. Juni, at en i længere Tid ført Forhandling om Forhøjelse af Lønnen for 3 Formere, der udfører Kernearbejde udenfor Akkord, er afsluttet med følgende Resultat: Timelønningerne var: 1 à 62 og 2 à 63 Øre, det forhøjes til 3 à 75 Øre. Et Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Uge for hver af de 3 Mand bibeholdtes.

Herning. Herfra meddeles den 2. Juni, at lokale Lønforhandlinger paa det derværende Støberi er afsluttet med et Dyrtidstillæg paa 5 pCt. til Akkorderne, og med Ret for Støbemesteren til at slutte Aftaler om Forhøjelse af en Række ældre Akkorder.

Hillerød. Paa Krav om Forhøjelse af 51 Akkorder afholdtes der den 25. Maj Mæglingsmøde hos Fabrikant P. Nordsten. Der kom fra Fabrikantens Side til at foreligge Tilbud, og hertil kom et Par Ændringsforslag fra Formerne, som Fabrikken akcepterede. For et Stykke af hver af de gamle Akkorder var den samlede Pris 70 Kr. 25 Øre, denne forhøjedes til 79 Kr., hvilket i Gennemsnit er ca. 12½ pCt.

Horsens. Hos Aktieselskabet Paasch & Larsen Petersen er de ansatte Timelønninger for de derværende 7 Medlemmer efter Afdelingens Meddelelse den 5. Juni forhøjet med 84 Øre tilsammen. Gennemsnittet var 53,8 og er nu 65,8 Øre.

København. Denne Afdeling har den 27. Maj foretaget en Undersøgelse af Lønforholdene for de i ren Timeløn beskæftigede Medlemmer. Resultatet omfatter 109 Mand. Laveste Timeløn er 85, højeste 123, Gennemsnit 100,7 Øre. Det fremgaar af Resultatet, at 49 Medlemmer har under 1 Kr. i Timen, medens 60 Medlemmer har 1 Kr. og derover.

Paa De forenede Jærnstøberier, hvor der beskæftiges 5 Mand i ren Timeløn (de øvrige har Akkord), og paa Sundby Støberi, hvor 4 Mand arbejder i ren Timeløn, har et Par Lønsager, efter iøvrigt at have staaet paa i lang Tid, faaet sin Afslutning den 15. Maj.

Paa Sundby Støberi er der nemlig den 18. April og paa De forenede Jærnstøberier den 8. April afholdt Mæglingsmøder paa Krav om Forhøjelse af de nævnte Timelønninger. Da der ingen Enighed opnaaedes ved disse Lejligheder, blev Sagen behandlet ved Timandsmøde den 4. Maj, men heller ikke her opnaaedes der endelig Afslutning, idet denne som ovenfor anført først fremkom den 15. Maj.

Den endelige Afslutning er følgende: Paa De forenede Jærnstøberier var Gennemsnittet for de 5 Mand 91,2 Øre. Fra Mæglingsmødet til Timandsmødet blev givet et Tillæg af 4 Øre og fra Timandsmødet yderligere 2 Øre pr. Mand. Gennemsnittet er derefter 97,2 Øre.

Paa Sundby Støberi var Gennemsnittet 91,7 Øre, og paa samme Maade ydes der her 5 Øre og dernæst 2 Øre, hvorefter Gennemsnittet bliver 98,7 Øre.

Hos Firmaet F. Mogensen er 10. Maj afholdt Mæglingsmøde paa Timelønskrav. De arbejder ikke i Akkord, og Gennemsnittet for de derværende 15 Medlemmer var 95,5 Øre. Da Enighed ikke opnaaedes, behandledes og afsluttedes Sagen ved et Timandsmøde den 24. Maj med et Tillæg af 5 Øre pr. Time og Mand, saaledes at Gennemsnittet derefter er 100,5 Øre.

Den 3. Juni er afholdt Mæglingsmøde paa Amager Jærnstøberi i Dragør paa Foranledning af, at Fabrikanten havde fundet det formaalstjenligt at begære et saadant, fordi Formerne holdt Drikkepause om Formiddagen og om Eftermiddagen. Det maa man naturligvis ikke, og Mæglingsmødets Afholdelse fik da ogsaa den frygtelige Virkning, at hver Mand for Fremtiden skal drikke for sig selv. Det er da et godt Resultat, Arbejdsgiveren har opnaaet her.

Den 11. Juni afholdtes Mæglingsmøde paa Timelønskrav hos Aktieselskabet Københavns Flydedok & Skibsværft, hvor der ikke arbejdes i Akkord. De 7 derværende Medlemmers Timeløn hævedes med 5 Øre hver. Gennemsnittet var 96,7, og bliver altsaa 101,7 Øre.

Iøvrigt foreligger med Meddelelser af 5. Juni følgende Forhøjelser af rene Timelønninger i den københavnske Afdeling:

E. Holms Eftf.	1	Medlem	fra 93	til 100 Øre.
Metalstøber C. Lund....	1	—	- 95 - 100	-
Københavns Lampe- & Lysekronefabrik....	2	—	- 95 - 100	-
Automobilfabrikken »Jan«	3	—	- 113 - 115	-

Som bekendt er Firmaet Nielsen & Winther i Lag med at bygge et nyt Støberi paa Amager i Forbindelse med sin Flyvemaskinefabrik. Midlertidig har man taget et mindre Rum i Brug til Støberi. Den 15. April antoges her en Mand, hvis Timeløn skulde være 96 Øre, men da han modtog sin Løn, viste det sig, at

Firmaet regnede med 60 Øre i Timen plus 36 Øre som en Art Flidspræmie. Et System, som naturligvis hverken Forbundet eller Afdelingen anerkender.

Fabrikken har da ogsaa taget dette System til Vejrs med en af sine Flyvemaskiner og ladet det blive oppe i Luften, idet der nu arbejder 3 Formere i ren Timeløn, 2 à 100 og 1 à 102.

Odense. For Forbedring af Lønforholdet hos Aktieselskabet Brandt & Co., Firmaet H. Rasmussen & Co. og Aktieselskabet M. P. Allerups Eftf., samt tillige fra sidstnævnte Sted paa Klage over Valget af en Tillidsmand, er den 17. Maj afholdt et Fælles-Mæglingsmøde i Odense, ved hvilken Lejlighed de her nævnte Sager afsluttedes med følgende Resultater: Hos Aktieselskabet Brandt, hvor et Dyrtidstillæg til Haandformerne paa 15 pCt. var overgaaet til fast Akkordtillæg, ansattes et nyt Dyrtidstillæg paa 6 pCt. Maskinformerne havde et Dyrtidstillæg paa 14 pCt., dette forhøjedes til 20 pCt. Samtlige ansatte Timelønninger forhøjedes med 15 pCt., og der skal da foruden finde en Regulering Sted af enkelte Gibsparter.

Hos H. Rasmussen & Co., hvor Halvdelen af et Dyrtidstillæg paa 20 pCt. var overgaaet til et fast Tillæg til Akkorderne, blev de tilbageværende 10 pCt. ogsaa gjort til et fast Tillæg, og der ydes et nyt Dyrtidstillæg paa 16 pCt. Maskinformerne havde et Dyrtidstillæg paa 15 pCt. Dette reduceres til at være 11 pCt., mod at der forinden gaves Akkorderne et fast Tillæg paa 10 pCt. Akkordarbejdernes ansatte Timelønninger forhøjedes med 15 pCt., og for 4 Haandformere, der arbejder ved større Arbejder i ren Timeløn, forhøjedes denne fra 85 til 95 Øre, i den Hensigt senere at gaa over i ren Akkord.

Hos Aktieselskabet Allerup havde saavel Haand- som Maskinformerne 10 pCt. i Dyrtidstillæg. Dette forhøjedes til 16 pCt. 2 Modelformeres Timeløn forhøjedes fra 81 til 85 Øre, og en Maskinformer i ren Timeløn fik denne forhøjet fra 71 til 75 Øre.

Stridsspørgsmaalet om den valgte Tillidsmand fik sin Afslutning ved, at den paagældende trak sig frivillig tilbage og en anden valgtes.

Nykøbing F. Herfra er under 10. Juni meddelt, at samtlige Timelønninger er forhøjet med 3 Øre pr. Mand.

Næstved. I Henhold til de paa De forenede Jærnstøberier stedfindende maanedlige Akkordrevisioner er fra denne Afdeling følgende meddelt:

Februar....	7	Akkorder	forhøjet	med	fra	10	til 15 pCt.
Marts.....	15	—	—	-	-	10	- 20 -
April	4	—	—	-	-	15	- 25 -

Præstø. Den 28. Maj har denne Afdeling meddelt, at 3 i ren Timeløn arbejdende Medlemmer har faaet denne hævet fra 53 til 55 Øre, hvorpaa Forbundet har svaret, at det er meget for lidt.

Ribe. Hos Fabrikant Obbekjær afholdtes den 8. Juni et Forhandlingsmøde om Lønforbedringer. Forbundets Formand var til Stede. For Maskinformernes Vedkommende skete der Forhøjelser pr. Kasse, som andrager fra 1 til 5 Øre. Skiftning af Gibsparter, som tidligere betaltes med henholdsvis 20 og 25 Øre, forhøjedes til 30 og 40 Øre. Isætning af Bærepinde og Formstifter skal fremtidig betales med ½ Øre pr. Stk. Iøvrigt skal der indføres en Del Forbedringer paa Materiale og paa sanitært Omraade. En Haandformer, hvis ansatte Timeløn var 70 Øre, fik denne forhøjet til 75 Øre, og han skal have 80 Øre i Timen, saafremt han i en Støbning er beskæftiget med Arbejde, der ikke kan udføres i Akkord.

Stege. 2 derværende Medlemmer, som arbejder i ren Timeløn, har faaet denne forhøjet fra 55 til 60 Øre. De erholder stadig et Dyrtidstillæg paa 2,50 Kr. pr. Uge. Dette er ogsaa for smaa Lønninger.

Svendborg. Hos Aktieselskabet L. Lange & Co. var den gældende Lønordning opsagt til at udløbe den 1. Maj. Da herom førte Forhandlinger intet Resultat havde bragt, og da der tillige var stillet Krav om Hjælp til Udslagning ved Maskinerne, paa hvilket sidste Formerne paastod, at Direktør Lange havde lovet en Ordning, og da der her foruden var rejst Krav om Forhøjelse af Timelønningerne, saavel ansatte som rene, afholdtes der den 16. Maj et Mæglingsmøde paa Fabrikken. Dette forløb ganske resultatløst, og der gjordes Forsøg fra Forbundets Side paa at faa Sagen frem til andet Stadie ved et Timandsmøde, der skulde afholdes den 24. Maj, men det blev ikke Tilfældet, da Direktør Lange ikke kunde komme til Stede. Da dette var en Kendsgerning, nedlagde Maskinformerne Arbejdet, og efter en større Korrespondance af vanlig Art, gik de i Arbejde igen den 4. Juni. Den 6. Juni blev Sagen behandlet ved et Timandsmøde, men ikke afsluttet, og Forbundet har derefter senere afgivet 1. og 2. Strejkevarsel overfor Firmaet. Imidlertid skal Sagen, forinden en saadan kan iværksættes, behandles mellem Hovedorganisationerne, og forhaabentlig vil det her lykkes at opnaa en Ordning.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Paa Alf Madsens Virksomhed, St. Kongensgade 69, har de der beskæftigede Medlemmer faaet et Dyrtidstillæg paa 5 Øre pr. Time erstattet med et 10 Øres Timelønstillæg til hver Mand og et 10 pCt.s Akkordtillæg paa Akkorder, der er fastsat før 1. Januar 1918. Paa Virksomheden er beskæftiget 11 Mand.

Kokes paa Afbetaling. I Lighed med forudgaaende Aar vil Medlemmer af Gørtlerforbundets københavnske Afdeling kunne afhente Kokesmærker til en Værdi, svarende til det Beløb, Kokesrationen for den kommende Vinter andrager.

Mærkerne udleveres til Medlemmer med over 1 Aars Medlemsret og skal afbetales med ugentlige Beløb, saaledes at alt er betalt senest den 1. Januar 1919.

Paa Lunds Virksomhed i Aarhus har der været ført Forhandling om Indførelse af Akkord-

arbejde eller et Tillæg til de bestaaende Timelønninger. Der er opnaaet Enighed om, at der delvis skal indføres Akkord.

Arbejdsløsheden i Maj 1918.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	24	2
— anmeldt i Løbet af Maaneden	20	0
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen..	12	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	11	2
Ledige Dage i Maaneden.....	835	12
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	21	0

Metaltrykkere.

Timandsmøde. Den 14. Maj afholdtes Timandsmøde om Forhøjelse af Akkordpriskuranterne hos Elektropletfabrikanterne i København. Ved Mæglingsmødet den 5. Marts tilbød Fabrikantforeningen en Forhøjelse af 5 pCt., som 2 af Fabrikanterne, nemlig Dansk Forsølvningsanstalt og Benedikt Møller, havde betalt fra 25. Januar, da Sagen rejstes af Forbundet.

Som tidligere omtalt i Fagbladet opnaaedes der ikke Enighed ved Mæglingsmødet, idet man ansaa det tilbudte Beløb for uantageligt. Ved Timandsmødet enedes Parterne da om, at der betales et Tillæg til Akkordpriskuranten af 5 pCt. med tilbagevirkende Kraft fra 25. Januar, og fra 1. Maj forhøjes dette Tillæg til 7 pCt. Desuden betales der et Dyrtidstillæg af 10 pCt. af den ugentlige Fortjeneste.

Hos Sølvvarefabrikant A. Dragsted, hvor der arbejdes i ren Timeløn, er denne forhøjet med 2 Øre pr. Time, fra 110 til 112 Øre.

Arbejdsstandsning. Hos Lampe- og Lysekronefabrikant J. Michaelsen og A/S »Skjold« blev der henholdsvis den 15. og 17. Maj stillet Krav om et 10 pCt.s Dyrtidstillæg og Forhøjelse af bestaaende Timelønninger. Da Firmaerne har stillet sig afvisende til de fremsatte Krav, har man set sig nødsaget til at standse Arbejdet hos nævnte Firmaer fra 1. Juni.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Hos Fabrikant Th. Mahler i Vejle har 11 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 63,3 til 69,2 Øre. Ligeledes har 11 Mand paa Vejle Bolte- og Møttrikfabrik, der har holdt stille siden sidste Sommer, men nu er traadt i Virksomhed paany, faaet deres gennemsnitlige Timeløn hævet fra 52,7 til 72 Øre. Sidstnævnte Fabrik yder desuden dertil 5 pCt. og Dyrtidstillæg efter en bestemt fastslaaet Skala.

21 Mand hos Fabrikant Brüel i Hjørring har faaet deres Timeløn forhøjet fra 57,8 til 60,6 Øre.

Fra 4. Maj d. A. forhøjedes Timelønningerne for samtlige de hos de københavnske Grovsmedemestre beskæftigede Svende med 5 Øre pr. Time.

Samtlige Virksomheder i Hobro var ligeledes indgaaede paa at yde et Løntillæg paa 5 Øre pr. Time til de paa deres Virksomheder beskæftigede Svende.

Hos Fabrikant Emil Møller i Horsens hævedes Timelønnen i Maj Maaned med 5,7 Øre pr. Mand og Time.

Hos Firmaet Andersen & Jakobsen i Horsens mæglede den 13. Maj paa Lønkrav. 4 Mand fik 10 Øre til Deling pr. Time plus 10 pCt. til Timelønnen, naar der ikke arbejdes i Akkord.

Ved et Mæglingsmøde paa Silkeborg Maskinfabrik enedes man om, at de notorisk daarlige Akkordpriser revideredes saaledes, at Fortjenesten bliver mindst 50 pCt. til Timelønnen, medens de bedst betalte Akkorder kun forhøjes med 5 pCt. Desuden fik 27 Mand 2 Øre hver pr. Time.

Den 14. Maj mægledes paa Skive Jærnstøberi i Anledning af Lønkrav. Her forhøjedes Timelønninger paa indtil og med 60 Øre med 5 Øre, indtil og med 70 Øre med 4 Øre. Desuden gives 5 pCt. til alle Ugefortjenester.

Hos A/S Otto Mønsted i Aarhus er samtlige Akkorder forhøjede med 15 pCt.

Hos Skibssmed Mikkelsen i Dynkarken, Aarhus, har 9 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 69,4 til 83,9 Øre, hvoraf de 22,2 Øre ydes som Dyrtidstillæg.

Fra Viborg Afdeling meddeles, at Mindstelønnen for Svende i Viborg er hævet til 65 Øre, og at 3 Mand paa Elektricitetsværket har faaet deres Løn forhøjet med 5 Kr. pr. Uge.

I Roskilde er der ligeledes opnaaet en Lønforhøjelse paa samtlige Byens Virksomheder. 53 Mand har faaet deres Timeløn hævet fra 64,2 til 70 Øre.

Hos De danske Vin- og Konservesfabrikker i København har 8 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 80—90 Øre med tilbagevirkende Kraft til 1. April d. A. Paa Det danske Mælkekompagni har 2 Mand faaet Timelønnen hævet fra 74 til 83 Øre. Desuden er Minimal-Ugelønningerne paa samtlige Bryggerier under Ringen forhøjede fra 37.40—42.50, efter 2 Aars Ansættelse fra 38.50—43.75 og efter 3 Aar fra 39.60—45.00. Desuden er Dyrtidstillæget hævet fra 25—40 Kr. maanedlig plus 5 Kr. for hvert Barn under 14 Aar.

Paa De Smithske Jærnstøberier i Aalborg gaves ved et Mæglingsmøde den 27. Maj 45 Øre til Fordeling til Timelønnen, og Akkorder, som har givet under 50 pCt., skal revideres. Timelønsforhøjelsen faar tilbagevirkende Kraft til 1. Maj d. A.

Paa Maskinfabrikken »Aalborg« mægledes samme Dag. 11 Mand fik 70 Øre til Fordeling pr. Time.

Saavel paa Maskinfabrikken »Phønix« i Odense som hos Firmaet M. P. Allerups Efterflg. mægledes den 28. Maj i Anledning af Lønkrav. 22 Mand det førstnævnte Sted fik 85 Øre til Fordeling, og 75 Mand sidstnævnte Sted 2 Kr. 50 Øre pr. Time. Endvidere behandledes et Par Spørgsmaal af anden Natur.

I Hillerød fik samtlige Medlemmer hos Fabrikant P. Nordsten i Maj Maaned hver et Timelønstillæg paa 5 Øre.

I Aalborg mægledes den 28. Maj vedrørende et Lønkrav hos A/S N. K. Olsen i Brønderslev. 8 Mand fik hver 5 Øre pr. Time, hvorefter Gennemsnittet bliver 63,7 Øre.

Hos Fabrikant Hess i Vejle er der opnaaet Enighed om et Løntillæg paa 4,5 Øre pr. Mand og Time. Paa Fabrik A forhøjedes Tillægget til Akkordpriserne, saaledes at der nu ialt gives 30 pCt. og 3 pCt. for haardt Jærn.

I Aalborg afholdtes den 27. Maj et Mæglingsmøde, der omfattede følgende Fabrikker:

Cementfabrikkerne »Danmark«, »Norden« og »Rørdal« i Aalborg, »Orienten« i Nørresundby samt »Dania«, »Cimbria« og »Kongsdal« ved Mariager Fjord og Svovlsyrefabrikkerne i Aalborg, Nørresundby og Aarhus. Man enedes om et Tillæg paa 6 Øre paa alle Timelønninger paa 65 Øre og derunder, 5 Øre fra 65 og til og med 75 Øre og derover med 4 Øre. Tillægene faar tilbagevirkende Kraft til 1. April 1918.

Lørdagen den 1. Juni afholdtes et Forhandlingsmøde paa A/S De danske Sukkerfabrikker angaaende Forhøjelse af Timelønningerne. Resultatet blev, at 105 Mand fik deres Timeløn hævet med 6 Øre hver. Gennemsnitstimelønningerne ligger herefter mellem godt 70 og godt 76 Øre i Provinserne, medens den er 82,6 Øre i Lyngby.

Timandsmøder. Den 14. Maj var der Timandsmøde i Anledning af et Lønkrav paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker, hvilket Lønkrav paa et vist Tidspunkt havde medført Arbejdsstandsning. Forbundets Repræsentanter udtalte deres Misbilligelse i Anledning af denne ulovlige Arbejdsstandsning (se April Fagblad). I Lønforhøjelse gaves 5 Øre paa Timelønninger indtil og med 60 Øre, fra 61 til 70 Øre 4 Øre, derover 3 Øre.

Den 24. Maj afholdtes ogsaa Timandsmøde. Paa dette behandledes følgende Spørgsmaal:

1. Krav om Lønforhøjelse hos A/S Paasch & Larsen, Petersen, Horsens, Krav om Forhøjelse af Udearbejdspengene og Klage over, at Firmaet forbyder en »Underværkfører« at være Medlem af Organisationen. — Et Dyrtidstillæg paa 15 pCt. forhøjedes til 20 pCt., og der gives et gennemgaaende Timelønstillæg paa 5 Øre pr. Mand og Time. Udearbejde betales med ekstra 9 Øre i Timen for Afsavn af Akkord. De Akkorder, der i Januar Kvartal har givet mindre end 25 pCt. revideres. — Underværkføreren stilles frit med Hensyn til at melde sig ind i Organisationen.

2. Krav om Indførelse af engelsk Lørdag hos A/S Møller & Jochumsen, Horsens. Der fremsattes forskellige Forslag til Løsning af Spørgsmaalet, uden at der opnaaedes Enighed.

Ny Overenskomst. Mellem Maskinfabrikken »Dano« i København og Københavns Afdeling 1 afsluttedes fornylig en Overenskomst, hvorefter Minimallønnen hævedes fra 50—55 Øre, for Udlærlinge fra 45—48 Øre. Timelønnen med 5 Øre og Tillægget til Daglønsarbejde fra 50—75 pCt. Dyrtidstillægget til gifte, som har været der i 2 Aar, hæves til 10 Kr. pr. Uge, i et Aar til 7 Kr. 50 Øre pr. Uge og i det første Aar til 5 Kr. Ugifte faar 3 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Paa Kjellerup Vægtfabrik er der ved Forhandling mellem Firmaet og dets Smede opnaaet følgende: Nyantagne Smede erholder 65 Øre i Timen, alle ældre Svende faar 80 Øre. Ved Forsøgsarbejde betales Gennemsnittet af Fortjenesten i de sidste 2 Uger forud for Arbejdets Begyndelse.

Koks. Fra »Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning« har vi faaet Meddelelse om, at der til Medlemmer af de Fagforeninger, der har Aktier i Brændselsforretningen, og som har egen Husstand, vil blive givet et Tilskud til Indkøb af Koks.

Da Forretningen er afskaaret fra at kunne levere direkte til Medlemmerne, idet Kommunen ligesom i Fjor tilrationerer Beboerne Koksene à 5 Kr. pr. Hl., medens Dagsprisen for Tiden er ca. 10 Kr. pr. Hl., vil Tilskuddet blive ydet paa den Maade, at arbejdende Medlemmer, som køber 25 Koksmærker à 1 Kr. i sin Fagforening *faar 5 Mærker à 1 Kr. gratis.* — De 30 Mærker benyttes herefter til at betale de første 6 Hl. af de tilrationerede Koks med.

Tilskuddet gives kun til de første 6 Hl. og gives ikke til Logerende.

Til arbejdsløse Medlemmer med egen Husstand, som i Tiden fra 1. Juni til 30. September har været uafbrudt arbejdsløse i 30 Dage, ydes der paa samme Maade et Tilskud af 10 Kr.

Mærkerne kan købes paa Afdelingskontorerne, Vester Søgade 2, 1., hvor alle Oplysninger Sagen vedrørende gives. Medlemmer, som arbejder, hvor der er Klub, kan købe Mærkerne hos Klubkassererne.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen.
3. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
4. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
5. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
6. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
7. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.

Hævede Konflikter. Den hos A/S Emil Møller i Horsens etablerede Standsning af Fabrikken i Anledning af Uenighed om et Lønkrav hævedes nogle faa Dage efter. 64 Mand fik hver 5 Øre pr. Time, og Firmaet tog sin Klage over Standsningen tilbage.

Den i Køge under 4. Maj opstaaede Konflikt hos Afvulkaniseringsanstalten er nu sluttet, idet Maskinmesterforeningen har meddelt, at Maskinmestrene

havde opnaaet Enighed med Firmaet. Konflikten hævedes derefter.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917.

En Voldgiftskendelse

i en Sag mellem Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark

(afsagt af Kriminatretsassessor O. Haack som Opmand den 20. April 1918).

Denne Sag drejer sig om, hvorvidt det er overenskomststridigt, at Automobilfabrikken »Thrige« i Odense har afskediget Arbejdernes Tillidsmand, Maskinarbejder Chr. Jensen. Da der ikke mellem Voldgiftsdommerne har kunnet opnaas Stemmeflerhed for en Afgørelse, er Sagen gaaet til Opmandens Kendelse. Dens nærmere Omstændigheder er følgende:

Maskinarbejder Jensen blev i Oktober 1917 af Fabrikkens Smede og Maskinarbejdere valgt til Tillidsmand, hvilket gennem de respektive Organisationer blev meddelt Fabrikken, der i Skrivelse af 19. s. M. til Sammenslutningen udtalte, at den intet havde mod dette Valg, men tilføjede, at den under de forhaandenværende vanskelige Forhold følte sig frit stillet overfor eventuelt at afskedige Tillidsmanden, uden at tage Hensyn til hans Stilling som saadan. Den 7. Februar blev Jensen afskediget fra Fabrikken.

I den mellem Parterne gældende Overenskomst indenfor Jærn- og Metalindustrien af 26. Oktober 1910 er det i § 2, sidste Stk. bestemt:

> »Selvfølgelig har en Arbejdsgiver Ret til at afskedige en Tillidsmand som enhver anden Arbejder, men samtidig maa det efter hele Forholdets Natur staa Arbejdsgiveren klart, at han ikke bør foretage et saadant Skridt uden at have tvingende Grunde dertil.«

Forbundet hævder nu, at der ikke har foreligget tvingende Grunde for at afskedige Jensen, og at hans Afskedigelse som Følge deraf er overenskomststridig, medens Sammenslutningen gør gældende, at denne Afskedigelse ikke indeholder noget som helst Brud paa Overenskomsten. Om Grundene til Afskedigelsen har Fabrikken oplyst, at de for Automobilindustrien herskende vanskelige Forhold har nødvendiggjort en successivt stedfunden Reduktion af Fabrikkens Arbejdsstyrke, hvorved denne i Løbet af Tiden fra afvigte Efteraar er nedbragt fra 48 à 52 til 24 Mand. Paa det Værksted, hvor Jensen var ansat, og hvor der tidligere har været beskæftiget op til 9 Arbejdere, var der i Februar d. A. kun 3 tilbage, da det viste sig nødvendigt at reducere Styrken med yderligere 1 Mand. Af disse 3 var den ene ansat i 1912, den anden ligesom Jensen i Maj 1915, denne sidste havde dog i Modsætning til Jensen været borte fra Fabrikken i Overgange, naar han var indkaldt til Militærtjeneste, og en Gang en Tid efter saadan Tjenestes Udløb, fordi der midlertidig var bleven ansat en anden i hans Sted, hvis Fratræden maatte afventes. Naar Fabrikken nu valgte at afskedige Jensen fremfor den nysomtalte Mand, var Grunden den, at Jensen for en hovedsagelig Del var beskæftiget som Autogensvejser og var den eneste paa Fabrikken, som var beskæftiget med dette Arbejde. Naar han blev afskediget, kunde Fabrikken lade Svejsningen udføre af Værkstedsformanden i den Tid, denne ikke var beskæftiget med Tilsyn, hvilket var overenskomstmæssig tilladeligt, medens man, hvis man afskedigede den anden, samtidig med Jensen antagne Arbejder, ikke kunde lade dennes almindelige Værkstedsarbejde udføre af Formanden, da denne efter Overenskomsten ikke maa tage Del i de almindelige daglige Akkordarbejder. Iøvrigt viste det sig at volde Uro blandt Folkene, da man efter Jensens Afskedigelse vilde lade Formanden svejse, og Fabrikken foretrak da at lade det Svejsearbejde, som derefter forefaldt, udføre paa en anden, samme Firma tilhørende Fabrik. Det hævdes bestemt, at Jensens Afskedigelse kun er begrundet ved de anførte saglige Hensyn, ikke ved noget personligt Moment af nogen Art og særlig ikke vedrørende hans Stilling eller Funktion som Tillidsmand. Der er ikke antaget andre Folk paa Fabrikken i Stedet for Jensen eller nogen anden af de ved Reduktionen afskedigede.

Forbundet gør heroverfor gældende, at Jensen ikke blot var Svejser, men ogsaa udførte — og, hvad ogsaa Fabrikken erkender, med Dygtighed udførte — andet Arbejde. Efter Jensens Opgørelse har han i Løbet af Tiden fra 1. Maj 1917 til 7. Februar 1918 arbejdet 1028¼ Timer ved Svejsning, 1031¼ Timer ved andet Arbejde. Efter Fabrikkens Arbejdssedler har han fra September 1917 til sin Fratræden svejset i 552 Timer, haft andet Arbejde paa Fabrikken i 484 Timer. Parterne er enige om, at han i Januar 1918 havde ca. 126 Timers Svejsearbejde, ca. 89 Timers andet Arbejde, medens de tilsvarende Tal i Tiden 1.—7. Februar var henholdsvis ca. 20 og ca. 32. Forbundet hævder, at han burde være beholdt og anvendt til andet Arbejde paa Fabrikken.

Bestemmelsen i Overenskomstens § 2, sidste Stk. tilsigter at hindre, at en Virksomhed frigør sig for en Tillidsmand, man ikke synes om, ved at afskedige ham fra hans Arbejde. Paa den anden Side fastslaar den ved sin første Sætning (»selvfølgelig har en Arbejdsgiver Ret til at afskedige en Tillidsmand *som enhver anden Arbejder*«), at de Grunde, der vilde retfærdiggøre en anden Arbejders Afsked, ogsaa kan retfærdiggøre en Tillidsmands Afskedigelse, medens dog den følgende Sætning indskærper, at saadant ikke bør foretages uden tvingende Grunde. I det foreliggende Tilfælde maa det anses for godtgjort, at der var tvingende Grunde for at foretage en Reduktion af Arbejdernes Antal, som sket, hvilket ogsaa bestyrkes ved det af Fabrikken i Skrivelsen af 19. Oktober 1917 tagne Forbehold, og ligesom Overenskomsten ikke har bestemt, at Tillidsmanden skal bibeholdes paa Bekostning af Arbejdere med større Anciennitet, saaledes skønnes den Omstændighed, at Jensen var Svejser, og at netop hans Arbejde som saadan maatte forudsættes uden Vanskelighed at kunne udføres af Værkstedsformanden, gyldig at motivere, at netop han blev afskediget. Da det derhos ikke med Fabrikkens Benægtelse er godtgjort, at noget Hensyn til hans Funktion som Tillidsmand skulde have været medbestemmende for hans Afskedigelse, og da han ikke af Fabrikken er bleven erstattet med en anden Arbejder, kan hans Afskedigelse ikke erklæres for stridende mod den oftnævnte Overenskomstbestemmelse.

Voldgiftssagens Omkostninger, derunder i Salær til Opmanden 100 Kr., vil i Henhold til Parternes Vedtagelse under Proceduren være at udrede med Halvdelen af hver Part.

Herefter kendes:

Automobilfabrikken »Thrige« skønnes *ikke* at have handlet overenskomststridigt ved den foretagne Afskedigelse af Tillidsmanden, Maskinarbejder Chr. Jensen.

Hver af Sagens Parter udreder Halvdelen af Voldgiftssagens Omkostninger.

Den 20. April 1918.

Olaf Haack.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Ugyldig Bog.

Medlem Nr. 668, Frederik Johnsen, født i København den 9.12.1884, optaget den 5.5.1917 i København, har mistet sin Bog, der herved gøres ugyldig.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	16723	V. Genét	(Kbhvn. Afd. 1)
-	25520	N. P. Petersen	(— — 1)
-	26066	Einer Olsen	(— Anvisningsk.)
-	21455	E. J. Jakobsen	(Fredericia)

Medl. Nr. 23049, Aage Osvald Schmidt, har fundet sin Bog (hurtig Efterlysning 21/5 18).

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr.	2139	Andersen, Viggo.
-	5042	Christensen, Axel E. V.
-	23870	Jensen, Vald. Oskar.
-	25809	Kromann, C. V.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	4374	Frederiksen,	Sofus B.	6. 1.12
-	6172	Jensen,	Jens Peter	14. 4.02
-	16767	Ludvig,	Svend	10. 8.12
-	2607	Sørensen,	Ingemann	29. 2.08
-	13848	Timm,	Rasm. Henrik	11. 2.05

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	2139	Andersen,	Viggo	26. 1.18
-	20255	Bermand,	David	13.10.17
-	5042	Christensen,	Axel E. V.	15.12.17
-	19642	Fischer,	Aage Johs.	16. 8.13
-	23920	Hansen,	Johs. Herm.	28.10.16
-	25341	Hein,	Sigfr. Otto	2. 2.18
-	20969	Huusfeldt,	Johs. Vilh.	20.10.17
-	19453	Jensen,	Carl	8.12.17
-	23870	—	Vald. Oskar	12. 1.18
-	12479	Kjærulf,	Aage Hj.	30. 9.16
-	25809	Kromann,	C. V.	1.12.17
-	25472	Larsen,	Har. Marinus	8.12.17
-	21850	Madsen,	Rich. Chr. E.	11. 3.16
-	9035	Mortensen,	Oluf Einar	7. 4.17
-	25503	Nielsen,	Arth. Mar. P.	18. 8.17
-	21829	—	J. J.	30.10.15
-	21039	—	Svend Aage	20. 6.14
-	1621	Nolin,	Vilh. Oskar	16. 6.17
-	5410	Olsen,	O. Chr. Thomas	13.10.17
-	6494	Petersen,	Carl Otto	4. 8.17
-	6246	—	Folmer	22. 8.14
-	6058	—	Jens Peter	1. 5.15
-	8849	—	Kai Leonhard	27. 5.16
-	6562	—	Søren	20. 5.16
-	387	Ringe,	Aage Laur. Vilh.	22. 9.17
-	1737	Rosendahl,	Jens Chr. Aage	22. 7.16
-	9083	Skakke,	Vagn Aage	3.11.17
-	8514	Sørensen,	Hans Peter	11. 7.14
-	21052	—	Otto	2.12.16
-	16388	Wiggers,	K. M. Poulsen	1. 4.16

Kassereren i Varde har Telefon Nr. 161.

Overskud. Kallundborg Afdeling meddeler, at der hos Kassereren henligger Overskud fra Skibsværftet til Medlem Nr. 26662 H. Jensen.

Breve. Paa Anvisningskontoret i København henligger følgende Post:

Et Brev til Andreas Jakobsen afsendt af Hanne Petersen, Vejen.

Et Brev til Maskinarbejder E. Dahl afsendt af Enkefru Dahl, Skive.

Et Brevkort til Carl Malmløf afsendt af A. Bergquist, Lomma, Sverrig.

Et Brevkort til Søren Steffensen afsendt af Bang, Holbergsgade 20.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 1 og 2, 14. Aargang.

Endvidere følger til hver Afdeling 2 Eksemplarer af »Det kommunistiske Manifest«.

Køb „Procenttabeller"!

For at lette Kollegerne den megen Procentregning, som foregaar paa Værkstederne, har to af vore Medlemmer hos B. & W., Christianshavn, A. P. Jørgensen og Emil Jørgensen, i Marts Maaned d. A. udgivet en Procenttabel, som er solgt gennem Afdelingerne til en Pris af 25 Øre pr. Stk. Da Tabellen har faaet livlig Afsætning, og første Oplag paa 1000 Eksemplarer er udsolgt, har man suppleret den lidt og ladet trykke nyt Oplag.

Eksemplarer kan rekvireres gennem Afdelingsformændene under D. S. & M. F.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
13531	Alm, Otto Carl Joh. M.	København	4.11.85	Kbhvn. Afd. 1	19. 8.05	Kbhvn. Afd. 1	17.11.17
9781	Andersen, Viggo Chr.	—	24. 8.79	Odense	24. 6.08	Odense	27.12.13
7907	— Vilh.	—	29. 4.82	Kbhvn. Afd. 1	11. 1.01	Kbhvn. Afd. 1	6.10.17
26871	Brandstrup, Carl W.	Stenlille	24. 3.00	Slagelse	5. 5.17	Slagelse	22. 9.17
26872	— Christen.....	Tersløse	26. 3.71	—	16. 6.17	—	1. 9.17
16774	Bornemann, Gerhard Chr...	København	24. 5.95	Kbhvn. Afd. 1	3. 5.15	Kbhvn. Afd. 1	12. 1.18
11921	Bruun, Carl Vilhelm...	Nykøbing F.	11. 5.97	Nykøbing F.	1.12.14	„ „ 1	22.12.17
9043	— Chr. Vilh.	Odense	27. 4 83	Odense	4. 4.02	Odense	1. 9.17
22288	Carlsen, Thorvald Johs..	Ullerslev	4. 1.96	—	7. 1.16	—	12. 1.18
25742	Christensen, Aksel Peter J.	København	14. 3.98	Kbhvn. Afd. 1	17. 8.17	Kbhvn. Afd. 1	1. 9.17
22435	— Chr. L. K.....	Viborg	22. 5.98	Viborg	15. 6.16	Viborg	30. 6.17
19757	— Georg Anton ..	Skørringe pr. Ryde	6.12.93	Maribo	28.10.11	Kbhvn. Afd. 8	2. 3.18
1306	— Niels Peter....	København	17. 2.94	Kbhvn. Afd. 2	11.10.13	„ „ 1	29.12.17
22957	— Th. Otto	Næstved	30.12.73	Odder	4.11.16	Odder	7. 7.17
24567	Dyremose, S. P. Sørensen	Vejrum, Jylland	30. 9.96	Odense	6. 1.17	Odense	23. 6.17
22562	Frederiksen, Albert Georg.	Assens	21. 4.97	Faaborg	5. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	23. 2.18
9486	— Christian.....	Aarhus	5. 3 96	Aarhus	16. 1.15	„ „ 1	13.10.17
21119	Geert, A. Ingvard	Aars	10. 4.91	Aars	13. 6.15	„ „ 1	16. 2.18
14187	Hansen, Ejner August..	Odense	16. 5.89	Odense	31.12.08	Odense	11.12.15
24571	— Jens Peter Vald.	—	5. 9.89	—	3. 2.18	—	9. 2.18
10604	— Johannes.....	—	28.10.84	—	16.12.16	—	2. 2.18
23788	— Kai	København	11. 1.97	Kbhvn. Afd. 1	15. 9.16	Kbhvn. Afd. 1	26. 5.18
24594	— Niels Chr.....	Køng pr. Glamsberg	19.10.98	Odense	13. 4.17	Odense	4. 8.17
18057	Helbech, Erik Volmer Sten	København	19. 1.91	Kbhvn. Afd. 1	14.10.10	Kbhvn. Afd. 1	21. 7.17
22569	Henriksen, Rasmus Viggo.	Krarup	17. 5.93	Faaborg	6. 1.17	Faaborg	24.11.17
20238	Hermansen, Henry.....	Præstø	4. 1.89	Præstø	1. 5.08	Kbhvn. Afd. 1	31. 3.17
8323	— Søren.....	København	8. 5 93	Kbhvn. Afd. 1	15.12.11	„ „ 1	28. 7.17
19108	Holmelund, Jens J. Niels ..	Fjellerup, Fyn	6. 6.84	Randers	26. 6.06	Odense	28. 7.17
4234	Jensen, Peter Chr.	Agersund	6. 2.93	Lyngby	22. 6.12	Hovedkont.	18. 7.14
20325	— Stanley	Aarhus	4.10.92	Aarhus	14.12.10	Kbhvn. Afd. 1	19. 1.18
25063	— Svend Aage R. P.	København	22.11.97	Kbhvn. Afd. 1	2.12.16	„ „ 1	16. 2.18
16180	Johansen, Joh. Fr. Stoklund	—	1.10.95	„ „ 1	12. 9.14	„ „ 1	10.11.17
9358	Kanstrup, Marinus.....	Helsingør	2.10 95	Hillerød	6.11.15	„ „ 1	29.12.17
22452	Klinch, Jaco Kaunty...	Galizien	20.10.93	Odense	17. 2.16	Odense	9. 6.17
13334	Kyvsgaard, Georg.....	Horsens Sogn	23. 5.94	Nr. Sundby	7.11.14	Kbhvn. Afd. 1	28. 4.17
8998	Larsen, Knud Chr.....	København	9. 1.89	Kbhvn. Afd. 1	10. 9.10	„ „ 1	6.10.17
17120	— Lars P. Chr....	Odense	8. 3.94	Odense	23. 4.15	Odense	7. 7.17
26916	— Valdemar.....	—	25. 8.97	—	8. 6.17	—	4. 8 17
26708	Nielsen, Anders Chr....	Gravballe	11. 3.98	Viborg	20. 8.17	Viborg	24.11.17
109	— Niels Jørgen...	Fladsaa, Mogenstrup Sogn	22. 6.93	Kbhvn. Afd. 1	14. 3.13	Kbhvn. Afd. 1	19. 1.18
12685	Olsen, Jørgen	Sørvaag, Færøerne	2.11.86	„ „ 1	31.10.13	„ „ 1	5. 1.18
9369	Petersen, Johannes.....	Sorterup pr. Slagelse	30. 5.96	Hillerød	6. 4.16	Slagelse	19. 7.17
26912	— Johannes.....	Ørbæk	7. 5 97	Odense	1. 6.17	Odense	3. 1.18
13856	— Kai	København	2. 9.92	Kbhvn. Afd. 1	7. 1.14	Kbhvn. Afd. 1	29. 9.17
25977	— Poul Lars Peter	—	10. 8.99	„ „ 1	30.11.17	„ „ 1	23. 2.18
24951	Rasmussen, Carl. Joh. Peter	Svendborg	15. 2.87	Svendborg	18. 6.17	Svendborg	2. 3.18
16408	Rydberg, Aksel Joh. Vald.	København	16. 4.92	Kbhvn. Afd. 1	2. 6.14	Kbhvn. Afd. 1	17. 2.17
23607	Schønning, Otto Vilh.	Argentina	6. 3 96	„ „ 1	24. 7.16	„ „ 1	29. 9.17
11377	Sørensen, Carl John	København	11. 1.79	„ „ 1	2. 9.07	„ „ 1	15. 9.17
27231	— Harald Niels ..	Nykøbing M.	31.12.95	Odense	2. 6.17	Odense	4. 8.17
23884	Thomsen, Poul Thomas ..	København	13.10.92	Kbhvn. Afd. 1	16.10.16	Kbhvn. Afd. 1	10.11.17
25730	Tønnesen, Poul	—	13. 4.95	„ „ 1	10. 8.17	„ „ 1	12. 1.18
21298	Vandmann, Hans Jørgen ..	Skørringe pr. Ryde	12. 9.93	Holeby	2. 5.13	„ „ 1	23. 6.17

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 9 JULI 1918 4. Aarg.

Kongres i Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund.

I Dagene den 1.—7. Juli incl. afholdt Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund sin 16. Kongres (Landsmøde) i „Folkets Hus" i Kristiania, og tilstede ved denne var Formand og Hovedkasserer for det svenske Metalarbejderforbund, K. W. Holmström og Eric Lange, og for Danmark Sekretær for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, Arnold Nielsen, samt Formanden, J. A. Hansen.

Man havde med en vis Spænding set hen til denne Kongres som til alle Kongresser indenfor det norske Arbejderparti paa de senere Aar, hvor Syndikalismens Bølger til Tider er gaaet højt, og hvor Arbejderpartiets politiske Afdeling forlængst har været Genstand for en Art Sprængning, derved at Ledelsen af forskellige Partifunktioner erobredes af syndikalistiske Teoretikere, karakteristisk nok ikke alle tilhørende Arbejderklassen.

Anderledes er det gaaet med Fagforeningerne. Disse har endnu hverken i Norge eller i Tyskland, hvor man ogsaa kender til en Partisprængning, ladet sig splitte eller lede bort fra deres faste økonomiske Program. Kongressen i den norske Landsorganisation, som fandt Sted i Oktober Maaned 1917, tog paa alle afgørende Punkter Standpunkt for den hidtidige prøvede Fagforeningstaktik, men der var jo dem, som vilde mene, at Syndikalismen, navnlig i Norge, er i stærk Udvikling, og maatte forudsættes efterhaanden at vinde Terræn under de nu forhaandenværende vanskelige Forhold. Noget saadant blev dog ingenlunde Tilfældet paa de norske Metalarbejderes Kongres, som bestod af ialt 155 Delegerede foruden Sekretær, 2 Hovedrevisorer, 2 Pladsekspeditører og Gæsterne.

Naturligvis var de norske Syndikalister repræsenterede, bl. a. ved Formanden for det norske „Arbejder- og Soldaterraad", Simonsen, og det var klart nok, at det stod paa Opgør, navnlig for saa vidt Spørgsmaalet stod paa Respekt eller ikke Respekt for indgaaede Aftaler og Afslutning af faglige Overenskomster i det hele taget. Kampen kom her til at staa om den gældende Overenskomst med de organiserede Arbejdsgivere, som kort benævntes Voldgiftskendelsen af 1916, og som har følgende Titel:

„Bestemmelser om Arbejdsforhold ved mekaniske Værksteder, Skibsbyggerier og Støberier i Henhold til Dom, afsagt den 30. Juni 1916, af den ved kongelig Resolution af 9. s. M. nedsatte Voldgiftsret".

Denne Overenskomst gælder til 31. Marts 1919 og indeholder Bestemmelse om en Mindsteløn paa 45 Øre for „Fagarbejdere", 40 Øre for „Hjælpearbejdere", og for Lærlinge en Mindsteløn paa 17 Øre, stigende med 1, 2 à 3 Øre hvert halve Aar, saaledes at Lønnen i 10. Halvaar er 40 Øre pr. Time. Læretiden er altsaa 5 Aar.

Men denne Overenskomst har i sin § 4 c den for vort norske Broderforbund ubehagelige Bestemmelse, at den hindrer en kraftig Lønbevægelse paa Overenskomstens Grundlag. Bestemmelsen har følgende Ordlyd:

„Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund forpligter sig, saa længe denne Overenskomst varer, til ikke at støtte noget organisationsmæssigt Krav om almindelig Lønforhøjelse for Forbundets Medlemmer overfor noget af de Værksteder, som omfattes af denne Overenskomst. Individuelle Løntillæg skal kunne finde Sted efter Aftale mellem den enkelte Arbejder og hver enkelt Arbejdsgiver (kfr. § 17)".

Paragraf 17, som der henvises til, har følgende Ordlyd:

„Forholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder vedrørende Retten til indenfor Overenskomstens Ramme uhindret at aftale Løn (§ 1 c og d, sidste Led), individuelt Løntillæg (§ 4 c), Akkordtagen (§ 5 c og i), samt Udførelse af Overtidsarbejde (§ 7 a og b) kan ikke forhindres ved organisationsmæssige Aftaler".

Denne sidste Bestemmelse maa vel nok siges i nogen Grad at være rettet imod Arbejdsgiverne for Lønaftalernes Vedkommende, men klart er det, at Nordmændene her har faaet en Lønbestemmelse, som virker hindrende i Modsætning til Forholdene i Danmark og i Sverige, hvor man ligeledes med Held har søgt at frigøre sig af Minimallønnen det mest mulige ved en Lønbevægelse, der netop føres paa fast Grundlag af de bestaaende Overenskomster.

— Man vil derfor forstaa, at de norske Syndikalister ønskede, at Organisationen skulde sætte sig udover denne Overenskomst ved en Kongresbeslutning, hvorved man ganske vist vilde erklære selve den norske Stat, som har foranlediget Kendelsen, Krig, men d'Hrr. sætter sig som bekendt høje Maal paa Kongresser, hvor det bare gælder om at faa truffet Beslutninger, som umuliggør eller vanskeliggør Ledelsen af Organisationen det mest mulige, og det maa vel nok siges, at var der virkelig en radikal Tendens hos Medlemmerne, saa var der her en udmærket Anledning til at vise den i Praksis, men Forsøget faldt til Jorden. Med 105 Stemmer mod 44 erklærede Kongressen fortsat at ville respektere Voldgiftskendelsen af 1916, og de ventende Arbejdsgivere fik altsaa ikke Grund til at glæde sig denne Gang.

Hermed var Kongressens Karakter givet, og store eller opsigtsvækkende Begivenheder af Betydning foregik der heller ikke iøvrigt, selvom der naturligvis ved en saadan Lejlighed altid træffes en Del Afgørelser af større eller mindre Betydning for Faget eller Organisationens Udvikling.

Vi skal i en følgende Artikkel gøre nærmere Rede for de mere saglige Afgørelser og kun her notere, at de fremmødte Repræsentanter for de skandinaviske Broderorganisationer tog Anledning til en Konference om den Situation, der meget snart indtræder med, at vort svenske Broderforbunds Overenskomst udløber til 1. Januar, vor egen til 1. Februar og Nordmændenes som ovenfor nævnt til 1. April. Man drøftede saavel Arbejdstids- som Minimallønsspørgsmaalet og andet af Interesse vedrørende Overenskomstforholdene i de respektive Lande, og der herskede nu som før absolut Enighed om, at en Samvirken og Forstaaelse paa alle Punkter er baade naturlig og nødvendig. Navnlig er Udviklingen i Sverige, hvor vort Broderforbund nu tæller 66.000 Medlemmer, af den allerstørste Interesse og Betydning, men ogsaa i de øvrige Lande er den mekaniske Industri som bekendt i en Udvikling, der maner til planmæssigt Samarbejde til Sikring af Forholdene for den store Mængde af Arbejdere, der efterhaanden har betrøet en væsentlig Del af deres Interesse til Fagorganisationerne.

Vort norske Broderforbund talte ved Aarsskiftet 20.039 Medlemmer. I Norge udgjorde det samlede Antal fagorganiserede Arbejdere i 1917 93.912, og Jærn- og Metalarbejderforbundet er saaledes en meget væsentlig Del af de norske fagorganiserede Arbejdere, selvom man erindrer sig, at Forbundet optager ikke-faglærte, Kvinder og Lærlinge.

Uddrag af Centralorganisationens 4. Beretning.

1917—18.

I.

I Henhold til sine Vedtægter har Centralorganisationen af Metalarbejdere paany udgivet en Aarsberetning. Denne omfatter Perioden 1. April 1917—31. Marts 1918, og den udsendes iøvrigt, som meddelt andet Steds i Bladet, i disse Dage rundt om til Afdelingerne, og vil hos visse Forbunds-Kasserere kunne faas til Købs for en Pris af 25 Øre pr. Stk.

Beretningen er lidt større end i Fjor, nemlig 214 Sider mod 190. Dette skyldes væsentlig de bestandig længere og længere Tabeller, altsaa et Forhold, man ikke kan beklage sig over, idet Tabellerne som Regel er et Vidnesbyrd om Opnaaelsen af forbedrede Arbejds- eller Lønforhold.

Beretningen strækker over samme Omraade som i Fjor, idet den beskæftiger sig med Virksomheden i

1) Centralorganisationen.
2) Formerforbundet.
3) Gørtler- og Metalarbejderforbundet.
4) Jærn- og Metalsliberforbundet.
5) Metaltrykkerforbundet.
6) Smede- og Maskinarbejderforbundet.

Beretningen er som sædvanlig holdt i den muligst kortfattede Stil, idet vore Medlemmer selv med forholdsvis faa Angivelser af en Sag hurtig vil være i Stand til med deres Kendskab til Fagene at overskue Rækkevidden og Betydningen af den omhandlede Sag. Tillige indeholder Beretningen særlige tabellariske Opstillinger angaaende Timeløns- og Akkordprisforhøjelser, Mæglingssager, Timandsmøder, Arbejdsstandsninger og lignende.

Centralorganisationens

Beretning — og for Resten ogsaa Specialberetningerne — indledes i Aar med Beklagelser over den store *Arbejdsløshed*, og det bemærkes, at denne Arbejdsløshed hovedsagelig kan henføres til 2 Hovedaarsager, den ene fremkommen ved Statens Foranstaltninger i Retning af Maksimalpriser og Rationeringer, og den anden Manglen paa tilstrækkelige Materialetilførsler, og det er jo navnlig den sidste, der har gjort sig gældende for Jærn- og Metalindustriens Vedkommende, hvorimod den første Aarsag nærmest har gjort sig gældende i Nydelsesmiddelindustrien (Tobaksarbejderne).

De eksisterende ekstraordinære Tider kendetegnes altsaa nu ved meget af det, som vi frygtede straks ved Krigens Udbrud, men de *ekstraordinære Foranstaltninger* har jo heller ikke været faa, og de har jo i det store og hele væsentlig taget Sigte paa at beskytte den arbejdende Befolkning og de arbejdsløse mod altfor yderliggaaende private Interesser fra Handels- og Produktionskapitalisternes Side. Ser vi paa Norge og Sverige synes det ogsaa, som om den danske Regering — i Forbindelse maaske ogsaa med andre Forhold — har været mere fremsynt i disse Forhold end de norske og svenske Regeringer.

Forrige Aar noteredes de 3 Landes *Prisstigninger* til 46 pCt. i Danmark, 53 pCt. i Norge og 39 pCt. i Sverige. For Fødevarerne var Procenttallene dog henholdsvis 58, 65 og 52 pCt.

I Marts 1918 androg den samlede Stigning paa Livsfornødenhederne efter Statistisk Departements Angivelser for Danmark 66 pCt., for Norge 128 pCt. og for Sverige 92 pCt. For Fødevarer alene var Stigningen til 1918 fra Krigens Udbrud henholdsvis 73, 130 og 114 pCt., altsaa for vore 2 Nabolande en Fordobling eller endog mere paa det sidste Aar, medens vi ikke er slet saa slemt farne her i Danmark — lad det saa endda være galt nok som det er.

For Formerforbundet fastslaas Stigningen i Gennemsnitslønnen til 53,7 pCt., for Smedenes Vedkommende til 52,3 pCt. i Krigsperioden. Disse Tal gælder kun dem, der er beskæftigede under Jærn- og Metalindustriens Medlemmer, hvad der for Smedenes Vedkommende kun er ca. Halvdelen af Medlemmerne, medens Resten er fordelt paa Statsværksteder, kommunale Virksomheder m. fl. Den Merbeskæftigelse, der har været i de første Aar under Verdenskrigen, kan for saa vidt ogsaa skrives paa Indtægtssiden. Værre bliver det nu, hvor det kan træffe for enhver at falde i med Arbejdsløshedsperioder.

I Forbindelse med alle disse Forhold omtaler Beretningen *Overenskomstforlængelsen* og *Sammenslutningen af de 3 Arbejdsløshedskasser:* Smedenes, Formernes og Slibernes.

Under Beretningens Afsnit om Ind- og Udmeldelser omtales udførligt Anledningen til Dannelsen af *Specialarbejderforbundet*, hvis Virksomhed imidlertid kun har varet saa kort, at der ingen Beretning var at skrive derom. Det var jo ikke heldige Forhold, der førte til denne Organisations Oprettelse og Indmeldelse i Centralorganisationen, men naar det gaar galt, er det dog bedst at faa reddet, hvad reddes kan, og Specialarbejderne har efter Evne søgt at gøre dette efter den ulykkelige og mislykkede Skibsværftsarbejderstrejke i Sommeren 1917, som medførte Opløsningen af Skibsværftsarbejdernes Organisation.

I Beretningens Afsnit om Arbejdsanvisningen findes en Oversigt over det Stade, hvorpaa Metalarbejderfagenes Arbejdsanvisning nu findes, og der siges angaaende Arbejdsgivernes Forhold til Arbejdsanvisningen i al Almindelighed — ikke særlig Metalarbejdernes:

Nu er der ingen Tvivl om, at Arbejdsgiverne stadig beskæftiger sig med Muligheden af at bruge de offentlige Arbejdsanvisningskontorer overfor Arbejderne, specielt direkte med Henblik paa Understøttelsen. De agiterer stærkt i deres Medlemsblad og ved Cirkulærer blandt Arbejdsgiverforeningens Medlemmer for at bruge den offentlige Arbejdsanvisning. Der paalægges saaledes Arbejdsgiverne:

1. at henvende sig til det stedlige offentlige Arbejdsanvisningskontor og opgive, hvor mange Arbejdere de ønsker, og
2. hvis de ikke faar brugelig eller tilstrækkelig Arbejdskraft eller denne atter forlader Arbejdsgiveren, da skal Arbejdsgiveren igen gaa til Kontoret og opgive Navnene paa de Arbejdere, de ikke har kunnet bruge, eller som atter har forladt Arbejdet.
3. Endelig paalægges det Arbejdsgiverne »at blive ved og ikke trættes«, da man kun ad den Vej kan forhindre, at »ledig Arbejdskraft, som kan finde Anvendelse, faar Arbejdsløshedsunderstøttelse, medens Arbejdet ligger stille paa Grund af manglende Arbejdskraft«.

Hensigten mangler jo ikke Tydelighed, og det maner noksom til Sammenslutning og Centralisation for vort Vedkommende paa dette Omraade til Værn imod de Angreb, som vi er sikre paa vil komme.

Endelig omtales i Slutningen af Centralorganisationens Beretning *Overenskomstforlængelsen, Centralorganisationens finansielle Forhold* og *det skandinaviske og internationale Samarbejde* mellem Metalarbejderfagene,

hvis største Nyhed vel er den, at der i Beretningsperioden er afsluttet Gensidighedsoverenskomst med det russiske Metalarbejderforbund. (Fortsættes).

En Voldgiftskendelse i Formerfaget.

Som flere Gange omtalt her i Fagbladet under Organisationernes Rubrik har Formerne haft et Stridsspørgsmaal løbende hos Jærnstøber N. Barslund i Brønderslev om Retten for ham til at holde en 2. Støbemester eller ikke.

Da de gældende Regler for Behandling af faglig Strid i sine 2 første Stadier, Mægling og Timandsmøde, ikke har kunnet bringe Sagen til Afslutning, har denne været forelagt en faglig Voldgift til Afgørelse og er nu afsluttet ved en Opmandskendelse af følgende Ordlyd:

Kendelse

i Voldgiftssag mellem Dansk Formerforbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark

(afsagt af Kriminalretsassessor O. Haack som Opmand den 17. Maj 1918).

Denne Sag drejer sig om, hvorvidt det er overenskomststridigt, at Jærnstøber N. Barslund paa Brønderslev Jærnstøberi og Maskinfabrik har en 2. Mester, der er antaget med Forpligtelse til ikke at være Medlem af Fagforeningen. Da der ikke mellem Voldgiftsdommerne har kunnet opnaas Stemmeflerhed for en Afgørelse, er Sagen gaaet til Opmandens Kendelse. Dens nærmere Omstændigheder er følgende:

Den 12. August 1916 paa en Tid, da Jærnstøber N. Barslund endnu ikke var Medlem af Sammenslutningen, afsluttedes der mellem ham og Dansk Formerforbund en Overenskomst, i hvis § 10 det hedder:

> »Formerforbundet har intet imod, at fastlønnede Formænd, der ikke deltager i Akkordarbejdet, ikke tilhører Forbundet«,

medens Arbejdsgiveren paa den anden Side erklærede:

> »at han ikke vil oprette saadanne Stillinger udover, hvad nødvendigt er for Fabrikkens Drift«.

Ved en Kontrakt af 3. November 1917 ansatte Barslund sin Broder, faglært Former Chr. Barslund, som 2. Støbemester med en Ugeløn, der dog ikke betales i Sygdomstilfælde, men vel for Helligdage, med 3 Maaneders gensidig Opsigelse og med Forpligtelse for Chr. Barslund til ikke at staa i Formernes Fagforening. Hans Pligter præciseres nærmere derhen, at han skal være 1. Støbemester behjælpelig med Ledelsen af Støberiet og i enhver Henseende paase, at Arbejdet udføres og fremmes paa bedste Maade, tiltræde 1. Støbemesters Plads i dennes Forfald og som sin særlige Gerning undervise Lærlinge og Maskinformere.

Da der paa Virksomheden opstod en Konflikt bl. a. i Anledning af denne Ansættelse af Chr. Barslund, afholdtes der under Organisationernes Medvirken — idet N. Barslund nu var indtraadt i Sammenslutningen — den 11. December 1917 et Forhandlingsmøde paa Fabrikken, hvorunder Barslund udtalte, at han var indforstaaet med:

> »At den til 2. Mester antagne Former, Chr. Barslund i det store og hele skal beskæftiges med Arbejde af ledende og fordelende Art og ikke deltage i Akkordarbejdet.«

Derefter blev der Enighed om at søge Overenskomsten af 1916 erstattet med den mellem de to Organisationer gældende Overenskomst indenfor Jærnindustrien, og herom opnaaedes der Enighed d. 18. Februar 1918, men saaledes, at Organisationsoverenskomsten først gjaldt fra sidstnævnte Dag, men uden tilbagevirkende Kraft, hvorefter Forbundets Klage med Hensyn til 2. Støbemester Spørgsmaalet gik til Mægling, Timandsmøde og derefter til nærværende Voldgift.

Naar altsaa nu Organisationernes Overenskomst er gældende mellem Jærnstøber Barslund og Forbundet, derunder dens Post B § 1, hvor det hedder:

> »Medens Arbejderorganisationerne anerkender, at de fastlønnede Formænd, som ikke deltager i Akkordarbejderne, i deres Egenskab af Arbejdsgivernes Repræsentanter paa Værkstedet, ikke bør tilhøre Arbejdernes Fagorganisationer, vil Arbejdsgivernes Organisationer paa deres Side ikke tillade, at der skabes Formandsstillinger væsentligst for at kunne fordre, at de paagældende udmelder sig af Arbejderorganisationerne,«

maa denne Bestemmelse i det heromhandlede Tilfælde ses paa Baggrund af de ovenfor citerede, nemlig § 10 i Overenskomsten af 12. August 1916 og N. Barslunds Udtalelse af 11. December 1917.

Forbundet gør nu gældende, at Chr. Barslund i Virkeligheden ikke udfører Mestergerning, men at det faktiske Forhold er det, at han udfører slet og ret Formerarbejde, idet han lader et Antal Lærlinge støde det størst mulige Antal Forme op for derefter, naar Lærlingene er kommet saa vidt hermed, som deres faglige Evner rækker, da at gøre Formene færdige, og at han saaledes ikke uddanner Lærlinge, men gør Formerarbejdet, som Lærlingene forbereder for ham. Forbundet paastaar, at det omhandlede Forhold er overenskomststridigt.

Sammenslutningen gør paa sin Side gældende, at Chr. Barslunds Virksomhed virkelig er at uddanne Lærlingene, og at dette er udpræget Mestergerning, samt at Lærlingene udfører Formerarbejdet saa langt, som deres respektive Uddannelsestrin tillader dem, og at der intet urigtigt eller overenskomststridigt er i, at Chr. Barslund derefter fuldfører Arbejdet. Sammenslutningen hævder derfor, at det paaklagede Forhold er i Overensstemmelse med Overenskomsten og paastaar Frifindelse.

Hver af Parterne har derhos paastaaet Voldgiftssagens Omkostninger paalagt Modparten.

Det er oplyst, at der paa N. Barslunds Støberi er beskæftiget 5 faglærte Formere, 4 (ikke faglærte) Maskinformere og 8 Lærlinge, der er antagne i Tiden fra November f. A., foruden 1. og 2. Støbemester, samt at Støberiejeren, der selv er faglært Former, selv deltager i Arbejdsledelsen. Af en af Forbundet fremlagt Opgørelse over Forholdene i danske Støberier, fremgaar det, at der iøvrigt kun i Støberier, hvor de faglærte Formeres Antal er 14 eller derover, er ansat 2 Støbemestre, og at der findes Støberier, hvor der til et Antal af fra 14 til 19 faglærte Formere kun er ansat 1 Støbemester. Da der nu ikke er oplyst særlige Omstændigheder, der skulde bevirke, at Forholdene ligger anderledes paa Barslunds end paa andre Virksomheder, skønnes det ikke, at den i Overenskomsten af 12. August 1916 § 10 erkendte Forudsætning for Oprettelsen af en Post som 2. Støbemester, nemlig at saadant er nødvendigt for Fabrikkens Drift, er bevist at være til Stede.

Naar Sammenslutningen dernæst gør gældende, at det er Chr. Barslunds særlige Gerning at oplære Lærlingene, og at denne Gerning er udpræget Mestergerning, er hertil at bemærke, at 8 navngivne Medlemmer af Dansk Formerforbund, der siden Chr. Barslunds Ansættelse har været beskæftigede paa Virksomheden, i en under Sagen fremlagt Erklæring af 21. Marts 1918 har udtalt, at hans Virksomhed paa Fabrikken udelukkende bestaar i Udførelse af almindeligt Formerarbejde, idet han Dagen igennem er beskæftiget med at gøre de Forme færdige, som et Antal af Lærlinge støder op, samt at han aldeles ikke har nogen af de Funktioner, der ellers paahviler en Mester, saasom Uddeling af Arbejde, Tilsyn med Formerne og Maskinformerne eller Kernemagerne, Paaspænding af Brædder paa Maskinerne o. l. Dette sidste er ikke modsagt af Barslund, der selv har oplyst, at det er 1. Støbemester, som giver Chr. Barslund Besked om, hvad der skal laves, hvorefter sidstnævnte fordeler det saaledes anviste Arbejdes Paabegyndelse mellem Lærlingene. Herefter skønnes det ej heller, at Chr. Barslunds Funktioner opfylder, hvad Støberiejeren i sin Udtalelse af 11. December 1917 har erklæret sig indforstaaet med, at den skulde, nemlig at Chr. Barslund »i det store og hele skulde beskæftiges med Arbejde af ledende og fordelende Art,« ligesom det ikke skønnes, at hans Stilling og Funktioner naturligt kvalificerer ham til at henregnes til de i Organisationsoverenskomstens Post B § 1 omhandlede »fastlønnede Formænd«, som »i deres Egenskab af Arbejdsgivernes Repræsentanter paa Værkstedet, ikke bør tilhøre Arbejdernes Fagorganisationer«.

Naar hertil endelig kommer, at det uimodsagt er hævdet af Forbundet, at man ikke i nogen anden Støberivirksomhed kender en Ordning, som gaar ud paa at ansætte en særlig Støbemester til Lærlingenes Oplærelse, men at dette sker enten ved Samvirken af den almindelige Arbejdsleder og den Svend, vedkommende Lærling ligger ved Siden af, eller — for en enkelt større Virksomheds Vedkommende — ved, at dette Hverv var paalagt en af de almindelige, til Fagorganisationen hørende faglærte Formere, der da lønnedes med Timeløn, kan Opmanden ikke frigøre sig for den Opfattelse, at den heromhandlede Støbemesterstillings Opretholdelse som betinget af, at den paagældende skal staa udenfor Fagforeningen, vil være i Strid med det i Organisationsoverenskomstens Post B § 1 i Slutningen anerkendte Princip, at der ikke maa skabes Formandsstillinger væsentligst for at kunne fordre, at de paagældende udmelder sig af Arbejderorganisationerne.

Herefter vil det være at statuere, at Oprettelsen og Opretholdelsen af den paaklagede Støbemesterstilling er overenskomststridig.

Voldgiftssagens Omkostninger, derunder Salær til Opmanden, 100 Kr., findes efter Omstændighederne at burde udredes af begge Parter med Halvdelen af hver.

Herefter kendes:

Oprettelsen og Opretholdelsen af den heromhandlede Stilling, hvorved Chr. Barslund er ansat som 2. Støbemester paa Brøndersiev Jærnstøberi og Maskinfabrik med Forpligtelse for ham til ikke at staa i Formernes Fagforening, er at betragte som overenskomststridig.

Hver af Sagens Parter betaler Halvdelen af Voldgiftssagens Omkostninger.

Den 17. Maj 1918.

O. Haack.

Sagen er fuldstændig klar, og nævnte Chr. Barslund er da ogsaa villig til at indtræde som Medlem af Forbundet igen, men undskylder sig med, at han er kontraktbundet 3 Maaneder frem i Tiden hos sin Broder, Jærnstøberen. Dette er selvfølgelig noget forvirret Tøjeri, da Kendelsen skal forstaas saaledes, at Kontrakten er ulovlig, men ved Henvendelse til den sandhedskærlige Jærnstøber, erklærede han mindst 14 Dage efter at Forbundet havde modtaget Kendelsen, at han intet havde modtaget fra sin Organisation. Ved at forespørge i Sammenslutningen, erfarede man da ogsaa, at Jærnstøberen selvfølgelig var tilsendt Kendelsen paa samme Tidspunkt, som Forbundet havde modtaget sin, men dette er jo iøvrigt kun et Udslag af, hvad vi tidligere har skrevet, at N. Barslund søger til enhver Tid at være saa bagvendt som muligt. Indmeldelsesspørgsmaalet er imidlertid senere gaaet i Orden.

Dette er imidlertid den ene Side af Sagen, der ved Voldgiftskendelsen er afgjort. Den anden er den uforsvarlige Maade, hvorpaa Lærlingene uddannes i dette Støberi, og nu er Turen hertil, idet Forbundet har truffet Foranstaltninger til ogsaa at forfølge denne Side af Sagen.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Arbejdstidens Forkortelse. Den af Forretningsudvalget foretagne Undersøgelse af, i hvilken Retning Medlemmernes Ønske maatte gaa ved en eventuel Arbejdstids-Forkortelse, om man ønsker noget i Retning af den saakaldte »engelske Lørdag«, eller Forkortelse med lige megen Tid paa hver af Ugens Arbejdsdage, og som var tænkt at skulle være en Rettesnor for Forbundsledelsen under kommende Forhandlinger, er nu tilendebragt, men har ikke givet Resultat i forønsket Retning.

I Afstemningen har 957 Medlemmer deltaget, og heraf har 469 stemt for Indførelse af »engelsk Lørdag«, medens 488 har stemt for en ensartet daglig Forkortelse. Sidstnævnte har altsaa en Majoritet paa 19 Stemmer, men praktisk talt er Meningerne om det foreliggende Spørgsmaal ligelig fordelte, og Hovedbestyrelsen har saaledes ikke, som den har tænkt sig, faaet nogen Rettesnor paa denne Maade.

Aasaa. Det enkelte Medlem, som arbejder i denne By, og som har ren Timeløn, har midt i Juni Maaned meddelt, at han har faaet hævet denne fra 70 til 83 Øre.

Aarhus. Den 19. Juni er afholdt et Mæglingsmøde hos Aktieselskabet »Dynamo« i følgende Anledning: Firmaets eneste Former, en Metalstøber, havde taget sin Afsked under Paaberaabelse af, at en af Direktørerne havde overfuset ham. Formeren havde derefter gjort gældende, at han dels i tilgodehavende Timeløn, dels i Overarbejdspenge, og dels i Akkordoverskud, havde et samlet Beløb paa 77 Kr. 39 Øre til Gode. Fabrikken hævdede, at Formeren ikke var blevet overfuset, og at han derfor havde taget sin Afsked under saadanne Forhold, at han havde forspildt Retten

til ovennævnte Beløb og motiverer bl. a. dette med, at han arbejdede i Maaneds-Akkord. Herimod gjorde Forbundet gældende, at han til enhver Tid, naar Afregning fandt Sted, var begyndt paa en ny Akkord, og som saadan aldrig vilde kunne tage fra Fabrikken uden at fortabe sit Overskud, og at man derfor maatte regne med, at hver Støbning var en Akkord for sig. Enighed opnaaedes ikke, og Sagen behandledes derefter ved Timandsmødet den 6. Juli. Her enedes man om at slutte Sagen saaledes, at Formeren udbetales et Beløb paa 51 Kr. 45 Øre under Forudsætning af, at de af ham opgivne Tal er rigtige.

Brønderslev. Efter den andet Steds her i Bladet omskrevne Voldgiftskendelse er faldet, har den deri omtalte degraderede 2. Mester, efter at han sammen med sin Broder, Jærnstøberen, havde gjort nogle tomme Udflugter, indmeldt sig i Forbundet som nyt Medlem. Frugten af hans Interesse for Broderens Fabrik er saaledes blevet, at han har sat 15—16 Aars opsparet Medlemsret over Styr.

Videre har det medført, at 1. Mesteren, efter hvad der meddeles, fordi den degraderede 2. Mester ikke vilde lyde hans Ordre i sin fornedrede Tilstand, ogsaa har opgivet sin Virksomhed som Værkstedsleder og begyndt i Støberiet som almindelig Former og ligeledes har indmeldt sig som nyt Medlem. For hans Vedkommende ryger 9 Aars sammensparet Medlemsret i Lyset.

Hos Aktieselskabet N. K. Olsen er 2 rene Timelønninger hævet fra 88 til 90 Øre, og for Akkordarbejderne er den ansatte Timeløn hævet fra 65 til 70 Øre.

Hørsholm. Den 23. Juni har Hørsholm Afdeling meddelt, at man har indført en Arbejdstid med »engelsk Lørdag«, men saaledes, at den overenskomstmæssige Arbejdstid paa $9^1/_2$ Time pr. Dag er bibeholdt paa Ugens 5 første Dage og $6^1/_2$ Time om Lørdagen, ialt 54 Timer pr. Uge.

Kolding. Ved lokal Forhandling er de ansatte Timelønninger hævet for 17 Mand med 61 Øre tilsammen. Det er meddelt den 19. Juni, og Gennemsnittet er derefter 59,2 Øre.

København. Hos Firmaet Tvermoes & Abrahamson er der den 21. Juni afholdt Mæglingsmøde paa Timelønskrav. Det drejede sig kun om een Mand, som fik sin Timeløn forhøjet fra 98 til 100 Øre.

Som før omtalt her i Bladet, er Arbejdstiden paa Orlogsværftet nedsat til $8^1/_4$ Time pr. Dag. Dette har medført, at man har indført ansat Timeløn mod forhen en Dagløn. Der arbejdes iøvrigt i Akkord, men Gennemsnittet af Timelønningerne er nu 73 Øre for 15 Medlemmer.

Hos J. G. A. Eickhoff er der den 21. Juni afholdt Mæglingsmøde i Anledning af, at Akkordpriserne var opsagte til at udløbe 1. Juli. Man enedes om at forlænge den gældende Prisliste med følgende Ændringer: Der arbejdes i Fælles-Vægt-Akkord, og Prisen var 13,6 Øre for fremmed Gods og 10 Øre for Fabrikkens eget Gods, alt pr. kg. Det ændres til at være 15 Øre pr. kg for begge Slags. Metalstøbning betales med 1 Kr. 10 Øre i Timen mod tidligere 1 Kr. Timelønningerne for de derværende 6 Medlemmer forhøjedes fra 56 til 75 Øre. Prislisten har en Opsigelsesfrist paa 3 Maaneder.

Et paa Sundby Støberi begæret Mæglingsmøde er aflyst, idet Københavns Afdeling den 18. Juni har meddelt, at Timelønnen for de 4 derværende Medlemmer er forhøjet med 3 Øre pr. Mand. Gennemsnittet er derefter 102 Øre.

Den 18. Juni er meddelt, at hos Firmaet F. Mogensen, hvor der arbejdes i ren Timeløn, har 4 af de derværende Medlemmer faaet hævet deres Timeløn fra 98 til 100 Øre. Sidstnævnte Sum er derefter mindste Timeløn paa Fabrikken.

Hos Aktieselskabet Nielsen & Winther er en ren Timelønning hævet fra 102 til 105 Øre.

Den 13. Juni er de ansatte Timelønninger for de 15 hos Ludvigsen & Hermann beskæftigede Medlemmer hævet fra 75 til 85 Øre.

Paa Dragør Støberi, hvor der ikke tidligere har været ansat nogen Timeløn, er denne fra 18. Juni ansat til at være 1 Kr. pr. Time og Mand for de derværende 6—8 Mand.

Samtidig er de ansatte Timelønninger hos Einer Holms Eftf. hævet for de 13 derværende Akkordarbejdere fra 65 til 90 Øer.

Hos Riedel & Lindegaard beskæftiges 15 Mand i Akkord. Den 18. Juni er Gennemsnittet af deres ansatte Timelønninger hævet fra 56 til 85 Øre, og 1. Juli meddeler Afdelingen, at 3 af disse Timelønninger yderligere er forhøjet med 5 Øre hver.

Hos Aktieselskabet Vølund er den ansatte Timeløn for de derværende 6 Medlemmer hævet fra 65 til 71 Øre. En ren Timelønning er hævet fra 93 til 100 Øre.

Den 22. Juni er afholdt Mæglingsmøde hos Aktieselskabet Burmeister & Wain paa Krav om Timelønsforhøjelser. Der arbejdes ikke i Akkord. Gennemsnittet var for 31 Mand 100,7 og forhøjedes til 104,7 Øre.

Den 21. Juni er afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Timelønsforhøjelser hos Metalstøber Løw & Søn. Der arbejder 3 Medlemmer à 81 Øre i Timen, samt har de hver 8 Kr. om Ugen i Dyrtidstillæg. Enighed opnaaedes ikke, og Sagen behandledes dernæst den 6. Juli ved Timandsmøde, hvor Firmaet tilbød 5 Øre pr. Mand i Timen. Da dette ikke kunde akcepteres, fik Sagen ingen Afslutning, og et Strejkevarsel er derfor for Tiden under Overvejelse.

Den 28. Juni afholdtes Mæglingsmøde hos Aktieselskabet »Atlas«, som havde klaget over, at Formerne, trods derom givne Paabud, ikke havde arbejdet om Formiddagen paa Grundlovsdagen. Der forklaredes hertil, at Paabudet var fremkommet for sent, samt at det i en lang Aarrække havde været Kotume at holde hele Grundlovsdagen fri. Aktieselskabet tog Klagen tilbage.

Samtidig afholdtes Mægling paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger, men da Enighed ikke opnaaedes, behandledes Sagen paa Timandsmøde den 6. Juli, ligeledes uden Resultat. Sagens videre Forfølgelse overvejes derfor for Tiden.

Paa samme Krav er der den samme Dag afholdt Mægling hos Aktieselskabet »Titan«, og denne Sags Forløb er indtil videre ligesom den ovennævnte.

Langaa. Den 21. Juni er afholdt Mæglingsmøde paa Krav om et Dyrtidstillæg, og da der ingen Enighed opnaaedes, er Sagen viderebehandlet ved Timandsmøde den 6. Juli med samme Resultat. Fabrikanten paaberaaber sig, at Fortjenesten er ca. 105 Øre, at hans Virksomhed væsentligst er at støbe til Fremmede, samt at Formernes Fortjeneste hos hans Konkurrenter ikke er større, men derimod mindre hos nogle, og her nævnedes særlig Birns Fabrik i Holstebro. Sagen er indtil videre stillet i Bero.

Middelfart. Hos Aktieselskabet Hess & Søn har følgende Sag verseret: Den 28. Maj meddelte Afdelingen, at en Maskinformer havde taget sin Afsked. En ny skulde oplæres, og man bød den, der skulde oplære ham, hans ansatte Timeløn, 52 Øre. Forbundet svarede hertil, at Manden skulde kræve sin Gennemsnitsfortjeneste, men det vilde Fabrikken ikke være med til, og Resultatet heraf blev, at Maskinformerne stillede Krav om Forhøjelse af Priskuranten, trods det at en saadan var underskrevet og gældende indtil 28. August. Da Kravet blev nægtet, forlod de deres Arbejde, og Sammenslutningens Klage af vanlig Art indgik, men de paagældende nægtede bestemt at gaa i Arbejde igen, og nogle af dem erklærede, at de overhovedet ikke vilde tilbage til Fabrikken, da de havde erholdt Arbejde udenfor Faget, hvorved de havde større Fortjeneste.

Med Trusel om at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret og kræve Erstatning der, udviklede det sig til, at Sagen behandledes i et Møde den 14. Juni mellem Hovedorganisationerne. Her enedes man om, at Arbejdet saa vidt muligt skulde genoptages, og at Spørgsmaalet dernæst skulde behandles ved et Mæglingsmøde.

Et saadant fandt Sted 5 Dage senere, nemlig den 19. Juni, og man enedes om følgende: Et ydet Dyrtidstillæg paa 10 pCt. skulde forhøjes til 16 pCt. Til Hjælp under Støbningen ydes der, foruden den Hjælp der i Forvejen fandtes, yderligere 2 Arbejdsmænd.

Ved Oplæring af en uøvet Maskinformer erholder den, der skal lære fra sig, en Timeløn, der svarer til hans Gennemsnitsfortjeneste for de sidste 4 Uger.

Paa Grund af manglende Jærn har de der arbejdende Medlemmer maattet spadsere den 8. og 9. Juli. Ved lokal Forhandling er man enedes om, at der for denne Spadseretid ydes hver Mand en Sum af 5 Kr. pr. Dag.

Odense. Herfra er den 9. Juli meddelt, at paa Maskinfabrikken »Phønix« er et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. hævet til 13 pCt., og at de ansatte Timelønninger for 8 Mand er forhøjet med 52 Øre tilsammen, eller fra et Gennemsnit paa 58 til 64,5 Øre.

Randers. Hos Aktieselskabet »Strømmen« er der den 22. Juni afholdt Mægling paa Krav om Forhøjelse af Fortjenesten og Timelønningerne. Mødet resulterede i, at Parterne skulde optage en Forhandling, der skulde være afsluttet i Løbet af 14 Dage og betyde, at Akkordfortjenesten skulde stige med ca. 12½ pCt. ligesom Timelønsspørgsmaalet skulde behandles. Saafremt der ikke paa denne Maade opnaaedes Enighed, skulde Sagen behandles ved Timandsmøde. Allerede 3 Dage efter fik Forbundet Meddelelse om, at Forhandlingerne mellem Støbemester Larsen og Tillidsmanden var bristede, og Sagen skulde derfor til Timandsmøde. Imidlertid kom det ikke dertil, da Afdelingen senere meddelte, at Sagerne var afsluttede ved en ny Forhandling, og heri havde Direktøren deltaget, og paa Grundlag af, at alle gamle Akkorder skal forhøjes gennem Forhandlinger mellem Mesteren og Tillidsmanden, og naar dette er sket skal yderligere samtlige Akkorder forhøjes med 10 pCt. Omvurderingen finder Sted efterhaanden som Arbejdet fremkommer. De ansatte Timelønninger forhøjes med 2—3 Øre pr. Mand.

Roskilde. Den 26. Juni har denne Afdeling meddelt, at paa Maskinfabrikken »Maglekilde«, hvor der arbejdes i ren Timeløn, har de derværende 8 Medlemmer faaet deres Timelønninger forhøjede med 3 Øre hver. Gennemsnit er derefter 80,5 Øre.

Sorø. Omkring Midten af Juni Maaned har de derværende Medlemmer stillet Krav om et Dyrtidstillæg paa 50 Kr. pr. Mand. En Forhandling herom medførte, at Sagen sluttedes paa den Maade, at de gamle Akkorder, som i Krigsaarene er forhøjede med ialt 29 pCt., forhøjedes yderligere med 2 pCt., altsaa til ialt 31 pCt. Saafremt det viser sig, at den opnaaede Fortjeneste ligger under Gennemsnittet af Fortjenesten i Juni Maaned paa 5 navngivne sjællandske Støberier, skal Tillægget paa de 2 pCt. forhøjes saaledes, at det kommer paa Højde med Gennemsnittet paa de omskrevne 5 Støberier.

Svendborg. Den i forrige Nummer af Fagbladet omtalte Sag hos Aktieselskabet L. Lange & Co. har faaet sin Afslutning ved et Møde mellem Hovedorganisationerne den 14. Juni. Man enedes om at aflyse den varslede Strejke. 3 Modelformeres Timeløn forhøjedes fra 78 til 85 Øre. 4 andre i ren Timeløn arbejdende Formere fik denne forhøjet fra 74 til 80 Øre. 2 ældre Formere, som ogsaa arbejder i ren Timeløn, erholder 5 Øre mere hver pr. Time. Den for Akkordarbejderne ansatte Timeløn, hvis Gennemsnit var ca. 55 Øre, forhøjedes til et Gennemsnit af 65 Øre. Samtlige Akkordpriser forhøjedes med 5 pCt., og det ydede Dyrtidstillæg af 16⅔ pCt. lægges først til, naar ovennævnte Procenttillæg er sket.

Det mest brændende Spørgssmaal var Ordningen af Arbejdsmandhjælpen til Udslagning ved Maskinerne. Herom skal Parterne forhandle sig en successive Ordning til, som skal være tilendebragt til den 15. September, til hvilken Tid, det er Meningen, at et nyt Støberi skal tages i Brug. Klagen over Strejken toges tilbage.

Skanderborg. Den 20. Juni afholdtes Mæglingsmøde hos Firmaet Blom & Søn paa Krav om Forhøjelser af Timelønningerne. Der arbejdes ikke i Akkord, og Lønnen var: 1 à 73 og 5 à 80 Øre. Samtlige Timelønninger forhøjedes med 5 Øre hver.

Thisted. Maskinfabrikken »Thy« er overgaaet til et Aktieselskab, og med den ny Fabriksledelse har der været ført Forhandling om Lønforhøjelser med det Resultat, at man enedes om, at samtlige Akkorder med tilbagevirkende Kraft fra 14. Maj forhøjes med 10 pCt., men dog saaledes, at yderligere Forhøjelser kan ske for Arbejde, der er saa gammelt, at saadant Tillæg nødvendiggøres.

Ansat Timeløn har der i lang Tid ikke været Enighed om paa denne Fabrik. Den er nu fastsat til 70 Øre.

Vejle. Den 17. Juni afholdtes Mæglingsmøde hos C. M. Hess paa Krav om Forhøjelse af samtlige Timelønninger. Akkordarbejdernes ansatte Timeløn var gennemsnitlig 55,5 Øre, og dette Gennemsnit forhøjedes til 68 Øre. 2 Modelformere oppebar i ren Timeløn med Dyrtidstillæg iberegnet 84,5 Øre; hver af disse Timelønninger forhøjedes med 5,5 Øre, altsaa til 90 Øre.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Delegeretmøde. Gørtler- og Metalarbejderforbundet afholder sit 5. ordinære Delegeretmøde, og Gørtler- og Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse sit 4. ordinære Delegeretmøde i Dagene den 27., 28. og eventuelt den 29. Juli 1918 i Korsgade 49, København.

Dagsordenen for Forbundets Delegeretmøde er følgende:

1. Mandaternes Prøvelse.
2. Valg af Dirigenter og Sekretærer.
3. Oplæsning af Forhandlingsprotokollen.
4. Aflæggelse af Beretning om Forbundets Virksomhed.
5. Regnskabsaflæggelse.
   a) Strejkekassen.
   b) Administrationskassen.
   c) Hjælpekassen.
6. Behandling af Forslag til Ændring af Lovene.
7. Behandling af indkomne Forslag.
8. Fastsættelse af Strejkeunderstøttelse.
9. Fastsættelse af Lønninger og andre Ydelser.
10. Valg af Hovedbestyrelse.
    a) Valg af Forretningsfører.
    b) Valg af Hovedbestyrelsesmedlemmer.
11. Eventuelt.

Dagsorden for Arbejdsløshedskassen:

1. Valg af Dirigenter og Sekretærer.
2. Beretning om Kassens Virksomhed.
3. Regnskabsaflæggelse.
   a) Arbejdsløshedskassen.
   b) Fond til fortsat Hjælp.
4. Behandling af indkomne Forslag.
5. Fastsættelse af Lønninger.
6. Valg af Hovedbestyrelse.
7. Eventuelt.

Bilagt Arbejdsstandsning. Den i forrige Nummer af Fagbladet omtalte Arbejdsstandsning paa A/S Metalvarefabrikken »Skjold« og hos Metalvarefabrikant J. C. Michaelsen blev paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. Juni afsluttet, saaledes at Arbejdet blev genoptaget hos J. C. Michaelsen den 21. Juni og paa »Skjold« den 24. Juni, mod at de paagældende Firmaer yder et Dyrtidstillæg paa 7 pCt. til den samlede ugentlige Udbetaling til hvert enkelt af de hos Firmaerne beskæftigede Medlemmer af de interesserede Organisationer, tillige fik en paa »Skjold« beskæftiget Sliber sin Timeløn forhøjet med 5 Øre.

Parterne frafaldt alle eventuelle Krav i Anledning af Konflikten, og Arbejdsgiverforeningen tilbagekalder de udsendte Boycottingsvarsler.

Lønforhøjelser. Paa A/S E. Voss Fabrikker i Fredericia, er Timelønnen for 6 Mand tilsammen forhøjet med 21 Øre pr. Time.

Paa Dansk Maalerfabrik, Blaagaardsgade, er der opnaaet et yderligere Dyrtidstillæg paa 10 pCt. til Ugefortjenesten til hver af de paa Virksomheden beskæftigede 4 Gørtlere.

Paa Københavns Dørgrebs- og Metalvarefabrik, Holger Danskesvej, har 9 Mand faaet et Dyrtidstillæg paa 10 Øre pr. Time paa saavel Akkord som Timelønsarbejdet.

Hos C. Hansen, Pilestræde, har 2 Mand hver faaet et Timelønstillæg paa 5 Øre.

Hos Lund i Aarhus har 1 Mand opnaaet et Timelønstillæg paa 5 Øre pr. Time.

Kvartalsoversigten for April Kvartal maa pr. Omgaaende indsendes til Kontoret, ligesom Medlemmer, der ikke har faaet udleveret Arbejdsbog til Juli Kvartal snarest maa rekvirere en saadan paa Kontoret.

Arbejdsløsheden i Juni 1918.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	21	0
— anmeldt i Løbet af Maaneden	16	0
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen..	4	0
— — - Centralarbejdsanvisningskontoret	1	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	11	0
Militær, Bortrejst e. l.	4	0
Ledige Dage i Maaneden.....	708	0
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	24	0

Metaltrykkere.

Hævet Blokade. Den hos Lampe- og Lysekronefabrikant J. Michaelsen og A/S »Skjold« iværksatte Arbejdsstandsning er hævet den 19. Juni ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. De paagældende Firmaer skal yde et Dyrtidstillæg af 7 pCt. til den samlede ugentlige Udbetaling (heri inkluderet det hidtil udbetalte Dyrtidstillæg af 10 pCt. til Akkordpriserne hos J. C. Michaelsens Metalvarefabrik).

Paa Dansk Forsølvningsanstalt var der stillet Lønkrav om Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger; da Firmaet stillede sig afvisende, blev der

begæret Mægling afholdt, men ved nogle Forhandlinger forinden Mæglingsmødets Afholdelse, blev man enig med Firmaet om, at Prøvearbejde, og hvad der ellers forlanges lavet i Timeløn, betales med et Tillæg af 25 Øre pr. Time til de bestaaende Timelønninger. Det berammede Mæglingsmødes Afholdelse bortfaldt.

Hos Sølvvarefabrikant A. Dragsted forhøjedes efter Meddelelse i forrige Nummer af Fagbladet Timelønnen med 2 Øre, det skal være 12 Øre pr. Time. Timelønnen er saaledes forhøjet fra 110 til 122 Øre pr. Time i ren Timeløn.

Hos Brøndberg & Tandrup er Timelønnen forhøjet med 7 Øre pr. Time fra 88 til 95 Øre pr. Time.

Paa Metalvarefabrikken „Victoria" er Timelønnen hævet for 2 Mand med tilsammen 7 Øre, derved er den gennemsnitlige Timeløn bragt op fra 63 til 64,4 Øre.

Formandens Adresse. Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at Formandens nye Adresse er Skanderborggade 2, 4., Ø.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Statsbanernes Remisearbejdere har først i Juni faaet de dem tidligere tilstaaede Timelønstillæg udbetalt. Begyndelseslønnen er derved hævet fra 48—54 Øre og Slutlønnen fra 70—74 Øre. Anciennitetsperioden er dertil nedsat fra 22—10 Aar; den gennemsnitlige Lønforhøjelse beregnes derefter at blive ca. 10 Øre pr. Time.

Hos Smedemestrene i Nakskov har 21 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 63—73 Øre pr. Time.

Paa Stuhrs Skibsværft i Aalborg er der givet et Løntillæg paa 3 Øre pr. Mand og Time. Gennemsnitstimelønnen for 25 Maskinarbejdere var derved steget fra 58,2—61,2, for 24 Skibsbyggere fra 58,8—61,8 og for 4 Grovsmede fra 60,5—63,5 Øre.

Paa Aarhus Oliemølle har 18 Mand faaet 24 Øre til Fordeling. Desuden er der truffet en Omordning af Dyrtidstillægget, idet 5 Kr. pr. Uge er forandret til 3 Kr. pr. Vagt, hvilket betyder en Forhøjelse paa ca. 3 Kr. pr. Uge og Mand. Gennemsnitsfortjenesten er nu 80,6 Øre pr. Time.

Paa Frederiksberg Papirfabrik er Timelønnen ved en Mægling den 11. Juni forhøjet med 5 Øre pr. Mand og Time og Dyrtidstillægget fra 12—18 Kr. pr. Maaned. Tillægene faar tilbagevirkende Kraft til 15. Maj.

Hos Jacob Holm & Søn mægledes der samme Dag paa Lønkrav. 4 Mand fik 2 Øre pr. Time og 1 Mand 1 Øre og en Forhøjelse af 2 Kr. paa det ugentlige Dyrtidstillæg, alt med tilbagevirkende Kraft til 1. Juni.

Paa De forenede Papirfabrikker er en Lønbevægelse afsluttet med det Resultat, at Timelønningerne for Kollegerne paa Næstved og Dalum Papirfabrikker forhøjedes med 6 Øre og paa Silkeborg Papirfabrik med 9,6 Øre. Paa sidste Sted havde Lønnen hidtil været lavest.

Ved et Mæglingsmøde den 15. Juni er Timelønnen hos 15 Smedemestre i Aarhus hævet med gennemgaaende direkte Løntillæg til hver Mand.

Paa De forenede Privatbaner i Nordjylland er Dyrtidstillægget forhøjet fra 6—15 Øre pr. Time. Arbejdstiden er samtidig forkortet til 8 Timer daglig.

Paa Helsingør Skibsværft mægledes den 17. Juni paa Lønkrav. 244 Mand fik hver 2 Øre pr. Time.

Paa Automobilfabrikken »Thrige« i Odense er der i H. t. Mæglingen den 11. Maj givet følgende Akkordforhøjelser:

5	pCt.	paa	Akkorder,	hvor	der	er	tjent	fra	71—80	pCt.
10	—	-	—	-	-	-	-	-	61—70	—
15	—	-	—	-	-	-	-	-	51—60	—
20	—	-	—	-	-	-	-	under	50	—

3 Timelønsarbejdere har samtidig faaet Timelønnen hævet fra 79,7—88,3 Øre.

Paa Frederiksbroens Jærnstøberi i Odense har 5 Mand faaet ialt 21 Øre at fordele paa Timelønnen, hvorved Gennemsnittet steg fra 57,6—61,8 Øre. — 12 Kakkelovnssmede fik Forhøjelse fra 60,0—64,0 Øre plus 3 Øre pr. Time i Dyrtidstillæg. Akkorderne forhøjedes med $16^2/_3$ pCt. og Dyrtidstillægget til Akkorderne fra 5—8 pCt.

Paa Nørrebros Jærnstøberi, Odense, gaves i Februar 16 pCt. til Akkordpriserne og et Dyrtidstillæg af 3 Øre pr. Time. I Maj Maaned gaves en Timelønsforhøjelse, hvorved Gennemsnittet steg fra 63,8 til 67,3 Øre.

Paa Allerups nye Maskinfabrik, Odense, har 9 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 60,6—62,7 Øre.

Paa Thriges Motorfabrik har 15 timelønnede Arbejdere faaet et Tillæg paa ialt 45 Øre pr. Time. Lønnen ligger derefter mellem 90 og 100 Øre. Akkorderne hævedes med fra $7^1/_2$—10 pCt.

Hos Fabrikant Poulsen, Aarup ved Odense, har 5 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 58—65 Øre.

Paa Maskinfabrikken »Faarup« i Kerteminde har 3 Mand faaet 23 Øre, hvorefter Gennemsnitstimelønnen blev 66,6 Øre.

Paa Kjellerups Vægtfabrik ved Silkeborg er der opnaaet en Lønforhøjelse, hvorved nyantagne Svende har faaet 65 Øre pr. Time, ældre Svende 80 Øre. Ved Forsøgsarbejde betales Gennemsnit af Fortjenesten i de sidste 2 Uger forud for Arbejdets Begyndelse.

Værkstedsarbejderne hos Fabrikant Jørgensen i Ringe har faaet 3 Øre mere i Timen, og Montørerne har faaet deres Løn hævet fra 57—75 Øre. For Udearbejde betales et Tillæg af 8 Øre pr. Time.

Den 20. Juni mægledes hos J. S. Hess & Søn Middelfart, paa Krav om Lønforhøjelser. Dyrtidstillægget til den samlede Fortjeneste forhøjedes fra 15—20 pCt., og 21 Mand faar Timelønnen forhøjet med ialt 64 Øre.

Paa Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik i Odense er Timelønnen for 12 Mand hævet fra 64,4 til 66,2 Øre plus 5 Øre i Dyrtidstillæg. Akkor-

derne er reviderede og forhøjede med Tillæg fra 5—10 pCt. Endvidere har 6 Mand paa Kerteminde Jærnstøberi faaet deres Timeløn forhøjet fra 57,5—64 Øre og deres Akkordpriser tillagt gennemgaaende 15 pCt.

Holbæk Afdeling meddeler, at der paa Fabrikken »Landsperg« er opnaaet Enighed om, at alt Arbejde, som ikke er Akkord, betales med 67 Øre pr. Time. Tidligere er enten betalt Timeløn eller 65 Øre. — Paa Frandsens Jærnstøberi er Akkorderne reguleret og har faaet en gennemsnitlig Forhøjelse af 35 pCt. — Hos Fabrikant Dalgaard er der opnaaet 20 pCt.s Tillæg paa Vindmotorhatte Nr. 1, 2, og 4 og 15 pCt. til Nr. 5, 6, 7 og 8.

Hobro Afdeling meddeler, at det er lykkedes at indføre en ny Betalingsordning paa det derværende »Vindø« Værk, der for Tiden beskæftiger 3 Mand. Ugelønnen, 38 Kr., er efter Arbejdernes Ønske afløst af en Timeløn paa 72 Øre plus et ugentligt Dyrtidstillæg paa 2 Kr. med tilbagevirkende Kraft til 10. Juni. De 38 Kr. regnedes lig 60 Øre pr. Time.

Paa Nakskov Skibsværft har 41 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 57,1 til 59,9 Øre, og 15 Mand paa Skibsværftets Maskinfabrik har faaet Gennemsnittet hævet fra 51,2 til 53,2 Øre. Dette Løntillæg faar tilbagevirkende Kraft til 16. Maj (10 Kr. betales hver for denne Tid), og Procentakkorderne hæves fra 50 og 60 pCt. til 55 og 60 pCt.

Hos Fabrikant Madsen i Slagelse har 7 Mand faaet deres Timeløn hævet med ialt 22 Øre pr. Time.

Paa A/S «Strømmen« i Randers mægledes den 22. Juni paa Lønkrav. Akkorderne forhøjedes med indtil 20 pCt., og Timelønningerne hævedes fra 54,1 og til 56,8 med tilbagevirkende Kraft til 1. Juni. Akkordpriserne har ikke tilbagevirkende Kraft.

Overenskomster. Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen var Overenskomsten med Barnevognsfabrikkerne til Drøftelse, idet der var opstaaet Uenighed mellem Parterne angaaende Ydelsen af Dyrtidstillæget. Man enedes nu om, at der skal betales 15 Øre pr. præsteret Arbejdstime, saavel i som udenfor normal Arbejdstid, dog regnes den forkortede Lørdag m. H. t. Dyrtidstillæget for fuld Arbejdsdag.

I Thisted er der mellem den stedlige Smedemesterforening og Svendene opnaaet Enighed om Fornyelsen af Overenskomsten til 1. Maj 1919 mod at Minimallønnen bliver 60 Øre pr. Time og 42 Øre for unge Svende det første Aar efter Læretiden.

Timandsmøder. Ved et Timandsmøde den 6. Juni forelaa følgende Sager til Behandling:

1. Lønkrav hos Firmaet I. B. Bruun & Sønner, Nykøbing, F. 35 Mand fik 175 Øre til Fordeling, saaledes at ingen faar under 4 Øre.

2. Lønkrav paa Fabrikken »Guldborg«, Nykøbing, F. 8 Mand fik 50 Øre til Fordeling.

3. Lønkrav hos Johs. Mertz, Nykøbing, F. 5 Mand fik deres Timeløn hævet med ialt 23 Øre plus 2 Kr. pr. Uge i Dyrtidstillæg til den ene.

4. Lønkrav hos H. P. Petersen, Nykøbing, F. 2 Mand fik deres Timeløn hævet med 8 Øre hver.

Ved et den 26. Juni afholdt Timandsmøde behandledes følgende Sager:

1. Klage over, at Firmaet Bruun & Sørensen, København, har nægtet at udbetale et Akkordoverskud til et Bruttobeløb af 1313 Kr. 13 Øre. Sagen ordnedes derhen, at de forlangte 50 pCt. af Beløbet ÷ Fradrag af 72 Kr. for Tid, der var forsømt, udbetaltes.

2. Krav om Løntillæg paa De forenede Jærnstøberier i Næstved. A/S lovede at fortsætte den periodiske Regulering af Akkordpriserne, og der gaves et Timelønstillæg af 100 Øre til Fordeling paa Timelønnen. 4 Udlærlinge faar 26 Øre.

3. Krav om Forhøjelse af Timeløn og Akkordpriser hos H. C. Lunge & Søn, Sorø. Firmaet lovede saa vidt muligt at give Akkord paa alt Reparationsarbejde m. m., og der ydes et Dyrtidstillæg af 5 Øre pr. Time til alt Timelønsarbejde.

4. Strid om Lønakkorder og Timebetaling for nogle Arbejdere hos F. W. Doberck & Søns Eftfg. Sagen om Lønakkorderne vistes tilbage til direkte Forhandling mellem Parterne, medens en Maskinarb. Johs. Olsen faar 6 Kr. udbetalt.

5. Krav om Forhøjelse af Lønningerne paa Carl Allers Etablissement. Lønnen forhøjedes med 3 Øre pr. Time til 9 Mand, og et bestemt Ekstratillæg forhøjes til 15 Øre pr. Time.

6. Krav om Timelønsforhøjelse hos H. E. Gosch & Co.s Tændstikfabrikker. Der gaves 3 Øre pr. Mand og Time til 6 Mand.

Mæglingsmøder. Hos Smedemester Grau i Gentofte mægledes fornylig i Anledning af Krav om et Tilgodehavende til en Svend. Sagen afsluttedes med, at der udbetaltes vedkommende Mand 4 Kr. 32 Øre.

Hos Smedemester K. Noe Harboe mægledes den 24. Juni paa et Spørgsmaal om, hvorvidt Middagspausen skal være ½ eller 1 Time. Den nuværende Arbejdstid ender med Fyraften Kl. 4½, og den bibeholdes, som ønsket af Arbejderne, indtil Firmaet har indrettet Spiselokale og Garderoberum, men naar det er sket, holdes først Fyraften Kl. 5. — Endvidere drøftedes det Forhold, at en Konstruktør deltager i Arbejdet uden at være Medlem af Fagforeningen. Firmaet erklærede, at dette Forhold kun var forbigaaende.

Paa Københavns Flydedok mægledes den 4. Juni i Anledning af Regler for Overarbejde. Flydedokken lovede saa vidt muligt at undgaa at benytte de nuværende Regler for Overarbejde i deres fulde Udstrækning. — Endvidere behandledes en Sag angaaende nogle Priser i Nittepriskuranten. Det erkendtes, at Flydedokkens Fortolkning var den rigtige, men der ydedes dog nogen Ekstrabetaling for Arbejdet ved Bygningerne 135, 136 og 137.

Den engelske Lørdag hos Firmaet Møller & Jochumsen i Horsens, som behandledes ved et Timandsmøde den 24. Maj, er nu indført hos dette Firma for de Arbejdere, som beskæftiges paa Værkstedet.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
8735	Andersson, A.	Gefleborgslän	12.12.85	Söderham, Afdl. 5	1.11.10	Kbhvn. Afd. 1	2. 3.18
18066	Berg, Vald. Georg	København	3.10.84	Kbhvn. Afd. 1	17. 9.10	„ „ 1	29. 9.17
854	Bruun, Peter Thorv. V.	Slagelse	22. 8.96	„ „ 1	25. 9.15	Sorø	6. 4.18
5938	Carlsen, Frants	Østtofte	30. 1.96	Maribo	1. 4.15	Maribo	10. 6.18
27645	— Orelius Lorents	Aale	21. 7.96	Horsens	19.11.17	Horsens	26. 1.18
25170	Christensen, Peter Laurits.	Odense	3. 6.94	Kbhvn. Afd. 1	12. 1.17	Kbhvn. Afd. 1	9. 3.18
15264	Eilers, Johannes	Sundby	16. 9 98	„ „ 3	6. 1.17	„ „ 1	2. 3.18
22363	Hansen, Jens Peter	Raklev	30. 4.76	Holbæk	3. 1.16	Holbæk	9. 3.18
2115	— Laurits Rich. Th.	St. Havelse	6. 2.81	Rønne	16. 3.07	Kbhvn. Afd. 1	19. 1.18
24932	Herberg, Viktor	Moskva	12. 5.99	Thisted	1. 5.17	„ „ 1	23. 3.18
23540	Hørup, Aksel	København	18. 9.89	Kbhvn. Afd. 1	3. 7.16	„ „ 1	19. 1.18
25778	Jensen, Fritz Bay	Munkebo	1. 7.89	„ „ 1	3. 9.17	„ „ 1	2. 3.18
26140	Johansen, Villy Chr. M.	København	12. 6.96	„ „ 1	11. 3.18	„ „ 1	9. 3.18
7362	Jørgensen, Adolf Aksel	—	5.12.92	„ „ 1	11.11.16	„ „ 1	21. 7.17
15003	— Aksel Oskar	—	11. 6.96	„ „ 1	15. 1.16	„ „ 1	2. 3.18
25479	— Carl Johs.	—	14. 4.88	„ „ 1	5. 5.17	„ „ 1	2. 3.18
908	Jørnfeldt, Arthur R.	—	7. 3.93	Afdl. 74, Norge	8.11.13	„ „ 1	2. 3.18
11455	Knudsen, Jens Chr. Vilh.	Kjøng Højerup	6. 3.88	Kbhvn. Afd. 1	8. 1.16	„ „ 1	2. 3.18
25695	Larsen, Aksel Chr.	København	4.12.97	„ „ 1	1. 8.17	„ „ 1	2. 3.18
25701	— Lars Georg Johs.	Frederiksberg	9. 8.98	„ „ 1	3. 8.17	„ „ 1	2. 3.18
8012	Lau, Janus Holger Chr.	Sacromento, U. S. A.	27. 5.90	„ „ 1	14. 5.17	„ „ 1	2. 3.18
7602	Mikkelsen, Anton	Holbæk	5.12.94	Aarhus	1. 5.14	„ „ 1	16. 2.18
7053	Møller, Carl Fr. Emil	Nykøbing F.	28.10.88	Kbhvn. Afd. 1	29. 8.17	„ „ 1	2. 3.18
23695	— Edvard	København	25. 7.94	„ „ 1	19. 8.16	„ „ 1	16. 3.18
27308	— Otto Rosenørn.	Gantrup	18. 3.80	Horsens	1. 9.17	Horsens	12. 1.18
5792	Nielsen, Aksel	Hellerup	28. 1.94	Kbhvn. Afd. 1	15.10.15	Kbhvn. Afd. 1	9. 3.18
15247	— Niels Alfred	Odense	5.12.92	Odense	6. 5.12	„ „ 1	9. 3.18
3369	— Peter Adam	Vaabenstad	20.12.75	Nakskov	13. 6.03	Maribo	8.12.17
20496	Olsen, Steffen Peter Ole	København	27. 9.93	Kallundborg	3.11.12	Kbhvn. Afd. 1	23. 3.18
25464	Petersen, Carl Vilh.	Gentofte	24. 3.97	Kbhvn. Afd. 1	23. 3.17	„ „ 1	9. 3.18
1101	— Peter	Gilleleje	16. 3.92	„ „ 1	7.10.11	„ „ 1	9. 2.18
25882	Rasmussen, Axel Nyborg	Horslunde	6. 1.91	„ „ 1	23.10.17	„ „ 1	9. 3.18
25486	Rosenkvist, Einar	København	10.12.98	„ „ 1	5. 5.17	„ „ 1	9. 3.18
17403	Steensen, August	Odense	1. 8.88	Odense	4. 9.09	„ „ 1	16. 2.18
23834	Sørensen, Kai Vilfr. Knudsen	København	29. 5.97	Kbhvn. Afd. 1	4.10.16	„ „ 1	9. 3.18
28135	Thomsen, Sigurd	Svendborg	2.11.98	Vejle	13.10.17	Horsens	2. 3.18
3361	Wiedemann, Th. Fr.	Brandersiev	28. 1.95	Nakskov	21. 7.14	Kbhvn. Afd. 1	2. 3.18

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen.
3. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
4. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
5. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
6. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
7. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.

Blokade i Varde. I Varde er Vognfabrikant Christensen blokeret for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere. Aarsagen er den, at Christensen ikke vil betale som Byens øvrige Mestre, og bestandig søger at faa Svende udenfor Fagforeningen for derved at holde Lønnen nede.

„Nordiske Skrivemaskinefabrikker". Disse lock-outede fornylig deres Smede og Maskinarbejdere, 16 ialt, med den Motivering, at Fabrikken paa Grund af Omlægning af Driften vilde blive lukket nogle Dage. Den virkelige Grund var imidlertid, at A/S havde forsøgt at reducere Timelønnen til 65 Øre, hvad Arbejderne ikke vilde finde sig i. Sammenslutningen besvarede vor Skrivelse med Klage over, at vore Folk havde iværksat Blokade overfor Firmaet. Ved et Mæglingsmøde den 19. Juni naaede man til Enighed om de foreliggende Uoverensstemmelser paa den Maade, at der optoges Forhandlinger om Akkord og Timelønsforhold.

Lyngby. Paa G. Clasens Maskinfabrik i Lyngby var der Arbejdsstandsning fra den 3. til den 6. Juni, fordi Firmaet ikke vilde imødekomme et Krav fra Arbejderne om en Timeløn paa 90 Øre, da der ikke

var tilstrækkelig Adgang til Akkord. Ved Konfliktens Afslutning enedes man om en Overenskomst, hvorefter Jærnindustriens almindelige Overenskomst ogsaa bliver gældende for denne Virksomhed. Gennemsnitstimelønnen forhøjedes fra 60 til 64 Øre, og for Arbejde, der ikke gives i Akkord, gives 88 Øre pr. Time.

A/S „Hera". Under 21. Juni mægledes paa A/S »Hera« i Anledning af en ulovlig Strejke paa 2 Dage og nogle mindre Klagepunkter fra Arbejderne. Man enedes om, at det ugentlige Overarbejde ikke maatte overskride 6 Timer, og med Hensyn til Strejken erkendtes det, at denne var overenskomststridig, men Sammenslutningen frafaldt yderligere at forfølge Sagen.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917, hvorfor Tilgang fortsat frabedes.

Endvidere anmoder Maskinmesterforeningen vore Medlemmer om ikke at søge Maskinmesterpladsen ved Silkeborg kommunale Elektricitetsværk, da Maskinmesterforeningen har blokeret denne paa Grund af Lønkonflikt.

Til Smedeforbundets Medlemmer.

I umiddelbar Tilslutning til Udsendelsen af Fagbladet udsendes til Afdelingernes Kasserere i de forskellige Byer et Oplag af

Centralorganisationens 4. Beretning og Lønstatistikken for 1917,

som er beregnet til Salg blandt de Medlemmer, der maatte ønske at komme i Besiddelse af saadanne Eksemplarer. Saalænge Oplag haves, vil vore Medlemmer altsaa ved Henvendelse til de respektive Kasserere kunne erholde et Eksemplar til en Pris af 25 Øre pr. Stk. for Beretningen og ligeledes 25 Øre pr. Stk. for Lønstatistikken, altsaa tilsammen 50 Øre for begge Dele.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for Maj over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Nykøbing J.: M. Bak, M. C. Holmsgade 24.
Helsingør: Karl Holm, Villa »Düvall«, Rosenvænget.

Kasserere:

Aalborg: C. Stenberg, træffes kun 6—7 Aften.
Nykøbing F.: H. Buch, Nørregade 2, 1. Sal.
Viborg: J. Nielsen, Dumpen 8.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Kasserere:

Odense: J. Lund, Dagmarsgade 9.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kasserere:

Kallundborg: Maskinarb. B. M. Berthelsen, Grethesallé 5, Lyngen.
Præstø: Maskinarb. Chr. Thy Christensen, Raadhusstr.
Roskilde: Maskinarb. N. F. Larsen, Klermontsgade 16, 1., Sct. Jørgensbjerg.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	2232	Aage Bille	(Kbhvn. Afd. 1)
-	20383	R. Larsen	(— — 1)
-	19277	K. L. Martinsen	(— — 2)
-	26925	A. J. Andersen	(Fredericia)
-	24133	V. Radtleff	(Kallundborg)

Medl. Nr. 25520, N. P. Petersen, har fundet sin Bog.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	1211	Jensen,	Henry Søren	10. 5.13
-	4346	Jessen,	Hans Bojsen	17. 8.07
-	989	Nielsen,	Andr. Rasmus Fr.	19.11.04
-	10204	Sørensen,	A. Chr.	13.11.09

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	9781	Andersen,	Viggo Chr.	27.12.13
-	1306	Christensen,	Niels Peder	29.12.17
-	16591	Hansen,	Aage H. Vald. Funch	31. 3.17
-	16355	—	Broge H. P.	21.10.16
-	1050	—	Otto Andreas Johs.	10. 3.17
-	19156	Hedegaard,	Carl	15.12.17
-	19662	Jensen,	Niels Chr.	4. 3.16
-	2525	Olsen,	Johan Peter	13.10.17
-	15064	Rasmussen,	Ernst E.	3. 7.15
-	10068	—	Martin	19. 5.17
-	9774	—	R. J.	22. 7.16
-	16408	Rydberg,	Aksel Johan Vald.	17. 2.17
-	12555	Sauermiltz,	Henry Lauritz	8. 4.16

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 3, 14. Aargang.

Beretning om De samvirkende Fagforbunds Virksomhed fra 1. April 1917 til 31. Marts 1918.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 10 AUGUST 1918 4. Aarg.

„Augustreguleringen".

For ca. 1 Aar siden blev der mellem Hovedorganisationerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund i Danmark, truffet 2 særdeles vigtige Afgørelser, som det senere har vist sig har været i Stand til paa heldig Maade at gribe ind i det Prisanarki, som vi ved Verdenskrigen er kommet til at leve under. Den første af disse Aftaler mellem Hovedorganisationerne gik ud paa alle udløbende Overenskomsters Fornyelse paa et Aar med et Dyrtidstillæg, som de enkelte Fags Organisationer selv maatte se at komme til Enighed om, og den anden fastslog, at Hovedorganisationerne i August Maaned i Aar skulde træde sammen til fornyede Forhandlinger for paa Grundlag af Statens statistiske Bureaus Opgivelser at træffe en Afgørelse af, hvorvidt Varepriſernes Stigning maatte afgive Grundlag for ekstraordinære Dyrtidsforanstaltninger.

Ingen kunde vel være i Tvivl om, at Varepriſerne i det sidste halve Aars Tid er undergaaet en endog ganske særlig Prisstigning, og det var derfor en Selvfølge, at de Forhandlinger, som indlededes i Slutningen af Juli Maaned, vilde blive af særlig stor Betydning, skønt man vel nok tør sige, at der ikke forud i Fagforeningskredse var sat nogen særlig Lid til Aftalen om den saakaldte Augustregulering. Saa meget mere er den trufne Ordning kommet som en glædelig Overraskelse ikke blot for alle dem, som haardt trængte til økonomisk Forbedring til Modvirkning af den forværrede Dyrtid, men ogsaa for alle dem, som i vor urolige Tid haaber paa, at Centralorganisationerne maa kunne gøre sig kraftigt gældende, saaledes at Anarkiet saavel foroven som forneden derved paa heldig Maade kan modvirkes og det sunde og maalbevidste Organisationsarbejde styrkes.

Allerede den 7. August undertegnedes paa et Møde mellem Hovedorganisationerne en Overenskomst, som dernæst paa et Møde den 9. August med alle Stemmer mod 6 godkendtes af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab og derefter enstemmig er godkendt af de kompetente Forsamlinger indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. Bl. a. sluttede et Repræsentantskabsmøde i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund den 10. August sig enstemmig til den foreliggende Aftale mellem Hovedorganisationerne, hvilken Aftale har følgende Ordlyd:

Efter Afholdelsen af forskellige Fællesmøder mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening vedrørende den Augustregulering, hvorom der er truffet Aftale imellem de nævnte Hovedorganisationer ved Skrivelser af 21. og 27. September samt 3. Oktober f. A., enedes man ved et afsluttende Fællesmøde den 6. August om følgende Ordning for Resten af indeværende Overenskomstperiode:

1) Den i visse Overenskomster fastsatte Augustregulering med 1 Øre for hver fulde $2^1/_2$ pCt. træder i Kraft fra og med den 5. August ved den normale Arbejdstids Begyndelse med henholdsvis 6 og 11 Øre, svarende til 16 og 27 pCt. Stigning.

2) De Overenskomster, der er afsluttet i indeværende Sommer og Foraar ud fra den Forudsætning, at de ikke skulde berøres af Augustreguleringen, faar intet nyt Dyrtidstillæg. Ved Forhandling mellem Organisationerne er der udfærdiget en Fortegnelse over disse Overenskomster, der vedlægges som Bilag.

3) De under Jærn- og Metalindustrien — med Undtagelse af Arbejdsmændene (se Punkt 1) — og under Træindustrien — for Maskinsnedkernes og Trælagerarbejdernes Vedkommende — hørende Overenskomster faar et Dyrtidstillæg af 8 Øre pr. Time. Om Pakkasearbejderne skal der optages en særlig Forhandling.

4) I de øvrige Fag betales der til mandlige Arbejdere og faglærte Kvinder et Dyrtidstillæg af 12 Øre pr. Time. Til andre kvindelige Arbejdere — herunder de kvindelige Arbejdere i Jærn- og Metalindustrien og i Træindustrien — over 18 Aar betales et Dyrtidstillæg af 8 Øre pr. Time. Til unge Mænd og Kvinder under 18 Aar betales et Dyrtidstillæg af 5 Øre pr. Time.

5) I de Fag, der falder udenfor Augustreguleringen — herfra dog undtaget de Fag, man har tilbudt at drage direkte med derunder — vil Arbejdsgiverne foranledige, at der optages en Forhandling om Dyrtidsforholdene. Fortegnelse over de under dette Punkt omhandlede Fag er udarbejdet og vedlægges som Bilag.

6) Det vedtagne Dyrtidstillæg, der skal træde i Kraft fra og med 5. August d. A., udbetales pr. præsteret Arbejdstime saavel Timelønstime som Akkordtime og saavel for Arbejde indenfor den normale Arbejdstid som for Arbejde udenfor denne.

7) Hvor det paa Grund af Forholdene maa anses for nødvendigt, eller hvor begge Parter indenfor et Fag ønsker det, kan Dyrtidstillægget pr. Time overføres til et Procenttillæg til Akkorderne indenfor de ovenfor angivne økonomiske Rammer.

8) Om den praktiske Gennemførelse af foranstaaende Overenskomst og om alle Tvivlsspørgsmaal har efter Vedtagelsen været optaget en Forhandling mellem Hovedorganisationerne, hvor Enighed er opnaaet. Man er dog enig om, at opstaaede Tvivlsspørgsmaal vedrørende denne Overenskomsts Forstaaelse, der ikke kan løses ved Forhandling mellem de respektive Organisationer, skal optages til Behandling i et af Hovedorganisationerne nedsat Udvalg.

9) Vi tager fra begge Sider Forbehold overfor mulig indløbne Fejl eller Forglemmelser, ligesom Overenskomsten er indgaaet under Forbehold af Sanktion af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforenings Hovedbestyrelse.

København, den 7. August 1918.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:

Carl F. Madsen. Anthon Andersen.
E. Svendsen. J. A. Hansen. Martin Petersen.

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:

S. C. Hauberg. E. Langkjær.

Gruppe 1.

(Tallene i Parantes angiver den eksisterende Dyrtidsprocent ved Overenskomsternes Afslutning).

Cementindustriens Arbejdsmænd (66 pCt.).
Arbejdsmænd hos Grusgrave og Skærvefabrikker (55 pCt.).
Murerarbejdsmænd i Provinserne (55 pCt.).
Samtlige Købmandsorganisationer samt Enkeltvirksomhederne: Det forenede Dampskibsselskab, Frihavns-Aktieselskabet og Søren Andersen, Horsens (66 pCt.).
Arbejdsmændene hos Stenlosseentreprenørforeningen (66 pCt.).
Teglværkernes Arbejdsmænd (55 pCt.).
Arbejdsmændene hos Odense Entreprenørforening (55 pCt.).
Arbejdsmændene paa A/S Blaakilde Mølle (66 pCt.).
Koks- og Saltværksarbejderne hos Christiansholms Fabrikker (66 pCt.).
Arbejdsmændene hos Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik (66 pCt.). (Kastrup, Aalborg og Mundelstrup).
Sukkerfabrikkernes Arbejdsmænd (55 pCt.).

S. C. Hauberg. Carl F. Madsen.

Gruppe 2.

Brødfabrikkerne i København for Befordring af Brød. (5. August 1918).
Børsteindustrien. (Herom er der ikke Enighed).
Jord- og Betonarbejdernes Overenskomster med Entreprenørforeningen, Murerlavet, Stukkaturfagets Mesterforening, Gas- og Vandmesterforeningen, Vognmandsforeningen og Brolægningsentreprenørforeningen (Nedbrydningsoverenskomst).
(Herom er der ikke Enighed, men det er en Aftale, at man vil anmode Forligsmanden om at afgøre, hvorvidt der her skal ske en Regulering, og da eventuelt med hvilket Beløb).

Foreningen af Fabrikanter af fugefri Gulve.
Foreningen af Mosaikfabrikanter i København.
Overenskomst af 19. Juni 1918 for Lager- og Pakhusarbejderne hos A/S Nordisk Kaffekompagni. (Herom er der ikke Enighed).
Læderindustrien (Juni 1918). (Herom er der ikke Enighed).
Overenskomst af 7. Juni mellem Dansk Farverforenings Garderobefarveri og Dansk Skrædderforbund. (Herom er der ikke Enighed).
Københavns Vognmandsforening (Juli 1918).
A/S Dansk Produktforretning og Fabriksarbejderne (8. Juli 1918).
A/S Dansk Produktforretning og Kvindeligt Arbejderforbund i København (1. Juni, i Aarhus 20. Juni).
Wesfel & Vett med Lagerarbejderne m. m. (20. Juni 1918).
Frederiksbergs og Nordsjællands Sporvejsselskaber (6. August 1918).
Priskurant for Paaslaaerarbejde i København og Omegn af 10. Juli 1918.
A/S København—Slangerup-Banen.
A/S De forenede Vagtselskaber.

S. C. Hauberg. Carl F. Madsen.

Gruppe 5.

Bladudgivere, Bogtrykkere, Bogbindere, Reproduktionsanstalter, Litografer, Lyskopieringsanstalter, Papirvareindustri.
Brolæggersvende i København (1. April 1921).
Fiskehandlere (1. Oktober 1919).
Fodtøjsreparatører (1. April 1920).
Løn- og Arbejdsregulativ for Skorstensfejermestre i Jylland (1. December 1919).

S. C. Hauberg. Carl F. Madsen.

Afsluttende Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne.

Efter at Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse paa et Møde Fredag den 16. August havde sluttet sig til den mellem Hovedorganisationerne trufne Overenskomst, som foran er citeret, traadte Underudvalget paany sammen til et Møde Lørdag den 17. August, og her blev der opnaaet Enighed om følgende:

Efter at det af Hovedorganisationernes Udvalg stillede Forslag til en Ordning af Augustreguleringen er tiltraadt saavel af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab som af Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse, er man paa et Fællesmøde i Dag mellem Repræsentanter for de 2 Hovedorganisationer enedes om følgende:

Under Gruppe 1 (de Fag, hvor der ydes 1 Øre for fulde 2½ pCt. Stigning) er følgende:

Murarbejdsmændene i Provinserne, Arbejdsmændene paa Teglværker, Grusgrave- og Skærvefabrikker, Sukkerfabrikker og hos Medlemmerne af Odense Entreprenørforening, hvor man gaar ud fra 55 pCt., og hvor altsaa Tillægget bliver 11 Øre pr. Time, samt Jærn- og Metalindustriens Arbejdsmænd, Arbejdsmændenes hos Stenlosseentreprenørforeningens Medlemmer, paa A/S Blaakilde Mølle og Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik, Koks- og Saltværksarbejderne paa Christiansholms Fabrikker samt Havne-, Lager- og Pakhusarbejdere hos samtlige Købmandsorganisationers Medlemmer og hos Enkeltvirksomhederne: Det forenede Dampskibsselskab, Kjøbenhavns Frihavns Aktieselskab og Stevedore Søren Andersen, Horsens, hvor man gaar ud fra et Grundlag af 66 pCt., og hvor Tillægget altsaa bliver 6 Øre pr. Time.

Om Størrelsen af Tillægget i Cementindustrien vil der være at optage Forhandling mellem Organisationerne.

Under Gruppe 2 (Overenskomster, hvor intet Tillæg ydes) opføres:

Brødfabrikkerne i København for Befordring af Brød (5. August 1918).

Foreningen af Fabrikanter af fugefri Gulve, Foreningen af Mosaikfabrikanter i København, Københavns Vognmandsforening, A/S Dansk Produktforretning og Fabriksarbejderne samt Kvindeligt Arbejderforbund i København og Aarhus, Frederiksbergs og Nordsjællands Sporvejsselskaber, Priskurant for Paaslaaerarbejde for København og Omegn af 10. Juli 1918, A/S København-Slangerup Banen og A/S De forenede Vagtselskaber.

Der vil ved Hovedorganisationernes Foranstaltning være at optage en Forhandling om, hvorvidt der skal ydes et Dyrtidstillæg, og i bekræftende Fald af hvilken Størrelse, i Børsteindustrien, Læderindustrien, Overenskomsten af 19. Juni 1918 for Lager- og Pakhusarbejde hos A/S Nordisk Kaffe-Kompagni, Overenskomst af 7. Juni mellem Dansk Farverforenings Garderobefarveri og Vaskeri-Afdeling og Dansk Skrædderforbund samt Drejerfaget i Danmark.

Begge Hovedorganisationer retter i Forening en Anmodning til Forligsmanden om at afgøre, hvorvidt der skal ske en Regulering, og da eventuelt med hvilket Beløb, paa Jord- og Betonarbejdernes Overenskomster med Entreprenørforeningen, Murerlavet, Stukkaturfagets Mesterforening, Gas- og Vandmesterforeningen, Brolægningsentreprenørforeningen og Vognmandsforeningen samt Overenskomsten om Nedbrydningsarbejde, og man er enige om, at den Afgørelse, Forligsmanden her træffer, tillige skal være bindende for Spørgsmaalet om et eventuelt Dyrtidstillæg til Jord- og Betonarbejderne i Aarhus.

I Gruppe 5 er ingen Forandring sket.

Begge Hovedorganisationer sender snarest Meddelelse om den trufne Aftale til deres Medlemmer tillige med Meddelelse om, at det vedtagne Dyrtidstillæg skal betales saavidt muligt første Lønningsdag efter Meddelelsens Modtagelse.

København, den 17. August 1918.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
sign. *Carl F. Madsen.*

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:
sign. *H. Langkjær.*

Herefter vil Medlemmer af Organisationer indenfor vor Centralorganisation kunne vente at faa det vedtagne Dyrtidstillæg udbetalt paa den Lønningsdag, der falder Fredag den 23. eller Lørdag den 24. Det er dog muligt, at der vil vise sig Uklarhed i enkelte særlige Industrigrene eller Enkeltvirksomheder, fordi det kan være Tvivl underkastet, hvilken Gruppe indenfor den vedtagne Overenskomst, de hører ind under, men i saadanne Tilfælde behøver man blot at rette Henvendelse til de respektive Forbund, som da, eventuelt gennem Centralorganisationen, vil drage Omsorg for, at der træffes en Ordning paa Grundlag af de Aftaler om Ordning af Tvivlstilfælde, som ligeledes er trufne mellem Hovedorganisationerne.

Uddrag af Centralorganisationens 4. Beretning.

1917—18.

II.

Formerne.

Dansk Formerforbund indleder sin Del af Beretningen med straks at sige, at denne Beretning ikke kan give saa lyst et Billede af Formerforbundets Virksomhed i Aaret 1917—18 som den forud afgivne Beretning, hvad der naturligvis ene skyldes Arbejdsløsheden og Dyrtiden.

Af større Begivenheder fra Beretningsperioden nævner Forbundet, at følgende har særlig Krav paa en fremskudt Plads:

Kongressen i Juli 1917,

Arbejdsløshedskassens Sammenslutning med de øvrige Arbejdsløshedskasser i Jærnindustrien,

Overenskomstens Forlængelse og den dermed i Forbindelse staaende Ekstrakongres i December 1917,

Den i Januar 1918 afholdte Konference med Repræsentanter fra de større Virksomheder for Bygningsgods o. lign. i Provinserne.

Den *ordinære Kongres* i Juli siges i det store og hele at have været særdeles god. Hos de fremmødte Delegerede sporedes en stærk Interesse for at komme til Bunds i de foreliggende Sager for derved desbedre at kunne anvise Rammerne for Forbundets fremtidige Virksomhed. Der var til Kongressen indkommet adskillige Forslag, som Hovedbestyrelsen maatte sætte sig imod, deriblandt Forslag om forhøjede Understøttelser af forskellig Art og Tilskudsforøgelser til Afdelingernes Administration, men navnlig ogsaa Forslag om Indførelse af Urafstemning ved Indgaaelsen af Landsoverenskomster. Dette sidste Forslag afstedkom stor Debat. Det bekæmpedes af Hovedledelsen, som hidtil ikke har været angrebet for at have misbrugt sin Bemyndigelse til at afslutte Overenskomster, og som ogsaa formente, at Urafstemningen af andre Grunde burde bekæmpes. Forslaget vedtoges for saa vidt heller ikke, men man afsluttede en Art Kompromis om Sagen, gaaende ud paa, at for saa vidt visse, foreskrevne Ændringer ikke indførtes i Overenskomsten, skulde en Ekstrakongres indkaldes. Det var paa Forhaand lidet sandsynligt, at de forlangte Ændringer kunde gennemføres, og da dette heller ikke blev Tilfældet, indkaldtes en *ekstraordinær Kongres* til den 8. December 1917 til Behandling af det foreliggende Forslag om *Forlængelse af Overenskomsten* paa 1 Aar mod en Lønforhøjelse af 3, 4 eller 5 Øre pr. Mand og Time samt en samlet Sum af 10 Kr. pr. Mand for November Maaned. Efter en forholdsvis kort Debat vedtoges Overenskomstforslaget ved Navneopraab med 57 Stemmer mod 16. — Denne ekstraordinære Kongres bemyndigede tillige Hovedbestyrelsen til, naar den nu behandlede Overenskomst udløb, at afslutte en ny Overenskomst paa 1 Aar, saafremt Tiderne maatte kræve en midlertidig Forlængelse. I modsat Fald skal de paa Sommerkongressen vedtagne Ændringsforslag fremsættes for Arbejdsgiverne, og kan de ikke gennemføres, skal en ny Kongres indkaldes for at tage Beslutning om, hvad der saa skal ske.

Om *Sammenslutningen af Arbejdsløshedskasserne* bemærkes bl. a., at den paa enkelte Omraader betød Reduktion i Understøttelsessatserne for Formerne, men i Betragtning af de Fremskridt, der paa andre Omraader opnaaedes, opvejer Fordelene ved den ny Ordning tilfulde Tabene.

Som Nr. 4 i Rækken af mere omfattende Begivenheder indenfor Forbundene nævntes en *Konference* mellem Repræsentanter for de større Provins-Virksomheder, der producerer *Handels- og Bygningsstøbegods*. Denne Konference afholdtes i København og resulterede i Vedtagelsen af en Resolution, som tog Henblik paa at faa indført nogenlunde ensartede Akkordprisforhøjelser paa disse Virksomheder, hvoraf de fleste f. T. laa i Priskurantforhandlinger. Og om det praktiske Resultat af denne Konference siges Side 39:

»I Henhold til den før omtalte Konference med Repræsentanter fra de større Støberier i Provinserne, hvor der særlig produceredes Handelsgods, afholdtes dernæst i Februar en *Række af Mæglingsmøder* for at forbedre Formernes Lønvilkaar; saaledes i følgende Byer: Frederiksværk, Nyborg, Odense, Middelfart, Fredericia, Vejle og Nykøbing Jyll., men alle disse Sager sluttedes da ogsaa med Mæglingsmøderne, og kun i Svendborg og Næstved blev Sagen ordnet ad lokal Vej. De fleste Steder ordnedes det dels ved Hjælp af Dyrtidstillæg eller Forhøjelse af saadanne, som fandtes i Forvejen, og dels ved reelle Akkordforhøjelser, i de fleste Tilfælde dog ved en Sammenblanding af begge Dele. For de enkelte Sagers Vedkommende henvises til de efterfølgende Tabeller«.

Efter at have omtalt disse 4 Hovedspørgsmaal, former Beretningen sig som en kronologisk Omtale af de Sager, som i Aarets Løb har været behandlede af Forbundet, derunder saavel Spørgsmaal vedrørende Ar-

bejdsforholdene paa Fabrikkerne som Spørgsmaal af enhver anden Natur, naar disse har paakrævet Hovedledelsens Behandling, f. Eks. *Fælles Værkstedsreglers Revision, Samarbejdet med Arbejdsmændene, Jærnindustriens Regulativer, et jysk Formermøde, Kontingentspørgsmaalet, den syndikalistiske Bevægelse, Indvandringen af fremmed Arbejdskraft, osv.*

Beretningen slutter med en Række *tabellariske Opstillinger* vedrørende forskellige Forhold.

Arbejdsstandsningerne har ialt været 9. 3 har været uundgaaelige, og 4 burde slet ikke, som der kort og godt siges, været etablerede. Ingen af Arbejdsstandsningerne har da heller varet udover 14 Dage, de fleste kun 2 eller 3, og naar undtages Lange i Svendborg og De forenede Jærnstøberier i Aarhus, har ingen af Konflikterne omfattet over 15 Mand.

Af *Overenskomster* med Firmaer udenfor Sammenslutningen løber der f. T. 8.

Lønstatistikken, som Forbundet har samlet Materiale til 3 Gange i Aarets Løb, viser, at Akkordfortjenesten pr. Time er steget med 15,9 Øre, de rene Timelønninger med 7,7 Øre og den for Akkordarbejderne ansatte Timeløn med 6,6 Øre. Naar ren Timeløn og Akkordfortjenesten sammenlægges, udgør den gennemsnitlige Stigning 14,2. Nærmere Enkeltheder vedrørende disse Forhold gengives ved Tabeller Side 44.

Vedrørende Lønforhold indeholder Beretningen løvrigt udførligt specificerede Tabeller over

1) *Timelønsbevægelsen.* Den viser, at 1622 Medlemmer har faaet en Forhøjelse paa gennemsnitlig 3,5 Øre pr. Time.

2) *En Oversigt over Akkordbevægelsen.* Den udviser, at Medlemmerne paa 50 Støberier eller lidt over Halvdelen af Arbejdspladser har faaet Akkordforhøjelser.

3) En Oversigt over Dyrtidstillægene, hvem der yder, og hvad der ydes.

Endnu indeholder Beretningen en Mængde Tal og Tekster, som naturligvis er værdifulde for den, som har Interesse for herhenhørende Forhold, saaledes vedrørende *Mæglingsmøder,* hvoraf der har været 63 med ialt 101 Sager, *Timandsmøder,* ialt 8 med 22 Sager, andre *Møder* og *Rejser* samt endelig Oplysninger vedrørende

Lærlingeforholdet, Den offentlige Arbejdsanvisning og *Formernes internationale og skandinaviske Forbindelser.*

Paa et Omraade melder Formerne om tydelig Tilbagegang, nemlig i Medlemstallet. Dette var den 1. April 1917 1711, men den 31. Marts 1918 kun 1671. — Tilbagegangen betyder dog ikke og skyldes heller ikke nogen Svækkelse af Organisationen.

Gørtlerne og Metalarbejderne.

Den samme Beklagelse over Dyrtiden og Arbejdsløsheden som hos alle andre møder os ogsaa straks hos Gørtlerne, der specielt anker over Forholdene i Lysekronebranchen. Og denne Beklagelse over de daarlige Forhold giver sig ogsaa senere Udtryk i en Korrespondance, der er ført med *Centralarbejdsanvisningen om Lærlingeforholdene* i Faget. Korrespondancen drejer sig om en Pjece, som C. A. har udsendt, og som Gørtlerforbundet har fundet sig foranlediget til at gøre Indsigelse imod (Korrespondancen findes i Beretningen). I Gørtlernes Gensvar siges saaledes bl. a. følgende:

Som yderligere Bevis for Rigtigheden af, at Tilgangen i Faget er for stor til den Udvikling, som Faget gennemgaar, kan fremføres, at Medlemstallet i Løbet af de sidste 10 Aar saa godt som er upaavirket af, at der hvert Aar udlæres mellem 30 og 35 nye Svende. Vi tillader os at fremføre vort Forbunds Medlemsantal pr. 31. Marts i Tidsrummet fra 1908 til 1917, sammenstillet med Antallet af de arbejdsledige Dage, hvoraf det fremgaar, at der ikke har været Mangel paa Arbejdskraft:

Aar	Medlemstal pr. 31. Marts	Antal ledige Dage pr. Aar
1908	371	—
1909	364	12,379
1910	356	17,349
1911	357	12,404
1912	360	6,556
1913	379	3,916
1914	393	7,786
1915	387	8,547
1916	379	2,145
1917	398	638

Det er jo ikke helt morsomt for et Fag, og Gørtlerne maa da ogsaa paa anden Maade af al Kraft værne deres Rettigheder overfor Arbejdsgiverne saavel som de ved Organisationens Hjælp opnaaede Goder.

I Striden med Centralarbejdsanvisningen opnaaedes dog Ordning om en anden Affattelse af Pjecen ved fremtidige Optryk, hvormed Gørtlerne følte sig mere tilfredsstillede.

Den kronologiske Beretning omfatter Forbundets Virksomhed for at fremhjælpe Medlemmernes Løn- og Arbejdsvilkaar, og det syntes navnlig, som om man i stedse stigende Grad har Held med sig til at faa mere Akkord og bedre Priser.

Gørtlerforbundets Medlemmer har ikke alene ikke ønsket at tilslutte sig *Sammenslutningen* af Arbejdsløshedskasserne, men synes endog at være blevet betænkelige ved Samarbejdet med de øvrige Organisationer af denne Grund, thi ikke alene forkastede man at tiltræde Sammenslutningen, men gik endog senere til, da der forelaa et Forslag fra Centralorganisationen om at indmelde sig som Enhedsorganisation under De samvirkende Fagforbund, at vedtage ganske at udtræde af Centralisationen, hvilket vil finde Sted til April n. A.

Medlemstallet indenfor Gørtlerforbundet er i den forløbne Periode steget fra 413 til 431 Medlemmer.

Metaltrykkerne.

Metaltrykkernes Afsnit af Beretningen er saa at sige ene *Lønbevægelse* alt sammen. I Indledningen siges da ogsaa, at kun den sidste Fjerdedel af Aaret viste særlig Arbejdsløshed.

Der er sluttet Overenskomst med samtlige uorganiserede Mestre, om hvem det siges, at de har haft lidt vanskeligt ved at følge de organiserede do. med Hensyn til Løn- og Arbejdsvilkaar, men det lykkedes dog overalt at komme til Enighed.

Paa Carl Lunds Fabrikker i København har der været en *ulovlig Lock-out*, der jo er lidt af en Sjældenhed i rendyrket Tilstand som her, men ellers har Forbundets Virksomhed hovedsagelig været viet den organisatoriske Behandling af en Række Lønkrav, herunder ogsaa en stadig og heldig gennemført Kamp for Værktøjsgodtgørelse.

Der har været afholdt ialt 3 *Mæglingsmøder*, hvorpaa der er behandlet 7 Sager, hvoraf kun en henvistes til videre Behandling ved Timandsudvalget.

Beretningen indeholder desuden Tabeller over saavel *Akkordpris-* som *Timelønsforhøjelser*.

Der har været afholdt ialt 10 *Hovedbestyrelsesmøder*, hvor man har behandlet tilsammen 60 forskellige Punkter.

Medlemsantallet var ved Aarets Udgang 119 mod 126 forrige Aar, altsaa en Tilbagegang paa 7.

Jærn- og Metalsliberne.

Jærn- og Metalsliberne har været oppe paa at notere 20 pCt. Arbejdsløse som det højeste i Aarets Løb, men der klages iøvrigt ellers ikke særligt over Arbejdsløshed.

Der har været Kongres og Delegeretmøde, og som de vigtigste Beslutninger anføres *Tiltrædelsen af Sammenslutningen indenfor Arbejdsløshedskasserne*, Indførelsen af *Urafstemning* ved Overenskomstfornyelser, Forhøjelse af *Strejkeunderstøttelsen* med 50 pCt., Sammenslutningen af Formands- og Kassererpost til Posten som *Forretningsfører*.

I denne Forbindelse kan det anføres, at Forbundets gamle Formand, G. A. Andersen, ikke ønskede at fortsætte. I hans Sted valgtes derfor Victor Hansen.

Forbundet har i den forløbne Periode haft flere Arbejdsstandsninger, men de fleste Resultater er dog opnaaet ved fredelig Forhandling og som Regel i Tilslutning til tilsvarende Fordringer hos beslægtede Fag.

Vedrørende Lønforholdene indeholdes paa Beretningens Side 105 Resultatet af en Lønstatistik, optaget af Sliberforbundet.

Herefter er den gennemsnitlige Fortjeneste for Sliberne følgende:

For København ..	for 91	Medl.	97,5	(Akkord & Timeløn)
- Sjælland uden København.	- 23	—	75,6	do.
- Fyn	- 18	—	73,3	do.
- Jylland	- 26	—	81,0	do.
- hele Landet .	- 158	—	88,8	do.

Medlemstallet er nu 353. Fremgangen fra forrige Aar er 49.

Forbundets Aarsregnskab, der ogsaa er gengivet i Beretningen, balancerer med 11.322 Kr. 66 Øre.

(Fortsættes.)

Lønstatistik i Svensk Formerforbund.

Svensk Formerforbund har for Februar 1918 optaget Lønstatistik, og fra denne hidsættes følgende:

Oplysninger er indgaaet fra	130	Afdelinger
— savnes fra	10	—
Oplysningerne omfatter	202	Støberier
— —	4432	Mænd
Organiserede af disse er	4124	—
Uorganiserede af - -	308	—
Berettigede til Minimallønnen er.....	3260	—
Deraf er: Formere	2347	—
— - Metalformere	60	—
— - Kernemagere	354	—
— - Brædt- og Maskinformere .	482	—
Antal Lærlinge	968	—
Gennemsnitstimeløn for Formere	54,8	Øre
— - Brædt- og Maskinformere	53,4	—
Gennemsnitstimeløn for alle i hele Landet	54,6	—
Gennemsnitlig Timefortjeneste i Akkord:		
For Formere	91,7	Øre
- Brædt- og Maskinformere....	77,0	—
- alle i Landet	89,7	—

Skibsbyggeri og Skibsfart under Krigen.

Verdensskibsbyggeri og Verdensskibsfart.

(Af »Internat. Metallarbeiter-Rundschau«.)

(Første Artikkel er optrykt i vort Fagblad for Maj d. A., men det har først været muligt nu at fremkomme med Fortsættelsen.)

Store er de Forandringer, der allerede nu træder frem paa Gebeterne for Verdensskibsfart og Udviklingen for Verdenshandelsflaaden, men endnu større i deres Virkninger er dog de Forandringer, som nu er i Begreb med at udvikle sig. De er tilsløredе og unddragne Konkurrenternes Øjne, og de vil først blive synlige i hele deres uanede Udstrækning, naar efter Krigens Ophør Kampen begynder om alt det, som Befolkningerne har Brug for i deres daglige Liv, og hvis Erstatning Krigen for en Tid har hindret. Rumindholdet af Verdenshandelsflaaden androg efter Lloyds Register i 1897 rundt 30 Millioner Registertons, 1908: 41, 1913: 45,5 Millioner Tons. Efter Lloyds statistiske Angivelser skal det samlede Tonsindhold den 1. Juni 1914 omfatte 45.403.877 Registertons og til samme Tid i 1916: 45.247.724 Tons.

Deraf tilskrives i denne Sammenstilling de større søfarende Nationer Handelsdampere paa over 100 Bruttoregistertons:

Land	Juni 1914		Juni 1916	
	Antal Skibe	Brutto-Reg. T.	Antal Skibe	Brutto-Reg. T.
Storbritannien.....	8587	18.892.098	8454	18.825.356
Forenede Stater i Nordamerika	1692	4.287.349	1864	5.078.435
Tyskland.....	2090	5.134.720	1708	3.890.542
Frankrig.....	1025	1.922.286	998	1.851.120
Japan.....	1103	1.708.386	1151	1.847.453
Norge.....	1656	1.957.353	1795	2.263.900
Holland.....	709	1.471.710	697	1.486.368
Italien.....	637	1.430.475	684	1.685.720

Disse Angivelser maa dog ogsaa modtages med Forsigtighed, da de for en Del er byggede op paa Formodninger, thi der er i hvert Fald intet opgivet om Tallene for Udviklingen af Handelsflaaden i Europas Mellemmagter (Tyskland og Østrig). Ligeledes synes det, som om Skibe, der for Tiden ligger i fjendtlige Havne, er regnet til Flaadebestanden for denne Havns Hjemland. Derimod er Tilgangen i Skibsrum for de neutrale Landes Flaader yderst bemærkelsesværdig.

Amerika, hvis Handelsflaade for Oceanfart saavel som dets Skibsbyggeri af Oceandampere ikke var videre betydningsfuldt, forsøger med alle Midler at tilvejebringe den smerteligt tabte Handelsflaade. Det samme Billede paa uindskrænket Udvikling har Japans saavel som norske, svenske, danske og hollandske Skibsrederier at byde i en Udvikling af Forholdene, der tillige giver kæmpemæssig Vinding, som for nærværende benyttes til Udvidelse af Hjemlandets Skibsfart og Skibsbygning eller gemmes som Reserve til de kommende økonomiske Kampe.

Ogsaa Storbritannien ser paa denne Udvikling med blandede Følelser. »Den britiske Koffardiflaades Førerskab er truet« har den allerede tidligere nævnte Skibsreder, Sir Owen Philipps, ytret. I Tilslutning hertil hedder det i en Artikkel i »Times« for 20. December 1916:

> »Ogsaa de Neutrales Lyst til at udbytte vor Mangel paa Skibstonnage skinner stedse tydeligere frem. De skandinaviske Nationer gør alt for at udvikle deres Handelsflaade, og det er der forbudt at sælge Skibe, de paatager sig ogsaa nu Rejser, der tidligere ene var forbeholdt britiske Skibe. I sin Kundgørelse til Kongressen lagde Præsident Wilson særlig Vægt paa, at man stærkt skulde betone Nødvendigheden af en større Handelsmarine for De forenede Stater, for derved stadig at kunne gøre sig mere uafhængig paa Søen . . . .«.

Og med Henblik paa de japanske Anstrengelser siges det i »Pall Mall Gazette«:

> »Storbritannien og Tyskland vil paa Verdensfragtens og Personbefordringens Omraade i Fremtiden kunne vente sig Vanskeligheder fra de Udenforstaaende (de Neutrale), men dog særlig fra Japan«.

Det vilde dog være ganske imod den sejge og udholdende britiske Natur, om den vilde nøjes med ganske uvirksom at være Tilskuer til disse Foreteelser. Nej, ligesom man i de sidste Maaneder i England med alle Midler har forsøgt at fremdrive Bygningen af Handelsskibe, saaledes rustes der mægtigt for i den kommende Kamp herom at kunne forsvare Førstestillingen her og helst saa vidt muligt udvide den. Først og fremmest har jo ogsaa de engelske Skibsfartsselskaber opnaaet store Gevinster paa de høje Fragter, hvad der meget betydeligt vil lette dem Fremskaffelsen af en ny Flaade, men nok saa stor Fordel naas der ved de Fremskridt, som Koncentrationen af Kapital og Skibstonnage har gjort i Storbritannien siden Krigens Udbrud. Nu omfatter 61 Skibsrederier 2000 Skibe med mere end 12 Millioner Tons Tonnage, og frem af disse rager igen særlig 5 mægtige Skibsfartstruster, idet de tilsammen raader over rundt 7 Millioner Tons Tonnage eller 40 pCt. af den samlede britiske Tonnage, hvortil de har givet 170 nye Dampere i Ordre for Selskabernes Regning, hvilket vil betyde en Forøgelse af Skibstonnagen med 1.365.000 Tons. Og disse Selskaber er ifølge et engelsk Fagtidsskrift:

> »Ikke Konkurrenter eller »Rivaler«, men de supplerer ganske hinanden, og er hver enkelt ikke noget for sig, men danner de alle tilsammen en stor kæmpemæssig strategisk Slagorden«.

Heller ikke den tyske Skibsbygning og Skibsfart vil blive staaende der, hvor Krigen overraskede den, og der lyder for Tiden stærke Røster til den om at belave sig kraftigt paa at tage den kommende Konkurrence op. De tyske Skibsrederier er i Modsætning til deres udenlandske Konkurrenter Genstand for en mægtig »Belastningsprøve« i Stedet for at kunne oppebære store Gevinster, hvorimod de tyske Skibsbyggerier, som Følge af den øjeblikkelige Krigskonjunktur, tager store Gevinster hjem. Trods al denne Vanskelighed viser Skibsværfternes Nybygningsordrer dog, at ogsaa de tyske Rederier ruster sig til den kommende Konkurrence. Dertil kommer, at der ogsaa i Tyskland, ligesom allerede for længe siden i Storbritannien, banes Vej for et nærmere Samarbejde indenfor Skibsbygningen, Skibsfarten og Jærn-, Staal- og Maskinindustrien. Fremfor alt synes Forbindelsen mellem Hamburg-Amerika-Linien og »Allgemeinen Elektrizitätsgesellschaft« paa den ene Side og Firmaet Friederich Krupp med »Norddeutschen Lloyd« i Bremen paa den anden Side at afbilde sig som Konturer for et mægtigt Interessefællesskab. Saa vil for en Del de mægtige Gevinster fra Rustningsindustrien glide over til Skibsfart og Skibsbygning og virke i den tyske Kapitals Interesse, ligesom Skibsfartsselskabernes Krigsfortjeneste for andre Landes Vedkommende gør det. Krigen og dens Følger har stillet hele Verden overfor ny mægtige Opgaver paa det økonomiske og tekniske Gebet og med Hensyn til Skibsfarten.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Aarhus. Fra denne Afdeling og samtidig fra Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, nemlig den 24. Juli, er meddelt, at Formerne hos Aktieselskabet

Danish Machine Company (Thygesen), 5 i Tallet, uden Varsel havde nedlagt Arbejdet, og medens Sammenslutningen som Grund angav, at man ikke kunde enes med Mesteren om Prisen paa et enkelt lille Stykke Arbejde, meddelte Afdelingen, at det efter Forsøg over et længere Tidsrum havde vist sig umuligt at faa Støbemesteren til at forhøje de ældre Akkordpriser, ligesom han paa anden Maade var ganske umedgørlig, bl. a. lovede han rask væk Folk Arbejde, sendte Bud efter dem, og naar de kom, havde han ikke Brug for dem.

Støbemesteren, der hedder A. Rye, stod indtil sidste ordinære Kongres som Medlem af Forbundet, men maatte da udtræde paa Grund af Vedtagelsen af Aarhus Afdelings Forslag om, at Støbemestre ikke kan være Medlemmer. Nu er han altsaa aldeles umedgørlig, og det var han iøvrigt ogsaa tidligere paa andre Omraader, idet han bekendte sig til den syndikalistiske Tro.

Efter en Standsning paa 10 Dage blev Arbejdet genoptaget, og gennem en lokal Forhandling lykkedes det at bringe Sagen til Afslutning, idet Fabrikanten gik med til at forhøje samtlige Akkorder med 10 pCt., og Gennemsnittet af den ansatte Timeløn hævedes fra 59 til 65 Øre. Saafremt Enighed om Akkord ikke kan opnaas, skal saadanne Arbejder betales med 150 Øre pr. Time.

Det er ikke altid, at en ulovlig Strejke forløber saa heldigt.

Brønderslev. Den tidligere her i Bladet omtalte Sag om Lærlingeuddannelsen hos Barslund er stillet i Bero indtil videre, idet Afdelingen meddeler, at Lærlingene nu selv faar Lov at udføre hele Arbejdet med Undtagelse af at tage nogle enkelte Modeller op, og samtidig er Halvdelen af Lærlingene løbet deres Vej, og man tør maaske saa gaa ud fra, at der kan blive Tid til en bedre Uddannelse af dem, der er til Rest.

Esbjerg. Den 17. Juli afholdtes Mæglingsmøde hos Firmaerne Christoffersen & Larsen og C. B. Hoffmann. Der arbejdede hvert Sted 3 Formere i ren Timeløn à 80 Øre plus et Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Uge og Mand. Timelønnen var krævet forhøjet til 100 Øre, hvilket fastholdtes paa Mæglingen, men dog saaledes, at Dyrtidstillægget kunde bortfalde. Enighed opnaaedes ikke, og ved Timandsmødet den 14. August nedsattes Kravet til at være 90 Øre pr. Time plus Dyrtidstillægget, men heller ikke herpaa kunde Fabrikanterne indlade sig, og Resultatet er derfor, at der den 15. August er afgivet første Varsel om Strejke paa disse 2 Fabrikker.

Samtidig har der hos Firmaet Jensen & Olsen været ført Forhandlinger om Forhøjelse af de der ansatte Timelønninger for Akkordarbejderne, og da Enighed ikke kunde opnaas, sprang man Mæglingsmødet over, og Sagen gik til Timandsmødet og behandledes sammen med de ovennævnte Sager. Gennemsnittet var knapt 60 Øre, og dette tilbød Fabrikanten at forhøje med 3 Øre, medens der blev krævet et Gennemsnit paa 70 Øre. Ogsaa denne Sag forløb uden Resultat, og der er sammen med de 2 forannævnte Sager ogsaa afgivet Strejkevarsel overfor dette Firma.

Frederiksværk. Den 31. Juli er der paa Anker Heegaards Fabrik afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Akkordarbejdernes ansatte Timeløn og paa Krav om et ekstraordinært Dyrtidstillæg. Timelønningernes Gennemsnit var 51,5 og blev forhøjet til 61,5 Øre. Der udbetaltes et Dyrtidstillæg af 5 Øre pr. Mand pr. præsteret Arbejdstime. Dette Tillæg forhøjedes med 15 Øre, altsaa til 20 Øre pr. Time, men saaledes, at dette lokale Tillæg saavel som de gældende Akkordpriser nu ikke kan ændres, før de udløber 1. Februar 1919.

Frederikssund. Den 16. Juli meddelte denne Afdeling og samtidig Arbejdsgiversammenslutningen, at samtlige Formere ulovligt havde nedlagt Arbejdet. Som Aarsag angaves, at Støbemesteren havde paabudt en Maskinformer at hjælpe en uorganiseret Maskinformer, og da han efter Tillidsmandens Ordre nægtede dette, opstod der en Ordveksling mellem Støbemesteren og Tillidsmanden, hvor førstnævnte ikke benyttede sig af de allerpæneste Udtryk.

Støbemesteren her er som bekendt Thorvald Petersen, med hvem Forbundet omtrent til Stadighed i de 9 Aar, han har været Mester, dels i Kolding, dels i Horsens og nu i Frederikssund, har ligget i Strid, og den største Aarsag til, at Formerne har nedlagt Arbejdet er naturligvis et Led i dette Hele.

Til en Begyndelse nægtede Formerne at genoptage Arbejdet, saaledes at Sagen kunde blive organisationsmæssig behandlet, og den 19. Juli udstedte derfor Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening et Boykottingsvarsel for de heri inddragne 15 Mand.

Med Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund fulgte dernæst et Fællesmøde, paa hvilket Sammenslutningen fremkom med sine Klager, bl. a. Krav om Erstatning for Strejken og Krav om Tillidsmandens Fjærnelse som saadan under Paaberaabelse af, at han ikke kan beherske sig, og saaledes ikke er sin Plads voksen.

Man enedes om Arbejdets Genoptagelse og Sagens Forfølgelse paa organisationsmæssig Vis. Mægling har derefter været afholdt den 2. August og Timandsmøde den 14. August, men i begge Tilfælde uden Resultat. Ved Mæglingen foreslog Arbejdsgiverne, at Tillidsmanden skulde træde tilbage, og saa skulde der slaas en Streg over det øvrige, men dette kunde Formerne ikke tiltræde. Samme Tilbud forelaa ved Timandsmødet tillige med Tilbud om at lade Sagen afgøre ved faglig Voldgift, men dette sidste kunde Forbundet ikke tiltræde, da der har været afholdt faglig Volgift nok om Thorvald Petersen i en lignende Sag.

Da det saaledes var umuligt at opnaa nogen Ordning, blev det nødvendigt for Forbundet at afgive Strejkevarsel paa Kravet om Mesterens Fjærnelse som saadan.

Hørsholm. Den derværende Modelformer har faaet sin Timeløn hævet fra 90 til 92 Øre, og hertil faar han nu et Dyrtidstillæg paa 10 pCt., saaledes at hans Timeløn derefter er 101 Øre.

Horsens. Den 11. Juni rejstes der fra Sammenslutningens Side en Sag hos Aktieselskabet Paasch &

Larsen, Petersen. Formerne havde rejst Krav om enten en Forskudsudbetaling af 8 Kr. pr. Dag eller ogsaa Lønnen udbetalt efter hver Støbning.

Sagens Undersøgelse viste, at Formerne undertiden kunde have fortjente Penge staaende i lang Tid uden at kunne faa dem udbetalt, hvilket fremkommer ved meget uregelmæssige Tidsrum mellem Støbningerne. Ved Korrespondance mellem Organisationerne og derpaa følgende lokal Forhandling kunde Afdelingen endelig den 22. Juli meddele, at Sagen var afsluttet, idet Støbningerne nu skal foregaa saa regelmæssige, at der kun kan blive Tale om Forskud for een Dag, og Beløbet bliver derfor af mindre Betydning.

Københavns. Den 11. Juli begærede Københavns Afdeling Mægling, fordi man hos Firmaet Ejner Holms Eftf., efter at være indgaaet paa en Akkord à 3 Kr. for et Stykke Arbejde, indskrev det til 1 Kr. 50 Øre, og udbetalte derefter.

Sagen naaede ikke frem til Mægling, idet Firmaet forinden gik ind paa at betale de 3 Kr.

Paa Frederiksberg Jærnstøberi er Akkordarbejdernes ansatte Timeløn hævet fra et Gennemsnit paa 66,9 til 78 Øre.

Hos Firmaet F. Mogensen er der den 7. August afholdt Mægling paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne. Sagen sluttedes med en Forhøjelse paa 30 Øre til 15 Mand, hvorved Gennemsnittet steg fra 100,8 til 102,8 Øre.

Den 29. Juli afholdtes Mæglingsmøde paa Staalværket i Buddinge ved København. Paa Grund af manglende Drivkraft var Arbejdstiden fra 6 Morgen til Middag, og derefter for Resten efter Kl. 6 Aften. Man var i den Anledning uenige om Overtidsprocenter. Sagen afgjordes derhen, at de første 9½ Time pr. Dag under disse Forhold regnes for normal Arbejdstid, hvorefter man fra Kl. 9½ Aften gaar lige over til at betale som Nattimer. Naar Formerne paa Grund af Støbninger ikke kan naa det ordinære Tog, erholdt de en Erstatning af 1 Times Løn for at gaa hjem. Denne Ordning vilde Fabrikken have strøget, men maatte finde sig i at bibeholde den.

Den 28. Juni er afholdt Mæglingsmøder paa Aktieselskaberne »Atlas« og »Titan« paa Krav om Forhøjelser af de for Akkordarbejderne ansatte Timelønninger. Hverken her eller ved Timandsmødet den 6. Juli opnaaedes nogen Enighed, og der blev derfor den 17. Juli afgivet Strejkevarsel for de 2 nævnte Firmaer.

Sagen behandledes derefter den 1. August med Repræsentanter fra begge Hovedorganisationerne, og her enedes man om at tage Strejkevarslerne tilbage paa Grundlag af Timelønningernes Forhøjelse. Gennemsnittet paa »Atlas« hævedes fra 66,1 til 78 Øre og paa »Titan« fra 66,4 til 78 Øre, og samtidig overgik paa sidstnævnte Sted 3 Metalformere, der hidtil havde arbejdet i en Slags Lønakkord, til at arbejde i ren Timeløn af 103 Øre.

Paa B. Løw & Søns Metalstøberi afholdtes den 21. Juni Mæglingsmøde og 6. Juli Timandsmøde paa Krav om Forhøjelse af de gældende Timelønninger. Der arbejdedes ikke i Akkord, og Timelønnen var 81 Øre plus 8 Kr. pr. Mand om Ugen i Dyrtidstillæg. Da der ikke ved nogen af de nævnte Møder opnaaedes Enighed, afgik Strejkevarsel den 17. Juli med det Resultat, at der 1. August blev afholdt Møde om Sagen mellem Hovedorganisationerne. Her enedes man om at bibeholde Dyrtidstillægget og forhøje Timelønningerne med 10 Øre pr. Mand og med tilbagevirkende Kraft fra 1. Juni. Denne sidste Vedtagelse var, som saa ofte ved den Slags Sager, ikke nedskrevet i Referatet. Under Paaberaabelse af, at dette ikke var Tilfældet, nægtede Fabrikant Løw at give Lønvedtagelsen tilbagevirkende Kraft. Der blev da krævet en ny Mægling og straks afgivet nyt Strejkevarsel. Dette ny Mæglingsmøde afholdtes den 16. August, og her indgik Fabrikanten paa at efterbetale med de 10 Øre pr. Time fra den 1. Juni.

Middelfart. Denne Afdeling har opsagt Maskinformernes Priskurant til at udløbe 1. Oktober 1918.

Nykøbing F. Paa Maskinfabrikken »Guldborg« afholdtes den 13. August Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Akkordpriserne og paa Klage over Mesterens ensidige Ansættelse af Akkorder. En Række Akkorder var fremdragne, og man enedes om forskellige Forhøjelser paa disse, ligesom det sloges fast, at en Former, naar han maa vente paa Kranen, skal meddele Mesteren det. Gives der ham da ikke andet Arbejde, skal han have sin Gennemsnitsfortjeneste for Ventetiden.

Nyborg. Den 6. Marts d. A. enedes man paa et Timandsmøde om, at en Akkordrevision skulde være tilendebragt i Løbet af 6 Uger, og indtil denne Tid skulde der ydes et Tillæg af 6 pCt. til Akkorderne.

Denne Revision er først sluttet nu, saaledes at den er traadt i Kraft den 20. Juli. Forhøjelserne andrager mellem 5 og 25 pCt. med et Gennemsnit af 12 pCt.

Næstved. Denne Afdeling meddeler i Henhold til de der stedfindende maanedlige Akkordrevisioner følgende:

Maj Maaned: 9 Akkorder hævet med 20 pCt.
Juni — 20 — — - 25 -

Odder. Paa det derværende Støberi har følgende Sag verseret: Et Stykke Akkordarbejde til en Pris af 35 Kr. er formet i en Kasse, der var for lille. Efter at det var gaaet godt nogle Gange, vragstøbtes der et Stykke, og Formeren forlangte fuld Akkordbetaling. Der var udbetalt 25 Kr. i Forskud, og herved vilde Firmaet akkviescere. Mægling blev begæret, men forinden dennes Afholdelse, gik Sagen i Orden paa lokal Vis.

Medlemmerne bør i saadanne Tilfælde, forinden de paabegynder saadant Arbejde, fralægge sig Risikoen, idet det flere Gange har vist sig, at Arbejdsgiverne paaberaaber sig, at naar det kan gaa godt nogle Gange, kan det gaa godt alle Gange, og at Skylden for saadanne Vragstøbninger derfor skal lægges paa Formerne. Det undgaar man, naar man tager sine Forholdsregler forinden.

Odense. Et paa Frederiksbroen den 17. Maj afholdt Mæglingsmøde forudsatte en Revision af en Del ældre Akkorder. Denne er nu tilendebragt og andrager for Haandformernes Vedkommende 16—1700 Akkorders Forhøjelse fra 10 til 100 pCt., gennemsnitlig 20 pCt. Maskinformerne har faaet 215 Parter forhøjet med fra 2 til 10 Øre pr. Stk.

Hos Aktieselskabet M. P. Allerups Eftf. har en ældre i ren Timeløn arbejdende Former faaet denne forhøjet fra 80 til 85 Øre.

Præstø. Paa det derværende Støberi afholdtes den 12. August et Mæglingsmøde paa Krav om Timelønsforhøjelser. 2 ansatte Timelønninger for Akkordarbejdere forhøjedes fra 55 til 65 Øre, og 2 rene Timelønninger fra 55 til 60 Øre under Forudsætning af, at de sidste i Løbet af 3 Maaneder skal overgaa til at arbejde i Akkord.

Ringkøbing. Her arbejder et Medlem i ren Timeløn, som den 10. August er forhøjet fra 63 til 68 Øre.

Randers. Paa Ny Støberi er 3 for Akkordarbejderne ansatte Timelønninger hævet som følger:
2 fra 53 til 55 Øre og 1 fra 53 til 60 Øre.

Svendborg. Paa Aktieselskabet Svendborg Skibsværft er det ældre Skibsarbejde og Patentbrædder forhøjet med fra 15 til 20 pCt., andet Arbejde med 8 pCt. Ved Murarbejde betales 1 Kr. i ren Timeløn og Gennemsnittet af Akkordarbejdernes ansatte Timeløn er hævet fra 55 til 60 Øre.

Viborg. Herfra meddeles 14. Juli, at den enkelte Mand, der arbejder paa det derværende Støberi, har faaet en Række Akkorder forhøjet med fra 5 til 30 pCt., og Timelønnen hævet fra 65 til 80 Øre.

Vejle. Hos C. M. Hess er man enedes om, at at de nugældende Akkorder gøres gyldige til 1. Januar 1919 mod, at Akkorderne for en Del daarligt Arbejde forhøjedes med 10 pCt. og at et Dyrtidstillæg paa 15 pCt. paa alt Arbejde forhøjedes til 20 pCt.

Varde. Paa det derværende Staalstøberi arbejder nu 8—9 Mand. Direktøren har indforskrevet 4 svenske Formere, og da han i den Anledning, og under de nuværende vanskelige Tider, af Forbundets Formand er gjort opmærksom paa, at der findes danske Formere nok, der er kendt med Staalstøbning, har han ogsaa erklæret sig villig til for Fremtiden at bruge den indenlandske Arbejdskraft, men han turde ikke begynde denne ny Virksomhed uden at være sikker paa at have Folk om sig, som var kendt med Arbejdet, og i den Anledning havde han, forinden han tiltraadte sin Stilling, truffet Aftale med de 4 svenske Formere. For de 3's Vedkommende har det vist sig at være ganske i Strid med Sandheden, idet de end ikke kendte Direktøren, før de kom hertil.

Der udbetales nu en Timeløn af 115 Øre og efter Forlydende saaledes, at den egentlige Timeløn skal være 75 Øre og Resten Dyrtidstillæg, hvilket selvsagt ikke er et Forhold, Forbundet kan have løbende, og som derfor maa ændres, naar der nu i nærmeste Fremtid bliver oprettet Afdeling i Varde.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Mæglingsmøde afholdtes den 20. Juli paa Aktieselskabet Fr. O. Jørgensens Metalvarefabrik, angaaende Lønkrav fremsat af de hos Firmaet beskæftigede Medlemmer. Gennemsnitsfortjenesten paa Virksomheden var ca. 85 Øre, og der var ikke nævneværdig Adgang til Akkordarbejde.

Paa Mæglingsmødet opnaaedes Enighed om, at der skulde indføres Akkord i størst mulig Omfang, ligesom man enedes om, at Timelønnen for de Arbejdere, som ikke kunde faa Adgang til Akkord, skulde paavirkes af den Fortjeneste, som de øvrige Arbejdere maatte opnaa ved Akkordarbejdet.

Lønforhøjelser. Hos Firmaet Fog & Mørup har 4 Medlemmer hver faaet et Timelønstillæg paa 5 Øre samt 6 Dages Sommerferie med Løn og 25 Kr. ekstra.

Hos Gørtlermester C. Hansen, Pilestræde, har 2 Medlemmer hver faaet et Timelønstillæg paa 10 Øre foruden det i forrige Fagblad omtalte 5 Øres Timelønstillæg. Dermed er den gennemsnitlige Timeløn bleven 90 Øre.

Hos Gørtlermester R. Haut har 4 Mand hver faaet et Timelønstillæg paa 15 Øre samt en Del Akkordforbedringer.

Paa Chr. A. Jensens Metalvarefabrik har 18 Medlemmer, foruden det hidtil gældende Dyrtidstillæg, hver faaet et Dyrtidstillæg paa 10 Øre pr. Arbejdstime.

Paa Metalvarefabrikken »Vidar« har den der beskæftigede Gørtler faaet sin Timeløn forhøjet fra 88 Øre til 1 Kr. samt Løfte om mere Akkord.

I Carl Cohns Metalstøberi har 2 Medlemmer faaet deres Timeløn forhøjet med 10 Øre pr. Time til hver.

Skovtur for arbejdsløse Medlemmer. Den københavnske Afdeling havde den 31. Juli arrangeret en Udflugt for Afdelingens arbejdsløse Medlemmer. Turen gik over Bagsværd — Frederiksdal — Lyngby — Fortunen — Charlottenlund og sluttede paa Tuborg Pavillonen, hvor de arbejdsløse Medlemmer bragte Afdelingen en Tak for den arrangerede Udflugt. Paa Turen deltog 23 arbejdsløse Medlemmer, som ved Maaltiderne blev beværtet med Øl og Kaffe, ligesom der under Turen blev holdt det fornødne Antal Ølpauser.

Arbejdsløsheden i Juli 1918.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	24	0
— anmeldt i Løbet af Maaneden	24	6
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen..	8	0
— — - Centralarbejdsanvisningskontoret	1	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	9	2
Militær, Bortrejst, Sygdom e. l.	1	0
Ledige Dage i Maaneden.....	764	69
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	29	4

Metaltrykkere.

København. Den 7. August afholdtes et Mæglingsmøde hos A/S H. A. Gruberts Sønner om følgende:

1) Klage over, at en Arbejder er afskediget og Aktieselskabet har tilbageholdt hans Tilgodehavende.
2) Krav om Akkordprisernes Forhøjelse.
3) Krav om Værktøjsgodtgørelse.
4) Krav om Godtgørelse for tabt Arbejdstid.

ad 1. Det hævdes fra Forbundets Side, at vedkommende Arbejder, Ferd. Hansen, er afskediget og derfor har Krav paa Overskud af paabegyndte Akkorder. Aktieselskabet paapeger, at Arbejderen har forladt sit Arbejde ved i Forening med en Række andre Arbejdere at udeblive fra Arbejdet Lørdag den 6. Juli. Firmaet mener, at Arbejderen som Følge heraf maa have fortabt sin Ret til Overskudet, hvad der kan være delte Meninger om, i hvert Tilfælde havde det gjort klogest i at lade Arbejderen lave sit Arbejde færdigt, forinden man afskedigede ham. Man kom da heller ikke til Enighed paa dette Punkt.

ad 2. Aktieselskabet vil overveje Muligheden af en yderligere Forhøjelse af de bestaaende Akkordpriser ved direkte Forhandling med de paagældende Arbejdere, hvilken Forhandling skal være tilendebragt inden Udgangen af August Maaned. Opnaas der ikke herved en Ordning, henvises Sagen til videre organisatorisk Behandling.

ad 3. Aktieselskabet erklærer, at det som hidtil vil holde Metaltrykkerne forsynet med tilstrækkeligt Værktøj. Dette til Underretning for eventuelle arbejdssøgende Kolleger.

ad 4. Forbundets Repræsentanter kræver Betaling for Ventetid, foranlediget ved indtrufne Maskinuheld m. v. Aktieselskabet hævder, at Standsningen har været det utilregnelig og maa betragtes som noget uforudset. Herom kom man ikke til Enighed.

De uafgjorte Spørgsmaal henvises til videre Behandling ad organisationsmæssig Vej.

Hos A/S Nordiske Metalvarefabrikker, Ryesgade 3, er Timelønnen hævet for 5 Mand med 4 Øre pr. Time, fra 69 til 73 Øre, og for 1 Mand fra 60 til 65 Øre. I Dyrtidstillæg ydes der 4 Øre pr. Time.

Hos Dansk Blikemballage, Hessensgade 16, er Timelønnen forhøjet for 1 Mand fra 74 til 100 Øre pr. Time.

Hos Dansk Lysekronefabrik, Pilestræde 52, er Akkordpriskuranten revideret. Forhøjelsen er 20 pCt.

Smede og Maskinarbejdere.

Forbundets Jubilæumsdag og Københavns Afdeling 1's Stiftelsesdag. Vi erindrer om, at det den 13. August var 30 Aar siden, at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund stiftedes, og at Københavns Afdeling 1 den 7. September fejrer sin 45-aarige Stiftelsesfest.

Disse Data vil blive gjort til Genstand for nærmere Omtale i Fagbladets September-Nummer.

Personskifte i Hovedbestyrelsen. Medlem af Hovedbestyrelsen, Formand for Københavns Afdeling 6, J. Jensen, er, grundet paa Overtagelse af en Funktionærstilling ved Københavns Sporveje, fratraadt som Formand for Københavns Afdeling 6 og samtidig udtraadt af Hovedbestyrelsen. Jensen har gentagne Gange været Medlem af denne og Formand for Afdeling 6, hvilken Afdeling han har repræsenteret i flere kritiske Situationer for vore Kolleger ved Sporvejene.

Jensens Arvtager i saavel Afdeling som Hovedbestyrelse er blevet Maskinarbejder S. Thorlund.

Lønforhøjelser. Hos Fabrikant A. A. Pindstofte i Valby har 32 Mand en gennemsnitlig Timeløn af 90 Øre. Paa et Krav om Indførelse af Akkord enedes man om, at der ydes hver Mand 6 Kr. om Ugen eller 10,5 Øre pr. Time i Dyrtidstillæg, indtil Akkord gennemføres.

Paa A/S »Vølund« har 33 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 56 til 61 Øre. Lønakkorderne har hidtil været betalt med 1 Kr. pr. Time. De forhøjedes nu til 1 Kr. 11 Øre à 1 Kr. 20 Øre pr. Time.

Hos Firmaet Bonnesen & Danstrup har 23 Mand faaet deres Løn hævet fra 55 til 58,7 Øre.

Hos Dansk A/S Siemens-Schuckert ydes der et Dyrtidstillæg paa 25 Kr. pr. Mand og Maaned. Her beskæftiges 14 Mand, hvis gennemsnitlige Timeløn er 60,9 Øre.

Hos Simonsen & Westergaard har 7 Mand faaet et Dyrtidstillæg paa hver 5 Kr. pr. Uge. Timelønnen er gennemsnitlig 64 Øre.

Paa De danske Sukkerfabrikker har 21 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 83,3 Øre til 89,3 Øre plus en Udbetaling af 15 Kr. for Maj Maaned.

Paa De danske Cikoriefabrikker har 4 Mand faaet hævet deres Timeløn med 12 Øre hver til 1 Kr. pr. Time.

Med Firmaet Riedel & Lindegaard er der opnaaet Enighed om, at Timelønnen for 15 Mand ved Reparationsarbejde paa Valby Gasværk hæves fra 105 til 110 Øre pr. Time. I Fjor betaltes dette Arbejde med 88 Øre pr. Time.

Hos Kemp & Lauritzen er Timelønnen for 9 Mand hævet fra 72 til 77 Øre.

I Varde er samtlige Timelønninger forhøjet med 10 Øre, og ingen Timeløn er nu under 70 Øre.

Fra Svendborg Afdeling meddeles, at Gennemsnitstimelønnen hos L. Lange & Co. er hævet fra 55,6 til 65,6 plus 5 pCt. paa al Timeløn, og der gives 8 Øre for Reparationsarbejde paa Værkstedet og 11 Øre i Byen. Akkordsatserne hæves overalt med 5 pCt., og der ydes fra tidligere Tid overalt et Dyrtidstillæg paa 15 pCt.

Paa Svendborg Skibsværft har 26 Mand faaet deres Gennemsnitstimeløn hævet fra 53,5 til 58,5 Øre plus 15 pCt. Tillæg til Akkorderne.

Hos C. M. Hess i Vejle er der opnaaet Enighed om Ekstrabetalingen for haardt Gods, og paa den ny Nitte- og Skruefabrik er der til en Løn paa 60 Øre pr. Time opnaaet et Dyrtidstillæg paa 25 pCt.; i sidste Uge er der desuden givet et Løntillæg paa 2,5 Øre.

Fra Helsingør Afdeling meddeles, at Stemmerne paa Skibsværftet har faaet deres Prisliste forhøjet med 20 pCt., ligesom der kontant betales hver Mand 45 Kr. for Akkordtab.

Hos Fællesforeningen ved Viby i Aarhus har 5 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 57 til 70 Øre, plus 10,2 Øre i Dyrtidstillæg, og paa Amstrups Maskinfabrik i Mejlgade har 8 Mand faaet Timelønnen hævet fra 50,3 til 51,6 Øre. Procenterne for Dagløns-arbejde hæves fra 35 til 65 pCt. Endelig har 3 Mand paa De danske Mejeriers Maskinfabrik faaet deres Gennemsnit hævet fra 59,3 til 79 Øre.

I Slagelse har 9 Mand hos Fabrikant H. P. Philipsen faaet deres Timeløn hævet fra 57,2 og til 61,9, medens 28 Mand hos »Alliance« samtidig har faaet Gennemsnitstimelønnen hævet fra 55,9 til 64,8; herudover ydes hos førstnævnte Firma forskellige Dyrtidstillæg. Endvidere er der opnaaet Enighed med begge disse Firmaer samt Fabrikant Th. Madsen om, at der ekstra betales 15 Øre pr. Time for Udearbejde og 25 Øre pr. Time for smudsigt Arbejde.

Hos A/S N. Larsens Vognfabrikker i København mægledes paa et Lønkrav med det Resultat, at 6 Smedere, 6 Hjælpere og 1 Drejer erholder 5 Øre hver til Timelønnen, medens de øvrige 16 faar 10 Øre hver samt forøget Adgang til Akkord.

Hos Smedemester P. M. Hetmar, København, opnaaedes ved et Mæglingsmøde Enighed om, at alt Arbejde, der ikke udføres i Akkord, betales med 30 pCt. Tillæg til de paagældendes Timeløn.

Hos Firmaet Glud & Marstrand mægledes den 3. Juli paa et Lønkrav. 8 Mand faar 55 Øre til Fordeling pr. Time og andre 8 (Kapelvejens) 50 Øre.

Dyrlægekorpset under Krigsministeriet er indgaaet paa at forhøje Lønnen fra 42 til 48 Kr. ugentlig for de til »civil Beslagsmedetjeneste i Hæren antagne Reservebeslagsmede«.

Hos P. Nordsten, Hillerød, mægledes den 2. Juli paa Krav om Lønforhøjelse. Timelønnen forhøjedes med 5 Øre og Akkordpriserne med 5 pCt.

Paa Odsherred-Banen ved Holbæk har 4 Mand faaet deres Timeløn forhøjet med 5 Øre hver, hvorved Gennemsnitstimelønnen blev 81,0 Øre. Heraf er de 10 Øre dog Dyrtidstillæg.

Paa Andelscementfabrikken »Lindholm« ved Nørresundby har 9 Mand faaet deres Gennemsnitstimeløn hævet fra 66 til 71,4 Øre.

I Lyngby har 3 Mand paa Gardinfabrikken og 3 Mand paa Farveri- og Merceriseringsanstalten faaet deres Timeløn hævet fra 72—82 Øre. I Dyrtidstillæg ydes 10 Kr. hver 14. Dag.

Paa Møller & Jochumsens Filial i Vejle har samtlige Svende faaet deres Timeløn hævet med 5 Øre og Udearbejdstillægget med 2 Øre.

Hos Hans Jessen i Vejle er der ydet 2 Øre pr. Time til alle.

Med Odense Smedelaug er der opnaaet Enighed om Ydelsen af et Dyrtidstillæg efter følgende Skala: Lønningerne under og med 65 Øre forhøjes med 8 Øre, fra 65—70 Øre med 7 Øre og over 70 Øre med 3 Øre. Svende det første Aar efter Læretiden erholder et Tillæg af 5 Øre pr. Time. Tillægene træder i Kraft fra 13. Juli at regne.

Hos J. S. Hess i Middelfart har man faaet Akkorderne paa Empireovne og Komfurer Nr. 110 forhøjet med 10 pCt.

Hos N. A. Christensen i Nykøbing paa Mors er der opnaaet Enighed om, at Dyrtidstillægget til Akkorder forhøjes fra 12½ pCt. til 25 pCt. De daarligste Akkorder forhøjes indtil 30 pCt., og samtlige Timelønninger forhøjes med 6 Øre, 6 Mand faar dog 8 Øre. Gennemsnitstimelønnen kom derved op paa godt 71 Øre.

Paa Boltefabrikken i Vejle og Grejsdalens Hammerværk er der sket Forhøjelser; sidste Sted er der givet 5 Øre pr. Mand, og vistnok ogsaa første Sted.

Fra Ribe Afdeling meddeles, at man med Fabrikant Obbekjær har opnaaet Enighed om, at Timelønnen for 4 Mand forhøjes fra 67,5 til 73,7 Øre. Samtidig er der opnaaet gennemgaaende Forhøjelser paa Akkordpriserne.

Ved et Mæglingsmøde hos Fabrikant Mulvad i København den 29. Juli fik 23 Mand 115 Øre til Fordeling pr. Time. Endvidere lovedes en Forhøjelse af de laveste Akkorder.

Hos Kramper & Jørgensen i Horsens enedes man om ved et Mæglingsmøde den 8. August at forhøje Timelønningerne med 3 Øre pr. Mand. Montørerne faar desuden 12 Øres Tillæg pr. Time for Udearbejde. Dette Tillæg betales ligeledes, hvis de skal være mere end en Uge paa Værkstedet.

Hos A/S V. Brüel i Hjørring mægledes paa Lønkrav fra 16 Smede og Maskinarbejdere. Resultatet blev, at der gaves ialt 115 Øre til Fordeling pr. Time. Desuden lovedes Akkord i størst mulig Udstrækning.

Mæglingsmøder. Paa Roskilde Maskinfabrik mægledes den 4. Juli i Anledning af Uenighed om en Akkordpris for Kværne. Man enedes om at fastsætte nogle Priser, og samtidig vedtoges det, at Akkordpriserne skal gøres til Genstand for en Regulering. En Afskedigelse, der var klaget over, annulleredes, saaledes at vedkommende Mand genantages paa Fabrikken, saa snart der bliver en Drejebænk ledig.

Hos A/S Nielsen & Winther mægledes den 12. Juli paa Krav om Udbetaling af et for 2 Arbejdere tilbageholdt Beløb som Erstatning for bortkommet Værktøj. I det ene Tilfælde afgjordes Sagen med en Udbetaling af 60 Kr. af de afdragne 80 Kr., medens man for det andet Tilfældes Vedkommende vil afvente Resultatet af en kriminel Undersøgelse.

Paa Fabrikken »Landsperg« i Holbæk mægledes den 19. Juli i Anledning af Krav om Fjernelse af en

Værkfører, hvis Udtryksform og idelige Irettesættelser man var meget utilfreds med. Da Værkføreren lovede at moderere sine Udtalelser, erklærede Arbejderne sig villige til at stille Sagen i Bero. Ligeledes lovede Firmaet at tilbyde en afskediget Mand Arbejde paany.

Den 29. Juli mægledes hos Fabrikant Mulvad, København, paa forskellige Spørgsmaal foruden forannævnte Lønkrav, bl. a. paa Spørgsmaal om en Lagerforvalters Stilling og Betalingen for en Maskinarbejder. Det første Spørgsmaal enedes man om at stille i Bero, medens det andet Spørgsmaal afgjordes derhen, at Maskinarbejderen faar 86 Timer, hvorpaa der var udbetalt 60 Øre, betalt med 1 Kr. pr. Time.

Fra Chromlæderfabrikken i Roskilde afskedigedes i Juli en Mand i Begyndelsen af en Lønningsuge og under saadanne Omstændigheder, at der gennem Forbundet rejstes Krav om Udbetaling af en Uges Løn til Manden, da han ved sin Fratrædelse kun havde faaet 5 Kr. Ved Mæglingen enedes man om at efterbetale Manden 40 Kr. Hans Ugeløn var 65 Kr., og han havde arbejdet 3 Timer af Ugen.

Paa E. Rasmussens elektromekaniske Fabrik i Fredericia mægledes den 7. August i Anledning af Krav om den fulde Akkordsums Udbetaling til en Mand, der var afskediget fra en Enkeltakkord, og Klage over en formentlig uberettiget Formandsstilling. Den fulde Akkordsum udbetaltes, hvorved Manden fik 116 Kr. 35 Øre efterbetalt, medens man enedes om at betragte den omstridte Stilling som en Funktionærstilling.

Paa Maskinfabrikken »Strømmen« i Randers mægledes den 15. August i Anledning af Klage over for meget Overarbejde. — Sagen har en meget bevæget Forhistorie, idet Utilfredsheden til en Begyndelse gav sig det Udslag, at man i Randers gik den Vej paa en Generalforsamling at vedtage Nægtelsen af alt Overarbejde i Randers med Henvisning til den megen Arbejdsløshed. Der indløb straks Klage fra Arbejdsgiverne, og Hovedbestyrelsen forlangte den kollektive Nægtelse, der er i Strid med Overenskomsten, annulleret, men dette vilde Randers Kollegerne ikke. Formanden for Randers Afdeling, C. F. Rasmussen, og Næstformanden, N. Houmann, der begge er velkendte Kolleger, nedlagde derefter deres Mandater, og en ny Formand valgtes. Efter et Møde i Arbejdsgiverforeningen afholdtes ny Generalforsamling, og nu ophævedes Beslutningen. Der afholdtes derefter Mægling om Stridens Aarsag: Overarbejdet paa »Strømmen«, og Firmaet lovede at indskrænke dette til det mindst mulige, og man erklærede netop at have anskaffet ny Maskiner, som man mente vilde være medvirkende til Overarbejdets Indskrænkning.

Forhøjelse af Priserne paa Centralvarmearbejde. Paa et Møde den 9. Juli opnaaedes Enighed om, at Overenskomsten af 7. Februar vedrørende disse Priser gælder til 1. September 1918, hvorefter der betales 25 pCt. i Dyrtidstillæg til alle Priser. Hidtil er der ydet et Dyrtidstillæg af 5 pCt. paa alle Priser, der er fælles for Gas- og Vandprislisten og Centralvarmelisten, og 25 pCt. for Resten.

Centralforeningen af Smedemestre i Østifterne er i Slutningen af Juli Maaned indmeldt i Sammenslutningen, hvilket herved tjener alle vore deri interesserede Medlemmer til Underretning. Ligeledes er

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger indtraadt som Medlem af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning. Begge disse Indmeldelser rækker jo betydeligt videre end almindelige Indmeldelser, og de har jo dertil af baade den ene og den anden Grund hver sin særlige Interesse.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brøndersiev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen.
3. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
4. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
5. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
6. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
7. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.
8. Vognfabrikant Christensen, Varde.

Aarhus. Den 11. Juli forlod 69 Kedelsmede hos A/S Frichs i Aarhus Arbejdet som Protest imod, at Firmaet havde afskediget en Mand, som nægtede at gaa paa Udearbejde uden at faa Akkord eller Erstatning derfor. Ved en Forhandling genantoges Manden, og det bestemtes, at alt Udearbejde skal udføres i Akkord, indtil en anden Ordning maatte foreligge. Strejken hævedes efter en halv Dags Forløb, og Sagen vil nu komme til Behandling paa et Timandsmøde Fredagen den 23. August.

Næstved. Paa det derværende Betonskibsværft strejkede Arbejdsmændene lige ved Slutningen af Juli. Dette medførte, at ogsaa nogle Smede blev arbejdsløse, men de gik dog kun nogle ganske faa Dage, før Strejken endte.

Rudkøbing. Paa H. C. Petersens Filial i Torpe ved Rudkøbing beskæftigedes 4 Mand. Disses Indtægt var for 1 Mand 140 Kr. om Maaneden, for 2 Mand 130 Kr. og 1 Mand 110 Kr. Denne Løn kunde naturligvis nok give Anledning til Reflektioner, og dette blev da ogsaa Tilfældet for vore Kollegers Vedkommende og med det Resultat, at de forlangte noget mere i Løn. Dette fik de dog ikke før efter en Strejke, men saa afløstes Maanedslønnen af en Timeløn paa 70 Øre

for 2 Mand og 65 Øre for 2 Udlærlinge. Strejken varede kun fra 2. til 8. Aug.

Aarhus. Hos Firmaet Bruun & Sørensen i Aarhus tog Rørlæggerne i Dagene fra 18. til 23. Juli deres Afsked, fordi de var utilfredse med Samarbejdet med Formanden. Dette kom til at betyde Arbejdsstandsning for Firmaet, idet ingen af de Folk, der meldte sig og søgte Arbejde paa Stedet, blev antagne. Sammenslutningen klagede straks over Arbejdsstandsningen, men samtidig med Sagens Indberetning til Arbejdsgiverforeningen var de respektive Parter blevet enige om en Ordning, hvorefter Arbejdet blev genoptaget den 2. Aug., just som Arbejdsgiverforeningens 1. Boykottingsvarsel mod de paagældende Kolleger kom os i Hænde.

København. Paa Motorfabrikken »Hera« i København havde en Protest mod et Tillidsmandsvalg udviklet sig derhen, at Folkene strejkede. Sammenslutningen lod, da alle Henvendelser for at faa Arbejdet genoptaget var frugtesløse, Sagen indanke for Arbejdsgiverforeningen, der udstedte Boykottingsvarsel mod de Strejkende og indklagede Sagen til De samvirkende Fagforbund. Et Møde om Striden kom derefter i Stand Tirsdagen den 20. Aug. Her enedes man om, at Arbejdet genoptoges straks, hvorefter der vil blive afholdt Mægling angaaende Tillidsmandsspørgsmaalet og nogle mindre Stridsspørgsmaal Firmaet og Arbejderne imellem.

Paa A/S »Atlas« og A/S »Phønix« har Sammenslutningen paa Medlemmernes Vegne beklaget sig over, at Smedene egenmægtigt søger at indføre »Week-end« ved at gaa Lørdag Middag. Forbundet kan heller ikke tiltræde denne Fremgangsmaade, der da heller ikke endnu, trods flere Forsøg, har vist sig at svare Regning. — Paa »Nordiske Skrivemaskinfabrikker« klagedes der over Klubmøder i Arbejdstiden, og hos A/S Carl Lund over, at vore Folk tog fri Torsdagen den 20. Juni for at demonstrere overfor Rigsdagen. Disse Sager er for Tiden til Behandling mellem Organisationerne.

Faaborg. Endelig er der Strejke hos 3 mindre Virksomheder i Faaborg. Aarsagen er Lønforhold. Fredagen den 23. Aug. skal der imidlertid være Forhandling om samtlige Spørgsmaal, og saa vil antagelig Sagen gaa i Orden.

Maskinmesterforeningen oplyser, at Konflikten paa Højspændingsværket i Haslev er endt.

Endvidere anmoder Maskinmesterforeningen vore Medlemmer om ikke at søge Maskinmesterpladsen ved Silkeborg kommunale Elektricitetsværk, da Maskinmesterforeningen har blokeret denne paa Grund af Lønkonflikt.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Aage Sørensen,
Formand.

Hvor hæver overmeldte Medlemmer Understøttelse, naar Arbejdstiden er indskrænket?

Under almindelige Forhold kommer et saadant Spørgsmaal ikke til at foreligge, idet de gældende Overflytningsregler klart og tydeligt siger, at den Kasse, et Medlem flytter fra, har Understøttelsespligten overfor ham i de første 13 Uger efter, at Overmeldelsen til en anden Kasse er sket, medens Kontingentet skal betales i den tilflyttede Kasse.

Under de nuværende Forhold, hvor der ogsaa kan udbetales Understøttelse, naar Arbejdstiden er nedsat, er et saadant Spørgsmaal blevet aktuelt indenfor Formerfaget, og for at faa noget at rette sig efter, har Sagen været forelagt Inspektoratet, som ogsaa gennem Nævnet har truffet Afgørelsen.

Sagen fremkom paa den Maade, at nogle til Formerne overmeldte Medlemmer arbejdede paa indskrænket Tid, og havde Ret til Understøttelse. Den fraflyttede Kasse vilde ogsaa nok udbetale Uunderstøttelsen indenfor de 13 Uger, men krævede, at ogsaa Kontingentet skulde betales dertil, medens Formernes Kasse i Henhold til Overflytningsreglerne gjorde gældende, at Kontingentet skulde betales til deres Kasse.

Nævnets Afgørelse i denne Sag, som naturligvis har Gyldighed for alle lignende Tilfælde, lyder paa, at saa længe denne Bestemmelse om Understøttelse, naar Arbejdstiden er indskrænket, er i Kraft, skal overmeldte Medlemmer, der arbejder paa indskrænket Tid, og som saadan har Ret til Understøttelse, baade betale Kontingent og hæve denne Understøttelse *i den Kasse, til hvilken de er overmeldte.*

25-Aars Jubilæum

i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Kolding Afdeling.

Lørdagen den 27. Juli var Smedenes Festdag i Kolding. Alle Fabrikker og Værksteder var standsede i den Anledning, uden at der derved opstod Strid af nogen Art imellem Arbejdsgiverne og Fagforeningen, og det er maaske netop betegnende for Forholdene i Kolding By.

Kolding er fra gammel Tid en af Frisindets faste Borge. Straks, naar man træder ud af Jærnbanestationen, møder Øjet gamle Chr. Bergs Statue, den gamle Frihedskæmper, som i en Menneskealder stod som Frisindets Bannermærke her i Landet under Bondestandens Kamp mod Adel og Gejstlighed samt Embedsmandsvælde.

Forskellen paa Kolding og andre jyske Byer, hvor Højre og Overklassen til de seneste Tider, ja endnu i vore Dage til det yderste hævder Overklassens Regimente i Kamp med Underklasserne, træder tydeligt frem ogsaa i Forholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder. Medens vi andre Steder er Vidne til, at selv den mest intetsigende Bagatel kan blive til et mægtigt

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Metaltrykkerforbund.						
110	Johansen, J.	København	26.11.92	København	1.12.17	København	1. 6.18
86	Karlsen, Th.	—	24. 2.97	—	8. 4.16	—	1. 6.18
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
14227	Andersen, Kaj Anders A.	København	3. 3.98	Kbhvn. Afd. 2	17. 2.17	Kbhvn. Afd. 2	25. 5.18
25136	— Viggo Peter	—	26.10.97	„ „ 1	6. 1.17	„ „ 1	6. 4.18
12235	Bodnia, N.	Riga, Rusland	12. 6.84	„ „ 5	25. 3.11	„ „ 1	23. 3.18
26151	Bornemann, Aage Konrad.	København	15.12.88	„ „ 1	15. 3.18	„ „ 1	30. 3.18
4145	Buhl, Regnar	Horsens	3. 2.92	Berlin	3.11.13	„ „ 1	13. 4.18
18012	Carlsen, John Erik Sigfrid	Stockholm	15. 2.89	Kbhvn. Afd. 1	20. 9.11	„ „ 1	13. 4.18
19253	Christensen, Albert	Ours	4.10.91	Holbæk	2. 5.11	„ „ 7	25. 5.18
26995	— Christian	Borup	9. 7.86	Køge	8. 6.17	Køge	20. 4.18
28165	— Christen Emil	Hyllinge Sogn	7.11.76	—	15.12.17	—	4. 5.18
12184	— Martin Marinus	Oure	10. 3.95	Svendborg	1. 2.16	Svendborg	30. 3.18
14146	Engel, Louis L. M.	Nakskov	26. 5.94	Nakskov	8.10.12	Kbhvn. Afd. 1	23. 3.18
21824	Hansen, Henry P. Ortman	Roskilde	27. 2.96	Roskilde	5. 6.05	„ „ 1	23. 3.18
9877	Henningsen, Ansgar E.	Randers	22. 2.95	Randers	15. 3.15	„ „ 1	23. 3.18
26040	Jacobsen, A.	København	2.10.97	Kbhvn. Afd. 1	10. 1.18	„ „ 1	30. 3.18
9092	Jensen, Ejnar Andr. M.	Bjergstad	18. 4.96	Holbæk	15. 2.15	Holbæk	10. 9.15
11983	— Jens Chr.	København	16. 7.87	Kbhvn. Afd. 5	20. 4.12	Kbhvn. Afd. 5	15. 6.18
25961	Jørgensen, Marius Wald.	Sorø	24. 9.95	„ „ 1	21.11.17	„ „ 1	13. 4.18
13140	Kibsgaard, Jens Nielsen	Solberg, Mors	8.12.95	Nykøbing M.	12. 1.16	Nykøbing M.	15. 9.17
18803	Lindhardt, Jul. Valdemar.	Nakskov	20. 8.91	Nakskov	20. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	6. 4.18
25200	Lyngbye, Georg	København	5. 2 88	Kbhvn., D. G. & M. F.	25. 7.08	„ „ 1	20. 4.18
26996	Madsen, Jørgen Mathias	Rødsker, Bornholm	2.10.69	Køge	18. 6.17	Køge	1. 9.17
22551	Meyer, Peter Mandrup	Frederiksberg	4.11.85	—	7. 4.16	—	13. 4.18
22807	Nielsen, Axel Sjølander S.	København	14. 3.93	Randers	24. 6.16	Kbhvn. Afd. 1	23. 3.18
21593	— Hans Jacob	Smerup Sogn	18.10.94	Køge	19. 5.14	Køge	8.12.17
8199	— Henry Joh. Emil	Frederiksberg	6. 7.92	Kbhvn. Afd. 1	30. 5.16	Kbhvn. Afd. 2	11. 5.18
7046	— Johannes Alfred	Tømmerup	27.12.79	Holbæk	28. 5.00	Holbæk	6. 4.18
25930	Olsen, Thorv. Martin.	København	21.11.95	Kbhvn. Afd. 1	9.11.17	Kbhvn. Afd. 1	30. 3.18
21042	Payberg, Hugo Emil Aage	Viskende	1. 4.94	Kallundborg	5. 5.13	Kallundborg	?
23338	Petersen, Adolf Th.	Frederiksberg	8. 7.96	Kbhvn. Afd. 1	6. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	20. 4.18
23211	— Carl Chr.	Kolding	17. 7.79	„ „ 1	8. 4.16	„ „ 1	30. 3.18
10374	— Max Henry Alb.	København	28. 9.92	København, Klsmf.	2. 2.18	„ „ 2	11. 5.18
2165	Pfeiffer, Carl	Harith	9. 6.89	Kbhvn. Afd. 1	1.12.17	„ „ 1	30. 3.18
19825	Rasmussen, Anders Vilh.	Tommerup	20. 9.92	Næstved	10.11.11	„ „ 1	6. 4.18
25751	Richter, A. I. Christensen	København	31. 8.94	Kbhvn. Afd. 1	20. 8.17	„ „ 1	30. 3.18
24879	Sivertsen, Kai Gerner Alfr.	—	8. 7.98	Holstebro	8. 9.17	Viborg	16. 2.18
25012	Toxværd, Wenzel	—	4.12.95	Kbhvn. Afd. 1	15.11.16	Kbhvn. Afd. 1	30. 3.18
69	Zeruneith, Emil Holger	Frederiksberg	14. 5.93	„ „ 1	8. 3.13	„ „ 1	13. 4.18

Konfliktspunkt, der sætter den hele By paa den anden Ende — vi har i saa Henseende desværre Eksempler nok i den allerseneste Tid, saaledes fra Randers — saa er i Kolding, hvor man altid stod fast sluttede om vort Forbund og dets Interesser, Forholdet det, at alting hidtil klaredes ved mere eller mindre vanskelige Forhandlinger mellem de interesserede Parter, som altid saa med Velvillie paa hinanden, og naar, samtidig med at der ved Jubilæumsfesten forelaa Lykønskningstelegrammer fra en lang Række af Fagforeninger, det store Maskinfirma Hansen & Schrøder ligeledes havde sendt en Lykønskning til Festen, saa vakte dette baade Opmærksomhed og en Forstaaelse, der turde være adskilligt bedre for alle Parter end en Lock-out- eller et Strejkevarsel.

Til Festen havde Kollegerne inviteret saavel Forbundets tidligere som nuværende Formand, H. P. Hansen og J. A. Hansen, der hver for sig talte paa sin Maade til Medlemmerne om det forgangne og det nuværende og begge i Taknemlighed overfor de brave Fagfæller i Kolding, som altid var mellem de første, hvad Løn- og Arbejdsforhold angaar, og ligeledes altid blev de solide Støtter for Forbundet, naar dette havde Trængselstider.

Festen dirigeredes af Afdelingens mangeaarige Formand, Frands Sørensen, og den ligeledes mangeaarige Kasserer, Terkel Hansen. Mange gode Ønsker blev i Dagens Anledning udtalt for Afdelingens 2 trofaste Tillidsmænd, populært kaldet »Frands og Terkel«, og hele Festarangementet var i høj Grad præget af den fremskudte Stilling, som Smedenes Fagforening i Kolding indtager i enhver Henseende.

Festen forløb paa den Maade, at man samledes om Formiddagen Kl. 9 i et Antal af ca. 100 Medlemmer med de to indbudte Gæster, og J. A. Hansen holdt her et organisationsmæssigt Foredrag, hvorefter der spistes Frokost.

Derefter besaas Koldinghus Slots interessante Ruiner og Samlinger, som navnlig for de senere Aar har faaet en Tilvækst, der har gjort den gamle Borgruin endnu mere interessant end den var i Forvejen.

Kl. 2½ marcheredes fra Jærnbanepladsen gennem Byen til Bramdrupskoven, hvor man drak Kaffe, og hvor H. P. Hansen holdt et filosofisk agitatorisk Foredrag om »Socialismen«. Derefter afmarcheredes til »Marielund«, hvor der serveredes et smukt Festmaaltid, og hvor Frands Sørensen holdt en Velkomsttale, medens J. A. Hansen holdt den egentlige Festtale, hvorunder han takkede Afdelingen og dens Medlemmer for den overordentlige selvbevidste Tilfredshed, som prægede alt, ikke mindst de Sange og Festskriftet af en gammel Kolding Kollega, Philip Bang, som nu i nogle Aar har arbejdet hos Nielsen & Winther i København, men som gammel Koldingenser og mangeaarigt fremtrædende Medlem af Afdelingen var inviteret til Festen. Philip Bang høstede megen Tak for de af ham forfattede smukke Sange og for Festskriftet, hvortil han selv havde tegnet Omslaget: En fanebærende Smed. Vi citerer et enkelt Vers fra en enkelt af Sangene, som ligesom angiver Tonerne:

Lig gamle Kæmper bravt vi stred,
end dog ej mæt af Dage.
Mens Festens Dag nu gaar paa Gled,
vi skuer stolt tilbage.
Og kommer Modgangstid igen,
vi ta'r den med, Du gæve Svend,
saa slaar vi Ring om vor Ven,
vor gamle Fagforening.

Vi ønsker Kolding-Kollegerne hjerteligt til Lykke med deres smukke Fest.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 19156 Hedegaard, Carl
- 16756 Jørgensen, Hans Peter
- 9358 Kanstrup, M.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	8895	A. Svendsen	(Kbhvn. Afd. 2)
-	10923	H. R. Hansen	(— — 5)
-	13405	K. A. Klemmensen	(— — 5)
-	12698	N. P. V. Petersen	(— — 6)
Nr.	14664	R. Nielsen	(Aarhus)
-	9447	Olsen	(Helsingør)
-	21416	P. J. Knudsen	(Korsør)

Medl. Nr. 26925, A. J. Andersen, har fundet sin Bog.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr.	12247	Christiansen, H. C. Voigt	29.10.04
-	12884	Jensen, Peter Julius	19. 9.08
-	19711	Marcher, L. P.	25. 5.12
-	13345	Thomsen Johs. N.	23. 9.05

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr.	5498	Albrechtsen, Vilh. Emil Peter	4.11.16
-	14245	Andersen, Ludvig	28. 7.17
-	8947	Bram, Anders Chr. K.	16. 1.15
-	10240	Christensen, Carstein William	3. 3.17
-	24567	Dyremose, Søren P. Sørensen	23. 6.17
-	21119	Geert, A. Ingvard	16. 2.18
-	2520	Hansen, Lauritz Andersen	4.11.16
-	17045	— Valdemar	23. 6.17
-	25388	Johansen, Carl F.	2. 6.17
-	15003	Jørgensen, Aksel Oskar	2. 3.18
-	8899	— Hans Georg	21. 3.14
-	16756	— Hans Peter	2. 6.17
-	9358	Kanstrup, Marinus	29.12.17
-	11033	Klæbe, Edv. Ejnar Oluf	30. 9.16
-	2780	Lund, Carl Chr. O.	28. 8.17
-	7689	Nielsen, Georg	28. 8.14
-	15247	— Niels Alfred	9. 3.18
-	26912	Petersen, Johannes	3. 1.18
-	21823	— Volda Albanus Frode	1. 9.17

Overskud. Kallundborg Afdeling meddeler, at der hos Kassereren henligger Overskud fra Skibsværftet til Medlem Nr. 2666, H. Jensen.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 4, 14. Aargang.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 11 SEPTEMBER 1918 4. Aarg.

Nordisk Samarbejde.

Fraset Verdenskrigen er der næppe noget Problem eller Begreb, som for Tiden beskæftiger Pressen mere end Samarbejdet mellem de nordiske Lande, hvilket turde være en naturlig Følge af de Forhold, som er skabt ved Verdenskrigen. Før Krigen var Internationalismen etableret og i rivende Udvikling paa næsten alle Omraader, i Pagt med en lignende intim Udvikling af Samfærdselsmidlerne.

Men da de sidste brutalt blev afbrudte mellem de krigsførende Lande og tildels afbrudte — i alt Fald stærkt svækkede — mellem de neutrale Lande og de krigsførende, maatte dette selvfølgelig bevirke en stærk Forandring, først og fremmest naturligvis ved den Forstyrrelse, der skete i Vareudvekslingen, hvorved de enkelte Nationer eller Grupper af Nationer pludselig henvistes til at klare sig selv uden de vante Tilførsler udefra. Lad os sige, at er og har dette været svært og vil paalægge os meget Savn baade nu og længe efter Krigen, saa har dog Tilpasningsevnen været stor.

Under alt dette er der groet en Nyskandinavisme op, ikke bare bygget paa den naturlige Sympati mellem Frændefolk, som uden Besvær forstaar hverandres Sprog, men paa en ren og skær Nødvendighed, naar man da ikke ligegyldig for sin egen og andres Skæbne vilde gaa til Grunde under den Magtanvendelse, som overalt er traadt i Stedet for tidligere Tiders Internationalisme.

Og saa var det heldigt, at man ved Iværksættelsen af et stærkt Samarbejde i Norden ikke stod paa bar Bund. Ganske vist var den storpolitiske Skandinavisme i Midten af forrige Aarhundrede nærmest brudt sammen, og med Overklassens Skandinavisme vilde det ikke heller rigtig gaa før Krigen, og med den fælles Lovgivning paa speckelle Felter gik det nærmest smaat. Men mellem de tre Landes Arbejderpartier, det vil sige først og fremmest mellem Fagforeningerne, var der skabt et Bindeled, som var og som vil blive af den allerstørste Betydning trods sort Reaktion og hvidglødende Desperatisme.

Vi overser slet ikke Betydningen af det parlamentariske Samvirke og Samvirket paa Handelsomraadet, men vi tror, at det, som har dybest Rod, er Samarbejdet mellem de tre Landes Arbejderpartier. Og her er det heller ikke længere Følelserne som raader, men Forholdene der tvinger til at aabne Øjnene for Nødvendigheden. Det hører til den moderne Samfundsøkonomis elementære Grundsætninger, at Arbejderbevægelsen nødvendigvis maa være international for at kunne vinde fremad, men det samme gælder nu, muligvis endda i forstærket Grad, det skandinaviske Samarbejde mellem Arbejdernes Organisationer.

Det var Erkendelsen heraf, som førte til den lige afholdte skandinaviske Fagforeningskonference, paa hvilken man drøftede Maal og Midler samt de overalt store Vanskeligheder, der som altid egentlig ikke er størst i Retning af at kunne aftvinge vore Modstandere større og større Fordele — hermed var det særlig for Tiden godt — men Vanskelighederne synes stærkest indenfor Arbejdernes egen Kreds, hvor den Uro, som næres af Overklassen og skabes af en mere eller mindre

korrumperet Presse, gør alt for at splitte Kræfterne og svække vore Organisationer.

Her vil et haandfast Centralisationsarbejde, styrket af et mere skandinavisk centralt Samarbejde, kunne gøre Underværker, og derved vil Udsigterne for Løsning af de store Spørgsmaal om Arbejdstidens Forkortelse, Minimallønnens og Gennemsnitslønnens Højde langt lettere end forhen kunne løses.

Denne nys afholdte skandinaviske Konference er bleven efterfulgt af andre faglige og kooperative Konferencer, og vil antagelig den 6. Oktober blive efterfulgt af en skandinavisk Metalarbejderkonference. Hvad der specielt gør denne Konference betydningsfuld er det Faktum, at de svenske Metalarbejderes Overenskomst med Arbejdsgiverne udløber til 1. Januar, vor til 1. Februar og Nordmændenes til 1. April.

Kongressen i Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund.

II.

I Fagbladet for Juli gjorde vi i en indledende Artikkel Rede for, hvorledes vore norske Kollegers Kongres bl. a. havde behandlet Spørgsmaalet om at sige sig løs fra den tvungne Voldgiftskendelse af 30. Juni 1916, som »forpligter Forbundet til, saalænge Overenskomsten varer, ikke at støtte noget organisationsmæssigt Krav om almindelig Lønforhøjelse for Forbundets Medlemmer overfor noget af de Værksteder, som omfattes af denne Overenskomst. Individuelle Lønforhøjelser skal kunne finde Sted efter Aftale mellem den enkelte Arbejder og hver enkelt Arbejdsgiver (konf. § 17)«, og vi beskrev, hvorledes Radikalernes Forsøg paa at bringe denne Bestemmelse ud af Verden ved en Kongresbeslutning ynkeligt faldt til Jorden med 100 Stemmer mod 48; men derudover var der forskellige andre Punkter, hvor Radikalismen med større eller mindre Held søgte at gøre sig gældende.

Ved Behandlingen af Lovene afgjorde man først et Forslag om at sløjfe Forsikringskassen. Forslaget fik dog kun 13 Stemmer. Et Forslag om at genoprette den afskaffede Sygekasse blev taget tilbage af den forslagsstillende Afdeling, og et Forslag om Oprettelse af en Produktionsfond vakte en ret interessant Debat, som sluttede med, at man oversendte Forslaget til Landsorganisationens Behandling paa førskommende Kongres.

Den Lovparagraf, som vakte mest Debat, var § 10 i Hovedloven, som omhandlede Godkendelse og Ledelse af Konflikter. Der forelaa hertil en hel Række Forslag, som gik ud paa, at Afdelingerne i større eller mindre Udstrækning skulde kunne iværksætte Konflikter uden at indhente Hovedbestyrelsens Godkendelse. Oppositionen fremførte de kendte Fraser om, at »Magten skal føres tilbage fra Ledelsen til Medlemmerne, og Medlemmerne skal have Bestemmelsesretten o. s. v.«, medens man fra det gamle Systems Støtter hævdede, at hvis man vilde opretholde Begrebet Landsforbund, maa der være en Institution, som har med Ledelsen af Fællesinteresserne at gøre, og skal Konflikterne understøttes økonomisk af den fælles Strejkekasse, maa der fornuftigvis være en Ledelse med nogen afgørende Myndighed overfor Konflikternes Iværksættelse og Afslutning. Spørgsmaalet sattes af Dirigenterne, som var Radikalere, under Afstemning paa den Maade, at man lod stemme over, hvorvidt Afgørelsen af Strejker eller Konflikter skulde ligge hos Afdelingen eller hos Hovedbestyrelsen, og i denne Form stemte Flertallet for, at Afdelingen skulde have Afgørelsen. Dette blev vedtaget med 89 Stemmer mod 69, men Afstemningen hidførte en ikke ubetydelig Forvirring, thi skulde den betyde, at Hovedledelsen overhovedet ikke skulde have noget at gøre med Godkendelse af Konflikter, vilde Forbundet som saadant jo i Grunden være opløst. Man udsatte saa den videre Behandling af Lovene, for at Lovkomiteen kunde formulere de nødvendige Lovforandringer, og Majoriteten havde sikkert Følelsen af, at Beslutningen kunde betyde, at Forbundet maatte udmelde sig af Landsorganisationen, thi det besluttedes at anmode Landssekretariatet om en Udtalelse herom. Sekretariatet besluttede dog ganske naturligt, at man ikke kunde udtale sig, før den endelige Ordlyd for Lovparagraffen var vedtaget, og efter at det af Lovkomiteen formulerede Udkast var vedtaget med 81 Stemmer mod 67, skal Hovedbestyrelsens Godkendelse indhentes, ifald der ønskes økonomisk Støtte til Fremme af Kravene. Dette betyder, siger vor norske Broderorganisations Medlemsblad, i Realiteten, »at der skal benyttes samme Fremgangsmaade som hidtil med Hensyn til Iværksættelse af Konflikter for at forbedre Arbejdsforholdene«.

Efter Beslutningen om at bibeholde den tvungne Voldgiftskendelse af 1916 vedtog man en saalydende Resolution:

> »Landsmødet opfordrer Medlemmerne til at iværksætte en kraftig Aktion for at hæve den individuelle Løn saaledes, at denne kommer i Forhold til Prisstigningen paa Livsfornødenhederne. Aktionen bør i første Række iværksættes af Klub- og Gruppebestyrelsen i Samraad med Afdelingens eller det stedlige Styre.
>
> Skulde Arbejdsgiverne vise sig uvillige til at indrømme Lønpaalæg, som staar i rimeligt Forhold til Dyrtiden, bemyndiges Hovedbestyrelsen til i Samraad med Repræsentantskabet at søge Forhandlinger optagne med Arbejdsgivernes Organisationer og forøvrigt foretage de Skridt, som anses for nødvendige for at fremtvinge Lønforbedringer i den Udstrækning, som paa Grund af Dyrtiden er paakrævede«.

Men saa vedtog man ligeledes angaaende Oprettelse af Overenskomster følgende Resolution:

»Spørgsmaalet om Opsigelse af bestaaende Overenskomster og om, hvorvidt der skal oprettes nye, bliver at afgøre i hvert enkelt Tilfælde af vedkommende Medlemmer i Henhold til Forbundets Love.

Dog vil Landsmødet principielt udtale, at ny bindende Overenskomster ikke bør oprettes, men at man lægger alle Kræfter til for at oprette anerkendte Arbejdsaftaler«.

Den sidste Passus vedtoges med 59 Stemmer mod 57, men hvad denne Vedtagelse betyder i Realiteten, kan vi vist afholde os fra nærmere Omtale af, naar vi blot henviser til, at man med stort Flertal bøjede sig for Bibeholdelsen af den tvungne Voldgiftskendelse af 1916, som netop paa Basis af Statens Autoritet fastlægger Overenskomsten med de organiserede Arbejdsgivere, uden at Organisationen kan gøre noget derved.

Af øvrige Beslutninger af Vigtighed skal vi nævne, at Hovedbestyrelsen bemyndigedes til at indgaa Overenskomster med andre Forbund om Overmeldelse af Medlemmer fra den ene Organisation til den anden.

Der gaves Bemyndigelse til at ansætte Funktionærer i Distrikterne, og med alle Stemmer mod 25 nægtede man Elektrikerne Sanktion til at oprette eget Forbund, ligesom det med stort Flertal forkastedes at bevilge 1300 Kr. til Afholdelse af et Landsmøde alene for Elektrikerne. — Endvidere vedtoges en Protestresolution imod den saakaldte Belejringslov. I denne Beslutning henstillede man til Landsorganisationens Sekretariat og Stortingsgruppen »at forberede, eventuelt erklære Generalstrejke mod den saakaldte Lov om Belejringstilstand, som nu foreligger fra Regeringen«.

Til de 4 Forbundsfunktionærer i Kristiania fastsattes en Løn af 4000 Kr. til hver plus 1500 Kr. i Dyrtidstillæg, og til Ekspeditørerne i Bergen og Stavanger fastsattes Lønninger paa 3500 Kr. plus 1500 Kr. i Dyrtidstillæg. — Hovedbestyrelsens Medlemmer lønnes med 300 Kr. pr. Aar, og Revisorerne med 400 Kr., og der bevilgedes 200 Kr. i Dyrtidstillæg til de afgaaede Hovedbestyrelsesmedlemmer og Revisorer.

Næste Kongres overlodes det til Hovedbestyrelsen og Repræsentantskabet at sammenkalde, dog at dette sker senest 1922.

Af Lovændringer skal nævnes en Beslutning om at indføre 2 Kontingentklasser i Stedet for 3. Kontingentklasse A omfatter nu alle voksne mandlige Medlemmer. For dem fastsattes Kontingentet at skulle være 80 Øre pr. Uge, medens det for Kvinder og Lærlinge fastsattes til 40 Øre. Dette er altsaa kun Kontingentet til Hovedforbundet, men det samlede Kontingent fastsattes til 1 Kr. om Ugen for Klasse A, saaledes at de 20 Øre gaar til Afdelingen, og 50 Øre for Klasse B, hvoraf 10 Øre gaar til Afdelingen.

Man besluttede at oprette et Repræsentantskab paa 15 Mand, medens Hovedbestyrelsen skal bestaa af 9 Mand. Sekretæren og Hovedkassereren skal være Medlemmer af Hovedbestyrelsen. Repræsentanterne fordeles distriktvis udenfor Kristiania efter Kongressens nærmere Bestemmelse, hvilket gælder for Kongresperioden, og i Tilfælde, hvor en Repræsentant eller en Suppleant udtræder før Funktionstiden er omme, foretages et Suppleringsvalg af den eller de Afdelinger, denne repræsenterede. Repræsentantskabet holder Møde sammen med Hovedbestyrelsen saa ofte dette finder det nødvendigt. Repræsentantskabet afgør alle Sager, som bliver det forelagt i Henhold til Lovene og er Forbundets højeste Myndighed imellem Kongresserne. I de Aar, hvor Kongresser ikke afholdes, skal Repræsentantskabet afholde Møde inden Udgangen af Maj til foreløbig Godkendelse af Beretning og Regnskab for det foregaaende Aar. Ved Repræsentantskabets Møder har Hovedbestyrelsen Stemmeret i alle Sager undtagen saadanne Sager, som angaar dens egen Virksomhed.

Repræsentantskabet skal møde ved Forbundets Landsmøde med Forslags- og Taleret, men ikke Stemmeret, hvis de ikke af Afdelingen er valgt som Repræsentanter til Kongressen.

Som man ser, har vore norske Fagfæller her oprettet et Repræsentantskab i langt snævrere Forstand, end vi sædvanligvis kender det her til Lands; men dette er maaske netop et saadant Repræsentantskabs Styrke og Betydning, fordi det giver mere Fasthed at vælge et begrænset Antal Personer med en bestemt Fnnktionstid og med bestemte Opgaver.

I det følgende Nummer skal vi give nærmere Oplysninger om de vedtagne Ændringer paa Rejse- og Arbejdsledighedskassens Omraade.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund fylder 30 Aar.

Den 20. August var det 30 Aar siden, at Repræsentanter for de 2 københavnske Afdelinger, som da bestod, nemlig Afdelingerne 1 og 2, samt Repræsentanter for de 4 Provinsafdelinger i Aalborg, Randers, Aarhus og Helsingør samledes i den gamle Forsamlingsbygning i Rømersgade 22, 2., her i København og stiftede det Landsforbund for Smede og Maskinarbejdere, som siden da har vokset sig stort og stærkt, og som nu tæller op imod 19,000 Medlemmer.

Smedene og Maskinarbejderne har som andre Fag deres Mærkeaar, men der er det ejendommelige ved disse Mærkeaar, at de samtidig har Betydning for hele den samlede Arbejderbevægelse. Smedene og deres Organisation har imellem Tiderne i ikke ringe Grad været Pionerer. Hvem kender saaledes ikke Smedestrejken i 1885 og ved, at den fik et stærkt politisk Anstrøg, som bevirkede Støtte fra den daværende radikale Bondebevægelse, som havde en Følelse af, at By-

arbejderne kunde blive til mægtig Styrke for Bondestandens Frigørelseskamp. Og saaledes blev det da ogsaa. Den danske Bondestand var næppe nogensinde kommet frem til Magten, hvis ikke Byarbejderne havde forstaaet at organisere sig og være Murbrækker overfor det gamle Adels- og Embedsmandsvælde.

Og hvilken dansk Arbejder kender ikke den store Smedelock-out i 1897? Denne Konflikt tilhører jo den nyere Tid og blev en Kamp, hvor Smedene og Jærnindustrien i det hele taget fik Hjælp fra de organiserede Arbejdere, hvis Tal var blevet stort, og denne ca. 4 Maaneders Smedelock-out bidrog sikkert ikke uvæsentlig til Dannelsen af De samvirkende Fagforbund, som fandt Sted Aaret efter. Ganske vist var Arbejdsgiverforeningen, som oprettedes i 1896, ogsaa en væsentlig Drivfjeder hertil, men ogsaa Smedelockouten, som nødvendiggjorde en almindelig Indsamling af Understøttelse hos Fagene, bidrog til at gøre det indlysende, at en Form for Centralisation var nødvendig, hvis de organiserede Arbejdere skulde komme nogen Vegne i deres Lønkamp overfor Arbejdsgiverne.

Men blev de organiserede Smede og Maskinarbejdere saaledes iblandt dem, der af og til maatte appellere til Solidaritetsfølelsen blandt de andre Fags Arbejdere, blev Smedenes Organisation ogsaa en stærk Støtte for Arbejderpartiet som Helhed. Vi skal erindre om, at endnu har ingen Kongres i Smedeforbundet beskæftiget sig med Udmeldelsen af De samvirkende Fagforbund, og ingensinde appellerede man forgæves til Smedenes Organisation, hvor det gjaldt om moralsk og pekuniær Støtte til Arbejderpartiets Foretagender, fagligt, politisk eller kooperativt.

Smedenes Organisation er ofte bleven søgt om Støtte fra mange andre Organisationers Side og paa højst forskellig Maade, og vi tør sige, at den søgte Støtte altid beredvilligt er bleven ydet saa langt som Situationen og Formaalene kunde tillade det, og vor Organisation har da sikkert ogsaa været Genstand for megen Sympati, men den har vel desværre til Tider ogsaa været Genstand for nogen Misundelse, og Angrebene har af og til været hadske, selv fra den Side indenfor Arbejderbevægelsen, hvor man ikke mindst havde Brug for den i alle Henseender solide Fremgang, som har præget Smedenes Organisation gennem de 30 Aar, den har bestaaet som Landsorganisation.

Har vi gjort Krav paa Støtte, har vi ogsaa givet saadan igen i fuldt Maal, og idet vi slutter i Mindet om de skønne Festdage i 1913, hvor vi fejrede vort Forbunds 25-aarige Jubilæum ved en Fest, der vakte almindelig Opmærksomhed og Sympati, udtaler vi Haabet om, at den Tid, der kommer, maa blive en fortsat Kæde af Fremgang, og at Smedenes Organisation ikke alene stadig vil være den betydelige Magtfaktor, den er, men at den ogsaa maa blive en Kulturfaktor indenfor det Samfund, som vi alle maa bære Sten til, og som har Krav paa vor Støtte, lige saavel som vi kan forlange Hensyn til vore Interesser.

Smedeforbundets Københavns Afdeling 1 fejrer sin 45-aarige Stiftelsesfest.

Lørdagen den 7. September fejrede Smedenes og Maskinarbejdernes Fagforening sin 45-aarige Stiftelsesdag i Odd Fellow Palæet i Bredgade. Den store og smukke Sal tilligemed Galleriet med sine tilsammen 1500 Siddepladser var ikke alene fuldt besat for Siddepladsernes Vedkommende, men adskillige maatte staa op, og Deltagernes Antal var saaledes henimod 2000. Talmæssigt set var det en imponerende Forsamling, der vidner højt om de Fremskridt, Arbejdsklassen og specielt Smedene har gjort i økonomisk Henseende.

Festen dirigeredes af Afdelingens Formand, Hovedbestyrelsesmedlem Johannes Hansen, sammen med Resten af Afdelingsbestyrelsen, og alt foregik paa den mest mønsterværdige Maade.

Forbundets Formand, J. A. Hansen, var indbudt til at holde Festtalen. Han takkede paa Hovedbestyrelsens og egne Vegne for den elskværdige Indbydelse, han havde faaet nu som for 20 Aar siden til 25 Aars Jubilæet.

Den Gang var det første Gang, at Arbejderorganisationerne holdt Fest i det store og fine Koncertpalæ, der i tidligere Tider var forbeholdt Overklassen alene.

Endnu for 20 Aar siden var Flokken lille, men der kendte vi hinanden personlig, og da var Kammeratskabet bedre Mand og Mand imellem end det til Tider nu synes at være Tilfældet i de store Organisationer, men de Fremskridt, som vi har gjort siden da, har dog atter bragt os et stort Skridt videre mod Maalet, og trods den Uro, der til Tider har præget vort Organisationsliv indenfor vor gamle Moderforening, har denne dog vist sig at være et tilstrækkeligt stærkt Bolværk imod de nedbrydende Tendenser.

Ungdommens Ret til at kæmpe for sine Idealer respekterer vi, men paa samme Tid maa vi hæve vor advarende Røst imod Anarkiet; thi der er for ethvert Menneske og enhver Bevægelse noget, der hedder Begrænsning. Og kan eller vil vi ikke selv prøve at trække Linierne for vor Begrænsning op, vil det blive andre, der gør det. Og saa vil det komme til at svie værst til os selv.

Formandens Tale modtoges med Bifald, og efter en Aftenunderholdning med Optræden af en Række udmærkede Kunstnere var der Bal til Kl. 1, hvorefter Festen sluttede paa smukkeste Maade, saaledes som den var begyndt.

Overenskomst angaaende Gas- og Vandpriskuranten og Augustreguleringen.

Under 29. August blev der mellem Repræsentanter for de interesserede Organisationer truffet følgende Overenskomst angaaende Augustreguleringen og den gældende Priskurant for veludført Gas- og Vandledningsarbejde:

Ved et Møde Dags Dato i »Industrifagene« mellem nedenstaaende Organisationer enedes man om følgende Ændringer i Overenskomsten af 3. December 1917 vedrørende Prislisten over veludført Gas- og Vandledningsarbejde med Tillæg, nemlig:

1) Ved alle Faldrørsarbejder, hvortil der anvendes eller er anvendt Rustkit, Cement eller Asfalt i Stedet for Bly, betales herfor et Tillæg af 10 Øre pr. Meter og Formstykke.
2) Det ved nævnte Overenskomst fastsatte Dyrtidstillæg af 10 Øre pr. *Daglønstime* forhøjes fra og med den 5. August d. A. til 18 Øre pr. Time.
3) Det ved nævnte Overenskomst fastsatte Dyrtidstillæg af 5 Øre pr. *Akkordtime* bortfalder fra 1. September d. A.
4) Fra og med 1. September 1918 betales et Dyrtidstillæg af 25 pCt. paa alle i *Akkordprislisten* nævnte Priser og er heri indregnet ethvert Tillæg, der hidtil er ydet eller følger af Hovedorganisationernes Augustregulering af 1918.
5) Alle afsluttede eller løbende Arbejder opmaales og beregnes pr. 31. August efter de da gældende Priser.

København, den 29. August 1918.

For Gas- og Vandmesterforeningen for København og Omegn:
Vald. Hermansen. *E. Henriksen.*

For Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund:
Ch. Segato.

For Klejnsmedemester- og Mekanikerforeningen for København og Omegn:
Carl Seifert.

For Gas- og Vandarbejdernes Fagforening af 1875:
S. V. Olsen.

For Københavns Blikkenslagerlaug:
Hannibal C. Thomsen.

For Blikkenslagerfagforeningen af 1873:

For Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark:
M. Treschow.

Indsamlingen til de finske Arbejdere.

Ad forskellig Vej er det sikkert kommet til de allerfleste af vore Medlemmers Kundskab, at Arbejderpartiet her i Danmark har iværksat en Indsamling til Fordel for de finske Arbejdere.

I Finland er jo Forholdet som bekendt det, at Arbejderpartiet og dets Organisationer er slaaede ned og ligger under for den organiserede Overklasse. Vi finder dog ikke Anledning til at komme ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt man bar sig forsvarligt ad ved at tænde Revolutionen, da Folket manglede Brød, og trods det, man var kommet løs af Zardømmet, men det maa være nok, at der er Nød, ubeskrivelig Nød i Finland, og specielt naturligvis iblandt vore Klassefæller.

Vi opfordrer derfor til kraftig Indsamling. Lister faas gennem vort Hovedkontor, og de indsamlede Beløb kan tilstilles Hovedkassereren til videre Ekspedition igennem vor Landsorganisations Kontor.

Uddrag af Centralorganisationens 4. Beretning.

1917—18.

III.

Smede og Maskinarbejdere.

Siderne 107 til 214 beslaglægges af Beretningen for Smedeforbundet og er selvsagt den største, da Smedeforbundets Omraade er tilsvarende stort.

Tekstberetningen omfatter godt 43 Sider, medens Resten er Tabeller og Oversigter, og naar den sidste Del stadig synes at udvikle sig stærkest, saa skyldes dette først og fremmest Lønbevægelsernes og Mæglingsmødernes Mangfoldighed, men dog vel navnlig alligevel den Omstændighed, at man har ønsket at skabe en baade kortfattet og dog fyldig Beretning paa en Gang. Derfor er Trangen til at opsummere de forskellige Ting i Tabeller saa stærkt fremherskende navnlig for de større Forbunds Vedkommende.

Om Forholdene i al Almindelighed udtaler Beretningen:

»Siden Krigens Udbrud i 1914 har enhver af vore Aarsberetninger kunnet fastslaa, at den sammen med Krigen opstaaede Frygt for *Arbejdsløshed af ekstraordinært Omfang* hidtil havde været ugrundet, og at Forholdene tværtimod havde formet Tiderne som saa arbejds- og pengerigelige, at deres Mage aldrig var set.

Anderledes denne Gang. Nu er den ekstraordinære Arbejdsløshed blevet til Virkelighed, og selvom vi maaske endda maa indrømme, at den ingenlunde procentvis har været værst i vort Fag eller overhovedet i Jærn- og Metalindustrien, saa er det dog saaledes, at vi har talt det største Antal arbejdsløse igennem de Aar, Fagforeninger, Forbund og Arbejdsløshedskasser har bestaaet, men procentvis i Forhold til Medlemstallet dog alligevel endnu ikke det største. Ved Udgangen af 1902 regnedes Antallet af arbejdsløse Smede og Maskinarbejdere til 1200, hvilket i Forholdet til Antal Medlemmer var ca. 17 pCt. Ved Udgangen af Aaret 1917 var det samlede Antal af arbejdsløse 2521, hvilket giver en Arbejdsløshedsprocent paa lige ved 15.

Grunden til Arbejdsløsheden ligger i Materialemanglen og Manglen paa de nødvendige Raa- og Brændselsstoffer, idet Afsætningsforholdene jo desværre fortsat er af den Art, at man Verden over staar og mangler Varer i tilstrækkelig Mængde af saa at sige enhver Art.

Under de herskende Dyrtider har det været nødvendigt for Staten at gribe ind til Fordel for de arbejdsløse, hvis det da skulde forebygges, at Arbejdsløsheden blev en Katastrofe for de Tusinder af Arbejderfamiller, der mere eller mindre tilfældigt blev direkte ramt. Dette er da ogsaa sket. Der er udstedt Love om ekstraordinær Hjælp i et saadant Omfang, at de arbejdsløse overhovedet ikke faar opbrugt deres Hjælp, d. v. s. at naar den vedtægtsmæssige Understøttelse fra Arbejdsløshedskassen ophører, supplerer Staten Understøttelsen saaledes, at den arbejdsløse fortsat gennem sin Kasse kan hæve en Hjælp, der da alligevel kan holde den værste Nød fra Dørene, selvom den ikke afbøder, at der bliver Smalhans. Det store Spørgsmaal er her, om denne Lov fornyes.

De to Hovedbetragtninger i dette Forhold bliver saaledes, at Efterspørgslen efter Arbejdskraft har været i afgjort og stærk Nedgang, men at den deraf følgende Arbejdsløshed paa den anden Side fra det Offentliges Side er søgt afhjulpet i større Omfang, end man tidligere har kendt«.

Disse ikke videre lyse Betragtninger efterfølges dog for saa vidt endnu af en Beretning, der kun melder om Forhøjelser og Forbedringer af Arbejdsvilkaarene. Tekstberetningen omhandler saaledes adskillige af disse Forhold, men dog naturligvis kun mere omfattende eller mere egenartede Sager. Lønbevægelsen har naturligvis atter og atter lagt Beslag paa alle Kræfter, og foruden *Overenskomstfornyelsen* med Sammenslutningen, der jo først og fremmest er et Led i Lønbevægelsen, har denne sat Frugt i Form af en Række lokalt begrænsede Lønforhøjelser.

Lønbevægelsen.

Den tabellariske Oversigt meddeler saaledes, at der i Tiden fra 1. April 1917 til 31. Marts 1918 er rejst *Lønkrav* for ialt 4759 Smede og Maskinarbejdere, hvoraf 4657 har faaet direkte Del i den stedfundne Lønforhøjelse. Lønkravene har omfattet 193 Fabrikker eller Dele deraf og 15 Smedemesterforeninger eller en Samling af Mestre, alt i alt bliver dette 159 i Provinserne og 49 i København. For en Række Aar viser denne Lønbevægelse, der altsaa ikke i sig indbefatter Lønbevægelsen, der er sket ved Fornyelsen af Overenskomsterne med Sammenslutningen, følgende Billede:

Aar	Antal Svende beskæftigede paa Værkstedet	Antal Svende delagtige i Forhøjelsen		Gennemsnitlig Forhøjelse pr. Deltager pr. Time	Værkstedets Gennemsnits-timeløn før Forhøjelsen	Værkstedets Gennemsnits-timeløn efter Forhøjelsen
		Ialt	pCt.	Øre	Øre	Øre.
1905	311	269	86,5	2,1	—	38,3
1906	1735	1362	78,5	2,4	36,1	38,4
1907	2012	1665	82,8	2,1	36,7	37,5
1908	1326	740	55,8	2,3	36,2	37,9
1909	841	581	69,1	2,3	36,3	42,0
1910	723	588	80,8	2,9	39,7	41,5
1911	2133	1731	81,1	2,6	39,4	42,0
1912	1715	1381	80,5	2,1	40,2	43,4
1913	1568	1338	85,3	2,0	41,6	44,6
1914	2544	2146	84,3	2,9	42,1	43,5
1. Kvartal 1915	1086	725	66,8	2,2	42,0	45,7
1915—16	4954	4602	92,9	2,3	43,6	50,8
1916—17	6623	6467	97,6	3,2	47,6	57,0
1917—18	4759	4657	98,0	3,5	53,6	

Til de i Tabellen for 1917—18 opførte Forhøjelser kommer imidlertid altsaa, hvad der ikke er indløbet Meddelelse om, samt endelig Lønforhøjelser paa følgende Steder:

Smedemestre og Cyklehandlere i Helsingør, Maj 1917, Aarhus Automobil- og Cykleindustriforening, Juni 1917, De danske Statsbaneværksteder i København, Aarhus og Nyborg, et gennemgaaende Løntillæg paa 6, 8 og 10 Øre pr. Time og Mand, Juni 1917, A/S N. Larsens Vognfabrikker, København, 24 Mand 5 Øre hver, Juli 1917, A/S »Dynamo«, Aarhus, September 1917, Nakskov Kommune, Nakskov. Grejsdalens Hammerværk, Vejle. 20 Mand 3,8 Øre hver, November 1917, en Del fastlønnede Maskinarbejdere hos Burmeister & Wain, Christianshavn, Januar 1918, Smedemestrene i Helsingør, 9 Øre pr. Mand, Februar 1918, og Svendborg Jærnvarefabrik, 5 Mand 1 Øre hver, Marts 1918.

Hvad den *overenskomstmæssige Forhøjelse* betyder, kan ikke nøjagtig siges, men for Juli og Oktober Kvartal haves følgende Tal:

Juli Kvartal..... 9,956 Mand, Gennemsn.timeløn 55,2 Øre
Oktbr. — ..... 9,130 — — 60,4 —

Vedrørende Lønkravenes Behandling er Forholdet det, at disse i 104 Tilfælde er ordnede ved *direkte Forhandling*, hvilket vil sige mellem de paagældende Medlemmer eller Afdelingen paa den ene Side og Firmaet paa den anden Side, medens der i 103 Tilfælde har været *Mægling*, d. v. s. at Lønkravet er ordnet ved Tilkaldelse af en Repræsentant fra Forbundet eller er behandlet officielt gennem Organisationerne. Kun i 1 Tilfælde har der været aaben Konflikt i Anledning af Lønkravet.

Ind under Lønbevægelsen kommer ogsaa de 2 meget væsentlige Former, der hedder *Akkordpriser* og *Dyrtidstillæg*.

Om begge disse Former kan det siges, at Beretningen her kun giver et Billede af Forholdene, derimod kan den ikke under nogen Omstændigheder med de nuværende Forhold i Betragtning blot tilnærmelsesvis komme det virkelige Forhold nær. Omraadet Akkordpriser er saa stort og saa foranderligt, at enhver straks vil være klar over Vanskelighederne her. Alligevel er de Meddelelser, der indgaar til Hovedkontoret meget værdifulde, da de afgiver baade et Billede af Forholdene og er til Vejledning i mange Tilfælde. Dyrtidstillægene vilde det være betydelig lettere at skaffe sig et forholdsvis fuldkomment Overblik over, men Nytten heraf vil ikke komme til at staa i noget rimeligt Forhold til Udgifterne og Ulejligheden ved at skaffe sig dette Overblik.

De Meddelelser, der Tid efter anden er fremkommen vedrørende dette Forhold er derfor sammen med Akkordprisforhøjelser samlede i en Række Punkter, ialt 100, omhandlende hver sin Virksomhed. Specielt om Dyrtidstillægene siges iøvrigt:

»Vi bemærkede i Fjor om de ydede Dyrtidstillæg følgende:

»Om disse Tillæg maa det sluttelig siges, at de paa sine Steder er Udtryk for et uomtvistelig godt Hjertelag hos Firmaerne, men ingenlunde alle Steder, idet de lige saa godt repræsenterer Resultatet af stærke Pres som paa sine Steder en utiltalende Smaatskaarenhed fra velstillede Firmaer, som kun har givet Dyrtidstillæg for at fri sig fra Lønforhøjelser.«

Medens det i Fjor altsaa kunde siges, at adskillige Firmaer uden noget Pres fra Arbejderne af sig selv havde søgt at gøre den forhaandenværende Dyrtid mindre tung for dem, der var beskæftigede i deres Brød, saa kan der i Beretningsperioden 1917—18 næppe peges tilbage paa synderlig Frivillighed hos Firmaerne i den nævnte Retning. Fraset de enkelte Undtagelser, der er, kan der højst denne Gang tales om den større eller mindre Villighed, hvormed Firmaerne har efterkommet Kravene fra deres Arbejdere om Stigning i Fortjenesterne, hvad enten Stigningen saa bestod i Akkordprisforhøjelser, Timelønstillæg eller Dyrtidstillæg. De fleste Forhøjelser er nemlig kun fremkommet efter derom stillet Krav fra Arbejderne, mange Gange efter uundgaaelige Krav, og derfor maa det ikke glemmes, at de velvillige Firmaer altid er at foretrække«.

Mæglingsmøder.

Mæglingssagernes Antal har været større end noget tidligere Aars. Der har saaledes i Tiden fra 1. April 1917—31. Marts 1918 været afholdt ialt 114 Mæglingsmøder, deraf 55 i København og 59 i Provinsen. Til Antallet af Møder er at bemærke, at flere af de ommeldte Møder har omfattet en Flerhed af Firmaer. Saaledes behandledes Lønkravene hos samtlige under Sammenslutningen staaende Firmaer i Esbjerg ved et Møde den 19. April, hos 16 Firmaer i Aarhus ved et Møde den 22. Maj, hos 6 Cement- og Svovlsyrefabrikker i Aalborg og Nørresundby den 7. Juli og hos De forenede Papirfabrikkers 4 Virksomheder den 16. Jan. 1918. Endvidere mægledes i Anledning af andre Forhold hos 4 Firmaer i Aarhus den 20. September og hos samtlige Medlemmer af Odense Gas- og Vandmesterforening den 9. Marts 1918.

Sidste Aar var Antallet af Mæglingsmøder 75. Stigningen til 114 Møder vil altsaa sige, at der rundt er afholdt et Mæglingsmøde hver 3 Dag i Aaret.

Forholdet mellem Mæglingsmøder har fra 1905 været saaledes:

Afholdte Mæglingsmøder i Aarene 1905—1918:

Aar	Antal Møder	Antal Strids-spørgsmaal	Antal Sager,	
			hvor Forlig opnaaedes	hvor Forlig ikke opnaaedes
1905.....	25	25	16	9
1906.....	50	50	43	7
1907.....	56	65	48	17
1908.....	58	73	48	25
1909.....	35	49	29	20
1910.....	30	48	32	16
1911.....	51	82	63	19
1912.....	46	64	50	14
1913.....	50	69	54	15
1914.....	58	86	65	21
1. Kvartal 1915.	14	18	15	3
1915—16.....	79	108	77	31
1916—17.....	75	135	103	28*)
1917—18.....	114	164	117	45*)

*) Resten gled paa anden Maade bort.

Af disse 164 Sager opnaaedes der ved selve Mæglingen Enighed i 117 Tilfælde, 1 Sag afgjordes paa anden Maade, og Resten, 46 Sager, henvistes til Videre-behandling i Timandsudvalget.

Timandsmøder og Voldgiftssager.

Timandsmødernes Antal har været 14, og der er behandlet ialt 44 Sager paa disse Møder. Af disse Sager forligtes 28, 1 bortfaldt, 1 udsattes uden atter at vende tilbage, 3 henvistes til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret, og 3, nemlig Lønkravene hos N. A.

Christensen, Nykøbing M., og Københavns Flydedok & Skibsværft samt Konflikten hos T. Christoffersen paa Fælledvejen, udviklede sig til Konflikter med Arbejdsstandsninger og afgjordes senere paa anden Maade, 1 afgjordes under Haanden og 2 vistes tilbage til direkte Forhandling mellem Parterne. 5 Sager stilledes i Bero eller gled paa uofficiel Maade bort.

De 2 Sager, der afgjordes ved *faglig Voldgift*, var begge fra Nielsen & Winther, medens den 3., der drejede sig om en Tillidsmandsafskedigelse fra Thrige i Odense, først kom for en Voldgift senere.

Den tabtes iøvrigt.

Den første Sag fra Nielsen & Winther var ligeledes en Tillidsmandsafskedigelse. I denne Sag opnaaedes Forlig, da det skønnedes, at Firmaet ikke havde haft tvingende Grunde til Afskedigelsen. Man traf iøvrigt ved Forliget den Ordning, at Tillidsmanden, der havde tilkendegivet, at han for sit Vedkommende ikke satte særlig Pris paa at komme ind igen, fik 700 Kr. i Erstatning for tabt Arbejdsløn og saa søgte sig andet Arbejde. Han var afskediget for at have slaaet et Kamhjul, han havde faaet kasseret, i Stykker.

Den anden Sag hos dette Firma angik 5 Kontrollørers Afskedigelse fra Firmaet. Aarsagen til Afskeden var, at de nægtede at underskrive Kontrakter, der forbød dem at staa i Fagforeningen. Kendelsen lød paa, at Firmaet maatte være berettiget til at kræve af sine Kontrollører, at de stod udenfor Organisationen, men at Afskedigelsen var et Brud paa Overenskomsten med Forbundet.

Udenfor Sammenslutningens Omraade har Forbundet haft Voldgift paa Lønkrav hos det Lolland-Falsterske Jærnbaneselskab. Her enedes man om et Forlig, der gav vore Kolleger et Løntillæg paa 15,8 Øre pr. Time.

Endvidere har Forbundet haft en Sag for *Den faste Voldgiftsret*, nemlig den bekendte Strejke hos T. Christoffersen, Fælledvejen. Her idømtes Københavns Afdeling 1 sluttelig 5000 Kr. i Bod, hvorefter Strejken hævedes.

Overenskomster og Arbejdsstandsninger.

Foruden *Overenskomsten* med Sammenslutningen har Forbundet for Tiden 70 andre Overenskomster, 50 i Provinsen og 20 i København. I Beretningsaaret fornyedes 26 af disse, og 6 nye oprettedes.

Arbejdsstandsninger har der ikke været mange af, og de fleste af dem, nemlig 16 af 21, har været »ulovlige«, d. v. s. betegnet Brud paa bestaaende Aftaler og Overenskomster mellem Parterne. Af de 16 ulovlige Standsninger er de 4 fremkaldte af Firmaerne, Resten af Svendene. Samtlige Arbejdsstandsninger har været meget kortvarige, Blokadernes Antal har været 9.

Forbundets Medlemstal.

Siden Forbundets Stiftelse i 1888 har Medlemsantallet igennem de forskellige Aar haft følgende Størrelse:

Aar	Antal Medlemmer	Aar	Antal Medlemmer
1888	1008	1904	7576
1889	1010	1905	8018
1890	1106	1906	8908
1891	1067	1907	9990
1892	1162	1908	10216
1893	1204	1909	10186
1894	1883	1910	10215
1895	2955	1911	10433
1896	4657	1912	11382
1897	5028	1913	12219
1898	6728	1914	13219
1899	7342	1915	13808
1900	7444	1916	15342
1901	7225	1917	17032
1902	7243	1918	18071
1903	7471		

Beretningen indeholder til Slut lidt Kontorstatistik, Oplysninger om Rejser og Møder o. lign.

Samtidig med denne Beretning udkom tillige den sædvanlige Lønstatistik for Smede og Maskinarbejderfaget, hvis Oplysninger jo i nøjeste Grad maa siges at knytte sig til Beretningen, og der vil derfor i næste Nummer fremkomme Uddrag heraf.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Aalborg. Paa Smithske Jærnstøberier afholdtes den 30. August et Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne. Der arbejdes ikke i Akkord paa denne Virksomhed. Da der ikke opnaaedes Enighed, blev Sagen behandlet ved Timandsmøde den 12. September. Her afsluttedes den, idet Timelønnen for 3 derværende Medlemmer forhøjedes med 4 Øre til hver.

Aarhus. Den 27. August afholdtes hos A/S Frichs et Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne for Akkordarbejderne. Enighed opnaaedes ikke, idet de Tilbud, der kom til at foreligge fra Firmaet, ikke kunde akcepteres. Sagen var derefter for paa et Timandsmøde den 12. September, og her afsluttedes den paa Grundlag af, at de hidtil gældende Timelønninger forhøjedes med 10 Øre pr. Mand. Gennemsnittet var før Mæglingen ca. 60 Øre.

Brønderslev. Hos Jærnstøber N. Barslund er den 31. August afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne, saavel de rene som de for Akkordarbejderne ansatte, samt Betaling for Ventetid, naar Arbejdsmandshjælpen til Udslagning udeblev. Videre paa Krav om fuld Betaling for 2 vragstøbte Hjul à 2 Kr. Stk., hvilke Hjul Fabrikken havde kasseret og ladet gaa igennem Smelteovnen uden at forevise disse for Formeren, som af den Grund paaberaabte sig, at Hjulene muligvis slet ikke var hans, da Lærlingene formede det samme Arbejde. Endelig var der Krav om en Række sanitære Forbedringer.

Da Jærnstøber Barslund overfor dette sidste stillede sig bestemt afvisende, er Fabriksdirektoratet

senere tilskrevet om disse Sager. De 4 Kr. for Vragstøbningerne indgik Fabrikanten paa at betale, medens de øvrige Spørgsmaal gik til Timandsmøde, hvor de behandledes den 12. September. Firmaet indgik paa at bestræbe sig for, at den fornødne Arbejdsmandshjælp er til Stede. Akkordarbejdernes Timeløn forhøjedes fra 60 til 65 Øre, og for Arbejde, som udføres udenfor Akkord, forhøjedes Timelønnen fra 78 til 81 Øre.

Esbjerg. I Fortsættelse af Meddelelserne i forrige Fagblad fra Jærnstøberierne i Esbjerg kan følgende meddeles: Som bekendt gik Kravene ud paa Forhøjelse af de gældende Timelønninger, og Strejkevarsel var afgivet for alle 3 Støberiers Vedkommende. Den 29. August afholdtes der imidlertid et Fællesmøde, hvori Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund deltog samt de direkte interesserede Organisationer og Parter, og her afsluttedes de løbende Sager med følgende Resultater: Hos Firmaerne Christoffersen & Larsen og Hoffmann, hvor der ikke arbejdes i Akkord, og hvor Timelønnen var 80 Øre plus 2 Kr pr. Mand om Ugen i Dyrtidstillæg, forhøjedes Timelønnen til 86 Øre med tilbagevirkende Kraft til 11. Juli, og Dyrtidstillægget bibeholdtes.

Hos Firmaet Jensen & Olsen, hvor det drejede sig om de for Akkordarbejderne ansatte Timelønninger, og hvis Gennemsnit var ca. 60 Øre, forhøjedes hver enkelt ansat Timeløn med 8 Øre med tilbagevirkende Kraft fra den 2. August d. A.

Fredericia. Hos A/S Ernst Voss, hvor samtlige Timelønninger var opsagt til at udløbe den 1. August, afholdtes der, da der ikke gennem lokal Forhandling kunde opnaas Enighed om en Forhøjelse, et Mæglingsmøde den 24. August, men da dette ogsaa forløb uden Resultat, er Spørgsmaalene nu behandlede i Timandsudvalget den 12. September, og her opnaaedes der Enighed om følgende:

De ansatte Timelønninger for Maskinformerne forhøjedes gennemsnitlig med 10 Øre. Gennemsnittet var før Mæglingen ca. 46 Øre. 2 Modelformeres Timeløn forhøjedes med 5 Øre hver. Maskinformernes Akkorder forhøjedes med 8 pCt., dog med 12 pCt. for een Mand i Metalstøberiet. Haandformernes Akkorder forhøjedes med 5 pCt.

Holstebro. Hos A/S Holstebro Jærnstøberi og Maskinfabrik er gennem lokal Forhandling følgende opnaaet: Formerne har hidtil erholdt et Tillæg af 10 pCt. til Ugelønnen. Dette er forhøjet til 17 pCt. Paa dette Støberi erholder Formerne et Beløb paa 30 Kr. for hver Udslagning, og dette forhøjedes ogsaa med 17 pCt. Videre forhøjedes Akkordarbejdernes ansatte Timeløn med 10 Øre pr. Mand. Gennemsnittet er derefter ca. 66 Øre; har Gyldighed fra den 1. September.

Hos Firmaet Vald. Birn & Brødre er der den 28. August afholdt Mæglingsmøde. Formerne havde i Forstaaelse med Forbundet, efter at Arbejdet havde været nedlagt en halv Snes Dage paa Grund af en længere Række Uoverensstemmelser, krævet Akkord afskaffet og ren Timeløn indført. Samtidig var der stillet Krav om en Betaling af 5 Kr. for 2 vragstøbte Tromler. (Det havde regnet ned i Formene). Begge Krav afvistes, og det sidste meget energisk, og Fabrikanten fandt navnlig Støtte heri fra den fremmødte Repræsentant fra Sammenslutningen.

Da Sagen var for paa Timandsmødet 12. September, enedes man om at fortsætte Arbejdet i Akkord paa Betingelse af, at et Tillæg paa 10 pCt., som samtlige Akkorder havde erholdt for en Tid siden, forhøjedes saaledes, at dette fremtidig bliver 15 pCt. for Maskinformerne og 20 pCt. for Haandformning. Akkordarbejdernes ansatte Timeløn forhøjedes med gennemsnitlig 10 Øre pr. Mand, hvilket vil sige, at Gennemsnittet hævedes fra 55,6 til 65,6 Øre. Firmaet indgik paa at betale fuld Akkordpris for de ovennævnte Vragstøbninger. Et rejst Krav vedrørende den ulovlige Arbejdsstandsning toges tilbage.

Helsingør. Paa Krav om Forhøjelse af de for Akkordarbejderne ansatte Timelønninger, er der den 22. August afholdt Mæglingsmøde paa Skibsværftet. Sagen sluttedes med, at disse Timelønninger forhøjedes fra 60 til 66 Øre i Gennemsnit.

København. Den 16. August afholdtes Fællesmæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne hos A/S Københavns Flydedok & Skibsværft og paa Sundby Jærnstøberi. Der arbejdes ikke i Akkord paa disse Virksomheder, men der opnaaedes ingen Enighed, og Sagerne var derefter til Behandling paa Timandsmødet 12. September. Gennemsnittet var før Mæglingen paa Flydedokken 101,7 Øre for 7 Mand, og 101,8 Øre for 4 Mand paa Sundby Jærnstøberi. Samtlige disse Timelønninger forhøjedes med tilbagevirkende Kraft fra 16. August med 3 Øre til hver.

Den 15. August er der paa De forenede Jærnstøberier afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne for 7 Formere, der arbejder i Akkord. Enighed opnaaedes ikke ved Mæglingen, men ved Timandsmødet 12. September sluttedes Sagen med, at Gennemsnittet, som var 65 Øre for de 7 Mand, forhøjedes til 76 Øre.

Hos A/S »Præcision« er der ligeledes paa Krav om Forhøjelse af Akkordarbejdernes ansatte Timeløn afholdt et Mæglingsmøde den 31. August. Mæglingen gav ikke noget Resultat, men ved Timandsmødet 12. September er ogsaa denne Sag sluttet, idet Gennemsnittet af de ovennævnte Timelønninger er forhøjet med 3 Øre pr. Mand, nemlig fra 75 til 78 Øre.

Den 21. August afholdtes paa Københavns Lampe- og Lysekronefabrik Fællesmæglingsmøde for samtlige der beskæftigede Fag. Fabrikken havde klaget til sin Organisation over, at Arbejderne nægtede at trække et paa Fabriken anbragt Kontrolur. Arbejderne forklarede hertil, at Nægtelsen forelaa, fordi en Række sanitære Forhold, og herunder navnlig Spiselokalerne, ikke var i den Orden, de skulde og burde være. Man enedes ved Mæglingen om en Række Forbedringer paa forskellig Vis, mod at Arbejderne skulde trække Uret.

Ved lokal Forhandling er Akkordarbejdernes ansatte Timeløn hos Firmaet F. L. Smidth for 19 Medlemmer hævet med 123 Øre tilsammen, eller til et Gennemsnit af 78 Øre.

Middelfart. Hos A/S Hess er den gældende Prisliste over Timelønningerne og Akkorderne udløbet sidst i August Maaned for Haandformerne. Man er enedes om at forny den saaledes, at den fremdeles er gældende til 27. November i Aar. Dette er sket paa Grundlag af, at en Del ældre Akkorder skal revideres, efterhaanden som de fremkommer, og at en Række Akkorder er forhøjet med 8 pCt. Paa Fabrikken udbetaltes 10 pCt. i Dyrtidstillæg, som er forhøjet til 30 pCt., men dog saaledes, at der for 5 nærmere betegnede Akkorder kun gives 20 pCt. En ren Timelønning paa 84 Øre har faaet et Tillæg paa 20 pCt., og de for Akkordarbejderne ansatte Timelønninger, som gennemsnitlig var 70 Øre, er forhøjet med 30 pCt. Herefter regnes der saaledes, at August-Reguleringen er indbefattet i de her nævnte Forhøjelser.

Nykøbing Mors. Hos A/S N. A. Christensen har samtlige Akkorder og Timelønninger været opsagte til at udløbe den 1. September. Ved lokal Forhandling kom der til at foreligge et Tilbud, men dette forkastedes paa en Generalforsamling i Afdelingen, og da der derefter 29. August blev afholdt et Mæglingsmøde paa

Fabrikken, reducerede Direktionen sit tidligere givne Tilbud, idet man henviste til den stedfundne Augustregulering (en Henvisning, som dette Firma iøvrigt ikke har været alene om at benytte sig af i den senere Tid). Der kunde saaledes ikke opnaas nogen Enighed, og Sagen maatte derfor sendes til Timandsudvalget, hvor den behandledes 12. September, og her afsluttedes den, idet Fabrikken maatte gaa med til at gentage sit tidligere givne Tilbud, hvilket var, at et i Februar Maaned sket Tillæg til Akkorderne paa 12½ pCt. skulde forhøjes til 15 pCt., og at et Dyrtidstillæg paa 20 pCt. skulde forhøjes til 30 pCt. Den ansatte Timeløn for samtlige saavel Haand- som Maskinformere var ca. 51 Øre og forhøjedes til at være 68 Øre. 2 Modelformeres Timeløn ansattes til 104 Øre foruden de 8 Øre, som Augustreguleringen giver. Tilbagevirkende Kraft fra 1. September og 3 Maaneders Opsigelse.

Næstved. Paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger for Akkordarbejderne og paa Krav om Dyrtidstillæg, er der paa De forenede Jærnstøberier afholdt Mæglingsmøde den 12. August, men da Enighed ikke opnaaedes, er Sagen viderebehandlet 12. September ved Timandsmødet. Her afsluttedes den med, at Gennemsnittet af de ansatte Timelønninger forhøjedes med 6 Øre eller fra et Gennemsnit paa 51 Øre til 57 Øre. Foruden Augustreguleringen fandtes der paa Fabrikken et Dyrtidstillæg af 6 Øre pr. præsteret Arbejdstime. Dette forhøjedes til at være 10 Øre.

Odense. Den 22. August er der afholdt Mæglingsmøde hos A/S Allerup, A/S Brandt og Maskinfabrikken »Phønix« paa Krav om Forhøjelse af Akkorder og Timelønninger. Paa de 2 førstnævnte Fabrikker var de lokale Overenskomster udløbne, og paa »Phønix« havde der endvidere været en Arbejdsstandsning paa 3 Dage, væsentligst fremkaldt ved, at Mesteren er uomgængelig. Paa de rejste Spørgsmaal opnaaedes ingen Enighed ved Mæglingen, men ved Timandsmødet 12. September er de 3 Sager sluttede med følgende:

Hos A/S Allerup var der stillet Krav om, at en Række særlig nævnte Akkorder, saavel for Haand- som Maskinformere, skulde forhøjes. En Del var man alt enedes om for Haandformernes Vedkommende. Det øvrige forhøjedes med 20 pCt. gennemsnitligt. For Maskinformernes Vedkommende sker en Forhøjelse paa det i Fortegnelsen opførte Arbejde med 5 pCt., dog herfra undtaget Kasser paa Løftemaskiner, som skal forhøjes med 10 pCt.

Til 2 Haand- og 1 Maskinformer, som arbejder i ren Timeløn, sker der en Forhøjelse af denne med 5 Øre pr. Mand og Time. Tilbagevirkende Kraft til 1. August og 3 Maaneders Opsigelse.

Hos A/S Brandt forhøjedes Maskinformernes ansatte Timeløn med 4 Øre pr. Mand og Time, og Haandformernes med 5 Øre pr. Mand og Time. Maskinformernes Akkorder tilbød man at forhøje med 5 pCt. fra 18. August at regne, men dette Tilbud kunde ikke modtages, hvorfor Strejkevarsel er afsendt.

Paa »Phönix« forhøjedes en Modelformers Timeløn med 5 Øre, og en ældre Former, som ogsaa arbejder i ren Timeløn, fik sin Timeløn forhøjet med 2 Øre. Samtlige ansatte Timelønninger for Akkordarbejderne forhøjedes med 2 Øre pr. Mand.

For nogen Tid siden har Maskinformerne paa »Frederiksbroen«s Jærnstøberi overmeldt sig til Formerforbundet. De har ikke tidligere erholdt nogen Hjælp til Udslagning og Sandkastning. De har nu gennem lokal Forhandling opnaaet at have Hjælp af 5 Arbejdsmænd til dette Arbejde, hvilket betyder en Merindtægt pr. Maskinformer af ca. 2 Kr. om Ugen.

Ribe. Hos Fabrikant Obbekjær, der ikke er Medlem af Sammenslutningen, er man i Stedet for Augustreguleringen enedes om at forhøje Haandformernes Akkorder med fra 8½ til 10 pCt., ligesom en Række Akkorder er forhøjede for Maskinformernes Vedkommende, og Timelønningerne er for samtlige vore derværende Medlemmer forhøjede med 8 Øre pr. Mand.

Ringsted har tidligere kun været en Filial, men Medlemmernes Antal er nu steget saaledes, at der fra den 23. August er dannet en Afdeling, og denne talte ved sin Oprettelse 7 Medlemmer.

Silkeborg. Ved lokal Forhandling har man paa Maskinfabrikken opnaaet, at samtlige Akkorder er forhøjet med 7 pCt., og skulde dette efter Afdelingens Formening give en Merfortjeneste paa ca. 5 Kr. pr. Mand om Ugen.

Svendborg. Paa Maskinfabrikken »Svendborg« afholdtes 23. August et Mæglingsmøde. Cirka Halvdelen af Formerne arbejdede for en Timeløn af 90 Øre plus et Tillæg af 20 pCt., hvortil Augustreguleringen kommer, saaledes ialt 116 Øre i Timen, medens Resten arbejder i ren Akkord, og efter Firmaets seneste Opgørelse til en Timefortjeneste af 114 Øre i Timen. Der kunde hverken ved Mæglings- eller Timandsmøde den 12. September opnaas Enighed om nogen Forbedring af disse. Sagen er derfor stillet i Bero indtil videre.

Stege. Den 1. September afholdtes der Mæglingsmøde hos C. A. Skærbæk paa Krav om Forhøjelse af Timelønnen for de 2 derværende Medlemmer. Der arbejdes ikke i Akkord. Timelønnen var 60 Øre plus 250 Øre pr. Mand om Ugen i Dyrtidstillæg. Sagen sluttedes med, at Dyrtidstillægget skal bortfalde, og Timelønnen fremtidig være 71 Øre.

Sorø. Paa det derværende Jærnstøberi er gennem lokal Forhandling opnaaet en Gennemsnitsforhøjelse af 11 pCt. paa samtlige Akkorder.

Varde. Paa det ny Staalværk i Varde har der været nogen Uenighed til Stede om Lønforholdet, og der er i den Anledning afholdt et Mæglingsmøde den 7. September. Sagen var, at der betaltes 115 Øre i Timen, men medens Formerne hævdede, at de var antagne til denne Løn, holdt Firmaet paa, at de var antagne til 75 Øre plus 40 Øre i Dyrtidstillæg. Da der ikke ved Mæglingen opnaaedes nogen Enighed, har Sagen været for paa Timandsmødet den 12. September, og her er man enedes om, at Arbejdet i størst mulige Omfang skulde udføres i Akkord, og dette foregaar nu. Timelønnen ansattes til 75 Øre, men i de Tilfælde, hvor Enighed om Akkord ikke kan opnaas, skal der foruden de 75 Øre betales et Tillæg af 40 Øre pr. Time.

Vejle. Hos Firmaet Hess har det stedse været smaat med Arbejdsmandshjælp til Udslagning, og i den Anledning er der den 26. August afholdt et Mæglingsmøde. Man enedes om, at der i det ene Støberi yderligere skal stilles en Mand til Raadighed ved Udslagning, og at disse Arbejdsmænd, der skal hjælpe til ved dette Arbejde i begge Støberier, skal møde en halv Time efter Støbningens Begyndelse samt hjælpe til ved alle mulige Kassestørrelser, hvilket i alt Fald den ene Støbemester hidindtil har modsat sig, idet han havde forlangt, at Formerne selv skulde stable de mindre Kasser.

Videre var der stillet Krav om Forhøjelse af en Kernemagers Akkorder, men dette var saa daarligt funderet, at det maatte tages tilbage.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Augustreguleringen. Angaaende den praktiske Gennemførelse af den mellem Hovedorganisationerne vedtagne Overenskomst om Augustreguleringen

har der paa en Del Virksomheder været nogen Misforstaaelse fra Arbejdsgivernes Side, idet nogle mente at være i Overensstemmelse med Overenskomsten naar de medregnede tidligere udbetalte Løntillæg i den Dyrtidsudbetaling, som skulde finde Sted. Disse Uoverensstemmelser er nu alle bragte ud af Verden, saaledes at der, saa vidt os bekendt, ikke findes nogen Virksomhed, uden at de fastsatte 8 Øre pr. præsteret Arbejdstime udbetales. Dette gælder baade hos Arbejdsgivere, der er Medlemmer af en Arbejdsgiversammenslutning, som hos de Arbejdsgivere, der er uorganiserede.

En enkelt Uoverensstemmelse er endnu tilbage, som trænger til en Løsning, nemlig paa Dansk Maalerfabrik, København, hvor Firmaet har udbetalt vore Medlemmer 8 Øre pr. Arbejdstime, men hvor Forbundet, efter Forholdenes Natur, mener, at der tilkommer disse Medlemmer 12 Øre pr. Arbejdstime. Mellem dette Firma og Forbundet blev der den 1. Februar 1916 afsluttet en Akkordpriskurant, gældende til den 1. Februar 1920, og dette Forhold har bevirket, at Lønningerne paa denne Virksomhed ikke i samme Grad er bleven paavirkede som paa de øvrige Arbejdssteder.

Denne Uoverensstemmelse blev den 10. ds. behandlet paa et Møde i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, hvor man enedes om, at Spørgsmaalet skulde behandles paa sædvanlig Maade ved Mægling paa Fabrikken.

Mæglingsmøde afholdtes den 3. ds. hos Firmaet Chr. A. Jensen, København, foranlediget af Krav fra Firmaets Metalstøbere om en Forhøjelse paa de bestaaende Akkordpriser. Under Henvisning til, at Fortjenesten laa paa mellem 110 og 115 Øre pr. Time, vilde Firmaet ikke gaa med til en Forhøjelse, hvorfor Spørgsmaalet blev henvist til videre Behandling paa et Timandsmøde.

Vore Love. Paa Forbundets Delegeretmøde i Juli d. A. var vort Forbunds Love Genstand for en Revision, som i væsentlig Grad tog Sigte paa at simplificere Administrationen samt at faa fastslaaet visse Forhold, som var en naturlig Følge af den Maade hvorpaa Forbundet nu arbejder. En almindelig Oversigt over alle de foretagne Ændringer vilde tage for meget Plads i Bladet, hvorfor vi, for de mindre væsentlige Ændringers Vedkommende, maa henvise til de nye Love, som snart vil være færdige fra Bogtrykkeriet.

En af de væsentlige Forandringer i Lovene gik ud paa at afskaffe de aarlige Repræsentantskabsmøder i Paasken, idet Omkostningerne til disse Møder ikke stod i Forhold til den Betydning de havde for Forbundet, hvorfor man i Stedet for indførte, at Forbundets Formand mindst een Gang aarligt skulde aflægge en mundtlig Beretning over Forbundets Virksomhed i alle Afdelingerne. Man haaber derved, at denne mere direkte Forbindelse mellem Forbundet og Afdelingernes Medlemmer maa give et for vort Forbund mere frugtbringende Samarbejde. Det maa dog bemærkes, at Repræsentantskabet stadig opretholdes, men at det kun skal indkaldes til Møde, naar særlige Forhold gør det paakrævet.

Hovedbestyrelsens Sammensætning var ligeledes Genstand for Lovændring, idet Hovedbestyrelsesmedlemmernes Antal blev udvidet fra 5 til 7 Mand, saaledes at Formanden og 2 Hovedbestyrelsesmedlemmer vælges paa de ordinære Delegeretmøder for 3 Aar ad Gangen, medens de øvrige 4 Medlemmer vælges af Københavns Afdeling for 1 Aar ad Gangen. Samtidig har Københavns Afdeling ved en Lovbestemmelse valgt Hovedbestyrelsen som Bestyrelse for Afdelingen. Der er dermed skabt en Simplificering af Administrationen, som man maa haabe ikke vil berede Forbundet nogen Vanskelighed ved, at de samme Mænd skal varetage saavel Forbundets som Afdelingens Interesser. Da den væsentlige Del af Hovedbestyrelsen hidtil i en Aarrække tillige har været Medlemmer af Afdelingsbestyrelsen, ligger der deri nogen Garanti for, at en saadan Fællesbestyrelse er mulig, uden at det kolliderer med nogle specielle Interesser.

Det er ligeledes gjort til en lovmæssig Pligt for alle Forbundets Medlemmer at udfylde og indsende det af Forbundet udsendte Materiale om Løn- og Arbejdsvilkaar, og at Hovedbestyrelsen kan nægte sin Medvirken til Fremme af Lønsager paa Virksomheder, hvor Medlemmerne ikke har opfyldt denne Pligt. Ligeledes blev det gjort til en Pligt ikke at søge Arbejde efter Avis-Avertissementer, hvor Arbejdsgiveren skjuler sig bag Billet mrk., samt at alle, saavel arbejdende som arbejdsløse Medlemmer, skal henvende sig til Afdelingens Tillidsmand og forhøre sig om Arbejdsforholdene, forinden Arbejde søges noget Sted, ligesom skriftlig Forespørgsel om Arbejde skal sendes til Tillidsmanden i den By, hvori Arbejde søges. Tillidsmanden sender saa Forespørgslen videre til Arbejdsgiveren, hvis Arbejdsforholdene er i Orden.

Urafstemningen er hidtil foregaaet paa den Maade, at Stemmesedlerne udsendtes til hvert enkelt Medlem, som saa efter Afstemningen sendte den tilbage. Herom blev der vedtaget en Lovbestemmelse som gaar ud paa, at Stemmeafgivningen skal foregaa ved skriftlig Afstemning paa de i den Anledning indkaldte Generalforsamlinger i Afdelingerne. Afstemningens Resultat indsendes til Hovedbestyrelsen, som snarest muligt skal bekendtgøre det samlede Resultat.

Medens foranstaaende var de væsentligste Ændringer i Forbundets Love, er der i Arbejdsløshedskassens Vedtægter ikke foretaget nogen Ændring, idet den af Rigsdagen vedtagne Arbejdsløshedskasselov er en Hindring for at ændre Kassens Vedtægter paa det Omraade, hvor det efter Forholdenes Natur maatte være mest paakrævet, nemlig en Forhøjelse af Dagpengene, thi naar de for Tiden gældende midlertidige Love om ekstraordinært Tilskud til Arbejdsløshedsunderstøttelsen bortfalder, maa det erkendes, at Dagpengeunderstøttelsen ikke er tilstrækkelig.

Da der er Udsigt til, at Arbejdsløshedskasseloven, saa snart Forholdene gør det muligt, paa dette Punkt vil blive forelagt Rigsdagen til Ændring, har Kassens Ledelse ment det formaalstjenligt at udsætte Ændringen af Kassens Vedtægter, indtil dette maatte være bragt i Orden. Saaledes foranlediget stillede Kassens Ledelse følgende Forslag til Beslutning paa Kassens ordinære Delegeretmøde i Juli d. A.:

> »Gørtler og Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasses 4. ordinære Delegeretmøde den 29. Juli 1918 udtaler sin Tilslutning til, at Arbejdsløshedskassens vedtægtsmæssige Understøttelse forhøjes og da særlig for 2 Kr.s Satsens Vedkommende.
>
> I den Anledning giver Delegeretmødet Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til, i Forbindelse med Repræsentantskabet og med Godkendelse af Arbejdsløshedsinspektøren, at ændre Kassens Vedtægter i Overensstemmelse med Arbejdsløshedskasseloven, saa snart denne maatte blive revideret, saaledes at det bliver muligt at realisere de paatænkte Udvidelser af Understøttelserne.
>
> I denne Forbindelse giver Delegeretmødet sin Bemyndigelse til, at Kontingentet forhøjes i Overensstemmelse med, hvad der maatte blive paakrævet i Anledning af den forhøjede Understøttelse«.

Dette Forslag blev vedtaget med alle Stemmer, og det vil betyde, at saasnart Loven er ændret, vil Hovedbestyrelsen gaa i Gang med at ændre Kassens Vedtægter i Overensstemmelse med denne Beslutning.

Hovedbestyrelsens Sammensætning. I Henhold til de foretagne Valg, har Hovedbestyrelsen faaet følgende Sammensætning:

Valgt paa Delegeretmødet for 3 Aar: Chr. Madsen (Formand), Viggo Andersen og F. Hartmann.

Valgt paa Københavns Generalforsamling for 1 Aar: Wilh. Hansen, Daniel Jensen, Anton Lykke og M. Lange.

Endvidere blev Aug. Petersen og O. Vogt valgt til Forbundsrevisorer.

Hovedbestyrelsen har paa sit Møde den 3. September d. A. valgt Viggo Andersen til Næstformand og Sekretær, samt Chr. Madsen og Viggo Andersen som Bestyrelsens Medlemmer i Fagets Voldgiftsret.

Lønningsoversigten for Juli Kvartal maa indsendes til Afdelingernes Tillidsmænd inden den 5. Oktober d. A. Ligeledes bedes de Medlemmer, som ikke har modtaget nogen Arbejdsbog, forlange en saadan udleveret hos Afdelingens Tillidsmand.

Koksmærkesalget. Efter den 1. Oktober d. A. vil der ikke blive udleveret Koksmærker paa Afbetaling i Københavns Afdeling.

Lønforhøjelser. Hos Gørtlermester Frederiksen, København, har 3 Medlemmer tilsammen faaet et Timelønstillæg paa 39 Øre pr. Time, saaledes at 2 Mand fik hver 12 Øre og 1 Mand 15 Øre pr. Time.

Et Medlem hos Metaltrykker V. Christensen, St. Kongensgade, har faaet et Timelønstillæg paa 8 Øre.

Hos Gørtlermester L. Petersen, Vejle, har 4 Medlemmer hver faaet et Timelønstillæg paa 5 Øre.

Hos Gørtlermester Viggo Petersen har 4 Medlemmer hver faaet et Timelønstillæg paa 10 Øre.

Foranstaaende Timelønstillæg er givet foruden de ved Augustreguleringen fastsatte 8 Øre pr. Arbejdstime.

Arbejdsløsheden i August 1918.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	29	4
— anmeldt i Løbet af Maaneden	21	0
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen..	13	0
— — - Centralarbejdsanvisningskontoret	0	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	11	2
Militær, Bortrejst, Sygdom e. l.	1	0
Ledige Dage i Maaneden.....	882	107
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	25	2

Jærn- og Metalslibere.

Hos Firmaet Københavns Dørgrebsfabrik, Holger Danskesvej, var der den 17. Juli begæret Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timeløn og Akkordpriser. Sagen naaede ikke til Behandling i Mæglingsmøde, idet Parterne forinden, ved lokal Forhandling, enedes om følgende Forhøjelser:

Timelønnen forhøjedes 3 Øre fra 67 til 70 Øre og fra 60 til 63 Øre. Tillige opnaaedes et Dyrtidstillæg af 10 Øre pr. Time for hver præsteret Arbejdstime.

Akkordpriserne hæves efterhaanden som de kommer frem, men for Akkorder, der ikke er et Aar gamle, sker der ingen Forhøjelser.

Sagen omfatter 2 Medlemmer.

Hos Firmaet Københavns Skefabrik (A. Prip), opnaaedes ved Forhandling en Forhøjelse af Timelønnen fra 114 Øre til 125 Øre samt 25 Kr. i Erstatning for de 3 Dage hver Mand havde været i Strejke.

Det drejede sig om 5 Mand.

Hos Firmaet A/S Cyclefabrikken „Monarch" er der den 31. August afholdt Mæglingsmøde angaaende Krav om 3 Øres Tillæg til et Parti Styr, som var særligt slemme at slibe.

Kravet opfyldtes.

Hos Firmaet J. A. Vallin afholdtes den 6. September Mæglingsmøde angaaende:

1) Krav om Tillægsbetaling til et Parti Styr.
2) Krav om Forhøjelse af en Række bestaaende Akkordpriser.

ad 1. Der udbetaltes 15 Kr. som Tillæg til Styrene.

ad 2. Man enedes ved Forhandling mellem Parterne om en Række Forhøjelser af de bestaaende Akkordpriser.

Paa Raadvaddams Fabrikker er man ved lokal Forhandling enedes om en Forhøjelse af Akkord-Prislisten, der andrager fra 2½ til 28 pCt., ligesom man har faaet Timelønnen forhøjet med 1 Øre. Timelønningerne er nu fra 54 til 59 Øre.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Hos Smedemester Chr. Andersen, Mariendalsvej (Sofus Bærentzens Bjælkelager) er Timelønnen forhøjet fra 55 til 65 Øre pr. Time. Priskuranten er forhøjet med 15 pCt., og alt Arbejde, der udføres i Timeløn, undtagen Mejsler, betales med 50 pCt. ekstra.

Paa Horsens Cyklelager har 9 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 73,3 til 76,1 Øre, og hos J. P. Petersen, Houmannsgade, er der opnaaet Enighed om en Lønforhøjelse, hvormed Værkstedets Gennemsnitstimeløn er hævet fra 65,7 til 70,7 Øre.

Paa Sukkerfabrikken ved Nykøbing paa Falster er Lønnen for 10 Mand hævet fra 68,0 til 74,0 Øre med tilbagevirkende Kraft til 1. Maj d. Aar

Ved et Mæglingsmøde paa Faaborg Jærnstøberi & Maskinfabrik fik 3 Mand 5 Øre hver og 5 Mand 3 Øre hver i Timelønsforhøjelse. Udearbejdspengene forhøjedes til 9 Øre for Arbejde i Byen og 12 Øre for Arbejde paa Landet. Endvidere lovedes Revision af de laveste Akkordpriser.

Paa A/S Danish Machine Company i Aabyhøj ved Aarhus har 30 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 57,8 til 62,4 Øre.

Hos F. L. Smidth & Co., Valby, mægledes den 29. August. Det hidtil ydede Dyrtidstillæg af 10 pCt. forandres til en Forhøjelse af baade Timelønninger og Akkorder, hvorimod det ekstraordinære Dyrtidstillæg paa 10 pCt. bibeholdes i uforandret Form. 68 Mand faar desuden 170 Øre at fordele pr. Time. Til Drejerakkorderne lægges 10 pCt. og til de øvrige Akkorder 5 pCt.

Under lidt skarpe Former er det lykkedes at gennemføre en Lønforhøjelse paa Lysbro Fabrikker ved Silkeborg. Forhøjelsen bestaar i et Procenttillæg, der skal kunne svare til fuldt 8 Øre pr. Time og 10 Kr. for Tiden tilbage til 5. August.

Paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker i Middelfart har 7 Mand faaet 21 Øre til Fordeling. Samtidig er der givet et Dyrtidstillæg paa 6 Øre pr. Mand og Time.

Hos Fabrikant Anton Jensen i Grenaa mægledes den 27. August paa Lønkrav. Man enedes om, at de 6 Mand paa Værkstedet i Havnen faar 25 Øre til Fordeling pr. Time, medens der for Hr. Jensens Værksted i Kannikegade forhandles videre, eventuelt ved Timandsudvalget.

Paa Maskinfabrikken »Dan« i København fik 80 Mand ved et Mæglingsmøde den 4. September 115 Øre til Fordeling pr. Time, og paa A/S »Phønix« i København mægledes den 3. September paa Lønkrav. Samtlige Timelønninger forhøjedes med 5 Øre. — Hos Hellesens Enke & V. Ludvigsen har 11 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 90 til 117 Øre i Gennemsnit, og hos Firmaet »Dano« er der opnaaet følgende For-

højelser af Dyrtidstillæg: For ugifte fra Kr. 3,50 pr. Uge til Kr. 6,00, for gifte i det første Aar fra Kr. 5,00 til Kr. 7,00, det andet Aar fra Kr. 7,50 til Kr. 10,00 og efter 2 Aar fra Kr. 10,00 til Kr. 14,00 pr. Uge.

Paa Gørlev Sukkerfabrik ved Slagelse er Gennemsnitstimelønnen fra i Foraaret og indtil nu hævet fra 63 til 81 Øre plus 4 Kr. pr. Uge i Dyrtidstillæg.

Paa Varde Jærnstøberi og Maskinfabrik har man faaet Augustreguleringens Tillæg gennemført, altsaa 8 Øre pr. Time.

Ogsaa de mindre Smedemestre i Randers er indgaaede paa at give Augustreguleringens Forhøjelse, hvad de til en Begyndelse var meget uvillige til.

I Maribo har 6 Mand paa »Stensbo« efter skarpe Forhandlinger faaet deres Timeløn hævet fra 55 til 60 Øre med Løfte om Akkord og yderligere Løntillæg, naar der kom flere Materialer. Paa »Trifolium« har 2 Mand faaet Timelønnen hævet fra 62 til 80 Øre pr. Mand og Time.

(Se desuden »Timandsmøder« og »Overenskomster«.)

Mæglingsmøder. Paa Kjøbehavns Lampe- og Lysekronefabrik mægledes den 21. August i Anledning af, at samtlige Fabrikkens Arbejdere nægtede at trække Kontrolur. Arbejderne erklærede intet at have imod at trække Kontrolurene, men maatte kræve visse Ændringer af Spiselokalerne, saasom Istandsættelse og Rengøring af Lokalet og Udryddelse af Væggetøj. Dette lovede Firmaet at have fuldstændig i Orden i Løbet af 14 Dage. De nærmere Detailler aftaltes, og Kontrolurets Benyttelse paabegyndtes Fredagen den 23. August.

Paa Raadvaddams Fabrikker mægledes den 22. August i Anledning af forskellige Krav. Man enedes om, at der mellem de direkte interesserede Parter optages Forhandlinger, tilsigtende Forhøjelser af Akkordpriser og Timelønninger. Forhandlingerne skal være tilendebragte 14 Døge efter den Tid, Arbejderne har afgivet deres Forslag. Endvidere aftaltes paa selve Mæglingen nye Priser for Plovskær, foranlediget ved Anvendelse af en ny Hammer.

Timandsmøder. Den 23. August afholdtes Timandsmøde. Følgende Sager behandledes:

1) Krav om Forbedring af Lønforholdene paa Holbæk Maskinfabrik. Akkordpriserne forhøjedes med 4 pCt. Timelønningerne med 6 Øre pr. Mand plus 2 Øre som Afløsning af et hidtil ydet Dyrtidstillæg paa 1 Kr. pr. Uge og Mand. Arbejder udenfor de faste Akkordsatser er hidtil betalt med 67 Øre pr. Time, men betales herefter med 75 Øre.

2) Krav om Forhøjelse af samtlige Timelønninger hos A/S Frichs i Aarhus. 214 Mand fik ialt 540 Øre til Fordeling. — Klage fra Firmaet over samtlige Kedelsmedes Udeblivelse den 11. Juni paa Grund af en Uoverensstemmelse om en Akkordpris mellem A/S og en enkelt Mand. Firmaet forbeholdt sig sin Stilling til Sagen. — Klage fra Firmaet over Maskinarbejdernes selvtagne Lørdagsfrihed den 17. August. Ophører dette ikke, forbeholder Sammenslutningen sig sin Stilling til Sagen.

3. Lønkrav hos A/S »Atlas«. 133 Mand fik ialt 333 Øre til Fordeling. — Klage fra Selskabet over Arbejdernes selvtagne Frihed Grundlovsdagen og Lørdag Eftm. den 17. August. Sagerne sluttedes med den første Diskussion, for saa vidt det paaklagede Forhold ophører.

4) Klage mod A/S Nielsen & Winther, fordi dette tager skriftlig Forpligtelse af Arbejdere til at overholde Fabrikkens Regulativer, og Klage over A/S Praksis m. H. t. Erstatning for bortkommet Værktøj og Strid om Betalingen for Slæder til R. H. 3 Maskiner. — Sagerne bilagdes ikke med den første Diskussion, og Forbundet forbeholdt sig sin Stilling til samme.

5. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne for de selvstændige Montører paa »Vølund«. 10 Mand fik ialt 75 Øre til Fordeling pr. Time.

6. Strid med Firmaet C. Amundin i Valby om Timebetalingen til 6 Arbejdere og Krav om Efterbetaling. Firmaet vilde ikke erkende Kravets Berettigelse, men tilbød at afgøre Sagen med en Udbetaling af ialt 60 Kr. Dette akcepteredes.

Den 6. September afholdtes atter Timandsmøde. Her behandledes følgende Sager:

1. Krav om gennemgaaende Løntillæg for de i Burmeister & Wains Skibsbyggeri og paa A/S Københavns Flydedok & Skibsværft beskæftigede Medlemmer af vort Forbund. Der gaves samtlige Arbejdere hver 2 Øres Forhøjelse af Timelønningerne.

2. Lønkrav hos A/S Kallundborg Skibsværft. — Sagen vistes tilbage til fornyet Behandling mellem de direkte interesserede Parter.

3. Smedeforbundet mod A/S Helsingørs Skibsværft. Krav om Betaling for Skrueskiftning. Spørgsmaalet vistes tilbage til Forhandling mellem Parterne. — Strid om Betaling for Reparation af Spil og Ankerspil paa S/S »Garonne« og Strid om Betaling af Dampspil paa S/S »Tiberen«. Til fuld Afgørelse af disse Beløb tilbød Firmaet at betale ialt 285 Kr. Dette Tilbud modtoges af Forbundets Repræsentanter.

Overenskomster. Afdelingen i Nykøbing paa Falster har sluttet en ny Overenskomst med Firmaet E. Nobels Cigaretfabrik dersteds. Overenskomsten medfører navnlig gennemgaaende Forhøjelser i Akkordpriserne.

Mellem Københavns Afdeling 1 og Det danske Gaskompagni er der truffet Overenskomst om en Forlængelse paa 1 Aar af den bestaaende Overenskomst. Timelønnen hævedes derved fra 77 til 84 Øre, og Dyrtidstillæget fastsattes til 27 Øre pr. Time.

De danske Sukkerfabrikker. Ved et Forhandlingsmøde med De danske Sukkerfabrikker Fredagen den 30. Aug. d. A. enedes man om, at Augustreguleringens Tillæg fastsattes til 8 Øre pr. Time som i Jærnindustrien. Desuden traf man Aftale om en Række Enkeltheder, der forhøjede adskillige Ekstrabetalinger.

Rettelse. I sidste Nummer af Fagbladet stod Side 124 følgende:

»Med Odense Smedelaug er der opnaaet Enighed om Ydelsen af et Dyrtidstillæg efter følgende Skala: Lønningerne under og med 65 Øre forhøjes med 8 Øre, fra 65—70 Øre med 7 Øre og over 70 Øre med 3 Øre. Svende det første Aar efter Læretiden erholder et Tillæg af 5 Øre pr. Time. Tillægene træder i Kraft fra 13. Juli at regne.«

Odense Afdeling gør os opmærksom paa, at Tillægget ikke er et Dyrtidstillæg, men en reel Lønforhøjelse.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
3. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
26372	Andersen, Askar	Slagelse	20.11.98	Kbhvn. Afd. 1	8. 5.18	Kbhvn. Afd. 1	18. 5.18
26314	Andreasen, Charles Viggo	Gøteborg	6. 9.99	„ „ 1	29. 4.18	„ „ 1	27. 4.18
9501	Bech, Frithjof	Svendborg	9. 9 97	Fredericia	14. 5.15	Fredericia	31. 3.16
26733	Blohm, Peter J. V. M.	Ørum	30. 5.82	Middelfart	13.10.17	Horsens	30. 3.18
21496	Borchersen, Harald	Nykøbing F.	23. 4.95	Stubbekøbing	2.10.13	Kbhvn. Afd. 1	11. 5.18
25949	Braarup, Anton Paul	København	22. 6.98	Kbhvn. Afd. 1	16.11.17	„ „ 1	11. 5.18
24915	Busch, Julius H.	Hobro	25.12.89	Hjørring	8. 5.17	Hjørring	2. 3.18
26271	Christensen, Chr. Hvilsom	Aalborg	18. 1.81	Kbhvn. Afd. 1	12. 4.18	Kbhvn. Afd. 1	25. 5.18
3705	— Martin Peter	Fordrup	17. 2.92	„ „ 1	4. 5.18	„ „ 1	18. 5.18
7916	Ditlefsen, Otto	København	12. 1.88	„ „ 2	30.12.15	„ „ 1	12. 5.18
13850	Einarsson, Olafur	Reykjavik	4. 9.90	„ „ 1	28.11.14	„ „ 1	30. 3.18
9731	Emsø, Robert Oskar	København	7. 8.92	„ „ 1	1. 2.16	„ „ 1	6. 4.18
26207	Eriksen, Erh. Em.	Bjergnæs	20.11.73	„ „ 1	6. 4.18	„ „ 1	11. 5.18
24418	Gustafsen, Svend	Aarhus	14. 1.97	Aarhus	10.11.16	„ „ 1	4. 5.18
10458	Hakonsen, Aage	—	10. 7.95	—	8. 5.15	„ „ 1	30. 3.18
21754	Hansen, Hans	Rudkøbing	7. 5.86	Rudkøbing	19. 2.15	Rudkøbing	30. 3.18
11355	— Hans Chr.	København	26. 2.85	Kbhvn. Afd. 1	9. 5.03	Kbhvn. Afd. 1	30. 3.18
14353	— Hans Chr. Vilh.	Odense	4. 1.81	Randers	30. 5.08	„ „ 1	30. 3.18
23104	Hein, Oscar Jensen	København	12. 9.89	Kbhvn. Afd. 1	11. 3.16	„ „ 1	30. 3.18
2452	Henriksen, Carl	—	28.11.81	„ „ 1	13.11.15	„ „ 1	30. 3.18
26276	Holst, Jacob	Vester Lindet	31. 3.97	„ „ 1	12. 4.18	„ „ 1	11. 5.18
27305	Hudecet, Franz	Prag	9. 1.67	Horsens	27.10.17	Horsens	2. 3.18
3780	Ifvardson, F. Harald V.	St. Jørgensbjerg	28. 9.86	Roskilde	23.11.06	Kbhvn. Afd. 1	23. 2.18
25156	Jensen, Axel	Hamburg	15. 1.82	Hamburg	21. 3.15	„ „ 1	11. 5.18
19753	— Christian Esben	København	1.11.93	Lyngby	5. 7.13	„ „ 1	30. 3.18
9511	Jeppesen, Thomas Krohn	Fredericia	10. 8.95	Fredericia	3.10.14	Fredericia	12. 5.17
23913	Johansen, Hans Peter	Fensmark	5. 5.92	Kbhvn. Afd. 1	23.10.16	Kbhvn. Afd. 1	25. 5.18
3038	— Louis	Helsingør	8. 1.93	Helsingør	18. 4.14	Kallundborg	11. 5.18
23938	Jonsson, Carl Hermann	Framinge	8.10.89	Esløv	19. 7.07	Kbhvn. Afd. 1	6. 4.18
17580	Jørgensen, Eli Ingvard	Horsens	1.11.90	Horsens	25. 4.10	Horsens	29.12.17
25799	Knuth, Henry	Usserød	16. 5.99	Kbhvn. Afd. 1	23. 3.18	Kbhvn. Afd. 1	27. 4.18
25037	Kofoed, Paul Martin	København	13. 6.89	„ „ 1	24.11.16	„ „ 1	18. 5.18
23469	Larsen, Einer Carl	—	24. 3.95	„ „ 1	7. 6.16	„ „ 1	27. 4.18
27318	Lyngaa, Ankjær Nielsen	Lauerberg	31. 6.96	Randers	8.11.17	Aarhus	19. 1.17
26146	Musæus, Frantz	Vordingborg	18. 5.85	Kbhvn. Afd. 1	9. 3.18	Kbhvn. Afd. 1	25. 5.18
26076	Nielsen, Lüdolph Joakim	Frederiksberg	12.11.91	„ „ 1	1. 2.18	„ „ 1	11. 5.18
13656	Oestermann, Mauritz S.	Poltava	23. 8.80	Fagf. f. m. & opt. Instr.	10.12.10	„ „ 1	25. 5.18
26875	Petersen, Peter	Høng	7. 4.95	Slagelse	30. 6.17	Slagelse	14. 4.17
11847	Paulsen, P. Leonard S.	Vejle	1. 1.95	Vejle	9. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	9. 3.18
5703	Rasmussen, Axel	Odense	24. 1.92	Kbhvn. Afd. 1	14. 8.15	„ „ 1	1. 6.18
12866	— Jens Johannes	Frederiksberg	20. 9.81	Kbhn. D. Telefonarb. F.	1. 3.10	„ „ 1	18. 5.18
21460	— Petrus	Faarevang	17. 6 93	Vejen	5. 4.13	Aarhus	?
863	Svendsen, Henry Chr.	København	10. 6.90	Kbhvn. Afd. 1	29.10.10	Kbhvn. Afd. 1	30. 3.18
25569	Sørensen, Søren Johs.	—	16.11.98	„ „ 1	26. 2.18	„ „ 1	25. 5.18
2-067	Thomsen, Thomas	Maabjerg	26.10.82	Holbæk	19. 4.18	Holbæk	25. 5.18
25706	Thuesen, Robert	København	8. 1.94	Kbhvn. Afd. 1	7. 8.17	Kbhvn. Afd. 1	27. 4.18

4. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.

5. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

6. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.

7. Vognfabrikant Christensen, Varde.

Hævet Blokade. Efter Overenskomst mellem Odense Afdeling og Hovedbestyrelsen er Blokaden af Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyen, hævet, idet samtlige der arbejdende Smede er indtraadte som Medlemmer af Forbundet. Blokaden iværksattes den 2. Maj 1905 og har altsaa holdt 13 Aars Jubilæum. Den gamle Plovfabrikant har nu trukket sig tilbage, og ingen af de 10 Smede, som nu arbejdede paa denne Plads, har tidligere været Medlemmer af Forbundet.

Grejsdalens Hammerværk ved Vejle var den 30. Juli Skuepladsen for en Demonstration fra Arbejderne i Anledning af en Strid mellem Værkføreren og en af Svendene, idet samtlige Smede og Maskinarbejdere tog Parti for deres Kollega. Det lykkedes dog Formanden for Vejle Afdeling at faa en midlertidig Ordning i Stand, saaledes at Arbejdet fortsattes den

den næste Dags Morgen. Sagen skulde saa gøres til Genstand for Mægling, naar Fabrikant Brincker, der paa dette Tidspunkt var bortrejst, kom hjem. Der blev dog ikke Brug for nogen Mægling, idet Sagen ved Hr. Brinckers Hjemkomst straks ordnedes.

Strejken i Faaborg. Som meddelt i sidste Nummer af Medlemsbladet strejkedes der i Anledning af Lønkrav paa en Del mindre Virksomheder i Faaborg, ialt 5. Strejken var udbrudt i Dagene fra 6.—9. Aug., og varede til og med den 23. Aug., hvor der forhandledes om Sagerne under Medvirkning af Repræsentanter for Forbundet og Sammenslutningen, hvori Mestrene ønskede sig optagne. Man enedes da om, at der gaves Forhøjelser paa indtil 10 Øre pr. Mand og Time.

Strejken hævedes altsaa derefter, og Mestrene kom ind i Sammenslutningen.

Aarhus. Hos A/S Ths. Th. Sabroe i Aarhus kunde der ikke opnaas Enighed mellem en Mand og Firmaet om en Akkordpris. Firmaet bød 10 pCt.s Forhøjelse, men Svendene forlangte 20 pCt. Samtlige Svende forlod da Arbejdet. Sammenslutningen protesterede med det samme mod denne ulovlige Strejke, og endnu før et Telegram fra Hovedkontoret var naaet Aarhus, var der Enighed om Genoptagelse af Arbejdet Dagen efter, den 30. Aug., hvorpaa Parterne vilde optage Forhandlinger om den omstridte Akkordpris.

Silkeborg. Fra Afdelingen i Silkeborg anmodedes i forrige Uge telegrafisk om Tilladelse til at maatte strejke hos Smedemester Nielsen i Karup, der havde nægtet at imødekomme et af Svendene fremsat Lønkrav og truet dem alle med Afsked. 8 Mand nedlagde derefter den 7. September Kl. 10 om Formiddagen Arbejdet. Om Eftermiddagen forhandledes der, og man enedes om, at Timelønnen fastsattes at skulle være 1 Kr. for alle 8 Mand. Hidtil laa den fra 70 til 80 Øre. Desuden skulde Arbejdet i størst mulige Udstrækning gives i Akkord, og Akkorderne skulde give mindst 50 pCt. i Overskud.

Nykøbing F. Firmaet Østergaards Efterfølgere i Nykøbing paa Falster er blokeret for Tilgang, indtil anden Meddelelse foreligger. Firmaet vil nemlig kun give 67 Øre i Timen, og det kunde vore derværende 3 Medlemmer ikke i Længden slaa sig til Ro med.

Viborg. Hos Firmaet Lund & Christensen i Viborg iværksattes den 6. September en Strejke som Protest imod en Formandsudnævnelse. Arbejdet genoptoges dog allerede den 9. September, idet man forventede, at Forholdene vilde gaa i Orden paa den ønskede Maade. Dette skete dog ikke umiddelbart efter, og hvorledes Forholdene i Øjeblikket er, ved vi ikke.

Week-end. Paa »Scania Vabis« i København holdt vore Medlemmer fri Lørdagen den 7. September om Eftermiddagen. Sammenslutningen klagede straks og forbeholdt sig at lade Sagen gaa videre, hvis Standsningerne gentager sig.

Maskinmesterforeningen anmoder vore Medlemmer om ikke at søge Maskinmesterpladsen ved Silkeborg kommunale Elektricitetsværk, da Maskinmesterforeningen har blokeret denne paa Grund af Lønkonflikt.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Aage Sørensen,
Formand.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for August 1918 over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Fredericia: P. Pedersen, Dalegade 5.
Varde: A. Sørensen, Enkefru Hansen, Søndergade.

Kasserere:

Hørsholm: V. Stoltenberg, Hovedgaden.
Ringsted: O. Andersen, Dahls Pensionat, Køgevej. Kl. 12—1 og 6—7.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Formænd:

Nørre Aaby: Joh. P. Johansen, Viby Møllegaard, Nørre Aaby.
Odense: Formand og Kasserer Otto Worsøe, Vesterbro 93, Odense.

Kasserere:

Nørre Aaby: Chr. Frandsen, Nørre Aaby.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Lyngby: Smed L. Nielsen, Raadvad pr. Klampenborg.

Kasserere:

Lyngby: K. Røddik, Rolighedsvej 11, 2. Træffes hver Aften fra 5½ til 6½, og paa Fællesorganisationens Kontor, Lyngby Hovedgade 20, hver Fredag fra 8 til 9 Aften.

Specialarbejder-Forbundet.

Kontortiden er Fredag Aften Kl. 6½—8½ samt Lørdag Aften Kl. 7½—8½.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger e anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 7849 A. S. P. Petersen (Kbhvn. Afd. 5)
- 14702 A. S. Hansen (— — 5)

Medl. Nr. 8895, A. L. E. Svendsen, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 7602 A. Mikkelsen.
- 15264 J. Eilers.
- 14146 L. L. M. Engel.
- 21824 H. P. Ortmann Hansen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 13385	Bischoff,	Knud Hans	2. 6.16
- 8892	Bolvig,	Henrik H.	27. 1.00
- 17459	Christensen,	J. P.	13. 1.17
- 6775	Hansen,	Carl Sofus	19. 7.02
- 7896	Jensen,	N. C.	19. 6.09
- 15457	Mathiasen,	Axel	9. 3.12
- 5459	Nielsen,	H. G.	15.10.04
- 13961	Thystrup,	Laur. Chr.	28. 9.01
- 18707	Torbensen,	Torben Chr. Bonde	9.11.12

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 5411	Dahl,	Leopold Theodor Em.	21. 3.14
- 15264	Eilers,	Johannes	2. 3.18
- 14146	Engel,	Louis L. M.	23. 3.18
- 13738	Eriksen,	Poul Emanuel	18. 9.15
- 21824	Hansen,	Henry Peter Ortmann	23. 3.18
- 19810	Jørgensen,	Frederik	9.10.15
- 3192	—	Harald	21.11.14
- 11205	Kreipke,	Alexander Bertram	16. 6.17
- 13253	Larsen,	Lars Chr.	27.11.15
- 20013	Lund,	Peter Johannes	26. 4.17
- 11072	Madsen,	Aage Villy	15. 1.16
- 7602	Mikkelsen,	Anton	16. 2.18
- 16162	Rasmussen,	Carl Henrik	20. 3.15
- 10349	Sørensen,	Verner Christian	3. 3.17

Overskud fra Møller & Jochumsen henligger paa Afdelingskontoret i Horsens til Medlem Nr. 6315, A. Brunsholm.

Endvidere har Tillidsmand N. H. Olsen, Klub 29 i København, meddelt, at Medlem 10452, S. Schou, ved Henvendelse til denne Klub kan faa et Overskud fra et Arbejde hos Firmaet Bruun-Krüger, Helmdalsgade.

Haandbog for Maskinmestre.

Maskinmestrenes Forening i København har udgivet en Haandbog med ovenstaaende Titel under Redaktion af Maskinmestrene O. Bouet og Alf. Roseneng.

Bogen, hvis Pris er 10 Kr., er ikke helt solidt indbundet, hvad der vel navnlig skyldes de vanskelige Krigsforhold, der ikke mindst har haft Indflydelse paa Bogbindernes Materialer, men er ellers meget pænt udstyret.

Den vil sikkert blive hilst med Glæde af mange Maskinister, da vi jo i Forvejen ikke har set mange Haandbøger af den Slags paa Dansk.

Af Bogens Indhold kan nævnes Afsnittene om Fysik, Kemi og Algebra, der i store Træk bringer Hovedpunkterne i disse Fag.

Fyldigere Oplysninger gives i Afsnittene om Elektricitet, Motorer, Dampturbiner og Autogen-Svejsning.

Der findes tillige et Afsnit om Radiotelegrafi, der beskriver Indretningen af Skibsstationer og hvad der ellers er nødvendigt for, at en Maskinist kan betjene en saadan Station.

Endelig findes der, foruden en Del almennyttige Oplysninger som Post- og Telegramtakster o. lign., en Lov-Afdeling, der bringer Uddrag af de forskellige Love, der kan tænkes at have Interesse for Maskinister.

Alt i alt er det en Bog, som vil kunne være til megen Nytte, saavel for Maskinmestre og Værkførere som for Montører og Maskinarbejdere, der har noget Kendskab til Matematik.

Det kan tilføjes, at Indtægten ved Salget af Bogen gaar til Maskinmestrenes Byggefond.

Anker.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 5, 14. Aargang.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 12 OKTOBER 1918 4. Aarg.

Nordisk Samarbejde.

Skandinavisk Metalarbejderkonference.

II.

Medens Verdenskrigen har medført store Indskrænkninger og Afbrydelser i det internationale Samkvem ogsaa mellem Arbejderorganisationerne, har der samtidig udviklet sig en betydelig større Samfølelse mellem de nordiske neutrale Lande paa snart sagt alle Omraader. Dansk Forening for Socialpolitik har saaledes fornylig i Overensstemmelse med tilsvarende Foreninger i Sverige og Norge sluttet sig til Tanken om Udgivelse af et fælles nordisk Tidsskrift for Socialpolitik og social Forsorg, og der er en ny omfattende Organisation til Fremme af „Nordisk Samarbejde" under Dannelse; den vil antagelig komme til at spænde over vide Felter baade med Hensyn til Handel, Industri, social Lovgivning og meget andet.

Mellem de skandinaviske Landes socialdemokratiske Arbejderpartier er Samarbejdet som bekendt af gammel Dato, og ikke mindre bekendt turde det være, at specielt Jærn- og Metalindustriens Arbejderorganisationer i de 3 Lande gennem mere end 25 Aar har haft et Samarbejde, som alt mere og mere har udviklet sig til alle organisatoriske Omraader, hvilket har medført, at vi ogsaa indenfor det internationale Metalarbejderforbund har følt os som en særlig Sektion, der krævede visse Særhensyn i Kraft af vor omfattende Organisation. Det svenske Metalarbejderforbund tæller saaledes nu stærkt op imod 70.000 Medlemmer og de norske og danske Forbund tæller hver for sig et Par og tyve Tusinde. Under disse Omstændigheder turde det være af den største Betydning, at der finder Raadslagninger Sted Organisationerne imellem ved Behandlingen af alle betydningsfulde Sager og Situationer af fælles Interesse, og en saadan særlig Situation er som bekendt under Udvikling, idet vore svenske Kollegers kollektive Overenskomst udløber pr. 1. Januar, til hvilken Tid den allerede er opsagt, den norske Overenskomst udløber til 1. April 1919, og vor egen udløber til 1. Februar, for saa vidt den da bliver opsagt, hvad der vist er al mulig Anledning til at tro vil ske.

Under disse Omstændigheder blev der paa Nordmændenes Kongres i Sommer truffet Aftale om at holde en fælles skandinavisk Metalarbejderkonference først paa Efteraaret, og en saadan Konference traadte derefter sammen Søndag den 6. Oktober. Til Stede som Delegerede var fra Norge Metalarbejderforbundets Formand og Hovedkasserer, d'Hrr. A. Knudsen og A. Aamodt, Formanden for det norske Formerforbund, Hr. L. Johansen. Fra Sverige var fremmødt Formand K. W. Holmström og Sekretær J. O. Johansson, begge for Metalindustriarbejderforbundet, medens d'Hrr. E. Blomkvist og C. Fröjd, henholdsvis Formand og Sekretær, repræsenterede Svensk Formerforbund.

Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark var repræsenteret ved d'Hrr. Formere A. Nielsen og L. Christensen, Gørtler Chr. Madsen, Sliberne Viktor Hansen og Aage Sørensen, Metaltrykker

Oluf Olsen, Specialarbejder G. Møller, og A. Johansen og J. A. Hansen fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Den første Del af Konferencen sluttede Mandag den 7. Oktober med enstemmig Vedtagelse af følgende Resolution:

Den skandinaviske Metalarbejderkonference, som repræsenterer den aldeles overvejende Del af Sveriges, Norges og Danmarks organiserede Metalarbejdere, er enig i at fastslaa Nødvendigheden af et intimt Samarbejde paa alle de Omraader, som omfattes af vore Organisationer, og understreger særlig Nødvendigheden af den størst mulige Ensartethed i vore Midler og Maal under de forestaaende Overenskomstforhandlinger med de respektive Landes Arbejdsgiver-Sammenslutninger.

Af de særlige Omraader, hvor Ensartethed med Hensyn til Midler og Maal anses for nødvendig, maa fremhæves følgende:

1) Forkortelse af Arbejdstiden.

Konferencen anser Tiden for særlig egnet til nu at gøre et Fremstød mod det Maal, vore Organisationer har sat sig:

Indførelse af en Normalarbejdsdag paa 8 Timer.

I saa Henseende bør det tilstræbes ved de forestaaende Forhandlinger at faa gennemført en ugentlig Maksimalarbejdstid, og saaledes at Arbejdstiden paa Lørdage afsluttes mindst 2 Timer førend paa Ugens øvrige Arbejdsdage.

I Forbindelse med Spørgsmaalet om Arbejdstiden bør der søges gennemført Regler for en Sommerferie paa mindst 1 Uge med Udbetaling af Løn.

2) Overarbejdet.

I Forbindelse med Spørgsmaalet om Forkortelse af Arbejdstiden bør det tilstræbes at faa en Begrænsning af Overtids- og Natarbejdet. I saa Henseende bør der fastsættes Maksimalgrænser under Fastholden af den enkeltes Ret til at nægte Overarbejde, og de respektive Landes Organisationer bør paase og kontrollere, at de opnaaede Indskrænkninger i Arbejdstiden bliver overholdt.

3) Minimallønnen.

Konferencen er enig i, at Organisationerne bør fortsætte deres Lønbevægelser paa Basis af Minimallønsprincippet, som bedst svarer til de vidt forskellige Krav, der stilles til vore Medlemmers manuelle Færdighed.

Konferencen er ligeledes enig i, at der efter den under Dyrtiden skete betydelige Stigning af Gennemsnitstimelønningerne og Gennemsnitsfortjenesten ved Akkord ved de kommende Overenskomstfornyelser bør ske en betydelig Forhøjelse af Minimallønnen, da der heri vil ligge et Støttepunkt under muligt kommende Nedgangstider.

Konferencen er endvidere enig i, at der bør sluttes Overenskomster paa Basis af Princippet om Bevægelsesfrihed i Overenskomstperioden, medens de løbende Overenskomster kun bør fastsætte visse almindelige Regler paa saadanne Omraader, hvor jævnlig Forandring ikke kan anses for ønskelig.

Endelig er Konferencen fast besluttet paa at hævde vore prøvede, organisationsmæssige Fremgangsmaader paa Basis af aftalte Regler for Behandlingen af faglig Strid med Arbejdsgiverorganisationerne og tager bestemt Afstand fra alle illegitime Forsøg paa Etableringen af Arbejdsstandsninger eller anden Aktion udenom Organisationens Love og udenom de til enhver Tid gældende Overenskomster.

Konferencen er klar over, at Spørgsmaalet, om hvorvidt der vil kunne opnaas tilfredsstillende Overenskomster med Arbejdsgiverne, er afhængigt af disses Holdning til enhver Tid, samt af Spørgsmaalet om, hvorvidt der fra vore Modstanderes Side maatte blive bragt ny Kampmaader til Anvendelse imod os, men fraset dette er der fuldkommen Enighed om, at vi fortsat bør virke paa Basis af kollektive Aftaler samt overenskomstmæssige Afgørelser af Tvistigheder, som opstaar eller udvikler sig i Overenskomstperioden.

Tirsdag den 8. og Onsdag den 9. Oktober fortsattes med Revision af de bestaaende Gensidighedsoverenskomster om Understøttelse under Konflikter. Der opnaaedes fuld Enighed om Principperne for de Aftaler, der maa være raadende paa dette Omraade, og man var ligeledes enig om, at disse Overenskomster bør underkastes en Udvikling, saaledes at det bliver Metalarbejdernes Centralorganisationer i de respektive Lande, der kontrahérer paa samtlige Metalarbejderes Vegne i Forholdet udadtil. Ogsaa her viser Udviklingen sig at gaa i Retning af Centralisation, saaledes at Muligheden for Separatisme efterhaanden bliver mindre og mindre paa alle Omraader, men navnlig naturligvis der, hvor det drejer sig om økonomiske Gensidighedsoverenskomster.

Under Konferencen indløb Hilsener fra saavel de engelske Metalarbejderes Generalsekretær, Ch. Hobson, som fra det internationale Forbunds Formand, Alex. Schlicke, som begge havde faaet Meddelelse om, at en saadan Konference skulde afholdes.

Svensk Formerforbunds 8. Kongres.

Efter 5 Aars Forløb aabnedes »Svensk Formerforbund«s 8. Kongres den 17. September Kl. 11 Formiddag i »Folkets Hus«, Stockholm. Af Hovedbestyrelsens 5 Medlemmer var kun de 4 fremmødt, idet den ene var sengeliggende paa Grund af spansk Syge, og hvoraf han i Forbindelse med Lungebetændelse afgik ved Døden Dagen efter Kongressens Afslutning.

Fra Afdelingerne var mødt 89 Repræsentanter, Formanden for Landsorganisationen, Rigsdagsmand Herm. Lindkvist, var til Stede, og af Gæster fra Udlandet var Formanden og Hovedkassereren for »Norsk Formerforbund«, L. Johansen, og M. Nygaard, til Stede, og for »Dansk Formerforbund« Formanden, Arn. Nielsen, ligesom Hovedkassereren, Ludv. Christensen, kom til Stede paa Kongressens sidste Dag, idet der efter Kongressens Afslutning skulde afholdes skandinavisk Konference.

Paa Kongressens første Dag aflagde Formanden, J. E. Blomkvist, Beretning om Virksomheden, og man havde det Særsyn at se denne enstemmig godkendt uden nogen som helst Diskussion.

Det fremgik af Beretningen, at den forløbne Periode havde været rig paa Udvikling for Forbundet. Medlemstallet er omtrent fordoblet. Ved Udgangen af Aaret 1913 var dette nemlig 2687 og ved Udgangen af 1917 5017 Medlemmer. Samtidig er Antallet af Afdelinger forøget fra 92 til 141.

Forbundet kan i Aar fejre sin 25-aarige Bestaaen, idet det er stiftet den 28. December 1893 med 389 Medlemmer, fordelt paa 8 Afdelinger.

I Perioden fra forrige Kongres er der stillet Krav til Arbejdsgiverne i ikke mindre end 477 Tilfælde omfattende 11804 Medlemmer, hvilket altsaa vil sige, at der mindst har været stillet Krav 2 Gange for hvert af Forbundets Medlemmer; eksempelvis kan anføres, at Strejkernes Antal i 1917 udgjorde 16, omfattende 143 Medlemmer, og i samme Aar var Forbundet udsat for 11 Lock-outer, omfattende 403 Medlemmer. Det er navnlig for Periodens sidste Tid, at de aabne Konflikter er kommet frem, og i Konfliktsunderstøttelse er der saaledes i 1917 udbetalt 49.656 Kr.

I 1918 er der stillet Krav om Lønforbedringer for 3690 Medlemmer, beskæftigede paa ca. 140 Støberier. 14 Strejker, omfattende 303 Medlemmer, har været ført.

Under hele Perioden er der i Konfliktsunderstøttelse udbetalt 52.955 Kr., og det ses altsaa heraf, at det er Aaret 1917, der har slugt langt det meste. I Arbejdsløshedsunderstøttelse er i Perioden udbetalt 92.122 Kr.

Forbundet har for Februar 1918 udsendt en Lønstatistik, der viser en gennemsnitlig Timeløn paa 54,6 Øre, og en gennemsnitlig Timefortjeneste ved Akkord paa 89,7 Øre. Stigningen i Perioden 1914—18 er for Timelønningernes Vedkommende 39,6 pCt. og for Akkordfortjenesterne 54,9 pCt.

De indkomne Forslag, dels fra Forbundsledelsen og dels fra Afdelingerne, androg ialt 95.

I Spørgsmaalet »Fagforbund eller Industriforbund« vedtog Kongressen en Resolution, efter hvilken der fortsættes som Fagforbund, men paalagdes det Hovedbestyrelsen i alle Forhold, hvor det gælder den modstaaende Arbejdsgiverorganisation, at samarbejde med de respektive Forbundsledelser, for derigennem at fremskabe en saa ensartet Optræden som mulig.

Et andet Spørgsmaal af Vigtighed var, om Hjælpearbejderne (Arbejdsmænd, Kranførere, Ovnmænd o. s. v.) skal kunne optages i Forbundet eller ikke. Der syntes særlig fra de sydsvenske Afdelinger at være Stemning imod noget saadant, men med 55 Stemmer mod 36 vedtog Kongressen, at saadanne Folk fremtidig kan optages i Forbundet fra det Tidspunkt, de nye Love træder i Kraft, hvilket sker i Januar 1919, naar de har været beskæftigede ved dette Arbejde mindst en Maaned, og hermed har det svenske Forbund taget det samme Skridt som det norske Forbund tog for flere Aar siden.

Til Kongressen forelaa Forslag om, at en frivillig Begravelseskasse, der bestod indenfor Forbundet, skulde gøres obligatorisk, men efter en større Debat blev dette forkastet. Der stilledes ogsaa Forslag om, at den frivillige Kasse skulde ophæves, men dette forkastedes, og Begravelseskassen fortsætter saaledes sin Virksomhed i samme frivillige Form, hvori den hidtil har bestaaet.

Kontingentet pr. Uge var 50 Øre for Heltbetalere og 25 Øre for Halvtbetalere. Dette forhøjedes til at være 80 og 40 Øre. Medlemmer, der for Fremtiden slettes paa Grund af Restancer, eller som paa anden uregelmæssig Maade udtræder af Forbundet, skal ved Genindmeldelse betale 10 Kr. i Indskud, hvis de er slettede paa et Tidspunkt, da der betaltes ordinært Kontingent, og 25 Kr., hvis det er sket paa et Tidspunkt, hvor der betaltes forhøjet Kontingent. Under samme Forhold skal Halvtbetalere betale 5 Kr.

Kongressen havde en kedelig Sag paa sin Dagsorden. Paa Grund af Uærlighed havde det været nødvendigt at suspendere Hovedkassereren og anmelde ham for Politiet. Et Udvalg blev nedsat til nøje at undersøge denne Sag, og efter en fornøden Diskussion, der dog ikke var af lang Varighed, vedtog Kongressen enstemmig fuld Ansvarsfrihed for Forbundets Revisorer og udtalte dernæst en Tak til Forbundets Formand, fordi han havde fattet Mistanken og derved skaffet Klarhed for, at der var noget galt paa Færde.

Under Behandlingen af Lovene er at lægge Mærke til, at der i Fremtiden, hvor Talen bliver om at etablere Strejke eller Lock-out, førend en saadan Konflikt kan

iværksættes, skal foretages en Afstemning imellem de Medlemmer, der vil blive berørte deraf; hvis disse ikke med mindst 2/3 Majoritet stemmer for Konflikten, skal den afværges.

Konfliktsunderstøttelsen, der tidligere udbetaltes med 2 Kr. om Dagen samt dertil for Familieforsørgere 1 Kr. pr. Uge for hvert Barn under 15 Aar, forhøjes til at være 3 Kr. pr. Dag (18 Kr. pr. Uge) samt 1 Kr. for hvert Barn under 15 Aar pr. Uge, men denne Understøttelse kan i intet Tilfælde overstige 22 Kr. pr. Uge.

Kongressen paalagde Hovedbestyrelsen at fortsætte med Udsendelse af Lønstatistik og paalagde Afdelingernes Bestyrelser nøje at vaage over, at det hertil fra Forbundet begærede Materiale blev udfyldt og indsendt, ligesom det vedtoges, at Kredsbestyrelserne selv kan optage yderligere Lønstatistik. Videre paalagdes det Forbundsledelsen samtidig med, at denne udsender den udfærdigede Statistik, tillige at lade udgaa statistiske Bearbejdelser over Livsfornødenhederne.

Fagbladet, der tidligere er udgaaet hver 3. Maaned, skal fremtidig udgaa hver 2. Maaned.

Spørgsmaalet om 8-Timers-Dagen skal paa det kraftigste fremholdes, saavel nationalt som i de internationale Forbindelser, Forbundet har.

I lignende Retning besluttedes med Hensyn til Feriespørgsmaalet, og det paalagdes Medlemmerne, at disse hvert Aar paa den Arbejdsplads, hvor de er, skal stille Krav om en Uges Sommerferie med Udbetaling af ordinær Timeløn; ligeledes paalagdes det Afdelingerne at stille Krav om sanitære Forbedringer, saalænge disse ikke er af den Beskaffenhed, de skal og bør være, og videre at gøre Anmeldelse til de paagældende Arbejdsinspektører om stedfindende Mangler og Fejl.

Forskellige Spørgsmaal blev selvfølgelig rejst under Kongressen.

Den med de organiserede Arbejdsgivere gældende Overenskomst kan opsiges til at udløbe 1. Januar 1919. Stemningen mellem Arbejdsgiverne anses for at være af krigersk Natur. Kongressen besluttede, at saafremt Opsigelse af Overenskomsten ikke sker, skal Kontingentet nedsættes til sine gamle Satser, men dog saaledes, at Forbundets Midler ikke maa bringes ned under 100,000 Kr., og sker dette, har Hovedbestyrelsen Ret til under Hensyn til Tiderne at udskrive et ekstra Kontingent, indtil ovennævnte Sum igen er naaet.

Et Forslag om, at Maskin- og Brædtformere ikke maatte beskæftige sig med Haandformning, forkastedes med stor Majoritet.

Til Formand genvalgtes ved Akklamation, J. E. Blomkvist.

Til Hovedkasserer valgtes, ligeledes med Akklamation, K. J. Weijser, der alt et Stykke Tid forud for Kongressen havde fungeret som saadan.

I Erkendelse af, at det er ganske umuligt for 2 fastansatte Funktionærer at bestride Arbejdet indenfor Forbundet, vedtog Kongressen enstemmig at ansætte en Sekretær. Formanden for Afdelingen i Stockholm, C. Fröjd, havde i nogle Maaneder forud for Kongressen gjort Tjeneste som saadan og foresloges til Sekretærposten. Han valgtes hertil med 45 Stemmer. Næste Mand, der var bragt i Forslag, havde 20 Stemmer, og derefter nogle med mindre Stemmeantal.

Næste Kongres afholdes, naar Tiden dertil skønnes at være inde.

Alt i alt maa det siges, at det var en fin Kongres, som Forbundet efter 5 Dages Forløb afsluttede. Der sporedes hos de fremmødte Repræsentanter en Interesse for Sagen, der krævede, at man gik ret nøje til Bunds i hvert Spørgsmaal, og at ingen Beslutninger blev taget, førend Sagen var belyst fra alle Sider.

Hvordan Fremtiden vil forme sig for vore svenske Kolleger er ikke nemt at udtale sig om i Øjeblikket. Opsigelse eller Ikke-Opsigelse af Overenskomsten, enten af den ene eller den anden Part, er et staaende Emne, og som foran anført, er Stemningen hos de svenske Arbejdsgivere ikke af blideste Art.

I Fortsættelse af Kongressen afholdtes der i 2 Dage skandinavisk Formerkonference. I næste Nr. af Fagbladet skal denne blive omtalt.

A. N.

Kongressen i Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund.

III.

I Fagbladene for Juli og September Maaneder har vi gjort udførlig Rede for de paa vort norske Broderforbunds Kongres vedtagne Beslutninger og de førte Forhandlinger, og vi skal i dette Fagblad kun kortelig omtale de Ændringer, der er sket med Hensyn til Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Ligesom Kontingentet fra at være delt i 3 Klasser fremtidig kun deles i 2, er Understøttelsen inddelt i Klasse A og B, men der er sket den Forandring, at i begge Klasser indtræder Understøttelsesretten efter et halvt Aars Forløb i Modsætning til det tidligere overalt gældende 1 Aar. Imidlertid har vi her i Danmark gennem de ekstraordinære Love faaet indført, at Retten til Understøttelse indtræder endnu tidligere, og det norske Forbunds Beslutning skyldes sikkert ogsaa de ekstraordinære Omstændigheder. Den laveste Understøttelse i Klasse A er 2 Kr. pr. Dag, med et Aars Medlemsskab stiger den til 3 Kr. pr. Dag og med 5 Aars Medlemsret til 3 Kr. 50 Øre pr. Dag. Dette er paa de to sidste Hold en Stigning af 1 Kr. 50 Øre pr. Dag. Klasse B er nu en Sammenlægning af den tidligere Klasse B og C, og den tidligere Understøttelse af 1 Kr. 25 Øre og 80 Øre pr. Dag er nu samlet til 1 Kr. pr. Dag.

Rejseunderstøttelsen udbetales som sædvanlig og efter den forud gældende Rejsetabel, men den Sum, der regnes med pr. Dag, er nu sat til 2 Kr. i Stedet for 1 Kr. 50 Øre. Paa samme Maade er Flyttehjælpen ændret. Medlemmer med 1/2 Aars Medlemsret faar 40 Kr., med 1 Aars Medlemsret er Beløbet hævet fra 37 Kr. 50 Øre til 60 Kr. og med 5 Aars Medlemsret fra 50 Kr. til 70 Kr., Klasse B 20 Kr.

Et særligt Bidrag, der ydes til Medlemmer, som under Konflikter eller større Arbejdsløshedsperioder udvandrer til et Land, hvor der ikke findes nogen gensidig Organisation, er ligeledes hævet fra henholdsvis 50 og 80 Kr. til 90 og 100 Kr., medens den ny oprettede Sats for Medlemmer med 1/2 Aars Medlemsret er sat til 60 Kr. og Klasse B til 30 Kr.

I Lovenes § 20, der omhandler Udbetaling til Udlændinge, er Beløbet pr. Dag hævet fra 1 Kr. 50 Øre til 2 Kr. Derimod har man bibeholdt den paa forrige Kongres vedtagne Beslutning, hvorefter udenlandske Medlemmer først kan oppebære Rejseunderstøttelse, naar de har betalt Kontingent til det norske Forbund i mindst 13 Uger. Denne Undtagelsesregel, som vi ikke kender andre Steder, er vedtaget og sandsynligvis ogsaa opretholdt under Henvisning til, at saa mange udenlandske Medlemmer benyttede sig af de meget rummelige norske Rejsebestemmelser til i høj Grad at foretage Langrejser i Norge.

I Lighed med hvad der er sket paa Arbejdsløshedskassens Omraade, har man ogsaa indenfor Forsikringskassen (Begravelseskassen) foretaget Ændringer i opadgaaende Retning, navnlig i Klasse A, hvor Beløbet er hævet fra 50 à 60 Kr. til 100 Kr. Samtidig er § 2 udgaaet, i hvilken fastsattes en Aldersgrænse paa 50 Aar, saaledes at Medlemmer, der indtraadte senere end denne Alder, i Tilfælde af Dødsfald kun fik udbetalt, hvad de selv havde indbetalt.

Arbejdsløshed og Arbejdsanvisning i København.

Medens en stærk Vekselvirkning mellem Tilgang og Afgang stadig har præget Arbejdsløsheden i København, har Ledighedstallet haft Tendens til at synke fra Maaned til Maaned i det sidste Halvaar. Fra 1. April til 30. September er Antallet af Arbejdsløse gaaet ned fra 1935, det højeste Antal Arbejdsløse, som vi endnu har kunnet notere i København, til 1287, altsaa med 648 eller med ca. 1/3, og pr. 9. Oktober var Tallet yderligere gaaet ned til 1199 eller under 11 pCt. Det kan jo kun virke glædeligt, at vi paa en Tid, hvor vi vel havde Grund til at regne med en Stigning i Arbejdsløsheden, dog i Modsætning til de fleste andre Fag kan notere Nedgang. For de enkelte Fag indenfor Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse er Nedgangen i Halvaaret som følger: Sliberne havde pr. 1. April 23 ledige, pr. 30. September 14, Formerne henholdsvis 116 og 80, Specialarbejderne 122 og 49, medens Antallet af ledige Smede og Maskinarbejdere er gaaet ned fra 1674 til 1144.

Med Undtagelse af Specialarbejderne vil man ved at sammenligne Tallene se, at Nedgangen er forholdsvis den samme for de forskellige Brancher. Naar Nedgangen for Specialarbejdernes Vedkommende er saa betydelig, skyldes det, at der atter er bleven nogen Aktivitet paa Værfterne, hvor disse Medlemmer udelukkende beskæftiges. Antallet af Arbejdsløshedsanmeldelser har i Halvaaret beløbet sig til 5288, medens 5936 er afgaaede som Arbejdsløse, deraf 895 ved Arbejdsanvisningen Hjælp, eller ca. 15 pCt. af Afgangen, medens 4 Gange saa mange, altsaa ca. 60 pCt., er tiltraadt Arbejde ved Faget ved egen Hjælp. De resterende 25 pCt. omfatter Arbejdstiltrædelser udenfor Faget, Bortrejse og andre Aarsager.

Arbejdsanvisningen indtager i Øjeblikket en fremtrædende Plads overalt, hvor Arbejdsløshed og Midler til dens Bekæmpelse drøftes, og den nyder, i højere Grad end nogensinde før, Arbejdsgivernes eller vel rettere Arbejdsgiverforeningens Bevaagenhed. Man synes i al Almindelighed at bibringe Offentligheden den Forstaaelse, at Arbejdsanvisningen er et af Midlerne til Arbejdsløshedens Indskrænkning. Vi tror ikke herpaa i al Almindelighed og i Særdeleshed ikke indenfor Metalarbejderfagene, hvad Tallene nu som tilforn taler om. Ved paa tendentiøs Maade at drage Arbejdsanvisningsspørgsmaalet ind i den staaende Strid om hele Arbejdsløshedsproblemet, skaber man en Uvilje, baade hos Arbejdere og hos Arbejdsgivere, til at lade sig betjene af Arbejdsanvisningen, og man hindrer en rolig Udvikling af et Organ, som Arbejdernes Organisationer skabte herhjemme og igennem Aarene opretholdt, medens ingen andre, paa en Undtagelse nær, havde Tanke herfor, et Organ, der nu som tidligere og i Fremtiden vil virke supplerende til det frivillige Tilbud af Arbejdskraft, hvor dette af naturlige Grunde glipper eller ikke strækker til. Det frivillige Tilbud er nu engang den mest naturlige Arbejdsformidling og er som Helhed bedst i Stand til at tilfredsstille saavel Arbejder som Arbejdsgiver. Ved paa kunstig Maade at forcere Udviklingen af Arbejdsanvisningen frem, bidrager man til hos de Arbejdsløse at svække den Energi, af hvilken Forsøgene paa selv at skaffe sig Arbejde er et Udslag, og man fratager i samme Grad de Arbejdsløse en Udsigt til selv at forkorte Arbejdsløshedsperioden, en Udsigt, der virker ansporende, medens dette at skulle vente til det bliver Vedkommendes Tur til at faa anvist Arbejde, virker deprimerende.

Overfor Forsøgene paa gennem Arbejdsanvisningen at skabe »Eksempler«, har vi kun at indskærpe vore Medlemmer, at de hurtigst muligt følger den af Kontoret givne Anvisning paa Arbejde og omgaaende meddeler Kontoret Resultatet heraf.

Hvervningen af Arbejdere til Udlandet.

Fra autoritativ Kilde har vi modtaget Underretning angaaende Hvervningen af Arbejdere til England, gaaende ud paa, at der for kort Tid siden er afsagt Dom

ved en britisk Appelret, hvorved det blev fastslaaet, at saakaldte »Kronens Tjenere« kan afskedigedes uden Varsel og Kompensation. I Forbindelse hermed oplyses det, at Handelsministeriets Tømmerdepartement i Skovarbejdernes Kontrakt betegnes som Arbejdsgiver, og at Skovarbejderne som Følge heraf i Tilfælde af pludselig Afskedigelse staar uden juridisk Ret. I en anden Kontrakt, »General Trades«, betegnes intet Regeringsdepartement paa tilsvarende Maade, og det afhænger derfor af de faktiske Forhold, hvorvidt vedkommende Arbejder er »Kronens Tjener«; Kontrakten fastsætter imidlertid ingen Pligt for Regeringen til at finde Arbejde til vedkommende Arbejdere i 9 Maaneder, og disse staar ogsaa under denne Kontrakt uden juridisk Ret i Tilfælde af Afskedigelse. Det kan derfor ikke noksom anbefales Folk, som rejser derover, at sikre sig ved deres Kontrakter eller paa anden Maade.

Iøvrigt oplyses det, at britiske Ammunitionsarbejdere er misfornøjede med Tilførslen af dansk Arbejdskraft, navnlig da denne antages at ville medføre, at britiske Arbejdere, der ellers vilde være uundværlige, bliver sendte til Fronten. Stemningen er i det hele ugunstig imod fremmede Arbejdere, hvortil kommer, at det ofte er meget vanskeligt for Gesandtskabet i London at foretage sig noget til Afhjælpning af de af de danske Arbejdere paaklagede Forhold, naar de en Gang har underskrevet de for dem ugunstige Kontrakter.

Smedeforbundets Statistik.

Statistikken er udarbejdet paa Grundlag af Materiale, som er indsamlet i November Maaned 1917, og den er udkommet i Juli Maaned d. A. Materialet bestaar i et Skema, som gennem Afdelinger og Klubber er tilstillet hvert enkelt Medlem med Spørgsmaal om Medlemsnummer, Navn, Arbejdssted, Alder, Anciennitet, Timeløn, Lønudbetalingen i Ugen fra 4.—11. November 1917 samt Arbejdstidens Længde og Fordeling paa normal Arbejdstid, Overtimer og Nattimer.

Der indgik ialt 9099 Besvarelser eller fra ca. 10.000 Mand. Af Skemaerne var 4551 fra København (1915: 4588) og 4548 fra Provinserne (1915: 4152). Selvom 10.000 Skemaer er et godt Grundlag for en Statistik som denne, saa havde vi dog hellere set, at der havde været adskilligt flere, og det kunde der have været, eftersom vi paa den Tid havde saa godt som alle Medlemmer fuldt beskæftigede, og Medlemsantallet var paa den Tid ca. 17.000. København er iøvrigt lidt bagefter med at besvare Skemaerne, idet deres Procenttal er 69, medens Provinsen er oppe paa 76 pCt.

Organisationsprocenten

er naturligvis ulastelig, hvad der dog ikke vil sige, at alle er organiserede. 1917 viser en Organisationsprocent paa 94, 1915 var det tilsvarende Tal 95 pCt., 1913 93 pCt., 1911 85 pCt. og 1909 82 pCt. Endskønt alle forekommer os organiserede, saa er der dog altsaa endnu i bogstavelig Forstand 6 paa hvert Hundrede, som ikke er Medlemmer af Smedeforbundet. Dette betyder næppe, at de er uorganiserede, men snarere, at de staar som Medlemmer af beslægtede Organisationer, men arbejder paa de paagældende Virksomheder ved samme Arbejde som vore Medlemmer. Da Organisationsprocenten laa omkring 80 pCt. skyldtes dette de uorganiserede paa Statsværkstederne, men dem er der i det store og hele heller ikke flere af.

Lærlingeantallet.

Optællingen af *Lærlinge* udviser den samme Stigning i disses Antal fra 1915 til 1917, som der var 1913 til 1915, nemlig 13—14 pCt. Saa stærk Stigning er ikke kendt tidligere, i hvert Fald ikke efter 1903.

Lærlinge	Foraar		Efteraar					
	1908	1905	1907	1909	1911	1913	1915	1917
København	1553	1676	1554	1765	1739	1963	2335	2493
8 større Provinsbyer	1234	1044	1274	1293	1272	1346	1519	1804
Andre Provinsbyer	1399	1302	1445	1425	1519	1605	1722	2043
Ialt	4186	4022	4273	4483	4530	4914	5576	6340

Paa samme Tid var *Svendenes* Antal:

Svende	Foraar		Efteraar					
	1908	1905	1907	1909	1911	1913	1915	1917
København	3462	3334	4902	4816	5728	6540	6979	6656
8 større Provinsbyer	1917	1969	2639	2535	2783	3163	3187	3098
Andre Provinsbyer	1368	1689	2053	2061	2380	2793	2590	2876
Ialt	6747	6992	9594	9412	10841	12296	12756	12630

Medens Lærlingenes Antal som anført er steget med 13—14 pCt., er Svendenes dalet, men kun med 1 pCt. Svendene har samtidig fordelt sig noget anderledes end før, idet der tillige med Dalen af Antallet i København og de 8 særlig behandlede Provinsbyer er en ikke helt ringe Stigning i de andre Provinsbyers Antal.

I 1896 var der for hver 100 Svende 46 Lærlinge, nu, 21 Aar senere, 50 Lærlinge. De sidste Aars gode Tider i Metalindustrien har trukket mange Lærlinge til

Smedefaget. Svingningerne i Forholdet mellem Svendes og Lærlinges Antal ses imidlertid bedst af følgende, hele Landet omfattende Oversigt over, hvor mange af 100 arbejdende Personer, der var Svende, hvor mange Lærlinge.

	1896	1899	1903	1905	1907	1909	1911	1913	1915	1917
Svende...	69	63	62	64	69	68	71	72	70	67
Lærlinge .	31	37	38	36	31	32	29	28	30	33

Siden 1905 har der ikke været forholdsvis saa mange Lærlinge som nu. Undersøger man Forholdene for København, 8 større Provinsbyer og de øvrige Byer hver for sig, faas (her udelades de ufuldstændige Oplysninger fra før 1903):

	København		8 større Provinsbyer		Andre Provinsbyer	
	Svende	Lærlinge	Svende	Lærlinge	Svende	Lærlinge
1903.....	69	31	61	39	49	51
1905.....	67	33	65	35	56	44
1907.....	76	24	67	33	59	41
1909.....	73	27	66	34	59	41
1911.....	77	23	69	31	61	39
1913.....	76	24	70	30	62	38
1915.....	75	25	68	32	60	40
1917.....	73	27	63	37	58	42

Særlig stærkt er Lærlingenes Antal i Forhold til Svendenes steget i de 8 større Provinsbyer. Her skal man helt tilbage til 1903 for at finde forholdsvis saa mange Lærlinge.

Timelønningerne.

Der maa først gøres opmærksom paa, at Minimumstimelønnen fra 38 Øre er steget til 41 Øre i Perioden 1915—17.

Timelønnen for Smede og Maskinarbejdere, det er den normale Timebetaling uden Tillæg for Akkord, Overarbejde, Natarbejde eller særlige Tillæg for smudsigt Arbejde eller lignende og ligeledes uden Dyrtidstillæg, udgjorde i *1917 i Gennemsnit for hele Landet 57,0 Øre* i Modsætning til 47,5 i 1915, hvor forrige Statistik paa samme Grundlag optoges.

Fra 1898 til 1917 har Timelønnens Bevægelse været følgende:

	Gennemsnits-Timeløn		Aarlig Stigning	
1898.....	33,1	Øre		
1900.....	35,8	—	4,1	pCt.
1902.....	36,2	—	0,6	—
1904.....	36,4	—	0,3	—
1906.....	37,7	—	1,8	—
1907.....	39,2	—	4,0	—
1908.....	40,3	—	2,8	—
1909.....	40,6	—	0,7	—
1911.....	42,0	—	1,7	—
1913.....	44,1	—	2,5	—
1915.....	47,5	—	3,8	—
1917.....	57,0	—	9,5	—

En saadan Stigning som nu i de to sidste Aar har aldrig tidligere fundet Sted. Sammenligner man 1915 med 1917-Lønnen, er den sidste nøjagtig en Femtedel større end den første.

I *København* var Gennemsnitstimelønnen ved nogle af de forskellige Tællinger følgende:

København

	Gennemsnitstimeløn i Øre					
Svendenes Alder	1898	1900	1908	1911	1915	1917
Under 25 Aar	32,0	35,6	39,3	39,6	46,2	56,0
25—34 Aar	36,3	38,8	43,5	44,6	50,5	58,6
35—44 Aar			44,7	46,4	52,7	62,7
Over 45 Aar	35,4	38,2	43,7	45,4	51,0	59,9
Ialt ...	34,9	37,7	42,7	43,9	50,0	59,0

I de 19 Aar er Timelønnen saaledes for Københavnere steget meget nær ved 70 pCt.

I de 2 sidste Aar er Lønnen steget 18 pCt., men for de yngste 21 pCt., for de ældste omtrent 17½ pCt. I absolute Tal er det for alle Aldre 9 Øre, at Timelønnen gennemsnitlig er steget.

For *Provinsbyerne* (derunder Stationsbyer o. l.) er Tallene:

Provinsbyerne

	Gennemsnitstimeløn i Øre					
Svendenes Alder	1898	1900	1908	1911	1915	1917
Under 25 Aar	30,3	32,6	36,1	37,7	41,2	51,5
25—34 Aar	32,1	34,3	38,8	40,7	45,6	55,9
35—44 Aar			39,4	41,9	46,7	56,7
Over 45 Aar	31,7	34,2	39,3	41,3	45,5	55,1
Ialt ...	31,3	33,6	38,1	40,1	44,7	55,0

Stigningen i de 19 Aar fra 1898 til 1917 har været 23,7 Øre, medens den tilsvarende Stigning i København var 24,1 Øre. Men i Forhold til Lønningerne i 1898 er Stigningen udenfor København størst, nemlig ca. 76 pCt. mod 70 pCt. i København.

De ovenfor omtalte Tal har kun vedrørt *Gennemsnitstimelønnen*. Denne giver ikke tilstrækkelig Oplysning om Lønforholdene, ja, end ikke om Timelønsforholdene, idet man ogsaa maa vide, hvorledes Gennemsnitstallene fremkommer, med andre Ord, hvor mange der staar paa højere, hvor mange paa lavere Timeløn. Dette fremgaar af de efter Teksten trykte Tabeller over Timelønnen i de enkelte Virksomheder, og særlig af de bageste Tabeller, hvor Arbejderne for Københavns Vedkommende er slaaet sammen efter Virksomhedsgrupper, for Provinsbyerne derimod alle samlede i én Tabel. Disse sidste Tabeller viser tydeligt, hvor mange Svende, der er paa hver enkelt Timelønssats.

Disse Tabeller er jo imidlertid af et saadant Omfang, at den, der maatte ønske at stifte Bekendtskab med dem, maa anskaffe sig et Eksemplar af Lønstatistikken eller henvende sig i sin Afdeling om samme.

Det kan dog lige anføres, hvorledes Stigningen er foregaaet i Aarenes Løb ved, at Svendene er steget fra Lønsats til Lønsats.

Her faas følgende Tal:

København

	1900 pCt.	1904 pCt.	1908 pCt.	1915 pCt.	1917 pCt.
37 Øre og derunder tjente ...	59	52	24	1	0
38—41 Øre tjente	24	25	29	12	1
42—45 — —	11	14	20	28	2
46—49 — —	2	4	9	14	8
Over 50 Øre tjente	4	5	18	45	89
Ialt....	100	100	100	100	100

Provinserne

	1900 pCt.	1904 pCt.	1908 pCt.	1915 pCt.	1917 pCt.
37 Øre og derunder tjente ...	90	84	51	4	0
38—41 Øre tjente	9	12	34	25	2
42—45 — —	1	3	11	36	5
46—49 — —	»	»	1	17	16
Over 50 Øre tjente	»	1	3	18	77
Ialt....	100	100	100	100	100

Denne Tabel viser tydeligere end alle andre den voldsomme Stigning fra 1915 til 1917; nu er Timelønningerne under 50 Øre ved at blive en saga blott.

Akkordlønstatistik.

Medens det for Timelønnens Vedkommende maa antages, at denne Statistik, der bygger paa Oplysninger fra kun een Uge ved hver Tælling, giver et tilstrækkeligt paalideligt Billede af Timelønsforholdene i Smedefaget, kommer man paa mere usikker Grund, naar det gælder *Akkordlønnen.* Ganske vist er der intet, der taler for, at den Uge, fra hvilken de til Grund liggende Oplysninger skriver sig, er paavirket af saadanne særlige Aarsager, at Resultatet bliver misvisende, men selve Akkordlønsystemet med de deraf følgende uensartede ugentlige Overskudsudbetalinger medfører, at man kun med Forsigtighed kan bygge paa en enkelt Uges Erfaringer. Særlig for mindre Virksomheder eller smaa Grupper af Arbejdere vil Tilfældigheder kunne medføre, at der netop i Tællingsugen udbetales særlig meget eller særlig lidt Overskud.

Men da der her er Tale om et meget stort Materiale, er der ret stor Sandsynlighed for, at saadanne Tilfældigheder kan udjævne hinanden, og man kan derfor sikkert stole paa de større Gruppers, og de samlede Tal, medens man ikke bør være for vis paa Rigtigheden af de mindre Gruppers.

Ved Udregningen af Overskudet fra Akkorderne er man gaaet ud fra de fra Lønskemaerne kendte Antal arbejdede normale Timer og Overarbejdstimer, har ved Hjælp af disse Tal og den ligeledes kendte Timeløn udregnet, hvad der er tjent ved Timeløn (herunder Overarbejde) og har da trukket dette fra den samlede Udbetaling i vedkommende Uge. Det saaledes udkomne er Akkordoverskudet, der derefter er fordelt paa de i Ugen arbejdede Timer.

Da man ikke véd, hvormange der arbejder paa Akkord, hvormange paa Timeløn, men kun hvormange, der i Tællingsugen har faaet Overskud udbetalt, er det i Ugen udbetalte Overskud fordelt paa *samtlige* Arbejdere, hvad enten de har faaet Overskud udbetalt eller ej. Man faar derved at vide, hvilket Tillæg Overskudet giver til Timelønsfortjenesten for *alle* Arbejderne gennemsnitlig. Derimod giver denne Fordeling for Akkordarbejderens Lønforhold kun den Oplysning: *mindre* end dette Tal angiver, tjenes ikke ved Akkord.

Men der er yderligere foretaget en Fordeling af Overskudet alene paa de Arbejdere, der i vedkommende Uge fik Overskud udbetalt, og denne Fordeling lærer os — naturligvis stadig under Forudsætning af, at Tællingsugen er en normal typisk Uge — at *mere* end dette Tal angiver, tjener Akkordarbejderen ikke.

Man har ved Undersøgelsen set bort fra alle Tillæg af enhver Art.

Hovedresultatet er:

		Gennemsnitlig *Timefortjeneste* for *alle* Smede: Timeløn Øre	Overskud Øre	Ialt Øre	Overskudet giver gennemsnitlig for *alle* Smede et Tillæg til Timelønnen paa pCt.	Overskud pr. Time pr. akkordtagende Smed*) Øre
København	1898	34,9	5,6	40,5	16	?
	1906	39,4	8,1	47,5	20	18,2
	1907	41,1	9,3	50,4	23	19,9
	1908	42,7	8,2	50,9	19	19,4
	1909	42,7	9,7	52,4	23	22,6
	1911	43,9	9,8	53,7	22	20,6
	1913	46,1	11,5	57,6	25	24,3
	1915	50,0	15,8	65,8	32	27,9
	1917	59,0	28,9	87,9	49	45,6
Provinserne	1898	31,3	3,2	34,5	10	?
	1906	36,0	6,4	42,4	18	16,3
	1907	37,3	6,8	44,1	18	17,6
	1908	38,1	7,5	45,6	20	19,5
	1909	38,4	6,0	44,4	16	17,3
	1911	40,1	7,4	47,5	18	19,8
	1913	41,9	8,6	50,5	21	22,1
	1915	44,7	10,9	55,6	24	25,1
	1917	55,0	14,8	69,8	27	32,4
Hele Landet	1898	33,1	4,4	37,5	13	?
	1906	37,7	7,3	45,0	19	17,3
	1907	39,2	8,0	47,2	20	18,8
	1908	40,3	7,8	48,1	19	19,5
	1909	40,6	7,8	48,4	19	20,2
	1911	42,0	8,6	50,6	20	20,3
	1913	44,1	10,1	54,2	23	23,4
	1915	47,5	13,5	61,0	28	26,5
	1917	57,0	21,8	78,8	38	40,1

*) ɔ: Pr. Arbejder, der i vedkommende Uge fik Overskud udbetalt.

Det Tillæg, Overskudet giver til Timelønnen, var i 1898 paa 13 pCt., i 1918 paa 19 pCt. og nu i 1917 paa 38 pCt. Eller med andre Ord: i 1898 udgjorde Timelønnen mellem 88—89 pCt. af den samlede Fortjeneste, i 1917 kun 72—73 pCt. — Særlig for Københavns Vedkommende viser Aaret 1917 en overordentlig stærk Stig-

ning paa Akkordfortjenesten — 13 Øre mere pr. Time end i 1915 — og selv om noget af denne Stigning kan skyldes den tilfældige Tællinguges Forhold, kan man vist alligevel rolig gaa ud fra en meget betydelig reel Ændring. Ogsaa Provinserne viser Stigning, dog kun ca. 4 Øre pr. Time.

Bevægelsen i Tallene skønnes tydeligt, naar man sammenligner Resultaterne fra 1898, 1908 og 1917 — altsaa to Perioder paa henholdsvis 10 og 9 Aar.

	København		Provinserne		Hele Landet	
	1898 1908 1917		1898 1908 1917		1898 1908 1917	
Gennemsnitl. **Timeløn**	34 9 Ø. 42 7 Ø. 59 0 Ø.		31,3 Ø. 38,1 Ø. 55 0 Ø.		33,1 Ø. 40 3 Ø. 57 0 Ø.	
Stign. mell. Tællingerne	22 pCt.	38 pCt.	22 pCt.	44 pCt.	22 pCt.	41 pCt.
Gennemsn. **Overskud** pr. Time	5,6 Ø. 8 2 Ø. 28,9 Ø.		3,2 Ø. 7 5 Ø. 14 8 Ø.		4,4 Ø. 7,8 Ø. 21,8 Ø.	
Stign. mell. Tællingerne	46 pCt.	254 pCt.	134 pCt.	97 pCt.	77 pCt.	179 pCt.
Gennemsnitlig **samlet Timefortjeneste** ...	40 5 Ø. 50 10 Ø. 87,9 Ø.		34,5 Ø. 45,6 Ø. 69,8 Ø.		37,5 Ø. 48,1 Ø. 78,8 Ø.	
Stign. mell. Tællingerne	*26 pCt.*	*73 pCt.*	*32 pCt.*	*53 pCt.*	*28 pCt.*	*64 pCt.*

I de 19 Aar under et er i København Timelønnen steget 69 pCt., Overskudet over 400 pCt., den samlede Timefortjeneste 117 pCt. De tilsvarende Tal for Provinserne er 76 pCt., ca. 360 pCt. og godt 100 pCt.

For hele Landet er Timelønnen i disse Aar steget *72 pCt.*, Overskudet lige ved *400 pCt.* og den samlede Fortjeneste *110 pCt.*

I alle disse Forhold, der knytter sig hertil, kommer for vore Medlemmer endnu dette interessante Spørgsmaal: Hvordan er Forholdene i de enkelte Virksomheder?

Ogsaa her kan vi kun henvise til selve Statistikhæftet, da Oplysninger desangaaende i et Fag som vort ellers vilde kræve altfor megen Plads.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Afdelingskasserere, der maatte komme i Besiddelse af Medlemsbog Nr. 1401, Marius Madsen, bedes straks indsende denne til Forbundet.

Aarhus. I forrige Fagblad staar anført, at et Timandsmøde den 12. September har afsluttet Sagen hos A/S Frichs med, at Akkordarbejdernes ansatte Timeløn forhøjedes med 10 Øre pr. Mand. Skal være 11 Øre.

Asaa. Paa dette lille Støberi var Stillingen til for kort Tid siden: 1 Mand i ren Timeløn à 83 Øre. Den er nu: 5 Mand à 85 Øre plus Augustreguleringens 8 Øre.

Brønderslev. Som meddelt i sidste Fagblad havde Fabrikant Barslund ved et Mæglingsmøde den 31. August stillet sig afvisende overfor Ren- og Vedligeholdelse af Fabrikkens Toiletrum, der henlaa i ganske svinagtig Tilstand, hvorfor Fabrikstilsynet var tilskrevet om Sagen. Den 7. Oktober meddeler Direktoratet, at den paagældende Inspektør ved foretagen Undersøgelse den 14. September har fundet de nævnte Tilstande værende i god Orden, og at Fabrikkens Garderobe, Spiselokale og Vaskeindretning vil blive gjort i Orden.

Hr. Barslund har altsaa skyndt sig med at faa Sagen i Orden, men betegnende for hans Opfattelse af saa simple Ting er, at det skulde være nødvendigt at allarmere Tilsynet i den Anledning.

Esbjerg. Efter at Formerne hos Jensen & Olsen for længere Tid siden har faaet Løfte om, at der skulde blive indrettet et Omklædningsrum til dem, hvilket haardt tiltrængtes, men uden at der dog blev gjort noget ved det, har Afdelingen den 25. September meddelt, at det efter mange Henstillinger nu endelig er lykkedes dem at faa Firmaet til at tage fat paa Indrettelsen, men Spørgsmaalet skulde drives saa langt ud, at Formerne maatte true med at blive borte fra Arbejdet, hvis der ikke skete noget. Det maa nu haabes, at det ikke bliver ved Begyndelsen, men endelig en Gang bliver færdig.

Holstebro. I Lønmeddelelserne i forrige Nummer af Fagbladet staar for A/S Holstebro Jærnstøberi: »Formerne erholder et Beløb paa 30 Kr. for hver Udslagning, og dette forhøjedes ogsaa med 17 pCt.«. Her skal staa: »Formerne erholder et Beløb paa 30 Kr. hver Uge for Udslagning. Det er altsaa et ugentlig Beløb paa 30 Kr. plus 17 pCt., der saaledes bliver at fordele mellem Formerne«.

I samme Nummer omtales, at Fabrikant Birn paa et Timandsmøde var indgaaet paa at betale 5 Kr. for 2 vragstøbte Tromler, men det havde Hr. Birn glemt, da han kom hjem, og det blev derfor nødvendigt at tilskrive Sammenslutningen, og først derefter indgik Firmaet paa at betale. Det maa være Hukommelsen, der har svigtet Hr. Birn.

København. Den 1. Oktober afholdtes Mæglingsmøde paa Frederiksberg Jærnstøberi paa

Uenighed om nogle Akkordpriser. Det drejede sig om 6 mindre Modeller, hvoraf der skulde formes ca. et halvt Hundrede af hver. Den gamle Pris var tilsammen 185 Øre, og den var krævet forhøjet til 260 Øre. Sagen sluttedes med, at Akkordprisen sattes til at være 245 Øre.

Hos Firmaet F. Mogensen afholdtes den 28. September Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne. Der arbejdes ikke i Akkord paa denne Fabrik, og Gennemsnittet for 15 Mand var 100,8 Øre. De gældende Timelønninger forhøjedes med 3 Øre hver. Et Krav om Ekstrabetaling for Støbning af Hjul til Koks-Knusere i Kokiller toges under disse Forhold tilbage.

Den 8. Oktober er afholdt Mæglingsmøde hos A/S Præcision. Aarsagen hertil var Uenighed om en Akkordpris. Der var krævet 8 Kr. og tilbudt 7½ Kr. Da der til Stadighed er Stridsspørgsmaal til Stede paa denne Fabrik mellem Støbemesteren og Formerne, udviklede denne Sag sig til, at Formerne nedlagde Arbejdet, men genoptog det igen efter nogle Dages Forløb paa Betingelse af, at Mæglingsmødet straks skulde afholdes, og paa Betingelse af, at Mæglingsmændene skulde fastsætte Akkordprisen. Denne blev paa Mæglingen ansat til 8 Kr., og det oplystes, at det samme Stykke Arbejde, medens Formerne havde spadseret, var udført paa en anden Fabrik, og at man her havde betalt 8 Kr. 25 Øre. Man kan vel derfor nok gaa ud fra, at Formernes Krav om de 8 Kr. burde være imødekommet, i Stedet for at Støbemester Westberg ved sin Optræden bringer Sagen saa langt ud som Tilfældet var, og formentlig har man erkendt dette, thi ved Mæglingsmødet taltes der ikke noget om at fastholde et rejst Krav om Erstatning for Arbejdsstandsningen.

Nykøbing F. Ved et den 13. August afholdt Mæglingsmøde enedes man imellem andet om, at der skulde ske en Revision af en Del Akkordpriser. Denne Revision er nu tilendebragt, og Afdelingen meddeler den 2. Oktober herom, at Rørpriserne er forhøjede med 25 pCt., Stempelringe indtil 18" med 10 pCt., Akkordpriserne ved en lille Remskivemaskine er gennemsnitligt forhøjede med 43 pCt. og ved en større Remskivemaskine med gennemsnitlig 30 pCt.

Odense. I Fortsættelse af Meddelelserne fra Odense Afdeling i forrige Nr. af Fagbladet, hvorunder meddeles, at samtlige Sager var afsluttet ved et Timandsmøde med Undtagelse af Akkorderne hos A/S Brandt & Co., hvorfor der for denne Fabrik var afgivet Strejkevarsel, er senere sket følgende: Der indkaldtes af Hovedorganisationerne til et Fællesmøde. Dette fandt Sted den 1. Oktober, og her afsluttedes Sagen saaledes, at Maskinformernes Akkorder forhøjedes med:

For Kasser, som hidtil kostede til og med 30 Øre 9 pCt.
- — — — — fra 31 til 35 — 7 —
- — — — — fra 36 Øre og derover..... 4 —

Haandformerne havde til deres Akkorder et Dyrtidstillæg paa 9 pCt.; dette forhøjedes til 12½ pCt. paa Rundstykker og Gryder, og til 14 pCt. paa Rør. Disse Forhøjelser gives tilbagevirkende Kraft til den 18. August. For Brædtskifte skal fremtidig betales ½ Times Timeløn for hvert Skifte. Overenskomsten gælder indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges fra den 1. i en Maaned.

Svendborg. En Sag, der hos A/S L. Lange & Co. havde været løbende længe, var den 14. Juli i Aar til Forhandling i et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Den drejede sig om Arbejdsmandshjælp til Udslagning ved Maskinerne. Sagen udsattes ved ovennævnte Møde, indtil en Ombygning var færdig, og den har først nu faaet endelig Afslutning ved et Mæglingsmøde den 14. September. Det viser sig, at Støbningerne nu efter Ombygningen foregaar en Del lettere end tidligere, og Maskinformerne frafaldt derfor Kravet om Arbejdsmandshjælpen, mod at Akkordprisen pr. Kasse forhøjes med 2—3 og 4 Øre, alt efter deres Størrelse. Fabrikken har under hele Sagens Forløb hævdet, at det var noget af en Umulighed at skaffe alle de Arbejdsmænd, der skulde bruges, og at dette vil blive helt umuligt, naar yderligere Udvidelser er foretagne.

Varde. Et paa Varde Staalværk afskediget Medlem har hævdet at have Kr. 19,30 tilgode, fordi han inden sin Afsked ikke fik Lejlighed til at udføre en Akkord, der var overgivet ham, dels fordi Mesteren havde hindret ham i at arbejde saa meget han kunde paa en bestemt Dag. Efter fornøden Korrespondance imellem Afdelingen, Forbundet, Sammenslutningen og Aktieselskabet er Sagen nu sluttet med, at den paagældende Former faar udbetalt 15 Kr. 34 Øre.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Mæglingsmøde afholdtes paa Dansk Maalerfabrik, Blaagaardsgade, den 30. September d. A. angaaende Lønforholdet paa Virksomheden. Da det fra Fabrikkens Side paavistes, at Fortjenesten i de sidste 2 Maaneder var steget betydelig, hvilket skyldtes, at Virksomheden nu havde fremskaffet tilstrækkeligt med Materialer, enedes man om at slutte Sagen, uden at der ændredes noget ved den bestaaende Lønordning.

Timandsmøde afholdtes den 20. September d. A. angaaende Krav fra de hos Firmaet Chr. A. Jensen, København, beskæftigede Metalstøbere om Tillæg til de bestaaende Akkordpriser. Man enedes om, at et hidtil ydet Dyrtidstillæg paa 5 pCt. til Ugefortjenesten skulde bortfalde, og at der i Stedet skulde ydes et Tillæg paa 5 Øre pr. Kasse, hvilket vilde give en Merindtægt paa 4 à 4½ Kr. ugentlig pr. Mand.

Arbejdsløsheden i September 1918.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	25	2
— anmeldt i Løbet af Maaneden	13	5
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen..	8	0
— — - Centralarbejdsanvisningskontoret	2	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	6	4
Militær, Bortrejst, Sygdom e. l.....	3	0
Ledige Dage i Maaneden.....	704	107
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	19	3

Jærn- og Metalslibere.

Fra 1. Oktober er Kontoret, Vester Søgade 2, *Stuen*, aabent til følgende Tider: Hver Dag fra 10—3 og desuden Tirsdag Aften fra 7—8½, Onsdag Aften fra 7—8, Fredag Aften fra 7—8 og Lørdag Aften fra 7—9. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag Formiddag fra 10—11 og Sygeunderstøttelse udbetales Fredag Formiddag fra 11—12.

Mæglingsmøde. Den 9. Oktober afholdtes Mæglingsmøde hos »Union« i Kastrup. Anledningen var, at Fabrikken havde nægtet at betale et Medlem for nogle Daglønstimer, som han mente sig berettiget til, samt at Fabrikken havde fradraget to Medlemmer Betaling for nogle Skeer, som var revnede. Der opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Sagen gaar til Timandsmøde.

Metaltrykkere.

Aarhus. Hos Firmaet V. Møller & Søn, som staar udenfor Arbejdsgiverforeningen, var der fra dets Metaltrykkere stillet Krav om et Dyrtidstillæg tilsvarende Augustreguleringens. Firmaet paastod, at det igennem forhøjede Akkordpriser og Timelønninger, som for nylig var indførte, alt havde taget Hensyn til Reguleringen. Ved nogle Forhandlinger, der fandt Sted i Slutningen af September Maaned, kom man til Enighed om, at et Dyrtidstillæg paa 8 Øre pr. præsteret Arbejdstime skal udbetales med tilbagevirkende Kraft fra Mandag den 2. September.

København. Hos Sølvvarefabrikant C. C. Hermann er Timelønnen forhøjet for 2 Mand med 10 Øre til hver; den tidligere Timeløn, der henholdsvis var 120 og 150 Øre, er hermed forhøjet til 130 og 160 Øre.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønstatistik. Under Hensyn til Diskussionen paa Sommerens Repræsentantskabsmøder angaaende Ønskeligheden af stadig at have saa ny statistiske Oplysninger, som det efter Omstændighederne er muligt, samt navnlig ogsaa under Hensyn til de kommende Overenskomstforhandlinger har Hovedbestyrelsen vedtaget atter i Aar at udsende Lønskemaer til Udfyldning, saaledes at Udfyldningen sker paa den Lønningsdag, som falder mellem den 3. og 10. November.

I Løbet af den nærmeste Tid vil der til Afdelingerne blive udsendt det nødvendige Materiale til Brug ved Indsamlingen af en Medlems-, Svende-, Lærlinge- og Lønstatistik.

Hovedbestyrelsen gør allerede nu opmærksom paa Sagen og opfordrer hver enkelt af vore Medlemmer til at udfylde et Skema, som vil være at faa ved Henvendelse til Klubbernes eller Afdelingernes Tillidsmænd.

Desuden opfordres Medlemmerne til straks efter Udfyldningen af Skemaet at aflevere dette til rette Vedkommende. Skemaet kan afleveres i lukket Konvolut, hvis nogen maatte ønske dette.

Af Hensyn til at der i Aar er et Dyrtidstillæg, som udbetales som et Særtillæg pr. præsteret Arbejdstime, bedes Medlemmerne udvise den størst mulige Omhu med at udfylde Skemaerne, da den endelige Statistik ellers let vil komme til at lide af Mangler. I det hele beder vi vore Medlemmer være os behjælpelige med at faa Statistikken gjort saa fuldkommen som muligt, og det skal bemærkes, at de Oplysninger, som vi har faaet ind, Aar efter Aar baade er steget forholdsvis i Tal og har været stedse bedre og bedre udfyldt. Vi gaar uden videre ud fra, at denne gode Udvikling vil blive fortsat til Gavn for det Materiale, som skal bruges ved Forhandlingerne med Arbejdsgiverne, ikke alene af Hovedbestyrelsen, men ogsaa af vore Afdelinger og Værkstedstillidsmænd.

Lønforhøjelser. Ved et Mæglingsmøde d. 10. September hos A/S Nielsen & Winther forhøjedes Gennemsnitstimelønnen fra 56 til 62 Øre. Firmaet beskæftigede i April Kvartal ca. 250 Mand.

Fabrikant Buhl i Ringe er, omend under Trusel af Strejke, indgaaet paa at betale Augustreguleringens 8 Øre pr. Time.

I København har Reserve-Beslagsmedene under Statens Dyrlægekorps faaet et Løntillæg fra 5. August (Reguleringen) d. A. at regne. Ugelønnen forhøjedes derved for 3 Mand fra 48—53 Kr.

Fra Thisted meddeles, at Fabrikken »Nordthy«, de mindre Smaaværksteder og Maskinfabrikken i Hurup er indgaaede paa at yde deres Svende Augustreguleringens Tillæg.

I Nakskov har 25 Mand paa Smaaværkstederne faaet deres Timeløn hævet med 9 Øre. Gennemsnitstimelønnen steg derved fra 73,3 til 82,2 Øre.

Ved Stubbekøbing-, Nykøbing-Nysted-Banens Værksted er Timelønnen fra 5. August at regne forhøjet med 12 Øre fra gennemsnitlig 69—81 Øre.

Hos M. Kjær, Vesteraa i Aalborg, hævedes Gennemsnitstimelønnen ved et Mæglingsmøde den 18. September fra 68,2 til 77,2 Øre. Hr. Kjær havde villet fradrage et Dyrtidstillæg paa 7 Kr. pr. Uge, da Augusttillægget traadte i Kraft. Ved Ydelsen af de 9 Øre pr. Time, bortfaldt Dyrtidstillægget paa 7 Kr. pr. Uge.

Hos C. M. Hess i Vejle mægledes den 24. September paa Lønkrav. Der gaves 3 Øres Tillæg pr. Time plus 5 pCt. til Ovne Nr. 90 og Brændovnene paa Fabrik A, medens paa Fabrik B Emailleovnene optoges til Forhandling. Endvidere gaves 4 Øre mere pr. Time i Udearbejde.

Paa Ernst Voss Fabrikker i Fredericia mægledes den 23. September i Anledning af Lønkrav. 10 Mand paa Timelønsarbejde faar 7 Øre hver, medens 29 Akkordarbejdere faar 5 Øre hver. Akkordpriserne paa Drejearbejde og Kugleiejer forhøjes med 10 pCt., de øvrige Akkorder med 5 pCt. — Samme Dag mægledes ogsaa paa Lønkrav paa E. Rasmussens elektromekaniske Fabrikker. Her fik 14 Mand 60 Øre til Fordeling paa Timelønningerne.

Hos Fabrikant Chr. Nielsen i Horsens mægledes ligeledes den 24. September. Samtlige Timelønninger forhøjedes med 6 Øre og paa Reparationsarbejde i Dagløn gives 25 pCt. Dyrtidstillæg.

Paa Lolland-Falsters-Banens Værksted i Maribo er Timelønningerne forhøjede med 10,2 Øre, hvorved Gennemsnitstimelønnen bliver 94,0 Øre.

Hos Bruun & Sørensen i Aarhus er Timelønnen for 23 Mand steget fra 70,5 til 75,7 Øre. Paa Akkorder med enkelte Stykker ydes et Tillæg fra 10—50 pCt., endvidere betales 5 Øre pr. Time for Svejsearbejde (Dyrtidstillæg), og Fabrikant Sørensen lovede at skaffe Arbejderne Tørv og Kartofler for den kommende Vinter. — Hos Laursen, Nørregade, er Akkorderne paa Revolverdrejearbejde forhøjede med 25 pCt. — Hos De forenede Jærnstøberier har 28 Mand faaet 64 Øre, Akkorderne er hævede med 10 pCt., Procentakkorderne fra 50—60 pCt. Paa alle større Akkorder udbetales forskudsvis 60 pCt. pr. Uge. Gennemsnitstimelønnen er nu 61 Øre. — Endvidere er Timelønnen for 14 Mand hos A/S »Dynamo« hævet fra 66,3 til 72,7 Øre pr. Time.

Den 27. September afholdtes i Roskilde Mægling paa Lønkrav paa de derværende Fabrikker. Paa Mandrups Maskinfabrik fik 11 Mand 70 Øre, paa »Hammerbo« 6 Mand 40 Øre til Fordeling. Paa Roskilde Maskinfabrik 11 Mand 70 Øre og paa Christiansens Maskinfabrik fik 2 Mand 10 Øre. Alle Steder gaves Løfte om Akkord i størst mulig Udstrækning. Endnu mægledes paa Maglekilde Maskinfabrik hvor 8 Mand fik 76 Øre til Fordeling paa Timelønningerne.

Paa Maskinfabrikken »Phønix« i Odense mægledes den 1. Oktober i Anledning af Lønkrav. 16 Mand fik ialt 90 Øre til Fordeling pr. Time, og Sporskiftearbejderne forhøjedes med 20 pCt.

Fra Holbæk meddeles, at der paa forskellige Virksomheder i Byen og dens Omegn har været rejst Lønkrav. Resultatet er, Timelønnen hos Olsen i Hørve er steget til 73 Øre, hos Cyklefabrikant Nøhr 73 Øre (1 Dags Strejke). — Hos samtlige Grovsmedemestre, paa Odsherredsbanens Værksted, Maskinfabrikken »Kultus«, hos P. Madsen, Asnæs, Brdr. Hansen, Vig, og A. P. Andersen, Svinninge, er Augustreguleringens 8 Øres Forhøjelse gennemført.

Den 19. September mægledes paa Kallundborg Motorfabrik formedelst Lønkrav. 13 Mand fik 50 Øre til Fordeling pr. Time, og de daarlige Akkorder optoges til Revision.

Hos A/S »Tuxham« i København mægledes den 4. Oktober. 51 Mand fik 350 Øre til Fordeling pr. Time. Firmaet lovede endvidere, at Akkordpriserne saa vidt muligt skal blive fastsat før Arbejdets Paabegyndelse.

Overenskomster. I Odense er der oprettet en Overenskomst med den derværende Cykleindustriforening. 22 Mand fik derved deres Timeløn hævet fra 66,6 til 78,6 Øre pr. Time. Overenskomsten gælder til 1. Marts 1919.

Københavns Afdeling 1 er indgaaet paa, at den med Det danske Petroleums A/S gældende Overenskomst forlænges paa et Aar fra 1. Juni 1919 at regne, imod at Timelønnen for 20 Mand hæves fra 82—107 Øre.

Mæglingsmøder. Paa Nordiske Skrivemaskinefabrikker i København mægledes den 14. September. Svendene klagede over, at der var oprettet en maskeret Formandsstilling. Svendene erkendte dog, at hans Stilling nu var en virkelig Formandsstilling. Endvidere forlangtes 131 Kr. 96 Øre udbetalt til en Arbejder. Man enedes om at dele Beløbet lige over.

Firmaet klagede over Klubmøder i Arbejdstiden og krævede derfor Tillidsmanden fjernet. Efter den førte Diskussion erklærede Firmaet sig for tilfredsstillet og tog Kravet om Tillidsmandens Fjernelse tilbage.

Den 7. September forlod 8 Kedelsmede hos De Smithske Jærnstøberier i Aalborg deres Arbejde, fordi der var foretaget Fradrag i deres Udbetaling for formeget udbetalt Akkordoverskud. Sammenslutningen kaldte det Strejke, men Kedelsmedene var ikke videre villige til at genoptage Arbejdet, men efter forskellige Forestillinger blev de da paany samlede og gik saa i Arbejde den 16. September, hvorefter Mægling afholdtes den 18. September. Her ordnedes Sagen til Parternes Tilfredshed, og Svendene fik Lov at beholde de udbetalte Beløb.

Den 24. September mægledes hos Fabrikant Mahler i Vejle paa Krav om Udbetaling af 192 Kr. 40 Øre paa 4 Enkeltakkorder, som en Mand var afskediget fra. Der udbetaltes 100 Kr.

Hos P. V. Hallengreen & Søn i Stubbekøbing mægledes den 23. September paa Klage fra Arbejderne over, at Augustreguleringens 8 Øre tilbageholdtes under Henvisning til, at Firmaet ydede et Dyrtidstillæg paa 5 pCt. Man enedes om, at Augusttillægget udbetaltes uden at der sker nogen Forringelse i de hidtidige Lønvilkaar.

Den 20. September mægledes paa A/S »Atlas«, idet Arbejderne paany (se »Timandsmøde«) trods Firmaets Protest, holdt Week-end den 7. September. Tillidsmanden forpligtede sig til at modarbejde saadant i Fremtiden og satte sit Mandat ind paa at holde dette.

Hos Firmaet Althuon & Nielsen mægledes den 30. September paa Krav om Udbetaling af Augusttillægget. Dette udbetaltes.

Hos Gas- og Vandmestrene i Odense mægledes den 1. Oktober. Anledningen var forskellige Uoverensstemmelser vedrørende Betalingen for visse Arbejder. Der aftaltes forskellige Ændringer i Overenskomsten af 28. Januar, og man enedes ogsaa om, at Augusttillægget udbetales med 8 Øre for Daglønstimer fra 5. August at regne, naar Manden da ellers er antaget før denne Tid.

Timandsmøde. Den 20. September afholdtes i København et Timandsmøde. Følgende Sager behandledes:

1. Krav om Løntillæg hos Anker Heegaard i Frederiksværk. Akkordprislistens Dyrtidstillæg paa 12½ pCt. forhøjedes til 25 pCt. Den kan da først opsiges til 31. Marts 1919. 3 Mand paa udelukkende Timeløn faar denne forhøjet med ialt 22 Øre, og de øvrige Smede og Maskinarbejdere faar Timelønnen forhøjet med ialt 65 Øre pr. Time.

2. Klage over Afskedigelse af Tillidsmanden paa Dansk Kinematograffabrik. Denne genantoges efter en kort Diskussion om Sagen.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
3. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
4. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
5. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
6. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.
7. Vognfabrikant Christensen, Varde.
8. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.

Viborg. Den i sidste Nummer af Bladet anførte Strid hos Firmaet Lund & Christensen i Viborg blussede paany op den 19. September, hvor Arbejdet atter nedlagdes i Anledning af Formandsspørgsmaalet. Den 23. September genoptoges det igen og nu paa en Ordning, hvorefter den omdisputerede Mand fratræder Stillingen som Formand. Firmaet indmeldte sig under Striden i Centralforeningen for Smedemestre i Østifterne.

Vordingborg. Den 21. September nedlagde 19 Mand i Vordingborg Arbejdet. De var i Arbejde hos forskellige Firmaer, men Lønningerne er overalt meget smaa i Forhold til det øvrige Land. Et af Firmaerne havde gjort Skridt til Indmeldelse i Sammenslutningen, men ikke faaet Indmeldelsen i Orden. For dettes Vedkommende er der fra Sammenslutningen forsøgt en Forhandling, men uden Resultat, og nu siges Firmaerne at være saa tilfreds med Strejken, at de praler med nemt at kunne undvære Svendene til hen i Marts Maaned.

— Men længere kan de jo altsaa heller ikke, og hvem ved — til den Tid er Tiderne maaske saadanne, at Svendene kan undvære Mestrene i Vordingborg.

Holbæk. Hos Cyklefabrikant Nøhr i Holbæk strejkedes den 28. September for at faa Augusttillægget. Dette udbetaltes derefter.

Kallundborg. Den 28. September var Skibsbyggerne paa Kallundborg Skibsværft forlangte til at arbejde over. Dette nægtede de, og Skibsbygmesteren udførte da Arbejdet om Søndagen. Dette medførte, at Skibsbyggerne fra Mandag den 30. September iværksatte en ulovlig Arbejdsstandsning, som først hævedes fra den 7. Oktober efter gentagne Forlangender fra Hovedbestyrelsen. Et om Sagen berammet Møde i Arbejdsgiverforeningen aflystes derefter.

København. Paa Georg Feldthusens Fabrikker paa Bernstorffsvej i København etableredes den 1. Oktober Arbejdsstandsning, fordi Firmaet afskedigede Arbejdernes Tillidsmand, et af vore Medlemmer. — Paa denne Fabrik har imidlertid alle Branchers Arbejdere dannet en Fællesklub, men Formanden for en saadan er jo ikke beskyttet i H. t. Overenskomsten. Arbejdet genoptoges den 2. Oktober, og der er nu indgaaet Klage til Organisationen over Firmaets Fejl i denne Sag

Maskinmesterforeningen meddeler, at Forholdene paa Silkeborg Elektricitetsværk er i Orden.

Maskinmesterforeningen meddeler ligeledes, at Forholdene ved Nørresundby Elektricitetsværk er saadanne, at Maskinmesterforeningens Folk har opsagt deres Pladser.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Aage Sørensen,
Formand.

Stiftelsesfest.

Aarhus Afdeling af Smedeforbundet

fejrede Lørdag den 12. Oktober sin 35-aarige Stiftelsesfest, bestaaende i en Aftenunderholdning med paafølgende fælles Kaffedrikning og Dans til Kl. 1.

Der er Tradition i bedste Forstand over vore gamle Forbundsafdelinger, og dette gælder først og fremmest Aarhus Afdeling, hvis Medlemmer med Damer i et Antal af 1000 deltog i Festen i den store og smukke Forsamlingsbygning, som blev Frugten af mangeaarigt Arbejde og Sammensparing af Midler af de aarhusianske Arbejdere med Landstingsmand Harald Jensen i Spidsen.

Festen i Lørdags tog sin Begyndelse ved 3-Tiden ved en Fællesspisning for en snævrere Kreds af Afde-

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Metaltrykkerforbund.						
97	Gylche, Paul	København	23. 3.96	København	6. 1.17	København	1. 6.18
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
26393	Andersen, Anders Peter..	Sundbylille	9.12.70	Kbhvn. Afd. 1	10. 5.18	Kbhvn. Afd. 1	29. 6.18
25839	— Engelhardt B..	København	1.10.97	„ „ 1	12.10.17	„ „ 1	1. 6.18
27425	— Harry Chr.....	Aarhus	1. 5.97	Kolding	1.11.17	„ „ 1	1. 6.18
2232	Bille, Aage V. Steen.	Frederiksberg	10.12.90	Kbhvn. Afd. 1	14. 1.11	„ „ 1	6. 7.18
3067	Christensen, Alfred.....	Aarhus	22.11.87	Helsingør	3. 7.14	„ „ 1	18. 5.18
16532	Dimsitz, Abraham	Rusland	5. 3.91	Kbhvn. Afd. 1	23. 1.14	„ „ 1	1. 6.18
27526	Eskemose, Mads Peter R..	Sanderum Sogn	19. 1.97	Odense	1.11.17	„ „ 1	22. 6.18
27159	Fischer, Rudolf Ernst ..	København	1. 4.96	Kbhvn. Afd. 2	22. 6.17	„ „ 2	25. 5.18
12369	Frederiksen, Hans Chr.....	Egøje	13. 7.94	Roskilde	20. 7.14	Slagelse	23. 3.18
25655	Haastrup, Alfred H.....	Kristiania	3.10.96	Kbhvn. Afd. 1	14. 7.17	Kbhvn. Afd. 1	22. 6.18
23780	Hansen, Anders Chr. Jul.	Avernakø	14.11.86	„ „ 1	15. 9.16	„ „ 1	22. 6.18
26455	— Edvin Villiam..	København	12. 5.99	„ „ 1	11. 6.18	„ „ 1	8. 6.18
24982	— Einar Edvard..	Lillebrænde	15. 1.98	Holeby	3. 4.17	„ „ 1	29. 6.18
26490	— Frederik Nic...	Odense	4.10.92	Kbhvn. Afd. 1	28. 6.18	„ „ 1	6. 7.18
26070	— Hans Chr. Jul..	København	13. 5.94	„ „ 1	26. 1.18	„ „ 1	29. 6.18
18450	— Hans Emil	Flindtrup	29. 7.87	„ „ 1	26. 2.15	„ „ 1	6. 7.18
23090	Hegner, Aksel Vald.....	København	16. 9.84	„ „ 1	10. 3.16	„ „ 1	8. 6.17
26971	Heinsen, H. P. M.....	Odense	2. 1.66	Stubbekøbing	16. 5.17	Stubbekøbing	1.12.17
26488	Höltzel, Nicolaj A. M. A..	Petrograd	8. 8.96	Kbhvn. Afd. 1	26. 6.18	Kbhvn. Afd. 1	29. 6.18
11221	Iversen, Chr. Peter	København	28.12.94	„ „ 1	4. 5.18	„ „ 1	8. 6.18
28293	Jensen, P. Chr.....	—	7. 8.87	Esbjerg	10. 1.18	„ „ 1	15. 6.18
23868	Johansen, Jens Ludvig...	—	8. 5.97	Kbhvn. Afd. 1	13.10.16	„ „ 1	18. 5.18
25804	Kreipke, Johan	Assens	5. 3.88	„ „ 1	28. 9.17	„ „ 1	8. 6.18
16602	Larsen, Oluf Laurits...	København	10. 8.84	„ „ 1	6. 2.14	„ „ 1	1. 6.18
24137	Madsen, Rasmus Peter.	Lisbjerg pr. Aarhus	6.11.92	„ „ 5	21.10.16	„ „ 2	1. 6.18
7893	Magnussen, Niels Chr.....	Tørring	13. 1.82	Aarhus	4. 5.00	„ „ 1	4. 5.18
27449	Martinussen, Walther E....	København	25. 4.00	Varde	2. 3.18	„ „ 1	8. 6.18
25082	Michelsen, Jens Pauli.....	Thorshavn	2. 7.85	Kbhvn. Afd. 1	8.12.16	„ „ 1	29. 6.18
29978	Molander, Niels.....	Eskildstuna	19.11.92	Klsm. Fagf. Kbhvn.	12. 7.18	„ „ 2	13. 7.18
22644	Møller, Aksel Fornitz..	Rønne	18. 3.98	Rønne	1.11.16	„ „ 1	29. 6.18
9310	Nielsen, C. Aug. Konow	Fraugde	28. 5.91	Maribo	1. 5.11	„ „ 1	1. 6.18
10557	— Hans Marinus.	Fredericia	4. 7.84	Roskilde	1. 1.09	„ „ 1	29. 6.18
28236	— Søren Skov ...	Udbyneder pr. Hamdal	9. 5.94	Hobro	9. 5.18	Hobro	1. 6.18
9602	Norlin, Jarl Joseph....	København	28. 4.97	Kbhvn. Afd. 2	23. 6.16	Kbhvn. Afd. 2	4. 5.18
8400	Olsen, Kaj Chr. N. C..	Frederiksberg	6.10.94	„ „ 1	4. 8.17	„ „ 1	15. 6.18
19449	Overbye, Søren.....	Randers	4.12.91	„ „ 1	4. 5.18	„ „ 1	15. 6.18
11128	Petersen, Hjalmar Arnold	København	18.12.91	„ „ 1	10. 4.12	„ „ 1	11. 5.18
19247	Ploug, Hans Milius A.	Taarbæk	16. 2.78	„ „ 1	9. 2.17	„ „ 1	22. 6.18
25230	Rasmussen, Jørgen	Svendborg	15.10.65	Berlin	28. 1.07	„ „ 1	8. 6.18
26187	Sandelin, K. G. R.	Stafnæs	21. 2.95	Kbhvn. Afd. 1	9. 3.18	„ „ 1	29. 6.18
16560	Schmidt, Niels Peter H..	København	4.11.93	„ „ 1	24. 1.14	„ „ 1	1. 6.18
Norsk Bog 30595	Sørensen, Karl.....	Fredericia	26.10.95	Middelfart	4. 5.14	Fredericia	8. 9.17
7337	— Sophus Andr...	Taarnby	26. 1.95	Kbhvn. Afd. 1	12.10.15	Kbhvn. Afd. 1	6. 7.18
7913	Trane, Conrad.....	København	12. 5.92	Berlin	26. 7.14	„ „ 1	8. 6.18
26311	Willumsen, Jens Arn.	Frederiksberg	5. 5.98	Kbhvn. Afd. 1	20. 4.18	„ „ 1	8. 6.18
16695	Ørsted, Harald Knud ..	København	7. 8.94	„ „ 1	13. 5.16	„ „ 1	29. 6.18

lingens gamle Veteraner og Medlemmer tillige med nogle indbudte Gæster. En Fællesspisning omfattende alle vilde nemlig for Tiden ikke kunne lade sig gennemføre, men Kl. 6 tog man fat paa Aftenunderholdningen, hvor den store Sal var fyldt med et festklædt Publikum, som gjorde denne Afdelings 35-aarige Stiftelsesfest ikke alene til en Fest, men til en stilfuld Højtidelighed.

Efter at Afdelingens unge Formand, Leonhard Hansen, havde budt Medlemmerne og Gæsterne hjerteligt Velkommen og meddelt, at man i Dagens Anledning havde husket paa de gamle Veteraner, Jens Andersen, N. P. Nielsen og L. J. Sørensen, som har fulgt Afdelingen igennem de mange Aar, den har bestaaet, ved at forære dem hver en smuk Sølvvase eller Sølvblomsteropsats, holdt Forbundsformand J. A. Hansen

efter Indbydelse Festtalen, som blev modtaget med meget Bifald. Derefter toges fat paa Aftenunderholdningen, hvor Smedenes flinke Sangkor, »Vulkan«, udfyldte den væsentligste Del af Repertoiret. Bl. a. blev afsunget en lille Kantate, forfattet af Afdelingens Formand, og hvoraf Solopartiet blev sunget af en Kollega Jørgensen fra Statsbanernes Centralværksted.

Ved Kaffedrikningen gik det løs med Taler samtidig med, at man gennemgik en i Dagens Anledning forfattet Festavis, »Forhammeren«, indeholdende en Revy med mange morsomme smaa Hip til de mere kendte blandt de stedlige Kolleger. Aarhus Afdeling tæller nu ca. 1200 Medlemmer, og efterhaanden, som man er blevet saa mange, har man jo ikke altid kunnet undgaa at mærke lidt til den velbekendte Uro indenfor de organiserede Arbejderes Rækker, men som alt bemærket, er der Tradition i Aarhus Afdeling, og de unge, der nu er i Spidsen, tager haandfast paa Tingene, der lover godt for Fremtiden. Vi mindes ogsaa de gamle Kolleger, som med Samuelsen i Spidsen i mange Aar ledede denne langt vor største Provinsafdeling og gjorde dette i Arbejderpartiets Aand og skabte derved en Stab af maalbevidste socialdemokratiske Arbejdere, der ogsaa kan siges i ikke ringe Grad at være Kærnen indenfor den aarhusianske Arbejderstand, men først og fremmest ønsker vi Aarhus-Kollegerne til Lykke med den smukke Fest samtidig med, at vi udtaler de bedste Ønsker for Afdelingens Fremtid.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for August 1918 over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Bogense: J. Johansen, Bogense Mark.
Fredericia: P. Petersen, Dalegade 5.
Hillerød: N. Bernekilde, Møllestræde 10, 1., Sidebygn.
Horsens: Th. Thomsen, Jyllandsgade 4, 2.
Kerteminde: L. Larsen, Langegade 48.
Nykøbing J.: P. Skyum, Markedsgade 39.
Ringsted: E. Petersen, Søndergade 3, 1.
Varde: A. Sørensen, Adr. Enkefru Hansen, Søndergade.

Kasserere:

Frederikshavn: Jens Bæch, Bovensgade 10.
Hørsholm: Fr. Andersen, Hovedgaden.
Præstø: H. Hemmingsen, Havnevej.
Ribe: E. Hansen, Gravsgade 166.
Ringsted: O. Andersson, Dahls Pensionat, Køgevej. 12—1 og 6—7.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Formænd:

Lyngby: Niels Jeppesen, Bagsværdsvej 5, Lyngby.

Kasserere:

Lyngby: Martin Larsen, Ulrikkasminde, Søborg.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Formænd:

København: C. Holst, Thorsgade 14, 2., L. Træffes som Regel hver Dag fra 7—8.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kasserere:

Assens: Ingen Udbetaling om Søndagen.
Faaborg: A. E. Nielsen, Chr. den 9's Vej 7.
Hjørring: Ikke Kontortid om Søndagen.
Kerteminde: Smed L. Larsen, J. A. Larsensvej 2, 1.
Ringe: O. D. Johansen, Svendborgvej. Kontortid: Hverdage fra 6—7 Aften.
Skanderborg: N. Chr. Larsen, Møllegade 40, St.
Slagelse: L. Christensen, Nyvej 22, St. Kontortid: Hverdage fra 12½—1 og fra 7—8 Aften.
Svendborg: Anvisningskontoret, Margrethevej 2, har faaet Telefon Nr. 1099.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

Nr. 125 Carlsen, Th.
- 120 Christiansen, Jens.
- 124 Jørgensen, Chr.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 27466	Chr. Larsen	(Hillerød)
- 6593	E. Hansen	(Kbhvn. Afd. 2)
- 28019	L. P. Pedersen	(Horsens)
- 19393	B. Chr. Jensen	(Randers)

Medl. Nr. 19277, C. L. Martinsen, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 11847	P. Leonard S. Paulsen.
- 5271	S. Jørgensen.
- 863	H. Svendsen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 18281	Bechmann,	Aage H.	18. 1.13
- 20944	Bøjlesen,	Peter Rosacher	2.11.12
- 7435	Jensen,	Niels Anton	22.10.10
- 12586	Kruse,	Einar Robert	22. 3.13
- 4603	Markussen,	P.	2. 1.09
- 11346	Mauritzen,	Otto	30.12.99
- 8519	Wilstrup,	Chr. Paul Dahl	15. 8.08

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 8368	Andersen,	Harry Ole Johs.	11.12.15
- 17824	—	Julius	5.12.14
- 8537	Christensen,	Hans Peter	13.11.15
- 23346	—	Jens	15. 7.16
- 23912	Christiansen,	Søren Peter	25.11.16
- 21654	Døj,	Carl Christian	11.12.15
- 20008	Hansen,	Aage Chr.	10. 6 16
- 1280	—	Carl	27. 3.15
- 23180	—	Emanuel Arnold	17.11.17
- 24571	—	Jens Peter Vald.	9. 2.18
- 12964	Iburg,	Frits Gustav	29. 7.16
- 1526	Jensen,	Corn. P. Chronqvist	9. 1.15
- 26992	—	Jens Jørgen	26. 1.18
- 5271	Jørgensen,	Sofus Marius	24. 3.17
- 768	Krøger,	Erik M. A. Chr. H.	27.11.16
- 15078	Nielsen,	Georg Peter A.	9.10.15
- 19598	—	Laurids C. J.	? ? 16
- 24089	—	Svend A.	16. 9.16
- 17967	Petersen,	Chr. Peter M.	9. 6.17
- 11847	Poulsen,	P. Leonard Søballe	9. 3.18
- 12083	Rosenkvist,	A. E.	21. 7.17
- 863	Svendsen,	Henry Chr.	20. 3.18
- 12476	Sørensen,	Emil	27. 5.16
- 14150	—	Knud Lennemann	17.11.17
- 19820	Wejsholt,	Bernhard S.	30. 9.16
- 12758	Vogter,	Hans Chr. Fr.	27. 3.15

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 6, 14. Aargang.

Teknologisk Instituts Aftenkursus.

Teknologisk Instituts Aftenkursus paabegyndes i Oktober Maaned og koster 12 Kr. 50 Øre pr. Deltager. Indmeldelse sker paa Skolen.

Der undervises i: 1) Haandværkerret og Samfundslære, Erhvervsgeografi, Stillære, Kulturhistorie, 2) Bogholderi og Regning, særligt Kursus i Regning, Aritmetik og Geometri, Overslagsberegning, Skrivning og Forretningslære, Dansk samt fremmede Sprog.

Og endelig er der for det 3. de faglige Kursus. Af Interesse for vore Medlemmer er der følgende Kursus: *Fag- og Materiallære for Smede og Maskinarbejdere samt Elektroteknik.*

Vi anbefaler alle de af vore Medlemmer, som har Tid dertil, at tage et af disse Kursus.

Vejledning for den faglige Voldgiftsbehandling.

I Henhold til Lov Nr. 81 af 12. April 1910, § 19, har Indenrigsministeriet den 1. Juni 1915 nedsat et Udvalg til at foretage Gennemsyn af Loven om Den faste Voldgiftsret og eventuelt foreslaa Forandringer i samme.

Der foreligger nu en omfattende Betænkning fra dette Udvalg, ledsaget af Forslag, som vil komme til Behandling i den kommende Rigsdagssamling. I Henhold til tidligere givet Løfte skal vi lejlighedsvis komme ind paa en nærmere Omtale af denne Sag.

I Tilslutning til Betænkningen fra dette Udvalg — det saakaldte ny Augustudvalg — er der efter Forslag af Formanden for Den faste Voldgiftsret, Dr. jur. C. Ussing, udarbejdet en »*Vejledning for den faglige Voldgiftsbehandling*«.

Denne Vejledning er senere tiltraadt af Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, og den omsendes nu i disse Dage paa Foranledning af De samvirkende Fagforbund til de respektive Forbundsafdelinger. Man kan maaske sige, at Afdelingerne ikke har saa meget med Benyttelsen af disse Regler at gøre, da det altid vil være Forbundsledelserne, der kræver og besørger Voldgiftsbehandlingen paa Foranledning af Klubber og Afdelinger, men mange vil dog sikkert være interesserede i at kende disse Instrukser fra Hovedorganisationerne nærmere, og vi anbefaler derfor specielt alle vore Tillidsmænd at sætte sig i Kundskab om Indholdet af denne Vejledning.

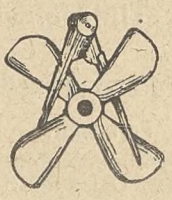

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 1 NOVEMBER 1918 5. Aarg.

Freden og den ny Tid, der kommer.

Den rigtige Fred er ganske vist ikke sluttet endnu, men Kanontordenen er forstummet. Kejser, Konger og Hertuger har mere eller mindre modstræbende taget eller faaet deres Afsked. Der indvarsles med andre Ord en ny Tid. I de allerførste Dage kunde man læse i vor Dagspresse om den Uro og Nervøsitet — man kunde maaske sige den Saarfeber, som er kommet til Udbrud rundt omkring i Europas Lande ved den store Forandring og Rystelse, som Efterretningen om Centralmagternes Kapitulation overfor Vestmagterne medførte i alle Forhold.

De menige Soldater tog mange Steder Kommandoen ved Fronterne. Der oprettedes „Soldaterraad", dog vistnok ikke helt efter russisk Mønster, og Marinesoldaterne tog Magten fra Officererne og nægtede at gaa paa det vilde Æventyr ud paa Havet til Kamp og den mere eller mindre visse Død.

Adskillige Steder forsøgte man sig med Generalstrejker, og vi tør ikke benægte, at disse har kunnet forklares og forsvares paa visse Steder, hvor en Manifestation var nødvendig for at hjælpe en ny Tid frem. Naturligvis var der ogsaa straks Folk paa Færde herhjemme, som skulde forsøge sig, men dette var dog for meningsløst. Har vi kunnet holde os i Ro og udenfor Krigen i 4 Aar, og har vi været i Stand til at afbalancere Forholdene ernæringsmæssigt og økonomisk set saaledes, at her dog har været om ikke andet saa jævnt taalelige Forhold, saa vilde det være en topmaalt Meningsløshed at etablere Anarkiet i det Øjeblik, hvor den halve Verden skal til at omgruppere sig og bringe Orden ud af det herskende Kaos, som Krigen har skaffet. Naa, Forsøget blev gjort, og saa har vel Sjælen Ro hos en Del af dem, som endelig maatte have Stormløbet forsøgt for at konstatere deres Afmagt overfor Fagorganisationerne og Arbejderpartiet. Deres løgnagtige Reptiliepresse vil næppe faa blide Kaar efter dette.

Men Interessen knytter sig til Fremtiden.

I disse Dage er det socialdemokratiske Parti herhjemme traadt frem med et Manifest fra Partibestyrelsen og Rigsdagsgruppen, hvilket stiller en Række socialpolitiske Spørgsmaal paa Dagsordenen, samtidig med at Arbejderpartiets Repræsentant i Ministeriet fra alle Sider har faaet Tilslutning til, at han for Fremtiden overtager en Portefølje i Ministeriet, indeholdende en Række af Arbejderpartiets og Fagorganisationernes Mærkesager. Vi nævner enkelte, saasom Indførelse af 8 Timersdagen, i første Række for Virksomheder med kontinuerlig Drift, Afskaffelse af Natarbejde i Bagerier, Revision af Lærlingeloven, Invaliditetsforsorg, Forbedring af Arbejdsløshedsloven, Ændring af Dyrtidsloven, saaledes at der ogsaa bliver Midler til Beklædningshjælp.

Selvom dette nu ikke betyder, at al Verden bliver reformeret paa en Gang, saa er det dog ganske utvivlsomt, at det Tobrud, som Afslutningen af Vaabenstilstanden paa Vestfronten i det Hele taget har ført med sig i de europæiske Lande, har skabt en Atmosfære, i hvilken der kan og vil blive gennemført Reformer til Gavn for det arbejdende Folk. Dette betyder ikke

„Proletariatets Diktatur", og i Virkeligheden er dette kun en Fraſe, et uvirkeligt Begreb, ſom intet Samfund kan holdes oppe ved. Et Samfund kan kun baſeres paa et Regimente, der har Plads for hele Folket, for alle Afſtygninger under Reſpekt for ikke alene en enkelt Klaſſes Rettigheder, men for alle Menneſkers Rettigheder.

Hvad der forhaabentlig ogſaa hurtigt vil kunne ſke, er Genoprettelſen af det fulde internationale Samkvem mellem alle Landes Arbejderorganiſationer. Diſſe ſtore, livskraftige Sammenſlutninger i de forſkellige Lande, ſom i enhver Henſeende betyder en overordentlig ſtor Magtfaktor i de producerende Folkeſamfund.

Under Krigen har vi ſom bekendt i høj Grad været henviſte til Samarbejdet mellem de ſkandinaviſke Organiſationer, et Samarbejde, der jo ogſaa er ſaare nærliggende og nødvendigt, men vi har dog tillige, hvad vi ogſaa af og til har gjort opmærkſom paa, holdt Forbindelſen vedlige med ſaavel vore tyſke ſom med vore engelſke Fagfæller. Vi gengiver andet Steds i Bladet en Artikkel fra vort tyſke Broderorgan, „Metallarbeiter-Zeitung", der i ſammentrængt Form giver et Billede af, hvad der rører ſig hos vore tyſke Klaſſefæller i Øjeblikket.

Forøvrigt er det værd at mærke ſig, at „Metallarbeiter-Zeitung" for 16. November offentliggør Beretningen for den „22I. Krigsuge" med et Medlemstal paa 454.290 og med et Antal Arbejdsløſe paa ialt — 238 eller 0,05 pCt. Udbetalingen til Arbejdsløſe andrager ialt 1158 Mark. Der arbejdes altſaa i det tyſke Samfund med fuld „ſpeed". Vi ſkal i Parenthes bemærke, at der ejendommeligt nok heller ingen Arbejdsløshed findes i Sverige og Norge. Kun her i Landet er der en ikke ubetydelig Del ledige. Vort eget Antal af Arbejdsløſe er for Tiden 2233, 1268 i København og 965 i Provinſerne. Der er her noget galt ved vor hjemlige Samfunds Mekanisme, ſom det bliver nødvendigt at faa rettet ſnareſt muligt, og forhaabentlig er nu Vejen aaben, hvis vi kan ſe bort fra alt ſmaaligt Kævleri og lægge Vægten paa en ſund Udvikling for den Tid, ſom kommer.

Med vore engelſke Fagfæller har vi, ſom alt bemærket, hele Tiden ſtaaet i en ſtadig og livlig Forbindelſe. Det er netop lige et Aar ſiden, at vore 2 Kolleger, gamle Hobſon, ſom er Englændernes internationale Sekretær, og Brownlie, ſom er Formand for Maſkinarbejder-Unionen, var Gæſter hos os i 8 Dage for at drøfte det internationale Samarbejde. Den 29. September i Aar modtog vi en meget lang Skrivelſe med en omfattende Indberetning fra Hobſon, hvorunder han bl. a. forklarer følgende:

Akkordpriſer og Løn, der var vedtaget af Fagene før Krigen, er i ſig ſelv ikke forandrede væſentligt, men Arbejdsforholdene har ændret ſig. Nyt Værktøj, ny Maſkiner og alle Slags nye Hjælpemekanismer er tagne i Brug paa Firmaernes Bekoſtning, og derved har man indſkrænket Tidsſpilde og reduceret mangelfulde Arbejdsreſultater overordentlig ſtærkt. Produktionen er ſteget uhyre. Overarbejde er ret almindeligt, og Ekſtrabetalingen er 25, 50 og 100 pCt. Herigennem er Normalbetalingen blevet fordoblet, ja ofte mere end fordoblet, hvortil kommer Krigstillæg, ſom har været gennemſnitlig 50—80 pCt. til Normallønnen. Hertil kommer, at Arbejderdøtre, ſom før kun deltog i Husførelſen, nu ofte udfører ſamme Arbejde ſom Mænd og til ſamme Betaling. Derved bliver Familiens Indtægt, naar alle arbejder med, ſærdeles høj, men Udgifterne er ogſaa voksede med 112 pCt. ſiden Krigen brød ud. Dog dækker den forøgede Løn dette, ſaaledes at der, efter at de nødvendige Udgifter er betalte, bliver et ſtørre Overſkud tilbage, end Arbejderne før kunde regne med. Man kan altſaa købe alle virkelige Livsfornødenheder og ogſaa have lidt tilovers til Luksusudgifter. Rationeret er The, Sukker, Smør, Margarine, Flæſk, Sylteтøj, Kød og Oſt. Udenfor Rationeringen er Mel (Hvede), Havremel, Bacon, Skinke, al Slags Frugt, Grøntſager, Æg og henkogt Kød, i det Hele taget al Slags Konſerves. Der er ikke nogen ſærlig Rigelighed af Levnedsmidler eller noget meget ſtort Udvalg, men med fornøden Økonomi kan man betragte et rimeligt Forbrug ſom ſikret. Mangel paa Fødemidler i egentlig Forſtand er der altſaa ikke, og Livet kan ſaaledes med Henſyn til Ernæring gaa ſin vante Gang.

Arbejdstiden er ikke forkortet under Krigen, men Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelſe er taget op i de ſtore Induſtrivirkſomheder, baade fra Arbejdernes og Arbejdsgivernes Side. Saaledes indenfor Skibsbygningen, Kedelbygningen, Maſkininduſtrien og beſlægtede Virkſomheder. „Kan derfor i al Almindelighed", ſiger Hobſon, „gennem mit Privatkendſkab til diſſe Forhold i Øjeblikket udtale, at begge Organiſationer er enige om, at en kortere Arbejdstid er nødvendig. Arbejdstimernes Antal er dog ikke paa nogen Maade faſtſat, men Forkortelſen vil komme, naar Krigen er ſluttet".

Hobſon ſlutter med Indbydelſe til en Konference af Metalarbejdere i de allierede og neutrale Nationer tidligt paa Aaret 1919. Forhaabentlig vil dette Program vel, naar Freden er ſluttet, blive udvidet til ogſaa at omfatte Centraleuropas Metalarbejdere. Dette

vil selvfagt være af den allerstørste Betydning, ikke mindst da vi nu atter i den kommende Tid staar for at skulle til Forhandling med vore Arbejdsgivere om Løn- og Arbejdsforhold.

Opsigelse af Overenskomsterne i Metalarbejderfagene.

Indledende Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne.

I Slutningen af Oktober Maaned er samtlige Overenskomster indenfor Jærn- og Metalindustrien efter Beslutning i de respektive Organisationer bleven opsagte til Udløb 1. Februar 1919 med det Formaal for Øje at forsøge paa en Revision af det saaledes opsagte.

I den Anledning indsamles der statistisk Materiale, og vi opfordrer vore Afdelinger til at være os behjælpelige med en hurtig Indsendelse af de Lønskemaer, som vi ikke alt har modtaget, dels ved at være parat til at give os saadanne Oplysninger, som det maatte være nødvendigt at fremskaffe for at skabe den størst mulige Klarhed over Forholdene indenfor Fagene. Hvornaar Forhandlingerne denne Gang vil tage sin Begyndelse er det umuligt at sige noget om, men Situationen er overmaade omfattende og kræver et betydeligt Arbejde, som det er vanskeligt at faa den fornødne Tid til, da den permanente Lønbevægelse og mange andre Ting vedrørende Arbejdsforholdene lægger mere Beslag paa Organisationsledelserne end nogensinde før. Imidlertid skal det altsammen gaa, men vore Medlemmer maa vise lidt Taalmodighed med Ekspeditionen af deres Sager, vel vidende at der stadig arbejdes under Højtryk.

Efter Afholdelsen af Repræsentantskabsmødet i De samvirkende Fagforbund, hvor det vedtoges at sanktionere Opsigelsen af Overenskomsterne, blev der straks efter tilskrevet Arbejdsgiverforeningen med Anmodning om Forhandling, og et indledende Forhandlingsmøde fandt Sted allerede Torsdagen den 14. November. Ved denne Lejlighed fremlagde Hovedorganisationens Forretningsudvalg en Række Krav, bl. a. om Arbejdstidens Forkortelse, Dyrtidstillægenes i alt Fald delvise Konvertering, Forhøjelse af Lønningerne m. m.

Fremlæggelsen var ledsaget af en statistisk Oversigt om Arbejdstidens Længde og Overenskomsternes Udløbstid m. m. Det fremgaar heraf med Hensyn til Arbejdstiden, at denne gennemsnitlig er 9½ Time daglig, og med Hensyn til Opsigelse af Overenskomster fremgaar det af Oversigten, at der fra 1. Januar til 30. Juni 1919 kan opsiges Overenskomster for 51 Organisationer indenfor De samvirkende Fagforbund. Overenskomsternes Antal er 1028, og disse Overenskomster omfatter 132.523 Medlemmer, som altsaa dels har og dels kan opsige deres Overenskomster til Udløb indenfor den her nævnte Periode.

Arbejdsgivernes foreløbige Svar paa det af Fagforbundene fremsatte blev, at de tog vore Meddelelser til Efterretning for at kunne forhandle med deres Forretningsudvalg og Hovedbestyrelse derom, og dels at de udtalte nogle almindelige Betænkeligheder ved under de forhaandenværende usikre Forhold at binde sig for stærkt til saadanne Arbejdsbetingelser, som kunde stille vor Industri ugunstigt i den kommende internationale Konkurrence.

Forhandlingerne er altsaa paabegyndt, og Formaalet vil være i Lighed med tidligere Aar og ligesom ved Augustreguleringen at forsøge paa, om Hovedorganisationerne er i Stand til at finde visse generelle Linier for, hvad der skal ske under det tilstundende store Opgør, hvori næsten hver eneste dansk Arbejdsgiver og Arbejder er interesseret.

Hvem kan proklamere Generalstrejke?

Nogle Betragtninger.

I Anledning af det i sidste Uge gjorte Forsøg paa at etablere Generalstrejke, har vi modtaget følgende Indlæg:

Sidste Søndag rejste en Flok københavnske Arbejdere dette Spørgsmaal, ikke til teoretisk Diskussion, men til praktisk Løsning — og det lige med det samme. Straks paa hellige Timen skulde den iværksættes.

Proklamationen udstedtes ved et Møde om Søndagen, og om Onsdagen skulde Generalstrejken træde i Kraft. Der var altsaa lige napt og knapt Tid nok til, at Beslutningen kunde naa ud til de Tusinder og atter Tusinder af Arbejdere, som nu en Gang skulde medvirke, for at det hele kunde blive til noget.

Straks skulde det være. Ingen Betænkningstid var der givet.

Hvor blev Arbejdernes Medbestemmelsesret af i dette Tilfælde? Hvor var Urafstemningen henne, ja hvor var blot Generalforsamlingsbeslutningerne henne?

Jo, der siges, at der var 70 Fagforeninger, der havde givet sin Tilslutning. Men hvad er det af 1800?

Alligevel, En kunde jo aldrig vide, hvad der vilde ske i et Tilfælde som dette, hvor det til en Begyndelse hed, at Generalstrejken skulde vare i 24 Timer. —

»*Kun 24 Timer*«, det var den Genlyd, man haabede, at Parolen vilde give, naar Opfordringen til Generalstrejke gik fra Mund til Mund.

Følgerne af denne med saa megen Ro og ydre Sikkerhed udstedte Opfordring var navnlig ogsaa saa uberegnelig, fordi en Generalstrejke paa 24 Timer ikke kunde sætte noget paa Spil, ikke gjort godt og ikke gjort ondt. Ingen havde blevet Forbryder derpaa, men heller ingen Helt, og det Formaal, Strejken skulde tjene, vilde være lige vidt den foruden.

Vidste Medborgerne og det hele Samfund paa Forhaand, at en saadan Lammelsestilstand kun skulde vare i 24 Timer, saa kunde en Smule Taalmodighed nok bringe dem over selv saadanne Skaar i Tilværelsen, som vilde følge af Sporvogns- og Jærnbanestandsning saavelsom Lukning af Restaurationer o. a. lign.

Nu, da man har set Efterspillet af Begivenhederne den 13. November, skylder man vel ogsaa Syndikalisterne at indrømme, at de ikke heller havde haft til Hensigt at nøjes med 24 Timers Generalstrejke, og yderligere ogsaa det, at deres Formaal ikke heller var begrænset til at faa 3 Kammerater ud af Fængslet.

Kravet om denne Frigivelse var kun Anledningen, Formaalet efter alt at dømme et andet.

Men hvad og hvilket?

Ja, det ved vi ikke, og vi har heller ingen Interesse i at faa noget Svar, men de Tusinder af Fagforenings- og Partimedlemmer, der var appelleret til om Deltagelse, de har aabenbart stillet sig selv dette Spørgsmaal og ment, at man i det mindste havde haft skyldigt Krav paa at faa Programmet offentliggjort.

Ja, de har maaske endogsaa ment, at det ikke tilkom alle og enhver at opfordre til Generalstrejke, dette farlige Vaaben, der endnu til Datum ikke har været prøvet herhjemme, selv hvor det gjaldt Spørgsmaalet om den enkelte Arbejders personlige Udkomme og hele Velfærd. — Man erindre sig her de store Lock-outer, som det havde været meget ønskeligt at forkorte, og som var blevet det, hvis man havde ment sig i Besiddelse af Midler dertil.

I hvert Fald kunde Tilslutningen og Begivenhederne, som knytter sig hertil, tyde paa, at adskillige Betragtninger af denne Art har gjort sig gældende. Organisationsmæssig set er det ogsaa utilgiveligt, at Folk, der ved enhver Lejlighed har stillet de krasseste, ja uopfyldelige Krav til Organisationsledelserne om Medbestemmelsesret og udvidet Medbestemmelsesret i større som i mindre Sager, har benyttet en Fremgangsmaade som den her anvendte for at etablere Generalstrejke.

Man hører i denne Forbindelse om Trusler mellem de enkelte indbyrdes, som Arbejderbevægelsen endnu aldrig har kendt, og man er ikke langt fra at fastslaa, at det skete var et bevidst Forsøg paa *Mindretalsdiktatur*. —

Hverken mere eller mindre.

Og hvordan virker det ikke paa alle de af os, som nu i de sidste Aar ved vore Generalforsamlinger, Kongresser og andre repræsentative Forsamlinger fra den Side just har hørt, hvor netop den Slags var særlig forkasteligt og særlig formasteligt.

Var det ikke netop fra den Side, at de mest fraadende Bebrejdelser for Diktatur, Enevælde, Zarisme og »Vi alene vide« skyllede op imod de Organisationsledelser, der dog alligevel endnu kun sidder i Kraft af Flertallet?

Det var vistnok det, der var Tilfældet. Naa, selvgjort er jo velgjort.

Denne Gang blev Forsøget altsaa ikke til Generalstrejke, og der er vist mange om at mene, at dette heller ikke havde været heldigt.

Daarligt vilde det da ogsaa staa til med Organisationerne i Danmark, hvis Ledelsen for en hvilken som helst anonym Korporation kunde faa Lov at skræmme Organisationernes enkelte Medlemmer til at lave en Generalstrejke med mindre end 3 Gange 24 Timers Varsel.

L.

Den sejrrige Revolution.

Da der selvfølgelig hersker vidt forskellige Forestillinger om, hvordan Forholdene er i vort sydlige Naboland efter Afslutningen af Vaabenstilstanden og den heldige og for Størstedelen ganske ublodige Revolution, som er gaaet for sig, gengiver vi nedenstaaende en Artikkel af »Metallarbeiter-Zeitung« for 16. November. Denne Artikkel afspejler i al sin Korthed ikke saa lidt af den Frygt, de Ønsker, de Haab og de Tanker, som bevæger sig hos vore tyske Fagfæller under de øjeblikkelige Forhold. Vi gaar derfor ud fra, at denne Artikkel, som har Titlen »Den sejrrige Revolution«, vil blive gennemgaaet med Interesse af Fagbladets Læsere:

Wilhelm af Hohenzollern og hans ældste Søn har nedlagt Værdigheden som tysk Kejser og Konge af Preussen, og hvis Tysklands Historie fortsætter sit lige Løb, vil ogsaa hans Sønnesøn være hævet over Spørgsmaalet, om ogsaa han engang skulde blive Kejser og Konge. I Bayern og Würtemberg har man allerede udraabt Republikken, og naar disse Linier kommer i Hænderne paa Læserne, kan man sikkert regne med, at endnu flere tyske Forbundsstater har fulgt dette Eksempel. Verden udvikler sig nu hastigere end nogensinde før, og Begivenhederne vælter over hinanden. Dertil kommer, at Tingenes Nyordning umuligt overalt kan gaa fuldkommen glat og fuldbyrde sig uden Forhindringer. Deraf kommer ogsaa mange Forsinkelser som besværliggør vor Virksomhed; under disse Forhold er det os umuligt i fuldt Omfang at vurdere alle Begivenheder og at komme ind paa alle bemærkelsesværdige Enkeltheder. Dette kan Dagspressen bedre gøre.

Man kunde ikke vente, at det tyske Folk efter alle de frygtelige Lidelser, som det har gennemgaaet i 51 Krigsmaaneder, endnu skulde have saa megen Kraft, at det kunde befri sig fra de tidligere Magthavere. Den kapitalistiske Økonomi har som bekendt vist en forbavsende Evne til at indpasse sig under Krigsforholdene; man ytrede endog Frygt for, at Overgangen til Fredens Økonomi ikke vilde fuldbyrde sig lige saa let. I de sidste Uger begyndte man dog at gaa ud fra, at ogsaa denne Overgang kunde ske uden uovervindelige Vanskeligheder; men nu viser det sig, at Krigen dog har virket mere revolutionerende paa Menneskene, end man havde turdet haabe. Var Krigen ikke kommet, saa var Omvæltningen endnu bleven udskudt for lange Tider, selvom den sikkert alligevel var kommet.

En Jubel uden Lige gaar gennem de tyske Lande. Held os, at vi dog endnu skulde opleve dette. Sejrs-

glæden maa dog ikke forlede os til at se Tingene i et altfor rosenrødt Lys; det gælder ikke blot om at erobre, men ogsaa om at holde fast. Dette har vi ogsaa ved tidligere Lejligheder sagt. Socialismens Modstandere har lidt et Nederlag, men skaffet ud af Verden er de ikke; nu tier de stille og gør gode Miner til slet Spil, men de vil atter vaagne, saa snart de tror at kunne optræde uden Fare. Ogsaa disse Mennesker maa fremtidig sikres Meningsfrihed og endda en større Menings- og Ytringsfrihed end den, vi har haft under den gamle Ordning. Med Magt tør vi ikke undertrykke dem; det eneste Vaaben, vi tør anvende imod dem, saalænge de kæmper ærligt for deres Overbevisning, er Oplysning af Masserne.

Videre maa vi holde os for Øje, at Tyskland behøver værdiskabende Arbejde, hvis dets Beboere skal frelses fra at lide Hunger. Der er ogsaa Mennesker nok i Tyskland, som er villige til at præstere dette værdiskabende Arbejde, Millioner af kraftige Mænd, som gennem aarelang Fjernholdelse fra det nyttige Arbejde har været holdt til Udøvelse af det frygtelige Krigshaandværk, vender nu alle tilbage til Skruestikken, Drejerbænken og Ambolten, eller hvor de nu før har haft deres fredelige Virksomhed. Endvidere vil i Tyskland Millioner af Hænder blive fri, som gennem Aarene maatte forfærdige Krigens Mordværktøj. Hvilken Mængde af gode nyttige Ting kan nu alle disse Hænder ikke forfærdige, og at der er Behov for alle disse nyttige Ting behøver vi ikke nærmere at paavise. Det er allerede ofte sagt — og saa grundigt, som det til enhver Tid var os muligt. Det bliver nu ogsaa en af de første Opgaver for Rigsregeringen, eller hvad man nu vil kalde det nye Regeringsorgan, som Ledelsen af det nye Tyskland betroes, at sørge for, at Millionerne af Hænder ogsaa faar anvist nyttigt Arbejde. Tyskland behøver som allerede sagt dette værdiskabende Arbejde for sin Trivsel, og Tysklands Arbejdere vil ikke leve af Almisser, men fordre Arbejde og for dette Arbejde en rimelig Løn.

I Tyskland er Beholdningen af de nødvendigste Livsfornødenheder næsten alle opbrugte eller ødelagte. Det gælder om at fremskaffe og fremstille nye Goder, ikke til Ejendom for enkelte smaa Grupper, men for det samlede Folk; først og fremmest gælder det imidlertid om, at disse Goder skaffes. Det gælder saaledes om at anvende alle Kræfter til Fremstilling af Kulturgoder, som kan gøre det muligt for os alle at føre en menneskelig Tilværelse. Der er overordentlig meget at gøre, og til alt dette Arbejde er hver en Haand og alle Hoveder nødvendige, men besværliggjort vil Nyordningen blive gennem den almindelige Nødstilstand, som Krigen har bragt med sig, først og fremmest gennem Knaphed paa Levnedsmidler. Ved Siden af at skaffe os Freden har de nye Ledere af Riget og Enkeltstaterne først og fremmest den Opgave at sikre Folkets Ernæring. Det er muligt at der her vil være større Modstand at overvinde end der viste sig ved Erobringen af den politiske Magt.

Hvad det gælder om er at støtte den nye paa Folkets Villie beroende Regering i enhver Henseende og understøtte den i at rydde alle Hindringer af Vejen. Enhver maa hjælpe med her; vi skal ikke alene nu gennemføre Overgangen fra Krig til Fred, men vi skal ogsaa gennemføre Overgangen fra Embedsstaten og Overklassestaten til det sociale Demokrati. Denne Overgang vil ikke fuldbyrde sig saa let, som vi alle kunde ønske det, Ubehagelighederne vil ikke udeblive for os, men vi maa alle hjælpe til at fjerne og besejre disse, og — hvor dette maatte vise sig umuligt — styrke Bevidstheden om, at det kun er Rester af den gamle Ordning, som stadig gør os Livet svært.

I intet Tilfælde maa Misfornøjelse med uheldige Forhold foranledige Uorden. Det er glædeligt, at overalt i Tyskland, hvor Folket har taget Magten, har man straks og kraftigt forstaaet at opretholde Ordenen. Ved denne Lejlighed viser det sig, hvor god en Opdragelse, den tyske Arbejderstand har erholdt gennem det socialdemokratiske Parti og gennem Fagforeningerne. Vi paastaar ikke for meget, naar vi siger, at denne Opdragelse først og fremmest har muliggjort Overvindelsen af det gamle Herredømme, selv om vi samtidig ikke underkender, at Utilfredsheden indenfor Hæren har været medvirkende paa dette Omraade.

Naar vi her har fremhævet Vigtigheden af Omsorgen for Folkenes Ernæring, saa vil vi ikke dermed sige, at Afslutning af Freden er mindre vigtig. Vaabenstilstandsbetingelserne, som er bleven os paalagte, kunde synes forstaaelige, hvis Tyskland endnu havde en Kejser som den afskedigede, og hvis vi med større eller mindre Berettigelse kunde betegnes som Formagt for Militarismen. Disse Tider er jo dog i alt Fald forbi. Staar Fjenden fast paa disse Betingelser, forraades der hermed en politisk Kortsynethed, som man hidtil mindst skulde tiltro en Del af dem. De vil herved styrte det tyske Folk i Fortvivlelse, der vil bringe dem det modsatte af, hvad de tilsigter, og bringe det tyske Folk Tilstande, som man har paastaaet at ville trække dem bort fra. De Mænd, der for Tiden har Ledelsen af Tysklands Historie i deres Hænder, staar altsaa lige overfor en trykkende svær Opgave.

Hvilke Følger den sociale Revolution endnu vil have, kan umuligt skildres i disse faa Linier. Vi vil her kun fremhæve, at den øjeblikkelige — for Størstedelen paa Diktatur beroende — Ordning selvfølgelig saa snart som muligt maa fjernes og afløses af et uforfalsket Demokrati. Til Opnaaelse heraf behøver vi snarligt Valg til en tysk Nationalforsamling til Dannelse af Grundlaget for et nyt Tyskland. Vi vil ikke bruge overilede Ord herom, men jo kortere det nuværende Overgangsstadium varer desto bedre.

For de tyske Fagforeninger og ikke mindst for det tyske Metalarbejderforbund er Følgen af Revolutionen foreløbig ikke til at overse, men heller ikke nu kan de tyske Metalarbejdere undvære deres Organisation, tværtimod. Det er muligt, at Rækken af dens Opgaver vil blive betydelig udvidet, og det vil da være saa meget lettere at løse alle disse Opgaver jo større Masser af Medlemmer, der findes, hvorpaa Forbundet kan støtte sig. Derfor gælder det om ikke at lamme Forbundet med Hensyn til dets Virkemuligheder, nu er jo tilmed de stærkeste Hindringer for Forbundets Udbredelse

faldet bort, derfor maa Medlemsbestanden nu øges i stærke Spring.

I denne festlig alvorlige Tid var der endnu meget at sige, men lad det paa dette Sted blive ved, hvad vi har sagt. Kolleger, Mænd og Kvinder, hjælp alle med til at bane Vejen for den nye Tid. Forhaabentlig vil det tyske Eksempel vinde Genklang i andre Lande og paa denne Maade bidrage til, at der af disse Omvæltninger fremvokser en ny Verden; men et har vi fremfor alt at iagttage: Nu gælder det mere end nogensinde før om at skyde alt til Side, hvad der i de sidste Aar har splittet den tyske Arbejderstand. Maatte alle de haarde Ord, som er slynget frem og tilbage, være glemt. Nu gælder det om andre og større Ting. Nu er der Lejlighed til at vise, at Arbejderklassen er uovervindelig, naar den forbliver enig. Nu gælder det om at skue fast ind i Fremtiden. Nu kan det for os kun hedde:

Leve det tyske Metalarbejderforbund!
Leve den sociale Republik!
Leve Broderforbundet af frie Folk!

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Forbundslovenes Paragraf 3 a. Urafstemningen over Cirkulære Nr. 10/1918 har givet følgende Resultat: *For* Hovedbestyrelsens Forslag har 913 Medlemmer stemt, *imod* Forslaget har 3 Medlemmer stemt, og 27 Medlemmer har undladt at stemme. Hovedbestyrelsens Forslag er saaledes vedtaget, og § 3 a midlertidig sat ud af Kraft, medens de Regler, der er angivet i ovennævnte Cirkulære, er gældende imedens.

Finlandsindsamlingen er nu afsluttet, og der er ialt indkommet 754 Kr. Nærmere Redegørelse herfor fremkommer gennem Kvartalsregnskabet.

Aalborg. Hos Firmaet Jensen & Sønner i Nr. Sundby afholdtes der den 15. Oktober et Mæglingsmøde. Der arbejdedes i ren Timeløn paa dette Værksted, og medens Firmaet hævdede, at Augustreguleringens 8 Øre var indbefattet i en Timeløn af 85 Øre plus 15 Øre i Dyrtidstillæg, hævdede Formerne, at de nævnte 8 Øre skulde holdes udenfor og betales ekstra. Sagen sluttedes med, at Firmaet indgik paa Formernes Krav, dog saaledes at Ordningen ikke gives tilbagevirkende Kraft, men træder i Kraft fra Mæglingsmødets Afholdelse.

Samme Dag afholdtes Mæglingsmøde hos P. J. Buaas paa Krav om Forhøjelse af Akkordarbejdernes ansatte Timeløn og Krav om et bestemt Tillæg hertil, naar Enighed om Akkord ikke kunde opnaas. Det viste sig under Sagens Behandling, at det kun var i faa Tilfælde, at Enighed om Akkord ikke kunde opnaas, og Spørgmaalet sluttedes med, at der ansattes en Timeløn for samtlige Formere à 92 Øre. Denne Timeløn, hvortil Augustreguleringens 8 Øre kommer, skal ogsaa være gældende i de faa Tilfælde, hvor Akkord-Enighed ikke opnaas.

Aarhus. Hos A/S Boras (forhen Caroc & Leth), hvor der har været arbejdet i ren Timeløn à 108 Øre, er man nu begyndt at gaa over til Akkord, og ved denne Arbejdsmaade er man enedes om en ansat Timeløn à 80 Øre. Da imidlertid kun en Del er overgaaet til Akkord, var der Utilfredshed med de hidtil gældende Timelønninger à 108 Øre, og da man ogsaa gerne skulde have en Ordning for de Tilfældes Skyld, hvor Enighed om Akkord ikke kan opnaas, er man for disse Omraaders Vedkommende enedes om følgende Timelønninger: 1 à 103, 1 à 115, 1 à 120, 4 à 125 og 2 à 140 Øre, hvilket gennemsnitlig bliver ca. 125 Øre, og heri er Augustreguleringen medregnet.

Den 19. Oktober er der afholdt Mæglingsmøde hos Danish Machine Company (Thygesen) paa 8 forskellige Klagepunkter. Paa Forhøjelse af den ansatte Timeløn opnaaedes ikke Enighed, og paa Krav om en større Betaling for Overarbejde end den overenskomstmæssige opnaaedes heller ikke Enighed. Kravet var begrundet med, at der arbejdedes unødigt over. Paa Krav om Forhøjelse af Akkordprisen paa 2 Stk. Vanger, som betaltes med 15 Kr. 40 Øre, og som var krævet forhøjet til 17 Kr. 50 Øre, blev der heller ingen Enighed. Disse 3 Punkter sammen med et Krav fra Firmaet om en Erstatning for en 11 Timers ulovlig Arbejdsstandsning gaar til Behandling ved Timandsmøde. Derimod opnaaedes der Enighed om, at der paa en ny Afdeling af Fabrikken, der snart skal tages i Brug, skal indrettes Brusebade, at Formerne skal have fuld Akkordpris betalt i Forhold til det Timetal, der har været arbejdet paa Formen, naar denne ødelægges, uden at Formerne er Skyld deri, og kan en saadan Form gøres i Stand, skal der desforuden betales en Timeløn à 150 Øre. En hidtil ydet Timebetaling i de Tilfælde, hvor Enighed om Akkord ikke kan opnaas, havde Firmaet ønsket nedsat. Denne var 150 Øre pr. Time, dog een Mand kun 140 Øre. Man enedes om at blive staaende ved disse Priser med Forbehold fra Fabrikkens Side af, at nyantagne antages til en lavere Timeløn, indtil de præsterer Bevis for, at deres Arbejdsydelse er paa Højde med de øvrige Formeres, hvorefter Timelønnen hæves tilsvarende for disse. Paa 2 andre Vanger end de ovennævnte var der ogsaa Uenighed om Akkordprisen. Der var budt 192 Kr. og krævet 202 Kr. Man enedes om en Pris paa 198 Kr.

Fredericia. Ved et den 12. September afholdt Timandsmøde var nogle mindre Spørgsmaal fra den derværende Fabrik vist tilbage til fornyet Behandling mellem Parterne, saaledes Betaling af Iægning af Kærner. Der er meddelt, at de hidtil gældende Priser er forhøjet med 20 pCt.

Frederikshavn. Herfra er sidst i Oktober meddelt, at 3 Kærnemagere har faaet hævet deres Timeløn: 2 fra 75 til 85, den tredie fra 75 til 80 Øre, hvortil Augustreguleringen kommer. Samtidig meddeles, at

af Fabrikkens 13 Formere er de 8 overgaaede til at arbejde i ren Timeløn til Lønninger som følger: 1 à 100, 5 à 120 og 2 à 132 Øre. De øvrige 5 arbejder stadig i ren Akkord.

Frederikssund. Paa Uenighed om Arbejdstidens Inddeling i Vintermaanederne er der den 7. November afholdt et fælles Mæglingsmøde. I Sommertiden har der været arbejdet med engelsk Lørdag, og Fabrikken vil nu gaa over til en daglig Arbejdstid paa 9 Timer. Man begrundede dette med, at Drivkraften fra Byens Elektricitetsværk ikke kunde faas paa anden Tid til Fabrikkens Gang, medens Arbejderne fastholdt vedblivende at ville holde engelsk Lørdag. Paa afgivet Løfte fra Fabrikanten om til 1. Marts 1919 igen at indføre Lørdagsfrihed, indgik man paa at overholde den af Fabrikken krævede Arbejdstid i Vintermaanederne.

Horsens. Hos A/S Møller & Jochumsen er de ansatte Timelønninger hævede med 6 Øre pr. Mand og Time og ligger nu mellem 71 og 74 Øre.

Helsingør. Herfra meddeles, at de paa Skibsværftet arbejdende Medlemmer har erholdt en Brændselshjælp som følger: Til Gifte 60 Kr. plus 5 Kr. til hvert Barn, til Ugifte 40 Kr.

Hørsholm. Den der gældende Akkordpriskurant er opsagt til at udløbe den 1. Februar 1919.

Kolding Afdeling har den 30. Oktober meddelt, at Akkorderne ved samtlige Remskivemaskiner er forhøjet med 20 til 50 pCt. Metalgods betaltes tidligere med fra 18 til 24 Øre pr. kg, og er nu ændret til at være 24 Øre pr. kg for alt.

Korsør. Den 26. Oktober er afholdt Mæglingsmøde paa Korsør Jærnstøberi. Man havde her den Ordning, at der for alt kasseret Gods paa Grund af Slagger blev betalt 50 pCt. af Akkordprisen. Formerne mente ikke at kunne være tjente med denne Ordning, idet de i langt de fleste Tilfælde var uden Skyld deri, og fremtidig henholder man sig til Overenskomstens Vraggodsbestemmelser. De ansatte Timelønninger var krævet forhøjede fra 56 til 65 Øre, og dette var imødekommet umiddelbart før Mæglingen og bortfaldt saaledes. Paa et Krav om et Tillæg til Timelønnen, naar Enighed om Akkord ikke var til Stede, opnaaedes der ingen Enighed udover, at man i hvert enkelt Tilfælde maa forhandle sig til Rette om Spørgsmaalet.

København. Paa Københavns Lampe- og Lysekronefabrik var der den 7. November begæret Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne fra 105 Øre til 112 Øre for de 3 derværende Medlemmer. Mæglingen blev ikke afholdt, idet Kravet forinden blev efterkommet.

Hos A/S Titan var opstaaet Uenighed om Betaling af 2 Kr. 25 Øre for et Stykke Arbejde, hvortil Kærnen var gaaet i Stykker. Firmaet vilde ikke betale, hvorfor Mægling blev begæret. Sagen gik i Orden forinden, idet der udbetaltes Formeren 1 Kr. 75 Øre.

For Haandværkerne under Staten er der vedtaget en midlertidig Lov gældende fra 1. April 1918 til 31. December 1919, der giver disse et midlertidigt Løntillæg paa 25 pCt. En Undersøgelse viste, at de private Arbejdere paa Orlogsværftet ikke kommer ind under dette, hvilket var en Tilsidesættelse, og der stilledes derfor Krav om en Erstatning herfor. Sagen er nu sluttet med en Ordning, der for Formernes Vedkommende betyder, at deres Timeløn forhøjedes med 9 Øre, og at de i de Tilfælde, hvor Akkord ikke kan gives, erholder en Betaling, der svarer til deres Timeløn plus 45 pCt. For den forløbne Tid fra 1. April til 1. November d. A. udbetales der hver Mand 2 Kr. pr. forløbet Uge. Denne Overenskomst gælder et Aar.

Paa De forenede Jærnstøberier har Maskinformerne overmeldt sig til Formerforbundet. De havde en Priskurant, der var gældende til den 1. Februar 1919. Imidlertid arbejdede kun 4 Mand i Akkord, medens Resten (10 Mand) havde ren Timeløn à 71 Øre. Efter Overmeldelsen er Priskuranten givet et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. Timelønningerne er forhøjede fra 71 til 74 Øre, og de 10 Mand, der arbejdede i ren Timeløn, skal have Akkord. Derefter er Priskuranten opsagt til at udløbe 1. Februar 1919.

Hos Firmaet Ejnar Holms Efterfølger opstod sidst i Oktober Uenighed om en Betaling af 2 Timers Ventetid til en Maskinformer, som var afskediget og som maatte vente paa sine Penge. Firmaet drev dette Spørgsmaal helt ud til Mæglingsmøde, og et saadant afholdtes den 15. Oktober, hvor Sagen blev sluttet med, at Firmaet maatte betale Formeren 2 Kr. i Erstatning.

Den 14. Oktober er der afholdt Mæglingsmøde hos Firmaet F. L. Smidth & Co. paa Krav om Forhøjelse af Fortjenesterne og en anden Udbetalingsform af et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. Sidstnævnte erholdes kvartalsvis, men vil i Fremtiden blive udbetalt pr. Uge. For Akkordernes Vedkommende erklærede Firmaet sig villigt til at ville forhøje enkelte ældre Akkorder efterhaanden som de fremkommer, men henviste iøvrigt til, at Fortjenesterne var upaaklagelige. Den Maade, hvorpaa Kærnemagerne for Tiden aflønnes, erklærede Firmaet sig villig til at overveje en Ændring i. Hermed sluttedes Sagen indtil videre.

Næstved. I Henhold til de stedfindende maanedlige Revisioner paa De forenede Jærnstøberier er derfra meddelt om følgende:

Juli	5	Akkorder forhøjede fra	15 til 50 pCt.
August.....	17	— —	- 20 - 30 -
September ...	2	— —	- 30 - 70 -

Nykøbing F. De ansatte Timelønninger er her hævet for 26 Mand med gennemsnitlig 3,7 Øre. De ligger nu mellem 62 og 70 Øre og paa et Gennemsnit af 65,7 Øre.

Odense. Medlemmerne paa Frederiksbroens Støberi har paa Grund af, at Blæsekassen skulde istandsættes, maattet spadsere 12 Timer, og hver Mand har derfor erholdt en Erstatning paa 7 Kr. Modelformerens Timeløn er hævet fra 85 til 90 Øre.

Hos A/S Allerups Efterfølger har man i den senere Tid haft Vanskelighed ved at faa Maskinformerne

til at arbejde ved de store Løftemaskiner, idet Priserne her var daarligere, set i Forhold til de fleste andre Maskiner. Man optog en lokal Forhandling, og Direktøren henviste til, at en Prisliste paa det omskrevne Arbejde var gældende; men man enedes dog om, at Kasser, der koster 35 Øre og derover, bliver forhøjede med 2 Øre, og under 35 Øre med 3 Øre. Et Medlem var i den Anledning arbejdsløs i 3 Dage, men blev, da Sagen gik i Orden, genantaget. —

Paa samme Fabrik opstod Uenighed om en Akkordpris for 2 Plader. Der blev forlangt 9 Kr. pr. Stk. og budt 7 Kr. 50 Øre eller en Timeløn, hvorved dette Beløb ikke engang kunde opnaas. En Mægling maatte da begæres, men en Henstilling til Sammenslutningen om at søge Sagen afsluttet foruden, havde medført, at Spørgsmaalet var gaaet i Orden med en Betaling af 8 Kr. 25 Øre pr. Stk.

Ringsted. For 7 derværende Medlemmer er de ansatte Timelønninger hævet som følger: 1 fra 65 til 68, 1 fra 65 til 70, 1 fra 70 til 74 og 4 fra 70 til 76 Øre. Gennemsnit 73,7 Øre.

Rudkøbing. Herfra er den 5. November meddelt, at man foruden Augustreguleringens 8 Øre erholder 7 Øre til i Dyrtidstillæg, saaledes at der ialt udbetales 15 Øre pr. præsteret Arbejdstime.

Roskilde. Her arbejdes ikke i Akkord, og fra den 15. September er Timelønningerne hævede med 5 Øre pr. Mand og ligger nu mellem 93 og 95 Øre.

Skanderborg. Den 1. November er der begæret Mæglingsmøde afholdt hos Firmaet Blom & Søn paa Krav om Timelønningernes Forhøjelse. Forinden Mæglingens Afholdelse gik Spørgsmaalet i Orden med, at samtlige Timelønninger blev hævede med 5 Øre, naar undtages et ældre Medlem, der ingen Forhøjelse fik, medens til Gengæld 2 Medlemmer, der arbejder ved Maskinerne, fik 15 Øres Tillæg pr. Time i Stedet for de 5 Øre.

Svendborg. Hos A/S L. Lange & Co. er samtlige Akkordpriser opsagte til at udløbe den 1. Februar 1919.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Opsagte Overenskomster. I Henhold til Beslutning, taget af Repræsentantskabet, er Overenskomsterne med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien, Gørtlerlauget i København og Gørtlerlauget i Provinserne opsagte til Ophør den 1. Februar 1919. Disse Overenskomster omfatter i det væsentlige hele Faget.

Ligeledes har Forbundet, med Tilslutning fra Randers Afdeling, opsagt de mellem Forbundet og Randers Dørgreb- og Metalvarefabrik gældende Overenskomster og Priskuranter for saavel Værkstedet som Støberiet til Ophør den 1. Februar 1919. Denne Overenskomst omfatter ca. 10 Mand.

Mæglingsmøder. Den 18. Oktober afholdtes paa Københavns Metalstøberi og mekaniske Værksted Mæglingsmøde i Anledning af, at Firmaet vilde fradrage 11 Kr. 40 Øre i en Metalstøbers Ugeløn for noget Vragstøbegods.

Under de foreliggende Omstændigheder og uden at røre ved Sagens Princip enedes man om, at der skulde betales Arbejderen 5 Kr. 70 Øre.

Den 31. Oktober afholdtes Mæglingsmøde angaaende Omlægning af Arbejdstiden hos Carl Cohn, Vagtelvej, idet Arbejderne ønskede Middagspavsen forkortet fra 1 Time til ½ Time, og at den indvundne Tid skulde komme Medlemmerne til Gode om Morgenen. Carl Cohn motiverede sit Standpunkt om ikke at imødekomme Arbejdernes Ønske med rent personlige Grunde, og da Forbundet ikke kunde anerkende disse Grundes Berettigelse til at opretholde den gældende Arbejdstid, henvistes Spørgsmaalet til videre Behandling paa Timandsmøde.

Timandsmøder. I Anledning af forskellige Uoverensstemmelser hos Aktieselskabet Fr. O. Jørgensen, Strandlodsvej, afholdtes Timandsmøde den 21. Oktober, hvor man enedes om, at 2 Skruestiksarbejdere, som til Timelønnen faar udbetalt et Dyrtidstillæg paa 30 pCt., faar dette forhøjet til 38 pCt., ligesom man enedes om følgende Udtalelse:

> »Gørtlerlauget i København vil rette en bestemt Henvendelse til Aktieselskabet med det Formaal at skaffe indført Akkord paa Skruestiks- og Bestøderarbejde i størst muligt Omfang samt udvidet Akkord paa Drejearbejdet, og iøvrigt søge tilvejebragt bedre Forhold i Virksomheden, i hvilken Henseende Forbundet paa sin Side vil paalægge Arbejderne at optræde loyalt. Ligeledes vil det blive paalagt Aktieselskabet at overholde den trufne Vedtagelse med Hensyn til Akkordseddelforholdet.«

Den 15. November afholdtes Timandsmøde i Anledning af Uoverensstemmelsen om Arbejdstidens Omlægning paa Carl Cohns Virksomhed. Man enedes om, at den af Arbejderne ønskede Omlægning af Arbejdstiden skulde træde i Kraft den 1. December 1918.

Lønforhøjelser. Firmaet Hassel & Teudt har forhøjet Timelønnen for 6 Mand med 10 Øre pr. Time til hver.

Weilbach & Cohn har for 2 Metalstøbere hævet Lønnen med 15 Øre pr. Time til hver.

Gørtlermester Høffner i Odense har hævet Timelønnen for 1 Mand med 16 Øre pr. Time og for 1 Mand med 18 Øre pr. Time samt lovet Akkord i saa vidt Omfang som muligt.

Aktieselskabet Grønning i Odense har for de paa Gørtlerværkstedet beskæftigede 7 Mand forhøjet Timelønnen med 15 à 17 Øre pr. Time og Mand samt forhøjet Augustreguleringen fra 8 til 15 Øre pr. Time. 2 Mand i Metalstøberiet har hver faaet et Tillæg paa 10 Øre pr. Time.

Kobbersmed Andersen i Odense, der har et Medlem beskæftiget, har forhøjet dette Medlems Timeløn med 10 Øre pr. Time.

Th. Poulsen i Odense, der har 2 Mand, har forhøjet Augustreguleringen fra 8 til 10 Øre pr. Time samt forhøjet en Del Akkordpriser.

Erstad Petersen i Aarhus, som har 1 Mand, har forhøjet denne Mands Timeløn med 5 Øre pr. Time og lovet at give Akkord paa større Arbejde.

Arbejdsløsheden i Oktober 1918.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	19	3
— anmeldt i Løbet af Maaneden	28	2
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen..	13	0
— — - Centralarbejdsanvisningskontoret	5	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	11	3
Militær, Bortrejst, Sygdom e. l.....	1	0
Ledige Dage i Maaneden.....	454	100
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	17	2

Jærn- og Metalslibere.

København. Den 15. Oktober afholdtes Mæglingsmøde med Gørtlerlauget angaaende et Dyrtidstillæg til Priskuranten for Slibning af Cykle- og Motordele. Der opnaaedes ikke Enighed, idet Gørtlerlauget ikke vilde give noget Dyrtidstillæg. Sagen henvistes til Behandling paa Timandsmøde. Dette afholdtes Fredag den 15. November; ogsaa det sluttede dog uden Resultat, idet vi slet ikke kunde faa noget Tilbud fra Gørtlerlauget.

Den 31. Oktober afholdtes Timandsmøde i en Sag fra A/S »Union«, Kastrup, angaaende 1) Klage over, at Aktieselskabet nægter en Sliber Betaling for 7 Timers udført Daglønsarbejde, 2) Klage over, at Aktieselskabet har fradraget 2 Slibere Slibeløn for et Parti Skeer, som var revnede. Mødet sluttedes uden at der opnaaedes Enighed.

Fredericia. Tirsdag den 29. Oktober d. A. nedlagde alle Sliberne paa A/S Ernst Voss Fabrikker i Fredericia Arbejdet paa Grund af en ulidelig Træk og Kulde i Sliberiet, da gentagne Klager til Ingeniøren ikke hjalp. Selskabet klagede, og Sagen blev behandlet paa et Møde mellem Hovedorganisationerne den 1. November 1918; her opnaaedes Enighed om følgende: Forbundet erkender, at Arbejdsstandsningen har været ulovlig. Arbejdet genoptages i fuld Udstrækning Mandag Morgen den 11. November. Samtidig opsættes den omtalte Dør. Arbejdsgiverforeningen forbeholder sig Ret til at indbringe Krav om Bod og Erstatning for det Fabrikken paaførte Tab for den faste Voldgiftsret.

Saasnart Arbejdet er genoptaget, tilbagekalder Arbejdsgiverforeningen det udstedte Boykottingsvarsel.

Metaltrykkere.

Lønforhøjelser. Paa C. C. Drewsens Elektropletfabrik, der staar udenfor Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, er indgaaet paa en Akkordforhøjelse af 10 pCt. samt en Timelønsforhøjelse af 10 Øre pr. Time fra 70 til 80 Øre. Desuden betales der et Dyrtidstillæg paa 20 pCt. af saavel Akkord- som Timeløn plus 8 Øre pr. Time i Henhold til Augustreguleringen.

Hos A/S Glud & Marstrand er Timelønnen hævet for 2 Mand med 6 Øre pr. Time fra 74 til 80 Øre.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønstatistikken. Hvis der ved Udsendelsen af dette Medlemsblad endnu skulde være Afdelinger, som ikke har indsendt deres Lønskemaer, bedes dette omgaaende gjort.

Lønstatistikken skulde nemlig for Timelønnens Vedkommende helst være færdig inden Jul, saaledes at Hovedbestyrelsen kan være bekendt med Resultatet heraf.

Aflysning af et Kursus. Teknologisk Institut paatænkte i Begyndelsen af Oktober at oprette et Kursus for Automobilarbejdere.

Fra vore københavnske Tillidsmænds Side gjordes ogsaa Forsøg paa at finde Supplikanter til dette Kursus, men Tilslutningen viste sig utilstrækkelig.

Teknologisk Institut maatte derfor aflyse det paatænkte Kursus.

Lønforhøjelser. Paa Morsø Hammerværk, Nykøbing J., har 8 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 60 til 63 Øre fra 1. September at regne. Akkorderne paa Roeoptagere forhøjes med 10 pCt., og paa Stedet gives et ugentlig Dyrtidstillæg af 3 Kr. 50 Øre pr. Uge. Hertil kommer Augustreguleringens 8 Øre.

Smedemester Spangaard i samme By har hævet Lønnen for sine 4 Mand fra 66 til 72 Øre plus Augustreguleringens 8 Øre.

Hos Philip Jensen i Horsens har 4 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 68 til 73 Øre plus 20 pCt. for Arbejde, der ikke gives i Akkord. Dette findes der dog ikke meget af.

Hos Nielsen-Donner, Horsens, har 10 Mand faaet 5 Øre pr. Mand og Time, hvorved Timelønnen er hævet fra 64,2 til 69,2 Øre. Der ydes ligeledes 20 pCt. for Afsavn af Akkord.

Paa L. Frandsens Jærnstøberi i Holbæk har 16 Mand faaet 83 Øre til Fordeling pr. Time. Udearbejdet betales med mindst 20 Øre pr. Time. Gennemsnitstimelønnen paa Værkstedet er nu 63,3 Øre.

Den 14. Oktober mægledes hos samtlige de Firmaer i Esbjerg, som staar under Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning. Anledningen var Lønkrav. Samtlige Timelønninger forhøjedes med 8 Øre, og Akkordpriserne fik et Tillæg af 12½ pCt.

Hos Brødrene Henze i København mægledes den 4. Oktober paa Lønkrav. Man enedes om, at et hidtil ydet Dyrtidstillæg bortfaldt, imod at der fremtidig betales et Tillæg af 15 pCt. Senere opstod der Divergens

om, hvorvidt dette var uden eller iberegnet 5 pCt., som hidtil var ydet af Firmaet. Denne Sag ordnedes dog senere underhaanden.

Paa Frederiksberg Papirfabrik har 6 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 85—90 Øre i Gennemsnit.

Ved et Mæglingsmøde den 16. Oktober paa Maskinfabrikken »Svendborg« i Svendborg enedes man om et Løntillæg, hvorefter Gennemsnitstimelønnen bringes op til 66 Øre pr. Time for de der beskæftigede 13 Mand. Hver fik derved mindst 5 Øre, men samtidig bortfalder et ugentlig Dyrtidstillæg paa 2 Kr. Endvidere lovedes Akkord i størst mulig Udstrækning og ellers Skadesløsholdelse for dem, der ikke arbejder i Akkord.

I Anledning af Lønkrav paa Marstal Staalskibsværft enedes man ved et Mæglingsmøde den 17. Oktober om et Løntillæg af 4 Øre pr. Mand og Time.

Paa Motorfabrikken »Danmark« i Rudkøbing mægledes den 17. Oktober paa Lønforbedringer. Der gives mindst 5 Øre pr. Mand og Time. Tillægget for Udearbejde forhøjes fra 10—12 Øre.

Hos Fabrikant Jens A. Rasmussen i Svendborg mægledes den 16. Oktober paa Krav om Udbetaling af et Timelønstillæg, som af Fabrikanten var tilbageholdt, fordi der samtidig kom Besked fra Hovedorganisationerne om Augustreguleringen. Resultatet af Mæglingsmødet blev, at de lovede 5 Øre udbetales.

Hos Firmaet L. Lange & Co. i Svendborg aftaltes ved et Mæglingsmøde den 15. Oktbr., at Dyrtidstillægget, der tidligere for Timelønsarbejdere var 5 pCt., forhøjedes til 10 pCt. og for Akkordarbejde fra 15 pCt. til 20 pCt. Desuden optages de daarligere Akkordpriser til Regulering.

Reservekranførerne i Frihavnen har den 29. September, efter at Organisationerne har interveneret i Sagen, faaet udbetalt 12 Øre pr. Time fra 5. August at regne og i H. t. Augustreguleringen.

Paa Kabelfabrikken i Middelfart har 21 Mand faaet 85 Øre til Fordeling pr. Time. Den mindste Timeløn paa Fabrikken er nu 75 Øre. Antagelseslønnen er 75 Øre plus Augustreguleringens 8 Øre. — Hos Firmaet H. S. Hess i samme By er Timelønnen for 19 Mand forhøjet med gennemgaaende 2 Øre; endvidere er givet 5 pCt. til en Del gamle Akkorder og 3 pCt. til det bestaaende Dyrtidstillæg.

Hos Firmaet C. M. Cohr i Fredericia fik man den 1. August en Lønforhøjelse paa 7 Øre gennemgaaende, og siden har man faaet 5 Øre, saaledes at Gennemsnittet nu er 78,3 Øre.

Med Kommunen i Nakskov er der opnaaet en ny Lønaftale for vore der beskæftigede Kolleger. De 4 fast ansattes Løn paa 2300 Kr. aarlig hæves med 790 Kr. i Dyrtidstillæg. 9 timelønnede faar 1 Kr. 20 Øre i Timen, og alle Akkorder hæves med 30 pCt. Hvem der kun undtagelsesvis har Akkord, faar 5 Øre mere i Timen. Disse 5 Øre udbetales hvert halve Aar. Visse smudsige Arbejder betales med 10 pCt., og der udleveres Overtrækstøj. Overtid betales med 50 pCt. Tillæg, Nat- og Søndagsarbejde med 100 pCt. Den daglige Arbejdstid er 8 Timer, og de fast ansatte har 6 Dages Sommerferie.

Ved et Mæglingsmøde den 17. Oktober paa Nordisk Textilaktieselskab opnaaedes et Løntillæg af 7 Øre pr. Mand og Time.

Hos Firmaet M. C. Dreyer, Vesterbrogade, opnaaedes der ved et Mæglingsmøde Enighed om, at der ydes et Dyrtidstillæg af 50 pCt. til Timelønnen ved alt Daglønsarbejde. Endvidere lovede man at optage de mindre gode Akkorder til en Revision.

3 Mand hos Mikkelsen, Aaboulevarden, Horsens, har faaet deres Timeløn hævet fra 66,7 til 76,7 Øre.

Hos Fabrikant Mathiesen, Ringsted, er der opnaaet Enighed om Lønforhøjelser, hvorefter Augustreguleringens 8 Øre udbetales fra 5. August at regne og 7 Øre pr. Mand fra 1. Oktober. Akkordpriserne forhøjes med 10 pCt. gennemgaaende.

Paa Raadvaddams Fabrikker er man — efter at Sagen har verseret i længere Tid — kommet til Enighed om, at Timelønningerne forhøjes med gennemgaaende 3 Øre, medens Akkorderne har undergaaet en større Revision i opadgaaende Retning.

Holstebro Afdeling meddeler, at et lokalt Dyrtidstillæg paa Holstebro Jærnstøberi er forhøjet fra 10 til 17 pCt. Hos de mindre Mestre i samme By er der ogsaa sket nogle Forhøjelser, ligeledes i Ringkøbing, som hører under Holstebro Afdeling.

Paa Fabrikken »Aalykke« i Odder har 19 Mand ved lokal Forhandling faaet Timelønnen hævet med tilsammen 180 Øre i Timen.

Paa Statens Orlogsværft i København er der ydet samtlige Haandværkere en gennemgaaende Lønforhøjelse af 9 Øre pr. Time plus 2 Kr. pr. Uge i Efterbetaling fra 1. April til 1. November i Aar. Afsavnspengene sættes til maksimalt 45 pCt.

Paa Fabrikken »Stensbo« i Maribo har 5 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 65,6 til 76,8 Øre.

Nordre Jærnstøberi og Bornholms Maskinfabrik i Rønne har straks af egen Drift ydet sine Svende Augustreguleringens 8 Øres Tillæg, medens man paa Virksomhederne i Neksø kun har opnaaet, at Tillægget ydes med tilbagevirkende Kraft fra 5. September at regne.

Hos Th. B. Thrige i Odense har samtlige Akkordarbejdere faaet en gennemsnitlig Forhøjelse af 4,5 Øre pr. Time til Timelønningerne, medens Montørernes Lønninger forhøjedes med 5 à 6 Øre. — Hos Brandt & Co., Nørrebro, gaves der 10 pCt. til Akkorderne, og Dyrtidstillægget til samme forhøjedes fra 15 pCt. til 16,66 pCt. — Paa Frederiksbroens Jærnstøberi gaves 8,33 pCt. til Akkorderne, og Dyrtidstillægget til samme hævedes fra 8 til 12,5 pCt. — Kakkelovnssmedene hos Allerup fik 3,33 pCt. til Akkorderne og et Dyrtidstillæg til samme paa 10 pCt. De 3 sidstnævnte Steder er Timelønnen hævet med 4 Øre; snavset Reparationsarbejde betales med 6 Øre mere pr. Time, Udearbejde med 9 Øre. — Efterbetaling finder Sted fra 13. September at regne.

Paa Dansk Motor- og Maskinfabrik i Slagelse hæves alle Akkorder med 25 pCt. gennemsnitlig.

Hos H. Jessen i Vejle har alle Kolleger faaet 5 Øre mere pr. Time. Ligeledes hos Th. Mahler, Vejle.

Sidste Sted er desuden givet 5 pCt. til de Akkorder, hvorpaa der ikke er tjent mere end 50 pCt.

Hos Firmaet Ludvigsen & Hermann i København mægledes den 11. November paa Lønkrav. Lønakkorderne forhøjedes fra 100 til 105 Øre for 3 Mand, fra 95 til 100 Øre for 1 Mand og fra 60 til 65 Øre for en Udlærling.

Paa Silkeborg Maskinfabrik mægledes den 6. November. 42 Mand fik 234 Øre til Fordeling pr. Time og Akkordpriserne forhøjedes med 7,5 pCt. — Vægtfabrikken i Kjellerup, som hører under Silkeborg Afdeling, er efter en Del Modvillie indgaaet paa at betale Augustreguleringens 8 Øre. — Det samme er Tilfældet for Funder-Bramminge-Banens Vedkommende.

Paa Skive Jærnstøberi mægledes den 7. November i Anledning af Lønkrav. 21 Mand fik deres Timeløn forhøjet med tilsammen 1 Kr. 65 Øre pr. Time, og Direktionen lovede en Regulering af Akkordpriserne.

Timandsmøder. Den 16. Oktober afholdtes Timandsmøde. Anledningen var, at De forenede Automobilfabrikker her i København havde overtaget en Virksomhed paa Roskildevej, hvor der hidtil havde været Week-end. Firmaet paabød nu en anden Arbejdstid, hvorved dette bortfaldt. Dette var vore Kolleger ikke henrykte for, ikke heller for Fremgangsmaaden. Hverken ved Mæglings- eller Timandsmødet opnaaedes dog Enighed. — Sammenslutningen begærede Sagen saavel til faglig Voldgift som til Behandling for Den faste Voldgiftsret. — Ingen af Delene kom dog i Stand, idet der i Anledning af et Timelønskrav paa samme Fabrik er opnaaet Enighed om Sagen. Der gives 10 Øres Forhøjelse til Timelønnen og Week-end bortfalder foreløbig.

Næste Timandsmøde afholdtes den 31. Oktober. Her behandledes følgende Sager:

1. Klage over en formentlig uberettiget Formandsstilling hos Smedemester C. Amundin i Valby. Enighed opnaaedes ikke. Forbundet har krævet Sagen afgjort ved en faglig Voldgiftsret.

2. Krav til Gørtlermester Amelung, København, om Udbetaling af Løn for 14 Timer. Sagen afgjordes med en Udbetaling af 10 Kr.

3. Timelønskrav paa Motorfabrikken »Dencil« i Aalborg. Der gaves 3 Øre pr. Mand og Time.

4. a. Krav til A/S Burmeister & Wain, Refshaleøen, om Betaling af 13 Kr. 60 Øre for bortkommet Værktøj paa S/S »Rødfaxe«. Der opnaaedes Enighed om en saalydende Tilføjelse til Værktøjsreglementet:

> »Da det maa anses for rimeligt, at der ved Fastsættelse af Erstatning for bortkommet Værktøj tages Hensyn til særlige og formildende Omstændigheder, herunder ogsaa Risikoen for Tyveri om Bord i Skibe under Reparationer, skal vedkommende Forarbejder (eventuelt Tillidsmanden), for at Værftsledelsen kan bedømme de foreliggende Forhold, saa snart det opdages, at Værktøjet er bortkommet, straks søge Værftsledelsen for nærmere at angive de Omstændigheder, hvorunder Værktøjet er bortkommet. Sker dette ikke, er Værftsledelsen ikke forpligtet til at tage noget Hensyn til de særlige Omstændigheder, som har været til Stede«.

Herefter ordnedes Sagen paa den Maade, at Firmaet betalte Halvdelen af det omstridte Beløb.

b. Strid om Prislistens Bestemmelser for Betaling af Spilfundamenter. Sagen angaaende Bygning Nr. 185 betragtes som afsluttet med den en Gang givne Betaling, medens Spørgsmaalet for Nr. 266 a optages til særlig Forhandling, naar Arbejdet foreligger.

5. Krav om Forhøjelse af Timelønnen hos Th. Marstrands Eftfg., København. Der gaves 4 Øre pr. Mand og Time samt 10 Øre til Fordeling paa de lavest lønnede.

6. Klage fra A/S Frichs, Aarhus, over at samtlige Smede og Maskinarbejdere den 5. Oktober nedlagde Arbejdet som Protest imod Afskedigelse af en Tillidsmand og Klage fra Forbundet over det sidste. Enighed opnaaedes ikke. Sagen er senere krævet indbragt for en faglig Voldgift.

7. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne hos Firmaet Bruun & Sørensen i København. — Forbundet tiltraadte Sammenslutningens Henstilling om, at Spørgsmaalet forelægges samtlige Centralvarmefirmaer til Overvejelse, evt. behandles paa et nyt Timandsmøde eller af Rørudvalget for Centralvarmeprislisten.

8. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne hos Fabrikant Henrik Hansen, Korsør. Der gaves 4 Øre pr. Mand og Time. — Endvidere henstilledes det til Firmaet at regulere Lærlingenes Antal, efterhaanden som Læretidsperioderne udløber.

9. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne hos Zeiler Hansen, Kruse & Bech, Jens Larsen, Jens Møller, Peter Petersen og Johs. Rasch i Nyborg. Der gaves 8 Øre pr. Mand og Time.

10. Krav til A/S Nielsen & Winthers Aëroplanfabrikker om Betaling af Udearbejdspenge for Arbejde paa Flyvepladsen. — Der opnaaedes ikke Enighed, og Sagen er siden af Forbundet begæret indbragt til Afgørelse af en faglig Voldgift.

Augustreguleringss-Sager paa Virksomheder indenfor Sammenslutningen. Smedemester Andersen paa Mariendalsvej i København havde nægtet at yde sine Folk Augustreguleringen, fordi der mellem ham og Folkene den 9. August var givet en betydelig Lønforhøjelse. Da der dog ikke var taget noget Forbehold imod Augustreguleringen, enedes man om, at de 8 Øre udbetales fra 1. Septbr. at regne.

Centralvarmearbejderne i København, som Fabrikanterne ligeledes har nægtet at yde Augustreguleringens 8 Øre, har ved en Voldgiftskendelse, foranlediget af De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, faaet tilkendt disse.

Firmaet Jensen & Petersen, Tagensvej, har ogsaa vredet sig forskrækkeligt ved at skulle ud med Augustreguleringens 8 Øre. Efter mange forgæves Forsøg paa at omgaa Bestemmelserne, indgik Firmaet ved en Mægling den 21. Oktober paa at betale det nævnte Tillæg til alle sine Arbejdere og for hele Tiden

Ligeledes har Asnæs Maskinfabrik ved Holbæk efter en Del Prelleri besindet sig til at give 3 Kr. pr. Uge.

Mæglingsmøder. Den 7. November afholdtes Mægling her i København, foranlediget ved en Klage fra Kastrup Maskinfabrik over Afdelingsformand Andreas Fritzners Optræden overfor samme. Der paastodes, at Fritzner havde holdt Klubmøde med Medlemmerne i Arbejdstiden. Fritzner erklærede ved Mæglingen, »at det ikke havde været hans Hensigt at lægge Firmaet Hindringer i Vejen for Arbejdets gode og forsvarlige Udførelse, og at hans Optræden kun skyldtes hans Ukendskab til de mellem Forbundet og Sammenslutningen gældende Regler. Da han paa sin Side var interesseret i, at der skabtes det bedst mulige Forhold mellem Arbejdsgiver og Arbejder, skulde han tage de paa dette Møde gjorte Henstillinger til Efterretning«.

Hos H. A. Gruberts Sønner i København mæglede paa Krav om Efterbetaling af 5 Kr. 50 Øre til en Mand, der mente sig lovet 10 Øres Forhøjelse af sin Timeløn for at blive paa Stedet. Der udbetaltes 5 Kr., hvormed Sagen var afgjort.

Hos Hans L. Larsen i Frederikssund mæglede den 7. November i Anledning af Strid om en Omlægning af Arbejdstiden, ønsket af Fabrikanten. Weekend vilde derved forsvinde. Ved Mæglingen enedes man om, at den af Arbejderne ønskede Tid bliver gældende for Sommermaanederne, den af Fabrikanten foretrukne Tid for Vintermaanederne.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
3. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
4. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi, Randers, og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
5. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
6. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.
7. Vognfabrikant Christensen, Varde.
8. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.

Afslutning af Strejken i Vordingborg. Den i Vordingborg af 19 Svende den 21. Septbr. paabegyndte Strejke er nu afsluttet. I Midten af Oktober erklærede Mestrene sig dog villige til at forhøje Lønningerne med gennemsnitlig 10,2 Øre, saaledes at de yngre Svende fik 81 Øre og de ældre 85 Øre. Forhøjelsen faar tilbagevirkende Kraft til 15. Septbr., altsaa for en Uge i den Tid, inden Strejken begyndte.

Arbejdet genoptoges derefter den 28. Oktober.

København. Hos C. Weitemeyers Eftflg. her i København strejkedes den 12. Oktober. Svendene angav Mesterens Optræden som Aarsag til dette. Firmaet var Medlem af Sammenslutningen, hvorfor Arbejdet herfra straks krævedes genoptaget, hvilket derefter skete den 15. s. M. Ved Ankomsten blev Tillidsmanden imidlertid afskediget.

Dette skulde ikke bidrage til at gøre Forholdene bedre. Den 23. Oktober fandt et Mæglingsmøde Sted paa Klage over den nævnte Afskedigelse. Tillidsmanden ønskede sig dog ikke genantaget, men i Diskussionen lovede Firmaet fremtidigt at vise sig mere velvilligt overfor Henvendelser fra sine Tillidsmænd. Ligeledes lovede Firmaet at stille sig velvilligt overfor et Krav om Dyrtidstillæg til Arbejderne.

Hos Firmaet Osvald Jensen, Vesterbrogade 112, nedlagde 10 Mand den 18. Oktober Arbejdet, fordi Jensen ikke vilde holde et Tilsagn om at give 1 Kr. 25 Øre pr. Time i Lønakkord og ejheller vilde foretage en Del ønskede Forbedringer ved Vaske- og Omklædningsrummene. Firmaet meldte sig i Sammenslutningen, og paa Intervention herfra gik Smedene i Arbejde den 24. Oktober. Den 25. mægledes paa Sagen, og her indgik Firmaet paa at bibeholde sin tidligere Betalingsform. Nyantagne faar i de første 14 Dage mindst 1 Krone pr. Time. Desuden fik 7 Mand deres Timeløn forhøjet med hver 5 Øre.

Aarhus. Den 5. Oktober afskedigedes Tillidsmanden for Maskinarbejderne hos Frichs i Aarhus. Samtlige Maskinarbejdere forlod derefter Værkstedet, men gik paa Forlangende af den afskedigede Tillidsmand atter den næste Arbejdsdag tilbage til deres Pladser. De heraf opstaaede Sager er ligeledes omtalt under Organisationernes Rubrik (Timandsmøder).

København. Hos Fabrikant Henning Klee holdt Arbejderne den 16. Oktober Klubmøde Kl. 9 om Formiddagen. Ved deres Ankomst Kl. ca. 2 om Eftm. vilde Firmaet ikke sætte Virksomheden i Gang. Dagen efter arbejdedes paany, men Sammenslutningen protesterede i sit Medlems Navn mod det skete.

Aarhus. Hos M. Seest i Aarhus nægtede vore Folk at arbejde den 24. Aug. Paa Sammenslutningens Klage over det passerede, har de erklæret, at dette skete, fordi Fabrikken var tilgængelig for Besøgende, hvad der generede dem. Firmaet har senere svaret, at dersom man havde vist det, kunde denne Afdeling været lukket den paagældende Dag.

København. I Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeningers Cykleafdeling, Njalsgade 15, nedlagde 12 Mekanikere den 6. Novbr. Arbejdet. Dette genoptoges dog Dagen efter, endnu forinden Sammenslutningens Klage var naaet hertil, idet Formanden for Københavns Afdeling 1 havde faaet Sagen bilagt.

Maskinmesterforeningen meddeler, at Forholdene ved Aalborg, Nørresundby og Vejle Elektricitetsværker samt Holbæk Andelsslagteri og Vejle Vandværk er saadanne, at Maskinmesterforeningens Folk har opsagt deres Pladser.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Aage Sørensen,
Formand.

Voldgiftskendelse i Formerforbundet.

Kendelse

afsagt den 25. Oktober 1918 i en Voldgiftssag mellem Dansk Formerforbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark.

Paa Aktieselskabet »Frederikssund Jærnstøberi«s Fabrik i Frederikssund opstod der den 16. Juli d. A. en Konflikt under følgende Omstændigheder:

Den nævnte Dag anmodede Jærnstøberiets Støbemester, Thorvald Petersen, en af Formerne, Holger Christiansen, der er Medlem af Dansk Formerforbund, om at hjælpe en anden Maskinformer, Arnold Lund, der dengang ikke var Medlem af nogen Arbejderorganisation, med et Stykke Arbejde, idet Christiansen skulde benytte en Modelramme, som Lund brugte, og Christiansen ellers maatte gaa ledig til Rammen var færdig; efter det oplyste har det drejet sig om et Samarbejde paa højst et Par Timer. Christiansen erklærede sig villig hertil og gik i Gang med Arbejdet, men lidt efter meddelte han Støbemesteren, at han ikke maatte hjælpe Lund, fordi denne var uorganiseret. Støbemesteren forespurgte derefter Arbejdernes Tillidsmand, Holger Hansen, om det virkelig var Tilfældet, at den organiserede Arbejder ikke maatte hjælpe den uorganiserede, og Tillidsmanden bekræftede dette med en Henvisning til, at det var vedtaget ved Klublovene. Hertil bemærkede Støbemesteren, at det var noget »Pip-Pjat«. Tillidsmanden forlangte, at Støbemesteren skulde tilbagekalde disse Ord, og da Støbemesteren ikke vilde gaa ind herpaa, forlod Tillidsmanden og alle de øvrige Formere, ialt 15, Fabrikken og opretholdt denne Strejke i 11 Dage.

Ved et den 25. Juli afholdt Fællesmøde, paa hvilket Arbejdets Genoptagelse var blevet vedtaget, enedes Sammenslutningen og Forbundet om, at de verserende Stridsspørgsmaal skulde henvises til Behandling efter de gældende Regler for faglig Strid. Den 2. August blev der derefter afholdt Mæglingsmøde, *dels* til Behandling af en af Forbundet indgivet Klage over Støbemester Petersen med Forlangende om dennes Fjernelse og *dels* til Behandling af en Klage fra Sammenslutningen over den ulovlige Strejke, den vedtagne Klubbeslutning og Tillidsmandens Forhold. Da Mæglingsmødet saavel som et afholdt Timandsmøde var blevet uden Resultat, afgav Dansk Formerforbund den 15. og 27. s. M. 1. og 2. Varsel om Strejke hos Aktieselskabet fra den 30. s. M. at regne. Den 29. s. M. enedes man om, at Arbejdsgiverforeningen skulde indbringe Spørgsmaalet om, hvorvidt Forbundet var berettiget til at etablere Strejke paa Kravet om Støbemesterens Fjernelse, for den faste Voldgiftsret, men ved et den 5. September afholdt Møde i den faste Voldgiftsret enedes man om at lade Spørgsmaalene om Støbemesterens og Tillidsmandens Fjernelse afgøre af en faglig Voldgiftsret bestaaende af 2 af Sammenslutningen og 2 af Formerbundet valgte Medlemmer med en af Formanden for den faste Voldgiftsret beskikket Opmand.

For denne faglige Voldgiftsret er der nu af Formerforbundet rejst Krav paa, at Støbemester Petersen fjernes fra sin Stilling, medens Sammenslutningen har nedlagt Paastand om, at Holger Hansen fjernes som Arbejdernes Tillidsmand.

Da der ikke mellem de af Parterne valgte Voldgiftsmænd har kunnet opnaas Flertal for Afgørelse af noget af disse Spørgsmaal, paahviler det undertegnede Kriminalretsassessor O. H. Krabbe som Opmand at afgøre Sagen ved min Kendelse.

Til Støtte for sit Krav om Støbemesterens Fjernelse har Forbundet gjort gældende, at han ved sin Maade at optræde paa, navnlig ved Akkordprisens Fastsættelse, til Stadighed lægger sig ud med Arbejderne, saaledes at Samarbejdet med ham er utaaleligt, og at det den 16. passerede var den Draabe, der fik Bægeret til at flyde over.

Om Støbemesteren er det iøvrigt oplyst, at han, der fra begge Sider erkendes at være særdeles dygtig i sit Fag, i en Aarrække har været Støbemester først paa De danske Mejeriers Maskinfabrik i Kolding, senere hos A/S Møller & Jochumsen i Horsens og sidst — fra Begyndelsen af November 1917 — ved Frederikssund Jærnstøberi.

I Foraaret 1917 gav Støbemesterens Forhold Anledning til en Konflikt hos A/S Møller & Jochumsen, idet de der arbejdende Formere etablerede Blokade paa Spørgsmaalet om Støbemesterens Fjernelse. De i denne Anledning opstaaede Stridsspørgsmaal, nemlig Aktieselskabets Klage over Blokaden og Formerforbundets Klage over Støbemesterens Optræden, blev indbragte for en faglig Voldgiftsret, hvis Kendelse, afsagt den 12. Juni 1917 af Direktør Emil Vöhtz som Opmand, gik Formerforbundet imod, idet det i Kendelsen udtales, at selv om Støbemesteren overfor Formerne til Tider har været mindre omgængelig, har hans Optræden i Almindelighed ikke været af en saadan Natur, at der har været Anledning for Formerne til at lægge Hindringer i Vejen for Tilgang af Arbejdskraft til Støberiet. Det fremhæves endvidere i Kendelsen, at selv om der foreligger Oplysninger, som maatte lade formode, at Støbemesteren, og i visse Tilfælde ganske forstaaeligt, er optraadt med mindre Ro end formaalstjenligt for Arbejdets Gang, har Opmanden dog det bestemte Indtryk, at det ikke ganske er Støbemesterens Adfærd, som er Skyld i den langvarige Strid, men at der ikke altid fra Formernes Side var udvist den nødvendige Medgørlighed, og at Misfornøjelse med Fortjenesten ved Overgang til Akkordarbejde utvivlsomt havde været en medvirkende Aarsag til Uroen.

Under nærværende Sag er der ikke oplyst Omstændigheder, som kan føre til en anden Bedømmelse af Støbemesterens Optræden og Egnethed for sin Stilling end antaget ved den i 1917 afsagte Kendelse. Det er *sikkert,* at Samarbejdet mellem Støbemesteren og Formerne ikke er godt, og det er *muligt,* at Støbemesterens Optræden og Væsen i nogen Grad er medvirkende til det, men hvad der i saa Henseende blev fremført under de for Voldgiftsretten afgivne Vidneforklaringer, var paa ingen Maade af den Betydning, at det kunde begrunde Forbundets Krav paa Støbemesterens Fjernelse, og det almindelige Indtryk, Vidneforklaringerne afgav, var, ligesom i den forrige Sag, dette, at det i hvert Fald

ikke alene er Støbemesterens Optræden, der er Skyld i Vanskelighederne, men at det ogsaa fra Arbejdernes Side har manglet paa den rette Hensyntagelighed, og at navnlig Arbejdernes Tillidsmand synes at have forsømt den ham efter den faglige Overenskomsts § 4 ogsaa overfor Arbejdsgiverne paahvilende Pligt til at »gøre sit bedste for at vedligeholde og fremme et roligt og godt Samarbejde paa Arbejdsstedet«. Dette Indtryk forstærkedes i høj Grad derved, at der efter det foreliggende er god Grund til at antage, at Arbejderne *paa Forhaand* har mødt Støbemesteren med Misstemning ved hans Tiltræden i November 1917. Ikke alene indeholdt Bladet »Jærn- og Metalarbejderen« for Oktober 1917 en Henstilling til Forbundets Medlemmer, der kom i Arbejde paa Fabrikken i Horsens, om at »holde vaagent Øje med Mester Petersen«, og en lignende Henstilling rettede Forbundets Formand direkte til Tillidsmanden paa Jærnstøberiet i Frederikssund, da Petersen blev Mester her, men yderligere er det oplyst, at Forbundets Formand den 30. Oktober 1917, lige før Petersen tiltraadte som Støbemester i Frederikssund, tilsendte Jærnstøberiets Indehaver, Maskinfabrikant Larsen, en Skrivelse, hvori han gjorde Larsen opmærksom paa, at Petersen var en overordentlig vanskelig Herre med minimal Evne til at omgaas Folk, hvorfor det anbefaledes Larsen for at bevare Roen paa Fabrikken at gøre, hvad han kunde for at blive fri for Petersen som Mester.

Efter anførte kan Forbundets Paastand om Støbemesterens Fjernelse fra hans Stilling ikke tages til Følge.

Hvad Tillidsmanden, Holger Hansen, angaar, er det fra Forbundets Side indrømmet, at han er en Mand, hvis Blod »ruller noget hastigt«, ligesom Forbundet — selvfølgelig — har erkendt, at den den 16. Juli iværksatte Strejke var ulovlig. Tillidsmandens Optræden ved denne Lejlighed skønnes nu ogsaa at have røbet en saadan Mangel paa Selvbeherskelse og Forstaaelse af hans Stilling som Tillidsmand, at han ikke bør forblive i denne. Ikke alene indeholdt den uvarslede og ulovlige Strejke et groft Brud paa Arbejdernes organisatoriske Pligter, men hertil kommer, *at* den Klubbeslutning, der af Mesteren blev betegnet som »Pip-Pjat«, i Virkeligheden var ulovlig, *at* Støbemesteren maa antages at have været uvidende om, at den ene af de 2 Arbejdere, han satte til at arbejde sammen, var uorganiseret, og *at* Støbemesteren uimodsagt har anført, at han altid overholder den Regel ikke at lade uorganiserede Folk arbejde sammen med organiserede, og at han ogsaa vilde have iagttaget dette ved den heromhandlede Lejlighed, dersom han havde vidst, at Lund ikke stod i nogen Organisation. Der er derfor ingen Grund til at antage, at Petersen ved at etablere dette Samarbejde skulde have tilsigtet nogen Krænkelse af Arbejdernes organisatoriske Følelser.

I Henhold til foranstaaende afsiges herved følgende

Kendelse.

Forbundets Krav paa Thorvald Petersens Fjernelse som Støbemester ved Frederikssund Jærnstøberi kan ikke tages til Følge.

Holger Hansen kan ikke vedblivende fungere som Tillidsmand for Arbejderne paa Frederikssund Jærnstøberi.

Sagens Omkostninger, 100 Kr. i Opmandshonorar, 40 Kr. i Sekretærhonorar og 40 Kr. i Rejseudgifter og Udlæg til Kendelsens Maskinskrivning, betales med $^3/_4$ eller Kr. 135,00 af Forbundet, og med $^1/_4$ eller Kr. 45,00 af Sammenslutningen.

København, den 25. Oktober 1918.

sign. *Oluf H. Krabbe.*

Saa mange var Ordene, og den 3. November meddelte Afdelingen i Frederikssund til Forbundet, at Støbemester Thorvald Petersen var *afskediget* fra Fabrikken.

Stiftelsesfest.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling i Nykøbing paa Falster.

I Aaret 1893 blev der dannet 5 Afdelinger i Tilslutning til Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. Den 25. Marts nævnte Aar dannedes Skive Afdeling, den 8. Maj Hjørring, den 29. Juli Kolding, den 3. November Nykøbing paa Falster og den 5. November Stege Afdeling.

Som den 4. i Rækken holdt Nykøbing, Falster, Afdeling Lørdag d. 2. Novbr. sin 25-aarige Stiftelsesfest, til hvilken var indbudt Afdelingens mangeaarige Tillidsmand (skiftevis Kasserer og Formand) M. Frandsen, der trods sine 67 Aar var tilstede og deltog i Festen med Liv og Lyst sammen med sin endnu et Par Aar ældre Hustru. Frandsen arbejder nu hos A/S A. C. Rasmussen i Stubbekøbing. Endvidere var efter Indbydelse Forbundets Formand samt den lokale Partiredaktør, Maler Jensen, og Formanden for den lokale Fællesorganisation, Cigarmager Jensen, tilstede.

Nykøbing-Kollegerne havde sparet sammen til denne Fest i næsten et helt Aar, hvorfor man saa sig i Stand til, hvad der jo ellers falder noget vanskeligt for Tiden, at arrangere et Festmaaltid for ca. 150 Deltagere.

Festen, som sluttedes med et animeret Bal, dirigeredes af Afdelingens Formand, Maskinarbejder J. Hansen, og Kassereren, Maskinarbejder Rasmussen, som hver paa sin Vis støt og solidt leder denne betydelige Afdeling, som tæller ca. 150 Medlemmer, i Modsætning til, da den dannedes for 25 Aar siden, hvor der kun var nogle ganske faa Stykker, men Nykøbing, Falster, er ogsaa en By i Opkomst. Dens Industri er i Udvikling og altsaa tilstrækkelig til at beskæftige ca. 150 af vore Kolleger. Disse er naturligvis alle organiserede.

Taler holdtes af Forbundets Formand, som lykønskede Afdelingen og takkede den for godt Samarbejde igennem Aarene, samtidig med at han manede til Fastholden i Organisationsarbejdet. Forstaar man dette, parret med en passende Begrænsning, er der intet Fag, hvor Udviklingsmulighederne er større, end i Smede- og Maskinfaget.

Den lokale Partiredaktør takkede Smedene for deres gode Medarbejde indenfor Partiet. Det samme gjorde Formanden for den lokale Fællesorganisation, som udbragte et Leve for Forbundets Formand med Tak for hans Arbejde indenfor den danske Fagforeningsbevægelse.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
13560	Andersen, Albert Oluf....	København	29. 7.95	Kbhvn. Afd. 1	24. 1.16	Kbhvn. Afd. 1	15. 6.18
23 09	Baumann, Paul Vilh. Frits	—	14. 8 93	„ „ 1	22. 4.16	„ „ 1	4. 5.18
24893	Bollerup, Jakob	Esbjerg	15. 9.97	Holstebro	1. 4.17	„ „ 1	17. 8.18
13323	Brochdorff, Niels Otto.....	Alrøe	28. 8.90	Odder	1. 5.12	„ „ 1	4. 5.18
16 57	Bruun, Paul Ejner	København	15.10.89	Kbhvn. Afd. 1	22.11.16	Frederikssund	13. 7.18
7070	Christensen, Marius	Udde, Fyn	16.10.93	Odense	2.10.18	Odense	22.11.14
10607	Christiansen, Peter Axel Vilh.	Odense	17. 7.95	—	19. 5.16	—	8. 6.18
25791	— Vilh. Adolf Vald.	København	28. 9 85	Kbhvn. Afd. 1	15. 9.17	Kbhvn. Afd. 1	27. 4.18
25015	Drews, Aug. Nikolai H.	Korsør	26. 6.97	„ „ 1	18.11.16	„ „ 1	27. 7.18
397	Hansen, Alfred Vilh.....	Aunede	13.11 88	„ „ 1	4. 5.10	„ „ 8	27. 7.18
15611	— Carl A.....	Ladeby pr. Næstved	13. 7.85	Næstved	9. 4.06	„ „ 1	22. 6.18
18284	— Thorvald	Karise	7. 5.91	Kbhvn. Afd. 1	11. 5.11	Kbhvn. Afd. 1	17. 8.18
29546	Jacobsen, Eigil Ragnar V.	København	6.12 97	„ „ 1	22. 7.18	„ „ 1	20. 7.18
22313	— Hans Mathias .	Pedersker, Bornholm	13. 3.90	Rønne	10. 3.16	Rønne	29. 6.18
2-533	Jensen, Axel J.....	Sodrup	8. 2.99	Holbæk	3. 5.18	Roskilde	15. 6.18
27618	Kjærulf, Aage Hjalmar..	Vester Tværsted	17. 6 94	Ringsted	2. 2.18	Ringsted	9. 6.18
15201	Mortensen, Niels Peter....	Thorsted	3. 6 90	Horsens	14.12.12	Horsens	30. 3.18
8696	Mølback, M. J.....	Randers	5. 6.59	Kbhvn. Afd. 1	28. 3.04	Kbhvn. Afd. 1	1. 6.18
28673	Nielsen, Hans Christian	Høje	6. 3.99	Svendborg	8. 5.18	Svendborg	6. 7.18
21450	— Hans Jørgen ..	Assens	7. 3.93	Assens	3. 5.14	Assens	22. 6.18
25700	— Otto Emil Frils	Fredericia	1. 7.95	Kbhvn. Afd. 1	3. 8.17	Kbhvn. Afd. 1	3. 8.18
26298	— Peter	Gørlev	8. 8 90	„ „ 1	24. 4 18	„ „ 1	20. 7.18
25975	— Svend Ove Ludv. V.	København	16. 3.98	„ „ 1	28.11.17	„ „ 1	27. 7.18
26141	— Vilhelm Chr....	—	17. 8.99	„ „ 1	13. 3.18	„ „ 1	27. 7.18
29503	Petersen, Henry Emil....	Odense	19. 2.98	„ „ 1	1. 7.18	„ „ 1	27. 7.18
22564	Ploug, Chr. Marius ...	Vissenbjerg	9. 1.99	Faaborg	27. 1.17	Faaborg	20. 4.18
14.04	Radtleff, C.....	København	9.10 71	Blikkensl. Forb., Kbh.	13. 9.13	Kbhvn. Afd. 2	16. 3.17
9095	Rasmussen, R. B.....	Rødby	28. 9.77	„ „ 1	25. 1.08	„ „ 1	17. 8.18
17021	Rimmer, Ludvig Køb ke .	Kvatrup	9. 6.94	Nr. Sundby	9. 5.16	„ „ 1	27. 7.18
22034	Serop, Thim.....	Vetterslev	13. 4.95	Ringsted	6.11.15	Ringsted	14. 7.18
26193	Stensbøl, Emil Johs.....	København	23. 8.93	Kbhvn. Afd. 1	1. 4 18	Kbhvn. Afd. 1	27. 4.18
29038	Sund, Frithjof Georg.	Allinge	26. 3.97	Rønne	4. 5.18	Rønne	13. 7.18
22127	Sørensen, F. V.....	Hol øse	14.11.90	Næstved	1. 1.16	Kbhvn. Afd. 1	17. 8.18
25385	— Poul Ludv. Victor	Helsingør	13. 1.98	Kbhvn. Afd. 1	24 10.17	„ „ 1	10. 8.18
9896	Thomhav, Jacob Christensen	Adseballe	5. 8.64	Randers	4. 3.15	„ „ 1	27. 7.18
16945	Willumsen, Villy Ejner	København	22. 9.94	Kbhvn. Afd. 1	18. 5.15	„ „ 1	27. 7.18
Svensk Nr. 53984	Wulf, E.....					Horsens	1. 6.18

Rettelse.

Fra Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund har vi under 4. November d. A. modtaget en Skrivelse, hvori det bl. a. hedder:

Jeg vil ikke undlade samtidig at gøre opmærksom paa, at der i Eders Omtale af vort Landsmøde i Oktober Fagblad er indløbet en Fejl, idet der staar, at vor Rejse- og Arbejdsledighedskasses Lovparagraf 20 blev opretholdt uforandret, for saa vidt angaar Bestemmelsen om, at Udlændingene skal have betalt Kontingent til vort Forbund i mindst 13 Uger for at kunne oppebære Rejseunderstøttelse. Denne Bestemmelse blev efter Forslag af mig udtaget, hvilket ogsaa vil fremgaa af de tilsendte Love.

A. Knudsen.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 24815 C. Ej. Mikkelsen (Horsens)
- 21990 A. L. Pedersen (Odense)

Medl. Nr. 28019, L. P. Pedersen, 27466, Chr. Larsen og 27571, J. J. Frederiksen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 22644 Axel Fornitz Møller
- 9310 C. Aug. Konov. Nielsen
- 26438 Georg Theobald Taarup

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 12705	Hansen,	Carl Vilh.	11. 4.08
- 13600	—	Hans Niels Peter	7. 5.04
- 733	—	Hans Peter	5. 4.11
- 6025	Petersen,	Peter Marinus	12. 6.09
- 11786	—	Søren Mikkel	8.10.10
- 19110	Rasmussen,	Jens Anton	24. 8.12
- 7173	Skov,	Emil Johannes	31. 7.09
- 14344	Størling,	C. E. M.	25. 7.08

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 18362	Andersen,	Einer Vilh.	23. 9.16
- 25839	—	Engelhardt B.	1. 6.18
- 12816	Bagge,	Knud Hans Svend	21. 7.17
- 20572	Bastrup,	Viggo	30.10.14
- 12487	Bentsen,	A. P.	27.10.17
- 13894	Bornemann,	Aage Conrad	29. 8.08
- 11296	Bæhr,	Ernst Henry	28.12.15
- 12758	Christensen,	Hans Chr. Fredr.	27. 3.15
- 14975	—	Hans Peter	29.11.13
- 14640	—	Søren Alb. Chr.	8. 7.16
- 16801	Christiansen,	Carl Rubin	6. 1.17
- 22052	—	Johan Chr. Knud	1. 1.16
- 4268	Frederiksen,	Daniel	5. 5.17
- 23193	Hansen,	Eigil Sofus	31. 3.17
- 26971	Heinsen,	H. P. M.	1.12.17
- 1138	Jensen,	Niels Knud Harald	10. 6.16
- 12744	Jørgensen,	Robert Simon	2. 9.16
- 5750	Kahl,	Ernst F. G.	20. 5.16
- 1441	Kragh,	Carl Johan Nielsen	26. 7.13
- 11154	Larsen,	Hans Emil	30. 6.17
- 22477	Laursen,	Thorvald	10. 2.17
- 2353	Lundin,	Niels	3. 6.16
- 27318	Lyngaa,	Ankjær Nielsen	19. 1.17
- 774	Madsen,	Herluf	10. 2.17
- 22644	Møller,	Axel Fornitz	29. 6.18
- 13975	—	Eli Bjørn	8. 1.16
- 18764	Nielsen,	Anton Marinus	9. 2.14
- 9310	—	Konov. Aug. C.	1. 6.18
- 11892	—	Frederik Peter	23.11.12
- 15807	Olsen,	Paul	21. 3.16
- 14407	Petersen,	Albert Johannes	15. 1.16
- 17851	—	Axel Jørgen	25.11.16
- 6335	—	Carl Peter	10.11.17
- 20408	—	Fritz	28. 3.14
- 16014	Pedersen,	Peder Chr.	12. 9.14
- 25486	Rosenqvist,	Einar	9. 3.18
- 7253	Skibsted,	Valdemar	20. 5.16
- 17403	Steensen,	August	16.12.18
- 13152	Strandberg,	Aug.	13.11.15
- 16448	Sørensen,	Christian Peter Alfr.	9. 1.15
- 13832	Taarup,	Georg Theobald	6. 6.14
- 11135	Thomsen,	Jens Peter	3. 4.15

Post. Paa Arbejdsanvisningskontoret i København henligger følgende Post:

Et Brev til Maskinarbejder Jørgen F. Andersen, afsendt af Ella Olsen, Frederiksberg Hospital.

Et Brev til Carl Mikkelsen.

Et Brev til Maskinarbejder Edmund Henriksen, afsendt af Maskinarbejder M. Henriksen, Gl. Holeby.

Et Brev til Maskinist M. L. Rasmussen, afsendt af Københavns Politi.

Et Brevkort til Maskinarbejder Valdemar Sørensen, afsendt af Aage Hulstrøm, England.

Et Brevkort til Maskinarbejder E. H. Børsholt, afsendt af H. P. Jensen, Aarhus, og til samme Adressat en Meddelelse om et anbefalet Brev, som henligger paa Banegaardspostkontoret.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 7, 14. Aargang.

Arbejdernes Lommebog.

Omkring den 1. December udkommer *Arbejdernes Lommebog 1919.*

Pris 1 Kr. 50 Øre.

Tillidsmændene for Forbundets Afdelinger og Klubber bedes henvende sig til *Arbejderpartiets Forlag, »Fremad«, Frederiksborggade 33,* angaaende Forhandling af Lommebogen iblandt vore Medlemmer.

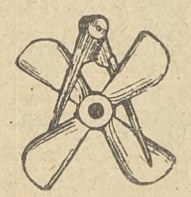

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 2 DECEMBER 1918 5. Aarg.

Overenskomstsituationen 1919.

Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne.

Spørgsmaalet om Arbejdstidsforkortelsen træder i Forgrunden.

Straks ved Begyndelsen af Aaret 1919 staar vi overfor den Nødvendighed at skulle have en Række Arbejdsoverenskomster fornyede, hvis vi skal undgaa almindeligt Anarki i Arbejdsforholdene. Allerede i Januar udløber 62 Overenskomster, omfattende 5551 Arbejdere, men i Februar, hvor vi kommer med for Jærn- og Metalindustriens Vedkommende, udløber 186 Overenskomster, omfattende 61.824 Arbejdere, og saa fremdeles i Marts 66 Overenskomster, omfattende 9275 Arbejdere. Den største Gruppe kommer til April med 399 Overenskomster, omfattende 36.739 Arbejdere, Maj med 293 Overenskomster og 18.603 Arbejdere, og derefter daler Tallene atter stærkt for de følgende Maaneder, men saaledes, at vi ialt staar overfor at skulle have fornyet 1222 Overenskomster, vedrørende 142.120 Arbejdere indenfor De samvirkende Fagforbund. Situationen er altsaa saa omfattende som ingensinde før, og naturligvis maatte dette i første Linie i Tide fange Opmærksomheden indenfor Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer. Den 7. August undertegnedes Overenskomsten angaaende Augustreguleringen, om hvilken man kunde vide, at det maatte tage nogen Tid at gennemføre den, men allerede ved Udgangen af Oktober blev der afholdt et Repræsentantskabsmøde i De samvirkende Fagforbund, hvor man drøftede Overenskomstsituationen 1919, og hvor man vedtog en Resolution, hvis første Afsnit giver Tilslutning til Opsigelse af alle Overenskomster med det for Øje at skaffe disse reviderede, Tillæg til Lønningerne samt Nedsættelse af Arbejdstiden, og hvis andet Afsnit udtaler sig for en lovbefalet Maksimalarbejdsdag i Tilslutning til vort mangeaarige Program.

Hensigten hermed var dog naturligvis ikke at forskærtse den fagforeningsmæssige Afgørelse af dette sidste Spørgsmaal; dels er vi vante til, at Lovgivningsfaktorerne virker langsomt under Vanskelighederne ved at forene de mangeartede Interesser, og dels vil man næppe ad Lovgivningsvejen kunne vente en detailleret Afgørelse, saaledes som Forholdene maatte nødvendiggøre det i de enkelte Fag. Tanken var vel nærmest den, at Lovgivningsmagten først og fremmest maatte beskæftige sig med Arbejdstiden i sundhedsfarlige Virksomheder og i Virksomheder med kontinuerlig Drift, hvorom Arbejdsministeren jo forresten allerede har fremsat Forslag paa Rigsdagen.

— Der er imidlertid en overordentlig stor Fart i Udviklingen for Tiden. I Sverige har man fornylig opnaaet Enighed i en Kommission, der er nedsat om Arbejdstidsforkortelsen, om at der straks ved Begyndelsen af det nye Aar for Lovgivningsmagten skal fremsættes Forslag om Indførelse af 8 Timersdagen. Om dette betyder Lovforslagets Gennemførelse eller ikke, kan man naturligvis ikke vide, men 8 Timersdagen er aktuel i Sverige.

I Norge synes man ogsaa at staa for en Lovfæstelse af en Maksimalarbejdsdag. Ikke alene har et Møde af samtlige Forbundsstyrelser vedtaget at kræve 8 Timersdagen indført ved de kommende Forhandlinger, men der er af Staten nedsat en Kommission til Revision af Arbejderbeskyttelsesloven, indenfor hvilken der skal være Flertal for Indførelse af en lovfæstet Arbejdstid paa 48 Timer om Ugen.

Den 15. November er der mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer i Tyskland undertegnet en Overenskomst, som anerkender de socialdemokratiske Fagforeninger som „kaldet Organ for Arbejderstanden", samtidig med at man overlader de saakaldte „Wirtschaftsfriedlichen Vereine" (de gule) fuldstændig til sig selv, samt fastsætter en regelmæssig Arbejdstid paa 8 Timer for alle Bedrifter uden Forringelse af Fortjenesten.

Samtidig med at dette fremgaar af de tyske Fagforeningers Hovedorgan, „Correspondenzblatt", skriver de tyske Metalarbejderes Organ, „Metallarbeiter-Zeitung", at 8 Timersdagen bør indføres i al Almindelighed, dog maa man indtil videre undtage den store Mængde af Virksomheder, der gaar i kontinuerlig Drift, og altsaa maa arbejde i Skiftehold. Man vil her foreløbig ikke kunne gaa til Døgnets Tredeling under Hensyn til Virksomhedernes Økonomi, samt under Hensyn til utilstrækkelig forhaandenværende Arbejdskraft.

I Ungarn, hvor man i 1911 nedsatte Arbejdstiden fra 60 til 57 Timer, er denne nu nedsat til 54 Timer ugentlig, og Englændernes Generalsekretær for det internationale Samarbejde, Charles Hobson, melder ligeledes om, at der er Enighed mellem Arbejdsgivere og Arbejdere om, at Arbejdstiden skal nedsættes, naar Krigen er afsluttet. Man er ganske vist ikke enig om, hvormeget Arbejdstiden skal nedsættes, men af de sidste Dages Telegrammer synes det at fremgaa, at der er Enighed indenfor Jærn- og Staalindustrien om 8 Timersdagen.

Kun i Østrig, hvor man synes at staa overfor et økonomisk Sammenbrud, erklærer vort Broderorgan, „Metallarbeiter-Zeitung", at de nærer den Opfattelse, at Forholdene vil tvinge Befolkningen til at præstere mere Arbejde end nogensinde, hvis Nationen skal undgaa den fuldkomne økonomiske Ruin. Man erklærer rent ud: „Vor Nation og vor Organisation er bragt til Betlerstaven".

— — —

Under saadanne noget uklare Forhold traadte Forretningsudvalgene for de to Hovedorganisationer, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund, sammen til Forhandling i Begyndelsen af November. Efter Afholdelse af 2 Plenarmøder nedsattes der et Udvalg paa 5 fra hver Side, og der er i dette Fællesudvalg siden afholdt en Række Møder, hvorunder det har vist sig, at Arbejdsgiverforeningen var klar over, at Arbejdstiden maatte reduceres betydeligt, men uden at man dog paa nogen Maade vil høre Tale om De samvirkende Fagforbunds principielle Krav om en 8 Timersdag. Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter kunde vel tænke sig en Reduktion i den daglige Arbejdstid paa den store Gruppe af Arbejdere, som staar paa 10 Timersdagen, og maaske ogsaa nogen om end ringere Forkortelse, hvor Arbejdstiden er $9^1/_2$ Time, og saa mente man, at vi burde se Tiden an et Aar for at kunne skønne over, hvorledes Verdenssituationen vil være paa dette Omraade, naar dette Aar er gaaet.

Samtidig har man naturligvis i høj Grad beskæftiget sig med Muligheden af at finde en Generalnævner for en Lønforhøjelse, der først og fremmest dækkede Arbejdstidsforkortelsen, og dernæst gav en til Forholdene svarende effektiv Lønforhøjelse, men herom har det i alt Fald foreløbig vist sig umuligt at naa til Enighed.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har saa paany drøftet Situationen med det foreløbige Resultat, at Landsorganisationens Repræsentantskab er indkaldt til Møde i Dagene mellem Jul og Nytaar, og Fagenes Repræsentanter vil her tage under grundig Overvejelse, hvorledes man bør stille sig under de forhaandenværende vanskelige Forhold. Erkendes maa det naturligvis, at vi her staar overfor en overordentlig stor og for hele Nationen vigtig Opgave, men vi gaar ud fra, at vore mange Medlemmer dog allerede vil føle nogen Tilfredshed ved at erfare, at vi staar foran en i alle Tilfælde betydelig Forkortelse af Arbejdstiden, samtidig med at der ikke alene vil ske betydelige Omlægninger i Arbejdslønnen, derved at en væsentlig Del af de mange bestaaende Dyrtidstillæg vil blive lagt til de faste Arbejdslønninger, men derudover tillige overfor virkelige Forhøjelser under passende Hensyn til den fortsat herskende Dyrtid.

Den allernærmeste Tid vil altsaa bringe os Nyt og særdeles vigtigt Nyt paa Arbejdsforholdenes Omraade. For Jærn- og Metalindustriens Vedkommende har vi ganske naturligt under disse Forhold maattet forholde os afventende. Spørgsmaalet om Arbejdstiden maa i alt Fald i nogen Grad klares, forinden vi kan tage fat paa Lønspørgsmaalene, men ogsaa her vil vore Medlemmer være beroligede i Bevidstheden

om, at vor permanente Lønbevægelse siden Augustreguleringen har været fortsat og fremdeles fortsættes med ikke ubetydelige Resultater. Der er stillet overmaade store Krav til vor Organisations Ledelse under disse Forhold, men vi konstaterer, at Kravene er blevne fulgte og behandlede i en Udstrækning som ingensinde før, og vi tør derfor nære det bedste Haab til, at den omfattende faglige Situation i 1919 under alle Omstændigheder vil blive bragt til en Ordning og Afslutning paa en for vore Medlemmer tilfredsstillende Maade.

En gennemgribende Lønreform for Haandværkere og Arbejdsmænd ved De danske Statsbaner.

Den 28. August d. A. fremsatte Formanden for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, J. A. Hansen, som Forretningsfører for de timelønnede Arbejdere ved De danske Statsbaner en Skrivelse, hvori fremsattes Krav om Forhøjelse af samtlige Timelønninger for Haandværkere og Arbejdsmænd med 10 Øre, gennemgaaende Forhøjelse af alle bestaaende Akkordpriser med 15 pCt., Ekstrabetaling af 60 pCt. for alt Arbejde, som udføres paa Timeløn, samtidig med, at alle andre Særtillæg bortfalder, og endelig for Remisearbejderne en Forhøjelse af alle Timelønninger med 15 Øre.

Den 19. September kom Sagen til en Forhandling, som dog nærmest blev af forberedende Natur, efter at man gentagne Gange havde rykket Generaldirektøren for et Svar og en Afgørelse af de saaledes opstillede Fordringer. Forhandlingen blev fortsat paa et Møde den 28. Oktober, hvor Kravene toges op til Drøftelse enkeltvis. Resultatet blev i Protokollen resumeret derhen, at Statsbaneledelsen stillede sig imødekommende med Hensyn til

1) at forhøje samtlige Lønsatser med 10 Øre,

2) at forhøje Akkordpriserne saaledes, at man i Stedet for at regne med et Gennemsnit af 85 Øre pr. Time ved Fastsættelse af Akkorder fremtidig regner med 95 Øre, og at de alt bestaaende Akkordbetalinger ændres i Overensstemmelse hermed. Detailler henvises til Forhandling med Maskindirektøren.

3) Generaldirektøren reserverede sig med Hensyn til det forlangte Procenttillæg til Timelønsarbejde, men lovede at foranledige, at Sagen blev taget op til Undersøgelse, saaledes at man eventuelt gik med til at give et Tillæg for visse Arter af Arbejde, som maa udføres paa Timeløn. Ogsaa dette Spørgsmaal henvises til Forhandling med Maskindirektøren.

4) At Remisearbejdere, saavel Haandværkere som Arbejdsmænd, faar deres Timeløn forhøjet i Overensstemmelse med 1), altsaa med 10 Øre.

Hertil kom imidlertid et Spørgsmaal om tilbagevirkende Kraft. Overfor dette Krav stod Generaldirektøren noget forsigtig afvisende, idet han mente, at dette let vilde svække Lysten hos Administrationen til periodevis at revidere Lønningerne.

Der hengik nu nogen Tid, men den 16. November genoptoges Forhandlingerne, og ved denne Lejlighed blev det endelige Resultat fastslaaet. Herefter forhøjes Timelønningerne saaledes, at disse i Værkstedet bliver:

For Haandværkere ved Antagelsen 50 Øre, efter 2 Maaneders Forløb 56 Øre, ved fast Ansættelse (i Almindelighed 1 Aar efter Antagelsen) 60 Øre, derefter stigende med 2 Øre hvert andet Aar til 66 Øre.

For Udlærlinge 48 Øre i Timen.

For Hjælpere og Arbejdsmænd ved Antagelsen 48 Øre, efter to Maaneders Forløb 52 Øre, ved fast Ansættelse (i Almindelighed 1 Aar efter Antagelsen) 54 Øre, derefter stigende med 2 Øre hvert andet Aar til 60 Øre.

Akkordtillæget. Der fastsattes her et Tillæg af 12 pCt. til alle bestaaende Akkordpriser.

Akkordafsavn. Generaldirektøren var nu efter Overvejelse af dette Spørgsmaal naaet til det Resultat, at man kunde gaa med til følgende Ordning:

Enhver Haandværker eller Arbejdsmand, der midlertidig tages bort fra den Akkord, hvorved han er beskæftiget, for at udføre andet Arbejde, som ikke udføres i Akkord, garanteres der, saalænge dette andet Arbejde staar paa, en Mindsteindtægt svarende til den Gennemsnitstimefortjeneste, han har haft i det nærmest forudgaaende Kalenderkvartal.

Haandværkere eller Arbejdsmænd, der permanent sættes til Arbejde, som efter dets Natur ikke egner sig for Akkord, kan der efter Indstilling af Værkstedsbestyrerne af Maskindirektøren tildeles et Tillæg til Timelønnen under Hensyn til Arbejdets Karakter og øvrige foreliggende Forhold.

Iøvrigt gives der ikke Godtgørelse for Afsavn af Akkord.

De særlige Regler om Udearbejdspenge bortfalder.

De nugældende Arbejdsforhold i Lokomotivværkstedet bibeholdes, saalænge Prøvning af Akkorderne finder Sted, dog saaledes at man ogsaa her beregner et Tillæg af 12 pCt. til Akkorderne.

Alle de her nævnte Tillæg træder i Kraft fra den 3. November d. A. at regne.

Tilbagevirkende Kraft. Her enedes man om, at der til samtlige timelønnede Værksteds- og Remisearbejdere ydes et Tillæg af 2 Kr. for hver Uge, en Haandværker eller Arbejdsmand har været i Arbejde i Tiden fra den 1. Lønningsperiode i April til den 1. Lønningsperiode i November. Dette Tillæg er af Ministeriet forhøjet til 5 Kr. for Værkstedsarbejdere og 6½ Kr. for Remisearbejdere og udbetales uanset Fraværelse paa Grund af Sygdom eller anden Aarsag. — Forhøjelsen er givet som Erstatning for tabt Indtægt ved den fra 2. Maj indførte forkortede Arbejdstid (8½ Time).

Som man vil se, er dette en overordentlig betydningsfuld Lønreform for vore Kolleger og Standsfæller ved Statsbanernes Værksteder og Remiser. Til nærmere Forklaring af Forholdene vedrørende denne Reform skal vi paa Grundlag af Protokollen af 28. Oktober gengive følgende:

Under Diskussionen om Procenttillægget til Akkordpriserne udtalte Generaldirektøren:

»Vi mener, at Statsbanerne staar meget godt, naar alt tages i Betragtning, lige overfor den private Industri. Vi har fra Statistiske Efterretninger en Opgivelse, hvorefter Gennemsnitsindtægten for Smede og Maskinarbejdere i April Kvartal d. A. var 102,4 Øre; hertil er senere kommet Augustreguleringens 8 Øre, saaledes at Gennemsnitslønnen nu skulde være ca. 110,4 Øre.

Ved Statsbanerne er det tilsvarende Gennemsnit ca. 85 Øre plus Dyrtidstillæg, som med den nuværende Arbejdstid andrager ca. 27 Øre, altsaa ialt ca. 112 Øre pr. Time. Vi har modtaget Oplysninger, hvorefter Middelfortjenesten i den private Industri i København i April Kvartal var 106,2 Øre; hertil er senere kommet Augustreguleringens 8 Øre, saaledes at Gennemsnittet nu skulde være 114,2 Øre pr. Time. Som De vil se, er denne Middeltimeindtægt ikke langt fra vor.

Vore Arbejdsmænd staar særdeles gunstigt overfor den private Industri. Arbejdsmændene har nemlig hos os 77,3 plus Dyrtidstillæg ca. 27 Øre, ialt ca. 104,3 Øre, medens de private Arbejdsgivere i København kun har 76,3 plus Tillæg efter Augustreguleringen, 6 Øre, ialt 82,3 Øre, i Provinserne 75,5 plus 6 Øre, ialt 81,5 Øre.«

Til disse Oplysninger bemærkede J. A. Hansen:

»Det er svært at være fuldstændig up to date med statistiske Oplysninger for Øjeblikket, hvor der næsten daglig foregaar Forskydninger i Lønningerne, og hvor der i alt Fald daglig foregaar en betydelig Mængde Forhøjelser. For April Kvartal var vort Gennemsnit paa Fabrikker her i København 110,9 Øre, men hertil kommer ikke alene Augustreguleringen, men vi har snart været hele Omgangen rundt med Lønkrav paa Fabrikker i København og med det Resultat, at der er sket nye, meget betydelige Tillæg baade paa Timeløn og Akkordpriser. Jeg kan ikke sige noget aldeles bestemt, men jeg tør paastaa, at Gennemsnittet paa disse Fabrikker ikke er under 120 Øre pr. Time. Vi har gjort Skridt til nye statistiske Undersøgelser, og saa snart der foreligger noget, skal det fra vor Side loyalt blive fremlagt til Afbenyttelse«.

Resultatet har altsaa været som ovenfor refereret, og det tør nok siges at have vakt almindelig Tilfredshed blandt Arbejderne ved De danske Statsbaner. Over samtlige 3 Møder er affattet udførlige Protokoller, som er undertegnede af Generaldirektøren paa De danske Statsbaners Vegne og J. A. Hansen paa Værksteds- og Remisearbejdernes Vegne, og ved Siden af det, som her er opnaaet, kan vi altsaa notere, at der mellem Statsbanerne og vor Organisation hersker fuldtud parlamentariske Forhold.

Loven af 30. November 1918 angaaende overordentlig Hjælp til Arbejdsløse m. m.

Ovenstaaende Lov, der traadte i Kraft den 1. December d. A., er udarbejdet paa Basis af det Forslag, som den i Sommer nedsatte Arbejdsløshedskommission har udarbejdet. Foruden de ret betydelige Forbedringer, som Loven indeholder i Forhold til sine Forgængere, er der tillige i Loven gennemført en Del Forandringer, som vi i det efterfølgende kortfattet skal gøre Rede for.

Ved Lov af 27. Oktober 1917 bortfaldt den gældende ordinære Ventetid af 1 Aar før Understøttelsesrettens Indtræden, hvilket skete i Overensstemmelse med, at der i Kraft af den ekstraordinære Situation oprettedes helt nye Arbejdsløshedskasser (Musikerne etc.), hvis Medlemmer straks erholdt Ret til Understøttelse, og man derfor ikke kunde stille de hidtil bestaaende Arbejdsløshedskasser anderledes. Ved Lov af 8. Februar 1918 indførtes der en Ventetid af 1 Maaned, ved Lov af 1. Juli udvidedes denne til 2 Maaneder, og ved den sidst vedtagne Lov fastsattes en Ventetid af 3 Maaneder for Medlemmer, der indtræder før 1. Februar 1919, og derefter 6 Maaneder for Medlemmer, der indtræder før 1. Oktober 1919, hvorefter den ordinære Ventetid af 12 Maaneder træder i Kraft fra denne Dato.

Bestemmelserne om Understøttelse ved indskrænket Arbejdstid er i alt væsentligt bibeholdt, og det samme gælder Bestemmelserne vedrørende de ekstraordinære Tilskud til Arbejdsløshedskasserne.

I Lovens § 6 er der givet Arbejdsløshedsinspektøren en udvidet Bemyndigelse til at paalægge Kasserne en skærpet Kontrol, og i § 7 er der indført Anmeldelsespligt for Arbejdsgiverne, dels i alle Tilfælde, hvor Medlemmer af Arbejdsløshedskasser vægrer sig ved at overtage anvist Arbejde, udebliver herfra eller umiddelbart efter Paabegyndelsen afbryder et saadant Arbejde, dels i Tilfælde, hvor Medlemmer af en Arbejdsløshedskasse antages til Arbejde for længere Tid end ½ Dag (6 Timer). Sidstnævnte Oplysning skal ledsages af den antagne Arbejders Navn og Bopæl eller eventuelt Arbejdsløshedskassens Navn og Medlemmets Nummer i denne. For Overtrædelse af disse Anmeldelsespligter kan Arbejdsgiverne idømmes Bøder.

Endvidere er der i § 8 truffet en Bestemmelse om, at den kommunale Arbejdsanvisning i Tilfælde, hvor der gentagne Gange forgæves har været foretaget Anvisning til samme Arbejdssted, og det skønnes, at Arbejdsvægringen er af kollektiv Natur (samlet Optræden af

flere Personer), kan foranledige Spørgsmaalet henvist til faglig Behandling, idet Understøttelsen for de paagældende midlertidig standses, hvilket ogsaa gælder yderligere Anvisning, Understøttelsen genoptages dog atter, saafremt der ikke inden en vis Frist er foretaget Skridt vedrørende Afgørelse af den faglige Strid.

De foranstaaende Bestemmelser, der indeholdes i Lovens §§ 7 og 8, er ligesom § 6 beregnede paa at forstærke Kassernes og det Offentliges Kontrolmidler, for § 8's Vedkommende dog med særligt Henblik paa at udskille faglige Stridigheder fra Arbejdsløshedskassernes Virksomhed, og skylder deres Fremkomst, at der fra Arbejdsgiverne og den dem venligsindede Presse har været ført en Angrebskampagne paa Arbejdsløshedskasserne og deres Medlemmer, som i høj Grad har opskræmt Offentligheden. Selvom det har vist sig, at disse Angreb og Klager var i høj Grad overdrevne og for en Del ligefrem tilvejebragte ved Paabud til Arbejdsgiverne om at gøre Anmeldelser, og selvom det har vist sig, at Arbejdsløshedskassernes Kontrol i det store og hele har virket tilfredsstillende, har man fra Arbejdsløshedskassernes Side dog ikke ment at kunne modsætte sig Indførelsen af yderligere Kontrol fra det Offentlige, selvom dette medfører et betydeligt Merarbejde til forskellige Sider.

Man har ligeledes tiltraadt en Bestemmelse i Lovens § 9 vedrørende Samarbejdet med den kommunale Arbejdsanvisning, hvorefter det i givet Tilfælde kan tillades, at Kassernes Anmeldelsespligt til de kommunale Kontorer afløses af direkte Henvendelse fra de Arbejdsløse, men Forudsætningen er, at Kasserne og deres Afdelinger, hvor ikke særlige Forhold foreligger, skal opfylde deres Anmeldelsespligt og fortsat beholde og udøve Kontrollen med Arbejdsløsheden som selvstyrende og ansvarlige Institutioner. At afgive dette Arbejde og dermed følgende Ansvar vilde nemlig simpelthen medføre en Svækkelse af Kassernes Stilling som Arbejdernes egne Organisationer.

I §§ 10 og 11 behandles den ekstraordinære Understøttelse, og her er der foregaaet den Forandring, at Tillægene, der hidtil udbetaltes som procentvise Tillæg til den vedtægtsmæssige Understøttelse og med Begrænsning til et bestemt Mindstebeløb, nu ydes med ensartede Tillæg til samtlige Understøttelsessatser, der for Familieforsørgere udgør 2 Kr. pr. Dag, og for Ikke-Familieforsørgere 1,50 pr. Dag. Disse Tillæg gælder indtil 1. Maj 1919, hvorefter Tillægene i 5 Sommermaaneder nedsættes til henholdsvis Kr. 1,50 og 1,00. Den Forskel, som findes her i det af Rigsdagen vedtagne Forslag, har sin Begrundelse i, at Vintertiden medfører større Udgifter til Opholdet (Brændsel t. Eks.). For Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasses Vedkommende, hvor den vedtægtsmæssige Understøttelse udgør Kr. 2,00, Kr. 1,50 og Kr. 1,25 pr. Dag, vil den samlede Understøttelse for Familieforsørgere altsaa udgøre henholdsvis Kr. 4,00, 3,50 og 3,25 pr. Dag i Vintermaanederne og for Ikke-Familieforsørgere Kr. 3,50, 3,00 og 2,75 pr. Dag i samme Tidsrum.

Endvidere findes i samme Paragraf nogle Bestemmelser, hvorefter Tillægget for arbejdsløse Medlemmer, hvis Hustruer har en Fortjeneste af ca. 25 Kr. ugentlig, nedsættes til det halve.

Huslejehjælp — Lovens § 11 — er for Familieforsørgere ændret saaledes, at Maksimum, 35 Kr., er forhøjet til 40 Kr., medens den for Ikke-Familieforsørgere er hævet til 5, 4 og 3 Kr., henholdsvis for København, Købstæder og øvrige Land. Efter den gamle Lov androg denne Hjælp henholdsvis Kr. 3,00, 2,50 og 2,00.

I Lovens § 12 findes en Række Bestemmelser vedrørende Tillægshjælp fra de kommunale Hjælpekasser. Forholdet var tidligere saaledes, at der af disse i de fleste større Kommuner, saavel By- som Landkommuner, ydedes Tillægshjælp for Familieforsørgere med Børn, ligesom ogsaa andre Trangsaarsager kom i Betragtning. For det sidstes Vedkommende er Stillingen stadig uforandret, men for Familier med Børn er der i alle Tilfælde, hvor den arbejdsløse Familieforsørgers og Husstands Indtægt ikke har oversteget 800 Kr. i de sidste 3 Maaneder, gennemført den Ordning, at der af Hjælpekasserne, i København Understøttelsesforeningen, ydes et Tillæg af mindst 35 Øre pr. Dag for hvert hjemmeværende Barn under 15 Aar. Hvis en Families Indtægt har været over 800 Kr., indtræder denne Ret først, naar den paagældende har været arbejdsløs saa længe, at Indtægten for de sidste 3 Maaneder er gaaet ned under 800 Kr. Hjælpekasserne har dog Ret til at nedsætte denne Hjælp, hvis de skønner, at de paagældendes samlede Understøttelse gennem foranstaaende Vedtagelse naar en saadan Størrelse, at det ikke længere kan siges at være af økonomisk Interesse for vedkommende at have Arbejde, dog ikke til mindre end 3/4 af den gennemsnitlige Arbejdsfortjeneste i det paagældende Fag eller den paagældende Faggruppe.

Endvidere ydes der til Medlemmer, hvis Arbejdsløshed har haft en Varighed af mindst 90 Dage indenfor et Tidsrum af 180 Dage, et samlet Beløb, regnet efter mindst 20 Øre pr. Dag for den arbejdsløse, og et lignende Beløb for sammes Ægtefælle, forsaavidt denne ikke selv har Erhverv, samt mindst 10 Øre pr. Dag for hvert hjemmeværende Barn under 15 Aar.

Som Overgangsbestemmelse er det fastsat, at Medlemmer, der ved Lovens Ikrafttræden har været arbejdsløse i mindst 90 Dage i Løbet af 180 Dage, vil faa efterbetalt for det arbejdsløse Tidsrum, dog ikke for tidligere end 1. Maj, ligesom der for alle Arbejdsløshedsperioder, der afsluttes efter den 1. December, vil blive udbetalt for det Antal Dage, i hvilke den paagældende har været ledig i de sidste 180 Dage, dog ikke for under 14 Dage.

Medlemmer, der er traadt i Arbejde før 1. December, vil kun kunne faa udbetalt denne Hjælp, naar de som foran nævnt har været arbejdsløse i mindst 90 Dage, eller efter 1. December bliver arbejdsløse, og — sammenlagt med den tidligere Arbejdsløshed — opnaar 90 Dages Arbejdsløshed indenfor et Tidsrum af 180 Dage.

Saafremt et Medlem en Gang har faaet denne Hjælp udbetalt, vil den følgende Udbetaling først finde Sted, naar paagældende har været arbejdsløs i 90 Dage indenfor 180 Dage efter den foretagne Udbetaling.

I Lighed med, hvad der ogsaa forud fandt Sted, vil der efter denne Lov kunne ydes arbejdsløse Familieforsørgere, der anvises Arbejde paa et Sted, der ligger saa langt fra Hjemmet, at de maa skaffe sig Kost og Logi udenfor dette, Opholdspenge efter Beslutning af Indenrigsministeriets Arbejdsudvalg. Indstillinger hertil gøres gennem den paagældende Arbejdsløshedskasseafdeling eller gennem et kommunalt Anvisningskontor, og Skemaer hertil kan erholdes gennem disse eller gennem Arbejdsløshedskasserne.

Iøvrigt er der intet yderligere at tilføje om denne Lov, der udgør et betydeligt men ogsaa nødvendigt Fremskridt med Hensyn til at imødegaa Følgerne af den store Arbejdsløshed.

Cirkulærer til Forklaring af de nærmere Enkeltheder er tilsendt Afdelingerne, saaledes at Administrationen af Loven kan foregaa paa hurtigste og bedst mulige Maade.

Skemaer til Tillægshjælp i Hjælpekasserne vil af Afdelingerne eller Medlemmerne kunne rekvireres hos de respektive Hjælpekasser.

Arbejdsløsheden.

Af Arbejdsanvisningsdirektørens ugentlige Beretninger i Dagspressen fremgaar det, at Omfanget af Arbejdsløsheden bliver større og større fra Uge til Uge, og at Tallet paa Arbejdsløse, omfattende hele Landet, beløber sig til mellem 44 og 45,000. Dansk Erhvervsliv lever stadig under Manglen paa tilstrækkelige Tilførsler, saaledes at vi snart kan siges at være det eneste Land, hvor Arbejdsløsheden for Tiden er fremtrædende.

Ogsaa blandt Metalarbejderne har der været nogen Stigning, hvad vi jo altid maa regne med paa denne Tid af Aaret, men vor Arbejdsløshed er ganske naturligt aldrig udsat for de voldsomme Svingninger, som er Tilfældet i mange andre Fag, specielt Bygningshaandværkerne. Heller ikke det konstante Præg, som er over Arbejdsløsheden i de Fag, hvor den høje Arbejdsløshedsprocent gør sig gældende, findes hos Metalarbejderne, og vi har tidligere gjort Rede for den livlige Vekselvirkning, som stadig har fundet Sted, hvad enten Arbejdsløsheden havde Tendens til at stige eller falde. Vore Arbejdsløse har ikke Grund til at blive haabløse. Bliver der nogen Stilstand indenfor en Branche, er der forøget Aktivitet i en anden, og saaledes ogsaa nu. Efter at Vaabenstilstanden er indtraadt, er mange af de under Krigen emigrerede Metalarbejdere vendte hjem fra England og Tyskland, hvor der nu ikke længere synes at være nogen Trang til udenlandsk Arbejdskraft. Til Gengæld har de københavnske Værfter modtaget ret omfattende Reparationsarbejder, og over 100 arbejdsløse Skibssmede, Specialarbejdere og Maskinarbejdere har fundet Beskæftigelse her.

Den 1. November var Antallet af ledige Metalarbejdere i København 1185. Tilgangen i Maanedens Løb beløb sig til 1023, medens Afgangen var 833, saaledes at November sluttede med 1375 Arbejdsløse. I den forløbne Del af indeværende Maaned har Tilgangen udgjort 536, men Afgangen 469, saaledes at vi pr. 16. ds. noterede 1442 Arbejdsløse. Heraf var 1262 Smede og Maskinarbejdere, 115 Formere, 22 Slibere og 25 Specialarbejdere. Afgangen fordeler sig saaledes: 153 gennem Kassens Arbejdsanvisning, 17 gennem Centralarbejdsanvisningen, 171 ved egen Hjælp og 107 ved Arbejde udenfor Faget eller af anden Aarsag. De tilsvarende Tal for November er henholdsvis 100, 35, 529 og 169. For Provinsernes Vedkommende var der pr. 1. December 1091 arbejdsløse Smede og Maskinarbejdere.

Skandinavisk Former-Konference.

I Fortsættelse af Svensk Formerforbunds 8. Kongres afholdes der i Stockholm i Dagene den 22. og 23. September 1918 skandinavisk Former-Konference. Sekretariatet, der har Sæde i Stockholm, var repræsenteret ved Formanden, J. E. Blomkvist samt K. Weijser og H. Nilsson, for Norsk Formerforbund Ludv. Johansen og M. Nygaard og for Dansk Formerforbund Arn. Nielsen og Ludv. Christensen.

Dagsordenen omfattede 6 Punkter, hvoraf dog kun 3 har større Interesse, nemlig:

1) Et norsk Forslag om overflyttede Medlemmers Rettigheder.
2) Ændringer i Overenskomsten om gensidig obligatorisk Understøttelse.
3) Revison af Sekretariatets Vedtægter.

Hvad det her førstnævnte Pkt. angaar var Forholdet følgende:

Norsk Formerforbund har hidtil udbetalt Understøttelse til nyudlærte danske Formere, naar disse var understøttelsesberettigede i Danmark, uagtet unge norske Formere skal betale 50 Ugers Kontingent, før de faar Understøttelse, og denne Ulighed ønsker man nu at komme bort fra. Man har ligeledes hidtil udbetalt samme Understøttelse, herunder ogsaa Rejsehjælp, til udenlandske Formere straks fra deres Ankomst til Norge, som de norske Medlemmer faar. Paa dette Omraade ønsker man gennemført, at udenlandske Formere i det første Aar ikke kan faa Rejsehjælp, men kun Dagpenge, og man vil for Dagpengenes Vedkommende kun udbetale det samme Beløb, som det paagældende Medlem er berettiget til i sit Hjemland, men i 90 Dage, uanset det Dagantal, den paagældende har Ret til i sit Hjemland. Forslaget motiveres iøvrigt med, at det paa Grund af Dyrtiden har været nødvendigt at hæve Dagunderstøttelsen til 4 Kr., og at den norske Stat ikke refunderer noget af den Understøttelse, der udbetales til Udlændinge i det første Aar, disse opholder sig i Norge.

Hertil anførtes fra dansk Side bl. a. følgende:

at den bestaaende skandinaviske Overenskomst paa dette Omraade er en Kopi af de Overenskomster, der er gældende mellem næsten alle evropæiske Metalarbejderorganisationer, og at vi derfor fra dansk Side maa have vor Arbejdsløshedskasses Hovedledelses Tilslutning til Ændringer. Iøvrigt behøver Overenskomsten ikke at ændres, da Norsk Formerforbund har Ret til at

ændre sine Vedtægter og derved opnaa det tilsigtede. Dette kan dog ikke gælde Dagunderstøttelsens Størrelse, idet denne efter den Fortolkning, Overenskomsten hidtil har faaet, skal udbetales med samme Beløb til tilrejsende Udlændinge, som der udbetales til den paagældende Organisations egne Medlemmer med samme Anciennitet, — i alt Fald for den ordinære Understøttelses Vedkommende.

Efter en længere Diskussion, hvori samtlige Konferencens Deltagere tog Del, vedtoges det at nedsætte en Komité, bestaaende af de 3 Hovedkasserere, til at udarbejde Forslag til en Protokoltilførsel vedrørende Sagen.

Den nedsatte Komité opnaaede imidlertid ikke Enighed om en enslydende Indstilling, idet der fra dansk Side foresloges følgende:

Konferencen udtaler, at de af det norske Forbund fremsatte Ønsker om Forandringer i Understøttelsesforholdet vil kunne gennemføres ved Ændringer i Forbundets Love, men hævder dog samtidig, at det norske Forbund ikke, i Henhold til Gensidighedsoverenskomsten, vil være berettiget til at udbetale tilrejsende en lavere Dagpenge, end der ordinært udbetales til norske Medlemmer med samme Anciennitet.

Fra norsk Side foresloges følgende:

M. Nygaard har ikke kunnet tiltræde det danske Forslag, men foreslaar følgende: Ethvert af de respektive Forbund har fuld Ret til paa sine Kongresser at bestemme sine Love. Disse bør dog, for saa vidt vedkommende Landes Statstilskudslove ikke bestemmer anderledes, være mest mulig i Overensstemmelse med hverandre.

Diskussionen herom sluttedes saaledes, uden at der blev vedtaget noget, og Sagen kommer sikkert til at bero, i alle Tilfælde indtil Norsk Formerforbund næste Aar har behandlet Spørgsmaalet paa sin Kongres.

Den mellem de skandinaviske Formerforbund gældende Overenskomst om gensidig obligatorisk Understøttelse under større Konflikter skriver sig fra 1. Januar 1907 og har ikke været revideret siden. Princippet i denne er, som bekendt, at naar et eller to af de kontraherende Forbund er i Konflikt med saa og saa mange Medlemmer, paalignes de arbejdende Medlemmer i det eller de Forbund, der ikke er i Konflikt, et ugentlig Bidrag, hvis Størrelse retter sig efter, hvor stort Procenttallet er af de Medlemmer, der er i Konflikt. Dette System kan selvsagt ikke virke retfærdigt, idet en saadan Overenskomst altid maa blive den bedste Forretning for det Forbund, der har det mindste Medlemstal, og den daarligste for det Forbund, der har det største Medlemstal. Det er paa dette Omraade, at Vedtægterne herom nu er reorganiserede. Princippet deri vil fra 1. Januar 1919 være, at Forbundene holder et lige stort Antal Medlemmer forsikrede hos hinanden, og dette Tals Størrelse fremkommer ved Medlemstallet fra det mindste Forbund, hvilket iøvrigt er det Princip, der i en Aarrække eksempelvis har været gældende mellem det svenske og danske Smede- og Maskinarbejderforbund. For Dansk Formerforbunds Vedkommende kan man ikke have noget at indvende herimod, da dette Forbund, der har det mindste Antal Medlemmer, som saadan til enhver Tid vil have sine samtlige Medlemmer forsikrede.

Overenskomsten vil i sin nye Form blive optrykt og med det første tilsendt Afdelingerne.

Dernæst blev selve Sekretariatets Vedtægter reviderede. Disse skriver sig fra Juli 1908 og er ikke siden deres Oprettelse egentlig reviderede, men der er dog i Tidens Løb kommet forskellige Bestemmelser til. Disse er nu indflettede i Vedtægterne, ligesom der vedtoges nogle mindre betydende Ændringer til de bestaaende Paragraffer, og Vedtægterne træder i Kraft førstkommende Januar i sin nye Skikkelse.

Disse vil ligeledes blive optrykte og i nær Fremtid tilsendt Afdelingerne.

A. N.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Aalborg. Paa De Smith'ske Jærnstøberier & Maskinfabrikker, hvor 5 Medlemmer arbejdede i ren Timeløn: 4 à 87 og 1 à 89 Øre, afholdtes den 16. November Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af denne. Da Enighed ikke kunde opnaas, idet Kravet afvistes, blev Sagen behandlet af Timandsudvalget den 27. November, og her tilbød man en Forhøjelse af 3 Ø. pr. Time og Mand. Da dette ikke kunde modtages, blev Strejkevarsel afgivet, og Arbejdsgiverforeningen protesterede mod Lovligheden, saaledes som den har fundet for godt i den senere Tid, men Forbundet tog intet Hensyn til det. Imidlertid blev Sagen behandlet paa et Fællesmøde i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening den 5. December, og her sluttedes Sagen, idet de 5 nævnte Timelønninger forhøjedes med 8 Øre hver, hvortil kommer August-Reguleringen.

Aarhus. Fra denne Afdeling meldes den 10. November, at der hos Firmaet Seest ved lokal Forhandling er opnaaet følgende: Samtlige Akkorder forhøjedes med 8 pCt. og skulde yderligere i Løbet af en 14 Dages Tid forhøjes med 2 pCt. Naar Enighed om Akkord ikke kan opnaas, betales Gennemsnitsfortjenesten. En Del Materiale skal forbedres, og herunder en haardt tiltrængt Istandsættelse af Støberiets Kran. For at opnaa dette Resultat, maatte de 10 derværende Formere spadsere 2 Dage.

I Begyndelsen af November Maaned indgik der Klage fra Aarhus Afdeling over, at man hos A/S Frichs systematisk forsøgte paa at trykke Lønningerne. Støbemesteren skulde saaledes have faaet Besked paa ikke at maatte forbedre gamle Akkorder, ligesom han skulde holde igen ved Ansættelse af nye Priser. En saadan Ordre forekom de derværende Medlemmer, saavel som Afdelingen og Forbundet, ganske uforstaaelig, da der paa denne Fabrik paa ingen Maade tjentes mere end paa andre Støberier der i Byen. Resultatet blev da ogsaa, at 12—14 Formere pø om pø paa det nævnte Grundlag kom paa Gaden. Derefter tog Sammenslutningen selvfølgelig Affære med Klage til Forbundet over, at Aktieselskabet var blokeret, medens man samtidig fik Arbejdsgiverforeningen til at gøre Arbejdsløshedsinspektoratet opmærksom paa Sagen og faa undersøgt, om de paagældende Medlemmer oppebar Arbejdsløshedsunderstøttelse. Til alt Uheld for den nidkære Arbejdsgiverforening blev der ingen Suppe paa den Pølsepind, da Formerne selvfølgelig, som Sagen laa — nemlig ren og klar Lønstrid — ikke oppebar nogen saa-

dan Understøttelse. Dernæst gik Firmaet til den offentlige Arbejdsanvisning i Aarhus for at faa Folk, og denne var da saa uheldig netop at anvise nogle af dem, der var gaaede fra Firmaet, og da man tilbød dem de samme Betingelser, da de søgte Arbejde paany, kom de selvfølgelig ikke til at begynde, men saa var der jo Grund til for den offentlige Anvisning at indberette denne Side af Sagen til Arbejdsløshedsinspektoratet. Kedeligt altsaa, at det var de samme Folk, altsaa den samme Pølsepind, og som Følge deraf heller ingen Suppe. Da alt dette ikke hjalp, var man naturligvis nødt til at lade Arbejdsgiverforeningen true med at klage til Den faste Voldgiftsret, og paa Grundlag heraf behandledes Sagen i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa et Fællesmøde den 5. December. Her sluttedes den med, at Formerne gaar i Arbejde igen, og at Tilgangen til Værkstedet gøres fri, mod at Direktøren erklærede, at han ingen Ordre havde givet til Nedsættelse af bestaaende Akkorder eller til at sænke Lønniveauet. Afdelingen har senere meddelt, at det synes at gaa taaleligt efter Arbejdets Genoptagelse.

I forrige Nummer af Fagbladet omtales et paa Danish Machine Company afholdt Mæglingsmøde paa 8 forskellige Klagepunkter, hvoraf de 4 gik til Behandling i Timandsudvalget. Disse Sager har her været behandlet den 27. November. De ansatte Timelønningers Gennemsnit forhøjedes fra 65 til 73 Ø. Et Spørgsmaal om ekstra Betaling for Overarbejde toges indtil videre tilbage, men bliver rejst paany, hvis Støberiets Kran ikke bliver istandsat og forbedret i nær Fremtid. Akkordprisen paa 2 Vanger kræves forhøjet fra 15 Kr. 40 Øre til 17 Kr. 50 Øre pr. Stk. Herom opnaaedes ikke Enighed, men der eksisterer paa Fabrikken en Ordning, hvorefter saadant Arbejde, hvor Enighed om Akkord ikke kan opnaas, skal betales med 1 Kr. 50 Øre pr. Time, og det omhandlede Arbejde glider derfor herind under.

Et Krav om en Erstatning for en Strejke paa 11 Timer bortfaldt.

Hos samme Firma er der den 30. November afholdt et Fælles-Mæglingsmøde. Der var i Sommertiden arbejdet med engelsk Lørdag, og dette vilde Fabrikanten ikke fortsætte med i Vintertiden. Mæglingsmødet resulterede i, at Fabrikanten opsagde den hidtil anvendte Arbejdstid til at udløbe den 1. Februar 1919, altsaa samtidig med den nugældende Overenskomst, idet en ny sikkert vil indeholde noget andet om Arbejdstiden; der arbejdes saaledes fremdeles med engelsk Lørdag.

Den 14. November er afholdt Mæglingsmøde paa De forenede Jærnstøberier paa Krav om Forhøjelse af Timelønnen for 9 Mand, der arbejder i ren Timeløn, nemlig 5 à 129 og 4 à 134 Øre, samt paa Krav om 10 pCt. Forhøjelse paa Akkorderne for Radiatorrør. Der opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Sagen behandledes paa Timandsmødet den 27. November. De ovennævnte Timelønninger bliver forhøjet med 5 Øre hver. Paa Radiatorakkorderne blev der budt en Forhøjelse paa 3 pCt., som ikke blev modtaget. Dette sidste Spørgsmaal er senere gaaet i Orden paa den Maade, at de paagældende Formere udover Akkordfortjenesten erholder et Tillæg paa 5 Øre pr. præsteret Arbejdstime.

Brønderslev. Herfra er den 24. Novbr. meddelt: Hos A/S N. K. Olsen er en ren Timelønning hævet fra 90 til 95 Øre, hvortil kommer 10 pCt. og August-Reguleringen. En Del Akkorder ved Maskinerne er forhøjet med 10 pCt.

Paa N. Barslunds Jærnstøberi er en ren Timelønning hævet fra 86 til 100 Øre, hvortil ligeledes kommer 10 pCt. og August-Reguleringen. Firmaet er overgaaet til Aktieselskab. Til samme Lønniveau er en anden Formers Timeløn hævet, idet han af og til arbejder i ren Timeløn.

Esbjerg. Den 21. November er der afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne for samtlige Formere der i Byen. De forhøjedes alle med 5 Øre pr. Time og Mand. Hos Jensen & Olsen arbejdes i Akkord. Hos Firmaerne Christoffersen & Larsen samt Hoffmann arbejdes der i ren Timeløn. Paa disse to Virksomheder er Timelønnen efter Mæglingsmødet 91 Øre, hvortil kommer et Dyrtidstillæg paa 4 Ø. plus August-Reguleringen, ialt 103 Ø. pr. Time.

Frederiksværk. Den 15. November er hos Firmaet Anker Heegaard afholdt et Mæglingsmøde paa Uenighed om Arbejdstidens Inddeling; denne var fra 6½ Morgen til 5 Eftermiddag og forlangtes af Fabrikanten til i Vintertiden at være fra 7 Morgen til 5½ Aften. Der opnaaedes ikke Enighed, men paa Timandsmødet den 11. Decbr. gav Fabrikanten efter, og Arbejdstiden forbliver som hidtil.

Glostrup. Den 31. Oktbr. er paa Motorfabrikken »Dan« afholdt et Mæglingsmøde paa Uenighed om de ansatte Timelønningers Størrelse. Da et fremsat Tilbud ikke kunde akcepteres, behandledes Sagen paa Timandsmødet den 27. November, og her sluttedes Sagen med, at Timelønningerne ansættes til at være 83 Øre i Gennemsnit for Formerne, og 68 Øre for Kærnemagerne. Tallene var henholdsvis 76 og 58 Øre.

Hobro. I November Maaned meddeltes herfra, at den derværende Fabrikant, som staar udenfor Sammenslutningen, nægtede af udbetale i Henhold til August-Reguleringen. Efter en Del Korrespondance er Sagen gaaet i Orden med, at Beløbet nu bliver udbetalt.

Hørsholm. Paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger for Maskinformerne samt Timelønnen for en Kærnemager afholdtes der den 15. Oktober et resultatløst Mæglingsmøde. Maskinformernes gennemsnitlige Timeløn var 52,2 Øre, medens Kærnemageren, der af og til maa arbejde i ren Timeløn, kun havde 50 Øre. Samtlige Timelønninger hævedes til at være 62 Øre.

Holstebro. Den 19. November afholdtes der hos Vald. Birn & Brødre Mæglingsmøde paa en længere Række Krav. Enighed opnaaedes ikke, hvorfor Sagen den 27. November behandledes i Timandsudvalget. En Maskinformer, der arbejder i ren Timeløn, og som var holdt udenfor et Dyrtidstillæg paa 10 pCt., fik som Ækvivalent herfor 5 Øre mere pr. Time. Opsætning af smaa

Soer paa maskinformet Arbejde forhøjes fra 2 til 3 Øre pr. Stk. Samtlige Modelbrædder til Maskinerne til Priser af 14 og 16 Øre forhøjes med 2 Øre hver. Naar Maskinformerne slaar ud alene, fordi der mangler Arbejdsmænd, erholdt de herfor tidligere et Tillæg paa 60 pCt af deres Fortjeneste. Dette ændredes til at være 75 Øre pr. Time. Brædtskifte ved de gamle Maskiner, hvorfor der tidligere intet betaltes, betales fremtidig med 15 Øre pr. Skifte, men dog intet for det første Skifte pr. Dag. Gennemsnittet af Akkordarbejdernes ansatte Timelønninger hævedes fra 65 til 70 Øre. Nogen Forhøjelse af Vindmotorer og Hestegange vilde Fabrikanten ikke indlade sig paa, med mindre Formerne beviste, at Priserne var højere eller andre Forhold var til Stede, der gjorde, at Fortjenesten var højere andre Steder end hos ham. Dette Forhold undersøges for Tiden.

Herning. Den 20. Novbr. er afholdt Mæglingsmøde paa det derværende Jærnstøberi og Maskinfabrik. 2 Vragstøbninger à 3 Kr. 25 Øre pr. Stk. var krævet betalt. Det viste sig, at det ene var betalt, og det andet betaltes med Halvdelen af Beløbet. Støberiets Tørreovn skal forandres, saaledes at Røg og Os trækker ud i fri Luft og ikke som nu ind i Støberiet, og der skal indrettes et Spiselokale med Omklædningsrum og Opvarmning. Da Fabrikkens Vaskerum er for lille, skal hver Former, foruden at have Adgang til dette, udleveres en Vaskespand.

Kallundborg. Paa Kallundborg Jærnstøberi og Maskinfabrik er der den 25. November begæret Mægling paa Krav om Forhøjelse af nogle Akkorder og sanitære Forbedringer. De paaklagede Mangler blev rettede forinden Mæglingsmødets Afholdelse.

Kerteminde. Paa Krav om Forhøjelse af det bestaaende Dyrtidstillæg paa det derværende Støberi afholdtes den 25. November et resultatløst Mæglingsmøde. Sagen er derefter behandlet ved Timandsmødet den 27. November. Fabrikanten erklærede, at han nøjere vilde overveje Sagen. Han er senere kommet til det Resultat, at udover det, han yder, nemlig 5 pCt. til Haandformerne og 10 pCt. til Maskinformerne, kunde han intet give. Akkorderne er derefter opsagt til at udløbe den 1. Marts 1919.

København. Efter at nedennævnte Sager dels har været behandlede ved Mæglingsmøder, men uden Resultat, og dels uden at være forud behandlet ved Mæglingsmøder, har de været til Behandling ved et Timandsmøde den 27. November. Herfra er at anføre følgende Forhøjelser:

Hos A/S Burmeister & Wain: Samtlige Haandformere og 9 Kærnemagere 8 Øre mere pr. Time og Mand. En Kærnemager, som man havde forsøgt at give Arbejdsmands August-Regulering, nemlig 6 Øre, fik dette med tilbagevirkende Kraft forhøjet til 8 Øre.

Firmaet F. Mogensen: 15 Mand 8 Øre mere pr. Time og Mand.

A/S Københavns Flydedok: 9 Mand 8 Øre mere pr. Time og Mand.

A/S De forenede Jærnstøberier: 7 Mand 8 Øre mere pr. Time og Mand.

Sundby Støberi: 3 Mand 8 Øre mere pr. Time og Mand.

Ovennævnte er alle rene Timelønninger.

Paa Dragør Støberi afholdtes den 9. November Mæglingsmøde paa Krav om, at Kørekort til Amagerbanen udvides fra at omfatte Haandformerne til ogsaa at omfatte Maskinformere og Kærnemagere, samt paa Krav om Omlægning af Arbejdstiden. Da Enighed ikke opnaaedes, behandledes Sagen ved Timandsmødet den 27. November. Spørgsmaalet om Arbejdstidens Omlægning toges tilbage. Fabrikken skal i Fremtiden, naar der er Kørekort ledige, lade Maskinformerne og Kærnemagerne afbenytte disse.

Den 11. December er afholdt Mæglingsmøde hos Metalstøber Chr. Lund. 2 rene Timelønninger à 118 Ø. med August-Regulering inkl. forhøjedes med henholdsvis 8 og 5 Øre.

Næstved. Paa De forenede Jærnstøberier er der den 18. November afholdt Mæglingsmøde paa forskellige Krav, men da intet Resultat opnaaedes, har Sagen været behandlet den 27. November paa Timandsmødet. Den omhandlede kun Maskin- og Brædtformere. Sagen sluttedes med følgende: De ansatte Timelønningers Gennemsnit hævedes fra 43 til 55 Øre. Samtlige Akkordpriser hævedes 10 pCt. Et bevægeligt Dyrtidstillæg, der havde betydet ca. 13 Øre pr. Time, gjordes til et fast Tillæg paa 16 Øre. Den gældende Prisliste er derefter opsagt til at udløbe den 1. Februar 1919.

Odense. Hos A/S Brandt afholdtes den 29. November Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af de bestaaende Dyrtidstillæg. Disse, der er forskellige, forhøjedes med 5 pCt. med tilbagevirkende Kraft til den 1. November og er derefter: Maskinformerne 25 pCt., Rørformerne 19 pCt., Rundstykformerne 15 pCt., Grydeformerne 15 pCt.

Ringsted. Den 30. November har denne Afdeling meddelt, at forskellige Ulemper ved Arbejdets Udførelse paa Grund af Omflytning og Nedrivning af Støberiet har medført, at 6 Mand hver har erholdt en Erstatning paa 25 Kr. og 1 Mand 15 Kr.

Roskilde. Herfra er den 26. November meddelt, at Timelønnen for de derværende 7 Mand (der arbejdes ikke i Akkord) er forhøjet til at være 100 Øre pr. Mand. Heri er August-Reguleringen indbefattet.

Randers. Denne Afdeling har den 15. November meddelt, at 3 rene Timelønninger hos Jærnstøber Olsen er forhøjet fra 90 til 93 Øre.

Den 15. November afholdtes der paa »Strømmen« Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger, og paa samme Krav samt tillige paa Krav om Forhøjelse af Akkorder paa »Ny Jærnstøberi«. Der opnaaedes ikke Enighed, men ved Timandsmødet den 27. November afsluttedes Sagerne med, at de ansatte Timelønninger paa begge Støberier forhøjedes med 10 Øre hver. Kravet om Akkordforhøjelse paa »Ny Jærn-

støberi« vistes tilbage til direkte Behandling mellem Parterne.

Slagelse. Paa Rasmussens Jærnstøberi har man hidtil faaet et Tillæg til Fortjenesten paa 10 pCt. i Stedet for August-Reguleringen. Dette er nu omlagt saaledes, at de 8 Øre udbetales, og samtidig er de Akkorder, der er ansat før den 10. April d. A., og som ikke siden har været forandret, forhøjet med 40 pCt. De Akkorder, der er ansatte efter den 10. April d. A., er forhøjet med 20 pCt. En Mand, der arbejder paa Ugeløn, har faaet denne fastsat til 52 Kr. plus 8 Øre pr. præsteret Arbejdstime.

Skive. Paa det derværende Jærnstøberi og Maskinfabrik afholdtes den 18. November Mæglingsmøde. Sagen sluttedes med, at Akkorder paa Møllegods og Hakkelsemaskingods skal revideres. De ansatte Timelønninger, der var: 2 à 65 og 4 à 67 Øre, forhøjedes med 8 Øre hver.

Vejle. Fra denne Afdeling er den 24. November meddelt, at et Krav om Erstatning for manglende Plads, naar der ikke bliver støbt af, var ordnet saaledes, at dette skulde søges undgaaet, og naar det ikke lykkes, skal de paagældende have ekstra Plads til næste Dag og ekstra Hjælp til Udslagning. Vintertiden har medført, at der er lagt 1/4 Time til Formetiden. Der er opnaaet et ekstra Dyrtidstillæg à 2 Kr. pr. Mand om Ugen, hvilket gælder til den 1. April, men bortfalder, hvis Hovedoverenskomstens Fornyelse medfører noget i Retning af August-Reguleringen. Fra den 1. Januar 1919 og gældende 3 Maaneder frem i Tiden er de ansatte Timelønninger hævet med 4 Øre pr. Mand og Time.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Lønforhøjelser. Paa E. Voss' Fabrik i Fredericia er alle Akkorder forhøjede med 5 pCt. samt Timelønnen for 4 Mand med 5 Øre, 1 Mand med 6 Øre og 2 Mand med 7 Øre pr. Time til hver.

Paa Alf. Madsens Virksomhed i København har 10 Mand faaet et Timelønstillæg paa 10 Øre pr. Time til hver samt 10 pCt. paa alle Akkorder, hvorpaa der er tjent under 1 Kr. 15 Øre pr. Time.

Firmaet J. Allen, St. Kongensgade 61, har opsagt den bestaaende Værkstedspriskurant til Ophør den 1. Februar 1919.

Samme Firma afskedigede i Oktober sine Gørtlere og Metalstøbere, fordi der skulde foretages en Ombygning. Ved Afskedigelsen lovede Firmaet, at Pladserne stod Arbejderne aabne, naar Ombygningen var foretaget. Trods dette Løfte til sine Arbejdere fandt Firmaet det i god Overensstemmelse med almindelig Velanstændighed delvis at besætte Pladserne med nye Folk. At der er en Forbindelse mellem Priskurantopsigelsen og Firmaets Lyst til at faa ny Arbejdskraft, faar man vel næppe Firmaet til at indrømme.

Arbejdskort. Hovedbestyrelsen finder Anledning til at erindre om, at det er en Pligt, forinden der søges om Arbejde paa noget Arbejdssted, at forhøre om Arbejdsforholdene i Faget samt at faa udstedt Arbejdskort, forinden Arbejdet tiltrædes.

Arbejdsløsheden i November 1918.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	17	2
— anmeldt i Løbet af Maaneden	42	2
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen..	6	0
— — - Centralarbejdsanvisningskontoret	1	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	19	3
Ledige Dage i Maaneden.....	816	104
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	33	1

Jærn- og Metalslibere.

København. Den 5. December 1918 afholdtes i Nørrevoldgade 30 Mæglingsmøde angaaende Krav fra Sliberne hos Firmaet Benedikt Møller, Hessensgade 26, om Forhøjelse af Timelønnen. For 4 Sliberes Vedkommende forhøjedes Timelønnen med 5 Øre pr. Time, for de øvrige 8 Slibere med 3 Øre pr. Time og desuden lovede Firmaet at indføre Akkord i saa stor Udstrækning som muligt.

Den 11. December 1918 afholdtes i Nørrevoldgade 30 Mæglingsmøde angaaende Krav fra Sliberne om Forhøjelse af Akkordpriserne paa Alluminiumsarbejde. Sagen henvistes til lokal Forhandling og Firmaet lovede at ville stille sig velvillig til Spørgsmaalet om Forhøjelse af saadanne Priser, som var uforholdsmæssig lave.

Horsens. Fra Arbejdsgiverforeningen forelaa, i Skrivelse af 2. December, Klage angaaende en partiel Strejke, Sliberne paa Horsens Cyklelager skulde have iværksat, idet de ikke vilde slibe Styr for den Betaling, 22 Øre pr. Stk., som Firmaet tilbød. Ved lokal Forhandling opnaaede Sliberne en Forhøjelse af 3 Øre pr. Stk.

Odense. Hovedbestyrelsen har faaet Meddelelse fra Afdelingen i Odense om, at Sliberne hos Smidt & Co., Odense, ved lokal Forhandling har opnaaet et betydeligt Tillæg til alle Akkordpriser for Slibning af Cykledele.

Metaltrykkere.

Paa Hermanns Sølvvarefabrik, København, er Timelønnen forhøjet for en Mand med 35 Øre, fra 150 til 185 Øre.

Paa Benedikt Møllers Elektropletfabrik, København, er Timelønnen forhøjet for 8 Mand med 5 Øre pr. Time. 7 Mand fra 69 til 74 Øre og 1 Mand fra 55 til 60 Øre.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Paa Hovedbestyrelsens Møde den 23. November forelaa fra Grovsmedenes Afdeling i København Meddelelse om, at man med Vogn- og Beslagsmedemesterforeningens Bestyrelse havde opnaaet Enighed om, at der fra den 2. November at regne gives et Løntillæg paa 5 Øre pr. Mand og Time til de for denne Forenings Medlemmer beskæftigede Svende, ialt ca. 200.

Endvidere er Lønnen for 4 Grovsmede paa De forenede Bryggerier hævet med 10 Kr. pr. Uge. Ugelønnen er herefter 55 Kr. plus et maanedligt Dyrtidstillæg af 40 Kr. plus 6 Kr. for hvert Barn.

Hos Fabrikant Staugaard i Silkeborg har 3 Mand faaet deres Løn hævet med 15 Øre pr. Time. Den mindste Løn her er nu 83 Øre.

I Vejen er Smedemestrene indgaaede paa at yde et Løntillæg i Lighed med Augustreguleringens. Gennemsnitstimelønnen steg derved for 8 Mand fra 61,1 Øre til 69,8 Øre.

Ved et Mæglingsmøde den 18. November hos Entreprenørerne Philip Petersen & Arvid Holm i København opnaaedes Enighed om en Forhøjelse af det bestaaende Dyrtidstillæg fra 10 til 25 Øre pr. Time. Løntillæget faar tilbagevirkende Kraft til 23. September.

Hos P. Ph. Stuhrs Skibsværft i Aalborg mægledes den 19. November 1918 angaaende Lønkrav for Nittere og Stemmere. 13 Mand fik 3 Øre pr. Time, hvorved Gennemsnittet hævedes fra 57,7 til 60,7 Øre.

Hos A/S Alliance i Slagelse mægledes den 14. November i Anledning af Lønkrav. 24 Mand fik 101 Øre til Fordeling pr. Time; dog skulde de 53 Øre fordeles paa 7 Mand, der stod i udelukkende Timeløn. Paa Akkorderne for Drejebænke, Dampmaskiner og Landbrugsmaskiner gives 5 pCt. I Anledning af et Krav om Tillæg til Reparationsarbejde ved Værktøj og Maskiner til Værkstedsbrug lovedes Imødekommenhed efter Aftale i hvert enkelt Tilfælde.

Fra Aarhus Afdeling meldes om en Del Lønforhøjelser, som er opnaaede ved lokal Forhandling.

Saaledes har vore Folk paa Aarhus Oliemølle opnaaet et midlertidigt Dyrtidstillæg paa 10 Øre pr. Time. Gennemsnittet forhøjedes derved fra 87,7 Øre til 97,7 Øre.

Hos Emil Møllers Filial har man endelig faaet Augustreguleringen udbetalt, hvad der har holdt haardt, idet Firmaet en Tid troede at kunne undgaa dette.

Hos A/S »Boreas« (forhen Caroc & Leth) har 17 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 79,9 til 99,7 Øre.

Paa Statsbanernes Telegrafværksted i samme By har vore Folk faaet 10 Øres Forhøjelse af Timelønnen, hvorved Gennemsnittet steg fra 73,7 til 83,7 Øre. Derved blev de ikke delagtige i 25 pCt. Tillægget, saa vore Folk er alt andet end veltilfredse, hvad enhver anden end Værkstedets Ledelse meget nemt forstaar.

Ved et Mæglingsmøde den 27. November angaaende et Lønkrav paa De forenede Papirfabrikker enedes man om følgende Forhøjelser:

Paa Magle Mølle Papirfabrik faar 17 Mand 114 Øre.
— Dalum — — 10 — 68 —
— Silkeborg — — 4 — 28 —

Tillægene faar tilbagevirkende Kraft til 25. Oktober.

Hos Lauritz Knudsen, København, opnaaedes ved et Mæglingsmøde den 29. November Enighed om, at Timelønnen for 72 Mand hævedes med tilsammen 411 Øre pr. Time. Den var i Forvejen 58,5 Øre pr. Time.

Paa Odense Staalskibsværft mægledes den 28. November i Anledning af Lønkrav. Der gaves 40 Øre til Fordeling pr. Time. Med de i Forvejen ydede 22 Øre steg Gennemsnittet til ca. 61 Øre.

Den 4. December mægledes paa Refshaleøen i Anledning af et Lønkrav fra Maskinreparatører og Maskinpassere. Der gaves 3 Kr. til Ugelønnen, og Overarbejdsbetalingen forhøjedes fra 90 til 100 Øre pr. Time.

Paa Stuhrs Skibsværft i Aalborg har Maskinarbejderne og Grovsmedene opnaaet en Timelønsforhøjelse paa 5 Øre til Lønninger til og med 60 Øre, 4 Øre fra 61 til 65 Øre inkl. og 3 Øre paa Timelønninger over 65 Øre.

Timandsmøder. Den 18. November afholdtes paa Helsingør Skibsværft et Mæglingsmøde i Anledning af, at Nitterne krævede deres Timelønninger og visse Akkordpriser forhøjede. Enighed opnaaedes imidlertid ikke, hvorfor Sagen viderebehandledes ved et Timandsmøde den 20. November. Her bestemtes det, at samtlige Kolonnepriser forhøjedes med 9 pCt. — Firmaet havde ved Mæglingen budt 7, Nitterne forlangt 10 pCt. —, medens 63 Mand fik 115 Øre til Fordeling pr. Time paa Timelønningerne.

Torsdagen den 28. Novbr. holdtes paany Timandsmøde. Her behandledes følgende Sager:

1. Lønkrav hos Paasch & Larsen, Petersen, Horsens. Samtlige Timelønninger forhøjedes med 6 Øre Alt Timelønsarbejde betales med et Tillæg af 30 pCt. Samme Tillæg plus 3 Øre ydes for Udearbejde. Rejsearbejde betales med 15 Øre pr. Time til den ansatte Timeløn.

2. Lønkrav hos Jacobsen & Andersen, Horsens. Timelønninger til og med 69 Øre faar en Forhøjelse paa 5 Øre, Timelønninger paa 70—75 Øre forhøjes med 4 Øre og Timelønninger derover med 3 Øre.

3. Lønkrav hos Møller & Jochumsen, Horsens. Der gaves Timelønsforhøjelser efter samme Skala som hos Jacobsen & Andersen. Alt Timelønsarbejde betales med 35 pCt. ekstra, Udearbejde ligeledes plus 3 Øre, og Rejsearbejde betales med 15 Øre pr. effektiv Arbejdstime.

For samtlige 3 Firmaer faar den trufne Ordning tilbagevirkende Kraft til 15. November d. A.

4. Klage over Afskedigelse af en Tillidsmand fra Fabrikant Feldthusen, København, og Krav om Udbetaling af en Enkeltakkord. Til fuld Afgørelse af Sagen udbetaltes 10 Kr. til den afskedigede Tillidsmand, der dog ikke var anmeldt Tillidsmand i Overenskomstens Betydning.

5. Krav om Lønforhøjelse hos Fabrikant Blom i

Skanderborg. Fabrikanten gav et Tilbud, men Enighed opnaaedes ikke.

6. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne ved Cement- og Syrefabrikker i Aalborg og Nørresundby, ved Mariager Fjord og i Mundelstrup. Der gaves 7 Øre pr. Mand og Time, dog 9 Øre til dem i Mundelstrup. Lønforhøjelserne udbetales med tilbagevirkende Kraft fra 22. Oktober at regne.

7. Krav om Tillæg til Timelønsarbejde hos N. C. Dreyer, København. Sagen vistes tilbage til fornyet Forhandling mellem Parterne.

8. Lønkrav hos A. Jensen & Sønner, Nørresundby. Der gaves 5 Øre pr. Mand og Time.

9. Klage fra A/S Nyboe & Nissen over, at Arbejderne mod Firmaets Villie holder fri Lørdag Eftermiddag Kl. 2. Arbejderne indgik paa, fra 1. Januar 1919, at gaa over til en ensartet daglig Arbejdstid.

Mæglingsmøder. Paa Foranledning af Gas- og Vandarbejdernes Fagforening er der under 25. Oktober afholdt et Mæglingsmøde hos Brødrene Thøffner, Aaboulevarden. Striden drejede sig om Betalingen for Monteringen af Haandvaske med Jærnrørs Afløb. Betalingen fastsattes til 5 Kr. 50 Øre pr. Vask.

Hos C. Allers Etablissement i Valby mægledes i Midten af November Maaned paa Foranledning af Firmaet. 3 Maskinarbejdere havde nemlig nægtet at reparere en Dampmaskine, med mindre de fik 15 Øre mere pr. Time for Arbejdet. Firmaet tog saa Folk fra »Atlas«, men ogsaa de forlangte dette Tillæg for at udføre Arbejdet. Firmaet betalte saa for overhovedet at faa Arbejdet udført, men krævede det udlagte Beløb tilbage. Ved Mæglingen frafaldtes dette Krav, og der aftaltes nye og udvidede Regler for Ydelsen af Smudspenge.

Paa Krav fra Kastrup Maskinfabrik mægledes den 16. November i Anledning af Arbejdsforholdene ved Monteringen af en Kullossekran paa Enghavebrygge. Firmaet beklagede sig navnlig over bestandig at blive stillet overfor nye Krav fra Folkene, samtidig med at de udførte Arbejdet daarligt, trods afgivne Løfter om det modsatte. Ved Mæglingen aftaltes en ny Lønforhøjelse, saaledes at Fortjenesten blev 1 Kr. 43 Øre pr. Time, imod den udtrykkelige Forudsætning, at Arbejdet fremmedes paa bedst mulige Maade. — Forholdene var og blev imidlertid inde paa et Sidespor, og dette førte sluttelig til, da der ikke kunde komme Gang i det, at samtlige vore Folk afskediges. — Senere har der været ført Forhandlinger om deres Genantagelse, idet de gerne vilde rehabiliteres m. H. t. Paastanden om det daarlig udførte Arbejde.

Hos A/S »Vølund« mægledes den 26. November i Anledning af Krav om Forhøjelse af visse bestemte Akkordpriser. Der aftaltes en Forhøjelse af 25 pCt. for 2" Flanger, 20 pCt. for over 2" og til og med 4½" og 15 pCt. fra 4½" til og med 8" Flanger. Partierne skal sættes i Arbejde i et Antal af mindst 100 for de smaa Flangers Vedkommende.

Fra A/S Burmeister & Wain har der været fremsat Klage over, at Maskinarbejderne paa Refshaleøen systematisk havde begyndt at nægte Udførelsen af Overarbejde. Ved et Mæglingsmøde den 4. December behandledes Sagen, og Tillidsmanden tilsagde sin Hjælp til at skaffe Overarbejde udført, naar dette paakræves.

Hos H. T. Christensen i Ølundsgade mægledes den 8. November i Anledning af Strid om Betalingen for en Beholder. Arbejdet opgjordes efter den af vort Medlem forlangte Pris, 40 Kr.

Udearbejdsbetalingen ctr. Nielsen & Winthers Aeroplanfabrik. Som meddelt i sidste Nummer af Fagbladet har dette Firma nægtet at betale Udearbejdspenge efter Fælles Værkstedsregler for Arbejde paa Flyvepladsen. Efter et forgæves Mæglings- og Timandsmøde anmodede Forbundet om faglig Voldgift paa Spørgsmaalet. Sammenslutningen besvarede denne Anmodning med at meddele, at Firmaet fremtidig vilde udbetale det omstridte Tillæg. Sagen var hermed ude af Verden.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brøndersiev.
2. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
3. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
4. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi, Randers, og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
5. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
6. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.
7. Vognfabrikant Christensen, Varde.
8. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.

København. Hos Scania-Vabis paa Lyøvej forlod Arbejderne den 20. Novbr. Arbejdet, fordi Værkstedet var for koldt. Sammenslutningen protesterede imod Berettigelsen heraf. Arbejdet genoptoges dog atter samme Dag.

Hos Skandinavisk Staalremskivefabrik forlod Arbejderne den 19. November Arbejdet for at holde Klubmøde. Sammenslutningen klager herover, men Folkene hævder bestemt, at Firmaets Værkfører havde givet dem Tilladelse hertil. Aarsagen til Klubmødet var en Afskedigelse, som dog nu er annulleret.

Maskinmesterforeningen meddeler, at Forholdene ved Aalborg, Nørresundby og Vejle Elektricitetsværker samt Holbæk Andelsslagteri og Vejle Vandværk er saadanne, at Maskinmesterforeningens Folk har opsagt deres Pladser.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen,
Formand.

Voldgiftskendelse.

I nærværende Sag paataler Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund paa dets Københavns-Afdelings, Klejnsmedenes Fagforenings Vegne, at Hr. Smedemester Amundin i Valby har ansat en Mand ved Navn A. Overgaard Larsen som Formand i Virksomheden med Paalæg om ikke at være Medlem af Fagorganisationen, uden at nævnte Mand i nogen som helst Maade er Indehaver af nogen Formandsfunktion, idet han fortrinsvis skal have været beskæftiget paa Udearbejde, hvorved Hr. Amundin formentlig har overtraadt Fagoverenskomsten af 13. Januar 1902, B, § 1, hvorefter kun den virkelige Repræsentant for Arbejdsgiverne paa Værkstedet med Føje kan kræves holdt udenfor Arbejdernes Organisationer.

Om Forholdene i Hr. Amundins Virksomhed er oplyst følgende:

Hr. Amundin driver en ret anselig Klejnsmedevirksomhed fra to Værksteder, et i Valby og et i Store Strandstræde (afdøde Smedemester Dobercks af Hr. A. overtagne Forretning). Der beskæftiges paa begge Værksteder tilsammen ca. 12 Svende og lige saa mange Lærlinge. Paa hvert Værksted er der ansat en Værkfører. Udover disse har Hr. A. nu i 1912 ansat Hr. A. Overgaard Larsen som Formand paa Værkstedet i Valby, først efter en kortere skriftlig Kontrakt, som derefter i 1918 er blevet afløst af en udførligere Kontrakt efter det i Faget sædvanlig benyttede Skema. Først i denne sidste gives der Formanden Antagelses- og Afskedigelsesret overfor Arbejderne, og først ved denne paalægges det ham ikke at være Medlem af Fagorganisationen. Hr. Amundin hævder imidlertid, at Kontrakten af 1918 kun bekræfter den tidligere Tilstand, og det er oplyst, at Hr. Larsen allerede siden 1913 har ophørt at være Fagforeningsmedlem. Dette Forhold blev alt da bragt paa Bane indenfor Fagforeningen, men af ikke fuldt oplyste Grunde fandt man sig ikke foranlediget til at bringe Sagen videre.

Under Forhandlingerne for Voldgiftsretten er der om Hr. Larsens Stilling i Virksomheden fremkommet følgende:

Hr. Larsen, der stedse har været en dygtig og betroet Arbejder, fører et vist Tilsyn med Lageret, og han blev ved sin Ansættelse indsat som Foresat for Virksomhedens ret talrige Lærlinge. Derimod er der ikke med Sikkerhed oplyst noget tilsvarende med Hensyn til de udlærte Arbejdere. Han har ingensinde afskediget eller antaget nogen Arbejder, men saadant er stedse sket af Hr. Amundin selv i 1917 i fire Tilfælde. Hr. Larsen har endvidere i betydeligt Omfang deltaget i Værkstedsarbejdet; han har ydermere i det mindste ved to større Arbejder paa en Limfabrik og paa Kristiansborg Maaneder ad Gangen kun i ringe Omfang været til Stede i Værkstedet, idet han tilbragte den væsentligste Del af Arbejdstiden paa de omtalte Foretagender som særlig betroet Arbejder. Han synes herefter ikke at kunne have haft tilstrækkelig Lejlighed fra andet Arbejde til at kunne udøve virkelig Tilsyn og Ledelse paa Arbejdsgiverens Vegne. Og saadant synes ikke paakrævet, eftersom der paa hvert af de ikke særlig store Værksteder er ansat en egentlig Værkfører.

Efter det saaledes oplyste skønnes Hr. Overgaard Larsen ikke at fyldestgøre de Forudsætninger, hvorunder det maa anses rimeligt at holde en Medarbejder i Virksomheden ude fra Faget Arbejderorganisation, og Klagernes Paastand vil derfor være at tage til Følge.

Thi kendes for Ret:

Hr. A. Overgaard Larsens Ansættelse som Formand med Forpligtelse til ikke at være Medlem af Fagorganisationen har ikke været berettiget.

For Voldgiftsretten:
Philipsen.

Voldgiftskendelse.

I nærværende Sag paaklager Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund en efter Forbundets Formening uberettiget Afskedigelse hos A/S »Frichs«, Aarhus, idet den paagældende Arbejder, Hr. Leonhard Hansen, var Arbejdernes Tillidsmand i Fabrikken og som saadan beskyttet mod vilkaarlig Afskedigelse ved § 2 i den i Faget bestaaende Overenskomst af 13. Januar 1902, hvorefter Arbejdsgiveren ikke »bør« afskedige en Tillidsmand »uden at have tvingende Grunde« til et saadant Skridt, hvilke efter Klagernes Paastand ikke foreligger.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 3. Oktober d. A. indberettede en af Mestrene i Selskabets Maskinværksted ved Navn Thorstein til Overværkføreren, at den ovennævnte Leonhard Hansen havde udvist en saadan Adfærd imod ham, at han maatte kræve hans uopholdelige Afskedigelse. Begæringen gik videre til Selskabets Direktion, der efterkom samme.

Efter det for Voldgiftsretten oplyste henvendte Mester Thorstein sig den nævnte Dag til Leon. Hansen for at foretage en Eftermaaling paa det Arbejde, Hansen stod ved. Denne Henvendelse skete paa Foranledning af Værkføreren i Maskinværkstedet og var begrundet i det paagældende Arbejdes ejendommelige Natur, der gjorde en nøje Tilpasning særlig nødvendig. Der foreligger intet om, at Mester Thorstein foretog sin Henvendelse paa en i nogen Henseende saarende eller udæskende Maade. Leon. Hansen, der synes at have følt sig krænket over dette Tilsyn med hans Arbejde, nægtede Mesteren Adgang til den ønskede Eftermaaling og overfaldt ham med en Række ubeherskede Udtryk og grove Skældsord.

Det er blevet paastaaet fra Klagernes Side, at Hr. Leon. Hansen havde Anledning til at tro, at det efter hans Mening uberettigede Indgreb i hans Arbejde stod i Forbindelse med hans Optræden til Fordel for Fabrikkens Arbejdere under nogle i Dagene før den 3. Oktober stedfundne Forhandlinger om nye Akkordsatser; der er dog intet oplyst til Bestyrkelse heraf.

Om Hr. Leonhard Hansens Forhold i Virksomheden forud for Begivenheden den 3. Oktober foreligger der modstridende Udtalelser, idet Arbejderne skønner, at hans Forhold til »Frichs« Funktionærer i det hele var godt, medens der fra disse foreligger en Række Erklæringer i modsat Retning. Uagtet disse efter deres mere præcise Udtryk kunde synes at fortjene større Troværdighed, tør der dog ikke lægges afgørende Vægt herpaa, da Erklæringerne næppe tilstrækkelig skarpt sondrer mellem Hr. Leon. Hansens Forhold som Tillidsmand og som almindelig Arbejder.

Ved Bedømmelsen af nærværende Tvist maa man imidlertid efter det oplyste gaa ud fra, at Hr. Leonhard Hansens Afskedigelse ikke skyldes hans Optræden som

Tillidsmand. Som saadan vilde han med Føje kunne gøre Krav paa en vid Margen for sin Gerning, og en Afskedigelse for den Maade, hvorpaa han udførte denne Gerning vilde under alle Omstændigheder være en saare betænkelig Handling. Men noget saadant foreligger ikke i denne Sag.

Spørgsmaalet bliver derfor alene, om Hr. Leonhard Hansens Optræden overfor Mester Thorstein den 3. Oktober d. A. indeholder tilstrækkelig Afskedigelsesgrund. Dette skønnes at være Tilfældet. Det er et groft Brud paa den Orden, der maa raade i en større Virksomhed, naar en Arbejder ikke blot nægter sin Overordnede Adgang til at tilse hans Arbejde, men ydermere overfuser den Overordnede paa en saadan Maade, at denne, der synes at være en rolig og besindig Mand, maa anse Arbejderens Fjernelse som et absolut Vilkaar for, at han selv kan fortsætte i sin Stilling i Virksomheden. Og alt bør tilføjes, at Hr. Leon. Hansens Stilling som Tillidsmand paabød ham en særlig Varsomhed i hans egen Optræden som Arbejder. Just fordi han med Kraft og Myndighed skal varetage sine Kaldsfællers Sag, bør han sørge for ikke i sin egen Gerning at lade sig falde noget til Last, som han ikke med god Samvittighed kan tage i Forsvar, naar det var begaaet af en anden Arbejder.

Herefter, og uden at det er nødvendigt at komme ind paa, hvad der iøvrigt er anført af Parterne, finder Voldgiftsretten, at Afskedigelsen har været berettiget.

Thi kendes for Ret:

Klagernes Paastand, at Afskedigelsen af Hr. Leonhard Hansen har været i Strid med Overenskomsten af 13. Januar 1902 § 2, sidste Stykke, kan ikke tages til Følge.

For Voldgiftsretten:
Philipsen.

Den svenske Jærnværks-overenskomst opsagt.

Som det sikkert vil være almindelig bekendt, er Arbejdsaftalerne indenfor den svenske Jærn- og Metalindustri, for saa vidt som det drejer sig om »Värkstadsavtalet«, d. v. s. Fabrikker og Værksteder, forlængst opsagt og skulde, hvis alt gaar normalt til, fornyes pr. 1. Januar 1919. Det ser imidlertid ud til at gaa trægt med Forhandlingerne. Arbejdstidsforkortelsen synes at være alt beherskende, Spørgsmaalet, som først maa finde en Afklaring, forinden der naas til en Ordning af det naturligvis lige saa vigtige Lønspørgsmaal.

Midt under det hele kommer der imidlertid gennem »Metallarbetaren« Meddelelse om, at ogsaa »Järnbruksavtalet« er opsagt. Dette er Overenskomsten for den svenske Jærnværksindustri, som ikke mindst gennem en stærk Udvikling i Krigsaarene har faaet en overordentlig stor Betydning, langt udover selve den svenske Industri iøvrigt.

For nogen Tid siden kom der fra Jærnværksarbejderne Henstilling om at faa Overenskomsten opsagt, og i Henhold til de gældende Love udsendtes Spørgsmaalet til Afstemning blandt de Forbundsmedlemmer, som berørtes af denne Overenskomst, og Afstemningen gav Majoritet for Opsigelsen, hvorefter denne effektueredes den 30. November.

Den saaledes opsagte Overenskomst blev indgaaet efter en haard Strid i Foraaret 1917, og derefter varede det nogen Tid, forinden der blev truffet Overenskomst om Akkordprislisterne, hvilket skulde ske, før Overenskomsten kunde komme fuldstændig i Orden. Det varede ogsaa længe, forinden Overenskomsten paa alle Pladser kom til fuld Udnyttelse.

Ved Slutningen af dette Aar skete der en ganske omfattende Opsigelse af Akkordpriserne, ikke alene fra Arbejdersiden, men ogsaa fra Arbejdsgiversiden. Dette har imidlertid nu ført med sig, at hele Overenskomsten er bleven opsagt, og Forslag til en ny Overenskomst vil senere blive fremsat. Denne Opsigelse berører ca. 25.000 Arbejdere, hvis Overenskomst ligeledes ophører med Aarets Udgang.

Vort svenske Broderforbund staar saaledes overfor en overmaade omfattende Situation, større end nogensinde før, da de, som ovenfor nævnt, samtidig skal have ordnet Forholdene indenfor den mekaniske Værksteds-Industri. Mindst $^3/_4$ af Forbundets Medlemstal, som nu er ca. 65,000, berøres heraf.

Vi mindes ved denne Lejlighed, at det var Jærnværksarbejderne, som Arbejdsgiverne aabnede Storkonflikten med i 1909. De kastede da ca. 12,000 Jærnværksarbejdere paa Gaden. Disse var nemlig den Gang ikke særlig gamle i Organisationen og en stor Del af dem driver ved Siden af at arbejde i Jærnværkerne lidt mindre Jordbrug. Arbejdsgiverne forsøgte alle mulige Midler for at ødelægge disse Arbejderes Organisation, ogsaa efter at den egentlige Storkonflikt var afblæst, men det internationale Metalarbejderforbund traadte til med en Garantisum paa $^1/_2$ Million Kroner, og de svenske Jærnværksarbejdere maatte bøje sig for Organisationen og slutte Konflikten paa lempelige Vilkaar.

Nu staar atter de stærke Kræfter overfor hinanden, og Situationen er altsaa ikke alene overordentlig spændt herhjemme, men ogsaa i vort nordlige Naboland. Det gælder tildels ogsaa Norge, hvor man imidlertid har Overenskomsten gældende lidt længere hen i Foraaret, at stærke Kræfter rører paa sig.

Stiftelsesfest.

Randers Afdeling af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund

fejrede den 23. November sin 31-aarige Stiftelse ved en vellykket — vistnok endog særdeles vellykket Sammenkomst paa »Jylland«.

Formanden, Smed P. C. Sørensen, holdt Festtalen. Han beklagede, at Arbejdstiden endnu var saa lang, som Tilfældet var, omend han paa den anden Side erkendte, at der uden Tvivl fra Fagforeningsbevægelsens Side hidtil var opnaaet i denne Retning, hvad opnaas

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
23175	Andersen, August	Frederiksberg	24. 7.96	Kbhvn. Afd. 1	7. 4.16	Kbhvn. Afd. 1	31. 8.18
27927	— Landry	København	25. 4.00	Fredericia	10. 9.18	Fredericia	?
11574	Blücher, Paul Fred.	—	18. 2.79	Kbhvn. Afd. 2	15.10.98	Kbhvn. Afd. 2	3.11.17
26272	Bruun, Karl	Maribo	9.12.98	„ „ 1	15. 4.18	„ „ 1	7. 9.18
26545	Christensen, Chr. Kerstein	Nibe	19. 6.99	Aalborg	8.11.17	Aalborg	17. 8.18
19439	— Søren Grægers	Varde	14. 2.93	Varde	21.10.11	Kbhvn. Afd. 1	7. 9.18
28393	Clausen, Peder Marius	Egebjerg, Svendborg	1. 5.89	Svendborg	3.11.08	Middelfart	24. 8.18
26480	Eriksson, Niels Ferdinand	Långrede, Sverige	16. 9.94	Kbhvn. Afd. 1	22. 6.18	Kbhvn. Afd. 1	7. 9.18
26394	Fischer, Oscar	Roholte	7. 9.80	„ „ 1	14. 5.18	„ „ 1	24. 8.18
15862	Hansen, Anton	Stokkemarke	5.10.89	Søfyrb. Forb. Kbh.	1.10.10	„ „ 1	29. 6.18
29570	— Joh. Peter Vilh.	Glostrup	17.10.98	Kbhvn. Afd. 1	3. 8.18	„ „ 1	31. 8.18
636	Henriksen, Victor Herman	København	6. 9.93	„ „ 1	11.12.15	„ „ 1	24. 8.18
26450	Hunemorder, Johs. V. F.	Wismar	19. 4.70	„ „ 1	8. 6.18	„ „ 1	24. 8.18
2272	Høy, Hans Chr.	Ballerup	1. 1.86	„ „ 1	22. 4.05	„ „ 1	3. 8.18
20336	Jantzen, Frode Sigurd	Odder	15. 1.86	Ringsted	19. 4.13	„ „ 2	3.11.17
11570	Jensen, C. Simmelhaag	København	6. 5.98	Klsm. Fagf. Kbhvn.	27. 4.18	„ „ 2	8. 6.18
9825	— Kresten Eriksen	Vennebjerg	28. 4.80	Hjørring	29. 7.08	Aalborg	10. 8.18
22353	— Lars	Rødby	29. 5.66	Nykøbing F.	26. 2.16	Nykøbing F.	29.12.17
10268	— Niels	Biersted	27. 8.92	Aarhus	2.12.14	Aalborg	13. 7.18
6845	— Niels	Terndrup	26. 3.90	Aalborg	4.11.11	—	27. 7.18
182	Johansen, A.	Christiania	28. 7.71	Kbhvn. Afd. 3	17. 3.94	Kbhvn. Afd. 1	22. 6.18
23106	Jürgensen, Carsten	København	8. 8.96	Köln	23. 1.16	„ „ 1	31. 8.18
10414	Knudsen, Ejnar Johannes	Asaa	30. 5.95	Aalborg	2. 4.15	Aalborg	3. 8.18
12488	Larsen, L. S. V.	Dronninglund	16.11.91	—	25. 8.15	—	14. 9.18
843	Laursen, Alfred	Gjedser	25. 5.97	Kbhvn. Afd. 1	3.11.15	Kbhvn. Afd. 1	31. 8.18
27263	Mogensen. Anders	Jebjerg	14. 2.94	Randers	9.10.17	„ „ 1	7. 9.18
24277	Nielsen, Anton Herman	Næstved	14. 5.98	Sorø	22.11.16	Ringsted	13. 4.18
26895	— Herman Max	Stokkemarke, Søllest.	1. 8.98	Maribo	2. 6.17	Maribo	8.12.17
28959	— Niels Peter	Drosselbjerg	25.10.90	Slagelse	9. 7.18	Slagelse	3. 8.18
9571	— Thorvald Chr.	Aalborg	27. 6.85	Aalborg	24. 5.05	Aalborg	17.11.17
25861	Petersen, Carl Emil	København	3. 2.92	Kbhvn. Afd. 1	19.10.17	Kbhvn. Afd. 1	7. 9.18
23738	— Hans P. N.	—	21.12.85	„ „ 1	26. 8.16	„ „ 1	31. 8.18
23861	— Svend G.	—	10. 5.97	„ „ 1	7.10.16	„ „ 1	7. 9.18
28926	Steffensen, Søren Emil	—	19. 6.88	„ „ 1	29. 1.09	„ „ 1	17. 8.18
18877	Thorup, Alfred	Brovst	8. 7.99	Aalborg	12. 5.17	Aalborg	20. 7.18
17468	Wadstrup, Aage Emanuel	Brøndby, Samsø	18. 4.92	Holeby	18. 3.10	Kbhvn. Afd. 1	7. 9.18

kunde. Haabede, at Tiden snart var moden til at tage endnu større Skridt paa dette Omraade.

Smed N. Jensen og Kedelsmed Kristiansen talte henholdsvis for den socialdemokratiske Presse og for Kvinderne, som jo alligevel i Virkeligheden maa bære den sociale Kamps Byrder lige saa fuldt som Manden.

Festen oplivedes af Sang og Dans, fælles Kaffebord, munter Passiar og kammeratligt Samvær.

Offentlige Arbejdsanvisningskontorer.

Arbejdsanvisningsdirektoratet har den 29. November meddelt, at der er oprettet offentligt Anvisningskontor i Nykøbing J.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for November 1918 over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Roskilde: A. Nielsen, Absalonsgade 11.

Kasserere:

Aarhus: A. H. Schötler, Ny Munkegade 75, St. tv.
Herning: A. Jensen, Sølvgade 3.
Kerteminde: C. Jensen, Vestergade 82.
Varde: L. Nielsen, Kærvej.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Formanden, C. Holst, er flyttet til Bergthorasgade 12, 4., Islands Brygge.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	16094	C. Svendsen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	29785	Kaj Linde	(— — 1)
-	25514	Jens O. E. Hansen	(— — 1)
-	1455	J. Hermann	(— — 2)
-	15383	V. A. Eisen	(— — 2)
-	24133	V. Radthleff	(— — 5)
-	6016	K. S. Petersen	(Slagelse)
-	22712	Peter Chr. Andersen	(Hobro)
-	3577	P. Larsen	(Odense)

Medl. Nr. 24815, C. E. J. Mikkelsen, og 3875, A. N. Sørensen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 24982 Einar Edvard Hansen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr.	13894	Bornemann, A. C.	29. 8.08
-	14126	Drue, A. M.	15. 4.05
-	13952	Johansen, Chr.	2. 4.10
-	15987	Lindstrøm, Louis M.	16.12.11
-	21057	Steffensen, N. C.	29. 3.13

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr.	747	Andreasen, Ove Hans Peter	14. 7.17
-	25057	Bentzen, Richard Laur.	16. 6.17
-	26151	Bornemann, Aage Conrad	30. 3.18
-	13323	Brochdorff, N.	4. 5.18
-	11023	Christensen, Aage August	20.12.13
-	7070	— Marius	22.11.14
-	24346	Foss, Evald	13.10.17
-	7251	Frederiksen, Anæus	7.10.16
-	20005	Hansen, Aage Chr.	10. 6.16
-	15143	— Carl Viggo	13.10.17
-	24982	— Einar Edvard	29. 6.18
-	16484	Ifversen, K.	31. 3.17
-	28533	Jensen, Axel J.	15. 6.18
-	3957	Johnsen, Hans Christian	4. 7.14
-	7500	Nielsen, Alfr. Chr.	25. 4.16
-	22416	— Viggo	11.11.16
-	23517	Petersen, Asgar Emil	19. 5.17
-	5336	— Peter V. H. P. E.	13.11.15
-	9095	Rasmussen, R.	17. 8.18

			Sidst betalt
Nr.	16910	Rose, Carl Vald.	4. 3.16
-	24361	Schultz, Johan	14. 7.17
-	21946	Sørensen, Hans Alfred	10. 2.17
-	25885	— P.	10. 8.18

Overskud. Paa Københavns Afdeling 1's Kontor henligger Overskud fra Firmaet Bruun & Sørensen til følgende Medlemmer: Lindskov og A. Jensen, endvidere fra »Iron« til Würtz samt fra Kastrup Maskinfabrik til 13524, E. Olsen.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 8, 14. Aargang.

Vore Telefoner.

Formere.

Hovedkontoret ..... Byen 2125

Gørtlere.

Hovedkontoret ..... Byen 1002y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor	5121 og 8221
Anvisningskontor	12651
Københavns Afdeling 1	3824
— — 2, 3, 4, 5 og 6	Byen 7828
Aalborg	1192
Aarhus	4123
Esbjerg	1144
Frederikshavn	586
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen	470
Holeby	78
Horsens	1323
Nyborg	408
Odense	1863
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116
Vejle	1116

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 3 JANUAR 1919 5. Aarg.

ARBEJDERBEVÆGELSENS ARKIV ROSENØRNS ALLÉ 12 KØBENHAVN V.

Fortsatte Overenskomstforhandlinger.

I December-Fagbladet gjorde vi udførligt Rede for den faglige Situation, hvorunder Spørgsmaalet om Arbejdstidsforkortelsen foreløbig er kommet til at indtage en Førsterangsplads. Der var fra Arbejdsgiverforeningen efter en Række Møder som Svar paa De samvirkende Fagforbunds Krav fremsat et Tilbud, som Forhandlingsudvalget havde nægtet at akceptere, hvorefter Landsorganisationens Repræsentantskab indkaldtes til Møde den 28. December. Paa Repræsentantskabsmødet vedtoges der dernæst en Slags endeligt Forslag, som betegnedes som Fagforeningernes Mindstekrav, og som ganske vist betød en meget kraftig Forkortelse af Arbejdstiden, hvilket der imidlertid ogsaa for Tiden synes at være et godt Grundlag for. Da dette var sket, traadte Hovedorganisationernes Forretningsudvalg paany sammen til Forhandling, og Forhandlingsmøder afholdtes den 2. og 3. Januar. Der opnaaedes herved ikke Enighed, men Situationen afklaredes dog saa meget, at Arbejdsgiverne nu erklærede at ville gaa til en Generalforsamling i Arbejdsgiverforeningen og forelægge de af os fremsatte Krav, som samtidig havde faaet en overenskomstmæssig Formulering.

Arbejdsgiverforeningens Forhandlere havde ganske vist ikke lovet at anbefale, hvad der nu forelaa, men man havde dog ladet skinne igennem, at man vilde gøre et Forsøg paa at faa deres Generalforsamling til at stille sig imødekommende overfor vore Fordringer.

Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling fandt dernæst Sted den 10. Januar, og paa denne fik man vedtaget det foreliggende Forslag, for saa vidt det omhandlede Arbejdstidsforkortelsen. Dog ønskede man fastslaaet en ugentlig Maksimalarbejdstid i Stedet for som krævet en Forkortelse og Fastsættelse af den daglige Arbejdstid. Dette sidste var egnet til at vække visse ny Vanskeligheder, men man kan vist med nogen Ret sige, at det væsentligste var opnaaet, nemlig en Forkortelse, der paa Grundlag af De samvirkende Fagforbunds Statistik, som omfatter 255.328 Arbejdere, vilde betyde, at ca. 42 pCt. vilde faa 53 Timer pr. Uge, ca. 48 pCt. vilde faa 51 Timer pr. Uge og ca. 9 pCt. vilde faa en Arbejdstid paa 8 Timer eller derunder.

Der var samtidig Enighed om, at „der nedsættes et Udvalg, bestaaende af 5 Medlemmer fra hver Side, med Departementschef Adolph Jensen som Formand. Dette Udvalg træder sammen den 1. Juli d. A. og skal da undersøge de til den Tid eksisterende Forhold i Ind- og Udland og de deraf følgende Muligheder for en yderligere Nedsættelse af Arbejdstiden".

Der er endvidere dertil at bemærke, at Lovgivningsmagten, saavel her i Landet som i Norge og Sverige, beskæftiger sig eller i den nærmeste Tid kommer til at beskæftige sig med Spørgsmaalet om en eventuel lovfæstet Maksimalarbejdsdag, og der turde med den ovenfor skitserede Ordning være skabt de bedste Betingelser for en naturlig og for Arbejderne gunstig Løsning af Problemet om Arbejdstidens Forkortelse.

Men det viste sig snart, at hermed var den store og vanskelige faglige Situation ikke bragt til en endelig

Løsning. Arbejdsgiverne var under Forhandlingerne gaaede med til, at Dyrtidstillægene op til Augustreguleringen skulde lægges til de faste Lønninger og Priskuranter, men Arbejdsgiverne krævede nu Kauteler, d. v. s. man forlangte, at der skulde fastsættes visse Maksimer, hvorudover de kommende Løntillæg ikke maa gaa, men hermed kunde Arbejdernes Repræsentanter ikke være tilfredse, og under denne Situation blev de fornyede Forhandlinger afbrudte. Disse fandt Sted Mandagen den 13. Januar. Situationen var nu saa temmelig tilspidset, idet De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab, der som bekendt er en stor Forsamling, paany var indkaldt til Møde Tirsdagen den 14. Januar.

Da Repræsentantskabet traadte sammen var der imidlertid endnu ikke opnaaet Enighed mellem Parternes Forhandlingsudvalg. Striden stod endnu om, hvorvidt der skal gaas ved Revisionen af Priskuranterne, og hvor Grænserne eventuelt skal sættes med Hensyn til de Forhøjelser, der skal blive en Følge af de kommende Specialforhandlinger. Endnu, da Fagbladet gik i Trykken, fortsatte Repræsentantskabet sine Møder skiftevis med, at Forhandlingerne førtes videre med Arbejdsgiverforeningen. Man er dog naaet saa vidt, at vi anser det for givet, at Forhandlingerne maa føre til et tilfredsstillende Resultat, som Repræsentantskabet kan akceptere. Naar dette eventuelt er sket, vil Forhandlingerne for Jærn- og Metalindustriens Vedkommende og for Resten ogsaa for mange andre hurtigt kunne tage sin Begyndelse, og vi nærer endnu det stille Haab, at det hele skulde kunne være i Orden til 1. Februar.

Overenskomstsituationen i Sverige.

Overenskomsten i Jærn- og Metalindustrien.

Den faglige Situation i Sverige former sig i væsentlig Grad paa samme Maade som her i Danmark, for saa vidt som en lang Række faglige Overenskomster udløber i den nærmeste Tid eller allerede er udløbne. For den svenske Jærn- og Metalindustris Vedkommende var den gamle Overenskomst allerede udløbet den 1. Januar, og Slutningen af Aaret 1918 har som Følge deraf formet sig i høj Grad spændende. Kampen stod her naturligvis ikke alene om Arbejdstidsforkortelsen, men ogsaa om Lønningerne og mange andre Spørgsmaal af største Vigtighed, deriblandt om det saare vigtige Spørgsmaal om Bevægelsesfriheden i Overenskomstperioden, som vi hertillands er saa godt kendte med, og som blandt vore svenske Kolleger saavel som hos os i høj Grad har været Midlet til under Krigskonjunkturerne at frembringe Opgang i Lønningerne.

Det lykkedes ikke trods lange Forhandlinger mellem vort Broderforbund og de svenske Arbejdsgivere at naa til Enighed, og paa Slutningen af December Maaned tog Rigsmæglingsmanden, Hr. Allan Cederborg, Affære og fremsatte et Mæglingsforslag, som senere efter fornyede Forhandlinger ændredes noget, dog ikke i væsentlig Grad, og under 12. Januar foreligger der nu fra vore svenske Broderorganisationer, Svenska Järn- och Metallindustriarbetareförbundet og Svenska Gjutareförbundet, en foreløbig Meddelelse om, at Overenskomsten er sluttet med et for vore Kolleger i alt væsentligt tilfredsstillende Resultat.

For Arbejdstidens Vedkommende er man naaet til en Maksimalarbejdstid paa 52 Timer. Til Sammenligning tjener, at det af os foran beskrevne danske Forslag vil bringe den danske Jærn- og Metalindustri en Maksimalarbejdstid paa 51 Timer ugentlig.

Samtidig er der opnaaet en Forbedring af Procenttillægget for Over- og Natarbejdet fra 25 og 50 pCt. til henholdsvis 35 og 70 pCt. Der er endvidere opnaaet en Sommerferie med Løn samt et meget betydeligt Timelønstillæg, hvis Størrelse og Omfang vi imidlertid paa Grundlag af de foreløbige Meddelelser ikke er i Stand til at vurdere.

Vore svenske Broderforbund er i en meget stærk Udvikling, parallelt med den svenske Jærnindustri. For Tiden er Medlemstallet mellem 70,000 og 75,000.

Ad anden Vej foreligger der samtidig Meddelelse om, at forskellige andre Fag i Sverige skal have afsluttet Overenskomst om Forkortelse af Arbejdstiden. Træindustrien skal saaledes have sluttet med en Maksimalarbejdstid paa 54 Timer, Skotøjsindustrien paa 57 o. s. v., men disse Resultater trænger ligeledes til en nærmere Forklaring, før vi er i Stand til at værdsætte det saaledes opnaaede.

Arbejdsløsheden stiger i Omfang.

Hvad kan der gøres.

Ved Nytaarstid stod ved den offentlige Arbejdsanvisning i Danmark 61,649 Personer anmeldt som arbejdssøgende. Det er ca. 12000 mere end i Aaret forud.

Nu ved man nok, at Arbejdsløsheden altid er stigende op mod Juletiden, men Tallet er alligevel foruroligende. Ca. 3000 af de nævnte tilhører Jærnindustrien, uden at der heri er medregnet de Arbejdsmænd, der gaar ledige i denne Industri.

Som bekendt har Indenrigsministeriet for længere Tid tilbage ladet nedsætte et saakaldt »Arbejdsudvalg«. Sammen med dette Udvalg, med Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, for De samvirkende Fagforbund, og med Arbejdsløshedsnævnet, Direktøren for den offentlige Arbejdsanvisning m. fl. afholdt Arbejdsminister Th

Stauning den 8. Januar et Møde for at drøfte, hvad der muligvis kan gøres for at formindske de arbejdsløses Antal.

I alt væsentligt var Meningen den, at Offentligheden først og fremmest maatte tage Affære, endskønt det maatte erkendes, at der netop fra denne Side ikke er foretaget saa lidt gennem Aarene.

Der pegedes saaledes paa Jordarbejder ved en Række projekterede Baneanlæg. Skovningsarbejdet er i Aar næsten indstillet, endskønt Telegrafvæsenet mangler Pæle, ligesom der burde forarbejdes Sveller til de vedtagne Baneanlæg, saa meget mere som disse er bedst, naar de har henligget nogle Aar, før de tages i Brug. For Landbruget burde der mange Steder iværksættes Mergel-, Drænings- og Plantearbejder.

Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter erklærede sig villige til, efter fornøden Overvejelse, at rette en Appel til sine 14000 Medlemmer om, hvor det er gørligt, at antage flere Arbejdere.

Man var endvidere enige om, at der maatte gøres ekstraordinære Anstrængelser for at faa Teglværkernes Produktion i fuld Gang, at ikke Byggevirksomheden skal komme til at ligge stille, stik imod hvad den burde, naar der ses hen til den overalt herskende Boligmangel.

Imidlertid gør mange Vanskeligheder sig gældende. Værktøj og andet Materiel mangler. En Masse af disse Ting er i Krigsaarene opslidte, uden at man har kunnet skaffe nyt i Stedet. Hestemangelen er betydelig. Foderstoffer mangler o. s. v. Man antydede, at Militæret nu efter Sikringsstyrkens Hjemsendelse, burde afgive en Del af sine Heste til Brug for den civile Del af Samfundet.

Disse mange Spørgsmaal vil nu blive overvejet snarest i Ministeriet for om mulig at fremskaffe mere Arbejde.

I samme Forbindelse kan anføres, at et københavnsk Blad har rettet Forespørgsel til 3 Ledere af større københavnske Virksomheder indenfor Jærn- og Metalindustrien, for at høre deres Mening om den forhaandenværende Situation under Vaabenstilstanden.

Alle beklager de Mangelen paa Raavarer, men udtaler naturligvis Haabet om, at de snart maa komme frem. Ligeledes beklager man sig over den ringe Købelyst. Kunderne afventer Begivenhedernes Gang i Forventning om Prisfald, og noget vil der naturligvis ske paa dette Omraade.

Maatte Verden da saa hurtig som muligt er, falde i Lave. Der er Saar nok, der skal læges.

†

Fritz Bülow Nielsen.

Medlem af Formerforbundets Hovedbestyrelse og Forretningsudvalg, Fritz Bülow Nielsen, er den 16. December 1918 pludselig afgaaet ved Døden.

De, som kendte ham, og som først herigennem erfarer herom, vil sikkert studse og spørge sig selv, om dette er rigtigt, om saa megen Lyst til Livet pludselig er gaaet bort — og dog er det sandt.

Fritz Bülow blev nogle faa Dage over 52 Aar gammel. I de sidste Par Aar havde han lidt af en Hjærtefejl, men ingen troede dog, at hans Livsafslutning var

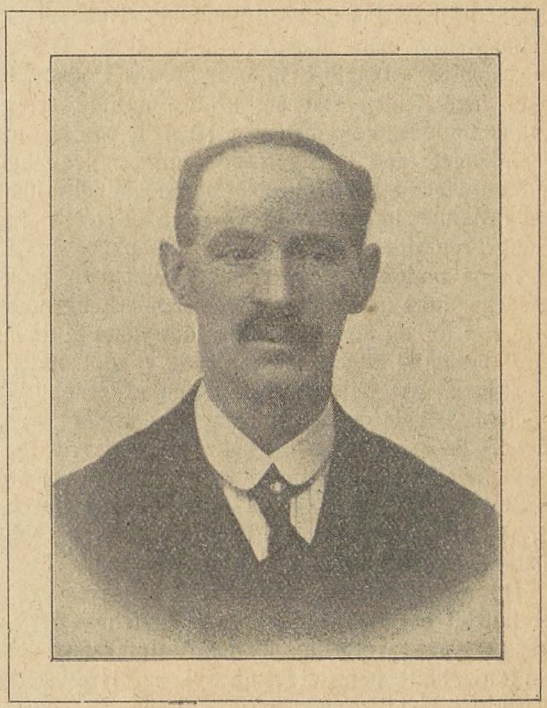

saa nær forestaaende. I vanlig godt Humør gik »Fritzemand«, som han populært kaldtes, til sit Arbejde Mandag den 16. December, og Kl. 10 om Formiddagen segnede han om i Støberiet og var død med det samme.

Den 22. December begravedes han paa Assistens Kirkegaard i København under stor Deltagelse.

1. Suppleant til Forretningsudvalget, Oscar Christiansen, er derefter indkaldt.

Fritz Bülow var fra Aalborg, men tog kort efter Læretidens Udløb nogle Aar til Udlandet og har siden for den meste Tids Vedkommende opholdt sig i København. Stærkt socialt interesseret, som han var, tog han gennem Aarene Del i Arbejderbevægelsen: i Københavns Afdeling gennem adskillige Valgperioder i dens Bestyrelse og tidligere i en Aarrække som Medlem af Forbundets Bestyrelse, hvori han ogsaa nu i de sidste Aar, indtil han døde, havde Sæde.

Med Fritz Bülow gik en god og brav og tillige forstaaende Kollega bort.

Derfor gennem disse Linier en Tak for hans Arbejde i Fagets og vor Organisations Tjeneste.

A. N.

De tyske Fagforeninger efter Krigen.

Ved Begyndelsen af forrige Aar levede Tyskland under Indtrykket af den russiske Revolution og Fredstilbudet fra de som Følge af denne nye Magthavere. Det var almindelig ventet, at dette vilde føre til, at Tyskland kunde faa en Fred paa billige Betingelser med Vestmagterne, men saaledes gik det ikke. Der var to Ting, som var en afgjort Hindring derfor. England havde under hele Krigen vist sig kraftig nok til at spærre Tyskland ude fra Verdenshavene; hertil kom, at Amerika var kommet med i Krigen og støttede Vestmagterne med en vældig Tilførsel af Materiale og efterhaanden ogsaa Mennesker. Endelig var der en tredie Faktor, nemlig Frankrig. Frankrigs Folk kæmpede som Løver for deres nationale Krav paa de Landsdele, som tidligere har hørt under fransk Herredømme, og under alt dette, vel for en stor Del under Indtrykket af de mange Sejre, Tyskland efterhaanden havde vundet under Verdenskrigen, var det svært for dem at erkende deres Svaghed, selvom de nok havde en Følelse af Faren, der truede. Freden i Brest-Litovsk blev et Bevis for den manglende Erkendelse, og blev vel tillige en velkommen Anledning for Vestmagterne, da de endelig havde sejret, til at paalægge Tyskland de uhørt svære Vaabenstilstandsbetingelser, som Verden har været Vidne til.

Og saa kom Sammenbruddet. Kejseren lykkedes det hurtigt at afskedige sammen med hele det øvrige Slæng af tyske Fyrster, der gennem Aarhundreder voksede som Paddehatte paa det gamle System. Hvad her foregik var jo iøvrigt ikke væsensforskelligt fra det, som gik for sig i Rusland, og ikke saa snart var man færdige med det gamle Regimente, før Lavinen rullede videre, og Borgerkrigen tog fat der, hvortil Revolutionen var naaet. Nu skal man naturligvis ikke tro, at hele Tyskland er i Oprør, fordi nogle stærkt interesserede Elementer i Berlin og andre Storbyer slaas og dræber hverandre for at komme til Magten. Her gælder det samme, som i Rusland gav sig det Udslag, at man etablerede Borgerkrigen i Petrograd og Moskwa, medens det store Agrarelement delte Jorden imellem sig og iøvrigt saa til.

Under alt dette har de tyske Fagforeninger som ogsaa store Dele af den tyske Befolkning ikke alene set til og gennem deres Organer iagttaget en vis Tilbageholdenhed, men de har tillige arbejdet kraftigt paa at grundlægge og fundamentere det nye Tyskland paa socialdemokratisk Grund. Vi har ikke øjeblikkelige Oplysninger for Haanden om det samlede organiserede Medlemstal i de tyske Fagforeninger, men antagelig er der mindst 3 Millioner; i alt Fald offentliggør Metalarbejderforbundet »for den 227. Uge efter Krigens Udbrud«, hvilket vil sige Ugen fra den 1. til 7. December 1918, sit Medlemstal til 603,374. Fagforeningerne vokser altsaa mægtigt. Inden længe vil sikkert enhver Arbejder indenfor Industrien tilhøre de socialdemokratiske Fagforeninger. Arbejdsgiverne har forlængst maattet være med til at sætte de saakaldte gule Fagforeninger til Side. Der er ingen Brug for Splittelse i Øjeblikket; heller ikke Arbejdsgiverne tør vove at spekulere heri, saaledes som forhen. Nej, nu gælder det om at samles og udnytte alle Kræfter. Opgaverne og Vanskelighederne ved deres Løsning er naturligvis kæmpemæssige. Lad os blot nævne en enkelt Ting: de Krupp'ske Værksteder. Arbejderantallet var her mere end fordoblet — fra 80,000 til 170,000 — under Krigen, og samtidig var der der anbragt en overordentlig stor Kapital. Aktiver og Passiver balancerede med omkring 1400 Millioner, altsaa næsten 1½ Milliard. Og hvad nu? Ja, det paastaas ganske vist, at der hist og her i Krigsindustrien endnu fortsættes med at lave Krigsmateriale for at undgaa at forøge Arbejdsløsheden for stærkt, men sikkert er det i alt Fald, at de Krupp'ske Fabrikker maa til at lægge om. Firmaet har i saa Henseende udsat store Prisbelønninger for gode Forslag om Fredstilvirkning, og efter Sigende agter man i stor Udstrækning at slaa ind paa Tekstilindustri, men det er dog vel en naturlig Selvfølge, at de Krupp'ske Værksteder særlig vil kaste sig over jærnindustrielle Frembringelser. Der tales om Lokomotivbygning, Brobygning, Dampmaskiner, Motorer o. m. a., men enhver vil kunne forstaa, at der foreligger en mægtig Opgave med Omorganisation fra Krigs- til Fredsproduktion.

Og som alt berørt ser det ud til, at der blæses til Samling i Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer for i Fællesskab at løse de mægtige Opgaver, som maa og skal løses, om ikke Folket skal forgaa af Sult og indre Splid.

»Metallarbeiter-Zeitung« for 4. Januar offentliggør saaledes Love for et »Arbejds-Fællesudvalg (Arbeitsgemeinschaft) for industrielle og haandværksmæssige Arbejdsgivere og Arbejdere i Tyskland«. Dette Arbeitsgemeinschaft bestaar 1) af en Centralbestyrelse og et Centraludvalg, 2) af Faggrupper med Gruppebestyrelser og Gruppeudvalg, 3) af Undergrupper med Undergruppebestyrelse og Undergruppeudvalg. Arbeitsgemeinschaft har til Hensigt at beskæftige sig med Løsningen af alle økonomiske og sociale Spørgsmaal vedrørende Lovgivning og Administration for Industri og Haandværk.

Samtlige Organer indenfor den heromhandlede Forvaltning er paritetisk sammensatte, det vil sige sammensatte af lige mange Arbejdsgivere og Arbejdere, og for enhver selvstændig Industri eller Haandværksgruppe kan der dannes Faggruppe, som vælger sit Organ.

Af Pladshensyn skal vi ikke her komme ind paa Detailler i denne Kæmpeforvaltning, men vi tager ikke i Betænkning at konstatere, at paa denne Nyordning indenfor den tyske Industri beror i væsentlig Grad Tysklands Fremtid. Det Tyskland, som vi har kendt indtil nu, bestod af ca. 70 Millioner Indvaanere, men Fremtidens Tyskland vil kun kunne brødføde et saadant Indbyggerantal ved Hjælp af sin Industri. Gaar den tyske Industri som Følge af Krigen under, det vil sige, hvis Sejrherrerne i Krigen fortsat holder Tyskland under en mere eller mindre aabenlys Blokade og derved bidrager til den tyske Industris Sammenbrud og Revolutionens og Hungerrevolternes fortsatte Hærgning, maa Tysklands Befolkning i væsentlig Grad udvandre. Den be-

kendte tidligere Leder af Allgemeine Elektricitätsgesellschaft, Dr. Walther Rathenau, har fornylig udtalt, at det tyske Landbrug og hvad dertil hører højst vil kunne holde Liv i en Befolkning paa 40 Millioner.

Saa slemt gaar det vel ikke — forhaabentlig ikke. Vi har været vante til hidtil i høj Grad at være afhængige af de tyske Tilførsler, om dette i nogen Grad vil kunne forandres, saaledes at vi i Stedet for at være afhængige af Tyskland bliver afhængige af England og Amerika, ved vi ikke. Bedst vilde det sikkert være for os, om Tyskland ret snart maatte overvinde Nederlagets Følger, og som ovenfor vist, mangler det ikke paa Konsekvens og Handlekraft hos de tyske Fagorganisationer. Disse Organisationer var før Krigen de stærkeste i Verden, og hvis og saalænge Tysklands Industri kan bestaa, vil dette Forhold næppe blive væsentligt forandret, ikke mindst fordi Arbejderne nu mere end nogensinde er henviste til at slutte sig til de bestaaende Fagforeninger, og der turde ogsaa i denne Kendsgerning ligge en Faktor, der i den nærmeste Fremtid væsentlig vil kunne bidrage til at faa de politiske Klopfægterier til at stilne af og bragt til Ophør.

Et tysk Opraab.

I Tilslutning til foranstaaende Artikkel om de tyske Fagforeninger aftrykker vi nedenstaaende et Cirkulære, der indeholdtes i vort tyske Broderorgan, *Metallarbeiter-Zeitung* Nr. 51/52 1918, der er dateret 21. December, hvilket, giver os et Indblik i de højst alvorlige Tilstande, der for Tiden hersker i Tyskland.

Efter i 4 Aar at have baaret de frygtelige Byrder af en Verdenskrig, som for Tyskland endte med Nederlag og Sammenbrud paa utallige Omraader, og staaende overfor Udsigten til en foreløbig Fremtid i Fattigdom og Trang, synes det, som om store Dele af det stærke, grundige, tyske Folk befinder sig paa Randen til at give op og lade staa til uden Hensyn til noget som helst og uden noget som helst bestemt Ønske eller Formaal. Kan det reddes herfra, er meget vundet til Fordel for Tysklands nærmeste Fremtid, men bryder Revolutionen virkelig løs i Tyskland, saa er Millioner af Individer prisgivet Hungersnøden, smitsomme Sygdomme og den sikre Død, og Tyskland som Helhed vil da endnu senere forvinde Vunderne efter Faldet.

Alt det i Tyskland, der endnu har lidt i Reserve af Fortidens Kraft og Tro søger at redde det tyske Folk fra denne ny store Ulykke, og til det Formaal finder der daglig ny Formationer Sted. Kræfter, der ikke før har kendt hinanden, træffes og virker sammen, ja, Kræfter der har haft fuldstændig modsatte for ikke at sige fjendtlige Interesser forenes for at tjene de fælles Formaal og de fælles Grundinteresser, der nu en Gang er til Stede for alle Mennesker, hvadenten de bor i Hytten eller paa Slottet.

Blandt de nye Formationer findes den andet Steds i Fagbladet nævnte Centralorganisation for Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer i Tyskland, det saakaldte »Arbeitsgemeinschaft der Arbeitgeber- und Arbeitnehmerverbände Deutschlands«.

Dette Fællesudvalg har, foruden at have truffet en Række Bestemmelser vedrørende Beskæftigelsen af den demobiliserede Arbejdskraft, Bestemmelser, hvorved det bl. a. fastsattes, at enhver demobiliseret Soldat havde Ret til at gaa i Arbejde paa det Sted, han maatte forlade ved Mobiliseringen, tillige udsendt følgende over hele Tyskland offentliggjorte Opraab, der hidsættes in extenso:

Opraab til de Arbejdsløse.

Arbejds-Fællesudvalget for Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer i Haandværk og Industri henvender sig til Tysklands arbejdsomme Folk med følgende Opraab:

Hvad kan redde os?

Undergangen truer os alle! Fjendens uhørte Vaabenstilstandsbetingelser og den hurtige Demobiliisering har beskadiget Hjulværket i vor Samfundsmekanisme paa det sværeste. Arbejdsmod og Ordenssans er lammet; mange forbliver i Uvirksomhed. Paa Grund af, at Storstæderne overfyldes, staar visse Industrier og Landbruget overfor Arbejdermangel.

Der er saaledes Arbejdermangel i *Bjergværkerne.* Kullene er Kraftkilden i Nationaløkonomien. Kulnøden er steget til det højeste. Fabrikkerne maa feriere. Vi maa fryse og undvære saavel varm Mad som varme Lejligheder.

Arbejdsløse, hjælp til at skaffe Kul!

Arbejdermangel hersker i Jærn- og Staalindustrien. Jærn er Erhvervslivets Rygrad. Uden Plov og Spade af Jærn ingen Agerdyrkning, ingen Høst, og derfor ingen *Næring.* Uden Jærn til Maskinerne ingen Textilindustri, og derfor ingen *Klæder.* Uden Værktøjer og Redskaber af Jærn ingen Byggevirksomhed, og derfor ingen *Boliger.* Uden Jærn ingen Lokomotiver, ingen Jærnbanevogne, ingen Skibe og derfor ingen *Handel og Samfærdsel.*

Arbejdsløse, hjælp til at skaffe Jærn!

Arbejdermangel hersker ogsaa mange Steder ved Transportvæsen. Transportvæsenet er Drivhjulet ved Folkeforsyningen. Vore Transportmidler er forslidte. 5000 Lokomotiver og 150.000 Godsvogne har Ententen bortført. Med den tilbageblevne Rest maa vi økonomisere. Uden hurtig Ind- og Udladning ingen regelmæssig Godsfordeling.

Arbejdsløse, hjælp med til at fremme Godsfordelingen!

Arbejdermangel hersker ved *Land- og Skovbrug.* Landbruget er alle Næringsmidlers Moder. Kartoflerne staar endnu i Jorden og truer med at fordærve. Malkekvæget mangler Pleje. Sæden er ikke blevet tærsket og det i en Tid, hvor der er den største Mangel paa Næringsmidler! Træerne fældes ikke, og dog mangler der Bygnings- og Grubetømmer samt Brændsel.

Arbejdsløse, gaa ud i Land- og Skovbrug!

Timens Bud er at fordele Arbejdskraften. Arbejdsløse, bliv ikke i Storbyerne! Der kan det endnu længe lade vente med Arbejde, fordi Raa- og Hjælpestoffer mangler og Ordrerne udebliver! Til Storbyernes overfyldte Fabrikker strømmer Feltsoldaterne nu ind, idet de jo har Ret til at faa deres gamle Pladser tilbage.

Arbejdere, I holder Eders Skæbne i Eders egen Haand!

Den der arbejder, gavner sig selv og andre. Den der ikke arbejder, forsynder sig mod Almenheden og skader sig selv.

Aldrig før i Historien har det tyske Folks Trivsel eller Ruin været saa afhængigt af fælles Arbejde som i de nærmeste Uger og Maaneder.

Folkefæller, erkend og øv sand Solidaritet!

Styrk Arbejdsvilligheden og Ansvarlighedsfølelsen, ellers gør I Jer medskyldige i Eders Folks Undergang.

Arbejdsløse, meld Eder paa Arbejdsanvisningen og hent Raad hos Demobiliseringsudvalgene i By- og Landkredsene.

Ved Forandring af Arbejdssted ydes der af offentlige Midler fri Jærnbanefart.«

I et eneste Udsnit belyser dette Opraab hele den nuværende Tilstand i Tyskland. Trængslerne bag disse Ord staar fuldkomment levende, og man skønner, at Kejserdømmets Tyskland ikke alene efterlader sig et forarmet Tyskland, men ogsaa et menneskelig og moralsk set sørgeligt Fallitbo.

Nu forstaar alle dernede, hvad hvert enkelt Hjul i Samfundsmekanismen var værd, hvad Arbejdsvillie, Ansvarlighed og Duelighed har betydet for den Enkeltes Velbefindende. Man ved, hvad Gavn de arbejdsomme Hænder har gjort, og man vender sig med Haab imod de Røster, der vil arbejde for Individets Trivsel og Fred, ligemeget fra hvilken Samfundsklasse Røsterne end lyder.

Statsidealerne er ikke mere det afgørende for Skillelinier og Koalitioner i Tyskland. Paa i Virkeligheden smaa Minoriteter nær er Hovedspørgsmaalet det at skaffe Udviklingsmuligheder for Tilstande, hvorunder den personlige Velfærd paa alle Omraader trives og sikres bedst for saa vidt muligt hvert enkelt Medlem af hele den store Nation — men selv i den Hensigt gribes der under de store Omvæltninger i Blinde. —

Villien er god nok, men Midlerne savnes, og derfor bides Hestene.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Aalborg. Hos Firmaet Jensen & Sønner, Nr. Sundby, hvor der arbejdes i ren Timeløn à 108 Øre, August-Reguleringen indbefattet, er d. 22. Decbr. følgende Forhøjelser sket: 3 Mand har faaet 4 Øre og 5 Mand 6 Øre mere pr. Time. Gennemsnittet er derefter 113,2 Øre.

Bogense. Paa det derværende Støberi, hvor der arbejdes i ren Timeløn, er følgende Forhøjelser d. 14. Decbr. sket: 2 Mand har faaet 5 Øre og 1 Mand 7 Øre mere hver pr. Time. Gennemsnittet er derefter 82,8 Øre.

Faaborg. Paa det derværende Støberi er Akkorderne bleven reviderede i Decbr. Der ydedes et Dyrtidstillæg paa 20 pCt. Dette er nu lagt til som fast Pris, og yderligere er der sket Forhøjelser paa en Del af det gamle Arbejde, og man regnede med, at dette andrager 10—30 pCt.

Frederikshavn. Da Formerne 2. Nytaarsdag kom paa Arbejde paa det derværende Støberi, fandt de dette saa koldt, at det var umuligt at arbejde. En Henvendelse til Fabrikanten desangaaende blev taget meget unaadigt op, men der gjordes dog Fyr i nogle Rundstykker. Da der selvfølgelig ikke kunde arbejdes under en saadan Opfyring, maatte Formerne gaa, men de stillede Krav om Erstatning for den Tid, de saaledes maatte spadsere uden egen Skyld. En derpaa følgende Forhandling resulterede i, at man enedes om, hvorledes det med Hensyn til Opvarmningen skal indrettes i Fremtiden, og Formerne erholdt for den halve Dag, de maatte spadsere, en Erstatning, der svarer til deres Gennemsnitsfortjeneste.

Hillerød. Paa Nordstens Fabrik er der d. 30. Decbr. afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Akkorderne. Af Fabrikkens 10 Formere var de 2 beskæftigede med fremmed Arbejde, medens de øvrige 8 udførte Gods til Fabrikkens eget Brug. Da Priserne paa det fremmede Arbejde var temmelig nye, enedes man om, at der mellem Parterne skal revideres i opadgaaende Retning paa nogle enkelte Dele, medens alle Akkorderne paa alt Fabrikkens eget Gods forhøjes med 10 pCt. De derved fremkomne Priser kan opsiges med 3 Mdrs. Varsel.

Herning. Paa det derværende Støberi har de der beskæftigede 3 Formere faaet udbetalt et Beløb à 25 Kr. hver i Decbr. Maaned, og med Gyldighed fra d. 1. Decbr. indtil d. 1. Febr. udbetales der yderligere hver Mand 2 Kr. pr. Støbning i Dyrtidstillæg.

Helsingør. Herfra meddeles at de paa Skibsværftet arbejdende Medlemmer har faaet 25 Kr. hver udbetalt til Julen, og samtidig er den ansatte Timeløn hævet med 2 Øre pr. Mand, eller fra et Gennemsnit paa 62,4 Øre til 64,4 Øre.

København. Den 8. Jan. har denne Afdeling meddelt, at hos A/S Burmeister & Wain er der, siden et i Novbr. afholdt Timandsmøde, sket Forhøjelser ad lokal Vej fra 2 til 10 Øre pr. Mand. Gennemsnittet er derved steget med 5½ Øre, og Timelønningerne ligger, August-Reguleringen indbefattet, mellem 118 og 144 Øre med et Gennemsnit paa 128,8 Øre.

I Anledning af strandede Forhandlinger om Forhøjelse af Timelønningerne hos Firma F. Mogensen, er

der d. 4. Jan. begæret et Mæglingsmøde afholdt, men forinden man naaede saa vidt, var Sagen gaaet i Orden ved lokal Forhandling, idet de hidtil gældende Timelønninger forhøjedes med 5 Øre pr. Mand. Gennemsnittet var for de derværende 15 Formere, August-Reguleringen indbefattet, 121,8 Øre, og det er fra d. 9. Jan. at regne altsaa 5 Øre højere.

Hos A/S Titan blev der d. 1. Oktbr. f. A. truffet Aftale om Forhøjelser af Akkorderne ved Remskivemaskinerne, men samtidig gaves Løfte om, at der skulde støbes nye Kasser. Da dette ikke blev til noget, og man yderligere satte en 4. Mand til Maskinerne, hvorved Fortjenesten forringedes, rejstes der nye Krav, og Sagen er, efter at Formerne havde spadseret i 6 Dage, ordnet paa følgende Maade: En Sigtemaskine laves straks i Stand, Kærnerne skal bringes til Maskinerne; indtil de nye Kasser er færdige betales et Tillæg af 8 Øre pr. præsteret Arbejdstime, og der skal fremtidig kun arbejde 2 Mand ved Maskinerne.

I Metalstøberiet arbejdede 3 Mand i ren Timeløn til gennemsnitlig 105,8 Øre. Disse Timelønninger er forhøjede med 18 Øre tilsammen, hvorved Gennemsnittet stiger med 6 Øre.

Paa A/S Atlas har der for nogen Tid siden været ført Forhandlinger mellem Klubben og Direktionen om Afskaffelse af de hidtil gældende Priskuranter efter Maalsystem paa Rør og Remskiver.

For Remskivernes Vedkommende opnaaedes det at faa Maalsystemet afskaffet, saaledes at der for Fremtiden fastsættes Priser paa hver enkelt Remskive, efterhaanden som den kommer i Arbejde.

Derimod gik Formerne med til at bibeholde Maalsystemet for Rør, dog saaledes, at der skal være Stykakkord paa særlig uregelmæssige Rør, saasom Slangebøjninger og lige Rør med mange Studse. For de øvrige Rørs Vedkommende forhøjes Prisen, der for ca. 1/2 Aar siden hævedes med 20 pCt., med yderligere 30 pCt., saa at den gamle Pris dermed er forhøjet med ialt 50 pCt.

Forholdet er eksempelvis herefter, at for Rør over 3" i Diam., betales der, naar de er vaadstøbte, 1,50 Øre, og naar det er tørrede Rør, 1,55 Øre pr. løbende Tomme × Rørets udvendige Diam. Studse over 3" betales efter samme System og maales fra Rørets Midte.

Iøvrigt indeholder Priskuranten en Række detaillerede Bestemmelser, bl. a. at Skabelonsrør betales med en Pris efter vanlig Udregning, hvortil der lægges 50 pCt.

Skulde nogen af Afdelingerne mene at have Brug for et Eksemplar af denne Prisliste, kan man skrive til Forbundet derom.

Middelfart. Den 29. Novbr. afholdtes der hos A/S Hess & Søn et Mæglingsmøde paa en Række forskellige Krav. Da der ikke kunde opnaas Enighed i alle de foreliggende Spørgsmaal, er Sagen viderebehandlet d. 20. Decbr. ved Timandsmøde og her sluttet med følgende Resultat:

Haandformernes Akkordpriser med Undtagelse af norske Komfurer og Vedovne samt Kaminer forhøjedes med 15 pCt. Herefter ydes der til samtlige Akkorder et Dyrtidstillæg paa 25 pCt.

Maskinformernes Akkordpriser forhøjes ved de elektriske Maskiner med 16 pCt. og ved Haandpressemaskiner med 5 pCt. Et hidtil gældende Dyrtidstillæg paa 16 pCt. bibeholdtes.

Haandformernes Timeløn, hvis Gennemsnit var 70 Øre, forhøjedes til 73 Øre, hvortil kommer et Tillæg paa 30 pCt., naar der ikke arbejdes i Akkord.

Maskinformernes Timeløn, hvis Gennemsnit var 63 Øre, forhøjedes med 6 Øre, hvortil kommer et Tillæg paa 20 pCt., naar der ikke arbejdes i Akkord.

Brædtskifte ved de elektriske Maskiner betales fremtidig med henholdsvis 40—45 og 55 Øre pr. Skifte efter Parternes Størrelse.

Endvidere blev der mellem Fabrikkens Direktør og Tillidsmanden truffet Aftale om, at Akkorderne paa Kogeovne og Varmeovne skal have en ekstra Forhøjelse paa 8 pCt.

Rønne. Fra denne Afdeling meddeles, at Priskuranterne paa de derværende 2 Støberier er opsagte til at udløbe d. 1. April 1919.

Randers. I Fortsættelse af Meddelelsen i sidste Fagblad, hvorefter det paa et Timandsmøde var besluttet, at der skulde foretages en Akkordrevision paa »Ny-Støberi«, kan meddeles, at denne nu er sluttet med følgende Resultat: Ca. 25 pCt. af Arbejdet har hovedsagelig nye Priser og har været undtaget fra Revisionen. Det øvrige er forhøjet med 10—15 pCt.

Hos Jærnstøber Nøddelund er ca. 75 pCt. af de gældende Akkordpriser forhøjet med gennemsnitlig 18 pCt.

Silkeborg. Fra d. 1. Jan. er Akkorderne paa Jærnstøberiet hævet med 13 pCt. Der fandtes tidligere et Tillæg paa 7 pCt., og det hele er saaledes nu 20 pCt. Hertil er dog at bemærke, at Forhøjelsen paa Remskiver ikke medregnes herunder, idet den samlede Forhøjelse paa disse skal andrage 35 pCt.

Slagelse. Fra denne Afdeling er i Decbr. meddelt, at man hos Firma A. Christensen & Co. og paa Fabrikken »Alliance« vil forsøge at faa de gældende Akkordpriser forhøjet, hvorefter der til Forbundet, naar dette er sat i System, vil indgaa Meddelelse om Resultatet.

Skive. I Fortsættelse af Meddelelserne i sidste Fagblad, hvorefter der i Henhold til en paa et Mæglingsmøde tagen Beslutning, skulde foretages en Revision af Akkorderne paa Vindmotorer og Hakkelsesmaskiner, kan meddeles, at der fra Afdelingen er indberettet, at Forhandlingerne er sluttet med Forhøjelser, der andrager 10—15 pCt. paa det omhandlede Arbejde.

Vejle. I Anledning af, at der d. 10. Decbr. paa et af Firmaet C. M. Hess' Støberier ikke kunde opnaas Enighed om en Akkordpris ved en Maskine, hvilket resulterede i, at Støbemesteren tog den paagældende Former fra Maskinen og tilbød ham andet Arbejde,

medens en Lærling skulde udføre det omstridte Arbejde ved Maskinen, forlod samtlige Formere Støberiet. Sammenslutningen klagede herover, og Sagen sluttede paa den Maade, at man gennem lokal Forhandling enedes om en Akkordpris, og samtlige Formere, herunder indbefattet den, hvorom det drejede sig, genoptog Arbejdet efter at have spadseret 4 Dage.

Det syntes, som om det paagældende Værksteds Formere her har været noget for raske i Vendingen, da det fornuftigvis ikke kan være Meningen, at et helt Værksted skal standses, fordi der er Uenighed om en enkelt Pris, og naar Forholdet tilmed er, at der blev tilbudt den paagældende andet Arbejde.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Mæglingsmøder. Den 20. December 1918 afholdtes Mægling hos A/S H. A. Gruberts Sønner i Anledning af Klage over Reduktion af Akkordpriser samt over Mangler ved den paa Virksomheden værende Akkordbog og Krav om Timelønstillæg.

Paa Mæglingsmødet oplystes det, at der ingen Akkordreduktion havde fundet Sted, og at den fremlagte Akkordbog viste sig at være i en saadan Orden, at der ikke var Grund til berettiget Klage. Angaaende Timelønnen blev det oplyst, at Firmaet efter Mæglingsklagens Modtagelse havde forhøjet de bestaaende Timelønninger, saaledes at Forbundet frafaldt Krav om yderligere Forhøjelser.

Hos Firmaet Johs. Allen afholdtes Mæglingsmøde den 6. Januar, omhandlende Krav om Tillæg til Timelønnen og om en Uoverensstemmelse om Afregningen af en Akkord.

Man enedes om at forhøje Timelønnen for alle Mand fra 56 til 72 Øre pr. Time foruden Augustreguleringen. Det bemærkes, at der saa godt som udelukkende arbejdes i Akkord paa Virksomheden. Uoverensstemmelsen om Akkordafregningen bortfaldt, idet Spørgsmaalet blev henvist til Drøftelse mellem de direkte interesserede Parter.

Som omtalt i forrige Fagblad under denne Rubrik havde Firmaet efter en Ombygning af Fabrikken antaget nye Arbejdere i Stedet for de, som havde faaet Tilsagn om, at deres Pladser stod aabne efter endt Ombygning, hvilket havde givet Forbundet Anledning til at offentliggøre en Meddelelse om, at der ikke maatte søges Arbejde hos Firmaet, forinden Medlemmerne havde indhentet nærmere Oplysning paa Foreningens Kontor.

Den offentliggjorte Meddelelse erklærede Forbundet at ville tilbagekalde, idet Firmaet paa sin Side i Overensstemmelse med det til Arbejderne givne Tilsagn, erklærede fortrinsvis at ville antage de Arbejdere, hvem Tilsagn om Genantagelse var givet.

Hos J. C. Frederiksen, Gasværksvej 8, var der begæret Mæglingsmøde paa Krav om en Forhøjelse af Timelønnen. Dette Spørgsmaal ordnedes uden Mægling, idet der blev truffet en Ordning, saaledes at et Medlem fik et Tillæg paa 8 Øre pr. Time, hvorved denne kom til at ligge paa 108 Øre inclusive Augustreguleringen.

Arbejdsløsheden i December 1918.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse .	33	1
— anmeldt i Løbet af Maaneden	67	7
Anvist Arbejde fra Arbejdsløshedskassen.	2	0
— — - Centralarbejdsanvisningskontoret	1	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	29	2
Syge, Bortrejste o. l.	1	0
Ledige Dage i Maaneden.....	1463	93
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	67	6

Metaltrykkere.

København. Paa Benedikt Møllers Elektropletfabrik er Timelønnen paa Prøvearbejde hævet med 5 Øre, fra 89 til 94 Øre, samt alle Akkorder med 13 pCt.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Paa Koldings Pakhus i Nørresundby, hvilket tilhører Fabrikant Munksgaard Nielsen i Randers, har 7 Mand faaet deres Timeløn hævet fra gennemsnitlig 83 til 88 Øre pr. Time plus Augustreguleringens 8 Øre.

Paa De forenede Jærnstøberier i Næstved har 32 Mand opnaaet et Løntillæg af 78 Øre til Deling pr. Time. Gennemsnitstimelønnen steg derved fra 63,7 til 66,2 Øre pr. Time.

Paa Sydfynske Privatbaner i Odense rejstes en Gang i Oktober Maaned et Lønkrav. Paa Grund af Driftsbestyrerens Sygdom varede det noget, forinden Forhandlingerne desangaaende kom i Gang, og da der ved selve Forhandlingerne ikke opnaaedes Enighed, etablerede vore Folk Strejke, dog uden Hovedledelsens Vidende. Selskabet krævede da ogsaa Arbejdet genoptaget snarest, og den 14. Novbr. skete dette. Samtidig optoges fornyede Forhandlinger mellem Parterne paa Stedet. Resultatet blev, at Gennemsnitslønnen hævedes fra 50,5 til 58,7 Øre. Dyrtidstillæget hævedes fra 400 til 480 Kr. pr. Aar. Tillæget til Timelønnen, 8,2 Øre, faar tilbagevirkende Kraft til 1. April 1918, og der efterbetales 80 Kr. i Dyrtidstillæg for samme Aar. Endvidere forhøjes Akkordpriserne saaledes, at Akkorder, som har givet til og med 60 pCt., forhøjes med 15 pCt., medens Priser, der har givet 60 og til og med 100 pCt., forhøjes med 12 pCt. Tillæg.

Ved et Mæglingsmøde den 7. December paa Frederikshavns Skibsværft forhøjedes Timelønningerne for vore Medlemmer med tilsammen 250 Øre pr. Time.

Hos Ernst Voss i Fredericia mægledes den 10. December f. A. paa Lønkrav. 40 Mand fik 190 Øre til Fordeling pr. Time. — Den 3. Decbr. var der i samme By afholdt Mægling hos A/S »Dansk Maskinindu-

stri«, ligeledes paa Lønkrav. 30 Mand fik 150 Øre til Fordeling.

Den 4. Decbr. f. A. mægledes hos Fabrikant Mahler i Vejle paa Lønkrav. Augustreguleringens Tillæg forhøjedes fra 8 til 12 Øre pr. Time, og Tillægget for udenbys Arbejde forhøjes med 5 Øre pr. Time. Akkorder, som har givet under 75 pCt. i Overskud, forhøjes med 5 pCt.

Hos Smedemestrene i Randers mægledes den 9. December paa et Lønkrav. Man enedes om et Tillæg af 5 Øre pr. Mand og Time. — Møllebygger Madsen, hos hvem der ogsaa i anden Anledning var Mægling, indgik paa at yde 50 Øre pr. Time blandt sine Folk, ca. en halv Snes Svende.

Hos Cyklehandler Petersen i Bogense har 4 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 65 til 85 Øre, og paa Privatbaneværkstedet i samme By er Timelønnen for 4 Mand hævet fra 63,3 til 73,3 Øre plus en Forhøjelse af Dyrtidstillægget fra 14,3 til 17,1 Øre pr. Time. Samtlige Tillæg faar sidstnævnte Sted tilbagevirkende Kraft til 1. April. — Endnu har 5 Mand paa Bogense Jærnstøberi faaet deres Timeløn hævet fra 72,4 til 80,4 Øre pr. Time.

Paa Helsingør Skibsværft har samtlige Brancher faaet Timelønnen hævet med 2 Øre pr. Mand.

Paa A/S Chr. Andersens Værktøjsfabrik i Randers (Thürmer) er Timelønnen for vore Medlemmer hævet med 10 Øre pr. Time.

Hos Fabrikant V. Brüel i Hjørring mægledes den 20. December paa et Lønkrav. Da der i den sidste Tid har været meget Timelønsarbejde, efterbetaltes der 15 Kr. pr. Mand til 5 Mand og 25 Kr. pr. Mand til de øvrige, og fremtidig ydes et ekstra Dyrtidstillæg af 10 Øre pr. Time til alt Timeløns- og Udearbejde, og der lovedes Akkord i størst mulig Udstrækning.

Hos A/S »Strømmen« i Randers mægledes den 19. December paa Lønkrav. Resultatet blev, at 475 Øre fordeltes i Timelønstillæg til godt og vel 100 Mand. Ingen maatte faa mindre end 4 Øre, og Tillægget faar tilbagevirkende Kraft til 1. December. Gennemsnitslønnen blev herefter ca. 60 Øre.

Samme Dag mægledes paa et Lønkrav hos Smedemestrene i Hobro. Et ugentligt Dyrtidstillæg paa 2 Kr. pr. Mand afløstes af et Løntillæg paa 5 Øre pr. Time, derudover gaves paa en enkelt Undtagelse nær 7 Øre pr. Mand i Timelønstillæg. Ekstrabetalingen for snavset Arbejde forhøjedes fra 10 til 15 Øre pr. Time. Der gaves desuden en Ekstrabetaling af 5 Kr. pr. Mand i Stedet for forlangt tilbagevirkende Kraft.

Den 16. December mægledes i København paa et Lønkrav hos Grovsmedemestrene A. Petersen, Vestervoldgade 111, Andersen, Jagtvej 219, og Christensen, Strandvejen 66. Første Sted fik 1 Mand 4 Øre og 3 Mand 5 Øre hver, medens ialt 4 Mand de andre Steder faar hver 4 Øre. Disse havde umiddelbart før Mæglingen faaet 9 Øre i Lønforhøjelse pr. Mand og Time.

Efter en Forhandling med A/S De danske Sukkerfabrikker ydedes der lige umiddelbart før Jul et Løntillæg af 7 Øre pr. Mand og Time med tilbagevirkende Kraft fra Midten af November Maaned.

Hos Fabrikant Ole Hansen i Hillerød er Timelønnen hævet fra 96 til 106 Øre, og hos Fabrikant H. Hvild i samme By er Timelønnen hævet fra 70 til 80 Ø.

Paa Andelscementfabrikken ved Nørresundby har 12 Mand faaet et Timelønstillæg paa 7 Øre, hvorved Gennemsnittet er hævet til 79,3 Øre pr. Time plus Augustreguleringens Tillæg.

Ved et Mæglingsmøde den 18. December hos Firmaet Nyboe & Nissen i København forhøjedes Timelønnen for 9 Mand med tilsammen 45 Øre. Samtidig bortfaldt et ugentligt Dyrtidstillæg paa 2 Kr. pr. Mand, men dette lovedes erstattet ved en Akkordregulering, som skal foretages paa Akkorder, der har givet under 100 pCt.

Med Det Lolland—Falster'ske Jærnbaneselskab førtes den 27. December f. A. en Forhandling angaaende en Forhøjelse af Timelønnen. 11 Mand, 9 i Maribo og 2 i Nakskov, faar en samlet Forhøjelse af 127 Øre pr. Time samt en Efterbetaling af 105 Kr. for Tiden fra 1. April til 31. August f. A. Endvidere bestemtes det, at Rejsearbejdet forhøjedes med 50 pCt., og at der aarlig leveres et Sæt Overtrækstøj til Smede- og Maskinarbejdere.

Ved et Mæglingsmøde den 21. December f. A. paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker i København gaves 5 Øre pr. Mand og Time.

Timandsmøder. Den 6. December fandt der i København et Timandsmøde Sted. Ved dette behandledes følgende Sager:

1. Klage fra Sammenslutningen mod Arbejderne hos A/S Frichs i Aarhus for Nægtelsen af Udearbejde medmindre de fik samme Gennemsnitsfortjeneste, som paa Værkstedet. Der opnaaedes Enighed om, at der til alt Udearbejde, som ikke er Akkord, ydes et Tillæg af 40 Øre pr. Time, 8 Øre i Augusttillæg, 3 Øre i Udearbejds- og 3 Øre i Vejpenge og saaledes, at der i alle Tilfælde, hvor der ikke ydes Akkord, betales mindst 1 Kr. 10 Øre plus 3 Øre i Vejpenge.

2. Klage over, at Maskinfabrikant Henning Klee nægter at udbetale Løn til en Maskinarbejder for nogle Sygedage, hvilken denne ifølge en Aftale med Firmaet mente sig berettiget til. Der udbetaltes 50 Kr. til den paagældende Mand.

3. Klage mod samme Firma for en formentlig uberettiget Afskedigelse fra en Enkeltakkord. Sagen frafaldtes, fordi den paagældende ikke havde sendt Sygemelding, men efter Henstilling af Parterne til Hr. Klee lovede denne at afgøre Sagen i Mindelighed med den paagældende Arbejder.

4. Klage fra Sammenslutningen over en ulovlig Arbejdsstandsning hos Fabrikant Klee samt Krav om Erstatning for det forvoldte Tab. Sagen sluttedes med en Erklæring fra Forbundet om, at dette misbilligede Arbejdsstandsningen og vilde søge at hindre Gentagelser.

Den 11. December afholdtes ligeledes Timandsmøde. Her behandledes følgende Sager:

1. Lønkrav paa Glud & Marstrands Fabrikker, Løve Allé. 5 Mand fik ialt 33 Øre til Fordeling paa Timelønnen.

2. Endvidere var der paa Dagsordenen en Sag fra Anker Heegaard i Frederiksværk. Her var der opstaaet en Strid om Lægningen af Arbejdstiden. Denne var fra 6½ Morgen til 5 Eftrm. Dette ønskede Fabrikanten i Vintertiden omlagt fra 7 Morgen til 5½ Eftrm. Ved Sagens Forelæggelse paa Timandsmødet kunde Sammenslutningen imidlertid meddele, at Firmaet havde indvilliget i at bibeholde den hidtidige Arbejdstid.

Nitterne paa Kallundborg Skibsværft har faaet en ny Priskurant i Orden fra 1. Januar d. A. at regne. Den er gældende 1 Aar og kan til den Tid opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Arbejdsforholdene paa Viborg Elektricitetsværk havde for to af vore Kolleger udviklet sig derhen, at Arbejdstiden fra at være 7—8 Timer daglig var blevet 10—11. De stillede saa Krav om Forandring af deres Forhold, og Resultatet blev, at Ugelønnen hævedes fra 50 til 60 Kr., samt at Arbejde udover 8 Timer betales med 1 Kr. 50 Øre pr. Time. Hidtil var intet givet.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
3. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
4. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi, Randers, og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
5. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
6. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.
7. Vognfabrikant Christensen, Varde.
8. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.

Odense. Da vore Kolleger paa Sydfynske Jærnbaneværksteder i Odense ikke fik et Lønkrav i Orden, etablerede de, som meddelt andet Steds i Bladet, en Strejke. Denne varede fra 8.—14. Novbr., hvorefter Arbejdet genoptoges, og Sagen toges op til fornyet Drøftelse for at ende med en Ordning, vore Medlemmer fandt akceptabel.

Løgstør. Paa Løgstør Jærnstøberi og Maskinfabrik har der flere Aar i Træk været Rivninger i Anledning af mangelfuld Opvarmning af Værkstedet. Dette førte i Efteraaret til, at 10 Mand nedlagde Arbejdet den 25. November. Konflikten sluttedes først fra den 6. December om Morgenen at regne. Vore Kolleger mente da at turde haabe, at Varmeforholdene fremtidig i højere Grad maatte have Fabrikantens Interesse.

Randers. Hos Møllebygger J. A. Madsen, Randers, opstod den 26. Oktober f. A. en Arbejdsstandsning. Anledningen var Uoverensstemmelse om nogle Akkorder. Sammenslutningen forlangte Strejken hævet og Arbejdet genoptaget snarest. Dette var forsaavidt allerede sket, som Arbejdet allerede næste Morgen var paabegyndt igen, men det var atter standset ved Middagstid. Der arbejdedes dog paany den 1. November. Først den 9. December behandledes Sagen ved et Mæglingsmøde. Sammenslutningens Erstatningskrav bortfaldt, men Sagen var i Virkeligheden forlængst ude af Verden. Den havde, som sagt, drejet sig om nogle Akkordpriser.

Roskilde. Paa Knapfabrikken i Roskilde afskedigedes kort før Jul en Kollega, fordi han havde haft et Uheld ved sit Arbejde. Dette førte til, at Fabrikkens tilbageværende 3 Smede forlod Arbejdet samtidig. Paa en Henstilling fra Sammenslutningen, hvori Firmaet søgte Optagelse, genoptoges Arbejdet efter nogle Dages Forløb, og Stridens Aarsag skal nu behandles ved et Mæglingsmøde.

København. Sammenslutningen har klaget over, at vore Folk paa Dansk Kinematografabrik den 9. December holdt Klubmøde i Arbejdstiden. Aarsagen var en Afskedigelse, men der har iøvrigt i den senere Tid været noget uroligt paa denne Virksomhed, og Skylden herfor ligger næppe hos vore Medlemmer.

Endvidere har Sammenslutningen klaget over, at Smede- og Maskinarbejderne hos C. Th. Roms Spiralborfabrik den 17. Decbr. holdt Klubmøde. Aarsagen var Misfornøjelse med Firmaets Anvendelse af ikke faglært Arbejdskraft. Sammenslutningen forbeholdt sig at kræve Erstatning, hvis den Slags oftere indtræder.

Maskinmesterforeningen meddeler, at Forholdene ved Aalborg, Nørresundby og Vejle Elektricitetsværker samt Holbæk Andelsslagteri og Vejle Vandværk er saadanne, at Maskinmesterforeningens Folk har opsagt deres Pladser.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen,
Formand.

Jærnbanearbejdernes Afsked med M. Kirketerp.

Som vore Medlemmer vil erindre, fratraadte ved sidste Kongres et af Forbundets mest kendte Bestyrelsesmedlemmer, den mangeaarige Formand for Københavns Afdeling 7, M. Kirketerp, og Kirketerp forlod samtidig Stillingen som Formand for nævnte Afde-

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
25048	Andersen, Niels.....	Hretlanda, Sverige	22. 6.97	Kbhvn. Afd. 1	14. 4.17	Kbhvn. Afd. 1	5.10.18
17301	— Otto	Rosted	23.10.96	Slagelse	1. 5.15	„ „ 1	14. 9.18
11039	Bandsholm, Asker.....	Køge	20. 9.93	Kbhvn. Afd. 1	21.12.17	„ „ 1	21. 9.18
29654	Fischer, Svend Aage...	København	11.12.96	„ „ 1	18. 9.18	„ „ 1	19.10.18
4968	Frederiksen, Frederik Niels.	—	11. 6.94	„ „ 7	8.11.13	„ „ 1	12.10.18
26443	Gram, Ejner Fred.....	Frederiksberg	23.10.94	„ „ 1	3. 6.18	„ „ 1	21. 9.18
25430	Godtz, Alex. Aage E. N.	København	23. 3.99	„ „ 1	5. 5.17	„ „ 1	19.10.18
17722	Haagensen, Anders Herm..	Sakskøbing	5. 2.96	Holeby	20.12.15	„ „ 1	28. 9.18
29507	Hansen, Aksel Johs. V..	København	3. 4.99	Kbhvn. Afd. 1	2. 7.18	„ „ 1	12.10.18
8039	— Ejner V. Alex..	Odense	18.10.82	„ „ 1	28. 9.17	„ „ 1	5.10.18
29603	— Harald M. Hertz	Des Maines Iwa U.S.A.	27. 5.93	„ „ 1	24. 8.18	„ „ 1	5.10.18
25341	Hein, Sigfred Otto...	København	7. 5.89	„ „ 1	25. 5.18	„ „ 1	12.10.18
23761	Holm, Alfr. Olav T....	—	20. 8.91	„ „ 1	11. 9.16	„ „ 1	21. 9.18
16564	Jensen, Carl Frederik..	Svinninge	27. 5.92	„ „ 1	22. 2.15	„ „ 1	5.10.18
20000	— Eber Ejner I. I.	Frederiksberg	26. 8.87	Nykøbing F.	14.12.12	Svendborg	17. 8.18
25090	Krøll, Emil.....	Horsens	25. 9.90	Kbhvn. Afd. 1	11.12.16	Kbhvn. Afd. 1	5.10.18
29625	Larsen, Holger Louis..	Skelskør	23. 4.86	„ „ 1	2. 9.18	„ „ 1	19.10.18
7382	Madsen, Gustaf Adolf ..	Sverige	12. 6.88	„ „ 1	19. 6.25	„ „ 1	5.10.18
23813	Mortensen, Anders Edv....	København	2. 9.96	Kbhvn. Afd. 1	16. 9.16	„ „ 1	12.10.18
15801	— Kai Ingemann .	—	1. 1.93	„ „ 5	8.16.12	„ „ 1	12.10.18
29642	Nielsen, Laurits Emil...	Helsingborg	22.11.90	„ „ 1	13. 9.18	„ „ 1	12.10.18
8061	Olsen, Peter Henrik..	Hjørring	17.12.75	„ „ 1	6. 3.97	„ „ 1	21. 9.18
4629	Pedersen, Peder Sigvald .	Juelsminde	23. 7.95	Horsens	14. 1.15	Hovedkont.	8. 6.18
29502	Pretto, Clarence Schmedes	St. Croix	7. 3.95	Kbhvn. Afd. 1	1. 7.18	Kbhvn. Afd. 1	5.10.18
14060	Rasmussen, Axel	Søvind	27.11.96	Horsens	27. 6.16	„ „ 1	5.10.18
16110	— Carl Peter	Rødby	2. 7.83	Kbhvn. Afd. 1	31.10.03	„ „ 1	19.10.18
8240	Seidenfaden, Carl Ferd. Louis	København	17.10.93	„ „ 1	23. 7.15	„ „ 1	12.10.18
29535	Tillström, Helge	Asarum	29. 4.00	Svångstad (Sverige)	11. 5.18	„ „ 1	14. 9.18
16219	Wierdma, F.....	Danryp, Holland	27. 1.90	Kbhvn. Afd. 1	2. 3.12	„ „ 1	19.10.18

ling, men gled alligevel derfor langt fra ud af Fagets praktiske Arbejde, idet han fortsatte som Formand for Fællesorganisationen af timelønnede Arbejdere paa Statsbanerne. Kirketerp stod selv tvivlende overfor, om dette kunde lade sig gøre, men lovede altsaa at gøre Forsøget.

Efter 1½ Aars Forløb har vor gode Ven og Fagfælle altsaa ogsaa trukket sig bort fra denne Stilling. Hans Motivering blev, som han havde frygtet, at han ved ikke at deltage i sit eget Fags Ledelse kom Forholdene for meget paa Afstand for paa tilfredsstillende Maade at kunne beklæde Stillingen som Formand for den samlede Fællesorganisation. Vi skal ikke udtale os herom, men kan kun føle Kirketerps Afgaaen som et Tab for Organisationen. Han har hørt til de bedste, og vi forstaar fuldt vel, at vore aarhusianske Kolleger fordrede, at de for en Gangs Skyld vilde have Lov til at lave Fest for Kirketerp.

Det maa da ogsaa siges, at Aarhusianerne saavel som Statsbanearbejderne paa en smuk Maade takkede Kirketerp for hans mangeaarige fagorganisatoriske Arbejde, specielt for hans Formandsskab for Fællesorganisationen, der har varet siden 1900.

»Demokraten« i Aarhus skriver om Festen i denne Anledning følgende:

Den store Festsal i Arbejdernes Forsamlingsbygning var smykket med Statsbaneorganisationernes Faner og Bannere, Tribunen illumineret med smaa, elektriske Lamper i alle Farver og i Baggrunden var anbragt et Skjold, hvorpaa med lysende Bogstaver stod: »M. K. 1900—1919».

En Række Talere fra Aarhus og København hyldede den afgaaede Formand i de varmeste Ord. Mest stemningsfuld var det Øjeblik, da Fællesorganisationens Formand i Aarhus, Sadelmager Hansen i bevægede Ord tolkede Kammeraternes Hengivenhed og Tillid til Kirketerp, som han anmodede om at modtage en Gave i Anledning af sin Fratræden.

Kirketerp fik derefter overrakt en pragtfuld Sølvopsats, indeholdende 1000 Kr. Paa Vasens Fod stod følgende smukke Verslinier:

Forrest stod Du i Døgnets Strid,
Du ofred os din bedste Tid
i dine Manddoms Aar.
Nu stiger Takken fra vore Hjem,
thi hvor Du førte, bar det frem
mod stadig bedre Kaar.

Under stærke Hurraraab fra Forsamlingen modtog Kirketerp den nydelige Erindring.

Jærnbanearbejdernes Sangkor sang derefter en i Dagens Anledning forfattet Kantate, der gjorde fortjent Lykke. I et af Versene hedder det:

Du svigted aldrig vor dyreste Sag,
for Dig gjaldt den altid Ret og Ære;
derfor vor Tak vi Dig bringer her i Dag,
saa godt som vi formaar den frem at bære.

Kirketerp takkede nu i faa Ord for den smukke Fest og Gave. Derefter samledes Deltagerne til et fælles Kaffebord i Spisesalen, hvor Talere og Sange faldt Slag i Slag.

Helt igennem en smuk og vellykket Afskedsfest for en af Organisationens bedste Mænd.

Vi kan i et og alt slutte os til »Demokraten«s anerkendende og smukke Udtalelser om Kirketerp, samtidig med at vi oplyser om, at Kirketerp dog endnu er knyttet til et af sine Arbejdsfelter indenfor Statsbanearbejdernes Organisation, nemlig som Redaktør for »Værkstedstidende«, et særligt Medlemsblad for Arbejderne paa Statsværkstederne.

Meddelelser fra Hovedkasserererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 1833 Rasmus Høj (Anvisningskontoret)
- 7264 Axel Ficher (Nr. Sundby)

Medl. Nr. 15383, V. A. Eisen og 29785, Kai Linde, har fundet deres Bøger.

Medl. Nr. 22712, Chr. P. Andersen, har ikke tabt sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 8089 Emil Framholt
- 18087 E. Helbech
- 16617 Paulsen, Allan

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	4861	Hansen,	Frederik Chr.	13. 4.12
-	5874	Højbye,	J. G.	11. 7.03
-	7740	Jensen,	Niels Chr.	8. 5.09
-	11285	Severin,	Svend Peter	30.12.11

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	694	Aagaard,	Sofus Paulsen	2. 9.16
-	22867	Andersen,	Ludvig F.	30. 6.17
-	23909	Baumann,	P.	4. 5.18
-	25247	Blach,	Hans Carl	3. 3.17
-	12338	Bloch,	Laurits Chr.	5. 2.16
-	17713	Brandt,	Chresten	14.10.16
-	28165	Christensen,	Chresten Emil	4. 5.18
-	22321	—	Niels Marius	30. 6.17
-	13917	Christiansen,	Herbert H. O.	27. 1.17
-	23628	Demstrup,	Axel Georg	25.11.16
-	8089	Framholt,	Emil	10.11.17
-	23928	Frantzen,	Johannes L. C.	21. 7.17
-	16729	Frederiksen,	Kaj Axel	22. 1.16
-	18087	Helbeck,	Erik Volmer	21. 7.17
-	16157	Herdahl,	Aage Paul	19.12.14
-	29546	Jabobsen,	Eigil Ragnar	20. 7.18
-	11221	Iversen,	Chr. Peter	8. 6.18
-	20267	Jensen,	Jens Martin	4. 7.14
-	25695	Larsen,	A. Chr.	2. 3.18
-	17120	—	Lars P. Chr.	7. 7.17
-	25464	Petersen,	Karl Vilhelm	9. 3.18
-	13856	—	Kai	29. 9.17
-	16617	Paulsen,	Allan	10.11.17
-	13553	Redler,	Leo	28. 2.14
-	18911	Schou,	Søren Sørensen	15. 9.17

Leonh. Hansen, Aarhus, har faaet Telefon Nr. 4942.

Holbæk har faaet Telefon Nr. 773.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 9, 14. Aargang.

„Induktionsmotorer og Transformatorer".

Ved nærværende bringer vi i Erindring, at der for nogen Tid siden paa H. Aschehougs Forlag er udkommet en ny Peder Lobben Bog: »Induktionsmotorer og Transformatorer«.

Bogen er, som Lobbens andre Bøger, fri for vanskelige Beregninger og vidtløftige Teorier, skrevet som den er for den arbejdende Elektriker, der ønsker at skaffe sig en solid Viden paa det elektrotekniske Omraade.

Anker.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 4 FEBRUAR 1919 5. Aarg.

Overenskomstforhandlingerne.

En stor og vanskelig Situation.

Den 25. Januar var Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne naaede saa vidt, at Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund kunde udsende et Cirkulære til Forbundene med Opfordring til at tage fat paa Specialforhandlinger. For Jærn- og Metalindustriens Organisationer var Forholdene for saa vidt af en særlig Art, idet de stod saa meget friere under Forhandlingerne, som Hovedorganisationerne hele Tiden havde været enige om, at de Organisationer, hvis Lønninger reguleres efter de saakaldte Løfteparagraffer, skulde have en Særstilling.

Der blev da ogsaa straks taget fat paa Forhandlingerne mellem Repræsentanter for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark og Jærn- og Metalindustriens Arbejdsgiver-Sammenslutning, idet der paa Forhaand var Enighed imellem alle indenfor Centralisationen staaende 6 Fagorganisationer om, at man denne Gang skulde benytte Lejligheden til at faa indført en Centraloverenskomst, som i sig kunde optage alt, hvad der fandtes af almindelige Bestemmelser og Særbestemmelser, saaledes at Overenskomstforholdene kunde blive saa klare og letfattelige for alle som muligt. Arbejdsgiver-Sammenslutningen gik med hertil efter forud at have haft det Standpunkt, at man helst vilde gaa den Vej at forlænge de opsagte Overenskomster paa et Aar med saadanne Forandringer i Løn m. m., som man kunde enes om.

Skønt der blev taget kraftigt fat paa Forhandlingerne, som førtes Dag og Nat, stod det dog hurtig klart, at det var umuligt at naa til en Ordning, forinden Udløbet af de gamle Overenskomster. De 5 Hverdage, som var levnede hertil inden 1. Februar, var ikke tilstrækkelige, og man enedes derfor under 31. Januar om at forlænge de gældende Overenskomster paa 14 Dage og med tilbagevirkende Kraft for Løntillægget, saaledes at der kunde skabes nødvendig Tid ikke alene til Forhandlingerne, men navnlig ogsaa til at faa en eventuel Overenskomst vedtaget, hvilket jo efterhaanden er blevet en ganske omstændelig Ting.

Alt blev nu lagt til Rette, bl. a. saaledes, at Formerne og Smedene kunde faa afholdt deres Kongresser. Begge Forbund indkaldte til saadanne ekstraordinært til Tirsdagen den 11. Februar. Formerne blev færdige paa 2 Dage, og deres Kongres omfattede 80 Repræsentanter. Smedene maatte have 3 Dage, og deres Kongres talte ialt 176 Deltagere. De øvrige Organisationer indenfor Kartellet afgør, med Undtagelse af Sliberne, nærmest Spørgsmaalet paa deres Generalforsamlinger.

Forslaget til Overenskomst blev egentlig modtaget med Forstaaelse overalt, først i Fagenes samlede Hovedbestyrelser, som har drøftet Overenskomsten paa en Række Møder, dernæst paa de respektive Kongresser, og dette var da ogsaa forklarligt, thi skønt der kun er Tale om at slutte Overenskomst paa et Aar, og skønt en Del af denne Overenskomstperiode allerede er forløbet, saa byder dog Overenskomsten paa langt de største Fordele og langt de største Tillæg, som der

nogensinde er budt Arbejderne i vort Fag, og dette sker, efter at vi for faa Maaneder siden har modtaget Augustreguleringen for derefter at gennemføre betydelige og gennemgaaende Tillæg til næsten alle Lønninger, saaledes at Jærnindustrien maa siges at have fulgt udmærket med de øvrige Fag, baade herhjemme og i Udlandet. Overenskomsten bød paa følgende væsentlige Punkter betydelige Fordele:

1. Gennemførelse af en Arbejdstid paa $8^1/_2$ Time de 5 Dage og 8 Timer om Lørdagen.
2. 19 Øres Tillæg til Minimallønnen foruden Bibeholdelse af Augustreguleringen.
3. Mindst 15 Øres Tillæg til alle bestaaende Timelønninger, hvadenten de er høje eller lave.
4. 20 pCt. paa alle Akkordpriser uden Hensyn til, om de er høje eller lave og uden Hensyn til, om de er opsagte eller først kan opsiges i Aarets Løb.
5. Gennemførelse af et af vore gamle Krav om et Supplementstillæg af $33^1/_3$ pCt. til Timelønnen, hvor der ikke opnaas Enighed om Akkord.
6. Tilbagevirkende Kraft for Løntillægene til Udløbstiden for den gamle Overenskomst med 20 Kr. til alle timelønnede og akkordlønnede Arbejdere, og 10 Kr. for alle dag-, uge- eller maanedslønnede.
7. Gennemførelse af en Revision af vor gamle Overenskomst, som paa alle Punkter byder større eller mindre Forbedringer i Teksten, som styrker og befæster de parlamentariske Forhold paa Værkstedet.

Hertil kommer for Arbejdstidens Vedkommende, at Hovedorganisationerne er enige om at nedsætte en Kommission med Statens Forligsmand i Spidsen, som — rimeligvis med Støtte hos Lovgivningsfaktorerne — allerede til Juli skal undersøge, om der i, hvad der er passeret i Udlandet og i den almindelige Situation, ligger Mulighed for at gaa yderligere ned med Arbejdstiden. Overenskomsten synes saaledes at tilfredsstille alle rimelige Krav, men i den store, almindelige faglige Situation har den syndikalistiske Opposition naturligvis en taknemlig Lejlighed til at gøre sig gældende, og den har da ogsaa med Støtte af sin Presse iværksat den mest infernalske Agitation, der vel nogensinde er set, ikke for at faa gennemført noget bedre, men for at ødelægge Situationen og svække vore Organisationer det mest mulige, thi ingen skal faa os til at tro, at der bag denne Agitation staar reel Tro paa at kunne gennemføre noget, der er bedre end denne Forkortelse af Arbejdstiden, samtidig med at man i vort store Naboland, Sverige, hvis Industri er af en ganske anden Størrelse end den danske, har sluttet paa 54 Timer ugentlig og 52 Timer i Jærnindustrien, medens vi kommer ned paa $50^1/_2$ Time og med Udsigter til i Løbet af kort Tid eventuelt at komme længere ned.

Men saa toges der fat paa Kongresserne. Formerne havde intet at indvende imod Arbejdstiden. Formerfaget har i det hele taget ikke villet agere med i visse københavnske Forsøg paa den selvtagne Proklamation af 8 Timersdagen. Formerne har loyalt holdt sig til Overenskomsten, men af det foreliggende Forslag forkastede man at gaa ind paa de $33^1/_3$ pCt.s Tillæg, hvor der ikke opnaas Enighed om Akkord, samt Bestemmelsen om de 20 pCt.s Tillæg til alle bestaaende Prislister og dermed ligestillede Akkordpriser.

Paa Smedenes Kongres diskuterede man ikke saa meget disse Realiteter, selvom nogle Repræsentanter for Skibsværfterne ytrede Misfornøjelse med de 20 pCt., som man mente var for lidt. Derimod kloede Oppositionen kraftigt paa med 8 Timersdagen, som skulde indføres nu eller aldrig. Fra Aarhus Afdeling fremsattes der en Resolution, som godkendte hele Overenskomsten og motiveredes med en kraftig Anbefaling, og det er interessant at kunne konstatere, at trods alle Vanskeligheder i de store Byer, København og Aarhus, er det dog der, at man mest har været lydhør for Fornuftgrunde.

Derimod er der en Del Provinsbyer, som stadig er Kastebolt for Tilfældigheder, og som træffer Afgørelser i alle mulige Retninger, men som navnlig har en Tendens til bare at se paa, om der er nogen Opposition imod det, der foreligger, for saa kritikløst at slutte sig til denne, uden i mindste Maade at ville overveje eller tage Hensyn til, om de stiller sig selv eller deres Organisation i den vanskeligste og mest hasarderede Situation, som tænkes kan.

Dette viser nok som, hvor farligt det var, da en Smedekongres i 1917 umuliggjorde sit Repræsentantskab, tildels ogsaa sine Kongresser ved at slaa fast, at der ikke kan sluttes Overenskomster uden ved Urafstemning. Det har nemlig vist sig, at Medlemmerne fra visse Afdelinger ikke en Gang har Tillid dertil, thi da de nu skulde vælge Kongresdelegerede, kunde de ikke nøjes med den Garanti, der laa i, at de dog selv i sidste Instans skulde træffe Afgørelsen. Nej, de bandt deres Delegerede, som de valgte til at rejse til København, saaledes at disse Gang paa Gang maatte staa op og sige: Ja, her er jo betydelige Realiteter at tage Stilling til, men vi er nu paa Forhaand bundne og pligtige til at stemme imod, hvadenten det, der foreligger, er saa eller saa. Dette

er jo simpelthen en Inkonsekvens, og det letter jo heller ikke Samarbejdet, at Smedene skal uraffstemme, medens Formerne afgør Sagen ved en Kongres.

Men saa kommer Uraffstemningen, som altsaa viser, at der indenfor Smedeforbundet, hvor godt Halvdelen af Medlemmerne har deltaget i den lovpriste Uraffstemning, var et Flertal imod. Ganske bortset fra dette Flertals Størrelse: Hvad var det saa, at Medlemmerne var imod? Ja, de mest rebelske var for Proklameringen af en 8 Timersdag udenom Hovedorganisationerne og udenom deres egen Organisation blot for at faa etableret Anarkiet. En anden og meget væsentlig Del af dem, der har stemt imod, synes, at de 20 pCt. var for lidt. I en enkelt Provinsafdeling synes man ogsaa, at de 15 Øre var for lidt. Atter andre synes ikke om de 33⅓ pCt., og herom kunde der været forhandlet paa selve Kongressen, hvis denne havde været i Stand til at tage en virkelig Stilling til de foreliggende Spørgsmaal, hvad den altsaa, som ovenfor nævnt, ikke var. Ganske vist lagde Hovedbestyrelsen ikke Skjul paa, at den vilde finde det uforsvarligt at sige nej til at gøre Forsøget med de 33⅓ pCt., hvor der ikke opnaas Enighed om en Akkord. Det drejer sig her om et gammelt Krav fra vor Side, som nu, om man vil, forsøgsvis kunde finde sin Løsning, og med Hensyn til de 20 pCt., da henviser vi til de Garantier, der var givet os med Hensyn til en kraftig Gennemførelse med fornødent Hensyn til lokale Forhold, og navnlig ogsaa til vor fortsatte Bevægelsesfrihed til at stille Timelønskrav, en Bevægelsesfrihed, som er fuldtud bevaret i det foreliggende Forslag. Enhver syndikalistisk Paastand om det modsatte er simpelthen falsk, hvad enhver kan læse sig til af det udsendte Forslag i Sammenligning med de tidligere Overenskomster.

Men Stillingen er nu desværre den, at Situationen efter alt det hidtidige Postyr er mindre klar end nogensinde. Man havde ventet, at Smedeforbundet vilde have vedtaget Overenskomsten og derved bidraget væsentlig til at klare Situationen. I Virkeligheden var der jo ikke nogen Opposition imod Forslaget hos de øvrige Organisationer, som ikke lod sig ordne, men Tilfældighederne, som altid vil raade ved en Uraffstemning, hvor Hovedledelsen ikke har nogen Mulighed for at komme i direkte Berøring med alle Afdelinger og alle Medlemmer, har skabt en beklagelig Situation, som for Smedeforbundets Vedkommende tvinger Hovedbestyrelsen til at gøre Brug af Kongressens Bemyndigelse til at forlænge den gældende Overenskomst paa 14 Dage.

Der vil derefter paany blive gjort Forsøg paa at tilrettelægge en ny Situation, som Organisationen kan tage Stilling til, og antagelig vil vel Afdelingerne forstaa, at det nu er nødvendigt at hidføre Afgørelse i de Spørgsmaal, som ved Kongresserne og den foretagne Uraffstemning er gjort uklare, skønt det hele forelaa saaledes, at det at tage Standpunkt var saa lige til, om ikke de, der paa Kongressen skulde træffe Afgørelsen, paa Forhaand var forhindrede ved den topmaalte Meningsløshed, som det er at vælge Repræsentanter til en besluttende Forsamling og samtidig forbyde dem at indtage andet end et forud angivet Standpunkt, men Medlemmerne maa til Gengæld vide, at de Vanskeligheder, de paa den Maade selv skaber, dem maa de ogsaa selv tage Følgerne af.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Urafstemning.

Den nye Situation.

Den foretagne Urafstemning indenfor Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund har hait til Resultat, at 5646 Medlemmer har stemt for, medens 6464 har stemt imod. Der er altsaa et Flertal paa 818 imod det udsendte Forslag. Tager man København for sig, er Resultatet, at Overenskomsten er vedtaget i 6 af de 9 Afdelinger, medens 3 har forkastet. Det samlede Resultat i København er en Majoritet for Overenskomsten paa 182 Stemmer.

Vi skal ikke spilde mange Ord paa at omtale Forkastelsen, men den syndikalistiske Opposition i København, som jo iøvrigt kun er et ganske lille Mindretal, har som bekendt drevet sin Modagitation udelukkende paa Grundlag af Arbejdstiden, andre, forholdsvis faa, har næret nogen Frygt for, at de 20 pCt. ikke gav tilstrækkeligt Resultat, atter andre, vist endnu færre, synes ikke tilstrækkelig godt om de 33⅓ pCt., hvor der ikke opnaas Enighed om Akkord.

For Provinsernes Vedkommende er der 2 Afdelinger, som træder stærkt frem med næsten enstemmig Forkastelse, nemlig Odense og Randers. Vi skal ikke her bebrejde dem noget. Tallene taler tilstrækkelig tydeligt. Iøvrigt er det ganske utvivlsomt, at en Række Provinsafdelinger har taget det Standpunkt, som de har, ud fra manglende Forstaaelse af den foreliggende Situation. Men Øjeblikket er ikke til at fordybe sig i Betragtninger i saa Henseende. Her er Spørgsmaalet skarpt og klart: Hvad nu?

Formerne, som ikke har haft Urafstemning og ikke skal have nogen saadan, har vedtaget Overenskomsten med Undtagelse af de to bekendte Punkter vedrørende

Akkorderne. De øvrige Organisationer indenfor Centralorganisationen har forskellige Standpunkter, og dermed maa vi i Øjeblikket forlade Tanken om, at den foreliggende Situation kan føre til en Overenskomst med Titlen: Centraloverenskomst.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Hovedbestyrelse har derfor straks efter Forkastelsen taget Overenskomstsituationen i sin Haand. Paa Grundlag af Kongressens Beslutning har den efter Forhandling med Sammenslutningen forlænget den bestaaende Overenskomst med yderligere 14 Dage til Udgangen af Februar. Derimod kan Hovedbestyrelsen i denne Situation ikke indkalde en ny Kongres, da dette vil tage ca. 3 Uger, og da Situationen maa være klaret inden Februar Maaneds Udgang. En ny Kongres vil derfor først eventuelt finde Sted, hvis der finder en ny Forkastelse Sted.

Hovedbestyrelsens Opgave er det nu helt enkelt efter Forkastelsen at prøve paa at skabe en ny Situation, som Medlemmerne kan tage Stilling til, og det er vort Haab, at dette vil lade sig gøre.

Der er aftalt Forhandlingsmøder mellem Forbundsstyrelsen og Sammenslutningen til Torsdagen den 20. og Fredagen den 21. Februar. Hvad der her vil kunne opnaas af Ændringer i Situationen ved vi ikke, men alle Forsøg paa at klargøre og forbedre Forslaget vil blive gjort fra vor Side, men en Ting maa vore Medlemmer allerede nu være klar over, og dette er med Hensyn til Arbejdstiden. Hovedorganisationerne er her i Færd med at praktisere og gennemføre den vedtagne Arbejdstidsforkortelse, en Række Organisationer har akcepteret, og det er ikke her, Vanskelighederne viser sig i den almindelige Situation, men derimod paa Spørgsmaalet om, hvad der kan opnaas paa Lønningerne.

At visse af Byggefagene, som staar udenfor De samvirkende Fagforbund, ønsker at vise, at de kan lave noget bedre, og at de kraftigt støttes heri af Syndikalisterne, er en Ting for sig, men forandrer ikke Forholdet. Den af Hovedorganisationerne vedtagne Arbejdstidsforkortelse er, naar alle fornuftige Hensyn tages, saa stor, ja større end ret mange havde ventet det, og gaar Udviklingen i den store Verden rask videre i Retning af Arbejdstidsforkortelse, er der ved Nedsættelse af en Kommission af Hovedorganisationerne — en Kommission, der rimeligvis vil blive tilsat et Element fra Regeringen og Lovgivningsmagten — skabt Garantier for, at ogsaa vi kommer yderligere ned. Derfor maa vore Medlemmer ikke vente af os, at vi kan komme videre end Hovedorganisationernes Vedtagelse, men Situationen maa nødvendigvis være klar inden Udgangen af Februar til den Tid, hvor Arbejdstiden i Kraft af de gamle Overenskomster skulde forlænges. Situationen maa være klar, ikke mindst for at forhindre, at for mange af vore Medlemmer kommer ud i Selvtægten paa dette Omraade og derved skaber baade sig selv og Organisationen yderligere Vanskeligheder.

Men de mange af vore Medlemmer, som har stemt for det udsendte Forslag, kan være rolige. Hovedbestyrelsen vil ret snart atter henvende sig til dem, og

Afdelingen i	Afdelingens Medlemstal i Febr. 1919	Afstemningen over Overenskomsten	
		For	Imod
Aalborg	538	216	187
Aarhus	1274	756	198
Assens	56	3	38
Brøndershev	46	9	12
Esbjerg	123	55	38
Faaborg	39	0	18
Fredericia	149	0	124
Frederikshavn	235	156	24
Frederikssund	47	20	16
Frederiksværk	50	30	5
Hadsund-Assens	35	15	2
Helsingør	370	100	168
Herning	80	0	43
Hillerød	118	67	7
Hjørring	106	40	36
Hobro	55	20	1
Holbæk	193	102	16
Holeby	102	0	65
Holstebro	121	90	11
Horsens	476	133	161
Kallundborg	182	38	88
Kolding	177	73	55
Korsør	42	0	39
Københavns Afdeling 1	ca. 6600	1676	2089
— — 2	- 425	204	70
— — 3	- 400	179	57
— — 4	- 350	130	138
— — 5	- 1050	322	401
— — 6	- 170	117	27
— — 7	- 350	299	33
— — 8	- 420	164	111
— — 9	- 175	57	40
Køge	74	9	32
Lyngby	233	20	129
Maribo	68	24	15
Middelfart	124	36	55
Nakskov	245	8	147
Nyborg	93	16	40
Nykøbing, F.	141	2	73
Nykøbing, M.	87	19	38
Næstved	167	44	67
Nørresundby	97	41	41
Odder	38	5	18
Odense	851	25	445
Præstø	12	12	0
Randers	559	4	406
Ringe	24	19	0
Ringsted	41	20	3
Roskilde	136	17	44
Rudkøbing	62	1	22
Rødby Havn	65	1	56
Rønne	112	0	0
Silkeborg	140	4	75
Skanderborg	50	26	12
Skive	99	10	33
Slagelse	143	8	41
Sorø	38	15	13
Stege	26	18	2
Stubbekøbing	38	15	5
Svendborg	331	18	144
Thisted	70	43	6
Varde	44	18	2
Vejen	28	18	1
Vejle	268	59	121
Viborg	98	0	60
Ialt...	ca. 18000	5646	6464

vi vil atter med fuld Fortrøstning lægge en Afgørelse i Hænderne paa vore Medlemmer. Forholdene har formet det saaledes, at de selv direkte maa tage Stilling, samtidig med at de paatager sig Ansvaret, men inden mange Dage vil man paany høre fra os, og Situationen skal da komme til at foreligge saa klar og koncis, at intet Medlem kan være i Tvivl om, hvad der skal gøres, naar de atter skrider til Afstemning.

Foranstaaende Skema giver en fuldstændig Oversigt over Afstemningsresultatet i vore Afdelinger.

Reorganisation af de københavnske Afdelinger under Smedeforbundet.

Som Medlemmerne vil erindre, blev der fra Afdeling 1's Bestyrelse for snart et Aar siden slaaet til Lyd for en Omorganisering af Smedeforbundets københavnske Afdelinger, — et Spørgsmaal, som stadig havde trængt sig paa, men var bleven udskudt, fordi der simpelthen ikke havde været Tid til at beskæftige sig med Sagen. Anledningen til Bestyrelsens Beslutning om at gøre et Forsøg paa at gennemføre Sagen var den stigende Tendens til Krav om nye Afdelinger. Krav, som i og for sig maa siges at være berettigede, og som jo ogsaa har medført, at der er dannet 2 nye Afdelinger, nemlig Afdeling 8, Hærens Værksteder, og Afdeling 9, som omfatter Rørsmedene. Dertil kom, at der fra flere Sider var fremsat Krav til Afdelingen om nye Afdelinger og Overflytning til andre Afdelinger.

Paa et Møde, hvortil samtlige Bestyrelser for de københavnske Afdelinger var indbudt, forelagde Afdelingens Formand, Johs. Hansen Sagen, og efter at denne var drøftet, vedtoges om ikke just med Tilslutning fra alle Sider en Resolution, hvori man udtaler sin Tilslutning til en Reorganisation som antydet, samt til at der nedsættes et Udvalg, bestaaende af 2 Mand for Afd. 1, 2 Mand af Hovedbestyrelsen og 1 Mand fra hver af de øvrige Afdelinger i København. Dette Udvalg fik til Opgave at udarbejde et Forslag og forelægge dette for de samlede Bestyrelser.

Udvalget, der kom til at bestaa af følgende: N. Jakobsen og Johs. Hansen af Afd. 1, N. C. Christensen, Afd. 2, P. Andersen, Afd. 3, Th. Andersen, Afd. 4, Herm. Knigge, Afd. 5, F. Hamann, Afd. 6, C. Hildan, Afd. 7, Anker Jensen, Afd. 8, samt J. A. Hansen og A. Johansen af Hovedbestyrelsen, konstituerede sig med Johs. Hansen som Formand og P. Andersen som Sekretær. Man nedsatte snart et Underudvalg, og hertil valgtes Johs. Hansen, P. Andersen og Herm. Knigge.

Udvalget har nu tilendebragt sit Arbejde, idet der nu foreligger et af hele Udvalget tiltraadt Forslag til Reorganisationen. Forslaget som i den allernærmeste Tid vil blive forelagt Afdelingernes Bestyrelser paa et Møde i denne Anledning, følger i det væsentligste de Linier, der blev optrukne ved Sagens Forelæggelse, og som gaar ud paa en fortsat Udvikling til Industriforbund.

Uden at fordybe os i Forslagets Enkeltheder, kan vi oplyse, at det er Hensigten at oprette Afdelingerne efter Brancher, for Stats- og Kommune-Værkstederne dog Kredsafdelinger. For samtlige Afdelinger oprettes en Administrationsafdeling, Centralafdelingen, som har til Opgave at administrere for Afdelingerne, ved at modtage alle Indbetalinger fra Metalarbejderne og udbetale alle Understøttelser til Medlemmerne. Administrationen vil ved den paatænkte Ordning i høj Grad simplificeres, og alle Forbundets Medlemmer vil herved faa lige Adgang til at faa deres Forretninger besørgede. En væsentlig Opgave for Centralafdelingen bliver at fremme Samarbejdet mellem Afdelingerne. Dette vil bl. a. ske derved, at Centralafdelingens Bestyrelse skal bestaa af samtlige Afdelingers Formænd. Kreds- og Brancheafdelingernes organisatoriske Arbejdsfelt vil herved i højere Grad end hidtil samle sig til planmæssigt Arbejde for selve Branchens Interesser. Hvis man træffer Beslutninger, der berører andre Afdelingers Interesser, skal disse dog godkendes gennem Centralafdelingen. Ved Indbetalingen i Centralafdelingen er det ikke Hensigten at afskære Brancheafdelingerne fra at have Administrationsmidler, men disse skal udbetales Afdelingerne af Centralafdelingen efter en af Afdelingerne fastsat Skala i Henhold til Medlemstal, ligesom det eventuelle Overskud i Centralafdelingen vil være at udbetale til Afdelingerne efter Regnskabsaarets Afslutning.

Af denne korte Oversigt over den paatænkte Reorganisation vil man have bemærket, at der søges indskudt en Administrationsafdeling til Fremme af Medlemmernes Forretninger og til Fremme af Samarbejdet mellem Afdelingerne. Ved Indførelse af Branchedeling vil man undgaa den evindelige Vandring fra den ene Afdeling til den anden, hvilken ofte afføder Strid, naar Medlemmer ikke vil lade sig kommandere over i den Afdeling, der tilfældig er Majoriteten i den paagældende Virksomhed. I det store og hele vil Gennemførelsen af Forslaget betyde et mægtigt Skridt i Retning af Industriforbund, idet man i disse Rammer kan have alle Arbejdere indenfor Industrien.

Om Tiden er moden til Spørgsmaalets Gennemførelse skal nu ret snart vise sig. I Udvalget saa man til at begynde med meget skeptisk paa Sagen; men eftersom Arbejdet skred frem, stillede man sig mere forstaaende. I Medlemmernes store Kreds er den nedarvede Fagstolthed i Færd med at give Plads for mere moderne Synsmaader; men der er endnu i nogle Afdelinger en egen Frygt for intimere Samling, da man er bange for, at saadant vil gribe ind i deres Særinteresser. Det er at ønske, at man vil se bort herfra, thi hvad der gavner det samlede Hele vil øve sin Indflydelse paa den mindre Kreds. Det henstilles derfor, naar Sagen om kort Tid kommer til at foreligge, at man ikke ser for smaatskaaret og frygtsomt paa den foreslaaede Samling. Skal Organisationen føre os videre end Dagen og Vejen, gælder det om at indrette denne tidssvarende,

og da de allerfleste Arbejdere indenfor Jærnindustrien sikkert er enige om, at det vilde være en Vinding, om vi alle var i ét Forbund, forventes det, at Afdelingerne slutter sig til Forslaget og rykker vor gamle Kongstanke, Industriforbund, nærmere ind paa Livet.

Johs. Hansen.

Overenskomst i den svenske Jærn- og Metalindustri.

Som kortelig meddelt i forrige Nummer af Bladet var ogsaa vore svenske Fagfæller ude for en Overenskomstsituation ligesom vi, idet Overenskomsten mellem den saakaldte Sveriges Verkstadsförening og Metallindustriarbetareförbundet udløb den 1. Januar.

Det vil ligeledes erindres, at Statens Forligsmand, Allan Cederborg, den 14. December stillede et Mæglingsforslag, som vedtoges af Arbejderne ved en Afstemning blandt Arbejderne paa de Værksteder, som berøres af Overenskomsten, medens Arbejdsgiverne kun vedtog betingelsesvist, det vil sige, stillede Forslag om en Række Ændringer. Det kom derefter til fornyede Forhandlinger, og et fornyet Forslag pr. 31. December fra Forligsmanden blev godkendt af begge Parter. Timelønstillæget blev herefter 15 Øre, mindste Minimalsats 78 Øre, men i denne Forbindelse maa det erindres, at Dyrtidsstigningen paa Livsfornødenheder regnes til 166 pCt., medens vi hos os kan regne med 90. Situationen synes saaledes ikke videre gunstig for vore svenske Fagfæller, men Overenskomstfornyelsen synes ikke destomindre at være foregaaet i fuldkommen Ro og uden nogen som helst indre Brydning.

Arbejdstiden nedsattes, som det ligeledes vil være vore Medlemmer bekendt, til 52 Timer pr. Uge hele Aaret, medens vi indenfor den danske Jærn- og Metalindustri gaar ned til 50½ Time ugentlig og endda med Kauteler i Retning af eventuelt i Aarets Løb at faa Arbejdstiden yderligere bragt ned.

Vor norske Broderorganisations Formand død.

Formanden for det norske Jærn- og Metalarbejderforbund, Aksel Knudsen, er den 24. Januar i Aar afgaaet ved Døden efter i nogen Tid at have været syg og delvis apoplex.

Aksel Knudsen var en forholdsvis ung Mand, født i Kristiania i 1873. Efter at have været i Smedelære sejlede han bl. a. nogle Aar til Søs, kom atter til at arbejde paa Værksted, og derved ligeledes til at deltage i Arbejdet for at skabe en Organisation blandt vore norske Fagfæller.

I 1909 indvalgtes Knudsen i Forbundsstyrelsen, og 1913 valgtes han til Forbundets Formand, efter at hans Forgænger, H. Kristiansen, havde trukket sig tilbage paa Grund af Sygdom. Knudsen deltog ligeledes i Arbejdet indenfor den norske Landsorganisation og indenfor det norske Arbejderparti i det hele taget.

Overalt var Knudsen agtet og vel lidt som det jævne Menneske han var, og som den gode Kammerat, der altid ydede sit bedste, hvor han optraadte. Stillingen var nok paa de senere Aar ret vanskelig. Den norske Syndikalisme er jo af en ubehagelig Art, selvom den ikke er væsensforskellig fra den, vi kender andre Steder. Uden at ville noget afgørende, uden at ville tage Magten og Ansvaret i Organisationen, virkede den norske Opposition hensynsløst for at faa truffet Beslutninger, der uden at være af nogen Betydning overfor Arbejdernes virkelige Modstandere kun var egnet til at hæmme og vanskeliggøre Forbundsledelsen. Vi ved, at det ofte gjorde Aksel Knudsen meget ondt at brydes med denne Modstand uden egentlig at kunne mestre Oppositionen. Hvad Knudsens Ærgrelser og Kvaler i saa Henseende kan have bidraget til i Retning af hans tidlige Bortgang, ved vi ikke. Vi ved kun, at vore norske Fagfæller har mistet en brav og god Formand. Vi har paa forskellig Maade ad telegrafisk og skriftlig Vej lagt vor Medfølelse for Dagen, men ogsaa ad denne Vej udtaler vi paa de danske Metalarbejderes Vegne vor Deltagelse overfor det norske Metalarbejderforbund.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Aarhus. Hos Danish Machine Company er 4. Februar afholdt et Mæglingsmøde. Der eksisterer paa denne Fabrik den Ordning, at naar Enighed om Akkord ikke kan opnaas, udføres Arbejdet i Timeløn à 150 Øre pr. Time, som i nærværende Tilfælde, hvor det drejer sig om 2 Tandstænger, der var vragstøbte, var udført paa denne Maade. Da Godset var Vrag, nægtede Firmaet at betale andet end den ansatte Timeløn, 73 Øre, hvilket Formerne ikke vilde modtage, og da der herom ikke opnaaedes Enighed, er Sagen henvist til Behandling paa Timandsmøde.

Videre var der Krav om de ansatte Timelønningers Forhøjelse, og disse hævedes med 3 Øre pr. Time og Mand.

Et lignende Forhold har i samme By gjort sig gældende hos A/S Boreas. For en Betalingsmaade af samme Slags er her udført et Stykke Arbejde, hvorpaa der i 4 Døgn var arbejdet Nat og Dag, og i Overtidsprocenter vilde Firmaet her kun betale til den for Akkordarbejderne ansatte Timeløn. Da Formerne protesterede herimod, tilbød man at ville betale med noget, der laa imellem det forlangte, altsaa den højere Timeløn plus Procenter, som Formerne krævede, og den ansatte

Timeløn plus Procenter, som Firmaet tilbød. Sagen gik imidlertid i Orden ad lokal Vej, idet Firmaet bøjede sig og gav Procenttillægget til den rene Timeløn, for hvilken der havde været arbejdet.

Asaa. 2 i ren Timeløn arbejdende Medlemmer har fra 1. Januar faaet hævet deres Timeløn med 10 Øre hver, nemlig fra 93 til 103 Øre.

Brøndersley. Hos A/S N. K. Olsen er en ren Timelønning forhøjet fra 95 til 100 Øre, og hos Barslund er 2 rene Timelønninger forhøjede fra 100 til 105 Øre. Augustreguleringen er ikke medregnet, og der ydes paa begge Virksomheder 10 pCt. i Dyrtidstillæg.

Herning. Paa Støberiet her har Formerne forhandlet om en Forhøjelse af Akkorderne, men har modtaget en midlertidig Ordning, der gaar ud paa, at indtil Overenskomstforhandlingerne er afsluttede, skal hver Mand have et Tillæg paa 5 Kr. pr. Uge.

Horsens. Den 3. Februar er der afholdt Mæglingsmøde paa forskellige Krav paa samtlige Fabrikker der i Byen. Hos Jacobsen & Andersen, Møller & Jochumsen og Paasch & Larsen, Petersen forhøjedes de ansatte Timelønninger med 4 Øre pr. Mand, hos Jacobsens Eftfl. og Chr. Nielsen med 2 Øre pr. Mand.

2 kvindelige Kernemagere hos Chr. Nielsen fik deres Timeløn forhøjet fra 31 til 34 Øre og skal dertil have Augustreguleringen, som ikke har været udbetalt dem. For den Tid, Fabrikken har unddraget dem dette, erholder de hver udbetalt en samlet Sum paa 50 Kr. Hos Paasch & Larsen, Petersen fik endvidere en Metalstøber i ren Timeløn denne forhøjet fra 108 til 113 Øre.

Kerteminde. Paa det derværende Støberi opstod for en Tid siden Uenighed om Akkordbetalingen for et Stativ, og Sagen var paa Vej til, at der skulde begæres Mægling derpaa, men den ordnedes forinden. Firmaet bød 4 Kr. pr. Stk. Sagen gik i Orden paa den Maade, at dette forhøjedes til 5 Kr., og de 2 første, der var formede, blev betalte med Timeløn.

Kolding. Fra 1. Januar er de ansatte Timelønninger hævet som følger: 6 Mand faar 7, 9 Mand 8 og 1 Mand 9 Øre mere pr. Time.

København. Den 1. Februar er afholdt Mægling hos A/S Nielsen & Winther paa Krav om Forhøjelse af rene Timelønninger. Disse var før Mæglingen gennemsnitlig 122,6 Øre for 10 Mand. Forhøjedes med 63 Øre tilsammen at fordele til 9 af de 10 Mand.

Den 3. Februar er afholdt Mægling hos Metalstøberfirmaet Løw & Søn. Augustreguleringen iberegnet arbejdedes der i ren Timeløn for gennemsnitlig 118 Øre. Forhøjedes til gennemsnitlig 125 Øre for 4 derværende Medlemmer.

Den 27. Januar er afholdt Mægling paa De forenede Støberier. 4 Formere ved betroet Arbejde havde en Dagløn paa 11 Kr., som forhøjedes til 11 Kr. 50 Øre for 3 Mand. 7 Formere arbejdede i ren Timeløn; denne forhøjedes med 36 Øre tilsammen til 6 Mand. Videre var der stillet Krav om Forhøjelse af Akkorderne for Maskinformerne. Disse erholdt et Dyrtidstillæg paa 10 pCt.; dette forhøjedes til 25 pCt. og gjordes til et fast Tillæg.

Den 5. Februar er afholdt Mægling hos A/S »Præcision« paa Krav om Forhøjelse af Akkorderne for 2 Kernemagere. Disses Arbejde var delt i de større og de mindre Kerner. Akkorden paa det større Arbejde forhøjedes med 10 pCt. og det mindre med 15 pCt.

Den 20. Januar er afholdt Mægling hos A/S Burmeister & Wain paa Krav om Timelønsforhøjelse til 21 Kernemagere, som ikke arbejder i Akkord. Timelønnen for de 16 af disse forhøjedes med 5 Øre hver, medens det for de 5 andres Vedkommende ordnedes paa den Maade, at det overlodes Fabrikken at forhøje Timelønnen til disse under Aftale om, at dette skulde være mere end 5 Øre i Timen.

Paa Sundby Støberi har de 3 derværende Medlemmer faaet forhøjet deres rene Timelønninger med 5 Øre pr. Mand og Time.

Hos Nord. mekaniske Maskinfabrik er en ren Timelønning forhøjet med 5 Øre, og bliver derved, Augustreguleringen indbefattet, 130 Øre.

Hos E. Holms Eftf. arbejder et Medlem i ren Timeløn. Denne er forhøjet fra 121 til 126 Øre. Augustreguleringen inkl.

Hos A/S Vølund har et i ren Timeløn arbejdende Medlem faaet denne hævet med 10 Øre, og Timelønnen bliver derved, Augustreguleringen indbefattet, 128 Øre.

Odense. Fra denne Afdeling er i Januar Maaned meddelt, at alle derværende Kernemagere og Maskinformere nu er organiserede i Formerforbundet.

Den 15. Januar afholdtes Mæglingsmøde hos A/S Allerups Eftf. Sagen sluttedes med følgende: En Række særlig nævnte Akkorder, saavel for Haand- som Maskinformere, forhøjedes med 10 pCt. med en Fordeling, der skal ligge mellem 5 og op til 20 pCt. Skifte ved Løftemaskinerne skal betales med 55 Øre pr. Gang. Der var krævet en højere Betaling for Overarbejde end den overenskomstmæssige. Man enedes om, at Firmaet saavidt muligt skal undgaa Overarbejde. En Modelformers Timeløn forhøjedes med 8 Øre, og for Akkordarbejdernes Vedkommende forhøjedes Timelønningerne som følger: Haandformerne 5 og Maskinformerne 8 Øre pr. Time. For nogen Ventetid, der har fundet Sted den 22. November og den 3. December betaltes der 1 Kr. pr. Time og Mand. Den her nævnte Ordning har tilbagevirkende Kraft til den 1. Januar og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til den 1ste i en Maaned.

Den 5. Februar er afholdt Fælles-Mæglingsmøde hos Firmaerne »Phønix«, H. Rasmussen & Co. og A/S Brandt & Co. De ansatte Timelønninger forhøjedes til at være: For Haandformerne 74 og for Maskinformerne 64,7. Samtlige rene Timelønninger for Haandformerne forhøjedes med 8 Øre pr. Mand og Time. Gældende fra 15. Januar hos »Phønix« og Rasmussen og fra 1. Februar hos Brandt & Co. Brædtskifte ved Maskinerne hos Rasmussen forhøjedes fra at være hen-

holdsvis 15 og 20 Øre til at være 20 og 25 Øre. Derimod opnaaede man ikke Enighed om et Krav om Akkordernes Forhøjelse, idet Arbejdsgiverne forlangte at ville oppebie Overenskomst forhandlingernes Afslutning, og disse Spørgsmaal henvistes derfor til videre Behandling ved Timandsmøde.

Ringsted. For 13 derværende Medlemmer er de ansatte Timelønninger i Gennemsnit forhøjet fra 74,1 til 78,8 Øre.

Roskilde. Den 4. Februar afholdtes Mægling hos A/S Maglekilde Maskinfabrik paa Krav om Forhøjelse af de rene Timelønninger. Fabrikanten vilde ikke indlade sig paa nogen Forhøjelse, før Overenskomstforhandlingerne var afsluttede, men tilbød at betale hver Mand et Beløb paa 10 Kr. paa Betingelse af, at disse kunde genoptage Lønforhandlinger, naar Overenskomsten var afsluttet. Dette modtoges.

Metaltrykkere.

A/S H. A. Grubert har forhøjet Timelønnen for 2 Mand med 5 Øre, fra 68 til 73, og 2 Mand med 3 Øre, fra 68 til 71.

A. Dragsteds Sølvvarefabrik har forhøjet Timelønnen for en Mand med 10 Øre, fra 125 til 135, og en Mand med 8 Øre, fra 157 til 165.

Smede og Maskinarbejdere.

Gas- og Vandledning. Hos Firmaet Hassel & Teudt er der af et af Gas- og Vandfagene krævet Mægling paa Stridsspørgsmaal om Betalingen for:

1) Standurinals (Priskurantens Pkt. 45) og
2) Opsætning af Vandmaaler med Jærnrørsforbinding.

1) Man enedes om samme Betaling for Faldrør og Bivrør, saaledes at Vandlaas, Ventilation og Rørmaal i begge Tilfælde betales med 2 Kr. plus 0,50 plus Rørmaal. Tillavningen af Jærnskyllerør til Standurinals betales med 1 Kr. pr. Plads (Rørmaalet betales ikke).

2) Angaaende Opsætning af Vandmaaler med Jærnrørsforbinding da drejede Sagen sig om Anbringelse af Maaler paa Steder, hvor Nedløberne var anbragte tidligere i Forbindelse med Vandledningsarbejdet. Saafremt Afsætningerne var nøjagtigt afsatte, saaledes at Maalerne kunde opstilles uden Ledningsforandring, kunde der intet kræves udover den i Priskuranten anførte Betaling.

Lønforhøjelser. Hos Møller & Jochumsen i Vejle er Timelønningerne for de derværende Smede og Maskinarbejdere forhøjede med 5 Øre pr. Mand og Time, paa Nitte- og Skruefabrikken med gennemgaaende 1,5 Øre og hos Vognfabrikant Thomsen fra 97 til 108 Øre.

Hos Firmaet N. A. Christensen, Nykøbing, Mors, er der efter en Dags Arbejdsstandsning opnaaet Enighed om en Timelønsforhøjelse paa 5 Øre pr. Mand. Desuden gaves 10 Kr. ekstra for en Julereparation.

Paa Emil Møllers Telefonfabrik i Horsens hævedes Lønningerne i December Maaned for 62 Mand fra gennemsnitlig 68,6 til 74,2 Øre.

Paa Københavns Flydedok & Skibsværft samt hos Burmeister & Wain, Refshaleøen, har vore Medlemmer i Januar Maaned faaet deres Timelønninger hævede med 2 Øre pr. Time.

Hos Petersen-Søballe i Helsingør har 14 Mand faaet deres Timeløn hævet med gennemsnitlig 2,5 Øre.

Hos Fabrikant Henning Kragh i Hjørring har 11 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 74,4 til 84,4 Øre plus Augustreguleringens 8 Øre.

I Slutningen af December Maaned er der mellem Privatbanerne i Aalborg og vor derværende Afdeling truffet Aftale om forskellige Forbedringer af Værkstedspersonalets Forhold. Begyndelseslønnen er ansat til 56 Øre i det første halve Aar, Gennemsnitstimelønnen skal være 64 Øre med en Grænse af 5 Øre til hver Side. Akkordpriserne forhøjes med 25 pCt., heri dog indbefattet 10 pCt., som er tillagt hen paa Aaret 1916. Til Arbejderne i Remisen udleveres Overtrækstøj, og for Aaret 1918 udbetales et Supplementstillæg paa 150 Kr. til dem, som har arbejdet mindst 1800 Timer. For 1919 ydes et Dyrtidstillæg paa 22 Øre pr. Time.

Hos Bruun & Sørensen i København er et Timelønskrav fra de derværende Montører, hvilket var henvist til endelig Afgørelse i Centralvarmeprislisteudvalget, afgjort saaledes, at Timelønnen for de ledende Montører forhøjes fra 80 til 87 Øre.

Hos Fabrikant Palm i Præstø forhøjedes Timelønningerne ved et Mæglingsmøde den 13. Januar med 42 Øre for ialt 8 Mand, hvoraf de 4 umiddelbart forud havde faaet 16 Øre. For de andre 4 faar Timelønstillægget tilbagevirkende Kraft til 1. Januar.

Den 13. Januar mægledes paa Faaborg Jærnstøberi og Maskinfabrik i Anledning af Lønkrav. 9 Mand fik 32 Øre til Fordeling pr. Time, og Firmaet lovede at gaa med til en Forhandling om Akkordpriser paa Hestegange og Hakkelsesmaskiner.

Hos A/S Nielsen & Winthers Amagerfabrik mægledes den 11. Januar og bl. a. paa et Timelønskrav. 8 Mand fik ialt 32 Øre til Fordeling.

Hos Entreprenør N. C. Monberg mægledes der den 14. Januar i Anledning af Krav om 8 Øre pr. Time i Lighed med Augustreguleringens. Firmaet, der havde givet 20 Øre pr. Time i Juni Maaned, indgik nu paa at yde 4 Øre pr. Time og Mand fra 5. August til 1. Februar 1919 at regne.

I Odense mægledes den 17. Januar paa et Lønkrav hos Grov- og Klejnsmedemestrene. 46 Mand fik hver 7 Øre pr. Time. — Samtidig mægledes paa De forenede Automobilfabrikker i samme By. Ogsaa her forhøjedes Timelønningerne med gennemgaaende 7 Øre pr. Mand, 3 Mand fik dog hver 10 Øre. Forskellige Akkordpriser i Montageafdelingen forhøjedes med fra 10 til 25 pCt. og alle Akkorder i Smedien med 10 pCt. Samtlige Tillæg faar tilbagevirkende Kraft til 26. December 1918.

I Nykøbing F. har 10 Mand paa den derværende Sukkerfabrik faaet deres Timelønninger forhøjede med 7 Øre med tilbagevirkende Kraft til 15. November.

Efter en Del Strejkeuroligheder paa et Par Værksteder i Viborg i Anledning af Lønkrav er man enedes om mellem Parterne, at samtlige Mestre i Viborg har ydet et Løntillæg paa 7 Øre pr. Mand og Time.

I Nykøbing paa Falster mægledes den 1. Februar hos de derværende Smedemestre i Anledning af Lønkrav fra vore Medlemmer. Et ugentligt Dyrtidstillæg paa 2 Kr. pr. Mand afløstes af et Timelønstillæg paa 15 Øre pr. Mand.

Under 5. Februar meddeler Hillerød Afdeling, at Smedene og Maskinarbejderne hos Fabrikant P. Nordsten dersteds har faaet deres Timelønninger forhøjede med 2 Øre, og hos Christensen & Co. i Møllestræde er Lønningerne forhøjede med fra 3 til 5 Øre.

Paa Næstved-Præstø-Mern-Banen havde vore Kolleger, der kun alt ialt havde 75 Øre i Timen, forgæves henvendt sig til Ledelsen for at faa en Lønforhøjelse. En Henvendelse fra Forbundets Ledelse til Banens Hovedkontor medførte imidlertid, at Timelønningerne hævedes til 90 Øre med tilbagevirkende Kraft til 5. August f. A.

Mæglingsmøder. Hos A/S Danish Machine Company i Aabyhøj ved Aarhus mægledes den 30. November i Anledning af en Strid om Arbejdstidens Lægning. Firmaet ønskede den om Sommeren indførte Week-end afskaffet, Arbejderne derimod ikke. Ved Mæglingen opsagde Firmaet med 3 Maaneders Varsel alle hidtige Aftaler ensom Overenskomsten, og den korte Lørdag vil derefter bortfalde fra 1. Februar 1919.

Paa Nordiske mekaniske Værksteder mægledes den 11. Januar i Anledning af, at Firmaet benyttede en af sine Værkførere som Udearbejdsmontør. Firmaet erklærede, at saa vidt det paa nogen mulig Maade kunde faa en Udearbejdsmontør, skulde Værkføreren kun blive anvendt som virkelig Leder af Montageafdelingen. Klagen frafaldtes derefter.

Den 15. Januar mægledes hos A/S Knapfabrikken »Haima« i Roskilde, der kort før Jul afskedigede Tillidsmanden, der havde drejet et Stk. Arbejde i Brokkassen. Firmaet var dog ikke den Gang Medlem hos Sammenslutningen, men blev det siden. Man tilbød at give Manden 85 Kr. til fuld Afgørelse af Sagen, og dette Tilbud modtoges. Firmaet havde klaget over, at det var blokeret, men denne Klage afvistes som umotiveret, da der ingen Blokade havde været.

Hos A/S Nielsen & Winthers Amagerfabrik mægledes den 11. Januar i Anledning af Krav om Udbetaling af den fulde Akkordsum til en Arbejder, der var afskediget fra Enkeltakkord, samt paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne. Det første Krav henvistes til videre Behandling ved Timandsudvalget, medens det sidste afgjordes med et Tillæg af 4 Øre pr. Mand til 8 Mand.

Hos Firmaet Jacob Holm & Sønner mægledes den 7. Januar i Anledning af Klage fra Firmaet over, at Maskinarbejderne havde truet med at forlade Arbejdet, fordi der var koldt i Værkstedet. Efter nogen Diskussion tilbød Firmaet at yde et Beløb til Anskaffelse af ekstra Undertøj til Arbejderne — der nævntes 15 Kr. pr. Mand. Forbundets Repræsentanter forbeholdt sig at tage Stilling til Sagen. Dette Tilbud vilde Folkene ikke modtage, hvorfor de forlod Værkstedet. Da der var gaaet nogle Dage, blev der sendt Bud efter vore Folk, som saa gik derud, idet Varmespørgsmaalet nu ved hele Fabrikkens Igangsætning var i Orden.

Hos Cyklefabrikken »Grand« i Nørre Aaby mægledes den 14. Januar i Anledning af Klage fra vore Medlemmer over, at Firmaet ansætter Folk paa Kontrakter, som forbyder dem et være Medlemmer af Fagforeningen. Det drejede sig om 3 Mand. De 2 løstes fra deres Forpligtelser, medens Fabrikanten forbeholdt sig at have den ene Mand udenfor Fagforeningen, hvad Forbundet erkendte Berettigelsen af.

Den 30. Januar mægledes hos Firmaet Bruun & Sørensen i København. Anledningen var Strid om Opgørelsen af Akkordarbejder paa »Montebello« ved Helsingør samt paa Lyngmelsfabrikken og Tørreriet i Herning. Firmaet var imidlertid i Stand til tildels at afvise samtlige Krav. Ligeledes afvistes et Forlangende, som Firmaet havde stillet. Det lød paa Krav om 2000 Kr. i Erstatning for paastaaet Blokade af Arbejdet i Herning. Endvidere afholdtes den 3. Februar et Mæglingsmøde hos samme Firma, ligeledes angaaende Akkordopgørelser. De 2 Sager var afgjorte før Mæglingen, medens den 3. henvistes til Afgørelse ved et Timandsmøde.

Timandsmøde. Den 16. Januar afholdtes et Timandsmøde, hvor følgende Sager behandledes:

1. Krav til Firmaet M. C. Dreyer om Bibeholdelse af det hidtil givne Udearbejdstillæg paa 20 Øre pr. Time, hvilket var inddraget efter en ny Lønordning ved sidste Mæglingsmøde. Man enedes om, at der som Afsavn for Akkord paa Udearbejde ydes 9 Øre pr. Time med tilbagevirkende Kraft til 21. Oktober f. A.

2. Klage over en Formandsstilling hos Th. Marstrands Efterflg., København. Firmaet hævdede, at Manden havde en virkelig Formandsstilling, men kun under de nuværende unormale Forhold, hvor Arbejdet i hans Afdeling omtrent var standset, maatte tage Haand i Hanke med i det almindelige Arbejde. Forhandlingerne afsluttedes med de faldne Udtalelser, idet Forbundet dog forbeholdt sig sin Stilling til Sagen.

3. Krav om Lønforhøjelse paa Maskinfabrikken »Nakskov« i Nakskov. Firmaet lovede at give Akkord i størst mulig Udstrækning samt at forhøje et Dyrtidstillæg fra 10 til 15 Øre pr. Time.

4. Klage mod A/S M. Mulvad over Afskedigelse af en Arbejder fra Enkeltakkord. A/S tilbød at betale 60 Kr. til fuld Afgørelse af Sagen samt det senere fremkomne Spørgsmaal om Betalingen af en Lønakkord. Dette Tilbud modtoges.

Et Par Augustreguleringssager. I Midten af December Maaned rejste et Medlem hos Brødr. Thøffner, Aaboulevard, Klage over, at han endnu ikke havde faaet Augustreguleringens Tillæg. Efter Interven-

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Metaltrykkerforbund.						
127	Johansen, J.	København	26.11.92	?	26.10.18	?	?
56	Jønson, C.	—	9.12.92	?	3. 2.12	?	?
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
26814	Andersen, Carl Emil	København	2. 3.94	Kbhvn. Afd. 3	13. 7.18	Kbhvn. Afd. 3	20. 7.18
7224	— Carl Johannes	Glostrup	21.12.95	„ „ 3	27. 3.15	„ „ 1	9.11.18
22617	— Einar	Kallundborg	26. 5.96	Kallundborg	6. 5.16	„ „ 3	23. 3.18
18592	Bau, Aage Chr. Wahl	København	15.11.91	Kbhvn. Afd. 1	19. 2.17	„ „ 1	12.10.18
26887	Bigum, Arild	Maribo	5. 4.99	Maribo	9. 5.17	„ „ 3	6. 4.18
30024	Brandt, Viggo Albert	København	6.12.98	Kbhvn. Afd. 1	9.11.18	„ „ 1	2.11.18
22820	Christensen, Carl Anton	Rønberg	5. 7.92	Randers	14. 7.16	Hjørring	13. 7.18
27093	— Christen I.	Tolstrup	9. 6.93	Brønderslev	28. 7.17	Brønderslev	3. 8.18
22179	— Marius	Taarnby (Hjørring)	27. 9.95	Hjørring	14. 3.16	Hjørring	?
14733	— Olaf Max	Frederiksberg	6. 6.97	Kbhvn. Afd. 3	29. 4.16	Kbhvn. Afd. 3	30. 3.18
15061	Cederberg, Oscar Emil	København	14. 6.85	„ „ 1	10. 9.04	„ „ 1	19.10.18
7004	Ditlevsen, Edvard C. A.	—	12. 6.95	„ „ 7	8. 5.15	„ „ 1	19.10.18
20474	Engholm, Jørgen	Dærup	6. 4.90	Hillerød	22. 7.12	„ „ 1	26.10.18
29599	Glud, Aage Sigvald	Slagelse	5. 7.98	Kbhvn. Afd. 1	23. 8.18	„ „ 1	2.11.18
29538	Haase, Walter	Berlin	14.10.86	Berlin	1. 9.07	„ „ 1	26.10.18
23025	Hagerup, Gunder	København	23. 8.94	Kbhvn. Afd. 1	18. 2.16	„ „ 1	26.10.18
22853	Hansen, Otto	Nyborg	5. 8.98	Nyborg	7. 3.17	„ „ 1	5.10.18
26429	— Poul J.	København	6. 4.93	Kbhvn. Afd. 1	31. 5.18	„ „ 1	2.11.18
25305	Hermansen, Axel Northmann	—	24.11.94	„ „ 1	7. 4.17	„ „ 1	21. 9.18
8402	Holm, Kay Willy	—	21. 2.95	„ „ 1	2. 5.14	„ „ 1	2.11.18
29889	Jakobsen, Carl	Ugilt	27.11.98	Hjørring	8. 9.18	Hjørring	28. 9.18
26069	Jensen, Einar	Bøvling	2. 3.90	Kbhvn. Afd. 1	26. 1.18	Kbhvn. Afd. 1	19.10.18
16806	— Holger Axel V.	København	21. 6.84	„ „ 1	25. 1.07	„ „ 1	2.11.18
13499	Johansen, Johan	Køge	27.10.81	Roskilde	8. 5.02	„ „ 1	2.11.18
26766	Larsen, Christian N.	København	25. 4 98	Kbhvn. Afd. 1	30. 6.17	„ „ 3	9. 3.17
26812	— Knud Alfred	—	25.10.99	„ „ 3	6. 7.18	„ „ 3	6. 7.18
29597	Lillemose, Niels Rasm.	Aarhus	10. 5.90	„ „ 1	20. 8.18	„ „ 1	2.11.18
5667	Louis, Svend Aage	København	15. 8.93	„ „ 1	11. 5.17	„ „ 1	9.11.18
26758	Lykkemark, V. S. N.	Ringsted	2. 1.96	„ „ 3	5. 5.17	„ „ 3	27. 4.18
26789	Mogensen, Henry Marius	København	14. 6.99	„ „ 3	3.11.17	„ „ 3	13. 4.18
12691	Nielsen, Niels Chr.	Viby	15. 2.91	„ „ 1	25. 3.16	Roskilde	22. 9.18
20024	— Paul J. Hviid	København	7. 4.93	„ „ 1	16. 3.17	Kbhvn. Afd. 1	3. 8.18
23505	Olsen, Albert Thorvald	—	11. 1.97	„ „ 1	19. 6.16	„ „ 1	9.11.18
13967	— Axel Olaf Chr.	—	2. 8.96	„ „ 1	24. 1.16	„ Anvk.	25.11.16
17330	— C. Valdemar	Neesby ved Stranden	4. 4.96	Slagelse	11. 3.16	„ Afd. 1	12.10.18
520	— Hans Richard	Smidstrup	10. 3.81	Kbhvn. Afd. 1	21. 9.01	„ „ 1	2.11.18
28038	Parker, J. Aug. Petersen	Nakskov	28. 7.99	Nakskov	3. 5.18	„ „ 3	20. 7.18
24654	Pedersen, Lars Peder	Haderup	15. 1.90	Varde	6. 1.17	Varde	31. 8.18
2476	Petersen, Ludvig	København	9.10.95	Kbhvn. Afd. 1	2. 5.17	Kbhvn. Afd. 1	9.11.18
12920	Rav, Albert Frederik	—	10.12.93	„ „ 1	9. 6.14	„ „ 1	26.10.18
1120	Thomassen, Knud	—	18. 3.95	„ „ 1	10. 9.15	„ „ 1	26.10.18
24482	Treu, Kai	—	10.12.97	Korsør	1. 5.17	„ „ 3	10. 2.18
26383	Smith, Hans Louis L.	—	26. 2.95	Kbhvn. Afd. 1	11. 5.18	„ „ 1	2.11.18

tion fra Københavns Afdeling 1 har Manden faaet 56 Kr. 96 Øre efterbetalt.

Hos Fabrikant Blom i Skanderborg havde der ogsaa været en Del Kval med at faa den fulde Augustregulering, og efter forskellige forgæves Forsøg paa at faa Sagen i Orden, endte denne i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, hvor den behandledes i et Møde den 1. Februar. Man enedes da om, at de Arbejdere, som den 6. September 1918 fik deres Ekstratillæg afkortet, faar det afkortede Beløb efterbetalt, medens de øvrige Arbejdere fra samme Dato erholder et ekstra Tillæg af 3 Øre pr. Time. Desuden skal de Akkorder, hvorpaa der ikke tjenes 1 Kr. pr. Time, revideres.

Fra Fredericia Afdeling klagedes umiddelbart efter Nytaar over, at Svovlsyrefabrikken i Fredericia nægtede at yde Augustreguleringens 8 Øre for Akkordtimer. En Henvendelse til Sammenslutningen medførte, at de 8 Øre betales fra 5. Aug. 1918 at regne.

En Meddelelse fra Frederikshavns Afdeling. Formanden for Frederikshavns Afdeling beder os meddele, at Tanken om Diskussionsbladet, grundet paa manglende Interesse fra de forskellige Fagforeninger indenfor Smede og Maskinarbejdere, maa opgives.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
3. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
4. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi, Randers, og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
5. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
6. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.
7. Vognfabrikant Christensen, Varde.
8. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.

Nykøbing, Mors. Som omtalt andet Steds i Bladet har vore Kolleger hos Firmaet N. A. Christensen i Nykøbing paa Mors haft Arbejdet nedlagt en Dag i Anledning af Lønkrav. Sagen gled dog stille i Orden.

Paa Hammerværket i Nykøbing, Mors, der dog ikke er Medlem af Sammenslutningen, nedlagdes Arbejdet den 27. Januar paa Lønkrav. Fabrikken beskæftigede ialt 8 Smede og Maskinarbejdere. Gennemsnitslønnen var nemlig kun 63 Øre plus et ugentligt Dyrtidstillæg paa 3 Kr. 50 Øre. Man kan jo ikke paastaa, at Fabrikken havde vovet sig saa langt ud med Lønningerne, at den behøvede lang Betænkningstid for at imødekomme et Lønkrav. Indehaveren, Hr. Bang, var dog af en anden Mening; han vilde betænke sig, og saa kom Strejken. Efter 4 Dages Forløb er den dog atter hævet, men vor Nykøbing Afdeling har ikke endnu meddelt os Resultatet, som dog uden Tvivl har været et Plus for vore Medlemmer.

Viborg. Fredagen den 18. Januar forlod samtlige Smede og Maskinarbejdere hos Hansen-Taul i Viborg Arbejdet paa Krav om 10 Øres Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger. Det paastodes samtidig, at Mestrene havde dannet en Ring, hvorefter ingen Svend maatte faa mere end 75 Øre pr. Time plus Augustreguleringens 8 Øre. Strejken bredte sig senere den 23. Januar til et andet Værksted i Viborg, Fabrikant Philipsen, hvor der beskæftigedes 14 Svende. Denne Virksomhed var Medlem af Sammenslutningen, som derfor klagede over Strejken, men Protesten var vel næppe naaet Viborg, før Sagen var ude af Verden. Den var ordnet ved en lokal Forhandling, hvorefter samtlige Svende i Viborg erholder 7 Øre mere i Timen.

Aalborg. Paa de Smithske Jærnstøberier i Aalborg opstod i Dagene mellem Jul og Nytaar Strid om Betalingen for Reparation af Maskiner. Kravet fremkom særlig, fordi Værkstederne i de Dage ikke opvarmedes, og saa fandt vore Medlemmer Firmaets Forlangende til dem iøvrigt for at være urimeligt. Resultatet blev, at Arbejdet laa stille en Dag eller to, og at Sammenslutningen klagede over det skete. Nogen Mægling i Anledning af det passerede krævedes ikke af nogen af Parterne.

Varmekonflikter. Hos Smedemester Rødtjer i København, hvis Værksted nok er alt andet end Idealet af moderne Hygiejne, forlod vore Medlemmer den 28. Januar Arbejdet paa Grund af Kulden i Værkstedet, som ofte flere Dage i Træk slet ikke er opvarmet. Firmaet protesterede gennem Sammenslutningen, og der afholdtes derefter Mægling paa Sagen. Denne diskuteredes, og Smedemester Rødtjer lovede, at der i Vinter paa kolde Dage blev smedet saa tidligt om Morgenen, at der var den i Værkstedsregulativet lovbefalede Temperatur. Endvidere gaves Tilsagn om, at der til Efteraaret opsættes en Kakkelovn.

Arbejdet genoptoges 30. Januar.

Paa Motorfabrikken »Dencil« i Aalborg udbrød der ogsaa den 27. og 28. Januar om Morgenen en Varmekonflikt. Her forholdt det sig saadan, at Firmaet erkendte, at Ovnene var utilstrækkelige, men da man netop laa i Proces om Sagen med Leveringsfirmaet, vilde man ikke ændre noget ved Ovnene, før Retten har foretaget Skøn over disse. Paa Sagen afholdtes et Mæglingsmøde den 17. Februar. Hvad Resultatet blev, vides endnu ikke.

Hos Fabrikant Chr. Andersen i Holbæk har der ogsaa været for koldt. Her forlod Smedene den 5. Februar Værkstedet. Ogsaa denne Sag er behandlet ved et Mæglingsmøde, hvor Fabrikanten lovede at gøre det mest mulige for at skaffe Varme. Endvidere indgik Fabrikanten paa at betale hver af de paagældende Arbejdere 10 Kr.

Maskinmesterforeningen meddeler, at Forholdene ved Aalborg og Nørresundby Elektricitetsværker samt Holbæk Andelsslagteri og Vejle Vandværk er saadanne, at Maskinmesterforeningens Folk har opsagt deres Pladser.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen,
Formand.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 9321	H. Chr. Knudsen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 25290	Carl Albert Nielsson	(— — 1)
- 12427	Hans Peter Chr. Nielsen	(— — 2)
- 9980	S. L. E. Bodholdt	(— — 5)
- 15313	Albert Valdemar Møller	(— — 5)
- 10242	Aksel Ingemann Nielsen	(Herning)
- 9165	Carl Mikkelsen	(Horsens)
- 1205	Hans Johannes Nielsen	(Nyborg)

Medl. Nr. 1833, Rasmus Høj, og 28564, V. Jørgensen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 26545	Chr. Christensen.
- 9825	Chr. Eriksen Jensen.
- 6845	Niels Jensen.
- 10414	Ejnar Johs. Knudsen.
- 8061	P. Olsen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 14077	Hansen,	Jørgen C. P.	9.11.12
- 19377	Poulsen,	Carl	30. 9.11
- 694	Petersen,	Otto	17. 8.12
- 11619	Tvede,	Chr. Møller	9. 9.99

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 19561	Abrahamsen,	Jacob Isak	27. 3.15
- 23175	Andersen,	August	31. 8.18
- 22712	—	P. Chr.	28. 7.17
- 26272	Bruun,	Karl	7. 9.18
- 16357	—	Poul Einer	13. 7.18
- 19253	Christensen,	Albert	25. 5.18
- 26545	—	Chr. Kerstein	17. 8.18
- 8819	Danielsen,	Erik	25. 4.14
- 4875	Hansen,	Carl	7. 6 13
- 21754	—	Hans	30. 3.18
- 26023	—	Jul. Th.	5. 1.18
- 2115	—	Laurits R. Th.	19. 1.18
- 23761	Holm,	Alfr. C. Thygesen	21. 9 18
- 10170	Jensen,	Alex Chr.	29. 7.16
- 9825	—	Kresten Eriksen	10. 8.18
- 17494	—	Hans Linus	18. 9.15
- 8043	—	Jacob Peter	15. 7.16
- 24558	—	Chr. Martin	4. 8 17
- 6845	—	Niels	27. 7.18

			Sidst betalt
Nr. 9511	Jeppesen,	Thomas Krohn	12. 5.17
- 4779	Jørgensen,	Chr.	25. 4.14
- 6167	—	Niels Peter	12. 7.13
- 8798	Knudsen,	Chr.	22. 5.15
- 10414	—	Ejnar Johs.	3. 8.18
- 24478	Larsen,	Chr.	31. 3.17
- 7382	Madsen,	Gustaf Adolf	5.10.18
- 23813	Mortensen,	Anders Edv.	12.10.18
- 26141	Nielsen,	Vilh. Chr.	27. 7.18
- 23125	Nøigaard,	Chr.	13. 5.16
- 14895	Nørland,	E. V. Ramsø	17. 3.17
- 8061	Olsen,	Peter Henrik	21. 9.18
- 23997	—	Poul	26. 5.17
- 12740	Petersen,	C. O. Vilh.	20. 2.15
- 23437	—	Hans Peter	3. 6.16
- 9584	—	Jens Chr.	23. 6.17
- 23159	—	Peter Nilaus	15. 4.16
- 14060	Rasmussen,	Axel	5.10.18
- 5703	—	Axel	1. 6.18
- 16110	—	Carl Peter	19.10.18
- 25292	Schou,	Niels	5. 1.18
- 23435	Serritzlev,	Niels Emil	8. 7.16
- 22109	Specht,	Charles	13. 1.17
- 25706	Thuesen,	Robert	27. 4.18

Overskud. *Aalborg:* Paa Stuhrs Maskin- og Skibsbyggeris Kontor i Aalborg henligger Overskud til følgende:

Jens Peter Jensen	Kr. 2.53.	Værkstedsnr.	271.
Stanislau Miller	- 10.22.	—	272.
Ole Chr. Schou Hansen	- 0.56.	—	285.
Niels Hansen Petersen	- 3.19.	—	294.

Pengene skal afhentes senest i Februar Maaned.

Fredericia: Paa Kontoret henligger Overskud til Medl. Nr. 25659, Schønnemann og 14455, Lundqvist.

Adresseforandringer. *Aalborg:* Kontoret er flyttet til Klokkestøbergade. Kontortid Kl. 10-12 Formd. undtagen Søndag.

Fundet. 1 Broncemedaille i Etui (Carl Bentzen, udlært 1900 i Holbæk) er fundet og kan afhentes i Kafé »Ivigtut«, Aabenraa, København.

En forbyttet Hat. En af de Delegerede ved Kongressen har faaet en sort stiv Filthat forbyttet paa Kongressen og anmoder om, at Fejlen maa blive berigtiget gennem Hovedkontoret.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 10, 14. Aargang.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 5 MARTS 1919 5. Aarg.

Overenskomstafslutningerne i Jærnindustrien.

Klaringen af den spændte Situation.

For nærværende kan det konstateres, at den store og vanskelige Situation med Jærnindustriens Overenskomstforhandlinger er klaret, og dermed tør det vel nok siges, at der er naaet et stort Skridt fremad i Retning af Klaring af den almindelige Situation paa vort Arbejdsmarked for indeværende Aar. Ganske vist har vi Lock-outen i Byggefagene i København, og der kunde vel ogsaa nok nævnes adskillige andre Ting, som kan blive svære nok at komme over, men det er dog ubestrideligt, at Jærnindustrien indtager en fremskudt Plads, naar man skal bedømme, hvad der kan opnaas af Fordele for Arbejderne i en Situation som denne, og i Spørgsmaalet om, hvorvidt der kan opnaas Arbejdsro, eller om det skal komme til et almindeligt Opgør mellem Kapital og Arbejde.

Den første Organisation, der sluttede Overenskomst med Arbejdsgiverne, var de københavnske Skibstømrere. Denne Overenskomst er dateret 14. Februar og giver Skibstømrerne en Minimalløn paa 65 Øre samt et almindeligt Timelønstillæg paa 10 Øre plus Augustreguleringens 8 Øre plus 5 Øre i Godtgørelse for at holde sig selv med Værktøj. Til Priskuranten opnaaedes forskellige Tillæg fra 24—26 pCt.

Derefter kom Skibsværftsarbejderne, der ligesom Skibstømrerne i København staar udenfor De samvirkende Fagforbund, med en Minimalløn paa 56 Øre og et Timelønstillæg paa 10 Øre. Augusttillægget bortfaldt, men „til faste Folk i Værksteder, Magasiner, Lagre og lign., som ikke har Adgang til Akkord, gives et Tillæg af 25 Øre pr. Time samt et Dyrtidstillæg paa 13 Øre pr. Time, idet de nuværende Ducørtimer bortfalder". Hertil knytter sig for de respektive Værfter en Række Bestemmelser om Særbetalinger, hvilke vi af Pladshensyn ikke skal referere her. Samme Organisation opnaaede endvidere en Overenskomst, dateret 28. Januar, med de saakaldte Kedelrensningsfirmaer, hvor Specialtillægget er noget anderledes end fastsat i Overenskomsten med Skibsværfterne.

— Egentlig førtes Forhandlingerne for disse Organisationers Vedkommende paa samme Tid som Forhandlingerne mellem Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark og Sammenslutningen, men her var Situationen langt større og vanskeligere med Afholdelse af Kongresser og Foretagelse af Urafstemninger. Formernes og Smedenes Overenskomster er daterede 27. og 28. Februar. Som bekendt var Stillingen den, at Forhandlinger indledtedes efter en Vedtagelse indenfor Centralorganisationen om at søge gennemført en Overenskomst, der kunde omfatte alle Fagene. En saadan Overenskomst kom da ogsaa til at foreligge som et Forslag, der fik de samlede Hovedbestyrelsers Godkendelse, men da der manglede den fælles kompetente Forsamling til at vedtage Overenskomsten med bindende Virkning, maatte den selvsagt til Behandling i de enkelte Organisationer, som derefter nuancerede deres Stilling til Forslaget paa forskellig Maade, dog uden at der foretoges, hvad man kan kalde for gennemgribende Ændringer. Formerne vedtog saaledes

Overenskomsten paa deres Kongres, som afholdtes i de samme Dage som Smedenes, nemlig den 11. og 12. Februar. Man akcepterede Arbejdstidsforslaget, men ikke Forslaget om de 33⅓ pCt., medens man i Spørgsmaalet om 10 eller 20 pCt.s Tillæg til Akkorderne valgte de 10 pCt., saaledes at der skal forhandles paa de forskellige Fabrikker om Akkordpriserne og de forskellige Prislister, dog under et vist Hensyn til de normerede 20 pCt.

Paa Smedenes Kongres, hvor man tildels stemte efter bundne Mandater, stemte 95 imod, medens 86 stemte for, og dette var maaske nok en væsentlig Aarsag til, at ogsaa en Urafstemning i første Omgang gav Forkastelse til Resultat. Efter en yderligere Udformning, som ogsaa er kommet andre Fags Overenskomster tilgode, vedtoges Overenskomstforslaget imidlertid paa den Maade, som det vil kunne ses af en efterstaaende Artikkel i Bladet.

Efter Vedtagelse af Smedenes Overenskomst gik det tillige i Orden med en Overenskomst for Snedkerne indenfor Jærnindustrien. Deres Overenskomst er ligeledes dateret 28. Februar.

Derefter følger Gørtlernes Overenskomst, dateret 5. Marts. Gørtlerne akcepterede de 33⅓ pCt. som Tillæg, hvor der ikke opnaas Enighed om Akkord, og ligeledes de 20 pCt. til Akkordprislisterne.

Metaltrykkernes Overenskomst er dateret 6. Marts. Ogsaa de akcepterede de 33⅓ pCt. og de 20 pCt. til Akkorderne.

Endelig har ogsaa Dansk Jærn- og Metalsliberforbund, som staar indenfor Centralorganisationen, efter gentagne Afstemninger sluttet Overenskomst.

Ogsaa for Specialarbejderne er der nu truffet Overenskomst. Dennes Ordlyd og Indhold er holdt saa nær opad Smedenes som muligt.

Af Organisationer udenfor Centralorganisationen har Træindustriarbejderforbundet under 13. Marts undertegnet en Overenskomst, Blikkenslagerforbundet, som det synes, omtrent samtidig — her kan vi ikke konstatere Datoen, — Kvindeligt Arbejderforbund ligeledes, og endelig Arbejdsmændene, hvor Forligsmanden den 7. Marts stillede et Forslag, som blev akcepteret.

Som man vil se, har vi nævnt ialt 14 Overenskomster indenfor Jærnindustrien, og saa er Kobbersmedene endda ikke nævnt, og der er endnu flere, f. Eks. Riggerne paa Skibsværfterne, som har deres egen Organisation, samt Malerne og Chaufførerne.

— Vore Medlemmer vil heraf kunne danne sig et Skøn over, hvor overordentlig kompliceret og omfattende Situationen er, naar der skal skabes ny Overenskomst for saa mange forskellige Organisationer, og det maa haabes, at de efterhaanden, dels i Centralorganisationen, dels i De samvirkende Fagforbund, vil søge de Tilknytningspunkter, som endnu mangler, og styrke og befæste det Centraliseringsarbejde, som efter vor Mening ene kan sikre Arbejderne den største Nyttevirkning af deres Fagforeninger. Vanskelighederne er betydelige, Lysten til at operere for sig selv maa der stadigvæk regnes med, og hvor de enkelte Organisationer har opnaaet eller opnaar et eller andet, som de sætter særlig Pris paa, vil dette ofte blive benyttet som et Bevis paa, hvor udmærket Descentralisation er, medens det i Virkeligheden er et Sansebedrag. Kun i samme Grad som Organisationerne viser sig i Stand til at marchere i Takt og i indbyrdes Forstaaelse vil de kunne opnaa gode Resultater i det lange Løb. Vi tror da ogsaa i saa Henseende at kunne notere, at det Arbejde, der i Slutningen af Januar blev gjort i den nærværende Situation for at skabe Grundlag for en fælles Overenskomst, ikke har været omsonst. De afsluttede Overenskomster er i Virkeligheden i høj Grad ensartede og byggede op paa de Principper, som er kendt i en Aarrække, og som antagelig ogsaa i Fremtiden vil kunne staa deres Prøve.

Arbejdstidsforkortelsen.

Regeringen nedsætter en Kommission.

Den 24. Februar rettede Indenrigsministeriet en skriftlig Henvendelse til De samvirkende Fagforbund af følgende Indhold:

»Med det Formaal at søge indført en lovbestemt Arbejdstid, der som Regel bør være 8 Timer i Døgnet for alle Lønarbejdere, er Ministeriet sindet at nedsætte en Kommission bestaaende af 23 Medlemmer.

Kommissionens Opgave skal nærmere være følgende:

1) *at* tilvejebringe Oplysninger fra Udlandet om Arbejdstidens Længde og øvrige Forhold, der staar i Forbindelse hermed,
2) *at* udarbejde Forslag til Lov om Arbejdstiden i Haandværk, Industri, Handel, Landbrug og Søfart samt Regler for saadanne Afvigelser fra den lovbestemte Arbejdstid, som af samfundsmæssige Grunde maatte være fornødne.

Kommissionen skal kunne foreslaa en kortere Arbejdstid for Fag, hvori Hensynet til Arbejdernes Sundhed maatte gøre dette rimeligt, og skal søge at tilvejebringe særlige Regler for saadanne Fag, hvori det vil være rimeligt, at Arbejdstiden fast-

sættes som Gennemsnit for længere Perioder, f. Eks. for Landbruget.

Kommissionens Arbejde vil være at fremme saaledes, at Forslag til Ordningen om en lovbestemt Arbejdstid for Haandværk og Industri kan foreligge inden 1. Juli 1919 og for de øvrige Omraader inden 1. Oktober 1919.

Under Henvisning til foranstaaende skulde man tjenstlig anmode den ærede Organisation om at ville udpege 4 Medlemmer til at indtræde i den omhandlede Kommission.

Man vilde efter Omstændighederne sætte Pris paa at modtage Svaret senest førstkommende Onsdag den 26. d. M.

(sign.) *Th. Stauning.*

Sv. Neumann.«

Forinden Nedsættelse af denne Regeringskommission er der imidlertid truffet en Overenskomst mellem De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen, som ifølge Arbejdsgiverforeningens Forslag af 13. Januar d. A. har faaet følgende Ordlyd:

»Der nedsættes et Udvalg, bestaaende af 5 Medlemmer fra hver Side med Departementschef Ad. Jensen som Formand. Dette Udvalg træder sammen den 1. Juli d. A. og skal da undersøge de til den Tid eksisterende Forhold i Ind- og Udland og de deraf følgende Muligheder for en yderligere Nedsættelse af Arbejdstiden.«

Den af Regeringen nedsatte Kommission paa 23 Medlemmer paabegyndte sine Forhandlinger Mandag den 10. Marts. Der er senere fortsat med samlede Kommissionsmøder Mandag den 17. og Tirsdag den 18., hvorefter forskellige Specialkommissioner eller Udvalg træder i Virksomhed, hvorpaa der atter med passende Mellemrum vil finde samlede Kommissionsmøder Sted. De Spørgsmaal, som skal undersøges og bearbejdes for endelig at formes til et Lovforslag, spænder over et stort Felt, vel det største, som kan tænkes for os i dette Forhold, thi hele det danske Erhvervsliv og dets Arbejdsomraade omfattes af Kommissionens Arbejde. Arbejdsgiverne saavel i Landbrug som i Industri, Handel og Søfart vil vel nok saa meget som muligt holde paa, at Staten ikke bør lovgive om Arbejdstidens Længde og herhenhørende Spørgsmaal, og lige saa sikkert vil Arbejdernes Repræsentanter netop hævde Nødvendigheden af, at Staten, det vil sige Samfundet, griber regulerende ind, saaledes at der fastsættes en Maksimalarbejdsdag, maaske en Normalarbejdsdag, ligesom der maa træffes regulerende Bestemmelser om Overarbejde og meget andet.

Men til Bedømmelse af disse Forhold maa der selvsagt indsamles et betydeligt Materiale. Der foreligger vel allerede saadant Materiale fra Norge og Sverige, men da dette er blevet nogle Maaneder gammelt, kan det siges i nogen Grad at være forældet, idet vi netop maa regne med store Forandringer i de store Industrilande i Retning af Forkortelse og Omlægning af Arbejdstiden. Kommissionen maa derfor erkyndige sig ikke alene om, hvorledes Forholdene er og har udviklet sig i den senere Tid, men ogsaa om hvad Udsigten er for den allernærmeste Tid, for saa at træffe sin Afgørelse. Unægtelig er der al Grund til for vore Medlemmer at glæde sig ved, at der allerede ved vor sidst afsluttede Overenskomst er bjerget en Arbejdstidsforkortelse i Land, der bragte os meget nær til 8 Timersdagen. Vi kan derfor med nogenlunde Sindsro se Kommissionen gøre sit Arbejde og træffe sine Afgørelser under alt fornødent Hensyn.

Men der er maaske dem, der vil spørge: Hvad skal saa det Udvalg bestille, som Hovedorganisationerne har nedsat? Kommer disse to Kommissioner ikke hinanden i Vejen? Hertil maa der svares Nej. Den af Regeringen nedsatte Kommissions Formaal er jo tydelige nok, og omfatter som alt sagt vort hele Erhvervsliv og det hele Samfund, uden Hensyn til om det er Landbrug eller Industri, men Hovedorganisationernes Overenskomst og den af disse nedsatte Kommission omfatter selvsagt kun Industrien, og Overenskomsten undtager udtrykkelig Landbrug og Søfart som værende udenfor dens Omraade. Det er da ogsaa meget muligt, at Resultatet kan blive et saadant, at Hovedorganisationernes Udvalg tager fat der, hvor Regeringskommissionen slap; i alt Fald vil dette jo blive Tilfældet, hvis ikke Regeringskommissionen kommer til et positivt Resultat med Hensyn til Arbejdstidens Forkortelse, og Hovedorganisationernes Udvalg er en Realitet, som sikkert vil betyde, at hvis det virkelig viser sig, at man i Udlandet fortsætter Udviklingen i Retning af en effektiv Reduktion af Arbejdstiden, saa kan vore Medlemmer føle sig aldeles sikre paa, at man her i Landet vil gøre det samme, og vi gentager, at den Forkortelse, som Overenskomsten bragte os, er i alt Fald bjerget i Land og sikret. Iøvrigt er det vor Opfattelse, uden at vi for nærværende er i Stand til nærmere at begrunde det, at vi ogsaa vil komme yderligere ned med Arbejdstiden indenfor en overskuelig Fremtid.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Urafstemning.

II.

I det Nummer af »Jærn- og Metalarbejderen«, som udkom i Februar Maaned, gjorde vi Rede for Urafstemning Nr. 1 angaaende et udsendt Forslag til ny Overenskomst. Resultatet var et Flertal paa 818 Stemmer imod det udsendte Forslag. Der optoges derefter fornyede Forhandlinger mellem Hovedbestyrelsen og Jærnsammenslutningen, sigtende til at fremskaffe et nyt Forslag, som betød en nærmere Udformning af det tidligere, der var udsendt i en Situation under Trykket af Forsøget paa at faa en Overenskomst i Stand inden Udløbet af den vedtagne Overenskomstforlængelse, som

var sat til 15. Februar. Resultatet af den sidste Urafstemning, som vi omstaaende giver en tabellarisk Oversigt over, blev en Majoritet paa 1261 Stemmer, idet 7838 stemte for Forslaget, medens 6577 stemte imod.

Det lykkedes altsaa i anden Omgang at forandre en Minoritet paa 818 Stemmer til en Majoritet paa 1261 Stemmer. Dermed var Sagen afgjort, og Hovedbestyrelsen har naturligvis straks rettet sine Bestræbelser paa at faa denne indgribende Overenskomst gennemført i alle sine Detailler, saaledes at vore Medlemmer kunde faa alle de Fordele af Overenskomsten, som den tilsigtede.

Vi skal for nærværende ikke komme ind paa de Vanskeligheder, som har rejst sig hos en Del Arbejdsgivere, som har fundet det foreneligt med deres Interesser at protestere mod og paa forskellige Punkter rent ud nægte at opfylde Overenskomstens Bestemmelser. Vore Medlemmer kan sikkert roligt gaa ud fra, at vi ikke savner Midler til at faa Arbejdsgiverne til at respektere, hvad der er vedtaget; men Vanskeligheder har der altsaa været, og det kan maaske senere have sin Interesse at vende tilbage til disse.

Men hvad der har sin særlige Interesse er selve Urafstemningens Princip og de Vanskeligheder, vi som Organisation har med overhovedet at faa en Overenskomst vedtaget. Det er saaledes forbundet med store Vanskeligheder at faa en Kongres sammenkaldt, alene fordi det specielt i København er meget besværligt og omstændeligt at faa valgt Delegerede. Man vil maaske sige: Ja, men vi har jo et Repræsentantskab! — og dette er rigtigt; men dels er en Kongres en større Forsamling, og dels er der i sin Tid af den københavnske Opposition rejst saa megen Kritik imod Repræsentantskabet som kompetent Forsamling, at Hovedbestyrelsen — ogsaa paa Grund af Henstilling fra nogle af de store Afdelinger — valgte og maatte vælge at indkalde en Kongres. Men saa havde man det Særsyn, at til Trods for at Medlemmerne vidste, at vor Overenskomst først endelig kunde vedtages ved en Urafstemning, saa bandt man de Delegerede, som valgtes til at rejse til Kongres, til at stemme imod den Overenskomst, som kom til at foreligge, uden Kendskab til sammes Indhold. Derved lykkedes det Oppositionen at underbinde Kongressen paa Forhaand, og dermed havde vel Oppositionen haabet at kunne sætte det hele i Luften ved at forhindre en ny Overenskomsts Indgaaelse og derved faa skabt det Anarki, som den saa meget tragter efter, og som nu har sit Mønster i den russiske Bolschevisme og den tyske Spartakisme, men — Anslaget lykkedes altsaa ikke.

Desuagtet er der dog Grund til for kommende Tider at holde sig de Farer for Øje, som lurer paa vort Organisationsarbejde, og som vel ogsaa i Fremtiden vil forsøge paa at true vor Organisations Eksistens. Vi erindrer her om, hvad vi efter en særdeles vanskelig Kongres skrev i »Jærn- og Metalarbejderen« for August 1917.

Tidligt paa Aaret 1916 samlede Oppositionen 2500 Underskrifter paa Kravet om en Urafstemning, hvis Formaal skulde være at faa indkaldt en ekstraordinær Kongres til Vedtagelse af, at Overenskomster kun kan afsluttes ved Urafstemning. »Underskrifterne« skaffede Oppositionen sig nogenlunde let. De skrev i visse Tilfælde dem paa deres Lister, som passede dem. Formaalet var bare at faa noget Halløj ud af det hele. Spørgsmaalet blev forelagt det ordinære Repræsentantskabsmøde samme Aar, og Hovedbestyrelsen fik gennem De samvirkende Fagforbund undersøgt og klarlagt, hvorledes Overenskomster vedtages i danske Fagforeninger. Der havde saaledes i et Aar været 82.364 Medlemmer i Lønbevægelse, og af disse havde kun 7 Organisationer med 15.700 Medlemmer eller 19 pCt anvendt Urafstemning ved Overenskomstens Afslutning. De samme Organisationer havde et Totalmedlemsantal paa 22.662, men kun 37,2 pCt. deltog i Afstemningen over Overenskomsterne, som 5729 havde stemt for, medens 2703 havde stemt imod. Om Oppositionens Krav nedsatte vort Repræsentantskab et Udvalg, hvis Medlemmers Navne er offentliggjorte i Medlemsbladet for August 1917. Udvalget stillede følgende Forslag til Repræsentantskabet, hvilket blev vedtaget med alle Stemmer mod 2:

> »I Anledning af de fra forskellige Sider til Hovedbestyrelsen fremsendte Lister med Krav om en Urafstemning vedrørende Afholdelse af en ekstraordinær Kongres til Behandling af Forslag om Overenskomsters Vedtagelse og Ændring ved Urafstemning udtaler Repræsentantskabet:
>
> 1) sin Misbilligelse af den Maade, hvorpaa Kravet om Urafstemning er rejst ved Indsamling af Underskrifter udenom Afdelingerne, og uden at direkte Underskrift foreligger i alle Tilfælde,
>
> 2) at flere Urafstemninger om samme Spørgsmaal indenfor samme Kongresperiode maa anses for at være stridende mod Lovenes Forudsætninger for Urafstemning,
>
> 3) at Formaalet med nærværende Urafstemning er hensigtsløs, saafremt Arbejdsgiverne forlanger Overenskomsten forlænget til 1918, da en ordinær Kongres afholdes forinden,
>
> 4) at Hovedbestyrelsen bør afvente, om Fabrikanterne fremsætter dette Forlangende og i bekræftende Fald at lade Urafstemningen bortfalde«.

Repræsentantskabet brød altsaa Staven over den forlangte Urafstemning, og dette maa ses paa Baggrund af, at Oppositionen efter Kongressen i 1914 havde forsøgt paa ved en Urafstemning at faa annulleret 4 af de vigtigste Beslutninger, tagne paa Kongressen. Forsøget var imidlertid faldet ynkelig til Jorden for Oppositionen. Det var ikke lykkedes den ved Hjælp af Urafstemningen at faa annulleret Kongressen.

Men paa Kongressen i 1917 lavede Oppositionen saa megen Larm, at det lykkedes at faa taget en Beslutning om, at Landsoverenskomster skal til Urafstemning. Ingen, der har fulgt med under alle disse vanskelige Forhold, kan være i Tvivl om, at der her lurer Farer, som det kan blive svært at overvinde, thi Urafstemningen er først og fremmest Signalet for Oppositionen til at sætte alle Kræfter i Bevægelse med det Formaal at slaa i Stykker.

Afdelingen i	Afdelingens Medlemstal 1 Febr. 1919	Afstemningen over Overenskomsten	
		For	Imod
Aalborg	538	249	145
Aarhus	1274	889	135
Assens	56	15	30
Brøndersiev	46	14	11
Esbjerg	123	87	37
Faaborg	39	8	9
Fredericia	149	9	111
Frederikshavn	235	167	23
Frederikssund	47	20	14
Frederiksværk	50	25	11
Hadsund-Assens	35	25	3
Helsingør	370	126	163
Herning	80	11	36
Hillerød	118	83	0
Hjørring	106	45	18
Hobro	55	28	2
Holbæk	193	113	4
Holeby	102	18	47
Holstebro	121	103	8
Horsens	476	201	104
Kallundborg	182	80	34
Kolding	177	111	6
Korsør	42	1	35
Københavns Afdeling 1	ca. 6600	2579	2769
— — 2	- 425	204	129
— — 3	- 400	233	57
— — 4	- 350	127	135
— — 5	- 1050	368	426
— — 6	- 170	129	27
— — 7	- 350	313	34
— — 8	- 420	130	150
— — 9	- 175	62	50
Køge	74	34	23
Lyngby	233	34	155
Maribo	68	30	14
Middelfart	124	43	50
Nakskov	245	16	173
Nyborg	93	46	33
Nykøbing, F.	141	43	27
Nykøbing, M.	87	42	18
Næstved	167	65	50
Nørresundby	97	54	14
Odder	38	5	19
Odense	851	132	403
Præstø	13	13	0
Randers	559	49	412
Ringe	24	17	2
Ringsted	41	23	1
Roskilde	136	37	36
Rudkøbing	62	20	30
Rødby Havn	65	40	17
Rønne	112	30	10
Silkeborg	140	47	45
Skanderborg	50	35	8
Skive	99	20	22
Slagelse	143	29	36
Sorø	38	18	3
Stege	26	23	0
Stubbekøbing	38	26	0
Svendborg	331	88	97
Thisted	70	53	5
Varde	44	31	1
Vejen	28	15	0
Vejle	268	94	70
Viborg	98	13	40
Ialt...	ca. 19000	7838	6577

Det lykkedes denne Gang med de gentagne Urafstemninger at faa Medlemmerne til i anden Omgang at deltage i Afstemningen i en Udstrækning som ingensinde før. Af ca. 19.000 Medlemmer*) har 15.000 deltaget, altsaa omtrent 79 pCt., og for saa vidt kunde jo alting være godt, naar det ikke var saa uendelig svært at sætte hele dette Maskineri i Bevægelse — og dette kunde maaske endda ogsaa være ligegyldigt. Saadanne Vanskeligheder er jo nu en Gang til at overvinde, men de giver Arbejdsgiverne et Forspring i Retning af Manøvredygtighed under Forhandlingerne, hvilket kan blive til ubodelig Skade for os. Men hvad er Midlet derimod?

Den næststørste Organisation indenfor Centralorganisationen, nemlig Formernes, har ikke anvendt Urafstemning, og skal Samarbejdet i Længden kunne holde, maa vi have skabt **en kompetent Forsamling.**

Hvad er nu en »kompetent Forsamling«? Ja, den kan være af højst forskellig Natur. Septemberforliget forlanger, at Spørgsmaalet om Strejker og Lock-outer skal forelægges en kompetent Forsamling, og det skal forud med 8 Dages Varsel meddeles den anden Organisation. Hos Arbejdsgiverne er en »kompetent Forsamling« Arbejdsgiverforeningens øverste Ledelse. Den lader sig eventuelt »Kompetencen« overdrage af en Generalforsamling eller lign. Hos Fagorganisationerne kan det være forskelligt. Det kan være et Repræsentantskabsmøde, et Delegeretmøde eller en Kongres, der eventuelt kan overdrage Retten til at erklære Strejke til sin øverste Ledelse.

Men den »kompetente Forsamling« bør efter vor Mening findes. Vil man ikke lade et Repræsentantskab, der dog hos os er en stor Forsamling paa ca. 80 Medlemmer, være det, saa maa Kongressen være det. D. v. s. man maa respektere Lovene, som siger, at Kongressen er øverste Myndighed i Forbundet, og som hvis disse skal følges, altsaa simpelthen er et Forbud imod, at man vælger Delegerede til at stemme i en bestemt Retning paa Forhaand uden Hensyn til de foreliggende Realiteter.

Og vil man ikke denne Vej, saa er der en ikke ringe Sandsynlighed for, at vi glider derhen, hvor ganske vist en hel Del Organisationer er i Forvejen, nemlig at det bliver Statens Forligsmand og ikke os selv, der skal slutte vore Overenskomster, og dette vil atter efter vor Mening let føre derhen, hvor Nordmændene allerede er. Der afgøres Sagerne nemlig ved tvungen Voldgift af Regeringsmyndighederne.

Vi beder vore Medlemmer tænke over disse Alternativer og ved Lejlighed paa kompetent Sted træffe Afgørelsen af Organisationens Skæbne. Det kan blive dyrt ikke at være klar over de her berørte Eventualiteter.

*) Naar der for en Maaned siden stod 18.000, saa er dette kun en Trykfejl. Tallet 19.000 er ogsaa lagt til Grund for Beregningerne sidst, og det skulde der altsaa have staaet.

8-Timersdag eller Week-end.

Appel til Hovedorganisationerne.

Som det vil være Medlemmerne bekendt, blev Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelse afgjort ved en Overenskomst mellem Hovedorganisationerne, saaledes at Arbejdstiden nu er 8½ Time paa de 5 Hverdage og 8 Timer om Lørdagen. De 8 Timer om Lørdagen gaar iøvrigt igennem overalt, ogsaa hvor Arbejdstiden er længere, og der er saaledes skabt Raaderum for tidlig Fyraften om Lørdagen, hvilket er en Indrømmelse til herhenhørende Tendenser, som i den senere Tid har vist sig nærmest i de store Byer.

Nu efter Vedtagelsen af Overenskomsterne indenfor de forskellige Fag i Jærn- og Metalindustrien indløber der imidlertid ikke helt faa Anmodninger til Ledelsen om at faa Hovedorganisationernes Sanktion paa en Omlægning, saaledes at der arbejdes endnu længere de 5 Hverdage til Fordel for yderligere delvis eller hel Lørdagsfrihed.

Her maa vi imidlertid anmode vore Medlemmer om at vise noget Maadehold, i alt Fald indtil herhenhørende Spørgsmaal kan faa en almindelig Afgørelse.

I den Kommission, som af Regeringen er nedsat om Arbejdstidsspørgsmaalet, har Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter angrebet os, fordi — som man siger — at der jo altsaa ikke er nogen særlig Trang til 8 Timersdagen hos Arbejderne; de vil jo gerne arbejde noget længere, naar bare de kan komme til at lave Frilørdag eller i det hele taget kan komme til at eksperimentere. Arbejderrepræsentanterne har dertil svaret, at det er ikke mindst Arbejdsgiverne, som efter et eller andet Besøg i Amerika eller England har indført saakaldet engelsk Lørdag, medens der hverken paa vore Kongresser eller hos De samvirkende Fagforbunds kompetente Forsamlinger har vist sig nogen særlig Stemning for vidtgaaende Fritid om Lørdagen mod at arbejde længere de øvrige Dage.

Men hvorom alting er: Spørgsmaalet trænger sig paa, og vi henstiller, at man i de Tilfælde, hvor man forud for Overenskomsten har haft Week-end, der paa en eller anden Maade lever videre med det tidligere eksisterende Forhold, indtil Sagen kan faa en mere almindelig Afgørelse. I de Tilfælde, hvor man ikke tidligere har haft Week-end, men nu ønsker det, maa man afvente Hovedorganisationernes Afgørelse.

De indkomne Anmodninger vedrørende Arbejdstiden vil hver for sig blive indankede, men adskillige af Henvendelserne fra Afdelingerne er iøvrigt saa mangelfuldt oplyste i Retning af, om det er et almindeligt Ønske fra alle Arbejdere i de respektive Virksomheder, om det ogsaa er et Ønske fra Arbejdsgiveren eller maaske særlig fra denne, ligesom vi overhovedet mangler enhver Forklaring paa, hvorfor man netop ønsker Arbejdstiden omlagt.

Hvornaar falder Priserne?

Saasnart Vaabenstilstanden var sluttet paa Vestfronten, begyndte man sideværts med alt det andet, man nødvendigvis maatte beskæftige sig med i Anledning af de store Verdensbegivenheder, som nu i 4½ Aar har behersket os alle, at spejde efter Lettelser af mere personlig Art, og det vil altsaa sige, at man dels haabede paa mere Varerigelighed, dels paa Prisfald.

De to Ting staar jo i et uløseligt Forhold til hinanden, men da vi jo alligevel herhjemme har haft forholdsvis tilstrækkeligt til Livets Ophold, i hvert Fald saa meget, at man hverken kan tale om Hunger eller Sult selv i Forbindelse med de store Indskrænkninger, som vi alle har lidt under, saa blev det dominerende Spørgsmaal meget snart Mand og Mand imellem: Hvornaar falder Priserne?

Den 11. November var heller næppe overskredet, før Aviserne indeholdt lange Interviews om dette Spørgsmaal. Nogle af de mest optimistiske, om vi husker ret, f. Eks. Peschke Køedt, spaaede et Prisfald allerede ved Juletid. I det store og hele kan man vel nok ogsaa sige, at det har været der, men det har ikke været tilstede i saa stort et Omfang, at man har følt nogen Lettelse derved. Dels har det ikke været stort, men navnlig er det naturligvis fortrinsvis faldet paa Varer, hvis Kurs særlig var bestemt, fordi de var rent uundværlige i den daglige Krigsførelse, saaledes f. Eks. Kobber, Bly o. a. Metaller eller Olier, som fandt Anvendelse i Vaaben- og Ammunitionsindustrien.

Men det lysner absolut.

Ikke alene har vi faaet Ris, Sago og Kaffe at smage igen og ikke alene spiller Grønthandlernes Vinduer saaledes i alle Sydfrugternes skønne, stærke Farver, at de f. T. er de smukkeste Butiksvinduer i Byen, nej, der er virkelig ogsaa paa Verdensmarkedet siden August 1918 et konstant Prisfald at notere.

Samtidig med, at vi med Glæde nyder de 4 Franskbrød mere pr. Maaned, som vi hver har mere i Aar end i Fjor ved denne Tid, kan vi passende glæde os over, at »Economists Pristal« fortæller det for alle smaa Pengepunge interessante, at Priserne daler.

Paa Grundlag af Prisforholdet 1901—05 sattes Forholdstallet for en lang Række af de vigtigste Varer til 100. Konjunkturerne fra 1905—Juli 1914 medførte opadgaaende Priser, saaledes at Tallet 100 var steget til 116,6. Siden er det gaaet rask med Svingningerne — og med Stigningerne. Næsten ustandseligt er det gaaet opad. Dalede det en enkelt Maaned, var det kun for atter at tage Revanche. Indtil August 1918. Der kulminerede Forholdstallet med 284,8. Siden er det gaaet nedad til 283,5 i September, 282,6 i Oktober, 282,6 igen i November, 277,0 i December og 265,9 i Januar 1919.

I December Maaned faldt Nedgangen særlig paa Tekstil- og Mineralvarer samt forskellige blandede Varer (Tømmer, Gummi, Olie o. s. v.), men Korn og Kød steg. I Januar Maaned fortsattes Faldet, der nu ogsaa udvidedes til at omfatte Korn- og Kødgruppen, medens Fødemiddelgruppen ellers stadig var uforandret. Faldet paa

Korn og Kød var dog, bortset fra et betydeligt Fald for Flæsk, kun svagt. Nedgangen for Tekstilgruppen fortsattes. Som sædvanlig var det Bomuldspriserne, der var i stærkest Bevægelse, idet baade Raabomuld, Garn og Stof faldt stærkt. I Januar var Hamp en af de Varer, der faldt stærkest. Mineralerne noterede naturligvis, som foran antydet, ogsaa Fald. Stærkest gik Kobber og Bly ned i December, medens Faldet for den blandede Gruppe skyldes Bomuld og Petroleum.

Forskydningen er altsaa ikke stor, men den er der i Storhandelen. Detailhandelen følger jo først senere efter paa hvert Omraade. De billigere Varer skal jo først i Handelen, forinden Publikum faar Fordel af Faldet — og Faldet skal jo dertil ogsaa være saa umiskendelig stort, at de Handlende ikke kan holde det tilbage, for staar det til dem, ved vi jo nok, hvordan det gaar.

For vort Vedkommende herhjemme maa vi heller ikke glemme at regne med vore Prisreguleringsforhold i denne Forbindelse. Vi maa jo nemlig være forberedte paa, at Prisfaldet for en Del hjemlige Levnedsmidler hos os vil lade vente en Del paa sig, idet der endnu er et godt Stykke til, forinden Udlandets Fødemidler vil naa ned paa den Pris, som vi ved Statens indgribende Tilskud og Reguleringsforanstaltninger faar en Del af vore vigtigste Levnedsmidler til.

Socialiseringen i Tyskland.

Efter vort svenske Broderorgan »Metallarbetaren«, aftrykker vi nogle Bemærkninger i Anledning af det store Problem om Socialiseringen af Industrien, som er sat ind til Debat i Verdenspressen paa Grund af Forholdene i Tyskland. Økonomiske Spørgsmaal er det jo aldrig saa lige til at ordne, endsige i et Omfang som dette:

Den tyske Folkeregering ser i Gennemførelse af Socialisering af en Del dertil egnede Foretagender en af sine fornemste Opgaver. En Socialiseringskommission er nedsat for at finde et System for dette Spørgsmaals Ordning. I Overensstemmelse med Folkekommissærernes Ønske skal det Princip følges, at »Socialiseringens Maal ikke skal være at skade de besiddende Klasser uden at gavne de besiddelsesløse, at de besiddende skal afstaa fra enhver Forrettighed, som staar i Vejen for Massernes sociale Højnelse, samt at der gennem saa ringe Forbrug af menneskelig Arbejdskraft som muligt skal frembringes Værdier i rigelig Udstrækning til hele Samfundets Fordel«.

Autoritative Røster har hævet sig mod Vedtagelse af halsbrækkende Eksperimenter i denne Anledning; man har erindret om, at en politisk Revolution kan gennemføres paa nogle Dage, medens en social Revolution behøver Aaremaal for at gennemføres.

I samme Spørgsmaal skrev »Vorwärts« for nogen Tid siden:

I denne Maaned sammentræder Socialiseringskommissionen. Vi venter, at denne under grundig Raadslagning skal præstere et godt Arbejde og ikke glemme det nærliggende for det, som senere bliver nødvendigt. Jonathan Swift, den uforsonlige Satiriker, lader sin Gulliver, efter at have gennemrejst Liliput og Brobrignak, komme til et andet Vidunderland, til Theoretikernes Land. Der finder han alle Marker upløjede, fordi en høj Kommission er beskæftiget med at raadslaa om den bedste Maade at dyrke Jorden paa. Noget saadant maa ikke ske hos os. Vor første Opgave er atter at faa Næringslivet i Gang, vor anden Opgave bliver at reformere.

Den, som bidrager til at løse den første Opgave, gør sig ogsaa fortjent ved Løsningen af den anden. Maskinerne maa atter komme i Gang, nyttigt Arbejde maa gøres for det heles Vel. Hver og en i Landet maa have den Overbevisning, at han ved at være med i dette Arbejde forbedrer sine Fremtidsudsigter. Kapitalisten eller Jordbesidderen, som ubekymret om Socialiseringens Farer genoptager sin Funktion indenfor Næringslivet, fortjener en fordelagtigere Behandling end den ængstelige, der ikke ved, i hvilken Strømpe han skal gemme sine Penge for at redde dem fra Ekspropriation.

Ogsaa bagom Bjergene bor Mennesker, og ingen Fremtid kan undvære daadkraftige Elementer indenfor Næringslivet. Almindelig Betalingsstandsning og Produktionsforstyrrelse er ikke noget eftertragtelsesværdigt Maal for nogen. Har man set, hvorledes en underjordisk Jærnbane bygges, tror man ikke, at det duer at bore et Hul i Jorden og lægge Skinnerne deri. Gjorde man det, vilde Husene styrte sammen, Gas og Vand vilde strømme frem og ødelægge Rørene, Eksplosioner vilde opstaa, og Afløbsrørernes Indhold vilde sprede Stank og Smitte. Men hvorledes er det i Virkeligheden? Husene staar fast, over Træunderlag gaar Vognene frem, Omnibusser og Sporvogne omlægges, ligeledes Afløbsrør, Gas-, Vand- og Elektricitetsledninger, alt fungerer til den underjordiske Jærnbane er færdig.

Skulde det betyde, at man afstaar fra den underjordiske Jærnbane, om man først tilrettelægger en fornuftig Plan? Tværtimod, det er den eneste Maade, hvorpaa den virkelig kan bringes til Udførelse; gjorde man det paa den anden Maade, vilde alle sige, at den underjordiske Jærnbane var Humbug. Nøjagtig paa samme Maade forholder det sig imidlerlid med Socialiseringen, blot at Næringslivets fine Traade er meget mere ømfindtlige end en Storstads underjordiske Organisme. Hvis vi ikke kunde socialisere uden at fremkalde økonomiske Katastrofer, kunde vi snart begive os paa Vej med vor Socialisme.

Socialiseringens Endemaal er ikke at skade de rige uden at hjælpe de fattige. De rige maa afstaa fra ethvert Privilegium, som hindrer Massernes sociale Udvikling, det heles Vel staar over Privatejendom. Men blot det at skade de rige uden dermed at opnaa andet, end at de fattige ogsaa skades, var en idiotisk Fornøjelse.

Socialiseringen er ikke blot et Opdelings-, men frem for alt et Produktionsproblem. Vi Socialister har altid bekæmpet den vanvittige Idé, at vi vilde »dele« de riges Ejendomme. Dette blev for de fattige næppe mere end en Fedtperle paa Suppen. Nej, Socialismen vil ordne Næringslivet mere fornuftigt, det vil sige ved ringe Forbrug af menneskelig Arbejdskraft at forhøje Mængden af producerede Nødvendighedsgenstande. Her maa den vise sit Mesterstykke, her maa den sejre eller falde.

Socialismus asiaticus eller Bolschevismen har ikke formaaet at løse dette Problem, hvilket ikke forbavser i Betragtning af Landets kapitalistiske Umodenhed. Vi kan beundre det Mod, hvormed det russiske Folk styrtede sig i den socialøkonomiske Eksperimentkeddel, og vi maa være taknemlige, thi vi har deraf faaet at vide, hvorledes det *ikke* skal gaa til. I Rusland har man klemt Overklassen efter alle Kunstens Regler, men intet fattigt Barn har derigennem faaet tykkere Kinder. Al økonomisk Skade, som man tilføjede de rige, faldt dobbelt og tredobbelt tilbage paa de fattige.

Socialiseringskommissionens Opgave maa være fra Begyndelsen af at virke beroligende i den Mening, at man ikke behøver at frygte noget ufornuftigt Eksperiment, ligesom det maa være dens Opgave, at i det mindste ingen kommer til at lide nogen Skade, selv om han indtil videre fortsætter med sin før Krigen drevne Beskæftigelse. Kommissionen maa endvidere være klar over, at for hver Nationalisering, Statsovertagelse el. lign. behøves en konstitueret Nation, en konstitueret Stat, et konstitueret Samfund, hvilket vi endnu savner. Dette maa først skabes, om vi vil have fast Grund at bygge paa.

Man kan overveje, om ikke Kommissionens Forhandlinger burde være offentlige, og om det ikke var formaalstjenligt at tilkalde en af Spartacusgruppens to Kapaciteter, Liebknecht eller Rosa Luxemburg*). De kunde da vise, hvad de formaar praktisk at gøre for Socialismen. Kommissionen skal ikke fra Begyndelsen udelukke nogen Anskuelse, den maa tage det nyttige, hvor det findes. De Masser, der behøver Oplysning, kunde i saa Fald lære, at intet Forsøg kan forbedre Stillingen, uden at der dertil fordres alvorligt og vel overlagt Arbejde.

Vi forventer, at den store Del af Arbejderklassen, som gennem politisk og fagforeningsmæssig Skoling har lært sig at forstaa Socialismens Væsen, med Tillid understøtter Kommissionens Arbejde. Man skal her ikke vente noget Under, men forstaa, at Socialismens Maal kun kan opnaas gennem alvorligt og taalmodigt intellektuelt Arbejde. Fra en Afgrund, som ikke kunde være dybere, stræber vi atter mod Højden. Forarmede gennem en fleraarig Krig, ved Nederlaget truede med nye trykkende Skatter, vil vi atter naa en Tilstand, hvor legemligt eller aandeligt Arbejde kan tilsikre en vis Velstand.

*) Artiklen er altsaa skrevet før disses Død.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Holstebro. Paa Grund af Kulde i Støberiet maatte Formerne en Dag i Februar tilsætte 2½ Times Arbejdstid hver. Efter en Del Modstand indgik Direktøren paa som Erstatning at udbetale til hver Former 2½ Times ansat Timeløn + 16⅔ pCt. + August-Reguleringen.

Hos Firmaet Vald. Birn & Brdr. støbtes der den sidste Dag før Arbejdsmandsstrejken, og da Formerne Mandag den 24. f. M. havde bragt Godset frem, maatte de, ligesom mange andre Steder, forlade Arbejdet, da de ingen Arbejdsmandshjælp kunde faa. Da Formerne fik deres Afregning, havde Birn afdraget hver Mand 2 Kr., fordi de ikke havde kastet Sand. Sammenslutningen blev tilskrevet desangaaende, og formentlig er det herfra, at Herr Birn er paavirket, thi senere indgik Meddelelse om, at han havde besindet sig og udbetalt de 2 Kr. pr. Mand. Saadan noget kan ogsaa kun foregaa i Holstebro hos Birn.

København. Hos Firmaet Ludvigsen & Hermann har Formerne i lang Tid været i høj Grad generet af Cindersos fra Tørreovnen og saa stærkt, at de følte sig syge deraf, men gentagne frembragte Klager hjalp ikke. Dette Forhold medførte, at de den 22. Januar maatte forlade Arbejdet og gik ledige i 12 Dage. Forbundet indtog den Stilling, at naar Firmaet vilde betale Formerne for den Tid, de havde gaaet ledige, skulde Arbejdet straks blive genoptaget, naar man vil gøre Aftræksforholdene i Tørreovnen i Orden, og indtil dette var i Orden betale Formerne for den Tid, de ikke kunde udholde at være i Støberiet. Firmaet og Sammenslutningen indtog den Stilling: Først Formerne paa Arbejde, derefter Forhandling. Da dette ikke skete, klagede man til Arbejdsgiverforeningen, og den 3. Februar behandledes Sagen her ved et Fællesmøde. Det oplystes her, hvad Formerne i Mellemtiden var blevet klar over, at der fandtes tilstrækkelige Spjæld med Aftræk til fri Luft paa Ovnen, kun benyttede man det øverste, og da Cindersos som bekendt ikke stiger til Vejrs, var Sagen ganske forklarlig. Firmaet indgik paa at benytte Spjældene paa regelret Maade, men afviste Tanken om Erstatning til Formerne. Arbejdet blev genoptaget den 4. Februar, og ved en Mægling, der afholdtes den 4. Marts, indgik Fabrikken, der ellers vilde have sig tilkendt Erstatning for at slutte Sagen, paa at betale 25 Kr. til hver Mand.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Overenskomsten. Den nye Overenskomst foreligger nu trykt, saaledes at de Værkstedsklubber eller Medlemmer, som ikke allerede har faaet den udleveret, vil kunne afhente den paa Kontoret.

Kontingentforhøjelse. Ved Afstemningen blandt Forbundets Afdelinger i Januar Maaned blev det

vedtaget at forhøje Kontingentet til Forbundet med 10 Øre pr. Uge.

Denne Kontingentforhøjelse vil træde i Kraft fra og med den første Lørdag i April Maaned, og der vil for dette Kontingent blive indklæbet brune Kvitteringsmærker.

Arbejdsløsheden d. 28. Februar d. A. var følgende:

København	67	arbejdsløse	Medlemmer
Odense	6	—	—
Aarhus	3	—	—
Vejle	2	—	—
Randers	5	—	—

ialt 81 Medlemmer = ca. 17 % af Medlemsantallet. Antallet af ledige Dage i Februar Maaned var ialt 1963.

Fagbladet. Med dette Nummer af Fagbladet ophører »Jærn og Metalarbejderen« at være vort Forbunds Medlemsblad, idet Forbundet i Henhold til Beslutning f. A. fra den 1ste April d. A. udtræder af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, for hvilket Bladet bl. a. er det fælles Bindeled.

Dette Forhold vil bevirke, at vort Forbunds tidligere Organ »Gørtler- og Metalarbejderen« atter vil genopstaa og fortsætte sin afbrudte Virksomhed.

Jærn- og Metalslibere.

I Lighed med, hvad der allerede findes i Cykle- og Elektropletbranchen, er der oprettet en Klub for *Metalsliberbranchen.* Alle Medlemmers Opmærksomhed henledes paa disse Klubber, og Medlemmerne anmodes om at slutte sig til den Klub, hvortil de ifølge deres Arbejdes Natur hører. Nedenstaaende findes Adresser paa de respektive Klubbers Formænd:

For Specialsliber-Klubben: V. Sørensen, Nørrebrogade 51 B, 1.

For Elektropletsliber-Klubben: Edv. Nielsen, Lemnosvej 29.

For Metalsliber-Klubben: Max Hansen, Stenderupgade 7 A, 3.

Ved Forhandling med Elektropletvarefabrikant A. Ahlberg, Amaliegade 31, er det lykkedes at faa en ny Overenskomst, der giver Medlemmerne følgende Arbejdsbetingelser:

8 Timers Arbejdsdag, 15 pCt. Tillæg til Akkordpriserne samt et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. Timelønnen forhøjes fra 80 til 100 Øre. 1 Uges Sommerferie med 30 Kr. Udbetaling til alle Medlemmer, som har arbejdet paa Stedet i 9 Maaneder i Løbet af et Aar. Til Afgørelse af nærværende Overenskomsts tilbagevirkende Kraft udbetales 150 Øre pr. Arbejdsdag fra 1. Februar 1919 at regne.

Metaltrykkere.

Segerlin & Christensen har forhøjet Timelønnen for en Mand med 37 Øre, fra 88 til 125 Øre.

Al Restance maa betales senest den 29. Marts grundet paa Halvaars-Revision.

Smede og Maskinarbejdere.

Revisionen af Lokomotivakkorderne. Akkordpriserne i Lokomotivværkstederne paa De danske Statsbaner har været til Revision, og denne Revision har foruden et gunstigt Resultat for Akkordpriserne som saadan ogsaa medført ret betydelige Divergenser, som til Tider har været nok saa alvorlige. Bl. a. har der været Strid om Efterbetaling i Tiden fra 2. December og indtil den ny Priskurants Ikrafttræden. Her er Generaldirektionen nu, efter Forhandling med vore Kolleger, gaaet med til at fastsætte, at Arbejderne i Lokomotivværkstedet vil faa en Betaling for nævnte Tidsrum svarende til Gennemsnitsfortjenesten i samtlige øvrige Værkstedsafdelinger i København og Aarhus i Januar Kvartal 1919, saaledes at Differencen for dem, der har tjent mindre, efterbetales.

Lønforhøjelser. Ved et Mæglingsmøde den 17. Februar hos A/S N. K. Olsen & Co. i Brønderslev indgik Firmaet paa at forhøje samtlige Timelønninger med 4 Øre.

Paa Svendborg Skibsværft mægledes den 7. Februar i Anledning af Lønkrav. Firmaet tilbød at forhøje de ansatte Timelønninger med 2 Øre pr. Mand og Time for Nittere og Stemmere og 1 Øre for Skibsbyggere.

Hos Entreprenørfirmaet Philip Petersen & Arvid Holm, København, mægledes den 22. Februar paa Lønkrav. De bestaaende Timelønninger hævedes med 12 Øre pr. Mand og Time med tilbagevirkende Kraft til 1. Februar.

Hos Fabrikant A. F. Hejdemann i Hjørring mægledes den 18. Februar paa Lønkrav. 9 Mand fik 8 Øre pr. Time, og der lovedes Akkord i størst mulig Udstrækning.

Skibssmedeforeningen i København meddeler, at 105 Mand i Nyt Skibsbyggeri og 40 Mand ved Flaadens Vedligeholdelse paa Orlogsværftet har faaet deres Timeløn hævet med 3 Øre hver.

Paa De danske Cikoriefabrikker i København er Arbejdstiden fra 1. Februar nedsat fra 9 til 8½ Time daglig, og samtidig er Timelønnen hævet fra 100 plus 8 Øre til 125 plus 8 Øre.

2 Kranførere hos Th. Drost & Co. i København har faaet deres Lønninger hævede med 720 Kr. pr. Aar.

Hos A/S »Boreas« i Aarhus har 25 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 99,9 til 110 Øre pr. Time.

Fra Thisted. Paa Maskinfabrikken »Thy« i Thisted blev en Maskinarbejder for nogen Tid siden afdraget 67 Kr. 34 Øre i en Akkordpris. En Henvendelse til Sammenslutningen har medført, at Beløbet nu er udbetalt.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
28686	Aalling, Hans.....	Skodsborg	20. 3.00	Horsens	19. 7.18	Horsens	31. 8.18
22008	Adamsen, H. P. M.....	Aarup	22. 6.79	Nykøbing F.	10. 6.15	Stubbekøbing	27. 7.18
9189	Andersen, Albert.....	Egaa	4. 8.94	Aarhus	6.10.14	Horsens	21. 9.18
20425	— Charlies.....	Neder Draaby	31. 1.93	Holbæk	6. 5.12	Kbhvn. Afd. 1	16.11.18
23255	— Johannes V....	København	15. 3.97	Kbhvn. Afd. 1	17. 4.16	„ „ 1	23.11.18
18582	Bachhausen, Oscar Laur....	—	21.12.84	„ „ 1	5.12.03	„ „ 1	28. 9.18
8120	Christensen, Carl Aage.....	—	8. 9.95	„ „ 1	7. 7.15	„ „ 1	31. 8.18
29525	Ekstrøm, Erik Georg....	Norrkøping	13. 4.94	„ „ 1	9. 7.18	„ „ 1	16.11.18
26238	Frederiksen, Oscar Frode...	København	3. 6.99	„ „ 1	9. 4.18	„ „ 1	16.11.18
25097	Gellin, Helge Axel Herm.	Frederiksberg	25. 8.97	„ „ 1	16.12.16	„ „ 1	16.11.18
18392	Hagemeister, Villiam.....	Emdrup	12. 1.94	„ „ 1	6. 2.15	„ „ 1	7.12.18
6082	Hansen, Hans Ole	Nidløse	27. 8.93	Kallundborg	5. 5.12	Ringsted	14. 9.18
18384	Holm, Elias Hans Holger	København	22. 6.82	Kbhvn. Afd. 1	15. 7.11	Kbhvn. Afd. 1	21. 9.18
30018	Jensen, Henrik Høhner	Gentofte	27.11.18	„ „ 1	8.11.18	„ „ 1	16.11.18
16633	— N. H. R. Brøgger	København	21. 3.95	„ „ 1	9. 4.15	„ „ 1	14.12.18
13704	— Peter Jennike Vilh.	Kallundborg	23. 1.83	„ „ 1	1.10.13	„ „ 1	19.10.18
19810	Jørgensen, Frederik.....	Thoreby	1.10.89	Rudkøbing	11. 8.18	Rudkøbing	2.11.18
23731	— Jørgen Aug. M.	Middelfart	19. 8.89	Kbhvn. Afd. 1	1. 9.16	Kbhvn. Afd. 1	30.11.18
7760	— Thorvald Emil .	Maribo	1. 9.95	Maribo	22. 4.15	„ „ 1	21. 9.18
23056	Knudsen, F. C.....	Randers	25.10 72	Kbhvn. Afd. 1	26. 2.16	„ „ 1	21. 9.18
9423	Lauridsen, Peter	Ribe	3.11.76	Varde	1. 9.94	„ „ 1	27. 7.18
28687	Lind, Valdemar Aage	Horsens	7. 6.98	Horsens	3. 7.18	Horsens	31. 8.18
26437	Mathiasen, Valdemar.....	Svendborg	15.12.98	Kbhvn. Afd. 1	1. 6.18	Kbhvn. Afd. 1	28. 9.18
8417	Nielsen, Edvard Georg Leon	København	12. 6.65	„ „ 1	13. 5.07	„ „ 1	29. 6.18
19534	Nielsen, Jørgen F. F....	Slagelse	12.12.90	„ „ 1	6. 4.18	„ „ 1	8. 6.18
29667	Olsson, Arvid	Helsingborg	10. 9.90	Helsingborg	21. 6.13	„ „ 1	23.11.18
26931	Olsen, Cajus Thorndahl	Vejle	2. 4.98	Vejle	1.11.17	„ „ 1	30.11.18
30225	— Ernst August..	?	29. 1.82	Kallundborg	3.11.18	Kallundborg	2.11.18
22119	Petersen, Chr.....	Sandby pr. Ringsted	11. 4.96	Ringsted	30.10.15	Kbhvn. Afd. 1	7.12.18
21376	— Emil	Aarhus	7. 4.94	Horsens	2. 5.13	Horsens	28. 9.18
8977	— Henry Emil....	København	1. 6.94	Kbhvn. Afd. 1	6.12.13	Kbhvn. Afd. 1	27. 7.18
20047	Paulsen, Christian Julius	—	6. 2.86	„ „ 1	26. 8.12	„ „ 1	16.11.18
29069	Qvist, Fridthjof Ingemann	Frederikshavn	9.10.98	„ „ 7	9.11.18	„ „ 7	23.11.18
29241	Raarup, N. P. Jørgensen	Vamdrup	25. 1.99	Horsens	4.10.18	Horsens	4.10.18
863	Svendsen, Henry Chr.....	København	10. 6.90	Kbhvn. Afd. 1	29.10.10	Kbhvn. Afd. 1	5.10.18
25946	Tidemann, Alex C. Bjørn .	—	18.10.99	„ „ 1	10.11.17	„ „ 1	30.11.18
19437	Ørnkjær, A. C. H. Petersen	Jordbjerg Kappel	27. 7.91	Maribo	2. 5.12	„ „ 1	30.11.18

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
3. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
4. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi, Randers, og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
5. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
6. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.
7. Vognfabrikant Christensen, Varde.
8. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.

Varmekonflikter. I Dagene den 7., 8. og 9. Februar, der har været kritiske for Værkstedsvarmen alle Steder, forlod vore Folk hos A/S Scania Vabis i København Værkstederne paa Grund af manglende Opvarmning. Firmaet erkendte ved et Mæglingsmøde om Sagen, at Temperaturen ikke overalt havde svaret til Regulativets Fordringer, men paastod, at Arbejderne ogsaa var gaaede fra Steder, hvor de ligefrem stod og svedte, og dette fandt Firmaet noget inkonsekvent, hvorfor det ikke uden videre vilde gaa med til at erstatte Svendene Spaseretiden. Sagen henvistes derfor til videre Behandling i Timandsudvalget.

Den 7. Februar gik vore Medlemmer paa Silkeborg Maskinfabrik ogsaa deres Vej paa Grund af mangel-

fuld Værkstedsopvarmning. Arbejdsstandsningen varede i 6½ Time. Ved Arbejdsforholdets Nyetablering enedes man om, at Firmaet betaler Arbejderne for den halve Spaseretid, altsaa for 3¼ Time, medens Svendene selv bærer Tabet for de resterende 3¼ Time.

Vistnok samme Dag forlod ogsaa Maskinarbejdere, Klejnsmede og Grovsmede hos Firmaet Smith, Mygind & Hüttemeier i København Værkstederne paa samme Klagemaal. Sammenslutningen sendte os en Klageskrivelse, men siden har vi intet hørt til Sagen, som jo sikkert ogsaa med mildere Vejrligs Indtræden har været ude af Verden.

Strejker. Hos Fabrikant Buhl i Ringe er der Strejke paa Lønkrav. Firmaet har efter Stridens Udbrud indmeldt sig i Sammenslutningen. Antagelig kommer Strejken dog meget hurtig til Forhandling.

Paa Ravnholm Garveri ved Lyngby er der ligeledes Strejke i Anledning af Lønforhold. 4 Mand har nedlagt Arbejdet.

Maskinmesterforeningen meddeler, at Forholdene ved Aalborg og Nørresundby Elektricitetsværker samt Holbæk Andelsslagteri og Vejle Vandværk er saadanne, at Maskinmesterforeningens Folk har opsagt deres Pladser.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen,
Formand.

Sølvvarefabrikanterne.

Til Oplysning for de af Centralorganisationens Medlemmer, der maatte være interesseret deri, tjener, at Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning i Midten af Februar Maaned har meddelt, at Foreningen af Sølvvarefabrikanter i Danmark er optaget som Medlem af samme.

Arbejdernes Cykle-Kreditselskab,

der i de mange Aar, det har virket, har opnaaet et godt Renomé i Arbejderkredse, begynder nu sin Foraarssæson med at anbefale sine udmærkede Cykler til rimelige Priser.

Vi anbefaler alle at forespørge i andre Forretninger paa hvilke Betingelser de sælger, og vi er da sikre paa, at man køber hos os.

Kontoret er i Rømersgade 25, Stuen, lige overfor Forsamlingsbygningen.

Arbejdernes Cykle-Kreditselskab.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for Februar 1919 over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Esbjerg: E. Andersen, Kirkegades Forlængelse 18.
Frederikssund: E. Larsen, Havnegade 21.
Grenaa: H. Rasmussen, Lillegade 35.
Korsør: A. Ljungkvist, Theisens Allé 5.
Skelskør: C. Hansen, Næstvedvej.
Stubbekøbing: V. Skogstad, Stubbekøbing.

Kasserere:

Esbjerg: J. Johansen, Nørregade 68.
Kerteminde: J. Pedersen, Skolegade 31, 1., kun 5—6.
Ribe: J. P. Johansen, Valdemar Sejrs Allé, Villabyen.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Formænd:

Odense: Johs. Hansen, Vesterbro 74.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Medlemsbog Nr. 92, lydende paa Carl Hansen født den 5.6.92, indmeldt 19.10.12, er bortkommen og erklæres ugyldig.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	9321	H. C. Knudsen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	12724	Henry Jensen	(— — 1)
-	13721	Johs. Iversen	(— — 1)
-	13857	Hans Jensen	(— — 1)
-	21475	P. Nielsen	(— — 1)
-	23610	Peter Th. Arvid Jensen	(— — 1)
-	23706	Knud Jensen	(— — 1)
-	26066	Einer Olsen	(— — 1)
-	22730	L. Nielsen	(Aarhus)
-	22742	C. Bonez	(—)
-	17019	J. M. Mortensen	(Nyborg)
-	7112	B. J. Nielsen	(—)
-	7743	H. L. Hansen	(—)
-	1205	H. J. Hansen	(—)

Medl. Nr. 1833, Rasmus Høj, 9980, S. L. E. Bodholdt, og 15313, A. V. Møller, Kbhvn. Afd. 5, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 26887 Arild Bigum.
- 17722 A. Haagensen.
- 16806 H. Jensen.
- 13499 Johan Johansen.
- 23505 A. Olsen.
- 21290 C. Rasmussen.
- 12920 Alb. Fredr. Rav.
- 24482 Kai Treu.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 14813	Henriksen,	N. H.	6.10.06
- 11492	Jensen,	Emil	11. 9.09
- 15370	Jørgensen,	Arthur Valdemar Aksel	29.12.06
- 10207	Larsen,	Lars Chr.	17.11.12
- 17886	Paulsen,	Frederik C.	29. 3.02

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 25111	Andersen,	Hans Peter	9. 6.17
- 26887	Bigum,	Arild	6. 4.18
- 7004	Ditlevsen,	Edvard Charles Andr.	19.10.18
- 1735	Eriksen,	Hans Chr.	21. 4.17
- 22865	—	J. A.	5. 2.17
- 26480	—	Niels Ferdinand	7. 9.18
- 25673	Fogh,	Martin Aage	15. 9.17
- 25110	Frohn,	Ove Carl V. Møller	12. 1.18
- 17722	Haagensen,	A.	28. 9.18
- 25480	Hansen,	Armand Ludvig	12. 1.18
- 29507	—	Aksel Johs. V.	12.10.18
- 4063	—	Mads Christian	21. 3.14
- 5197	—	Otto Lars	9.12.16
- 16806	Jensen,	Holger Axel Vald.	2.11.18
- 13499	Johansen,	Johan	2.11.18
- 1563	Jørgensen,	Anders	23. 6.17
- 25799	Knuth,	H.	27. 4.18
- 23127	Lehd,	Carl M. Nielsen	12. 1.18
- 22608	Nielsen,	Niels Jørgen	28. 4.17
- 23505	Olsen,	Albert Thorvald	9.11.18
- 8553	Petersen,	Eggers Chr.	29.11.16
- 21290	Rasmussen,	Carl Hans Peter	8. 9.17
- 1726	—	R. K.	31. 3.17
- 22989	—	Theodor M.	26. 5.17
- 12920	Rav,	Alb. Frederik	26.10.18
- 563	Sørensen,	Henrik Andreas	20.10.17
- 25569	—	Søren Johs.	25. 5.18
- 6947	Thode,	Adolf Carlsen	24. 7.15
- 24482	Treu,	Kai	10. 2.18
- 73861 (Svensk)	Palm,	Axel	1. 6.18

Efterlysning. Medl. Nr. 20059 E. E. C. Christoffersen bedes opgive sin Adresse til Værkfører S. Olesen, Godthaabsgade, Nørre-Sundby.

Kontortiden for Skanderborg Afdeling er herefter fra Kl. 12½—1 Form. og fra Kl. 5—6 Aften, ligeledes er Kontortiden for Viborg Afdeling forandret til 5½—6½ Aften.

Klub i Skagen. Under Frederikshavns Afdeling er der oprettet en Klub, hvorfor vore arbejdssøgende Medlemmer, der kommer til denne By, fremtidig bedes henvende sig efter denne Adresse: Maskinarb. Valdemar Thomsen, Kappelborg, Skagen.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 11, 14. Aargang.

Anmeldelsespligten for arbejdssøgende Medlemmer.

Fra Aarhus Afdeling er vi anmodet om at gøre opmærksom paa Bestemmelserne i Reglerne om Arbejdsanvisning, hvorefter intet Medlem maa søge eller tage Arbejde uden først at have henvendt sig paa Afdelingens Kontor. Overtrædelser heraf vil medføre Indskrænkning i Medlemsrettighederne.

Idet vi efterkommer Anmodningen, gør vi opmærksom paa, at denne Pligt i Henhold til de nævnte Reglers § 2 paahviler ethvert arbejdssøgende Medlem, og vi opfordrer derfor Medlemmerne til i egen Interesse at holde sig Bestemmelserne efterrettelige.

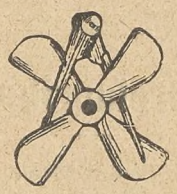

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 6 APRIL 1919 5. Aarg.

Februar-Overenskomsternes Gennemførelse.

Overenskomsterne indenfor Jærn- og Metalindustrien af Februar 1919 giver langt de største Forhøjelser, som nogensinde er gennemførte ved Hjælp af vore Organisationer. Om disse Forhøjelser og Forbedringer var passende eller tilstrækkeligt store, kan der naturligvis altid debatteres om; at Forhøjelserne var betydelige, skønt de fremtræder paa Baggrund af en fortsat livlig Lønbevægelse gennem hele Aaret 1918, kan ingen bestride. Det er ikke vor Hensigt her at komme ind paa at analysere Lønstigningen i Sammenligning med Prisstigningen, bl. a. fordi der er saa meget andet, der gør sig gældende for Tiden, end netop Prisstigningen. Kravet om Forbedring af Livsforholdene vil altid her være en sideordnet Faktor, som har sin Berettigelse og kræver sin særlige Hensyntagen.

Man kan dog vist godt sige, at vor Tid er en hel Del forgiftet af den store Pengerigelighed; de mange Eksempler paa Vareaager og den megen Smiden om sig med Penge, som foregaar i visse Kredse blandt dem, som maaske noget for let er blevne velhavende under Krigen, har visse Virkninger. Men alt dette til Trods er vore Organisationer henviste til at operere med saadanne Fremskridt, som ligger indenfor Mulighedernes Grænse, naar alle skal tages med, og de Steder, hvor saavel Arbejdsgivere som Arbejdere lægger Tendenser for Dagen i Retning af at etablere deres egne smaa private Krige udenom Organisationerne, er Organisationen henvist til at indtage en mæglende Rolle og lade Parterne vide, at hvis de har Lyst til at gaa deres egne Veje, maa de ogsaa afholde de dermed eventuelt forbundne Omkostninger.

Men de vedtagne Overenskomster indenfor Jærn- og Metalindustrien kan nu slaas fast som i det store og hele at have virket efter deres Bestemmelse. Dansk Formerforbund melder saaledes, at de lokale Forhandlinger, som er førte i Henhold til Overenskomst af 27. Februar, kan siges at have haft et roligt Forløb. I en lang Række Tilfælde er Timelønningerne forhøjede med adskillige Beløb udover de overenskomstmæssige 15 Øre, og hvad Akkorderne angaar er man vel en Del Steder blevet staaende ved de 20 pCt., men i mange Tilfælde er der, førend disse er tillagt, sket en Revision af de ældre Akkordpriser, hvorved der er opnaaet Tillæg af forskellig Betydning.

Kun for 9 Virksomheders Vedkommende vil der være at foretage videre organisationsmæssig Behandling af Spørgsmaalet, og paa 5 af disse er Uoverensstemmelserne af mindre væsentlig Betydning, idet de langt vigtigste Forhold er ordnede. Kun paa 4 Fabrikker har man slet ikke kunnet enes om noget. Paa en Del Virksomheder er man gaaet til at nøjes med 10 pCt.s Forhøjelse som Vederlag for Arbejdstidsforkortelsen, idet man er enig om, at Parterne iøvrigt er frit stillede overfor hinanden ved fremtidig Fastsættelse af Priser paa de herhenhørende Akkorder.

— Jærn- og Metalsliberforbundet melder om, at de Særforhandlinger, som følger af den nye Overenskomst, er forløbet særdeles godt. Man har indtil Dato kun haft faa Mæglingsmøder om herhenhørende Spørgsmaal. De 20 pCt. er gennemgaaende lagt til de bestaaende Priser. Et enkelt Sted vilde en Fabrikant kun

give 10 pCt. for den forkortede Arbejdstid, idet han paastod, at han „gav nok for Arbejdet i Forvejen". Nogen Vanskelighed har der været med Cykleprisкuranten, men til den er der opnaaet Enighed om et Tillæg paa 25 pCt. Hos Aktieselskabet Lange i Svendborg varede det noget, inden det gik op for Firmaet, at en Arbejder var Medlem af Sliberforbundet og ikke af Arbejdsmandsforbundet. Paa Horsens Cyklelager er der forlangt Mægling om Priserne paa Cyklearbejde. Endvidere er der opnaaet adskilligt hos Arbejdsgivere udenfor Organisationen.

Metaltrykkernes Forbund melder kun om enkelte Tilfælde af Vanskeligheder hos Sølvvarefabrikanterne med Hensyn til Efterbetalingen af den tilbagevirkende Kraft. Derimod har Arbejdsgiverne stillet sig imødekommende ved Revision af Prislisterne.

Hos Specialarbejderne er alt gaaet uden særlige Vanskeligheder.

De største Vanskeligheder maatte naturligvis som venteligt var vise sig hos Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund med sine snart 20.000 Medlemmer. Der findes specielt i København og enkelte store Provinsbyer karakteristisk nok baade Arbejdsgivere og Arbejdere, som tror at tjene deres Interesser ved til enhver Tid at stille sig mere eller mindre paa tværs af de Resultater, som Organisationerne kommer til. Saaledes ogsaa her. I Løbet af Marts Maaned indløb der organisationsmæssige Klager over, at nogle og tyve Fabrikanter paa forskellig Maade og med forskellig Motivering nægtede at opfylde Overenskomstens Bestemmelser, navnlig med Hensyn til de 20 pCt. til Akkorderne og de $33^1/_3$ pCt., som i visse Tilfælde skulde bruges til at supplere Timelønnen, hvor der ikke opnaas Enighed om Akkord. De oppositionelle Fabrikanter havde holdt et Særmøde og truffet visse Aftaler med Hensyn til deres Modstand imod Overenskomstens Bestemmelser, og da der i Midten af Marts Maaned indkaldtes Mæglingsmøde hos en Del Firmaer, fastholdt man sin Nægtelse, idet man paastod, at de Akkorder, som fandtes paa disse Fabrikker, kun var saakaldte løse Akkorder, som ikke skulde have noget Tillæg. Sagerne appelleredes derefter til Timandsmøde, hvor de fik væsentlig samme Forløb, og Spørgsmaalet var nu, hvilken Vej Organisationen maatte gaa for at skaffe Respekt for Overenskomsten, bl. a. var der jo Den faste Voldgiftsret, som eventuelt kunde betragtes som rette Forum, hvis ikke andre Veje var mulige.

Men først krævede vi og fik en Forhandling med Jærn-Sammenslutningens øverste Ledelse, med hvilken Forhandlingerne om Overenskomsten er ført, og her viste der sig heldigvis at være en ganske anden Mening om Tingene. Sammenslutningens Ledere erklærede, at selvfølgelig skulde Overenskomsten gennemføres i fuld Loyalitet og i Overensstemmelse med dens Forudsætninger, og lige overfor Overenskomstens klare Bestemmelser maatte dette da ogsaa være den eneste mulige Holdning for Sammenslutningen, thi der var jo ikke Tvivl om, at Hensigten med Overenskomsten var at gennemføre de 20 pCt. som en Generalnævner for, hvad der skulde ske med Akkordpriserne, og der maatte fra begge Parter kunne paavises særlige Grunde for at anvende noget andet end netop de 20 pCt.

Naturligvis var man ved Overenskomstforhandlingerne klar over, at der kunde opstaa Strid om, hvorvidt man i hvert enkelt Tilfælde stod overfor Prislisteakkorder eller „saadanne Akkorder, der saavel af den paagældende Arbejdsgiver og den paagældende Arbejder anerkendes som ligestillede med Prislisteakkorder", men dette var for saa vidt uden væsentlig Betydning, thi hvis man ikke kan enes om i det givne Tilfælde, at Akkorden skal have det nævnte 20 pCt.'s Tillæg, saa skal den i alt Fald have 10 pCt. som Vederlag for Arbejdstidsforkortelsen, og saa staar begge Parter frit med Hensyn til at forhandle om senere Betaling.

Da det ved en speciel Diskussion var klart, at der ikke var og ikke kunde være væsentlige principielle Forskelligheder i Opfattelsen af Overenskomsten mellem Organisationernes ansvarlige Ledere, vedtoges det saa hurtigt som muligt at tage en samlet Forhandling om alle de Virksomheder, hvor der var Uenighed, og en saadan Forhandling fandt Sted fra Tirsdag Eftermiddag den 1. April til Onsdag Morgen den 2. April. Da man sluttede Forhandlingerne Kl. $4^1/_2$ Morgen, var der opnaaet Enighed om samtlige verserende Stridsspørgsmaal, dog henvistes enkelte Provinsvirksomheder til fortsat Forhandling, men i den trufne Overenskomst, hvis Indhold er meddelt samtlige Afdelinger i et særligt Cirkulære, er der givet en saadan Anvisning med Hensyn til, hvorledes der skal gaas frem, at Resultatet paa Forhaand maa anses for nogenlunde sikkert. En særlig Sag vedrørende Frichs i Aarhus var udsat til Behandling Torsdag den 3. April; ogsaa denne Sag fik en Behandling og en Afgørelse, som var fuldt ud tilfredsstillende for Arbejderne hos dette vort største Provinsfirma.

Hermed tør det slaas fast, at Overenskomstens Gennemførelse i nøje Overensstemmelse med dens Forudsætninger er sikret. Hvad der derefter kan komme paa Basis af Overenskomstens Løfteparagraf eller derved, at der endnu maatte vise sig Firmaer, som ikke

helt og fuldt har gennemført Overenskomsten i Overensstemmelse med foranstaaende, er noget for sig, men vi fastslaar med Tilfredshed, at man hidtil ikke har kunnet beklage sig over, at vi ikke var i Stand til fra Organisationernes Side at faa de vedtagne Overenskomster respekterede af rette Vedkommende.

8-Timersdagen.

Som kortelig berørt i forrige Nummer af Bladet har Indenrigsministeriet under 24. Februar tilskrevet De samvirkende Fagforbund med Anmodning om at udpege 4 Medlemmer til at indtræde i en Kommission om 8-Timersdagen, en Kommission, hvis Opgave skal være følgende:

1. at tilvejebringe Oplysninger fra Udlandet om Arbejdstidens Længde og øvrige Forhold, der staar i Forbindelse hermed.
2. at udarbejde Forslag til Lov om Arbejdstiden i Haandværk, Industri, Handel, Landbrug og Søfart samt Regler for saadanne Afvigelser fra den lovbestemte Arbejdstid, som af samfundsmæssige Grunde maatte være fornødne.

Kommissionen skal kunne foreslaa en kortere Arbejdstid for Fag, hvor Hensynet til Arbejdernes Sundhed maatte gøre dette rimeligt, og skal søge at tilvejebringe særlige Regler for saadanne Fag, hvor det vil være naturligt, at Arbejdstiden fastsættes som Gennemsnit for længere Perioder, f. Eks. for Landbruget.

Kommissionens Arbejde vil være at fremme saaledes, at Forslaget til Ordningen om en lovbestemt Arbejdstid for Haandværk og Industri kan foreligge inden 1. Juli 1919 og for de øvrige Omraader inden 1. Oktober 1919.

Som man ser, er det en kort Frist, denne Kommission har faaet til at diskutere i, til at indhente Oplysninger i og til at bearbejde Materialet i om dette store Problem, der for første Gang forelægges en dansk Kommission saa vel som forøvrigt Lovgivningsmagten.

Kommissionen er da ogsaa i en Fart bleven nedsat. Den paabegyndte sine Møder allerede den 17. Marts, og der er atter siden afholdt en Række Møder og nedsat forskellige Udvalg, hvis Opgaver det er at undersøge de økonomiske Virkninger af 8-Timersdagens Gennemførelse, Spørgsmaalet om Arbejdsintensiteten, altsaa f. Eks. Spørgsmaalet om i hvilken Grad der med en kortere Arbejdstid kan produceres samme Varemængde som med en længere Arbejdstid.

Et tredie Udvalg har faaet overdraget Opgaven at udarbejde Forslag paa Grundlag af de enkelte foreliggende og efterhaanden indhentede Oplysninger.

Naturligvis vil de Oplysninger, som kommer til at foreligge om herhenhørende Forhold i Udlandet, faa en overordentlig stor Betydning, men dernæst er det klart, at Synspunkterne er og maa være højst forskellige. Det er ikke noget nyt, at de forskellige Erhverv altid synes om sig selv, at de har og maa have en Særstilling. Hovedsagen er da ogsaa, at vi staar i Arbejdstidsforkortelsens Tegn, og derom er sikkert alle enige.

Naturligvis er Arbejdsgivernes Standpunkt saavel i Industrien som i Landbruget nærmest dette, at der ikke bør lovgives paa dette Punkt, men at Spørgsmaalet om Arbejdstidens Regulering og Forkortelse bør overlades til Organisationerne. Man haaber vel paa, at der skal komme Tider, hvor Arbejdernes Organisationer staar mindre gunstigt i det end for nærværende, og saa gør man sig vel Haab om bedre at kunne indrette sig efter Ønske, end naar først Spørgsmaalet er fastlagt gennem Lovgivningsfaktorerne.

Arbejderne vil vel formodentlig fastholde det gamle socialdemokratiske Krav om en lovfæstet Maksimalarbejdsdag, selvom Styrken af dette Krav i nogen Grad vil paavirkes af, i hvilken Grad man stoler paa Arbejderorganisationernes fortsatte Styrke og Fasthed.

Der er altsaa stor Hast og kun levnet kort Tid til Indsamling og Bearbejdelse af det nødvendige Stof, men Hovedvægten turde vel ogsaa blive lagt paa, hvorledes Forholdene i Øjeblikket har udviklet sig eller er under Udvikling i vore Nabolande, men det kan ikke nægtes, at det i denne Situation er en fastslaaet Kendsgerning, at med Hovedorganisationernes Overenskomst i Januar er Arbejdstiden forkortet for alle Arbejdere, hvorom der haves Oplysninger, med henimod 6 Timer ugentlig, naar denne Overenskomst er endelig gennemført. Det vil sige, at den ugentlige Arbejdstid vil være forkortet fra gennemsnitlig ca. 56,9 til ca. 51,2 Timer, og her er det atter en Behagelighed for Jærn- og Metalindustriens Arbejdere at vide, at ligesom vi før Overenskomsten laa under Gennemsnittet, saa vil vi ogsaa i Fremtiden være under Gennemsnittet, saa langt som fra ca. 51,2 til 50,5, og dermed blev i alt Fald ogsaa 8-Timersdagen gennemført for Lørdagens Vedkommende.

Arbejdsforholdenes fremtidige Regulering.

Spørgsmaalet om Industriens og Haandværkets Fremtid og Arbejdsforholdenes Regulering er for Tiden mere levende end nogensinde, hvadenten man tager Spørgsmaalet en detail eller man tager det i sin store Almindelighed. Hos os former Forholdene sig for Tiden som en Kamp mellem Organisationerne om Fastsættelse af Arbejdsbetingelserne for indeværende Aar. Nogle kalder det en Tovtrækning, og i forskellige Kredse søger man af forskellige Grunde at svække Tilliden til Organisationernes Evne til at træffe en naturlig Ordning.

Nogle tror, at det hele maa ende i tvungen Voldgift med Staten som afgørende og bestemmende Faktor, andre mener, at Udviklingen maa gaa i Retning af »Proletariatets Diktatur«, saaledes som man kender Beteg-

nelsen fra de Lande, hvor man efter Slutningen af Verdenskrigen beskæftiger sig med Revolutioner og Borgerkrige.

Under alt dette spores dog tydeligt Forsøgene paa at skabe System ud af det ny, som opstaar, i Erkendelse af, at Arbejdet under en eller anden Form maa gaa sin Gang.

Verdenskrigen har selvfølgelig ikke afskaffet Konkurrencen, som ingen Samfundsmagt vil kunne afskaffe, i alt Fald ikke med den nuværende Samfundsorden eller den, som man har i Sigte indenfor overskuelige Tider. Konkurrencen har bare antaget ny Former, væsentligst baseret paa Verdenskrigens Resultater, hvor Herredømmet over de Distrikter, som leverer Raavarerne (Kul, Jærn, Kali o. s. v.) er blevet erobret af nye Magter, og i det hele taget skydes Spørgsmaalet om Tilførsel af færdige Varer i Stedet for Raastoffer stærkt i Forgrunden.

Men bagom de store økonomiske og industristrategiske Spørgsmaal, som saaledes opstaar, er der et, som synes altbeherskende for Tiden: Hvorledes og ved hvem skal Industri- og Produktionsforholdene dirigeres i Fremtiden?

At Arbejderne under en eller anden Form maa være delagtige i Industriens og Haandværkets Ledelse samt delagtige i Udbyttet synes allerede almindelig anerkendt.

Vi har tidligere berørt den Kendsgerning, at man umiddelbart efter Verdenskrigens Slutning i Tyskland gik til at oprette det saakaldte »Arbeitsgemeinschaft«, i Virkeligheden en ny industriel Regering, som ved en paritetisk sammensat Ledelse af lige mange Arbejdsgiver- og Arbejderrepræsentanter skulde være den Samfundsmagt indenfor Staten, som fremtidig bestemmer alt vedrørende Industrien, lige fra de store Produktions- og Omsætningsspørgsmaal til Løn- og Arbejdsvilkaar for hver enkelt Arbejder.

Ogsaa fra England lyder Efterretningerne paa, at Arbejdsgivere og Arbejdere slutter sig sammen om Varetagelsen af Industriens, d. v. s. deres fælles Interesser, i Erkendelsen af, at en Ordning er nødvendig for Befolkningens Eksistens.

Rundt omkring, ogsaa herhjemme og i de skandinaviske Broderlande, beskæftiger man sig med Tanken om at gøre Arbejderne delagtige ikke alene i Ledelsen af Virksomhederne, men ogsaa i disses eventuelle Udbytte.

Om Udviklingen vil gaa denne Vej, eller hvilken Form og Retning den vil tage, skal vi ikke for nærværende komme nærmere ind paa, men det synes afgjort, at vi staar for Nydannelser med Hensyn til Industriens og Haandværkets, ja maaske hele Erhvervslivets Organisation.

Unægtelig rummer den nuværende Ordning store Farer. En Aarrække har Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer vel vist sig i Stand til at ordne Arbejdsforholdene, uden at der opstod sociale Kampe af større Omfang eller af særlig ødelæggende Art for vort hjemlige Samfund, men i en Tid som den nuværende, hvor Brydningerne er stærke, maa det naturligvis tages op til Overvejelse, om der nu ogsaa i den nuværende Ordning kan siges at være nødvendig Garanti for en Udvikling, som byder Arbejdets Udøvere den tilstrækkelige Sikkerhed ikke alene for Arbejdets rolige Gang, men ogsaa for en retfærdig og rimelig Andel i Arbejdsudbyttet.

Overenskomsten med Statsværkstederne.

Efter Indgaaelsen af Overenskomsterne for Jærn- og Metalindustrien, som har en naturlig Virkning ikke alene paa Forholdene i en Række andre Fag, men ogsaa paa den Del af Jærn- og Metalindustrien, som ikke er organiseret indenfor Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, har der været ført Forhandlinger med Statsværkstederne, og vi skal her rent antydningsvis nævne Resultaterne.

Orlogsværftet.

Mellem Statens Orlogsværft og de hos dette beskæftigede Smede og Maskinarbejdere er der første Gang indgaaet en formelig Overenskomst, dateret 28. Marts d. A., og undertegnet paa Regeringens Vegne af Forsvarsminister P. Munch sammen med en Række Repræsentanter for Arbejderne.

Overenskomsten omfatter Minimallønnen, som er 66 Øre for unge Svende i 2 Aar efter Læretidens Udløb (Læretiden er 4 Aar); efter 2 Aars Forløb faar de 70 Øre. Mindste Antagelsesløn er 74 Øre. Iøvrigt har man antaget de for Jærnindustrien gældende Principper.

Timelønnen forhøjedes for hver enkelt Arbejder med 15 Øre med Undtagelse af dem, som paa Grund af manglende Akkordfortjeneste har haft en særlig høj Timeløn. De sidste faar en saadan Lønstigning, at deres Timefortjeneste eksklusive Dyrtidstillæg hæves med ca. 13 pCt.

Endvidere er der fastsat en Række Bestemmelser vedrørende »Tillæg til Akkord«, »Akkordafslutninger«, »Afsavnspenge«, »Præmiebetaling« samt vedrørende Overenskomstens tilbagevirkende Kraft til 1. Februar.

Den afsluttede Overenskomst kan sikkert siges mindst at bringe vore Kolleger paa Orlogsværftet op paa Højde med den private Industri.

Hærens tekniske Korps.

Ogsaa i Hærens tekniske Korps, Geværfabrikken, Kanonværkstedet og Laboratoriet, er der opnaaet adskillige Forbedringer i Løn- og Arbejdsvilkaar.

Minimallønnen er fastsat til 74 Øre, for Udlærlinge fra Korpset til 66 Øre de første 3 Maaneder, derefter 70 Øre i Resten af det første Aar, medens den for Udlærlinge andre Steder fra er fastsat til 66 Øre første Aar og 70 Øre andet Aar.

Timelønnen hæves med 15 Øre, undtagen hvor særlige Forhold (Alder, Invaliditet) eller andet gør sig gældende. Til saadanne gives en Lønstigning svarende til 13 pCt.

Alle Akkorder hæves med gennemgaaende 13 pCt. efter lokal Forhandling om den nærmere Maade, hvorpaa dette skal foregaa.

Endvidere er der her som paa Orlogsværftet truffet tilsvarende Aftaler vedrørende Afsavnstillæg, Akkordafslutninger og Præmiebetaling, ligesom Aftalerne faar tilbagevirkende Kraft til 1. Februar for Timelønstillægets Vedkommende.

I Hovedsagen er det altsaa omtrent de samme Aftaler for Orlogsværftet og Hærens tekniske Korps, og det er vel meget forstaaeligt, da begge Værksteder sorterer under samme Ministerium.

Vor Afdeling 8 meddeler os ganske vist, at Overenskomsten for Hærens tekniske Korps endnu ikke er underskrevet af Parterne, men at samtlige Aftaler har virket fra 1. April, hvorfor den fuldt kan betragtes som gennemført.

Endvidere meddeler Afdelingen, at Overenskomsten har været forelagt Medlemmerne, hvor den godkendtes uden Diskussion.

Statsbaneværkstederne i København, Aarhus og Nyborg.

Saa sent som i December Fagblad f. A. kunde vi meddele om »en gennemgribende Lønreform for Haandværkere og Arbejdsmænd ved De danske Statsbaner«, men ogsaa her maatte Jærn- og Metalindustriens Overenskomst af Februar øve sin Indflydelse. Straks efter Indgaaelsen af denne, toges der fat paa Forhandlingerne om en Række Krav vedrørende Statsbaneværkstederne i København, Aarhus og Nyborg samt Remiserne, der er spredte rundt omkring i Landet.

Resultatet af Forhandlingerne er allerede godkendt af Medlemmerne i de ovenfor nævnte Byer, og det opnaaede Resultat er følgende:

For Værkstedsarbejderne:

Antagelseslønnen er 70 Øre, efter 2 Maaneder 72 Øre og ved fast Ansættelse 74 Øre pr. Time, stigende i Løbet af 6 Aar til 80 Øre. Udlærlinge det første Aar 66 Øre.

Til Akkorderne lægges 13 pCt., saaledes at der med det sidste Tillæg gives 25 pCt.

Remisehaandværkerne

oppebærer fremtidig de samme Timelønninger som i Værkstederne. Ligeledes erholder de et Særtillæg for Afsavn af Akkord.

For Arbejdet mellem Kl. 6 Eftermiddag og 6 Formiddag ydes et Tillæg af 25 pCt. Overtidstillæg betales som i Værkstederne.

Arbejdstiden bliver for alle Haandværkere 48 Timer effektivt pr. Uge.

Foruden de ovennævnte Tillæg erholder samtlige Statsbanearbejdere et Dyrtidstillæg, som nu vurderes til 30 Øre pr. Time.

Resultatet er for Værkstedsarbejdernes Vedkommende, at Timelønningerne er hævede for nyantagne med 20 Øre, for ældre Arbejdere med 14 Øre, og Akkorderne er som nævnt hævede med 13 pCt., men navnlig for Remisearbejderne er de opnaaede Tillæg et betydeligt Fremskridt, idet disse er blevne sat paa samme Løn som Værkstedsarbejderne med permanent Timeløn, men det kan vel kun siges at være en Retfærdighedshandling, da disse Folks Lønninger igennem mange Aar har været Genstand for Misfornøjelse.

Smedeforbundets Statistik.

Som alle vore Medlemmer af egen Erfaring ved, udgiver Smedeforbundet planmæssigt en Medlems-, Svende-, Lærlinge- og Lønstatistik.

Vi gjorde det første Gang i 1898, og siden er der den anden Uge i November med 1 eller 2 Aars Mellemrum indsamlet statistisk Materiale til Bearbejdelse. Der er aldrig mere end 2 Aar mellem hver Gang og aldrig mindre end 1 Aar, og vi har igennem Aarene systematisk fulgt de samme Linier ved Indsamlingen af Materiale og kun i vore Forespørgsler gjort de Forandringer, som i Aar var nødvendige af Hensyn til det Indgreb, Krigen har gjort i Aflønningsforholdene, og netop denne Planmæssighed i Anlægget og Optagelsen giver denne Statistik sin særlige Værdi — og i hvert Fald større Værdi for hvert Aar, der gaar.

Der har imidlertid fra forskellige Sider været næret Frygt for, at den i Afdelingerne vaagnende stærkere og stærkere Interesse for aktuel Statistik vilde komme til at skade Forbundets systematiske Indsamling af Statistik i Form af, at vore Medlemmer vilde undlade at indgive Lønskema. Hvorvidt dette har haft denne Indflydelse eller ikke, er selvfølgelig vanskeligt at have nogen Mening om; ser man paa Indleveringen af Antal Lønskemaer, saa er Forholdet til Medlemsantallet nu paa det nærmeste som i tidligere Tid, nemlig at ca. Halvdelen af Medlemmerne afleverer Lønskema.

Selvfølgelig vilde det være bedre, om endnu flere afleverede Lønskema, men Sagen er vel nok den, at Statistikken ikke aflokker alle vore Medlemmer en Interesse, der staar i noget som helst Forhold til det virkelig store og omfattende Arbejde, som det er at fremskaffe en saadan Statistik. Der paastaas, at andre af vore Medlemmer hævder, at de ikke vil aflevere Lønskema, fordi denne Statistik, som de siger, ingen Værdi har, fordi Spørgsmaalene er for faa, og fordi den ikke spænder over hele Indtægten, samt fordi den ikke føres *up to date*.

Om den Sag kan der nu siges mange Ting, men navnlig 4 Hovedargumenter har været afgørende for Hovedbestyrelsen hidtil, nemlig:

1. at jo mere man spørger om, desto vanskeligere faar man det besvaret,
2. at den nuværende 2- eller 1-aarige Statistik paa mange Omraader er af meget høj Værdi,
3. at *à jour* Statistik for Smedeforbundet vilde betyde Oprettelse af en særskilt Kontorafdeling med stort Kontorhold, hvis Materialet skulde bearbejdes i Løbet af et Kvartal, og det vilde blive saa kostbart,

at det Resultat, man opnaaede, maaske ikke vilde betyde en Fordel for Forbundet eller Medlemmerne, der nær vilde være disse Omkostninger værd,

4. og endelig det, at skulde der søges Oplysninger for et enkelt Værksted, saa har vi jo altid forholdsvis let ved at faa nogenlunde direkte gode Oplysninger ved en øjeblikkelig Undersøgelse paa Stedet.

Imidlertid tyder vore Afdelingers begyndende Arbejde for aktuel Statistik godt som Udtryk for Medlemmernes Interesse for Arbejdet, og vi vil derfor benytte Lejligheden til at sige, at forhaabentlig vil dette ikke føre med sig, at Medlemmernes Interesse for og Villighed til at aflevere Lønskema, naar Forbundet spørger, bliver svækket. Forbundets aarlige eller 2-aarige Statistik har nemlig haft og har fortsat sin store Mission at udføre.

* * *

I 1917 optog vi ogsaa Lønstatistik. Den udkom i Juli 1918 og er omtalt i Oktober-Fagbladet 1918. I Aar har vi sat alle Kræfter ind paa at faa den bearbejdet hurtigst muligt, fordi vi skulde bruge dens Resultater ved Forhandlingerne om Overenskomsterne. Det lykkedes os ved Hjælp af — skal vi sige »alle Kneb« — at faa Manuskriptet rettidigt færdigt. Trykningen er derimod ikke gaaet lige saa glat, for der er nemlig ikke Skrift at opdrive i tilstrækkelig Mængde, efter hvad Bogtrykkerne hævder, men Statistikken vil dog tilgaa vore Medlemmer saa nogenlunde samtidig med dette Fagblad, og det vil dog altsaa sige, at det denne Gang er lykkedes os at faa Lønstatistikken ud noget tidligere end i Fjor.

* * *

Vi gengiver nedenstaaende en Del af de Bearbejdelser og Bemærkninger, som Hr. cand. mag. Sv. Trier har gjort til Statistikken:

Medlems- og Lærlinge-Statistik.

I November 1918 var der Landet over beskæftiget 13,248 Svende eller 600 mere end i 1917 og mere end nogensinde før. Der har nemlig ved de forskellige Opgørelser været beskæftiget følgende Antal Svende:

1903.....	6787	1913.....	12296
1905.....	6992	1915.....	12756
1907.....	9594	1917.....	12630
1909.....	9412	1918.....	13248
1911.....	10841		

Af de 13,248 Smede- og Maskinarbejdere var ikke mindre end 12,978 Medlemmer af Forbundet, hvad der svarer til 98 pCt. af samtlige arbejdende. Kun 269 ud af samtlige 13,248 har saaledes ikke været Medlemmer; nogle af dem kan staa i en nærstaaende anden Organisation. Af de 269 var ca. 110 beskæftiget paa Statsværksteder.

I *København* arbejdede 6262 Svende (ca. 400 mindre end i 1917); heraf var de 6144 organiserede i Forbundet, hvad der svarer til 98 pCt. Af de 118 udenfor Forbundet staaende var de 84 beskæftiget i Statsværksteder. Disses Organisationsprocent var kun 95, medens alle de andre Virksomhedsgruppers Procent er lige ved de 100 (bortset fra Transportselskaber med eget Værksted), hvor der af 65 beskæftigede kun var 54 i Forbundet.

Udenfor København var der i 1918 beskæftiget 6986 Svende (eller ca. 1000 mere end i 1917); af disse var 6834 Medlemmer af Forbundet eller som i København 98 pCt.

Organisationsprocenten har tidligere været meget udførligt behandlet, men da den nu er saa høj, som den kan blive, nemlig 98, og der ingen Forskel er de forskellige Steder, saa vilde det være overflødigt at træffe Sammenligninger, og derfor er der kun ofret nogle faa Bemærkninger om dette Forhold.

Optællingen af *Lærlinge* udviser for Aaret 1917—18 en Stigning i disses Antal, der svarer nogenlunde til Stigningen i Toaaret 1915—17.

Lærlinge	Foraar		Efteraar						
	1903	1905	1907	1909	1911	1913	1915	1917	1918
København.....	1553	1676	1554	1765	1739	1963	2335	2493	2590
8 større Provinsbyer..	1234	1044	1274	1293	1272	1346	1519	1804	1836
Andre Provinsbyer...	1399	1302	1445	1425	1519	1605	1722	2043	2309
Ialt...	4186	4022	4273	4483	4530	4914	5576	6340	6735

Paa samme Tid var *Svendenes* Antal:

Svende	Foraar		Efteraar						
	1903	1905	1907	1909	1911	1913	1915	1917	1918
København.....	3462	3334	4902	4816	5723	6540	6979	6655	6262
8 større Provinsbyer..	1917	1969	2639	2585	2783	3163	3181	3093	3418
Andre Provinsbyer...	1368	1639	2053	2061	2380	2593	2590	2376	3568
Ialt...	6747	6992	9594	9412	10841	12296	12756	12630	13248

I København er Antallet af Lærlinge steget med ca. 100, skønt Svendenes Antal er 400 mindre i 1918 end i 1917. I de større Provinsbyer er Lærlingeantallet kun steget med ca. 50 mod en Stigning af Svendetallet paa 300. I de øvrige Provinsbyer (med de nye Skibsværfter m. m.) er der en Stigning mellem 250 og 300 blandt Lærlingene, medens Svendenes Antal er steget med hele 700.

I 1896 var der for hver 100 Svende 46 Lærlinge, i 1918 — 22 Aar efter — 51 Lærlinge, altsaa nogen Stig-

ning, som dels maa antages at skyldes Metalindustriens gode Tider, dels at der er trukket Veksler paa gode Tider i Fremtiden ogsaa! Svingningerne i Forholdet mellem Svendes og Lærlinges Antal ses imidlertid tydeligere af følgende Oversigt over, hvormange af 100 arbejdende Personer, der var Svende, hvor mange Lærlinge.

	København			8 større Provinsbyer		
	Svende	Lærlinge	Ialt	Svende	Lærlinge	Ialt
1896.....	»	»	»	»	»	»
1903.....	69	31	100	61	39	100
1911.....	77	23	100	69	31	100
1918.....	71	29	100	65	35	100

	Andre Provinsbyer			Hele Landet		
	Svende	Lærlinge	Ialt	Svende	Lærlinge	Ialt
1896.....	»	»	»	69	31	100
1903.....	49	51	100	62	38	100
1911.....	61	39	100	71	29	100
1918.....	61	39	100	66	34	100

Lønstatistik.

Der er i November 1918 til Forbundet indgaaet 9277 Lønskemaer eller fra ca. 70 pCt. af samtlige arbejdende Svende. Absolut set er der kommet op imod 200 flere Skemaer ind end i 1917, i Forhold til de arbejdende Svende et Par Procent færre. Af Skemaerne er 4488 fra København (i 1917: 4551) og 4789 fra Provinsen (i 1917: 4548). I København har 72 pCt. (i 1917: 69 pCt.), i Provinsbyerne 69 pCt. (i 1917: 76 pCt.) af Svendene indsendt Skema.

A. Timelønsstatistik.

Minimaltimelønnen er siden Opgørelsen i 1917 hævet fra 41 Øre til 46 Øre. Dette betyder for et Fag og paa en Tid, hvor Lønningerne ligger saa saare langt fra Minimallønnen, ikke meget. Det viser sig nemlig, at *Timelønnen* for Smede- og Maskinarbejdere — uden Tillæg for Akkord, Over- eller Natarbejde, særlige Tillæg for smudsigt Arbejde eller lignende og uden Dyrtidstillæg — udgjorde i November 1918 *i Gennemsnit for hele Landet 66,5 Øre* i Modsætning til 57,0 Øre i 1917, 47,5 Øre i 1915.

Fra 1898 til 1917 har Timelønnens Bevægelse været følgende:

	Gennemsnits-Timeløn		Aarlig Stigning
1898.....	33,1	Øre	
1900.....	35,8	—	4,1 pCt.
1902.....	36,2	—	0,6 —
1904.....	36,4	—	0,8 —
1906.....	37,7	—	1,8 —
1907.....	39,2	—	4,0 —
1908.....	40,3	—	2,8 —
1909.....	40,6	—	0,7 —
1911.....	42,0	—	1,7 —
1913.....	44,1	—	2,5 —
1915.....	47,5	—	3,8 —
1917.....	57,0	—	9,5 —
1918.....	66,5	—	16,7 —

Stigningen fra 1915 til 1917 var noget hidtil ganske uset, over dobbelt saa stor som fra 1898 til 1900, da Lønnen steg 4,1 pCt. aarlig. Men i det sidste Aar er den igen omtrent dobbelt saa stor forholdsvis som fra 1915 til 1917. I disse to Aar steg den *aarlig* 9,5 pCt., i det sidste Aar *16,7 pCt.*

I *København* er Gennemsnitstimelønnen alene i de 20 Aar fra 1898 til 1918 steget med ikke mindre end ca. 94 pCt.

I det sidste Aar er Timelønnen for Københavnere steget med 15 pCt., medens den i de *to* Aar 1915—17 kun var steget 18 pCt. I absolutte Tal er det — ligesom i de *to* Aar 1915—17 — for alle Aldre med ca. 9 Øre, at Timelønnen gennemsnitlig er steget.

For de forskellige Grupper af Virksomheder i København viser Timelønnen sig at være saaledes:

København	Gennemsnitsløn i Øre											
	1906	1908	1909	1911	1913	1915	1917	1918
Statsværksteder	36,6	38,4	40,8	40,9	44,1	47,4	53,7	60,8
Større Fabrikker	37,7	40,4	39,7	40,7	42,1	45,6	54,9	62,9
Transportselskaber med eget Værksted	»	»	44,7	49,7	49,9	56,1	59,9	68,4
Mindre Fabrikker og Værksteder	41,1	43,8	44,8	47,8	49,1	55,8	63,8	68,0
I. Større og mindre Fabrikker ialt	38,5	40,5	40,7	41,5	43,4	47,2	55,5	63,5
II. industr. Virksomh. med eget Værksted	44,6	52,5	52,7	51,5	55,1	58,6	73,0	83,0
III. Grovsmedier	44,0	46,9	47,5	48,8	51,2	55,8	72,8	86,6
IV. Klejnsmedier	40,8	43,4	43,4	44,7	47,4	51,7	62,3	68,9
V. Kommunale Virksomheder	»	»	»	60,5	59,7	63,5	74,3	80,2
VI. Forskellige Virksomheder	41,9	42,7	45,3	47,2	49,5	55,2	64,5	75,0
Ialt	39,4	42,7	42,7	43,9	46,1	50,0	59,0	67,7

Forskellen mellem de forskellige Lønninger maa naturligvis ses i Forbindelse med den forskellige Adgang, der indenfor Grupperne er til Akkordfortjeneste.

For *Provinsbyerne* (derunder Stationsbyer o. l.) er Stigningen i de 20 Aar fra 1898 til 1918 34,1 Øre, medens den tilsvarende Stigning i København har været 32,8 Øre. I Forhold til Lønningerne i 1898 er Stignin-

gen udenfor København endnu større, nemlig 109 pCt. mod 94 pCt. i København.

Hvad *Minimallønnen*, som i November 1918 altsaa var 46 Øre, angaar, ja saa er Forholdet jo det, at næsten ingen staar paa denne. I København tjente 99 pCt. og i Provinsen 98 pCt. mere end Minimallønnen.

Absolut set var der i København 43, der tjente under Minimallønnen, og 5, der stod paa denne, i Provinserne henholdsvis 66 og 24. Af samtlige 9277 Svende, der har indsendt Lønskema, har saaledes kun 138 tjent Minimallønnen eller derunder. Af disse 138 hørte de 118 til Aldersklassen »under 25 Aar«! I 1918 er der færre end nogensinde før knyttet til Minimallønnen.

B. Timefortjenestestatistik.

Naar Ordet »Timefortjenestestatistik« benyttes her som Overskrift i Stedet for »Akkordlønstatistik« saaledes som i tidligere Aar, skyldes dette de ekstraordinære Lønningsforhold, som bevirker, at man ikke med Sikkerhed af en Ugebetaling kan se, hvorledes de Beløb, der ikke er Timeløn, fordeler sig mellem Akkordoverskud og Dyrtidstillæg af mange forskellige Arter. Med nogenlunde Sikkerhed kan Timefortjenesten fastslaas — men ikke Overskudet. For Aaret 1917 forsøgtes det at holde Dyrtidstillægget helt ude fra Statistikken, saa Sammenligning mellem 1918's og 1917's Forhold vil blive noget skæv, men med de tidligere Aar vil Tallene fra 1918 godt kunne sammenholdes, idet da Overskud for 1918 blot ikke maa betragtes som Akkordoverskud, men som Ugeindtægt udover Timelønnen. Før 1917 har der jo ikke været andet Overskud end det ved Akkorden indvundne, saa Betegnelsen »Ugeindtægt udover Timelønnen« ogsaa vil passe paa disse Aar.

	København			Provinserne			Hele Landet		
	1898	1908	1918	1898	1908	1918	1898	1908	1918
Gennemsn. Timeløn ..	34_{90} Ø.	$42_{,7}$ Ø.	$67_{,7}$ Ø.	$31_{,8}$ Ø.	$38_{,1}$ Ø.	$65_{,4}$ Ø.	$33_{,1}$ Ø.	$40_{,3}$ Ø.	$66_{,5}$ Ø.
Stign. mell. Tællingerne	22 pCt.		59 pCt.	22 pCt.		72 pCt.	22 pCt.		65 pCt.
Gennemsn. Overskud pr. Time (udover Timelønnen).....	$5_{,6}$ Ø.	$8_{,2}$ Ø.	$55_{,5}$ Ø.	$3_{,2}$ Ø.	$7_{,5}$ Ø.	$32_{,1}$ Ø.	$4_{,4}$ Ø.	$7_{,8}$ Ø.	$43_{,4}$ Ø.
Stign. mell. Tællingerne	46 pCt.		577 pCt.	134 pCt.		328 pCt.	77 pCt.		456 pCt.
Gennemsnitlig Samlet Timefortjeneste..	**$40_{,5}$ Ø.**	**$50_{,9}$ Ø.**	**$123_{,2}$ Ø.**	**$34_{,5}$ Ø.**	**$45_{,6}$ Ø.**	**$97_{,5}$ Ø.**	**$37_{,5}$ Ø.**	**$48_{,1}$ Ø.**	**$109_{,9}$ Ø.**
Stign. mell. Tællingerne	*26 pCt.*		*142 pCt.*	*32 pCt.*		*114 pCt.*	*28 pCt.*		*128 pCt.*

For ingen af Aarene er der ved Beregningen af Timefortjenesten medtaget Ekstraindtægt ved Overeller Natarbejde, Tillæg for smudsigt Arbejde eller lignende*).

Det er 20 Aar siden den første Landet omfattende Lønstatistik for Smedeforbundets Medlemmer fremkom. Her skal da straks gives med faa Tal Udviklingen fra da til nu, idet der anføres gennemsnitlig Timeløn, Overskud pr. Time udover Timeløn samt samlet Timefortjeneste for de tre Aar 1898, 1908 og 1918.. I Overskudet og i den samlede Timefortjeneste er i Overensstemmelse med det ovenfor anførte indbefattet ikke alene de særlige Dyrtidstillæg, der ydes nogle Steder, men ogsaa Augustreguleringens Tillæg og Statens Dyrtidstillæg til dens Funktionærer. Uden de to sidste Tillæg vilde Overskudet være 43,4 Øre pr. Time i København, 23,7 Øre i Provinserne og ikke som anført nedenfor henholdsvis 55,5 og 32,1 Øre.

I de 20 Aar under ét er Timelønnen fordoblet (fra 33,1 til 66,5 Øre), Overskudet tidoblet (fra 4,4 til 43,4 Øre) og den samlede Timefortjeneste omtrent tredoblet (fra 37,5 til 109,9 Øre). Medens Timelønnen i 1898 udgjorde det allervæsentligste af Indtægten, saa er nu Overskudet (og heri Dyrtidstillægene) kommet til at spille en stor Rolle. Medens Overskudet i 1898 saaledes kun var 12 pCt. af den samlede Timefortjeneste, er den i 1918 hele 40 pCt. af den. Selv om man saa bort fra Dyrtidstillægene, vilde Overskudet alligevel udgøre over 30 pCt. af den samlede Fortjeneste.

En Oversigt over Udviklingen fra Tælling til Tælling i de 20 Aar fremgaar af Tabellen Side 77.

Alle de hidtil nævnte Tal omfatter Smede og Maskinarbejdere i alle de forskellige Grupper af Fag. De Fejl og Unøjagtigheder ved Materialet, der sikkert for 1918 er noget større end for tidligere Aar, vil derfor antagelig ikke være af større Betydning for disse samlede Gennemsnitstal, ligesom heller ikke den Omstændighed, at hele Materialet beror paa *én* Uges Forhold, her vil virke særlig forstyrrende. Men hele Dyrtidstillægsordningen har bevirket, at vi i Aar har maattet lade den Kolonne, der plejer at staa sidst i ovenstaaende Oversigt, udgaa. Den plejer at give Oplysning om »Overskud pr. akkorddeltagende Smed«, men vi ved ikke, hvor mange *akkord*deltagende Smede der findes, men kun hvor mange der har faaet Udbetaling udover Timelønnen i den paagældende Uge. Nogle af disse Udbetalinger har kun været Dyrtidstillæg og ikke Akkordoverskud. Og da vi véd, at *alle* har faaet Dyrtidstillæg,

*) Denne Slags Tillæg synes iøvrigt kun at have udgjort et ganske ubetydeligt Beløb i Gennemsnit.

	Aar	Gennemsnitlig *Timefortjeneste* for *alle* Smede			Overskudet giver gennemsnitlig for *alle* Smede et Tillæg til Timelønnen paa
		Timeløn	Overskud	ialt	
København	1898	34,9 Øre	5,6 Øre	40,5 Øre	16 pCt.
	1906	39,4 —	8,1 —	47,5 —	20 —
	1907	41,1 —	9,3 —	50,4 —	23 —
	1908	42,7 —	8,2 —	50,9 —	19 —
	1909	42,7 —	9,7 —	52,4 —	23 —
	1911	43,9 —	9,8 —	53,7 —	22 —
	1913	46,1 —	11,5 —	57,6 —	25 —
	1915	50,0 —	15,8 —	65,8 —	32 —
	1917	59,0 —	28,9 —	87,9 —	49 —
	1918	67,7 —	55,5 —	123,2 —	82 —
Provinserne	1898	31,3 —	3,2 —	34,5 —	10 —
	1906	36,0 —	6,4 —	42,4 —	18 —
	1907	37,3 —	6,8 —	44,1 —	18 —
	1908	38,1 —	7,5 —	45,6 —	20 —
	1909	38,4 —	6,0 —	44,4 —	16 —
	1911	40,1 —	7,4 —	47,5 —	18 —
	1913	41,9 —	8,6 —	50,5 —	21 —
	1915	44,7 —	10,6 —	55,6 —	24 —
	1917	55,0 —	14,8 —	69,8 —	27 —
	1918	65,4 —	32,1 —	97,5 —	49 —
Hele Landet	1898	33,1 —	4,4 —	37,5 —	13 —
	1906	37,7 —	7,3 —	45,0 —	19 —
	1907	39,2 —	8,0 —	47,2 —	20 —
	1908	40,3 —	7,8 —	48,1 —	19 —
	1909	40,6 —	7,8 —	48,4 —	19 —
	1911	42,0 —	8,6 —	50,6 —	20 —
	1913	44,1 —	10,1 —	54,2 —	23 —
	1915	47,5 —	13,5 —	61,0 —	28 —
	1917	57,0 —	21,8 —	78,8 —	38 —
	1918	66,5 —	43,4 —	109,9 —	65 —

selv om det ikke netop er udbetalt i den paagældende Uge, har alle derfor paa en vis Maade for den paagældende Uge faaet »Overskud« udbetalt.

* * *

Vi føjer endnu den Bemærkning hertil, at Statistikken jo indeholder Separattabeller over Timelønsforholdene paa hvert enkelt Værksted i hele Landet. Disse kan selvsagt ikke aftrykkes i Fagbladet, men der udsendes til alle Afdelinger og Klubber Eksemplarer til Afdelingernes Arkiv, hvortil de enkelte Medlemmer, som selv maatte ønske at eje et Eksemplar, kan faa dette til Købs hos sin Afdelingskasserer for en Pris af 25 Øre, saalænge Oplag haves.

Det københavnske Anvisningskontors Virksomhed.

1. April 1918—31. Marts 1919.

En omfattende Arbejdsløshed med en stigende daglig Til- og Afgang har præget Anvisningskontorets Virksomhed i det forløbne Regnskabsaar. Den 1. April 1918 var der ved Kontoret tilmeldt 1935 ledige Metalarbejdere. Tilgangen i Aaret har udgjort 11,959, medens Afgangen andrager 12,170, saaledes at vi pr. 31. Marts d. A. kunde notere 1724 ledige. For de enkelte Fags Vedkommende ser Tallene saaledes ud:

	1. April 1918	Tilgang	Afgang	31. Marts 1919
Formere	116	859	860	115
Slibere	23	293	295	21
Specialarbejdere	122	423	473	72
Smede og Maskinarbejdere	1674	10384	10542	1516

Til Sammenligning tjener, at den samlede Tilgang Aaret forud androg 9816, medens Afgangen var 8536. Der er altsaa anmeldt 2143 Arbejdsløshedstilfælde flere sidste Regnskabsaar, medens Afgangen har været 3634 større end i Aaret 1917—18. Af Arbejdsløshedsanmeldelserne var 8878 nye Tilfælde, medens Arbejdet i 3081 Tilfælde ikke havde strakt sig ud over 2 Maaneder, hvorfor den Arbejdsløse undgik ny Karenstid.

Antallet af Tilrejsende fra Provinsen androg 1239 og fra Udlandet 194. De tilsvarende Tal fra Aaret forud var 803 og 196. Den stærke Opgang i Antallet af Tilrejsende fra Provinsen maa sikkert tilskrives Bestemmelsen om, at de yngre Medlemmer er berettigede til at hæve al Understøttelse paa samme Sted.

Der er anmeldt 1308 Tilfælde, i hvilke der er skiftet Arbejdsplads uden forudgaaende anmeldt Arbejdsløshed.

Med Hensyn til Arbejdsanvisningen har denne været betydelig mere omfattende i afvigte Regnskabsaar end i Aaret forud. Det samlede Antal Ordrer udgør saaledes 1698 imod 1040, og medens Ordrerne omfattede 1694 ledige Pladser i Regnskabsaaret 1917—18, saa andrager Antallet af ledige Pladser i sidste Regnskabsaar 2930. Det samlede Antal Pladser, som er blevet besatte gennem Arbejdsanvisningen andrager 2076 imod 1130 det foregaaende Aar.

De besatte Pladser i afvigte Aar udgør 70,8 pCt. af de rekvirerede, medens de i det foregaaende Aar udgjorde 66 à 67 pCt. og Aaret i Forvejen 64 pCt. Det er jo imidlertid ganske naturligt, at Arbejdsanvisningen er i Stand til at besætte et større Antal Pladser, naar der gaar flere ledige. Derimod kunde det synes mærkeligt, at Arbejdsanvisningens Virksomhed er bleven saa meget større, som Tallene viser, netop i en stor Arbejdsløshedsperiode, hvor man dog maatte antage, at det frivillige Tilbud vilde være større. Imidlertid maa Aarsagen hertil søges i Arbejdsgivernes Interesse i at benytte Arbejdsanvisningen til i den nuværende Arbejdsløshedsperiode at fremskaffe de Eksempler paa Arbejdsuvilligheд, som man har Brug for i Agitationen mod de

Arbejdsløse. At Bestræbelserne ikke er lykkedes, er en bekendt Sag, og at man kun har opnaaet, at Arbejdsanvisningens Virksomhed er bleven forøget, kan vi egentlig intet have imod. Selvom vi langt fra er Tilhængere af Teorien om obligatorisk Arbejdsanvisning, saa er det dog kun naturligt, at der mellem Størrelsen af det frivillige Tilbud og Omfanget af Arbejdsanvisningens Virksomhed er et vist fornuftigt Forhold, og naar de besatte Pladser i forrige Regnskabsaar udgjorde 13,2 pCt. af hele Afgangen, og i sidste Aar 17 pCt., saa kan Arbejdsanvisningens Virksomhed udmærket godt taale at blive endnu større, hvis den virkelig skal betyde noget i Arbejdsformidlingens Tjeneste. Det er jo forstaaeligt, at den offentlige Arbejdsanvisning har haft den forholdsmæssige største Fremgang, nemlig fra 107 besatte Pladser i Aaret 1917—18 til 461 i sidste Regnskabsaar, men det maa alligevel opfattes som en Tillidserklæring til Arbejdsløshedskassen, naar dennes Arbejdsanvisning er gaaet frem fra 1023 besatte Pladser i forrige Aar til 1615 i sidste Aar. Praktisk talt foregaar al Anvisningen af Metalarbejdere nu ad skriftlig Vej. Der er i Aarets Løb udsendt 2752 Kort gennem Postvæsenet med Anvisning paa Arbejde, i 489 Tilfælde har Kontoret benyttet Bude, medens man kun i 377 Tilfælde anviste Arbejde til den Arbejdsløse ved dennes personlige Henvendelse paa Anvisningskontoret.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Bemærk! Da det vil være af Betydning for Forbundet at faa Lønstatistik for April Maaned gjort op saa hurtigt som muligt, bedes Tillidsmændene sørge for, at Skemaerne bliver indsendt til Forbundet, saa snart dette lader sig gøre. Da den sidste Lønningsdag falder paa den 25. April, vil det ikke være nødvendigt for dem, der kan naa at faa Skemaerne udfyldte, at vente med at indsende dem til efter 1. Maj.

Forretningsudvalget.

Aarhus. Hos A/S Danish Maschine Company findes der en Ordning, hvorefter der udbetales med 140—150 Øre pr. Time for Arbejde, hvorom Enighed om Akkordpris ikke opnaas. Ved en Mægling den 4. April nægtede Firmaet at betale mere end den for Akkordarbejderne ansatte Timeløn for 2 vragstøbte Tandstænger, som var udførte under den forannævnte Betalingsmaade, nemlig 150 Øre pr. Time, under Paaberaabelse af, at denne Betalingsmaade var at betragte som Lønakkord. Sagen er derefter behandlet ved et Timandsmøde den 31. Marts, hvor Firmaet indgik paa at betale det vragstøbte Arbejde med 150 Øre pr. Time. Det maa derved være afgjort, at Arbejde, der udføres paa den Maade, udføres i ren Timeløn, og ikke, som af Firmaet paastaaet, i Lønakkord.

Sagen synes iøvrigt ganske simpel. Naar Enighed om Akkord ikke er opnaaet, faar Formerne en Betaling, der er mindre, end hvad de tjener i Akkord, og det er da ganske rimeligt, at Risikoen for Arbejdet lægges paa Arbejdsgiveren og ikke paa Formeren.

Brønderslev. Paa begge Støberier er man enedes om en Arbejdstid med engelsk Lørdag.

Frederikssund. Den 1. April er der paa det derværende Jærnstøberi afholdt et Mæglingsmøde, idet en Former havde gjort Krav paa fuld Akkordbetaling, 45 Kr., for en vragstøbt Vange. Da Tilfældet er af den Art, at det er noget af en Umulighed efter Vragstøbningen at afgøre, hvor Fejlen ligger, betales Vragstøbningen med en Sum paa 30 Kr., hvorefter Sagen sluttedes.

Frederikshavn. I de udsendte Cirkulærer om Overenskomstforhandlingerne staar om A/S Houmøller, at 4 rene Timelønninger var hævede fra 128 til 148 Øre. Afdelingen har senere meddelt, at denne Indberetning er fejlagtig, idet de 4 rene Timelønninger er hævede til 152 Øre. Samtidig meddeler Afdelingen, at Akkordarbejdernes ansatte Timeløn er hævet med gennemsnitlig 30 pCt.

Fredericia. Hos A/S Ernst Voss er en Modelformers Timeløn hævet fra 124 til 129 Øre.

Grenaa. Herfra, hvor der arbejder 2 Medlemmer, og hvor Fabrikanten staar udenfor Sammenslutningen, er i Henhold til Overenskomstens Afslutning følgende meddelt: Den ene er en ældre Mand, som faar en Timebetaling af 90 Øre. Den anden besidder nogle kommunale Tillidshverv og forsømmer som Følge deraf en Tid, hvorfor man er enedes om, at han skal arbejde i Akkord, og de hidtil gældende Priser er hævet med 35—40 pCt.

Horsens. Fra A/S Møller & Jochumsen er i Henhold til Overenskomstens Afslutning meddelt, at de ansatte Timelønninger er hævede med 15 Øre hver. Akkorderne er forhøjede med 10 pCt. for Arbejdstidsforkortelsen, og dernæst tillægges der henholdsvis 5—10—15 pCt., saaledes at det gennemsnitlig bliver 10 pCt.

Helsingør. Paa Kjærulffs Støberi har de 2 derværende Formere i Erstatning for Februar faaet udbetalt hver 50 Kr. Formerne er derefter afskedigede, og Støberiet er solgt — efter Sigende til Fabrikant Obbekjær i Ribe.

Holbæk. Paa det derværende Støberi har Formerne i et Par Tilfælde maattet gaa hjem paa Grund af Kulde i Støberiet, og ved de om Erstatning herfor førte Forhandlinger, har Direktøren stillet sig ret afvisende. Mellem Afdelingen, Forbundet og Sammenslutningen er der ført en Del Korrespondance i Sagen, og det er lykkedes at faa denne afsluttet uden Mæglingsmøde, idet hver Former erholdt en Erstatning paa 6 Kr. 50 Øre. Forinden forlangte Direktøren dog, at de skulde underskrive en Erklæring paa, at de aldrig

mere vilde gaa fra Arbejdet, selv om det var nok saa koldt, men da han hurtig blev belært om, at en saadan kunde han ikke faa, frafaldt han endelig Kravet herom, og det var sikkert ogsaa det klogeste, han kunde gøre.

Kolding. Vedrørende Overenskomsten er herfra meddelt, at de ansatte Timelønninger er forhøjede med 21 Øre hver, og efter at Dyrtidstillægene er indregulerede og medregnede, er Stigningen paa Akkorderne ved Formemaskinerne 45 pCt. og for Haandformeriet 38,5 pCt.

Afdelingen meddeler, at dens Medlemmer siden 1. Februar hver Uge indbetaler 2 Kr. i den bestemte Hensigt herfor at holde den 3 Dages Sommerferie, som Overenskomsten hjemler Ret til.

Forhaabentlig vil den kommende Overenskomstforhandling medføre, at Arbejdsgiverne faar Øjnene op for, at Kravet om Sommerferie med Løn ikke mere lader sig afvise.

København. Den 2. April er afholdt Mæglingsmøde paa Flydedokken paa Krav om Forhøjelse af Timelønnen til de der beskæftigede 24 Medlemmer. Sagen blev sluttet med en gennemsnitlig Forhøjelse af 10 Øre pr. Mand og Time, at fordele efter Værftets Skøn, og Gennemsnittet er derefter 155,4 Øre.

Hos Ludvigsen & Hermann er Forhandlingerne i Henhold til Overenskomsten afsluttede med følgende: Akkorder, satte i Tiden fra 1. August 1918 til 1. Januar 1919, er forhøjede med 20 pCt., Akkorker, satte efter denne Tid, er forhøjede med 10 pCt., Lodder til Justervæsenet er forhøjede med henholdsvis 20—30 pCt., Akkorder fra før 1. August 1918 indgaar til fri Forhandling, efterhaanden som de fremkommer.

Paa Orlogsværftet er ogsaa foregaaet en lokal Forhandling, ved hvilken 8-Timers-Dagen er indført. Timelønningerne er forhøjede med 15 Øre hver, og Akkorder og Prislister er forhøjede saaledes, at Fortjenesten skal blive 13 pCt. mere end før 1. Februar d. A. Naar Enighed om Akkord ikke opnaas, betales den ansatte Timeløn plus 35 Øre. Afsavnspengene (herved forstaas et Tillæg til Timelønnen, naar det er Arbejde, hvorpaa der ikke kan gives Akkord) var tidligere 37 Øre, de er nu forhøjede til at være 40 Øre. Ordningen gælder fra 1. Februar 1919 til 1. Februar 1920.

Den 1. Februar afholdtes et Mæglingsmøde hos Firmaet J. A. G. Eickhoff, hvor der væsentligst produceres Bogtrykmaskiner, og hvor der arbejdes i Fælles-Vægt-Akkord. Kravet gik ud paa Forhøjelse af Kilo-Prisen, men der opnaaedes ingen Enighed, og trods gentagne Henvendelser har det ikke været muligt at faa denne Sag frem til Behandling ved Timandsmøde før den 31. Marts. I Mellemtiden har Firmaet været svært utilfreds med den Maade, der har været arbejdet paa, men herfor maa det enten takke sig selv eller ogsaa sin Organisation, idet Forbundet hele Tiden har været parat til Sagens videre Behandling. Ved det ovennævnte Timandsmøde afsluttedes Sagen med, at Kilo-Prisen, der var 16 Øre, forhøjedes til at være 22,4 Øre.

Ved Timandsmødet den 31. Marts blev en Klage over Afskedigelse af en Tillidsmand paa Fabrikken Atlas behandlet. Fra Aktieselskabets Side forelaa Kontraklage over en ulovlig Arbejdsstandsning og Krav om Erstatning derfor. Da Enighed ikke opnaaedes, maatte Forbundet forlange, at Sagen vedrørende Tillidsmanden blev afgjort ved faglig Voldgift. Sammenslutningen stillede samme Krav for sit Vedkommende, men da Forbundet afviste dette, forbeholdt Arbejdsgiveren sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Fra Elektro-Staal i Buddinge var et Krav om Forhøjelse af Timelønnen til Behandling ved samme Timandsmøde. Det drejer sig om December og Januar Maaned, da man fra 1. Februar er overgaaet til Akkord. Tillige er der for samtlige Fag Uenighed om Arbejdstidens Inddeling, og da der i den Anledning skal afholdes Fællesmøde, vil hele Sagen paany blive behandlet her.

Nykøbing F. Den 3. Marts er der paa Maskinfabrikken »Guldborg« afholdt et Mæglingsmøde. Der var klaget over, at Fabrikken havde afskediget Tillidsmanden. Forinden Mæglingsmødets Afholdelse var han genantaget, og den foretagne Afskedigelse blev paatalt af Forbundets Repræsentant. Fra Fabrikkens Side var klaget over, at Formerne ikke vilde udfylde nogle Dagsedler og benytte Kontrolure. Disse Spørgsmaal ordnedes derhen, at Formerne udfylder Sedlerne og benytter Urene fra det Tidspunkt, at Fabrikken indfører Spise- og Vaskerum. Endelig var der Krav om Erstatning for nogen Ventetid, fordi Firmaets Kraner til Stadighed er i Uorden.

Dette Spørgsmaal og Lønforholdene vedrørende Overenskomsten blev derefter behandlet paa Timandsmødet den 31. Marts, men ikke bragt til endelig Afslutning, bl. a. fordi Firmaets Repræsentant et Stykke ud paa Aftenen havde forladt Mødet uden at meddele noget herom.

Ved den overenskomstmæssige Behandling, der skal finde Sted i de Lønspørgsmaal, som der ikke er opnaaet Enighed om, skal disse Sager nu tages med eller eventuelt optages til en ny Forhandling paa selve Fabrikken, og hvor en Repræsentant for Forbundet skal komme til Stede.

Odense. Fra denne By staar med Hensyn til Overenskomstforhandlingerne kun Spørgsmaalet om Kærnemagerne hos Allerup tilbage. Der er meddelt, at en Del Akkorder er tillagt 20 pCt., foruden det stedfindende Dyrtidstillæg, og det øvrige Arbejde vil overgaa til Akkord, efterhaanden som det fremkommer. Timelønsspørgsmaalet for disse Medlemmer er endnu ikke ganske i Orden, men der forhandles videre.

Slagelse. Fra denne Afdeling er meddelt, at man hos H. Rasmussen & Co. og paa »Alliance« er enedes om en Arbejdstid med engelsk Lørdag. Paa »Alliance« er for Tiden nogle Fortrædeligheder med en ny Tørreovn, der sætter Osen ind i Støberiet, saaledes at Formerne til Tider ikke kan være der. Firmaet har til en Begyndelse stillet sig vrangvillig til at betale Formerne for den Tid, de maa standse Arbejdet, men antagelig gaar Sagen i Orden. Den kan i alle Tilfælde

ikke resultere i, at Formerne under saadanne Forhold skal spadsere paa egen Regning.

Vejle. Den 24. Marts afholdtes et Mæglingsmøde hos Aktieselskabet Hess. Dels krævede Formerne Erstatning for nogen Spadseretid, de havde haft paa Grund af Kulde i Støberi B, og dels var Lønforhandlingerne i Henhold til Overenskomsten gaaet i Stykker. Der opnaaedes ingen Enighed, men Sagen blev paany behandlet ved Timandsmødet den 31. Marts, og den er her afsluttet med følgende:

1) Formerne erholder en Erstatning paa 5 Kr. pr. Mand i Anledning af den mangelfulde Opvarmning af Værkstederne i Støberi B.
2) Gods, som er suget, betales i alle Tilfælde, hvor Formerne trods almindelige Forholdsregler, saasom Svaling af Jærnet, tilstrækkelige Indløb, Stig- eller Pumpetappe o. s. v., ikke har kunnet hindre Sugning.
3) Brædtarbejde, Grubegryder, løse Vinduer, løse Vaske, Beholdere og Rør, Ribberør til Kalorifærer og Maskingods forhøjes med 28 pCt.
4) Løst Arbejde inklusive Rundstykker forhøjes med 35 pCt.
5) Kærnemagernes Akkorder forhøjes med 28 pCt.
6) Forhandling optages om ekstra Tillæg til særlige *ugunstige* Akkorder. Formerne fremlægger en Liste herover, og Forhandlingerne skal være tilendebragte 14 Dage efter, at Listen er forelagt Aktieselskabet.
7) Der ydes Formerne et ugentligt ekstra Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Mand. Dette beregnes med 33⅓ Øre pr. Dag og udbetales kvartalsvis. Dette Tillæg faar tilbagevirkende Kraft til 1. Februar 1919.
8) Modelformernes Timeløn forhøjes med 10 Øre pr. Mand.
9) Angaaende Arbejdsmandshjælp ogtages der fornyede Forhandlinger paa Stedet.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Paa Hørsholm Jærnstøberi har 2 Mand ved lokal Forhandling faaet deres Timeløn hævet med henholdsvis 18 og 22 Øre.

Hos Fabrikant Sørensen i Jyderup er det under et stærkt Tryk fra Holbæk Afdeling lykkedes at opnaa en Lønforhøjelse for 4 Mand, saaledes at Timelønnen steg fra gennemsnitlig 77,5 til 108,7 Øre.

I selve Holbæk har der samtidig været ført Krav om en Lønforhøjelse paa de mindre Værksteder. Resultatet af denne har været, at Timelønningerne er hævede med ca. 30 Øre pr. Time og Mand. Mindstetimelønnen er ansat til 85 Øre, og Arbejdstiden er forkortet til 8 og 8½ Time som i den øvrige Jærnindustri.

Paa Fabrikken »Stensbo« i Maribo har 8 Mand faaet garanteret en Timeløn paa 121 Øre, naar de ikke arbejder i Akkord. Timelønnen var før Forhandlingerne 81 Øre. — Paa Fabrikken »Vulcan« hævedes Timelønnen fra 84 til 121 Øre.

I Slagelse er Timelønnen for 6 Mand hos de derværende Smedemestre hævet fra 76 til 110 Øre pr. Time.

Vor Afdeling i Frederikshavn meddeler, at der har været forhandlet med Mestrene i Skagen med det Resultat, at der for Arbejde omboid i Fiskekutterne skal betales 125 Øre pr. Time plus 12 Øre samt gives 36 Kr. i Efterbetaling for Februar Maaned.

20 Timelønsarbejdere paa Københavns Flydedok har faaet deres gennemsnitlige Timeløn forhøjet fra 113,4 Øre til 123,4 Øre plus Augustreguleringens 8 Øre. I samme Forhold forhøjes et Tillæg af 75 pCt., der er givet til en Borer og en Pakker ved Nybygning.

Paa Kabelfabrikken i Middelfart er der givet et ekstra Løntillæg af 5 Øre pr. Time med tilbagevirkende Kraft til midt i Februar Maaned.

En paa Spritfabrikken »Fortuna« arbejdende Mand har faaet sin maanedlige Indkomst hævet med 26 Kr. 80 Øre.

Med Smedemester Chr. Andersen, Sofus Bærentzen's Bjælkelager i København, er der truffet Aftale om en Begyndelsesløn paa 65 Kr. pr. Uge og Mand, stigende til 70 Kr. efter 14 Dages Forløb, efter 1 Maaned til 75 Kr. og efter 3 Maaneders Arbejde til 80 Kr. pr. Uge. Arbejde paa Søn- og Helligdage betales med 100 pCt.s Tillæg og Udearbejde med 25 Øre ekstra pr. Time. Ved Rejsearbejde betales Kost og Logis efter Regning. Der gives 4 Dages Sommerferie med Løn. Aftalen gælder til Februar 1920.

Hos Københavns Mælkeforsyning har en Mand, som udfører Hestebeslag, faaet Timelønnen hævet fra 116 til 135 Øre.

Odense Afdeling meddeler, at Jærnindustriens almindelige Overenskomst er gennemført paa Plovfabrikken i Fraugde, og paa Odense Sporvejsselskab har 4 Mand faaet hver 8 Øre tillagt pr. Time, hvorved Gennemsnittet steg til 128 Øre. Paa Odense Auto- og Cykleforretning er Jærnindustriens almindelige Arbejdstid indført. Antagelseslønnen hævedes fra 75—100 Øre, for Udlærlinge fra 70—90 Øre pr. Time. Lønninger paa 110 Øre og derover erholder 10 pCt. Tillæg, Lønninger under 110 Øre 15 pCt. og Lønninger, som derved ikke bringes op paa 105 Øre, hæves hertil. Aftalen gælder til 1. Januar 1920.

Mæglingsmøde. I Anledning af Strid om Lægningen af den normale Arbejdstid paa Frederiksunds Jærnstøberi mægledes der den 14. Marts. Under Forbehold af Hovedorganisationernes Godkendelse enedes man om at lægge Arbejdstiden saaledes, at der fra 1. Marts til 31. Oktober holdes week-end, medens Arbejdstiden i Vintermaanederne bliver 8½ Time de 5 Hverdage og 8 Timer om Lørdagen.

Timandsmøde. Den 21. Marts afholdtes Timandsmøde i København. Følgende Sager behandledes:

1. Strid om en Række Akkordbetalinger hos Firmaet Nielsen & Winther i København samt Krav om Betaling for Ventetid grundet paa manglende Opvarmning af Værkstedslokalerne og endvidere Strid om en Tillidsmandsstilling. Firmaet havde protesteret mod

Berettigelsen af en Maskinarbejders Valg til Tillidsmand, fordi denne Mand ikke i sidste Periode havde arbejdet 2 Aar i Træk paa den Værkstedsafdeling, han var valgt, medens han ganske vist med en mindre Afbrydelse tidligere havde arbejdet ca. 3 Aar hos Firmaet. Da Firmaet erklærede intet at have imod at forhandle med den paagældende Mand, men kun formelt opretholdt sin Protest, gik man til Behandling af næste Punkt. — Angaaende Varmekonflikten se under Pkt. 7 og Akkordforholdene under Pkt. 9.

2. Krav om Udbetaling af en Enkeltakkords fulde Beløb til Maskinarbejder Sørensen, der er afskediget fra A/S Nielsen & Winthers Amagerfabrik. — Da Sagen ikke ordnedes, forbeholdt Forbundet sig eventuelt at kræve den afgjort ved en i den Anledning nedsat Voldgiftsret.

3. Krav fra nogle Rørmontører hos Firmaet Bruun & Sørensen om Udbetaling af et formentlig tilgodehavende Beløb for et Arbejde i Griffenfeldtsgade. Beløbet, der krævedes af Arbejderne, var 65 Kr. 80 Øre. Firmaet nægtede at give noget. Forbundet forbeholdt sig sin Stilling til Sagen.

4. Krav til Firmaet Th. B. Thrige i Odense om højere Betaling for Udearbejde. Sagen vistes tilbage til direkte Forhandling mellem Parterne.

5. Krav om Løntillæg hos A/S Nordjyllands Jærnstøberi og Maskinfabrik, Brønderslev. 11 Mand fik 100 Øre til Fordeling pr. Time.

6. Klage fra A/S Scania-Vabis i København over ulovlig og uvarslet Strejke den 8. Februar paa Grund af manglende Varme i Værkstedslokalerne og Krav fra Svendene om Erstatning for den derved fremkomne Spadseretid. Sagen er omtalt i sidste Fagblad. Angaaende Afgørelsen se under Pkt. 7, sammen med hvilken Sag den behandledes.

7. Krav til A/S Motorfabrikken »Dencil« i Aalborg om Erstatning for Tab af Arbejdsløn paa Grund af mangelfulde Foranstaltninger til Indførelse af reglementsmæssig Varme i Værkstedet. — Sammen med dette Punkt behandledes de tilsvarende Sager hos A/S Nielsen & Winther og »Scania Vabis« i København. Efter en Drøftelse, hvor alle Parter havde udtalt sig, indtog Sammenslutningen det Standpunkt, at den intet havde imod, at der ydedes Erstatning for saadanne Spadseredage, naar Parterne var enige derom.

8. Klage over Afskedigelse af en Tillidsmand paa A/S Værktøjsfabrikken »Chicago« i Nørre-Aaby. — Sammenslutningen henstillede, at Firmaet genantog Tillidsmanden, da der ikke kunde siges at have været tvingende Grunde for hans Afskedigelse.

9. Uenighed om Arbejdstiden hos Fabrikant Henning Klee i København. Firmaet forlangte Arbejdstiden lagt fra 8 til 5 med ½ Times Pause, medens Arbejderne vilde have 2 Spisetider. Man henstillede til Parterne at enes. Fabrikanten ønskede Voldgift paa Sagen.

10. En Strid hos Firmaet N. C. Monberg i København vedrørende Forstaaelsen af et Dyrtidstillæg. Sagen maatte senere til Behandling ved et Mæglingsmøde, hvorunder den vil blive refereret i næste Medlemsblad.

11. Endvidere behandledes 4 Sager om Fortolkning af Overenskomstens Bestemmelser om de 20 pCt., nemlig fra Firmaerne Henning Klee, »Perfection«, Nielsen & Winther, Frihavnen og A/S Frichs, Aarhus, men der opnaaedes ikke Enighed om nogen af Sagerne. Disse er senere, som omtalt i Spidsartiklen, sammen med en Mængde Sager af lignende Art, bragt til Afslutning.

Ny Klub under Hovedkontoret. Klubben i Marstal, der tidligere har staaet under Rudkøbing Afdeling, er nu efter Ønske og efter Rudkøbing Afdelings Anbefaling blevet Klub direkte under Hovedkontoret.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi, Randers, og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
5. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.
6. Vognfabrikant Christensen, Varde.
7. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.

Køge. Hos Fabrikant Scheibye i Køge nedlagde vore Medlemmer Mandagen den 10. Marts Arbejdet i Anledning af, at Firmaet havde fradraget en Mand 3 Kr. for en bortkommen Hammer, i hvis Bortkomst Manden mente sig uden Skyld. Sammenslutningen forlangte Arbejdet genoptaget, og Hovedbestyrelsen maatte naturligvis meddele vore Medlemmer det ulovlige i deres Fremgangsmaade. Arbejdet genoptoges derefter paany den 17. Marts og paa Sagen begæredes Mægling.

Aarhus. Paa Aarhus elektriske Sporvej, der staar som Medlem af Sammenslutningen, nedlagde 4 Mand den 10. Marts Arbejdet paa Krav om højere Løn. Det kan ikke bestrides, at Firmaet er utiladelig »fedtet«, men det har det altid været, og vore Medlemmers Fremgangsmaade medførte adskilligt Postyr i Retning af Protestskrivelser, Boykottingsvarsler og lignende Elskværdigheder fra Arbejdsgiverne, en Henvendelse fra Arbejdsanvisningsdirektoratet samt sluttelig den 24. Marts et Møde i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening. Her enedes man om, at Lønnen for de 4 Mand ansattes til 125 Øre pr. Time.

København. Den 27. Marts klager Sammenslutningen over en ulovlig og uvarslet Arbejdsstandsning hos Ferd. E. Sørensen & Co., hvor vore Kolleger var gaaede paa Grund af mangelfuld Opvarmning. Sagen har dog, saa vidt vi ved, samtidig dermed ogsaa passeret sin Afslutning.

Den 24. Marts klages over ulovlig og uvarslet Arbejdsstandsning hos Fabrikant Henning Klee. Striden var opstaaet paa Foranledning af en Værkførers Optræden. Arbejdet genoptoges dog hurtigt.

Hos Bruun-Krüger & Co. havde et Lønforhold medført en almindelig Standsning af Arbejdet. Før Klagen naaede frem til os, var Sagen dog bilagt.

Fra Nielsen & Winther klages over, at et Nathold Torsdagen den 20. Marts havde forladt Arbejdet paa Grund af manglende Opvarmning af Værkstedslokalerne.

Fredericia Afdeling meddeler, at der fra den 18. Marts strejkes hos Cyklefabrikant Stoustrup dersteds.

Vejen. Hos Smedemestrene i Vejen strejkes paa Krav om Gennemførelse af Overenskomsten indenfor Jærn- og Metalindustrien, hvorfor Tilgang er forbudt, til dette Forhold er ordnet.

Maskinmesterforeningen meddeler, at Forholdene ved Aalborg og Nørresundby Elektricitetsværker samt Holbæk Andelsslagteri og Vejle Vandværk er saadanne, at Maskinmesterforeningens Folk har opsagt deres Pladser.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen,
Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst,
Formand.

Afslutning af „Pedershaab"-Blokaden.

Den 5. April d. A. er der afsluttet følgende Overenskomst, som danner Afslutningen paa den mindeværdige Strejke med paafølgende Blokade af »Pedershaab«-Fabrikken i Brønderslev i Nordjylland:

Lørdag den 5. April 1919 afholdtes Møde paa Hotel Phønix foranlediget af Konflikten paa »Pedershaab«s Fabrikker.

Tilstede var følgende: Fabrikant P. Nielsen, Bogholder Juul Nielsen, Forretningsfører P. Josephsen, Afdelingsformand S. Christensen og Repræsentant O. Elefsen.

For Arbejderne paa Fabrikkerne: Aug. Lyksholm, J. E. Jensen, K. M. Brunhede, samt W. Sørensen for Smedeforbundet.

Sagen diskuteredes, og der opnaaedes Enighed om, at Blokaden hævedes paa følgende Vilkaar:

»Pedershaab«s Fabrikker forpligter sig til for Fremtiden kun at beskæftige organiserede Smede og Maskinarbejdere; dog enedes man om, at der fra Organisationens Side intet vilde være til Hinder for, at 3 ældre Arbejdere kan fortsætte uden at være Medlem af Organisationen.

Endvidere opnaaedes Enighed om, at Overenskomsten med Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning af 28. Februar 1919 samt Fælles Værkstedsregler bliver gældende for ovennævnte Virksomhed, med Undtagelse af disse Ændringer, som er en Følge af, at Fabrikkerne staar uden for en Arbejdsgiverorganisation.

Endvidere opnaaedes Enighed om at bestaaende Timelønning, der var gældende den 28. Februar 1919, forhøjes med 15 Øre. Det dengang gældende Dyrtidstillæg af 30 Øre tillægges ligeledes som fast Timeløn. Yderligere betales i Henhold til Augustreguleringen et Dyrtidstillæg af 8 Øre i Timen.

Brønderslev, den 5. April 1919.

For Fabrikkerne »Pedershaab«:
P. Nielsen. P. Josephsen. Juul Nielsen.

For Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund:
W. Sørensen.

Ved Slutningen af Aaret 1904 opstod der en Strejke paa Fabrikken »Pedershaab« i Stationsbyen Brønderslev i Vendsyssel.

Baggrunden for denne Strejke var den for saadanne Tilfælde ikke usædvanlige: Usle Lønninger og Fabrikantens energiske Modstand imod, at hans Arbejdere organiserede sig. Hver Gang, de gjorde et Forsøg, blev de afskedigede, og saadanne Afskedigelser var den umiddelbare Foranledning til Strejke. Forbundets Formand tilkaldtes, og under Trykket af Situationen gik Fabrikanten ind paa en Overenskomst, som imidlertid af Hensyn til Toggangen ikke kunde underskrives samme Dag, og bagefter løb P. Nielsen fra det hele.

Sagen er den, at »Pedershaab«-Fabrikanten var »hellig«, og som Herren er saa følger hans Svende som bekendt. En Del af disse var ogsaa hellige, vel nærmest fordi dette betingede dem en noget bedre Stilling paa Værkstedet end de øvrige Arbejdere, og paa det daværende Tidspunkt var der jo, som det vil erindres, stærke Bestræbelser i Gang for at puste Liv i den saakaldte kristelige Bevægelse. Det saakaldte »Kristeligt dansk Fællesforbund for Arbejdsgivere og Arbejdere«, der var en Slags Eftervirkning af de mange Lock-outer i Slutningen af 90-erne, havde en Overgang nogen Fremgang at opvise, og det lykkedes »Pedershaab«-Manden ved Hjælp af det »kristelige« Forbund at holde Bedriften gaaende, dog ikke uden at han maatte lægge adskilligt paa Lønningerne, for det viste sig naturligvis alligevel meget snart svært at faa Smede til at være Skruebrækkere, og det er vel menneskeligt forklarligt, at de stillede det Krav, at skulde de gaa

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
25869	Andersen, Carl Emil.....	København	14. 5.98	Kbhvn. Afd. 1	20.10.17	Kbhvn. Afd. 2	17. 8.18
14227	— Kaj Anders A..	—	3. 3.98	„ „ 2	17. 2.17	„ „ 2	12.10.18
27162	Carlsson, Carl Einar.....	Eskilstuna	6. 7.92	„ „ 2	21. 7.17	„ „ 2	24. 8.18
10382	Caspersen, Elmer Adolf...	København	11. 4.92	„ „ 2	13. 5.11	„ „ 2	26.10.18
21097	Eisenhart, Knud Sørensen	Aalborg	5.10.92	Aalborg	18. 7.13	Aalborg	16. 1.15
29996	Fahlgreen, Carl Sigfred...	Norrköping	1. 8.94	Klejnsm.Fagf.	4.10.18	Kbhvn. Afd. 2	12.10.18
28975	Gedved, Chr. W.....	Odder	28. 7.94	Hillerød	29. 9.18	Hillerød	26.10.18
29983	Hansen, Kai Gunner E..	København	15. 6.98	Klejnsm.Fagf.	9. 8.18	Kbhvn. Afd. 2	31. 8.18
9828	— Niels.....	Gudum	12. 6.90	Aalborg	6. 5.08	Aalborg	23. 5.14
26992	Jensen, Jens Jørgen ...	Hyllede, Falster	27. 1.84	Hillerød	27. 4.18	Ringe	1. 2.19
11675	— Marius.....	Ringe	13. 2.95	Odense	16. 5.14	Odense	25. 7.14
26557	— Niels Chr. M...	Aalborg	28.12.84	Aalborg	6. 6.18	Aalborg	6. 7.18
5958	Jørgensen, Johannes P....	Kallundborg	7.11.92	Kallundborg	30. 8.12	—	19. 4.13
13333	Nielsen, A.	Ø. Hassing	4.12.80	Nr. Sundby	1. 3.14	—	20. 6.14
27412	— Kristian	Fensholt	29.10.94	Odder	9. 4.18	Køge	19.10.18
24348	— Ernst Chr.....	Lindholm	11.12.96	Nr. Sundby	5.11.16	Aalborg	16. 6.17
24408	— Niels Charles..	Nyborg	1. 7.94	Nyborg	9.12.16	Ringe	26.10.18
17666	— Niels Koefod ..	Mørkov Sogn	7. 9.93	Holbæk	1.11.14	Holbæk	1.11.14
10132	Pedersen, Carl Marius ...	Haarby, Fyn	19. 2.83	Nyborg	6. 3.14	Nyborg	7. 3.14
22536	Petersen, Laurits.....	Hvalsø	15. 8.97	Holbæk	29. 4.16	Holbæk	24.11.18
28846	— Ove.....	Smerup, Karise	31. 7.99	Køge	6. 5.18	Køge	20.11.18
14064	Paulsen, Johannes.....	Horsens	11. 5.81	Horsens	1. 5.00	Middelfart	25. 5.18
26558	Rasmussen, Jens P.....	Sørbymagle	4. 5.84	Aalborg	21. 4.18	Aalborg	25. 1.19
24056	— Thomas	Kældernæs	31. 7.88	D. A. F.	1. 3.16	Køge	2.11.18

ind paa saadan Judasgerning, vilde de i hvert Fald have det ordentlig betalt.

Der har igennem Tiderne været gjort adskillige Forsøg paa at faa Konflikten ud af Verden, men der har ingensinde været tilstrækkelig Anledning dertil. I det sidste Aarstid har vor Brønderslev Afdeling imidlertid jævnlig ladet høre fra sig og ytret Ønske om, at der nu blev truffet en Ordning, i alt Fald naar Arbejderne paa Stedet maatte ytre Ønske om en Udsoning med Organisationen og samtidig viste sig villige til at betale en passende Bøde.

I den allersidste Tid har saa Sagen været forberedt ved lokale Forhandlinger, og da Sagen var tilstrækkelig moden, sendte Hovedbestyrelsen et af sine Medlemmer, Wilhelm Sørensen, derop, og den ovenfor citerede Overenskomst blev afsluttet.

Efter Overenskomstens Afslutning meddeler Sammenslutningen iøvrigt, at »Pedershaab«-Manden har søgt Optagelse. Dermed er der sket det, at Fabrikant Nielsen i Modstrid med sin Holdning i 1904 har maattet slutte Overenskomst med Fagforeningen. Han har dernæst maattet forpligte sig til at yde organisationsmæssige Lønninger og kun at beskæftige organiserede Smede og Maskinarbejdere, hvad der vel efter Omstændighederne maa siges at have Betydning her, selv om det i al Almindelighed maa siges at være uden Betydning, men hvad der ikke er mindst interessant ved denne Sag er, at Eksperimentet med det »kristelige« Forbunds Leverancer af Strejkebrydere har fundet en brat Afslutning. Det »kristelige« Forbund levede jo i nogle Aar højt paa denne Affære. Til Gengæld maa Forbundet vel nu holde en passende Sørgegudstjeneste, for man kan vel ikke tænke sig, at det »kristelige« Forbund skulde have lært af denne Sag, at det er dumt at blande Kristendommen ind i Spørgsmaalet om Løn- og Arbejdsforhold paa Fabrikkerne.

Men under alle Omstændigheder: Det hellige Drama i Brønderslev har fundet sin Afslutning.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for Februar 1919 over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Middelfart: R. Hansen, Østre Hougvej.
Rønne: K. Reimich, Østergade 111.

Kasserere:

Holstebro: Joh. Nielsen, Helgolandsgade, kun 5—6 Aften.

Smedenes Lønstatistik.

Forhaabentlig i Slutningen af denne Uge eller i hvert Fald inden Paaske vil vore Afdelinger have Statistikken over Medlems-, Svende-, Lærlinge og Lønforhold for 1918 i Hænde. Der vil medfølge et gratis Eksemplar til hver Afdeling og et do. til hver af Klubberne, alt udsendt efter de Fortegnelser, vi er i Besiddelse af. Disse Eksemplarer vil være paastemplede henholdsvis: »Afdelingens Arkiv« og »Klubbens Arkiv«, men endvidere vil der til hver Kasserer blive sendt et mindre Antal Eksemplarer, som for en Pris af 25 Øre pr. Stk. kan sælges til de af vore Medlemmer, som maatte ønske personlig at eje et Eksemplar.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 28969 H. N. Hansen (Odense).
- 1760 J. Jensen (Kbhvn. Afd. 4).

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 17301 Otto Andersen.
- 21119 A. Ingvard Geert.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 17301	Andersen,	Otto	14. 9.18
- 2232	Bille,	Aage V. Steen	6. 7.18
- 6970	Christensen,	Jacob Peter	4. 9.15
- 23416	—	Johan Emanuel	26. 8.16
- 17094	—	Peter	10. 3.17
- 11329	Ganvig,	Henry Christian	9. 6.17
Nr. 21119	Geert,	A. Ingvard	16. 2.18
- 25655	Haastrup,	Alfred H	22. 6.18
- 18392	Hagemeister,	W.	7.12.18
- 24391	Marcussen,	Ejnar M. N.	28.10.18
- 23861	Petersen,	Svend G.	7. 9.18

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 6158	Nielsen,	Carl Ludvig	28. 3.08

Overskud. Nakskov Afdeling meddeler, at der hos Kassereren henligger Overskud fra Nakskov Kommune til Medlem Nr. 16011, A. Jørgensen.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 12, 14. Aargang.

Vore Telefoner.

Formere.

Hovedkontoret ..... Byen 2125

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor	5121 og 8221
Anvisningskontor	12651
Københavns Afdeling 1	3824
— — 2, 3, 4, 5, 6, 8 og 9 Byen	7828
Aalborg	1192
Aarhus	4123
Esbjerg	1144
Frederikshavn	586
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen	470
Holeby	78
Horsens	1323
Middelfart	251
Nyborg	408
Odense	1863
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116
Vejle	1116

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 7 MAJ 1919 5. Aarg.

8 Timersdagen vedtaget af Hovedorganisationerne.

Torsdagen den 15. Maj vedtog De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab med alle Stemmer mod 6 et Forslag, hvorefter 8 Timersdagen gennemføres med 1. Januar 1920 som endelig Frist, og Dagen forud havde Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling vedtaget det samme Forslag med en ubetydelig Ændring, hvortil der fra Fagforbundenes Side intet var at bemærke.

I Anledning af dette betydningsfulde Skridt skal vi her fremsætte nogle orienterende Bemærkninger om, hvorledes det er gaaet til, naar man igennem vore Organisationer nu endelig har opnaaet at faa fastslaaet en 8 Timers Normalarbejdsdag, for hvilket vi hvert Aar lige siden 1890 en Gang om Aaret har demonstreret, og om hvis Gennemførelse der er talt og skrevet saa uendelig meget — og altsaa med det endelige Resultat, at Reformen enten allerede er gennemført eller gennemføres i den allernærmeste Tid.

Naar altsaa nu pr. 1. Januar 1920 8 Timersdagen er endelig gennemført, har det lige varet 30 Aar med dette Kravs Gennemførelse, men det er jo ingenlunde saaledes, at vore Organisationer har ligget stille paa dette Felt. Tværtimod, hvis dette havde været Tilfældet, vilde det endnu have haft lange Udsigter med Gennemførelsen, og paa samme Tid skal det slaas fast, at uden Arbejderorganisationernes Centralisering gennem en stor fælles Landscentralisation var Kravet ikke heller blevet gennemført. Ja, man kan meget vel gaa et Skridt videre og sige, at uden Arbejdernes internationale og verdensmæssige Centralisation og Demonstration for dette Krav, var det ikke heller blevet gennemført. Arbejderbevægelsen maatte naturligvis paa dette som paa andre Omraader være international, d. v. s. fremsætte sine Krav over hele Verden, thi ellers vilde Konkurrencehensynet staa som en Hindring af uoverstigelig Art.

Men vi vil holde os til, hvad vi selv herhjemme har foretaget os, og vi skal da allerførst som et væsentligt Skridt nævne Vedtagelsen paa en Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund i Aaret 1905, altsaa for 14 Aar siden, hvor det sloges fast, „at Kravet om Arbejdstidens Forkortelse saa vidt muligt altid skulde fremsættes uden Forbindelse med Lønkrav". Erfaringen havde netop vist, at naar saadanne Krav forelaa samlede, og Arbejdsgiverne naturligvis stadig satte sig imod, blev Resultatet altfor ofte, at man enedes om at højne Lønningerne, medens man skød Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelse i Baggrunden.

Denne Vedtagelse blev Grundlaget for, at vi allerede samme Aar for Jærnindustriens Vedkommende, d. v. s. Formere og Smede, kunde gaa i Spidsen med en Nedsættelse af Arbejdstiden til 9 Timer i 4 Vintermaaneder, og senere fulgte Nedsættelsen til $9^1/_2$ Time i de 8 Maaneder. Dermed var Jærnindustrien gaaet foran af Industrifagene, og under Forhandlingerne i Fjor og i Aar viste det sig da ogsaa, at Jærnindustrien stod under den gennemsnitlige Arbejdstid, som var $9^1/_2$ Time, naar alle toges med. Vi var nemlig saa meget under dette Gennemsnit som $^1/_2$ Time i de 4 Vintermaaneder, men dette skal vi iøvrigt lade ligge for nærværende.

Under Verdenskrigens 4 Aar havde Arbejdsgiverforeningen Gang paa Gang indtaget det Standpunkt, at der ikke kunde være Tale om nogen Forkortelse af Arbejdstiden, saalænge Krigen varede, men for et Aar siden stod det dog adskillige temmelig klart, at dette Standpunkt ikke længere var holdbart for Arbejdsgiverne. Efter Impulser, bl. a. fra vor Organisations Side, tog De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelse op til Drøftelse i Foraaret 1918. Der indsamledes Statistik, og det varede ikke længe før man lod Arbejdsgiverforeningen vide, at nu agtede vi at forberede og kræve et Fremstød paa dette Omraade.

Først tog man dog fat paa at faa gennemført den bekendte Augustregulering, d. v. s. et gennemgaaende Dyrtidstillæg til alle i Erkendelse af, at en stedse stigende Dyrtid maatte mane dertil, men paa Slutningen af Aaret i Fjor toges der fat paa Forhandling om en Nedsættelse af Arbejdstiden, og i Januar Maaned i Aar lykkedes det at naa til Enighed om en Forkortelse, hvorved vi naaede 8 Timersdagen, omend kun for den ene Dag om Ugen, men hvor Forkortelsen dog blev saa kraftig, at der kun var et forholdsvis lille Skridt tilbage. Resultatet var som bekendt, at hvor Arbejdstiden var 60 Timer om Ugen, blev den nedsat med 7 Timer til 53 Timer, hvor den var 54 og 57 Timer (Jærn og Metal) blev den nedsat til $50^1/_2$ Time, og hvor den var 51 Timer ugentlig, altsaa $8^1/_2$ Time om Dagen, blev den nedsat til 8 Timer daglig.

Naar man ikke allerede paa dette Tidspunkt skred til Gennemførelsen af 8 Timersdagen fuldtud, var det paa Grund af den store Uklarhed, der herskede i de store Industrilande, som paa Slutningen af forrige Aar vel havde afsluttet Vaabenstilstand, men hvor det endnu havde lange Udsigter med den endelige Fred. Revolutionen hærgede Centraleuropa og skabte et Kaos, hvorunder man ganske vist nok gennemførte 8 Timersdagen nominelt, men paa en saadan Maade, at man ikke var i Stand til at bygge noget bestemt derpaa. I Sverige sluttede man ved Aarsskiftet overalt Overenskomst paa Grundlag af en ugentlig Arbejdstid paa 54 Timer, for den svenske Jærnindustris Vedkommende paa 52 Timer, og Arbejdsgiverforeningen fastholdt derfor med Styrke og under Henvisning hertil, at man ikke straks kunde skride til de 8 Timer.

Fra De samvirkende Fagforbunds Side maatte man indrømme dette, men det forlangtes, og der opnaaedes Enighed derom, at man nedsatte et Udvalg paa 5 Medlemmer fra hver Side med Departementschef Adolph Jensen som Formand, og dette Udvalg skulde træde sammen til 1. Juli d. A., og skulde, som det hedder, „undersøge de til den Tid eksisterende Forhold i Ind- og Udland og de deraf følgende Muligheder for en yderligere Nedsættelse af Arbejdstiden". Dermed havde De samvirkende Fagforbund sikret sig snarest muligt at kunne gøre det næste og endelige Fremstød for Gennemførelsen af vort gamle Hovedkrav.

Vi gentager, at uden en Centralorganisation og uden fælles Optræden vilde dette Resultat ikke være naaet. Folk med separatistiske Tendenser, baade indenfor Jærn- og Metalindustrien og i andre Fag, forsøgte at gennemføre 8 Timersdagen ved Selvtægt. Det blev ikke nogen Succes for dem, der har valgt sig til Opgave at nedbryde og svække vore Organisationer, og da vi i Februar mødte med nyt Overenskomstforslag for Jærn- og Metalindustrien, var det en paa Forhaand fejlslagen Taktik, naar en specifik københavnsk Organisation med Støtte hos enkelte Udløbere i Provinsen lagde an paa at vælte Overenskomstforslaget paa Basis af Teorien om 8 Timersdagens øjeblikkelige Gennemførelse. For det første indsaa Fagorganisationernes Medlemmer meget vel, at der ikke var anden Vej til Maalet end at følge Hovedorganisationernes Overenskomst, som var skabt paa fuldkommen legitim og lovlig Grund, og for det andet var der blandt Arbejderne — ogsaa blandt vore Medlemmer — almindelig Tilfredshed med den store Forkortelse, som denne Overenskomst straks betød.

Heller ikke den Del af de københavnske Byggefag: Murere, Murarbejdsmænd og Tømrere, som derefter krævede 8 Timersdagen straks for sig, fik nogen Succes paa dette Standpunkt. De fik en Arbejdsstandsning, der allerede nu er udover 3 Maaneder, og hvorunder de har forsøgt ved Indsamling af Bidrag hos De samvirkende Fagforbunds Medlemmer og naturligvis med Støtte fra den syndikalistiske Splittelsesorganisation — at faa Fagforbundenes Medlemmer til at betale dette altfor kostbare og paa Forhaand mislykkede Eksperiment.

Men som det var forudsat i Hovedorganisationernes Overenskomst viste det sig efterhaanden, at Betingelserne for 8 Timersdagens Gennemførelse modnedes. Staten og Københavns Kommune er allerede gaaet til at gennemføre 8 Timersdagen, som ogsaa staar paa Dagsordenen i Sveriges og Norges Rigsdage, og over hele Verden kræver Arbejderne sociale Reformer, efter at de har maattet bære Krigens Byrder og Ulykker, og Lønnen herfor viser sig mere og mere at blive kortere Arbejdstid og højere Løn.

I Bevidstheden om denne Udvikling tog De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling, som afholdtes den 24.—26. April d. A., Spørgsmaalet op til fornyet Overvejelse, og det vedtoges, at Forretningsudvalget skulde kræve en Forhandling med Arbejdsgiverforeningen straks til Spørgsmaalets Løsning. Arbejdsgiverforeningen gik med hertil, og under Forsæde af Departementschef Adolph Jensen afholdtes der nu en Række Møder, som endte med et Forslag, som vi nedenfor gengiver in extenso, og hvormed altsaa 8 Timersdagens Gennemførelse vil fuldbyrde sig i Aarets Løb. Nogle Byggefag, deriblandt de københavnske Jord- og Betonarbejdere, som endnu ikke har sluttet Overenskomst, vil med det samme kunne faa 8 Timersdagen. Dette vil saa ogsaa andre Byggefag som Malerne og Bygningssnedkerne, der staar indenfor De samvirkende Fagforbund, kunne faa, naar de straks gaar til en Forhandling med deres Arbejdsgivere, og dermed vil Vejen ogsaa være aabnet for de københavnske Byggefag og for de samme Byggefags Forbund, der omfatter Provinserne, til at faa 8 Timersdagen gennemført i den nærmeste Tid.

Der er endnu ca. 130 Overenskomster tilbage for Hovedorganisationerne at slutte. Den Række af Fag, der dog for en stor Del kun omfatter Smaagrupper af Arbejdere, vil Hovedorganisationerne nu forsøge at inddele i Grupper saa vidt muligt efter Interessefære, og saaledes at disses Løn- og Arbejdsforhold kan blive ordnede snarest muligt, men stadig paa Grundlag af Hovedorganisationernes Overenskomst af 13. og 15. Januar; dog er ogsaa her Vejen aaben for øjeblikkelig eller successiv Gennemførelse af 8 Timersdagen.

For Jærn- og Metalindustriens Vedkommende er Stillingen den, at Spørgsmaalet kan blive taget op til Forhandling, saaledes at man paa et passende Tidspunkt, der jo i alt Fald ikke kan blive senere end 1. Januar, skrider til Borttagelsen af den sidste halve Time i de 5 Hverdage, men den livlige Lønbevægelse, som vi er inde i for Tiden, maa mane til roligt Overlæg. Der er efter Omstændighederne ingen øjeblikkelige Grunde til at forhaste sig, da vi nu har de nødvendige Garantier. Og endelig bør det erindres, at denne Forkortelse ikke samtidig byder Dækning for Forkortelsen med Lønforhøjelse.

Men bortset fra alle disse Særforhold og Detailler vil der gaa et Drag af Tilfredshed og Stolthed gennem Arbejdernes Rækker. Vi har ad den slagne, organisationsmæssige Vej, og i fuldkommen Enighed indenfor Landsorganisationen, hvis Medlemstal nu er langt over 250.000, gennemført denne Mærkesag. Vi er komne foran i de skandinaviske Lande, og netop i den planmæssige og organisationsmæssige Gennemførelse af Kravet ligger den bedste Garanti for vore Medlemmer, for at de ogsaa vil have den rette Gavn i Modsætning til de Reformer, som opnaaedes ved Konflikter eller Kup.

Hovedorganisationernes Overenskomst af 6. Maj, som altsaa nu er vedtaget samt endelig formet og dateret 17. Maj. har følgende Ordlyd:

Overenskomst

mellem

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening

og

De samvirkende Fagforbund i Danmark

angaaende Arbejdstiden.

1. Senest 1. Januar 1920 skal den normale Arbejdstid være 8 Timer daglig eller 48 Timer ugentlig. Herfra undtages dog Søfart, Landbrug og dermed beslægtede Fag, ligesom de Fag — f. Eks. Kuske og Fyrbødere — som har en ekstra Arbejdstid udover den normale, vedblivende bevarer denne Arbejdstid udover de 8 Timer. Kontinuerlig Døgndrift, hvor Arbejdstiden er ordnet ved Lov, omfattes ikke af denne Overenskomst.
2. Den fastsatte Arbejdstid skal være effektiv.
3. Naar et Fags Arbejdsgivere og Arbejdere ønsker at indføre den 8 Timers Arbejdsdag fra et tidligere Tidspunkt end det ovenfor nævnte, kan det ske til det Tidspunkt, hvorom Enighed opnaas.
4. Hvor Arbejdstiden er 9 Timer daglig, skal den dog i hvert Fald nedsættes til $8^1/_2$ Time fra 1. Oktober d. A. — dog med de samme Undtagelser som foran nævnt.
5. Indenfor de Fag, som arbejder sammen paa samme Arbejdspladser, skal der mellem Arbejdsgivere og Arbejdere træffes Aftaler om ensartet Tid for Arbejdets Begyndelse og Ophør.
6. Medens det efter Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne af 13. og 15. Januar d. A. var Arbejdsgiverne, der bar Omkostningerne ved den da stedfundne Nedsættelse af Arbejdstiden, skal dette ikke være Tilfældet ved den nu forestaaende Arbejdstidsnedsættelse.
7. Det erkendes af De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter:

a. at der ikke fra Arbejdernes Side bør lægges Hindringer i Vejen for, at der udføres Overarbejde i det Omfang, som det af Hensyn til Virksomhedernes Tarv er nødvendigt, og

b. at man ikke vil sætte sig principielt imod, at der indføres Toskift i de Fag, hvor Arbejdsgivere og Arbejdere derom kan enes.

8. Med Hensyn til Fornyelsen af de i Aar udløbne eller udløbende, endnu ikke fornyede Overenskomster gælder iøvrigt Aftalen af 13. og 15. Januar d. A., jfr. dog Punkt 3.

9. Der nedsættes et Nævn, bestaaende af 5 Medlemmer fra hver Side, med Departementschef Adolph Jensen som Formand og Opmand. Til dette Nævns Afgørelse henvises enhver Uoverensstemmelse om Forstaaelsen af nærværende Overenskomst.

København, den 17. Maj 1919.

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:

S. C. Hauberg. H. Langkjær.
Otto Meyer. Claus Olsen. Einer Jørgensen.
Sophus Agerholm.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:

Carl F. Madsen. J. A. Hansen.
Lyngsie. E. Svendsen. Martin Petersen.
Alfr. Christiansen. Anton Andersen.

„Socialisering".

De af vore Medlemmer, som følger opmærksomt med Tiden, vil allerede have mærket af forskellige Tegn og Varsler, at Spørgsmaalet om »Industriens Socialisering« staar paa Dagsordenen. Som det synes med lidt for meget Hastværk og grebet lidt upraktisk an, har man i vore socialt interesserede Kredse taget Spørgsmaalet op til Drøftelse og Prøvelse gennem Udarbejdelse af Forslag til visse Arter af Kontrolforanstaltninger overfor vor hjemlige Industri. Det er vist ganske utvivlsomt, at vi i de nærmeste Aar, maaske før end mange tror, maa komme ind paa Spørgsmaal af denne Art og paa Gennemførelse af Foranstaltninger, som giver Folkets brede Lag Garantier imod Vilkaarlighed og ensidig Udbytning fra Industrien, men vi maa naturligvis ikke glemme, at Danmark er et lille Land med en tilsvarende lille Industri, som paa dette Omraade næppe er i Stand til paa gennemgribende Maade at vise de store Industrilande Vejen, selvom vi maaske nok paa visse Omraader — netop i Kraft af vor Lidenhed — er i Stand til at gøre et og andet, som kan betyde Fremskridt i den her paapegede Retning.

Men først og fremmest bør vi holde vaagent Øje med, hvad der sker i Udlandet, thi ganske utvivlsomt har Verdenskrigen forvoldt Omvæltninger paa en Række Omraader, som nødvendiggør nye Organisationsformer i økonomisk og social Henseende.

Fra England meldes der om Forsøg paa at overdrage visse Skibsbyggerier til Fagforeningerne. Man vil simpelthen for relativt smaa Midler overdrage Fagforeningerne Driften og Økonomien af visse Virksomheder for derigennem at bane Vej for Forsøgene paa at lægge Ansvaret for Industriens Økonomi og hele Ledelse over paa Befolkningens brede Lag. Hvad disse Forsøg kan føre til, er naturligvis umuligt for nærværende at udtale sig om, men foreløbig synes de engelske Fagforeninger ikke at være vildt begejstrede for Forsøget — men: Spørgsmaalet om Industriens Socialisering er sat paa Dagsordenen i England, dog saa vidt vi kan skønne ikke som særlig vidtgaaende Foranstaltning, men derfor er det ikke umuligt, at man derovre finder paa saadanne nye Teorier, som kan bevare det gamle Industriregimente med lidt demokratiske Lapper hist og her.

Anderledes ser det ud i Tyskland. Med Krigens Nederlag fulgte — vi kan vist sige selvfølgelig — Revolution, og den tyske Industri, der var i Færd med at blive den stærkeste i Verden, maaske dog med Undtagelse af Amerikas, ryster naturligvis i sine inderste Fuger. Strejker og Borgerkrig er gaaet Haand i Haand til Skade for alle Parter. Krigen i Forbindelse med Mangel paa Levnedsmidler har gjort Folket sygt, og hvad der i Længden vil komme ud af dette Kaos, er ikke godt at sige.

Nytaarsdag 1919 dræbte Direktøren for Overschlesiens Bjergværk, Jokisch, sig selv, efterladende et »Testamente«, der lyder som et kraftigt Maningsord til Arbejderne. Bl. a. siger Jokisch: »Den Lære, jeg tilraaber Jer fra Graven, lyder: Mishandl og fordriv ikke Eders Foresatte! I behøver dem og I finder ingen andre, der vil staa parate til at arbejde sammen med gale Mennesker!« og han slutter med: »Da jeg er gaaet i Døden for Jer, saa tag Jer af min Hustru og mine kære Børn, i Fald de ved Eders Daarskab kommer i Nød. Jokisch.« — Hvad Jokischs Selvmord betyder eller ikke betyder, kan der være delte Meninger om, men utvivlsomt er det, at de Ulykker, som Krigens Nederlag bragte over Tyskland, er blevet betydeligt forværrede ved de evindelige Strejker, der dog sikkert i alle Tilfælde vil stilne af inden ret længe, ogsaa uden at nogen af den Grund behøver at begaa Selvmord.

Det er i denne Forbindelse af stor Interesse at studere de tyske Fagforeningers Organer, navnlig Diskussionen om Socialiseringen, og disse Diskussioner bør ses paa Baggrund af den voldsomme Vækst af Organisationerne.

Deutscher Metallarbeiter-Verband bestod ved Krigens Udbrud af lidt over 1/2 Million Medlemmer, et Medlemstal, der naturligvis med Masseindkaldelserne til Hæren gik betydeligt ned, ja ned til under det halve, men nu 1/2 Aar efter Afslutningen af Vaabenstilstanden, noterer vort Broderforbund over 1 Million Medlemmer — et Medlemstal og en Organisation, der selvfølgelig

betyder en uhyre Magt og Indflydelse. Og dygtige Organisatorer er vore tyske Klassefæller nu en Gang, saa vi tvivler ikke om, at der ud heraf vil komme Resultater af stor og indgribende Betydning, langt ud over Tysklands Grænser; men Vanskelighederne er ganske vist overordentlig store. Med Organisationernes voldsomme Vækst kommer selvfølgelig Brydninger, og disse Brydninger viser sig først i de store Byer, og allerførst i den allerstørste, naturligvis i Berlin. De politiske Stridigheder mellem Flertalssocialister, Uafhængige og Spartakister, og hvad nu alle de forskellige Afskygninger kalder sig, søges ført ind i Fagforeningen, saaledes at de enkelte derved eventuelt kan skabe sig en Stilling som repræsenterende en særlig Radikalisme o.s.v., men Forbundet med dets Centralstyre bekæmper lige saa selvfølgeligt disse Forsøg, som ligner saa mange andre af samme Slags, ogsaa dem, vi kender herhjemme, paa det skarpeste, holdende frem for Medlemmerne, at hvis de driver denne Teoretisering og Forsøg paa Selvødelæggelse for vidt, saa sker der derved egentlig kun en eneste Ting: nemlig at den Organisation, som nu staar med saa rige Muligheder for at skaffe Arbejderne Fordele, vil svækkes og splittes, eventuelt ødelægges.

Der er dog ingen Tvivl om, at de tyske Fagforeninger er inde i en Udvikling af en saadan Art, at de ikke lader sig splitte af politiske Probenreutere. Af Metallarbeiter-Zeitung for 10. Maj ser vi, at der den 25. April har været et Møde af Repræsentanter for Fagforbundsstyrelserne, hvor man har drøftet Virksomheden, og Træarbejderforbundets Formand, Leiphardt, har talt om de nye Retningslinier, om Socialismen som den højere Samfundsform, som Fagforeningernes store Flertal tror paa, og dette, siger han, skal betyde Demokrati indenfor de enkelte Bedrifter og Forvandling af Enkeltmandskontrakter til kollektive Overenskomster. Der vil herved skabes et Led i de Socialiseringsbestræbelser, som er oppe i Tiden. Leiphardt tog skarp Stilling mod Vorwärts, som gentagende har forlangt Strejker umuliggjort. Arbejdernes Medbestemmelsret i den samlede Produktion maa virkeliggøres. Der maa indenfor de enkelte Bedrifter vælges en Repræsentation for Arbejderne »zur Durchführung der Betriebsdemokratie« i Forstaaaelse med Fagforeningerne og ligeledes med de forskellige Kommuner og Forvaltningskredse.

Dette er vel kun Antydninger. Pladsen forbyder os at gaa i Detailler om de Spørgsmaal, som de tyske Fagblade for Tiden er fyldt med, men dette turde i alt Fald vise, hvilke Kræfter der rører sig paa dette Omraade i vort sydlige Naboland.

Og hvorledes vil det gaa med tysk Industri? Vil den kunne hævde sig i Fremtiden eller vil Fredsslutningen betyde en mægtig Tilbagegang. Vi skal eventuelt i følgende Numre af Bladet i denne Forbindelse gengive en Artikkel om Tyskland som Industristat af Even Marstrand i sidste Hæfte af »Nationaløkonomisk Tidsskrift«.

Economists Pristal. — Detailpriserne. — Arbejdslønninger i Industri og Haandværk.

Som det vil være en hel Del af vore Medlemmer bekendt, indeholder »Statistiske Efterretninger«, som udgives af Det statistiske Departement, en Gang om Maaneden Economists Pristal, d. v. s. Pristallene fra det store ansete engelske Blad paa Statistikkens og Vareprisens Omraade.

Disse Pristal er kendt over Størstedelen af Verden og lægges baade her og der til Grundlag for Beregningerne paa dette Omraade. Man har dem heller næppe andet Steds saa gode.

Economists Pristal har altsaa til Hovedopgave at vise Bevægelsen i Priserne, men ikke at vise de faktiske Tal. Grundlaget for Pristallet er derfor en gros-Priserne, og man har i sin Tid skabt Pristallet paa den Maade, at man har taget 22 forskellige af de vigtigere Varer og inddelt dem i 5 Varegrupper, som man har ansat til et Pristal, hvis fælles Forholdstal er 100. Dette er sidste Gang sket for Tiden 1901—05. Derefter har man systematisk fulgt en gros Priserne Maaned for Maaned, saaledes at man ganske nøje kan konstatere Svingningerne, og disse har jo siden August 1914 været meget store.

Af og til har vi omtalt disse Pristal i Fagbladet, og paa given Foranledning har vi derfor fundet Anledning til at fremsætte disse Oplysninger om Economists Pristal, samtidig med at selve Pristallene her aftrykkes efter »Statistiske Efterretninger« for 28. April i Aar.

	Korn og Kød	Andre Fødevarer (Te, Sukker, Smør osv.*)	Tekstilvarer	Mineralier	Tømmer, Gummi, Olie osv.	Tilsammen	Forholdstal
1901—05.....	500	300	500	400	500	2200	100,0
Juli 1914..	579	352	617	464	553	2565	116,6
Septbr. — ..	646	405	612	472	645	2780	126,4
Oktbr. — ..	657	405	560	458	652	2732	124,2
Maj 1915..	893	437	583	600	814	3327	151,7
Juni — ..	818	428	601	624	779	3250	147,3
Maj 1916..	1024	529	805	942	1019	4319	196,1
Juli — ..	961	525	797	881	1040	4204	191,2
Juni 1917..	1433	652	1441	841	1279	5646	256,6
Decbr. — ..	1287	686	1684	839	1349	5845	265.7
Januar 1918..	1222	686	1719	829	1329	5785	262,9
Febr. — ..	1235	693	1733	838	1319	5818	264,4
Marts — ..	1238	697	1777	836	1319	5867	266,6
April — ..	1244	744	1760	850	1343	5941	270,0
Maj — ..	1247	777	1774	849	1369	6016	273,4
Juni — ..	1274	777	1812	862	1380	6105	277,5
Juli — ..	1274	777	1808	890	1379	6128	278,5
August — ..	1287	775	1920	890	1395	6267	284,8
Septbr. — ..	1246	780	1929	889	1394	6238	283,5
Oktbr. — ..	1271	780	1889	879	1391	6210	282,6
Novbr. — ..	1289	783	1848	903	1389	6212	282,6
Decbr. — ..	1303	783	1805	866	1337	6094	277.0
Januar 1919..	1287	783	1618	828	1335	5851	265,9
Febr. — ..	1288	783	1597	818	1310	5796	263,8
Marts — ..	1285	783	1517	844	1294	5723	260,1

Man vil heraf bemærke, at medens Pristallet 100 for 1901—05 kun var steget til 116,6 til Juli 1914, saa er det nu 260,1 og har endog været oppe paa 284 8.

Men specialiserer man Varerne, gør man den Opdagelse, at Levnedsmiddelgrupperne stadig stiger, og man maa vel regne med, at før der er en ny Høst, er der ikke meget Haab om Fald i Priserne og maaske end ikke, thi store Dele af Europa sulter endnu, hvorfor Efterspørgslen efter Varer fortsat maa antages at blive stor.

* * *

Detailpriserne, d. v. s. de Priser det forbrugende Publikum maa yde, er de Priser, vi kender bedst, og vi ved alle, at ogsaa de i de sidste Aar har undergaaet store Svingninger i opadgaaende Retning. Om disse fastslaar »Statistiske Efterretninger« i sit Nummer af 9. Maj dog forskellige Ting, som nok er værd at vide. Ved Siden af, at Detailprisen for en Mængde Varer angives, bemærkes nemlig følgende:

Priserne for *Brød* og danske Mel- og Grynsorter er i April uforandrede som i Marts.

For *Ris* og *Sago* er de hidtil gældende Maksimalpriser ophævede, og i Stedet er indført en Maksimalavance. Det synes, som om denne Regulering foreløbig holder Priserne paa det tidligere Niveau.

Kaffe- og *Tepriser* er lidt lavere end i Marts, men dette skyldes, at man nu, da Maksimalpriserne ikke længere gælder, er gaaet over til at anføre Priserne for billigste Kvalitet; for bedre Kvaliteter er Priserne over den tidligere Maksimalpris.

Tørret Frugt holder sig, trods de rigeligere Tilførsler, paa det tidligere høje Prisniveau.

Ægpriserne er gaaede ned med noget over 1 Kr. pr. Snes i Forhold til Prisen i Begyndelsen af Marts, men Priserne er dog atter stigende.

Ophævelsen af Maksimalpriserne paa *Oksekød* har medført en ikke ringe Stigning i Prisen, størst for de bedre Kvaliteter. *Kalvekød* og *Hestekød* er nærmest uforandret.

Ophævelsen af Maksimalpriserne paa *Fisk* har ligeledes medført en væsentlig Prisstigning, særlig i Hovedstaden. Gennemsnitsprisen ligger her tæt ved eller over den tidligere højeste Maksimalpris for bedste Kvaliteter.

Alle *Grøntsager* viser stigende Priser, ogsaa Kartofler; for de sidste er Prisen i Hovedstaden 3 Øre højere pr. kg end i Marts.

Petroleum er siden Midten af Marts gaaet ned fra 64 til 49 Øre pr. Liter i København og 48 Øre i Provinsen.

Priserne paa *Kul* og *Koks* er nærmest uforandrede.

I denne Forbindelse kan anføres nogle Tal om Priserne i andre Lande. »Nationaløkonomisk Tidsskrift« meddeler med de bedste officielle Kilder som Grundlag, at Danmark i 1918 har staaet med ca. 10 pCt. mindre Prisstigning end de øvrige neutrale og allierede Lande. Omtrent samtidig med Danmarks 87 pCt., noterede Norge 174 pCt., Sverige 168 pCt. (i Januar 1919 er Sverige paa 223 pCt.), England 133 pCt. (November 1918), noget lignende i Frankrig og 139 pCt. i Italien, Holland 98 pCt., Svejts 104 pCt., Amerika 70 pCt., Canada 81 pCt., Ny Zeeland 41 pCt. og Syd-Afrika 44 pCt.

* * *

Og saa er der *Arbejdslønnen?* Hvad er Prisen for den? »Statistiske Efterretninger« svarer med Tal fra Oktober Kvartal 1918, Tal, der omfatter ca. 61.000 Mand.

Disse Tal vil interessere, og vi anfører dem derfor for en Række Industrier og Haandværk:

	Gennems. Timefortjeneste			
	København		Provinsen	
	Aaret 1914 Øre	Oktbr. Kv. 1918 Øre	Aaret 1914 Øre	Oktbr. Kv. 1918 Øre
Næringsmiddelindustrien:				
Slagteriarbejdere	48,8	91,0		104,4
Fagl. Mænd ved Chokolade- og Sukkervareindustrien		106,6		79,9
Cigar- og Tobaksindustrien:				
Cigararb., faglærte Mænd		109,7		97,2
Skraa- og Røgtobaksarb., faglærte Mænd		135,7		143,2
Tekstil og Konfektion:				
Vævere	43,7	84,5	41,2	93,1
Skræddersvende	61,6	106,4		91,3
Skotøjsindustrien:				
Mandlige Arbejdere	56,5	122,6		
Bygnings- og Møbelindustrien:				
Bygningssnedkere	75,5	153,2		
Møbelsnedkere	60,0	125,0		
Sadelmagere	57,8	118,9		
Tapetserere	58,3	128,2		
Malersvende	72,0	139,3		
Murere	86,0	182,1		107,0
Tømrersvende	83,5	184,1		101,6
Faglærte Pianofortearb.	71,5	133,3		
Træindustrien:				
Tillærte Arbejdere ved Savskærerier	60,1	125,6	45,8	94,7
Jærnindustrien:				
Smede og Matalarbejdere	61,7	122,6	55,2	103,0
Blikkenslagere	67,3	120,5	54,3	98,0
Elektrikere	66,3	118,4	61,1	98,1
Formere	69,3	133,3	64,5	119,9
Gørtlere	56,8	111,4	54,6	100,4
Slibere		121,0		93,7
Skibstømrere	78,2	135,9	57,2	112,8
Jordarbejdere:				
Brolæggersvende	114,0	193,3		

Naturligvis staar Sæsonfagene med den højeste Timefortjeneste, og det var jo ikke godt andet. Normalt var det jo, den Gang der var noget, der i det hele taget var normalt, for Tømrere og Murere at spadsere mindst 3 Maaneder af Aaret, og for Malere gaar Tallet endog op til 6 Maaneder. Højst med Timefortjenesten staar Brolæggerne, men hvad Stigningen pr. Time angaar staar f. Eks. Tømrerne over.

Overenskomster i Sverrig og i Norge.

Norsk Formerforbund.

Foruden Det norske Jern- og Metalarbejder Forbund har Norsk Formerforbund sluttet ny Overenskomst med den stedlige Arbejdsgiverforening i Jærn- og Metalindustrien. Den tidligere gældende var opsagt til at udløbe den 1. April 1919, og den var blevet til den 30. Juni 1916 i Følge en Dom, der var afsagt af »den ved kongelig Resolution af 9. Juni 1916 nedsatte Voldgiftsret« (Loven om tvungen Voldgift).

I omtrent 3 Aar har denne Overenskomst altsaa virket. Naturligvis har dog Arbejdsgiverne, hvad enten de nu har villet eller ej, maattet følge nogenlunde med paa Lønomraadet i Henhold til den herskende Dyrtid, der for Underklassen har været nok saa følelig i Norge som i Danmark.

Gennem Forhandlinger, Arbejdere og Arbejdsgivere imellem, lykkedes det ikke at opnaa Enighed om en ny Overenskomst, og den nu vedtagne er saaledes et Produkt fra »Riks-Mæglingsmanden« (Forligsmanden), hvilende paa de samme Principper som den opsagte, men naturligvis med skyldig Hensyntagen til Lønforholdet.

Det norske Formerforbund tæller ogsaa Hjælpearbejderne mellem sine Medlemmer, og følgende Minimallønninger er fastsatte:

Fagarbejdere, Ovnfolk, Maskinsandblandere og Kranførere ..... 125 Øre
hvoraf ca. 30 Øre er Dyrtidstillæg.
Hjælpearbejdere ..... 110 -
hvoraf ca. 30 Øre er Dyrtidstillæg.

Alle hidtil gældende Dyrtidstillæg gøres til faste Tillæg, og alle mandlige Arbejdere gives dernæst et Timelønstillæg paa 30 Øre; af den saaledes fremkomne Timeløn er 30 Øre at betragte som Dyrtidstillæg.

En Bestemmelse, som ikke findes i de danske Jærn-Overenskomster, og som har følgende Ordlyd:

> »Norsk Formerforbund forpligter sig, saa længe denne Overenskomst varer, til ikke at støtte noget organisationsmæssigt Krav om almindelige Lønforhøjelser for Forbundets Medlemmer overfor nogen af de Værksteder, som omfattes af Overenskomsten. Individuelle Løntillæg skal kunne finde Sted efter Aftale mellem den enkelte Arbejder og den enkelte Arbejdsgiver«,

henstaar uforandret, men det har nok ikke gennem de svundne Krigsaar været nemt at overholde den.

Ved alt Akkordarbejde er Timelønnen garanteret, men opnaas ikke Enighed om en Akkordpris, betales Timelønnen uden noget Slags Tillæg. Ved Udførelsen af Ovne, Handelsgods og andre Masseartikler betales 5 pCt. af den ugentlige Akkordfortjeneste for eventuelt Vrag. For større Arbejder udbetales Overskud for Vrag, naar Formeren bevislig er uden Skyld deri. Fastsatte Akkordtariffer skal som Regel være gældende i hele Overenskomstperioden.

Det staar Arbejdsgiverne frit for at benytte hvilken som helst Arbejdskraft, de vil, til faste Modeller, Brædt og Maskine.

Arbejdstiden er fastsat til 48 Timer ugentlig. De første 5 Dage fra Kl. 7½ til 5 med 1 Times Pavse, Lørdag fra Kl. 7 til 1 med ½ Times Pavse. Har en Arbejder været beskæftiget ½ Aar i samme Virksomhed, skal han have en Uges Ferie med Løn.

Overarbejde betales som følger: Lørdag efter Kl. 1, Søn- og Helligdage og Nætter før Helligdage med 100 pCt., andet Overarbejde med 50 pCt.

Lærlingenes Læretid er fastsat i Overenskomsten, nemlig til 5 Aar, og ligeledes deres Timeløn, som stiger hvert halve Aar. Den er fastsat saaledes:

Første Halvaar	65 Øre	pr. Time
Andet —	67 -	—
Tredie —	70 -	—
Fjerde —	75 -	—
Femte —	80 -	—
Sjette —	85 -	—
Syvende —	90 -	—
Heraf er 20 Øre Dyrtidstillæg.		
Ottende Halvaar	100 Øre	pr. Time
Niende —	105 -	—
Tiende —	110 -	—
Heraf er 25 Øre Dyrtidstillæg.		

Overenskomsten, som er gældende til den 31. Marts 1920, er af Forbundet vedtaget gennem en Urafstemning. 1086 Medlemmer har stemt, deraf 814 for Overenskomsten og 272 imod.

Forbundet har iøvrigt optaget Lønstatistik for December 1918. Det fremgaar af denne, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for Formere og Kernemagere har været 127,4 Øre.

Svensk Formerforbund.

Svensk Formerforbund har ogsaa afsluttet Overenskomst med den kontraherende Arbejdsgiverforening. Ogsaa denne Overenskomst, som skal gælde for Aaret 1919, er et Forslag fra Statens Forligsmand og er vedtaget ved en Urafstemning. Forbundet tæller over 5000 Medlemmer, og det er lykkedes at faa 1721 til at stemme, 1467 for Forslaget og 254 imod. Tilhængere af, at Overenskomsten afgøres ved Urafstemning, kan ikke herigennem hente sig nogen Anbefaling for dette System. 1467 har afgjort det hele for mere end 5000.

Iøvrigt er det den gamle Overenskomst, der i Princippet er fornyet for dette Aar. Af nyt er at meddele: Landet er som vanligt inddelt i 3 Distrikter. Minimaltimelønningerne bliver 78—79 og 84 Øre. Arbejdstiden 52 Timer pr. Uge. Retten til at stille Lønkrav og erklære Strejke i Overenskomstperioden er bibeholdt. Overtidsprocenterne er forhøjet fra 25 og 50 pCt. til 35 og 70 pCt. Samtlige Tillæg, som oppebæres i Henhold til Dyrtiden, bibeholdes, hvad enten det er ved Akkord eller Timeløn, og alle Timelønninger forhøjes

med 15 Øre hver. Dyrtidstillæg, som betales ved Akkordarbejde, kan dog overføres som faste Tillæg.

I Tiden Juni—August skal hver, der siden 1. Oktober 1918 har været i Arbejde paa samme Støberi, have 4 Dages Ferie med Timeløn.

Gennemførelsen af Februar-Overenskomsten af 1919.

Smedeforbundet.

Som gentagende omtalt i sidste Nummer af vort Fagblad har der været en hel Del Sager i Anledning af Gennemførelsen af Overenskomsten af Februar 1919. En Række Firmaer har vist megen Modvilje mod den, medens man andre Steder kun ikke har kunnet blive enig om Fortolkningen.

Men hvad end Aarsagen til Uenighederne har været, saa er Resultatet blevet en Mængde Sager til organisationsmæssig Behandling, og disse Sager har vi, efter at det til en Begyndelse ved Mæglings- og Timandsmøder havde vist sig umuligt at naa en Ordning, behandlet paa den Maade, at vi har taget dem en bloc ved 2 Møder, medens et Møde, oven i Købet det længste, er afholdt alene med Forholdene hos A/S Frichs i Aarhus for Øje.

Disse Fortolknings- og Forhandlingsmøder er foregaaede paa den Maade, at saavel hele Sammenslutningens Forretningsudvalg som hele Forbundets Hovedbestyrelse sammen med Repræsentanter for de direkte Parter har givet Møde her i København. Ledelserne inddeltes i Udvalg, og hvert Udvalg fik sine Sager at behandle. Paa denne Maade lykkedes det ved energisk Udholdenhed et Par Døgn at faa samtlige Sager i Lave, og nu kan det vel betragtes som givet, at vi er over det værste i denne Retning.

Det første af disse store Forhandlingsmøder fandt Sted den 1. April. Her behandledes Sager fra følgende 14 Firmaer: A/S Nielsen & Winther, Turbinia, Tekno-Værket, M. C. Dreyer, Henning Klee, »Perfection«, »Præcision« og »Sterling«, hvor det drejede sig om de 20 pCt.s Tillæg, som Firmaerne, med en særlig Anm. for Nielsen & Winther, indgik paa at yde til alle Akkorder, som efter 1. Januar 1917 har været udført mindst 2 Gange til samme Pris, og under samme Forhold gives fra 1. Marts 20 pCt. til den Pris, til hvilken Arbejdet har været udført de 2 sidste Gange, A/S Dansk Pressefabrik i Valby, — der tiltræder samme Ordning, men kun, paa Grund af særlige Forhold, yder 15 pCt., De danske Mejeriers Maskinfabrik i Kolding, hvor der skulde optages Forhandling om Akkordpriserne, der erkendtes at ligge særligt lavt, J. S. Hess & Søn, Middelfart, der skal regulere Akkordpriserne indenfor de 20 pCt.s Ramme, A/S N. A. Christensen & Co., Nykøbing M., hvor visse bestemte Akkordpriser skal have Tillæg før de overenskomstmæssige 20 pCt., A/S M. P. Allerups Efterflg. i Odense, en speciel Strid om Tillægene til Akkordprisen for et Beholderarbejde i Nyborg, der afgjordes med et Tillæg paa 15 pCt., og fra Smedemester C. Amundin i København, hvor det drejede sig om de 33⅓ pCt.s Beregning af et Tillæg paa 30 Øre pr. Time, hvilken Beregning det vedtoges at anvende. — Herudover fandt en Del specifike Spørgsmaal for de enkelte Firmaers Vedkommende tillige deres Afgørelse ved samme Lejlighed.

Den 3. og 4. April forhandledes vedrørende A/S Frichs i Aarhus, der nægtede at yde de 20 pCt.s Tillæg til Akkorderne. Man enedes om, at fremtidige Akkordberegninger baseres paa en Gennemsnitsløn af 150 Øre pr. Time ekskl. Augustreguleringen med fuld Frihed til den størst mulige Fortjeneste, naar en Akkord er fastsat. Samtlige Timelønninger forhøjes med 20 Øre pr. Mand. — Endvidere afgjordes andre Detailspørgsmaal ved samme Lejlighed.

Det tredie Forhandlingsmøde fandt Sted den 24. April. Paa dette behandledes Sager fra 21 forskellige Firmaer. Disse Sager, hvoraf ingen forinden havde været til Mæglings- eller Timandsmøde, var af mere broget Karakter end ved første Møde, men kom dog altsaa alle ud af Verden og afgjordes naturligvis ud fra samme Grundregler som første Gang. Firmaerne var: Holger Jernaa, A/S »Iron« — de 20 pCt. —, A/S Søren Wistoft & Co. — Modvillie mod Indreguleringen af et Dyrtidstillæg —, Skandinavisk Elektricitetsaktieselskab — Tillægget til en Akkord (der gaves 45 Kr.) —, A/S Georg Jensens Sølvsmedie — Efterbetalingen og Timelønstillægget (fastsattes paa Grund af særlige Forhold til 13 Kr. pr. Mand og 8 Øre pr. Time) —, A/S Atlas — Udearbejdsbetalingen (der fastsattes til 135 Øre pr. Time) —, A/S Scandinavia — Krav om 36 Kr. til en Mand, som Firmaet ikke troede faglært (udbetaltes) —, Gas- og Vandmester O. J. Smith, — Krav om Efterbetaling i Henhold til Overenskomsten for en Akkord (10 Kr. ydedes plus 3 Øre pr. Time for Udearbejde) —, F. L. Smidth & Co., Valby — kun delvis Udbetaling af de 20 pCt. (der var ikke tilstrækkelig Oversigt over Forholdene for Haanden, men Akkorderne skal give mindst 150 Øre pr. Time, og Ordningen har tilbagevirkende Kraft til 1. Marts) samt Nordisk Elektricitets Selskab, hvor der var Strid om Timelønstillægget. De 15 Øre gaves, og de hidtil benyttede Procenttillæg udbetales sammen med Timelønnen. Samtlige 10 forannævnte Firmaer er alle af København, medens de resterende 11 er følgende Provinsfirmaer: Chr. F. Justesen, Aalborg — de 33⅓ pCt., Udearbejdsbetaling og Akkordpriserne i al Almindelighed —, A/S Dansk Diesel Motor Kompagni i Holeby — et hidtil ydet Tillæg paa 50 pCt. til Procentakkorder afløses af et Tillæg paa 45 Øre pr. Time —, A/S Paasch & Larsen, Petersen, A/S Jacobsen & Andersen, Horsens — Rejsearbejde, Udearbejde og Timelønsarbejde —, A/S Strømmen i Randers — Akkordregulering (der gaves 15 pCt., Udearbejde 22 Øre ekstra pr. Time plus 3 Øre, og Timelønningerne

forhøjes med 8 Øre pr. Mand og Time —, A/S Ringe Maskinfabrik og Jærnstøberi — Krav om Lønforbedringer (der gaves 17 Øre pr. Mand og Time, og 10 Øre ekstra for Udearbejde) —, Firmaet A. Blom & Søn, Skanderborg — Timelønsarbejdet (der gives 30 Øre ekstra pr. Time) —, De forenede Automobilfabrikker, Odense — Lønforholdene (der skal optages Akkordprisforhandlinger, og der gives Timelønstillæg til de rent timelønnede Arbejdere op til en Gennemsnitstimeløn paa 123,4 Øre, og 10 Øre pr. Time til Resten) —, Holbæk Motorfabrik — Timelønsarbejdet (22 Øre ekstra pr. Time og Akkord i større Udstrækning end hidtil) —, Hans L. Larsen, Frederikssund — Timelønsarbejdet (25 Øre ekstra pr. Time) —, og N. A. Christensen & Co, Nykøbing M., — fremdeles Uenighed om en Del Akkordpriser (detailleret Enighed opnaaedes). — Desuden er der naturligvis — spredt hist og her — truffet Afgørelser af lignende Art ved almindelige Mæglingsmøder.

Formerforbundet.

Som fastsat i Overenskomsten af 27. Februar skal der for de Virksomheders Vedkommende, hvor Enighed om Lønforholdene ikke opnaas ad lokal Vej, foretages en organisationsmæssig Behandling. En saadan fandt Sted den 2. Maj, og Repræsentanter for de 7 Virksomheder, hvor der fandtes uløste Spørgsmaal, havde hertil givet Møde. For de 6 Støberiers Vedkommende var Sagen delvis i Orden, og der henstod enkelte Spørgsmaal til Afgørelse. For det 7. Firmas Vedkommende, nemlig Vald. Birn & Brødre i Holstebro, var hele Overenskomstspørgsmaalet uløst, og samtidig var der den 13. Februar begæret Mægling afholdt paa en længere Række Spørgsmaal, og Afgørelsen af disse var udsat til at foretages ved den her nævnte Lejlighed.

Mødet gav følgende Resultater:

Horsens. Chr. Nielsens Metalstøberi. 2 kvindelige Kernemagere vilde man ikke betale den samme Erstatning for Februar som mandlige Arbejdere. Firmaet indgik paa at betale som til mandlige.

Næstved. De forenede Jærnstøberier. Af et Dyrtidstillæg paa 10 Øre pr. Mand pr. præsteret Arbejdstime vilde man kun indregulere de 6 Øre. Aktieselskabet indgik paa at indregulere de 10 Øre. Videre skal en ny Akkordbog fremskaffes i Løbet af 3 Maaneder.

Frederikssund og Hørsholm. Begge Steder var givet Tilsagn om, at de nye Priser skulde have tilbagevirkende Kraft fra Udløbsdatoen, henholdsvis 10. og 1. Februar, men Firmaerne nægtede senere dette under Henvisning til, at denne tilbagevirkende Kraft var indeholdt i Februar-Erstatningen. Sagerne afgjordes ved, at hvert Medlem paa de paagældende Steder erholder 7 Kr. 50 Øre.

Roskilde. Maglekilde Maskinfabrik. Paa Krav om Timelønsforhøjelser var truffet en foreløbig Ordning ved et Mæglingsmøde. Efter Overenskomstens Afslutning nægtede Firmaet at forhøje med mere end de overenskomstmæssige 15 Øre. Samtlige Timelønninger forhøjedes med yderligere 15 Øre hver.

København. A/S Atlas. Uenighed om en Rørprisliste. Sagen tilbagevistes til fornyet Behandling Parterne imellem og er senere gaaet i Orden, men paa hvilken Maade er der ikke meddelt endnu.

Holstebro. Vald. Birn & Brødre. Foruden at det gennem de lokale Forhandlinger, der skulde føres i Henhold til Overenskomsten, var mislykkedes at faa en Ordning, var der tillige før Overenskomstens Underskrift begæret et Mæglingsmøde afholdt paa en Række Krav. Disse behandledes nu under et.

For Vragstøbning af noget Smaagods indgik Firmaet paa at betale 4 Kr.

I Henhold til en tidligere Bestemmelse skal der uden Ekstrabetaling skiftes Brædt ved de smaa Maskiner een Gang daglig. Firmaet fortolkede dette saaledes, at det første Brædt, der lagdes paa Maskinerne om Morgenen, blev holdt udenfor Beregningen, men indgik paa for Fremtiden at medregne dette og betale for passerede Tilfælde til 3 Mand 15 Kr. hver og til 1 Mand 10 Kr.

Udslagning ved Maskinerne uden Arbejdsmandshjælp, der betaltes med 75 Øre ekstra pr. Time, forhøjedes til 98 Øre.

Grundprisen for en Kassestørrelse paa 17×17 Tommer ved Maskinerne var krævet forhøjet fra 24 til 30 Øre. Fastsattes til 28 Øre med tilbagevirkende Kraft for 100 formede Kasser.

Med Hensyn til Akkorderne enedes man om, naar de hidtil givne Tillæg indreguleres, at disse bliver følgende:

42 pCt. til Maskinformere.

44 pCt. til Haandformerne, hvor det gamle Tillæg var 10 pCt.

52 pCt. til Haandformerne, hvor det gamle Tillæg var 20 pCt.

Gælder til Februar 1920.

Akkordarbejdernes ansatte Timeløn hævedes med 7 Øre pr. Mand og Time.

De rene Timelønninger hævedes med 10 Øre pr. Mand og Time.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Formernes Hjælpeforening i København. I Stedet for afgaaet Forretningsfører Alf. O. Nielsen er til denne Post valgt Herm. Hansen, Vulkangade 9, 1. Sal, København L.

Indbetaling for Medlemmer i Provinserne sendes til Herm. Hansen, Formernes Hjælpeforening, Vester Søgade 2, 1. Sal, København B.

Aarhus. Den 10. April er der hos A/S Boreas afholdt et Fælles-Mæglingsmøde for samtlige Fag paa

Uenighed om Arbejdstidens Inddeling. Sagen sluttedes med, at man enedes om en Arbejdstid, der skal være gældende til 1. August, og denne er: Kl. 7—11½ og 1—5, Lørdag dog kun til 4½.

Hos A/s Frichs, hvor der er foretaget en Afstemning mellem samtlige Arbejdere om Arbejdstidens Lægning, hvorefter alle Parter havde bøjet sig for Majoriteten, er Smedene gaaet med til en Omlægning af den vedtagne Arbejdstid. Man har forsøgt at faa Formerne med til dette, men disse gør gældende, at de har bøjet sig for Afstemningen og dermed respekteret den Arbejdstid, som de egentlig ikke ønskede. Skal der ske nogen Ændring, falder de tilbage paa deres første Krav, og saaledes staar denne Sag.

Frederiksværk. Paa Uenighed om Arbejdstidens Inddeling begæredes 1. April et Fælles-Mæglingsmøde hos Anker Heegaard. Mødet afholdtes ikke, idet der forinden indgik Meddelelse om, at Fabrikken havde bøjet sig for Arbejdernes Krav, nemlig at de vilde begynde Arbejdstiden Kl. 6 Morgen om Sommeren og Kl. 7 om Vinteren.

Samme Firma havde nægtet at udbetale den i Henhold til Overenskomsten besluttede Erstatning af Kr. 1,50 pr. Dag for Februar til 2 Maskinformere. Efter fornøden Korrespondance mellem Sammenslutningen og Forbundet er Sagen gaaet i Orden, idet de paagældende har faaet udbetalt deres Tilgodehavende.

Frederikshavn. Fra A/S Houmøllers Formere er den 3. Maj meddelt, at 4 Formere har faaet hævet deres Timeløn med 5 Øre og 3 Kærnemagere med 6 Øre hver.

Hjørring. Firmaet Hejdemann hørte indtil den 27. April til de Firmaer, hvor Overenskomstordningen ikke var blevet i Stand paa lokal Vis, og var derfor med i Rækken af dem, der skulde til organisationsmæssig Behandling. Formerne havde helst ønsket at blive fri for Akkord, men efter at man underhaanden havde opnaaet en Forhøjelse paa 10 pCt. og senere 5 pCt. samt dernæst de overenskomstmæssige 20 pCt. til Akkorderne, gik Sagen ud af Dagsordenen, idet Formerne fortsætter i Akkord.

Holstebro. Fra Formerne hos det derværende A/S er den 26. April meddelt, at Akkordprisen paa Tromleringe er forhøjet med 2 Øre pr. Stk., ligesom man er enedes om en Betaling for alm. runde Søjler, nemlig 75 Øre pr. løbende Fod plus 40 pCt.

København. Paa Krav om Forhøjelse af rene Timelønninger afholdtes den 8. April et Fælles-Mæglingsmøde, hvor Sagerne sluttedes med følgende:

Hos F. Mogensen	150	Øre til	15 Mand
- Sundby Støberi	30	- -	3 —
- De forenede Støberier	90	- -	10 —
- Nielsen & Winther....	150	- -	15 —

og dernæst til 2 Maskinformere 5 Øre til hver.

Hos A/S Atlas begæredes den 1. April Mægling i Anledning af, at en derværende Metalformer foruden de overenskomstmæssige 15 Øre til sin Timeløn var lovet 12 Øre til med tilbagevirkende Kraft til den 1. Februar, hvilket Løfte ikke var indfriet. Sagen kom ikke til Mægling, idet Sammenslutningen den 15. April meddelte, at Firmaet havde udbetalt den paagældende Former dennes Tilgodehavende til Dato og dernæst for Fremtiden forhøjet Timelønnen med de omskrevne 12 Øre.

Hos Elektro-Staal i Buddinge afholdtes den 14. Januar et Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af ren Timeløn til derværende 4 Formere. Firmaet vilde ikke gaa med til nogen Forhøjelse, men vilde indføre Akkord, og herved sluttedes Sagen foreløbig, men efter at Akkord er indført, er Sagen taget op paany og afsluttende blevet behandlet den 9. April, hvor Firmaet indgik paa at betale 3 af de ovennævnte Formere hver 25 Kr. og den 4. 12 Kr. 50 Øre.

Fra Formerne hos A/S Burmeister & Wain er meddelt, at Timelønningerne omkring den 1. April er hævet med gennemsnitlig 10 Øre for samtlige Formere og 1 Maskinformer. 17 Kærnemagere har faaet hævet deres Timeløn med 8 Øre hver og 5 Kærnemagere med 5 Øre hver.

Løgstør. Sammenslutningen har den 10. Maj meddelt, at Løgstør Jærnstøberi er optaget som Medlem. Det er den bagvendte Verden, idet der saavidt vides arbejder 3 Formere paa dette Støberi, som ikke er organiserede. De 2 har for nogle Aar siden udtalt, at de mente, de var for gamle til at være med i Organisationen. Den 3., Jørgen Sørensen fra Nykøbing J. (saafremt han er der endnu), skylder en Del Penge til Forbundet.

Langaa. Den 11. Marts afholdtes Mæglingsmøde paa det derværende Støberi paa Krav om Erstatning for Rejsepenge for de af Værkstedets Formere, der har Bopæl i Randers, og paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger. Da Enighed ikke opnaaedes, henvistes Sagen til Timandsudvalget, men den 16. April har Afdelingen meddelt, at Sagen er sluttet paa lokal Vis, idet Fabrikanten er indgaaet paa at betale Halvdelen af det Beløb, Rejsepengene andrager, og dernæst forhøjet Gennemsnittet af de ansatte Timelønninger for de derværende 10 Mand fra 63 til 86,7 Øre. Heri er de overenskomstmæssige 15 Øre iberegnet.

Nr. Sundby. Midt i Marts klagede Formerne fra Jensen & Sønner over, at de havde maattet forlade Arbejdet 1 Dag paa Grund af Os i Støberiet fra Tørreovnen. Der er paa denne Sag ført en Del Korrespondance mellem Sammenslutningen og Forbundet for sluttelig at ende med et Mæglingsmøde, da Formerne maatte fastholde Kravet om at faa en Erstatning. Sagen er imidlertid gaaet i Orden gennem lokal Forhandling, idet de paagældende Formere hver har faaet udbetalt en Erstatning paa 9 Kr. 15 Øre.

Nekso. Hos den derværende Fabrikant, som staar udenfor Sammenslutningen, og hos hvem der arbejdes i ren Timeløn, havde man nægtet at udbetale nogen Erstatning i Lighed med Overenskomstens Bestemmelser for Februar Maaned. Sagen er gaaet i Orden ved, at Fabrikanten har udbetalt ⅜ af Beløbet.

Nykøbing F. Paa Fabrikken »Guldborg« har man gennem en Række Forhandlinger forsøgt at faa en Ordning paa Lønforholdene i Henhold til den afsluttede Overenskomst, men da det til sidst mislykkedes, anbragtes Sagen mellem det, der skulde til organisationsmæssig Behandling. I sidste Øjeblik lykkedes det dog at undgaa dette, idet man har opnaaet Enighed om en Række Prislister paa det forskellige Arbejde, medens en anden og større Del er holdt udenfor, og som der skal sættes ny Priser paa, efterhaanden som Arbejdet kommer frem.

Paa samme Fabrik er der den 9. Maj afholdt et Mæglingsmøde paa Krav om 300 Kr. i Erstatning til Formerne for Spadseretid, fordi Støberiets Kraner til Stadighed er i Uorden. Sagen sluttedes her med, at Firmaet yder Formerne 170 Kr. i Erstatning mod, at Formerne erkender, at almindelig hændelig Maskinskade, som ingen kan have Ansvaret for, ikke kan gøres til Genstand for organisationsmæssig Behandling.

Præstø. Herfra er den 8. Maj meddelt, at den ansatte Timeløn for 4 Mand, der arbejder i Akkord, er hævet fra 80 til 90 Øre.

Rudkøbing. Man har i denne Afdeling været enige om, at Overenskomstforhandlingerne skulde slutte med, at Akkordpriserne gennemsnitligt skulde forhøjes med 40 pCt. Den 27. April foreligger Meddelelse om, at dette er sket, og Forhandlingerne er dermed sluttede.

Rønne. Fra de derværende 2 Fabrikker, som ikke tilhører Sammenslutningen, og hvor Prislisterne var gældende til den 1. April d. A., er meddelt, at de Forhandlinger, der i Lighed med Overenskomstens Afslutning skulde føres, nu er bragt til Afslutning. Akkorderne er gennemsnitlig forhøjet med 37 pCt., og for det, der skal svare til Overenskomstens Februar-Erstatning, er udbetalt $^2/_3$ af Beløbet.

Svendborg. Hos A/S L. Lange & Co. har man, efter at Overenskomstforhandlingerne var afsluttede, været utilfreds med det opnaaede Resultat for en Del af det løse Arbejde. En Henvendelse til Fabrikken medførte en Forhandling med det Resultat, at en større Del af disse Priser forhøjedes med 10—30 pCt.

Stege. De 2 hos Firmaet Skærbæk arbejdende Formere har meddelt, at de har faaet deres Timeløn forhøjet fra 94 til 100 Øre.

Vejle. I en Skrivelse af 1. Maj har denne Afdeling besværet sig over, at A/S Hess i stedlige Blade averterer efter unge Mennesker paa 16—18 Aar til Oplæring i Brædtformeri, medens der paa den anden Side gik Formere ledige der i Byen. Fornøden Klage afgik i den Anledning til Sammenslutningen, men nogle Dage senere meddelte Afdelingen, at man gennem en lokal Forhandling var naaet saa vidt, at Sagen stilles i Bero, idet Firmaet var indgaaet paa at antage de nævnte ledige Formere.

Vejen. Firmaet Swenning & Raae er gaaet ud af Sagaen, idet Fabrikken er overtaget af et Firma, der hedder Tranberg & Villadsen, der er optaget som Medlem af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning.

Jærn- og Metalslibere.

Siden den ny Overenskomst traadte i Kraft, er der hos Arbejdsgivere, som staar udenfor Sammenslutningen af Fabrikanter i Jærn- og Metalindustrien, opnaaet Overenskomst om Arbejdsforholdene i Lighed med, hvad der er opnaaet hos Medlemmer af Sammenslutningen. Her skal fremføres de vigtigste Resultater:

København. Med Firmaet H. Pens, St. Kongade, opnaaedes Overenskomst i Lighed med Overenskomsten med Sammenslutningen, dog saaledes at de for Tiden beskæftigede uøvede Slibere faar 75 Øre pr. Time og de faglærte Slibere faar 85 Øre pr. Time plus de 8 Øre. Overarbejde samt Søn- og Helligdagsarbejde betales med 50 pCt. Tillæg for de første 4 Timer og derefter 100 pCt. Tillæg.

Med A/S »Dafameta«, Helgesensgade 9, er afsluttet Overenskomst om, at Timelønnen for øvede Slibere og for Galvanisøren bliver Kr. 1,50 pr. Time, 1 Mand faar Kr. 1,30 pr. Time, alt plus Augustreguleringens 8 Øre pr. Time.

Med Københavns Skefabrik ved Aksel Prip, Kvintusalle 5, opnaaedes følgende Overenskomst:

Timelønnen er Kr. 1,62 pr. Time plus 8 Øres Dyrtidstillæg, Arbejdstiden er $50^1/_2$ Time ugentlig. Saafremt der i den Periode, nærværende Overenskomst er gældende, fastsættes en anden og kortere ugentlig Arbejdstid mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien og Dansk Jærn- og Metalsliberforbund, er denne fra samme Tidspunkt gældende for undertegnede Parter. Der gives Sliberne 3 Dages Sommerferie med fuld Udbetaling af Lønnen.

Den 1. April d. A. er der mellem A/S Dansk Rekylriffel-Syndikat og Cycle- og Metalslibernes Fagforening opnaaet en Overenskomst om Løn- og Arbejdsvilkaar, hvis vigtigste Punkter er:

Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig, Timelønnen Kr. 1,00 pr. Time, Ventetid betales med Timeløn, Ventetid som Følge af Maskinstandsning betales med Kr. 1,60 pr. Time, Overarbejde og Søn- og Helligdagsarbejde betales med 50 pCt. Tillæg for de første 4 Timer og derefter 100 pCt. Tillæg; Arbejdet udføres saavidt muligt i Akkord, og Akkordarbejde fastsættes efter Grundtaksten Kr. 1,60. For Arbejde, for hvilket der ikke kan sættes Akkord, er Lønningen Kr. 1,35 pr. Time.

Torsdag den 27. Marts d. A. afholdtes Mæglingsmøde med Fabrikant R. Wieder, Graabrødretorv, angaaende Timelønskrav fra et af vore Medlemmer. Timelønnen forhøjedes til Kr. 1,00 pr. Time plus de 8 Øre.

Ved et Møde den 25. Marts d. A. mellem Repræsentanter for Gørtlerlauget og vort Forbund enedes man om at tillægge Priskuranten for Sliberne af Cykle- og Motordele 25 pCt.

Den 2. April d. A. afholdtes hos A/S De forenede Jærnstøberier, Holmbladsgade, Mæglingsmøde angaaende Krav om Forhøjelse af Ugelønnen for et af vore Medlemmer. Ugelønnen sattes til 62 Kr. plus Augustreguleringens 8 Øre pr. Time.

Odense. Ved et den 17. Marts d. A. afholdt Møde hos Smidt & Co i Odense opnaaedes 33 pCt. Tillæg til Cykleakkordpriserne.

Horsens. Den 9. April d. A. afholdtes Mæglingsmøde hos Firmaet Horsens Cyklelager i Horsens. Der opnaaedes 25 pCt. Tillæg til nyt Arbejde og til Reparationer 15 pCt. Tillæg.

Fredericia. Den 13. Maj d. A. afholdtes Mæglingsmøde hos A/S Ernst Voss' Fabrik i Fredericia angaaende Krav om forhøjet Timeløn. Der opnaaedes 9 Øres Tillæg til alle de bestaaende Timelønninger.

Bemærk! Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at Metalsliberklubbens Formands Adresse er: Ludvig Larsen, Sct. Hansgades Passage Nr. 11, 3. Sal.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Paa Helsingør Skibsværft har Værktøjssmedene, 11 Mand, faaet deres Timelønninger forhøjede med tilsammen 177 Øre eller 16,1 Øre pr. Mand og Time.

Hos Fabrikant Petersen i Nibe er Timelønnen hævet med 10 Øre pr. Mand. Desuden skal Akkorderne hæves i Forhold til den almindelige Gennemsnitsfortjeneste i Provinserne.

I Aarhus er Lønnen hos Pianofabrikant Caspersen hævet fra 80 til 100 Øre, paa Aarhus Kulkraner fra 165 Kr. plus 50 Kr. i Dyrtidstillæg til 200 Kr. plus 60 Kr. pr. Maaned og Overarbejde fra 100 til 150 Øre pr. Time. Her ydes desuden en Del Sportler og 8 Dages Sommerferie med Løn. — Firmaer i Aarhus, der beskæftiger sig med Skibsreparationer, er indgaaede paa at betale 160 Øre pr. Time for dette Arbejde. — Jørgensen & Poulsen i Brabrand er indgaaet paa at yde 15 Øre pr. Time samt 36 Kr. for Februar Maaned, og paa Aarslev Sav- og Hammerværk samme Sted er Timelønnen hævet fra 75,1 til 82,5 Øre.

Hos Fabrikant Johansen i Skelskør er Timelønnen hævet fra 70 Øre til 105 Øre i Gennemsnit, og hos L.

Bendtsen og Isenkræmmer Bay er Ugelønningerne hævede med henholdsvis 20 og 15 Kr. pr. Uge til 35 Kr. plus Kost og Logi og 60 Kr.

Hos Fabrikant Schelbye i Køge har 3 Mand faaet 10 Øre hver og 3 Mand 6 Øre, ligesom der er lovet Akkord i større Udstrækning end hidtil. Endvidere betales 10 Øre pr. Time ekstra for visse smudsige Arbejder.

A/S Frichs i Aarhus er ved et Forhandlingsmøde den 3. og 4. April i København indgaaet paa at forhøje Timelønningerne med 20 Øre.

Paa Maskinfabrikken »Vulkan« i Holbæk har 3 Mand faaet deres Timelønninger hævede fra 91 Øre til 121 Øre pr. Time gennemsnitlig.

I Randers er man kommen overens med Cyklehandlerne om en Timeløn paa 165 Øre, og paa Gasværket er Timelønnen sat op til 175 Øre.

Paa Dieselmotorkompagniet i Holeby er Timelønnen for 66 Mand forhøjet med 68 Øre udover de overenskomstmæssige 15 Øre, saaledes at Gennemsnitslønnen blev 79 Øre.

Hos Anker Heegaard i Frederiksværk er Timelønningerne hævede med fra 12 til 37 Øre pr. Mand.

Paa Gørlev Sukkerfabrik ved Slagelse er Timelønnen for 13 Mand hævet fra 88 til 110 Øre gennemsnitlig. For Februar og Marts Maaneder efterbetales 90 Kr. 40 Øre pr. Mand, og Arbejdstiden i April Maaned efterbetales med 22 Øre pr. Time og Mand. Samtidig bortfalder alle Dyrtidstillæg.

I Ribe har 7 Mand faaet deres Timelønninger hævede med fra 25 til 27 Øre pr. Mand.

I Kolding er der opnaaet gennemgaaende Forhøjelser i de fleste Virksomheder. Paa De danske Mejeriers Maskinfabrik er Timelønnen hævet til 87,8 Øre fra 82,8 Øre efter Forhøjelsen paa de overenskomstmæssige 15 Øre, og Akkorderne er hævede med gennemgaaende ca. 65 pCt., de 20 pCt. og et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. incl. De 10 pCt. er udlignet til 5 pCt. For Afsavn af Akkord betales ekstra 18 Øre pr. Time, og Udearbejde betales med ekstra 30 Øre pr. Time. Paa de mindre Virksomheder — hovedsagelig hos Smedemestrene — er Timelønningerne hævede med fra 35 til 37 Øre pr. Time.

Cyklefabrikken »Grand« i Nørre Aaby har ydet en Forhøjelse af 17 Øre pr. Time og Værktøjsfabrikken »Chicago« 15 Øre.

Paa De forenede Papirfabrikkers Virksomheder i Næstved, Dalum og Silkeborg var der i Marts Maaned rejst Lønkrav, og ved et Forhandlingsmøde i København den 10. April enedes man om, at Timelønningerne med tilbagevirkende Kraft til 21. Marts d. A. forhøjedes med 13 Øre pr. Mand, og Fabrikkerne lovede at stille sig mere imødekommende med Hensyn til at give Arbejdet i Akkord.

Ved et Mæglingsmøde den 9. April paa A/S Dansk Staalvarefabrik i Lyngby forhøjedes Timelønningerne for Smedehjælperne fra 75 plus 8 Øre til 88 plus 8 Øre og Smedernes fra 89 plus 8 Øre til 95 plus 8 Øre, og hos Elektro-Staal i Buddinge, hvor der ligeledes mægledes samme Dag, forhøjedes samtlige Lønninger fra 84 plus 8 Øre til 92 plus 8 Øre, og hos H. C. Jensen i Gentofte er der ved samme Mægling aftalt en Lønforhøjelse fra 80 til 125 Øre for den der beskæftigede Mand, og denne Mand fik tillige 20 Kr. udbetalt for noget Overarbejde, som han ikke havde kunnet faa betalt som saadant.

Paa Aarhus Oliemølle er Gennemsnitstimelønnen hævet fra 115 til 135 Øre.

Hos Kramper & Jørgensen i Horsens er Lønnen for 137 Mand hævet med gennemsnitlig 12,7 Øre.

Ved et Mæglingsmøde den 30. April i Næstved hos 6 Smedemestre opnaaedes et Løntillæg af 15 Øre pr. Mand og Time, og det bestemtes, at en Svend det første Aar efter Læretiden kan arbejde for 100 Øre pr. Time og det andet Aar for 110 Øre.

Paa Kallundborg Motorfabrik mægledes den 15. April, og der opnaaedes bl. a. en Lønforhøjelse paa 6 Øre pr. Mand og Time. De tidligere Lønakkorder afløses af et Tillæg paa 45 Øre pr. Time, naar Lønakkorden ikke varer over 5 Timer. Varer den over 5 Timer, betales 50 Øre pr. Time.

Ved et Mæglingsmøde den 12. April paa Silkeborg Maskinfabrik forhøjedes samtlige Timelønninger med 7 Øre, Udearbejde betales med 30 Øre ekstra pr. Time. Montørerne havde, efter at Kravet var rejst, faaet deres Timeløn hævet fra 114 til 139 Øre gennemsnitlig.

Paa Københavns Flydedok & Skibsværft er opnaaet en Række Lønforhøjelser for Stemmere, Smedere og Klejnsmede samt betydelige Forhøjelser af Tillæggene for Afsavn af Akkord.

Overenskomster. Overenskomsten mellem Aarhus Afdeling og Fællesforeningen af Danske Brugsforeninger, som driver en meget stor Virksomhed i Viby i Nærheden af Aarhus, er fornyet for Reparatørernes Vedkommende. Arbejdstiden er nedsat fra 60 til 53 Timer, Timelønnen er ansat til 122 Øre, Sommerferien til 3 Dage med Løn, og Helligdage, der ikke er Søndage, betales med fuld Løn, selvom der ikke arbejdes. Endelig efterbetales der de her beskæftigede 4 Mand fra 175 til 218 Kr. pr. Mand.

Mellem Det danske Gaskompagni og Forbundet er endvidere den Overenskomst, som gælder for Smedene ved Odense Gasværk, fornyet. Herved forhøjedes Timelønningerne med 20 Øre til 147 Øre, Sommerferien fastsættes til 10 Hverdage med Løn, Sygepengene forhøjes fra 125 Øre til 200 Øre pr. Dag, og der gives Medlemmerne Adgang til Indtrædelse i en Pensionskasse. Endvidere er der truffet Aftale om forskellige Tillægsforhøjelser o. lign., saaledes at Merindtægten for vore Medlemmer pr. Aar vil kunne anslaas til ca. 1000 Kr.

Mellem Bornholms Maskinfabrik og Nordre Jærnstøberi i Rønne paa den ene Side og Forbundet paa den anden Side er der ligeledes aftalt en Fornyelse af den bestaaende Overenskomst. I Kraft heraf forhøjes Timelønningerne fra 1. April med et Tillæg af 35 Øre plus Augustreguleringens 8 Øre samt et ekstra Dyrtidstillæg paa 10 Øre. Minimallønnen fastsattes til 70 plus 8 plus 10 Øre. Det første Aar efter Læretiden er Minimallønnen dog kun 50 Øre. Arbejdstiden er sat til 50½ Time pr. Uge. Endvidere indeholdes i Overenskomsten en Række Aftaler vedrørende særlig Betaling for en Del lokale Arbejder paa Kolinværkerne og lignende.

I Helsingør er Overenskomsten mellem de derværende Smedemestre og Cyklehandlere fornyet. Arbejdstiden er sat til 50½ Time pr. Uge. Minimallønnen er hos Smedemestrene hævet fra 52 til 100 Øre pr. Time, for Udlærlinge fra 45 til 95 Øre, og de bestaaende Lønninger hæves med 45 pCt. Hos Cyklehandlerne er Minimallønnen hævet fra 70 til 100 Øre, og samtlige bestaaende Lønninger forhøjes med 37 Øre pr. Mand og Time.

Timandsmøder. Den 11. April afholdtes Timandsmøde i Anledning af Lægning af Arbejdstiden paa Københavns Flydedok & Skibsværft. Værftet foreslog nemlig, at der fra 1. Marts til 31. Maj skulde arbejdes ½ Time længere daglig end efter Overenskomsten til Gengæld for, at der kun af Hensyn til Lyset kan arbejdes 8 Timer daglig i de 3 Vintermaaneder. Dette vilde Arbejderne ikke akceptere og derfor opnaaedes ikke Enighed om andet, end at man lod Sagen gaa til Hovedorganisationerne.

Den 28. April afholdtes Timandsmøde i Anledning af Krav om Betaling af Vejtid Morgen og Aften for de hos A/S Elektro-Staal i Buddinge beskæftigede Smede- og Maskinarbejdere. Firmaet indgik paa at be-

tale 1 Kr. pr. Dag og Mand til de Folk, som er bosiddende i København, Frederiksberg eller Farum. Dog er Ordningen at betragte som midlertidig. Den medfører af Hensyn til Togtiderne en Arbejdstid fra $6^1/_4$—8, fra $8^1/_2$—$12^1/_2$ og 1—$4^1/_4$ de 5 første Ugedage. Om Lørdagen standses Kl. $12^1/_2$.

Næste Timandsmøde afholdtes den 8. Maj i Anledning af Krav om Forbedring af Løn- og Arbejdsvilkaarene ved Det sydfynske Jærnbaneselskabs Værksted. Man enedes om at lade et Dyrtidstillæg paa 40 Kr. pr. Maaned bortfalde, imod at Gennemsnitstimelønnen hæves til 88 Øre plus et Tillæg af 8 Øre pr. Time og 25 pCt. til Akkordpriserne. Endvidere forhøjes Betalingen for Rejsearbejde fra 15 til $22^1/_2$ Øre pr. Time, og der efterbetales 25 Kr. pr. Mand for April Maaned.

Den 9. Maj var der atter Timandsmøde. Her behandledes følgende Sager:

1. Lønkrav fra Smede- og Maskinarbejdere paa Cementfabrikkerne »Danmark«, »Norden«, Aalborg Portland Cementfabrik, Aalborg, »Orienten«, Nørresundby, »Dania«, »Cimbria« og »Kongsdal« ved Mariager Fjord samt Syrefabrikkerne i Aalborg, Nørresundby og Mundelstrup ved Aarhus. — Der gaves 20 Øre pr. Mand og Time med tilbagevirkende Kraft til 1. April, dog at der i Mundelstrup gives 25 Øre. — Paa »Dania« var der endvidere rejst Krav om Overtidsbetaling for 2 Timer pr. Dag fra Oktober f. A. at regne, hvor Arbejdsmændene arbejdede paa indskrænket Tid — 8 Timer —, medens Smedene arbejdede 10 Timer daglig, og indtil dette ophørte. Der udbetaltes 50 Kr. pr. Mand til fuld Afgørelse af Mellemværendet.

2. Forskellige Krav om Forbedringer i Løn- og Arbejdsvilkaar hos Fabrikant Buaas i Aalborg. Der blev tilbudt en Forhøjelse af 32 Øre pr. Time og Mand, en Akkordfortjeneste paa mindst 150 Øre pr. Time, Efterbetaling af 4 Kr. pr. Mand og Uge fra 1. Februar som Erstatning for et af Fabrikanten ved den ny Overenskomsts Ikrafttræden inddraget Dyrtidstillæg og 10 Øre plus 3 Øre ekstra for Udearbejde (gælder ikke de faste Montører). Til Gengæld bortfaldt de $33^1/_3$ pCt. ved Beregningerne paa denne Virksomhed. Dette Tilbud er senere accepteret af vore Medlemmer med den Tilføjelse, at Nyantagne ikke maa bydes mindre end 110—120 Øre pr. Time.

3. Klage fra De Smith'ske Jærnstøberier i Aalborg over Smedenes Optræden overfor Værkfører Blunch. Forbundet erkendte, at det skete stred mod Overenskomsten, og hermed sluttedes Sagen i Øjeblikket.

4. Klage mod Ældste Grundejer W. C. Forsikring paa Frederiksberg for Misligholdelse af Overenskomsten samt Krav om Forhøjelse af Timelønnen. Timelønnen forhøjedes fra 1. April at regne til 115 Øre, medens Klagen foreløbig fik sit Forbliven med de faldne Udtalelser, men Forbundet forbeholdt sig sin Stilling.

5. Krav til A/S Smith, Mygind & Hüttemeier om Udbetaling af et Akkordoverskud til 2 Kedelsmede, saaledes at de fik 50 pCt. til deres Timeløn. Enighed opnaaedes ikke, da Firmaet nægtede at gaa med hertil.

6. Forskellige Krav til A/S Dansk Staalvarefabrik i Lyngby, saaledes Krav om 20 pCt. til Akkorderne i Maskinværkstedet, Smedien og Presseballen samt Uenigned om Forstaaelsen af Anvendelsen af Tillægget paa $33^1/_3$ pCt. — Der var imidlertid omtrent opnaaet Enighed mellem Parterne, og Sagen henvistes derfor til videre lokal Forhandling.

7. Krav om Forhøjelse af Udearbejdsmontørernes Løn paa A/S »Titan«. Foruden en ved den forudgaaende Mægling aftalt Procentforhøjelse for Tillæge til Udearbejde fra 65 til 75 pCt. forhøjes Timelønninger for 25 Mand med ialt 175 Øre. Endvidere indgik Firmaet paa at betale den samlede Timefortjeneste (Timeløn plus Tillæg) i Vejpenge, saafremt en lignende Betalingsform som angivet var gældende paa »Atlas«.

Mæglingsmøder. Ved et Timandsmøde i Marts behandledes en Sag fra N. C. Monberg i København gaaende ud paa Klage fra Kedelsmedene over, at Firmaet af et hidtil givet Dyrtidstillæg paa 24 Øre ved Omreguleringen til 1. Februar vilde beregne dette saaledes, at de 16 Øre tillagdes Lønnen, medens de 8 Øre betragtedes som Augustregulering. Der var sidste Efteraar klaget over, at Firmaet ikke vilde yde Augustreguleringen, og ved et Mæglingsmøde aftaltes saa en Ydelse af 4 Øre i denne Retning. Nu vilde Firmaet altsaa se bort herfra, men efter Mæglingen den 25. Marts i Aar betaltes i Henhold til Arbejdernes Krav. I Relation til dette Spørgsmaal opnaaedes tillige Enighed om Spørgsmaalet om Overarbejde.

Den 26. Marts afholdtes Mæglingsmøde paa Danmarks Brugsforeningers Cykleafdeling i Anledning af Gennemførelsen af den ny Overenskomst. De 36 Kr. for Februar Maaned betaltes, og vedrørende de 20 pCt.s Tillæg enedes man om, at Parterne skal optage lokal Forhandling om Priserne i det hele taget.

Den 27. Marts afholdtes Mægling hos Fabrikant Scheibye i Køge, hvor der, som meddelt under Konflikter i sidste Fagblad, var Strejke fra den 10. til den 17. Marts, i Anledning af Fradrag af 3 Kr. for en bortkommen Hammer. De 3 Kr. udbetaltes, og Arbejderne forpligtede sig til at anmelde bortkommet Værktøj senest 8 Dage efter Bortkomsten. Samtidig forhøjedes Lønningerne (se Lønforhøjelser), og Fabrikanten frafaldt Kravet om Erstatning for Arbejdsstandsningen.

Paa Københavns Værktøjsfabrik i Valby mæglede den 10. April i Anledning af forskellige Klager fra vore Medlemmer vedrørende Februar-Overenskomstens Gennemførelse. Man aftalte følgende: Da Arbejdstiden havde været 44 Timer ugentlig før Overenskomstens Indgaaelse, forhøjes Timelønninger og Akkordpriser kun med henholdsvis 7 Øre og 10 pCt. I en anden Sag fastsloges, at Firmaet efter Genoptagelsen af Natholdsarbejdet efter Arbejdsmandsstrejken betaler 50 pCt. uden derved at ville skabe et Præcedens, og at endelig de 25 pCt.s Natholdstillæg beregnes for Tiden fra 6 Aften til 6 Morgen.

Hos A/S »Boreas« i Aarhus mæglede, der den 10. April i Anledning af Strid om Betalingen for et Nathold. Svendene forlangte 50 pCt. Ved Mæglingen enedes man om, at dette Spørgsmaal afgjordes med en Udbetaling af ialt 95 Kr. — Endvidere behandledes ved samme Lejlighed Striden om Arbejdstidens Lægning (se Formernes Meddelelse desangaaende). Under denne Strid havde Smedene holdt fri en Time tidligere om Dagen, og denne Tid forlangte Firmaet Erstatning for, og det vilde ikke frafalde Kravet, men stillede det i Bero indtil 1. August d. A., da den omtalte Ordning af Arbejdstiden kun gælder til denne Tid.

Hos Petersen & Wraae i Hejmdalsgade mæglede den 9. April i Anledning af en Strid mellem Firmaet og en af dets Arbejdere om et Stykke kasseret Arbejde. Mæglingsmændene kom til det Resultat, at Firmaet havde været berettiget til at kassere Arbejdet.

Ved et Mæglingsmøde hos A/S Dansk Staalvarefabrik i Lyngby den 9. April aftaltes foruden en Lønforhøjelse ogsaa, at Firmaet fremtidig indfører Akkordbog, og udskriver denne i 2 Eksemplarer.

Hos A/S »Nilkron« i Nørresundby, mæglede den 7. April i Anledning af Krav om nogle formentlige Tilgodehavender paa et Stykke Monteringsarbejde paa Samsø. De krævede 21 Kr. efterbetalte uden Præcedens for Fremtiden.

Paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker i København mæglede den 4. April paa Begæring af Sammenslutningen i Anledning af Klage over, at Smedene og Elektrikerne havde nægtet Udførelsen af alt Overarbejde. Anledningen til denne Nægtelse angaves at være Afskedigelsen af en Mand, som mentes afskediget, fordi han var kommet mere end 3 Gange

(Fortsættes paa Side 99).

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
9350	Andersen, Frede Vald. ...	Orehoved	28. 2.89	Nykøbing F.	30.12.11	Maribo	5. 9.15
7104	— Jens Christian.	Rold	11. 5.95	Hobro-Assens	1. 5.15	Hobro	15. 2.19
27664	— Lars Christian.	Hanherred	3.11.84	Roskilde	16.11.17	Kbhvn. Afd. 1	7.12.18
29046	Andreasen, Charles Reinh.	Gøteborg	15. 5.96	Klejnsm. Fagf.	7. 6.18	„ „ 1	7.12.18
24007	Andresen, Hans.....	Odense	24. 5.96	Kerteminde	1.11.16	Odense	21. 7.17
3159	Bache, Martin	Horsens	11. 8.94	Horsens	9.10.13	Horsens	5.10.18
28688	Berg, Lars Henrik...	Gylling	16.11.97	—	19. 8.18	—	31. 8.18
30176	Bodewig, Wilhelm	M. Gladbarch	25.10.87	Tysk Metalarb. Forb.	13. 7.15	Kbhvn. Afd. 1	25. 1.19
27589	Broe, Jens Jensen ...	Ryde	11. 6.98	Holbæk	3. 4.18	Hobro	21.12.18
30409	Brøndum, Svend A.....	København	27. 7.99	Lemvig	27.12.18	Brønderslev	28.12.18
16820	Christensen, Emil August...	—	31. 7.94	Kbhvn. Afd. 1	19. 7.12	Kbhvn. Afd. 1	7.12.18
19379	Christiansen, Svend	Nykøbing F.	13. 1.92	Nykøbing F.	6.10.11	Nykøbing F.	6. 4.18
14267	Dahl, A. P.....	Hvidbjerg	14. 8.86	Kolding	3.12.14	Skive	29. 6.18
29469	Dyhr, Ludvig	København	11. 7.88	Kallundborg	14. 9.18	Kallundborg	1. 2.19
27491	Elgstrøm, Charles Edelhardt	Ellekilde	10. 4.98	Helsingør	10. 7.17	Kbhvn. Afd. 1	21.12.18
29244	Enevoldsen, Steffen	Bryrup	14. 2.94	Horsens	18.10.18	Horsens	9.11.18
28990	Hansen, Aksel	Fløjstrup	12. 5.98	Herning	29. 6.18	Middelfart	3. 8.18
26169	— Chr. Paul Vilh..	København	27.11.97	Kbhvn. Afd. 1	25. 3.18	Kbhvn. Afd. 1	1. 2.19
25319	— Emanuel H. V..	—	15.11.97	„ „ 1	7. 4.17	„ „ 1	7.12.18
17536	— Johan Th.	Ørting	23. 5.89	Odder	5.11.10	„ „ 1	28.12.18
26384	— Johannes Herm.	Kamstrup	15. 5.86	Kbhvn. Afd. 1	11. 5.18	„ „ 1	21. 9.18
18436	— Martin Alfred..	Herfølge	28.10.88	„ „ 1	22. 8.13	„ „ 1	25. 1.19
24635	— Niels Chr. Louis	Holstebro	6. 7.90	Rønne	23. 2.18	Rønne	19.10.18
7864	Hammex, Ricard Georg .	Fredericia	3. 4.94	Kbhvn. Afd. 1	21. 5.18	Kbhvn. Afd. 1	1. 2.19
14359	Henriksen, Oluf Emil	Ruds Vedby	4. 1.95	Vejle	4. 5.15	„ „ 1	4. 1.19
5926	Høj, Johan Johansen	Frejlev pr. Nysted	1.10.94	Maribo	31. 1.14	Nykøbing F.	11. 5.18
26065	Iversen, Lauritz Vald...	København	29. 3.86	Kbhvn. Afd. 1	25. 1.18	Kbhvn. Afd. 1	25. 1.19
25979	Jacobsen, Frode Sofus Aksel	—	1. 4.97	„ „ 1	17.11.17	„ „ 1	11. 1.19
16058	— Peter Johs. Oest	—	7. 9.94	„ „ 1	3.12.17	„ „ 1	21. 9.19
3175	— William	Horsens	9.10.93	Horsens	2.11.12	Horsens	18. 9.18
17683	Jensen, Aage Chr.....	Fredericia	6. 5.93	Kbhvn. Afd. 2	1.12.16	Kbhvn. Afd. 1	11. 1.19
28980	— Johannes.....	Sunds	30. 8.75	Herning	22. 7.18	Herning	30. 7.18
22131	— Johannes.....	Skjern	20. 7.88	—	3. 6.16	—	21. 3.17
536	— Oskar.....	København	24. 3.91	Kbhvn. Afd. 1	28. 4.16	Kbhvn. Afd. 1	25. 1.19
26115	— Wessel Henrik.	Roskilde	24. 8.93	„ „ 1	23. 2.18	„ „ 1	4. 1.19
2106	Johansen, Otto Michael..	København	1. 3.93	„ „ 1	7. 3.13	„ „ 1	28.12.18
22333	— Marinus.....	Rødt	29. 5.93	Odder	6.12.15	Odder	8. 2.19
29589	Jørgensen, Karl Martin ...	København	16. 8.98	Kbhvn. Afd. 1	16. 8.18	Kbhvn. Afd. 1	14.12.18
11225	— Johannes Chr..	Aarhus	3. 1.80	„ „ 1	24. 2.08	„ „ 1	16.11.18
18175	— Ludv. Holberg.	Svendborg	12. 1.66	„ „ 1	30.12.10	„ „ 1	25. 1.19
19933	— Niels Peter....	Nakskov	18. 5.81	Svendborg	2. 5.06	Roskilde	23.11.18
2334	Larsen, Anders Peter Chr.	Holbæk	5.11.93	Kbhvn. Afd. 1	15. 9.13	Kbhvn. Anvk.	29. 6.18
606	— C.....	København	23. 4.76	„ „ 1	12. 5.95	Kbhvn. Afd. 1	22. 6.18
30028	— Erik Vald.....	—	21. 3.98	„ „ 1	13.11.18	„ „ 1	18. 1.19
25592	— Harald Edvard.	Frederiksberg	18. 7.93	„ „ 1	16. 6.17	„ „ 1	1. 2.19
22515	— Lars Chr.	Gaarslev	14. 7.97	Varde	17. 6.16	Varde	16. 7.18
22208	— Marius	Sdr. Vedby	6. 3.93	D. Arbejdsm. Forb.	1.10.14	Nykøbing F.	16. 2.18
23015	— Valdemar	Slagelse	24. 8.90	Slagelse	1. 5.09	Kbhvn. Afd. 1	28.12.18
13317	Lauridsen, Holger	Gudmund pr. Lemvig	14. 9.79	Nr. Sundby	20. 5.99	„ „ 1	9.11.18
29628	Markussen, Georg Emil H.,	Troense	30. 3.97	Kbhvn. Afd. 1	6. 9.18	„ „ 1	21.12.18
12329	Mortensen, Anton	Maabjerg	15. 8.95	Holstebro	26. 4.15	„ „ 1	14. 9.18
8361	Nielsen, Carl Chr.....	Slimminge	5. 6.80	Kbhvn. Afd. 1	8. 6.99	„ „ 1	28.12.18
26249	— Charles Ejnar..	København	13. 2.92	„ „ 1	13. 4.18	„ „ 1	1. 2.19
20246	— Hans Nicolai ..	Faxe	31. 1.94	„ „ 1	15.11.12	Horsens	28. 9.18
855	— S. A.....	København	6.10.79	„ „ 1	20. 1.99	Kbhvn. Afd. 1	4. 1.19
26053	— Vald. Georg ...	—	3. 4.83	„ „ 1	19. 1.18	„ „ 1	11. 1.19
25310	Nelholt, Gustav Adolf..	Slagelse	11. 1.97	„ „ 1	7. 4.17	„ „ 1	21.12.18
23305	Neumann, Paul B.	København	23.10.95	„ „ 1	2. 5.16	„ „ 1	17. 8.18
30225	Olsen, Ernst August..	?	29. 1.82	Kallundborg	3.11.18	Kallundborg	2.11.18
21501	— Herman	København	2. 7.91	Sorø	26. 4.13	Kbhvn. Anvk.	8. 7.17

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
27150	Petersen, Anders Chr....	Rind pr. Herning	25. 7.93	Aarhus	3. 9.17	Herning	30. 3.17
26287	— Carl Georg....	Nykøbing F.	23. 4.81	Kbhvn. Afd. 1	?. 1.18	Kbhvn. Afd. 1	2.11.18
18480	— Christen	Hjerm pr. Struer	12. 5.84	„ „ 1	8. 9.16	„ „ 1	28.12.18
20344	— Christian E....	Vistoft	3. 4.91	Vejle	26. 1.13	„ „ 1	1. 2.19
25755	— Sofus Chr. Ulrik	København	15. 2.96	Kbhvn. Afd. 1	24. 8.17	„ „ 1	25. 1.19
5239	Pedersen, Johan Heinrich	Struer	14.12.88	Helsingør	2. 5.08	Korsør	6. 7.18
29655	Pihl, Ejner Frederik.	Rønne	6. 7.90	Kbhvn. Afd. 1	20. 9.18	Kbhvn. Afd. 1	11. 1.19
26265	Rasmussen, Aage Gustav V.	København	3.11.97	„ „ 1	19. 4.18	„ „ 1	2.11.19
22147	— Rasmus Peter.	Østbirk	19. 8.85	D. Kedel & Maskinp. F.	1. 1.13	Horsens	28. 9.18
14970	Regnér, Edvard Svante Arth.	København	9. 9.92	Kbhvn. Afd. 3	8. 6.12	Kbhvn. Afd. 1	28.12.18
16417	Sylvester, Hans O. Petersen	—	14. 2.94	„ „ 1	23.11.14	„ „ 1	12.10.18
2002	Truelsen, Chr. Johs.....	Nysted	11. 3.91	„ „ 1	24. 9.15	Nykøbing F.	3. 8.18
29554	Wognsen, Svend Aage...	Herringe, Fyen	28. 8.98	„ „ 1	20. 7.17	Kbhvn. Afd. 1	21.12.18

for sent i Løbet af et halvt Aar. Firmaet paastod, at dette var en Misforstaaelse; men kommer en Mand for sent mere end 3 Gange i Løbet af et halvt Aar, faar han først Lov at begynde efter Frokost. Firmaet erklærede sig villigt til ved Overarbejde at tage skyldigt Hensyn til Arbejderne, og disse lovede at »genoptage Overarbejdet i Overensstemmelse med Fabrikkens Tarv«.

Hos Nordiske mekaniske Værksteder i København mægledes den 22. April paa Begæring af Sammenslutningen. Anledningen var, at Maskinarbejderne havde krævet Udearbejdet betalt med 150 Øre pr. Time og ellers nægtet at udføre det. Ved Mæglingen drøftedes forskellige Punkter af Februar-Overenskomsten, hvad der var den egentlige Anledning til Nægtelsen, og der blev aftalt forskellige Timelønstillæg og en Omordning af andre Lønforhold, hvorefter Sagen var ude af Verden.

Den 15. April mægledes paa Kallundborg Motor- og Maskinfabrik i Anledning af forskellige Klager og Krav. Montørerne faar i H. t. den ny Overenskomst 15 Øre efterbetalt fra 1. Marts d. A. at regne, samtlige Timelønninger forhøjes med 6 Øre, og der aftaltes Regler for Aflønningen af Montører og for Afløsning af Lønakkorderne.

Hos Aage Rothenburgs mekaniske Etablissement mægledes den 23. April paa Krav om Udbetaling af en halv Maaneds Gage = 150 Kr. til en afskediget Formand, der var Medlem af Organisationen. Der udbetaltes 50 Kr., og samtidig ordnedes et Pengemellemværende mellem Firmaet og den paagældende Mand.

Priskuranten. Efter Vedtagelsen af Overenskomsten af Februar 1919 er der i Rørudvalget i København forhandlet særskilt om »*Prislisten for Damp- og Varmtvandsanlæg*«, saaledes at denne var revideret i Overensstemmelse med Overenskomsten af Februar 1919. Den saaledes ændrede Prisliste træder i Kraft for alt Arbejde, der er *udført* efter 1. Marts 1919.

Paa de københavnske Skibsværfter er der i den senere Tid sket en Del Priskurantforhøjelser. Hos Burmeister & Wain har Klejnsmedene faaet 4,6 pCt., Grovsmedene 2 pCt. og til visse Værktøjspriser 6 pCt., Nitterne 2 pCt. samt 10 Øre ekstra til Naglevarmerne, Stemmerne 4 pCt. og Skibsbyggerne 5 pCt., men her betyder det i Virkeligheden 6 pCt., da de 5 pCt. beregnes forlods. Paa Københavns Flydedok & Skibsværft ydes forlods 4 pCt. til Stemmerne = 4,8 pCt. Forlods vil sige, at de nævnte Procenter tillægges før de 20 pCt.

Udearbejdet hos Thrige i Odense. Som meddelt i sidste Fagblad under Timandsmøder har der hos Th. B. Thrige i Odense hersket Uenighed om Betalingen for Udearbejde. Sagen er nu ved lokal Forhandling bragt i Orden paa den Maade, at der betales 30 Øre pr. Time plus Værkstedsreglernes 3 Øre for Udearbejde, naar Maskinarbejderne fages fra deres Akkorder. Endvidere gaves en Lønforhøjelse til Udearbejdsmontørerne, ligesom en Del Akkorder forhøjedes.

Overtidsbetaling og Dyrtidstillæg. I Begyndelsen af April Maaned meddelte Sammenslutningen, at der fra Hovedorganisationerne var tilgaaet samtlige Arbejdsgivere Henstilling om »fra den Lønningsuge at regne, som begyndes i Kalenderugen Mandag den 7. til Lørdag den 12. April, at udbetale Over-, Nat-, Søndags- og lignende Tillæg ogsaa af Augustreguleringen og andre Dyrtidstillæg, for saavidt disse er knyttet direkte til Timelønningerne«. Sammenslutningen havde derefter ladet Anmodningen gaa videre til Jærn- og Metalindustriens Arbejdsgivere, og forhaabentlig har vore Medlemmer allerede mærket Virkningerne heraf.

Fra Afdelingen i Fredericia har vi modtaget Anmodning om Optagelse af følgende to Resolutioner:

Paa et Møde, afholdt i Fredericia Søndag den 11. Maj 1919, hvori deltog Repræsentanter for de fleste jyske Afdelinger under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, vedtoges det at henstille til Hovedbestyrelsen paa første Repræsentantskabsmøde at søge vedtaget at oprette et statistisk Bureau, for derigennem stadig at faa Oplysning om Lønforholdene i de forskellige Byer.

Indtil Hovedforbundet faar oprettet et Bureau for Statistik, vedtog Mødet at henstille til samtlige Afdelinger, at der for hver Maaned udarbejdes en Statistik, saaledes at de forskellige Afdelinger altid er i Stand til at give Oplysninger om Lønforholdene.

J. Hansen, Fredericia. Sekretær. — *C. Esbensen*, Aarhus. Dirigent.

Af Mangel paa Plads har vi maattet udskyde en Del Stof vedrørende Mæglingsmøder, Lønforhøjelser og Overenskomster. Dette vil blive optaget i næste Fagblad.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Følgende Medlemsbøger efterlyses som bortkomne:

Nr. 45268, Ejner Madsen, f. 23. Marts 1894, indmeldt 21. Januar 1918, boende N. Aaby.

Nr. 45247, V. Stender, f. 9. Februar 1889, indmeldt 27. Oktober 1917, denne Bog er frastjaalet Stender under et Sygeophold i Fredericia.

Disse Bøger erklæres for ugyldige.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 18015 Jørgen Jensen (Kbhvn. Afd. 1)
- 10815 P. Schvartslose (Nykøbing F.)

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 29241 N. P. Jørgensen Raarup.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 2281	Adelson,	Isedor	4.11.16
- 16741	Andersen,	Carl Vilh.	12. 2.16
- 2080	—	Einar Martin	20. 5.16
- 21681	—	Frits	12. 8.16
- 11138	—	Thorkild Andreas	29. 5.15
- 7142	Andreasen,	Jens	20. 1.17
- 24224	Beyer,	Ludvig	1.12.17
- 21496	Borchersen,	Harald	11. 5.18
- 20107	Brøns,	Christian	9. 2.18
- 14757	Carlsen,	Axel Carl Claus	22. 7.16
- 25004	—	Carl Einar	16.12.16
- 25742	Christensen,	Axel Peter Johs.	1. 9.17
- 1250	—	Einar Gudmond	5. 6.15
- 19757	—	Georg Anton	2. 3.18
- 12121	Frederiksen,	Axel Emil	22. 7.16
- 10458	Hakonsen,	Aage	30. 3.18
- 24959	Hougaard,	S. J.	21. 7.17
- 11302	Hansen,	Niels	17. 1.14
- 21438	—	Will. C. O.	28. 1.14
- 20546	Jacobsen,	Jacob Knækkenborg	26. 7.13
- 20248	—	Jens Chr.	19.12.14
- 319	—	William Hejnrik C.	12. 9.14
- 23868	Johansen,	Jens Ludvig	18. 5.18
- 8248	Jørgensen,	Christian Rudolf	24. 6.16
- 27618	Kjæruff,	Aage Hjalmar	9. 6.18
- 13334	Kyvsgaard,	Georg	28. 4.17
- 7958	Larsen,	Emil Robert	7. 7.17
- 7863	—	Hugo Bøgh	24. 4.15

			Sidst betalt
Nr. 25701	Larsen,	Lars Johs. Georg	2. 3.18
- 843	Laursen,	Alfred	31. 8.18
- 2338	Mogensen,	Svend Vald.	18.11.16
- 15801	Mortensen,	Kai Ingemann	12.10.18
- 25605	Møller,	Arne Sig. Dethmer	8. 9.17
- 895	—	Paul Christen	15. 1.16
- 25014	Nilsson,	Carl Edvard	18.11.16
- 24348	Nielsen,	Ernst Chr.	16. 6.17
- 2389	—	Niels Martin E.	7. 4.17
- 2389	—	Niels Martin E.	13.10.17
- 586	—	Nis Jørgensen	4. 3.16
- 13967	Olsen,	Axel Olaf Chr.	25.11.16
- 10398	—	Carl Christian	8.11.13
- 21816	—	Erik Vilhelm	20.10.17
- 7335	Pedersen,	Anton Carsten	26. 2.16
- 25861	Petersen,	Carl Emil	7. 9.18
- 23330	—	Edvard Nicolai	3. 2.17
- 4755	—	Jens Aug. Oskar	6. 5.16
- 29241	Raarup,	N. P. Jørgensen	4.10.18
- 12546	Rasmussen,	Laurits	17. 1.14
- 24198	Scharling,	S. P. A.	31. 3.17
- 12936	Sivertsen,	Johan Arnold	1. 8.14
- 25494	Stapf,	Arthur	5. 5.17
- 4625	Sørensen,	Niels Marinus	16. 6.17
- 25946	Tidemann,	Alex C. Bjørn	30.11.18
- 22273	West,	Edmund Oskar Peter	13.10.17
- 16426	Westergaard,	Frits Hansen	22. 1.16
- 16219	Wierdma,	F.	19.10.18

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 8656	Andersen,	Hans Hjalmar	3.10.08
- 15603	Braad,	Chr. Sørensen	21.10.11
- 1537	Eickhof,	J. Gustav	28.12.07
- 162	Emig,	Asmus Andr.	30.10.09
- 5917	Hansen,	Hans Chr.	28.12.07
- 11612	Jensen,	Jens Chr.	14. 3.03
- 15772	Justesen,	Holger	3. 6.11
- 14314	Larsen,	Carl Aug.	11. 4.08
- 2317	—	Einar Helmuth	3. 6.11
- 14177	Mazanti,	Hans Carl M.	8. 1.10
- 169	Monnet,	Renné J.	16. 5.03
- 16647	Nielsen,	Henry Aage	3. 5.13
- 9386	Olsen,	M.	12.11.10
- 12145	Petersen,	Harald Chr.	25. 5.01
- 12638	—	Volmer Garnæs	14.10.05
- 19111	Rohr,	Elias C.	2.11.12
- 19539	Simonsen,	Niels Chr. Thing	26. 8.11
- 11051	Svendsen,	E. A.	18. 4.08

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 1 og 2, 15. Aargang.

Kongresprotokollen.

Samtidig med Udsendelsen af dette Fagblad udsendes gratis til vore Afdelinger og Klubber et Eksemplar af Kongresprotokollen fra den ekstraordinære Kongres i Februar 1919.

Til Salg udsendes samtidig et begrænset Antal Eksemplarer, hvis Pris er 25 Øre pr. Stk. De kan faas ved Henvendelse til Afdelingskassererne, saalænge Oplag haves.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 8 JUNI 1919 5. Aarg.

Den sociale Uro.

Det 19. Aarhundrede er kaldet Dampens og Elektricitetens Aarhundrede. Man kan vist i al Korthed sige „Industriens Aarhundrede", og i neje Sammenhæng med den industrielle Udvikling staar Fagforeningerne som et af den moderne Tids Fænomener, d. v. s. som et af den industrielle Udviklings allerkraftigste Udslag. England, som allerede tidligt i forrige Aarhundrede kom i Spidsen for den industrielle Udvikling, blev derfor ogsaa Fagforeningernes klassiske Hjemland. I Virkeligheden stod Fagforeningernes Vugge i gamle England.

Og fra England bredte Industrialismen sig udover Europa og udover Verden, og overalt, hvor der skabtes Industri, skabtes der efterhaanden Fagorganisationer. Den store Sammendragning af Mennesker til Arbejde i enkelte Bedrifter og den deraf følgende kolossale Vækst af Byerne tvang Menneskene til at slutte sig sammen i Grupper om et eller andet Formaal med et eller andet Program og paa Basis af Fremgangsmaader, som til en Begyndelse var mere eller mindre, maaske navnlig mindre begrundede og tilladelige efter Lovgivningen i Landene.

Overalt dannedes de faglige Organisationer, tildels eller hovedsagelig som Kamporganisationer, hvis Program var højere Løn, kortere Arbejdstid, bedre Behandling fra Industriherrerne, Indførelse af Socialforsikring o. s. v. Der er intet i alt dette, som kan forundre, men al Folkebevægelse viser sig igennem Tiderne momentvis at lide af visse Svagheder. Man kommer let til i en eller anden Retning at gaa for haardt paa, at det kommer uvilkaarligt til Kulmination og Tilbagegang, akkurat som i Nationernes Kampe.

For godt og vel hundrede Aar siden troede Franskmændene og Napoleon, at de var kaldede til at regere hele Verden. Resultatet var, at England, Tyskland, Rusland, Østrig o. s. v. samlede sig om at slaa Frankrig og Napoleon ned, og det lykkedes og maatte selvfølgelig lykkes. I den nyere Tid var det Tyskland og Kejser Vilhelm, der troede sig kaldede til at være Verdens Beherskere. Det kostede godt og vel 4 Aars Verdenskrig at faa denne Illusion til at briste, men saa var den ogsaa saa grundig skaffet af Vejen, saa det næste Hundredaar ikke behøver at frygte noget fra den Side. En anden Ting er det, hvorledes Sejrherrerne, specielt England-Amerika, vil kunne enes om at dele Verdensmarkedet imellem sig. Det er vist endnu for tidligt at tænke paa, hvilke Kombinationer der skal til for at holde dette tredie Imperium i den nyere Tid i Ave, men Kombinationerne vil vokse ud af selve Forholdene i samme Grad, som de ny Beherskere misbruger deres Magt.

Men under alt dette lider Folkeslagene af visse Sygdomme. Der skal Tid til at gruppere sig under de nye Forhold, og alt imens gaar det løs med Borgerkrige og sociale Krige, samtidig med at Kriminaliteten er i uhyggelig Stigen i de forskellige Lande. Professor Brandes skriver i „Tilskueren" for Juni i et saakaldet „Rundskue":

„Folkeslagenes Tankeløshed har i Reglen 2 Stadier: Først er de godtroende, tror paa alt hvad der af de Ledende bildes dem ind, og lader sig da kommandere til at begaa gruelige Rædsler mod

hverandre, medens de selv for at hævne virkelig eller indbildt Uret døjer alt muligt ondt.

Naar de derefter opdager, at man har misbrugt og skuffet dem, saa tier de enten stille for ikke at røbe, de har ladet sig narre, eller de taber Troen ikke blot paa alt, hvad man har foregøglet dem, men paa hele den bestaaende Samfundsorden. De bliver vilde, agter hverken Lov eller Ret, hengiver sig til Plyndringer eller Mord, begaar under Borgerkrig nye gruelige Rædsler, og udsætter for at hævne de jordiske Forholds Uretfærdighed andre og sig selv for Hungersdøden."

Unægtelig Tanker, der i høj Grad kan siges at have Adresse til vor Tid og al den Uro, som eksisterer, og hvorunder man bilder sig ind at kæmpe imod virkelig eller troet Uret, samtidig med at man bryder sig fejl om Virkningerne.

Vore Fagorganisationer har lige nu gennemlevet et Halvaar, hvorunder der er skabt mægtige Fremskridt for Medlemmerne. Lad være, at man synes, at det er for lidt, men at de opnaaede Fremskridt er store, er der ingen Tvivl om. Vi er 8 Timersdagen nær — den sidste lille Rest kan vel omtrent kastes bort, hvad Dag det ønskes —, dels er Lønningerne stegne, og dels er Retten til at dreje Skruen den næste Omgang i Løbet af blot nogle Maaneder efterhaanden sikret.

Men det er samtidig ligesom en Del af Arbejderne ikke er i Stand til at føle nogen rigtig Glæde, skønt det dog er faktisk, at Prisniveauet hertil Lands er lavere end næsten alle andre Steder, og skønt vi har sikret 8 Timersdagen, før dette er sket i de andre neutrale Lande, d. v. s. Sverige, Norge, Svejts, Holland o. s. v. De diskuterer endnu ivrigt Spørgsmaalet, og efter hvad vi ser af de sidst ankomne svenske Fagblade, kæmper de storsvenske Arbejdsgivere endnu drabeligt imod og paastaar bl. a. i stort Flertal, at det ikke passer, naar Arbejderne siger, at Arbejdsintensiteten stiger. Tværtimod siger de, den vil dale. Arbejderne og deres Organisationer hævder naturligvis det modsatte.

Mon ikke dette i væsentlig Grad har Adresse til den moderne Spartakisme og Syndikalisme eller hvad man nu kalder de forskellige moderne Bevægelser, der vel maa ses paa Baggrund af Fortidens Uret, men hvis Oprindelse i Reglen er det rent menneskelige: at Personer, som enten er Ledere, eller som vil være det, kommer i Strid med hverandre om, hvis Teorier der er de rigtige, og naturligvis deler Folket sig øjeblikkelig efter de samme Linier og giver sig til at kæmpe for og imod. De psykiske Love for Folkebevægelser tvinger simpelthen dertil, og saa opstaar der nye Partier. Historien viser jo, at det gaar saaledes i alle politiske Lejre og forresten ogsaa i alle Religioner.

Vore Fagforeninger skulde kunne undgaa dette, fordi de er en økonomisk Bevægelse, der i deres legitime Formaal ikke tager Sigte paa at slaa andre Klasser ned, men kun at sikre Arbejderstanden de bedst mulige Forhold, som Industrien er i Stand til at afkaste. At Arbejderne i denne Forbindelse støtter sig til det socialdemokratiske Parti, hvis Opgave det er i videre Forstand at udjævne Klassemodsætningen, er kun naturligt. Thi samtidig med at Arbejderne gennem deres Organisationer aftvinger Industrien den højeste Løn og de bedst mulige Arbejdsforhold, er det Socialismens Opgave gennem en stedse stigende Skat paa de store Formuer og Indtægter at tilvejebringe en passende Balance i Menneskenes Livsforhold og Livsbetingelser indbyrdes. Hvad der i saa Henseende af vor Regering er gjort under Krigen og fremdeles gøres i Forbindelse med Prisreguleringen er ikke ringe, og dette bør Arbejderne allermindst se bort fra, fordi det i Længden kunde blive farligt for vor Indflydelse paa Lovgivningen. Der er saavist nok blandt vore Modstandere, der lurer paa, om der kan blive den tilstrækkelige Uenighed i Arbejderkredse til, at de kan komme til at frelse Samfundet og Overklassen fra den saakaldte „Plyndring".

Der er ingen Fare for endnu ikke et langt Stykke at kunne tage højere Skatter af de store Indtægter. Der er sikkert fremdeles nok at tage af, og vore hjemlige Pengematadorer kan jo se lidt paa dem i de krigsførende Lande og glæde sig over, at de hidtil er behandlede nogenlunde varsomt.

Men naar vi siger, at der stadigvæk er nok at tage af hos de store Formuer og de store Fortjenester, saa vil vi føje til: Men der bør ganske vist ikke derved blot og bart tages Sigte paa at flytte Pengene fra Person til Person eller fra Klasse til Klasse. Nej, Samfundet bør ved Hjælp af stedse højere Skatter sørge for at skabe ny produktiv Virksomhed, nyt produktivt Arbejde til Gavn for Samfundet, og det bør gøres paa en saadan Maade, at Glæden ved og Agtelsen for det produktive Arbejde styrkes, og dette hvadenten det er det groveste Haandens Arbejde eller det mere intellektuelle eller det højst videnskabelige, og Arbejderne tilkommer det efter vor Mening i særlig Grad at hævde Respekten for Arbejdet, og dette gør de bedst ved at bekæmpe de Teorier, som søger at nedbryde Agtelsen for Arbejdet, ja, som til Tider synes nærmest at gaa ud fra Arbejdets Afskaffelse.

Fornylig har en Flok tilfældigt hjemmeværende Fyrbødere med deres syndikalistiske Bundsforvandte paany proklameret Generalstrejken. De har, ligesom vore Forfædre i Valhalla, der stadig paany slagtede Galten Særimner, der dog fortsat var levende, lige fed og lige mager, trukket det evindelige Monstrum: Generalstrejken, frem til almindelig Beskuelse. Den vil til sin Tid ligesom Galten Særimner komme til at staa for Bevidstheden som et Fabeldyr eller maaske som noget, der virker endnu stærkere paa Gemytterne, nemlig som en lyssky, arbejder- og samfundsfjendsk Teori, thi Arbejdernes Interesser ligger ikke i at arrangere Katastrofer, men i et vedholdende lødigt Organisationsarbejde, der sammen med Arbejdernes Dygtiggørelse stadig holder ham i Niveau med alle andre Kræfter, som besørger Samfundets Opretholdelse ved produktivt Arbejde.

De forhaandenværende Forhold og de ulovlige Arbejdsstandsninger i Smedeforbundets Københavns Afdeling 1.

Den store faglige Situation 1919 er i det væsentligste klaret, dels under Hovedorganisationens og dels under de enkelte Forbunds kraftige Medvirkning. Selv den vanskelige Jord- og Betonarbejdersag i København blev til sidst i Orden paa tilfredsstillende Maade. Men det er gaaet her som altid, at sideløbende med de positive og fremaddrivende Kræfter i Samfundet arbejder der tilsvarende negative Kræfter for at drive alt tilbage mod Barbariet og Anarkiets opløsende og nedbrydende Tilstande. Kraftigst virker i saa Henseende den københavnske Syndikalist- og Spartakistpresse, men sideordnet dermed virker i Storbyen en tildels korrumperet »Skillingspresse«. Tilsammen har baade den ene og den anden Afskygning kun det Formaal at pleje den Sensation, som er en Livsbetingelse for hele denne samfundsnedbrydende Presses Eksistens.

Mod hele denne Presse maa det blive det hele Samfunds Opgave paa passende Maade at værne sig, efterhaanden som Udslagene bliver for stærke. Vor Opgave i Organisationerne maa det være at vedligeholde det ved vore Organisationers Love og Vedtægter afstukne Arbejde til Forbedring af vor Stands Kaar, og herunder gaar det heller ikke at gøre for mange Svinkeærinder, hvis der stadig skal naas Resultater til Gavn for de Arbejdere, som er Organisationens Kærne, og som, naar alt kommer til alt, er det eneste fremdrivende Element til Løftelse af Arbejderstanden og Forbedring af dennes Kaar.

Foraarets og Forsommerens ulovlige Arbejdsstandsninger.

Der har i afvigte Foraar og den hidtil forløbne Del af Sommeren været ikke faa overenskomststridige Arbejdsstandsninger, d. v. s. saadanne Arbejdsstandsninger, hvor man ved Stridens Begyndelse i Stedet for, som paabudt i Voldgiftsreglerne, at kræve Forhandling om de opstaaede Krav eller Klagemaal, vender Forholdet om og iværksætter øjeblikkelig Strejke og saa kræver Forhandling bagefter. Dette sidste siger Arbejdsgiverforeningen systematisk Nej til. Den hævder Voldgiftsreglernes Princip: Forhandling før der kan etableres Arbejdsstandsning.

Nu er der naturligvis adskillige Tilfælde, hvor de øjeblikkelige Arbejdsstandsninger kan have deres Forklaring i en øjeblikkelig eller stadig tilbagevendende ukorrekt Optræden fra Arbejdsgiverens Side, og i alle saadanne Tilfælde har Forbundets Hovedbestyrelse øjeblikkelig taget Sagerne i sin Haand for paa den ene Side at kræve Arbejdet genoptaget og paa den anden Side at varetage de paagældende Kollegers virkelige Interesser ligeoverfor Arbejdsgiverforeningen.

Konflikterne har da ogsaa alle Steder ladet sig bilægge med Undtagelse af en enkelt særlig ondartet, som opretholdes af Smede og Maskinarbejdernes Fagforening i København (Afdeling 1), og en til, som Forbundet faktisk ikke er indblandet i af nogen Part, medens en Række Arbejdsstandsninger, saaledes hos Smith, Mygind & Hüttemeier, »Scania Vabis«, »Præcision« og De forenede Automobilfabrikker, har ladet sig ordne ved, at Arbejdet er genoptaget og Stridsspørgsmaalene forhandlede ud af Verden af Hovedbestyrelsen.

Den sidste af disse er en Arbejdsstandsning, som etableredes Mandagen den 26. Maj hos Dansk Rekylriffelsyndikat. Firmaets Arbejde former sig mest som Special- og Massefabrikation, og da alt Arbejdet udføres i Akkord, har der ofte været Strid om Prisernes Fastsættelse. Arbejderne vilde i sin Tid ikke finde sig i eller opponerede i alt Fald derimod, naar Funktionærerne stillede sig op med Uret i Haanden for derved at kunne se, hvorlænge et Arbejde varede, og derefter fastsætte Akkordprisen. Da denne Fremgangsmaade altsaa voldte Vanskeligheder, oprettede Firmaet for et Par Aar siden et saakaldet Forsøgsværksted. Dette har saa med nogle Rivninger af og til gaaet siden, men nu vil Arbejderne prøve paa at faa det afskaffet og synes ikke af have regnet med, at Tidspunktet umuligt kan være heldigt nu, da Verdenskrigen er afsluttet, og man vistnok i al Almindelighed tænker paa at indskrænke Forbruget af den Slags Mordinstrumenter, som Rekylgeværet er, og da 9 Slibere et Par Gange var gaaede uden egentlig at erklære Strejke, meddelte Firmaet disse, som den 23. Maj forlangte Passérseddel, Afsked den 27. Maj, da de paa dette Tidspunkt ikke var vendte tilbage. Resten, ca. 80 Mand, nedlagde derefter Arbejdet. Siden har Firmaet kun ved en enkelt Lejlighed spurgt, hvad Fagforeningens Mening var, om man vilde i Arbejde igen i den nærmeste Tid

eller ikke, for vilde man ikke det, vilde Firmaet give Funktionærerne Sommerferie for ikke helt at spilde Tiden. Firmaet er vist forøvrigt insolvent.

Enhver vil kunne se, at en Strejke som denne er meningsløs, men Arbejderne burde naturligvis støtte sig til deres Organisation og optræde efter Samraad med dennes Bestyrelse, da de i modsat Fald sandsynligvis kun opnaar et eneste Resultat, nemlig at miste deres Indtægter. Dette Firma staar udenfor al Arbejdsgiverorganisation, og Københavns Afdeling 1 har derfor ene kunnet operere med Sagen. Efter hvad vi erfarer, ønsker nok ogsaa Syndikalisterne denne Konflikt ud af Verden, da den efter Sigende tynger for meget paa det syndikalistiske Indsamlingsbudget.

Konflikten paa Københavns Flydedok.

Den 15. Maj fremsatte Maskinarbejderne ombord ved Reparationer i Skibene paa Københavns Flydedok et samlet Lønkrav overfor Aktieselskabet. Arbejdet er væsentlig Daglønsarbejde. Fortjenesten var i Januar Kvartal gennemsnitlig for 69 Mand 134 Øre pr. Time i Følge Afdeling 1's Lønstatistik. Ved Konfliktens Udbrud var Fortjenesten vist forøvrigt højere og Antallet af Maskinarbejdere var ca. 90. Der førtes nu forskeilige Forhandlinger, og man begyndte paa den ikke ukendte Maade at gaa for at holde Klubmøder i Arbejdstiden. Firmaet tilbød at forhøje Timelønningerne med 5 Øre. Dette blev ikke modtaget, men Striden bredte sig til Værkstedsarbejderne, ialt ca. 85 Mand, med en Gennemsnitsfortjeneste, som for Januar Kvartal var opgivet til 143,5 Øre, der dog ligesom for dem ombord ved Arbejdsstandsningens Udbrud var noget højere. Værkstedsarbejderne forlangte Gennemsnitsfortjenesten hævet til 2 Kr. pr. Time.

I Maskinværkstedet arbejdedes der i 2 Hold. Den 21. Maj mødte saavel Maskinarbejderne i Værkstedet som Maskinarbejderne ombord til normal Arbejdstids Begyndelse, men de meddelte, at de atter maatte forlade Arbejdet for paany at holde Møde. Aftenholdet skulde begynde Arbejdet Kl. 4, men mødte først ½ Times Tid senere, og da var Maskinerne stoppede og Funktionærerne stod med Tøjet paa. Dette har man senere fra syndikalistisk Side vedtaget at kalde en Lock-out, hvilket dog Den faste Voldgiftsret ikke har villet godkende.

Naturligvis klagedes der straks fra Sammenslutningen til Smedeforbundets Hovedbestyrelse over Arbejdsstandsningen, og Hovedbestyrelsen bad da ogsaa med det samme Afdelingsformanden og Afdelingens Bestyrelse om at tage Affære. Dette skete øjeblikkelig, men de paagældende Arbejdere frabad sig Organisationens Indblanding. En Kreds af de syndikalistiske Førere var nogle Uger i Forvejen kommet i Arbejde paa Flydedokken, og disse forlangte Konflikten fortsat efter de syndikalistiske Principper. Der var saaledes ingen Brug for Organisationen. Dens Medvirkning frabad man sig. Nu skulde der konstateres et Tilfælde, hvor den syndikalistiske Fremgangsmaade skulde staa sin Prøve.

Den faste Voldgiftsret.

Den 26. Maj indankede Arbejdsgiverforeningen Sagen for Den faste Voldgiftsret, og den 4. Juni afsagde Voldgiftsretten sin Kendelse, hvis endelige Tekst er saalydende:

Udskrift

af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. Juni 1919 i Sag Nr. 276: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne og dette igen paa en Række navngivne Arbejderes Vegne.

Overfor A/S Københavns Flydedok og Skibsværft gav et Lønkrav, der fremsattes af de ombord beskæftigede Maskinarbejdere, Anledning til en Uenighed med Selskabet, som medførte, at Arbejderne for at holde Møde forlod Arbejdet ved 12—1 Tiden den 17., 19. og 20. f. M. Sidstnævnte Dag skete det samme for de Arbejderes Vedkommende, der som første Daghold beskæftigedes i Land, og da andet Daghold ikke mødte ved Arbejdstidens Begyndelse, Kl. 4 Efterm., og Værkstedsledelsen mente, at de slet ikke den Dag vilde indfinde sig, standsedes Kl. 4½ Værkstedets Drift for den paagældende Dag, og man lod Funktionærer og Arbejdsmænd gaa hjem.

Siden har Arbejderne saavel ombord som i Land vægret sig ved at gaa i Arbejde, før deres Lønkrav godkendtes, men den 24. f. M. blev en Ordning af Konflikten vedtagen og underskreven af Hovedorganisationerne, af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, samt for de Klubber, hvortil de nævnte Arbejdere hørte, af forskellige Maskinarbejdere. Vedtagelsen gik ud paa følgende:

»Arbejdet genoptages i fuldt Omfang Mandag den 26. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Under Forudsætning af Opfyldelsen af denne Bestemmelse tages det af Arbejderne fremsatte Lønkrav straks op til voldgiftsretlig Behandling.

De fremmødte Tillidsmænd lover at virke for Arbejdets Genoptagelse Mandag Morgen.«

Alligevel vedtog Arbejderne i Klubmødet den 25. ikke at gaa i Arbejde, og dette er ikke senere genoptaget.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening har nu for den nævnte Sammenslutning og det nævnte Aktieselskab ved at indklage De samvirkende Fagforbund paastaaet Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og dettes københavnske Afdeling og subsidiært de nedennævnte Arbejdere idømt Bod for den formentlig ulovlige Arbejdsstandsning.

Klubmedlemmernes Tillidsmand indfandt sig ved det forberedende Retsmøde, men forinden Domsforhandlingen forelagdes der Retten følgende Skrivelse:

»*Til D. S. M. F.s Hovedbestyrelse.*

I Henhold til den modtagne Tilsigelse til Møde i Voldgiftsretten, for at modtage, ikke alene Dom over Klubben, men tillige Dom over Arbejderne personlig, skal vi herved tillade os at sende Hovedbestyrelsen følgende af Klubben vedtagne Udtalelser til Fremlæggelse i Voldgiftsretten.

Vi anerkender i det hele taget slet ikke Voldgiftsretten, af hvilken Grund vi ikke finder os foranlediget til at efterkomme nævnte Tilsigelse til Mødet.

Spørgsmaalet angaaende Konflikten paa Flydedokken kan kun ordnes ved Forhandling mellem de i Konflikten direkte implicerede Arbejdere og Flydedokkens Direktion.

Dog gør vi opmærksom paa, at Betingelsen for, at vi i det hele taget indlader os paa Forhandling er, at de af os stillede Krav om Erstatning etc., som hidtil er fuldstændig ignorerede eller afvist, tages op til Overvejelse igen.

Saaledes vedtaget paa Mødet den 30. Maj 1919 af de lockoutede Maskinarbejdere.

Lockout-Udvalget.«

Da de indklagede Arbejdere imidlertid som Medlemmer af den indklagede Organisation er repræsentetede ved denne, der har givet Møde, er den nævnte Meddelelse uden Betydning for Sagens Paadømmelse.

Der er ingen Tvivl om, at den nævnte Arbejdsstandsning er i Strid med de i Faget gældende Regler for Behandling af faglig Strid, deres Pgr. 13, hvorefter ikke nogen Strid maa foranledige Arbejdsstandsning, forinden den nærmere paabudte Forhandling har fundet Sted. Fra Arbejdernes Side synes man imidlertid at ville hævde, at Arbejdsstandsningen ikke skyldes Arbejderne, men er en af Værftet etableret Lockout, idet Arbejderne, da de en halv eller en hel Time efter Kl. 4 den 20. f. M. indfandt sig paa Fabrikken, fandt denne lukket.

Uagtet Arbejderne ikke forud ved Bud eller paa anden Maade tilkendegav Værftet, at de trods den foreløbige Udeblivelse senere agtede at indfinde sig, maa man paa Arbejdernes Ord gaa ud fra, at de virkelig indfandt sig for at genoptage Arbejdet; men lige saa lidt som en Arbejdsgiver kan gøre gældende, at der er Strejke længere end til det Øjeblik, hvor Arbejderne er villige til at gaa i Arbejde, lige saa lidt kan Arbejderne paastaa, at der er Lockout længere end til det Øjeblik, hvor Arbejdsgiveren er villig til at genoptage Bedriften; og selv om Arbejderne fejlagtig kan have forstaaet Fabrikkkens Lukning den 20. om Eftermiddagen som tilsigtende en Lockout, er dette udelukket for de følgende Dages Vedkommende, idet Værftet bestandig har begæret Arbejdet genoptaget, og efter Forliget den 24. d. M. er Fremsættelsen af en saadan Paastand ganske uden Mening.

Hvad angaar Forbundets Ansvar for den paaklagede Strejke, maa det ganske vist beklages, at ingen af dets Bestyrelsesmedlemmer indfandt sig ved Klubmødet den 25. f. M., hvor Forliget af 24. Maj skulde forhandles, men blev forkastet. Klubtillidsmændene synes vel ikke at have ønsket deres Tilstedeværelse, men det maa paa den anden Side antages, at der kun er givet Medlemmerne ufuldkommen Besked paa Mødet om Sagens Sammenhæng, da Arbejderne med fuldt Kendskab til Sammenhængen ikke for Alvor vilde kunne gøre gældende, at der under de paagældende Omstændigheder verserede Lockout mod dem.

Imidlertid har Forbundet baade før Forligets Afslutning og ved selve dets Tilvejebringelse vist virksom Bestræbelse for at bringe Konflikten ind under lovlige Former; og naar der spørges om, hvilke Krav der kan stilles til en Fagforenings Bestyrelses Autoritet overfor sine Medlemmer, kan Retten ikke se bort fra de forhaandenværende Forhold, under hvilke det lader sig gøre offentligt og i det væsentlige uantastet at fremsætte usandfærdige Meddelelser og ærekrænkende Omtale, der netop har til Formaal at agitere for Brud paa indgaaede Overenskomster og at nedbryde Arbejdernes Agtelse for de af dem selv skabte Organisationer til Varetagelse af den vigtige Samfundsopgave, som deres Medvirkning ved Ordningen af Arbejdsforholdene er.

Medens Forbundet og dets københavnske Afdeling efter Omstændighederne findes at burde fritages for Bod, er dette ikke Tilfældet med de indklagede Arbejdere, der har deltaget i Strejken. Klagerne har opgivet det lidte Tab til ialt 57,500 Kr., men der foreligger ikke tilstrækkelig Redegørelse for dette Beløb.

Til Arbejdernes Forsvar er der fra de Indklagedes Side hævdet, at de fremsatte Lønkrav ikke er urimelige; men det, der paaklages, er ikke Fremsættelsen af Lønkravet, men Valget af ulovlige Fremgangsmaader i Stedet for de lovlige Midler til Kravets Fremme, og Retten vil komme udenfor sin Opgave ved at tage Lønkravets Rimelighed op til Bedømmelse.

Efter Sagens samtlige Omstændigheder findes derfor hver enkelt af de indklagede Arbejdere at burde idømmes en Bod af 100 Kr. og det indklagede Forbund Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Kendelsen er herudover ledsaget med en Fortegnelse indeholdende Navne og Adresser paa 165 Smede og Maskinarbejdere, som hver idømtes 100 Kr. i Bøde.

Efter at Kendelsen var afsagt den 4. Juni lod Hovedbestyrelsen straks forespørge, om Medlemmerne den paafølgende Dag, altsaa Grundlovsdagen om Formiddagen var tilgængelige for et Møde med Hovedbestyrelsen. Dette besvaredes benægtende, men Tirsdagen den 10., altsaa 3. Pinsedag, samledes de i Konflikten deltagende Maskinarbejdere med Afdelingsbestyrelsen og Hovedbestyrelsen, som i Forening indtrængende opfordrede til Arbejdets Genoptagelse. Selv den imidlertid valgte syndikalistiske Afdelingsformand i Afdeling 1, Halskov, erklærede, at han maatte »se paa det organisatoriske og anbefale Kollegerne at gaa i Arbejde«. De tilstedeværende syndikalistiske Førere undskyldte denne Optræden fra Halskovs Side rent kammeratligt og erklærede, at det forstod de meget godt, men Medlemmerne behøvede selvfølgelig ikke derfor at rette sig derefter. Dette var ogsaa Parolen i Syndikalistpressen.

Formandsvalget i Afdeling 1.

Det er i denne Forbindelse interessant at se, at Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i December Maaned forrige Aar valgte Drejer Vilhelm Christensen, som i en Aarrække har været Afdelingens Repræsentant i Hovedbestyrelsen, til Formand med et Stemmetal paa 2570. Syndikalisten A. V. Nielsen fik 1050, men ved det Valg, som nu foretoges og afsluttedes efter Begyndelsen af Konflikten paa Flydedokken, hvor Halskov med flere Syndikalister var kommet i Arbejde, fik denne 1872 Stemmer, medens Vilhelm Christensen kun fik 1662. Den senere Tids syndikalistiske Agitation i Forbindelse med den øjeblikkelige Flydedoksstrejke og Rekylstrejke samt meget andet har sat Sindene i Bevægelse, og aabenbart har en Del Medlemmer stemt paa Syndikalisterne ud fra de samme Grundsætninger som en Del solide Folk forrige Aar i Københavns Afdeling 5 stemte paa Syndikalisten Fritzner for dog endelig en Gang at faa ham prøvet.

Men nu, da Halskov er bleven valgt til Afdelingsformand, anbefaler han altsaa Arbejdets Genoptagelse, og Forbundets Formand konstaterede paa Mødet med Maskinarbejderne, at dette maatte være hans Alvor. Det kunde ikke være paa Skrømt. Halskov ønskede virkelig den ulovlige Strejke hævet, men saa langt fulgte Maskinarbejderne ham ikke. De havde faaet iværksat Strejken under Anførsel af en Del selvbestaltede Førere, og nu vilde de aabenbart se, hvad det kunde føre til, selvom det er dyrt.

Voldgiftsretten paany.

Til Onsdagen den 18. Juni er Sagen atter bragt for Den faste Voldgiftsret. Afdelingsformanden har ikke villet svare paa Arbejdsgiverforeningens Indlæg, eller maaske har han ikke følt sig Situationen voksen, og som det synes fastholder man overhovedet ikke at ville møde i Retten, for Syndikalisterne »anerkender« ikke denne. Dette har selvfølgelig kun Karakteren af Farceløjer, selv om Syndikalisterne virkelig vedkender sig den Opgave, som dog i alle Tilfælde sikkert ligger bagved: at man ønsker Organisationen svækket og ødelagt i saa høj Grad, som det lader sig gøre. Forsøget er for naivt. Hverken Samfundet eller vor gamle Organisation vil lade sig knægte af disse seneste moderne Forsøg paa Mindretalsdiktaturer, thi dette er det, man stadigvæk vil praktisere. Nu har Syndikalisten Halskov ganske vist hentet sig mellem en Trediedel og en Fjerdedel af Stemmerne fra en enkelt Afdelings Medlemmer indenfor vort Forbund, men efter Princippet om Medlemmernes Selvbestemmelsesret kan han dog ikke paa dette Grundlag opkaste sig til Diktator og uden videre annullere Forbundets Love og de gældende Overenskomster, og Syndikalistkliken i Afdeling 1 kommer derfor rimeligvis til at finde sig i, at baade Samfundet og vort Forbund bestaar i alt Fald endnu en Tid paa Grundlag af Love og Vedtægter.

Men hvad Fremtiden vil bringe er ikke godt at sige. For det første ved vi ikke, hvor vidt Arbejdsgiverne vil gaa, naar Afdelingen eventuelt er dømt, men Syndikalisterne samler jo ind, og selv om det er en tarvelig Understøttelse, de ad denne Vej kan byde Medlemmerne, — i alt Fald ikke noget, der i nogen væsentlig Udstrækning dækker Tabet paa en Ugeløn mellem 70 og 80 Kr., saa er dette kun **en** Side af Sagen.

En anden Side er det: Hvor langt vil Organisationens Medlemmer gaa i at etablere en Strejkeunderstøttelse udenom Forbundet?

Det hjælper jo ikke at man tror at kunne stikke Hovedet i Busken og at saa ingen ser, hvad der foregaar, og i sine videre Konsekvenser vil en Fortsættelse af Indsamlingen til de ulovlige Strejker kunne føre til videre Konflikter, og dette bør det store Flertal af vort Forbunds Medlemmer tage i Betragtning. Vi tænker paa det store Flertal, som ikke tænker syndikalistisk, men som nu ligesom altid før gerne vil yde en Skærv til Kolleger, som er ude af Arbejde. En Indsamling her vil i Længden afgjort virke ødelæggende baade for Maskinarbejderne paa Københavns Flydedok og for vor Organisations øvrige Medlemmer. De bør lade Syndikalisterne nøjes med at samle ind til sig selv, hvor »Hjælpen« fra Rusland ikke er dem nok. Saa faar de ganske vist ikke saa meget, men saa faar de heller ikke Brug for saa mange Penge, for de er, naar alt kommer til alt, ikke en Gang i Københavns Afdeling 1 saa forfærdelig mange, som de vil give det Udseende af.

Dommen i Sagen i anden Omgang er endnu ikke falden, men Syndikalisterne gav dog denne Gang Møde i Retten, hvad der synes underligt, da de ikke »anerkender« Retten.

Voldgiftskendelse i Formerfaget.

Den 6. December f. A. nedlagde Formerne hos A/S. Atlas i København pludselig Arbejdet. Man mente i et Stykke Tid at have sporet et Tryk, der af Aktieselskabets Ledelse var lagt paa Støbemesteren for at holde igen paa Akkordpriserne. En gammel Akkord til Kr. 3,50 ønskede Formerne forhøjet til 7 Kr., og dette gav Anledning til Arbejdsstandsningen. 2 Dage efter genoptoges Arbejdet, en Mægling afholdtes den 10. December, og Prisen fastsattes til Kr. 5,50. Dermed var Prisspørgsmaalet ude af Verden, men Aktieselskabet krævede Tillidsmanden afsat som saadan og krævede Erstatning for den ulovlige Arbejdsstandsning, hvilket Forbundet ikke kunde indgaa paa, dels fordi Tillidsmanden, hvad der fremgaar af Klubbens Forhandlingsprotokol, stærkt havde raadet sine Kolleger fra at standse Arbejdet, og dels fordi Forbundet havde gjort, hvad det kunde for at faa Arbejdet genoptaget. Ved Sagens videre Behandling ved Timandsmøde den 31. Marts d. A. var der imidlertid sket en Forandring i Sagen. Den 20. Januar havde man nemlig afskediget Tillidsmanden paa Grund af Mangel paa Arbejde, paa Trods af, at 8 af Firmaets andre Formere var antaget senere end han. Forbundet fastholdt i den Anledning en Erstatning til ham, men krævede ikke hans Genantagelse, da han var gaaet i Arbejde andet Steds, og maatte endvidere fastholde, at Sagen blev afgjort ved en faglig Voldgift. Hvad Erstatningssagen angik, mente Forbundet, at saafremt Sammenslutningen vilde forfølge dette Spørgsmaal videre, maatte den gaa til Den faste Voldgiftsret. Om dette sidste sker, kan der ikke siges noget endnu, da intet foreligger, men det andet Spørgsmaal er den 12. Juni afgjort ved et Forlig i en faglig Voldgift. Det var ikke lykkedes Parterne at opnaa Enighed om en Opmand, hvorfor Resultatet blev, at Formanden for Den faste Voldgiftsret havde udpeget en saadan, saaledes som Reglerne byder. Den udpegede var Kriminalretsassessor O. H. Krabbe.

Omskrevne Forlig har følgende Ordlyd:

Forlig

indgaaet 12. Juni 1919 mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien paa A/S. Atlas' Vegne og Dansk Formerforbund.

Atlas' Direktør hævder, at det ved de stedfundne Forhandlinger maa anses for godtgjort, at Tillidsmand Herholt Petersens Afskedigelse ikke skyldes nogen Hævnakt fra Fabriksledelsens Side eller har været Udslag af nogen Art Forfølgning fra Fabriksledelsens eller Støbemesterens Side, men udelukkende har været begrundet i Mangel paa passende Arbejde for Tillidsmanden. Til Bevis herpaa henviser Direktøren til, at Selskabets afdøde Støbemester i sin Tid til to af Klubmedlemmerne erklærede, at Herholt Petersen vilde blive antaget igen, naar der paany blev Arbejde ved Fabrikken, og Direktøren gentager, at Herholt Petersen ikke skal være udelukket fra fremtidig at faa Beskæftigelse hos Firmaet, naar passende Lejlighed gives, hvorved dog

bemærkes, at Arbejderne ikke heraf maa tage Anledning til at fremtvinge hans Ansættelse.

Paa den anden Side maa Direktøren erkende, at der ved Støbemesterens Afskedigelse af Tillidsmanden, uden at Spørgsmaalet om Afskedigelsen har været forelagt Direktøren, ikke fra Atlas' Side er udvist en saadan Forsigtighed, som Hensynet til § 2, 3. Stk., i den faglige Overenskomst og Tillidsmandsinstitutionens organisationsmæssige Betydning kræver.

I Erkendelse af, at de med Afskedigelsen forbundne Omstændigheder derfor har kunnet give de paa Fabrikken arbejdende Formere nogen Føje til at rejse Klage mod Selskabet, erklærer Sammenslutningen sig villig til at betale de med Voldgiftssagen forbundne Omkostninger i Honorar til Opmanden og Mødegodtgørelse til Forbundets Voldgiftsdommere med i alt 220 Kr.

Ole Hansen. J. K. Thomsen. Carl Rasmussen.
Charles Hansen. Ludv. Christensen. R. Helweg.
Arn. Nielsen. E. Zimsen. Chr. Nansen.
Oluf H. Krabbe.

Genpartens Rigtighed bekræftes.
Oluf H. Krabbe.

Da der ikke mellem Dommerne kunde blive Flertal for en Afgørelse, og saafremt der skulde afsiges en Kendelse, vilde denne altsaa blive en Opmandskendelse, og da det paa den anden Side maa betragtes som afgjort, at naar netop Opmanden stiller et Forligsforslag, kan man gaa ud fra, at hans Kendelse vil blive den samme som Forligsforslaget, vilde det ikke være af Betydning at faa afsagt en Kendelse. Som det ses, er der ikke opnaaet nogen Erstatning til den paagældende Tillidsmand, men Sammenslutningen er paalagt Sagens Omkostninger, herunder 120 Kr. i Honorar til Forbundets Dommere, og disse 120 Kr. har Forbundsledelsen vedtaget at lade tilflyde den paagældende Tillidsmand som en Art Erstatning.

Tyskland som Industristat.

Af Even Marstrand.

(Efter »Nationaløkonomisk Tidsskrift«, 57. Bind.)

I.

I Udgaven 1916 af »Hübners Geographisch-statistische Tabellen« vil man blandt andet finde nogle Tabeller med Overskriften »Kriegsursachen«. Det drejer sig om en Oversigt over henholdsvis Tysklands og Englands Jærn- og Staalproduktion i Tiden 1870 til 1913 og dernæst om en lignende Oversigt over Udviklingen af de to Landes Udenrigshandel og Handelsflaader. Selv om det nu vil være overdrevent at opstille den økonomiske Rivalisering mellem England og Tyskland som Krigens eneste eller overvejende Aarsag, er det jo sikkert nok, at Tysklands voksende Betydning med Hensyn til Industri og Verdenshandel har været stærkt medvirkende til den Spænding, som udløste sig i Verdenskrigen. Men ogsaa bortset fra denne politiske Interesse er dette Tysklands Opsving i sig selv et af de inholdsrigeste Kapitler i den økonomiske Historie. Hvorledes end Tyskland for Fremtiden bliver stillet, vil den, der sysler med økonomisk Historie, være nødt til bestandig at vende tilbage til dette Vidnesbyrd om et Folks maalbevidste Energi. Det skal i det følgende forsøges at gengive enkelte Træk af den paagældende Udvikling og dernæst at fremstille, hvorledes denne Udvikling er blevet vurderet i Tyskland selv. Til Slut skal følge nogle Bemærkninger om Tysklands industrielle Omdannelse under Verdenskrigens Tryk.

Desværre kan man ikke ad Statistikkens Vej faa et nøjagtigt Billede af Tysklands industrielle Stilling umiddelbart før Verdenskrigen. Den sidste Gewerbezählung blev afholdt 1907. Men dels gennem en særlig Produktionsstatistik paa nogle Omraader, dels gennem Statistik over Ind- og Udførsel og gennem andre Kilder kan man dog tildels følge Udviklingen ogsaa efter 1907. For Tiden indtil da har man de tre Industritællinger i 1882, 1895 og 1907, tildels ogsaa den mere ufuldkomne i 1875, at holde sig til. Og desuden faar man i alt Fald Bidrag til at danne sig en Forestilling om Udviklingen ved Beskrivelser af de enkelte Industrier eller enkelte betydningsfulde industrielle Foretagender.*)

Skal man gennem en enkelt Industri faa Indblik i et Lands hele industrielle Stilling, ja i dets økonomiske Liv, maa det vel være Jærnindustrien. Ingen anden Industri staar i den Grad bag ved hele Erhvervslivet, som det former sig i Nutiden. For øvrigt er Jærnindustrien et vidt Begreb, i alt Fald i de store førende Lande. Den spænder fra Jærnudsmeltning over Staaltilvirkning og Valseværker til Maskinfabrikker og finmekaniske Værksteder. I og for sig er der jo intet i Vejen for, at selv Lande, der i det væsentlige maa give Afkald paa Jærnindustrien i dens første indledende Stadier, kan yde noget fremragende ved Tilvirkning af Maskiner og andre færdige Produkter. Det kommer i saa Henseende mere an paa dygtige og opfindsomme Ledere og duelige Arbejdere end paa Raastoffernes Tilstedeværelse. Men faktisk er det dog kun de Lande, som formaar at frembringe saa vel Jærnindustriens Raastof, Jærnet, som dens vigtigste Hjælpestof, Kullene, der er naaet frem til førende Stillinger i Nutidens økonomiske Liv. Det gælder da ogsaa om de to Lande, som i Slutningen af det nittende Aarhundrede gjorde de stærkeste økonomiske Fremskridt, Tyskland og de Forenede Stater i Nordamerika, at de har bygget denne Udvikling paa deres rige Forraad af Kul og Jærn.

Med Hensyn til Raajærnsproduktionen stod England endnu ved Aaret 1870 langt forud for alle andre Lande, idet de frembragte omtrent lige Halvdelen af alt Raa-

*) Kort før Krigen udkom en ny Udgave af Dr. A. Hesse: Gewerbestatistik. (Conrads Grundriss zum Studium der politischen Oekonomie. Vierter Teil. II Teil, II Hälfte, 1. Band. Jena 1914). Heri vil man finde de vigtigste Resultater af de tyske Gewerbezählungen tilligemed en stor Del Oplysninger om andre Landes Industri. En Oversigt over Udviklingen 1882–1907, som i sin Tid blev mig anbefalet i Das Kaiserliche Statistische Amt i Berlin, er Georg Neuhaus: Die deutsche Volkswirtschaft und ihre Wandlungen im letzten Vierteljahrhundert, der beskriver baade Landbrug og Industri. Første Bind, udkommet 1911, indeholder Erhvervsstatistik, andet Bind, som kom 1913, Landbrugets og Industriens Bedriftsstatistik.

jærn i Verden. Som Nr. 2 kom de Forenede Stater, der frembragte ca. 14 pCt., som Nr. 3 Tyskland, hvis Andel af Verdensproduktionen i 1870 var omtrent 11½ pCt. Først i 50'erne havde Tyskland overfløjet Belgien i Jærnproduktionen og først i Slutningen af 60'erne Frankrig. Dette sidste Land frembragte endnu næsten 10 pCt. af hele Verdens Raajærn. Den senere Udvikling for de fire vigtigste Industrilande har formet sig saaledes:

	England 1000 t	U. S. A. 1000 t	Tyskland 1000 t	Frankrig 1000 t
1870	6060	1693	1391	1178
1880	7802	3896	2729	1725
1890	8033	9350	4659	1962
1895	8022	9597	5465	2014
1900	9103	14010	8520	2699
1905	9762	23361	10875	3077
1910	10173	27742	14794	4038
1913	10647	31100	19309	5225

Som Tabellen viser, har der i alle de fire Lande været betydelig Fremgang siden 1870. Men Fremgangen er forholdsvis mindst i England, hvor den 1870—1913 har udgjort omtrent 4,6 Mill. Tons eller 76 pCt. I Frankrig, om hvis industrielle Stagnation der ofte tales, er der en forholdsvis ret betydelig Fremgang, fra 1870 til 1913 over 4 Mill. Tons eller 344 pCt., men denne Fremgang blegner dog helt mod de vældige Fremskridt i Nordamerika og Tyskland. Amerikas Produktion voksede indtil 1913 til mere end det 18-dobbelte, Tysklands indtil 1913 til det 14-dobbelte. Og Tysklands Fremskridt er for saa vidt de mest forbavsende, som det ikke trods et stort Fødselsoverskud (i de sidste Aar før Krigen ca. 800,000 om Aaret) paa langt nær har haft den Folketilvækst som Nordamerika. Befolkningstilvæksten i de Forenede Stater 1870—1910 var omtrent 140 pCt., i Tyskland omtrent 60 pCt. Tabellen viser, at England endnu i Aaret 1900 var noget forud for Tyskland i Raajærnsproduktionen, men kort efter var Tyskland foran, og før Krigen nærmede den tyske Raajærnsproduktion sig til at være dobbelt saa stor som Englands.

Et interessant Moment i den stærke Udvikling af den tyske Raajærnsproduktion er det, at begge dets vigtigste europæiske Konkurrenter, Frankrig og England, har maattet arbejde det i Hænderne. Frankrig ved Afstaaelsen af Lothringen med dets righoldige Jærnmalmslejer. Hvor stor en Rolle de er kommet til at spille, fremgaar af, at ved den tyske Produktionsstatistik 1908 13,3 Mill. Tons af en samlet Produktion paa 18,8 Mill. Tons Jærnmalm i hele Tyskland blev frembragt i det lothringske Minetteomraade. Men Udnyttelsen af den stærkt fosforholdige Minettemalm blev først mulig, efter at Englænderne Thomas og Gilchrist i Slutningen af 70-erne havde fundet en ny Metode ved Staaltilvirkningen, hvorved Fosforet blev bundet. Denne basiske Metode ved Staaltilvirkningen, som i England selv ikke er kommet til at spille nogen videre Rolle, er derimod i Tyskland blevet Grundlag for dets store Fremgang i Jærnindustrien. Hvor stor en Rolle den basiske Fremgangsmaade spiller i Tyskland, kan bl. a. udledes af nogle Tal fra den ovennævnte Produktionsstatistik i 1908. Af 115 Bessemerkonvertere var der 102 indrettede efter Thomassystemet, og af 372 Martinovne havde de 326 basisk Foder. Det er bekendt, at Tyskernes Øjne under Verdenskrigen har været rettet mod nye Jærnmalmfelter i Frankrig. Men det endelige Resultat af Krigen synes jo snarere at blive, at Frankrig faar sine tabte Skatte tilbage, og at Tyskland derfor i langt højere Grad end hidtil vil blive afhængig af Tilførsler udefra.

Gaar vi til det næste Stadium i Jærnindustrien, Staaltilvirkningen, træder Tysklands Fremskridt og den Overlegenhed over England, som det var naaet til inden Verdenskrigen, ikke mindre stærkt frem. Det er jo især efter 1870, at de moderne Hjælpemidler ved Staalfabrikationen, Bessemerkonverterne og Siemens-Martinovnene, har trængt den tidligere haandværksmæssige Fremstilling af Staalet ved Ferskning eller Pudling tilbage og har gjort det muligt at stille Staal til Raadighed i de enorme Mængder, som Nutiden bruger. Allerede inden Fremkomsten af de moderne Metoder ved Staaltilvirkningen havde Tyskland ganske vist udmærket sig ved Fremstilling af Støbestaal. Alfred Krupp var paa dette Omraade gaaet i Spidsen. Da den første Verdensudstilling afholdtes i London 1851, var en af Udstillingens største Seværdigheder en Blok af Støbestaal paa over 2000 kg, som udstilledes af Krupp i Essen. Men selv om der var gjort en god Begyndelse, var det dog først, efter at Tyskland havde tilegnet sig de moderne Fremstillingsmaader, at dets Staalindustri udviklede sig til den førende i Evropa.

En international Statistik over Staalproduktionen støder paa den Vanskelighed, at Betegnelserne i de forskellige Lande ikke helt dækker hinanden. I Tyskland gøres der saaledes Forskel mellem Schweisstahl, udvundet ved de ældre Metoder, og Flussstahl, der væsentlig er vundet i Bessemerkonvertere og i Martinovne. Men med Forbehold af denne lidt usikre Betegnelse skal der dog nedenfor gives en lignende Oversigt over Staalproduktionens Udvikling i de vigtigste Industrilande, som der tidligere er givet over Raajærnsproduktionen:

	England 1000 t	U. S. A. 1000 t	Tyskland 1000 t	Frankrig 1000 t
1870	287	68	170	94
1880	1321	1268	624	389
1890	3637	4347	1614	582
1895	3312	6213	2830	715
1900	4904	10690	6362	1660
1905	5812	20344	9606	2255
1910	6574	—	13699	—
1913	7700	—	18935	—

For de to vigtigste Konkurrenter paa det evropæiske Marked, England og Tyskland, kan Udviklingen her følges lige til Aaret før Krigen. I al Almindelighed kan man ved en Sammenligning med den tidligere anførte Tabel over Raajærnsproduktionen følge, hvorledes Jærnet mere og mere kræver Omdannelse til Staal for at kunne naa til sin endelige Anvendelse ved Maskinfabrikation, Skibsbygning o. s. v. Men i Tyskland synes denne Udvikling før Krigen at have været mere fremskreden end i England. Medens den tyske Raajærnsproduktion endnu 1913 dog manglede en Del i at være dobbelt saa stor som den engelske, var den tyske Staalproduktion med næsten 19000 Tons langt over

dobbelt saa stor som den engelske med 7700 Tons. Ved Sammenligning mellem Raajærns- og Staalproduktion maa det jo tages i Betragtning, at der ved Frembringelsen af Staalet ikke blot anvendes Raajærn, men ogsaa en Del gammelt Jærn. Den voksende Anvendelse af Staal gør, at Udviklingen i denne Tabel er endnu langt stærkere end i den over Raajærn. I England var Staalproduktionen 1870—1913 steget til mere end det 25-dobbelte, i Tyskland til langt over det 100-dobbelte. I Nordamerika, hvor Staalproduktionen i 1913 angives til 31,2 Mill. Tons, var Udviklingen endnu stærkere. Ved Periodens Begyndelse synes de Forenede Stater kun at være Begyndere i Staalproduktionen, men allerede i 80-erne havde de overfløjet England, og før Verdenskrigen kunde man vel regne, at Amerika frembragte lige saa meget Staal som alle andre Lande tilsammen.

Gaar vi fra Raajærn- og Staalproduktionen over til Fabrikationen af færdige Produkter af Jærn og Staal, vil først og fremmest Skibsbygning falde i Øjnene. Det er bekendt, at England paa dette Omraade har kunnet hævde sig som Nr. 1 ikke blot i Evropa, men i hele Verden før Verdenskrigen. Men Tyskland har gjort store Fremskridt. Endnu omkring 1870 var Skibsbygning saa lidet udviklet i Tyskland, at den kejserlige Marine lod de allerfleste af de Skibe, som den havde Brug for, bygge i Udlandet. Det var i den Tid, da Træ endnu var det overvejende Materiale ved Skibsbygning. Men efter at ogsaa her den moderne Staalproduktion har fremkaldt en Omvæltning, er Tyskland kommet godt med. Endnu i Aarene 1892—97 leverede Tyskland kun 7,3 pCt. af hele Verdensproduktionen af Handelsskibe paa 100 Tons og derover, medens Englands Andel var 77,4 pCt. I Aarene 1907—08 havde Tysklands Andel hævet sig til 14,0 pCt., medens samtidig Englands var sunket til 65,7 pCt. Foruden den tyske gik ogsaa den amerikanske Skibsbygning stærkt frem i denne Periode. I 1907 beskæftigede den tyske Skibsbygning ca. 50,000 Mennesker, hvad der var 41,1 pCt. mere end i 1895.

Medens England i Skibsbygning endnu bevarede sit Forspring fra før Krigen, var Tysklands Maskinindustri næppe ringere end Englands. Ganske vist er det vanskeligt at finde en bestemt Maalestok til Sammenligning. Men baade de Oplysninger om Arbejdertallet, som foreligger, og navnlig Oplysningerne om Eksporten af Maskiner peger i den Retning. I England skal der i Aaret 1906, da der foretoges en omfattende Løntælling, have været omtrent 1½ Million Arbejdere i Metalindustrien i videste Forstand, og heraf mentes 600,000 beskæftigede i den egentlige Maskinindustri (Engineering & Boilermaking). I Tyskland var der i alt ved Industritællingen i 1907 i Metalindustrien (som dels er opført under Bergbau, dels udgør to Gewerbegruppen: Metallverarbeitung og Industrie der Maschinen, Instrumente und Apparate) beskæftiget omtrent 1,850,000 Arbejdere, og deraf fandtes vel mellem 600,000 og 700,000 i Maskinfabrikker og Jærnstøberier, hvad der vel nærmest svarer til den ovennævnte engelske Gruppe. Paa det Tidspunkt synes saaledes England og Tyskland at have staaet omtrent lige, dog snarest med nogen Overvægt for Tyskland. Sikkert har i de siden da forløbne Aar indtil Verdenskrigen det tyske Forspring yderligere udviklet sig. Det maa dog tages i Betragtning, at Tyskland i 1910 havde 65 Mill. Indbyggere, medens England i 1911 kun havde 45 Mill. Det er iøvrigt ikke saa meget selve Omfanget af Maskinindustrien til et vist Tidspunkt, som den vældige Vækst i Antallet af beskæftigede i den sidste Menneskealder, der kendetegner Forholdene i Tyskland. Ved hele Gruppen Industrie der Maschinen, Instrumente und Apparate steg Antallet af beskæftigede fra 356,089 i 1882 til 1,120,319 i 1907, altsaa til over det tredobbelte. I 1882 var 78 af hver 10 000 Tyskere beskæftigede i denne Industri, men 1907 181 af hver 10,000. Denne voksende Betydning af Maskinindustrien er vel ikke i og for sig noget for Tyskland ejendommeligt. I Danmark f. Eks. voksede Antallet af beskæftigede i Metalindustrien fra ca. 27,000 i 1897 til 63,000 i 1914. Det er jo i det hele karakteristisk for Nutiden, at man ad Omveje, og navnlig ved Maskinernes Hjælp, arbejder sig frem mod Maalet: at tilfredsstille de menneskelige Behov. Men at Tyskland i særlig Grad har gjort Fremskridt i Maskinindustrien, er dog utvivlsomt og viser sig blandt andet i dets voksende Udførsel af Maskiner.

Blandt alle Tysklands Udførselsvarer var før Krigen Maskiner af alle Slags kommet til at staa i Spidsen. I 1911 var Udførselen af Maskiner 544,4 Mill. Mk., mens Englands samtidig var 595,1 Mill. Mk. 1913 skal Tysklands Udførsel med 680 Mill. Mk. endog have overgaaet Englands, der var 630 Mill. Mk. Det var først i Løbet af den sidste Menneskealder, at Tysklands Udførsel af Maskiner havde naaet frem til Englands. Det vil i denne Sammenhæng kunne have Interesse at gengive en Statistik over Udførselen af Maskiner fra de førnævnte 4 industrielle Hovedlande i Tiden 1880—1908. Den stammer fra en engelsk officiel international Oversigt, hvorfor Beløbene her gengives i engelsk Mønt:

	England Mill. Strl.	U. S. A. Mill. Strl.	Tyskland Mill. Strl.	Frankrig Mill. Strl.
1880	9,2	1,7	2,1	1,0
1885	11,1	2,2	2,5	1,1
1890	16,4	3,8	3,3	1,9
1895	15,2	4,7	4,4	1,5
1900	19,6	14,9	10,6	2,5
1905	23,3	17,5	13,3	2,8
1908	31,0	23,7	22,9	3,7

Som det vil ses af Tabellen, er der betydelig Fremgang for alle fire Lande, uden Tvivl et Vidnesbyrd om, at Maskinteknikkens Betydning i Erhvervslivet har været stærkt stigende i den omhandlede Periode. Forholdsvis mindst er Stigningen i England, hvor Værdien af de udførte Maskiner 1908 var omtrent 3½ Gang saa stor som i 1880. Lidt større var Stigningen i Frankrig, der dog hele Perioden igennem har staaet langt tilbage for de andre Lande. Men den mest forbavsende Udvikling finder vi paa dette Omraade, ligesom naar det drejer sig om Raajærns- og Staalproduktion, i de Forenede Stater og Tyskland. I det førstnævnte Land steg Udførselen til det 14-dobbelte, i Tyskland til det 11-dobbelte. Trods denne vældige Stigning i disse to Lande havde dog England beholdt sin Førerplads, men

medens dets Udførsel af Maskiner 1880 var omtrent 4½ Gang saa stor som Tysklands, var dets Udførsel 1908 knap 1½ Gang saa stor, og siden nærmede Tyskland sig end yderligere til England, for til sidst at overfløje det.

Indførselen af Maskiner til Tyskland var 1911 71,0 Mill. Mk., til England samme Aar 74,7 Mill. Mk. Forskellen var kun ringe. Med Hensyn til Bomuldsspindemaskiner og tildels andre Tekstilmaskiner var Tyskland endnu før Krigen afhængigt af England. Tidligere havde det ogsaa været stærkt afhængigt af Amerika med Hensyn til Værktøjsmaskiner, men havde i det væsentlige frigjort sig, hvad jeg ogsaa havde Lejlighed til personlig at overbevise mig om ved Besøg i forskellige tyske Maskinfabrikker i Sommeren 1911.

Angaaende Eksporten af Maskiner skal endnu kun anføres nogle Eksempler fra enkelte betydende Firmaer. Et Foretagende som Krupps i Essen arbejdede allerede i 70-erne for en meget stor Del for Udlandet. I Aarene 1875—1889, da Tyskland i saa høj Grad var paavirket af Tilbageslaget efter Gründertidens kunstige Opsving, var det Udførselen, der holdt dette Firma oppe. Eksporten udgjorde gennemsnitlig 64 pCt. og i et enkelt Aar 75 pCt. af Produktionen. Siden frembragte det stigende indenlandske Forbrug af Jærnprodukter en Ændring heri. Men Eksporten udgjorde dog i 90-erne og det første Tiaar af indeværende Aarhundrede gennemsnitlig 33 pCt. og steg i et enkelt Aar til 48 pCt. I den bekendte Wolf'ske Maskinfabrik i Magdeburg-Buckau, hvis Specialitet er Lokomobiler, hvoraf der i Tiden 1862—1911 byggedes 15,000 med 800,000 HK., er Produktionen i stigende Grad gaaet til Udlandet. Allerede i 1900 var det Tilfælde med omtrent ¼, og 1911 udgjorde Salget til Udlandet endog over ⅗ af hele Produktionen. Paa dette Omraade er der ligefrem Tale om Erobring fra den engelske Industri.

Trods Tysklands store Indsats i Jærnindustrien, som i det foregaaende er blevet belyst fra enkelte Sider, er der dog andre Industrier, hvor Tyskland med større Ret kunde kaldes det egentlig førende Land. Jeg tænker her særlig paa Elektricitetsindustrien og visse Grene af den kemiske Industri, navnlig Tilvirkning af kunstige Farvestoffer.

Elektricitetsindustrien er jo af forholdsvis moderne Oprindelse. Tyskeren Werner Siemens' Indførelse af Dynamoprincippet ved Fremstilling af elektrisk Kraft i 1867 er en af de Opfindelser, der har ført Elektriciteten ud fra det videnskabelige Laboratorium i den praktiske, arbejdende Verden. Og det var den samme Siemens, der ved Fremstilling af elektriske Maskiner og Artikler sammen med forskellige andre skulde erobre et vældigt Marked hele Verden over for tysk Industri. Det bekendte Firma Siemens & Halske i Berlin var ganske vist oprettet allerede 1847, men saa længe det kun gav sig af med Fremstilling af Telegrafapparater, Kabler og lignende, havde det kun begrænset Betydning. Men da fra Slutningen af 70-erne Stærkstrømsteknikken begyndte at udvikle sig, da Siemens paa en Udstilling i Berlin havde fremvist en elektrisk Bane, kom den egentlige elektrotekniske Æra. Endnu 1888 var der i Tyskland kun 15 offentlige Elektricitetsværker, men 1900 var det steget til 652 med 280,000 Kw. og 1909 1978 med 1,162,000 Kw. Naar dertil kommer en umaadelig Udvikling af den elektriske Sporvejs- og Jærnbanedrift, vil det forstaas, at der har været et stort Spillerum for den tyske elektriske Industri alene i Indlandet. Men dertil kommer saa yderligere den voksende Eksport til hele Verden. I 1910 udgjorde Værdien af Udførselen af alle elektrotekniske Artikler 218 Mill. Mk., medens Indførselen kun var 7½ Mill. Mk.

Medens der ved den tyske Industritælling 1882 ikke eksisterede nogen elektroteknisk Industri i moderne Forstand, steg Antallet af beskæftigede ved Tilvirkningen af elektriske Maskiner, Apparater og Anlæg fra 26,000 i 1895 til 142,000 i 1907. Og siden maa indtil Krigen Antallet af beskæftigede være vokset stærkt. Samtidig med at Personalet er vokset saa stærkt i Antal, har der fundet en meget stærk Koncentration af Elektricitetsfirmaerne Sted. Denne Koncentration fremskyndedes især efter 1900, da under en forbigaaende sløj Tid for denne Branche adskillige af de svageste Foretagender bukkede under og lod nogle enkelte store staa tilbage, og inden for dem fandt der da atter Sammenslutninger Sted, saa at der til Slut i Grunden kun var enkelte store Koncerner. De to vigtigste dannedes ved Sammenslutning af de to Berlinerfirmaer Allgemeine Elektricitätsgesellschaft, der i det nordlige Berlin raader over en hel Bydel af Fabrikker og Værksteder, og Union paa den ene Side og ved en Koncern mellem Siemens & Halske i Berlin og Schuckert i Nürnberg paa den anden. Alene ved disse to Sammenslutninger skal der i November 1913 have været beskæftiget 83,000 Arbejdere.

(Fortsættes).

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Skandin. Formersekretariats Aarsberetning. Beretning for Aaret 1918—19 er udkommet, og et Antal som sædvanlig tilstilles med nærværende Fagblad Afdelingerne.

Aarhus. Den 11. Juni er et Mæglingsmøde afholdt hos Danish Machine Company. Der var stillet Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger, og paa dette Spørgsmaal opnaaedes ikke Enighed, hvorfor det skal viderebehandles ved Timandsmøde. Dernæst var der klaget over, at Støbemesteren og Firmaet kun vilde gaa med til at yde et Tillæg paa 30 pCt. til de gamle Akkorder uden Hensyn til, hvor gamle de var, og uden Hensyn til, at man efter Overenskomstens Afslutning var enedes om, at der netop skulde fri Forhandling til for de gamle Akkorders Vedkommende. Firmaet erkendte at have Pligt til at overholde denne Aftale, men hævdede iøvrigt, at saafremt Enighed ikke opnaaedes paa den Maade, maatte Overenskomstbestemmelsen med

Gennemsnitsfortjenesten 20 pCt. være det afgørende. Med disse Udtalelser sluttedes det Spørgsmaal, men videre var der stillet forskellige Krav om sanitære Forbedringer. Saaledes skal et Cykleskur indrettes, Støberiets Tag skal tætnes, der skal anskaffes Vaskefade, der skal i Støberiet opsættes en Ventilator til Udsugning af Røg og Os fra Smelteovn og Tørreovn, og der skal indrettes et Baderum med koldt Vand foreløbig, og i Løbet af et Aar Varmt-Vands Anlæg. Denne Frist er givet, fordi Støberiet skal bygges om.

Samme Dag er der afholdt Mægling hos A/S Seest. Der var Uenighed om 2 Akkordpriser, og der var stillet Krav om de ansatte Timelønningers Forhøjelse. Paa disse Spørgsmaal opnaaedes ikke Enighed, hvorfor de skal til Timandsudvalget. Naar Enighed om Akkord ikke kan opnaas, betales paa denne Fabrik Gennemsnitsfortjenesten, og dette er en gammel Aftale. Firmaet hævder nu, efter Overenskomstens Fornyelse, at det er den Gennemsnitsfortjeneste, Formerne havde før Overenskomstens Fornyelse, medens disse hævder modsat, at Aftalen før var af bevægelig Art, eftersom Gennemsnitsfortjenesten forandredes, og at Aftalen efter Overenskomsten i samme Form maa være at overføre for den Tid, den nugældende Overenskomst skal være i Kraft.

Asaa. Herfra meddeles den 8. Juni, at Timelønnen for de derværende 5 Formere, som ikke arbejder i Akkord, er hævet til 135 Øre pr. Mand. Den var efter April-Statistikken 118 Øre.

Esbjerg. Den 11. Juni var hos Firmaerne Christoffersen & Larsen og hos Hoffmann afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne. Der arbejdes ikke i Akkord, og Lønnen var 133 Øre, Augustreguleringen indbefattet. Den forhøjedes til at være 160 Øre.

Fredericia. Herfra er den 22. Maj meddelt, at en Modelformer har faaet sin Timeløn hævet fra 117 til 133 Øre.

Grenaa. Et i ren Timeløn arbejdende ældre Medlem har fra den 29. Maj faaet hævet sin Timeløn fra 90 til 100 Øre.

Helsingør. Herfra er den 23. Maj meddelt, at Formerne paa Skibsværftet har faaet hævet deres ansatte Timelønninger fra et Gennemsnit paa 84 til 90 Øre.

København. Hos A/S Atlas er der paa Klage fra Firmaet den 19. Maj afholdt et Mæglingsmøde. Sagen var, at Formerne ikke vilde udfylde Timesedler over det udførte Arbejde, naar det gjaldt de mindre Stykker, idet det var umuligt at specifisere disse, hvad det naturligvis ogsaa er. Man enedes om, at Timesedlerne skulde udfyldes paa Arbejde, der koster 5 Kr. og derover pr. Stk., og hertil erklærede Formerne sig villige.

Paa samme Fabrik er den gældende Priskurant paa Rør revideret. Den indeholder ikke ualmindelig store Rør, og har iøvrigt følgende Ordlyd:

For Rør over 3 Tm. Diam. betales saavel for vaadstøbte som for tørrede Rør 2 Øre pr. løbende (engelsk) Tm. × udvendig Diam.

Studse over 3 Tm. Diam. betales ligeledes efter Maal, idet Studsens Længde regnes fra Rørets Midtlinje. Studse under 3 Tm. Diam. og Knaster betales efter Overenskomst.

For Bøjninger betales det samme som for lige Rør. Længden maales efter 2 Linjer vinkelret paa Flangernes Diam. til Linjernes Skæringspunkt. Anm.: Der betales for almindelige Bøjninger et Tillæg af 5 Øre pr. Tm. Diam., for Returbøjninger betales for 2 Bøjninger, altsaa 10 Øre pr. Tm. Rørdiam.

Kuglerør betales og maales som Tm.-Rør. Der betales for Kuglen ekstra 5 Øre pr. Tm. af Kuglens Diam.

For Spidsrør betales efter Rørets største Diam.

Er Modellen længere end Røret, der skal støbes, betales der efter Modellens Størrelse.

For Pumpning af Rør, der maaler 4 Tm. og derover i Diam., betales 50 Øre.

For Flanger til Rør, der maaler 4 Tm. og derover i Diam., betales 50 Øre.

For Pumpning af Rør, der maaler under 4 Tm. i Diam., betales 35 Øre.

For Flanger til Rør, der maaler under 4 Tm. i Diam., betales 35 Øre.

For Skabelonsrør betales 50 pCt. til den samlede Pris.

Paa særlig uregelmæssige Rør, saasom Slangebøjninger og lige Rør med mange Studse, betales Stykakkord.

For ekstraordinære Forhold, f. Eks. skæve Studse, unormalt store Flanger eller ekstraordinært store Formkasser, betales et Tillæg efter Overenskomst.

Hos A/S Vølund havde Formerne nægtet at lave et bestemt Stykke Arbejde, en Gryde, idet man havde krævet Prisen forhøjet fra 25 til 46 Kr., medens Firmaet havde budt 40 Kr. Sammenslutningen klagede, og Mægling afholdtes den 4. Juni. Sagen sluttedes med, at den fremtidige Pris bliver 46 Kr. for det første Stykke, og naar der hører flere til samme Bestilling, hvad der sjældent gør, skal de efterfølgende laves for 44 Kr. pr. Stk.

Paa Krav om Forhøjelse af Formernes Timeløn hos A/S Burmeister & Wain, Københavns Flydedok & Skibsværft, A/S Nielsen & Winther, De forenede Støberier og Firmaet F. Mogensen, hvor der ikke arbejdes i Akkord, afholdtes der den 9. Maj et Fælles-Mæglingsmøde. Da intet antagelig Tilbud opnaaedes, blev disse Sager viderebehandlet ved et Timandsmøde den 20. Maj, men da der heller ikke her opnaaedes en tilfredsstillende Ordning, blev Strejkevarsel afgivet, saaledes at Arbejdsstandsningen skulde iværksættes den 7. Juni om Morgenen. Dagen før afholdtes der et Møde i Hovedorganisationerne, og her afsluttedes Sagerne med følgende:

Hos Burmeister & Wain. Gennemsnit før Mødet: 39 Haandformere 155,8 Øre, 21 Kærnemagere 122,3 Øre, 1 Maskinformer 148 Øre. Efter Mødet: Haandformerne 170,8 Øre, Kærnemagerne 140,3 Øre, Maskinformeren 166 Øre.

Flydedokken. Før Mødet: 28 Haandformere 156,5 Øre, 1 Kærnemager 120 Øre. Efter Mødet: Haandformerne 171,5 Øre, Kærnemageren 138 Øre.

Nielsen & Winther. Før Mødet: 8 Haandformere 155 Øre, 3 Maskinformere 120 Øre. Efter Mødet: Haandformerne 170 Øre, Maskinformerne 140 Øre.

De forenede Støberier. Før Mødet: 13 Haandformere 154 Øre. Efter Mødet: 169 Øre.

F. Mogensen. Før Mødet: 15 Haandformere 151,9 Øre. Efter Mødet 169,9 Øre.

De saaledes opnaaede Resultater gaves tilbagevirkende Kraft til første Dag af den Uge, der begyndte efter Afholdelsen af Timandsmødet den 20. Maj.

Nekso. Her arbejder 2 Formere i ren Timeløn, hvoraf den ene er en ældre Mand. Den 28. Maj er meddelt, at den ene, hvis Timeløn var 78 Øre, har faaet den hævet til 115 Øre, og den ældre Former sin fra 63 til 75 Øre.

Odense. Paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger hos Firmaet Rasmussen & Co. og hos A/S Brandt & Co. samt hos de samme 2 Firmaer og videre hos A/S Allerup og Maskinfabrikken »Phønix« paa Krav om Forhøjelse af Timelønnen for de, der ikke arbejder i Akkord, afholdtes den 9. Maj et Fælles-Mæglingsmøde. Da dette intet Resultat gav, og da det gik paa samme Maade ved Timandsmødet den 20. Maj, blev der afgivet Strejkevarsel overfor disse Firmaer, saaledes at Arbejdsstandsningen skulde etableres den 7. Juni om Morgenen.

Dagen før behandledes Spørgsmaalene ved et Møde mellem Hovedorganisationerne, og her afsluttedes Sagerne med følgende:

Rasmussen & Co. Før Mødet: 2 Haandformere i ren Timeløn 123 5 Øre, 2 Haandformere i Akkord til ansat Timeløn 93 Øre, 8 Maskinformere i Akkord til ansat Timeløn 79,7 Øre. Efter Mødet: 2 i ren Timeløn à 145 Øre, Haandformernes ansatte Timeløn 95 Øre, Maskinformernes ansatte Timeløn 90 Øre.

Brandt & Co. Før Mødet: 3 Haandformere i ren Timeløn, 2 à 121 og 1 à 90 Øre, 3 Haandformere i Akkord til ansat Timeløn 83 Øre, 14 Maskinformere i Akkord til ansat Timeløn 79,5 Øre. Efter Mødet: De 3 Haandformere i ren Timeløn, 2 à 145 og 1 à 115 Øre, Haandformernes ansatte Timeløn 95 Øre, Maskinformernes ansatte Timeløn 90 Øre.

A/S Allerup. Før Mødet: 2 Formere i ren Timeløn à 121 Øre, 1 ældre à 113 Øre, 1 Maskinformer 113 Øre. Efter Mødet: De 2 Formere 145 Øre, den ældre 130 Øre, Maskinformeren 140 Øre.

»Phønix«. Før Mødet: 1 Former i ren Timeløn 121 Øre. Efter Mødet 145 Øre.

Rødby. Da Rygterne lader forlyde, at det der oprettede Skibsværfts Støberi snart skal tages i Brug, gøres Medlemmer, der eventuelt maatte blive tilbudt Arbejde der, opmærksomme paa, at de holder Forbundet a-jour med, paa hvilken Betingelse det maatte blive tilbudt dem.

Ringe, der er en Krydsningsstation mellem Odense og Svendborg, har faaet sig et Støberi, idet en derværende Maskinfabrikant, der tidligere har faaet støbt andre Steder, nu selv har oprettet eget Støberi.

Ringsted. Paa den derværende Maskinfabrik er den 24. Maj afholdt et Mæglingsmøde paa Strid om Betalingen for en Vragstøbning. En Spændehage var paa en Kasse, der laa paa en udsat Plads, gaaet løs. Formeren havde umiddelbart før Støbningen forvisset sig om, at den sad fast. Betalingen drejede sig om Kr. 8,40. Aktieselskabet indgik paa at betale det krævede Beløb paa Betingelse af, at Formerne lige før der skal støbes, skal undersøge Sammenspændingen for de Kasser, der ligger paa saadanne udsatte Pladser.

Skelskør. Herfra er den 20. Maj meddelt, at de 2 derværende Formere er gaaede fra Timeløn over til Akkord.

Svendborg. Paa Maskinfabrikken, hvor der arbejdes i ren Timeløn à 131 Øre, afholdtes der paa Krav om Forhøjelse af denne et Mæglingsmøde den 16. April, og da ingen Afslutning opnaaedes Timandsmøde den 20. Maj, der heller intet Resultat gav. Strejkevarsel med Arbejdsstandsning den 7. Juni om Morgenen blev afgivet, men Dagen før afholdtes et Møde mellem Hovedorganisationerne, og her sluttedes Sagen med, at Timelønnen for de derværende 10 Formere forhøjedes til 148 Øre, og 1 Kærnemagers Timeløn forhøjedes fra 112 til 130 Øre.

Vejle. Hos A/S Hess har der fundet en Revision Sted af en Del Akkorder og Timelønningerne. Afdelingen meddeler, at Forhøjelsen paa de Akkorder, der har været med, andrager 8—10 pCt. Gennemsnittet af Akkordarbejdernes ansatte Timeløn var 87 Øre og er nu 102 Øre. 3 Maaneders Opsigelsesfrist.

Varde. Paa det derværende Staalværk er der den 11. Juni afholdt et Mæglingsmøde paa Krav om Erstatning for nogen Spadseretid, Formerne havde haft, medens Støberiets Kran blev istandsat. Hver Former erholdt 10 Kr., og samtidig hævedes Gennemsnittet af de ansatte Timelønninger fra 90 til 110 Øre.

Metaltrykkere.

Paa A/S H. A. Gruberts Metalvarefabrik er Timelønnen forhøjet for 2 Mand med 10 Øre fra 103 Øre til 113 Øre og for 2 Mand med 10 Øre fra 106 Øre til 116 Øre. Desuden ydes 10 pCt. til alle Akkorder.

Paa Benedikt Møllers Elektropletfabrik er Timelønnen forhøjet med 12 Øre for 9 Mand og en Mand 1 Øre, 8 Mand fra 98 Øre til 110 Øre, 1 Mand fra 73 til 85 Øre og 1 Mand fra 89 til 90 Øre, og 25 Øre mere i Timen paa Prøvearbejde.

Hos Tvermoes & Abrahamson er Timelønnen forhøjet for en Mand med 8 Øre fra 145 til 153 Øre.

Hos Allen er Timelønnen forhøjet for en Mand med 8 Øre fra 110 til 118 Øre.

Paa Nordiske Metalvarefabrikker er Timelønnen forhøjet for 2 Mand med 22 Øre fra 88 til 110 Øre og 2 Mand med 25 Øre fra 80 til 105 Øre.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser m. m. Paa Kastrup og Frederiksberg Glasværker er Uge- og Maanedslønninger hævede med gennemsnitlig ca. 13 Kr. pr. Uge for hver af de der beskæftigede 5 Mand.

Hos Smedemester Kjær i Vesteraa i Aalborg er Timelønnen for 9 Mand hævet fra 90,2 plus 8 Øre til 105,7 plus 8 Øre.

Paa Frederiksberg Papirfabrik forhøjedes Timelønnen ved et Mæglingsmøde den 11. April for 6 Mand med 20 Øre pr. Mand og Time.

Paa Gardinfabrikken i Lyngby er Timelønningerne i Marts hævede med 15 Øre pr. Mand og Time.

Ved et Mæglingsmøde den 9. Maj d. A. paa Helsingør Skibsværft er Timelønningerne for Nittere, Kedelsmede, Skibsbyggere, Stemmere og Maskinarbejdere i Værkstedet hævede med 6 Øre pr. Mand og Time og for Maskinarbejderne ombord med 8 Øre pr. Time, og hos Fabrikant Søballe-Petersen, samme Sted, hvor der ligeledes mægledes den 9. Maj, gaves 26 Øre til Fordeling til de der beskæftigede Mand.

Hos A/S M. Ballins Sønner er Timelønnen for 5 Mand hævet fra 83 til 185 Øre pr. Mand, og Overarbejde betales fremtidig med 50 pCt. pr. Time i Stedet for 125 Øre og Natarbejde med 100 pCt. som hidtil.

Paa Varde Staalværk er Timelønningerne for 2 Mand hævede fra gennemsnitlig 104 til 110 Øre.

Paa Kallehave-Banens Maskinværksted i Præstø har 2 Mand faaet deres Timeløn hævet fra gennemsnitlig 90 til 116 Øre pr. Time, og hos Fabrikant V. Palm har 5 Mand faaet et Tillæg af hver 15 Øre.

Et Lønkrav hos Smedemestrene i Hobro har givet det Resultat, at der gaves 10 Øre til samtlige Timelønninger — ialt for 17 Mand.

Paa et Lønkrav hos Smaaværkstederne i Faaborg opnaaedes ved et Mæglingsmøde den 14. Maj Enighed om en Del Timelønsforhøjelser, og 10 Øre pr. Time for Afsavn af Akkord. Betalingen for Udearbejde i Byen forhøjedes fra 9 til 15 Øre pr. Time og udenfor Byen fra 13 til 22 Øre.

Hos A/S »Phønix« i Odense samt Firmaet M. P. Allerups Efterfølger mægledes den 10. Maj. Hos førstnævnte Firma forhøjedes Timelønningerne med 6 Øre pr. Mand og hos begge Firmaer hævedes Udearbejdspengene til 22 Øre pr. Time plus Fælles Værkstedsreglers 3 Øre, naar der ikke gives Akkord paa Arbejdet. Sidstnævnte Tillæg betales med tilbagevirkende Kraft til 1. Februar d. A. at regne. Hos Allerups aftaltes desuden, at Betalingen for snavset Arbejde hæves fra 5 til 10 Øre pr. Time.

I Odense mægledes den 14. Maj paa Lønkrav hos Kakkelovnsværkstederne, som er A/S M. P. Allerup, Brandt & Co. og H. Rasmussen & Co. Samtlige Timelønninger hævedes med 6 Øre, Udearbejdet betales fremtidig med 17 Øre pr. Time plus Værkstedsreglernes 3 Øre og for »fremmede Reparationer« betales ekstra 12 Øre pr. Time. Hos Allerup faar Tillægget tilbagevirkende Kraft til 1. Marts, hos de andre til 28. Marts, Udearbejdstillægget hos samtlige Firmaer til 1. Februar. — Endvidere mægledes samme Dag paa et Lønkrav hos Medlemmer af Odense Smedelaug. Timelønninger under 90 Øre forhøjes med 15 Øre pr. Time, fra 90 til 100 Øre med 12 Øre, fra 100 til 110 Øre med 10 Øre, fra 110 til 125 Øre med 8 Øre og over 125 Øre med 5 Øre.

I Vejle mægledes den 29. April paa forskellige Lønkrav. — Hos Andersen & Bruun faar Bænkarbejderne 5 Øre pr. Time og en enkelt Mand et særligt Løntillæg. — Hos A/S Th. Mahler gives saavel Drejere som Bænkarbejdere et Timelønstillæg af 5 Øre. Sædvanligt Udearbejdstillæg skal desuden ydes for Montagearbejde paa den ny Fabrik. — Hos Møller & Jochumsens Filial ydes en Forhøjelse paa 8 Øre pr. Time for Udearbejdet og 8 Øre for Smudsarbejde. — Paa Vejle Bolte- og Møttrikfabrik faar 4 Mand ved Timelønsarbejde 20 Øre hver plus 16 Øre til Deling efter Fabrikkens Skøn. — Paa Grejsdalens Hammerværk forhøjes Timelønningerne med 3 Øre pr. Mand. Desuden aftaltes en Del Akkordafsavnstillæg for nærmere betegnede Arbejder. — Hos Fabrikant Jessen fik endelig 11 Mand 165 Øre til Fordeling pr. Time, dog at ingen faar under 12 Øre pr. Time. — Herudover aftaltes for de 5 førstnævnte Firmaers Vedkommende følgende Skala for Ekstraydelser ved udelukkende Timelønsarbejde. Skalaen ser saaledes ud:

For et ugentligt Antal Timelønstimer af indtil

5 Timer	10	15	20	25	30	35	40	45	50½
11 Øre	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Paa »Grand« i Nørre Aaby er samtlige Timelønninger hævede med 10 Øre.

I Rødbyhavn er Lønningerne ved lokal Forhandling hævede fra 66 til mindst 80 Øre, idet alle Lønninger fra 66 til 70 Øre hæves til 80 Øre, fra 71 til 75 Øre med 10 Øre, fra 76 til 80 Øre med 7 Øre, fra 81 til 85 Øre med 6 Øre og fra 86 til 95 Øre med 5 Øre.

Hos Kemp & Lauritzen, København, er Timelønningerne hævede til gennemsnitlig 141 Øre. Forhøjelsen androg 33⅓ pCt.

Hos Brødrene Henze, København, har 10 Mand faaet hver 10 Øre pr. Time og 13 Mand 10½ Øre hver. Samtidig hævedes Smudspengene fra 3½ til 6 Øre.

Paa de mindre Virksomheder i Vordingborg har der fornylig gennemgaaende været rejst Lønkrav. Resultatet blev, at Lønnen for Ungsvende det første Aar efter Læretiden fastsattes til ikke at maatte være mindre end 100 Øre pr. Time og det andet Aar 110 Øre. For alle andre maa den ikke være under 120 Øre.

Ved et Mæglingsmøde den 26. Maj hos Fabrikant Voss i Fredericia fik 3 Mand 15 Øre hver, 4 Mand 12 Øre og 26 Mand 2 Øre pr. Time. De 26 Mand faar desuden for Afsavn af Akkord 10 Øre ekstra pr. Time. Endvidere faar 2 af disse 26 ekstra 5 Øre pr. Time.

Paa Motorfabrikken »Danmark« i Rudkøbing mægledes den 27. Maj i Anledning af Lønkrav. Der gaves 8 Øre pr. Mand og Time, og Tillægget for Afsavn af Akkord forhøjedes fra 15 til 23 Øre pr. Time.

Paa »Codan-Værftet« i Køge enedes man ved et Mæglingsmøde den 2. Juni om, at 8 Mand fik 50 Øre til Deling pr. Time, og Betalingen for Akkordafsavn forhøjedes fra 10 til 25 Øre pr. Time.

Hos Klejnsmed Laur. Hansen i Frederiksberg Allé fik 2 Mand ved et Mæglingsmøde den 23. Maj 25 Øres Forhøjelse af deres Timeløn plus en Godtgørelse af 10 Kr. for Maj Maaned.

Den 22. Maj mægledes paa Kallundborg Skibsværft i Anledning af Lønkrav fra Skibsbyggerne. Disse fik 7 Øre pr. Time; Schackformændene for indtil 10 Arbejdere faar 100 Øre pr. Dag i Skrivepenge, for Schack derover indtil 150 Øre. De 7 Øre pr. Time fik tilbagevirkende Kraft indtil 22. April i Aar.

Paa Danish Machine Company i Aabyhøj ved Aarhus aftaltes ved et Mæglingsmøde om andre Ting den 21. Maj tillige en Lønforhøjelse, saaledes at Timelønninger til og med 75 Øre faar 5 Øre, fra 76 til 80 Øre 4 Øre og fra 81 til 83 Øre 3 Øre, medens Resten opefter tillægges 2 Øre.

Paa forskellige Virksomheder i Roskilde mægledes den 21. Maj i Anledning af Lønkrav. Paa Roskilde Maskinfabrik gaves 7 Øre pr. Mand og Time, paa Knapfabrikken »Haima« 8 Øre, paa Maglekilde Maskinfabrik 12 Øre og hos Christiansens Maskinfabrik samt Paasch & Larsen, Petersens Filial 10 Øre. — Paa Mandrups Maskinfabrik opnaaedes derimod ikke et antageligt Tilbud.

Hos A/S Panser Box i København er Timelønningerne efter et Mæglingsmøde den 27. Maj hævede med 5 Øre pr. Mand.

Paa Nordisk Simplex i København har 18 Mand ved en Mægling faaet 180 Øre til Fordeling pr. Time.

Paa De Smithske Jærnstøberier i Aalborg har 10 Mand ved en Mægling den 27. Maj faaet Timelønnen hævet med gennemsnitlig 15 Øre, og Betalingen for Udearbejde forhøjes fra 16 til 22 Øre plus 3 Øre pr. Time. Forhøjelserne har tilbagevirkende Kraft til 1. Maj.

I Kolding har 37 Mand paa De danske Mejeriers Maskinfabrik faaet 127 Øre til Fordeling paa Gennemsnittet, som derefter blev 97,6 Øre. Hos Motorfabrikant Hansen har 5 Mand faaet 45 Øre til Fordeling pr. Time, hos Cyklehandler Knudsen er Gennemsnittet hævet fra 121,5 til 134 Øre, og hos Ingeniør Niendahl fra 120 til 135 Øre.

Hos A. Goth & Sønner i Fredericia er der 2 Gange siden Overenskomsten i Februar givet Lønforhøjelse, saaledes at Gennemsnittet for 8 Mand nu er 135 Øre. — Ligeledes paa Svovlsyrefabrikken, hvor Gennemsnittet nu er 138 Øre. — Endelig har 5 Mand hos Sølvvarefabrikant Cohr forleden faaet hver et Tillæg af 10 Øre til Timelønnen.

5 Mand paa Nordisk Mosebrug i Pindstrup ved Randers har faaet deres Gennemsnit hævet fra 88 til 112 Øre, og 5 Mand paa Maskinfabrikken »Dania« i Allingaabro fra 80 til 120 Øre.

Paa Maskinfabrikken »Holbæk« har 14 Mand faaet et Tillæg paa 104 Øre til Fordeling pr. Time. De daarligste Akkorder er forhøjede med 5 pCt., og til alt ikke Akkordarbejde betales 33⅓ pCt.

Hos Klejnsmed P. M. Hetmar mægledes den 3. Juni paa et Lønkrav. De bestaaende Timelønninger sikres et Tillæg af 33⅓ pCt., og Firmaet lover Akkord indført i størst mulig Udstrækning.

Ved et Mæglingsmøde den 2. Juni hos Fabrikant F. J. Frederiksen, Glentevej, forhøjedes samtlige Timelønninger med 5 Øre, hvorved Gennemsnitstimelønnen hævedes til 102,5 plus 8 Øre.

Overenskomster. Vor Afdeling i Aarhus har fornyet Overenskomsten i Cykle- og Automobilindustrien. Lønnen hæves ved Nyordningen med 8 plus 15 Øre plus 33⅓ pCt., hvilket vil sige en Lønforhøjelse paa 49 til 56 Øre pr. Time. Løfteparagraffen er optaget i Overenskomsten, medens en Paragraf om, at Mestrene kun maatte beskæftige organiserede Svende og Svendene kun arbejde for organiserede Mestre, er strøget.

Med Det Lolland-Falsterske Jærnbaneselskab blev der umiddelbart før Maj af vor Afdeling i Maribo truffet en midlertidig Overenskomst, fordi man ikke havde naaet at faa Overenskomstforholdene i Orden rettidig. Arbejdstiden er fastsat til 50½ Time ugentlig, Gennemsnitstimelønnen, Dyrtidstillæg indbefattet, er hævet fra 105 til 128 Øre, og der efterbetales 36 Kr. pr. Mand til hver, som har været i Arbejde hos Selskabet i 3 Maaneder. Ved et Møde den 20. Maj i Sammenslutningen er disse Bestemmelser endelig stadfæstede med de Tilføjelser, at Timelønningerne forhøjedes med yderligere 3½ Øre pr. Time, og for Folk, som har været hos Selskabet i over 8 Aar, forhøjes Sommerferien til 10 Dage. De hidtil ydede Goder, Fribefordring og lignende gælder ogsaa fremtidig, og der lovedes vore Medlemmer Udvidelse af Pensionsreglerne, ligesom der aftaltes en Række Ekstraydelser for de forskellige Arbejder.

Aktieselskabet De danske Sukkerfabrikker er ligeledes indgaaet som Medlem i Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning. Men da Virksomhedens Arbejde er meget afvigende fra de fleste Virksomheders, er der truffet Særoverenskomster for Selskabets forskellige Fabrikker. Disse Særoverenskomster afsluttedes den 6. Maj under Sammenslutningens Medvirkning og kaldtes Supplementsoverenskomster. Ifølge disses Bestemmelser skal Timelønningerne overalt hæves med 32 Øre pr. Mand, og samtlige Ekstrabetalinger for snavset og særligt vanskeligt Arbejde er stærkt forhøjede og udvidede. For Maanederne Februar, Marts og April ydes tilsammen 75 Kr. pr. Mand. Overarbejde betales med 50 pCt. for de 2 første Klokketimer efter den nor-

male Arbejdstids Ophør, derefter med 100 pCt. Der er truffet specielle Aftaler for Københavns og Lyngbys Vedkommende, medens en enslydende Overenskomst gælder for Assens, Odense, Stege, Maribo, Nakskov, Holeby og Sakskøbing-Fabrikkerne.

Københavns Afdeling 1 har med forskellige københavnske Virksomheder fornyet de hidtil bestaaende Overenskomster eller har indgaaet ny.

1. Københavns Brødfabrikker. Arbejdstiden er nedsat til 50½ Time, Lønnen for 5 Mand hævet fra 98 til 128 Øre for timelønnede og for 3 ugelønnede fra 63, 64 og 65 Kr. til 71½, 72½ og 72½ Kr. Bestemmelserne fik tilbagevirkende Kraft til 12. Marts, og for Tiden fra 12. Marts til 1. Februar gives et rundt Beløb paa 55 Kr.

2. Hellerup Glasværk. Lønnen er hævet fra 42 plus 6 Kr.s Dyrtidstillæg pr. Uge til 50, 53 og 59 Kr. for 3 Mand plus 12 Kr. pr. Uge i Dyrtidstillæg. Efter denne Ordning bortfalder dog hidtil ydet Brændsel. Har tilbagevirkende Kraft til 1. April.

3. H. C. Christiansen, Strandboulevarden 2. Arbejdstiden er sat til 50½ Time pr. Uge, Lønnen til mindst 140 Øre pr. Time i første Uge, derefter 150 Øre. Samtlige Timelønninger tillægges 25 Øre. Udearbejde betales med ekstra 25 Øre pr. Time, Rejsearbejde med Timeløn, Ophold og Kostpenge efter Regning, Overarbejde efter Fælles Værkstedsregler.

4. Chr. C. Rahrs Bjælkelager. Arbejdstiden er 50½ Time pr. Uge. Lønnen er hævet fra 60 Kr. til 75 Kr. pr. Uge. Udearbejde og Rejsearbejde betales som nævnt under 3. Der gives en Uges Sommerferie med Løn og i Sygdomstilfælde betales 3 Kr. daglig for fast ansatte i 13 Uger. Ugen regnes til 7 Dage.

5. Statstelegrafens 1. Distrikt. Lønnen for 4 Mand er hævet fra 109 til 140 Øre pr. Time. Arbejdstiden er nedsat fra 10 til 8 Timer daglig.

6. Pianofabrikkerne. Lønner er forhøjet fra 125 til 168 Øre pr. Time. Der arbejdes udelukkende i Akkord. Arbejdstiden er nedsat fra 53 til 50½ Time pr. Uge.

7. A/S Det danske Petroleumsselskab. Arbejdstiden er nedsat fra 10 til 8½ Time daglig og 8 om Lørdagen. Lønnen er hævet fra 92 og 107 Øre pr. Time til 118 og 132 Øre. Der gives Løn for Søn- og Helligdage. Bestemmelserne har tilbagevirkende Kraft til 1. April.

Mellem Smedemesterforeningen paa Bornholm og Forbundet er der i Foraaret afsluttet en Overenskomst, som nedsatte Arbejdstiden fra 60 til 51 Timer ugentlig og hævede Timelønnen fra 60 til 92 Øre plus 18 Øre pr. Time i Dyrtidstillæg, for Ungsvende fra 30 til 70 Øre plus 18 Øre i Dyrtidstillæg.

Paa Sukkerfabrikken »Vestsjælland« i Gørlev er man indgaaet paa samme Overenskomst som paa De danske Sukkerfabrikker. Timelønnen er dog højst 126 Øre, lavest 116 Øre, og Gennemsnittet er noteret til 122 Øre. Der gives 20 Øre ekstra pr. Time i Kampagnen og for varmt Arbejde 15 Øre pr. Time.

Timandsmøder. Den 27. Maj afholdtes et Timandsmøde i København. Følgende Sager behandledes:

1. Klage mod C. Amelung for Nægtelse af at betale Februar-Overenskomstens 36 Kr. til en afskediget Arbejder. Det erkendtes, at Manden havde 27 Kr. tilgode, og Sammenslutningen lovede at forsøge at skaffe disse.

2. Klage fra Firmaet Smith, Mygind & Hüttemeier over, at Maskinarbejderne ved en Klubbeslutning nægter at udføre Overarbejde og forbyder Høvlerne at betjene mere end én Maskine. Arbejderne lovede fremtidig at udføre Overarbejde, idet Firmaet lover det størst mulige Hensyn. Endvidere behandledes Akkordsagen, som havde givet Anledning til Strejke (se disse).

3. Lønkrav hos Smedemester Rasch i Nyborg. 2 der beskæftigede Smede faar Timelønnen hævet fra 96 til 114 Øre, Augustreguleringen indbefattet. Endvidere skal Lønningerne hos de øvrige Nyborg-Mestre hæves, saa de ligger fra 114 til 120 Øre. Udlærlinge faar dog kun 18 Øre pr. Time.

4. Klage fra Forbundet over Reduktion af Timefortjenesten hos Kædefabrikant N. Nielsen, Brønderslev. Sagen foranledigede Strejke (se disse).

Næste Timandsmøde fandt Sted den 12. Juni. Her behandledes følgende Sager:

1. Klage mod A/S Scania-Vabis for Afskedigelse af en ikke anmeldt Tillidsmand, og Krav fra Firmaet om Erstatning for en ulovlig Strejke i denne Anledning. Den afskedigede Mand tages i Arbejde igen, saasnart der er en Plads ledig. Et Spørgsmaal om Betaling for Pasning af mere end en Maskine, hvilket var rejst under Sagen, henvistes til fornyet Behandling mellem Parterne.

2. Lønkrav hos 13 Medlemmer af Centralforeningen i Randers. Samtlige Svendes Lønninger forhøjedes med 20 Øre pr. Time fra 13. Juni at regne.

3. Krav om Lønforhøjelse hos Fabrikant C. Mandrup i Roskilde.

4. Strid om Betalingen for et Stykke Arbejde hos Klejnsmed Chr. Christensen & Co., Fælledvejen. Firmaet tilbød en Afgørelse af Sagen gaaende ud paa, at der ydes 200 Kr. til Svendenes Skovtur. Sagen sluttedes hermed.

5. Klage mod Firmaet C. F. Riedels Eftflg., J. C. Francis, for Nægtelse af at yde 20 pCt.s Tillæg til en Akkord, som er fastsat den 25. Februar. Firmaet indvilgede i at betale det forlangte Beløb.

6. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod A/S Vølund og omvendt. a) Krav om Betaling for Paasætning af Fyrkarme. b) Klage over, at Firmaet reducerer Priserne paa et Varmeanlæg i Revisionsinstitutets Udstillingsbygning. c) Klage fra Firmaet over Affolkning. d) Krav om Forhøjelse af Betalingen for Daglønsarbejde. I Sagerne a og b forbeholdt Forbundet sig faglig Voldgift, medens c og d henvistes til et nyt Timandsmøde.

7. Klage over, at Gas- og Vandmester Strømann i Charlottenlund nægter at udbetale Vejtid og Kørepenge. Der opnaaedes ikke Enighed. Forbundet forbeholdt sig at kræve faglig Voldgift i Sagen.

8. En Sag fra Firmaet Petersen & Wraae. Fir-

maet nægtede at betale Augustreguleringen til Vej- og Rejsetid. Henvistes til Behandling og Afgørelse i Hovedorganisationerne.

Mæglingsmøder. Den 27. Marts mægledes hos A/S Carl Lunds Fabrikker i Anledning af en afskediget Tillidsmand. Enighed opnaaedes ikke, men ved uofficiel Forhandling er Sagen senere gaaet i Orden og Tillidsmanden genantaget.

Den 8. April mægledes i Helsingør i Anledning af, at Nitterne paa Værftet nægtede at udføre Overarbejde, da Værftet fradrog forsømt normal Tid i Overarbejdsbetalingen. Ved Mæglingsmødet var man enig om Værftets Berettigelse til at gøre dette, men man henstillede til Værftet at tage fornødent Hensyn til de enkelte foreliggende Tilfælde, f. Eks. ved Forsømmelser Morgenen efter Natarbejde.

Den 24. April mægledes paa Københavns Flydedok & Skibsværft i Anledning af, at Kedelsmedene vægrede sig ved at deltage i Natholdsarbejde. Forbundets Mæglingsmænd henstillede til Kedelsmedene at opgive deres Vægring, men det vilde de ikke, og Sagen indklagedes derefter af Sammenslutningen til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening. Forinden der blev Møde her, var der imidlertid underhaanden opnaaet Enighed mellem Parterne. Vægringen bortfaldt, og der gaves et Løntillæg.

Ved et Mæglingsmøde den 9. Maj hos Fabrikant Søballe Petersen i Helsingør aftaltes foruden et Løntillæg tillige, at Mulkten for at komme for sent fastsættes til 2 Øre pr. Minut. Hidtil havde den været 1 Øre, men var pludselig af Fabrikanten sat op til 3 Øre. Endvidere behandledes et Spørgsmaal om Firmaets Anvendelse af ikke faglærte.

Ved Mæglingsmødet den 10. Maj hos A/S M. P. Allerups Eftflg. behandledes foruden Lønkravet — se Lønforhøjelser — tillige Spørgsmaalet om Betalingen af Ekstrahjælp ved Løftningen af nogle Beholdere i Nyborg. Dette henvistes til nærmere Forhandling mellem Parterne, eventuelt til Viderebehandling i Organisationerne.

Hos Fabrikant Henning Klee mægledes den 10. Maj i Anledning af Krav om 20 pCt. til en Overenskomst. Fabrikanten indgik paa at yde de krævede 20 pCt.

Hos Soyakagefabrikken paa Islands Brygge mægledes den 7. Maj. Anledningen var, at Firmaet ikke vilde betale for Udførelsen af sit Rørarbejde efter den københavnske Priskurant. Dette indgik man paa og lovede iøvrigt at give Arbejdet i Akkord i størst mulig Udstrækning. Slumpakkorder skal give et tilsvarende Overskud som Prislisteakkorder.

Hos Riedel & Lindegaard mægledes den 9. Maj i Anledning af en Strid om Forstaaelsen af den ny Overenskomst med Henblik paa Aflønningen af 2 Montører. Disse fik 5 og 10 Øre mere pr. Time ved Udearbejde.

Samme Dag mægledes hos Firmaet Albrechtsen & Madsen, hvor man havde klaget over, at der var én Arbejdstid for Værkstedet og en anden for 2 Montører i Lyngby. Aarsagen angaves at være Spørgsmaalet om Betalingen af Overarbejdspenge. Den omstridte halve Time betales, og Arbejdstiden omlægges i Fremtiden efter Togtiderne. Endvidere indgik Firmaet paa at betale et Stykke Arbejde med 6 Øre pr. m Rør, hvad det oprindelig havde nægtet.

Paa Frederikshavns Flydedok & Skibsværft mægledes den 22. Maj paa en Strid om Fortolkning af Overenskomsten. Sagen mundede ud i en Ordning, hvorefter faste Akkorder skal indføres i størst muligt Omfang, og at der specielt for Nitternes Vedkommende optages en Forhandling om en Priskurant-Regulering. Alle Timelønninger tillægges 7 Øre, og herudover fordeles efter Værftets Skøn 114 Øre pr. Time til de samme Arbejdere.

Paa Slagelse Motor- og Maskinfabrik afholdtes den 19. Maj et Mæglingsmøde i Anledning af forskellige Uoverensstemmelser. Resultatet blev, at Firmaet lovede at betale de omstridte 50 pCt. i Akkordafsavn, indtil Overenskomsten herom opsagdes (og det er den nu). Naar den om 3 Maaneder udløber, skal der optages en Forhandling om en anden Ordning af Forholdene. Smudsarbejde betales med ekstra 25 Øre pr. Time.

Hos Smedemester Amundin i København mægledes den 6. Maj paa en Strid om et Tilgodehavende. Der krævedes 142½ Time à 20 Øre. De 125½ Time betaltes, medens Betalingen for de resterende 17 Timer gjordes afhængig af 3. Person.

Paa Giersings mekaniske Værksted mægledes den 3. Juni i Anledning af et Krav om Erstatning for Tab af Arbejdsløn, foranlediget ved manglende Varme i Værkstederne. Svendene indgik under Hensyn til de særlige Omstændigheder paa at frafalde yderligere Krav mod en samlet Udbetaling af 150 Kr.

Paa »Den danske Kabelfabrik« i Kongens Enghave mægledes den 30. Juni i Anledning af et Lønkrav. Firmaet indgik paa at yde et Akkordafsavnstillæg af 25 Øre pr. Time, samt lovede Indførelse af Akkord i størst mulig Udstrækning. Endvidere drøftedes forskellige interne Forhold paa Arbejdspladsen og en ½ Dags Arbejdsstandsning, der dog ingen Strejke var, idet man dokumenterede, at Standsningen skyldtes en Fejltagelse.

Forbundets Repræsentantskab samles til ordinært Møde den 5. Juli d. A.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi Randers, og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.

4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

5. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.

6. Vognfabrikant Christensen, Varde.

7. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.

8. Cyklefabrikant Stoustrup, Fredericia.

Aarhus. Den 26. April nedlagdes Arbejdet af 3 Mand hos Fabrikant N. P. Nielsen, Frederiksgade 48. Striden drejede sig om Lønkrav. Firmaet var Medlem af Sammenslutningen, og der klagedes derfor herfra, men forinden var Sagen dog bilagt ved lokal Forhandling.

Hos S. P. Johansen i Aarhus nedlagdes Arbejdet den 8. Maj, fordi der var opstaaet en Strid om et Beløb paa 5 Kr. 50 Øre, som en Mand havde tilgode. Strejken fortsattes i 7 Dage, ikke mindst fordi Firmaet i mange andre Henseender er mindre velsindet overfor Arbejderne. Arbejdet genoptoges dog sluttelig den 15. Maj og ved et senere Mæglingsmøde den 21. Maj enedes man om, at Firmaet udbetaler de 5 Kr. 50 Øre, samt at der fremtidig skal mægles før Iværksættelsen af Arbejdsstandsning.

Hos Danish Machine Company i Aabyhøj ved Aarhus opsagde vore Medlemmer i Slutningen af Maj Maaned deres Pladser. Anledningen var en Strid om Tidspunktet for Kontrolleringen. Sammenslutningen klagede straks over disse Opsigelser, der betegnedes som »kollektiv Arbejdsvægring«. Det skete førte da ogsaa til en Standsning i Arbejdet; denne varede dog kun fra 7. og til 9. Maj, hvorefter der afholdtes et Mæglingsmøde den 21. Maj, hvor der aftaltes, at der ved Betjeningen af det omtalte Ur skal gives 7 Minutters Respit pr. Dag. Samtidig aftaltes en Lønforhøjelse.

Paa »Jysk Elektro« førte en Strid om Akkord paa en Dag, den 23. Maj, til en Tillidsmandsafskedigelse og en Strejke. Alt var dog klappet og klart og i de gamle Folder til Aften.

Et Klubmøde i Brønderslev foranledigede en Dag Nordjyllands Jærnstøberi og Maskinfabrik til at beklage sig til Sammenslutningen. Vore Medlemmer meddelte os senere, at det var umuligt ikke at komme til at holde Klubmødet i Arbejdstiden, da der arbejdedes i 3-Skift og alle Døgnets 24 Timer. Sagen forblev da ogsaa ved sin Opkomst.

Brønderslev. Den 20. Maj nedlagdes Arbejdet hos Fabrikant N. Nielsen i Brønderslev, fordi han pludselig reducerede Arbejdsfortjenesten med indtil 8 Kr. daglig. Firmaet var i Færd med at indmelde sig i Sammenslutningen, og Sagen blev derfor den 27. Maj behandlet paa et Timandsmøde, hvor det vedtoges, at Arbejdet fortsættes paa de gamle Betingelser. Nogle faa Dage efter fik vore Medlemmer imidlertid Meddelelse om, at de godt kunde holde Pinseferie, for Fabrikanten skulde foreløbig ikke have lavet flere Kæder.

Brørup. Paa Brørup Maskinfabrik har der været 1½ Dags Strejke paa Spørgsmaal om Lønforhøjelse og forskellige andre Krav, som derefter er gennemført.

Løgstør. Paa Løgstør Jærnstøberi, Motor- og Maskinfabrik nedlagde vore 8 Medlemmer den 14. Maj Arbejdet paa en Strid om Lønkrav. Firmaet søgte imidlertid og blev optaget i Sammenslutningen, hvorefter Sagen ved et Mæglingsmøde den 19. Maj bilagdes paa den Maade, at 4 Mand fik 15 Øre mere pr. Time og 3 Mand 12 Øre. De 4 første faar desuden 20 Kr. udbetalt pr. Mand. Den 1. Juli hæves alle Timelønninger med yderligere 2 Øre pr. Mand.

Svendborg. Hos Fabrikant Jens Nielsen i Vester-Aaby har i Foraarstiden været en 3-Ugers Strejke paa Lønkrav. De stillede Krav opfyldtes ogsaa, omend Fabrikanten havde ladet sig forlyde med, at dette kun vilde blive foreløbig.

Paa Svendborg Jærnvarefabrik stillede de der beskæftigede 5 Kolleger den 13. Maj Lønkrav. Resultatet var, at Firmaet erklærede overfor dem, at de godt kunde gaa, dersom de ikke var tilfredse med Forholdene, som de var. De gik saa, og øjeblikkelig klagede Firmaet over Strejke. Allerede samme Dag var man enige om et Løntillæg og Arbejdet genoptoges Dagen efter.

København. Den 4. April forlod 5 Mand, som var beskæftiget paa Københavns Møllestens- og Maskinfabrik Arbejdet, fordi en Mand, der var Værkfører, havde udført noget Arbejde. Fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening fremsendtes Klage over den uvarslede Strejke og der udsendtes Boycottingsvarsel mod de 5 Mand. Ved et Møde den 28. April erklærede Firmaet, at det ikke har været dets Hensigt i væsentlig Grad at lade Værkføreren deltage i Arbejdet, og Svendene erkendte, at deres Strejke havde været ulovlig. Arbejdet genoptoges derefter.

Hos Thure Schackner i Søborg nedlagdes Arbejdet den 14. Maj, fordi Hr. Schackner uden videre vilde reducere den for Filefabrikkerne gældende Priskurant med 20 pCt. Efter 9 Dages Strejke genoptoges Arbejdet dog paa de gamle Betingelser. Efter ca. 8 Dages Arbejde afskedigedes de fleste af Folkene. Fabrikanten foregiver, at det er fordi han ikke vil have mere Arbejde udført til disse Priser.

Paa Københavns Flydedok & Skibsværft havde Kedelsmedene ikke kunnet opnaa Enighed med Firmaet om et Lønkrav. De forlod derfor i et Antal af ca. 50 Mand den 7. Maj Arbejdet. Strejken blev straks af Arbejdsgiverne indklaget til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening. Mellem denne og Forbundet fastsattes Møde, men umiddelbart forud for Mødet indløb der Meddelelse om, at Parterne underhaanden var enedes om Arbejdets Genoptagelse og om et Løntillæg paa ca. 4 Øre pr. Mand og Time.

Foruden de andet Steds i Bladet omtalte ulovlige Konflikter paa Københavns Flydedok og Rekyriffelsyndikatet nedlagdes Arbejdet paa Dansk A/S

Scania-Vabis den 20. Maj i Anledning af, at Selskabet havde afskediget en ikke anmeldt Tillidsmand. Ved et Møde i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening besluttedes det, at Arbejdet genoptoges fra Tirsdagen den 27. Maj at regne, hvorefter Sagen gøres til Genstand for Behandling efter de mellem Sammenslutningen og Smedeforbundet gældende Voldgiftsregler. Dette skete derefter og vedrørende Sagens Afslutning se »Timandsmøder« i Organisationernes Rubrik.

Den 23. Maj begyndte en Strejke hos Smith, Mygind & Hüttemeier paa den Maade, at der holdtes Klubmøde. Anledning var en Strid om en Akkordpris med en enkelt Mand. Sagen indklagedes straks af Sammenslutningen til Arbejdsgiverforeningen, men ved Timandsmødet den 27. Maj bestemtes det, at Arbejdet straks genoptages. Vedrørende det nærmere Resultat se »Timandsmøder«.

I Anledning af en Akkordstrid udbrød paa A/S Præcision den 6. Juni en Arbejdsstandsning omfattende samtlige 25 Maskinarbejdere. Den 13. Juni genoptoges Arbejdet efter Hovedbestyrelsens Henstilling. Derefter afholdtes Mægling om selve Stridens Aarsag. Her fik Arbejderne den forlangte Akkordpris: 2½ Kr. pr. Stk. Gevindskæring til Skibskedelrør.

Ringe. Hos Fabrikant Buhl i Ringe udbrød den 8. Marts Strejke. Anledningen var Krav om Lønforbedringer. Fabrikanten var imidlertid paa Trapperne til Optagelse i Sammenslutningen, og paa dennes Henstilling afholdtes den 31. Marts et Mæglingsmøde om Sagen. 4 Mand fik 35 Øre til Fordeling pr. Time, og der lovedes Drejerne Akkord i størst mulig Udstrækning, ved Siden af, at Februar-Overenskomsten ogsaa kom til at gælde for denne Virksomhed. Arbejdet genoptoges derefter paany den 1. April.

Maskinmesterforeningen meddeler, at Forholdene ved Aalborg og Nørresundby Elektricitetsværker samt Holbæk Andelsslagteri og Vejle Vandværk er saadanne, at Maskinmesterforeningens Folk har opsagt deres Pladser.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen,
Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst,
Formand.

Stiftelsesfest.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbunds Afdeling i Fredericia.

Den 10. Juni afholdt vor Afdeling i Fredericia sin 25-aarige Stiftelsesfest. I den Anledning havde man fra Afdelingens Side gjort alt for at gøre Dagen saa festlig som muligt, og dette var ogsaa lykkedes særdeles godt.

Ved Festens Begyndelse samledes Afdelingens Medlemmer med Damer paa Byens Torv for derfra med Afdelingens Fane og et Musikkorps i Spidsen at marchere til Arbejderpartiets smukke Festplads, Hyby-Lund. Her samledes man om de smukt dækkede Borde, og Formanden, S. Degnegaard, bød Kollegerne og de indbudte Gæster velkommen.

Medlem af Hovedbestyrelsen, Vilh. Christensen, takkede paa dennes Vegne for Indbydelsen og holdt et kort Foredrag om Organisationens Betydning samt motiverede et Leve for Fredericia Afdeling.

Under Fællesspisningen blev der talt af de 2 andre indbudte Gæster, Formanden for den stedlige Fællesorganisation og en Repræsentant for Fredericia Social-Demokrat, hvilke begge udtalte deres Anerkendelse af det gode, kammeratlige Samarbejde, der altid havde bestaaet mellem Smede- og Maskinarbejdere og de øvrige organiserede Arbejdere.

Et af Afdelingens Medlemmer havde i Dagens Anledning skrevet nogle til Lejligheden passende Sange, der gjorde fortjent Lykke. Efter Bordet blev der spillet op til Dans, og da Festen ved 1-Tiden sluttede, var man enig om at have tilbragt en god og fornøjelig Dag i Samvær med hinanden.

Endnu bør dog nævnes, at Afdelingens mangeaarige Kasserer og et af dens allerførste Medlemmer, Maskinarbejder Christian Henriksen, trods sine 70 Aar rask og rørig deltog i Festen til sidste Time.

Anmeldelsespligten for arbejdssøgende Medlemmer.

Fra Vejle Afdeling er vi anmodet om at gøre opmærksom paa Bestemmelserne i Reglerne om Arbejdsanvisning, hvorefter intet Medlem maa søge eller tage Arbejde uden først at have henvendt sig paa Afdelingens Kontor. Overtrædelser heraf vil medføre Indskrænkning i Medlemsrettighederne.

Idet vi efterkommer Anmodningen, gør vi opmærksom paa, at denne Pligt i Henhold til de nævnte Reglers § 2 paahviler ethvert arbejdssøgende Medlem, og vi opfordrer derfor Medlemmerne til i egen Interesse at holde sig Bestemmelserne efterrettelige.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
18649	Aagaard, Rymar Sørensen	Silkeborg	24.10.92	Aarhus	21.10.10	Aarhus	26.10.18
25839	Andersen, Engelhard B. . .	København	1.10.97	Kbhvn. Afd. 1	12.10.17	Kbhvn. Afd. 1	15. 2.19
25793	Askham, Julius Theodor.	Westmanhavn	20.12.98	„ „ 1	17. 9.17	„ „ 1	17. 8.18
13323	Brochdorff, Niels Otto.....	Alrøe	28. 8.90	Ödder	1. 5.12	„ „ 1	22. 2.19
29796	Bæhr, Ernst Henry . . .	København	8.12.89	Kbhvn. Afd. 1	2.11.18	„ „ 1	22. 2.19
9065	Børgesen, Valdemar Emil.	Vig	4. 3.95	Holbæk	2. 1.15	„ „ 1	15. 2.19
25031	Christensen, Paul Vilh.....	København	9. 5.97	Kbhvn. Afd. 1	20.11.16	„ „ 1	18. 1.19
4396	Christiansen, Vilh. R. Stenius	—	9. 9.83	„ „ 3	18. 4.03	„ „ 4	29. 1.16
27990	— Magnus	Odder	2. 6.97	Aarhus	2. 2.18	Aarhus	6. 7.18
23833	— Poul Leonh....	København	30.11.96	Kbhvn. Afd. 1	3.10.16	Kbhvn. Afd. 1	7.12.18
29124	Frederiksen, Chr. A.	Tølløse	27. 1.99	Roskilde	11.10.18	Roskilde	22. 2.19
25110	Frohn, Ove C. V. Møller	København	15. 1 92	Kbhvn. Afd. 1	15. 2.19	Kbhvn. Afd. 1	15. 2.19
16717	Geisler, Joh. Thorup . . .	—	17. 6.92	„ „ 1	1. 4.16	„ „ 1	8. 2.19
30106	Gunthel, Chr. Frederik..	—	10. 9.97	„ „ 1	28.12.18	„ „ 1	15. 2.19
10249	Hansen, Carl Martin ...	Skuldelev pr. Skiby	16. 8.95	Holbæk	21. 1.16	Ödense	28.12.18
24738	— Vilh.	Nyborg	2. 8.91	Nyborg	22.10.17	—	15. 2.19
31005	Holand, Alf.	Norge, Wega	12. 3.97	Kbhvn. Afd. 1	1. 2.19	Kbhvn. Afd. 1	1. 2.19
23761	Holm, Alf. O. Thygesen	København	20. 8.91	„ „ 1	1. 2.19	„ „ 1	8. 2.19
2524	— Urban.....	Strib	20. 5 95	Aalborg	7. 7.13	„ „ 8	22. 3.19
29320	Hyninnen, Assar	Kotka, Finland	3. 9.85	32. Afd. i Finland	7. 1.10	„ „ 1	14.12.18
24065	Jacobsen, Harris L. M. ..	Gilleleje	21.10.97	Rudkøbing	21.10.16	„ „ 1	20. 7.18
22532	Jansen, Karl Vilhelm...	Holstebro	30. 9.96	Holbæk	8. 4.16	Holbæk	1. 2.19
1002	Jensen, Chr.....	Randers	10. 4.66	Kbhvn. Afd. 1	30.11.95	Kbhvn. Afd. 1	1. 2.19
15293	— Henry Viggo ..	Struer	27.12.97	„ „ 3	3. 3.17	„ „ 1	22. 2.19
31045	— Willy Alese ...	Valby	3. 8.99	„ „ 1	15. 2.19	„ „ 1	15. 2.19
16377	Jørgensen, Einer Vald.....	København	27. 1.98	„ „ 5	18. 8.17	Kbhvn. Anvk.	5. 4.19
20250	— Richard Henrik	—	30. 9.93	„ „ 1	3. 1.17	„ „ 1	15. 2.19
16535	Lange, Ingvard.....	Gjørding	19. 9.90	„ „ 1	23. 1.14	„ „ 8	8. 3.19
28154	Larsen, A.....	Haslev	25. 9.93	Næstved	2. 4.18	„ „ 1	8. 2.19
5617	— Ejner.....	Svendborg	14. 4.87	Svendborg	10. 5.06	„ „ 1	1. 3.19
23420	— Jens Peter	Roskilde	10. 6 95	Kbhvn. Afd. 1	27. 5.16	„ „ 1	25. 1.19
23342	Martens, Hugo W. Georg	København	21. 2.88	Gørtler og Metalarb.	10. 8.07	„ „ 1	4. 1.19
27966	Mortensen, L. N. Risgaard.	Aarhus	29.10.92	Aarhus	29. 1.18	„ „ 1	12.10.18
28528	— N. P.....	Odense	5. 6.87	Odense	5. 4.18	Ödense	28. 9.18
16515	Møller, Reiner	København	20. 4.93	Kbhvn. Afd. 1	3. 4.15	Kbhvn. Afd. 1	1. 3.19
29754	— Eli Bjørn.....	—	13. 4.96	„ „ 1	18.10.18	„ „ 1	8. 2.19
13086	Nielsen, Niels Charles..	Horsens	1. 4.96	Horsens	8. 5.16	„ „ 1	10. 8.18
15079	— Otto Julius Chr.	Frederiksberg	18.12.77	Kbhvn. Afd. 1	27. 3.15	„ „ 1	26.10.18
3745	— Simon Robert .	København	25. 2.88	Slagelse	19. 4.12	Slagelse	21. 9.18
26959	— Viggo	Ferslev	18. 4.98	Aarhus	7. 5.17	Aarhus	4. 8.17
14033	Olsen, Edvard.....	Helsingør	6. 6.86	Helsingør	12.10.05	Kbhvn. Afd. 4	23.11.18
8760	— Niels Ole.....	Kolding	1. 9.79	Kbhvn. Afd. 1	7. 1.99	„ „ 1	4. 1.19
5753	Petersen, Arko Viggo....	København	30. 1.84	„ „ 1	23. 8.15	„ „ 1	1. 3.19
21214	— Christian.....	Væring	7. 3.94	Aarhus	3. 4.13	Aarhus	16.11.18
29098	Poulsen, O.	Karrebæksminde	24. 1.87	Køge	17. 7.18	Køge	4. 1.19
11404	— Carl Nicolai ...	Ydby	4. 4.91	Kbhvn. Afd. 1	21. 4.15	Kbhvn. Afd. 1	1. 2.19
8111	Rasmussen, Knud.....	Slagelse	9. 2.86	„ „ 1	12. 6.08	„ „ 1	1. 2.19
19693	— Niels Peter....	Sorring, Dollerup Sg.	9.10.89	Ödense	3.11.11	Ödense	16.11.18
22165	— Rejnhard.....	Horsens	7. 6.95	Horsens	22. 3.16	Kbhvn. Afd. 1	22. 2.19
28314	Rokbøll, G. Nielsen	Køge	30. 9.95	Roskilde	5. 6.18	Roskilde	25. 1.19
344	Rosted, A. C. E. O.....	København	6. 3.94	Kbhvn. Afd. 1	11. 4.13	Kbhvn. Afd. 1	8. 3.19
25945	Simonsen, Niels Holten E.	Odense	28. 3.92	D. Elektr. Forb.	7. 6.15	„ „ 1	8. 2.19
28059	Steensen, Andreas M. ...	Ørred Sogn	13. 1.78	Odense	8.12.17	Ödense	10. 8.18
16494	Wallin, Ernst Gottfried	Husby	31.12.76	Kbhvn. Afd. 1	30.10.15	Kbhvn. Afd. 1	14. 9.18
26336	Vang, Hans Chr.....	Frederiksberg	30. 3.99	„ „ 1	3. 5.18	„ „ 1	22. 2.19

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 12242	A. E. Meyer	(Kbhvn. Afd. 1)
- 141	Aage Norbeig	(— — 1)
- 22827	J. P. Jensen	(Aarhus)
- 7668	H. Christensen	(—)

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 11581	Andersen,	A. P.	30. 1.15
- 25136	—	Viggo Peter	6. 4.18
- 3159	Bache,	Martin	5.10.18
- 5938	Carlsen,	Frants	10. 6.18
- 4433	Christensen,	A.	12. 4.13
- 14359	Henriksen,	Oluf Emil	4. 1.19
- 18384	Holm,	Elias Hans Holger	21. 9.18
- 21558	Jensen,	Jens Albert	2.12.16
- 6264	Larsen,	Agner	2.12.16
- 23184	—	Jens Gerhard	30. 6.17
- 4221	Mortensen,	Oskar	29. 7.16
- 23105	Møller,	Jørgen Chr.	18. 3.16
- 559	Nielsen,	Adolf Emil Bernh.	9. 8.13
- 24277	—	Anton Herman	13. 4.18
- 5933	—	Axel Edvard Chr.	1. 3.17
- 19722	—	Niels Peter	23. 6.17
- 3373	—	Osvald	31. 3.17
- 25700	—	Otto Emil Friis	3. 8.18
- 23385	—	Peter	24. 6.16
- 10132	Pedersen,	Carl Marius	7. 3.14
- 18144	Petersen,	Ove Jacob	5. 6.15
- 23872	Simonsen,	V. M.	27.10.17
- 10165	(Svensk) Spongborg,	Niels	9. 2.18
- 9545	Sørensen,	Jens	11.11.16
- 13610	—	Thorvald Andreas	30. 9.16
- 1120	Thomassen,	Knud	26.10.18

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 3706	Christensen,	J. Chr.	22. 2.08
- 4374	Frederiksen,	Sofus B.	6. 1.12
- 17166	Nielsen,	Niels Chr.	19.11.10
- 7744	Paulsen,	Søren	14. 9.12
- 10799	Røhr,	Marius Vilh.	3.11.06
- 11361	Sørensen,	Louis M.	14. 9.12
- 15105	Thilemann,	Niels Peter	24.11.06

Kontortiden for Frederikshavn Afdeling er herefter fra Kl. 5—6.

Breve. Paa Anvisningskontoret i København henligger følgende Post:

Et Brev til Einer Olsen.
Et Brev til Kunst-, Klejn- og Mirakelsmed Regnar Emanuel Hardy Petersen.
Et Brev til Former Gustav Løvkvist.
Et Brev til A. Raunsing.
Et Brevkort til Former Johannes Hansen.
Et Brevkort til P. Nielsen.
Et Brevkort til Nielsen & Olson.

Vore Telefoner.

Formere.

Hovedkontoret	Byen 2125

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor	5121 og 8221
Anvisningskontor	12651
Københavns Afdeling 1	3824
— — 2, 3, 4, 5, 6, 8 og 9	Byen 7828
Aalborg	1192
Aarhus	4123
Esbjerg	1144
Frederikshavn	586
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen	470
Holeby	78
Horsens	1323
Middelfart	251
Nyborg	408
Odense	1863
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116
Vejle	1116

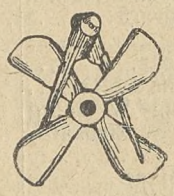

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 9 JULI 1919 5. Aarg.

Lock-out-Varslet.

Midt i en Lønbevægelse, der for samtlige Jærn- og Metalindustriens Organisationer for det sidste halve Aar er drevet mere intensivt end nogensinde før, begyndte Maskinarbejderne „ombord" paa Københavns Flydedok & Skibsværft den 17., 19. og 20. Maj paa at holde Klubmøder i Arbejdstiden efter syndikalistisk Mønster og under hidsig Medvirkning af den Presse, hvis Opgave det er at saa Splittelse indenfor Arbejdernes Kreds, og det lykkedes da ogsaa ved Hjælp deraf at faa Konflikten til at brede sig til Maskinværkstederne hos samme Firma, saaledes at ogsaa disse kom til at deltage i Arbejdsstandsningen. Den saaledes iværksatte Arbejdsstandsning var etableret i Strid med Forbundslovene og med Reglerne for Behandlingen af faglig Strid, og at den ikke mindst var tænkt som et syndikalistisk Angreb paa Fagorganisationen, derom kan ingen mere være i Tvivl.

Hovedorganisationerne, d. v. s. Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund traadte imidlertid straks i Virksomhed, og allerede den 24. Maj blev der ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen, ved hvilket der mødte Repræsentanter for Smedeforbundets Hovedbestyrelse samt en Række Tillidsmænd for Maskinarbejderne paa Flydedokken, og efter at Tillidsmændene havde ytret nogen Betænkelighed, som dog forsvandt, da de havde haft en indbyrdes Konference uden Paavirkning fra anden Side, blev det, som det skulde synes selvfølgeligt, vedtaget og underskrevet af alle, at Arbejdet skulde genoptages straks og Lønkravet tages op til organisationsmæssig Behandling.

Men Syndikalisterne var ikke til Sinds at give Afkald paa Stegen. Hvornaar vilde de igen kunne faa en saa herlig Anledning til at praktisere de syndikalistiske Teorier? Saadan en Arbejdsstandsning, iværksat i Strid med Landets største Haandværkerorganisation og med Udsigt til rig Lejlighed til store Generalforsamlingsorgier i Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening, som med sine 6 til 7000 Medlemmer vel er Landets største, nej, det lod Syndikalisterne ikke gaa fra sig, og i saa Henseende er det virkelig ogsaa lykkedes her at fejre nogle Triumfer. Det lykkedes at faa valgt en af Syndikalisterne fra Flydedokken til Formand for Afdelingen, og det lykkedes saagar paa en Generalforsamling at faa vedtaget en Mistillidsresolution til J. A. Hansen for den ganske vist rolige og nøgterne Fremstilling af hele Sagen i forrige Fagblad. Kort og godt: Hvad Halløjet angaar har denne Konflikt budt paa alle de Fornøjelser, som en københavnsk Syndikalist kan ønske sig.

Desværre har Historien sin tragiske Side, som har Adresse til al den Uro, der er i Tiden, og som hos Fagforeningerne giver sig sine ejendommelige Udslag snart her og snart der. Vi har set de københavnske Havnestrejker, som vel er noget af det mest meningsløse, der er stillet paa Benene i saa Henseende. Der er dem, der vil mene, at Havnearbejderstrejken her stærkt interesserer Hamburger-Kapitalisterne, som nærer Frygt for, at København skal komme til at betyde for meget som Stabelplads for Østersøen, og hvis man gaar ud fra, at Hensigten helliger Midlet, kan man

jo godt sige: Hvad Rolle spiller det for en Flok Kapitalister, som har tjent rigeligt under Krigen, at smide lidt Gaver ud til Arbejderne, som de ganske vist vilde bekæmpe, hvis det var dem selv, det gik ud over, men som dog altsaa for Tilfældet tjener deres handelsstrategiske Interesser. Russerpengene spiller jo ogsaa stadigvæk en Rolle, og at der er kommet rigelig af Zimmerwald-Penge her til Landet til at lave Revolution for, er jo en bekendt Sag. De Organer, der modtager Pengene, har jo ikke en Gang generet sig ved at indrømme dette. Man har ladet, som om dette var den selvfølgeligste Ting af Verden.

De Folk, som tog Førerskabet i Maskinarbejderstrejken paa Flydedokken, har nok imidlertid ikke kunnet være med, hvor de fede udenlandske Pengegrise slagtes. I hvert Fald er de dydigt fornærmede over enhver Tanke om, at de skulde have modtaget fremmede Penge, og en Kendsgerning er det, at der er drevet en livlig Agitation for at „indsamle Bidrag til de lock-outede", og dette gjaldt ikke alene København, hvor de elskværdige „Anmodninger" til Kollegerne ledsagedes af Bemærkninger, som ikke kunde misforstaas, navnlig hvor Agitationen foregik i vor Administrationsbygning, hvor de syndikalistiske Agitatorer mener, at de har deres fri Spas med Hensyn til at presse Penge — men ogsaa til Provinserne udsendtes der Agitatorer og Anmodninger om Bidrag, hvilke dog naturligvis ikke har bragt det forønskede Resultat. Vi kender jo nok Resultatet af saadanne Indsamlinger fra Tider, der ligger forud for den nuværende Organisationsperiode. Naturligvis har Maskinarbejderne paa Flydedokken maattet lide Savn.

Men hvilken himmelraabende Meningsløshed!

Forbundet driver en Lønbevægelse med Resultater større end nogensinde før, og ingen lægger forholdsvis stærkere Beslag paa Forbundsledelsen i saa Henseende end Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening, men midt i det hele etablerer et Par Klubber paa tilsammen 165 Mand deres egen Løbevægelse, deres egen Strejke, deres egen private Indsamling og Strejkeøkonomi, medens Forbundet sættes ude af Stand til at træde hjælpende til, da dette kun kunde betyde, at Arbejdsgiverne fik Adgang til Erstatning hos Forbundskassen, i hvilken alle Forbundets Medlemmer har Part, og som derfor ogsaa har Krav paa at være med, hvis Pengene skal soldes op. Vi har kaldt dette: Forsøg paa at etablere Mindretalsdiktatur, men det kan være, at Mindretalsidioti er bedre paa sin Plads.

Under alt dette modtog De samvirkende Fagforbund under 28. Juni l. Lock-out-Varsel overfor „Medlemmer af De samvirkende Fagforbund, beskæftigede hos Medlemmer af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark, i det Omfang, som den dertil kompetente Forsamling maatte anse for nødvendigt o. s. v.", og Lørdagen den 5. Juli kom 2. Varsel, som kun undtager et forholdsvis beskedent Antal, som det ikke passer vore Modstandere at smide paa Gaden, men der er ingen Tvivl om, at Truslen i første Omgang gælder 25—30,000 Arbejdere indenfor Jærnindustrien.

I det Øjeblik, da nærværende skrives, stemmes der værkstedsvis i Københavns Afdeling I af Smedeforbundet. Forhaabentlig vedtages der, at de 165 Maskinarbejdere maa gaa i Arbejde igen, men det er kun naturligt i denne Situation at opkaste Spørgsmaalet: Men hvis de nu ikke vedtager dette! Hvis der nu skulde vise sig et eller andet tilfældigt Flertal for at faa en stor Arbejdsstandsning. Hvad saa? Ja, saa maa det vise sig, om vor Organisation kan holde eller ikke overfor de bevidste Forsøg paa at hidføre en Sprængning, som kunde bevirke, at nogle syndikalistiske Pjattehoveder fik skilt nogle Hundrede ud, som de selv kunde have at eksperimentere med. Vi tror ikke, at noget saadant vil lykkes. Det er for indlysende for Medlemmerne, hvor urimeligt noget saadant vilde være. Ganske vist kender vi overalt i Udlandet, hvorledes Arbejderne i de samme Fag næsten alle Steder har forskellige Organisationer, der bekæmper hverandre, men danske Forhold er ikke store nok til saadanne Forsøg. Vi maa appellere til Forbundet som Helhed, hvis ikke de enkelte vil bøje sig, og vi maa appellere til De samvirkende Fagforbund, hvis Repræsentantskab har lovlig Ret og Pligt til at gribe ind, hvor saa store Farer for Arbejdernes Interesser viser sig, og endelig maa vi appellere til den sundttænkende Offentlighed, som energisk vil bede sig fritaget for saadanne Eksperimenter som Maskinarbejderstrejken paa Flydedokken.

Der foregaar meget af Meningsløshed i vor Tid, og intet er vel mere meningsløst, end at vi, der har holdt os udenfor Verdenskrigen, lader os paavirke af den revolutionære Spartakisme i vort sydlige Naboland og lader os paavirke af Zimmerwaldere og russiske og finske Bolschevikker og Revolutionære, som lider under Eftervirkningerne af det russiske Selvherskerdømme, hvis Barbari esterlignes.

Man tager sig uvilkaarligt til Hovedet, naar en Søfyrbøder Richard Jensen uden nogen Art af Motivering og uden Spor af Begrundelse udsender Forslag om at etablere Generalstrejke den 15. Juli. Hr. Richard Jensen har talt, og saa er det skam Menin-

gen, at de 16—1800 Fagforeninger, som findes her i Landet, øjeblikkelig skal holde Generalforsamling og tage Stilling til den forslaaede Ide. At det bliver forkastet er en Ting for sig, men alene at en enkelt Mand i Revolutionens og de demokratiske Ideers Navn kan foretage noget saadant og af en Masse Mennesker blive taget alvorligt, er kun et Tegn paa den Sygdom af nervøs Art, som er oppe i vor Tid.

Der klæber vel adskillige Mangler ved vore Organisationer, ikke mindst indenfor Jærn og Metal. Vor Centralorganisation er endnu for ung og for svag i sine Sammenføjninger. Overenskomstforhandlingerne sidste Vinter viste nok som et Billede heraf. Det viste sig, at vi manglede en kompetent Forsamling, som kunde skaffe Respekt for indgaaede Fællesaftaler. Vor Afdelings-Organisationsform her i København er ogsaa alt andet end ideel, men med fornøden Tid vil det lykkes at omforme og omregulere det hele, saaledes at vort Organisationsmaskineri kommer til at fungere normalt. Man fristes uvilkaarligt til at sammenligne os med Flyveindustrien, indenfor hvilken hvert Øjeblik kække unge Mænd falder ned og brækker Halsen, fordi denne Industri endnu er for ung. Teknikken lider af visse Mangler, og først med fornøden Tid og tilstrækkelig mange dygtige Kræfters Samvirken vil Manglerne kunne afhjælpes, saaledes at Menneskene ogsaa lærer at beherske Luften.

Fagorganisationerne, hvis Vugge stod i England, er vel som saadanne snart et Aarhundrede gamle, men først henad Slutningen af det 19. Aarhundrede tog Fagforeningsbevægelsen Fart her hos os, og vi har endnu ikke opnaaet tilstrækkelig Fasthed og Form, men at der skulde ske Ulykker af stort Omfang ved et Eksperiment af den Slags som paa Københavns Flydedok, vægrer vi os dog ved at tro.

Samfundet og vore Lønforhold.

Statens, Kommunens og de private Lønforhold.

I det Kapløb, vi for Tiden er inde i om Lønningernes Højnelse, gælder det naturligvis for Fagforeningernes Medlemmer om at opnaa de bedst mulige Resultater, da Formaalet med Fagforeningerne jo er at forbedre deres Medlemmers Kaar. Spørgsmaalet om, hvorvidt det, der naas, er tilstrækkeligt, er da ogsaa stadig brændende; der vil altid være et stort Antal Arbejdere, som synes, at Bevægelsen opefter gaar altfor langsomt, og dette er vel kun naturligt, thi hvis dette ikke var Tilfældet, vilde Bevægelsen gaa i Staa eller svækkes.

Paa den anden Side gælder det om for Fagforeningerne til enhver Tid at sørge for, at ikke Kulminationspunktet naas, thi Erfaringen viser, at der ved al menneskelig Bevægelse klæber den Mangel, at den er tilbøjelig til netop at ile frem til sit Kulminationspunkt, for saa, enten fordi man ikke forstod at begrænse sig eller af andre Grunde, at gaa i Stilstand eller Tilbagegang.

Hvad det derfor gælder om for Fagforeningernes Medlemmer er altid at have en eller flere Maalestokke for, om det, der naas, nu ogsaa er godt eller blot nogenlunde tilfredsstillende. Hertil kan man bruge en lang Række af bekendte eksisterende Forhold. Man kan saaledes se paa, hvorledes de forskellige Fags Lønninger er, og hvorledes de bevæger sig, man maa se paa, hvorledes der betales under tilsvarende Forhold i Udlandet, man maa ogsaa og navnlig lægge Vægt paa, hvorledes Svingningerne i Prisniveauet for Levnedsmidlerne bevæger sig, og sidst men ikke mindst maa man holde Øje med, hvorledes Stat og Kommune betaler den store Stab af Arbejdere og Tjenestemænd, som maa staa til deres Raadighed, thi hertil maa jo alle bidrage uden Hensyn til deres Livsniveau. Disse officielle Lønninger retter sig naturligvis i nogen Grad efter de politiske Forhold i Landet. Det er saaledes let at konstatere, at under tidligere Tiders Overklasseregimente var Lønningerne smaa, og Skatterne maaske ogsaa derfor lave, men Resultatet var, at Menigmand var særdeles daarligt stillet. At den reaktionære Presse ikke sjældent støtter Funktionærer overfor en demokratisk Regering forandrer intet heri.

I Forhold til Udlandet staar Danmark og Danmarks Arbejdere godt i Sammenligning med andre skandinaviske Lande og Centraleuropa. Vi er i Øjeblikket lidt usikre med Hensyn til England, hvor Prisreguleringen synes at virke stærkt med Hensyn til at holde Varepriserne nede, men saa vidt vi kan skønne, er Lønstigningen ikke stærkere i England end her.

Med Hensyn til Lønningerne i andre Fag, da tror vi at kunne konstatere, at Jærn- og Metalindustrien baade er saa temmelig paa Højde med og stadig sørger for en Fremgang, der fuldt ud kan staa Maal med disse. Ganske vist synes der at være en særlig stærk øjeblikkelig Bevægelse oppe hos de københavnske Byggefag, og dette er velegnet til at vække visse Stemninger, men vi bør dog vist først, før vi tager for meget Hensyn dertil, se, om disse 4 Kr. pr. Time eller lignende kan gennemføres i Provinserne, og om de kan holde sig, eller om det betyder en periodisk Stagnation i det københavnske Byggeri med deraf følgende stigende Bolignød o. s. v.

Tager vi et Fag som Bogtrykfaget, hvor der ogsaa er en københavnsk Lønbevægelse for Tiden, kan det slaas fast, at Typograferne før Krigen stod paa ganske beskedne Lønninger. Medens man for Provinsens Vedkommende fornylig opnaaede Enighed om en ny Løntarif med betydelige Indrømmelser, synes Forholdene at tilspidse sig i København. Den københavnske Bogtrykkerforening erklærede sig rede til at betale efter Pro-

vinstariffens Grundsatser og at give et ugentlig Dyrtidstillæg af 16 Kr. pr. Arbejder, hvorved Trykkere og Typografer vilde faa en Ugeløn fra 88—139 Kr. En mandlig Trykkeriarbejder vilde faa 69 Kr. og en kvindelig dito 45 Kr. om Ugen. Dette vilde andrage en Lønforhøjelse af indtil 50 pCt. Dette er imidlertid blevet afvist af Typografernes Organisation, og vi skal naturligvis ikke blande os heri, men kun anføre, at saavel her som i Byggefagene er man noget tilbøjelig til at hævde, at i disse Fag, hvor der ikke er Tale om udenlandsk Konkurrence, saaledes som vi kender det fra Industrifagene, maa der kunne lægges klækkeligt paa.

Der er imidlertid dem, der gør gældende, at ligesom man paastaar, at for stærke Stigninger i Byggefagenes Lønninger vil bremse Byggeriet for stærkt, saaledes vil for høje Typografiønninger betyde en Indskrænkning af Litteratur- og Avistrykkeriet som Helhed, og det er jo muligt, at naar Romanlæserne for en Bog, der tidligere kostede 3½ Kr., kommer til at give 10 à 11, at de saa vil finde paa ligesom at læse lidt langsommere, og det er jo ogsaa muligt, at den almindelige Rutten med Avispapir vil kunne blive paavirket.

Erkendes maa det vel imidlertid, at Vareprisernes Stigning, som man mener med tidligere Erfaringer for Øje vil vare et godt Stykke Tid efter Krigen, maa bevirke Krav om stedse højere Lønninger, og gaar de forskellige Industrier tilbage paa Grund af Virksomhedernes Indskrænkning, faar de tiloversblevne vel søge andre Steder hen, hvor Livsbetingelserne former sig bedre.

Men hvorledes gaar det nu med Staten og Kommunen? Statens Lønningskommission, hvori der sidder et Par Partifæller, forhenv. Hovedkasserer Valdemar Olsen og Pastor Dahl, begge Folketingsmænd, har som bekendt afgivet Betænkning, og det er betydelige Tillæg, der er Tale om fra det nuværende. Man anvender her den Fremgangsmaade, at der gives forskellige Arter af Tillæg til den faste Løn, saaledes et »Dyrtidstillæg«, et »Konjunkturtillæg«, og endelig et »Stedtillæg«, beregnet efter større eller mindre Byer. Herefter skulde f. Eks. et Postbud efter 9 Aars Tjeneste kunne faa følgende Løn:

Fast Løn 2250 Kr., Dyrtidstillæg 540 Kr., Konjunkturtillæg (mindst) 650 Kr., Stedtillæg 270 Kr., ialt 3710 Kr.

I Assistentklassen, hvor der først kræves Arbejde som Elev i 3 Aar og Medhjælper i 3 Aar, bliver der en Grundløn paa 2220 Kr., stigende til 3420 Kr., hvortil gives et saakaldt »Trøsttillæg«, der tildeles dem, der efter 16 Aars Tjeneste ikke er avanceret. Dette Tillæg andrager 240 Kr.

En københavnsk Assistent vil efter dette kunne faa følgende Løn:

Fast Løn (Slutløn) 3420 Kr., Dyrtidstillæg 540 Kr., Konjunkturtillæg 750 Kr., Stedtillæg 270 Kr. og »Trøsttillæg« 240 Kr., ialt 5220 Kr.

Man maa her lægge Mærke til, at det drejer sig om Folk med en betydelig Tjenesteanciennitet, saa det kan ingenlunde siges, at Staten her gaar særlig højt, men den afgivne Betænkning indeholder ganske vist reviderede Regler for Pensionsforholdene. Det nye skulde her være, at medens Tjenestemænd før pensionerede sig selv med at afgive 5 pCt. af deres Lønninger, sættes denne Procent nu ned til 2½, og medens enhver Tjenestemand skulde tegne en Overlevelsesrente for sin eventuelle Enke, saa betaler nu Staten denne Overlevelsesrente. Kommissionen skal have beskæftiget sig indgaaende med at fastsætte Lønninger efter Prisniveauet, men dette er opgivet, da man ikke kunde blive enig, og Tjenestemandsorganisationen var nok ogsaa derimod. Kompromiset blev i Stedet for en bevægelig Løn efter Dyrtiden et bevægeligt Dyrtidstillæg, der som nævnt sattes til 540 Kr., men som eventuelt kan stige til 720 eller falde til slet intet, hvis Priserne gaar tilstrækkeligt ned.

Man har ogsaa beskæftiget sig med Spørgsmaalet om lige Løn for lige Arbejde, og der skal indenfor Kommissionen være Flertal for et gammelt socialdemokratisk Krav, som det er, at der gives samme Løn for samme Arbejde, uden Hensyn til hvem der udfører det. Det bliver altsaa Arbejdet, man maa klassificere, og ikke dem, der udfører det.

Det er her af stor Interesse for vore mange Medlemmer paa Statens Værksteder, at de faar deres Pensionsberegning forbedret i meget høj Grad. Medens de tidligere fik Pensionen beregnet efter 1500 Kr., vil den nu komme op paa Beregning efter 2200 Kr.

For Lokomotivpersonalets Vedkommende synes der nu at kunne ventes et Tillæg, der øver Retfærdighed. Ved Hjælp af Kørepenge udover de fastsatte Lønninger og Dyrtidstillæg vil man komme temmelig godt op. Lokomotivfyrbøderne kommer til at ligge imellem Lokomotivførernes og Portørernes Lønninger, og Haandværkere, det vil sige de timelønnede, vil ogsaa komme til at ligge paa et Niveau mellem Lokomotivførere og Portører.

— Indenfor Københavns Kommune er der ogsaa nedsat en Slags Lønningskommission, som for Tiden arbejder med det Formaal at faa forbedret Lønningerne til Efteraaret, det vil sige Kommissionen er et Fællesudvalg mellem Magistrat og Borgerrepræsentation, og her, hvor Socialdemokratiet er i Flertal, er der Grund til at tro, at man ligesom tidligere vil gaa lidt højere end Staten. Der er her en vis Vekselvirkning, om hvis endelige Indvirkning paa de nuværende Forhold, vi ikke skal udtale os, men vi har ovenfor angivet nogle Lønninger, som kan tjene til Bedømmelse af den almindelige Situation, som vi er inde i, og hvor det gælder om for vore Medlemmer i nogen Grad at have Holdepunkter ved deres Bedømmelse af, hvad der tjenes, samt af hvad der eventuelt kan opnaas.

Til Sammenligning skal vi nævne, at man vistnok i Øjeblikket for Jærn- og Metalarbejderorganisationernes Medlemmer kan regne med gennemgaaende 150 Øre pr. Time. Med den nuværende Arbejdstid, som giver ca. 2600 Arbejdstimer paa et Aar, giver dette en Aarsløn paa 3900 Kr. Det er naturligvis lidt svært helt at drage Sammenligning, da de ovenanførte Lønninger er Toplønninger, medens der her er Tale om Gennemsnit, men vi tør nok paastaa, at med de Forslag, der er fremme hos Staten og Københavns Kommune, vil man næppe naa op til, hvad der betales i det private Liv, det vil

sige, at den sikre Beskæftigelse, Udsigt til Pension o. s. v. nu som før vil bevirke, at det Offentlige gaar frem med nogen Forsigtighed. Paa den anden Side kan det nok slaas fast som et Faktum, at i Sammenligning med Fortiden bliver Forholdene for de for det Offentlige beskæftigede langt bedre end i tidligere Tider, og dertil kommer, at Underklassens Organisation og Demokratisering har bidraget til en almindelig Løftelse, som i høj Grad kommer Statens og Kommunens Tjenestemænd, Haandværkere og Arbejdere til Gode ogsaa i Fremtiden.

Endnu 11,000 Arbejdere kunde have været beskæftiget.

„Arbejdsgiveren" og vor Arbejdsløshedsunderstøttelse.

»Hovedhensigten med den Undersøgelse, Arbejdsgiverforeningen paa Arbejdsministeriets Opfordring satte i Gang under den store Arbejdsløshed i Vinter, var at faa konstateret, om Foreningens Medlemmer vilde være i Stand til at beskæftige flere Arbejdere, end de gjorde.«

Med ovenstaaende Overskrift og med ovenstaaende Indledning begynder en Artikkel i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforenings Medlemsblad, »Arbejdsgiveren«, for 4. Juli d. A., og man kommer gennem Bearbejdelsen af de fra 8583 Medlemmer indsendte Besvarelser til det Resultat, at der hos disse i Vinter kunde have været beskæftiget nøjagtig 8980 Mænd og 2094 Kvinder eller ialt 11,074 voksne Mennesker mere end der var, og at Aarsagen i alt væsentligt var, at de paagældende »ikke vilde« arbejde.

Efter at have læst denne Artikkel spørger man uvilkaarligt sig selv: Vor Herre maa vide, hvilken Situation de paagældende Arbejdsgivere var kommet i, hvis de pludselig var bleven sendt den nævnte Arbejdsstyrke paa Halsen? Hvor nemt har det ikke været at klistre nogle Tal paa Spørgeskemaet, Tal, som man selvfølgelig var klar over ingen Ansvar at have overfor.

»Da Undersøgelsen fandt Sted, var der ca. 65,000 »Arbejdssøgere«, som Arbejdsanvisningsdirektoratet *spøgefuldt* kaldte de ved Anvisningen indtegnede Arbejdsløse for, anmeldte. Man mener altsaa, at Arbejdsanvisningsdirektøren spøger.«

Den Opgave, som Arbejdsgiverne gennem Spørgeskemaernes Udsendelse skulde løse, var selvfølgelig gennem Fremkaldelse af virkelige Arbejdstilbud at bidrage til Arbejdsløshedens Formindskelse, men det, der er sket, er kun, at man har benyttet Lejligheden til at samle »Materiale« til fortsat Kamp mod Arbejdsløshedskasserne.

At man ikke belyser den Side af Sagen, hvormange af det store Antal Arbejdsløse, der efterhaanden traadte i Arbejde og for mere end trefjerdedeles Vedkommende ved egen Hjælp, men afløstes som Arbejdsløse af andre Skarer, der afskedigedes af Arbejdsgiverne — ja, det er kun i god Traad med Arbejds*giverne*s hele Taktik overfor Arbejdsløshedsforsikringen.

Artiklen er ikke alene tendentiøst, men udpræget ondskabsfuldt skrevet, og intet fornuftigt Menneske kan man indbilde, at der af 65,000 ledige Arbejdere ikke skulde findes 11,000, der vilde arbejde.

Naturligvis har der fundet nogle Misbrug af den ekstraordinære Arbejdsløshedskasselov Sted, men vi paastaar, at det er Undtagelser. I de Masser, den skulde omfatte, maatte og skulde der være nogle med Lyst til at skeje ud, men Forholdet har jo ogsaa været, at Arbejdsløshedskasserne, Inspektoratet og Nævnet har slaaet haardt ned paa de skyldige i alle Tilfælde, hvor Misbrugene konstateredes. Hele Artiklen aander fra Ende til anden kun Had til den Understøttelse, de Arbejdsløse i disse svære Tider har faaet for at holde Hjemmene saa nogenlunde oppe. Pladsen her tillader det ikke, thi hvad kunde der ellers ikke siges om Kæltringestreger og Snyderier i Krigsaarene hos Overklassen, der oven i Købet i langt de fleste Tilfælde kun plyndrede dem, der burde skaanes først, nemlig Arbejderne, der i Forvejen har den kummerligste Tilværelse.

Dovenskaben illustreres derefter ved at stille de forskellige Industrier op ved Siden af hinanden og saa oplyse om, hvormange der fandtes i Arbejde pr. 31. Januar 1919, og hvormange der yderligere kunde bruges. Vi nævner her lidt i Flæng med runde Tal. Efter Tabellen havde Nærings- og Nydelsesmiddelindustrien ca. 12 pCt. dovne Medlemmer, Tekstilindustrien mere end 20 pCt., Beklædningsindustrien 9 pCt., Bygningsindustrien 14 pCt., Møbelindustrien 8 pCt., Lædervareindustrien 6 pCt. og Metalindustrien 9 pCt., alt set i Forhold til, hvad der fandtes i Arbejde, og hvad der yderligere var Brug for.

Det er kraftig Kost, der her serveres, men den kan heller næppe fordøjes af dem, den serveres for.

Hvis som før omtalt de paagældende Virksomheder havde faaet den Arbejdskraft tildelt, som de altsaa angav at have Brug for, skulde nok artige Ting være fremkommet om »ikke i Orden værende« eller »elendige Arbejdsforhold« o. s. v. For rigtigt at understrege, hvor slemt Forholdet er for de stakkels Arbejdsgivere, har en Del af disse indsendt forskellige Bemærkninger, samtidig med at de har besvaret de rettede Forespørgsler, og af disse serverer man i »Arbejdsgiveren« 62 Udpluk, tendentiøst som alt det øvrige, idet det selvsagt kun er de for Tilfældet passende Brudstykker, man optrykker. Til Belysning af deres Værdi skal vi hidsætte nogle enkelte af dem:

En *Bagermester:* Svendene vil ikke selv fortjene deres Løn. Jeg havde to Svende før den store Understøttelse blev givet, men kan ikke være tjent med dem, jeg siden har faaet anvist.

Hvad mon Bagerforbundet kunde mene om paagældende Arbejdssted, om det vidste, hvor det var. Udbruddet er kun den indpiskede Antipathi mod Understøttelsen.

En *Fabrikant i Herreklæder:* Dygtige Syersker er der i høj Grad Mangel paa.

Naar der ingen er, kan han vel heller ingen faa, og det er derfor svært at forstaa, hvorfor hans Jammerklage er taget med.

En *Skræddermester:* Trods jævnlig Søgen kan jeg ingen Svende faa. Arbejderne har gjort sig til Pligt at udføre Arbejdet saa daarligt som muligt for at blive gjort arbejdsløse.

Hvor infamt, at sligt skal kunne siges, uden at man kan faa at vide, hvem den paagældende er. Kun en daarlig Arbejdsgiver kan hitte paa noget saadant for at pynte paa sin egen elendige Stilling.

En *Skomagermester* græder: Jeg har ikke kunnet skaffe Arbejdskraft.

Punktum. — Mon han ikke skulde være en Broder til Skrædderen ovenfor.

En *Skotøjsfabrikant:* Jeg har forgæves søgt at faa to Kvinder, men Arbejdsløshedskontoret har svaret mig, at det var dem umuligt at drive Folk til at arbejde.

Hvad er nu det for et Anvisningskontor. Er det Arbejdsløshedskassens, eller er det et offentligt? Det faar man ikke at vide, men der er Gift i de Linier, og derfor kan de anvendes til at holde Galden flydende.

Foreningen af *Straa- og Filthattefabrikanter* har sendt en Skrivelse, hvori den meddeler, at der er stærk Mangel paa Arbejdskraft indenfor Faget.

Er det Arbejdsuvillie, at der ingen Arbejdskraft findes!

En *Snedkermester:* Jeg kunde nok bruge en Svend til at pudse og polere Trappegelændere, men der er vist ingen, der vil arbejde.

»*Vist* ingen der vil« — hvor ubehjælpsomt et Udtryk. Maaske er han »vist« ikke til at arbejde for.

En *Pianofabrikant* skriver: Vi faar kun anvist faa og gennemgaaende mindre gode Snedkere.

Det er en Kendsgerning, at Pianosnedkere ikke har været til at opdrive. Der er for mange Gullasch-Herrer, der har købt Klaverer, og som Følge deraf har der ingen øvede Snedkere været ledige i denne Branche, men man undser sig ikke for at pynte Buketten med Pianofabrikantens Suk.

En *Blikkenslager* skriver: Her er Vanskeligheder ved at faa Arbejdskraft, idet de Arbejdere, som ellers kunde faas, nu foretrækker at gaa arbejdsløse og hente Understøttelse.

Hvis Vanskeligheden nu er, at han er en daarlig Betaler, der sidder med en Biks i en Baggaard og spytter sin Galde ud mod Understøttelsesloven? Dette kan lige saa godt være Tilfældet, som det han fortæller.

En *Fabrikant indenfor Jærnindustrien* skriver: Vi har i de sidste to Aar kunnet beskæftige mange flere Folk, saafremt de var lidt mere arbejdsvillige.

Vi tør garantere en anden Forklaring, dersom vi vidste, hvem den paagældende er.

En anden *Jærnfabrikant:* Det har hidtil været umuligt at faa ordentlige Formere og i det hele taget Folk, der vil bestille noget.

Det er ikke for meget sagt, at det er den rene Usandhed. Lad ham melde sig, om han tør.

En *Litograf:* Kan for Tiden beskæftige ca. 30 Mand mere, men de findes ikke.

Det er maaske ogsaa Uvillie mod at arbejde.

Saaledes kunde der fortsættes med de øvrige, og det er sagtens de mest »lødige«, der er anvendt. Hele Historien minder om Sagfører Harboes bekendte Mappe. Stakkels Arbejdsgivere, der skal bruge sligt til Søndag-Eftermiddags-Lekture.

Arbejdsløsheden i København.

Naar vi den 12. Juli kunde notere et Antal Arbejdsløse i København, der kun beløb sig til 319 for samtlige Fag indenfor Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse, medens vi den 3. Marts i Aar var oppe paa 2397 ledige, saa giver disse 2 Tal et Billede af de voldsomme Udslag, som er en Følge af Tidens Gæring og Uro. Medens det højeste Antal Metalarbejdere, som direkte paa Grund af manglende Tilførsler har været ledige paa et givet Tidspunkt i København, udgjorde 1935 den 2. April i Fjor, saa skyldes Tallene pr. 3. Marts og 12. Juli tillige selve den Uro, som Krigstid og Dyrtid har affødt, og som gav sig Udslag i Strejken blandt Arbejdsmændene i Støberier og Maskinfabrikker og nu i Lukningen af Arbejdsløshedskassens Afdeling 1 paa Grund af Konflikten paa Flydedokken.

Medens Antallet af Medlemmer, som blev ledige paa Grund af Arbejdsmandsstrejken i Slutningen af Februar og Begyndelsen af Marts, kun skønsmæssigt lader sig fastslaa og vel kan antages at ligge mellem 5 og 600, saa lader det sig bedre gøre at bedømme, hvor mange der rammes ved Lukningen af Afdeling 1. Antallet af Afdelingens Medlemmer, som efter 8. Juli blev udelukkede fra at nyde Understøttelse af Kassen, beløb sig den nævnte Dato til 596, hvortil maa lægges Antallet af de Medlemmer, som efter nævnte Dag er blevne ledige, men ikke kunde blive anmeldt arbejdsløse. Men da dette Antal vel i Øjeblikket nærmest vil blive afbalanceret ved det Antal, som gaar i Arbejde, vil Resultatet blive, at ca. 600 Medlemmer har mistet deres Rettigheder som Arbejdsløse.

Arbejdsløshedsinspektørens Lukning af Kassen er sket i Henhold til midlertidig Lov angaaende overordentlig Hjælp til Arbejdsløse og sket som Følge af, at Flydedokken gennem den kommunale Arbejdsanvisning pr. 16. Juni og 2. Juli havde rekvireret 22 Mand, uden at Arbejdsanvisningen var i Stand til at faa besat de paagældende Pladser til Trods for, at der var tilstrækkelig ledig Arbejdskraft.

Det kan imidlertid anses for givet, at de af Afdelingens Medlemmer, som paa Grund af deres Ukendskab med Hensyn til at kunne udføre det paagældende Arbejde paa Flydedokken, ikke har kunnet komme i Betragtning ved Anvisningen af Arbejdskraft dertil, atter vil faa Adgang til at erholde Arbejdsløshedsunderstøttelse, og naar dette læses, vil Arbejdsløshedsinspektørens Sanktion hertil sikkert være en Kendsgerning.

Norsk Formerforbunds Kongres.

I Dagene 15. til 21. Juni har Norsk Formerforbund afholdt sin 10. Kongres.

For Afdelingerne var 58 Repræsentanter fremmødt og hertil Hovedbestyrelsens 13 Medlemmer. Samtlige Mandater godkendtes. 3 Afdelinger havde ikke ladet sig repræsentere.

Der rejstes Spørgsmaal om, hvorvidt *Kristiania Afdeling*, der var mødt med 6 Repræsentanter, ikke havde Ret til at sende 7. Det fastsloges, at Afdelingen i Henhold til de gældende Love ikke havde Ret til mere end 6.

Som *Gæster* var for den norske Landsorganisation Sekretær Aarøe til Stede og for Formerforbundene i Sverige og Danmark begge disses Formænd.

Til Dirigenter valgtes Havré, Bergen, og C. Petersen, Kristiania. Til Sekretærer: Nergaard, Trondhjem, og Rognæs, Trolla.

Paa *Beretningen om Forbundets Virksomhed* førtes en længere Diskussion, men den afsluttedes med en enstemmig Godkendelse.

Derefter aflagdes *Regnskabsberetning*, som ligeledes godkendtes uden nogen Stemmer imod.

Forbundet har forskellige Kasser indenfor sit Omraade, hvilke administreres hver for sig. Igennem de forskellige Forslag sporedes en vis Tendens til at opløse disse. Saaledes var der fra Forretningsudvalgets Flertal stillet Forslag om at ophæve Forbundets Sygekasse, hvilket blev vedtaget med stor Majoritet, idet kun 6 stemte imod. Tiden havde vist, at Kassen havde ondt ved at klare sig. Ekstrakontingent havde været paalignet, og man havde maattet laane af Strejkekassen for at kunne klare sig igennem. Som Begrundelse for Ophævelsen henvistes bl. a. ogsaa til, at Sygeunderstøttelse ikke var nogen Opgave for en faglig Organisation, men at denne udelukkende maatte være hos de offentlig anerkendte Kredssygekasser.

Fra Forretningsudvalget forelaa ogsaa Forslag om at sløjfe *Rejsekassen*, saaledes at der i Stedet udbetaltes Dagpenge mod tidligere Kilometer- og Billetpenge. Man havde hidindtil kunnet oppebære begge Dele (Dagpenge og Rejsehjælp) samtidig. Dette kan ikke finde Sted i Fremtiden. Under Diskussionen fremsattes Forslag om helt at ophæve Rejsekassen, hvilket dog forkastedes med 28 Stemmer mod 22. Det vedtoges dernæst, at Rejsehjælp i et Aar kan udbetales med et Beløb, der svarer til 14 Dages Understøttelse.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen fastsattes til 5 Kr. pr. Dag for Hel- og 250 Øre for Halvbetalere.

Om *Konfliktsunderstøttelse* vedtoges, at denne skal være 24 Kr. pr. Uge samt 2 Kr. pr. Barn under 16 Aar.

Forbundets Forsikringskasse, hvorunder hører Begravelseshjælp og Invalideunderstøttelse, havde Afdelingen i Trondhjem krævet sat under Diskussion med Spørgsmaal om, hvorvidt den ikke burde helt udskilles fra Forbundet og gøres til en selvstændig, men frivillig Institution. Med 30 Stemmer mod 20 vedtog man at bibeholde Kassen i sin hidtilværende Form.

Følgende *Kontingentydelser* blev derefter fastsat til at være pr. Uge:

	Helbetalere	Halvbetalere
Strejkekassen	80 Øre	40 Øre
Administrationskassen	30 -	15 -
Arbejdsløshedskassen.....	30 -	15 -
Begravelseskassen	30 -	15 -
Ialt...	170 Øre	85 Øre

Det egentlige samlede Kontingent var før Kongressen ialt for henholdsvis Hel- og Halvbetalere 125 Øre og 65 Øre, men her maa erindres, at der deri var indbefattet henholdsvis 40 Øre og 20 Øre, som altsaa nu er bortfaldet, da Kassen ophæves.

Den urolige Tid, som gennemleves, satte naturligvis sit Præg paa Kongressen. Den ny Retnings Mænd har f. T. Overtaget i den norske Arbejderbevægelse. Hvad den kan udrette, skal Tiden vise. Den nys afsluttede Partikongres har ganske vist givet en Tidsfrist paa et Aar, forinden endelige Beslutninger tages, men det maa anses for givet, at det norske Arbejderparti deler sig.

Med Hensyn til den Retning, i hvilket Forbundet har været ledet siden den i 1917 afholdte Kongres, maa det slaas fast, at der mellem Kongresrepræsentanterne var en jævn god Tilfredshed til Stede.

I Henhold til den gældende Forbundslov § 3 skal en *Strejke være godkendt* af Forretningsudvalget, for at Deltagerne er berettigede til Understøttelse. Afdelingerne i Trondhjem og Skien havde hertil stillet ret vidtgaaende Ændringsforslag i Retning af Selvbestemmelsesret derom for Afdelingerne. Herom var Debatten baade langvarig og varm. Forbundsledelsen maatte selvsagt kræve, at den gamle Tingenes Tilstand opretholdtes, da alt ellers vilde ende i Kaos.

Med 40 Stemmer med 18 vedtoges det at bibeholde den nævnte Lovparagraf i uforandret Skikkelse, ja Forbundsledelsens Bemyndigelse udvidedes endog til ogsaa at omfatte Blokade, hvad tidligere ikke indeholdtes i Paragraffen.

Videre gav denne Debat Anledning til Diskussion om, hvorvidt en Lovbestemmelse om, at Forretningsudvalget afgør, om Arbejde fra et Støberi, hvor dette er nedlagt, maa udføres paa et andet Støberi eller ikke, skulde ændres til, at saadant Arbejde overhovedet ikke maatte udføres andre Steder. Bestemmelsen blev ikke forandret.

En Sag af ret ubehagelig Art optog ogsaa en Del af Kongressens Tid. Tiden havde vist, at *Forbundets Formand* og dets *Hovedkasserer* arbejdede mindre godt sammen. Herom maatte det komme til et Opgør, og dette fandt Sted.

De havde begge indtaget den Stilling, at de ikke kunde modtage Genvalg. Hovedbestyrelsen og Kongressen stillede sig imidlertid afgjort paa Formandens Side, og da der intet skulde vedtages, forløb denne Sag nærmest med, at de faldne Udtalelser toges til Efterretning, idet selve Afgørelsen vilde ske gennem Valgene, og man henstillede stærkt til Formanden om ikke at fastholde sin Stilling med Hensyn til at træde tilbage.

Endelig er at omtale Kongressens Stilling til *den fremtidige Taktik*. Herom var der fra Trondhjems Afdeling stillet 2 Resolutioner til Vedtagelse, og de vedtoges begge under eet med 59 Stemmer mod 9.

Den ene, der tager Sigte paa Overenskomstforholdet med Arbejdsgiverne, har følgende Ordlyd:

> Angaaende Tariffer eller Arbejdsoverenskomster udtaler Kongressen, at disse bør være saa korte og koncise som muligt og indeholde Bestemmelser om Løn (herunder Mindsteløn), Arbejdstid og Overtidsprocenter. Detailspørgsmaal ordnes mellem den paagældende Afdeling eller Gruppe af Arbejdere og vedkommende Arbejdsgiver. I intet Tilfælde kan det afsluttes paa Aaremaal, men skal af begge Parter naar som helst kunne kræves forandrede.

Den anden omhandler Kampmidlerne og lyder saaledes:

> Kongressen udtaler som sin Opfattelse, da Strejke i mange Tilfælde og af højst forskellig Aarsag ikke fører til det ønskede Resultat, bør Kampmidlerne forøges saaledes, at Sabotage og om fornødent Obstruktion bringes i Anvendelse. Det bliver da Arbejdsgiverne, der kommer til at bære Krigsomkostningerne, men det slaas udtrykkelig fast, at disse Midler kun maa anvendes paa fuldt ud organisationsmæssig Maade, idet de saa først svarer til deres Hensigt.

Et Forslag om at omdanne *Forbundets Navn* fra »Norsk Formerforbund« til »Norsk Former- og Støberiarbejderforbund« blev mærkværdigvis forkastet paa Trods af, at Forbundet i flere Aar har optaget ikke alene de til Faget hørende Specialister, men ogsaa selve Hjælpearbejderne.

Hovedbestyrelsen bestaar som forhen af 13 Medlemmer, Forretningsudvalget af 7 i Kristiania og 6 Hovedbestyrelsesmedlemmer i Provinserne.

Til Formand genvalgtes enstemmig Ludv. Johansen og til Kasserer valgtes Emil Nyhus. Forbundets Medstifter og mangeaarige Forretningsfører (de sidste 4 Aar Hovedkasserer), og som nu er 64 Aar gammel, fremsatte Ønsket om ikke at komme i Betragtning ved Valgene. Som Tak for hans store og gode Arbejde i Forbundet gennem Aarene og iøvrigt i det norske Arbejderpartis Tjeneste bevilgede Kongressen ham en Pension paa 4000 Kr. aarlig.

Alt i alt en Kongres, hvorom kan siges, at dens Deltagere var stærkt interesserede i Tidens Rørelser og i Besiddelse af kraftig og stor Interesse for deres Organisation.

I Modsætning til ovenstaaende siger »*Lov om tvungen Voldgift i Arbejdstvister*«, som vedtoges af Stortinget i 1916, at »Kongen kan bestemme, om en Tvist skal afgøres ved Voldgift«. I bekræftende Fald nedsættes en Voldgift, bestaaende af Formand og 4 Medlemmer, hvoraf Kongen udnævner Formanden og de to, Arbejdernes og Arbejdsgiverorganisationerne hver en. Sker Valget af de to sidste ikke inden en af Kongen fastsat Frist, vælger han ogsaa disse.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds 23. Repræsentantskabsmøde.

I Dagene den 5. og 6. Juli 1919 afholdtes Forbundets 23. Repræsentantskabsmøde, 14. ordinære, i Teknologisk Instituts Festsal i København.

Repræsentantskabet talte i Forbindelse med Hovedbestyrelsens 13 Medlemmer ialt 91, og hver af Landets Afdelinger var repræsenteret.

Den for Repræsentantskabet foreliggende Dagsorden var saalydende:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskaberne.
3. 8-Timersdagens Indførelse, herunder indsendte Forslag fra Københavns Afd. 2, 3 og 9 samt Horsens og Silkeborg Afdelinger.
4. Revision af Fælles Værkstedsregler, herunder indsendte Forslag fra Holeby og Kallundborg.
5. Forslag fra et Delegeretmøde i Fredericia angaaende Udarbejdelse af Statistik.
6. Forslag fra Fredericia ang. Medlemsbladet.
7. Forslag fra Fredericia om Genindførelse af Løfteparagrafen vedr. Akkorder, eventuel Afskaffelse af disse, ved næste Overenskomstsindgaaelse.
8. Forslag fra Randers, Silkeborg og Slagelse om Gennemførelse af Sommerferie med fuld Løn ved næste Overenskomstsindgaaelse.
9. Forslag fra Slagelse om Afskaffelse af Septemberforliget.
10. Anmodning fra Slagelse om Bevilling af 600 Kr., som Afdelingen har udbetalt ved Strejken paa Dansk Motor- og Maskinfabrik.
11. De fastlønnede Tillidsmænds Lønninger.

Dagsordenens Punkt 1, hvorunder Forbundets og Afdelingernes Virksomhed som Helhed drøftes, blev naturligvis det Punkt, der lagde Beslag paa det meste af Tiden, ikke mindst fordi den paa Københavns Flydedok & Skibsværft verserende Arbejdsstandsning drøftedes herunder. — Hvad iøvrigt Beretningen angaar, saa er Formandens Foredrag om denne udsendt i Særtryk til Afdelingsformændene, som sikkert giver Generalforsamlingerne Udpluk deraf, hvorfor der ikke er Anledning til at komme nærmere ind paa den, men hvad angaar Flydedoksagen, saa blev der efter en indgaaende Drøftelse og Belysning af denne vedtaget følgende Resolution:

> Repræsentantskabet udtaler, efter at have gjort sig bekendt med Udbruddet og Forløbet af Arbejdsstandsningen paa Københavns Flydedok, at der fra de paagældende Medlemmers Side foreligger et groft Brud paa Forbundslovenes §§ 9 og 19.
>
> § 9 b fastslaar, at »ingen Arbejdsnedlæggelse kan finde Sted, ej heller Underhandlinger med Arbejdskøberne om Løn og Arbejdsforhold i Almindelighed, før Sagen har været forelagt Hovedbestyrelsen og faaet dennes Godkendelse«.
>
> § 19 bestemmer, at »en Arbejdsstandsning, som er etableret uden lagttagelse af Lovenes Bestemmelser, kan ikke opretholdes, men skal paa Forlangende af Afdelingsbestyrelsen eller Hovedbestyrelsen straks bringes til Afslutning«.
>
> Repræsentantskabet maa med al mulig Bestemthed forlange, at vore Medlemmer overholder disse fundamentale Regler for vort fælles Organisationsliv, saaledes at den saavel meningsløse som ulovlige Arbejdsstandsning hæves straks, og saaledes at der skabes Mulighed for, at Forbundsledelsen kan træde til for at medvirke til Opnaaelse af de Forbedringer i Arbejdsforholdene, som disse Kollegier maatte have rimeligt Krav paa.
>
> Da en Fortsættelse af denne Arbejdsstandsning ikke mindst maa bedømmes og fordømmes som et Angreb paa vort Forbund, ikke alene til Skade for dette, men til Skade ogsaa for vore almindelige fælles Organisationsinteresser og derigennem for mange Tusinde Arbejdere, tilsiger Repræsentantskabet Hovedbestyrelsen sin mest energiske Støtte til Varetagelsen af vort Forbunds og vor Arbejdsløshedskasses Interesser og til Værn mod den senere Tids halsløse Angreb mod vort planmæssige Arbejde for Arbejdsforholdenes Forbedring og Fagets Højnelse. Det paalægges Hovedbestyrelsen at anvende ethvert lovligt Middel hertil.

Denne Resolution vedtoges med 78 Stemmer mod 5 (nogle enkelte var fraværende).

Regnskaberne omdeltes til de Delegerede og Forbundets Hovedkasserer gav nogle forklarende Bemærkninger til samme, som derefter toges til Efterretning.

Vedrørende 8-Timersdagens Indførelse sluttede Repræsentantskabet sig til Hovedbestyrelsens Standpunkt, der gik ud paa, at man skulde søge at faa 8-Timersdagen i Jærnindustrien gennemført før Vinteren.

De indsendte Forslag til Fælles Værkstedsregler var straks ved deres Ankomst videresendte til det om denne Sag nedsatte Udvalg, der var fælles for alle de interes-

serede Fag, men det paalagdes Hovedbestyrelsen at søge Revisionen fremmet saa hurtigt som paa nogen Maade muligt.

Punkt 5 var Forslag fra Fredericia vedrørende Udarbejdelse af Statistisk. Formanden erklærede, at Hovedkontoret kunde tilbyde Overvejelse af at optage en Statistik for 3 Uger 2 Gange aarlig samt den sædvanlige Statistik i November d. A. Hertil sluttede Repræsentantskabet sig, dog at der spurgtes, om Hovedledelsen havde noget imod, at man forsøgte sig med at lave Statistik andre Steder. Hertil svaredes nej.

Forslaget fra Fredericia angaaende Medlemsbladet toges tilbage, da Forandringer med Hensyn til dette kun kan foretages paa en Kongres.

Punkt 7 formedes som en Henstilling til Hovedbestyrelsen, og Punkt 8 drøftedes uden at slutte med nogen egentlig Vedtagelse, Punkt 9 bortfaldt, og Punkt 10 gav Slagelse Afdeling til Resultat, at Hovedbestyrelsen tilbød at betale saa meget af de 600 Kr., som svarede til Understøttelse efter Strejkeskalaen plus de 50 pCt., som nu ydes. Punkt 11 vedrørte de fastlønnede Tillidsmænds Lønninger, der siden Krigens Udbrud ikke var forhøjede udover med de 15 pCt. i Dyrtidstillæg, som bevilgedes af Kongressen i 1917. Repræsentantskabet vedtog at ansætte Lønnen for Formand og Hovedkasserer til 120 Kr. pr. Uge og for Sekretærerne til 110 Kr.

Repræsentantskabet holdt 2 Møder den første Dag, hvor der sluttedes Kl. 6½ Aften, og et om Søndagen, hvilket varede fra Kl. 9 Morgen til 3 Eftermiddag.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Observer! Sidste Lønningsdag i Juli Maaned er den 25. Skemaerne til Lønstatistik bør derfor være indsendt til Forbundet inden 1. August.

Hvis nogen Afdeling ved, hvor Nr. 42439, J. Chr. Jensen, opholder sig, bedes dette meddelt Forbundet.

Fjerritslev. Her arbejdes i Vægt-Akkord, og fra 1. Juli er Kilo-Prisen paa Vindmotorgods hævet fra 7 til 10 Øre, paa Tærske- og Hakkelsesmaskiner fra 7 til 12 Øre.

Frederikshavn. Fra denne Afdeling er den 17. Juni meddelt, at Timelønningerne for 14 Mand, der ikke arbejder i Akkord, er hævet med 10 Øre pr. Mand, nemlig: 4 Kærnemagere fra gennemsnitlig 122 til 132 Øre, og 10 Formere fra 144 til 154 Øre. Samtidig er den ansatte Timeløn for 7 Formere, der arbejder i Akkord, hævet fra 82,6 til 92,6 Øre.

Frederiksværk. Den 24. Juni afholdtes hos Anker Heegaard et Mæglingsmøde i Anledning af, at Uenighed om en Akkordpris ved en Formemaskine havde medført en Mands Afskedigelse. Firmaet hævdede, at Manden havde godkendt den Pris, der var budt, og anførte som Bevis, at han havde arbejdet et Stykke Tid derfor. Da Arbejdet var indstillet, og da Firmaet intet havde imod ved en senere Lejlighed at genantage Maskinformeren og tage Prisen op til fornyet Behandling, naar Arbejdet maatte komme igen, afsluttedes Sagen dermed.

Holbæk. Paa A/S Holbæk Jærnstøberi er samtlige Akkordarbejderes ansatte Timeløn hævet fra 95 til 100 Øre.

Kerteminde. Den 23. Juni har denne Afdeling meddelt, at Maskinformerne, hvis Antal er 8, har faaet Akkorderne forhøjet med 7 pCt., foruden at Prisen paa 7 Modelbrædder gennemsnitlig er hævet med 5 Øre hver. Haandformerne har faaet Tilsagn om at faa revideret nogle daarlige Akkorder, og 1 ren Timeløn er hævet fra 103 til 125 Øre.

København. Den 8. Juli er afholdt Mæglingsmøde hos Metalstøber Johansen & Søn. 2 rene Timelønninger hævedes med tilbagevirkende Kraft til 1. Juli fra 150 til 170 Øre. Videre har Afdelingen under 17. Juli meddelt følgende om Timelønsforhøjelser:

Sundby Støberi: 4 Mand 17 Øre hver. Gennemsnit derefter 170 Øre.

Holms Eftrfl.: 1 Mand 18 Øre. Timeløn derefter 171 Øre.

Vølund: 1 Mand 18 Øre. Timeløn derefter 171 Øre.

Smith, Mygind & Hüttemeier: 3 Mand 18 Øre hver. Gennemsnit derefter 173 Øre. 1 ældre Mand fik 10 Øre. Timeløn derefter 120 Øre. 3 Kærnemagere fik 18 Øre hver. Gennemsnit derefter 143 Øre. Akkorderne er paa samme Værksted hævede saaledes, at der tjenes ca. 10 Øre mere pr. Time.

Orlogsværftet: Timelønningerne er hævede med 3—12 Øre. Akkord-Afsavnstillægget ændret fra 40 Øre til 45 pCt., inkl. Dyrtidstillæg. Betyder ialt, at Timefortjenesten for Formerne er hævet fra 169 til 183,3 Øre, og for Kærnemagerne fra 159,5 til 163,3 Øre.

Titan: Et den 12. Maj for 6 Metalstøbere begæret Mæglingsmøde er tilbagekaldt, da de paagældendes Timelønninger er hævede med 18 Øre hver og er derefter 164 Øre.

Nakskov. Den 3. Juli er afholdt Mægling paa Maskinfabrikken »Nakskov« paa Lønkrav. 2 Formere arbejder i Akkord. Man enedes om, at hver af dem skulde have 75 Kr. i Dyrtidstillæg, og at Revision af Akkorderne skal foretages, eftersom Arbejdet fremkommer, og med det til Følge, at Formernes Fortjeneste kommer paa Gennemsnit med, hvad der tjenes i Almindelighed.

Nykøbing F. Paa Maskinfabrikken »Guldborg« er fra den 1. Juni Akkordarbejdernes ansatte Timeløn hævet med 8 Øre pr. Mand, nemlig for 23 Mand fra et Gennemsnit paa 80,8 til 88,8 Øre. 1 ren Timeløn er hævet fra 131 til 136 Øre.

Hos Metalstøber Simonsen i samme By er 1 ren Timeløn hævet fra 123 til 135 Øre.

Præstø. De 4 derværende Medlemmer, der arbejder i Akkord, har faaet hævet deres ansatte Timeløn fra 80 til 90 Øre.

Randers. Hos Jærnstøber Buchtrup, hvor der arbejder 2 Mand i ren Timeløn, er disses Timeløn den 23. Juni hævet fra 112 til 128 Øre.

Hos Jærnstøber Chr. Olsen, hvor der ligeledes arbejder 2 Mand i ren Timeløn, er denne hævet fra 120 til 130 Øre.

Rødby Havn. A/S Rødby Havns Jærn- og Staalindustri, hvor 3 Medlemmer har paabegyndt Arbejde, er optaget som Medlem af Sammenslutningen.

Skanderborg. Hos Firmaet Blom & Søn, hvor der ikke arbejdes i Akkord, er Timelønningerne den 14. Juni hævet med 20 Øre pr. Mand, saaledes at Timelønningerne nu er: 2 à 155 og 7 à 145 Øre. 1 ældre Former fik 10 Øre og har nu 118 Øre.

Slagelse. Den 30. Juni afholdtes Mægling paa »Alliance«, dels paa Lønkrav og dels paa Erstatning for nogen Ventetid, fordi Fabrikken havde manglet Raajærn. Da det viste sig, at Aarsagen til, at Formerne havde spadseret de 4 Dage, maatte søges i, at Firmaet paa Grund af Havnearbejderstrejken i København ikke kunde faa sit Jærn hjem, frafaldtes Kravet om Erstatning. Med Hensyn til Akkordspørgsmaalet enedes man om, at Priser, der er sat i 1919, fremdeles er gældende. I en ny Priskurant var indført nogle Akkordpriser. Disse skal gennemgaas og eventuelt ændres, og paa alt det øvrige Arbejde, der er langt den største Del, sættes der nye Priser, efterhaanden som dette fremkommer.

Svendborg. Hos A/S Lange & Co. er 4. Juli afholdt et Mæglingsmøde med følgende Resultater: 3 Modelformere har faaet Timelønningerne hævede fra 125 til 148 Øre, 4 andre i ren Timeløn arbejdende Formere fra 120 til 145 Øre. For selv at stable Kasser op efter Udslagningen erholdt Maskinformerne en Betaling af henholdsvis 2—3—4 Øre pr. Kasse; dette forhøjedes til at være 6—7—8 Øre. Akkordarbejdernes ansatte Timeløn var 77 Øre i Gennemsnit; forhøjedes til at være 98 Øre. Augustreguleringen er holdt udenfor dette.

Jærn- og Metalslibere.

Mæglingsmøder. Den 13. Maj 1919 afholdtes Mæglingsmøde paa A/S Ernst Voss' Fabrikker i Fredericia, angaaende Krav om Forhøjelse af Timelønnen; der opnaaedes Enighed om et Tillæg til Timelønnen paa 9 Øre pr. Time for samtlige Slibere.

Den 12. Juni 1919 nedlagde samtlige Slibere Arbejdet paa Osvald Voigts Forniklingsanstalt. Anledningen var en uberettiget Afskedigelse af Tillidsmanden, B. Gotliebsen. Sagen forligtes i et Møde mellem Hovedorganisationerne den 17. Juni med det Resultat, at Voigt antog alle Sliberne, ogsaa den afskedigede Tillidsmand, og derefter skulde Sagen behandles paa et Mæglingsmøde, og da Gotliebsen senere har forladt Pladsen, er Sagen dermed ude af Verden.

Tirsdag den 24. Juni afholdtes paa Anker Heegaards Fabrikker i Frederiksværk Mæglingsmøde angaaende Krav om Forhøjelse af Timelønnen og Akkordpriserne. Man enedes om et Tillæg til Timelønnen paa 20 Øre pr. Time. Spørgsmaalet henvistes til lokal Forhandling, der dog skal optages inden 8 Dage.

Onsdag den 25. Juni afholdtes i Nørrevoldgade 30 Mæglingsmøde med A/S Raadvaddams Fabrikker angaaende Klage over uberettiget Afskedigelse af 2 Slibere, Krav om Forhøjelse af Akkordpriserne paa Knivfabrikken, Krav om Forhøjelse af Timelønnen for alle Sliberne, samt Strid om Betaling for Optællingsarbejde.

ad 1. Fabrikken tager Forbundets Udtalelser til Efterretning om, at de to Slibere har handlet i god Tro, da de affattede Timesedlerne.

ad 2. Fabrikken saa sig ikke i Stand til at forhøje Akkordpriserne, Spørgsmaalet henvistes til videre organisatorisk Behandling.

ad 3 og 4. Kravet om Timelønsforhøjelsen og Striden om Betalingen for Optællingsarbejde henvistes til lokal Behandling. Opnaas her ikke Enighed i Løbet af 14 Dage viderebehandles Sagen.

Onsdag den 25. Juni afholdtes i Nørrevoldgade 30 Mæglingsmøde med Buckardt Christensen angaaende Krav om Forhøjelse af Akkordpriserne paa Metalarbejdet; der opnaaedes ikke Enighed, og Sagen henvistes til Timandsmøde.

Fredag den 4. Juli afholdtes fornyet Mæglingsmøde Nørrevoldgade 30 i Anledning af Krav om Forhøjelse af Akkordpriserne paa alt Metalarbejde hos Buchardt Christensen, Sct. Pederstræde 41.

Man enedes om følgende Forhøjelse af nedenstaaende Priser: Ventiler, Haner, Batterier, Hanetilbehør, Tuborgsøjler, Skrueblade og -hoveder samt Bordbenskapsler forhøjes med 40 pCt.

Kasseapparater forhøjes med 45 pCt.

Alt beregnet efter Grundprisen.

Timandsmøde. Den 3. Juli afholdtes Timandsmøde med A/S Raadvaddams Fabrikker angaaende følgende Krav: 1) Strid om Betaling for Optællingsarbejde, 2) Krav om Forhøjelse af Slibernes Timelønninger samt 3) Krav om Forhøjelse af Akkorder i Knivfabrikken. 1) Ved Optællingsarbejde betales de deri beskæftigede Arbejdere en Timeløn af 120 Øre incl. Augusttillægget. 2) Slibernes Timeløn forhøjes med et Beløb svarende til 12 Øre pr. Mand pr. Time og 3) man enedes om, at der indenfor et Tidsrum af 8 Dage optages Forhandlinger om visse Tillæg til de daarligste Akkorder.

Metaltrykkere.

Lønstatistik indenfor Mataltrykker-Forbundet i Tiden fra den 4. April til den 28. Juni 1919.

Sølvvarefabrikker:	Gennemsnitlig Timeløn	Gennemsnitlig Timefortjeneste
P. Frigast	138	170,2
A. Dragsted	165	178
Grann & Laglye	194	267
G. Jensen	196	264,5
Aalling & Rasmussen	200	251,5
C. C. Hermann	215	
A. Thomsen	fast Ugeløn 100 Kr.	
Jensen & Jensen, Horsens	165	
Svenstrup, Randers	165	
Elektropletfabrikker:		
Victoria	89,4	168
V. Brandt	115	148,5
Madsen & Baagøe	131	
C. C. Drewsen	125	179
Benedikt Møller	106	176,4
T. Baagøes Eftflg.	103,5	152,5
John. Allen	129	144
Dansk Forsølvnings-Anstalt	111	129,2
Lampe- og Lysekronefabrikker:		
H. A. Gruberts Sønner	106 5	136
Dansk Lysekronefabrik	122,5	166,6
G. E. Jensen	85	161
Michaelsen	105	263
Glud & Marstrand	100	132
Nordisk Metalvarefabrik	107,5	163
Frydenlund	125	186
C. Jønson	150	159
A. Ahlberg	102	159
Hassel & Teudt	117	161,5
Vagners Eftflg.	150	
Dansk Blikemballagefabrik	128	177
C. Amundin	95	183
Tvermoes & Abrahamson	153	
R. Bartsch	117	180
Københavns Lampe- og Lysekronefabrik	90	136
Brøndberg & Tandrup	133	195,2
A/S Skjold		114
A/S Carl Lund	135	150
Feldthusen	115,5	157

	Gennemsnitlig Timeløn	Gennemsnitlig Timefortjeneste
Fogh & Mørup	102	156
L. Andersen, Vidar	Maanedsløn	280 Kr.
Frigam Kaffemøllefabrik	—	251 -
V. Møller, Aarhus	98	132,5
A/S Voss, Fredericia		109,5

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Hos A/S Ringsted Jærnstøberi og Maskinfabrik har 12 Mand faaet en gennemsnitlig Forhøjelse af 8½ Øre pr. Time. Timelønningerne ligger nu fra 105 til 140 Øre pr. Time.

Ved Aarhus Elektricitetsværk har 8 ikke fastansatte Mand faaet Timelønnen hævet fra 109,8 Øre til 110 Øre plus 50 pCt. Resultatet har tilbagevirkende Kraft til 1. April. — Ligeledes er et Lønkrav fra Telegrafmekanikerne ordnet, iøvrigt efter langvarige Betænkeligheder fra den højere og højeste Ledelse for Statsbanernes Telegrafvæsen. Timelønnen hævedes derved fra 100 til 140 Øre med tilbagevirkende Kraft til 1. Februar d. A.

For Reservelokomotivførerne og de timelønnede Remisearbejdere ved De danske Statsbaner, hvilke gør Tjeneste som Kedelpassere i Togene, er der aftalt en ny Løn- og Arbejdsordning, som bl. a. betyder en Merindtægt paa 16 Kr. pr. Uge og Mand.

Ved Odense Sporvejsselskab har 6 Mand faaet deres Gennemsnit hævet fra 117,8 plus 8 Øre til 126,3 plus 8 Øre. Ordningen gælder fra 23. Maj i Aar. — Hos Georg Allerup i Odense har 12 Mand faaet Gennemsnitstimelønnen hævet fra 85,1 plus 8 Øre til 91,1 plus 8 Øre. Udearbejde er fra 1. Marts at regne betalt med 22 plus 3 Øre pr. Time som hos andre Firmaer i Odense. — I Bogense har 4 Mand paa Nordfynske Privatbaner faaet deres Gennemsnit hævet fra 90 til 120 plus 8 Øre fra 1. April at regne. Samtidig er Arbejdstiden nedsat fra 54 til 50½ Time pr. Uge. — Hos Plovfabrikant Jakobsen, Sanderum ved Fruens Bøge, er Timelønnen hævet fra 88 til 100 Øre. Endvidere revideres Akkorderne. Værkstedet beskæftiger 3 Mand. — Endvidere er der sluttet Overenskomst med Odense Cykleindustriforening. 40 Mand har derved faaet Timelønnen hævet fra 109,2 Øre til 122,2 Øre.

Hos Firmaet »Tuxham« har 7 Mand ved et Mæglingsmøde faaet 35 Øre til Fordeling pr. Time.

Stenhuggerfirmaet Hans & Jørgen Larsen beskæftiger 2 Mand, som ved et Mæglingsmøde den 11. Juni fik deres Timelønninger hævet fra 132 til 142 Øre inkl. Augustreguleringen. Lønforhøjelsen faar tilbagevirkende Kraft til 24. Maj d. A.

Hos Firmaet J. B. Bruun & Sønner, Nykøbing F., enedes man ved et Mæglingsmøde om, at Timelønningerne hævedes med 12 Øre saavel paa Værkstedet som for Udearbejdet. De ældre Akkorder revideres, hvis de kommer til at foreligge, saaledes at Basis for Fortjenesten paa disse Akkorder bliver 145 Øre pr. Time. Endvidere udbetaltes 36 Kr. for Februar Maaned til en tilskadekommen Mand, som ikke havde faaet disse Penge.

Ved et Mæglingsmøde den 12. Juni fik vore Medlemmer hos samtlige Smedemestre i Nakskov deres Løn hævet med 15 Øre pr. Time.

Paa De danske Sukkerfabrikker i Lyngby og København er Timelønnen hævet med 10 Øre pr. Mand.

Paa Dansk Afvulkaniseringsanstalt i Køge har 5 Mand faaet Timelønnen hævet fra 105 til 120 Øre, og paa »Codanværftet« i Køge har 4 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 84 til 93 Øre.

I Esbjerg er Lønningerne paa samtlige Værksteder hævet med 22 Øre pr. Mand og Time.

Hos Fabrikant P. Nordsten i Hillerød har samtlige vore Medlemmer opnaaet et Dyrtidstillæg af 10 Øre pr. Mand og Time, og paa A/S Hillerød Vognfabrik er der ved Forhandling opnaaet et Tillæg paa Akkorderne fra 20—25 pCt. udover de overenskomstmæssige 20 pCt.

I Aarhus afholdtes den 20. Juni et Mæglingsmøde paa et Lønkrav hos samtlige Grovsmedemestre. Der opnaaedes Enighed om et gennemgaaende Løntillæg af 19,6 Øre pr. Time. — 2 Dage forud var der mæglet paa et Lønkrav paa Aarhus mekaniske Værksted. 14 Mand fik 70 Øre til Fordeling, saaledes at ingen faar under 3 Øre pr. Time.

Fra Frederikshavns Afdeling meddeles, at den i Henhold til Beslutningen paa et Mæglingsmøde den 22. Maj d. A. foretagne Priskurantrevision har haft det Resultat, at der paa mindre Akkorder er opnaaet et Tillæg af fra 5 til 10 pCt. og paa større Akkorder af indtil 20 pCt., gennemsnitlig ca. 13 pCt.

Grovsmedenes Fagforening i København meddeler, at samtlige Grovsmede har faaet deres Timeløn hævet med 25 Øre pr. Time. Lønforhøjelsen omfatter ca. 250 Mand, hvis Gennemsnitsfortjeneste skønnes at ligge fra 135 til 160 pr. Time. — Endvidere at Københavns Vogn- og Karosserifabrikker lægger den for A/S N. Larsens Vognfabrikker gældende Priskurant plus 100 pCt. til Grund for Priserne paa Arbejdet der, og 9 Mand fik 143 Øre til Fordeling paa Timelønningerne.

Paa Dansk Staalvarefabrik i Lyngby enedes man ved et Mæglingsmøde den 25. Juni om en Forhøjelse af 10 Øre pr. Mand og Time for de akkordlønnede Smede og Maskinarbejdere.

Paa De forenede Jærnstøberier i Næstved mægledes der den 21. Juni i Anledning af Lønkrav. 7 timelønnede Arbejdere faar 84 Øre til Fordeling pr. Time og 20 akkordlønnede hver 12 Øre pr. Time.

Efter en Mægling den 21. Juni paa Vordingborg Jærnstøberi og Maskinfabrik fik 7 Mand 113 Øre til Fordeling pr. Time, saaledes at Gennemsnitstimelønnen bliver 115 Øre, Akkord indføres desuden i størst mulige Udstrækning. Hvor der ikke kan gives Akkord, betales 10 Øre ekstra pr. Time. Ved Udearbejde bortfalder Akkordafsavntillægget og i Stedet for betales 10 Øre ekstra til Timelønnen plus Værkstedsreglernes 3 Øre.

Hos Smedemester Rødtjer i København er Timelønnen for samtlige Smede ved et Mæglingsmøde den 26. Juni hævet med 20 Øre.

Kedelsmedene hos Burmeister & Wain har faaet deres Timeløn hævet med 6 Øre pr. Mand og Time, og desuden sker paa anden Maade saadanne Forhøjelser, at hele Lønniveauet hæves med ca. 20 Øre.

De paa Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik i Mundelstrup værende 2 Kolleger har ved lokal Forhandling faaet deres Timelønningerne hævede til gennemsnitlig 147,5 Øre.

Fra Thisted Afdeling meddeles om forskellige Lønforhøjelser i Hurup, Fjerritslev og Thisted. De stammer dog alle fra Indgaaelsen af Landsoverenskomsten og byder dennes Forhøjelser.

Paa Stuhrs Skibsværft i Aalborg har Skibsbyggere, Nittere og Stemmere faaet deres Timeløn hævet med 10 Øre pr. Mand.

Ved et Mæglingsmøde den 4. Juli hos L. Lange & Co., Svendborg, aftaltes, at Akkordarbejdernes ansatte Timeløn hæves fra 90 plus 8 Øre til, at 8 Mand faar Gennemsnitstimelønnen hævet til 120 Øre inkl. Augustreguleringen, medens 12 Mand faar 117 Øre gennemsnitlig. Indtil ny Fælles-Værkstedsregler fremkommer, betales Udearbejde med 20 pCt. for Afsavn af Akkord samt 20 Øre plus 8 Øre.

Hos Firmaerne »Alliance«, Th. Madsen og Philipsen i Slagelse mægledes den 29. Juni paa Lønkrav. Resultatet var, at 18 Mand det første Sted fik 180 Øre til Deling, næste Sted fik 5 Mand 25 Øre til Deling og

sidste Sted fik 15 Mand 195 Øre til Deling og Tilbud om Akkord, i videst mulige Omfang. Endvidere betales paa samtlige Virksomheder i Udearbejdspenge 22 plus 3 Øre pr. Time.

Ved et Mæglingsmøde den 4. Juni hævedes Lønningerne hos Fabrikant Jens A. Rasmussen i Svendborg fra 79,8 til 87 plus 8 Øre for Akkordarbejdere. Timelønsarbejde betales ekstra med 25 Øre pr. Time, for 2 Mand med 29 Øre for Afsavn af Akkord.

Paa Stubbekøbing-Nykøbing-Nysted-Banens Værksted er der kommet en ny Overenskomst i Orden. Resultatet var i Lønforhøjelse en Fremgang paa ca. 30 Øre pr. Time.

Mæglingsmøder. Hos A/S »Tuxham« mægledes den 4. Juni paa en Strid om, hvorvidt et givet Tillæg skal indgaa som fast Timelønstillæg eller skal betragtes som Akkordtillæg, der vil være at forhøje med 20 pCt. Firmaet hævdede, at Tillægget var givet som Erstatning for manglende Akkord. Sagen forligtes paa den Maade, at Tillægget for Akkordafsavn forhøjedes med ialt 50 Øre pr. Time at fordele paa 7 Mand, samtidig med at 7 Mands Timeløn hævedes med tilsammen 35 Øre pr. Time.

I Anledning af Lønkrav mægledes den 18. Juni paa Morsø Hammerværk. Enighed kunde dog ikke opnaas om et direkte Løntillæg, og man enedes derfor om et Tillæg til Timelønnen i Forhold til det Antal Timer, der arbejdes paa Timeløn om Ugen. Skalaen blev: For de første 5 Timer gives intet Tillæg, $5^1/_2$ Time 10 Øre, fra $10^1/_2$ til 15 Timer 15 Øre, og for $15^1/_2$ Time og derover 20 Øre pr. Time.

Den 26. Juni mægledes hos Arnold Jensen & Co., Fortunen pr. Klampenborg, i Anledning af, at Firmaet havde nægtet at udbetale de overenskomstmæssige $33^1/_3$ pCt. i et Tilfælde, hvor der ikke var opnaaet Enighed om Akkord. Den i Sagen interesserede Arbejder var bleven afskediget og ved sin Bortgang fradraget Kr. 8,75 for Værktøj, som var bortkommet, medens han havde staaet i Lære hos Firmaet. Sagen sluttedes med, at dette Beløb udbetaltes.

Den 25. Juni mægledes paa Dansk Staalvarefabrik i Lyngby. Foruden 10 Øre pr. Mand og Time til de akkordlønnede Smede og Maskinarbejdere enedes man om, at der betales et Tillæg af 15 Øre pr. Mand og Time, naar Smedene og Presserne selv reparerer deres Presser eller Maskinhamre; et Krav om Udbetaling af $33^1/_3$ pCt. til 4 Mand afgjordes med en Udbetaling af 10 Kr. til hver, og endelig lovede Fabrikken at stille sig velvillig overfor en Anmodning om at faa varmt Vand til Raadighed i Vaskerummet.

Ved Mæglingsmødet den 26. Juni hos Smedemester Rødtjer forelaa tillige en Klage fra Sammenslutningen over, at Tillidsmanden paa Værkstedet havde forladt en Enkeltakkord uden at gøre den færdig. Man enedes om, at Arbejdet betales med 100 Kr. udover den oprindelig fastsatte Pris, samt at Tillidsmanden forlader Arbejdet, naar denne Akkord er færdig. — Endvidere behandledes en Strid mellem Smedemesteren og et Medlem. Man enedes om, at Akkorden gøres færdig og der betales $1^1/_4$ Times Løn for Reparation af Værktøj. Desuden betales der vort Medlem 10 Kr. som Erstatning for $8^1/_2$ Times Tidsspilde.

Paa Knapfabrikken »Haima« i Roskilde mægledes den 4. Juli i Anledning af, at Fabrikken havde afskediget en Tillidsmand, som alt i alt havde haft Beskæftigelse paa Fabrikken i 103 Dage. Fabrikken hævdede bestemt, at Manden var afskediget af Mangel paa Arbejde. Der var samtidig yderligere afskediget 2 andre af Fabrikkens Maskinarbejdere.

Timandsmøder. Den 16. Juni afholdtes et Timandsmøde i København. Følgende Sager behandledes:

1. Krav til A/S »Vølund« om Merbetaling for nogle Akkorder samt Krav om en Timebetaling af 2 Kr. Sagen ordnedes umiddelbart efter Timandsmødet ved en lokal Forhandling, hvorefter Firmaet betalte 760 Kr. til Afgørelse af de forskellige Akkordspørgsmaal. Endvidere gaves en Forhøjelse af Timelønnen samt en fremtidig større Forskudsudbetaling pr. Time.

2. Lønkrav paa De forenede Automobilfabrikker i København. 14 Mand fik 280 Øre til Fordeling pr. Time, saaledes at ingen faar under 18 Øre. Fra 1. Maj at regne betales 20 Øre pr. Arbejdstime, og Udearbejdspengene forhøjes fra 13 til 18 Øre pr. Time.

3. Strid med Ældste Grundejer W. C. Forsikring for København og Frederiksberg om den trufne Aftale paa Timandsmødet den 9. f. M. m. H. t. Lønvilkaarene for vore der beskæftigede Medlemmer. Firmaet fastholdt at have givet 115 Øre pr. Time fra 9. Maj, men indgik yderligere paa at give 5 Øre fra 1. Juli. Hvad den tilbagevirkende Kraft angik, ordnedes Sagen paa den Maade, at der fra 1. April betales 110 Øre, fra 9. Maj — den tidligere Forhandlings Dato — 115 Øre og fra 1. Juli 120 Øre pr. Time.

Timandsmøde afholdtes endvidere den 4. Juli. Følgende Sager behandledes:

1. Lønkrav hos Skandinavisk Elektricitetsaktieselskab og Strid om, hvorvidt et Stykke Arbejde kan kræves udført af faglærte eller ikke faglærte Arbejdere. 13 Mand fik 208 Øre til Fordeling pr. Time samt en kontant Sum af 20 Kr. pr. Mand. Den anden Sag henvistes til lokal Forhandling mellem Parterne.

2. Krav om Lønforhøjelse hos A/S Skandinavisk Staalremskivefabrik. Sagen udsattes til Direktørens Hjemkomst.

3. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne hos Otto Mønsteds Margarinefabrik i Aarhus. Der gaves 18 Øre pr. Time og Mand med tilbagevirkende Kraft i 2 Uger.

4. Klage fra Holeby Dieselmotorfabrik over, at Maskinarbejderne nægter at gøre Brug af Kontroluret, og Krav fra Arbejderne om Udbetaling af et Akkordafsavnstillæg. Der aftaltes, at den hidtidige Ordning bibeholdtes, d. v. s. 5 Minutters Respittid, plus 3 Minutter yderligere før Middagstidens Begyndelse og Arbejdstidens Slutning. Det andet Spørgsmaal henvistes til fornyet Forhandling mellem Parterne.

5. Lønkrav hos Smith, Mygind & Hüttemeier. Der krævedes et gennemgaaende Timelønstillæg og en garanteret Mindstefortjeneste af 2 Kr. pr. Time. Firmaet tilbød at ansætte Fortjenesten til 160 Øre pr. Time ved Lønakkorder plus Augustreguleringen, og det tilføjes, at det ingenlunde er Meningen, at Folk med sædvanligvis højere Fortjeneste skal holdes paa denne Løn. En Tillidsmandsafskedigelse behandledes samtidig. Man enedes om, at Tillidsmanden genantages, men ikke som beskyttet Tillidsmand i H. t. Overenskomsten, da han ikke opfylder Betingelserne for at blive anerkendt.

6. Strid om Betalingen for et Optællingsarbejde paa Raadvaddams Fabrikker samt Krav om, at et Akkordafsavnstillæg skal gælde ved alt Timelønsarbejde. Man enedes om, at Optællingsarbejde betales med 120 Øre pr. Time incl. Augusttillægget.

Spørgsmaal 2 udgik med den første Diskussion.

Augustreguleringen. Forbundet har for Hovedorganisationernes Nævn herom haft indanket en Sag fra Firmaet Petersen & Wraae, gaaende ud paa Krav om, at Augustreguleringens 8 Øre ogsaa skulde betales til Rejse- og Vejtimer. Firmaet var indgaaet paa at yde Halvdelen af det paastaaede Beløb, der faldt for Tid fra 1. Marts 1919 tilbage til 5. August 1918, men Nævnet var iøvrigt enigt om, at der ikke paa nærværende Tidspunkt kan rejses Krav om Efterbetaling af Dyrtidstillæg i H. t. Augustreguleringen.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi, Randers, og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
5. Maskinhandler M. Mathiesen, Holstebro.
6. Vognfabrikant Christensen, Varde.
7. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.
8. Cyklefabrikant Stoustrup, Fredericia.

Afslutning af Strejken i Vejen. I Fagbladet for April meddelte vi, at vore Kolleger hos Smedemestrene i Vejen strejkede for at opnaa bedre Lønvilkaar. Strejken varede fra 31. Marts til 27. Maj, en efter nuværende Forhold ret langvarig Strejke. Mestrene gik derefter med til flere af de attraaede Forhøjelser. Timelønnen for de 9 interesserede Medlemmer hævedes fra ca. 73 til 115 Øre med tilbagevirkende Kraft til 15. Marts, lig 35 Kr. 10 Øre pr. Mand. Arbejdstiden lægges mellem 6½ Morgen og 5½ Aften, men forkortes som i den øvrige Jærnindustri.

København. Hos Entreprenør Erik Bruun udbrød omkring den 25. Juni en Strejke, som vedvarer endnu. Den omfatter 4 Mand.

Svendborg. Hos Gas- og Vandmestrene i Svendborg har 3 Mand for at opnaa deres Fordringer tilfredsstillende mødekommet strejket fra 22. Marts til 9. April.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen,
Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst,
Formand.

Tyskland som Industristat.

Af Even Marstrand.

(Efter »Nationaløkonomisk Tidsskrift«, 57. Bind.)

Fortsat.

Endnu mere specifik tysk er Farveindustrien, der for største Delen er nær sammenknyttet med andre Grene af den kemiske Storindustri. Skønt ogsaa denne Industri tildels oprindelig hviler paa engelske Opfindelser, er det dog Tyskerne Hofmann og Beyer, der især har Æren for at have udviklet Fremstillingen af Farvestoffer af Tjære. Den mest bekendte af de Fabrikker, hvor Tilvirkningen af Tjærefarver foregaar, er vel nok Badische Anilin- und Sodafabrik i Ludwigshafen, men desuden var der før Krigen fire andre Kæmpebedrifter, der sammen med den førstnævnte tilfredsstillede vistnok 9/10 af Forbruget i Tyskland og største Delen af Verdensforbruget. To af disse, Friedrich Beyer i Elberfeld-Leverkusen og Aktiengesellschaft für Anilinfabrikation (Agfa) i Berlin dannede sammen med Badische Anilin- und Sodafabrik en Koncern, medens de to andre, Farbwerke i Höchst og Leopold Casella & Co. i Frankfurt a. M., ligeledes havde sluttet sig sammen.

Ser man blot paa Arbejdertallet, synes Tysklands kemiske Industri og dens vigtigste Gren, Farveindustrien, før Krigen at have staaet meget tilbage i Betydning for Jærnindustrien. Men ser man paa Produkternes Værdi, er Afstanden ikke saa stor. Produkterne i den samlede kemiske Industri angaves i 1908 til en Værdi af 1¼ Milliard Mk., medens samtidig Valseværkernes Produkter var 1,4 Milliard Mk. værd. Alene Farveindustriens Produkter, som i 1874 havde været anslaaet til en Værdi af 24 Mill. Mk., i 1900 til 120 Mill. Mk., var i 1908 215 Mill. Mk. værd, i 1912 250 Mill. Mk. Og der var her Tale om en Eksportindustri som ingen anden i Tyskland. Dette Land skal have dækket 4/5 af hele Verdens Behov for kunstige Farvestoffer før Krigen. Siden 1880 har Udførselen af Farveindustriens Produkter stillet sig som følger:*)

	Mængde Tons	Værdi 1000 Mk.
1880	8,294	53 537
1885	10,643	47,782
1890	19,014	58,162
1895	31,852	81,540
1900	46,858	109,172
1905	76,495	165,795
1910	84,110	193,840
1912	93,671	209,166

I dette Tidsrum af noget over 30 Aar er Mængden af de udførte Produkter vokset til mere end det 11-dobbelte, Værdien til omtrent det 4-dobbelte. Det maa endnu nævnes, at der i denne Periode bestandig har været nogen Indførsel af Farvestoffer. I 1882 kulmine-

*) De i Tabellen indeholdte Oplysninger, saavel som en Del af de øvrige Meddelelser om den tyske Farveindustri, er taget fra Fritz Redlich: Die volkwirtschaftliche Bedeutung der Teerfarbenindustrie. (Staats- und sozialwissenschaftliche Forschungen herausgeg. von Schmoller und Sering. Hft. 180). 1914.

rede den med 9½ Mill. Mk. I Aarene 1910—12 var den omtrent 6½ Mill. Mk. aarlig.

Naturligvis er der ogsaa i mange andre Industrier i Tyskland gjort et dygtigt Arbejde, saa at Tyskland ikke blot har kunnet forsyne sig selv, men ogsaa har kunnet gøre Erobringer paa Verdensmarkedet. Men det vilde være for vidtløftigt i denne Artikel at komme ind derpaa. Og de allerede nævnte Industrier er dog nok dem, som er de mest ejendommelige for Tysklands nyere industrielle Udvikling. Jeg skal blot tilslut give en Oversigt over Fremgangen i Bedrifter og beskæftigede i alle de forskellige Industrigrupper, som den tyske Gewerbezählung omfatter. (Se Tabellen nedenfor).

Oversigt over den tyske Industris Udvikling 1882—1907.

Industrigrupper	Bedrifter		Beskæftigede Personer					
			Absolute Tal		pr. 100.000 Indb.			
	1882	1907	1882	1907	1882	1907		
Sten- og Jordindustri	59.772	52.435	349.196	770.563	722	1.249		
Metalforarbejdning	177.347	166.663	459 713	937.020	1.016	1.518		
Tilvirkving af Maskiner, Apparater m. m.	94.807	108.467	356.089	1.120.282	787	1.815		
Kemisk Industri	10.438	11 133	71.777	172.441	159	280		
Tilvirkning af Lysstoffer, Fedt, Olie	10 314	7.273	42 705	98.010	94	151		
Tekstilindustri	406.574	161.218	910.089	1.088.280	2.013	1.763		
Papirindustri	16.665	21.234	100.156	230.925	222	374		
Læderindustri	49.642	54.043	121.532	206.973	260	335		
Træindustri	284.502	241.375	469.695	771.059	1.039	1.249		
Tilvirkning af Nærings- og Nydelsesmidler	288.771	359.924	743.881	1.239.945	1.645	2.009		
Beklædnings- og Rengøringsindustri	949.704	870.935	1.259.791	1.558.848	2.786	2 526		
Byggeindustri	184.698	232.654	533.511	1.563.594	1.180	2.533		
Grafisk Industri	10.395	20.152	70.006	208.852	155	338		
Kunstnerisk Industri	8.669	12.605	15.388	30.178	34	49		
Tilsammen...	2.552.298	2.320.111	5.503.529	9.991.970	12.112	16.189		

Som det fremgaar af Tabellen, har der været nogen Tilbagegang i Bedrifternes Antal, hvad der er et Tegn paa den Koncentration i Industrien, der er karakteristisk for vor Tid. Men i Antallet af beskæftigede har der været en betydelig Fremgang, fra ca. 5½ Million Personer i 1882 til lige ved 10 Millioner Personer i 1907, med andre Ord en Fremgang paa 81½ pCt. Denne Udvikling er langt stærkere end den samtidige Udvikling i Befolkningens Størrelse, saa at et stedse større Procentantal af Befolkningen har fundet Beskæftigelse i Industrien. I 1882 var det omtrent 121 af 1000 Tyskere, der beskæftigedes i Industrien, men 1907 162. Gaar man de enkelte Industrigrupper igennem, vil man snart finde Tilbagegang i Bedrifternes Antal, særlig udpræget for Tekstilindustriens Vedkommende, snart nogen Fremgang. I Personalet er der derimod Fremgang i alle Grupper. Og af de relative Tal fremgaar det, at hver enkelt Gruppe med Hensyn til Antallet af beskæftigede ogsaa er kommet til at spille en større Rolle, alene med Undtagelse af Tekstilindustrien, der i 1882 beskæftigede over 2000 af hver 100.000 Indbyggere i Riget, men 1907 kun omtrent 1760, og Beklædnings- og Rengøringsindustrien, hvor Tallene var henholdsvis 2786 og 2526. Det maa bemærkes, at der i denne Oversigt over Tysklands Industrier mangler Raajærnsproduktion, Staalproduktion og Valseværker, der regnes ind under Bjergværksdriften. Selv om den nævnte Oversigt kunde trænge til at suppleres paa forskellige Maader, maa den dog her være tilstrækkelig til at vise, at Tyskland før Krigen med større og større Ret kunde kaldes en Industristat.

(Fortsættes).

Faneindvielse.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbunds Afdeling i Nørre Aaby.

Den 5. Juli afholdt vor Afdeling i Nørre Aaby en vellykket Festlighed i Anledning af, at Afdelingen havde anskaffet sig en Fane, som ved denne Lejlighed skulde indvies.

Afdelingens Medlemmer med Damer samledes ved 7-Tiden om det festligt dækkede Bord. Formanden, Johs. P. Johansen bød Velkommen, og Forbundets Formand, Viktor Hansen takkede for Indbydelsen for sig og Medlem af Hovedbestyrelsen Aage Sørensen.

Formanden for Forbundet talte derefter for Afdelingen og den ny Fane og fremhævede det Offer, som en lille Afdeling paa 6 Medlemmer havde bragt ved at skaffe Midler til en saa smuk Fane som den, Afdelingen havde anskaffet, som et Bevis for Medlemmernes stærke Sammenhold og ønskede, at de i mange Aar maatte samles enige og stærke under denne Fane.

Festen blev holdt sammen med Malernes Fagforening i Nørre Aaby, der havde anskaffet sig et Banner, som ogsaa blev indviet ved denne Fest. Da Formanden for Malernes Fagforening i København, Hr. Alfred Larsen, havde indviet deres Banner, talte Redaktøren af »Middelfart Social-Demokrat«, Hr. Borgmester Ehlert Nielsen, for begge Foreninger og udtalte Ønsket om et godt Samarbejde under de ny Samlingsmærker, som de to Fagforeninger havde anskaffet sig.

Derefter var der Bal, og da Festen sluttede ved 1-Tiden, var man enig om at have tilbragt en god og fornøjelig Dag i Samvær med hinanden.

Fagmøde i Slagelse.

I Forbindelse med det midtsjællandske Arbejderstævne, som afholdtes Søndag den 29. Juni i Slagelse, blev der afholdt et Fagmøde af Maskinarbejdere fra forskellige af de midtsjællandske Byer, og hertil havde man indbudt Forbundets Formand, J. A. Hansen, som imidlertid var forhindret i at komme. I hans Sted var Medlem af Hovedbestyrelsen, Vilh. Christensen, kommet til Stede. Formanden for Slagelse Afdeling, N. Nielsen, aabnede Mødet og bød saavel de Kolleger, som var kommet til Stede fra de forskellige Byer, som Hovedbestyrelsens Repræsentant Velkommen, hvorefter Vilh. Christensen i et udførligt Foredrag gjorde Rede for den foreliggende Situation, samt gjorde udførlig Rede for hele vor Lønpolitik siden Overenskomstens Indgaaelse og Resultaterne heraf, og paalagde Medlemmerne stadig at gaa den overenskomstmæssige Vej, naar de ønsker deres Krav fremsat overfor Arbejdsgiverne. Efter Foredraget førtes en lang Diskussion, hvori deltog forskellige Kolleger og Indlederen. Formanden for Slagelse Afdeling sluttede det vellykkede Møde med et Leve for D. S. & M. F., hvorefter Mødets Deltagere med Afdelingernes Faner i Spidsen deltog i Arbejderpartiets Procession gennem Byen til Festpladsen, hvor der blev holdt Taler saavel om den politiske som den faglige Situation.

V. I. C.

Arbejder-Sommerstævner.

Den 29. Juni og den 6. Juli er der afholdt Arbejder-Sommerstævner i henholdsvis Slagelse og Holbæk. Førstnævnte Sted afholdtes Fagmøder af Smede saavel som af Formere. Repræsentanter fra de paagældende Forbund var til Stede, og en Del Kolleger fra de omliggende Byer havde givet Møde. Vejret var ikke det bedste, men desuagtet fandt en mægtig Procession Sted.

I Holbæk afholdtes kun Fagmøde for Formerne. Det var ikke lykkedes at faa nogen til at deltage fra de omliggende Byer. Aarsagen hertil var dels Holbæks noget afsides Beliggenhed, men mest selvfølgelig, at der Søndagen før havde været Stævne i Slagelse. Her havde man bedre Held med Vejret, og interessant var det begge Steder at se i hvor stort Omfang nu om Dage Landarbejderorganisationerne med deres Faner deltager i disse Stævner.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Specialarbejder-Forbundet.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbog er anmeldt som tabt og gøres herved ugyldig:

Nr. 47315 Carlo Nielsen.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 5690	E. Jørgensen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 24517	Axel Johansen	(— — 5)
- 29201	K. A. Larsen	(Rødby Havn)
- 27942	J. Rencke	(Næstved)
- 26815	E. G. Christensen	(Lyngby)

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 23833	P. L. Christiansen.
- 22532	K. V. Jansen.
- 28154	A. Larsen.
- 8361	C. C. Nielsen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 13722	Malmqvist,	Charles	13.10.06
- 5357	Meyer,	Osvald	25. 3.11

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 24007	Andresen,	Hans	21. 7.17
- 11039	Bandsholm,	Asker	21. 9.18
- 18409	Christensen,	Paul Vilh.	28. 8.15
- 23833	Christiansen,	P. L.	7.12.18
- 5393	Einiche,	Fr. Vilh. Hugo	17. 6.16
- 23814	Eriksen,	Peter Anton	30. 9.16
- 4968	Frederiksen,	Frederik Niels	12.10.18
- 9614	Hansen,	Christian Carl Ludvig	21.10.16
- 22532	Jansen,	Carl Vilhelm	1. 2.19
- 13348	Jacobsen,	Otto	26. 8.16
- 22333	Johansen,	Marius Marinus	8. 2.19
- 9066	Klingenberg,	Anders	5. 6.15
- 28154	Larsen,	A.	8. 2.19
- 24777	—	Carl Chr. Vilh.	14. 7.17
- 4074	Nielsen,	Andreas	30. 6.17
- 8361	—	C. C.	28.12.18
- 23124	—	Carl Chr.	21.10.16
- 17361	—	Einar Valdemar	9. 6.17
- 10745	—	Ingolf Jorchim	29. 1.16
- 12122	—	Jens Chr. M.	30. 9.16
- 17761	—	Niels	9.12.16
- 1397	—	Thorvald V. M.	1.12.17
- 2039	Olsen,	Peter Johannes	7. 7.17
- 21079	Petersen,	Bernhard	7.10.16
- 5878	—	Johan Jacob	21. 8.15
- 6250	—	Regnar E. H.	17. 7.15
- 21295	Richardt,	Anton Sofus	27.12.13
- 8250	Villadsen,	Willads Peter	27.11.15
- 1714	Witt,	Helmuth Harly Henry	14. 4.17

Overskud henligger paa Kontoret hos Smith, Mygind & Hüttemeier til:

Carl Petersen,	Arbejds-Nr.	308,	Kr. 4,80
K. P. L. Hansen,	—	320,	- 8,86
H. Andersen,	—	334,	- 9,92

Breve. Hos Kassereren i Nakskov henligger 2 Breve til Maskinarbejder Otto Leht.

Paa Anvisningskontoret i København henligger følgende Post:

Et Brev til Maskinarbejder Robert Jørgensen.

Et Brev til Maskinarbejder Aron Jensen, afsendt af »Aften Fotografen«.

Et Brev til Alfred Hansen, Medlem Nr. 27808.

Et Brevkort til Nilson & Olson, afsendt fra Amsterdam.

Kontortiden for Roskilde Afdeling er fremtidig fra Kl. 5½—6½ Eftermiddag og for Kallundborg Afdeling fremtidig fra Kl. 5—6 Eftermiddag.

Odense Afdeling. Anmeldelse om Arbejdsløshed kan kun ske mellem Kl. 10—11 Formiddag, herfra undtages dog Bortrejse. Kontoret er iøvrigt aabent for Indbetaling af Kontingent og andre Sager vedrørende Afdelingen fra Kl. 12—1½ og fra Kl. 5½—7.

Endvidere er Kontoret aabent den første Søndag i hver Maaned fra Kl. 10—12 for Indbetaling af Kontingent og Opgørelse med Klubkassererne.

Varde Afdeling har Udbetaling for Rejsende fra Kl. 5½ til 6½ og har faaet Telefon Nr. 161.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 3 og 4, 15. Aargang.

Anmeldelsespligten for arbejdssøgende Medlemmer.

Fra vore Provinsafdelinger, sidste Gang Silkeborg, anmodes vi stadig om at gøre opmærksom paa Bestemmelserne i Reglerne om Arbejdsanvisning, hvorefter intet Medlem maa søge eller tage Arbejde uden først at have henvendt sig paa Afdelingens Kontor. Overtrædelser heraf vil medføre Indskrænkning i Medlemsrettighederne.

Vi gør opmærksom paa, at denne Pligt i Henhold til de nævnte Reglers § 2 paahviler ethvert arbejdssøgende Medlem, og vi opfordrer derfor Medlemmerne til i egen Interesse at holde sig Bestemmelserne efterrettelige.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for Maj 1919 over Tillidsmænd.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Formænd:

Aarhus: Otto Lindberg, Lars Krusesgade 10.
Lyngby: Johs. Foged, Boulevarden 1.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Ribe: Smed Vilhelm Kittelmann, Fiskergade.

Kasserere:

Hobro: Smed C. Henriksen, Vester Bakker. Kontortid Kl. 6½—7½.
Ribe: Smed Frederik Kittelmann, Sviegade. Udbetaling Hverdage fra Kl. 1—2 og 8—9, Søn- og Helligdage fra Kl. 2—3.

Vore Telefoner.

Formere.

Hovedkontoret	Byen 2125

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor	5121 og 8221
Anvisningskontor	12651
Københavns Afdeling 1	3824
— — 2, 3, 4, 5, 6, 8 og 9	Byen 7828
Aalborg	1192
Aarhus	4123
Esbjerg	1144
Frederikshavn	586
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen	470
Holeby	78
Horsens	1323
Middelfart	251
Nyborg	408
Odense	1863
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116
Varde	161
Vejle	1116

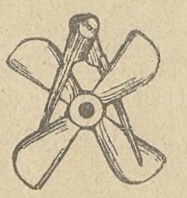

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 10 AUGUST 1919 5. Aarg.

Dyrtiden og „Uroen".

Nogle almindelige Betragtninger og Oplysninger.

Den 31. Juli udsendte Det statistiske Departement sin sidste Undersøgelse af Dyrtidsforholdene, og Resultatet var en større Stigning end nogensinde tidligere, nemlig en Stigning af noget over 400 Kr. paa det bekendte Normalbudget paa 2000 Kr. før Krigen. Normalbudgettet paa 2000 Kr. regnes nu nemlig at være steget til 4221 Kr. paa Basis af de i Juli gældende Priser. Det er af Interesse at lægge Mærke til, at Stigningen Aar for Aar er stærkere i det Halvaar, der ligger mellem Januar og August, end i det Halvaar, der ligger mellem August og Januar. Antagelig er det her Høsten, der gør sig gældende, det vil sige, at naar Foraaret kommer, og Høsten er delvis opbrugt, indtræder der en Vareknaphed, som bevirker den stærkere Prisstigning.

Men den sidst markerede Prisstigning, der saaledes er den største, vi endnu har set under Krigen, har jo desforuden sin særlige Aarsag i Ophævelsen af Maksimalpriserne paa visse Varer, og i det hele taget Forsøgene paa at likvidere Dyrtidsforanstaltningerne, for efterhaanden at komme ind i normale Tilstande.

Overfor disse Realiteter har vore Fagorganisationer i forstærket Grad maattet rette sine Bestræbelser i 2 forskellige Retninger, nemlig Forsøg paa nye gennemgaaende Lønforbedringer, samt Forsøg paa at øve Pres paa Regeringsmagten for at faa den til at fortsætte med Foranstaltninger imod de i mange Tilfælde ganske urimelige Stigninger af Varepriserne. Det nytter i denne Forbindelse ikke at slaa sig til Taals med den velkendte Skælden ud paa „Kapitalisterne", det klarer ikke Sagen, naar man staar overfor at skulle give 4 Kroner for en Snes Høstsild, som man i tidligere Tid kunde købe for 50 Øre à 1 Kr. Det drejer sig her om Folk, der staar Arbejderklassen meget nær, som gør sig de største Anstrengelser for at fordyre Varerne det mest mulige til Fordel for sig selv, og det samme kan man konstatere overfor Landbruget, hvor store og smaa i skøn Forening har løbet Storm imod Regeringens regulerende Foranstaltninger for dog endelig at kunne faa Lov til at jobbe Priserne paa Landbrugsprodukterne i Vejret og for ret af Hjertens Lyst at kunne deltage i Dansen omkring Guldkalven.

Vi tror imidlertid, at det har gode Veje med at opretholde taalelige Tilstande. Vor demokratiske Regering føler og vil føle det som en Livsbetingelse for sig stadig at holde de regulerende Foranstaltninger vedlige, og den vil have saa meget lettere derved, som Livsfornødenhedernes Mængde er tilstede i stigende Omfang, samtidig med at det overalt tegner til en rig Høst. Paa Basis heraf vil det vel ogsaa herefter lykkes at regulere de industrielle Forhold, hvor Krigsforholdene har sat dem ud af Lave.

Men, vil man vel her uvilkaarlig spørge, hvorledes gaar det saa med Udsigten til at kunne skaffe gennemgaaende Forhøjelser paa Lønnen som Dækning for den faktisk forværrede Dyrtid? Ogsaa her anser vi Udsigterne for at være ret lyse. Allerede før Fremkomsten

af Meddelelsen fra Det statistiske Departement var der ført Konference mellem Hovedorganisationerne om det, som maatte komme, og der er Mandag den 11. og Fredag den 15. August ført Forhandlinger mellem Hovedorganisationernes Forretningsudvalg, ved hvilke der er ført indgaaende Debatter, udvekslet Anskuelser og skriftlige Forslag om Spørgsmaalet. Arbejdsgiverforeningen vil i Dagene omkring den 19. og 20. August holde Hovedbestyrelsesmøde og Delegeretmøde for at tage Stilling, hvorefter Forholdene antagelig vil afklare sig. Den almindelige Mening i ledende Arbejdsgiverkredse synes foreløbig at være den, at man ikke kan gaa til en Augustregulering efter samme Skabelon som for et Aar siden. Paa den anden Side erklærer man sig indforstaaet med, at der maa gøres noget. Kursen synes at skulle blive den, at der forhandles mellem enkelte Organisationer og Grupper af Organisationer under Hovedorganisationernes eventuelle Medvirkning. Hovedsagen er naturligvis, at der tages fat, og at dette sker med den fornødne Fart, og herom synes der at være Enighed.

Man vil saaledes kunne vente, at der inden ret længe sker noget i Retning af Regulering, men der er naturligvis nogen Forskel paa Forholdene i de Fag, hvor Organisationerne slutter paa Tid og saa ligger stille for Resten, og saa der, hvor man, som Tilfældet er i Jærn- og Metalindustrien, fører en fortsat og kraftig Lønbevægelse, saaledes som Forholdet navnlig er for Tiden. Der er naturligvis ogsaa Forskel paa, om de gældende Overenskomster er sluttede for et halvt Aar siden eller lige i den allersenest Tid, og der er naturligvis endelig ogsaa de forskellige Industriers større eller mindre Bæreevne, kort og godt, der er en Uendelighed af Spørgsmaal, der trænger sig paa i det Øjeblik, der skal træffes en Afgørelse i den ene eller den anden Retning, men det er en Selvfølge, at naar begge Parter vil en Vej ud, saa overvindes ogsaa alle disse Vanskeligheder.

Under disse Forhandlinger og Overvejelser er der et Spørgsmaal, som Arbejdsgiverne bestandig drager frem, og det er den saakaldte „Uro" paa Arbejdsmarkedet. Man spørger: Hvad kan Organisationerne og deres Bestyrelser byde os til Gengæld for Forhøjelser i Retning af Ro i Arbejdsforholdene. Svarene herpaa maa naturligvis som oftest blive vage. Organisationerne er jo nemlig ikke Skyld i al den Uro, som hersker, det er derimod Verdenskrigens Eftervirkninger, som naturligvis søges udnyttede af saadanne urostiftende, ansvarsløse Elementer, som er til Stede i ethvert Samfund og i enhver større Kreds af Samfundets Medlemmer. Hertil bidrager en korrumperet Skillingspresse i Storbyerne det mest mulige.

Lige overfor alt dette kan vore Fagorganisationer kun henvise til deres Love og Vedtægter, til de trufne Aftaler og til at Organisationerne overalt betragter det som en Livsbetingelse for dem at opretholde ordnede Tilstande indenfor deres specielle Omraade. I samme Øjeblik, hvor dette gives op, vil Organisationerne gaa deres Opløsning i Møde, og man vil da staa overfor det Billede, som vi tydeligt har for Øje i de af Krigen hærgede Lande: En Overgang er det alles Krig mod alle med Mord og Angreb paa Ejendomsretten, og hvad der ellers hører til saadan en rigtig Spartakistrevolution, for saa, naar Befolkningen er tilstrækkelig træt, at finde sig i, at de herskende Klasser „frelser Samfundet" og atter tager Styret som i fordums Dage, men saadanne Katastrofer er det en Livsbetingelse for Arbejdernes Organisationer at undgaa. Anarki er at spille Hasard med sine Interesser, og ved Hasardspil frembringes der som bekendt ingen Værdier, der flyttes kun Værdier fra den ene Part til den anden, og Spillere, der taber, har, navnlig hvor han taber alt, ikke nogen misundelsesværdig Stilling.

— Vi har jo nylig staaet overfor det eventuelle Udbrud af Lock-out i Jærn- og Metalindustrien, og adskillige gaar vel rundt og spørger: Hvad bliver det nu til med den Lock-out? Mange har vel ønsket, at den maatte komme, nogle fordi de ønskede at se, hvor galt det kunde gaa, andre fordi de haabede ved Hjælp af en truende Katastrofe at kunne bringe den sejglivede Konflikt paa Københavns Flydedok til en Afslutning, men det store Flertal ønsker naturligvis aldrig og kan, naar de vil bruge Fornuften, aldrig ønske, at en stor social Krig kommer til Udbrud, thi det eneste, som man paa Forhaand ved om en saadan, er, at der gaar store Værdier til Grunde, som det ikke er muligt at genoprette.

Arbejdsgiverne synes en Overgang at være fast besluttede paa at vise deres Magt og Vælde ved en omfattende Arbejdsstandsning, saa omfattende, at det maatte forekomme som en Meningsløshed overfor de 165 strejkende Maskinarbejdere, men indrømmes skal det uden Omsvøb, at denne meningsløse Konflikt nok kunde friste dem til en Magtanvendelse, selv om dette fik Karakteren af at skyde Spurve med Kanoner.

Under alt dette har imidlertid Regeringen lagt sin Villie for Dagen i Retning af ingen Storkonflikt

i Øjeblikket, og dermed er Parterne henviste til at slide Situationen som de bedst kan, hvad der vistnok ogsaa naar alt kommer til alt, er det bedste baade for Samfundet og for Jærn- og Metalindustrien, netop fordi der som alt bemærket derved gaar saa lidt som muligt i Stykker.

Men de københavnske Syndikalister sammen med den Klike, der i aarevis har søgt at bruge Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening til at drive en Kile ind i Arbejderbevægelsen, har for en Tid rigtig følt sig som Fisken i Vandet, deres dertil indrettede Presse og Agitatorer har rigtig boltret sig og spillet Konge for een Dag, nu skulde det store og stærke Smedeforbund ødelægges og splittes som Aoner for Vinden. D'Herrer vil snart erfare, at „det bødes der for i mange Aar, som kun var en stakket Glæde".

Dansk Formerforbund 30 Aar.

Den 1. August 1919 var det 30 Aar siden Dansk Formerforbund stiftedes. Ca. 30 Repræsentanter fra 3 Byer, hvor der fandtes Fagforeninger, stiftede Forbundet. Det var den Gang. De fleste af de nulevende husker ikke den Tid, men det var ønskeligt om de havde kendt den. Den Tro paa Sagen, den Taalmodighed, den Udholdenhed disse var i Besiddelse af, og de Ofre, de under Datidens Forhold bragte, burde den nulevende Ungdom kende. Mange af dem vilde da sikkert se med andre Øjne paa det Arbejde, der i denne Tid, der omtrent omfattes af en Menneskealder, blev lagt.

Her er ikke Pladsen til at notere det opnaaede. Derom tales der i det Festskrift, som Forbundet udgav til sit 25 Aars Jubilæum, den Dag Verdenskrigen udbrød. De 5 Rædselsaar, der kom efter, og som det lille Danmark, næsten som intet andet Land, har været forskaanet for, har vel bragt Forbundets Medlemmer svære Tider, men der blev bødet derpaa saa godt som der formaaedes, baade med Understøttelse og med Lønforbedring.

En Tak da til Medlemmerne for den svundne Tid. Til dem, der var med fra først, til dem, der kom med senere, og til dem, der kom senest til.

Det vi opnaaede, fremkom kun gennem Sammenhold. Hold ogsaa sammen i de kommende Tider. Af disse bliver de første næppe gode, men netop derfor bør vi huske, at Stenen kun flyttes, naar der løftes i Flok.

Arnold Nielsen.

„Sommerferie" og Strejkeraseri.

Paa Smedeforbundets Repræsentantskabsmøde den 5. Juli overvejede man en Henstilling fra Jærn- og Metalindustriens Arbejdsgiversammenslutning om i Tidsrummet 15. Juli—15. August at indskrænke Antallet af Mæglings- og Forhandlingsmøder til det mindst mulige, dels af Hensyn til Vanskelighederne ved overhovedet at arrangere Møder og Rejser i Ferietiden, dels for at kunne give Funktionærerne en tiltrængt Sommerferie. Sagen mødte ogsaa almindelig Velvillie fra Repræsentantskabsmødets Side og i det hele taget fra Forbundsafdelingerne.

Til Trods for den saaledes tilstedeværende gode Villie til lige som at holde en lille Rast har Forholdene dog været stærkere end denne Villie. Ingensinde har Kravet om Mægling været stærkere end netop i dette Tidsrum, hvor der i alt paa Opfordring er ekspederet ca. 70 Mæglingssager for Smede og Maskinarbejdere, hvoraf adskillige omfatter en hel Række Virksomheder. Til Sammenligning var Antallet af Mæglinger i Tidsrummet 15. Juni—15. Juli 39, og som det heraf vil ses, er Mødernes Antal i »Ferien« gaaet op til noget nær det dobbelte. I Formerforbundet er Forholdet ganske det samme, og saa vidt vides gælder det ogsaa for de øvrige til Centralorganisationen hørende Forbund. Ikke desto mindre véd vi, at adskillige af vore Afdelinger har gjort alt, hvad de kunde for at holde Sagerne lidt hen, hvor det var muligt, og dem takker vi for deres Støtte, men der skal ingenlunde lyde nogen Bebrejdelse til dem, som har set sig nødsaget til at kræve Møder. Vi erkender, at det maa være Centraladministrationens Sag at besørge Sagerne paa en forsvarlig Maade og under alt fornødent Hensyn, og dette er ogsaa sket.

Hvad der imidlertid naturligvis har vanskeliggjort Forholdene i høj Grad, er det stadig betydelige Antal ulovlige Strejker i København og enkelte Steder i Provinsen.

Maskinarbejderstrejken paa Københavns Flydedok, der udbrød den 20. Maj, med alt hvad der er fulgt i dens Kølvand, har naturligvis i ganske særlig Grad lagt Beslag paa Kræfterne med et Utal af Møder indenfor vor egen Lejr, ved Møder i Retten, ved Afgivelse af skriftlige Indlæg i Retssagerne og meget andet. Denne Konflikt giver ved sit Forløb en udmærket Illustration til den syndikalistiske Taktik. I tre Maaneder, hvor der i nogenlunde Fred og Ro besørges 150 à 200 Sager, næsten alle om Lønkrav, med en for Parterne mere eller mindre tilfredsstillende Løsning, saa bringer en saadan enkelt Konflikt Masser af ørkesløst Arbejde, Ruin over en Masse Mennesker, Tab over hele Linien, Ophidselse af de onde Lidenskaber og meget andet af samme Slags. De to Ting viser med Lynets Klarhed, paa den ene Side hvad der er Organisation og Civilisation, paa den anden Side hvad der er Anarki og Lovløshed, som fører direkte i Afgrunden. De 165 Maskinarbejdere beherskedes ved de brutaleste Midler og holdtes under Tvang til at gaa imod Organisationens Love og Ved-

tægter, ikke fordi de ledende Syndikalister kunde være saa dumme at tro paa, at man ad denne Vej kunde skabe større Fordele for Arbejderne end de, der opnaas ved det organisationsmæssige Arbejde, men simpelthen fordi man troede nu at have fundet den rette Anledning til at komme Smedeforbundet til Livs og til muligvis at faa fremskyndet den Revolution, som en hel Del baade Syndikalister og ellers fornuftigt tænkende Mennesker gaar rundt og tror paa. Det vil sige, man venter sig vist saadan en lille fiks Revolution, hvor man dog helst ønsker at være Tilskuer, medens det gamle Samfund bliver slagtet. De har maaske nok en Aneise om, at det kan være farligt, lige saa vel som det var farligt for en Del at være Tilskuere ved Grønttorvskrigen sidste Efteraar, men alligevel gaar man rundt med en saadan lille Revolution i Hovedet, og dette bidrager ikke mindst til, at et Eksperiment, som det med Maskinarbejderne paa Københavns Flydedok, kan lade sig gøre, og at en saadan Konflikt kan holdes gaaende i 3 Maaneder til Ruin for en hel Del Mennesker og absolut ikke til virkelig reel Gavn for nogen.

Med Revolutionen maa det altsaa foreløbig vente lidt. Hvad Syndikalisterne skulde tjene paa denne Historie var jo den længe forberedte og diskuterede Sprængning af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, og der har vist ikke mindst i Arbejdsgiverkredse været spændt Opmærksomhed i saa Henseende. Man belavede sig naturligvis paa, at man nu skulde til at »forhandle« med en ny Faktor. Hvad der egentlig skal forhandles om, er ikke godt at vide, naar Syndikalisterne overhovedet ikke vil have Overenskomster, men vi skal ikke granske nærmere i dette Mysterium. Tiden vil løse alle Gaader, ogsaa denne.

Men pludselig den 9. August udløstes Spændingen ved, at det københavnske Wühlerorgan grisede sin ene halve Side til med Love for det nye »Københavns Metalarbejderforbund af 1919«. Saadan hedder nemlig den Skifting, som var kommet til Verden paa et Møde Aftenen forud, og det udmærkede Organ proklamerer: »Samtlige Medlemmer, ialt godt 2000«. De offentliggjorte Love strutter af den naive Brutalitet, som er denne Bevægelse egen, og som i Form af »Love« for en Organisation nok skal virke dræbende, hvis ikke andet var i Stand til at bringe en hurtig Ødelæggelse over dette Forsøg paa at danne Splittelsesorganisation.

At gaa i Detailler vilde være Synd, det vilde være at vise dette Forsøg for megen Opmærksomhed, men vi kan ikke undlade at dvæle ved de fuldkomne halsløse Forsøg paa ved Hjælp af ulovlige Arbejdsstandsninger at skabe det størst mulige Anarki. Som man andet Steds i Bladet vil se, lader det til, at Arbejdsgiverne paa Regeringens Foranledning vil lade de ulovlige Arbejdsstandsninger slide sig selv op. Om denne Fremgangsmaade i Længden er holdbar, er jo en Ting for sig, men det er i alt Fald givet, at Organisationerne er afskaaret fra at kunne støtte Arbejdsstandsninger, som etableres imod deres Love og specielt baseret paa Angreb paa de samme Organisationer. At man samtidig fingerer en »Kamp for bedre Vilkaar« forandrer ikke Sagen, og det er da heller ikke sjældent en Kendsgerning, at de ulovlige Strejker iværksættes der, hvor man har den højeste Løn, men altsaa, disse Strejker er noget for sig, og Organisationerne maa med eller imod deres Villie tage Afstand for at værne om den legitime Arbejderbevægelse og dens lovlige Organer.

Vi tror heller ikke paa Muligheden af at skabe Opløsning i Arbejdernes Organisationer i nogen større Udstrækning, den sunde Fornuft vil sejre til Trods for de høje Agitationsraab. Hvem tror mere paa, at det er de københavnske Byggefag, som gennemførte 8 Timersdagen? Er det maaske ogsaa dem, der har gennemført 6 Timersdagen for Englands og Tysklands Kulminearbejdere, og er det maaske de københavnske Byggefag, der har gennemført 8 Timersdagen i store Dele af den tyske Værftsindustri og paa en Række Maskinfabrikker? Eller vil det ikke, hvad vi tror, være let at faa alle Arbejdere gjort klar over, at det er en organisationsmæssig maalbevidst Kamp for Arbejdsdagens Forkortelse, der har medført Resultatet, og det bliver ikke en Gang Syndikalisterne, der faar Æren, naar vi rimeligvis til Oktober gennemfører 8 Timersdagen i Jærn- og Metalindustrien.

Hvad de københavnske Byggefag imidlertid har gjort er, at de ved Indsamlinger har støttet Maskinarbejderne paa Flydedokken. Hvis det var en ren menneskekærlig Gerning, kunde man kun takke dem, men saaledes er det jo ikke. Lige saa sikkert, som at Byggefagene ved deres Indsamling her til Fordel for de ulovlige Strejker i vort Fag har plejet strategiske Formaal, lige saa sikkert var det ikke af Kærlighed til os, at de medvirkede ved at udsprede Løbesedler ved Fabriks- og Værkstedsportene, da vi sidste Vinter foretog vor Urafstemning om den nye Overenskomst.

Vi mindes en Tid, for 22 Aar siden, da vort Fag havde Brug for og fik loyal Støtte fra Byggefagene og mange andre, da vi sled en 4 Maaneders Lock-out en Sommer igennem. Det var i 1897. Men den Gang skete det paa legitim Maade. Det var Forbund, der gav Understøttelse til Forbund, som paa betryggende Maade fordelte alt paa ligelig Vis til de i Kampen interesserede Medlemmer. Det skete paa et Tidspunkt, hvor Arbejdsgiverne forsøgte at dræbe vor endnu ret svage Organisation. Men hvad er det, der nu sker? De københavnske Byggefag har svigtet deres egne Forbund, har separeret sig, arbejder paa egen Haand og støtter de lyssky Bestræbelser for Iværksættelse af en illegitim Arbejderbevægelse, hvis første direkte officielt fastslaaede Formaal er at svække de bestaaende Arbejderorganisationer. Vi tror ikke paa, at de vil faa store Resultater, men naaede de Resultater, kunde det i alt Fald kun blive til Gavn for Arbejdsgiverne.

Flydedoksstrejken er sin Afslutning nær, flere ulovlige Strejker vil efterhaanden slide sig selv op og med logisk Konsekvens bevise, at Arbejderne i alt Fald ikke kan bekæmpe Kapitalen ved at gaa imod deres egne Organisationer, thi den fysiske Lov for en saadan Fremgangsmaade er jo den, at de svækker deres virkelige Vaaben i Kampen, og derved svækker de sig selv.

Reorganisation af de københavnske Afdelingsforhold.

Den 20. Maj d. A. udbrød der Strejke i Maskinafdelingerne paa Københavns Flydedok. Forud havde man efter syndikalistisk Recept holdt Klubmøder i Arbejdstiden, og en Henvendelse fra Formanden for Københavns Afdeling 1 med Anmodning om at give Forbundet Lejlighed til at foretage den voldgiftsretlige Behandling førte kun til, at man vedtog at fortsætte med at standse Arbejdet, og man vedtog en Resolution, som gik ud paa, at vi (det er Organisationen) ikke maatte blande os i Klubbens Anliggender.

Det er nu saa temmelig bekendt, hvad der fulgte paa. Sagen kom meget hurtigt for Hovedorganisationerne, hvor det med Tilslutning af Tillidsmændene vedtoges, at Arbejdet skulde genoptages, og Lønspørgsmaalet tages op til øjeblikkelig Behandling, men d'Herrer Syndikalister vilde det anderledes, man forkastede dette, hvorefter Sagen straks kom for Den faste Voldgiftsret, hvor Maskinarbejderne idømtes en Bod paa 100 Kr. hver.

Og saa fortsattes Historien. Oprindelig var altsaa Afdeling 1 fuldkommen sagesløs, idet dens Formand havde grebet ind paa fuldkommen korrekt Maade, og i Loven om Den faste Voldgiftsret hedder det, at »ingen kan dømmes uden at være delagtig«, men Syndikalisterne sørgede hurtigst muligt for at gøre Københavns Afdeling 1 delagtig. Paa en Generalforsamling, som fuldkommen beherskedes af disse, vedtoges det at godkende og støtte den ulovlige Strejke, og dermed var det ogsaa givet, at Afdelingen vilde komme for Den faste Voldgiftsret. Dette skete kort efter, og Afdelingen idømtes en Bod paa 10 000 Kr. Imidlertid havde Afdelingen forsynet sig med Syndikalisten Halskov som Formand. Han gik med til, at Boden blev betalt, ligesom han anbefalede Arbejdets Genoptagelse, men den syndikalistiske Presse undskyldte ham paa kammeratlig Maade, at det mente han selvfølgelig ikke noget med, og det samme sagde en Del af Kammeraterne paa Flydedokken. Resultatet blev, at man strejkede videre, og den 9. Juli faldt atter en Dom ved Den faste Voldgiftsret, hvorved Afdelingen idømtes en Bod af 40 000 Kr.

Der foranstaltedes nu en Værkstedsafstemning indenfor Afdelingen. Disse Værkstedsafstemninger har egentlig igennem Aarene været ganske gode og i Virkeligheden baaret Afdeling 1 udover mange Vanskeligheder, men nu var der paa Grundlag af Flydedokstrejken, som en Masse Medlemmer ikke rigtig forstod, iværksat en voldsom Agitation, og det lykkedes Syndikalisterne at faa 8 Stemmers Flertal for Strejkens Fortsættelse.

Afdelingen var selvfølgelig ude af Stand til at betale de 40.000 Kr., og dette medførte, at Afdelingen erklæredes konkurs.

Det er med dyb Harme og Ærgrelse, at den gamle, solide Medlemsstab har maattet være Vidne til den Spillen Halløj med vore Interesser uden at kunne forhindre det, men der var ikke andet at gøre for Afdelingsbestyrelsen, som stadig bestod af solide Folk for det overvejende Flertals Vedkommende, end at tage fat paa at redde, hvad reddes kunde, og dette skete selvfølgelig med Støtte fra Hovedbestyrelsen, som nedsatte et Udvalg til at foretage en Reorganisation, samtidig med, at der paa Foranledning af Skifteretten sattes Kolleger til at likvidere den gamle Afdeling. Det blev Hovedkasserer A. Johansen og Afdelingskasserer Niels Jakobsen, der fik med dette at gøre, og samtidig har Niels Jakobsen med Støtte af Ekspedient Chr. Christensen forestaaet Oprettelsen af en Række nye Afdelinger, som vi her kort skal nævne ved Nummer og Navn, samtidig med, at vi angiver Afdelingsformændenes Navne og Adresser.

Med Oprettelse af disse 8 nye Afdelinger er endelig Reorganisationen en fuldbyrdet Kendsgerning, idet der overalt paa de store Fabrikker har været almindelig Tilslutning til disse nye Sektioner, som med det allerførste yderligere vil faa Lejlighed til sammen med de alt bestaaende Afdelinger at oprette en Centralorganisation, det vil sige en Centralafdeling for København. De københavnske Kolleger vil da kunne glæde sig ved, at det, som tænktes til vor Ruin, vil føre til en naturlig Ordning, hvorefter enhver kan faa sine Interesser varetagne af Organisationen og samtidig fritages for de syndikalistiske Generalforsamlingshyl, som nu i længere Tid har gjort alt Organisationsarbejde umuligt og vendt alting om til sin egen Karikatur. Hermed er de absolut nu færdige og forhaabentlig for alle Tider.

Det er ikke noget nyt, at Reorganisation af Organisationsforholdene er en Nødvendighed i de store Byer. Saadant har vi for mange Aar siden været Vidne til i Berlin og andre tyske Storbyer, saadant har vi været Vidne til i Stockholm, og saaledes vil det gaa overalt, at Forandring i Organisationsformen efterhaanden nødvendiggøres med Udviklingen. Vi har kun Grund til at beklage os over den Maade, hvorpaa det skete.

Iøvrigt er der kun det at bemærke, at Afdeling 16, som det vil ses, mangler i Rækkefølgen og tænkes udfyldt af Smede og Maskinarbejderne under Københavns Kommune, kun er det endnu ikke klart, om der her bliver Tale om en Afdeling 16, eller om disse Kolleger straks skal organiseres sammen med den bestaaende Afdeling for Sporvejenes Smede og Maskinarbejdere.

En Del af de Kolleger, som beskæftiges paa Smaaværkstederne, vil antagelig gaa over til de i Forvejen bestaaende københavnske Afdelinger, og den nydannede Splittelsesforening vil meget hurtig blive henvist til at forevise københavnske og andre Kolleger Eksempler paa, hvorledes man ikke skal bære sig ad med at lege Fagforening.

De nyoprettede Afdelinger er følgende:

Afd. 10, *Orlogsværftets Maskinarbejdere.* Formand: C. Borrild, Cumberlandsgade 12, 3.

Afd. 11, *Reparatører ved industrielle Virksomheder.* Formand: S. A. Svendsen, Valhøjsvej 3, St.

Afd. 12, *Skibsværfternes Maskinarbejdere.* Formand: P. Sørensen, Danmarksgade 11, 1.

Afd. 13, *Mekanikere og Instrumentmagere.* Formand: S. Munck, Sigerstedsgade 11, 1.

Afd. 14, *Automobil- og Cyklemekanikere.* Formand: C. T. Carstensen, Turøvej 9, 4.

Afd. 15, *Smede og Maskinarbejdere paa Specialfabrikker.* Formand: Vilh. Christensen, Ryesgade 99, 3.

Afd. 17, *Smede og Maskinarbejdere paa mindre Maskinfabrikker.* Formand: J. Malling, Folkvarsvej 9, 3.

Afd. 18, *Værktøjs- og Værktøjsmaskinfabrikker.* Formand: Philip Frederiksen, P. D. Løws Allé 18, 1.

For Medlemmerne af ovennævnte Afdelinger sker Indbetaling paa Ekspeditionskontoret, Vestersøgade 2, 1, til den gamle Afdeling 1's Kontortider; nemlig Mandag 9—11 Form. og 6—9 Aften, Tirsdag og Onsdag 6—8 Aften, Fredag 9—11 Form. og 6—9 Aften, Lørdag 9—11 Form. og 5—9 Aften. Telefon Central 3824.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Udtraadt af Hovedbestyrelsen. Med Skrivelse af 22. Juli har Hovedbestyrelsesmedlem Jens Hansen, Aarhus, meddelt, at han grundet paa Overtagelse af en Støbemesterplads hos A/S Frichs, Aarhus, udtræder af Hovedbestyrelsen.

Jens Hansen har gennem Aarene vist sig som en i vor Organisation stærkt interesseret Mand. Han var saaledes i en Aarrække Formand for Aarhus Afdeling, og han udfoldede her et stort Stykke Arbejde. I August 1910 valgtes han paa Forbundets Kongres, der netop afholdtes i Aarhus, ind i Hovedbestyrelsen, og Stillingen som Hovedbestyrelsesmedlem har han beklædt indtil nu. Idet der her paa Forbundets Vegne siges Jens Hansen Tak for han Virke i Arbejderpartiets Tjeneste, saavel i som udenfor Formernes Organisation, maa det haabes, at han maa kunne bevare den Anseelse, han hidindtil har nydt mellem sine Kolleger, i sin ny Stilling.

Den indkaldte Suppleant er ikke nogen Begynder i Organisationens Arbejde. I dette har han været interesseret fra sin tidligste Ungdom, har været Repræsentant til flere af Forbundets Kongresser og beklæder for Tiden Stillingen som Formand for Aarhus Afdeling. Jens Andersen, hvilket er hans Navn, er velkendt mellem sine Kolleger her i Landet, og han bydes ved nærværende Velkommen til Arbejdet for sit Fags Interesser.

Observer. Afdelinger og Medlemmer, der maatte kende Opholdsstedet for: Nr. 42041, E. A. Kloth, Nr. 42359, E. H. Bruhn og Nr. 42210, Svend Hansen, bedes meddele derom til Forbundets Formand.

Aarhus. Den 12. Juni er afholdt Mæglingsmøde hos A/S Seest. Der var Uenighed om 2 Akkordpriser, og medens Firmaet henviste til, at det samme Arbejde blev udført paa et andet Støberi der i Byen til samme Pris for det ene Stykkes Vedkommende, hvilken Pris Firmaet ogsaa vilde betale, hævdede Formerne, at Materialet ikke kunde ligestilles. De tilbudte Priser var henholdsvis 4,40 Kr. og 5 Kr., men der opnaaedes ikke Enighed. Forinden Timandsmødet blev afholdt, ordnedes Sagen paa lokal Vis, idet de paagældende Priser fastsattes til at være 4,95 Kr. og 7,25 Kr. De ansatte Timelønninger var ogsaa krævet forhøjet ved Mæglingen, men da Enighed ikke opnaaedes, blev Sagen behandlet ved et Timandsmøde den 12. Juli, hvor Gennemsnittet hævedes med 10 Øre.

Samme Dag afholdtes Mægling hos Danish Machine Company. Der var klaget over en Del sanitære Forhold. Disse indgik Firmaet paa at bringe i Orden snarest muligt og noget af det straks. Hermed sluttedes Sagen, men Afdelingen har senere meddelt, at der maa fornyet Behandling til, idet Firmaet har glemt, hvad det er indgaaet paa. Heller ikke her opnaaedes der Enighed om et Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger, men ved det ovennævnte Timandsmøde forhøjedes de ligeledes med gennemsnitlig 10 Øre.

Den 8. Juli meddelte Sammenslutningen, at 10 hos A/S Boreas beskæftigede Formere havde standset Arbejdet paa Grund af en Lønstrid. Ved Afdelingens Formands Mellemkomst ordnedes Sagen imidlertid. Aarsagen var, at 2 Formere var budt en ganske uantagelig Pris, men Arbejdsstandsningen varede kun een Dag.

Aalborg. Den 31. Juli er afholdt Mægling paa Smith'ske Støberier. 5 Formere arbejdede i ren Timeløn til gennemsnitlig 126 Øre. Dette Gennemsnit forhøjedes med 15 Øre med tilbagevirkende Kraft at regne fra 11. Juli.

Asaa. Paa det derværende Støberi arbejdede 6 Medlemmer à 135 Øre i Timen. Afdelingen har den 2. August meddelt, at denne Timeløn er hævet til 145 Øre.

Bogense. 6 Medlemmer, der arbejdede i ren Timeløn af gennemsnitlig 110 Øre, har 29. Juli meddelt, at dette Gennemsnit er hævet med 20 Øre.

Esbjerg. Den 6. Juli meddelte saavel Sammenslutningen som Esbjerg Afdeling, at 7 Formere hos Jensen & Olsen havde nedlagt Arbejdet. Sagens Undersøgelse viste, at Støbemesteren en Dag havde sendt en Mand hjem en Time før Fyraften, uden at der bevislig manglede Arbejde, og da han den følgende Dag krævede dette betalt som Ventetid, blev han afskediget. Da Tilfældet ikke er enestaaende, og da Tillidsmandens Indgriben ikke kunde bringe en Forstaaelse til Veje, nedlagde Formerne Arbejdet som en Protest. Da Sagen ikke syntes at kunne gaa i Orden, klagede Sammenslutningen til Arbejdsgiverforeningen, der udstedte Boycottingsvarsel for de 7 nævnte Formere, og saa grundig gik man til Værks, at man ogsaa tog ham med, hvorom Sagen drejede sig, hvilket naturligvis var ganske uberettiget, da han var afskediget. Ved et Møde mellem Hovedorganisationerne den 21. Juli vedtog man at genoptage Arbejdet, mod at Firmaet ogsaa skulde genantage den afskedigede Former, og

Mæglingsmøde skulde dernæst afholdes paa Stridsspørgsmaalet. Dette Møde afholdtes den 3. August, og her indgik Firmaet paa at betale 1 Kr. 50 Øre for den omskrevne Ventetid, men Fabrikkens Støbemester hævdede, at den her omskrevne Sag ikke alene var Aarsagen til, at den paagældende Former var afskediget, men at han forsømte for megen Arbejdstid.

Samtidig ordnedes paa Mæglingsmødet et Betalingsspørgsmaal. Naar Bremseklodser formes og støbes paa et bestemt Sted, og Kranske fra Luftbanen ikke kan benyttes, skal hver Klods betales med 5 Øre ekstra, og for saadant alt udført Arbejde indgik Firmaet paa at efterbetale 5 Kr.

Frederikshavn. Herfra er den 1. August meddelt, at 8 Mand i ren Timeløn har faaet denne hævet med 65 Øre tilsammen, og Gennemsnittet for 15 Mand, der arbejder i ren Timeløn, er derefter 154,3 Øre.

Frederiksværk. Hos A/S Anker Heegaard afholdtes den 23. Juli et Mæglingsmøde paa Klage over, at Arbejde, der var vragstøbt paa Grund af Slagger og uden Formernes Skyld, ikke blev betalt. Firmaet indgik paa en Ordning, der siger, at naar Formerne har taget de fornødne Forholdsregler, og Arbejdet alligevel vragstøbes paa Grund af Slagger, skal det betales med fuld Pris.

Helsingør. Paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger afholdtes paa det derværende Skibsværft den 27. Juli et Mæglingsmøde. Enighed opnaaedes ikke, men forinden Sagen naaede frem til Timandsmøde, meddelte Afdelingen, at man havde sluttet Sagen med en Forhøjelse af gennemsnitlig 10 Øre. Gennemsnittet er derefter ca. 98 Øre.

Horsens. Den 1. August har denne Afdeling meddelt om følgende Forhøjelser af de ansatte Timelønninger:

Paasch & Larsen, Petersen: 6 Mand 10 Øre hver. Gennemsnit derefter 100,5 Øre.
Breit & Co. (tidl. Petersen): 5 Mand 10 Øre hver. Gennemsnit derefter 102 Øre.
Møller & Jochumsen: 5 Mand 10 Øre hver. Gennemsnit derefter 100 Øre.
Chr. Nielsen: 3 Mand 10 Øre hver. Gennemsnit derefter 102 Øre.
Jacobsen & Andersen: 3 Mand 10 Øre hver. Gennemsnit derefter 100 Øre.

Augustreguleringen er ikke medregnet heri.

Hørsholm. Paa det derværende Støberi afholdtes den 14. Juli et Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af 3 rene Timelønninger. Da Enighed ikke opnaaedes, behandledes Sagen ved et Timandsmøde den 16. August. Gennemsnittet for de 3 Timelønninger var, Augustreguleringen indbefattet, 141 Øre. Med tilbagevirkende Kraft til 14. Juli hævedes den til at være 156 Øre, og fra 21. August stiger den yderligere til at være 158,6 Øre.

Forinden var ved lokal Forhandling de i Akkord arbejdende Medlemmers ansatte Timeløn hævet fra gennemsnitlig 77 Øre til 100 Øre, og den Betaling, der ydes paa Brædtskifte ved Maskinerne blev forhøjet med 5 Øre.

København. Den 14. Juli er afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af de rene Timelønninger paa Sundby Støberi. Gennemsnittet hævedes for 5 Mand fra 170,8 til 178,8 Øre.

Den 14. Juli er afholdt Mæglingsmøde hos Firma F. Mogensen paa Krav om Forhøjelse af de rene Timelønninger. Gennemsnittet hævedes for 16 Mand fra 169,9 til 177,9 Øre.

Hos Nielsen & Winther er ved lokal Forhandling de rene Timelønninger for 9 Haand- og 3 Maskinformere hævet med 8 Øre hver den 17. Juli. Gennemsnittet er derefter 163,4 Øre.

Hos De forenede Jærnstøberier afholdtes den 8. Juli et resultatløst Mæglingsmøde. Sagen behandledes derefter ved Timandsmøde den 12. Juli med følgende Afslutning: De i ren Timeløn arbejdende Formere, hvis gennemsnitlige Løn var 171,3 Øre, forhøjedes med 8 Øre paa Gennemsnittet. De i Akkord arbejdende Maskinformere erholdt et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. til Akkordfortjenesten.

Den 29. Juli afholdtes et Fælles-Mæglingsmøde i København med følgende Resultater for rene Timelønninger:

Burmeister & Wain: 45 Haandformere, 1 Maskinformer og 21 Kærnemagere. Gennemsnitlig 10 Øre pr. Mand. Er derefter 172,2 Øre.
Flydedokken: 29 Formere og 1 Kærnemager. Gennemsnitlig 10 Øre pr. Mand. Er derefter 183 Øre.
A/S »Titan«: 5 Mand 10 Øre hver. Gennemsnittet er derefter 185,2 Øre.

Med Hensyn til ansat Timeløn for Akkordarbejde enedes man om følgende Forhøjelser paa de daværende Gennemsnit:

A/S »Titan«: 25 Øre pr. Mand og Time,
Smith, Mygind & Hüttemeier: 28 Øre pr. Mand og Time,
Riedel & Lindegaard: 20 Øre pr. Mand og Time,
De forenede Jærnstøberier: 29 Øre pr. Mand og Time,

alt for Haandformerne, samt for Maskinformerne paa sidstnævnte Støberi 30 Øre paa Gennemsnittet. Maskinformerne erholder endvidere, naar de ikke kan arbejde i Akkord, et ekstra Tillæg paa 30 Øre pr. Time.

Fra 3 Medlemmer ved Remskivemaskinerne hos A/S »Titan«, hvor der arbejdes i Vægtakkord, behandledes en Klage over, at en Vægt ikke vejede rigtigt. Dette havde foranlediget en Arbejdsstandsning paa 6 Dage. Man enedes om en samlet Erstatning paa 150 Kr. til hver af disse, samt at deres Akkorder skulde forhøjes med 5 pCt., at Vægten skulde reguleres og at de skulde genoptage Arbejdet.

Samtidig behandledes Krav fra Riedel & Lindegaard og Smith, Mygind & Hüttemeier om Forhøjelse af Akkorderne, samt om et Dyrtidstillæg til Formerne hos A/S »Titan«. Herom opnaaedes ingen

Enighed, og det samme var Tilfældet da disse 3 Spørgsmaal behandledes ved et Timandsmøde den 16. Juli.

Kolding. Herfra er den 8. August meddelt, at Akkordarbejdernes ansatte Timelønninger er hævet for 16 Mand med tilsammen 260 Øre. Timelønningerne ligger derefter mellem 103 og 109 Øre.

Nykøbing J. Hos A/S N. A. Christensen & Co. afholdtes Fredagen den 1. August et Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Akkordarbejdernes ansatte Timelønninger. Disse, der gennemsnitlig var ca. 82 Øre for 60 Medlemmer, forhøjedes til at være gennemsnitlig 110 Øre.

Randers. Den 10. Juli er afholdt et Mæglingsmøde i Randers. Paa »Ny Støberi« var der Krav om 20 Øres Forhøjelse af de ansatte Timelønninger, og hos »Strømmen« med 15 Øre, samt tillige paa sidstnævnte Sted et Krav om et Dyrtidstillæg à 15 Øre pr. præsteret Arbejdstime pr. Mand. Sidstnævnte Krav afvistes ganske, og et Tilbud om 5 Øre pr. Time til Timelønningerne afvistes.

Sagen er derefter den 12. Juli behandlet ved et Timandsmøde. De ansatte Timelønninger paa »Ny Støberi« var 81,7 Øre, forhøjedes til at være 95 Øre i Gennemsnit. Paa »Strømmen« var de 84,4 Øre, forhøjedes ligeledes til at være 95 Øre i Gennemsnit. Kravet om Dyrtidstillæg ordnedes indtil videre ved, at Akkorder, fastsatte før Januar 1917, gives et Tillæg paa 10 pCt.

Mellem Mæglings- og Timandsmødet var en Sag fra Nøddelund kommet til. Her gaves ogsaa de Akkorder, der er fastsatte før Januar 1917, et Dyrtidstillæg paa 10 pCt.

Roskilde. Paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne paa den derværende Fabrik, hvor der ikke arbejdes i Akkord, afholdtes den 14. Juli et Mæglingsmøde. Firmaet ønskede at overgaa til Akkord, men helst hurtigst muligt. Formerne havde intet derimod, men mente, der maatte Tid til. Mødet sluttede med, at Timelønningerne, der var 130 Øre, forhøjedes med et Tillæg af 18 Øre pr. Time og Mand, i alle Tilfælde, hvor der ikke arbejdes i Akkord. Denne Ordning omfattes ogsaa af en Kærnemager, og nogen Indledning til Indførelse af Akkord har Formerne i Henhold til senere fremsendte Meddelelser ikke mærket noget til.

Svendborg. Formerne paa det derværende Skibsværft har faaet deres ved Akkordarbejde ansatte Timeløn forhøjet fra gennemsnitlig 75 til 95 Øre, en ældre Kærnemager sin fra 81 til 87 Øre. Augustreguleringen er ikke indbefattet heri. Paa Grund af daarligt Materiale i Støberiet er truffet en midlertidig Ordning der gaar ud paa, at der ud over den indtjente Akkordsum udbetales hver Former ½ Øre pr. kg Gods, dog skal dette være mindst 5 Kr. om Ugen pr. Mand.

Stege. Et hos Firmaet Skærbæk arbejdende Medlem har faaet sin Timeløn hævet fra 100 til 120 Øre.

Silkeborg. Herfra er den 11. Juli meddelt, at 12 Medlemmer, der arbejder i Akkord, har faaet deres ansatte Timeløn hævet fra gennemsnitlig 72,5 Øre til 102,5 Øre.

Metaltrykkere.

Paa Dragsteds Sølvvarefabrik er Timelønnen forhøjet for 2 Mand med 10 Øre pr. Mand, en fra 180 til 190 Øre pr. Time og en Mand fra 150 til 160 Øre pr. Time.

Hos Tvermoes & Abrahamsen er Timelønnen forhøjet for en Mand med 10 Øre, fra 153 til 163 Øre.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Paa Maskinfabrikken »Landsperg« i Holbæk har 6 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 70 til 92 Øre og Betalingen for ikke Akkordarbejde fra 100 til 125 Øre. — Paa Odsherredsbanens Maskinværksted er Arbejdstiden fra 1. Juli nedsat til 8 Timer. Til Erstatning for Mindrefortjenesten, som derved fremkommer, er der sket en Timelønsforhøjelse, hvorved 4 Mand har faaet Timelønnen hævet fra 117,8 til 126,3 Øre. — Paa L. Frandsens Jærnstøberi er Lønnen hævet med 10 Øre pr. Time fra 77,9 plus 8 Øre til 87,9 plus 8 Øre, ligeledes Betalingen til Udearbejderne, 8 Mand ialt, hvis Løn derefter steg til gennemsnitlig 133,3 plus 8 Øre. For alle andres Vedkommende betales ekstra 30 Øre pr. Time, naar de kommer paa Udearbejde.

Hos J. S. Hess & Søn i Middelfart er Akkordarbejdernes Timeløn hævet med 12 Øre og Timelønsarbejdernes med 17 Øre.

Den 7. Juli mægledes paa et Lønkrav fra Medlemmerne hos A/S »Perfektion«. Man enedes om at forhøje de bestaaende Lønninger med 5 Øre og i personligt Tillæg at yde 7 Øre, altsaa ialt 12 Øre pr. Mand. Værktøjssmedene fik ligeledes 12 Øre pr. Time.

Samme Dag mægledes hos Entreprenørfirmaet Arvid Holm & Co. i København, ogsaa paa Lønkrav. De bestaaende Timelønninger forhøjedes fra 18. Juni at regne fra 122 til 140 Øre plus Augustreguleringens 8 Øre. For Afsavn af Akkord gives 25 Øre pr. Mand og Time. Endvidere faar 2 Smede ekstra 10 Kr. pr. Uge.

Den 9. Juli mægledes hos Hein & Sønner i Randers i Anledning af Lønkrav. Følgende aftaltes: 1) Hvor Enighed om Akkord ikke opnaas, gives et Akkordafsavnstillæg paa 20 Øre pr. Time. 2) Direktør P. Hein erklærede sig indforstaaet med, at han ansaa en Akkordfortjeneste paa 175 Øre pr. Time for passende. 3) For Pasning af flere Maskiner betales et Tillæg af 50 pCt. for den første Maskine og 25 pCt. for de næste Maskiner.

Paa Varde Staalværk har 2 Mand faaet Timelønnen hævet med 10 Øre til 120 Øre pr. Time.

Den 11. Juli mægledes i Anledning af Lønkrav paa Maskinfabrikken »Godthaab« i Ringsted. De timelønnede faar 15 Øres Forhøjelse pr. Time, og samtlige bestaaende Akkorder forhøjes med 15 pCt. De fastlønnede Montørers Løn hæves med 50 Kr. pr. Maaned. Iøvrigt skal saa vidt muligt alt Arbejde udføres i Akkord.

Paa A/S Nyborg Jærnstøberi og Maskinfabrik mægledes den 11. Juli i Anledning af Krav om Akkordafsavnstillæg. Man enedes om følgende Skala: For et Antal Timelønstimer af

indtil 30	Timer	ydes	et	Timelønstillæg	af	8	Øre
— 40	—	-	-	—		- 10	-
— 45	—	-	-	—		- 12	-
— 50½	—	-	-	—		- 15	-

For Udearbejde bortfalder Akkordafsavnstillægget, og der ydes et Udearbejdstillæg af 15 Øre plus 5 Øre pr. Time.

Den 14. Juli afholdtes ialt 11 Mæglingsmøder, deraf 10 paa Lønkrav, hvor Enighed opnaaedes overalt. Disse var følgende:

1. A/S De forenede Gummi- og Luftringefabrikker. Timelønningerne hævedes med 15 Øre. Der gives som Afsavn for Akkord et personligt Tillæg af gennemsnitlig 90 Øre pr. Mand og Time. Akkord indføres i videst mulige Udstrækning, og de nuværende Akkorder forhøjes med et procentvist Dyrtidstillæg af tilsvarende Størreise som ovennævnte Dyrtidstillæg.

2. Lønkrav hos Firmaet M. C. Dreyer i København. Der gaves 12 Øre pr. Mand og Time. Rent Timelønsarbejde betales med et Tillæg af 50 pCt., og til de fleste Akkorder ydes et Dyrtidstillæg af 10 pCt. Til Erstatning for eventuel tilbagevirkende Kraft betales 10 Kr. pr. Mand.

3. Lønkrav paa Frederiksberg Papirfabrik. 6 Mand fik 180 Øre til Fordeling pr. Time, ekskl. Augustreguleringen.

4. Lønkrav hos A/S Gleerup Møller & Co. 8 Mand fik 72 Øre til Fordeling pr. Time. Akkord lovedes i størst mulige Udstrækning. Til Afgørelse af Kravets tilbagevirkende Kraft betales 10 Kr. pr. Mand.

5. Lønkrav paa A/S Carl Lunds Fabrikker. Timelønningerne hævedes med 15 Øre pr. Mand og Time. Tillægget for Afsavn af Akkord forhøjes med 15 Øre. Forhøjelserne har tilbagevirkende Kraft til den 11. Juni.

6. Nordisk Elektricitetsaktieselskab. Timelønnen for 20 Mand forhøjes med et samlet Beløb af 330 Øre at fordele efter Aktieselskabets Skøn.

7. A/S Marius Mulvad. 225 Øre fordeltes pr. Time, saaledes at ingen faar mindre end 10 Øre.

8. Værktøjsmaskinfabrikken »Præcision«. Timelønninger paa 66 Øre hæves til 70 Øre, Timelønninger paa 70—75 Øre med 10 Øre og paa 76 Øre og derover med 9 Øre.

9. C. F. Riedel & Lindegaard. Timelønningerne forhøjes med 10 Øre pr. Mand og Time. Timelønsarbejde betales med 50 Øre pr. Mand og Time (dette er dog atter ændret, idet vore Medlemmer hellere vilde have den gamle Ordning tilbage). Firmaet lovede at stille sig velvilligt til en Revision af Akkorderne samt lovede Akkord i størst mulig Udstrækning.

10. A/S »Titan«. De bestaaende Timelønninger forhøjedes med tilsammen 1600 Øre for ca. 220 Mand, at fordele efter Firmaets Skøn. Endvidere tilbød Firmaet at regulere Akkorderne i Afdelingerne 1 A, 1 C og 1 D, saaledes at Fortjenesten kommer paa Højde med Fortjenesten i 1 B. Dette modtoges. — I Spørgsmaalet om Udearbejde indgik Aktieselskabet paa at betale en Løn svarende til vedkommende Arbejders sædvanlige Fortjeneste paa Værkstedet plus de overenskomstmæssige Tillæg for Udearbejde og Vejtid. — Endvidere behandledes et Spørgsmaal om Overarbejde, og her vil Firmaet søge at begrænse dette til det mindst mulige.

Hos Jeppesen & Søn i Næstved har 2 af vore Medlemmer efter Korrespondance med Sammenslutningen faaet efterbetalt henholdsvis Kr. 23,85 og Kr. 13,25, hvilke Beløb tilkom dem i tilbagevirkende Kraft i Henhold til et Mæglingsmøde. Firmaet vilde ikke yde disse Beløb, da de paagældende 2 Medlemmer ikke arbejdede der mere.

I Randers har saavel Grov- som Klejnsmede paa »Scandia« faaet deres Timelønninger hævede med 10 Øre pr. Mand og Akkorderne forhøjede med 5 pCt.

Fra Vejle Afdeling meddeles, at 4 Mand paa Brejninge Aandssvageanstalt i Tiden fra 1. Marts til 15. Juni ved gentagne Lønforhøjelser har faaet deres Timelønninger bragt op fra 77 til 120 Øre.

Odense Afdeling meddeler, at 4 Mand hos A/S Paasch & Larsen, Petersens Filial dersteds har faaet deres gennemsnitlige Timeløn hævet fra 101 plus 8 Øre til 120 plus 8 Øre. — Paa De danske Mejeriers Maskinfabrik i samme By har 4 Mand faaet en gennemgaaende Lønforhøjelse. Gennemsnittet for dette Værksted hævedes derved fra 100,5 plus 8 Øre til 119,5 plus 8 Øre.

Den 16. Juli mægledes paa Nakskov Skibsværft i Anledning af Lønkrav. Resultatet blev, at Timelønningerne hævedes med 7 Øre pr. Mand, medens Akkordafsavnstillægget forhøjedes med 10 Øre for Maskinarbejdere og Smede paa Maskinfabrikken. Værftets Maskinafdeling, Maskinværksted og Grovsmedie, Skibsbyggerne, ialt 97 Mand, faar 750 Øre til Fordeling pr. Time, ingen dog under 7 Øre, og Akkordafsavnstillægget forhøjes ligeledes med 10 Øre.

Hos Fabrikant Buhl i Ringe er Lønnen forhøjet med 15 Øre pr. Mand og Time til 125 Øre pr. Time.

Hos Firmaet Madsen & Christiansen, Odense, er Lønnen for de der beskæftigede 4 Mand hævet fra 109,3 plus 8 Øre til 122,3 plus 8 Øre. Udearbejde betales med 20 plus 3 Øre pr. Time, Arbejde paa Dampskibe med 33 Øre pr. Time.

Ved lokal Forhandling har 12 Mand hos Fabrikant H. Hvid, Hillerød, faaet 10 Øre pr. Time som Dyrtidstillæg. Gennemsnitstimelønnen hævedes derved fra 138 til 148 Øre.

Hos A. Goth & Sønner, Fredericia, er Timelønnen hævet fra 137 til 145 Øre pr. Mand.

Paa Svovlsyrefabrikken »Limfjorden« i Nørresundby er Timelønnen for 10 Mand hævet med 8 Øre til 133,7 Øre.

Fra Aarhus meddeles om følgende Lønforhøjelser: 4 Mand ved Aarhus Kulkran har faaet Maanedslønnen hævet fra 260 til 280 Kr. og Betalingen pr. Ton Kul forhøjet fra 1 til 2 Øre, Overtid betales med 2 Kr. pr. Time. — Hos Fabrikant N. P. Nielsen, Wilstersgade, har 3 Mand faaet 11 Øre mere pr. Time. Gennemsnittet steg derved til 138,5 Øre. — Paa A/S »Dynamo« er Betalingen for Lønakkorder hævet fra 125 til 135 Øre pr. Time, og 2 Værktøjsarbejdere, som udelukkende er paa Timeløn, har faaet 10 Øres Tillæg. — Hos A/S »Boreas« har 17 Mand faaet en gennemsnitlig Forhøjelse af 12,5 Øre. Gennemsnittet er nu 145,6 Øre. — Hos Bruun & Sørensen er Gennemsnitstimelønnen for 14 Mand hævet fra 141 til 162,1 Øre. — Hos Kunstsmed Jæger er Timelønnen for 8 Mand hævet med 20,5 Øre pr. Mand. Gennemsnittet steg derved til 128,8 Øre. — Paa Fællesforeningen i Viby er Timelønnen for 4 Mand hævet fra 122 til 160 Øre. — Paa Maskinfabrikken »Danmark« har 8 Mand faaet deres Timeløn hævet med 18 Øre til gennemsnitlig 147 Øre. — Paa Aarhus Skibsværft har 14 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 90,7 til 96,6 Øre. — Paa Otto Mønsteds Margarinefabrik har 18 Mand faaet Gennemsnitstimelønnen hævet fra 147,1 til 165,1 Øre. — Hos Firmaet J. H. Eriksen er de bestaaende Timelønninger hævede med 35 Øre pr. Mand for 3 Mand, hvis Gennemsnitstimeløn steg til 138,3 Øre. — 44 Mand paa Aarhus Oliemølle har faaet deres Timeløn forhøjet med 30 Øre, og hos Thomas Th. Sabroe & Co. har 60 Mand faaet hver 15 Øre pr. Time, hvorefter Gennemsnitstimelønnen er ca. 91,7 Øre. Endvidere meddeles, at Aarhus Skibsværft og Kunstsmed Jæger er indgaaede paa at yde 165 Øre pr. Time for Udearbejde paa Aarhus Oliemølle.

Paa Boels Maskinfabrik, København, er Lønnen for 8 Mand hævet fra 73 til 85 Øre pr. Time. — Paa Taxamotorkompagniet er Mindstelønnen ansat til 150 Øre pr. Time. Samtlige Timelønninger er hævede med 20 Øre. — Hos Vald. Røssel er Gennemsnittet for 3 Mand hævet fra 118 til 138,3 Øre. — Paa Bülow & Co.s Automobilværksted er Mindstelønnen ansat til 140 Øre for de første 14 Dage, derefter til 150 Øre. 4 Mand fik Lønnen hævet fra 160 til 180 Øre, 9 Mand fra 150 til 170 Øre, 5 Mand fra 138 til 155 Øre og 2 Mand fra 138 til 150 Øre. — Paa Kapselfabrikken, Gasværksvej 15, har 1 Mand faaet sin Løn hævet fra 65 Kr. til 81 Kr. 57 Øre pr. Uge. — Paa K. D. Christensens Automobillager har 12 Mand faaet Mindstelønnen hævet fra 140 til 175 Øre pr. Time, dog de første Dage til 165 Øre.

Hos A. A. Pindstofte i Valby er Fortjenesten for 51 Mand forhøjet med 10 pCt. eller fra 160 til 176 Øre gennemsnitlig.

For samtlige Smede- og Maskinarbejdere ved Københavns Gasværker, Elektricitetsværker, Vej- og Kloakvæsen, Vandforsyning og Hospitaler er Timelønnen eksklusive Dyrtidstillæg forhøjet fra 133 til 192 Øre pr. Time, og Gennemsnitsfortjenesten fra ca. 145 til 205 Øre pr. Time, alt med tilbagevirkende Kraft til 1. April.

Hos Brdr. Henze er der ved lokal Forhandling opnaaet en Lønforhøjelse af 25 Øre pr. Mand og Time og et Tillæg af 18 pCt. til Akkorderne. Timelønnen er derefter gennemsnitlig 149,6 Øre.

Kedelsmedene paa »Vølund« har faaet deres Timeløn forhøjet med 12 Øre, Gennemsnitstimelønnen er nu 95 Øre.

Fra Afdelingen i Helsingør meddeles, at Maskinarbejderne i Værkstedet og ombord, Skibsbyggere, Grovsmede, Klejnsmede og Kedelsmede paa det derværende Skibsværft har faaet Timelønningerne hævede med gennemgaaende 7 Øre. Ved et Mæglingsmøde den 31. Juli enedes man om at forhøje Timelønnen for Stemmere med 10 Øre pr. Mand.

Den 2. Juli mægledes paa Lønkrav hos F. Frederiksen, Glentevej. Timelønnen forhøjedes med 5 Øre pr. Mand og Time.

Paa Jærnbaneværkstedet i Præstø har 4 Mand hver faaet et Tillæg af 14 Øre pr. Time, hvorved Lønnen hævedes fra 116 til 130 Øre. — Hos Fabrikant V. Palm har 7 Mand faaet deres Timeløn hævet fra gennemsnitlig 113,7 til 123,3 Øre.

Hos Firmaerne P. G. Munck, Chr. C. Rahr, Joh. Fichs Efterflg., Vold, og Smedemester Chr. Andersen er Ugelønnen hævet til 96 Kr. for vore der beskæftigede Medlemmer.

Nordiske Kabel- og Traadfabrikker, København, har forhøjet Timelønnen for Smede og Maskinarbejderne med 20 Øre pr. Time fra 174,6 til 194,6 Øre.

Ved et Mæglingsmøde den 29. Juli paa Københavns Vogn- og Karosserifabrik er Lønnen forhøjet med 20 Øre pr. Mand pr. Time med tilbagevirkende Kraft til 18. Juli.

Paa Aarslev Sav- og Hammerværk mægledes den 22. Juli. Man enedes om, at den bestaaende Priskurant forhøjes med 20 pCt., samt at 8 Mand faar 68 Øre til Fordeling pr. Time med tilbagevirkende Kraft til 28. Juni d. A.

Mæglingsmøder om andre Sager. Den 8. Juli afholdtes Mæglingsmøde hos N. K. Olsen & Co. i Brønderslev i Anledning af Strid om Betalingen af Augustreguleringens 8 Øre, som Firmaet hævdede var inkluderet i Akkordarbejdernes Fortjeneste. Resultatet af Mæglingen var, at Augustreguleringen fremtidig betales udenfor Akkorderne med tilbagevirkende Kraft til 1. Maj d. A.

Den 23. Juli mægledes hos Brdr. Hartmann, København, foranlediget ved Klage over Lønreduktioner. Firmaet indgik ved Mæglingen paa at efterbetale en Mand, som arbejdede ved Posemaskiner, Forskellen mellem 160 og 175 Øre pr. Time for dette Arbejde; man protesterede imod, at 175 Øre skulde være fast Betaling for alt Arbejde, men indrømmede dog, at man for Tiden betalte det overalt, ogsaa udenfor Posemaskiner.

Den 5. August afholdtes Mæglingsmøde paa Motorfabrikken »Densil« i Aalborg paa det tidligere omtalte Krav om Erstatning for Spadseretid paa Grund af manglende Varme i Værkstedet sidste Vinter, Klage over mangelfulde hygiejniske Forhold samt Klage over, at

en Prøvemester var ansat paa Kontrakt med Forpligtelse til ikke at være Medlem af Forbundet. — Erstatningskravet afgjortes derhen, at der udbetaltes de paagældende Arbejdere hver 15 Kr. med det samme, og yderligere skulde Arbejderne have 10 Kr. hver, hvis Fabrikkens Krav til Leverandøren af Varmeapparatet blev anerkendt. Fabrikken har nemlig paastaaet, at der var Mangler ved Varmeanlægget og i den Anledning anlagt Sag imod Leverandøren. — Direktøren lovede endvidere, at de hygiejniske Forhold skulde blive bragt i Orden, og Sagen vedrørende Prøvemesteren ordnedes saaledes, at han kun beskæftigedes med Prøvning af Motorer og dermed forbundet Arbejde.

Timandsmøder. Den 15. Juli afholdtes Timandsmøde i København. Følgende Sager behandledes:

1. Klage over Afskedigelse af Tillidsmanden paa Nordiske mekaniske Værksteder samt Krav om Forhøjelse af Timelønnen. — De bestaaende Timelønninger forhøjedes med 8 Øre pr. Mand og Time og Firmaet lovede, at Akkordfortjenesten skulde hæves i samme Udstrækning. Firmaet vilde ikke genantage Tillidsmanden; denne erklærede underhaanden at ville affinde sig med et Beløb, og Sagen er senere sluttet med, at der udbetales ham 115 Kr.

2. Strid om Lønnen for nyantagne Arbejdere paa Dansk Pressefabrik. — Naar der ikke arbejdes i Akkord, tilbyder Firmaet at give Maskinarbejderne en Fortjeneste, der staar i et passende Forhold til de paagældendes gennemsnitlige Timefortjeneste ved Akkord. — For Udearbejde betales 7 Øre pr. Time udover de overenskomstmæssige 3 Øre.

3. Strid om Betalingen for 6 Skyllemaskiner hos Hans Sommer. — Der udbetaltes yderligere 80 Kr.

4. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne hos Fabrikant Henning Klee. — Timelønnen for en Opmærker forhøjedes med 20 Øre og for en Smed og to Værktøjsmagere med 15 Øre. Resten af Maskinarbejderne fik 12 Øre pr. Time gennemsnitlig at fordele efter Firmaets Skøn.

5. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne paa Helsingør Jærnskibs- og Maskinbyggeri. — Man enedes om, at de i Mæglingsreferatet omtalte 7 Øre staar ved Magt, at Akkorderne tillægges 30 pCt. i Stedet for de overenskomstmæssige 20 pCt., og at det gælder for alt Priskurantarbejde. Et hidtil givet Tillæg af 38 Øre til Sjak, hvor voksne Naglevarmere anvendes, forhøjedes til 40 Øre.

6. Krav om Forhøjelse af Timelønnen hos Fabrikant Buchtrup, Randers. — De bestaaende Timelønninger forhøjedes med 10 Øre pr. Mand og Time, i Akkordafsavnstillæg ydes 40 Øre. Forhøjelserne faar tilbagevirkende Kraft til 20. Maj d. A.

Endvidere afholdtes Timandsmøde den 28. Juli i Anledning af Lønkrav fra Skibsbyggere og Kedelsmede paa Københavns Flydedok & Skibsværft. — Man enedes om, at de nuværende Lønninger for Kedelsmede forhøjes med 10 Øre pr. Mand og Time, en Værktøjsmand faar dog 25 Øre. For Plade- og Vinkelarbejdere, Nittere, Stemmere, Svejsere, Klejnsmede og Grovsmede forhøjedes Timelønningerne med 10 Øre pr. Mand og Time, og Tillægget for Afsavn af Akkord forhøjedes for Vinkelsmede, Grovsmede og Svejsere fra 64 til 85 Øre, for Klejnsmede fra 62 til 85 Øre og for Hjælpere og Hammermænd fra 59 til 80 Øre.

Lørdagen den 2. August afholdtes atter et Timandsmøde. Her behandledes følgende Sager:

1. Lønkrav hos A/S »Atlas« og Aktieselskabets Værktøjsafdeling. Man enedes om, at Værktøjsmagernes Timeløn forhøjes med 20 Øre pr. Mand med tilbagevirkende Kraft til 23. Juni, da Mægling fandt Sted. For de i Akkord arbejdende Smede og Maskinarbejdere forhøjedes Timelønnen med 15 Øre pr. Mand at regne fra og med den kommende Lønningsuge. Firmaet kunde ikke indlade sig paa Forhøjelse af Akkorderne, men Sammenslutningens Repræsentant gav Tilsagn om, at man vilde stille sig velvillig til Optagelse af en Forhandling med Forbundet om eventuelle Ændringer i disse Bestemmelser.

2. Lønkrav hos A/S Ny Kalkbrænderi, Kastrup Kalkværk og Kalksandstensfabrik. Man enedes om et Tillæg af 15 Øre pr. Mand og Time, samt et ugentlig Smudstillæg af Kr. 3,00 pr. Mand.

3. Lønkrav hos Aarhus elektriske Sporvej. Der gaves 25 Øre pr. Mand og Time med tilbagevirkende Kraft fra Kravets Fremsættelse.

4. Lønkrav hos A. Jensen & Sønner, Nørresundby. Der gaves 30 Øre pr. Time, hvor der ikke arbejdes i Akkord, med tilbagevirkende Kraft til 21. Juni d. A.

5. Krav om Forhøjelse af Timelønnen hos A/S »Nilkron«, Nørresundby, samt Krav om Indregulering af et Timelønstillæg paa 25 pCt. Der gaves 5 Øre pr. Mand og Time.

6. Lønkrav hos A/S Burmeister & Wains Maskinfabrik paa Christianshavn. De ansatte Timelønninger forhøjedes med 10 Øre pr. Mand; de i Timeløn arbejdende Smede og Maskinarbejdere erholder yderligere et Tillæg af 15 Øre pr. Time, eller ialt 25 Øre pr. Mand og Time. Akkorderne forhøjedes med 12½ pCt. — Ordningen faar tilbagevirkende Kraft fra og med 3. Juli d. A., saaledes at Akkordforhøjelsen afregnes med 20 Øre pr. Arbejdstime i Tidsrummet fra 3. Juli til 5. August, begge Dage inkl.

7. Krav om Lønforhøjelse hos A/S Kallundborg Skibsværft. — Samtlige Skibsbyggere, Nittere og Stemmere fik 8 Øre pr. Mand og Time med tilbagevirkende Kraft fra og med 16. Juli. Skibsbyggerne erholdt desuden et Tillæg paa 50 Øre til Timelønningerne til Fordeling mellem de lavest lønnede Arbejdere. — Priskuranten for Nitterne bliver gældende med et Tillæg af 70 pCt. — Maskinarbejdere, Rørsmede, Grovsmede og Klejnsmede fik et Tillæg af 10 Øre pr. Mand og Time, og Akkordafsavnstillægget for disse 4 Grupper forhøjedes fra 60 til 80 pCt., ligeledes med tilbagevirkende Kraft til ovennævnte Dato.

Aalborg Afdeling anmoder de Kolleger, der deltog i Varme-Strejken paa »Densil« sidste Vinter, om at

opgive deres Adresser til Afdelingen, da der saa vil blive tilsendt dem det Beløb, som ifølge Mæglingsresultatet af 5. August tilkommer dem.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi, Randers, og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
5. Maskinhandler M. Markussen, Holstebro.
6. Vognfabrikant Christensen, Varde.
7. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.
8. Cyklefabrikant Stoustrup, Fredericia.

Strejke i Bogense. Hos Brdr. Petersen, Cyklefabrikken »Nordfyen« Bogense, hvor der beskæftiges 6 Mand, blev Arbejdet nedlagt den 8. August. Arbejderne havde stillet Krav om et Tillæg af 20 Øre til Timelønnen, som var 105 Øre, og dette besvarede Fabrikanten med at afskedige 3 Mand og nægte at give de andre noget Tillæg. Klubformanden i Bogense fik derefter Bemyndigelse til at lade de 3 andre Kolleger forlade Arbejdet, og Fabrikken blev blokeret for Tilgang af Arbejdskraft.

Arbejdet blev dog genoptaget allerede Mandag den 11. August om Morgenen, idet Brdr. Petersen var indgaaet paa at antage de afskedigede 3 Mand og at give det forlangte Tillæg af 20 Øre pr. Mand.

København. Hos Entreprenør Erik Bruun udbrød omkring den 25. Juni en Strejke, som vedvarer endnu. Den omfatter 4 Mand.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen, Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst, Formand.

Faneindvielse i Formerforbundets Afdeling i Frederikssund.

Alt talte Formerne i Frederikssund i flere Aar om at anskaffe sig en Fane, og da Beslutningen derom skulde tages, kom Krigen med ny Priser paa Silke o. s. v., og med næste Stadie — slet ingen Silke. Betænkelighederne er at forstaa, thi det var jo et ganske lille Regiment, der skulde anskaffe sig Fanen.

Imidlertid er Betænkelighederne overvundne, thi Lørdag den 19. Juli indviedes en rød Silkefane i Pavillonen paa Kaløvig i Frederikssund.

Afdelingens Formand, Evald Larsen, bød de fremmødte Medlemmer med deres Damer samt Forbundets Formand, der efter Indbydelse var til Stede, Velkommen.

Sidstnævnte holdt derefter en Tale for den røde Fane, idet han tog sit Udgangspunkt fra den røde Fanes Tilblivelse under den franske Revolution, og sammenholdt dette med den røde Fanes Betydning i de senere Aar, hvor Hæren under den endnu ikke var vokset stor og stærk nok til at kunne afværge Verdenskrigen.

Herefter talte to andre Gæster, nemlig Socialdemokratiets og Fællesorganisationens stedlige Repræsentanter.

Derefter gik man til Bords og lod Festmaaltidet vederfares al Retfærdighed. Aftenen forløb under Skæmt og Sang. Bl. a. gjorde en af Afdelingens Formand forfattet Sang, hvori de tilstedeværende fik deres Hip, samt Formernes gamle Slagsang: »En Former er hærdet«, fortjent Lykke.

Stiftelsesfest.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling i Næstved.

Lørdag den 19. Juli fejrede Næstved Afdeling sin 25-aarige Stiftelsesfest, og samtidig oprettedes i Forstaaelse med Næstved Afdeling og Hovedbestyrelsen 2 nye Afdelinger for henholdsvis *Vordingborg* og *Haslev*, hvor der hidtil har været Klubber under Næstved Afdeling.

Festen, i hvilken deltog Kolleger for de 2 nye Afdelinger, fejredes i Næstved ved almindelig Arbejdshvile og begyndte med, at saa godt som samtlige Kolleger her samledes i Hotel Danias Have Kl. 10 om Formiddagen for at spise Frokost.

Efter Frokosten marscherede man til Herlufsholm, hvor man besaa Klostret, Skolen og Kirken, og efter at have underholdt hinanden nogle Timer i Skoven samledes man Kl. 6 i Hotellets Sal til Fællesspisning.

Ved Bordet præciderede Næstformanden, Valdemar Petersen, og Formanden, N. Olsen, bød Velkommen og mindedes i korte Træk Afdelingens Historie; han nævnte herunder adskillige af de Kolleger, der i den første trange Tid havde været virksomme for at holde

Afdelingen oppe, en Opgave, der først rigtigt lykkedes, da Lock-outerne sidst i Halvfemserne overbeviste Arbejderne om, at deres eneste Værn imod Arbejdsgivernes Overgreb var en solid Fagforening.

Tilstede var som indbudt for Hovedbestyrelsen Sekretær P. Andersen, der talte for Organisationens Betydning i Modsætning til de Tendenser, der i visse Kredse gør sig gældende for at ødelægge vore Organisationer, og han sluttede med paa Hovedbestyrelsens Vegne at ønske Afdelingen til Lykke i Anledning af Jubilæet, ligesom han bød de nye Afdelinger Velkommen til Arbejdet for vore Medlemmer under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Hr. Journalist Hylander, der var indbudt som Repræsentant for den socialdemokratiske Presse, talte for Samarbejdet imellem Fagforeningerne og Partiet, hvilket for Næstveds Vedkommende havde vist sig at give gode Resultater.

Efter at flere Medlemmer, bl. a. fra de nye Afdelinger, havde talt, tog Næstformanden, V. Petersen, Ordet og takkede i hjertelige Ord Formanden, N. Olsen, for, hvad han havde været for Afdelingen. N. Olsen var en af Stifterne og den eneste, der havde været Medlem uafbrudt i de 25 Aar, og han sluttede med paa en Kreds af Medlemmers Vegne at overrække ham et meget smukt Skrivetøj.

Efter Bordet tog man fat paa Dansen, der, kun afbrudt af et Kaffebord, hvor Stemningen kulminerede ved en Sang, hvori en Del Medlemmer maatte holde for, og ved Fremvisning af en Serie Billeder, der illustrerede adskillige af de tilstedeværendes gode Egenskaber, varede til Kl. 1, hvorefter man skiltes i Bevidstheden om at have tilbragt en Dag, der fra først til sidst var præget af en hjertelig og kammeratlig Stemning.

P. A.

Fagskolen for Haandværkere og mindre Industridrivende.

(Teknologisk Institut).

Der vil i Skoleaaret August 1919 til Marts 1920 blive afholdt følgende Kursus:

1. *Kursus i Autogensvejsning,* fra 1. September til 13. September.

Kursus'et er et 2 Ugers Heldagskursus, som vil omfatte Foredrag, Værkstedsøvelser og Fabriksbesøg. *Prisen for Deltagelse i et Kursus er Kr. 75,00.*

2. *Kursus for Gas- og Vandmestre,* fra 6. Oktober til 15. November.

Et 6 Ugers Heldagskursus, der er bestemt for Mestre og Svende, som beskæftiger sig med Installation af Gas-, Vand-, Spildevands- og Varmeledninger. Den saavel praktiske som teoretiske Undervisning omfatter først og fremmest *Gas- og Vandindlæg,* Material- og Faglære, Gennemgang af Gas- og Vandværker, Tegning og Kalkulation og afsluttes med en Eksamen, der afholdes ved Skolen i Dagene 15. til 18. November incl.

Endvidere gives Undervisning i *Spildevandsanlæg* og *Varmeanlæg.*

Prisen for Deltagelse i et Kursus er Kr. 90,00. De der indstiller sig til Eksamen, erlægger yderligere 25 Kr. ved Indmeldelsen til denne, og disse betales ikke tilbage, selvom Eksamen ikke bestaas.

3. *Kursus for Automobilreparatører,* fra 13. Oktober til 1. November.

Kursus'et er et 3 Ugers Heldagskursus og er bestemt for Mestre og Svende indenfor Smede- og Maskinarbejderfagene. I Fortsættelse af dette Kursus vil der, saafremt det fornødne Antal Deltagere melder sig, blive afholdt et 2 Dages Kursus, udelukkende omhandlende Vulkanisering og Vulkaniseringsmetoder. Til dette Kursus kan der ogsaa indmelde sig Deltagere, der ikke har gaaet paa Reparatørkursus'et. *Prisen for Deltagelse i Automobilkursus'et er Kr. 75,00, og for Vulkaniseringskursus'et Kr. 10,00.*

4. *Kursus for Smede og Maskinarbejdere,* fra 10. November til 13. December.

Kursus'et vil normalt strække sig over 5 Uger, men saafremt et tilstrækkeligt Antal Deltagere melder sig, kan der etableres et Tillægskursus paa 3 Dage. Undervisningen bestaar af *en praktisk Del,* der omfatter Undervisning i almindelig Faglære, Motorlære, Automobillære i Forbindelse med Værkstedsøvelser og Fabriksbesøg, samt *en teoretisk Del,* der omfatter Undervisning i Materiallære, Bogføring, Forretningslære og nogen Vejledning i Forstaaelse af en Arbejdstegning. *Prisen for Deltagelse i det normale Kursus er Kr. 75,00, for Tillægskursus Kr. 25,00.*

For alle Kursus gælder, at nogle enkelte uformuende kan erholde Friplads, eventuelt en ringe Opholdshjælp. Ansøgning, forsynet med fornødne Anbefalinger for Trang og Værdighed fra den stedlige Haandværkerforening, Centralforening, faglige Organisation eller lign., indsendes til Fagskolens Kontor, stilet til Fagskolens Bestyrelse.

Indmeldelse maa ske ved snarest mulig Indsendelse af et udfyldt Indmeldelsesskema, der kan afhentes i nærmeste Haandværker- eller Industriforening, eller faas ved Henvendelse til Fagskolens Hovedkontor. Skemaet sendes til Fagskolen under Adresse: *Teknologisk Institut, G. A. Hagemannsgade 2, København B.*

Socialistisk Litteratur.

Paa Arbejderpartiets Forlag, »Fremad«, er udkommet følgende Bøger, der kan faas ved Indsendelse af Bestilling hertil eller til »Fremad«, Frederiksborggade 33:

Bang, Gustav: Arbejderklassens Liv og dens Kamp. Mindeudgave, eleg. indb. i 2 Bind..	Kr. 3.00
Bebel, A.: Kvinden og Socialismen	» 1.00
Kautsky, Karl: Social Reform og soc. Revolution	» 0.15

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
4490	Andersen, Anders Peter..	Odder	13. 9.93	Kbhvn. Afd. 1	21. 2.19	Kbhvn. Afd. 1	29. 3.19
31124	— Chr. Bro	Ringkøbing	21.11.98	„ „ 1	15. 3.19	„ „ 1	15. 3.19
29635	— Herman Sigurd	Stockholm	9. 1.99	Stockholm	6. 9.18	„ „ 1	22. 3.19
25512	— Jens Viggo....	Ballerup	16. 9.93	Kbhvn. Afd. 1	15. 5.17	„ „ 1	15. 3.19
18985	— Morten Jørgen.	Skivholme	8. 9.77	Aarhus	19. 2.16	Aarhus	26.10.18
7885	Astrup, Knud Chr.....	Samsø	23. 7.95	Aarhus	2. 5.14	Kbhvn. Anvk.	3.11.17
25958	Bardram, Harald Fr.....	Rusland	18.11.85	Kbhvn. Afd. 1	21.11.17	„ Afd. 1	19. 4.19
11725	Bargholz, Willy.....	København	26. 8.96	„ „ 1	15. 1.16	„ „ 2	19. 4.19
29522	Bastrup, Karl Anders...	—	16.10.99	„ „ 1	8. 7.18	„ „ 1	29. 3.19
27644	Bergmann, Kurt	Pannrota (Tyskland)	21.11.92	Horsens	16. 2.18	Horsens	12. 4.19
9691	Bjerrum, Anders Chr....	Varde	27.11.84	Esbjerg	26. 7.04	Frederikshavn	30. 3.19
25247	Bloch, Hans Carl.....	Odense	13.12.95	Kbhvn. Afd. 1	10.12.18	Kbhvn. Afd. 1	5. 4.19
30190	Børresen, Jens Peter Paul	Ordrup	23. 6.00	„ „ 1	10. 1.19	„ „ 1	29. 3.19
23787	Christensen, Regnar	København	5.10.93	„ „ 1	15. 9.16	„ „ 1	29. 3.19
12578	— Reinhard H. V.	—	27.10.84	„ „ 1	3.12.04	„ „ 1	29. 3.19
17825	Christiansen, Chr.....	Staby pr. Ulborg	17. 6.95	Holstebro	8. 1.17	Holstebro	22. 2.19
31254	— Josef A. Fr. Chr.	Hjelmsømagle	18.12.99	Kbhvn. Afd. 1	14. 4.19	Kbhvn. Afd. 1	12. 4.19
5411	Dahl, Leopold Th. Em.	København	21. 4.89	„ „ 1	23. 8.18	„ „ 1	29. 3.19
20400	Engelsen, Erik.....	Nærum	2.10.93	Helsingør	26.10.12	„ „ 1	29. 3.19
4135	Eriksen, H. Chr. Vilh..	Roskilde	3. 2.84	Roskilde	15. 1.03	„ „ 1	8. 3.19
29134	Finsen, Knud	Odense	10. 3.97	Ringsted	8. 6.18	Ringsted	8. 2.19
29660	Frederiksen, Thorkild Vald..	København	30. 9.99	Kbhvn. Afd. 1	20. 9.18	Kbhvn. Afd. 1	1. 3.19
29616	Gunnersen, Otto Jenius....	Nakskov	7. 2.99	„ „ 1	31. 8.18	„ „ 1	29. 3.19
31114	Günther, Johan Martin..	København	31. 1.92	„ „ 1	14. 3.19	„ „ 1	15. 3.19
31119	Griese, Kai Joh. Godth.	—	28. 5.98	„ „ 1	15. 3.19	„ „ 1	15. 3.19
15406	Hansen, Alfred.....	Børlum	19. 6.80	D. Arbejdsm. Forb.	22. 8.15	Frederikshavn	6.10 18
10365	— Carl Robert ...	København	16. 5.98	Kbhvn. Afd. 2	1. 2.18	Kbhvn. Afd. 1	15. 3.19
24063	— H. P.....	Ringe	26.11.76	Rudkøbing	1.10.16	Marstal	8. 3.19
2832	— Hans Christian	Kerteminde	17. 2.87	Esbjerg	25. 4.07	Næstved	1. 3.19
4794	Henriksen, P.....	Randers	13. 3.95	Randers	1. 4.14	Randers	10. 5.19
8471	Iversen, Peder.....	Hirtshals	22. 1.94	Kbhvn. Afd. 1	9. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	15. 3.19
15933	Jacobsen, Armand	Horsens	15. 8.74	„ „ 1	28. 9.12	„ „ 1	8. 3.19
7178	— Aksel L.	Sverige	24. 3.96	Nakskov	4 11.15	„ „ 1	29. 3.19
31196	— Karl Bastiam ..	Østerbølle	25. 3.96	Kbhvn. Afd. 1	5. 4.19	„ „ 1	5. 4.19
25743	— Carl Edgar	København	17. 6.98	„ „ 1	17. 6.17	„ „ 1	29. 3.19
31063	Jensen, Alfred.....	Odder	26. 3.94	„ „ 1	22. 2.19	„ „ 1	22. 3.19
12803	— Charles A. Emil	København	1. 2.81	„ „ 1	27. 2.14	„ „ 1	22. 2.19
29281	— Ejner Ferd. S..	Kolding	31.10.95	Kolding	28.10.18	Horsens	29. 3.19
2240	— Einar Hartung.	København	15. 1.87	Kbhvn. Afd. 1	19. 1.18	Kbhvn. Afd. 1	1. 3 19
10746	— Ernst	—	4. 5.97	„ „ 3	18.12.15	„ „ 1	29. 3.19
21485	— Hans Christian	Ejby	3.11.94	Middelfart	5. 4.13	„ „ 1	29. 3.19
3797	— Hans Georg...	Baarse pr. Præstø	5.11.85	Silkeborg	3.11.06	„ „ 1	19. 4.19
26468	— Holger Chr. A..	København	27. 3.98	Kbhvn. Afd. 1	16. 5.17	„ „ 1	29. 3.19
19858	— Jens Heinrich..	St. Jørgensbjerg	1.12.93	Roskilde	1. 5.12	„ „ 1	29. 3.19
30071	— Jens Sofus	Hvidbjerg	30. 9.96	Kbhvn. Afd. 1	6.12.18	„ „ 1	15. 3.19
17109	— Lars Madsen ..	Glamsbjerg	2.12.94	Odense	8. 5.15	„ „ 1	29. 3.19
31579	— Poul	Tjæreby	29.10.98	Hillerød	1. 4.19	„ „ 1	5. 4.19
7757	— Robert Berner.	Hunseby (Maribo)	13. 8.96	Maribo	28. 4.15	„ „ 1	8. 3.18
28972	— Sophus.....	Hobro	14. 3.98	Hillerød	31. 8.18	Hillerød	29. 3.19
28449	— Thomas Peter.	Seest pr. Kolding	22.10.00	Kolding	1. 5.18	Kolding	29. 3.19
1450	Johansen, Hans Valdemar	København	3. 7.92	Kbhvn. Afd. 3	19. 7.13	Kbhvn. Afd. 1	29. 3.19
25323	Jørgensen, Axel Theobald.	—	21. 1.97	„ „ 1	10. 4.17	„ „ 1	15. 3.19
10371	— J. P.....	—	18. 5.78	„ „ 2	23. 4.98	„ „ 1	22. 2.19
20403	— Jens Hansen ..	Middelfart	21. 3.94	Middelfart	18. 5.12	„ „ 1	22. 2.19
20440	— Peter	København	17.12.94	Kbhvn. Afd. 1	12. 3.15	„ „ 1	22. 3.19
5465	Kierulf, Niels Chr.....	—	17.11.89	„ „ 1	11. 6.10	„ „ 1	8. 3.19
30087	Larsen, Svend Peter M.	Frederikshavn	17. 4.94	„ „ 1	13.12.18	„ „ 1	29. 3.19
8476	Larsen, Johan Peter M.	Østerby, Læsø	23. 1.95	„ „ 1	9. 5.14	„ „ 1	5. 4.19
561	Lorentzen, Aage.....	København	23. 5.91	D. Arbejdsm. Forb.	11.10.13	„ „ 1	1. 3.19
25960	Løndahl, Svend Aage...	Aarhus	15.12.97	Kbhvn. Afd. 1	21.11.17	„ „ 1	29. 3.19
26042	Marcussen, Erik August...	Ballerup	9.12.97	„ „ 1	12. 1.18	„ „ 1	29. 3.19

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
29792	Mathiasen, Henrik	Sdr. Tarup	11.10.95	Kbhvn. Afd. 1	1.10.18	Kbhvn. Afd. 1	29. 3.19
31122	Mortensen, Aksel	Hasle	7. 8.94	„ „ 1	15. 3.19	„ „ 1	29. 3.19
31750	Møller, Chr. Otto	Ruds Vedby	10. 1.95	Sorø	6. 3.19	Sorø	29. 3.19
27960	— Niels M.	Esbjerg	2. 6.98	Aarhus	1.12.17	Aarhus	11. 1.19
16939	Nielsen, Arnold Carl V.	København	1.12.87	Kbhvn. Afd. 1	10. 5.15	Kbhvn. Afd. 1	8. 3.19
30089	— Axel Eigil	—	22. 9.98	„ „ 1	13.12.18	„ „ 1	29. 3.19
29672	— Halvor Elias H	Havndal	9.10.94	„ „ 1	27. 9.18	Aarhus	1. 2.19
25186	— Jørgen Chr.	Frederiksberg	18. 8.77	„ „ 1	17. 1.17	Kbhvn. Afd. 1	29. 3.19
30577	— Robert	Nykøbing M.	16. 8.93	Nykøbing M.	1. 3.19	Nykøbing M.	29. 3.19
9105	— Vilhelm	Aarhus	23. 9.81	Aarhus	5.11.00	Kbhvn. Afd. 1	8. 3.19
579	Nørgaard, Carl Chr.	—	27.12.90	Kbhvn. Afd. 1	9. 4.10	„ „ 1	29. 3.19
14499	Olsen, Albert	København	23. 7.78	Lyngby	12.10.15	„ „ 1	15. 3.19
30008	— Bror Olof	Genap, Sverige	20.10.00	Kbhvn. Afd. 1	4.11.18	„ „ 1	7.12.18
31129	— Elof Frantz	København	1. 4.97	„ „ 1	18. 3.19	„ „ 1	29. 3.19
910	— Henry Lauritz	—	6. 7.96	„ „ 1	2.10.15	„ „ 1	29. 3.19
22349	— Peter Joh.	—	25. 4.98	Nykøbing F.	5. 5.16	„ „ 2	3. 5.19
26320	— Svend Ole	—	22. 7.97	Kbhvn. Afd. 1	1. 9.16	„ „ 1	1. 3.19
23198	Persson, Poul Leon E.	Hellebæk	11.11.97	„ „ 1	4. 4.16	„ „ 1	1. 3.19
14564	Petersen, Folmer	Gaarslev	15. 3.97	Vejle	1. 5.16	„ „ 1	8. 3.19
29999	— Ivar Emilius B.	Ordrup	2. 9.98	Klejnsm. Fagf.	5.10.18	„ „ 2	19. 4.19
31617	— Niels Peter	Refsvindinge	15. 1.95	Assens	17. 2.19	Assens	17. 2.19
12285	— Hans Chr.	Tommerup	14.11.94	Odense	2. 5 14	Kbhvn. Afd. 1	19. 4.19
11709	— Peter	Smidstrup pr. Vejle	13. 7.85	Haderslev	28. 7.08	„ „ 1	12. 4.19
18187	— P. L.	København	27. 5.89	Kbhvn. Afd. 1	30. 3.18	„ „ 1	29. 3.19
29899	Poulsen, Carl	Bursø	13.10.74	Nykøbing F.	26. 9.18	Nykøbing F.	21. 9.18
5704	— Mads	Humlum, Jylland	21. 4.91	Kbhvn. Afd. 1	14. 8.15	Kbhvn. Afd. 1	29. 3.19
2516	— Niels	Karby, Mors	29. 3.83	Holstebro	25. 5.07	Holstebro	29. 3.19
31062	Rasmussen, Carl Aug. B.	København	2. 6.84	Kbhvn. Afd. 1	22. 2.19	Kbhvn. Afd. 1	8. 3.19
22607	— Frederik	Rynkeby	14. 6.85	Middelfart	1. 4.16	Middelfart	26. 4.19
2303	— Niels Aug.	Altona	26. 7.94	Kbhvn. Afd. 1	29.10.17	Kbhvn. Afd. 1	15. 3.19
10857	— Rasmus	Taarup St.	25. 6.80	Randers	25. 7.04	„ „ 1	29. 3.19
19056	Reker, Heinrich A. L.	Hasle	6. 2.97	Rønne	8. 5.15	„ „ 1	29. 3.19
29692	Rødvig, Jens Laurits N.	Rødvig	26.12.92	Kbhvn. Afd. 1	5.10.18	„ „ 1	15. 3.19
25143	Sandgreen, Svend Aage	Frederiksberg	14.10.97	„ „ 1	6. 1.17	„ „ 1	29. 3.19
15870	Schilling, Georg Andreas	—	20. 8.92	„ „ 1	1. 7.18	„ „ 1	29. 3.19
25292	Schou, Niels	—	9. 6.97	„ „ 1	2. 4.17	„ „ 1	15. 3.19
21067	— Theodor Vald.	Sundby, Amager	1. 1.87	Frederikssund	1. 1 13	„ „ 1	29. 3.19
23659	Schramm, Carl Hein Rob.	København	21. 7.94	Kbhvn. Afd. 1	12. 8.16	„ „ 1	29. 3.19
25659	Schønnemann, Johs. Nielsen	Starup Sogn	9. 1.95	„ „ 1	16. 7.17	„ „ 1	1. 3.19
17780	Simonsen, S. A. M.	Hou	18. 6.96	Holstebro	13. 5 16	Holstebro	15. 3.19
7011	Stengaard, Mads Georg.	Aarhus	19.12.94	Kbhvn. Afd. 7	8. 5.15	Kbhvn. Afd. 1	12. 4.19
31068	Sørensen, Carl Hagbarth	København	11. 7.97	„ „ 1	28. 2.19	„ „ 1	29. 3.19
25676	— Emil Hans Ant.	Aalborg	4. 7.82	„ „ 1	21. 7.17	„ „ 1	8. 3.19
22592	— L. E. R.	Hobro	21. 6.90	Randers	16.11.18	Randers	17. 5.19
7387	— Laur. Peter D.	Læsø	24.11.85	Kbhvn. Afd. 1	20. 6.07	Frederikshavn	30 3.19
19887	Willumsen, Einar Kai Osv.	København	22.11.90	Odense	16. 2.12	Kbhvn. Afd. 2	8. 6.18

Marx, Karl: Et Festskrift med Portræt ..... Kr. 1.00
— & Engels, Fr.: Det kommunistiske Manifest ..... » 0.50
Parvus: Krigens sociale Balance ..... » 0.35
— Verdensrevolutionen, Breve til Arbejderne ..... » 1.00
Skjoldbo, C. L.: Socialdemokratiets Grundsætninger ..... » 0.40
Skjoldbo, C. L.: Studievejledning i de soc. Spørgsmaal ..... » 0.50
Socialdemokratiets Sangbog (20 Ekspl. 4 Kr.). » 0.25
Stauning, Th.: Arbejdets Invalider ..... » 0.25
— Tilbageblik ..... » 0.20
Valglov, den ny, ved E. Christiansen & P. Wraae » 0.50

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 21018 Peter Hansen.

K. A. Larsen har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 25945 Niels Holten E. Simonsen.
- 18649 Ryman Sørensen Aagaard.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr.	16073	Abrahamsen, Fr. R.	29.12.06
-	9510	Christensen, Hans S.	26. 9.08
-	2804	Knudsen, Hans	8. 6.07
-	12801	Larsen, Lorens Gustav Adolf	30.11.07
-	6700	— L. P.	3. 4.09
-	1555	Nielsen, Johannes	30.11.01
-	14969	Nørre, A. M. Christensen	29. 7.11
-	8267	Petersen, Hafry D.	14. 1.05

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr.	18649	Aagaard, Rymar Sørensen	26.10.18
-	23599	Borch, Hans Peter	14.10.16
-	19583	Carlsen, Christian	6. 1.17
-	27645	— Orelius Lorents	26. 1.18
-	5366	Christensen, Anton Chr.	22. 1.16
-	18937	— Carl August	29. 7.16
-	29124	Frederiksen, Chr. A.	22. 2.19
-	6820	Hansen, Carl Laurits	15. 5.15
-	3810	— Einar William	2. 8.13
-	12661	— Jes R.	21. 4.17
-	21243	— Johannes	7.11.14
-	22353	Jensen, Lars	29.12.17
-	23016	— Niels Peter	2. 9.16
-	14923	Jørgensen, Oskar C.	19. 1.18
-	26916	Larsen, Valdemar	4. 8.17
-	5352	Møller, Aage Johan Frederik	15. 5.15
-	29754	— Eli Bjørn	8. 2.19
-	18626	Nielsen, Aage Knud	26. 9.14
-	20024	— Paul Jørgen Hvilid	3. 8.18
-	20869	Olsen, A. F.	28. 4.17
-	16851	— Lars Nicolai	23. 1.15
-	5819	Pedersen, Christian	20.10.17
-	25751	Richter, A. Ingemann Christensen	30. 3.18
-	25945	Simonsen, Niels Holten E.	8. 2.19
-	?	(Tysk) Andersen, Asmus	?

Kontortiden for Nakskov Afdeling er fremtidig fra Kl. 6—7 Hverdage, og for Sorø Afdeling fra Kl. 5—6 Hverdage.

Telefon. Svendborg Afdeling har Telefon Nr. 1099. — I Holbæk Afdeling har Formanden, O. H. Møller, Telefon Nr. 773.

Post. Paa Anvisningskontoret i København henligger følgende Post:
Et Brev til N. P. M. Nielsen.
Et Brev, Poste restante E. C. 27, Roskilde.
Et lukket Brevkort til O. Jensen, afsendt af Aksel Jensen, Aalborggade 25, 2.
Et Postkort til Adolf Petersen, afsendt fra Slesvig.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

De samvirkende Fagforbunds Beretning 1. April 1918—31. Marts 1919.

Specialarbejder-Forbundet.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbog er anmeldt som tabt og gøres herved ugyldig:

Nr. 47132 C. Chr. Hansen.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at Kontortiden Lørdag Aften er forandret til Lørdag Eftm. fra Kl. 4—6, samt at Forbundets Telefon-Nummer er Byen 197 y.

Endvidere gøres Medlemmerne opmærksomme paa vore københavnske Klubbers Adresser:

Edv. Nielsen, Formand for Elektropletsliberklubben, Lemnosvej 29, København S.
Svend Hansen, Formand for Specialsliberklubben, Aarhusgade 29, 4., København Ø.
O. Eskildsen, Formand for Metalsliberklubben, Viborggade 2, 4., København Ø.

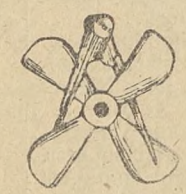

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 11 SEPTEMBER 1919 5. Aarg.

Dyrtidsforhandlingerne.

I forrige Nummer af Bladet gjorde vi Rede for en Række Forhandlinger, skabt ved den herskende Dyrtid og Uroen indenfor Fagforeningerne samt de Forhandlinger, der den 1/1. og 15. August var paabegyndt mellem Hovedorganisationerne angaaende et Dyrtidstillæg, sigtende til at skabe fuld Dækning for de Prisforhøjelser, som er konstateret af Statens statistiske Bureau, og tillige et saadant Tillæg, som derudover kunde siges at give passende Dækning for de Prisstigninger, som i den senere Tid er blevet mærkbare som Følge af den gradvise Ophævelse af de prisregulerende Foranstaltninger. At der paa dette sidste Omraade er noget at dække udover den legitime Prisstigning, har Arbejdsgiverforeningen i og for sig ikke benægtet, og dette vilde da heller ikke ret vel kunne nytte.

Ved Forhandlingerne imellem Hovedorganisationerne har Fagforeningerne derfor valgt den Fremgangsmaade i Formen at stille sig velvillig uden dog med Bestemthed at ville sige noget om, hvorvidt man kunde gaa. Der maatte forhandles i de enkelte Organisationer under Hovedorganisationernes Medvirkning, hvilket vil sige, at Arbejdsgiverforeningen krævede Kontrol med, hvad der sker og med deres Medlemmers større eller mindre Tendens til Eftergivenhed, men samtidig foreholdt man vedholdende De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter, hvad der fra vor Side kunde gøres for at „skabe Ro i Arbejdsforholdene".

De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter maatte naturligvis svare, at det for vore Organisationer er en Nødvendighed at holde os strengt til disses Love og de indgaaede Aftaler, men noget Ansvar for den Uro, der er skabt ved de sporadiske Forsøg paa at skabe syndikalistiske Splittelsesorganisationer, kan vi naturligvis ikke paatage os. Fagforeningerne har ingen Skyld deri. Derimod er sikkert en Række Arbejdsgivere ikke uden Skyld i Uroen. Adskillige af dem har nemlig ikke haft noget imod at fraternisere med de Folk, som idelig angriber Fagforeningerne og Socialdemokratiet, vel sagtens i misforstaaet Tro paa, at der her i det lange Løb skulde være noget at tjene for dem, naar Fagforeningerne og Socialdemokratiet gik deres Opløsning imøde.

D'Hrr. regner fejl. Paa den Konto vil de næppe have Udsigt til at øge deres Magtstilling. Det, der sker med Splittelsesfolk, er kun, at de hist og her etablerer eller vedligeholder nogle meningsløse Arbejdsstandsninger, ved Hjælp af hvilke der tilintetgøres en Del Værdier, og hvor de selv har et stort Tab af Arbejdsløn at notere, uden at de derved vil være i Stand til at skabe sig en gunstigere Stilling paa Arbejdspladserne, men Arbejdsgiverne vil næppe kunne faa nogen Fordel for deres Vedkommende, da den Fordel, som man skulde kunne naa ved en Ødelæggelse af Fagforeningerne og en Splittelse af Socialdemokratiet, næppe kan tænkes at have Fremtiden for sig.

En Ting har dog givet Arbejdsgiverne Anledning til at stille sig i Positur — om med Held eller ikke skal vi lade staa hen. Vi sigter her til den københavnske Havnekonflikt.

Ingensinde har vel en mere meningsløs Konflikt været etableret. Dansk Arbejdsmandsforbund har under 23. September tilstillet De samvirkende Fagforbunds

Forretningsudvalg en Skrivelse, hvori indgaaende redegøres for de nærmere Forhold ved Konfliktens Opstaaen, og det oplyses saaledes bl. a., at da man i Foraaret havde forhandlet om baade Lønvilkaarene, Skruebrækkerne i Havnen og den store Bod paa de 800,000 Kr., godkendtes de trufne Aftaler af Havnearbejdernes Ledelse, men forkastedes af Havnearbejderne, som derefter har fortsat de partielle Strejker, ogsaa til Trods for, at deres nuværende Ledelse, som altsaa har fraſagt sig al Tilknytning til Dansk Arbejdsmandsforbund, har fraraadet og energisk bekæmper denne Fremgangsmaade. Og, siger Dansk Arbejdsmandsforbund, naar Havnearbejderne nu erklærer, at de strejker for at faa antagelige Arbejdsforhold, saa er det urigtigt, idet de aldeles ikke behøvede at strejke herfor, da Arbejdsgiverne har erklæret sig villige til at forhandle, forinden der overhovedet strejkedes. Den Strejkeaarsag, der nu angives, er den, at nogle Losse-hold mener at have 150 Kr. tilgode i Ventepenge, men Anvendelsen og Opretholdelsen af denne „Inkassationsmaade" koster daglig over $^1/_2$ Mill. Kr. plus Tabet af Arbejdsfortjenesten for 3500 Strejkende, saa det turde i Længden være en for dyr Inkassationspraksis at benytte, specielt for Arbejderne, der — alle deres saakaldte gode Fortjenester til Trods — nok kan have behov at tage Pengene i Agt i en Tid som denne. — Ifølge sit indgaaende Kendskab til hele Konflikten maa Dansk Arbejdsmandsforbund derfor betegne de 5 Maaneders Strejkeuroligheder i Havnen for ganske uforsvarlige overfor den øvrige Befolkning.

Den siger Sparto til vor egen Konflikt paa Københavns Flydedok, for saa vidt som her gaar meget mere i Stykker for Arbejderne og for Befolkningen, og Havnekonflikten har derfor faaet ikke mindst en vis politisk Betydning. Regeringen har gjort adskillige Forsøg paa at mægle Fred og at gøre det paa en saadan Maade, at Arbejderne i alt Fald fik, hvad der med Rette kunde tilkomme dem. Men nej. Folkene forkaster bare Gang paa Gang. De beherskes af de syndikalistiske Teorier. De har erklæret deres egen Organisation, Dansk Arbejdsmandsforbund, Krig, og saa mener de Paagældende i deres Uforstand, at de ogsaa i Konsekvens hermed Gang paa Gang maa gaa imod deres egen Ledelse, ogsaa mod den syndikalistiske, for saa vidt den blot vover at foreslaa noget i Retning af at slutte den ulovlige Strejke.

Denne Havnestrejke i Forbindelse med en Række andre Arbejdsstandsninger har Arbejdsgiverne benyttet til at stille sig, hvad man vist nærmest kan kalde noget stædig an ved de paabegyndte Dyrtidsforhandlinger, og de støttes heri af nogle af Organisationerne, der har opstillet saadanne Krav, som vistnok maa indrømmes at være uigennemførlige.

Ved Udgangen af August Maaned paabegyndtes Forhandlingerne for Jærn- og Metalindustriens Organisationers Vedkommende, efter at der var afholdt en Række Hovedbestyrelsesmøder og Generalforsamlinger, dels indenfor Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, dels indenfor Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning. Ved disse Møder fremsatte man Tilbud, hvorefter Timelønningerne skulde forhøjes med 26 Øre iberegnet de 15 Øre, som Lønningerne forhøjedes med ved Februar-Overenskomsten, i Realiteten altsaa en Forhøjelse paa 10 Øre, vel at mærke med Tilføjelse af: „Hvis ikke saadanne Tillæg allerede er opnaaet!"

Paa samme Maade tilbød man at forhøje de overenskomstmæssige 20 pCt.s Tillæg til $33^1/_3$ pCt., altsaa med $13^1/_3$ pCt., vel at mærke ogsaa med Tilføjelse af: „Hvis ikke saadanne Tillæg allerede er opnaaet!"

Paa disse Forslag har Arbejdsgiverne siden staaet fast, medens der fra de forskellige Organisationer er fremsat en Række Forslag til Spørgsmaalets Løsning, men uden Resultat.

Under disse Forhandlinger er Lønbevægelsen indenfor Jærn- og Metalindustrien ført videre ad de kendte Baner, uden at der dog er Tale om at opgive Forsøget paa at naa til Enighed, men Situationen er i dette Øjeblik, hvor Fagbladet skrives, særdeles vanskelig.

Den ulovlige Havnestrejke føres videre af de separatistiske københavnske Havnearbejdere, og de, der spekulerer i at skabe den størst mulige Uro, fryder sig i Øjeblikket ved de voksende Vanskeligheder. Under disse Forhold har De samvirkende Fagforbund sammenkaldt et Repræsentantskabsmøde den 23. og 24. September for at raadslaa om de Foranstaltninger og Fremgangsmaader, som de samlede Organisationer maa bringe i Anvendelse under disse Omstændigheder.

Det er at haabe, at man vil finde Veje og Midler til at skabe Luft i de træge Forhandlinger, samtidig med at man tager skarpest muligt Afstand fra de syndikalistiske Strejkeforsøg.

Men alt imens staar Udviklingen heldigvis ikke stille i Jærn- og Metalindustrien. Vor Lønbevægelse gaar sin Gang, og der er ikke længe til, at nye Overenskomstforhandlinger skal paabegyndes, men det vilde naturligvis være ønskeligt, om det som et Skridt til Klaring ogsaa af den til Vinter kommende Situation kunde lykkes at gennemføre et passende Dyrtidstillæg under Hensyn til de øjeblikkelige Forhold.

Begrebet kollektive Overenskomster.

Spørgsmaalet om de saakaldte kollektive Arbejdsaftalers Værdi, Rækkevidde og Betydning for de kontraherende Parter og for Samfundet som Helhed staar i den sidste Tid mere end nogensinde paa Dagsordenen og afgiver det teoretiske Grundlag for Masser af de Kampe, som føres nu i Tiden.

Fornylig har det nordiske Juristmøde bl. a. haft dette Spørgsmaal under Debat, og den svenske Minister Undén udtalte, at Sverige savner Lovbestemmelser vedrørende de kollektive Aftaler, medens vi her i Danmark har Loven om Den faste Voldgiftsret til Beskyttelse af Arbejdsaftalerne i al Almindelighed. Juristerne synes ved denne Lejlighed at have været enige om at forfølge Lovgivningsvejen, men her hører vel ogsaa Enigheden op, da denne Vej ingenlunde er saa simpel og lige til, som mange maaske tror.

Formanden for Den faste Voldgiftsret, Nationalbankdirektør Dr. jur. C. Ussing, deltog ved denne Lejlighed ogsaa i Debatten og hævdede, at Spørgsmaalet maa ses mere ud fra økonomiske end strengt juridiske Hensyn, idet det her drejer sig om det økonomiske Magtforhold mellem Arbejdere og Arbejdsgivere.

Hvorledes er det nu gaaet til, at vi er naaet saa vidt, at de forskellige Samfunds øverste Autoriteter og mest begavede Mænd beskæftiger sig med dette Problem? Ja, Anledningen ligger lige for, og Jærn- og Metalindustriens Organisationnr er ved hele deres Eksistens en Illustration til, hvad der er foregaaet.

Efterhaanden som den industrielle Udvikling i forrige Aarhundred tog Fart, opstod der samtidig en stedse talrigere Industriarbejderklasse, for hvem Sammenslutning og Solidaritet maatte blive en Nødvendighed i samme Grad, som Indehaverne af Produktionsmidlerne og de forskellige Statssamfund ganske lod Arbejderne i Stikken og overlod til dem selv at varetage deres Klasseinteresser, saaledes at Livet, som Industrialiseringen og Skabelsen af store Fabrikker ofte gjorde til et rent Helvede, ogsaa kunde blive værd at leve for dem. Industriarbejderne maatte saaledes blive Bærere af Socialismen og Fagforeningsbevægelsen, som dog først i den sidste Fjerdedel af det 19. Aarhundrede tog Fart og fik nogen reel Betydning.

Saaledes begyndte man i Halvfjerdserne og Firserne her til Lands de første svage Forsøg paa at danne Organisationer. Formen var saa primitiv som mulig; man kom sammen, 10, 20 eller 100 Mennesker og dannede en Forening, hvis Love ikke havde meget med Juraen at bestille, og lige saa primitiv var Formen for at skabe sig Indflydelse paa Arbejdsforholdene. Man enedes om at forlange Arbejdet betalt saa godt som muligt, og en Gang imellem, hvor Livet paa Fabrikken eller Værkstedet blev altfor broget, enedes man om Anvendelse af Arbejdsvægring for derved at fremtvinge en større Hensyntagen.

Sejr og Nederlag maatte herunder veksle, og det kunde til Tider nok se ud, som om Nederlagene var de mest fremherskende, dog maa det ikke glemmes, at der ikke sjældent vandtes en Sejr paa Grundlag af, at Arbejdsgiverne ogsaa kun i yderst ringe Grad havde lært Kunsten at organisere sig. I Virkeligheden lærte de efterhaanden denne af Arbejderne, men langt mere end Organisationen var det sikkert Klasseinstinktet, der ledede Arbejdsgiverne og Overklassen i det hele taget til Kamp mod Arbejdernes Forsøg paa at forbedre deres Kaar. Den Periode, som kendemærkes heraf, strækker sig helt ind i Halvfemserne, altsaa til Slutningen af det 19. Aarhundrede, og herunder krævede Arbejderne som den svageste Part i de sociale Krige ofte voldgiftsmæssige Afgørelser af deres Kravs ikke juridiske men moralske Berettigelse. Ad denne Vej vandt Arbejderne ikke sjældent bemærkelsesværdige Fordele derved, at mange Mennesker, selv i Overklassen, indsaa det rimelige og fornuftige i at give noget efter for Trykket fra neden.

Men disse Fremgangsmaader kunde naturligvis kun betegne Begyndelses- og Overgangsstadier. Fra det Tidspunkt, da Fagorganisationerne fik Tilslutning fra det store Flertal indenfor Arbejderstanden, blev det nødvendigt, at deres Organisationer optraadte som en Arbejdsgiverne og deres Organisationer ligeberettiget Faktor, og tillige som kontraherende Part i Arbejdsforholdet, og Formen blev den kollektive Arbejdsaftale.

Dannelsen af Forbund — for nu at blive ved Jærn- og Metalindustrien — ligger som bekendt omkring 30 Aar tilbage i Tiden, og de første 10 Aar derefter kendetegnes ved en Række faglige Konflikter, som ikke har noget som helst Retsgrundlag, men hvor Strejker og Lockouter kæmper om Overtaget, ikke sjældent endende i Voldgift, men ogsaa i mange Tilfælde glidende over i mere eller mindre ubestemte eller slet ingen Afgørelser. Under disse Kampe maatte mange Arbejdere lide haardt økonomisk; paa den anden Side var der ogsaa adskillige Arbejdsgivere, der økonomisk set maatte bide i Græsset, ikke sjældent paa Grund af en meningsløs Stædighed overfor selv de mest beskedne Krav.

Men fra Aaret 1900, altsaa fra for snart 20 Aar siden, skriver sig den første kollektive Arbejdsaftale indenfor Jærn- og Metalindustrien, den saakaldte Marts-Overenskomst. Lock-outen i 1899 var endt med et Forlig, hvis Indhold paa næsten alle Omraader var af en saadan Natur, at det kun kunde faa Betydning, hvis der fortsat kunde udvikles og bestaa stærke Organisationer paa begge Sider, og noget saadant skulde jo blive Tilfældet. Septemberforliget har da ogsaa haft en ikke ringe Betydning som Retsgrundlag for mangen en Afgørelse, uden at det nogensinde kan siges at være traadt særlig tydeligt frem.

Det afgørende for Arbejdsvilkaarernes Udvikling maatte nødvendigvis blive de kollektive Aftaler, som afsluttedes direkte indenfor de respektive Fag. Medens Septemberforliget saaledes kun beskæftigede sig med visse Spørgsmaal af almen Interesse, saa kom de faglige Overenskomster til at indeholde først og fremmest Bestemmelse om Lønningernes Størrelse i Timeløn og Akkord, dernæst Spørgsmaalet om Samarbejde paa

Værkstederne, Formænds- og Lærlingeforhold, Spørgsmaalet faglærte og ikke-faglærte, og hertil sluttede sig de fælles Værkstedsregler. som i væsentlig Grad er et Lønregulativ, og endelig Regler for Behandling af faglig Strid, som angiver Fremgangsmaaden ved Behandling af Klagemaal og Krav fra de kontraherende Parters Side.

— Men nu opstaar der Bevægelser, som vil paastaa, at Fremgangsmaaden med alle disse kollektive Aftaler er forkastelig og kun egnet til at være en Hindring for Arbejderne paa deres Marsch fremad mod bedre Livsvilkaar, men naar disse Retninger af og til hist og her tilsyneladende faar nogen Tilslutning fra større Kredse, saa er Grunden de abnorme økonomiske Forhold, som vi lever under, og som er skabt ved Verdenskrigen.

Krigsforholdene har først og fremmest skabt Pengerigelighed, og dette er som bekendt en af de stærkest virkende Aarsager til Pengenes dalende Værdi. De krigsførende Magter har mere eller mindre sat sig udover Balancen mellem deres Guldbeholdninger og deres Seddelmængde; man har simpelthen trykt væk for at tilfredsstille øjeblikkelige Krav. Men samtidig med, at Pengenes Værdi er dalet, er ogsaa Respekten for Pengene dalet, og hvad der er endnu værre: i anden Række synes dette at betyde — og dette gælder baade Over- og Underklassen — at Menneskene taber Respekten for Arbejdet. Dette sidste er en Ulykke, thi Arbejdet og et passende Udbytte deraf, er dog det, som giver Livet sin største Værdi og Individerne det største Maal af Tilfredshed ved Livet. Det gaar imidlertid ikke an at nedbryde al Tro paa de fundamentale Værdier eller Troen paa alt det fra Fædrene nedarvede. Man har forjaget den russiske Czar, de tysk-østrigske Kejsere og en Masse andre kronede Hoveder. For nogen Tid siden vedtog Uppsala-Studenterne at afskaffe Djævelen, og sidst har et svensk Præstekonvent drøftet Afskaffelse af Jesus som Gud. Dette er menneskeligt forklarligt i en Tid, som er abnorm næsten ud til de mindste Enkeltheder, og dette med at afskedige Konger og Kejsere og til sidst selve Vorherre betyder vel, naar man kender lidt til den historiske Udvikling, kun, at der udnævnes nye Konger og Kejsere og dyrkes nye Guder, som den yngre Slægt synes bedre om end om de gamle fra Fædrene nedarvede; men derfor bør de ikke letsindig bryde Staven over alle Værdier, som de har skabt sig i og ved deres Organisationer.

Vor Organisation er en Magtfaktor, er et Vaaben ikke blot til Angreb i visse Tilfælde, hvor dette kan være berettiget, men ogsaa et Vaaben til Forsvar for, hvad der alt er opnaaet, og i Virkeligheden er det opnaaede i Forhold til, hvad vi drømte om for 30 Aar siden, intet mindre end et Eventyr. Alle Muligheder er aabne nu for Arbejderne som for andre Samfundsklasser, Organisationerne er i Stand til at værne om Masserne og samtidig skabes Mulighed for de enkelte Individers Fremskridt, men gaar man bort fra Fællesskabets og Kollegialitetsforholdet, som er skabt paa de kollektive Arbejdsaftalers Grund, saa gaar man kun tilbage i organisationsmæssig Henseende til den Tid, der var før disse Aftaler blev til. Naturligvis gaar man ikke samtidig straks tilbage til det gamle Lønniveau, men man kan være ganske overbevidst om, at den Dag, hvor man gaar bort fra Fællesskabet paa dette Omraade og tilbage til Tilstanden, hvorunder hver enkelt Gruppe og hvert enkelt Individ har Lov til at handle uden Hensyn til Fællesskabet, saa bliver den almindelige Virkning baade en almindelig Tilbagegang mod Barbariet og Massernes Elendighed, og for de enkelte Individer en Tilbagegang til den Tid, hvor ingen stærk Organisation holdt sin skærmende Haand over dem og varetog deres Interesser, hvor disse blev gaaede for nær.

Der kan vel hist og her i disse Tider paapeges Tilfælde, hvor en Arbejdsgiver eller Virksomhed, der maaske kommer lidt let til Penge, af en eller anden Grund lader sig kyse af den saakaldte direkte Aktion, og der findes ogsaa Arbejdsgivere, som finder det foreneligt med deres Interesser, naar de skal lægge paa Lønnen, da at give det Udseende af, at det ikke er af Hensyn til Organisationen, men af Hensyn til meget andet, maaske til dem, de i Øjeblikket staar overfor, at de giver efter; men vore Medlemmer kan være overbeviste om, at det i enhver Henseende vil betale sig bedst ogsaa for den Tid, der kommer, at staa fast om deres Organisationer og staa fast paa Grundlag af de kollektive Aftaler. Orden og Lovlighed fører til Fremskridt, det modsatte fører kun tilbage imod den økonomiske og individuelle Elendighed.

De ulovlige Strejker.

Vi har modtaget følgende:

Afslutningen af Flydedokkens triste og lange Strejke skal vi med et Par Ord ihukomme. Som enhver kan tænke, bragte den kun Tab for de allerfleste af Flydedokkens Maskinarbejdere og bevirkede tillige et reelt Løntab for de der arbejdende Fagfæller, idet Arbejdsgiverne brugte de strejkende Maskinarbejdere til at holde Lønkravene i Skak, idet de beraabte sig paa, at naar de ikke havde Maskinarbejderne, saa havde de ingen Brug for de øvrige Fag, hvilket vel nok ogsaa tildels kan være rigtigt.

For at faa Klarhed over, paa hvilket Grundlag Strejken sluttede, skal vi gøre opmærksom paa, at dette for en Del skyldtes Syndikalisternes ubehøvlede Optræden mod enkelte af de strejkende Maskinarbejdere, som de ikke kunde købe til at være Medlemmer af Splittelsesorganisationen af 1919. D'Hrr. Syndikalister havde paa et Møde vedtaget, at de af Flydedokkens Maskinarbejdere, som ikke vilde tilhøre K. M. F. 1919, skulde fratages Strejkeunderstøttelsen, og dette bevirkede, at de af vore Medlemmer, som de ikke kunde faa til at danse efter deres Pibe, dannede sig 2 nye Klubber, som saa begyndte at holde Møder for sig selv. Syndikalisterne opdagede imidlertid, at de derved havde

gjort i Nælderne, og de maatte saa skyndsomst se at faa Strejken ud af Verden.

Dette Hastværk fremkom bl. a. fordi vore strejkende Medlemmer af Smedeforbundet havde anmodet de arbejdende Kolleger i København om at række dem en hjælpende Haand i deres Kamp mod Syndikalisterne, hvad vore Medlemmer ogsaa straks var villige til. Vi kan saaledes oplyse, at en Opfordring om at støtte de strejkende Kolleger gav til Resultat, at der kunde udbetales fuld Understøttelse og Huslejehjælp til de Medlemmer, som Syndikalisterne havde frataget Understøttelsen. En saadan Beredvillighed, der bl. a. illustreres derved, at Konfliktsudvalget, da Opraabet udsendtes, paa en eneste Dag modtog mere end 2000 Kr. til Fordeling, kan ikke noksom paaskønnes.

Ligeledes havde d'Hrr. Syndikalister været saa letsindige at tro paa, at de kunde faa en Forhandling med Sammenslutningen, og de rettede ogsaa Henvendelse til Flydedokkens Direktion om Forhandling, men det eneste Svar, de havde faaet, var at gaa i Arbejde og optage Forhandling, et Svar, som var tilbudt Arbejderne 6 Uger før, og med det triste Resultat maatte de saa efter alle Kunstens Regler bombardere de Strejkende til at gaa i Arbejde. Arbejdsgiverne havde nemlig været næsvise: De havde jo truet med at lukke Splittelsesorganisationen, hvis de ikke fik bilagt Strejken til Torsdag Morgen. Der blev fra den Side gjort hvad gøres kunde for at opfylde Arbejdsgivernes Ønske, men ikke desto mindre maatte de meddele Arbejdsgiverne, at Arbejderne ikke vilde tiltræde Arbejdet før Fredag Morgen den 22. August 1919.

Efter at Arbejdet var optaget Fredag Morgen, optog et Udvalg af »1919« Forhandling om Lønvilkaarene. Hvad Resultat dette har bragt, vides ikke, men Lørdag den 23. optog Tillidsmanden for vore Klubber Forhandlinger med Ledelsen paa Flydedokken, og vi bringer nedenfor Resultatet heraf. Vi skal ikke prale af det Resultat, vore Kolleger har opnaaet paa Flydedokken efter den lange og meningsløse Kamp, som her er ført til Skade for alle Parter, men kun haabe paa, at det maa lykkes vore Medlemmer at forvinde den lumpne Optræden, der vistes dem af Splittelsesorganisationen »1919«.

Udvalget retter en Tak til de Kolleger, som viste os Forstaaelse i vor Kamp mod Syndikalisterne.

— Resultatet af Forhandlingerne var følgende:

1. Alle Maskinarbejdere faar et Timelønstillæg af 20 Øre. Akkordprocentforholdet i Maskinværkstedet søges bibeholdt.
2. Der optages Forhandling om passende Regulering af faste Priskurant-Akkorder i Maskinværkstedet, naar saadanne kommer til at foreligge, og det tilstræbes saavel i Maskinværkstedet som ombord saa vidt muligt at give faste Akkorder, der sættes, før Halvdelen af Arbejdet er færdigt.
3. I Afsavnstillæg gives 88 pCt. for Værftets eget Arbejde og for Værktøjsarbejde, 92 pCt. for fremmed Arbejde.

   Gennemsnitstimefortjenesten bliver herefter for Maskinarbejdere i Værkstedet ca. 199 Øre, 194 Øre for Maskinarbejdere ombord, Augustreguleringen inclusive.
4. I Smudspenge ydes 10 Øre pr. Time for en Række nærmere betegnede Arbejder.
5. Værktøjsmændene faar 97 Øre i Timeløn, 60 Øre i Akkordafsavn, hvilket med Augustreguleringens 8 Øre giver en Timeløn af 165 Øre.
6. Akkorder, der var løbende ved Konfliktens Udbrud, men er blevne gjort færdige under denne, bliver frigivne for de Arbejderes Vedkommende, der har genoptaget Arbejdet efter Konflikten, og Overskud udbetales i Forhold til det udførte Arbejde. Hvis man ikke kan enes om Bedømmelsen, gives et Tillæg af 88 pCt. paa Arbejderens ansatte Timeløn før Konflikten for det Antal Timer, der er arbejdet. — Akkorder, der var paabegyndte før Konflikten og nu fortsættes, udføres efter den i sin Tid aftalte Pris.
7. Ingen Arbejder antages til under 85 Øre pr. Time, dog 4 Øre mindre for Udlærlinge.
8. Til Maskinarbejdere, som maatte ønske det, udbetales et Forskud paa 50 Kr., som tilbagebetales i 4 ugentlige Rater.
9. Alle foranstaaende Regler har tilbagevirkende Kraft fra den 22. August.
10. Værftet vil anbefale, at den personlige Bod paa 100 Kr. bortfalder.

Konfliktsudvalget.

Endvidere har vi fra et af vore Medlemmer, som har gjort Maskinarbejdernes bekendte Strejketogt paa Københavns Flydedok & Skibsværft med, modtaget følgende Indlæg i Sagen, hvilket former sig som et Rids af dennes Konturer:

Omkring 20. Maj rejstes der af vore Maskinarbejdere paa Flydedokken et Lønkrav paa 15 Øre pr. Time. Naar Arbejderne tillod sig at stille nævnte Krav og forlange det gennemført, saa skyldtes dette bl. a., at Firmaet paa et givet Tidspunkt havde antaget mellem 60 og 70 Maskinarbejdere til Fagets Mindsteløn, og dette bevirkede naturligvis, at Gennemsnitslønnen kom til at ligge ca. 15 Øre under, hvad der var Gennemsnitsløn i København. Dette kunde vore Medlemmer ikke finde sig i, og gentagne Henvendelser fra Tillidsmandens Side til Ledelsen om at lægge paa Lønningerne havde ikke det ønskede Resultat. Vore Medlemmer vedtog saa som Modtræk at holde Klubmøder i Arbejdstiden, og det havde til Følge, at Firmaet efter et af disse Møder nægtede at tage Natholdet i Arbejde.

Dette, i Forbindelse med at Firmaet havde antaget nogle af de mest udprægede Syndikalister, bevirkede saa, at Konflikten fik en saa lang Varighed.

Der har under de ca. 3 Maaneders Konflikt, der har været, været afholdt utallige Møder saavel paa Foranledning af Organisationen som fra andre Institutioners Side, som havde Interesse af at faa Konflikten ud af Verden. Men alt synes at være forgæves. D'Hrr. Syn-

dikalister havde i denne Arbejdsplads fundet et udmærket Operationsbasis for deres syndikalistiske Ideer, og de har ikke taget i Betragtning at bringe de mest ondartede Løgnehistorier til Torvs for at fremme deres Planer, f. Eks. dette:

1) at Hovedbestyrelsen havde forlangt, at Arbejdsløshedskassen paa et givet Tidspunkt skulde lukkes for de Arbejdsløse,
2) at Hovedbestyrelsen havde tvunget de Arbejdsløse til at optage Arbejdet paa Flydedokken, og
3) at Hovedbestyrelsen ikke havde taget sig af Sagen paa Flydedokken.

Disse og mange andre løgnagtige Paastande diskedes der daglig op med for de Arbejdsløse og de af Flydedokkens Maskinarbejdere, som vilde tro dem. Men de af vore Medlemmer, som ikke kritikløst vilde tage igen alt, var Skruebrækkere, »Pampere« og arbejdsgivervenlige Idioter m. m.

Saavel vort som De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde gjorde hvad gøres kunde for at faa Flydedokkens Maskinarbejdere til at gaa i Arbejde, men alt forgæves. Ved sidstnævnte Møde havde man ønsket at tale med Maskinarbejderne paa Flydedokken, og ved en Henvendelse gennem et Medlem, som ogsaa hørte til de Strejkende, havde Flydedokkens Maskinarbejdere vedtaget at gaa med til Mødet med Repræsentantskabet. Men her spillede d'Hrr. Syndikalister ogsaa ind og ødelagde Mødet sammen med de oppositionelle Arbejdsløse, som gjorde alt for at forhindre en Debat om Forholdene. Hvis de strejkende Maskinarbejdere ved denne Lejlighed ene havde faaet Lov at bestemme, om de skulde gaa i Arbejde eller ej, saa tror vi sikkert paa, at de var gaaede i Arbejde paa det Tilbud og de Garantier, som forelaa. Og vi tror da ogsaa, at Arbejderne havde været langt bedre tjente med dette end med at følge de Baner, som Syndikalisterne anviste, og som alligevel til syvende og sidst førte i Grøften, grundet paa d'Hrr. Syndikalisters Dumhed og Kejtethed.

Efter at alt dette var gjort fra vor Side for at faa Konflikten afsluttet, maatte vi give op og afvente Begivenhedernes Gang.

Og det viste sig ogsaa, at d'Hrr. Syndikalister bedre forstod at afslutte Konflikten, omend naturligvis ikke til Arbejdernes Fordel. Som bekendt havde d'Hrr. jo i Mellemtiden startet Splittelsesorganisationen 1919, og da der ved dens Love hængte store Udbetalinger ved ulovlige Strejker, saa maatte man jo se at faa den ulovlige Strejke paa Flydedokken ud af Verden, og det gjorde man paa følgende durkdrevne Maade: Man vedtog paa en Generalforsamling at fratage de af vore Medlemmer, som ikke vilde følge d'Hrr. Syndikalisters fjollede Ideer, Understøttelse, og det og meget andet bevirkede naturligvis, at en hel Del af de Arbejdere, som tidligere havde ydet Understøttelse til de ulovligt strejkende Maskinarbejdere, nu vendte sig fra dem med Foragt.

Vi kan vel ogsaa være enige om, at det at fratage de Maskinarbejdere, der blev staaende som Medlemmer af Smedeforbundet, Strejkehjælp, var mere end flabet, og vel i sin Art værre end meget af det, der længe var præsteret fra den Side. Midlerne var jo ikke indsamlede til Syndikalisterne, men til de Strejkende paa Flydedokken og i deres Navn. Noget maatte der vel imidlertid gøres, hvis man overhovedet skulde holde Splittelsesorganisationen i Gang, og saa lagde man for med at uddele Strejkemidlerne alene til sine egne.

Samtidig med, at d'Hrr. Syndikalister udførte det Tricks overfor Smedeforbundets Medlemmer, forsøgte de at optage Forhandling med Arbejdsgiverne, hvilket dog kun havde til Følge, at de fik Paalæg om at afslutte Konflikten til Torsdag den 21. August. I modsat Fald havde Arbejdsgiverne nemlig lovet d'Hrr. Syndikalister, at Splittelsesorganisationen ellers vilde komme til at lide samme Skæbne som Syndikalisterne havde beredt vor gamle Afdeling 1: den vilde nemlig blive lukket. Og dette maatte jo for alt ikke ske, og derfor brugte Syndikalisterne alle mulige og umulige Tricks for at faa Konflikten bilagt, glemmende alle deres store Fraser om 2 Kr. som Mindsteløn, det frygtelige Erstatningskrav (165,000 Kr.), Selvbestemmelsen om Antagelse og Afskedigelse og mange andre store idiotiske Problemer, som der havde været pralet med og prædiket om lige saa længe Konflikten varede.

Efter denne Redegørelse for den ulovlige Strejke paa Flydedokken, vil vi gerne rette en oprigtig Tak til de af vore Kolleger, som har ydet os Understøttelse i den Tid, hvor d'Hrr. Syndikalister var saa galante at fratage os Understøttelse.

En hjertelig Tak for den udmærkede Støtte, I ydede os!

nn.

Faa Dage efter Afslutningen af Konflikten paa Flydedokken, nemlig den 26. August, afsluttedes en anden karakteristisk overenskomststridig Arbejdsstandsning hos Aktieselskabet Dansk Rekylriffel-Syndikat. Dette Firma er naturligvis paa Grund af Verdenskrigens Afslutning kommet i en vanskelig Situation, da der vel fremtidig ikke vil blive saa megen Brug for Rekylrifler eller andet Legetøj af den Art. Det vilde under disse Omstændigheder have været klogt af de noget over 100 Maskinarbejdere, som dette Firma beskæftigede, om de havde optraadt lidt forsigtigt under denne Afvikling, der maatte komme, men saadan skete det ikke.

8 Slibere, som beskæftigedes hos Firmaet, forlangte en Forsøgsafdeling, hvor Akkordpriserne fastsattes, afskaffet, og heri fandt de Støtte hos Maskinarbejderne. Der blev saa afholdt Møde i Klubben med Tilkaldelse af Formand og Akkordsekretær for Afdeling 1, men Medlemmerne var ikke til Sinds at gaa Organisationsvejen; man vilde vise, at man ved direkte Aktion var i Stand til at foreskrive Firmaet sine Betingelser. Resultatet blev 3 Maaneders Strejke, og af de 88 Maskinarbejdere, der stod som Medlemmer af den gamle Afdeling 1, kom 30 Mand i Arbejde. Firmaet er gaaet

bort fra Rekylriffelfabrikationen og over til Fabrikation af Cyklenav.

Ogsaa denne Strejke viser tydeligt, at det er alt for kostbart for Arbejderne at gaa imod deres Organisation og forsøge med syndikalistiske Eksperimenter.

Paa Nordiske Skrivemaskinefabrikker har der været en Arbejdsstandsning, som har varet fra 13. August til 14. September. Den sidste Dato optoges Arbejdet, uden at der opnaaedes noget Resultat, idet man gik i Arbejde paa samme Betingelser som før Konflikten, hvilken drejede sig om et Lønkrav, Firmaet ikke vilde opfylde.

En Strejke hos Aktieselskabet Panser-Box varede kun faa Dage. Strejken opstod Dagen efter, at Timeløn og Akkordpriser hos dette Firma var forhøjet med ca. 28 Øre til omkring ved 2 Kr. pr. Time. Syndikalisterne tog øjeblikkelig fat paa at gennemtvinge Arbejdsstandsning for at forhindre Arbejdets rolige Gang paa Grundlag af Timandsmødets Beslutning, men da Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Medlemmer viste sig at være i Flertal, lykkedes det hurtigt at faa den lige saa meningsløse som ulovlige Arbejdsstandsning hævet.

Vi har hermed givet nogle Prøver paa Sommerens ulovlige Arbejdsstandsninger. Der er naturligvis mange flere, navnlig saadanne som varer en Dags Tid eller to, og som naturligvis ogsaa er baade meningsløse og beklagelige. Spørgsmaalet om Fridage bliver en Ting for sig. Vore Medlemmer vil altid under fornødent Hensyn til den anden Part kunne faa et tilstrækkeligt Antal saadanne, men Anvendelse af den øjeblikkelige Arbejdsstandsning som Demonstration maa vi advare imod, baade fordi det er et tveægget Sværd, men navnlig fordi, at naar vore Medlemmer vil optræde i Fællesskab, saa kan dette i Længden kun ske paa Basis af vore Forbundslove og under fornødent Hensyn til de gældende Overenskomster.

Socialiseringsproblemet i Danmark.

Et Forslag og et Foredrag af Fabriksdirektør Jak. Kr. Lindberg.

Over en Verden i Smelteovn farer Tusinde nye Tanker og Tusinde nye Ideer. Hastigt gaar det, saa hastigt, at kun de færreste vil efterlade nye Spor. Vi er dog nok ogsaa bedst tjent med, at visse af de gamle Former først langsomt afløses af nye. Bratte Overgange er i næsten alle Forhold for Mennesket som farlige Faldgruber, idet vi fra Naturens Haand ikke er indstillede derpaa, og vi er hver for sig med til paa en eller anden Maade at kæmpe mod noget Nyt, bare fordi det er for Nyt og usædvanligt, men ikke altid fordi det helt igennem er ubrugbart. Men paa denne Maade slides Kanterne af det nye, og man bliver saa fortrolig med Grundideen, at den Tid efter anden bliver fjenlig til at prøves og gøre Gavn i Praksis, for saa vidt den da i sig selv er en virkelig Værdi.

Et lignende Synspunkt har vistnok besjælet Fabriksdirektør Lindberg i Forholdet til de nye Erhvervsformer, som dukker op ude omkring i de europæiske Lande. Fælles for alle ikke-kapitalistiske Former er jo det, at de tilsigter en Arbejds- og Udbyttedeling, som forhindrer de mest fremtrædende Skavanker ved det private Initiativ og dog paa sin Vis søger at bibeholde dette, ja om muligt at ophjælpe og opmuntre det, da det overhovedet fra alle Sider maa erkendes at være den mest værdifulde Indsats i Arbejde og Samkvem.

Som bekendt for de fleste af vore Medlemmer har Hr. Lindberg i særlig Grad altid interesseret sig for de økonomiske Problemer, og under Pres af den Tid, vi lever i, senest specielt for Varepriserne og Socialiseringsproblemet. Hr. Lindberg har da ogsaa været Medlem af flere Udvalg vedrørende Prisregulering, og sidst er bl. a. for en ikke ringe Del paa hans Initiativ nedsat et Socialiseringsudvalg. Opgaven med dette og Hensigten hermed har Hr. Lindberg selv skitseret i et Foredrag, som paa Foranledning af de socialdemokratiske Foreninger paa Frederiksberg fandt Sted den 11. September paa »Gimle«.

Foredraget.

Anledningen.

Direktør Lindberg: Som De sikkert allesammen vil erindre, blev der den 13. November 1918 fra vor Partistyrelse og Rigsdagsgruppe udstedt et Opraab, som dannede et Slags Øjebliksprogram for vort Parti. Flere Punkter er allerede gennemførte, men det Punkt, som var det vigtigste, nemlig Kontrol med Bankvæsen og *Produktion* med det Formaal at begrænse Prisstigning og Udbytning, er vi ikke kommet ret langt med. Det var det vigtigste, men tillige det vanskeligste, fordi man der stod overfor praktisk Udformning af de Veje, som vi skulde følge senere, og det skulde jo gøres paa en saadan Maade, at det ikke senere kunde komme paa Tværs af det, som er vort endelige Maal: Socialiseringen.

Men vi er som sagt ikke kommet vidt. Det er saa langt fra, at man fra Statsmagtens Side kan udøve Kontrol med Bankerne. Snarere er det Bankerne, som udøver Kontrol med Statsmagten, og anderledes bliver det næppe, saa længe Staten hvert Øjeblik maa gaa til Bankerne for at faa Laan.

Og Prisstigningerne er foregaaet bestandig hastigere, og det er derved blevet klart, at de hidtidige Former for Prisregulering ikke slaar til. Derfor er det naturligt, at vi indenfor vort Parti forsøger at finde Veje, som kan føre til den endelige Form for Socialisering.

Vore Planer maa være saadanne, at de kan vinde Tilslutning fra andre Sider end hos os, men dog saadanne, at de ikke senere kommer os paa Tværs ved en mere fuldstændig Socialisering.

Offentlig Kontrol med Produktionen.

Vort Forslag gaar nu ud paa at indføre offentlig Kontrol.

Paa Produktionsomraadet skulde Synsmaaden være den, at den udbetalte Arbejdsløn i videste Forstand, altsaa baade for Arbejdere, Funktionærer og Driftsledere, skulde betragtes som det virkelige Overskud af Virksomheden, medens Renterne af Kapitalen, hvormed der arbejdes, skulde betragtes som Omkostninger, der naturligvis bør bringes ned til det mindst mulige.

Det virkelige Synspunkt, som skal anlægges paa denne Ordning, maa herefter være det, at Arbejdsoverskudet bringes op til det mest mulige, uden at dog Forbrugernes Interesse gaas for nær. Kontrollen i denne Retning skulde ligge hos Arbejderne selv, og hertil sigter et Forslag, som vil blive udsendt i den nærmeste Fremtid.

Handels- og Transportvæsen.

Paa Handelens og Transportvæsenets Omraade maa Synspunktet være det, at Varerne naar ud til Publikum med den mindst mulige Omkostning. Det er det Princip, som nu ligger til Grund for vort Banevæsen, ogsaa Privatbanerne, hvad vi har mærket under Krigen, hvor f. Eks. Skibsfragterne er gaaede betydeligt højere op end Jærnbanefragterne. Saadanne Omkostninger bør sættes saa lavt som muligt, hvilket igen vil sige, at Fortjenesten f. Eks. for Rederierne ikke maa blive højere, end hvad Samfundet har Raad til at give paa andre tilsvarende Omraader.

Til dette Formaal vil det være nødvendigt, at Staten lægger Beslag paa Handelsflaaden. Under Krigen har man til en vis Grad gjort dette, idet Staten har forbudt Rederne at sælge Skibene, men derimod har man ikke lagt Haand paa den Udbytning, som drives fra Skibsredernes Side. Det maa stilles som et Krav, at denne Udplyndring ophører.

Handelsavancen.

For at bringe Handelsavancen ned, maa vi fremkomme med et særligt Forslag, et Forslag til Regulering af Handelsavancerne.

Erhvervsraad. Magtindtægterne.

Foruden dette maa der paa Samfundets Vegne finde en Kontrol Sted. Jeg tænker mig den udøvet ved en Kontrolmyndighed, et Slags Erhvervsraad. Hovedopgaven for dette maa blive at kontrollere, at der ikke opstaar nye Indtægtskilder, som ikke stammer fra selve Arbejdet.

Hidtil har man nok prisreguleret, men det er gaaet saadan, at jo færre Varer, der produceres, des større bliver Indtægterne, og det er det, som giver Anledning til Prisstigningen.

Før Krigen var der ogsaa saadanne Indtægter, f. Eks. Renteindtægter og Merindtægter eller Magtindtægter, som man ogsaa kunde kalde dem.

Efter Skattestatistikken for 1908 udgjorde efter min Beregning Arbejdsindtægterne ca. $^2/_3$, Magtindtægterne ca. $^1/_3$ af Landets samlede Indtægt. Men under Krigen er dette Forhold ganske forrykket, idet Magtindtægterne allerede i 1916 var voksede saa stærkt, at de udgjorde ca. Halvdelen af Landets samlede Indtægt.

Foruden den Opgave, som dette Erhversraad skulde have at paase, at der ikke opstaar nye Merindtægter, saa vilde det være rimeligt, at et saadant Raad ogsaa fik den Opgave at se efter Forholdene med Fremskaffelse af Produktions- og Raastoffer samt Raavarer. — Dertil kommer ogsaa det Spørgsmaal, som kaldes Dumping, d. v. s. den udenlandske Konkurrence, der gaar ud paa at slaa en eller anden indenlandsk Industri ihjel for senere at sætte Priserne op.

Der har jo indenfor vort Parti hidtil været meget store Betænkeligheder ved Foranstaltninger til Værn mod saadan udenlandsk Konkurrence, og det er ogsaa meget rigtigt, at man altid fra Socialdemokratiets Side har set med Betænkelighed paa alt, hvad der hedder Toldbeskyttelse, men Forholdet vil stille sig anderledes, hvis man faar en saadan Kontrol med Erhvervene. Saa vil Betænkelighederne ved at gaa med til Foranstaltninger af denne Art blive mindre.

Nationalbanken. Formue og Statsgæld.

Dernæst maa vi ogsaa rejse Krav om, at Nationalbanken forsynes med Midler, saaledes at den bliver den ledende Bank herhjemme. Men kan dette lade sig gøre, førend vi har afviklet Statsgælden? Den er under Krigen steget til nær en Milliard, samtidig med at Landets Formue er steget meget mere. I 1916 var der saaledes en Formueforøgelse paa 1800 Mill. Kr. Havde Staten bare taget en Del af denne Formue, saa havde vor Statsgæld nu været afbetalt. Og naar Landet er blevet rigere, er der jo ingen Mening i, at Staten er sunket dybere i Gæld. Skulde dette Forhold afvikles hurtigt, maatte vi tage af de Formuer, der er, og først og fremmest af de Krigsformuer, som er indtjente ved Fragtaager og Vareaager.

Egentlig og ikke egentlig Socialisering.

Dette er jo ikke Forslag til egentlig Socialisering, men kun Forslag til at bane Vej for denne.

Paa Forsikringsvæsenets Omraade mener jeg imidlertid, at Socialiseringen lader sig gennemføre fuldstændig, navnlig ved Livs- og Brandforsikring.

Maaske bliver det ogsaa nødvendigt, at Staten overtager Skibsfarten, dersom de store Redere ikke vil indrømme billige Fragter.

Socialiseringen burde man have prøvet ved Havnekonflikten og ligeledes ved Bygningskonflikterne i Foraaret.

Nærmere Motivering for de forskellige Forslag.

Til nærmere Belysning af de Forslag. som er udsendte til vore Parti- og Fagforeninger, skal jeg nu fremsætte nogle mere indgaaende Bemærkninger.

Kontrollen. Fagforeningerne. Raadssystemet.

Dette Spørgsmaal staar paa Dagsordenen i alle Lande. Jeg har ikke kunnet følge disse Ting paa nærmere Hold, men saa vidt jeg kan se, afviger de Tanker, der er kommet frem i Norge, England, Tyskland og Tysk-Østrig, meget fra de Veje, som jeg mener, man bør gaa.

De fleste af disse Tanker gaar jo ud paa Raadssystemet, som gaar paa Tværs af de gamle Fagforeninger, og det er efter min Mening en meget farlig Vej at gaa. Jeg tror, at Vejen bør gaa gennem Overgangsformer for Erhvervene til den fuldkomne Socialisering, men jeg mener, det er farligt at bryde med den gamle Organisationsform for at sætte noget nyt i Stedet, som ingen kender, og som kan blive mere end et farligt Eksperiment.

Det Spørgsmaal, som vil komme til Behandling i Rigsdagen er, at man ved Overenskomster mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer skulde søge at ordne Spørgsmaalet.

Danmark adskiller sig jo fra andre Lande ved de stærke Centralorganisationer, som findes her. Vi skal have den Sætning ud af Septemberforliget, som siger, at Arbejdsgiverne ene har Lov at lede og fordele Arbejdet. Fagforeningerne har længe været stemt for en Revision af dette Forlig.

Overenskomsten skulde gaa ud paa:

At Arbejderne skulde have Medbestemmelsesret, hvor det drejer sig om Antagelse og Afskedigelse af Arbejderne selv.

At de skulde føre Kontrol med indgaaede Arbejdsoverenskomster er for saa vidt en Selvfølge.

At de skulde deltage i alle Forhold paa Stedet vedrørende Arbejderbeskyttelse, altsaa Fabrikslovens Overholdelse, er naturligvis ogsaa en Selvfølge.

Endelig er der det vigtigste og det, som betegner det nye, nemlig at Arbejderne gennem Udvalg skal deltage i Affattelsen af Virksomhedernes Regnskaber, saaledes at de faar Kendskab til hele Virksomhedens financielle Stilling.

Disse Kontroludvalg skulde vælges for enhver Virksomhed, og de skulde sammensættes saaledes, at det dels blev de paagældende Arbejdere paa Stedet, som valgte, dels de paa Stedet repræsenterede Fagforeningers Hovedledelse. Man kan altsaa udpege Medlemmer af Kontroludvalget, som ikke arbejder paa Stedet.

Hvis der ikke opnaas Enighed mellem Arbejdere og Arbejdsgivere om mindst at gennemføre dette Program, der jo ikke udelukker, at Arbejderne straks kan faa flere Rettigheder, saa bliver det Erhvervsraadet, som jeg tidligere har omtalt, der her bliver afgørende, da Strid om saadanne Spørgsmaal ikke maa føre til Strejke eller lignende.

Dette skulde, mener jeg, føre til, at vi kommer Tanken om Socialisering nærmere, ved at Arbejderne faar Lejlighed til at sætte sig ind i Virksomhedernes økonomiske Stilling. De faar jo derved ogsaa at se hvor langt de bliver udbyttede.

Udbyttets Deling.

Det næste bliver altsaa at bringe Kapitalens Udbytte ned saa langt som muligt. For at naa dette, maa man overalt i Samfundet søge at vinde Ørenlyd for den Grundbetragtning, at det virkelige Udbytte er Lønnen til Arbejdere, Funktionærer og Driftsledere. Derimod er Kapitalrenten en Byrde paa enhver Virksomhed, og derfor maa man gøre denne Byrde saa let som mulig. Følgen vil blive, at ethvert Aktieselskab maa søge at indløse sin Kapital. Nu søger man at gøre den saa stor som muligt. Nu udsteder man Friaktier og forøger Aktiekapitalen for at skjule, at Udbyttet er blevet for stort.

Et enkelt Eksempel vil illustrere dette: Tager vi De forenede Bryggerier og »Carlsberg«, der som bekendt arbejder sammen, idet de deler Udbyttet, var det samlede Arbejdsudbytte i 1916 10 Mill. Kr., men kun de 3,7 Mill. Kr. gik til Arbejderlønninger. 1,3 Mill. Kr. gik til Direktørgager og Aflønning af Funktionærer. Halvdelen gik til Kapitalen. Det vil sige, at man det Aar godt kunde have givet Arbejderne det dobbelte og saa endda betalt 6 pCt. i Udbytte. — Havde man fra De forenede Bryggerier fulgt den Politik, at man kun holdt Aktiernes Kurs i pari, saa kunde man have indløst sin egen Kapital og saa havde man sluppet for den Rentebyrde, som man nu har at bære paa.

Det er klart, at dette ikke er Socialisering, men disse Tanker fremme i offentlig Diskussion maa kunne bane Vej for Socialismens Tanker. (Fortsættes).

Arbejdsløshedsinspektørens Indberetning til Indenrigsministeriet for Aaret 1917—1918.

Den 8. September afholdt Arbejdsløshedsinspektøren sit ordinære Aarsmøde med Kassernes Tillidsmænd. Af den til Ministeriet indsendte Beretning for Aaret 1. April 1917—31. Marts 1918 kan anføres følgende:

Den 31. Marts 1918 fandtes der her i Landet 62 statsanerkendte Arbejdsløshedskasser med et samlet Medlemstal 221,301 Medlemmer mod 176,308 i 59 Kasser Aaret forud. Stigningen i Aaret er saaledes 44,933 Medlemmer eller 26 pCt. Den enorme Stigning skyldes naturligvis først og fremmest de ekstraordinære Arbejdsløshedskasselove, der har gjort det saa nogenlunde let for en Masse Mennesker at blive Medlemmer af en Arbejdsløshedskasse.

Stigningen har været stærkest hos Kasserne med de kvindelige Medlemmer, nemlig fra 24,420 til 35,406, medens de mandlige Medlemmers Antal er vokset fra 151,888 til 185,895. Procentvis er Stigningen henholdsvis 45 og 22,5 pCt. Altsaa det dobbelte i Procent for Kvindernes Vedkommende.

Gennemsnitlig andrager de samtlige ledige Dage ca. 30½ Dag pr. Medlem eller det dobbelte Antal ledige Dage pr. Medlem end i Aaret forud. Alt i alt er de ledige Dages Antal 6,820,004, altsaa nær 7 Millioner Dage. Heraf er 4,436,794 Dage understøttede med vedtægtsmæssig Understøttelse.

Medlemmerne af Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse (Smede, Formere og Slibere) har tilsammen 542,547 ledige Dage, hvoraf 399,337 Dage er understøttet med vedtægtsmæssig Understøttelse.

Da Medlemstallet er opgjort til 18,591, falder der saaledes godt 29 ledige Dage paa hvert Medlem, om det havde været delt ligelig ud til alle. De understøttede Dage falder paa 8,121 Medlemmer. Disse har saaledes gennemsnitlig hver faaet vedtægtsmæssig Understøttelse for godt og vel 49 Dage.

Med Hensyn til samtlige Kassers Indtægter kan følgende Hovedposter anføres:

Kontingent, Indskud, Renter m. m.	2,671,086 Kr.
Ordinært Statstilskud	1,066 804 -
Ekstra Statstilskud	2,072,000 -
Kommunetilskud	735,098 -
Ialt	6,544,988 Kr.

Altsaa mere end 6½ Mill. Kr.

Udgifterne andrager i alt 6,996,304 Kr. og overstiger saaledes Indtægterne med 451,316 Kr. Samtlige 62 Kassers Formue var den 31. Marts 1918 4,931,136 Kr.

Dernæst er der i Henhold til den ekstraordinære Lov om Arbejdsløshedsunderstøttelse af 27. Oktober 1917 og samme Lov, som revideredes 8. Februar 1918, udbetalt følgende Summer:

Dyrtidstillæg	3,938,137 Kr. 59 Øre
Fortsat Hjælp	3,670,827 - 32 -
Huslejehjælp	1,947,022 - 02 -
Ialt	9,555,986 Kr. 93 Øre

Heraf har Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse modtaget og udbetalt:

Dyrtidstillæg	254,738 Kr. 80 Øre
Fortsat Hjælp	285,252 - 62 -
Huslejehjælp	178,077 - 96 -
Ialt	718,069 Kr. 38 Øre

Det maa heraf kunne forstaas, at der aldrig før har været udfoldet en saa rastløs Virksomhed, saavel i Inspektoratet som i Nævnet og i selve Kasserne.

Lønstatistik i Svensk Formerforbund.

Svensk Formerforbund har for Februar Maaned 1919 optaget Lønstatistik. Fra denne hidsættes følgende:

Oplysninger er indgaaet fra	125 Afdelinger
— savnes fra	14 —
— omfatter	204 Støberier
—	3557 Mand
Organiserede af disse er	3352 —
Berettigede til Minimallønnen er	2987 —
Gennemsnitlig Timeløn for Formere	81,3 Øre
do. do. Brædt- og Maskinformere	83,8 —
Gennemsnitlig Fortjeneste ved Akkord:	
Formere	124,7 Øre
Brædt- og Maskinformere	120,1 —
For begge Brancher tilsammen:	
Timeløn	81,9 Øre
Akkordfortjeneste pr. Time	124,1 —

Heri er ikke Dyrtidstillæg medregnet og Forbundet oplyser paa Forespørgsel derom, at Oplysninger om dette ikke indgaar paa fyldestgørende Maade, men at dette er forstaaeligt, da Forholdene paa dette Omraade er saa yderst forskellige, at et skematisk Billede deraf nærmest er umuligt at opstille.

Med Hensyn til Dyrtiden oplyser Statistikken bl. a., at 294 Øre i Stockholm i Februar Maaned havde samme Værdi som 100 Øre i 1914.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Aarhus. Hos A/S Frichs i Aarhus er der den 23. August afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger. Dette Firma, hvor der bl. a. præsteres meget stort Arbejde, undser sig ikke for at holde sine Formere nede paa en Timeløn af ca. 85 Øre. Aktieselskabet havde endvidere klaget over, at Formerne egenmægtig havde indført 8-Timers-Dagen, samt klaget over, at man ikke vilde respektere Fælles-Værkstedsreglers Bestemmelse om Betaling for Arbejde i Nathold. Der opnaaedes ingen Enighed, og Sagen blev derefter behandlet ved Timandsmøde den 5. September. Heller ikke her opnaaedes nogen Enighed. Sammenslutningen tilbød at forhøje Timelønningerne til gennemsnitlig 105 Øre, medens Formerne krævede 115 Øre, og paa Spørgsmaalet om 8-Timers-Dagen stod Sagen saaledes, at Forbundet havde paalagt Formerne at respektere den overenskomstmæssige Arbejdstid, hvilket de fremdeles modsatte sig. Spørgsmaalet om Natholds Betaling var nærmest opfundet for Tilfældets

Skyld, idet det Arbejde, det drejede sig om, ikke en Gang kunde give samlet Natholdsarbejde én Uge igennem, og under saadanne Forhold kan der selvfølgelig kun blive Tale om almindeligt Overarbejde. Formerne havde derefter meddelt Aktieselskabet, at man ikke længere respekterede Timelønningerne.

Fredericia. Den 21. August er der hos A/S Ernst Voss afholdt Mæglingsmøde paa forskellige Krav, men da Enighed ikke opnaaedes, foretoges der en fortsat Behandling ved Timandsmødet den 5. September. Her enedes man om at forhøje de ansatte Timelønninger, der — Augustreguleringen indbefattet — var ca. 105 Øre, med 10 Øre pr. Mand og Time. 3 Mand i ren Timeløn havde gennemsnitlig 128 Øre; hver af disse forhøjedes med 16 Øre. Angaaende et Krav om Dyrtidstillæg: Se nedenfor.

Frederikssund. Den 2. September er der afholdt Mæglingsmøde paa det derværende Jærnstøberi paa Krav om et Dyrtidstillæg. Aktieselskabet tilbød for August Maaned at udbetale et Dyrtidstillæg, der svarer til det Tillæg, der eventuelt maatte fremkomme ved de Forhandlinger, der for Tiden føres mellem Hovedorganisationerne. Med dette Tilbud stilledes Sagen foreløbig i Bero.

Frederikshavn. Hos A/S Houmøller er man ved lokal Forhandling enedes om, at det Dyrtidstillæg, der eventuelt maatte fremkomme ved de Forhandlinger, der for Tiden føres mellem Organisationerne, faar tilbagevirkende Kraft fra 20. August. Samtidig er man enedes om, at 4 rene Timelønninger, nemlig Kærnemagernes, der er de laveste, er forhøjet med 6 Øre pr. Mand. Disse er herefter 149 Øre.

Hurup. 2 her i ren Timeløn arbejdende Medlemmer har den 1. August faaet deres Timeløn forhøjet fra 92 til 110 Øre.

Horsens. Hos Metalstøber Chr. Nielsen har en Sag om Uenighed om Betaling for Aluminiumsgods faaet sin Afslutning med, at der herfor fremtidig betales 153 Øre pr. Time plus 15 Øre pr. kg Stykgods.

Kerteminde. Den 21. August afholdtes et Mæglingsmøde paa det derværende Støberi. Man opnaaede kun Enighed om at forhøje én ren Timeløn fra 125 til 135 Øre. De øvrige Spørgsmaal behandledes derefter ved Timandsmøde den 5. September, og ved denne Lejlighed forhøjedes Haandformernes ansatte Timeløn fra 84 til 110 Øre og Maskinformernes fra 79 til 100 Øre. Angaaende et Krav om Dyrtidstillæg: Se nedenfor.

København. Den 26. August er afholdt Mæglingsmøde hos A/S Nielsen & Winther, hvor de rene Timelønninger var for 10 Haandformere 181,4 og for 2 Maskinformere 148 Øre. Hver af disse forhøjedes med 8 Øre.

Hos Metalstøber L. C. Johansen er 26. August afholdt Mæglingsmøde. 2 rene Timelønninger à 170 forhøjedes til 192 Øre.

Hos Metalstøber Løw & Søn er 26. August afholdt et Mæglingsmøde. 4 rene Timelønninger, der gennemsnitlig var 172, forhøjedes til 186 Øre.

Hos Firma F. Mogensen er 26. August afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af rene Timelønninger. 15 Mand havde gennemsnitlig 181,9 Øre, forhøjedes med 8 Øre hver.

Paa Sundby Jærnstøberi er 26. August afholdt Mæglingsmøde. 4 rene Timelønninger forhøjedes fra gennemsnitlig 180 til 190 Øre.

Hos Københavns Flydedok er 26. August afholdt Mæglingsmøde. De rene Timelønninger er: 29 Haandformere 183,8 Øre, 1 Kærnemager 158 Øre. Hver af disse Timelønninger forhøjedes med 8 Øre.

Hos A/S Burmeister & Wain er 26. August afholdt Mæglingsmøde. De rene Timelønninger var for 45 Haandformere 185,4 Øre, 1 Maskinformer 181 Øre, 21 Kærnemagere 151,4 Øre. Hver af disse Timelønninger forhøjedes med 8 Øre.

Hos Firma Ludvigsen & Hermann er 26. August afholdt Mæglingsmøde. 2 Kærnemageres Timeløn var gennemsnitlig 148 Øre, forhøjedes til 160,5 Øre.

Hos A/S Præcision er 26. August afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af de for Akkordarbejderne ansatte Timelønninger, hvis Gennemsnit var 93 Øre. Forhøjedes til 120 Øre.

Hos A/S F. L. Smidth & Co. er 26. August afholdt Mæglingsmøde. 12 i Akkord arbejdende Haandformeres Timeløn var gennemsnitlig 97,6 Øre, forhøjedes til 120 Øre. 3 Maskinformere var ansat til 88,3 Øre gennemsnitlig, forhøjedes til 110 Øre. 2 Kærnemagere var ansat til 100 Øre, forhøjedes til 105 Øre. Dernæst var der stillet Krav om Erstatning for 3 tabte Arbejdsdage, foraarsaget ved, at Arbejdsmændene havde strejket. Om disse 2 sidste Punkter opnaaedes ikke Enighed, og de blev derefter fortsat behandlet ved Timandsmøde den 5. September. Erstatningssagen enedes man om at lade afgøre ved Voldgift. Angaaende Dyrtidskravet: Se nedenfor.

Hos A/S De forenede Jærnstøberier er 26. August afholdt Mæglingsmøde. 14 Haandformere havde i ren Timeløn gennemsnitlig 181,4 Øre; forhøjedes med 8 Øre. De øvrige foreliggende Spørgsmaal er videre-behandlet ved et Timandsmøde den 5. September. Der var stillet Krav om et Dyrtidstillæg til Haandformerne, der arbejder ved Kabysovne og Restaurationskomfurer. Dette tilbagevistes til videre Behandling mellem Parterne, medens Kravet om et almindeligt Dyrtidstillæg foreløbigt afvistes. Se iøvrigt nedenfor.

Hos Firma J. A. G. Eickhoff er 26. September afholdt Mæglingsmøde. Man enedes om at forhøje de 8 derværende Formeres ansatte Timeløn fra 90 til 120 Øre gennemsnitlig. Forskudsudbetalingen for udført Akkordarbejde fastsattes til at være 190 Øre pr. Time, Augustreguleringen indbefattet. For tabt Arbejdstid, fordi den i Juli varslede Lock-out ikke rettidig var blevet aflyst, erholdt hver Former 10 Kr. i Erstatning. Ved Sagens videre Behandling paa Timandsmødet den 5. September afvistes et Krav om Dyrtidstillæg, men Formerne, der arbejder i Fælles-Vægt-Akkord, fik Prisen pr. kg Gods forhøjet fra 22,4 til 24,6 Øre. Der har

her gennem Aarene hersket den noget gammeldags Ordning, at en Del af Arbejdsmands-Timelønnen udbetaltes af Formernes Akkordfortjeneste. Dette er man i den senere Tid kommet væk fra, og Firmaet indgik endvidere ved Timandsmødet paa for egen Regning at antage en Arbejdsmand til i Støberiet.

Langaa. Paa Krav om Forhøjelse af Akkordarbejdernes ansatte Timelønninger er paa det derværende Jærnstøberi afholdt Mæglingsmøde den 25. August. Gennemsnittet var 89,3 Øre. Der var krævet et Tillæg paa 30 Øre, Fabrikken bød 10 Øre pr. Mand. Ved Timandsmødet den 5. September, hvor Sagen var til fortsat Behandling, tilbød Sammenslutningen et Gennemsnit paa 105 Øre, medens Forbundet tilbød at slutte paa 110 Øre. Der opnaaedes ikke Enighed.

Næstved. Paa Krav om Forhøjelse af Akkordarbejdernes ansatte Timelønninger og paa Krav om et Dyrtidstillæg er her afholdt Mæglingsmøde den 16. August uden Resultat. Sagen behandledes fortsat ved Timandsmødet den 5. September. Timelønningernes Gennemsnit var ca. 70 Øre, forhøjedes til 195 Øre. Angaaende Krav om Dyrtidstillæg: Se nedenfor.

Nykøbing F. har 25. August meddelt, at paa »Guldborg« er 3 rene Timelønninger hævede med 5 Øre hver, nemlig til 180,5, og 1 ren Timeløn med 4 Øre til 140 Øre.

Hos Metalstøber Simonsen er 1 ren Timeløn hævet med 5 Øre og er derefter 140 Øre, alt med August-Reguleringen iberegnet.

Nyborg. Herfra meddeles 7. August, at Akkordarbejdernes ansatte Timeløn er hævet fra gennemsnitlig 85 til 100 Øre, medens et Krav om Forhøjelse af Akkorderne var blevet afvist. 25. August blev et Mæglingsmøde afholdt, og her forhøjedes et Procenttillæg paa 32 pCt., som der gaves til de gamle Akkorder, til at være 50 pCt.

Odense. Hos A/S Brandt & Co. er 21. August afholdt et Mæglingsmøde. 3 Haandformere, der arbejdede i Akkord, havde en gennemsnitlig ansat Timeløn af 96 Øre; forhøjedes til 115 Øre. 12 Maskinformere havde en gennemsnitlig ansat Timeløn af 90; forhøjedes til 105 Øre. 3 Haandformere arbejdede i ren Timeløn til gennemsnitlig 134,8 Øre og 1 Maskinformer havde 98 Øre; disse 4 forhøjedes med 12 Øre hver.

Videre var der Uenighed til Stede om Forstaaelsen af den nuværende Overenskomsts Afsnit A, § 7, 2. Stk., samt var der stillet Krav om et Dyrtidstillæg. Disse 2 Spørgsmaal behandledes ved Timandsmøde den 5. September. Spørgsmaalet om Overenskomstforstaaelsen afgøres af samme Voldgift, som skal afgøre den ovennævnte Sag fra Varde. Angaaende Dyrtidstillæget: Se nedenfor.

Samme Dag er afholdt Mæglingsmøde hos A/S Allerups Eftf. 4 Haandformere i ren Timeløn havde gennemsnitlig 142,5 Øre; forhøjedes med 12 Øre hver. 12 Haandformere, der arbejdede i Akkord, var gennemsnitlig ansatte til 88,5 Øre; forhøjedes til 115 Øre. 15 Maskinformere i Akkord var gennemsnitlig ansatte til 77,8 Øre; forhøjedes til 105 Øre. Et Krav om Dyrtidstillæg til Maskinformerne blev afvist og behandledes senere ved et Timandsmøde den 5. September. Se iøvrigt nedenfor.

Paa »Frederiksbroen«s Støberi er ved lokal Forhandling den ansatte Timeløn for 10 Haandformere forhøjet fra gennemsnitlig 99,2 til 115 Øre og for 8 Maskinformere fra gennemsnitlig 90 til 105 Øre. 2 Haandformere i ren Timeløn fik en Forhøjelse paa 12 Øre, fra 145 til 157 Øre. Et Krav om Dyrtidstillæg var rejst, men blev afvist og gik direkte til Timandsmødet den 5. September. Se nedenfor.

Paa Maskinfabrikken »Phønix« er ved lokal Forhandling opnaaet, at 6 Haandformere, der arbejdede i Akkord, og som havde en ansat Timeløn paa gennemsnitlig 90,6 Øre, fik denne forhøjet til 115 Øre. 5 Maskinformere og 2 Kærnemagere var gennemsnitlig ansatte til 80 Øre; hævedes til 105 Øre. 1 ren Timeløn for 1 Haandformer forhøjedes fra 145 til 157 Øre. Et Krav om Dyrtidstillæg var rejst, men blev afvist og behandledes ved Timandsmødet den 5. September. Se nedenfor.

Randers. Paa »Ny Støberi« og paa A/S Strømmen« er der den 25. August afholdt Mæglingsmøder paa Krav om Dyrtidstillæg, men uden at noget Resultat opnaaedes. Se iøvrigt nedenfor.

Skanderborg. Paa Grund af strandede Forhandlinger om Forhøjelse af rene Timelønninger hos Firma Blom & Søn nedlagde samtlige Formere Arbejdet den 9. August. Arbejdet genoptoges efter 4 Arbejdsdages Forløb, og Firmaet forhøjede Timelønningerne for de 10 derværende Formere fra gennemsnitlig 143,3 Øre til 158,3 Øre.

Slagelse. Herfra er den 31. August meddelt om følgende Forhøjelser af ansatte Timelønninger: 1 fra 90 til 100 Øre, 4 fra 80 til 90 Øre, en fast Ugeløn fra 56 til 60 Kr., Augustreguleringen er ikke indbefattet heri, og til den opnaaede Fortjeneste ydes et Dyrtidstillæg paa 10 pCt.

Stubbekøbing. Et her i ren Timeløn arbejdende Medlem har den 23. August faaet denne forhøjet fra 145 til 155 Øre.

Sorø. Herfra er den 10. August meddelt, at Formerne, foruden de før i Tiden skete Tillæg til de gamle Akkorder, nu videre erholder et yderligere Tillæg paa 7 pCt. til deres Fortjenester.

Varde. Paa Varde Staalværk har der vedrørende Arbejdsforholdene været Rivninger mellem Fabrikkens Ledelse og Formerne paa Grund af manglende Arbejdsmandshjælp og andre Ting. Den 14. Juli standsede samtlige Formere Arbejdet. En Uges Tid efter tilbød Formerne at genoptage Arbejdet paa visse Betingelser, men nu havde Bestyreren klaget til Sammenslutningen og vilde intet have med Formerne at skaffe. Ved en fornyet Henvendelse igen en Uges Tid efter erfarede man, at Bestyreren nu var bortrejst; men

Formerne kunde imidlertid godt paabegynde Arbejdet, erklærede man fra Fabrikkens Side. Herpaa kunde de dog ikke indlade sig uden nogen nærmere Forklaring om, hvad der senere skulde ske, og Arbejdsstandsningen kom saaledes til at løbe videre, indtil Sammenslutningen sendte Sagen til Arbejdsgiverforeningen, og et Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne kom saa i Stand den 18. August. Her enedes man om, at Arbejdet skulde genoptages den 20. August, imod at Fabrikken erklærede, at det tilstrækkelige Antal Arbejdsmænd skulde være til Stede. Dagen efter skulde iøvrigt et Mæglingsmøde afholdes paa de tilstedeværende Stridsspørgsmaal. Arbejdsstandsningen havde da varet i 33 Arbejdsdage. Ved Mæglingen enedes man om forskellige Forhold selve Værkstedet vedrørende, men begge Parter havde gensidig rejst Krav mod hinanden om Erstatning for Arbejdsstandsningen, og herom kunde der ikke opnaas nogen Enighed. Ved Sagens fortsatte Behandling ved Timandsmødet den 5. September blev man enig om at slutte den, mod at begge Parter tager Erstatningskravene tilbage.

Ved samtlige Krav om Dyrtidstillæg, som er behandlede ved det ovennævnte Timandsmøde den 5. September, er disse Sager foreløbig stillet i Bero ved at udskyde dem indtil videre for at oppebie, hvad de organisationsmæssige Forhandlinger om en Forhøjelse af Dyrtidstillægene maatte medføre, men Forbundet har forbeholdt sig herunder at inddrage et Spørgsmaal om særlige Tillæg, bl. a. til de her omhandlede Firmaer, samt krævet, at eventuelle Resultater, der maatte fremkomme her, gives længere tilbagevirkende Kraft end til 1. September, men dog begrænset af de paa Mæglingsmøderne stillede Fordringer.

Metaltrykkere.

G. L. Jensen, Sct. Knudsvej 41, har forhøjet Timelønnen for 1 Mand med 40 Øre fra 85 til 125 Øre.

Fogh & Mørup har forhøjet Timelønnen for 3 Mand med 18 Øre fra 102 til 120 Øre.

Benedicht Møller har forhøjet Timelønnen for 9 Mand med 18 Øre, saaledes at Gennemsnits-Timelønnen er steget fra 120,5 til 140 Øre.

T. Baagøes Eftfl. Timelønnen er forhøjet saaledes, at Gennemsnittet er steget fra 106,2 til 121,5 Øre.

Allen, St. Kongensgade 61. Timelønnen er forhøjet for 2 Mand, saaledes at Gennemsnits-Timelønnen er steget fra 129 til 154.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Den 29. Juli mægledes paa De danske Sukkerfabrikker vedrørende Virksomhederne i Assens, Holeby, Maribo, Nakskov, Odense, Sakskøbing og Stege. Man enedes om, at samtlige Timelønninger fra og med 12. Juni hæves med 10 Øre og yderligere fra Mæglingsmødets Dato med 15 Øre, altsaa ialt med 25 Øre. Senere er der afholdt Mægling for København og Lyngbys Vedkommende, hvor der opnaaedes et Tillæg af 15 Øre pr. Mand for alle Timer, hvori der ikke arbejdes i Akkord.

Hos Maskinhandler Heick i Kolding har 1 Mand faaet sin Ugeløn hævet med 10 Kr.

Hos Margarinefabrikant Steensen i Vejle har 1 Mand faaet sin Ugeløn hævet til 70 Kr., paa det mekaniske Væveri har ligeledes 1 Mand faaet Ugelønnen forhøjet til 70 Kr., og med Cyklehandlerforeningen er der forhandlet med det Resultat, at der gaves 20 Øres Tillæg til alle Timelønninger.

Hos Jørgensen & Sønner, Appelbyes Plads, er Timelønnen hævet fra 113 plus 8 til 156 Øre. Akkorderne omlægges, saaledes at der kan tjenes ca. 70 pCt. efter 113 Øre. — Hos Jacob Holm & Sønner har 4 Mand faaet hver 33 Øre pr. Time; Fortjenesten er derefter 163 Øre pr. Time.

Ved en Mægling den 2. August hos Hans L. Larsen, Frederikssund, opnaaedes Enighed om, at et Akkordafsavnstillæg paa 25 Øre forhøjes til 33 Øre pr. Time, medens Spørgsmaalet om Akkordprisen paa Radsaamaskiner henvistes til Timandsmøde.

Paa Papirfabrikkerne i Næstved, Odense og Silkeborg er Timelønnen hævet med 10 Øre.

Magasin du Nord, som beskæftiger 3 Smede, er ved Forhandling indgaaet paa at forhøje disses Lønninger fra 65 til 90 Kr. pr. Uge.

Fabrikant O. Hansen, Hillerød, er ved lokal Forhandling indgaaet paa at yde et Dyrtidstillæg af 18 Øre pr. Time, og hos Fabrikant P. Nordsteen er alle Akkorder forhøjede med 10 pCt.

Den 8. August mægledes paa Lønkrav hos A/S Rødby Havns Skibsværft. Nittere og Stemmere fik gennemsnitlig 12 Øre, Skibsbyggerne 14, Grovsmedene 16, Klejnsmedene 15 og Maskinarbejderne gennemsnitlig 16 Øre lagt til Timelønnen.

Hos Fabrikant J. Petersen i Nibe mægledes den 6. August paa Lønkrav, og Resultatet blev, at 2 Timelønsarbejdere fik en Timeløn af 118 Øre incl. Augustreguleringen, og 9 Akkordarbejdere fik 90 Øre til Fordeling efter Fabrikantens Skøn.

Ved en Mægling hos Fabrikant Blom i Skanderborg den 13. August enedes man om at forhøje alle Timelønninger med 18 Øre; to ældre Arbejdere fik Lønnen forhøjet fra 85 til 102 Øre plus Augustreguleringen.

Ved lokal Forhandling er Firmaet Nordisk Simplex indgaaet paa at forhøje de bestaaende Timelønninger med 22½ pCt., hvilket skal give ca. 20 Kr. mere pr. Uge.

Hos Ferd. E. Sørensen i København mægledes vedrørende Lønkrav den 15. August. 8 Mand fik deres Timeløn hævet fra gennemsnitlig 92,7 til 128,3 Øre, Augustregulering ekskl. Endvidere skulde der optages Forhandling om en Regulering af de gældende Akkorder og Tillæg.

Hos Entreprenør N. C. Monberg er der, ligeledes efter Afholdelse af Mæglingsmøde, opnaaet følgende Forbedringer: Samtlige Timelønninger er hævet med

25 Øre pr. Mand, Akkordpriserne saaledes, at der tjenes mindst 90 pCt. paa Timelønnen for Arbejdere ved Ilden, og for de øvrige 80 pCt. Arbejde paa Maskiner og Pramme, som ligger udenfor Pladsen, betales med et Tillæg af 20 Øre pr. Time, Vandarbejdspenge indbefattet. Monteringsarbejde paa Maskiner, som kommer til Reparation paa Pladsen, betales med 15 Øre mere pr. Time, Bolværkspenge indbefattet. Alt Arbejde paa Pramme ved Pladsen og paa Bedding, naar disse ikke er rensede, betales med et Tillæg af 10 Øre pr. Time. Forhøjelserne gives med tilbagevirkende Kraft til 15. Juli. Der gives Instruks om Rensning af alt Arbejde, som indgaar til Reparation, ligesom der er lovet tilstrækkelig Forsyning med Arbejdstøj.

Hos »Tuxham«, hvor der ogsaa er mæglet, er Akkordarbejdernes Timeløn hævet med 12 Øre, og 9 Mand, som arbejder paa Timeløn med Akkordafsavnstillæg, faar 180 Øre til Fordeling, saaledes at de 80 Øre lægges paa Timelønningerne, og de 100 Øre til Akkordafsavnstillægget efter Fabrikkens Skøn.

Et Lønkrav hos A/S V. Nordgreen i København er efter et forgæves Mæglingsmøde paa samme afgjort underhaanden paa den Maade, at de nuværende Timelønninger bibeholdes, mod at der anvendes Akkord i størst mulig Udstrækning, hvilket ikke hidtil har været Tilfældet, men opnaas der ikke Enighed om Akkord, betales et Tillæg af 30 Øre til Timelønnen.

Hos Glud & Marstrand, hvor vore Medlemmer paa Kapelvejen iøvrigt var gaaede et Par Dage grundet paa Firmaets Stilling til Forhandling, har vi ved et Mæglingsmøde opnaaet et Akkordafsavnstillæg paa 30 Øre til de bestaaende Lønninger og for Fabrikkerne paa Frederiksborgvej et do. paa 25 Øre.

Paa Bogense Jærnstøberi har 3 Mand faaet deres Gennemsnitstimeløn hævet fra 106 til 121,7 Øre.

6 Mand hos Odense Sporvejsselskab har faaet Timelønnen hævet fra 144,3 til 156,7 Øre.

Maskinarbejderne paa Københavns Flydedok, der efter 3 Maaneders Strejke genoptog Arbejdet den 22. August, har derefter ved Forhandling med Ledelsen opnaaet, at den gennemsnitlige Timefortjeneste hævedes til 199 Øre i Lighed med Fortjenesten for Skibsbyggerne. Dette er for Maskinarbejderne i Værkstedet. For Maskinarbejderne ombord aftaltes en fuldstændig tilsvarende Forhøjelse, saaledes at Fortjenesten hævedes til 194 Øre. Senere er der ved Forhandling aftalt en Række Detailspørgsmaal.

Hos J. S. Hess & Søn i Middelfart har man opnaaet et Tillæg af 15 pCt. til alle Akkorder mod Frafaldelse af 5 pCt. pr. Time, naar der arbejdes med haardt Jærn.

Hos Skibssmed L. C. Mikkelsen, Dynkarken, Aarhus, er Lønnen for 5 Mand hævet med 20 Øre pr. Time og Mand. Gennemsnittet er nu 138 Øre. — Hos A/S Tømrernes Høvleværk i samme By er 2 Mand steget fra 127 til 150 Øre, og hos Søren Madsen, Rosenkrantzgade, har 2 Mand faaet deres Gennemsnitstimeløn hævet fra 140 til 165 Øre.

Ved lokal Forhandling har man hos Dieselmotorkompagniet i Holeby opnaaet, at Gennemsnitstimelønnen fra 20. August er hævet fra 84,6 til 94,6 Øre. Ved nye Akkorder skal der kunne tjenes mindst 150 Øre pr. Time. Et Akkordafsavnstillæg paa 45 Øre pr. Time er forhøjet paa følgende Maade: Timelønningerne paa 74—80 Øre gives 50 Øre, paa 90—96 gives 60 Øre og paa 98 Øre og derover 65 Øre pr. Time, alt regnet fra 10. Juli d. A.

Fra Nykøbing paa Falster meddeles, at Kollegerne paa Nykøbing Sukkerfabrik, ialt 11, er stegne fra en gennemsnitlig Timeløn paa 88,3 til 125,7 Øre.

I Odense mægledes den 24. August paa Lønkrav fra saa godt som alle Virksomheder. Hos Th. B. Thrige, De forenede Automobilfabrikker og Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrikker gives 12 Øre til Timelønnen for akkordarbejdende, ellers 20 Øre. Hos M. P. Allerups Eftfl. og Georg Allerup gaves 15 Øre pr. Mand og Time til samtlige Maskinarbejdere. »Phønix« og H. Rasmussen & Co. indgik paa at forhøje samtlige Maskinarbejderes Løn med 10 Øre pr. Mand og Time og gav 15 Øre pr. Time for Afsavn af Akkord. Specielt for Kakkelovnssmedene hos Brandt & Co., H. Rasmussen & Co. og M. P. Allerups Eftfl. aftaltes, at Timelønnen forhøjedes med 12 Øre pr. Mand, og at Udearbejde betales ekstra med 22 Øre pr. Time plus Fælles Værkstedsreglers 3 Øre. Fremmede Reparationer paa Værkstedet betales med ekstra 15 Øre pr. Time, egne med 10 Øre. Akkordpriserne tillægges 10 pCt. som Dyrtidstillæg. — Alle Bestemmelser har tilbagevirkende Kraft til 1. August d. A. — Værktøjssmedene hos De forenede Automobilfabrikker tillægges særskilt 10 Kr. pr. Uge.

Hos Birger Thorsen og »Vulkan« i Maribo mægledes den 19. August paa Lønkrav. Gennemsnitstimelønnen paa begge Virksomheder sættes til 97 Øre plus 8 Øre plus 45 Øre i Akkordafsavnstillæg. Udearbejdspenge betales med 15 Øre pr. Time, og hele Ordningen faar tilbagevirkende Kraft til 1. August.

Paa Frederikshavns Skibsværft & Flydedok har Nittere, Skibsbyggere, Smede og Maskinarbejdere ved et Mæglingsmøde den 18. August faaet hver 10 Øres Tillæg. Endvidere gaves 80 Øre pr. Time til ekstra Fordeling mellem Skibsbyggerne.

Paa Det Lolland—Falsterske Jærnbaneselskab i Maribo er Gennemsnitstimelønnen for 10 Mand i Maribo og 2 Mand i Nakskov hævet fra 131,5 til 150 Øre.

Paa Svendborg Skibsværft mægledes den 18. August paa Lønkrav. Lønninger 70—79 Øre inkl. hævedes med 11 Øre pr. Time, 80—89 Øre med 9 Øre og 90 Øre og derover med 7 Øre. 2 fastlønnede Klejnsmede faar hver 11 Øre pr. Time. Arbejdet udføres i videst muligt Omfang i Akkord, og ny Akkorder fastsættes paa Basis af en Gennemsnitsfortjeneste af 85 pCt.

Den 23. August mægledes i Anledning af Lønkrav paa en Række Virksomheder i Kolding, og dette var for saa vidt ikke saa lidt af en Sjældenhed, som det er lange Tider siden, at der har været mæglet i denne sydjyske Grænsekøbstad. Resultatet, der opnaaedes, var 18 Øre til Timelønningerne paa Sydjysk Maskin-

fabrik, 15 Øre hos Ingeniør Niendahl, 11 Øre paa De danske Mejeriers Maskinfabrik plus 2 Øre til et Akkordafsavnstillæg paa 18 Øre pr. Time, og 11 Øre pr. Mand og Time for de hos Schmidt & Sørner i Tved beskæftigede Kolleger.

Den 21. August mægledes hos en Række Virksomheder i Vejle. Man enedes om, at Vejle Bolte- og Møttrikfabrik forhøjer de bestaaende Timelønninger med 8 Øre, Andersen & Bruun, Grejsdalens Hammerværk og Fabrikant Mahler med 10 Øre. De 2 sidste Virksomheder lovede samtidig at revidere og forbedre de ringeste Akkorder.

Paa Lønkrav hos en Række Virksomheder mægledes den 20. August i Horsens. Resultatet var følgende: Hos Paasch & Larsen, Petersen gaves 15 Øre fra 15. August at regne, og et Akkordafsavnstillæg ændredes fra 30 pCt. af Grundtimelønnen til 30 Øre pr. Time. — Horsens Cyklelager forhøjede Timelønningerne med 18 Øre fra 18. Juli at regne, og Firmaet lovede i saa vid Udstrækning som muligt at give Arbejdet i Akkord. — Møller & Jochumsen forhøjede Timelønningerne med 18 Øre pr. Mand fra Lønningsugens Dato at regne, medens Jacobsen & Andersen giver 15 Øre pr. Mand og Time. Tillægget for Akkordafsavn forhøjedes sidstnævnte Sted fra 25 til 30 Øre pr. Time. Endvidere revideres Akkorderne, saaledes at alle Akkorder, der giver under 55 pCt., forhøjes hertil.

Hos A/S Frichs i Aarhus mægledes den 19. Aug. paa Lønkrav fra Kedelsmedene. Timelønnen hævedes for 73 Mand fra 89 til 96 Øre. Endvidere indgik Firmaet paa forskudsvis at udbetale 33⅓ pCt. paa større Akkorder (Beløb mindst 125 Kr. pr. Deltager), naar der er arbejdet en fuld Uge derpaa.

Paa Nordsjællands Elektricitets- og Sporvejsselskab enedes man ved et Mæglingsmøde den 22. August om, at der skal ydes 20 Øre pr. Time til de Timer, i hvilke der ikke arbejdes i Akkord. Under samme Forhold ydes et Remisetillæg af 15 Øre pr. Time.

Paa A/S Strømmen i Randers mægledes den 25. August. Ligeledes Lønkrav. Samtlige Timelønninger for Maskinarbejderne hævedes med 9 Øre pr. Mand med 8 Arbejdsdages tilbagevirkende Kraft for Dagløns-arbejdet. Direktøren udtalte samtidig sin Villighed til at regulere daarlige Akkorder.

Kedelsmedene paa »Atlas« har ved lokal Forhandling, men efter at der var begæret Mægling, opnaaet en Lønforhøjelse. Medens Gennemsnittet den 1. August for 10 Mand var 76,3 Øre, er det nu for 13 Mand 97,5 Øre. Gennemsnitsfortjenesten var pr. 1. August 160 Øre. Nu er den — efter at Akkordsystemet er gennemført — ca. 190 Øre.

Med Smedemestrene i Holbæk har man truffet Overenskomst om, at der fra og med den 15. August ydes 20 Øres Forhøjelse pr. Mand og Time. 18 Smede fik derved deres Gennemsnit hævet fra 122,9 til 142,9 Øre. — Hos 3 mindre Fabrikker har 6 Mand samtidig faaet deres Gennemsnit hævet fra 134,2 til 154,2 Øre.

Hos Smedemester Rødtjer i København er samtlige Timelønninger forhøjede med 10 Øre pr. Time. De bestaaende Akkordafsavnstillæg er ligeledes forhøjede med 10 Øre pr. Time.

Paa Marstal Staalskibsværft mægledes den 27. August paa et Lønkrav. Skibsbyggere og Maskinarbejdere faar 18 Øre pr. Mand og Time og en Grovsmed ekstra 2 Øre. Skibsbyggerakkorderne forhøjes med et Grundtillæg af 70 pCt. refererende til B. & W.s Prisliste af 9. Januar 1913. Desuden aftaltes Tillæg paa en Række Akkorder, varierende fra 74 til 88 pCt. Stemmerne erholder i samme Forhold et Tillæg af 84 pCt. og Nitterne 85 pCt.s Forhøjelse i Henhold til B. & W.s Priskurant. Forhøjelserne gælder fra 20. August at regne.

Hos A/S »Alliance« i Slagelse er Lønningerne forhøjede med 10 pCt.

Vort paa Maribo Slagteri arbejdende Medlem har faaet sin Timeløn hævet fra 134 til 154 Øre.

Ved et Mæglingsmøde den 29. August hos Anker Heegaard i Frederiksværk opnaaedes Enighed om, at Akkordarbejderne aflønnes med 100 Øre pr. Time ekskl. Augustreguleringen plus 20 Øre i Tillæg pr. Time ved Afsavn af Akkord. Montagearbejderne faar 20 Øre mere pr. Mand og Time og Modelfilerne 23 Øre med pr. Mand og Time med tilbagevirkende Kraft fra 1. August d. A. For de 2 sidste Gruppers Vedkommende aftaltes en ny Afregningsordning for Lønningerne.

Afdelingen i Nykøbing paa Mors har ved lokal Forhandling opnaaet følgende Lønforhøjelser: Hos Vilh. Jensen i Havnen har 7 Mand faaet Forhøjelse fra 105 til 135 Øre, hos Smedemester Pedersen 2 Mand fra 50 til 55 Kr. pr. Uge, 1 Mand hos Smedemester Spangaard ligeledes, 1 Mand hos Østerskompagniet fra 55 til 60 Kr. og 2 Mand hos Entreprenør Westergaard, Jølby Kridtbane, fra 105 til 125 Øre. Alle Forhøjelser har tilbagevirkende Kraft til 1. Juli d. A.

Ved et Mæglingsmøde den 28. August indgik Dansk Staalvarefabrik i Lyngby paa at hæve Lønnen for 2 Mand med 5 Øre hver og for 2 Mand med 15 Øre hver. Flere beskæftiges ikke paa Virksomheden for Tiden.

I Aalborg afholdtes den 28. August Mæglingsmøde i Anledning af Lønkrav paa en Række forskellige Virksomheder. Paa De Smith'ske Maskinværksteder gaves 12 Øre til alle Timelønninger, hos P. J. Buaas og C. F. Justesen 15 Øre for hver. — Paa Cement- og Syrefabrikkerne i Aalborg aftaltes et Tillæg af 20 Øre pr. Mand og Time, og det samme ligeledes for de privatkapitalistiske Cement- og Syrefabrikker i Nr. Sundby, ved Mariager Fjord og i Mundelstrup ved Aarhus.

Paa Raadvaddams Fabrikker mægledes den 30. August med det Resultat, at Timefønningerne forhøjedes med 5 Øre pr. Mand. Samtidig aftaltes en Række Ekstraydelser for en hel Del Arbejde, der er specielt for Fabrikken.

Hos Bonnesen & Danstrup mægledes den 2. September. Timelønningerne forhøjedes med 10 Øre pr. Mand. Firmaet lovede at regulere Akkorderne og beregne Arbejde, som bliver udført i Lønakkord, efter ovennævnte Tillæg til Timelønnen. For Udearbejdere skulde Lønnen yderligere reguleres.

Hos en Del navngivne Grovsmedemestre i København mægledes den 20. August paa Krav om Forhøjelser af Timelønningerne. Kravet resulterede i, at der gaves gennemsnitlig 15 Øre pr. Mand og Time hos samtlige Mestre, der staar som Medlemmer af Vogn- og Beslagsmedemesterforeningen. Ca. 250 Mand fik derved deres Løn hævet fra 170 til 185 Øre i Gennemsnit.

I Vejle har man ved lokal Forhandling opnaaet Enighed med C. M. Hess Fabrikker om et Tillæg paa 14 Øre pr. Mand og Time, 2 Øre mere pr. Time for Udearbejde samt 10 Øre for særligt snavset Arbejde. — Hos Fabrikant Hans Jessen er der ved en Mægling om Kravet opnaaet Enighed om et Timelønstillæg af 10 Øre pr. Mand.

Paa Elektricitetsværket i Nørresundby har vor derværende Kollega faaet sin Timeløn hævet fra 123 til 148 Øre.

Reservekranførerne i Frihavnen har ved et Møde i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening opnaaet Enighed med Firmaet om et Dyrtidstillæg, hvorved Gennemsnitsfortjenesten pr. Time hævedes fra 140 til 175 Øre, og der efterbetales 150 Kr. til dem, som har været beskæftigede hos Selskabet siden 1. Maj d. A., ellers Kr. 1,50 pr. Dag fra Ansættelsestiden.

En i April Maaned d. A. paabegyndt Aktion for at faa Lønnen paa Vamdrup Gas- og Elektricitetsværk hævet resulterede henad Sommeren i, at de derværende 2 Mand henholdsvis fik 10 og 8½ Kr. i ugentlig Forhøjelse. Arbejdstiden nedsattes samtidig fra 12 til 8 Timer daglig, og der opnaaedes 8 Dages Sommerferie med Løn.

Med De danske Statsbaner er der efter nye Forhandlinger opnaaet Enighed om en ny Lønordning, hvorefter Timelønningerne paa Statsbanerne er fastsatte at skulle være: Ved Antagelsen 94 Øre, efter 2 Maaneder 96 Øre, efter 1 Aar 98 Øre og efter 3 Aar 100 Øre. Remisehaandværkerne faar dertil som Afsavn for Akkord 50 pCt. af Timelønnen, og Akkordarbejderne faar foruden de 25 pCt., de har til Priskuranten, 16 Kr. pr. Uge, indtil Priskuranterne er reviderede, hvad der skal være gjort inden 1. Januar 1920. Fyrbøderaspiranterne faar samme Timeløn for 56 Timer om Ugen, desuden 15 Øre i Overtidsgodtgørelse. Deres Løn stiger derved fra 48 til 62 Kr. pr. Uge. Alle angivne Lønsatser er ekskl. Dyrtidshjælpen. Alt har tilbagevirkende Kraft fra 29. Juni.

Timandsmøder. Den 21. August afholdtes et Timandsmøde. Ved dette behandledes følgende Sager:

1. Lønkrav paa Det sydfynske Jærnbaneselskab i Odense. Der aftaltes specielle Lønordninger for 2 Mand og dernæst, at Akkordarbejdernes Timeløn forhøjes med gennemsnitlig 4 Øre pr. Mand. Et Akkordafsavnstillæg fastsattes samtidig til 22 Øre pr. Time. Akkorderne forhøjedes med 5 pCt., og der udbetaltes hver Mand et Beløb af 35 Kr. med det samme.

2. Klage mod A/S »Phønix«, Godthaabsvej 88, over formentlig uberettiget Afskedigelse fra en Enkeltakkord og Krav om den fulde Akkordsums Udbetaling. Den paagældende Mand fik ialt 150 Kr. udbetalt for det paagældende Stykke Arbejde.

3. Lønkrav paa A/S »Tekno« Værket. Krav om Forhøjelse af Lønakkorder til 175 Øre pr. Time. Her enedes man om at forhøje Akkordafsavnstillæget for en ikke i Akkord arbejdende Maskinarbejder til 65 Øre.

4. Krav om Lønforbedring hos Firmaet Andersen & Mejer, Badstuestræde. De akkordarbejdende 10 Mand faar deres Timeløn hævet med 15 Øre pr. Mand, og det forudsættes, at Akkorderne sættes i et lignende Forhold til Timelønnen som hidtil.

5. Strid om et 10 pCt.s Tillæg for den forkortede Arbejdstid m. m. hos Hans L. Larsen, Frederikssund. Det aftaltes, at alle Radsaamaskin-Akkorder, som er fastsatte forinden Overenskomstens Ikrafttræden, og som ikke har faaet det i Overenskomsten stipulerede Tillæg af 10 pCt., skal have dette Tillæg, for saa vidt de ikke allerede er opgjorte og afregnede. For saadanne betales ialt 350 Kr.

6. Krav for Lønforhøjelse paa Dansk Panser-Box. Akkorderne paa Skabstyperne O, OA, A og B forhøjes med 10 pCt. og paa Typerne C, D, E, F og G samt Panserdøre gives 15 pCt. Halvdelen af ovenstaaende Tillæg bortfalder, dersom Organisationerne maatte blive enige om en generel Regulering. Timelønningerne forhøjes med 5 Øre pr. Mand, og Akkordafsavnstillæget paa samme Maade med 10 Øre.

7. Strid om Betalingen for Udearbejde hos Firmaet Nyboe & Nissen. Klagen var rejst af Firmaet. — Man aftalte, at der ved Reparationer, der foretoges som Udearbejde, betales den paagældende Arbejders Gennemsnitsfortjeneste paa Værkstedet de to foregaaende Maaneder plus et Smudstillæg paa 15 Øre pr. Time for Kedelhusarbejde. Desuden betales 5 Øre pr. Time, hvor der ikke er Vejtid. Priserne er ekskl. Augustreguleringens 8 Øre.

Den 27. August fandt næste Timandsmøde Sted. Ved dette behandledes et Lønkrav hos 10 Rørlæggerfirmaer i København. Man enedes om, at de bestaaende Timelønninger forhøjedes med 5 Øre pr. Mand, og at der ydes et midlertidigt Dyrtidstillæg af 15 pCt. paa alle Udbetalinger for Arbejde, der udføres fra 29. August 1919, dog at den Del af Dyrtidstillæget, der angaar Timelønningerne, bortfalder, hvis en almindelig Regulering paa dette Omraade i den nærmeste Fremtid maatte fremkomme ved Forhandling mellem Organisationerne. For Vejtid betales ikke Akkordafsavnstillæg.

Andre Sager. Paa »Pedershaab« i Brønderslev arbejder en Maskinpasser, som de øvrige Arbejdere ikke kunde faa organiseret, skønt hans Stilling ikke paa nogen Maade var en Funktionærs. Ved et Mæglingsmøde den 28. August i Aalborg behandledes Sagen og Firmaets Direktør erklærede, at nævnte Maskinpasser for ham har Ret til at være Medlem af den Organisation, hvori han hører hjemme.

Et Overarbejdsreglement. Hos Thomas Th. Sabroe & Co. i Aarhus er man blevet enig om, at 6 Timers ugentlig Overarbejde skal betragtes som Norm for, hvad der maa forlanges af vore Medlemmer.

Ønskes der Overarbejde udover denne Tid, skal Henvendelse først ske til Tillidsmanden, og for saadant Arbejde staar det Arbejderne frit for at forsømme tilsvarende Tid af den normale Arbejdstid.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi, Randers, og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
5. Maskinhandler M. Markussen, Holstebro.
6. Vognfabrikant Christensen, Varde.
7. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.
8. Cyklefabrikant Stoustrup, Fredericia.

Strejken hos Entreprenør Erik Bruun i København er nu sluttet. Den begyndte sidst i Juni Maaned og forløb paa en lidt egen Maade. Ved en Henvendelse fra Forbundet erklærede Firmaet nemlig, at der ikke hos det eksisterede nogen Konflikt. Folkene var kun gaaede deres Vej, fordi de ikke var tilfredse med den Løn, Entreprenøren kunde byde, men en Ugestid eller senere udsendte Firmaet Boykottingsvarsel gennem Arbejdsgiverforeningen.

Et Møde kom imidlertid i Stand den 6. September, hvor der aftaltes saadanne Lønforhøjelser, at Arbejdet genoptoges.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen, Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst, Formand.

Tyskland som Industristat.

Af Even Marstrand.

(Efter »Nationaløkonomisk Tidsskrift«, 57. Bind.)

(Fortsat fra Juli Fagblad.)

II.

At der i Tyskland selv maa være en gennemgaaende Tilfredshed med den Udvikling i industriel Retning, som vi i det foregaaende har beskæftiget os med, er en Selvfølge. Tanken om Tysklands industrielle Fremskridt har netop været et af de Næringsstoffer, hvoraf den højtstemte tyske Patriotisme og Troen paa Tysklands kulturelle Mission har levet. Patriotisme kan jo næres paa mange forskellige Maader. Men den, der har opholdt sig baade i Amerika og Tyskland, navnlig i Berlin, vil være klar over, at den amerikanske saa vel som den tyske Patriotisme for en stor Del lever af Tal, af Statistik. At være talmæssigt i Spidsen paa et eller andet Omraade er den foreliggende Opgave, og lykkes det at naa dertil, saa svulmer Nationalstoltheden. Og i de Tal, der betegner Tysklands høje industrielle Standpunkt før Verdenskrigen, har baade de ledende Mænd og den store Befolkning fundet et saadant Middel til med endnu større Kraft end før at kunne istemme: Deutschland, Deutschland über alles.

Et godt Eksempel paa denne højtstemte patriotiske Begejstring for Tysklands materielle og navnlig industrielle Fremskridt foreligger i Karl Helfferichs Bog »Deutschlands Volkswohlstand 1888—1913«, der udkom som et Slags Jubilæumsskrift i Anledning af Kejser Wilhelms 25-Aars Jubilæum som preussisk Konge og tysk Kejser. For øvrigt nøjes Forfatteren ikke med at fremhæve den stærke Stigning af Produktionen baade af Kul og Jærn og andre Produkter, men han søger ogsaa at hævde, paa Grundlag af Indkomststatistikken, at den Velstand, som er skabt ved Produktionen, særlig skulde være kommet de lavest stillede eller rettere sagt de lavest beskattede til gode. Dette Resultat af hans statistiske Fremgangsmaade er dog sikkert med Rette blevet bestridt af Kuczynski og andre.

Men over for denne stærke Begejstring for Tyskland som Industristat, som Helfferichs Bog kun er et af de seneste Eksempler paa, gjorde der sig allerede i Tiden omkring Aarhundredskiftet en Opposition gældende, hvis Hovedleder var Adolph Wagner, men som ogsaa omfattede adskillige andre Socialøkonomer. Wagner skrev først nogle Artikler, og disse udgav han derefter i 1901 i udvidet Form i sin Bog »Agrar- und Industriestaat«, der allerede Aaret efter udkom i en ny Udgave. Medens Wagner og hans Tilhængere udtrykte deres Betænkelighed ved Tysklands Udvikling til Industristat, optraadte paa den anden Side en Række Socialøkonomer, blandt hvilke Lujo Brentano er den navnkundigste, som Industristatens Forsvarere. Brentano har kortest og klarest fremsat sit Standpunkt i »Das Freihandelsargument«, der er fremgaaet af et Foredrag i Aaret 1900, senere er han vendt tilbage til Spørgsmaalet i »Die deutschen Getreidezölle« og andetsteds.

Hvad er det da, som Wagner og hans Tilhængere frygtede ved Tysklands industrielle Udvikling? Først og fremmest betragter de Industristaten kun som et Overgangsstadium, idet de mener, at de højtudviklede Industrilande under frygtelige Krisefænomener maa vende tilbage til Agrarstadiet. Ligesom den marxistiske Socialisme mener, at Kapitalismen bærer Dødsspiren i sig, og at dens Tidsalder maa ende med et vældigt Sammenbrud, saaledes mener ogsaa »die Anti-Industriestaatler«, at den nuværende Industristatsudvikling saa vel i England som i Tyskland bærer Dødsspiren i sig. Raastofstaterne forøger efterhaanden deres Folkemængde saadan, at de ikke længer er i Stand til som før at undvære Fødemidler og Raastoffer til Industristaterne, og samtidig oparbejder de selv en Industri, saa at de ikke længere er henviste til at indføre Industriprodukterne udefra. Og saa staar Industristaterne der og er nødte til, hvis de overhovedet vil eksistere, at skrue Udviklingen tilbage til Agrarstadiet. Men bedre havde det været, mener Tilhængerne af denne Anskuelse, om man gennem Agrartold og ved andre Foranstaltninger havde ophjulpet Landbruget og forhindret Industrien i at løbe fra det.

Wagner anvender i »Agrar- und Industriestaat« megen Statistik paa at vise, hvordan England formentlig arbejder paa sin egen Undergang som Industristat. I den sidste Menneskealder af det nittende Aarhundrede er den engelske Udførsel af Industriprodukter mere og mere gaaet bort fra egentlig Forbrugsartikler og mere og mere kommet til at omfatte Produktionsmidler, navnlig Maskiner. Og dette betyder, at det Udland, hvortil disse Produktionsmidler udføres, i stigende Grad frigør sig, at de efterhaanden vænner sig til selv at producere de Forbrugsartikler, som de før fik fra England. Sluttelig vil det ogsaa frigøre sig ved Frembringelsen af Produktionsmidler. Og saa vil England staa tilbage kun med sit indenlandske Marked.

Men der er ogsaa andre Ting end Fremtidsudsigterne, som gør Industristatens Modstandere bekymrede. Det er i Tyskland hævdet, at den industrielle Udvikling med Befolkningens Samling i Byerne truer den tyske Værnekraft. Det er bekendt, at Byboerne gennemgaaende afgiver et daarligere Soldatermateriale end Landboerne. Og endnu langt mere end denne militære Overvejelse har en anden Overvejelse, som staar i Forbindelse med Spørgsmaalet om Krig og Fred, gjort sig gældende. For dette Tilfælde, at en Krig skulde udbryde, vilde det være højst uheldigt, saaledes som det jo ogsaa har vist sig, at Landet i saa høj Grad var henvist til Tilførsler fra Udlandet baade af Næringsmidler og Raastoffer. Det gjaldt over for denne truende Fare om i Tide at sikre sig, at der i selve Landet kunde frembringes saa mange Landbrugsprodukter som muligt, og det maatte væsentlig ske ved en stærk Beskyttelse for Landbruget. Det samme gælder de andre raastoffrembringende Erhverv.

Men ogsaa bortset fra Krigsforhold nærer man inden for denne Kreds Bekymring for Tysklands industrielle Udvikling. Man henviste navnlig til de sørgelige sociale Forhold, som formentlig først og fremmest skulde skyldes Udviklingen fra Landbruget over mod Industrien. Først under disse Forhold er det, at Modsætningen mellem Kapital og Arbejde træder skarpt frem, og at socialistiske og andre samfundsomstyrtende Teorier faar Magt. Der er endog blevet argumenteret med, at denne Bevægelse skulde medføre en Nedgang i Arbejdslønnen. Thi naar Landbruget gaar tilbage, maa en Del Arbejdere paa Landet blive ledige og strømme til Byerne, hvor da det store Udbud af Arbejde maa trykke Lønnen. Og desuden er det blevet fremhævet, at de forskellige Industristaters Konkurrence paa Verdensmarkedet maa føre til Nedgang i Priserne og derigennem ogsaa til en Sænkning af Lønniveauet.

Over for disse og andre Betænkeligheder har saa Brentano og andre talt Industristatens og Frihandelens Sag. Foruden Brentano kan særlig nævnes Dietzel, som bl. a. har skrevet om dette Spørgsmaal i »Handwörterbuch der Staatswissenschaften«, Helfferich og Friedrich Naumann, hvis interessante Bog »Neudeutsche Wirtschaftspolitik« stærkt betoner Frihandelens Velsignelser og Agrartoldens socialpolitiske Skadelighed. Vi skal her gaa lidt nærmere ind dels paa Brentanos Tankegang i »Das Freihandelsargument«, dels paa et af de nyeste Forsvarsskrifter for Industristaten, som er fremkommet under selve Verdenskrigen.

Brentano forsvarer Industristaten og Frihandelen ikke blot fra et Konsument-, men ogsaa fra et Producentstandpunkt. »Naar vi vil lære Frihandelsargumentet at kende, maa vi glemme alle Særinteresser og kun fæste Blikket paa Fællesinteressen. Og ikke blot Fællesinteressen, for saa vidt alle Mennesker er Konsumenter og som saadanne har Interesse i at tilfredsstille deres Behov saa fuldkomment som muligt, men med den ringest mulige Bekostning, men ikke mindre Folkets Produktionsinteresse, for saa vidt den har den Interesse, at de nationale Produktivkræfter finder Anvendelse paa en Maade, som afkaster det størst mulige Overskud ud over de anvendte Produktionsomkostninger, og som, idet den sikrer det nationale Arbejde det største Udbytte, den nationale Kapital den største Vinding, fører til den størst mulige Tilvækst i den nationale Rigdom«.

Det er Frihandelen, mener Brentano, som fører det enkelte Land til at producere det mest mulige. Og han vender sig med stor Energi mod den Tale, der føres af mange Erhvervsrepræsentanter, at der maa Beskyttelse til, for at Erhvervet kan bevares, og at der vel nok kan ske en Fordyrelse af Varerne derved, men til Gengæld skaffes der Arbejde. Brentano minder i denne Sammenhæng om en Begivenhed, der foregik i Hochdorf i Bayern i 1730'erne. En Bonde her havde opfundet en Tærskemaskine, men en Kommission, der var udsendt fra München for at tage den i Øjesyn, befalede, efter først at have beundret Maskinen, at denne skulde tilintetgøres, og at Opfinderen skulde betale Kommissionens Omkostninger. Saaledes beskyttede man den Gang Tærskearbejdet. Der blev en hel Del mere af det, end hvis Maskinen havde udøvet sin Virksomhed. Men det var klart, at Landet blev ikke rigere, men fattigere ved, at man forbød at bruge et Hjælpemiddel ved Produktionen. Saaledes sker der ogsaa nu til Dags et stort Tab, naar Producenterne beskyttes og anvender

større Arbejdskraft, end der ellers vilde være nødvendigt. Naar en Vare, f. Eks. Korn, bliver dyrere paa Grund af Beskyttelse eller Forhindring af Fremskridt, saa faar Konsumenterne mindre Raad til at tilfredsstille andre Behov. Og derved maa nødvendigvis de, der producerer til saadanne andre Behovs Tilfredsstillelse, lide. Men det samme, som gælder om to indenlandske Erhvervsgrene i deres indbyrdes Forhold, det gælder ogsaa, naar man sammenligner den samme Erhvervsgren i to forskellige Lande. Naar man i Stedet for at indføre Rug fra Rusland, hvor det kan produceres billigere, ved Toldbeskyttelse søger at fremme den tyske Produktion af Rug, hvorved Omkostningerne ved at skaffe sig Rug bliver større, saa hindrer man samtidig andre tyske Erhvervsgrene fra at udvikle sig. Naar det russiske Korn paa Grund af Toldbeskyttelsen hindres fra at komme ind, bortfalder ogsaa Produktionen af det, som skulde udføres som Vederlag for det russiske Korn. De tyske Forbrugere lider Skade, og den tyske Produktion udfolder sig ikke saa stærkt, som den kunde.

Industristaten har den Fordel frem for den rene Agrarstat, at den kan optage og beskæftige sin voksende Befolkning. Saa længe Folkene ikke kendte nogen anden Produktionsgren end Landbruget, maatte de, naar Befolkningen voksede, skaffe sig af med Overskuddet enten ved Udvandring eller ved at udsætte Menneskene for Sultedøden. Men naar Handel og Industri har udviklet sig, er der Plads for den voksende Befolkning i disse Erhvervsgrene. Da falder den Mulighed bort, at et Land staar tilbage for Udlandet med Hensyn til samtlige Produktionsbetingelser. Og der bliver mere Plads for nye Produktionsgrene, fordi med Befolkningens Vækst ogsaa Afsætningsmulighederne tiltager.

Brentano er ikke blind for, at den opdragende Beskyttelsestold, som Hamilton i Nordamerika, Grev Chaptal i Frankrig og ikke mindst Friedrich List i Tyskland har været Talsmænd for, kan have sin store Betydning. Og den har haft store Resultater at opvise i de nævnte Lande. Men hvor det gælder Agerbruget, der er Beskyttelsestold ikke paa sin Plads. Der passer Lists Ord: »At ville hæve det indre Agerbrug ved Beskyttelsestold er et taabeligt Foretagende«. Og hvad andre Erhvervsgrene angaar, saa var allerede i 70'erne i det mindste i Tyskland de fleste af disse naaede saa langt, at de kunde undvære Krykkerne. De nye industrielle Beskyttelsestoldsatser, som fra Slutningen af 70'erne kom frem i Tyskland, havde ikke det mindste at gøre med Lists Opdragelsestold. De virkede i Forbindelse med Kartelbevægelsen til en Ophævelse af den indenlandske Konkurrence, saa at Prisniveauet kunde staa højere end paa Verdensmarkedet. Det førte lige ud i de absurde Resultater, at medens man fuldt ud udnyttede Toldbeskyttelsen til at holde de indenlandske Priser høje, kunde man sælge til Udlandet til lave Priser. De indenlandske Konsumenter blev nødsagede til at betale Tilskud til Udlandets billige Forsyning.

Saa vidt Brentano. De fleste Socialøkonomer vil utvivlsomt i alt væsentligt give ham Ret i hans Betragtninger og hans Syn paa Forholdene i Tyskland. Men selv om Frihandelsmændenes Syn var det rigtige under Forudsætning af almindelige fredelige Forhold, havde jo dog Beskyttelsesmændene, »Die Anti-Industristaatler«, altid Krigen i Baghaanden som den, der vil vise, hvilken Fare Industristaten rummede. Det maa jo ogsaa indrømmes, at der under Verdenskrigen har vist sig Vanskeligheder for de moderne Industristater, og særlig for Tyskland, som Fortidens Agrarstater ikke kendte til eller i alt Fald kun i ringe Grad kendte til. Men paa den anden Side kan det vel nok siges, at de Erfaringer, som man i saa Henseende har gjort, snarere maa tages som et Argurment mod Krigen og for Folkenes Forbund end et Argument mod Industristaten og for Agrarstaten.

I alt Fald er det interessant at se, at der netop under Krigen fra tysk Side er kommet et nyt Indlæg mod Beskyttelsen og for Frihandelen. Det er en Bog af Dr. Carl von Tyszka, som tidligere har gjort sit Navn kendt ved nogle Undersøgelser om Løn og Leveomkostninger i Tyskland og andre Lande. I sin sidste Bog, der udkom i Efteraaret 1916, altsaa efter at Krigen havde varet to Aar, behandler han de moderne Industristaters verdensøkonomiske Problem*).

Selve dette Problem, hvoraf Bogen har Navn, formulerer han nærmere saaledes: »Hvorledes skal Staten stille sig til den begyndende Indfletning i Verdensøkonomien? Er Raastof- og særlig Næringsmiddeltilførselen fra andre Lande nødvendig i uindskrænket Maal; eller maa Befolkningen ganske som hidtil nøjes med de hjemlige Jordprodukter? Er det Maal, som de moderne Industristater bør tilstræbe, en saa vidtgaaende Indfletning som muligt i Verdensøkonomien og saa stærk en Tilpasning som muligt til Verdensmarkedet, eller skal Staten, saa vidt som det er gørligt, være sig selv nok og holde sig saa uafhængig som muligt af Verdensøkonomien?«

Ligesom Adolph Wagner beskæftiger Dr. von Tyszka sig med den engelske Frihandel, men modsat denne for at prise den. For at vise Frihandelens heldbringende Virkninger anfører han en Statistik over Englands Udførsel i 1849—69, den første Snes Aar af Frihandelsæraen. Fra 63,6 Millioner Sterling i 1849 steg Udførselen til 189,9 Millioner Sterling i 1869. Og om end med mindre Hastighed har Udviklingen fortsat sig til vore Dage, saa at Udførselsværdi i 1911 er 454 Millioner Sterling. Ganske vist er Indførselen steget endnu stærkere, men dette betyder, som Forfatteren rigtig gør opmærksom paa, i dette Tilfælde utvivlsomt kun, at England kan drage Varer hjem som Renter af Kapitaler, det havde anbragt i Udlandet, og som Fragt og Betaling for andre Tjenester. Forfatteren gør sig særlig Umage for at vise, at medens de forskellige prohibitive Forholdsregler, som det engelske Landbrug kom ind under i Begyndelsen af det nittende Aarhundrede, i Virkeligheden havde en lammende Indflydelse paa dette Erhverv, blev Frihandelen med Landbrugsprodukter til en Spore for Landmændene. Derfor gik de, da den

*) Dr. Carl von Tyszka: Das weltwirtschaftliche Problem der modernen Industriestaaten, Jena 1916, jfr. Alf. Ussings indgaaende Behandling af Bogen i »Industristaternes Toldpolitik« (Nationaløkonomisk Tidsskrift 1917, Side 120).

oversøiske Konkurrence begyndte at føles stærkt i Slutningen af 70'erne, ikke til Grunde, men Frihandelen satte den i Stand til at gaa over til fortrinsvis at fremstille dyriske Produkter.

Som Modsætning til England opstiller Forfatteren saa Tyskland, hvor man har søgt at løse det verdensøkonomiske Problem gennem den økonomiske Selvtilstrækkelighed, men efter hans Mening med et uheldigt Resultat. Ganske vist kan han naturligvis ikke lukke Øjnene for de store økonomiske Fremskridt, som Tyskland har gjort. Men herom siger han: »Tyskland blev en blomstrende Industri-Handels-Stat, ikke ifølge sin saakaldte »prøvede økonomiske Politik«, men fordi de konkrete Grundbetingelser derfor forelaa i dets Befolkningstilvækst, Klima, Landets Jordbundsforhold, Teknikkens Stilling og ikke mindst i dets Befolknings Energi og Intelligens. Det er den økonomiske Politik, Handelspolitikken, han kritiserer.

Angaaende Agrarbeskyttelsen indrømmer han, at man derigennem har opnaaet, at Indførselen af Næringsog Nydelsesmidler ikke er steget saa stærkt, som man ellers maatte have ventet. Særlig gælder det Indførselen af Korn. Indtil Aarhundredskiftet steg Indførselen af Brødkorn, men fra da af har Indførselsoverskuddet af Hvede omtrent holdt sig konstant, medens der af Rug fra 1908 til 1913 var et stigende Udførselsoverskud. Ganske vist er saa Indførselen af andre Nærings- og Nydelsesmidler steget; i alt var Indførselen af disse i 1893 1545,8 Millioner Mark, men i 1913 3353,3 Millioner Mark. Men Korntolden kan dog siges at have vist tydelige Virkninger. Dette er imidlertid opnaaet paa Konsumenternes Bekostning. Sammenlignes Hvedeprisen i England-Wales og i Tyskland, vil man for de senere Aar finde, at den er langt højere i det sidstnævnte Land. Og Forskellen har nærmest været stigende. 1901 kostede 1000 kg. Hvede i England 123, men i Preussen 162 Mark, 1913 betales for samme Kvantum i England 145, men i Preussen 196 Mark.

Hvad Beskyttelsen for den tyske Industri angaar, paaviser Forfatteren, at denne ikke blot er skadelig for Konsumenterne, men at den Maade, hvorpaa Beskyttelsen er lagt, nærmest modarbejder Formaalet. Der anføres en Statistik, hvoraf det fremgaar, at Tolden i Forhold til de fortoldede Varers Værdi udgjorde i 1913 for Nærings- og Nydelsesmidler 23 pCt., for levende Dyr 8 pCt., for færdige Varer 15 pCt., for halvfærdige Varer 5 pCt., og endelig for industrielle Raastoffer 27 pCt. Det overrasker unægtelig, at der gennem Fordyrelse af Industriens Raastoffer er lagt en saa kraftig Dæmper paa den egentlige industrielle Beskyttelse.

Overfor den stærke Fremhævelse af Stigningen i Arbejdslønnen, som bl. a. Helfferich gør gældende i sin ovenfor omtalte Bog, stiller von Tyszka Stigningen i Leveomkostningerne, der jo netop for en stor Del skyldes Tolden paa Levnedsmidler. Alene fra 1900 til 1912 steg Husholdningsudgifterne efter Priserne i Preussen med 38 pCt. Og dertil kommer den stærke Stigning i Huslejen, i Priserne paa Kul og Petroleum, Beklædningsgenstande m. m., saa at man skulde kunne sætte Fordyrelsen i en tysk Arbejderfamilies Livsfornødenheder fra 1900 til 1912 til 45—50 pCt. For Bjergarbejderne i Distriktet Dortmund steg Lønnen 1900—12 med 16,7 pCt., Husholdningsudgifterne med 38,3 pCt., saa at Lønnens Købekraft, naar den 1900 sættes til 100, 1912 kun var 85,2. Derimod har Forholdene udviklet sig anderledes i England, hvor den økonomiske Politik har været en Konsument- og ikke en Producentpolitik. Der har Lønforhøjelserne medført virkelig Forbedring af Arbejdernes Kaar.

Medens Forfatteren i største Delen af Bogen opererer med Forholdene før Krigen, kommer han dog ogsaa ind paa at omtale den Lære, som kan drages af denne. Ved Krigen er der skabt et nationaløkonomisk Eksperiment; for første Gang er den fuldstændige økonomiske Isolering af en Industristat blevet til Virkelighed. Dette Eksperiment har understreget to Kendsgerninger. Den ene er den, at Tyskland er i højeste Grad afhængig af Verdensøkonomien, og at der derfor faktisk maatte vise sig Mangel paa saa at sige alle Omraader. Selv om man under Krigen har slaaet sig igennem, har det dog vist sig, at det faktisk er umuligt, at en Industri- og Handelsstat kan være selvtilstrækkelig.

Den anden Kendsgerning er den, at Producentpolitikken i Fredens Dage har ført til, at Producenterne under Krigen i højeste Grad har beriget sig, saa at den sociale Kløft er blevet uddybet. Med Hensyn til dette sidste turde det dog maaske kunne indvendes, at ogsaa i Lande, hvor der ikke er Agrartold, og hvor der i det Hele ikke er drevet Producentpolitik i særlig Grad, har Krigens Uddyben af den sociale Kløft vist sig. Krigens uheldige sociale Virkninger skyldes vel netop Krigen selv med dens Højkonjunktur og med dens Hidsen af Spillelidenskaben og Vindelysten hos Mennesker.

Det er værd at mærke, at von Tyszka heller ikke ser Frelsen i det Mellemeuropa, som bl. a. Naumann har været saa ivrig for, d. v. s. en Sammenslutning af Firemagtsforbundet og nogle flere Balkanstater. Han gennemgaar de vigtigste Varer, som Tyskland væsentlig maatte faa fra Udlandet, og han undersøger saa, hvor stor en Del »Mellemeuropa« bidrog med ved Indførselen af disse Varer. Med Hensyn til Raastoffer deltog de nævnte Lande kun ubetydeligt ved Indførselen af Bomuld, Uld, Jute, Kautscchuk og Jærnmalm (ikke en Gang 1 pCt. af den samlede Indførselsværdi), noget mere ved Indførselen af Raasilke (2,2 pCt.), Skind og Huder (5—6 pCt.), Hør og Hamp (7 pCt.). Kun Naaletræ og Petroleum indførtes i forholdsvis stort Omfang fra Mellemeuropa (henholdsvis 26 pCt. og 21,5 pCt.).

Ved disse Agrarprodukter var Mellemeuropas Andel ret betydeligt. Det gælder navnlig Maltbyg (85 pCt.), men ogsaa Æg (43 pCt.), Hornkvæg (36 pCt.), Fjerkræ (16 pCt.) og Mask (15 pCt.). Men med Hensyn til de vigtigste Levnedsmidler og Foderstoffer var Indførselen fra Mellemeuropa dog kun ringe. Af Hvede indførtes saaledes kun 4 pCt., af Fedt og Fedtstoffer 1 pCt., af de vigtigste Foderstoffer som Klid, Oliekager og Majs kun 5—8 pCt. Altsaa kan Tysklands Vej til økonomisk Selvstændighed heller ikke gaa gennem Tilslutningen til Mellemeuropa.

Det Spørgsmaal, som von Tyszkas Bog løber ud paa, er da, om Tyskland skal drive Kontinentaløkonomi eller Verdensøkonomi. Og han er ikke i Tvivl om, at det er den sidste, Vægten maa lægges paa. England er for ham et lærerigt Eksempel i den Retning. Han anser det for sandsynligt, at ligesom Englands Landmænd efter Fastlandsspærringen raabte højt paa Statens Beskyttelse, saaledes vil det ogsaa gaa i Tyskland, naar der atter kan komme Tilførsler. Men det gælder saa om at møde disse Bestræbelser med en liberaldemokratisk økonomisk Politik, der beskytter den brede store Masses Arbejde mod Kapitalbesiddelsens Overmagt. »I den uhindrede Sammenfletning med Verdensøkonomien ligger Tysklands Fremtid. Hvem der vilde hindre Tyskland deri, vilde spærre det Vejen til dets Storhed«.

Saaledes har Spørgsmaalet Agrar- eller Industristat ogsaa staaet paa Dagsordenen under Krigen, og det vil heller ikke efter Krigen blive fjernet derfra. Kun kan man — saaledes som Forholdene har udviklet sig — spørge, om ikke de Omdannelser, som Krigen og det efterfølgende Kaos har fremkaldt, vil sætte Landet tilbage paa en tidligere Tids Standpunkt. Jeg skal derfor i det følgende søge at kaste lidt Lys over den Omdannelse af Tysklands Industri, som Krigen har medført.

(Fortsættes).

Stiftelsesfester.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling i Assens.

Lørdagen den 9. August kunde vor Afdeling i Assens afholde sin 25-aarige Stiftelsesfest.

Dagen fejredes med en Fest i Dams Hotel. Den langt overvejende Del af Afdelingens Medlemmer deltog i Festen, som bestod i Festmaaltid med efterfølgende Bal.

Formanden for det nedsatte Festudvalg bød velkommen, hvorefter Afdelingens Formand, Smed Andersen mindedes Foreningens Stiftere og omtalte de trange og bevægede Aar, som Afdelingen havde gennemlevet. Han priste det gode Samarbejde, der altid havde været blandt Afdelingens Medlemmer og udbragte et Leve for et fortsat godt Samarbejde.

Medlem af Forbundets Hovedbestyrelse, V. Walther, bragte derefter en Hilsen og Lykønskning fra Hovedbestyrelsen og gav en kort Skildring af de vanskelige Forhold, der for Tiden arbejdes under, manede Medlemmerne til fortsat at arbejde videre ad de kendte Baner og udbragte et Leve for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formanden for Fællesorganisationen i Assens bragte dennes Hilsen og Lykønskning og udbragte et Leve for Sammenholdet mellem Organisationerne.

Redaktøren for den stedlige Socialdemokrat udbragte et Leve for Ungdommen, og der fortsattes med Taler og Dans. Først langt over Lukketid sluttede den stilfulde Fest, som Assens Afdeling har megen Ære af.

W.

Dansk Formerforbunds Afdeling i Ringsted.

Medens Forholdet indtil for et Par Aar siden var, at der i Ringsted aldrig arbejdede saa mange Formere, at der kunde dannes Afdeling, skete der ved den ovennævnte Tid en Ændring heri, da Fabrikken overgik til Aktieselskab. Forholdet medførte, at der i August f. A. blev stiftet Afdeling, og dens etaarige Tilværelse fejredes ved en selskabelig Sammenkomst med Festmaaltid den 23. August. Afdelingen havde indbudt Forbundsformanden, men da saavel han som Næstformanden begge ved Bortrejse i Forbundsanliggender var forhindret, repræsenterede Forretningsudvalgsmedlem Jul. Svendsen Forbundsledelsen.

Kl. 7½ Aften gik man til Bords paa Hotel »Rosenborg«, hvor Næstformanden for Afdelingen i Formandens Fraværelse bød Velkommen. Forretningsudvalgsmedlem Jul. Svendsen holdt derefter en Tale til Medlemmerne, hvori han til Slut manede dem til fortsat Sammenhold.

Under de bedste og mest kammeratlige Former fortsattes Festen hele Aftenen igennem.

Teknologisk Instituts Aftenskole.

Smede- og Maskinarbejdere.

Som sædvanlig har Teknologisk Institut tilsendt os sit Program for Aftenskolen, der omfatter 3 Hovedgrupper, hvoraf Gruppe B: »Den videregaaende faglige Undervisning i Forbindelse med Værkstedsøvelser« er den, der nærmest har Bud til Medlemmerne. Herunder findes der Fag- og Materiallære for Smede- og Maskinarbejdere omfattende Foredrag med Lysbilleder og Værkstedsøvelser, sidstnævnte dog kun i *et* af følgende Fag: Drejning og Fræsning — Værktøjs- og Grovsmedning — Autogensvejsning. Samtlige Deltagere faar Undervisning i Slaglodning og Hærdning, og der holdes Foredrag over Metoderne til Fremstilling af Jærn og Staal samt andre Metaller og Legeringer.

Som noget nyt er oprettet Forkursus til ovennævnte Fagskolekursus, omfattende: Fagmatematik, Fagfysik og Fagkemi, og Formaalet med dette Forkursus, der altsaa maa tages selvstændigt forud for et Fagskolekursus, er at give Deltagerne de teoretiske Kundskaber, der er nødvendige for en mere grundig Forstaaelse af den faglige Undervisning.

Hvert af disse Kursus koster 40 Kr. og begynder for Forskolekursusets Vedkommende den 7. Oktober, Kl. 7½, og for Fagskolen den 9. Oktober, Kl. 7½.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
18094	Andersen, Børge Carlo C.	København	19. 4.95	Kbhvn. Afd. 1	21.12.18	Kbhvn. Afd. 1	24. 5.19
31264	— Frantz Wedel..	Sdr. Vissing	10. 8.96	„ „ 1	15. 4.19	„ „ 1	26. 4.19
16209	— Holger	København	3.11.94	„ „ 1	12. 9.14	„ „ 1	17. 5.19
26458	— Joh. Viktor Em.	—	28.12.60	„ „ 1	10. 6.18	„ „ 1	3. 5.19
28852	— Marius	Døstrup	10.12.99	Hobro	9.11.18	Hobro	26. 4.19
31461	Andreasen, Aage Niels Peter	Holster, Lolland	13. 3.94	Kbhvn. Afd. 1	4. 6.19	Kbhvn. Afd. 1	7. 6.19
11088	Bentzen, Oscar Vilh.....	København	29.10.94	„ „ 1	3. 4.14	„ „ 1	31. 5.19
31046	Bildsøe, Hugo	—	28. 5.00	„ „ 1	8. 2.19	„ „ 1	26. 4.19
31284	Blichfeldt, Lauritz Chr....	Randers	27. 4.97	„ „ 1	23. 4.19	„ „ 1	3. 5.19
31392	Borchersen, H.....	Nykøbing F.	23. 4.93	„ „ 1	14. 5.19	„ „ 1	17. 5.19
31390	Bruhn, C. E. M.....	København	26. 7.75	„ „ 1	14. 5.19	„ „ 1	31. 5.19
25546	Bryn, Edvin	—	22. 5.97	„ „ 1	19. 5.17	„ „ 1	17. 5.19
30061	Boysen, Alfred Emil H..	Sundbyøster	10. 4.80	„ „ 1	14.10.08	„ „ 1	31. 5.19
18204	Bønnelykke, Carlo Edv. E..	København	29.11.93	„ „ 1	1.11.16	„ „ 1	3. 5.19
14247	Christensen, Chr.....	—	4.12.98	„ „ 2	27. 1.17	„ „ 1	26. 4.19
10828	— Christen.....	Langaa	12.10.95	Randers	5.11.15	„ „ 1	10. 5.19
28981	— Lauritz.....	Herning	2.12.93	Herning	1. 7.18	Viborg	15. 3.19
29524	Christiansen, Carl Vilhelm .	Marslev	11. 3.89	Odense	29. 8 08	Kbhvn. Afd. 1	24. 5.19
29636	— Hejner	Odense	6. 6.84	D. Arbejdsm. Forb.	6. 3.14	„ „ 1	17. 5.19
29540	— Jens Carl.....	Horsens	11. 6.93	Kbhvn. Afd. 1	11. 9.16	„ „ 1	31. 5.19
24195	— Johannes.....	Odense	15.10.96	Roskilde	5.11.16	Roskilde	5. 4.19
29694	Christoffersen, Kai E.....	Maribo	24. 5.99	Kbhvn. Afd. 1	5.10.18	Kbhvn. Afd. 1	10. 5.19
22372	Ditløwsen, Godtfred	København	30. 4.97	Roskilde	10. 5.16	Roskilde	14. 6.19
31285	Eickhoff, J.	—	18. 7.82	Kbhvn. Afd. 1	23. 4.19	Kbhvn. Afd. 1	24. 5.19
15822	Ekelund, A.	—	19. 2.87	Kbhvn. Blikkensl.	7.10.05	„ „ 1	7. 6.19
29765	Frederiksen, Vilh. Th.....	Frederiksberg	2. 9.90	Kbhvn. Afd. 1	14.11.11	„ „ 1	31. 5.19
30889	Fuglsang, Aksel	Vridsløselille	15. 5.96	Roskilde	15. 3.19	Roskilde	17. 5.19
23352	Gram, Alf. Emil Otto .	København	28.11.96	Köln	23. 1.16	Kbhvn. Afd. 1	10. 5.19
9610	Grau, Hans Henrik ..	Versk	14. 3.92	Kbhvn. Afd. 2	9. 9.16	„ „ 2	12. 7.19
24665	Gubi, Johs. Petersen.	Slesvig	15.11.98	Aalborg	10. 2.17	Roskilde	14. 6.19
25114	Haagen, Throu Engelbr.	København	26. 3.83	Kbhvn. Afd. 1	19. 8.11	Kbhvn. Afd. 1	29. 3.19
13236	Haagensen, Svend H. John.	Rønne	27. 2.95	Rønne	10.10.14	„ „ 1	24. 5.19
15048	Hammelev, Niels Jensen...	København	9. 9.94	Kbhvn. Afd. 1	20. 3.15	„ „ 1	31. 5.19
24247	Hansen, Christen.....	Lille Taarøje	18. 8.96	Lyngby	14.10.16	Køge	29. 3.19
29026	— Ejnar	Ellested	19. 1.99	Ringe	8.10.18	Ringe	29. 3.19
1110	— Emanuel	København	15. 2.92	Kbhvn. Afd. 1	11. 1.18	Kbhvn. Afd. 1	26. 4.19
27350	— Ludvig Mauritz	Gjørlev	26. 5.99	Slagelse	19. 8.17	„ „ 1	10. 5.19
23743	— Ove	København	20. 5.96	Kbhvn. Afd. 1	5. 9.16	„ „ 1	31. 5.19
29656	von Hauen, Rudolf Sigfred.	—	18. 8.91	„ „ 1	20. 9.18	„ „ 1	26. 4.19
24986	Hoff, Gustav Rieper.	Lendum	8. 3.97	Holeby	15.10.17	„ „ 1	3. 6.19
26031	Høyrup, Svend G. Bruun	Dianalund	27. 7.97	Kbhvn. Afd. 1	7. 1.18	„ „ 1	24. 5.19
18560	Ibsen, Carl Vilh. Emil.	København	24. 9.91	„ „ 1	13. 2.17	„ „ 1	31. 5.19
21035	Jensen, Asger	Thisted	25. 1.91	Randers	18. 1.18	„ „ 1	31. 5.19
28808	— Karl.....	?	8. 3.98	Esbjerg	12.10.18	Ribe	24. 5.19
32975	— Emil					Roskilde	12. 7.19
24570	— Iver Vilh.....	Tommerup	8. 9.92	Odense	13. 1.17	Kbhvn. Afd. 1	26. 4.19
27054	— Jens Sejer.....	Ribe	3. 4.00	Esbjerg	17.11.17	Ribe	29. 3.19
29775	— Niels Knud Har.	København	6. 8.95	Kbhvn. Afd. 1	25.10.18	Kbhvn. Afd. 1	24. 5.19
28468	Jächel, Einer Victor ...	—	7.10.96	„ „ 1	7. 6.16	„ „ 1	31. 5.19
685	Jönson, Albin Hilding P.	Helsingør	10. 9.86	„ „ 1	10. 4.06	„ „ 1	22. 3.19
26088	Jönsson, Henning W....	Slimminge (Sverige)	12.10.93	„ „ 1	4. 2.18	„ „ 1	24. 5.19
30104	Jørgensen, Frithjof Ernst..	Horten (Norge)	17. 9.00	„ „ 1	28.12.18	„ „ 1	31. 5.19
30022	— Robert Simon..	København	30.11.93	„ „ 1	8.11.18	„ „ 1	17. 5.19
20096	— Vilhelm.....	—	11. 7.84	„ „ 1	8. 4.13	„ „ 1	26. 4.19
14549	Kieffer, Frederik F. Th.	—	18.10.74	„ „ 7	19. 2.16	Roskilde	17. 5.19
31115	Larsen, Hugo Bøgh....	Give	22. 2.95	„ „ 1	15. 3.19	Kbhvn. Afd. 1	3. 5.19
20032	— Lauritz Johs...	København	13. 6.88	„ „ 1	14. 5.15	„ „ 1	26. 4.19
22664	— Thorvald	Værslev	30. 1.96	Holbæk	24. 6.16	Holbæk	29. 3.19
26119	Lemke, Carl Vilh.	København	23.10.98	Kbhvn. Afd. 1	1. 3.18	Kbhvn. Afd. 1	10. 5.19
2358	Lund, Johan Aksel J..	—	22. 1.92	„ „ 1	24. 2.17	„ „ 1	17. 5.19
31380	Lind, Mogens	—	2. 6.98	„ „ 1	12. 5.19	„ „ 1	10. 5.19

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
25948	Madsen, Carl Holger ...	København	19. 8.90	Kbhvn. Afd. 1	16.11.17	Kbhvn. Afd. 1	7. 6.19
29141	— Jens Aage.....	Nyborg	27. 4.98	Nyborg	29. 7.18	„ „ 1	26. 4.19
28903	Markvardsen, Magnus	Dalby	22.10.85	Aarhus	26. 8.18	Aarhus	29. 3.19
27582	Møll, Herman	Vrejlev	3. 8.97	Hjørring	7.11.17	Hjørring	25. 1.19
31157	Møller, Arne Sig. Dethmann	København	25. 2.98	Kbhvn. Afd. 1	1. 4.19	Kbhvn. Afd. 1	26. 4.19
22644	— Aksel Fornitz..	Rønne	18. 3.98	Rønne	1.11.16	„ „ 1	17. 5.19
31164	— Edv. Axel Viggo	København	5. 7.98	Kbhvn. Afd. 1	2. 4.19	„ „ 1	10. 5.19
13859	Nielsen, Arnold V. A. ..	—	23. 9.94	„ „ 1	9. 1.14	„ „ 1	3. 5.19
25324	— Vilh. Ingolf	Frederiksberg	6.11.96	„ „ 1	7. 4.17	„ „ 1	14. 6.19
30263	Olsen, Ole William	Tølløse	31. 5.98	Holbæk	4. 1.19	Holbæk	29. 3.19
31155	— Paul Axel	København	17. 4.00	Kbhvn. Afd. 1	1. 4.19	Kbhvn. Afd. 1	31. 5.19
25121	— Poul Emil	Sorø	12. 6.95	„ „ 1	1. 9.17	„ „ 1	14. 6.19
12470	Petersen, Chr. Emil	Aalborg	12.12.81	Aalborg	14. 7.15	„ „ 1	31. 5.19
30088	— Martin Chr. ...	Hasle	4.10.91	Kbhvn. Afd. 1	13.12.18	„ „ 1	17. 5.19
29746	— Oscar O. Johs..	København	9. 7.95	„ „ 1	14.10.18	„ „ 1	7. 6.19
31075	Petersson, Emil Anders...	—	26. 7.97	„ „ 1	28. 4.17	„ „ 1	26. 4.19
28172	Pedersen, Svend Th.....	Klippinge	10. 6.98	Køge	23. 4.18	Køge	17. 5.19
17760	Poulsen, Albert.....	Gudum pr. Lemvig	5. 4.97	Holstebro	6.11.15	Kbhvn. Afd. 1	24. 5.19
26481	— Hugo	København	29. 5.79	Kbhvn. Afd. 1	22. 6.18	„ „ 1	12. 4.19
25061	Stefanesen, Aurel	Rumænien	10.11.90	„ „ 1	2.12.16	„ „ 1	17. 5.19
31134	Svan, Einar Ch. Hansen	Esbjerg	2. 7.97	„ „ 1	21. 3.19	„ „ 1	24. 5.19
31209	Tornøe, Wenzel.....	Kerteminde	16. 3.74	„ „ 1	7. 5.19	„ „ 1	17. 5.19
29341	Wistisen, Niels.....	København	7. 5.00	Aarhus	1.11.18	„ „ 1	7. 6.19

Borups Højskole.

Der lægges ud den 4. Oktober. — Program gratis paa vort Kontor.

Borups Højskole aabner sit nye Undervisningsaar Lørdag den 4. Oktober Kl. 8 Aften med et offentligt Møde i Grundtvigs Hus, hvor Forstander Borup taler om *København og Højskolen*, og hvortil alle organiserede Arbejdere indbydes.

Skolen, der begynder sin egentlige Virksomhed den 6. Oktober, underviser i Dansk, Regning, Skrivning, Matematik, Stenografi, Sprog, Historie, Samfundslære, Kunst, Literatur, Geografi, Naturkundskab, Opfindelsernes Historie.

Som Lærere og Foredragsholdere virker foruden Skolens Forstander bl. a. d'Hrr. Aage Meyer Benedictsen, C. V. Bramsnæs, P. Mannicke, Jul. Ferd. Lund, P. A. Rosenberg, Johan Rohde, P. Jerndorff, Adsersen, Th. A. Müller, Jarris, J. P. Jørgensen, Schmidt.

Fagforeningsmedlemmer med Hustruer har Adgang for halv Pris, som er 2½ Kr. maanedlig for de Fag, der har to ugentlige Timer, nemlig Dansk, Matematik, Stenografi og Sprog, 1½ Kr. maanedlig for Resten af Fagene, som kun har een ugentlig Time.

I det forløbne Aar har der været 620 Elever. Lokalet er *Ny Rosenborg 9, Vester Boulevard*, hvor Forstanderen træffes 6—8, hvor Programmet udleveres, og hvor alle Oplysninger vedrørende Højskolen gratis ydes.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 18214	Vald. Kolbe	(Kbhvn. Afd. 1)
- 12091	A. Liebst	(— — 1)
- 2102	F. Neuhausen	(— — 1)
- 28424	Kai Jørgensen	(— — 1)
- 19286	A. Nielsen	(— — 2)
- 9644	L. O. Sørensen	(— — 2)
- 7767	J. M. J. Petersen	(— — 5)
- 13201	Alb. Erik Vald. Svendsen	(— — 9)
- 10843	Chr. Rohde	(Aarhus)
- 29067	E. G. Jacobsen	(—)
- ?	Jens Chr. Madsen	(—)
- 31954	Victor Jensen	(Ringsted)
- 12400	Hans Alfred Berthelsen	(Roskilde)
- 24908	Sander L. Nilsson	(—)
- 29030	Peter Jørgensen	(Odense)

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 10365 Carl Robert Hansen.
- 21485 Hans Christian Jensen.
- 25960 S. A. Løndahl.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 18357	Dietz,	Frederik	29. 7.11
- 5882	Hansen,	Lauritz C.	11. 1.08
- 11631	—	Valdemar	27. 1.06
- 13721	Hyrup,	Fritz Nissen	15. 6.12
- 2569	Jacobsen,	Niels	25. 7.08
- 5989	Larsen,	Jens Chr. Julsgaard	6.11.09
- 5977	Petersen,	Carl Mathias	6. 6.08

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 25512	Andersen,	Jens Viggo	15. 3.19
- 18985	—	Morten Jørgen	26.10.18
- 9501	Bech,	Frithjof	31. 3.16
- 9962	Christensen,	H. Marius	14. 4.17
- 12578	—	R.	29. 3.19
- 396	Christiansen,	Henning	22. 5.15
- 10607	—	Peter Axel Wilhelm	8. 6.18
- 1404	Corell,	L. A. P.	6.12.14
- 29244	Enevoldsen,	Steffen	9.11.18
- 10365	Hansen,	Karl Robert	15. 3.19
- 26169	—	Chr. Poul Vilh.	1. 2.19
- 26690	—	Taral	3.11.17
- 8483	Hendriksen,	Carl Otto L. Vilh.	3. 2.17
- 25743	Jacobsen,	Carl Edgar	29. 3.19
- 21485	Jensen,	Hans Chr.	29. 3.19
- 23686	—	Christian Emil	19. 8.16
- 1450	Johansen,	Hans Valdemar	29. 3.19
- 908	Jørnfeldt,	Arthur R.	2. 3.18
- 23469	Larsen,	Einer Carl	27. 4.18
- 20522	Laursen,	Christian	27.10.17
- 25960	Løndahl,	S. A.	29. 3.19
- 109	Nielsen,	Niels Jørgen	19. 1.18
- 18426	Petersen,	Ferd. Dencher	27. 1.17
- 153	—	Axel Poul Robert	26. 2.16
- 25977	—	Poul Lars Peter	23. 2.18
- 1539	—	Niels Christian	31.10.14
- 27526	Rasmussen,	Mads Peter Eskemose	22. 6.18
- 23588	Rosenfelt,	Aksel	22. 7.16
- 19391	Seider,	Johan August	14. 8.15
- 21780 (Tysk)	Simonsen,	Jacob	1. 1.19
- 16945	Villumsen,	V.	27. 7.18

Kontortiden for Kasserer B. M. Berthelsen, Kallundborg, er fra Kl. 5—6 og ingen Telefon.

Kontortiden for Faaborg Afdeling er fra Kl. 5—6.

Udbetalingen for Holbæk Afdeling er for Rejsende fra Kl. 6—7 Aften hver Dag og ingen Kontortid om Søndagen. Telefon Holbæk Nr. 806.

Brønderslev Afdeling har faaet Udbetaling og Telefon Nr. 348, og Fredericia Afdeling Telefon Nr. 817.

Ribe Afdeling. Udbetalingen er fra Kl. 12—1 og fra Kl. 8—9 Aften Hverdage.

Nykøbing F. Kontortiden er rettet til Kl. 6—7 Aften.

Overskud. *Aalborg:* Paa Stuhrs Maskin- & Skibsbyggeris Kontor i Aalborg henligger Overskud til følgende Medlemmer:

Søren Peter Andersen,	Værksteds-Nr.	550
And. Jacob Fr. Sørensen,	— -	554
Ejner Christensen,	— -	572
Jens Elias Petersen,	— -	704
Holger Heil,	— -	706
Jens Andersen,	— -	709
Alf. Petersen,	— -	297
Johannes Madsen,	Værksteds-Nr.	225
Jørgen Chr. Jørgensen,	— -	256
Svend Richardt Olsen,	— -	268
Carl Ferdinand Richter,	— -	279
Niels Ørvad Nielsen,	— -	283
Aksel Chr. Ankerlund,	— -	287

Odense: Nedenstaaende Medlemmer bedes opgive deres Adresser til Odense Afdeling, da Overskud henligger til dem:

Medlem Nr.	28024	Edmund Henriksen
— -	28177	J. Jensen
— -	32435	J. P. Hansen
— -	15875	K. K. Andersen
— -	32443	Ingvald Marius Hansen
— -	32143	Jens Vilh. Pedersen

Efterlysning. *Faaborg Afdeling* anmoder Medlem Nr. 13257, H. Geer, om at opgive sin Adresse til Afdelingen.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 5, 15. Aargang.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for August 1919 over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Ringsted: L. Pries, Næstvedvej 7, 1.
Skelskør: V. Nielsen, Sorøvej 13.

Kasserere:

Esbjerg: S. P. Sørensen, Skolegade 99, 3.
Kolding: S. Petersen, Rosengade 7, St. Træffes kun Kl. 6—7 Aften.
Næstved: P. Pedersen, Jyllandsvej 4, St.
Varde: P. Mikkelsen, Kærvej.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 12 OKTOBER 1919 5. Aarg.

8-Timers-Arbejdsdagen.

Med den 1. Oktober 1919 er 8-Timersdagen endelig gennemført i den danske Jærnindustri, og denne Begivenhed er det vel værd at ofre nogle Linier i vort Medlemsblad. Næsten 30 Aars Kampe, Sejre og Nederlag er tilendebragte, og Resultatet maa siges at være smukt. Uden Forbehold, uden Kauteler og uden Tab i økonomisk Henseende er 8-Timersdagen gennemført, den sidste halve Time i de 5 Ugedage uden Brask og Bram, og uden at det kan siges at have vakt nogen som helst Opsigt. Men dette gør ikke Begivenheden mindre.

— Med Stolthed kan Jærn- og Metalindustriens Arbejderorganisationer vise tilbage paa det Arbejde, som er gjort igennem en Aarrække for at bringe Resultatet hjem. Vi var blandt de første til at demonstrere i 1890, da Pariserkongressen havde vedtaget hvert Aar at demonstrere for dette Arbejdernes anerkendte Hovedkrav. Den hastige Udvikling af Industri-Arbejdet havde allerede den Gang for snart 30 Aar siden gjort det indlysende, at en Forkortelse af Arbejdstiden var nødvendig, og Midlet til Opnaaelsen var Organisation, Demonstration og om nødvendigt Etablering af Arbejdskamp, hvis Modstanden paa anden Maade maatte vise sig uovervindelig.

Men i en Aarrække var Fremskridtene kun smaa. Først tog man fat i de angelsachsiske Lande. Vi mindes de engelske Maskinarbejderes Kamp i 1898, som førtes paa dette Krav, og som desværre tabtes. Kampen var dog ikke ført forgæves, thi efterhaanden gennemførtes betydelige Forkortelser i Arbejdstiden.

For den danske Jærnindustris Vedkommende tog vi fat paa Forhandlingerne i 1905, efter at Spørgsmaalet først var forberedt paa en Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund, hvor man vedtog, at Krav om Arbejdstidens Forkortelse saa vidt muligt skulde fremsættes uden Forbindelse med Lønkrav. Erfaringen havde nemlig vist, at naar de to Ting knyttedes sammen, var Arbejderne ofte altfor villige til at frafalde Krav om Forkortelse, naar blot der vankede klækkelig Forhøjelse, men nu toges der fat, og med Oktober-Overenskomsten af 1905 gennemførtes ved Samarbejde mellem Former- og Smedeforbundet Forkortelsen af den første Time i den daglige Arbejdstid i de 4 Vintermaaneder. Derpaa levede vi til i 1910, hvor der opnaaedes $^1/_2$ Times Forkortelse daglig i de 8 Sommermaaneder.

Med Udløbet af denne Overenskomst var vi allerede inde i Verdenskrigen med al dens Usikkerhed og Nervøsitet i Erhvervsforholdene, og Arbejdsgiverne satte sig under de almindelige Overenskomstforhandlinger i 1916 imod Forkortelse overhovedet, forinden Krigen var forbi, og med Uvillie gik vi med dertil, idet vi maatte erkende, at Forholdene var vanskelige, ikke mindst for Jærnindustrien og Erhvervslivets Gang i et lille Land som Danmark, og endnu Aaret efter, hvor der atter sluttedes Overenskomst paa 1 Aar, maatte vi lade Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelse glide hen, men allerede tidligt paa Aaret 1918 toges der fat saavel i vore Organisationer i Jærnindustrien som i De samvirkende Fagforbund, paa For-

beredelsen og Begrundelsen af Krav om en effektiv Forkortelse af Arbejdstiden. Der indsamledes Materiale fra Ind- og Udland, og der udarbejdedes en Statistik, som udsendtes i Sommeren 1918, og som viser, at Arbejdstiden endnu paa dette Tidspunkt gennemsnitlig var 9,5 Timer. For Jærn- og Metalindustrien var vi netop saa meget under dette Gennemsnit som $^1/_2$ Time i de 4 Vintermaaneder.

Paa Basis heraf toges der fat paa en Forhandling i Hovedorganisationerne, og disse Forhandlinger bragte et Resultat, som vi nedenstaaende gengiver i en Tabel, udarbejdet til Brug for den af Regeringen nedsatte Arbejdstidskommission, og som giver et klart Billede af, hvorledes den gennemsnitlige Arbejdstid i Industrien var pr. Uge før og efter Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne.

	Gennemsnitlig Arbejdstid pr. Uge		Opnaaet Forkortelse pr. Uge	Mangler i 48 Timer	Antal Arbejdere
	Før Overenskomsten	Efter Overenskomsten			
	Timer	Timer	Timer	Timer	
Tilvirkning af Næringsmidler	55,9	50,8	5,1	2,8	20344
Tekstil og Beklædning	57,1	51,2	5,9	3,2	19245
Trævareindustri	55,7	50,5	5,2	2,5	12974
Læderindustri	54,0	50,3	3,7	2,3	6019
Sten-, Ler- og Glasindustri	52,8	49,5	3,3	1,5	2608
Jærn- og Metalindustri	55,9	50,1	5,8	2,1	20617
Papir- og grafisk Industri	52,1	49,5	2,6	1,5	9287
Bygningsfag	57,6	51,3	6,3	3,3	30422
Blandede ufaglige Organisationer	58,2	51,9	6,3	3,9	74024
	56,9	51,2	5,7	3,2	195540

Forhandlingerne var vanskelige. I Norge havde der vel vist sig en stærk Tendens til at gennemføre 8-Timersdagen, men i Sverige, der som Industriland er langt det største af de skandinaviske Lande, sluttede man endnu pr. 1. Januar Overenskomst paa 53 Timer.

I Tyskland var man ganske vist med det militære Sammenbrud i Fjor Efteraar gaaet til i stor Udstrækning at indføre 8-Timersdagen, ja i mange Tilfælde afskaffede man næsten Arbejdet helt, men det var klart for alle, at den derved skabte Tilstand var uholdbar. Den øjeblikkelige Forvirring var forklarlig, men hvad vil der som Enderesultat komme ud deraf? Det sidste kan vel siges endnu at være ubesvaret, men 8 Timersdagen er dog en faktisk Kendsgerning overalt, lige saavel som Overarbejdet kan siges at være trængt stærkt tilbage, og det vil næppe dukke op igen i nogen større Udstrækning. Løsenet er i Virkeligheden overalt blevet: Lad os gøre Arbejdstiden kort og effektiv.

Ved Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne i Januar 1919 forkortedes altsaa, som det fremgaar af Tabellen, Arbejdstiden med gennemgaaende 5,7 Timer ugentlig, nemlig fra 56,9 til 51,2, men Jærn- og Metalindustrien fik en Forkortelse med 5,8 Timer, nemlig fra 55,9 til 50,1. Der var hermed gennemført 8 Timers-Arbejdsdag om Lørdagen og $8^1/_2$ Time for de øvrige Dage.

Tabellens Tal udviser et Antal Arbejdere paa 20,617. Antallet er i Virkeligheden nærmere 30,000, men det ligger i, at Angivelsen her kun gælder de faglærte Arbejdere.

Om dette Resultat kan det nok siges, at det vakte almindelig Tilfredshed iblandt Arbejderne, som vel ønskede 8-Timersdagen gennemført saa hurtigt som muligt, men som paa den anden Side erkendte, at man nok var i Stand til at afvente de Forhandlinger, som samtidig var besluttede mellem Hovedorganisationerne at skulle optages i Sommerens Løb med Hensyn til Spørgsmaalet om den sidste og endelige Forkortelse ned til 8 Timer.

Forholdene udvikler sig nu raskt. Overalt i Udlandene betragter man mere og mere 8-Timersdagens Gennemførelse som en Selvfølge. Regeringen skyndte sig med Nedsættelsen af sin Arbejdstidskommission, men samtidig optoges nye Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne. Det viste sig nemlig, at Sagens Løsning ad Lovgivningens Vej krævede et ret omfattende Arbejde, naar det gælder baade Landbrug og Søfart, og Vejen var derfor lettere for Industrien, naar Arbejdsgivernes og Arbejdernes Hovedorganisationer i Fortsættelse af den tidligere Udvikling tog Sagen i sin Haand. Dette førte til, at der den 17. Maj undertegnedes en Overenskomst mellem Hovedorganisationernes Forretningsudvalg, hvorefter 8-Timerdagen gennemføres med 1. Januar 1920 som endelig Frist.

Og saa opstod naturligvis snart Spørgsmaalet, hvornaar skal den endelige Frist være for Jærnindustriens Vedkommende. Adskillige af Forbundsafdelingerne

ytrede Ønsket om i alt Fald ikke at vente til 1. Januar, og paa et Repræsentantskabsmøde i Juli i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund vedtoges det at kræve 8-Timersdagen indført den 1. Oktober, og herom blev der saa forhandlet med de øvrige Organisationer, bl. a. ogsaa Arbejdsmændenes, som sluttede sig dertil. Den 24. September fandt der en Forhandling Sted mellem Repræsentanter for Sammenslutningen, for Arbejdsmandsforbundet og for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. I Virkeligheden opnaaedes der Enighed. Arbejdsgiverne fremsatte nogle Spørgsmaal til Løsning, nemlig

1. Spørgsmaalet om Fordelingen af 48 Timer paa hver af Ugens 6 Dage.
2. Spørgsmaalet om Arbejdstidens Lægning mellem 6 Morgen og 5 Eftermiddag, et Spørgsmaal, der kan siges at være afgjort allerede ved den bestaaende Overenskomst.
3. Afbrydelse af Arbejdstiden med saa vidt muligt kun et Hvil, samt endelig
4. Spørgsmaalet om ensartet Arbejdstid for alle Arbejdere indenfor den samme Bedrift (her tænkes paa industrielle Virksomheder med Reparationsværksteder).

I Virkeligheden var alle disse Spørgsmaal afgjorte med Undtagelse af Spørgsmaalet om „eet Hvil", og dette er et Spørgsmaal, hvorom Meningerne er saa delte, saa at der næppe endnu kan siges at være Jordbund for en generel Løsning deraf.

Dette bekræftedes kort i en Skrivelse til Sammenslutningen, og dermed har denne store Mærkesag naaet sin lykkelige Løsning.

Som alt bemærket, kostede det mange Aars Kampe, og hvorfor kostede det egentlig saa mange Aars Kampe? Jo, først og fremmest fordi Arbejdernes Organisationer stod svage og splittede, da man for 30 Aar siden vedtog Programmet. Mange Aar skulde gaa hen, før Organisationerne i de forskellige Lande var naaede saa vidt, at de virkelig var i Stand til at sætte noget bag Kravet. Nu var dette altsaa blevet Tilfældet. Fagorganisationerne i snart sagt alle Lande har naaet en Kraft og en Udvikling, som gør dem til vel nok de væsentligste Faktorer for Tiden i Spørgsmaalet om Verdensøkonomien. Der ligger heri et Bevis for, at ogsaa andre store Spørgsmaal vil kunne løses ad den samme Vej, hvis blot den fornødne Enhed i Arbejdet og Bestræbelserne kan bevares.

Dette sidste tilhører Fremtiden.

Ekstraordinær Kongres i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Mod Udgangen af Juli Maaned d. A. tegnede den berømte Maskinarbejderstrejke paa Københavns Flydedok til at skulle medføre en Lock-out eller i alt Fald en eller anden Krise, som vilde nødvendiggøre Sammenkaldelse af en ekstraordinær Kongres til at tage Standpunkt til den eventuelt foreliggende Situation, og den 26. Juli udsendtes der Cirkulære til Afdelingerne med Anmodning om straks at skride til Valg af Delegerede, saaledes at man kunde være klar til paa ethvert Tidspunkt efter 1. August at møde til en saadan Kongres med 2 Dages Varsel. Som bekendt havde Jærnindustriens Arbejdsgivere truet med at kaste 30,000 Arbejdere paa Gaden, hvis ikke Flydedokstrejken blev hævet, men i Virkeligheden var en saadan Foranstaltning en Meningsløshed, selvom den nævnte Strejke kunde siges at virke generende. Under Tryk fra Regeringens Side blev da ogsaa Lock-out-Truslerne gentagne Gange udsat for tilsidst at blive aflyst, hvilket skete den 30. August d. A.

Der blev saaledes ingen Anledning til at holde Kongres af den Grund, men efterhaanden opstod der en ny og særdeles vanskelig Situation derved, at der indlededes og førtes en Række Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne om et nyt Dyrtidstillæg, uden at det lykkedes, saaledes som i Fjor, at finde en Generalnævner, hvori det hele kunde gaa op. Organisationerne henvistes til Særforhandlinger for de enkelte Fags Vedkommende, og her viste det sig snart overordentlig vanskeligt at komme overens. Enkelte Fag som Snedkere og Malere kom i Orden, medens Skrædderne etablerede Strejke, og medens de øvrige Forhandlinger, f. Eks. for Arbejdsmændene, sled sig hen i en Række forskellige Tempi.

For Jærn- og Metalindustriens Vedkommende gav Arbejdsgiverne efter lang Tøven et Tilbud, som i sig skulde inkludere allerede givne Tillæg siden Overenskomstens Indgaaelse i Vinter, saavel for Timelønningernes som for Akkordernes Vedkommende, og det sagdes, at Tilbudet kun bød forholdsvis lidt for Akkordernes Vedkommende og nærmest ingen Ting paa Timelønningerne. Tilbudet afvistes, og der fremsattes Krav om et rent og skært Dyrtidstillæg af samme Karakter som Augusttillæget i Fjor, men Arbejdsgiverne sagde nej uden at ville gøre nogen Indrømmelse af en saadan Rækkevidde, at det blev muligt at komme overens. Dels syntes Stemningen i Arbejdsgiverkredse siden Juli at være slaaet om i Retning af Modstand mod Arbejdernes Lønkrav, og dels syntes man at regne med en eventuel Arbejdsmandskonflikt. I alt Fald var alle Forhandlinger resultatløse.

Under denne vanskelige Situation kaldte Hovedbestyrelsen en ekstraordinær Kongres sammen til Tirs-

dagen den 30. September med en Dagsorden paa følgende 4 Punkter:

1. Kongressens Konstituering.
2. Den faglige Situation.
3. Reorganisation af de københavnske Afdelinger.
4. Spørgsmaal om Ulykkesforsikring for Forbundets Medlemmer.

Kongressen havde et roligt og sagligt Forløb. Efter Opløsningen af Københavns Afdeling 1 og Dannelsen af en Række Særafdelinger, brød Syndikalisterne ud og dannede deres eget Forbund i et Antal af ca. 1300 af Afdeling 1's ca. 7000 Medlemmer, og dette førte naturligvis til, at det syndikalistiske Element holdtes ude fra Kongressen.

Med Hensyn til den faglige Situation vedtoges der en Resolution, som dels er udsendt til Afdelinger, dels offentliggjort i Dagspressen, og vi skal derfor af Pladshensyn ikke komme ind paa en Gengivelse heraf. Resultatet gik jo i al Korthed ud paa at forstærke vor Lønbevægelse paa overenskomstmæssig Grund samt Bemyndigelse til for Hovedbestyrelsen at afgive Strejkevarsel i det Omfang, som den maatte finde fornødent, hvis Arbejdsgiverne fortsætter deres Nægtelse af at indgaa paa Lønforhøjelser, samtidig med at Dyrtidsforhandlingen intet førte til.

I Spørgsmaalet om Reorganisation sluttede Kongressen sig til det af Hovedbestyrelsen alt foretagne samt gav Bemyndigelse til at arbejde videre paa den endelige Ordning af Reorganisation af de københavnske Afdelinger.

Med Hensyn til Ulykkesforsikringen da bestod dette Punkt nærmest i, at Hovedkassereren gav en Redegørelse for denne Sags Behandling siden den ordinære Kongres.

Kongressen har haft sin Virkning. Hvorledes hele denne Situation vil blive arbejdet igennem, er det vanskeligt paa nærværende Tidspunkt at sige, men det maa være nok at notere, at der i den forløbne Del af Oktober Maaned er ekspederet henimod 100 Mæglingsmøder i forskellige Stadier. Kravet om Timandsmøder og disses Afholdelse er ogsaa begyndt. Afdelingerne melder imidlertid om adskillige afviste Krav, og det paastaas, at Sammenslutningen forbyder eller fraraader sine Medlemmer at gaa med til noget. Dette kan de dog imidlertid ikke holde i alle Tilfælde. Der opnaas adskillige Resultater. I nogle Tilfælde tager de Forbehold overfor den eventuelle Dyrtidsordning, men hele Situationen er under Udvikling, og Sammenslutningen vil snart blive stillet overfor det Faktum enten at maatte honorere en overordentlig lang Række af Lønkrav eller ogsaa at maatte gaa med til en generel Ordning, som kan faa Lønbevægelsen til at stilne af og give Raaderum for kommende Overenskomstforhandlinger.

Socialiseringsproblemet i Danmark.

Et Forslag og et Foredrag af Fabriksdirektør Jak. Kr. Lindberg.

(Fortsat).

Den politiske Magt og Fagforeningerne.

Forslaget bygger paa Fagforeningerne, idet jeg ser saadan paa det, at vi maa regne med Fagforeningerne som det bærende Grundlag ogsaa i et socialistisk Samfund. Men Fagforeningernes Politik maa i nogen Grad ændres. Hidtil har man i Hovedsagen stillet sig paa det Synspunkt, at Lønnen holdtes paa Højde med Levefoden. Fremtidig bør Lønkravene stilles efter det, det paagældende Erhverv kan yde, men Fagforeningerne kan ikke naa til dette Maal, før de faar Kendskab til Virksomhedernes Udbytte. Derfor maa der gennemføres et Lovforslag, saaledes at Arbejderne faar Adgang til at se Regnskaberne.

Vi kan ikke ved nok saa mange Love gøre Fagforeningerne stærkere, men vi kan give dem Vaaben i Hænde, som de da selv maa vide at bruge. Det maa aldrig komme dertil, at Fagforeningerne maa lægge Hænderne i Skødet og tro paa, at man kan opnaa alt gennem Staten, for det kan man ikke.

Sidder Fagforeningerne inde med de Oplysninger, som der er Tale om, saa vil de kunne kontrollere, hvilke Forretninger der er de bedste, hvem der har faaet et Forspring, og Lønkravene vil da blive stillet efter, hvad disse Forretninger kan yde. Daarligt ledede Forretninger vil forsvinde, fordi de ikke kan bære de høje Lønkrav.

Derimod er det klart, at der er en Fare ved at komme ind paa Forslag i denne Retning, nemlig at det kunde udvikle sig til et Slags Tantièmesystem.

Skønt jeg mener, at der kan ligge en Fare heri, er det dog ikke min Mening, at der ikke kan være Forskel paa Lønnen. Den ene Virksomhed forstaar undertiden ogsaa bedre end den anden at knytte en god Arbejderstab til sig. Jeg har netop haft saa rig Lejlighed til at se den Forskel, der er.

Maaske kan man saa ogsaa fra Arbejdernes Side bedre gaa til det saakaldte Taylorsystem, som ikke er andet end en videnskabelig Udnyttelse af Arbejdskraften. Man maa være forsigtig med at gaa ind paa det, saalænge man ikke selv faar Del i Udbyttet, men anderledes bliver det jo, hvis dette ogsaa ændres.

Erhvervsraadets nærmere Opgaver.

Erhvervsraadet, som jeg før omtalte, skal paa Forbrugernes Vegne føre Kontrol med, at Fortjenesten er rimelig. Raadet vil derfor faa Brug for Oplysninger af ganske samme Art som dem, der skal meddeles Kontroludvalgene. Dette vil have til Følge, at Erhvervsraadet kan sørge for at foreskrive ensartede Skemaer, saa Oplysningerne kan gøres til Genstand for statistisk Bearbejdelse. Opnaas dette, vil man kunne se Forholdet

mellem Varepriser og Arbejdsløn i de forskellige Fag, og man vil da ved fremtidige Lønkrav kunne se, hvad der maa lægges paa Varepriserne for at dække Lønforhøjelsen.

Nu er Forholdet det, at naar der sker en Lønforhøjelse, saa staar der Dagen efter i Bladene, at grundet paa Arbejdslønnens Forhøjelse er den og den Varepris forhøjet. Det er vist gaaet op for alle, at fortsætter man paa den Maade, saa er det en Svikmølle. Man faar højere Løn, men driver samtidig selv Priserne endnu højere op.

Dette skulde kunne undgaas, naar Fagforeningerne og Samfundet selv vil.

Stor Vægt maa der lægges paa, at der kommer Repræsentanter fra Fagforeningernes Hovedledelser ind i de forskellige Kontroludvalg. Derved vil Fagforeningerne faa Specialister uddannede, som hurtigt kan sætte sig ind i de forskellige Virksomheders Forhold. Jeg ser en stor Betydning i dette, fordi jeg mener, at dette vil blive de Tillidsmænd, som man skal bruge i det socialistiske Samfund. Det, man i Tyskland og Rusland i høj Grad har manglet er netop Tillidsmændene, som kunde løse de Opgaver, man saadan pludselig kom til at staa overfor.

Loven og Praksis.

Hvorledes en Lov med et saadant Indhold, som det her skitserede, vilde komme til at virke i Praksis, er naturligvis umuligt at sige noget om. Jeg for mit Vedkommende venter mig dog meget af, hvis vi kommer ind i en Udvikling i denne Retning, men hvor meget man med det samme vil opnaa, vil bero paa, hvorledes Fagforeningerne er i Stand til at gøre sig gældende.

Jeg tænker mig ogsaa, at Arbejdsgiverne efter dette System vil blive af en helt anden Art end dem, vi nu kender. De vil blive virkelige *Arbejdsledere*, som ser, at det, det gælder om, er at bringe Kapitalrenten ned til det mindst mulige. Kan de komme til at se det, vil man være naaet et stort Skridt videre. For det første vilde man væsentlig være ude over de Kampe, som nu finder Sted i Form af Strejke og Lock-out. Kapitalen som saadan — altsaa den døde Kapital — kan ikke lave Lock-out. Det skulde da være paa den Maade, at Bankerne nægtede at yde Penge, men jeg tror ikke herpaa, navnlig ikke naar der først findes en Statsbank.

Indretningen af selve Arbejdsstederne venter jeg mig ogsaa meget af. Som det er nu, er de paagældende Steder saa daarligt indrettede, at jeg godt forstaar, at Glæden ved Arbejdet ikke bliver saa stor. Vi har jo nok en Lovgivning, men naa ad den Vej, at Arbejdsstederne indrettes som de burde og skulde, kan man ikke. Faar Arbejderne selv Adgang til at tage Haand i Hanke med, vil Arbejdsstederne blive ganske anderledes indrettede. Jeg kunde tænke mig, at dersom nogle Fabrikker faar en for høj Fortjeneste, hvorved man kunde befrygte Erhvervsraadets Indskriden, saa vilde man hellere anvende Beløbet til Arbejdslokalernes Fuldstændiggørelse.

Handelsavancerne.

I en vis Forstand er det andet, man skal have fat paa, nemlig Regulering af Handelsavancerne, i og for sig vanskeligere.

Her har vi nemlig ingen Organisation som Fagforeningerne at bygge paa. Den Kontrol, som skulde føres med Handelsavancer maatte føre til, at alt skulde lægges offentlig frem, og de maatte ogsaa betragtes som en Omkostning ved Produktionen, for saa vidt Produktionen i Virkeligheden ikke er til Ende, før Varen er Forbrugeren i Hænde.

De Handlende taler nok nu om Konkurrence, men i Virkeligheden konkurreres der ikke paa Priserne, men kun ved Reklame o. s. v.

Der er kun en Ting, som maaske kan hjælpe, og det er, at der ikke længere skal være nogen Hemmelighed ved Avancen paa de Varer, de sælger. Det er imidlertid sandsynligt, at de Handlende vil forhindre en Konkurrence ved at holde ens Pris paa Varerne, men saa maatte Erhvervsraadet skride ind og fastsætte Bruttofortjenester.

Ser man paa Handelen, maa man ogsaa se paa, at der faktisk er en Mængde overflødige Kræfter dér, som maa føres tilbage til Produktionen.

Det er dog meget vanskeligt at lovgive for Handelsavancerne.

For danske Varers Vedkommende kan fordres, at de skal være mærkede fra den Fabrik, hvorfra de stammer, og med Produktionsprisen. Paa samme Maade skulde Varer fra Udlandet være mærkede med Importørens Navn og den Pris, han sælger Varen for til Detailhandleren.

Prisen, der maatte hæftes paa Varen, skulde saa være den Pris, der gaves, naar Varen solgtes i de største Partier, og er den ikke mærket med Priser, skulde den Handlende have Pligt til at opgive Prisen. Der opgives ikke her noget om Handelsavancen, men Køberen kunde jo selv se, hvor stor Avancen er.

Men skulde disse Bestemmelser virkelig gavne, maatte de vel nok ledsages af en Bestemmelse om, at Fabrikanten skulde have Pligt til at udlevere Varerne direkte til Produktionsprisen plus Betaling for den nødvendige Merulejlighed.

Skulde man f. Eks. købe et Cykledæk fra Schiønning & Arvé og den Handlende forlangte 18 Kr. for det, medens Fabrikationsprisen kun var 13 Kr., saa vilde man altsaa have det at vælge imellem, at man kunde betale den Handlende de 5 Kr. mere eller ogsaa det at tage ud til Fabrikken og købe Dækket til Fabrikationspris. Selvfølgelig vilde en saadan Ordning medføre store Vanskeligheder i Praksis.

Jeg venter mig dog ikke saa forfærdelig meget af Bestemmelser af denne Art. Det kommer i Virkeligheden meget an paa, hvorledes Husmødrene vil tage det op som en Opgave. Skal der komme noget ud deraf, tror jeg nok, at man skulde danne Forbrugerorganisationer, og saa kan man lige saa godt danne Brugsforeninger. Spørgsmaalet er derfor, om Lovforslag af denne Art vilde gavne eller skade Brugsforeningerne. Jeg tror, at det vilde fremme den reelle Handel, som Brugsforeningerne er baserede paa.

Prisreguleringsloven.

Det 3. Forslag drejer sig om Prisregulering, og det vil altsaa sige, at det skulde blive en Fortsættelse af den overordentlige Kommissions Virksomhed, men paa en anden Basis og med en større Myndighed.

Kravet om en saadan skarpere Prisregulering er jo kommet frem fra baade De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbunds Kongres, idet Priserne er gaaede opad efter Krigen i Stedet for nedad, som vi havde tænkt os, og jeg tror, at saaledes vil det blive ved at gaa, saalænge man fra Samfundets Side tillader, at der tages Merindtægter.

Jeg ser saadan paa det, at vi maa nedsætte de store Fortjenester for Handel, Fabrikanter og Redere, for ellers vil det gaa saadan, at hver Gang Arbejderne faar mere Løn eller Tjenestemændene en Lov om Dyrtidstillæg, saa vil det ikke vare længe, inden Priserne gaar op. Jeg tror ikke, at denne Opgave vil kunne løses ved den Trustlov, man har forelagt i Rigsdagen, og som er udarbejdet i den overordentlige Kommission. Den modtages jo med stor Velvillie overalt, og derfor tror jeg ikke, at den er noget værd, og derfor har vi ogsaa fra vor Side straks stillet Forslag til Ændringer, f. Eks. at Virksomhederne drives i samfundsmæssigt Tarv, at de underkastes et regelmæssigt Tilsyn, som kan skride ind imod, at de giver et urimeligt Udbytte til Kapitalen.

Virksomhederne forpligtes endvidere til, naar de er underkastede et regelmæssigt Tilsyn, at indsende deres Regnskaber til Kommissionen. Og her kommer den store Forskel mellem os og de andre. Regeringens Forslag gaar i Virkeligheden kun ud paa, at der skal ske en Undersøgelse, men det, der er nødvendigt, er, at Erhvervsraadet selv forhandler med de paagældende Virksomheder for at Udbyttet og Priserne sættes ned. Hvis det ikke lykkes, skulde Erhvervsraadet indstille til Regeringen, at der fastsættes Maksimalpriser eller Maksimalavancer.

Tillige maa man sørge for, at hele Reguleringen gennemføres paa en saadan Maade, at Kapitalisterne ikke har Interesse i at begrænse Produktionen. Under Krigen har Kapitalisterne mere end nogensinde tidligere gjort den Erfaring, at en begrænset Produktion giver en stor Fortjeneste.

Erhvervsraadet har altsaa ikke alene den Opgave at holde Fortjenesterne nede, men ogsaa at holde Lønnen nede, hvor en Arbejdergruppe søger at tiltvinge sig højere Løn paa det øvrige Samfunds Bekostning. Arbejdsgivere og Arbejdere kan jo nemlig tænkes at blive enige om at dele et højt Udbytte og forsøge paa at skjule det virkelige Forhold for det øvrige Samfund, men saa maa Erhvervsraadet træde til og gribe regulerende ind ogsaa her.

Hvis man tænker sig, at Grupper af Arbejdere, f. Eks. Havnearbejdere eller Bygningsarbejdere, selv overtog Arbejdet, saa maa Samfundet selvfølgelig forbeholde sig en Kontrol med, at de ikke selv fastsætter Priser, som er meningsløst høje og derved udbytter Samfundet blot til Fordel for sig selv.

Det Hemmelighedskræmmeri, som nu finder Sted ved Ansættelse af Skat, maa ogsaa bortryddes og fuld Offentlighed gennemføres.

Det, jeg her fordrer, er altsaa, at der skabes fuld Offentlighed i alle Erhvervsforhold. Nu er dette kun Tilfældet for Arbejdernes og Tjenestemændenes Vedkommende, og medens man diskuterer i Bladene, hvad Arbejderne og Embedsmændene tjener og yder for deres Løn, saa er der ingen der taler om, hvad Fabrikant, Reder og Handlende tjener og yder.

Der maa fuld Offentlighed og fuld Ærlighed til fra begge Sider.

Jeg gad se, hvordan man fra noget politisk Parti her i Landet i Virkeligheden skulde kunne modarbejde, at der overfor Erhvervene ydes en saadan offentlig Kontrol fra Samfundets Side.

Vi bemærker i Tilslutning hertil, at de i foranstaaende Foredrag omtalte Lovforslag siden er behandlede paa Socialdemokratiets Kongres og i sidste Uge udsendtes til vore Afdelingers Arkiver, dog kun i et Eksemplar til hver.

Tyskland som Industristat.

Af *Even Marstrand.*

(Efter »Nationaløkonomisk Tidsskrift«, 57. Bind.)

(Sidste Artikkel).

III.

At følge den Omdannelse, som Tysklands økonomiske Liv og særlig dets Industri er undergaaet i Krigsaarene, er ikke let. Offentliggørelsen af visse Dele af den økonomiske Statistik, f. Eks. Statistikken over Omsætningen med Udlandet, blev straks standset. Hvad Udenrigshandelen angaar, hører der dog ikke megen Divinationsevne til at afgøre, at den er blevet meget følelig indskrænket, ja paa visse Omraader er saa godt som ophørt paa Grund af Blokaden. Før Krigen udgjorde Indførselen fra de fjendtlige Lande 33 pCt., fra de europæiske neutrale Lande 12,8 pCt. og fra de under Krigen med Tyskland forbundne Lande kun 8,8 pCt. af den samlede Indførsel. Og af Udførselen gik 41 pCt. til de fjendtlige europæiske Lande, 22 pCt. til de neutrale europæiske Lande og kun 12 pCt. til de med Tyskland forbundne Lande. Selv om altsaa Omsætningen med forbundne Lande og de europæiske neutrale Lande er steget en Del, maa der, hvad ogsaa alt tyder paa, være sket en kollossal Reduktion i Handelen med Udlandet, og denne Reduktion maa særlig have ramt industrielle Raastoffer som Uld, Bomuld, Kobber m. m.

Men ogsaa Statistikken over Tysklands egen Produktion er dels blevet standset, dels i al Fald udførselsforbudt. Efter at Krigen har varet to Aar, ophørte saaledes den »Volkswirtschaftliche Cronik«, der følger med »Jahrbücher für Nationaløkonomie und Statistik«, at blive forsendt til Udlandet, og selv efter at den nu efter Krigen er fremkommet, er de positive Oplysninger, som den giver, særlig om Industrien under Krigen, kun magre.

Heller ikke en Bog, der er udgivet i Foraaret 1919 og efter Titelen handler om Verdenskrigens Indvirkning paa det tyske Folk, giver i sine Afsnit om økonomiske Forhold videre mange Data for Tiden efter Krigens Udbrud. Derimod har denne Bog stor psykologisk Interesse ved at vise, hvordan de fleste Tyskere endnu i Foraaret 1918 levede under et sjæleligt Højtryk, der ikke tillod dem at se anden Udgang paa Krigen end Tysklands Sejr.*)

I det følgende skal derfor kun fremdrages nogle spredte Træk, mens der først senere vil foreligge Materiale til at kunne følge Krigens Indvirkning paa den tyske Industri mere i Enkeltheder.

Der indtraadte i Tyskland som hos os en meget vidtstrakt Arbejdsløshed under den første Forvirring efter Krigens Udbrud. Men denne fortog sig lidt efter lidt, og i Aaret 1917, efter at den civille Arbejdspligt var indført, naaede man ned paa et Minimum, som Statistikken ikke før har registreret. Beretningen fra en Række Arbejderforbund udviste i Aarene 1908—13 en Arbejdsløshed, der varierede fra 3,2 pCt. i December til 2,1 pCt. i September og Oktober. Men i 1914 steg Arbejdsløsheden i August til 22,4 pCt. og var i September 15 7 pCt., i Oktober 10,9 pCt., derefter gik Arbejdsløsheden rask ned, og allerede i April 1915 var den under 3 pCt. I Resten af Aaret 1915 holdt den sig paa noget over 2½ pCt, i 1916 var den højest i Februar med 2,8 pCt., lavest i December med 1,6 pCt., og i 1917 stod Januar højest med 1,7 pCt., Oktober og November lavest med 0,7 pCt., og hermed var Lavpunktet naaet.

Men at Arbejdsløsheden saaledes af østes af Arbejdstravlhed under Krigen betyder ikke, at alle de enkelte Fag igen kunde beskæftige deres Arbejdere eller rettere dem af deres Arbejdere, som ikke var indkaldt til Krigstjeneste. Der var nogle Fag, som afgav Arbejdere til andre, der skete en Forskydning over mod de forskellige Krigsindustrier. Til de tabende Fag hører Byggeindustrien, der næsten blev lammet. Halvandet Aar efter Krigens Udbrud regnede man, at der ikke var mere end 600.000 Arbejdere tilbage i denne Industri mod det tredobbelte Antal før Krigen. Ogsaa Tekstilindustrien maatte hurtig indskrænkes af Mangel paa Raastoffer. Derimod blomstrede alle Krigsindustrier, og her var Beskæftigelse at finde ikke blot for de hidtilværende Arbejdere, som ikke var indkaldt, men ogsaa for et voksende Antal af Kvinder og unge Arbejdere.

Vigtigst blandt Krigsindustrierne var forskellige Grene af Metalindustrien. Disse blev ved Krigens Udbrud ramt haardt derved, at Produktionen af deres vigtigste Raastof, Jærnet, gik stærkt tilbage. I de første 7 Maaneder af 1914 svingede den tyske Raajærnsproduktion omkring 1½ Mill. Tons om Maaneden, men i August var der kun 588.000 Tons, i September 580.000 Tons. Nu steg den atter og var i Januar 1915 874.000 Tons, i Januar 1916 1.078.000 Tons, godt ⅔ af, hvad den havde været før Krigen. I Løbet af 1916 standsedes Offentliggørelsen af Produktionsstatistikken.*)

Interessant er det at følge Medlemsbevægelsen inden for det store tyske Metalarbejderforbund, der ved Krigens Udbrud havde 534.000 Medlemmer. I Løbet af August Maaned 1914 sank Antallet, væsentlig vel paa Grund af Indkaldelserne til 378.000, og i de følgende 1½ Aar var der en stadig Nedgang, saa at Medlemstallet i Marts Maaned 1916 kun var 225 000. Men saa steg det atter, var ved Udgangen af 1916 247.000, ved Udgangen af 1917 388.000 og i Midten af 1918 431.000. Forhøjelsen efter Begyndelsen af 1916 skyldes kun i ringere Grad Tilbagevenden fra Hæren, men mere Optagelse af helt nye Arbejdere, ikke mindst kvindelige Arbejdere. Arbejdsløsheden for Metalarbejderforbundets Medlemmer sank efterhaanden til et rent Minimum; i Midten af 1918 var den saaledes kun 0,13 pCt. Den samme Bevægelse i Medlemsantallet finder vi for de tyske »frie« Fagforeninger som Helhed. Medlemsantallet var ved Udgangen af 1913 2.525.000, deriblandt 228.000 Kvinder. Ved Udgangen af 1914 var der kun 1.503 000, ved Udgangen af 1916 945.000, men ved Udgangen af 1917 var Medlemsantallet atter steget til 1.275.000, hvoraf 333.000 Kvinder. De kvindelige Medlemmer var altsaa 1½ Gang saa mange som før Krigen.

Ikke alene denne Opgang i de kvindelige Fagforeningsmedlemmers Antal er Vidnesbyrd om, hvilken stigende Rolle Kvindearbejdet er kommet til at spille under Krigen. Der er mange andre Vidnesbyrd derom. Metalarbejderforbundet foretog i August-September 1916, altsaa efter to Aars Krig, en Undersøgelse over Kvindernes Arbejde i Metalindustrien. Før Krigen fandtes der 64.000 kvindelige Arbejdere i de Bedrifter, som omfattedes af Undersøgelsen, men to Aar senere var det 267.000, hvoraf 227.000 stod i Krigsindustriens Tjeneste. Men trods den stærke og utilfredsstillende Efterspørgsel efter kvindelig Arbejdskraft steg Kvindernes Løn i Forhold til Mændenes dog ikke. Kun i forholdsvis faa Tilfælde fik Kvinder den samme Løn som Mænd for samme Arbejde.

Til Belysning af Kvinde- og Børnearbejdets tiltagende Betydning under Krigen kan ogsaa anføres nogle Tal fra den preussiske Fabrikinspektions Beretning for Aaret 1917. Det samlede Antal beskæftigede mandlige og kvindelige Arbejdere var trods Krigen kun gaaet ubetydeligt tilbage, nemlig fra 3.634.000 i Aaret 1913 til 3.531.000 i Aaret 1917. Men Antallet af Mænd over 18 Aar var gaaet tilbage fra 2.662 000 til 1.956.000 Til Gengæld var Antallet af Kvinder over 18 Aar steget fra 688 000 til 1.241.000, medens Antallet af unge Arbejdere af begge Køn i Alderen 16—18 Aar var steget fra 280.000 til 328.000. Det var altsaa særlig Anvendelsen af voksne Kvinder, som tog til.

*) Der Weltkrieg in seiner Einwirkung auf das deutsche Volk. Herausgeg. von Max Schwarte, Leipzig 1918 I Bogens fjerde Del findes Afhandlinger om Forvaltning, almindelig Økonomi, Landbrug (af Professor Wygodzinski), Industri, Teknik, Handel og Samlærdselsvæsen Femte Del bestaar af en Afhandling om Kvindeliv og Kvindearbejde af Dr. Gertrud Bäumer.

*) Efter at ovenstaaende var skrevet, er der fremkommet Meddelelser om Raajærnsproduktionen indtil Oktober 1918. Gennem hele 1916 var Produktionen godt 1 Mill. Tons pr. Maaned, højest i Oktober med 1.161 000 Tons. Paa et lignende Standpunkt stod Produktionen ogsaa i 1917, hvor den dog baade i Februar og Dec mber var nede under 1 Mill Tons, og i de fleste Maaneder af 1918. I Januar bragte Strejkebevægelsen dog en vældig Nedgang til 434 000 Tons, altsaa lavere end i Maanederne efter Krigens Udbrud, og i Februar var Produktionen kun 893.000 Tons. Se Tidsskrift for Industri 1919, Nr. 3.

Der har under Krigen fundet en stærk Koncentration af de industrielle Bedrifter Sted, tildels gennem Regeringens Indgriben. Saaledes finder man i »Korrespondenzblatt der Generalkommision der Gewerkschaften Deutschlands« følgende Beskrivelse af Bedrifternes Vækst: »Paa økonomisk Omraade har Krigen medført en fuldstændig Omgruppering af alle Erhvervsforhold. Efter Tilintetgørelsen af talløse Smaabedrifter gennem deres Besidderes Indkaldelse til Krigstjeneste begyndte en sand Opklækning af Storbedrifter i alle Grene af Krigsleveringerne. Nye Foretagender voksede i Vejret saa at sige paa en Nat, af Smaabedrifter blev Middelbedrifter, af Middelbedrifter Storbedrifter. Fabrikker som tidligere havde beskæftiget nogle Hundrede Arbejdere, talte nu Tusinder af dem. Krupp havde før Krigen omtrent 30.000 Arbejdere, nu beskæftiger han en Hær paa over 100.000 Arbejdskræfter. I ensomme Landsbyer, hvor forhen aldrig en Fabriksskorsten har røget, er der opstaaet Kæmpebedrifter med Titusinder af mandlige og kvindelige Arbejdere, med Skinneanlæg og Boligkolonier«.

Særlig tog Omdannelsen af Industrien Fart efter Indførelsen af den civile Arbejdspligt. Den samme Kilde beskriver Virkningerne saaledes: »Gennemførselen af Hjælpetjenesten har endnu overbudt disse Virkninger. Dens Maal var den systematiske Demobilisering (Abbau) af Fredsøkonomien til Gunst for Krigsøkonomiens Fuldstændiggørelse. Hele Industrigrene er blevet standsede og Bedrifter og Personale blevet rekvirerede til Fremstilling af Krigsfornødenheder. Omdannelsen fuldbyrdedes mest i Form af Sammenlægning af mange Bedrifter til faa, dels i Tvangssyndikater, dels ogsaa i friere Form med den Bestemmelse at holde de standsede Bedrifter skadesløse af det tiloversblevne Udbytte. De standsede Bedrifter blev dels overtaget og indrettet af Ammunitions- eller Hærforsyningsindustrien, dels ogsaa afmonterede og deres Maskiner benyttede til Indretning af andre Bedrifter. Saaledes er Tekstilindustrien, Læder- og Skotøjsindustrien, Beklædningsindustrien, Sæbefabrikationen, Margarinefabrikationen, Bryggerier, Bagerier og andre Industrigrene blevet standsede«. Det er med andre Ord en hel Revolution, der er foregaaet, og vel at mærke en Revolution, der i sig selv kræver en Reaktion, naar Fredens Gerning engang skal gøres, hvad den dog skal.*)

Hvad Fremtiden gemmer i sit Skød for Tysklands Vedkommende er under det nuværende Kaos ikke let at sige. Selv inden Nederlaget kom, som det kom, har det staaet mange Tyskere klart, at Forholdene efter Krigen vilde blive kritiske. Saaledes kan det anføres, at Professor Riesser, bekendt ved sin Behandling af Bankernes Udvikling i det moderne Tyskland, allerede i Begyndelsen af 1917 i »Deutsche Revue« fremhævede, at der efter Krigen maatte blive en stærk Hunger i Tyskland ikke blot efter Levnedsmidler og Raastoffer, men ogsaa efter Tonnage og efter Veksler til at betale for Tysklands Tilførsler. Han mente dog dengang, at det skulde lykkes Tyskland i Forening med Østrig-Ungarn forholdsvis hurtigt at besværge Vanskelighederne. I en fornylig fremkommen Artikkel i »Jahrbücher«, anser Forfatteren, H. F. Crohn, den økonomiske Krig med England efter Krigen som uundgaaelig. I denne økonomiske Kamp vil England have et stort Forspring, fordi dets Handel med den øvrige Verden dog ikke har været helt standset under Krigen. Tyskland vil i den første Tid have nok at gøre med at skaffe sig de nødvendigste Varer, og det vil til at begynde med ikke have andet at give i Bytte end Raaprodukter som Kul og Jærn. Ogsaa denne Artikkel, som er skrevet før Revolutionen, løber dog ud paa en stærk Tro paa Tysklands økonomiske Fremtid.

Under de nuværende Forhold maa man være varsom med at spaa. Men i hvert Fald er det sikkert, at Tysklands hidtidige Udviklingslinie er brudt. I »Neudeutsche Wirtshaftspolitik« tegnede Naumann et Billede af den tyske Befolkning i 1925 paa Grundlag af den hidtidige Udvikling. Han anslog den Befolkning, som Tyskland vilde rumme i 1925, til 80 Mill., hvoraf 19 Mill. skulde være beskæftigede i Land- og Skovbrug, 34 Mill. i Bjærgværksdrift og Industri, 13 Mill. i Handel og Samfærdsel. At denne Befolkningssammensætning efter Krigens store Tab og efter de Omdannelser, som Revolutionskrisen maa fremkalde, ikke vil indtræffe, i al Fald ikke til et saa tidligt Tidspunkt som 1925, er jo givet. Ja, det er jo i Grunden et aabent Spørgsmaal, om denne Overskrift: »Tyskland som Industristat« blot vil passe over et Kapitel af den økonomiske Historie, som strækker sig fra 1870 til 1914, eller om der vil blive en Fortsættelse, som er Begyndelsen lig.

*) Paa Syndikatdannelsen, navnlig i Jærnindustrien, er jeg hverken i det foregaaende eller her gaaet ind, idet dette Emne er udførlig behandlet af Redaktør Povl Drachmann i en Række Artikler i »Tidsskrift for Industri« 1917 og 1918.

Den faste Voldgiftsret og Formerforbundet.

Den 29. Juli afholdtes et Fællesmæglingsmøde i København, hvor man enedes om forskellige Timelønstillæg. Herom er meddelt i Fagbladet for August, men tilbage stod Krav om Dyrtidstillæg hos Firmaet Riedel & Lindegaard, Aktieselskaberne »Titan« og Smith, Mygind & Hüttemeier. Herom opnaaedes ingen Enighed.

Den 2. August afholdtes hos Aktieselskabet C. M. Hess, Vejle, ligeledes et Mæglingsmøde paa Krav om Dyrtidstillæg, men ogsaa uden Resultat. Firmaet bød paa noget Lapperi, der var ganske uantageligt.

Den 16. August behandledes disse 4 Sager ved Timandsmøde, men da der heller ikke her blev opnaaet noget, blev Strejkevarsel afgivet for alle 4 Firmaer, og den 3. September traadte Strejkerne i Kraft, efter at Arbejdsgiverforeningen havde protesteret mod Varslernes Lovlighed.

Forbundet blev dernæst indklaget for Den faste Voldgiftsret, der, efter at et forberedende Møde var afholdt og ikke kunde skaffe et Forlig frem, afgjorde Sagerne ved følgende Kendelse:

Ved Skrivelser af 18. og 25. August d. A. har Dansk Formerforbund givet henholdsvis 1. og 2. Strejkevarsel overfor følgende Virksomheder:

1) Firmaet Riedel & Lindegaard,
2) A/S Smith, Mygind & Hüttemeier,
3) A/S »Titan«,
alle af København, og
4) A/S C. M. Hess' Fabrikker, Vejle.

Strejkevarslet motiveredes med, at disse Firmaer paa et Mæglingsmøde med efterfølgende Timandsmøde ikke havde villet gaa med til en Forhøjelse af Akkorderne eller til et Dyrtidstillæg.

Den 3. September d. A. blev Strejken iværksat, men allerede inden dette Tidspunkt havde ifølge Klagernes Fremstilling i Løbet af en Uge ialt 29 af de hos A/S Hess' Fabrikker i Vejle arbejdende 82 Formere nedlagt Arbejdet.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark, har derefter ved her for Retten at indklage De samvirkende Fagforbund paastaaet Strejkerne kendte ulovlige og Dansk Formerforbund idømt Bod.

De Indklagede paastaar sig frifundne.

ad 1 og 2. Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Arbejdet hos Riedel & Lindegaard og hos A/S Smith, Mygind & Hüttemeier for Formernes Vedkommende hovedsagelig udføres i løse Akkorder, og der maa gives Klagerne Medhold i, at Uenighed om saadant Arbejdes Betaling ikke kan give Ret til Arbejdsstandsning, idet Arbejdet, hvor Enighed ikke opnaas, vil være at udføre efter de Betalingsregler, der indeholdes i Litra A., § 7, 2. Stk., i den i Faget gældende Overenskomst. De her omhandlede Strejker maa derfor anses ulovlige, og det indklagede Forbund findes i denne Anledning at maatte paalægges en Bod, der fastsættes til 400 Kr.

ad 3 og 4. Hos A/S »Titan« og hos A/S Hess' Fabrikker arbejder Formerne næsten alle i fast Akkord. Fagets Overenskomst er oprettet den 27. Februar 1919 og er bindende indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Februar, dog ikke før 1. Februar 1920, og indtil samme Tidspunkt maa de vedtagne Akkordpriser anses at være gældende.

De Indklagede har her anført, at de Forudsætninger, hvorunder denne Del af Overenskomsten blev indgaaet, ikke mere er til Stede, idet Dyrtidsprocenten siden da stadig har været stigende, og at det derfor har været berettiget ogsaa for Akkordarbejdernes Vedkommende at kræve et Dyrtidstillæg, som for A/S »Titan«s Vedkommende blev fordret med 20 pCt.

Retten skal ikke her komme ind paa det almindelige Spørgsmaal, hvorvidt en indgaaet Lønoverenskomst i en løbende Overenskomstperiode fra nogen af Siderne kan fordres ændret paa Grund af Forandringer i det ved Overenskomstens Indgaaelse foreliggende Prisniveau, og i bekræftende Fald, hvorvidt en Fordring herom maatte kunne søges gennemført ved kollektiv Arbejdsstandsning. Thi et Krav med saa omfattende Følger maatte i hvert Fald fremsættes og søges afgjort af vedkommende Hovedorganisation under et, for samtlige af Overenskomsten omfattede Virksomheder og Arbejdere, medens det maa være udelukket paa dette Krav at søge de vedtagne Akkorder forhøjede for enkelte Arbejdspladsers Vedkommende.

Begge de her omhandlede Strejker maa derfor anses ulovlige, men efter Omstændighederne finder Retten dog at kunne undlade i den Anledning at ikende Bod, da den rette Afgørelse af dette vanskelige Spørgsmaal kan have staaet det indklagede Forbund uklart.

Endnu bemærkes, at der ikke med den hos A/S Hess' Fabrikker skete Bortgang af 29 Formere ses at have foreligget Omstændigheder, der kunde gøre det berettiget at paalægge Forbundet Ansvar i Anledning heraf.

Sagens Omkostninger findes Forbundet at burde betale med 200 Kr.

Kendelse.

De paaklagede af Dansk Formerforbund iværksatte Strejker er ulovlige, og bør Forbundet til Klagerne betale en Bod af 400 Kr. samt i Sagsomkostninger betale 200 Kr.

Sagerne fra »Titan« og fra Hess ligner hinanden. Førstnævnte Sted havde Formerne efter Overenskomstens Ikrafttræden den 27. Februar d. A. modtaget et Tillæg paa 20 pCt. til de gældende Akkordpriser, mod at disse skulde være gældende til 1. Februar 1920.

Paa samme Maade havde man i Vejle faaet tillagt Akkorderne 28 og 35 pCt., henholdsvis for Brædtarbejde og løst Arbejde.

Afgørelsen for disse to Virksomheder maatte staa eller falde med, om det i en Overenskomstperiode, naar man havde bundet Akkorderne, kunde strejke paa Krav om Dyrtidstillæg, naar de Forudsætninger, Levevilkaar o. s. v., hvorunder Overenskomsten blev indgaaet, ikke længere er til Stede.

Her har Retten, i Lighed med hvad den har gjort overfor andre Fag, statueret, at det kan man ikke, og dermed er det Spørgsmaal afgjort.

Anderledes stiller det sig paa de to andre Fabrikker. Her var Arbejdsmaaden, bortset fra nogle ganske enkelte, der arbejdede i almindelig Løs-Akkord, og nogle faa Formere i ren Timeløn i de paagældende Fabrikkers Metalstøberier, at der arbejdedes i Timeløn.

En i mange Aar gældende Praksis var nemlig, at Formerne skulde arbejde flinkt, mod at de erholdt en Betaling, der nogenlunde svarede til, hvad der tjentes i Akkord paa de øvrige Værksteder i København.

Paa Trods af, at det i Voldgiftsretten blev stærkt betonet fra Forbundets Side, at der ikke blev arbejdet i Akkord paa disse to Virksomheder, og paa Trods af at det blev bevist ved Eksempler, er Retten dog (Vorherre maa vide hvordan) kommet til det Resultat at »Arbejdet hovedsageligt udføres i løse Akkorder«.

Det er svært at forstaa, hvorledes et saadant Resultat kan fremkomme, og der er da heller ingen Former, der er kendt paa de to Arbejdspladser, der forstaar det.

Det bedste Bevis for, at Rettens Opfattelse af Situationen har været aldeles forfejlet, ses bedst deraf, at da Formerne de to Steder, efter Kendelsens Afsigelse, skulde optage Arbejdet, forlangte de at komme til at arbejde i Akkord, som man gjorde andre Steder, hvilket ogsaa lykkedes efter en Del Besværligheder, og dermed blev Lønforhandlingerne ogsaa nogle ganske andre end de hidtil anvendte, hvor den Situation ikke kunde opstaa, at der mellem en Former og Støbemesteren kunde blive Uenighed om Arbejdsprisen for et Stykke Arbejde, da der fandtes Aftale om, til hvilken bestemt Timebetaling, den paagældende skulde arbejde.

Ikke nok hermed. Efter dette første Fejlgreb har Retten set sig om efter et Nødanker og finder da i den nugældende Overenskomst Undtagelsesbestemmelsen, der i de enkelte Tilfælde, hvor Enighed om Akkordpris paa nyt Arbejde ikke kan opnaaes, skal træde hjælpende til, nemlig Bestemmelsen om, at Arbejdet i saadanne Tilfælde skal udføres for Gennemsnitsfortjenesten minus 20 pCt.

Denne Undtagelsesbestemmelse gør Retten til en almén Regel, og hermed maa det siges, at Bægeret ikke alene er fuldt, men at det ogsaa har flydt over, endog meget.

Den faste Voldgiftsrets Kendelser kan ikke appelleres. Der er ingen højere Instans at indbringe nogen Klage for.

Ikke desto mindre tog Forbundet til Genmæle mod Kendelsen for disse to Virksomheders Vedkommende, idet man i en Skrivelse af 10. Oktober, efter først i samme at have redegjort for Fejltagelserne, har forespurgt, om Sagen kunde tages op paany, og i bekræftende Fald, om da bl. a. de paagældende Firmaers Støbemestre maatte blive afhørte, hvad ikke havde været Tilfældet tidligere.

Den 20. Oktober har den paagældende Retsformand svaret, at Sag Nr. 291 ikke kan tages op til fornyet Behandling.

Saa langt er vi altsaa ude, og man maa sige — Gud fri os for Retfærdighed af den Art.

Som alt er ordnet, skal og maa Den faste Voldgiftsret først og fremmest blive en Beskyttelsesinstitution for Arbejdsgiverne, men der mangler altsaa en eller anden Faktor med den Myndighed, at den kan beordre den samme Ret til enten at genoptage saadanne Sager, hvor Fejlgreb af den Art, som her skildret, er begaaet, eller som kan kassere dens Kendelse, naar den dømte Part kan redegøre for, at en saadan er afsagt ud fra fejle Opfattelser eller misforstaaende Forklaringer.

Det bør huskes til den Lov skal revideres.

Dernæst har Den faste Voldgiftsret afsagt Kendelse i to Sager til, som af Arbejdsgiverne var indbragte til dens Afgørelse.

Kendelsen har følgende Ordlyd:

Den 5. August d. A. forlod uden forudgaaet Varsel 6 Maskinformere, der hos Firmaet A/S N. A. Christensen & Co., Nykøbing Mors, var beskæftigede med Formning af Rør, deres Arbejde i Anledning af et ikke opfyldt Krav om Forhøjelse af de for dette Arbejde gældende Akkordsatser.

Den 7. s. M. forlod ligeledes uden Varsel de hos A/S Danish Machine Company, Aabyhøj, arbejdende 8 Formere deres Arbejde, da Firmaet nægtede at imødekomme Arbejdernes Krav om Forhøjelse af de gældende Akkordpriser.

Under Henvisning hertil og under Fremhævelse af, at der ogsaa i det førstnævnte Tilfælde maa anses at foreligge en Arbejdsnedlæggelse, har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark, ved her for Retten at indklage De samvirkende Fagforbund paastaaet Strejkerne kendt ulovlige og Dansk Formerforbund paa egne og de enkelte strejkende Formeres Vegne idømt Bod.

De Indklagede paastaar sig frifundne.

De Indklagede erkender, at der hos A/S Danish Machine Company foreligger en Strejke, der som uvarslet er i Strid med Septemberforliget. Men det samme maa, uanset hvad de Indklagede i modsat Retning har anført, anses at foreligge i det andet i Sagen omhandlede Tilfælde, idet de 6 Arbejderes fælles Ophør med det paagældende Specialarbejde, der ikke skyldtes individuelle Grunde, men var et Led i deres samlede Optræden for at gennemtvinge deres samtidig fremsatte Lønkrav, maa anses som en Strejke.

Disse Strejker, der som uvarslede allerede af den Grund er ulovlige, findes at maatte paadrage hver af de paagældende Arbejdere en Bod, der bestemmes til 25 Kr., og som de vil have at udrede in solidum med det indklagede Forbund, der ikke ses at have udvist nogen virksom Bestræbelse for at faa Arbejdet genoptaget.

Sagens Omkostninger findes Forbundet at burde betale med 200 Kr.

Kendelse.

De ovennævnte Arbejdsstandsninger er ulovlige.

Til Klagerne bør Dansk Formerforbund i Bod betale 350 Kr. solidarisk med de efternævnte Formere: Chr. Senius Martin Andersen, Frederik Hansen, Alfred Vilhelm Holm, Julius Jensen, Knud Chr. Knudsen, Niels Marius Laursen, alle af Nykøbing, Mors. Jens Peter Chr. Andersen, Bragesvej 11, Aabyhøj, August Jens Carlsen, Vesterbro 64, Aarhus, Hans Peter Eriksen, Tværvej 8, Aabyhøj, Knud Marius Knudsen, Hasle, Alfred Lauritz Emilius Nielsen, Møllegade 22, Aarhus, Niels Christian Nielsen, Niels Juelsgade 47, Aarhus, Chr. Thorvald Petersen, Bragesvej 5, Aabyhøj, Svend Christian Rasmussen, Lollandsgade 54, Aarhus, dog saaledes at det solidariske Ansvar for hver af Formerne begrænses til ialt 25 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Forbundet med 200 Kr.

Heraf lærer man bl. a., at naar 6 Formere paa en Virksomhed, hvor der arbejder 60—70 Mand, hører op med deres Arbejde for at søge sig noget andet og bedre, hvilket er pointeret i Retten, saa har de lavet Strejke.

Arnold Nielsen.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Lock-out-Aflysningen. Den til den 24. Juli i Jærnindustrien varslede Lock-out blev som bekendt ikke til noget, idet Forligsmanden i sidste Øjeblik greb ind. Tiden var saa knap, at Arbejdsgiverne ikke i alle Tilfælde kunde aflyse den i rette Tid, og dette bragte igen nogen Forstyrrelse med Hensyn til Arbejdets Fortsættelse den næste Dag. Fra Formernes Side blev der imidlertid kun gjort Erstatningskrav gældende paa organisationsmæssig Vis fra 3 Steder, nemlig »Strømmen«, Randers, »Alliance«, Slagelse, og Brandt, Odense.

Sagen blev sluttelig behandlet ved et Fællesmøde, som afholdtes den 24. September, for Smede, Formere og Arbejdsmænd, og da det ikke kunde paavises, at Arbejdsgiverne ikke som Helhed havde gjort, hvad der kunde gøres, for at undgaa Standsningen i Arbejdet, sluttede Sagen med, at Jærnindustriens Sammenslutning udbetaler en Sum paa 1000 Kr., som de interesserede Forbund kunde anvende, som de selv vilde. Arbejdsmændene erholdt derefter de 500 Kr., medens de andre 500 Kr. tilfaldt Smede og Formere. Da der fornuftigvis ikke kunde være Tale om at slykke dette Beløb ud til de i Sagen inddragne Medlemmer (Smedene havde 15—16 Sager og var interesserede med langt større Medlemsantal end Formerne), enedes man om at lade de 500 Kr. indgaa som en Gave til Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse.

Aarhus. Den 29. August er der begæret et Mæglingsmøde afholdt hos De forenede Jærnstøberier, Aarhus; men nogen Tid efter begærede Afdelingen Mæglingen tilbagekaldt, idet man var enedes om at slutte den omhandlede Sag med følgende: Akkorderne paa Radiatorrør blev forhøjet med fra 5 til 8 pCt., og Akkordarbejdernes ansatte Timelønninger med 12 Øre pr. Mand.

Asaa. 4 her i ren Timeløn arbejdende Medlemmer har fra 6. Oktober faaet deres Timelønninger hævet fra 145 til 175 Øre pr. Mand og Time.

Brønderslev. Hos Jærnstøber Barslund er den 17. September 3 rene Timelønninger hævet fra gen-

nemsnitlig 149,6 Øre til 160 Øre. August-Reguleringen indbefattet. Akkordarbejdernes ansatte Timeløn er samtidig hævet fra 90 til 100 Øre.

Hos A/S N. K. Olsen er 2 rene Timelønninger hævet fra 138 til 148 Øre, August-Reguleringen indbefattet, og Akkordarbejdernes ansatte Timeløn hævet fra 85 til 100 Øre. En Maskinformer erholdt, naar han arbejdede i Akkord, 94 Øre pr. Time; dette er hævet til 104 Øre.

Brovst. Samtlige Akkorder er fra 2. September at regne forhøjet med 12 pCt.

Faaborg. Under en Ordstrid om, hvorvidt en mindre Fejl paa et Stykke Gods hidrørte fra det ene eller andet, fandt Støbemesteren den 24. September sig foranlediget til at kalde det paagældende Stykke Arbejde for Svineri, og dernæst afskedige Tillidsmanden, som den, der havde udført det. Efter en saadan Behandling var det naturligvis ikke lutter Behageligheder, Formeren serverede for Mesteren, og dernæst indgav han Klage til Forbundet.

Den 15. Oktober har der været afholdt Mægling paa Sagen, og Firmaet har her forpligtiget sig til at genantage Tillidsmanden, medens denne kræver sig fritaget for Hvervet som saadan. En ny skal da vælges, og hermed er Sagen sluttet.

Helsingør. Paa det derværende Skibsværft er Akkordarbejdernes ansatte Timelønninger den 30. September forhøjet med 8 Øre hver. De ligger derefter mellem 100 og 103 Øre, eksklusive August-Reguleringen. Akkordfortjenesten er garanteret at være mindst 85 pCt. til Timelønnen.

Holstebro. Paa Aktieselskabets derværende Støberi er den 9. September meddelt om følgende Lønregulering: Arbejde, der til og med Overenskomstens Indgaaelse havde faaet 50 pCt. i Tillæg, er forhøjet til 66⅔ pCt. En Del af det, der havde faaet 40 pCt., har nu faaet 50 pCt. Ved Formermaskinerne er Priserne tillagt fra 40 pCt. til 50 pCt. En Del nye Priser, som alt havde et Tillæg paa 40 pCt., er blevet staaende herved.

Kerteminde. Paa det derværende Aktieselskabs Enemærker har i de sidste 1½ Aar en 25—33 aarig Kontorist med det ikke helt ukendte Navn Petersen optraadt i forskellige Glansroller. Da han for nogen Tid siden opdagede, at en Former i Smedeværkstedet var i Lag med at klippe et Stykke af sin slidte Spade »fo'r« den »administrerende Direktør«, som han ynder at kalde sig, op i ham, men Pladshensyn tillader os ikke at gengive hele denne Roman, der kunde skrives om Efterspillet, der resulterede i, at samtlige Formere nedlagde Arbejdet. Først da Fabrikkens Direktør, Hr. Heinike, blev indblandet i Sagen og fik kaldt den unge Mand ned til Jorden igen samt fik begribeliggjort ham, at en hel Del af den Myndighed, som han spillede op med, slet ikke var ham tildelt, kom der igen Ro over Forholdene, og Arbejdet blev genoptaget.

Bare den unge Mand ikke, næste Gang han træffer en Former, der er ved at klippe et Stykke af sin Spade, kommer i den Situation, at Formeren tager fejl og klipper et Stykke af ham.

København. I August Maaned nedlagde Arbejdsmændene i Støberiet hos F. L. Smidth uvarslet Arbejdet. Formerne blev af den Grund sendt hjem, og da Arbejdsmændene 3 Dage efter genoptog Arbejdet, mødte Formerne ogsaa til Arbejde igen, men krævede, at Firmaet skulde erstatte de 3 tabte Arbejdsdage. Det vilde man ikke, og da Arbejdsmændene igen nedlagde Arbejdet nogle Dage senere, valgte man denne Gang at afskedige Formerne. Da man hverken ved Mæglings- eller Timandsmøder kunde opnaa Enighed om dette Spørgsmaal, blev det senere afgjort af en Voldgiftsret paa 3 Medlemmer, 1 Repræsentant for Sammenslutningen, 1 for Forbundet og med Landsdommer Poul Hansen, der er Viceformand i Den faste Voldgiftsret, som Opmand. Ved en Opmands Kendelse er Sagen afgjort derhen, at Formerne ikke kan stille Krav om Erstatning, da Firmaet er uden Skyld i Arbejdsmændenes Nedlæggelse af Arbejdet.

Den 7. Oktober er holdt et Fællesmæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne for de Medlemmer, der ikke arbejder paa Akkord hos følgende Firmaer: De forenede Jærnstøberier, F. Mogensen, Nielsen & Winther og Sundby Jærnstøberi. Da Enighed ikke er opnaaet, er Sagen videre behandlet den 10. Oktober og her sluttet med følgende Tillæg: De forenede Jærnstøberier 104 Øre til 13 Mand. Gennemsnittet er derefter for 10 Mand 189 1 Øre og for 3 ældre 165 Øre. Hos F. Mogensen 96 Øre til 16 Mand Gennemsnit 195,6 Øre. Nielsen & Winther 10 Haandformere 50 Øre. Gennemsnit 196 5 Øre. 2 Maskinformere 20 Øre. Gennemsnit 166 Øre. Sundby Jærnstøberi 3 Mand 18 Øre. Gennemsnit 196 Øre.

Langaa. I Fagbladet for September er omtalt en Sag om en Forhøjelse af Akkordarbejdernes ansatte Timeløn paa det derværende Støberi. Der var hverken ved Mæglings- eller Timandsmøder opnaaet Enighed, men senere er Sagen ordnet paa lokal Vis. Gennemsnittet er derefter for 7 Mand hævet fra 89,3 til 108 Øre.

Odense. Hos Aktieselskabet Brandt fandtes før Overenskomstens Afslutning i Februar en Ordning, der, naar Enighed om Akkord ikke kunde opnaas, betød, at Arbejdet blev betalt med den paagældende Arbejders gennemsnitlige Fortjeneste. Ogsaa et Stykke Tid efter Overenskomstens Afslutning blev der betalt paa denne Maade, men saa udregnede Direktøren, at han i Henhold til Overenskomsten kun skulde betale Gennemsnitsfortjenesten ÷ 20 pCt., mens Formerne fastholdt, at han var pligtig til at bibeholde den gamle Ordning, og at han i hvert saadant forekommende Tilfælde skulde udregne den øjeblikkelige Gennemsnitsfortjeneste for Vedkommende.

Ved Mæglings- og Timandsmøder var Spørgsmaalet ikke bleven løst, og Sagen har derfor været forelagt den ovennævnte Voldgiftsret i Sagen F. L. Smidth, København. Opmandskendelsen siger, at Arbejdsgiverne er berettiget til at fordre saadant Arbejde udført for Gennemsnitsfortjenesten ÷ 20 pCt., men dog aldrig under, hvad den paagældende Formers Gennemsnitsfortjeneste var ved Overenskomstens Indgaaelse.

Randers. Den 1. Oktober er Akkordarbejdernes ansatte Timelønninger hos Aktieselskabet »Strømmen« gennemsnitlig hævet med 6 Øre. Dets samlede Gennemsnit er derefter 100 Øre.

Den 26. September har 3 Mand, der arbejder i ren Timeløn hos Buchtrup, faaet denne forhøjet fra 128 til 140 Øre.

Hos Jærnstøber C. Olsen er 3 rene Timelønninger hævet som følger: 1 fra 130 til 155 Øre, 2 fra 135 til 160 Øre.

Rødby Havn. Paa det derværende Staalværk, hvor der arbejdes i rene Timelønninger, er disse den 8. Oktober hævet med 8 Øre pr. Mand. For 7 Mand fra 175 til 183 Øre, 1 fra 155 til 163 Øre og 2 fra 140 til 148 Øre.

Rønne. Paa de 2 derværende Støberier er der opnaaet Enighed om, at der fra 1. September til de gældende Akkordpriser udbetales et Dyrtidstillæg paa 20 pCt.

Svendborg. Efter i ca. 3 Uger i Forvejen at have indledet Forhandlinger om Forhøjelse af nogle daarlige Akkorder og et Dyrtidstillæg nedlagde Formerne hos Aktieselskabet Lange & Co. den 28. August Arbejdet uden Varsel, idet de paaberaabte sig, at Firmaet havde brudt Forhandlingerne. De erklærede sig villige til at genoptage det saa snart Firmaet ogsaa vilde genoptage Forhandlingerne, men saa var Direktøren bortrejst. De vanlige Krav fra Sammenslutningen med tilhørende Boykottingsvarsler fra Arbejdsgiverforeningen blev fremsat, og sluttelig tilbød Formerne, at de vilde genoptage Arbejdet om Morgenen paa den Dag, der var Sikkerhed for, at Mæglingsmødet kunde blive afholdt. Heller ikke en saadan Ordning var det muligt at faa i Stand. Sammenslutningen sendte da Sagen til Arbejdsgiverforeningen, og den 16. September blev der afholdt et Fællesmøde, hvor der var Repræsentanter fra Hovedorganisationerne til Stede. Her enedes man om, at Arbejdet skulde genoptages den 18. September mod at Firmaet forpligtede sig til at genoptage de afbrudte Forhandlinger den samme Dag.

Den 25. September kunde Afdelingen meddele om Afslutning. En større Del Akkorder blev forhøjet med fra 8 til 35 pCt., og videre enedes man om et Dyrtidstillæg paa 10 pCt., der dog vil være at indregne i det generelle Dyrtidstillæg, der eventuelt maatte blive Enighed om mellem Organisationerne.

Paa Maskinfabrikken »Svendborg« blev der den 3. September begæret Mægling paa Krav om Forhøjelse af Timelønnen. Der arbejder ingen i Akkord. Forinden Afholdelsen indgik der fra Afdelingen Meddelelse om, at Sagen var i Orden, idet 9 Formere havde faaet hævet Timelønnen med fra 148 til 164 Øre og en Kærnemager fra 130 til 144 Øre.

Slagelse. Hos Rasmussens Sønner er den 1. September sket følgende Forhøjelse af ansatte Timelønninger: 1 fra 90 til 100 Øre, 4 fra 80 til 90 Øre, 1 fast Ugeløn forhøjet fra 56 til 60 Kr., eksklusive August-Reguleringen, samt gives der i Tillæg til den fortjente Ugeløn 10 pCt., dog ikke til August-Reguleringen.

Silkeborg. Fra den derværende Maskinfabrik er den 26. September meddelt, at der har fundet en Forhandling Sted paa Maskinfabrikken om Akkordforhøjelse. Forhøjelsen andrager fra 30 til 100 pCt., men Afdelingen føjer til, at den bedste Maalestok for det skete vilde være den kommende Lønstatistik.

Skive har meddelt, at fra 1. August er en Kærnemagers Timeløn forhøjet fra 102 til 114 Øre. Akkordarbejdernes ansatte Timeløn er samtidig forhøjet fra 94 til 96 Øre.

Vejle. I Henhold til omstaaende Kendelse af Den faste Voldgiftsret meddeles, at Formerne hos A/S Hess genoptog Arbejdet den 11. Oktober, og at man var enedes om forinden at give alle Akkorder et Tillæg paa 10 pCt. samt som Forskud paa det eventuelle generelle Dyrtidstillæg, der maatte blive Enighed mellem Organisationerne om, at udbetale 15 pCt., altsaa ialt 25 pCt. 2 Modelformeres Timeløn forhøjes med 25 Øre hver, hvoraf dog 15 Øre er indbefattet som i det ovennævnte. 2 Kærnemageres Timeløn forhøjes med 10 Øre hver, og deres Akkorder med samme pCt. og under samme Forhold som Formerne. Alt har tilbagevirkende Kraft fra 1. August.

Varde. Da man paa Varde Staalværk for en Tid siden antog en ny Støbemester, anbragte man den tidligere Mester som kontraktbunden Funktionær i Kærnemageriet, hvor der foruden ham selv fandtes 2 Mand til. Da det er en given Sag, at her ikke kan være nogen Mestergerning at udføre, blev der klaget derover, og Sagen blev resultatløst behandlet ved et Timandsmøde. Senere er den afgjort af en faglig Voldgiftsret med en Opmandskendelse, der siger, at en Stilling som den, den paagældende beklæder paa Staalværket, ikke kan betragtes som Formandsstilling i Septemberforligets Forstand.

Han maa naturligvis derefter indmelde sig i Forbundet.

Jærn- og Metalslibere.

Mæglingsmøder. Den 21. August afholdtes hos A/S Ernst Voss, Fredericia, Mæglingsmøde angaaende Krav om Forhøjelse af Timeløn og Akkorder. Man enedes om et Tillæg til alle Timelønninger paa 4 Øre, desuden et Akkordafsavnstillæg paa 10 Øre pr. Time samt et Tillæg pr. Time paa 10 Øre, saavel til Akkord- som Dagløntimer.

Den 22. August afholdtes Mæglingsmøde paa Horsens Cyklelager, Horsens, angaaende Krav om Forhøjelse af Timeløn og Akkordpriser. Man enedes om en Forhøjelse af Akkordpriser paa Slibning og Glinsning af ca. 20 pCt. samt et Tillæg til alle Timelønninger paa 10 Øre pr. Time.

Den 26. August afholdtes Mæglingsmøde hos A/S Georg Jensens Sølvvarefabrik, København, angaaende 1) Krav om Tillæg til Timelønnen samt 2) Krav om Udbetaling af August-Reguleringens 8 Øre. Paa Mødet fremsattes yderligere Krav om 2 Kr. pr. Time, naar der anvendes daarligt Metal. Der opnaaedes ikke Enighed, og Sagen henvistes til Behandling paa Timandsmøde.

Den 26. August afholdtes Mæglingsmøde med Hr. Sølvvarefabrikant Poul Frigast, København, angaaende Krav om Forhøjelse af Akkordprisen for Bestikarbejde og Forhøjelse af Timelønnen. Sagen vistes tilbage til Forhandling mellem Parterne.

Den 30. August afholdtes Mæglingsmøde med A/S Raadvaddams Fabrikker angaaende Klage over 1) at A/S Inddrager Akkordbetaling for Rensning af Slibegrave og 2) at A/S nægter Udbetaling af Tillæg for daarlig Presning af Økser og 3) Krav om at Akkorden for Slibning af Brødskærere forhøjes. 1) Man enedes om, at Rensning af Slibegrave fremtidig udføres af Sliberne uden ekstra Betaling, mod at det oprensede Slam bortskaffes paa Fabrikkens Foranstaltning, og at Fabrikken udbetaler den hidtil ydede Betaling pr. Dato. 2) Man enedes om ikke at yde noget Tillæg ved dette Parti Smaalandsøkser, medens Arbejderne forbeholdt sig deres Stilling over fremtidige Partier, der ikke maatte være tilstrækkelig godt pressede og 3) Man enedes om at forhøje Akkorden for Brødskæreklinger Nr. 00 til 9,5 Øre pr. Stk., for Nr. 4 til 10,5 Øre pr. Stk. og for Nr. 1 A til 11 Øre pr. Stk. Disse Priser indgik A/S paa at lade gælde fra den 20. August.

Den 24. September afholdtes Mæglingsmøde hos A/S Dansk Staalvarefabrik, Lyngby, angaaende Krav om Betaling for et Parti Hamre, som var udført i Timeløn. Der fordredes Betaling efter Overenskomsten med 20 pCt. mindre end den gennemsnitlige Akkordfortjeneste har været i de sidste 3 Maaneder. A/S gjorde gældende, at Arbejdet ikke var udført i Timeløn, men i Akkord. Enighed opnaaedes ikke, hvorfor Sagen henvistes til Timandsmøde.

Fra Sliberne hos Firmaerne Nordisk Elektricitets Selskab og W. Jørgensen, Gl. Mønt 19, var der begæret afholdt Mægling angaaende Krav om Forhøjelse af Timelønnen, men begge Steder enedes man, inden der blev afholdt Mægling, om henholdsvis en Forhøjelse af Timelønnen for en Mands Vedkommende paa 35 Øre og 40 Øre for den andens Vedkommende hos Nord. Elektricitets Selskab, og hos W. Jørgensen fik 2 Mand hævet Timelønnen til 2 Kr. pr. Time, og et kvindeligt Medlem fik et Tillæg paa 10 Øre til Timelønnen.

Den 14. Oktober afholdtes Mæglingsmøde hos Skandinavisk Filefabrik, København, angaaende Krav om Forhøjelse af Akkordpriserne paa nye Raspe og Akkordpriserne paa Fabrikkens egne File. Man enedes om at forhøje Prisen paa Raspene med 1 Øer pr. Stk. plus 10 pCt., samt at Akkordprisen paa alle File forhøjes med 10 pCt.

Den 16. Oktober afholdtes Mæglingsmøde hos Firmaet Allan Christensen, Kompagnistræde 11. Sagen diskuteredes, og man enedes om et Tillæg til Timelønnen paa 10 Øre pr. Time.

En Sliber hos Fabrikant Wieder, Graabrødretorv, har faaet forhøjet Timelønnen med 16 Øre pr. Time.

Den 25 September afholdtes med A/S Georg Jensens Sølvvarefabrik, København, Timandsmøde angaaende Krav fra Forbundet om Udbetaling af Augustreguleringstillæget samt Krav om Tillæg til Timelønnen, da Firmaet kunde dokumentere, at Slibernes Timeløn var ca. 50 Øre højere end i lignende Virksomheder, og da det viste sig, at Firmaet havde udbetalt Augustreguleringstillæget, kunde man ikke imødekomme Slibernes Krav. Man enedes om at omregulere det hidtil givne Dyrtidstillæg af 15 Kr. pr. Maaned til Timelønnen og runde det opad til 10 Øre pr. Time.

Til Medlemmer af Cykle- og Metalslibernes Fagforening. Opmærksomheden henledes paa, at Fagforeningens Stiftelsesfest afholdes Tirsdag den 2. December 1919 i Sass' Lokaler, Linnesgade. Medlemmer, som ønsker at deltage i Fællesspisningen, kan tegne sig paa Kontoret.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønstatistik. I næste Uge udsendes til vore Afdelingsformænd Materiale til Optagelsen af en Lønstatistik. Skemaerne kan faas ved Henvendelse til Klubbernes og Afdelingernes Tillidsmænd. Hvert arbejdende Medlem maa udfylde sit Skema paa den Lønningsdag, der falder i Ugen mellem den 2. og 9. November d. A.

Lønforhøjelser. I Horsens har 110 Mand hos Firmaet Kramper & Jørgensen faaet hver 6 Øres Tillæg pr. Time.

I Gandrup i Nærheden af Nørresundby er der dannet en Klub, og efter at dette er sket, er der med A/S Kofoed opnaaet Enighed om, at der gives et Tillæg paa 30 pCt. til Timelønningerne samt indføres Akkord i saa stor Udstrækning som muligt fra 1. Oktober at regne. Gennemsnitstimelønnen steg ved den skete Forhøjelse til 132,3 Øre.

Hos Firmaet Fisker & Nielsen i København mægledes den 15. September paa Lønkrav. Værktøjsmagerne fik 25 Øre pr. Time paa Timelønninger indtil 150 Øre og 20 Øre paa andre Lønninger derefter. De timelønnede Drejere fik 25 Øre. Maskinarbejdernes gennemsnitlige Timeløn hæves til 80 Øre, og det personlige Tillæg fra 29 til 45 Øre, der virker som Akkordafsavn, hæves til 50 og 65 Øre. Lønningerne gælder fra 10. Sept.

Hos Emil Møllers Telefonfabrikker i Horsens mægledes den 11. September. Man enedes her om følgende Tillæg til Akkordpriserne:

Akkorderne under	Montage-Afd.	I	faar	tillagt	22	pCt.
— —	—	II	-	—	25	-
— —	—	III	-	—	18	-
— —	Mekaniker-Afd.	I	-	—	18	-
— —	—	II	-	—	5	-

Den 16. September mæglede hos samme Firmas Afdeling i Aarhus paa Lønkrav. 18 Mand fik 488 Øre til Fordeling pr. Time. Tillæget skulde fordeles med 20 pCt. eller 27 Øre pr. Mand og Time.

Den 10. September mæglede paa Lønkrav hos samtlige Mestre i Viborg. Man enedes om, at Timelønningerne hos Lund & Christensen, Philipsen & Co. og Chr. H. Taul forhøjes med 16 Øre pr. Mand, hos A. Chr. Jakobsen med 20 Øre og hos Mæhlisen med 28 Øre. Udearbejdspengene forhøjes fra 3 til 10 Øre pr. Time. Rørarbejde betales efter den københavnske Priskurant med Undtagelse af Punkt 10, hvor der i hvert enkelt Tilfælde aftales særskilt Akkord.

Paa et Lønkrav i Hobro mæglede den 10. September. Alle Timelønninger paa 115 Øre og derover hævedes med 20 Øre, Timelønninger derunder med 25 Øre, dog undtaget et Par Firmaer, der i Forvejen laa bedre. Udearbejde betales med 10 Øre mere til Timelønnen, og i Stedet for tilbagevirkende Kraft udbetaltes der hver Mand 25 Kr.

Paa Motorfabrikken »Dan« i København fik 21 Mand efter et Mæglingsmøde den 15. September 250 Øre til Fordeling pr. Time, og 4 Mand i Prøveværkstedet fik en Timeløn paa 147 plus 5 Øre i Smudstillæg plus 8 Øre, 2 Mand 137 plus 5 plus 8, 1 Mand 157 plus 8 og 1 Mand 165 plus 8 Øre.

Stemmerne paa Kallundborg Skibsværft har faaet deres Timelønninger hævet fra 101 til 111 Øre og 10 pCt. Tillæg til Priskuranten.

Paa de københavnske private Skibsværfter er der opnaaet Aftale om 15 Øre ekstra pr. Time for Udearbejde.

Paa »Scandia« i Randers er der givet hver Smed 100 Kr. i Udbetaling indtil anden Ordning om Dyrtidsforhøjelse træffes. Hos Kommunen i samme By har 8 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 150 til 200 Øre samt 75 Kr. som Erstatning for tilbagevirkende Kraft, og hos la Cour og Olsen i Allingaabro (en stor Landsby i Nærheden af Randers) har 12 Mand faaet deres Timelønninger hævede fra 92 til 112 Øre.

Helsingør-Hornbæk-Banen har forhøjet Lønnen til 185 Øre pr. Time, og paa Odsherredbanens Værksted i Holbæk har 4 Mand faaet deres Timelønninger forhøjet fra 127,5 til 147,5 Øre.

Hos Chr. Andersens Maskinfabrik i Holbæk har 12 Mand med tilbagevirkende Kraft til 8. August faaet 150 Øre til Fordeling pr. Time, og endelig er Timelønnen paa Asnæs Maskinfabrik hævet fra 74 plus 8 til 100 plus 8 Øre. Samtidig er Akkorderne paa sidstnævnte Sted reviderede.

Paa Danish Machine Company i Aarhus er der opnaaet 8 Øre pr. Time ved lokal Forhandling og mere, dersom ikke Timelønnen derved bliver mindst 85 Øre.

Den 11. September mæglede i Faaborg. Hos H. C. Hansen og Henry Alber ydedes 20 Øre pr. Time, og hos C. M. Hansen forhøjedes saavel Timelønninger som Akkordafsavnstillæg med 10 Øre pr. Time.

Paa Odense Staalskibsværft opnaaedes ligeledes ved Mægling fra 4 til 8 Øre, paa Stuhrs Skibsværft i Aalborg paa samme Maade fra 4 til 10 Øre, ligesom der lovedes Forhandling om Regulering af de forskellige Akkordpriser, og paa Codanyærftet i Køge endelig en Lønforhøjelse paa 28 Øre til 3 Mand samt en Forhøjelse af Akkordafsavnstillæget fra 25 til 40 Øre.

Vejle Afdeling har med de derværende Smedemestre naaet en Ordning af Lønforholdene, hvorefter der er opnaaet et Tillæg af 20 Øre pr. Time for ca. 10 Svende, hvis Timeløn derved kommer op paa 140 Øre med tilbagevirkende Kraft til 22. August.

Ved et Mæglingsmøde den 18. September paa Nordhavns Værftet hævedes Lønakkorderne fra 70 til 80 pCt.

Hos Blikkenslager Glud i Vejle er Timelønningerne hævet med 20 Øre pr. Time, og hos C. M. Hess har

13 Mand ved Centralarbejde faaet deres Timelønninger hævet fra 89,3 til 113 2 plus 8 Øre.

Paa Nyborg Jærnstøberi er der ved Mægling givet et Tillæg af 7 Øre pr. Time og et Dyrtidstillæg af 15 Øre pr. Arbejdstime. Nyborg Smedemesterforening giver ligeledes 7 Øre, hos Rasch dog 9 Øre, og et Akkordafsavnstillæg paa 15 Øre. Der toges Forbehold overfor en eventuel Dyrtidsordning. Med samme Forbehold opnaaedes ligeledes ved Mægling den 29. September et Lønlillæg af 15 Øre pr. Mand og Time paa Københavns Vogn- og Karosserifabrikker. Tillægget fik tilbagevirkende Kraft til 1. September.

Hos samtlige Grovsmedemestre i Slagelse er Lønnen fra 12. Oktbr. at regne hævet fra 125 til 150 Øre.

Københavns Afdeling 15 har med Firmaet A. A. Pindstofte truffet Aftale om, at der gives 30 pCt. til de bestaaende Akkordpriser plus 50 pCt. til Timelønsarbejdet. De bestaaende Mindstetimelønninger bringes endvidere op fra 80 til 118 Øre, højeste fra 90 til 128 Øre. Rejsemontørernes Løn hæves fra 185 til 200 plus 30 Øre pr. Time. 70 Mand opnaar ved den skete Forhøjelse et Tillæg af 35 Øre pr. Time, og Akkordfortjenesten hæves til ca. 220 Øre pr. Time.

Ogsaa i Helsingør har man opnaaet Forhøjelse hos Smaamestrene saaledes, at Timelønningerne ligger op mod 175 Øre pr. Time. Dette er dog vistnok samtidig Fortjenesten. Grovsmedene paa Værftet i samme By har nu faaet saadanne Tillæg til Priskuranten af 1906, at der ligeledes betales dobbelte Priser. 85 pCt. tillægges fast, medens de 15 pCt. er til Regulering af de daarligere Priser. Nitterne har paa samme Maade faaet 85 pCt. til samtlige Kolonnepriser. Heraf bruges de 5 pCt. til Regulering. Paa De forenede Cyklefabrikker paa Rolighedsvej har 2 Mand faaet deres Timelønninger hævet fra 70 til 90 Kr. ugentlig, medens 2 Mand hos Cyklefabrikant Nielsen, Østerbrogade, har faaet deres Timeløn hævet fra 125 til 150 Øre.

Det danske Petroleumsaktieselskab indgik i Slutningen af September Maaned paa, at der ydes 29 Øre pr. Time for alt ikke Akkordarbejde. Endvidere er der paa industrielle Reparaturværksteder og lignende Virksomheder opnaaet følgende Forhøjelser: 5 Mand hos Aage Rothenborg har faaet 35 Øres Tillæg, saaledes at Timelønnen nu er 160 Øre, 4 Mand hos Galle & Jessen har faaet hver 20 Øre, 2 Mand paa Chokoladefabriken »Globus« hver 15 Øre, 6 Mand hos L. Jakobsen i Valby hver 20 Øre, 6 Mand paa Københavns Sukkerfabrik hver 22 Øre, 14 Mand hos Beauwais hver 20 Øre, 5 Mand hos Carl Allers Etablissement hver 11 Øre og 5 Mand paa Den kgl. Porcelainsfabrik og Fajancefabriken «Aluminia« 175 Øre efter Mægling.

Mæglingsmøder om andre Sager. Hos A/S Triens i Aarhus mægledes den 29. August paa Begæring af Firmaet, der klagede over, at Smedene og Maskinarbejderne nægtede at udføre Natholdsarbejde til den i Fælles-Værkstedsregler fastsatte Betaling. Det viste sig ved Mæglingen, at Firmaet havde klaget over Nægtelse af Overarbejde ved Remskiverne, hvorimod ovenanførte Spørgsmaal ikke havde foreligget. Firmaet indskrænkede sig derfor til at forbeholde sig, »saafremt der stadig skulde vise sig Vanskeligheder ved at faa Over- og Natarbejde udført, at henvise Sagen direkte til Timandsmøde«.

Paa A/S Danish Machine Company i Aabyhøj behandledes ved Mæglingsmødet den 16. September foruden Lønkravet tillige et Spørgsmaal om Trækning af Kontroluret, og man traf den Ordning, at Uret trækkes Morgen og Middag ved Arbejdstidens Paabegyndelse samt dersom Fabrikken forlades inden den normale Arbejdstids Ophør. Samtidig ordnedes tillige visse sanitære Krav, stillede af Arbejderne.

Ogsaa ved Mæglingsmødet den 22. September paa Codanværftet i Køge behandledes et Spørgsmaal om Trækning af Kontrolur. Her lovede Værftet at omplacere Kontroluret. Endvidere havde man klaget over, at der ikke gaves Procenttillæg af Augustreguleringens 8 Øre. Dette lovede Værftet fremtidig at gøre.

Hos Monies & Andersen i København mægledes den 17. September i Anledning af Klage fra os over, at Firmaet ikke opfyldte et Løfte om Løntillæg overfor en enkelt Mand. Denne havde nemlig et Akkordarbejde, som kun gav 110 Øre i Timen. Imens den var under Arbejde aftaltes imidlertid et Timelønstillæg, hvorefter det paagældende Medlem skulde have 117 Øre. Mæglingen kendte, at den paagældende Mand skulde have 117 Øre.

Paa Aarhus Oliefabrik mægledes den 26. September i Anledning af Klage fra Firmaet over en Klubbeslutning om at nægte Overarbejde. Den erkendtes fra vor Mæglingsmand at være i Strid med Overenskomsten. Firmaet afgav imidlertid Løfte om nogenlunde ligelig Fordeling af Overarbejdet og nødvendig Hensyntagen til den Enkeltes Interesser.

Den 24. September mægledes paa Dansk Staalvarefabrik i Lyngby i Anledning af forskellige Krav, saaledes Fordring paa Udbetaling af en Akkordsum paa 300 Kr., hvorpaa var optaget 181 Kr., til en fastlønnet Matricearbejder. Der udbetaltes den paagældende Mand 100 Kr. i Dusør, men ellers vilde Firmaet ikke betale dette Arbejde som Akkordarbejde.

Lock-out-Erstatningerne. Fra adskillige Afdelinger er der krævet Erstatning i Anledning af Standsningen den 24. Juli (Flydedok-Lock-out'en). Angaaende disse Sagers Forløb henvises til Redegørelsen under Meddelelser fra Formerne.

Timandsmøder. Der har været 2 Timandsmøder siden Udgivelsen af forrige Fagblad, men af Mangel paa Plads maa vi give Afkald paa at omtale dem.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for September 1919 over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Esbjerg: H. C. Hansen, Kirkegades Forlængelse 20.
Frederikshavn: F. Thomsen, Søndergade 39, 2.
Glostrup: M. Wilberg, Roskildevej 79.
Horsens: H. Pedersen, Østergade 5, St.
Kerteminde: M. Andreasen, Langegade 99.
Næstved: Gustav Külmand, Thorsvej 24.
Skelskør: Valdemar Nielsen, Borgerskolen (ing. Udbt.)
Svendborg: R. Andersen, Dronningholmsvej 39.
Vejen: J. Olsen, Dams Pensionat, Søndergade.

Kasserere:

Brønderslev: N. Andersen, Gl. Sygehus. Træffes Kl. 6—7
Fredericia: L. Christensen, Kongensgade 4.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Formænd:

Aarhus: Otto Lindberg, Lars Krusesgade 10.
Lyngby: Emil Hansen, Jærnbanevej 3, St.
Odense: E. Vinding, Sct. Jørgensgade 33, o. G.

Kasserere:

Odense: Otto Worsøe, Vesterbro 73.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
31491	Andersen, A. P.	København	7.12.62	Kbhvn. Afd. 1	13. 6.19	Kbhvn. Afd. 1	21. 6.19
15280	— Aug. J.	Aastrup	9.10 94	„ „ 3	9. 2.17	„ „ 1	28. 6.19
21388	— Poul Halvor	Hillerød	11. 5.94	Hillerød	24. 4.13	„ „ 1	30. 3.19
26484	Blom, Johannes Vilh.	Rønne	30. 1.93	Kristiania	9. 3.18	„ „ 1	21. 6.19
25002	Bruun, Helge Otto P.	København	4. 8.97	Kbhvn. Afd. 1	4.11.16	„ „ 1	30. 3.19
25703	Christensen, Aage	Frederiksberg	7.11.97	„ „ 1	3. 8.17	„ „ 1	28. 6.19
31243	— Axel Bernhard.	Rønne	28.11.96	„ „ 1	12. 4.19	„ „ 1	21. 6.19
26815	— Ejnar Gerhardt.	Frederiksberg	22. 1.00	„ „ 3	27. 7.18	Lyngby	7. 6.19
5687	— Jens Chr.	Jerslev	2. 2.96	„ „ 1	9.10.15	Kbhvn. Afd. 1	26. 4.19
22321	— Niels Marius	Hillerslev Sogn	24. 1.95	Holbæk	5. 5.16	„ „ 1	14. 6.19
17511	Christiansen, J.	Fredensborg	19. 7 90	Næstved	2. 7.10	„ „ 1	28. 6.19
30830	Emig, Henry	Struer	30. 3.92	Aarhus	1. 1.19	Aarhus	22. 2.19
2853	Dynr, Hans Einar	Jern Sogn	28.10.91	Aalborg	15. 3.12	Kbhvn. Afd. 8	29. 3.19
25673	Fogh, Martin Aage	København	29. 4.97	Kbhvn. Afd. 1	8. 3.19	„ „ 1	21. 6.19
2.934	Frøich, Ernst C. A. S.	Budapest	3. 8 94	„ „ 1	4.12.17	Køge	17. 5.19
20282	Hansen, Bernhard Olaf.	København	18. 4.85	„ „ 1	7. 6.13	Kbhvn. Afd. 1	28. 6.19
31431	— Chr.	Køge	26.11.96	„ „ 1	24. 6.16	„ „ 1	21. 6.19
18854	— Christian Carl.	København	13.10.97	Nakskov	10.11.16	„ „ 1	28. 6.19
25072	— Hans	Raarup	28. 2.93	Holbæk	27. 2.18	Holbæk	31. 5.19
6405	— L. V.	København	8. 5.83	Kbhvn. Afd. 1	26. 5.08	Kbhvn. Afd. 1	7. 6.19
3.770	— Laurits Vald.	Magleby Sogn	24. 3 94	Svendborg	20. 5.19	Svendborg	20. 5.19
1491	— Ove	Frederiksberg	4. 7.90	Kbhvn. Afd. 3	3. 7.09	Kbhvn. Afd. 8	29. 3.19
11616	— Oskar W.	Hørning	6. 7.95	Randers	10. 6.16	Køge	7. 6.19
5218	Helsgaun, Carl Anders E.	København	7. 2.95	Kbhvn. Afd. 1	30. 7.15	Kbhvn. Afd. 1	14. 6.19
31438	Henrichsen, Holger	Odense	30.11.97	„ „ 1	30. 5.19	„ „ 1	23. 6.19
8045	Janzon, Gustav Adolf	Sundby	9.10 73	„ „ 1	26. 6.15	„ „ 1	28. 6.19
322-6	Jensen, Ejner Martin	Vejle	14. 7.00	Horsens	2. 5.19	„ „ 1	24. 5.19
25950	— Lauritz	Aulum	4. 4.96	Odense	2. 3.15	„ „ 1	30. 3.19
29048	— Niels Edgar	København	29. 4.92	Kbhvn. Afd. 1	14. 9.18	„ „ 1	30. 3.19
28153	Johansen, Svend Aage	Næstved	15. 9.99	Næstved	1. 5.18	Næstved	7. 6.19
10430	— Theodor	Aalborg	16. 4.85	Aalborg	8. 5.08	Kbhvn. Afd. 1	14. 6.19
18718	Kern, Thomuld H. A.	København	1. 4 94	Lyngby	17.12.15	„ „ 1	28. 6.19
30686	Krainer, Alfred Nielsen.	Hyllested	10. 3.01	Svendborg	27. 3.19	Svendborg	31. 5.19
852	Kruse, Ellert Christoffersen	København	19. 3.96	Kbhvn. Afd. 1	24. 9.15	Kbhvn. Afd. 1	21. 6.19
26101	Larsen, J. Darius	—	30.10.93	„ „ 1	9. 2.18	„ „ 1	28. 6.19
11701	— Martin	Vordingborg	22. 3.81	„ „ 1	5. 1.16	„ „ 1	24. 5.19
23311	Levin, Bror Jensen	København	14.12.96	„ „ 1	3. 5.16	„ „ 1	10. 5.19
19239	Lydiksen, Lars Peter	Præstø	31.10.62	„ D. A. F.	3. 4 14	„ „ 1	28. 6.19
31427	Marer, Christian	København	18.11.95	„ Afd. 1	26. 5.19	„ „ 1	28. 6.19
29630	Michelsen, Philip Johs.	—	22. 9.92	„ „ 1	6. 9 18	„ „ 1	30. 3.19
393	Møller, Aage Joh. Th.	—	9.11.92	Tysk Metalarb. Forb.	18.11.17	„ „ 1	7. 6.19
30218	Nielsen, Karl Th. Chr.	Nyborg	4. 5.99	Odense	12.11.18	„ „ 1	28. 6.19
13239	— Elin Frederik	Rønne	29. 8.96	Rønne	16.10 14	Rønne	29. 3.19
31372	— Hans Chr.	København	22. 4.01	Kbhvn. Afd. 1	9. 5.19	Kbhvn. Afd. 1	21. 6.19
9459	— Oskar	Aarhus	12. 5 95	Aarhus	15. 9.14	„ „ 1	24. 5.19
25700	— Otto Emil Friis.	Fredericia	1. 7.95	Kbhvn. Afd. 1	3. 8.17	Frederikshavn	24. 5.19
9695	— Valdemar A.	Vejle	23. 8.96	Uhrm. Sj. St.	1.10.14	Kbhvn. Afd. 1	21. 6.19
16009	Olsen, Theodor	København	21. 7.81	Instrumentm. Fagf.	15. 9.00	„ „ 1	30. 3.19
17540	Ott, Helge Rob. M.	—	5. 9.91	D. G. & M. F.	24. 9.10	„ „ 1	21. 6.19
25793	Petersen, Hans Erik B.	—	11. 5.95	Kbhvn. Afd. 1	19. 4.18	„ „ 1	28. 6.19
16341	— Niels K. Aage	—	22. 8.95	„ „ 1	24.10.14	„ „ 1	14. 6.19
17687	— Richard	Aarhus	6. 8.91	Aarhus	2. 5.10	Roskilde	29. 3.19
18660	Poulsen, Charles Einer	Valby	10. 9 96	Kbhvn. Afd. 1	16. 2.17	Kbhvn. Afd. 1	28. 6.19
31494	Rasmussen, Leo	Romalt	1. 4.87	„ „ 1	14. 6.19	„ „ 1	14. 6.19
16672	— Ove Peter Th.	Helsingør	31. 1.92	„ „ 1	12. 4.15	„ „ 1	21. 6.19
21826	Raupach, Johannes	Odder	27. 1 95	Odder	1. 5.15	„ „ 1	21. 6.19
617	Rungwald, Vilhelm Julius	København	4. 9.56	Kbhvn. Afd. 1	20. 4.10	„ „ 1	14. 6.19
952	Sachse, Wil. Osk. Rob.	Dresden	7. 9.86	„ „ 1	7. 1.10	„ „ 1	28. 6.19
31606	Schøler, Vilhelm	Sdr. Omme	7. 6.81	Slagelse	25. 4.19	Slagelse	5. 7.19
26386	Stenderup, Peter V. Cilius.	Helsingør	29. 4.93	Kbhvn. Afd. 1	10. 5.18	Kbhvn. Afd. 1	30. 3.19
23994	Sørensen, Sofus	København	14. 6 96	„ „ 1	10.11.16	„ „ 1	21. 6.19
28167	Thomsen, Kr. Laustsen	Skal	10. 8.97	Køge	25. 1.18	Viborg	26. 4.19
26209	Vejen, Emil Chr. A.	Nykøbing F.	20. 2.99	Kbhvn. Afd. 1	6. 4.18	Kbhvn. Afd. 1	28. 6.19
31241	Winkelmann, Bruno Heinr.	København	28.11.96	„ „ 1	12. 4.19	„ „ 1	14. 6.19

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Brønderslev: N. P. Nielsen, Bredgade 42.

Kasserere:

Faaborg: Maskinarb. Th. Sørensen, Kalekovej 21 K.
Frederiksværk: Maskinarb. H. Olsen, Vognmandsgade.
Kontortid Kl. 5½—6. Ingen Udbet. Helligdage.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	18466	Henri Alb. K. Carstensen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	11576	V. O. Nielsen	(— — 2)
-	17567	Niels Poul Rasmussen	(— — 7)
-	19651	Ernst O. Unger	(Odense)
-	3339	L. Jensen	(Viborg)

Medl. Nr. 19286, A. Nielsen, 9644, L. O. Sørensen, 7767, Petersen, og 28424, Kai Helsted Jørgensen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr.	29540	J. Christiansen.
-	19753	C. Jensen.
-	24570	Iver Vilh. Jensen.
-	685	A. Jønsson.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 232	Andreasen,	Otto	20. 8.04
- 6899	Bærentzen,	Carl A. F.	27. 4.01
- 3270	Fich,	Holger Aksel	25. 9.09
- 10660	Fischer,	Theodor	25. 9.09
- 1677	Hansen,	Henry Severin	18. 2.05
- 11469	Larsen,	Hans Peter	10. 6.99
- 14490	—	Johannes Chr.	28. 9.00
- 16529	—	Oskar Carl Th.	20. 7.07
Nr. 14499	Lassen,	Peter Chr.	14. 8.09
- 12511	Petersen,	Henry Emanuel	31.12.04
- 7992	Poulsen,	Poul	16. 9.11

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 26458	Andersen,	Johan Victor Em.	3. 5.19
- 29522	Bastrup,	Karl Anders	29. 3.19
- 14247	Christensen,	Chr.	26. 4.19
- 29540	Christiansen,	Jens Carl	31. 5.19
- 24195	—	Johannes	5. 4.19
- 22372	Ditlewsen,	Godtfred	14. 6.19
- 20400	Engelsen,	Erik	29. 3.19
- 15955	Fritze,	Vilhelm Karl	29. 7.16
- 31114	Günther,	Johan Martin	15. 3.19
- 4794	Henriksen,	P.	10. 5.19
- 15142	Ibsen,	Harry Osvald	30. 1.15
- 16058	Jacobsen,	Peter Johannes Oest.	21. 9.19
- 19753	Jensen,	Christian Esben	30. 3.18
- 28297	—	Egan Sjøgren	21. 8.15
- 24570	—	Iver Vilh.	26. 4.19
- 685	Jønsson,	Albin Hilding P.	22. 3.19
- 29589	Jørgensen,	Karl Martin	14.12.18
- 12113	—	Carlo	7.10.16
- 15476	Larsen,	Albert Henrik B.	10. 6.16
- 22930	—	Emanuel M. S.	16.12.16
- 26119	Lencke,	C.	10. 5.19
- 15878	Liljeborg,	Axel E.	29.12.17
- 15566	Madsen,	Erik Magnus	8. 2.13
- 3603	Nielsen,	Christian Vilhelm	30.10.15
- 1761	—	Johannes Th.	31. 3.17
- 25001	—	Lorry Theophil	20. 1.17
- 16216	Olsen,	Anders Albert Joh.	1. 4.16
- 25280	Petersen,	Arthur Peter E.	9. 6.17
- 12135	—	Jens	9. 8.13
- 22891	Rutzau,	Carl Valdemar	14. 4.17
- 16338	Schultz,	Herman Aug. Theodor	6. 3.15
- 1201	Stephansen,	O. A. O.	10. 7.15
- 22350	Svendsen,	Carl	10. 2.17
- 863	—	Henry Chr.	5.10.18
- 24396	Sørensen,	Jens Peter Johan	30. 6.17
- 28135	Thomsen,	Sigurd	8. 3.18
- 8742	Weng,	Erik	22. 7.16

Efterlysning. Fredericia Afdeling anmoder Medlem Nr. 10689, R. Jensen, om at opgive sin Adresse til Afdelingen.

Kontortiden for Lyngby Afdeling er fra Kl. 6—7 Aften (Fredag Aften Hovedgaden 20). Ingen Udbetaling til Rejsende.

Kontortiden for Roskilde Afdeling er fra Kl. 5—6 Eftermiddag paa Fjordvilla Forsamlingshus. Privat Bopæl for Kasserer Schmigelov: Rønneallé, Sønderlund, Roskilde.

Kassereren for Brønderslev Afdeling har Kontortid Hverdage fra Kl. 5—6 Eftermiddag. Indbetaling for Kontingent hver Fredag fra Kl. 5—7.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 6, 15. Aargang.

I sidste Uge er desuden til Opbevaring i Arkivet udsendt et Eksemplar af »Betænkning og Forslag angaaende Offentlig Tilsyn med Erhvervsvirksomheder, Arbejdernes Deltagelse i Ledelsen af Virksomheder samt ang. Handelsavance«.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 1 NOVEMBER 1919 6. Aarg.

Dyrtidsoverenskomsterne.

Den 29. Oktober og de nærmest paafølgende Dage afsluttedes der Dyrtidsoverenskomster for Jærn- og Metalindustriens Organisationer, og det tør nok siges, at det var saa temmelig paa høje Tid, da Forholdene havde antaget en Spænding, som truede med Udløsning i aabenbare Konflikter i større Udstrækning.

Situationen havde da ogsaa udviklet sig paa en ganske anden Maade end for et Aar siden, da Hovedorganisationerne under forholdsvis Fred og Fordragelighed enedes om og mødte frem med den saakaldte Augustregulering, der ikke var fri for at komme som en Overraskelse.

Det var klart, at der ogsaa i Aar maatte komme Dyrtidsforhandlinger, og adskilligt tydede paa, at der i Juli Maaned i Aar var en nogenlunde velvillig Stemning i Arbejdsgiverforeningen for at skride til en hurtig og kraftig Dyrtidsregulering. De mange Konflikter — vist næppe i særlig Grad Flydedokkonflikten, men saa meget mere den ondartede Havnestrejke med alt, hvad dertil hørte — bragte for en Tid, synes det, Krigsstemningen op i Arbejdsgivernes Lejr og vanskeliggjorde i nogen Tid Arbejdet for at komme til en Ordning, og den Aftale, som det endelig lykkedes at træffe mellem Hovedorganisationerne, havde ikke megen Realitet udover det, at der skulde optages Forhandlinger mellem Organisationerne i hvert enkelt Fag, sigtende til Gennemførelse af Dyrtidstillæg.

Kommen saa vidt toges der den 30. August fat paa Forhandlinger mellem Sammenslutningen og Repræsentanter for Formerforbundet og Smedeforbundet. Forhandlingerne, der havde en foreløbig Karakter aabnede ikke nogen særlig gunstig Udsigt for en Ordning, idet Arbejdsgiverne henviste til vor permanente Lønbevægelse, som havde givet store Resultater. Lønningerne var, sagde man, hojnet med mere end 180 pCt. under Krigen, Gennemsnitsfortjenesten var naaet til ca. 170 Øre for de faglærte Arbejdere, og under disse Omstændigheder, paastod man, kunde vi ikke forvente store Resultater af en Dyrtidsordning. Desuden pegedes der paa de opdukkende Konkurrencevanskeligheder for store Dele af Industrien.

Arbejdernes Repræsentanter kunde hertil kun svare med Henvisning til de Bestræbelser, der udfoldedes for at faa ophævet Maksimalpriserne og svække de prisregulerende Foranstaltninger, hvorunder det i ikke ringe Grad er lykkedes Landbruget og Overklassepartierne at lægge et Pres paa Regeringen, hvilket for hver Dag, der gaar, fører til fornyet Vareforøgelse. Her nytter ingen Konkurrencehensyn. Arbejderbefolkningen er henvist til at faa sine Eksistensmuligheder forbedrede, og store Dele af Industrien maa anses for at have tjent saaledes, at der er Raad til ikke ubetydelige Forhøjelser. Under disse Omstændigheder maa de nævnte Konkurrencehensyn komme i anden Linie.

— Men Sammenslutningen syntes utilbøjelig til at give efter. Forhandlingerne fortsattes dels skriftligt og dels mundtligt, men uden noget Resultat. Den 29. September forhandledes der fra Kl. 3 Eftermiddag til næste Dags Morgen, men Parterne skiltes, uden

at der aftaltes nyt Møde, og samme Dag traadte en ekstraordinær Kongres i Smedeforbundet sammen, og som vi meddelte for i forrige Nummer af Bladet, blev Resultatet af denne en enstemmig Vedtagelse om bl. a. forstærket Lønbevægelse paa Basis af bestaaende Overenskomster. Det maatte herigennem vise sig, om Arbejdsgiverne vilde en Dyrtidsordning eller ikke. Kongresvedtagelsen havde alle-Eventualiteter for Øje, og man var enig om, hvorledes der skulde gaas frem, hvad saa end Situationen maatte blive. Dansk Formerforbund var enig i denne Fremgangsmaade, og umiddelbart efter Smedeforbundets Kongres toges der fat paa en Række Mæglingsmøder paa Lønkrav, der strakte sig til saavel de nævnte Organisationers Medlemmer, som ogsaa til Metaltrykkere, Slibere og Specialarbejdere indenfor Centralorganisationen.

Der hengik nu ca. 1 Maaned, hvor Mødernes Antal var overordentlig stort, men paa et Timandsmøde i Sammenslutningen den 23. Oktober spurgte Sammenslutningens Repræsentanter, om ikke det alligevel var bedst at genoptage Dyrtidsforhandlingerne, hvortil vi naturligvis svarede ja med Bemærkning om, at det jo ikke nyttede ligesom ved de foregaaende Forsøg at komme med et Tilbud, som man stod fast paa, og som man nægtede at ændre i nogen væsentlig Grad. Arbejdsgiverne svarede, at der jo var hændt adskilligt, idet der var en Række Fag, der var kommen i Orden siden sidst, bl. a. var der ved Forligsmandens Hjælp skabt en Overenskomst for Arbejdsmændene udenfor Jærnindustrien. En lignende Ordning var der Udsigt til, at Arbejdsmændene vilde føle sig tilfredsstillede ved indenfor Jærnindustrien, og naar dette var Tilfældet, vilde man med større Tryghed kunne gaa til at træffe en Ordning med Jærn- og Metalindustriens Haandværkerorganisationer, end Tilfældet havde været to Maaneder tidligere.

— Vi har her gjort Rede for det væsentligste i Udviklingen, før det kom til de afgørende Dyrtidsforhandlinger, og Onsdag den 29. Oktober om Morgenen undertegnedes der en Overenskomst for Smede- og Maskinarbejderfaget, og de øvrige Organisationer indenfor Metalarbejderkartellet tog samtidig fat paa at afslutte lignende Overenskomster i de paafølgende Dage. Overenskomsten gaar ud paa følgende:

1. Tillæg til de faste Prislister og dermed ligestillede Akkordpriser. Til saadanne Akkorder regnes ogsaa Lønakkorder.
2. Et reelt Tillæg til Timelønnen, som mindst skal være 8 Øre til alle Timelønninger med Undtagelse af nogle Tilfælde, hvor man efter Paabegyndelse af Dyrtidsforhandlingerne, som nu regnedes ikke fra 30. August, hvor det egentlige indledene Møde, som foran nævnt, fandt Sted, men fra 9. Septbr. Det bemærkes, at det naturligvis for os gjaldt om at komme saa langt ned som muligt med denne Dato, saa at ikke alt for mange skulde nøjes med de overenskomstmæssige 38 Øre, som falder paa denne Konto.
3. Et Dyrtidstillæg, begyndende med 30 Øre til Timelønninger paa 125 Øre og faldende til 10 Øre til Timelønninger paa over 180 Øre.
4. De nedlagde Protester mod Sammenslutningens Forbehold overfor visse ydede Tillægs Fradrag i Dyrtidsordningen frafaldes, hvilket turde være en Selvfølgelighed.
5. Tillægene faar tilbagevirkende Kraft fra og med den Lønningsuge, hvori den 15. September d. A. indgaar, det vil sige i al Almindelighed til Onsdag den 10. September, da Lønningsugen sædvanligvis slutter med Onsdag Aften. Tillige indsattes en Bestemmelse om, at hvor Udregningen af den tilbagevirkende Kraft stødte paa praktiske Vanskeligheder, kan der træffes Aftale om, at dette Beløb udbetales med en rund Sum.
6. Endelig bortfalder, hvad der ogsaa turde være en Selvfølge, Mæglingsmøder og Timandsmøder angaaende Krav om Løn- og Dyrtidstillæg i denne Omgang.

Der er dem, som har villet mene, at denne Overenskomst var noget indviklet, i alt Fald mere indviklet end vore rene Lønoverenskomster plejer at være, og dette er maaske ikke uden Grund, men her maa det bemærkes, som forøvrigt tidligere omtalt, at Arbejdsgiverne ikke uden Grund kunde henvise til vor permanente Lønbevægelse, navnlig til en lang Række af Forhøjelser paa den senere Tid, og naar vi skulde have Mulighed for at gennemføre en Ordning, maatte der tages en vis Grad af Hensyn hertil. Ingen kan vist sige, at dette Hensyn er blevet taget i nogen overdreven Grad, og dette Hensyn berører saaledes ikke det meget kraftige Dyrtidstillæg paa Timelønningerne, som naturligvis har vakt megen Tilfredshed ikke mindst fordi det er gennemgaaende. Skalaen er ikke, saaledes som Tilfældet er i en Række Fag, ført ned til ingenting paa et vist Punkt; her er der lige saa vel som paa Punkterne 1 og 2 gennemført Tillæg, som gaar helt igennem til alle.

Om Begrebet „løse Akkorder" indeholder hverken Dyrtids- eller Februar-Overenskomsten noget Tillæg, fordi det er umuligt her at fastsætte noget, der kan passe for alle Forhold. Til Gengæld er der fri Forhandling. Altsaa: Enten har vi med Prislister og dermed ligestillede Akkorder at gøre, som faar deres Tillæg og dermed er fastlagte i Overenskomstperioden, eller ogsaa drejer det sig om løse Akkorder, hvor der stadig er fri Forhandling, og hvor Parterne maa se at enes, eventuelt med Støtte af Organisationerne.

— Men nødvendigt var det af de allerede nævnte Grunde at skabe en Overenskomst med forskelligartede Tillæg, og Resultatet er, at intet Medlem er i Stand til at sige, at han ikke har nogen Fordel, endogsaa i betydelig Grad, af den nu gennemførte Ordning. At der findes enkelte Medlemmer, som har faaet saa store Tillæg i den allersidste Tid, at de i nogen Grad nu maa resignere, er vel kun naturligt; og hvad der ogsaa har vakt betydelig Tilfredshed er, at Dyrtidsskalaen paa Timelønningerne vender den tunge Ende nedad og samtidig virker i Praksis som en kraftig Forhøjelse af Minimallønnen.

Hvad der en Overgang under de sidste Forhandlinger vakte Vanskeligheder og førte til stærkt udtalte Betænkeligheder hos Arbejdsgiverne, var Bibeholdelse af Procenttillægget i de Tilfælde, hvor der ikke opnaas Enighed om Akkord. Betænkelighederne er dog ved Forhandlingerne bragt ud af Verden eller sat til Side, og Februar-Overenskomsterne staar ved Magt i fuld Udstrækning.

En Mangel ved Overenskomsten, som vi nu — omend efter en Del Vanskeligheder betragter som gennemført — kan det maaske siges at være, at der kun er tre Maaneder fra den 29. Oktober og til 1. Februar, hvor der paany skal ske noget; hvilket eller hvormeget skal vi afholde os fra at udtale, men vi tror, at den gennemførte Dyrtidsordning er af den Natur, at det vil lette en Ordning til 1. Februar i nogen Grad. Forøvrigt vil naturligvis Konjunkturerne og Dyrtidsforholdene atter komme til at spille en Rolle, men hvad vi navnlig vil fæstne Opmærksomheden ved er, at det vil være nødvendigt, at vi i alle under Centralorganisationen hørende Organisationer arbejder kraftigt paa at tilrettelægge vore Lønforhold statistisk, saaledes at man paa Basis af de faktiske, nu gennemførte Forhøjelser maatte blive i Stand til at bedømme Virkningerne af det gennemførte. Den første Betingelse for at slutte Overenskomst i vore Dage, hvor Organisationerne spænder over saa vide Felter, er, at der vides nøje Besked med Forholdene. Hertil haaber vi, at alle vore Medlemmer vil bidrage deres bedste, saa tør vi ogsaa have grundet Haab om, at ogsaa den næste vanskelige Situation vil være til at klare.

Efteraarskampagnen.

Stærke Angreb paa Arbejdsløshedskasserne og Arbejdsløshedsinspektøren.

Forhandlingerne mellem Organisationerne om Dyrtidstillæg er i det væsentligste ført igennem til Afslutning, og den faglige Situation er derfor en lille Tid blevet aflastet for en Del af sin Spænding.

Alt imedens er vi gledet ind i en Efteraarskampagne, hvor Møderne indenfor de Organisationer, der beskæftiger sig med social-økonomiske Spørgsmaal, har taget fat. Der er saaledes holdt Landsindustrimøde paa Københavns Raadhus. I »Dansk Forening for Socialpolitik« har Nationalbankdirektør Ussing holdt et Foredrag, som har vakt ikke ringe Opmærksomhed, og i Studenterforeningen indledede Arbejdsmandsforbundets Formand, Lyngsie, den 15. November en Diskussion om Arbejdsforholdene, og endelig har Dr. jur. Vinding Kruuse i »Nationaløkonomisk Forening« holdt et Foredrag om Truster.

I alt dette er der for Fagorganisationernes Medlemmer 3 Ting af Interesse, der træder stærkt i Forgrunden: For det første Angrebet paa Arbejdsløshedskasserne, for det andet Paastanden om, at de »høje Arbejdslønninger« vil hæmme Industrien og bringe den i en vanskelig Stilling overfor Udlandet, og for det tredie kritiseres de af Arbejderpartiet udarbejdede Lovforslag om Truster, Begrænsning af Handelsavancen samt Arbejdernes Deltagelse i og Kontrol med Ledelsen af Industrivirksomheder.

Paa Landsindustrimødet drog Arbejdsgiverforeningens Næstformand, Bogtrykker Langkjær, efter Sædvane stærkt til Felts imod Arbejdsløshedskasserne og Arbejdsløshedsunderstøttelsen og angreb herunder stærkt Arbejdsløshedsinstitutionen, repræsenteret ved Arbejdsløshedsinspektøren, Frk. Clara Black.

For det første skal det her bemærkes, at disse Angreb i altfor høj Grad præges af Arbejdsgivernes velkendte Surhed overfor Arbejdsløshedsunderstøttelsen, som de hellere i al Almindelighed maatte erklære sig glade ved, og dernæst er der naturligvis øjeblikkelig en Stab af Kræfter til Raadighed for denne Kritik, bag hvilken der synes at staa en Del embedsmæssig Fortrydelse over, at en Kvinde staar i Spidsen for denne betydningsfulde sociale Institution. Vi tager ikke i Betænkning at erklære dette for uberettiget. Frk. Black var som bekendt i en Aarrække som Sekretær hos den aldrende Arbejdsløshedsinspektør, Dr. Th. Sørensen, den Kraft, der i høj Grad bidrog til denne Lovs humane Gennemførelse, og da Dr. Sørensen afgik ved Døden,

vakte det almindelig Tilslutning hos alle virkeligt forstaaende, at Regeringen udnævnte Frk. Black til Inspektør. Den velbegavede Dame har siden røgtet sit Hverv paa en aldeles udmærket Maade, og alle disse Angreb preller da i Virkeligheden ogsaa af paa den sunde Fornuft. At Arbejdsgiverne og andre søger Lejlighed til at udøve Kritik, er der i og for sig intet at sige til, men denne Kritik kunde nok overfor Institutionen og dens Ansvarshavende øves i en mere urban Form end Tilfældet er.

Hvad den Kritik angaar, som er øvet af Formanden for den faste Voldgiftsret, Dr. Ussing, da har denne en noget anden Baggrund. Dr. Ussing ønsker nemlig at benytte Arbejdsløshedskasserne til at ramme de ulovlige Strejker, som Arbejdsgivernes Direktør, Hr. Agerholm, i Studenterforeningen forleden anslog til at andrage ca. 400 i Løbet af det sidste Aar. Overfor denne Oplysning maa det ikke forglemmes, at de allerfleste af disse Strejker er ganske kortvarige, og hvis man fik dem nærmere undersøgt i Rækkefølge og ved en samlet Oversigt, vilde det nok hurtigt vise sig, at de enkelte mere eller mindre stridslystne Herrer iblandt Arbejdsgiverne har den største Andel i disse ulovlige Strejkers Opstaaen. Af og til har d'Hrr. sikkert i ikke ringe Grad — om ikke just med deres Villie — arbejdet Haand i Haand med Syndikalisterne. Der er da ogsaa under de forløbne Diskussioner kommet adskilligt til Orde i saa Henseende.

Men for det første skal man altsaa vogte sig for at tale altfor meget om disse ganske vist beklagelige Arbejdsstandsninger, og for det andet tror vi, at Dr. Ussing skyder adskilligt over Maalet, naar han under en ulovlig Strejke i et Fag vil have ophævet hele Fagets Arbejdsløshedsunderstøttelse, indtil de ved den ulovlige Strejke ledigblevne Pladser er besatte. Der gaas jo allerede nu gradvis til Værks i saa Henseende, og vi mener absolut i tilstrækkelig Grad, i alt Fald i det store og hele. Vi saa det under Flydedok-Konflikten, hvor adskillige Hundrede af vore københavnske arbejdsløse mistede deres Understøttelse og derfor en Overgang blev slaaet i Flok med de fra Flydedokken Strejkende, hvorved de kom til i væsentlig Grad *netop* at bidrage til Vanskelighederne ved at faa denne Strejke hævet, selv paa et Tidspunkt, hvor egentlig alle var enige om, at den var en Meningsløshed. Her mener altsaa Dr. Ussing, at man skulde gaa endnu skarpere til Værks. Vi mener det ikke, selvom vi meget godt kender den Teori indenfor den moderne Jura, hvorefter man i Modsætning til Fortidens korporlige Straffe, nu skal gaa til at straffe Folk paa Pengepungen. Saa simpelt og ligetil former Livet sig ikke. En almindelig Annullering af Understøttelsen hver Gang, der indtræder en ulovlig Strejke, vilde overfor vide Kredse af de organiserede Arbejdere komme til at virke som en Uretfærdighed, der let vilde komme til at sætte ondt Blod i Stedet for at virke opdragende efter Hensigten.

Vor Arbejdsløshedsforsikring indenfor Jærn- og Metalindustrien er af gammel Dato, og vi tør paastaa, at den igennem snart 30 Aars Bestaaen er kultiveret igennem en lang Udvikling og gennem en uendelig Række af Revisioner af Love og Vedtægter, saaledes at Medlemmerne ved gensidig Kritik og Kontrol med Støtte i Administrationen vil kunne holde Arbejdsløshedsforsikringen i et Spor, der i Virkeligheden tjener alles Interesser, ikke mindst de samfundsmæssige. Hertil bør Medlemmerne ogsaa i egen velforstaaede Interesse øve deres Medvirkning.

Med Hensyn til den forstaaelige »Frygt« hos Ardejdsgiverne overfor de høje Lønninger, da kan vi naturligvis ikke her komme langt ud i Detailler, eftersom Pladsen har sin naturlige Indskrænkning, men i alle Tilfælde skal vi bemærke, at de Lønninger, som nylig er offentliggjorte af Statistisk Bureau for April Kvartal i Aar, absolut ikke giver Baggrund for en saadan »Frygt«. Der er vel nu ved Dyrtidsordningen gjort et betydeligt Fremstød, men vi tror ingenlunde, at der i selve dette ligger nogen større Fare; men i alle Tilfælde maa vi se bort herfra, og i de Tilfælde, hvor vore Modstandere hyler særlig højt, giver vi dem ganske rolig en anden Adresse, hvor det sikkert ogsaa er nødvendigt for Samfundet at tage fat. Vi tænker paa Handelsavancen. Det er nu adskillige Aar siden, at en Konkurrent til den statsvidenskabelige Docentpost ved Universitetet udtalte saadan noget som, at »i Nutidens Samfund synes det at være Handelsstanden, der faar sit Arbejde bedst betalt«.

Og med Hensyn til Lønningerne i Øjeblikket, da bestemmes de ikke og kan ikke heller bestemmes af Konkurrencehensynet, men maa i høj Grad bestemmes af Varepriserne. Hvorvidt det hele efter dette skal føre til et større Krach eller ikke, bestemmes efter vor Mening af, hvorvidt de Regerende og Samfundets bærende Kræfter i det hele taget vil være i Stand til paa passende Maade at bekæmpe Jobberiet i stort som i smaat.

Hvad nu Bremsningen af Trusterne om Arbejdernes Delagtighed i Udbyttet og Ledelsen af Industrien angaar, da er der under Efteraarets Diskussioner allerede sagt meget, som næppe kan staa for en nærmere Kritik, og som der aabenbart ogsaa mere sigter paa det agitatoriske. Naar man nemlig har sagt, at Arbejderne er de eneste, der er Indehavere af Monopoler, saadan som de optræder paa Arbejdspladserne, saa er dette naturligvis Overdrivelse i allerhøjeste Grad, og naar man har sagt, at Arbejdernes Delagtighed i Udbyttet ikke er nødvendig, for naar de faar Delagtighed i Ledelsen, saa bliver der ingen Udbytte at dele, saa er dette nærmest at betragte som en daarlig Vittighed.

Spørgsmaalet er sat paa Dagsordenen over hele Verden, og skulde vi her gøre en Indrømmelse, skulde det da være den, at vi nok kommer til at holde os nøje à jour med, hvad der sker i de store Industrilande paa dette Omraade, men at Tiden er til Indførelse af en vis Art af Demokrati i Ledelsen af Produktionen, derom nærer vi ingen Tvivl, og vi tror paa, at det her som altid vil vise sig, at der, hvor man lægger en Myndighed, følger der straks et Ansvar med, som vil holde Kræfterne vaagne.

I første Omgang bliver det vel næppe Arbejderne, der bliver de bestemmende med Hensyn til Bedrifternes rent forretningsmæssige Ledelse, men alene deres Deltagelse i at bestemme over de Forhold, som vedrører

Arbejderne, og deres Medbestemmelsesret om Udbyttets Fordeling under Statens, d. v. s. Samfundets Kontrol og Medvirkning, vil sikkert kunne blive en Faktor, der bibringer de brede Lag en Interesse for Produktionen, der nu ofte forgiftes og svækkes af de mere eller mindre planløse sociale Kampe.

Kongressen i det tyske Metalarbejderforbund.

Den 12. Oktober og følgende Par Uger afholdt det tyske Metalarbejderforbund Kongres i Stuttgart. Af Pladshensyn maa vi vente en Omtale af denne interessante og betydningsfulde Begivenhed til næste Nummer af Bladet. For nærværende skal vi indskrænke os til at meddele, at der ved denne Lejlighed blev truffet Aftale mellem vore Delegerede og vort tyske Broderforbund om en Overgang af de sønderjydske Afdelinger til os, saasnart Folkeafstemningen har fundet Sted, og der aftaltes et Delegeretmøde til Mandagen den 24. Novbr. i Flensborg med det Formaal at træffe Aftale om først og fremmest, hvad der skal ske med Forvaltningen af de sønderjyske Metalarbejderafdelinger under Besættelsestiden.

Der foreligger her et Spørgsmaal til Løsning, som selvsagt er af den allerstørste Vigtighed, idet det bl. a. drejer sig om en Overgang til os af 4—5000 Medlemmer af det tyske Forbund.

Nærmere Omtale heraf saa vel som af Kongressen vil følge i næste Nummer af Bladet.

Arbejdsløsheden i København.

Vinteren har meldt sin Ankomst, tidligere end ventet og mere streng, end Tilfældet har været i de senere Aar.

Statens officielle Opgørelser over Arbejdsløsheden fortæller, at denne er i stærk Stigning, væsentlig paa Grund af den indtrufne Vinter, som standser det saa haardt tiltrængte Byggeri, alt Jordarbejde og i det hele taget, sammen med de korte Dage, hæmmer alt Friluftsarbejde.

I Ugen fra den 7. November til den 14. November var Antallet af Arbejdsløse steget fra 4865 til 6131 i København, medens den foregaaende Uge viste en Stigning i Provinsen fra 6980 til 8566. Den 7. November var det samlede Antal Arbejdsløse i Danmark 13.431 mod 11.642 en Uge før.

Samtidig med at Omfanget af Arbejdsløsheden saaledes begynder at udvikle sig, har den Diskussion om Arbejdsløshedsproblemet, og herunder særlig Arbejdsløshedsunderstøttelsen, som stadig har været i Gang i Pressen, taget Fart paa Møder og i Blade i Anledning af den forestaaende Revision af Arbejdsløshedsloven.

Ingen kan ønske, at Arbejdsløsheden skal tage saadan Fart, at den paa Grund at sit Omfang vil virke som en Bremse paa de Kredse, hvorfra Parolen om forøget Kontrol, Nedsættelse af Understøttelsen og Indskrænkning i Kassernes Selvstyre lyder, men desværre er Muligheden herfor ikke udelukket.

Hvad Metalarbejderne angaar er Arbejdsløsheden ogsaa i Stigning, uden at Omfanget endnu er ekstraordinært, men Metalarbejderne er jo heller ikke i samme Grad som mange andre Fag afhængig af Vejret, selvom Standsningen andre Steder f. Eks. i Byggefagene ogsaa øver nogen Indflydelse her.

Den 17. November var i København ialt tilmeldt 776 Arbejdsløse af Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse, medens der den 19. September var 643, hvilket er det laveste Antal siden 1917, da Nordsøblokaden begyndte at virke.

Det ovennævnte Antal Arbejdsløse svarer vel egentligt til det »normale«, naar man sammenligner med, hvad man før Krigen regnede for normalt og tager det siden den Gang stærkt forøgede Medlemstal i Betragtning.

Alligevel har Arbejdsløsheden blandt Metalarbejderne sit særlige Præg, idet Maskinarbejderne og de med dem beslægtede Brancher har det største Antal Arbejdsløse, selvom deres større Medlemstal tages i Betragtning, nemlig 561, medens Antallet af Grovsmede, Kedelsmede, Klejnsmede og Skibssmede tilsammen kun udgjorde 123.

Aarsagen hertil maa søges i, at Værktøjs- og Værktøjsmaskinfabrikkerne lider under Mangel paa Arbejde paa Grund af den udenlandske Konkurrence og ikke mindst den lave Markkurs, medens paa den anden Side vore Skibsværfter er fuldt optagne af Arbejde, hvad der bidrager til det forholdsvis ringe Antal Arbejdsløse i de grovere Brancher.

Af de øvrige Metalarbejdere havde Formerne 68, Sliberne 15 og Specialarbejderne 9 Arbejdsløse.

Her vil man lægge Mærke til Formernes forholdsvis mange Arbejdsløse, hvilket vel skyldes de samme Aarsager, som før nævnt for Maskinarbejderne.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Frederikshavn Afdeling har under 17. November meddelt, at der til Nr. 42498, Niels A. Lind, henligger et Overskud paa 44 Kr., som han ved Henvendelse til Afdelingen kan faa udbetalt.

Før Dyrtidsordningen. Da Dyrtidsforhandlingerne med Jærnindustriens Sammenslutning i første Omgang var bristede, og Hovedbestyrelsen derfor ikke havde anden Udvej end at anbefale Medlemmerne at forstærke deres Lønbevægelse, strømmede det selvsagt ind med Krav om Afholdelse af Mæglingsmøder. Sammenslutningens Medlemmer havde faaet deres Ordrer, og følgelig fremkom der heller ingen Resultater af de lokale Forhandlinger. Forbundet skal imidlertid heller ikke prale af, at det opnaaede noget ved Mæglingsmøderne, men

det havde man egentlig heller ikke tænkt sig. Opgaven var at gøre Situationen uholdbar for Sammenslutningen, og det Tidspunkt, paa hvilket den ikke længere kunde magte denne, stod absolut for Døren, da man tilbød os at genoptage de iøvrigt af Sammenslutningen afbrudte Forhandlinger om en generel Dyrtidsordning.

Forholdet havde i modsat Fald sikkert udviklet sig til, at Medlemmerne rundt om paa Arbejdspladserne — kede af at vente, da Forhandlingsfristerne ikke blev overholdte — havde forladt Arbejdet, og Sammenslutningen kunde i saa Tilfælde ikke vente at finde Ørenlyd for Klager over dette noget Steds.

Paa den anden Side lagde det naturligvis ogsaa Pres paa Forbundets Kræfter. Næsten alle Hovedbestyrelsens Medlemmer — og i enkelte Tilfælde ogsaa nogle Afdelingsformænd — var i Aktivitet som Mæglingsmænd.

Der fremkom ialt Begæring om Afholdelse af Mægling paa 66 Virksomheder. Disse var følgende: *Aalborg:* Buaas og Smith'ske Fabrikker. *Aarhus:* Seest, Boreas, Forenede Støberier, Frichs og Danish Machine Company. *Brønderslev:* Barslund og N. K. Olsen. *Fredericia:* E. Voss. *Frederikssund:* Frederikssund Jærnstøberi. *Frederiksværk:* Anker Heegaard. *Frederikshavn:* Houmøller. *Horsens:* Jacobsen & Andersen, Møller & Jochumsen, Nielsens Enke, Paasch & Larsen, Petersen, Breit & Co. *Helsingør:* Helsingør Skibsværft. *Hørsholm:* Hørsholm Jærnstøberi. *Herning:* Herning Jærnstøberi. *Holstebro:* Birn. *Hillerød:* Nordsteen. *Hjørring:* Brüel, Heidemann. *Kerteminde:* Kerteminde Jærnstøberi. *Kolding:* Danske Mejeriers Maskinfabrik. *Korsør:* Korsør Jærnstøberi. *København:* Forenede Støberier, Nordiske mekaniske Fabrik, Ludvigsen & Hermann, Sundby Støberi, F. Mogensen, F. L. Smidth, Eickhoff. *Langaa:* Langaa Jærnstøberi. *Nørre-Sundby:* Jensen & Sønner. *Nyborg:* Nyborg Jærnstøberi. *Nykøbing F.:* »Guldborg«. *Nykøbing J.:* N. A. Christensen & Co. *Næstved:* Forenede Støberier. *Odense:* Allerup, Brandt, »Phønix«, Frederiksbroen. *Præstø:* Palm. *Randers:* Buchtrup, Nøddelund, »Strømmen«, Ny Støberi. *Ringsted:* Ringsted Jærnstøberi. *Rudkøbing:* »Danmark«. *Rødbyhavn:* Staalværket. *Skive:* Skive Jærnstøberi. *Sorø:* Lunge & Søn. *Skanderborg:* Blom & Søn. *Slagelse:* Rasmussen. *Silkeborg:* Silkeborg Maskinfabrik. *Svendborg:* Lange & Co., Maskinfabrikken, Skibsværftet. *Thisted:* »Thy«. *Varde:* Varde Staalværk. *Vejen:* Vejen Jærnstøberi.

Fra 4 Virksomheder naaede Mæglingsbegæringerne ikke at blive indsendt. Der indgik saaledes Krav om Mægling paa 62 Fabrikker, og paa de 39 blev Møderne afholdt. Kun ét Sted, nemlig i *Præstø*, gik Sagen i Orden. Alt det øvrige sendtes til Timandsudvalget, og i dette behandledes der i 2 Møder Sager fra 21 Fabrikker, altsammen uden Resultat, men Hensigten opnaaedes. Paa det andet Timandsmøde fremsatte Sammenslutningen Forslag om Genoptagelse af Forhandlingerne om en generel Dyrtidsordning, og Resultatet heraf kendes jo nu.

Overenskomsten. Den med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien og Dansk Formerforbund gældende Overenskomst af 27. Februar 1919, er opsagt til at udløbe 1. Februar 1920.

Grenaa Afdeling har den 26. Oktober meddelt til Forbundet, at man paa den derværende Fabrik er enedes med Jærnstøber Hasselbalch om et Dyrtidstillæg af 40 Øre pr. Time og Mand med tilbagevirkende Kraft fra 1. Oktober. Omfatter 2 Formere.

Glostrup. Paa Motorfabrikken »Dan« er der henholdsvis den 13. og 21. Oktober afholdt Mæglings- og Timandsmøde paa Krav om Dyrtidstillæg. Da intet Resultat opnaaedes ved noget af disse Møder, forlod de derværende 8 Medlemmer i Løbet af nogle Dage efter Timandsmødets Afholdelse deres Arbejde paa Fabrikken for at søge sig noget andet. Sammenslutningen indberettede imidlertid Sagen til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, og ved et Fællesmøde, hvor Repræsentanter for Hovedorganisationerne var til Stede, og som afholdtes den 4. November, sluttedes Sagen med, at Arbejdet skulde genoptages. Akkorder, som er fastsatte til og med Februar-Overenskomsten, gives i Henhold til Dyrtidsordningen et Tillæg paa 25 pCt., medens de, der er fastsatte senere, stilles til fri Forhandling.

Hurup. Fra 15. September er Timelønnen for de 2 derværende Formere, der ikke arbejder i Akkord, hævet fra 110—140 Øre.

Holstebro. Paa det derværende Aktieselskabs Støberi har man med Henblik paa Dyrtidsordningen ordnet sig paa følgende Maade: De gamle Akkordpriser er inddelte i 3 Klasser, og der oppebæres til disse henholdsvis et Tillæg paa 40, 50 og $66^2/_3$ pCt. Arbejdet er nu inddelt i 2 Klasser, nemlig Bygningsgods, hvortil der nu til de gamle Priser gives ialt 100 pCt., og andet Arbejde, hvortil gives 75 pCt.

Kolding. Paa De danske Mejeriers Maskinfabrik har der i den senere Tid været Uenighed om Priserne paa en Del af det gangbare Arbejde. Der blev i den Anledning afholdt et Mæglingsmøde den 14. Oktober, og da dette forløb uden Resultat, et Timandsmøde den 25. Oktober, ligeledes uden Resultat, og imellem andet bedrejdede man Formerne, at de rent ud havde nægtet at udføre en Del Arbejde samt lavet Obstruktion. Man henviste stadig til den Dyrtidsordning, der maatte komme. Efter at der er opnaaet Enighed om en saadan, har man ved lokal Forhandling bragt Sagen til endelig Afslutning, og Afdelingen meddeler herom den 8. November: Priserne ved Formermaskinerne er forhøjede med 30 pCt., Ristestænger 35 pCt., Metal 25 pCt., skablonerede Remskiver fri Forhandling. Det øvrige Arbejde, saa godt som altsammen 25 pCt. Efterbetalingen til hver Mand er paa ca. 165 Kroner.

Paa Grund af disse uregelmæssige Forhold, vil der ikke fra Afdelingen blive indsendt Lønstatistik for Oktober, da intet naturligt Billede af Fortjenesten derigennem kan fremskaffes.

København. Hos Firmaerne Nielsen & Winther, De forenede Jærnstøberier, Sundby Støberi og F. Mogensen, hos hvilke der ikke arbejdes i Akkord, begæredes der den 27. Oktober Mægling paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne. Under Dyrtidsforhandlingerne strejfede man dette Emne og enedes under Haanden om, uden at afholde Mæglingsmøde, at forhøje de paagældende Formeres Timelønninger med hver 4 Øre.

Hos Firmaet J. G. A. Eickhoff afholdtes der den 16. Oktober et Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Kiloprisen for den fælles Vægtakkord. Enighed opnaaedes ikke, og Sagen behandledes derefter med samme negative Resultat ved et Timandsmøde den 21. Oktober. Formerne hævdede ved begge Lejligheder, at de, saafremt en Ordning ikke opnaaedes, vilde søge sig andet Arbejde, og Forbundet anførte hertil, at Firmaet i saa Tilfælde kunde faa anden Arbejdskraft, da Prislisten var gældende til 1. Februar 1920. Efter at de derværende 10 Formere i Løbet af nogle Dage var ophørt med Arbejdet, klagede Firmaet alligevel til Sammenslutningen, der lod Sagen gaa videre til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening. Heller ikke her tog man Hensyn til Tilbudet om anden Arbejdskraft, men udsendte i Stedet for Boykottingsvarsel. Et fælles Møde kom i Stand mellem Hovedorganisationerne den 4. November, og efter megen Møje og Besvær enedes man om Arbejdets Genoptagelse. Naar Forbundet gik med til denne Ordning, kommer det væsentligst af, at man paa Forhaand omtrent vidste, hvad den lokale Forhandling vilde resultere i. Forløbet af den er blevet, at Formerne nu endelig er blevet helt fri for at lønne Arbejdsmændene. Tidligere lønnedes disse helt af Formernes Akkordfortjeneste og senere delvis. Frem-

tidig betaler Fabrikken det hele, og Kiloprisen i den fælles Vægtakkord forhøjes fra 24,6 Øre til 31,5 Øre.

Den 8. November er der hos Firmaet F. L. Smith & Co. afholdt et Mæglingsmøde paa Uenighed om, hvorledes Dyrtidsordningen skulde praktiseres. Man enedes om følgende:

Haandformere..

Alle Priser, der fandtes i den ved Februar Overenskomsten fornyede Priskurant, herunder ogsaa de, som i H. t. den mellem Parterne bestaaende Overenskomst er regulerede, samt de i Marts Maaned fastsatte nye Priser tillægges 25 pCt.

Iøvrigt tillægges der Priser fastsatte i April-Maj: 20 pCt.
— — - — — - Juni-Juli: 15 —
— — - — — - Aug.-Sept.: 10 —
— — - — — - Oktober: 5 —

For de Haandformeres Vedkommende, der under Dyrtidsforhandlinger er overgaaet til at arbejde i ren Timeløn ordnes Spørgsmaalet om den tilbagevirkende Kraft saalede, at de for Perioden indtil Omlægningen fandt Sted faar 25 pCt. til Akkordfortjenesten, og for den resterende Tid 18 Øre pr. Time.

Maskinformere.

Til alle Priser, der fandtes i den ved Februaroverenskomsten fornyede Priskurant og som efter 10. September 1919 er regulerede i H. t. den mellem Parterne bestaaende Overenskomst gives et Tillæg af 25 pCt., til alle andre et Tillæg af 35 pCt., hvorved nævnte Reguleringsbestemmelse er sket Fyldest. Det den 26. September givne Tillæg af 10 pCt. bortfalder, og den herved givne Forskudsudbetaling fradrages i Efterbetaling.

Priser, der er fastsatte siden Februaroverenskomstens Ikrafttræden behandles paa samme Maade som Haandformernes Priser.

Brædtformning.

Alle bestaaende Priser faar et Tillæg af 25 pCt., idet de den 26. September givne 10 pCt. bortfalder.

Kernemagerne.

Akkordtillægene som for Haandformerne.

Hos A/S Burmeister & Wain og hos A S Københavns Flydedok afholdtes der paa Krav om Timeløns-Tillæg Mægling den 17. Oktober. Da intet Resultat opnaaedes, blev Sagen viderebehandlet ved Timandsmøde den 21. Oktober, men i intet Tilfælde opnaaedes der noget, idet Arbejdsgiverne bestemt fastholdt at ville oppebie Resultatet af Dyrtidsforhandlingerne, og der er da heller ikke kommet mere ud af dette, end hvad nævnte Ordning giver.

Den 13. Oktober er et Mæglingsmøde afholdt hos A/S »Atlas«. Man var uenig om Akkordprisen paa et Fundament. Aktieselskabet havde budt 850 Kr., Formerne havde forlangt 900 Kr., naar én Mand skulde udføre det, og 1050 Kr., naar to Mand skulde udføre det. Man enedes om 980 Kr. for to Mand paa Betingelse af, at der skulde støbes en ny Overpart, hvilket skulde medføre en betydelig Lettelse i Arbejdets Udførelse.

Dernæst er man uenig om en Rørpriskurant, idet Formerne kun vil fortsætte med denne for lige Rørs Vedkommende, men ikke for Façonrør. Der opnaaedes ingen Enighed og heller ikke senere ved et Timandsmøde, og Sagen ligger derfor indtil videre saaledes, at Formerne nægter at udføre disse Rør.

Odense. Ved et den 15. Oktober afholdt Mæglingsmøde hos A/S Allerup behandledes et Krav om fuld Betaling for en vragstøbt Cylinder. Der var udbetalt Timeløn, og Restsummen var 78 Kr. Der var støbt for lidt, hvilket foraarsagede en Blæsning, og medens enhver Former paa Værkstedet var klar over, at Blæsningen ikke var fremkommet, saafremt der havde været tilstrækkeligt Jærn til Stede, var Støbemester Johannes Petersen selvfølgelig af en anden Mening.

Ved Timandsmødet den 25. Oktober indgik Firmaet paa at betale de 78 Kr.

Præstø. Paa Krav om et Dyrtidstillæg afholdtes der paa det derværende Jærnstøberi et Mæglingsmøde den 25. Oktober. Man enedes om at forhøje de gældende Akkorder med 20 pCt., dog saaledes at dette Tillæg indgaar i den eventuelle generelle Dyrtidsordning.

Det var den eneste Sag af de mange, der afholdtes Mæglingsmøder paa om Dyrtidskrav, som gik i Orden paa den Maade.

Roskilde. Paa Maglekilde Maskinfabrik afholdtes der den 16. Oktober et Mæglingsmøde paa Krav om Timelønstillæg. Enighed opnaaedes ikke, idet Firmaet forlangte at faa indført Akkord, hvilket Formerne modsatte sig, da Værkstedet ikke egnede sig for denne Arbejdsmetode. Samme Dag, Sagen skulde behandles ved Timandsmøde, meddeltes imidlertid, at Formerne var overgaaede til at arbejde i Akkord, men paa den Betingelse, at deres Timeløn, der var 148 Øre, blev forhøjet til 168 Øre og garanteret ved Akkord.

Det har senere vist sig, at denne Foranstaltning har været nødvendig, idet der i Oktober Maaned i Gennemsnit kun er tjent 152 Øre gennem Akkordpriserne. Det er da en tvivlsom Fornøjelse, at Firmaet har haft af Akkordens Indførelse. — En Kærnemagers Timeløn hævedes ved samme Lejlighed fra 128 til 148 Øre.

Sæby. Herfra meddeles, at de gældende Akkorder fra og med 10. Oktober er hævede med 30 pCt.

Jærn- og Metalslibere.

Mæglingsmøder. Tirsdag den 21. Oktober afholdtes Mæglingsmøde hos Anker Heegaard, Frederiksværk, angaaende Krav om Forhøjelse af Timelønnen for Forniklingsarbejde, Forhøjelse af den ansatte Timeløn, Forhøjelse af Akkordafsavnstillæget og Erstatning paa Grund af for ringe Fart paa Slibemaskinerne. Til de 3 første Krav tilbød Fabrikken et Tillæg til Timelønnen paa 10 Øre med Forbehold overfor en eventuel Dyrtidsordning. Dette kunde man ikke gaa med til, og Sagen henvistes til videre Behandling. Om det fjerde Punkt enedes man om et Tillæg paa 10 Øre pr. Time.

Den 24. Oktober afholdtes Mæglingsmøde med Th. Baagøes Eftrfl. angaaende Krav om Forhøjelse af Lønningerne. Man enedes om at forhøje de ansatte Timelønninger med 10 Øre pr. Time for 2 Mand samt om et Tillæg paa 5 pCt. til Akkordpriserne paa Korpusarbejde

Den 24. Oktober afholdtes Mægling med Firmaet Petersen & Madsen angaaende Krav om Forhøjelse af Timelønnen. Enighed opnaaedes ikke.

Den 24. Oktober afholdtes Mæglingsmøde med Firmaet L. B. Willigs Forniklingsanstalt angaaende Klage over, at Firmaet havde reduceret et hidtil givet Dyrtidstillæg, samt Krav om, at Forniklingsarbejdet udføres i Timeløn. Firmaet erklærede sig villig til at indregulere 2 Øre af det hidtil givne Dyrtidstillæg paa 10 Øre med tilbagevirkende Kraft fra den 1. Marts d. A. Sliber og Fornikler Carl Hansens Timeløn ansattes fra den førstkommende Lønningsuge til 172 plus 8 Øre.

Den 27. Oktober afholdtes Mæglingsmøde med A/S Raadvaddams Fabrikker angaaende Krav om Dyrtidstillæg. Enighed opnaaedes ikke.

Den 29. Oktober afholdtes Mæglingsmøde med A/S Ernst Voss' Fabrikker i Fredericia angaaende Krav om Tillæg til nogle gamle Akkorder, samt Krav om Dyr-

tidstillæg. Man enedes om et Tillæg til nogle enkelte Akkorder paa 10 pCt. og til en Akkord paa 15 pCt. Om Dyrtidstillæg opnaaedes ikke Enighed.

Den 11. November afholdtes Mæglingsmøde med Firmaerne C. Schneider, O. Voigt og V. Espensen angaaende en opstaaet Strid om Forstaaelsen af Dyrtidsordningen. Man enedes om at forhøje Akkorderne paa Slibning af Strygejærn med 10 pCt.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønstatistikken. I sidste Nummer af Medlemsbladet meddelte vi, at der vilde udgaa Lønskemaer til Udfyldning for den Lønningsdag, der laa mellem den 2. og 9. November d. A.

Dette har vi siden maattet ændre af Hensyn til den Dyrtidsordning, som aftaltes i Slutningen af Oktober Maaned, idet vi ellers frygtede for at faa det *efterbetalte Beløb* med i den samlede Udbetaling.

Vi har altsaa nu ændret Indsamlingen af Statistik til den Lønningsdag, som falder mellem **den 16. og 23. November d. A.**, og vi beder nu vore Medlemmer saa godt som muligt besvare de paa Skemaet stillede Spørgsmaal. Vi gaar nemlig ud fra, at Efterbetalingen i H. t. Dyrtidsoverenskomsten af Oktober d. A. har fundet Sted alle Steder, saaledes at dette ikke mere kan komme til at spille ind i Betragtningerne over, hvorledes Lønskemaet skal udfyldes, idet der er Rubrikker for saavel Timeløn, samlet Ugefortjeneste, Dyrtidstillæg pr. Time og samlet Dyrtidstillæg.

Til Timeløn regnes kun den rene Timeløn, altsaa uden Dyrtidstillæg af nogen Art, men til Opgivelsen af Ugefortjenesten regnes alt med, baade Timelønsfortjeneste, Akkordoverskud, Dyrtidstillæg, Overarbejdsbetaling o. s. v. De øvrige Rubrikker kan vist ikke misforstaas.

Lønforhøjelser. Københavns Afdeling 13 har forhandlet med Dansk A/S Siemens-Schuckert om Ophævelsen af Lønakkorder og aftalt en Fremgangsmaade, hvorefter dette vilde ske.

Hos Fabrikant Palm i Præstø er der givet 20 Øre pr. Time, og paa Soykagefabrikken paa Islands Brygge er der opnaaet 23 Øre til 68 Mand, saaledes at Genemsnitstimelønnen nu er 165 Øre. Endvidere er der ydet 15 pCt. til alle Akkorder paa Rørarbejde.

Paa Skive Jærnstøberi opnaaedes ved et Mæglingsmøde den 16. Oktober et Løntillæg paa 12 Øre pr. Time plus et Akkordafsavnstillæg paa 10 Øre. Udearbejde betales ekstra med 10 Øre pr. Time.

Endelig opnaaedes ved et Mæglingsmøde den 11. Oktober Enighed med De danske Sukkerfabrikker om, at der gaves et Løntillæg paa 15 Øre pr. Mand og Time. I Stedet for 4 Ugers tilbagevirkende Kraft gaves 30 Kr. pr. Mand. Dette gælder altsaa for samtlige Fabrikker under Selskabet. Ved samme Møde enedes man om et Løntillæg paa 17 Øre pr. Mand og Time for Smedene paa Frederiksberg Papirfabrik.

Ogsaa hos Smedemestrene i Næstved er der mæglet paa Lønkrav. Her opnaaedes 7 Øre pr. Mand og Time, 18 Øre pr. Time i Afsavn for Akkord, alt med tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober.

Randers Afdeling har opnaaet 15 Øre hos saavel Cyklemekanikere som hos de derværende Smedemestre. Sidste Sag har været behandlet baade ved et Timandsmøde og et Mæglingsmøde, uden at man der har kunnet opnaa Enighed.

Hos Nordisk Elektricitetsselskab i København er Lønnen ved et Mæglingsmøde den 17. September hævet fra 165 til 177 Øre med tilbagevirkende Kraft til 27. Aug.

Stubbekøbing Afdeling meddeler, at 3 Mand paa den derværende Gasmaalerfabrik har faaet deres Løn hævet fra 113 plus 8 Øre til 152 plus 8 Øre; dog udbetales kun 132 plus 8 Øre i Timen for indtil 15 Timers Daglønsarbejde, men derover ydes altsaa 152 plus 8 Øre. Alle Akkordpriser er forhøjede med 25 pCt. og Forhøjelserne gives med tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober.

Hos Firmaet C. M. Hess i Vejle blev man i Midten af Oktober enig om et Akkordtillæg paa 20 pCt. paa Fabrik B og 24 pCt. paa A, begge Steder med tilbagevirkende Kraft til 1. September, og saafremt der ikke inden 1. November opnaas Enighed om et generelt Tillæg, kan der optages nye Forhandlinger.

Paa Ringsted Jærnstøberi og Maskinfabrik forhøjedes Lønningerne ved et Mæglingsmøde den 20. Oktober med 20 Øre pr. Mand og Time og samtlige Akkordpriser med 20 pCt. Endvidere lovedes Akkord indført i størst mulig Udstrækning.

Paa 4 Fabrikker i Roskilde mægledes den 16. Oktober paa Lønkrav. Resultatet var, at der paa Roskilde Maskinfabrik, Knapfabrikken »Haima« og Chromlæderfabrikken gaves 25 Øre pr. Mand og Time, saaledes at 10 Øre indgaar i et eventuelt Dyrtidstillæg. Maglekilde Maskinfabrik gav 25 Øre pr. Mand og Time til 3 Mand og henholdsvis 18 og 15 Øre til 2 Mand, hvoraf de 10 Øre gaves med samme Forbehold som ovenfor, og A. Mandrups Maskinfabrik gav 25 Øre pr. Mand og Time og lovede, at samtlige Akkorder skal reguleres saaledes, at Gennemsnitsfortjenesten bliver 170 Øre. Paa F. Christiansens Maskinfabrik fastsattes Tillægget til 30 Øre pr. Mand og Time. Begge de to sidstnævnte Steder var det med samme Forbehold som ovenfor for de 10 Øres Vedkommende.

Hos P. Nielsen, »Pedershaab« i Brønderslev, mægledes den 17. Oktober paa Lønkrav. 1-Aars Svende ansattes til en Timeløn paa 115 plus 8 Øre, alle andre til 125 plus 8 Øre. Endvidere tillægges der alle Timelønninger paa 120 Øre inkl. de 8 Øre 20 Øre pr. Time, 2 Shappere faar 133 Øre i Timeløn, og Akkorderne skal fastsættes saaledes, at Fortjenesten kommer til at ligge omkring ved 175 Øre pr. Time. Lønningerne regnes fra 1. Oktober.

I Hjørring mægledes 2 Dage i Forvejen hos Firmaerne A. F. Heidemann, Henning Kragh & Co., Christensen & Dinesen, Marius Jensen & Co. og A/S V. Brüel. Man enedes om, at Svende det første Aar efter Læretiden faar 115 Øre, ældre Svende under 120 Øre faar Forhøjelse til 125 Øre, og hvem der har over 120 Øre, faar 10 Øres Forhøjelse. Udearbejde og smudsigt Arbejde betales med 10 Øre pr. Time. Firmaerne tog Forbehold overfor en eventuel Dyrtidsordning.

Hos A/S Emanuel H. Jensen & Schumacher i København mægledes den 20. Oktober. 5 Mand fik hver 15 Øre pr. Time, og hos Tvermoes & Abrahamson, samme By, gaves ligeledes Dagen efter ved et Mæglingsmøde 15 Øre pr. Mand og Time, her med tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober. Hos P. M. Jørgensens Efterfølger, Langebrogade, forhøjedes Akkordafsavnstillægget med 25 Øre pr. Time til 60 Øre og for Arbejde ombord fra 45 til 70 Øre. Endelig har 11 Mand hos A/S Giersings mekaniske Værksteder faaet deres Gennemsnit hævet fra 86,4 til 117 Øre pr. Time.

Hos Fabrikant Obbekjær i Ribe er der ved lokale Lønforhandlinger opnaaet Forbedringer for 11 Mand, saaledes at Gennemsnitstimelønnen er hævet fra 115,4 til 151,8 Øre med tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober. I Akkordafsavn betales fra 32 til 50 Øre pr. Time, hvilket heller ikke før har været betalt.

I Rudkøbing har man ved lokal Forhandling hos de derværende Smedemestre opnaaet et Løntillæg paa 30 Øre

pr. Mand og Time, saaledes at den laveste Løn nu er 125 Øre pr. Time.

I Maribo er Lønnen for de kommunale Haandværkere hævet til 5150 Kr. aarlig, og paa

Stubbekøbing-, Nykøbing-, Nysted-Banens Værksted i Stubbekøbing er Timelønningerne hævede fra 30 til 45 Øre pr. Mand og Time fra 1. Oktober at regne. Samtidig indførtes 8-Timersdagen.

Paa Skandinavisk Staalremskivefabrik mægledes den 22. Oktober, og man enedes om at tillægge de bestaaende Timefortjenester 15 Øre med tilbagevirkende Kraft for 3 Uger.

Hos A. Blom & Søn, Skanderborg, mægledes den 22. Oktober. Man enedes om et Dyrtidstillæg paa 14 Øre pr. Time med tilbagevirkende Kraft til 9. Oktober.

Hos Smedemester J. P. Rasmussen, Aabenraa 14, opnaaedes ved et Mæglingsmøde den 22. Oktober 5 Øre til samtlige Timelønninger samt et Akkordafsavn, som ansattes til 50 Øre pr. Daglønstime, og et Tillæg paa 20 pCt. paa samtlige faste Akkordpriser.

I Aarhus mægledes den 23. Oktober hos forskellige Firmaer, men man opnaaede kun Enighed hos Fabrikant Amstrup, hvor Firmaet indgik paa at yde et Dyrtidsakkordafsavnstillæg paa 25 Øre pr. Time — Virksomheden udfører væsentligst Reparationsarbejder — og hos De forenede Jærnstøberier, hvor man enedes om, at de eksisterende Akkorder reguleres saaledes, at de, der udviser for ringe Fortjeneste, forhøjes, og at det bestaaende Akkordafsavnstillæg hæves fra 33⅓ pCt. til 50 pCt. Ogsaa hos Fabrikant Amstrup lovede man for Resten at foretage en Akkordrevision med Hensyn til de Priser, der er for smaa.

Samme Dag mægledes ogsaa hos Firmaet F. L. Schmidt & Co. i Valby. Her aftaltes, at samtlige Maskinarbejderes Timelønninger hævedes med 10 Øre, og Værktøjsarbejdernes med 20 Øre. Endvidere hævedes Akkordtillægget for Drejerne fra 58,4 pCt. til 75 pCt., for Grovsmedene fra 51,8 til 75 pCt. og for Skruestiksarbejdere og Høvlere fra 51,8 til 65 pCt.

Med »Foreningen af Importører af Skrivemaskiner i Danmark« har Københavns Afdeling 13 opnaaet Enighed om Aflønningen af Mekanikere. Herefter faar Mekanikere med 3 Aars Arbejde i Branchen 90 Kr. om Ugen. Under 3 Aars Arbejde betales efter Kvalifikationer, men dog saaledes, at der efter 3 Maaneders Arbejde ydes mindst 80 Kr. Lønningerne er beregnede for 48 Timer ugentlig. Der er ca. 10 Firmaer under nævnte Forening. — Samme Afdeling kan endvidere meddele, at Lønnen for 3 Mand paa Telegrafværkstedet er hævet fra 170 til 200 Øre pr. Time.

Paa Københavns Lampe- og Lysekronefabrikker havde samtlige Arbejdere, ca. 80, etableret en Strejke, hvori ogsaa 5 af vore Medlemmer maatte deltage. Den 27. Oktober genoptoges Arbejdet, og ved et Fællesmøde samme Dag aftaltes det, at de mandlige Arbejdere skulde have 20 Kr. i Forskud paa en eventuel Dyrtidsordning.

Mellem Afdelingen i Aarhus og Aarhus Cycle- og Automobilindustriforening er der ved lokal Forhandling opnaaet Enighed om en ny Lønaftale, hvis Resultat blev, at samtlige Lønninger for Cykle- og Motorcyklearbejde hævedes med 15 pCt., og alt Automobilarbejde med 20 pCt. Endvidere efterbetaltes der hver Mand 15 Øre pr. Time fra 27. September til 17. Oktober at regne.

Paa Aarslev Sav- og Hammerværk mægledes den 25. Oktober paa Lønkrav, hvorved man opnaaede Enighed om, at der skulde føres lokal Forhandling om Priserne, og ved disse lokale Forhandlinger enedes man om følgende: Alle daarlige Akkorder hæves, saa de kan bære sig selv, og derefter tillægges Priskuranten 13⅓ pCt., saaledes at man kan komme op paa en Fortjeneste mellem 180 og 200 Øre pr. Time.

Hos Ballin & Sønner i København er Lønnen for 2 Reparatører forhøjet med 40 Øre pr. Time med tilbagevirkende Kraft til 12. September.

Mellem Københavns Afdeling 15 og Fabrikanter i Pianoforteindustrien er der indgaaet en Overenskomst om en Dyrtidsordning, hvorefter Akkorderne tillægges 15 pCt., faste Timelønninger under 180 Øre 25 Øre, over 180 Øre 20 Øre. Dog maa ingen Timeløn være lavere end 205 Øre. Dyrtidstillægget gives med tilbagevirkende Kraft til 1. September, dog ikke for Arbejdere, der har forladt en ufuldført Akkord.

Dyrtidstillæg til Gas- og Vandpriskuranten. Ved et Møde den 17. Oktober er man angaaende Gas- og Vandpriskuranten enedes om, at de bestaaende Akkordpriser gives et Dyrtidstillæg paa 15 pCt., og som forskudsvis Udbetaling paa Akkordarbejde anvendes den paagældende Arbejders Løn pr. Time plus et Tillæg paa 15 pCt. Dog kan Forskudet ikke overstige 2 Kr. pr. Time. — Iøvrigt er der nu sket flere Forhøjelser i Henhold til den generelle Dyrtidsordning, men Resultatet i Procent er os ikke bekendt.

Mæglingsmøder. Den 23. Oktober mægledes paa Motorfabrikken »Dan« i Anledning af Strid om Arbejdstidens Lægning. Man enedes om, at denne paa alle Ugens Dage lægges fra 7 til 9, 9½ til 12½ og 1 til 4, saaledes at den korte Arbejdstid om Lørdagen bortfalder.

Den 6. November afholdtes et Mæglingsmøde paa Kallundborg Skibsværft, hvor vore Medlemmer havde strejket i Anledning af Antagelsen af udenlandske Nittere til at udføre Skibsbygningsarbejde, samtidig med at Værftet havde ledige Skibsbyggere i Byen. Værftet erkendte ved Mæglingen at have begaaet en Fejl og lovede for Fremtiden at tage skyldigt Hensyn.

Iøvrigt er Størstedelen af den senere Tids Mæglingssager viderebehandlet ved Timandsmøde, hvad der ogsaa vil fremgaa af efterfølgende.

Timandsmøder. Den 18. September d. A. afholdtes Timandsmøde. Følgende Sager behandledes:

1. Krav om Forhøjelse af Akkordpriser og Udearbejdstillæg hos A/S »Atlas«. Akkordafsavnstillægget for Udearbejde forhøjedes til 55 Øre, saaledes at der til den ansatte Timeløn lægges 55 plus 3 plus 8 Øre. I Akkordspørgsmaalet tilbød Firmaet fra 1. September at regne at give 11,1 pCt., hvad man dog fra Forbundets Side ikke fandt tilstrækkeligt.

2. Krav til A S Frichs i Aarhus om Udearbejdspengenes Forhøjelse og Strid om Fastsættelsen af Akkorder. Firmaet tilbød, at Grundprisen for Akkordansættelser, 150 Øre, forhøjes med 11,1 pCt. Forbundets Repræsentanter forbeholdt sig deres Stilling til dette Tilbud, og ligeledes til Tilbudet paa Udearbejde, hvor Firmaet tilbød at forhøje Akkordafsavnstillægget fra 40 til 57 Øre.

3. Lønkrav til Smedemestrene i Odense. Disse tilbød at forhøje Timelønninger med 15 Øre, mod at Beløbet indeholdtes i det eventuelle Tillæg, som bliver Resultatet af Dyrtidsforhandlingerne. Ogsaa her forbeholdt man sig sin Stilling.

4. Krav om Forhøjelse af Timelønninger og Akkordpriser hos Odense Gas- og Vandmestre. Prislisten af 20. September 1907 med Tillæg af 10. April bliver gældende for Odense fra 13. September at regne, og et hidtil ydet Tillæg paa 45 pCt. til Satserne forhøjes fra nævnte Dag til 50 pCt. Endvidere aftaltes detaillerede Satser for Daglønsarbejde.

5. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne hos Smedemestrene i Randers samt Fabrikant Niels Jensen dersteds. Der tilbødes 15 Øre pr. Mand og Time med Forbehold overfor et eventuelt Dyrtidstillæg. Dette Tilbud ønskede vore Folk ikke at modtage, men bebudede Strejke fra den 27. Oktober at regne.

6. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne paa Svovlsyrefabrikken i Fredericia. 14 Mand fik 70 Øre til Fordeling, saaledes at ingen faar mindre end 2

Øre, og at Hovedparten kommer de timelønnede Arbejdere tilgode.

7. Lønkrav paa Dansk Maskinindustri i Fredericia. Der tilbødes 12 Øre pr. Mand og Time, som dog medregnes i et eventuelt Dyrtidstillæg. Ogsaa til dette Tilbud forbeholdt Forbundet sig sin Stilling.

8. Lønkrav hos Ernst Voss i Fredericia. Der tilbødes 8 Øre pr. Mand og Time med Forbehold overfor et eventuelt Dyrtidstillæg og 10 Øre ekstra for Kedelreparationer. Ogsaa til dette Tilbud forbeholdt man sig sin Stilling.

9. Lønkrav hos M. E. Gosch's Tændstikfabrik i København. Man tilbød at give 7 Mand 15 Øre hver og en Mand 5 Øre med Forbehold overfor en eventuel Dyrtidsordning. Ogsaa overfor dette Tilbud forbeholdt man sig sin Stilling.

10. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne paa Maglekilde Jærnstøberi og Maskinfabrik i Roskilde. Da der paa Stedet var etableret Strejke af Smedene og Maskinarbejderne, erklærede Arbejdsgiverne, at de først vilde behandle Spørgsmaalet, naar Arbejdet var genoptaget. — Saadant skete den 23. September, og der afholdtes umiddelbart derefter et Mæglingsmøde, hvor vi fra vor Side beklagede den ulovlige Arbejdsstandsning. Man enedes endvidere om, at Timelønningerne hævedes med 15 Øre fra 19. August at regne. Tillige lovedes Adgang til Akkordarbejde i saa stor Udstrækning som muligt, og 2 Montører fik ekstra 10 Øre pr. Time hver.

11. Klage over Afskedigelse af en Tillidsmand paa Skandinavisk Elektricitetsaktieselskab. Sagen sluttedes med de faldne Udtalelser. Paagældende var ikke anmeldt som Tillidsmand før Afskedigelsen.

Næste Timandsmøde fandt Sted den 9. Oktober. Her behandledes nedennævnte Sager:

1. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne hos A S Gruberts Sønner. 3 Mand fik hver 15 Øre pr. Time med tilbagevirkende Kraft til 25. September.

2. Krav om Lønforhøjelse hos Brdr. Henze i København. Der gaves 22 Øre pr. Mand og Time fra 3. Oktober at regne.

3. Lønkrav hos Firmaet M. C. Dreyer. Der gaves 6 Øre pr. Mand og Time, 15 pCt. til Akkordpriserne og 10 pCt. til Akkordafsavnstillæget, som derefter bliver 60 pCt.

4. Krav om Forhøjelse af Akkorderne hos Th. Marstrands Eftflg. i København. Enighed opnaaedes ikke.

5. Lønkrav paa De forenede Papirfabrikkers Virksomheder i Næstved, Odense og Silkeborg, samt Krav om Løn i de første 4 Dage efter Ulykkestilfælde og Krav om Afskaffelse af Akkord. Timelønningerne forhøjedes med 29 Øre pr. Mand. De andre Krav diskuteredes uden at føre til noget positivt.

6. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne paa Kallundborg Motorfabrik. Der gaves 14 Øre pr. Mand og Time, og Akkordafsavnstillæget forhøjedes til 75 Øre pr. Time. Tillægene faar tilbagevirkende Kraft til 24. September.

7. Krav om Forhøjelse af Timelønninger og Akkordpriser hos N. A. Christensen & Co., Nykøbing M. 5 Mand i ren Timeløn fik tilsammen 100 Øre, alle øvrige 15 Øre pr. Mand og Time. Akkordafsavnstillæget omlagdes, hvorefter der for de første 5 Timer gives 10 Øre, for fra 5 til 10 Timer 15 Øre og over 10 Timer 20 Øre, alt beregnet pr. Uge. De bestaaende Akkordsatser forhøjedes med 15 pCt.

I samtlige Tilfælde, hvor der gaves Tilbud om Tillæg, tog Sammenslutningen det Forbehold, at de givne Tillæg skulde indgaa i en eventuel Dyrtidsordning, men overfor disse Forbehold protesterede Hovedbestyrelsen for Forbundet og erklærede overfor Sammenslutningen, at man ganske vilde henstille til Medlemmerne, om de vilde modtage de givne Tilbud.

Den 20. Oktober afholdtes et Timandsmøde, fælles for forskellige Fag, angaaende Lægningen af Arbejdstiden paa A/S »Atlas« i København. Vort Forbund var ogsaa repræsenteret. Ved det forudgaaende Mæglingsmøde havde man anbefalet Medlemmerne paa Fabrikken i Baldersgade at antage samme Arbejdstid som paa Fabrikken i Hillerødgade, hvor man var blevet enige om kun et Stop, saaledes at Arbejdstiden kom til at ligge fra Kl. $7^1/_2$ til $10^1/_2$ og fra Kl. 11 til 4. Denne Henstilling ønskede man ikke at følge, men vilde have 2 Spisepauser. Ved Timandsmødet opnaaedes imidlertid Enighed om kun et Stop, imod at Folkene ved 1-Tiden faar Lejlighed til at varme deres medbragte Kaffe, hvad der dog ikke maa give Anledning til Spisepause. I Sommerhalvaaret skal Arbejdstiden ligge fra Kl. 7 til $3^1/_2$ med $^1/_2$ Times Frokost.

Den 23. Oktober var der atter Timandsmøde. Paa dette behandledes 16 Sager, hvoraf vi dog skal indskrænke os til at gøre Omtalen saa kort som mulig.

1. Lønkrav hos Firmaet Althuon & Nielsen, København, Man vedtog at godkende den mellem Firmaet og Arbejderne trufne skriftlige Overenskomst vedrørende Timeløn og Dyrtidstillæg.

2. Lønkrav paa A/S Dansk Panser-Box, København. Man enedes om at forhøje Akkorderne paa Skabene B, C og G og Boxdøre med 15 pCt. fra 24. Oktober at regne.

3. Lønkrav paa Vejle Bolte- og Møttrikfabrik. Der tilbødes 16 Øre pr. Mand og Time for Arbejde i ren Timeløn med tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober.

4. Lønkrav paa Faaborg Jærnstøberi og Maskinfabrik. Der tilbødes 20 Øre pr. Mand og Time, og alle Akkorder, som ved Overenskomstens Afslutning fik 20 pCt., tilbødes forhøjet med 15 pCt. med tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober.

5. Lønkrav hos Smedemestrene i Nakskov. Der tilbødes 25 Øre i Akkordafsavnstillæg med tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober med Undtagelse af for et Par navngivne Smedemestre.

6. Lønkrav hos Smedemester P. M. Hetmar. Man tilbød at yde 15 Øre pr. Mand gennemgaaende at fordele efter Firmaets Skøn, saaledes at ingen faar mindre end 10 Øre.

7. Krav til A/S »Atlas«, København, om 1) 25 pCt.s Forhøjelse af Fortjenesten, 2) 50 pCt.s Tillæg i Arbejdstiden fra Kl. 4 til 12 Nat og 3) Erstatning paa Grund af Maskinskade. Enighed opnaaedes ikke.

8. Lønkrav hos Fabrikant Hans L. Larsen i Frederikssund. Firmaet tilbød 15 pCt. med tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober til de Akkorder, som ved Overenskomstens Afslutning fik 20 pCt.

9. Krav til De forenede Jærnstøberier i Næstved om Forhøjelse af Timelønningerne og Regulering af Akkordpriserne. Samme Tilbud til Akkordpriserne som under 8 plus Tilbud om et Akkordafsavnstillæg paa 16 Øre pr. Mand og Time og 7 Øre pr. Time i Tillæg til de akkordlønnede.

10. Krav om Lønforhøjelse og Krav om Ekstrabetaling for Overarbejde paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker i København. Henvistes til fornyet Behandling, da Firmaet ikke var repræsenteret ved Timandsmødet.

11. Lønkrav hos Fabrikant Th. Mahler i Vejle. Firmaet tilbød at forhøje det nuværende Akkordafsavnstillæg paa 11 til 20 Øre pr. Time til 30 Øre, at forhandle med Tillidsmanden om en Revision af Akkorderne og indtil Tilendebringelsen af denne at yde 10 pCt. af Timelønnen plus Akkordafsavnstillæget. Sidstnævnte Tillæg skulde have tilbagevirkende Kraft til 15. September d. A. og afregnes med 15 Øre pr. Time for denne Periode.

12. Lønkrav hos A/S M. P. Allerups Eftflg., Brandt & Co., De forenede Automobilfabrikker, H. Rasmussen & Co. og Thomas B. Thrige, Odense. Firmaerne tilbød fra 1. Oktober at regne at forhøje de faste Akkordpriser med 15 pCt.

13. Krav om Lønforhøjelser hos A/S »Mekano«. Firmaet vilde intet tilbyde under Henvisning til, at Gennemsnittet paa Værkstedet var 186 Øre.

14. Lønkrav paa Ringe Jærnstøberi og Maskin-

fabrik. Firmaet tilbød at forhøje Timelønnen med 15 Øre pr. Mand for 2 Montører samt med tilsammen 30 Øre for 3 Maskinarbejdere, at fordele efter Firmaets Skøn. 15 pCt. til Akkorderne tilbødes under samme Forhold som i andre forannævnte Tilfælde, dog at dette ikke ydes, dersom der er givet mere end 20 pCt. I saa Fald vil man afdrage de overskydende Procent i de 15 pCt.

15. Lønkrav hos J. B. Bruun & Sønner, Nykøbing F. Der tilbødes 15 pCt. til Akkorderne paa samme Maade som foran.

16. Lønkrav paa Nordiske Metalvarefabrikker i Hørsholm. Sagen drejede sig om 2 Mand, som man tilbød at give 22 Øre pr. Time med tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober.

Overfor Tilbudene i alle disse Sager gælder det, at Forbundets Repræsentanter overlod vore Medlemmer de paagældende Steder selv at bestemme, om de vilde modtage de givne Tilbud eller ikke, dog at man enkelte Steder anbefalede Medlemmerne at stille Sagen i Bero med det givne Tilbud. Men iøvrigt skete der navnlig det paa dette Timandsmøde, at Arbejdsgiverne erklærede sig villige til at genoptage Forhandlingerne, som de i sin Tid havde afbrudt, angaaende en generel Dyrtidsordning for samtlige Firmaer, som var Medlemmer under Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, Forhandlingerne om den Dyrtidsordning, som nu er en Kendsgerning.

Den 25. Oktober fandt der atter et Timandsmøde Sted. Dette drejede sig om Lønkrav paa

1) Københavns Flydedok & Skibsværft (Kedelsmedene),
2) A/S Frederikshavns Skibsværft og Flydedok,
3) A/S Kallundborg Skibsværft,
4) A/S H. Hein & Sønner, Randers, og
5) A/S Burmeister & Wains Skibsbygningsafdeling paa Refshaleøen, hvor der foruden Lønkrav tillige var en Strid om Priskuranten for Plade- og Vinkelarbejde.

For dette Timandsmøde gælder det, at samtlige Sager vedrørende Lønkrav efter en længere Diskussion udsattes paa Grund af de genoptagne Dyrtidsforhandlinger, medens Spørgsmaalet om Priskuranten hos Burmeister & Wain behandledes til Afslutning. Firmaet lovede her at forhandle om hver enkelt Akkord, som menes at give for ringe Fortjeneste. Endvidere var der i samme Forbindelse klaget over, at Firmaet tilbageholdt Løn som Dækning for formeget udbetalt Overskud. Firmaet indgik her paa, at der intet Fradrag sker.

En Domsafsigelse i Viborg. Den 29. Oktober d. A. afsagdes der i Viborg Købstads Retskreds Dom i en Sag, som af et fhv. Medlem var anlagt imod Forbundet, der havde ekskluderet ham. Da han ogsaa var ekskluderet af Arbejdsløshedskassen, medførte dette, at han ingen Understøttelse kunde faa i Tiden fra 18. September til 16. Oktober, hvor han var arbejdsløs. Retten kom imidlertid til det Resultat, at Eksklusionen i H. t. Forbundslovenes § 11 e var lovlig, da den paagældende i hvert Fald en Dag har arbejdet, imedens der var Strejke paa Arbejdsstedet. Forbundet frikendtes derfor for Tiltalen, og Sagens Omkostninger ophævedes.

Overenskomstopsigelser. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund har til Udløb 1. Februar opsagt Overenskomsten med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark samt alle dertil knyttede Terminsbestemmelser for Prislister og Prislisteakkorder, Overenskomsten med A S De danske Sukkerfabrikker og en med Orlogsværftet i København gældende Overenskomst for Smede og Maskinarbejdere.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi, Randers, og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
5. Maskinhandler M. Markussen, Holstebro.
6. Vognfabrikant Christensen, Varde.
7. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.
8. Cyklefabrikant Stoustrup, Fredericia.

Strejke i Køge. Hos Smedemestrene Jensen Smith, Jørgensen, Christensen og Petersen i Køge er Arbejdet nedlagt af ialt 13 Mand. Striden drejer sig om Lønningerne. Tilgang frabedes, indtil Forholdene er i Orden.

Maskinmestrenes Forening beder os optage følgende:

I Anledning af, at der f. T. gennem Bladene søges Undermaskiningeniører til Hærens tekniske Korps, indskærpes det Medlemmerne, at det er forbudt at tage disse Stillinger til Lønninger, der er ringere end de i vore Overenskomster henholdsvis med Dansk Dampskibsrederiforening og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening stipulerede Lønninger.

Endvidere er der Konflikt mellem Maskinmestrene og Københavns Mejeri og Vejle Kommune.

Dansk Formerforbund.

Den 3. November fandt der en Forhandling Sted mellem Direktionen for Orlogsværftets Skibsbygnings- og Maskinvæsen og Forbundet.

Aarsagen hertil var, at et tidligere ved Lov givet Dyrtidstillæg den 1. Oktober var udløbet. Formernes Timeløn har, medens dette Dyrtidstillæg ydedes, været gennemsnitlig 223 Øre. Der forelaa nu et ministerielt Paabud om, at Direktionen skulde bringe Lønnen paa Niveau med Lønnen i den private Industri og med Aktieselskabet Burmeister & Wain som Forbillede. Man bød nu 206 Øre plus et Dyrtidstillæg i Lighed med det, der skulde ydes i den private Industri. Det vilde derefter blive 224 Øre eller omtrent det samme som før. Dette vilde Formerne ikke modtage, idet de hævdede, at deres Kolleger, der arbejder i den private Industri ved Dyrtidsordningen er gaaede mindst 18 Øre frem pr. Time, og denne Fremgang vilde de ogsaa have.

Det lykkedes ikke ved Forhandling at opnaa nogen Enighed og med 8 Dages Varsel blev der derefter

etableret Strejke paa Værftet. Denne omfatter 23 Formere og 5 Kernemagere og har været løbende siden 6. November.

Ringkøbing. Hos Jærnstøber Røgind, hvor der kun er beskæftiget 1 Former, og hvilken Virksomhed ikke tilhører Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, skete der det, da den paagældende Former krævede sit Dyrtidstillæg udbetalt — i Lighed med hvad der skulde ske paa Virksomheder under Sammenslutningen —, at Jærnstøberen erklærede ikke at kunne betale dette. Vilde Formeren blive hos ham for den Løn, han havde, var der Arbejde nok til ham indtil Jul. Dette glimrende Tilbud kunde vort Medlem ikke modtage; han maatte forlade Fabrikken og intet Medlem af Forbundet kan derfor tage Arbejde paa denne Virksomhed, før anden Meddelelse fremkommer.

Konflikter i Norge. Opmærksomheden henledes paa, at der paa Marineværftet i Horten og paa Jørpeland Støberi i Norge er Konflikt.

Ingen af vore Medlemmer kan tage Arbejde paa disse Steder.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen, Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst, Formand.

Kendelse i Voldgiftssager.

Aar 1919 den 18. Oktober sattes en Voldgiftsret, Nørrevoldgade 30, i Anledning af ovennævnte Uoverensstemmelser mellem Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Som Voldgiftsmænd valgte af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning var mødt Ingeniør J. Madsen og Gas- og Vandmester Vald. Hermansen samt Direktør R. Helveg, og som valgte af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Medlemmer af Forbundets Hovedbestyrelse, Ch. Segato, Johs. Hansen og Peter Andersen.

For Herrer Bruun og Sørensen var mødt Ingeniør Knap, for A/S Vølund Direktør Petersen og for Gas- og Vandmester G. Strømann Hr. G. Strømann. For Rørlæggernes Afdeling Hr. Florin.

Som Formand og Opmand fungerede Landsdommer Axel Rasmussen.

Der fremlagdes Skrivelse af 8. September til Opmanden med 9 Bilag. For Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund forpligtede d'Hrr. Ingeniør J. Madsen og Ch. Segato sig til at efterkomme Voldgiftsrettens, eventuelt Opmandens Kendelse.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod Herrer Bruun & Sørensen. Klage over, at Firmaet nægter at udbetale sine Rørmontører nogle tilgodehavende Beløb.

Efter at Sagen var forhandlet ved Udtalelser af de mødte, enedes Voldgiftsmændene om følgende:

Firmaet Bruun & Sørensen udbetaler de paagældende Arbejdere til fuld Afgørelse af det heromhandlede Krav — Kr. 50.00.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod A/S Vølund.
1) Krav om Betaling for Paasætning af Fyrkarme.

Efter nærmere Forhandling enedes Voldgiftsmændene om følgende:

Saafremt det af Forbundet oplyses, at der af Firmaer indenfor Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning er leveret fritstaaende Smedejærnskedler med løse Fyrkarme, og at der for Paasætningen af disse er ydet særlig Betaling til Montørerne og saadant ikke er enestaaende Tilfælde eller skyldes Fejl eller Misforstaaelse fra Funktionærernes Side, er A/S Vølund pligtig at betale de under Sagen omhandlede 8 Kr.

2) Strid om Betalingen for et Arbejdes Udførelse i Revisionsinstitutets Udstillingsbygning.

Efter at Sagen var nærmere forhandlet enedes Voldgiftsmændene om følgende:

Idet det erkendes, at det foreliggende Arbejde efter Oplysningerne om dets Beskaffenhed er af interimistisk Karakter, og idet Priskuranten ikke indeholder Bestemmelser for saadant Arbejde, findes Arbejdets Betaling at burde have været aftalt forinden dets Udførelse. Efter Omstændighederne fastsættes Betalingen til 280 Kr., hvoraf 225 Kr. er betalt.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod Hr. Gas- og Vandmester G. Strømann, Charlottenlund. Klage over, at Firmaet nægter at betale Vejtillæg og Kørepenge.

Efter at Sagen nærmere var forhandlet, enedes Voldgiftsmændene om følgende:

Til Arbejdere, som er boende i Gentofte Kommune, og som udfører Arbejde indenfor denne Kommunes Grund, skal ikke betales Vejpenge.

Derimod betales Vejpenge i Overensstemmelse med Reglerne i Centralvarmepriskuranten af 29. April 1919, § XXII,

til Arbejdere, som er boende i Gentofte Kommune, og som arbejder udenfor denne,
til Arbejdere, som er boende udenfor Gentofte Kommune, og som arbejder i denne,
til Arbejdere, som er boende udenfor Gentofte Kommune, og som arbejder udenfor denne.

Det vedtoges at fordele Sagsomkostningerne ligeligt mellem de to Organisationer.

For Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund:

Johs. Hansen. Ch. Segato. P. Andersen.

For Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning:

J. Madsen. Vald. Hermansen. R. Helweg.

Formand:

Axel Rasmussen.

Haandværkets Skole.

Fra »Teknologisk Institut«s velkendte Direktør, Hr. Gunnar Gregersen, har vi faaet Anmodning om at optage efterfølgende Artikkel, som er skrevet af en med disse Forhold særlig kyndig Mand, og vi gør det gerne. »Teknologisk Institut«s Dag- som Aftenundervisning behøver ikke nogen Anbefaling; dertil er dets Arbejde for enstemmigt anerkendt, men der maa først og fremmest gives de interesserede Haandværkere Lejlighed til at holde sig à jour med de forskellige Forhold vedrørende Skolen, og dette haaber vi herved sker for vort Fags Vedkommende.

I gamle Dage var Haandværkets Skole Værkstedet. Der lærtes alt, hvad nødvendigt var for at blive en ret Mester. Værkstedet hører endnu med til Haandværkets Skole, men det er ikke ene om Opdragelsen. Der er i Tidens Løb kommen andre Faktorer til. For et Par Menneskealdre siden kom den tekniske Skole og forlangte af enhver ordentlig Haandværker, at han skulde have lært at tegne. Men heller ikke den Undervisning har været nok. Langsomt — sammen med Teknikkens Udvikling, Afsætningsmarkedets Forandring og Konkurrencens Krav — er der vokset den ene Fordring frem efter den anden til de Kundskaber, en Haandværker skulde have, saa at det tilsidst er blevet nødvendigt at danne en hel Skole.

Det lyder helt mærkeligt, at de faa Kursus, som Industriforeningen begyndte paa for en Snes Aar siden til bedste for »den lille Industri«, at de efterhaanden har udviklet sig til en Skole.

Til at begynde med Bogholderi og lidt Regning, saa nogle Aar efter Skrivning og Dansk og siden med rivende Hast det ene Aar efter det andet et nyt Fag: Tysk, Engelsk, Fransk, Haandværkerret, Forretningslære, Stillære m. m., en hel Række Fag, at se paa ved første Øjekast lidt kaotisk, lidt planløst, men ved nærmere Eftersyn dog fyldt af Livets Regelmæssighed, fordi det ene Fag er bleven kædet til det andet ikke som et Eksperiment ud i det Blaa, men som Opfyldelse af et Krav af selve Livet.

Og ud af denne Række Kursus er der da lidt efter lidt vokset en Skole frem, en Skole med sin bestemte organiske Orden, med sin bestemte Kreds af Elever og med sin bestemte Tradition.

Aar efter Aar har de samme Ansigter meldt sig, har gennemgaaet det ene Kursus efter det andet, saaledes at den tilsyneladende Skare løse Kursusdeltagere føler sig som en Enhed, sammenholdt ved en Række Fællesinstitutioner som Foredrag, Udstillinger, Musæumsbesøg, Fester og Udflugter.

Og nu begynder denne Skole igen og sender sine Indbydelser ud til gamle og nye.

Den gamle Skole kalder paa alle dem, der endnu ikke er færdige med den og opmuntrer dem til at tage fat paany, og den kalder paa alle de ny, der først skal til at begynde.

— Der er Plads til alle, og der er nok at vælge imellem.

Men de, der giver sig til at studerer Skoleplanen lidt nøjere, vil dog hurtigt opdage, at der er et bestemt System.

Først er der den almendannende-merkantile Afdeling, der omfatter alle Fag, som er nødvendige for Førelsen af en Haandværkers Forretning. Der er saa elementære Fag som Skrivning og Regning og saa forholdsvis vanskelige Ting som Bogholderi og Forretningslære. Men naturligvis hænger de sammen, forsaavidt at man ikke kan lære det sværere Fag uden i Forvejen at kunne de lettere. Der er fremmede Sprog, som ogsaa er ordnede i opadstigende Klasser.

Den samme organiske Fremadskriden findes indenfor den faglige Afdeling med dens forskellige Kursus for Snedkere og Metalarbejdere o. s. v. og deres Forstudium i Mathematik, Kemi og Fysik og en Række andre praktiske Kundskaber, som Fagmanden ikke kan undvære.

Tilsidst er der Højskoleafdelingen, der med sin Undervisningsrække i Haandværkerret, Nationaløkonomi, Stillære, Kunsthistorie o. s. v. ikke blot henvender sig til Haandværkeren i hans Egenskab af Forretningsmand, men ogsaa som Samfundsborger, idet den vil give ham nogle af de Kundskaber, der hører til for at orientere sig i det sociale Liv og for at aabne Døren paa Klem ind til de Omraader, der kan give en rigere aandelig Udvikling.

Saaledes er da de smaa Enkeltkursus, der begyndte saa smaat for en Snes Aar siden, vokset til en virkelig Skole, en Skole saa sandt som den ikke blot henvender sig til en Række enkelte Fag, men til en Stand — til Haandværket.

Til den Stand, som i de sidste Par Menneskealdre har levet i Opløsningens Tegn, baade økonomisk og socialt, men som nu indenfor sine nye Borgmure — Teknologisk Institut — er ved at samle sig igen, ikke som i vore Fædres Dage ved at forlange Love, der gaar mod Tidens Strøm, men ved sit planfulde, maalbevidste Arbejde lægger nye Sten til Fremtidens Bygning.

Et Led i dette Arbejde er da den nye Haandværkets Skole, som Industriforeningen og Teknologisk Institut nu har udformet og til hvilken Indmeldelserne foregaar i disse Aftener i Teknologisk Institut, hver Dag fra $7^1/_2$ til $8^1/_2$.

Vil Haandværket klare sig fremover gennem Tilværelsen, maa det ikke svigte sin nye Skole.

Opmærksomheden henledes iøvrigt paa, at Instituttet i Aarenes Løb har afholdt enkelte *Lavskursus* i Bogføring saaledes arrangeret, at f. Eks. et sluttet Hold af Medlemmer af et eller andet københavnsk Lav eller et eller andet Fag, om man vil, møder en Gang ugentlig Vinteren igennem og undervises i Bogføring tilrettelagt for det specielle Fag — eventuelt i Forbindelse med nogen Kalkulation. Det synes, som om denne Ordning virker særdeles tilfredsstillende.

Bognyt.

Lommebog for Arbejdere 1920.

Denne udmærkede lille Haandbog har vundet stor Tilslutning. Oplaget var saaledes sidste Aar fordoblet og dog allerede udsolgt 1. Januar.

Man gør derfor vel i at sikre sig Eksemplarer i Tide. Bogen udkommer i denne Maaned paa Socialdemokratiets Forlag »Fremad« og koster i Helshirtingsbind kun 2 Kr.

Engels. — Kautsky.

To Navne, der har Klang indenfor Socialdemokratiet Verden over, og hvis Bøger læses af Millioner. Vort Partis Forlag udsender i disse Dage en ny Oversættelse af Friederich Engels: *Socialismens Udvikling fra Utopi til Videnskab,* dette glimrende Skrift, der paa en for den jævneste Arbejder forstaaelig Maade underkaster den kapitalistiske Verdens Begreber en grundig Prøvelse. Man læse Side 25—35 i Skriftet, og Aarhundreders Udvikling i Menneskehedens Historie staar med lysende Klarhed for en, man forstaar *hvorledes* den er gaaet for sig og *hvorfor.*

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
23953	Ambjørn, Cecil Johan F.	København	7. 8.92	Kbhvn. Afd. 1	1.11.16	Kbhvn. Afd. 1	19. 7 19
8273	Andersen, Carl Vilh. . . .	Tendrup pr. Randers	30.10.76	„ „ 1	29 5 97	„ „ 1	5. 7.19
18427	— Morten Herman	København	14. 1.87	„ „ 1	11. 8 11	„ „ 1	19. 7.19
26066	Arding, Einer Christ. M.	—	11. 4.95	„ „ 1	26 1 18	Hovedkontoret	25. 1.19
28133	Bang, Jens Chr.	—	22. 2.97	Vejle	18.12.17	Kbhvn. Afd. 1	28. 6.19
26153	Bergmann, Aage Fred. . . .	—	25. 5.87	Kbhvn. Afd. 1	16. 3.18	„ „ 1	5. 7.19
15177	Bjerre, Hans	Horsens	19.10.97	Vejle	6.11.16	Horsens	29. 3 19
31230	Blomquist, Carl J. H. . . .	Sandø, Sverrig	1 12.89	Kbhvn. Afd. 1	11. 4.19	Kbhvn. Afd. 1	19. 7.19
158	Borch, Hans Peter . . .	København	10. 5.96	„ „ 1	5. 7 19	„ „ 1	12. 7.19
29569	Bramm, A. C. Kjærgaard	Hellerup	28 2.94	„ „ 1	3 8.18	„ „ 1	5. 7.19
20974	Christensen, Christian Albert	Fv. Merløse pr. Holbæk	12. 1.91	Holbæk	1. 3 13	„ „ 1	19. 7.19
24402	— Johannes Emil. .	Svendborg	9 12.98	Nyborg	18 11 16	Horsens	19. 4 19
29237	— Otto Arne Gam.	Skanderborg	19. 9.98	Skanderborg	5.10.18	—	29. 3.19
29717	— Peter Lage	Vallekilde	26.10 70	Kbhvn. Afd. 1	9 10.18	Kbhvn. Afd. 1	12. 7.19
30852	— Thorvald	Grandbjerg	26.11.00	Holstebro	1. 3 19	Holstebro	19. 4.19
31401	Christiansen, Adolf Johs. . . .	København	13.10.99	Kbhvn. Afd. 1	10. 5.19	Kbhvn. Afd. 1	5 7.19
5453	Clasen, Ludvig Frederik	Aarhus	17. 6.88	„ „ 1	15. 6.18	„ „ 1	5. 7.19
25093	Dalberg, Alex Rob. Gerh.	Ferslev Sogn	20. 9.94	„ „ 1	13.12 16	„ „ 1	5. 7.19
25044	Darning, Viktor Johs. . . .	København	12 10.88	„ „ 1	25.11.16	„ „ 1	21. 6.19
31500	Dictein, Moris	Amerika	26.11.91	„ „ 1	16. 6.19	„ „ 1	12. 7.19
26406	Due, Richard Jensen-	Torrig, Lolland	3. 3.97	„ „ 1	22. 5.18	„ „ 1	28. 6.19
1735	Eriksen, Hans Chr.	Brøndbyøster	10. 2.93	„ „ 1	8. 3.19	„ „ 1	5. 7.19
31216	Fals, S. J. Schleppegrell	København	14.12.99	„ „ 1	8. 4.19	„ „ 1	5. 7.19
8089	Framholt, Emil	—	6. 6 93	Hamburg	21. 2.15	„ „ 1	12. 7.19
7980	Frederiksen, Georg R. G. . . .	—	30. 9.89	Kbhvn. Afd. 2	23 4 09	„ „ 1	29. 3.19
16720	Fuchs, Paul Rudolf . . .	Grünberg, Schlesien	24. 8.75	„ „ 1	17. 4.15	„ „ 1	19. 7 19
8427	Groth, Trantswordt C. F.	Nyborg	28.10.91	„ „ 1	27.12.11	„ „ 1	12. 7.19
7960	Hallas, H.	København	13. 8.58	„ „ 1	6 10.17	„ „ 1	19. 7.19
16036	Hansen, Aage Peter Aug.	—	10. 5.95	„ „ 1	28. 7.14	„ „ 1	12. 7.19
23971	— Carl Einar.	—	15.10.97	„ „ 1	5 11.16	„ „ 1	12. 7.19
26089	— Hans Emil.	—	14 12 78	D. Elektr. Frb.	22. 9.17	„ „ 1	12. 7 19
30187	— Jul. Th.	—	20. 8 84	Kbhvn. Afd. 1	24. 1.19	„ „ 1	5. 7 19
25582	— Knud Sofus M.	—	11.12 86	„ „ 1	12 6.17	„ „ 1	12. 7.19
31430	— Louis Ragnar . .	—	23. 8.99	„ „ 1	27. 5.19	„ „ 1	19. 7 19
27423	— Peter.	Kolding	16 3 98	Kolding	22 10.17	Kolding	7. 6.19
11029	— Peter Chr. Hv.	København	18.10 75	Kbhvn. Afd. 1	6. 7.06	Kbhvn. Afd. 1	28. 6 19
25763	— Peter Nicolai M.	Vaalse	10.10 86	D. Arbm. Frb.	29. 1.16	„ „ 1	19. 7 19
26232	Henriksen, Robert	Rønne	18. 8.84	Kbhvn. Afd. 1	8. 4.18	„ „ 1	16.11.18
9675	Houmøller, Hans Peter J. . .	Redsted	1 5 95	Horsens	8 11.15	„ „ 1	5. 7.19
25079	Husted, Holger	København	8 1.88	Kbhvn. Afd. 1	6.12.16	„ „ 1	19. 7.19
16484	Ifversen, Knud Carl Johs.	—	28 8 95	„ „ 1	9 12.14	„ „ 1	19. 7.19
26152	Jacobsen, Peter Johs. G. .	Skelby Sogn	16. 7.92	„ „ 1	16. 3 18	„ „ 1	5. 7.19
582	Jensen, Christian Einar	Frederiksværk	8. 4 93	„ „ 1	12. 7.19	„ „ 1	12. 7 19
26801	— Cornelius P. C. .	København	9 8.88	„ „ 3	18. 5.18	Kbhvn. Anvisk.	12. 7.19
5217	— Evald	Korsør	4 9.88	Korsør	1.11.07	Ribe	19. 7 19
31359	— Hans Henrik. . .	København	9. 4.70	Kbhvn. Afd. 1	6. 5.19	Kbhvn. Afd. 1	5. 7.19
15083	— Holger Hermann	Holte	7.12.92	„ „ 1	16. 4.12	„ „ 1	12. 7.19
23418	— Jens P. Askov.	Everdrup	27. 4.70	„ „ 1	26. 5.16	„ „ 1	19. 7.19
23691	Jørgensen, Aage Julius	København	19. 9.96	„ „ 1	8. 7 16	„ „ 1	19. 7.19
30220	— Anders Frd. L. .	—	6. 1.94	Odense	18.12.18	„ „ 1	5. 7.19
7973	— Carl Niels Sofus	Taarnby	15. 3.93	Kbhvn. Afd. 2	6. 7.12	„ „ 1	5. 7.19
29573	— Hans Georg . . .	København	27. 6.90	„ „ 1	5. 8.18	„ „ 1	19. 7 19
26117	Kachlowsky, Kaj V. Petersen	—	19. 7.98	„ „ 1	23. 2 18	„ „ 1	5. 7.19
26166	Kirkegaard, Knud.	Svendborg	6. 3.92	„ „ 1	23. 3.18	„ „ 1	7. 6.19
12757	Knudsen, Carl.	København	11. 6.93	„ „ 1	5.11.13	„ „ 1	19. 7.19
111	— Hans	Odense	24. 6.67	„ „ 1	7. 7.19	„ „ 1	26. 7.19
574	Koch, Chr. Seifferheld	København	11. 4.61	„ „ 1	12. 7.19	„ „ 1	12. 7.19
25971	Kruse, Carl.	Nykøbing, M.	5.10.93	„ „ 1	24.11.17	„ „ 1	5. 7.19
29627	Larsen, C. L. Mayland.	Odense	24. 8 82	„ „ 1	4. 9.18	„ „ 1	19. 7.19
28774	— Christian	Skærbæk	1. 3 99	Rudkøbing	1. 9.18	„ „ 1	5. 7.19
30580	— G.	Ringsted	30. 7 00	Frederikssund	31. 3.19	„ „ 1	19. 7.19
240	— Jørgen Peter C.	Frederiksberg	26. 1.00	Kbhvn. Afd. 1	23. 6.19	„ „ 1	23. 6.19

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
13527	Larsen, Leo Juul	Gilleleje	17.12.92	Kbhvn. Afd. 1	23. 1.14	Kbhvn. Afd. 1	5. 7.19
25937	— Niels Peter Axel	København	31. 3.99	„ „ 1	1.11.17	„ „ 1	21. 6.19
10808	Laursen, Chr. Frederiksen	Kastbjerg	11. 4.96	Randers	3. 5.15	„ „ 1	12. 7.19
29785	Lindé, Kai	København	30. 4.99	Kbhvn. Afd. 1	27.10.18	„ „ 1	21. 6.19
20675	Lund, M. P. Hansen	Hylke	11.11 81	Nr.-Sundby	6. 7.12	Horsens	29. 3.19
23527	— Nis. Jensen	Romø	25.10.86	Kbhvn. Afd. 1	30 6.16	Kbhvn. Afd. 1	28. 6.19
29532	Løwgreen, Bruno	Berlin	26. 2.97	Berlin	31. 1.16	„ „ 1	19. 7.19
23630	Madsen, Viggo	København	12. 1 97	Kbhvn. Afd. 1	31. 7.16	„ „ 1	12. 7.19
31065	Malmfeldt, A. N. Rasmussen	—	22. 1.99	„ „ 1	24. 2.19	„ „ 1	5 7.19
25775	Mehl, Chr. B.	Hvidbjerg	28. 7.80	„ „ 1	1. 9.17	„ „ 1	29. 3.19
25600	Melcher, Carl Vilhelm	Frederiksberg	9. 9.97	„ „ 1	20. 6.17	„ „ 1	12. 7.19
5036	Møller, Jacob J.	Randers	26 1 77	Skive	1. 4.96	„ „ 1	12. 7.19
31302	Nielsen, A. Korsgaard	Tyskland	17. 7.91	Kbhvn. Afd. 1	26. 4.19	„ „ 1	19. 7.19
26610	— Alfred L.	Tølløse	30. 3.99	Lyngby	30 10 18	Kallundborg	15. 3 19
27963	— Karl Johan	Aarhus	5. 5 98	Aarhus	29. 1.18	Kbhvn. Afd. 1	19. 7.19
16362	— Carl Valdemar	Nakskov	21. 6 89	Kbhvn. Afd. 1	17.11.08	„ „ 1	5. 7.19
23361	— Charles E.	København	17. 2.93	„ „ 1	12. 5.16	„ „ 1	5. 7.19
13468	— Christian Peter	Nørholm	27. 8.94	Aalborg	2.11.15	„ „ 1	19. 7.19
24464	— Martin	København	11.11.88	Odense	31. 7.19	„ „ 1	10 5.19
585	— N.	Køge	17. 9.71	Kbhvn. Afd. 1	11. 6.98	„ „ 1	5. 7.19
29280	— Niels Peter	Frørup pr. Christiansf.	21. 6.96	Kolding	19.10.18	Kolding	31. 5 19
7206	— Paul Thomas	Brudager	11. 2.59	Svendborg	26. 2.97	Kbhvn. Afd. 1	12. 7.19
5422	Nevi, Paul	Neubleyer	6. 3 81	Kbhvn. Afd. 1	24. 4.13	„ „ 1	5. 7.19
31023	Nicolaisen, Alfred Nicolai	København	9. 1.01	„ „ 1	7. 2 19	„ „ 1	19 7.19
25978	Olsen, Johs. Heinrich	—	15.12.97	„ „ 1	1.12.17	„ „ 1	28. 6 19
30589	— Knud Viggo	—	9. 9.90	Kallundborg	31. 1.19	Kallundborg	14. 6.19
7600	— Svend Aage	Hellerup	25. 2 95	Kbhvn. Afd. 5	27 9.13	Kbhvn. Afd. 1	19. 7.19
25497	Olesen, Vald. Peter	Køge	9. 4.99	„ „ 1	7. 5 17	„ „ 1	19. 7.19
163	Otto, Aage O.	København	3. 6.96	„ „ 1	5. 7.19	„ „ 1	19. 7.19
31276	Pedersen, Anton Carsten	Frederiksberg	5. 5.96	„ „ 1	19. 4 19	„ „ 1	5. 7.19
7370	Petersen, Carl Fabian	Søborg	27. 9.92	„ „ 1	20. 2.17	„ „ 1	12. 7.19
16506	— Johannes	Faaborg	15.11.70	„ „ 1	15 8.06	„ „ 1	5. 7.19
16622	— Johannes Jens F.	København	28. 3.95	„ „ 1	6. 4.15	„ „ 1	5 7.19
22476	Pedersen, Marinus	V. Hæsinge	17. 2.98	Odense	1. 5 16	Odense	4.12.16
24828	Paulsen, Niels Juhl	Favling	28. 9.87	Horsens	20. 3 17	Horsens	29 3.19
32241	— William	Grønnebech	16. 4 97	—	13 5.19	—	13. 5.19
16376	Persson, Carl Viggo A.	København	5. 5 95	Kbhvn. Afd. 1	31.10.14	Kbhvn. Afd. 1	29. 3.19
13947	Piasecki, Emanuel	—	13. 9.95	„ „ 1	8 1.16	„ „ 1	5. 7.19
17893	Rasmussen, H. P.	—	17. 4 52	Horsens	5. 8.13	Horsens	26. 7.19
394	— Jens Georg	—	27.12.86	Kbhvn. Afd. 1	24. 6.16	Tysk Metalarb.-Forb.	12. 7.19
15734	— Ove Magnus	Ullerslev	19. 2.98	Helsingør	27. 4.17	Nakskov	5.10.18
26375	Rose, Otto	København	1. 3 99	Kbhvn. Afd. 1	10. 5.18	Kbhvn. Afd. 1	19. 7.19
8697	Rützau, Leo Ove Reinh.	Skovby	27. 1.89	„ „ 1	2. 5.13	„ „ 1	14. 6.19
23892	Sandholt, Hjørlur	Isafjord	17. 8.92	„ „ 1	13 10 16	„ „ 1	29. 3.19
18028	Schlytter, H. C. V. C. J.	København	10.10.89	Holbæk	28. 6.13	„ „ 1	5. 7.19
26359	Sonnergaard, Alfr. Johannes	—	4. 1.98	Kbhvn. Afd. 1	6. 5.18	„ „ 1	5. 7.19
25095	Steen, Otto Emil	—	30. 9.97	„ „ 1	9.12 16	„ „ 1	12. 7.19
29770	Sørensen, Henry Andre	—	26 4.99	„ „ 1	6 10.18	„ „ 1	12. 7.19
21052	— Otto	Horsens	19.10.93	„ „ 1	1. 1.19	„ „ 1	12. 7.19
31280	Therkelsen, Alfred S. F.	Vangede	14. 4.95	„ „ 1	22. 4.19	„ „ 1	12. 7.19
31475	Thomsen, Thomas	København	28.12.93	Breslau	22. 9.18	„ „ 1	12. 7.19
19820	Wejsholt, Bernhard S.	Næstved	2. 1.93	Kbhvn. Afd. 1	21. 9.18	„ „ 1	5. 7.19
26165	Vognsen, Frits Marinus E.	København	8. 9.98	„ „ 1	23. 3 18	„ „ 1	26. 7.19

Mange vil have godt af at læse denne Bog fuld af Varme og Begejstring for Arbejderklassens Opgave og med munter Ironi over det nuværende Samfund. Ikke mindre interessant og højst aktuel er den anden Bog Forlaget udsender af Karl Kautsky: *Demokrati eller Diktatur.*

I sit pragtfulde, agitatoriske Sprog vender Forfatteren sig til de tvivlraadige, til dem, der drages mod at forlade Demokratiets Hovedvej til det sociale Samfund for gennem Diktaturet at naa hurtigere frem til Maalet. Glimrende paaviser han, hvorledes Diktatur-Tanken har sit Udspring i Lande med ringe økonomisk og politisk Udvikling.

Disse to Bøger, som kun hver koster en Krone, bør læses ikke blot een, men mange Gange, de vil stadig berige ved deres Tankers Dybde og Mangfoldighed.

Ved Valg

af Jule- eller andre Gaver kan vi anbefale *„Fremad"s Fortegnelse Nr. 1,* omfattende ca. 1100 Bøger og Musikalier ordnet efter Fag. Fortegnelsen udleveres gratis

fra »Fremad«, Frederiksborggade 33, og er baade praktisk og nyttig, men er iøvrigt allerede tilgaaet en stor Del af vore Klubber og samtlige Afdelinger.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Specialarbejderforbundet.

Medlemsbog Nr. 47527, lydende paa Navnet A. M. Hansen, er bortkommet og gøres ved nærværende ugyldig.

K. Larsen.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforb.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 27639	S. Hansen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 27613	M. Chr. Petersen	(Assens)
- 30762	Holger O. Hansen	(Nakskov)

Medl. Nr. 3339, L. Jensen, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 32226 Ejnar Martin Jensen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 10085	Borch,	Frederik Emil	20. 7.07

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 22510	Bach,	Anton Nielsen	23. 6.17
- 7281	Christensen,	Carl Gotfred	20.12.13
- 7287	—	Carl Martinus	15. 5.15
- 23934	—	Will. Em.	17. 3.17
- 27990	Christiansen,	Magnus	6. 7.18
- 6923	Conradsen,	Joh. Anton Sofus	6. 6.14
- 13466	Eriksen,	Martin Rendbæk	24. 6.16
- 30889	Fuglsang,	Aksel	17. 5.19
- 26455	Hansen,	Edvin William	8. 6 18
- 31770	—	Laurits Vald.	20. 5.19
- 20897	Holvard,	Aage	7. 6 13
- 32226	Jensen,	Ejnar Martin	24. 5.19
- 17973	—	Jacob	1. 2.13
- 30071	—	Jens Sofus	15. 3 19
- 9722	—	Oluf	7. 7.17
Nr. 14549	Kieffer,	Frederik Ferd. Th.	17. 5 19
- 3101	Kjeldsen,	Jens	3. 4.15
- 31115	Larsen,	Hugo Bøgh	3. 5 19
- 27386	Lauritsen,	August	1. 9.17
- 5667	Lous,	Svend Aage	9.11.18
- 23844	Nielsen,	Carl Ancher	4.11.16
- 30218	—	Carl Th. Chr.	28. 6.19
- 2450	—	Kaj Willemoes	9.12.16
- 25128	—	Rudolf Henry	26. 5 17
- 10848	Petersen,	Martin O.	23. 9 16
- 11404	Paulsen,	Carl Nicolai	1. 2.19
- 13623	Samuelsen,	F. Albert	12. 8.16
- 17519	Tinsfelt,	Peter	22. 4.16
- 25730	Tønnesen,	Paul	12. 1.18

Overskud. Fra Rechs Opvarmningskompagni henligger der Overskud til nedennævnte Medlemmer:

A. Vetzen, A. Barhdal, P. Knudsen, J. Petersen, A. Mortensen, E. Strømsted og Persson.

Pengene kan, mod fornøden Legitimation, afhentes paa Kontoret, Vestersøgade 2, 1., hos

N. Jakobsen, Kasserer.

Breve og Overskud. Paa Anvisningskontoret i København henligger et Brev til H. Hansen afsendt fra Rudkøbing, samt et Overskud til W. Andersen, som har arbejdet hos Henning Klee.

Hos Burmeister & Wain, Refshaleøen, henligger et Tilgodehavende paa ca. Kr. 29,00 til Hans Keidser.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 7—8 (kun et Hefte), 15. Aargang.

Fra Kongressen.

Delegeret ved vor sidste Kongres, Maskinarbejder Nielsen fra Københavns Afdeling 7, var saa uheldig paa Kongressen at forlægge et Par Briller (Pincenez), hvorfor han ved nærværende forespørger, om en af de øvrige Delegerede muligvis skulde have faaet de savnede Briller imellem sine Papirer, idet han formener at have lagt dem paa et af Bordene. Skulde de muligvis paa denne Maade være kommet med en eller anden Kollega hjem, bedes Vedkommende indsende dem til Hovedkontoret.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Københavns Maskinistskole,
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 2 DECEMBER 1919 6. Aarg.

Bærer det mod Krisetider?

Henad imod Slutningen af Aaret 1919 er der adskilligt, som tyder paa Forandringer i Erhvervslivet af en saadan Natur, at det har Krav paa særlig Opmærksomhed. Statens statistiske Bureau oplyser, at Danmark i Tidsrummet Januar—Oktober har indført Varer for noget over 1700 Millioner, medens der kun er eksporteret Varer for et Beløb af noget over 600 Millioner Kroner.

Saadanne Tal kan jo nok tyde paa, at der er et og andet i vor samlede Økonomi, som ikke er holdbart i Længden, og vi er derfor Vidne til, at der fra forskellig Side raabes Vagt i Gevær. Det drejer sig vel baade om, at man fra visse Hold raaber et ærligt Varsko til Befolkningen, og for andres Vedkommende, at man ønsker at benytte Situationen til Fordel for sine specielle Interesser.

Vi tænker her i første Linie paa Nationalbanken, som fornylig har udsendt Meddelelser baade til Regering, Banker og Kommuner om, at der er Pengeknaphed, hvorfor man ikke maa vente store Laan, og at vi paa de senere Tider er Genstand for en voksende Pengeknaphed, er en Kendsgerning, som ingen kan bestride.

I anden Række tænker vi paa Arbejdsgiverforeningen, som pr. 5. December har sendt De samvirkende Fagforbund en Skrivelse i Anledning af Overenskomstopsigelserne for den kommende Overenskomstkampagne, hvor man paa Basis af en ensidig Drøftelse indenfor Arbejdsgiverforeningen har syslet med forskellige skønne Planer om paa sin Maade at „redde vort lille Samfund fra Fordærv". Vi citerer her et lille Stykke af Arbejdsgiverforeningens ovennævnte Skrivelse, hvilket er særlig karakteristisk:

> „Tanken om nu at rejse Spørgsmaalet om en Nedsættelse af Lønningerne har derfor været stærkt fremme til Overvejelse. Imidlertid er man fra Arbejdsgiverforeningens Side paa det rene med, at et Krav om nu at nedsætte Lønningerne vilde møde megen Modstand og ikke vilde kunne gennemføres uden Uro og Kamp. Man har derfor — omend med de allerstørste Betænkeligheder — besluttet sig til at gaa med til en Forlængelse af de gældende Overenskomster for et Aar, idet vi dog heroverfor tager den Reservation, at det givne Tilbud eventuelt ikke kan opretholdes under hele Overenskomstperioden overfor saadanne Virksomheder, som allerede paa Grund af de nuværende Lønninger har mistet deres Konkurrenceevne".

Arbejdsgiverforeningen synes ikke at have nogen særlig Forstaaelse af, at Spørgsmaalet om Stigning eller ikke Stigning af Lønningerne i højeste Grad er afhængigt af Varepriserne. Dette ømme Punkt rører Arbejdsgiverforeningen slet ikke ved i sin Skrivelse, og det vil dog sikkert blive dette Spørgsmaal, der i væsentlig Grad bliver bestemmende for Kursen, naar vi atter skal tage fat paa Overenskomstforhandlingerne.

Vor Hovedorganisation, De samvirkende Fagforbund, har straks, d. v. s. under 13. December, efter indgaaende Overvejelser svaret sagligt, men afvisende

paa Arbejdsgiverforeningens Skrivelse. Onsdagen den 17. December tages der derefter fat paa Forhandlingerne mellem Forretningsudvalgene, hvorunder man vil søge at klarlægge Principperne for den nærmest kommende Tid.

De fagorganiserede Arbejdere har i Aaret 1919 gennemgaaende gjort 2 betydelige Fremstød med deres Lønninger, og at Tempoet ikke kan blive det samme, hvis der kommer Krisetider, eller hvis Varepriserne daler, derover er vi alle klare, men det er svært at tilbageholde en Bemærkning om, at Arbejdsgiverforeningen ligesom ved tidligere Lejligheder — vi tænker paa 1908 — har haft forfærdelig travlt med, saa snart der viser sig Tegn paa en Svækkelse af Gullaschperioden at raabe Vagt i Gevær overfor Lønningerne, samtidig med at man pusler kærligt med Tanken om „Nedsættelser", og man sporer en virkelig Sorg hos dem, naar det tilføjes, at man er paa det rene med, at et Krav om Nedsættelse nu „vilde møde megen Modstand og ikke vilde kunne gennemføres uden Uro og Kamp".

Men man er dog altsaa klar over, at lige saa vel som Arbejderne gennem deres Organisationer har til Opgave at sætte Lønnen op i Opgangstider, saa har de ogsaa til Opgave at modsætte sig Reduktioner i Nedgangs- og Krisetider.

Men ser man ganske bort fra disse Forhold, der kan give os nok at bestille og nok at tænke over indenfor vore Fagorganisationer, er der, som foran bemærket, adskilligt, der tyder paa, at vi bevæger os hen imod Forhold, der kræver nøje Omtanke og Foranstaltninger fra Statsmagtens Side, som kan bevare os for at komme for langt ud. Nationalt set køber vi altsaa for meget og vel sagtens navnlig for dyrt, d. v. s. i al Almindelighed ikke, naar vi køber i Tyskland. Fra den Side har vi f. Eks. paa de senere Tider købt Værktøjs- og Landbrugsmaskiner og meget andet til saa lave Priser, at dette har bevirket mere eller mindre Standsning af de tilsvarende Fabrikationer herhjemme. Det er her Valutakurserne, der maaske bevirker en øjeblikkelig Fordel for Forhandlerne, men som samtidig virker ødelæggende for de tidligere Producenter af disse Varer.

Omvendt er Forholdet, naar vi skal købe vest fra, hvad vi maa i stor Udstrækning paa Grund af, at Tyskland som Eksportland er svækket. Her staar vi overfor en vigende Købeevne af den danske Krone i samme Grad som Dollarskursen stiger med rivende Fart. Der er dog fornylig taget Affære fra Regeringens Side ved Oprettelsen af et „Valuta-Fællesraad", til hvilket der er valgt Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, De samvirkende Husmandsforeninger, Grosserer-Societetet, Provinshandelskammeret, Industriraadet, Rederiforeningen, Den overordentlige Kommission samt for de forskellige Ministerier.

Fællesraadet skal beskæftige sig med Importen af overflødige Varer og med en eventuel Forøgelse af Eksporten; endvidere med Transithandelen og Valutakurserne, d. v. s. den danske Krones Købeevne i Forholdet til de udenlandske Pengesorter.

Som man ser, tages der fat, samtidig med at der arbejdes paa en Udvikling af vor Sociallovgivning, og vi kan godt føje til: samtidig med at der forsøges etableret politiske Kriser. Med andre Ord: Verdenskrigen har faktisk været afsluttet i et Aar, men der kæmpes videre paa en lang Række Fronter. Store Dele af Europa maa siges at være saa temmelig forarmede, og ikke mindst som Følge heraf vil Krisetiderne med Nødvendighed ogsaa komme til at berøre os, og samtidig gaar de sociale og politiske Kampe deres Gang.

Vi bør under alt dette sørge for at holde vore Organisationer i god Orden. Sammenhold og Forstaaelse vil i de kommende Tider kunne blive fuldt saa nødvendig som nogensinde, men heldigvis kan vi nu ved Aarets Slutning se tilbage paa en Virksomhed indenfor Jærn- og Metalindustrien for at forbedre Lønningerne og nedsætte Arbejdstiden, der giver Grundlag for Glæde over alt, hvad der er opnaaet. Vi har derved styrket os til at tage imod det, som kommer.

En storstilet Hjælpeaktion overfor Centraleuropas nødlidende Folk.

Fra det internationale faglige Sekretariat i Amsterdam foreligger der Meddelelse til De samvirkende Fagforbund om, at Nøden i Centraleuropa er overordentlig stor og truer med i den tilstundende Vinter at udvikle sig til en Folkekatastrofe af uhørt Omfang, og De samvirkende Fagforbund har øjeblikkelig taget Affære med Hensyn til Iværksættelsen af en storstilet, frivillig Indsamling, der sikkert i første Linie maa have til Formaal at indkøbe Levnedsmidler og faa disse fordelte paa de Steder,

hvor Nøden er størst, navnlig blandt Storbyernes organiserede Arbejdere.

De samvirkende Fagforbund staar ikke alene om at tage denne Opgave op. Der er fra en Centralkommite, der under Krigsaarene har virket med forskellige formaaende Mænd i Spidsen, deriblandt Socialdemokraten, Vekselerer Lamm, taget Affære med Sammenkaldelse af et Møde for Repræsentanter for en lang Række af Organisationer, saavel Arbejdsgiver- som Arbejderorganisationer og saavel Landbrugs- som Industriforeninger, med dette Formaal for Øje at faa alle Befolkningslag til at medvirke til Lindring af en hidtil ukendt Nød blandt Europas Befolkning paa Fastlandet.

I alle Lejre er man gaaet ud fra den sikkert rigtige Forudsætning, at der efter 5 Aars Krig med al Krigens Ødelæggelse og Ruin dog er blevet en Rest af stærk menneskelig Følelse tilbage, der ved den første givne Lejlighed vil give sig stærkt Udslag i en Trang til at hjælpe paa de uhyre Lidelser, som er opstaaede efter Vaabenstilstanden paa de store europæiske Fronter, endskønt det nu er godt og vel et Aar siden, at den blev sluttet.

Man hvad det her drejer sig om, er desværre ikke alene den tilstedeværende Trang til at hjælpe nødlidende Medmennesker. Den nøgterne Forstand maa sige os i de neutrale Lande, at en voksende Nød og Elendighed i Befolkningen paa det europæiske Kontinent i Løbet af kort Tid vil kunne komme over Menneskene med en saadan Kraft, at det nok skal sætte sine Virkninger udover de nødlidende Landes Grænser. Fattigdom og Elendighed skaber desværre ikke alene Sygdom og Død, men der skabes ogsaa Forbrydelser, som truer med at nedsænke store Dele af Europas Befolkningmasser i Fortidens Barbari.

Her behøves næppe en Udmalig af, hvorledes det virker paa Menneskene, naar de ser Kvinder og Børn dø af Sult, samtidig med at de selv føler den nagende Hunger i Forbindelse med Livskraftens Svinden hen. Haabløsheden i den endeløse Nød og den dermed svigtende Evne til at genopbygge, hvad Krigen har ødelagt, vil bringe saadanne Tilstande over Europa, saa man grues ved den blotte Tanke derpaa.

En Indsamlig vil derfor ikke alene virke som en aldeles nødvendig Nødhjælp overfor den endeløse Sum af menneskelige Lidelser, men den vil ogsaa i høj Grad virke hen til at bevare de saakaldte neutrale Landes Folk for de frygtelige Eftervirkninger af Centraleuropas fuldstændige Nedsygnen i Armod.

Fra De samvirkende Fagforbund er der saaledes udgaaet Opfordring til Organisationerne om at iværksætte kraftigt virkende, frivillige Indsamlinger, og den danske Afdeling af internationale „Røde Kors“ har tilsagt sin Medvirkning til det yderste, bl. a. ved Vareforsendelserne til de Nødlidende, saaledes at der opnaas fuldkommen Sikkerhed for, at disse forhaabentlig betydelige Varemasser vil komme netop derhen, hvor det tiltænkes og planlægges.

Ledelsen for Centralorganisationen af Metalarbejdere har taget Sagen op, og man er enig om, at Forbundene vil sætte al mulig Kraft ind paa at faa indsamlet saa store Beløb som muligt. Indsamlingen kan naturligvis kun blive frivillig, men vi haaber, at vore Afdelingsbestyrelser, Klubbestyrelser og Tillidsmænd i det hele taget vil være enige med os i at fremskaffe det størst mulige Resultat ved en Agitation, der taler baade til Hjerte og Forstand hos vore Medlemmer, saaledes at enhver giver sin Skærv, og her bliver ikke Tale om blot og bart en enkelt Skærv. Her tænkes paa en Indsamling, der i alt Fald kommer til at gaa over et Par Maaneder eller saa, og hvor vi stadig maa bede Medlemmerne om i Menneskehedens Navn at give hvad de formaar, dels i Penge, dels i Klæder, og hvad der iøvrigt efterhaanden maatte kunne blive Tale om, at vi indenfor vort Fags, ja indenfor vort Lands Grænser er i Stand til at afse. Vi behøver i denne Forbindelse kun at henvise til, at der fra russisk Side for Tiden bl. a. samles paa gammelt Brød til Forsendelse til de nødlidende russiske Randdistrikter. Alt, hvad der er Kærne, alt, hvad der har Værdi, kan og bør finde Anvendelse i disse Tider, og intet bør forsømmes for at hjælpe efter Evne. Vi undgik Verdenskrigen, og hidtil har dens Tilbagevirken paa os været nogenlunde let at overvinde i Sammenligning med de Lidelser, som de krigsførende Landes Befolkninger har gennemgaaet. Fremtiden truer med at blive værre ogsaa for os, men vi bør i Tide gøre, hvad vi formaar, ikke mindst for at vise vor Broderskabsfølelse overfor lidende Medmennesker, og ikke mindst for atter at knytte de internationale Baand mellem de af Krigen haardt ramte Arbejderbefolkninger rundt omkring. Tænk paa, at for hver 2 Krone, for hvert brugbart gammelt Klædningsstykke, vil der kunne dækkes et Savn, som vi selv, med

vore bedre Forhold, vilde regne for aldeles utaaleligt, men som for dem, der her er Tale om, betyder det sidste Stød ud mod Tilintetgørelsen, og for hvem de ventede Bidrag derfor kan betyde Liv eller Død.

Cirkulærer med Planer og Lister til Indsamling vil i de nærmeste Dage udgaa til alle vore Organisationer.

Skal den ekstraordinære Arbejdsløshedslovgivning standses nu?

Den sidst vedtagne ekstraordinære Lov, der traadte i Kraft den 1. December 1918, udløber med dette Aars Udgang, og allerede gennem længere Tids Agitation har de arbejdsgivervenlige Blade søgt at præparere Stemningen ved Angreb paa Arbejdsløshedskasserne saavel som Arbejdsløshedsinspektoratet. Dette er et saa ofte gentaget Fænomen, at der i og for sig ingen Anledning var til at opholde sig derover, men da Resultatet næsten hver Gang har været, at det levende Lovgivningsmaskineri, altsaa Rigsdagen, har følt sig opskræmt og af den Grund følt det formaalstjenligt at tillægge de fremkomne Klager over begaaede eller formentlig begaaede Misbrug en Vægt, som man ingenlunde har fundet sig kaldet til at tillægge tilsvarende Klager over de aabenlyse Overtrædelser, der fra saavel Landbrugets som Industriens og Handelens Side har været begaaet mod de i Anledning af Dyrtiden trufne Anordninger, vil det nu som før være nødvendigt at paapege, hvor lidet betydende de fremkomne Klager er overfor de Hundreder af Tusinder Tilfælde, som Arbejdsløshedskassernes daglige Ekspedition omfatter. Dette gælder, selv om man ikke nøjes med den Brøkdel af Klager, som maa anerkendes berettigede, men ogsaa naar man tager Klagernes Tal under et uden Kritik.

Kampen imod Arbejdsløshedskasserne har da ogsaa ganske aabenlyst et andet Formaal end dette at bekæmpe de paaberaabte Misbrug, den er ganske simpelthen et Led i den Interessekamp, der fra Arbejdsgivernes Side føres imod Arbejderne, og som vel maa vedblive at føres i Kraft af, at Arbejdsgivernes Interesser ligger i at skaffe det størst mulige Udbytte af Produktionen og af samme Grund skaffe sig Arbejdskraften paa de billigst mulige Vilkaar.

Stærkest vilde Arbejdsgiverne jo staa, saafremt der overhovedet ikke eksisterede nogen Arbejdsløshedsforsikring, og Tilstanden derfor var saaledes, at der altid, i hvert Fald under de lavere Konjunkturer, var en Hær af Arbejdsvillige, der af Hensyn til sin Eksistens var nødsaget til at skaffe sig Beskæftigelse paa hvilke som helst Vilkaar, der kunde opnaas, naar disse blot dækkede det allernødvendigste til Livets Nødtørft, men da der nu en Gang af Arbejderne selv, uden Støtte fra nogen som helst Side, var skabt Institutioner til Afhjælpning af Arbejdsløshedens Følger, og da Staten efter mangeaarig Kamp maatte anerkende disse Institutioners samfundsnyttige Virksomhed og ydede dem sin Støtte, var der ingen Udsigt for Arbejdsgiverne til gennem direkte Udsultning at trykke Arbejdsvilkaarene ned til det Lavmaal, som man kender fra Steder, hvor der ingen Organisationer findes blandt Arbejderne, og da samtidig Arbejdsgiverne gennem Aarene i høj Grad havde sløvet deres virksomste Vaaben — Lockouttruslen —, søgte de efter andre Midler til at fremkalde den attraaede »Arbejdsvillighed«, og Midlet var i Hovedsagen de statsunderstøttede Arbejdsløshedskasser.

Ganske uden Hensyn til, at Arbejdsløshedskasserne er Foreninger, stiftede af Arbejdere og baarne frem af Medlemmernes Kontingent, uden at der fra Arbejdsgivernes Side som saadan ydes en eneste rød Øre dertil, har Arbejdsgiverne gennem Aarene krævet en mere eller mindre direkte Indflydelse paa Arbejdsløshedskassernes Forhold, og de enkelte Forsøg, der i Begyndelsen gjordes for at tilvejebringe en Forstaaelse paa paaklagede Omraader vedrørende Arbejdsanvisningen, smed Arbejdsgiverforeningen simpelthen over Bord, vel sagtens ud fra den Forudsætning, at saadanne Lapperier intet vilde betyde i Arbejdsgivernes sociale Kamp mod Arbejderne, og at man paa ganske anden Maade maatte have Tag i Nakken paa Arbejdsløshedskasserne, hvis disse skulde svare til Arbejdsgivernes Hensigter.

Det, man først og fremmest lagde an paa, var at drage Kontrollen med saavel Arbejdsanvisningen som den enkelte Arbejders Arbejdsløshed bort fra Arbejdsløshedskasserne, og det er allerede mange Aar siden, at en af Arbejdsgiverforeningens daværende Førstemænd, Ingeniør Alexander Foss, erklærede, at Tilstanden burde være en saadan, at ingen Arbejder fik udbetalt Understøttelse i sin Arbejdsløshedskasse, forinden han mødte med Attest fra et offentligt Kontor for, at det var umuligt at skaffe ham Arbejde. Den Gang, der endnu var midt i Lock-outernes Højhedsperiode, var der dog ingen, der tænkte paa, og i hvert Fald fremsattes Tanken ikke, at man skulde drage Arbejdsløshedskasserne ind i den faglige Strid og gøre dem ansvarlige for de Begivenheder, der fandt Sted indenfor Fagforeningernes og Arbejdsgiverorganisationernes Omraade.

Ganske vist var og maatte Arbejdsløshedskasserne være et Middel til at bistaa Arbejderne i Opretholdelsen af den opnaaede Levefod, fordi deres Virksomhed betød, at den enkelte Arbejder, baade naar han stod inde paa Arbejdspladsen, og naar han var kommet ud derfra, hos sig bar Bevidstheden om, at Arbejdsløsheden i hvert Fald ikke lige straks betød øjeblikkelig Sult, men at der indenfor en vis Frist var givet ham Midler til i hvert Fald at faa Brødet og derigennem Lejlighed til at skaffe sig andet Erhverv. Og ganske vist var der ogsaa den Gang blandt Arbejdsgiverne Folk, der mente, at de Arbejdere, der paa den Maade tog Understøttelser, var Driverter, der enten slet ikke vilde bestille noget eller dog kun arbejdede, hvis de fik den allerbedste Betaling, men disse Paastande var kun Enkeltmandssnak og ikke anderledes,

end at de samme Paastande ogsaa i Arbejdsløshedsforsikringens Børneaar havde været fremsat indenfor Arbejdernes egen Kreds. Om nogen organisationsmæssig eller officiel Paastand i Retning af Arbejdsløshedskassernes Ansvarlighed for opstaaede Konflikter var der overhovedet ikke Tale.

Det er som sagt først i de seneste Aar, hvor Arbejdsgiverne under de forskellige Forhandlingskriser har følt, at det fortidig saa ofte misbrugte Lockoutvaaben havde mistet noget af sin Skarphed, at man har søgt efter Metoder, gennem hvilke der kunde lægges Baand paa de uregerlige Arbejdere, og her gjaldt det i første Række om at bringe Arbejdsløshedskasserne, der siden deres Statsanerkendelse Skridt for Skridt havde tilkæmpet sig en anerkendt Position, i Miskredit blandt Befolkningen, og derefter, naar denne var tilstrækkelig opskræmt, faa Miskreditten ført indenfor hos de lovgivende Faktorer.

Saalænge Arbejdsløshedskasserne kun havde deres ordinære Virksomhed at passe og til denne kun modtog det ordinære Statstilskud, fraset enkelte Perioder med rent midlertidige Foranstaltninger, var der ingen rigtig Sangbund for Arbejdsgivernes Mistænkeliggørelse hos det store Publikum, idet man vel ogsaa der saa Hestefoden, der stak frem under Arbejdsgivernes Interesser, for Arbejdsløshedsforsikringen, og der var derfor heller ingen Tilbøjelighed til, da den første Arbejdsløshedslov skulde revideres, at vige bort fra de en Gang fastsatte Bestemmelser, hvorfor Loven af 1914 i alt væsentligt kom til at ligne sin Forgænger.

Imidlertid blev Stillingen en anden under den forløbne femaarige Periode, der betegner Verdenskrigen og dens Eftervirkninger. Den Arbejdsløshed i Forbindelse med en galopperende Dyrtid, som navnlig den sidste Halvdel af Perioden medførte, var af et saadant Omfang, at den laa udenfor alle foretagne eller blot tænkte Beregninger, og følgelig maatte de Foranstaltninger, som Staten foretog, og som ved tidligere Lejligheder var udøvede gennem Hjælpekasserne, men som man nu fra alle Sider var enige om maatte ske gennem Arbejdsløshedskasserne, løbe op i mange Millioner af Kroner, ligesom det var givet, at Understøttelserne for den enkelte, under Hensyn til det fortvivlede Dyrtidsforhold, maatte hæves betydeligt op over de Understøttelser, der var fastsatte under normale Arbejdsforhold og Levevilkaar. Disse Midler, som Staten paa denne Maade maatte udrede, og som, taget uden Forbindelse med de Hærskarer, hvoriblandt de skulde fordeles, maatte virke imponerende paa det store ikke indviede Publikum, gav Arbejdsgiverpressen en ganske anden Luft under Vingerne i deres Mistænkeliggørelse end den, de hidtil havde haft, og hver Gang det stundede til Fornyelse og Revision af en bestaaende Arbejdsløshedsforanstaltning, baskede man sig af Hjertens Lyst i de Mængder af Misbrug, som i Ly af Arbejdsløshedskassernes Virksomhed skulde finde Sted, og da selv dette Middel ikke virkede tilstrækkeligt, fordi en nøjere Prøvelse altid godtgjorde Løsheden i Paastandene, greb Arbejdsgiverforeningen til at gøre det til en Medlemspligt for sine Medlemmer at anmelde ethvert blot formodet Misgreb, hvad der dog trods al anvendt Umage alligevel ikke konkluderede i andet end den sørgelig bekendte »Harboes Mappe«.

Masseangrebene, der under Valgkampene i Begyndelsen af 1918 var en kærkommen Lækkerbidsken for navnlig de konservative Partier, bevirkede som bekendt, at den om Foraaret 1918 sammentraadte Rigsdag vel forlængede den ekstraordinære Lov, men samtidig krævede en Kommission nedsat, der for Alvor skulde undersøge Klagerne over Arbejdsløshedskasserne og deres Medlemmer, og her fremlagdes første Gang af Arbejdsgiverforeningens Næstformand, Bogtrykker Langkjær, den »Mappe«, der senere skulde gøre Harboes Navn saa bekendt, og som hverken i Kommissionen eller i det om Loven nedsatte Folketingsudvalg naaede at dokumentere andet end Hulheden i den højstemte Agitation.

Nu staar altsaa Spørgsmaalet atter paa Dagsordenen i Anledning af den ekstraordinære Lovs Udløb, og heller ikke denne Gang har der manglet noget i Retning af Angreb paa »den manglende Kontrol«, idet man dog som Særsport og som en Jagt paa noget mere ædelt Vildt samtidig i høj Grad har kastet sig over Arbejdsløshedsinspektøren, hvis Tilsyn med Kasserne man ikke finder foreneligt med de Krav, Arbejdsgiverne stiller til en Embedsmand, der skal overvaage deres Forhold. At den samme Presse, der agerer Haandlangere i dette Øjemed, ogsaa er den, der hylede i vilden Sky, da Højesteret fornylig dømte en større Grossist for Vareaager, fordi han havde slumpet sig til at tjene nogle ekstra Millioner, er kun saa meget mere betegnende for Karakteren af Angrebene paa Arbejdsløshedskasserne.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde, paa hvilket Spørgsmaalet om den ekstraordinære Lov blev drøftet, tog det meget klare Standpunkt, at den ekstraordinære Arbejdsløshedslovgivning maatte fortsættes, saalænge der var ekstraordinære Tilstande, og formente derfor, at den ekstraordinære Lov burde forlænges til 1. April 1921; ligeledes hævdede Aarsmødet, at de Særbestemmelser, der skyldtes de ekstraordinære Forhold, kun kunde være knyttede til disse, og derfor maatte bortfalde, naar den ekstraordinære Lov ophørte, samt paapegede, at der burde ydes Kasserne nogen Erstatning for deres under den ekstraordinære Situation tømte Reservefonds. Endelig hævdede Aarsmødet, at den ordinære Arbejdsløshedslov, der var traadt i Kraft i April 1914, endnu ikke havde virket under normale Forhold, og derfor maatte bibeholdes i sin nuværende Skikkelse, naar den ekstraordinære Lovgivning ophørte, dog med Adgang for Kasserne til at hæve deres Understøttelser i Forhold til Pengenes forringede Værdi.

Fra Arbejdsløshedsinspektørens Side var fremsat dels en Række Ændringer til den ordinære Lov og dels en Række Overgangsbestemmelser til Afløsning af den ekstraordinære Lov, som Arbejdsløshedsinspektøren paa den Maade mente kunde afsluttes den 1. April 1920. Imod de stillede Ændringer til den ordinære Lov har Arbejdsløshedskassernes Repræsentanter i Nævnet kun anført deres principielle Betænkeligheder ved i det hele taget at faa Loven ændret, men iøvrigt ikke haft noget at indvende imod de af Arbejdsløshedsinspektøren foreslaaede Ændringer, naar frases dem, der tager Sigte

paa at bringe Arbejdsløshedskasserne ind i den faglige Strid. Ændringerne bestaar dels i at føre den nuværende § 8 i den ekstraordinære Lov, der omfatter kollektiv Arbejdsvægring, over i den ordinære Lov, og dels i en Paragraf, der tager Sigte paa at gøre Arbejdsløshedskasserne og deres Medlemmer direkte ansvarlige for ulovlige Konflikter, og det er ingen Hemmelighed, at Arbejdsløshedsinspektøren med disse Forslag har villet gøre en Indrømmelse til de Sider af Befolkningen, der, paavirket af Arbejdsgivernes stadige Mistænkelighed, har ment, at Arbejdsløshedskasserne benyttedes til Kampmiddel overfor Arbejdsgiverne.

En særlig fremtrædende Rolle i Krigen mod Arbejdsløshedskasserne har ogsaa Formanden for Den faste Voldgiftsret, Dr. Ussing, spillet, og det er vel nærmest hans Indlæg i Kampen, der har faaet sat den rigtige Musik til Arbejdsgivernes Klagesang. Som Formand for Den faste Voldgiftsret har Dr. Ussing i høj Grad følt sig paavirket af, at Rettens Kendelser i en Del iøvrigt meget omtalte Sager ikke er blevet fulgte af de dømte Arbejdere, og at man ikke har haft tilstrækkelige Magtmidler for Haanden, udover Opløsning af Organisationerne, til at bringe Arbejderne til Lydighed, og da Øvrigheden ikke bærer Sværdet forgæves, har ogsaa Dr. Ussing følt sig kaldet til at søge Arbejdsløshedskasserne udnyttede som Middel til Rettens Haandhævdelse. Hvilken Skade der ad den Vej tilføjes Arbejdsløshedsforsikringen som saadan, har Dr. Ussing ingen Bekymringer haft for; for ham, som for de øvrige for Samfundets Velvære ængstelige Medborgere, har der kun været Øje for de Udslag, som Verdenskrigen og dens Desparation har medført, ogsaa indenfor Arbejdernes Kreds, og som ikke har noget at gøre med Arbejdsløshedsforsikringen under normale Forhold; men at søge den gale Udvikling reformeret paa denne Maade er blot at stoppe for Afløbene, medens man stadig væk lader Tilløbet være aabent. Hvis Tilløbet ikke standser af sig selv, plejer dette gerne at medføre Oversvømmelse.

Arbejdsløshedsinspektørens Forslag til Imødekommelse af Kritikken er en taktisk Foranstaltning, som vel kunde have været betimelig under de ekstraordinære Forhold, men som intet har med ordinær Arbejdsløshedsforsikring at gøre. Imidlertid har ogsaa Ministeriet ment det formaalstjenligt at optage Bestemmelserne i det Forslag, der er forelagt i Folketinget, og hvis det bliver til Lov, tør man gaa ud fra, at Arbejderne vil forstaa at hævde deres organisatoriske Stilling ogsaa under de derved fremkaldte Forhold.

Men selvfølgelig kan Arbejdsgivernes Repræsentanter paa Rigsdagen ikke nøjes med mindre end, at Arbejdsløshedskasserne skal være direkte Vaaben i den faglige Strid, men vendt mod Arbejderne selv, og forstaar vi d'Hrr. ret, saa skal Betingelsen for at faa Statens Hjælp mod Arbejdsløshedens Følger være den, at naar som helst en ikke anerkendt Konflikt udbryder i et Fag, selv om det kun drejer sig om et lille Antal af Fagets Udøvere, saa skal Arbejdsløshedskasserne øjeblikkelig lukke af for Understøttelsen til alle de af Fagets Udøvere, der kan udføre samme Arbejde, indtil den faglige Strid er bragt til Afslutning. At man samtidig ønsker Understøttelsesforholdet overfor den enkelte Arbejder bragt i Anvendelse paa den Maade, at en hvilken som helst daarligt betalende Arbejdsgiver kan faa Understøttelsen standset for en eller flere af Arbejdsløshedskassens Medlemmer, blot ved at rekvirere Folk gennem et kommunalt Anvisningskontor, uden Hensyn til de paagældende ledige Arbejderes Kvalifikationer, har været den Grundtone, der stadig har gjort sig gældende fra den Kant, og skulde det gaa efter Ønske, vilde Arbejdsløshedskassernes Stilling som selvstyrende Institutioner i Lighed med andre Organisationer være saaledes rokket, at det sikkert blev nødvendigt for Arbejdsløshedskasserne at tage under alvorlig Overvejelse, om de ikke burde vende tilbage til Tilstanden før Loven om anerkendte Arbejdsløshedskasser traadte i Kraft, og Staten paatog sig en Del af Udgifterne ved denne Forsikring.

I dette Standpunkt ligger der aldeles intet i Retning af, at Arbejdsløshedskasserne vil unddrage sig Kontrol med deres Virksomhed. Tværtimod har de intet som helst imod, at der fra Statens Side øves et effektivt Tilsyn med deres Virksomhed, og enhver, der kender Arbejdsløshedskassernes Bestræbelser for at gøre deres Kontrolbestemmelser saa omfattende som muligt og ligeledes kender den Kritik, som Ledelserne er Genstand for fra de Medlemmers Side, hvem Kontrolbestemmelserne rammer, maa være paa det rene med, at Arbejdsløshedskasserne for enhver Pris vil have Misbrug holdt ude; men hvad Arbejsløshedskasserne ikke ønsker er, at Folk, der har stillet sig absolut fjendtligt overfor Arbejsløshedsforsikringen, skal have direkte Indflydelse paa dens Udøvelse, og derved være i Stand til at gøre Arbejdsløshedskasserne til et Redskab for deres økonomiske Interesser. Den Hjælp, som skulde købes med Opgivelse af Arbejdsløshedskassernes Selvstyre, turde sikkert være for dyrekøbt, selv om den i Øjeblikket er aldrig saa nødvendig.

Hvorledes Lovens Skæbne paa Rigsdagen vil blive, kan endnu ikke forudses, men forhaabentlig vil ogsaa denne Gang det sunde Maadehold vinde Overhaand paa Rigsdagen, saaledes at Arbejdsløshedsforsikringen kan fortsætte den sunde Udvikling, der, paa samme Maade som Tilfældet er med Sygeforsikringen, har hævet den danske Folkeforsikring op til et Stade, der ikke er naaet i noget andet Land, og som alle Vegne i Udlandet har høstet aaben Anerkendelse. Af Hensyn til de Arbejdsløses Stilling, saafremt den ekstraordinære Lov skulde udløbe, uden at der ad Lovgivningens Vej var opnaaet Enighed om dens Forlængelse eller truffet andre Bestemmelser, der kunde træde i Stedet derfor, har det været nødvendigt at forberede Situationen, saaledes at Kasserne var i Stand til selv at forhøje deres Understøttelse, hvis de ekstraordinære Tillæg bortfaldt, og da Lovbehandlingen næppe bliver færdig før umiddelbart forinden den ekstraordinære Lovs Udløb, vil der ikke efter den Tid blive Lejlighed til at indhente Medlemmernes Afgørelse af Understøttelsens og Kontingentets Størrelse, og det har derfor været nødvendigt at benytte Lovenes Bestemmelse om Urafstemning til at give Hovedbestyrelsen den fornødne Bemyndigelse til at gennemføre de efter den foreliggende Situation nødvendige

Foranstaltninger, hvad enten denne Situation indtræder til den 1. Januar 1920 eller eventuelt udskydes til den 1. April. Strækker de ekstraordinære Foranstaltninger sig ud over dette Tidsrum, vil vi naa at komme frem til Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde, og i saa Fald vil Afgørelsen af de fremtidige Understøttelsesforhold blive afgjort der, men vi kan ikke have den Situation, at vore Medlemmer pludselig, fordi der paa Grund af Stormløbet mod Kasserne ikke kan opnaas Enighed om den ekstraordinære Lovgivning, efter 1. Januar staar uden anden Understøttelse end den, der var fastsat i Vedtægten, og hvis Forudsætninger gjaldt en ganske anden Tid, end den nærværende.

Hovedbestyrelsen er derfor gaaet ud fra, at Medlemmerne uden Betænkning vilde give den ønskede Bemyndigelse, der jo iøvrigt ogsaa rummer den Situation, at Arbejdsløshedskassen helt maatte sige sig løs fra Statsanerkendelsen, og man maa derefter haabe paa, at der paa Rigsdagen er tilstrækkelig sund Sans til, at man ikke ønsker at ødelægge Frugterne af et mangeaarigt socialt Arbejde.

Efter at ovenstaaende var gaaet i Trykken, er man paa Rigsdagen »enedes« om en Affattelse af den ordinære Lov, hvorefter denne med visse midlertidige Bestemmelser overtager ogsaa den ekstraordinære Lovs Opgaver, men gør det paa en saadan Maade, at Arbejdsløshedskasserne, hvis Reservefonds for Størstedelens Vedkommende er udtømte, straks kommer til at bære en betydelig Del af den ekstraordinære Hjælp, og samtidig har de konservative Partier krævet Bestemmelserne om Kassernes Stilling til de ulovlige Strejker formet paa en Maade, der i høj Grad giver Arbejdsløshedsloven Karakteren af en »Undtagelseslov« overfor Arbejderne.

Men vore Partifæller paa Rigsdagen havde Valget imellem at lade de mange Tusinder af Arbejdere staa uden Understøttelse fra 1. Januar, fordi deres ordinære Understøttelse var opbrugt, eller at tage Loven, som de kunde faa den, og det skulde være straks, fordi Rigsdagens Juleferie, der strækker sig til den anden Side af Nytaar, ikke taaler Opsættelse. Ja, saa hastigt skal det gaa med Gennemførelsen af de vedtagne Bestemmelser, at der kun levnes Arbejdsløshedskasserne 14 Dage efter Nytaar til at indkalde Delegeretmøder eller foretage landsomfattende Urafstemninger om Ændringer i deres Vedtægter. I modsat Fald faar en stor Del af deres Arbejdsløse ingen Understøttelse efter den Tid.

Det vil næppe gaa lige saa rask med at faa afskaffet de ekstraordinære Flæskepriser.

For Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasses Vedkommende vil den under Afstemning værende Bemyndigelse for Hovedbestyrelsen dog være tilstrækkelig til at tilpasse Kassens Understøttelser efter den nye Lov, saaledes at en ny Afstemning ikke bliver nødvendig for os.

Den faglige Konference i Flensborg.

Mandagen den 24. og Tirsdagen den 25. November fandt der som bebudet en faglig Konference Sted i Flensborg. En saadan var planlagt og aftalt i Oktober Maaned ved Kongressen i Stuttgart. Paa Konferencen var der fremmødt Delegerede fra det tyske Metalarbejderforbunds Afdelinger i Haderslev, Aabenraa, Husum, Tønder, Sønderborg og Flensborg. Fra dansk Side var J. A. Hansen, A. Johansen, N. Lundbye og Formerforbundets Formand, Arnold Nielsen, mødt, og det tyske Metalarbejderforbund havde sendt sin Førstesekretær, Former Hermann Zernicke.

Under den megen Agitation, som er gaaet forud for den tilstundende Afstemning om, hvilke Distrikter, der overgaar fra Tyskland til Danmark, har man naturligt fra de organiserede Arbejderes Side rejst Spørgsmaalet om med hvilke Rettigheder de eventuelt kan overgaa til de danske faglige Organisationer, hvorledes den eventuelle Stilling vil blive for de oprettede Centralforvaltninger i Flensborg, hvor Fagorganisationerne har mange Medlemmer, og hvorledes Stillingen bliver ved Overgangen af Industriforbundsafdelinger til vore mere specielle Organisationer.

Sekretær Hermann Zernicke aabnede Konferencen med et Foredrag om de henhørende Forhold og omtalte herunder Situationen under den Besættelsestid, som indtræder under Folkeafstemningen. Han erkendte, og det aftaltes, at det specielt blev det tyske Metalarbejderforbunds Sag at sørge for, at de nødvendige Udbetalinger af Understøttelser og lignende kan finde Sted under Besættelsestiden og indtil den eventuelle Overførelse finder Sted.

Med Hensyn til de Rettigheder, hvormed tyske, fagorganiserede Arbejdere kan overgaa til vore Organisationer, da kunde vore Delegerede henvise til, at Regeringen har en Lov under Udarbejdelse, sigtende til at tilføje Arbejdsløshedskasseloven Bestemmelser om, at disse Arbejdere vil kunne overgaa med fuld Anciennitet og fuldt erhvervede Rettigheder fra de tyske Organisationer. Dette vakte naturligvis Tilfredshed hos de Delegerede fra de sønderjydske Foreninger.

Med Hensyn til Overgangen iøvrigt enedes man om foreløbig at gaa ud fra, at de paa Industriforbunds-Princippet grundede Fagforeninger overgaar til os helt og fuldt. Bestemmelserne mellem de danske Organisationer om fri Overførelsesret vil her lette de Tilfælde, hvor en Overgang til andre Organisationer efterhaanden maatte vise sig ønskelig eller nødvendig.

Paa samme Maade maa det blive Opgaven at indpasse Lokalforvaltningen i Flensborg under vore Organisationer, og der vil næppe her være uoverstigelige Hindringer for en Fortsættelse i alt væsentligt af de nuværende Tilstande, for saa vidt Flensborgs Befolkning ved sin Afstemning maatte tilkendegive Ønsket om at overgaa til Danmark.

Sekretær Zernicke fremsatte bl. a. nogle Bemærk-

ninger om, at man jo i for sig fra tysk Side følte en vis Bedrøvelse ved at skulle skilles fra disse Kolleger, men udtalte samtidig: »De gaar jo eventuelt over til en gammel Organisation, med hvem vi igennem mange Aar har staaet i venskabeligt Samarbejde til Fordel for begge Parter. De gaar derfor ikke over til noget nyt og ukendt, og vi haaber fortsat paa kammeratligt Samarbejde som hidtil.« Hertil kunde de danske Kolleger naturligvis ganske slutte sig, og Konferencen sluttede iøvrigt paa den venskabeligste Maade.

Kongres i det tyske Metalarbejderforbund.

Mandagen den 13. Oktoder aabnede vort tyske Broderforbund sin 14. Kongres i den store Sangerhal i Stuttgart, en Kongres, der er af overordentlig stor Betydning ogsaa for Kollegerne i andre Lande, og vi skal derfor i dette og følgende Numre af Bladet nærmere omtale denne Begivenhed.

Længe før Kongressen havde denne vakt almindelig Interesse i den tyske Fagforeningsverden, navnlig eftersom det blev mere og mere klart, at den politiske Splittelse i det tyske Socialdemokrati vilde virke stærkt tilbage paa denne den største Fagforening eller det største Fagforbund i hele Verden.

I det Aar, der er gaaet siden Fredsslutningen, er Medlemstallet i det tyske Metalarbejderforbund, der er et gennemført Industriarbejderforbund, vokset til 1½ Million, det vil sige, at det har været nødvendigt og simpelt indlysende for enhver Arbejder i Faget eller i Industrien, at han maatte staa som Medlem af sin Fagorganisation, først og fremmest vel fordi en saadan Organisation er i Stand til at opnaa betydelige Resultater for sine Medlemmer, men ogsaa fordi Staten igennem dette Organ lader Medlemmerne tilflyde forskelligartede Fordele.

Kongressen var besøgt af ialt 329 Delegerede, der jo ikke kan siges at være noget stort Tal til at repræsentere 1½ Million; i alt Fald er Tallet særdeles ringe, naar det sammenlignes med de tilsvarende Tal vedrørende danske Organisationer. Men det interessante var, at af de 329 tilhørte de 180 Oppositionen, og der var altsaa et Flertal imod den gamle Retning paa ca. 149, hvilket atter vil sige, at der billedlig talt nu var dannet et Højreparti og et Venstreparti, akkurat som man kender det fra Staternes parlamentariske Forsamlinger. Dette er naturligvis en yderst farlig Ting, da det let fører til March paa Stedet, og det viste sig da ogsaa straks, at alene Godkendelsen af Mandaterne varede saa længe, at man først den 4. Dag kunde skride til at vælge Kongressens Bureau og Præsidium, og allerede paa dette Tidspunkt havde de to Retninger naturligvis bearbejdet hinanden billedlig talt med Næb og Klør, uden at det er muligt at se, at der opnaaedes andet derved end Konstateringen af det allerede nævnte Flertal og Mindretal. Senere hen udfægtedes der en Strid om, hvorvidt man bør følge den tidligere almindelige økonomiske Taktik, eller om man skulde gaa over til det saa meget omtalte Raadssystem, men dette skal vi senere skænke nærmere Omtale.

Ved Kongressen var følgende Lande repræsenteret: Østrig, Ungarn, Svejts, Holland, Danmark, Sverige og Norge, og som altid ved saadanne Lejligheder blev der ved Kongressens Aabning holdt en Række Taler, hvoraf en Del var i høj Grad interessante som Strejflys over forskellige Forhold, og vi skal derfor i det følgende gengive Indholdet af nogle af disse.

Straks efter at den lokale Metalarbejderfuldmægtig, Hosenthien, havde budt samtlige Delegerede velkommen, tog Forbundets Formand, der tillige er og stadig maa betragtes som Generalsekretær for det internationale Metalarbejderforbund, nuværende

Reicharbeitsminister Alexander Schlicke Ordet og udtalte bl. a. følgende:

Da vi for 2 Aar siden forlod den sidste Generalforsamling, var der vel ingen som anede, at vi stod saa umiddelbart foran Sammenbruddet. Selv de, som maaske havde en Forudfølelse deraf, gjorde sig vel næppe noget Billede af Størrelsen og Frygteligheden af Sammenbruddet. Det militære Sammenbrud gik forud for det økonomiske Sammenbrud. Vi var ikke blot færdige med vore militære Kræfter og med Kraften hos vore Mænd. Det var udelukket, at vi fremdeles kunde opretholde vor Økonomi. Det var umuligt at fortsætte Kampen, ogsaa fordi de økonomiske Kilder svigtede. Dette førte til Sammenbruddet ved den saakaldte Front, til den pludselige, katastrofale Afslutning den 9. Novbr.

Denne Datum betegner man slet og ret som Revolutionens Datum. Revolutionen er imidlertid som enhver anden Folkebevægelse — og som enhver Bevægelse — underkastet fysiske Love. Enhver Bevægelse er en Bølgebevægelse, og et Afsnit af denne Bevægelse er som Pendulets Sideslag. Da den nationalistiske Bevægelse i 1914 havde naaet sit Højdepunkt, gik Pendulet meget stærkt tilhøjre for sin sædvanlige Gang. Med den 9. November havde det det største Udslag til venstre. Den 9. November styrtede det gamle Regimente. Det maatte styrte, fordi det gamle Regimente her i Tyskland ikke havde holdt Skridt med den økonomiske Udvikling. Vor hele Statsforfatning, vor Rigsforfatning var tilpasset og opbygget paa Agrarstaten. De økonomiske Forhold havde udviklet sig paa en Maade, saa at den politiske Overbygning maatte styrte sammen. Den politiske Nybygning maa regne med den økonomiske Udvikling, maa være fremsynt og tør ikke lade ude af Betragtning de nuværende økonomiske Forhold eller Afvejningen af de gensidige Kræfter, da det ellers let vil gaa det ny Regimente, som det gik det gamle System.

Den 9. November har frigjort det tyske Folk (Latter) fra politiske Tvangsforanstaltninger og fra forskellige Tryk, som hvilede tungt paa det. Om Maalet af Frihed, som er naaet, vil Meningerne være højst forskellige (Meget rigtigt!) men intet Menneske, der med et oprigtigt Sind og aabne Øjne, ser Forholdene an, vil kunne bestride Forskellen. Forskellen mellem det gamle System og det nuværende er tydelig (Meget rigtigt!), men her tør jeg maaske minde om et af Schillers Ord: »Wo viel Freiheit, ist viel Irrtum.« Det er: Hvor der er megen Frihed, er der megen Misforstaaelse. Det har ogsaa vor Revolutionshistorie ligesom al Revolutionshistorie allerede bevist.

Ogsaa et Folk maa som ethvert Individ, ja som enhver ved fra sit eget Liv, først vænne sig til den ubundne

Frihed, og det er ganske umuligt at kunne vente andet, end at den ubundne Frihed for et helt Folk let fører til Tøjlesløshed. Det er Kendemærket paa Revolutionens Historie, som den har formet sig hidtil, og det er vi heller ikke fri for. Det maa vi dog ganske aabent tilstaa, men er det et Under, at alle disse Foreteelser, som vi i Dag uden Hensyn til vor Verdensanskuelse og vor politiske Stilling oprigtigt beklager, er det et Under, at saadanne Ting kom for Dagens Lys? Nej! 5 Aars Krig tærer paa Folkets Moral og undergraver den. Folk, der aarelangt har staaet ved Fronten og levet som Landsknægte, bliver ikke paa en Gang Dydsengle. Det er fuldstændig udelukket, og den Anklage, man retter herimod, gaar efter min Anskuelse fejl, naar den vender sig imod dem, som er underkastede disse Forhold. Klagen maa vende sig imod dem, som har foraarsaget disse Forhold (Meget rigtigt! Tilraab: I!) Det besværliggør Kampen for Gennemførelse af ordnede Forhold.

Vi maa desværre tilstaa, at vi endnu i Dag lider under en almindelig offentlig Korruption (Hørt! Hørt!), der lader os tvivle om Genopbyggelsen og om, at vi nogensinde vender tilbage til ordnede Forhold. Men, vi vil leve, og vi vil leve som Folk. Derfor maa vi medbringe saa megen Optimisme og Tro paa egen Kraft, saa at vi derved kommer ud af Sumpen op til bedre Forhold (Tilraab: Socialisering!)

Socialisering er et Slagord, udfra hvilket enhver forestiller sig noget forskelligt (Meget godt!). Socialisering er kun mulig gennem Udvikling (Meget rigtigt!), og en politisk Revolution kan vel virke fremaddrivende, men kan ikke fornægte det Trin i Udviklingen, som vi ved Udbruddet stod paa, og derfor kan det Ord, som her tilraabtes mig, heller ikke være noget Forløsningsord i det nuværende Moment (Meget godt!).

Tilbagevendelsen til ordnede Forhold kan kun ske ved fast Tro paa egen Kraft og ved almindeligt Samarbejde mellem alle Befolkningslag. Det er jo netop et gammelt Punkt i det socialistiske Program, at det er alle Menneskers Pligt at arbejde, og det er en gammel Selvfølgelighed, at Socialismen kun er Arbejdet for de fælles Interesser. Det forudsætter, som jeg allerede har antydet, ikke blot en økonomisk Udvikling, men ogsaa en aandelig Udvikling (Meget rigtigt!). Socialismen kan ikke naa sit Maal, hvis ikke Mennesket ogsaa har gaaet den aandelige Udviklings Vej til Socialismen, og her — det vil ogsaa enhver trods al mulig Meningsforskel indrømme — ligger endnu et stort og svært Arbejde for os (Meget rigtigt!).

Men hvis vi anerkender, at vi kun kan bygge op gennem fælles Arbejde, saa er det ogsaa selvfølgeligt, at det arbejdende Folk, som hidtil har levet under økonomisk Tryk og endnu lider derunder, maa søge at slutte sig sammen trods al Forskel i Opfattelsen for samlede at kunne bygge op (Bravo!).

Desværre maa vi fastslaa, at der endnu mangler særdeles meget her. Vi strides ikke om vore Maal. Vi strides egentlig kun om Vejen, ad hvilken vi skal naa Maalet. Den ene ønsker Udviklingens Vej, den anden er Udviklingen for langsom, og han vil have fuld Damp op, medens en tredie ønsker en endnu hurtigere Vej, maaske gennem Æteren (Munterhed. Tilraab: Dr. Eisenbart!). Ja, jeg tillader mig ikke nogen Dom herover. Jeg antyder kun Retningen, men jeg mener, at Striden om Vejen i Betragtning af Maalet, som vi har sat os, ikke maa tage Overhaand. Arbejderstanden betyder en Magt, hvis den er sluttet (Meget sandt!), men den er værgeløs og fordømmer sig selv til Uvirksomhed, hvis den paa rent taktiske Spørgsmaal sønderflænger og splitter sig (Meget rigtigt!).

Cæsars gamle Grundsætning: *divide et impera*, del og hersk, bør Arbejderne holde sig for Øje. Del Eder ikke selv, thi derved muliggør I andre at overtage Herredømmet over Eder. Det vil vi i denne Time holde fast ved. Kampen har under Krigen raset indenfor Arbejderstanden, som havde kunnet opnaa langt mere, og det samme er Tilfældet endnu i Dag, hvor vi jo atter befinder os i en Tidsalder for Revolutioner. Vi vilde kunne opnaa langt mere, naar vi stod sluttede og enige. Men hvad der er Tilfældet med Arbejderstanden, er ganske særligt Tilfældet med de fagligt organiserede Arbejdere. Her er Forholdene endnu, som de var. Økonomien kan ikke med et eneste Slag omstyrtes. Den udvikler sig efter særdeles komplicerede Love, som vi ogsaa selv er underkastede, og som vi maa tilpasse vore Kampmetoder efter.

Den politiske Revolution har omstyrtet den gamle Bygning, men har ikke formaaet at ændre de økonomiske Forhold væsentlig eller at fjerne de økonomiske Magtforhold. Den har med stor Tydelighed vist Arbejderstanden den Vej, ad hvilken den kan komme til Magten. Ordet Organisation er nu blevet et Fællesgode for Arbejderklassen. Medlemstallet i vort Forbund, og Medlemstallet i de øvrige Fagforeninger beviser det, ligesom ogsaa Tilslutningen fra Organisationer, som før stod smilende overfor de faglige Kampe. Alt dette beviser, at Ordet Organisation med Lynets Hastighed har fænget hos de indifferente Masser, og dette har vel tilført Organisationerne Arbejderstanden og ogsaa skaffet den Funktionærer, men i Organisationens Væsen er disse Masser desværre ikke trængt ind (Meget rigtigt!), og det er heller ikke til at forlange i den korte Tid, hvor Forvirringen er blevet saa almindelig. Dette foreskriver os imidlertid Opgaverne for den kommende Tid. Organisationstanken har grebet vide Kredse. De, som hidtil har dannet Stammen i Organisationen og ogsaa fremtidig vil komme til at danne Kærnen, vil faa den Opgave at tildanne de sidst Ankomne, og overfor denne Opgave staar ogsaa nærværende Generalforsamling. Der maa tages Hensyn til disse sidst Ankomnes økonomiske Forhold: de er stødt til og gaaet over i vore Rækker, og nu stiller de Krav om, at vi skal tage os af deres økonomiske Forhold, og de kræver ogsaa Kampen forstærket. Overfor denne vældige Opgave maa Stridighederne om, hvorvidt vi skal gaa den kortere eller den længere Vej for at naa Maalet, stilles tilbage eller forsvinde.

Fagforeningernes og ogsaa denne Generalforsamlings fornemste Opgave er at holde sig dette Maal for Øje, at skole Masserne og søge at tilpasse Kampmidlerne for at naa dette Maal efter de nuværende Tidsforhold.

Krigen, som har rømmet meget af Vejen, har dog ikke nævneværdigt formaaet at ryste Arbejdernes Tro paa Solidariteten. Ganske vist er der ogsaa her Forvirring at paavise. Vi maa tilstaa, at Solidariteten er svækket, og at Menneskehedens gamle Fejl: Egennytten er traadt mere i Forgrunden, men netop staaende overfor denne Fjende, maa vi som dem, der bekender os til Solidariteten, stille alle Mand og bidrage til Dannelsen af en Kampfront mod denne vor fælles Fjende. Man har talt saa meget om, at Solidariteten mellem de tyske Arbejdere gik langt ud over Tysklands Grænser, man har spottet os derover i vort eget Land. Vi er imidlertid stolte af, at vi har vist vor Solidaritet langt udover Landets Grænser, og vi er stolte af at tilhøre en stor Broderfamilie af det samlede Proletariat. Min Opgave under Krigen var at opretholde de internationale Forbindelser, og saa vidt Afspærringen af vort Hjem har tilladt det, har jeg gjort det. Ogsaa her havde vi gerne set, at vi fra de Lande, som vi hidtil har maattet betegne som vore ydre Fjender, havde set Repræsentanter. Indbydelse kunde jeg ikke direkte lade dem tilgaa, men de er i Landene af den engelske og latinske Tunge indirekte gennem vore Venner i de neutrale Lande indbudte. Svar har vi desværre ikke faaet. Det synes ogsaa, som om Folk dér er forvirrede, saa at de ikke kan beslutte sig til i det mindste at give Tegn paa Samhørigheden. Jeg skal imidlertid ikke fra dette Sted fremsætte nogen Bebrejdelse. Den aarelange Adskillelse, de aarelange Forsøg paa Brydning af Internationale, som er ført gennem den kapitalistiske Presse, maatte føre til Ligegyldighed og Kulde, men selvom vi ogsaa beklager, at vi

ikke kan hilse paa nogle af vore tidligere Venner her, saa kan vi dog med stor Glæde konstatere, at der fra de neutrale Lande, som vi under Krigen har staaet i fortsat Forbindelse og Samarbejde med, er sendt Repræsentanter hid. Jeg hilser de udenlandske Venner i vor Generalforsamlings og de organiserede tyske Metalarbejderes Navn. Jeg haaber, at de ogsaa fra denne Generalforsamling maa bringe den Overbevisning med hjem, at de tyske Metalarbejdere trods alle Meningsforskelligheder staar enige om Maalet, og at det er vor alvorlige Villie at naa dette Maal, og at de, Bryst til Bryst med Organisationerne i alle øvrige Lande, vil prøve at løse vor Opgave, og at vi vil staa sammen og marchere sammen med disse Organisationer.

Jeg haaber, at vore Venner fra Udlandet i Stuttgart, som er Sædet for vort Forbund, vil føle sig veltilpas og vil tage venlige Erindringer med herfra. Jeg hilser endvidere Repræsentanterne for de indenlandske beslægtede Organisationer og ønsker ogsaa dem, hvad jeg har ønsket de øvrige Gæster. Tiden vil stadig føre os sammen, og den Tid er forhaabentlig ikke fjern, hvor vi ikke mere møder som Repræsentanter for forskellige Organisationer, men som alle tilhørende det store Forbund for Metalarbejdere (Bifald).

Endelig bød Schlicke Repræsentanten for Landsorganisationen, Carl Legien, samt Repræsentanten for Arbeitsgemeinschaft velkommen, og under livligt Bifald sluttede han med at erklære Generalforsamlingen for aabnet.

Vi skal i næste Nummer komme ind paa en Del af de Udtalelser, som faldt fra de forskellige Gæster ved denne Lejlighed for ogsaa derigennem at kaste Strejflys over, hvad der rører sig indenfor Metalarbejderbevægelsen paa det europæiske Fastland.

Dansk Formerforbunds Lønstatistik for Oktober 1919.

Ved at inddele de Medlemmer, der omfattes af den til Afdelingerne udsendte Lønstatistik for Oktober, i Aldersklasser med 5-aarige Mellemrum, fremkommer nedenstaaende Gennemsnitsfortjenester pr. Time:

	Antal Medlemmer	Gennemsnitsfortjeneste
Under 20 Aar.....	19	162,6 Øre
Fra 20 til 24 Aar	112	171,5 -
- 25 - 29 -	184	188 -
- 30 - 34 -	224	191,1 -
- 35 - 39 -	219	189,4 -
- 40 - 44 -	171	195,8 -
- 45 - 49 -	140	193,7 -
- 50 - 54 -	91	183,1 -
- 55 - 59 -	78	170,8 -
- 60 Aar og derover...	79	171 -

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Aarhus. Hos A/S Frichs og hos A/S »Boreas« har der været en Del Besværligheder med at faa Arbejdstiden tilrettelagt, og ialt væsentligt fordi Arbejderne ikke selv kunde blive enige og respektere de Afstemninger, der blev foretaget, og som i Henhold til den gældende Overenskomst skal foretages i saadanne Tilfælde. Da der ikke gennem fælles Mæglingsmøder kunde bringes Afslutning paa disse Sager, blev de den 14. November behandlet af Timandsudvalget, men da man heller ikke her kunde enes om noget, fastslog Firmaerne i Forbindelse med Sammenslutningen, at Arbejdstiden skulde være fra Kl. 7½ til 11½ og fra Kl. 12 til 4.

Sidste Meddelelse fra Afdelingen gaar ud paa, at Sagen nu syntes at gaa i Orden, idet Arbejderne pø om pø respekterer den ovennævnte Inddeling af Arbejdstiden.

Hjørring. Hos A S W. Brüel er der den 3. December afholdt et Mæglingsmøde, fordi man ikke kunde enes om, hvorledes Dyrtidsordningen af 30. Oktober skulde praktiseres. Sagen sluttedes med, at samtlige Akkorder, som er fastsatte til og med 1. April, forhøjes med 25 pCt. De i April og Maj fastsatte Akkorder forhøjes med 20 pCt., Juni og Juli med 15 pCt., i August og September med 10 pCt. og i Oktober med 5 pCt. For Tidspunktet fra 12. September og til Mæglingsmødets Afholdelse udbetaltes der til de 12 derværende Formere 1800 Kr. eller 150 Kr. pr. Mand.

Til Behandling i Timandsudvalget henlaa en Sag fra denne Fabrik. Den drejede sig om 4 Timers Erstatning til hver Mand, fordi de i en saadan Tid ikke havde kunnet arbejde i Støberiet paa Grund af Os. For at indgaa paa den ovennævnte Ordning forlangte Fabrikanten, at denne Klage toges tilbage, og det indgik man paa.

Holstebro. Den 5. December er afholdt et Mæglingsmøde hos Vald. Birn & Brødre, hvor man bl. a. enedes om, hvad Akkordprisen skulde være for 2 Endestykker til Dynamoer, som formedes paa Maskiner. 3 Haandformere, der arbejder i ren Timeløn, havde krævet denne forhøjet. Fabrikanten tilbød dem at arbejde i Akkord, hvilket Tilbud de forsøgsvis modtog for Tidsrummet til Overenskomstens Udløb.

Paa Fabrikken findes den Ordning, at Betalingen, naar man ikke kan enes om en Akkordpris, er den ansatte Timeløn — plus 50 pCt. Der er nu Uenighed om, hvorvidt Tillægget i Henhold til Dyrtidsordningen skulde tillægges før eller efter, at Procenttillægget er sket. Da Dyrtidstillægget under alle Omstændigheder først kan lægges til, naar Timelønnen er udregnet, og hvilken er den Maade, Fabrikanten vil regne, fastsloges det først at tillægge i Henhold til Dyrtidsordningen, naar de 50 pCt. er lagte til Timelønnen.

Hørsholm. Paa Forstaaelse af Dyrtidsordningen er der den 24. November afholdt et Mæglingsmøde. Et Forslag blev stillet, og Direktøren lovede at tage under Overvejelse, om han kunde akceptere det. Den 8. November har Afdelingen imidlertid meddelt, at man har ordnet det paa en anden Maade. Med Hensyn til Efterbetalingen erholder hver Mand 16 Øre pr. præsteret Arbejdstime, og de Akkorder, som er fastsatte fra Marts og til Dato, staar til »fri« Forhandling for Resten af Overenskomstperioden.

København. Den 6. December meddelte Sammenslutningen at samtlige vore Medlemmer hos F. L. Smidth

havde nedlagt Arbejdet, fordi man ikke kunde enes om en Akkordpris. Sagen var for saa vidt rigtig nok, men den stod alligevel i Forbindelse med en Række Vanskeligheder, som Formerne til Stadighed havde med Støbemester Alexius Schmidt. Da man havde spadseret i 5 Dage, blev Arbejdet genoptaget, efter at Formerne havde haft en Konference med Firmaets Chef, Alexander Foss, og blandt andet ordnet Sagen paa den Maade, at det Stykke Arbejde, der har givet Anledning til Arbejdsstandsningen, ikke skulde udføres. Paa den anden Side har Sammenslutningen ikke ligget paa den lade Side, idet Sagen alt var paa Vej til Den faste Voldgiftsret og første Boykottingsvarsel udsendt.

Hos Sølvvarefirmaet Grann & Laglye er der den 29. November afholdt et Mæglingsmøde, da man ikke kunde enes om, hvordan Dyrtidsordningen skulde praktiseres for den ene der arbejdende Former. Det fastsloges, at hans Timeløn iberegnet alt er 193 Øre, og at han som Efterbetaling havde erholdt, hvad han skulde have paa nær 9 Kr. 15 Øre, som udbetaltes ham med det samme.

Den 2. December er afholdt et Mæglingsmøde hos A S »Vølund«, ligeledes om Forstaaelsen af Dyrtidsordningen. Uenigheden drejde sig om, hvad de Akkorder skulde tillægges, der er fastsatte fra April Maaned og til Mæglingsdagen. Man enedes om, at de skal tillægges: fastsatte i April og Maj 25 pCt., Juni og Juli 20 pCt., August og September 15 pCt. og Oktober 10 pCt.

Den 12. November meddelte Sammenslutningen, at 5 Modelformere paa De forenede Støberier havde nedlagt Arbejdet, fordi et Krav om Timelønsforhøjelse ikke var efterkommet. Boykottingsvarsel blev straks udsendt, men da Arbejdet blev genoptaget den 17. November, blev der den 18. afholdt et Mæglingsmøde, uden at dette dog bragte egentlig Afslutning, idet et fremsat Forslag skulde overvejes. Sagen er senere afsluttet med det Resultat, at ud af 13 Timelønsarbejdere er de 8 overgaaede til at arbejde i Akkord, medens 1 Modelformer fremdeles vedbliver at arbejde i Timeløn, da der ikke kan gives Akkord paa hans Arbejde. Hans Timeløn forhøjes med 8 Øre, og 4 ældre Formere, som vedblivende skal arbejde i Timeløn, fik denne forhøjet med 5 Øre hver.

Den 6. December er afholdt et Mæglingsmøde hos Metalstøber J. C. Johansen & Søn vedrørende Forstaaelsen af Dyrtidsordningen for et Medlem. Sagen er sluttet med, at Timelønnen forhøjes med 8 Øre, og at der, naar der ikke arbejdes i Akkord, skal gives et ekstra Tillæg paa 10 Øre pr. Time.

Hos A/S Nielsen & Winther afholdtes der den 6. December et resultatløst Mæglingsmøde paa Timelønskrav, men Sagen er senere gaaet i Orden, idet Timelønnen for 6 Haandformere er hævet fra gennemsnitlig 211,4 til 217,4 Øre og for en Maskinformer fra 184 til 190 Øre.

Den 6. December afholdtes der et Mæglingsmøde paa Københavns Flydedok paa Krav om Erstatning for Spadseretid, foraarsaget ved at en Støberiport faldt ned. Aktieselskabet kunde kun erkende, at det havde været nødvendigt for 6 Formere at forlade Arbejdet og tilbød disse en samlet Erstatning paa 18 Kr. Hermed sluttedes Sagen.

Ved lokal Forhandling er Timelønnen den 9. Decbr. paa denne Fabrik hævet som følger: 28 Haandformere fra gennemsnitlig 214,7 til 220,7 Øre og 2 Kernemagere fra 181 til 187 Øre.

Den 6. December er afholdt et Mæglingsmøde paa Timelønskrav hos Firmaet F. Mogensen. Gennemsnitlig Forhøjelse for 15 Mand fra 213 til 219 Øre.

Hos A/S Burmeister & Wain er Timelønnen forhøjet for 46 Haandformere fra gennemsnitlig 214 til 220 Øre. For 1 Maskinformer fra 211 til 217 Øre og for 22 Kernemagere fra 186 til 195 Øre.

Paa Sundby Støberi er Timelønnen ved lokal Forhandling hævet for 3 Formere fra 210 til 216 Øre.

Siden 6. November har Arbejdet paa Orlogsværftets Støberi været nedlagt af de der beskæftigede 23 Formere og 5 Kernemagere. Med denne Arbejdsstandsning forholder det sig saaledes, at et Dyrtidstillæg, der egentlig først skulde udløbe til Nytaar 1920, ikke kom til at virke længere end til 1. Oktober, idet den Sum, det lød paa, var udbetalt forskudvis sidste Gang den 15. Juli, gældende for Tiden indtil 1. Oktober. Med andre Ord: 4 Kvartalers Dyrtidstillæg var her som paa Statens øvrige Værksteder udbetalt i Løbet af $^3/_4$ Aar. Formerne havde paa den Maade opnaaet en Timeløn af 223 Øre, og fra Direktionens Side var der stillet dem i Udsigt, at naar man til Oktober skulde have en ny Lønordning, maatte der findes et Ækvivalent for Dyrtidstillægget, der bortfaldt. Imidlertid gaar det paa Marineværkstedet i Retning af at udføre mere nyttigt Arbejde end forhen, nemlig Færger, Vagtskibe o. s. v. i Stedet for Mordmaskiner, men samtidig ligger der et ministerielt Paabud til Direktionen om at bringe Lønningerne paa Niveau med det, der betales i den private Industri, og i Henhold hertil har Direktionen udset sig Burmeister & Wains Virksomhed som Forbillede.

Paa forskellig Vis regnede man derefter en Timeløn ud til 224 Øre, hvilket skulde være mere, end der betaltes hos Burmeister & Wain, og samtidig tilbød man at følge den samme Stigning, som der eventuelt maatte ske med Lønnen i den private Industri. Imidlertid kom Dyrtidsordningen med Sammenslutningen, og de københavnske Formere, der arbejdede i ren Timeløn, fik derved for de fastes vedkommende en Lønforbedring paa 18 Øre pr. Time. Disse 18 Øre gjorde Orlogsværftets Formere ogsaa Krav paa, men det nægtede man, og det nyttede ikke, at Forbundet kom til Forhandling med Direktionen. Strejke blev derfor iværksat, og der har senere været gjort Forsøg paa at bringe den til Afslutning, men alt uden Resultat. Værftets Ledelse kan ikke forstaa, at Formerne ikke kan finde sig i at undvære et Tillæg, som deres Kolleger i den private Industri har erholdt. Der er derimod næppe mange, der kan forstaa Direktionens Stilling, men det kommer sikkert af, at det store Flertal af Menneskene heldigvis ikke kan tænke militært. Som ovenfor anført er der sket en Lønstigning paa 6 Øre hos Burmeister & Wain. I Henhold hertil har Orlogsværftet nu tilbudt en Timebetaling paa gennemsnitlig 229,7 Øre til Formerne og gennemsnitlig 207 Øre til Kernemagerne.

Forbundets paagældende Medlemmer har endog rakt sig saa vidt, at de har slaaet af paa dette Krav, idet de hele Tiden har ment, at der maatte tilkomme dem ca. 240 Øre og Kernemagerne Løn i Forhold hertil, idet man i alle Tilfælde indtil videre har villet gaa ned til 235 Øre; men Værftsledelsen bestaar af Soldater. Der er kommanderet »Holdt«, og saa gaar man ingen Steder. Man faar nu se, hvem der kommer længst, Formerne med deres rimelige Lønkrav eller Værftet med sin »March paa Stedet«.

Nykøbing Jylland. Formning af Kakkelovnsrør paa Maskine hos A/S N. A. Christensen & Co. regnes ikke alene for at være Slæbearbejde, men ogsaa for at være daarligt betalt Arbejde. Foruden Dyrtidsordningen er det nu lykkedes at faa Prisen hævet paa dette Arbejde med $8^1/_3$ pCt., efter at der har været afholdt resultatløse Mæglings- og Timandsmøder, Strejke m. m.

Ringkøbing. Paa Grund af, at Jærnstøber Røgind har nægtet at udbetale Dyrtidstillæg til en hos ham arbejdende Former, er denne Arbejdsplads blokeret for Tilgang af Forbundets Medlemmer.

Rødby-Havn. Foruden det vore der arbejdende Medlemmer kan tilkomme foruden Dyrtidsordningen, er Timelønnen yderligere hævet med 7 Øre.

Svendborg. I Fagbladet for Oktober findes en Sag fra A/S Lange & Co. omtalt. Paa Grund af, at Direktøren havde afbrudt nogle lokale Forhandlinger om Forhøjelse af Akkorderne, havde man standset Arbejdet, nemlig i Tiden fra 28. August og til 18. September. Den 16. September fandt der nemlig en Forhandling Sted i Arbejdsgiverforeningen, og her enedes man om Genoptagelse af saavel Arbejdet som af Forhandlingerne. Ved Mødet forbeholdt Arbejdsgiverforeningen sig sin Stilling til Erstatningsspørgsmaalet, hvilket man ikke kan forbyde, da Adgangen til at indbringe en Sag for Den faste Voldgiftsret selvfølgelig staar aaben saavel for den ene som for den anden Part.

Vi havde imidlertid ikke ventet at høre mere om den Sag, men den 1. December har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening gjort os den Ære at indbringe Erstatningsspørgsmaalet for Den faste Voldgiftsret, og man kræver kun 37,100 Kr. Retten har endnu ikke behandlet Sagen.

Skelskør. Paa det derværende Støberi, hvis Indehaver fornylig er blevet Medlem af Jærnindustriens Sammenslutning, har der været en Del Besværligheder med Ordningen af Dyrtidsspørgsmaalet, og Mægling maatte begæres. Imidlertid blev denne ikke afholdt, idet man forinden ordnede Sagen paa lokal Vis ved at tillægge Akkorderne 15 pCt. og en ren Timeløn 24 Øre.

Sorø. Hos Firmaet Lunge & Søn er 4. December afholdt et Mæglingsmøde paa Krav om Erstatning for en Spadseredag, idet Formerne ikke kunde arbejde paa Grund af Kulde. Firmaet har nemlig den Vane først at tætne Støberitaget og sætte de manglende Ruder i, naar Frosten har indfundet sig, og Resultatet er da gerne, at al Udspækning falder af igen, saasnart det bliver Tøvejr.

Sagen sluttede med, at Formerne faar udbetalt 40 Kr. i Erstatning, og Firmaet er indgaaet paa, saavidt mulig hvert Aar inden første Oktober at have de nødvendige Reparationer udført.

Vejle. Efter at den her i Bladet tidligere omtalte Arbejdsstandsning hos A S C. M. Hess er bragt til Afslutning ved en Kendelse fra Den faste Voldgiftsret, indgik Firmaet paa at yde et Tillæg til de bestaaende Akkorder paa 25 pCt., nemlig 10 pCt. som fast Tillæg og 15 pCt. som Forskud paa den eventuelle Dyrtidsordning. Da denne kom, skulde Firmaet selvfølgelig yde 10 pCt. til, men man fandt nu ud af, at dette vilde være i Strid med Dyrtidsordningen, medens man samtidig erkendte Aftalen om, at de ovenanførte 10 pCt. skulde holdes udenfor Dyrtidsordningen. Paa dette Spørgsmaal er der i omtrent hele November Maaned igennem ført Korrespondance mellem Sammenslutningen, Forbundet og Afdelingen, indtil Sagen den 27. November gik i Orden, idet Firmaet erkendte at have Pligt til at udbetale ialt 35 pCt.

Varde. Den 22. November afholdtes der paa Varde Staalværk et Mæglingsmøde paa Uenighed om Forstaaelsen af Dyrtidsordningen. Her som flere andre Steder var det Spørgsmaalet om, hvad de Priser skulde tillægges, der er fastsat siden 1. Marts. Man enedes om følgende: til og med 1. Marts 25 pCt., fra 1. Marts og til 30. Juni 20 pCt., fra 1. Juli og til 31. August 15 pCt., September Maaned 10 pCt., og derefter 5 pCt.

Viborg. Herfra er meddelt, at foruden det, Akkorderne skal tillægges i Henhold til Dyrtidsordningen, er Godset til 3 Hakkelsesmaskiner forhøjet med 50 pCt.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 13. November d. A. aftaltes det, at Lønnen for Kranførerne hos Kulimportørerne i København hævedes fra 200 Kr. maanedlig plus 30 pCt. i Dyrtidstillæg til 340 Kr. plus 35 pCt. i Dyrtidstillæg. Overarbejdsbetalingen hævedes fra 2 til 3 Kr. pr. Time. Derimod bortfaldt Tonspengene. Forhøjelsen omfatter 32 Mand, som ved den skete Forhøjelse gennemsnitlig har faaet Timelønnen hævet fra 156 til 216 Øre.

2 Mand paa Fakse Ladeplads Skibsbyggeri har under Medvirkning af Forbundet faaet deres Løn hævet med 18 Øre pr. Time. Ifølge Firmaets Opgivelse skulde Lønnen for de 2 Mand derved have naaet gennemsnitlig 191 Øre.

Mellem Forbundet og Hellerup og Kastrup Glasværker er der indgaaet en ny Lønaftale. 4 Mand paa Kastrup Glasværk faar efter Forhøjelsen henholdsvis en Ugeløn paa Kr. 74,00, 72,00, 68,00 og 68,00 + 20 Kr. i Dyrtidstillæg, medens 3 Mand paa Hellerup Værket faar Kr. 74,00, 70,00, og 69,00 + 20 Kr.

Forhøjelserne betyder for de paagældende fra 19 til 27 Kr. pr. Uge.

Mellem Hørsholm Maskinfabrik og Forbundet har de ogsaa i den senere Tid været forhandlet om de hos dette eksisterende Løn- og Arbejdsvilkaar. For vore Medlemmer er Resultatet blevet et Timeløntillæg paa 8 Øre pr. Time samt Løfte om Akkordforhandlinger for hver enkelt Akkords Vedkommende, efterhaanden som den optages til Arbejde.

I Stubbekøbing er der gennemført Lønforhøjelse paa en Del mindre Værksteder. Hos Smedemester Mathiesen har 3 Mand faaet deres Løn hævet fra 100 til 150 Øre og 1 Mand fra 80 til 120 Øre. Hos Vognmand B. Petersen har en Mand ligeledes faaet Lønnen hævet fra 100 til 150 Øre, medens 1 Mand paa en Ugeløn af 65 Kr. har faaet denne ombyttet med en Timeløn paa 190 Øre, og endelig har hos Maskinhandler Dressel 3 Mand faaet deres Ugeløn forhøjet med 8 a 10 Kr. Samtlige Lønforhøjelser har tilbagevirkende Kraft til 10. November d. A., og det kan samtidig anføres, at 8-Timers Dagen fra samme Tidspunkt er indført paa disse Virksomheder.

Nakskov Afdeling meddeler, at de paa Havregryns-Fabrikken »Ota« beskæftigede Medlemmer af vort Forbund har faaet deres Timeløn hævet fra 130 til 185 Øre med tilbagevirkende Kraft til 15. September d. A.

Odense Afdeling har truffet Aftale med Cyklehandlerne der i Byen om et Dyrtidstillæg af 25 Øre pr. Time samt Nedsættelse af Arbejdstiden til 8 Timer daglig. Ved den skete Lønforhøjelse steg Gennemsnittet for 26 Mand fra 125 til 150 Øre pr. Time.

Rønne Afdeling meddeler, at man har faaet Dyrtidsordningen gennemført overalt paa Bornholm undtagen hos Grovsmedemestrene, men med disse ligger man dog for Tiden i Underhandling om samme Spørgsmaal.

Mellem Københavns Afdeling 10, Smede- og Maskinarbejdere ved Orlogsværftet, og Statens Orlogsværft er der fra 1. December truffet Enighed om en Lønforhøjelse, der skal afløse den hidtilværende Dyrtidsordning. Ifølge den ny Aftale forhøjedes samtlige nugældende Timelønninger med 11 Øre pr. Time. Akkordafsavns Tillæget forhøjedes fra 88 til 95 Øre i Timen, for Ungsvende fra 73 til 80 Øre. I tilbagevirkende Kraft betales 18 Øre pr. Time fra 1. Oktober og indtil Ordningen træder i Kraft. Man regner iøvrigt med, at Gennemsnitsfortjenesten for Akkorder herefter skulde blive omkring ved 216 Øre.

Paa Stuhrs Skibsværft i Aalborg mægledes den 3. December i Anledning af Lønkrav. Man enedes om, at Timelønnen hævedes med 7 Øre pr. Mand, samt at der gives 20 Kr. pr. Mand som Efterbetaling for dette Beløb fra 12. September at regne.

Mellem Københavns Belysningsvæsen og de der beskæftigede Reservekranførere, Reserveformænd, Beholderpassere og Maskinpassere paa Vestre Gasværk er der truffet Aftale om Omlægning af de hidtidige Lønforhold, saaledes at deres Timeløn nu er fast-

sat til henholdsvis at skulle være Kr. 2,34, 2,14, 2,20 og 2,10 pr. Time. Samtidig aftaltes forskellige ekstra Tillæg og Særbetalinger.

Centralvarmeprislisten og Dyrtidsordningen. Ved et Møde den 25. November 1919 mellem Repræsentanter for Prislisteudvalget indenfor Centralvarmebranchen og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund enedes man om følgende Afregning af den mellem Organisationerne den 29. Oktober trufne Dyrtidsordning.

Daglønsarbejde.

Den Timeudbetaling, som var gældende den 24. Oktober 1919 (heri inkluderet de 15 pCt. Dyrtidstillæg) forhøjes med 9 Øre, og den derved fremkomne Timeudbetaling inkluderer alle Tillæg, ogsaa Dyrtidstillægget i Henhold til Dyrtidsordningens Punkt 3 (Skalaen). Det Tal, der lægges til Grund for Beregningen af Over- og Natarbejde fremkommer ved fra den her nævnte Timeudbetaling at trække Dyrtidstillæg i Henhold til Punkt 3 i Dyrtidsordningen, 10 Øre, samt Akkordafsavnet paa 50 Øre, ialt 60 Øre, og indeholder da den egentlige Timeløn plus Augusttillægets 8 Øre.

Akkordarbejde.

Timeudbetalingen er den samme som ved Daglønsarbejde, men inkluderer 60 Øre som Akkordforskud.

Til Grund for Beregningen af Over- og Natarbejde lægges som ovenfor den egentlige Timeløn plus Augusttillægets 8 Øre.

Prislisten.

Fra og med den Lønuge, hvori 15. September indgaar og til og med indeværende Lønuge betales et Tillæg af 10 pCt. til de hidtil gældende Priser.

Fra og med førstkommende Lønuge forhøjes det hidtil gældende Tillæg til Prislisten fra 15 pCt. til 40 pCt.

Nærværende Ordning er gældende, saalænge den nuværende Priskurant iøvrigt løber.

For Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund:

Vald. Walther.

For Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark:

J. Madsen.

Mæglingsmøder. Med samtlige de Mæglingsmøder, som har været afholdt i den sidste Maaned, gælder det, paa enkelte Undtagelser nær, at de har drejet sig om Fortolkningen af den ny Dyrtidsoverenskomst, der ikke er modtaget med lige aabne Arme alle Steder, bl. a. ikke hos Arbejdsgiverne.

Første Mæglingsmøde angaaende Fortolkning af Dyrtidsoverenskomsten fandt Sted hos P. Nordsten i Hillerød. Her vilde man inddrage et lokalt Dyrtidstillæg paa 10 Øre pr. Time. Mæglingen fandt Sted den 10. November, men man opnaaede imidlertid ikke Enighed paa dette Møde, men umiddelbart efter, idet Firmaet indgik paa i Stedet for de 10 Øre at give 4 pCt. mere paa Akkorderne, et ekstra Timelønstillæg paa 3 Øre samt at ombytte Akkordafsavnet paa 33⅓ pCt. til 37 Øre pr. Time.

Hos Aktieselskabet »Præcision« mægledes d. 15. Novbr. Her stod Striden om, hvad der var faste Akkorder og hvad ikke. Man enedes om, at der for Tiden fra 15. September og til Dato udbetaltes 65 Kr. pr. Mand til Afgørelse af Mellemværendet, dette var for ialt 10 Uger.

Hos Maskinfabrikant Frederiksen, Glentevej, mægledes den 12. November paa Krav om Efterbetaling af fortjent Løn til en afskediget Mand, som paastod, at der havde været Aftale om, at et Stykke Udearbejde paa 420 Timer skulde betales med 150 pCt. Tillæg, medens Firmaet kun havde afregnet med 100 pCt. Ved Mæglingen enedes man om, at den paagældende Mand fik de krævede 150 pCt.

Den 15. November mægledes hos Firmaet N. C. Monberg i Anledning af Klage fra Firmaet over, at Kedelsmedene holdt et Kvarters Pause Formiddag og Eftermiddag foruden 2 daglige Spisepauser. Ved Mæglingsmødet enedes man om, at den ene af Spisepauserne bortfaldt, saaledes at man bibeholdt de specielt ønskede Hvilepauser Formiddag og Eftermiddag.

Hos Aktieselskabet »Atlas« mægledes den 7. November i Anledning af Uoverensstemmelse om Størrelsen af en Koefficient for Akkordtillæg, som Firmaet ved et tidligere Mæglings- og Timandsmøde havde lovet at give. Man enedes her om, at Gennemsnits Koefficienten forhøjes fra 3,1 til 3,4.

Hos Smedemester Rødtjer i København mægledes den 11. Oktober paa Strid om en derværende Tillidsmands Tilgodehavende. Her kunde dog ikke skaffes tilstrækkelig Klarhed i Sagen, hvorfor nyt Mæglingsmøde afholdtes den 15. November. Paa dette enedes man om, at den paagældende Mand erholder 62 Kr. 16 Øre udbetalt til Afgørelse af alle Mellemværender.

Paa Dieselmotorfabrikken i Holeby mægledes den 21. November paa Krav om højere Overtidsbetaling. Man erkendte fra alle Sider, at fælles Værkstedsregler paa dette Punkt maatte betragtes som gældende.

Hos Aktieselskabet Frichs i Aarhus mægledes den 26. November i Anledning af Afskedigelsen af 3 Mand, som var paa Udearbejde paa Aarhus Oliemølle samt paa Strid om Fortolkning af Dyrtidsoverenskomsten af 29. Oktober. Første Punkt henvistes til videre Behandling ved Timandsudvalget, medens man i den anden Sag enedes om, at der til nye Akkorder, ansatte i

Marts og April, ydes	20	pCt.
Maj og Juni, —	15	—
Juli og August, —	10	—
September og Oktober, ydes	7½	—

Til fuld Afgørelse af alle Efterbetalinger i Tiden fra 9. September til 4. November, hvor saadan ikke allerede har fundet Sted eller er anmeldt til Dato, ydes et Tillæg, saaledes at Beløbet udgør 73 Kr. pr. Mand.

Den 18. November mægledes hos A/S »Strømmen« i Randers i Anledning af Beklagelser over Overarbejde samt over Røgplagen i Værkstedet, hvilken sidste bl. a. havde givet Grund til 2 Dages Arbejdsstandsning, idet vore Medlemmer hævdede ikke at kunne holde ud at være i Værkstederne. Sagen drøftedes, og man enedes om, at Fabrikken ved Overarbejde skal sende Bud til Familierne eller Pensionaterne efter Mad, naar rettidig Varsel om Overarbejde ikke er givet. Kravet om Erstatning for spildt Arbejdstid i Anledning af Røgplagen frafaldtes, mod at der ydes et Løntillæg af 5 Øre pr. Time.

Paa Gudenaas Fabrikker i Silkeborg mægledes den 17. November angaaende Uenighed om Efterbetaling i Henhold til Dyrtidsordningen. De fremsatte Krav drøftedes, og man enedes om at udbetale 90 Kr. pr. Mand til Afgørelse af disse samt at optage Forhandling om Regulering af de Akkorder, der ligger under 55 pCt.

Hos Firmaet Bruun-Krüger i København mægledes den 28. Oktober paa Strid om Fordeling af Arbejdstiden. Enighed opnaaedes ikke, men Sagen kom dog ikke til Timandsmøde, idet Parterne under Haanden sluttede sig til, at Arbejdstiden fra 15. Oktober til 15. Marts lagdes fra 7½ til 10½ og fra 11 til 4, medens den den øvrige Tid af Aaret lægges fra 7—10 og fra 10½—3½.

Hos Firmaet Hans Sommer mægledes den 24. November paa Strid om Dyrtidsoverenskomstens Gennemførelse. Man enedes om, at de faste Akkorder paa Drejerarbejde og Bænkarbejde forhøjes med 15 pCt.,

hvilken Forhøjelse faar tilbagevirkende Kraft til sidste Lønningsuge efter 15. September.

Paa Det Lolland-Falsterske Jærnbaneselskab i Maribo mægledes den 11. November angaaende Strid om Betaling for Overarbejde. Man enedes om, at der betales Overtidstillæg af Grundtimelønnen samt Augustreguleringen, og er der ikke varskoet før Middag, betales en Grundtimeløn ekstra. Man forhandlede forøvrigt samtidig om Fortolkningen af den ny Dyrtidsoverenskomst, som man enedes om at udlægge saaledes, at Timelønningerne paa denne Arbejdsplads forhøjes med 9 Øre, og at der ydes et ekstra Dyrtidstillæg af 16 Øre pr. Mand og Time fra 12. September d. A.

Paa Rødby Havns Skibsværft mægledes den 11. November paa Strid om Fortolkning af den ny Dyrtidsoverenskomst samt vedrørende Uenighed om Arbejdstidens Lægning. Angaaende det første Spørgsmaal traf man den Ordning, at Nittere, Stemmere, Grov- og Klejnsmede samt Maskinarbejderne faar 8 Øre, medens Skibsbyggerne faar 6 Øre. De akkordlønnede faar i Efterbetaling 15 Øre pr. Time, de timelønnede 18 Øre. Angaaende Arbejdstiden enedes man om en Ordning paa de forskellige Aarstider, saaledes at der fra November til April arbejdes med 2 Stop, fra April til November, altsaa i Sommerhalvaaret, med 1 Stop.

Paa De forenede Automobilfabrikker i Odense mægledes den 29. November i Anledning af Strid om Dyrtidsoverenskomsten. Man enedes om at forhøje alle Akkorder, som ikke i Henhold til Dyrtidsordningen hævedes med 25 pCt., med 5 pCt., undtagen paa Drejning af Stempler og Udboring af Bagaksler, hvilke forhøjedes med 15 pCt.

Paa Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Cykleafdeling afholdtes den 5. December et Mæglingsmøde paa Strid om Dyrtidsoverenskomstens Tillæg. Man enedes om fra Mæglingsmødets Dato at fastsætte Akkorderne efter en Beregning af 238 Øre pr. Time, hvilket vil sige en Forhøjelse af 20 pCt., og Akkordarbejdernes Timeløn ansattes til 146⅔ Øre plus 33⅓ pCt. i Akkordafsavnstillæg plus 8 Øre i Augustregulering og plus 10 Øre i Henhold til Skalaen. For udelukkende Timelønsarbejder betales 208 Øre pr. Time plus Augustreguleringens 8 Øre og til Afgørelse af den tilbagevirkende Kraft betales 25 pCt. til de dertil berettigede Akkorder og til alle andre 20 pCt. af den udbetalte Arbejdsløn.

Bos Bentzen & Co., Vesterbrogade 139, mægledes den 2. December i Anledning af Strid om de 8 Øre pr. Time i Henhold til Dyrtidsoverenskomsten. Man enedes om, at de 8 Øre betales.

Den 1. December mægledes hos Firmaet P. A. Olsen & Søns Maskinværksted, Tingvej 10, i Anledning af Strid om, hvorvidt en Akkord, der var forandret siden den 9. September, skulde have et Tillæg i Henhold til den sidste Dyrtidsordning. Man enedes om at betale et Tillæg paa 5 pCt. af, hvad der af det omstridte Arbejde er udført efter 2. Oktober d. A.

Hos Aktieselskabet Fisker & Nielsen i København mægledes den 3. December paa Strid om Dyrtidsoverenskomstens Fortolkning. Man enedes om:

1) At Værktøjsarbejderne skal have de overenskomstmæssige 8 Øre pr. præsteret Arbejdstime samt Dyrtidstillæget efter Skalaen med tilbagevirkende Kraft i Henhold til Overenskomsten desangaaende, dog at man bibeholdt 25 Øre som et personligt Tillæg.

2) Der gives 25 pCt. til alle Akkorder, som var bestaaende ved Februar-Overenskomstens Ikrafttræden, og som ved denne har faaet Reguleringen. Andre Akkorder faar 5 pCt.

3) At give Dyrtidstillæg efter Skalaen paa Timefortjenesten, som fremkommer ved Timelønsarbejder: Ansat Timeløn plus Augustreguleringens 8 Øre plus Akkordafsavn.

Den 9. December afholdtes Mæglingsmøde i København paa følgende 3 Sager:

1) Strid om et Tilgodehavende paa 31 Kr. 04 Øre til en Mand, som har arbejdet hos Maskinfabrikant Ludvigsen, Thorsgades Forlængelse. Udbetaltes.

2) Strid om Fortolkning af Dyrtidsoverenskomsten hos Smedemester H. H. Blücher & Søn. Man enedes om, at samtlige Timelønninger forhøjes med 8 Øre fra 5. December, samt at der udbetales en Sum paa Kr. 250,00 til fuld Afgørelse af den tilbagevirkende Kraft. Dette sidste Beløb fordeltes mellem Svendene i Forhold til den Tid, de har været i Arbejde paa Stedet.

3) Krav om 10 pCt.s Forhøjelse for Eksportskabe udført for Firmaet Dansk Panser-Box. Enighed opnaaedes ikke ved selve Mæglingen, men senere skal Parterne være kommet til Enighed om, at Prisen paa det nævnte Arbejde forhøjes med 5 pCt.

Den 9. November mægledes paa Svendborg Skibsværft og Maskinafdeling i Anledning af Strid om Fortolkning af Dyrtidsoverenskomsten. Man enedes om at afgøre den standende Strid med en Efterbetaling, som skulde svare til mindst 15 Øre pr. Time.

Paa Hammerværket i Nykøbing M. mægledes den 21. November om Dyrtidsoverenskomsten. Resultatet blev, at Hammerværket gik med til en Ordning, hvorefter de den 18. Juni d. A. vedtagne Akkordpriser tillægges 25 pCt. Firmaet havde kun villet yde 5 pCt.

Hos Fabrikant Madsen i Slagelse mægledes den 6. December i Anledning af Dyrtidsordningen. Man enedes om, at der udbetales 70 Kr. pr. Mand som Ækvivalent for Tiden fra 15. September til 7. November. Endvidere lovedes Regulering af de Akkorder, som er sat til 7. November, saaledes at Fortjenesten herpaa kommer til at staa i Forhold til Fortjenesten paa de gamle Akkorder efter disses Forhøjelse med 25 pCt. Desuden forhøjes Timelønnen for 8 Mand med ialt 66 Øre.

Den 9. December mægledes hos A/S »Vølund« i København i Anledning af, at Aktieselskabets Centralvarmearbejdere i længere Tid havde nægtet at udføre mere end 8 Timers ugentligt Overarbejde. Ved Mæglingen henstilledes fra Forbundets Mæglingsmand til Rørarbejdernes Fagforening at søge det paagældende Forhold rettet, hvad man lovede. Firmaet erklærede iøvrigt, at det ikke uden tvingende Nødvendighed vilde forlange Folkene til Overarbejde.

Den 2. December afholdtes Mæglingsmøde paa Stuhrs Skibsværft i Aalborg i en der verserende Strid om Lønningerne, hvilken bl. a. havde givet Anledning til, at en Del af Brancherne i flere Dage havde holdt helt eller delvis fri fra Arbejdet. Man enedes ved Mæglingen om, at Timelønnen forhøjes med 7 Øre pr. Mand, og at der udbetales 20 Kr. pr. Mand med fuld normal Arbejdstid i Tidsrummet fra 12. September til Dato; senere antagne Arbejdere faar et Beløb, svarende til den Tid, de har arbejdet.

Efterbetalinger i Henhold til Dyrtidsoverenskomsten. Som bekendt indeholdt Dyrtidsoverenskomsten intet som helst om Betaling til saadanne Folk, som er gaaede fra Virksomhederne i Tiden fra 12. September og indtil Vedtagelsen af Dyrtidsoverenskomsten. De fleste Firmaer fandt det vistnok en Selvfølge at betale ogsaa disse Folk, men der indløb dog, navnlig fra København, adskillige Henvendelser i denne Retning, og da vi godt og vel havde faaet en Snes Sager samlet, henvendte vi os med Skrivelser af 20. og 25. November til Sammenslutningen, som derefter med Svar af 11. December kunde meddele os, at samtlige af os paaklagede Tilfælde var afregnet af de paagældende Firmaer med Undtagelse af et eneste Firma, som var gaaet fallit.

Vedrørende Dyrtidsoverenskomsten har der iøvrigt været adskilligt flere Spørgsmaal forelagt Hovedbestyrelsen til eventuel Afgørelse af Mæglings-Institutionen. De er imidlertid ordnede underhaanden til vore Medlemmers Tilfredshed, saaledes, at Mæglingen er tilbagekaldt, bl. a. hos Jacobsen & Andersen i Hor-

sens, H. C. Lunge & Søn i Sorø og en hel Del mindre Firmaer. Ogsaa Holstebro er kommet i Orden med hele Omegnen, omend ikke lige glat alle Steder — specielt Lemvig.

Timandsmøder. Den 14. November afholdtes Timandsmøde i Anledning af følgende Sager:

1) Strid om Arbejdstidens Lægning hos Aktieselskaberne »Boreas« og »Frichs«, Aarhus. Da Formere og Smede indbyrdes var uenige om Arbejdstidens Lægning, gik Firmaerne med til at lægge Arbejdstiden fra 7½ til 11½ og fra 12—4 som ønsket af Flertallet, men da Firmaet Frichs ikke var tilfreds med denne Arbejdstid, men ønskede at slutte Kl. 4½, forbeholdt man sig eventuelt at indanke Sagen til Afgørelse for en faglig Voldgiftsret, idet man hævdede, at den af Flertallet ønskede Arbejdstid var i Strid med Firmaets »Tarv«.

2) Strid om Arbejdstidens Lægning hos Firmaet Petersen & Wraa i København. Man enedes om, at den daglige Arbejdstid fremtidig skulde ligge fra 7½ til 4½ med 2 halve Timers Hvil i Tiden fra 1. Oktober til 28. Februar, og fra Kl. 7 til 4 med 2 halve Timers Hvil i Tiden fra 1. Marts til 30. September.

Næste Timandsmøde fandt Sted allerede Dagen efter, den 15. November, og ogsaa ved det behandledes 2 Sager om Lægning af Arbejdstiden, nemlig følgende:

1) Strid om Arbejdstidens Lægning hos Aktieselskabet Københavns Flydedok og Skibsværft. Man enedes om i Tiden fra 16. November til 15. Januar at fastsætte Arbejdstiden fra 7½ Morgen til 4½ Eftermiddag med 2 Stop fra 9 til 9½ og fra fra 1 til 1½.

2) Strid om Arbejdstidens Lægning hos A/S »Perfektion«. Arbejdstiden fastsattes i Tiden fra 1. November til 1. April til at være fra 8 til 4½ med ½ Times Stop fra 12 til 12½, og i Tiden fra 1. April til 1. November, Sommermaanederne, fra 7½ til 4 med Stop fra 12 til 12½.

Den 17. November afholdtes atter Timandsmøde. Her behandledes en Strid hos Firmaet Smith, Mygind & Hüttemeier i København om Fortolkning af den bestaaende Dyrtidsoverenskomst. Enighed kunde ikke opnaas, men Sagen er senere af Parterne indanket til Afgørelse af en faglig Voldgiftsret, hvis Kendelse endnu ikke foreligger.

Den 28. November afholdtes Timandsmøde paa følgende 3 Sager:

1) Strid med A/S Danish Machine Company i Aarhus om de 25 pCt. Tillæg til de faste Akkordpriser i Henhold til Dyrtidsoverenskomsten samt Strid om Tillægene til Lønakkorderne, man traf her en meget detailleret Ordning og bl. a. gennemførtes en noget lignende Skala som hos Frichs.

2) Strid med Fabrikant Henning Klee i København om Fortolkning af Dyrtidsordningen, som diskuteredes, uden at Enighed opnaaedes, men Dagen efter blev de direkte interesserede Parter enige om, at der til fuld Afgørelse af Efterbetalingen gaves 86 Kr. pr. Mand, og det var her, Striden havde staaet.

3) Klage fra Firmaet N. C. Monberg over Nægtelsen fra Kedelsmedene af Udførelsen af Overarbejde for derved at gennemtvinge et Løntillæg paa 50 Øre pr. Time. Sammenslutningen vilde have Sagen indanket for Den faste Voldgiftsret, men Dagen efter Timandsmødet vedtog Kedelsmedene at annullere den omstridte Vedtagelse.

Endelig afholdtes Timandsmøde den 10. December. Her behandledes kun en Sag, nemlig en Klage fra Aktieselskabet »Atlas« i København over, at Maskinarbejderne i nogle af Værkstederne nægter at trække Kontrolurene af System Strømberg. Man enedes om, at Kontrolurene trækkes ved Arbejdstidens Begyndelse, dog ikke ved Frokostpausen, og at der ydes en samlet Respittid paa 6 Minutter for de nedre Etager og paa 7 Minutter for 2. Sal.

En Domsafsigelse. For et Aars Tid siden anlagde A/S Thure Schackners Filefabrik i Søborg Sag mod Mekaniker C. Kjeldgaard Iversen med Krav om Betaling af 1050 Kr. i Erstatning for en Elektromotor, som blev slaaet itu under en Nedfiring. Vort Medlem henvendte sig til Forbundet om Raad, og vi lod saa Sagen behandle af vor Sagfører. Nu er der altsaa den 5. November faldet Dom ved Københavns Amts Nordre Birk og her blev vort Medlem frikendt for Erstatningskravet, idet Retten ikke kunde se, at han paa nogen Maade havde udvist uforsvarlig Adfærd ved Nedfiringen, særlig med Henblik paa det af ham benyttede Reb, idet det var konstateret, at dette var ganske nyt, og iøvrigt skønnedes at være tilstrækkeligt stærkt til at bære Motoren. Naar det derfor var bristet, maatte det skyldes en Fejl, som Kjeldgaard Iversen ikke kunde bære Ansvaret for.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
5. Maskinhandler M. Markussen, Holstebro.
6. Vognfabrikant Christensen, Varde.
7. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.
8. Cyklefabrikant Stoustrup, Fredericia.

Hævet Strejke i Køge. Hos Smedemestrene Jensen Smith, Jørgensen, Christensen og Petersen i Køge nedlagdes Arbejdet af ialt 13 Mand. Striden drejede sig om Lønningerne. Man havde nemlig under Haanden opnaaet Enighed om en Lønforhøjelse paa 25 Øre, dog paa den Betingelse, at dersom Hovedorganisationerne blev enige om en Dyrtidsordning, saa skulde denne træde i Stedet for de 25 Øre. Men da Dyrtidsordningen kom, vilde Mestrene ikke holde sig Aftalen efterrettelig. Efter 3—4 Ugers Strejke enedes man imidlertid om den Ordning, at vore Folk faar deres Løn yderligere hævet med 25 Øre.

Svendborg. Hos A/S L. Lange & Co. i Svendborg strejkede vore Medlemmer fra Tirsdagen den 28. Oktober at regne, idet man her havde rejst Lønkrav uden at kunne komme til nogen Ordning med Firmaet. Den 29. Oktober var det jo imidlertid, at Dyrtidsoverenskomsten blev vedtaget, og hermed afløstes i Virkeligheden Striden, men før detailleret Meddelelse herom kom vor Afdeling i Hænde, saaledes at Strejken kunde

hæves paa dette Grundlag, var der imidlertid gaaet 8 Dage.

Randers. Hos A S »Strømmen« forlod 62 Maskinarbejdere i Dagene den 3. og 4. November Arbejdet, fordi Værkstedet var fuldt af en kvælende Trærøg. De rejste senere Krav om Erstatning for spildt Arbejdstid for disse Dage, men paa et Mæglingsmøde lod man Erstatningskravet falde mod at erholde et Løntillæg paa 5 Øre pr. Time.

Herning. Den 10. November nedlagde 5 Mand hos Grovsmedemestrene i Herning Arbejdet, fordi de ikke kunde faa Dyrtidsoverenskomsten gennemført. Den 24. November sluttedes dog Strejken med det Resultat, at Tillægene efter Dyrtidsskalaen udbetales.

Frederikssund. Den 11. November Kl. 8 om Morgenen forlod vore Medlemmer hos Hans L. Larsen i Frederiksund Værkstederne, fordi der kun var 4 Graders Varme. Dagen efter arbejdedes dog som sædvanlig.

Brovst. Hos C. O. Jensen i Brovst ved Aalborg har der været Strejke fra 21. til 25. November inklusive paa Lønkrav. Timelønnen hævedes herved fra 100 til 125 Øre, og til Jul skal der gives et Dyrtidstillæg, medens den mellem Forbundet og Sammenslutningen gældende Dyrtidsoverenskomst af 29. Oktober først paa denne Virksomhed træder i Kraft fra Nytaar 1920.

København. Paa Georg Jensens Sølvvarefabrikker i København strejkede samtlige Arbejdere for at faa en Værkfører fjernet. Dette medførte, at vi fik 7 Mand, som vist iøvrigt ikke var interesseret i Sagen, i Strejke. Strejken sluttedes dog efter 3 Dages Forløb.

Hos Entreprenør Erik Bruun i Thorshavnsgade strejkedes fra Begyndelsen af December paa Krav om 8 Øres Tillæg i Henhold til Dyrtidsoverenskomsten med Sammenslutningen.

Københavns Afdeling 2 har iværksat Blokade overfor Smedemester Bendtzen, Eskildsgade 21, fordi denne nægtede at yde noget som helst, der nogenlunde kan svare til Dyrtiden indenfor den øvrige Jærnindustri.

Vejen. Fra Mandagen den 24. November strejkedes hos Smedemestrene i Vejen i Anledning af Gennemførelsen af Dyrtidsoverenskomsten. Strejken varede dog kun til den 4. December, idet man havde opnaaet Enighed om, at der betales 28 Øre pr. Time i Dyrtidstillæg fra 2. November at regne.

Fredericia. Afdelingen har haft en 5 Dages Strejke paa den derværende Mælkekondenseringsfabrik for at faa efterbetalt 69 Kr. 03 Øre i Henhold til Dyrtidsordningen, der iøvrigt ellers var gennemført for denne Virksomhed, til en Mand, som var gaaet. Efter Afslutning af Strejken betalte Firmaet ikke alene det omstridte Beløb men ogsaa vore Medlemmer for det Tidsspilde, Strejken havde forvoldt dem.

Varde. Paa Varde Jærnstøberi strejkedes fra omkring 17. Oktober. Man stillede nemlig der Krav om et Tillæg af 25 Øre pr. Time, og denne Henvendelse besvarede Firmaets Direktør paa den noble Maade, at han meddelte vore Medlemmer, at de intet kunde faa, og at han allerede havde »sparket« 2 Mand, og da det var umuligt at komme længere med Direktøren ved denne Lejlighed, erklæredes altsaa Strejke fra vore Medlemmers Side. Efter ca. 3 Ugers Forløb er Strejken sluttet igen med det Resultat, at Timelønnen er sat til 165 Øre. Firmaet lovede saa at genantage samtlige afgaaede, efterhaanden som der blev Brug for dem.

Randers. Hos Medlemmerne af Cykleindustriforeningen i Randers har man fra 28. November standset Arbejdet i Anledning af Lønkrav. Strejken omfatter ca. 30 Mand.

Maskinmestrenes Forening beder os optage følgende:

I Anledning af, at der f. T. gennem Bladene søges Undermaskiningeniører til Hærens tekniske Korps, indskærpes det Medlemmerne, at det er forbudt at tage disse Stillinger til Lønninger, der er ringere end de i vore Overenskomster henholdsvis med Dansk Dampskibsrederiforening og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening stipulerede Lønninger.

Endvidere er der Konflikt mellem Maskinmestrene og Københavns Mejeri og Vejle Kommune.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen, Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst, Formand.

Stiftelsesfester i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Odense Afdeling.

Lørdag den 29. November afholdt Odense Afdeling sin 31-aarige Stiftelsesfest i Fyens Forsamlingshus.

Festen indledtes med en Fællesspisning, hvor der var dækket til ca. 300 Kuverter, og der blev her holdt Taler for saavel Afdelingen som Organisationen som Helhed, og alle slog de fast, at et ubrødeligt Sammenhold var nødvendigt for at løse de Opgaver, som maa vise sig nødvendige for vort Fag; men navnlig talte Afdelingens mangeaarige Formand, J. Vilh. Werner, med Varme om, hvad Afdelingen havde udrettet i de forløbne Aar, ligesom Sekretær P. Andersen, der havde været til Mæglingsmøde i Odense samme Dag og var invite-

ret med til Festen, talte for Organisationen ud fra de Synspunkter, der maatte anlægges i den nærmeste Tid.

Efter Fællesspisningen spillede et udmærket Orkester op til Dans, og Interessen deltes ligelig mellem denne og de tilstødende Lokaler, hvor man samledes i Grupper for ved et Glas og med godt Humør at underholde hinanden, indtil Uret paa Slaget 1 ubarmhjertigt afsluttede Festen. *P. A.*

Randers Afdeling.

Lørdag den 8. November ved 7-Tiden om Aftenen samledes Hundreder af Smede med Damer paa »Jylland« for at fejre Randers Afdelings 32-aarige Stiftelse. Aftenen begyndte med Dans, hvorefter man ved 9½-Tiden samledes ved smukt dækkede Kaffeborde. Her holdtes forskellige Taler, specielt en af Formanden, P. C. Sørensen, der samlede sine Ord i en Tak til dem, der havde rejst Fagforeningerne og gjort det første vanskelige Arbejde for dem den Gang, da der maatte lides og døjes for at være Medlem af en Fagforening, og han berørte ogsaa den for Tiden herskende meget stærke Uro, der var fremkaldt af de idelige Prisstigninger, og han haabede, at Vanskelighederne kunde afbødes ved fagligt og politisk Arbejde, hvorfor han manede Arbejderne til at slutte Trop om Opgaver, der kom frem til Løsning ad denne Vej.

Forskellige Taler berørte derefter mere eller mindre humoristiske lokale Emner, Personer som Begivenheder, og en i Dagens Anledning forfattet Sang vakte stor Munterhed. Forfatteren af denne, Maskinarbejder Laurits Hansen, motiverede og udbragte sluttelig et Leve for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

I Anledning af Stiftelsesfesten indløb adskillige Telegrammer og Lykønskninger.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforb.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	5277	H. Rasmussen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	6222	J. P. Jensen	(— — 1)
-	23007	Søren Nielsen Storgaard	(— — 1)
-	32311	A. T. J. N. Johansen	(— — 3)
-	26797	J. C. V. Andersen	(— — 3)
-	7833	J. V. Sørensen	(— — 5)
-	9115	S. N. Graveslund	(Aarhus)
-	22187	Johs. Nielsen	(—)
Tysk-	173936	Holger Seirsen	(—)
-	26926	M. Petersen	(Vejle)

Medl. Nr. 27613, W. Chr. Petersen, 27942, Julius Reinche, og 30275, A. Andersen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 15280 Aug. J. Andersen.
- 393 A. Møller.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	14766	Andersen,	Jens Mikael	19. 3.04
»	9037	Andreasen,	Julius	12. 6.09
-	14803	Bech,	J. P. Jensen	16.12.11
-	3327	Bjerregaard,	Hans Chr.	12. 3.04
-	4605	Christiansen,	Christian	11. 9.09
-	255	Herreborg,	Adolf Fr.	29. 7.05
-	1814	Jensen,	Jens	23. 3.12
-	596	Klamer,	Carl Vald.	23. 9.05
-	9266	Knagh,	Alb. Th. A.	12.11.10
-	4007	Knudsen,	Lars Peter	18. 3.11
-	18154	Kreutzmann,	Vedel	4. 3.11
-	11169	Riis,	Carl	16. 7.04

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	15280	Andersen,	Aug. J.	28. 6.19
-	23953	Arnbjørn,	C. Johan F.	19. 7.19
-	11088	Bentzen,	Oscar Vilh.	31. 5.19
-	18356	Christensen,	Peter Chr.	18. 9.15
-	17757	Christiansen,	Poul	8. 5.15
-	31119	Greise,	Kaj Johan G.	15. 3.19
-	16630	Hansen,	Chr. Dan	3. 2.17
-	21035	Jensen,	A.	31. 5.19
-	10430	Johansen,	T.	14. 6.19
-	23691	Jørgensen,	A.	19. 7.19
-	20852	Larsen,	Niels Th. R.	13. 2.15
-	393	Møller,	A.	7. 6.19
-	8700	Nielsen,	Chr. Gundel	7.11.14
-	14374	—	Holger	26. 9.14
-	23718	—	Marius Vald.	27. 1.17
-	5320	—	Niels Peter	28. 5.16
-	30008	Olsen,	Bror Olaf	7.12.18
-	25978	—	Johs. Heinrich	28. 6.19
-	5753	Petersen,	Arko Viggo	1. 3.19
-	20344	—	Chr. E.	1. 2.19
-	16698	—	Niels	23.12.16
-	16338	Schultze,	Herman Aug.	6. 3.15
-	16628	Sørensen,	Carl Julius	4.11.16
-	28135	Thomsen,	Sigurd	8. 3.18
-	21498	Wulff,	Bernhard Nic. P.	18. 7.14

Efterbetaling. Hos Rudolph Kramper & Jørgensen, Horsens, henligger Efterbetaling til Værksteds-Nr. 71.

Overskud. Paa Anvisningskontoret i Næstved henligger fra De forenede Jærnstøberier Overskud Kr. 18,04 til Medlem Nr. 32382, J. E. Jørgensen.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 9—10 (kun et Hefte), 15. Aarg.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
31371	Adelson, Isidor	Christianstad, Sverige	14. 7.94	Kbhvn. Afd. 1	9. 5.19	Kbhvn. Afd. 1	26. 7.19
4498	Andersen, Aage Alfred	Hjarnø	29. 2.96	Horsens	3. 4.15	„ „ 1	23. 8.19
26844	— Axel	København	30.10.99	Kbhvn. Afd. 3	4. 1 19	„ „ 3	29. 3.19
25972	— Carl Andreas	Rønne	16. 7.72	„ „ 1	26.11.17	„ „ 1	2. 8.19
24356	— Meidahl	Arden	22. 8.97	Aalborg	1.11.16	„ Anvk.	16. 8.19
31420	— Peter Robert L.	København	24. 1.00	Kbhvn. Afd. 1	23. 5.19	„ Afd. 1	23. 8.19
29741	— Robert Peter S.	Frederiksberg	19. 5.99	„ „ 1	12.10.18	„ „ 1	16. 8.19
26759	Bagger, Peter Holger	Nyborg	25. 6.98	„ „ 3	5. 5.17	„ „ 3	17.12.18
29598	Bang, Sophus K.	København	29.11.92	„ „ 1	23. 8.18	„ „ 1	16. 8.19
12669	Bauer, Fritjof Herm. E.	—	24. 2.85	„ „ 1	24. 7.05	„ „ 1	26. 7.19
31088	Borring, Mart. Andersen	Næstved	18. 2.98	„ „ 1	5. 3.19	„ „ 1	2. 8.19
5060	Busk, A. Jakobsen	Mønsted	6. 4.79	„ „ 3	27. 6.14	„ „ 3	31. 8.19
20823	Børsting, Jens Andersen	Junget	7.10.91	Skive	10. 5.13	Skive	29. 3.19
26824	Carlsen, Axel Oskar M.	Køge	7. 1.95	Kbhvn. Afd. 3	14. 9.18	Kbhvn. Afd. 3	8. 2.19
19253	Christensen, Albert	Ours	4 10.91	„ „ 1	17. 1.19	„ „ 1	9. 8.18
30857	— Hans Villiam	Randers	6.10.98	Lyngby	2. 3.19	„ „ 1	9. 8.19
15265	— Harald Edv. Fr.	Haderslev	15. 3.86	Kbhvn. Afd. 3	3. 2.17	„ „ 3	25. 1.19
28971	— Holger	Hillerød	29. 6.99	Hillerød	28. 8.18	„ „ 9	22. 5.19
27479	— N. B.	Dybe pr. Bonnet	27. 2.95	Skive	29.10.17	Skive	29. 3.19
31356	Clausen, Anton Laurvig	Bubbel	25.10.90	Kbhvn. Afd. 1	6. 5.19	Kbhvn. Afd. 1	16. 8.19
6589	Domino, Arnold	Skjellerup	27. 9.97	Hobro-Assens	4.10.15	„ „ 3	15. 2.19
21176	Elbek, Valdemar	Ousted, Jylland	5. 1.91	Odense	14. 4.13	„ „ 3	23. 3.19
26374	Eriksen, Frode	København	16. 7.99	Kbhvn. Afd. 1	10. 5.18	„ „ 1	9. 8.19
18981	Eskildsen, H. C.	Aalborg	15. 2.95	Aarhus	1. 3.16	Aarhus	23. 6.19
26791	Faurshou, Knud Viggo	København	10.12.93	Kbhvn. Afd. 3	10.11.17	Kbhvn. Afd. 3	15. 3.19
25709	Folmann, Carl	Nykøbing, F.	5.10.93	„ „ 1	4. 8.17	„ „ 1	16. 8.19
27523	Frederiksen, Carl Ludvig	Odense	11. 5.98	Odense	27.10.17	Odense	19. 7.19
28267	Fugl, Axel Peder	Holstebro	22. 3.99	Holstebro	7. 5.18	—	29. 3.19
16079	Fuglede, Vald. Anton Kaj	København	23.12.93	Kbhvn. Afd. 1	18. 7.14	Kbhvn. Afd. 1	2. 8.19
25942	Funder, Ossian Ferd. B.	Malmø	22. 3.89	„ „ 1	24. 2.17	„ „ 1	2. 8.19
27304	Hallager, Niels Marius N.	Horsens	16. 5.97	Horsens	1.10.17	„ „ 1	9. 8.19
22075	Hegelund, Svend	Kolding	28.11.96	Kbhvn. Afd. 1	25.11.16	„ „ 1	19. 7.19
24897	Heinrich, August	Hamborg	20. 9.90	Ribe	9. 8.19	Ribe	30. 8.19
26074	Helfeldt, Erik Frantz	Frederiksberg	2.11.91	Kbhvn. Afd. 1	29. 1.18	Kbhvn. Afd. 1	9. 8.19
10986	Henningsen, Martin	Odense	15. 9.89	Odense	23. 7.09	Odense	29. 3.19
31	Hoffmann, Otto P. R.	Berlin	21.11.86	Kbhvn. Afd. 1	11. 7.19	Kbhvn. Afd. 1	23. 8.19
28605	Høy, Svend Aage H.	Kolding	20.12.94	„ „ 3	13. 4.18	„ „ 3	29. 3.19
32825	Hansen, Carl Chr.	Aarhus	8.10.80	Aarhus	12. 7.19	Aarhus	19. 7.19
25963	— Carl Erik	Helsingør	29. 7.94	Kbhvn. Afd. 1	23.11.17	Kbhvn. Afd. 1	19. 7.19
591	— Carl Laurits	Køge	29. 3.95	„ „ 1	2. 8.19	„ „ 1	2. 8.19
12512	— Edvin H. Aage	København	2. 1.94	„ „ 1	7. 6.13	„ „ 1	26. 7.19
26408	— Max Arthur	—	8.10.98	„ „ 1	24. 5.18	„ „ 1	26. 7.19
1459	— Niels Christian	Varde	26. 2.94	„ „ 3	2. 8.13	„ „ 3	5. 7.19
32330	— Rasmus Peter	Bullerup	30.10.98	Odense	1. 5.19	Odense	31. 5.19
28609	— Vilhelm Bernh.	Helsingør	25. 3.00	Kbhvn. Afd. 3	4. 5.18	Kbhvn. Afd. 3	19. 4.19
26725	Iversen, Carl Emil Vilh.	Nyborg	27.11.97	Nyborg	3. 5.17	„ „ 9	10. 7.19
32609	Jacobsen, Jacob	Skelle pr. Sønderborg	18. 6.97	Odense	21. 5.19	Odense	17. 5.19
26771	— Niels Alb. Emil	København	28.10.96	Kbhvn. Afd. 1	4. 8.17	Kbhvn. Afd. 1	9. 8.19
22325	— Theodor	Ørting	17. 3.92	Viborg	10.12.15	Skive	29. 3.19
637	Janlø, V.	København	21. 9.57	Kbhvn. Afd. 1	25. 5 91	Kbhvn. Afd, 1	9. 8.19
29574	Jensen, Aage Vilhelm	—	21. 3.98	„ „ 1	5. 8.18	„ „ 1	26. 7.19
26419	— Carl Otto	—	11.11.94	„ „ 1	28. 5.18	„ „ 1	16. 8.19
724	— Fritjof	—	16. 8.96	„ „ 1	18. 8.19	„ „ 1	16. 8.19
764	— J. P.	Hillested	1.12.63	„ „ 1	24. 8.00	„ „ 1	23. 8.19
8118	— Jens Julius	Holstebro	20.12.75	„ „ 1	6. 7.15	„ „ 1	9. 8.19
19137	— Jens P.	Vesterhæssinge	30. 9.88	Odense	27. 5.11	Odense	29. 3.19
27471	— Jørgen Peter	Risum pr. Durup	27. 9 98	Skive	4 11.17	Skive	29. 3.19
26823	— Otto Reimann	København	14.10 96	Kbhvn. Afd. 3	7. 9.18	Kbhvn. Afd. 3	8. 3 19
16861	Johansen, Aage Otto L.	—	5. 4.93	„ „ 1	25.10.12	„ „ 9	5. 6.19
9769	— Chr. Emil V. M.	Koppendrup (Fyn)	21. 8.93	Odense	21. 2 14	„ „ 1	26. 7.19
28532	Johannesen, Johs. Chr. M.	Herendrup	22. 8.81	Bogense	19. 3.18	Odense	19. 4.19
234	Jordt, Christian	Flensborg	11.10.97	Flensborg	15. 6.19	Kbhvn. Afd. 1	16. 8.19

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
23708	Jørgensen, Einer Theobald	Frederiksberg	21. 4.92	Keramisk F.	11.11.14	Kbhvn. Afd. 1	2. 8.19
25535	Kaufmann, Fred. Georg C.	Kønigsberg	23. 6.89	Kbhvn. Afd. 1	1. 6.17	„ „ 1	23. 8.19
34	Koch, Vilhelm Heinr.	Fredericia	18. 4.87	„ „ 1	11. 7.19	„ „ 1	16. 8.19
27920	Koefoed, Haldor	København	10. 7.95	Odense	22. 7.18	Odense	29. 3.19
27237	Krogh, Paul Christensen	Frederiksberg	8. 4.95	—	26. 7.17	Kbhvn. Afd. 1	16. 8.19
5478	Landsvig, Thorvald	København	4. 2.68	Kbhvn. Afd. 1	18. 3.05	„ „ 1	26. 7.19
25701	Larsen, Lars Georg J.	Frederiksberg	9. 8.98	„ „ 1	3. 8.17	„ „ 1	2. 8.19
32387	— Niels Johannes.	Hylleholdt	2. 6.99	Køge	12. 7.19	Køge	9. 8.19
26361	Lind, Carl Helmuth	København	4. 7.99	Kbhvn. Afd. 1	6. 5 18	Kbhvn. Afd. 1	23. 8.19
21791	Maack, H. P.	Kolding	29. 7.94	Haderslev	5. 7.14	„ „ 1	2. 8.19
31065	Malmstedt, Aage Nic. R.	København	22. 1.99	Kbhvn. Afd. 1	24. 2.19	„ „ 1	5. 7.19
22251	Madsen, Hans Peter	Odense	9.10 97	Odense	2.11.15	„ „ 1	16. 8.19
8755	Mathiesen, Svend	København	22. 4.93	Kbhvn. Afd. 1	6.10.13	„ „ 1	26. 7.19
26837	Mogensen, Paul Th. Rasm.	—	23. 8.96	„ „ 3	23.11.18	„ „ 3	29. 3.19
30019	Mortensen, Peter Mohr	Trangisvaag	15. 9.92	„ „ 1	8.11.18	„ „ 1	26. 7.19
23403	Møller, Willy Einer	København	6. 7.92	„ „ 1	20. 5.16	„ „ 1	2. 8.19
21798	Neumann, Richard H. B.	Skive	28. 8.94	Skive	1.11.13	Skive	3. 5.19
15002	Nielsen, Alfred	København	13.11.82	Kbhvn. Afd. 1	10.11.12	Kbhvn. Afd. 1	29. 3.19
10811	— Carl	—	31. 1.74	Nykøbing F.	3. 7.98	„ „ 1	2. 8.19
24472	— Engelhardt G.	Frederikshavn	25. 5.96	Odense	29. 7.19	Odense	2. 8.19
5038	— N.	Snejbjerg	19.10.88	Skive	4.11.08	Skive	6. 9.19
27365	— Niels P. Adolf	København	7. 5 91	Odense	20. 7.17	Odense	26. 4.19
5261	— William Gerh.	Roskilde	26. 6.86	Roskilde	16. 1.06	Kbhvn. Afd. 1	1. 3.19
26845	Olafsen, Yngve	København	22. 6.94	Kbhvn. Afd. 3	4. 1.18	„ „ 3	29. 3.19
24035	Olsen, Hans Peter	Nørre Esterbølle	9. 3 76	Odense	11. 9.16	„ „ 1	2. 8.19
6437	— Oluf	Aagerup	11. 1.93	Roskilde	23. 8.13	„ „ 1	23. 8.19
25966	— Peter Andreas	Glatved pr. Grenaa	8. 6 71	Kbhvn. Afd. 1	24.11.17	„ „ 1	26. 7.19
16553	Overby, Jens Herm. N.	Hobro	22. 9.67	„ „ 1	24. 1.14	„ „ 1	16. 8.19
30845	Persson, Peter	København	5. 7.96	„ „ 3	1. 2.19	„ „ 3	26. 4.19
11685	Petersen, Chr. J.	Stenstrup, Fyn	7 12.82	Odense	2. 5.06	Odense	29. 3.19
26839	— Gunter Georg R.	Frederiksberg	28.10.96	Kbhvn. Afd. 3	30.11 18	Kbhvn. Afd. 3	1. 2.19
31424	— Jacob	Sønderborg	11. 4.97	„ „ 1	26. 5.19	„ „ 1	26. 7.19
30942	— Johan Jacob	København	27. 3.88	„ „ 2	27. 6.19	„ „ 1	26. 7.19
30162	— Peter Jørgen	Endelave	18. 9.92	„ „ 1	14. 1.19	„ „ 1	2. 8.19
18845	Rasmussen, Albert	Stige pr. Odense	25. 9 85	Odense	3. 4.11	Odense	7. 6 19
22257	— Jens Marius	Kellerup	16. 2.94	Kerteminde	5.11.15	—	29. 3.19
26456	Rügge, Johannes Alb.	Sundby	8 10.94	D. J. & M. Forb. Kbh.	20.10.17	Kbhvn. Afd. 1	2. 8.19
18656	Schultz, Chr. Emil	Hillerød	3. 2.97	Hillerød	8. 5.15	Hillerød	22. 2.19
736	Silverberg, Erik	Sønderborg	3. 5 83	Kbhvn. Afd. 1	23. 8.19	Kbhvn. Afd. 1	23. 8.19
32610	Sorgenfri, Theodor Johs.	Neumguster	18.12.90	Odense	21. 5.19	Odense	12. 7.19
16896	Svanlundh, Jens Oluf	København	13. 3.96	Kbhvn. Afd. 1	5. 5.15	Kbhvn. Afd. 1	26. 7.19
3555	Sørensen, Laurits Chr.	Odense	6. 9.94	Odense	19. 6.13	Odense	26. 7.19
24911	Thomsen, Alfred	Aasted	27. 8.91	Brønderslev	23. 6.17	Hjørring	12. 7.19
28461	— Peter	Jebjerg	22. 8 92	Skive	5. 9 18	Skive	29. 3.19
31340	— William Vald.	København	5. 6 97	Kbhvn. Afd. 1	3. 5.19	Kbhvn. Afd. 1	2. 8.19
29610	Thystrup, Laur. Chr.	Vordingborg	20. 5 79	„ „ 1	26. 8.18	„ „ 1	16. 8.19
31419	Wernblad, Otto	København	16.10.97	„ „ 1	23 5 19	„ „ 1	2. 8.19
22422	Wittenburg, J. E.	—	18. 8.97	Næstved	1. 5 16	„ „ 1	28. 6.19
25581	Østerholt, Aug. Marius	Frederiksberg	15. 5 99	Kbhvn. Afd. 1	12. 6 17	„ „ 1	23. 8.19

Hvordan kan man spare?

Rundt om i Hjemmene er det et stadigt tilbagevendende Spørgsmaal: Hvordan skal vi faa Pengene til at slaa til? Husmødrene bryder deres Hjerne hermed hver eneste Dag, og naar Manden kommer hjem fra Arbejdet, drøfter de Spørgsmaalet med ham, men faar som Regel kun det Resultat, at flere Husholdningspenge kan der ikke være Tale om; det kan der ikke blive Raad til. — Saadan er det til daglig Brug. Meget værre er det nu, da Julen staar lige for Døren og med den en hel Række af Udgifter af forskellig Art udover det normale. De daglige Bekymringer stiger i samme Grad, som Kravene til Pengepungen forøges. Der er da al mulig Anledning til at se sig om efter Udveje for at faa Pengene til at strække noget længere. — *En saadan er Rabatsystemet A. E.* — Ved at benytte dette kan man opnaa en Rabat paa indtil 10 pCt. paa de allerfleste Forbrugsartikler, dog ikke paa Fødevarer. Rabatkort hertil udleveres gratis paa Ekspeditionskontoret, Vester Søgade 2, 1., og benyttes paa den Maade, at naar Prisen er aftalt, og man skal til at betale, viser man Kortet frem, hvorefter Rabatten fradrages. Kortet skal ikke afleveres, men gemmes til senere Brug.

N.

Lommebog for Arbejdere 1920.

Naar vi atter i Aar henleder vore Læseres Opmærksomhed paa denne nyttige Bog, hvis 7. Aargang er udkommen i disse Dage, er det med god Grund. Den indeholder nemlig en saadan Fylde af Oplysninger, at den vil være uundværlig for alle socialt interesserede — altsaa praktisk talt alle Medlemmer af Fagforeningerne.

Pladsen tillader ikke en blot tilnærmelsesvis Udredning af Lommebogens Indhold. Foruden en Mængde statistisk Stof, som man ellers maa søge mange forskellige Steder, findes aktuelle Bidrag som: *„Statens Tjenestemænd“*, *„Om Brændsel“*, *„Internationales Genopbyggelse“* o. s. v. Det vil uden Tvivl ogsaa interessere vore Læsere at finde en Fortegnelse over samtlige *Fagforbund* og *Fagforeninger, Fællesorganisationer, Sygekasser, kooperative Foretagender* o. s. v., ligesom en Fortegnelse over de i 1919 afholdte *Kongresser, Lønstatistik*, etc. er af megen Interesse.

Socialdemokratiets Forlag »Fremad« har Ære af at udgive denne Bog, hvis Pris, 2 Kr., indbundet i bøjeligt Helshirtingsbind, maa siges at være billig, og vi anbefaler vore Medlemmer at anskaffe den.

I den begivenhedsrige Tid, der forestaar, vil en saadan nem og praktisk lille Vejleder være god at have i Lommen.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for November 1919 over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd.

Varde: P. Mikkelsen, Kærvej.

Kasserere.

Horsens: A. Jensen, Ryesgade 14, St.
Langaa: Harald Olesen, »Ouer Home«.
Slagelse: O. Vilhelmsen, Valdemarsgade 3, 3.
Varde: E. Olson, Adr. Træskohandler Laursen, Smedegade.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforb.

Kasserere.

Frederikssund: Hans Hansen, Villa Vandal, 1., Engbæk pr. Frederikssund. Kontortid fra Kl. 5—6 Aften.

De gamle Medlemsbøger.

I Midten af Januar Maaned vil de gamle Medlemsbøger være tilsendt Afdelingerne, saaledes at de Medlemmer, der ønsker at faa dem tilbageleverede, ved Henvendelse til den Afdeling, hvor de nu er tilmeldte, vil kunne faa dem udleverede.

For de 8 københavnske Afdelingers Vedkommende, der tidligere udgjorde Københavns Afdeling 1, maa Meddelelse fra Medlemmer, der ønsker deres gamle Bog, dog forinden afgives til Kontoret, Vester Søgade 2, 1., enten direkte eller gennem Klubber.

Vore Telefoner.

Formere.

Hovedkontoret	Byen 2125

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor	5121 og 8221
Anvisningskontor	12651
Københavns Afdeling	10, 11, 12, 13, 14, 15, 17 og 18 3824
— —	2, 3, 4, 5, 6, 8 og 9 Byen 7828
Aalborg	1192
Aarhus	4123
Brønderslev	348
Esbjerg	1144
Fredericia	817
Frederikshavn	586
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen	476
Holbæk	806
Holeby	78
Horsens	1323
Middelfart	251
Odense	1863
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116
Varde	161
Vejle	1116

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Københavns Maskinistskole,
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 3 JANUAR 1920 6. Aarg.

Det Aar, der svandt, og det, som kommer.

Vi vil begynde denne vor første Artikkel i det nye Aar med at ønske alle vore Medlemmer og Læsere et godt Nytaar i Haabet om, at de Vanskeligheder, som vil melde sig i Aaret 1920, og som netop nu tegner til at antage ret omfattende Dimensioner, i alt Fald ikke bliver større, end at vi maa kunne overvinde dem, for saa vidt disse Vanskeligheder angaar det, som ogsaa i den nærmeste Fremtid skal beskæftige vore Organisationer.

Først vil vi efter Sædvane foretage en lille organisationsmæssig Statusopgørelse for det forløbne Aar. Det er en god gammel Skik i enhver ordentlig Forretning og i enhver velordnet Organisation, hvadenten Aaret har været godt eller daarligt, thi det giver Anledning til at raadføre sig med den gamle Læremester, som Erfaringen er, for derved at styrke sig for det kommende Aar.

Betragter vi Aaret udfra vore rent snævre fagforeningsmæssige Interesser, maa det siges at have været godt. Vi har overalt i Metalarbejderorganisationerne — tildels i Fællesskab med andre Arbejderorganisationer — gjort to store almindelige Lønfremstød, et i Februar og et i Oktober, og i Mellemtiden har vi paa Basis af vore Overenskomster og med Støtte i vore Regler for Behandlingen af faglig Strid ved lokale Lønkrav forbedret Lønvilkaarene i en Udstrækning og til en Højde, som vi i alt Fald ingensinde før har kendt i den Tid, vore Organisationer har bestaaet, selvom dette ogsaa kan siges at have været nødvendigt. Vi har samtidig gennemført 8-Timersdagen, og vore Medlemmer har her faaet opfyldt et af Arbejderpartiets gamle og internationale Hovedkrav paa en saadan Maade, at vi har Grund til at være tilfredse dermed. 8-Timersdagen maa nemlig anses for at være konsolideret saaledes internationalt, at der næppe er nogen Fare for Reaktion imod denne Normalarbejdstid i nogen nær Fremtid.

— Ser vi dernæst paa den hjemlige Arbejderbevægelse udover vort Fags Grænser, har Virksomheden i ikke mindre Grad været heldbringende for vore Standsfæller i al Almindelighed. Den faglige, politiske og kooperative Virksomhed har arbejdet Haand i Haand. Dansk Politik kan vel nok siges at staa omtrent paa Balancepunktet mellem Partigrupperne, men vi har dog stadig en demokratisk Regering, der støttes af Arbejderpartiet, og Arbejdsgiverne, som gentagne Gange i Aarets Løb har vist Lyst til at etablere store faglige Kampe, har ikke kunnet faa fornøden Basis for disse, til Trods for at uforstandige Elementer, specielt blandt de københavnske Arbejdere, har gjort alt hvad de kunde for at skabe Arbejdsgiverne en saadan. Regeringen har Gang paa Gang grebet ind. Vi tænker her baade paa Bygningsarbejder-Konflikten, Bryggeristrejken og Flydedoksstrejken og sidst men ikke mindst paa Havnearbejderkonflikten. Ved besindig, men fast Indgriben er det i alle Tilfælde lykkedes at undgaa Storkampen. Det er for os behageligt at konstatere dette, men vi tilføjer, at vore Fag- og Standsfæller maa forstaa, at dette forpligter. Sammen med en Indflydelse paa Samfundsforholdene følger der et

Ansvar, et Ansvar, der maa medføre en vis Begrænsning i Kravene, thi hvis vi ikke selv lærer os denne Begrænsning, vil vi paa et eller andet Punkt møde Kulminationen, hvorved vi sættes tilbage, og hvorunder Frugten af meget møjsommeligt Arbejde samt af store Værdier let gaar tabt, men forstaar vi dette, behøver vi til Gengæld ikke at nære nogen Frygt. Vore Organisationer er naaede tilstrækkeligt frem i Styrke til at varetage vore Sager og berettigede Interesser.

Endelig er den kooperative Bevægelse blandt Arbejdere og Smaakaarsfolk, baade hvad Produktion og Konsumtion angaar, gaaet godt frem. Der er her Grund til at notere et betydeligt Opsving for de Foreninger, som besørger Varefordelingen, og der er Haab om, at denne Form for Kooperation efterhaanden kan blive den Faktor til Regulering af Varepriserne, som Samfundet netop nu i saa høj Grad trænger til, men dertil kommer, at Arbejderpartiet tidligt paa Sommeren har skabt sig et Organ i Bankverdenen med Oprettelsen af „Arbejdernes Landsbank". Efter mindre end $^3/_4$ Aars Virksomhed er denne Banks Balance forlængst naaet de 10 Millioner. Mange Arbejdere vil spørge, hvorfor man ikke allerede for mange Aar siden har taget fat her, men til Gengæld vil de sikkert forstaa Nødvendigheden af paa herhenhørende Omraader at slutte sig om dette vort nyeste kooperative Foretagende. Ogsaa her vil vi med fornødent Sammenhold kunne gribe regulerende ind, hvor det saakaldte tredie Ting hidtil har herskет saa temmelig uindskrænket.

Paa andre Omraader har Aaret 1919 tegnet sig uhyggeligt. Den store Krig, som stilnede af paa Slutningen af Aaret 1918, naaede ikke til den endelige Afslutning trods de endeløse Forhandlinger gennem hele Aaret 1919. Tidligere Tale om „Fred efter Retfærdighed", „Fred uden Annektioner" og meget andet viste sig at være Fantasier uden Grundlag i de faktiske Forhold. Med at erklære Krigen gik det let. I en Haandevending var hele Europa og efterhaanden det meste af Verden sat i Brand. Enhver Nation erklærede Krig saadan som den ønskede det. Man begyndte simpelthen bare at slaa løs; men til at slutte Fred hører der flere Parter, og det viste sig snart, at Fredsslutning er umulig, før en af Parterne er tilstrækkelig udmattet og derfor bryder sammen. Den Fred, som nu i Begyndelsen af 1920 er sluttet, er da vist ogsaa bleven en Magtfred efter de kendte Mønstre. Man kan vel sige, at det militærpolitiske Tyskland har været ude om det, men man kan sikkert med lige saa stor Ret konstatere, at den anden Part ikke giver dem noget efter. Nu kan det imidlertid være ligegyldigt, om der hos Menneskeheden findes Sympathier for den ene eller den anden af de krigsførende Parter. Tilbage efter Verdenskrigens Afslutning har vi kun en mere eller mindre ødelagt Industri, forstyrrede Samfærdselsmidler, Hungersnød hist og her, og Revolution, hvor først og fremmest Arbejderne myrder hinanden indbyrdes.

De store Folkesamfund er syge efter den store blodige Aareladning og efter den store økonomiske Svækkelse, og kan vi i de saakaldte neutrale Lande komme til at undgaa Virkningerne heraf? Svaret maa vist afgjort blive Nej. Vi bør derfor gøre alt for at komme de Nødlidende til Hjælp. Her har enhver Arbejder, ja ethvert Kulturmenneske Pligt til at gøre sit Bedste, og vore Medlemmer bør desuden holde al Strid borte, bør styrke deres Organisationer for ved Hjælp af disse ikke blot at kunne konsolidere eller forbedre deres egne Forhold, men ogsaa for derigennem at kunne bidrage til at lindre og helbrede de frygtelige Saar, som Verdenskrigen bibragte specielt Centraleuropa.

For den nærmest kommende Tid er det den faglige Situation, der lægger Beslag paa Opmærksomheden. Ca. 1000 faglige Overenskomster indenfor vort Lands Grænser skal have en Behandling. Men hvordan?

Arbejdsgiverforeningen har taget det helt enkelte Standpunkt: Fornyelse for et Aar uden Forhøjelse — men saa simpelt er dette Spørgsmaal ikke, og hvis Fagorganisationerne akcepterede dette Standpunkt, vilde det selvsagt betyde Tilbagegang, en Tilbagegang, der vilde være ganske umulig at tage imod, samtidig med at den som Modstykke har en fortsat Stigning af Varepriserne.

De samvirkende Fagforbund, der nu som før har til Opgave i første Linie at tilrettelægge Forholdene, har da ogsaa saa kraftigt som muligt indtaget det Standpunkt ikke at kunne se bort fra Lønforhøjelserne, naar Varepriserne stiger, og samtidig kræves der Konvertering i alt Fald af Dele af Dyrtidstillægene, hvor disse er blevet for store i Forhold til Normallønningen og endelig Forbedringer af Lønningerne for de Organisationers Medlemmer, som paaviselig maatte staa daarligt i det i Sammenligning med andre. For denne Situation modtog De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde en Redegørelse den 12. Januar. Repræsentantskabet protesterede imod Arbejdsgiverfor-

eningens Standpunkt og bemyndigede Forretningsudvalget til at forhandle videre.

Under disse Omstændigheder har Forhandlingerne for Jærn- og Metalindustrien endnu ikke kunnet tage sin Begyndelse, og vi skal for nærværende afholde os fra at sige noget om, hvordan den nærmeste Tid vil forme sig i denne Henseende, men selvfølgelig vil vore Organisationer paa anden Maade og til enhver Tid blive holdt a jour med Tingenes Udvikling. Sikkert er det imidlertid, at Situationen tegner sig saare vanskelig. Dansk Handelsbalance er som bekendt af en saadan Natur, at det tegner til økonomisk Krise i den allernærmeste Tid — ganske vist er der i de sidste Dage noget, der tyder paa, at der nu vil blive aabnet for Rusland, men Krisemulighederne er der, og dette kan meget vel føre til — ogsaa under Hensyn til at Varepriserne Stigning i Vinterhalvaaret er betydelig mindre, end Tilfældet var i Sommer — at vi maa se bort fra væsentlige og gennemgaaende Forhøjelser af vore Lønninger i dette Øjeblik. Bestræbelserne vil da komme til at gaa i Retning af at konsolidere og gennemføre Forbedringer for dem, der staar længst tilbage. Heri er der egentlig intet Nyt. Den samme Stilling var vi nødt til at indtage omkring Aarene 1902 og 1908, som paa samme Maade betegnede Kriseaar med Stagnation i Forretningslivet.

Under dette er der Grund til at være tilfreds med de betydelige Fordele, som vi naaede i Aaret 1919. Det letter os i alle Tilfælde indtil videre Stillingen og muliggør det for os, hvis det er nødvendigt at træde hjælpende til overfor de Kammerater, som staar os nær. Vi tænker her paa vore svenske Kolleger, som synes at være Genstand for Optakten til en meget omfattende Arbejdsstandsning, en Arbejdsstandsning, der liggende lige op ad vore Døre, naturligvis maa faa en overordentlig Indflydelse paa Udviklingen af Forholdene her.

Men nægtes kan det ikke, at vi staar foran et Aar, hvor Vanskeligheder af forskellig Art allerede i et betydeligt Omfang taarner sig op.

Den nye Arbejdsløshedslov.

I sidste Fagblad fandtes en længere Udvikling af Arbejdsløshedslovgivningen, hvilken Udvikling nærmest tog Sigte paa at klare Stillingen under den da forestaaende Revision af Arbejdsløshedsloven. Forinden Fagbladet udgik, var imidlertid Lovens Behandling tilendebragt, og i en Slutningsbemærkning gjorde vi opmærksom paa enkelte af de Skyggesider, som Ændringerne til Arbejdsløshedsloven vilde medføre for Kassernes Virksomhed. Ad anden Vej er Medlemmerne for en Del blevet bekendt med de forandrede Understøttelsesforhold, og i de nærmeste Dage vil de nye Vedtægtsændringer blive tilsendt Afdelingerne til Fordeling mellem Medlemmerne.

Vi skal ved nærværende blot gøre nogle Bemærkninger til de foretagne Ændringer, der nærmest deler sig i tre Hovedgrupper, nemlig det direkte Understøttelsesforhold, det enkelte Medlems Forhold ved Arbejdstiltrædelser og endelig Forholdet til de ulovlige Konflikter.

Hvad angaar Understøttelsesforholdet er Stillingen saa nogenlunde opretholdt for Januar Kvartals Vedkommende, men ogsaa kun nogenlunde, idet Huslejehjælpen for ugifte er bortfalden og for gifte nedsat til Maksimum af 30 Kr., ligesom den gennem Hjælpekasserne ydede Hjælp for langvarig Arbejdsløshed samt Understøttelse for Karensdage er bortfalden.

Efter 1. April er Stillingen den, at der ikke mere ydes Huslejehjælp til nogen, og at ogsaa den fortsatte Hjælp ophører, saaledes at Medlemmerne kun kan oppebære den vedtægtsmæssige Understøttelse. For Aaret 1919—20 er det vedtægtsmæssige, aarlige Maksimum dog af Kassen selv forlænget med 30 Dage for derigennem at bøde lidt paa den fortsatte Hjælps Ophør.

Hvad angaar det enkelte Medlems Forhold ved Arbejdstiltrædelser er ogsaa dette blevet skærpet, selv om ikke alt det, der var tilsigtet, er opnaaet. Hvad man tilsigtede var slet og ret Gennemførelsen af en Ordning, hvorefter de kommunale Kontorer simpelthen dikterede Folk i Arbejde, uden at der gaves Arbejdsløshedskasserne nogen som helst Skønsret over, hvorvidt den Paagældende overhovedet egnede sig til det anviste Arbejde. Dette lykkedes ikke, men der er dog sket en væsentlig Ændring, hvorefter den Arbejdsløses eget Skøn og fyldestgørende Grunde ikke kan fritage ham for at overtage et Stykke Arbejde, som han med Arbejdsløshedskassens Tilslutning anvises til, hvorimod han bagefter kan rejse sin Sag i Anledning af Understøttelsens Bortfald.

Endelig har vi Spørgsmaalet om de ulovlige Strejker, og det var navnlig her paa dette Punkt, at man fra den anden Side vilde lade det komme til Knald eller Fald. Som tidligere meddelt har Arbejdsgiverne, støttet og anført af Dr. Ussing, i lang Tid, og hver Gang Loven skulde revideres, forsøgt at faa Arbejdsløshedskasserne gjort medansvarlige for overenskomststridige Konflikter, og efter at Sommeren 1919 havde bragt den store Krigsarbejdsløshed ned til et nogenlunde normalt Standpunkt, mente man sig saa fritaget for Medansvaret for senere Arbejdsløshedskriser, at man turde lade det komme til en Sprængning af de bestaaende Understøttelsesforhold, hvis man ikke fik Klausuler indført i Arbejdsløshedsloven, der gjorde det muligt at bringe de ulovlige Strejker og Arbejdsløshedsunderstøttelsen i Forbindelse med hinanden.

Fra Arbejdsløshedsinspektoratets Side var stillet et

Forslag, der knæsatte den under Flydedokskonflikten anvendte Lukning af Arbejdsløshedskassen under ulovlige Konflikter, hvilket Forslag Nævnets Flertal ikke kunde give sin Tilslutning, medens Mindretallet ønskede betydeligt videregaaende Bestemmelser. I Ministeriets Forslag til Ændringer var dette saa omarbejdet til, at der forinden en saadan Lukning kunde ske, skulde foreligge Dom af den faste Voldgiftsret, og med disse Forslag mente man at have givet saadanne Indrømmelser, at de vidtgaaende Forsøg fra anden Side maatte kunne holdes ude. Dette var dog ikke Tilfældet, idet Højres og Venstres Repræsentanter ganske klart og utvetydigt lod forstaa, at hvis de ikke opnaaede det tilsigtede, vilde de lade den ekstraordinære Lovgivning bortfalde, uden at give Kasserne fornøden Adgang til at faa Understøttelsesforholdet reguleret. Stillet overfor denne Situation paa den ene Side og paa den anden Side Tilbudet om dog under den store Arbejdsløshed, der endnu findes, at faa en væsentlig Del af den hidtidige Hjælp ogsaa i Januar Kvartal og Adgang for Kasserne til i den følgende Tid at regulere deres Dagpenge, mente vore Repræsentanter paa Rigsdagen ikke at kunne lade Katastrofen indtræde, hvorfor de gik med til den Ordning, som nu er gældende, men dog først efter at Paragraffen om de ulovlige Strejker var ændret paa en saadan Maade, at den ikke i første Række rammer samtlige Kassens Medlemmer, fordi der et eller andet Sted udbryder en ulovlig mindre Konflikt, og efter at der var sket saadanne Tilføjelser, at en Arbejdsløshedskasses Medlemmer i hvert Fald ikke kunde gøres ansvarlige for, hvad der sker indenfor en anden faglig Organisation.

Det er imidlertid en Svækkelse og en meget betydelig Svækkelse af Arbejdsløshedskassernes selvstændige Stilling, der er foretaget nu, og de Forhold, som nu drages ind under Arbejdsløshedsforsikringen er i høj Grad stridende mod det frivillige Selvbeskatningsprincip, der herhjemme har ført Arbejdsløshedsforsikringen saa langt frem, som Tilfældet er.

Det vilde sikkert heller ikke være kommet dertil, hvis ikke Krigstiden med dens Arbejdsuro havde medført et saadant Utal af overenskomststridige Konflikter, at der bl. a. i vort Fag en vis Tid næppe hengik en Dag, hvor vi ikke fik Meddelelse om, at Medlemmer paa et eller andet Værksted havde forladt Arbejdet, holdt Klubmøde i Arbejdstiden eller lignende, og selv om Størstedelen af disse Konflikter som Regel løstes i Løbet af kort Tid ved Organisationens Indskriden eller ved stedlige Forhandlinger, saa opmagasinerede de i Forbindelse med de større Konflikter, som t. Eks. vor Flydedokskonflikt og den endnu mere samfundsindgribende Havnearbejderkonflikt, et saadant Sprængstof, at det i Forbindelse med Beretningen om de mange personlige Arbejdsvægringer efterhaanden bredte sig stærkt i den øvrige Del af Befolkningen, og derved skabtes Grundlag for den Aktion mod Arbejdsløshedskasserne, som har fundet Sted. Med de Følger det har haft, vilde det sikkert ogsaa af denne Grund have været klogere, om vore mere besindige Medlemmer havde holdt stærkere igen, naar de syndikalistiske Elementer spillede op til Krigsdansen, og at disse ligger, som de har redet, er kun en daarlig Trøst for alle de af vore Medlemmer, hvem Lovens Revision rammer.

Hvad der videre skal ske, maa foreløbig staa hen. Hovedbestyrelsen har i Henhold til den givne Bemyndigelse udarbejdet og udsendt de nødvendige Ændringer, og derefter maa der arbejdes.

Der har lydt ganske enkelte Røster om at give Afkald paa Statsanerkendelsen og derigennem unddrage sig Statens Kontrol og Indflydelse, men med de 3½ Million Kr. in mente, som Arbejdsløshedsunderstøttelsen i 1918—19 androg, og med de endnu usikre Forhold i Erhvervslivet, vilde det sikkert være vanskeligt at faa Medlemmerne til at paalægge sig den kolossale Krigsskat, som det vilde koste selv at udrede saadanne Beløb, saa meget mindre som det bestandig var et Mindretal af Medlemmer, der til Dels ogsaa med særlige Hensigter for Øje stadigvæk gik i Spidsen for Uroen og udenom de i Lovene og Overenskomsterne fastsatte Regler.

Optrækkende Storkamp i den svenske Jærn- og Metalindustri.

Under 10. Januar meddeler Svenska Metallindustriarbetareförbundet, at der i Anledning af Gennemførelsen af den lovfæstede 48 Timers Arbejdsuge er udbrudt Konflikt. Forkortelsen betyder paa Virksomheder under den svenske Fabrikantforening (Værkstedsforeningen) 4 Timer pr. Uge og for Jærnværkernes Vedkommende 9 Timer pr. Uge. For denne Forkortelse kræver Arbejderne Kompensation, hvilket delvis er nægtet af Arbejdsgiverne. Ved de saakaldte mekaniske Værksteder har Arbejdsgiverne budt Kompensation for Timelønsarbejdet, som omfatter 20 pCt. af Arbejderantallet, medens de intet vil give til de 80 pCt. Akkordarbejdere. Ved Jærnværkerne har Arbejdsgiverne ligeledes afslaaet enhver Dækning for Akkordarbejderne, men tilbudt Timelønsarbejderne Dækning for noget over Halvdelen af, hvad de taber ved Arbejdstidsforkortelsen.

Dette er resulteret i, at der er udbrudt Konflikt ved Fabrikkerne, hvor Arbejderne sætter sig imod en Lønreduktion. Den første Strejke udbrød allerede den 2. Januar, og Strejkerne forøges daglig, hvorved der omkring den 25. Januar vil være mindst 20,000 Jærn- og Metalarbejdere i Konflikt. Af disse er dog mindst 2000 lock-out'ede, efter at de har nægtet at bøje sig for Arbejdsgivernes Dekret med Hensyn til Arbejdstidens Fordeling. Ved Jærnværkerne er der endnu ikke udbrudt Konflikt, men det menes kun at være et Tidsspørgsmaal, naar der her ogsaa udbryder Strejke eller Lock-out.

Den 20. Januar, hvor dette nedskrives, har vi modtaget Meddelelse om, at Regeringen har foranstaltet Mægling gennem Formanden for det svenske Arbejdsraad, men der menes kun at være ringe Udsigt til at

opnaa en Afslutning paa Konflikten derved. Vore Kolleger bør derfor i den nærmeste Tid være opmærksomme paa de Efterretninger, som kommer fra Sverige.

Hjælpeaktionen overfor Centraleuropas nødlidende Folk.

II.

Nøden i Østrig og Tyskland er ubeskrivelig. Befolkningen sulter og fryser, og de mindst modstandsdygtige er bukket under for Sultedøden. Særlig blandt Arbejderne er Nøden stor, og de Lidelser, vore Klassefæller har gennemgaaet, er ubeskrivelige.

Freden er sluttet, men Mellemeuropas Valutaforhold er saa fortvivlede, at det er saa godt som umuligt for disse Lande at indføre og betale de vigtigste Livsfornødenheder.

Der maa hjælpes!

De samvirkende Fagforbund har udsendt Lister til Organisationerne for at faa organiseret Indsamlinger i de forskellige Fagforeninger. Støt denne Listeindsamling. Har du ikke givet dit Bidrag, saa gør det saa hurtigt som muligt. Agiter paa din Arbejdsplads for Indsamlingen, saaledes at Hjælpen kan blive saa stor som muligt; men husk, at hurtig Hjælp er dobbelt Hjælp.

Kammerater! Sæt Kraft ind paa denne Hjælpeaktion! Vis, at Arbejderklassen ikke har glemt sin Solidaritetspligt. Eders Kammerater lider Hungersnød som Følge af den Krig, Kapitalisterne bragte Verden ud i. Saml Penge ind!

De indsamlede Beløb indsendes til de enkelte Fagforbunds respektive Hovedkasserere.

Tag et sultent Barn.

Fra vore Broderorganisationer i Tyskland og Østrig fik De samvirkende Fagforbund Anmodning om at bringe Arbejderbørn bort fra de hungrende Byer her til Landet. Forskellige private Komiteer har allerede gjort meget paa dette Omraade; men der klages over, at det saa godt som udelukkende er Børn fra andre Samfundsklasser, der nyder godt af Hjælpen.

De samvirkende Fagforbund efterkom Anmodningen, og allerede nu har ca. 3500 Børn haft Ophold her i Landet; men der er mange endnu, der trænger til Pleje.

Arbejdere, tag et Barn! *Gør godt mod en af disse smaa ulykkelige Stakler, der har lidt saa meget. Du vil selv have Glæde deraf.*

Send hurtigst muligt Meddelelse til Komiteen om, at du ønsker et Barn. Dermed yder du din store Indsats i vor Hjælpeaktion.

Send Besked om Pladser til

J. P. Nielsen,
Falkonerallé 122, Kbhvn. F.

Til denne indtrængende Henvendelse fra De samv. Fagforbunds Ledelse føjer vi vor varmeste Anbefaling, og vi kan meddele, at det allerede gaar raskt med Indsamlingen, selvom det paa Grund af Julen, som indtraf umiddelbart efter Indsamlingens Igangsætning har trukket lidt ud. Der er almindelig Velvillie for Sagen, og i mange af vore Afdelinger og Klubber har man vedtaget at indbetale bestemte Beløb pr. Uge til dette Formaal, og der gøres her ikke alene en god Gerning, men det er tillige en fornuftig Handling, der vil kunne bidrage til at fri os for nogle af de værste Virkninger af Hungersnøden i Centraleuropa, som, hvis der ikke kommer kraftig Hjælp, ogsaa vil sætte sine Spor i de omliggende Lande, hvor Forholdene endnu er saa temmelig gode.

Altsaa Kolleger! Tag kraftigt fat paa Indsamlingen og indsend Beløbene hurtigst muligt til Forbundenes Hovedkasserere!

Urafstemningen
vedrørende Ændringer til Arbejdsløshedsloven.

Den i December Maaned foretagne Urafstemning vedrørende Ændringer til Arbejdsløshedskassens Vedtægt har ikke vundet nogen særlig stor Tilslutning, hvad der sikkert skyldes, at Medlemmerne i Almindelighed var klar over, at der intet andet kunde foretages i den nuværende Situation. Vi aftrykker nedenfor Resultatet, saaledes som det er indgaaet fra de forskellige Faggrupper, hvoraf Arbejdsløshedskassen bestaar:

Fag	Antal Stemmer		
	For	Imod	Ugyld.
Smede- og Maskinarbejderne	3374	368	18
Formerne	919	79	6
Jærn- og Metalsliberne	143	18	
Specialarbejderne.....	86	16	4
Tilsammen...	4522	481	28

Der er saaledes ialt kun afgivet 5031 Stemmer, hvortil dog bemærkes, at et Par Afdelinger ikke har indsendt nogen Oplysning om Stemmeafgivningen, men dette kan ikke forandre det faktiske Tal i nogen nævneværdig Henseende. Da Arbejdsløshedskassen tæller 22 à 23000 Medlemmer vil det altsaa ses, at kun ca. 22 pCt. har deltaget i Afstemningen. Da tillige de 9 Tiendedele af de afgivne Stemmer er for Forslagene, tør man sikkert gaa ud fra som ovenangivet, at ogsaa de ikke stemmegivende Medlemmer har været at den Opfattelse, at som Sagerne laa, maatte den af Hovedbestyrelsen foreslaaede Fremgangsmaade følges.

Formerfagets Lærlingeforhold.

Den i December f. A. foretagne Undersøgelse af Lærlingeforholdene i Formerfaget, foreligger nu i bearbejdet Stand og har i Sammendragning udvist:

Besvarelse indgik fra 99 Arbejdspladser. Paa 27 Støberier, hvor der i Oktober Maaned tilsammen arbejdede 169 Haandformere, fandtes der ingen Lærlinge. Paa 72 Støberier, hvor der i Oktober arbejdede 821 Haandformere fandtes der 216 Lærlinge. Til Sammenligning tjener, at tidligere foretagne Undersøgelser af Lærlingeantallet har udvist følgende:

Juni 1908	310	Lærlinge
Oktober 1911	205	-
Februar 1914	212	-

De 216 Lærlinge befinder sig paa følgende Stadier af Læretiden:

I 1. Læreaar	42	Lærlinge
- 2. —	58	-
- 3. —	40	-
- 4. —	44	-
- 5. —	32	-

Det lave Tal i 5. Læreaar giver ingen Anledning til Frygt, thi endnu før den ny Lærlingelov foreligger, og som sikkert vil sætte Læretidens Maximum til 4 Aar, begynder det at gaa op for Arbejdsgiverne, at saafremt de overhovedet vil have Lærlinge, maa de slaa af paa deres tidligere Fastholden af den lange Læretid.

Paa 50 Støberier, hvor 166 af de 216 er i Lære, er Læretiden endnu 5 Aar, men paa 22 Støberier med 50 Lærlinge er Læretiden nedsat til 4 Aar. Det er dog over 50 pCt., der slipper for at være Udbytningsobjekt i unødig høj Grad i dette ene Aar.

Af Timelønningerne faar man et højest mærkværdigt Billede, som de her nedenfor gengives, nemlig følgende:

	Højeste	Laveste	Gennemsnit	Ant. Støberier
I 1. Læreaar	35 Øre	5,5 Øre	ca. 14 Øre	58
- 2. -	42 -	6,5 -	- 16 -	53
- 3. -	30 -	8,5 -	- 16 -	47
- 4. -	100 -	10,5 -	- 28 -	44
- 5. -	50 -	12,5 -	- 25 -	27

Skalaen over de laveste Timelønninger hører hjemme paa samme Støberi, nemlig paa Smithske Støberi i Aalborg. Lærlingene har her ikke Adgang til Akkord og man ser en Begyndelse paa 5½ Øre i Timen, for at slutte med 12½ Øre. 12½ gange 48 giver en Ugeløn paa 6 Kr. Det er mere end haarrejsende at tænke paa, at der bydes noget saadant nu om Dage. Den der skriver disse Linier havde i sit 1. Læreaar kun 4 Øre i Timen, men det var ogsaa i 1886. Heldigvis findes der for Tiden kun een Lærling paa denne Fabrik. Han er i sit 3. Læreaar og har saaledes en Ugeløn paa 4 Kr. 08 Øre, men hertil kommer da ogsaa et ugentligt Dyrtidstillæg paa 100 Øre. Hvis den Lærlings Forældre ikke er Velhavere, hvor mon de da faar Føden til ham? Det er i alle Tilfælde forstaaeligt, at Arbejderne i Aalborg ikke kommer i Krig med hinanden om, hvis Børn der skal først i Formerlære paa »Smithske«.

Iøvrigt maa det som Helhed siges, at den gennemsnitlige Timeløn paa 14 Øre i det første Aar, kun er et Billede af de Penge, Lærlingene tjener. Allerede fra det andet Aars Begyndelse træder Akkorderne til i temmelig stærk Grad.

Et Fænomen som at højeste Timeløn i 4. Aar er 100 Øre, medens de i 5. er sunket til 50 Øre forklares derved, at den paagældende med 1 Kr. i Timen ikke er Lærling mere en 4 Aar.

Paa de 72 Støberier findes der overhovedet ikke Akkord i hele Læretiden paa de 19. Med de øvrige 53 forholder det sig som følger:

Akkord i det	1.	Læreaar paa	8	Støberier
- fra og med	2.	-	- 20	-
- - - -	3.	-	- 17	-
- - - -	4.	-	- 5	-
- - - -	5.	-	- 2	-

Med andre Ord overgaar det overvejende Antal af Lærlinge til Akkord i 2. og 3. Aar.

Den Procent af Svendelønnen, der ydes Lærlingene er højst forskellig og ofte bevægelig indenfor den enkelte Virksomhed. Omsættes dette til Gennemsnit faar man følgende Billede frem:

33 pCt. af Svendelønnen betales paa	2	Støberier
40 - - - -	4	-
50 - - - -	19	-
60 - - - -	1	-
66 - - - -	5	-
70 - - - -	2	-
75 - - - -	14	-
100 - - - -	2	-
Ubestemt Procent -	4	-

Gennemsnitlig Landet over ca. 64 pCt. af Svendelønnnen.

Ogsaa med Dyrtidstillæg er Forholdet yderst forskelligt. For de Lærlinge, der arbejder i Akkord, er følgende opgivet:

I Dyrtidstill. pr. præsteret Arbejdstime	6	Lærlinge	3 Øre.
- - - - -	16	-	4 -
- - - - -	4	-	5 -
- - - - -	9	-	6 -
- - - - -	8	-	8 -
- - - - -	9	-	10 -

I Procenttillæg til deres Akkordfortjeneste opgives, at 2 Lærlinge faar 182,3 pCt. og 5 Lærlinge faar 25 pCt.

For 11 opgives, at de af deres egen Fortjeneste faar Procenttillæg af samme Størrelse som Svendenes og for 10 svarer man blot, at de erholder Dyrtidstillæg.

I Dyrtidstillæg til Lærlinge, der arbejder i Uge- eller Timeløn, erholder som følger, omregnet i Timelønstillæg:

1	Lærling	2	Øre	pr.	Time
7	-	4	-	-	-
4	-	5	-	-	-
6	-	8	-	-	-
3	-	12	-	-	-
1	-	25	-	-	-

I Procenttillæg til Ugelønnnen erholder 7 Lærlinge 50 pCt., 1 Lærling 100 pCt.

10 Lærlinge paa et stort Støberi erholder skønsmæssigt Dyrtidstillæg.

Man kan lære en Del ved at studere disse Tal. Dansk Arbejdsgiverforening har nedsat et Udvalg, der beskæftiger sig med Lærlingelønnen m. m. Maatte dette Udvalg komme til et Resultat, der kan give Arbejderne mere Mod til at lade deres Børn lære et Fag.

Kongres i det tyske Metalarbejderforbund.

II.

Vi bragte i forrige Nummer af Bladet en Artikkel om vort tyske Broderforbunds Kongres i Stuttgart i Oktober, og vi refererede en Tale af den hidtidige Formand, nuværende Rigsarbejdsminister Alexander Schlicke, hvilken gav et godt Billede af, hvad der for Tiden rører sig indenfor denne Kæmpeorganisation og indenfor den tyske Arbejderbefolkning.

Efter Formandens Tale fandt der dernæst en temmelig lang Diskussion Sted om Valg af Kommission til at prøve Mandaterne, og Flertallet, d. v. s. de Uafhængige, satte selvfølgelig deres Villie igennem.

Derefter blev Ordet givet til de indbudte udenlandske Gæster samt Repræsentanterne for Det almindelige tyske Fagforeningsforbund (Tysklands samvirkende Fagforbund) samt Repræsentanten for Fyrbødere og Maskinister.

Paa de danske og norske Delegeredes Vegne talte J. A. Hansen om den stærke Udvikling af det tyske Forbund, en Udvikling, der talmæssig set, er særdeles imponerende. Endvidere talte han om de mange tyske Fagfæller, som rejser eller søger at komme til Danmark eller Norge. — De, der kommer, bliver selvfølgelig modtaget som gode Kolleger, men de maa vide, at der er betydelige Vanskeligheder ved at faa Bolig. Der er Bolignød overalt i de skandinaviske Lande, og f. Eks. i Christiania kan ingen Udlænding for Tiden faa Opholdsbog. Tilrejsende maa altsaa forlade denne By.

Endelig omtalte han de danske Fagforeningers store Garantilaan til Fordel for Indkøb af Levnedsmidler til de tyske Fagforeningers Medlemmer.

Derefter talte Johan Olov Johansson, som nu er valgt til Formand for vort svenske Broderforbund, efter at den tidligere Formand, Holmstrøm, er gledet over i den derværende »Kongelige sociale Styrelse«, en Institution, der er skabt ved 8 Timersdagens Gennemførelse. Johansson konstaterede, at der ogsaa i Sverige har været en stor Tilgang af Medlemmer, ligesom han oplyste, at 8 Timersdagen under Arbejderorganisationernes Tryk er ved at blive indført ved Lov. Han sluttede med at udtale Haabet om, at de Baand, som var revet i Stykker under Verdenskrigen, nu atter maatte blive fast knyttede imellem Organisationerne.

For det hollandske Metalarbejderforbund, som nu er vokset til 24,000 Medlemmer, talte P. Danz, Amsterdam. Han takkede det tyske Metalarbejderforbund, som han erkendte havde været Hollændernes organisationsmæssige Læremester. Den hollandske Organisation er dog svækket betydeligt af Splittelsesbevægelsen. Den syndikalistiske Særorganisation har i Holland i Løbet af 10 Aar drevet det til at opnaa 4000 Medlemmer. Paa Grundlag heraf manede han Tyskerne til Enighed, som ene byder Garantien for at opnaa Resultater. Hollænderne vilde sætte al Kraft ind paa at genoprette Forbindelsen mellem de Lande, der tidligere har staaet som Fjender.

For Svejts talte Kasserer Alfred Brunner. Ogsaa i Svejts havde der paa den sidste Kongres ytret sig stærke Meningsforskelligheder vedrørende Taktikken, ligesom her paa Tyskernes Forbundsdag. Da man ikke har kunnet naa til en Klaring, havde Kongressen nedsat en Kommission til grundig at studere Spørgsmaalet om, hvorvidt Raadssystemet eller om en mere almindelig Arbejdsmetode er at foretrække. Allerede nu er det imidlertid nødvendigt, at man igen samles til enigt Arbejde. I Svejts som i Tyskland spekulerer Arbejdsgiverne paa at gøre 8 Timersdagen illusorisk, bl. a. ved at faa den afløst af en 9 Timersdag. Iøvrigt bestræbte man sig i Svejts paa at være med til at afhjælpe Krigsnøden blandt de tyske og østerrigske Kolleger, og netop nu blev tyske Børn — som tidligere Børn fra Wien — optaget i Svejts og bibragt deres Sundhed igen. Brunner manede endnu en Gang til Enighed, saa at den svejtsiske Metalarbejderbevægelse fremtidig som forhen kunde betragte det tyske Metalarbejderforbund som Mønster.

Derefter holdt Repræsentanten for det ungarske Metalarbejderforbund en Tale, som vi refererer efter Metallarbeiter-Zeitung, og som er interessant derved, at den giver et objektivt Billede af den ungarske Bolschevisme. Frants Miakitz, som er Ungarer (Magyar) er Socialdemokrat i Overensstemmelse med, hvad vi hertillands forstaar ved en Socialdemokrat, og ved Afløsningen af Raadsrepublikken var han under nogle særdeles bevægede Dage en ganske kort Tid Finansminister for Ungarn. Frants Miakitz skildrede først det vældige Opsving i de ungarske Forbund, men betegnede ogsaa de slette Følger, som det havde haft, at de

mange nye Medlemmer ikke var fagforeningsmæssigt opdragne og disciplinerede. Netop disse nye Medlemmer beherskede efter Revolutionen Arbejderraadene i Fabrikkerne, og de socialiserede egenmægtigt Bedrifterne, kastede de sagkyndige Teknikere ud og underminerede derved Produktionen. Man gav ikke Agt paa, at Forbundene manede til Besindighed, og den vilde Socialisering bragte ingenlunde de Fordele, som man havde ventet deraf. Da ingen flydende Kapital var for Haanden mere, var de socialiserede Virksomheder simpelthen gaaet i Staa. De umuligste Fordringer blev opstillet, men i al Almindelighed blev Elendigheden blandt Arbejderstanden i Ungarn under denne Fremgangsmaade stadig større. Ved den derpaa gennemførte anarkistiske Tilstand kunde hverken Fagforeningerne eller Partiet gøre noget til Forbedring af Tilstandene for Arbejderne. Selv i socialiserede Bedrifter fulgte den ene vilde Strejke den anden, uden at nogen vilde høre efter Fagforeningernes Advarsler, indtil Arbejderne sluttelig efter nogle Uger maatte indse, at Strejken var formaalsløs. Disse Tilstande i Ungarn blev udnyttede af de fra Rusland tilkomne Bolscheviker, som arbejdede med store Pengesummer.

Da Kommunisterne og Socialisterne den 21. Marts havde forenet sig for at fjerne Broderstriden, troede Arbejderne, at nu var alt godt. De kommunistiske Førere havde overalt udbredt den Mening, at naar man tog alt bort fra Kapitalisterne, saa vilde Forholdene for Arbejderne forbedres, og under Diktaturet blev samtlige Virksomheder socialiserede, saagar Smaamestrene. Den lille Klejnsmedemester, som stod og arbejdede i et Kælderværksted, blev ogsaa socialiseret, men efter at Raadsregeringen havde overtaget samtlige Værksteder, har Arbejderne følt, at de øknomiske Tilstande alligevel ikke forbedrede sig. Før den 21. Marts havde vort Forbund truffet en Overenskomst med Arbejdsgivernes Forbund, hvorved Lønnen i Metalarbejderbranchen fastsattes fra Kr. 4,50 pr. Time til Kr. 8,50 (østrigske Kroner). Dette var, om ikke nok, saa dog en særdeles betydelig Fortjeneste. Efter Erklæringen af Diktaturet overtog Raadsregeringen disse Lønninger. I samtlige Bedrifter havde der imidlertid konstitueret sig Arbejderraad, som havde overtaget Ledelsen af samme, og noget af det første, man bemærkede, var, at netop de Kolleger, som mest havde kæmpet for Raadssystemet og ogsaa var indvalgte i Fabriksraadene, efter Forløbet af nogle faa Uger maatte afvise Arbejdernes Fordringer. I den første Tid blev der ogsaa valgt nye Arbejderraad hveranden Uge, da de, som var valgt, ikke var i Stand til at give Arbejderne alt, hvad de forlangte (Hør! Hør!). Det var en Økonomi, som ikke var til at udholde. Historien gik saa galt, at selve Raadsregeringen udgav en Forordning, hvorved Arbejderraadenes Virkefelt indenfor Fabrikkerne blev indskrænket. Der blev i Fabrikkerne ogsaa ført en Kamp om Inddelingen af Lønsatserne. 18- og 19-aarige »Burschen« vilde ogsaa have de 8,50 Kr., lige saa vel som saadanne Arbejdere, der havde været 8—10 Aar i Virksomheden. Først skulde Værkføreren foretage Inddelingen af Arbejdere i Lønsatser, derefter Organisationen, men begge afslog det. Sluttelig overtog Arbejderraadene Inddelingen, og dette førte da igen til en hyppig Vekslen af Arbejderraadene. En af de første Fordringer fra Arbejderstanden efter Diktaturet var Afskaffelsen af Akkordarbejdet. Dette skete gennem en Forordning. Virkningen var, at Produktionen, som allerede efter Novemberrevolutionen var gaaet ned med 20 à 30 pCt., nu sank med 50, 60 ja endog 70 pCt. (Hør! Hør!). Altsaa: Arbejderne har tjent Penge og dog lidt Hunger, idet de næsten intet kunde faa for Pengene. Raadsregeringen havde udstedt saadanne Forordninger imod Bondebefolkningen, at denne stod fjendtlig lige overfor Regeringen og ingen Produktion vilde afgive, særlig ikke for *Buda-Pest.* Disse Tilstande gjorde atter Arbejderstanden utilfreds. Knapt var nogle Uger gaaede efter Erklæringen af Diktaturet, før der viste sig en saadan Utilfredshed i Fabrikkerne, saa at der ogsaa iværksattes Strejker under Raadsregeringen. Det klinger utroligt, men det var saaledes: Raadsregeringen kunde ikke hjælpe Arbejderne. Ungarn var strengt blokeret. Der kom slet intet ind og efter Erklæringen af Diktaturet har Ententen taget flere Distrikter fra Ungarn samt stillet Fordringer, hvorved Ungarn rent vilde gaa til Grunde. Regeringen vilde herimod værge sig militaristisk, men derved blev Tilstandene endnu slettere. Vore Kolleger har i mange Tusinder meldt sig frivilligt til Militærtjenesten, men sluttelig indsaa de dog, at Systemet ikke var til at opretholde. Utilfredsheden blev Dag for Dag større, da Soldaternes Familier maatte lide Nød og Hunger i Hjemmet. Partifællerne gik troppevis fra Fronten og erklærede offentligt, at de ikke vilde kæmpe videre, da det intet Formaal havde. Saa forsøgte Fagforeningerne at finde en Udvej, idet de forhandlede med Ententelandene. Betingelserne var antagelige, men Regeringen vilde til Trods herfor ikke antage dem og Kampen fortsattes. Ententen greb derfor til strengere Forholdsregler overfor Ungarn. Rumænien har ved Hjælp af Franskmændene angrebet Ungarn, og først da de var nær ved at naa til Buda-Pest, takkede Regeringen af.

Men det var allerede for sent. Rumænierne var kommet ind, og derefter har Reaktionen vundet Overhaand, og det er kommet til en Forfølgelse af Arbejderne, der ikke er til at udholde. Den rent socialistiske Regerings Herskertid var meget kort. Da Rumænierne kom til Roret, indstillede samtlige Fabrikker Arbejdet og afskedigede Arbejderne, saaledes at der i Buda-Pest er omkring ved 150—160,000 Arbejdsløse. Der er heller ingen Udsigt til at faa Arbejderne anbragt, idet der staar i Vaabenstilstands-Overenskomsterne, at den rumænske Kommando er berettiget til at borttage 20 pCt. af Maskinerne eller afmontere disse, men de tager ikke blot Maskinerne og Raamaterialierne, men ogsaa Levnedsmidlerne bort, saaledes at man nu i Buda-Pest maa betale 25 til 30 østerrigske Kr. for et Kilogram Mel (Hørt! Hørt!). Dertil kommer, at de saakaldte Sovjetpenge er faldet med omkring 80 pCt. Nu har Arbejderne tabt alt. De har ingen Penge, intet Arbejde og deres hele Liv er en Jammer og Lidelse. Vore Kolleger beskæftiger sig med at gaa ud i Bjergene for at samle eller skære Brænde, som de kan sælge. Der er heller ikke den mindste Udsigt til, at de indenfor overskuelig Tid kan

skaffe sig Arbejde ved Faget. I Buda-Pest og Omegn har der alene i Matalarbejder-Branchen været beskæftiget 75,000 Kolleger. Nu er der højt regnet ikke mere end 10,000. Der er heller ingen Udsigt til, at Arbejderne kan udvandre, og saavel vor politiske som vor faglige Bevægelse i Ungarn er gaaet saaledes til Grunde, at vi igen maa begynde der, hvor vi for 30 Aar siden begyndte. (Hørt! Hørt!). Jeg maa aabent sige Dem, at efter det, vi har oplevet under Bolschevismens Regering, da er det en Lykke for de tyske Arbejdere, at de hidtil har været forskaanede for denne Ulykke. De Partifæller, der fra Rusland er kommet med disse Ideer om Arbejdernes Befrielse, har ikke været andet end slet og ret uerfarne Fantaster (Hørt! Hørt!). De har ødelagt Ungarn i Bund og Grund og styrtet Arbejderne i den største Elendighed (Hørt! Hørt!). Altsaa Kolleger: Vi har allerede gennemlevet den saakaldte Diktatur, og vi har ogsaa allerede haft Raadssystemet, men jeg skylder ogsaa her ærligt at sige dem, at Diktaturet i Ungarn har ødelagt Arbejderraadene. Ligesaa mange Raad, som der har været i Fabrikker og Selskaber, ligesaa mange Arter og Maader har de haft at arbejde efter (Diszmann: Har I arbejdet med paa at gennemføre det!). Nej, det var omsonst. Naar der var udstedt centrale Forordninger, blev de ikke gennemførte, og Regeringen havde ingen Magt til at skaffe dem gennemførte. Det kan jo være, at Raadssystemet kan blive godt og brugbart i Fremtiden, men kun (Uro) dersom Arbejderne, og i Særdeleshed Landboerne, bliver saa oplyste, at de tilfulde forstaar det.

Landboerne i Ungarn er nationalt og klerikalt sindede. De var meget fjendske mod Raadsregeringen, grundet paa de Skatter denne paalagde dem, og under Krigsperioden grundet paa de Fordringer, der iøvrigt stilledes til dem. Og alt dette havde alligevel sluttelig ført til Omstyrtelse af Raadsregeringen. Jeg har sagt alt dette her, for at De en Gang klart kan se, hvorledes Tingene har udviklet sig hos os. I Aviserne kan de jo ikke have set det, fordi der hos os slet ingen Aviser udkom. Saavel Regeringen som Besættelsestropperne havde indført Censur, og dertil kom endvidere den »hvide Garde«. Det er traurigt, men sandt: Særdeles mange af dem, som tilhørte de røde Tropper, er Tid efter anden gaaet til den hvide Garde, men de bedste af vore Kolleger har den hvide Garde fængslet. I Øjeblikket er der noget over 2000 Kolleger i Fængsel, deriblandt vor Formand, og det var de Kolleger, der blev hjemme, idet de troede, at de intet havde gjort og saaledes ikke behøvede at flygte; men det er tilstrækkeligt til at blive fængslet nu om Dage, naar blot en Mand bliver betegnet som Kommunist (Raab: Ligesom Noske hos os!). Man har ikke alene indespærret Folk, men man har ogsaa gennempryglet og martret dem (Raab: Som hos os!). Altsaa: Efter Raadsregeringen raser nu den sorte Reaktion. Vor Bevægelse er grundigt ødelagt (Diszmann: Ja, fordi I ikke har arbejdet med tidsnok!). Vort Forbund havde indtil 1. Januar 1919 noget over 81,000 Medlemmer, den 1. Juli 195,000. Nu — efter at Grænserne er fastsatte — taber vi 60 Afdelinger med omkring 40,000 Medlemmer og samtlige de Distrikter, hvorfra vi før har faaet vores Raamaterialier, og efter dette vil vort Forbund ogsaa blive stærkt formindsket, idet vore Kolleger staar overfor det Spørgsmaal enten at maatte udvandre eller ogsaa se at skaffe sig anden Beskæftigelse.

Jeg har ikke noget Formaal med mine Oplysninger, men jeg har villet klarlægge for Dem, hvordan alt hos os har udviklet sig, og jeg drager deraf den Slutning, at Arbejderne hos os ikke var modne for Diktaturet. Derfor har de Partifæller, som har deltaget deri, begaaet saa mange og saa store Fejl, at det maatte medføre, at Diktaturet gik til Grunde. Naturligvis har ogsaa det været medvirkende, at de fjendtlige Tropper kom ind i Landet, og at Arbejderne ikke kunde værge sig imod dem (Diszmann: Det er Hovedsagen!). Jeg hilser Eder endnu en Gang i de ungarske Metalarbejderes Navn, og ønsker Eders Raadslagninger et godt Resultat (Livligt Bifald).

Domes, som repræsenterede det østerrigske Metalarbejderforbund, betonede i sin Hilsningstale, at de østerrigske Kolleger ikke i Tyskland kunde betragte sig selv som Udlændinge. Den af Militærsejrens Overherrer i Paris, St. Germain og Versailles lavede Historie vil ved det ganske internationale Proletariats Sammenhold blive mægtigt korrigeret (Stormende Tilslutning). De tyske Arbejdere i Østerrig betragter sig som tilhørende de øvrige Tyske. Den eneste Mulighed for at eksistere ligger for Tysk-Østerrig i en Tilslutning til den store tyske Folkestamme. Vi appellerer til Proletariatets Internationale for ved dets samlede Villie at korrigere det, som bliver dikteret fra Paris. Socialt set betegner vi maaske det største Fremskridt, som noget Proletariat har kunnet opnaa ved Revolution. Naturligvis yder Arbejdsgiverne den kraftigste Modstand imod vore Bestræbelser, og for Tiden raser der i Østerrig en Kamp mellem samtlige organiserede Arbejdere og do. organiserede Arbejdsgivere. Idag har vi saaledes faaet Meddelelse om, at vi maa holde os beredt til eventuelt med kort Varsel at afrejse, fordi det store Opgør med Arbejdsgiverne fordrer det. Hvad vi har erobret, vil vi ikke under nogen Omstændigheder miste, og vi haaber, at vor Kamp maa kunne gennemføres til Gunst for Arbejderne. Af de i vor Metalindustri beskæftigede 160,000 Arbejdere er 150,000 organiserede (Bravo!). Netop fordi vi betragter os som Tyske og ikke som Udlændinge retter vi den Bøn til Dem, at Deres Generalforsamling trods de bestaaende Meningsforskelligheder vil gøre alt muligt for at forhindre, at det tyske Metalarbejderforbund spaltes i 2 Lejre (Meget rigtigt!). Dersom det tyske Metalarbejderforbund splittes ad, saa er det ikke alene skæbnesvangert for de tyske Metalarbejdere, men ogsaa for Sammenholdet i det ganske internationale Proletariat. Dersom den Kraft, som det tyske Metalarbejderforbund raader over, brydes, da kan man befrygte, at Proletariatet og i Særdeleshed Industriens Arbejdermasser vil blive ude af Stand til at opfylde de Opgaver, som Fremtiden vil diktere. I det Haab, Kolleger, at I selv har den Følelse, at dette ikke tør indtræde, men at Sammenholdet ogsaa bevares og værnes for Fremtiden, ønsker vi Eders Generalforsamlings Forhandlinger det bedste Resultat (Levende Bifald).

(Fortsættes).

Voldgiftskendelse i Formerfaget.

I Fagbladet for December Maaned er kortelig omtalt, at en Sag fra A/S L. Lange & Co., Svendborg, hvilken iøvrigt er refereret i Fagbladet for Oktober, af Arbejdsgiverforeningen var indsendt til Den faste Voldgiftsret med Krav om en Erstatning paa 37,100 Kr. Sagen har nu været behandlet ved Den faste Voldgiftsret, og der foreligger følgende

Kendelse.

Den 28. August d. A. nedlagde samtlige hos A/S L. Lange & Co. i Svendborg beskæftigede Formere uden Varsel Arbejdet i Anledning af, at Selskabets Direktør havde afbrudt en lokal Forhandling om Akkordforhøjelser. Selskabet klagede straks til Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien, der lod Klagen gaa videre til Dansk Formerforbund. Forbundet afsendte ogsaa samme Dag en Skrivelse til dets Afdeling i Svendborg, der bl. a. indeholdt følgende Passus:

> . . den gyldne Regel ved saadanne Lejligheder er altid: Arbejdets Genoptagelse og dernæst Forhandling. Gaa derfor i Arbejde og se at faa Lange til at genoptage Forhandlingerne.

Samtidig meddelte Forbundet, der ogsaa fra sin Afdeling i Svendborg havde faaet Meddelelse om det passerede, Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, at Formerne var villige til at genoptage Arbejdet, saa snart Aktieselskabets Direktør vilde genoptage de af ham selv afbrudte Forhandlinger. Sammenslutningen erklærede imidlertid under 30. August, at man ikke mente, det vilde være til nogen Nytte at genoptage Forhandlingerne lokalt, hvorimod man var villig til at lade Striden blive Genstand for Forhandling mellem Organisationerne, saa snart Arbejdet var genoptaget.

Forbundet foranledigede herefter, at Arbejderne tilbød at gaa i Arbejde, naar der samme Dag, som Arbejdet genoptoges, kunde blive afholdt et Mæglingsmøde paa Fabrikken. Fra Fabrikkens Side erklærede man som Svar herpaa, at man forlangte Arbejdet genoptaget uden Betingelser Dette Standpunkt fandt Støtte hos Sammenslutningen, og Konflikten gik derefter til Behandling af Hovedorganisationerne.

Den 16. September afholdtes der i Arbejdsgiverforeningen Fællesmøde om Sagen, og her enedes man om, at Formerne skulde genoptage Arbejdet den 13. September om Morgenen, og at de afbrudte Forhandlinger skulde genoptages samme Dag. Arbejdsgiverforeningen og Sammenslutningen forbeholdt sig at indbringe Spørgsmaalet om Erstatning for det Tab, der var tilføjet Virksomheden, for Den faste Voldgiftsret.

I Overensstemmelse med den trufne Aftale blev Arbejdet genoptaget den 18. September om Morgenen.

Under denne Sag paastaar Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening nu principalt Dansk Formerforbund, subsidiært dette Forbunds Afdeling i Svendborg, og i begge Tilfælde de enkelte Arbejdere, der har deltaget i Strejken, idømt Bod.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Foreløbig bemærkes, at der ikke er Tvivl om, at den iværksatte Strejke var ulovlig. Spørgsmaalet bliver altsaa kun, hvor Ansvaret kan lægges, og hvor stor en Bod, der er forskyldt.

Hvad først Spørgsmaalet om Forbundets Ansvar angaar, kan der ikke være Tale om at paalægge Forbundet Ansvar for Strejkens Iværksættelse, da de paagældende Arbejdere for saa vidt maa antages at have handlet paa egen Haand. Klagerne har derimod gjort gældende, at Forbundet maa være medansvarligt for, at det varede saa længe, inden det lykkedes at faa Strejken bragt til Ophør, idet man ikke fra Forbundets Side er optraadt tilstrækkelig energisk over for de strejkende. Efter det foreliggende findes det dog betænkeligt at paalægge Forbundet nogen Bod. Den i Faget gældende Overenskomst henviser nemlig i vidt Omfang Spørgsmaal om Fastsættelse af Akkordpriser til Afgørelse ved lokal Forhandling, og det fra Sammenslutningens Side indtagne Standpunkt, hvorefter man vel vilde gaa med til en organisationsmæssig Forhandling angaaende de foreliggende Stridspunkter, men ikke vilde gaa med til en Genoptagelse af de lokale Forhandlinger, kan derfor være kommet Forbundet noget paa tværs og have gjort det vanskeligt for Forbundet at fremtvinge Arbejdets Genoptagelse.

For Afdelingens Vedkommende er Forholdet det, at et Flertal af Afdelingens Medlemmer har deltaget i Strejken, idet Afdelingen kun har ca. 80 Medlemmer, hvoraf 60 er beskæftiget hos A/S L. Lange & Co. Allerede som Følge heraf findes det at maatte paalægges Afdelingen som saadan Ansvar for det skete. Bodens Størrelse findes efter Omstændighederne at kunne fastsættes til 1500 Kr.

Solidarisk med Afdelingen vil endvidere de enkelte Arbejdere være at dømme, dog at det solidariske Ansvar for hver enkelt findes at burde begrænses til 25 Kroner.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 200 Kr.

Kendelse:

> Til Klagerne, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, paa A/S L. Lange & Co.'s Vegne, bør Dansk Formerforbunds Afdeling i Svendborg og in solidum med denne nedennævnte Arbejdere betale en Bod af 1500 Kr.

Herefter følger Navnefortegnelse paa de 60 Arbejdere, hvorom Afdelingen imidlertid har oplyst, at 2 var syge og saaledes ikke har deltaget i Strejken, 1 har aldrig været Medlem senere, og 3 er bortrejste.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Afdelingerne gøres opmærksom paa, at udskrevne Klub-Statistikbøger forbliver i Afdelingens Værge og ny bliver tilsendt, naar de rekvireres.

Aarhus-København. I December Maaned er der i Aarhus mellem Repræsentanter fra Statsbanerne paa den ene Side og en Former fra Aarhus og en af Formerne fra København paa den anden Side, ført Forhandlinger om Ændringer i Lønforholdet paa de 2 Metalstøberier, som Statsbanerne har i de ovennævnte Byer.

Her som saa mange andre Steder — og navnlig paa Statsvirksomheder — sker der en Række forskellige Tillæg, inden man naar til, hvad den egentlige Fortjeneste bliver, men saa meget kan siges, at medens de gamle Akkorder tager Sigte paa at skulle give 100 Øre i Timen, skal det ny, der skal virke fra Nytaar 1920, give 150 Øre i Timen.

Aalborg. Hos Firmaet Justesen er 2. December afholdt et Mæglingsmøde paa Uenighed om Dyrtidsordningen af 30. Oktober 1919. Firmaet hævdede kun at ville yde et Tillæg paa 5 pCt., idet Støberiet først var i Virksomhed den 30. September. Da dette Tilbud ikke kunde modtages, blev Sagen viderebehandlet ved Timandsmøde den 6. Januar, og her fastholdt Firmaet tillige med Sammenslutningen det ovenfor anførte Standpunkt, og Mødet sluttede uden noget egentlig Resultat.

For i det hele taget at faa noget, maa Formerne vel nu tage de 5 pCt. og dernæst, hvis Akkordpriserne er for smaa, kræve dem tidssvarende forhøjet til 1. Februar.

Bælum. Det alene dér arbejdende Medlem har 15. Januar meddelt, at hans Timeløn fra 1. November f. A. er forhøjet fra 80 Øre til 100 Øre.

Holbæk. Paa det derværende Aktieselskabs Støberi afholdtes paa Forstaaelsen af Dyrtidsordningen den 19. November f. A. et Mæglingsmøde, som intet Resultat gav. Sagen behandledes dernæst ved Timandsmøde den 23. December, men uden afsluttende Resultat, idet Tillidsmanden skulde forelægge et af Direktøren fremsat Forslag for Formerne. Under Sagens Gang har Firmaet hævdet, at dets økonomiske Forhold er af den Beskaffenhed, at det ikke kan yde højere Lønninger.

Sagen er senere sluttet lokalt med, at alle Akkorder er hævede med 10 pCt.

Hjørring. I Fagbladet for December er meddelt om, hvorledes man ved en Mægling hos A/S V. Brüel er enedes om at praktisere Dyrtidsordningen af 30. Oktober f. A. Afdelingen har den 11. December meddelt, at man med Hensyn til den tilbagevirkende Kraft har ordnet det som aftalt ved Mæglingen, medens man for Fremtiden har ændret i den tagne Beslutning, da denne i Praksis ikke lod sig gennemføre.

Man ordner sig nu paa følgende Maade: Gammelt Arbejde faar 25 pCt., nyt Arbejde 15 pCt. i Tillæg, og Akkorder, fastsatte i Oktober og senere, faar 5 pCt.

Kallundborg. Fra et derværende arbejdsløst Medlem har Forbundet sidst i December modtaget en Skrivelse, hvori han oplyser, at man paa Broströms Støberi har antaget en Lærling paa 27 Aar til 45 Øre i Timen, og det forlyder ganske bestemt, at Støbemesteren, hvis Navn er Sørensen, har udtalt sig med, at han overhovedet ikke mere vil have Formere. Da en Støbemester nu ogsaa er Former, er det en højst mærkelig Udtalelse, navnlig naar han, som i nærværende Tilfælde, selv har en Søn, der er Former, og en anden, der er i Lære, og da der ved Siden af gaar Formere ledige i Byen. Det kan jo dog være, der kommer en Dag, da den gode Herr Sørensen, tvungen af Forholdene, kommer til at se noget anderledes paa Tingene, og han skal da ikke være glemt.

København. Hos A/S »Titan« er der d. 15. Januar afholdt et Mæglingsmøde paa forskellige Uoverensstemmelser. Et Krav om Erstatning, fordi det elektriske Lys, uden at Fabrikken havde Skyld derfor, svigtede en Timestid en Morgen, blev taget tilbage.

2 Medlemmer ved Remskivemaskinerne, som ikke arbejdede i Akkord, fik Timelønnen hævet fra 198 Øre til 208 Øre. En Akkord paa 23 Kr., som var krævet forhøjet, var i Mellemtiden forhøjet til 25 Kr., og da der ikke i indeværende Overenskomstperiode skal udføres mere af den, sluttedes dette Spørgsmaal hermed.

Orlogsværftet. Den i forrige Nummer af Fagbladet omtalte Strejke paa Orlogsværftet, er ved Forhandling sluttet saaledes, at Arbejdet genoptoges den 27. December. Den gennemsnitlige Timeløn er derefter, de forskellige Tillæg iberegnet, 229,7 Øre for Formere og 207 Øre for Kernemagerne med Udsigt til, at enkelte Lønninger eventuelt kan hæves.

Løw & Søn. Hos dette Metalstøberfirma har det været meget svært at faa Afslutning paa Dyrtidsordningen, og en Mægling maatte derfor begæres. Dette hjalp saa meget, at Firmaet ordnede sig paa lokal Vis.

Hos A/S »Atlas« afholdtes der den 16. December et Mæglingsmøde. Formerne havde nægtet at respektere en Rørpriskurant for alle de Rør, der kommer ind under Begrebet »lige Rør«. Betalingen pr. løbende Tomme for de nævnte Rør forhøjedes fra 2 Øre til 2,4 Øre, men dette skete ikke ved Mæglingen, men ved et Timandsmøde den 8. Januar.

Priskuranten blev i den Anledning omskrevet. Afdelinger, der maatte ønske det, kan faa Genpart deraf tilsendt, naar de anmoder derom.

F. L. Smidth & Co. Den 6. December meddelte Sammenslutningen, at de hos dette Firma beskæftigede Medlemmer uden Varsel havde nedlagt Arbejdet og som Grund angivet Uenighed om en Akkordpris. Støbemester A. Schmidt havde sluttelig budt 28 Kr., men da Formeren ikke kunde modtage dette og derfor havde forlangt Arbejdet udført i Timeløn, var Støbemesteren ogsaa gaaet med hertil, men stillede som en Betingelse, at han skulde udføre Arbejdet paa een Dag. I modsat Fald vilde han blive afskediget.

Enhver vil kunne indse det umulige i dette, og der forklares da ogsaa, at Støbemesteren i længere Tid ved enhver Lejlighed havde lagt sig ud med den paagældende Former for at fremtvinge hans Afgang fra Fabrikken.

Arbejdet blev genoptaget efter 6 Dages Forløb paa Fabrikkens Tilsigelse om, at Formerne slet ikke skulde udføre det paagældende Stykke Arbejde. Dermed mente man, at den Sag var ude af Verden, men den 14. Januar blev der mellem Hovedorganisationerne afholdt et Fællesmøde, idet Firmaet krævede Erstatning. Mødet sluttede med en Række forskellige Udtalelser, uden at der dog opnaaedes nogen Enighed, men der vil næppe høres mere til denne Sag. Forbundet kunde beklage, at Formerne var gaaede, men om Erstatning kunde der selvsagt ikke være Tale.

Middelfart. Den 13. December er afholdt Mæglingsmøde hos A/S Hess & Søn paa en Række forskellige Forhold, saaledes mere Arbejdsmandshjælp, Forhøjelse af den ansatte Timeløn, Højnelse af en Modelformers Timeløn og Tillæg til nogle Akkorder, som imidlertid findes i en endnu ikke udløbet Prisliste. Endelig var der et Spørgsmaal om Efterbetaling til 2 Medlemmer.

Ved Mæglingen forhøjes Modelformernes Timeløn fra 157 Øre til 179 Øre, alle Tillæg iberegnet. Spørgsmaalet om Efterbetalingen gik ligeledes i Orden, medens alt det øvrige sendtes til videre Behandling i Timandsudvalget. Dette afholdtes den 6. Januar og gav ikke Spor af Resultater, hvilket bl. a. medførte, at forskellige Akkorder slet ikke bliver udført i Akkord. Det vil vise sig, om Prislistens Udløb til 1. Februar løser Spørgsmaalet. Kravet om mere Arbejdsmandshjælp kunde Firmaet ikke sige noget endeligt til, før en Forhandling, der for Tiden foregaar med Arbejdsmændene, er afsluttet.

Nørresundby. Efter et resultatløst Mæglingsmøde den 2. December paa Uenighed om Dyrtidsordningen af 30. Oktober, hos A/S Jensen & Sønner, behandledes denne Sag ved Timandsmøde den 6. Januar. Firmaet fastholdt kun at ville yde 5 pCt., idet man først er overgaaet til Akkord den 27. Februar 1919. Afslutning paa Sagen opnaaedes ikke, men da det er oplyst, at der ved Formermaskinerne findes Akkorder, der er ældre end 27. Februar 1919, men som er udført senere, er Sammenslutningen meddelt herom, med det Resultat, at Firmaet er tilskrevet, at det bør forhøje disse Akkorder med 25 pCt og de øvrige med 5 pCt.

Forbundet har derefter tilraadet Afdelingen til at tage her imod og dernæst oppebie Udløbstiden til 1. Februar.

Odense. Den 13. December afholdtes et Fællesmæglingsmøde i Odense paa en Række Krav. Hos A/S Allerup kræves Maskinformernes Akkorder forhøjet med 15 pCt. Der opnaaedes ingen Enighed og heller ikke ved Timandsmødet, som afholdtes den 6. Januar. Senere har Afdelingen meddelt, at dette Spørgsmaal er ordnet lokalt, idet Akkorderne er hævet med 10 pCt. fra 8 Januar at regne. Ved Mæglingen enedes man om, at Brædtskifte ved smaa Maskiner, der skulde udføres 2 Gange om Dagen uden Ekstrabetaling, nedsættes til 1 Gang. Om Forstaaelsen af Dyrtidsordningen for Haandformernes Vedkommende opnaaedes dog hverken ved første eller anden Instans nogen Ordning. Firmaet betalte til Akkorder efter 27. Februar 1919 5 pCt. og vil ikke betale mere.

For samtlige Modelformere over hele Byen, for Tiden 7 Mand, hvis Timeløn alle Tillæg iberegnet var 179 Øre, var stillet Krav om en Forhøjelse til 200 Øre. Da hverken Mæglings- eller Timandsmøde gav noget Resultat, er første og andet Strejkevarsel afgivet for dette Arbejdes Vedkommende.

Arbejdsgiverforeningen har protesteret mod Varslernes Lovlighed.

Endelig rejste ved Mæglingen Maskinfabrikken »Phønix« Krav om Nedsættelse af Akkordpriserne paa Statorhuse, da man i modsat Fald maatte undlade at udføre dette Arbejde. Hertil kunde Forbundet ikke være med, men dette Spørgsmaal har senere faaet en lokal Ordning.

De ovenanførte Modelformere arbejder hos Allerups Eftf., Brandt & Co., H. Rasmussen & Co. og paa Maskinfabrikken »Phønix«.

Den 13. Januar er der hos A/S Allerup afholdt et Mæglingsmøde foranlediget ved, at Firmaet vil have Lov til, naar Modelformerne har støbt en Gibspart, at lade Modelsnedkerne gøre samme færdig. Dette har Formerne modsat sig, idet de hævder, at det er Formerarbejde, hvilket selvfølgelig er rigtigt. De har dog ikke villet forbyde Snedkerne at udføre dette Arbejde, men gør i saa Tilfælde kun gældende, at disse saa ogsaa maa forme og støbe Parterne.

Der opnaaedes ingen Enighed, og Sagen gaar til Timandsmøde.

Rødby-Havn. Under 19. December er herfra meddelt, at de derværende Medlemmers Timelønninger er hævet med 15 Øre pr. Mand. Gennemsnittet er derefter for 8 Formere 209 Øre og for en Kernemager 200 Øre i Timen.

Ringkøbing. Den i forrige Fagblad omtalte Blokade af Røginds Jærnstøberi er hævet. Den paagældende Former er genantaget og har faaet den Timeløn paa 160 Øre, han i Henhold til Dyrtidsordningen skulde have. For Efterbetalingens Vedkommende er Sagen sluttet med et Kompromis.

Slagelse. Hos Firmaet A. Christensen & Co., som iøvrigt ikke hedder saadan mere, da A. Christensen er udtraadt deraf, er efter en Del Korrespondance med tilhørende Mæglingsbegæring, en Sag om Efterbetaling i Henhold til Dyrtidsordningen til en ung Former, der ikke mere arbejder paa Fabrikken, langt om længe gaaet i Orden, uden at Mæglingen blev afholdt. Firmaets Stilling var først intet at ville betale, men det gik saa med til at betale 5 pCt.

Svendborg. Paa Uenighed om Forstaaelsen af Dyrtidsordningen af 30. Oktober, er den 13. December afholdt Mæglingsmøde paa Maskinfabrikken »Svendborg«. Sagen drejede sig om, hvorvidt et Timelønstillæg paa 14 Øre skulde indregnes i Dyrtidsordningen eller ikke. Fabrikken hævdede, at det skulde medregnes, og Formerne, at de havde betinget sig det modsatte. Differencen bestod i 6 Øre pr. Mand og Time. Der opnaaedes ingen Enighed, hvorfor Sagen henvistes til Timandsudvalget, men inden dette blev afholdt etablerede Formerne den 16. December en Arbejdsstandsning, hvor over Sammenslutningen klagede.

Sagen ordnede sig derefter paa lokal Maade, idet Formerne gik i Arbejde igen den 5. Januar, og de traf saa selv den Lønaftale med Direktionen, at Timelønnen fra 10. September og til og med Arbejdsstandsningens Iværksættelse skulde beregnes efter 177 Øre, og fra og med Arbejdets Genoptagelse til 180 Øre.

Jærn- og Metalslibere.

Alle Kolleger, som endnu ikke er Medlem af Metalsliberklubben opfordres til hurtigst at indmelde sig i denne. Formand Max Hansen, Stenderupgade 7 A, 3, Sal, B.

Mæglingsmøder. Den 9. December 1919 afholdtes Mæglingsmøde med Firmaet Poul Frigasts Sølvvarefabrik angaaende Klage fra Firmaet over, at Sliberne ikke overholdt den fastsatte Arbejdstid. Sliberne gjorde gældende, at den store Forsømmelse skyldtes tildels, at der ikke var Enighed om Arbejdstidens Fordeling, samt at Porten lukkedes Kl. 7½ Morgen. Herr Frigast oplyste, at der efter Kl. 8½ var Adgang til Fabrikken gennem Kontoret. Formanden for Forbundet maatte beklage de mange Forsømmelser, men haabede, at Forholdene vilde bedre sig i Fremtiden. Mødet sluttede med de faldne Udtalelser.

Den 9. December 1919 afholdtes Mæglingsmøde angaaende Uoverensstemmelse mellem A S Københavns Lampe- og Lysekronefabrik og dettes Arbejdere om Lægningen af Arbejdstiden. I Mødet deltog Repræsentanter for Kvindeligt Arbejderforbund, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Gørtlerforbundet, Metaltrykkerforbundet og Sliberforbundet.

Arbejdernes Repræsentanter indgik paa at anbefale deres Kolleger at rette sig efter den af Firmaet foreslaaede Arbejdstid, Kl. 6½—9, 9½–1, og 1½–3½, paa alle Ugens 6 Dage, saalænge de nuværende Vanskeligheder m. H. t. Elektricitetsforsyntngen bestaar. Firmaet indgik til Gengæld paa at ville indføre den gamle Arbejdstid med kort Lørdag, naar disse Vanskeligheder er ophørte, forsaavidt der ikke fra Organisationernes Side lægges Hindringer i Vejen herfor.

Fra Arbejdernes Side blev der stillet Krav om Erstatning for den tabte Arbejdstid, hvilket dog afvistes af Firmaet.

Onsdag den 10. December 1919 afholdtes Mæglingsmøde hos A/S »Dafameta« i Anledning af Krav om Lønforhøjelse. Selskabet erklærede sig villigt til at gøre Forsøg med Indførelse af Akkordarbejde. Endvidere erklærede Direktøren sig villig til indenfor et Tidsrum af 14 Dage at undersøge, hvorvidt en af Galvanisørernes Præstationer berettigede ham til Lønforhøjelse. 1 Mand fik Timelønnen forhøjet med 20 Øre, saaledes at hans Timeudbetaling fremtidig bliver 191 Øre ved Timelønsarbejde.

Timandsmøde. Den 11. December 1919 afholdtes Timandsmøde angaaende Krav fra Sliberne hos A/S Emil Møllers Telefonfabrikker, Horsens, om Udbetaling af 8 Øre til Timelønnen i Henhold til Dyrtidsordningen; Kravet opfyldtes med tilbagevirkende Kraft fra den 29. Oktober 1919.

Smede og Maskinarbejdere.

Metalarbejdernes Centralafdeling, København. Tanken om Dannelse af en Centralafdeling for København er ikke nogen ny Tanke. Allerede i 1901 fremsatte daværende Formand for Afdeling 1, Otto Smith, sammen med Kasserer Niels Jakobsen Tanken om en Reorganisation af de københavnske Afdelinger, og Forslag derom blev fremsendt til Kongressen samme Aar. Forslagsstillerne maatte imidlertid trække Forslaget tilbage paa Grund af den Modstand, det mødte; men der er ingen Tvivl om, at hvis det var blevet gennemført den Gang, vilde de københavnske Afdelingsforhold have udviklet sig paa en bedre Maade, end Tilfældet blev.

Tanken om en Reorganisation hvilede nu, indtil Foraaret 1918, hvor den daværende Bestyrelse for Afdeling 1 optog Tanken paany, og den 7. Maj 1918 afholdtes et Møde af samtlige Afdelingsbestyrelser i København med dette Emne paa Dagsordenen, og daværende Formand for Afdeling 1, Johs. Hansen, fremførte de Grunde, der talte for en Reorganisation.

Man enedes paa dette Møde om at nedsætte et Udvalg, som endelig efter mange Genvordigheder indkaldte Bestyrelserne til et Møde den 17. Marts 1919, hvor Johs. Hansen forelagde et Forslag til en Centralafdeling, hvilket tiltraadtes af Bestyrelserne. Paa de derefter afholdte Generalforsamlinger i Afdelingerne fik det imidlertid en gennemgaaende kølig Modtagelse, og i Afdeling 1 naaede man kun at faa det forelagt, men ikke færdigbehandlet, forinden Afdelingen gik fallit. Naar Forslaget fik den Modtagelse, som Tilfældet blev, skyldes det sikkert, at man i de mindre Afdelinger stillede sig mistroisk overfor en Reorganisation, idet de var bange for, at den store Afdeling 1 skulde blive den dominerende.

Den Situation, der fremkom ved Afdeling 1's Fallit, tvang imidlertid til en Reorganisation af den tidligere Afdeling, hvorved der oprettedes 8 nye Afdelinger, og dermed var i Virkeligheden Spørgsmaalet om Oprettelse af en Centralafdeling bleven en Nødvendighed og dermed mere brændende end nogensinde før.

Under disse Omstændigheder var det naturligt, at den ekstraordinære Kongres, der afholdtes i Dagene 30. September til 2. Oktober 1919, beskæftigede sig med Spørgsmaalet, hvilket resulterede i, at Kongressen sluttede sig til det forelagte Forslag til Oprettelse af en Centralafdeling for Metalarbejdere i København med Tilføjelse om, at Forslaget igen optoges til fornyet Overvejelse i de københavnske Afdelinger, og saafremt ⅔ af de afgivne Stemmer var derfor, skulde Centralafdelingen oprettes og træde i Kraft fra 1. April 1920.

I Henhold til Kongressens Vedtagelse indkaldtes Afdelingsbestyrelserne til et nyt Møde den

28. Oktober, hvor der nedsattes et Udvalg, som endelig den 10. December fremlagde et Forslag for Afdelingsbestyrelserne, og hvor man enstemmigt vedtog dette.

Ved den derpaa følgende Urafstemning i Afdelingerne vedtoges Forslaget med over $^4/_5$ Majoritet af de afgivne Stemmer. Dermed var det besluttet at oprette Metalarbejdernes Centralafdeling, og den 16. Januar 1920 indkaldtes til konstituerende Repræsentantskabsmøde.

Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, J. A. Hansen, aabnede Mødet og bød den nye Organisation Velkommen. De forelagte Love vedtoges enstemmigt, og Kontingentet fastsattes til Kr. 1,30 efter 1. April, hvorefter der skredes til Valg af Forretningsudvalg. Dette fik følgende Sammensætning: Til Sekretær valgtes C. Larsen, til Kasserer Niels Jakobsen og til Repræsentanter Johs. Kjærbøl, C. Borrild og S. A. Svendsen.

Et nyt Led i vor Organisation er hermed fuldført og træder ud i Livet den 1. April. Alle er enige om, at det vil blive til Gavn for vort fælles Arbejde for bedre Levevilkaar. Kun Skade, at vor gamle Moderforening, Afdeling 1, først skulde ofres, inden dette Led kunde blive dannet.

Lønforhøjelser. Maribo Afdeling meddeler, at Timelønnen paa Lauritz Hansens Cykleværksted er hævet med 32 Øre pr. Mand, saaledes at Gennemsnittet nu er 157 Øre.

Holbæk Afdeling meddeler, at Dyrtidsoverenskomstens Virkninger er blevet gældende for de fleste Værksteder i Holbæk, som staar udenfor Sammenslutningen. Saaledes er samtlige Akkorder paa Maskinfabrikken »Kultus« hævet med 25 pCt., medens Timelønnen er hævet med 37 Øre. — Paa de mindre Smede og Maskinværksteder hævedes samtlige Timelønninger med 30 Øre plus Dækning for en halv Times Forkortelse i den daglige Arbejdstid fra 1. Oktober. De 30 Øre gælder med tilbagevirkende Kraft til og med 13. Oktober. — Paa samtlige Cykleværksteder samt paa Odsherred-Banens Maskinværksted gennemførtes Dyrtidsoverenskomsten af 29. Oktober. — Paa Knabstrup Teglværk forhøjedes Timelønnen for 3 Mand fra 105 til 150 Øre med tilbagevirkende Kraft til 12. September. Hos Mestrene paa Landet opnaaedes 25 Øre med tilbagevirkende Kraft. Lønforhøjelsen gælder 10 Mand, hvis Gennemsnit hævedes til 153,5 Øre, og hos Firmaet Monberg ved Havnen har 2 Mand endelig faaet 18 Øre pr. Time med tilbagevirkende Kraft til 12. September.

Vejle Afdeling meddeler i Midten af December Maaned, at der med samtlige Smedemestre og Cyklehandlere i Vejle er opnaaet en noget lignende Lønaftale som den sidste Dyrtidsordning af 29. Oktober, og paa Det mekaniske Væveri er Lønnen hævet fra 70 til 85 Kr. pr. Uge.

Efter Vedtagelsen af Dyrtidsordningen i Jærn- og Metalindustrien indlededes der næsten overalt paa de andre Værksteder Forhandlinger om Lønforhøjelser, der svarede helt eller delvis hertil. Saaledes ogsaa paa de store Statsværksteder. Vi kunde bl. a. i sidste Fagblad oplyse om Ordningen paa Orlogsværftet. Denne Gang kan vi meddele, at man paa Hærens Værksteder, Geværfabrikken, Tøjhusværkstederne og Laboratoriet samt Flyvepladsen, har opnaaet et Løntillæg paa 16 Øre pr. Mand og Time. Endvidere har Københavns Afdeling 7 den 29. December meddelt os, at man ogsaa ved Statsbaneledelsen er kommet overens om et Timelønstillæg paa 16 Øre pr. Mand og Time fra 1. Oktober at regne. For Fyrbøderaspiranter opnaaedes 5 Kr. mere pr. Uge fra 13. Juli at regne, saaledes at Ugelønnen bliver 67 Kr. Til April 1920 skal de have samme Løn som fast ansatte Fyrbødere faar efter Lønningsloven.

Københavns Afdeling 13 har med Firmaet Levring og Larsen, Gl. Kongevej, aftalt en Lønforhøjelse paa 12 Øre pr. Time for 4 Mand. Løntillægget har tilbagevirkende Kraft til 12. September.

I Midten af December Maaned har Svendborg Afdeling meddelt, at man er kommet overens med Kommunen om nye Lønninger for de af vore Medlemmer, som beskæftiges paa Vandværket og Elektricitetsværket. Begyndelseslønnen er ansat til 3650 stigende med 150 Kr. hvert 3. Aar til 4100 Kr., alt plus 1008 Kr. i Dyrtidstillæg. Overarbejdet betales med 50 pCt. Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig. Alle Lønninger har tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober. Hvad Dyrtidstillægget angaar, da skal dette reguleres hvert halve Aar efter Beregningerne fra Statens statistiske Departement, saaledes at Tillægget enten stiger eller falder med samme Procent, som Departementets Beregninger udviser. Lønnen var før, med alle Dyrtidstillæg iberegnet, 3100 Kroner.

Hos A/S Galle & Jessen i København opnaaedes ved et Mæglingsmøde den 23. December en Lønforhøjelse paa 11 Øre pr. Mand. Gennemsnittet hævedes derved til 179 Øre pr. Time, hvortil kommer Dyrtidsskalaen med 11 Øre. De opnaaede Lønforhøjelser fik tilbagevirkende Kraft for en Uge.

Hos Det danske Petroleumsaktieselskab hævedes Timelønnen for 23 Mand i Begyndelsen af December 1919 fra 156 til 185 Øre. Samtlige Akkorder hæves med 20 pCt., og der gives Akkord paa saa vidt muligt alt Arbejde.

Paa De danske Spritfabrikker er Ugelønnen for 3 Mand hævet fra Kr. 61,00 plus Kr. 13,85 i Dyrtidstillæg til Kr. 80,00 ugentlig. Endvidere fastsattes en Sommerferie paa 4 Dage.

Den 20. December forhandledes mellem vor Københavns Afdeling 11 og Københavns Frihavnsaktieselskab om Lønforhøjelse og ny Overenskomst for samtlige 46 Kranførere og Lokomotivførere. Saakaldte faste Folk og saakaldte Reservefolk afsluttede en fælles Overenskomst. Vore Medlemmer opnaaede derved en ret god Lønforhøjelse. Folk med indtil 2 Aars An-

ciennitet fik 190 Øre pr. Time, Folk med 5 Aars Anciennitet og derover 220 Øre pr. Time. Resultatet fremsat paa en anden Maade ser saaledes ud: Tidligere faste Folk (12 Mand) fik en Lønforhøjelse af 2000 Kr. aarlig, Reservefolk (18 Mand) en Timelønsforhøjelse paa 45 Øre. Folk med under 1 Aars Anciennitet fik en Lønforhøjelse paa 15 Øre pr. Time. Desuden aftaltes en Sommerferie paa 14 Dage, og under Sygdom fastsattes Løn for 13 Uger.

Ved Mægling paa Den kgl. Porcellænsfabrik den 18. December hævedes Timelønnen for 5 Mand med 10 Øre pr. Mand til gennemsnitlig 185 Øre med tilbagevirkende Kraft til 1. November.

Hos Fabrikant G. Feldthusen, Sturlasgade, er samtlige Akkorder hævet med 5 pCt. Fortjenesten var før Forhøjelsen ca. 220 Øre pr. Time.

Mæglingsmøder. Hos Brdr. N. & Chr. Petersen i Middelfart mægledes den 20. December i Anledning af Dyrtidsordningen. Uenigheden drejede sig specielt om de 8 Øre pr. Time. Dette Krav frafaldtes dog, da Svendene siden sidst i Januar havde faaet 38 Øre pr. Time; en afskediget Mand skulde derimod efterbetales 30 Øre pr. Time fra 10. September til 31. Oktober.

Paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker i Middelfart mægledes den 12. December paa Strid om Dyrtidsordningens Fortolkning. Man enedes ved Mæglingen om, hvorledes Interessepræmien skulde reguleres, og da denne Enighed var opnaaet, var begge Parter indforstaaede med, at alle andre Stridsspørgsmaal denne Sag vedrørende bortfaldt.

Hos A/S Recks Opvarmnings Kompagni i København mægledes den 7. November i Anledning af Strid om et Tillæg til en Dusør til Akkord Nr. 5785. Firmaet tilbød yderligere 25 Kr. for at faa Sagen ud af Verden, hvilket Tilbud modtoges.

Paa A/S Vulkan Værftet i Korsør mægledes den 16. December om Forstaaelsen af Efterbetalingen for Slumpakkorder og vedrørende Timelønstillæget. Man enedes om, at der skulde gives 5 pCt. til samtlige Slump- og Lønakkorder, samt at Timelønningerne skulde have 8 Øre i Henhold til Skalaen.

Paa Korsør Jærnstøberi og Maskinfabrik mægledes den 16. December ogsaa paa Strid om Dyrtidsordningen. Parterne enedes om, at der paa Slumpakkorder til en samlet Sum af 1660 Kr. efterbetales 5 pCt. Fabrikken besværede sig iøvrigt over, at der gentagne Gange i den senere Tid har været holdt Klubmøde i Arbejdstiden.

Den 18. December mægledes paa »Codanværftet« i Køge paa Krav om Tillæg til Lønakkorderne. Man enedes imidlertid om at henføre samtlige Akkorder under Begrebet Slumpakkorder, samt at disse derefter skulde have et Tillæg af 5 pCt., naar de er afsluttede i Tidsrummet fra 9. September 1919 til 29. Oktober 1919. Akkorder, der er afsluttede efter den Tid, gives intet Tillæg.

Hos Smedemestrene i Aarhus mægledes den 3. December paa Strid om Lønningerne for de derværende Rørlæggere. Man enedes om at tilføje Overenskomsten af 1. Juli 1915 følgende Ændringer:

Akkordarbejde:

Alle hidtil betalte Tillæg til Prislisten bortfalder. Alle Priser forhøjes med 50 pCt., hvortil gives et Dyrtidstillæg af 25 pCt. I de 50 pCt. er indbefattet et Tillæg af 8 Øre ifølge Augustreguleringen.

Daglønsarbejde:

Til alt Timelønsarbejde gives det i den trykte Overenskomst af 29. Oktober 1919 nævnte Tillæg. Denne Overenskomst er gældende fra den Dag, da ovennævnte Approbation foreligger.

Paa Københavns Lampe- og Lysekronefabrikker mægledes den 9. December i Anledning af Strid om Arbejdstidens Lægning. Sagen blev fremkaldt derved, at Elektricitetsværkerne har indført Spærretid fra Kl. $3^1/_2$ om Eftermiddagen. Man vilde derfor gerne have indført samme Tid om Lørdagen som de andre Dage. Samtlige interesserede Parter enedes da ogsaa om, at den daglige Arbejdstid skulde ligge fra $6^1/_2$—9, fra $9^1/_2$—1 og fra $1^1{}_2$—$3^1/_2$, saalænge de nuværende Vanskeligheder er til Stede, hvorefter den gamle Arbejdstid genindføres.

Den 20. December mægledes hos A/S Carl Lunds Fabrikker angaaende Arbejdstiden. Firmaet ønskede den korte Lørdag afskaffet ved Indførelsen af 8 Timersdagen. Dette tiltraadtes.

Paa De forenede Automobilfabrikker, Roskildevej, mægledes den 20. December i Anledning af Strid om Forstaaelsen af Augustreguleringen. Det viste sig, at der forelaa en Misforstaaelse fra vore Kollegers Side. Samtidig drøftedes et Krav om generel Lønforhøjelse. Dette kunde Firmaet ikke indgaa paa, men lovede at stille sig imødekommende overfor Krav fra Arbejderne enkeltvis.

Hos Firmaet Olsen & Meilgaard Mortensen mægledes den 20. December i Anledning af et Krav fra 4 Mand om et Tillæg til Arbejdslønnen for et Stykke Arbejde paa Sukkerraffinaderiet i Valby. De 3 Mand fik ialt 140 Kr. til Fordeling, medens Kravet for den ene Mands Vedkommende bortfaldt.

Hos Fabrikant Tidstrøm i København mægledes den 19. December i Anledning af, at Firmaet havde tilbageholdt Efterbetaling af Dyrtidstillæget til en Mand, der er gaaet fra Fabrikken under Paastand om, at den nævnte Mand skulde betale 29 Kr. for et bortkommet Drejestaal. Ved Mæglingen udbetaltes der vort Medlem det paastaaede Beløb.

I Nykøbing paa Falster mægledes den 22. December hos Fabrikanterne Johs. Mertz og P. Petersen i Anledning af Strid om Efterbetalingen i Henhold til Dyrtidsordningen. Fabrikant M. indgik paa at betale 255 Kr. til fuld Afgørelse af alle Krav i denne Retning. Samtidig forhøjedes Timelønnen til 145 Øre. Hos Fabrikant Petersen lagdes 2 Øre til de bestaaende Timelønninger, og 2 af de hos ham beskæftigede Mand faar desuden 20 Kr. til Deling.

I Anledning af Strid hos Fabrikant Blom i Skanderborg angaaende Dyrtidsordningens Virkninger for Montørerne mægledes den 23. December. Man enedes om, at der fra Overenskomstens Ikrafttræden og indtil 1. De-

cember efterbetales Montørerne 150 Kr., hvorefter deres Ugeløn hæves til 88 Kr.

Paa Odense Staalskibsværft mægledes den 17. December i Anledning af Krav om Forhøjelse af saavel Timelønninger som Akkordfortjeneste. Man enedes om at Skibsbyggerne faar 4 Øre tillagt pr. Time, Nittere og Stemmere 3 Øre, Grovsmede 8 Øre og Maskinarbejdere 6 Øre. Endvidere skal der optages Forhandling om de faste Prislister for disse Brancher; indtil Revisionen er i Orden efterbetales Differencen fra 80 pCt. à Conto og en mulig Merfortjeneste. Endvidere lovedes Slumpakkorder i størst mulig Udstrækning. Lønforhøjelserne træder i Kraft fra 10. December at regne.

Hos Fabrikant Hess i Vejle mægledes den 22. December i Anledning af Strid om et Arbejde, hvor Arbejderne mente at have Krav paa 33⅓ pCt. i Henhold til Overenskomsten. Man enedes om en Ordning, hvorefter det paagældende Arbejde fremtidig udføres i Akkord. Firmaet indgik endvidere paa i saa stor Udstrækning som muligt at give Akkord paa alt Reparationsarbejde.

I Anledning af en Tillidsmands Afskedigelse mægledes den 22. December f. A. hos Firmaet Andersen & Bruun i Vejle. Firmaet erklærede sig villigt til at yde den paagældende Mand en Anerkendelse paa 150 Kr. samt at genantage ham, naar det igen maatte have Arbejde til ham. Den paagældende Mand var iøvrigt ikke anmeldt som Tillidsmand til Sammenslutningen.

I Anledning af Strid om Fortolkning af Dyrtidsoverenskomsten mægledes den 23. December f. A. hos Fabrikant Chr. Nielsen i Horsens. Man opnaaede ved Mødet Enighed om de forskellige Stridsspørgsmaal.

Timandsmøder. Den 10. December 1919 fandt et Timandsmøde Sted, hvor følgende Sager behandledes:

1) Strid om Gennemførelsen af Dyrtidsoverenskomsten for Maskinstuens Vedkommende hos Burmeister & Wains Skibsbyggeri, Refshaleøen. Man enedes om, at der udover den ved Mæglingen aftalte Ordning ydedes et ekstra Dyrtidstillæg paa 3 Kr. pr. Uge med tilbagevirkende Kraft til 10. September 1919.

2) Strid med A/S Københavns Flydedok & Skibsværft angaaende Dyrtidsordningens Gennemførelse for Maskinarbejderne i Værkstedet. Forbundet henstillede, at Firmaet uanset sit principale Standpunkt ikke reducerede fast ansatte Akkorder, samt stillede sig velvillig overfor at rette enkelte uheldige Akkorder. Dette lovede Flydedokken, og hermed sluttedes Sagen.

3) Strid om Forstaaelsen af Dyrtidsoverenskomsten hos Smedemester Herman Feldby, København. Sagen diskuteredes, men hver af Parterne fastholdt sit Standpunkt, hvorfor Enighed ikke opnaaedes.

Dagen efter, den 11. December, fandt der ligeledes et Timandsmøde Sted. Her behandledes følgende Sager:

1) Strid med A/S Emil Møller i Horsens om Forstaaelsen af Dyrtidsoverenskomsten. Man enedes om, at et i Maj ydet Dyrtidstillæg paa 6 Øre pr. Time for alt Akkordarbejde bortfalder. I Stedet for forhøjes Dyrtidsordningens Procenttillæg paa Akkorder med 7 pCt. Timelønningerne hævedes med 8 Øre pr. Mand, dog ikke for Akkordlønnede. Ordningen faar tilbagevirkende Kraft i Henhold til Dyrtidsordningen af 29. Oktober.

2) Strid med Aktieselskaberne M. P. Allerups Eftf. i Odense, Brandt & Co. og H. Rasmussen & Co. For alle 3 Virksomheder var der Strid om Procenttillæget til Akkorderne for Kakkelovnssmedene, men hos M. P. Allerups Eftf. var der ydermere almindelig Strid om Gennemførelse af Dyrtidsoverenskomsten i det hele taget samt om, at de 25 Øre, som betales i Akkordafsavn for Udearbejde, ogsaa kommer til at gælde Kakkelovnssmedene. Der opnaaedes ikke Enighed om nogen af Sagerne, men disse viderebehandledes derefter ved et Mæglingsmøde i Odense den 22. December og bragtes alle til en Ordning, der dog er for detailleret til en nærmere Omtale af Enkelthederne.

3) Klage mod Aarhus Oliefabrik for Afskedigelsen af en Tillidsmand samt Klage fra Firmaet over ulovlig Arbejdsstandsning. Da man ikke vilde genantage Tillidsmanden, opnaaedes ikke Enighed. Sagen gav Anledning til megen Misfornøjelse paa Værkstedet, og henimod Jul afholdtes paany Mægling i Anledning af denne Sag. Her aftaltes det, at Tillidsmanden paany gaar i Arbejde paa et af Firmaets Værksteder.

4) Klage mod Cyklefabrikken »Alfa« i Ringsted over nægtet Betaling i Henhold til Dyrtidsoverenskomsten. Enighed opnaaedes ikke, og man overvejede, hvad man videre skulde foretage i Sagen. Imidlertid indløb der den 20. December fra Ringsted Afdeling Meddelelse om, at Firmaet var indgaaet paa at efterbetale hver af de der beskæftigede Medlemmer 100 Kr. samt en Timeløn fra 150 til 160 Øre. Sagen var dermed ude af Verden.

Sidste Timandsmøde i 1919 fandt Sted den 18. December. Her behandledes følgende Sager:

1) Strid om Dyrtidsordningen hos Fabrikant P. J. Buaas i Aalborg. Man enedes om, at Akkorderne skulde ansættes saaledes, at der sigtedes til en Akkordtimefortjeneste paa 178,5 Øre, saaledes at Akkorder, der bevisligt giver en lavere Fortjeneste, reguleres op til nævnte Beløb.

2) Strid om Dyrtidsordningen hos Frederikshavns Jærnstøberi og Maskinfabrik. Man enedes om, at Akkordarbejdere, der af og til arbejder i Timeløn, og som hidtil for saadant Arbejde har faaet et Vederlag udover Timelønnen, fremtidig som yderligere Betaling faar Tillæg i Henhold til Dyrtidsordningens Punkt 3, Skalaen.

3) Strid om Dyrtidsordningen hos A/S De danske Vin- og Konservesfabrikker samt A/S Københavns Brødfabrikker. Sidstnævnte Virksomhed indgik paa til fuld Afgørelse af de rejste Krav at hæve den nuværende Timebetaling med 10 Øre pr. Mand og Time. Førstnævnte Virksomhed ligeledes, dog med 10 Øre for de Smede og Maskinarbejdere, som har under 190 Øre. Ordningen faar tilbagevirkende Kraft til 6. November f. A.

4) Klage over Afskedigelsen af en Tillidsmand hos Fabrikant Henning Klee, og Klage over, at Maskinarbejderne blokerede den afskedigede Tillidsmands Bænk samt Krav om Erstatning for herved fremkomne Tab. Tillidsmanden genantoges til Arbejde paa Fabrikken,

og man var enig om, at alle Stridigheder derefter fra begge Sider skulde være glemt.

5) Klage fra Hans L. Larsen, Frederikssund, over Nægtelse fra Arbejderne af at udføre et nærmere betegnet Stykke Priskurantarbejde. Sammenslutningen hævdede, at Arbejderne var forpligtede til at arbejde efter de nuværende Prislisteakkorder, og under denne Forudsætning erklærede Firmaet sig villigt til at suspendere Akkorden for de omstridte Krumtappe, indtil der var anskaffet nyt Værktøj, hvorefter der ogsaa sættes ny Akkord.

Første Timandsmøde i 1920 fandt Sted den 6. Januar. Her behandledes følgende Sager:

1) Strid om Dyrtidsordningen hos Smedemestrene i Nyborg samt hos Smedemestrene i Næstved og paa De forenede Papirfabrikker samme Sted. Enighed opnaaedes ikke, og Forbundets Repræsentanter forbeholdt sig derfor at indbringe Sagen for en faglig Voldgiftsret.

2) Strid om Dyrtidsordningen paa Skibsværftet »Lilleø« ved Korsør. Man enedes om som Erstatning for Dyrtidsordningens tilbagevirkende Kraft af give et Tillæg paa 8 pCt. til de Akkorder, der har været løbende i Perioden fra 12. September til 29. Oktober f. A. For tidligere afsluttede Akkorder dog kun for den Del af Akkorderne, der er kommet til Udførelse efter 12. September. Endnu aftaltes et Par Detailler i Sagen.

3) Strid om Anerkendelsen af 2 Tillidsmænd for Skibsbyggerne paa Refshaleøen. Nogen endelig Ordning aftaltes ikke, men Værftets Repræsentant lovede at anbefale Firmaet en Ordning, som foreløbig kunde løse Sagen.

4) Strid med Firmaet J. S. Hess & Søn i Middelfart om Praktiseringen af Dyrtidsordningen af 29. Oktober. Man enedes om, at der med tilbagevirkende Kraft fra 12. September f. A. gives et yderligere Tillæg af 2½ pCt. til Akkorderne, saaledes at de i Dyrtidsordningens Punkt 1 fastsatte 25 pCt. forhøjes til 27½ pCt. Dette Tillæg gives specielt for haardt Gods, saalænge den nuværende Prisliste staar ved Magt.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
5. Maskinhandler M. Markussen, Holstebro.
6. Vognfabrikant Christensen, Varde.
7. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.
8. Cyklefabrikant Stoustrup, Fredericia.

Randers. Strejken hos Cykleindustriforeningen i Randers, der omfattede ca. 30 Mand og begyndte den 28. November, sluttedes den 20. December med det Resultat, at Timelønnen hævedes med de forlangte 20 Øre pr. Mand.

Hævet Blokade. Den hos Smedem. Bendtzen, Eskildsgade 21, i sidste Fagblad averterede Blokade er atter hævet, idet Smedemesteren lovede at holde sig Dyrtidsoverenskomsten efterrettelig.

København. Hos Firmaet Glud & Marstrand paa Frederiksborgvej forlod vore Medlemmer i Midten af December Arbejdet, fordi Firmaet ikke var tilbøjeligt til at svare dem paa forskellige Anmodninger, specielt Krav om en Lønforhøjelse. Paa Henstilling fra Forbundet genoptoges Arbejdet dog umiddelbart derefter paany mod Løfte om voldgiftsretslig Behandling af Sagen. Mæglingsmøde afholdtes den 31. December, uden at Enighed opnaaedes. Ved det senere Timandsmøde om Sagen forsvandt imidlertid Firmaets Direktør midt under Forhandlingerne. Denne Optræden fra Direktørens Side forhindrede naturligvis en Løsning af Striden og foranledigede dertil, at vore Medlemmer atter forlod Arbejdet, og paa dette Stadium befinder Sagen sig endnu, da nærværende skrives. Arbejdsgiverne har naturligvis klaget over ulovlig Arbejdsstandsning, men det kan dog vist ikke nægtes, at Direktørens Optræden og Mangel paa Forhandlingsvillighed ogsaa i høj Grad ligner noget af en »Arbejdsstandsning«, nemlig m. H. t. Forhandlingsvillighed.

I det hele taget synes en Del af Arbejdsgiverne for Tiden at gøre Forsøg paa at komme uden om Forhandlinger i højere Grad, end der er Basis for i de afsluttede Overenskomster.

Strejken hos Entreprenør Erik Bruun, Thorshavnsgade 3, fortsættes stadig.

Rettelse. I sidste Fagblad stod, at Strejken hos Smedemestrene i Vejen var sluttet mod et Dyrtidstillæg paa 28 Øre pr. Time. Det er 38 Øre.

Maskinmestrenes Forening beder os optage følgende:

I Anledning af, at der f. T. gennem Bladene søges Undermaskiningeniører til Hærens tekniske Korps, indskærpes det Medlemmerne, at det er forbudt at tage disse Stillinger til Lønninger, der er ringere end de i vore Overenskomster henholdsvis med Dansk Dampskibsrederiforening og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening stipulerede Lønninger.

Endvidere er der Konflikt mellem Maskinmestrene og Vejie Kommune, medens Konflikten med Københavns Mejeri og A/S Kolindsund, Fannerup pr. Kolind, er hævet.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Konflikten paa A/S »Union«, Kastrup, og Metalvarefabrikken »Viktoria«, St. Kongensgade 23, er nu hævet og Arbejdet genoptaget Torsdag d. 8. Januar d. A.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen, Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst, Formand.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 45265	Albert Karlsson	(Kbhvn. Afd. 1)
- 45184	Svend Hansen	(— — 1)

Dansk Smede- og Maskinarbejderforb.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 25348	Niels Larsson	(Kbhvn. Afd. 1)
- 29131	F. Jensen	(— — 1)
- 30177	L. Svenningsen	(— — 1)
- 11978	Hansen	(— — 5)
- 13316	F. Jacobsen	(— — 5)
- 14808	Alfred J. Petersen	(— — 5)
- 27744	Emanuel Bruun	(— — 5)
- 31170	Chr. Hansen	(— — 7)
- 13403	Laurits Jørgensen	(— — 9)
- 10406	S. B. Wiberg	(Helsingør)
- 22617	Einar Andersen	(Kalundborg)

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 4498 Aage Andersen.
- 26759 P. H. Bagger.
- 12669 F. H. Bauer.
- 30857 H. V. Christensen.
- 30263 O. V. Olsen.
- 29610 Laur. C. Thystrup.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 3138	Berning,	Emil Jørgensen	13. 7.07
- 1499	Hansen,	Jørgen Julius Chr.	7. 8.09
- 13463	Jensen,	Erik V. R. H.	26.10.12
- 772	Olsen,	C. T.	25. 1.13

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 4498	Andersen,	Aage	23. 8.19
- 26759	Bagger,	Peter Holger	7.12.19
- 12669	Bauer,	Frithjof Herman	26. 7.19
- 30857	Christensen,	Hans William	9. 8.19
- 22022	Christiansen,	Jørgen	7. 1.17
- 12512	Hansen,	E.	26. 7.19
- 11616	—	Oskar Warnich	7. 6.19
- 29574	Jensen,	A.	26. 7.19
- 24687	—	V. A. L. L.	17. 2.17
- 2358	Lund,	J.	17. 5.19
- 29532	Løwgreen,	B.	19. 7.19
- 25975	Mehl,	C.	27. 7.18
- 14167	Nielsen,	A.	11. 6.15
- 22807	—	A.	23. 3.18
- 31129	Olsen,	E.	29. 3.19
- 30263	—	Ole William	29. 3.19
- 7337	Sørensen,	S.	6. 7.18
- 29610	Thystrup,	Laur. Chr.	16. 3.19
- 31475	Thomsen,	Th.	12. 7.19

Akkordoverskud. Det i Fagbladet for November Maaned 1919 averterede Overskud til W. Andersen, som har arbejdet hos Henning Klee, kan afhentes hos Klubtillidsmanden paa Henning Klees Maskinfabrik.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 11—12 (kun et Hefte), 15. Aarg.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for November 1919 over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd.

Korsør: J. A. Jensen, Krusevej.
Randers: Aage Andersen, Nørrebrogade 60.
Ringe: G. Frandsen, Taarnbygningen, Jærnbanegade.
Slagelse: N. Andersen, Herrestræde 3, 2.

Kasserere.

Langaa: H. Olesen, »Bakkebo«.
Roskilde: A. Stoltenberg, Grønnegade 12.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforb.

Kasserere.

Faaborg: Chr. Iversen, Kaplanstræde 10.
Ringe: A. Jørgensen, Adresse: P. Borne.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
17670	Andersen, Chr. Larsen Kibsg.	Todsø, Mors	4. 8.92	Holbæk	26. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	19. 7.19
1109	— Einer Knud....	København	3. 1.01	Kbhvn. Afd. 1	17. 9.19	„ „ 1	13. 9.19
31316	— Johs. Nicolai..	Thisted	29. 1.97	„ „ 1	29. 4.19	„ „ 1	6. 9.19
18807	— Otto Thorvald.	Nakskov	8. 3.83	D. Kdl. & Mp. Forb.	1. 5.13	Nakskov	30. 8.19
25567	Ahvart, Henry.....	Ringkøbing	12. 6.93	D.G.&M.Frb., Randers	6.10.12	Kbhvn. Afd. 1	12. 7.19
1118	Asplund, Axel.....	Søderhamn	5. 3.99	Ludvika	4. 4.16	„ „ 1	6. 9.19
27606	Becker, Anton.....	Flensborg	5.11.99	Roskilde	14. 8.19	Roskilde	20. 9.19
25547	Bjergfelt, Einer Th.....	Uggerløse	3.10.93	Kbhvn. Afd. 1	19. 5.17	Kbhvn. Afd. 1	2. 8.19
568	Brandes, John.....	Altona	26. 8.94	„ „ 1	14. 7.19	„ „ 1	30. 8.19
19691	Christensen, Gotfred A....	København	4. 7.92	Odense	2.11.11	„ „ 1	29. 3.19
20888	— Henry Andreas.	—	1. 1.94	Kbhvn. Afd. 2	10. 8.18	„ „ 1	6. 9.19
8718	— Jens Ant. Jørg..	Helsingør	1 4.92	„ „ 1	3. 5.13	„ „ 1	21. 6.19
26691	Christiansen, Alfred.....	Vandborg	27. 5.99	Roskilde	12. 7.17	Roskilde	20. 8.19
23963	— Niels Peter....	Brønderslev	23.11.68	Køln	6. 2.16	Kbhvn. Afd. 1	19. 7.19
29403	— S. O. E.....	København	23. 1.95	Hillerød	18.12.18	„ „ 1	6. 9.19
17267	Dandanell, Anders Peter..	Kjærby pr. Rørby	14. 8.84	Kallundborg	11. 6.10	„ „ 1	2. 8.19
8732	Eriksen, Vald. Aug. Joh..	Frederiksberg	6. 3.73	Kbhvn. Afd. 1	7.11.02	„ „ 1	12. 7.19
8192	Fibig, Lauritz.....	København	27. 1.63	„ „ 1	17. 7.15	„ „ 1	30. 8.19
13556	Frederiksen, Harry Ivar Art..	—	7. 4.85	„ „ 1	25. 9.06	„ „ 1	29. 3.19
28715	Gregersen, Søren Forup...	Nordby, Fanø	17. 3.98	Odense	1. 5.18	„ „ 1	6. 9.19
32641	Grønborg, Harald.....	Skovsgaard	2.11.98	Aalborg	26. 4.19	Aalborg	24. 5.19
8454	Hansen, Erland Chr.....	København	8. 2.93	Kbhvn. Afd. 1	6. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	26. 7.19
18926	— Fred. Grundtvig	Virkel pr. Falkerslev	5. 6.92	„ „ 1	7. 3.19	„ „ 1	6. 9.19
30182	— Georg H. Julius	København	26.10.96	„ „ 1	21. 1.19	„ „ 1	21. 6.19
24926	— Hans Vilh.....	Frørup	23. 2.98	Nyborg	1. 5.17	Nyborg	26. 4.19
25531	— Jens.....	København	28 5.85	Dansk Elektr. Forb.	18. 3.11	Kbhvn. Afd. 1	6. 9.19
22369	— Niels.....	Nykøbing F.	31.10.86	Roskilde	20. 3.16	Roskilde	29. 8.18
25763	— Peter Nic. M...	Vaalse	10.10.86	D. Arbm. Frb.	29. 1.16	Kbhvn. Afd. 1	19. 7.19
52	— Svend.....	Kjettrup	17.11.98	Kbhvn. Afd. 1	11. 7.19	„ „ 1	13. 9.19
713	Hyrup, Frits Nissen...	København	22. 2.93	„ „ 1	16. 8.19	„ „ 1	20. 9.19
25350	Jensen, Grundtvig.....	—	20.12.97	„ „ 1	17. 4.17	„ „ 1	13. 9.19
29706	— Henry.....	Horsens	7. 3.92	„ „ 1	14. 9.18	„ „ 1	30. 8.19
31192	— Holger Arn. E..	København	1. 4.01	„ „ 1	5. 4.19	„ „ 1	13. 9.19
26184	— Louis Ferdin...	—	10. 2.99	„ „ 1	3. 4.18	„ „ 1	12. 7.19
15412	— Valdemar Otto.	Tolne	21. 8.89	Horsens	1. 4 11	Fredericia	15. 3.19
16821	Jørgensen, Viktor Alex....	København	18.12.92	Kbhvn. Afd. 1	17. 7.12	Kbhvn. Afd. 1	13. 9.19
26494	Jerichau, Charles.....	—	27. 9.80	„ „ 1	22.11.13	„ „ 1	30. 8.19
12547	Johansen, Anders.....	Særslev	21. 6.74	„ „ 1	7.12.07	„ „ 1	30. 8.19
538	Klentz, Frantz.....	København	10. 4.00	„ „ 1	18. 7.19	„ „ 1	30. 8.19
20260	Kock, Jens Peter C. E..	—	16.12.81	„ „ 1	1.12.16	„ „ 1	6. 9.19
864	Larys, Max.....	Amerika	8. 2.83	„ „ 1	6. 9.19	„ „ 1	13. 9.19
16731	Linch, Svend Aage...	København	7. 1.95	„ „ 1	21. 4.15	„ „ 1	2. 8.19
29515	Lundstrøm, Carl Paul.....	—	29. 9.99	„ „ 1	5. 7.18	„ „ 1	5. 7.19
12359	Nielsen, N. A. Johannes.	Roskilde	21. 3.96	Roskilde	7. 5.15	Roskilde	6. 9.19
632	— Niels.....	København	13. 3.91	Kbhvn. Afd. 1	9. 4.10	Kbhvn. Afd. 1	30. 8.19
8420	— Svend P.....	—	6. 9.85	„ „ 1	4. 5.07	„ „ 1	13. 9.19
16675	Olsen, Albert.....	—	2.10.83	„ „ 1	26. 6.05	„ „ 1	19. 7.19
388	— Oluf Jacob....	—	8. 9.92	„ „ 1	14.10.11	„ „ 1	19. 7.19
8920	Petersen, Axel Nicolaj...	—	1. 2.83	„ „ 1	6.10.02	„ „ 1	26. 7.19
4282	— Carl.....	Odense	2. 8 82	Odense	7. 6.01	„ „ 1	6. 9.19
19915	— Jens M. Alfred.	—	22. 4.93	—	30. 4.12	„ „ 1	5. 7.19
26149	— Jens M. Emil..	Slagelse	11. 5.86	Kbhvn. Afd. 1	12. 3.18	„ „ 1	30. 8.19
26266	— N. P. Vilh.....	København	21. 4.93	„ „ 1	20. 4.18	„ „ 1	16. 8.19
7768	— Paul Marius...	Skjelstrup, Maribo	1. 4.97	Maribo	10. 5.15	„ „ 1	30. 8.19
29129	— Volda A. Frode	Roskilde	22 6.93	Roskilde	22. 6.18	„ „ 1	30. 8.19
1121	Persson, Karl Johs.....	Nonbørka	6. 6.97	Ludvika	4. 4.16	„ „ 1	6. 9.19
30133	Rasmussen, Paul Jens C....	København	26. 2.92	Kbhvn. Afd. 1	6. 1.19	„ „ 1	6. 9.19
23862	Sørensen, Einar.....	—	23.10.96	„ „ 1	7.10.16	„ „ 1	30. 8.19
5625	— Severin.....	Hammel	11. 4 86	„ „ 1	10. 7.05	„ „ 1	30. 8.19
636	Sandberg, Carl Emil.....	København	17.12.85	D. Arbm. Frb.	31.12.17	„ „ 1	30. 8.19
17854	Sevel, Albert.....	Horsens	20. 6.97	Horsens	5. 8.16	„ „ 1	20. 9.19
23978	Schrøder, Jørgen Chr. Vilh.	København	8.11.96	Kbhvn. Afd. 1	6.11.16	„ „ 1	6. 9.19
12169	Vangsgaard, A. Klouberg...	Thisted	4. 4.85	Skanderborg	21. 3.08	„ „ 1	30. 8.19
26444	Viberg, Orla O. E.....	København	9. 8.97	Kbhvn. Afd. 1	28. 5.18	„ „ 1	13. 9.19

Til alle Naver!

Sulten og Elendigheden hærger Tyskland og Østrig nu mere end nogensinde. Vore Landsmænd er i den yderste Nød. Hurtig Hjælp er dobbelt Hjælp. Naverbrødre, giv en Skærv til vore betrængte Landsmænd i det dystre Tyskland og Østrig, I gør en god Gerning. Enhver, som har prøvet at gaa paa Valsen, ved, at det sommetider er haardt, men dobbelt haardt er det nu, hvor Krigen har raset i fem Aar. Hjem er det umuligt at komme paa Grund af Valutaforholdene. Den Smule, de har, forvandles til Ingenting, og Levnedsmidlerne er ikke til at betale. Hovedbestyrelsen for »C. U. K.« i Zürich har sammen med »C. U. K.«s Afdeling i København foretaget en Indsamling, og der er allerede indkommet betydelige Beløb, men der skal meget mere til, for at vi kan hjælpe alle. Send et Bidrag, stort eller lille, til vor Kasserer i København, V. E. Gottschalk, Guldbergsgade 115, 3., N., og der vil blive indkøbt Levnedsmiddelpakker og eventuelt Tøj. Derfor, Svende! Lad ikke vort Opraab være forgæves, thi der er mange gode Naverbrødre at hjælpe. Hjælpsomheden indenfor Naverne har tidligere været bekendt, men lad os vise, at den eksisterer endnu. Ingen Nav med sin Familie maa gaa til Grunde i de af Krig hærgede Lande.

Januar 1920. *Chr. Jensen,*
Fmd. f. „C. U. K." i København.

5. Beretning

om Virksomheden indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

er nu udkommen. Den gælder for Tidsrummet fra 1. April 1918 til 1. April 1919, men grundet paa det sidste Aars overvældende Arbejde saavel indenfor Organisationerne som ogsaa for Trykkerierne er den først udkommen nu.

Det er denne Gang blevet til en stor Bog paa 264 Oktavsider, idet Beretningen som bekendt jo ogsaa indeholder Aarsberetninger for de Brancheorganisationer, som er knyttede til samme, nemlig

Formerforbundet,
Gørtlerforbundet,
Metaltrykkerforbundet,
Sliberforbundet samt
Smedeforbundet,

og det er jo i hvert Fald en ubestridelig Kendsgerning, at Arbejdet indenfor Organisationerne i det sidste Par Aar har været saa stort som aldrig nogensinde før.

Ser man blot paa de tabellariske Opstillinger over Lønforhøjelser, saa er Listerne nogenlunde 3 Gange saa store som under normale Forhold, og med Henblik paa Mødernes Antal kan anføres, at f. Eks. Smedeforbundet i den beskrevne Periode har haft 210 Mæglingsmøder mod allerhøjest 117 i noget tidligere forudgaaende Aar.

Af Beretningerne er der til Smedeforbundets Afdelinger udsendt et gratis Eksemplar til hver Afdelings og hver Klubs Arkiv, og der er derudover efter Sædvane udsendt et mindre Oplag til Salg iblandt de Medlemmer, der maatte føle sig interesserede i at have Beretningen, men Hovedbestyrelsen har, trods de stærkt forøgede Udgifter ved Beretningens Fremstilling, ment at burde holde sig til den gamle Pris, som er 25 Øre pr. Eksemplar, og for denne Pris vil Beretningen altsaa kunne faas hos Kassererne i de respektive Afdelinger.

Vore Telefoner.

Formere.

Hovedkontoret	Byen 2125

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor	5121 og 8221
Anvisningskontor	12651
Københavns Afdeling	10, 11, 12, 13, 14, 15, 17 og 18 3824
— —	2, 3, 4, 5, 6, 8 og 9 Byen 7828
Aalborg	1192
Aarhus	4123
Brønderslev	348
Esbjerg	1144
Fredericia	817
Frederikshavn	586
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen	476
Holbæk, Formanden	773
— Kassereren	806
Holeby	78
Horsens	1323
Middelfart	251
Nyborg, Formanden	647
— Kassereren	651
Odense	1863
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116
Varde	161
Vejle	1116

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 4 FEBRUAR 1920 6. Aarg.

Den faglige Situation.

I Januar-Nummeret af „Jærn- og Metalarbejderen" gjorde vi Rede for den faglige Situation, der fik sin Karakter ved Arbejdsgiverforeningens Skrivelse af 1. December, hvori forlangtes Fornyelse af alle Overenskomster paa et Aar uden Forhøjelse, og samtidig forklarede man forsigtigt, at man havde diskuteret Muligheden for Gennemførelse af Reduktioner, hvilke man dog var klar over ikke lod sig gøre uden Vanskeligheder, og i samme Forbindelse paastod man, at Lønningerne her til Lands var højere end i noget andet Land i Verden.

De samvirkende Fagforbund maatte selvfølgelig afvise dette Standpunkt med Henvisning til, at Arbejdsgiverforeningen jo ikke kan garantere os for, at ikke Livsfornødenhederne fortsat stiger, ja, det er vel endog snarere saadan, at Arbejdsgiverne i al Almindelighed føler sig interesserede i Prisstigningen, i alt Fald overalt, hvor dette betyder Gevinst for dem. Siden har der saa været ført Forhandlinger i 3 Omgange. Først fandt der indledende Forhandlinger Sted i December Maaned. Disse førte ikke til noget Resultat, og man udsatte saa videre Drøftelser til i Januar, og da disse dernæst kom i Stand, fremsatte De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg den 9. Januar et Forslag, som Arbejdsgiverforeningen gav et motiveret Afslag paa, og som derefter den 12. Januar forelagdes for et Repræsentantskabsmøde i vor Landsorganisation, der med overvejende Majoritet sluttede sig til samme.

— Der toges nu fat paa en ny Serie Forhandlinger, altsaa i en tredie Omgang, og der udvekledes en Række Forslag, uden at det lykkedes at komme til noget endeligt Resultat. Forhandlingerne sprængtes den 29. Januar, uden at der aftaltes noget nyt Møde, hvorefter De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab paany sammenkaldtes til Møde den 9. og 10. Februar. Resultatet blev her, at man fastholdt sin Vedtagelse af 12. Januar, hvilken stadig indeholdt det, som Fagorganisationerne maa forlange for at gaa med til en Fornyelse af Overenskomsterne. Basis herfor var følgende:

1. At der tages Hensyn til de Forkortelser af Arbejdstiden, som gennemførtes pr. 1. Januar, og hvor Arbejderne maa bære det øjeblikkelige Tab ved Forkortelsen.
2. Sikringen af et nyt eventuelt Dyrtidstillæg pr. 1. August paa Grundlag af Statistisk Departements Prisstatistik.
3. Optagelse af Forhandlinger i Organisationerne, sigtende til
   a) at ombytte Dyrtidstillæggene eller Dele deraf med faste Lønsatser o. s. v.
   b) Revision af saadanne Priskuranter, hvorom der allerede er truffet Aftale, at saadanne Revisioner skal finde Sted.
   c) Revision ved Lokalforhandlinger af saadanne Overenskomster, som maatte vise sig forældede, eller Forhøjelse af Lønninger, som er særlig lave, set i Forhold til det almindelige Lønniveau indenfor Fagene.
4. Gennemførelse af en Sommerferie med Løn.

5. Optagelse af Realitetsforhandlinger om det rejste Krav om at give Arbejderne Andel i Ledelsen af Virksomhederne og Kontrol med disses Drift.

De under 5 henhørende Forhandlinger skulde føres af et Fællesudvalg af Arbejdsgivere og Arbejdere, saaledes at Forhandlingerne skulde være tilendebragte senest 1. Oktober 1920. Regeringen skulde udnævne en Formand og en Sekretær for det heromhandlede Fællesudvalg.

Det maa nu efter Vedtagelsen paa Repræsentantskabsmødet den 9. og 10. Februar blive paa Basis af de her nævnte Punkter, at de videre Forhandlinger vil blive ført, og forinden der foreligger Afslutning paa disse Forhandlinger er der næppe nogen Mulighed for at faa taget fat paa Special-Forhandlinger for Jærn- og Metalindustriens Vedkommende. Der er desværre saa meget andet, som griber ind i disse Forhold og Forhandlinger og vanskeliggør dem, saaledes at det for nærværende er umuligt at stille Horoskopet og afgøre, om Udviklingen gaar i Retning af en Konflikt, eller om der er Mulighed for en fredelig Ordning. De skandinaviske Arbejdsgivere har i forrige Uge i Dagene omkring den 4. og 5. Februar haft stort Fællesmøde i Kristiania, og man paastaar, at de ved denne Lejlighed har bestyrket sig selv indbyrdes i Troen paa, at det skulde lykkes dem at dæmme op for alle Lønforhøjelser. Det er formentlig de svenske Arbejdsgivere, der her har repræsenteret det mest reaktionære Standpunkt. Som det af en anden Artikkel her i Bladet vil ses, søger de ikke alene af al Kraft at undgaa en Forhøjelse, som svarer til Dækning af Arbejdstidsforkortelsen pr. 1. Januar, men de søger ganske ugenert at komme udenom Arbejdstiden ved at forlange Præstation af Overtimer uden ekstra Betaling.

— Vor hjemlige Valuta-Situation er ogsaa stadig i en farlig Udvikling, og der sættes saare mange Kræfter ind paa at hjælpe herpaa ved at begrænse vor Import og ved samtidig at regulere og forøge vor Eksport og ikke mindst ved at begrænse Spekulationen i Handel med Valuta under de svingende og springende Kurser. Mest nødvendigt bliver det vist, at det Offentlige griber kraftigt ind overfor den fortsatte Vareaager og den stadig stigende Mellemhandleravance.

Under alt dette staar Fagforeningerne fortsat paa det Standpunkt, at vi vel vil forny Overenskomsterne paa et Aar ogsaa uden større gennemgaaende Forhøjelser, men dog under fornødent Hensyn til den fortsatte Stigning paa Varepriserne, der jo oven i Købet nu har vist sig nogle Procent større, end man havde tænkt sig, og under fornødent Hensyn til saadanne Lønninger, som maatte vise sig at ligge for langt under de respektive Fags Gennemsnit, og idet vi samtidig reserverer os til 1. August at kræve nye Dyrtidstillæg, hvis Prisstigningerne maatte blive fortsatte. Vi tilføjer, at det var at ønske, om Samfundet og Statsmagten var i Stand til at regulere det vilde Kredsløb i Retning af ikke alene at standse Varepriserne Stigning, men ved kraftige Foranstaltninger at faa disse til at synke noget.

Saadan noget er man f. Eks. i Færd med i England. Dette virker ganske vist samtidig i Retning af at holde Eksportpriserne nede paa vore Landbrugsartikler, men muligvis er dette ogsaa i Stand til at bringe Priserne ned paa disse Varer herhjemme hos os selv, og vi tror, at det i væsentlig Grad vil hjælpe paa vore hjemlige Arbejdsforhold, om Varepriserne kunde bringes noget ned, men her bliver det som allerede sagt navnlig nødvendigt at gribe regulerende ind i Mellemhandleravancen, som er en særlig uheldig Form for Vareforædlelsen, fordi den forgifter store Dele af Mellemhandelens Udøvere og hvorved i højeste Grad gives et slet Eksempel for andre Samfundsklasser. Ogsaa paa dette Felt har man i England grebet stærkt ind ved Gennemførelsen af en Lov om „Profit", som har virket nu i et Par Maaneder, og hvorunder simpelthen de Handlende, som driver Vareaager, stedes for et Tribunal, bestaaende af et Borgerudvalg, der uden nogen som helst Betaling er Befolkningens Repræsentanter, og som paa Basis af Loven billedlig talt stiller de Handlende i Gabestokken, som gør sig uberettigede Fordele, og dette virker, paastaar man, udmærket moralsk. Ikke alene risikere de Handlende deres Renome ved at blive draget frem for Offentligheden, men Loven hjemler ogsaa Straffe, hvis saadant viser sig nødvendigt, og der kan i saa Henseende idømmes Bøder paa et Par Tusinde Pund Sterling i de enkelte Tilfælde.

Men paa Basis af Vedtagelsen i De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab tages der nu i samme Øjeblik, da dette skrives, nemlig Tirsdagen den 17. Februar, fat paa Forhandlingerne i en ny og fjerde Omgang, og det er ikke umuligt, at det kan lykkes at tvinge Arbejdsgiverne til en Ordning, som Fagorganisationerne kan være tjent med, idet der gives dem Basis for paa rimelig Maade at varetage Medlemmernes Interesser under de øjeblikkelige vanskelige Forhold. Kan der end maaske ikke blive Tale om gennemgaaende Forhøjelser, saa er der dog nok at rette paa i de enkelte Fag desforuden.

Storkampen i den svenske Jærnindustri.

I forrige Nummer af Jærn- og Metalarbejderen meddelte vi, at vore svenske Kolleger i Jærn- og Metalindustrien var ude for en Storkonflikt i Optakt i Anledning af Indførelsen af den lovfæstede 48 Timers Arbejdsuge. Det drejer sig her om en Arbejdstidsforkortelse paa 4 Timer pr. Uge, for Jærnværkernes Vedkommende paa 9 Timer pr. Uge, en Forkortelse, som Arbejderne kræver kompenseret med tilsvarende Lønforhøjelser, hvad der maa siges at være i højeste Grad rimeligt og nødvendigt, naar man erindrer sig, at Priserne paa Levnedsmidler stadig er højere i Sverige end i Danmark. Vi er ganske vist hos os naaet en Stigning paa 142 pCt. efter de sidste officielle Opgivelser, men i Sverige regner man med en Stigning paa omkring 160 pCt.

Efter Opgivelse af vort svenske Broderforbund har Kampen berørt følgende Antal Medlemmer:

1. Uge	2818	Strejkende,	1201	Lockoutede,	ialt	4019
2. —	7008	—	2022	—	-	9030
3. —	17104	—	2056	—	-	19160
4. —	17729	—	2044	—	-	19773
5. —	18299	—	3448	—	-	21747
6. —	yderligere ca.		30000	—	-	50000

Som man ser et overordentligt stort Antal, hvortil udkræves betydelige Summer til Understøttelsen, Summer, der dog antagelig vil kunne skaffes tilveje, naar alle Muligheder tages i Formaalets Tjeneste, og her kommer de storsvenske Arbejdsgivere til at regne med ikke alene, at de skandinaviske Metalarbejderorganisationer staar som en Enhed, men at der trods alle Vanskeligheder og trods alle Krigsfølger befinder sig et stort Antal Metalarbejdere baade i Europa og Amerika, som vil føle sig interesserede i, at vore svenske Fagfæller undslaar sig for enhver Foranstaltning, sigtende til at forringe deres Lønninger, selv med den forkortede Arbejdstid, og samtidig for dem opretholder Muligheden for at stille nye Krav, som maatte være i Takt med Tiden og Udviklingen.

Kampen i den svenske Jærnindustri har dybe Rødder. Det svenske Jærn- og Metalindustriarbejderforbund bygger og har i mange Aar bygget paa Minimallønsprincippet og Retten til at strejke paa Lønkrav, d. v. s. Retten til den permanente Lønbevægelse, akkurat som vi kender den hos os, og vore svenske Fagfæller har igennem Tiderne hævdet Stillingen ved at kunne øve det fortsatte organisationsmæssige Pres, og dette sammen med meget andet har skabt den store Organisation paa 65,000 Medlemmer, der tilmed staar i et godt og intenst Samarbejde med de svenske Formere, som tæller ca. 5000 Medlemmer.

Omkring disse Organisationer grupperer der sig forskellige andre, som alle tilhører den svenske Landsorganisation, nemlig Arbejdsmændenes, Blikkenslagernes, Træarbejdernes, Grubearbejdernes og Stenhuggernes o. s. v. Alt i alt omfatter den svenske Jærnlockout ca. 90,000 Arbejdere, som naturligvis i højeste Grad har maattet appellere til den svenske Landsorganisation, og det er altsaa en Kamp, der føres af de samlede svenske Arbejderorganisationer, for saa vidt som de tilhører den legitime Retning. Det skal iøvrigt her bemærkes, at der ikke er Tale om Syndikalisme af nogen som helst Art. Der er ingen, der spørger om disse Herrers Mening, og vi har Udtalelser fra vore svenske Fagfæller om, at der næppe er 100 Syndikalister i denne Kamp. Disse findes hos de saakaldte Vej- og Vandbygningsarbejdere, Skovarbejdere, Bygningsarbejdere o. lign., men heller ikke der betyder disse Folk noget, udover at kunne skabe en vis Uro.

Organisationsmæssigt staar Sveriges Arbejdsgivere stærkt organiserede i Sveriges »Verkstadsförening«, d. v. s. de egentlige Jærnfabrikanter, og de meldte sig for et Par Aar siden i svensk Arbejdsgiverforening, hvor de nu staar sammen med Jærnbrugenes Arbejdsgivere (Jærnværkerne), og her danner de en Interessesfære, som er af den største Betydning for Sveriges Erhvervsliv og for hele den sociale Udvikling. Jærnbrugenes Arbejdsgivere tilhører den egentlige saakaldte svenske Industriadel. Verkstadsföreningen omfatter ganske vist store Fabrikker, men ogsaa en Mængde Smaabedrifter — i Modsætning til den 100 Aar gamle Jærnbrugsindustri — lige ned til Smaahaandværket. I Stockholm er Smaamestrene organiserede i en særlig Forening under Svensk Arbejdsgiverforening, medens Smaahaandværket i Jærn- og Metal rundt omkring i de svenske Byer nærmest er at karakterisere som uorganiserede. Men iøvrigt er Smaahaandværket i Sverige stærkt vigende overfor Storindustrien og dennes Koncentrationsbestræbelser i Retning af Storbedrifter og Trustvæsen. Det er i det hele taget et Kendemærke for svensk Jærnindustri, at man grupperer sig efter Specialiteter, saaledes at en Række store Fabrikker slutter sig sammen i Interessentskaber eller store Aktieselskaber med Storkapitalen i Ryggen.

Under disse Forhold er det klart, at de sociale Kampe i Sverige præges af en overordentlig Skarphed, men i nærværende Tilfælde maa der skelnes imellem de store Jærnværker og i den egentlige Fabriksindustri.

I Midten af Januar, paa et Tidspunkt hvor altsaa Jærnkonflikten var i hastig Udvikling, udnævnte den svenske Regering en saakaldet Forligskommission, bestaaende af tidligere Forligsmænd med den gamle Forligsmand Kvarnzelius i Spidsen, tidligere Forligsmand i Stockholm, Allan Cederborg, og Chefen for den sociale Styrelse og Arbejdsraadet, Henning Elmquist. Denne Kommission tog straks fat paa at føle sig for hos Parterne med forskellige Forslag, uden at det dog i første Omgang kom til noget Resultat, men ved fortsatte Bestræbelser har den samme Kommission under 12. Februar rettet et Forslag til Parterne, som der for Tiden stemmes om, og som, hvis det vedtages, vil bringe Konflikten til en Afslutning den 1. Marts.

Dette Forslag, som naturligvis har en Førsterangs Interesse for os alle sammen, er vi ikke i Stand til at gengive, men alt imedens der stemmes om det blandt

vore svenske Fagfæller erfarer vi, at det gaar ud paa følgende:

1. Erstatning for Arbejdstidsforkortelsen med et Tillæg af 8⅓ pCt., som er beregnet paa at skulle kunne give fuld Dækning for de 4 Timer, hvorom det drejer sig. Hvor Forkortelsen andrager mindre, bliver Forhøjelsen tilsvarende mindre.

2. Paa samme Maade vil der være at optage Forhandlinger om Revisionen af Akkordpriserne med det Formaal at give dem tilsvarende Forhøjelser som nævnt under Punkt 1.

3. Til dette Standpunkt slutter der sig nogle særlige Bestemmelser, som tager Sigte paa de Tilfælde, hvor der vel arbejdes i Akkord, men nærmest under den Form, som vi kender under Navnet af Lønakkorder eller Akkordafsavn, hvor der skal gives tilsvarende Forhøjelser som ved de egentlige Akkordprislister. Ligeledes tages der Sigte paa de Tilfælde, hvor Maskinerne er udnyttede ved at Fortjenesten er fastsat ved Hjælp af de saakaldte Minut-Koefficienter, d. v. s. en Betaling, der staar i Forhold til Maskinens Ydeevne.

Desuden en Bestemmelse om et Tillæg af mindst 4 pCt. Tillæg til Akkordpriserne, hvor Arbejdstiden hidtil har udgjort 52 Timer pr. Uge. Hvis Arbejdstiden har været mindre, gives der et proportionalt mindre Tillæg.

4. Erstatning for Arbejdstidsforkortelsen gives dog ikke paa Arbejdspladser, hvor der allerede gennem Overenskomst er truffen en Ordning med Hensyn til at give Dækning for samme.

Til disse Hovedbestemmelser knytter der sig en Række andre Bestemmelser, nemlig

5. Arbejdstiden skal udnyttes med det for Øje at skaffe den højest mulige Produktivitet, og Arbejderne maa ikke modsætte sig Afskaffelsen af betalte Pauser (de saakaldte »Kafferaster« og »Tvättminuter«).

Hvor der er indrettet den saakaldte Stemplingskontrol maa denne hverken forlænge eller forkorte Arbejdstiden, men Kontrollen skal anordnes og tillempes saaledes, at unødig Tidsspilde undgaas.

6. Hvor Arbejdsgiverne anser det for nødvendigt, bør Arbejderen, naar han ikke er forhindret, arbejde over i en saadan Udstrækning, som er fastsat ved den gældende Lov (højst 25 Timer i en Maaned og højst 150 Timer paa et Aar) og Meddelelse om, at der forlanges Overarbejde skal afgives i behørig Tid, ligesom Arbejderen skal meddele det i behørig Tid, naar han er forhindret.

7. Som ordinær Arbejdstid regnes ogsaa saadan forlænget Arbejdstid, som for visse Arbejdere kan blive tilsat i Henhold til Arbejdstidslovens § 5 (Portnere o. lign.)

8. Ved Arbejde i 2 Skift er Arbejderne berettigede til i Henhold til Overenskomstens § 13, Stykke 2, uden ekstra Betaling at forlægge Arbejdstiden fra Kl. 5 Morgen til 11 Aften paa en saadan Maade, at Arbejdstiden bliver 48 Timer pr. Uge i Gennemsnit paa et Tidsrum af 3 Uger.

Dertil knytter sig saa en Inddeling af Arbejdstiden for

Enskifte:

I Tiden 1. Oktober—31. Marts. Mandag til Fredag: 7,30 Fm.—5 Eftm.

I Tiden 1. April—30. September. Mandag til Fredag: 7 Fm.—4,30 Eftm.

Med et Hvil, som — hvis Arbejdsgiverne forlanger det — skal udgøre 1 Time.

I Tiden 1. Oktober—31. Marts. Lørdag: 7,30 Fm.—1 Eftm.

I Tiden 1. April—30. September. Lørdag: 7 Fm.—12,30 Eftm.

Uden Hvil.

Toskifte:

Mandag—Fredag: 1. Skift 5 Fm.—2 Eftm. 2. Skift 2 Eftm.—11 Eftm. med ½ Times Hvil i hvert Skift.

Lørdag: 1. Skift 5 Fm.—11 Fm. med ½ Times Hvil. 2. Skift 11 Fm.—4,30 Eftm. uden Hvil.

9. Alle nu indbragte Lønkrav anses hermed for slutbehandlede i Henhold til Overenskomstens §§ 4 og 5 og kan saaledes i Henhold til Overenskomstens § 8 ikke fremsættes paany indenfor den i Overenskomsten fremsatte Frist af 3 Maaneder.

10. Ingen Trakasserier af nogen Art maa i Anledning af Konflikten forekomme fra nogen af Siderne.

11. Saadanne Tilfælde, som ovenfor ikke er særlig berørte, forbliver ved, hvad Parterne præliminært enedes om ved Forhandlingerne den 8. og 18. December 1919 (dette gælder Formerne).

12. Godkendes dette Forslag fra begge Sider, optages Arbejdet snarest muligt alle Steder i den Udstrækning, som ske kan, og senest Mandagen den 1. Marts 1920. Tidligere beskæftigede Arbejdere har Fortrinsret til Antagelse i den Udstrækning, som de anmelder sig, dog senest den 8. Marts 1920.

Herpaa har man forlangt Organisationernes Svar til Mandagen den 23. Februar.

Men hermed er Storkonflikten indenfor Svensk Jærn- og Metalindustri ingenlunde bragt til en Afslutning. Vedtages Forligsmandens Forslag, hvad der er ikke ringe Udsigt til, eftersom det anbefales af vort svenske Broderforbunds Hovedbestyrelse, saa er der ganske vist skabt et Grundlag for Afslutning i Fabriksindustrien, og dermed kan man vel ogsaa gaa ud fra, at der øves et Pres paa Jærnværkerne, men afgjort er det ikke.

Samtidig er der nemlig fremsat Forslag af Forligskommissionen vedrørende Jærnværkerne, men her gaar man til Etableringen af 3 Skift i Døgnet, dog saaledes at der kun gives et Søndagshvil paa 14 Timer, hvad der er mindre end det hidtil ydede Hvil, og med en Lægning af Skiftearbejdet, saaledes at det giver gennemgaaende 51,3 Timer pr. Uge, og med Hensyn til Erstatningen for Arbejdstidsforkortelsen, kompenseres helt, naar Forkortelsen gaar fra 81 Timer til 57 Timer, medens der fra 57 til 48 kun kompenseres delvis, 5 pCt., hvilket betyder en Reduktion paa 13,75 pCt. Der er næppe Grund til at tro, at vore svenske Kolleger vil kunne antage dette Forslag, men forhaabentlig vil der

med Vedtagelsen af Forslaget, der omfatter Værkstedsindustrien, skabes en Situation, hvorunder der kan opnaas bedre Vilkaar for Arbejderne ved Jærnværkerne, der alt i alt andrager et Antal af 15,000 plus for de øvrige Fags Vedkommende af ca. 5000.

En ny Lønordning paa De danske Statsbaner.

I Aar og Dag har man paa alle Statsbaneværkstederne været stærkt interesseret i en *Akkordrevision*, der i hele denne Tid har paagaaet. Forhandlingerne er paa den ene Side ført af Værkmestrene, paa den anden Side af Repræsentanter for Arbejderorganisationerne. Da man saa, at det ikke vilde lykkes at tilendebringe Forhandlingerne om denne Revision inden 1. Januar, traf man den 15. December en midlertidig Ordning med Generaldirektøren, gældende for Januar Maaned, og den 10. Januar indsendte de timelønnede Arbejderes Fællesorganisation derefter Forslag til en ny Lønordning, gældende fra 1. Februar 1920, hvor samtidig de ny Priskuranter skulde træde i Kraft.

Resultatet af de Forhandlinger, som herefter førtes, har været følgende (Tallene i Paranthes er Arbejdernes Krav):

Lønordningen.

For akkordlønnede Arbejdere beregnes en Gennemsnitsfortjeneste af 2 Kr. 20 Øre (230) for Haandværkere og 2 Kr. 02 Øre (212) for Arbejdsmænd.

For permanent timelønnede Haandværkere med 50 pCt. beregnes en Fortjeneste af 2 Kr. 04 Øre (218) efter højeste Anciennitet.

For Arbejdsmænd med 50 pCt. Tillæg 1 Kr. 98 Øre (gælder for Arbejde ved Maskiner af forskellig Art) og for Arbejdsmænd med 40 pCt. Tillæg 1 Kr. 87 Øre (2 Kr.)

Det er beregnet, at de ny udarbejdede Priskuranter vil give Haandværkerne en Maksimumsfortjeneste paa ca. 1 Kr. 70 Øre og for Arbejdsmænd 1 Kr. 55 Øre pr. Time; hertil lægges der 15 pCt. til Akkordsummen og endvidere Dyrtidstillæget 14 Kr. 40 Øre for gifte og 7 Kr. 20 Øre for ugifte pr. Uge.

Den højeste Timeløn fastsættes til 1 Kr. 16 Øre (120) for Haandværkere og 1 Kr. 12 Øre (116) for Arbejdsmænd.

De nuværende Anciennitetsgrænser bibeholdes.

Værktøjsarbejderne lønnes med Timeløn med et Tillæg paa 75 pCt. Til enkelte, der har flere Haandværkere til Hjælp, gives desuden Partiførertillæg efter de herefter fastsatte Regler.

Gennemsnitstimefortjenesten fastsættes for alle, indtil Statistik foreligger, til:

For Haandværkere .... 2 Kr. 20 Øre.
- Arbejdsmænd..... 2 - 02 -
inkl. Dyrtidstillæg.

Gennemsnitstimefortjenesten efter Kvartalsstatistiken for de lokale Værkstedsafdelinger benyttes ved Lønningsberegninger i Henhold til Tillæg XI til »Lønningsbestemmelser for faste timelønnede Værkstedsarbejdere m. fl.«

Særbestemmelser.

Partiførertillæget fastsættes til 1 Øre pr. Time pr. Mand i Partiet. Desuden oppebærer Partiføreren for det ham paahvilende Arbejde 5 Øre (Arbejdsmænd 4 Øre) pr. Mand pr. Time, hvorhos der ugentlig gives ham 1 Time pr. fast Mand i Partiet til Føring af Akkordbog m. m. Dette Antal Timer fragaar i det Antal Timer, hvormed den paagældende deltager i Akkordbeløbets Fordeling.

Partiførertillæg gives kun, naar mindst 3 Mand i Almindelighed arbejder i Partiet. I de nu bestaaende 2 Mands Partier, der ikke omdannes til 3 eller flere Mands Partier, bevarer de nuværende Partiførere, saa længe de fungerer som saadanne, Partiførertillæg beregnet efter de nye Regler. Partiføreren regnes selv med ved de anførte Beregninger. De bestaaende Smedertillæg forhøjes med 50 pCt.

I. Værkstederne instrueres om saavidt muligt at undgaa at afbryde Fremstillingen af større eller mindre Partier paa Værktøjsmaskiner, naar Prisen for saadant Arbejde er fastsat under Hensyn til, at flere Eksemplarer fremstilles samlet.

Saafremt Afbrydelse af nævnte Art finder Sted, maa paaviseligt Tidsspilde godtgøres med Gennemsnitsløn.

II. Der gives særlig Betaling for Rengøring af 1) fælles Værktøjsmaskiner, 2) Enkeltmandsmaskiner, som kun benyttes lejlighedsvis og 3) Hjulbænke samt 4) Revolverbænke o. lign., som paa Grund af kontinuerlig Smøring ikke kan rengøres under Driften.

III. Der vil af Administrationen blive arbejdet paa at tilvejebringe Hjemmel for ved Pensionsberegningen for Kedelsmede at regne ud fra en Tjenestealder, som ligger over den virkelige.

IV. Ved lejlighedsvis forekommende særligt smudsigt Arbejde kan Overtrækstøj faas udleveret ved Henvendelse til vedkommende Værkstedsingeniører til Brug alene ved det paagældende Arbejde.

V. Ved Driftsstandsninger af over 1 Times Varighed og højest for Tiden fra Standsningens Indtræden til Arbejdstidens normale Afslutning gives Gennemsnitsfortjeneste, saafremt ikke andet akkordlønnet Arbejde kan anvises.

Ved længere Driftsstandsninger maa særlig Ordning træffes i hvert enkelt Tilfælde.

Overgangsbestemmelser.

I Anledning af, at de reviderede Akkordnøgler skal træde i Kraft med indeværende Lønningsperiode, meddeles, at alle løbende Akkorder vil være at opgøre efter de nye Priser. der alle forhøjes med 15 pCt., som tillægges ved Lønningskontorets Foranstaltninger.

Løbende Skønsakkorder forhøjes med 68 pCt. under Forudsætning af, at Priserne er sat eksklusive den tidligere Reguleringsprocent, 25 pCt.

I de Værkstedsafdelinger, hvor Akkordrevisionen endnu ikke er tilendebragt, arbejdes indtil videre efter de gamle Akkordpriser med et Tillæg af 68 pCt. Saafremt der kun mangler Fastsættelsen af enkelte Priser, hvorom der ikke er opnaaet Enighed ved de første Forhandlinger, skal den nye Akkordnøgle dog anvendes, idet ved de paagældende Akkorder den af Værkmestrene tilbudte Pris føres, og Efterbetaling af Forskellen mellem den førte og den fastsatte Pris skal da senere finde Sted.

Da de nye Akkordnøgler endnu ikke foreligger trykte, maa det efter Omstændighederne tillades de Arbejdere, som har deltaget i Akkordforhandlingerne, at anvende den fornødne Tid paa at give Vejledning ved Førelsen af Akkordbøgerne efter de nye Nøgler. For den saaledes anvendte Tid gives der de Paagældende Gennemsnitsfortjeneste med 1 Kr. 90 Øre til Haandværkere og 1 Kr. 72 Øre til Arbejdsmænd. Det bør dog paases, at denne Tilladelse ikke misbruges.

Endelig meddeles, at de Rengørings- og Transport-

arbejder, som hidtil er udførte i »Ugeakkorder«, ogsaa fremtidig maa udføres i saadan Akkord.

Disse Akkorder fastsættes efter Forhandling med vedkommende Arbejder paa Grundlag af det hidtil til det paagældende Arbejde anvendte ugentlige Antal Timer, saaledes at Akkordprisen fastsættes til et Beløb pr. Time i den anførte Tid, og dette Antal Timer *skal* føres i Akkordbogen, hvorhos det i største Omfang bør tilstræbes, at de omhandlede Arbejdere i hele Arbejdstiden beskæftiges i Ugeakkord.

»Værkstedstidende«, der redigeres af M. Kirketerp, bemærker til denne Ordning følgende:

— Som det vil ses af foranstaaende, er det den mest omfattende Lønordning, der endnu har fundet Sted, og omend det ikke kan siges, at den bringer særlig store Lønforbedringer for os alle, saa er det som en Mindelse om, at de særlige af Krigen skabte Tilstande nu er ved sin Afslutning, saaledes at Grunden til nogen mere Stabilitet i vore Lønforhold kan lægges, og netop som Grundlag tror vi, at den trufne Ordning bør ses.

For Remisernes Vedkommende er der naaet et stort Skridt fremad, vi tror saa stort, at alle Drømme om at blive maanedslønnede vil forstumme af sig selv; den Forskel, der har været mellem timelønnede og akkordlønnede Arbejdere, er nu saa lille, at Fristelsen til at ønske sig en anden Stilling er lige stor for begge Parter. Nu er det ligegyldigt, paa hvilken Side af Plankeværket vi befinder os, men det opnaaede Tillæg for Remiserne er da ogsaa et direkte Løntillæg, medens Fortjenesten for Akkordarbejderne er afhængig af, hvad Revisionen vil bringe; Arbejdsydelsen kan der ikke trækkes flere Veksler paa.

For de akkordlønnede Arbejdsmænd i Værkstederne synes der at svæve noget om en Tilsidesættelse; vi vil haabe, at det kun er Misforstaaelser fra ganske enkelte. Afstemningen ved Fællesmødet synes at tyde herpaa, men vi vil paa det kraftigste henstille til Arbejdsmændene at sadle den gamle Kæphest om; man har ikke Lov til vedblivende at køre frem med, at Arbejdsmændene tilsidesættes af Haandværkernes Repræsentanter, da det er en uomstødelig Kendsgerning, at det netop i højeste Grad er Haandværkerne, der har forhindret en større Afstand i Timelønnen og derved forskærtset en Chance for Haandværkerne til at naa en højere Lønsats.

Saaledes bør det ogsaa være, naar vi staar i et fælles Samarbejde, og den Kendsgerning, at der ikke findes nogen Arbejdsplads, hvor Arbejdsmands- og Haandværkerlønninger ligger saa nær paa hinanden som paa Statsbanens Værksteder, tyder paa, at Samarbejdet er i den rette Gænge.

Endelig maa den trufne Lønordning ses i Belysning af hele den foreliggende faglige Situation.

Den militaristiske Krig er endt, og den økonomiske Krig er begyndt; saa længe Militærregimentet varede, sultede Arbejderne i Stilhed; der skulde ikke meget til for at blive stillet for en Standret, og saa var ens Skæbne afgjort for stedse. Saaledes var Stillingen i de krigsførende Lande, men da Baandene brast, rejste disse Arbejdere sig og krævede deres Part af de Smuler, Krigen havde ladet tilbage. Man vilde ikke mere producere Varer til Fordel for nye Krige. Man krævede nu sine Rettigheder og det fulde Udbytte af sit Arbejde, og Kravet forplantede sig til andre Lande, og Krigen mellem Arbejder og Arbejdskøber raser nu i hele Europa i en Udstrækning som aldrig tidligere.

Herhjemme kender vi jo alle den stejle Holdning, vore Arbejdsgivere har indtaget overfor Arbejdernes beskedne Krav; i vort Naboland, Sverige, raser for Tiden den største faglige Kamp, vi endnu har kendt her i Norden, og som Clemencau i Paris dikterede Freden, sidder Nordens Arbejdsgivere nu i Kristiania og planlægger den store økonomiske Krig mod Arbejderne; nu skal der sættes Bom for Arbejdernes videre Fremtrængen; men man glemmer samtidig at sætte Bom for Vareaagere, Levnedsmiddelfordyrere og Børsspillerne. Ingen ved i Øjeblikket, hvorledes Stillingen vil blive her i vort Land i den nærmeste Fremtid.

Vi er saaledes en af de faa Organisationer, der den 1. Februar har opnaaet en ny Lønordning, og vi nærer ingen Tvivl om, at mange andre Arbejdsgivere har haft sin Opmærksomhed henvendt paa Statsbanens Generaldirektorat i den Tid, Forhandlingerne har staaet paa, en Opmærksomhed, der naturligvis ikke har været til vor Fordel.

Vi tror alligevel, at vi i Overensstemmelse med det store Flertal af vore Medlemmer kan udtale vor Tilfredshed med den nye Lønordning, og vi vil samtidig udtale det Haab, at vi hermed maa glide ind i mere sunde og ordnede Arbejdsforhold end dem, vi har kendt nu i en Aarrække. Arbejderne maa under ingen Omstændigheder lade sig forlede til at komme ind paa den gamle Svikmølle; vi har krævet Orden, og vi maa saa ogsaa overholde den. Det vil sikkert være saameget lettere, som ogsaa vore nærmeste Overordnede har høstet en Erfaring, som de ikke ønsker en Gentagelse af. Vi nærer derfor det Haab, at Parterne i mere Enighed end nogensinde tidligere vil vide at finde hinanden til Løsning af opstaaede Uoverensstemmelser der, hvor Lønordningen ikke anviser den Vej, man skal følge.

---

2 Kendelser ved faglige Voldgiftsretter og 2 Sager fra Den faste Voldgift.

Hos Firmaet Smith, Mygind & Hüttemeier i København har der mellem dette og Smedene og Maskinarbejderne staaet en langvarig Strid om Fortolkningen af Dyrtidsoverenskomsten. Aflønningsforholdene paa Fabrikken var noget indviklede, og da Enighed hverken kunde opnaas paa Mæglings- eller Timandsmøder, gik Sagen til Afgørelse ved en faglig Voldgift. Opmand og Formand for denne var Højesteretssagfører C. B. Henriques. Da Parterne ikke kom hinanden nærmere ved Voldgiftsforhandlingerne, afsagdes umiddelbart før Jul af Opmanden en foreløbig Voldgiftskendelse, saalydende:

> »De fra begge Sider nedsatte Voldgiftsmænd skal forsøge i H. t. Kendelsens Præmisser at fastsætte en rund Sum som Tillægsbetaling i H. t. Dyrtidsordningen af 29. Oktober 1919, og for saa vidt de ikke maatte kunne blive enige, skal de hver fremsætte deres Forslag til Opmanden, der da tager den endelige Bestemmelse.«

Ved et Møde den 22. December enedes Parterne om, at Smith, Mygind & Hüttemeier skulde betale hver i Sagen interesseret Arbejder 50 Kr. Firmaet var dog ikke til Sinds at ville give sig for denne Kendelse, men søgte nu at fortolke den saaledes, at de 50 Kr. kun skulde gives til Folk, der arbejdede efter Gratialesystemet. Voldgiften maatte da atter træde sammen, og ved et Møde den 10. Januar fastsattes det, at Firmaet uanset sin Fortolkning skal give 50 Kr. til hver Mand, som har været fuldt beskæftiget for Firmaet i de 8 Uger, Talen var om.

Samme Møde traf iøvrigt en Række detaillerede Bestemmelser vedrørende Ydelsen af 5 pCt. til Akkorderne.

Medens denne Voldgiftssag dog altsaa medførte et Resultat paa 50 Kr. for hvert af vore hos Smith, Mygind & Hüttemeier beskæftigede Medlemmer, saa har en anden Voldgiftssag om Dyrtidsoverenskomstens Forstaaelse desværre givet et fuldstændigt negativt Resultat for vore Medlemmer.

Denne Voldgiftssag drejede sig om Smedestrene i Nyborg og Næstved samt om De forenede Papirfabrikkers Virksomheder i Næstved, Silkeborg og Dalum ved Odense. Ogsaa denne Kendelse er afsagt af Højesteretssagfører C. B. Henriques. Den viser i sin Ordlyd, hvad Sagen drejer sig om:

»De ved Møderne den 25. September, 6. Oktober og 9. Oktober 1919 af Sammenslutningen tagne Forbehold staar ved Magt, saaledes at man paa Grundlag af Dyrtidsordningen af 29. Oktober 1919 udregner, hvad hver enkelt Arbejder skulde have i Merbetaling pr. Time og derefter fradrager, hvad der paa Møderne er givet dem af Tillæg til Timebetalingen. I Forhold hertil udregnes Dyrtidstillægget.«

Vi havde altsaa gjort Paastand paa det modsatte.

Endelig har vi i den senere Tid 2 Gange været indklaget for Den faste Voldgiftsret, uden at Sagerne dog er blevne optaget til Doms.

Den 8. December 1919 indklagede Arbejdsgiverforeningen os første Gang i Anledning af en Strejke af en Del af vore Medlemmer paa Nordisk Elektricitetsselskab i København; Strejken var etableret i Anledning af et Lønkrav. Ved et forberedende Møde i Voldgiftsretten kom man til det Resultat, at Parterne burde forsøge en Mægling i Sagen, forinden denne førtes videre. Et saadant Mæglingsmøde afholdtes da den 12. Januar. Værktøjsmagernes Strejke kunde da betragtes som hævet, da Forbundet erklærede at ville anvise Selskabet fornøden Arbejdskraft blandt sine Medlemmer. Sagen standsedes derefter for Den faste Voldgiftsret. — Vedrørende Lønkravet enedes man samtidig om, at de for Tiden i Arbejde værende 19 Mand faar et Tillæg til Timebetalingen af ialt 190 Øre at fordele efter Firmaets Skøn. Tillægget faar tilbagevirkende Kraft til 22. Decbr., til hvilken Dag, der oprindelig var fastsat Mægling.

Den 11. December nedlagdes Arbejdet hos Firmaet Erik Bruun i Thorshavnsgade paa Krav om Gennemførelse af Dyrtidsoverenskomsten af 29. Oktober 1919. En Forhandling i Arbejdsgiverforeningen medførte pure Afvisning af Kravet, og Arbejdsgiverforeningen udstedte Boykottingsvarsel mod de 5 Mand, det drejede sig om, samt indklagede Sagen for Den faste Voldgiftsret, som i et forberedende Møde medførte følgende Forlig, der var foreslaaet af Retsformanden, Dr. jur. E. Tybjerg:

»De Indklagede erkender, at den uvarslede Arbejdsstandsning den 11. December f. A. har været ulovlig.

Ingeniør Bruun tiltræder Dyrtidsordningen for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien af 29. Oktober 1919, saaledes at der udover de allerede betalte 12 Øres Dyrtidstillæg pr. Time, ydes de heromhandlede 6 Øre pr. Time for Tidsrummet fra Arbejdets Genoptagelse indtil Dyrtidsordningen udløber. Endvidere betaler Hr. Bruun til Forbundet 200 Kr. til fuld Afgørelse af den bestaaende Divergens for Tiden fra den 12. September til den 11. December f. A. Forbundet sørger for, at Arbejdet genoptages snarest muligt og senest paa Lørdag Morgen (den 7. Februar) ved Arbejdstidens Begyndelse.«

Klagen toges derefter af Arbejdsgiverforeningen tilbage.

Samtlige 4 Sager angik Smedene og Maskinarbejderne.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Afdelingskasserere, der maatte faa Medlemsbøgerne for 40426, P. Mikkelsen, og 41738, C. Nielsen, i Hænde, bedes indsende dem til Forbundskontoret.

Aalborg. Det i sidst udsendte Fagblad omtalte Efterbetalingsspørgsmaal i Henhold til Dyrtidsordningen af 30. Oktober 1919 hos Firmaet Justesen, er gaaet i Orden ved, at de paagældende 2 Formere er udbetalt en Sum af 5 pCt. af deres Akkordfortjeneste.

Brovst. Herfra er 3. Februar meddelt, at Tillægget til de gamle Akkorder, der hidindtil har været 40 pCt., nu er forhøjet til 65 pCt.

Bælum. Det der arbejdende Medlem har faaet sin Timeløn forhøjet fra 80 til 100 Øre. Der arbejdes ikke i Akkord.

Frederiksværk. Herfra er 27. Februar meddelt om følgende Forhøjelser af Timelønninger: 3 Modelformere fra 166 til 180 Øre, 2 Kernemagere fra 137 til 145 Øre. 21 Haandformere, der arbejder i Akkord, fra gennemsnitlig 142 til 151,5 Øre, og 16 Maskinformere, der ligeledes arbejder i Akkord, fra 135 til gennemsnitlig 144,7 Øre. En Forhøjelse ialt for 42 Mand paa 393 Øre.

Hørsholm. Den 5. Februar har Sammenslutningen fremsendt Klage over, at de paa det derværende Støberi beskæftigede Medlemmer havde foretaget Arbejdsstandsning som Protest mod, at Firmaet havde afskediget 2 Formere, som trods gentagne Advarsler ikke passede deres Arbejde. Just som Forbundet skulde tage Affære i Sagen, indgik der fra Afdelingen Meddelelse om, at den var gaaet i Orden paa lokal Vis.

Kolding. Paa De danske Mejeriers Maskinfabrik er den ansatte Timeløn midt i Januar Maaned hævet med 25 Øre pr. Mand.

Nørre-Sundby. Det i forrige Fagblad omtalte Efterbetalingsspørgsmaal hos Firmaet Jensen & Sønner i Henhold til Dyrtidsordningen af 30. Oktober 1919 er gaaet i Orden paa den Maade, at Akkordpriserne er forhøjede med 5 pCt. Akkord er nemlig først indført, efter at Overenskomsten af 27. Februar f. A. var afsluttet. Dette gælder dog ikke for Akkordpriserne ved Maskinerne, idet disse er ældre end ovennævnte Dato, og de

er derefter paalagt 25 pCt., og Efterbetalingen er derefter foretaget.

Odense. I Fagbladet for forrige Maaned er omtalt forskellige Forhold paa de forskellige Fabrikker i Odense, hvorpaa der baade havde været Mæglings- og Timandsmøde, men uden Resultat.

Noget af dette er senere gaaet i Orden, idet Afdelingen har meddelt, at Maskinformerne med tilbagevirkende Kraft fra 8. Januar hos A/S M. P. Allerups Eftflg. har faaet hævet Akkorderne med 10 pCt., samt skal enkelte Akkorder yderligere revideres. Derimod henstaar Spørgsmaalet for Haandformernes Vedkommende uforandret.

Paa Sagen, der vedrører Forholdet med de 7 i Odense arbejdende Modelformeres Timeløn, er der den 24. Januar afholdt et Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne, men da Forbundet ikke kunde nedsætte sit Krav om deres Timelønsforhøjelse til 2 Kr., opnaaedes ingen Enighed, og de 7 Formere er derefter gaaede i Strejke fra 2. Februar. Arbejdsgiverforeningen har protesteret mod Strejkens Lovlighed og afgivet Boykottingsvarsel for de 7 Mand.

Ringsted. Paa det derværende Jærnstøberi er der den 26. Januar afholdt et Mæglingsmøde. Formerne var tilsagt til at skulle arbejde mellem Jul og Nytaar, men da de indfandt sig, var Sandbunkerne frosne og Støberiet ikke opvarmet. 8 Mand krævede en samlet Erstatning paa 120 Kr. Sagen sluttede med, at Firmaet udbetalte Halvdelen af dette Beløb.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Paa Mælkekondenserings-Fabrikken i Nakskov er Lønnen hævet med 12 Øre pr. Mand og Time med tilbagevirkende Kraft til 15. September. Den nuværende Gennemsnitstimeløn er derefter 187 Øre. — Samtidig meddeles iøvrigt, at man endelig har faaet Dyrtidsoverenskomsten gennemført hos samtlige Smedemestre i Nakskov.

Maribo Afdeling meddeler, at det efter nogen Kval er lykkedes at faa Firmaet O. C. Andersen til at respektere Dyrtidsordningen.

Paa Hammersholt Teglværk ved Hillerød har 10 Mand, der havde Timelønninger fra 120 til 150 Øre, faaet Dyrtidsoverenskomsten gennemført for Punkterne 2 og 3's Vedkommende.

Hos Fabrikant Obbekjær i Ribe har man faaet 8 Øre paa alle Timelønninger med tilbagevirkende Kraft til 12. September, hvilket tilsammen gav et Beløb paa ca. 100 Kr. pr. Mand, for saa vidt de havde været der hele Tiden.

Hos Fabrikant L. Jacobsen, Gerdasgade i Valby mægledes den 9. Januar angaaende Lønkrav. De hos Firmaet beskæftigede 6 Mand fik 40 Øre til Fordeling fra 16. Januar at regne.

Hos Automobilfabrikant K. V. Christensen, Østerbrogade 7 C, har 10 Mand opnaaet en Timelønsforhøjelse paa 20 Øre pr. Mand, saaledes at Gennemsnitslønnen nu er 230 Øre.

Ved et Mæglingsmøde i Frederiksværk den 20. Januar indgik Firmaet Anker Heegaard paa at give 5 Mand, der havde en Timeløn paa 137 Øre, 4 Øre hver med tilbagevirkende Kraft til 1. Januar d. A.

De paa Havnekulkranerne ved Aarhus beskæftigede 4 Mand har faaet deres Lønninger forhøjet med et Dyrtidstillæg paa 75 Kr. pr. Mand og Maaned, og 2 Mand hos Singer & Co. i samme By har faaet et ugentlig Dyrtidstillæg af 15 Kr.

Frederikshavn Afdeling meddeler, at Akkordafsavnstillægget hos Houmøller er hævet til 74 Øre pr. Time, saaledes at der fremtidig regnes Timeløn plus Afsavn plus Augustregulering plus ny Dyrtidsskala.

Mellem Københavns Afdeling 13 og Skrivemaskine-Importørerne er der opnaaet Enighed om en Lønforhøjelse paa 10 til 15 Kr. om Ugen for samtlige der beskæftigede 6 Mand. Lønningerne har hidtil ligget fra 80 til 90 Kr. pr. Uge. Endvidere er der hos Firmaet Emilius Møller opnaaet en Lønforhøjelse for 6 Mand fra Kr. 98,64 pr. Uge til Kr. 110 for 2 Mand, og Kr. 105 for 4 Mand.

Hos A/S Sódafabrikkerne i Valby er der ved et Mæglingsmøde den 4. Februar opnaaet 9 Øre pr. Time og Mand med tilbagevirkende Kraft til 1. Januar.

Paa A/S De danske Cikoriefabrikker er Timelønnen forhøjet med 10 Øre pr. Mand. Forhøjelsen opnaaedes ved Afholdelse af et Mæglingsmøde den 4. Februar. Ved dette Mæglingsmøde enedes man iøvrigt ogsaa om, at der gives et Sæt Overtrækstøj pr. Mand og Aar.

Overenskomster. Mellem Nordjyllands forenede Privatbaner aftaltes den 16. Januar d. A. en Fornyelse af Overenskomsten paa 2 Aar, saaledes at denne tidligst kan opsiges til Ophør 1. April 1922. Timelønnen for faglærte fastsattes til 120 Øre i Gennemsnit med 5 Øres Grænse opad og nedefter. Paa Arbejder, der er indført i Akkordbogen, skal der baade gives og tages Akkord. De fastsatte Priser, hvis indbyrdes Forhold anerkendes, forhøjes med 118¾ pCt. Kan et Arbejde ikke gives i Akkord, udbetales der efter Timelønnen med et Procenttillæg, svarende til det gennemsnitlige Akkordoverskud, dog ikke over 55 pCt. Overarbejde betales med 50 pCt. for de 3 første Klokketimer efter den normale Arbejdstids Ophør, derefter med 100 pCt. Udearbejde gives et Tillæg af 35 Øre pr. Time fra Udrejsen til Hjemkomsten. I Sygeunderstøttelse ydes 8 Kr. pr. Dag, dog intet for første Dag. Sommerferien er fastsat til 6 Dage, efter 8 Aar til 10 Dage. Arbejdstiden til 48 Timer ugentlig.

Mæglingsmøder. Den 15. Januar mægledes hos A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosfatfabrik i Kastrup. Sammenslutningen havde beklaget sig over Nægtelsen af Overarbejde, og dettes Repræsentant gik efter Mæglingen ud fra, at Nægtelser ikke vilde finde Sted, naar Overarbejde ikke blev misbrugt. Samtidig enedes man om, at de Tillæg, som blev givet paa Selskabets jyske Fabrikker for særligt smudsige Arbejder, ogsaa skulde gives paa Fabrikken i Kastrup, og at der som hidtil gives 2 Sæt Overtrækstøj aarlig.

Hos A/S Burmeister & Wain mægledes den 14. Januar i Anledning af, at Maskinarbejderne paa Refshaleøen havde nægtet at udføre Natholdsarbejde ombord i Nybygning Nr. 314. Nægtelsen var sket for at fremme en højere Betaling paa Natholds-Arbejde end fastsat i Fælles Værkstedsregler. Forbundets Mæglingsmand tog Afstand fra denne Maade at rejse Krav paa.

Paa Skibsværftet i Rødby Havn afholdtes den 26. Januar et Mæglingsmøde i Anledning af en Tillidsmands Afgang fra Værftet. Dette paastod, at han var gaaet selv, Manden, at han var afskediget, men Striden stod dog nok særlig om, at Værftet havde forlangt, at han allerede 1. Februar skulde fraflytte en Lejlighed af Værftets, som han beboede. Tidspunktet udsattes ved Mæglingen til 1. Maj.

Ved et Mæglingsmøde den 22. December hos »Føniks« og M. P. Allerups Efterfølger i Odense aftaltes det bl. a., at udenbys Arbejde betales med et Tillæg af 15 Øre pr. Time.

Den 20. Januar mægledes hos A/S Bruun-Krüger & Co. i Anledning af Klage fra vore Medlemmer over, at Firmaet reducerer Lønningerne, samt paa Krav om større Udbetaling og Forhøjelse af Udearbejdspengene. Første Sag vistes tilbage til lokal Afgørelse, medens Firmaet lovede at stille sig imødekommende overfor Forlangender om Forskud paa større Akkorder. Derimod opnaaedes der ikke Enighed om Forhøjelse af Udearbejdspengene.

Den 19. Januar Januar mægledes hos A/S Dansk Soyakagefabrik angaaende Strid om Opgørelse af nogle Akkorder for Rørlæggere. Et Beløb paa 64 Kr. 50 Øre paa Akkord Nr. 609, skulde, hvis det ikke var udbetalt, udbetales; paa Akkord Nr. 2001 skulde Timesedlerne gennemgaas for at faa det rigtige Timeantal konstateret. Vedrørende en Akkord paa Returledninger og Rørholdere ydes der Arbejderne 52 Kr. For Daglønstimer paa Rensning af Rør og for Ventetid ydes en Efterbetaling af 61 Kr. 50 Øre, medens Krav om Efterbetaling paa et Par andre Akkorder frafaldtes.

Hos Firmaet Albrechtsen & Madsen mægledes den 19. Januar i Anledning af Strid om, hvorvidt Akkordafsavnstillæget skal betales. For Vejtid enedes man om at udsætte ovennævnte Sager, mod at Rørudvalget snarest optager Forhandling om Fastsættelse af en Grænse til Bestemmelse af, hvad der bør henregnes til Vejtid, og hvad til Rejsetid.

Den 15. Januar mægledes hos A/S »Mekano« i Anledning af Strid om Spise- og Hviletidernes Lægning paa Ugens enkelte Dage samt Strid om Betaling for et bestemt Arbejde ved Metalsprøjter. Man fastsatte den daglige Arbejdstid til fremtidig kun at maatte afbrydes af et Stop paa ½ Time, medens det andet Spørgsmaal henvistes til Timandsudvalget.

Hos Smedemester Viggo Møller, Sct. Annægade 57 i København, mægledes den 19. Januar i Anledning af Strid om et Medlems Tilgodehavende. Sagen afgjordes ved Udbetaling af 36 Kr. af de forlangte 59.

Hos A/S Kramper & Jørgensen i Horsens mægledes den 3. Februar i Anledning af Klage fra Firmaet over, at der var Standsninger i Arbejdet som Følge af Mangel ved Maskinerne. Arbejderne forlangte Erstatning for den spildte Tid, og man enedes ved Mæglingen om en samlet Erstatning paa 600 Kr.

Hos A/S »Avanti« i Kallundborg mægledes den 28. Januar i Anledning af Afskedigelse af en Mand, der stod i Enkeltakkord. Sagen forligtes med en Udbetaling af 85 Kr. Paa Frederikshavn Skibsværft & Flydedok mægledes den 28. Januar angaaende Nitternes Lønninger. Man enedes om snarest at søge oprettet en Priskurant paa Grundlag af Akkordsedlerne fra 1916.

Paa Skandinavisk Elektricitets Aktieselskab mægledes den 15. December i Anledning af Uenighed om Dyrtidsordningen, Akkordudbetalingen samt Vaske- og Spiseforhold. Man naaede i alle Spørgsmaal til en Ordning. Den 10. Januar mægledes atter hos dette Firma, denne Gang paa Lønkrav. Tillidsmanden henstillede til Firmaet, at der blev givet de lavest lønnede noget mere Adgang til Akkord, hvormed Sagen var ude af Verden.

Forskelligt. Den 11. Oktober f. A. behandledes i Arbejdsgiverforeningen en Sag, Uenighed om Dyrtidstillæget paa Hillerød Dampvognsfabrik. Grundet paa nogle interne Forhold stilledes Sagen atter i Bero, men fra Hillerød Afdeling er det nu meddelt, at Sagen er ude af Verden, idet Timelønnen er forhøjet fra 116 til 151 Øre og samtlige Akkorder med 35 pCt.

Ved en Korrespondance mellem Sorø Afdeling, Hovedkontoret og Formanden for Midtsjællands Smedemesterforenings Mæglingsudvalg, Smedemester Petersen, Vallø, er det lykkedes at bilægge en Sag mellem et af vore Medlemmer og Smedemester Andreasen, Petersborg ved Sorø, saaledes at vort Medlem fik 73 Kr. i Efterbetaling i Henhold til Dyrtidsordningen.

Ved Korrespondance er der ogsaa bilagt en Uenighed om Dyrtidsordntngen hos A/S N. K. Olsen i Brønderslev.

Timandsmøder. Den 8. Januar afholdtes Timandsmøde. Her behandledes følgende Sager:

1. Lønkrav hos A/S Glud & Marstrands Fabrikker, samt Krav om Udbetaling af tilgodehavende Akkordoverskud til en Svejser. Inden Sagen var færdigbehandlet, forlod, som vi meddelte i sidste Fagblad, Firmaets Direktør Forhandlingerne og umuliggjorde derved en Afslutning, hvad der atter igen gav Anledning til, at vore Medlemmer i Harme forlod Arbejdspladsen. Paa Sammenslutningens og Arbejdsgiverforeningens Klage over dette Forhold, kom der et nyt Timandsmøde i Stand. Dette fandt Sted den 23. Januar. Her tilbød Firmaet at forhøje Lønningerne med 4 Øre, hvilket man imidlertid ikke ønskede at modtage.

Vore Folk genoptog dog Arbejdet og en efter en har en Del af dem siden faaet Forhøjelse, medens andre har forladt Arbejdsstedet.

2. Strid om Betaling for Udenbordsklædning til Bygning Nr. 2 B paa Kallundborg Skibsværft samt Klage fra Værftet over, at Maskinarbejderne nægter at udføre Overarbejde. Man enedes om en Betaling af 7075 Kr. for det paagældende Arbejde. Spørgsmaalet om Nægtelse af Overarbejde formentes allerede at være i Orden, men Sammenslutningen forbehodlt sig dog sin Stilling til Sagen, hvis Vægringen opretholdes.

3. Herunder behandledes et Krav fra Grovsmedene her i København om, at Arbejdstiden lagdes fra 7 Morgen til 4 Eftermiddag med 2 Stop paa ½ Time hver. Nu ligger Arbejdstiden fra Kl. 7 Morgen til Kl. 4½ Eftm. Mestrene stred meget kraftigt mod den ønskede Omlægning som stridende mod Virksomhedernes Tarv. Afdelingen behnndlede derfor Sagen paa en Generalforsamling, og her vedtog man at stille sit Ønske i Bero.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
5. Maskinhandler M. Markussen, Holstebro.
6. Vognfabrikant Christensen, Varde.
7. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.
8. Cyklefabrikant Stoustrup, Fredericia.

Hævede Konflikter. De i sidste Fagblad omtalte Konflikter hos Glud & Marstrand og Entreprenør Erik Bruun, Thorshavnsgade 3, er hævede. Se iøvrigt Organisationernes Rubrik.

Ny Strejke. Smedene og Maskinarbejderne hos Fords Motor Co., Hejmdalsgade, København, strejker fra 10. Februar.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
19524	Andersen, E. L. M.	Frederiksberg	3.12.95	Nykøbing F.	25. 5.17	Kbhvn. Afd. 1	8.11.19
17505	— Hans P.	Nykøbing F.	20. 5.90	Næstved	31.10.09	„ „ 1	30. 8.19
3557	— J.	Guldbjerg	26. 2.68	Odense	11.12.93	„ „ 1	29. 3.19
26924	— Jens Asger J.	Magleby Sogn	2.11.01	Slagelse	12. 9.19	Roskilde	27. 9.19
31111	— Peter Johan A.	Rudkøbing	17. 2.91	Kbhvn. Afd. 1	14. 3 19	Kbhvn. Afd. 1	11.10.19
397	— Poul Aage	København	15. 4.96	„ „ 1	28. 8.19	„ „ 1	18.10.19
3253	Akkermann, Peter Eman	Gurre	30.12 68	Holbæk	7.11.13	„ „ 1	27. 9.19
5771	Albertsen, Rasmus H.	Marstal	27. 9.88	Kbhvn. Afd. 1	19.10.07	„ „ 1	20. 9.19
25255	Anthonsen, Lauritz	København	21.11.93	D. J. & Metalsliber F.	22. 2.13	„ „ 1	16. 8.19
9634	Baden, Viggo Lauritz	Frederiksberg	12. 3.96	Kbhvn. Afd. 2	29. 7.16	„ „ 2	22.11.19
11134	Busk, Jens Graabek	København	24. 4.83	„ „ 1	31. 5 02	„ „ 2	28. 6.19
23816	Carlsen, Carl Joh. Fiala	Randers	19.12.96	„ „ 1	21.12.17	„ „ 1	27. 9.19
26770	Christensen, Aage	Faaborg	12. 6.99	„ „ 3	28. 7.17	„ „ 3	25. 8.17
29260	— Aage August	Thisted	24. 8.90	Herning	30.12.18	Herning	28. 6.19
6915	— Chr.	Færring	2. 7.93	Holstebro	11. 8.13	Kbhvn. Afd. 1	30. 8.19
27420	— Chr. Simon	Geddesby	4.11.00	Odense	19. 8.19	Odense	23. 8.19
31949	— Jens Andreas	Nørre Saltum	2.12.98	Brønderslev	27. 3.19	Brønderslev	20. 9.19
1093	Christiansen, Martin	Flensborg	18. 4.91	Kbhvn. Afd. 1	19. 9.19	Kbhvn. Afd. 1	18.10.19
7998	Eduard, Peter Julius	København	29. 7.90	„ „ 2	15. 6.12	„ „ 1	27. 9.19
24353	Eriksen, Johannes Vilh.	Uggerslev	7.12.96	Odense	12. 7.19	Odense	27. 9.19
265	Espersen, L. P.	Rønne	22. 4.69	Kbhvn. Afd. 1	25. 6.19	Kbhvn. Afd. 1	6. 9.19
21337	Ewald, Carl	Flensborg	30. 8.81	Kolding	29.10.19	Kolding	1.11.19
6986	Frandsen, Peter Lenhart	Gredsted	2. 9.98	Esbjerg	4.11.16	Ribe	11.10.19
1088	Grubert, Johannes	København	16. 8.92	Kbhvn. Afd. 1	5. 6.15	Kbhvn. Afd. 1	6. 9.19
26124	Hansen, Carl Chr. Jul.	Frederiksberg	25. 5.97	„ „ 1	26. 2.18	„ „ 1	25.10 19
91	— Carl Frisch	København	5. 2.97	„ „ 1	1. 9.19	„ „ 1	18.10.19
5273	— Edvin W.	—	12. 5.99	„ „ 1	24.10.19	„ „ 1	25.10.19
32726	— Niels Axel	Jebjerg	8. 4.02	Horsens	14. 7.19	Horsens	14. 7.19
1125	— Rob. Chr. Egon	København	7. 2.00	Kbhvn. Afd. 1	16. 9.19	Kbhvn. Afd. 1	11.10.19
710	Henriksen, Carl Otto L.	—	6. 1.95	„ „ 1	16. 8.19	„ „ 1	25.10.19
12623	Herluff, Carl Hansen	Nr. Søby	17. 8.92	„ „ 1	4. 7.13	Odense	29. 3.19
18002	Høeg, Niels Ole Ø.	Hobro	20.12.92	„ „ 1	8. 7.17	Kbhvn. Afd. 1	4.10.19
29434	Høholt, Svend P. S.	Frederikshavn	5. 6.99	Frederikshavn	11.11.18	Skanderborg	18.10.19
29705	Jakobsen, Aage Georg	København	22. 7.98	Kbhvn. Afd. 1	7.10 18	Kbhvn. Afd. 1	25.10 19
19596	Jensen, Alfr. Vald. Osk.	Horsens	7. 6.98	Horsens	21. 7.17	Horsens	19. 4.19
32813	— Anton	Sabro	10.10.90	Aarhus	3. 6.19	Aarhus	1.11.19
29939	— Carl	Højby	5.10.74	Holbæk	5.10.18	Holbæk	11.10.19
1453	— Frederik	København	20. 1.74	Kbhvn. Afd. 3	4. 3.08	Kbhvn. Afd. 1	21. 6.19
16433	— Alfr. Chr.	—	18.12.94	„ „ 1	2. 1.17	„ „ 1	16. 8.19
2226	— Henry A.	—	5. 1.89	„ „ 1	11. 3.11	„ „ 1	25.10.19
28698	— Jens Emil Sofus	Horsens	8.11.82	Horsens	21. 5.18	Horsens	3. 5.19
22833	— Jens Peter	Kjærum	7.10.94	Assens	21. 9.16	Assens	11.10.19
668	— Wessel Henrik	Roskilde	24. 8.93	Kbhvn. Afd. 1	12. 8.19	Kbhvn. Afd. 1	27. 9.19
25454	Jepsen, Chr.	Herning	27.10.87	D. Blikkensl. Forb.	28.12.08	„ „ 1	11.10.19
18892	Jeppesen, Edvard	Daubjerg	7. 3.98	Aalborg	6. 5.17	„ „ 1	20. 9.19
32806	Johannesen, Hans Thomas	København	7. 3.00	Kbhvn. Afd. 3	14 6.19	„ „ 1	27. 9.19
9919	Junge, Karlus Mar.	Randers	10. 6.96	Randers	26. 3.15	„ „ 1	25.10.19
32161	Jørgensen, Chr. Marinus	Vamdrup	5. 3.97	Middelfart	5. 7.19	Odense	16. 8.19
28848	— Søren	Medolam	12. 3.98	Køge	15. 6.18	Ribe	27. 9.19
17538	Kreipke, Eigil Johs. Vald.	Assens	29. 4.98	Kbhvn. Afd. 1	26. 2.17	Kbhvn. Afd. 1	18 10.19
1151	Køhnke, Johannes	Flensborg	24. 5 90	„ „ 1	15. 9.19	„ „ 1	18.10.19
32474	Larsen, August	Fjelsted, Fyn	15. 8.82	Kolding	13.10.19	Kolding	18.10.19
18367	— Eli	Stokkemarke	24.12.90	Kbhvn. Afd. 1	2. 7.11	Kbhvn. Afd. 1	18.10.19
409	— Jørgen Peter	København	13. 9.01	„ „ 1	1. 9.19	„ „ 1	18.10.19
29915	— Louis Carlo	—	15.11.80	Berlin	3. 3.18	„ „ 1	23. 8.19
1018	— Martin	—	25. 3.89	Kbhvn. Afd. 1	26. 9.19	„ „ 1	11.10.19
29673	Lenander, Hjalmar B.	—	25. 2.99	„ „ 1	14. 9.18	„ „ 1	25.10.19
32328	Madsen, Axel Niels	Thurø	2.11.99	Odense	5. 5.19	Odense	3. 5.19
29720	— Gerhard L. K.	København	21. 7 00	Kbhvn. Afd. 1	10. 9.18	Kbhvn. Afd. 1	13. 9.19
24496	— Niels P.	Faarevejle	16. 9.81	Holbæk	19. 7.19	Holbæk	20. 9.19
743	Magnusson, Einar	Hvamun, Island	31. 7.92	Kbhvn. Afd. 1	9. 9.19	Kbhvn. Afd. 1	1.11.19
19780	Nielsen, Andreas	Hvaurum pr. Lønning	4. 2.89	Skanderborg	10. 4.12	Horsens	12. 4.19

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
8055	Nielsen, Chr. Andersen	Bred pr. Odense	7.12.79	Kbhvn. Afd. 1	7.11.01	Kbhvn. Afd. 1	16. 8.19
31313	— Hans Johannes	Torpe pr. Herlufmagle	24. 7.76	„ „ 1	29. 4.19	„ „ 1	27. 9.19
23930	— Helge Arthur	Frederiksberg	11. 9.97	„ „ 1	27.10.16	„ „ 1	18.10.19
20830	— Johannes Peter	Skive	13.12.93	Skive	10. 5.13	„ „ 1	18.10.19
25443	— Niels	Sverrig	30. 9.66	Søfyrb. Forb.	1.10.07	„ „ 1	27. 9.19
27453	— Ove	Udby	11. 4.98	Kallundborg	2.11.17	Kallundborg	22.11.19
31128	Nehrkorn, Heinrich Carl	Esbjerg	19. 8.97	Kbhvn. Afd. 1	18. 3.19	Kbhvn. Afd. 1	20. 9.19
11155	Neiendam, Herman Erhardt	København	27.12.94	„ „ 1	10. 4.14	„ „ 1	30. 8.19
5928	Olsen, Carl Peter	Hellerup	20. 1.93	„ „ 5	8. 3.13	„ „ 1	11.10.19
26236	— Carl Vilhelm	København	20.11.98	„ „ 1	9. 4.18	„ „ 1	8.11.19
27885	— Egon N.	Nykøbing F.	7. 1.00	Nakskov	7. 1.19	Helsingør	14. 6.19
113	— Poul Chr.	Trøgerød	23. 6.91	Kbhvn. Afd. 1	7. 7.19	Kbhvn. Afd. 1	4.10.19
2290	Panthater, Paul	Flensborg	12. 4.72	„ „ 1	6.10.19	„ „ 1	4.10.19
23313	Povlsen, Georg Carl Th.	København	2.10.97	„ „ 1	3. 5.16	„ „ 1	18.10.19
30158	Petersen, Dines Ernst Orla	—	6. 1.00	Blikkensl. Fagf.	1. 5.18	„ „ 1	6. 9.19
27175	— Jens Peter	Rønne	22. 5.98	Kbhvn. Afd. 2	6.10.17	„ „ 2	12. 4.19
23013	— Johannes C.	Hillerød	9. 5.84	„ „ 1	18. 2.16	Kbhvn. Afd. 1	11.10.19
27358	— Johannes Niem.	Flakkebjerg	16. 4.98	Slagelse	1.11.17	„ „ 1	18.10.19
27357	— Niels Aage	Hvalsø	24.11.98	—	1.11.17	„ „ 1	11.10.19
29374	— Niels Hansen	Svendborg	28. 5.00	Holbæk	9.11.18	„ „ 1	25.10.19
12726	— Peter Christian	København	21. 7.79	Kbhvn. Afd. 1	27. 5.07	„ „ 1	20. 9.19
18346	— Svend Chr. Fred.	Herlufsholm Sogn	20. 6.88	„ „ 1	23. 6.11	„ „ 1	9. 8.19
13893	Rasmussen, Christian Georg	København	10. 4.85	„ „ 1	23. 2.06	„ „ 1	25.10.19
185	Richter, A. Ingeman Chr.	—	31. 8.94	„ „ 1	4. 7.19	„ „ 1	23. 8.19
24176	Rørbech, Jørgen Sparre	Jerslev	6. 2.95	Korsør	8.11.16	Kallundborg	6. 9.19
486	Skytte, L. P. L.	Stubbekøbing	11. 8.69	Kbhvn. Afd. 1	23 7.19	Kbhvn. Afd. 1	27. 9.19
9987	Svjagin, Max	Bulatk	23.11.85	„ „ 5	14. 3.14	„ „ 1	1.11.19
26051	Steffensen, Chr. Fr. Vilh.	København	13.11.90	„ „ 1	18. 1.18	„ „ 1	27. 9.19
15478	Steen, Frithiof Axel	—	25. 5.96	„ „ 5	16.10.15	„ „ 1	11.10.19
27542	Strenge, Knud Nyrop	—	19. 7.98	„ „ 8	27.10.17	„ „ 1	27. 9.19
18051	Sutta, Edvard	Riga	8.10.79	Søfyrb. Forb.	1. 9.14	„ „ 1	30. 8.19
2065	Svendsen, William Ferd.	København	3. 9.88	Kbhvn. Afd. 1	29. 5.08	„ „ 1	4.10.19
23917	Sørensen, Leo Anker	Ringsted	8. 8.97	„ „ 1	25.10.16	„ „ 1	27. 9.19
26882	— Niels M. Chr.	Bredsten Sogn	29.10.75	Hillerød	11. 5.17	Hillerød	1.11.19
27156	— Peter Odder E.	København	28. 3.98	Kbhvn. Afd. 2	6. 7.17	Kbhvn. Afd. 1	1.11.19
5314	— Sigvard	—	1.12.88	„ „ 1	9. 9.07	„ „ 1	2. 8.19
25569	— Søren Johs.	—	16.11.98	„ „ 1	26. 2.18	„ „ 1	18.10.19
10536	— Søren Peter	Kolding	11. 3.69	Herning	18. 8.12	Herning	24. 5.19
32449	Talg, Albert Herm. V.	Lyneborg	14. 4.95	Odense	6. 5.19	Brønderslev	20. 9.19
13681	Thomsen, Edm. Delcomyn	København	4. 2.91	Kbhvn. Afd. 1	19. 5.17	Kbhvn. Afd. 1	23. 8.19
1101	— Thoxvard	Hjørring	31. 3.83	„ „ 1	19. 9.19	„ „ 1	27. 9.19
5310	Weston, George	København	16. 2.77	„ „ 1	8. 8.96	„ „ 1	29. 3.19
31072	Worm, Jens Mathias	Skyum	1. 7.82	„ „ 1	1. 3.19	„ „ 1	27. 9.19
28490	Wrønding, Niels Valdemar	Aarhus	6. 6.98	Aarhus	1. 5.18	„ „ 1	11.10.19

Maskinmestrenes Forening beder os optage følgende:

I Anledning af, at der f. T. gennem Bladene søges Undermaskiningeniører til Hærens tekniske Korps, indskærpes det Medlemmerne, at det er forbudt at tage disse Stillinger til Lønninger, der er ringere end de i vore Overenskomster henholdsvis med Dansk Dampskibsrederiforening og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening stipulerede Lønninger.

Endvidere er der Konflikt mellem Maskinmestrene og Vejle Kommune, medens Konflikten med Københavns Mejeri og A/S Kolindsund, Fannerup pr. Kolind, er hævet.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen, Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst, Formand.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Specialarbejderforbundet.

Tabt Bog.

Bog Nr. 47506 er bortkommet. Der er sidst indbetalt for 42. Uge i København.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforb.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	9379	J. Hasselbalck	(Kbhvn. Afd. 1)
-	23439	A. Hansen	(— — 1)
-	2343	C. Nielsen	(— — 1)
-	1016	Alb. Paulsen	(— — 1)
-	15761	N. P. G. Petersen	(— — 5)
-	1585	Ejner V. Petersen	(— — 5)
-	22421	H. Jensen	(Næstved)
-	32294	S. E. Jacobsen	(Slagelse)
-	29023	Frede Hansen	(Odense)
-	31770	Laur. V. Hansen	(—)

Medl. Nr. 13316, T. Jakobsen, og 11978, Hansen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 26824 Aksel Oskar Marius Carlsen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	3007	Andreasen,	Julius Peter	5. 7.02
-	12837	Frederiksen,	Paul Ricard	2.10.09
-	2020	Henriksen,	Hans	1. 6.12
-	7142	Jensen,	Anton	20. 1.00
-	345	—	Jens Erik	16. 7.10
-	16853	Jørgensen,	Peter S.	2. 3.07
-	1450	Lundberg,	Aage Thorkild C.	16. 5.08
-	1343	Lusty,	Aage Arth. Peter	13. 1.12
-	4853	Maymann	Emil Thorvald	5.12.03
-	3162	Mohr,	Rudolf Vilh.	29. 5.09
-	1378	Petersen,	Anders Peter	31. 8.00
-	18210	—	Christoffer Chr.	4. 1.13

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	7224	Andersen,	Carl Johannes	9.11.18
-	17974	—	E. O. Lønholt	4.11.16
-	8319	—	Ferdinand L. E.	29. 4.16
-	6559	—	H. C.	16. 1.15
Nr.	1118	Asplund,	Axel	6. 9.19
-	854	Bruun,	Peter Thorvald V.	6. 4.18
-	26824	Carlsen,	Aksel Oskar M.	8. 2.19
-	16264	Christensen,	Robert Harald R.	10.10.14
-	13887	—	Sofus Chr.	17. 1.14
-	21142	Cordes,	Niels Otto Alphons	23. 5.14
-	18077	Damm,	Christian Sofus	24.10.14
-	21337	Ewald,	Carl	1.11.19
-	22562	Frederiksen,	Albert Georg	23. 2.18
-	9486	—	Christian	13.10.17
-	29765	—	Vilh. Thorvald	31. 5.19
-	32641	Grønborg,	Harald	24. 5.19
-	24665	Gubi,	Johannes Petersen	14. 6.19
-	13236	Haagensen,	Svend H. John	24. 5.19
-	3906	Hansen,	Einer Henrik	15. 9.17
-	30187	—	J.	5. 7.19
-	11718	—	Lars	12. 7.13
-	11896	—	Peter L.	11. 4.15
-	29656	van Hauen,	Rudolf Sigfred	26. 4.19
-	29889	Jacobsen,	Karl	28. 9.18
-	22325	—	Theodor	29. 3.19
-	2240	Jensen,	Einar Hartung	1. 3.19
-	28980	—	Johannes	30. 7.18
-	26184	—	Louis Ferdinand	12. 7.19
-	30220	Jørgensen,	Anders Frd. Ludv.	5. 7.19
-	5339	Larsen,	Viggo Chr.	21. 8.15
-	13935	Nielsen,	Ludv. Chr. Bruno	22. 1.16
-	632	—	Niels	30. 8.19
-	8400	Olsen,	Kaj Chr. N. Carlsen	15. 6.18
-	28038	Parkes,	Julius Aug. Petersen	20. 7.18
-	1121	Persson,	Karl Johs.	6. 9.19
-	16638	Petersen,	Edgar Marius C.	17. 4.15
-	2314	—	Emil	17.10.14
-	17687	—	Richard	29. 3.19
-	20048	Pedersen,	Paul Bernh. T.	3. 7.15
-	29899	Paulsen,	Carl Chr.	21. 9.18
-	26265	Rasmussen,	Aage Gustav Vald.	2.11.18
-	19693	—	Niels Peter	16.11.18
-	22165	—	Rejnhard	22. 2.19
-	19269	Roed,	Julius Christian	23.10.19
-	26386	Stenderup,	Peter Vilh. Cilius	30. 3.19
-	3555	Sørensen,	Laurits Christian	26. 7.19
-	4495	Wedebye,	C. L. B.	3.10.14
-	19437	Ørnkjær,	Axel C. H. Petersen	30.11.18

Akkordoverskud. Det i November Maaned 1919 averterede Overskud til W. Andersen, som har arbejdet hos Henning Klee, kan afhentes hos Klubtillidsmanden paa Henning Klees Maskinfabrik.

Aalborg. Paa Kontoret i Aalborg henligger Penge til Medlem Nr. 20989, J. A. Hansen.

Rødby-Havn. Paa Kontoret i Rødby-Havn henligger Overskud til Medlem Nr. 26977, Larsen Stryg.

Efterlysning. Medlem Nr. 24357, Oskar Simonsens Adresse bedes opgivet til Svendborg Afdeling.

Kassereren.

Post. Paa Metalarbejdernes Anvisningskontor i København henligger følgende Post:

Et Brev til Louis Martinssen
— Maskinarbejder A. Frænckel
— Klejnsmed M. H. D.
— Medl. Nr. 31632, Egon Rasmussen
Et Brevkort til Mekaniker Daniel Lund.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 1, 16. Aarg.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 5 MARTS 1920 6. Aarg.

Situationen i Marts.

Paa det Tidspunkt, da nærværende skrives, den 16. Marts, herskér der en ejendommelig Stilhed med Hensyn til de faglige Forhandlinger. Om dette er Stilheden før Stormen eller hvad, skal vi ikke indlade os paa at spaa, men i alt Fald har Fagorganisationerne herhjemme holdt sig saa temmelig i Ro. De eneste af Betydning, der strejker, er Slagteriarbejderne, og her bedyrer Arbejdsgiverne, at for deres Skyld haster det ikke, men paa den anden Side er vi alligevel ikke sikre paa, om ikke Slagteriarbejderstrejken paa et eller andet Tidspunkt kan bruges, naar der eventuelt skal sættes ny Melodi paa den faglige Situation. Foreløbig afventer vi det næste Forhandlingsstadium, som snart vil tage sin Begyndelse. For Jærn- og Metalindustrien kan vi saa nogenlunde se til i Ro. Vore Forhandlinger gaar deres Gang. Hist og her laves der af Syndikalisterne en eller anden lille Konflikt paa et Værksted, hvor vi har 10—15 Mand. Der er det sommetider, at blot 2—3 Stykker kan gøre Underværker med Hensyn til at faa sat det hele i Luften, men de store Miraklers Tider er ikke inde; dertil er Forholdene for haardhændede.

Foreløbig har Arbejdsgiverforeningen holdt en lille Pause, medens man begravede Formanden. Der blev dog Tid til at holde Generalforsamling Dagen forud, nemlig Fredag den 12., og heraf er der paa sædvanlig Maade udsendt et officielt Referat, hvor man bebrejder De samvirkende Fagforbund, at man „kun har været i Stand til at falde tilbage paa sit Forslag af 18. Februar, hvilket Forslag overhovedet ikke indeholdt nogen generel Løsning af Overenskomstforholdene".

Og saa fortsætter man: „Under Hensyn til hele den foreliggende uholdbare Overenskomstsituation, derunder ganske særlig Slagteriarbejderstrejken, bemyndiger Generalforsamlingen i Henhold til Lovenes § 24 Hovedbestyrelsen til at foretage de Skridt, den maatte anse som fornødne for at bringe hele Situationen til en hurtig og for Arbejdsgiverne tilfredsstillende Afslutning". — Vi maa altsaa vente og se, hvad det er for „Skridt".

Under alt dette meddeler Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund, at man har paabegyndt Forhandlingerne. Overenskomsten udløber som bekendt til 1. April, og som man vil have set af Dagspressen, er der varslet almindelig Strejke i Kristiania for at faa deres Transportarbejderstrejke til en Afslutning. Om dette vil lykkes, er uklart i Øjeblikket.

Fra Sverige har vi under 9. Marts modtaget Meddelelse om, at man har vedtaget at afslutte den derværende Storkamp den 15. Marts. Dermed har den ialt varet $2^1/_2$ Maaned. Fra Redegørelsen i forrige Fagblad vil man erindre, at Konflikten begyndte først i Januar med lidt over 4000 og endte i 6. Uge med at naa op til 50,000 Jærn- og Metalarbejdere, hvortil kom de øvrige Fag, saa at man alt i alt var oppe paa 80—90,000 deltagende Arbejdere i Konflikten, der i sit Udspring var en delvis Strejke, men som efterhaanden udartede sig til Stor-Lock-out. Vi er ikke i Stand til at give nogen detailleret Redegørelse

for Resultatet — en saadan vil antagelig kunne foreligge i næste Nummer af Bladet — men vore Broderorganisationer meddeler, at Resultatet visselig ikke gav alt, hvad man begærede, men at det dog var saaledes, at Ledelsen maatte anbefale det til Medlemmerne, som altsaa ogsaa godkendte samme.

Under den svenske Storkonflikt var der, som det vil erindres, varslet Savværksarbejder-Lock-out til den 1. Marts, men ogsaa denne er allerede bilagt, og det kunde saaledes tyde paa, at man i Sverige belaver sig paa at faa den faglige Situation til at løbe ud i Fred. I Norge staar altsaa Barometret for Tiden nærmest paa „Storm", og herhjemme kan vi nærmest karakterisere Atmosfæren med Udtrykket „Foranderligt".

Lærlingeforholdene.

Lærlingelovens Revision og Lærlingenes Lønforhold.

Gennem en længere Aarrække har Spørgsmaalet om Lærlingelovens Revision staaet paa Dagsordenen saavel i Arbejdernes Fagorganisationer som ogsaa i andre Organisationer og Institutioner. Saaledes holdt Ekspeditionssekretær i Indenrigsministeriet, Sv. Neumann i 1917 et særdeles belærende Foredrag, hvori han pegede paa en Række Forhold, som formentlig burde ændres. (Se desangaaende Januar og Februar Fagblade for 1917).

Da dernæst Arbejderpartiets Repræsentant i Ministeriet, Hr. Stauning, fik tildelt en Portefølje, blev det ganske naturligt et af de Forhold, som han tog op til Reform gennem Lovgivningsmagten, og den 27. Februar 1919 fremsatte han »Forslag til Lov om Lærlingeforhold m. m.«, et Forslag, der radikalt bryder med den gamle Ordning, nedsætter Læretiden til 4 Aar, og »den maa i Industrifagene, for saa vidt Uddannelsen kun angaar en Del af Faget, samt i enkelte, mindre omfattende Fag ikke overstige 3 Aar«, og i Fag, hvis Læretid ikke er opgivet i Bekendtgørelsen, maa den i Kontrakten fastsatte Læretid ikke overstige 3 Aar. Samme Paragraf indeholder nemlig en Bestemmelse om, at »Bekendtgørelser angaaende den for de forskellige Fag gældende Læretid, der ikke maa overskrides«, skal udstedes af Indenrigsministeriet hver 3. Aar.

Endvidere gaar Forslaget ud paa, at Lærlingene skal have samme Betaling for Akkordarbejde som udlærte Arbejdere, og de maa ikke forhindres i at være Medlemmer af faglige, politiske eller andre Foreninger o. s. v. Lovforslaget skal have vakt en særdeles energisk Modstand.

Men alt imens krævede selve det praktiske Liv en Reform, som Arbejdsgiverne i Længden ikke kunne komme udenom, idet man stadig beklagede sig over manglende Tilgang af Lærlinge. Skylden herfor bliver skrevet paa den Konto, at unge Mennesker fortrinsvis søger Plads som Bude, løse Arbejdere o. lign., hvorved de opnaar en højere Løn, men Sandheden er simpelthen den, at medens Arbejderne gennem en lang Aarrække, ikke-faglærte saavel som faglærte, har højnet deres Lønninger meget betydeligt, alene under Krigsperioden ca. 250 pCt., saa er Lærlingelønningerne, i alt Fald hvad den faste Timeløn angaar, i alt væsentlig blevet staaende ved, hvad der har været gældende i en meget lang Aarrække. Statistikken siden 1906 viser da heller ikke nogen Nedgang i Lærlingeantallet. Dette er nærmest konstant gennem en Aarrække, hvad der dog naturligvis ikke udelukker, at der kan have været Trang for Lærlinge.

Under disse Omstændigheder tyede Lærlingene gennem deres Organisationer eller paa anden Maade til Fagorganisationerne for at faa Støtte til en Forbedring af deres Lønvilkaar, der nu kunde siges at være af den Natur, at hvor Lærlingen ikke havde Forældre, der kunde give ham Kost og Logi, var han med sin Løn ude af Stand til at klare sig selv.

For Jærn- og Metalindustriens Vedkommende er der gentagne Gange i Fjor, sidst under Dyrtidsforhandlingerne i Oktober, rettet Henvendelse til Jærnsammenslutningen, som svarede med at henvise til, at der indenfor Arbejdsgiverforeningen var nedsat en Kommission til at beskæftige sig med disse Forhold.

Altsaa dels under Presset fra Lovgivningsmagten, som havde taget Sagen op til Løsning, dels under Presset fra Fagorganisationerne, men navnlig ogsaa under Virkningen af de forhaandenværende meningsløse Tilstande, nedsatte Arbejdsgiverforeningen den 10. Oktober 1919 en Kommission med det Formaal at fremkomme med Indstilling vedrørende Regulering af Lærlingelønningerne. Kommissionen indsamlede et betydeligt Materiale, bl. a. en Lønstatistik, omfattende 11,100 Lærlinge, hvoraf det fremgaar, at den gennemsnitlige Ugeløn i Begyndelsen af Januar Kvartal 1919 i København var 11 Kr. 25 Øre for 5,500 Lærlinge, i Provinsen 11 Kr. 75 Øre for 5,600 Lærlinge, for samtlige 11,100 Lærlinge 11 Kr. 60 Øre.

En Undersøgelse af lignende Art i 1905 viste i København en Gennemsnitsløn paa 6 Kr. 30 Øre, i Provinsen paa 5 Kr. 60 Øre og tilsammen paa 5 Kr. 92 Øre. Fra 1905 til 1919 har Stigningen i Lærlingelønningerne altsaa været for Københavns Vedkommende 78,6 pCt., for Provinsen 109,8 pCt. og for begge tilsammen 95,9 pCt. I Kommissionens Indstilling regnes det, at Stigningen i Lærlingelønnen aldeles ikke har holdt Skridt med den Stigning, som samtidig har fundet Sted i Arbejdslønnen saavel for faglært som ikke faglært Arbejdskraft.

Før Indstilling foretoges om Sagen, har Kommissionen rettet Forespørgsel om, hvorvidt man var villig til at forhøje, og det meddeles, at Besvarelserne har givet det Resultat, at det langt overvejende Antal Organisationer er villige til en Regulering af Lønningerne i opadgaaende Retning.

Kommissionen har dernæst fremsat en Indstilling angaaende »ny Minimallønsatser« for Lærlingene, og

da Pladsen forbyder os at optage Indstillingen for alle Fagene, hvilket ogsaa kun vil være af sekundær Interesse, skal vi nøjes med at angive, at for Jærnindustrien lyder Indstillingen paa de fleste Brancher saaledes for Smede- og Formerlærlinge paa 16, 20, 26, 32 og 40 Øre pr. Time for henholdsvis 1., 2., 3., 4. og 5. Læreaar. For Maskinarbejderlærlingene er de tilsvarende Tal sat til 12, 15, 18, 21 og 24 Øre; for Snedkerlærlingene er Tallene henholdsvis 14, 18, 22, 26 og 30 Øre, men det tilføjes, at »de foreslaaede Lønninger maa opfattes som Minimallønninger, saaledes at det staar Arbejdsgiveren frit for i særlige Tilfælde at betale en højere Løn«. For alle Branchers Vedkommende gælder det, at Indstillingen tillige omfatter »tidlig Adgang til Akkord«. Iøvrigt oplyser Kommissionen, at Indstillingen er foretaget under Hensyn til:

1) Fagets Behov for Lærlinge sammenholdt med den faktiske Tilgang af Lærlinge.
2) Lønnen i Faget sammenholdt med Lønnen for andre Fag.
3) Fagets Muligheder for at bære en Lønforhøjelse.
4) Adgangen for Lærlinge til at forhøje Ugefortjenesten ved Akkord og andre Tillæg.
5) Hurtigheden, hvormed Faguddannelsen opnaas.
6) Værdien af Lærlingenes Arbejdslyst.
7) De Fordele og Fremtidsmuligheder, herunder Adgangen til Livsstillinger udenfor det egentlige Fag, den faglige Uddannelse byder Lærlingene.

Kommissionen sluttede sin Indstilling med følgende Udtalelse: »Idet Kommissionen peger paa, at det er af den største økonomiske, sociale og kulturelle Betydning, at Tilgangen af Lærlinge til Fagene opretholdes indenfor de Rammer, som Udviklingen kræver det, og idet man henviser til, at den nuværende Tilgang langtfra tilfredsstiller Behovet, opfordrer man indtrængende Generalforsamlingen til at give sin Tilslutning til, at de fra Kommissionen udarbejdede Lønsatser i Fremtiden bliver Grundlaget for de respektive Fags Lærlingelønninger«.

Med denne Indstilling, som siges at være fulgt i al Almindelighed, har Lærlingelønningerne faaet et betydeligt Fremstød, hvad vore Medlemmer sikkert kun følger med Sympati, for Lærlingene er jo i stor Udstrækning og først og fremmest Arbejdernes Børn, og Arbejderne er naturligvis ikke alene pekuniært interesserede i, om Lærlingene faar en lille eller en større Løn, men de er ogsaa interesserede i, at de forskellige Haandværk ikke gaar i Forfald, fordi Ungdommen unddrager sig Byrden ved at staa en Læretid igennem, og i Stedet for tragter efter de mere løse Beskæftigelser.

Men Lærlingeloven er ganske vist stadigvæk ikke revideret, og dog trænger den haardt dertil, og selvom et vigtigt Spørgsmaal vel maa siges at have faaet sin i alt Fald foreløbige Afgørelse, saa skulde dette ikke gerne føre til, at det ovenfor omtalte Lovforslag skrinlægges, thi ogsaa, og netop navnlig Læretidens Længde trænger til en Revision og Afkortning under rimelige Hensyn til de forskellige Fags, Industriers og Haandværks Natur.

Endnu et: Den skete Forhøjelse, som, efter hvad der meddeles os, i mange Tilfælde naar 100 pCt. af den fastsatte Timeløn, har hist og her bragt os organisatoriske Vanskeligheder, derved at der er enkelte Arbejdsgivere, der har forsøgt paa at lade Svendene betale Forhøjelsen ud af Akkorderne under en eller anden Form. Der har derfor allerede desangaaende været afholdt enkelte Mæglingsmøder, hvor Forholdet er blevet ordnet paa tilfredsstillende Maade, og antagelig vil dette vel ogsaa fortsat kunne ske i de Tilfælde, hvor der viser sig Vanskeligheder.

Naturligvis kan det ikke være Meningen med en Reform paa dette Omraade, at det er Svendene, der skal betale helt.

International Metalarbejder-Kongres i København.

For kort Tid siden modtog vi fra Formanden for det internationale Metalarbejderforbund, Alexander Schlicke, Meddelelse om, at de internationalt organiserede Metalarbejdere var indkaldt til Kongres i København den 1. Juni d. A. og efterfølgende Dage.

Den sidste internationale Kongres fandt Sted i 1913 i Berlin. Den næste skulde finde Sted i Wien i 1916, men udgik naturligvis paa Grund af Verdenskrigen. Schweiz, Holland og andre sydlige neutrale Lande ønskede Kongressen lagt der nedad, medens Skandinaverne holdt paa København.

Kongressen finder efter den foreløbige Bestemmelse Sted i Folkets Hus paa Enghavevejen, hvor vi foreløbig har beslaglagt Dagene 1.—5. Juni.

Kongressen menes at ville komme til at omfatte ca. 100 Repræsentanter.

Haubergs Død.

Søndagen den 7. Marts afgik Hauberg ved Døden, efter at han 2 Dage i Forvejen havde taget Afsked med Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg, da han nu agtede at trække sig tilbage fra sin Stilling som Formand for Dansk Arbejdsgiverforening.

Direktør Hauberg var født den 28. December 1848 og altsaa godt og vel 71 Aar gammel.

Med Direktør Hauberg forsvinder der en Personlighed, som sikkert mere end nogen anden har haft Indflydelse paa Arbejdsgivernes Organisation og paa Forholdene indenfor Jærnindustrien. Hauberg var en temperamentsfuld og særdeles smidig Personlighed, der paa den ene Side kunde være ganske hensynsløs, Frikonkurrencemand, som han var fra ganske ung, men paa den anden Side var i Besiddelse af et Storsyn og en Smidighed, som kunde virke velgørende.

Hauberg var i 1868—85 Medinteressent af Firmaet Hellerung & Hauberg, hvoraf han udtraadte for at

bygge en Maskinfabrik paa Tagensvej. Denne Fabrik overgik i 1893 til et Aktieselskab, efter at være slaaet sammen med Schmith, Marstrand & Helwegs Maskinfabrik, Vesterfælledvej, hvilket Aktieselskab fik Navnet »Titan«. Fabrikken lededes af Direktørerne Helweg, Marstrand & Hauberg, og i 1897 overtoges A/S Kofoed & Co.s Maskinfabrik i Meinungsgade, som straks indgik i A/S »Titan«.

Fra de 2 Virksomheder — vi tænker først og fremmest paa Selskabet Kofoed & Hauberg — er der mange Minder for en stor Del af vore ældre Kolleger.

Først fra Fabrikken i Meinungsgade og senere fra Tagensvej udviklede der sig en Overgang en Centrifugefabrikation, som gav Arbejde og god Fortjeneste til en betydelig Del af Fagets Udøvere, og trods de til Tider spændte Arbejdsforhold, var denne Virksomhed Samlingsstedet for en stor Del af de ledende Kræfter indenfor Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening. Dette har vel nok for en stor Del bidraget til Haubergs store Interesse for og Kendskab til Organisationsforholdene. Haubergs Forhold til Arbejderne fra disse Aar og disses Syn paa ham i denne Periode præges naturligvis i ikke ringe Grad af, at Centrifugefabrikationen paa denne Tid gav et meget betydeligt Udbytte.

Hauberg blev da efterhaanden mere og mere Organisationsmanden. Under Lock-outen i 1897 var han Næstformand med Direktør Helweg, hvis Meddirektør han senere blev paa »Titan«, som Formand for Jærnfabrikanterne i København, men med en ubetinget Førsterangs Indflydelse paa Kampens Førelse. Jens Lange stod ganske vist paa samme Tid meget højt i Provinsen, men det er da ganske utvivlsomt, at Hauberg som en af Københavnernes førende Mænd stod mindst sideordnet i Indflydelse. I 1899 blev Ludvig Christensen (afdød som en af Direktørerne paa »Vølund«) for en Tid valgt til Formand for Fabrikantforeningen og erhvervede sig som saadan et Ordførerskab i det af Hovedorganisationerne samme Aar oprettede Enighedskammer til Bilæggelse af Lock-outen, en Institution, der dog ikke naaede længere end til en ren akademisk Diskussion om Konfliktens Aarsag og de af Arbejdsgiverne opstillede berømte 8 Punkter. Ludvig Christensens Formandskab blev ikke af lang Varighed.

Allerede Aaret efter blev Hauberg valgt til Formand, og i denne Stilling stod han indtil 1904. Den 21. April nævnte Aar modtog Hovedbestyrelsen Meddelelse om, at Hauberg fratraadte, og at Fabrikant Foss af Firmaet F. L. Schmidt & Co. i Valby var valgt til hans Efterfølger.

Fra nu af er Hauberg Arbejdsgiverforeningens Mand, samtidig med at han fortsat er Direktør for Centrifugefabrikken, det saakaldte »lille Titan«. Fra 1911 blev han efter Kaspar Rostrups Død valgt til Formand for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, for hvilken han havde været Næstformand fra 1907.

Hauberg var en udpræget Kampnatur. Vi erindrer ved denne Lejlighed Konflikten paa hans Centrifugefabrik i 1899, der medførte en Strid mellem ham og Arbejdsgiverforeningens daværende Formand, Etatsraad Niels Andersen, som tvang de daværende, kamplystne Jærnfabrikanter til et Forlig, som Hauberg var misfornøjet med, og maaske ikke uden Grund, set fra et Arbejdsgiver-Standpunkt, men Jærnfabrikanterne var paa de Tider meget upopulære, og det er noget paa Baggrund deraf, man maa se Sagen, som Hauberg iøvrigt selv senere beskrev i et lille Skrift, betitlet »De første 19 Aar indenfor Jærnindustrien«.

Som Arbejdsgiverforeningens Formand staar han som en dygtig Forhandlingsleder, der efterhaanden viste en imødekommende Villighed overfor de mange Organisationers Bestyrelser og ledende Mænd, som efterhaanden kaldtes til Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen, og sine Interesser for, hvad der specielt angik Jærnindustrien, vedligeholdt han gennem Aarene og var ikke sjældent, i alt Fald indtil for kort Tid siden, direkte medvirkende til at faa Jærnindustriens periodiske Overenskomster bragt til Vedtagelse, og vi citerer »Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Festskrift af 1913«, hvori det Side 258—259 hedder:

> »Og smaalig var Hauberg ikke. Det var ofte tilstrækkeligt blot ved personlig Henvendelse at gøre opmærksom paa et eller andet for straks at faa ham til som Organisationens Formand at bringe mindre betydelige Sager ud af Verden«.

Arbejdsløshed, Kursus for Arbejdsløse og Arbejdsanvisning.

Den 5. Marts var der her i Danmark anmeldt 965 ledige Medlemmer af Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse, nemlig 859 Smede og Maskinarbejdere, 97 Formere og 9 Slibere.

Den 13. Marts var der ved det københavnske Anvisningskontor indtegnet ialt 362 Arbejdsløse, der fordelte sig saaledes: 332 Smede og Maskinarbejdere, 29 Formere og 1 Specialarbejder, medens der ingen ledige Slibere var.

Af sidstnævnte Antal var 19 Tilrejsende fra Provins og Udland. Denne forholdsvis ringe Arbejdsløshed kan jo kun virke glædelig, og man skal helt tilbage til Februar 1917, da Nordsøblokaden etableredes, for at finde en tilsvarende minimal Arbejdsløshed.

Den Gang betød det Afslutningen af en Højkonjunkturperiode, som Metalarbejderne herhjemme vel ikke tidligere har haft tilsvarende.

Det er at haabe, at det denne Gang er Indledningen til en ny Travlhedsperiode, som der vel trods alle Vanskeligheder med Hensyn til Tilførsler udefra, er adskillige Betingelser for, selv om den nærmeste Fremtid maaske i Øjeblikket tegner sig noget usikkert.

Først og fremmest er vore Skibsværfter fuldt beskæftigede, og selv om der her har været nogle Vanskeligheder med at fremskaffe de fornødne Materialer, saa

er det vel nok Spørgsmaalet om den nødvendige Arbejdskraft, som volder mest Besvær.

Allerede før Krigen kneb det til Tider under Travlhedsperioder med at skaffe de fornødne Folk til Udførelse af det egentlige Skibssmedearbejde paa Værfterne, og denne Vanskelighed er selvsagt ikke bleven mindre, efter at der under Krigen er anlagt en Mængde nye og til Dels ret omfattende Værfter i København og Provinsen.

Til Trods for, at den danske Skibsbygningsindustri endnu ikke har udfoldet sig i det Omfang, som er projekteret, idet Anlægget af flere nye Værfter endnu ikke er fuldført, ligesom man kun undtagelsesvis paa de Værfter, som er komne i Gang, arbejder i den planlagte Udstrækning, har Manglen paa Folk til Udførelse af de specielle Arbejder, som er knyttede til Skibsbygning, allerede længe været følelig.

Dette gælder ikke mindst Nittere.

Flere Værfter har forsøgt at raade Bod herpaa ved at indkalde fremmed Arbejdskraft, særlig fra Flensborg, og den lave Markkurs har i høj Grad bidraget til at lette disse Bestræbelser.

Det var imidlertid indlysende, at denne Fremgangsmaade havde sin Skyggeside, som ikke mindst bliver aabenbaret den Dag, da den danske Skibsbygningsindustri bliver reduceret til et i Forhold til Landets Størrelse mere passende Omfang, og der dukkede da Tanker op om at forsøge at overføre danske, faglærte Metalarbejdere fra deres respektive Brancher til Nitterne, og man var tilbøjelig til, fra visse Sider, hvor man saa hele dette Spørgsmaal under en mere teoretisk Synsvinkel, at mene, at det lod sig ordne i en Haandevending.

Fra Arbejds- og Arbejdsgiverkredse, hvor man var i Stand til at anlægge et mere praktisk Synspunkt, var man klar over, at Planens Realisation var forbundet med Vanskeligheder, men bortset fra en enkelt Leder af et herværende større Værft, som nærmest afviste Tanken som taabelig, mødte den i de interesserede Kredse Forstaaelse og Velvilje. Efter at Rigsdagens Finansudvalg efter Henstilling af Indenrigsministeriets Arbejdsudvalg havde stillet de nødvendige Midler til Raadighed til Oprettelse og Gennemførelse af kortvarige Kursus, som man fra alle Sider var enig om var nødvendige som Overgangsled for de med Nitning ukendte Metalarbejdere, og efter at der ogsaa i passende Omfang var aabnet Adgang for arbejdende Smede fra Skibsværfterne til at deltage i disse Kursus mod en passende Godtgørelse for den Tid, disse varede, begyndte man den 19. Januar paa Teknologisk Institut et Prøvekursus med 14 Deltagere, nemlig 9 Arbejdende og 5 Arbejdsløse.

Undervisningen paa Institutet var af mere teoretisk Art, dog med Øvelser i Nitning, og varede i 3 Dage, hvorefter Deltagerne fortsatte paa Københavns Flydedok og Skibsværfts Søndre Værft med udelukkende praktiske Øvelser.

Den 28. Januar afsluttedes Kursuset, som altsaa havde varet 9 Dage ialt, og Deltagerne gik over til praktisk Nittearbejde.

Det syntes at fremgaa af de ved dette Kursus indvundne Erfaringer, at en Oplæring af faguddannede Smede til Nittere ved Skibsbygning var mulig, og allerede den 9. Februar paabegyndtes det andet Kursus, hvortil der var et ikke ringe Tilløb, saavel af Arbejdende som Arbejdsløse.

Dette Kursus sluttede den 18. Februar og forløb nærmest som det foregaaende. Der har ikke senere været etableret Kursus, og om Tidspunktet for det næstes Begyndelse vides for nærværende intet. Den oprindelige Plan omfattede 12 Kursus.

Naar man hidtil har stillet sig noget afventende, skyldes det, at man først, naar der er gaaet en passende Tid, er i Stand til helt at vurdere, hvor meget denne Undervisning vil kunne betyde for Tilgangen af det omhandlede Fag, og dernæst kan det ikke nægtes, at de Vanskeligheder, som man havde imødeset fra den Side, hvor Kendskab til disse Forhold gør sig gældende, ogsaa har vist sig.

Imidlertid er der næppe Tvivl om, at det ved fornøden Forstaaelse fra de interesserede Parters Side vil være muligt at overvinde disse Vanskeligheder, saaledes at den planlagte Række Kursus kan gennemføres, og de Skavanker, som man hidtil har kunnet paapege ved hele dette Spørgsmaals Realisation, maa vel nærmest betegnes som Børnesygdomme.

Der er vel egentlig saa meget mere Grund til at fortsætte, som en heldig Gennemførelse af denne Plan vil kunne betyde, at man ogsaa paa andre Omraader bliver i Stand til at skabe Betingelser for Overflytning. Det maa dog bemærkes, at saadan Overgang fra en Branche til en anden altid har fundet Sted. Det praktiske Liv regulerer jo i høj Grad sig selv.

Men det kan ikke nægtes, at i visse Brancher har der, saa snart Beskæftigelsesgraden blot blev sat noget op, været store Vanskeligheder forbundet med at faa den fornødne Arbejdskraft.

Dette gælder saaledes Værktøjsmagere, Fræsere, Drejere og i det hele taget Folk til specielle Værktøjsmaskiner og til specielle Arbejder, som kræver noget Forkendskab.

Selv om adskillige unge Arbejdsløse har den største Lyst til at tage fat paa de for dem ukendte Omraader, saa er det i Reglen umuligt, fordi Forholdene nu en Gang er saaledes, at der ikke fra Arbejdsgivernes Side vises fornøden Forstaaelse.

En Formidler mellem Parterne paa dette Omraade har vi i Teknologisk Institut, som sikkert, naar blot fornødne Midler blev stillet til Raadighed, vilde være i Stand til at løse disse Spørgsmaal paa en lignende Basis som de nævnte Nitterkursus.

Det, som det her i høj Grad kommer an paa, er, om man efter endt Kursus er i Stand til at stille Deltagerne Arbejde i Udsigt.

Med det førnævnte lave Antal Arbejdsløse, som vi for Tiden har, og med den Tendens, som Arbejdsløsheden synes at have i Retning af at gaa længere ned, er et saadant Tidspunkt kommet, hvor det kniber med at skaffe Folk til Specialarbejder indenfor Metalindustrien, og hvor Arbejdsanvisningen Gang paa Gang maa melde Pas.

Med det samme, at Arbejdsanvisningen nævnes, kan der noteres, at i Februar Maaned i Aar er der ved det københavnske Anvisningskontors Bistand besat det største Antal Pladser, som en enkelt Maaned kan opvise, nemlig 222. Ved den kommunale Arbejdsanvisnings Bistand besattes 19 Pladser.

Kongres i det tyske Metalarbejderforbund.

III.

Som tidligere meddelt havde det tyske Metalarbejderforbunds Kongres efter en hidsig Valgkamp delt sig i et Flertal og et Mindretal, et »Flertal«, der var valgt med 5 pCt. af Forbundets samlede Medlemsantal og saaledes kun kunde siges i ringe Grad at være Udtryk for Medlemmernes Mening. Det blev dog snart klart, hvilken Kurs man agtede at styre, og man benyttede altsaa Flertallet til paa afgørende Maade at beherske Kongressen, men først og fremmest kostede det næsten 4 Dages Debat, før man kunde faa valgt et Præsidium.

Umiddelbart derefter tog Forbundets mangeaarige Formand, Alexander Schlicke, Afsked med Kongressen ved et skriftligt Memorandum, der gjorde et betydeligt Indtryk paa de tilstedeværende, og for at angive den fremtidige Retning, stillede Oppositionens Fører, Diszmann, en Resolution, der i Hovedsagen udtalte, at Forbundets Holdning og Politik i Fremtiden konsekvent skulde indstilles paa den revolutionære Klassekamp og Raadssystemet. Udtrykkene er her noget tvetydige. Klarere udtrykte Berlineren Richard Müller sig, idet han stillede sig paa det Standpunkt, at de hidtidige Forsøg paa at bringe det økonomiske Liv i Gænge igen, kun atter vilde hjælpe Kapitalismen til Magten, hvorefter det vilde være umuligt endeligt at overvinde samme. Dette er naturligvis et Standpunkt, hvorom der kan tales, men der maa jo ogsaa ses hen til, hvad Folkets Flertal vil.

Efter at Valget til Præsidiet den 4. Dag var overstaaet, gik man om Aftenen til en Koncert og Aftenunderholdning. De følgende Dage gik man saa løs paa Arbejdet og med Kritikken over Virksomheden. Først efter en Uges Forløb, nemlig den 20. Oktober, kom man til Behandling af Lovene, efter Gang paa Gang at have maattet vente paa Flertalsfraktionens Særmøder, hvor man stadig ikke var færdig, fordi, som man sagde, at det viste sig svært at blive enig om Besættelsen af Posterne i Hovedledelsen.

Man tog derefter fat paa Diskussion om Afskaffelsen af Akkordarbejdet. Der forelaa et Forslag, som forlangte, at Forbundet skulde sørge for den fuldstændige Afskaffelse af Akkordarbejdet. Indtil i Aaret 1901 stod der i Forbundets Love, at Forbundet skulde virke for Fjernelse af Akkordarbejdet, og endnu paa Kongressen i Nürnberg samme Aar besluttede man at indskrænke Akkordarbejdet det mest mulige, medens man i Berlin i 1903 erstattede dette med »Regulering af Arbejdstiden og Aflønning efter kollektive Arbejdsoverenskomster«. Kongressen vedtog nu en tidsmæssig Affattelse, men Genindførelsen af et almindeligt Forbud mod Akkordarbejde blev forkastet.

De fleste af de Delegerede havde sikkert ventet en Forhøjelse af Kontingentet, men en stor Del Medlemmer maatte dog føle sig særdeles skuffede over, at den saakaldte »Erhvervsløshedsunderstøttelse« ikke ligeledes blev forhøjet. Lovændringerne fordrede $^2/_3$ Majoritet, og derigennem var Mindretalsfraktionen i Stand til at forhindre Optagelse af Bestemmelser i Lovene, som efter dennes Overbevisning var til Skade for Medlemmerne, men Forhøjelsen af »Erhvervsløshedsunderstøttelsen« forkastedes med 173 mod 142 Stemmer. Kun 11 Medlemmer af Flertallet stemte for Forhøjelsen. Man talte ogsaa ved denne Lejlighed om »Idealisme«. Efter Flertallets Anskuelse skulde Kontingentforhøjelsen hovedsagelig anvendes til Strejkeunderstøttelse. At Strejkeunderstøttelsen blev forhøjet, var vel i og for sig naturligt, men at denne skulde forhøjes, uden at Erhvervsløshedsunderstøttelsen eller Arbejdsløshedsunderstøttelsen fulgte med, vilde dog efter »Metallarbeiter-Zeitung«s Mening næppe vække blide Følelser hos Medlemmerne.

Ved Valget til Hovedbestyrelse, Sekretariat og Udvalg, førtes der atter en Kamp, hvorunder Flertallet betonede, at paa tidligere Generalforsamlinger havde Flertallet ikke regnet med Oppositionen, ja, en Taler mente endogsaa, at Mindretallet maatte være glad, hvis de blot kunde faa 3 Pladser i Hovedbestyrelsen indrømmet. Dette Flertallets Standpunkt var naturligvis en Urimelighed, da tidligere Kongresser ikke har været delt i Flertal og Mindretal paa samme Maade som nu, og man har derfor altsaa staaet ganske frit med Hensyn til at kunne vælge, hvem man vilde, hvad Tilfældet ikke blev denne Gang.

Endvidere voldte det megen Uro at faa behandlet Forslag Nr. 244 til § 25, Afsnit 5, i Lovene, hvorefter den ældste i Tjenesten af de 3 Formænd skal føre Forsædet i Hovedbestyrelsen. Forslaget blev imidlertid vedtaget, men ved en Manøvre fra Flertallets Ordfører lykkedes det atter igen at faa strøget Bestemmelsen. Betydningen heraf er det ikke let at se, men det er et godt Bevis paa den Hensynsløshed, som Flertallet lagde for Dagen, og som i dette Tilfælde gik ud over Forbundets mangeaarige Næstformand, Landdagsmand Georg Reichel.

Tidligere havde der ofte været Strid om nogle Paragraffer, som gav Hovedbestyrelsen Ret til at gribe ind i Arbejdsstandsninger. Det ellers fra Generalforsamlingen denne Gang almindelige Raab om »mere Medbestemmelsesret« gjaldt i det mindste ikke disse Paragraffer. Flertallets Ordfører paa denne Kongres havde jo desuden udtalt i en Resolution til Beretningen, at »indenfor Metalarbejderforbundet skulde Medlemmernes Selvbestemmelsesret i videstgaaende Omfang garanteres«, og »Metallarbeiter-Zeitung« skriver derfor: »Man maatte nu være spændt paa, hvorledes Flertallet vilde stille sig til disse Lovbestemmelser, saa meget mere som Kongressens Lov-

udvalg, hvor de ogsaa havde Flertal, havde foreslaaet en Skærpelse, saaledes »at Forslag om Arbejdsnedlæggelse ogsaa kan nægtes Sanktion, hvor ikke forud de lovlige og tarifmæssige Voldgiftsbestemmelser er kommet til Anvendelse«. Det viste sig dog nu, at Flertallet overhovedet ikke »stillede sig«, idet man uden videre slugte Afsnittet om Skærpelsen af disse Bestemmelser«.

Endelig føjer »Metallarbeiter-Zeitung« til i sin Oversigtsartikkel:

»Saa meget om det af Forhandlingerne, som vi tror at maatte fremhæve. Endnu vil vi dog bemærke, at paafaldende mange Forslag er afgjorte ved at blive henviste til Hovedbestyrelsen. Flertallet havde altsaa meget stor Tro til de nye Mænd i Hovedledelsen. Endvidere er der paa Forbundsdagen talt meget om Demokrati, men en af de demokratiske Fordringer om at lade Valgene indenfor Forbundet foretage efter Forholdstal, blev dog afslaaet med den Bemærkning, at man heller ikke tidligere havde tænkt paa at indføre noget saadant; tidligere var der ogsaa en Trang dertil, selvom der ikke da officielt gaves 2 Retninger indenfor Forbundet.

Nu har altsaa Oppositionen fra før sejret indenfor det tyske Metalarbejderforbund, og det tidligere Flertal udgør nu den »ny Opposition«, som i August Haas fra Køln har en omsigtsfuld, forfaren og handlekraftig Fører, og vi haaber, at om der fremdeles skal være Meningskamp, at denne da maa blive udfægtet med blanke Vaaben; saa behøver det ikke heller at blive Forbundet til Skade. Talrige og vigtige er nu dets Opgaver. At røgte disse er det Medlemmernes Sag at hjælpe med til, hvadenten de saa tænker det ene eller det andet om de forskellige Spørgsmaal«.

Det næste Nummer af »Metallarbeiter-Zeitung«, som udgik den 8. November, ses at være overtaget af den nye Ledelse med Richard Müller som ansvarlig og Afløser for Johannes Scherm, der ifølge sin Alder i alle Tilfælde var betænkt paa at træde tilbage.

Her møder Ledelsen med et Opraab paa Bladets Forside, hvilket har følgende Ordlyd:

Vor nye Kamp- og Organisationsbasis.

November-Revolutionen har ikke befriet den tyske Arbejderstand fra det kapitalistiske Aag. Siden Revolutionens Udbrud har de kapitalistiske Interessekredse gennem en stærk Sammenslutning af deres Kræfter og hensynsløs Indsats i den økonomiske og politiske Kamp og ved Benyttelse af den politiske og militære Magt forsøgt at trykke Arbejderne ned til villieløse Udbytningsobjekter. De kapitalistiske Kredse, svækket gennem den i deres Skød fødte Verdenskrig, haaber atter paa Genoprettelse og varig Sikring af deres Herredømme samt paa Forhindring af det af Arbejderstanden forlangte socialistiske Fællesskab. Disse Bestræbelser fra de kapitalistiske Cirkler har bragt de fra Arilds Tid bestaaende Klassemodsætninger og deraf betingede Klassekampe til at vokse i uhørt Grad, saaledes at de mere og mere udvikler sig til rene Magtkampe mellem Kapital og Arbejde.

At bygge Bro mellem disse Klassemodsætninger og over Klassekampene ved Oprettelsen af de saakaldte »Arbeitsgemeinschaften« (Arbejdsfællesskab) mellem Kapital og Arbejde er et Forsøg, der kun er egnet til at bringe Forvirring i Arbejdernes Rækker og kun kan føre til at underbinde den fornødne Klassekamp.

Arbejderstanden, som under de elendige, økonomiske Forhold stadig er tvunget til ny Fordringer og nye Kampe, kan ikke i den kapitalistiske Klassestat nøjes med en ringe Forbedring af Løn- og Arbejdsbetingelser, men er tvunget til paa det skarpeste at fortsætte Kampen om Produktionsmidlerne og Bortfjernelsen af Kapitalismen. Denne Kamp er baade en økonomisk og en politisk Kamp, der fra Arbejderstandens Side i første Linie maa føres ved Hjælp af Arbejdsvægringen. Derfor er Arbejderklassens Sammenslutning — alle Haandens og Aandens Arbejdere — til en mægtig Kamporganisation nødvendig.

Tysklands Proletariat har skaffet sig Parti- og Fagorganisationer. Disse stod mere eller mindre paa Klassekampens Grund, for saa vidt det var socialistiske Parti- eller frie Fagorganisationer. Ifølge de gennem Verdenskrigen og en politisk Revolution frembragte økonomiske og politiske Forhold og den deraf betingede og stadigt nærmere rykkende Slutkamp er disse Organisationer alene ikke mere tilstrækkelige. De faglige Organisationer maa i langt højere Grad slutte sig sammen til stærke Industriforbund for derigennem at danne Fundamentet for en organisk Udvikling af Raadssystemets økonomiske Virksomhed. Dette Raadssystem maa forene alle Kræfter i det virkedygtige Folk til at danne saavel en Kamporganisation som til Gennemførelse af Socialismen og samtidig træffe alle Forberedelser til Overtagelse af den kapitalistiske Drift og dennes Overførelse til det socialistiske Fællesskab for derefter fortsat at udvikle en Organisme, som kan bære det ganske Samfundsliv.

Den 14. Generalforsamling i det tyske Metalarbejderforbund anerkender de foranstaaende Grundsætninger og er beredt til at skaffe Forbundet en til disse Grundsætninger svarende ny Kamp- og Organisationsbasis. Generalforsamlingen forkaster »Arbeitsgemeinschaft« med Arbejdsgiverne og anerkender kun de gennem den økonomiske Kamp nødvendige Forhandlinger.

Hovedbestyrelsen bemyndiges til hurtigst muligt at træffe de fornødne Forberedelser til Dannelse af et Industriforbund omfattende alle Haandens og Aandens Arbejdere indenfor Metalindustrien og til at føre de i dette Øjemed nødvendige Forhandlinger.

Dette er altsaa det nye Program, og man fristes til at spørge: »Var det det hele?«, og: »Kan dette Program retfærdiggøre Dannelsen af en ny Flertalsregering? — og paa en Valgbasis af 5 pCt. af Medlemstallet«.

Saa langt vi kender de tyske Fagforeningsfolk, saa er de lige saa lidt der som andre Steder særligt villige til at danne saadanne Sammenslutninger som de, der her er Tale om for den tyske Metalindustri, og det lyder jo ganske kønt med Haandens og Aandens Arbejdere, men vi anser det for lidet sandsynligt, at det i alt Fald vil lykkes at faa »Aandens Arbejdere« med, for saa vidt som der vel her er Tale om den meget omfattende tyske Funktionærstand. Men vi skal forøvrigt erkende, at alt for Tiden er usikkert i Tyskland, for de efter Krigen følgende Revolutioner og Borgerkrige er desværre endnu langt fra ført til Ende, men det »Arbeitsgemeinschaft«, hvorom der i nærværende Tilfælde er Tale, er dog bleven ført igennem af den

tyske Nationalforsamling i en ganske radikal Aand og vil vistnok ogsaa faa sin Betydning, hvadenten den ny Revolution faar det ene eller det andet Forløb, og vi kan ikke forbeholde os en Bemærkning om, at vort tyske Broderforbund sikkert langt mere havde haft Grund til at styrke sin tidligere Ledelse, under hvilken Forbundet fra et Intet i Løbet af ca. 30 Aar er naaet frem til at omfatte 1½ Million Medlemmer. Vanskelighederne ved at holde denne store Organisation sammen om et bestemt Program og paa Basis af faste Love og Vedtægter vil sikkert inden længe vise sig store, og vi kan ikke se, at man har lettet de Vanskeligheder, som sikkert vil melde sig, ved den sidst afholdte Kongres i Stuttgart og ved det »Program«, som vi her har gengivet.

Iøvrigt skal vi i næste Nummer af Bladet efter det danske Udenrigsministeriums Tidsskrift gengive Indholdet af den Nyordning, der her stadig er betegnet med Navnet »Arbeitsgemeinschaft«, hvad man til Dansk har oversat til »Den tyske Lov om Bedriftsraad«.

Hvad er Skruebrækkerarbejde?

Til Afklaring af dette Spørgsmaal og til behagelig Underretning for Dansk Formerforbunds Ledelse og dettes Medlemmer har d'Hrr. Støbemestre hos A S M. P. Allerups Eftrfl., Odense, ydet et værdifuldt Bidrag. I Fagbladene for Januar og Februar har en Lønsag for de i Odense ved Modelformeri arbejdende Medlemmer, ialt 7 Mand, været omtalt, som bl. a. forløbende paa den Maade, at de 7 Mand gik i Strejke den 2. Februar, og de strejker endnu.

Klubben hos A/S Allerup afholdt Møde den 3. Februar, og man vedtog bl. a. her, at Tillidsmanden skulde meddele Støbemestrene Johs. Petersen og Peter Hunderup, at hvis de udførte noget af det af Modelformerne nedlagte Arbejde, vilde Formerne betragte det af dem saaledes udførte Arbejde som Skruebrækkerarbejde. Det skete saaledes som vedtaget, men Mester Petersen erklærede kort og godt, at det maatte være noget, der stod for Tillidsmandens egen Regning, og at der vilde blive anlagt Sag imod ham.

Johannes Petersen er jo godt kendt mellem Formerne her i Landet. Først fra sin tidligere Virksomhed hos A/S Allerup, senere som Mester hos Paasch & Larsen, Petersen i Horsens. Derefter var han i Norge en Tid for saa at dukke op som Støbemester i København hos A S Nielsen & Winther, hvorfra han igen forsvandt til sin gamle Virksomhed i Odense, hvor han nu er 1. Mester i Ordets fuldeste Forstand.

Peter Hunderup er næppe kendt saa viden om. Han er 2. Mester og har i det væsentligste med Maskinformerne at skaffe. Formernes almindelige Omtale af ham er, at han er en jævn, skikkelig Mand, saaledes som Johannes Petersen vil have ham, og hvorledes skulde en 2. Mester være andet, thi Petersen er jo 1. Mester.

Nu er altsaa Forholdet, at d'Hrr. Mestre ikke har kunnet holde deres Fingre fra det nedlagte Modelformerarbejde, men for at gøre det saa tilforladeligt som muligt tog man Lærlinge med til Arbejdet, naar man »gik i Lag med Professionen«.

Retten er imidlertid gaaet sin Gang, og vore Medlemmer hos omskrevne Aktieselskab med Tillidsmanden, Chr. Madsen, i Spidsen har ikke for intet vedtaget og udtalt sig som de har, thi

»Aar 1920, den 25. Februar, blev Odense Købstads borgerlige Ret sat paa Thingstedet«,

og her fremstod saavel Sagsøgerne, Johannes Petersen og Peter Hunderup, som Sagsøgte Chr. Madsen. Men stakkels Chr. Madsen klarede sig ikke godt fra den Historie. Vel hævdede han, at han kun var gaaet Klubbens Ærinde, og vel hævdede han, at Støbemestrene i de 5 Aar, han havde arbejdet paa Fabrikken, ikke havde beskæftiget sig med Modelformeri, og vel hævdede han, at Lærlingene aldrig forhen i hans Tid havde været beskæftiget ved den Art Arbejde, og vel henviste han til, at Sagen ikke hørte hjemme i Odense Købstads borgerlige Ret, men derimod for Den faste Voldgiftsret, der tidligere havde afsagt Kendelser i lignende Sager, til hvilke han henviste, men alt sammen hjalp det ham intet.

Navnlig henviste han til en nogle Aar gammel Sag, hvor Tobaksarbejderforbundet, lige før man skulde gaa i Strejke i en Provinsby, havde tilskrevet Fabriksmesteren, at han, saafremt han under Strejken udførte andet Arbejde end hans vanlige, vilde blive betragtet som Skruebrækker. I denne Sag dømte Den faste Voldgiftsret og frifandt pure Forbundet, idet man kendte, at hvis det var den paagældende Arbejdsgivers Hensigt at benytte Mestrene til det af Svendene nedlagte Arbejde under en Konflikt, havde det været hans Hensigt nok saa meget at sikre sig en uorganiseret Arbejdskraft, som en Værkstedsleder, men som alt anført hjalp alt dette ikke den arme Chr. Madsen noget som helst. Det var en Injuriesag, og da Forlig ikke kunde opnaas, afholdtes der paa staaende Fod Forhør, og den 28. Februar faldt Dommen, der i al sin Frygtelighed lyder:

Thi kendes for Ret:

»Den forommeldte af sagsøgte Former Chr. Madsen, Jagtvej 40, Odense, overfor Sagsøgeren, Støbemester Johannes Petersen, sammesteds, fremsatte for Sagsøgeren fornærmelige Udtalelse bør død og magtesløs at være. Saa bør og Sagsøgte til Statskassen udrede en Bøde af 35 Kr. eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 5 Dage.

Endelig vil Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgeren denne Sags Omkostninger med 30 Kr.

Dette sidstnævnte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse«.

Hermed var hans Lidelser imidlertid ikke til Ende, thi han fik en Dom Mage til, kun med den Forskel, at der i denne ikke stod Johannes Petersen men Peter Hunderup. 130 Kr. skal Chr. Mandsen altsaa bløde, eller Friheden berøves ham i 10 lange Døgn, men han skal alligevel have en Tak, fordi han har skaffet os Klarhed i dette Spørgsmaal, thi nu ved vore Medlemmer, at naar Modelformerne hos Allerup nedlægger Arbejdet, saa er Mester Johannes Petersen ikke Skruebrækker, fordi han udfører Arbejdet, og Mester Hunderup er heller ikke Skruebrækker, naar han gør det, selv om Formerne mener, at de er Skruebrækkere, og nu har Retten sagt, at Ordet Skruebrækker bør død og magtesløs at være, og saa maa man ikke sige Skruebrækker mere.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Observer! Kassereren i Horsens gør opmærksom paa, at tilrejsende Medlemmer, der ikke henvender sig til ham, før de gaar paa Fabrikkerne, vil blive frataget deres Bog.

Hovedbestyrelsen føjer hertil, at de Paagældende ikke skal faa Grund til at klage over for blid Behandling bagefter. Dette kan foreløbig Nr. 41038, Rasmussen, notere sig.

Observer! Med nærværende Fagblad udsendes Skemaer til Optagelse af Lønstatistik for Lønningsdagene den 9., 16., 23. og 29. April. Umiddelbart efter Maanedens Afslutning maa Skemaerne indsendes. Husk at paaføre Medlemsnumre paa Skemaerne!

Observer! Kasserer O. Olufsen, Vesterbrogade 59, Vejle, meddeler, at der hos ham til Medlem Nr. 42276, Th. Petersen, henligger Penge fra Esbjerg.

Aalborg. Den 17. Februar er afholdt Mæglingsmøde hos P. J. Buaas paa et Spørgsmaal om 13 Timers Betaling med den ansatte Timeløn for et vragstøbt Stykke Arbejde. Firmaet havde henført Vragstøbningen under Begrebet »grov Uagtsomhed« og vilde intet betale. Sagen afgjordes med en Udbetaling af 10 Kroner.

Aarhus. Hos A/S Danish Machine Company, Aabyhøj, afholdtes den 18. Februar Mæglingsmøde paa Krav om Godtgørelse for tilsat Arbejdstid i Anledning af manglende Opsætning af en Ventilator i Støberiet, samt paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger.

Erstatningen afgjordes ved, at Firmaet betalte 75 Kroner. Paa Timelønskravet opnaaedes ingen Enighed, og dette er viderebehandlet ved et Timandsmøde den 8. Marts, ligeledes uden at nogen Ordning opnaaedes. Resultatet heraf er, at Firmaet er meddelt, at Formerne ikke længere anerkender eller respekterer de hidtil gældende Timelønninger.

Frederikshavn. Herfra er den 22. Februar meddelt, at samtlige Formere fra 27. Januar har faaet deres respektive Timelønninger forhøjede med 20 Øre hver.

Frederiksværk. Den 28. Februar er afholdt Mæglingsmøde hos Firmaet Anker Heegaard paa Krav om Erstatning, fordi Formerne den 29. Januar ikke kunde arbejde. Det var Snestorm, Kulde og Utætheder i Støberiet, der var Aarsagen. Sagen sluttede med, at Firmaet betaler hver Mand (ca. 50) 7 Kroner i Erstatning.

Samtidig behandledes et Krav om Erstatning, fordi det elektriske Lys nogle enkelte Morgener havde virket utilfredsstillende. Herfor erholdt hver Mand 2 Kroner.

Den 20. Januar er afholdt et andet Mæglingsmøde paa denne Fabrik. Den 23. Juli 1919 indgik Firmaet ved en Mægling paa at betale for Vraggods, naar Aarsagen var Slagger, mat Jærn o. s. v., naar Formerne var uden Skyld, men efter at denne Ordning var overholdt et Stykke Tid, nægtede Firmaet at respektere den mere, og omkring Juletid foraarsagede dette en Standsning paa 5 Arbejdsdage. Krav om Betaling for Vraggodset gjordes gældende ved Mæglingen, og Sagen afgjordes derhen, at Firmaet betaler 31 Kr. 50 Øre, som er Halvdelen af det krævede Beløb.

Modsat gjorde Firmaet Krav om Erstatning for Arbejdsstandsningen, hvilken man kaldte ulovlig. Herom opnaaedes ingen Enighed, og Sagen var da for paa Timandsmødet den 8. Marts med samme Resultat. Bortset fra det inkonsekvente i at erkende sine Fejl og betale Erstatning derfor, har Sammenslutningen dog forbeholdt sig sin Stilling. Det skal formentlig betyde Den faste Voldgiftsret. Lykke paa Vejen.

Holstebro. Hos Vald. Birn & Brødre er der den 19. Februar afholdt et Mæglingsmøde paa forskellige Spørgsmaal. Ved nogle ny Formemaskiner fastsattes Grundpriser paa følgende Kassestørrelser:

17" × 17"	30 Øre.
19" × 19"	33 -
23" × 23"	42 -
27" × 27"	55 -

Hertil skal lægges 77,5 pCt., og for Grundpriserne udføres kun almindeligt og fladt Arbejde uden Stifter, Hager og Kerner, idet saadant Ekstraarbejde betales efter de samme Regler, som iøvrigt er gældende ved de andre Maskiner paa Fabrikken. Aflange Kasser afregnes efter samme Kvadratenhed.

De ansatte Timelønninger forhøjedes med 3 Øre pr. Mand og Time. Den hidtil gældende Ordning, gaaende ud paa, at naar Enighed ikke kunde opnaas, betales den ansatte Timeløn, plus 50 pCt., ophævedes, og Overenskomstbestemmelsen: Gennemsnitsfortjenesten minus 20 pCt., sattes i Stedet.

Korsør. Paa Krav om Forhøjelse af de pr. 1. Februar opsagte og udløbne Akkorder, afholdtes der den 23. Febr. et Mæglingsmøde. Firmaet havde modsat klaget over, at Tillidsmanden havde været beruset paa Arbejdspladsen og over, at han greb forstyrrende ind i Arbejdets Gang. Da ingen Enighed opnaaedes, var Sagen for paa Timandsmødet den 8. Marts, men heller ikke her kunde Arbejdsgiverne erkende, at der var noget i Vejen med Fortjenesten, trods Indrømmelsen af, at de Formere, der havde arbejdet hele Aaret 1919 paa Fabrikken og passet Tiden og Arbejdet, kun havde en gennemsnitlig Aarsindtægt paa knapt 3,500 Kroner.

Naar hele den store foreliggende Situation er lidt mere afklaret, skal denne Sag ikke være glemt.

Klagen over Tillidsmandens uberettigede Indgriben i Arbejdets Gang toges tilbage, og Beruselsen var et temmeligt kødløst Ben, idet Manden den paagældende Dag havde tjent 10 Kr., og det faar man ikke forærende paa Korsør Jærnstøberi. Iøvrigt var Sagen saa gammel, at den vel nærmest var taget frem for at have noget at tale om.

Kolding. Den 20. Februar afholdtes der paa De danske Mejeriers Maskinfabrik et Mæglingsmøde, fordi Firmaet havde klaget over, at Formerne nægtede at arbejde videre paa en Del af de til 1. Februar opsagte og udløbende Akkorder. Man havde tilbudt at udføre dette Arbejde til en gennemsnitlig Akkordfortjeneste, men det vilde Firmaet ikke indlade sig paa. Da ingen Enighed opnaaedes, er Sagen viderebehandlet ved Timandsmødet den 8. Marts, men ligeledes uden afsluttende Resultat. Sammenslutningen hævdede i Henhold til Kendelser, der er afsagte af Den faste Voldgiftsret, at der skal arbejdes videre paa opsagte og udløbne Pri-

ser, indtil der er varslet Strejke og Varseltiden er udløben. Noget i den Retning har Retten ganske vist sagt, men dette kan Forbundet ikke uden videre godkende som gældende hele Faget, og Sammenslutningen vil derfor indbringe dette Spørgsmaal for Den faste Voldgiftsret.

Paa flere af de nedennævnte Sager fra de andre Afdelinger er Stillingen den samme.

Kerteminde. Den 21. Januar afholdtes der Mæglingsmøde paa det derværende Jærnstøberi. Da Formerne efter Aftale skulde genoptage Arbejdet den 5. Januar, var Støberiet ikke opvarmet og flere andre Forhold umuliggjorde, at Arbejdet kunde paabegyndes den Dag, og herfor krævede man Erstatning. Der opnaaedes ikke Enighed om noget, og det samme var Tilfældet ved Timandsmødet den 8. Marts.

Forbundsledelsen vil nu overveje, om Sagen bør sendes til Voldgift, samt om man skal lade Fabriksinspektionen se paa denne faldefærdige Historie, som Kerteminde Jærnstøberi er.

København. Den 2. Marts er afholdt et Mæglingsmøde paa De forenede Støberier. Firmaet klagede over Nægtelsen af at præstere Overarbejde, hvis Nødvendighed fremkom paa den Maade, at man kun støbte med en Ovn paa Grund af Mangel paa Cinders. Da Firmaet indgik paa, saalænge dette Forhold varer, at skaffe mere Arbejdsmandshjælp til Sandkastning for Formerne, ordnedes Sagen imidlertid paa denne Maade.

Maskinformerne havde krævet en Revision af Priskuranten. Da Firmaet erkendte, at der var Mangler ved den, indgik man paa at revidere.

Den 28. Februar er afholdt Mæglingsmøde hos A/S »Titan« paa Krav om Forhøjelse af rene Timelønninger. 3 Metalformere fik 18 Øre tilsammen og 8 Kernemagere 80 Øre tilsammen.

Den 1. Marts er afholdt Mæglingsmøde paa Nordiske mekaniske Værksteder. Firmaet havde klaget over, at Formerne afgik paa Grund af, at et Lønkrav ikke blev efterkommet. Det viste sig, at Sagen nærmere var, at Firmaet ikke kunde faa Formere til samme Begyndelsesløn som andre Timelønsværksteder. Det indrømmedes, at Firmaet havde Ret hertil, og 3 paa Fabrikken arbejdende Formere fik deres Timeløn forhøjet fra 235 til 245 Øre.

Nykøbing F. Den 9. Februar meddeler Afdelingen, at man havde stillet Krav om Forhøjelse af den for Akkordarbejderne ansatte Timeløn, men da der intet Udkomme syntes at være med Sagen, ønskedes et Mæglingsmøde afholdt, hvilket ogsaa blev begæret. Imidlertid blev det ikke afholdt, idet Afdelingen den 17. Febr. meddeler, at Sagen er ordnet paa lokal Vis med 16 Øre pr. Mand og Time.

Ringsted. 2 paa det derværende Støberi i ren Timeløn arbejdende Kernemagere har 4. Marts faaet deres Timelønninger forhøjet som følger: 1 fra 141 til 175 Øre og 1 fra 148 til 180 Øre.

Sorø. Paa Krav om Forhøjelse af de til 1. Februar opsagte og udløbne Akkorder er der den 5. Marts afholdt et resultatløst Mæglingsmøde, og med samme Resultat et Timandsmøde den 8. Marts. Stillingen er iøvrigt den samme som ovenfor under Kolding anførte.

Slagelse. Paa Fabrikken »Alliance« er der den 16. Februar afholdt et Mæglingsmøde paa Krav om Erstatning, fordi Formerne den 31. Januar maatte forlade Støberiet paa Grund af Os og Røg, samt paa Krav om Forhøjelse af de til 1. Februar opsagte og udløbne Akkorder. Erstatningssagen afgjordes ved, at Fabrikken betaler hver Mand 6 Kr. Om Akkordforhøjelse opnaaedes ingen Enighed, og Sagen behandledes videre ved Timandsmødet den 8. Marts. Her oplystes det, at samtlige Formere var overgaaede til at arbejde i ren Timeløn, 2 à 228 Øre, de øvrige à 208 Øre, og at Fabrikken intet havde imod indtil videre at fortsætte paa denne Maade. Sagen stilles derfor i Bero.

Svendborg. Hos A S Lange & Co. er der den 19. Februar afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse til 8 Mand, der ikke arbejder i Akkord. Hverken her eller ved Timandsmødet den 8. Marts opnaaedes Enighed. Der forelaa Tilbud om at forhøje Gennemsnittet, som er 172 Øre, til 180 Øre, men dette kunde ikke akcepteres.

Sagen er saaledes stillet i Bero, til Situationen er lidt mere afklaret.

Skanderborg. Fra Formerne hos Firmaet Blom & Søn, hvor der ikke arbejdes i Akkord, er 26. Februar meddelt, at Timelønnen er forhøjet med 8 Øre pr. Mand, dog for en ældre kun med 4 Øre.

Jærn- og Metalslibere.

Mæglingsmøder. Den 9. Januar afholdtes i Sammenslutningens Lokaler, Nørrevoldgade 30, Mæglingsmøde angaaende Arbejdsforholdene paa A/S »Union«, Kastrup, og Metalvarefabrikken »Viktoria«, St. Kongensgade 23.

Med Hensyn til »Union« opnaaedes intet Resultat, da Sammenslutningen fremhævede, at Arbejdet ikke var optaget i tilfredsstillende Omfang og paa tilfredsstillende Maade, saa det ikke var muligt at foretage en Realitetsforhandling om de derværende Uoverensstemmelser, før Arbejdet var bedre i Gang.

De paa »Viktoria« værende Uoverensstemmelser enedes man om at søge afgjort ved Forhandling mellem de direkte interesserede Parter.

Den 29. Januar 1920 afholdtes Mæglingsmøde med Firmaet H. A. Gruberts Sønner, Nørrevoldgade 30, i Anledning af Strid om Arbejdstidens Lægning paa Ugens enkelte Dage. Man enedes ikke, og Sagen gik til Timandsmøde.

Den 3. Marts afholdtes Mæglingsmøde i Anledning af Klage fra Forsølvningsanstalten »Galvano« over, at Sliberne nægtede at udføre Sliberarbejde til de hidtil gældende Akkordpriser. Enighed opnaaedes ikke, og Sagen henvistes til videre Behandling paa Timandsmøde.

Den 5. Marts afholdtes Mæglingsmøde angaaende opstaaet Strid om Løn- og Arbejdsforholdene. Efter læn-

gere Diskussion henstillede Sammenslutningens Mæglingsmand til Firmaet, at Arbejdernes Timelønstimer saavidt muligt indskrænkedes til 5 Timer om Ugen pr. Arbejder, og at Akkordpriserne saa vidt muligt fastlægges ved Arbejdets Begyndelse. Dersom Enighed om Prisen ikke straks kan opnaas, skal Arbejdet paabegyndes, hvorefter ny Forhandling om Betingelse for Arbejdets Fuldførelse skal optages.

Timandsmøde. Den 17. Februar afholdtes Timandsmøde med H. A. Gruberts Sønner, angaaende Arbejdstidens Lægning paa Ugens enkelte Dage. Man enedes om følgende: Arbejdstiden bliver indtil 1. April d. A. som af Firmaet foreslaaet, fra Kl. 8 til 4½ med 1 Stop, i Tiden fra 1. April til 1. November fastsættes Arbejdstiden fra Kl. 7½ til 4 med 1 Stop. Det staar Arbejderne frit for til Efteraaret at kræve Forhandling om Arbejdstidens Omlægning.

Smede og Maskinarbejdere.

Vælg Delegerede til Kongressen. Ved nærværende opfordres Afdelingerne til paa deres forestaaende Generalforsamlinger i April Maaned at foretage Valg af Delegerede til den kommende Kongres.

Forbundslovenes § 4 b, der omhandler Repræsentationsretten, lægges til Grund ved Udregningen af det Antal Delegerede, Afdelingerne har Ret til at vælge.

Hovedbestyrelsen har foreløbig ansat Tiden for Afholdelsen af Kongressen til Dagene 30. Juni og fremefter de første Dage i Juli Maaned, dette dog kun for saa vidt der ikke maatte opstaa Hindringer, der nødvendiggør en anden Tid.

I umiddelbar Tilslutning til Kongressen vil der derefter formentlig blive afholdt Delegeretmøde for Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse.

Hovedbestyrelsens Ændringer til Lovene vil antagelig kunne offentliggøres i næste Nummer af Fagbladet.

Lønforhøjelser. Mellem Københavns Afdeling 12 og A/S Burmeister & Wain er aftalt, at alle Udbetalinger for Akkordlønnede paa Christianshavn fra og med den 4. Februar d. A. forhøjes til 150 Øre pr. Time plus 8 Øre. Akkordprocenten for Elektrikerne forhøjes samtidig fra 85 til 90 pCt.

Hos Felix Lucas er et Lønkrav ved lokal Behandling bragt i Orden paa den Maade, at samtlige Værktøjsarbejdere har faaet deres Løn hævet til 198 Øre pr. Time med tilbagevirkende Kraft fra 15. September 1919.

Hos M. J. Ballin & Sønner er Timelønnen for 4 Mand hævet fra 175 Øre til 200 Øre pr. Time. Heraf faar de 12 Øre tilbagevirkende Kraft til 15. September 1919.

Paa Havregrynsfabrikken »Ota« i Nakskov var 4 Mand blevne afskediget, fordi de havde tilladt sig at stille Lønkrav. Firmaet kunde imidlertid ikke faa andre, og da dette Forhold havde varet i ca. 6 Uger, genantoges vore Medlemmer, og Timelønnen hævedes fra 185 Øre til 200 Øre.

Hos Firmaet Jacob Holm & Sønner mægledes den 24. Februar paa Krav om højere Lønninger. Timebetalingen forhøjedes for 4 Maskinarbejdere henholdsvis fra 189 til 204 Øre, fra 184 til 197 Øre, fra 181 til 193 Øre og fra 168 til 178 Øre.

Den 25. Februar aftaltes ved et Mæglingsmøde paa Kastrup Maskinfabrik, at Timelønningerne skal forhøjes med 10 Øre pr. Mand, at Timelønnede ved Udearbejde faar et Tillæg af 80 pCt., samt at der skal gives et Akkordforskud af 50 Øre pr. Mand og Time.

Paa Dansk Soyakagefabrik har der ogsaa fundet forskellige Tillæg Sted, saaledes at Timebetalingen blev gennemsnitlig 225 Øre — dette i Kraft af en hel Række Tillæg — som træder i Kraft fra 4. Marts d. A. at regne.

Den 28. Februar mægledes paa et Lønkrav fra De forenede Papirfabrikkers Virksomheder i Magle Mølle, Dalum og Silkeborg. 16 Mand paa Magle Mølle faar 275 Øre, 10 Mand paa Dalum 173 Øre og 3 Mand paa Silkeborg 54 Øre Ingen faar mindre end 14 Øre. Endvidere faar enhver nu beskæftiget Arbejder en Sum paa 30 Kr.

Hos A S Panser-Box i København er Lønningerne ved et Mæglingsmøde den 2. Marts forhøjede med 10 Øre pr. Time, ligesom der gives 15 Kr. pr. Uge i Forskud paa Akkorder eller forholdsvis.

Mæglingsmøder. Hos Firmaet Petersen & Wraa i København mægledes den 7. Februar i Anledning af Klage fra Firmaet over, at Arbejderne nægtede at betjene nogle opsatte Kontrolure. Man enedes om, at Kontroluret betjenes ved Arbejdets Begyndelse og Afslutning Morgen og Aften samt ved Spisepausernes Ophør. Der gives en samlet daglig Respit paa 6 Minutter, dog højst 3 Minutter ved hver af Urets Betjeningstider. — Endvidere afsluttedes hos samme Firma den 19. Februar en Mægling, som egentlig var afholdt den 5. December. Denne havde beskæftiget sig med en Strid om Dyrtidsordningen, og Firmaet havde hævdet, at det betalte efter denne, hvad man saa enedes om, at Forbundets Mæglingsmand skulde overbevise sig om ved et Besøg paa Fabrikken, og ved dette Besøg konstateredes det, at Firmaets Paastand var rigtig. Sagen bortfaldt derefter for vort Vedkommende.

Hos Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Cykleafdeling mægledes den 13. Febr. i Anledning af Klage fra vore Medlemmer over Firmaets Fortolkning af et tidligere Mæglingsreferat, som Firmaet udlagde saaledes, at der ikke maatte tjenes over 238 Øre pr. Time. Ved denne sidste Mægling enedes man om, at Arbejdet skal gives i Akkord i størst mulig Udstrækning, samt at de i det omstridte Referat omtalte 238 Øre danner Grundlag for Beregningen ved Fastsættelser af Akkorder. Hvis Enighed om Akkordreguleringen ikke opnaas, søges denne tilvejebragt ved Forhandling mellem Tillidsmanden og Firmaets Repræsentanter.

Mandagen den 23. Februar mægledes hos Firmaet Nyboe & Nissen i Anledning af Klage fra vore Medlemmer over, at Lærlingenes Lønninger var forhøjede paa Svendenes Bekostning. Man enedes om, at der tillægges alle gældende Akkorder et Beløb lig med Lærlingenes Timelønsforhøjelse gange det Antal Lærlinge-Timer, som sidste Udførelse af Akkorden viser. Forhøjelsen gælder for alle Akkorder, opgjorte efter 7. Januar d. A.

Ved et Mæglingsmøde, som den 25. Februar fandt Sted paa Kastrup Maskinfabrik angaaende Strid om Lønforhøjelse, behandledes ogsaa en Sag om et Akkordudvalg, som Arbejderne havde nedsat til Bestemmelse af Priserne. Disse lovede at opløse Udvalget.

Ved Mæglingsmødet den 1. Marts paa Dansk Soyakagefabrik behandledes tillige en Klage fra Firmaet over, at vore Medlemmer nægtede at trække Kontrolure. Man enedes om en Ordning, hvorefter Firmaet lovede at bringe Spise- og Opholdslokaler i Orden i Løbet af 8 Dage. Smedene og Maskinarbejderne forpligtede sig til at trække de ophængte Kontrolure 4 Gange daglig med en samlet Respit paa 6 Minutter, dog 10 Minutter, dersom Uret beholder sin nuværende Plads.

Den 28. Februar mægledes hos A/S »Dafameta« i Anledning af Klage over Ansættelse af en Formand med Forpligtelse til ikke at være Medlem af Fagforeningen, samt Klage over Afskedigelse af en ikke anmeldt Tillidsmand. Firmaet erklærede, at den paagældende Formand hidtil havde været paa Prøve, men nu skulde ansættes paa Kontrakt og med virkelige Formandsfunktioner, hvorefter Sagen bortfaldt. I Klage Nr. 2 henstillede Forbundets Mæglingsmand til Firmaet at genantage den afskedigede Mand, naar der atter blev Arbejde.

Priskuranten for veludført Gas- og Vandledningsarbejde i København. Ved et Møde den 16. Februar mellem Repræsentanter for Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, Gas- og Vandmesterforeningen for København og Omegn, Gas- og Vandmesterforeningen af 1919, Klejnsmedemester- og Mekanikerforeningen for København og Omegn og Københavns Blikkenslagerlaug, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Blikkenslagerforbundet i Danmark og Gas- og Vandarbejdernes Fagforening af 1875 enedes man om nedenstaaende Ændring i Overenskomsten af 17. Oktbr. 1919 vedrørende Priskurant over veludført Gas- og Vandledningsarbejde af 20. Septbr. 1907 med Tillæg, nemlig:

P. 1. Det fra 1. September 1919 betalte Dyrtidstillæg af 15 pCt. til Akkordpriserne bortfalder.

P. 2. Til alle Arbejder, som er fælles for Gas- og Vandpriskuranten og Centralvarmeprislisten, betales et Dyrtidstillæg af 40 pCt.

P. 3. Til alle øvrige Poster i Priskuranten betales et Dyrtidstillæg af 25 pCt.

P. 4. Disse Ændringer er gældende fra og med den 16. Januar 1920.

P. 5. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Medlemmer giver Afkald paa deres formentlige Ret til den tilbagevirkende Kraft paa Forskellen mellem de 25 pCt. i Henhold til Dyrtidsordningen af 29. Oktbr. 1919 og de 15 pCt. i Henhold til Overenskomsten af 17. Oktbr. 1919.

For Dansk Smede og Maskinarbejderforbund:
Ch. Segato.

For Blikkenslagerforbundet i Danmark:
Carl Lassen.

For Gas- og Vandarbejdernes Fagforening af 1875:
J. K. Olsen.

For Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning:
Charles Hansen.

For Gas- og Vandmesterforeningen for København og Omegn:
E. Henriksen.

For Gas- og Vandmesterforeningen af 1919:
Vald. Hermansen.

For Klejnsmedemester- og Mekanikerforeningen for København og Omegn:
Carl Seifert.

For Københavns Blikkenslagerlaug:
Hans Pers.

En Sag fra Sydfynske Jærnbaner. Under 11. Februar meddelte Sammenslutningen os, at Arbejdsmændene paa Sydfynske Jærnbaner havde fremsat Krav om større Andel i Akkordoverskudet, idet Forholdet var stærkt forrykket i Arbejdsmændenes Disfavør efter den sidste Lønforhøjelse, som Smedene havde faaet. Firmaet forlangte til at begynde med, at Smedene skulde afstaa deres Overskud til Arbejdsmændene, hvilket disse naturligvis ikke var begejstrede for. Et Møde i Arbejdsgiverforeningen om Sagen bragte heller ikke en endelig Ordning, men forberedte den dog saaledes, at man ved Hjemkomsten enedes om følgende Aftaler:

1) Arbejdsmændenes Timeløn forhøjes fra og med den 20. Februar 1920 med 5 Øre i Fællesakkord med Smedene.

2) Akkordpriser, hvor Smede og Arbejdsmænd arbejder i Fællesakkord, forhøjes i H. t. Dyrtidsoverenskomsten af 29. Oktober 1919 mellem Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund for de Akkorder, som fik et Tillæg af 25 pCt., med 5 pCt. til 30 pCt. Smedenes Repræsentant erkender, at Smedene ikke kan anvende den saaledes trufne Ordning som Argumentation for Forhøjelse af disse eller andre Akkorder. Selskabet indgaar paa at betale en Gang for alle 200 Kr. til Fordeling mellem Arbejdsmændene.

Timandsmøder. Den 17. Februar afholdtes Timandsmøde, fælles for en Række Fag, angaaende Lægningen af den daglige Arbejdstid hos H. A. Gruberts Sønner. Man enedes om at bibeholde den nuværende Arbejdstid fra 8 til 4½ med et Stop indtil 1. April d. A. I Tiden fra 1. April til 1. November lægges Arbejdstiden fra 7½ til 4 med et Stop. Arbejderne havde ønsket Tiden lagt fra 7 til 4 hele Aaret. Og skulde Arbejderne ønske det, optages der til Oktober Maaned fornyet Forhandling om Arbejdstiden i Vintermaanederne.

Næste Timandsmøde fandt Sted den 18. Februar, hvor følgende Sager behandledes:

1) Strid hos Firmaet C. M. Petersen & Søn, Lykkesholms Allé, om Berettigelsen af en Funktionærstilling. Under Hensyn til, at Manden havde været i sin Stilling i 22 Aar, tog Forbundet indtil videre sin Klage tilbage. Firmaet havde dog lovet at paatale overfor Formanden, at hans Optræden overfor Arbejderne ikke altid havde været lige passende.

2) Strid om Dyrtidsoverenskomstens Tillæg til en Akkord hos Smedemester Francis. Firmaet indgik paa at give et Tillæg paa 7½ pCt. til den omhandlede Akkord og gav Løfte om, at den Lærling, Svenden havde til Hjælp, skulde forblive hos ham, indtil Arbejdet var færdigt.

3) Klage over Smedemester Falck i Næstved for uforskammet Optræden imod Svendene, og Klage over, at Firmaet ikke overholder Aftalen paa Mæglingsmødet den 30. April f. A. om Betalingen for 2 Aars Svende. Første Klage frafaldtes, og i næste Sag gaar Sammenslutningen, endskønt den ikke kan anerkende Princippet om en særlig Minimalløn for Næstveds Vedkommende, ind paa til fuld Afgørelse at betale Halvdelen af det paastaaede Beløb med Hensyn til Virkningen af den tilbagevirkende Kraft, idet man maatte erkende, at Mæglingsreferatet havde en Form, der gav Forbundet Ret til dets Krav. Samtidig afgav Afdelingsformanden i Næstved Løfte om at anmode Svendene om at passe noget bedre paa Værktøjet.

4) Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod A/S Skandinavisk Motor Kompagni. Krav om Lønforhøjelse. Man enedes om, at der gives et gennemgaaende Tillæg af 15 Øre pr. Mand og Time til Timelønnede. Herefter bliver den gennemsnitlige Timebetaling med alle Tillæg incl. 203 Øre pr. Time. De 8 Øre skal gives med tilbagevirkende Kraft fra 13. Oktober at regne.

Den 20. Februar fandt der igen et Timandsmøde Sted. Her behandledes følgende Sager:

1) Klage over en Tillidsmands Afskedigelse hos A/S Petersen & Wraae. Aktieselskabet tilbyder, efter Henstilling fra Forbundet, at lade den skete Arbejdsafbrydelse træde ud af Kraft. Til fuld Afvikling af de paabegyndte Akkorder, hvoraf den ene i Mellemtiden er gjort færdig, betales et Beløb af 30 Kr.

2) Klage fra samme Aktieselskab over, at Smedene og Maskinarbejderne havde nægtet at trække det af Aktieselskabet anskaffede Kontrolur. Selskabet erklærede paany at ville forhandle med Arbejderne om Trækning af dette Ur. Opnaaedes der da ikke Enighed, forbeholdt Sammenslutningen sig at forfølge Sagen videre.

3) Klage fra Københavns Flydedok over, at Kedelsmedene og Nitterne den 6. Februar forlod Arbejdet for at »holde Møde«, og Krav fra Kedelsmedene om højere Betaling. Man enedes om at imødekomme Kedelsmedenes Krav, idet man vilde forhøje de bestaaende Procenter, saaledes at de saa vidt muligt kommer til at ligge paa 98 pCt. Med Hensyn til de ulovlige Strejker forbeholdt Sammenslutningen sig at føre Klagen over disse videre.

4) Strid hos A/S »Mekano« om Lægningen af Arbejdstiden for de forskellige Dage, og Strid om Betaling af nogle Metalsprøjter. Man indgik paa at give de 4 Mand, der siden 1. December f. A. havde arbejdet paa disse Metalsprøjter eller Dele deraf, et Tillæg af 15 Øre pr. Time, dog saaledes at dette Tillæg ikke i nogen Henseende maa skabe Grundlag for andre Lønkrav.

Afdeling i Nørre-Aaby. Paa Hovedbestyrelsens Møde den 28. Februar gaves der Klubben i Nørre-Aaby Tilladelse til fra 1. April d. A. at blive selvstændig Afdeling, dog uden Tilladelse til Udbetalinger for Arbejdsløshedskassen.

Strejkebidrag til Sverige.

Som andet Steds meddelt kan den svenske Storkonflikt betragtes som afsluttet den 15. Marts efter at have varet i 11 Uger.

Vort Forbund har til det svenske Forbund ydet Bidrag for 9 Uger, hvorimod Paaligningen paa vore Medlemmer, tildels af Hensyn til Indsamlingen til Tyskland og Østrig, først iværksattes fra den 14. Februar, saaledes at der til den 15. Marts kun var betalt 5 Ugers Strejkebidrag.

Af Hensyn til det regnskabsmæssige Aarsskifte, ved hvilket der samtidig indtræder en Kontingentforandring, har Hovedbestyrelsen imidlertid ment at maatte standse Strejkebidraget med Regnskabsaarets Udgang, saaledes at **sidste Strejkebidrag betales for Ugen den 27. Marts,** hvorefter Medlemmerne ialt vil have udredet **7 Strejkebidrag.** Den øvrige Del af Bidragene tages af Reservefonden.

Hovedbestyrelsen.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
5. Maskinhandler M. Markussen, Holstebro.
6. Vognfabrikant Christensen, Varde.
7. Firmaet Østergaards Efterfølger, Nykøbing F.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
8452	Andersen, Julius	Skovbøl	7.10 67	Kbhvn. Afd. 1	22. 2.06	Kbhvn. Afd. 1	1.11.19
21511	— Math.	Snogbæk	28. 7.98	Køge	7 11.19	Køge	29 11.19
273	— Oskar Casper	København	24. 6.94	Kbhvn. Afd. 1	30. 8.19	Kbhvn. Afd. 1	15.11.19
31726	— Svend A.	Brønderslev	8. 7.00	Lemvig	1. 5.19	Aalborg	5. 4.19
2281	— Thorkild	København	15. 5.00	Kbhvn. Afd. 1	6.10 19	Kbhvn. Afd. 1	13 12.19
27339	Blædel, Holger Dans	Silkeborg	14. 4.96	Silkeborg	7. 3 18	„ „ 1	27 9 19
19544	Breckwoldt, S. M.	Frederiksberg	31. 1.65	Lyngby	13.10 17	„ „ 1	13 12 19
32999	Cappelen, Julius	Kallundborg	24.11 80	Kallundborg	1 9 19	Kallundborg	15 11.19
31402	Christensen, Kai Richardt	København	16. 7.99	Kbhvn. Afd. 1	16. 5.19	Kbhvn. Afd. 1	22.11 19
2292	— Sven	—	8. 2.94	„ „ 1	6.10 19	„ „ 1	13 12 19
13344	Christiansen, Ejner	Nr. Uttrup	26. 3.95	Nr. Sundby	17 2.15	Nr. Sundby	10. 5.19
16865	Epstein, Salomon	Orscha, Rusland	18. 9 84	Kbhvn. Afd. 1	19. 2 07	Kbhvn. Afd. 1	20 9 19
31895	Eriksen, Niels Jacob	Ore pr. S. Næraa	2.10 99	Odense	7. 4.19	„ „ 1	8.11 19
5231	Friedmann, Leo	Kutno	1. 8 95	Kbhvn. Afd. 1	25 10 19	„ „ 1	8 11.19
31807	Gislinge, Hans J. C. H.	København	28.11 95	Lyngby	5. 5 19	„ „ 1	29.11.19
2398	Gunst, Laurits Alex.	—	9. 2.81	Kbhvn. Afd. 1	7.11 19	„ „ 1	8.11.19
31114	Gunther, Johan Martin	—	31. 1 92	„ „ 1	14 3 19	„ „ 1	8.11 19
29085	Hansen, Axel	Lystofte	5 5 99	Nykøbing F.	31 7.18	Nykøbing F.	22. 2.20
14057	— Christian Alb.	Tyrsted	20 3 89	Horsens	8. 8 10	Kbhvn. Afd. 1	8.11.19
12766	— Carl Emil	København	23. 6 87	Kbhvn. Afd. 1	29. 3.06	„ „ 1	1.11.19
1047	— Einer	—	11. 1 98	„ „ 1	24. 9 19	„ „ 1	22.11.19
8315	— Frederik	Haslev	6.10 73	„ „ 1	12 6 97	„ „ 1	27 9 19
6299	— Hans Øjvind	Holeby	25. 3.95	Holeby	5 5.14	„ „ 1	15 11.19
658	— Holger	København	1. 9 92	D. Telefonarb. Forb.	1. 8 13	„ „ 1	1.11 19
32453	— Thorvald	Bregninge	9. 7 99	Nykøbing F.	10. 5.19	Nykøbing F.	16. 5.20
19389	Holmberg, Erik Christian	Malmø	11. 2 97	Malmø	5 12.14	Kbhvn. Afd. 1	13 12 19
1039	Hønck, Christian	Eiderstedt	28. 6.85	Kbhvn. Afd. 1	24 9 19	„ „ 1	15 11 19
10602	Jensen, Anders	Salbrovad	27. 7.90	Assens	6.11.11	Assens	28 6 19
25066	— Christian	Ormslev	30. 8.73	Kbhvn. Afd. 1	2 12 16	Kbhvn. Afd. 8	4.10 19
23347	— Julius Chr. P.	København	21. 4 97	„ „ 1	8. 5.16	„ „ 1	13 12 19
26780	— Marinus	—	31.10 88	„ „ 1	1. 9 17	„ „ 1	1.11 19
11732	— Niels Johs. R.	Kallundborg	1. 1 89	Kallundborg	6 5 09	Kallundborg	30 8 19
2240	Jeppesen, Paul Henning	Frederiksberg	16. 4 99	Kbhvn. Afd. 1	13 10 19	Kbhvn. Afd. 1	29.11.19
8106	Johansen, Peter	Fredericia	25. 1 77	„ „ 1	10 5 16	„ „ 1	15 11 19
16232	Jørgensen, Peter Mogensen	Sejreby, Kallundborg	9.11.88	„ „ 1	22. 4.12	„ „ 1	8 11.19
796	Keese, Frederik	Friederichsstadt	29.11.77	„ „ 1	4.12 07	„ „ 1	15 11 19
28470	Kruse, Folmer Th.	Aalborg	4 4 99	Aarhus	1 3 18	„ „ 1	13 9 19
28485	Kudera, Franz Aug.	Aarhus	21. 8 97	—	9. 4 18	„ „ 1	8 11.19
2409	Larsen, Carl Helge	Køge	6. 6 91	Kbhvn. Afd. 1	14. 8.15	„ „ 1	8 11 19
966	— Har. Chr. Laur.	Frederiksberg	23 10 89	„ „ 1	1. 8 16	„ „ 1	27. 9 19
6837	Madsen, M. C.	Thisted	4 10 74	K. & M. Forb. i Aalb.	1. 5 12	Aalborg	28 6 19
2761	Mortensen, Jens	Klitmøller	9 11 92	Aalborg	3 6 12	—	3 5.19
23984	Møller, Carlo D. V.	København	2. 8.	Kbhvn. Afd. 1	10.11 16	Kbhvn. Afd. 1	29.11.19
5931	— Chr. Ludvig	Slagelse	28. 7 89	Slagelse	1 5 08	Kallundborg	24 12.15
30218	Nielsen, Karl Th. Chr.	Nyborg	4. 5 99	Kbhvn. Afd. 1	10.11.19	Kbhvn. Afd. 1	8 11 19
16962	— Einer Holger	Alshøj	23. 9 96	„ „ 1	21. 5 15	„ „ 1	13 12 19
31273	— Emil Fred. M. V.	København	16. 4 00	„ „ 1	19 4.19	„ „ 1	27. 9.19
28440	— Gudmund	Astrup pr. Hjørring	4. 7 99	Hjørring	4 5 18	„ „ 1	1.11.19
387	— Holger Vald.	København	3 4 95	Kbhvn. Afd. 1	30. 8 19	„ „ 1	22 11.19
27790	— Johannes	Nykøbing, F.	6. 9 98	Nykøbing F.	16. 7.18	Nykøbing F.	26. 4 19
26518	— Valdemar	Aalborg	29 10 95	Aalborg	30. 8 17	Kbhvn. Afd. 1	27. 9.19
30032	Overeen, von, Fred. A. J.	København	5 10 98	Kbhvn. Afd. 1	15 11 18	„ „ 1	22.11.19
30185	Petersen, Carl Viggo L.	—	4. 5 98	„ „ 1	10. 1 19	„ „ 1	1.11.19
2309	— Ivar	Kirke Søby	26. 5.99	„ „ 1	8 10.19	„ „ 1	1.11.19
8302	Pedersen, Jacob	V. Aaby	8 11 89	„ „ 1	2. 6.15	„ „ 1	29.11.19
17277	Pettersson, John Herm.	Västmanland	30. 5 97	Sverige, A. 90	18. 1 13	„ „ 1	29.11 19
23744	Persson, Victor	Frederiksberg	2. 3 95	Kg. Instrumentm. F.	25. 4.14	„ „ 1	29.11.19
27583	Poulsen, Carl Chr.	Sindal	23. 3.99	Hjørring	22. 1 18	Hjørring	10 1 20
3130	Qvistgaard, Søren Otinius	Bjergby pr. Hjørring	17. 8.84	—	18.10 07	—	4.10 19
15193	Rydstrøm, Aage	Vejle	15. 4 96	Vejle	7. 4.17	Kbhvn. Afd. 1	6 9 19
26547	Sahl, Jens Magnus	Aalborg	3. 3 94	Aalborg	8.11 13	Aalborg	28. 6 19
128	Sandberg, Christian F.	Kallehave	24. 9.80	Kbhvn. Afd. 1	7. 7.19	Kbhvn. Afd. 8	29.11.19

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
27261	Schultz, Kai Aug. Vilh.	København	31. 8.98	Randers	15.10 17	Nr. Sundby	29. 3.19
31638	Schütt, Joh. Evald	Ulslev	4. 8.97	Nykøbing F.	2. 4 19	Nykøbing F.	3. 5.19
30002	Sørensen, Christian P. A.	Ringe	8. 9.95	Kbhvn. Afd. 1	2.11.18	Kbhvn. Afd. 1	27. 9.19
31249	— Th. C. J. K. H.	Viborg	4. 9.83	„ „ 1	12. 4 19	„ „ 1	27. 9.19
32380	— Valdemar	Køge	7. 1.01	Køge	29. 6.19	Køge	22.11.19
23684	Thomsen, Aage	Them Sogn	1. 4.93	Kbhvn. Afd. 1	16. 8.16	Kbhvn. Afd. 1	15.11.19
25706	Thuesen, Robert	København	8. 1.94	„ „ 1	5. 2.19	„ „ 1	29.11.19
1104	Tønnesen, Poul	—	13. 4.95	„ „ 1	20. 9.19	„ „ 1	29 11.19
2279	Warner, Willy	—	29. 6.95	„ „ 1	6.10.19	„ „ 1	1.11.19

Hævet Blokade. Den siden den 2. Marts 1919 hos Cyklehandler Stoustrup i Fredericia løbende Blokade er nu hævet, idet Hr. Stoustrup har underskrevet den af vore Medlemmer ønskede Overenskomst.

Hævet Strejke. Den i sidste Fagblad omtalte Strejke hos Fords Motor Co., der drejede sig om Fordelingen af Arbejdet mellem faglærte og ikke-faglærte, sluttedes fra og med 26. Februar at regne med en Overenskomst mellem samtlige interesserede Parter. Strejken havde da varet i ca. 14 Dage og omfattede ialt 21 af vore Medlemmer.

Ny Blokade. Afdelingen i Vejle meddeler, at der er erklæret Blokade af Automobilmekaniker Chr. Christensens Virksomhed i Fiskergade, dersteds, hvor en Mand har maattet forlade sit Arbejde, fordi Firmaet ikke vil betale i H. t. Bestemmelserne for de øvrige Automobilmekanikere og Cyklehandlere i Vejle.

Giv Agt! I Ringkøbing er samtlige Smedemestre blokerede og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt. Strejken omfatter 12 Mand, hvis Timelønninger er fra 125 til 135 Øre, og Aarsagen til Strejken er Lønkrav.

Maskinmestrenes Forening beder os optage følgende:

I Anledning af, at der f. T. gennem Bladene søges Undermaskiningeniører til Hærens tekniske Korps, indskærpes det Medlemmerne, at det er forbudt at tage disse Stillinger til Lønninger, der er ringere end de i vore Overenskomster henholdsvis med Dansk Dampskibsrederiforening og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening stipulerede Lønninger.

Endvidere er der Konflikt mellem Maskinmestrene og Vejle Kommune, ved Elektricitetsværkerne og Vandværket i Viborg samt ved Esbjerg Elektricitetsværk.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen, Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst, Formand.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Specialarbejderforbundet.

Ugyldig Bog.

Medlemsbog Nr. 47309, V. V. Petersen, født 8.9.83 i Sundby, indmeldt 1.2.18, er bortkommen og gøres ved nærværende ugyldig. Sidste Indbetaling i Bogen er for 42. Uge.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforb.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 10806	H. Larsen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 16552	A. Rasmussen	(— — 1)
- 20018	H. Semark	(— — 1)
- 25284	V. Jensen	(— — 1)
- 29708	E. Krabbe	(— — 1)
- 2289	C. T. M. Jørgensen	(— — 2)
- 1355	Dam	(— — 2)
- 19846	V. Esbensen	(— — 8)
- 1159	B. A. Didriksen	(— — 9)
- 28885	Christian R. Jepsen	(Aarhus)
- 3381	Johs. Christensen	(Nakskov)

Medl. Nr. 2617, Holger Seiersen, 9115, S. N. Graveslund, 31770, V. Hansen, 23439, H. Henriksen, og 6363, A. Hvidberg, har atter fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 28981 Laurits Kristensen.
- 28490 Niels Valdemar Wrønding.
- 2226 H. Jensen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 2272	Andersen,	Esben Rasmus	23. 6.06
- 5255	—	Morits Carl Chr.	9. 1.09
- 12370	Boesen,	Carl Ferdinand H.	22. 5 09
- 13650	Frercksen,	Vald. Peter	19 10.07
- 8787	Frise,	Robert Edmund Skov	16. 4.04
- 11942	Jensen,	Arnold Ludvig V.	6.11.09
- 11413	—	Hans Peter	4 12.09
- 7525	—	Jens Frederik	16. 8 02
- 12406	Johansen,	Paul Chr.	31 8.12
- 17004	Krabbe,	Chr.	18 12.09
- 11046	Mortensen,	Hans Henrik V.	10.11.06
- 584	Petersen,	Knud Theodor	8. 7.11
- 18322	—	Paul Villum	10. 6.11
- 4820	Svendsen,	Jens Chr.	18. 5.01
- 5333	Sørensen,	Hother Carl A.	14 12 07

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 26924	Andersen,	Jens Asger Ingvor	27. 9.19
- 26153	Bergmann,	Aage Fred.	5. 7.19
- 31230	Blomquist,	Carl J. H.	19 7 19
- 16786	Carlsen,	Christen Hansen	13. 1.17
- 8053	Carstens,	Aug. Hans Laur.	9.10.15
- 26770	Christensen,	Aage	25. 8 17
- 28981	—	Laurits	15. 3.19
- 18981	Eskildsen,	H. C.	23. 6 19
- 25709	Folmann,	Carl	16 8 19
- 23553	Garben,	Arthur Rayon	10.11 17
- 25097	Gillin,	H.	16.11.18
- 6034	Gylstorff,	Frederik	27. 7.14
- 2526	Hansen,	Hans Peter	27.11 13
- 14314	—	Thorvald Aug.	28. 4.17
- 2430	Jensen,	Carl Nicolai	13. 9.13
- 29706	—	Henry	30. 8 19
- 2226	—	Henry A.	25.10.19
- 8346	Larsen,	Carl Aug. Emil	11.11 16
- 24638	Nielsen,	Christian	8. 9.17
- 11509	—	Hans Marius	27.12 13
- 2514	—	M. Th.	20.12.13
- 12359	—	N. A. Johannes	6. 9 19
- 13086	—	Niels Charles	10. 8.18
- 26959	—	Viggo	4. 8.17
- 10448	Rasmussen,	Holger Ludvig	6. 1.17
- 8089	Svendsen,	William Ferdinand	4.10.19
- 717	Sørensen,	Ingolf Chr.	6. 1.17
- 28490	Wrønding,	Niels Valdemar	11.10.19

Overskud. Paa P. Ph. Stuhrs Værft henligger der Overskud til følgende:

Værksteds-Nr. 205, Andersen, 206, Jensen, 211, Hansen, 219, Nielsen, 240, Hansen, 247, Larsen, 257, Work, 274, Jørgensen, 292, Gravesen, 702, Sørensen, 764, Olsen, 765, Traümer.

Paa De danske Statsbaners Lønningskontor henligger Penge til Medlem Nr. 16343, Laurits Lysgaard.

Overskud til Medlem Nr. 26977, Larsen Stryg, ligger til Afhentning hos Kassereren i Rødby-Havn Afdl.

Efterlysning. Medlem Nr. 21804, Magnus Christensens Medlemsbog bedes indsendt til Hovedkontoret.

Svendborg Afdeling har faaet Telefon Nr. 1099.

Kontortiden for Nyborg Afdeling er fra Kl. 5¼—6¼ Aften, for Horsens Afdeling fra Kl. 5½ - 6½ Aften og for Thisted Afdeling fra Kl. 5½—6½ Aften.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for Februar over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd.

Esbjerg: N. C. Nielsen, Haraldsgade 30.

Kasserere.

Glostrup: A. Thomsen, Toftevej 13, St.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforb.

Formænd.

Løgstør: Julius Jensen, Bakken.

Kasserere.

Frederikssund: Reinhardt Hansen, Frederiksværkvej.
Rødby Havn: A. Andersen, Torvegade 10.
Thisted: Holger Jensen, Barakken, Strandvejen.

Nye Kontortider

for Smede- og Maskinarbejdernes københavnske Afdelinger samt for Anvisningskontoret.

Fra *1. April* er Ekspeditionstiden for de københavnske Afdelinger (Centralafdelingen) Gl. Kongevej 6, samt for Anvisningskontoret fastsat til:

Hver *Formiddag* Kl. 9—11. Mandag, Tirsdag, Onsdag og Torsdag Eftermiddag Kl. 5—7. Fredag og Lørdag Eftermiddag Kl. 5—8.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 6 APRIL 1920 6. Aarg.

Foreløbig Udløsning af den faglige Situation gennem Truslen om Generalstrejke.

Den forløbne Vinter og det Foraar, vi nu er inde i, rummer et uhyre interessant Kapitel af Arbejderbevægelsens Historie, men der er selvsagt ikke Plads i et Fagblads Spalter til at give en detailleret Beskrivelse heraf, og vi maa derfor nøjes med at gengive de vigtigste Data, for at Medlemmerne kan være klar over Gangen i og Forløbet af de største og vigtigste Begivenheder.

— Allerede i December f. A. stillede Dansk Arbejdsgiverforening det Krav overfor De samvirkende Fagforbund, at samtlige Overenskomster skulde fornyes paa et Aar uden Ændringer og uden Forhøjelse af Lønningerne. Det var en Selvfølge, at dette Standpunkt ikke udenvidere kunde tiltrædes af Fagforbundene, selv om det maatte erkendes, at Forholdenes Udvikling tydede i Retning af Krisetider, som kunde nødvendiggøre nogen Forsigtighed ogsaa overfor større Lønfremstød. Fagforbundene maatte dog samtidig sikre sig overfor en yderligere Dyrtidsstigning, ligesom den maatte kræve Forhandlinger straks til Ophjælpning af særlig lave Lønninger m. m. Dette Program blev nærmere udformet i et Forslag, som vedtoges af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 9. Januar.

Arbejdsgiverne afviste dog pure Fagforbundenes Forslag, skønt det maatte siges at være særdeles maadeholdent. Arbejdsgivernes Svar, som foreligger skriftligt, skal her kort refereres.

1. Overfor Fagforbundenes Krav om, at den pr. 1. Januar 1920 skete Nedsættelse af Arbejdstiden til 48 Timer ugentlig ikke maatte medføre Lønreduktioner, svarede Arbejdsgiverne, at dette Spørgsmaal maatte betragtes som afgjort ved tidligere Overenskomst mellem Hovedorganisationerne.

2. Overfor Fagforbundenes Krav om en ny Augustregulering i 1920 erklærede Arbejdsgiverforeningen ikke at kunne forpligte sig til at indgaa paa en Regulering, selvom Statistisk Departements Augustopgørelse skulde udvise en Stigning, men Arbejdsgiverforeningen vilde dog paa den anden Side ikke vægre sig ved at optage en Forhandling, hvis denne Situation skulde indtræde.

3. Under dette Punkt krævede Fagforbundene:

a. optaget Forhandlinger om Ombytningen af bestaaende Dyrtidstillæg med faste Satser.

b. Revision af Priskuranter, hvor der forud var truffet Aftale desangaaende.

c. Forhandling om Revision af forældede Bestemmelser eller Lønninger, som er særlig lave, set i Forhold til det almindelige Lønniveau.

Hertil svarede Arbejdsgiverne:

ad a. at man kunde tænke sig at gaa med til en Drøftelse, for eventuelt generelt at fiksere, hvor stor en Del af den samlede Lønning, der fremtidig skal være fast, og hvormeget Dyrtidstillæg.

ad b. Kun til dette selvfølgelige Punkt svarede man ubetinget Ja.

ad c. Dette Krav afviste Arbejdsgiverforeningen pure med følgende Bemærkninger:

Vi anser det for givet, at en Bestemmelse som den heromhandlede, vilde medføre saadanne Vanskeligheder for begge Hovedorganisationer, at vi allerede af den Grund ikke er i Stand til at tiltræde den. Man bedes særlig bemærke Arbejdsgivernes absolutte Afslag paa dette vort væsentligste Krav.

4. Overfor Kravet om Sommerferie erklærede Arbejdsgiverforeningen under Henvisning til det paa Fællesmødet indtagne Standpunkt, at man „ikke kan gaa med til at træffe en generel Ordning af Feriespørgsmaalet".

5. Endelig havde De samvirkende Fagforbund forlangt optaget Forhandlinger om det af Arbejderne rejste Krav om, at der gives dem Andel i Ledelsen af Virksomhederne og Kontrol med disses Drift. Herpaa svarede Arbejdsgiverforeningen dels med Henvisning til, at der allerede af Arbejdsgiverforeningen og Industriraadet er nedsat et socialpolitisk Udvalg, som til sin Tid vil fremkomme med en Redegørelse for Offentligheden om de Resultater, hvortil man er naaet, og dels at man har erklæret sig villig til at følge Statsministerens Henstilling om at vælge 3 Medlemmer til en forberedende Konference om samme Spørgsmaal, men — føjede de til — skulde De samvirkende Fagforbund fastholde Ønsket, saa vilde man ikke modsætte sig dette, „men Konsekvensen heraf maatte da være, at Regeringens Medvirkning er udelukket".

Det fremgaar formentlig tilstrækkelig tydeligt af Arbejdsgivernes her refererede Svar, at der ikke var megen Udsigt til at naa et Resultat. Arbejdsgiverne misvurderede nemlig Situationen. Deres Holdning var baseret paa den Anskuelse, at jo nærmere vi kom Foraaret og Sommeren, desto vanskeligere vilde Forholdene blive for Arbejderne og deres Organisationer. Udsigten til Kriser og mulige Prisfald troede man vilde skabe Chancer for Arbejdsgiverne for at kræve Reduktioner. Situationen formede sig som bekendt anderledes. Der forhandledes dog videre, og De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab sammenkaldtes yderligere to Gange, men Repræsentantskabet vedtog at fastholde sit Standpunkt af 9. Januar, og da der under 19. Marts forelaa 1. Lock-out-Varsel fra Arbejdsgiverforeningen, vedtog Repræsentantskabet at bemyndige Forretningsudvalget til „at iværksætte eller sanktionere saadanne Foranstaltninger og Beslutninger fra de tilsluttede Organisationers Side, som maatte paakræves for at hidføre en for Arbejderne tilfredsstillende Ordning af den foreliggende Situation".

Dette meddeltes Arbejdsgiverforeningen med Henstilling endnu en Gang om at imødekomme vore Krav, „da vi i Tilfælde af, at Arbejdsgiverne fastholder deres i Skrivelse af 19. Marts (1. Lock-out-Varsel) indtagne Standpunkt, maatte fralægge os ethvert Ansvar for de Følger, der maatte flyde deraf".

Men Arbejdsgiverne misvurderede stadig Situationen og troede sig i alt Fald stærke nok til at rette et afgørende Stød imod vore Organisationer. Den 27. Marts modtog Fagforbundene Arbejdsgiverforeningens 2. Lock-out-Varsel, hvorefter Lock-out'en skulde træde i Kraft den 9. April, men saa skete der noget, som Arbejdsgiverforeningen som saadan ikke har haft med i sin Beregning, men i alt Fald har adskillige af dens fremtrædende Medlemmer været delagtige i det politiske Kup, som paa Tilskyndelse af mere eller mindre skjulte Kræfter foretoges af Kongen Mandag den 29. Marts. Fremgangsmaaden var den, at Rigsdagen af dens Formænd sendtes hjem paa en længere Paaskeferie, og umiddelbart derefter henstillede Kongen til Ministeriet Zahle at tage sin Afsked, og da dette ikke frugtede, benyttede Kongen sin Ret i Henhold til Grundlovens § 22 til at afskedige nævnte Ministerium. Samme Dags Aften traadte Socialdemokratisk Forbunds og De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg sammen til et Møde, og næste Dag besluttede Fagforbundenes Forretningsudvalg sig til en ekspres Sammenkaldelse af Fagforbundenes Generalforsamling.

Samme Dag, altsaa Tirsdag den 30. Marts, sammenkaldte Statens Forligsmand Hovedorganisationernes Forretningsudvalg til en Forhandling, og denne varede til Onsdag Morgen ved 5-Tiden, hvorefter Forretningsudvalgets Medlemmer efter et Par Timers Hvil gik til Generalforsamling, hvor Beslutningen om Generalstrejke blev taget, den vigtigste og mest vidtrækkende Beslutning, der nogensinde er fattet indenfor den danske Arbejderstand. Det er ikke Opgaven her at komme ind paa en Redegørelse af Berettigelsen eller Rækkevidden af den politiske Generalstrejke, men det stod klart for alle, at skulde der nogensinde kunne foreligge en Situation, hvor en saadan Kombination af et fagligt og politisk Fremstød kunde være berettiget, saa maatte det være her.

Man maa nu kalde det af Kongen foretagne politiske Skridt Statskup eller ikke Statskup, det var i hvert Fald en Handling udenom Rigsdagen. Under de Forfatningsforhold, hvorunder vi lever, vil i alt

Fald sikkert den langt overvejende Del af Befolkningen hævde, at selvom Kongen har en grundlovsmæssig Ret til at afskedige et Ministerium, ogsaa til i visse vanskelige Situationer at udnævne et Forretningsministerium, saa kan og bør dette ingensinde ske uden om Landets lovgivende Forsamling, men det skete alligevel, og Ansvaret og Følgerne kom hurtigt over d'Herrer, som havde medvirket i den storpolitiske Film, og for Arbejdsgivernes Vedkommende viste Følgerne sig ogsaa meget snart.

Det bekendte Standpunkt om at „tage Stødet nu", der under Konflikten støttedes af Venstres Fører, J. C. Christensen, savnede tilstrækkeligt Basis i Befolkningen.

Paa Mødet hos Forligsmanden om Tirsdagen sad Arbejdsgiverforeningens Formand endnu og talte om, at de (Arbejdsgiverne) var ganske uden Forbindelse med og Paavirkning af den politiske Situation, og henstillede til Fagforbundene at „frigøre sig for det politiske Tryk". Dette blev naturligvis paa det kraftigste vist tilbage, og samtidig spurgte man Arbejdsgiverforeningens Formand, om han virkelig turde fastholde, at Erklæringen af en General-Lock-out, omfattende 100,000—150,000 Arbejdere, var en i sig selv upolitisk Handling. Hr. Langkjær blev Svar skyldig.

Forhandlingerne syntes ikke at skulle føre til noget Resultat, Fagforbundenes Forretningsudvalg krævede for sin Del Arbejdernes Forslag af 9. Januar gennemført med nogle af Repræsentantskabet tagne Modifikationer. Jøvrigt fulgte Begivenhederne nu Slag i Slag.

Fra De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling om Onsdagen sendtes en Deputation paa 4 Mand til Kongen, som man forelagde Generalforsamlingens Resolution, der vel paa den ene Side maatte siges at være skarp og klar, paa den anden Side maadeholden, saaledes at der kun kunde være Tale om absolut Gennemførelse, hvadenten det drejede sig om de politiske eller de faglige Krav. Kongen lagde ikke Skjul paa, at han følte sig i en overordentlig vanskelig Situation, men den nye „Statsminister", Højesteretsagfører Liebe, som var til Stede, brugte en Mund og fremsatte en saadan Række af Hypotheser og Paastande, saa at det var klart, at han agtede at benytte sig af Magten, saa langt hans Evner maatte række.

Skærtorsdag og Langfredag gik nu hen med Forhandlinger mellem Fagforbundenes Forretningsudvalg og det nye Ministerium, som til Dels indtog en ret vaklende Holdning, selvom man fastholdt ikke at ville opgive Magten; men Paaskelørdag greb Københavns Borgerrepræsentation ind. De Radikale stillede et Forslag til Beslutning, som tiltraadtes af Socialdemokraterne og de kristelig-sociale Repræsentanter. Disse 3 Partiers Repræsentanter gik i Forening til Kongen og forelagde ham Forsamlingens Beslutning, medens den borgerlige Fællesgruppe — vel nærmest for dog at markere en Forskel i Opfattelsen — foreslog en Resolution, der omtrent sagde det samme med nogle andre Ord, men som anbefalede at gaa til Rigsdagen i Stedet for til Kongen. Tilfældet ser maaske lidt ejendommeligt ud, men Forslaget om at gaa til Rigsdagen led jo af den store Mangel, at der ingen Rigsdag var inde, og at det netop var os, der krævede den sammenkaldt. Forskellen i Optræden blev imidlertid uden Betydning, da Antisocialisterne faktisk bagefter gik til Kongen og sagde omtrent det samme, som de øvrige Partigrupper. I Virkeligheden havde nu hele Københavns Kommunalbestyrelse lagt sin dybe Bekymring for Dagen med Hensyn til den foreliggende Situation og udtalt et Haab om, at Kampen kunde undgaas, „hvis der dannes et Ministerium af Mænd, der er uden Ansvar for den opstaaede Strid, og som kan ventes at opnaa parlamentarisk Tilslutning". Den paafølgende Nat tilkaldtes Partiformændene til Amalienborg, og Kampen førtes til Kl. 4,13 om Morgenen, da var Ministeriet Liebes Skæbne afgjort, og den politiske Sejr vunden.

— Samme Dag, altsaa Paaskedag, toges der paany fat paa Forhandlinger mellem Arbejdsgiverne og De samvirkende Fagforbund under Forligsmandens Forsæde. Forhandlingerne varede til langt over Midnat, men saa var ogsaa Fagforbundenes Forslag af 9. Januar gennemført, og Arbejdsgiverforeningen maatte aflyse sin General-Lock-out, ligesom alle løbende Strejker og Strejkevarsler hæves eller tages tilbage.

Af særlig Interesse for Jærn- og Metalindustrien er det, at Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter under Forhandlingerne den 30. Marts stillede et Forslag, som betød, at Jærnindustriens Værkstedsprislister skulde fornyes sammen med de udløbende Overenskomster, og altsaa uforandret være gældende til 1. Februar 1921. Her maatte vi sætte os imod, og man enedes saa Søndag Nat om, at Arbejdsgiverforeningen desangaaende skulde sende De samvirkende Fagforbund en nærmere fastslaaet Skrivelse.

Denne Skrivelse modtog Fagforbundene under 5. April i følgende Ordlyd:

„Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

I Tilslutning til det af Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder D. D. stillede og af Hovedorganisationerne tiltraadte Forslag til en generel Overenskomstordning, tillader vi os herved med Hensyn til Jærnindustrien at bemærke følgende:

Jærn- og Metalindustriens Værkstedsprisknranter betragtes som opsagte og kan af hver af Parterne forlanges reviderede. Forhandlingerne herom vil da straks være at optage. Revisionen skal være tilendebragt senest 2 Maaneder efter, at Kravet er fremsat, men de reviderede Prislister træder i Kraft, saa snart Enighed om dem er opnaaet.

P. F. V.

(sign.) Langkjær.

(sign.) Sophus Agerholm."

Med Hensyn til Virkningen af dette Skridt da har vore Afdelinger og forskellige Brancher modtaget fornøden Vejledning, medens Spørgsmaalet om Fornyelse af Overenskomsterne for Resten af Perioden i dette Øjeblik staar hen til Løsning; de blev som bekendt pr. 1. Februar prolongeret „indtil videre", og for nærværende ser vi os ikke i Stand til at uddybe dette Forhold nærmere, men det maa være nok her at slaa fast, at Lønbevægelsen indenfor Jærnindustrien gaar sin støtte Gang uden Hensyn til en Overenskomstforlængelse, og for de af vore Afdelinger, som har lagt an paa en Revision, der f. Eks. kunde bringe en yderligere Forstærkelse af Tillidsmandsinstitutionen, da skal vi henvise til den generelle Overenskomstordning mellem Hovedorganisationerne, hvorefter Spørgsmaalet om Arbejdernes Andel i Ledelsen af Virksomhederne og Kontrol med disses Drift skal tages op til en Forhandling, der skal være tilendebragt inden Aarets Udgang.

Spørgsmaalet om Generalstrejkens Benyttelse eller dens juridiske Berettigelse kan maaske siges at staa uafgjort i dette Øjeblik, men Truslen om Generalstrejke har faktisk bragt Arbejderne en Sejr, baade fagligt og politisk, men da Generalstrejken saaledes sejrede, forinden den var kommet til Udbrud, er det vist ogsaa mindre praktisk at give sig til at diskutere dens juridiske Berettigelse. Faktisk var det, at saa godt som alle fornuftige Mennesker var enige om, at den kombinerede politiske og faglige Situation var en saadan, at baade Kongemagten, med dens illegitime Raadgivere, og Arbejdsgiverne maatte give efter. Havde dette ikke været Tilfældet, eller var vi kommet til at staa overfor den isolerede Lock-out-Erklæring, kunde maaske Stillingen være blevet en anden — og var sikkert blevet en anden — men heller ikke dette skal vi uddybe nærmere, saa meget mere, som vi ikke betragter Generalstrejken som Universalmiddel.

Det er i denne Forbindelse interessant at notere, at de udenfor De samvirkende Fagforbund staaende ikke-syndikalistiske saavel som de syndikalistiske Foreninger fulgte og maatte følge De samvirkende Fagforbunds Parole. Syndikalisterne søgte i første Omgang at protestere med en Flovse om, at der ingen Grund var til at lave Generalstrejke for et Ministerium Zahle. (Dette var der forresten ingen indenfor Fagforbundene, der tænkte paa eller talte om). Senere, da de saa Tilslutningen til De samvirkende Fagforbunds Beslutning, holdt de paa at gaa med, og da De samvirkende Fagforbund afblæste, fordi Kravene fuldt ud var gennemførte, saa søgte de at fortsætte for egen Regning.

Her staar vi overfor de Dele af Befolkningen, som ønskede Generalstrejke for selve Generalstrejkens Skyld for i dens Kølvand at kunne etablere Mindretalsdiktaturet, hvor de mødes med visse Dele af Overklassen, som heller ikke vil respektere noget Flertal, hvis ikke det er deres eget Flertal.

Forsøget er dog forlængst druknet, „Københavns Metalarbejderforbund" holdt Uroen gaaende paa saa mange Værksteder og saa længe, som de kunde, men ogsaa de har forlængst givet op og genoptaget Arbejdet.

— Efter at Gartnerne og Fabriksarbejderne i København, der staar indenfor De samvirkende Fagforbund, har hævet deres Strejker, og Bagerstrejken er overladt til politisk Løsning under Medvirkning af Rigsdagen, har Arbejdsgiverforeningen under 16. April givet De samvirkende Fagforbund skriftlig Meddelelse om, at Forhandlingerne i Henhold til den generelle Overenskomstordning kan tage deres Begyndelse, og der er derefter Udsigt til, med en efter Omstændighederne rimelig Eftergivenhed fra Arbejdsgivernes Side overfor særlig lave Lønninger, at vore Medlemmer vil kunne faa Lov til at fortsætte deres Arbejde Aaret igennem paa rolige og overenskomstmæssige Vilkaar, alt imedens der arbejdes videre paa at højne og konsolidere Lønningerne.

Bedriftsraad.

De kommende Forhandlinger om Arbejdernes Deltagelse i Erhvervsvirksomheder.

I September Maaned i Fjor offentliggjorde Arbejderpartiet sine 3 Socialiseringslove, som omfattede:

1) Lov om offentligt Tilsyn med Erhvervsvirksomheder,
2) Lov om Arbejdernes Delagtighed i Ledelsen af Erhvervsvirksomheder,
3) Lov om Handelsavance m. m.

En stor Del Mennesker faar ved Drøftelsen af Spørgsmaalet Bedriftsraad en Opfattelse af, at det drejer sig om Raadssystem efter russisk Mønster, eller med andre Ord Bolschevisme i en eller anden Form. Noget saadant maa man imidlertid ikke forbinde med Tanken om Gennemførelse af det danske Socialdemokratis Socialiseringslove, disse kan maaske nok siges at betyde noget af en Revolution i vore Erhvervsforhold, men deres Opgave er det ingenlunde at bryde noget ned, men tværtimod at bygge op.

De Tilstande, hvorunder Industrien lever for Tiden, er sikkert uholdbare. Det gamle System, hvorunder Driftsherrerne betragtede og hævdede sig som Eneherskere, har forlængst spillet fallit, noget nyt er vokset op, til Tider maaske under for megen Larm og Spektakkel, og vi kan gerne indrømme, at Arbejdernes Organisationsform, saaledes som den ytrer sig i vore Dage, heller ikke er ideel. Udviklingen i Retning af Industrisammenslutninger, som godkendtes af De samvirkende Fagforbund ved Reorganisationsudkastet af 1912, har kun ringe Fremgang, det gaar med Organisationerne som med Nationerne: man vil helst være noget for sig selv, men i det praktiske Liv duer denne »Væren sig selv nok« absolut ikke. Strejker i de enkelte Brancher er ikke sjældent i nogen Grad vendt mod Arbejderne selv, navnlig for saa vidt som den ene Gruppe af Arbejdere ofte hensynsløst sætter den anden ud af Stand til at arbejde, og Begrebet Sympatistrejke, som i og for sig er legaliseret af Hovedorganisationerne, løber ofte ud deri, at den enkelte Arbejder kræver en Sympatistrejke for sig, det vil sige en Blokade af det Arbejde, som han af en eller anden Grund ikke har kunnet eller villet fortsætte, men dette bliver let til Anarki og som saadant uforeneligt med Fagorganisation overhovedet. Her vil det blive nødvendigt meget snart, at vore Organisationer skaber Muligheder for at holde Justits indenfor sine egne Rækker, ellers vil det betyde, at vore fælles Modstandere vokser for meget i Styrke; kun med en Enhedsfront og under Selvkritik vil Fagorganisationerne have Betingelse for fortsat Fremgang til Gavn for deres Medlemmer.

Hvad vi her har berørt, er maaske nok noget for sig, og noget der mere berører Arbejderne selv end Lovgivningsmagten, men det er dog ingenlunde udelukket, at der er en Forbindelse mellem de her berørte Forhold og Gennemførelsen af de nødvendige Socialiseringslove, og denne Gennemførelse synes nu at trænge sig paa.

Som andet Steds i Bladet nævnt har jo Arbejdsgiverne og Industriraadet i Forening nedsat et Udvalg, som har bebudet Fremsættelse af et Resultat af deres Overvejelser. Ogsaa den afgaaede radikale Regering har beskæftiget sig med Sagen og forsøgt en Kommission nedsat, men sidst — hvad der maaske turde være af størst Betydning, — har Hovedorganisationerne ved den generelle Ordning vedtaget at tage Spørgsmaalet op til Løsning inden Aarets Udgang. Vi vil derfor i den nærmeste Tid faa rig Anledning til at beskæftige os med Sagen, og til yderligere Belysning offentliggør vi her den tyske Lov om Bedriftsraad, som vedtoges i Januar under et vældigt Spektakkel og under Nedskydning af Arbejdere foran Rigsdagsbygningen i Berlin. Loven er et Kompromis, men viser dog aabenbart paa en Række Omraader hen til, hvad Retning de første Skridt i denne Henseende maa tage. Vi gengiver Beskrivelsen af den tyske Lov efter det danske Udenrigsministeriums Tidsskrift, som atter igen bygger paa en Beskrivelse, indsendt af den danske Presseattaché i Berlin.

Den tyske Lov om Driftsraad.

I den tyske Rigsforfatning af 11. August 1919 trækkes i § 165 Omridsene op for en Art *Erhvervsparlament*, der dels i Forening med og dels ved Siden af de andre Regeringsfaktorer skal medvirke til at fremme den rolige Udvikling af Erhvervslivet.

I den nævnte Paragraf hedder det:

»Arbejderne og Funktionærerne bør i Fællesskab med Arbejdsgiverne og ligeberettiget med disse medvirke ved Regulering af Løn- og Arbejdsvilkaar saa vel som ved den samlede økonomiske Udvikling af de produktive Kræfter. Begge Organisationer og deres Overenskomster anerkendes.

Arbejderne og Funktionærerne erholder til Varetagelse af deres sociale og økonomiske Interesser lovlige Repræsentanter i Driftsarbejderraadene saa vel som i de efter Produktionsomraaderne inddelte Distriktsarbejderraad og i et Rigsarbejderraad.

Distriktsarbejderraadene og Rigsarbejderraadet danner sammen med Repræsentanter for Arbejdsgiverne og andre interesserede Dele af Befolkningen Distriktsøkonomiraad og et Rigsøkonomiraad til Opfyldelse af de fælles økonomiske Opgaver og til Medvirkning ved Udførelsen af Socialiseringslovene. Distriktsøkonomiraadene og Rigsøkonomiraadet skal sammensættes saaledes, at alle vigtige Erhvervsgrupper er repræsenterede deri i Overensstemmelse med deres økonomiske og sociale Betydning.

Socialpolitiske og økonomisk-politiske Lovforslag af grundlæggende Betydning skal af Rigsregeringen forelægges Rigsøkonomiraadet til Overvejelse før deres Indbringelse paa Rigsdagen. Rigsøkonomiraadet har Ret til selv at foreslaa saadanne Lov-

forslag. *Tiltræder Rigsregeringen ikke disse, kan Raadet dog — med en Redegørelse for sit Standpunkt — indbringe Forslagene i Rigsdagen. Rigsøkonomiraadet kan lade sig repræsentere i Rigsdagen af et af sine Medlemmer under Forslagets Behandling.*

Indenfor de Omraader, der er anvist Arbejder- og Økonomiraadene, kan der overdrages dem Kontrol- og Forvaltningsmyndighed.

Det tilkommer udelukkende Riget at ordne Arbejder- og Økonomiraadenes Dannelse og Opgave saa vel som deres Forhold til andre sociale Selvforvaltnings-Institutioner.«

Som det vil ses, tilsigter man gennem disse Bestemmelser at opbygge en omfattende, selvstændig Erhvervsinstitution, der hvilende paa Fagforeningerne og Arbejdsgiverforeningerne, med Arbejderraadene og Økonomiraadene som virkende Midler, skal virke for Opretholdelse af Produktionen. Over Distriktsraadene, der sammenbinder Raadene i alle de enkelte Virksomheder, løfter Rigsøkonomiraadet sig, og gennem dette staar Institutionen direkte i Forbindelse med den lovgivende Magt.

Loven om Driftsraad.

Den første Realisering af den saaledes i Rigsforfatningen lagte Plan er nu sket gennem den af den tyske Nationalforsamling den 18. Januar d. A. vedtagne Lov om *Driftsraad.* Denne betyder, skønt den er fremgaaet som et Kompromis mellem stærkt stridende Anskuelser, en gennemgribende Nyordning indenfor Tysklands økonomiske Liv og indeholder paa flere væsentlige Omraader et afgørende Brud med de hidtil gældende Principper og den hidtil gældende Frihed, saavel for Arbejdsgivere som Arbejdere.

Lovens Hovedhensigt er, som det siges i § 1, gennem Oprettelse af Driftsraad at give Arbejderne et af Staten tilvejebragt lovligt Middel til at varetage deres Interesser overfor Arbejdsgiverne og samtidig give Arbejdsgiverne Understøttelse til Opfyldelse af de Formaal, som en fornuftig Hensyntagen til Virksomhedens Drift maatte udkræve.

I § 1 bestemmes, at der i alle Bedrifter, som »i Reglen« beskæftiger mindst 20 Arbejdere, *skal* oprettes saadanne Driftsraad. I Virksomheder, der kun beskæftiger fra 5 til 20 valgberettigede Arbejdere, vælges der en *Driftsformand.* Findes der i saadanne Virksomheder mindst 5 Arbejdere og 5 Funktionærer, og Flertallet indenfor disse to Grupper ikke kan enes om en fælles Driftsformand, vælger hver af Grupperne sin Driftsformand. For *Land- og Skovbrugs* Vedkommende gælder de samme Bestemmelser, idet der dog ved Beregningen af Arbejderantallet ikke medtages de særlige Sæsonarbejdere, men kun de stadige Arbejdere, og idet der kun skal vælges en Driftsformand, naar der findes mindst 10 stadige Arbejdere i Virksomheden. *For Søfartens Vedkommende skal Arbejdernes Repræsentation ordnes ved særlig Lov.*

I Virksomheder, som beskæftiger mindst 20 Hjemmearbejdere, der hovedsagelig arbejder for den samme Fabrik eller Forretning, og som ikke selv beskæftiger Arbejdere, skal der ligeledes skabes et særligt Driftsraad for disse.

Indenfor Driftsraadene bliver der til Varetagelse af Arbejdernes og Funktionærernes *særlige* økonomiske Interesser oprettet *Arbejderraad* og *Funktionærraad,* der bestaar af de Medlemmer af Driftsraadet, som hører til vedkommende to Grupper.

Embeds- og Bestillingsmænd betragtes ikke som Arbejdere i Lovens Forstand; men Rigs- eller Landsregeringerne kan dog ved særlige Forordninger bestemme, at visse Grupper af disse skal falde ind under Loven som Arbejdere eller Funktionærer.

Driftsraadene bestaar i Virksomheder med 20 til 50 Arbejdere af 3 Medlemmer, i Virksomheder med fra 50 til 100 Arbejdere af 5 Medlemmer og i Virksomheder med fra 100 til 200 Arbejdere af 6 Medlemmer. I Virksomheder med fra 200 til 1000 Arbejdere stiger Driftsraadets Medlemstal med et Medlem for hver 200 Arbejdere, fra 1000 til 6000 Arbejdere med et Medlem for hver 500 Arbejdere og i Virksomheder med over 6000 Arbejdere med et Medlem yderligere for hver 1000 Arbejdere. Intet Driftsraad kan dog tælle over 30 Medlemmer.

Har den samme Virksomhed flere Afdelinger indenfor samme Kommune, kan Driftsraadene i disse Afdelinger danne et Fælles-Driftsraad *ved Siden af* eller *i Stedet for* de enkelte Raad.

Valgene til Driftsraadene

gælder for et Aar, og Afstemningen er hemmelig. Valgberettigede er alle mandlige og kvindelige Arbejdere over 18 Aar, ganske *uanset om de har tysk Statsborgerret eller ikke.* Valgbare er derimod kun Personer, som har tysk Statsborgerret, som er over 24 Aar gamle, ikke er Lærlinge, og som i mindst 6 Maaneder har været ansatte i Virksomheden og i mindst 3 Aar har tilhørt det Fag eller den Erhvervsvirksomhed, hvori de nu fungerer.

Lignende Regler som for Driftsraadene gælder for de Virksomheder, hvor der paa Grund af det ringe Antal beskæftigede kun skal vælges en Driftsformand.

Formanden for Driftsraadet indkalder dette til Møde, og han *skal* lade Møde afholde, naar mindst en Fjerdedel af Raadets Medlemmer forlanger det, eller naar Arbejdsgiveren ønsker det. En Henvendelse fra Driftsraadet til Mæglingsudvalget kan kun finde Sted, efter at det har søgt Forhandling med Arbejdsgiveren. Driftsraadets Møder skal i Almindelighed finde Sted udenfor Arbejdstiden, og Arbejdsgiveren har kun Ret til at overvære dem, naar han særlig indbydes dertil, eller naar Møderne er indkaldt efter hans Ønske (§ 29). Saafremt et Møde *maa* afholdes i Arbejdstiden, skal Arbejdsgiveren forud have Underretning derom. Hvis en Fjerdedel af Raadets Medlemmer ønsker det, skal der indkaldes en Repræsentant for Fagforeningen, og efter Anmodning fra Arbejdsgiveren skal der ligeledes i de Møder, hvori han er berettiget til at deltage, tilkaldes en Repræsentant for Arbejdsgiverforeningen.

De første Valg til Driftsraadet skal finde Sted senest 6 Uger efter Lovens Ikrafttræden.

Medlemmerne af Driftsraadet faar ingen Løn; men den Forsømmelse af Arbejdstid, som er en Følge af deres Virksomhed som Raadsmedlemmer, maa ikke medføre nogen Forringelse af deres Arbejdsindtægt. Arbejdsgiveren skal bære de Omkostninger, som nødvendigvis opstaar af Raadets Forretningsførelse, ligesom han skal stille de nødvendige Lokaler til Disposition. At opkræve Bidrag af Arbejderne til Formaal, Driftsraadet vedrørende, er lovstridigt.

Indenfor de enkelte Virksomheder kan Arbejderne afholde *Driftsforsamlinger*. Formanden for Driftsraadet kan til enhver Tid indkalde saadanne og *skal* indkalde dem, hvis Arbejdsgiveren eller mindst en Fjerdedel af Arbejderne forlanger det. Disse Forsamlinger skal finde Sted udenfor Arbejdstiden, og Undtagelse herfra kan kun tillades, hvis Arbejdsgiveren billiger det. En Repræsentant for Arbejdernes faglige Forening kan deltage i disse Forhandlinger.

(Fortsættes).

Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse.

Det ordinære Delegeretmøde.

I Henhold til Vedtægten skal der i Aar afholdes ordinært Delegeretmøde, hvilket tidligere altid er afholdt i Forbindelse med Fagforbundets Kongres. Ved Sammenslutningen af 3 Kasser til Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse i 1917 var dette ogsaa Tilfældet, da samtlige de tilsvarende Forbund samtidig holdt Kongres. I Aar er imidlertid den Situation til Stede, at kun de 2 af Fagene holder Kongres, nemlig Smede og Maskinarbejderne og Jærn- og Metalsliberne, medens Formerne og de senere tiltraadte Specialarbejdere ikke har Kongres i Aar.

Hovedbestyrelsen for Arbejdsløshedskassen har derfor drøftet Mulighederne for Delegeretmødets Afholdelse paa en Maade, der baade var bekvemmest for Afdelingernes Repræsentanter og medførte de færreste Udgifter for Arbejdsløshedskassen, men samtidig stillede Delegeretmødet nogenlunde uafhængig af de respektive Kongressers Varighed.

Allerede sidste Gang, i 1917, var der en Vanskelighed, idet det ene Forbund, Smede og Maskinarbejderne, ikke var naaet til Ende med deres Kongres til det Tidspunkt, da Delegeretmødet skulde afholdes, hvorfor Kongressen maatte afbrydes, ligesom man paa Delegeretmødet ved Valg af Tillidsmænd og Ledelse stod uden Vished for, hvem der for dette Fags Vedkommende blev valgt, hvad der af Hensyn til Ønsket om at have de samme Personer i Ledelsen for Forbund og Arbejdsløshedskasse var uheldigt.

Den Maade at undgaa disse Vanskeligheder, der ligger i at afholde Delegeretmødet helt for sig selv, uden Forbindelse med nogen Kongres, vilde gøre Delegeretmødet mange Gange dyrere end det plejer at være, og Hovedbestyrelsen har derfor besluttet at indkalde det i Tilslutning til Smede og Maskinarbejdernes Kongres, der afholdes i Dagene 30. Juni og fremefter, indenfor hvilke Dage sandsynligvis ogsaa Jærn- og Metalslibernes Kongres vil blive afholdt.

Der var en Mulighed for, at Delegeretmødet kunde afholdes Søndag den 4. Juli, men dels er det ikke helt sikkert, at Smedekongressen kan sluttes om Lørdagen, og dels er Søndagen ikke bedst egnet til Heldagsmøder, hvorfor Hovedbestyrelsen har fastsat Delegeretmødets Afholdelse til

Mandag den 5. Juli, Kl. 10 Formiddag.

Delegeretmødet afholdes i »Folkets Hus«, Enghavevej 40, og der er foreløbig fastsat følgende

Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskaberne.
3. Revision af Vedtægten.
4. Valg af fastlønnede Tillidsmænd.
5. Valg af Hovedbestyrelse og Revisorer.
6. Valg af Repræsentantskab.

Nedenstaaende meddeles de af Hovedbestyrelsen stillede Ændringer til Vedtægten med Tilføjelse, at Forslag og Ændringer, der af Afdelingerne ønskes behandlede ved Delegeretmødet, maa indsendes til Hovedbestyrelsen senest den 15. Maj.

Ændringer til Vedtægten.

§ 7 b tilføjes som nyt Stykke: »*Medlemmer, der overføres fra udenlandske Arbejdsløshedskasser, har dog — indtil de har været Medlemmer af denne Kasse i 12 paa hinanden følgende Maaneder — kun Ret til saa mange Dages Understøttelse, som de ved Overførelsen maatte være berettiget til i den Kasse, hvoraf de sidst i 1 Aar har været Medlemmer, og ikke udover 100 Dage i 12 paa hinanden følgende Maaneder*«.

§ 7 c. »90 Dage« ændres til: »*100 Dage*« og »120 Dage« til: »*130 Dage*«. Anmærkningerne bortfalder.

I § 7 d, 1. Stykke, indskydes efter »Stedlig Understøttelse«: »*jfr. § 9 e*«.

I § 7 e, 1. Stykke, indskydes som Parentes efter »Rejsehjælp«: (»*Dagpenge paa Rejse, Rejsebidrag, Flytte-hjælp og Overfartspenge)*«.

§ 7 e, 2. Stykke, udgaar.

I § 7 f, 1. Stykke, indskydes efter »Dagpenge paa Rejse«: »*jfr. § 9 e, 2. Stykke*«.

I § 7 f, 5. og 7. Stykke, ændres »2 Maaneder« til: »*1 Maaned*«.

§ 7 g, 1. Stykke, ændres til: »*Medlemmer, der har været arbejdsløse i mindst 8 Dage (jfr. § 9 e), kan indenfor et Beløb af 35 Kroner*« o. s. fr.

§ 7 h, 1. Stykke, ændres til: »*Familieforsørgende Medlemmer har under samme Betingelser, som er gældende for Ydelse af Rejsebidrag, Ret til Hjælp for Flytning med Familie og Bohave*« o. s. fr.

I § 7 h, 7. Stykke, ændres »2 Maaneder« til »*3 Maaneder*«.

I § 15 b ændres »15 Øre« til: »*30 Øre*«.

I § 15 c ændres »10 Øre« til: »*25 Øre*«.

I § 16 ændres »57 Øre« til: »*75 Øre*«. »10 Øre« til: »*25 Øre*«. »15 Øre« til: »*30 Øre*«.

§ 21, 3. Stykke, ændres til: »*For Afdelinger med indtil 500 Medlemmer vil Begæringens Underskrift af 50 Medlemmer, for Afdelinger med over 500 Medlemmer af 1/10 af Medlemmerne og for Afdelinger med over 3000 Medlemmer af 300 Medlemmer, i alle Tilfælde være tilstrækkelig*«.

I § 23 a, 1. Stykke, ændres »7 Medbestyrere« til: »*9 Medbestyrere*«.

I § 23 a, 4. Stykke, ændres »3« til: »*4*«, og efter »Jærn- og Metalslibere« tilføjes: »*Specialarbejdere*«.

I § 24 ændres »2 Repræsentanter« til: »*3 Repræsentanter*«.

I § 26 a ændres »23« til: »*28*«, »3« ændres til: »*4*« og »1/5« ændres til: »*mindst 1/5*«.

§ 26 g. »Af og blandt Repræsentantskabets Medlemmer vælges« ændres til: »*Repræsentantskabet udvælger*«.

I § 27 ændres »tredie« til: »*femte*«.

§ 28, 7. Stykke, udgaar.

I Regler angaaende Arbejdsanvisning og Kontrol.

§ 4, 3. Stykke, indskydes som nyt Stykke efter »den Dag, han atter melder sig«: »*Et Medlem, der har haft tilfældigt Arbejde eller andet lovligt Forfald, som ikke har kunnet anmeldes forud, maa dog senest Dagen efter den forsømte Mødedag have givet Kontoret Meddelelse herom*«.

»Kontrolstedet, kan henvises til et andet Fags Kontrol-Kontor«, ændres til: »*Afdelingskontrolstedet, kan henvises til fælles Kontrol med et andet Fag*«.

§ 4, 5. Stykke, udgaar.

§ 9 tilføjes: »*Saasnart et Medlem er meldt arbejdsløs, afgives derom Indberetning til det kommunale Arbejdsanvisningskontor paa de dertil autoriserede og af Anvisningskontoret udleverede Blanketter. Ligeledes indberettes det omgaaende til Kontoret naar et som arbejdsløs anmeldt Medlem er gaaet i Arbejde.*

Anvisningskontorets Leder (Afdelingens Kasserer) er pligtig til at yde det kommunale Arbejdsanvisningskontor sin Medvirken ved Anvisning af Arbejdskraft.

Ved Personskifte af de med Anvisningen beskæftigede Tillidsmænd skal Meddelelse desangaaende tilstilles det kommunale Arbejdsanvisningskontor«.

§ 11 tilføjes: »*og ingen Ændring i disse Regler har Gyldighed uden Arbejdsløshedsinspektørens Godkendelse*«.

Valg af Delegerede
til Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde

foregaar i Henhold til Vedtægtens § 18, hvorefter der i Byer, hvor der findes flere Afdelinger, skal sammenkaldes til Fællesgeneralforsamling for samtlige Medlemmer. Antallet af de Delegerede, der kan vælges, udregnes efter det Antal ordinære Mærker, der er indbetalt til Hovedkontoret i Regnskabsaaret 1919—20, hvilket Mærkesalg altsaa maa sammenlægges for Afdelingerne af de forskellige Fag i samme By.

Initiativet til Sammenkaldelsen af Fællesgeneralforsamlingen maa tages af Bestyrelsen for den største Afdeling, hvad der i de fleste Tilfælde vil sige Smede og Maskinarbejdernes Afdelinger, og Udgiften fordeles efter Medlemstal paa de deltagende Afdelinger.

I København vælger hver Afdeling for sig.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Aarhus. Den 23. Marts er der hos A/S Frichs afholdt Mæglingsmøde paa en Sag, der har en ret lang Forhistorie. For ca. 3 Maaneder siden sluttede 2 Medlemmer, hvoraf den ene var Tillidsmanden, sit Arbejde paa Fabrikken, fordi de ikke kunde komme overens med Støbemester Jens Hansen om Prisen paa 2 større Stykker Arbejde. Til den Gruppe af Arbejdet hørte flere forskellige Stykker, og flere Medlemmer blev interesserede i Sagen, ialt 6, hvoraf dog kun 5, de 2 ovennævnte iberegnet, udtraadte af Fabrikkens Arbejde. Ingen af dem fik imidlertid nogen ordentlig Afregning, og der begæredes et Mæglingsmøde afholdt for den Mands Vedkommende, der var blevet paa Fabrikken.

Aktieselskabet havde benyttet Mellemtiden til i al Stilhed at faa sendt de paagældende Modeller og Skabeloner over København til »Guldborg«, Nykøbing F., for at Formerne dér skulde udføre Arbejdet, og da de ikke kendte noget til Sagen, og da det for dem saa ud, som Godset var til Svendborg Skibsværft, gik de ogsaa i Gang med Arbejdet. Firmaets Handlemaade kom imidlertid for Dagens Lys med det Resultat, at Formerne i Nykøbing stoppede op med det paagældende Arbejde, og da saa det ovennævnte Mæglingsmøde skulde afholdes for at faa Afregning for den 6. Mand, bragte Aktieselskabet hele Sagen paa Bane under Paaberaabelse af at være blokeret. Man enedes ved den Lejlighed om Prisen paa de 2 Stykker Arbejde og gjorde Regnskabet op for de øvrige, men Firmaet lod ret tydeligt skinne igen-

nem, at man ikke var til Sinds at genantage de 2 førstnævnte Formere. Nogle senere førte lokale Forhandlinger havde givet Formerne den Opfattelse, at man var villig til at genantage Tillidsmanden, og da denne i Henhold hertil stillede til Arbejde, erklærede Mesteren, at det var ikke Meningen; naar han fik Brug for ham, skulde han nok sende Bud. Dette foranledigede, at samtlige Formere forlod Arbejdet, og Sammenslutningen besværede sig derefter over, at Mæglingsmødets Beslutninger ikke blev overholdte, hvorfor Sagen maatte for paa Timandsmøde. Her behandledes den den 15. April, men kun med det Resultat, at man enedes om Arbejdets Genoptagelse, dog ikke af Tillidsmanden, og formentlig vil der nu blive Mægling paa disse forskellige foreliggende Uoverensstemmelser.

Iøvrigt er der et saadant Røre paa dette Støberi, at der nødvendigvis maa ske en Ændring deri. Formerne mener, at det er gaaet vort tidligere Hovedbestyrelsesmedlem, Jens Hansen, til Hovedet, at han er blevet Støbemester, ligesom man hævder, at hverken han eller Direktøren tager skyldige Hensyn til, hvad Art Arbejde der udføres paa Fabrikken, eller hvad Kvalitet af Formere, der skal bruges, i Forbindelse med den Løn der tjenes.

Man faar nu imødese den videre Udvikling af Sagen.

Frederikssund. Den 16. Marts er her afholdt Fællesmæglingsmøde paa Uenighed om Arbejdstidens Inddeling hos H. L. Larsen, hvor man ønskede engelsk Lørdag. Der opnaaedes Enighed om en Arbejdstid, som enten skulde være fra Kl. 6½ til Kl. 4, eller fra Kl. 6 til Kl. 3½. Ved Afstemningen mellem samtlige Arbejdere skal Sagen sluttes med Godkendelse af en af de ovennævnte Inddelinger.

Herning. Efter Opsigelsen af Prislisten paa Støberiet gik de 2 dér arbejdende Formere i Februar Maaned over til at arbejde i ren Timeløn. Senere forsøgte de sig med Akkordernes Genindførelse og fik ogsaa en Aftale med Fabrikanten, men da denne ikke vilde overholde, hvad han var indgaaet paa, blev Arbejdet standset, og hele Maskineriet sattes i Bevægelse med Boykottingsvarsel o. s. v. Imidlertid gik Sagen i Orden paa den Maade, at Formerne genoptog Arbejdet efter nogle Dages Forløb paa Grundlag af, at Fabrikanten indgik paa at overholde næsten alt, hvad han havde lovet.

Horsens. Den 15. Marts er der i Horsens afholdt et Fællesmæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse hos A/S Møller & Jochumsen, Paasch & Larsen, Petersen, Firmaet Jacobsen & Andersen og Chr. Nielsens Maskinfabrik af samtlige Akkordarbejderes ansatte Timelønninger. Disse var foruden Augustreguleringen 108 Øre, dog havde 1 Mand 110 Øre og en anden 112 Øre. Disse forhøjedes med 8 Øre hver. 3 rene Timelønninger forhøjedes fra 180 til 188 Øre. Paa Nielsens Maskinfabrik, hvor der arbejdes i Lønakkord ved Støbning af Alluminium, ordnedes et derom rejst Spørgsmaal efter Mæglingsmødet saaledes, at der foruden Timelønnen betales 25 Øre pr. kg indtil en Vægt af 5 kg pr. Stk. og over 5 kg 15 Øre.

Paa samtlige Fabrikker var man enedes om, naar der skal betales Timeløn paa Vraggods, er dette den ansatte Timeløn plus det Beløb, der i Henhold til Dyrtidsskalaen af Oktober f. A. forefindes, i nærværende Tilfælde 30 Øre pr. Time og Mand.

Hørsholm. Paa den derværende Fabrik afholdtes der den 24. Marts et Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af 4 rene Timelønninger. Disse var alt iberegnet: 2 Mand 170 Øre og 2 182 Øre. Disse forhøjedes til at være 2 à 180 Øre og 2 à 200 Øre.

København. Den 1. Marts afholdtes der hos Københavns Flydedok & Skibsværft og den 2. Marts hos A/S Burmeister & Wain og hos F. Mogensen Mæglingsmøder paa Krav om Forhøjelse af Timelønningerne. Der arbejdes ikke i Akkord paa disse Værksteder. Der opnaaedes intet Resultat, og samtlige Sager blev derefter behandlede ved et Timandsmøde den 24. Marts, som resulterede i, at Sammenslutningen fremsatte 3 forskellige Forslag til Løsning af Spørgsmaalene.

Forslag 1 var en gennemsnitlig Forhøjelse af 10 Øre pr. Mand og Time.

Forslag 2 var en gennemsnitlig Forhøjelse af 20 Øre pr. Mand og Time, men med en Udregning, der kan illustreres ved et Eksempel: En Mand havde f. Eks. 225 Øre i Timen og skulde altsaa have 245 Øre. Dette Beløb skulde fremkomme paa følgende Maade:

Akkordafsavnstillæg	85 Øre
Overenskomstmæssige Dyrtidstillæg, (Augustreguleringens 8 Øre og Oktoberordningen af 1919 efter Skalaen 10 Øre) ialt	18 —
Ansat Timeløn	142 —

Forslag 3. Efter det Antal kg Gods, der paa hver af de 3 paagældende Fabrikker er præsteret de sidste 3 Maaneder, skulde der udregnes en Bonus, der til den gældende Timeløn skulde give en Merfortjeneste af 30 Øre pr. Mand og Time. Denne Bonus bliver faststaaende for Fremtiden og vilde altsaa betyde, at hvis Ydeevnen blev det samme, og Godset ikke sank i Vægt, vilde det ogsaa i Fremtiden give 30 Øre mere i Fortjeneste pr. Time. Bliver Godset lettere, eller Formerne præsterer mindre, vilde Bonusbeløbet synke. Bliver Godset sværere, eller Formerne præsterer mere Arbejde, vilde Bonusbeløbet stige.

Herover kan man blot anstille den Beregning, at hvis Formerne præsterede det dobbelte Arbejde af, hvad de nu gør, hvad der naturligvis vilde være komplet umuligt, saa kunde Timefortjenesten dog kun stige med 60 Øre. Det er ikke svært at se, hvad der ligger begravet i dette Forslag.

De 3 Klubber indkaldtes til et Fællesmøde og bestemte sig for Forslag 1, gaaende ud fra, at man vilde holde klar Bane for Retten til at stille Krav om Timelønsforhøjelser i Fremtiden.

Denne Ret havde man iøvrigt ikke forskærtset ved at antage Forslag 2.

Den 23. Marts er afholdt et Mæglingsmøde hos Firmaet F. L. Smidth & Co. Firmaet havde for 2 Stk. Arbejde budt henholdsvis 15 og 19 Kr., medens Formeren

havde forlangt 18 og 22 Kr. Man godtgjorde paa Mæglingsmødet, at han med de af Fabrikken tilbudte Priser havde tjent lidt mere, end hans Gennemsnitsfortjeneste havde været, hvorfor Sagen sluttedes med den skete Udbetaling, dog saaledes, at der ikke dermed er fastsat nogen Pris for Fremtiden.

Nykøbing F. Paa Krav om fuld Betaling for et, efter Formerens Mening uden Skyld fra hans Side, vragstøbt Rør, er der den 18. Marts begæret et Mæglingsmøde afholdt paa Fabrikken Guldborg. Ca. 2/3 af Akkordprisen var udbetalt, og Restbeløbet var ca. 8 Kr. Forinden Mæglingsmødets Afholdelse gik Sagen i Orden, idet Fabrikken indgik paa at betale den ovennævnte Difference.

Odense. Det hos Statens Forligsmand den 5. April opnaaede Lock-out-Forlig, som bl. a. bestemmer, at alle løbende Strejker skal hæves, medførte bl. a., at de 7 Modelformere paa de 4 Fabrikker, som var i Strejke, og hvilken Sag gentagne Gange har været omtalt i Fagbladet, genoptog Arbejdet den 8. April. Samme Formiddag forhandledes der om Timeløn, og man enedes om en Forhøjelse fra 179 til 195 Øre.

Skelskør. Paa det derværende Støberi er en ren Timeløn forhøjet fra 174 til 187,5 Øre.

Specialarbejdere.

Mæglingsmøder. Den 23. Marts mægledes paa Nakskov Skibsværft i Anledning af et Lønkrav. Man enedes om følgende:

De for Tiden beskæftigede Borere, som har været paa Værftet over en Maaned, og hvis Timeløn ikke overstiger 98 Øre, faar Timelønnen forhøjet med 2 Øre, og dernæst forhøjes Timelønnen for alle Borere med 3 Øre.

Den 24. Marts mægledes paa A/S Svendborg Skibsværft i Anledning af et Krav fra Borerne om Forhøjelse af Timelønnen, men da Enighed ikke opnaaedes, henvistes Sagen til Viderebehandling paa Timandsmøde.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Københavns Kommune har aftalt et Supplementsdyrtidstillæg for vore der arbejdende Smede og Maskinarbejdere paa 20 Øre pr. Time. Tillægget har tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober.

Paa Tranbjerg Sav- og Hammerværk ved Aarhus, som beskæftiger 6 Mand, er det efter Trusel om Strejke lykkedes at hæve Priskuranten med gennemsnitlig 15 pCt., og hos A/S »Jutlandia« har 4 Mand faaet hver 22 Øre i Tillæg pr. Time.

Hos Brødrene Henze i København er man paa et Mæglingsmøde den 4. Marts enedes om at forhøje Akkordafsavnstillægget for de derværende 18 Mand, der udelukkende arbejder i Timeløn, med 15 Øre pr. Time.

Hos Smedemestrene i Nyborg, hvor man fornylig tabte en Voldgiftssag vedrørende Efterbetalingen af Dyrtidstillægget, rejstes der derefter Krav om Lønforhøjelse, og ved et Mæglingsmøde den 3. Marts aftaltes det, at de hos Smedemestrene beskæftigede Folk fik et Akkordafsavnstillæg paa 15 Øre pr. Time fra 5. Marts at regne. Samtidig mægledes paa Nyborg Jærnstøberi og Maskinfabrik angaaende et Lønkrav, der gav 10 Øre pr. Mand og Time.

Hos A/S Smidt, Mygind & Hüttemeier har man opnaaet Enighed om noget mere Betaling for Natholdsarbejde. Der ydes ekstra 2 Timer pr. Nat. Paa Sagen var der den 23. Februar afholdt et resultatløst Mæglingsmøde.

Mellem Københavns Afdeling 13 og Firmaet Singer & Co. er der aftalt en Lønforhøjelse paa ialt 135 Kr. pr. Uge til Deling mellem 14 Mand. Den gennemsnitlige Ugeløn er derefter 99 Kr.

Hos J. V. Unmack i København mægledes den 24. Marts paa et Lønkrav. Resultatet blev, at Timelønningerne hævedes med 5 Øre, og at det skal tilstræbes, at alle Arbejder udenfor Prislisten gives i Lønakkord med et Tillæg af 80 pCt. til Timelønnen.

Paa Maskinfabrikken »Ranje« mægledes samme Dag med det Resultat, at Akkordernes Grundpris tillægges 15 pCt., saaledes at det samlede Tillæg til Akkordgrundpriserne bliver 92 pCt.

Københavns Afdeling 14 har opnaaet en ny Lønaftale for de hos Otto Drewsen beskæftigede Smede og Maskinarbejdere, 5 Mand ialt, hvorved deres Løn er hævet fra 200 til 220 Øre pr. Time.

Hos Lauritz Knudsen, Gl. Kongevej, mægledes den 27. Marts paa et Lønkrav. Man enedes om, at der ydes 10 Øre pr. Mand til alle, som har været 1 Aar eller derunder paa Værkstedet, 11 Øre for indtil 1½ Aar, 13 Øre for indtil 2 Aar og 14 Øre for indtil 2½ Aar, samt ligeledes 14 Øre pr. Mand og Time til Opstillere og Værktøjsarbejdere. Endvidere er man enig om, at Arbejdet saavidt muligt skal gives i Akkord, og det oplystes, at en Del ældre, lave Akkorder fornylig var forhøjet.

Paa Københavns Flydedok & Skibsværft mægledes den 7. April i Anledning af Lønkrav fra Maskinarbejderne i Værkstedet og Maskinarbejderne om Bord. Værktøjsmagerne i Maskinværkstedet fik fremtidig 1 Kr. i Tillæg pr. Time i Stedet for de hidtidige 88 pCt., og Minimallønnen for Maskinarbejderne om Bord fastsattes til 1 Kr. pr. Time. Endvidere traf man nogle detaillerede Aftaler, som vore Folk satte Pris paa.

Overenskomster. Mellem Odense Auto- og Cykleindustriforening og vor derværende Afdeling er der afsluttet en ny Overenskomst angaaende Løn- og Arbejdsvilkaar. Denne er gældende 1 Aar og betyder 24 Øres Forhøjelse af Timelønningerne til de der beskæftigede 6 Mand, hvis Timeløn forud var gennemsnitlig 151 Øre. Antagelseslønnen ansattes til 160 Øre, for Udlærlinge til 145 Øre. Deraf skal dog de 35 Øre betragtes som Dyrtidstillæg.

Samme Afdeling har endvidere aftalt en ny Overenskomst med Det danske Gaskompagni, som ejer Odense Gasværk. Paa dette beskæftiges for Tiden

5 af vore Medlemmer, og den her omhandlede Forhøjelse andrager 46 Øre pr. Mand og Time. I Følge den gamle Overenskomst betaltes der efter en Grundtimeløn af 97 Øre plus 20 plus 37,5 pCt. af Grundlønnen, samt 720 Kr. om Aaret i Dyrtidstillæg. Alle disse Tillæg er nu lagt ind i den faste Timeløn, som derved er blevet 192 Øre plus et aarligt Dyrtidstillæg paa 900 Kr. eller 36 Øre pr. Time. Sygepengene forhøjedes fra 2 til 4 Kr. pr. Dag, og desuden ydes der 50 hl Koks à 180 Øre pr. hl.

Vor Afdeling i Holstebro har sluttet Overenskomst med de derværende Mestre. Minimallønnen forhøjedes fra 85 til 115 Øre, og alle Lønninger fik et Tillæg af 20 Øre pr. Time. Den laveste Løn kom derved op paa 151 Øre, den højeste paa 189 Øre.

Mæglingsmøder. Den 24. Marts afholdtes Mæglingsmøde hos A/S »Codan-Værftet« i Køge i Anledning af Klage fra Værftet over, at de der beskæftigede Smede havde vedtaget forskellige Ting, som man paastod var i Strid med Overenskomsten. Bl. a. havde man vedtaget, at et Stykke Arbejde ikke maatte laves billigere end hidtil sket. Forbundets Mæglingsmand erkendte, at Beslutninger af denne Art var ulovlige, men iøvrigt vedtoges det paa Forslag af Tillidsmanden, at den omtalte Akkordpris fastsattes til 250 Kr., Firmaet havde tilbudt 225 Kr.

Hos Firmaet Bruun-Krüger & Co. i København mægledes den 24. Marts i Anledning af Klage fra vore Medlemmer over, at man lod en Lønforhøjelse til Lærlingene gaa ud over Svendenes Fortjeneste. Man enedes om, at der tillægges alle gældende Akkorder et Beløb, lig med Lærlingenes Timelønsforhøjelse gange det Antal Lærlinge-Timer, den sidste Udførelse af Akkorden viser. Forhøjelsen gælder for alle Akkorder, opgjorte efter 7. Januar 1920.

Hos Maskinfabrikant V. Johansen i Herning mægledes den 25. Marts paa en Klage over, at Firmaet havde antaget 2 Mand paa Kontrakt med Forbud mod at være Medlem af Fagforeningen, hvilket deres Funktioner efter vore Medlemmers Mening ikke gav dem Ret til. Man enedes ved Mæglingen om, at den ene Mand anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand, medens den anden ikke kan betragtes som saadan og derfor frit kan indmelde sig i sin Fagorganisation.

Paa Gudenaas Fabrikker i Silkeborg mægledes den 26. Marts i Anledning af Strid om Arbejdstidens Lægning. Resultatet blev, at Arbejdstiden i Sommermaanederne lagdes fra Kl. 6½ Morgen til 4½ Eftermiddag med ½ Times Frokost og 1½ Times Middag. Arbejderne havde ønsket Arbejdstiden lagt fra Kl. 6 til 4, Firmaet fra Kl. 7 til 5. For Vintertiden skal der optages Forhandlinger til 1. Oktober.

Paa L. Frandsens Jærnstøberi i Holbæk mægledes den 26. Marts angaaende Krav om Regulering af Akkordpriserne for Dreje- og Skruestikarbejde. Man drøftede Prislisterne, og Enighed opnaaedes, saaledes at der til Grundprisen, der var fastsat efter en Fortjeneste af 90 Øre, gives ialt 92 pCt. for Drejernes Vedkommende, medens Skruestiksarbejderne fik fra 9 til 13½ pCt. til de nugældende Akkordpriser.

Timandsmøder. Den 17. Marts afholdtes et Timandsmøde, hvor følgende Sager behandledes:

1) Krav om 100 Kr. i Efterbetaling til en fra C. F. Amelung i Brønshøj afgaaet Arbejder, der hævdede at have faaet bindende Tilsagn om en vis Procentdel af Virksomhedens Omkostninger. Firmaet bestred dette, og Enighed opnaaedes saaledes ikke.

2) Krav om Lønforhøjelse hos Firmaet Holger Petersen, Tagensvej, København. Der gaves til 4 Mand 13 Øre pr. Mand og Time med tilbagevirkende Kraft til og med 6. Februar d. A.

3) Krav om Forhøjelse af Værktøjsmagernes Løn paa Nordiske Metalvarefabrikker. Der gaves 85 Øre pr. Time til Fordeling paa 7 Mand efter tidligere Løfte fra Firmaet og med tilbagevirkende Kraft til og med 5. Februar d. A.

4) Forskellige Krav til A/S Burmeister & Wains Skibsbyggeri, Refshaleøen. Man enedes om følgende:

a) Akkordafsavnstillægget forhøjes for saavel almindeligt som smudsigt Arbejde til 112 Øre pr. Time.

b) For særlig smudsigt Arbejde, d. v. s. Reparationsarbejde i Skibe og Dieselmotorskibes Motorskabe og Olietanke, træffes særlige Aftaler i hvert enkelt Tilfælde.

c) Krav om Forhøjelse af Natholdstillægget paa Nybygningsarbejde til 75 pCt. betragtes som afgjort ved de faldne Udtalelser.

d) Timelønningerne forhøjes med et Beløb svarende til 5 Øre pr. Mand og Time.

5) Krav om Forhøjelse af Udearbejdspengene hos A/S Bruun & Krüger, København. Sagen sluttede med de faldne Udtalelser, idet Forbundets Repræsentant henstillede til Aktieselskabet at stille Udearbejderne noget gunstigere end hidtil.

6) Strid om Arbejdstidens Inddeling paa Helsingør Skibsværft. Man opnaaede ikke nogen Enighed ved denne Lejlighed, men fastsatte et nyt Møde til nogle Dage efter. Underhaanden gik Værftet imidlertid ind paa at prøve den af Arbejderne ønskede Arbejdstid, som ligger mellem Kl. 7 og 4 med en Times Middagspavse fra 11 til 12. Denne Arbejdstid begynder fra 1. April at regne, men skulde den vise Ulemper, forbeholdt Firmaet sig at vende tilbage til den nuværende Arbejdstid efter April Maaneds Forløb, samt at Sommerarbejdstiden senest holder op til 15. September, hvorefter den nuværende Arbejdstid, der ligger fra 8 til 5 Eftermiddag med Hvil fra 12 til 1, genindføres.

Den 18. Marts var der atter Timandsmøde. Her behandledes følgende Sager:

1) Klage mod Aktieselskabet Maglekilde Maskinfabrik i Roskilde over ikke Opfyldelse af Dyrtidsordningen af 1919. Der efterbetaltes 3 Mand Beløb paa henholdsvis 40 Kr., 30 Kr. og 70 Kr., og en Mands Timeløn hævedes med 15 Øre for indeværende Lønningsuge at regne.

2) Krav om Forhøjelse af Timelønnen og Udearbejdstillægget hos Aktieselskabet Møller & Jochumsen, Horsens. Enighed opnaaedes ikke.

3) og 4) Krav om Lønforhøjelse paa Aarhus Oliefabrik og Otto Mønsteds Margarinefabrik. Da man ikke vilde modtage et Tilbud om 190 Øre i Gen-

nemsnit for hver af de paagældende Steder, opnaaedes Enighed ikke.

5) Klage over, at A/S J. S. Hess & Søn i Middelfart ikke betaler de i Overenskomstens § 7, 2. Stykke nævnte 33⅓ pCt. til Modelarbejdere. Firmaet bestred at skulle betale det paagældende Arbejde med 33⅓ pCt. Forbundet forbeholdt sig sin Stilling.

6) Forskellige Krav til Det lolland-falsterske Jærnbaneselskab i Maribo. Tillæget for smudsigt Arbejde og Autogensvejsning forhøjedes fra 10 til 15 Øre, og Bestemmelsen om Smudspengene udvides til ogsaa at omfatte Maskiner, der er taget ud af Drift, saavidt angaar nærmere betegnede Arbejder, medens et Spørgsmaal om Forhøjelse af Timelønningerne henvistes til fornyet Behandling mellem Parterne.

7) Krav om Forhøjelse af Timelønnen og Udearbejdstillæget hos Smedemestrene i Næstved (her var der ogsaa lige tabt en Voldgiftssag om Efterbetaling i Henhold til Dyrtidsoverenskomsten). Timelønningerne forhøjedes med 12 Øre pr. Mand, og Udearbejde udenfor Grænsen af Næstved By og den bymæssigt bebyggede Del af Lille Næstved betales med 10 Øre pr. Time, naar der ikke betales Kostpenge. For Prøvekørsel med Automobiler betales ingen Udearbejdspenge.

8) Klage mod De forenede Jærnstøberier i Næstved over, at Maskinarbejdernes Akkorder reduceredes ved den foretagne Forhøjelse af Lærlingelønnen. Samme Ordning som hos Firmaet Bruun-Krüger (se foran under Mæglingsmøder).

Den 22. Marts afholdtes et fælles Timandsmøde med Gørtlerne i København. Der behandledes kun en Sag, som var Krav om Lønforhøjelse hos Richard Wieder, Graabrødretorv. Firmaet vilde kun forhøje saavel Klejnsmedens som Gørtlernes Lønninger til 170 Øre pr. Time, og Enighed opnaaedes derfor ikke.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
5. Maskinhandler M. Markussen, Holstebro.
6. Vognfabrikant Christensen, Varde.
7. Firmaet Østergaards Eftrfl., Nykøbing F.
8. Automobilmekaniker Chr. Christensen, Fiskergade, Vejle.
9. Smedemester H. T. Christensen, Nørrebrogade 163, København. Værksted: Mygindsvej 7.

Maskinmestrenes Forening beder os optage følgende:

I Anledning af, at der f. T. gennem Bladene søges Undermaskiningeniører til Hærens tekniske Korps, indskærpes det Medlemmerne, at det er forbudt at tage disse Stillinger til Lønninger, der er ringere end de i vore Overenskomster henholdsvis med Dansk Dampskibsrederiforening og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening stipulerede Lønninger.

Endvidere er der Konflikt mellem Maskinmestrene og Vejle Kommune, ved Elektricitetsværkerne og Vandværket i Viborg samt ved Esbjerg Elektricitetsværk.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen, Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst, Formand.

Smede- og Maskinarbejderforbundets 18. Kongres.

I Fagbladet for Marts meddeltes, at Kongressen skal afholdes i Dagene 30. Juni og fremefter, ligesom Afdelingerne opfordredes til at vælge Kongresdelegerede i det Antal, som Forbundslovenes § 4 b hjemler dem Ret til. I Følge denne Paragraf udregnes Medlemsantallet efter det for 1919—20 til Hovedkontoret indbetalte Kontingent, hvilket vil sige, at der for hver 52 Mærker — 70 Øres og 2 Kr. 70 Øres — regnes med 1 Medlem.

Nedenstaaende meddeles de af Hovedbestyrelsen stillede Ændringer til Lovene, med Tilføjelse, at Ændringer, der af Afdelingerne ønskes behandlede paa Kongressen, maa være tilsendt Hovedbestyrelsen senest 15. Maj.

Ændringer til Lovene.

Forbundets Love.

§ 2 a. »43 Øre« ændres til »*80 Øre*«.

§ 2 b ændres til: »*Kontingentet fordeles med 8 Øre pr. Uge til Administrationskassen og 72 Øre pr. Uge til Reservefonden*«.

§ 2 c. »*Reservefondens Midler kan anvendes til Dækning af eventuelt paalignede Ekstrabidrag i Arbejdsløshedskassen*«.

§ 2 d = nuværende 2 c.

Nuværende § 2 d udgaar.

§ 4 a. »Afsnit f« ændres til »*Afsnit h*«.

§ 4 b ændres til: »*Til Kongressen har enhver af Forbundets Afdelinger Ret til at sende 1 Delegeret for hver 200 Medlemmer eller Dele deraf indtil 2000, 11 Delegerede for indtil 2500, 12 for indtil 3000 og derefter fremdeles 1 Delegeret for hver 500 Medlemmer eller Dele deraf. Afdelingsfilialer har Ret til at deltage i Valget af Delegerede i nærmeste Afdeling*«.

§ 4 d. Som nyt Punkt indsættes: »*Hovedbestyrelsen vælges paa Kongressen og bestaar af Formand, Hovedkasserer og 2 Sekretærer, samt 35 Repræsentanter, hvoraf 10 vælges for Jylland, 3 for Fyen med omliggende Øer, 4 for Sjælland udenfor København samt Møen og Bornholm og 2 for Lolland-Falster. Desuden vælges for hver af disse Landsdele mindst 2 Suppleanter.*

Enhver af Forbundets Afdelinger i København skal være repræsenteret i Hovedbestyrelsen. Udtræder en Repræsentant før hans Funktionstid er udløben, vælger den Afdeling, han repræsenterede, en anden i hans Sted.

Valgene for Repræsentanter udenfor København foregaar paa den Maade, at de Delegerede for de respektive Landsdele gruppevis gør Indstilling til Kongressen om de, som ønskes valgte, men det staar iøvrigt Kongressen frit for — ogsaa for København — at vælge andre end de foreslaaede.

Oprettes der mellem Kongresserne nye Afdelinger i København, tiltræder Repræsentanter for disse straks Hovedbestyrelsen og samtidig indkaldes tilsvarende Antal Suppleanter for de øvrige Landsdele i Rækkefølgen: Jylland, Sjælland m. v., Fyen m. v. og Lolland-Falster.

Hovedbestyrelsens Valg gælder til første ordinære Kongres efter Valget. Diæter m. v. for Hovedbestyrelsesmøderne ydes i Henhold til § 4 g«.

§ 4 e. Som nyt Punkt indsættes: »*Blandt de til Hovedbestyrelsen valgte københavnske Repræsentanter vælger Kongressen 7, der sammen med Formand, Hovedkasserer og Sekretærer udgør et Forretningsudvalg, der har den daglige Ledelse af Virksomheden i Overensstemmelse med Kongressens og Hovedbestyrelsens Beslutninger. Desuden vælges mindst 4 Suppleanter.*«

§ 4 f er det tidligere Punkt 4 d.

§ 4 g er det tidligere Punkt 4 e og ændres til: »*Diæter for de Delegerede betales af Hovedkassen og ydes med et af hver Kongres for sig fastsat Beløb pr. Kongresdag. Desuden betales i Rejseudgifter samt for Tidsspilde og Fortæring paa Rejsen o. s. v. en Sum svarende til det dobbelte Beløb af Billetprisen plus 2 Øre pr. Kilometer, den Delegerede har tilbagelagt Tur og Retur.*

Saafremt Kongressen afholdes i Tilslutning til et Delegeretmøde for Fagets Arbejdsløshedskasse, fordeles Udgifterne for de fælles Repræsentanter efter Forhold mellem Forbundet og Arbejdsløshedskassen«.

§ 4 h er det tidligere Punkt 4 f. 1. Stykke tilføjes: »*Hovedbestyrelsen holder Møde saa ofte Forholdene kræver det, dog mindst en Gang kvartaarlig. Iøvrigt fastsætter den selv sin Forretningsorden*«.

De tidligere Punkter 4 g og 4 h udgaar.

§ 5 udgaar.

§ 6 a, 1. Stykke tilføjes: »*og Forretningsudvalget*«.

§ 6 b. Efter »Hovedkassereren« indskydes: »*i Forbindelse med en af Forretningsudvalget ansat Bogholder*«.

§ 6 c ændres til: »*Sekretærerne bistaar Formanden i de daglige Forretninger*«.

§ 7. De sidste 2 Linier i 1. Stykke udgaar. I 2. Stykke ændres »det Hovedbestyrelsesmøde« til: »*de Forretningsudvalgs- og Hovedbestyrelsesmøder*«.

§ 9 h, 2. Stykke. »100 Kr.« ændres til: »*200 Kr*«.

§ 10 e, 1. Stykke. »10 Øre« ændres til: »*25 Øre*«.
2. Stykke. »25 Øre« ændres til: »*50 Øre*«, »15 Øre« ændres til: »*30 Øre*«, og de 2 Gange »5 Øre« ændres til henholdsvis: »*12 Øre*« og »*8 Øre*«.

Afdelingernes Love.

§ 11 e. Foran »Hovedbestyrelsen« indskydes: »*Forretningsudvalget eller*«.

§ 12. »75 Øre« ændres til: »*1 Kr. 75 Øre*«. 2. Punktum ændres til: »*Arbejdsløse Medlemmer uden ordinær Understøttelse betaler kun Kontingent til Arbejdsløshedskassen*«.

§ 19, 3. Stykke. Efter »Afdelingsbestyrelsen« indskydes: »*Forretningsudvalget*«.

Regler

for Udbetaling af Begravelseshjælp ved Medlemmers Dødsfald.

§ 3. Samtlige Begravelseshjælpssatser forhøjes med 50 Kr.

I § 10 udgaar »eller af Repræsentantskabet«.

Redaktionelle Ændringer.

I § 3 b (2 Gange), § 4 h, 4. Stk., § 6 b, § 7, § 9 a, b samt c, 2. Linie og g, § 10 a, § 11 b samt h, 2. Stk, § 14, 4. Stk., § 17, 3. Stk., § 18, 2. Stk., § 19, 2. Stk., § 21, 3. Stk., § 23 samt i Klublovenes § 2 og § 7 ændres »Hovedbestyrelsen« til: »*Forretningsudvalget*«.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
30974	Abrahamsen, Edvard Aksel.	København	14. 9.99	Kbhvn. Afd. 8	3.10.19	Kbhvn. Afd. 8	29.11.19
11459	Almø, A. Otto Nielsen	—	19. 4.93	„ „ 1	4. 5.12	„ „ 1	7. 2 20
5616	Andersen, Ferdinand L. E.	—	20.10.94	„ „ 1	9. 1.20	„ „ 1	31. 1.20
29780	— Hans J. J. Krogh	—	26. 4.95	„ „ 1	26.10.18	„ „ 1	31. 1.20
2218	— Valdemar.....	—	23. 2.83	„ „ 1	3. 4.03	„ „ 1	13.11.19
8014	Bachmann, Jacob Peter....	Horsens	20. 3.93	„ „ 1	7. 2.20	„ „ 1	7. 2.20
26353	Barjesson, Axel G. Bernh..	København	26. 3.00	„ „ 1	4. 5 18	„ „ 1	31. 1.20
17546	Bloch, Fredr.....	Selde	15. 6.70	„ „ 1	24. 2.17	„ „ 8	16. 8.19
21830	Caspersen, Lars Johannes .	Skibbinge	11. 2 95	Præstø	30.10 15	Præstø	18.11.19
24042	Clausen, Holger Sofus ..	Daastrup	13.11 96	Lyngby	9. 9.16	Kbhvn. Afd. 1	18.10.19
7332	Christensen, Charles Leo...	Helsingør	5. 6.82	Kbhvn. Afd. 1	13 12.19	„ „ 1	10. 1 20
15496	— Chr. Overgaard.	Aars	5. 3.79	Hjørring	18.11.06	Nr. Sundby	2. 8.19
24505	— A. Christen....	Sørup pr. Nysted	28. 2 90	Kbhvn. Afd. 5	13. 1.17	Kbhvn. Afd. 1	3. 1.20
1006	— Kaj Anton.....	København	11. 1.00	„ „ 1	29 9.19	„ „ 1	13.12.19
5373	Christiansen, Adolf Christian	—	13 10.00	„ „ 1	2.12.19	„ „ 1	31. 1.20
5769	— E. C.....	—	3. 1.87	„ „ 1	20.12.19	„ „ 1	31. 1.20
4006	— N. P. F.....	Skovhuse Ø. Egesborg	27. 1.83	Sorø	3.11.03	Sorø	12. 7.19
7346	Dixen, Laue Fr. Johs..	Sellinge	9 10.87	Kbhvn. Afd. 1	16.10.15	Kbhvn. Afd. 8	17. 1 20
7340	Dreyer, Peter Frederik.	København	9. 5.90	„ „ 1	16.10.15	„ „ 8	20. 9.19
25539	Dyhl, Peter Andersen	Gassum pr. Randers	24. 7.85	„ „ 1	30. 5.17	Kbhvn. Afd. 1	27.12.19
23803	Egeberg, Niels.....	Linaa	20 12.83	„ „ 1	23. 9 16	„ „ 1	8.11.19
13807	Elley, Carl Chr.....	København	15. 5.81	„ „ 1	5. 5 00	„ „ 1	11.10 19
8097	Fokker, A. M.....	Metz	9. 2.98	„ „ 1	28 1.20	„ „ 1	24. 1.20
8994	Frederiksen, Edvard Fr. E..	København	14. 6.92	„ „ 1	6. 2 13	„ „ 1	28. 3.19
26171	Grathwohl, Walther, T. E. L.	—	29. 3 98	„ „ 1	24. 3.18	„ „ 1	10. 1.20
345	Greve, Louis Carl J..	Aarhus	5. 8.83	„ „ 1	11. 4.13	„ „ 1	24. 1 20
13236	Haagensen, Svend H. John..	Rønne	27. 2.95	Rønne	10 10 14	„ „ 1	24. 1.20
21181	Hansen, Frands Nicolai.	Rynkeby	14. 3.93	Kbhvn. Afd. 1	17. 3.19	„ „ 1	31. 1.20
11925	— Frode Jul.....	Stubbekøbing	25 12 88	Nykøbing F.	1. 5.09	„ „ 1	11.10.19
31496	— Gottfred.....	Lycksborg	13.10.99	Kbhvn. Afd. 1	14. 6 19	„ „ 1	17. 1.20
8896	— Harald Vilh....	København	7. 4.83	„ „ 1	13. 9.02	„ „ 1	11.10 19
2390	Henriksen, Aage Chr. Bruno	Nykøbing F.	10. 5 97	„ „ 1	8.11.19	„ „ 1	6.12.19
8105	Holtz, Axel Konrad...	Halla, Sverrig	19. 9.80	„ „ 1	24. 1.14	„ „ 1	10. 1.20
31439	Hostrup, Bruno.....	Leerdt	18. 3.92	Haderslev	12. 1 19	„ „ 1	27.12.19
2996	Ingvorsen, Viggo.....	København	6. 2.87	Helsingør	1.10.07	„ „ 1	27.12 19
23810	Jensen, Aage.....	—	10. 9.91	Kbhvn. Afd. 1	26. 9.16	„ „ 1	31. 1.20
2291	— Albert Emil ...	Skelskør	6. 6.97	„ „ 1	1.12.19	„ „ 1	24. 1 20
2430	— Carl Nicolai...	København	28.11.69	„ „ 1	5.11 19	„ „ 1	13.12.19
26085	— Christian Fred..	—	21. 3.88	„ „ 1	6. 2.15	„ „ 1	24. 1 20
13857	— Hans.....	Udlejre	18.10.95	„ „ 1	31. 3.17	„ „ 1	10. 1.20
26452	— Harald G. E..	Kastrup	9. 7.97	„ „ 1	8. 6.18	„ „ 1	7. 2.20
30064	— Jens Johannes .	Horsens pr. Langholdt	3. 4.96	Aalborg	3. 1.16	„ „ 1	24. 1.20
22446	— Otto Carl Chr..	Silkeborg	14. 6.94	Silkeborg	8. 5.16	„ „ 1	27.12.19
29293	— Peter Martin ..	Svindballe	2. 7.98	Horsens	15. 1.19	„ „ 1	25.10.19
30947	— Svend Aage Alex.	Horsens	19. 7.00	Kbhvn. Afd. 2	4. 7.19	„ „ 1	6.12.19
22619	— Thorvald.....	Bogenkop	16.11.96	Kallundborg	28. 7.16	„ „ 1	13.12.19
2365	— Viggo.....	Orø	11. 9.98	Kbhvn. Afd. 1	10.11.19	„ „ 1	24. 1.20
26957	Jacobsen, Johannes.....	Everdrup	20. 8.99	Køge	11.10.19	„ „ 1	10. 1.20
31489	Jansson, Ernst O.....	København	27. 8.99	Kbhvn. Afd. 1	13. 6.19	„ „ 1	1.11.19
8706	Johansen, Axel Peter Vilh.	—	13. 6.84	„ „ 1	3. 5.13	„ „ 1	15.11.19
2239	Johansson, Hjalmar Oliver	—	15. 2.01	„ „ 1	10.10.19	„ „ 1	3. 1.20
23482	Johnsson, Oskar Fr. Alex.	Fjelkestad	20. 5.72	Helsingør	21. 2.12	„ „ 1	3. 1.20
13809	Jørgensen, Carl Chr. Th...	Frederiksberg	4. 9.91	Kbhvn. Afd. 1	29.12.13	„ „ 1	27. 9.19
25835	— Erik Peter.....	København	9. 9.97	„ „ 1	8.10.17	„ „ 1	20.12.19
24845	— Johannes.....	Byskov	25. 7.99	Nykøbing F.	13. 8.19	Nykøbing F.	8.11.19
28881	Kejlstrup, J. Jensen.....	Vrads	18. 2.88	Dansk Arbm. Forb.	4. 8.17	Herning	4. 9.19
22191	Kjeldgaard, Ole.....	Gedser	8. 8.96	Nyborg	30.10.15	Kbhvn. Afd. 1	31. 1.20
7054	Kjærgaard, Jens Chr.....	Skive	16.12.92	Skive	1. 5.12	„ „ 1	6.12.19

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
24400	Koch, Robert	København	1. 8.00	Kbhvn. Afd. 2	19. 9.19	Kbhvn. Afd. 2	25.10.19
24896	Koop, Hans	Trasbøl, N. Slesvig	14.11.97	Ribe	27. 9.19	Ribe	17. 1.20
31899	Krøyer, Th.	Nordenbro, V.	6.12.99	Rudkøbing	1. 5.19	Nykøbing F.	2. 8.19
700	Kupferyyn, Samuel	Warchau	3. 9.97	Kbhvn. Afd. 1	15. 8.19	Kbhvn. Afd. 1	10. 1.20
1070	Landorf, Robert	Aasted	21. 8.91	„ „ 1	4.11.11	Kbhvn. Afd. 1	31. 1.20
23469	Larsen, Einer Carl	København	24. 3.95	„ „ 1	7. 6.16	„ „ 1	11. 1.19
8052	— Hans	Odense	28. 2 71	„ „ 1	3. 2.20	„ „ 1	31. 1.20
25348	— Niels Emil H.	Gefle	22. 5 89	Brandenburg	9. 7.16	„ „ 1	29.11.19
30534	— Vilhelm	Hjelm	16. 9 96	Nykøbing F.	14.12.18	Nykøbing F.	22.11.19
23555	Lübke, Herman Edm.	Frederiksberg	24. 6.70	Kbhvn. Afd. 1	7. 7.16	Kbhvn. Afd. 1	27.12.19
30939	Malmstrøm, G. L.	Malmø	2. 7.87	Malmø	23. 7.17	„ „ 2	15.11.19
10350	Maltesen, Martin	Igelsø	8. 7.85	Aarhus	29. 5.15	„ „ 1	11.10.19
2089	Mortensen, Frederik Chr.	Taarbæk	19. 7.78	Kbhvn. Afd. 1	18.10.19	„ „ 1	31. 1.20
26104	— Peter	København	4.11.96	„ „ 1	10. 2.18	„ „ 1	24. 1.20
15198	Møller, Asger	Gjessing pr. Skanderb.	12. 1.98	Vejle	5.11.17	„ „ 1	3. 1.20
834	— Ejner Lars	København	22. 4.89	Kbhvn. Afd. 1	17.10.08	„ „ 8	25.10.19
30096	— Oluf Bernh.	Ordrup	22 12 97	„ „ 1	17.12.18	„ „ 1	13.12.19
11861	— Otto L.	København	12 7.91	„ „ 1	22. 9.15	„ „ 8	13 12.19
31440	Nielsen, Adolf E. Bernh.	Præstø	14 3.91	„ „ 1	31. 5.91	„ „ 1	30. 8.19
5488	— Alfons Carlo	København	28. 6.86	Textilarb. Forb. Kbh.	3. 4.13	„ „ 1	3. 1.20
19286	— Alfred	—	2. 7.96	Kbhvn. Afd. 2	14. 8.15	„ „ 2	8.11.19
5444	— Anders Emil	Sengeløse	11.11.88	„ „ 1	27.11.19	„ „ 1	31. 1 20
19215	— Carl	Smørumovre	11.12.91	Næstved	9. 7.11	„ „ 1	24. 1.20
8125	— Carl Jul.	København	11.12 99	Kbhvn. Afd. 1	3. 1.20	„ „ 1	24. 1.20
19856	— Jørgen M.	Brøderup	3. 7.75	Hobro-Assens	10. 2.17	Hads.-Assens	15. 3.19
10825	— Niels Carl	True, Svenstrup Sogn	9. 4 96	Randers	10. 4.15	Kbhvn. Afd. 8	24. 1.20
26063	Nicolaisen, Math. Herm. J.	København	18. 9 85	Kbhvn. Afd. 1	25. 1.18	„ „ 1	22.12.19
31121	Nimb, Viggo Arnold	—	20.10 96	„ „ 1	15. 3.19	„ „ 1	6.12.19
652	Olsen, Hans Chr.	Hellerup	19. 1.01	„ „ 1	8. 8.19	„ „ 1	24. 1.20
2135	— Willy Erik G.	København	15.10.00	„ „ 1	17.10.19	„ „ 1	13.12.19
18237	Planhoff, A. Rasmussen	—	14. 8 91	„ „ 1	29. 4.11	„ „ 8	27.12.19
1112	Petersen, Carl Vald.	—	22 7.92	„ „ 1	3.11 11	„ „ 1	17. 1.20
29650	— Christen B. R.	København	15.10 93	„ „ 1	16. 9.18	„ „ 1	25.10.19
31398	— Frands M.	—	9. 2.96	„ „ 1	16. 5.19	„ „ 1	6.12.19
5705	— Heinrich Adolph	Søllerød	9.12 77	„ „ 1	30.12 19	„ „ 1	3. 1.20
29900	— Peter	Radsted	18. 6.94	Nykøbing F.	3. 9.18	Nykøbing F.	20 9.19
13514	— Theodor	København	27. 9.80	Kbhvn. Afd. 1	21.10.99	Kbhvn. Afd. 1	27.12.19
12842	— Vald. Ejner	Faxe	24. 2.97	„ „ 1	24. 2.14	„ „ 1	7. 2.20
5662	Rasmussen, August	København	5 10.85	Dansk Arbm. Forb.	11.11.17	„ „ 1	27.12.19
918	— Carl Chr.	—	9 8 99	Kbhvn. Afd. 1	3 10.19	„ „ 1	24. 1.20
10928	— Frederik	Hals	14.11.91	Frederikshavn	9.11.12	Nr. Sundby	17. 5.19
5277	— Heinr. Schrøder	Islemark	12 3.89	Kbhvn. Afd. 1	1. 3.13	Kbhvn. Afd. 1	24. 1.19
20209	— Jens Carl	København	29. 8.93	„ „ 1	1.11.12	„ „ 1	3. 1.20
32208	— Laurits	Ølsted, Horsens	15.10 63	„ „ 1	5. 5.19	„ „ 1	10. 1.20
22381	— Vilhelm	Lundager	19 8.97	Assens	31. 1.16	Assens	24.11.19
313	Rahm, Valdemar	København	18. 2.91	Kbhvn. Afd. 1	23. 6.19	Kbhvn. Afd. 1	24. 1 20
30136	Reimer, Arthur Carlo	—	18. 7.99	„ „ 1	6. 1.19	„ „ 1	27.12.19
1096	Rützau Carl Valdemar	Thoreby	18.11.94	„ „ 1	19. 9.19	„ „ 1	27.12.19
22663	Sørensen, Ernst	Roskilde	13. 5.96	Slagelse	13. 1.17	Rønne	13.12.19
15005	— Hans Peter	Aunslev Sogn	8. 6.96	Kbhvn. Afd. 1	17. 1.16	Kbhvn. Afd. 1	24 1.20
2360	Schall, Eugen	Mettingen	13.12.00	„ „ 1	12.11.19	„ „ 1	27.12 19
25029	Schwartz. H. Konstantin	København	6. 2.97	„ „ 1	10.11.16	„ „ 1	3. 1.20
26368	Steffensen, Robert	—	21. 2.86	„ „ 1	8. 5.18	„ „ 1	3. 1.20
5402	Studstrup, Jens Lassen	Gjedsted	26. 2 94	„ „ 1	29.11.19	„ „ 1	27.12 19
339	Søeborg, Holger Eduard.	København	19. 5 88	„ „ 1	21. 6.19	„ „ 1	27.12.19
27545	Tingleff, A. Christensen.	Husby	26. 2 98	Svendborg	19. 9.19	Svendborg	20.12.19
18483	Thomaszewski, Frantz von.	Warschau	17.10.62	Kbhvn. Afd. 1	5. 3.15	Kbhvn. Afd. 1	20.12 19
5442	Thøfner, Knud Georg S.	København	4. 6.96	„ „ 1	28 11.19	„ „ 1	17. 1.20
5281	Würtz, Andreas	Skjoldenæs	31.12.89	„ „ 1	6. 8.15	„ „ 1	27.12.19
25293	Øvring, Chr. Johan	København	28.10.71	„ „ 1	31. 3.17	„ „ 1	24. 1.20

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Specialarbejderforbundet.

Bortkomne Bøger.

Medl. Nr. 47466, Alexander A. C. Berg, født 10.2.94 i København. Indmeldt 21.6.19. Sidst betalt 46. Uge.

Medl. Nr. 47588, Peter A. Chr. Nielsen, født 22.3.85 i København. Indmeldt 6.7.18. Sidst betalt 48. Uge.

Ovenstaaende Bøger gøres herved ugyldige.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforb.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 23199	E. Andersen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 5462	K. Bentsen	(— — 1)
- 21866	Gravers Graversen	(Holstebro)
- 15484	Angelo G. Tedaldi	(Køge)

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 15895 Kæhler, Henry Valdemar

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 15261	Geyer,	Christian	30. 1.09
- 9056	Hougs,	Martinius Theodor	11. 8.00
- 11616	Jørgensen,	Hans	1. 9.07
- 15797	Nielsen,	V. Alfred	26.10.07

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 12986	Andersen,	Arthur Enoch E.	1. 8.14
- 9350	—	Frede Vald.	5. 9.15
- 28971	Christensen,	Holger	22. 5.19
- 29237	—	Otto Arne Gam	29. 3.19
- 28715	Gregersen,	Søren Farup	6. 9.19
- 31070	Hellesøe,	Peter	13. 9.19
- 17821	Henriksen,	Frederik	24. 2.17
- 11732	Jensen,	Niels Johannes Rob.	30. 8.19
- 32161	Jørgensen,	Chr. Marinus	16. 8.19
- 15895	Kæhler,	Henry Valdemar	21.10.16
- 24137	Madsen,	Rasmus Peter	1. 6.18
- 27963	Nielsen,	Karl Johan	19. 7.19
- 6437	Olsen,	Oluf	23. 8.19
- 17816	Pejstrup,	Jens	17. 6.16
- 30185	Petersen,	Carl Viggo Lillian	1.11.19
- 14564	—	Folmer	8. 3.19
- 31424	—	Jacob	26. 8.19
- 3889	Stephansen,	Stephan	16.10.15
Nr. 31249	Sørensen,	Theod. C. J. K. H.	27. 9.19
- 23684	Thomsen,	Aage	15.11.19
- 12405	Wind,	H.	6.11.15
- 4563	Vind,	Niels Rasmussen	22. 1.16
- 4615	Schmidt,	Albin	4. 4.14

Efterlysning. Medl. Nr. 2735, H. C. P. Christiansens Bog bedes omgaaende indsendt til Hovedkontoret.

Overskud. Hos Kassereren i Køge Afdeling henligger Overskud til Medl. Nr. 31905, V. Nielsen, og Nr. 30695, G. Andersen.

Kontortiden for Svendborg Afdeling er Hverdage fra 6—7 Aften. Kontortiden Middag og Søndag bortfalder.

Kontortiden for Roskilde Afdeling er fra Kl. $4^1/_2$—6 Efterm.

Kontortiden for Ringsted Afdeling er fra Kl. $4^3/_4$—$5^3/_4$ Efterm. (undtagen Helligdage).

Kontortiden for Ringe Afdl. er fra Kl. 5—6 Efterm.

Post. Følgende Post henligger paa Anvisningskontoret i København:

Et Brev fra F. Bülow & Co. til Jens P. Petersen.

Et Brev fra F. Andersen, v. d. Tannstrasse 20, 1, til »Maskinarbejder Carl Nielsen, som i Aarene 1911—12 arbejdede her i Kiel, og den Gang boede Adelheidstrasse 18, 2.«

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 2 og 3, 16. Aarg.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for Februar over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd.

Hjørring: C. T. Jørgensen, Villa »Trivi«, Bispensgade.
Korsør: P. Jacobsen, Halskovvej 68.

Kasserere.

Svendborg: Chr. Bøgestrand, Ragnhildsvej 9.
Horsens: A. Jensen, Ryesgade 14, St., træffes kun fra Kl. 5—6.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforb.

Formænd.

Nyborg: H. Chr. Petersen, Wilsonsgade 11.
Ringe: P. Nielsen, Odensevej.

Kasserere.

Ringe: Jacob Hansen, Jernbanegade,
Roskilde: Aage Jensen, Ny Brunsvej 17, 1. S.
Ringsted: Frederik Petersen, Schaldemosevej 5, 1. S.
Thisted: Holger Jensen, flyttet til Østerbakken 37.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 7 MAJ 1920 6. Aarg.

Overenskomstforhandlingerne og Lønbevægelsen.

I forrige Nummer af Bladet gjorde vi udførlig Rede for, hvad vi kaldte den „foreløbige Udløsning af den faglige Situation gennem Truslen om Generalstrejke", og vi sluttede Redegørelsen med en Meddelelse om, at Arbejdsgiverforeningen den 16. April havde givet De samvirkende Fagforbund skriftlig Meddelelse om, at Forhandlingerne i Henhold til den generelle Overenskomstordning kunde tage deres Begyndelse.

Efter en forberedende Konference mellem Repræsentanter for Sammenslutningen og Centralorganisationen af Metalarbejdere Mandag den 12. April, fandt der en Forhandling Sted mellem en udvidet Repræsentation Torsdag den 29. (Natten før St. Bededag), men ved disse Forhandlinger viste Arbejdsgiverne sig aldeles utilbøjelige til at forhandle om overenskomstmæssige Ændringer, idet de gjorde gældende, at Jærn- og Metalindustrien ikke kommer ind under de i Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne nævnte „særlig lave Lønninger", hvorimod de til Slut antydede, at de ikke var uvillige til gruppevise Mæglinger for derved at skabe Luft i Mængden af ophobede Lønkrav, naar der herunder kunde tages fornødent Hensyn til den mellem Hovedorganisationerne aftalte Augustregulering, hvis Hensigt det er at honorere de Krav fra Arbejdernes Side, som begrundes i en eventuel fortsat Prisstigning paa Livsfornødenhederne.

Da der under disse Omstændigheder ikke var Jordbund for egentlige Overenskomstforhandlinger — Overenskomsten er jo desuden forlænget indtil videre — enedes man hurtigt om at tage fat paa den ved Arbejdsgivernes Holdning ændrede Basis, og allerede Mandag den 3. Maj toges der fat paa Forhandlinger mellem Sammenslutningens Forretningsudvalg og Smedeforbundets Hovedbestyrelse. Forhandlingerne varede fra Kl. 3 Eftermiddag til Kl. 4 Tirsdag Morgen, paa hvilket Tidspunkt begge Parter undertegnede „Aftale mellem Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund", hvis Indhold kort refereret er følgende:

1. Alle de foreliggende Mæglingsbegæringer paa lokale Lønkrav tages straks op til en gruppevis Behandling med det Formaal for Øje at faa en Afgørelse af alle nu svævende Lønforhandlinger.

2. De Værkstedspriskuranter og dermed ligestillede faste Akkordpriser, hvorom der opnaas Enighed ved Gruppe-Forhandlinger, skal gælde med 3 Maaneders Opsigelsesfrist til 1. Marts næste Aar. Hvor Enighed ikke opnaas, vises eventuelle Uoverensstemmelser tilbage til Forhandling mellem Parterne efter Regler for Behandling af faglig Strid og paa Grundlag af Forligsmandens Forslag af 5. April om Revision af Jærnindustriens Værkstedspriskuranter.

Samtidig tilføjes der dog, at „i særlige Tilfælde, hvor Parterne enes derom, kan der fastsættes en anden Udløbstid end 1. Marts 1921 eller almindelig Opsigelsesfrist paa 3 Maaneder til et hvilket som helst Tidspunkt".

I en Anmærkning tilføjes: „For løse Akkorder, der er løbende ved Mæglingens Afslutning, gælder for den

derefter resterende Del af Akkorden tilsvarende Vilkaar, hvorom der iøvrigt er opnaaet Enighed, med mindre særlige Forhold gør sig gældende".

3. For Timelønningernes Vedkommende vedtoges det, at „herhenhørende Resultater, hvorom der maatte kunne opnaas Enighed, forudsætter, at der ikke stilles nye Timelønskrav paa denne Side af den mellem Hovedorganisationerne aftalte nye Augustregulering i 1920".

4. Her enedes man om, at saadanne Krav, som ikke tages med under de øjeblikkelige gruppevise Forhandlinger, kan tages op efterhaanden og skal behandles efter samme Regler som foran nævnt.

5. Naar Parterne skønner, at de gruppevise Mæglinger er bragt til Afslutning, er Vilkaarene for Fornyelse af Overenskomsten opfyldt med Hensyn til Timelønninger og Værkstedspriskuranter. Der vil derefter ikke fra nogen af Siderne blive rejst Krav om principielle Forandringer i de bestaaende Overenskomster, dog bortfalder Tillægsbestemmelserne i Februar-Overenskomsten 1919 (Side 15, 16 og 17), for saa vidt de kun fastslaar, hvad der skete i øjeblikkelig Forbindelse med Januar-Overenskomstens Indgaaelse.

Da der saaledes var truffet Aftale mellem Parterne om en Forhandlingsordning med Sigt paa den øjeblikkelige Situation, toges der straks fat paa Gruppe-Forhandlinger mellem Sammenslutningen og Smedeforbundet. Første Forhandling fandt Sted Torsdag den 6. Maj og omfattede de københavnske Grovsmede, og derefter forhandledes der Tirsdag den 11. for 37 Provinsvirksomheders Vedkommende og Onsdag den 12. vedrørende 11 Provinsvirksomheder. Lørdag den 15. var 21 københavnske større og mindre Virksomheder til Behandling. Forhandlingerne er førte paa den Maade, at Virksomhederne er inddelte i indtil 4 Grupper, som har forhandlet hver for sig med Tilsætning af de nødvendige Forhandlingsledere fra Sammenslutningen og Smedeforbundet. For de allerfleste Virksomheders Vedkommende er der, naar undtages Kakkelovnsværkstederne, opnaaet Enighed dels om Timelønstillæg og dels om Akkordtillæg, hvis Størrelse vi ikke her skal karakterisere, men som i de fleste Tilfælde i Virkeligheden har skabt øjeblikkelig Enighed mellem Parterne for de respektive Virksomheders Vedkommende. En Mængde Sager er herved bragt i Orden, og der vil i den nærmeste Tid blive fortsat paa samme Maade, hvorved der er Udsigt til, at der vil kunne opnaas Enighed i det væsentlige.

Sideløbende med de her beskrevne Forhandlinger er der ligeledes ført Forhandlinger mellem Formerforbundet og Sammenslutningen. Hvad disse vil føre til, kan der endnu ikke siges noget bestemt om. Dog tør man gaa ud fra, at ogsaa dette Forbund, der har en Del Mæglingssager løbende paa Lønkrav, vil faa større og samlede Forhandlinger derom afholdt i København. Endelig vil de øvrige Brancheorganisationer indenfor Metalarbejderkartellet paa samme Maade kunne faa Forhandling om eventuelt verserende Lønkrav, medens Spørgsmaalet om Prolongation af Overenskomsterne foreløbig er udskudt, indtil der i det væsentlige maatte være opnaaet Enighed om verserende Lønkrav.

Den tyske Lov om Driftsraad.

(Sluttet.)

Driftsraadenes Opgaver.

I § 66 og de følgende Paragraffer omtales Driftsraadenes *Opgaver*, og det er navnlig paa dette Omraade, at Striden har staaet saavel i Nationalforsamlingen som i Foreningerne og i Pressen. Disse Paragraffer er da ogsaa blevet meget betydeligt omredigerede i det af Nationalforsamlingen nedsatte Udvalg. Bestemmelserne i den endelig vedtagne Lov gaar i det væsentligste ud paa følgende:

Driftsraadene skal understøtte Driftsledelsen med deres Raad, for at Driftsydelserne kan blive saa høje og saa økonomiske som muligt. De skal vaage over, at de Mæglingskendelser, som er antagne, bliver gennemførte. De skal søge at naa til Enighed med Arbejdsgiveren om de fælles, for alle Arbejderne gældende Tjenesteforskrifter. De skal virke for Tilvejebringelse af Enighed indenfor Arbejderne og mellem disse og Arbejdsgiveren og værne om, at Arbejdernes Foreningsfrihed bliver respekteret. Endvidere skal de modtage mulige Klager fra Arbejder- og Funktionærraadene og forhandle med Arbejdsgiveren derom. De skal virke til Undgaaelse af Strejker, idet de, hvis der ikke opnaas Enighed med Arbejdsgiveren, skal indanke Stridsspørgsmaalet for Mæglingsudvalget. Raadene skal bistaa Fabrikstilsynet og lignende Myndigheder, og de skal medvirke ved Bestyrelsen af Pensionskasser, Fabriksboliger og lignende.

Flere af de Funktioner, som i Regeringsforslaget oprindelig var tildelt *Driftsraadene*, er nu blevet tildelt *Arbejder- og Funktionærraadene*. Disse skal saaledes bl. a. vaage over, at de til Gunst for Arbejderne givne Forskrifter, Tarifoverenskomster og Mæglingskendelser overholdes; medvirke ved Lønreguleringer, særlig ved Fastsættelse af Arbejdstiden, ved Ordning af Ferier og ved Spørgsmaal vedrørende Lærlinges Uddannelse og Behandling; tilkalde Mæglingsudvalget i Stridsspørgsmaal, hvis Driftsraadet nægter at gøre det; undersøge

Klager fra Arbejderne; forhandle med Arbejdsgiveren angaaende Retningslinierne ved Antagelse af Arbejdere og angaaende Afskedigelser.

Raadene kan ikke paa egen Haand foretage Indgreb i Driftsledelsen, og ved Udførelsen af deres Opgaver skal de virke for, at man fra begge Sider undlader at stille »saadanne Fordringer eller træffe saadanne Forholdsregler, som kan skade den fælles Interesse«.

For at kunne opfylde sine Opgaver har Driftsraadet Ret til af Arbejdsgiveren at forlange Oplysninger om alle Forhold i Virksomheden, der vedrører Arbejdernes Tjeneste, og kræve Lønningsbøger og det til Gennemførelse af Tarifoverenskomster nødvendige Materiale forelagt. Dette gælder dog kun, for saa vidt derved ikke Forretningshemmeligheder skades eller det strider mod de gældende Love.

Endvidere skal Arbejdsgiveren mindst én Gang hvert Kvartal afgive en Beretning om Virksomhedens Stilling og Gang. Og endelig kan Driftsraadene kræve hvert Aar efter 1. Januar 1921, at Arbejdsgivere, der er forpligtede til at føre Handelsbøger, forelægger for dem en *Driftsbalance* og forklarer denne. Denne Balance skal foreligge senest ½ Aar efter Forretningsaarets Udløb. Bestemmelsen finder dog kun Anvendelse paa Virksomheder, der i Reglen beskæftiger mindst 50 Funktionærer eller 300 Arbejdere. Raadsmedlemmerne er forpligtede til at bevare Tavshed om de Oplysninger, som de saaledes har faaet.

I Virksomheder med over 100 Arbejdere kan Driftsraadet paa en eller flere Dage i Ugen indføre faste Tider, hvor Arbejderne kan forebringe deres Ønsker og Besværinger; for saa vidt disse Tider ligger indenfor Arbejdstiden, skal dog Arbejdsgiveren først give sin Tilladelse.

Ansættelse og Afskedigelse af Arbejdere.

Med Hensyn til *Ansættelse* af Arbejdere hedder det i § 81, at Arbejdsgiveren er enebestemmende om, hvem der skal antages, for saa vidt han holder sig indenfor de Retningslinier, som er fastsatte. Gaar han imidlertid ud over disse, kan Arbejderraadet inden 5 Dage, efter at det har faaet Viden derom, nedlægge Indsigelse imod Ansættelsen. Opnaas der da ikke Enighed med Arbejdsgiveren, kan Raadet inden 3 Dage efter Forhandlingernes Afbrydelse tilkalde Mæglingsudvalget, der da træffer den endelige Afgørelse.

Hvad *Afskedigelse* angaar, bestemmes det, at enhver afskediget Arbejder, inden 5 Dage efter Afskedigelsen, kan henvende sig til Arbejder- og Funktionærraadet, naar der foreligger Mistanke om, at Afskedigelsen skyldes politiske, religiøse o. lign. Grunde; naar Afskedigelsen er sket uden Angivelse af Grund; naar den er foretaget, fordi Arbejderen vægrede sig ved stadig at udføre andet Arbejde end det, hvortil han var antaget, eller naar den tydelig ses at være en ubillig Handling, som ikke er begrundet ved Arbejderens Optræden eller ved Virksomhedens Gang. Arbejderen har derimod ingen Indsigelsesret, hvis Afskedigelsen har sin Aarsag i, at han har brudt de lovmæssige eller tarifmæssige Forpligtelser, der er paalagt ham, eller ikke har overholdt Mæglingskendelser. Ligeledes hvis Afskedigelsen er en Følge af Virksomhedens fuldstændige eller delvise Indstilling, eller hvis Arbejderen har gjort sig skyldig i et Forhold, der i Følge Loven berettiger Arbejdsgiveren til at afskedige ham uden Varsel. Hvis Arbejder- eller Funktionærraadet finder, at der foreligger Overgreb fra Arbejdsgiverens Side, kan det indanke Sagen for Mæglingsudvalget. Hvis dette finder Indsigelsen berettiget, og Arbejdsgiveren dog vægrer sig ved at genantage Arbejderen, kan det paalægges ham at betale en *Skadeserstatning*, der udregnes efter Hensynet til, hvor mange Aar den afskedigede Arbejder har været ansat, saa at der kan tillægges ham for hvert Aar en Tolvtedel af det sidste Aars Indtægt, dog i det hele ikke udover 6 Tolvtedele. Hvis det som Følge af Udvidelse eller Indskrænkning af Virksomheden bliver nødvendigt at antage eller afskedige et større Antal Arbejdere, er Arbejdsgiveren forpligtet til i god Tid forud at give Driftsraadet Underretning derom.

Straffebestemmelser.

§ 99 fastsætter Bøder paa indtil 2000 Mark eller Fængsel for den Arbejdsgiver, der nægter at give Driftsraadet Oplysninger, eller nægter at fremlægge Lønningsbøger eller Balance. Det Medlem af Driftsraadet, der aabenbarer Forretningshemmeligheder, straffes med Bøder paa indtil 1500 Mark eller med Fængsel.

Som ovenfor anført forudser Rigsforfatningens § 165 ogsaa Oprettelsen af Distriktsarbejderraad og Distriktsøkonomiraad. Disse er endnu ikke — ligesaa lidt som Rigsarbejderraadet og Rigsøkomiraadet — blevet dannet; men i Driftsraadsloven trækkes dog nogle af Linierne op for deres Virksomhed. I § 93 siges det saaledes, at Distriktsøkonomiraadet skal træffe Afgørelse i Stridigheder om Nødvendigheden af Oprettelse af Driftsraad, om Raadenes Dannelse og om deres Sammensætning. Endvidere skal det afgøre Tvist om Arbejderes Valgberettigelse og Valgbarhed, om Driftsforsamlingernes Gyldighed o. lign., om Nødvendigheden af Udgifter ved Raadenes Forretningsførelse m. m.

Saa længe disse Distriktsøkonomiraad endnu ikke bestaar, bemyndiger Centraladministrationen indenfor de forskellige Landsdele en anden Myndighed til at udføre de paagældende Hverv.

Før Lovens Vedtagelse er der, som det vil vides, gaaet en meget heftig Kamp saavel i Pressen som paa Møder, og baade fra de uafhængige Socialdemokraters Side og fra konservativ Side er Loven bleven skarpt angrebet.

Hvad man fra *radikal* Side særlig har kritiseret er, at Loven udelukker en Del af den arbejdende Befolkning, saaledes Embedsmænd og et meget stort Antal Land- og Skovarbejdere. Endvidere: at Arbejderne altid først skal henvende sig til Mæglingsudvalget under Arbejdskonflikter, hvorved man mener, der gøres Indgreb i Arbejdernes Ret til frit at raade over deres Arbejds-

kraft. Endelig: at Loven ikke giver Arbejderne fuld Kontrolret over Produktionen og Indflydelsen derpaa, men tildeler dem den Opgave at sørge for, at der ydes det mest mulige Arbejde, og at Virksomheden kan forrente sig.

Paa et den 7. Januar afholdt Fællesmøde af Bestyrelserne for de *berlinske Fagforeninger* opstilledes følgende Fordringer: Fuld Kontrol- og Medbestemmelsesret i Produktionen, Indsigt i Balancer og de dertil hørende Bilag, fælles Repræsentation for Arbejdere, Funktionærer og Hjemmearbejdere og uindskrænket Strejke- og Foreningsret.

Fra *flertalsocialdemokratisk* Side har man fremhævet, at Loven er et Kompromis, og at den ikke tilfredsstiller de Ønsker, man gerne vilde have set opfyldte; men den betegner dog et saa betydningsfuldt Fremskridt for Arbejderne, at der for disse er al Grund til at støtte dens Gennemførelse. At der ikke i Loven tales om Medbestemmelsesret, men om Medvirken, er kun en Strid om Ord, og den Kritik, der er rejst mod Adskillelsen i Arbejder- og Funktionærraad, har ingen reel Basis, idet disse i alle fælles Anliggender skal handle i Fællesskab.

I *industrielle* Kredse har man bekæmpet Loven udfra helt modsatte Synspunkter, idet man har fundet, at den traadte Arbejdsgivernes Ret for nær og tildelte Arbejderne en Indflydelse, der vilde virke skadelig for Industrivirksomhedernes fulde Udfoldelse. Særlig har man kritiseret Balance-Forelæggelses-Paragrafferne, der, som man mener, vil give Arbejderne Mulighed for at kunne forlange Oplysninger i det ubegrænsede.

De blodige Begivenheder foran den tyske Rigsdag den 13. Januar viser, hvor spændte Interessemodsætningerne er, og hvor stærkt Lidenskaberne var i Bevægelse, forinden Loven blev vedtaget. Med Interesse maa man derfor afvente, hvorledes den vil virke, naar den skal gennemføres i Praksis.

Efterskrift.

Valgordningen for Valgene til Driftsraadene.

Den af Nationalforsamlingen vedtagne Lov om Driftsraad er bleven underskrevet af Rigspræsidenten den 4. Februar og er den 11. Februar bleven offentliggjort i »Deutscher Reichsanzeiger«. Dermed er Loven traadt i Kraft.

Samtidig med Lovens Offentliggørelse bekendtgøres en af den tyske Rigsarbejdsminister udarbejdet *Valgordning* for Valgene til Driftsraadene, hvis vigtigste Bestemmelser er følgende:

Driftsraadet vælges paa den Maade, at Arbejderne og Funktionærerne *hver for sig* vælger deres Repræsentanter. Medlemstallet indenfor de enkelte Arbejder- og Funktionærraad bestemmes efter de samme Grundsætninger, hvorefter Tallet paa Medlemmerne af Driftsraadet udmaales.

Arbejderudvalget paa de forskellige Fabrikker og Virksomheder vælger en Valgbestyrelse, og denne udarbejder særlige Valglister for Arbejderne og Funktionærerne. Valget skal udskrives senest 20 Dage før den Dag, Stemmeafgivningen skal finde Sted, samtidig med at det opgives, hvor Valglisterne ligger til Eftersyn, hvornaar Indsigelser angaaende Valglisterne maa indgives, og hvilke Bestemmelser der er trufne angaaende Indlevering af Stemmelister. Rejses der Indsigelser mod Valglisten, skal Valgbestyrelsen hurtigst muligt berigtige den.

Selve Valget foregaar efter Listevalgprincippet. De indgivne Lister maa mindst være underskrevne af 3 Valgberettigede. Hver Vælger kan kun underskrive én Forslagsliste. Forbundne Lister er ikke gyldige. Enhver Liste skal indeholde mindst dobbelt saa mange Kandidater, som der skal vælges, og der skal saavidt muligt tages Hensyn til, at de forskellige Faggrupper af de i Virksomheden beskæftigede mandlige og kvindelige Arbejdere bliver repræsenterede. Enhver, der opstilles paa en Kandidatliste, skal skriftlig give sin Tilladelse dertil. Senest 3 Dage før Valgets Begyndelse skal de foreslaaede Lister fremlægges til Eftersyn. Hvis der ikke er indgivet nogen gyldig Liste, skal Valgbestyrelsen meddele dette og kan da forlænge Fristen for Indgivelse, og hvis der heller ikke da indgives nogen gyldig Liste, skal Valgbestyrelsen bekendtgøre, at der ikke finder nogen Afstemning Sted.

Vælgerne kan kun afgive sin Stemme paa en af de foreslaaede Lister. Andre Stemmesedler er ugyldige, ligesom alle Stemmesedler, der er underskrevne med Navn. Stemmesedlen afleveres i en Valgkonvolut, som Arbejdsgiveren skal anskaffe og med Paategningen: »Valg til Driftsraadet i..... (Virksomhedens Navn)«. Findes der flere Stemmesedler i samme Konvolut, tælles de, hvis de alle er enslydende, kun én Gang; er de uoverensstemmende, er de alle ugyldige.

Valget er hemmeligt og sker ved Hjælp af aflaasede Stemmekasser.

Valgresultatet skal af Valgbestyrelsen konstateres senest tredie Dag efter Valget. Valgudfaldet opgøres efter Forholdstalsvalg. Navnene paa dem, der er valgte, skal bekendtgøres ved Opslag i 2 Uger.

Protester i Anledning af Valget maa være indgivne inden 14 Dage efter Valgets første Bekendtgørelse.

Valget er ugyldigt, hvis der er begaaet *væsentlige* Fejl ved dets Afholdelse, eller hvis de valgte Personer ikke er valgbare. Valgomkostningerne bæres af Arbejdsgiveren.

I § 19 i Driftsraadsloven bestemmes, at der kan foretages *fælles* Valg af Arbejder- og Funktionærrepræsentanter, hvis Arbejderne og Funktionærerne med to Trediedels Stemmeflertal udtaler sig derfor. Men ogsaa i dette Tilfælde kan det Antal Pladser i Driftsraadet, som tilkommer Arbejderne, kun besættes med Arbejdere og Funktionærpladserne med Funktionærer.

Hvor forskellige Afdelinger eller Fabrikker indenfor samme Virksomhed i Henhold til Driftsraadslovens § 50 kan vælge et Fælles-Driftsraad, sker det paa den Maade, at Arbejderne og Funktionærerne indenfor hver Afdeling udgør en Vælgerenhed.

I de Virksomheder (med ikke over 5 Arbejdere og 5 Funktionærer), hvor der skal vælges en *Driftsformand*, foregaar Valget som almindeligt Flertalsvalg. Den ældste Arbejder fungerer her som Valgleder.

Metalarbejdernes Centralafdeling,
Københavns.

Som vi kort omtalte i Januar Fagblad, er der for de københavnske Afdelinger under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund dannet en Centralafdeling.

Dette Led i vor Organisation er dannet for derigennem at skabe et nærmere Samarbejde imellem Smedene og Maskinarbejderne i København og for at centralisere det rent administrative. Centralafdelingen virker nu i visse Retninger som en stor Afdeling, idet al Indbetaling af Kontingent og Udbetaling af Understøttelse foregaar igennem denne under Ledelse af Afdeling 1's tidligere Kasserer, N. Jakobsen, der derigennem har set sine gamle Tanker realiserede.

Ved denne Centralisering er et for de københavnske Smede og Maskinarbejdere uheldigt Organisationsforhold blevet afhjulpet, ikke alene i rent administrativ, men ogsaa i faglig Henseende. Hidtil var det saaledes, at der bestod 9 Afdelinger, hvoraf den ene, Afdeling 1, ved dens Opløsning talte ca. 7000 Medlemmer, medens de øvrige talte fra ca. *200 til 1000 Medlemmer.* Afdeling 1 kunde i Kraft af sin Størrelse holde daglige Kontortider og det fornødne Personale til at varetage dets Medlemmers Interesser, hvorimod de øvrige Afdelinger kun havde Kontortider 1 à 2 Aftener om Ugen, som deres Medlemmer var henviste til. Dette var en Uretfærdighed mod de mindre Afdelingers Medlemmer, og den er altsaa nu ophævet.

Centralafdelingen bestaar nu af 16 Branche-Afdelinger, der, som ovenfor nævnt, i administrativ Henseende danner én Afdeling, hvorimod de i faglig Henseende virker som øvrige Afdelinger Landet over. Dog er der altsaa nu gennem Centralafdelingen til disse Afdelinger knyttet et Sekretariat, hvis Opgave det er i Formændenes Fraværelse at give den fornødne Vejledning til Medlemmerne og gribe ind, hvor en hurtig Forhandling med Modstanderne er fornøden, og hvor den paagældende Formand ikke i Øjeblikket er til Disposition.

Tillige optages der en Kvartalsstatistik, som det ogsaa er en af Sekretariatets Opgaver at udarbejde.

Centralorganisationens øverste Myndighed bestaar af et Repræsentantskab paa 4 à 500 Medlemmer, valgte af Afdelingerne i Forhold til deres Medlemsantal.

Ledelsen bestaar af et Forretningsudvalg paa 5 Mand, der i Forening med samtlige Afdelingsformænd danner Bestyrelsen. Herved er der skabt et Samarbejde imellem de københavnske Afdelinger, som tidligere har manglet.

Centralorganisationen har nu alt været i Virksomhed siden 1. April, og selvom den fornødne Erfaring endnu ikke er indhentet og de forskellige Mangler, der kan være tilstede, endnu ikke er afhjulpet, maa det siges, at den i sin korte Levetid har virket tilfredsstillende, og det er vort Haab, at den skal blive til stor Gavn i vort fremtidige Arbejde for vort Fags Interesser.

Vi vilde gerne samtidig benytte Lejligheden til at henstille til Medlemmer, der særlig beskæftiges paa mindre Værksteder, og som endnu ikke har faaet overflyttet deres Bog til den rette Afdeling, at indhente det forsømte.

Kontortiden er hver Søgnedag fra Kl. 9—11 Formiddag og fra Kl. 5—7 Aften, Fredag og Lørdag dog fra Kl. 5—8.

Fremtidig bedes alle Henvendelser af faglig Art, som direkte vedrører en af de 16 Afdelinger, rettet til vedkommende Brancheafdelings Formand (se Adressefortegnelsen), medens alle faglige Henvendelser af mere almindelig Art, bedes rettet til Centralafdelingens Sekretær, C. Larsen, Gl. Kongevej 6, 1.

Alle Pengeforsendelser og Henvendelser angaaende Medlemsforhold bedes adresseret til Centralafdelingens Kasserer, N. Jakobsen, Gl. Kongevej 6, 1.

C. Larsen.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Den afsluttede Lock-out i den svenske Jærnindustri. Med en Skrivelse af 8. Maj har Forretningsfører J. E. Blomkvist, Svensk Formerforbund, meddelt, at dets Hovedkasserer paa det sidst afholdte Hovedbestyrelsesmøde har aflagt Regnskab over de til Lock-outen indkomne Bidrag. Til Dansk Formerforbund skriver han derom: »Det var et storartet Haandslag, I paany har givet os. Der indgik fra Eder 29.500 Kr., som dog paa Grund af Kursen reduceredes til 23.862 Kr. 90 Øre ved Omvekslingen til svensk Mønt. Det er jo overmaade mere, end hvad vore Forbindelser bestemmer. Jeg har faaet til Opgave — saavel af vor Hovedbestyrelse som paa vore samtlige Medlemmers Vegne — at overbringe vor hjerteligste Tak for den prægtige Hjælp, og jeg anmoder om, at Du lader denne Tak gaa videre til de danske Kolleger«.

Forretningsfører Blomkvists Ønske sker ved nærværende Fyldest. At det maaske for en Del af vore Medlemmer var et stort Bidrag at betale, skal erkendes, men de maa nu bagefter være glade ved den Taknemlighed, hvormed vore svenske Kolleger har modtaget det, og for at Bidraget gjorde sit til Stridens Afslutning paa et ordentlig Grundlag.

Observer! Til Former Niels Lind henligger der i Aalborg et Dyrtidstillæg. Henvendelse herom sker til Kassereren.

Aarhus. Den 13. April har Sammenslutningen klaget over, at Formerne hos Aktieselskabet »Boreas«

ikke vilde overholde den Arbejdstid, som ved en Afstemning mellem Fabrikkens Arbejdere var vedtaget, idet de holdt en Spisepause paa 1 Time, hvilket igen medførte, at Arbejdstiden kun blev 7½ Time pr. Dag. Ved lokal Forhandling den 24. April gik Sagen i Orden, idet Formerne bøjede sig for Flertalsbeslutningen. Samtidig blev Timelønnen for 2 ældre Formere, der ikke arbejder i Akkord, forhøjet fra 196 til 225 Øre, ligesom enkelte Akkorder forhøjedes indtil 15 pCt.

Brønderslev. Hos A/S Nordjyllands Jærnstøberi (N. Barslund) er nogle lokalt førte Forhandlinger resulterede i følgende: Nogle gamle Akkorder er forhøjede med 35 pCt., men langt de fleste ældre Priser skal der forhandles om, eftersom Arbejdet fremkommer. En Del Priser, der kun er et Aar gamle, er forhøjede med 10 pCt. Akkordarbejdernes ansatte Timeløn er forhøjet fra 118 til 128 Øre og en ren Timeløn fra 182 til 200 Øre.

Frederikshavn. Herfra meddeles 16. April, at 15 rene Timelønninger er forhøjede som følger: 11 med 12 Øre hver og 4 med 10 Øre hver. Lønningerne ligger derefter mellem 196 og 236 Øre med et Gennemsnit paa 219 Øre.

Korsør. I Fagbladet for Marts Maaned er meddelt om et resultatløst Mæglings- og Timandsmøde paa Krav om Forhøjelse af Akkorderne, hvilket bl. a. medførte, at 4 Formere fik deres Afsked, da de nægtede at arbejde efter nogle ældgamle Akkorder. Sammenslutningen mente imidlertid, at de uden gyldig Grund havde forladt Fabrikken og klagede herover. Forligsmandens Forslag medførte, at de 3 gik i Arbejde igen, og at Forhandlingerne blev genoptaget. Dette resulterede i, at Akkorderne med de Tillæg, de har faaet i Krigsaarene, nu yderligere er forhøjede saaledes: Akkorder, fastsatte inden Marts 1919, er forhøjede med 50 pCt. Senere fastsatte Akkorder forhandles der om, efterhaanden som Arbejdet fremkommer.

50 pCt. kan nok regnes for et stort Tillæg, men i denne Forbindelse maa erindres, hvad selve Fabrikkens Direktør maatte indrømme ved Timandsmødet, at den gennemsnitlige Aarsindtægt i 1919 kun har været knapt 3500 Kr.

København. Hos A/S »Vølund« er der den 12. Maj afholdt Mæglingsmøde i Anledning af, at en lokal Forhandling er strandet, væsentligst fordi man ikke kunde enes om Opsigelsesfristen for Akkorderne. Mæglingen resulterede i, at Akkorderne tillagdes 10 pCt. med 3 Maaneders Opsigelsesfrist. Dog kan de tidligst opsiges til at udløbe den 1. Oktober d. A. 2 Formere, der ikke arbejder i Akkord, fik hver 20 Øre mere i Timen og 2 Kærnemagere henholdsvis 13 og 10 Øre mere i Timen.

Paa Nordiske mekaniske Værksteder afholdtes paa Grund af Klage fra Sammenslutningen den 21. April et Mæglingsmøde, fordi Formerne havde truet med Arbejdsstandsning, saafremt et Timelønskrav ikke blev efterkommet. Mødet resulterede i Indførelse af Akkord.

Den 28. April er et Fællesmæglingsmøde afholdt paa Timelønskrav hos A/S Burmeister & Wain, Københavns Flydedok & Skibsværft og Firmaet F. Mogensen.

Firmaerne og Sammenslutningen stillede sig absolut afvisende overfor Forhøjelser, men fremdrog det i forrige Fagblad omskrevne Forslag III med Bonus-Udbetaling. I Klubberne var man egentlig ikke uvillig stemt overfor dettes Antagelse, hvis den Ændring indførtes, at Bonusbeløbet steg samtidig med Ydelsen. Som bekendt var dette Forslag saaledes, at det for den nuværende Produktion vil give et Tillæg af 30 Øre pr. Mand og Time, men paa den anden Side saaledes, at selv om Produktionen fordobledes, vil der til den nuværende Fortjeneste kun kunne opnaas 60 Øre pr. Mand og Time, og en Fordobling af Arbejdsydelsen er selvsagt en Umulighed. Sagen sluttedes med, at det Tillæg paa 10 Øre pr. Mand og Time, som var givet ved Timandsmødet den 24. Marts, igen bliver afdraget og Retten for den enkelte Mand til at søge sin Timeløn hævet i Henhold til Kvalifikationer bibeholdtes.

Ordningen, som er tiltraadt af de 3 Klubber, har følgende Ordlyd:

0	pCt.	Produktionsforøgelse	giver	30	Øre	Bonus
5	-	—	-	35	-	—
10	-	—	-	41	-	—
15	-	—	-	48	-	—
20	-	—	-	56	-	—
25	-	—	-	65	-	—
30	-	—	-	75	-	—
35	-	—	-	86	-	—

Af den indtjente Bonus udbetales forskudsvis hver Uge 30 Øre pr. præsteret Arbejdstime, medens Restbeløbet udbetales een Gang hver Maaned.

Afskediges eller forlader en Mand Fabrikkens Arbejde under Forløbet af en saadan Enmaaneders Periode, erholder han sin indtjente Andel af Bonus sammen med de øvrige Arbejdere.

Ordningen gælder under Forudsætning af, at de nuværende Arbejdsvilkaar i Støberiet (d. v. s. de forhaandenværende Hjælpemidler m. m.) forbliver bestaaende.

Ordningen træder i Kraft fra og med den første Lønningsuge efter 1. Maj og løber indtil den fra en af Siderne opsiges med en Maaneds Varsel, dog tidligst til Ophør 1. September d. A. Fra Formernes Side er denne Ordning vedtaget under Forbehold af, at den godkendes af de 3 Klubber.

Anmrk. Forannævnte Ordning III, tilbudt paa Timandsmødet den 24. Marts d. A., er saalydende:

Der gives intet Tillæg til Timelønnen, men en Bonus, hvorved Formernes hidtidige Fortjeneste ved samme Produktion vil blive forhøjet med 30 Øre pr. Time. Denne Bonus udregnes paa den Maade, at det i en vis Periode fremstillede Kvantum brugbare og rensede Støbegods i kg multipliceres med en forud fastsat Coefficient, og det derved fremkomne Beløb fordeles til Haandformere, Maskinformere og Kærnemagere i For-

hold til det Antal Timer, hver enkelt har været beskæftiget i den paagældende Periode. Coefficienten fastsættes for hver enkelt Virksomhed paa følgende Maade:

Det opgøres, hvilket Kvantum godt og renset Støbegods, der, beregnet i kg, er præsteret i de sidst forløbne 3 Maaneder, og hvor mange Timer, der hidtil har været anvendt af Haandformere, Maskinformere og Kærnemagere tilsammen. Dette Timetal, divideret med den udregnede Vægt i kg og multipliceret med 30, giver Coefficienten.

Eksempel.

En af Virksomhederne har i de sidste 3 Maaneder produceret 200.000 kg Støbegods, hvortil er anvendt ialt 15.000 Arbejdstimer af Haandformere, Maskinformere og Kærnemagere. Coefficienten er da

$$\frac{15.000 \times 30}{200.000} = 225.$$

Eksempel.

I en kommende Periode af 4 Uger forudsættes det, at der produceres 58.000 kg Støbegods. Den samlede Bonus, der skal fordeles for denne Periode, er da 58.000×225 = 130,500 Øre. Har der hidtil været anvendt 22 Mand i 4 Uger à 48 Timer eller ialt 4334 Arbejdstimer, bliver der en Bonus pr. Mand og Time af

$$\frac{130,500}{4334} = 31 \text{ Øre.}$$

Langaa. For 7 derværende arbejdende Medlemmer er den ansatte Timeløn den 4. Maj hævet med 157 Øre eller fra et Gennemsnit paa 119 til 139,3 Øre.

Videre er der foretaget en Revision af en Del Akkorder med Forhøjelser paa 100 pCt. og derover.

Nykøbing F. Hos Metalstøber Simonsen er en ren Timeløn hævet fra 169 til 200 Øre.

Randers. Hos Jærnstøber Chr. Olsen er Timelønnen for de 2 derværende Formere hævet fra 180 til 195 Øre. Dette gik dog ikke af uden en Arbejdsstandsning, der varede fra 8. til 18. April, hvorefter Sagen ordnedes paa lokal Vis.

Hos Jærnstøber Nøddelund er 10. April begæret et Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Akkorderne, idet Fabrikanten ikke vilde forhandle. Efter at have modtaget et Paabud herom fra Sammenslutningen er Sagen sluttet paa lokal Vis med en gennemsnitlig Forhøjelse af ca. 20 pCt.

Rødby-Havn. Den 24. April er afholdt Mæglingsmøde paa Krav til det derværende Staalværk om Forhøjelse af Timelønningerne, som var 193 Øre for 2 Mand og 215 Øre for 8 Mand. Disse 10 Timelønninger forhøjedes med 15 Øre hver, men da Direktøren tænker paa at indføre Akkord, er Timelønningerne sammensat som følger: 2 à 100 Øre og 8 à 125 Øre. Hertil kommer Augustreguleringens 8 Øre og Oktoberreguleringens 10 Øre samt et Akkordafsavnstillæg paa 90 Øre, saaledes at Timelønningerne ialt bliver 2 à 208 Øre og 8 à 233 Øre.

10. Maj er meddelt fra Afdelingen, at de to Timelønninger paa 208 Øre ogsaa er hævet til 233 Øre.

Svendborg. I Fagbladet for Marts er omtalt et resultatløst Mæglings- og Timandsmøde for 8 i ren Timeløn hos Lange & Co. arbejdende Medlemmer. Den 19. April har Afdelingen meddelt, at denne Sag er ordnet paa følgende Maade: 3 Mand har faaet Timelønnen forhøjet fra 173 til 195 Øre, og 5 Mand fra 171 til 192 Øre.

Paa Grund af, at der ikke kan præsteres tilstrækkelig Arbejdsmandshjælp, erholdt Maskinformerne henholdsvis 6, 7, 8 Øre pr. Kasse for selv at stable disse ved Udslagningen. Disse Priser er forhøjede til henholdsvis 11, 14, 16 Øre.

Den 21. April begærede Formerne hos Lange & Co. Mægling paa Krav om Erstatning for Spadseretid, foraarsaget ved Maskinskade. Direktøren havde afvist Kravet med en Bemærkning om, at Formerne kunde tage Erstatningen af de 1500 Kr., som de skyldte ham i Følge en Dom af Den faste Voldgiftsret. Dagen efter meddelte Afdelingen, at Sagen toges tilbage, da Firmaet havde betalt.

Sorø. I Fagbladet for Marts er meddelt, at resultatløst Mæglings- og Timandsmøde paa Krav om Forhøjelse af Akkorderne har været afholdt. I Henhold til Forligsmandens Forslag for Jærnindustrien har lokale Forhandlinger været ført med det Resultat, at Afdelingen den 18. April har meddelt, at Akkorderne er tillagt 20 pCt., hvilket betyder, at de gamle Akkorder fra før Krigen nu ialt er tillagt 164 pCt. 25 gangbare Priser skal yderligere revideres, og ældre Akkorder, som ikke findes i Prislisten, skal, naar de fremkommer, betragtes som nyt Arbejde.

Skive. Den 21. April er afholdt Mægling paa det derværende Aktieselskab paa Uenighed om Arbejdstidens Inddeling og om Trækning af Kontrolure. Sagen sluttedes med, at Arbejdstiden fra 1. Marts til 1. Oktober sættes til at være fra Kl. 6½ til Kl. 4½, den øvrige Tid af Aaret fra Kl. 8 til Kl. 5. Urene trækkes ved Arbejdstidens Begyndelse, efter Spisetider og efter Fyraften. Der gives Respittid paa 3 Minutter om Morgenen og 2 Minutter efter Spisetid.

Varde. Med en Skrivelse af 27. April meddeler Afdelingen mellem andet, at den Energi, Bestyrer Hr. Nielsen er i Besiddelse af, bl. a. giver sig Udslag i, at to Sønner, som han har i Lære paa Fabrikken, hvoraf den ene er 17 Aar og den anden endnu ikke konfirmeret, baade arbejder over om Aftenen og om Søndagen. Paa en Henvendelse fra Tillidsmanden herom skal Bestyrer Nielsen imidlertid have svaret, at 8 Timer var meget for lidt for dem at arbejde i, og desuden ragede det ikke Formerne, hvormegen Tid han lod sine Drenge arbejde.

Monstro den paagældende Fabriksinspektør kunde hente sig det samme Svar?

Jærn- og Metalslibere.

Mæglingsmøder. Den 3. Marts afholdtes Mæglingsmøde med Forsølvningsanstalten »Galvano«, der

klagede over, at Sliberne ikke vilde udføre Slibearbejde til de hidtil gældende Priser. Enighed opnaaedes ikke, hvorfor Sagen henvistes til Timandsmøde.

Den 5. Marts afholdtes Mæglingsmøde med Gørtler-Firmaet Alfred Hansen, St. Kongensgade 69. Det oplystes, at Arbejdet var nedlagt paa ulovlig Vis, men atter genoptaget den 5. Marts om Morgenen. Man enedes om, at Arbejdernes Timelønstimer saa vidt muligt indskrænkedes til ikke at overstige 5 Timer ugentlig pr. Mand, og at Akkordpriserne saavidt muligt skulde fastsættes ved Arbejdets Paabegyndelse.

Den 16. Marts afholdtes Mæglingsmøde med Richard Wieder, Graabrødretorv 8, angaaende Lønkrav og Krav om Genantagelse af Sliberen samt Krav om Erstatning for ulovlig Afskedigelse af vedkommende Sliber. Firmaet tilbød at forhøje Timelønnen med 10 Øre. Dette Tilbud kunde ikke modtages, men da Sliberen havde faaet andet Arbejde, forlangtes der ikke videre Behandling af Sagen.

Den 8. Maj afholdtes i Nørrevoldgade 30 et Mæglingsmøde i Anledning af Krav fra A/S »Union«, Kastrup, om, at et der tidligere beskæftiget Medlem af Dansk Jærn- og Metalsliberforbund tilbagebetaler det ved Obstruktionen i August 1919 fremkomne Underskud paa Akkorderne. Man enedes om, at Hr. Hugo Jensen til fuld Afgørelse af det fremkomne Underskud modtager af Hr. Chr. Christensen et Beløb paa Kr. 51,53, hvilket Beløb betales kontant.

Den 8. Maj afholdtes Mæglingsmøde i Anledning af Krav om Tillæg til Timelønnen for Sliberne hos Hr. A. Dragsted. Man enedes om, da Hr. Dragsted var bortrejst, at saasnart Hr. Dragsted kommer tilbage, skulde der optages Forhandling paa Stedet.

Den 8. Maj afholdtes Mæglingsmøde angaaende Krav fra Sliberne hos Firmaet Benedikt Møller, Hessensgade 26, om

1) at Daglønsarbejde udover 5 Timer pr. Uge pr. Mand skal overgaa til Lønakkord,
2) at Akkordpriserne forhøjes, saa at mindste Fortjeneste bliver Kr. 2,50 pr. Time.

Firmaets Repræsentant var villig til at søge indført Akkordarbejde for de Slibere, som havde for meget Daglønsarbejde. Kravet om Forhøjelse af Akkordpriserne henvistes til fornyet Forhandling mellem Parterne. Hvis ikke Enighed opnaaedes, forbeholdt Forbundet sig at lade Sagen gaa lige til Timandsmøde.

Timandsmøde. Onsdag den 31. Marts d. A. afholdtes Timandsmøde med A/S »Union«, Kastrup, mod Forbundet og omvendt. Klage fra Firmaet over, at samtlige Slibere den 8. November 1919 havde nedlagt Arbejdet. Krav fra Arbejderne om Forhøjelse af Akkorderne. Man enedes om følgende Ordning: Til alle nugældende Akkordpriser gives et Tillæg af 10 pCt. Fastsættelse af ny Akkorder sker paa Grundlag af en Timefortjeneste af fra Kr. 2,20 til Kr. 2,42, idet Forbundet tilsiger sin Medvirkning til at anvise kvalificeret Arbejdskraft i saa stor Udstrækning som mulig.

Forsølvnings- og Forniklingsanstalten »Galvano« mod Forbundet. Klage over, at Sliberne nægter at udføre Sliberarbejde til de hidtil gældende Akkordpriser. Man enedes om, at den opstaaede Strid betragtes som ude af Verden ved den for A/S »Union« trufne Ordning, idet de paagældende Akkorder, naar de udføres paa »Galvano«, faar samme Tillæg som de ovenfor nævnte 10 pCt.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Den 14. Februar mægledes hos Adlers Cykleaktieselskab i København i Anledning af, at vore Medlemmer der havde stillet Lønkrav.

Man enedes om at forhøje de nuværende Timelønninger med 14 Øre pr. Mand.

Hos Fabrikant Hvitved Larsen i Silkeborg har 16 Mand hver faaet 16 Øre pr. Time, saaledes at Gennemsnitslønnen nu er 85 Øre, og paa Gudenaas Fabrikker har man faaet 14 Øre pr. Mand og Time samt Regulering af en hel Del Akkorder.

Paa Københavns Vogn- og Karosserifabrik er Timelønnen hævet med ialt 246 Øre at fordele paa 12 Mand, hvis Gennemsnitsløn derefter er 213 Øre, alle Tillæg indbefattet.

Paa Orlogsværftet i København er der i Begyndelsen af April Maaned opnaaet Enighed om en ny Lønordning, hvorefter:

1) Timelønningerne forhøjes med 6 Øre, og
2) Præmien til 100 Øre.
3) Ved Fastsættelse af Akkorder tilstræbes en Gennemsnitsfortjeneste af 230 Øre (eksklusive 8 Øres Tillæg).
4) For Reparationsarbejde i Skibe og ved Værftets Maskinanlæg ydes et Tillæg af 5 Øre pr. Time udover ovennævnte Tillæg.
5) Reguleringen har tilbagevirkende Kraft til 14. Marts d. A., idet der ydes en Godtgørelse herfor af 11 Øre pr. præsteret Arbejdstime.

Paa Hærens tekniske Korps her i København har man ligeledes opnaaet en ny Lønordning. Alle Akkorder reguleres til Kr. 2,33, og Timefortjenesten for dem, som kun har Adgang til Akkord, bliver Kr. 2,36, for kun enkelte i Akkordtimer Kr. 2,26. Timelønningerne forhøjes med 10 Øre, saaledes at Gennemsnittet bliver ca. Kr. 1,26. Minnimallønnen er fastsat til Kr. 1,05 pr. Time.

Københavns Afdeling 12 har med A/S Burmeister & Wain opnaaet Enighed om Forhøjelse af Lønningerne for Arbejde paa Fabrikken paa Christianshavn fra 190 Øre pr. Time til 215 Øre, for Montage i Byen og paa Landet fra 190 Øre pr. Time til samme plus et Tillæg af ekstra 2 Kr. pr. Dag. Rejsetid betales med 190 Øre pr. Time i Arbejdstimer, 140 udenfor Arbejdstimer samt Kostpenge. Det oplyses iøvrigt, at man kalkulerer Montørernes samlede Aarsfortjeneste til godt 10,000 Kr.

Fords Motor Co. i København har tilbudt vore Folk derude en Lønordning, som man har akcepteret. Firmaets Leder hævder iøvrigt, at det er den samme, som er gældende i Amerika. Herefter indføres en Arbejdstid paa 44 Timer pr. Uge. Den første Maaned be-

tragtes som Prøvetid og betales med 215 Øre pr. Time. Derefter er der 3 Lønningsklasser, hvoraf første Lønningsklasse betales med en Timeløn fra 298 til 317 Øre, anden fra 292 til 298 Øre og tredie fra 280 til 292 Øre. Alle vore Medlemmer hører til første Lønningsklasse.

Paa Nakskov Skibsværft opnaaedes ved et Mæglingsmøde den 7. April 5 Øres Tillæg til Skibsbyggerne, Nitterne og Stemmerne, 7 Øre til Reparatørere, Autogensvejsere, Vinkelsmede og Grovsmede paa Træskibsværftet samt Maskinfabrikken paa Maribovej. Maskinarbejderne paa Værftet, Klejnsmede og Grovsmede faar 8 Øre, og alles Akkordforhold bliver procentvis det samme som hidtil.

Hos Bülow & Co. i København mægledes den 10. April paa Lønkrav. Gennemsnitstimelønnen, der hidtil har været 196 plus 8 plus 10, forhøjedes med 20 Øre pr. Mand og Time. De første 3 Uger, en Mand er i Arbejde, betales der ham en Timeløn af Kr. 2,20, Augustregulering og Dyrtidstillæg iberegnet.

Paa Odense Staalskibsværft opnaaedes ved et Mæglingsmøde den 16. April 150 Øre pr. Time at fordele til samtlige Maskinarbejdere efter Værftets Skøn, dog ingen under 5 Øre, Grovsmedene fik 4 Øre pr. Mand og Time, Skibsbyggerhjælperne 6 Øre, Kvartermænd 4 Øre, Nittere 5 Øre, Stemmere 4 Øre. Der aftaltes endvidere Forhandling om de faste Prislister, og Forhandlingen paabegyndes senest 14 Dage fra Mæglingmødets Dato.

Samme Dag afholdtes ogsaa Mæglingsmøde paa Lønkrav hos Det forenede Dampskibsselskab i København. Firmaet tilbød at forandre Lønakkordsystemet til Timelønsarbejde med Akkordafsavnstillæg paa 90 Øre i Timen, imod at Priskuranterne bibeholdes, og at alle Særtillæg, saasom Smudspenge o. s. v., bortfalder, alt med tilbagevirkende Kraft fra 8. April 1920. Sagen sluttedes hermed.

Paa De forenede Automobilfabrikker i København opnaaedes ved et Mæglingsmøde den 13. April et Tillæg af 20 Øre pr. Mand og Time.

Hos A/S Nyt Kalkbrænderi i Kastrup mægledes ligeledes den 13. April paa Lønkrav. Der opnaaedes Enighed om, at Timelønningerne forhøjes med 10 Øre pr. Mand, at der i Vognpenge ved Natarbejde betales 15 Øre pr. Tusind Sten til Fordeling mellem Maskinarbejderne, samt at der ydes Efterbetaling for 3 Dages Sommerferie i 1919.

Den 15. April mægledes paa Frederiksberg Papirfabrik. Her opnaaedes Enighed om et effektivt Tillæg til Timebetalingen af 14 Øre pr. Mand og Time med tilbagevirkende Kraft fra og med 1. April.

Hos Christensens Automobilfabrik i Nørresundby er der opnaaet en Lønforhøjelse paa 20 Øre pr. Mand og Time for 2 Kolleger, hvis Gennemsnit derefter er 180 Øre.

Københavns Afdeling 13 har den 17. April forhandlet med Statsbanernes første Distrikt om en Forhøjelse af Lønnen og er naaet til Enighed om, at Timelønnen hævedes fra 200 til 215 Øre pr. Time for 3 Mand. Ved en Forhandling den 20. April opnaaedes Enighed mellem samme Afdeling og Firmaet Kemp & Lauritzen om, at der i Akkordafsavnstillæg skal ydes 24 Øre pr. Time. 11 Mand fik derved deres Timeløn hævet fra 176 til 200 Øre pr. Time.

Paa Den kongelige Porcelænsfabrik opnaaedes ved et Mæglingsmøde den 27. April Enighed om, at Timebetalingen forhøjes til ialt 197 Øre, medens hidtidig Praksis med Hensyn til ekstra Tillæg bibeholdes.

Den 19. April mægledes hos A/S Sthurs Maskin- og Skibsbyggeri i Aalborg angaaende Stemmeres og Nitteres Lønninger. Man enedes om snarest at søge oprettet en Priskurant paa Grundlag af Prislisten for 1916, saaledes at der stræbes hen til en Timefortjeneste af 225 Øre for Udførelsen af samme Arbejde. Priskuranten skulde være i Orden senest 3 Uger fra Mæglingsmødets Dato.

Paa Dansk Motor Co. i København er ogsaa mæglet i Anledning af Lønkrav. Enighed naaedes dog ikke paa selve Mødet, men umiddelbart efter, hvorved Parterne kom overens om, at 8 Mand skulde have en Forhøjelse af 20 Øre pr. Time hver og 2 Mand 10 Øre.

Hos Burmeister & Wain er man ved et Mæglingsmøde den 21. April kommen overens om, at Kedelsmedene skulde have et Tillæg af 5 Øre pr. Time fra nævnte Dato at regne.

I Hobro har man opnaaet Enighed med de derværende Mestre om Lønforhøjelse, hvorefter 15 Mand har faaet deres Gennemsnit hævet fra 158 til 171 Øre.

I Slagelse mægledes den 29. April hos Fabrikant H. P. Philipsen paa forskellige Krav. Man enedes om, at 15 Mand fik 165 Øre i Tillæg pr. Time, at der i saa vid Udstrækning som muligt skal arbejdes i Akkord, samt at der i Akkordafsavnstillæg skal ydes 20 Øre pr. Time. Endvidere skal samtlige Akkorder ved Genfremkomst tages op til Revision paa Basis af en Fortjeneste af 185 Øre pr. Time. Udearbejde betales med 22 plus 3 Øre pr. Time. Forskudsudbetalingen paa Akkorder ydes med et Beløb, lig det fastsatte Akkordafsavnstillæg og Timelønnen tilsammen.

I Helsingør mægledes den 1. Maj i Anledning af Lønkrav paa Værftet. Man enedes om, at Nitternes, Klejnsmedenes og Grovsmedenes Timeløn forhøjes med 6 Øre pr. Time samt Priskuranterne med 10 pCt. For Nitternes Vedkommende forhøjedes Tillægget for voksen Naglevarmer til 60 Øre. Stemmerne tillægges 6 Øre, og Forhandlinger om Priskuranten skal tilendebringes i Løbet af 14 Dage. Maskinarbejderne ombord faar ogsaa 6 Øre, og for Arbejde ombord ydes 5 Øre som Smudspenge, under Dørken 10 Øre. Til det sidstnævnte Beløb ydes et Tillæg af 50 pCt. Smudspengene indgaar ikke i Akkorden. Maskinarbejdere i Værkstedet og Kedelsmedene fik ligeledes 6 Øre pr. Time, og for de sidste kan Priskuranten med 3 Maaneders Varsel tidligst opsiges til Ophør til 1. Marts 1921.

I Horsens mægledes den 26. April paa flere forskellige Ting. Man enedes bl. a. om, at Akkorderne hos Firmaet Paasch & Larsen, Petersen revideres saaledes, at der tjenes mindst 2 Kr. pr. Time. Akkord skal gives i størst mulig Udstrækning, og i Forskud paa Akkordarbejde betales 150 Øre pr. Time, for Udearbejde i Byen ekstra 10 Øre. Man lovede at henstille til de to andre

Mejerifirmaer i Horsens, at der gives 10 Øre pr. Time i Udearbejdspenge for Rejsearbejde. — Hos A/S Kramper & Jørgensens optoges der ogsaa Forhandling om en Akkordrevision i Henhold til Overenskomsten. Der ydes 9 Montører, 3 Bilmontører, 1 Fræser og 1 Opmærker 3 Øres Forhøjelse pr. Time til Grundtimelønnen. Hos H. C. Møller & Søn gaves 50 Øre til Fordeling mellem 7 Mand. Ingen maa dog faa mindre end 6 Øre. Firmaet betaler 10 Øre pr. Time i Byen for Udearbejde.

Paa Københavns Flydedok & Skibsværft er der i Tilslutning til Mæglingsmødet den 20. April opnaaet Enighed om, at der skal ydes 6 Øre pr. Time i Forhøjelse til Plade- og Vinkelarbejdernes Timeløn samt tilsvarende Forhøjelse paa Akkorderne. Vinkelsmede og Autogensvejsere fik en Forhøjelse af 3 Øre pr. Time samt 10 Øres Forhøjelse til Akkordafsavnstillæget. Paa selve Mæglingsmødet var der desuden opnaaet Enighed om, at Kedelsmedene paa Nordre Værft samt Maskinarbejderne paa Søndre Værft skulde have 5 Øres Forhøjelse af Timelønnen.

Mæglingsmøder. Foruden de Mæglingsmøder, der angaar Lønkrav, er der siden Udgivelsen af sidste Fagblad afholdt følgende Mæglingsmøder:

Den 12. April mægledes hos Georg Feldthusens Fabrikker i København i Anledning af Strid om Lægningen af Arbejdstiden. Mæglingen var fælles for alle Grupper. Arbejderne havde her indført den af dem ønskede Arbejdstid fra 6½ til 3. Ved Mæglingen enedes man om, at Arbejdstiden i Vintermaanederne fra 1. Oktober til 31. Marts skal være fra 7½ til 4, hvilken Arbejdstid var den, Firmaet ønskede. Og i Sommermaanederne fra 1 April til 30. September fra 7 til 3½, begge Arbejdsperioder med et Stop paa ½ Time.

Den 19. April mægledes hos Adlers Cykleaktieselskab i Anledning af Klage fra Afdeling 14 over, at Firmaet der forsøgte at ansætte vore Medlemmer paa Kontrakt med Pligt til at staa udenfor Organisationen, ligesom man ogsaa beklagede sig over en Værkfører. Aktieselskabet erklærede, at det ikke ansatte Folk paa Kontrakt for at skaffe sig Arbejdskraft under eventuel Konflikt, ligesom der heller ikke, saa længe Virksomheden har sin nuværende Størrelse, vil blive oprettet flere Kontrakter end de bestaaende. Og med Hensyn til Klagen over Værkføreren enedes man om, at denne ikke direkte maa henvende sig til Arbejderne i Arbejdsanliggender, men skal henvende sig til den fungerende Formand.

Tirsdag den 20. April afholdtes Mæglingsmøde hos A/S »Thy« i Thisted i Anledning af Uenighed om Arbejdstidens Lægning. Arbejderne ønskede Fyraften Kl. 4½ i Stedet for Kl. 5, og efter at Sagen indgaaende var drøftet, gik man med til Fyraften til den af Arbejderne ønskede Tid

Dagen efter afholdtes, ligeledes i Anledning af Strid om Arbejdstidens Lægning, Mægling paa Skive Jærnstøberi og Maskinfabrik. Man enedes om at lægge Arbejdstiden fra 6½ til 8½, fra 9 til 12 og fra 1½ til 4½ i Sommermaanederne. Fra 1. Oktober til 1. Marts lægges Arbejdstiden fra 8 til 12 og 1 til 5. Samtidig behandlede man ogsaa et Spørgsmaal om Betjening af Kontrolurene. Man enedes om, at disse stemples ved Arbejdstidens Begyndelse, efter Spisetiderne samt ved Fyraften og naar Arbejdet forlades eller tiltrædes udenfor den normale Arbejdstid. Der indrømmes 3 Minutters Respit om Morgenen og 2 do. efter hver af Spisetiderne.

Den 14. April mægledes hos F. L. Smidth & Co. i Valby angaaende Lægningen af den normale Arbejdstid. Enighed opnaaedes ikke, men Klubben har senere vedtaget foreløbig at beholde den nuværende Arbejdstid og at standse Sagen.

Ved Mæglingsmødet den 26. April i Horsens behandledes ogsaa et Krav fra vore Medlemmer hos A/S Møller & Jochumsen, Kramper & Jørgensen og Paasch & Larsen, Petersen, gaaende ud paa Lægning af den normale Arbejdstid, saaledes at der blev Fyraften Kl. 3 Eftermiddag. Man aftalte, at Arbejdstiden skulde ligge mellem Kl. 7½ og 11½ og Kl. 12 til 4 paa Hverdage. Hos et andet Firma, Fabrikant Hede-Nielsen, slutter Arbejdstiden kun Kl. 4 i Maanederne Juli, August og September, den øvrige Tid Kl. 4½.

Paa Dansk Soyekagefabrik i København mægledes den 3. Maj i Anledning af Beskæftigelse af Maskinmestre, Fyrbødere og Formænd ved Reparationsarbejde. Sagen drøftedes indgaaende, uden at Parterne kunde slutte sig til en fælles Definition af Begrebet Funktionær. Forbundets Repræsentanter forbeholdt sig deres Stilling.

Timandsmøder. Den 25. Marts afholdtes Timandsmøde paa Strid om Arbejdstidens Fordeling paa Skibsværftet i Svendborg. Der fremsattes af Forbundenes Repræsentanter to Alternativer, som Tillidsmændene lovede at anbefale til Vedtagelse. Dette førte da ogsaa til, at der mellem Værftets Direktion og Arbejderne er opnaaet Enighed om, at Arbejdstiden i Sommermaanederne 1. April til 15. September lægges fra Kl. 7 til 4 med Stop fra 11 til 12, og i Vintertiden fra 8 til 12 og 1 til 5 samtlige Dage.

Den 29. Marts afholdtes Timandsmøde paa følgende Sager:

1) Krav om Forhøjelse af Timelønnen hos F. L. Smidth & Co. i Valby. Kravene henvistes til fornyede lokale Forhandlinger, som skulde være tilendebragte inden 10. April d. A. I Henhold hertil traf man følgende Ordning: De ved Dyrtidsoverenskomsten af 29. Oktober 1919 fastsatte Dyrtidsprocenter til Akkordarbejde ændres som følger:

Skruestikafdelingen	fra	97	til 120	pCt.
Drejeafdelingen	-	106	- 135	-
Høvleafdelingen.....	-	97	- 120	-
Grovsmedeafdelingen ..	-	100	- 115	-
Klejnsmedeafdelingen ..	-	90	- 95	-
Kedelsmedeafdelingen..	-	90	- 105	-

Timelønnen forhøjedes med gennemsnitlig 15 pCt. pr. Mand og Time, og Bestemmelsen om Forskudsudbetaling ændredes derhen, at Summen 65 Kr. indtil videre bliver 70 Kr., medens Summen 70 bliver 78 Kr.

2) Krav om Tillæg til de bestaaende Timelønninger hos Aktieselskabet Smith, Mygind & Hüttemeier og Krav om Bibeholdelse af det i Øjeblikket betalte Pro-

centtillæg. Efter en længere Diskussion fastsatte Arbejderne deres Krav til present at være 7 Øre pr. Mand og Time og Forhøjelse af de faste Akkorder med 5 pCt., alt fra og med indeværende Uge. Firmaet har senere tiltraadt denne Ordning, idet Firmaets Repræsentant ved Timandsmødet ikke selv vilde tage Ansvaret for at antage samme. Man forsøgte imidlertid at unddrage Smedene fra dette Tillæg under Henvisning til, at der i et eller andet Referat kun havde staaet »Maskinarbejdere«. Man blev dog hurtigt enig om, at Tillæget ogsaa gjaldt Smedene.

3) Krav om gennemgaaende Løntillæg paa De danske Sukkerfabrikker i København og Lyngby. Man enedes om at forhøje Gennemsnitstimebetalingen med 12 Øre, hvorefter Gennemsnitslønnen blev 167 Øre og Akkordafsavnstillæget 20 Øre. Tillæget træder i Kraft fra og med 23. Marts 1920.

Den 24. April afholdtes Timandsmøde vedrørende følgende Sager:

1) Krav om Forhøjelse af Natholdstillæget fra 25 til 50 pCt. hos Firmaet M. Seest i Aarhus. Sammenslutningens Repræsentanter kunde af Hensyn til Fælles Værkstedsregler ikke imødekomme vore Krav og anbefalede Firmaet ikke at gøre dette, medens Forbundet henstillede til Firmaet at forhøje Timelønningerne med 20 Øre pr. Mand, saalænge der arbejdes paa Nathold. Efter Udtalelser under Haanden maa der gaas ud fra, at Sagen gik i Orden paa sidstnævnte Møde, idet Natholdsbetalingen derved forøges af sig selv.

2) Strid om Arbejdstidens Lægning paa Silkeborg Maskinfabrik. Det aftaltes, at denne i Sommerhalvaaret lægges fra 6½ til 4½ med ½ Times Frokost og 1½ Times Middag. Sommerhalvaaret regnes her for at være Tiden 1. April til 1. Oktober.

3) Krav om Løntillæg paa Odense elektriske Sporveje. Der gives 29 Øre at fordele til 4 Mand efter Firmaets Skøn. Tillægget træder i Kraft med daværende Lønningsuge.

4) Krav til Maskinfabrikken Nakskov om et Tillæg til Timelønnen og Udearbejdspengene. Firmaet var ikke repræsenteret, hvorfor Forbundet henstillede, at der drages Omsorg for, at de paa Fabrikken beskæftigede Arbejderes Fortjeneste ikke bliver mindre end den har været i den senere Tid, og at der, dersom der ikke fortsat bliver Adgang til Akkord, sker en Forhøjelse af Timelønningerne eller Akkordafsavnstillæget. Sker Forbundets Henstilling ikke Fyldest, forbeholder man sig at optage Sagen paany.

5) Lønkrav paa Cementfabrikkerne ved Limfjorden og Mariager Fjord samt Svovlsyrefabrikkerne ved Limfjorden.

Man enedes om at forhøje de bestaaende Timefortjenester ved Timelønsarbejde med 10 Øre pr. Mand.

Overenskomst. Helsingør Afdeling har sluttet Overenskomst med den derværende Smedemesterforening om, at den bestaaende Overenskomst forlænges 1 Aar med et Tillæg af 10 à 15 Øre. Minimallønnen er hævet fra 100 til 165 Øre. Overenskomsten kan tidligst opsiges til Ophør 1. April 1921.

En Dom ved Den faste Voldgiftsret. En Gang sidste Aar opstod der hos Aktieselskabet »Atlas« Strid mellem Maskinarbejderne og Firmaet om Trækningen af Kontrolure, System Strømberg. Vore Medlemmer havde en meget stærk Aversion mod dette System og fastholdt derfor bestemt, trods Henstilling om det modsatte fra saavel Mæglings- som Timandsmøde, og skønt der paa disse Møder gjordes dem forskellige Indrømmelser for at modvirke Uvillien mod det ny System, at de ikke vilde trække de paagældende Ure. Arbejdsgiverne indklagede derefter Sagen for Den faste Voldgiftsret, der først forsøgte at faa den ud af Verden ved at henvise den til fornyet Forhandling mellem de direkte interesserede Parter, men da Enighed fremdeles ikke opnaaedes, maatte Voldgiftsretten til Slut afsige Dom i Sagen.

Denne Dom faldt den 24. Marts og lød paa, at vore Medlemmer var pligtige til at trække de nævnte Kontrolure, dog med de Lempelser, hvorom der ved de forskellige Forhandlingsmøder om Sagen var opnaaet Enighed.

En Dom ved Østre Landsret. Paa Begæring af Overretssagfører Ejnar Bülow som Inkassator i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Københavns Afdeling 1.s Konkursbo har Skifteretten ladet anlægge Sag mod Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund til Betaling af 50.000 Kr. til Dækning af Arbejdsgiverforeningens Fordringer i Afdeling 1.s Konkursbo. Man forsøgte at hævde, at Afdelingen maatte have Ret til forholdsmæssig Part i Forbundets Formue.

Den 13. Marts afsagdes Dom i Sagen og den lød paa, at Forbundet vilde være at frikende, medens Sagsøgeren skulde betale Forbundet Sagens Omkostninger med 500 Kr. Sagsøgeren i dette Tilfælde var altsaa Konkursboet. Efter denne Dom kunde Sagen appelleres til Højesteret, men Skifteretten ønskede ikke at gøre dette. Arbejdsgiverforeningen har da optaget Sagen og appelleret den til Højesteret.

Ny Afdelinger. Hovedbestyrelsen har tiltraadt, at der i Marstal og Løgstør oprettes selvstændige Afdelinger. Løgstør faar desuden Klubberne i Aars og Brovst under sig.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.

2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.

4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

5. Maskinhandler M. Markussen, Holstebro.

6. Vognfabrikant Christensen, Varde.

7. Firmaet Østergaards Eftfl., Nykøbing F.

8. Automobilmekaniker Chr. Christensen, Fiskergade, Vejle.

9. Smedemester H. T. Christensen, Nørrebrogade 163, København. Værksted: Mygindsvej 7.

Afsluttede Konflikter. Den i Fagbladet for Marts omtalte Strejke hos Smedemestrene i Ringkøbing er hævet. Alle Lønfordringer gennemførtes. Minimallønnen hævedes fra 85 Øre til 115 Øre, og de øvrige Lønninger fik et Tillæg paa gennemsnitlig 30,0 Øre pr. Time. Den laveste Timeløn er nu 140 Øre. Gennemsnitstimelønnen 160 Øre.

Strejke i Aarhus. I Aarhus har der hos de derværende Medlemmer af Aarhus Cykle- og Automobilindustriforening været Strejke i Tiden fra 1. April til 1. Maj. Efter dette lykkedes det at opnaa en Overenskomst, som gav et Tillæg til Lønningerne, varierende fra 20 til 80 Øre pr. Time. Overenskomsten har følgende Ordlyd:

§ 1.

Arbejdstiden er 8 Timer daglig og lægges mellem 7 Morgen og 5 Eftermiddag med 2 Timer Spise- og Hviletid.

§ 2.

Arbejde, som udføres udover den normale Arbejdstid, betales med 50 % for de første 2 Timer, derefter med 100 % Tillæg til Timelønnen. Dette er gældende for saavel Akkord som Timelønninger. Overarbejde beregnes først efter 48 Timers ugentlig Arbejdstid; herfra undtages dog Sygdomstilfælde.

§ 3.

For Udlærlinge, som udlæres i Overenskomstperioden, betales paa Lærestedet	155	Øre	pr.	Time
For Svende med indtil 1 Aars Udlæretid betales	165	-	-	-
For Svende med fra 1—3 Aars Udlæretid betales	200	-	-	-
For Svende med over 3 Aars Udlæretid betales	225	-	-	-

For alt Automobilarbejde gives yderligere et Tillæg af 10 Øre pr. Time. Endvidere tillægges der Lønningerne et Dyrtidstillæg efter Statistisk Departements Prisstatistik pr. 1. August 1920, hvortil benyttes samme Udregningsmetode, som bliver gældende for øvrige Medlemmer af Jærn- og Metalindustrien.

Antagelseslønnen, som er gældende de første 4 Uger, hvorefter den overenskomstmæssige Løn betales, er:

For Svende med indtil 1 Aars Udlæretid	150	Øre	pr.	Time
For Svende med 1—3 Aars Udlæretid.	175	-	-	-
For Svende med over 3 Aars Udlæretid	200	-	-	-

§ 4.

Lønnen for de dygtigere og mere betroede Arbejdere ordnes i hvert enkelt Tilfælde mellem Arbejdsgiverne eller dennes Repræsentant og Ardejderen uden Indblanding fra Fagorganisationens eller dens Medlemmers Side. Parterne er enige om, at i Tilfælde, hvor Misforhold paa Lønomraadet som Helhed taget skønnes at være til Stede, har begge Organisationer Paataleret lige overfor hinanden.

§ 5.

Rejsearbejde betales paa følgende Maade: Rejsen betales frem og tilbage med 3. Klasses Jærnbanebillet, for saa vidt ikke andet Befordringsmiddel er stillet til Raadighed. Endvidere betales 15 Øre ekstra pr. Time. Kost og Logi iflg. Regning.

§ 6.

Forlanges der Overarbejde af en Svend, og dette ikke er blevet ham meddelt inden Middag, for saa vidt dette Arbejde strækker sig indtil 2 Timer, betales ham en halv Times Ekstra-Overtidsbetaling, efter 2 Timers Overarbejde tilstaas ham en halv Times Hviletid.

§ 7.

Bestemte Regler for Lærlingenes Antal i Forhold til Svendenes fastsættes ikke. Den arbejdende Organisation forbeholder sig Paataleret for Bestyrelsen for Aarhus Cykle- og Automobilindustriforening, saafremt nogen Mester, fag- eller ikke faglært, beskæftiger et uforholdsmæssigt stort Antal Lærlinge.

§ 8.

Svende, som arbejder paa et Sted mindst et halvt Aar, har Ret til 1 Uges Sommerferie.

§ 9.

Lønnen udbetales hver Fredag en halv Time inden Arbejdstidens Ophør.

§ 10.

Denne Overenskomst træder i Kraft 1. April 1920 og er gældende til 31. Marts 1921, og kan da opsiges af en af Parterne med 2 Maaneders Varsel. Den opsigende Part maa fremkomme med nyt Forslag til Overenskomst mindst 4 Uger forinden Overenskomstens Udløb.

§ 11.

Man enedes om, at der efter denne Overenskomsts Indgaaelse ikke blandt Arbejderne maa skabes Konkurrence til Mestrene derved, at Arbejderne udenfor Arbejdspladsen beskæftiger sig med lønnet Arbejde ved Faget.

§ 12.

Uoverensstemmelser i Henhold til denne Overenskomst afgøres i et af begge Parter nedsat Udvalg, bestaaende af 2 Repræsentanter af hver Organisation; opnaas ikke Enighed, vælger dette Udvalg en upartisk Opmand, som afsiger Kendelsen.

Aarhus, den 1. April 1920.

For Aarhus Cykle- og Automobilindustriforening:

sign. *M. Mikkelsen. Karl Jul. Olsen. O. Chr. Olsen. Robert Honoré.*

For Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Aarhus Afdeling:

sign. *Leonhard Hansen.*

For Mekanikerklubben:

sign. *Søren Nielsen. S. Sørensen. H. Rasmussen.*

Viborg. Hos Mekaniker Winther er Arbejdet nedlagt og Virksomheden blokeret, da Hr. Winther nægter at betale sine tidligere Svende deres Tilgodehavende.

Maskinmestrenes Forening beder os optage følgende:

I Anledning af, at der f. T. gennem Bladene søges Undermaskiningeniører til Hærens tekniske Korps, indskærpes det Medlemmerne, at det er forbudt at tage disse Stillinger til Lønninger, der er ringere end de i vore Overenskomster henholdsvis med Dansk Dampskibsrederiforening og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening stipulerede Lønninger.

Endvidere er der Konflikt mellem Maskinmestrene og Vejle Kommune, ved Elektricitetsværkerne og Vandværket i Viborg samt ved Esbjerg Elektricitetsværk.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen, Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst, Formand.

Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse.

Det ordinære Delegeretmøde.

Afdelingernes Ændringer til Vedtægten.

(Hvor intet andet er angivet, er Afdelingerne S. & M.)

Middelfart Afdl.: I § 7 b ændres »Kr. 3,25« til: *Kr. 4,25* »3,50« til: *4,50* og »4,00« til: *5,00.*

Samme Afdl.: § 7 c tilføjes: *Medlemmer, som har opbrugt deres Understøttelse, har Ret til Rejsebidrag og Overfartspenge.*

Samme Afdl.: I § 7 g, 1. Stk., udgaar: *som er understøttelsesberettiget (jfr. § 9 e, 1. Punktum).*

Randers Afdl.: I § 7 h, 5. Stk., ændres »40 Kr.« til: *80 Kr.*

Middelfart Afdl.: I § 7 h, 7. Stk., ændres »2 Maaneder« til: *6 Maaneder.*

Odense Afdl.: Samme Ændring.

Middelfart Afdl.: I § 7 k indskydes efter »Storebælt«: og *Lillebælt.* Efter »Svendborg« indskydes: *Middelfart eller Fredericia.*

Nykøbing M. Afdl.: I § 9 b, 1. Stk., ændres »efter en Medlemstid af en Maaned« til: *fra Indmeldelsesdatoen.*

Middelfart Afdl.: I § 9 e, 1. Stk., ændres »7 Dage« til: *3 Dage.*

Randers Afdl.: § 10 l udgaar.

Vejle Afdl.: § 10 c og l udgaar.

Vejle Afdl.: (Formerne). I § 10 l udgaar sidste Del af Punktet fra og med »eller som — under Hensyn tagen til Evner og Bopæl«.

Odense Afd.: I § 11 c bibeholdes 1. Punktum, Resten udgaar.

Samme Afdl.: Punkt 11 d udgaar.

Samme Afdl.: I § 15 b ændres »15 Øre« til: *30 Øre.*

Samme Afdl.: I § 15 c ændres »10 Øre« til: *20 Øre.*

Middelfart Afdl.: I § 16 ændres »57 Øre« til: *90 Øre.*

Regler angaaende Arbejdsanvisning og Kontrol.

Odense Afdl.: I § 2, 3. Stk., ændres »bør« til: *maa.*
Randers Afdl.: Samme Ændring.

Særlige Forslag.

Dagsordenens Punkt 3.

Odense Afdelinger.:

Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse, Odense Afdelinger, foreslaar Delegeretmødet at frasige sig Statens og Kommunens Tilskud til Kassen og paalægger Hovedledelsen at udsende Spørgsmaalet til Urafstemning blandt Medlemmerne blandt andet med Oplysninger, hvor højt Kontingentet maatte blive, hvis Forslaget vedtages.

Vejle Afdelinger stiller alternative Forslag om at lade Statsanerkendelsen bortfalde.

Nakskov Afdl. stiller direkte Forslag om Statsanerkendelsens Bortfald.

Stiftelsesfester.

30 Aars Jubilæum i Formernes Afdeling i Nykøbing F.

Afdelingen i Nykøbing F. afholdt den 9. Maj en vellykket 30 Aars Stiftelsesfest med Fællesspisning, Kaffebord og Bal. Tilstede var 23 Medlemmer med Damer. Formanden, Johs. Olsen, bød velkommen og haabede paa en vellykket Fest. Maatte beklage, at Forbundets Formand, Arn. Nielsen, ikke kunde være tilstede, grundet paa Forbundsarbejde andet Steds.

Formanden redegjorde derefter i en Tale om Foreningens Arbejde fra dens Stiftelse til Dato og paaviste, at da Foreningen blev stiftet, tjentes der ca. 25 Øre pr. Time i Gennemsnit, medens der nu tjentes mere paa en

Time, end der dengang tjentes paa en hel Dag paa 10½ Time. Han takkede de Kolleger, der for 30 Aar siden havde stiftet Foreningen og udbragte et Leve for Fødselsdagsbarnet. Buch talte for Damerne, F. Rasmussen for Enighed blandt Formerne.

2 af Medlemmerne havde lavet en Miniatur-Støbeovn, hvoraf Jærnet tappedes ud i Haandskeer i Form af Portvin. Alle Deltagerne fik en lille, støbt Ske fyldt med Portvin, samt var der til Damerne en lille Kranske med Konfekt, hvilke selvsagt gjorde overordentlig Lykke. Formanden sluttede Festens alvorlige Del med et Leve for Foreningen og oplæste Telegrammer fra Fællesorganisationen, Snedkernes, Hus- og Skibstømrernes Fagforening og fra Modelsnedkerne samt en skriftlig Lykønskning fra Forbundet.

Flere i Dagens Anledning forfattede Sange gjorde fortjent Lykke.

Skibssmedeforeningen holder 25 Aars Jubilæum.

Fredag den 30. April (St. Bededag) fejrede Smedeforbundets Afdeling 5 et sjældent stilfuldt 25 Aars Jubilæum. Kl. 4 Eftermiddag havde Medlemmer med deres Damer i et Antal af mellem 1500 og 1600 fyldt Odd-Fellow Palæets store og skønne Festsal. Festen, hvis Arrangement skyldtes Foreningens Bestyrelse, aabnedes med en Festpolonaise, hvorpaa fulgte Forbundets Festkantate af 1913, forfattet af B. & W., som er Pseudonym for afdøde Otto Smith samt Hovedbestyrelsesmedlem, Fabriksbestyrer Walther. I den landskendte Festkantate, som var underkastet en ny Instudering, havde Walther indlagt et nyt stemningsfuldt Recitativ, der slog udmærket an hos Festdeltagerne.

Efter Kantatens Udførelse holdt Forbundets Formand, J. A. Hansen, Festtalen. Gensynet efter ca. 1½ Aars Fraværelse fra Afdelingen var det hjerteligste; han citerede Franskmanden Rouchefoucould: »Fraværelse formindsker de middelmaadige Lidenskaber og forøger de store, ligesom Vinden slukker Lysene og faar Ilden til at blusse op.« Formanden udtalte dernæst nogle smukke Mindeord om de 25 Aars Virksomhed indenfor denne Afdeling, hvis Historie paa den smukkeste Maade føjer sig ind i den samlede Arbejderbevægelse. Skibssmedene var alle Dage gode Støtter baade for Fag- og Partibevægelsen; i en lang Aarrække stod de udenfor de egentlige Fagkampe, som de først droges ind i med Firmaet Burmeister & Wains Optagelse i Arbejdsgiverorganisationen. I 1907 underkastedes de for første Gang en Lockout, som imidlertid kun blev af kort Varighed. Han mindedes desuden de første Aar med de ærbødige Andragender i Modsætning til Nutidens velmotiverede Krav.

Resultatet af de 25 Aars Virksomhed kan karakteriseres ved, at Skibssmedene nu har højere Løn pr. Time, end de for 25 Aar siden havde pr. Dag. Desuden havde Arbejdsgiverne dengang kun Haan tilovers for vore Krav, medens der nu er fuld Respekt for vore Organisationer, men med den mægtige Fremgang er der samtidig lagt et stort Ansvar paa os lige overfor det Samfund, vi lever i. Det gælder om ikke at glemme dette under vort fortsatte Arbejde for Fagets Højnelse. Ikke mindst gælder dette ved de kommende Bestræbelser for at gennemføre en Socialisering, som bl. a. maa have til Formaal at bringe alt og alle paa den rette Plads.

Paa Opfordring havde Forbundets Formand skrevet et Festskrift paa godt 100 Sider, hvor Afdelingens Historie i korte Rids trækkes op til Gavn og Glæde for Afdelingens Medlemmer og til Minde om en Fagorganisation, der paa faa Undtagelser nær er gaaet støt og roligt gennem et kvart Aarhundredes Udvikling. Et Eksemplar af dette Festskrift vil blive tilstillet hver af Forbundets Afdelinger af Skibssmedeforeningen.

Afdelingen havde elskværdig indbudt Hovedbestyrelsen, Hovedkontorets Personale og en Række Gæster, deriblandt alle sine Veteraner fra for 25 Aar siden, som efter en Aftenunderholdning, hvor Landets bedste Kunstnere og Kunstnerinder optraadte, tilbragte nogle vidunderlig dejlige, kammeratlige Timer i Samtale om den forløbne Tid og om det, som kommer. Herunder mindedes mange de gamle, bl. a. Afdelingens Kasserer, M. C. Larsen, som sammen med Afdelingen fejrede 25 Aars Jubilæum som saadan.

Smede- og Maskinarbejderforbundets 18. Kongres

afholdes som meddelt i Dagene 30. Juni og fremefter i Folkets Hus, Enghavevej, København.

Kongressens Dagsorden

er foreløbig ansat som følger:

1. Mandaternes Prøvelse.
2. Valg af Kongressens Tillidsmænd.
3. Valg af de fornødne Udvalg.
4. Fastsættelse af Forretningsordenen.
5. Beretning om Virksomheden.
6. Regnskaberne.
7. Revision af Lovene.
8. Vore Overenskomstforhold med Henblik paa Socialiseringsspørgsmaalet. Herunder Forslag fra Afdelingerne vedrørende Tillidsmandsinstitutionen og Lærlingespørgsmaalet.
9. Valg af fastlønnede Tillidsmænd.
10. Valg af Hovedbestyrelse og Revisorer.
11. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Kongres.

Afdelingernes Ændringer til Lovene.

Forbundets Love.

Aarhus Afdl.: § 1 tilføjes nyt Punkt h: *at regulere Lærlingeforholdene.*

Odense Afdl.: § 2 b: *Administrationsbidragene forhøjes for alle Satser med 100 pCt.*

Kolding Afdl.: § 2 b, 2. Punktum, ændres til: *Bidraget ydes efter følgende Skala: Afdelinger med under 100 Medlemmer 10 Øre pr. solgt Kontingentmærke, over 100 til 300 Medlemmer 8 Øre, over 300 til 500 Medlemmer 7 Øre, over 500 til 1000 Medlemmer 6 Øre, over 1000 til 1500 Medlemmer 5 Øre, over 1500 til 2000 Medlemmer 4 Øre, over 2000 Medlemmer 3 Øre.*

Samme Afdl.: § 4 b ændres til: *Til Kongressen har enhver af Forbundets Afdelinger Ret til at sende en Repræsentant for de første 100 Medlemmer og derefter en Repræsentant for hver 200 Medlemmer eller Dele deraf.*

Odense Afdl.: § 4 b tilføjes: *De Delegerede vælges ved Urafstemning, som foregaar ved Generalforsamlinger eller paa Kontorerne en eller flere Dage.*

Samme Afdl.: § 4 e: *Kongresdiæterne forhøjes efter Kongressens Beslutning.*

Rødby-Havn Afdl.: § 4 e tilføjes: *Delegerede, som sætter over en Arbejdsdag til ved Rejse til og fra Kongressen, ydes en Dags Diæter ekstra.*

Viborg Afdl.: § 4 f: *Urafstemning vedrørende Overenskomster bortfalder.*

Samme Afdl.: § 4 g ændres til: *Hovedbestyrelsen har sit Sæde i København; den bestaar af Forretningsføreren, Viceforretningsføreren, Hovedkassereren og 6 Repræsentanter, hvilke — undtagen Viceforretningsføreren, der skal være bosiddende i Jylland — vælges paa Kongressen blandt de i København boende Medlemmer, saaledes at de største Afdelinger bliver repræsenterede. Desuden suppleres Hovedbestyrelsen ved Landsoverenskomstforhandlinger og ved Sager, der særlig angaar Provinsen, med 4 paa Kongressen valgte og i Provinsen boende Medlemmer.*

Odense Afdl.: § 4 g ændres til: *Hovedbestyrelsen bestaar af Forretningsfører, Hovedkasserer og Sekretær samt 22 Repræsentanter, der vælges ved Urafstemning. De 3 førstnævnte Tillidsmænd indstilles af Kongressen, medens Repræsentanterne indstilles af de Kongresdelegerede for de Distrikter, for hvilke de skal vælges. Der indstilles dobbelt saa mange, som der skal vælges; Halvdelen bliver Suppleanter efter Stemmetal.*

Distrikterne inddeles saaledes: København med 11 Repræsentanter, Sjælland 2, Lolland-Falster og Bornholm 1, Fyn med Langeland 2 og Jylland med 6 Repræsentanter.

Hovedbestyrelsen vælger selv et Forretningsudvalg, som leder det daglige Arbejde, og dette skal være bosiddende i København.

Hovedbestyrelsesmøde afholdes mindst én Gang maanedlig.

Københavns Afdl. 11: § 4 g tilføjes: *Forbundets Funktionærer, Forretningsføreren, Hovedkassereren og de 2 Sekretærer vælges ved Urafstemning blandt alle Forbundets Medlemmer. Forslag til disse Tillidsposter skal fremsendes til hver ordinær Kongres, og Kongressen kan stille Forslag til disse Pladser.*

Urafstemningen foregaar umiddelbart tige efter hver Kongres's Afslutning. Valget gælder fra ordinær Kongres til ordinær Kongres, og Genvalg kan finde Sted.

De valgte Funktionærer skal være bosiddende i København, og hvis de ikke er det da tilflytte samme.

Roskilde Afdl.: § 4 ændres til: *Hovedbestyrelsen har sit Sæde i København; den bestaar af Formanden, Hovedkassereren og 2 Sekretærer samt 11 Repræsentanter, der vælges paa Kongressen ved skriftlig Afstemning og er fælles med den for Fagets Arbejdsløshedskasse valgte Hovedbestyrelse.*

Formanden, Hovedkassereren og 2 Sekretærer samt 3 Repræsentanter vælges for København. Disse 7 danner et Forretningsudvalg, som har Bemyndigelse til at ordne alle løbende Sager. Dernæst vælges 8 Repræsentanter for Provinsen i Forhold til Medlemsantallet Landet over.

Tillige vælges et tilsvarende Antal Suppleanter.

Vejle Afdl.: § 4 g: *I Hovedbestyrelsens Forslag til ny § 4 d ændres 35 Repræsentanter til 37, og 10 ændres til 12.*

Frederikshavn Afdl.: § 4 g: *I Hovedbestyrelsens Forslag, § 4 e, foreslaas Forretningsudvalgets Størrelse fastsat til 13 Medlemmer, hvoraf de 6 vælges i Provinserne.*

Samme Afdl.: § 4 tilføjes som nyt Punkt (i): *Kongressen vælger Forbundets Repræsentanter i De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab.*

Odense Afdl.: § 5 udgaar.

Viborg Afdl.: § 6 a tilføjes: *Viceforretningsføreren forestaar den daglige Ledelse af Forbundets Anliggender i Provinsen under Forretningsførerens Tilsyn.*

Odense Afdl.: § 6 d, 1. Punktum, ændres til: *Fratræder Formanden, Hovedkassereren og Sekretærerne udenfor Orden, indstiller Hovedbestyrelsen en anden i den Fratraadtes Sted og udsender hans Valg til Urafstemning. Fratræder en Repræsentant, tilkaldes Suppleanten fra det Distrikt, hvoraf han er afgaaet.*

Samme Afdl.: § 7, 2. Stk.: Efter 1. Punktum indskydes: *dog uden Stemmeret for saa vidt de ikke er Delegerede eller Medlemmer af Hovedbestyrelsen.*

Samme Afdl.: § 9 h ændres til: *Reservefonden kan anvendes til Understøttelse af Medlemmer i ekstraordinære Tilfælde, foranlediget ved Optræden for Organisationen eller ved uforskyldt særlig Trang. Understøttelsen ydes dog kun efter direkte Indstilling af Bestyrelsen for den Afdeling, hvor Vedkommende er Medlem eller opholder sig.*

Samme Afdl.: § 10 e, 1. Stk.: »10 Øre« ændres til: *20 Øre.* 2. Stk.: »25 Øre« ændres til: *50 Øre* og de to Gange »5 Øre« ændres til: *10 Øre.*

Aarhus Afdl.: § 10 e, 2. Stk.: »25 Øre« ændres til: *75 Øre,* »15 Øre« ændres til: *45 Øre* og de to Gange »5 Øre« til henholdsvis *20 og 10 Øre.*

Odense Afdl.: § 10 e, 4. Stk.: De fire første Linier ændres til: *Erhvervet Ret til Begravelseshjælp indtræder først igen, naar Medlemmet efter sin Tilmeldelse har arbejdet o. s. fr.*

Frederikshavn Afdl.: § 10 e, sidste Stk., tilføjes: *Undtagne derfra er dog Medlemmer, der overgaar som Arbejdsgivere eller Funktionærer indenfor Branchen.*

Afdelingernes Love.

Odense Afdl.: I § 11 c, 1. og 2. Stk., ændres »5 Kr.« til: *10 Kr.* I 2. Stk. ændres »2 Kr. 50 Øre« til: *5 Kr.*

Aarhus Afdl.: I § 11 c, 1. og 2. Stk., ændres »5 Kr.« til: *12 Kr.*

Odense Afdl.: I § 11 h bibeholdes 1. Punktum. Resten af Punktet samt Punkt 11 i udgaar.

Middelfart Afdl.: I § 12 ændres »75 Øre« til: *1 Kr. 90 Øre.*

Aarhus Afdl.: § 14 tilføjes som nyt Stk.: *En afgiven Stemmeseddel er ugyldig, saafremt der ikke er stemt paa mindst to Trediedele af det Antal Kandidater, der skal vælges.*

Odense Afdl.: § 18, 3. Stk., ændres til: *Ordinære Generalforsamlinger indvarsles mindst 7 Dage før Afholdelsen ved Tilsigelse eller Avertering. Ekstraordinære Generalforsamlinger kan om fornødent indkaldes med 2 Dages Varsel.*

Aarhus Afdl.: § 21: »10 Kr.« ændres til: *20 Kr.*

Klublovene.

Aarhus Afdl.: § 10, 2. Stk.: Efter 1. Punktum indskydes: *Medlemmerne er pligtige til at udfylde de til statistisk Brug for Afdelingen eller Forbundet udgivne Lønskemaer eller Lister. Undladelse heraf eller urigtigt Oplysninger forelægges Afdelingens Generalforsamling til Behandling efter Afdelingslovenes § 11 g.*

Regler for Udbetaling af Begravelseshjælp.

Aarhus Afdl.: I § 3 forhøjes samtlige Begravelseshjælpssatser med *100 pCt.*

Frederikshavn Afdl.: I § 3 forhøjes samtlige Satser med *150 Kr.*

Odense Afdl.: I § 3, 1. Stk., ændres »150 Kr.« til: *225 Kr.,* »160« til: *235,* »200« til: *300.*

I 2. Stykke ændres »150 Kr.« til: *225 Kr.*

Særlige Forslag.

Under Dagsordenens Punkt 5 behandles følgende særlige Forslag:

Assens Afdl.:

Septemberforliget ophæves, for at de enkelte Afdelinger kan faa en større Bestemmelsesret, hvis der paa en Arbejdsplads indtræffer Forhold, hvor det kan være nødvendigt, at der fra Afdelingens Side gribes hurtigt ind, dog med det Forbehold, at hele den derværende Bestyrelse og mindst $^2/_3$ af nærværende Afdelings Medlemmer vedtager det paa en derom afholdt Generalforsamling.

Odense Afdl.:

Afdelingen anbefaler Kongressen, saafremt De samvirkende Fagforbund i Danmark ikke optager Forhandlingerne og søger Septemberforliget afskaffet inden den 1. Januar 1921, da at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund udmelder sig af De samvirkende Fagforbund.

Randers Afdl.:

I fremtidige Overenskomster indføres, at Overskud paa Akkord bliver fordelt efter Timetal.

Middelfart Afdl.:

Det paalægges Hovedbestyrelsen ved Indgaaelse af næste Overenskomst at gøre et alvorligt Forsøg paa, at den ved den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelses Bortfald foretagne Kontingentforhøjelse lægges over paa Arbejdskøberne, saaledes at Arbejdsløshedskassernes nuværende Administrationsform bibeholdes.

Københavns Afdl. 10:

Medlemmerne er forpligtede til at afgive de fornødne Oplysninger til Brug for Forbundets Statistik, og det samme gælder ligeledes i de Tilfælde, hvor de enkelte Afdelinger indsamler Materiale til Brug for Udarbejdelse af lokal Statistik.

Københavns Afdl. 4:

Afdelingen foreslaar, at tidligere Medlem Nr. 1707, Ole Johnsen, genindsættes i sine gamle Medlemsrettigheder (1896—1914).

Til Dagsordenens Punkt 7:

Randers Afdl.:

Afdelingen foreslaar, at der paa Kongressen vælges et Udvalg paa 15 Mand til at overveje, udarbejde og fremkomme med Forslag til en Reorganisation af vort Forbund, og at Valgene til Forbundets Hovedledelse af den Grund udskydes til Reorganisationen har fundet Sted. De nuvæ-

rende Bestillingsmænd forretter derfor fortsat Arbejdet, indtil Nyvalg efter den eventuelle Omordning kan foretages.

Nakskov Afdl.:

Reorganisation af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

1. Landet deles i Distrikter, saavidt muligt lige store, dog under Hensyn til de geografiske Forhold.
2. Disse Distriktsorganisationer skal have en udstrakt Myndighed, bl. a. kunne iværksætte Arbejdsstandsning under skyldige Hensyn til Overenskomsten og vore Love.
3. Til at lede den permanente Lønbevægelse vælges en eller flere, alt som Forholdene kræver, og som man paa Kongressen vil blive enig om; af disse sammensættes Hovedbestyrelsen, suppleret med Forbundets Forretningsfører og Hovedkasserer. Disse 2 Funktionærer vælges paa de ordinære Kongresser.
4. De øvrige Hovedbestyrelsesmedlemmer vælges ved Urafstemning indenfor det Distrikt, hvor de skal virke.
5. Samtidig foreslaar man det nuværende Repræsentantskab ophævet og sammenkalde til Distriktsdelegeretmøde, som samles hvert andet Aar, eller saa ofte man finder det fornødent. Møderne bestaar af valgte Repræsentanter fra de forskellige Afdelinger efter en dertil fastsat Skala efter Medlemsantallet.
6. Disse Distriktsmøder skal udpege som Kandidater til Distriktsledelsen mindst dobbelt saa mange Kandidater, som der skal vælges, og vælges disse ved Urafstemning, foretaget indenfor Distriktet; den med højeste Stemmetal skal lede Distriktet og føre Forhandlingerne med Arbejdsgiverne med Assistance af den øvrige Ledelse under fornødent Hensyn til Forbundslovene.
7. Hovedbestyrelsen afholder ordinære Møder en Gang maanedlig, hvor man drøfter Arbejdet og Krav samt behandler de forskellige Sager fra alle Distrikterne. Lederne af Distrikterne har Pligt til at holde Forretningsføreren à jour med alt og fremsende Materiale om Løn- og Arbejdsforhold, saa alle Oplysninger kan foreligge for Hovedbestyrelsen.

   Fagbladet udkommer 2 Gange maanedlig og bringer alle Oplysninger til Medlemmernes Kundskab.
8. Al Korrespondance mellem Afdelingerne og Forbundet foregaar gennem Distriktsorganisationen, herfra undtages dog alt vedrørende Administrationen, der foregaar som hidtil.
9. Hvis en Arbejdsstandsning findes paakrævet, kan Distriktsledelsen i Forbindelse med vedkommende Afdeling eller Klub efter forudgaaende Afstemning ifølge Forbundslovene og under Hensyn til Overenskomsten dekretere en saadan og skal meddele Forretningsføreren Sagen straks.

Fredericia Afdl.:

Strejkeunderstøttelsen forhøjes med 200 pCt., og Kontingentet forhøjes som Følge deraf yderligere saa meget, som Kongressen finder fornødent.

Til Dagsordenens Punkt 8:

Aarhus Afdl.:

Kongressen vedtager:

Overenskomsten 1921 skal indeholde følgende: En Tillidsmand kan ikke afskediges, forinden Sagen har været underkastet voldgiftsretlig Afgørelse.

Samt ny § 3 i Afsnit C, omhandlende Lærlinge:

1. Lærlingelønninger fastsættes ved Forhandling mellem Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationerne.
2. Hvor Misforhold skønnes at være til Stede, har vedkommende Arbejderorganisation Paataleret.

Under Henvisning til disse to sidste Punkter vedtager Kongressen at nedsætte et Udvalg for Udarbejdelse af Love og Vedtægter til Lærlingenes Optagelse i Forbundet. Udvalgets Arbejde skal være tilendebragt forinden Kongressens Afslutning.

Københavns Afdl. 8:

Der oprettes i Tilknytning til Forbundets Afdelinger Underafdelinger for Fagets Lærlinge, for derigennem

1. At opdrage disse til Forstaaelse af Organisationens Betydning og Begrænsning.
2. At vaage over deres forsvarlige faglige Uddannelse.
3. At modvirke Udbytning ved uanstændig lave Lønninger.
4. At virke vejledende for Forældre og Værger med Hensyn til, i hvilke Virksomheder Lærlinge ikke bør anbringes.

De nærmere Bestemmelser denne Sag angaaende overlades til Hovedbestyrelsen.

Vejle Afdl.:

1. Kongressen optager hele Lærlingespørgsmaalet indenfor Faget til en grundig Drøftelse.
2. Forbundet optager de Lærlinge, som hører ind under Faget, i en Underafdeling i hver enkelt By.
3. Forbundet søger at faa Lærlingelønnen hævet, begrundet paa den lave Løn, som nu bydes en Lærling. Lønnen bør svare til Tidens Krav.
4. Forbundet søger at faa fastsat Bestemmelse om Lærlingenes Antal i Forhold til Svendene paa hver enkelt Arbejdsplads.
5. Afdelingerne bør have deres Opmærksomhed henvendt paa saavel teknisk, som almindelig Fortsættelsesundervisning i de Tekniske Skoler. Afdelingerne maa søge at faa Repræsentation paa de Tekniske Skoler.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødsels-dag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
19543	Andersen, Christian	Hillerød	26. 2.92	Hillerød	10. 8.11	Hillerød	31. 5.19
30874	— Jens Peter	Vinderslev	8.11.90	Silkeborg	8. 2.19	Silkeborg	22. 2.19
10139	— Mourits Peter	København	11.11 91	Næstved	1.11.12	Kbhvn. Afd. 1	28. 2.20
29973	— Peter	Aarhus	20 11.99	Silkeborg	16. 9.18	Silkeborg	28. 6.19
24888	— Thorvald	Mejrup	2. 4.97	Holstebro	10. 6.17	Holstebro	1.11.19
5299	Borch, Aage L. Andersen	København	24. 2 84	Kbhvn. Afd. 2	28. 1 18	Kbhvn. Afd. 1	27.12.19
21410	Borup, Emil Chr.	Nyborg	2 7.94	Odder	10 11.13	Odense	20.12.19
29644	Bottos, Axel	København	5.10.83	Blikkenslager-Forb.	5. 1 03	Kbhvn. Afd. 1	3. 1 20
29504	Brunsgaard, Chr.	Breininge	12. 5.00	Kbhvn. Afd. 1	1. 7.18	„ „ 1	14. 2.20
31761	Brænder, Zola	Skaarup	1. 4 00	Svendborg	3. 5.19	Svendborg	21. 2 20
30626	Carlsen, A. Carl Claus	København	11. 7.81	Klejnsmedenes Fagf.	29. 3.19	Korsør	? 10.19
2263	Carlsson, E. V.	Helsingborg	20.12.92	Malmø	5. 7.19	Kbhvn. Afd. 1	7. 2.20
4306	Christensen, Carl Viggo	Nr. Alslev, Falster	10. 3.95	Hillerød	15. 4.18	Hillerød	13. 9.19
22543	— Christian	Thisted	24. 1.97	Thisted	1. 4 16	Thisted	29. 3 19
22423	— Victor M.	Næstved	26. 2.96	Næstved	1. 5 16	Kbhvn. Afd. 1	21. 2.20
873	Christiansen, Frands	Gellerup pr. Varde	14. 9.76	Varde	1. 8 96	„ „ 1	20.12 19
25092	— Laur. Poulsen	Hygum	11. 8.82	Kbhvn. Afd. 1	12 12.16	„ „ 1	21. 2.20
24061	— Ove Axel	Fanefjord	4. 3 96	Køge	9.11 16	„ „ 1	14. 2.20
31426	Clausen, Th. Mathisen	Bjolderup, Aabenraa	28. 2.93	Kbhvn. Afd. 1	26. 5.19	„ „ 1	7. 2 20
8146	Due, Axel Adolf H.	Randers	10.10.95	„ „ 1	9. 7.15	„ „ 1	27.12 19
28443	Eriksen, Axel Joh.	Børglum	8. 6.00	Hjørring	6. 9 18	Hjørring	10. 3 20
23039	Estornel, Theodor	Sct. Thomas	11. 8.88	Kbhvn. Afd. 1	8.10.10	Kbhvn. Afd. 1	27 12.19
12854	Früstück, Anders	Heltborg, Thisted	28. 4.75	„ „ 1	12.12 08	„ „ 1	21. 2 20
8186	Hansen, Anders Chr.	Allerslev Sogn	23. 3.95	„ „ 1	16. 7.15	„ „ 1	7. 2 20
27890	— Conrad	L. Hedinge	14. 1.96	Nakskov	6 12.18	Køge	28. 2 20
26012	— Einer Chr.	Hillerød	8. 3.95	Kbhvn. Afd. 1	29.12 17	Kbhvn. Afd. 1	7. 2 20
29101	— Ejner Frederik	Herfølge	25. 1.94	Køge	9. 8 18	Køge	8. 3.18
23831	— Emil Peter	Køge	18.11.94	Kbhvn. Afd. 1	21.10 16	—	27. 3.20
18678	— Johannes	København	11. 8 85	„ „ 1	20. 3 09	Kbhvn. Afd. 1	25 10.19
10479	— Niels Chr.	Aarhus	25. 9 79	Randers	8 1.98	Thisted	29 3.19
400	Hass, Frants Lars	København	16. 4 82	Kbhvn. Afd. 1	22. 9.01	Kbhvn. Afd. 1	27 12 19
16901	Henriksen, Adolf	—	21. 1 81	„ „ 1	16 2 17	„ „ 1	10. 1 20
8219	Hemmersam, Friedrich	Flensborg	18 3.99	„ „ 1	14 1 20	„ „ 1	7. 2 20
25865	Holtz, A. Johan Ree	Holbæk	?	„ „ 1	19 10.17	„ „ 1	14. 2 20
18707	Jacobsen, Aage Hakon	København	6.10 94	Lyngby	19. 8 15	„ „ 1	23. 2 18
12716	— Aug. Chr.	—	28. 1 85	Kbhvn. Afd. 1	25 5 07	„ „ 1	13 12 19
30124	— Ejnar Martinius	—	11. 9 99	„ „ 1	4. 1.19	„ „ 1	21. 2 20
5233	Jansen, Jens Martin	Dragør	18. 6.00	„ „ 1	25.10.19	„ „ 1	21. 2 20
1676	Jensen, Andreas	Kolding	4. 3 84	„ „ 4	12. 6.03	„ „ 1	24 1 20
26138	— Henry Erik	København	26 9 98	„ „ 1	9. 3 18	„ „ 1	27 12 19
26966	— Ingvor	Kjellerup	11. 7.91	Thisted	13. 5.17	Thisted	29. 3 19
29920	— Jens Chr.	Sønderkøge	10 7 00	Køge	17. 9.18	Køge	28 2 20
26965	— Lars Marinus	Nørhalne	26. 8.86	Thisted	13. 5.17	Thisted	29. 3.19
332	— Laur. Marinus	København	29. 8.00	Kbhvn. Afd. 1	23. 6 19	Kbhvn. Afd. 1	27.12 19
32388	— Niels Peter	St. Spjellerup	20 11.93	Køge	16. 7.19	Køge	24. 1.20
24798	— Rasmus Peder	Ugstrup pr. Merløse	20 6 90	Holbæk	2. 8 19	Kbhvn. Afd. 1	24. 1.20
705	Jeppesen, Thorvald	København	24. 5 65	Kbhvn. Afd. 1	15 8 19	„ „ 1	7. 2 20
5766	Johansen, Carl Viggo	—	31 8 91	„ „ 1	27. 8 15	„ „ 1	31. 1.20
2276	— Peter	Lestrup	18.10 75	„ „ 1	7.10 19	„ „ 1	14. 2 20
20938	— Peter Andreas	Vester Aaby	24. 7 85	Faaborg	11 10.19	Faaborg	17. 1.20
22489	Johnsen, Arthur Imil	Nykøbing F.	19. 6 95	Odense	6. 5 16	Odense	24. 1.20
31233	Jørgensen, Carl	Viborg	7. 5.76	Berlin	6. 9.14	Kbhvn. Afd. 1	22.11.19
21624	Kanstrup, Niels Chr.	Snedsted	17.12 93	Thisted	1. 5.14	Thisted	22. 2.19
27698	Knudsen, Edvard	Næstved	6 12.	Maribo	6 12.17	Nakskov	10. 1.20
25498	— Frederik Jacob	Mørkøv	30.11 92	Kbhvn. Afd. 1	7. 5.17	Kbhvn. Afd. 1	27.12 19
26143	— Jens	Kannerup	28. 2 92	„ „ 1	9. 3.18	„ „ 1	21. 2.20
686	— Peder	Skjern	12. 2 97	„ „ 1	12. 8.19	„ „ 1	7. 2.20
21894	Larsen, Axel	Skelskør	23.11.95	Roskilde	26. 2.15	„ „ 1	14. 2.20
31089	— Axel Andreas	Næstved	7.10 93	Kbhvn. Afd. 1	5. 3.19	Slagelse	1.11.19
31200	— Carl Johannes	København	28. 1.99	„ „ 1	5. 4.19	Kbhvns. Anvisningsk.	29.11.19
21667	— Chr. Peter	Thisted	26.10.94	Thisted	1. 9.14	Thisted	29. 3.19

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
30164	Larsen, Heinrich Chr...	Aalborg	24. 2 77	Kbhvn. Afd. 1	15. 1.19	Kbhvn. Afd. 1	7. 2.20
29108	— Lars Chr.....	Tranum	20. 6.89	Thisted	12. 9.18	Thisted	29. 3.19
30477	— Lauritz Chr....	Fløstrup	21. 2.94	Odense	15 1.19	Odense	31. 1.20
32874	— Lauritz Marius.	Elmelunde Møen	28.10.96	Korsør	3. 2.20	Korsør	21. 2.20
16406	— Niels C.....	Boeslunde	22.11.93	Kbhvn. Afd. 1	30.11.14	Kbhvn. Afd. 1	13.12.19
24008	— Niels Peter	Odense	29.11.92	Odense	27.10.16	Odense	24. 1.20
977	— Osc. Viggo Boje	København	7. 7 00	Kbhvn. Afd. 1	1.10.19	Kbhvn. Afd. 1	21. 2.20
32983	— Svend Chr. G..	Fangel	30. 5.97	Odense	30. 6.19	Odense	17. 1.20
31117	Laursen, Alfred	Gjedser	25. 5.97	Kbhvn. Afd. 1	15. 3.19	Kbhvn. Afd. 1	10. 1.20
23847	Lindquist, Peter Ludvig..	København	10. 4 86	„ „ 1	7.10.16	„ „ 1	14. 2.20
889	Lund, Georg Jul.....	—	22.10.92	„ „ 1	3.10.11	„ „ 1	14. 2.19
25119	Lundgren, Orla	—	4. 8.98	„ „ 1	27.12.16	„ „ 1	21. 2.20
31213	Lyhne, Paul Rabech ..	Thisted	10. 2.99	„ „ 1	8. 4 19	„ „ 1	31. 1.20
25824	Malinowsky, Otto	Nürnberg	25.12.96	„ „ 1	6.10.17	„ „ 1	14. 2.20
2341	Marcussen, Einar L. F. J.	København	19.11.88	„ „ 1	14.11.19	„ „ 1	14. 2.20
20834	Mcister, Heinrich	Bielefeld	13. 3.90	Odense	11. 9.19	Odense	10. 1.20
30323	Mikkelsen, Peter Knudsen.	Marstal	28. 4.99	—	18.11.18	Kbhvn. Afd. 1	31. 1.20
28967	Milner, Svend.....	Hillerød	25. 9.97	Hillerød	27. 9.18	Hillerød	6.11.18
30240	Madsen, Jørgen Peder..	Høng	10. 7.96	Slagelse	17.11.18	Slagelse	13.12.19
22486	— Knud Søborg..	Odense	14. 2.97	Odense	6. 5.16	Odense	29.11.19
26237	Müller, Ernst Ejner Hj.	København	25. 2.99	Kbhvn. Afd. 1	9. 4.18	Kbhvn. Afd. 1	14. 2.20
2415	Møller, Finn Cock.....	Kristianssand	20. 5.84	„ „ 1	5.11 19	„ „ 1	14. 2.20
32495	Nielsen, Axel Anton....	Fensmark	2. 4.99	Præstø	21.10.19	Næstved	7. 2.20
29064	— Christian.....	Aalborg	30. 1.81	Frederiksværk	1. 6.18	Frederiksværk	5. 2.20
28108	— G. A.....	Thureby	5. 6.98	Roskilde	26 3.18	Kjøge	26. 4.19
9442	— Magnus.....	Lyng	18. 7.85	Fredericia	25. 6.04	Kbhvn. Afd. 1	3. 1.20
27017	— Niels Carl	Olstrup Lolland	8. 7.90	Næstved	25. 8.17	Næstved	13.12 19
3298	— Niels P. D. ...	Lolland	16. 3.96	Holbæk	23.11.14	Kbhvn. Afd. 1	7. 2.20
2352	Olsen, A. G. S.	Villingebæk	30. 4.90	Ringsted	1. 9.10	„ „ 1	21. 2.20
12153	— Hans T. J.	Svendborg	20. 7.97	Svendborg	8.10.16	Svendborg	7. 2.20
16886	— Johannes.....	Viborg	10.10.90	Odense	6.11.08	Kbhvn. Afd. 1	3. 1.20
1059	— S.....	Sverrig	16.12.74	Kbhvn. Afd. 1	8.10.98	„ „ 1	31. 1.20
25987	Olesen, Andreas.....	København	29. 3.85	Dansk Arbm. Forbund	5. 5.17	„ „ 1	13. 9.19
3165	Oldenburg, Viggo Herman.	Slagelse	2. 8.01	Horsens	28.10.19	Korsør	17. 1.20
29117	Pedersen, Hans R.....	Bjælkerup	23. 3.96	Holbæk	31. 7.18	Kbhvn. Afd. 1	7. 2 20
8937	Petersen, Frederik Johan	København	6. 7.93	Kbhvn. Afd. 1	29.11.13	„ „ 1	7. 2.20
20683	— H.	Munkebo	13. 5.92	Aalborg	1. 7.12	„ „ 1	8.11.19
28058	— Niels Mathias .	Odense	7.12.72	Odense	7.12.17	Odense	29.11.19
554	— O.	Roskilde	6. 7.57	Kbhvn. Afd. 1	23.10.11	Kbhvn. Afd. 1	21. 2.20
30139	Paulsen, Albert	Østrig	12. 7.99	„ „ 1	7. 1.18	„ „ 1	21. 2.20
23748	— Einar Chr.....	Ydby	9.12.89	„ „ 1	8. 9.16	„ „ 1	21. 2.20
28955	— Niels Ejner....	Skjelskør	26. 1.99	Slagelse	5. 5.18	„ „ 1	7. 2.20
25196	Rasmussen, Osvald Robert.	København	25.12.93	Kbhvn. Afd. 1	20. 1.17	„ „ 1	14. 2.20
440	Schmidt, Bernh. Ludv. E.	Sandvig (Bornh.)	1. 8.92	Dansk Arbm. Forbund	3. 1.18	„ „ 1	7. 2.20
20017	Svendsen, Carl Frederik..	København	18. 3.88	Kbhvn. Afd. 1	22. 1.16	„ „ 1	7. 2.20
3555	Sørensen, Lauritz Chr....	Odense	6. 9 94	Odense	15. 1.20	Odense	17. 1.20
31406	— Louis M.....	København	15. 5.89	Kbhvn. Afd. 1	19. 5.19	Kbhvn. Afd. 1.	7. 2·20
25692	— Marius V.....	London	1. 5.97	„ „ 1	27. 7.17	„ „ 1	21. 2.20
30570	— Niels Peter....	Viborg	6. 4.00	Viborg	18. 1.19	Viborg	1.11.19
22894	— Robert.....	Præstø	23. 9.97	Præstø	3.11.16	—	17.11.19
32524	— Søren Niels...	Brøndbyvester	5. 1.93	Hillerød	3. 7.19	Hillerød	24. 1.20
24003	Scheby, R. C. Andersen	Harritslev	13. 5.96	Odense	23. 5.17	Odense	27.12.19
26054	Sjøstrøm, Aksel Vilh.....	København	1.12.97	Kbhvn. Afd. 1	19. 1.18	Kbhvn. Afd. 1	14. 2.20
32067	Temberg, Jørgen Peder J.	Hasmark	28. 4.95	Faaborg	27. 5.19	„ „ 1	21. 2.20
27324	Tomasson, Ture.....	Ystad	18. 1.98	Trelleborg	2. 8.19	Nakskov	20.12.19
21683	Thorsager, Anton.....	Vammen	6.11.93	Viborg	15. 8.14	Viborg	13. 1.17
29116	Thorsen, Peter Chr.	Øreslev	1.10.98	Holbæk	6. 7.18	Aalborg	26. 4.19
17192	Walther, Axel K. R.	Nakskov	25. 1.93	Maribo	9. 5.12	Maribo	8. 2.19
3556	Vecht, Kai Heinrich...	Viborg	30. 9.99	Odense	4.10.19	Odense	8.11.19
825	Vindahl, Ferdin. Larsen.	Hillerød	15. 3.87	Kbhvn. Afd. 1	2.11.15	Kbhvn. Afd. 1	10. 1.20

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Specialarbejderforbundet.

Udstedt midlertidig Bog.

Bog Nr. 47780, M. C. Jensen, født i København den 1.9.01, indmeldt 15.11.19, tilmeldt 29.11.19. Der er sidst indbetalt for 49. Uge i bortkomne Bog.
Udstedt midlertidig Bog den 7.5.20.

Bortkommen Bog.

Bog Nr. 47830, Knud C. Andersen, født i København den 2.7.01, indmeldt 1.4.20.
I den bortkomne Bog betalt Indskudsmærke.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforb.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.
Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 30173	A. Jensen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 30075	Ferd. Vald. Thorv. Mouritzen	(— — 1)
- 30077	Chr. Nielsen	(— — 1)
- 16418	R. Jensen	(— — 1)
- 8135	Harry Birkeløv	(— — 1)
- 13486	M. Andersen	(Aalborg)

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 30974 Edvard Aksel Abrahamsen.
- 32226 E. Jensen.
- 8125 C. Nielsen.
- 13514 Th. Petersen.
- 1101 T. Thomsen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 15261	Geyer,	Christian	30. 1.09

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 30974	Abrahamsen,	Edvard A.	29.11.19
- 1109	Andersen,	E.	13. 9.19
- 17725	Berner,	Edvard Christian	18.12.15
- 29403	Christiansen,	S.	6. 9.19
- 14057	Hansen,	C.	8.11.19
- 9675	Houmøller,	Hans Peter J.	5. 7.19
- 713	Hyrup,	Frits Nissen	20. 9.19
- 9919	Junge,	Karlus Marinus	25.10.19
- 32226	Jensen,	E.	24. 5.19
- 26468	—	H.	29. 3.19
Nr. 764	Jensen,	J. F.	23. 8.19
- 2239	Johansen,	Hjalmar Oliver	3. 1.19
- 30022	Jørgensen,	Robert Simon	29. 5.19
- 538	Klentz,	Frantz	30. 8.19
- 26766	Larsen,	Christian Nekolin	9. 3.18
- 30580	—	G.	19. 7.19
- 14979	Meistrup,	Christian Damgaard	1. 1.16
- 5444	Nielsen,	A.	31. 1.20
- 8125	—	Carl Jul.	24. 1.20
- 31121	Nimb,	V.	6.12.19
- 910	Olsen,	Henry Lauritz	29. 3.19
- 20496	—	Steffen Peter Ole	23. 3.18
- 22300	Pedersen,	Alfred	23. 9.16
- 20288	Petersen,	Jens Otto	11. 8.17
- 13514	—	Theodor	27.12.19
- 5662	Rasmussen,	August	27.12.19
- 5277	—	Heinrich S.	24. 1.19
- 185	Richter,	A. Ingemann C.	23. 8.19
- 344	Rosted,	Albert, Chr. Edv. O.	8. 3.19
- 339	Søeborg,	Holger Eduard	27.12 19
- 15005	Sørensen,	Hans, Peter	24. 1.20
- 27156	—	Peter Odder Erik	1.11.19
- 25569	—	Søren Johs.	18.10.19
- 1101	Thomsen,	T.	27. 9.19
- 19820	Wejsholt,	Bernhard S.	5. 7.19
- 25581	Østerholt,	Aug. Marius	23. 8.19

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:
»Social Forsorg«, Nr. 4, 16. Aarg.

Arbejdernes Cykle-Kreditselskab.

I Aaret 1902 fremkom den første Opfordring til Arbejderne om at købe deres Cykle ved Arbejdernes Cykle-Kreditselskab; vi gentager den i Aar. I Løbet af den Tid, der er gaaet, har vi faaet os en stor Kundekreds, men vi ønsker at gøre den større. Selskabet vil i Aar levere første Klasses Maskiner til rimelige Priser. Vi beder alle, der skal have Cykle, at høre sig for andre Steder, inden de kommer til os, og de vil opdage, at Arbejdernes Cykle-Kreditselskab er det Sted, man skal købe sin Cykle.
Kontoret i Rømersgade 25 St. Aabent hver Aften fra Kl. 5 til 7, Lørdag til Kl. 9.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Københavns Maskinistskole,
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 8 JUNI 1920 6. Aarg.

Den faglige Situation i Juni.

En Tale af Arbejdsgiverforeningens Formand.

Den 2. Juni holdt Dansk Arbejdsgiverforening Generalforsamling, og ved denne Lejlighed holdt Foreningens Formand en Tale, som er bleven offentliggjort i den antisocialistiske Presse. Talen er spækket med særdeles mange Kraftudtryk og maa naturligvis ses som et Led i den Overklassepolitik, som er ført i det sidste Aarstid, og hvis Virkninger vi alt længe har maattet stifte Bekendtskab med gennem Ophævelsen af de prisregulerende Foranstaltninger med deraf følgende yderligere Stigning af Varepriserne, samtidig med at der pressedes haardt paa den radikal-socialistiske Regering for at faa ophævet al ekstraordinær Understøttelse til de Arbejdsløse. Alt dette lykkedes som bekendt i udstrakt Grad, idet bl. a. den ekstraordinære Hjælp til Arbejdsløshedskasserne endelig forsvandt den 1. April d. A.

Det næste Forsøg paa at øve et Tryk mod den arbejdende Befolkning gav sig tilkende ved Arbejdsgiverforeningens Skrivelse til De samvirkende Fagforbund i December f. A., hvor man lukker af for Lønforhøjelser og truer med Reduktioner, og i den offentliggjorte Tale har Arbejdsgiverforeningens Formand dvælet ved denne Skrivelse og alt, hvad dermed staar i Forbindelse. Han taler om „skarp Kursændring i vor (det er Arbejdsgiverforeningens) Politik", som kun er mulig under „fuld Solidaritet", og omtrent i samme Aandedræt har han de berygtede „25 Millioner Kroner til Ledelsens Disposition" fremme til ny Beskuelse. Han maa dog samtidig indrømme, at De samvirkende Fagforbund fra første Færd ikke krævede noget „almindeligt Fremstød for Arbejderne", men han gaar derefter med en Harefod henover den af Arbejdsgiverforeningen i Marts, trods Arbejdernes Maadehold, alligevel varslede Lock-out mod 150,000 Arbejdere og forklarer, at naar Arbejdsgiverforeningen akcepterede Forligsmandens Forslag af 5. April, saa var det „ikke fordi vi (Arbejdsgiverne) frygtede den politiske Generalstrejke, tværtimod, men fordi det syntes os yderst magtpaaliggende, at den Konflikt, der ved sin Oprindelse var rent politisk, *ogsaa vedblev at være det*. Paa den politiske Generalstrejke og paa den alene skulde Kampen for et politisk Systemskifte føres. At faa dette Systemskifte, var af uvurderlig Betydning for Arbejdsgiverne, for Erhvervene o. s. v.".

Det er interessant at se Arbejdsgiverforeningens Formand udtale dette, naar man ved, at den samme Mand under Paaskeforhandlingerne beskyldte Fagforbundene for at være under politisk Tryk, et Tryk, som han indtrængende anbefalede dem at frigøre sig for, samtidig med at han bedyrede, at Arbejdsgiverforeningen i saa Henseende var fuldstændig upolitisk og selvstændig med Hensyn til, hvad den vilde, og hvad den foretog sig.

Vi forstaar, at det har været nødvendigt for Arbejdsgiverforeningens Formand at give en Forklaring, selvom denne Forklaring efter Omstændighederne maatte blive af en noget ejendommelig Art. Arbejdsgiverforeningen har saavist intet at prale af med Hensyn

til Vinterens Kampagne, og Beskyldningerne mod De samvirkende Fagforbund for ikke at ville tage Konsekvenserne af sit Standpunkt: Ikke at kræve gennemgaaende Forhøjelser, maa i enhver Henseende vendes imod Arbejdsgiverforeningen. Det var Arbejdsgiverforeningen, der Gang paa Gang viste sig inkonsekvent og ude af Stand til at modtage Fagforbundenes fremstrakte Haand. Hver Gang, det var ved at gaa i Orden, erklærede Arbejdsgiverforeningens ledende Mænd, at de Forhandlinger, Fagforbundene forlangte og maatte forlange, vilde føre altfor vidt, og saa valgte man i Marts, efter 3 Maaneders Forsøg paa Forhandling, at dekretere Lock-out for 150,000 Arbejdere, og saa forhaandssikre paa Sejren følte Overklassen sig, at man samtidig lavede politisk Kup, og nu kan man jo direkte se af Arbejdsgiverforeningens Formands Udtalelser, hvad Hensigten var. I Følge Referatet har han sagt: „At faa dette Systemskifte, var af uvurderlig Betydning for Arbejdsgiverne, for Erhvervene. Til Opgør med Ministeriet Zahle—Staunings Politik skulde de borgerlige Vælgere kaldes o. s. v.", men i Forhandlingerne med Fagforbundene spillede man fuldstændig upolitisk under Paastand om i saa Henseende at være i en formentlig velgørende Modsætning til Arbejderne, som handlede under Pres.

Enhver vil i alt Fald kunne se, at Arbejdsgiverforeningens Formand ikke har været særlig heldig med Hensyn til at føre denne politiske Uskyldighed videre ud i det praktiske Liv, og det er naturligvis svært at dække over en Fadæse som den, Overklassen begik med dens Paaskekup, men naar de nu fik Sandheden at vide, hvad de naturligvis ikke faar af deres egne, saa kunde de i alt Fald af Paaskekampagnen lære, hvordan de ikke skal bære sig ad næste Gang.

Sandheden var jo simpelthen den, at store Dele af Befolkningen paa Forhaand var ophidsede ved Lock-out-Truslerne, da enhver kunde se, at Fagorganisationerne stillede sig forstaaende under Hensyn til den økonomiske Krise, som alle først paa Aaret frygtede for, men i fuldkommen Sejrssikkerhed gik Overklassen dog uden videre til paa Baggrund af en General-lock-out-Trusel at lave politisk Kup, d. v. s. ved uden om Lovgivningsmagten ved Underhaandshenvendelser til Landets Konge at spænde Ben for Regeringen under en hasarderet Paastand om, at nu var der ved personligt Overløberi mellem Rigsdagspartierne blevet Flertal mod Ministeriet.

Dette vilde Befolkningen simpelthen ikke lade sig byde, og ganske bortset fra, hvad man mener om Generalstrejken — man kan kalde den politisk eller ikke — saa berører naturligvis saavel en Generallock-out som en Generalstrejke Landets Økonomi som Helhed og er derfor i sig selv politisk, endda i højeste Grad, og det er det reneste Skaberi, naar Arbejdsgiverne gennem Antisocialistpressen sætter „G.-S." foran alt, hvad de politisk vil bandlyse eller paa anden Maade brændemærke. Hverken Arbejdsgiverne eller deres Antisocialistpresse kan vel være saa naive, at de kan faa Folk til at tro, at en Generallock-out til enhver Tid er moralsk berettiget, fordi den er Overklassens Værn mod Arbejderne, medens det er den nederdrægtigste Umoralitet mod Samfundet, naar Arbejderne tager til Genmæle ved at dekretere almindelig Arbejdsstandsning — ogsaa der, hvor det ikke passer Arbejdsgiverne og den Del af Samfundet, som altid er vendt imod Arbejderne.

Og nu kan Arbejdsgiverforeningens Formand snakke saa meget han vil. Den offentlige Mening var paa Arbejdernes Side under Paaskekampagnen. Saa godt som alle forstod, at Arbejderne i denne Situation politisk og fagligt var tvunget at værge sig imod et faktisk forberedt Overgreb, og derfor sejrede den af Arbejderne proklamerede Generalstrejke, inden den endnu var kommen til Udbrud, og ingen kunde være i Tvivl om, at saaledes vilde det ske, og det nytter ikke ved Taler at ville dække over dette. Vi skal gerne indrømme, at hvis Generalstrejken, paa samme Maade som i nærværende Tilfælde Generallock-outen, i Forbindelse med politisk Kup af Arbejderne uden rimeligt Grundlag vilde blive forsøgt iværksat for at slaa deres Modstandere fuldstændigt til Jorden, saa vilde Generalstrejken aabenbart faa en lignende Skæbne som den Arbejdsgiverforeningens Generallock-out fik i Paaskedagene.

Arbejdsgiverforeningens Generallock-out forsvandt ud i den Taage, hvor den var undfanget. Bagefter søgte Arbejdsgiverforeningen at udsende en „Instruks" med en Række Fordrejelser af Paaskeforliget. Denne Instruks fik ganske vist ikke megen Betydning, fordi det hurtigt var aabenbart for alle, at den var i Strid med Forliget, og nu i Juni kan De samvirkende Fagforbund notere den faglige Situation som væsentligst værende i Orden, idet Lønforholdene er ordnede for henimod 200,000 Arbejdere, og derved er der skabt saa nogenlunde Præcedens for dem, der er tilbage. Forhøjelserne har ikke været saa store, som de var i Fjor, og dette var heller ikke Forudsætningen, men de laveste Lønninger har i stor Udstrækning faaet Paalæg, samtidig med at Garantierne for Dækning af yderligere Prisstigning paa Livsfornødenhederne er sikrede ved Bestemmelsen i Paaskeforliget om en Augustregulering.

Efter vor Mening har Arbejdsgiverforeningen intet at prale af i denne Situation, og det forekommer os lidt farligt, at Arbejdsgiverforeningens Formand i sin offentliggjorte Tale saa utvetydigt erkender sin og Arbejdsgivernes Delagtighed i det politiske Systemskifte og i Kampen mod Ministeriet Zahle—Stauning. Han har i alt Fald dermed fuldstændig taget Grunden bort under sin Tale om Arbejdsgiverforeningens Uafhængighed, som han proklamerede i Paaskedagene, og det er i alt Fald forklarligt, om dette hist og her vil aabne Øjnene paa Befolkningens brede Lag for, at de gør bedst i at holde sig til en Politik, der til enhver Tid er anlagt paa at værne Befolkningen imod den Form for Magtbrynde hos Overklassen, som gav sig saa tydeligt Udslag under Paaskekampagnen.

— For Jærn- og Metalindustriens Vedkommende er Stillingen den, at der er arbejdet flittigt paa Basis af den Aftale om en Forhandlingsorden, som vi redegjorde for i Majnummeret af nærværende Blad. Der er for Smedeforbundets Vedkommende alene i en halv Snes Omgange gruppevis ført Forhandlinger vedrørende ca. 300 Værksteder og Fabrikker, og paa ganske enkelte Undtagelser nær, er Sagerne bragt i Orden med ikke ubetydelige Tillæg, selvom vi ogsaa her har maattet nøjes med noget mindre, end Tilfældet var i de to Omgange i 1919. Der har navnlig med Svingningen i vore Valutaforhold og Landets uheldige Handelsbalance været Vanskeligheder, som der maa tages Hensyn til, Vanskeligheder, der ikke synes at skulle blive mindre under den ny Regering, som praler med den særlige Opgave at skulle skaffe „Arbejdsro", et Program, der jo iøvrigt staar godt til Arbejdsgiverforeningens „upolitiske" Holdning, som vi her har beskæftiget os med.

Arbejdsgiverforeningen bør dog vist ikke stole altfor stærkt paa den ny Regering som speciel Vaabendrager for dennes Politik. Dertil har den en noget for stærk agrarisk Kulør, og dertil er Uenigheden om, hvem der har tjent mest paa Krigen, for stor. Men hvad baade den ny Regering og Arbejdsgiverforeningen i nogen Grad har kunnet slaa sig op paa, er naturligvis Strejkebevægelsen i København, som er sat i Værk og opretholdt af de syndikalistiske Elementer i Samarbejde med de Organisationer, som har sat sig udenfor De samvirkende Fagforbund og altsaa udenfor Samarbejde med de øvrige organiserede Arbejdere. Det er uforklarligt, at der kan findes Arbejdere, som tror paa, at de ved at sætte sig udenfor den planmæssige Strejkeunderstøttelse og udenfor Sammenholdet med de øvrige organiserede Arbejdere kan vinde fremad lige overfor Overklassens stærke Sammenhold, og dette er endda fortrinsvis saadanne Arbejdere, som organisationsmæssigt set er saa svage som Havnearbejdere og Sømænd, altsaa Folk, som hører hjemme paa de Omraader, der for Tiden til nu kun har tabte Strejker at vise tilbage paa. Maatte de lære af Arbejdsgiverforeningens Formands Udtalelser om den nødvendige „Solidaritet" mellem Arbejdsgiverne, at en saadan er mindst lige saa nødvendig blandt Arbejderne.

Det københavnske Anvisningskontors Virksomhed

1. April 1919 — 31. Marts 1920.

Det er et betydeligt lysere Billede, som tegner sig af Virksomheden indenfor Jærnindustrien, naar man ser paa Tallene fra det københavnske Anvisningskontor vedrørende Arbejdsløsheden og Arbejdsanvisningen for Regnskabsaaret 1919—20, end Tilfældet var for det foregaaende Aars Vedkommende.

Den 31. Marts 1919 var der ved Kontoret tilmeldt 1724 arbejdsløse Metalarbejdere. Der er i Løbet af Aaret anmeldt 10296 Tilfælde af Arbejdsløshed, medens Afgangen har været 11672, og Aaret slutter pr. 31. Marts 1920 med 348 ledige eller under 3 pCt. For de enkelte Fags Vedkommende ser Tallene saaledes ud:

	31. Marts 1919	Tilgang	Afgang	31. Marts 1920
Formere	115	535	615	35
Slibere	21	280	296	5
Specialarbejdere	72	126	197	1
Smede og Maskinarb.	1516	9355	10564	307

Til Sammenligning anføres Tallene for Aaret 1918-19:

	31. Marts 1918	Tilgang	Afgang	31 Marts 1919
Formere	116	859	860	115
Slibere	23	293	295	21
Specialarbejdere	122	423	473	72
Smede og Maskinarb.	1674	10384	10542	1516

Der er anmeldt 1663 færre Tilfælde af Arbejdsløshed i 1919—20 end i Aaret forud, og Afgangen har været 498 Tilfælde mindre. Det gentager sig atter her, at selv om Arbejdsløsheden daler, og som i dette Tilfælde endog meget stærkt, saa synker Tallene for Til- og Afgangen ikke tilsvarende.

Dette gør sig i Særdeleshed gældende for Slibernes, Smedenes og Maskinarbejdernes Vedkommende, medens Tallene er forholdsvis betydelig større for Formerne og Specialarbejderne i 1919—20 end i Aaret forud. Det vil altsaa sige, at der indenfor de to sidstnævnte Brancher

ikke skiftes Arbejdsplads i forholdsvis saa stor Udstrækning, som Tilfældet er indenfor de to førstnævnte.

Af Arbejdsløshedsanmeldelserne var 6940 nye Tilfælde, d. v. s. at Arbejdsperioden havde strakt sig over et Tidsrum af mere end 2 Maaneder, medens dette Tidsrum ikke var naaet i 3356 Tilfælde.

I Aaret 1918—19 var de tilsvarende Tal 8878 og 3081.

Antallet af Tilrejsende fra Provinsen androg 1317 eller 78 flere end det foregaaende Aar, og fra Udlandet 158 eller 36 færre.

Der er anmeldt 2395 Tilfælde, i hvilke Vedkommende har skiftet Arbejdsplads uden forudgaaende anmeldt Arbejdsløshed, medens det tilsvarende Tal for Aaret forud var 1308. Ogsaa disse Tal bidrager til at give et Billede af den større Aktivitet indenfor Metalindustrien. Det er lettere at erholde Arbejde, og de gamle, mindre tilfredsstillende Arbejdsforhold afbrydes for at faa knyttet nogle nye og formentlig bedre

Med Hensyn til Arbejdsanvisningen har det samlede Antal Ordre udgjort 1785 imod 1698 Aaret forinden.

Af disse blev 1472 rettet direkte til Arbejdsløshedskassen, medens 313 gik gennem den kommunale Arbejdsanvisning.

De til Kassen indgaaede Ordre omfattede 2823 ledige Pladser, medens Ordrerne til den kommunale Anvisning omfattede 471 eller ialt 3294 Pladser imod 2930 i Regnskabsaaret forud.

Af de ledige Pladser blev besat 2329 eller 70,7 pCt. imod 2076 eller 70,8 pCt. i Aaret forud.

Det er bemærkelsesværdigt, at Antallet af besatte Pladser i Forhold til det ledige Antal procentvis er saa godt som ens for begge Regnskabsaarene til Trods for, at der gennem hele Aaret 1918—19 var en stor Arbejdsløshed, medens en stærkt aftagende Ledighed gjorde sig gældende i det sidste Aar. Man kan derfor sikkert regne med, at det ikke er gørligt under de nuværende Forhold at besætte forholdsvis flere Pladser.

Der er i 3019 Tilfælde sket Henvendelse til Kassens Medlemmer om Arbejde ad skriftlig Vej, i 834 Tilfælde ved personlig Henvendelse paa Anvisningskontoret og i 256 Tilfælde ved Hjælp af Bud.

Som Tallene viser, er Kassens Arbejdsanvisning i pæn Udvikling, og det københavnske Anvisningskontor er blevet en ret betydende Faktor indenfor Jærn- og Metalindustriens Arbejdsformidling.

Franske Nationaliserings-Tanker.

I Tilslutning til vore tidligere Meddelelser om disse moderne Problemer — vi tænker her først og fremmest paa Jac. Kr. Lindbergs i Fagbladene for September og Oktober forrige Aar offentliggjorte Forslag om Socialiseringsproblemet med specielt danske Forhold for Øje samt dernæst paa de i den seneste Tid vedrørende samme Emne for Tysklands Vedkommende offentliggjorte Tanker, navnlig Gengivelsen af »Den tyske Lov om Driftsraad« — følger nedenstaaende *in extenso* en Indberetning fra Presseattachéen ved det danske Gesandtskab i Paris offentliggjort i »Udenrigsministeriets Tidsskrift« for 15. Maj d. A., vedrørende Nationaliseringsproblemets Udformning under franske Forhold:

I en Indberetning fra Presseattachéen ved det danske Gesandtskab i Paris (offentliggjort i »Udenrigsministeriets Tidsskrift« Nr. 7, pag. 107 ff.) blev det nævnt, at Konsejlspræsident Millerand kort efter den saa heldigt afværgede Jærnbanestrejke, der i Slutningen af Februar truede Frankrig, offentlig havde udtalt, at *Confédération Générale du Travail's* økonomiske Raad vilde være en af de Faktorer, hvis Raad Ministeren for offentlige Arbejder vilde indhente, naar Reorganisationen af de franske Jærnbaner skulde finde Sted.

Dette økonomiske Raad er overhovedet en Faktor, der i stigende Grad tildrager sig Opmærksomhed i fransk offentligt Liv, det er endogsaa blevet betegnet som »den mest betydningsfulde og ejendommelige revolutionære Begivenhed i Frankrig siden 1789«. Om dets Oprindelse og dets Karakter meddeler Presseatteattachéen i en ny Indberetning følgende nærmere Enkeltheder:

Grundlæggelsen af *Conseil Economique du Travail* gaar tilbage til »Confédération Générale du Travail«s Kongres i Lyon i September 1919, men Planerne om et økonomisk Raad til Løsning af større økonomiske Spørgsmaal, uafhængig af al Politik, gaar en halv Snes Aar tilbage i Tiden. »Det er«, hedder det i en lang Erklæring, C. G. T. har udsendt efter Raadets Dannelse, »den borgerlige Regerings Evneløshed til efter Krigen at redde Staten fra økonomisk Ruin og retfærdigt at fordele de Byrder, som maa lægges paa Folket, der har givet Stødet til, at det økonomiske Raad, »Conseil Economique du Travail«, paa Foranledning af C. G. T. er blevet dannet.

Dette »Conseil National Economique« skal efter sin Plan være *Landets økonomiske Regering.* Det bestaar af Repræsentanter for: 1) C. G. T.s *Arbejdersyndikater,* 2) *Teknikerne,* samlede i »Union Syndical des Techniciens de l'Industrie, du Commerce et de l'Agriculture«, 3) *Forbrugerne,* samlede i »Fédération Nationale des Cooperatives« og 4) *Funktionærerne* i »Fédération Nationale des Functionaires«. Raadet bestaar af *9 Afdelinger,* hver sammensat af i det mindste 12 Medlemmer, som skal undersøge de forskellige Spørgsmaal angaaende Produktionen og Fordelingen, og af en *Komité,* som angiver de Principper, efter hvilke Arbejdet skal ledes, og som er de samme, der ligger til Grund for C. G. T.

Det er navnlig Teknikernes Tilslutning til dette faglige økonomiske Raad, der er af Interesse. Som bekendt har Lenin ved mangfoldige Lejligheder klaget over, at det revolutionære Rusland ikke besad Folk, der kunde lede og organisere Industrien, og det er vist som Helhed forgæves, at han har appelleret til dem. De italienske Socialister skal, ifølge Udtalelser af den italienske Socialist Serrati til »Droit du Peuple« (Lausanne), for Tiden gøre sig store Anstrengelser for at

faa indrulleret de Intellektuelle i deres Rækker. I England har Teknikerne dannet Syndikater, der arbejder parallelt med »Labour Party«. I Frankrig har man dannet »l'Union Syndicale des Techniciens, de l'Industrie, et de l'Agriculture«. Heller ikke den hører dog direkte til C. G. T., fordi denne Organisation ikke optager Folk, som udøver en »fonction de direction«; men Unionen er, som nævnt, sammen med Lønarbejderne repræsenteret i »Conseil Economique du Travail«.

»L'Union Syndicale« omfatter Ingeniører, Elektrikere, Kemikere, Tegnere, Bogholdere, Agronomer, Bankfolk, o. s. v. »L'Union Syndicale»s Direktion bestaar af Folk, der næsten alle beklæder indflydelsesrige Stillinger indenfor Industrien, tidligere »Kapitalister«, som har ment, at de økonomiske og sociale Tilstande, der er skabt af Verdenskrigen, kræver nye Metoder og nye Former for økonomisk Drift.

I den ovenfor omtalte Erklæring fra »Confédération Générale du Travail«, der ledsager Meddelelsen om Dannelsen af det økonomiske Raad, hedder det bl. a.: »Conseil Economique du Travail's Maal er.... at bidrage til den økonomiske Genrejsning ved Midler, der kun tjener det Almenes Interesse, og som tildeler Arbejdet den Indflydelse og Kontrolret, der tilkommer det i Produktionen og i Udbyttes Fordeling. I det økonomiske Kaos, der er skabt af Krigen.... kan det individuelle Iniativ ikke løse de stillede Problemer... »Conceil Economique du Travail« slutter sig til Programmet om Nationalisering og Industrialisering, men har iøvrigt ikke til Hensigt at konsolidere den nuværende Form for Statsdrift, som i ingen Henseende har kunnet retfærdiggøre de Forhaabninger, man havde næret til den. Nationalisering, saaledes som Arbejderbevægelsen forstaar og fordrer den, er ensbetydende med en Overdragelse til de associerede Producenter og Forbrugere af de Produktionsmidler, som de hidtil har været berøvet til Fordel for nogle enkelte. Det Arbejde, der skal gøres, bestaar i at afvæbne Staten, saaledes at den *udvikles* (fremhævet af Forf.) i Retning af kun at være Repræsentant for de kollektive Organisationer, der leder Produktionen og Fordelingen ..., i at fratage Kapitalen Ledelsen af den nationale Økonomi og give Arbejdet baade de Rettigheder, som det stræber efter at faa, og det Ansvar, som det er i Stand til at paatage sig. Samfundet kan kun frelses derved, at man organiserer en mere intens Produktion, kun ad den Vej vil det være muligt paa forsvarlig Maade at tilfredsstille det almindelige Behov.... Men en Reorganisation af Produktionen kan kun virkeliggøres ved, at der appelleres til dem, der deltager i Produktionen: Arbejderne og Teknikerne, til dem, som har — eller snarere: som burde have — den professionelle Opgave at samle de kollektive Virksomheder: Funktionærerne, og endelig til dem, der repræsenterer Forbrugernes Interesser: de cooperative Sammenslutninger, samt ved i størst mulig Udstrækning at hjælpe de videnskabelige Undersøgelser, som bør udvikles og gøres *metodiske*. Denne intensive Produktion er imidlertid kun mulig paa 2 Betingelser: 1) at den organiseres i hele Landet paa den Maade, at de naturlige Rigdomme, Racens Karakter og Ejendommeligheder, de industrielle Bedrifter udbyttes i fuld Udstrækning, og at alle deltager i det fælles Arbejde; 2) at de producerende, hvis Interesser hidtil er blevet fornægtet eller miskendt, har den Tilfredsstillelse, at deres Arbejde kommer Samfundet som Helhed til Gode og ikke blot udføres til bedste for en Klasses Særinteresser.«

At C. G. T.s økonomiske Raad betragtes som en Institution af Betydning, viser den Omstændighed, at Regeringen samtykker i at indhente dets Raad. Men ogsaa selve C. G. T.s ovenfor brudstykkevis citerede Erklæring er, til trods for nogle deklamatoriske Almindeligheder, af stor Interesser, idet de deri udtalte Theorier staar skarpt i Modsætning til Bolshevismens. C. G. T. betragter sig heller ikke her som et Organ for Proletariatet, hvad den tidligere har gjort, og hævder ikke Nødvendigheden af Revolution eller af Proletar-Diktatur. Det nye Samfund skal bygges op af alle til fælles Bedste og ikke revolutionært; men evolutionistisk indenfor den gamle Organisme. C. G. T.s Erklæring faar ogsaa en ganske særlig Interesse og Vægt, naar man husker, at alle Frankrigs store faglige Sammenslutninger indbefattes i C. G. T., der tæller 2 Mill. Medlemmer.

For Tiden udarbejder »Conseil Economique du Travail« en Plan for Nationalisering af den franske Industri. Ifølge Meddelelser fra C. G. T.s Leder, *M. Jouhaux*, vil den, i hvert Fald til at begynde med, kun omfatte Nationaliseringen af de Industrier, der er af »utvivlsom national« Interesse.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Aarhus. Den 11. Juni afholdtes der paa Begæring saavel fra Firmaet som fra Forbundet Mæglingsmøde hos A/S Frichs. Firmaet havde fremført en gammel Klage over, at Formerne nægtede at opgive den specificerede Tid paa deres Arbejde. Man enedes om, at Forbundets Mæglingsmand skulde paalægge Formerne at opgive Tiden for det større Arbejdes Vedkommende.

Der var dernæst Uenighed om Betaling for en Cylinder, hvorfor der var forlangt 900 Kr. og budt 750 Kr. for. Det viste sig, at det nærmest var Timeantallet, der var Uenighed om. Støbemesteren og de 2 Formere skal afkonferere Tiden med hinanden, og Betalingen bliver 3 Kr. pr. Mand og Time. 2 Stk. Ventilhuse med gammel Pris af 10 Kr., som der var forlangt 15 Kr. for, fastsattes til 13 Kr. Prisen for en Skærm forhøjedes fra 17 til 19 Kr. Videre var der stillet Krav om Forhøjelse af Akkorderne ved Remskivemaskinen. Dette afviste Firmaet, da der i den sidste Maaned herpaa var tjent 314 Øre pr. Time.

Aktieselskabets Direktør fremdrog et gammelt Ønske, nemlig at faa indført Timelønsarbejde, eventuelt med en Udbetaling af Bonus i Lighed med den Ordning, der er truffen paa nogle af de større københavnske Virksomheder, idet han paaberaabte sig, at Formerne

ganske dikterede Priserne, kort sagt, regerede Aktieselskabet, som de selv fandt for godt. Dette af Direktøren udtalte Ønske blev forelagt Formerne, som imidlertid ikke stillede sig videre velvillige til Sagen, men dog vilde behandle det i deres Klub.

Samme Dag afholdtes der paa Krav af A/S »Boreas« og De forenede Jærnstøberier Mægling, fordi Formerne hos disse 2 Virksomheder havde nægtet at udføre Gods til A/S Frichs, med mindre de garanteredes 330 Øre i Timen. Man enedes om, at dette Arbejde vilde være at betragte som almindelig nyt Arbejde, hvorpaa der i Henhold til den eksisterende Norm paa disse 2 Fabrikker fastsættes Akkorder.

Endelig behandledes paa De forenede Jærnstøberier et Krav om Forhøjelse af Akkordpriserne paa Radiatorrør og Kedelrør. For nogle af disse findes en Ordning, nemlig at de paagældende Formere faar en vis Gennemsnitsfortjeneste mod at præstere en vis Portion Arbejde. Direktøren havde udarbejdet ny Priser, der vel paa nogle Omraader betød mindre Forhøjelser, men som paa den anden Side ogsaa betød Reduktion i nogle Tilfælde, idet han vilde bort fra ovennævnte Betaling af Gennemsnitsfortjenesten. Enighed opnaaedes ikke, hvorfor Sagen gaar til Timandsmøde.

Frederiksværk. 27. Maj er herfra meddelt om følgende Lønordninger hos Anker Heegaard: Efter at en Del særlig daarlige Akkorder er forhøjede med 5 pCt., er dernæst samtlige Akkorder forhøjede med 10 pCt., som dog kan fordeles uensartet. Ordningen gælder til 1. Marts 1921. En Modelformers Timeløn er forhøjet fra 180 til 195 Øre. Til 5 Kærnemagere fordeles 56 Øre. Den ved Akkordarbejdet ansatte Timeløn ansættes til at være gennemsnitlig: for Haandformerne 160 Øre, for Maskinformerne 150 Øre.

Helsingør. Herfra er 3. Juni meddelt, at paa Skibsværftet er samtlige Timelønninger hævede med 8 Øre pr. Mand. Yderligere Krav om Forhøjelse kan ikke fremsættes før 1. September. Samtlige Akkorder er forhøjede med 12½ pCt., gældende til 1. Marts 1921.

Holstebro. 1. Juni meddelte Afdelingen følgende fra A/S Støberiet: Til Priser fra 1914, hvorpaa der hidtil er betalt 100 pCt., betales nu 125 pCt., og hvortil der betaltes 75 pCt., betales nu 100 pCt. For Sandkastning ydes pr. Støbning i Grundpris 17 Kr. 50 Øre tilsammen. Hertil betaltes 75 pCt., nu 100 pCt. Maskinbrædder, som til Grundprisen erholdt 75 pCt., faar nu 100 pCt. Dette gælder dog ikke Priser, der er fastsatte efter 1. November 1919, idet disse bliver staaende ved et Tillæg paa 75 pCt. De ved Akkordarbejdet ansatte Timelønninger hæves til at være 145 Øre for 2 Mand og 140 Øre for 16 Mand.

Kolding. I Fagbladet for Marts er omtalt en Sag fra De danske Mejeriers Maskinfabrik. Forligsmandens Paaskeforslag medførte, at Arbejdet genoptoges paa denne Fabrik, dog først efter at der i Den faste Voldgiftsret var opnaaet et midlertidigt Forlig. De derefter førte lokale Forhandlinger kunde ikke bringe Afslutning paa Sagen. Det drejer sig her om en Revision af Akkorderne, men Spørgsmaalet er man som Helhed ikke kommet til Bunds i, idet det nærmest hidindtil har drejet sig om Forhøjelse af Priserne paa Gods til Mejerimaskiner, kaldet »Hamlet-Typen«, samt om Akkorderne paa Skabelonsremskiver. Strejkevarsel maatte derfor afgives, og da et Møde mellem Hovedorganisationerne den 9. Juni heller ikke kunde løse Sagen, idet Firmaet bød et Tillæg paa 12½ pCt. med Varighed til 1. Marts 1921 for de 2 nævnte Grupper Arbejder samt en senere Forhandling om de øvrige Akkorder, medens Formerne holdt paa 15 pCt. Forhøjelse og med en Opsigelsesfrist paa 3 Maaneder til enhver Tid, er Strejken traadt i Kraft den 10. Juni ved normal Arbejdstids Ophør. Den omfatter 17 Mand.

København. Den 8. Juni afholdtes Mæglingsmøde hos Metalstøberfirmaet Løw & Søn. Timelønnen for 6 derværende Formere forhøjedes med 121 Øre og er derefter gennemsnitlig 250 Øre.

Den 11. Juni afholdtes Mæglingsmøde paa Buddinge Staalværk. De 3 derværende Formeres Timeløn forhøjedes fra 235 til 255 Øre.

Den 4. Juni afholdtes Mæglingsmøde hos A/S De forenede Jærnstøberier paa Uenighed om Betaling for Overtidsarbejde. Overarbejde fremkommer ved, at man paa Grund af Cindersmangel kun støber med en Ovn. Man enedes om, at hvert paabegyndt Kvarter, som Støbningen overtrækkes med efter den almindelige Arbejdstids Ophør, betales med 50 Øre.

Den 3. Juni afholdtes Mæglingsmøde hos F. L. Smidth & Co. Under Forbehold af Formernes Godkendelse, tillægges de ved Februar-Overenskomsten af 1919 samt de i Marts 1919 fastsatte Priser 45 pCt. Priser fra April og Maj 1919 35 pCt., fra Juni og Juli 30 pCt., fra August og September 15 pCt. og Oktober 10 pCt., med Gyldighed til 1. Marts 1921. Akkordarbejdernes ansatte Timeløn forhøjedes med 25 Øre pr. Mand. Metalformernes med 12 Øre, samt 6 Øre pr. kg støbt Gods. Kærnemagernes Akkord- og Timelønstillæg beregnes som Formernes. Maskinformer-Priskuranten revideres.

Næstved. Efter at en antagelig Forhøjelse af Akkorder paa De forenede Jærnstøberier havde vist sig umulig at opnaa ved Gruppemødet den 21. Maj, er Strejkevarsel afgivet for denne Fabrik. Gennemsnitsfortjenesten har i April Maaned været 168 Øre, og man skulde herefter mene, at der maatte være Grund til en alvorlig Forhøjelse. Imidlertid viste det sig, da Sagen behandledes mellem Hovedorganisationerne den 9. Juni, at man ikke fra Arbejdsgivernes Side kunde erkende, at Lønningerne som de nævnte var »særlig lave«, og en 10 pCt. Forhøjelse kunde der ikke være Tale om, uden at den blev gældende til 1. Marts 1921. Strejken er derfor traadt i Kraft fra og med den 10. Juni ved normal Arbejdstids Ophør.

Odense. Paa Foranledning af Sammenslutningen afholdtes der den 4. Juni Mæglingsmøde hos A/S Allerup paa Klage over, at Formerne havde krævet, at Arbejdsmænd, der oplæres til Maskinformning, skulde over den

almindelige Arbejdsmandsløn erholde 10 Øre. Man tilbød at slutte Sagen med, at de kunde arbejde for den almindelige Arbejdsmandstimeløn, naar de fik samme Støbetillæg. Da Firmaet ikke vilde indlade sig herpaa, gik Sagen til Timandsudvalget.

Hos A/S Brandt ansatte man for nogen Tid siden en 2. Mester, Peder Madsen. Den paagældende former Modeller, og Forandringen skulde kun bestaa i, at han, i Stedet for at kaldes Former, nu skulde kaldes Mester. Derimod har Formerne reageret med det Resultat, at Manden nu ikke udfører almindeligt Formerarbejde.

Rønne. Den 1. og den 2. Juni afholdtes Forhandlingsmøde paa de 2 derværende Fabrikker med det Resultat, at en længere Række Akkorder forhøjedes med gennemsnitlig 15 pCt. til de hidtil gældende Priser, samt fastsattes der Priser paa noget nyt Arbejde. Ordningen kan opsiges med 3 Maaneders Varsel, dog ikke før 1. Oktober 1920 og er truffen under Forbehold af Arbejdsgiverforeningens Sanktion.

Stubbekøbing. Et her i ren Timeløn arbejdende Medlem har faaet sin Timeløn forhøjet fra 170 til 185 Øre at regne fra 1. Maj.

Slagelse. Paa Rasmussens Støberi er Akkordarbejdernes ansatte Timeløn hævet fra gennemsnitlig 130 til 150 Øre.

Paa »Alliance«, hvor der arbejdes i ren Timeløn, er denne hævet med fra 5 til 10 Øre og ligger derefter mellem 208 og 138 Øre.

Svendborg. Efter at Mæglingsbegæring paa Krav om Timelønsforhøjelse er indgaaet for Maskinfabrikken, er Sagen sluttet ved lokal Forhandling med en Forhøjelse af 15 Øre pr. Mand. Den var gennemsnitlig 180 Øre.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Mellem Københavns Afdeling 12 og A/S Burmeister & Wain er der opnaaet Enighed om en Lønforhøjelse af 10 Kr. pr. Mand og Uge til Maskinpassere og Reparatører paa Refshaleøen. Tillægget betragtes som et Dyrtidstillæg. Betalingen for Overtimer forhøjedes fra 225 til 245 Øre pr. Time. Dette er gældende fra og med 5. Maj, dog at der saa ikke maa stilles Lønkrav før 1. Februar 1920, undtagen ved Augustreguleringen og dersom Dyrtiden stiger yderligere.

I Følge Meddelelse fra vor Københavns Afdeling 11 har endvidere 3 Mand paa Det danske Mælkekompagni faaet hver 20 Øre pr. Time, saaledes at Timelønnen nu er 220 Øre i Gennemsnit, 1 Mand paa Nørrebros Papirfabrik har faaet 11 Øre, og 8 Mand paa Dampvaskeriet »Thor« faaet 17 Øre til Timelønnen, der derved hævedes til 235 Øre pr. Mand. Samtlige Forhøjelser er opnaaet ved direkte Forhandling.

Den 6. Maj afholdtes der mellem Vogn- og Beslagsmedemesterforeningens Bestyrelse i København og vor Københavns Afdeling 3 et Møde i Anledning af et Krav fra Grovsmedene om Lønforhøjelse, og under Medvirkning fra Repræsentanter for saavel Sammenslutningen som Hovedbestyrelsen enedes man om, at der ydes et gennemgaaende Tillæg af ca. 15 Øre pr. Mand og Time til Grovsmedene i København, ca. 200 Mand, hvis Gennemsnit før Forhøjelsen var beregnet til 207 Øre pr. Time.

Paa Nordisk Simplex i København mægledes den 11. Maj i Anledning af Lønkrav fra vore Medlemmer. Det oplystes ved Mæglingsmødet, at der fra Kravets Fremførelse og indtil Dato var givet et Tillæg fra 10 til 25 Øre pr. Time eller gennemsnitlig 21 Øre. Der aftaltes yderligere et Tillæg af 5 Øre pr. Time med tilbagevirkende Kraft for de sidste 4 Uger.

Paa Odense Maskinfabrik er Lønnen hævet fra 177,4 til 186 Øre pr. Mand i Gennemsnit.

Paa Andelscementfabrikken Lindholm ved Nørresundby er der opnaaet Enighed om et Løntillæg paa 10 Øre pr. Mand og Time til 9 Mand, hvis Gennemsnit derved steg til 178,4 Øre.

Paa Odsherredbanens Maskinværksted i Holbæk er Timelønnen for 5 Mand hævet fra gennemsnitlig 170,4 til 186,4 Øre.

Paa Vamdrup Gas- og Elektricitetsværk er der sket en Lønforhøjelse, der former sig som følger: De 2 derværende Medlemmer har for Tiden indtil 1. Februar 1920 faaet udbetalt henholdsvis 200 Kr. og 110 Kr. som Dyrtidstillæg at regne tilsvarende med det andre Steder givne Tillæg i Henhold til Dyrtidsordningen af 29. Oktober. Derefter har den ene Mand, som havde 56 Kr. om Ugen, faaet et Tillæg af 10 Kr. samt Løfte om, at hans Ugeløn ved Ekstrafortjeneste ikke skulde blive mindre end 72 Kr. Den anden Mand, der havde 55 Kr., har ligeledes faaet 10 Kr. pr. Uge med tilbagevirkende Kraft til 1. Februar.

Kranførerne i Frihavnen har ved direkte Forhandling med Frihavnsselskabet opnaaet en Del Forbedringer, hvoraf kan nævnes, at Arbejdstiden midlertidig er fastlagt mellem 8 og 5 med 1 Times Middag. Af Overenskomstens 5 Lønsatser stryges de to laveste, og de tre andre forhøjes derefter med 10 Øre pr. Time. Forholdet bliver da saaledes, at 26 Mand har 230 Øre pr. Time og 22 Mand 200 Øre. 4 Mand fik ved den skete Forhøjelse 25 Øre mere i Timen og 44 Mand 10 Øre, medens 5 nyantagne straks begyndte med 2 Kr.

Hos Smedemestrene i Slagelse er et af vore Medlemmer stillet Lønkrav resulteret i, at unge Svende indtil et Aar efter Læretiden erholder 165 Øre pr. Time, medens andre Svende faar 180 Øre pr. Time. Aftalen gælder til 1. November og omfatter 8 Mand, hvis Gennemsnit før Forhøjelsen var 150 Øre.

I Holeby har man opnaaet Enighed med Ledelsen paa Dansk Dieselmotor Co. om et gennemsnitligt Dyrtidstillæg af 9½ Øre pr. Time, ligesom Antagelseslønnen for unge Svende er hævet fra 68 à 70 til 80 Øre.

Paa Sydjysk Landbrugsmaskinfabrik er der, efter at Sagen først har været forhandlet ved et Gruppe-Mæglingsmøde, opnaaet Enighed om et Timelønsspørgsmaal, saaledes at 9 Mand fik en Forhøjelse paa gennemsnitlig 12,8 Øre pr. Time.

Hos Lunge & Søn i Sorø, hvor Gennemsnitstime-

lønnen er 147 Øre, er der opnaaet Enighed om et Løntillæg af 115 Øre til alle bestaaende Timelønninger med Undtagelse af 2 gamle og 2 unge, hvilke sidste kun fik 8 Øre. Paa Akkorderne tillagdes 8 pCt., undtagen for Motorer og Hakkelsesmaskiner, paa hvilke der i Forvejen tjentes indtil 100 pCt.

Overenskomster. Den 11. Maj afholdtes der mellem Arbejdsgiverne ved Københavns Havn og vort Forbund et Møde angaaende Forbedring af Løn- og Arbejdsvilkaar. Det aftaltes, at Overenskomsten af 13. November 1919 fornyes indtil 1. Februar 1921 og løber videre, hvis den ikke med 3 Maaneders Varsel opsiges til nævnte 1. Februar. Vore Medlemmer har ved Overenskomst opnaaet, at Maanedslønnen for 38 Mand hæves til 350 Kr. plus 150 Kr. i Dyrtidstillæg, og at Betalingen for Overarbejde forhøjes til 175 Øre pr. Time plus 50 Øre med et Tillæg af 50 pCt. Den opnaaede Forhøjelse beløber sig for vore Medlemmers Vedkommende til 50 Kr. pr. Maaned plus Overtidsforhøjelse.

Mellem A/S Kastrup Glasværk og dets Virksomhed i Hellerup og paa Frederiksberg er der under 17. Maj sluttet en Overenskomst, hvorved Lønnen fastsættes til 94 Kr. pr. Uge, dog for 3 Mand til 100 Kr.; de 20 Kr. betragtes som Dyrtidstillæg. Overarbejde betales med 50 pCt. for de første 2 Timer, derefter med 100 pCt. Søn- og Helligdagsarbejde betales med 50 pCt. til Kl. 12, derefter med 100 pCt. Overenskomsten er gældende for 1 Aar ad Gangen.

Den 22. Maj afsluttedes en ny Overenskomst med Bornholms Maskinfabrik og Jærnstøberi i Rønne. Samtlige Timelønninger forhøjedes med 10 Øre fra og med Fredagen den 21. Maj, samtlige Tillægssatser for Udearbejde med 8 Øre, og Akkorder, som har givet en Fortjeneste af 2 Kr. pr. Time og derover, forhøjedes med 5 pCt. og er dermed gældende til 1. April 1921, medens Akkorder, der har givet under denne Fortjeneste, er underkastet fri Forhandling. Desuden aftaltes det, at den normale Arbejdstid lægges fra $6^1/_2$ til 4 i Tiden Maj til August inklusive. Den øvrige Tid af Aaret fra 7 til $4^1/_2$.

Mæglingsmøder. Paa Odense Staalskibsværft mægledes den 10. Maj i Anledning af Afskedigelsen af en Tillidsmand. Efter en længere Forhandling enedes man om, at Værftet indgik paa at opgøre samtlige Tillidsmandens Akkorder og udbetale det resterende med de sædvanlige 80 pCt., hvormed Sagen betragtedes som værende i Orden. Dog skulde han have Lov til at blive boende i den Lejlighed, han har haft i Værftets Ejendom, til Oktober Flyttedag 1920 og til samme Leje, som han hidtil har betalt.

Den 22. Maj mægledes hos A/S »Atlas« i Anledning af en Klage fra Københavns Afdeling 15 over, at Aktieselskabet ikke overholdt den aftalte Respittid for Betjeningen af Kontrolure.

Man erindre sig Voldgiftskendelsen af 24. Marts d. A. i den herhenhørende Sag.

Man enedes om følgende Ordning:

Saafremt Arbejderne kommer saa meget for sent paa en Dag, at den samlede Respit, der er 6, respektive 7 Minutter for anden Sal, overskrides, fradrages der dem Betaling for det fulde Antal Minutter, Arbejdstiden derved er blevet forkortet.

Paa Nyborg Jærnstøberi og Maskinfabrik mægledes den 20. Maj i Anledning af en Klage fra Forbundet over, at et af Værkføreren givet Tilsagn ikke var overholdt. Sagen diskuteredes, og man enedes om, at Direktør Helms forhøjer det tilbudte Honorar fra 65 Kr. 70 Øre til 100 Kr.

Paa Dansk Kinematograffabrik i København mægledes den 19. Maj i Anledning af Krav fra Firmaet om Reduktion af visse Akkordpriser. Det aftaltes, at Firmaet skulde udarbejde en Fortegnelse over de nugældende Priser, samt tilføje de Priser, det mente at maatte byde disse. Priserne skulde saa forelægges Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Medlemmer, hvorefter en ny Mægling skulde afholdes, for saa vidt Enighed mellem Parterne ikke opnaaedes. Senere er dette sket, og der er opnaaet Enighed mellem de direkte interesserede Parter om en ny Prisliste.

Timandsmøder. Hos A/S Smith, Mygind & Hüttemeier afskedigedes omkring den 19. Maj Tillidsmanden, Rasmus Hansen. Firmaet angav, at Grunden til Afskedigelsen var Arbejdsmangel. Dette kunde vore Medlemmer ikke anerkende og begærede Sagen voldgiftretslig behandlet, men hverken ved et Mæglingsmøde den 22. Maj eller et Timandsmøde den 31. Maj lykkedes det at formaa Firmaet til at indtage anden Stilling til Sagen end at fastholde Afskedigelsen. Vi har derefter begæret Sagen behandlet for en faglig Voldgift.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
2. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
3. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsthi og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
4. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.
5. Maskinhandler M. Markussen, Holstebro.
6. Vognfabrikant Christensen, Varde.
7. Firmaet Østergaards Eftrfl., Nykøbing F.
8. Automobilmekaniker Chr. Christensen, Fiskergade, Vejle.
9. Smedemester H. T. Christensen, Nørrebrogade 163, København. Værksted: Mygindsvej 7.

Københavns. Paa Begæring af Københavns Afdeling 11 er Firmaet »Cylinderlaas«, Vesterbrogade 126, fra og med Lørdagen den 12. ds. blokeret, og vort eneste der arbejdende Medlem har forladt Virksomheden. Aarsagen er foruden forskellige Smaating ogsaa den, at det endnu ikke har betalt en afgaaet Mand et Beløb paa 80 Kr., som det ved en Forhandling for ca. 1½ Maaned siden havde erkendt at skylde ham.

Odense. Med Skrivelse af 10. Maj meddelte vor Afdeling i Odense, at man har haft en Strejke gaaende hos Plovfabrikant Jacobsen i Fraugde paa Fyn. Den varede i 4 Uger, og var etableret paa et Krav fra Firmaet om Forlængelse af Arbejdstiden. Denne Gang sluttedes den med en Overenskomst om, at en Staalmester, der havde arbejdet paa Fabrikken under Konflikten, maatte love at holde sig borte fra fremtidig at deltage i Smedearbejde.

Roskilde. Paa Chromlæderfabrikken i Roskilde er der ogsaa for Tiden Arbejdsstandsning. Den udbrød omkring den 19. Maj, og da Firmaet er Medlem af Sammenslutningen, forlangte Forbundet, at vore Folk skulde gaa i Arbejde igen. De mødte ogsaa for at genoptage Arbejdet, men nu vilde Firmaet ikke havde de 2 Mand, som Konflikten drejede sig om. De forlod da alle som én Stedet igen, og saaledes staar Sagen paa nuværende Tidspunkt.

Maskinmestrenes Forening beder os optage følgende:

I Anledning af, at der f. T. gennem Bladene søges Undermaskiningeniører til Hærens tekniske Korps, indskærpes det Medlemmerne, at det er forbudt at tage disse Stillinger til Lønninger, der er ringere end de i vore Overenskomster henholdsvis med Dansk Dampskibsrederiforening og Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening stipulerede Lønninger.

Endvidere er der Konflikt mellem Maskinmestrene og Vejle Kommune, ved Elektricitetsværkerne og Vandværket i Viborg samt ved Esbjerg Elektricitetsværk.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Da der endnu ikke er truffet en tilfredsstillende Ordning af Forholdene paa »Automatic«, Amaliegade, er Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger.

Viktor Hansen, Formand.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Firmaet C. Simonsen & Larsen er fra 25. Marts 1919 blokeret for Metaltrykkere indtil videre.

C. Holst, Formand.

Afslutningen af den svenske Storkonflikt.

I Spidsartiklen i Marts Maaneds Fagblad nævnede vi, at den svenske Storkonflikt, som i Aarets første Par Maaneder fuldstændig havde lammet den svenske Jærn- og Metalindustri, var hævet, uden at vi dog den Gang var i Stand til nærmere at anføre Betingelserne for samme.

Ind i April Maaned modtog vi derefter fra vort svenske Broderforbund fuldstændige Oplysninger desangaaende.

Det forklares her, at ifølge Hovedoverenskomsten om Konflikten, hvilken var tilvejebragt af den i Striden nedsatte Mæglingskommission, skulde Timelønnen — inklusive alle Dyrtidstillæg — paa de Steder, hvor der havde været en Arbejdstid paa 52 Timer pr. Uge, forhøjes med 8⅓ pCt. pr. Mand som Erstatning for Forkortelsen til 48 Timer ugentlig. Hvor Arbejdstiden havde været mindre end 52 Timer pr. Uge, skulde Erstatning ydes forholdsmæssigt efter ovenstaaende Angivelse. Dette gælder med tilbagevirkende Kraft for alt Arbejde, der er udført siden 1. Januar 1920.

Om alle Akkorder skulde der dernæst optages Forhandlinger mellem de respektive Parter, men blev man der ikke enig om nogen anden Ordning, saa skulde, forudsat at der ikke i nogen Retninger skete Forandringer med Arbejdet (Akkordens Omlæggelse eller forbedrede Arbejdsmetoder o. lign.), Akkordprisen tillægges 4 pCt. der, hvor Arbejdstiden havde været 52 Timer om Ugen og ellers forholdsvis. — Dog gælder dette ikke paa Arbejdssteder, hvor man allerede maatte have opnaaet Enighed om et eller andet.

Arbejderne paa deres Side maatte ikke modsætte sig Bortskaffelsen af hidtil betalte Hvilepavser, f. Eks. Kaffepavsen, Vasketid o. lign., ligesom Stemplingskontrol heller ikke maatte indvirke paa Arbejdstiden. Den skulde dog tilrettelægges saaledes, at unødig Tidsspilde og Besværligheder for Arbejderne blev undgaaet. Man vil af ovenstaaende se, at det er ganske som foreslaaet i det Forligsforslag, der er offentliggjort i vort Fagblad for Februar Maaned, og det kan tilføjes, at ogsaa Forligets øvrige Punkter, specielt vedrørende Lægningen af Arbejdstiden, ganske falder sammen med forannævnte Forligsforslag.

Som man imidlertid kan tænke sig, forsøgte Arbejdsgiverne at fortolke Forliget ensidigt. Dette førte til, at der efter Lockoutens Afslutning maatte optages ny Forhandlinger for Værkstedsindustriens Vedkommende. Disse førtes mellem de respektive Parter og resulterede i, at man ogsaa fik tilbagevirkende Kraft for Tillæget til Akkorderne samt ogsaa til saadanne Arbejdere, som af en eller anden Grund ikke genindtraadte i deres gamle Arbejdssted. Endvidere fik man gennemført, at Akkordsatserne, der jo skulde tillægges 4 pCt., beregnedes paa den minimalt anvendte Tid (tidligere havde man medregnet de forskellige Smaahvil — Kaffe- og Frokosttid, Vaskning, Stempling o. s. v. — i Akkordtiden. Herved blev Tillæget

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
8160	Andersen, Holger	København	8.10.91	Kbhvn. Afd. 1	23. 1.20	Centralafd.	13. 3.20
31238	Arentsen, Poul	Rees	7. 8.93	„ „ 1	12. 4 19	—	28. 2 20
1299	Badino, Knud Holger	København	27.10.00	„ „ 2	1.11.19	Kbhvn. Afd. 2	22.11 19
12515	Barfred, Knud Carl Johs.	—	27. 8 85	„ „ 1	14. 6.13	„ „ 2	27. 9.19
21293	Birkmann, Johs. Laurits	Hyltofte pr. Rødby	6. 4.95	Holeby	9. 5.13	Centralafd.	3. 1.20
1352	Brüsch, Herman	Berlin	22. 4 84	Kbhvn. Afd. 2	23. 1.20	Kbhvn. Afd. 2	24. 1.20
459	Christensen, Anton Chr.	Vigerslev	9. 8 84	„ „ 1	29. 7.19	„ „ 9	17. 1 20
2229	— Fehmerling C. C.	København	3. 7.98	„ „ 1	13.10 19	Centralafd.	28 2.20
30253	— Daniel	Løkken	9. 4.00	Hjørring	7.11.18	Hjørring	6. 3.20
29144	— H. P. C.	Kædeby	9. 7 81	Odense	27. 8.18	Rudkøbing	27. 9.19
26064	— Hougaard K. F.	Aarhus	13. 2.97	Kbhvn. Afd. 1	25. 1.18	Centralafd.	10. 1 20
12844	— Magn. Tandrup	København	9. 9 92	„ „ 1	3 12.17	—	13. 3 20
25630	— Svend Holm	—	6. 4 98	„ „ 1	2. 7.17	—	28. 2 20
30283	Christiansen, Christian	Gertrup pr. Roskilde	3. 6.99	Frederikssund	3.11.18	—	13. 3.20
29540	— Jens Carl	Horsens	11. 6.93	Kbhvn. Afd. 1	11. 9.16	Kbhvn. Afd. 9	27.12 19
21468	— Jens Peter	Snesere pr. Præstø	10. 9.68	„ „ 9	14.10.19	„ „ 9	20.12.19
28813	Danielsen, Johan	København	21. 7.99	Esbjerg	3 5.18	Centralafd.	14 2.20
31310	Dyrborg, Thomas Fich	Randers	11. 2.96	Kbhvn. Afd. 1	19. 3.15	Kbhvn. Afd. 9	6 12 19
31607	Ehnhuus, H. B.	Aarhus	25. 8 00	Slagelse	24. 4 19	Aarhus	14 2 20
12830	Elmborg, Henrik Hansen	Vejle	28. 7.94	Kbhvn. Afd. 1.	16. 6.17	Centralafd.	6.12.19
8085	Eriksen, Will. Peter	København	16. 1.83	„ „ 1	31. 1 20	—	28. 2 20
984	Esbensen, Robert	—	8. 9 98	„ „ 1	30. 9.19	—	6. 3 20
31456	Ewald, K. P. Valentin	—	20. 8 98	„ „ 1	3 6.19	—	7. 2.20
1264	Fersing, N. Henry	—	17.10 90	„ „ 2	20. 6.13	Kbhvn. Afd. 2	15. 1.19
24072	Geertsen, Marinus	Horsens	30. 4 90	Aarhus	9 8 16	Aarhus	25 10.19
31058	Graversen, Graves	—	30. 1.90	Kbhvn. Afd. 1	22. 2 19	Centralafd.	28 3 20
19274	Gunnlangson, Erik Rasmus	København	30 10.93	„ „ 2	6. 4.12	Kbhvn. Afd. 2	16. 8.19
11550	Haekt, Joseph	Kempten	10. 2 99	Sønderborg	4. 8.19	Svendborg	28. 2.20
2202	Hansen, E. H. Monnich	Nyborg	26.11 85	Kbhvn. Afd. 1	23 8.13	Centralafd.	31. 1.20
614	— Harald	Odense	2. 8.88	Berlin	28. 7.18	—	6 3.20
29700	— Holger Aage	København	23. 2 94	Kbhvn. Afd. 1	5.10.18	—	6. 3.20
31374	— Immanuel	—	8.10.94	„ „ 1	10. 5.19	—	28. 2 20
4086	— Jørgen Thomas	Horsens	17. 8.79	Horsens	10. 6 14	—	20. 3.20
18631	— Poul H. Peder	Langebjerg Ubberød, Odense	20.10 91	Aarhus	24. 9 10	Aarhus	1 11 19
25801	Hintz, Erik Aug.	Frederiksberg	27. 6.77	Kbhvn. Afd. 1	22. 9 17	Kbhvn. Afd. 2	17. 1.20
2233	Hyldgaard, Herman Esmann	Aarhus	24. 8.82	„ „ 1	14.10.19	Centralafd.	20. 3 20
31361	Jakobsen, Willy	København	10. 1.99	D. Elektr. Forb.	13. 4 18	—	6. 3 20
94	Jensen, Christian Emil	Roskilde	5. 6 69	Kbhvn. Afd. 1	1. 9.19	Centralafd.	28. 2.20
8156	— Einar Axel	Nykøbing F.	29.12 88	„ „ 1	23. 1 20	—	28. 2.20
22559	— Jens Laurits	Skjelby Sogn	23. 4.97	Køge	2. 5.16	—	28. 2 20
27611	Johansen, Laurits P.	Haarby	1. 6.95	Assens	15. 6.18	Assens	31. 1.20
13946	Jørgensen, Mads Peter	Kværndrup	12. 7.96	Kbhvn. Afd. 1	8 1.16	Centralafd.	6 3.20
5750	Kahl, Ernst F. G.	Leipzig	16. 2.81	„ „ 1	11.10 18	—	28. 2.20
1160	Kanzepolschy, Aron	Merlistock	97	„ „ 1	15 9 19	—	20 3.20
31705	Knudsen, Vilhelm Chr.	Ørsted	21. 4.94	„ „ 1	11. 4.19	Kbhvn. Afd. 2	28. 6 19
25666	Koch, Carl Sigfred	København	8. 9.97	„ „ 1	5. 1.18	Centralafd.	20. 3 20
11356	— Svend Aage	—	4. 7.94	„ „ 1	16 5.13	—	6. 3.20
5330	Larsen, Erik Knud	—	8. 3.97	„ „ 1	29.11.19	Kbhvn. Afd. 9	3 1.20
32616	— Jens Gerhard	Aalborg	15 12.92	Odense	27. 5.19	Odense	7. 2 20
19515	— Svend Chr.	Nykøbing F.	4. 7.98	Nykøbing F.	5. 5.17	Centralafd.	28. 2.20
13968	Lilja, Hugo	Malmø	16. 2.90	Kbhvn. Afd. 1	27. 4.18	—	20. 3.20
1032	Lippert, L. P. E.	Nykøbing F.	6. 9.55	„ „ 1	26. 9 19	—	7. 2.20
21459	Mortensen, Aksel Emil	Esbjerg	27. 3.88	Kbhvn. Afd. 9	18.11.19	Kbhvn. Afd. 9	13 12.19
31400	Nisted, Kai Albert Rud.	Aarhus	10. 1.00	„ „ 1	10. 5 19	Centralafd.	20. 3.20
16583	Nymann, Hans Oluf Peter	København	20 2.95	„ „ 1	31. 1 14	—	28. 2 20
14895	Nørland, Erik V. Ramsø	—	27.12.96	„ „ 1	25. 1.19	—	28. 2 20
1191	Olsen, Kai	Skodsborg	3 5.92	„ „ 1	9. 9 19	—	20 3 20
18977	Petersen, Aksel P.	Holme	21.12.90	Aarhus	6. 5.16	Aarhus	7. 6.19
14144	— Chr.	Solested	28. 3 88	Hamborg	1. 9.08	—	7. 6.19
10003	— Peter	Kjær pr. Sønderborg	5.10.78	Svendborg	20.11.19	Svendborg	13. 3 20
2570	Pedersen, Niels Odgaard	Sollingslund, Nyk. M.	15. 9.90	Nykøbing M,	22. 6.12	Centralafd.	13. 3.20
32133	Poulsen, Frederik H. B.	København	23. 2.01	Kbhvn. Afd. 2	19. 4.19	Kbhvn. Afd. 2	2. 8.19

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
19528	Poulsen, Jens	Ugilt	27.11.86	Nr. Sundby	19. 5.12	Nr. Sundby	22.11.19
10068	Rasmussen, Martin	Vindeby, Taasinge	3. 9.94	Svendborg	20. 6.18	Svendborg	6. 3.20
26409	— Ove Stejngrun	Esbjerg	30. 5.98	Kbhvn. Afd. 1	10. 5.18	Centralafd.	20. 3.20
16661	— Rasmus Aage L.	København	1. 8 96	„ „ 1	20 10 06	—	28. 2.20
13385	— Viktor	Voldby	25. 1.87	Aarhus	7.10 12	Aarhus	7. 6.19
29891	Skibsted, Valdemar	Hjørring	1. 4.93	Hjørring	19.10 18	Hjørring	27. 3.20
17146	Sponholz, William A.	Frederiksberg	13.11 66	Kbhvn. Afd. 1	23. 3 17	Kbhvn. Afd. 9	3. 1.20
23098	Steinmetz, Vilh. Johan	Gentofte	17. 7.83	„ „ 1	11. 3.16	Centralafd.	6. 3.20
32281	Sveinsson, Axel	Island	3. 4 96	„ „ 9	5. 8.19	Kbhvn. Afd. 9	2. 8.19
92306	Svensson, Carl	Ekkeby, Sverige	14. 8 93	„ „ 2	19 10.18	„ „ 2	12. 7.19
5753	Sørensen, C.	København	29 12.75	„ „ 1	23 12.19	Centralafd.	13. 3 20
21460	Wegner, Erik	Karow	25 4 98	„ „ 9	4.11 19	Kbhvn. Afd. 9	7. 2.20
25612	Werner, Sigvard Chr.	København	24.12 96	„ „ 1	25. 6 17	Centralafd.	28. 2.20
32737	Vindum, Jens Peter	Asp	4. 4 97	Dansk Arbm. Forbund	1.11.18	—	6. 3.20
26014	Winther, Knud Aug.	København	19.10 98	Kbhvn. Afd. 1	29.12.17	—	6. 3 20
30268	Wuust, Ejnar	Lyngby Sogn	4. 9 97	Holbæk	9. 5.19	Holbæk	14. 2.20

større i Arbejdernes Favør, men først og sidst fik man fastsat, at der skulde finde en almindelig Akkordrevision Sted.

Dette vil, kort fortalt, sige, at man ikke alene indenfor Værkstedsindustrien fik gennemført fuld Kompensation for Arbejdstidsforkortelsen, men ogsaa sine Steder adskilligt mere, hvilket Arbejdsgiverforeningen jo ellers med saa stort Staahej havde forsøgt at undgaa.

For Jærnværkernes Vedkommende stod Striden saavel om ny Overenskomst som fra Arbejdsgivernes Side mod Indførelsen af 48 Timers-Ugen. Ifølge Loven skulde denne sidst indføres 1. Juli. Dette vil betyde, at der skal indføres 3-Skift, da der arbejdes i kontinuerlig Drift, og dette vil give saa store Forandringer, at man ikke kan begynde at tale om ny Overenskomst, før dette er sket. Forligskommissionens særlige Forslag for Jærnværkerne har jo dog imidlertid nu i store Træk fastsat Rammerne herfor, saaledes at man ved, at man i hvert Fald opnaar de Fordele, som dette indeholder, bl. a. 10 pCt. i Kompensation paa Arbejdstidsforkortelseskontoen.

Naar dertil kommer, at der er truffet en særskilt Overenskomt for Rørlæggerne, hvilken ogsaa har bragt disses Forhold i Orden, saa kan man vistnok sige, at man for denne Gang er i Orden i Sverige.

Men det gik jo heller ikke helt stille af at naa dertil.

Stiftelsesfest.

25 Aars Jubilæum i Formerforbundets Afdeling i Rønne.

Den 1. Juni fejrede Afdelingen i Rønne sit 25 Aars Jubilæum, hvori deltog samtlige Afdelingens Medlemmer med Damer, samt 2 ældre Kolleger, der ikke mere kan arbejde ved Faget. Forbundets Formand, der i Anledning af den andet Steds her i Bladet omtalte Forhandling var til Stede, deltog i Jubilæet, ligesom Byens socialdemokratiske Borgmester, N. Nielsen og Frue, var indbudt og dermed fik en gyldig Anledning til at sende Afbud til en Kongemiddag, som Byens Amtmand gav i Anledning af Majestætens Besøg paa Øen. Han var nemlig indbudt til Formermiddag paa et tidligere Tidspunkt end til Kongemiddagen.

Kl. 5 Eftermiddag samledes Medlemmerne med deres Damer i Industriforeningen, hvor man gik til Bords og hvor Afdelingens Formand, C. Reimich, bød Velkommen og mindedes de svundne Tider. Forbundets Formand holdt den egentlige Festtale, og derefter talte Borgmester Nielsen, dels om den nuværende politiske Situation og dels om det banebrydende Arbejde i de svundne Aar, hvoraf man for Bornholms Vedkommende maatte tilskrive Formerne en væsentlig Andel.

Flere i Dagens Anledning forfattede Sange gjorde velfortjent Lykke, og da Bordet var hævet, tog Dansen sin Begyndelse. Denne varede til Midnat, kun afbrudt af et senere paa Aftenen dækket Kaffebord.

Alt ialt en stilfuld Fest, der længe vil holde sig i Erindring hos Deltagerne.

Rettelser

til Adressefortegnelsen for Maj over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd.

Brønderslev: C. Madsen, Østergade 11.
Hørsholm: F. Andersen, Biografgaarden.
Korsør: P. Jacobsen, Halskovvej 88.
Ringsted: K. Hansen, Søndergade 3, St.
Rødby-Havn: Chr. Søbye, Fælandsvej 38.
Varde: Th. Nielsen, Storegade.

Kasserere.

Aarhus: A. H. Schjøtler, Ny Munkegade 75, St. tv. Kun fra Kl. 6—7 Mandag, Onsdag og Fredag.
De øvrige Dage foregaar Kontrol og Henvendelse af Tilrejsende fra Kl. 11—12 paa Metalarbejdernes Anvisningskontor, Mørksgade 5, St.
Skive: N. Andersen, Frederiksgade 24.
Svendborg: Chr. Bøgestrand, Ragnhildsvej 9. Træffes fra Kl. 12—1 og 5—6.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforb.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.
Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 29776	E. H. Petersen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 18414	Alf. Peter Nielsen	(— — 1)
- 869	C. Larsen	(— — 1)
- 131	P. Petersen	(— — 1)
- ?	Rob. Petersen	(— — 5)
- 27865	S. R. Jensen	(Aalborg)
- 24940	M. Andersen	(Faaborg)
- 16450	L. F. C. Thomsen	(Aarhus)
- 4153	Martin Jensen	(—)
- 3591	Thor Rask	(Odense)
- 26637	S. Maaberg	(Randers)

Medl. Nr. 22235, Vald. Jul. Hansen, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 27420	Christensen,	Christian Simon.
- 31893	Eriksen,	Niels Jacob.
- 3557	Hansen,	Johannes.
- 32330	—	Rasmus Peter.
- 24570	Jensen,	Iver Vilh.
- 25119	Lundgreen,	O.
- 24464	Nielsen,	Martin.
- 4282	Petersen,	Carl.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 12591	Simonsen,	Alex. Carlo	13. 7.12
- 8765	Sørensen,	Edvard Johs.	13. 1.06

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 31124	Andersen,	Chr. Bro	15. 3.19
- 29644	Bottos,	A.	3. 1.20
- 31761	Brænder,	Zola	21. 2 20
- 18204	Bønnelykke,	Carlo Edvard E.	3. 5.19
- 29260	Christensen,	Aage Aug.	28. 6.19
- 27420	—	Christian S.	23 8.19
- 5373	Christiansen,	Adolf Chr.	31. 1.20
- 24042	Clausen,	H.	18 10.19
- 31893	Eriksen,	Niels Jacob	8 11.19
- 8192	Fibig,	L.	30 8 19
- 8207	Frederiksen,	Poul	4. 8 17
- 22596	Gettermann,	Marius Hansen	1. 1.17
- 25114	Haagen,	T.	29 3.19
- 13768	Hartz,	V. H.	15. 9.17
- 5218	Helsgaun,	Carl Anders E.	14 6.19
- 3597	Hansen,	Johannes.	29 3.19
- 32330	—	Rasmus Peter	31. 5.19
- 7178	Jacobsen,	Aksel L.	29. 3.19
- 1453	Jensen,	Frederik	21. 6.19
- 3757	—	Hans Georg	19. 4.19
- 26452	—	Harald Georg E.	7. 2.20
- 24570	—	Iver Vilh.	24. 5.19
- 23418	—	Jens P. Askov	19. 7.19
- 30947	—	Svend Aage Alexander	6.12.19
- 2365	—	Viggo	24. 1 20
- 23482	Johnsen,	Oskar Fr. A.	3. 1.20
- 10808	Laursen,	Christen F.	12. 7.19
- 25119	Lundgren,	Orla	21. 2.20
- 2089	Mortensen,	Fr. Chr.	31. 1.20
- 11155	Neiendam,	Hermann E.	30. 8.19
- 30218	Nielsen,	Karl Th. Kr.	28. 6 19
- 31313	—	Hans Johannes	27. 9.19
- 24464	—	Martin	10. 5.19
- 4282	Petersen,	Carl	6. 9.19
- 2309	—	Ivar	1.11.19
- 19915	—	Jens M. A.	5. 7.19
- 9369	—	Johannes	19. 7.17
- 25372	—	Orla Leopold H.	26. 5.17
- 11709	—	Peter	12. 4.19
- 2516	Paulsen,	Niels	29. 3.19
- 25196	Rasmussen,	Osvald R.	14. 2.20
- 5625	Sørensen,	Severin	30. 8.19
- 23621	Thorsen,	Peter Anton	1.12.17
- 19780	Veland,	Andreas Alf.	12. 4.19

Overskud henligger paa Afdelingens Kontor i Aalborg til Medlem Nr. 30341, A. Hansen fra Stuhrs Værft til Værksteds Nr. 811, H. P. Hansen.

Post. Paa Anvisningskontoret i København henligger følgende Post:

2 Breve til Klejnsmed Martin Andersen, afsendte af henholdsvis Harry Jensen, Dalgasgade 17, 3., Aalborg, og Overportør Andersen, Aagade 25, Aalborg.
1 Brev til Ejner Lund Mortensen, afsendt af A. Mortensen, Priorgade 6, Aalborg.
1 Brev til E. Lund, afsendt af Sophus Johansen, Nr. Trandersvej 17, Vejgaard, Aalborg.
1 Brev til Ejnar Rasmussen, afsendt af R. Hansen, Rosenhuset, Kignæs pr. Jægerspris.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 5, 16. Aarg.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.